1858 NN°: 76 (9328) -88, 92 - 140, АОА.А° N°140, 141-196, АОА.До.N°196, 197-307 (NN° 228

Ч. 76. (9.328) Львів, неділя 1. цвітня (19 марта ст. ст.) 1917. Рік XXXVII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. ощад. 26.725.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 265.

Рукописів редакція не вертає.

ПЕРЕДПЛАТА в Австро-Угорщині: місячно . . . 2·70 К. квартально . . . 8·— „ піврічно . . . 16·— „ цілорічно . . . 32·— „

У Львові (без достави): місячно . . . 2·40 К. квартально . . . 7·— „ піврічно . . . 14·— „ цілорічно . . . 28·— „

За лівіу адресу платить ся 50 с.

Ціна числа.

Ціна реклами.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

БІБЛІОТЕКА ім. Шевченка

Львів, 31 марта 1917.

День за днем, тижнями, місяцями й роками промовляє дневник дої своєї суспільности, порушуючи, освітлюючи й оцінюючи сотки, тисячі, десятки тисяч найріжнійших справ одиничного і збірного житя. Чи може серед такого щоденного тісного приставаня дневника з богатьма тисячами читачів бути щось природнійше, як обставина, що одна, друга, десята стаття й нотатка в газеті більшому або меншому числу читачів особливо подобаєть ся або не подобаєть ся? І що прихильники дневника звертають ся до редакції його устно й листами, щоб висловити свої признаня і сумніви, свої оцінки і бажаня, свої поради і запити в справі загальної лінії дневника і добору матеріялу в нім, а навіть що до поодиноких статий і замітох дневника до окремих питань. Редакція на всі уваги, диктовані громадянським почуванем, старає ся відповідати — чи то полагоджуючи поодинокі справи в дусі бажань прихильників часописи, чи даючи приватно пояснення, чому так і не инакше справа поставлена. Одначе стрінулась редакція із сторін дуже поважних з деякими увагами, які мають ширший характер і представляють інтерес для загалу читачів дневника, Уваги сі вимагають публичного пояснення, бодай короткого, Перейдемо дсякі з них по черзі.

Чому „Діло" стільки місця присвячує питаням заграничної, міждержавної, світової політики, замість увесь зміст часописи виповняти нашими внутрішними, галицько-українськими справами? — сей заміт чули ми вже кількома наворотами від одного з найповажнійших наших дячів. Із замітом сим не можемо погодити ся. Згода на нього означала б ідейний поворот до того дуже тісного політичного виднокруга, в якім жила наша суспільність в Галичині ще десять літ тому назад — наче дошками відгороджена від інтересу до тих епохальних процесів поділу кулі земної, які добігали кінця на грані двох століть і які нині таким могучим переворотом завначують ся на долі й будучности також нашого народу. Наш загал у Галичині про все те не знав і не хотів внати; нашої галицької „парафіянщини" політичної навіть вплив Драгоманова, такого горячого обсерватора міждержавних подій і процесів, не вмів передерти на сій точці; серед того покоління наших дячів, котре тепер стоїть при кермі національного житя, можна вказати ледви одного-двох людий, котрі в тім часі мали свідомість потреби орієнтуватись також у світовій політиці, а певне не помиляємось, коли скажемо, що сі внутрішні дужаня і змаганя, якими виповняєть ся істнованє наших парляментарних представництв від повстаня народного парляменту аж до нинішного дня, часу світових розрахунків, — своїми формами і своїм „предметом спору" мають за одну з основних причин саме сю вбогість і тісноту нашого політичного досвіду і світогляду, в якій виховалось і жило се покоління наших громадян — горожан найбільш відсталої, найбільш від світа відгородженої, далекої провінції постарілої, континентальної монархії. Ні, не забогато ми нині присвячуємо місця освітлюваню подій в области світової політики, а за мало. Брак місця і брак фахово освічених сил не позваляє нам робити се значно основнійше і систематичнійше — задля безперервного орієнтованя українського загалу про річи, які й на долю нашого народу всемогучо мусять вплинути, і задля піднесеня безмірно низької змістом і формою нашої політичної культури.

Як ви могли писати про епископа о. Коцилловського без „належної" його достоїнству унижености? — пишуть нам з кількох сторін одні наші священики. Як ви могли містити надіслані вам признаня для особи новоіменованого Епископа, коли тимчасом є „ліпше навіть несправедливо осудити когось, ніж незаслуженого похвалити?" — пише нам один з чільних представників нашого духовенства. На перший заміт відповідаємо, що о. Коцилловський для нас, як політичного органу, є таким самим українським громадянином, як кождий инший, що отже при всій пошані для його людської чести, ми не маємо найменшої причини говорити про нього (ще й нічим особливо не заслуженого) з якоюсь особливою унижениістю. А на другий заміт відповідаємо запитом: невже несправедливий осуд не внеохочує і не псує публичного дїяча більше, ніж-би його могло здеморалізувати навіть передчасне признанє і віддана на кредит похвала?

Чому не боронили ви і доси не боронитє провідників української політики з часу перед 4. падолиста 1916 р. перед закидами і напастями, які сипались і сиплють ся на них прилюдно і друком? Чому, хоча кождого дня маєте повну змогу се зробити, не відповідаєте навіть на клевети проти „Дїла" і наклепи проти осіб ваших редакторів? Богато десяток таких питань ставлено нам устно і листами. Пересвідчені, що нам ще не пора і навіть об'єктивна незмога дати вичерпуючу відповідь на сі питаня, обмежимось нині тільки на кілька уваг, які будуть бодай частиною відповіди.

Навіть незалежно від сього, що редакції „Дїла" не пристало брати на свою горожанську совість втягане українського загалу в зажерту особисту й політичну сварку в тім самім тяжкім часі, коли всі народи стараються ся обмежити публичну дискусію і критику так тісно, щоб зберігти домашний мир, „Burgfrieden", незалежно від сього—які були ті закиди, на котрі ми нібито повинні були відповідати? Чи то було вказуване нових напрямів українській політиці, вказуване нової орієнтації, над яким слїд було поважно дискутувати? Анї слїду чогось подібного! В цілій сій історії знавець наших відносин і людий може тільки одно бачити: продовженє того невгасаючого дужаня, яке в наших парляментарних тілах розпочалось майже від першої хвилї чисельного їх зросту наслїдком виборчої реформи, і яке в сім періоді воєнних настроїв вилилось на зверх у небувало грубім виді. Чи з таким явищем можна полємізувати? Се значило-ба полємізувати проти людий ізза сього, що природа і вихованє дали їм такий і не инший особистий і політичний характер. І чи можна публично, перед очима наших сусїдів, котрі пильно стежать за всім, що могло-б нас компромітувати, осмішувати і понижати—на правду боронити наших загально знаних і шанованих дїячів проти „закиду", що вони, мовляв, обманцї, що вони продали українську справу, що затаювали і не хотїли спинити постанови, обнятої актом 4. падолиста, і т. п.? Ні, почуте стиду перед своїм загалом і перед чужим стоїть на перешкоді кождому шануючому своє особисте й національне достоїнство і кождому політично думаючому громадянинови—на очах світа спорити за такі (!) „питаня" і „закиди". Їх треба лишити, щоб викишіли ся самі в собі — кожде инше становище до них компромітувало-б увесь український загал. Стільки про зміст тих історій, а ще кілька слів про їх форму. Такої грубости і вульгарности ще не важили ми навіть у Галичині: від висмівання і перекручування імен „ворогів" і від трюмфального глуму над станом їх здоровля („сухітник!") аж до многократно повторюваної клевети про „гадючі фонди" і про продажність (нїчим тут ще „Słowo polskie" зі своїми „пруськими марками") — все там було таке, з чим нї полємізувати не годилось, нї що простувати. Се треба „über sich ergehen lassen", як каже німецька фраза, вдумати ся в психольогію сього явища і—робити собі свої висновки.

Бо хто вийде на торговицю, той завдалегідь мусить з сим числити ся, що хочби він найприличнійше йшов своєю дорогою, то таки він не забезпечений перед можливістю, що не сподобаєть ся він котрійсь із постійних гостий торговиці і що вона злає його „послїднини" словами тай що він навіть боронитись не буде перед сими лайками—чейже не буде ніхто вдаватись в дискусію з недостачею розуму і вихованя, з безхарактерністю і вульгарністю. На суспільній і політичній торговиці те саме. Тай серед верств т. зв. інтелїгенції — не инакше. Більше, ніж нам звичайно здаєть ся, є уроджених джентельменів, мужів чести і характеру під хлопським сіряком; але й більше, ніж нам звичайно вдаєть ся, є одиниць безчесних і безхарактерних у сурдутах і краватках, під академічними і духовними титулами. На суспільній торговиці поводити меть ся кождий відповідно до своєї вдачі; із своєї скіри ніхто не висвочить, а товариська униженість і облесність аж занадто часто закривають внутрішну грубість і хамство. Тільки той пошанує людську гідність і честь в иншім і не буде з легкої руки клеветати, в кого є своє достоїнство людське і своя честь. Якраз сї правди має на увазї один з апостолів нової, відродженої Росії, Мережковський, коли кличе російський нарід до оборони перед тою духовою мазею, якою грозить й забрукати „грядучий хам" російський, котрий в сурдуті інтелїгента розпирає ся по російських урядах і редакціях, на вільних, світських і духовних становищах у великій російській країні. До оборони такої й наша суспільність мусить зброїти ся. А першим кроком на шляху сім є—розпочати кождому від себе самого і самому таким не бути і з такими людьми й наклепами в дискусію, як рівний з рівним, не здавати ся. „Не противити ся злу"—сей заповіт Толстого має свою релятивну доцільність мабуть тільки в сій области.

в п.

Міністри заграничних справ Австро-Угорщини й Росії про війну і мир.

Львів, 31 марта 1917.

Вчерашний день приніс дві енунціяції про війну і мир, які походять від міністрів заграничних справ двох воюючих держав: Австро-Угорщини й Росії. А саме віденський дневник „Fremdenblatt", який від давна має марку офіційова австро-угорського міністерства заграничних справ, приніс оголошену з уповаженя гр. Черніна розмову свого начального редактора з гр. Черніном; рівночасно телеграма ц. к. Кореспонденційного Бюра приносить відомість крістянського дневника „Aften Posten" про розмову з Мілюковим на тему воєнних цїлий Росії.

З розмови гр. Черніна зазначити треба дві річи:

Перша — се його признанє для народів Австро-Угорщини і заява, що прийде день, коли вони одержать нагороду за своє геройство. Ся заява каже нам надіяти ся, що й для українського народу в Австрії надійде день, коли перебудова держави зробить його повноправним господарем його національної території.

А друга — се заява, що Австро Угорщина, значить, і її союзники готові кождої хвилї заключити почесний мир як з Росією так і з иншими державами антанту.

Про готовість заключеня почесного мира говорив також Мілюков, зазначуючи при тім, що цїли війни не є ті самі, що перед тим: що мусить бути понехане говорене про знищенє німецького мілїтаризму та що воєнною цїлю теперішної Росії є осягненє змоги використаня успіху революції для внутрішної перебудови держави. При сім Мілюков зазначив, що сю воєнну цїль повинен приняти до відомости німецький нарід.

Коли візьмемо під увагу передвчерашну промову Бетмана-Гольвега і заяви гр. Черніна й Мілюкова, то виглядн на мир тратять хочдещо з своєї недавної безнадійности. А се також щось значить.

——

На питанє: Який буде вислїд російської революції? — гр. Чернін відповів:

— Не можу вдавати ся в пророцтва. Коли зміна правлїня в Росії доведе до того, що поневолені народи в російській державі пізнають, що дальша війна є злочином, що вони можуть, так само як антант, кождої хвилї заключити з центральними державами почесний мир, то ся страшна різня людий наближаєть ся до кінця.

Львівська державна наукова бібліотека Інв. г 475

Нас не можна знищити, але й ми не хочемо нищити. Наші фронти є сильнійші ніж коли небудь. Наше господарське положене є запевнене. Можемо видержати й видержимо.

Безприкладна здібність до жертв і сила, в якою народи австро-угорської монархії вносять невигоди, запевняють нам кінцевий успіх. Не горішним верствам, але середному станови, а передовсім широким масам, особливо видідченим долею, належить признати найбільшу заслугу. Шапку з голови треба зняти перед мільонами тих, що в поли в стрілецьких ровах або дома на поли боротьби праці зносять без нарікань щоденні недостачі. Треба похилити голову перед їх великістю й силою. Прийде день, коли нарівні монархії одержать нагороду за свое геройство.

— Чи Ваша Ексцеленція й дальше, як перед тим, обстають при предложеню обіслання конференції всіми воюючими державами?

— Очевидно. Бачу тільки сю дорогу, яка веде до загального закінченя війни. Для тих, що хотять війну дальше вести, зібране конференції не означає ніякої зміни. Адже підчас нарад конференції може далі вести ся боротьба. Тільки на мировій конференції можна порішити сотки питань, спричинених війною, які творять нерозривну цілість. Маємо великі території наших неприятелів, а вони наші простори. На мори бльокада наших неприятелів бореть ся з війною підводними човнами. Всі міжнародні договори зірвані. Неможливо вирвати окремі справи з цілого комплексу й хотіти їх полагодити. Хто бажає мира, мусить так само хотіти говорити й переговорювати про нього. Коли мирова конференція викаже, що порозуміне є неможливе, тоді війна без перерви вела ся би дальше.

— А чи було б можливе оголосити загальні рами наших мирових умов?

— Адже се вже стало ся. Я заявив публично, що ведемо оборонну війну, накинену нам, якої цілю є запевнене свобідного, негамованого розвитку монархії. Мусимо одержати запоруки житя і змогу дальшого істкованя. З хвилею, коли наші противники понехають нездійснимі ідеї розторощеня нас і коли будуть готові переговорювати про мир, — і для нас і для них ніщо не стає переговорам на перешкоді.

——

Мілюков — звучить інформація „Aften Posten" — висловив ся про цілі війни з великою здержаністю. Зазначив тілки, що малі національности в Росії мусять бути визволені (? — Ся фраза є незрозуміла, бож для визволеня національностий в Росії Росія не потребує воювати з центральними державами! — Ред.) та що турецьке питане мусить бути полагоджене в користь Росії.

Визволений російський нарід не може приняти непочесного мира і мусить вести далі війну, хоч цілі війни не є ті самі, що перед тим. Говорене про знищене німецького міліталізму мусить умовкнути. Мусить вистати запевнене Росії почесного мира і змоги внутріш ного супокою.

Властивою воєнною цілю Росії є, щоби вона могла вповні використати добродійства, які випливають з революції, і ся ціль мусить бути подана до відомости німецькому народови.

——

Конституційна комісія німецького парляменту.

БЕРЛІН (Ткб.) В німецькім парляменті принято внесене національних лібералів, щоби утворити конституційну комісію для розгляду конституційно правних справ, а восібна справи, як зложена народна репрезентація та яке її становище до правительства.

——

Події в Росії.

Видїли офіцирів і жовнїрів.

ПАРИЖ (Ткб). „Petit Parisien" доносить з Петрограду: Генерал Алексеєв рішив ся утворити на всіх відтинках фронту видїли офіцирів і жовнірів та представників рільничих організацій, земств, а передовсім міст, яких цілию буде скріплене дисципліни.

„Війна до послїдного віддиху".

ПЕТРПГРАД (Пет. Аг). Жовнїри семенівського полку, акий явив ся з орхестрою під палатою Думи, несли червону хоругов з написом: „Вольні жовнїри семенівського полку". Перед полком несли жовнїри таблиці з написами: „Жовнїри до стрілецьких ровів, робітники до варстатів!" „Війна до послїдного віддиху!" „Нехай живе воля і репубдика!" Перед Думою виголосив промову Чхеїдзе, домагаючи ся скликаня конституанти і утвореня демократичної республики. Жовнїри приняли промову окликами: „Урра!" Родзянко, окружений 20 послами, витаний оваційно, закликав жовнїрів до боротьби з Німеччиною і пообіцяв скликане коиституанти. Опісля задержав ся в поході перед палатою Думи трегий полк стрільців. Мувика грала марсилезу. Несено таблиці з написами: „Війна до остаточности, нехай живе вільна Росія!" Полк повитали посли Чхеїдзе і Скобелєв, упоминаючи жовнірів, щоби дбали про дисципліну. Того самого дня прибула до Петрограду депутація чорноморської фльоти, депутація залоги з Севастополя, делегація севастопольських робітників і полків, що стоять над Чорним Морем. Відпоручники моряків повідомили, що сила фльоти Чорного Моря не зменшила ся. Війна до послїдного остала на дальше її кличем. Гучков і Родзянко, відвічаючи депутаціям, заявили, що війна мусить бути переведена до окончної побіди.

„Революційна Россія запевнить свої добутки".

ПЕТРОГРАД (Пет. Аг.). Офіціяльний орган комітету робітників і жовнірів пише у вступній статї з 27. с. м. про конечність оборонної війни проти Німеччини ось що: „Росія не може видавати ся Гогенцолернам і їх приклонникам легкою добичею. Монархічна Німеччина мусить дізнати ся, що революційна Росія ужие всїх сил, щоби запевнити свої добутки".

Увязнені ґенерали.

ЦІРІХ (Ткб). Увязнено командата Москви ґенерала Мрозовського та бувшого шефа семенівського полку ґенерала Рівена, який жорстоко здавив заворушеня в Москві 1905 р.

Селянський конґрес.

ЦІРІХ (Ткб). Доносять, що президент міністрів кн. Львов рішив скликати до Москви селянський конґрес. Роблять ся заходи, щоби поучити селян про те, що аґрарне питане не може бути тепер в цілости розвязане та що його порішене треба оставити конституанті. По селах має загалом бути лад і спокій.

Провізоричне правительство зависиме від жовнїрів і робітників.

КОПЕНҐАҐЕН (Ткб). Один данський адвокат, який був свідком революційних подій в Петрограді, оповідає, що тепер правительство залежне від ласки робітників і жовнірів. Соціялісти домагають ся розділу землї усеї великої земельної власности. Робітницький комітет вибрав 5 членів для контролї діяльности провізоричного правительства.

Нові розпорядки правительства.

АМСТЕРДАМ (Райтер). Правительство рішило допустити жінки до всїх державних урядів, а також і до становищ міністрів. Кн. Голїцин і Горемикін випущені на свободу.

Міністер внутрішних справ зарядив знесене цензури всїх дневників, які виходять заграницею в чужих мовах.

Комендант західного фронту.

АМСТЕРДАМ (Ткб). „Allgemeen Handelsblad" доносить з Петрограду, що комендантом західного фронту став ген. Гурко, а не ген. Лєшицький, який проводить дальше корпусом.

Провізоричне правительство в Фінляндії.

БЕРН (Ткб). Льондонські дневники доносять з Петрограду, що в Фінляндії утверено провізоричне правительство, якого більшість є соціялістична. Першим ділом правительства буде введене в житє заборона пиття алькоголю.

Винищене просвічених станів.

Д-р Альфред фон Домашевскі, професор старинної історії в університеті в Гайдельберґу, автор капітальної праці „Die Geschichte der römischen Kaiser", містить в „Süddeutsche Monatshefte" за март п. н. „Der Untergang der Bildung" отсї уваги, актуальні не тільки для німецького народу:

Між страшними явищами сеї війни, які ворушать думаючого, одним з найбільш небезпечних для будучности народу є винищене просвічених станів. Духово найздібнійших й морально найлїпших з сих станів, які на провідних становищах присвічують приміром иншим борцям, забирає кождий день війни в числї, яке не стоїть в нїякім відношеню до инших верств народу. Тому здавало ся би, що є се почесний обовязок вдержати для їх рідні молодшого й старшого віку умови благороднїйшого істнованя, щоби високі прикмети померших далї жили в німецькім народї. Одначе дієть ся противне, і то з незвичайною швидкістю Бо основи тих колись скромно забезпечених родин загрожені страшною дорожнечею, яка по війні мусить ще роками держати ся. Коли инші верстви народу можуть держати ся висшою заробною платою або торговельними зисками, просвічені, яких працю в тяжких воєнних часах не оцінюють ся по внутрішній вартости, мусять серед зростаючої нужди пропадати. Їх малі маєтки, набуті в розумній ощадности працею цілого житя, мусять розійти ся на щоденні потреби. Бо удержане родин полягало майже все на постійних доходах, які держава або богаті хотїли давати як скупу винагороду за добра, які тільки одні ублагороднюють житє. Власні сї доходи, тому, що вони явні, хапає податкова шруба і безпощадно використовує їх, не питаючи про їх походженє. Так примушуєть ся просвічених видавати останки свого маєтку, щоби тільки покрити кошти голого житя. Таким шляхом просвічені стани переходять з найглибшої конечности в ряди заробників, які можуть жити тільки для щоденних потреб. Які се наслїдки мусить мати, коли так вагибають стани, які в усїй час представляли справжню, духову силу народу, мусить зрозуміти кождий, хто думав про будову людської суспільности. Бо тоді зломить ся пружина, якої сила вдержувала в руху цілу машину держави.

Через недостачу передвиджуваня в часах перед війною і ще підчас війни зло, яке усім нам загрожує, страшно розросло ся. Тому о правданим являєть ся питане, чи німецький нарід приймає винищене просвічених станів як неминучий присуд долї, чи тільки, як в давнїйших часах, не хоче думати про невигідні річи.

Західна Україна і Рим.

Микола Чубатий — Західна Україна і Рим у XIII в. у своїх змаганнях до церковної унії. Із CXXIII т. „Записок Н. Т. Ш." Львів 1917. ст. 4+108. Ціна 3 К.

Зносини старинної Руси з Римом так само старі як і само христіянство на ній: вже за Володимира Св. були вони, хоч у посередній формі, а в другій половині XI в., в часі великої церковної реформи на Заході, стали вони безпосередними (протекторат папи Григорія VII над кн. Ізяславом 1175 р.) Пізнійше одначе не бачимо слїдів дипльоматичних зносин, хоч на українських землях практикувала ся релїгійна толєранція супроти католиків, зраву самих чужинців; деякі з князїв визначали ся навіть очевидною прихильністю до католицтва, як ось прим. галицько-володимирський князь Роман Вел. Аж з початком XIII в., коли справа злуки західної церкви зі східною стануда на порядку тодішної церковної полїтики, стають українсько римські зносини щораз живійші та надають характеристичну прикмету усій першій половині того століття, що стоїть т. ск. під знаком релїгійної унії. Кульмінаційний пункт сих звязків — то коронація Данила на короля 1253/4 р. Скоро одначе по сім уривають ся українсько римські зносини (1257), релїгійна унія паде, з одного боку задля смерти папи Іннокентія III, з другого боку задля Татар, яких полїтика обертала ся проти релїгійно культурної звязи України з Римом та підпирала непримирне становище царгородського патріярхату. Таким чином першу половину XIII в. можна назвати першою історичною боротьбою Заходу і Сходу за вплив на українській земаї — боротьбою, що завдяки варварським степовикам — сьому доси ще не зовсїм загосному ракови в нашій історії — скінчила ся на раз перемогою Сходу.

Отсе предмет студії, якої заголовок поданий у горі. Трохи дивна річ у сім, що се перша спеціяльна праця на сю тему в українській науці, бо стару працю Дашкевича про унію за Данила (1884) годі назвати українською, як задля мови, так задля духа і напряму. П. Чубатий — молодий початкуючий історик — виявив тут велику любов до предмету, докладність і совісність у зібраню матеріялу, бистрість в аналізованю жерел і зручність у висновках; у всім тім є причина, що отся студентська праця (вийшла вона з одних „історичних вправ" у львівськім університеті) дає дуже поважний вклад у нашу наукову літературу, перевишаючи своєю докладністю й почасти результатами все, що доси було писане на сю тему. Особливої вартости студії причиняє додаток, що міс[illegible] документи до історії церковної унії в XIII [illegible] (числом 42); се перша проба критичного д[illegible]матаря до історії тих часів. Очевидна річ [illegible]олодому дебютантови можнаб поробити й [illegible] закиди, та вони належать головно до конс[illegible]ктивного боку праці та способу зображеня [illegible]дій; а конструкція і зображене то верх історичної вмілости, який набуваєть ся згодом, коли лише присвячуєть ся сій справі пильну увагу. Сього останного надіємо ся і по нашім авторі.

С. Т.

ВИНА Богослужебні - природні - - - білі - - самороднери

просимо безпроволочно замавляти — до весняного транспорту — **в посередниченю** 187 11—12 **„НАРОДНОЇ ТОРГОВЛІ" Львів.**

Царица-мати.

БЕРН (Ткб). Аг. Радіо доносить: Тимчасове правительство дозволило царицї-матери поселити ся на Кримі під услівєм, що нагляд над нею буде вести комісія Думи.

Вже 8. цвітня 1917.

здержуємо висилку „Діла" без виїмку всїм тим, що до того часу не надішлють передплати.

НОВИНКИ.

Львів, 31 марта 917.

— **В справі евентуальних воздушних нападів на Львів.** Урядова „Gazeta Lwowska" доносить: В найблизших днях появить ся оголошене коменди міста в справі евентуальних воздушних нападів на місто Львів зі сторони неприятельських летунів і в справі охоронних способів, про які все повинна тямити публика, щоб охоронити ся перед їх евентуальними наслідками. В звязку з публичним оголошенєм подрібних вказівок, як мають поводити ся мешканці на випадок наближуваня неприятельських летунів, треба вже тепер звернути увагу публики, що подібні охоронні заряджєня видано в цїлій державі і все їх постійно пригадуєть ся, щоби публика була освідомлена. Зарядженє команди міста, яке появить ся в сїй справі, є одним з таких періодичнрх оголошень, які лежать в інтересї публики і не повинні занепокоювати.

— **Дневникарі й війна.** Як доносить „Arbeiter Zeitung", в угорській палаті послів пос. Беля Келемен звернув увагу на поголоску, що в военній пресовій кватирі появила ся „летуча переглядова комісія", яка майже всїх дневникарів і артистів, що там перебувають, признала здібними до фронтової служби; покликані до сеї служби воєнні кореспонденти, мали би бути заступлені офіцирами інвалідами. Кол-б ся поголоска була правдива, — говорив посол, — то є се поступованє, на яке совісна праця преси зовсїм не заслужила. Серед военних відносин трудности і відповідальність преси значно збільшили ся. Преса служить у війні публичним інтересам, вона віддає як краєви так і військовій управі патріотичні услуги, яких оцїнка і признанє ніколи не можуть бути за великі. Сього признаня ніхто не повинен відмовляти. Крім того не можна нині випробованих співробітників газет, все одно, чи вони працюють в военній пресовій кватирі, чи в краю, чи в редакціях, заступати особами початкуючими або необізнаними з редакційною роботою, які ніяк не могли би відповісти великим вимогам сеї роботи. Німеччина поступає инакше. Німецькі военні справоздавцї стоять і працюють нині без перешкоди там, де почали працю з початком війни. Ідім за цїмецьким приміром! Також зі становища інтересів війска зовсім не є оправданим, щоб нині, коли праця журналістів є богато важча ніж в нормальних часах, тягнути на фронт тих нечисленних журналістів з военної пресової кватири чи з редакцій. Такий важний культурний чинник, який нині сповняє працю істориків, не сміє бути усунений одним жестом!

— **Відзначеня українських Січових Стрільців.** Срібну медалю хоробрости першої кляси одержали хорунжі: Юліян Соколовський (погиб), Іван Максимишин (погиб), Тадей Ковалик (ранений), Денис Кліщ (погиб), Михайло Мінчак (ранений). — Срібну медалю хоробрости другої кляси дістали другий раз: четар Микола Загаєвич, хорунжі: Михайло Чичкевич, Іван Тучапський та підхорунжий Володимир Стефанишин. — Срібну медалю хоробрости другої кляси одержали: хорунжий Семен Безпалко та підхорунжий Ілько Лопадчак. — Бронзову медалю хоробрости дістали другий раз: підофіцири УСС.: Степан Чепельовський, Володимир Починок та Матвій Загаєвич. — Бронзову медалю хоробрости одержали підофіцири УСС.: Осип Бабяк, Василь Соломчак, Людвик Розенберг, Давид Даскалюк, Степан Терлецький, Іван Данилюк, Василь Крупа Ярема Кухар, Яків Шургалюк, Ілярій Войтків, Тома Бранець, Осип Шавінський, Іван Скарвінко, Михайло Крилошинський; стрільці: Петро Банах, Осип Гаїновський, Павло Винник, Михайло Ляний, Антін Пущалівський, Михайло Сютрик, Василь Шубинець, Іван Шубинець, Іван Данилюк, Василь Космина, Осип Дацків, Василь Яцульчак, А. Фотомайчук, Іван Семанюк, Микола Ляховський, Ілько Струса, Микола Дручків, Іван Чубатий, Онофер Чуяк, Володимир Клос, Семен Федорняк, Осип Воробчак, Володимир Воробець та Станислав Хомяк.

— **В Бібрцї** завязав ся комітет для несеня помочи українським евакуованим, розміщеним в окрузї судовім бобрецькім. Просить ся оо. священників і пп. учителїв о подане дат, кілько в їх громадах є евакуованих взагалї, а Українців з осібна, кілько дїтий. Рівнож просимо оо. душпастирів о заряджене складок в церквах і надісланє їх як і висше жаданих дат на руки підписаного. Рівнож, кілько треба би конечно запомоги. — с. Теодор Цегельський, голова комітету в Бібрцї.

— **З історії революційного руху в Росії.** Товариство українських наукових викладів ім. П. Могили пригадує, що продовженє викладу п. Миколи Гаикевича п. н. „З історії революційного руху в Росії" буде в неділю, 1. цвітня, о 4. год. пополудни в малій салї Музичного Інститута ім. М. Лисенка.

Угорське правительство і палата послів за миром з російським народом.

БУДАПЕШТ (Ткб.). При кінци засіданя Палати послів зголошено отсе внесене підписане всїми членами опозиції: Ставляємо внесене, щоби Палата у формі уквали заявила отсе. Нашому краєви і нашій Монархії виповів війну не російський нарід, але російський абсолютизм: Хоч і нині ще стоїть проти нас як неприятель російська армія, то однак щиро бажаємо, щоби російський нарід на всякий случай остав ся при конституційних вольностях, які собі виборов. Тому застерігаємо ся проти погляду, який розповсюднюєть ся тенденційно в неприятельській заграници, немов-то угорський нарід, що бють ся за конституційну свободу, міг коли небудь обернути своє оруже на привернене в Росії правління самоволї.

БУДАЦЕШТ (Ткб). На нинїшнім засіданю президент казав відчитати внесене Васовія (є се внесене, подане в попередній телеграмі — Ред.) і предложив, щоби се внесене стало на деннім порядку.

Міністер фінансів Телєскі заявив, що правительство прихиляєть ся до предложеня президента особливо, що в цїлій повноті признає meritum внесеня. (Оплески в цїлій палаті). В монархії нема чоловіка, який хотїв би вмішувати ся до внутрішних справ Росії. Передовсім бажаємо бачити, що російське правительство тїшить ся довірєм цїлого російського народу, щоби ми могли заключити з ним почесний мир. (Оплески в цїлій палаті). Бажаємо, щоби російський нарід постійно користав з благословеня мирного розвитку.

Гр. Апоні привитав се становище правительства в імени опозиції і висловив бажане, щоб нове російське правительсво уможливило російському народови стати елементом тривкого мира, з яким бажає жити в найлїпших приязних і сусїдських відносинах.

БУДАПЕШТ (Ткб.) В палаті послів по мовах ряду послів, які з мирового становища висловили радість з приводу перевороту в Росії, президент оголосив ухвалу, що допускаєть ся внесенє Васонїя під дискусію. Реченець, коли те внесенє стане на деннім порядку, означить палата пізнїйше.

Слїдуюче засїданє буде 12. цвітня.

Німеччина солідаризуєть ся з заявою гр. Черніна.

БЕРЛІН (Ткб.) В політичних кругах Німеччи висловлено повну згідність зі становищем, яке заняв гр. Чернін в розмові з редактором „Fremdenblatt у". Між ин. стверджують: Нїчого так не бажаємо, як найшвидшого переходу в відношенє мира з Росією. — мира однаково почесного для обох сторін. Тепер річ Росії відповісти на ясні і недвозначні заяви державних мужів Німеччини й Австро-Угорщини.

Злучені Держави готові до війни з Німеччиною

Від'їзд американського амбасадора з Відня не означає зміни відносин між Австро Угорщиною і Злученими Державами.

ВАШИНГТОН. (Райтер). В понедїлок кабінет мав останнє засіданє перед надзвичайною сесією конгресу. По засіданю в добре поінформованих кругах панувало враженє, що Злучені Держави є готові розпочати війну з Німеччиною. Можна в цїлою певністю донести, що правительственні круги з огляду на останню промову державного канцлера Німеччини не бачуть иншого виходу для свого краю.

ВІДЕНЬ (Ткб.) „Wiener Algemeine Zeitung" пише: Щоб запобігти всяким хибним мраженям, хочемо зазначити, що подорож тутешнього американського амбасадора до Вашингтону не означав зміни в відношеню Австро-Угорщини до Злучених Держав. Дипльоматичні зносини остають в силї і будуть виконувані нашим представником в Вашингтонї і тутешним американським представником. Пенфільд за яких 3 місяцї верне до Відня.

Коло Станиславова й Бережан.

Чехи і Словаки в російській армії.

ВІДЕНЬ (Ткб). В російськім комунікатї з 29. марта в уступі про західний фронт сказано:

На північ від Станиславова в околици села Сасниця неприятель по сильнім гарматнім підготовленю і по кинено мін і бомб заатакував наші становища. Наш карабіновий і гарматний огонь примусив його уступити до своїх ровів. Проба неприятеля перейти до офензиви на північний захід від Бережан скінчив ся нїчим. В ночи з 26. на 27. марта ми висадили міну на схід від Бережан. По вибуху наші вивідники, як також Чехи і Словаки вдерли ся до неприятельських ровів. Наступом на багнети виперто Німців з лисячих ям, до яких були схоронили ся. Полонено 21 Німців. Опісля наші вивідники уступили на свої становища. На решті фронту взаїмний огонь і вивідна дїяльність.

Найновійші вісти з Росії.

Федерація України в Росією.

ПЕТРОГРАД. (Петр. Тел. Аг.) Збори офіцирів з України, які відбули ся в Київі, приняли внесенє в справі з'єдиненя всїх українських земель і злученя їх в федерацію з вільною Росією.

Нове правительство і польська справа.

ПЕТРОГРАД (Петр. Тел. Аг.). Тимчасове правительство зарядило утвореня комісії, яка має управильнити польські справи. Її задачею буде ствердити, в яких місцевостях і в якім станї знаходять ся добра, що належать до публичних і правительственних інституцій Польщі, і рішити, як треба їх удержувати й адмініструвати до хвилї, коли будуть звернені польській державі. Далї комісія має установити відношенє між державою й римо кат. церквою. Комісія має також виробити постанови про полонених і покликаних під оруже Поляків, які знаходять ся під неприятельським панованєм. Президентом комісії іменовано Олександра Лєдніцкого, посла до першої Думи.

Нове правительство і Литовці.

АМСТЕРДАМ (Ткб). До „Allgemeen Handelsblad" доносять з Петрограду: Тимчасове правительство займаєть ся вже справою польською і литовською.

Міністер судівництва впровадня закон про знесенє всїх віроісповідних обмежень. Для Литви має бути утворена окрема рада, яка мати ме за задачу полагодити ріжні справи політичні

господарські і просвітні. До сеї ради покликано 24 членів; половина з них Литовці, а на решту складаєть ся 1 Росіянин, 6 Білорусинів, 2 Поляки і 3 Жиди. Незабаром сподівають ся відозви до литовського народу, щоби він відбув у Петрограді загальний сойм.

Апанажі власністю народу.

ПЕТРОГРАД. (Вестнік). Тимчасове правительство ухвалило до часу рішеня справи апанажових дібр конституантою признати всї апанажові добра власністю народу, якої доходи йдуть до державної каси.

Родзянко про воєнне положенє.

ПЕТРОГРАД (Пет. аг.). Родзянко сповістив членів Думи, що після відомостий з фронту положенє не оставляє нїчого до бажаня. Проломанє фронту і не думаєть ся. Поки що з приводу відлиги годі сподївати ся рішаючих операцій.

Керенський в Фінляндії.

КОПЕНГАГЕН (Ткб.) Петроградська телєграфічна Агенція доносить з Гельзінгфорсу: В четвер прибув сюди російський міністер судівництва Керенський. Приняли його представники військових властий і велика товпа народу. Керенський зложив на памятнику фінського поета Руненберга вінець з пуліпанів і виголосив промову, в якій висловив часть для великого поета і закинчив привітом для Фінляндії.

Естонія за новим правительством. — Залога в Дорпаті за війною з Німеччиною.

ПЕТРОГРАД. (Петр. Тел. Аг.) Посол до Думи Рамот, якому тимчасове правительство і ген. Рузский поручили звидити ріжні естонські місцевости, доносить, що всякі непорозумінія, які на початку революції були повстали між жовнірами й офіцирами, тепер усунено. Всюди привернено порядок. Жовніри рішені вести війну аж до побідного кінця. Залога в Дорпаті одноду шно ухвалила резолюцію, в якій висловлює тимчасовому правительству послух і готовість підпираня його, бо є воно в сій хвилї одиноким легальним правительством російської держави. Залога вірить, що правительство укріпить свіжо здобуту свободу народу і поведе Росію до побіди над заграничним дідичним ворогом, який усе був опорою реакції й насильства. З огляду на небезпеку, яка грозить Росії від того ворога, залога переконана, що робітники з цілої Росії будуть посилати на фронт подостатком предметів оборони і военних запасів.

Рамот завначує, що ціле естонське населене приняло з запалом відомість про усуненє давного правительства і прирекло підпирати нове правительство.

Комітет робітників і делегатів жовнірів у Ревлї ухвалив одноду шно не складати оружя, доки не буде зломаний німецький мілітаризм.

Японія признає нове правительство.

ТОКІО. (Рейтер). Японія признала тимчасове російське правительство.

Англійська робітнича партія вислала до Росії агітаторів за війною.

МІЛЯНО. (Ткб.) „Secolo“ доносить з Льондону, що англійська робітнича партія вишле до Петрограду, Москви й инших великих міст Росії агітаторів для агітації серед російських робітників на річ военних цїлий антанту. Виїде кількох послів.

Неділя, 1. цьвітня 1917.

Нині: греко-кат.: 5 Н. П. — римо-кат.: Неділя цьвітна.

Завтра: греко-кат.: Отців убитих — римо-кат.: Франц.

Позавтра: греко-кат.: Якова преп. — римо-кат.: Рихарда.

В салї музичного Товариства ім. Лисенка, вул. Шашкевича ч. 5, відбуде ся в понеділок, дня 2. н. ст. цьвітня, точно о 7. годині „Святочний Вечір“ в честь Т. Шевченка, уладжений ученицями дівочої гімназії СС. Василянок. В програму входить: промова ученицї, хори, сольові співи, деклямація і гра на фортепяні. На закинчене відіграють ученицї епільог В. Масляка п. з. „Старе і нове покоління“. Вступ вільний. Добровільні датки призначені на добродійні цїли. 217 2—2

Пригадуєть ся Вп. членам Учительського кружка, що в понеділок дня 2. цьвітня с. р. о год. 5ій по полудни звичайні, послїдні перед святочними ферієми сходини. На порядку деннім реферат і дискусія на тему: Найновійша метода науки пісня. Просить ся о численну участь. — За видїл Меланія Балицька, голова. Ольга Козакевич, секретарка. 318 1—1

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 31. марта 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ.

В південній Буковинї наші підїзди збуривши докладно неприятельські оборонні будівлї, полонили в неприятельських ровів 2 офіцирів і 200 жовнірів та добули машиновий карабін.

У східній Галичинї і на Волинї боротьба перед становищами і дуже значна успішна дїяльність наших летунів.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Успішні виправи наших підїздів і стежних віддїлів викликали обох минулих ночий в деяких місцях фронту а побережу значнійшу боєву дїяльність. Наші війска полонили 25 жовнірів і добули машиновий карабін. Проби італійських наступів на захід від Ямїен і на південь від Білїя ми зломили огнем. Арко острілювано знова. Евангелицький собор значно ушкоджений.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гефер

З НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 31. марта 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Нічний наступ англійських віддїлів по обох сторонах від Льос зломано в боротьбі з близька. Значна дїяльність артилерії супровожала наступ англійських баталіонів по обох сторонах шляху Перовне-Фен. Коло Мецан Кутір відперто неприятеля. Дальше на південь він дійшов до Едівкур і Sie Emilie, Французи в сутичках на північний схід від Соассон в нашім огни понесли великі втрати. В Шампанії вели ся завзяті бої за гори на південь від Ріпон. На крилах того атакового поля відперто Французів. В середині їх віддїли на кілька годин продерли ся до наших ровів; опісля віддїли випробованої в наступі і в завзятій видержливости дивізії, яка там стоїть, очистили ті рови з неприятеля.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ

Фронт баварського князя: В кількох відтинках, особливо над Щарою, над Стоходом і над Золотою Липою дїяльність російської артилерії збільшила ся. Підїзди, які посувяли ся до наших становищ відперто. Наші виправи на південь від Видова і на північний схід від Новгородка були успішні. Розсаджено кілька блєокгавів, полонено 75 жовнірів і добуто 5 метавок мін.

На фронтї архикнязя Йосифа: Коло долини Бистриці в наступах полонено в російських ровах на схід від Кірлїбаби і на південь від Мештіканещті більше як 200 жовнірів і добуто кілька машинових крісів.

В области групи Макензена і на македонськім фронтї не було зміни.

Перший квартирмайстер ген. Людендорф.

Оголошення.

Загальні Збори

„Споживчо-господарської Спілки“

стов. зареєстр. з обм. порукою

у ЛЬВОВІ

відбудуть ся з понеділок дня **9.** цьвітня **1917** р., о год. 3. по полудни в кімнатах „Укр. Бесіди“ при вул. Костюшка ч. 1. II. пов. з таким порядком дневним:

1. Отвореніе Зборів.
2. Звіт з дотеперішної дїяльности.
3. Вибір 7 членів до Надзираючої Ради на 3 роки (§ 39).
4. Затвердженє 3 членів Управи і 2 заступників вибраних на 3 роки (§. 44a).
5. Виведеня членів.

В разї, коли би в означеним часї не прибуло на Збори достаточне число членів (§. 47), відбудуть ся Загальні Збори в тім самім дни і з тим самим порядком дневним о годині 4 по полудни без огляду на число присутних членів.

Львів дня 31. марта 1917.

За Надзірну Раду:

о. Василь Яворський в. р. предсїдатель Ради. *Микола Левицький* в. р. член.

220 1—1

- ЖУРНАЛІЇ - - - КРОЇ - - ВЕСНЯНІ, ЛІТНІ

постійно на складї в фірми

Р. ЛЯНДАС

Львів, ул. Чарнецького 3. 207 2—2

Стару адресу

при зміні на нову конче подавайте.

Адміністрація „Діла“.

Адвокат Д-р Артур Фіхман, Львів, Городецька 53, шукає солїцитатора володіючого добре нїмецькою мовою і вміючого писати поданя в справах карних, запомогових і військових. Оферти лише писемні; **неприняті** остануть без відповіда. 214 1—1

ВЕЛИКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СПІВАНИК

НАША ДУМА

владив АНТІН ГАПЯК.

(Друге виданє справлене і побільшене.)

182 пісень. 200 коломийок.

Пісні подїлені на шість груп:

I. Патріотичні і політичні (21 пісень).
II. Історичні (19 пісень).
III. Станові: а) козацькі (17 пісень), б) чумацькі (7 пісень), в) бурлацькі (7 пісень), г) опришківські (3 пісні), д) побутові (18 пісень).
IV. Січові, сокільські, стрілецькі (26 пісень).
V. Любовні (54 пісень).
VI. Коломийки (200 пісень).

Окладинку Співанника прикрашує гарна вінета, виготовлена арт. малярем Буцманюком а першу сторону образець „В'їзд Б. Хмельницького до Київа“ (відбитка звісного великого кольорованого образа артисти маляра М. Івасюка) та кромі сього при початку і при кінци кождої групи, уміщена гарна відповідно дібрана ілюстрація.

Ціна співаника „Наша дума“ **К 2·80** (оправлен. в полотно К 4·50).

Сей великий Співаник можна набути також окремими частями,

а іменно: часть перша п. з.:

„НАША СЛАВА“

у якій поміщені пісні патріотичні і політичні, історичні, станові, січові, сокільські і стрілецькі.

Співаник „Наша слава“ коштує **К 1·40.**

часть друга п. ч.:

„Наша пісня“

містить пісні любовні і коломийки. Співаник **„Наша пісня“** коштує **К 1·40.**

Хто не може набути великого співаника **„Наша дума“** за **К 2·80,** нехай замовить собі співаник **„Наша слава“** або співаник **„Наша пісня** за **К 1·40.**

На звичайну пересилку почтову треба додати 30 сотиків а на поручену 65 сот.

Замовленя і рівночасно гроші треба висилати під адресою:

Канцелярія тов. „Просвіта“

Львів, Ринок ч. 10.

Весела й цїкава лектура

в полї і в дома

Знамениті СПІВОМОВКИ

СТЕПАНА РУДАНСЬКОГО

вже вийшли в новім виданю

НАУКОВОГО ТОВ. ІМ. ШЕВЧЕНКА

Том І, виданє трете, цїна 1 К 50 сот.
Том ІІ, виданє друге, цїна 1 К 50 сот.
Том ІІІ, виданє друге, цїна 1 К.

В сих трьох томах читачі знайдуть повний збір славних гумористичних віршів Руданського, всї його пісні, прикавки, приславя і байки, відомі під загальним іменем „співомовки“.

Оправний том о 1 К дорожше.

На пересилку треба долучати 60 сот.

Набувати треба в Книгарнї Наукового Товариства ім. Шевченка, Львів, Ринок ч. 10.

IV. 4—?

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла“ Львів, Ринок ч. 10.

Ч 77. (9.329) Львів, второк 3. цвітня (21 марта ст. ст.) 1917. Рік XXXVII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10., II. пов.

Конто почт. ощад. 26.735

Адреса тел.: „Діло—Львів"

Число телефону 261

Рукописів редакція не вертає.

ПЕРЕДПЛАТА в Австро-Угорщині: річно . . . 24 К, півроку . . . 12 К, чвертьроку . . . 6 К, місячно . . . 2 К. У Львові (без достави): річно . . . 20 К, півроку . . . 10 К, чвертьроку . . . 5 К, місячно . . . 1·80 К. За границю адреса коштує 30 К.

Ціна числа: Серія чисел. [illegible] 40, а передплатники [illegible] 1 К. Повідомлення про зміну адреси і заручення [illegible] Неоплачені [illegible] Оголошення [illegible] Задля пришвидшення [illegible] у Львові [illegible] на провінції [illegible]

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Зворот національної політики в Росії?

Українці в Росії домагають ся державної незалежности України.

Львів, 2. цвітня 1917.

Берлінський „Lokalanzeiger" доносить із Стокгольму:

Домагане переведеня в жите принципу національности зробило також в Росії величезні поступи.

Товариство українських поступовців як також українські соціялісти домагають ся безпроволочного відділеня України від Росії.

Українські поступовці домагають ся прав української мови і свободи віроісповіданя. В занятих частях Галичини й Буковини повинно ся зараз привернути населеню його давнійші права.

Соціялісти домагають ся безпроволочно державної незалежности цілої України.

Українська гімназія в Тернополї функціонує.

Львів, 2 цвітня 1917.

Вже давнійше доходили до нас чутки, що українська гімназія в занятім російськими військами Тернополи функціонує, одначе правдивости чуток сих ми не могли провірити. Аж тепер одержали ми автентичну відомість про сю справу і то відомість потверджуючу. Походить вона від о. Клима Слювара, пароха в Сущині коло Тернополя, і містить ся в переписнім листку до родини у Львові, пересланім через „Червоний Хрест".

В листку сім доносить о. Слювар, що від дня 15. січня с. р. українська гімназія в Тернополї веде правильну науку. Директором є проф. Рапнійський (попередний директор Роман Цеглинський помер ще в кінцем 1914 р.). З учителїв згадуєть ся в листку п. Мирон Зарицький (є господарем VIII-ої кляси) і д-р Цегельський (син пароха в Струсові).

Українські школи в Росії.

Львів, 2. цвітня 1917.

„Розвага", українська газета табору полонених в Фрайштатї, доносить:

З приватного листа з Росії до одного з полонених довідуємо ся, що в Росії вже в деяких місцях істнують українські школи з викладовою українською мовою.

Полонені Українці і революція.

Львів, 2. цвітня 1917.

„Вістник С. В. У." доносить:

На вістку про політичний переворот в Росії полонені Українці в таборі Фрайштат в Австрії уложили петицію до революційного правительства, покриту тисячами підписів, і закликаючу полонених в инших таборах і на робітничих командах укладати такі самі петиції, збирати під ними чим більше підписів і пересилати на адресу: Ukrainische Kriegsgefangenenorganisation in Freistadt, Ober-Oesterreich. Зміст сеї петиції такий:

„До Революційного Правительства Росії. З невимовною радістю зачуваємо ми, полонені Українці табору Фрайштат у Австрії, про вибух у Росії революції й перемогу революційного народу над старим царським порядком. Розбитя царизму й вибуху революції ми бажали завсіди, готовлючись тут у полоні стати в ради борців за загальну свободу й красшу долю рідного народу. Мріяні нами події застають нас ще в неволї й нас обгортає великий сум, що ми не можемо особисто вокласти в жертву свободі України й Росії свого життя. Ми пересилаємо звідси свій глибокий подив і вдячність борцям з народу, нашим братам салдатам, що стали на бік народу проти царської неправди, й керманичам революції, висловлюючи при сім свої бажаня:

„Щоб в основу нових, як тимчасових порядків, так і новик основних законів заложено й переведено до краю повне народоправе (повнота власти народови).

„Щоб при перетвореню Росії на демократичну державу повно вшановано національні права окремих націй. Як Українці жадаємо, щоб український нарід, який поклав неменші жертви для свободи Росії, ніж инші народи, дістав повні національні права на своїй власній землї через привернене основ Переяславського договору 1654 р., безправно нарушеного російськими царями.

„Щоб українському селянству привернено назад віднятї царями в українського народу й роздаровані царським слугам землї.

„Щоб в інтересї розпочатого народом великого діла заключило правительство революції як найшвидше мир на основах, які гаранту вали б вільний розвиток всім народам Европи".

Митрополит Шептицький в Петрограді.

В дорозї до Львова.

ПЕТРОГРАД (Ткб). Митрополит Шептицький, якому тимчасове правительство позволило вернути до Галичини, прибув сюди. „Речь" похваляє сей крок нового правительства, яке поспішило ся направити кривду, зроблену голові греко католицької церкви в Галичині.

де каже, що під республиканським правлінєм, яке також селянству принесе добрі плоди, селянські потреби що до землї будуть заспокоєні.

Знесене кари смерти.

ПЕТРОГРАД. (Пет. Тел, Аг.) Тимчасове правительство ухвалило знести кару смерти.

Привернене учителїв. – Мілїон рублїв для нового правительства. – Становище вірменської соціяльної демократії.

АМСТЕРДАМ. „Aligemeen Handelsblad" доносить з Петрограду: Міністер просвіти зарядив, що всі учителї, яких віддалено за політичні переконаня, мають одержати знов свої посади.

Група приватних банків вручила Родзянкови мілїон рублїв на біжучі потреби нового правительства.

Вірменська соц. дем. партія видала маніфест до своїх членів, щоб вони підпирали провізоричне правительство і дбали про удержане порядку.

Уступленє російських амбасадорів.

КОПЕНГАГА (Ткб). „National Tidende" доносить: Тутешний російський посол подав ся до димісії.

БЕРН (Пр. тел.). Як доносить „Bund", російський посол в Швайцарії Бібіков дістав від нового російського правительства димісію. Є він першим російським заграничним послом, якого нове правительство урядово усунуло. В останних днях казав Бібіков усунути з російського посольства в Бернї царський герб, а на урядових листах перечеркувано слово „імператорський". Мимо сього нове правительство усунуло його.

Німецька соціяльна демократія до Думи.

БЕРЛІН (Ткб). Превидія німецької соц.-дем. партії вислала до міністра Штавнінга до Копенгаги для переданя Думі телеграму з заявою, що соціяльна демократія Німеччини зовсім годить ся з мировою заявою, висланою російськими соціялістами в Копенгазї до німецької соціяльної демократії, де була висловлена надія, що німецькі соціяльні демократи будуть остро поборювати всяке вмішуване до розитку російської революції. Німецька соціяльна демократія витає російський пролетаріят з успіхами на шляху до політичної свободи й бажає, щоб політичні поступи російського народу причинили ся до швидкого запезненя мира світови.

Внутрішні реформи кабінету гр. Клям-Мартініца.

Німецька державна мова. — Поділ Чехії на округи. — Реформа регуляміну палати послів. — Скликане парляменту — Галицькі посли візьмуть участь в парляментерній сесії.

„Münchener Neueste Nachrichten" доносять з Відня:

Міністри Бернрайтер і Урбан запевнили президію Німецького Національного Союза, що кабінет гр. Клям-Мартініца рішив ся видати в короткім часі розпорядки в справі заведеня німецької урядової мови, поділу Чехії на округи і зміни регуляміну палати послів, не оглядаючи ся на протести славянських партій і погрозу зложеня мандатів зі сторони південно-славянського клюбу.

Хоч праці над відокремленєм Галичини прискорені, одначе галицькі посли візьмуть ще участь в парляментарній сесії.

Скликанє парляменту плянує ся на початок мая. Палата послів мати-ме час до 17. червня, себто до дня вигасненя мандатів, полагодити найконечнїйші справи.

Сподівають ся, що сесія парляменту з огляду на переведені перед тим реформи буде бурлива.

Події в Росії.

Нове правительство в головній кватирї.

ПЕТРОГРАД. (Пет. Тел. Аг.) Всї міністри під проводом кн. Львова удали ся до головної кватири.

Нове правительство і робітничий комітет.

БЕРН. (Ткб.) До „Petit Parisien" доносять з Петрограду: Переговори правительства з комітетом робітників і жовнірів в справі скликаня конституанти ще не скінчені. На думку правительства вибори могли муть відбути ся в половині літа. Комітет бажає собі швидкого реченця виборів, але трудности є великі. Ще не установлено, в якій формі армія візьме участь в виборах. Політичне положенє далї є замотане. Комітет жовнірів і робітників контролює цїле поступованє правительства. В дійсности постанови правительства мусять бути затверджені комітетом, заки їх можна оголошувати.

Республика дасть селянам землю.

ПЕТРОГРАД. (Райтер). Республиканський селянський союз Думи видав до селян відозву,

Складайте жертви на великодні дарунки для УСС. і Українців-жовнірів ц. і к. армії. Львів, Дністер, Руська 20, вкладкова книжочка 9.880. 2231 - 6

Цїсар Карло і цїсарева Зита відвідують німецьку цїсарську пару.

Політична вимінa думок в німецькій головній квартирі.

ВІДЕНЬ (Ткб). З огляду на те, що бажанем цїсаревої було познакомити ся можливо швидко з німецькою цїсаревою, вибирають ся цїсар з цїсаревою нині вечером на короткі відвідини до німецької цїсарської пари, яка перебуває в німецькій головній квартирі. Зрозуміла річ, що підчас сеї стрічі обох цїсарів буде також нагода до політичної вимінa думок, і тому міністер заграничних справ гр. Чернін буде товаришити Цїсареви в подорожи до німецької головної квартири, де власне перебуває також канцлер Бетман-Гольвег.

В справі української семинарії і видїлової школи

Львів, 2. цвітня 1917.

З нагоди приїзду до Львова президента Ради шкільної краєвої д ра Цоня явили ся у нього відпоручники Українського Педагогічного Товариства пп.: д-р Е. Макарушка і д р І. Голубович в справі признаня українській жіночій семинарій права прилюдности, заглядно визначеня поки-що комісії для переведеня іспиту зрілости. При сій нагоді предложили також меморіял з домаганєм оснувати в початком нового шкільного року українську видїлову школу при школі ім. М. Шашкевича у Львові. Президент віднїс ся до обох справ прихильно. Такої самої прихильности в справі основаня видїлової школи дожидає українська суспільність від тутешної управи міста.

В меморіялї читаємо:

Численні щорічні запити Українців, горожан міста, батьків шкільної дїтвори, в справі браку бодай одної публичної видїлової школи з українською викладовою мовою у Львові спонукали підписану Головну Управу У. П. Т. як інституцію, покликану до дбаня розвою рідного шкільництва, предложити Високій ц. к. Раді отсе пропамятне письмо:

З огляду на постанови державного і краєвого закона, якими забезпечено українській молодіжи право побирати науку в народній школї в її рідній мові; з огляду на се, що видїлова школа є в дійсности завершенєм народної школи з обовязком семилїтної науки для всїх дїтий у шкільнім віцї; з огляду на се, що користане з науки у видїлових школах з польською викладовою мовою є для української молодіжи незвичайно утруднене, через що ученики приневолені часто повторяти кляси, чим знеохочують ся до дальшої науки і не кінчать всїх кляс на превелику шкоду для себе і своєї рідні; з огляду на чостійний приріст числа учеників з укінченою 4 клясою з українських народних шкіл (ім. Шашкевича, ц. к. школа вправ, ім. Грінченка, ім. Данила) що бажають приготовити ся у видїловій школї до переходу у фахові школи; вкінци з огляду на те, що ніякі річеві і формальні перепони не стоять на перешкоді до сповненя горячого бажаня українських горожан міста Львова, підписана Головна Управа просить ц. к. Раду Шкільну краєву завдалегідь поробити заходи до відчиненя з початком нового шкільного року 1917/18 при 4 клясовій школї ім. Шашкевича І. кляси видїлової з українською викладовою мовою, тай повідомити в час Головну Управу, щоби можна було перевести вписи до сеї школи ще в кінцем сего шкільного року.

Дальше подано прилоги: 1) виказ стану фреквенції школи ім. Шашкевича в попередних трьох роках, 2) виказ занятих в ній учеників і їх кваліфікацію, 3) викав із стану наукових середників, бібліотеки для учителїв і молодіжи.

Злучені Держави перед хлібовими картами?

ЛЬОНДОН. (Ткб.) „Daily Telegraph" доносить з Ню Йорку: Оголошено тут обчисленя знавців, які виказують, що Злученим Державам грозить недостача пшениці, так, що може буде треба перед кінцем року завести придїлене хлїба. Се тому, що на основі заяв в правительственних кругів числять ся в тим, що на випадок війни зі жнив, оцїнюваних на нецїлий мілїярд бушлїв, Злучені Держави мали би доставити союзникам коло 400 мілїонів бушлїв. Економісти передсказують, що ціни поживи осягнуть найвисшу висоту, яка була коли небудь в Злучених Державах.

Виборча ординація до сойму в відокремленій Галичині.

З нарад парляментарної комісії польського кола.

„Gaz. Wiecz." доносить з Відня:

В суботу, 31. марта, парляментарна комісія польського кола радила далї над проектом відокремленя Галичини. Переговори з людовцями, які не хотїли згодити ся на двомандатові округи при виборах до сойму, довели до порозуміня. На сій основі комісія ухвалила завести в групї сїльських громад двомандатові округи з загальним, рівним і безпосереднім правом голосованя.

При виборах до громад буде голосоване загальне.

Ві второк, 3. цвітня, комісія буде радити над справою сенату.

З Українського Товариства Педагогічного.

Львів, 2. цвітня.

Головна Управа Українського Педагогічного Товариства, бажаючи притти в поміч тим учителям і учителькам, що з ріжних причин приневолені перебувати постійно у Львові, які хотїли би вихіснувати час побуту в цїлях наукових, порішила оснувати приговний курс до видїлового іспиту з предметів обнятих трема групами. Курс, що має тривати від мая до кінця вересня, буде приміщений в будинку жіночої семинарії при ул. Мохнацького ч. 12 Наука відбувати-меть ся в пополудневих годинах між 3—7. Місячна оплата на покритє коштів удержаня курсу виносити-ме після числа зголошених учасників не більше як 12—15 К. Зголошеня на курс приймати-ме д р Е. Макарушка, ул. Мохнацького ч. 12. Треба надіяти ся, що загал нашого місцевого і замісцевого учительства скористає в сеї доброї нагоди і громадно возьме участь в запроектованім курсї.

При обговореню справи основаня українських видїлових шкіл по містах виявилась негайна потреба приготовити матеріял до уложеня підручників до сих шкіл Щоби також виповнити домаганє членів УПТ. на послїдних сходинах що до зміни читанок для народних шкіл, порішила Головна Управа скликати в сій цїли анкету на дня 9. і 10. цвітня. З огляду на велику вагу нарад запрошує Головна Управа наше громадянство, передовсїм учителїв (гімназ., семинар., народн. і оо. катехитів) до численної участи. Докладну пору і програму нарад подасть ся згодом до відома.

На засїданю Головної Управи 28. марта порішено між иншим поробити заходи до основаня двомісячного приготовного курсу гімназ. для тих учеників, що мають намір здавати вступні іспити перед вакаціями. Крім сего рішено уладити такий курс в часї вакацій — як се було в минулім роцї. Щоби захотити до сеї акції всї Кружки УПТ. по иншим містах, розсилає до них канцелярія УПТ. готові начерки плянів науки на курсах.

Вже 8. цвітня 1917.

здержуємо висилку „Дїла" без виїмку всїм тим, що до того часу не надішлють передплати.

НОВИНКИ.

Львів, 2 цвітня 1917.

— **В справі українського університету** і опіки над виселенцями відбув намісник гр. Гуйн в ... ференцію з пр. ф. д-ром Студинським в Бя... дня 30. м. м.

— **За щасливий поворот Митрополита Шептицького** відправить ся в сей четвер (5. цвітня) церкві духовної семинарії (вул. Коперника 36, о год. 8½ рано соборна літургія від товариства св. Павла.

— **„Історичні назви" чи польщене українських історичних ...** Ц. к. дирекція почт і телеграфів для Галичини оголошує рескрипт міністерства торговлї з 1. марта 1917. про уживане назв місцевостий в окупованих областях. Між ними, читаємо там: „Етапові почтові уряди Пулави, Холм і Грубешув задержують і на дальше свою історичну назву". Питаємо, чи покликаним властям справдї не відомо, що історичними назвами двох останних місцевостий є: Холм, Грубешів? Невжеж ті власти числять історію від польського панованя на українській земли?

— **Безпроволочно повідомляти про реквізиції!** „Сїльський Господар" у Львові взиває отсими свої ради філій і управи кружків безпроволочно повідомляти про кождий случай реквізиції збіжа призначеного на насїне, і картофель, призначених до садженя, довершений цивільними чи військовими властями, а то щоби мати можність поробити відповідні кроки в міністерстві рільництва чи зверхній команді армії. Маючи конкретні факти, товариство могти-ме виєднати заказ дальших реквізицій і тим самим забезпечить можливо найвисший обсїв пів. Заразом комунікує товариство, що ц. к. намісництво на основі розпорядку ц. к. уряду виживленя зарядило в цїли достави паші для армії і ячменю до млинів: 1) Викупно у всїх продуцентів 10% вівса і ячменю полишеного їм на засїв. 2) Половину цїлого запасу ячменю полишеного на пашу. 3) Викупно 10% мішанки полишеної на засїв (вівса і ячменю змішаного з викою або з горохом, коли мішанку сю зібрано в станї такім з поля, зн. мішанкою не є в розуміню сего розпорядку штучно помішані роди сих землеплодів) і цїлого запасу мішанки полишеної на пашу. 4) Викупно, цїлої надвижки вівса, остаючої з запасу, призначеного на пашу, по зменшеню денної рації на пів кг. на одного коня.

— **Для сїльських бібліотек.** Видїл Товариства св. Ап. Павла наміряє, по бажаню многих членів, видати ряд забавляючих повісток для бібліотек старшого селянства і сїльської молодіжи. Підкладом їх має бути якась христіянська горожанська чеснота, а цїль моральне ублагороднене люду. Особливо були би пожадані річи, котрі змагали би до злагодженя деяких пороків, вызваних війною, або до розбудженя і розвиненя таких чеснот, що будуть власне тепер на часї, як здопотоване або заопіковане опущеними сиротами, милосерна поміч для нещасних і знищених собратів і т. п. Однак через се не виключені другі теми, котрі були би для народа будуючі. Повістки можуть бути оригінальні, переведені або перевоблені. На жадане призвасть видїл ремунерацію. Тому, що нарід бажає і потребує нині сеї лектури, просимо наших письменників і людий доброї волї прийти нам в сім дїлї найскорше в поміч. — За видїл Товариства св. Ап. Павла: о. Олександер Стефанович, (Львів, вул. Чарнецького 26), о. Евген Монцібович.

— **„Сїльський Господар"** подає до відома: Ц. к. намісництво, Краєва Централя для відбудови краю, рішила давати підмоги для властителїв лїсів, знищених війною. За спрятане одного гектара спаленого молодого деревостану в віцї від 15 до 30 лїт буде признана підмога до 100 К., о скільки ся робота буде покінчена до кінця червня 1917 р. Таку саму підмогу одержать ті властителї лїсів, що схочуть на місце знищеного пожежею або иншим чином деревостану насадити новий, о скільки довершать сего до кінця червня 1917 р. До підмоги буде Краєва Централя відбудови вчисляти вартість молодника і насїня лїсових дерев, якими Централя вже запомогла безплатно відносних властителїв лїсів. Хто хоче старати ся о таку підмогу, повинен найдальше до 15. червня с. р. до Краєвої Централї відбудови внести подане і до нього залучити ситуаційний начерк лїса, на якім треба означити очищений заглядно засаджений молодником простір лїса і подати його величину в гектарах. Краєва Централя зарядить провіренє стану на місци і виплатить підмогу на рахунок евентуального военного відшкодованя.

— **Засоби збіжа на засїв.** В останніх часах викуповували комісіонери Военного Заведеня для обороту збіжем засоби збіжа, призначені на засїв. Таке поступованє загрожує забезпеченю виживленя населеня і інвентаря в будучім роцї. Зі страху перед сим много рільників укриває частину засобів збіжа перед викупном, а се в високій мірі шкодить акції справедливого викупна. Таке поступованє мусять рішучо припинити ся. Недавно зладжено докладний спис засобів збіжа і після него можна оцінити, у кого є надвишка збіжа. Тому поручило ц. к. намісництво, Краєва Централя відбудови, підчиненим собі органам, щоби берегли ненарушимости засобів збіжа, призначеного на засїв.

— **Вистава робіт школи для шваґізів X. корпусу в Перемишлян.** Нам подають до відома: Щоби запізнати загал суспільности з акцією опіки над інвалідами, котрої цїлю є забезпека будуч-

ВИНА Богослужебні - природні - - - білі - - самороднери просимо безпроволочно замавляти — до весняного транспорту — в посередниченю 187 12—12 „НАРОДНОЇ ТОРГОВЛІ" Львів.

ности для нездатних до праці інвалїдів виучением їх ремесла, уряджує Виконуючий Виділ краєвої Комісії опіки над інвалідами в Перемишлї виставу робіт школи для інвалїдів X. корпусу. Виставу отворить ся в четвер для 5. цвітня о год. 10 рано в салї Магістрату і потриває вона до 10. цвітня включно. Оглядати можна між 10 год. рано і 5 по пол. Дохід з вистави призначений для бідних і інвалїдів.

— **Посилки з насїнем** не підлягають при наданю ніякому обмеженю. Урядні почтові обовязані приймати від одного і того самого надавця навіть більше сего рода посидок як 5 денно і понад вагу 10 кор.

— **Відзначене.** О. Іван Мартинюк, полевий курат 36. полку оборони краєвої, відзначений за хоробре і повне пожертвованя поведенє перед ворогом хрестом хоробрости на стяжці хоробрости в мечами.

---

† лягли головами

Др Омелян Левицький, сотник Українського Січового війска, в горожанськім житю адвокат в Долинї (передше в Турцї), член Ширшого Народного Комітету, повіт. організатор і муж довіря укр. нац.-дем. партії, організатор численних народніх інституцій в Турчанщинї і Долинщинї, — погиб геройською смертю дня 22. марта с. р. в Карпатах, як командант т. зв. гуцульської сотнї УСС.

Покійний роджений 31. 7. 1875 в Коломиї, був по скінченю краківського університету адвокатським концепієнтом в Новім Санчи, де визначив ся як енергічний співробітник неб. надрадн. Петра Лінинського (з донькою котрого Оленою опісля подружив ся) та надрадн. Василя Яворського. Як адвокат осїв в Турцї, де став душею молодої, та слабкої ще укр. організації. За час кількалїтного його побуту в Турцї так скріпилась укр. організація, що в того повіту міг опісля вийти послом Українець. Покійний оснував в повітї філії „Просвіти" і „Сїльського Господаря", заложив Кридитове Товариство і сотворив при підмозї українського духовенства і учительства українську повітову організацію. Коли опісля з приватних причин переніс ся до Долини, укр. організація в Турцї розвивала ся вже власною силою дальше. Вложив він в неї чимало труду і гроша як організатор і референт читалень, Січий, віч і зборів в сім гірськім темнім і тоді ще переважно москвофільськім повітї.

З вибухом війни став з порученя Боєвої Управи організатором стрілецтва в Долинщинї та явив ся в Стрию на чолї добровольців з Долищини. Затягнув ся в ряди УСС. як звичайний рядовик. З кінцем вересня 1914 обняв як стар. десятник провід одної з т. зв. двайцяток, що мали вести підїздну війну в Бескидї. В жовтни 1914 став четарем в куріни Шухевича, де обняв команду підїздної війни. Перейшов зі своєю четою Турчанщину та дійшов аж до Східниці, Борислава і Дрогобича, звівши по дорозї ряд щасливих сутичок з Росіянами, в котрих визначив ся сміливістю, холоднокровностю, бистротою орієнтації і проворністю. В Бориславі захопив він в свої руки смілим підступом заступника „уїздного начальника" Дрогобича Рапоту, а в Кропивнику важні тайні російські документи воєнні. При відворотї армії серед снігів та заверюх громадив недобитків инших сотень та привів їх щасливо до Коша в Горондї. Вже одначе в першій половинї падолиста 1914 зновь рушив в Бескид на підїздну війну, яку в снігах і моровах провадив з невтомною бравурою. В признаню заслуг став в грудни 1914 старшим четарем і був поданий до відзначеня, якого до смерти не одержав. Як ст. четар брав участь в гірській кампанії і походї через Бескид, в приступах на Маківцї, опісля в походї через Болехів до Галича, де як командант передної сторожі під російським огнем перший персйшов Днїстер і обсадив примістох коло двірця. В тім часї став сотником. В Галичи був командантом станиці. Звідти перебув Покійний похід над Стрипу і як командант передної сторожі дійшов 4. вересня 1915 пова Людвикївку аж до Серету. В позиційних боях над Стрипою командував своєю сотнею на Веселій, де відперто численні російські приступи та перебуто пекольні пальби ворога Доси доля його хоронила, але здоровле, підорване майже дволїтними трудами в полї, стало недомагати. Сотника Левицького признано нездатним до служби на фронтї і він згідно з розпорядженя міністерства кр. обор. що до суперарбітрованих стрільців — відійшов до свого полку кр. оборони, де дізнав ся, що військо вважае його звичайним рядовиком. Супроти сего добровільно згодосив ся до служби в поли як стрілець і дня 27. падолиста 1916 відійшов з Коша на чолї т. зв. гуцульської сотнї УСС. в буковинські Карпати, на одну з найбільш експонованих позицій. Там і погиб геройською смертю 22. марта с. р. Дня 24. марта с. р. поховано його на верхах Кирлибаби.

Був то Січовий Стрілець, що смертю засвідчив свої ідеали, одни з найсвітлїйших, яких видало стрілецтво. Почутє обовязку, пожертвованє свого єства аж до самовідреченя, геройська сміливість та проворність, а притім скромність та брак всякої зависти і фалшивої амбіції були прикметами Покійного. Був взірцем українського борця за волю. В. Й. П.!

Покійний лишив вдову і двоє сиріт. Дня 4. цвітня с. р. відбудеть ся в Січ. Кошу торжественне заупокійне Богослуженє в память сотника-героя.

На волинські школи.

„Пятикова система".

На найбільшу потребу удержаня 25 українських шкіл на Волинї, які супроти останніх подій тим довкруг і найкрїпкіші для української справи, конечні як найскорші і найобильнїйші жертви

Юл. Січинський надрадник Дирекції лїсів і доменів **100 К**: Із. Черняївського радника Суду тепер у Відни, Іллю Кокорудза директора гімназіяльного і радника шкільного, о. Евгена Гузара шамбеляна тепер в Вольфсбергу, Романа Зубака купця. — Олександра Олесницька Відень 10 К (Дн.): Марію Олесницьку Відень, Юлію Олесницьку Львів, Зофію Олесницьку Львів. — ПроФ. Стефан Бобеляк від кляси IVb ц. к. гімназії з українською викладовою мовою в Перемишли 25 К. — о. Антін Федоряк і Ольга Федоряк в Тісної по 5 К — УСС. Микола Оралевський 3 К.: о. М. Скоморовського, учит. Кипріяна Федика, Марусю Кекітівну всї з Дусанова, Побігайка Данилюка і Побігайка Лопатинського, 6а УСС. етапна п. 445. — Микола Яценович, підх. УСС. 10 К. (Дн.): Шушкевич Юлію Осьвенцім, Федусевич Марію Поронїн, Мирона Івана Стрий, Калина Володимира дес. УСС, Гривнака Степана вісг. УСС. — вісг. Яценович Онуфрій УСС. 5 К.: Зборовську Марію в Мо4овіц, Свириду Теодора з Томашовець, Скрентовича Миколу з Залукви, Долїшного Василя УСС., дес. Нестерчука Гриця УСС. — Учительський вбір гімназійного віденського курсу у Відни III. Radetzkystrasse 2, 35 К: (по 2 кор.: управ. Ю. Левицький, Вол. Біберович, М. Войцеховський (1 К), Мих. Возняк, о. Евг. Громницький, о. Софр. Гїбовицький, Н. Данит, Л. Дольницький, о. Калинович, о. Кобузинський, Ф. Колесса, д-р Д. Левицький, д-р З. Лопатинський, Пр. Рибчук, С. Сидоряк, Бр. Старецький, Е. Чумак, о. Туна). Ученики і ученицї того самого гімназияльного курса I—VIII кл. 72 К. — Стефанія Твердохліб Вербиця 5 К: Марію Мельник Ляховичі, Сухе, Зофію Мельничин Городок ягайн., Юлію Мандзик Ясень, Мирона Дутку надпор. пол. поч. 230, Стефанію Гнатейко Вербиця, — Онофрій Солодуха Вербиця 5 К: Льва Мудрика вахм. жанд. Вербиця, Теодора Грицюка вахм. жанд. Вербиця, Василя Крису війта в Піддубець, Стефана Назара господара з Вербиці, Романа Зінка господара з Піддубець,—о. Амврозій Полянський в Конюхові: о. Марчака із Гірного, о. Скоробогатого і Якова Тишовницкого—оба з Довголуки,— Морос Василь ц. і к. хорунжий пол. поч. 434 20 К: Славку Несторовичівну з Перемишля, Славку Морозівну зі Львова, пор. д ра Грицька Давида пол. почта 434, пор. Івана Голембйовського пол. поч. 434, одн. охотн. Михайла Левицького полк піх. 77,—о. В. Медвідський Ходовичі 20 К,—Весоловський Ярема Стрий 5 К: Богдана Нижанковського, Льва Шанковського і Богдана Турина — всїх в Стрию і Романа Новаковського у Львові,—д р В. Лисий однор. охот. 20 К: Наталю Ванківну в Вольфсгу, Михайла Коцюбу пор. 15 п. п., хор. Евгена Городиського 15 п. п., Дарку Гарматїївну з Гмінду і одн. ох. Яросл. Стефановича 80 п. п.,— Одарка Ковенка в Подемщині 5 К, — Іван Рудий в Нїневі долїшнім 5 К: Володимира Рудого упр. школи в Новоселиці, Василя Олексьова ем. упр. шк. в Вигодї, о. Михайла Щуровського в Нїневі долїшнім, Евгенію Бохенську учительку в Перегінську, Павла Зобнева учителя в Якубові, — Леопольд Балицький Obit. Lit. Baon 254 Сандомир 10 К: Петра Бубелу поручника 30 п. п., д-ра Юліяна Олесницького офіцяла ц. і к. армії, д ра Франца Левандовського авдитора пол. суд Сандомир, Фердинанда Балицького надпор. в Бравнав, Михайла Соколовського ц. к. інспектора в Ст. Самборі,— Павлина Ольшанська учителька Мокротин 10 К (Дн.): Софію Кончилову в Луковім, Софію Тарасовичеву в Теглові, Олїмпію Левицьку в Желдни, Марію Гораковську Дерезня, Володимира Климко в Лаврикові. — Селяни в Мокротині 70 корон (Дн.). — Юрко Мартинюк ц. к. завідатель податковий в Калуши: Вп. Антона Боцюркова ц. к. радника судового в Товстого, Мирона Кимаковича ц. к. судію повітового з Городенки, Осипа Нарольського управ. школи в Добровлянах коло Калуша. — Ольга Миколайчуківна в Торках 10 К: п. Зеню Кончилову в Луковім, Казю Куник Перемишль, Стефцю Любацьку Текстиска, Стефцю Кузикївну Буців, Ірену Свастунівну в Сокали. — Д-р Омелян Левицький сотник УСС. 10 К. Гуцульська сотня. — Ірина Шухевич Лїнц 10 К: Янку Барчинську з Фрайштаду, Марію Созанську, Марію Яремову з Перемишля, Ірину Романковську зі Львова і Марію Коликовску з Батятич. — Стефцьо Шухевич Лїнц 2 К: Дарцю Федакївну, Мартусю Колтунюківну, Нусю Косевичівну зі Львова, Мартусю Ольшанську з Хирова і Влодая Кузика з Перемишля. — Володислав Курчак 10 К.: Вп. Марію Колодієву жену судні в Пікуличах, Івана Цурковського, пов. судію в Грубешові, Маріяна Стахурського, окр. ветер. в Грубешові. — о. Савойка, Селиска Г. 10 К. — о. Йосиф Ярімович, завідатель Білого 10 К. (Дн.): Всеч. о. Александра Ярімовича при церкві св. Петра і Павла у Львові, п. Михайла Яримовича, оберлайтнанта в Унгварі, Zug. 52, Всеч. о. Адріяна Зафійовського, вол. курата, пол. почта 284, Вп. п. Володимира д ра Кучера, ц. к. професора академічної гімназії у Львові, Вп. п. Волод. Снилика, управ. школи в Новосілці. —

Вістки.

Второк, 3. цвітня 1917.

Нині: греко-кат.: Якова преп. — рим.-кат.: Ричарда.

Завтра: греко-кат.: Вас. с. і Ісаака — рим.-кат.: Ізидора сп.

В Могилеві.

ПЕТРОГРАД. (Ткб.) Члени провізоричного правительства приїхали до головної квартири в Могилеві, де їх приняв генерал Алексеєв, штаб генеральний, гарнізон, представники земства і міста тай великі юрби народу. Міністер заграничних справ Мілюков і міністер справедливости Керенський виголосили промови. Принимано їх живими оплесками.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ.

з дня 1. цвітня.

ВІЙНА НА СХОДІ.

Нїчого нового.

ВІЙНА З ІТАЛЇЄЮ.

Наша добича з боїв на південь від Білї зросла до 12 машинових карабінів і 3 метавок мін.

На південь від Штільфського провалу наші війска відперли неприятельський наступ в области початку Валь деї Італлї.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ.

Нїчого нового.

Заступ. шефа ген. штабу Ф. Гефер.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 2. цвітня 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ.

На фронтї архикнязя Йосифа часто збільшена дїяльність боєва. В долині Еляніс відперто слабший, а на південь від долини Уж сильнийший російський наступ, при чім завдано ворогови значні втрати. В Карпатах лісних розвивають успішну дїяльність наші звідні відділи. В Східній Галичинї і на Волинї нїчого важнїйшого.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ І НА БАЛКАНІ.

Без зміни.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гефер.

З НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 31. марта 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Між Арра і Еною вчора і нині рано вивязали ся сутички передних сторожий на дорогах з Бапом до Кроавіль тай до Камбре, тай на обох берегах Сомми, на захід від С. Кентен, Англійці і Француси ввели у бій значні сили, котрі одначе під огнем нашої артилерії кілька разів відпливали по значних втратах і полишивши в наших руках 50 бранців і кілька машин. крісів. Вкінци вони посунулись вперед проти наших війск, котрі уступили на приказ. Також по обох сторонах канаду в Оази до Еня французькі відділи наслідком повного діланя нашої артилерії, подрібно сайдомої терену, вспіли посунутись вперед тільки по значних втратах і недалеко. В Шампанії огнем артилерії здержали ми французький наступ на горб коло Рівон.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ

Фронт баварського князя: Над Двиною огнем ударемнено напад Росіян. На захід від Лучка коло Свинюх наш відділ полонив у ворожім рові кількапайцять жовнірів.

Фронт кн. Йосифа: На Лудовій, в Карпатах лісних наші звідуни знищили ворожі мінові поля. Проти граничних гір по обох сторонах долини Уж Росіяни по сильнім острілюваню пішли до приступу, але їх війска ми розбили огнем, а в одним місци в рукопашнім бою.

Група війск Макензена. Нічого нового.

Фронт Македонський: Між озерами вороюий взідний напад не мав успіху. На півн. захід від Дойрану наш відділ вдер ся до англ. становища, вибив часть залоги і вернув з полоненими.

Перший квартирмайстер ген. **Людендорф.**

На У. С. С.

від 14/2 1916 в ч. 294 які зложили в коронах і сотиках:

(Далі).

Руся Новіцька Соколова Воля 1·—, Настя Шитвк Соколова Воля 1·—, Катер. Собош Соколова Воля 1·—, Настя Новіцька Соколова Воля 1·—, Настя Михайлишин Соколова Воля 1.—, Пелягія Мохналівська Соколова Воля 2·—, Катерина Дробко Соколова Воля 1·—, Настя Наливайко Соколова Воля 1—, Марія Юрчик Соколова Воля 1·—, Анна Гальків Соколова Воля 1·—, Анна Шумовська Соколова Воля 1·—, Анна Чижовська Соколова Воля 1·—, Іван Дробко Соколова Воля 1·—, Настя Дроздик Соколова Воля 1·—, дрібні датки (громада Соколова Воля) 1·20, Михайло Медвідь Телешниця 1·—, Михайло Герусевич Телешниця 1·—, Іван Гемчух Телешниця 1·—, Михайло Дикий Телешниця 1·—. Михайло Медвідь Телешниця 1·—, Ник. Чишчух Телешниця 1·—, Михайло Поточний Телешниця 1·—, Федь Чимчух Телешниця 2·—, Петро Китчак Телешниця 1·—, Марія Лохап Телешниця 1·—, П. Корсур Телешниця 2·—, Марія Моров Телешниця 1·—, Марія Кожук Телешниця 1·—, Іван Даньчик Телешниця 1·—, Анна Драган Телешниця 1·—, Марія Чимчух Телешниця 1·—, Настя Шемива Телешниця 1·—, дрібні датки (громада Телешниця) 3·—, Настя Коник Телешниця 1·—, Федь Герусевич Телешниця 1·—, Катерина Зайчик Телешниця 2·—, Катерина Соколовська Телешниця 1·—, Петро Войцак Телешниця 1·—, Михайло Дроган Телешниця 1·—, Анна Ціоць Телешниця 1·—, Анна Даньчик Телешниця 2·—, Кость Медвідь Телешниця 1·—, Анна Заяць Телешниця 1·—, Анна Мілько Телешниця 1·—, Настя Цика Телешниця 1·—, Кость Мілько Телешниця, 1·—, Марія Гірка 1·—, Анна Малецька Телешниця 1·—, Кость Дикий Телешниця 1·—, Анна Коник Телешниця 1·—, Квапівська Телешниця 1·—, Вельган Телешниця 1·—, Марія Гриньків Телешниця 1·—, Мар. Здлочевська Телешниця 1·—, Катерина Драган Телешниця 1·—, Зофія Дика Телешниця 1·—, Катерина Федорович Телешниця 1—, о. Петро Андрейчук Грушів 50·— (на що зложили:) Rittmeister Gross, Rgmarzt Dr. Rubinstein, Obit. Taussig, Chefsarzt Huollig, Segem. Hertel Tierärzte, Pachot, Stissuy, Telischer, Wiener Offiziere, Читальня „Просвіти" Часнів 112—, о. Володимир Ганицевич Тисьво 134·—' Яків Грубий пол. почта 387 10·—, Семен Марко пол. почта 387 10·—, Теодор Павлюк пол. почта 387 10.—, о. Іван Федевич пол. почта 387 30·—, Громада Порудно Порудно 20·—.

IX. 2—?

КУРС ДЛЯ РІЛЬНИЧИХ СЕКРЕТАРІВ

Філій „Сільського господаря"

уладжує

Краєве Товариство господарське „Сільський Господар" у Львові в днях від 9. до 12. цьвітня б. р.

Зголошеня слати телєґрафічно на адресу „Сільського Господаря", Львів, вул. Зїмеровича ч. 20.

Ближші інформації подані в „Ділі" з дня 29. марта с. р. ч. 73. VII 3—3

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Іван Дорундян, k. u. k. Bahnstr. 2/9 шукає свого брата Семена, гімн. професора, і просить о ласкаву звістку. 216 2—3

Гладаю жени Марії і доньки Анни. Іван Жмудь, Плетеничі, п. Перемишляни. 2—2

Олена Кухній, з Олеші, пов. Товмач, тепер в Dolni Mecholugy C. S. пошта Hosliyar (Böhmen) пошукує свого чоловіка Павла Кухнія (Наволи) і просить о звістку. 219 1—2

Оголошеня.

Нові льоси Австр. Червоного Хреста мають дуже добрий плян гри і кождий льос мусить бути вильосований в протягу 40 літ. Головна виграна 200 тисяч корон. Найближе тягнене 1. червня. Поручуємо ті льоси за готівку по 35 (враз з податком і присилкою) врав на сплати місячні в грунах по 5 льосів. Перша рата з стемпльями і податком 10 кор. дальші рати по 6 кор. — Дім банковий **Schütz i Chajes**, Львів, вул. Марійська 7.

VIII 24—?

Програми торжественного обходу роковин битви на Маківці 29—4, 30—4, 1—5. 1915.

Цвяхи і стрілецький щит висилає на жаданє безплатно ВАСИЛЬ СІДЕЛЬНИК в Лавриковій почта Добрусин.

220 1—5

Дня 10. цьвітня 1917 о 3. годині по полудни в домі п. І. Пашка в Цішанові відбудуть ся

Надзвичайні Загальні Збори

СТОВАРИШЕНЯ

Спілка господарсько-торговельна

стов. зареєстр. з обм. порукою

в Цішанові

зі слідуючим дневним порядком:

1. Отвореня Зборів.
2. Звіт Управи.
3. Вибір Надзірної Ради.
4. Вибір Управи. 222 1—1
5. Внесеня членів.

СПІЛКА ГОСПОДАРСЬКО ТОРГОВЕЛЬНА

стов. зар. з обмеж. порукою

в ЦІШАНОВІ.

о. К. Миколаєвич. *о. І. Костек.*

В роковини битви на Маківці 23/4, 30/4, 1/5 1915 вбиваймо цьвяхи і уряджуймо в кождій громаді величаві торжества в честь наших Героїв-добровольців Укр. С. Стр.!

221 1—5

Христос Воскресе!

Вже вийшли

дуже гарні святочні картки — кольорові малюнку арт. маляря І. Косіміна. — Серія в трех карток з портом 80 с.

За 20 карток оплата з портом 4·50 с.
„ 50 „ „ „ 10·60 с.
„ 100 „ „ „ 21·— с.

Картки висилає ся лиш за наперед надісланим готівку.

При більших замовленях і купнім дає ся опуст.

Замовленя приймає: **ДЕНИС КУЧИНА — Львів Вікарська 43.** 199 2—3

Цілий світ перейдеш

як умієш по німецьки говорити.

З книжки, яку видало Товариство „Просвіта" п. з.

Підручник до науки німецької мови зладив **Ю. РУДИЦЬКИЙ,**

можна легко учити ся говорити по німецьки.

Підручник сей надає ся так для початкуючих як і для тих, що вже учили ся або вже уміють де що по німецьки або хочуть учити других. У підручнику подано самі практичні лекції, так що вивчивши їх можна вже порозумівати ся з Німцями у найконечніших справах. В лекціях говорить ся про такі річи: сільське обійстє, рідня, село, місто, барви, сільська хата, мешканє в місті, на торзі (про мясо, ярини, землеплоди), господарські будинки і річи, їзду возом, їзду зелізницею, закупна в склепі, гостина, ведене господарки, (зима, весна, літо, осінь), побут у Відни, між ремісниками, при війску і т. п. Книжка обіймає 239 сторін друку. Подані взірці граматики і до кождої лекції словарець. Один прим. коштує 3 К 50 сот. брош., а оправлений в полотно з витисками 6 К 50 сот. На почтову пересилку треба долучити 65 сот.

Висилає тільки за готівку:

Канцелярія Товариства „Просвіта" Львів, ринок ч. 10.

V. C 12—?

ЄЄ вояк в родині, там мусять знати про: **I. Причинок** на удержанє. Хто є родиною покликаного. II. Вольні виселенці. III. Права інвалідів. Додатки ва вранення. Родини інвалідів. Поворіне. офіцерів. IV. Права вдовиць і сиріт по жовнірах. V. Права родин про пропавших без вісти. VI. Додаткові запомоги до пенсій для інвалідів і ин. які подає **„Інформаційний календарець"**. Ціна з пересилкою 1 шт 40 сот. 12 шт. К 3·50. **„Жовнярський нагрудник"** 30 сот. 12 шт. К 2·50.

Висилає ся також: Оскар Уальд **„Сфінкс без тайни"**. Книжка чудових і мистецьких оповідань з англ. мови Укр. видавництва „Нова культура". Ціна в опасці К 1·70, з поруч. перес. К 2·—. Проспект на жадане.

А. БЕРЕЗОВСЬКИЙ, Львів, вул. Карпінського ч. 19 b. 209 2—10

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ

в ПЕРЕМИШЛІ

вулиця Косцюшка ч. 5.

Приймає і виплачує щадничі вклади **найвигідніше** на **найкращих** урядових. Вклади опроцентовує по **4%** починаючи вже від слідуючого дня по дню вложеня аж до послідного дня перед днем відобраня.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадниці" можна складати особисто в касі товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової Щадниці, які Дирекція Щадниці на жадане безплатно достарчає, і в філіях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щадниці".

Уділяє позичок: а) гіпотечних платних на річними амортизаційними ратами на протяг літ 10—45 після вибору позичаючого; б) на льомбард ефектів, і на ескомт векслів. Справи позичок полагоджують можливо скоро.

Посередничать у виднаваню позичок в Гал. Воєнним Заведенію кредитовім в Кракові.

Всяких інформацій і друків уділяє канцелярія „Руської Щадниці" ул. Косцюшки, Народний Дім, І. пов. щоденно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. кроме неділь і українських свят.

Після § 14. устава „Руської Щадниці", затвердженого через п. к. міністерство внутрішних справ вклади в товаристві „Руська Щадниця" в Перемишлі надаютъ ся до льокації пупілярних, фондаційних і т. п. капіталів, яко отже „Руська Щадниця" пупілярну обезпеку. III. 27—?

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО. З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 78. (9.330) Львів, середа 4. цвітня (22 марта ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 264.

Рукописів редакція не вертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . . 1·75 К.
чвертьрічно . . . 5·— „
півріччно . . . 10·— „
цілорічно . . . 20·— „

у Львові (без достави):

місячно . . . . 2·40 К.
чвертьрічне . . . 7·— „
півріччно . . . 14·— „
цілорічне . . . 28·— „

За зміну адреси платить по 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітом, дрібнішого тона 40, в вищій 60, в окружниках 80 с., в реклямах вісті 1 К. Поміркованіше число і звороти 100. Найменша стрічка 1 К.

Оголошення за окремою умовою.

Ціна примірника числа у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, 3 цвітня 1917

Російска революція викликала в центральних державах живий відгомін примиримости і готовости до заключеня мира.

Перший зазначив се державний канцлер Німеччини в німецькім парляменті. Потім — австро-угорський міністер заграничних справ у своїй розмові з начальним редактором „Fremdenblatt-y". Виводи гр. Черніна знайшли знов відгомін і апробату в політичних кругах Німеччини. Хоч про се вже знають читачі з короткої відомости ц. к. кореспонденційного Бюра, одначе для лїпшої орієнтації наведемо тут дословно комунікат Бюра Вольфа, який звучить: „З німецьких політичних кругів довідуємо ся, що становище до розмови австро угорського міністра заграничних справ гр. Черніна з начальним редактором „Fremdenblatt-y": „Ми витаємо в ній відверті і щирі виводи випробованого державника австро-угорської політики. Вони без сумніву причинять ся в великій мірі до того, щоби розігнати вісти, які в сих днях наші неприятелї в відомих намірах все на ново пускають у світ, ніби то центральні держави є заінтересовані в російській реакції і хотять їй помогти дійти знов до власти. Таким чином гр. Чернін прилучуєть ся до зроблених день перед тим у парляменті виводів державного канцлера, який що до Россії сказав: „Не бажаємо нїчого иншого, як по змозї найшвидше жити з Росією знов у мирі, опертім на підставах, почесних для всїх сторін." Отже тепер черга на Росію дати відповідь на сї ясні, недвозначні виводи німецького й австро угорського державного мужа. Те, що гр. Чернін сказав при кінци розмови про свою загальну готовість вступити в переговори за почесний мир, як тільки противники понехають свої нездійснимі ідеї розторощити нас і будуть готові обіспати мирову конференцію, в принципі покриваєть ся так само з загальним бажанем німецького народу. Але і в сій справі можемо з піднесеною головою і смілістю ждати предложеня наших противників, яким вже від 12. грудня 1916 є відомі наші наміри. Незломані і сильнїйші нїж коли-небудь на всїх фронтах, в важкій, але настале-ній праці дома можемо видержати і — як сказав гр. Чернін — видержимо до кінця, аж до почесного мира, який дійсно варт тих величезних жертв, що ми їх понесли."

Наведений комунікат Бюра Вольфа має безперечно високоофіціозний характер. Таким чином Відень і Берлїн дають російському народови пізнати, що вони зовсїм не є заінтересовані в побідї російської реакції і не думають ратувати царизму від упадку та помагати йому до перемоги над революцією. Рівночасно Відень і Берлїн зазначують, що піддержують своє мирове предложене з 12. грудня 1916 і готові взяти участь в мировій конференції воюючих сторін. При сім гр. Чернін говорив про „почесний мир", додаючи: „Мусимо одержати запоруку житя і змогу дальшого істнованя." Так само про почесний мир говорить Берлїн, при чім комунікат Вольфа додає, що сей почесний мир повинен бути варт тих величевних жертв, які понесено. Очевидно, сі заяви є на стільки загальні, що допускають цїлу скалю інтерпретацій. Та все-таки треба сказати, що при мирі, почеснім для всїх воюючих сторін, не може бути ані занадто великих анексій, хиба вирівнаня границь і територіяльні виміни, ані повного відшкодованя.

З окрема зазначити треба, що Відень і Берлїн не говорять тільки за себе, бо таке саме становище займають також їх союзники. Як доносить ц. к. кореспонденційне Бюро, в болгарськім парляменті заявив президент міністрів Радославов в імени правительства, що Болгарія солїдаризуєть ся з заявами державного канцлера Німеччини й австро-угорського міністра заграничних справ що до Росії.

Таким чином події в Росії дали центральним державам і їх союзникам нагоду на ново ствердити свою готовість до заключеня мира і зокрема свою примиримість супроти російського народу, який, поваливши царизм, прийшов до голосу в російській імперії.

Се становище центральних держав до російського народу мати-ме також вплив на воєнні операції на всхідним фронті. Сей погляд висловлює відомий військовий співробітник „Frankf. Ztg." Франц Карло Ендрес. Виводи державного канцлера про наше відношенє до Росії — пише він — мають як найбільше значінє не тільки політичне, але також військове. Вже хоч би в тої причини, що військові заряджена в війні нїколи не можуть бути нїчим иншим, як випливом політичних мірковань. Стратегія нїколи не повинна тягнути за инший шнурок, ніж політика. Політичні способи, щоби вдержати дуже корисну для нас і природну приязнь з Росією, не могли в 1914 р. перемогти „гріхів старої Росії". Сї гріхи лежали не в російськім народї, але в системі, яка в кінци зробила зносини з Росією неможливими. Тепер, коли оба носителї „гріхів старої Росії", царизм і панславізм, упали, коли верх бере демократичний ідеалїзм, для сих зносин — треба сподївати ся — отворять ся більше ніж одні двері.

Коли канцлер висловив бажанє жити знов з Росією в мирі, то се бажанє підчеркують з військового становища дальші слова: „На нашім східнім фронтї нема поки що мови про більші операції". З сього виходить, що наше правительство дуже добре бачить ті „двері", про які ми говоримо, і се є дуже важне. Коли якийсь занадто ревний цивільний стратег говорив перед кількома днями про потребу офензиви проти Росії, то можна тільки „каліти", що сказаних слів не можна так само зробити нешкідливими при помочи паперового коша, як писаних. Ми наводимо його думку тільки тому, щоби стверднти, що нїякий думаючий жовнїр або військово вишколений політик не може вважати її здатною до дискусії. Ідея, що Німеччина стоїть по сторонї російської реакції, розширювана, як сказав канцлер, неприхильною стороною, мусить зникнути зі світа. Ми ані політично, ані військово не вмішуємо ся у внутрішні відносини Росії, але тішимо ся з упадку реакційної системи і є готові зі свобідною Росією говорити й мати з нею приязні зносини.

У міністра Гандля.

Парлямент буде скликаний в найблизших тижнях в повнім складї.

Відень 31. марта 1917.

Іменем Української Парляментарної Репрезентації відбули пп. Колесса, Перфецький і Петрушевич дня 30. марта с. р. конференцію з міністром внутрішних справ бар. Гандлем, як також ряд конференцій з референтами міністерства для вижившленя, вручивши в обох міністерствах обширний меморіял в справі виселенців, облекшеня їх важкої долї і евакуації взагалї.

По представленю сеї справи, крайної нужди виселенців в Галичинї і нестерпного положеня наших виселенців в таборі Гмінд, обговорено всї домаганя У. П. Р. в тій справі, як також остаючі з нею в тїсній звязи справи безпощадних реквізицій поживи в Галичинї, навіть у евакуованих, невиплачуваня військових причинків і державних підмог для виселенців,

і примусового забираня в городецькім повітї дівчат на роботи до фабрики в Пшеворску, гоненя нашого рільничого населеня до робіт на двірських ланах і зажадано телєграфічних заряджень в тих справах, як також негайного дозволу на поворот виселенцям з західно австрійських таборів, особливо з Гмінду до Галичини. З особливим натиском вказано в тім зглядї на брак робочих сил в Галичинї і безлїч стоячих з сеї причини відлогом моргів урожайної землї.

Решта часу конференцій посвячена була обговореню теперішного політичного положеня нашого народу в Галичинї і відношеню адміністраційних і инших властий до нашого населеня.

Про вперті чутки, будьто-би з нагоди скликаня парляменту мали бути вилучені посли з Галичини від нарад парляменту, висловив ся міністер Гандель, що парлямент зберетьсяв вже в найблизших тижнях в повнім своїм складї.

Крім меморіялу вручено міністрови також пропамятне письмо в справах постулятів краєвого комітету для виселенцїв у Львові.

В міністерстві для вижившленя обговорено передовсїм справу негайного заосмотреня табору Глянц поживою, як також всї наведені висше справи вижизленя, з осібна справи реквізиції поживи, негайного повороту виселенцїв до краю і весняних робіт на відлогом лежачих ґрунтах в Галичинї.

В справі табору Гмінд узискано телєграфічне заряджене висилки поживи, з осібна картофель.

Царський двір арештований

БЕРН (Ткб.) Агенція Радіо доносить з Петрограду: Цїле окруженє царя й царицї відставлено з Царського Села до Петропавловської кріпости. Цар і царица зовсїм відокремлені, сторожа заострена. Три рази денно сторожа переконуєть ся, чи цар і царица є ще в палатї.

З житя провінції.

Лист з Угнівщини.

O tempora! o mores! — з обуренєм мусить ся закликати, коли глядить ся на те все, що нинї дїєть ся на провінції. Чуєть ся фразу: „Хлоп нинї пан", а коли приглянутись тим обставинам, серед яких живе селянство, як поводять ся з ним инші верстви, то сей „хлоп-пан" є радше всїм иншим, тільки не паном.

Ось зразок поведеия з селянством: При ц. к. урядї почтовім в місточку Угнові є ц. к. урядник, пан Зброжек, гербу „Poraj". Пан сей на просьбу селянства, серед обявів страху перед дотичним паном, щоби приняв посилку з віктуалами до сина, чи мужа жовнїра, проливаючого кров за вітчину, не має иншої відповіди як: „Stul pusk — hurra za drzwi — marsz" — і кричить, обкидаючи епітетами так довго, доки не розброїть його вид „презенту" в формі яєць, сира, масла, ковбас, хлїба і тим подібних продуктів. На вид їх мякне п. Зброжек і стає менше вражливий на приписи. „Bajka, co jest w paczce, aby było na paczce; w paczce może być i bomba — се його девіз, котрий вискакує.

І селянка відіймаючи собі від уст, посилає не лиш жовнїрови-синови, чи мужеви, а ще мусить робити „призенти" ц. к. урядникови за те, що ласкав приняти посилку. Селянка дає, бо мусить, а пан приймає, не знати лиш чи як додаток воєнний, чи як презент за арогантське поведенє, чи як дарунок в довід незвичайної любови і пошани до його особи. Посилку приймає до уряду почтового, а „презент" каже віднести до осіб, з котрими стоїть в дуже інтимних зносинах в сусїдстві почти, або приймає пакунки лиш ті, котрі є відимовані знаками одної з сусїдок; розуміють ся по оплаченю її віктуалами.

Обуреню нема кінця! Селянство просить отсею дорогою ц. к. Дирекцію почт вглянути в справу і увільнити їх від визиску і нелюдського поведеня п. Зброжка. гербу „Poraj".

*

В послїдних днях місяця марта відбули ся заходами Виділу філії краєвого товариства господарського „Сільський Господар" в Угнові наради в справі відбудови Угнівщини. По ширшій дискусії Виділ філії, кооптуючи одиниці, богаті в знанє, досьвід і добру волю утворив в сей спосіб комісію, котра займеть ся відбудовою. Комісія оснувала сейчас канцелярію правної поради, яка буде органом виконуючим комісії в справі відбудови.

Складайте жертви на великодні дарунки для УСС. і Українців-жовнірів ц. і к. армії. Львів, Дністер, Руська 20, вкладкова книжочка 9.880. 226 2-6

Канцелярія ся під назвою: „Канцелярія Філії Краєвого Товариства господарського „Сільський Господар" в Угнові" почала вже і урядоване з днем 1. цвітня 1917 р. в будинку „читальні Просвіти" і урядує що-дня, крім неділь і гр. кат. свят, від 10—1 год. перед полуднем.

Бажаючи як найкрастих успіхів комісії для відбудови Угнівщини, подаєть ся до відома всіх кружків „Сільського Господаря" в Угнівшині, як і всіх інтересованих, щоб від тепер звертали ся у всіх справах, до Канцелярії Філії Краєвого Товариства господарського „Сільський Господар" в Угнові" Читальня „Просвіти".

— сьвий.

НОВИНКИ.

Львів, 3 цвітня 1917.

— **Засіданє** філольоґічної секції Наукового Товариства ім. Шевченка відбудеть ся 5. с. м. (в четвер) о год. 11 рано в канцелярії Товариства з таким порядком: 1) д р Іван Мандичевський: „Слово о полку Ігоревім" (проба обнови); 2) програма праць секції.

— **Переписка з полоненими в Росії.** Спільне Центральне інформаційне Бюро про полонених довідуєть ся зі Стокгольму, що почтова комунікація з полоненими в Росії не є перервана.

— **Обмеженє нафти в літі.** На засіданю прибічної Ради для нафтових справ у Відни представник міністерства торговлї виступив з предложенєм що-до розділу нафти в літі 1917. З огляду на те, що біжуча продукція нафти по заспокоєню потреб армії, залізниць і достави до Німеччини не вистала би на заспокоєнє потреб цивільного населеня в зимі хоч би в дотеперішних розмірах, треба конче поробити запаси нафти на зиму. Тому міністерство торговлї хоче в значній мірі завісити в літі продаж нафти до приватних мешкань, як се було минулого року в Німеччині і як буде сього року в Німеччині й Угорщині. Нафту діставали би в літі тільки промислові підприємства, що працюють для армії, дрібні ремісники і промисловці, які без нафти не могли би заробляти на житє, і уряди та публичні заведеня. В дискусії над сею пропозицією зазначено, що в такім разї треба постарати ся о свічки і о державну управу продажи свічок. В сім дусї ухвалено резолюцію.

— **Духовні реколєкції для мужеської інтеліґенції** у Львові уряджує — на желанє многих — Товариство св. Ап. Павла в понеділок, второк і середу великого тижня о 6 год. вечером в церкві духовної семинарії (вул. Коперника 36). Духовні розважаня подасть о. Леонтій Куницький.

— **Відзначеня.** За хоробре поведенє перед ворогом одержали: учит. гімн. Остап Гамерський, поручник 3. полку кріпосної артилерії, військовий хрест заслуги III. кляси з воєнною декорацією і мечами, а укінч. студ. фільос. Кирило Годованець такий самий хрест.

†

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕНЄ

за упокій душі бл. п.

Володимира Шухевича

проф. реальної школи і члена всіх укр. Товариств

відбуде ся в другу річницю смерти в четвер дня 5. цвітня о годині 8½ рано в церкві Преображенія Господнього при вул. Краківській, на котре всіх приятелів і знакомих запрошує щиро

226 **Родина.**

ВІСТКИ.

Середа, 4. цвітня 1917.

Нині: греко-кат.: Вас. с. і Ісаака — римо-кат.: Ізидора сп.

Завтра: греко-кат.: Нїкона уч. і уч. — римо-кат.: Тайна Веч.

— **Для сільських бібліотек.** Видїл Товариства св. Ап. Павла наміряє, по бажаню многих членів, видати ряд займаючих повістюк для бібліотек старшого сенянства і сільської молодіжи. Підкладом їх має бути якась християнська горожанська чеснота, а ціль моральне облагороднене люду. Особливо були би пожадані річи, котрі змагали би до злагодженя деяких пороків, визваних війною, або до розбудженя і розвиненя таких чеснот, що будуть власне тепер на часї, як вдоптоване або заопіковане опущеними сиротами, милосерна поміч для нещасних і знищених собратів і т. п. Однак через се не виключені другі теми, котрі були би для народа будуючі. Повістки можуть бути оригінальні, переведені або перероблені. На жадане призначать висїа ремунерацію. Тому, що нарід бажає і потребує нині сеї лектури, просимо наших письменників і людий доброї волї прийти нам в сім ділі найскорше в поміч. — За видїл Товариства св. Ап. Павла: о. Олександер Стефанович, (Львів, вул. Чарнецького 26), о. Евген Монцібович.

— **Шкільна молодіж з Провалля, повіт Жовква,** зложила на руки своєї учительки Вп. Марії Дановської для ранених жовнірів молитвенники, місіонарі, образки, медальики, олівці і картки з допісками: „На спомин українським жовнірам". П. Диновська переслала сї дарунки комітетови помочи для ранених жовнірів у Львові, за що складаєть ся сердечне „Спасибіг". При сїй нагоді звертаєть ся комітет з прошенєм до всеї української суспільности о дарованє молитвенників, книжок, перегранних карт, шахів, доміна і т. п. дрібничок, котрі просить ся пересилати до Українського Жіночого комітету помочи раненим жовнірам, Львів, вул. Руська ч. 3.

Події в Росії.

Зложеня віроісповідних обмежень у війску.

АМСТЕРДАМ (Ткб). „Algemeen Handelsblad" доносить з Петрограду: Міністер війни оголосив, що знесено всякі окремі віроісповідні постанови в армії. В будучности також особи, що не належать до православного віроісповіданя, можуть бути іменовані офіцирами. Винятї зпід сеї постанови тільки особи німецького походженя, матурализовані по 1. цвітня 1830 р.

Нові амбасадори.

ЦІРІХ (Ткб.) [illegible] Тимчасове правительство [illegible] амбасадорів, які мають [illegible] амбасадорів, іменованих царем.

Як відбувають ся вибори [illegible] Україні.

ЛЬОНДОН (Ткб.) Балканський кореспондент „Times-a" доносить з Одеси під датою 28. марта, що революційний рух в південній Росії ширить ся без проливу крови та що особливо в Одесі перехід війска й населення на сторону нового правительства відбуло ся без жертв.

Комітет робітників і жовнірів за миром.

БЕРН. (Ткб.) „Temps" доносить в Петрограду: Комітет робітників і жовнірів жадав від правительства розслїдити справу [illegible] цїлий і подати до відомости свій і совєтників погляд в сій справі.

Президент міністрів кн. Львов про війну аж до побіди.

АМСТЕРДАМ. (Ткб) До „Daily Chronicle" доносять з Петрограду: Президент міністрів кн. Львов заявив, що хвилевий нелад, викликаний революцією, є незначний в відношеню до роз-

У. С. С. на Волині.

Культурна праця серед волинських Українців.

Розпорядком армії з дня 18. падолиста 1916 р. четаря з приділеними йому 17 стрільцями приділено до окружної команди. Стрільці, як свідомі мови населеня та обізнані з тутешними відносинами мали заняти ся апровізацією населеня, а в осібна евакуованими. В тій ціли поприділювано їх до районових команд в окрузї з тим, що одна половина мала занимати ся переважно наукою в школах, а при тім сповняти по можности щойно наведені функції, а друга противно, могла занимати ся школами о стільки, о скільки се не було получене з шкодою в виконуваню инших обовязків.

Стрільці однак вміли погодити всї ті функції в сей спосіб, що шкільництво не тільки нїчого на тім не потерпіло, але противно ще більше зросло в силу, а то завдяки й сьому, що згаданим розпорядженєм признано четареви в усїх тих справах право ініціятиви. По день 10. лютого с. р., се є в річницю істнованя комісаріяту, з'організовано понад 40 стрілецьких шкіл. Ось назви місцевостий, де з'організовано ті школи: 1) Свинюхи, 2) Зашковичі, 3) Орище, 4) Вуйковичі, 5) Луковичі, 6) Сілець, 7) Риковичі, 8) Пустомити, 9) Затурці, 10) Ляхів, 11) Шельвів, 12) Коритниця, 13) Конюхи, 14) Ст. Загорів, 15) Локачі, 16) Ст. Порицьк, 17) Устилуг, 18) Острівок, 19) Літовеж, 20) Лішня, 21) Будятичі, 22) Поромів, 23) Божанка, 24) Рогожани, 25) Дорошничкн, 26) Микуличі, 27) Хотячів, 28) Руснів, 29) Бискупичі шляхоцькі, 30) Ставки, 31) Мокрець, 32) Любовень, 33) Гуща, 34) Головно, 35) Матїв, 36) Кусниці, 37) Згоряни, 38) Городно, 39) Підгородно, 40) Нудижі, 41) Стара Гута, 42) Олеськ, 43) Машів. Місцевости від 32—43 були опісля вилучені з Володимирського округа та прилучені до вельського, і разом з учителями перейшли під опіку комісаріяту УСС. в Ковлї (тепер Матїєві). Школа в Любовлї лишила ся й надальше на удержаню володимирського комісаріяту.

На округ Володимира остали тільки школи в місцевостях від 1—31. Тут однак з причини територіяльних змін як рівнож задля браку учительських сил, відбувала ся наука тільки в 21 школах згаданих під 1—4, 11, 16, 17 і 18—31. Школу в Острівку прилучено до чотирокляосової школи в Володимирі, а в Рогожанах треба було задля снігів та морозів науку через зиму перервати.

Сї школи, як рівнож школу в Любовлї, удержує комісаріят з фондів, збираних у власнім заряді, яких прихід в днем 10. лютого с. р. виносить 6134 К 19 с., а розхід 4816 К. Зшитки, шкільні прилади та підручники для стрілецьких шкіл діставав комісаріят в части від комісаріяту УСС. у Львові, а вчасти від Бюра культуної помочи. До бібліотек, які засновано майже при кождій школї, присилали комісаріятови книжки Союз В. У. Бюро культурної помочи, педагогічне товариство, товариство „Просвіта" та многі особи приватні.

Всї сїчові школи підлягають у всїх шкільних справах стрілецькому шкільному комітетови, якого головбю є четар Саєвич. Тому комітетови приладе рівнож управа евентуальної гімназії в Володимирі, коли удасть ся виєднати дозвіл на її отворенє. Справу гімназії, яка тягнеть ся ще від мая, трактують тут в невідомих близше причин неприхильно, хоч і маємо відповідне число учеників, будинок та кваліфіковані учительські сили, а до того будемо її удержувати з власних фондів.

Стрілецький шкільний комітет підлягає в усїх шкільних справах Окружній Шкільній Радї для окупованих українських земель, котра уконституувала ся в грудни 1916 р. так, що головою вибрано посадника Ґната Мартинця, а його заступником четаря Миколу Саєвича. Кромі сего істнує ще в Володимирі м[illegible]евий шкільний комітет, до котрого належить заряд місцевої чотироклясової народної школи

Стрілецький шкільний комітет зарядив для стрільців учителїв місячні конференції, котрі мають відбувати ся на першого кождого місяця. На першій такій конференції, котра відбула ся 1. марта с. р., порушено справу одностайного пляну науки, якого виготовленє поручено тов. Б. Заклинському. Щоби зарадити хоч в части браковi всякого національного духа в наших шкільних підручниках та усунути їх мертвоту, рішено видати для волинських шкіл уложений тов. Б. Заклинським буквар, який внедовзї появить ся в друку. Стрілецький шкільний комітет занявся також виданєм зредагованого д-ром Назаруком календаря для Волині, який однак з невідомих причин перетримує цензура в Відни.

Щоби прийти населенню з помічю та запобігти лихві, поручено всїм тим школам, при яких не засновано ще крамниць, позасновувати їх, і то передовсїм на того рода артикули, як сіль, цукор і нафта, які тут найтяжше набути, а якими управлювано всїлякого рода каригідні спекуляції. Рівнож звернено стрільцям увагу на точне ведене метрик уродженя й смерти, яку то функцію мали виконувати з припорученя окружної команди, а дальше щоби списували звичаї і обичаї народа та його пісні з спеціяльним взглядненєм пісень історичного змісту, щоби запрошували вечерами старших людий до себе „на часовпись", пояснювали при тім всякого рода зарядженя властий, що відносять ся до населеня, та прочитували їм дещо з літератури, а передовсїм оповіданя Марка Вовчка, яких тут селяни слухають найрадше та які на них роблять велике вражінє.

Се коротко все, що можемо на разї подати шановним читачам до відома. В перед — не зважаючи на перепони та чорні хмари, які послїдними днями дуже густо над нами зависли, йде стрілецька роботи серед волинської України.

Володимир Волинський 3. марта 1917 р.

Д-р Лука Мишуґа

Книгарня — Наук. Тов. ім. Шевченка — **у Львові, Ринок ч. 10.** має великий ВИБІР УСЯКИХ УКРАЇНСЬКИХ — КНИЖОК — з усіх галузей знання, як з красного письменства, так і народніх, популярних видань, а також шкільні підручники, словарі й ріжні наукові книжки, співаники, ноти, молитовники, — євангелія й инші релігійні видання. —

мірів переведеної зміни, яку повитала з радістю подавляюча більшість народу. Тепер сили народу є визволені й утворять сильну Росію, котра сповнить задачу, яку взяла на себе, приймаючи німецький вивов. Тепер віримо, що виграємо війну. Коли-б не повалено давного дражительства, ми не мали би надії на побіду. Росія стояла на краю пропасти. Російський нарід є тепер свідомий своєї відповідальности. Справа союзників є нашою справою. Ми рішені перевести аж до успіху як свобідний нарід боротьбу за свободу.

Як вустріли вістку про революцію в Росії Українці у фрайштатськім таборі полонених.

Читаємо у „Вістнику В. У.":

Чутка про революцію в Росії появила ся в таборі ще увечері 15. марта. Якось несподівано заговорили по всіх закутках, що ніби надійшла до когось у місті телєфонічна вістка з Лінцу, в якій повідомляло ся, що Державна Дума не послухала царського наказу й замість того, щоб розійти ся, захопила в свої руки цілу державну владу, навіть заарештувала правительство. Одні вірили в сю чутку, инші доводили, що се не може стати ся в самодержавній Росії. Другого дня, тої години, коли приходять до Фрайштату газети, ждали всї з надзвичайним напруженєм. Всїх цїкавило, що пишуть газети про се.

В 11 й годині вранку 16. марта до табору дістала ся перша газета („Neueste Nachrichten"). Всї, а особливо члени таборових українських організацій, накинули ся на телєграфічні звідомлення газети. Побачивши, що звістки про революцію подає петроградська телєграфічна агенція, розвіяли всякі сумнїви. Видавниче товариство випустило негайно телєграми про се й розповюдило їх по таборі. Президія Головної Української Ради відбула спеціяльну нараду й ухвалила з нагоди революції провести таборову маніфестацію й народне віче.

О 7 й годині увечері, коли вже всї повечеряли, коло бараку української інтелїгенції зібрали ся всї члени таборових українських організацій з національними й революційними прапорами й рушили до бараку, в якім приміщена спілкова чайня „Власна поміч". Залунали революційні пісні й похід приийняв цїлком урочистий вигляд. Члени жидівської організації також прийнали участь у маніфестації. По дорозї до чайні полонені виходили з бараків і приєднували ся до походу. До чайні зібрали ся майже всї таборові мешканці. Поприходили навіть ті, що за увесь час свого побуту в полоні не брали ніякої участи ні то в маніфестаціях, а в спільній балачці з товаришами. Такого напруженя й зацїкавленя фрайштатський табор ще не знав. Коли прапори появили ся в помешканї чайні, — залунало „ура!" й національний український гимн. На обличах полонених помічала ся радість, а в декого мимохіть котили ся сльози.

Народне віче почало ся промовою голови Головної Української Ради. Він коротко повідомив про те, що стало ся в Росії, й привітав із революцією, яка дає великі надії на поліпшенє долї народів Росії й на прискоренє закінченя війни.

Звістку про арешт міністрів і про те, що петроградський гарнізон пристав до революціонерів, прийняли небувалими досї в таборі оплесками. В товпі чуло ся: „Так їм і треба!" „Добре, що салдати зрозуміли, де правда!" і т. ин.

Подавши телєграфічні звістки, голова Г. У. Р й инші члени українських і жидівської організації в своїх промовах поясняли загальне значінє революцій, чого можна сподївати ся від тих подій, що розвивають ся в Росії, і т ин.

Після промов згадали про борців, які полягли головами в тяжкій боротьбі з московським царизмом. Прапори схилили ся й почула ся „вічная память", а потім похоронний марш: „Ви жертвою впали".

Закінчило ся народне віче походом з прапорами та революційними піснями по таборі.

Коли вже почали були розходити ся (коло 9 години увечері), до табору наспіла ще одна вечірна газета, в якій повідомляло ся, що до революції пристали Москва, Одеса, Харків і инші великі міста Росії. Знову залунало „ура!" а потім: „Ще не вмерла Україна" й на тому маніфестація закінчила ся.

17. марта знову відбуло ся віче в загальнім бараці. Ще на якийсь час до початку віча по таборі розійшли ся нові телєграми.

Звістку про те, що цар зрік ся престола, прийняли всї з величезним задоволенєм. Людий на вічу будо повно. Всї цїкавили ся звістками, радо слухали промов і від щирости бажали найскоршої повної побіди революціонерів над народними катами.

На вічу 21. марта прочитано реферат на тему: „Революція в Росії і Українці", яким всї слухачі були просто захоплені.

Референт у досить популярній формі розібрав національне питаве і прийшов до того висновку, що для окремих малих народів ще недосить того, коли якась найкультурнїйша держава дає на папері всім горожанам загальні свободи, не досить мати конституцію, яка в своїх законах гарантує вільний розвиток для кождого народу, що той розвиток залежить у найбільшій мірі від самого народу, від його активности в боротьбі і т. д., що кождий нарід, коли він хоче волї й незалежности від инших, нїколи не повинен забувати про свої політично національні права й інтереси. Для прикладу референт звернув увагу на відносини Англійців до Ірляндців, Поляків до Українців у Галичині, Мадярів до инших дрібних народів і т. ин. А се все приводить Українців до того, щоб вони добре затямили, що мало йти за загально-революційним кличем, що піддержуючи російську революцію, вони не повинні забувати, хто вони й що вони. Українці мусять підпирати всїх російських революціонерів, мусять разом із усїми народами йти спільною дорогою до повної перемоги народів Росії над царським деспотизмом, але вони мусять бути Українцями. На кождім кроцї, чи то перед ворогами, чи то перед приятелями революції, вони повинні яскраво зазначивати своє українське становище. Разом із домаганями про заведенє загальних свобід для Росії та зрівнаня національних прав усїх народів Українці мусять домагати ся повної своєї незалежно ти від инших народів, Українцям замало скинути тільки царський деспотизм. Вони повинні уникнути й деспотизму якоїсь пануючої нації, бо деспотизм є деспотизмом, і коли він із рук царя перейде до рук чужого народу, то від сего не буде лекше. Українці не хочуть іти в чужу хату, щоб коверзувати та панувати над иншими, а разом із тим не можуть допустити й того, щоб хтось панував над ними в рідній хатї. Українці підуть тільки з тими народами, що хочуть бути лиш рівними собі братами, а не панами над иншими. Закінчив ся реферат словами: Нехай живе російська революція, нехай живе вільність народів, а разом з тим нехай живе Вільна Україна! З грудей полонених залунало: „Ще не вмерла Україна" й на тім розійшли ся.

(Конець буде.)

Вже 8. цвітня 1917.

здержуємо висилку „Дїла" без виїмку всїм тим, що до того часу не надішлють передплати.

НА ВОЛИНСЬКІ ШКОЛИ.

„Пятковa система".

На необхідну потребу удержаня 25 українських шкіл на Волині, які супроти останніх подій тим дозовші і важнїйші для української справи, конечні як найскорші і найобильнїйші жертви

Корнило Будний ляйтнант k. u. k. I- R. 9. 10 К: Гр. Пукіша, Вас. Кіка, Ол. Кухту, Васі Пирога, Дм. Бобанича, всї ляйтнанти при ц., к. п. п. 9, — Евгенія Камінська учит. Леньки п. Щепанів 5 К: Йілю Костирківну учит. Розділ, Зеню Комарницьку Суходіл, Василя Возьного команд. жанд. Блюдники, Ярослава Островського, лейт. Мамуля, Теофіля Шухевича хорунжий УСС. — о. Алексій Артимовичъ з Камінки Лїсної 20 кор. — Галя Дорожинська, Угнів 10 корон. — Омелян Верхола одноріжний добров. 89 п. п. 5 К: Юрка Юзвяка учен. гімн. в Самборі, Володимира Хомишина ляйтнанта пол. почта 302, Василя Ортинського упр. школи в Ортиничах, Ігнатія Ортинського богослова у Львові, Титуса Кочальського уч. V. кл. в Перемишли,—Василь Бачинський поручник Lstr. пол. почта 398 10 К,—Емілїян Ляшецкий нач. суду в Старій соли 10 К (Дн.),—Ольга Ляшецка Стара сіль 10 К (Дн.),—Станислав Паньків урядник почтовий у Львові 5 К: Мирославу Домбчевську, Казимїру Келбінську, Олю Насальську, Льонарда Будзиновського і Антона Салу—всїх з ц. к. почти у Львові, — Олександер Максимович урядник почт. у Львові 3 К не кличе нікого, — Древко Стефанія Перемишль 2 К: Соню Даниловичівну студ. філол. у Львові, Маню Міллер учительку в Більчи, Ірінея Чмалу поручника 99 п. п. Івана Макара хорунжого 19 п., Стефана Наконечного богослова III року в Львові. — Поручник Іван Петров 3 К і Ольга Лончина 3 К: ч. — о. Мелетія Лончину ігумена Ч. С. В. В. [illegible] Всв. о. Ісакима Фещака Ч. С. В. [illegible] в Перемишли, Клементину Гол[illegible] директоря школи в Глинянах. [illegible] Левицький пол. поч. [illegible]

Стан воєнний між Нїмеччиною і Зединеними Державами.

(Телєграма бюра Райтера).

Вашінґтон 2. цвітня 1917.

Вільсон візвав конґресс до заради, що між Зединеними Державами і Нїмеччиною істнує стан воєнний.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 3. цвітня 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ.

Над Бистрицею Солотвинською [illegible] російських звідних відділів не вдали с[illegible]

На північ від Дністра місцями [illegible] діяльність рос. артилєрії.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ І НА БАЛКАНІ.

Нїчого особливого.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ.

На схід від Орхиди війска наші вдерли ся до ворожих ровів і привели полонених.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гефер.

З НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 3. цвітня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

На північ від Арра завзята боротьба артилєрії. Відперто кілька англійських звідних відділів. Значними силами виконали Англійці і Французи форсовні звіди в области на північний схід від Баном і за захід від С. Кентен. Вони були переплачені значними втратами ворога. Під Ночей ми піймали 300 Англійців. На схід від дороги Кусі ле Шато до Соассон наш артил. огонь розігнав абори ворожих війск.

У Шампанії на південь від Ріпон сильним огнем ми унеможливили готовлений наступ.

У воздушних боях ворог втратив 4 літаки.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Фронт баварського князя: На півн. захід від Динабурга підїздні відділи привели з ромунського становища 1 офіцира, 90 мужви і 2 маш кріси. Також від Малавичами, на півн. схід від Богданова, [illegible] напад мав успіх. Піймано там офіцира і 2[illegible] мужви. На півн. схід від Баранович кілька рос. к[illegible] заїдній наступило на одну з наших передових [illegible] ложий, котра одначе не війшла зі свого становища.

По значнім російським огни по обох сторонах дороги Золочів—Тернопіль, над Золотою Липою і над Дністром не прийшло до наступів піхоти.

Над Бистрицею Солотвинською відперто рос. підїзди.

На фронті арх. Йосифа і в области військ Макензена нїчого важного.

На фронті Македонськім: Між Орхидою і Преспою наші війска вдерли ся до висунених вперед французьких становищ, відперли противнаступи і вернули із добичею на свої становища. На північ від Монастиря не вдав ся малий франц. наступ.

Перший квартирмайстер ген. Людендорф.

Віденський Банк Союзний у Відні.

47-і Звичайні

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

АКЦІОНАРІВ

будуть

дня 18. цвітня 1917 о годині 11-ій перед полуднем у Відні, Schottenring, 2.

Порядок справ:

1. Звідомлене Управляючої Ради.
2. Звідомлене ревізорів про рахункові замкнення за 1916 рік і постановлення щодо затвердження рахункових замкнень.
3. Постановлення щодо розділу зиску за 1916 р. (§ 59 буква с статутів).
4. Вибори згідно з §§ 1, 14, 19, 35, 63, 66 і 70 статутів.
5. Вибір Управляючої Ради.

Право до участи в Загальних Зборах, згідно з § 47 статутів мають тільки ті Акціонарі право голосу на Загальних Зборах, котрі найпізнійше до 14 днів перед Загальними Зборами зложать найменше двайцять пять штук акцій в Касі Банку або в місци, визначенім Управляючою Радою Банку.

На кожні 25 штук акцій дають право до одного голосу (§ 48 статутів).

З огляду на те просить ся управнених до голосования пп. Акціонерів, щоби свої акції разом з купонами зложили найпізнійше дня 4. цвітня с. р. у Відни в ліквідатурі (I. Schottengasse 6—8), в Авсіг над Ельбою, в Білгороді, Балій, Боденбах, Боцен, Бернї, Будапешті, Будейовіцах, Клягенфурті, Теплицях, Тешені, Дрогобичи, Фрідек-Містек, Грацу, Інсбруці, Карльсбаді, Карневі, Царгородї, Кракові, Львові, Марієнбаді, Мерані, Моравській Остраві, Пардубіцах, Пізьні чеським, Празі, Простейові, Перемишли, Зальцбурзі, Ст. Пельтен, Смирні Тарнові, Віллях, Вінер Найштадт, Загребі і Цвітав — у філіях Віденського Банку Союзного,

в Трієстї в Banca Commerciala Triestina,

в Берлїні в Deutsche Bank і Dresdener Bank,

у Франкфуртї н. М. в Deutsche Vereins Bank, Deutsche Bank Filiale Frankfurt і Dresdener Bank у Франкфуртї н. М.,

в Штутгартї у Württembergische Vereinsbank,

в Мінхенї в Deutsche Bank Filiale München і Dresdner Bank Filiale München,

в Цірїх в Schweiz. Kreditanstalt і Schweiz. Bankverein,

в Женеві в Schweiz. Kreditanstalt, Schweiz. Bankverein.

в Базелї в Schweiz. Kreditanstalt, Schweiz. Bankverein і Baseler Handelsbank.

Акції треба складати упорядковані після чисел і списані на власноручно складаючим підписаних консигнаціях а саме в ліквідатурі у Відни на двох, в инших місцях на трьох консигнаціях. Один примірник консигнації разом з посвідкою відбору акції звертаєть ся складаючому при одночаснім врученю йому по думці § 55 статутів карти участи в Загальних Зборах, яка виставлена на назвиско особи складаючої акції і важна тільки для неї, зглядно для її після припису вилегітимованого повновласника.

Віденський Банк Союзний.

---

mm der Veranstaltungen der „Witwen- Waisenwoche" am Mittwoch:

1) Ungarisches Fronttheater.
Vorstellung im bürgerlichen Kasino: „Der Raub der Sabinerinnen".

2) Ungarisches Fronttheater
Vorstellung im Kasino de Paris. Ungarisches Volksstück: „Wein" mit Gesang. Beginn ½7 Uhr. Von 10 bis 12 Uhr Cabarett.

3) Vorstellungen in den Kinotheatern: „Korso", „Akademi ka 8", „Grodecka 2" und „Grazi na" (Leona Sapiehy).

4) Konzert in verschiedenen Kaffehäusern und Restaurants.

3/IV. 1917.

K. u. k. Stadtkommando Lemberg.

ПОДЯКА.

З нагоди свят Різдва Христового заколядували громадяни Жидачева **250 К.** З тих 100 К зложено на Захист сиріт ім. Й. Е. Митрополита, 100 К на Фонд Інвалідів і 50 К на школи УПТ. При сій нагоді гр. кат. уряд парох. висловлює особливу подяку Вп. проф. А Іваньовови за безкорисне вивченє хорів та Вп. Любці і Зоні Данилевичівним за занятє збірною жерт.

о. д-р Лев Скобельський
адм. парох. в Жидачеві.

А 224 1—1

ГИНУВШІ СВОЇХ.

Іван Довгидяк, к. и. к. Landstr. 2/9 шукає свого брата Осипа, сина професора, і просить о ласкаву вістку. 216 3—3

Олекса Кухній з Олещі, пов. Товмач, тепер в Dolni Mechology č. 8. pošta Hostivar (Böhmen) пошукує свого чоловіка Павла Кухнія (Наколи) і просить о вістку. 219 2—3

Оголошенє.

Дирекція школи ім. М. Шашкевича у Львові при ул. Сапєговській ч. 26 винайме парцелю відповідну на город для шкільних дітий. А 229 1—3

Спішіть ся,

бо наклад уже на вичерпаню!!

Кождий Українець повинен мати повне наукове виданє

Кобзаря Шевченка

у виданю Наукового Товариства імени Шевченка у Львові

під редакцією **д-ра Івана Франка**

в двох томах. Ціна обох томів брошур. **6** кор., в оправі **10** кор. На пересилку треба долучати **80** сот. Замовляти в Книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка, Львів, Ринок ч. 10.

A IV 1—?

Програми торжественного обходу роковин битви на 29—4, 30—4, 1—5. 1915

МАКІВЦІ

Цвяхи і стрілецький щит висилає на жаданє безплатно ВАСИЛЬ СІДЕЛЬНИК в Лаврикові почта Добрусин.

220 4 5

ДУЖЕ ВАЖНЕ! Хто хоче без учителя научити ся по німецьки, нехай замовить собі сейчас

Українсько-німецький САМОУЧОК

укладу О. СОЛТИСА (3-е виданнє). Ціна 1 К 40 с. з почтовою оплатою 1 К 60 с. (10 штут 13 К 80 с. 25 штук 30 К 80 с. вже оплачено). Висилає ся лише за готівку. Замовленя і гроші прошу прислати на адресу: 7—10

А. ОКПИШ, Львів, вул. Кадецька ч. 4.

УВАГА: Сей самоучок уложений після випробований вже способу научаня! Важне і для учителів удільючих початків німецької мови, як також учеників приготовляючих ся до вступних іспитів.

Голоду і дорожні не буде, коли кождий кусник землї обсіяте яриновим насїнем. Всї свіжі

насїня поручає **І. БОРИС**

ПЕРЕМИШЛЬ. 202 4—10

---

21 томів української творів літератури 21

від Котлярдвського до Руданського включно, в редакції П. Юлїяна Романчука, накладом „Товариства „Просвіта" у Львові, на добрім папері, гарний друк, у полотняній оправі з витисками коштує **К 52·50**, в оправі півполотно з витисками **К 42.**

Поодинокі томи коштують 1) в полотняній оправі К 2·50. 2) в півполотно К 2·—. При замовленю всіх томів нараз оплачуємо порто самі а при замовленю поодиноких томів належить долучити 65 сот. на рекомендоване порто (або 92 сотики на фрагт, коли замовляє ся більше як два томи нараз).

Твори обіймають слїдуючих письменників і поетів:

Книжка 1. І. Котляревського, П. Артимовського Гулака, Е. Гребінки (сторін 536; другий наклад).
„ 2. і 3. Григорія Квітки-Основяненка в 2 томах (сторін: 544, 552; другий наклад).
„ 4. М. Шашкевича, Ів. Головацького (сторін: 456; другий наклад).
„ 5. Н. Устіяновича, А. Могильницького (сторін 512; другий наклад).
„ 6. А. Метлинського, М. Костомарова (сторін 496).
„ 7. і 8. Тараса Шевченка в 2 томах (сторін: 552, 544; третий наклад).
„ 9, 10, 11, 12, 13, 14. П. Кулїша в 6 томах (сторін 504, 560, 576, 528, 560, 700).
„ 15. і 16. І. Воробкевича в 2 томах (ст.: 420, 420).
„ 17. Л. Глїбовича, К. Климковича, Вол. Шашкевича (сторін 580).
„ 18. Ол. Стороженка (сторін 592).
„ 19, 20. і 21. Ст. Руданського в 3 томах (сторін: 456, 456, 480).

Висилаємо лише за попереднім надісланем готівки. Радимо спішити ся з замовленями, тому що деякі томи на вичерпаню а новий наклад не скоро буде можна вробити. — Замовленя і гроші слати на адресу:

Канцелярія Товариства „Просвіта", — Львів, Ринок ч. 10. V. B 12—?

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 79. (9.331) Львів, четвер 5. цвітня (23 марта ст. ст.) 1917. Рік видання 28.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч., ІІ. пов.

Касове нач. накл. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 265

Рукописів редакція не вертає.

ПЕРЕДПЛАТА: в Австро-Угорщині: місячно . . . 4·70 К, квартально . . . 9·— „, півроку . . . 18·— „, цілорічно . . . 36·— „; у Львові (без доставки): місячно . . . 4·00 К, квартально . . . 7·— „, півроку . . . 14·— „, цілорічно . . . 28·— „. На закінчення адреси платить ся 50 с.

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: Сербська оголошень, звичайна тверда 40, в надісланім 50, з додатком 60, з реклямою 1 К. Повідомлення про оголошення і зарухи 50 с. Найменша оплата 1 К. Оголошення приймає ся тільки до 1 год. по полудни. Ціна окремого числа в Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: **Видавнича Спілка „Діло"**. Начальний редактор: **Д-р Василь Панейко.**

Львів, 4 цвітня 1917

Вчерашна „Gazeta Wieczorna" принесла з Відня отсю звістку:

„З огляду на те, що вже незабаром прийдуть важні рішеня у внутрішній політиці Австрії, парляментарна комісія польського кола старає ся швидко кінчити свої наради й таким чином уможливити президії кола розпочати офіціяльні переговори з правительством. Неофіціяльні переговори ведуть ся вже від якогось часу. В парляментарних кругах висловляють надію, що правительство гр. Клям-Мартініца прийме найважнійші домаганя польського кола в справі автономії Галичини... Рівночасно з розпорядками що до цілої Австрії появить ся також розпорядок з запотіджением відокремленя Галичини і близшим означенем підстав будучого устрою Галичини. Галицькі посли остануть все таки в центральнім парляменті з тим обмеженем, що не будуть голосувати над справами, які що до Галичини будуть виняті зпід компетенції парляменту і віддані галицькому соймови".

Рівночасно з сею вісткою, якою заповідаєть ся здійсненє акту 5. падолиста 1916 що до Галичини, вчерашна „Nowa Reforma" приносить знаменну передовицю п. н. „Periculum in mora", де вказуєть ся на небезпеку, яка грозить реалізації акту 5. падолиста 1916 що до Польського Королівства. Провідна думка сеї передовиці така:

Акт 5. падолиста 1916 був висловом тодішної рівноваги мілітарних сил. Центральні держави, числячи ся з воєнною здатністю Росії і бажаючи підготовити грунт для свого мирового предложеня, яке слідувало місяць опісля, проголосили утворенє польської держави, щоби з мирових переговорів усунути питанє анексій і територіяльних компензат, бож через утворенє польської держави територія, здобута центральними державами на Росії, ставала самостійним державним чинником. Не додає автор, що одним з мотивів проголошеня утвореня польської держави могли бути також надії на польську армію, яка, ставши по стороні центральних держав, поможе захитати воєнну рівновагу в користь центральних держав.

Мирове предложенє центральних держав не осягнуло цілі і примусило їх до веденя дальшої війни. А російська революція, ослабивши воєнну здатність Росії, вже захитала воєнну рівновагу в користь центральних держав.

„Так отже та рівновага мілітарно-політичних сил, яка творила найважнійшу з передумов акту 5. падолиста, нині вже не істнує. Її місце заняла перевага центральних держав, перевага мілітарно-політична така велика, що годі уявити собі, щоби остала вона без безпосереднього чи посереднього впливу на їх політичні пляни, на їх повоєнні конструкції, до яких належить також в цілости, нині більше ніж колинебудь, акт 5. падолиста. Всякі політичні формації, союзи, договори, зобовязаня, в кінци пляни й обітниці є на стільки тривкі, на скільки тривким показуєть ся той фактичний стан, який їх вродив. Зі зміною сього стану сі формації тратять свій зміст, а зі змістом також силу. Хиба, що тимчасом сі формації самі стали вихідною точкою для нового ряду фактів, який самі творять, узасаднюють і піддержують. Коли б отже по акті 5. падолиста зі сторони польської суспільности в Королівстві були наступили такі факти, які б немов пригвоздживали до дійсности і втискали в неї зміст сього акту, тоді небезпеки, які йому грозять з приводу описаної переміни фактичного стану, з якого він вийшов, були-б без порівнаня менші. Коли б ту форму, яку без сумніву творить акт 5 падолиста, польська суспільність досить швидко була виповнила фактами, хочби навіть з конечности доривочними й недосконалими, то нині, супроти так основної зміни передумов сього акту, можна би мати богато більше пезноєти що до його сили і тривкости."

Фактом, якого бажав би собі автор, а якого нема, вважає він передовсім творене польської армії. „Коли б з мілїона тих здібних до військової служби Поляків, які знаходять ся тепер в Польськім Королівстві, хоч пятьдесять тисяч вправляло ся тепер як перші полки польської армії, був би се факт, який надавав би актови 5. падолиста конкретний зміст і забезпечував би його, очевидно до певної міри, перед тими флюктуаціями, яким він мусить підлягати." Сього факту нема і автор взиває польську суспільність утворити його як найшвидше, бо „леда тиждень, леда місяць, можуть зайти випадки, які позбавлять нас до решти добродійств кон'юнктури, що псуєть ся в наших очах".

Так дивить ся „Nowa Reforma" на акт 5. падолиста що до Королівства. Але на тих самих передумовах опирав ся акт 5. падолиста також що до Галичини; так само тут викликала його „кон'юнктура, що псуєть ся в наших очах". Можливо, що власне тому польське коло робить такі зусиля, щоб осягнути бодай „рамовий" розпорядок про здійсненє акту 5 падолиста що до Галичини.

Та сама кон'юнктура, яка „псуєть ся в наших очах" зі становища польських інтересів, поправляєть ся зі становища інтересів українських. Факт, що в Королівстві не наступили події, яких могли дожидати центральні держави наслідком акту 5. падолиста, не може остати без впливу на становище центральних держав до польської справи — в напрямі, який не мусить іти по лінії польських інтересів. А факт, що в Росії наступив упадок царизму та що Україна підносить свій голос, домагаючи ся для себе національної свободи на руїнах царизму, не може не вплинути на становище центральних держав до української справи, а окрема на становище Австрії до австрійської части українського народу — в напрямі, який мусить наближати ся до лінії українських інтересів.

Сю кон'юнктуру — про се не може бути сумніву — використає Українська Парляментарна Репрезентація в Австрії, щоб не допустити до здійсненя польських „імперіялістичних" забаганок що-до української території в Австрії, а довести до здійсненя українського домаганя утвореня українського коронного краю в Австрії.

З наведеного на вступі донесеня польської газети довідуємо ся про польські заходи довести до реалізації корисної для Поляків кон'юнктури, заки вона зовсім попсуєть ся. Наше громадянство богато спокійнійше ждало би надходячих подій, коли-б мало автентичні інформації що до заходів Української Парляментарної Репрезентації в цілі використаня теперішної кон'юнктури, з окрема, чи Українська Парляментарна Репрезентація має вже докладно вироблений проект утвореня українського коронного краю в Австрії і які робить заходи, щоб той проект довести до відомости міродатних у державі кругів і утворити передумови для його реалізації.

„Щоби приневолити Німеччину до принятя умов, яких цілю є покінчити війну."

Промова Вільзона в конґресі.

ВАШІНҐТОН. (Райтер). Президент Вільзон зложив в конґресі отсю заяву:

Я скликав конґрес на надзвичайну сесію, бо треба сейчас ухвалити поважні політичні рішеня, за які після постанов конституції я не можу сам приняти відвічальности. Дня 3. лютого предложив я панам повідомленє німецького правительства, що воно наміряє з днем 7. лютого понехати всякі правні обмеженя і затоплювати підводними човнами всі кораблї, які би пряму вали до неприятельських пристаний. Від цвітня 1916 р. німецьке правительство видало було деякі обмеженя для командантів підводних човнів відповідно до даних нам обітниць. Нова німецька політика знесла всякі обмеженя. Всякого рода кораблї затоплювано без остороги і не давано помочи особам, що були на їх помостї. Невтральні кораблї були так само затоплювані, як кораблї держав ведучих війну. Шпитальні кораблї, які були заосмотрені в дозвіл на свобідну плавбу, даний німецьким правительством, були затоплені з такою самою немилосерною безпощадністю. Міжнародне право з трудом розвинуло ся до успіхів, які були досить малі, та Німеччина знесла і сю дрібку права, бо не має вона ніякого оружя, яке могла би примінити на мори, крім того, котрого уживає тепер без огляду на людскість і договори, на які опираєть ся світовий рух.

Не маю тут на думці матеріяльних втрат, хоч вони є поважні, тільки погублюване людий, які не бють ся, мущин, жінок і дітий. Теперішна війна Німеччини проти торговлї є війною проти людяности і проти всїх народів. Кождий нарід мусить сам рішити, як має поводити ся супроти того визову. Наш вибір мусить бути довершений з поміркованєм, відповідно до нашого характеру і наших мотивів як народу. Мусимо бути свобідні від надто великого роздратованя. Нашим мотивом не є пімста ні принцип брутальної сили, ми виступаємо в оборонї людських прав. Коли я промовляв послїдний раз в лютім перед конґресом, думав я, що вистарчить запевнити наше право як невтральної держави воруженєм кораблїв. Та зоружена невтральність являєть ся тепер безуспішною. Німецьке правительство відказує до того взагалї невтральним права уживати в замкненій области оружя, чого не відказував їм ніякий з новочасних правників. Коли би ми тому повинували ся, то нарушили би ми наші найсвятійші національні права. Сповняючи свій конституційний обовязок, раджу конґресова, щоби заявив, що таке поведенє німецького правительства не є нічим иншим, як війною проти Злучених Держав, та щоби формально признав істноване воєнного стану, який накинено Америцї, і хопив ся сейчас заряджень, які не тільки запоручать краєви повну оборону, але до того в такий спосіб вихіснують його силу, щоби приневолити Німеччину до принятя умов, які стремлять до покінченя війни.

Воєнний стан спричинить тїсну співдїяльність з иншими державами, які поборюють Німеччину, коли признаємо їм догідні кредити фінансові і віддамо ім до розпорядимости організацію змобілїзованя всїх матеріяльних помічничих жерел краю, щоби доставляти воєнний матеріял та в спосіб найобильнїйший, але також найощадлївший і найуспішнїйший служити потребам народу. Дальшим наслідком воєнного стану буде повне зоруженє фльоти, а саме в засоби для поборюваня неприятельських підводних човнів, далї безпроволочне збільшенє війска о найменше 500.000 жовнїрів, разом з повновластию до дальшого збільшеня сили відповідно до потреби. На погляд президента жовнїри мали би бути покликані на основі загальної військової служби.

Дальше говорив президент: Ми не мали нїякого спору з нїмецьким народом. Нїмецьке правительство почало війну без ініціятиви, відомости і згоди народу. Війну порішили керманичі, її спровоковано і ведеть ся її в інтересї династії і малої тільки групи честилюбивих людий, які звикли уживати своїх земляків як свого знаряду.

Американцї почувають, що наша надія на будучий світовий мир скріпила ся подіями в Росії, які дивно підбадьорюють. Там маємо учасника в союзї чести.

Задумуємо тепер почати боротьбу з ворогом свободи і в случаю потреби покористуємо ся всею силою народу, щоби змаганя Німеччини до власти позбавити успіху. Не бажаємо нїяких добутків, ми тільки одні з борців за людські права і будемо вдоволені, коли ті права будуть запевнені.

Президент Вільзон добавив, що Австро-Угорщина в дїйсности не веде морської війни проти американських

Складайте жертви на великодні дарунки для УСС. і Українців-жовнірів ц. і к. армії. Львів, Дністер, Руська 20, вкладкова книжочка 9.880. 223 3-6

горожан. Президент бажає відложити дискусію про взаємини з Віднем.

Америка буде бороти ся за найцінніші кличі а саме за демократію і свободу малих народів.

Рішення перекавано комісії для заграничних справ.

ВАШІНҐТОН. (Райтер). Коли президент Вільзон по своїй промові опустив конгрес, голова комісії Палати репрезентантів для заграничних справ поставив свою резолюцію, яку переказано комісіям обидвох Палат для заграничних справ. Опісля засідане відложено.

Підчас засідання конгресу прийшла відомість про потоплене американського корабля „Азтек".

Мілюнов закликає Вільзона до виповідження війни.

ЛЮҐАНО. Аґенція Стефані доносить через Париж з Петрограду: „Биржевыя Вѣдомости" доносять, що Мілюков вислав до президента Вільзона депешу, щоби Сполучені Держави можливо скоро взяли участь у війні, бо їх приступленє до війни важне не тільки з вісковоі але і з моральної точки погляду.

Затоплене першого американського корабля.

АВР (Авас). Німецьке підводне човно, затопило перший американський зоружений корабель торговельний „Азтек", який плив до Европи.

Мілюков за анексією Львова.

БЕРЛІН (Прив. тел.) В послідних днях петроградські і московські дневники обговорюють живо кожде речене висловлене Мілюковим, який заживає в краю поваги найліпшого знавця політичних справ теперішної доби. Недавно тому мав заявити Мілюков, що Росія ніколи не забуде про свої завдання у східній Галичині, ані про намірене від давна військове заняте столиці Галичини. Військові круги сподіють ся, що сегорічна весна і на тій точці принесе рішенє.

Мирові бажаня в Росії.

З приводу промови канцлера Німеччини.

Берлінська „Nationalzeitung" приносить знад російської границі:

Російські газети дають у виписках промову канцлера і тільки деякі коментують її. „День" пише: Нова Росія не може згодити ся на понижуючий мир. Росія хоче заключити мир на основі status quo ante. Також Росія не має ніякого інтересу вмішувати ся у внутрішні відносини Німеччини. Росія бажає миролюбивої Німеччини. Говорене про німецький мілітаризм мусить замовкнути, бо воно тільки баламутить нарід. Німеччина повинна подати конкретні умови мира. „Правда" пише, що російський нарід відкидає всяку завойовницьку війну, одначе боронить ся проти чужих нападів на свою гідність, честь і територію. Російський нарід з вдоволенем приймає до відомости, що Німеччина не хоче мішати ся у внутрішні справи Росії. Німеччина повинна практично доказати свою волю до мира і подати конкретні умови.

Проклямація російського правительства до Поляків.

ВІДЕНЬ. (Ткб) З Стокгольму доносять 31. марта с. р.: Провізоричне російське правительство видало проклямацію до Польщі, в якій називає ілюзоричними ті права політичні, які осередні держави дали Полякам, і заповідає утворене польської держави, зложеної з усіх областий з польською більшістю, яка військово як найтіснійше булаб злучена з Росією. Конститууючі збори, вибрані на основі загального права голосованя, які мають бути скликані до Варшави, мають рішити про форму правління в Польщі, але передтим російська конституанта має довводити на територіяльні зміни, які спричинить утворене нової польської держави.

Анґлійська преса про заяву гр. Черніна

АМСТЕРДАМ. (Ткб.) „Allgemeen Handelsblad" доносить з Льондону: Анґлійські дневники обговорюють заяву авство угорського міністра заграничних справ у „Fremd nblatt", та ніякий з них не бере її поважно. Все, що в тім дусї говорить ся у Відни і в Берлїні вважать ся тільки приманою для російських соціялістів.

„Непрохідна пропасть".

Відень 3. цвітня 1917.

Число 5. тутешної „Буковини" приносить довший зміст промови посла Василька в справі польсько-українських відносин і відокремленя Галичини. Промову сю виголосив п. Василько в дискусії над рефератом посла Гальбана в австрійськім політичнім Товаристві у Відни 15. лютого с. р. Викликала вона чимало шуму в польських кругах. Деякі уступи з промови сеї — доси вповні актуальні — наведемо низше. П. Василько говорив:

Відручне письмо з 5. падолиста м. р., яке в звязи з відбудовою Польщі заповідає відокремленє Галичини, противить ся цілковито тим принципам, які всї українські партії в Австрії від початку конституції виставили до найважнійших своїх програмових точок. Скріпленє державної звязи було все стремлїнєм українських політиків, до якої би партії вони не належали.

Ніякий чужо національний урядовий чинник не сміє бути в середині між Віднем і Українцями Австрії: иншими словами, між Австрією і українськими горожанами сеї держави не сміють бути всунені Поляки в ніякій формі.

Маємо неоспориме право домагати ся, що би Австрія лиш сама правила нами, а не через Пеляків, і ті права самоуправи, які всім народам Австрії вже запевнені, або їх приобіцяно, спочивали в наших власних українських руках, і щоби не забезпечувано їх нам з обмеженєм польського опікунства.

Нема також ніякої розумної причини, що би Поляки могли покликувати ся бути нашими опікунами.

Силою історичних досвідів перемінило ся лише й без того відношенє обох націй до себе в таке ворожеє, що там, де Поляки і Українці разом жиють, лиш безпристрасний третій справедливою управою міг би усунути і вирівнати грізні противенства.

Війна доказала, що польська управа в Східній Галичині передала воюючим центральним державам Австрії і Німеччині сю для війни важну область в цілковитій десорганізації.

П. Гальбан говорив у своїй досить скомплікованій програмі будуччини для відокремленої Галичини про національну курію і національну податкову адміністрацію, — одначе час минув вже давно, де можна було малими концесіями запрягти український нарід до польського вова.

Австрійський Українець хоче цілком бути австрійським горожанином — він доказав у війні, що готов зносити вірно найтяжші обовязки; він доказав, що в найбільше експонованих границях найтяжші воєнні терпіня для загалу держави бере на себе терпеливо; але він не хоче в часї мира бути позбавлений своїх прав, які мають инші народности в сій державі, що більше, він бажає німецької культури, за впливом австрійських Німців на замешкалих ним областях, і хоче, щоби польське верховодство було усунене і сотворена українська провінція.

Віддїленє від Австрії у формі відокремленя або побільшеня польської сили над нашою націю, поставили би її перед питанє: що для нас красше, чи польське, чи російське панованє. Відповідь на се питанє, мимо вродженої історичної ненависти проти Росіян, Українцеви не тяжко найти.

Непрохідна пропасть ділить Українців від Поляків!...

Збіже на засіви.

Доповнюючі постанови що до весняних засівів проголошув ц. к. намісництво:

I. Філія Заведеня воєнного обороту збіжем у Кракові висилає тепер три роди збіжа на засів, а то:

1) Кваліфіковане насіне з додатком 6 К до звичайної ціни за 1 q.

2) Звичайне насіне з додатком 3 К. до звичайної ціни за 1 q.

3) Збіже призначене спершу до перемеленя або достави для війска, закуплене без доплати якої небудь надвижки, яке в браку лїпшого зерна призначило Воєнне Заведенє обороту збіжем на засів.

II. Тому, що з уваги на отсю оцїнку виказуєть ся ріжнородність цін, зарядила Філія Воєнного Заведеня обороту збіжем, щоби комісіонери унагляднювали при висилцї збіжа у перевозових листах висше наведені роди через означене:

ad 1) Кваліфіковане насіне (anerkanntes Saatgut),

ad 2) Звичайне збіже на засів I кляси (gewöhnliches Saatgut I Klasse),

ad 3) Збіже на засів II. кляси (Saatgut II. Klasse).

III. Ціни збіжа вено відбираюча станція без мішка за метричний сотнар в коронах є отже слїдуючі:

Рід збіжа:	Кваліфіковане насіне:	Звичайне збіже на засів I. кл.	Збіже на засів II. кл.
яра пшениця	42·90	39·90	36·90
ячмінь броварний	40·90	37·90	34·90
ячмінь пашний	36 90	33 90	30 90
овес	35·90	32 90	29 90
вика	—	32·70	—
біб кождого рода	—	46·70	—

IV. На случай дописки на перевозовім листї кромі повисшого означеня „закуплене перед 15. грудня 1916" (Eingekauft vor 15. XII. 1916.) належить до поданих цін дочислити по 3 кор. за 1 q. пшениці та броварного або пашного ячменю по 2 кор. за 1 q. вівса.

V. Належність за мішки виносить п 4 кор. 20 сот. від штуки.

VI. Висше подані ціни відносять ся виключно до збіжа галицького походженя.

Весняні засіви у воєнній добі.

Реферат на економічнім зїзді дня 12. марта 1917.

IV.*)

Староства виконали лише частинно висше цитований рескрипт намісництва що-до винагороди праці при весняній управі, бо уложили цінники, які вдоволяли лише роботодавців, отже головно велику земельну посілість.

Представники української земельної власности, засідаючі в повітових комісіях рільничих при староствах, повинні рішучо постояти за інтереси селянські і жадати цін за роботу в відповідних цінам середників щоденної потреби.

Важним чинником при переводженю управних робіт є по повітах рільничі комісарі, се є господарські референти, старости і повітові збіжеві інспектори, себто урядники приділені староством до веденя аґенд, випливаючих з заняття земель подів на річ Воєнного Заведеня для обороту збіжем (§ 28 цісар. розп. з дня 11. червня 1916 В. З. Д. ч. 176). На жаль, члени сї з малими виїмками (3 аграрні комісарія и, з того один вже під інвазією, а іменно Тарнач, і один збіжевий інспекторат, і то вже зализований, находять ся в українських руках) обсаджені чужими нам людьми, і то переважно зі сфери більшої земельної посілости і перзоналу краєвих рільничих шкіл, так, що обставина ся вимовно говорить про становище їх супроти нашого селянства.

Проти адміністраційної системи по повітах можемо успішно боронити ся через протиставленє їм діяльних повних почутя горожанського обовязку жнивних комісій, працюючих спільно з кружками „Сільського Господаря".

Коли жнивні комісії завдалегідь обчислять запотребованє робучих сил, то охоронять нераз нечисленні робучі сили місцеві з жінок і старших дітий перед ужитем до праці на чужих господарствах, дворах або і по сусїдних громадах, бо самостійні господарі не обовязані до примусових робіт, коли вони потрібні для власних господарств.

*) Гл. „Діло" з 16., 24. і 29 марта с. р.

Для успішної оборони організація села у виді законних комісій для переведеня управи і жнив не може бути спорадична, а мусить неперервним ланцухом потягнути ся через всї наші села.

Слів пару про управу грунтів, полишених примусовою чи добровільною еміграцією поінвазійною. Грунти сї повинна управити громада і дохід в управи обернути на утворене спеціяльного фонду для поправи продукції збіж в громаді.

На кінець кілька слів про блудний круговод, серед якого приходить ся переводити управні роботи підчас війни.

Законно вимагаєть ся повного обсїву грунтів і примусу праці. Брак розмежованя компетенції цивільних властий між собою і особливо у відношеню їх до властий військових, спричинений воєнним безладєм, мішає головно доцільности господарських робіт та повновартности їх.

Поголовна рація муки і картофель для галицького селянина, який не живить ся мясом, зовсїм недостаточна. Головні рільничі корпорації старали ся вирівнати хоч в части неповність рації висшим приділом стручкових плодів і в порівнаню до заходу виєднали приділ о 100 процент висший. (24 кг. гороху, фасолї, бобу або инших стручкових на рік і на голову).

Пожадане було би, щоб на час весняних засїв принайменше від 20. марта до половини мая намісництво збільшило рацію для сїльского населеня, працюючого при управі, на взір збільшеної рації для женців, зн. денно на голову 500 гр. вбіжа або 400 гр. муки (7 кг. збіжа або 5·60 кг. хлїба на 14 днів).

Подібно річ маєть ся з раціонованєм паші, особливо вівса для коний. Законна рація вівса на основі міністеріяльного розпорядку з дня 18. липня 1916 р. В. З. д. ч. 220 виносить на коня і день 1 кг.,

Слїдом за сим іде обнижене краєвої продукції, трудности апровізаційні, упадок годівлї і тученя звіряг, дальша депекорація краю і що раз гірша менше видатна рільна господарка.

Юлїян Павлиновський.

Вже 8. цвітня 1917.

здержуємо висилку „Дїла" без виїмку всїм тим, що до того часу не надішлють передплати.

НОВИНКИ.

Львів, 4 цвітня 1917.

— **Український Краєвий Комітет помочи для виселенців у Львові** пригадує членам, що засїдане „Покріпляючої стації" відбуде ся в пятницю 6. цвітня с. р. о годинї 5. пополудни в салї Ставроп. Інститута.

— **Недуга д ра Рутовського.** З Відня доносять, що перебуваючий там правительственний комісар для міста Львова д р Рутовський занедужав після апоплєктичного атаку, який його навістив. Стан здоровля д ра Рутовського вже поправив ся.

— **Військові коні для рільничих робіт.** На заряджене міністерства війни в цїли переведеня робіт в рільництві і лїсовім господарстві в р. 1917 буде віддане можливо велике число коний для управи рілї.

— **Для управи ярини у Львові.** Управа громади м. Львова взиває всїх власників незабудованих грунтів, положених в окрузї м. Львова, зглядно їх правних заступників, щоб особисто явились в часї до 14. цвітня с. р. включно в годинах між 10. і 1. передполудньом або 5. і 7. по полудни в інспекторатї мійських плянтацій (Ратуш І. пов., ч. дверий 50) для заявленя, чи сам власник буде грунт управляти, чи відступить ся його Управі громади до управи через треті особи.

— **Голос з полону.** П. Віктор Кипріян, студент фільософії львівського університету, УСС., полонений ще в жовтни 1914, пише з полону до родичів: „Курган 25. XII. 1916. Найдорозші Родичі! Війна й довга неволя принесли менї дуже богато; богато я передумав, перемислив. І дійшов я до того переконаня, що нам вірити тільки в свої сили; а всякі орієнтації — се обман, се зневіра в свої сили, в сили свого народа Всяке-же примилюване до нас наших подальших сусїдів і їх обітниці нам — се їх інтерес; значить, коли інтерес їх буде сего вимагати, то вони нас зрадять. З такими думками буду стрічати Різдво і з такими думками вертати домів. — Віктор."

— **Відзначене.** Лев Шумило, студент лїсної академії і член віденської „Січи", за хоробре поведене супроти ворога на італійськім фронтї одержав срібну медаль хоробрости 1. кляси і зістав іменований хорунжим.

— **Жертви на воєнні кухні і кухні для бідної молодїжи.** На воєнні кухні: З чайного вечера в готели Жоржа 138 К. 10 с., жертва цїс. радн. Шафа 500 К., львівський бровар 1000, п. Гугет 300, із збірки етапного баталїону 20, С. Баран 100, Корнблюм 20. склеп з польськими воєнними памятками 25·65, п. Танц 500, Вільгельм Герман 32·59, з чайного вечера готели Жоржа 142·55, з чайні в „Метрополь" 118, за марки 48, за сконфіскованї товари 800, ц. к. повітове староство в Жовкві 100. На кухні для бідної молодїжи; Майор Стирса із збірки 200 К.

Не плянуєть ся офензива проти Росії.

Львів, 4. цвітня 1917.

„Бюро Вольфа", відповідаючи офіціозно на англїйські звістки про громаджене німецьких військ до походу на Петроград, заявило під вчорашною датою:

„Що Німеччина не думає про те, щоб вмішуватись в російські відносини, тай що вона тепер не плянує ніякої офензиви на східнім фронтї, се доволї ясно заявив німецький канцлєр в пролові 30. марта с. р."

НА ВОЛИНСЬКІ ШКОЛИ.

„Пяткова система".

На необхідну потребу удержаня 25 українських шкіл на Волинї, які супроти останніх подій тим дорожші і важнїйші для української справи, конечні як найкорші і найобильнїйші жертви

На волинські школи на книжочку Днїстра ч. 9888 зложила Стефанія Твардієвич в Лопянки 5 К.: Олесю Бабєву з Чертежа, Масю Левицьку зі Львова, Анну Павлусевичівну з Струтина вижного, Нусю Величковську з Долини, Івана Даниловича, однор. охотн., ц. к. епідемічний шпиталь 5/IV. відділ VI. в Ярославі.— Антін Добрянський, офіціял суд., Старий Самбір 3 К.: Северина Левицького, судію, Йосифа Добрянського, обох з Старого Самбора, і Дмитра Угрина з Перемишля.—Нуся Добрянська, Старий Самбір 2 К.: Петронелю Фридлевич, Янку Яніївну, Мик. Скипакевича, всї з Стар. Самбора і Март. Карачевську з Перемишля. — о. Ом. Кордуба катих. гімн. в Стрию 10 К: муж. і жіночу гімн. в Стрию,— муж. гімн. на руки о. Кордуби 45 К і збірка уч. на селї 25 К 40 сот. рівнож на мої руки,—Володимир Стояловський офіц. почт, 20 К: Олену Лепкову в Самборі, Стефанію Падохову в Самборі, д-ра Софрона Матвіяса проф. в Перемишли, — Олекса Сохацкий офіц. почт. 20 К: Августину Андрущшин жінку пароха в Краснім к. Львова, о. Івана Матвіяса радника в Яструбичах, о. Миколу Гумовського в Уличнім к. Дрогобича,—

ОПОВІСТКИ.

Четвер, 5. цвітня 1917.

Нині: греко-кат.: Нїкона уч. і уч. — римо-кат.: Тайна Веч,

Завтра: греко-кат.: Преп. Бд. Зах. — римо-кат.: Вел. Пят.

Український Народний Театр Т-ва „Бесїда" у Львові під управою К. Рубчакової. Саля Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В неділю дня 8. цвітня 1917 „Паливода", комедія на 4 дії Карпенка Карого.

В понеділок дня 9. цвітня 1917 „Мартин Боруля", комедія на 5 дій Карпенка Карого.

Білєти раньше набути можна в „Народній Торговли", в день представленя при касі від год. 5. п. п. Початок о год. 7. вечером. 1—2

Заходом українського жіночого комітету помочи для ранених відбудеть ся дня 7. цвітня 1917 о годині 5. пополуд. в сали „Бесїди" відчит Вп. д-ра Остапа Макарушки „Вихованє хлопця і дївчини". Опісля дискусія при солодженім чаю. Вступ 40 с. Голова Софія Одесницька, секретарка Марія Олексимівна. 1—3

Засуд в процесї воєнних лихварів.

Відень, 4. цвітня 1917.

В процесї директора Банку Депозитового д ра Кранца і тов. видано нині рано засуд. Кранца засуджено на 9 місяців строгої вязниці і 20.000 кор. гривни, а в разї нестягаємости на ще 4 місяці; Фрайнда на 9 місяців і 15.000 кор., евентуально ще 4 місяці; Рубля на 3 місяці і 10.000 кор., евентуально ще 3 місяці; Фелікса на 6 місяців і 20.000 кор., евентуально ще 4 місяці.

Проти підсудних Перльберга і Шварцвальда поступоване виділено.

Оборонець Кранця заголосив жалобу неважности і мідклик від засуду, по чім прокуратор поставив внесене на увязнене Кранца із за підозрінє в утечі. Оборонець заявив ся проти наказу увязненя і евентуально жертвував пів мілїона корон кавції. Трибунал ухвалив кавцію 1 мілїона корон.

На схід від Бережан.

Російське звідомленє з 2. с. м

Західний фронт. Виміна огня і звідні підїзди. В селї Кохека (?) на півн. схід від Бережан наш огонь викликав пожежі і вибухи в складах муніції.

Ромунський фронт. На південь від ріки Уж ворог пробував наступити наші становища, але його відперто. На решті фронту виміна огня між звідними віддїлами.

Воєнний стан постановлений

між Зединеними Державами і Німеччиною

Вашінтон, 3. цвітня.

Комісія сенату для справ заграничних прихилила ся до правительственної резолюції, яка заявляє, що дійсно істнує воєнний стан з Німеччиною.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

в дня 4. цвітня 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ.

Група військ Макензена. Нема нїчого до оголошеня.

Фронт арки. Йосифа: Австро-угорський летун в области Окни струтив у воз-

дущій боротьбі неприятельський літак типа Nieuport.

Фронт князя Леопольда: Над середним Стоходом добули ми російський примісток Тоболь, причім забрали значну добичу. Позатим в богатьох місцях віджила артилерійська боротьба.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ І НА БАЛКАНІ.

Не стало ся нічого особливого.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гофер.

З НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 4. цьвітня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Від Лєн по Арра також і вчера огнева боротьба була значна. На захід від St. Quentin та між Соммою і Оазою Французи вели дальше нагальні стежні наступи. Крівавими втратами окупили вони область, з якої ми крок за кроком уступали. Під Ляфен на шляху, який веде з Соассон на північний схід наступ Французів, переведений після сильного огня остав без успіху. В Ремс і коло того міста запримічено батерії, роботи над укріпленями і значний рух. Туди спрямовано огонь. Наші летуни струтили 9 неприятельських літаків і 2 бальони на припони.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ

Фронт баварського князя. Між морем і Припетю діяльність артилерії в кількох відтинках була значна. Над Середним Стоходом наші війска добули примісток Тоболь, який був ще в руках Росіян на західнім березі ріки. Наші війска забрали притім значну добичу. По обох сторонах зелізниці Золочів-Тернопіль хвилями більшала артилерійська боротьба.

На фронті арх. Иосифа і в области війск Макензена положене не змінило ся.

Македонський фронт: Мала боєва діяльність. Наші воздушні ескадри обкинули обильно бомбами дворець у Вертекоп, на південний схід від Водени. З того повстали пожари, які запримічено при помочи фотографій.

Перший квартирмайстер ген. Людендорф.

ЖЕРТВИ

На річ товариства „Українська Акад. Поміч" зложили дальше через Земельний Банк гіп. у Львові в коронах Вл. Добродії: Никифорук хорунжий УСВ. 10, о. Стефан Вітик Таргановичі 11, о. Віктор Сиротинський Камінка вол. 50, о. Юліян Галькевич Рожанка 20, о. Іван Кипріян Немирів 5, Мих. Заньків Белигород 5, Роман Зубик Львів 25, о. Роман Охримович Урич 10, о. Теодор Савула Дмитровичі 12, о. Петро Габлиський Лошинець 10, д-р Евген Матуль Відень 5, Сильвестер Герасимович Львів 10, Денис Коренець Львів 10, Антін Гмитрасевич Дмитровичі 5, Василь Бережанський Самбір 1·20, о. Алексій Хтей Доброгостів 5, Николай Білецький Пациків 50, о. Ал. Мійський Вовків 5, о. Мих. Зубрицький Береги 10, о. Йосиф Маринович 20, о. Т. Березовський Ляховичі від себе 10 від колядників з Лискова 10, Михайло Маґаруха Мостиска 3, о. Теодор Савойка Селиска 5, Леся Гоцка Висоцко 20, д-р Сильвестер Дрималик Львів 2, Генрик Ільницький Торчиновичі 2, о. Вас. Глуховецький Борщевичі 2, Вас. Камнюк Ліг. ч. 20 Андрихів 10, Микола Матура кр. Дністра Жидачів 25, Тома Телішевський Львів 5, Уряд парох. Ваньовичі збірка в церкві 23, Народна Торговля Львів 50, о. Лев Мацуський в Гординї 55 кор. 30 сот., о. Омелян Гриневецький Смолин 10, І. Татомір в Пернаві 10, Корнеля Куликова Мізунь (від себе і збірка) 14, Йосиф Рибачевський Ляшки 10, Сабіна Петрицька Колоколин 5, о. Стефан Онишкевич Купновичі 10, о. Антін Федорак Дольниця 2, о. Омелян Менцінський Маластів 25, о. Антін Онуферко Дубровиця 3, Олекса Бундзяк Ластівки 10, Іван Криловський Львів 5, о. Павло Бачинський Глиняни 10, о. Дмитро Лах Висоцко виж 20, о. Стеф. Кишик Олака 10, о. Іван Валюх Ластівки 10, о. Мих. Вільчинський Мшанець 10, цугсф Іван Війтечко Тропав 4, Антін Мороз пол. п. 332, 5, Казимира Моравецька Освенцім 5, Теодор Пилипівський поручник, Знайм 20, Ольга Яців Камінка стр. 10, Стефан Поташник Івонич 2, Мирон Гаврисевич оберл. пол. п. 232, 10, Василь Яворський Новий Санч складки 69 а то: Василь Яворський 10, Лемківський Союз 10, Дороцький Стефан 2, Радислав Голозацький 2, О. Лісовецька 2, Напасси 1, Филиповичева 1, П. Вітошинський 1, О. Гадзевич 1, З. В. Лукачі 10, Рошкевичева 4, Каролїна Тепінога 4, Лесь Ткачук 1, Укр. Бурса філії „Просвіти" 10, Укр. Бурса ім. Василя Яворського 10

За ці4 Видїл Товариства Жертводавцям складає щиру подяку.

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Олена Кухній, з Олеші, пов. Товмач, тепер в Dolni Mechology C. 8. почта Hoslivar (Böhmen) пошукує свого чоловіка Павла Кухнія (Николи) і просить о звістку. 219 3—3

Оголошення.

Дирекція школи ім. М. Шашкевича у Львові при ул. Скарбківській ч. 26 винайме парцелю відповідну на город для шкільних дітий. А 229 2—3

Спішіть ся,

бо наклад уже на вичерпаню!!

Кождий Українець повинен мати певне наукове видане

Кобзаря Шевченка

у виданю Наукового Товариства імени Шевченка у Львові

під редакцією **д-ра Івана Франка**

в двох томах. Ціна обох томів брошур. **6** кор., в оправі **10** кор. На пересилку треба долучати **80** сот. Замовляти в Книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка, Львів, Ринок ч. 10.

A IV 2—?

Цілий світ перейдеш

як умієш по німецьки говорити.

З книжки, яку видало Товариство „Просвіта" п. з.

Підручник до науки німецької мови зладив **Ю. РУДНИЦЬКИЙ,**

можна легко учити ся говорити по німецьки.

Підручник сей надає ся так для початкуючих як і для тих, що вже учили ся або вже уміють де-що по німецьки або хочуть учити других. У підручнику подано самі практичні лекції, так що вивчивши їх можна вже порозумівати ся з Німцями у найконечніших справах.

В лекціях говорить ся про такі річи: сільське обійстє, рідня, село, місто, барви, сільська хата, мешкане в місті, на торзі (про мясо, ярини, земленлоди), господарські будинки і річи, їзду возом, їзду зелізницею, закупна в склепі, гостина, веденє господарки, (зима, весна, літо, осінь), побут у Відни, між ремісниками, при війску і т. п. Книжка обіймає 239 сторін друку. Подані взірці граматики і до кождої лекції словарець.

Один прим. коштує 3 К 50 сот. брош., а оправлений в полотно з витисками 6 К 50 сот. На почтову пересилку треба долучити 65 сот.

Висилає тільки за готівку:

Канцелярія Товариства „Просвіта"

Львів, ринок ч. 10.

V. C 13—?

Загальні Збори

ЧЛЕНІВ

Каси ощадности і кредиту

в Щирци

стов. зареєстр. з обм. порукою

відбудуть ся в канцелярії Уряду громадського в Щирци дня 22. цьвітня 1917 о год. 3. з полудня, на котрі П. Т. членів запрошує ся.

Порядок дневний:

1. Отворене Зборів.
2. Звіт Дирекції з діяльности і замкненя рахунків за літа 1914, 1915 і 1916.
3. Звіт комісії контрольної і внесеня:
   а) о удїлене Дирекції абсолюторії,
   б) о розділ чистого зиску.
4. Внесеня членів.

Рада надзираюча:

Іван Губер секретар. *Теодор Кречковський* председатель.

227 1—1

В роковини битви на Маківці

23/4, 30/4, 1/5 1915

вбиваймо цвяхи

В Стрілецький Щит

і

урядимуймо в кождій громаді величаві торжества в честь наших Героїв добровольців Укр. С. Стр.!

231 2—5

ЕЕ вояк в родині, там мусять знати про: **І. Причинок** на удержане. Хто в родинною покликаного. II. Воєнні виселенці. III. Права інвалідів. Додатки на зраненє. Родини інвалідів. Поворот ім. офіцарів. IV. Права вдовиць і сиріт по жовнірах. V. Права родин про пропавших без вісти. VI. Додаткові запомоги до пенсій для інвалідів і ін. які полав **„Інформаційний календарець"**. Ціна в пересилкою 1 шт 40 сот. 12 шт. К 3·50. **„Жовнярський календарець"** 30 сот. 12 шт. К 2·50.

Висилає се також: Оскар Уальд **„Сфінкс без тайни"**. Книжка чудових і мистецьких оповідань з англ мови Укр. видавництва „Нова культура". Ціна в опасці К 1·70, в поруч. перес К 2·—. Проспект на жадане.

А. БЕРЕЗОВСЬКИЙ, Львів, вул. Карпінського ч. 19 b.

209 3—10

Загальні Збори

ЧЛЕНІВ ТОВАРИСТВА

„КАСА ЗАДАТКОВА"

стов. зар. з обм. порукою

в Камінці Струмиловій

відбудуть ся дня 20. цьвітня 1917 о год. 12. в полудне в льокали Каси Задаткової в Камінці струм з слїдуючим порядком:

1. Відчитане протоколу попередних Загальних Зборів.
2. Звіт Дирекції з замкненя рахунків і білянсу за рік 1916.
3. Справозданє комісії контрольної.
4. Розділ чистого зиску.
5. Внесеня членів.

Наколи приписане статутом число членів в висше означеній годині не явить ся, Загальні Збори відбудуть ся о год. 1. з тим самим порядком дневним без огляду на число членів.

Камінка стр. дня 30. марта 1917.

А. Корнелїя председатель. *Р. Пекарський* секретар.

230 1—1

РУСЬКА ШАДНИЦЯ

в ПЕРЕМИШЛІ

вулиця Косцюшка ч. 2.

Приймає і виплачує щадничі вклади щорічно згодинах урядових. Вклади оприцентовує по 4½, починаючи вже від слїдуючого дня по дни внесення аж до послїдного дня перед днем відобрання.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадниці" можна вкладати особисто в касї товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової щадниці, які Дирекція Щадниці на жадане безплатно достарчає, і в філіях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щадниці".

Удїляє позичок: а) гіпотечних спатних річними амортизаційними ратами на протяг від 10—45 після вибору позичаючого; б) на льокбарди ефектів, й на ескомт векслїв. Справи позичок улагоджує якнайскорше.

Посередничить у внесенуваню позичок в Галицко-Воєннім Заведеню кредитовім в Кракові.

Всяких інформацій і друків удїляє канцелярія „Руської Щадниці" ул. Косцюшка. Народний Дім I. пов. щоденно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. крім неділь і українських свят.

Після § 14. устава „Руської Щадниці" затвердженого через п. к. міністерство внутрішних справ вкладки в товаристві „Руська Щадниця" в Перемишлї надають ся до льокації публярних, фондових і т. п. капіталів, має отже „Руська Щадниця" публярну обезпеку. III. 28—?

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч 80. (9.332) Львів, пятниця 6. цвітня (24 марта ст. ст.) 1917. Рік XXXVII

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10., II. пов.

Ховте почт. шкадн. № 726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 26.

Рукописів редакція не вертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . . 2·70 К.
чвертьрічно . . . 8·— „
півроку . . . . 16·— „
цілорічно . . . . 32·— „

у Львові (без доставки):

місячно . . . . 2·40 К.
чвертьрічно . . . 7·— „
півроку . . . . 14·— „
цілорічно . . . . 28·— „

За зміну адреси платять по 40 с.

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ:

Окрема петитова [illegible] по 40, в [illegible] 25, в [illegible] 30, а [illegible] часть і К. Повторюване [illegible] рачне і [illegible] 50%. Надіслане [illegible] Оголошення за [illegible] у Львові 10 с. [illegible] 20 „

Видає: Видавнича Спілка „Діло".

Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Здогади про „пляни Гінденбурга".

Ціріх, 28 марта.

Нинішна „N. Züricher Ztg." приносить в довшій телеґрамі свойого кореспондента в Міляні вістки про міркованя, які над „плянами Гінденбурга" ведуть ся в таборі антанту в Галлії, а в Італії зосібна. Читаючи сі міркованя — самі про себе не безінтересні — не треба забувати, що зміст їх оснований не на певних фактах, а на спекуляційних здогадах.

Читаємо там:

З париських і льондонських дописий італійської преси виходить, що військові критики антанту нині, як і ранійше, блукають в непевности що-до німецьких офензивних плянів. Назадний рух німецьких ліній на Заході позволяє льондонському кореспондентови. „Corriere della Sera" виводити висновок, що згодом прийде до дальшого пересуненя німецької оборонної лінії аж у близьке сусідство бельґійської й люксембурської границі. Тільки сим чином, мовляв, може німецький штаб осягнути те заощадженє скількости войск, якого він сподієть ся від скороченя фронту на Заході. Одначе тут висувает ся питанє: що Гінденбург зробить з заощадженими ось-так силами і взагалї з резервами, які має до розпорядимости?

Як доносить Corriere della Sera", англійські військові критики схиляють ся до погляду, що Німці, вихісновуючи внутрішне політичне положенє в Росії, ударять на відтинок фронту коло Риги в напрямі на Петроград. Ту ґіпотезу основуєть ся на заяві російського міністра війни, що Петроград є загрожений, та на телеґрамі нового російського начального вождя, який доносить про нагромадженє великих войск коло Риги і Двинська. Має своїх оборонців і ґіпотеза про неприятельську офензиву у Фляндрії, або Шампанії; вони покликують ся на те, що Німці зібрали велику скількість войска в области Шарлєвіль і Мезієр.

Також париський кореспондент дневника „Secolo" числить ся з недалекими важними подіями на західнім фронті. Все вказує—мовляв—на те, що з теперішного положеня визвязуєть ся велика битва. На ріжних оборонних точках нової оборонної лінії неприятель ставляє вже наступаючим Англійцям і Французам завзятий опір. Чим більше неприятель відступає в зад і хоронить себе там тяжкою артилєрією, тим ліпші стають для него услівя боротьби, вже хоч-би тому, що йдучі вперед Англійці і Французи не можуть міряти ся своїми полевими гарматами з тяжкою артилєрією. Та сей образ зміниться, коли вдасть ся в боротьбу тяжка артилєрія союзників.

Льондонський кореспондент „Secolo" числить ся з великанським пляном Гінденбурґа, якого цїлю вдерти ся до Росії рівночасно в трьох напрямах: на Петроград, Київ і Одессу. Успішне переведенє сього пляну мусїло би завдати Росії смертний удар.

Тільки одну можливість, а саме можливість великої офензиви проти Італії заперечуєть ся постійно у французькій і англійській пресї, як се з жалем пише „Corriere della Sera". Все ще переважає погляд про те, що італійсько-австрійський фронт має другорядне значінє та що не можна сподївати ся, немов-би неприятель хотів тут повести до якого-небудь рішеня. О скільки би на весну почала ся більша боєва діяльність на італійсько австрійськім фронті, то се буде тільки відокремлене австрійське підприняте. Та таке міркованє очевидно нестійне. Адже допускаємо, що німецький ґенеральний штаб вважає не великі рішені битви, але частинні успіхи вдібними до того, щоби переконати антант про неможливість його побіди над осередними державами. Для такої тактики однаково пригожий італійський, чи західний або східний фронт.

Від кількох тижнів вже італійська преса, що була за війною, вказує на можливість недалекої офензиви проти Італії. Коли спершу тут і там виринав погляд, що правительство хоче при помочи відданої йому преси дати до зрозуміня в Льондонї і Парижи, що воно не зречеть ся військової помочи за фінансову підмогу, то опісля виявило ся виразно, що міродатні військові круги дійсно числять ся з можливістю великої офензиви проти Італії. Посол Барціляї, який в кабінетї Саляндри був міністром для визволених італійських областий, вернувши з подорожі на фронт, передав пресї свою розмову з Кадорною, який з повним довірєм висловив ся про виглядї італійської оборони проти сподіваної офензиви. Барціляї сам заявив в „Giornale d'Italia", що він сподієть ся офензивних намірів неприятеля, який одночасно спробує певно наступу в південнім Тиролї і на Красї. Наступ на Красї звернений був би проти Гориції, вже хоч-би тому, що її добуте мало би корисний моральний і політичний вплив на публичну опінію в Австро Угорщинї, а некорисний для настрою Італійців. Можна предвидїти, що з приводу наступу на Красї треба буде опустити саме місто, але примісток останеть ся в італійських руках. Австрійським приготованєм до офензиви в Трентінї протиставить Італія не менше основні приготовленя оборонні. Треба мати теж на увазї, що неприятель має вправлені в бою войска і добре воружену артилєрію. Італія рішена сама оборонити ся перед офензивою, що однак не виключає того, щоби на случай потреби в спільнім інтересї антанту прийшла поміч союзників.

„Війна Росії аж до побіди".

Становище новаків.

ПЕТРОГРАД (Тет. Аг.) З провінції надходять відомости, що людність однодушно бажає дальшого веденя війни аж до побіди. Представники козаків заявили на великих зборах в Тифлісї, що всї козаки бажають доказати свою злуку з людом та заперечити всяким поговіркам, немов то давне правительство може числити на їх поміч. В Харкові відбуло ся революційне свято, в якім взяло участь 30.000 представників ріжних організацій. Безперервно ведеть ся праця над перетворенєм всїх місцевих і окружних урядів, які опісля мають бути віддані людям, що заживають довіря у людности.

Родзянко про конечність дальшої війни.

ПЕТРОГРАД Пет. Агенція доносить, що дня 2. с. м. відбули ся опять манїфестації ріжних войск петроградської залоги перед Таврійською палатою. Жовніри несли червоні прапори з написами „Хочемо йти на фронт". Між иншими промовляв голова Думи Родзянко. Він сказав, що свобідна Росія без побіди над Німеччиною не могла би вдержати ся.

Приказ міністра війни.

ПЕТРОГРАД (Пет. Аг.) Міністер війни видав денний приказ, в якім каже, що армії треба великого числа нових офіцирів і значних підмог; тому міністер заявляє, що ні один офіцир, ні жовнір, який не має важного діла позаду армії, не повинен там оставати, але сейчас повинен йти на фронт. Міністер одночасно поручає всім комендантам войск і начальникам військових округів адміністраційних, щоби провірили лісти працюючих там офіцирів і жовнірів та задержали в них лише тих, які дійсно є нездібні. Всїх инших треба перенести до запасних полків, де вони скоро відбудуть вправи, а опісля відійдуть до фронтової армії.

„Можемо спокійно ждати".

КЕЛЬН (Ткб.). В депешї з Берлїна „Kölnische Zeitung" вказує на вагу заяв державного канцлєра, зложених в німецькім парляментї дня 29. марта а навязуючи до заяви гр. Черніна і звізду обох цїсарів в головній кватирі, пише:

Треба жалїти з приводу, що деякі з коментарів про ті події викликали вражінє немов то ми наміряємо виступити супроти неприятелїв з новим мировим предложенєм. Таке пояснене є хибне. Що ми готові почати переговори в цїли почесного мира, се заявило німецьке правительство вже кілька разів. Що-до услівій нїхто не може бути в непевности. В тім не може нїчого змінити навіть розвиток подій в Америцї. Та ми можемо спокійно ждати, як розвинуть ся відносини в таборі наших неприятелїв. Ми спокійні, опираючи ся на успіхи наші на суші і на мори.

Співдїяльність американської фльоти з фльотою антанту.

ВАШІНҐТОН. (Райтер) Департамент маринарки оголошує, що видано заряджена в цїли співдїланя американської фльоти з фльотами держав антанту.

Заходи св. Столиці в справі митр. Шептицького.

ЛЮҐАНО. (Ткб.) „Osservatore Romano" оголошує, що Апостольська Столиця, яка вже передтим кількакратно протестувала проти способу поведеня в Росії з галицьким митрополитом о. Шептицьким, зараз в перших днях революції звернула увагу представника Росії на вязнене митрополита і виєднала його освобожденє.

Польське коло рішає про становище Галичини.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Секретаріят польського кола доносить: Парляментарна комісія покінчила наради над рефератом субкомітетів тої комісії про уладженє будучого становища Галичини, яке проголошено манїфестом з 4. падолиста 1916. Сей проєкт, який має стати основою переговорів з правительством, буде предложений до порішеня польському колови, що буде в тій цїли скликане на 24. цвітня.

Вибори до російської конституанти.

БЕРН. До „Petit Parisien" доносять з Петрограду, що вибори до конституанти мають відбути ся найпізнїйше в початком лїта. Неможливо було означити вчаснїйшого реченця з приводу трудности в укладаню виборчих лїст.

Складайте жертви на великодні дарунки для УСС. і Українців-жовнірів ц. і к. армії. Львів, Дністер, Руська 20, вкладкова книжочка 9.880. 223 4-6

„Ніхто не хоче війни!"

У Львові 5. цвітня 1917.

З великим опізненем наспіло до нас вчора число американської „Народної Волі" з 13. лютого с. р. Знаходимо там статю „Хто хоче війни?" — котра й нині не втратила актуальности як безпосередний документ настроїв в Америці, котра саме вступає у світову війну.

Американський нарід — читаємо там — не бачить найменшого інтересу у війні. Що за інтерес має американський робітник в тім, чи у війні виграє Німеччина, чи Англія? Що за інтерес має американський фармер у тім, чи Царгород буде дальше належати до Туреччини, чи вже до Росії? Що за інтерес має американський купець, або промисловець у тім, чи Австрія має існувати у теперішнім виді, чи ні?

Америка країна великих природних богацтв. Природні богацтва Америки можуть заспокоїти всі житєві потреби її населеня. Як би нині Европа, Азія і Африка запали ся, як би зникли з лиця землі, мешканці Америки не відчули би з сеї причини матеріяльної втрати. Мешканці Америки мали би дальше що їсти й в що вбрати ся і були би так само богаті, як тепер. У торговлі між Америкою і Европою Америка є та сторона, що продає, а Европа є та сторона, що купує. Якби Европа не могла нічого купувати від Америки, то цілий наслідок був би той, що неспродані до Европи товари остали би в Америці, значить мешканці Америки мали би більший засіб річий, потрібних до житя. Америка може обійти ся без Европи та торговлі з Европою. Вдержуване торговельних зносин з Европою потрібне є не масам американського народу, а економічним експльоататорам Америки. Европейська війна являєть ся ударом не для мас американського народу, а для експльоататорів Америки.

Факт, що маси американського народу відчули наслідки европейської війни, дуже легко пояснити. Населене Европи дуже густе. Те населене постійно потребувало всяких річий з Америки. Але хочби населене Европи навіть не потребувало нічого з Америки перед війною, то підчас війни мусіло би зачати потребувати. Чому? Майже усе мужеське населене кождої воюючої держави пішло на війну. Мущини стали тими людьми, що нічого не продукують, але потребують їсти так само, коли й не лучше, як в мирних часах. На жінок упав обовязок продукуваги поживу і одіж не лиш для себе та дітий, але й для мущин жовнірів. В додатку впав на них також обовязок робити велику часть муніції. Жінки в Европі працювали і перед війною. Праця не була для них новиною, злученою в военними часами. Ціла ріжниця між працею жінок перед війною і підчас війни є лиш та, що підчас війни мусять жінки тяжше і довше працюватн. Але звісно, що всяка можливість має свої границі. Скільки-б жінки не працювали, то зрозуміла річ, що таки не зможуть випродукувати стільки, що колись мущини і жінки разом. І з сеї причини скрізь в Европі дає ся відчувати недостача річий конечнах до житя, недостача поживи, недостача одіня, недостача всього. Ся недостача після спромоги заспокоюєть ся через спроваджуване потрібних річий з Америки.

Европі потрібно всяких річий до житя і Европа нині майже не дивить ся на ціну. В отсе і грай американському спекулянтови Американські спекуланти роблять мілїони доставлюванем товарів до Европи. Американські спекулянти старають ся зібрати в свої руки усе, що лиш можливо і все те пакують в Европу. Стратити на таких товарах вони не можуть. Европа мусить їх купити, не зважаючи на ціну. А що потреби европейського населеня є безгранично великі, з Америки посилають спекулянти до Европи безгранично великі запаси всяких річий, а що американське населене не може випродукувати подостатком і для себе і для цілої Европи, то наслідок є той, що бідні верстви в Америці мусять нині ходити в холоді і голоді. Зате военні доставці роблять мілїони за мілїонами.

Коли з початку війни Англія проголосила бльокаду Німеччини, відносини на світовім ринку були ще майже нормальні. Німеччина не була ще притиснена до муру голодом і з Америки спроваджувала розмірно мало товарів. Американські експльоататори, тратячи німецький ринок, не потребували попадати в розпуку. Адже Німеччина світа не становить. Пропав німецький ринок, але лишив ся до заспокоєня всесвітний ринок, який до війни був в великій мірі в німецьких руках. Сентимент експльоататорів міряєть ся на доляри. В дійсности для американських експльоататорів була причина навіть почувати для Англії вдячність за замкнене моря для Німеччини і до Німеччини. Ся вдячність була першою причиною, чому з самого початку війни появив ся в Америці настрій прихильний для Англії, неприхильний для Німеччини.

Рівночасно з тим, як війна продовжала ся, ворожнеча до Німеччини мусіла постійно лише зростати. Американські експльоататори погодили ся з тим, що Англія і Франція мають до кінця війни остати для них отворені. Так британське, як і французьке правительство всіми силами піддержували такий погляд. Зрештою не було їм причини — не піддержувати такого погляду. Спромога спроваджувати все, що можливо, з Америки — являла ся їм може й одинокою дошкою ратунку. Сеж значило, що мілїонові маси американського народу мали помагати аліянтам виграти війну, мали живити їх і вбирати їх підчас того, коли Німці мусіли розділювати свої сили на те, щоби і виживити своє населене з жовнірами, вбрати його і продукувати достаточні скількість муніції.

З початку війни американські експльоататори кинули ся були „завойовуватв німецькі ринки". Се довго не тревало. Ринки, що з ходом війни отворили ся для них в Англії, Франції, а навіть Італії та Росії явили ся для них такі безмежні і золотодайні, що якби Америка навіть була перед війною мала в своїх руках ринок у всіх частях світа поза Европою, то була б легкодушно покинула сей ринок, аби використати ринок в краях аліянтів. Експльоататор є світова птиця і експльоатацію провадить він не з патріотизму, а для наживи. Експльоататорови не ходить о те, аби виробити Америці ринок в якімсь краю на віки. Експльоататорови ходить о те, аби бодай раз наживити ся, але добре. І американських експльоататорів не турбує те, куди по війні будуть Зєдинені Держави продавати свої товари, як скінчить ся збуване їх в Англії та Франції. Як для американської торговлі настане тоді лихоліте, американський експльоататор спокійненько перенесеть ся до Льондону, чи до Парижа, або Берліна, або хоть би й до Токіо.

Тимчасом Англія та Франція дають заробити американським експльоататорам, отже й зайшла в них мода на обожане патріотичних цілий англійських та французьких. І вони ревні сльози проливають за покривдженою Бельгією, зітхають побожно за Великою Сербією, одушевляють ся навіть надією, що Свята Росія запанує в Царгороді.

Ну, а Німеччина через два роки і пів загрожувала утяти їм те жерело, з якого сипала ся їм струя золота. Певна річ, що вони мусіли ненавидіти Німеччину. Преса становить силу експльоататорів в Америці. Преса й служила їм до виливаня жовчі на Німеччину. Преса затроювала систематично публичну опінію проти Німців і коли з початком лютого с. р. Німеччина заявила, що таки рішучо думає втяти жерело золота для американських експльоататорів, експльоататори за посередництвом преси заявили, що хотять війни в Німеччиною.

Як буде колись писати ся соромна історія нинішних днів, то буде у ній записано, як то — капіталістична преса довела свій край до военного стану без потреби — коли „в Америці зовсім не було военної партії" і коли там в дійсности ніхто не хотів війни...

НОВИНКИ.

Львів, 5 цвітня 917.

— **З Народного Комітету.** В середу 4. с. м. відбуло ся надзвичайне засіданє Народного Комітету в справі манифестаційного принятя митрополита Андрія гр. Шептицького з нагоди його повороту до Львова і [illegible] вшанованя його заслуг. На основі реферату д ра Ст. Барана рішено дати почин до утвореня окремого комітету, який має занати ся переведенєм згаданої манїфестації і відповідним тривким вшанованєм заслуг митр. Шептицького. В справі вибору сего комітету і усталеня програма рішено скликати на пятницю 6. с. м. год. 6 веч. до Народної Канцелярії, ринок 10, сходини відпоручників українських товариств і організацій у Львові.

— **Літературний конкурс.** Головний Виділ тов. „Просвіта" розписав конкурс на три праці. А саме: За написане болетристичного твору: оповіданя, новелі або гумореску. Сюжет має бути історичний або з сучасного, зглядно недавного побуту (з житя інтелігенції або народного). Дотичний твір мусить обіймати найменше від пів аркуша до одного аркуша друку формату Календаря „Просвіти" на 1917 рік. Перша премія виносить 200 кор., друга 150 кор., а трета 100 кор. Премійований твір остає власністю товариства „Просвіта" у Львові. Товариство застерігає собі право першенства що до закупна на власність, по усталенях до тепер Виділом товариства ремунераційних цінах, надісланих на конкурс творів, котрі не осягнули премій. Реченець конкурсу невідклично 30. цвітня 1917 р. год. 12 в полудне. Твори, зносмотрені гаслом чи знаком, належить надсилати до канцелярії товариствм „Просвіта" у Львові (Ринок ч. 10) без підпису автора. Імя і назвище автора та докладна адреса мають бути долучені до посилки в окремій запечатаній ковертї, на верху котрої має бути надане гасло чи знак як на рукописи. — За Головний Виділ товариства „Просвіта" о. Т. Лежогубський, заступник голови; А. Гапяк, за секретаря.

— **Головна Управа Українського Педаг. Товариства**, покликуючись на колишне запрошене до участи в анкеті укладу шкільних книжок подає отсим до відома, що наради над сею справою розпічнуть ся дня 10. цвітня год. 10 рано в комнатах Товариства при вул. Мохнацького ч. 12 після отсеї програми: 1) Анкету отворить д р Е. Макарушка, 2) Реферат про підручники до виділових шкіл відчитає директор О. Гайдукевич, 3) По референті про підручники до народних шкіл слідує 4) дискусія і 5) утворене комісій для укладу нових підручників. Головна управа має надію на численну участь в сходинах всіх наших фахових сил, якими справа приготованя основ під розвій модерної української народної школи лежить на серці.

— **Львівська гр. к. Митр. Консисторія** оголосила до ч. 1576 з 29. III. с. р. в „Аепарх. Відом." конкурс на посаду гр. к. катихита ц. к. учит. семинарії мужеської у Львові, який на основі уповаженя ц. к. міністерства віроісп. і просв. з дня 29. XII. 1916 ч. 38805 п. к. краєва Рада шкільна розписала під д. 8. III. с. р. до ч. 1766/III. — Кандидатя з повною кваліфікацією до научаня релігії в середних школах мають свої належито удокументовані поданя, заосмотрені в табелю службових відносин, виготовлену на приписаним формуляри в німецькій мові, внести за посередництвом своєї настоятельської власти до ц. к. Краєвої Ради шкільної найпізнійше до 15. цвітня 1917.

— **Зміна назви війск ц. к. краєвої оборони.** Цісар наказав, щоби війска ц. к. краєвої оборони на будуче носили назву ц. к. стрільців, а не ц. к. краєвої оборони.

— **З львівського „Бояна".** Проба мішаного хору відбуде ся в суботу дня 7. цвітня о год. 6½ вечером в льокалї „Бояна" при вул. Шашкевича ч. 5. З огляду на справи великої ваги, які обговорить ся на пробі, просить ся всіх співаків о як найчисленнійшу участь. Різнож просить ся і співаків всіх инших наших хорів о ласкаву і численну співучасть і поміч в праці.

— **Церква св. Варвари у Відни.** Порядок богослужень і світлого тижня в греко кат. центральній церкві св. В. М. Варвари у Відни. Неділя 8. н. ст. цвітня, Неділя Ваій, почавши від години 6 рано читані Служби, о год. 10 проповідь, о год. ½11 Служба співана, о год. 12 священе Ваій, о год. 4 Вечірня, проповідь послідна Страстна, суплікація і парастас. Понеділок 9, вівторок 10 і середа 11 о год. 9 Служба Преждеосвященна, великий Четвер 12 о год. 9 Вечірня зі Службою св. Василія вел., о год. 6 Страсти, вел. Пятниця 13 о год. 10 Часи Царські і Обідниця о год. ½12 Вечірня і положене Плащениці, о год. ½6 будуть відспівані 7 Псальмів. муз. Бортнянського, мішаним хором a Capella під диригентурою п. Р. Прокоповича, о год. ¾7 Утреня великої Суботи, вел. Субота 14 о год. 9 Вечірня зі Службою св. Василія вел., о год. 3 Надгробне зі знесенєм Плащениці, о год. 7 світла Утреня воскресна при асисті війска, св. Неділя Пасхи 15, почавши від год. 6 рано читані Служби, о год. 10 торжественна Служба, о год. 4 Вечірня і проповідь, св. понеділок 16 і св. вівторок 17, почавши від год. ½ читані Служби, о 10 проповідя, о год. ½11 співана Служба, о год 4 Вечірня і проповідь.

ВІСТИ.

Пятниця, 6. цвітня 1917.

Нині: греко-кат.: Пред. Бл. Зах. — рим.-кат.: Вел. Пят.

Завтра: греко-кат.: Бл. Пр. Д. М. — рим.-кат.: Вел. Суб.

— **Український Народний Театр Т-ва „Бесіда"**

у Львові під управою К. Рубчаковеї. Саля Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В неділю дня 8. цвітня 1917 „Паливода", комедія на 4 дії Карпенка Карого.

Білети раньше набути можна в „Народній Торговли", в день представленя при касі від год. 5. п. п. Початок о год. 7. вечером. 1—2

Заходом українського жіночого комітету помочи для ранених відбудеть ся дня 7. цвітня 1917 о годині 5. пополуд. в сали „Бесіди" відчит Вп. д-ра Остапа Макарушки „Вихованє хлопця і дівчини". Опісля дискусія при солодженім чаю. Вступ 40 с. Голова Софія Олесницька, секретарка Марія Олексинівна. 2—3

Для відбудови краю. При Краєвім Товариствї господарськім „Сільський Господар" у Львові, вул. Зіморовича ч. 20. І. пов., урядує постійно українське „Технічне Товариство" як Технічна Комісія для справ відбудови краю. Задачею технічної комісії є: уділювати всяких техиічних порад і пояснень в справах відбудови краю, виготовляти всякі пляни, кошториси і оцінки шкід воєнних, удержувати тісний контакт з Централею відбудови в Кракові, з експозитурами, товариствами ремісничими, підприємцями і продуцентами. VII 1—3

Вже 8. цвітня 1917.

здержуємо висилку „Діла" без виїмку всім тим, що до того часу не надішлють передплати.

Як вустріли вістку про революцію в Росії Українці у фрайштатськім таборі полонених.

(Конець).

Народні віча ще й до сього часу відбувають ся майже кождого дня. Щоденно лунає „Ще не вмерла Україна", майже щодня чуємо палкі й щирі промови.

22. марта до фрайштатського табору прибув представник СВС. т. Меленевський. 22 ж марта на засіданю Президії Головної Української Радиї винесено ухвалу, щоб скласти наказ до нового революційного правительства, а в нім висловити свою втіху з нагоди революційної перемоги над царським деспотизмом, свій привіт, а також зазначити свої національно людські домагання. Щоб той наказ мав силу й значінє, порішено запропонувати всім полоненим не тільки свого табору, але й инших таборів та робітничих команд додучити свій голос: підписами. Порішено звернути ся також і до офіцирів.

23. марта відбули ся надзвичайні збори членів Головної Української Ради. Рада затвердила ухвалу Президії. Тодіж затверджено й текст наказу, зміст якого подаєть ся на иншім місці.

Окрім того Президія Головної Української Ради звернула ся до всіх українських таборів в Німеччині з пропозицією зробити теж саме поміж полоненими Українцями в Німеччині.

24. марта відбуло ся таборове віче, на котрім подано звідомленє про події в Росії й виступав із промовою представник СВУ. п. Меленевський, якого витали дуже гучними оплесками. Фрайштатські Українці дуже раді були бачити одного з тих провідників, які немало поклали праці коло освідомленя своїх братів полоненних.

Та найбільш урочисте віче відбуло ся в неділю 25. марта.

На день 25. марта заповіджено читанє й пояснене наказу, після чого той наказ мали підписувати всі бажаючі.

Вп в до 8. години увечері в загальнім бараці заграла таборова орхестра й почали сходити ся люди з усіх бараків. Всі почували себе поважно й на всі лади обговорювали потребу підписуваня наказу до нового російського правительства. За кілька хвилин загальний барак був майже повнісінький. В ріжних місцях бараку поростявлювано столи, а за столами сиділи представники ріжних українських організацій з бланками наказів та приборами до писаня. На сцені, де мав бути промовець, розвивали ся національний український і червоний революційний прапор.

Коли вийшов на сцену промовець (голова Головної Української Ради), музика замовкла й у бараці настала тиша.

Промовець коротко оповів історію революційної боротьби в Росії, починаючи від декабристів. Зупинив ся на 1905—1906 роках і тих великих помилках, які тоді зробили народні маси, військо, а почасти й провідники боротьби. Підкреслив, що успіх боротьби залежить тільки від народу та війска, що сей дійсно великий історичний момент треба конче використати так, щоб більше не потребувало ся проливати крови в боротьбі за знищенє царської сваволї й кайданів, під якими цілими віками стогнуть народи Росії. Зазначив, що сього досягнути можна тільки єдністю, міцною організацією народу. На його думку, боротьба ще нескоро зовсім скінчить ся й полоненим також прийдеть ся приймати ту чи иншу участь у ній. Він доводив, що події так ідуть, що можна сподівати ся скорого закінчтня сучасної війни Росії й повернення полонених до дому. Доводив і те, що новому революційному правительству й усім тим, що тепер ведуть боротьбу з останками деспотизму, дуже важно знати думку полонених, їх жадання, щоб знати за кого їх уважати: за ворогів чи приятелів. А з сього виходить конечна потреба повідомити революційне правительство Росії про те, що думають полонені і хто на них може покладати ся, чи прихильники старого царсько-варварського ладу, чи революціонери. Закінчив промову повідомленєм про ухвалу Головної Української Ради післати до нового революційного правительства вироблений уже наказ, а його копій до Ради робітничих і військових депутатів у Петербурзї, послам державної Думи з України, провідникови українського політично-національного руху в Росії професорови М. Грушевському й Союзови визволеня України. Відчитав і докладно пояснив текст наказу та звернув ся до присутних із закликом підписувати наказ. Закликаючи, він пояснив, що той, хто не сочуває сій справі, кожу байдуже, який буде державний лад у Росії, або може кому хочеть ся царя, той може не підписувати ся, його ніхто не силує, але кождий, хто розуміє сю історичну хвилю, хто щиро хоче волї й щастя для всіх народів Росії, незалежности України, землї тим. хто обробляє її і т. д., той мусить підписати. Сього вимагає громадська гідність, інтереси всіх народів загалом, а українського зокрема.

Кінець промови заглушили гучні оплески, які виявили таку однодушність, якої навіть не сподівали ся деякі члени українських організацій. Оплески підхопила орхестра й такий настрій опанував, що просто не піддаєть ся описови. Не найшло ся ні одного полоненого, який осмілив ся би сказати щось противне. Кинули ся всі до столів, де були накази для підписів, і почали підписувати ся.

Коло 10-ої години вечером віче закінчило ся похоронним маршом по померших борцях за народну волю й національним имном „Ще не вмерла Україна" при участи хору й орхестри.

Полонений з Гетьманщини.

Пів мілїона жовнїрів.

Хоче мати Америка

Вашінґтон, 4. цвітня.

Райтер доносить: Презес комісії сенату для військових справ вніс закон про військове вишколенє пів мілїона жовнірів. Предложенє відослано до комісії.

Льондон, 4. цвітня.

До „Times а" доносять з Вашінґтону: Рекрутація йде повним розгоном, одначе поки-що не треба надіятись від З'єдиненых Держав за великих прислуг, бо вони озброєні не лїпше, ніж Англія на початку війни. Дотеперішні військові заведеня служать тільки для оборони. Та покликанє добровольців зродить агітацію, щоб вислати армію до Европи. В теперішнім моментї Америка виявить свою добру волю сим, що американську ескадру летничу у Франції заміннть на американське військо.

„Поки Німці не будуть побиті".

Внутрішна і заграничва політика російської революції.

Амстердам, 5 цвітня.

До одного з тут. дневників доносять з російської головної кватири, що на погляд Керенського конституанта не може зібрати ся, поки Німці не будуть побиті, а Росія буде мати свобідні руки до орієнтації.

Льондон, 5. цвітня.

До „Daily Telegraph" доносять з Петрограду: Провізоричне правительство видало декрет, яким заряджує заняте державою домен котрі доси були власністю царської родини. Крім того постановлено знести всі обмеженя релїгійні і національні.

Всіх членів династії візвано, щоб виїхали з головної кватири і поїхали до Петрограду.

Російська фльота Балтійського моря.

Берлїн, 5. цвітня.

„Lokalanzeiger" приносить звістку, що в часі заворушень серед російських моряків Балтійської фльоти так значно ушкоджено лінїйний корабель „Павло І", що направа його тривала звиш року.

Довіз харчів до Львова.

Львів, 5. цвітня.

Команда міста оголошує:

Подаєть ся до загального відома, що кождому вільно довозити з провінції до міста ті артикули поживи, котрі не виключено зі свобідної торговлї.

Перепустки для перевозу можна дістати в пополудневих годинах в групі апровізаційній команди міста.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

в дня 5. цвітня 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ.

Крім кількох успішних підїздів нема нїчого оголосити.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Серед прозорої погоди діяльність артилерії і летунів була на загал значнійша, ніж в останніх днях.

Наші далеконосні гармати успішно острілювали нараду ворожих військ на схід від Кормона.

Італійські летуни кинули бомби на Набрезіну і Сістіяну. Наші місцевости в долині Адижі і Арко знов стояли під артил. огнем.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гафер.

З НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 5. цвітня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Завзята арт. боротьба між Лєн і Арра далї тривала. На північ від шляху Перон-Камбра Англійці вечером повели в бій значні сили. Війска наші знов завдали їм тяжкі втрати, а потім подали ся взад. На півд. захід від С. Кейтен французька артилерія кілька годин острілювала становища, з яких ми в ночи були уступили.

Коло Ляфо відперто наступ Французів. Батерії наші спричинили огонь в обозї муніції коло Вандрес. Потрясене і гук завважено ще 40 клм. за фронтом. Добре підготовлена і сильно переведена виправа на північ від Ренс гарно повела ся. Ми завдали ворогови кріваве пораженє і піймали звиш 500 людий.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ

Фронт баварського князя. На південь від Риги наші підїзди вдерлись у рос. становища, розсадили кілька землянок і вернули з полоненими і добичею. Під Чепілем, на південь від Бродів, підїзди наші забрали з ворожих ровів 41 мужви і 1 маш. кріс.

Фронт Макензена: На правім березї Серету коло Garleasca звідні віддїли вдерли ся в російську опірну точку і вернули відти з 30 полоненими і 2 метавками мін.

На фронтї Македонськім: На Червена Стенз, на захід від Монастиря, відобрано Французам кілька ровів, котрі остали були в їх руках із послїдних боїв.

Перший кватирмайстер ген. Людендорф.

НЕКРОЛЬОГІЯ.

ПОДЯКА.

У найтяжшім горю, яким судьба в чужині нас навістила через упокій найліпшого і невіджалованого Мужа, вглядно Батька і Брата, бл. п. Петра Огоновського, почуваємо ся до обовязку найщирійшої подяки для всіх ВДостойних Осіб, які зволили взяти участь в послїдній послузї, в любови віддапій незабутному Покійникови і дали Йому супровід у тихий світ без печали. Тим віддали велику пошану Покійникови а нам, так безмежно тяжко опечаленим принесли велику розраду і полекшу.

Складаємо найщирійшу подяку ВДостойному Духовенству: ВП. о. Мітратови д рови Жукови, парохови церкви св. Варвари у Відни, ВП. Отцям: маршалкови Прухницькому, радн. і катех. Патрилови, радчикам і професорам оо. д рови Дорожинському, д рови Кархутови, д рови Застирцеви, ВПоважаним: Радникови Двору Карановичеви, Адв. д рови Бачинському, ц. і к. капітанови Бачинському, директорови Юл. Левицькому, проф. Із. Боберському, проф. Філяр. Колессї, проф. Микетеєви, Вп. Відпоручникам Укр. Січових Стрільців і прочим достойним Особам, що їх імена ми не могли провідати.

Зосібна складаємо найщирійшу подяку за вислови найглибшого жалю і співчутя Світлим Видїлам Товариств: „Просвіта", „Наукового Товариства ім. Шевченка", „Днїстра", Хв. Дирекції і Зборови учит. Акад гімназії, Хв. Народному Комітетови.

Сердечно дякуємо Вп. Радникови Суду кр. Т. Коністянському за повну пожертвованя помічі, принесену у всїх печальних хвилях і за щінні його поради, — не менше Вп. Ользї Левицькій і Софії Раковській за почесені особисті труди, — вкінци усім почитателям Покійника, приятелям та знакомим за щире співчутє, яке зволили нам переслати.

Відень, 16. марта 1917.

Марія Огоновська — вдова,
Людомир, Володимир і Константини — дїти,
Ілярій Огоновський — брат.

238

ПОДЯКА.

Не могучи як би я рад, особисто подякувати Всїм, що з приводу недуги і кончини моєї дорогої подруги життя бл. п. Катерини, своїми відвідинами, висловленєм співчутя і послїдною прислугою на похороні, були ласкаві облегчити мое і моїх вихованців тяжке горе — прошу їх отсею дорогою приймити наше щиро сердечне слово подяки: Нехай Вам Бог заплатить і хоронить від нещастя та потїшає так як Ви нас потїшили.

Михайло Балтарович
з вихованцами
Андрієм і Володимиром

В Золочеві 31. марта 1917.

225

НАДІСЛАНЕ.

По поворотї з Відня поручає ПОСЛІДНІ НОВОСТИ в КАПЕЛЮХАХ жіночих і дитинних
М. БРОДА, Хорущина ч. 8.
232 1—3

Оголошеня.

Нові льоси Австр. Червоного Хреста мають дуже добрий плян гри і кождий льос мусить бути вильосований в протягу 40 літ. Головна виграна 200 тисяч корон. Найближше тягнене 1. червня. Поручуємо ті льоси за готівку по 35 (враз з податком і присилкою) врав на сплати місячні в групах по 5 льосів. Перша рата з стемплями! податком 10 кор. дальші рати по 6 кор. Дім банковий **Schütz i Chajes,** Львів, пл. Марійська 7.
VIII 25—?

Дирекція школи ім. М. Шашкевича у Львові при ул. Скарбківській ч. 26 вимайме нарценю відповідну на город для шкільних дітий. А 229 3—3

Спішіть ся,
бо наклад уже на вичерпаню!!
Кождий Українець повинен мати повне наукове виданє
Кобзаря Шевченка
у виданю Наукового Товариства імени Шевченка у Львові
під редакцією **д-ра Івана Франка**
в двох томах. Ціна обох томів брошур. **6** кор., в оправі **10** кор. На пересилку треба долучати **80** сот. Замовляти в Книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка, Львів, Ринок ч. 10.
A IV 3—7

Голоду і дорожні не буде, коли кождий кусник землї обсіяте ярниковим насїнем. Всї свіжі
насїня поручає **І. БОРИС**
ПЕРЕМИШЛЬ. 202 5—10

XX. ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Товариства взаїмного кредиту
„ДНЇСТЕР"
реєстрованого стоваришеня в обмеж. порукою
відбудуть ся
в четвер, дня 17. н. ст. мая 1917. о год. 4 по пол. в дирекційній салї Товариства у Львові, при ул. Руській ч. 20. з слїдуючим дневним порядком:
1. Відчитанє протоколу з XIX. звичайних Загальних Зборів з дня 30. мая 1916.
2. Звіт Дирекції і Надзираючої Ради і замкненє рахунків за XXI адмін. рік (1916).
3. Звіт ревізійної Комісії і уділенє абсолюторії Дирекції за XXI. адмін. рік (1916).
4. Внесеня Надзираючої Ради в справі розділу зиску за 1916 р'к в сумі К 448·62.
5. Інтерпеляції членів.

Йосиф Оницкевич
президент.

Бандажі на пропуклини (брух) пупця, живота, пахвини і ворка (мошен) та черевні опаски і шнурівки для пань. Підопаски місячні для пань. Бандажі проти опаданя матиці. Бандажі на жиляки ніг. — **М. Л. Полячек, Самбір 25.** — Цінники даром. 138 4—4

Програми торжественного обходу роковин битви на Маківці
29—4,
30—4,
1—5.
1915.
Цвяхи і стрілецький щит висилає на жаданє безплатно
ВАСИЛЬ СІДЕЛЬНИК
в Лаврикові почта Добрусин.
220 3 5

ДУЖЕ ВАЖНЕ! Хто хоче без учителя научити ся по нїмецьки, нехай замовить собі сейчас
Українсько-нїмецький САМОУЧОК
укладу О. СОЛТИСА (3-е виданнє). Ціна 1 К 40 с. з почтовою оплатою 1 К 60 с. (10 штут 13 К 80 с. 25 штук 30 К 80 с. вже оплачено). Висилає ся лишє за готівку. Замовленя і гроші прошу 2 прислати на адресу: 7—10
А. ОКПИШ, Львів, вул. Кадецька ч. 4.
УВАГА: Сей самоучок уложений після випробований вже способу научаня! Важне і для учителів удїляючих початків нїмецької мови, як також учеників приготовляючих ся до вступних іспитів.
70 2—10

XXIV. Звичайні Загальні Збори
Товариства взаїмних обезпечень
„ДНЇСТЕР"
відбудуть ся
в четвер дня 17. н. ст. мая 1917 о год. 10. рано у власній салї Товариства у Львові, при вул. Руській ч. 20., з слїдуючим дневним порядком:
1. Відчитанє протоколу XXIII. Загальних Зборів з 30. мая 1916.
2. Звіт Дирекції і Надзираючої Ради і замкненє рахунків на XXIV. адм. рік (1916).
3. Звіт ревізійної Комісії і уділенє абсолюторії Дирекції за XXIV. адмін. рік (1916).
4. Внесеня Надзираючої Ради в справі уділеня Загальними Зборами для Надзираючої Ради повновласти до зміни статута (загальних услівій обезпечень).
5. Вибори:
   а) 5 заступників членів Надзираючої Ради 1 рік (§. 36. стат.),
   б) 3 членів ревізійної Комісії і 1 заступника на 1 рік (§. 49. стат.).
6. Інтерпеляції членів.

Йосиф Оницкевич
президент.

1. 1—1

– Конюшина російська –
при замовленях від 100 кг по К 680·—.
Цебуля сїянка від 1 кг по К 110·—, насїня прочих ярин, трав, пашних ростин і цвітів доставляє
КРАЄВИЙ СОЮЗ
Господарсько-торговельних Спілок
з централї у Львові, вул. Зїморовича ч. 20.
і зі складів: в Перемишли, вул. Косцюшки ч. 5. і Стрию, Ринок ч. 6. VI 1—6

ВЕЛИКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СПІВАНИК
НАША ДУМА
зладив АНТІН ГАПЯК.
(Друге виданє справлене і побільшене.)
182 пісень. 200 коломийок.
Пісні поділені на шість груп:
I. Патріотичні і політичні (21 пісень).
II. Історичні (19 пісень).
III. Станові: а) козацькі (17 пісень), б) чумацькі (7 пісень), в) бурлацькі (7 пісень), г) опришківські (3 пісні), д) побутові (18 пісень).
IV. Січові, сокільські, стрілецькі (26 пісень).
V. Любовні (64 пісень).
VI. Коломийки (200 пісень).

Окладинку Співаника прикрашує гарна вінєта, виготовлена арт. малярем Буцманюком а першу сторону образець „В'їзд Б. Хмельницького до Київа" (відбитка звісного великого кольорованого образа артисти маляра М. Івасюка) та кромі сього при початку і при кінци кождої групи, уміщена гарна відповідно дібрана ілюстрація.

Ціна співаника „Наша дума" **К 2·80** (оправлен. в полотно К 4·50).

Сей великий Співанник можна набути також окремими частями,
а іменно: часть перша п. з.:
„НАША СЛАВА"
у якій поміщені пісні патріотичні і політичні, історичні, станові, січові, сокільські і стрілецькі.
Співаник „Наша слава" коштує **К 1·40.**
часть друга п. ч.:
„Наша пісня"
містить пісні любові і коломийки. Співаник „Наша пісня" коштує **К 1·40.**

Хто не може набути великого співаника „Наша дума" за К 2·80, нехай замовить собі співаник „Наша слава" або співаник „Наша пісня за К 1·40.

На звичайну пересилку почтову треба додати 30 сотиків а на поручену 65 сот.

Замопленя і рівночасно гроші треба висилати під адресою:
Канцелярія тов. „Просьвіта"
ЛЬВІВ, Ринок ч. 10.

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.
З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 81. (9.333) Львів, субота 7. цвітня (25 марта ст. ст.) 1917. РІК XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАНЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 256.

Рукописів редакція не вертає.

ПЕРЕДПЛАТА в Австро-Угорщині: місячно . . . . 3·70 К. квартально . . . 9— „ піврічно . . . . 18— „ цілорічно . . . . 36— „

у Львові (без достави): місячно . . . . 3·40 К. квартально . . . 7— „ піврічно . . . . 14— „ цілорічно . . . . 28— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень: Стрічка петитом, найменша 40, в вечірніх виданнях 60, в сповістках 80, в розділі „часть 1 К. Повторюваня при незмінах і зарученю 10%. Найменша стрічка 1 К. Окреме оголошення за стрічку . . . . уможе. . . . Одно примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 20 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Боротьба за власть.

Львів, 6. цвітня 1917

Від того, що буде в Росією, себ то, як розвинуть ся там внутрішні правно-політичні відносини, залежить найблизша будучність не тільки народів теперішної російської імперії, а майже в рівній мірі також будучність народів, сусідуючих з Росією. Всі познаки (про які ми одержали звістки), вказують доси на те, що провізоричне, революційне правительство дуже гладко полагодило справу з попередним, царським режімом. Тепер приходить на провізоричне правительство черга укріпитись супроти лівих, ultra радикальних течій та повести Росію утертим шляхом ліберальних правових держав західного типу. Чи се вдасть ся провізоричному правительству? — таке питане ставлять собі нині всі приятелі свобідного розвитку европейського Сходу — у нас і заграницею. Маючи тільки дуже обмежену змогу користуватись безпосередними відомостями з Росії (перші російські газети після вибуху революції що йно в останніх днях наспіли до Відня!), мусимо звернутись за оцінками положеня до нейтральної преси, передовсім швайцарської. Маємо швайцарські часописи, насвіжійші числа з 30. марта. За ними подаємо отсей нарис положеня в Росії.

Як сказано, жура провізоричного правительства звернена тепер не в право, а в ліво. Поки-що вдало са правительству вдержати злуку із соціялістичними групами при помочи ріжних концесій і обітниць. Та здаєть ся, що прийшла границя, якої у своїх уступках для лівих вже правительство переступити не може, коли бажає вратувати будучність держави і своє власне становище. Найтруднійшим питанєм являєть ся безперечно справа мира. У питанях внутрішної політики могло правительство богато поступити робітницьким партіям. І так коли центральний комітет кадетів рішив заявити ся за демократичною републикою, то безперечно ся заява виходила далеко поза первісні замисли партії, але ніякого основного політичного принципу партії вона не нарушувала тим більше, що заяву вел. кн. Михайла Олександровича треба вважати резигнацією всіх членів володіючої династії. Та зовсім инакше діло з питанєм воєнних цілий. Відомо-ж, що новий міністер заграничних справ Мілюков є одним з найвизначнійших представників російської ліберально імперіялістичної політики, яка домагаєть ся свобідного доступу до моря, себ-то Царгорода. Але ставити таке домагане як одну з воєнних цілий, значить продовжати війну на необмежений час, а проти того різко виступають соціялістичні учасники революції. І хоч число соціялістичних провідників, які домагають ся мира за всяку ціну незначне, то все таки більшість представників соціялістичних партій стоїть за миром без ніяких анексій, себ-то без Царгорода для Росії та за навязанєм безпроволочних мирових переговорів. Тому то становище провізоричного правительства незвичайно трудне: не піде воно за голосом лівих кругів, то грозить йому небезпека другої революції, а послухає його, то зневечить всі свої замисли про будучність Росії та про красше забезпеченє її границь, яке можна перевести тільки в теперішній війні.

На всякий случай небезпека нової революційної филї дла тимчасового правительства не така вже грізна, як для давного режіму. Коли ліберали зорганізували революцію проти царського правління, то за ними стояла велика більшість армії і офіцирів. Нині, що правда, схилюєть ся деяка часть жовнірів своїми симпатіями до крайних партій та не можна сего сказати про офіцирів і як довго вони стоять при теперішнім правительстві, так довго воно опираєть ся щонайменше на одну тривку силу. Одного лякають ся теперішні керманичі держави, щоби провідники крайних партій не зревольтували проти них міст та таким робом не спричинили роздору в армії, який мав би шкідний вплив на військову організацію, що досі з приводу революції не втратила своєї сили. І здаєть ся, що урядово розповсюднювана відомість про те, немов то німецька військова управа має намір ударити на Ригу і опісля на Петроград має на цілі наполохати крайні партії грозою небезпеки, яка заставить їх понехати спір з правительством та повинувати ся його волі. Треба здогадувати ся, що перше враженє, яке викликала отта відомість у соціялістичних провідників, було для правительства відрадне; чи таких способів можна буде з успіхом уживати на будуче, се виявить ся опісля. Головне діло в тім, як зустрічати муть такі відомости ті, що стоять на боєвій лінії.

Деякою противагою, хоч не дуже то сильною, стали проти соціялістичних партій всї живла, які завдячують теперішному правительству своє визволенє. Сюди зачислити би не тільки засланих з краю і політичних проступників випущених на волю але й ріжні національности, яких давила давна бюрократія. Се можна в першій мірі сказати про Фінляндію, якій нове правительство повернуло всї давні політичні вольности. Що правда досі не справджуєть ся вістка, немов-то Фінляндці, які досі були увільнені від військової служби, з вдячности за привернену їм свободу рішили виставити свою армію, але се певне, що серед них є загальні симпатії до теперішних володітелів Росії, які можуть не остати без впливу на становище Швеції. Такої зміни політичних настроїв можна сподівати ся і в Поляків, які імовірно будуть приязнійше відносити ся до нової ліберальної Росії, як до давного царського режіму. Може бути, що в звязку з тим остає заява пруського правительства в палаті панів про національні полекші для Поляків в Прусії.

З одушевленєм принято предложенє Центральної Ради вислати депутацію у Петроград для заяви новому правительству про невідкладні потреби українського народу. Рішено также поробити кроки для негайного відновленя української преси і звернути ся з відозвою до населеня, щоби піддержало порядок і співділало для ослабленя гостроти питаня вижившленя.

Ф. К.

Польські наради про відокремленє Галичини.

Відень, 3. цвітня 1917.

Вчера вели ся наради краківських консерватистів в справі розширеня галицької автономії. В нарадах взяли участь польські консервативні члени палати панів і посли та міністер Бобжинський, який давав численні виясненя. Предметом нарад були предложеня вироблені субкомітетами польського кола. Після великодних свят лат. обряду всї внесеня будуть предложені до порішеня повному колови.

Війна з Америкою.

Війна між Зединеними Державами і Німеччиною порішена сенатом

ВАШІНГТОН. (Бюро Райтера). Сенат приняв 82 голосами проти 6 резолюцію, яка признає істнованє воєнного стану з Німеччиною.

Палата репрезентантів рішила так само.

АМСТЕРДАМ. (Ткб.) „Times" доносить з Вашінгтону під датою 4 цвітня: Нема сумніву, що воєнна резолюція буде принята Палатою репрезентантів. Серед Німців і їх приклонників великий заколот.

Безпроволочна співдіяльність з Англією і Францією.

АМСТЕРДАМ Підсекретар уряду маринарки Франклін Рузвельт подав урядово до відома, що видано заряджене про безпроволочну співдіяльність з Англією і Францією.

Рада міністрів.

ВІДЕНЬ (Ткб). Дня 5. цвітня перед полуднем відбула ся під проводом президента міністрів гр. Клям Мартініца довша рада міністрів, в якій взяли участь всї члени кабінету.

Непринята димісія бар. Шенка.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) „Wiener Zeitung" оголошує отсе власноручне письмо цісаря:

Любий докторе Шенк! Не вважаю себе спонуканим прихилити ся до Вашого прошеня про увільненє Вас з уряду Мого міністра справедливости і впевняю Вас про моє повне довіре. Карло в. р. Клям Мартініц в. р.

Визволенє воєнних заложників.

ПЕТРОГРАД (Пет. Аг.). Провізоричне правительство зарядило, щоби випущено на волю 500 заложників, горожан неприятельських держав, яких підчас ріжних походів російських війск взито до неволі. Правительство висказує погляд, що забранє осіб, яких одинокою провиною була вірність вітчині, було неоправдане.

Революція в Росії і Україна.

Збори відпоручинів київських українських орґанізацій. — Привіт новому правительству. — Центральна Рада. — Українська депутація у Петроград. — Відновленє української преси. — Відозва до населеня.

Відень 4. цвітня 1917.

Тільки нині наспіли тут російські часописи з перших днів по вибуху революції. В часописях сих між ин. є вже перші вістки з України. І так „Утро Росії" (ч. 62 з дня 5/10 марта) доносить із Київа:

Вчора вечером на зборах представників українських організацій і груп було присутних звиш сто осіб, які одноголосно постановили вислати привіт і виявити повне співділанє новому правительству.

Перед октройованєм німецької державної мови?

Львів, 6. цвітня 1917.

„Dziennik cieszyński" доносить про інформацію яка на днях дістала ся до публичного

Нагла відозва російського правительства.

ПЕТРОГРАД (Пет. Аг.) Правительство видало наглу відозву, підписану всіми міністрами, якою закликаєть ся робітників металевих фабрик в південній Росії, щоби вернули до праці

Складайте жертви на великодні дарунки для УСС. і Українців-жовнірів ц. і к. армії. Львів, Дністер, Руська 20, вкладкова книжочка 9.880. 223 5-6

на давних услівях. У відозві сказано: Не забувайте, що неприятель безвинно збільшає свої засоби. Поможіть нашим братам в стрілецьких ровах прогнати неприятеля і укріпити свободу Росії.

Грошевий дарунок для Франції

АМСТЕРДАМ (Ткб). „Daily Telegraph" доносить з Вашінгтону: Імовірно Америка прийде з грошевою помочю для Франції і Росії, обнимаючи 500 міліонів долярів облігацій кождої з тих держав. Крім того Франція буде жертвуваний значнійший грошевий дарунок.

Австро-Угорщина зриває зносини з Америкою.

Львів, 6. цвітня.

З Відня доносять, що ц. і к. амбасадор в Зединених Державах одержав вказівку, що в разі проголошеня воєнного стану між Америкою і Німеччиною має повідомити американське правительство, що ц. і к. правительство зриває зносини з американським.

НОВИНКИ.

Львів, 6 цвітня 917.

— **Грозять „фактами".** Навівши довші виривки із останних статий „Діла" про питане відокремленя Галичини і про польські претенсії до нашої народности і землі, „Nowa Reforma" з 3. с. м. піднімаєть ся до ось якої погрози: „Польські політики і польська преса дурили себе, що варто говорити і переконувати Українців; тимчасом чейже шкода говорити до людий недоступних для розумних аргументів. Але й найбільш упертих навчають иноді розуму факти". Справедливо — скажемо на сю оригінальну погрозу! І ми надіємо ся, що прийдуть факти, які навчать розуму також політиків з табору польського дневника.

— **Дирекція ц. к. Академічної гімназії і її філії у Львові** вул. Рутовського ч. 22), бажаючи продовжати воєнну хроніку гімназіяльного звіту звістками про своїх бувших і теперішних учителів і учеників, що служать або полягли в службі у ц. і к. війску, або в УСС., просить їх і родини та знакомих, щоби подали подробиці їх дотеперішної служби, перебуті кампанії, відзначеня, полк і формацію, дату уродин і літ науки в гімназії.

— **Українці стрийської дільниці м. Львова.** В понеділок дня 9. с. м. о год. 6 вечером в школі при вул. Длугоша ч. 17 відбудуть ся загальні збори читальні „Просвіти" для стрийської дільниці. Нехай на тих зборах не бракне нікого! Мусимо відновити народне і просвітне життя яке воєнна завируха зупинила.

— **Чистий дохід** з вечера обрядових пісень „Львівського Бояна" в дни 23. м. м. по покритю видатків приніс квоту 246 К. 16 сот., а разом з датками 388 К. 16 сот., в тім від п. Н. 100 К. З того зложено 150 К. на фонд немічників У. С. В. в канцелярії станиці У. С. С., а 238 К. 16 сот. передано через п. генерала Рімля на воєнну кухню шкільної дітвори. — За комітет вечера: Василь Барвінський, Мирон Федусевич.

— **Німецький розпорядок про одіж.** Державний уряд для одіня в Німеччині установив від дня 3. цвітня с. р. якість і максимальну скількість одіня для кождого віку і для обох полів. Мущина може одержати тільки два гарнітури одіня, один плащ, дві пари штанів і дві блюзи ношені при роботі, пару зимових рукавиць. Жінкам дозволено на три сукні, одну спідницю, дві блюзи, один плащ, один шаль і три фартухи. Дозволено тільки на 2 до 4 штуки всяких родів біля. Ще меншу скількість одіня визначено для дітий. Уряд для одіжи видає картки особам, які хотять собі справити нове одіне; вони передтим мусять зложити письменну заяву про ті припаси, які мають.

— **Убійство російського атташе.** Пресове бюро в Амстердамі доносить, що військового атташе російської амбасади у Вашінгтоні знайдено неживого в клюбі в Бальтіморе. Біля него лежав револьвер. Лікарські оглядини вказують на те, що тут має ся до діла з убійством.

— **Товариство українських наукових викладів ім. П. Могили.** В суботу дня 7. с. м. відбуде ся в малій салі Інституту ім. Миколи Лисенка виклад п. д-ра Василя Щурата на тему „Українці в галицькім становім соймі (1817—1846 року)". Початок точно о годині 4-й по полудни. — В неділю д. 8. с. м. відбуде ся в малій салі Інституту ім. Миколи Лисенка виклад п. д-ра Ярослава Гординського на тему „З історії руху української молодіжи 60 их років XIX ст." Початок точно о год. 4 ій по пол.

— **Уряд для вижившення при ц. к. намісництві.** Нам пишуть: Для вижившення населення в сих тяжких часах і для співділяня у відбудові краю основано ц. к. намісництво осібний уряд для вижившення, якого істнованє обчислене в також на час по війні. Відповідно до того складаєть ся сей уряд в двох відділів: адміністрацийного і організаційно торговольного. Сей другий відділ обіймас три заведеня: 1) ц. к. галицьке заведенє обороту рільничими продуктами (яйця, масло, молоко, дріб, ярина, овочі, бульба і т. д.), 2) ц. к. галицьке заведенє обороту худобою, 3) ц. к. управа обороту пашею. Загальною задачею уряду для вижившення буде вміло використати рільниче богатство краю, а надвижку продукції, що звичайно була предметом несовісної спекуляції торговців, продати з користю для конзумента і продуцента, а при тім застереči для торговців чесний зиск. При торговельнім посередництві будуть передовсім узгляднювані спілки, бо вони є висловом зближеня конзументів з продуцентами. Подрібно буде обовязком сего нового уряду: удержувати статистику засобів краю, приймати зголошеня запотребованя в краю і з поза краю, улекшуванє торговельним організаціям закупна средств поживи, поборюванє лихви средств поживи, поширанє годівлі і рільничої продукції. Помічними органами виконуючими Уряду для вижившення будуть проживні інспектори, які будуть мали обовязок студіювати проживні відносини та старати ся о їх поліпшенє. Такі функції будуть сповняти урядники політичних адміністрацийних властий, зглядно і инші особи, винесені на се становище. На чолі уряду для вижившення стоїть проф. Новак, йому підлягають два шефи, що заві дують двома віддїлами уряду, а для вдержаня злуки між районовими командами і сим новим урядом приділено сюди одного офіцира як представителя районових команд. Дорадними органами уряду для вижившення згл. його заведень буде покликана прибічна рада, зложена з представників продуцентів, конзументів і торговців.

ПОМЕРЛИ:

о. Олімп Полянський, парох Юровець деканату Сяніцького, умер дня 13. марта с. р. в Талергофі в 61 році життя, 36 священства. В. й. п.

Вже 8. цвітня 1917.

здержуємо висилку „Діла" без виїмку всім тим, що до того часу не надішлють передплати.

Ще про резерви інтеліґенції.

Нам пишуть:

Клич: ратуймо нашу молодіж, завертаймо її в села до міста, нехай отся наша молодіж з книжкою в руці заповнює назад шкільні, міські лави — мусить бути в час переведений з твердою, зелізною волею. Правда — в переведенню сего клича натрафимо певно на неодну трудність і перепону, от хочби згадати впертість і консерватизм наших селянок, та ми тими перепонами і трудностями зражати ся нам зараз або питати: А щож буде з приміщенем і удержанем дитини в місті, таж нині страшна дорожня? Хто стоїть при ралі і позад себе оглядаєть ся, той не заслугує на назву доброго плугатора і робітника. Ми знаємо певнісінько, що і перед війною умови для нашої шкільної молодіжи не були зовсім красші, а мимо сего процентово вона як так дописувала. Тому і питане сего рока: Що буде з приміщенем і прохарчованем дитини в місті в нинішний час дорожнечі, не є рішучо такої натури, щоб передним аж дрожати нам. Поминувши се, що наші

Ю. СТРИЖАВСЬКИЙ. 1

ПІД КРИЛАМИ ЦЕРКОВ.

Перед жнивами. На селі спека і тиша. Люди на сіножатах, дехто починає зажинати, але в плебанії незвичайний рух. На подвірі, саме коло стайні і возівні, безупинно діють обидва наймити.

Не тільки жвавий Микола, а й уперто байдужий Грицько, „cunctator", як каже панич Вольо, човгає чобітьми богато скапнійше, а погляд його виявляє поважність моменту. Проте панич не може витримати, щоб не побесідувати з прикованим до стайні, кудлатим Стультусом; сей, на скільки стає ланцюха, прожогом кружляє коло панича, скавулить як найщирійше та підскакує, щоб конче лизнути свого бесідника в ніс... Часами панич стримує пса за ошийник, подаючи наймитам різні коштовні що до їх діяльности вказівки. Наймити виконують: Грицько мовчки, а Микола раз у раз виявляючи свою зіть словесно або притакуючи паничеві. Инколи між паничем, Грицьком і Миколою зачервоніє поликами Ярина або Текля, в корзиною, тлумком, пакунком в руках, або з наказом від батюшки що-до перечіпки орчиків коло „бокастої" брички. Буває, що Текля або Ярина, прожогом вистрибнувши з пекарняних дверий та проголосивши наймитам від батюшки який наказ, вносять великий заколот в спільну їх і панича діяльність, бо виходить, що ідея наказу як раз суперечить тому, що давно вже учено й до решти вивернено.

І от повстає ваганє, що значно припиняє роботу, особливо Грицькови, який дістав вже з кишені кисет з махорков, щоби поки що закрутити цигарку, але на жаль, той навісний Томас, церковний титар, що безперечно, те ж тут є, раптом добірає способу, як направити справу, і Грицько застигає в позі курця, що приладжував уже язика заслинити папірець цигарки.

— Ова! — думає Грицько, який сам ніколи нічого не ухвалює нашвидку і терпіти не може тих, в котрих „так о, швидко, швидко все, а все чорт знає як".

— А ну, чогоб то я казив ся! — дістаєть ся Стультусові.

В самій плебанії, в її шести покоях, а заразом в коридорі, передпокої та в пекарні, не знати, що звідки зачинаєть ся і де кінчаєть ся: господиня, паниночки, цьоця Онися... Текля, Ярина, баба Соловіїха — неначе мухи в окропі. І тільки отець господар, поважно похожаючи з кутка в куток, загадує то тій, то другій та гдирає, що вже час рушати, вже пізно, а вони збирають ся, а вони лагодять ся. Далебі, він сяде й сам поїде. Ну ну!

— Ярино, а чи ти сказала парубкам, щоб перечепили орчики коло бокастої нетичанки?

— А-я, батюшко, — сказала — перечепили вже.

— В їдальні, — мовляв отець господар, — „чистий вагвал": хто їсть борщ, а хто, пообідавши вже, навстоячки займає коржами з суницями, а раз ще лиш вареники.. Вольо з'їв лиш пів макітри коржів, більше нічого не хоче, каже, рано ще обідати, се тільки пів до дванайцятой.

Пішовши до возівні, він справив ся як найретельнійше і вже коні запряжені.

Тріскотять корвани, відсапує стара Соловіїха, лускає мотузе. Більш спокійною й самотною лишаєть ся заля, але печать загального руху не минула й її; в залі, на довгому темновишневому фортепяні, найшли собі притулок Волів свіжо прасований китель і палиначин парускновий ряса балахон.

З ріжних кутків тільки й чути: Текльо! Ярино!

Текля й Ярина, червоні, зіпрілі, миготять, мов дві блискавиці.

Загубивши всяку надію знайти паничевого „кикеля", Ярина радаб знайти паннину калошу, котру тільки що мила своїми руками, а де вона діла ся, Господь її знає. Одна ось є, а друга...

— Ярино, чи ти не бачила де моєї білої ряси?

— Якої, батюшко, тої що на Великдень?

— А, дай покій з Великоднем! Білої ряси на порох...

селянки скорше тепер, чим перед війною могли б своїй дитині з військового причинку таки й пайку по справедливости на станцію, чи на книжку дати, що в місті нині — бульба, хліб, мука, каша, фасоля, горох вартнійші від гроша, мушу на отсім місци з підчеркненем зазначити, що нині селянською дитиною з шкільної лавки опікує ся дуже охотно вся міська інтеліґенція, а як що ходить о провінціональне місто, так з досвіду знаю, що квестія несеня помочи шкільній молодіжи у нас все на першім місци. І тій як раз печаливости, тому заінтересованю в кругах нашої інтеліґенції до справ шкільництва завдячуємо ми нині гарний розвиток (ще перед війною) приватного нашого шкільництва.

Так само є воно і тепер. Ся печаливість і заїкавлене, сей інтерес нашої інтеліґенції до справ школи і до всіх звязаних з нею квестій рішучо не змалів. Тому, де покажеть ся потреба відтворити бурсу, там мусить ся її відтворити. Чейже даний повіт спроможеть ся на се, що нехай і в нинішних тяжких часах, тим більше, навіть при воєнних обставинах при попертю цілого населеня повіту потрафить прохарчувати кількадесять учеників, селянських синів з того ж таки повіту. Се одно, друге: в повітових містах маємо всюди свої економічні інституції, так і ті інституції можуть много причинити ся до поліпшеня долі не одного нашого школяра, що заслугував би на се. От, в Жовкві, в касі „Народного Дому" призначено з річного зиску для бурси і на підмогу для здібних і бідних учеників суму 600 кор. Так само дано почин до основаня стипендійного фонду, з якого користати будуть добрі і заслугуючі на се ученики.

Вкінци немаловажним буде і се, що нині всі шкільні власти, починаючи від найвисших, від міністерства просвіти, Ради шкільної краєвої, а кінчаючи на ц. к. дирекціях гімназій і учительськім зборі, йдуть так на руку сторонам і молодіжи, як не можна красше.

Сама школа і шкільні власти облекшують нині до всіх границь можливости усі трудности, які викликала війна, так в принятю ученика до школи, як і при самих іспитах. Що більше—на конференціях вічно дискутуєть ся про те, якби запобігти таким бракам, як прокормленє молодіжи, заосмотренє її в теплу одежу, опалюванє якоісь салі в пополудневих і вечірних годинах і переданє її до ужитку шкільної молодіжи по причині недостачі опалового матеріялу і нафти по станціях і т. п. Значить ся, нині все йде на руку молодіжи і школа і суспільність. Щось з того тягару і обовязку мусить чейже полишити ся найбільше і безпосередно інтересованим, а то родичам і дітям. Нехай і наше селянство зрозуміє, що як нині потягнеть ся на свою дитину, то не є се на марно викинений гріш. Се просто його святий і природний обовязок, а що найважнійше, що в тім лежить його власне спасенє і ратунок від повної руїни і смерти.

От, чому нам неспускати з очий тої молодіжи, що через війну і вузкоглядність родичів нидіє і марнуєть ся на селі. Бідна така дитина, дуже бідна, а що се правда, скажу ось що: Иду зимою містом і протискаю ся круг юрбу людий. На однім скруті запримітив я, що уклонив ся мені і поздоровив мене чемно сільський хлопчина в кожусі. Вираз його розумного лиця відразу впав мені в очи. Глипнув я і подумав, чи не бачив я де того хлопця? Так, десь бачив його: ті живі, сині, як зірки мелькаючі, розумні очи, те кругле, румяне, наскрізь інтеліґентне лице, високе чоло, що виглядало ще з під насуненої глубоко великої кучми. А звідки ти, сину? — питаю зацікавлений. Я з Вязової, прошу о. катихита! Ага, — додумав ся я вже тепер — ось і є готова жертва війни. Ти ходив до школи? — питаю його. „Так, прошу о. катехита, я ходив перед війною до І кл. гімн. і був в бурсі, о. катехит мене не пізнали?" Та я вже і без того пізнав його і по голосі і по очах і по всім,

Так, справді, сей хлопчина був в бурсі, ходив до І. кл. гімн. і скінчив її перед війною з відзначаюим поступом. Чомуж ти, дитино, покинув школу? — з жалем питаю. Та тут побачив я, як хлопчині закрутила ся сльоза в очах, як сплила по румяним лици, як підвів руку і рукавом кожуха обтер сльозу і аж по добрій хвилині сказав: „Тато пішли на війну, а мама казали лишити ся в хаті!"

Се діяло ся сеї зими. Хлопця можна ще виратувати, перед ним ще не зовсім замкнені ворота. Обовязком отже священика чи учителя є навести на розум таку маму селянку, щоб не кривдила і не убивала живцем рідної своєї дитини і щоб та дитина не жила опісля таким сумним спогадом: Тато пійшли на війну, а мама казала лишити ся в хаті!...

о. Ст. Білянський.

- - СКЛАДАЙТЕ ГРОШІ - -
- НА ФОНД НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ! -
(Адреса: I. Romanczuk, Wien, Parlament.) -

НА ВОЛИНСЬКІ ШКОЛИ.

„Пятикова система".

На необхідну потребу удержаня 25 українських шкіл на Волині, які супроти останніх подій тим дорожші і важнійші для української справи, конечні як найскорші і найобильнійші жертви

Анна Твардієвичева з Лопянки 10 К (Дн.): Вікторію Богачевську з Голиня, Зоню Наконечну з Лдзіного, Н. Тисовську з Сваричова, Стефанію Коляджинову з Дедини, Людю Дурбакову з Струтина винного. — Зенон Крававич гр. кат. парох в Негрибці 10 К (Дн.). — Фельдфебель Іван Козира полева поч. 211, 10 К (Діло): оберлейтнанта Г. Гудими пол. поч. 517, лейтнайта Ф. Біласа пол. поч. 221, одн. ох. Г. Юсіма п. п. 89, Білинського судию в Сокали, о. М. Демчука в Крехові. — Пані Ольга Левицька, Львів жінка завід Домен 10 К. — Стефаня Петрівна з Клепарова 3 К. — Любов Бартківна, студ. філ. Романів 5 К.: Б. Старецького проф. гімн. і М. Возняка проф. гімн. (оба у Відн), д-ра проф. Р. Ілешича, В. Адріяновича проф. гімн. і М. Посацького проф. гімн. (усіх зі Львова.) — О. Коляковська Високо 10 К.: Павліну Падох, о. І. Худика і Е. Ганасевича. — Марійка Демчуківна учит. з Балинець 12 К (Дн.): Стефана Демчука лейтнанта полева почта 211, Осипа Завицького, Івана Драгана, оба при 36 полку у Вайскірхен на Моравії, А. Дідика хорун. 259, і М. Клапоущакову учит. в Костарівцях. — хорунжий М. Галій п. п. 89 20 К: старш. четаря М. Зарівного 15 п. п. 89 четаря М. Федика 89 п. п. четаря Гр. Лещишина 89 п. п. четаря Ст. Андрущишина 89 п. п. хорунжого Ю. Бугела 89 п. п. Дубок Гриць хорунжий 95 п. п. 5 К: Галяревича Юлька хор. 15 п. п. Дутківського Міська дес. У. С. С. Кардаша Долька підхор. У. С. С. Стрільчук Наталку Відень, Турушанко Ганну уч. Прага, — Стефан Юрковський Тарнава нижна 3 К (Дн.): Дениса Костева дяка Дидьова, Харлампія Бача дяка Дверник, Івана Галюка Шандровець, — о. Григорій Рибчак в Домажирі 10 К, — Василь Дзябича учит. з Чернушивич п. Білка шлях. 5 К (Діло): Іванну Петрову учит. з Гаїв, Кузимову учит. з Чижикова, Лінку Грицківну учительку з Винник. — о. Еміліян Гавришо 10 К. (Діло) Ульмань, — Явдоня Ляш, Романів, 5 К.: Юстину Качан, Павю Ляш. Федя Маїзця, Ганю Березку і Ганю Корсак — всіх з Романова. — Любов Бартківна, студ. фільософії, Романів, 5 К.: надпоручника Драгана, проф. військової академії у Відни, Миколи Стемпурського, поручника, Вращая, Володимира Гамаля, поручника, Холм, Осипа Сидагу, хорунжого при І полку уланів, поручника Ковалика, Перемишль. — Остап Павлів, хорунжий 103 п. п. 15 К.: п. Пляскачівну і поручника Лукіянова. — Левкадія Окпишева 5 К: Теодору Булову в Розсохах, Юлію Ковшевичеву у Львові, Зофію Садукову в Белзі, Ярославу Саєвичеву в Пяновичах, Ірену Маркевичеву в Підлісках. — Михайло Кебуаинський 10 К: Йосифа Кебуаинського, ц. к. проф. гімн. в Відни, Розалію Внентишак в Перемишли. Людмілю Смішкевич офіціянтка почт. в Перемишли, Михайла Марка урядн. Руской щадниці в Перемишли, Осипа Фікташа урядн. почт. в Перемишли. — Стефа Охримович Фрайштат 10 К: Ірену Шухевич Лінц, М. Дольницьку Відень, Ір Кульчицьку Теплліц, Ол. Залізняк Відень, Ол. Петрушевич Стрий.

ОГОЛОШЕНЯ.

Субота, 7. цвітня 1917.

Нині: греко-кат.: Бл. Пр. Д. М. — римо-кат.: Вел. Суб.

Завтра: греко-кат.: Неділя цвітна. — римо-кат.: Великдень.

Український Народний Театр Т-ва „Бесіда" у Львові під управою К. Рубчакової. Саля Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В неділю дня 8. цвітня 1917 „Паливода", комедія на 4 дії Карпенка Карого.

Білети раньше набути можна в „Народній Торговли", в день представленя при касі від год. 5. п. п. Початок о год. 7. вечером. 2—2

Заходом українського жіночого комітету помочи для ранених відбудеть ся дня 7. цвітня 1917 о годині 5. пополуд. в сали „Бесіди" відчит Вп. д-ра Остапа Макарушки „Вихованє хлопця і дівчини". Опісля дискусія при солодженім чаю. Вступ 40 с. Голова Софія Олесницька, секретарка Марія Олексинівна. 3—3

Для відбудови краю. При Краєвім Товаристві господарськім „Сільський Господар" у Львові, вул. Зіморовича ч. 20. І. пов., урядує постійно українське „Технічне Товариство" як Технічна Комісія для справ відбудови краю. Задачею технічної комісії є: удїлювати всяких технічних порад і пояснень в справах відбудови краю, виготовляти всякі пляни, кошториси і оцінки шкід воєнних, удержувати тісний контакт з Централею відбудови в Кракові, з експозитурами, товариствами ремісничими, підприємцями і продуцентами. VII 2—3

Вступайте в члени „Споживно-господарської Спілки" (Укр. Молочарня), Консумційного Товариства, зареєстр. з обмеженою порукою у Львові. Уділ 10 корон, вписове 1 корона. Гроші слати на адресу: „Краєвий Союз кредитовий", Ринок 10. на вкладкову книжку ч. 2591 або Товариство взаїмного кредиту „Дністер", вкладкова книжка ч. 7106. — Управа. 236 1—3

Почин до мирових переговорів!

Львів, 6. цвітня 1917.

Берлїнська „Vossische Ztg." доносить: Ріжні познаки вказують на те, що дано почин (Anregung) до мирових переговорів.

Нові перегляди в Угорщині.

Львів, 6 цвітня 1917.

З Будапешту доносять, що там появилось урядове оповіщенє про спис, перегляд і покликанє всїх 46—50 лїтних обовязаних до служби в ополченю і всїх 24—45 лїйних мужчин, які доси були признані нездатними.

Тільки ті особи не мають ставати до перегляду, котрі при попередних переглядах були признані нездатними і одержали іменне звільненє від служби.

Перегляд відбудеть ся від 2. до 25. мая с. р.

Царська родина в Петропавлівській кріпости.

КОПЕНГАГЕН (Ткб). Російські дневники доносять, що цар і цариця в найблизших днях будуть перевезені до Петропавлівської кріпости, де будуть інтерновані.

Російський начальний вождь.

КОПЕНГАГЕН (Ткб). Генерал Алєксєєв іменований начальним вождем цілого російського війска.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

в дня 6. цвітня 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ.

При здобутю примістка Тобола над Стоходом ми піймали 130 офіцирів і звиш 9.500 мужви та здобули 15 гармат, 150 маш. крісів і метавок мін і великі скількости воєнних знарядів.

Вчора в богатьох місцях артил. боротьба була сильна, а діяльність летунів дуже жива. На фронті в Східній Галичині один з наших летунів зістрілив ворожий літак. Над Нараївкою в засновку здавлено пробу Росіян перейти до наступу в звязку з розсадженєм міни.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Не було нїчого нового.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гефер.

З НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 6. цвітня 1917.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ

Фронт баварського князя: На південь від Риги, коло Ілукшти, коло Тобола, над Золотою Липою і Нараївкою і на південь від Станиславова російска артилерія вужила великі скількости муніції проти наших становищ. Російський наступ проти гори Попелихи на півд. захід від Бережан, піднятий по висаді міни, не вдав ся.

При здобутю російської опірної точки Тобола над Стоходом дня 30. с. м. попали в наші руки: 130 офіцирів, 9.500 мужви, 150 машин. крісів і метавок мін і богато всякого знаряддя.

Фронт арх. Йосифа: Нїчого нового.

Група Макензена. Положенє незмінене.

Перший кватирмайстер ген. Людендорф.

НЕКРОЛЬОГІЯ.

†

КАЗИМИР РОГОШЕВСЬКИЙ

ц. к. судя в Порохнику,

помер по довгих і тяжких терпінях дня 31. марта с. р. о 5 год. рано в 35 році житя.

Похорон відбув ся 2. цвітня о 11 год. перед пол. в Порохнику, про що опечалена жінка повідомляє приятелїв і знайомих бл. п. Мужа. 234

ЖЕРТВИ

НА ШКОЛУ ім. Б. ГРІНЧЕНКА

зложили на мої руки в коронах і сотиках:

о. Шпитковський Ст. сотруд. св. Юра у Львові 6, Миколай Кобзер у Львові 20, Марія Любчакова у Львові 10, Яків Яцкевич проф. гімн. від себе 5 50, а учениці у. дівоч. семинара в честь йог імени 32, Павло Цимбалїстий п. к. поруч. 308 пол. шпиталь 10, збірка професорів акад. гімназ. у Львові за місяць цвітень 1917 30·60, а іменно: Вп. радн. І. Кокорудз 2, проф. М Балаким 0 15, д р Ст. Балей 1, проф. Вол. Білинський 0 50, д-р Гірняк Юл 0·50, д р Яр. Гординський 1, проф. Вол. Дикий 1, проф Вол. Занько 1, д р Ілевич Ром. 1, проф. Денис Коренець 1, д-р Крипякевич Ів. 1, проф. Олег Лошнів 0·20, о. Л. Лужницький 1, д р Лукіянович Д 1, проф. Теод. Мриц 1, рад. Гр. Наливайко 1, д р Мих. Пачовський 0 70, проф. Вол. Радзикевич 0 50, проф. Юр. Рудницький 2, проф. Олек. Панейко 1, проф. Мих. Посадський 0 50, проф. Ів. Сметанський 0 50, проф. Теод. Срібний 0 50, Юл. Стефанович 1, Мих. Тершаковець 1, Олек. Тисовський 1, о. Ів. Туркевич 1, СтеФ. Федів 1, Мирон Федусевич 1, Ів. Чучман 0·20, Яцкевич Яків 2, Микола Яків 1, Ів. Заблоцький 1, разом 114 К. 10 сот.

За сї щедрі дари в так прикрих для нас часах складаю ласкавим жертводавцям в імени шкільної дітвори і їх родичів сим прилюдно сердечну подяку. *М Сіяк.*

Адреса: Управа школи ім. Б. Грінченка. Городецька 95, або Грунвальдська 4. 40 1—1

Оголошення.

БЮРО АРХІТЕКТОНІЧНЕ

ВАСИЛЯ НАГІРНОГО

у Львові, Ринок 36.

виготовляє пляни на церкви і домн мешкальні, як також оцінки воєнних шхід на будівлях. 116 8—?

— Конюшина російська, —

при замовленях від 100 кг по К 680·—.

Цебуля сїянка від 1 кг по К 110·—, насіня прочих ярин, трав, пашних ростин і цвітів доставляє

КРАЄВИЙ СОЮЗ

Господарсько-торговельних Спілок

з централї у Львові, вул. Зїморовича ч. 20.

і зі складів: в Перемишли, вул. Косцюшки ч. 5. і Стрию, Ринок ч 6. VI 2—6

ДЕ Є вояк в родині, там мусять знати про: I. Причинок на удержанє. Хто в родиною покликаного. II. Воєнні виселенці. III. Права інвалїдів. Додаток на вранених. Родини інвалїдів Поворінів. офіцирів. IV. Права вдовиць і сиріт по жовнірах. V. Права родин про пропавших без вісти. VI. Додаткові запомоги до пенсій для інвалїдів і ин. які подає „Інформаційний календарець". Ціна з пересилкою 1 шт. 40 сот. 12 шт. К 3·50. „Жовнярський календарець" 30 сот. 12 шт. К 2·50.

Висилає се також: Оскар Уальд „Сфінкс без тайни". Книжка чудових і мистецьких оповідань з англ мови Укр. видавництва „Нова культура". Ціна в опасцї К 1·70, в поруч. перес. К 2·—. Проспект на жаданє.

А. БЕРЕЗОВСЬКИЙ, Львів, вул. Карпінського ч. 19 b. 209 4—10

Спішіть ся,

бо наклад уже на вичерпаню!!

Кождий Українець повинен мати повне наукове виданє

Кобзаря Шевченка

у виданю Наукового Товариства імени Шевченка у Львові

під редакцією **д-ра Івана Франка**

в двох томах. Ціна обох томів брошур. **6** кор., в оправі **10** кор. На пересилку треба долучати **80** сот. Замовляти в Книгарнї Наукового Товариства ім. Шевченка, Львів, Ринок ч. 10.

A IV 4—?

ЗЕМЕЛЬНИЙ

БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

Спілка акційна у Львові

Підвале ч. 7.

— Конто почтової щадницї ч. 116.984. —
Жирове конто в Австро-угорськім Банку.

Складайтеощадности взагалї зайві гроші на процент, щоби кождої корони могла служити народньому господарству, та вам приносити зиск, а не марнувалась.

Акційний капітал	К 1,300.000
Резерви Банку	К 200.000

Приймає вкладки на біжучий рахунок від К 10·— на 4 проц.

Удїлає гіпотечні і векслеві позички.

Виплачує купони від заставних листів.

Вимінює по користнім курсї російські рублї і німецькі марки.

Певність льокацїї запоручують акційний капітал Банку і резерви.

На жаданє висилає посвідки зложеня (чеки) Почтової Щадницї. 728 19—?

ЖУРНАЛІ - КРОЇ

ВЕСНЯНІ, ЛІТНІ

постійно на складї в фірми

Р. ЛЯНДАЄВ

Львів, ул. Чарнецького 3. 237 1—2

Стару адресу при зміні на нову конче подавайте.

Адміністрація „Дїла".

В Стрілецький Щит

В роковини битви на Маківцї 23/4, 30/4, 1/5 1915 вбиваймо цвяхи і уряджуймо в кождій громадї величаві торжества в честь наших Героїв-добровольцїв Укр. С. Стр.!

221 3—5

Одиноке українське

Тов. взаїмних обезпечень на житє і ренту

„КАРПАТІЯ" II. 14—?

Почесний президент Його Ексцеленція митрополит граф Шептицький.

Товариство оперте на взаїмности, а через се всї зиски припадають самим членам.

Ручить вже по трех лїтах неоспоримість і певність обезпеченя.

Признає по трех лїтах право викупу, а також вже по трех лїтах удїлює позички на низькі відсотки.

У всїх справах звертати ся на адресу:

ЛЬВІВ, — вулиця Руська ч. 18.

Години урядові: від 8. до 2.

Цїлий світ перейдеш

як умієш по німецьки говорити.

З книжки, яку видало Товариство „Просвіта" п. з.

Підручник до науки німецької мови зладив **Ю. РУДНИЦЬКИЙ,**

можна легко учити ся говорити по німецьки.

Підручник сей надає ся так для початкуючих як і для тих, що вже учили ся або вже уміють де що по німецьки або хочуть учити других. У підручнику подано самі практичні лекції, так що вивчивши їх можна вже порозумівати ся з Німцями у найконечнїших справах.

В лекціях говорить ся про такі річи: сїльське обійсте, рідня, село, місто, бари, сїльська хата, мешкане в місті, на торзї (про мясо, ярини, землеплоди), господарські будинки і річи, їзду возом, їзду зелїзницею, закупна в склепі, гостина, веденє господарки, (зима, весна, лїто, осінь), побут у Відни, між ремісниками, при війску і т. п. Книжка обіймає 239 сторін друку. Подані взірцї граматики і до кождої лекції словарець.

Один прим. коштує 3 К 50 сот. брош., а оправлений в полотно з витисками 6 К 50 сот. На почтову пересилку треба долучити 65 сот.

Висилає тільки за готівку:

Канцелярія Товариства „Просвіта" Львів, ринок ч. 10.

V. C 14—?

„ДНІСТЕР"

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

Львів, ул. Руська ч. 20 (власний дім)

Телефон ч. 788. — Конто Почт. Щадниці ч. 25261. Жирове конто в Австро-Угорськім Банку

приймає до обезпеченя від огню будинки, хатні і господарські, движимости, меблї, одежу і білизну, збіже в снопах і в зернї, худобу і т. п.

Кождий Українець повинен асекурувати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одиниці, то добробит цїлого народа.

КОЖДИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН АСЕКУРОВАТИ СЯ ТІЛЬКИ В ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕР".

Нема жадного нишого українського Товариства асекураційного від огню, — тільки один

„ДНІСТЕР"

„Дністер" рахує найдешевші оплати за обезпеченя селянських будинків.

„Дністер" звертає кождорічний чистий зиск своїм членам.

„Дністер" оцїнює та виплачує шкоди по огнї скоро і совісно, а на членів оцїнкової комісії запрошує все двох господарів.

„Дністер" дає підмоги українським школам і бурсам, де виховують ся селянські дїти.

Люди асекуровані в „Дністрі" можуть дістати позичку у всїх великих банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер".

Власні фонди „Дністра" виносять з кінцем 1916 року 8,613 829·— корон.

В „Дністрі" можна обезпечати від крадежи з вломом движимости всякого рода, а Товариства кредитові готівку, цїнні папери і векслї за дешевою оплатою премії. I.A 7—?

Адреса „Дністра": **Товариство взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР" у Львові, ул. Руська ч. 20.** — Адреса для телєграм: **„Дністер" — Львів.** — Канцелярії Товариства отворені що дня від 8—2 перед пол.

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Дїла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 82 (9.334) Львів, неділя 8. цвітня (26 марта ст. ст.) 1917. Рік XXXVII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 24.735.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Руконисів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА в Австро-Угорщині:

місячно . . . . 3·70 К.
чвертьрічно . . . 9·— „
піврічно . . . . 18·— „
цілорічно . . . . 36·— „

у Львові (без достави):

місячно . . . . 3·40 К.
чвертьрічно . . . 8·— „
піврічно . . . . 16·— „
цілорічно . . . . 32·— „

За зміну адреси платить ся 10 с.

Ціна оголошень: Стрічка петитова, дрібнішого тіла 40, в надісланих статтях 60, в рекламовій части 1 К. Позіданнє [illegible] вічка і напутнє 10 К. Найменша стрічка 1 К. Оголошення за окремим умовою. Окреме примірник числа у Львові 20 с. на провінції 25 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Лихварі перед судом.

Відень, 4. цвітня 1917.

Недостача місця — при двох картках на день — не позволяла „Ділу" давати звідомленя з ходу розправи проти д-ра Кранца і тов. за товарову лихву. Нехай отже ся допись бодай коротко познайомить читачів „Діла" з процесом, який вважають тут загально за симптоматичний серед пануючих відносин сього тяжкого часу.

Процес сей, ведений проти президента одної з найбільших банкових інституцій Монархії і його спільників ріжних вір і на всяких становищах, позволив широкій публиці бодай тісною щілиною глянути в світ людий найновійшого, „воєнного" типу: світ харчевих володарів, котрі ведуть безпощадну боротьбу проти загалу своїх співгорожан — аби тільки як найшвидше дійти до можливо як найбільшого майна. Людий сих як слід схарактеризував прокуратор, вчисляючи їх до ряду горлорізів, рабівників і врадників держави, а віденський суд своїм засудом (самим у собі, а не виміром висоти кари, розмірно невисоким) признав рацію поглядови прокуратора. Засуд віденського суду має тим більше принципіяльне значінє, що посередно клеймить він трансакції всіх тих банків, котрі з помічю свойого мілїонового капіталу побудували мур між продуцентом і консументом, силкуючи останнього платити всї кошти і зарібки, захоплені звязаними в сильний ланцюх посередниками.

Цікава собі була оборона обвинених. Кождий впевняв, що брав зиски, в купецькім житю признані на загал за приличні, особливо коли візьметь ся під увагу ризико і наклад капіталу. Кождий покликував ся на „прислуги", віддані державі, і на „добродійства", вроблені суспільности. Дуже наївна людина могла-би може навіть повірити сим побожним запевненям, якби не прокураторський голос остороги, котрий показав, що те, що сї „добродії" дали одною рукою, було тільки дрібною частиною грабежі, доконаної на консументї другою рукою.

Обставину сю ствердженo в ході розправи на дуже характеристичнім прикладі. Свідок Маркиль Шаф, член управляючої ради товариства броварів у Львові, зізнав, що зобовязав ся доставити 12.000 гектолїтрів пива по 60 і 65 корон. Одначе потім він відступив від зобовязаня і титулом відступного мусїв заплатити 230.000 корон. На се один з обороннцїв завважив, що п. Шаф чейже не схоче впевняти, що впав жертвою. Свідок з усміхом відповідає, що не каже, що втратив. Та зі слів другого оборонця швидко виявило ся, що свідок не тільки не втратив, а ще „на чисто" заробив 235.000 корон, бо продав пиво по 132 кор. за гектолїтер. Заплатила се Східна Галичина. Можливо, що сповнить ся обітниця прокуратора, що й сей випадок буде предметом судового процесу та що й сьому львівському „дїячеви" прийдеть ся із своїх сотток тисяч лихварських зисків зложити яких одну-дві десятки тисяч судової гривни...

Не байдужним моментом було також ствердженє лукавства доставців типу Кранца і надживанє ними урядової фірми, в сім випадку фірми міністерства війни. Достава пива для війска була сама собою беззамітна, але тим більший зиск тягнено на консумуючім загалї. Відступно виманеним свідоцтвом міністра війни лихварі силкувались піти поперек інтервенції прокуратора. Але се не вдало ся.

Свідок ротмістр Люстіг, хотячи очевидно берігати власну особу, своїм зізнанєм спричинив сенсаційний епізод, яким було покликанє на свідків трьох міністрів. Конець кінців виявило ся, що була там тактична помилка в реагованю доповненя до „нотн" міністерства війни. Та виявилось також, що хтось поза плечима міністерства силкувався боронити обвинених. Прокурор [illegible] своїй виразно вказав на собу свідка, одначе здержав ся від подрібної критики, бо зазначив, що військовий суд веде в сій справі слідство.

Процес Кранца і тов. — перший процес, в якім харчеві володарі стали перед судом. Доси читали ми тільки про перекупки, карані за 2-сотикову лихву. Загалови не може бути річю байдужною, що після дрібних приходить черга на великих лихварів. В думці кождий кликне: vivat sequens!

Наслїдки війни з Америкою.

Львів, 7. цвітня.

Найбогатша й економічно найбільш розвинена держава світа скріпила ряди ворогів осередних держав. Ся подія датуєть ся від хвилї, коли сенат Сполучених Держав Північної Америки узнав, що між Америкою й Німеччиною істнує воєнний стан. На основі американської конституції являєть ся сенат (щось в роді висшої парляментарної палати) рішаючою інстанцією в усїх справах заграничної політики. Що до його останної ухвали, то дивна в нїй не та подавляюча більшість, що заявила ся за війною, тільки те, що в сенатї взагалї знайшла ся меншість, котра мала відвагу, голосувати проти війни. Коли взяти під увагу, який сильний натиск виконуєть ся на представителїв народу в хвилї виповідженя війни, щоб осягнути однодушність, то голоси тих шістьох сенаторів, що заявили ся проти війни, слід уважати доказом, що в населенню тої держави є великі гурти, противні війні. Одначе вони не мали тільки сили, щоб здержати розвиток подій і тепер уже практично нема що числити ся з ними.

Від тепер треба тільки стежити в тій справі за евентуальними наслїдками того факту До них належить в першій мірі те, що господарські засоби Америки стануть служити почвірному порозуминю в ще в більшій мірі ніж дотепер. Вправдї думає дехто, що достава американської муніції й инших потрібних війску річий зменшить ся, бо тепер Америка сама потребувати ме тих річий і то в дуже коротких реченцях; але в дійсности річ маєть ся так, що за час війни Франція й Англія так розвинули свій воєнний промисл, що коли ще в 1916 р. майже цїле їх запотребованє покривала Америка, то від початку сего року робила вона се тільки додатково. Річ певна, що можність перевозу американської муніції й засобів поживи залежить від успіхів нїмецьких підводних лодок; але з другої сторони треба взяти під увагу, що в американських пристанях остало понад пів мілїона тон нїмецьких кораблїв, котрі можуть бути ужиті до перевозу. Вправдї в часї вірваня дипльоматичних взаємин Америка заявила виразно, що на випадок війни пошанує міжнародне право й не забере для себе нїмецьких кораблїв. Але вже тепер говорить ся там про „виїмки", а що Англія мати ме вплив на постанови американського уряду, то годї сумнївати ся, що скорше або пізнїйше Америка піде за її приміром і всїх нїмецьких кораблїв, які остали в її руках, ужиє для своїх потреб. Сим способом зискає скількість тоннажу, на знищенє якого треба нїмецьким підводним лодкам ококо трох тижнїв часу. А корабельний тоннаж се в сій стадії війни найважнїйший воєнний засіб у боротьбі між Німеччиною і її англьосаксоннськими ворогами.

Кромі того є ще один важний наслїдок американського виповідженя війни. Воно наступило в хвилї, коли в Росії почало заогнювати ся противенство між пролєтарськими приклонниками мира й буржуазійними приклонниками війни. Не підлягає сумнївови, що американське виповідженє війни додасть моральної сили російським приклонникам дальшого веденя війни. Як в богатьох инших краях молодої культури, так і в Росії є безкритичний подив і симпатія для західних держав і Америки, що опановують публичну опінію. Той фактор, що проти Німеччини провадять війну обі англьосаксонські держави, „матірні землї парляментаризму", як також Франція, славна з своїх свободолюбних змагань, додає тепер нової „поживи" хибному переконаню російських лїбералів і демократів, немов би почвірне порозуминє провадило сю війну для вибореня комусь свободи. Мілюков і тов. нїколи не пропускали нагоди, щоб висловити свою радість з того приводу, що Росія знайшла ся в союзї з західними державами, і тепер не забудуть представити народови крок Америки в відповіднім освітленю. Лишаєть ся нам тільки надія, що інтерес широких кругів населеня Росії та їх бажанє мира покажуть ся вкінцї сильнїйшим, ніж міражі, викликувані в імя парляментарної Англії й республиканської Америки.

„Нехай живе українська республика!"

Львів, 7. цвітня.

Кореспондент „Frankf. Ztg" депешує своїй часописи в Базелю: „Temps" доносить, що перед Казанським собором в Петроградї відбули ся великі маніфестації Українців і инших чужих національностий. Тисячі учасників маніфестації проходили вулицями, несучи прапори з написю: „Нехай живе українська республика!"

*

„Українське бюро в Швайцарії" вислало до російського міністра заграничних справ Мілюкова отсе письмо:

Українське бюро витає провізоричне правительство Росії, яка визволила ся з важкого ярма царизму. Нїякий инший нарід не терпів стільки під гнетом давного режіму, що Україна. Коли Україна під гетьманом Богданом Хмельницьким в власної волї злучила ся переяславським договором з Московщиною, заручено її саме тим договором новну независимість. Мимо найсвятійших приречень царя, що він буде шанувати права українського народу та їх незломимо зберігати, ті права одно по другім потоптано брутально. — Договором установлене право удержувати зносини з заграницею, мати своє національне військо, самостійне правительство, свої суди та свобідно уживати своєї рідної мови, всї ті права одно за другим зношено і нївечено. Таким чином вольну державу України самоволею російських царів мимо їх найсвятійших обітів знижено до становища провінції, в якій не було права, ні закона. В отсій історичній хвилї, коли російський нарід сам при підмозї всїх инших народів Росії порвав вкінци кайдани вікового гнету, цїлий український нарід від Карпат по Кавказ витає вас своїми найщирійшими бажанями. Він має певну надію, що тепер йому повернуть ся його неменшені давні права, яких його так безчесно позбавлено. Він сподіеть ся, що на руїнах давного режіму збудуеть ся Росія як федеративна республика, чого горячо все бажали великі українські мужі від Хмельницького до Драгоманова, та що він стане рівним між рівними народами Росії.

У шефа штабу генерального.

Телеграма нашого кореспондента.

Відень, 6 цвітня 1917.

У нового шефа ц. і к. штабу генерального Арца явила ся дня 2. с. м. українська депутація, в склад котрої входили пп.: Романчук, д-р Кость Левицький і д-р Трильовський, в справі українських домагань до управи армії.

Допись про конференцію висилаю рівночасно почтою.

Найбільшому Громадянинови Галицької України!

Складки на портрет **ІВАНА ФРАНКА** треба посилати на книжочку щадн. Краєвого Союза Кредитового у Львові ч. 4.000.

Складайте жертви на великодні дарунки для УСС. і Українців-жовнірів ц. і к. армії. Львів, Дністер, Руська 20, вкладкова книжочка 9.880. 223 6-6

Російський штаб про битву над Стоходом і під Золочевом.

ВІДЕНЬ (Ткб). Російський штаб оголошує: По безуспішних боях, які звели наші війска за склад оружя на лівім березі Стоходa в околиці Тоболи Оленин, наші війска обсадили правий беріг тої ріки.

Після звідомлень вождів наші війска, які боронили тої точки, понесли тяжкі втрати. З двох полків 5 дивізії стрільців лише кількадесять жовнірів перейшло на правий беріг Стохода. Оба команданти тих полків убиті. Третий полк тої дивізії відступив із стратою половини свого чисельного стану. З двох полків двох инших полевих дивізій втекло тільки по кількасот жовнірів. Инші полки мали менші втрати.

Дня 4. цвітня вечером неприятель спрямував нагальний артилєрійський огонь на відтинок Пеняки—Чепелі—Свинюхи в сторону Золочева, острілюючи нашу першу і другу лінію та всі наші полученя по заду. Літаки керували артилєрійським огнем і рівночасно кидали бомби. О год. 7 вечером неприятель пішов нагальним приступом на село Чепелі, але його відперто огнем. Небавом опісля неприятель виконав ще 5 наступів в напрямі села Чепелі. Підчас пятого наступу повелось йому вдерти ся до наших ровів, але протинаступом його зараз виперто. Шестим наступом вспіла неприятельська піхота заволодіти частю наших ровів біля села Чепелі, та на другий день наші війска знов її виперли і привернули в цілости нашу першу лінію.

На прочім фронті карабіновий огонь і дїяльність летунів.

Війна з Америкою.

„Треба розторощити пруський мілїтаризм".

ВАШІНГТОН (Райтер). В Палаті репрезентантів предсїдатель комісії заграничних справ розпочав дискусію над воєнною резолюцією. Він висловив ся: Мусимо рішучо стануги по стороні антанту, який веде боротьбу в імя гуманности. Мусимо так вихіснувати свої сили, щоби наші зусиля вінчали ся повним успіхом; треба розторощити пруський мілїтаризм.

Рішенє палати репрезентантів.

ВАШІНГТОН (Райтер). Палата репрезентантів приняла внесенє в справі війни.

Заява французького президента міністрів.

ПАРИЖ (Ткб.) В Палаті посів заявив президент міністрів Рібо: Се велика історична подія, що найбільше мирово настроена демократія на світі приступає до війни спільно з нами і з нашими союзниками. Американський нарід заявляє, що не може остати ся невтральним в тій великанській боротьбі між правом і насильством. Могуча, рішаюча поміч, яку нам дадуть Зєдинені Держави, буде нетільки матеріяльна, але і моральна. Глибше ще почуваємо, що бємо ся не тільки за себе і наших союзників, але за щось невмирущого та що працюємо над збудованєм нового ладу.

Митрополит Шептицький в Петрограді.

БЕРЛІН (Прив. тел.). „Vossische Zeitung" доносить: Митрополит гр. Шептицький прибув з Курска до Петрограду, відки відїде до Австрії. На зелїзничім двірци повитали Митрополита представники Українців, Білорусинів, Литовців, Поляків і Жидів.

Російська суспільність за республикою.

БЕРН (Ткб.) До „Temps" доносять з Петрограду: Майже всї більші дневники які почали виходити після революції, заявляють ся за республикою. Монархісти ще залякані і пригноблені та поводять ся з резервою. В теперішній хвилї нема сумніву, що струя за демократичною републикою є дуже сильна серед суспільности.

Що воно значить?...

Доносять з Варшави, що добровольців до польського легіону, які записали ся в полїційних бюрах у Вильні, вівано, щоби протягом 24 годин відійшли до робітницьких батальонів в Німеччині. До них влучено Вацлава Студніцького (брата відомого публїциста), який у Вильні був провідником легіонового руху.

Найбільшому Громадянинови Галицької України.

Львів, 7. цвітня.

Гурт львівських Українців з найближшим другом і куратором бл. п. д-ра Івана Франка, п. радником Кардом Бандрівським, на чолї звертаєть ся до українського загалу з зазивом до складок на уфундованє монументального портрету найбільшого Письменника і Громадянина галицької України.

До зазиву сього мусить прилучити ся кождий Українець, кому дорога память Івана Франка. Кілько дали б ми за те, щоб для себе і для наших дїтий мати автентичні, рукою справдїшного артиста зроблені відбитя облич великих будівничих української народности в середних віках і в нових часах! Які дорогі для нас і будучих поколїнь були-б автентичні портрети Мазепи, Котляревського і Шашкевича — портретів таких не маємо! Не можуть їх заступити фантазійні, на непевних жерелах оперті „портрети"—так само, як механічні фотографічні знимки не можуть заступити справдїшного, духом артиста одуховленого і оживленого портрету.

Найвизначнїйший український артист маляр Іван Труш робив пильні студії до портрету Франка ще в часї, коли наш Письменник стояв на висотї свойого письменського розвитку. Студії сї над обличем Франка є нині єдиними жерелами для відтвореня для ужитку поколїнь образу того, що було в особі Франка вмируще. Зберігти для українського народу сю артистичну працю і оставити будучим поколїням монументальний портрет Івана Франка — значить сплатити одну частину довгу вдячности для Того, котрий стільки нам давав духової поживи.

Українське Громадянство поспішить із складками на портрет Івана Франка! Гроші посилать на адрес Краєвого Союза Кредитового у Львові, число книжочки щадничої 4.000.

НОВИНКИ.

Львів, 7 цвітня 1917.

— **„Під крилами церков".** Твір доси мало знаного нашого закордонного письменника, який ми вчора розпочали друкувати в „Дїлї", є одною з дуже нечисленних літературних новинок, які в часї сеї війни залетїли до нас з того боку боєвої лінії. Надрукований він в 1916 р. в одеськім „Степі", а з одинокого примірника сього видавництва, який дійшов до Відня, переписав сей твір для ужитку „Дїла" о. радник Д. Лопатинський; за труд сей належить ся щира подяка від читачів нашої часописи.

— **Поіменованє двох волинських шкіл.** Перед виїздом частини стрільців до Коша наступило на Волині поіменованє двох наших шкіл, що відбуло ся дня 3. цвітня в Устилузї над Бугом, а дня 4. цвітня у Володимирі Волинськім. В Устилузї названо школу іменем Франка. Д р Назарук пояснив дїтям приступним способом думки того поета, а четар М. Саєвич сердечними словами попращан дїточок і роздав їм на памятку книжочки і картинки. Один з учеників виголосив гарну промову, опісля дїти відспівали патріотичні пісні і наступила роздача свідоцтв за перший піврік. — У Володимирї названо школу ім. Шевченка. Один з учеників IV. кл. відчитав свою дуже гарно оброблену задачу про значінє того поета. В торжестві

2

Ю. СТРИЖАВСЬКИЙ.

ПІД КРИЛАМИ ЦЕРКОВ.

Матушка шукає якого замочка, хоч пога неньского якого, бо ота безголова Рая заховала замок від малої київської корвини в цьоцїн чемодан, а ключа від чем одана взяла загубила. От наказанє!

— Папунчик, чи немає в вас шпагатика, капелюх перевязати?..

— Еге, шпагатика. От десь мої темні окуляри дїлись; може, ти, Галю, де бачила?

— Текльо, на харчі занеси на бричку... або ти, Ярино, на. А перед ганком топцюють, не можуть дочекати ся на подорожних, молоді булані.

Тпруу, гимертїни нечуственні! Ще поспієш, —дасть ся Грицько, вибираючись на ковла.

За Грицьком, на другій парі, Микола.

— Ну, коні готові, я справив ся,—хвалить ся Вольо.

Найшла ся калоша!

Бішка таскала калошу в малину.

Але виявляєть ся, що Бішка, цьоцїнисїна собачка, прокусила калошу наскрізь, та ще й на самій підошві, і ніхто, крім Ярини, в тому не винен; чом вона, як їй казала матушка, не занесла калоші в бричку...

— Наказанїє тай годї з тою дівчиною! Ти їй своє, а вона таки своє. Казала, занеси на бричку... Ну, а тепер от пропали нові калоші. Дурна!

Текльо, Ярино, де моя кардонка, коробка така, кругла?...

Раїна кардонка...

Коробка з Галиним капелюхом...

— Ось ту — о, під бричкою, заявляє Грицько.

— Баришньо Галю, не шукайте; коробка вже на бричці..

— Ах, ти скот собачий, нащо прокусив калошу,—і Бішка дістає від Грицька достойну відплату батогом.

— Боже мій! Навіщо ж кардонку занесли на бричку: Я ж ще нїчого туди не поклала...

— Добре б шкляночку чаю на дорогу.

— Нема, нема чаю: коні не хотять стояти; он правий буланий на дишель лїзе.

— А ряса на хвортуняні лежала, і кикаль ось, але мокрий ще, зовсім вогкий...

— А лїхтарі взяли? Тепер звечера темно, а там в Рожишні, на греблї, препаскудно.

— Миколо, злїзь, катай до магазину, забери лїхтарі!

— Ну, годї вже. Сїдайте, на Бога, бо коні..

— Ось зараз, ще на хвилиночку. Китель поклала, Ярино, кителя...

Тай що ж, матушко, коли він ще мокрий.

— Що за чорт! Адже просив ще позавчора, щоб випрала.

— Позавчора! Бачили ви таке? А хтож то чув позавчора?

Сам голубчику, до останнього дня...

— Ну, нема вже що балакати: сїдайте, їро, сїдай!

— А ну, справдї сїдати, їй—Бо!

— Але ж бо, сїдайте, що ви собі думаєте! Далебі, дощ буде, парить.

Садовлять ся.

— Ну, з Богом!

— Га? — упевнив ся Грицько.

Торкай. Господи благослови й повстрічай...

— Аррее!—І коні весело зірвались з осогидлого місця, рівно несуть ся до воріт плебанії.

Не забудьте шину підтягнути в Заславї, чуєте, шину?

— Ну, ну!

Собаки здіймають несамовитий гвалт. Стультус шарпаєть ся на всї боки, рикає, скавулить, —аж закашляв ся. Барбос хоче бігти за кіньми, його не пускають. Текля з дрючком займає від воріт, а цьоця Онися заступає стежку навпряжки.

— На, на! На Барбосик! На хлїба! — береть ся Ярина заходів моральних.

Мало не переїхали свині...

Але що це? Цьоця Онися покинула Барбоса, вскочила в пекарняні двері, миттю опинилася на парадним ганку й замахала чимсь білим.

Парасолї! Парасолї!

Давай... тьху! Все?

Все, все! З Богом,—вирязає цьоця Онися.

І от подорожні уже на вулиці. Дві фурманки: попереду старий, дїдівський „фаетон", за ним „бокаста" бричка в перечепленими від „канарейки" орчиками. З обох боків — хмара куряви, і Грицько на ковлах фаетону покачуєть ся, неначе на облаїх.

Садок і город плебанії вже ззаду, ось — цвинтар, а з-за зеленої гущавини його виглядає трьохбанна похила церковця; подорожні хрестять ся, але третий хрест приходить ся вже напроти „школи"; *) в вікні стоїть сам дяк, пан Верещанський, і цїла постать його так і питаєть ся: „куди з'ополите путь держать?"

*) Школа—дім парафіяльного дяка.

взяли участь стрільці під проводом четаря Савчина і п. надп. Мартинець. Свідоцтва в сій школі роздано ще передтим.

— **З Наукового Товариства ім. Шевченка** історично фільософічна секція вибрала отсих дійсних членів: д-ра Стефана Балея, проф. Василя Герасимчука, д ра Йосифа Пеленського і проф. Федора Срібного. — Засіданє історичної секції відбудеть ся в середу 11. цвітня о год. 6 вечером в канцелярії Товариства з порядком: Програма праць секцій. Просить ся о участь всіх дійсних членів.

— **Виселенці на Мазурщині просять о великодну сповідь.** Одержуємо отсе письмо, писане Поляком: „Шановна Редакціє! Звертаю ся до Шановної Редакції з прошенєм в отсій справі: Є тут в повіті домбровськім ad Тарнів богато людий грецького обряду із східної Галичини і вони звертають ся до мене з прошенєм, щоби я звернув увагу Вашої Редакції на деякі справи а поки що тепер найважнійшою з них є справа, великодної сповіди. Жалують ся бідаки передімною, що передтим українські священники неодну справу порушували, а нині вони „про нас забули". Я остаю тут від 8 місяців як управляючий учитель на заступстві та з тими людьми стрічаю ся і що найконечнійше полагоджую перед властями, бо люди не знають мазурської мови, трудно їм поровуміти ся. Коли Поважана Редакція схоче ласкаво порушити ту справу, де слід, були би люди дуже вдячні. Коротка інформація для особи, яка би сюди приїхала: Деканат дат. обряду в Олесні віддалений о 1 км. від станції. Поїзд з Тарнова виїздить сюди рано о год. 8, другий у вечір о год. 8. О. декан в Олесні поможе богато і улекшить священикови, який приїде до тих людий. Сподію ся, що та справа буде полагоджена, і пишу ся з високим поважанєм—Ян Щанявський, управ. учитель в Залїпю, п. Грембошів".

— **Генерали про російську революцію.** Австро-угорська воєнна кореспонденція подає до публичного відома дуже знаменні голоси генералів у святочних привітах для війска. І так генполк. Кевеш пише: „Що думати про офіцирський корпус, у котрім на вістку про позбавленє престола їх найвисшого вожда, якому присягали вірність, не піднесла ся ні одна рука, щоб його хоронити? Се становище не причинить ся до піднесеня поважаня того корпусу".. Ген.-полковник Терстянський пише: „Російський переворот не відбив ся доси на дусі російської армії, що стоїть на фронті і з становища жовніра я тїшу ся тим поведенєм російських жовнірів в противенстві до віроломного становища найвисших достойників супроти свого суверена".. Віденська Arb. Ztg. запитує з того приводу міністра заграничних справ, чи такі вискази генералів про революцію не скріплять в Росії тої опінії про Австрію, на якої знищеню залежить їй.

— **Єрусалим загрожений Англійцями.** „N. Zürcher Zeitung" говорячи, яке військове значінє має добуте Англійцями надморського міста Яффи, представляє небезпеку, яка гровить Єрусалимови. Імовірно Яффа впала жертвою англійських операцій від сторони моря. Також і від стороки суші з півдня посували ся Англійці в напрямі Єрусалима та тут їх, як донесло турецьке звідомленє, побито під Газою і відперто в зад. Газа віддалена від Єрусалима около 80 км., а Яффа около 50 км.

— **Порядок Богослужень в Страстний Тиждень і Празник Воскресеня** в церкві Успенській у Львові: 1) Понеділок, второк, середа: щоденно о год. 9 рано св. Служба Божа Преждеосвящених Дарів. 2) Великий Четвер: о год. 9 св. Служба Божа соборна св. Василія Вел. з Вечірнею; о год. 6 вечером Утреня Вел. Пятниці т. є Служба Христових Страстий. 3) Велика Пятниця: о год. 8 рано Царські Часи; о год. 10 рано Вечірня, о год. 11 рано обхід з Плащеницею і проповідь, о год. 5 вечером Страстні Псальми (хор), о год. 6 вечером Утреня надгробна. 4) Велика Субота: о год. 9 рано св. Служба Божа св. Василія Вел. 5) Світле Воскресенє Г. Н. Ісуса Христа: о год. 4 рано Надгробне, обхід і Утреня воскресеня; о год. 8 рано св. Служба Божа співана; о год. 4 по полудни Вечірня з проповідию. 6) Світлий Понеділок і Второк: всї богослуженя як звичайно т. є о год. 1/2 7 рано Утреня і св. Служба Божа читана; о год. 1/2 10 рано св. Служба Божа співана і проповідь; о год. 4 по полудни вечірня.

— **Пригадуємо, що духовні реколекції для мужеської інтелігенції відбудуть ся у Львові в церкві духовної семинарії в понеділок, вторник і середу.** Релігійні розважаня подасть звісний реколектор о. Леонтій Куницький. В перших двох днях відбудуть ся науки о год. 6 вечером, а в середу о год. 5, по чім слідує для желаючих сповідь.

— **Українці стрийської дільниці м. Львова.** В понеділок дня 9. с. м. о год. 6 вечером в шко-

ні збори читальні „Просвіти" для стрийської дільниці. Нехай на тих зборах не бракне нікого! Мусимо відновити народне і просвітне житя яке воєнна заверуха зупинила.

— **Польський проект відкремленя Галичини готовий.** Секретаріят польського кола оголошує: Парляментарна комісія по закінченю нарад над означенєм будучого становища Галичини зібрала ся ще раз 5. цвітня в цїли обговореня подробиць тактичного характеру, які є в звязи із скликанєм на день 24. с. м. засіданя польського кола. Порішено, щоби члени парляментарної комісії, почавши від 13. с. м., постійно перебували у Відни.

— **Промоція.** Олекса Гарасимів одержав у львівськім університеті степень доктора прав.

— **Відзначенє.** Іван Думін, учитель з Дрогобича, тепер надпоручник, одержав на днях „Signum laudis".

---

† ПОМЕРЛИ:

Мальвіна Горбачевська, жінка бувшого соймового посла і адвоката д-ра Антона Горбачевського, померла в Закопанім. В. їй п.!

СПОВІСТКИ.

Неділя 8. цвітня 1917.

Нині: греко-кат.: Неділя цвітна. — римо-кат.: Великдень.

Завтра: греко-кат.: Матрони — римо-кат.: Понеділок святочний.

Позавтрі гр.-кат. Іляріона преп. — римо-кат. Макарія.

Для відбудови краю. При Краєвім Товаристві господарськім „Сільський Господар" у Львові, вул. Зіморовича ч. 20. І. пов., урядує постійно українське „Технічне Товариство" як Технічна Комісія для справ відбудови краю. Задачею технічної комісії є: удїлювати всяких технічних порад і пояснень в справах відбудови краю, виготовляти всякі пляни, кошториси і оцінки шкід воєнних, удержувати тісний контакт з Централею відбудови в Кракові, з експозитурами, товариствами ремісничими, підприємцями і продуцентами. VII 3—3

Вступайте в члени „Споживно-господарської Спілки" (Укр. Молочарня), Консумційного Товариства, зареєстр. з обмеженою порукою у Львові. Уділ 10 корон, вписове 1 корона. Гроші слати на адресу: „Краєвий Союз кредитовий", Ринок 10. на вкладкову книжку ч. 2591 або Товариство взаїмного кредиту „Дністер", вкладкова книжка ч. 7106. — Управа. 236 2—3

Земельна реформа в Росії.

Копенгаген, 7. цвітня.

Доносять з Петербурга, що правительство установило комісію для приготовленя і переведеня селянської реформи. Орган соціялістів революціонерів як першу точку реформи ставить перенятє державою цілої земельної власности і домагаєть ся, щоби конституанта рішила сю справу.

Греція проти Італії.

За Епір.

Ліон, 7 цвітня.

Доносять сюди з Атен, що грецьке правительство вручило італійському послови протест проти походу італійських військ в Епірі, а головно проти заміни грецького прапора на форті Аргіро-Кастрон прапором альбанським. Заразом доручено також протест людности і послів Епіру.

Воєнна революція і проклямація.

Вашінгтон, 6. цвітня 1917.

Вільсон підписав воєнну революцію і проклямацію воєнного стану з Німеччиною.

Революцію воєнну приняла палата представників 375 голосами проти 50. Ненадійно заявив ся проти неї провідник демократів Кічін, зазначаючи, що ніякий інтерес Америки не є нарушений та що не гровить на американську землю.

Скликанє парляменту.

Відень 6. цвітня 1917.

„Parl. Korr." доносить: Зі слів членів кабінету, сказаних до представників ріжних парл. груп, виходить, що рішенє про привернене парляментарного житя і скликанє палати послів в Австрії впаде в другій половині цвітня. В даним разі парлямент був би скликаний 8. або 15. мая.

Турецький комунікат.

ЦАРГОРОД. (Ткб.) Комунікат головної турецької кватири: Кавказький фронт: В дперто пробу вивідного наступу неприятельських патруль. Синайський фронт: В часі вивідного наступу на південь від Газа здобуто сто скринь муніції, телєфони і инший воєнний матеріял. На фронті наших військ, що бють ся в Ромунії, була боєва діяльність дуже оживлена. Корабель, який затопило одно з наших підводних суден в порті в Александрії, мав обєму 8.500 тон та віз 7000 тон вугля і 1000 тон паші.

Бої в Мезопотамії.

ЛЬОНДОН. (Ткб.) Англійський комунікат з Мезопотамії доносить: Висунені наперед англійські і російські відділи получили ся д. 2. цвітня на лівім березі Дяльц. Доносять, що Турки завертають в напрямі Кірін.

Успіхи підводної війни.

ШЕРБУР. (Ткб.) Затоплено бразилійський пароплав „Tarana" обєму 4.661 тон. Мабуть утонуло 13 моряків.

КОПЕНГАГЕН. (Ткб.) Д. 1. цвітня затонули на Північнім мори пароплави „Esth r" і „Methil", які везли вуголь до Aarhus.

Німецькі літаки над Англією.

БЕРЛІН. (Б. Вольфа.) Ескадра німецьких літаків обкинула бомбами в ночи 5. цвітня з добрим успіхом кораблї в Down та рефлектори і фортифікації на північний захід від Ramsgate.

Війна Америки з Німеччиною.

Заява Вільсона про воєнний стан.

ВАШІНГТОН (Б. Райт.). Заява Вільсона про воєнний стан з Німеччиною починаєть ся довгим вступом, в якім вичисляєть ся закони про поведенє з чужими підданими підчас війни. В дальшім уступі кажеть ся: Я, Вільзон, президент Злучених Держав Америки, оголошую сим, шо між Злученими Державами і цісарським німецьким правительством істнує воєнний стан. Поручаю передовсім усім урядникам і офіцирам Злучених Держав, щоби уважно й радо сповнювали всї обовязки, які на них накладає воєнний стан. Апелюю до всіх американських горожан, щоби віддані льояльно свому краєви, який від хвилї свого повстаня плекав принципи свободи й справедливости, шанували краєві закони і радо та солїдарно підпирали заряджєня, які видадуть власти взгоді з конституцією, щоби війну вести до успішного кінця і осягнути певний і справедливий мир.

В продовженю своєї заяви каже Вільзон, що всї піддані чужих держав почавши від 14. року житя мають супроти Злучених Держав поводити ся мирого, не поповнювати злочину проти публичного спокою і точно приноровлювати ся до заряджень президента. Як довго будуть вони приноровлювати ся до законів, будуть могти без обмеженя полагоджувати далї свої справи і уживати всяких свобід, яких мають право жадати всї, що шанують закони, о скілько не будуть конечні обмеженя потрібні для їх власної охорони і спокою Злучених Держав. Є обовязком горожан Злучених Держав поводити ся супроти неприятельських підданих, що приноровлюють ся до законів, мирово, відносити ся до них з вічливістю, яка дасть ся погодити з льояльністю і вірністю супроти Злучених Держав. Президент видав 12 розпоряджень, що відносять ся до публичного спокою. Забороняють вони чужим підданим мати оружє, муніцію і вибухові матеріяли, забороняють виступів і погроз звернених проти правительства Злучених Держав всяких неприязних актів супроти Злучених Держав та заявляють, що піддані неприятельських країв, яких свобода діланя спричинювала б небезпеку для публичного спокою і порядку, мають бути позбавлені свободи.

Военний кредит Америки.

ВАШІНГТОН (Ткб). Сенат приняв перший военний кредит. Закон дає до розпорядимости президентови 100 міліонів долярів.

Увязнене Німців. Заряджене мобілізації.

ВАШІНГТОН (Б. Райтера). Департамент справедливости видав приказ увязненя около 60 Німців. В ріжних американських портах сконфісковано близько 100 німецьких кораблів. Заряджено мобілізацію війска, фльоти і моторових суден.

Конфіскати німецьких кораблів.

ЛЬОНДОН (Ткб.) Бюро Райтера доносить з Ню Йорку: В Ню-Йорку, Бальтіморе і Ню-Льондон сконфісковано німецькі кораблї. Се буде мабуть і у всіх портах. Загалом є в американських портах 91 німецьких кораблів. Дотичний приказ міністра скарбу не подає близше, що станеть ся з сими кораблями.

Вдоволене Англії.

ЛЬОНДОН (Б. Райт.). Льойд Джордж приняв представників американської преси і вручив їм відозву комітету военного кабінету до американського народу, яка вказує на се, що приступленє Злучених Держав до війни є задокументованєм, що не йде о власть і добичі, але о боротьбу пожертвованя, щоби здусити наступи на свободу і людські права.

ЛЬОНДОН (Б. Райт.). Аскит вислав письмо до американського народу, в якім висказує радість ізза приступленя Америки до війни. Каже, що Злучені Держави, подібно як Англія, були приневолені до боротьби, якої не шукали та витає приступленє Америки як доказ свідомости мети, о яку ведеть ся боротьба.

Америка супроти Австро-Угорщини, Туреччини і Болгарії.

ВАШІНГТОН (Ткб.). З поінформованих кругів зачувати, що Злучені Держави не зірвуть зносин з Австро-Угоршиною, Туреччиною і Болгарією, ані не виповідять їм війни, поки не будуть до сього приневолені.

Протест Німеччини супроти поведеня канадійських урядників.

БЕРЛІН (Ткб.). „Nordeutsche Allgemeine Zeitung" пише: Тутешньому швайцарському посольству доручено ноту в цїли пересланя її американському правительству. В ноті застерігаєть ся німецьке правительство дуже рішучо проти поведеня канадійських урядників в порті Насіжах супроти німецького амбасадора і німецьких урядників, що вертали із Злучених Держав, котрим американське й англійське правительство запевнили вільний переїзд. Німецьке правительство висказує пересьвідченє, що американське правительство зарядить відповідні представленя англійського правительства.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 7. цвітня 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ.

В Карпатах Лісних і на південь від Станиславова російські відділи звідні безуспішно подались проти наших лїнїй.

В богатьох місцях сутички на терені перед становищами.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ І НА БАЛКАНІ.

Нїчого особливого.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гефер.

З НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 7. цвітня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Артилерійська боротьба в околиці Ленс-Арра з короткою перервою далї вела ся з такою самою завзятістю.

В области по обох берегах Сомми кілька стичок менших відділів.

Французи острілювали С. Кентен. Коло Ляфо, на півн. схід від Соассон французький наступ не вдав ся.

Здовж ріки Ена і над каналом Ена Марна в богатьох місцях огонь зріс. Наступ Французів для відобраня забраних ровів відперто і завдано їм великі втрати.

Батерії, склади муніції, укріпленя і громаджена війск, замічені летунами в Ренс, ми о стрілювали довго тривалим огнем.

В Аргонах зігнано ворожі звідні відділи.

На лівім березі Мози по сильнім підготовленю арт. огнем Французи під лісом в Малянкур наступали тричі, але завсігди дарма.

Щоби перефорсувати артилерійську обсерваційо і звіди, вороги вводять до діла сильні, суцільні воздушні сили. Вони потерпіли великі втрати. Кілька ворожих ескадр можна вважати знищеними.

Між Соассон і Ренс ворог підняв одностайний наступ на наші привязані бальони. Наслїдком швидко піднятого охоронного огня і виступів наших відділів воздушних ворог не осягнув бажаної цїли. Тільки два бальони стручено. Їх обсерватори злетїли спадохоронниками. Вороги втратили вчера 44 літаків і один привязаний бальон. Пять наших летунів не вернуло ся.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ

Фронт баварського князя: В богатьох відтинках значна дїяльність огнева. Напад російських підїздів під Барановичами і на південь від Станиславова відперто.

Фронт арх. Йосифа: В Карпатах Лїсних в граничних горах Молдавії в богатьох місцях сутички на терені перед становищами.

Група Макензена. Не було зміни.

На фронті Македонськім: Між Вардаром і Дойраном Англїйці по сильнім огни голосними криками „ура!" вдавали наступ. Наш руйнуючий огонь звертав ся проти обсаджених ворожих ровів.

Перший кватирмайстер ген. Людендорф.

НАДІСЛАНЕ.

По повороті з Відня поручає ПОСЛІДНІ НОВОСТИ в КАПЕЛЮХАХ жіночих і дитинних
М. БРОДА, Хорущина ч. 8.
232 2-3

Оголошеня.

Спішіть ся,
бо наклад уже на вичерпаню!!
Кождий Українець повинен мати повне наукове видане
Кобзаря Шевченка
у виданю Наукового Товариства імени Шевченка у Львові
під редакцією **д-ра Івана Франка**
в двох томах. Ціна обох томів брошур. **6** кор., в оправі **10** кор. На пересилку треба долучати **80** сот. Замовляти в Книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка, Львів, Ринок ч. 10.
A IV 5—?

ДУЖЕ ВАЖНЕ! Хто хоче без учителя научити ся по німецьки, нехай замовить собі сейчас
Українсько-німецький САМОУЧОК
укладу О. СОЛТИСА (3-е виданнє). Ціна 1 К 40 с. з почтовою оплатою 1 К 60 с. (10 штук 13 К 80 с. 25 штук 30 К 80 с. вже оплачено). Висилає ся лише за готівку. Замовленя і гроші прошу прислати на адресу:
2 7—10
А. ОКПИШ, Львів, вул. Кадецька ч. 4.
УВАГА: Сей самоучок уложений після випробований вже способу научаня! Важне і для учителів удїляючих початків німецької мови, як також учеників приготовляючих ся до вступних іспитів.
70 3—10

Програми торжественного обходу роковин битви
29—4, 30—4, 1—5.
1915.
МАКІВЦІ
Цвяхи і стрілецький щит висилає на жаданє безплатно
ВАСИЛЬ СІДЕЛЬНИК
в Лаврикові почта Добрусин.
220 4 6

Голоду і дорожні не буде, коли кождий кусник землї обсїяте яриновим насїнем. Всї свіжі
НАСЇНЯ поручає **. БО С**
ПЕРЕМИШЛЬ.
202 6—10

Загальні Збори
ЧЛЕНІВ
„НАРОДНОГО ДОМУ"
в Белзї

стов. зареєстр. з обм. порукою відбудуть ся

в понеділок 23. цвітня 1917 р. о год. 2 по полудни в домі о. катихита Луки Салука при вул. о. Марківна Шашкевича з таким дневним порядком:

1. Отвореннє зборів.
2. Звіт з дїяльности за рік 1914, 1915, 1916.
3. Звіт контр. комісії і уділенє абсолюторії.
4. Затвердженє 3 членів Управи і 3 заступників вибраних на 3 роки (§ 44a § 50a).
5. Вибір 9 членів Надзірної Ради.
6. Внесеня членів.

Белз, дня 5. цвітня 1917.

За Раду Надзірну:

о. Кирило Селецький предсїдатель Ради. *о. Василь Фартух* член Ради.

235 1—1

ВЕЛИКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СПІВАНИК
НАША ДУМА
зладив АНТІН ГАПЯК.
(Друге виданє справлене і побільшене.)
182 пісень. 200 коломийок.

Пісні поділені на шість груп:
I. Патріотичні і політичні (21 пісень).
II. Історичні (19 пісень).
III. Станові: а) козацькі (17 пісень), б) чумацькі (7 пісень), в) бурлацькі (7 пісень), г) опришківські (3 пісні), д) побутові (18 пісень).
IV. Січові, сокільські, стрілецькі (26 пісень).
V. Любовні (64 пісень).
VI. Коломийки (200 пісень).

Окладинку Співаника прикрашує гарна вінєта, виготовлена арт. малярем Буцманюком а першу сторону образець „В'їзд Б. Хмельницького до Киіва" (відбитка звісного великого кольорованого образа артисти маляра М. Івасюка) та кромі сього при початку і при кінци кождої групи, уміщена гарна відповідно дібрана ілюстрація.

Ціна співаника „Наша дума" **К 2·80** (оправлен. в полотно К 4·50).

Сей великий Співаник можна набути також окремими частями,

а іменно: часть перша п. з.:

„НАША СЛАВА"

у якій поміщені пісні патріотичні і політичні, історичні, станові, січові, сокільські і стрілецькі.

Співаник „Наша слава" коштує **К 1·40,**

часть друга п. ч.:

„Наша пісня"

містить пісні любові і коломийки. Співаник **„Наша пісня"** коштує **К 1·40.**

Хто не може набути великого співаника **„Наша дума" за К 2·80,** нехай замовить собі співаник **„Наша слава"** або співаник **„Наша пісня за К 1·40.**

На звичайну пересилку почтову треба додати 30 сотиків а на поручену 65 сот.

Замовленя і рівночасно гроші треба висилати під адресою:

Канцелярія тов. „Просьвіта"
ЛЬВІВ, Ринок ч. 10.

Христос Воскресе!
Вже вийшли

дуже гарні святочні картки — кольорові малюнку арт. маляря І. Косініна. — Серія в трех карток в портом 80 с.
За 20 карток оплата в портом 4·50 с.
„ 50 „ „ „ 10·60 с.
„ 100 „ „ „ 21·— с.
Картки висилає ся лиш за наперед надіслану готівку.
При більших замовленях і купцям дає ся опуст.
Замовленя приймає: **ДЕНИС НУЧИКА — Львів Пекарська 43.**
199 3—3

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ЛАНЕЙКО.
З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 83. (9.335) Львів, второк 10. цвітня (28 марта ст. ст.) 1917. Рік XXXVII

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 24.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 251.

Рукописів редакція не вертає.

ПЕРЕДПЛАТА в Австро-Угорщині: місячно . . . . 2·70 К. чвертьрічно . . . 8·— „ піврічно . . . . 16·— „ цілорічно . . . . 32·— „

у Львові (без доставки): місячно . . . . 2·40 К. чвертьрічно . . . 7·— „ піврічно . . . . 14·— „ цілорічно . . . . 28·— „

За зміну адреси платить ся 25 с.

Ціна оголошень: Стрічка петитом, висока на 6 мм., в найменшій ширині 30 мм., оголошення по 30 с., в надісланім тексті 1 К. Повідомлення (90) річчя і другі (70) Найменша стрічка 1 К. Оголошення по урядовім тексті . . . . . Ціна примірника 10 с. у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

За українську мову в школах і урядах.

Львів, 9. цвітня.

Віденський „Zeit" телєграфують з Люґана: „Corriere della Sera" доносить з Петрограду, що аґітація Українців восте що-раз більше. Президент міністрів князь Львов знов приняв богато депутацій. Вони домагають ся для цілої Малоросії призиання української мови в школах, урядах і судах тай сотворея національних комісій.

За віднову української преси в Росії.

Відень, 5. цвітня 1917.

У доповнене до висланої уже вістки п. з. „Революція в Росії і Україна" подаю ще отсе із „Р. Слова":

У великих українських зборах у Київі взяли участь, крім представників місцевих українських організацій і груп, також представники українських організаций і груп з провінції. На зборах сих вибрано також українських представників до городського й инших місцевих комітетів. Що тикаєть ся відновленя української преси, то між ин. очікують виходу щоденної „Ради", яку власти припинили були з початком війни. Ф к.

Віденські Українці і поворот митр. Шептицького

Відень 7. цвітня 1917.

Представники всіх українських політичних партій і тутешної української кольонії відбули нині нараду, як привитати митр. Шептицького з поворотом з Росії. По довшій дискусії учасники наради рішили ворганізувати ся як „група ініціятиви" і вибрала комітет, який має виробити плян привитаня. До сього комітету належать: д-р К. Левицький, о. д-р Жук, д р Е. Левицький, В. Сінгалевич і І. Боберський. Вироблений проєкт комітет має предложити учасникам нинішної наради. Проєкт має обнимати витане митрополита в дорозї до Відня і в Відни.

Демократизація Прусії.

БЕРЛІН (Ткб). Цісар видав до Бетмана Гольвега рескрипт, в якім на вступі вказує, що мимо всяких жертв крови в поли і тяжких обмежень дома воля народу посвятити все для побідної боротьби, остала ся незрушима. Та боротьба за істноване Німеччини починає нову еру. Є ділом канцлера помогти відповідними способани і у відповіднім часі здійсненю нових вимогів. Признаючи слушність тих принципів в справі внутрішних реформ, які канцлер розвивав при ріжних нагодах, цісар заявляє, що порішив, бажаючи послужити народному добру, довершити перебудову внутрішного житя політичного, господарського і суспільного сейчас по скінченю війни, яке, як сподієть ся, не є вже далеке. Особливо бажав цісар перебудови прусського сойму. Цісар поручає канцлєови, щоби предложив йому конкретні внесеня, аби в хвилї повороту жовнірів справа та могла бути швидко переведена в законодатній дорозї. По великанських ділах цілої нації в тій великій війні не має вже в Прусії місця на клясове виборче право. Законне предложене має завести безпосередні і тайні вибори до Палати послів. Палата панів красше сповнить свої будучі завданя, коли в ширших як досї розмірах збере в собі провідних мужів, обдарованих довірєм співгорожан, покликаних в ріжних кругів суспільности.

Цісар кінчить словами: Поступаю згідно з традицією великих предків, обявляючи у віднові важних частий нашої державности вірному, хороброму і високо розвиненому народови те довіре, на яке він заслугує.

З засїданя У. П. Р.

Відень 5. цвітня 1917.

„Slavische Korrespondenz" містить отсей комунікат У. П. Р.:

На засїданю „Української Парляментарної Репрезентапії", яке відбуло ся д. 3. м. під проводом голови Романчука, ухвалено одноголосно отсї рішеня:

1. У. П. Р. заявляєть ся за безпроволочним скликанєм парляменту, при чім висловлює погляд, що безконечними переговорами, веденими правительством з двома парляментарними групами про так звані передумови скликаня парляменту, яких переведене протиконституційним шляхом викликало би в державі найбільше замішане, замикаєть ся людности дорогу до привернення парляментаризму іупорядкованих конституційних відносин на очевидну шкоду для держави і для населеня,

У. П. Р. рішає дальше поробити заходи, щоби безпроволочно після скликаня палати послів вибрано конституційну комісію і поручено їй ревізію теперішної конституції та вироблене нової на правдиво демократичних основах, яка признасть поодиноким австрійським народам право до самоозначеня і самоуправи.

2. У. П. Р. піднімає різкий протест проти евентуального відокремленя Галичини і проти того, щоби віддано галицьких Українців їх найнебезпечнійшим національним ворогам, і домагаєть ся для української людности тої самої державної безпосередности якою користують ся инші народи держави.

Своє становище до подій в Росії, які безпосередно дотикають інтересів переважної части українського народу, очеркає У. П. Р. отсею резолюцією:

У. П. Р. в Австрії з щирою радістю слїдить за переворотом, який відбуваєть ся в Росії та особливо висказує своє вдоволене з того приводу, що учасниками революції були побіч инших народів колишної царської імперії також Українці.

У. П. Р. добачує в проголошеню нового ладу в Росії на основі пошанованя прав людини, загальної рівности і свободи одиниці і цілих народів у вільнім союзі — здійсненє тих ідеалів, за які заступали ся безупинно від половини минулого століття найвизначнійші Українці Росії від незабутного Тараса Шевченка, до Драгоманова і инших їх наслїдників та за яких здійсненє безліч Українців в казаметах царської Росії або на засланю поклали своє житє.

У. П. Р. сподієть ся по новім ладї Росії, що російська Україна, якій переславським договором запоручено повну державну автономію вкінци після найтяжшого гнету і насильств, що тривали століттями, осягне таку національну свободу, яка дозволить українському народови як самостійному національно-політичному організмови в новім союзї держав розвинути свою національну культуру.

У. П. Р. бажає тому щиро, шоби нова Росія, зроджена народним визволенєм, вдержала у себе добуті народні права і вольности, щоби пособила розвиткови політичної свободи в Европі та в інтересї демократії спричинила як найшвидше покінчене світової війни.

Школи в окупованих землях на державнім етаті.

ЛЮБЛИН. (Ткб.) Дневник розпорядків ц. і к. військової губернії в Польщі оповіщує в справі признаня додатків до систематичних поборів учителїв в публичних школах. Розпорядок звучить: На предложене прибічної ради шкільної місцевої може кожда громада признати учителям, занятим в публичних народних школах, додатки до системізованих поборів з грошах або в натурі під услівєм, що дотична громада, зглядно місцевість, урегулює рівночасно побиране тих додатків засадами, що обнимали би всїх учителїв, занятих на її обшарі. Дотичні ухвали мають бути затверджені командою округа. В часї, на який ухвалено признане тих додатків, не вільно їх односторонно відбирати управненим до побору учителям. Учителї отримують ті додатки через місцеву шкільну раду. (Від Редакції: Сей важний розпорядок буде після всякої правдоподібности примінений також ва Волинї, як се вже нерав лучало ся з розпорядками, виданими вразу для Польщі).

Війна між островом Куба і Німеччиною.

ГАВАННА (Райтер). Сенат одноголосно приняв резолюцію, в якій заявив, що між Кубою і Німеччиною істнує воєнний стан.

„За місяць пічнуть ся великі битви".

ПЕТРОГРАД (Пет. аг.). Резолюція армії в поли вручена д. 6. с. м. Думі вискавує глибокий жаль з приводу, що представники робітників і жовнірів видають рішеня, які дотикають армії без згоди її і тимчасового правительства. Жовнїри бажають в области реформ піти за тимчасовим правительством.

На засїданю д. 6. с. м. представники військові чорноморської фльоти і залоги в Севастополї заявили, що за місяць пічнуть ся великі бої та, що тоді пічнеть ся нове житє і свобода Росії, або Німеччина знищить Росію. Голова Думи Родзянко заявив, що головною цїлю російського народу мусить бути побіда над ворогом.

Рада проживленя людности.

Відень, 4. цвітня 1917.

В днях від 27. включно до 30. марта с. р. відбула ся перша сесія Ради проживленя людности. Ся Рада складаєть ся з 88 членів, між ними є трьох Українців: Василь Струк як представитель рільництва, Василь Нагірний як представитель мійського населеня і посол д-р Микола Лагодинський як представитель промислу.

В перших двох днях переведено генеральну дебату і вибрано предвиджені статутом виділи комісії, а именно виділ праці і пять фахових комісій: 1) для збіжа і средств поживи, 2) для паші, 3) для худоби і звіринних продуктів, 4) для ввозу і вивозу средств поживи, 5) для апровізаційного промислу.

В генеральній дебатї промовляв із сторони українських членів Василь Струк. В своїй промові поклав натиск на конечність примінюваня як найдальше йдучих средств осторожности, щоби зібрані средства поживи через недбалість виконуючих органів або недостачу досвіду і знаня у них не марнували ся. Даль-

ше вказав на цілковите зруйноване українського населення і домагав ся енергічної помочи із сторони правительства, щоби українське хліборобство було в стилї перевести весняні роботи і передержало до жнив.

До вичислених комісій ввійшли зі сторони української: Василь Струк до виділу праці, до комісії для паш і до комісії худоби і звіринних продуктів, а дир. Василь Нагірний до комісії для ввозу і вивозу поживи.

Члени Ради, що ввійшли до неї як представителї рільництва, злучили ся в рільниче представництво під проводом президента ц. к. австрійського товариства господарського барона Еренфельза, який на початку генеральної дебати підніс, що рільництво є в Раді за слабо заступлене.

Цілий день 29. марта до полудня 30. марта радили комісії, а по полудни 30. марта відбуло ся кінцеве засіданє пленарне. В першій мірі радили комісії над приділеними їм на першім пленарнім засіданю внесенами членів та звітами і програмами представителів правительства.

З української сторони поставив п. Струк 4 засадничі внесеня: 1) щоби військові власти у східній Галичині набували потрібні їм средства поживи в дорозї купна, а коли розходить ся о жнятє, щоби задаткували заняті артикули половиною ціни, 2) щоби в східній Галичині насінє і поживa, потрібні до прокормленя хліборобів та їх пільних робітників, як рівнож паша для тягла, були в кождім случаю вільні від реквізиції і викупна, 3) щоби узискані воєнними закладами обороту збіжем надвишки були уживані на знижки цін насіне для східно галицького, війною найбільше знищеного дрібного хліборобства, а решти, щоби був зложений окремий фонд на попираннє продукції збіжа, а в будучности, щоби уникати надвишок через піднесенє цін на збіжє, 3) щоби в першій мірі звернено увагу на годівлю безрог і удїлено в сій цїли рільничим організаціям значнійших фондів. Перші 3 українські внесеня придїлено до комісії збіжевої, послїдне для комісії для худоби.

Комісія збіжева, якої референтом на пленарнім засіданю бувший міністер д-р Шрайнер, узнала внесенє до що ужитя надвишок воєнного закладу обороту збіжем безпредметовим, бо присутний на засіданю сеї комісії директор збіжевого закладу Шонка виказав з книжок, що надвижок зовсім нема. Що до двох инших внесень, то комісія прилучила ся до них і ухвалила до міністра Гефера і до цілого правительства зазив, щоби для східної Галичини з огляду на її безприкладне знищенє війною правительство зробило все, що лежить в його силї, щоби помогти населенню обробити ся і відбудувати ся. При сій нагоді зложив референт комісії Ексц. д-р Шрайнер заяву признання і симпатії для українського населення східної Галичини, що своїми безприкладними жертвами захистило західні австрійські краї. Сю заяву принала Рада оплесками, а член Ради Василь Струк вложив в імени українського хліборобства д рови Шрайнерови і цілій Раді подяку. Внесеня референта ухвалено через аклямацію.

Внесенє в справі попираня хову безрог було предметом нарад комісії для худоби. Комісія узнала слушність сього внесеня, а особливо для східної Галичини, де деякі повіти стратили 90% стану безрог в перед війни. Комісія узнала також потребу годівельних акцій і в инших напрямах, та зажадала розширеня внесеня В. Струка на сі области і вибрала його в сій цїли своїм референтом на пленарне засіданє. На пленарнім засіданю приняла Рада доповнене і розширене після бажаня і вказівок комісії внесене В. Струка одноголосно. Се внесене (компромісове) домагаєть ся:

1) попираня хову безрог через достарчене паші, а в краях, що лежать близько боєвої лїнії і в наслїдок війни особливо потерпіли, в кождих годівля безрог має таке значінє, як прим. в східній Галичині, також через достарчене рільничим організаціям на сю цїль значнійших фондів;

2) переведеня мелїорацій полонин, приверненя хову овець і кіз та ужитя сїножатий і пасовиск в ловецьких ревірах на випас худоби;

3) відстрілу дичини в цїли узисканя мяса на поживу і ограниченя ловецьких ревірів в користь годівлї худоби;

4) поширеня плеканя дрібних звірят домашних і дробу;

5) обезпеченя цін на худобу і мясо на Угорщинї до цін обовязуючих в Австрії;

6) обезпеченя правильного стяганя товшу, молока і яець та мяса;

7) щоби правительство зажадало від рільних організацій внесеня що до акції годівельних і обороту худобою, а від організацій консументів внесень, що до розділу звіринних средств поживи, та щоби при переведеню сих акцій послугувало ся сими організаціями. З прочих важнійших внесень належить піднести:

1) внесенє комісії збіжевої, щоби весь ячмінь молоти на муку і вимелювати його до 67%. Із узисканих 30% отрубів одержує властитель 20%, а 10% переходить до розпорядимости Централї паш;

2) внесенє комісії паш, щоби солому і сїно заняти для централї паш, яка при тім має послугувати ся рівнож організаціями;

3) внесенє виділу праці, щоби утворити окрему фахову комісію для угля і транспортів (внесенє пос. Діямanда);

4) внесенє виділу праці в справі переведеня наміреної правительством акції помочи для незасібного населеня через доставленє дешевої поживи в границях призначеної на сю цїль квоти 300.000.000 К і доповненя сеї квоти надвижками в цінах для заможних верств суспільности. В дискусії над сими внесенями на виділї жадав В. Струк, щоби сею акцією було обняте рівнож населенє східної Галичини, особливо сільський пролетаріят і евакуовані в краю розміщені;

5) опінія виділу праці про організацію уряд в загосподарованя по громадах, повітах і краях, опертих на виділах (комітетах) загосподарованя по громадах, повітах і краях з узглядненєм істнуючих організацій гуманітарних і станових та жнивних комісій;

6) опінія виділу праці в справі нового суспільного управильненя цін на средства поживи і денної потреби та рільничих і промислових продуктів.

Над послїдною справою буде ще радити Рада прокормленя людности на слїдуючім повнім засіданю, яке заповіджено на конець цвітня або початок мая. Виділ праці має зійти ся в другій половині цвітня с. р.

Нарадам Ради проводив президент граф Ляріш Меннїх, а в його заступстві віцепрезиденти: д-р Шрайнер, д р Форшг і заступник бурмістра Відня Госс.

Міністер Гефер виголосив на першім пленарнім засіданю довшу програмову промову та брав весь час участь в нарадах пленарних і кобрав весь час участь в нарадах пленарних і комісій. Кромі нього були на нарадах присутні представителї всїх міністерств і ц. к. уряду виживленя.

АДРЕСА: Hauptkasse der Zentralleitung der Ukrainischen Legion WIEN, VIII. LEDERERGASSE 20
ЧЕКОВЕ КОНТО: 12.259
ПРОСИМО НА СЮ АДРЕСУ
СЛАТИ ЛИСТИ І ДАТКИ
НА СТРІЛЕЦЬКІ ЦІЛИ.

НОВИНКИ.

Львів, 9 цвітня 1917.

— **Курс „Сільського Господаря".** Заходами Краєвого Товариства „Сільський Господар" отворено нинї курс для українських дїячів на провінції, якого цїлю поучити учасників, як брати ся до відбудови повіту, міста чи села. На курсї явило ся 32 учасників, які репрезентують майже всї филії „Сільського Господаря" по сім боцї боєвої лінії. Курс отворив короткою промовою заступник голови Головної Ради С. Г. о. крия. Войнаровський, вказуючи на завдана курсу: подати учасникам відомости потрібні їм у праці над відбудовою та одержати від них інформації про теперішні потреби краю—се головна задача курсу. Дир. Ом. Саввич привитав зібраних іменем „Ревізійного Союза", який покористуєть сею нагодою, щоби подати слухачам вказівки про віднову кредитових стоваришень. Загальну програму викладів подав д р Іван Макух, висловляючи надію, що праця всїх зібраних дасть почин до віднови нашого національного житя та до тривкої економічної організації на час після війни. Відтак почав д р Макух свій виклад про технічну відбудову краю.

— **Відуга нашого віденського кореспондента.** Наш віденський кореспондент п. Ярослав Весоловський занедужав на вирки і перебуває тепер на лїченю в санаторії (Kuranstalt „Wallishof" in Maria Enzersdorf bei Mödling N. Ö.). Стан здоровля недужого не викликає ніякого занепокоєня, все-ж таки не може п. Весоловський віддавати ся своїм звичайним занятям. З огляду на те було б вказаним, щоб на час перебуваня

3

Ю. СТРИЖАВСЬКИЙ.

ПІД КРИЛАМИ ЦЕРКОВ.

В Дубинівці, пане Верещинський, в Дубиніанці до дїдуня на ювилей!...

— Го лля!—каже Микола до коний і обертаєть ся глянути, чи не біжить Барбос.

Ось вже і паркан пана Пшекрашицького, скоро край села, як враз — „Мико ло! Грицькуу!", і з сада пана Пшекшицького, звідкись з самісенької гущини виганяку, — бабух!! Се Ярина!!

— Нна! — дивуєть ся Микола й раптом стримує коні.

Мішочок... ох ледви дігнала!...

Хар-чі. — І Ярина ледви переводить дух.

— Ого допіру! — Хм... Більш нїчого?

— А... або я знаю, — іронїзує Ярина; — ах, втомила ся...

Знов їзда, і дай Боже, щоб на краю села аж за коловоротм подорожних не нагнав сам титар Томас, верхи на старій сірій кобилї, без шапки, з розкудовченим вітром волосєм:

— Пакунок!

І лиш відїхавши в пять верстов, подорожні набирають ся певности, що вже ні Ярина, ні титар Томас, а ні сама цьоця Онися не зможе спинити їх руху на Дубинівці.

Їдуть...

— О, чи то не вилюжські часом їдуть? А вже ж вилюжські... а їй-Бо вилюжочкі! Ставь, тпру!...

Обидва фаетони, вилюжський і заполоцький, довго гальмують свій хід, Грицько пускає праву віжку, коні шарпають ліворуч і, впершись дишлом в бік вилюжської буди, миролюбиво спиняють ся.

— Халери на тебе! — обурюваєть ся Грицько.

Вилаявши фурманів, отець Володимир і вилюжський отець Марко витають ся:

— А куди так Бог несе?

— В далеку дорогу, Марко Петровичу, до Дубиновець, до тестя на ювилей...

І на баль, і на баль, — поясняють Зая, Вольо, Галя; — а вечером буде баль, музика буде...

Прекрасно, прекрасно, — похвалює отець Марко, то може мого Женя заберете? Женю, проси ся!

А справді, сідайте Евгене Марковичу! Так весело буде їхати, і ювилей побачите..

Ювилей, як ювилей, але подольські паночки, га?

Відзігорні, відзігорні*), ха, ха, ха, — басить о. Марко.

Я—що ж з моїм удовольствієм, але той..— згоджуєть ся Евген Маркович, — „окончивший" кременецький богослов.

Але що?

Але треба буде заскочити в хату — дещо захопити.

Ну, то заскочте, все їдно нам вашої Вилюги не минути; тільки, голубчику, не будете барити ся, бо пізно вже, а нам би поспіти сьогодня на ніч бодай до Лабуня.

Нї, я митю..

Ну, то сідайте. А вас же куди Бог правдить, отче Марку?

А я до міста, за „жалуванєм"; докучили вже писати „посланіє ко євреям", хочу трохи розплатити ся. Кланяйте ся там низенько старому отцю Павлу. Я, тоб то я дворнув а вами!

Ну, то їдьмо.

Ба, рада б душа до раю. Як би то я вчора скінчив у Кременцї, го го!

Ну, може будемо рушати?

І постоявши ще з десять хвилин, фаетони розїздять ся, а на бокастій бричці, поруч з паннами, спиняєть ся новий подорожний: „вилюжський окончивший".

Заїхавши до Вилюги, Евген Маркович піднімає на ноги цілу вилюжську плебанію: тутешні Текля і Ярина миготять, мов блискавиці; тутешня цьоця, — цьоця Домця, — з швидкістю фабричної роботи та з неменшим гарнідером прасує улюбленому сестринцеви комірці й манжети; Текля, шусуючи щіткою спинку сурдута, віддирає гудзика коло задньої кишенї, матушка не знає, що почати: чи пришивати гудзика, чи розважати подорожних гостий... Врешті на столі з'являєть ся легка перекуска, і Вольо, що не гаразд був пообідав дома через ранній час, випиває третю шклянку... За годину, другу Евген Маркович готовий.. готовий. Тільки той, чи буде там по дорозї яке порядне місто; адже треба ж той.. Евген Маркович, отямившись, що тут панни, Вольові на вухо: свіжий галстук і білі рукавички.

Ого: Заслав, Гриців, Лабунь, Любар... Тож то дванайцять миль.

Ой!

А ви як думали, — доводить отець Володимир; їхати до подільських паночок та не витрусити з памяти волинських? От, нехай но проїдете ся на моїй бокастій бричці.

---

*) Кокетки.

Книгарня — Наук. Тов. ім. Шевченка — **у Львові, Ринок ч. 10.**

має великий ВИБІР УСЯКИХ УКРАЇНСЬКИХ — КНИЖОК — з усіх галузей знання, як з красного письменства, так і народніх, популярних видань, а також шкільні підручники, словарі й ріжні наукові книжки, співаники, ноти, молитовники, — евангелія й инші релігійні видання. — ІУБ 13—?

в санаторії (яких 6—8 тижнів) інтересенти здержали ся з пересиланем до недужого кореспонденцій в справі полагоди ріжних приватних і громадських орудок. Маємо надію, що незабаром зможемо поділитись з Читачами звісткою про основну поправу в стані здоровля нашого Співробітника.

— **Прощене до Духовенства львівського і жовківського повіта.** Захист ім. митрополита Андрея Шептицького для воєнних сиріт у Львові (вул. Зибликевича 30.) потребує конче 100 кірців бульби; теперішні відносини є того рода, що не можемо вже дістати бульби на місци, а знов бути навіть без сего середника поживи, то радше розвязати захист, а бідні сироти віддати від опіку міста! Щоби до сего не допустити і уратувати дітий від голоду, звертаємось отсим з уклінною просьбою до Всч. оо. Духовних о ласкаве як найскорше повідомлене нас, у кого, яку скількість і по якій ціні могли би ми бульби закупити. Український епархіяльний комітет опіки над воєнними сиротами у Львові, Ринок 36. В. Нагірний голова, о. В. Лициняк секретар.

— **Обмеженє при ужитю поспішних поїздів цивільною публикою.** Уядово оголошують: Незвичайні теперішні відносини приневолюють залізничу управу до усталеня вже істнуючих, вглядно введеня в житє дальших обмежень при ужитю поспішних поїздів цивільною публикою. Наслідком сего отже призволена буде цивільним подорожним — в міру вільних місць — їзда поспішними поїздами ч 1, 2. 7 і 8 тільки до станій задержаня ся дотичних поїздів, віддалених від станції, в котрій подорожний всідає до поспішного поїзду, найменше о 101 км. До станій ближше положених, не буде ся видавати білетів їзди, а подорож з Городка ягайлонського до Львова поспішним поїздом ч. 7 не буде допустима. Дальше буде дозволене ужите поспішного поїзду ч. 2 (відїзд зі Львова о год. 7 м. 10 рано), а також поспішного поїзду ч. 8 (відїзд зі Львова о год. 3 по полудни) цивільним подорожним зі Львова тільки по набутю перекazу до занятя місця в дотичнім поїзді (карта місця). Такі перекази можна буде пістати при набутю білетів їзди до сих поїздів, а до поїзду поспішного ч. 2 також попереднього дня перед подорожю від години 4 до 6 по полудни, а до поспішного поїзду ч. 8 на дни розпочатя їзди від години 8 до 12 перед полуднем при касі особовій на головнім двірци у Львові при рівночаснім набутю білету їзди, вглядно по оказаню білету їзди, вглядно по оказаню важного виказу їзди. Сі обмеженя будуть поміщені до відомости подорожних близько кодо кас особових.

— **Українським дітям в Празі.** Нам пишуть: Вп. радникови послови Омелянови Поповичеви, вглядно світлому укр. запомог. комітетови в Празі за дар 70 к, яким стало можливо від другої половини липня с. р. знова давати теплу страву дітворі укр. школи в Нудиях—Празі, Вп. почучи. 18 п. об. кр. Омелянови Гундичеви за дар 10 кор., радн. Евгенови Стрийському за 10 кор. на ту-же саму ціль — складаю іменем учит. збору найщирійшу подяку. Василь і Олена Витвіцькі вложили також 10 кор. — В. Витвицькой.

— **Свято Маківки.** Нам пишуть: За починком „Союза Українок" і товариства „Маківка" в Новім Санчи, явили ся в четвер 29. марта в „Українській Бесіді" у Львові відпоручники місцевих товариств і по довшій нарадї під проводом о. пов. Лежогубського порішили пошанованє памяти стрілецької молоді, що дягла головами в днях 29. і 30. цвітня і 1. мая 1915 р. на горі Маківці, устроїти в перших днях мая сего року народне свято, з котрого дохід поверне ся на фонд закупна осель для інвалідів У. С. С. В програму свята увійдуть слідуючі точки: а) Поминальне богослуженє, б) Відкритє стрілецького щита, получене з збиванем цвяхів і великий концерт під управою директора музичного інститута д ра Василя Барвінського. — Вибрано комітет для виведеня сеї програми. В склад комітету увійшли пп.: Варв. Літинська, о. Лежогубський, Вол. Масляк, Мик Мороз, д-р Воєвідка і Мих. Онуфрак. Комітет вибрав головою п. Масляка, а писаром п. Онуфрака.

— **Загальні збори Земельного Банку Гіпотечного** у Львові відбудуть ся у вівторок дня 24 н. ст. цвітня 1917 о годині 10 тій перед полуднем в комнатах тов. „Руська Бесіда" у Львові, вул. Костюшка ч. 1 а. Акціонарі, що бажають взяти участь в тих зборах, повинні безпроволочно зложити в банку свої акції, щоби одержати легітимацію на збори. 239 1—1

† ПОМЕРЛИ:

Григорій Капистянський, парох Снітниці на Лемківщині, вислужений декан Мушинський, поч. кнлошанин, поч. совітник ен. консисторії, рицар ордена Франца Йосифа, властитель медаліона за 40-літну вірну службу, прожившн 91 літ, помер 3. цвітня с. р. в 65 році священства. Покійний, хоч жив між самими діяльнійшими русофілами, з їх підпольною роботою не солідаризував ся; послідними часами, хоч 90 літний старець, присвоїв собі навіть нову українську часопись і нею послугував ся в своїх писанях. Заснув в Бозї спокійно. Похорон відбув ся 6. цвітня при значній співучасти декан. духовенства і великім адвизї народа, так як знаний був тут загально як „Дзядзьо". — В. й. п.

† ЛЯГЛИ ГОЛОВАМИ

Осип Пайташ, хорунжий п. п. наложив головою дня 5. грудня 1916 в Ромунії. Син залізничого будника в Тучапах коло Ярослава, кінчив низшу гімназію в Ярославі, а пяту клясу в українській гімназії в Перемишли. Звідси переніс ся знова до ярославської гімназії. В шестій клясі заскочила його війна. Добровільно зголосив ся до війска З першу служив в артилерії. Відбув другу сербську офензиву яко кадет. Перенесений до інфантерії пішов з початком вересня 1916 р. проти Румунії. Поцілений в живіт з ворожого машинового кріса умер по дводневних муках. Похоронений на мійськім кладовищи в Сяноцію. Був спокійної вдачі, точний в сповнюваню обовязків, люблений товаришами і наставниками. Наша інтелігентна молодіж втратила одного рядовика, а жовнірі Українці свого улюбленого офіцира. В. й. п.!

Австро-Угорщина зриває зносини з Америкою.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Наслідком воєнного стану між Німеччиною і Злученими Державами Америки одержав ц і к. дипльоматичний представник в Вашінгтонї поручене, зажадати від правительства Злучених Держав пашпортів і разом з персоналом амбасади опустити край. Тутешньому американському представникови доручено пашпорти.

Найновійші вісти з Росії.

Конґрес конституційних демократів. Росія має бути демократично парляментарною республикою.

ПЕТРОГРАД (Пет. Аг.). Нині буде отворений семий конгрес партії конституційних демократів. На дневнім порядку: ревізія програми партії в справі політичної управи в Росії, конституанта, становище партії в справі війни, аграрна справа.

Провізоричне правительство зарядило утворене осібної комісії до опрацьованя ординації в справі виборів до конституційних зборів. У сю комісію війдуть спеціялісти політичного права, представники статистики та инші знатоки з головних партій в Росії.

ПЕТРОГРАД (Пет. Аг.). Семий конгрес конституційних демократів отворив предсідатель центрального комітету Долгорукий, який в промові піднїс, що конгрес під кождим оглядом мусить підпирати провізоричне правительство. Партія мусить заявити ся що до війни. Долгорукий запропонував клич „війна аж до побідного кінця", клич, який треба доповнити тим, що війну мусить ся вести аж до цїлковитого прогнаня неприятеля з російської території. Першого дня поручено провід нарад Винаверови, який запропонував вислати симпатичні поздоровленя до всїх союзників і повідомити їх, що Росія виповнить усї старі зобовязаня та висказати вдоволенє ївва приступленя Злучених Держав до союзників. Сей крок означає заяву цїлого демократичного світа в оборонї свободи проти мілїтаризму, який представляють осередні держави.

Посол Коконкин вніс резолюцію, яка звучить, що Росія має бути демократично-парляментарною республикою

Начальником виконавчої власти має бути президент республики, вибраний на означений час народними зборами, який виконує свій уряд через міністерство відповідальне перед народними зборами. Першу часть резолюції принято одноголосно.

ПЕТРОГРАД (П. Т. А.) Друге засіданє партії народної свободи або конституційних демократів було посвячене питаню скорщого співділаня провізоричного правительства з представниками робітників і жовнірів Конгрес радив далї над аграрним питанєм і, не порішивши його, заявив ся за принципом, що робітничим клясам повинні бути признані волости. Наради будуть вести ся завтра далї.

Петроградські козаки за новим правительством.

ПЕТРОГРАД (П. Т. А.) Всї козацькі полки петроградського гарнізону урядили маніфестацію перед палатою Марії, в якій відбувало ся засіданє провізоричного правительства. Міністер війни Гучков горячими словами подякував козакам. Потім рушили козаки під амбасади союзників і витали окликами представників союзних держав, передовсїм амбасадора Злучених Держав, який був глубоко зворушений симпатією російських вийск.

Мілюков про мир.

ПЕТРОГРАД (Ткб.) Міністер заграничних справ Мілюков заявив в розмові з представниками преси таке: Я був усе думки, що Злучені Держави візьмуть участь у війні тільки по стороні держав антанту. Означене В ільзоном воєнних цїлий згоджує ся цїлковито з численними заявами европейських мужів стану. Бріян, Аскіт і Грей підчеркували все конечність дїланя в тім напрямі, щоби оружні непорозуміня заступити мировим розвязуваием міждержавних спірних питань і створити нову організацію народів, оперту о правний порядок міжнародного житя. До сих заяв може також в цїлости прилучити ся освободжена російська демократія. Згідність поглядів Злучених Держав і держав антанту на ідейнім поли була найлїпшим запевненем скорої участи Америки в світовій боротьбі проти Німеччини. Піднести треба, що навіть при вичислюваню своїх мирових жадань Німеччина ніколи не забула заявити, що бажає ступати на чолї людськости в часї мира. Одинока річ, яка дїлила нас від міждержавної програми В ільзона, полягала на принципі заключеня мира без побіди. Те, що союзники зріклиб ся побіди, означувало би просто неможливість довершуваня великих питань, яких розвязаня уважає як Вільзон так і союзники за річ конечну Коли держави антанту не мають ніяких намірів панованя над світом, Німеччина завсно підчеркує думку, що давні закони вже не істнують, що народи, які бють ся з Німеччиною, є в повнім розкладі та що є задачею Німеччини утворити нові закони і зорганізувати Европу після своїх власних інтересів. Серед сих обставин Німеччина представляла одиноку поважну перепону стійного означеня границь для розвинення нор-

мальних міжнародних відносин. Тільки побіда над Німеччиною уможливить здійснене стремлінь Вільзона. Як відомо — говорив Вільзон не тільки про загальні цілі війни, але також про конкретні питаня, пр. про висвободжене народів, передовсім Поляків і о право народів до доступу до вільного отвертого моря. Відповідь держав антанту на мировий крок президента підчеркує подрібно всї ті міжнародні провідні думки. Ніякий із союзників не має завойовницьких цілий. Всї стремимо або до відданя силою відобраних областий або до остаточного означеня народних границь. Иншими словами держави антанту могли би свою побіду тільки тоді вважати повною, колиб бачили, що осягнено принципіяльні умови програми Вільзона, се значить, що довершилась переміна мапи Европи, передовсім південно східної в спосіб, що відповідає умовам тривалого мира і виключає все, що могло би спричинити нові непорозуміня.

Можна отже говорити про мир без анексії під умовою, що слово „анексія" означає узурпацію. Без сеї важної, конечної поправи клич „мир без анексії" означає формулу запропоновану німецькими соціялістами, означав мир нерішений, заключений на підставі status quo. Всї ті формули, які в сути своїй є німецького положеня, відповідають німецьким інтересам. В своїй заяві згадав президент Вільзон про питане морських проливів не тільки в значіню можливого їх зневтралізованя, але також набутя їх Росією. В тій справі не можуть бути ріжні погляди. В разї зневтралізованя свобідний переїзд воєнних кораблів на Чорне море приневолив би Росію постійно старати ся о фортифікації своїх берегів над Чорним морем і удержувати сильну воєнну фльоту. Положене було би гірше від положеня перед війною. Росія все ще волїє лишити морські проливи під слабим пануванем Туреччини, яка находить ся в розкладї, ніж відчинити їх для воєнних кораблів. Коли се розвязане стало хвилево неможливе, то тільки тому, що Німеччина зголосила свої претенсії до спадщини по Туреччинї і порушила справу, чи морські проливи мають належати до Росії чи до Німеччини. Як точку виходу поставила Німеччина сотворене нетерпеливої области союзників від Берлїна до Багдаду.

Програма союзників обіймав дві цїли, що дають ся погодити з народними жаданями, се є висвободжене народів, що остають під німецьким пануванем і цїлковиту реорганізацію Австро-Угорщини. Покликане до житя чесько-словацької держави буде творити границю для узурпаторських замірів Німеччини супроти словянських країв. Німеччина, Австрія і Угорщина мусять бути обмежені до своїх етнографічних границь. Італійцї будуть получені з Італією, Румуни з Румунією, українські области будуть злучені з нашою Україною. Питаня, які поставила історія, домагають ся полученя сербських земель Вірменські опіки мусять перейти під опіку Росії. Останні події показали явно, що не можна лишити вірменського народу під турецьким ярмом.

Всї ті питаня давно вже порушені союзниками не тільки не супротивляють ся програмі Вільзона але й причиняють ся до управильненя відносин між Европою і Сходом.

Росийський комунїкат.

ВІДЕНЬ (Ткб.) З воєнної пресової квартири доносять: Комунїкат російського генерального штабу з д. 7. цвітня. Західний фронт: На північ від Бережан, в околиці Августівки і Конюхів наступив неприятель по артилерійським приготовленю на наші становища, але його відперто. В околиці долїшної Липиці знищено висадженем мінового підкопу неприятельські рови, котрі заняли наші вивідники. Ми відперли всї протинаступи неприятеля і взяли бранців. В тій околици підняли ми газовий наступ.

На захід від міста Томнатик вдер ся до наших ровів сильний неприятельський віддїл, одначе його відперто нашим протинаступом.

ПОВІСТКИ.

Второк, 10. цвітня 1917.

Нині: греко-кат.: Іларіона преп. — римо-кат. Макарія.

Завтра: греко-кат.: Марка епіск. — римо-кат.: Льва п. р.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 8. цвітня.

ВІЙНА НА СХОДІ.

В Карпатах Лісних і в Східній Галичині значна діяльність звідунів. Нова сим нема нічого до оголошеня.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ І НА БАЛКАНІ.

Не було зміни.

Заступ. шефа ген. штабу **Ф. Гефер.**

З НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

БЕРЛІН (Вольф, 8. цвітня вечером). В кількох відтинках фронту в Артоа і над Еною та в західній части Шампанії значні бої артилерії і оживлена діяльність летунів. На сході нічого важного.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

в дня 9. цвітня 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ.

Група Макензена. На північ від Фокшанї ми взяли 46 полонених і 2 маш. кріси.

Проти фронту архикн. Йосифа безуспішно підсувались численні звідні віддїли.

Дальше на північ нічого особливого.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ І НА БАЛКАНІ.

Нічого особливого.

Заст. шефа ген. штабу **Ф. Гефер.**

З НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 9. цвітня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наслїдника престола Руппрехта: Між Lens Neuville і Vitasse (на південний схід від Арра) боротьба артилерії піднялась вчора знова до великої завзятости. По кількадневнім найсильнійшим тарабаннім огни ведеть ся від нині перед полуднем битва під Арра. В области доріг, що ведуть з Albart в напрямі Cambrai і Peronne, розвинули ся менші бої в спосіб нами намірений.

Група військ німецького наступника престола: Від Соассон аж до західної Шампанії боротьба артилерії в збільшеній мірі.

Група військ кн. Альбрехта: В Льотарингії і в бургундській брамі хвилями оживлена боєва діяльність.

Наші летуни і оборонні гармати зістрілили вчора 17 неприятельських літаків і два привязані бальони. Ротмайстер бр. Ріхтгофен побідив вчора у воздушній боротьбі 38. і 39. раз. Поручник Шефер скинув дванайцятого противника.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ

Фронт князя Леопольда баварського. Коло Сагоря на північний схід від Баранович, коло Велик на південний схід від Ковля і коло Бережан відперто наступи російських підїздів.

Фронт арх. Йосифа: В Карпатах Лїсних разом із поворотом зимна почала ся сильна снїговиця.

Фронт Макензена: На північ від Фокшанї вдерли ся наші наступаючі віддїли по короткім артилерійськім приготовленю до російського становища коло Faurei, знищили рови і повернули з 46 полоненими і двома машиновими крісами.

На фронтї Македонськім: Оживлений артилерійський огонь на правім березї Вардару і на південний захід від озера Дойран.

Перший квартирмайстер ген. **Людендорф.**

Оголошеня.

Erledigte Militärstiftungsplätze. Benennung der Stiftung? Anton und Johanna Polák von Treumuth. Gb. 213, b. Anzahl der erledigten Plätze? *Mehrere. Betrag* des Stiftungsgenusses? 400 K. Bezugsdauer? Dauernd. Hierauf haben Anspruch: Bedürftige, infolge Verwundung Invalide Offiziere von der IX. Rangklasse abwärts des k. u. k. Heeres, der k. u. k. Kriegsmarine, der k. k. Landwehr und des k. k. Landsturmes. Was den Gesuchen beizuchliessen ist? Mittellosigkeits und militärärztliches Zeignis. Wann und wohin die Gesuche einzusenden sind? Einsendungstermin unbeschränkt. An die Evidenzbehörde, von dieser unter Anschluss einer Stiftungsqualifikationseingabe und nach vollständiger Dokumentierung. Weitere Vorlage: An das Kriegsministerium. Anmerkung: (Stiftsbrief, NBBl., 4. Stück von 1902). Gesuche sind stempelpflichtig (2 K).

Нові льоси Австр. Червоного Хреста мають дуже добрий плян гри і кожний льос мусить бути вильосований в протягу 40 літ. Головна виграна 200 тисяч корон. Найблизше тягнене 1. червня. Поручуємо ті льоси за готівку по 35 (враз з податком і припислою) враз на сплати місячні в групах по 5 льосів. Перша рата з стемпльями і податком 10 кор. дальші рати по 6 кор. — Дім банковий **Schütz i Chajes,** Львів, пл. Марійська 7.

VIII 26—?

Цїлий світ перейдеш

як умієш по німецьки говорити.

З книжки, яку видало Товариство „Просвіта" п. з.

Підручник до науки німецької мови зладив **Ю. Рудницький,**

можна легко учити ся говорити по німецьки.

Підручник сей надає ся так для початкуючих як і для тих, що вже учили ся або вже умїють де що по німецьки або хочуть учити других. У підручнику подано самі практичні лекції, так що вивчивши їх можна вже порозумівати ся з Німцями у найконечнїших справах. В лекціях говорить ся про такі річи: сїльське обійсте, рідня, село, місто, барви, сїльська хата, мешкане в місті, на торзї (про мясо, ярини, землеплоди), господарські будинки і річи, їзду возом, їзду зелїзницею, закупна в склепі, гостина, ведене господарки, (зима, весна, лїто, осінь), побут у Відни, між ремісниками, при війску і т. п. Книжка обіймає 239 сторін друку. Подані взірцї граматики і до кождої лекції словарець. Один прим. коштує 3 К 50 сот. брош., а оправлений в полотно з витисками 6 К 50 сот. На почтову пересилку треба долучити 65 сот.

Висилає тільки за готівку:

Канцелярія Товариства „Просвіта"

Львів, ринок ч. 10.

V. C 15—?

- Конюшина російська -

при замовленях від 100 кг по К 680·—.

Цибуля сїянка від 1 кг по К 110·—, насїня ярочих ярин, трав, пашних ростин і цвітів доставляє

КРАЄВИЙ СОЮЗ

Господарсько-торговельних Спілок

з централї у Львові, вул. Зїморовича ч. 20.

і зі складів: в **Перемишли, вул. Касцюшки ч. 5.** і **Стрию, Ринок ч. 6.** VI 3—6

ДЕ Є вояк в родинї, там мусять знати про: I. Причинок на удержане. Хто є родиною покликаного. II. Воєнні виселенцї. III. Права інвалїдів. Додатки на зраненє. Родини інвалїдів. Повори інв. офіцирів. IV. Права вдовиць і сиріт по жовнїрах. V. Права родин про пропавших без вістя. VI. Додаткові запомоги до пенсій для інвалїдів і ин. які подає **„Інформаційний календарець".** Цїна з пересилкою 1 шт 40 сот. 12 шт. К 3·50. **„Жовнярський календарець"** 30 сот. 12 шт. К 2·50.

Висилає ся також: Оскар Уальд **„Сфінкс без таїни".** Книжка чудових і мистецьких оповідань з англ мови Укр. видавництва „Нова культура". Цїна в опасцї К 1·70, в поруч. перес. К 2·—. Проспект на жадане.

А. БЕРЕЗОВСЬКИЙ, Львів, вул. Карпінського ч. 19 b.

209 5—10

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діло" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 84. (9.336) Львів, середа 11. цвітня (29 марта ст. ст.) 1917. Рік XXXVII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 18., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 281.

Рукописів редакція не вертає.

ПЕРЕДПЛАТА в Австро-Угорщині: місячно . . . . 2·70 К. чвертьрічно . . . 8·— „ піврічно . . . . 16·— „ цілорічно . . . . 32·— „

у Львові (без достави): місячно . . . . 3·40 К. чвертьрічно . . . 10·— „ піврічно . . . . 20·— „ цілорічно . . . . 40·— „

На зміну адреси шлють по 50 с.

Ціна оголошень: Стрічка петитом, висотою 4 мм., в ширині 1 слупка 60 с., в реклямовій части 1 К. Поміщення оголошень і заручення 10 К. Найменша стрічка 1 К. Оголошення за окремим умовленем. Ціна пронумерованого числа у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, 10 цвітня 1917

Після недавних заяв Бетмана-Гольвега і Черніна про становище керманичів осередного союза до питаня мира прочитали ми нині слова російського міністра заграничних справ про те саме питанє. Нема сумніву, що заява Мілюкова про війну і мир на кілька найблизших днів, а може й тижнів, дасть політикам і дневникам обох воюючих таборів привід і товчок до коментарів, міркованьі виводів — передовсім на найекучійшу нині для вгомленого людства тему: чи приносить заява ся, під покровом непримиримости, схильність Росії до мира, і то швидкого, хочби й окремого, мира — чи навпаки, заява Мілюкова розбиває надії на швидкий і окремий мир? Маючи під рукою не дослівний текст заяви Мілюкова, а тільки телеґрафічно переданий зміст ії, не можемо нині вдаватись у міркованє про затаєні в ній політичні натяки і недоговорені дипльоматичні тонкости. Кілька слів присвятимо тільки тому місцю заяви, де говорить ся про справу українську.

Переходячи відомий реєстр домагань, сповненєм яких антант хоче „ущасливити" (очевидно!) світ, теперішний керманич російського заграничного уряду розкладає на столі плян „парцеляції" Австро-Угорщини і в плянї сім рішає також про долю нашої землі і людности, про українські землі Габсбурської монархії. „Українські области — заповідає він — будуть злучені з нашою (себто російською) Україною". Таким чином буде здійсненє „висвобожденє" австрійської України з-під „німецького панованя..."

Протягом несповна вже трьох років сеї війни начитались ми стільки „пляній" „поділу" і „висвободженя", вирощуваних у фантазії всіляких політиків одного і другого табору, що був і для нас час привчитись приймати сї „пляни" з добре їх авторами заслуженою усмішкою скептицизму. Бодай доси для оконечного здійсненя таких пляній були в їх авторів — руки за короткі. Чи в пляном п. Мілюкова буде инакше? Що криє ще за собою щасте воєнне, яке також мав „щось до сказаня" в таких справах? Події від Горлиць до Букарешту і Тоболя чейже не богато мали в собі моментів, які управняли би російських імперіялістів до надмірно категоричних пророкованьрожевої будучности російського оружя? А без такої категоричної, фактами переконуючої певности—заяви à la Мілюков виглядають майже на bluff.

Властиво кажучи, ліберальний російський міністер змістом своєї заяви доказав, що ліберальна Росія в области заграничної політики переймає повний спадок, полишений Росією царською. Поступ — з нашого національного становища, признаємо, дуже відрадний — бачимо тільки в тім, що самовладна Росія із Сазоновим „визволяла" австрійських „Росіян", себто неістнуюче плем'я, а ліберальна Росія з Мілюковим уже бачить українську землю і українську народність — у себе, в Росії, і в Австрії. Одначе як раз на сій точці становище царської Росії було льогічно сильнійше від становища Росії вільної. Царська Росія бралась висвоболжувати австрійських „Росіян", себто гурт москвофілів, які такого висвобожденя від неї просили. Але висвоболжувати австрійських Українців? Від кого? Від Німців? Адже Німці в Галичині не панують. Ми в ліберальній Росії такого висвобожденя не просили і не просимо. А до австрійських Поляків, котрі панують в Галичині, Мілюков звертаєть ся з комплїментами, любовними освідчинами і обіцянками ще без порівнаня горячійшими ніж до мешканців „українських областий!" Ні, серед таких відносин—Мілюкова „українське визволенє" побудоване на фундаментах що-найменше дуже хитких в погляду військового, національно-політичного і морального.

Не богато поміг-би Мілюкову навіть відклик на однодушне українське становище до справи відокремленя Галичини. Що-б там і писали кождого дня польські дневники, а ми все таки не можемо погодити ся з думкою, щоб у збогаченій воєнними досвідами Монархії мав однодушний голос цілого українського народу остатись без рішаючого впливу на безпосередно нас обходячі правно-політичні реформи і перебудови. Маючи все те на увазі, українська суспільність Монархії — поперек плянам „висвоболжуваня" стоїть на твердій вірі в свою національну будучність при осередних державах, котрі нас вяжуть із Заходом, і в свою національну свободу в українськім короннім краю Австрії.

Не докончались доси ніякі рішаючі події, які могли-би захитати в нас сею вірою. Числитись з сим повинні також керманичі лібералної Росії, на скільки вони — справді ліберальні.

Фонд ім. Митрополита Андрея ґр. Шептицького для українських сиріт.

Весняною ластівкою прилинула до нас радісна вістка, що вертає з неволі до своєї столиці Князь Церкви, Галицький Митрополит, чільний український Громадянин, д р Андрій граф Шептицький.

Стояв він, як добрий пастир, на сторожі своєї Церкви в часі ворожого наїзду. Кріпив душі свого духовного стада з хвилях трівоги і не стратив віри в будуччину. Вливав в душі українського громадянства надію на красшу долю і не похитнув ся у своїх пересвідченях.

За се високе почутє свого пастирського і народного достоїнства опинив ся він у царській тюрмі.

Нині Митрополит на волі, а небавом завитає між нами, на рідній землі і архипастирською рукою поблагословить свій нарід.

Чим привитаємо Князя нашої Церкви?

Принесемо в привіті щиру любов для його особи, глубоку пошану для його праці, для його посвяти і для тяжких днів мученичого життя, проведеного в неволі.

Але сего за мало! На нас тяжить обовязок, пошанувати Князя Церкви даром найміліїшим його серцю. Він був щедрим батьком і опікуном української дитини, оснував і удержував для неї школи, вивіновував захоронки та оселі, виводив в люди своїми засобами українські сироти.

За дари серця — відплатимо серцем!

В хвилї, коли на нашій землі виросли десятки тисяч могил, коли нашою кровю орошено далекі, чужі краї, коли тисячі бездомних сиріт тиняють ся і блукають по зруйнованих оселях, на нас лежить обовязок утворити велику, всенародну інституцію для українських сиріт, в честь Того, що на сім поли добродійности присвічував нам великодушним приміром.

Недоля прибрала такі розміри, що за мало тут десятки і сотки тисяч корон. Український нарід мусить зложити найменше міліон корон і то можливо в короткім часі, та передати його, як вічний фонд в руки Митрополита ґр. Андрея Шептицького.

За серце — відплатимо серцем!

Отрім сльози воєнним сиротам, яких батьки упали в бою, а побіч них тим дітям, яким події останних літ видерли тепле серце отця і матери та крівлю над головою.

Хоча тяжкі часи, хоча богато сел та осель упало жертвою огню, хоча тисячі родин зруйновані, то все ж таки віримо в живучість нашого народу і тому відкликуємо ся до нього.

Нехай не буде ні одної одиниці серед мущин і жіноцтва, серед селянства, міщанства, та освічених духовних і світських верств, яка би не докинула своєї лепти на сю велику ціль.

Для постійного збираня складок просимо завязати безпроволочно по селах і містах комітети, а призбирані жертви пересилати під адресою: Товариство „Дністер", вкладкова книжочка ч. 10.000.

Нехай-же кождий складає свій даток для українських сиріт, в імя української ідеї, для культурного розвитку нашої землі, для пошани князя нашої Церкви!

А відкликуємо ся не тільки до тих, що остали дома, але і до тих, що по стрілецьких ровах стоять на сторожі наших народних придбань і нашої долї в будуччині!

Діло, до якого взиваємо український нарід, є великої ваги і достойне імени Митрополита Андрея Шептицького.

Нехай-же воно довершить ся скоро і щасливо, Богу на славу, а Україні на пожиток!

У Львові, дня 9. цвітня 1917 року.

Почесна Президія:

Олександер Барвінський, о. Андрей Білецький, д-р Мих. Волошин, д р Кость Левицький, Евгенія Макарушкова, д-р Евген Олесницький, Юліян Романчук, Михайло Стефанівський, д-р Стефан Федак, о. Іван Чапельський, Лев Шехович.

Комітет:

Блянка Баранова, д р Стефан Баран, Наталка Барвінська, Ольга Бачинська, д р Володимир Бачинський, Евгенія Вергановська, д-р Теодозий Воєвідка, д р Евген Гвоздецький, Евгенія Гриньовська, о. Юліян Дзерович, Иосиф Доманик, Иосиф Дрималик, Ольга Корінцева, о. Теодозий Лежогубський, о. Василь Лициняк, Зенон Лукавецький, д-р Остап Макарушка, Володимир Масляк, Софія Олесницька, Михайло Павлишак, о. Ілярій Паньківський, д р Володимир Пежанський, д-р Володимир Ревюк, Емілія Стерню кова, д р Кирило Студинський, Марія Федакова, Мирон Федусевич, Яків Яцкевич.

Наші виселенці в західній Галичині.

Нам пишуть:

Богато наших виселенців приміщено в західній Галичині по польських селах. Доси лише в двох лемківських місцевостях є наші виселенці, а то в Криниці селі і в Лабовій, новосандецького повіту. Всіх инших розміщено в місцевостях при полудневій залізниці на лінії Ясло—Новий Санч—Суха і Новий Торг. Заки декотрі ц. к. староства, як прим. ліманівське, сяктак унормували дотичними приписами відносини між місцевим населенєм і виселенцами, бувало між ними всіляко.

Тепер бодай діждались декеде виплати евакуаційної підмоги, якої через кілька місяців ніяк не побирали. Тим, що перше побирали воєнні причинки, здержано і не виплачено їм їх і доси від серпня 1916 до лютого 1917. А тут не було чим ані за що годувати, ані себе, ані худоби, ані в що приодіти ся. Богато худоби вигинуло, або пішло за безцін у чужі руки. Нашою бідною дітворою, яка вже говорить по мазурськи, а між якою богато є сиріт і то в шкільнім віці, заняв ся комітет краківського архієпископа князя Сапіги, та обдарував її, особливо в ліманівщині найконечнійшою одежю. Чи нема в нас кому тими сиротами заняти ся, їх відшукати, вратувати ще поки час для нашого народа і церкви? Одну таку сирогу, 8 літнього хлопця, взяв тут до себе один з наших священиків, тай підготовлює його в науці, щоби не змарнував ся, скитаючись під чужим тином, та жебраючи чужої ласки, такої дорогої!.. Може би ще хто з наших людей міг так само зробити. Треба про се зголоситись в котрійсь із наших часописий.

А як тужать наші виселенці за своїм богослуженєм, за живим Божим словом, нехай посвідчить письмо одного з них до Митроп. Ординаріяту: „Низше підписаний просить умильно, щобисьте нам прислали священика, бо люди дуже бажають святої сповіди і св. причастія, бо уже пару людий вмерло без св. сповіди. То так люди очікують нетерпеливо священика, як сухта земля очікує на дощ серед великої посухи, бо ми тут вже 4 місяці, як не чули слова Божого по нашому, ані нашого гр. кат. Богослуженя, то просимо уклінно сповніть наше бажане. З поважанєм Филип Гринчук, нач. громади Тяпова з пов. станиславівського". Лист з 18. лютого 1917. Всв. Еп. Консисторія перемиська відпоручила до них вправді двох священиків з мушинського деканату на кілька днів для провіреня відносин і висповіданя бодай старців та дітий. Нарід з плачем витав священиків, з плачем співав своє рідне Богослуженє і свої рідні церковні пісні, плакав в часі Божого слова, з плачем прощав ся, благаючи о поновне посіщенє. Самі польські священики, які радо і гостинно наших священиків принимали в себе в Ліманівщині, подивляли силу і вплив рідного слова і Богослуженя на тих нещасних виселенців. Є надія, що Еп. Консисторія вивинагрить невдовзі для них окремих мандрівних душпастирів. Хоч богато між виселенцями грамотних, то не знати чому, чи зі страху якого, чи таки за для своєї непорадности, не мають вони між собою ніяких укр. часописий. В послїднімачасї дістали від Стан Еп. Ординаріяту кільканайцять книжочок з Василіянського видавництва до читаня. Взагалї бракує їм інтелїгентного провідника, який би спішив їм в всякими порадами і пїс їм потіху і розраду в тім їх нещаснім положеню під чужим тином. Тому є конечною річю, установити для них як найскорше окремих священиків.

е. м. д.

Ще три роки війни.

Львів, 10. цвітня 1917.

„Frankfurter Zeitung" доносить в депеші з Базель:

Заступник агенції Аваса доносить під датою 7. цвітня в Вашінґтону: Заряджена американського кабінету числять ся з можливістю, що війна потривае ще три роки. Тут думаєть ся про покликане пяти міліонів жовнірів. Резерва 4 міліонів мужчин і жінок має забезпечити заосмотренє армії.

Посли антанту конферували з державним секретарем Лянсінґом про дипльоматичні і фінансові справи. Добровольців зголошуєть ся так богато, що числять ся поки що з армією 1,500.000 людий. Всї мури покриті оповістками про покликане добровольців. В усїх військових кватирах уладжені рекрутаційні бюра. В деяких з них урядують жінки.

З Централї для відбудови.

Нова організація секції III. ц. к. Намісництва правої Централї для господарської відбудови Галичини.

III. Промислово-торговельна секція Централї для відбудови дїлить ся на осьякі групи:

1. Загальна обіймає персональні, загальні і організаційні справи. На чолї її стоїть управитель секції д-р Р. бр. Баталія.

2. Фінансово-кредитова займаєть ся кожичками, промисловими удїлами і буджетом Централї. Управитель З. Гронзевич.

3. Матеріяли і склади будівляні. Управитель К. Кагане.

4. Достарчуване робітників і полонених до промислових робіт, звільненя від війска. Управитель М. Красуцький, практикант концептовий ц. к. Намісництва.

5. Лїсова група.

6. Промислово технічна. Управитель інж. д р І. бр. Кравзе.

7. Керамічно-камінна. Управитель радник Б. Ходкевич.

8 Електро.технічна. Управитель інж. Г. Сокольницкий.

9. Мінярська. Управитель експерт В. Карчинський.

10 Транспортова обіймає справи цлові, залізничі і плавби, облекшеня залізничих транспортів для Централї, промисловців і купців. Управитель радник Б. Ходкевич.

11. Пресово-публіцистична. Перегляд преси, артикули і комунікати. Управитель І. Хелмірський.

12. Канцелярійна. Управитель А. Робінзон.

13. Запомогова: субвенції для ремісників, дрібних купців і дрібних промисловців. Управитель М. Марковський

14. Група сирівців: організація централї сирівців, закупно сирівців, матеріялів і помічних артикулів, звільненє матеріялів з під занять. Управитель С. Скварчинський, практикант концептовий Намісництва.

Бюра підлягаючі III. секції:

1. Бюро металевого промислу. Управитель інж. В. Соколовський.

2. Центральне бюро деревного промислу. Директори: І. Вебер, старший інж. кр. Видїлу і Л. Шляпак.

3. Бюро сирівців торговельної і промислової Палати у Львові. Директор Г. Фельдштайн.

На 108 урядників і урядничок III. секції є двох Українців: в 6. групі є референтом інж. Гр. Маріяш, а в 13. Йосиф Скрентович. — Д. К.

Сазонов про Миколу II.

Львів, 10. цвітня.

„Frankfurter Zeitung" доносить в депеші з Стокгольму:

Заступник „Биржевих Ведомостий" відвідав Сазонова, який тепер лежить хорий в петроградськім готели „Европа". Сазонов заявив, що його партія в державній Радї прилучила ся до провізоричного правительства. Запитаний про свій погляд на усуненого царя, сказав Сазонов, що він не йде по приміру деяких великих князїв, які поборюють тепер безборонного царя. Після його особистих вражінь цар є людиною без волї, деколи він бував зовсім апатичний. Головна вина за те, що сталося паде на царицю, яка все вважала себе покликаною до керми найважнійших політичних справами. Що правда її домагання стояли в противенстві до немилої справи Распутіна, про якого надземську силу вона була пересвідчена. Послїдний рік міністерського урядованя Сазонова, був для него политичною боротьбою за річи, які йому видавали ся зовсім нескладними і ясними, та яких немов-то не розуміла більшість правительства. Його усуненє з правительства було тому для него відрадною подією.

Найбільшому Громадянинови Галицької України

Складки на портрет **ІВАНА ФРАНКА** треба посилати на книжочку щадн. Краєвого Союзу Кредитового у Львові ч. 4.000.

Ю. СТРИЖАВСЬКИЙ. 4

ПІД КРИЛАМИ ЦЕРКОВ.

Та як будете на Подоллї протоврювати, нас, бідних поліщуків не забувайте.

Присилайте пшеничних калачів!

Та не обідайте ся мамалигою!

Поїхали.

Дванадцять українських миль*) — кіньми! Але залїзничим шляхом все одно; з Заполочі й Вилюги до стації чотири милї, а з Бардичева до Дубиновець знов три милї. То чиж не ліпше просто, великими й убічними шляхами, мимо гармидеру вагалів і поїздів, навпростець — стрілою, крізь тишу і простір ланів, через ріки й лїси, поуз панорами селищ та містечок..

Крррр.. жваво гуркотять масні оси фаетону; дреньчить на ріжні тони бокаста бричка; весело прихають молоді конята; і Грицько, любовно ваганяючи з широких спин мух та гедзів, незмінно відзиваєть ся на кожде пирхання:

Здоров, бра', здоров!...

Лиск буйно зелених ланів та сочистих сїножатий, переполовинений сїрою биндою шляху, а в горі глибока баля блакитї з слїпучо-яскравою плямою посередині.

Недурно стародавні люди гадали, що земля — округлий плац.. Богато вперед забігли вже масні осї, далеко, далеко, а просто й назад, праворуч — той самий округлий плац буйно-зелених ланів і сочистих сїножатий, неначе острів широкий, обрямований кучерявими хвилями лїсів та частих тополястих селищ.

——

*) Правобережна миля — 10 верстов.

Дубиновцї, відколи стоять на білім світї, мабуть нїчогісенько такого не бачили ще. Воно правда, що Дубиновцї таки не Безлешна; але через самісенькі Дубиновцї. поуз церкву, плебанію й школу, йде широкий битий шлях, що то з Хмільника на Бардичів, а в відти ще кудись, хто його й знає, — кажуть, ніби аж до самого Київа...

Шляхом тим в день і в ночі, літом і зимою, в будні й на Великдень, — переїзджає чимало всякого люду і валки, жидівські балагули, поштарі, панські й попівські повози, бідки, а якось ото раниньої осени, чи то на другу Пречисту, чи на Чесного Хреста — то через село перебігла, кажуть, якась комедна машина; настукала, нагуркотїла, ффах — і нема, щезла, як мара, а що того смороду напустила! Повнїсенько село!

Але більшість нинїшних подорожних мають думку спинити ся в Дубиновцях на довший час. Селянська дітвора, товариство з пяти-шости хлопців і дівчаток, відчиняючи коловорота, за що, звичайно має медівника, цукорка або два гроші, раз у раз питаєть ся подорожніх: „ци не до насого отець батюшки оце", і коли часами подорожній не знає добре дороги, запобігливо, перебиваючи одно другого, вияснює, що як ото минути вже греблю, то тра взяти в цабе, а там буде церква; від церкви прост шляхом, а там, коло корчми — сад, поза садок навколо, та просто в отець батюшкову бра у"...

По давайтесь просто в браму, там вже багато по ало...

Вко нвши в широку з порогом браму, аж бричка підскочила, запорошений подорожній, привітно визираючи з поза фірманової спини, кивав нескинутим ще з капелюха капишоном ріжноманитному товариству, що проходжувалося в мальовистому огородї проти ганку старого під стріхою, присадкуватого дому.

Тут товариство зустрічало подорожнього иншого жваво, з вигуками, жартами й поцїлунками, иншого спокійно, але чемно, і в такі разї межи домашними чути було питання по шепки — „звідки це? Хто це такий?..."

Тим часом з дверий ганку, поволї переступаючи поріг та схиливши лису голову, виходив днедавнїй дїдунь, трохи згорблений, сухий, з довгою непобілілою ще бородою та, заслонившись долонею від блиску вечірнього петрівчаного сонця, з привітною усмішкою вдивляв ся в лице подорожнього...

Це сам „дубиновецький дедушка" отець Павло Висарїонович Вигуржинський, батько, дїд і прадїд священичих родин Подлля, Волині й Київщини, що з'їздять ся нинькі до Дубиновець для урочистого святкуваня пятидесятилїтнього ювилею свого патріярха.

Серце! — каже до своєї старенької Марії Івановни зворушений, журно радісний дїдунь: милуйте ся, серце, дорогими гістьми, витайте, приймайте; в друге побачимо ся аж на тім світї...

А навколо, неначе в вулику: вяті, родина молодь внуки, правнуки и немовлята, свояки...

Ось старший зять, Миколай Павлович Чехонецький, подолянин, протоєрей в Авратина, коло Вінниці. Сивий, а ще бравий, франт, реготун, волосє підстрижене, борідка — „франсе була же", як каже отець Костя Вигуржинський, юбілярів свояк.

Урядова назва держав австро-угорської монархії.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Між розпорядками, які по міщені у видавництві „Streffleurs Militärblatt“ з 7. цвітня, поміщений розпорядок, який звучить: Після оповіщення виданого ц. к. і кор. угорським президентом міністрів, звучить назва обох державних областий австро-угорської монархії а) для австрійської державної области: Австрія або австрійські краї б) для угорської державної области: краї угорської святої корони. Тих назв мають ся виключно уживати в письменних службових зносинах.

Зірване зносин між Австро-Угорщиною і Америкою.

ВАШІНГТОН (Ткб.) Австро угорський амбасадор зажадав паспортів.

Велика битва під Арра.

БЕРЛІН (Вольф.). По обох сторонах Арра через цілий день вели ся важкі бої. Неприятель вдер ся до части наших становищ. Над Еною і в Шампанії хвилями сильний артилерійський огонь. На сході і в Македонії нічого нового.

НОВИНКИ.

Львів, 10 цвітня 1917.

— **Обмежене консумції бараболь.** Оповіщенем команди міста Львова з 6. цвітня с. р. обмежуєть ся консумцію бараболь у Львові до тої міри, що на голову призначуєть ся денно ¼ кг. того предмету поживи а для одної родини найбільше 2½ кг. без огляду на її чисельність. Се заряджене спричинене неможливістю достави для Львова більшої скількости бараболь та подиктоване тільки печаливістю міської команди за прожившене людности до часу нового осіннього збору. При тім слід звернути увагу, що людність Львова буде навіть при такім виміpі бараболь ще ліпше заосмотрена, як віденська людність, яка одержує тижнево на голову тільки ½ кг. бараболь. Власти подбають про те, щоби бараболі продавано у всіх районових склепах з поживою вже від 15. с. м. Людність повинна також користувати ся дозволом на привіз бараболь відповідно до оповіщеня з 23. марта с. р. ч. 3 064. Команда міста впевняє, що будуть пороблені всякі заходи, щоби по змозі найскорше людність одержала давну пайку бараболь.

— **Рішене в справі кадрів польської армії.** До польської преси доносять з Відня, що польський легіон під проводом полковника гр. Шептицького стане кадрами будучої польської армії. Супроти того мають бути видані відповідні заряджена польської державної Ради.

— **Засіданє секції „Живого Памятника“** відбудеть ся дня 11. цвітня, в середу, точноо год. 7. вечером в бюрі „Достави“, вул. Домінїканська ч. 11. І поверх, на яке запрошую Впов. Членів: л-ра Воя. Бачинського, Евг. Вергановську, д ра Евг. Гвоздецького, Ольгу Корінцеву, о. Вас. Лициняка, Зенона Лукавецького, о. Ілярія Паньківського, Емілію Стернюкову, Мих. Стефанівського і Ант. Івановича. — За секцію: К. Студинський.

— **„Свято Маківки“.** Супроти оповістки в наших часописях про свято Маківки в якій зазначено, що під моєю управою відбудеть ся великий концерт — мушу зазначити, що я беручи під увагу дійсний стан річи, як також незвичайно короткий і невідрадний час, де велике число співаків з причини ферій святочних виїхало зі Львова, не можу брати на себе ніякої відвічальности за сей великий концерт, якого програми я не укладав і в якім мав я тільки виступити з двома хоральними точками як дірігент „Бояна“. — Василь Барвінський.

— **З львівського „Бояна“.** Найблизша проба відбудеть ся в середу 11. цвітня о год. 6½: проба жіноча, о год. 7 ій: проба мішана. З огляду на близькі концерти: в память полягних Стрільців і на привитанє Ексц. Митрополита Шептицького просить ся всіх співаків які під сю пору є у Львові о участь і поміч в пробах. Слідуючі проби після устної умови. Просить ся точно приходити. — Виділ.

— **Засіданє комітету военних кухень** відбуде ся в пятницю д. 13. цвітня с. р. о год. 5 попол. в льокали военної кухні III (готель Метрополь). З огляду на вагу справ просить ся членів явити ся в повнім числі.

— **З львівського університету.** В зимовім півроці академічного року 1916/17, який покінчив ся 31. марта, було записаних у львівськім університеті загалом 1257 студентів. З того числа припадало на теольогічний виділ 243, правничий 310, лїкарський 340, фільософічний 364. Число звичайних студентів виносило 1159, надзвичайних 94, до того були 4 госпітантки. Серед звичайних студентів було 327 жінок, серед надзвичайних 73. З загального числа слухачів припадало на мужчин 68 проц., на жінок 32 проц.

— **Заразливі недуги у Львові.** В марті занедужало у Львові на пятнистий тиф 20 осіб. Ті занедужаня датують ся ще з часів пошести, яку справджено ще в лютім. Нових огнищ тої недуги від 6. марта не знайдено. На черевний тиф занедужало в марті 90 осіб, на шкарлятину 42 особи, на дифтерію 10 осіб.

— **На 50.000 мешканців ні одного случаю уродин.** Після викажу статистичного бюра міста Праги о тижни від 18. до 24. марта с. р. в Новім Місті і Йосифовім окрузї не було ні одного случаю уродин. З огляду на те, що в обох тих округах Праги є 50.000 мешканців, се незвичайний случай.

†

Дня 10 с. м. упокоїла ся у Львові **Теофіля Яворська**, жена о. Алексея Яворського, пароха з Нестеровець пов. зборівського в 58 році життя. Похорон відбудеть ся дня 12. с. м. о год. 1·30 з дому передпохоронного вул. Кохановського 96 на кладовище Личаківське. В. їй п.!

Димісія австро-угорського міністра війни.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Міністер війни подав ся до димісії. Цісар димісію приняв.

Самоуправа Естонців і Лотишів.

КОПЕНГАГЕН. (Ткб.) З Петрограду доносять, що предложене, внесене в Думі міністром рільництва в справі заведеня державного монополю на торговлю збіжем, принято.

Міністерство внутрішних справ установило комісію до виробленя реформ для адміністрації надбалтийських провінцій на основі самоуправи Естонців і Лотишів.

Англійський атак на німецькі пристани

ЛЬОНДОН. (Ткб.) Адміралиція оголошує: Морські літаки в ночи з 7. на 8. с. м. заатакували будівлї в пристани Зеебрігге і кинули богато бомб. Атаковано також склади муніції в Сандаві і Брігге. Літаки вернули неушкоджені.

Тої самої ночи на височині Зеебрігге влучено торпедами 2 неприятельські торпедовці. Один бачено в хвилї, як тонув, судьба другого невідома, але його сильно ушкоджено. Ми не мали втрат.

Бюро Вольфа довідуєть ся про се, що воздушний атак не зробив ніякої шкоди. Один торпедовець затоплений неприятельським підводним човном, стріл до другого торпедовця не був влучний.

Димісія міністра війни бар. Кробатіна.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) „Wiener Ztg.“ оголошує слідуюче письмо цісаря:

Дорогий гр. Чернін! Звільняю міністра війни ген полк. бар. Кробатіна на його просьбу з його становища.

Ляксенбург, 8. цвітня.

Карло в. р.
Чернін в. р.

ВІДЕНЬ. (Ткб) Штрефлєра „Військовий дневник“ оголошує: Цісар видав слідуюче найвисше письмо:

Дорогий ген. полковнику бар. Кробатін! Прихиляючи ся в лаві до Вашої просьби о звільненє Вас із становища мого міністра війни, іменую Вас комендантом армії і з вдячною оцінкою Ваших заслуг висказую Вам моє особливе похвальне письмо.

Ляксенбург, 8. цвітня.

Карло в. р.
Чернін в. р.

Авдієнції у цісаря.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Цісар приняв вчора на окремих авдієнціях між иншим міністра війни бар. Кробатіна і міністра справедливости бар. Шенка.

Відложене реченця зголошування до військової служби.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Відомо, що признаних здатними ополченців річників 1891 до 1878 покликано на 16. с. м., а річників 1877 до 1872 р. на 2. мая. Тому, що ізва стану погоди весняна управа рілї припізнила ся, військовий заряд супроти особливої ваги справи убезпеченя рілї рішив, що тільки річники 1891 до 1897 р. мають ставити ся до служби дня 16. с. м., инші річники що йно 17. мая.

Гінденбург про положене.

БЕРЛІН. (Ткб.) В розмові з представником еспанського дневника „Vanguardia“, що виходить в Барцельонї, сказав маршалок Гінденбург, що фінансова поміч, яку має противникам дати Америка, є для них без сумніву річю великої ваги, але теперішна війна показує, що гріш не є нині найважнїйшим чинником. Военні достави Америки для коаліції прибрали вже такі великі розміри, що тяжко собі представити, чи стануть вони ще більші. Є немислимою річю виставити так скоро, як хотїлоб ся, пів міліонову армію. Матеріяльна поміч в найближшій будуччині не буде велика. Мимо помочи Франції, Італії, Росії і Японії не зуміла англійська фльота відвернути небезпеки, яка грозить Англії від підводних суден. В найліпшім випадку американський експедиційний корпус не буде могти вирушити до Европи перед роком. Німеччина так скріпила свої фронти, що навіть коштом найбільших жертв в людях не зуміє ген. Брусілов віднести успіху. Що події в Росії помагають намірам Німеччини, сього навіть крайні оптимісти в таборі коаліції не схочуть заперечити. Німеччина розпоряджає також великими резервами військ, які може кинути там, де треба евентуально відпирати наступи. По двох місяцях війни підводними суднами показуєть ся, що надії Німеччини були вповні оправдані.

Найновійші вісти з Росії.

Делегати робітників і жовнірів про війну і мир.

ПЕТРОГРАД. (ПАТ.) Виконавчий виділ делегатів робітників і жовнірів заявив ся проти всяких проб, які могли би потрясти організацією армії і по довгих нарадах приняв таку резолюцію: Провізоричне правительство має заявити цілому світови, що Росія далї буде вести війну для своєї оборони так довго, поки Німеччина і Австро-Угорщина не заявлять, що хочуть зректи ся добичи і є готові до мирових переговорів без жадного відступленя територій, або военної контрабанди.

Росія зрікаєть ся всяких намірів розширеня своїх територій.

ПЕТРОГРАД. (ПТА.) Міністер справедливости Керенскій, представник демократії в провізоричнім правительстві виголосив бесіду на загальних зборах делегатів жовнірів. Сказав, що хоче покласти край чуткам, розсіваним деякими кругами, які старають ся викликати незгоду і недовіре між ним і російською демократією дорогою розголошуваня злобних чуток, мов би він не був досить суворий супроти приклонників бувшого царя. Керенський сказав між иншими: Коли я не велїв увязнити вел. кн. Дмитра Павловича, то зробив се тому, що він був душею заговору на Распутіна.— Коли я не увязнив ген. Іванова, який старав ся рушити з військом на Петроград, щоб вдусити там революцію, то зробив я се тому, що генерал є старий і недужий і вязниця булаб його убила. — Що до вязнїв в Царськім Селї, то я відвідав їх, щоби сказати вам, що вони обіцяли мені, що будуть слухати тільки моїх приказів — Крім сього і мандантом в Царськім Селї є мій приятель, якому вповні вірю.—Не уступлю з мого становища доки не буду певний, що одиноким політичним устроєм Росії є демократична республика, бо при їй рівночасно як представник демократії заміняю в правительстві. Небавом оголосить правительство, що Росія зрікаєть ся всяких намірів розширеня своїх територій, але буде до останку боронити добутої свободи.

Петроградська агенція завважує, що ся бесіда зробила на присутних дуже велике враженє.

— Зібрані урядили Керенському овацію і одноголосно висказали йому своє довірє.

Війна до побідного кінця!

ПЕТРОГРАД. (ПТА.) Конгрес партії народної свободи (кадетів) ухвалив на нарадах над заграничною політикою провізоричного правительства резолюцію, в якій висказує повне довірє до заграничної політики правительства, яке основуєть ся на вірности союзам. Конгрес апелює до цілої Росії, щоб злучила ся довкола правительства і улекшила йому дальше ведене війни аж до побіди і тривалого мира, який запевнить свободу народів і побіду демократії.

Англія невдоволена із розвитку подій.

КОПЕНГАГА. (Ткб.) Російський дневник „День" пише, що англійське правительство дало до пізнання новому російському правительству, що не є вдоволене із способу, в який розвивають ся політичні відносини в Росії, передовсім з усуненя царя Миколи. Інструкції Буханана перед революцією звучали в тім дусі, що мав він підпирати ліберальні партії тільки в їх боротьбі з істнуючим правительством. Повалене династії і утворена республики не відповідало бажанням Англії. Буханан сам висказав своє невдоволене ізза сього, що російські ліберали при своїх останніх запорядженях не питали ся його о раду.

„Спеціяльна" російська армія.

БЕРН. (Ткб.) До дневника „Temps" доносять з Петрограду: В Росії повстала т. зв. „спеціяльна армія", яка находить ся вже на фронтах. Посол Єфремов заявив в імени представників сеї спеціяльної армії, що вона зложила присягу провізоричному правительству, що буде його боронити проти всяких впливів, звідки вони й виходили би. Колиб відносини між провізоричним правительством і иншими партіями заострили ся, то ся спеціяльна армія стане по стороні правительства й Думи. Представники робітників петроградських в баталіонах зложили подібну заяву.

Фінляндський сойм.

АМСТЕРДАМ (Ткб.) До „Allgemeen Handelsblad" доносять з Петрограду: Фінляндський сойм зібрав ся знов по довшій перерві. Президентом вибрано соціяліста Манкеса.

Війна з Америкою.

Америка ще в січни приготовлювала ся до війни.

БЕРЛІН. (Ткб.) З донесень американських дневників з січня показуєть ся, що Америка вже в січни почала приготовлювати ся до війни.

Болгарія зриває зносини з Америкою.

ЛЬОНДОН. (Б. Райт.) Дневники довідують ся з Вашінгтону, що Болгарія зірвала дипльоматичні зносини із Злученими Державами.

Невтральність Еспанії.

МАДРИТ. (Ткб.) Урядовий дневник оголошує декларацію невтральности Еспанії в німецько-американській війні.

Конфіската австро-угорських кораблів.

НЮ ЙОРК. (Б. Райт.) Власти сконфіскували всї австрійські і угорські пароплави, що находили ся в американських портах.

НА ВОЛИНСЬКІ ШКОЛИ.

„Пяткова система".

На необхідну потребу удержаня 25 українських шкіл на Волині, які супроти останніх подій тим дорожші і важнійші для української справи, конечні як найскорші і найобильнійші жертви

Др Осип Ковшевич полева почта 380 100 К. — Генерал-авдитор З. Павлюх 100 К (Ділo): пп. радників двору Антона Дольницького, Йосифа Карановича і Маркиля Фединського усї у Відни. — Бобешко Стефан Східниця (акм. Просвіта) 60 К. — Наталія Михайлович 5 К (Дн.): Олю Угрин Львів, Маню Колянковську Батятичі, Ірину Крайчиківну Будинин, Маню Глодзінську Руда, Янцю Кубриновичівну Добротвір. — Зофія Підсонська Белзець 10 К (Дн.): Анну Тарнавську Підлисе, Геню Скоморовську Демня, Віктора Тарнавського Укр. Сїч. Стр пол. Богдана Купчинського Підлисе. — Іван Гошовський ц. к. комісар скарбу в Долині 10 К (Дн.): п. Миколу Твоpидла комісаря рільничого в Долині і п. Івана Коровецького ц. к. судію в Долині. — Двюсьо Гоцкий 2 К: Ст. Шумську, Миколу Двуліта, Ст. Наконечну, Мар. Дуба і Славка Гоцкого з Дворець; Ксеня Ш. 2 К: Настю Галушку, Андр. Мадая. Настю Коваль, Марію Галушку; Петро Гоцкий 10 К: Сид. Хотинецьку, Н. Наконечну, Кадиновську з Ришкової волі, Федоровичеву з Губич. — Володимир Мриглоцький у Львові 5 К (Дн.): пп. радника скарбу Івана Журяковського, концепіста скарбу Емеліяна Труша, ревідента скарбу Гілярого Медведя, офіціялів податкових Евгена Літинського і Володимира Мушинського всїх у Львові. — Д-р Геринович 10 корон (Дн.): надпор. Володимира Гусаковського, пор. Володимира Секунду, пор. Світлика, поручника Голинського і фельдкурата Дїдуника усїх з 30 п. п.

— Наталія Добрянська 10 К (Діло): Меланю Мартинович Залуж, О. Виковичеву Вільхівці коло Сянока, Марію Мельник Нанова коло Хирова, Е. Мельника Требча коло Сянока, Йоанну Мисик Ванькова. —

ВІСТКИ.

Середа, 11. цвітня 1917.

Нині: греко-кат.: Марка еписк. — римо-кат.: Льва п. р.

Завтра: греко-кат.: Вел. Четвер — римо-кат. Юлія п.

Чеки на фонд імтр. Андрея гр. Шептицького повішле Комітет зараз по святах, як прилогу до українських часописий.

Вступайте в члени „Споживно-господарської Спілки" (Укр. Молочарня), Консумційного Товариства, зареєстр. з обмеженою порукою у Львові. Удїл 10 корон, вписове 1 корона. Гроші слати на адресу: „Краєвий Союз кредитовий", Ринок 10. на вкладкову книжку ч. 2591 або Товариство взаїмного кредиту „Дністер", вкладкова книжка ч. 7106. — Управа. 236 3—3

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ
з дня 10. цвітня 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ.

Не стало ся нїчого особливого.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Не стало ся нїчого особливого.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ.

На південь від озера Охріди наші підїзди привели кількох Французів з неприятельських ровів.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гефер.

З НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ
з дня 10. цвітня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наслїдника престола Руппрехта: Битва під Арра триває дальше. По кількадневнім обстрілюваню огнем сильної артилерії і великого числа метавок мін Англійцї вчера рано після сильного скріпленя огня вдарили на ширині 20 км. на наші лінії. В завзятій боротьбі повело ся їм вдерти ся до наших становищ, на шляхах, що виходять лучами з Арра, прорвати нашого фронту не вспіли. В завзятій обороні проти переваги дві наші дивізії понесли значні втрати.

На південний схід від Іперн наші відділи дійшли аж за третю англійську лінію, розсадили окопи і вернули з якими 50 бранцями та 7 машиновими крісами і метавками мін.

Група військ нїмецького наступника престола: Французький наступ під Ляффо (на північний схід від Соассон) зломано нашим огнем. Вздовж Ени і під Ремс від полудня боєва діяльність артилерії була дуже значна.

В західній Шампанії по обох сторонах Пресн наступи стеж дали нам 36 французьких бранців.

Армія генерала-поручника кн. Альбрехта Віртемберського: Не стали ся нїчого нового.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ

При середнім огни і малій дїяльности в области перед становищами положене не змінило ся.

Македонський фронт: Нїчого нового.

Перший кватирмайстер ген. Людендорф.

Оголошеня.

Господині •• глядає на село священик. Вимоги ведене хатнього господарства і доглядане хорого. Зголошеня **особисті** у хор. В. Щуровського, вул. Петра Скарги ч. 2а, а **письменні** о. І. Щуровський, Стинава нижна п. Любінці коло Стрия. 242 1—3

- ЖУРНАЛІ - - - КРОЇ - - -
ВЕСНЯНІ, ЛІТНІ
постійно на складї в фірми
Р. ЛЯНДАУ
Львів, ул. Чарнецького з. 237 2—2

Стару адресу при зміні на нову конче подавайте. Адміністрація „Діла".

Програми торжественного обходу роковин битви на **МАКІВЦІ** 1915. 29—4, 30—4, 1—5.
Цвяхи і стрілецький щит висилає на жадане безплатно ВАСИЛЬ СІДЕЛЬНИК в Лаврикові почта Добрусин.
220 5 5

ДУЖЕ ВАЖНЕ! Хто хоче без учителя научити ся по нїмецьки, нехай замовить собі сейчас
Українсько-нїмецький САМОУЧОК
укладу О. СОЛТИСА (3-е виданнє). Ціна 1 К 40 с. з почтовою оплатою 1 К 60 с. (10 штут 13 К 80 с. 25 штук 30 К 80 с. вже оплачено). Висилає ся лише за готівку. Замовленя і гроші прошу прислати на адресу: 2 7—10
А. ОКПИШ, Львів, вул. Надецька ч. 4.
УВАГА: Сей самоучок уложений після випробований вже способу научаня! Важне і для учителів удїляючих початків нїмецької мови, як також учеників приготовляючих ся до вступних іспитів.
70 4—10

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ
в ПЕРЕМИШЛІ
вулиця Косцюшки ч. 3.
Приймає і виплачує щадничі вкладки щоденно вгодинах урядових. Вкладки опроцентовує на 4%, починаючи вже від слїдуючого дня по дни вложеня аж до послїдного дня перед днем відобраня.
ВКЛАДКИ в „Руській Щадниці" можна вкладати особисто в касї товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової ощадниці, які Дирекція Щадниці на жадане безплатно достарчає, і в філіях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щадниці".
Удїляє позичок: а) гіпотечних платних сторічними амортизаційними ратами на протяг від 10—45 після вибору позичаючого; б) на льомбарди ефектів, і на ескомт векслїв. Справи позичок вигоджуєсь можливо скоро.
Посередничить у виєднуваню позичок в Гал. Воєннім Заведеню кредитовім в Кракові.
Всяких інформацій і друків удїляє канцелярія „Руської Щадниці" ул. Косцюшка. Народний Дім, І. пов. щоденно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. крові неділь і українських свят.
Після § 14. устава „Руської Щадниці", затвердженого через н. к. міністерство внутрішних справ вкладки в товаристві „Руська Щадниця" в Перемишлї надають ся до льокації пупілярних, фондаційних і т. п. капіталів, має отже „Руська Щадниця" пупілярну обезпеку. III. 29—?

Голоду і дорожні не буде, коли кождий кусник землї обсіяте яриновим насїнем. Всї свіжі
насїня поручає **І. БОРИС**
ПЕРЕМИШЛЬ. 202 7—10

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч 85 (9.337) Львів, четвер 12. цвітня (30 марта ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАНЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Касове прот. годин. 10.—12.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 26.

Руковісія редакція на квартир.

ПЕРЕДПЛАТА в Австро-Угорщині: місячно . . . 2·50 К. чвертьрічно . . . 8— „ піврічно . . . 15— „ цілорічно . . . 30— „

у Львові (без доставки): місячно . . . 2·00 К. чвертьрічно . . . 7— „ піврічно . . . 13— „ цілорічно . . . 26— „

За зміну адреси платить по 10 г.

Ціна оголошень: Стрічка петитом, найменше 40, в окремих числах 60, з реклямної части 1 К. Повторювані оголошення по ціні і пів. Найменше оплата 1 К. Оголошення за текстом . . . Заяві приймає контора у Львові 10 г. на провінції 20 г.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Війна і переговори про мир.

Львів, 11. цвітня.

Говорячи вчора про реєстр вимог, які ставить до будучого мира, а властиво до переговорів про мир, російський міністер заграничних справ, Мілюков, мав згадки як річ дуже можливу, хоч і не певну, що маємо в сім реєстрі діло з bluff-ом, обчисленим не на реалізацію, а на оголомшенє противника.

Якби сей вдогад мав бути правдивий, то в заяві Мілюкова і вставці в заяві цілого антанту про мир мали-би ми відсвіженє старої тактики воєнно дипльоматичної — так часто уживаної перед вступленєм у мирові переговори. Кілька історичних споминів зобразить се наглядно.

Справі сій присвячена історично-політична розвідка чільного німецького соц.-дем. історика і публіциста д ра Мерінга в берлінській „Neue Zeit". Автор розвідки обговорює мирові предложенія осередних держав, оцінюючи їх инакше, як соціяльно демократична більшість. Між иншим вважає Мерінг хибним погляд, немов то Німеччина по відкиненю мирових предложень веде тільки оборонну війну.

„І найсвавільнійший побідник — пише Мерінг — може так само поставити мирове предложенє, як його невинна жертва може бути приневолена відкинути пропозицію". Ось так в р. 1807 Наполеон по битві під Ілавою заявив готовість заключити мир з пруським королем під догідними услівями, та Фридрих Вільгельм III не приняв того предложеня; проте ніхто тоді не доказував, що противники поміняли ся ролями та що пруський король тепер веде агресивну війну, а Наполеон тільки боронить ся. По битві під Седаном Франція хотіла мирити ся з Німеччиною за ціну воєнної контрибуції, та Бісмарк відкинув таке предложенє; без сумніву дальша війна Німеччини була війною для добичі, а не для оборони.

Відповідь антанту на погляд Мерінга се блюф, який повинен осередні держави застави ти до дальших мирових заходів. Такий сам погляд виказує німецький консерватист Дельдріс у видавництві „Preussische Jahrbücher". Коли ведучий війну не в силї приневолити противника до мира, а бажає з ним помирити ся, то мирове предложенє, яке має стати успішним, повинно відповідати отсим вимогам: не торкати питаня, хто викликав війну, не рішати питаня, хто побідив, і подавати конкретні услівя. Коли в марті 1813 р. пруський король виповів Наполеонови війну серед обставин, які Наполеон мусів вважати „підступними", Наполеон відніс дві великі побіди і предложив мир, який опісля уважав своєю політичною похибкою. Та тоді для вдержаня своєї сили Наполеон конче потребував мира і знав він, що не треба противникови робити закидів з приводу виповіджења війни, ні грозити йому на будуче, бо се не довело-би до бажаного успіху.

Є також звичайним явищем в історії, що мирові переговори ведуть ся підчас війни, та мирові предложеня мають в собі ріжні закриті наміри. Віденний мир з 1813 р. був заключений саме з такими закритими намірами.

Опісля обговорює Мерінг надмірні мирові услівя антанту та приходить до висновку, що надмірність є проявом і наслідком великих суперечностий між поодинокими союзниками. Тому, що їх домаганя суперечні одні другим, тому їх закрито загальними фразами.

Відомо теж, що між союзниками звичайно приходить до спорів. Саме питанє, до якої міри треба противника побороти, може стати приводом розлому союза. Ось так в р. 1741 Прусія і Франція звязали ся союзом проти Австрії; Прусія хотіла тільки взяти Шлезк, а не ослабити Австрію і дійсно одержавши Шлезк, заключила мир з Австрією, не дбаючи про те, що французька армія була в прикрім положеню. Чим більше союзників, тим труднійше питанє розділу добутків. Приміром того є віденський конґрес з 1814 р., коли Англія і Австрія заключили з побитою недавно Францією союз проти Прусії і Росії і тільки швидкий поворот Наполеона з Ельби погодив нових неприятелів.

Після відповіди антанту деякі німецькі політичні круги бажали, щоби на блюф антанту осередні держави відповіли теж блюфом. Які є наслідки такого взаїмного обдурювання, доказує се історія семилітної війни. Війна ся тягла ся вже три роки і безнастанні переговори мали вкінци довести до конґресу. Король Фридрих пруський програв саме три великі битви під Колїном, Гохкірхен і Кунерсдорфом, стояв на передодні двох програних битв під Максен і Ляндсгут, жив тоді—як писав про себе—немов „жид, вічний скиталець", а проте поставив домаганє відступленя великих областий та заявив, що найгірший був би мир на основі „status quo ante". Пруський міністер Фінкенштайн перелякав ся тих домагань свого короля; та дворянин короля Айхель пише до міністра: „Не дай ся і ти задурити; король буде вдоволений, коли приверне ся „status quo ante". І Кавниц, міністер Австрії, виступив з такими блофами, хоч Австрія була фінансово зовсім вичерпана. Він теж поставив неможливі до сповненя територіяльні домаганя і вдавав, що найгірший був би мир на основі „status quo ante".

З того приводу мировий конґрес розбив ся і прийшли ще дальші три роки війни. Франція і Росія перестали воювати, а Прусія і Австрія вели дальше війну аж до обезсиленя і не могли вже більше виступати з блюфами. Тоді до мира прийшло дуже скоро. При переговорах не було навіть міністрів, тільки з австрійського боку звичайний радник двора, а з пруського звичайний легаційний радник. Мир заключено дуже скоро на основі „status quo ante", який Фридрих і Кавниц вважали тому три роки буцім-то найгірším висліром війни.

В оборонї української Волинї

Відень, 10. цвітня 1917

З ініціятиви Союза визволеня України відбула ся вчера й нині нарада про справи, звязані з українським населенєм і українською пропаґандою на Волинї. В нараді взяли участь представники Української Парляментарної Репрезентації, Загальної Української Ради, Бойової Управи і Союза визволеня України. Рішено перше всего виготовити короткий меморіял в справі адміністрації Волинї, українського шкільництва і діяльности комісаріятів УСС. на Волинї і предложити його начальній команді армії. Далї рішено виготовити докладне представленє про стан української справи на Волинї і предложити компетентним центральним властям.

Зірваннє дипльоматичних зносин між Німеччиною і Бравилією?

„Frankfurter Zeitung" доносить з Парижа: Агенція Аваса довідуєть ся з півурядового жерела, що треба сподівати ся зірваня дипльоматичних зносин між Німеччиною і Бразилією. В Сан Паольо відбули ся маніфестації за антантом.

Найбільшому Громадянинови Галицької України!

Складки на портрет ІВАНА ФРАНКА треба посилати на книжочку щадн. Краєвого Союза Кредитового у Львові ч. 4.000.

За перебудову Австрії.

Львів, 11. цвітня 1917.

„Vorwärts" містить інтересну статю п. з. „Боротьба за нову Австрію", в якій вказує на те, що ще ніякий державний муж не обняв теки заграничних справ в Австрії в таких відносинах як гр. Чернін. Він може свої погляди висказувати тільки у вигляді розмов з дневникарями.

Німецькі радикали — мовляв — хотять скористати з того, що парлямент не радить і перевести при помочи § 14 накинене німецької мови як урядової, відокремленє Галичини і поділ чеського королівства.

Відокремленє Галичини є дуже трудне до переведеня, бо неможна означити границь Галичини, ні відношеня її до будучого польського Королівства.

„Vorwärts" запримічає, що дорога німецьких націоналістів в Австрії небезпечна та що за перебудову Австрії мусять взяти ся демократи разом з соціалістами і всіми австрійськими Славянами.

Англія бажає російських областий?

ЛЬОНДОН. (Райтер). Як доносять з Гапаранди поширюють ся в Росії чутки про переговори Англії з російським правительством про відступленє Англії деяких північно-російських областий, між ними і тих, що заняті тепер Німеччиною. Англія домагаєть ся запоруки, що Росія доложить всїх сил, щоби ті области вимаволити.

Хто стане міністром війни?

„Pester Lloyd" доносить в депеші з Відня: В тутешних політичних кругах уважають кандидатами на уряд австро-угорського міністра війни генерала Бардольфа, бувшого управителя військової канцелярії убитого архикнязя Франца Фердинанда, генерала інфантерії Авфенберґа, бувшого міністра війни і генерала полковника Газая, бувшого міністра гонведів. Газай став би міністром війни лиш тоді, коли уступив би з уряду спільного міністра скарбу бар. Бурян, бо инакше два Угри були би спільними міністрами. Управителем міністерства війни є полевий маршал поручник Шляєр.

Росія предкладає Туреччинї переговори.

Львів, 11. цвітня 1917.

Берлінські газети доносять з Парижа: Російський міністер заграничних справ Мілюков заявив підчас розмови з дневникарями, що Росія вислала до Туреччини необовязуючий запит про питанє Дарданелів і справу Вірменії.

Смерть і похорони сотника

Нам пишуть:

Рано, десь коло 10 ої години стояв сотник на горі, веселий і усміхнений, як все. Стояв тут вже довший час, бо хотів оглянути діланє нашої артилерії, яка мала десь около 10·30 острілювати ворожі становища.

Артилерія стріляла може якої пів години. Сотник зійшов опісля до колиби хор. Каратницького і оба разом обговорювали вражіня з наступу Москалів в січни. Около пів до 1-ої пішов сотник до своєї колиби, яка лежала на лівім крилї становища, обсадженого нашою сотнею. При відході просив сотник хор. Каратницького, щоби сей зайшов до него пополудни на місце, де будуєть ся для сотника нова колиба. Сотник працював також особисто коло неї а хор. Каратницький з хор. Гр. Голинським мали йому помочи. Хорунжі обіцяли прийти око-

до пів до 2 ої. По 1 ій зачала артилерія знов стріляти. Оба хорунжі пустили ся йти в напрямі колиби сотника, коли почули за своєю колибою гук вибуху. Оба кинули ся туди. Їм на встріч надбіг стрілець:

— Пане хорунжий — каже до Каратницького — нема вже пана сотника.

Виглядало се на жарт. Але стрілець додав:

— Пан сотник і стрілець один убиті.

— Де?

— От тепер як раз, сотник робив коло своєї буди. Граната вибухла два кроки від него і забила обох на місци. Його і стрільця Водославського.

Хорунжі побігли на вказане місце. Їх очам представив ся сумний вид. Сотник лежав під смерекою. Лице окровавлене, кров сканула з него на землю.

Дістав відломком гранати в голову, так що задна часть чашки відорвана. Другий кусник гранати пробив бючку (шлягадер). Смерть наступила в одну мить.

Два кроки від него лежав з розкиненими руками стрілець Олекса Водославський з чети хор. Каратницького. Лице також окрите кровю. Кусник лівої руки, до половини передрамени відірваний зовсім, лежав на яких два кроки від него.

Трупи на земли, довкола них зійшли ся стрільці з відкритими головами і блідими лицями. В оці світила слеза. Неодин з них воював з сотником від початку війни дотепер.

Хорунжі Каратницький і Голинський вратували ся від смерти лише через се, що ще не зайшли були до сотника, щоби помагати в будові колиби.

Санітети забрали оба трупи в долину до санітетного заведеня бригади. Приказництво над сотнею обняв найстарший степенем хорунжий Онофер Іванович.

На представлене хор. Каратницького узгляднив комендант відділу майор фон Русс звичай українського легіону, що стрільців і офіцирів ховають не на кладовищи але на горбку або при дорозі на виднім місци. Хор. Каратницький винайшов місце і постарав ся в команді бригади о людий до викопаня гробів і витесаня соснового хреста, високого 6 метрів. Постарав ся також, що за згодою майора фон Русса і команди бригади відбув ся похорон більше торжественно. В поли ховають ся поляглих звичайно без ніякої паради.

На тих приготованих зійшов цілий день 24. марта. Дня 25. марта о 10 ій годині рано розпочав ся похоронтий обряд. Взяли в нім участь комендант нашої бригади оберстл. Г., комендант бригади артилерії оберстл. Г, капітан ген. штабу Б., майор фон Русс і около 20 офіцирів.

На однім містку уставлено обі домовини. В головах станув рим.-кат. священик гр.-католицького не було), на ліво від него комендант чети хор. Р. Каратницький. За ними чета стрільців в празничнім виряді. На дорозі уставили ся прочі офіцири.

По відправленю молитов рушив похід до гробів.

На самім переді ступала почетна чета стрільців під проводом хорунжого Р. Каратницького як одинокого легіонового офіцира з сотні. За четою ступав священик, відтак обі трумни, несені стрільцями. За трумнами оба команданти бригад, майор фон Русс, і прочі офіцири.

Похід ступав поважним кроком. Коло гробів відспівали стрільці „Вічная память", священик відправив молебень і на даний знак спущено трумни на шнурах в гріб.

Стрільці заспівали тепер: „Ще не вмерла Україна". Всі офіцири підходили до гробів, кидали по грудці землі і складали на руки Р. Каратницького вирази співчутя для українського легіону. Розійшли ся.

Стрільці засипали гроби і поставили хрест. Хрест з нетесаних соснових бальків, з білою таблицею, виднієе вже здалека. На деревляній тимчасовій таблиці хемічним олівцем виведений напись: „Тут спить і мріе про красшу долю України д-р Омелян Левицький, сотник Українських Січових Стрільців. Ур. 1875. Погиб 23. III. 1917. Земля йому пером".

Українська Боєва Управа постараеть ся без сумніву о металеву, гарно викінчену таблицю, яка небавом прийде в місце тої деревляної. А деревляна перейде на спомин до стрілецького музею.

Е. Арат.

НОВИНКИ.

Львів, 11 цвітня 1917.

— **„Поет України".** Під таким заголовком пише в оглядї літературних видавництв „Berliner Tageblatt у" німецький критик про книжку Альфреда Єнзена „Тарас Шевченко": „Альфред Єнзен, Швед, видав студію про Шевченка. Юлія Вірґінія познакомила нас з писанями Шевченка своїми перекладами. Було би даремним трудом заходити ся задля того, щоби його твори стали загально читаними в Німеччині. Його талант специфічно національний а музики його ритмів не вспіе передати ніякий переклад. Єнзен дае нам добрий і вірний образ поетової творчости. Та Шевченко для нас зовсім чужий. Коли він нас займае то тільки з приводу своєї судьби, яка так само трагічна, як доля його гнобленого народу".

— **Комітет для повитаня Митрополита Шептицького** у Львові просить всі місцеві комітети, комітети, котрі завязано з тої нагоди в місцевостях, положених здовж залізничої лінії Відень—Львів, о скоре подане своєї програми і заходів в тій справі, а то в цілі навязаня порозуміня. Де ще нема такого комітету, просимо безпроволочно його завязати. — Д р С. Федак, голова львівського комітету у Львові, „Дністер", вул. Руська ч. 20.

— **Чеки на фонд митр. Андрея гр. Шептицького** розішле Комітет зараз по святах, як прилогу до українських часописий. Притім простуємо, що жертви треба присилати під адресою: Товариство „Дністер" вкладкова книжочка ч. 10.300, а ні як мильно подано було 10.000.

— **Вписи у львівськім університеті в літнім** семестрі в нормальним реченци відбувати ся будуть в часі від 12—26. цвітня 1917 р. Всіх Українців (ок), що будуть вписувати ся на університет, просить ся в цілі евіденції зголосити ся до „Акад. Громади" вул. Панська 11а, II пов. в часі між год. 11—12 перед полуднем. Всіх членів „Акад. Громади", присутних у Львові, особливо членів Виділу і їх заступників просить ся прибути в пятницю о год. 6 по-полудни. — Виділ.

— **Портрет Ексц. брата Митрополита,** коменданта польських легіонів, звертає на себе увагу цілої варшавської преси. Артист маляр Фалат виставив його на „Wystaw-i Legionow-ій" в товаристві Заохоти Штук Красних, яка тепер відкрита у Варшаві. В ілюстрованих польських часописях знаходимо репродукції сього образу: жовнірська постать (стрункійша від постаті Ексц. Митрополита), з фантазійно заложеною шапочкою польського легіоніста, зі стяжкою пруського хреста на грудях. Крім портрету гр. Шептицького виставлено ще портрети инших польських комендантів (Пілсудського, Бербецького, Галлєра, Сікорського) — всі кисти Фалата.

— **Марійське Товариство Пань у Львові** уряди ло в Цвітну Неділю збірку на виселенців в львівських церквах і зібрало при сій нагоді в церкві св. Юра 65 К 14 с., у оо. Василян 91 К 03 с., в церкві Преображенській (половина збірки) 55 К, в церкві св. Петра і Павла 42 К 92 с., в церкві Семинарській 6 К, разом 206 К 09 с. Управа Товариства складае щиру подяку Впр. оо. Парохам церков: св. Юра, св. Петра і Павла, Преображенської, Впр. Ігуменатови оо. Василян, Впр. Ректоратови Духовної Семинарії за ласкавий дозвіл уряджения збірки як і тим Впр. Отцям, що зволили самі потрудитись і помочи нам в збірці. — Управа.

— **Втрати італійського офіцирського корпуса.** З военної пресової кватири доносять: Після обчислень приватної статистики Італійці втратили в убитих від початку війни 13 генералів, 130 полковників і підполковників, 280 майорів, 114 капітанів, 998 поручників і 3.569 підпоручників.

— **Відзначення.** Петро Гнатів, кадет-аспірант п. п., відзначений срібним хрестом заслуги на стяжці медаля хоробрости „за ратоване засипаних лявіною з великим нараженем свого житя".

— **Напудровані сільські дівчата.** Краківський кореспондент „Warszawsk ого Kurjer a" зображуючи житє теперішного Кракова пише: „Часто тепер бачить ся сільську куму, яка купуе найдорожші полотна на біле та вбирае його коронками, яких не стидала ся би ніяка „дама". Від властителів аптик довідаетесь, що сільські дівчата є найліпшими покупнями на парфуми і косметичні предмети. Перед кількома днями оповідав один обшарник з під Кракова, що їдучи в торговий день до міста, стрінув на дорозі громаду дівчат, що вертали з міста, несучи в ощадности свої черевики в руках. Дві з них визначали ся незвичайною, як на сільські жінки

5

Ю. СТРИЖАВСЬКИЙ.

ПІД КРИЛАМИ ЦЕРКОВ.

Волинь заступає другий зять, довгокосий і довгобородий протоєрей Павич з Заполочі, з під Заславля. Евген Маркович, Рая, Галя, Вольо та инша молодь, — є її і з Київщини і з Поділля — десь на „співці": завтра, в день святкування ювилею, мають співати, гуртом портесну Службу Божу, а старий Павич з Чернецьким та третім зятьом, заступником Київщини, о. Харитоном Терлецьким з Вчорайшого, жартуючи радять ся про те, якби то завтра, як будуть соборно правити Службу Божу, не переплутати архиєреів „на великому вході".

Я свого митрополита добре памятати му,— скаржить ся о. Харитін; — задивив ся на оцього Миколая, святителя авратинського, та й собі втяв коси... а єй — Бо, втяв був, геть по самі вуха; коли читаю в „епархияльних", високопреосвященійший їдуть по ревізії, і моє Вчорайше стоїть в маршруті! Бідна моя головко...

Стрижена! регочеть ся Павич...

Алеж бо ви, Харитоне Кіндратовичу, та недогадливі; булоб обголити геть голову та був би лисий, — додає отець Кость.

Еге, лисий... Як приїхав до Вчорайшого владика...

То ви з того часу почали лисіти, — не вгавав отець Кость.

Дужий, невимушений сміх отців, що зустріли ся по десятьох, двацятьох роках розлуки, розлягав ся під „дубом мамврійським" широкогилястим оріхом — альтанкою, справжньою оздобою дідуньового саду і літнім салоном дубиновецької плебанії.

Тим часом паламар Автанас вдарив у всї дзвони...

Бам! в ночі, — в ночі — в ночі... бам! в ночі — в ночі — в ночі — в ночі, бам!

Та й дзвонять же в вас, на Поділлю, комедно!

А от — як у мене, в Прірві, це ще не біда, пояснюе о. Кость — то просто: дрянь! дрянь! дрянь! Та й жий, попе, як знаеш: вдягай попадю, годуй дітий, приймай благочинного, не забувай і на консисторії... А куди то так Бог провадить, Іване? До консисторії, батюшко. Сіе єсть: до кишені, попе. А той тобі над самісенькою головою: дрянь! дрянь! Таке є лихо!

Тим часом до „дуба мамврійського" тихою ходою наближали ся дідунь і місцевий отець благочинний, виряжений епархіяльним епископом, яко заступник його підчас ювилейного святкування.

Це було знаком, що час, припинивши веселу розмову, вдягнути кереї й подати ся до церкви на вечірню.

А що, отець благочинний, жартовливо — офіціяльним тоном звернув ся отець Кость до сивого, аж жовтого старочо: як вволите завтра Службу Божу, соборно чи самотужки?

Дехто обернув ся, ніби зриваючи листочок орішини, инший почав старанно гладити бороду з низу до гори, заслоняючи нею лице а молодь, Харитоненко, отець Лев та ще один молодий свояк, раптом вскочили в кущі і там душили ся від стриманого реготу. Дідунь, що був людиною старої школи відношеня до уряду благочинницького, аж руки опустив; і тож видумаэ не знати що й навіщо отой Кость неприкаянний!

Але справу поладнав сам благочинний.

Хм, хм... Я вже отче Константине, лишуся за погонича, от ви йдіть зараз, правте вечірню, завтра на Службі Божій прошу стати соборно всіх, які є, священиків. Отець Кость уклонив ся благочинному (рівне як патики, неслухняне волося його звисло йому геть на лице) й подав ся до хати, щоб прибравши ся йти до церкви; йдучи, він миттю обернув ся, показав присутнім влучну міну, — старий, мовляв, аж порохно сиплеть ся, — й щез. Благочинний, звичайно, того не бачив; це стало ся поза його спиною; але по тому, як отці знов стали гладити свої бороди з низу до гори, мусів догадати ся, що отець Кость вже віддячив йому за той наказ виконати ниньки обовязки найменшого священика.

Побесідувавши трохи про те, про се, звичайно, як свої при чужому, отці й собі подали ся до хати, а незабаром, в ріжнобарвних кереях, золотих хрестах та камилавках, гуртом вийшли на вулицю, простуючи до церкви.

Бам, в ночі — в ночі — в ночі — в ночі, бам! в ночі — в ночі — в ночі — в ночі, бам!.. видзвонював Автанас, глибоко зворушений тим невиданим в Дубинівцях видовищем.

Ба!... дивували ся дубинівчани.

Любелей, нічаво ні поділаіш! — пояснював авратинівський фурман, дід Павло; ми, слишмалий, з вашим атец — батюшкой товариші, акурят я у Веньгрію, брасцільванію йшол на осмиреніе сопостатов, а батюшка на священника. За государа іщо, за Николая Павловича. Ну, тєперичка, значить, батюшка по старості лєт производить ся на преосвященого. Титуя — єго високопреподобіе. Єго і єсть любілей, понял?

бляїдістю. Підїхавши близше, переконав ся, що лиця у дівчат покриті білою блекотою і пудром. Сільські діти бавлять ся забавками по кількананайцять корон і сільські матері таких забавок не купують...“

† ЛЯГЛИ ГОЛОВАШИ

Осип Ходачок з Самбора, ц. к. хорунжий при 33 п. кр. обор. упав з кінцем марта

† ПОМЕРЛИ:

О. Петро Білинський, поч. совітник митр. консисторії і парох Зарваниці, зарваницького деканату помер в цоловині грудня 1916 р. в Підгайцях у 68 році житя, а 40 ім священства. Покійний був даровитим проповідником і видав печатно свої „Проповіди празничні і недільні“, як також „Науки о 10 заповідях Божих“. По цїлковитім знищеню Зарваниці, через яку саме переходила боєва лінія покійний переніс ся до Підгаєць, де і помер. Тіло його похоронено в Зарваници. В. й. п.!

АДРЕСА: Hauptkasse der Zentralleitung der Ukrainischen Legion WIEN, VIII. LEDERERGASSE
ЧЕКОВЕ-КОНТО: 12.250
ПРОСИМО НА СЮ АДРЕСУ СЛАТИ ЛИСТИ І ДАТКИ НА СТРІЛЕЦЬКІ ЦІЛИ.

Як відбудувати ся дешево.

Під титулом „Wie baut man für's halbe Geld“ появила ся книжка Курта Адлєра, в якій автор обговорює фахово один зі способів ставленя господарських і мешкальних домів. На ту справу хочемо звернути увагу безпосередно інтересованих кругів. Бажати би треба, щоби сею темою заняв ся загал рільників, а з окрема фахові круги покликані до співдїяльности при відбудові краю.

В наведеній брошурі обговорений спосіб будованя домів з глини. Завдяки добуткам техніки можна з глини виставити будинки, які можуть відповісти всяким сучасним вимогам так під практичним, як і естетичним оглядом. При тім важне се, що кошти будови таких будинків незвичайно низькі. Після виводів автора можна при корисних услівях обнизити кошти виставленя стїн о 70 проц. у відношеню до коштів мурів. В той спосіб збудовані доми можуть бути дуже тривкі.

Стїни будинків виконуєть ся з глини скомбінованої з дротяною сїткою. Не є се однак глина, якої на пр. уживаєть ся до виробу цегли. Автор називає її „Lehm Toon oder Kleinboden“, се буде отже земля з відповідною домішкою глини, з якої втовкаєть ся на сухо, безпосередно на стїнах дому верстви 30 цм. високі, обведені дротяною сїткою. Грубість такої стїни відповідає менше більше грубости мурів з цегли. Окрім глини треба до виконаня таких стїн $^1/_8$ части віску, якого уживаєть ся до мурів з цегли та трохи цементу для скріпленя бетоном дротяної сїтки. До вимурованя коминів конче потрібна цегла. Такі стїни видержують огонь.

Кошти стїн, виконаних в той спосіб, обнижують ся о 40 до 70 прц. у відношеню до коштів звичайних мурів. Вони зависимі від віддаленя, з якого довозить ся глина. Є вони отже найнижші, коли глина є на місци, на будівельнім грунті.

Дальше обнижене коштів виставленя стїн спричинене тим, що можна їх виконати майже без кваліфікованих робітників; вистарчить навіть один тільки муляр до більшого будинку. Все те буде мати велике значіне в часї після війни, коли буде мало кваліфікованих сил робучих і тягла.

Так виставлені будинки в зимі будуть теплі, в літї холодні. Стїни з матеріялу зложеного після вказівок автора згаданої на вступі книжки, мають ту висшість над мурованими, що не мають щілин, які лишають ся між цеглами, отже не пропускають так легко ні зимна ні тепла. Будинки такі є сухі, однак треба їх хоронити перед зовнішною вохкістю. В тій цїли треба їх забезпечити від споду ізоляційною верствою, а із зовнішної і внутрішної сторони цементовою виправою. Великі простори в нашім краю мають з огляду на якість своєї землї пригожі услівя для такої системи будови, яку прийнято вже в східній Прусії при відбудові областий знищених війною. По близші інформації треба звертати ся на адресу: Gesellschaft für Kleinkultur in Wiesbaden.

НА ВОЛИНСЬКІ ШКОЛИ.

„Пяткова система“.

На необхідну потребу удержаня 25 українських шкіл на Волині, які супроти останніх подій тим дорожші і важнійші для української справи, конечні як найскорші і найобильнійші жертви

Українці У. Ваоп у 4/58
150 К. — Маруся Поврозникївна 5 К.: Марусю Лїнинську з Перемишля, Занцю Онуферківну з Станиславова, Галюсю Карпаківну з Сокаля, Надзю Головківну з Ванева, Юруся Ковальського з Ванева. — Галюся Поврозникївна 4 К.: Галюсю Дрогомірецьку з Бутин, Марусю Комарницьку з Рави руської — Іванна Захаріясевич Торгановичі 10 К (Діло), — громада Торгановичі пов. Самбір 30 К (трийцять К) (Діло): громади Морозовичі, Ваньовичі, Торчиновичі, Бабину і Береги—всї в повіті самбірськім, — Мінуся Гарухова з Незнанова 5 К (Дн.): Ігнатію Петрушевичеву жену судії, Ольгу Маковееву, Аделю Білевичеву з Похоничної, Маню Глодзїньску з Руди, — Наталія Михайлишинова Великополе 10 К (Дністер): Григорія Михайлишина з Жовкві, Москфу Михайлишин Замочок, о. Омеляна Радзикевича в Вишенці великі, Ірину Маренїн Яворів, Галю Прихиткївну в Верешиці, — Мирослав Раковський Відень 2 К: Нусю Рибачківну Відень, Лїду Луканецьку Львів, Славця Раковського Перемишль, Никольця Кохесу Відень і Боба Рудницького Відень, — Підхор. УСС. Мойсей Іван 5 К.: Збудовську Ольгу Львів, Гуківуу Мелясю Сіхів, Прокопович Надю Березина, Мотюківну Стефу Грозьова, Баричку Ольгу Щирець. — Поручник Ксаревич Омелян 5 К.: поручників: Володимира Сологуба, Ананію Степанова, Клима Шестака, хорунжого Степана Кушнірв всїх з 80 п. п., Терентого Литвина дир. кас. Зад. в Камінцї стр. — Марія Якимовичівна Грибовичі В. 5 К.: Софія Гамерська з Перемишля 5 К.: Софію Ідевич і Павла Гамерського в Самборі, Олену Кульчицьку і Івана Кулиняка в Перемишли, о. Івана Гамерського з Горянки. — Кривомосюк Петро, поручник, полева почта 187, 50 К: надпоручника Цінціруха Ілїю, поручника Райляна Ілїю, поруч. Івановича Івана, поруч. Стасюка В. всїх із 18 куріня пол. стрільців. — Іван Яблонський, Лаврів, перед Інвазією Косиач 5 К.: п. Сенкевича, радника суду в Перемишли, п. Глібовицького, ц. к. лїсничого, Тося Глібовицького також в Перемишли і п. Миколу Бодрука, судю в Дрогобичи. — Теодор Лавецький, оберляйтнант 20 К.: Марійку Гурську в Перемишли, хорунжого Стефана Ілика, под. поч. 295, однор. охоти. Василя Якимовича, k. k Lir. 18, поручника Нестора Яцїва, пол. поч. 295. Катерину Лавецьку, учительку в Старій Соли. — о. Юліян Галькевич, парох в Рожанцї вижній, п. п. Славско 10 К.: о. Мих. Мосору, Сколе, о. Стефана Іваснка, Верчани, Ф. Еміліяна Кордубу, Одексичі, о. Остапа Качмарського, Славсько, о. Ів. Тимцюрака, Дашава. — Евгенія Вендзїлович зі Сквірного 5 К. — Олександра Гірняк Львів 10 К. — Поруч. Іван Будурович і Микола Гарболинський оба при Lir. 36 по 10 К: Михайла Татуха надпор., Петра Зволиського пор., Володимира Грицину пор., Онісіфора Циганюка пор. і Ярослава Глядіч хор. всї Lir. 36. — Зофія Левицька Погірці 5 К (Дн.): Лїну Левицьку з Волї нижної, М. Слонську з Перемишля жену ц. к. полевого курата, Наталію Косоноцьку з Подолець, надпоруч. Ів. Мартинюка пол. поч. 261 і Любку Каранорич з Миколаєва. — Тануся Левицька з Погорець 5 К (Дн.): Данусю Левицьку з Волї нижної, Славця Слонського з Перемишля, Мирося Котися з Подолець, Ольгу Косоноцьку абітур. укр. лїцею в Перемишли. — М. Михайлїк богослов в Вільках мазовецьких 3 К (Дн.): Зосюню і Масечку Тустановські з Вільок мазовецьких, Д. Матвієву директорку школи в Піддубцях і Омелька Косаревича четара з Лапаївці. — Маруся і Галюся Поврозникївні: Юрусю Ковшевичівну з Куличкова, Ромця Трешневського з Хороброва і Ромця Граба зі Спасова. — о. Іван і Марія Круки 10 К.: п. Стефанію Тиховську в Яворові, п. Тиховські Добряни п. Городок яг., п. Ціховляси в Бірчи, п. Славцю Кулинич в Бориславі, п. Іванищина в Молошковичах. — о. Александер Левицький, декан і парох в Олеську 10 К.: всїх оо. кондеканальних, всїх своїх бувших оо. сотрудників. — Ольга Криницька з Біча 5 К: Стефу Лїсієвичівну з Баранчиць, Василя Кіцака з Біча, Олю Солтикевичівну з Ботелки, Тосю Щипківну з Турки, Зофію Кінашеву з Роздїля. — Каролїна Стасівова учит. Корчмин 5 К (Дн.): Марію Черевкову Корчмин, Андрія Озаркова Ясло одн. охотн. Районової команда ч. 11, Неонїлю Черевківну і Мар. Кульчицьку учит. в Вільок Мав. і Теклю Морозівну уч. з Потелича. — Роман Шепарович уч. VII. кл. гім. Туря велика 8 К: Паращука Туря велика, Богдана Лучаківського Станькова, Корнеля Левицького Станькова, Мирослава Мокрицького Туря вел., Миколу Новицького Стрий, — Грицько Трух четар У. С. В. 25 К: д ра Никифора Гірняка сотника, Василя Дідушка сотника, Славця Індишевського четаря і д ра Евгена Щуровського четаря, Осипця Теліщака хорунжого, — Василь Сенежак Угринь п. Лабова 5 К: Манюсю Возняк в Лабовій, Богданка Сенежака Випоків Новий, Люська Волиньского Перемишль, Волод. Сенежака Угринь, Конр. Дрождака в Лабовій, —

Російське правительство до російського народа.

„Російський нарід не стремить до збільшеня своєї сили коштом инших народів“.

ПЕТРОГРАД (Ткб.) Петроградська телеграфічна агенція оголошує слїдуючу заяву провізоричного правительства: Після розслїдженя військового положеня російської держави провізоричне правительство, ідучи в парі із своїм обовязком супроти краю, рішило ся отверто і безпосередно сказати народови цїлу правду. Повалене провительство лишило оборону краю в великім неладї. Наслїдком своєї каригідної бездїльности і незручних заряджень спричинило воно непорядки в наших фінансах, в заосмотреню, перевозї і доставі амуніції для армії. Провізоричне правительство при живім і дїяльнім підпертю цїлого народу ужиє всїх сил, щоби усунути лихі наслїдки постуцованя давного правительства.

Протягом $2^1/_2$ літ війни обильні були жертви синів вітчини, а мимо сього край має ще все перед собою могучого противника, який держить у своїй руці цїлі области нашої держави і грозить нам тепер саме в хвилї уродин російської свободи новим рішаючим наступом. Оборона нашої народної вітчини за всяку цїну і увільненє краю з неприятеля, який вдер ся в наші границї, є найголовнійшою і найважнійшою задачею наших жовнїрів, що боронять свободи народу. Провізоричне правительство полишає свободї народу, щоби в повній едности з нашими союзниками остаточно рішив про всї питаня, що відносять ся по світової війни і її покінченя, вважає одначе своїм правом і обовязком заявити вже тепер, що свобідна Росія не задумує заволодїти иншими народами, відобрати їм їх народну спадщину і силою заняти чужі области, що радше бажає спричинити тривальний мир на підставі права народів до рішаня про свою судьбу. — Російський нарід не стремить до збільшеня своєї внутрішної сили кошт инших народів. Не має він на цїли повсеволеня або пониженя якогонебудь народа. В імя свободи усунув він кайдани, які давили польський нарід. Одначе російський нарід не візволить, щоби його вітчина з тої великої боротьби понижена і захитала в своїх житєвих условинах. Ті принципи будуть основою загранічної політики провізоричного правительства, яке виконує волю народа і боронить права нашої вітчини. Правительство заховає притім зобовязаня супроти союзників. Провізоричне правительство освободженої Росії не має права замовчувати правду перед народом. Вітчина находить ся в небезпеці. Треба напружити всї сили, щоби її вратувати. Нехай нарід відповість на сю правду не пригнобленім, не утратою відваги, але розмахом, який представляв би одностайну силу народа, додав нам нових сил до боротьби і принїс спасенє! Хехай година тяжкої проби стрїне цїлий край сильним, щоби можно було запевнити здобуту свободу і віддати ся невинній працї для добра вільної Росії. Провізоричне правительство, яке складає торжественну присягу служеня народови, є глубоко пересвідчене, шо при пильнім, доси ще невідомім підпертю всїх і кождого з окрема буде могти сповнити аж до кінця свій обовязок супроти краю. — Президент міністрів гр. Львов.

Комітет російських робітничих послів за безпроволочними мировими переговорами.

АМСТЕРДАМ (Ткб). Після одного з тутешніх дневників доносить „Times“ з Петрограду: Комітет робітничих послів оголошує в офіціяльнім письмі цїлий ряд постанов і заповідає утворенє комісії для заграничних відносин, яка малаб почати безпосередні переговори з неприятелем. В тій цїли удасть ся депутація до Стокгольму, де має зор-

ганізувати спеціяльну курієрську службу між Росією й Швецією. Комісія для заграничних відносин має бути репрезентована комісаром в петроградській телеграфічній Агенції. Має він подавати відомости заграничній пресі і контролювати звіти розсилані петроградською телеграфічною агенцією. Одна з постанов комітету звучить: Домагаємо ся, щоби безпровочно почато мирові переговори з воюючими сторонами і пропагувати за укінченем війни. Комітет заявляє далі, що не відкидає активної офензиви, але домагаєть ся права уряджения комісії в Стокгольмі, висилання нецензурованих телеграм і листів та власних курієрів за границею.

Кореспондент „Timessa" завважує, що головою комітету робітників є жидівський адвокат Штелков, котрий так само як Чегеїдзе не має права говорити в імени Росії. Кореспондент думає, що булаб крайна пора, щоби російськи жиди прилюдно усунули ся від демагогів

Цісар на італійськім фронті.

ЛЮБЛЯНА. (Ткб.) Цісар відвідав 10. с. м. в товаристві шефа генерального штабу Арца фронт над Сочею і Трієст.

Війна з Америкою.

Охорона австро-угорських інтересів.

ВІДЕНЬ (Ткб.) „Politis he Korrespond-nz" доносить: Наслідком зірвання дипльоматичних зносин з Злученими Державами стала конечна заміна в охороні взаїмних інтересів. Охорону інтересів Америки, Англії і Японії в Австро-Угорщині обняла Еспанія, а Франції і Італія Швайцарія. Австро угорські інтереси в Злучених Державах, Англії і англійських кольоніях буде заступати Швеція, у Франції Швайцарія, в Марокко Голяндія, в Японії Еспанія. Що тикаєть ся инших країв, ведуть ся переговори, а вислід буде небавом поданий до відомости.

Кубансько-німецька війна.

БЕРЛІН. (Ткб.) „Nordd. Allg. Ztg." доносить: Тутешний кубанський посол вручив — відповідно до одержаного порученя — урядови заграничних справ ноту з заявою, що кубанське правительство зірвало дипльоматичні зносини з німецькою державою і уважаєть ся на воєнній стопі з Німеччиною.

Заострене відносин між російським правительством і партією робітників.

БЕРЛІН. (Ткб.) „Vossische Zeitung" одержало від свого мужа довірія в Петрограді відомість про заострене відносин між провізоричним правительством і робітничою партією в Петрограї. По хвилевій полекші завдяки ужитя поживи з військових магазинів тепер наступила недостача поживи.

Усунене російських комендантів.

КОПЕНГАГЕН. (Ткб.) Після телеграми з Петрограду міністер війни Гучков, одержавши близші подробиці про велике поражене над Стоходом, зарядив безпроволочне усунене тамошнього коменданта генерала Леха і коменданта корпусу Нанушарського за занедбане обовязку.

Майно російського царя,

ПЕТРОГРАД (П. Т. А.) Розпорядок провізоричного правительства заряджує, що капітали, грунта, копальні, фабрики і підприємства, які належали до бувшого царя, мають бути віддані поодинокими міністерствам.

Провідник шведських соціяльних демократів в Петрограді.

БЕРЛІН (Ткб). „Lokalanzeiger" доносить, що провідник шведських соціяльних демократів Bracating відбув зараз по прибутю до Петрограду довшу конференцію з провідниками, що належать до ради робітників і жовнірів, а після того з міністром заграничних справ Мілюковом.

СПОВІСТКИ.

Четвер, 12. цьвітня 1917.

Нині: греко-кат.: Вел. Четвер — рим.-кат. Юлія п.

Завтра: греко-кат.: Велика Пятниця — рим.-кат.: Юстина.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 11. цьвітня 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ.

Група військ Макензена: Австро-угорський летун над Галацом у воздушній боротьбі струтив російський літак типу „Nieuport".

Фронт арх. Йосифа: В области Бекас відперто наступи неприятеля. По нашім боці оживлена діяльність стеж.

Фронт князя Леопольда баварського: Місцями збільшила ся діяльність російської артилерії. Поза тим нема нічого до оголошеня.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Діяльність неприятельсокої артилерії на фронті в Побережу вчера на загал була більше оживлена а в кількох місцях тривала дальше також в ночи. В области долини Адижі і озера Гардз Італійсї безвпинно прямували свій винищуючий огонь на наші місцевости.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ.

Наші відділи Альбанців з позним успіхом заскочили італійську передну сторожу на північ від Тепляні.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гефер.

З НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 11. цьвітня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група війска баварського наступника престола Рупрехта: Місцями боєва діяльність на північ від ріки Scarpe коло Gevenchy en Gohelle, Far, Bus і Fampoux, яка не спричиняла ніякої зміни в положенню. По обох боках дороги з Арра до Камбре ввели Англійці вчора по сильнім огни великі сили до нового наступу; їх відперто і завдано їм значні втрати. Від нині рано розвинули ся там, як також між Bullecourt і Quenni дальші бої. Між дорогою з Варайтег до Cambrai і Oisse вели ся тільки менші бої перед нашими лініями. St. Quentin було — як і попередними днями — острілювине гранатами і шрапнелями; так само місцевість Lafere.

Група військ німецького наступника престола: Від Vailly до Reims збільшуєть ся з кождим днем завзятість боротьби артилерії.

Наглий наступ Французів на наші рови на південний схід від Berry ударемнено скорим протинаступом.

Група військ кн. Альбрехта віртемберського: Не було ніяких важнійших подій.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ

Над Аа, Двиною, Стоходом, Золотою Липою і Дністром в многих місцях оживлена діяльність російської артилерії.

На фронті військ арх. Иосифа і в области групи Макензена не стало ся нічого нового.

Фронт македонський: Нічого нового.

Перший квартирмайстер ген. Людендорф.

НАДІСЛАНЕ.

По повороті з Відня поручає **ПОСЛІДНІ НОВОСТИ** в **КАПЕЛЮХАХ** жіночих і дитинних
М. БРОДА, Хорущина ч. 8.
232 3–8

Оголошення.

Erledigte Militärstiftungsplätze. Benennung der Stifung? Erzherzog Albrecht-Custoza. Gb. 3 Anzahl der erledigten Plätze? 1. Betrag des Stiftungs-genusses? 259 K. 40 h. Bezugsdauer? Einmalige Betedlung. Hierauf haben Anspruch: Offiziere der Landarmee, die bedürftig sind und in der Schlacht von Custoza im Jahre 1866 in ausgezeichneter Haltung mitgefochten haben. Jene, die hiebei verwundet wurden, haben den Vorzug. In Ermangiung solcher: Witwen und Waisen nach Offizieren der oben bezeichneten Qualität, die bedürftig und wohlverhalten sind. Was den Gesuchen beizuschliessen ist? Bei Witwen und Waisen: Nachweisung der Teilnahme oder Verwundung des Gatten oder Vaters in der Schlacht von Custoza im Jahre 1866, dann Mittellosigkeits- und Wohlverhaltungszeugnis. Wann und wohin die Gesuche einzusenden sind? Bis 15. Mai 1917: von Offizieren des Ruhestandes, dan von Witwen und Waisen durch die Evidenzbehörde an das zuständige Militärkommando unter Anschluss einer Stiftungsqualifikationseingabe. Weitere Vorlage: An das Kriegsministerium bis 30. Mai 1917. Anmerkung: (Stiftsbrief, NBBl., 21 Stück von 1869). Gesuche sind stempelfrei.

ЗВИЧАЙНІ
ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
ЧЛЕНІВ
Видавничої Спілки „ДІЛО"
реєстрованого стоваришеня з обмеж. порукою
У ЛЬВОВІ

відбудуть ся дня 24. цьвітня 1917 о год. 5. по полудни в редакційним льокалі „Діла" у Львові, Ринок ч. 10. II. п. в отсім порядком дневним:

1. Відчитаня протоколу з попередних Загальних Зборів.
2. Звіт Управляючої Ради в діяльности і рахунків за роки 1913, 1914, 1915 і 1916.
3. Звіт контрольної Комісії в ревізії книг і рахунків.
4. Затвердженє річного звіту, річних рахунків і білянсу за роки 1913, 1914, 1915 і 1916.
5. Вибір Голови і Заступника Голови.
6. Вибір членів і заступників членів Управляючої Ради.
7. Вибір Контрольної Комісії з трьох членів і одного заступника
8. Внесеня і інтерпеляції.

Коли би на Загальних Зборах не явило ся приписане статутом число членів, відбудуть ся того самого дня і в тім самім льокалі в годину пізнійше, себто о годині 6. вечером, в тим самим порядком другі Загальні Збори, котрі будуть важні без огляду на число присутних членів.

Річні звіти, рахунки і білянси в виложені в дїловім льокалі стоваришеня у Львові, Ринок ч. 10. — до перегляду Вп. Членів.

У Львові дня 3. цьвітня 1917.

Видавнича Спілка „Дїло",
реєстр. стоваришеня з обмеж. порукою у Львові.

Др Волод. Бачинський заступник голови. *Дамян Лопатинський* член Управляючої Ради.

1–3

В Стрілецький Щит
В роковини битви
на Маківці
23/4, 30/4, 1/5 1915
вбиваймо
цвяхи
і
урядимуймо
в кождій громаді
еличаві торжества
в честь наших Героїв
добровольців Укр. С. Сч
221 5–5

Господині ** глядає на село священик. Вимоги ведене хатного господарства і доглядане хорого. Зголошеня **особисте** у хор. **В. Щуровського**, вул. Петра Скарги ч 2а, а **письменні** о. І. Щуровський, Стинава нижна п. Любінї коло Стрия. 242 2–3

– Конюшина російська –
при замовленях від 100 кг по К 680·—.
Цибуля сіянка від 1 кг по К 110·—, насіня прочих ярин, трав, паших ростин і цьвітів доставляє
КРАЄВИЙ СОЮЗ
Господарсько-торговельних Спілок
з централї у Львові, вул. Зіморовича ч. 20.
І зі складів: в Перемишлян, вул. Кесцюшки ч. 5. і Стрию, Ринок ч 6. VI 4–6

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч 86. (9.338) Львів, пятниця 13. цвітня (31 марта ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.720.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 281.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА в Австро-Угорщині: місячно . . . . 2·70 К. чвертьрічно . . . 8·— „ піврічно . . . . 16·— „ цілорічно . . . . 32·— „

у Львові (без доставки): місячно . . . . 2·40 К. чвертьрічно . . . 7·— „ піврічно . . . . 14·— „ цілорічно . . . . 28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень: Стрічка петитом, широка тонпарель 46, в тексті 60 сот., в окрайці 50 сот., в реклямовій части 1 К. Повідомлення про місця і поручення 1 К. Найменша стрічка 1 К. Оголошення за окремою умовою. Ціна примірника у Львові 10 с. на провінції 20 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Українська мова в школах російської України.

Українці в міській Думі м. Київа.

Український з'їзд в Проскурові.

Львів, 12. цвітня 1917.

Завдяки одному в наших інформаторів з над російської границі можемо подати нашим читачам кілька найновійших відомостий про українську справу в Росії, які містить „Кіевская Мисль" в ч. 81. з 5. с. м. (23. ст. ст. марта), отже зперед тижня.

Перше всего знаходить ся там статя відомого українського дїяча, довголїтного редактора „Кіевской Старини", Володимира Науменка п. н. „Націонализація шкóлы въ Украинѣ". Стаття, написана з приводу розпорядку нового міністра просвіти Мануілова про українську мову в школах російської України, зачинаєть ся ось-як:

„Після двовікової несправедливости приємно було прочитати в офіціяльних розпорядках тимчасового правительства рядки про міри що-до народної просвіти в місцевостях з українським населенєм. Само собою розуміеть ся, що сї міри треба вважати за тимчасові, бо утворити повну, гармонійно збудовану схему просвітного механїзму на Україні після вікових лихолїть, які вона пережила, не так легко і просто. В сім випадку важне се, що нове міністерство признало основний принцип: в місцевостях з українським населенєм не може бути в переслїдуваню й погорді українська мова, як се було доси, а навпаки вона повинна заняти почесне місце в школї для лїпшого осягненя педагогічних задач і для розвитку тої витовуючої основи в дїтях і молодцях, яка опираєть ся на розумній любови свого рідного і на признаню та пошані добрих сторін своєї національної істоти".

Тексту розпорядку міністерства просвіти, з приводу якого написана ся статя Науменка, ми не маємо, але з дальших виводів його статї можемо установити головні точки сього розпорядку. Він постановляє:

1) В народних школах заводить ся наука українською мовою, при забезпеченю прав національних меншостий; російська мова є обовязковим предметом науки від другого року науки.

2) В учительських семинаріях і институтах України заводить ся науку української мови, лїтератури, історії й географії.

3) В висших наукових заведенях заводить ся катедри української мови, лїтератури, історії і права.

В дальших своїх виводах Науменко вказуе на те, що розпорядок міністерства нїчого не згадуе про середну школу, і домагаєть ся як тимчасової міри, щоб у середній школї заведено факультативно науку української мови й обовязково науку української лїтератури, історії й географії.

Далї читаємо: „Хоч серед мір міністерства не сказано анї слова про свободу приватної ініціятиви в справі українських шкіл аж до висших включно, то се розуміеть ся само собою, отже скрізь по Україні в міру потреби можуть повставати українські низші, середні й висші школи, чи по ініціятиві окремих осіб і товариств, чи по ініціятиві міських рад і земських институцій".

Свою статю Науменко кінчить: „Отже кличами хвилї в будові шкільництва на Україні нехай поки що будуть: 1) Признанє права для української мови займати в школах почесне місце, а не бути чимсь переслїдуваним, погорджуваним або тільки толєрованим. 2) Признанє української мови в народній школї мовою викладовою, а в середній, висшій і спеціяльно учительській школї предметом науки, при чім для останної обовязковим, а для двох перших факультативним. 3) Допущенє як найширшої ініціятиви в справі будови національної української школи всіх типів".

В кінци треба зазначити, що в статї кілька разів підносить ся з натиском, що се міри тимчасові, та що постійні форми шкільництва на Україні можуть бути установлені тільки по заведеню автономії України. Прим. з приводу заведеня обовязкового предмету науки російської мови в народній школї автор, признаючи потребу такої міри, додає: „Границї знаня російської мови як що-до скількости, так і що-до якости можуть бути означені тільки після точного установленя форми автономности України і її федеративного звязку з иншими частями". Значить, автономія України є політичним кличем дня, підношеним при кождій нагоді.

——

На иншім місци „К. М." доносить: „Київська міська Дума на засіданю 21. (ст. ст.) марта, вислухавши заяву з'єдинених українських організацій, які домагають ся, щоби в склад Думи приняти представників українського народу, рішила одноголосно приняти в склад Думи проф. Михайла Грушевського, Івана Стешенка, лїкаря Антоновича і робітника Тертичного".

Отже Дума кооптувала 4 Українців, — міра, яка очевидно можлива тільки в роволюційних часах.

——

З Проскурова доносить „К. М.", що там відбудеть ся 26. (с. ст.) марта окружний український з'їзд з широкою програмою.

Українці в Москві.

Відень 10. цвітня 1917.

В роковини смерти Т. Шевченка.

В „Русск-ім Слові" з дня 27. лютого (12 марта) читаємо:

Вчора, з нагоди роковин смерти Т. Шевченка, в церкві Великого Вознесеня при Никитських Воротах була відправлена панахида. Співав хор слїпих. На панахиді були: виступаюча артистка Імп. театрів М. Дейша Сіочинська, артист Малого театру В. Максимів, члени українського Кружка „Кобзар" й української секції Товариства славянської культури, співробітники журнала „Украинская Жизнь" й ин.

Святочна вистава „Назара Стодолї".

У згаданім „Р. Слові" читаємо дальше:

В день роковин смерти Т. Шевченка в театрі Струйського українська трупа п. Гайдамаки виставила спектакль, присвячений памяти Шевченка. Після виконаня української комедії Шевченка „Назар Стодоля" хор відспівав: „Як умру, то поховайте". На закінченє виставлено обравок на тему з „Кобзаря". Театр був переповнений. 50% чистого доходу з тої вистави, як і зі всіх вистав від 20 го до 26 го лютого, йде до розпорядимости Всеросійского союза міст для допомоги інвалїдам.

Виклади з українознавства.

В „Утрі Россіи" ч. 49. з дня 18 лютого (3 марта) читаємо: В житю московської української кольонії замітне в останнім часі певне оживленє. Літературно музичний Кружок „Кобзар", який істнуе тут вже коло шість лїт, устроює між иншим ряд викладів, присвячених українознавству. Виклади будуть відбувати ся вечерами в реальній школї Виноградова (Петровка, № 25). Перші два виклади прочитає А. Новицький 19 і 25 лютого (4 і 10 марта) і вони будуть присвячені українському мистецтву. Слїдуючі два виклади на тему про українську народну поезію прочитає І. Янчук 4 і 11 (17 і 24) марта. Ф. К.

Мілюков і Австро-Угорщина.

У віденській „Arbeiterzeitung" читаємо:

„З упертістю професора обстає Мілюков при розбитю наддунайської монархії. Плян сей відомий з богатьох промов представників антанту, та він зовсім не новий. За переведенє такого самого пляну брало ся протягом сто лїт богато керманичів держав і державних союзів. Трийцятилїтна війна завела Шведів аж до Долїшної Австрії, та державної спільности наддунайської вона не розбила. Великий везир Магомета IV., Кара Мустафа, стояв під мурами Відня та монархії він не знищив. У війні за австрійську спадщину вже неприятелї розділили були в своїх договорах держав і геніяльний вожд Фридрих Великий віднїс світлі побіди на чеській земли, та Австрія остала ся. Наполеон I. пройшов альпейські краї, резидував в Шенбруні та виграв під Австерліц найславнїйшу із своїх битв, але австрійської держави він не знївечив. Мілюков не Ґустав Адольф, не Кара Мустафа, ні Фридрих Великий, або Наполеон, а російські війска не стоять під Австерліц, ні під Віднем. Богато военних злиднів навістило ту країну і її народи витерпіли богато. Та професорські промови нею ніколи не потрясли.

„В однім треба згодити ся з Мілюковим: що Австро Угорщина мусить бути основно перебудована, але з своєї власної волї, силою своїх народів та на основі розвитку всїх духових сил. На тім шляху певно прийде до живої виміни думок між поодинокими народами і суспільними клясами, але вона скінчить ся будовою нової наддунайської держави, а не її розділом. Не знаємо ще нині, скільки терпінь судило ся нам ще знести з приводу слїпої жадоби розбити цілі держави, та замисли ті не встоять ся перед історією."

Цїсар Карло до польського легіону.

З военної пресової кватири доносять:

Цїс. і кор. Апост. Величність зволив видати отсей приказ до польського помічного корпуса;

До Команди польського помічного корпуса: Для цїлий польського війска віддаю помічний польський корпус до розпорядимости варшавського генерал-губернатора, якому поручено зорганізованє такого війска. Віданє корпуса наступає після договору між обома начальними командами армій.

Виявіть себе гідними великих часів, що рішають про судьбу народів, часів, в яких воскресає польська держава, як забороло релїгії і західної культури, на нове житє. Плетіть свіжий вінок лаврів довкола вкритого славою польського орла. Нехай найсвятїйша ченстоховська Мати Божа хоронить вас в усїх небезпеках. Моя армія збереже в своїй памяти вашу хоро-

брість, яку ви доказали в богатьох спільних боях. Карло в. р.

Бюро Вольфа доносить: Оголошене договорів в справі відданя польського помічного корпуса на цілі польської армії відбуло ся в святочний спосіб. Були присутні: державна Рада з маршалком Немойовським, ген. губернатор Безелер, представники німецькой і австро угорської адміністрації і комендант польського помічного корпуса гр. Шептицький.

Яких областий домагаєть ся Англія від Росії?

Стокгольмський кореспондент „Vossische Zeitung" пише: Ще підчас присутности льорда Мільнера в Петрограді вели ся там переговори про відступленє Англії Естонії і Ліфляндії та деяких фінських островів як заставу за позичку 4 міліярдів рублів. Що рішено в справі Естонії і Ліфляндії, невідомо. Здаєть ся, що Англія бажає конче одержати острови на північний захід і захід від Кронштаду і чотири великі острови при вїзді до ризького заливу. Англія обовязуєть ся всї ті острови укріпити і буде мати право задержати їх через означений час після війни.

Союз російських селян про нове правительство

БЕРН (Ткб.) „Temps" доносить, що союз російських селян, до якого належить около 10 міліонів членів, висловив провізоричному правительству довіре і заявив, що Росія мусить бути республикою, що ординацькі і монастирські добра треба розділити між селян, та що треба завести шкільний примус.

Адлер і Шайдеман в Стокгольмі.

В звязку з подїями в Росії.

ВІДЕНЬ (Прив. тел.) Провідник німецьких соціяльних демократів в Австрії д-р Віктор Адлер виїхав до Стокгольму, де перебуває тепер також провідник соц. дем. більшости в німецькім парляменті Шайдеман.

Південно-американські держави бажають війни в Німеччиною?

До віденських дневників доносять з Гаги: „Central News" доносить з Вашінгтону: Після відомостий, які наспіли сюди, центральні американські держави мають прилучити ся до війни по сторонї Бразилії. В Сан Сальвадор і Гондурас відбули ся ворожі демонстрації проти Німеччини, Виступленє Бразиції було би знаком для цілої південної Америки, щоби вона почала війну з Німеччиною.

Російський робітничий комітет творить комісію для переговорів з неприятелями.

АМСТЕРДАМ. (Пр. тел.) „Times" доносить з Петрограду: Комітет робітників оголошує в своїм органї ряд постанов і заповідає утвореннє комісії для зносин з заграницею з цілю навязати безпосередні переговорр з неприятелями. Для сього вибираєть ся до Стокгольму делегація, яка має урядити окрему курієрську службу між Росією і Швецією. Комісія для зносин з заграницею має мати свого комісаря в Петроградській Телеграфічній Агентурі, який мав би давати звідомленя до заграничної преси і контролювати всї звідомленя Агентури. Одна з ухвал комітету звучить: Домагаємо ся безпроволочного навязаня переговорів між воюючими і пропаганди для закінченя війни.

Битва під Арра.

Англійське военне звідомленє.

ЛЬОНДОН, 10 цвітня. Урядово звіщають: В ночи вели ся ще завзяті бої на північнім краю хребта Вімі, де боронив ся ще неприятель. Його виперто із становищ. Протинаступ неприятеля відперто. Східний край хребта Вімі теж очищено з неприятеля, протинаступ відперто. Наші війска взяли Фампо і оборонні уладженя на північ і на південь від Скарв. Вчора взято понад 9.000 бранців і 40 гармат. В околиці Сан Кентен прогнано неприятеля з гористої околиці між Le Verguiller і Harginot. Битва триває ще на цілім фронті.

ЛЬОНДОН, 11. цвітня. Урядовий комунікат воєнний з 10. с. м: Дальші неприятельські протинаступи остали без успіху. Ми взяли 11.000 полонених, 100 гармат і 163 машинових карабінів.

В справі „Маківки".

Лист до редакції „Діла".

Хвальна Редакціє! Прошу о поміщенє отвертого листа в справі „Маківки" — товариства, котре від якогось часу вдираєть ся в наші часописи з власною реклямою.

Люди, що підписують сю реклямy, голосять urbi et orbi про велику ціль та задачу, яку се товариство вкладає на себе. Ціль велика — мовляв — добро Стрільців, поміч для них, поміч для інвалідів УСС. і т. и. На се потрібні є фонди, на се потрібні гроші

Я нині не писав би сього листа і не мішав ся до справи, коли б вона мене не обходила, а ще більше, коли б її добре не знав. Знаючи генезу „Маківки", подаю її до відома загалови, до відома суспільности.

Десь при кінци червня або в початком липня 1916 р. зявив ся був в кощі УСС. в Потоці один із теперішних директорів тов. „Маківка", просив всїх офіцирів на особну нараду і представив на тій нарадї справу основання „Маківки". Представив він сю справу менше-більше ось як:

Щоби звеличати память погибших стрільців на Маківці, дати спромогу інвалідам УСС. користати з підмоги й помочи суспільности належить сотворити інституцію, котра би зорганізованем тої помочи та памяти ся заняла. Найкрасше сотворити якесь товариство оперте на членських вкладках, скажім щось а la товариство кредитове або товариство взаїмних обезпень, котре мало би за ціль призбирати богато членів, придбати богато вкладок, а коли товариство розвинеть ся і потреба буде урядників, вони мають рекрутувати ся виключно із інвалідів УСС. З часом—референт свято в се вірить — призбираєть ся поважний капітал, і тоді можна буде подумати про закладане осель, навіть про поміч матеріяльну для інвалідів УСС. Щоби сю думку перевести в дїло, вже завязала ся дирекція товариства, котра в далекій закутині, Новім Санчи, вводить товариство в житє під назвою „Маківка". І референт як один із членів дирекції, приходить до стрільців представити сю справу з проханем о раду, о думку, а передовсім о поміч у формі членських вкладок.

Всї присутні, а були тоді присутними пп. офіцири УСС. Рожанковський, д-р Левицький, Дїдушок, Індишевський, Гнатюк, Никорак, Навроцький, д-р Воєвідка, хорунжі і підхорунжі Грицай, Мосора, Чумак, Леонтович, Кульчицький, інж. Левицький, здаєть ся і д р Назарук і богато иних, котрих імен я собі не пригадую, висказали ся одноголосно проти засновання такої інституції; вказано на се, що се є підприємство чисто приватне спекулятивного характеру, котре із стрільцями нічого спільного не має, не стоїть в ніякій звязи в стрілецькою організацією. Се підприємство кількох приватних людий, котре хоче тільки ужити стрілецького імени для своїх особистих інтересів, ужити стрілецтва як покривки для скорого та легкого заохоченя суспільности до вкладок. Додано також, що тут ніякої згоди Б. У. давати не могла, тимбільше, що Б. У. має вже готовий статут фонду інвалідів УСС. та що сей фонд є в руках Б. У. і вона ним заряджує. І коли п. директори маючого ся заснувати товариства хочуть, можуть свою працю класти на побільшенє того фонду. Кромі сього полк УСС., що стояв в полї, має свій полковий фонд інв. і помочі для вдів і сиріт по УСС. складаний стрільцями і офіцирами із їх заслуженим число книжки щадничої того фонду є 3066 в Зем. Банку гіп. у Львові.

Заборонено також п. референтови як стрільцеви виносити справу закладаня „Маківки" у тій формі як її референт представив перед суспільністю.

Відповідь п. директора була ось така: Мої панове, то шкода говорити, ми і так зробимо, що схочемо...

І дивно! За якийсь час почало ся заснованє „Маківки", почало ся від реклями. Я думав і вірив, що п. референт як карний член суспільности та так дуже дбаючий про її добро послухає сього голосу загалу стрілецького. Переконую ся однак, що ні.

ГОЛГОФТА.

Уже шіснадцятий раз соняшний розсвіт блиснув над шпилями Єрмону, як мідяний диск Римлянина, і шіснадцятий раз сонце покотило ся у бездну позїхаючу необнятою загадкою від коли Мисалех, виповнюючи обіт, вийшов із свойого хутора в землї сирійській і пустив ся в путь до Єрусалима.

Бодрість ні раз не опустила його і кождого ранка, встаючи з твердої рогожі в стрічній господї, повній буденної суєти і молодого крику служебниць, він простягав гнучкі мускули під ритм своєї побожної радости і поснідавши жменею мігдалів чи фіг та кубком жерельної води, йшов далї. Білий виссон, яким опоясав чоло аж по брови носив слїди пилу і роси, таксамо згортки плаща та грудь розхрістана і блискуча силою. Чорні кучері волося спадали аж до рамен, заслонюючи уха і ціле лице було тим більш бойке, строге і так виразне, як маска Августа на новій драхмі.

До сеї пори його минала лиха пригода, спочивав від спеки під смоквами, що відбували сторожу на богатих полях, стрічав чорнихі нагих, на пів здичілих пастухів, що поїли його молоком овець, не беручи заплати, а вечером сходив з битих доріг на левади зарослі чабраком і розмаєм, у села, де на майданах сидїли срібнобороді старці і розсуджували справи дня.

Але лучило ся, що Мисалех, хоча від Єрусалиму дїлив його йно день дороги, не стрінувши довший час нікого, — заблудив. Чорна тінь, яку обійти здавало ся йому легкою, з далека річю, оказала ся густим, шумливим лїсом, вигненим в півколесо, за якого довжиною зір не годен був надоспіти, і так проймаючим виразом своїм, як тятива Богом напруженого лука. Мисалех пустив ся зразу окраїною гущі, надіючи ся, що надибле стежку, яка сей лїс пересїкає. Правда, тут і там були тропинки витоптані ходаками чередників, но вони губили ся зараз серед дикого мірту, золотих чаш підвой, пірнатих папоротий і хвощі. Тому що дниною сильно натомив ся, Мисалех усїв над холодною течійкою, що витрискувала з під коріня старого, посивілого велетня і ясував думки, поки шелест галузя і луна легкої ходи не заслонила його ухови співу тріщуків та музичного вигукуваня стернадок. Він прихилив ся, від привички йти довго в блиску піднїс руку до чола, а серце його стало чогось то тріпотати ся у грудях мов сонце. Із теплої лїсової зелени і золота виринуло саме двоє рамен як двоє містичних крил, а за ними постать Ізраильтянина мила і благородна. У руцї незнакомого була палиця на весь ріст мов у пастиря овець, а з боку, перевішена через плече, тяжіла шерстяна тайстра на скіряних ременях. Одіж Ізраильтянина була з парчі дорогої учинена, біла з голубим рубцем, як її носять рабіни, а звуть „талїтою". До згорток її поприлипало бодяче і ціла вона була жорстоко на тернинї обдерта. Сам молодець був так чудово гарний, як ними можуть бути лиш гості з неба. Його очи були як ясні зорі, що пливуть з водами Йордану, обриси фігури, як мистецьки уточене золото, тїло мало матову блїдість бисеру, а тонкий рисунок жилок на висках блестїв коштовністю шафірів.

Путник встав на зустріч грядущому і промовив:

— Мир дорозї твоїй, сину знатного отця!

— І тобі мир! — відповів молодець уважно, аби їй не зробити шкоди, виминаючи альву, обсипану білими купками цвіту, як роєм приспаних мотилів.

Мисалех аж тепер спостеріг, що молодець плаче, тому сказав з почутем, яке йому роздирало серце:

— Скажи чудний красою вандрівче, що привело тебе у сю гущу лїсову і за ким, в лахмітя подерши парчу, так ридаєш?

— Те, чого з пильністю гляджу — відповів молодець, у руки мої не вертає. Овечка, сотна з отари батька мойого відбігла кудись і пропала. Шукаю її без відпочивку для душі, і очі з тоски виплакую за нею.

— Хто ти є? хто твій отець? — питав Мисалех, радий розважити його як-небудь.

— Мій отець є могучий володар; дванайцять полків крилатих войовників приказів його дожидає, а вкруг престола десятькратно тисяч тисячий дворян і служебників у повазї та мовчаню стоїть.

На то Мисалех:

— Коли твій господин отець таким є володарем, то що йому на одній марній овечці залежить?

— Він її дуже милує—поясняв чужинець—а від коли пропала, переболїти сеї втрати не може і вислав мене, аби я її глядїв і так довго не вертав, аж її приведу.

Звертаючи погляд на подерту одіж незнакомого, здивуваний путник продовжав питати трохи недовірчиво:

— Не мав-же твій отець нікого з-поміж десятькратно тисяч тисячий дворян, щоб глядїв за вівцею, а тільки тебе, убоге дитя, на таку поневірку, на злидні і скорб вислав, хоча, здаєть ся, ти дорозший над білу вовну всїх овець мира?

Із старих книг переповіла
Натря Гриневичева.

(Конець буде.)

Тому уважаю своїм обовязком піднести сю справу прилюдно, пояснити її, щоби суспільність пізнала, яке є відношене УСС. до підприємства „Маківки".

м. 9. IV. 1917. **Василь Д'душин.**

НОВИНКИ.

Львів, 12 цвітня 917.

— **Переговори в справі відокремлення Галичини.** Польські дневники доносять, що презес польського кола д р Білінський в найблизших днях предложить президентови міністрів гр. Клям-Мартініцови вироблений парляментарною комісією кола проект відокремленя Галичини, та поясннть йому польське становище в тій справі. Зараз після того буде д р Білінський в тій самій справі переговорювати з представниками німецького національного союза.

— **Перенесене Краєвого Виділу до Кракова.** Краківські дневники доносять, що команда краківської кріпости згодила ся на перенесене Краєвого Виділу з Бялої до Кракова. Наслідком того Краєвий Виділ вже в найблизшім часі стане урядувати в Кракові в так званім „египетськім домі" на Смоленьску.

— **Епізод процесу Кранца.** „Die Zeit" доносить: Військовий суд зарядив карне слідство проти ріт майстра Люстіга, бувшого господарського адютанта димісіонованого міністра війни бар. Кробатіна.

— **Реформа регуляміну австрійської палати послів.** „Neue Freie Presse" пише: Регуляміпова комісія палати послів має виготовлений проект нового регуляміну, який з кінцем цвітня буде предложений поодиноким посольським групам.

— **Недостача поживи і паші в Швеції.** „Berlingske Tidende" доносить із Стокгольму: Королівським розпорядком занято в краю всї припаси кукурудзи, рижу, кукурудзяної і рижової муки. Дуже дає ся відчувати недостача вівса. В ріжних частях краю рільники не можуть вже уживати коний до тяжких рільничих робіт, бо недостає їм паші. З того приводу обмежено теж в Стокгольмі рух возів.

— **Нові лицарі „золотого руна".** Цісар надав ордер „золотого руна": кн. Конрадови Гогенльоге Шіллінгсфірст, першому гофмайстрови, гр. Йоганови Вільчекови за його заслуги на полі добродійности та гр. Карлови Шенборнови, шефови графської родини, яка рівняє ся з суверенними князівськими родинами.

— **Село для міста.** "Dąbrowska Gazeta polska" доносить, що збірка селян в Польськім Королівстві для міського пролетаріяту принесла вже більше як чверть мілїона рублів.

— **Переклад Воскресного Евангелія.** Долучаємо до нинїшного числа нашої часописи переклад Воскресного Евангелія, одобрений духовною власгю у Львові. Переклад провірила окрема комісія під проводом ВСВ. генерального вікарія о. Андрея Білецького, яка відбула засїдане дня 11. цвітня 1917 р. в монастири СС. Василянок при участи прал. о. Із. Дольницького, о. рад. Юліяна Дзеровича, о. рад. Леонїда Лужницького, о. д ра Константина Богачевського, проф. д-ра Кирила Студинського і директора д ра Остапа Макарушки. Було би вказаним, щоби наше духовенство покористувало ся сим авторизованим перекладом і відчитало його на Великодній літургії поприи церковнословяиський текст. Долучений переклад вийшов коштом і заходом Ставропигійського Інститута у Львові.

— **Полева почта.** Урядово оголошено: Тепер вільно висилати приватні пакети тільки до слїдуючих почт полевих і етапових означених числами: 2, 4, 5, 11, 24, 26, 33, 39, 46, 49, 51, 53, 55, 63, 76, 88, 95, 103, 115, 120, 124, 131, 138, 142, 144, 145, 147, 150, 153, 161, 165, 167, 168, 170, 171, 172, 175, 176, 177, 178, 180, 183, 184, 186, 187, 188, 181, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 203, 205, 209, 211, 212, 218, 220, 221, 223, 224, 229, 230, 232, 234, 235, 239, 240, 243, 24, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 254, 255, 256, 258, 259, 260, 261, 262, 264, 265, 266, 267, 268 269, 270, 271, 272, 274, 275, 276, 277, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 304, 307, 316, 318, 324, 332, 333, 334, 335, 337, 338, 339, 340, 341, 343, 344, 346, 348, 354, 356, 357, 358 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 385, 386, 387, 388 390, 301, 302, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 420, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 439, 440, 443, 444, 445, 446, 448 450, 508, 510, 511, 512, 515, 516, 517, 518, 510, 520, 521, 522, 523, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 600, 602, 605, 308, 611, 616, 613, 616, 617, 619, 620, 621, 623, 625, 628, 629, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 639, 640, 642, 644, 647, 638, 649, 650. До постійних (не означених числами тільки названих після місцевостий) етапових урядів почтових на окупованій области Королївства Польського, Сербії, Чорногори і Альбанії приватний рух пакетовий допущений під існуючими услівями в отсих розмірах: а) до всїх етапових урядів почтових названих після місцевости в Королївстві Польськім і в Сербії, б) до всїх названих після місцевостий етапових урядів почтових в Чорногорі і Альбанії в виїмком етапових урядів почтових Андрієвіца, Даніловград, Дульчіньо (Uceinj) як рівнож Рєка в Черногорі і Пука я Альбанії, які для приватного руху пакетового і на дальше замкнені.

ПОМЕРЛИ.

Марія з Купчинських Мацюракова, жена о. Северина, пароха в Дорогошові, успокоїла ся по довгій і тяжкій недузї, заосмотрена св. тайнами, дня 10. марта Похорон відбув ся дня 12. марта.

НА ВОЛИНСЬКІ ШКОЛИ.

„Пяткова система".

На необхідну потребу удержаня 25 українських шкіл на Волині, які супроти останніх подій тим дорогші і важнїйші для української справи, конечні як найскорші і найобильнїйші жертви

Пиріг Василь пор. 9. п. п. 50 К: д ра Давида пор. 24 п. п. артилєрії, д-ра Крижановського надпор. 9. п. п., Федюшку пор., Міндюка Василя пор. і Хойнацкого Василя пор.,— **Юліян Аїськович хорунжий 15 п. п. 25 К** етапна почта 144: хорунжого д-ра Стесловича Николу і Коновалця Мирона етапна поч. 265, хорунжого Ковиру Івана і Бабяка Володимира пол. поч. 221, четаря Мих. Кривого в Пряшеві віддїл машин. крісів,—Петро Яремкевич четар 5 зелїзн. комп. 10 К (Дн.): проф. Володимира Гадзінського надпор., інж. Стефана Калитчука хорунжого—обох зелїзн. комп. пол. поч. 117, інж. Василя Рижевського надпор. пол. зелїзн. комп. 2 Кронштад (Брассо) Семигород. — Володимир Фостяк 5 К: Марію Кинасевич лїкв. тов. „Віра" в Суд. Вишни, Марію Третякову в Судовій Вишни, д ра Никифора Онищака дивіз. тел. віддїл пол. поч. 26, Олену Гладишевську учительку в Тучапах і Івана Петлюка в Городку,— Семен Веретка Arb. Abt dus Etap. Bez. Kommando Stanisław 10 К (Дн.): Василя Веретку і Миколу Остапчука — Wachkomp Tribinje, Стефана Лисака Reg. Stab 30, Ілька Макара 58 п. п., Івана Салиба нач. гром. Викторів п. Боднарів, — Ромчик Маріян Цурковський в Турі великий 5 К: братчика Модея Всеволода Стельмаха в Радехові, цьоцю Іванку Герівну в Перемишли, Т. Фітівну в Воли задеревацкій, Геню Стеблаківну в Бечейові поч. Долина, всї свої ровесничкн і ровесників, котрих батьки дня 5. марта 1916 приняли у Львові св. Тайну священства,— **О. Дереш, поручн. 9 п. п.**, Перемишль, вул. Словацького 43. 20 К.: Ярослава Кирчова хорунжого 9 п. п. в Журавици, Івана Шияча, десятника 9 п. п., Ergänzungsbez. Kom., Стрий, Василя Хромяка, хорунж. 9 п. п. в Журавици, Петра Петрака, одн. добр. 10 п. п. в Перемишли, Ярослава Алексевича, учен. V кл. гімн. в Перемишли. — Стефа Горбачевська 3 К.: гофрата д ра Івана Горбачевського, Прага, д ра посла Антона Горбачевського, Дрогобич, посла Антона Лукашевича, Відень, інж. Вол. Бородайкевича, Відень, Олю, Галю Горбачевські, Прага.— Марія Галькевич учит. в Рожанпї вижній 10 К (Діло): Марію Сембратовичеву Славско, Люд. Грушківну Волосянка, Марію Кінашівну Ялинковате, Евфр. Бобаничівну Синевідзько, Олю Гаврилівну Дрогобич. — Маруся Околот Відень 10 корон (Дн.): Стефу Савіцьку Львів, Галю Захарясевич Одрехово, поручника В. Лукіянова Енгельсберг і одн. добровольця Тараса Присстая пол. поч. 428. — о. К. Гуляй в Нестаничах, п. Холоїв 25 К. — о. Йосиф Грабовенський, парох в Тисові, п. Болехів 20 К. — Антоніна Стукач в Смільнику, п. Воля Міхова 10 К. — Юр. Пікас, Львів 5 К: Дарусю Кмітівну в Чайковичах, Петру Винницьку, учит. в Конюшках королівських, Любку де Кульчицьку в Вощанцях, Вп. п. д-рову Нусю Чабакову в Лавочнім Вп. п. д-ра Денива Лукіяновича, Львів — Михайлина Говиковичева, Закопане 10 К.: Кабаровську, Закопане, Плашовецьку, Золочів, М. Нижанковську, Суха, д ра Дмитра Юркевича, почта полева 172, д ра Михайла Фільца в Відни. — Однор. охотн. Черник Олекса 89 п. п Ряшів 10 К: пп. Радовичівну Андзю у Львові, однор. охотн. Брунцля Мирона в Ряшеві, Тершаківця Гринька, Кліцко, Черника Василя, Якимчичі, Пеленського Івана, Розлука Комарно. — Івасьо Стронський Збоїска 3 К: Вірцю Моровівну Львів, Ромця Гошовського Збоїске, Ромця Олесницького Львів. — Андзя Стронська Збоїска 5 К: Л. Грицківну Винники, Нусю Семенівну Гмінд, Василя Білецького Городок Ягайлонський, судю Осипа Конашевича з Золочева, д ра Івана Бандля зі Львова. —

Перед скликанем парляменту.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Президія німецького національного Союза відбула нині перед полуднем кількагодинне засїданє. Взяли в нім участь також міністер торговлї Урбан і президент палати послів Сильвестер. Говорено про внутрішне політичне положенє і про справу скликаня Державної Ради та про приготованє умов її скликаня. Підчас нарад заявив міністер торговлї, що скликанє Державної Ради наступить з кінцем мая, а оголошене скликаня на 14 днїв передтим.

Буря в угорськім соймі.

БУДАПЕШТ (Ткб). Нинїшне засїданє Палати послів сойму було скликане на 7½ год. вечером. Отворене засїданя дешо припізнилось. О год. ¾7 прибув на салю заступник президента Сас, а за ним вийшли президент міністрів і инші міністрї. В тій хвилї повстав на лївиці крик. Посол Шмрецані кличе: „Нехай живе загальне, рівне, тайне виборче право!" — Голосні оклики на лївиці: „В тій палатї не можна говорити про нїщо инше, як тільки про виборче право!" — До президента міністрів посли кличуть: „Подайте ся у димісію!"

Заступник президента переривае засїданє. Буря змагаєть ся. Посли лївиці кричуть без упинку в сторону правительства: „Подати ся у димісію! Стид! Предложіть виборче право!"— Заст. президента просить о спокій. Крик стає ще сильнїйший.

Встає з місця п. Шмрецані. Гучні оклики на лївиці: „Слухайте Шмрецанія!"

Підчас криків предсїдатель переривае засїданє. По годинній перерві приходить на салю президент міністрів гр. Тіса. З лївиці відзиваютъ ся іронічні голоси. „Чи ви приносите виборче право? Найлїпше буде, як ви подасьте ся у димісію!" Инші посли кличуть: „Слухайте, що скаже Шмрецані про панораму!"

Віцепрезидент Сас сідає на фотели президента. В тій хвилї повстає крик. Знов беруть в нїм учисть головно посли з партії Каролія. Відзиваютъ ся оклики: „Нехай жие загальне, рівне, тайне право виборче!" Ті окликн тривають без упину так, що предсїдатель мусить перервати що-йно отворене засїданє.

Друга перерва тривала тільки кілька хвиль. О год. 8 мін. 10 заявляє през. Сас, що знов отвирає засїданє.

(Гучні оклики і великий крик на лївиці.)

Превидент мін. гр. Тіса представляє серед криків письмо Монарха, яке відкладає Палату. Предсїдатель велить відчитати письмо. Правиця приймає його гучними окликами: Eljen! Предсїдатель заявляє, що Палата з честю приняла до відомости письмо Монарха. Замикає засїданє о год. 8 мін. 15. (Крики на лївиці тривали далї).

БУДАПЕШТ (Ткб). На нинїшнім засїданю Палати панів принято до відома шестий звіт президента міністрів про ужитє надзвичайної власти підчас війни. В суботу пополудни відбудеть ся засїданє, на якім буде відчитане письмо Монарха в справі відложеня сойму.

Битва на Заході.

БЕРЛЇН 12. с. м. вечером. (Ткб.) Сильні наступи Англїйців під Yonchez і коло Fampaux та на північ а властиво на схід від Арра скінчили ся нїчим. Під St. Quantin тривала далї значна артилєрійська дїяльність, а між Soissons і Reims сильна боротьба огнем. На сході і в Македонії нїчого особливого.

Найновійші вісти з Росії.

Манїфест російського правительства і соціялїсти.

АМСТЕРДАМ (Ткб.) До „Handelsblad" доносять з Петрограду про манїфест провізоричного правительства в справі воєнних цїлий. Справа воєнних цїлий займає тепер в значній

мірі роздумування суспільности. Соціялістичні партії напирали сильно на правительство, щоби нахилити його до заяви, що не має імперіялістичних чи загарбних замірів. Соціялісти жадали також заяви як умови їнчої помочи в дальшій війні. Бесіда, в якій Мілюков заявив ся особисто за поділом Австро Угорщини і анексією Царгорода, побільшила недовіре соціялістів і викликала агітацію. Положене стало таке пова жне, що правительство признало відповідним зложити заяву, що не думає про захопленє чу жих областий, або поневоленє инших народів.

Резолюція петроградської залоги.

ПЕТРОГРАД (Пет. Аг.) На зборах, скликаних партією „Вітчина і народна армія" представники петроградської залоги рішили подати до відомости цілого виділу делегатів робітників і жовнірів слідуючу резолюцію, яку вручено також провізоричному правительству.

„Вести далі війну аж до забезпеченя свободи, здобутої народом і військом. Вести далі війну, аж до побідного кінця, бо армія знає, що навіть мир, який привертає давні границі, а є заключений без згоди союзників, був би по нижуючим миром, пробою зради, яка нас відкинула би від вільної Англії, республиканської Франції, від Бельгії, Сербії, Чорногори і Ромунії, які за справою приятелів були виставлені на спустошенє, — такий мир був би зломанєм торжественної присяги. Відбудувати вільну Польщу, яка обіймала би польські области Німеччини і Ро ії".

До осягненя сих цілий жадають зібрані від виділу делегатів робітників і жовнірів:

„Виділ має всіми силами підпирати правительство, доки він стереже інтересів народа і являєть ся спосібним до привернення ладу, який тепер є конечний. Виділ має здійснити всякі жаданя за посередництвом провізоричного правительства, котре є одиноким органом, якому край і армія прирекли вірність. Виділ має пола годити всякі ріжниці думок серед робітників та ріжниці між персоналом і управою фабрик і заведень, бо дезорганізація промислу загрожує армії.

Далі, — що відносить ся до жовнірів і офіцирів: Напружити всі сили до приготовань до боротьби. Жовнїри, вільні від турбот, мають привернути карність на основі нового демократичного порядку, а не забувати, що тільки армія злучена карністю є небезпечна для неприятеля, а не сама боротьба узброєних сил. Врешті додержанє присяги зложеної провізоричному правительству і цілковите підчинене себе командантам є святим обовязком жовнірів усїх ступнів. Жовнїри мають мати до правительства повне довіре.

Війна з Америкою.

Америка не заключила формального союза з коаліцією.

АМСТЕРДАМ. (Ткб.) До „Times-a" доносять з Вашінгтона д. 11. с. м Американське правительство все ще відтягаєть ся від заключеня формального союза з коаліцією. Формальний договір треба би предложити сенатови і був би він виставлений на ріжні атаки доктринерів.

Аргентина супроти американсько-німецької війни.

ЛЬОНДОН (Б. Райт). З Buenos Aires телеграфують: Хоча аргентинське правительство задумує на разї задержати невтральність до хвилї, в якій будуть нарушені права Аргентини, то одначе заявило воно свою згідність з політикою Злучених Держав.

ОГОЛОШЕНЯ

Пятниця, 13. цвітня 1917.

Нині: греко-кат.: Велика Пятниця — римо-кат.: Юстина.

Завтра: греко-кат.: Велика Субота — римо-кат: Валеріяна.

Український Народний Театр Т-ва „Бесіда" у Львові під управою К. Рубчакової. Саля Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

Святочний репертуар:

В неділю дня 15 с. м. „Маруся Богуславка", історична нар. драма в 5 діях М. Старицького.

Понеділок дня 16 с. м. дві вистави: По зниженых цінах о год. 3 пополудни „Ой не ходи Грицю та на вечерниці", нар. драма зі співами і танцями в 5 діях М. Старицького. Вечером о год. 7½ „Наталка Полтавка", нар. оперета в 3 діях І. Котляревського.

Вівторок дня 17 с. м. „Запорожець за Дунаєм. нар. оперета в 3 діях Артемовського.

Білєти раньше набути можна в „Народній Торговли", в день представленя при касї від год. 5. п. п. Початок о год. 7. вечером. 1—2

Яка інтеліґентна родина на провінції згодилась би взяти на весну й літо двоє добре вихованих дітий (12 і 6 літ), разом або нарізно, на удержанє і під материнську опіку, за добру заплату, зволить подати умови під адресою: проф. д р С. Томашівський, Львів, вул. Чарнецького 26. 1—3

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 12. цвітня 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ.

Не стало ся нїчого особливого.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

В околици Горициї вчера вечером стежі полків піхоти ч. 71 і 76 вдерли ся до неприятельских ровів на схід від долїшної Вертойби, полонили 4 офіцирів і 135 жовнїрів і добули 2 машинові карабіни і 3 метавки мін.

Артилерійська і мінова боротьба в деяких місцях фронту в Побережу була хвилями дуже значна.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ.

Не стало ся нїчого особливого.

Заст. шефа ген. штабу **Ф. Гефер.**

З НІМЕЦЬКОГО ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 12. цвітня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група війск баварського наслїдника престола Руппрехта: На північнім березї Скарпи при нагальнім артилерійськім огни відперто наступи Англійців на Vimy і Frampaux. На південь від низу того потока неприятель впровадив значні сили до наступу проти наших лїній. Після кількакратного відпору наступу втратили ми Monchy. На північ і на південь від тої місцевости зломано англійські наступи, в яких взяли участь також кінота і панцирні самоходи. Англійцї понесли значні втрати.

В боях під Bailecourt початковий усиіх неприятеля направлено протинаступом, притім попало ся в наші руки 15 офіцирів і більше як 1000 жовнїрів та 27 машинових карабінів. З сутички під Hargicourt, на схід від Перони приведено більше як 100 бранців і 5 машинових карабінів. Сан Кентен острілювано сильно також вчера.

Група війск нїмецького наступника престола: Від Поассон по Реме огнева боротьба збільшила ся до найбільшої сили. Деякі відтинки фронту були кількакратно острілювані безнастанним огнем. В західній Шампанії також зростає артилерійська боротьба. Стежні наступи французької піхоти відперто.

Група війск кн. Альбрехта вір темберського: Боєва діяльність була не велика. Мимо бурі летуни були дуже діяльні. Неприятель втратив у воздушних боротьбах 23 літаки а наслідком огня піхоти 1 літак. Бомби кинені на табори неприятельских військ і склади муніції в долинах Vesle і Suippe спричинили шкоду, яку запримічено. Ротмістр бар. Ріхтґофен струтив 40 з черги літак.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ

Фронт князя Леопольда баварського: Під Бродами, над зелїзницею Золочів Тернопіль, по обох сторонах Дністра значна огнева діяльність Росіян.

Фронт арки. Йосифа і Група війск Макензена: Не стало ся нїчого важного.

Македонський фронт: Не було зміни.

Перший квартирмайстер ген. **Людендорф.**

Нові льоси Австр. Червоного Хреста дають дуже добрий шанс гри і кождий льос мусить бути вильосованый в протягу 40 літ. Головна виграна 200 тисяч корон. Найближше тягнене 1. червня. Поручуємо ті льоси за готівку по 35 (враз з податком і присилкою) враз на сплати місячні в групах по 5 льосів. Перша рата з стемпльями і податком 10 кор. дальші рати по 6 кор. — Дім банковий **Schütz i Chajes,** Львів, пл. Марійська 7.

VIII 27—?

Господині оо глядає на село **священик.** Вимоги ведене хатнього господарства і доглядане хорого. Зголошеня **особисте** у хор. **В. Щуровського,** вул. Петра Скарги ч. 2а, а **письменні** о. І. Щуровський, Стинава нижна п. Любінці коло Стрия. 242 3—3

ДЕ Є вояк в родині, там мусять знати про: **І. Причинах** на удержанє. Хто є родиною покликаного. II. Воєнні виселенці. III. Права інвалідів. Додатки на враченє. Родини інвалідів. Поборінє. офіцирів. IV. Права вдовиць і сиріт по жовнірах. V. Права родин про пропавших без вісти. VI. Додаткові запомоги до пенсій для інвалідів і ин. які подає **„Інформаційний календарець".** Ціна з пересилкою 1 шт. 40 сот. 12 шт. К 3·50. **„Жовнярський календарець"** 30 сот. 12 шт. К 2·50.

Висилає ся також: Оскар Уальд **„Сфінкс без тайни".** Книжка чудових і мистецьких оповідань з англ мови Укр. видавництва „Нова культура". Ціна в описці К 1·70, в поруч. перес. К 2·—. Проспект на жадане.

А. БЕРЕЗОВСЬКИЙ, Львів, вул. Карпінського ч. 19 b.

209 6—10

ДУЖЕ ВАЖНЕ! Хто хоче без учителя научити ся по нїмецьки, нехай замовить собі сейчас

Українсько-нїмецький САМОУЧОК

укладу О. СОЛТИСА (3-е виданнє). Ціна 1 К 40 с. з почтовою оплатою 1 К 60 с. (10 штут 13 К 80 с. 25 штук 30 К 80 с. вже оплачено). Висилає ся лише за готівку. Замовленя і гроші прошу 2 прислати на адресу: 7—10

А. ОКПИШ, Львів, вул. Кадецька ч. 4.

УВАГА: Сей самоучок уложений після випробований вже способу научаня! Важне і для учителїв удїляючих початків нїмецької мови, як також учеників приготовляючих ся до вступних іспитів.

70 5—10

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНОГО КРЕДИТУ

„ДНІСТЕР"

у ЛЬВОВІ

ул. Руська ч. 20

Телеф. 788.

засноване при Товаристві взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР" в р. 1895 на підставі закона о стоваришеных з р. 1873.

Одвічальність членів обмежена до подвійної висотки уділу.

Цілю Товариства є удїлюваня кредиту своїм членам рільничим обезпеченим в „Дністрі" від більше літ.

Відсотки від вкладок 3¾ проц.

без потрученя рентового податку.

ВКЛАДКИ

приймає і виплачує Каса Товариства в урядових годинах від 8. до 2. в полудне.

Конто в Почтовій Щадниці 25.527.

Жирове конто в Австро-угорськім Банку.

Щадничі вкладки	К 5,327.450
Власний маєток	„ 686.383
Удїлені позички	„ 4,233.603

Канцелярії Товариства отворені щодня полуднем.

I. —

Відповідає за редакцію **Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.**

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч 87. (9.339) Львів, субота 14. цвітня (1 ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. ощад. 26.725.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 265.

Рукописів редакція не вертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . . 2·50 К.
чвертьрічно . . . 7·— „
піврічно . . . . 14·— „
цілорічно . . . . 28·— „

у Львові (без достави):

місячно . . . . 2·40 К.
чвертьрічно . . . 7·— „
піврічно . . . . 14·— „
цілорічно . . . . 28·— „

За зміну адреси платить ся 50 н.

Ціна оголошень:

Одноряднева петитова стрічка по 40 н., з надісланих 60 н., в окремій части 80 н., в реклямовій части 1 К. Повідомлення по 20 н. і вище. Найменша стрічка 2 К. Накладка за оголошення за окремим умовленєм. Оплата оголошень наперед.

У Львові 20 н.

На провінції 30 н.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, 12. цвітня 1917.

Газети звичайно мають людську вдачу класти натиск на річи, які надають ся до викликання приємних ілюзій у читачів. В хвилі, коли осередним державам прибув новий могучий неприятель, Злучені Держави, — знаходимо в пресі осередних держав про Росію переважно вісти, які говорять, що в Росії зростає хаос і розклад. Що російська революція визволила суспільні сили, які зроблять усе можливе, щоби зорганізувати в державі лад і скріпити її оборонну силу, про се звичайно не говорять ся. Наслідком сього не тільки широку публику, але й добре поінформовані і впливові круги опановує думка, що Росія стоїть перед внутрішним упадком, який виключає її з воєнних комбінацій як поважного противника. Для прихильників такого погляду мусіли бути несподіванкою виводи Мілюкова про воєнні цілі Росії. Коли взяти під увагу воєнну втому широких кругів російського народу, далі противенство між радикальною лівицею й імперіалістичними воєнними цілями лібералів, то ті виводи російського міністра заграничних справ зовсім не доказують, що становище міністерства ослабило ся. Навпаки, Мілюков став знов отверто на становищи програми антанту й доповнює її ще своїми бажаннями.

Так характеризує положенє в Росії з приводу виводів Мілюкова відомий знавець російських відносин Ганс Форшт в „Berl. Tagbl.", признаючи, що Мілюков є справді чесним ідеалістом, який уявляє собі, що запевнити мир Европі можна тільки через такий уклад будучої політичної карти Европи, як се він подає в своїх виводах.

Одначе для запевненя постійного мира, як собі уявляє його Мілюков, треба Росії здобути морські проливи й Царгород. Се, що правда, не підходить під програму „свободи національностий", тільки під утворене Мілюковим поняте „узурпації", бо ж в Царгородї годі було би перевести загальне голосованє в користь приєднеия до Росії. Що більше, така програма має для Росії свої злі сторони, бо здійсненє її вимагало би незвичайного напруженя сил, а напруженє сил потрібне Росії перше всего для внутрішної відбудови. Одначе, на думку Мілюкова, є се конечність, з двох — менше зло. Коли б морські проливи мали остати виключно в руках слабої Туреччини, то з сим можна би ще помирити ся. Але за слабою Туреччиною стояла би сильна, опанцирена Німеччина, від якої Росії все гровило би замкненє морських проливів. Так висів би над Росією конфлікт, який все грозив би новою війною. Знєвтралізованє Дарданелів також не помогло би, бо тоді вони були би вільні для воєнних кораблів всіх держав, отже Росія для своєї оборони мусіла-би укріпити ціле своє Чорноморське побереже і держати незвичайно сильну Чорноморську фльоту. І огляду на все те одиноким рішенєм справи являєть ся менше зло: „узурпація" Царгорода Росією, хоч вона не відповідає програмі Мілюкова про „свободу національностий".

Так представляєть ся російська програма воєнних цілий на основі виводів нового російського міністра заграничних справ. Згаданий нїмецький автор з приводу сеї програми завважує: Мілюков, який має стільки почутя для свободи націй, не відмовить зрозуміня також для вести націй. Він зрозуміє, що Німеччина своїм союзникам, яких він хоче знищити, додержить при до крайної крайности, що вона стоїть і паде борючи ся дружно з ними. Коли б світова війна мала бути переведена аж до такої крайности, то се означає неминучу загальну катастрофу величезних розмірів. Російський міністер повинен розважити, чи та катастрофа не впаде видше й важче на його вітчину, ніж на неприятелїв.

Найбільшому Громадянинови Галицької України!

Складки на портрет **ІВАНА ФРАНКА** треба присилати на книжочку щадн. Краєвого Союза Кредитового у Львові ч. 4.000.

За незалежність України.

Львів, 11. цвітня 1917.

Зі Стокгольму доносять:

Дня 25. і 27. марта відбули ся в Київі великі народні маніфестації під кличем незалежности України. Коло 40 тисяч люда, в тім численні українські організації, згромадило ся на вулицях. Редактор Романенко виголосив промову: „Тепер — казав Романенко, — настав час, коли український нарід може вдійснити свої старі мрії, які голубив від століть. Люди, що стоять тепер на чолї Росії, як от Мілюков і князь Трубецкой (? Ред.), завсїгди висловлювали ся за самоозначенєм України. Нині треба змусити представників уряду, щоб сповнити свої давнїйші приреченя. Коли-б уряд ухиляв ся від сповненя справедливих жадань українського народа, наш нарід мусів би власною силою здобути своє право."

Український рух добре зорганізований. Правдоподібно небавом повстане провізоричний український виконуючий комітет.

„Український день" в Америці.

Телеграма від „Українського Бюра" в Швайцарії.

Льозанна, 12. цвітня 1917.

Президент Зєдинених Держав Вільзон визначив день 21. цвітня с. р. як „український день", в котрім у цілих Зєдинених Державах мають збирати ся складки на українські жертви війни в Галичинї, Буковинї і Волинї.

Комітет робітників і жовнірів проти реакційної російської преси.

Льозанна 5. цвітня 1917.

Комітет представників робітників і жовнірів заповів безпощадну боротьбу проти реакційних часописий. Ось характеристика найбільше поширених з поміж них:

1) „Земщина" була заложена перед революцією польським ренегатом Гліпкою і удержувана тайним фондом давного правительства. Гліпка є так само, як головний його співробітник Марков членом Думи і відомим реакціонером. Обох увязнено на приказ провізоричного правительства.

2) „Русское Знамя", редаговане славнозвісним д-ром Дубровіним, організатором жидівських погромів, і виступів проти інтелїгентів та російських чужих народів. Се була улюблена часопись бувшого царя Миколи Романова. Підчас війни поширювано її на державний кошт в стрілецьких ровах і шпиталях. Завдяки злощасній пропаганді того дневника виконано богато замахів на житє і майно членів чужих народів, а саме в Польщі, галицькій і російській Україні.

3) „Грова", „орган реакційних терористів. Ся часопись оголошувала погрози проти визначних політиків та чорні лїсти тих публичних дїячів, яхі на погляд чорної сотні заслугували на шибеницю за свої вольнодумні переконаня.

4) „Колоколъ", орган св. Синода та петроградського митрополита Пітіріма, приятеля Распутіна. Се видавництво добуло собі слави своїми безнастанними інтригами проти римо- і греко-католиків особливо проти релїгійних сект, поширених в північній Росії і на Україні. З приводу друкованих там деяких статий в лїті 1914 увязнено митрополита гр. Шептицького.

Чутки про мир.

Російський робітницький видїл вносить ся свобідно в загранницю.

„Daily News" доносить з Петрограду:

Провізоричне правительство згодило ся на домаганє робітницького комітету, щоби йому дозволено на свобідні від цензури взаємини з загранницею. Домаганє се попер Керенський. Крайні партії, заступлені в робітницькім комітеті, бажають покінченя війни.

Австро Угорщина предкладає мир Італії?

ЛЮГАНО (Прив. тел.). Як пише „Avanti", до Риму прийшли вістки через Швайцарію, що Австро-Угорщина предложила мирові переговори. Ті вісти держають ся уперто і викликають велике заінтересованє. Говорять, що предложенє містить услівя, з приводу яких можна сподівати ся принятя предложеня.

Конференція д-ра Адлера з гр. Черніном.

ВІДЕНЬ (Прив. тел.). Д-р Віктор Адлер відбув перед своїм виїздом до Стокгольму довгу нараду з міністром заграничних справ гр. Черніном.

Нарада соціялістів в Стокгольмі.

З Копенгаген доносять до віденських дневників, що провідник нїмецьких соціялістів Шайдеман провів великодні свята в Стокгольмі, а опісля був Копенгаген, де конферував з данськими соціялістами. Французькі і данські соціялісти зїзджають ся до Стокгольму.

„Вимушене рішенє"

"Frankfurter Zeitung" доносить з Люгана:

Рескрипт цїсаря про виборчу реформу є предметом міркувань всеї італійської преси, яка однак називає його вимушеним і не рішучим зарядженєм. Соціялістичний дневник „Avanti" вважає приводом до згаданого рескрипту поклик російських робітників до нїмецького пролетаріяту та висказує думку, що заповіджена реформа не вдоволить ні соціял-демократичної більшости, ні народу, який має зовсім инакші потреби і домаганя. „Corriere della Sera" пише, що цїсарське письмо подиктоване журбою за династичні інтереси, яка зродила ся в приводу російської революції; в своїй внутрішній політиці — повіяв — Німеччина мусить йти за своїми неприятелями. „Secolo" признає вагу цїсарського рішеня та називає його уступкою для ліберального напряму і невдоволяючим стратегічним відворотом. „Tribuna" заявляє, що Німеччина не може й тепер сподівати ся, щоби антант змінив свої мирові услівя.

Новий ц. і к. міністер війни.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Цїсар іменував генерала Штегерштайна фон Штайнштетен спільним міністром війни.

(У війні з Італією генерал Штегерштайн вів корпус в армії над Сочею і удержав свої становища в богатьох битвах. Новий міністер війни вяже в своїй особі визначне знанє теоретичне з практичним досвідом.)

ВІДЕНЬ (Ткб.) „Wiener Zeitung" оголошує слїдуюче письмо Цїсаря:

Любий гр. Чернін! Іменую генерала піхоти Штегерштайнера фон Штайнштетен, команданта корпусу, міністром війни.

КАРЛО в. р., Чернін в. р.

Любий генерале піхоти Штегерштайнер фон Штайнштетен! Іменую Вас моїм міністром війни.

Баден, 12. цвітня 1917. КАРЛО в. р.
Чернін в. р.

Цісарська пара в Будапешті.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Цісарська пара поїхала нині рано дворським поїздом до Будапешту.

БУДАПЕШТ. (Ткб.) Цісарська пара прибула сюди о год. 2 попол. і з зелізничого двірця удала ся до замку. Президент міністрів гр. Стефан Тіса всів в Прешбургу до двірського поїзду, щоби товаришити цісареви в дорозі до Будапешту. В часі їзди приняв цісар гр. Тісу на довшій авдієнції.

Похорон убитого князя пруського.

ПАРИЖ. (Ткб.) „Petit Parisien" доносить: Похорон кн. Фридриха Карла Пруського відбув ся на кладовищи в С. Етієн. Над могилою пів компанії англійської віддало почесну сальву.

Американська „програма війни".

ПАРИЖ. (Ткб.) „Petit Parisien" доносить з Ню Йорку, що правительство З'єднених Держав виробило ось яку програму війни: Уживане воєнних кораблів до спільних акцій із союзниками, достави муніції, завдаток трьох мілїярдів долярів для союзників, запевнене запровіянтования союзників, вправлене мілїона жовнірів в першім роцї, другого мілїона в другім роцї війни.

Міністерська конференція в апровізаційних справах.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Дня 12. і 13. с. м. відбула ся під проводом міністра заграничних справ гр. Черніна в міністерстві заграничних справ конференція інтересованих скарбових міністрів обох держав монархії і Німеччини в апровізаційних справах. Конференція виявила повну однодушність що до предмету, над яким раджено і дала деякі певности, що запотребоване монархії і Німеччини є до найблизших жнив покриті в цілій повні запасами, які маєть ся до розпорядимости.

Конфіската австрійських кораблів в Америці.

ЛЮГАНО. (Ткб.) „Petit Parisien" доносить з Вашінґтону: Правительство зарядило конфіскату 14 австрійських пароплавів.

Вибух у французькім арсеналї.

ПАРИЖ. (Ткб.) Агенція Аваса доносить з Terbes: В арсеналї наступив вибух. Шкода в матеріялах є значна. Двох робітників убитих, а 19 ранених.

Вислїд війни підводними човнами в місяци марті.

БЕРЛІН (Ткб.) Бюро Вольфа доносить: Після наспівших вістий затоплено дальших 6100 реєстрових тон брутто неприятельських і невтральних торговельних кораблів. Тим самим вислїд місяця марта представляєть ся як 435 торговельних кораблів о загальнім обємі 861.000 реєстр. тон брутто. Остаточний вислїд в марта буде відомий що йно в останніх днях с. м. і буде дещо вищий. Супроти фантастичних тверджень неприятельської і невтральної преси про втрати підводних човнів, стверджує шеф адміральського штабу маринарки, що протягом перших місяців замкненя моря втрачено 6 підводних суден.

Найновійші вісти з Росії.

Пос. Чехеідзе про умови мирових переговорів.

ПЕТРОГРАД (Пет. Аг.) Дня 11. с. м. отворено в Таврійській палаті конґрес представників окружних рад делєґатів робітників і жовнірів. Пос. Чехеідзе виголосив промову, в якій між нашим сказав таке: Надійшла хвиля, в якій наші народи мусять розвязати питане війни і мира. Можемо сказати, що прилучаємо ся до всїх тих, котрі обстають при тім, щоби всї правительства безпроволочно заявили, що резигнують з усяких добичий і що треба приступити до переміни договорів. Мусимо ділати в тім дусї, бо наша діяльність має довести до закінченя війни.

Російські граничні власти не пускають у Росію данського соціяльно-демократичного посла.

КОПЕНҐАҐЕН. (Ткб.) Після донесень одного з дневників данський соціяльно-демократичний посол Боргбірг, котрий перед кількома днями відїхав до Петрограду находить ся ще в Гапарандї. Російські граничні власти не позволили йому перейти через границю, хоча його наш порт був виставлений тутешнім російским правительством Припускають, що російські граничні власти поступають після поручення з Петрограду. Між управою соціяльно-демократичної партії данської і російської відбула ся в тій справі виміна телеґрамів, доси без успіху.

Комітет делєґатів соціялїстичної партії не знає нїчого про конґрес нїмецьких і російських соціялїстів.

ПЕТРОҐРАД. (Пет. аґ.) З нагоди донесення дневників з Копенґаґен, що російські і нїмецькі соціялїсти мають відбути конґрес в Гапарандї, управляючий комітет ради делєґатів робітників і жовнірів, який обіймає делєґатів усїх соціялїстичних партій уповажнив петроградську телеґрафічну аґенцію до ствердженя, що виконавчий комітет ради, як також управляючі органи соціялїстичної партії не мають зовсім відомости, що має відбути ся подібний конґрес і що соціялїстичні партії мають вислати на сей конґрес делєґатів.

Проти обмежень часу працї в фабриках.

ПЕТРОҐРАД (Ткб.) Рада делєґатів фльоти Балтійського моря вислала до ради делєґатів робітників і жовнірів заяву, в якій ганьбить робітників, що домагають ся 8 годинного дня працї і жадає, щоби у всїх заведеннях і фабриках працювано з напруженем усїх сил.

ПЕТРОҐРАД (Пет. Аґ.) В фабриці пороху в Охтї відбуваєть ся повний рух далї, бо робітники уважають всяку дискусію над обмеженем працї злочином.

Майно царя Миколи.

КОПЕНҐАҐЕН (Ткб.) Після донесеня з Петрограду, рішено, шоби всякі домени, фабрики і копальні, які належать до царя, перейшли на власність держави. Що до приватного маєтку царя, не видано ще заряджень. Капітал, який належить до царя, не має бути сконфіскований. В цїли покритя видатків на удержанє царської родини має бути випрацьована свіжа цивільна ліста.

Трудности з поживою в Петрограді.

ГАПАРАНДА. (Ткб.) Після донесень російських дневників в Петрограді збільшують ся трудности з поживою.

НОВИНКИ.

Львів, 13 цвітня 1917.

— **Вістка від бувшого посла Гринька Терщівця.** Голова Народного Комітету посол д[-р] Кость Левицький одержав сими днями від бувшого соймового посла з рудецького повіту [...]

ГОЛГОФТА.

2

— Се тому — лагідно усміхнувши ся, відповівмо лодець—щоби показати, як дуже її милує. А служебників я сам не хотїв, щоб не лякати і так струдженої худібки та не вводити в сумнїв чужим лицем. Думав, що як вона доглядне мене, королївське дитя, у хвалї моєї непорочної молодости, як я в довгім трудї день і нїч крізь гори і доли за нею гляджу, що вона з радісним каятєм прибіжить менї до ніг. Але її нема... Но, як-би вона попала навіть у стадо вовків, я за нею кину ся, і тисяч раз — не один — житє за неї положу,

Незнакомий заслонив лице і знов на взрид заплакав. Мисалех не міг слухати сього, так стрівожила ся його душа, тому розпрощав ся з чужинцем, бажаючи йому:

— Дай се Бог, щоб ти згубу свою скоро найшов і у радости господину-отцю її приніс!

Добрий кусень дороги відійшов вже Мисалех, але довго ще чув оклики молодця, шукаючого утрати. Небавом попав на стежку, що просїкала лїсове нутро, та крізь світлий пролім між кедрами доглянув яхонтові тераси Єрусалимського храму.

Минули лїта: Мисалех знов вчинив Господу обіт і вибрав ся у друге в Юдею. Було під сабат і він бажав ще перед сумерком станути під кришею господи знакомого собі хуторянина. Ще й буря що надтягала, гнала його вперед, його мантїю і довгу бороду вітер шарпав і розвівав. Весь день тривала спека і червоне камінє по дорогах розярило ся і пашіло, то вітер злизував сю червону жару і нїс в простори аж на межі небесної синяви, що стояла дивно низько над світом, як бальдахим, котрого стовпи хитають ся і грозять заваленєм.

Мисалех біг на ослїп, придержуючи рубець одежі над очима, в які сипали ся зерна піску, несені схвилюваним повітрєм, коли вітер приніс до нього з-нагла проймаючий шум, як-би влив тисяч голосів, роздираючих ухо окликів та зойку, то він станув як вкопаний на місци і глянув у верх:

Голгофта стояла саме в передзаходовому сонцї, чорною тїнею заметїлї видовжена в безконечне марево, доторкаюче шпильом небосклону. По стежках, що десятком перстенїв оперізували узгіря, двигала ся чорна людська біготня серед оглушуючого крику римських центуріонів, що завзивали до порядку, самі поблїдлі дико, розтрясені від жаху під лискучими сталевими нагрудниками і шеломами навислими грізно на обличя. Три хрести виднїли на вершку гори: кругом середушого стояли жінки, робітники, римський сотник і дехто з фарисеїв. Поміж людські ноги пересмикували ся собаки з навислою на кровожадні очі шерстю. Дібравши собі місце обросле мягко чабриком, жовнїри, перед якими лежала біла „талїта" з голубим рубцем, як її носять рабіни, грали в кістяні астрагали, хрипло перекликуючи ся від понурої нетерплячки.

Мисалех перебрав ся з трудом через юрбу і тут побачив, що чудовий молодець, якого перед роками стрінув у лїсї, висить прибитий на хрестї, але так споневіряний і окрівавлений, що тільки по божеській лагідности облича і духовій чистотї черт пізнав його. Не тямлючи себе від грози і горя, Мисалех піднїс на хрест очі і поспитав мученика:

— Невже ти є той сам, котрого ся стрінув колись близько Єрусалима?

Із гори дав ся чути голос:

— Приятелю, я єсьм.

— О нещасний! — заплакав Мисалех — як се ти попав на те страшне дерево? Хто тїло твоє пречисте здер і оплюгавив?

Ісус склонив голову і сказав скорбно в пів голоса:

— Се моя овечка учинила.

А Мисалех ломлючи руки від грози, гляд[ів] на тїло Розпятого і говорив:

— Се не овечі, а вовчі зуби на тобі! [О]пазурі скажених собак, одичілих медведів і кр[ва]вопійних вірлів!

Лагідно запевнив його Ісус у друге:

— Приятелю, се моя овечка учинила. Во[на] з вовками, собаками, медведями та вірлами збр[а]тала ся, у пропасти мене заманила, ногами мене п[о]топтала і оплюгавила, і ось я вертаю до мо[го] отця без неї, сотної і наймилїйшої. Чую, гол[од] мій опускає мене, сили гаснуть, але всї ра[ни] мої кличуть ще:

— О миле стадо Отця мого, глянь в [яку] гіркости ізза тебе житя доконую! Верни [до] мене люба овечко! Нїякої кривди тобі не [вчи]ню, на рамена положу і у двір небесний з р[а]дістю понесу! Глянь як ради твоїх провин к[ро]пля за каплею втїкає житя із мойого, копі[ї] прошитого серця!

В тій хвилї небо роздїлило ся на двоє, нем[ож]не годно було далї слухати слів Христа, розд[ер]ло свою шату по полам в пориві розпуки. С[ві]тла ясність мов від тисяча промінів залила с[ві]т і Мисалех упав обличем на землю. Коли дале[ко] згодом встав, гора ганьби була пуста, ли[ше] хрест, на якім висїв Назареєць, обвили рамена як плющом три святі Марії.

На небі вил скував ся уже вузький се[рп] місяця, такий блїдий, як лице Праведного. Н[ад] Єрусалимом стояло море пилу, мов після зем[ле]трясеня — серед него, на висотах, як маяки мглї, червоно блимали світильники у пал[а]ці Понтія.

Із старих книг переповіла

Катря Гриневичева.

Гринька Тершаківця, котрий з упадком Перемишля дістав ся до російської неволі, слідуючу картку: Бузулук 9. 12. (26. 11.) 1916. Високоповажаний Пане Меценасе! З нагоди Рождества Христового і Нового року прошу приняти з далекої чужини мої щирі желания і поклін, щоб Всевишний дав Вам кріпкого здоровля до борби за права українського народу. В так важних історичних хвилях, де вороги старають ся видерти нам наші права, запечатані кровю мучеників — очи галицьких Українців і тут в неволи звернені на Вас провідника тогож народу і Ваших Вп. Товаришів послів. Віра в се, що Ви ніколи не допустили до того, щоби ми стали погноєм для других, додає нам силы зносити неволю! Протестуємо проти вилученя Галичини! Віримо, що жертви принесені нашим народом, не пропадуть марно. Приймітъ поклін від полонених Українців пробуваючих в Бузулуку. Остаю ся з глубоким поважанем Гринько Тершаковець, австр. воєнно полонений — контора біженців при стації Бузулук Самарської губернії — Росія.

— **Українські заложники з Галичини домагають ся свого увільнення.** „Dziennik Kijowski" доносить: Перебуваючі в Києві українські заложники з Галичини вручили президентови міністрів меморіял з прошенєм про своє увільнене та наведенєм подробиць увязнення кождого зокрема. На засіданю виконуючого комітету, яке відбуло ся 22. марта, на внесене прокуратора судової палати Чебакова про необхідність ріщення в справі інтернованих в Києві військовими властями заложників, рішено порозуміти ся з головним начальником київського військового округа про їх увільнене. Крім того комітет ухвалив віднести ся телєграфічно до президента міністрів кн. Львова і міністра війни А. Гучкова про внесене інституції заложників, яка приносить сором Росії.

— **Підвисшене податку від горівки.** В урядовій „Wiener Zeitung" з 12. цвітня с. р. оголошено цісарський розпорядок, яким підвисшено податок від горівки о дальших 1 К. 40 сот. від літра на річ державного скарбу. Рівночасно буде внесений т. зв. шинковий горівчаний податок. В найблизших днях будуть установлені розпорядком максимальні ціни на рафінований спірт для дрібної продажі, на т. зв. краєвий рум і шинкову горівку, що спричинить вже при вчисленю висшого податку подешевіне тих товарів в порівнаню з теперішною ціною. Рівночасно подбає правительство, щоби згаданий товар не стягнено з обороту, як се бувало вже після заведеня максимальних цін.

— **Українські пісні у військовій лічниці.** Нам пишуть: Вчера, 9. марта с. р., відбув ся в нашій лічниці великодний концерт, на якім між иншим відспівано хором 3 українські пісні, що справили хорим Українцям, як також Славянам инших народностий незвичайну радість. Як подїлали пісні на Німців, про се свідчить велике признане з уст д-ра Цедена, знавця музики. В тім помогли мені (мимо великих трудностий) товариші: Пристай Богдан, Петрачек, Гаук, Борець, Кракалія, Колодницький, Залеский, Гаврищук, за що складаю Їм тут щиру подяку.—Н. Вишиванюк.

— **Перегляд вичеркнених з військових літ, як нездатних.** „Wiener Zeitung" оголошує міністерський розпорядок, який зміняє попередні постанови про тих, яких при переглядах признано нездібними до ніякої військової служби. Досі не були вони обовязані ставати до нових переглядів. Тепер постановляєть ся, що вони будуть покликані до додаткових переглядів. Покликане буде відносити ся до всіх мущин в віці від 18 до 55 року житя. Згаданий розпорядок вже обовязує.

— **Вписи у львівськім університеті** на літний піврік почали ся 12. цвітня і будуть тривати до 26. цвітня включно. В часі від 27. цвітня до 4. мая буде можна вписувати ся за дозволом професорської колегії того виділу, на який бажає студент вписати ся а пізнійше тільки за дозволом академічного сенату.

— **Румунська нафта для Австрії.** Як доносить „Pester Lloyd" під Оршовою зібрано 500 вагонів румунської нафти, що до якої цловий уряд полагоджує цлові формальности. З тої скількости призначено 300 вагонів для Відня і більших міст Австрії. Около 80 вагонів відставлено до угорських рафінерій.

— **Процес за державну зраду проти директора банку.** Перед віденським військовим судом небавом розпічнеть ся розправа проти директора „Zivnostenska Banka" д-ра Грайса, якого обжаловано за державну зраду.

†

Олександра Бучовська, дочка Михайла і Олени з Литвиновичів Бучовських померла 13. с. м. в 9 ій весні житя. Похорон відбудеть ся в неділю 15. с. м о год. 2-ій пополуд. з дому при вул. Оссолинських ч. 11.

З житя провінції.

З Яворівщини.

Відбудова економічного й просвітного житя. — Евакуювані. — Весняні засіви. — Візитація гімназії і потреба заснованя бурси. — Вільні учительські посади. — Написи на зел. стаціях. — Пожежі

Ще минувшого року відбула ся в нас нарада в справі економічної і просвітної відбудови повіту. І дійсно всї товариства увійшли в житє та як на час війни досить гарно розвивають ся. Виймок становить лише яворівська „Філія Просвіти", яка не може якось віджити. Головний виділ „Просвіти" повинен занятя сею справою та спонукати членів старого виділу, щоби відновили сю інституцію.

В нашім повіті є поверх 1600 евакуованих, здебільша зі Зборівщини та Золочівщини, які приміщені головно в селах і на грунтах полишених збаламученими селянами, що з відворотом Москалів виїхали до Росії. Більша часть евакуованих находить ся в Новім Янсові, Цітули і Старисках — відтак в Нагачеві, Віжомлях і Черниляві. Мають вони де мешкати і держать при собі худобу і коні. В цїли опіки над ними завязав ся укр. повітовий комітет і громадські комітети, як також комітет з рамени ц. к. староства, в склад якого входять: представник повітової організації і „Сільського Господаря" та представники місцевих громадських комітетів. Недавно розділено поміж евакуованих одежу і обув.

Віднесини санітарні між ними розмірно добрі — і взагалї розмірно не найгірше їм живеть ся. Вказане було би тільки, щоби вони заложили у себе читальні, та щоби їх дїти ходили більше до школи, чим повинні занятись місцеві комітети.

З причини недостачі збіжа і робучих сил дуже тяжко буде в Яворівщині засіяти і обробити грунти, хиба що військові і адміністраційні власти прийдуть людям з більшою помочю. В нашім повіті вдять ся дуже бруква і наші інтелїгентні одиниці повинні поучити господарів, щоби у великій скількости її управляли.

Недавно відбула ся візитація української гімназії, яку переїв інспектор Майхрович. Вказане було б заснувати в Яворові гімназіяльну бурсу, щоби сим способом згорнути до приватної української гімназії більше число учеників. Вправді час тяжкий, однак при добрій волї можна-би і в тім напрямі щось зробити.

По селах є вільних много учительських посад, і тому дивне, чому компетентні власти сих посад не обсаджують та кваліфікованим силам дають відповідь, що нема місця.

При віднові знищених желїзничих стацій на шляху Львів Яворів поміщено на сих стаціях виключно польські написи. Се провокація українського населеня. Компетентні власти повинні за се потягнути виновників до строгої відповідальности, бо вже хиба давно минуло, коли ми боролись за написи.

Недавно вибухли в кількох місцях в Яворові раз по разови пожежі та згоріло кільканайцять господарських будинків, які здебільша не були обезпечені. Сильний вітер і недостача води були великою перепоною в ратунку.

Є надія, що з надходячою весною деякі наші інтелїгенти возмуть ся вже раз до інтензивної праці, поїдуть поміж людий на село до читальні „Просвіти, до кружка „Сільського Господаря" та в сей спосіб прислужать ся народній справі.

Податкові пільги для Львова.

Появилось ось яке оповіщене в справі пільг в податку домово-чиншовім і 5% вім на 1015/1916 і за IV. чвертьрік 1914 для м. Львова, та в справі предкладаня фасій чиншових на на літа 1917/1918.

І. Інтересовані круги властителїв реальностий підносили кілька разів, що чинші найму у Львові в літах 1915/1916 в порівнаню до чиншів з літ 1811/1912 обнижились взагалї в дуже значній мірі.

Хоча після обовязуючих приписів про податок домовий то обнижене чиншів найму буде вже і так зовсім узгляднене при вимірі податку домово чиншового на податкові літа 1817/1918, мимо сего з огляду на особливі відносини м. Львова, а іменно на некорисні економічні наслїдки спричинені майже 10 місячною неприятельською інвазією, — дозволило міністерство скарбу рескриптом з дня 27. лютого 1917 ч. 93281/16, інтимованим рескриптом краєвої дирекції скарбу з дня 14. марта 1917 ч. 16775, щоби узгляднено ще раз то авнормальне обниженє чиншів найму і чиншової вартости і то вже при вимірі податку домово-чиншового на податкові літа 1915/1916.

Міністерство скарбу дозволило іменно, щоби независимо від постанов цісарського розпорядку з дня 19. грудня 1915 В. з. д. ч. 387 принято умовлені чинші найму, згляднo чиншові вартости, з чиншових літ 1915 і 1916 за підставу виміру податку домово чиншового і 5%-вого податку не лише на літа 1917/1918, але також на літа 1915/1916.

В цїли отже переведеня, згляднo спростованя виміру податку за літа 1915—1916 та узгляднєня вже при вимірі на підставі розпорядку міністерства скарбу з дня 30. падолиста 1915 В. з. д. ч. 358 всяких зменшень чиншу, згляднo чиншової вартости з причини порожностояня (неуживаня) мешканя і льокалів, дальше з причини нестягаємости і вреченя та не заплаченя чиншу, треба — в разі коли сторона наміряє користати з того дозволеня міністерства скарбу — долучити до фасії на літа 1917/1918 залучник, в котрім осібно при кождім поодинокім мешканю згляднo льокали має бути подане: а) дійсно побранкй в кождім чвертьроці чиншових літ 1915 і 1916 чинш найму брутто, а при мешканю згляднo льокали занятім властителем відповідна до відносин найму в тих літах чиншова вартість і б) ріжниця між зізнаними в чиншовій фасії на літа 1917/1918 умовленими чиншами найму і чиншами після тої прилоги фактично побраними.

Кождий убуток чиншу належить узасаднити і удокументувати подаючи (в відносній рубриці прилоги) причини узасаднюючі відписане, згляднo неприписане податку. Такими причинами можуть бути: порожностояне, нестягаємість та вреченє і неплаченє чиншу під услівями поданими близше в поученю, уміщенім на повисшім залучнику.

Що до тих податників, котрі не скористають з сього візволеня, будуть при вимірі податку чиншового на літа 1915/1916 примінені доси обовязуючі приписи, а іменно постанови Цїс. розпорядку з 19. грудня 1915 В. з. д. ч. 387, після котрих за підставу виміру за ті літа прийметь ся чинш найму з чиншових літ 1911—1912.

Заразом розширило міністерство скарбу предвиджений в § 11, уступ. 2 розпорядку. міністерства скарбу з дня 30. падолиста 1915 В. з. д. ч. 358 провізоричне 50 прц. відписане (згляднo приписане податку чиншового 5 прц. в половині виміру) заряджене вже для м. Львова від 1. жовтня 1914 до кінця червня 1915 на дальші три місяцї. себто до включно 30. вересня 1915, а то з огляду на се, що поворот до Львова також по устаню неприятельської інвазії ще довший час був значно утруднений.

Наслїдком сього розширеня відписаня прийметь ся до виміру податку чиншового і 5 прц на літа 1915/1916 за час від 1. сїчня 1915 до 30. вересня 1915 умовлений чинш, згляднo вартість чиншову лише в половині, згляднo менше як в половині, коли убуток чиншу за повисший час буде виносити більше як 50 прц., а за час від 1. жовтня 1915 до 31. грудня 1916 умовлені чинші з узгляднєнєм узасаднених убутків чиншу.

Коли натомість убуток чиншового доходу в часу від 1. сїчня 1915 до 30. вересня 1915 буде нижший як 50 прц. то квота чиншу в згаданім часї побрана а з причини генерального 50 прц. опусту не оподаткована, не буде в жаднім случаю перед кінцем 1917 р. додатково оподаткована; додаткове оподаткованє тих квот наступить з початком 1918 року. Міністерство скарбу уповажнило однак, щоби на узгляднену просьбу сторін залишено в цїлости або в части тих додаткових вимірів, а в особенности що до осіб, котрі кромі доходу з реальностий не мають тепер ніякого иншого доходу або лиш відносно малий і котрі поносять тяжкі видатки на удержанє дому, відсотки від довгів і банкові рати.

Так само мають бути додатково оподатковані з початком 1918 року квоти чиншу, котрі властителї додатково (се є по зложеню фасій) за літа 1915 і 1916 одержали, о чім є вони обовязані донести Адміністрації податків в протягу 3 місяцїв від дня одержаня додаткової заплати чиншу в цїлости або в части. Не є однак конечне ті донесеня вносити перед 1. липня 1917.

Згадане уповажненє що до занеханя додаткового виміру відносить ся також до евентуально заплачених додатково чиншів за час від 1. сїчня 1915 до 30. вересня 1915.

Зарядженя сї, згляднo уповажненя до занеханя додаткового припису можуть мати в даних случаях під тими самими услівями аналогічне примінене і що до квот побраного чиншу за час від 1. жовтня 1914 до 31. грудня 1914, що до котрих наступило вже 50 прц. ричалтове відписане.

Міністерство скарбу, даючи сї пільги в податку домово чиншовім, очікує, що тепер податники як найскорше виповнять свій в наслї.

док тих заряджень значно зменшений обовязок заплачення податку.

II. В цїли виміру податку домово чиншового і 5 процентового на літа 1917—1918 мають всї властителї реальностий зглядно їх правні заступники предложити адмінїстрації податків найпізнїйше до 15. мая с. р. включно чиншові фасії разом з топографічним описанєм. Властителї домів, котрі задумують користати зі згаданих висше (ad I.) пільг мають кромі сего виготовити і долучити до фасії в цїли виміру зглядно спростованя податку за літа 1915—1917 прилогу, про яку висше бесїда. Потрібні на фасії pro 1917—1918 і згадану прилогу друки належить підняти в адмінїстрації податків (площа Цлова ч. 1.) в годинах урядових в протоколї подавчім на I. поверсї.

В чиншовій фасії на літа 1917—1918 належить зізнати по мисли обовязуючих приписів умовлені чинши найму, зглядно чиншові вартости з мешкань і льокалїв невинанятих або стоячих порожно з чиншових літ 1915 і 1916.

Впрочім спосіб, в який мають бути взагалї виготовлені чиншові фасії і топографічні описаня домів, подає поученє для властителїв домів о споряджуваню чиншових фасій з дня 26. червня 1820 та з постанов закона з 12. липня 1896 В. з. д. ч. 120. Поученє поміщене на першій сторонї прилоги до фасії містить вказівки, в який спосіб належить прилогу виповнити і удокументувати.

Зазначуєть ся з натиском, що в фасії чиншовій на літа 1917/1918 мусять бути зізнані виключно умовлені чинші найму (з мешкань і льокалїв занятих властителями або порожно стоячих чиншові вартости) з літ 1915/1916, а не фактично побрані чинші. Ті послїдні мають бути виказані виключно в згаданій прилозї до фасії і будуть оподатковані на літа 1915/1916. Належить при тім уважати на ріжницю, яка заходить між (цїлковитим або частинним) зреченєм чиншу а зниженєм чиншу. Именно в разї зміни умови о наєм на низший чинш, що случалось в дуже численних случаях в літах 1915 і 1916, опущене чиншу перед введенєм в житє тої нової умови належить уважати яко зреченє вже запавшого чиншу і се має бути виказане в прилозї до фасії. Натомість умовлений — а не фактично побраний — чинш до часу обовязуючої сили тої нової умови і чинш умовлений від часу введеня в житє тоїж умови має бути зізнаний в фасії за літа 1917/1918.

Чиншові зізнаня мають бути ретельні і згідні з фактичним станом, бо в противнім случаю стають ся ті фатенти, котрі чинш найму з цїлих реальностий, або з їх частий в цїлости або в части затаюють, або подають неправдиві відносини найму, виннми затаєня чиншу і підпадають по мисли § 11 цїс. патенту о податку домовім з дня 23. лютого 1820 законним грошевим карам.

Так само підлягають відповідним грошевим карам ті чиншівники, котрі потверджують в чиншових фасіях неправдиві зізнаня яко згідні з правдою.

Вкінци оповіщаєть ся, що в слїд уповаженя ц. к. краєвої Дирекції скарбу в Бялій з дня 14. марта 1917 ч. 16775/17 продовжає Адміністрація податків 8 тижневий реченець визначений в оповіщеню ц. к. краєвої Дирекції скарбу в Бялій з дня 9. грудня 1916 ч. 104336 що до зголошеня сторонами порожностояня за IV. чвертьрік 1914 і до предложеня (через Магістрат міста Львова) табелї зголошень до відпису податку домово чиншового за IV. чвертьрік 1914 до кінця цвітня 1917 о скільки зменшене чиншу за час від 1. жовтня 1914 до 31. грудня 1914 виносить більше як генеральний 50 проц. опуст врезлїзований розпорядженєм Адмінїстрації податків з дня 15. падолиста 1916 ч. 10559/16

Театр.

Второк, 14. цвітня 1917.

Нині: греко-кат.: Велика Субота — римо-кат.: Валеріяна.

Завтра: греко-кат.: Воскрес. Хр. — римо-кат.: І. Н. по В.

Український Народний Театр Т-ва „Бесїда" у Львові під управою К. Рубчакової Саля Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

Святочний репертуар:

В неділю дня 15 с. м. „Маруся Богуславка", історична нар. драма в 5 дїях М. Старицького.

Понеділок дня 16 с. м. дві вистави: По зниженых цїнах о год 3 пополудни „Ой не ходи Грицю та на вечерниці", нар. драма зі співами і танцями в 5 дїях М. Старицького. Вечером о год. 7½ „Наталка Полтавка", нар. опера в 3 дїях І. Котляревського.

Вівторок дня 17 с. м. „Запорожець за Дунаєм. нар. оперета в 3 дїях Артемовського.

Білети раньше набути можна в „Народній Торговли", в день представленя при касї від год. 5. п. п. Початок о год. 7. вечером. 2—2

Повір Жовківщина! Філія „Сїльського Господаря" в Жовкві запрошує отсим Всч. Духовенство, Учительство і свідомих селян (по можности відпоручників з кождого села) на нараду в справі відбудови повіту на день 1. мая 1917. о год. 1. по пол. в „Народнім Домі" в Жовкві. О. Маринович, голова.

Яка інтелїґентна родина на провінції згодилась би взяти на весну й лїто двоє добре вихованих дїтий (12 і 6 лїт), разом або нарізно, на удержанє і під материнську опіку, за добру заплату, зволить подати умови під адресою: проф. д-р С. Томашівський, Львів, вул. Чарнецького 26. 2—3

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 13. цвітня 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ І НА БАЛКАНІ.

Нїчого важного.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Артилерійська боротьба на височинї Красу і в долинї Віппах заєдно оживлена серед добрих обсерваційних умов.

Заст. шефа ген. штабу **Ф. Гавер.**

З НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 13. цвітня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група війска баварського наступника престола Рупрехта: На північнім крилї поля битви під Арра протинаступом вирівнано початковий успіх сильних англ. наступів на Ангр і Жванші. На просторі від дороги Арра до Гаврель аж по ріку Скарп відперто ворожі дивізії, котрі дзвчи наступали і завдано їм великі втрати. На півд. схід від Арра не вдало ся кілька наступів також ворожій кінноті. Над дорогами з Перон до Комбре і Ле Котлє палкі бої коло Гузокур і Аржікур. Огонь на С. Кентен далї тривав також учора. Приготовив він франц. наступи, котрі роспочали ся нинї рано по обох берегах Сомми. Вони не вдали ся.

Група війск нїмецького наступника престола: Завзята боротьба артилерії вздовж Етен і в зах. Шампанії далї триває зі змінчивою силою. На кількох місцях відперто ворожі звідні відділи і піймано 100 Французів.

Група війск кн. Альбрехта віртемберського: Положенє незмінене.

СХІДНИЙ І МАКЕДОНСЬКИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Не було важнїйших подій.

На заході вороги втратили 13 на Сході 2 літаки.

Перший квартирмайстер ген. **Людендорф.**

Оголошеня.

Дяк об'їде посаду найскорше в ширшім теренї воєнним, і може провадити філію „Сїльського Господаря" і „Просвіти", спілку торговельну, збуту худоби, касу, крамницю і висарку громадську, та більшу господарку. Є евакуований з повіту святинського Іван Фодчук в Угельні п. Соколів коло Стрия. 246 1—3

Інжинер-будівничий може дістати добре платну посаду у Львові. Зголошеня в поданем короткого curriculum vitae приймає Адміністрація Діла під Б. Д. 247 1—6

БЮРО АРХІТЕКТОНІЧНЕ

ВАСИЛЯ НАГІРНОГО

у Львові, Ринок 36.

виготовляє пляни на церкви і доми мешкальні, як також оцінки воєнних шкід на будівлях. 116 9—7

Голоду і дорожні не буде, коли кождий кусник землї обсіяте яриновим насїнем. Всї свїжі!

насїня поручає **І. БОРИС**

ПЕРЕМИШЛЬ. 202 8—10

ЗВИЧАЙНІ
Загальні Збори
ЧЛЕНІВ
Видавничої Спілки „ДІЛО"
реєстрованого стовариша з обмеж. порукою
у Львові

відбудуть ся дня 24. цвітня 1917 о год. 5. по полудни в редакційнім льокалї „Діла" у Львові, Ринок ч. 10. II. п. в отсим порядком дневним:

1. Відчитанє протоколу з попередних Загальних Зборів.
2. Звіт Управляючої Ради з дїяльности і рахунків за роки 1913, 1914, 1915 і 1916.
3. Звіт контрольної Комісії в резізії книг і рахунків.
4. Затвердженє річного звіту, річних рахунків і білянсу за роки 1913, 1914, 1915 і 1916.
5. Вибір Голови і Заступника Голови.
6. Вибір членів і заступників членів Управляючої Ради.
7. Вибір Контрольної Комісії з трьох членів і одного заступника.
8. Внесеня і інтерпеляції.

Коли би на Загальних Зборах не явило ся приписане статутом число членів, відбудуть ся того самого дня і в тім самім льокалї в годину пізнїйше, себто о годині 6. вечером, з тим самим порядком другі Загальні Збори, котрі будуть важні без огляду на число присутних членів.

Річні звіти, рахунки і білянси є виложені в дїловім льокалї стовариша у Львові, Ринок ч. 10. — до перегляду Вп. Членів.

У Львові, дня 3. цвітня 1917.

Видавнича Спілка „Дїло",
реєстр. стовариша з обмеж. порукою у Львові.

Др Володим. Бачинський заступник голови. *Дамян Лопатинський* член Управляючої Ради. 2—3

— Конюшина російська —
при замовленях від 100 кг по К 680·—.

Цибуля сїянка від 1 кг по К 110·—, насїня прочих ярин, трав, пашних ростин і цвітів доставляє

КРАЄВИЙ СОЮЗ
Господарсько-торговельних Спілок
з централї у Львові, вул. Зїморовича ч. 20.
і зі складів: в Перемишли, вул. Косцюшки ч. 5. і Стрию, Ринок ч. 6. 1—2

ЗЕМЕЛЬНИЙ
БАНК ГІПОТЕЧНИЙ
Спілка акційна у Львові
Підвалє ч. 7.

— Конто почтової щадниці ч. 118.334. — Жирове конто в Австро-угорськім Банку.

Складайте ощадности в Земельнім Банку гіпотечнім, бо на проценти, щоби кождий міг ними користати, служити народньому господарству, та вам приносити вигоди, а не мерзувала ся.

Акційний капітал	К 1,300.000
Резерви Банку	К 200.000

Приймає вкладки на біжучий рахунок від К 10·— на 4 проц.

Уділає гіпотечні і вексльові позички.

Виплачує купони від заставних листів.

Вимінює по користнім курсї російські рублї і нїмецькі марки.

Певність льокації запоручують: акційний капітал Банку і резерви.

На жаданє висилає посїдкові зложеня (чеки) Почтової Щадниці. 728 20

Одинока українська

Тов. взаїмних обезпечень на житє і рент. II.

„КАРПАТІЯ" 15...

Почесний президент Його Експилевція митрополит граф Шептицький.

Товариство оперте на взаїмности, а через то всї вигоди припадають самим членам.

Ручить вже по трех лїтах неоспоримість і виплатність обезпечень.

Прививає по трех лїтах право викупу, а також вже по трех лїтах уділює позички на низькі відсотки.

У всїх справах звертать ся на адресу:

Львів, — вулиця Руська ч. 18.

Години урядові: від 8. до 2.

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО. З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10.

Ціна сього числа 20 сот.

Ч. 88. (9.340) Львів, неділя 15. цьітня (2. ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

Діло

Виходить що-дня, крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. ощад. 26.725.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 24.

Руконисів редакція не вертає.

ПЕРЕДПЛАТА: в Австро-Угорщині ... у Львові (без доставки) ...

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, у Велику Суботу 1917 р.

Від початку війни й до нинїшного дня очи наші, очи австрійських Українців, з особливою увагою звертають ся до Київа.

Національна єдність цїлого українського народу — се так глибоко врізало ся в нашу національну свідомість, що стало основним артикулом нашої національної віри. Нашої, австрійських Українців, особливо. Бо коли наші брати по тім боцї кордону займали ся і — по части сказати можна — вдоволяли ся зберіганєм етнографічної окремішности, ми опинили ся вже в стадії здобуваня прав новочасної нації в полїтичнім розумінню слова. І тут ми бачили при кождій нагоді, що полїтичною нацією може бути, історичну ролю може відіграти тільки нація велика; мала нація засуджена на віки на те, щоб займати ся зберіганєм своєї національної окремішности або — жити як полїтична нація з ласки сильнїйших сусїдів, як предмет їх полїтичного визиску. Маючи сю свідомість, ми не тільки зі становища цїлої України, але також зі становища нашої части української землї бачили в єдности цїлого українського народу єдину запоруку лїпшої будучности. Ми, австрійські Українцї, особливо. Бо коли російська Україна сама собою представляє територіяльний і людський матеріял для утворена великої і могучої полїтичної нації, ми можемо сподївати ся лїпшої будучности, числити на відігране історичної ролї тільки під умовою, що свідомість української національної єдности обгорнула цїлу українську етнографічну територію.

Тому наші очи, як у всї важні хвилї житя нашого народу, так і від початку війни й до нинїшного дня з особливою увагою звертають ся до Київа.

Ми знали, що під гнетом царизму нема житя вільній Україні, що зруйноване царизну є першою й головною передумовою волї України. З початком нашого столїтя наш зір і слух з найбільшим напруженєм слїдив за блискавками і громами революційної бурі, яка — здавало ся — має зруйнувати царизм і визволити Україну від вікового ворога. Та царизм здавив революцію і відібрав майже всї здобутки революційних лїт також Україні. В російській державі затріюмфувала реакція. Серед таких відносин вибухла війна, в якій царизм за одну з цїлий поставив собі дістати в свої руки також огнище українського житя по сей бік кордону. І тому ми виступили в сїй війні по сторонї осередних держав, звязуючи з надїями на їх побіду надії на зруйноване царизму й визволенє України.

Тепер сї надії починають сповняти ся; не так, як думало ся з початком війни, але починають сповняти ся. Не ввійшли армії осередних держав, під яких прапорами пішло до бою за волю України Українське Сїчове Військо, побідним походом до Київа, щоби проголосити волю визволеній з царизму Україні; царизм упав від ударів внутрішної революції. Але що внутрішна революція могла дозріти до такої сили, щоб завдати царизмови такий удар, до сього — се понад всякий сумнїв ствердить історія — причинила ся в сущній мірі війна й ті удари, які на боєвищах нанесли царизмови армії осередних держав. Так починають сповняти ся надії, які з початком війни звертали наші очи на Київ: царизм упав і на Україні нема вже царського панованя, яке — почавши віроломним зломанєм Переяславського договору — несло поневоленє і смерть Україні.

Царизм упав — і в сім велика часть заслуги України. Цїле девятьнадцяте столїтє і аж по нинїшний день, вся історія російських революц йних рухів скажуть нам, яку визначну участь в боротьбі з царизмом брала Україна, скільки найлїпших синів її поклало свої голови в імя визволенія не тільки України, але цїлої російської держави від царизму. Навіть ті, яких царська політика суроти України — без їх відомости і волї — відірвала від рідної української землї, й вони, беручи участь в російських революційних рухах, — а скільки їх було, синів України, що йшли на боротьби з царизмом і смерть для „загальної справи"! — зложили від України жертву на жертвеннику боротьбу з царизмом. І коли тепер над Україною нема царського панованя, то се аж занадто заслужена заплата Україні за ті жертви, — жертви без порівнаня дорожші й болючійші нїж їх складав сам російський нарід, бо ті жертви часто — завдяки наслїдкам царської політики на Україні — відривали ся від рідного українського грунту.

Що тепер дїєть ся на Україні, — зі скупих звісток, які до нас приходять, не можна скласти собі ясного образу. Зна мо, що лунає там клич автономії України; що відбуд вуєть ся знище і до кра ю царизмом з початком війни огнища українс ого національно о житя; що нове п авительство видало вже зарядженя п о найконечнїйші потреби на поли українсько о шкільництва.

Царизм упав, — але довгої й витревалої праці треба, щоб усу нути наслїдки його вікового гнету над Україною, щ б на його руїнах відбудувати ві ами руйнован українське житє.

І т му наш зір і слух напружуєть ся в напрямі Київа, щоби побачити й почути, як відбудовуєть ся укр їнське житє, як будуєть я храм волї України.

Україна воскресає!

Заява Петроградського від у Товариства Українських Поступовців. — Українські манїфестації і наради в Петрограді. — Перша українська школа у Київі. — Відновлене дїяльности київської „Просвіти". — Українські представники на надзвичайних зборах київського Земства. — В Одесї.

Відень 12. цьітня 1917.

Як і треба було надіяти ся, кожда нова посилка російських часописий, яка приходить сюди, приносить чим раз більше все нових вісток з України і про Україну. Правда, вістки сї фрагментарні ще — та не треба спускати з під уваги, що приносить їх столична преса, петроградська і московська, яка на разї — зовсїм зрозуміла річ — занята передовсїм важнїйшими для неї загально-державними справами. Часописи-ж з території України, в яких — природна річ—місцеві, отже як раз українські справи знайдуть зовсїм инший відгомін, як у петроградських і московських, доси не наспіли ще сюди.

Та хоч вістки сї й фрагментарні, то — найважнїйша річ — всї вони для нас високо відрадні. Відрадні, бо говорять зовсїм ясно про те, що Україна чим раз голоснїйше впоминаєть ся за своїми грубо потоптаними до тепер національними правами. І не тільки впоминаєть ся. Ще більш відрадне, що з вісток тих бачимо виразно, що Україна організуєть ся до боротьби за згадані права. Та вже найвідраднїйше з усїх вісток та, що Україна здобуває вже перші національні права...

От такі вістки приходять до нас на передодні сьогорічного Великодня - Воскресеня з того боку боєвої лїнії: зі столиці, з над Днїпра, з над Чорного моря... Вістки, які пророчисто говорять нам і цїлому світови: що Україна живе, що Україна хоче жити, що Україна — воскресає...

Тому геть зі зневірою, геть із песимізмом! Перед нами — краща будуччина!...

*

ЗАЯВА ПЕТРОГРАДСЬКОГО ВІДДЇЛУ СОЮЗА УКРАЇНСЬКИХ ПОСТУПОВЦЇВ.

„День" з дня 9/22 марта друкує отсю заяву:

Ми, члени петроградського відділу Союза українських поступовців, глубоко переконані, що витворені державним переворотом нові правові умови особистого і збірного житя повинні забезпечити порішенє тих завдань, котрі ставить собі український національний рух, в з'єдиненю з демократичними силами цїлої країни.

Проголошені як провідні державні основи гасла полїтичних свобід дають певність, що безповоротно пішли в минуле всї національні обмеженя, які так ревно прикладано до українського народу за старого режіму і які так широко він використував в боротьбі з українським рухом в обставинах военного часу; що українські суспільні, культурні і полїтичні організації дістають тепер можність дїяльности без перешкоди; що українському слову в устній і письменній формі забезпечене право горожанства в культурнім, громадянськім і полїтичнім житю українського народу; що зокрема ті Українцї, які відбувають военну службу, при відбуваню її не тільки не будуть обмежені в щоденнім користаню з рідної мови, але що ся мова буде допущена і в тих випадках, де се поможе облекшеню і успішнїйшому відбуваню служби; що при іменованю урядників для адміністрації в українських губернїях правительство вихо дити-ме від необхідної умови близьк го знайомства з краєм, побутовими умовами і мовою його населеня; що при амнестії по полїтичним і рел гійним справам негайно одержать волю всї Українцї, які потерпіли за свої національно-полїтичні і релїгійні переконаня; що зі скасованєм віроісповідних обмежень будуть мати волю віроисповіданя штундисти й инші сектанти на Україні, а також визнавцї греко-католицької (унїятської) віри; що обявлена свобода страйків буде початком справедливого порішеня робітничого питаня, а між иншим забезпечить оборону своїх інтересів найчисленнїйшій на Україні клясї сїльсько-господарських робітників, яких старий режім поставив в зовсїм неправне положенє окремим законом (26. цьітня 1906 р.) проти страйків сїльських робітників,

Вкінцї ми думаємо, що скликане установчих зборів, яке має відбути ся в найблизшій будуччині, поставить на денний порядок питанє про здїйсненє основного домаганя нашої програми — приверненя національно-територіяльної автономії України в звязку з загальною перебудовою Росії на основах федеративного устрою.

Тільки серед таких умов можливе зовсїм вірне і відповідаюче інтересам нашого народу порішенє важнїйших для нього економічних і соціяльних питань, а в першій мірі земельного питаня.

Висловлюючи повне задоволенє з заяви тимчасового правительства, що воно зовсїм не думає користувати ся военними обставинами для якої будь проволоки в справі здїйсненя на-

мічених реформ, ми дожидаємо як найшвидшого здійсненя тих з них, переведенє яких в житє не вимагає довгого часу. З окрема невідложним і негайно необхідним для населеня України ми вважаємо здійсненє отсих домагань:

заведеня в народних школах українських губерній рідної мови населеня як найвідповіднійшого способу культурного і економічного підєму народних мас, а разом з тим і розвитку їх громадянсько-політичної свідомости;

допущеня української мови в істнуючій на території України середній школі — в тім числі в школі для підготовленя народних учителів, — заведеня нових шкіл, одного і другого типу з українською викладовою мовою і негайної організації спеціяльних курсів для учителів української народної школи;

аж до всестороннього приміненя висшої школи на Україні до потреб корінного українського населеня, допущеня викладів на українській мові і заведеня курсів вивченя краю по всіх університетах і инших висших школах України, причім на найблизшу чергу треба поставити переміну в сім напрямі київського університету св. Володимира;

в інтересах Українців, які живуть поза рідною територією, допущеня викладів в українській мові і закладаня українських курсів в тих російських висших школах, де сього домагати муть ся слухачі і покажеть ся необхідним складови професорів;

допущеня української мови до практики судових, адміністраційних і церковних інституцій українських губерній в зносинах з місцевим населенєм;

незалежно від того, в цїли привернення грубо потоптаного старим режімом загально людського і міжнародного права необхідно:

негайно привернути в занятих російськими військами частях Галичини і Буковини весь устрій місцевого політичного і громадянського житя і ті національні права, які мало перед війною місцеве українське населенє;

негайно освободити з арешту і вернути з заслання всіх галицьких і буковинських Українців, які підпали жорстоким переслїдуваням виключно з причини ненависти старого правительства до національної української культури, а між ними голову галицької унїятської церкви, митрополита графа Андрія Шептицького.

*

УКРАЇНСЬКА МАНІФЕСТАЦІЯ У ПЕТРОГРАДІ.

„День“ з дн. 11 (24) марта містить на видним місци отсю оповістку українською мовою:

12. березня (марта) н. р. о 1. годині дня в Казанському Соборі має одбутись панахида по Тарасові Шевченкові, а після панахиди національний похід до Державної Думи.

Під оповісткою підписані: Товариство ім. Т. Шевченка, Українське Літературно-Художнє Товариство, Благодійне Товариство, Український Клюб „Громада“, Товариство Українських Поступовців, Українська Соціял-демократична Робітнича Партія, Український Революційний Комітет.

„День“ з дн. 11 (24) марта повідомляє:

В суботу 11 (24) марта Українське Літературно-художнє Товариство (Петроград, Троїцька 13, кв. 6) устроює зібранє, присвячене біжучим подіям.

*

ПЕРША УКРАЇНСЬКА ШКОЛА В КИЇВІ.

Одноголосна ухвала Київської городської думи.

„Утро Россіи“ ч. 68 з дн. 11 (24) марта доносить із Київа:

„На засїданю думи радний Ярошевський поставив внесенє негайно ввести виклади в українській мові в городській школі імени Грушевського, заснованій коштом батька відомого українського дїяча М. Грушевського. Одноголосно постановлено безпроволочно ввести у згаданій школі виклади в українській мові.

*

ВІДНОВЛЕНЄ ДІЯЛЬНОСТИ КИЇВСЬКОЇ „ПРОСВІТИ“.

„Утро Россіи“ ч. 68 з дн. 11 (24) марта доносить із Київа:

Закрита українська „Просвіта“ відновила свою дїяльність.

*

УКРАЇНСЬКІ ПРЕДСТАВНИКИ НА НАДЗВИЧАЙНИХ ЗБОРАХ КИЇВСЬКОГО ЗЕМСТВА.

„Утро Россіи“ ч. 68 з дн. 11 (24) марта доносить із Київа:

Відкрилась сесія надзвичайного губернського земського зібраня. Склад зібраня розширено покликаними представниками громадських організацій і національних груп; в характері гласних — три жінки. Після ряду привітів — в тім числі також Українців — засіданє закрито до слїдуючого дня.

*

В ОДЕСІ.

Український комітет. — Збори української одеської громади. — Програма дїяльности.

„День“ з дн. 11 (24) марта доносить з Одеси:

Місцевий провідний український комітет скликав збори одеської української громади, на яких виступали з промовами представники всїх українських товариств і партій. Збори виробили програму дїялиности. **Ф. К.**

До сучасної політики в Австрії.

Відень, 12. цвітня.

У внутрішній політиці австрійської держави стоїть від довшого часу на дневнім порядку актуальна справа скликаня парляменту, передовсім ради державної, потім делєгацій.

Дня 25. липня 1914 р. наступило замкненє XXI. сесії ради державної, а від того часу зайшла неодна зміна у внутрішній політиці Австрії. Смерть президента міністрів гр. Штірка дала почин до щораз голоснїйших кличів про потребу скликаня австрійського парляменту. З'окрема, заяви усїх партій парляментарних (23. X. 1916) домагають ся сего; правительство гр. Клям-Мартініца прихильно заявляєть ся на сї домаганя (21. XII. 1916); міністер справ заграничних гр. Чернін добачує потребу спільних делєгацій для політики заграничної (19. II. 1917), але все те — стрічає якісь важні перепони.

Сполучені німецькі партії жадають, аби вперед доконано деяких змін державно-правних дорогою непарляментарною, висуваючи між иншим також справу так зв. відокремленя Галичини — за порозумінєм з колом польським. Инші партії парляментарні, як Чехи і Словінці, є противні всяким несподіванкам позапарляментарним, а Українці стоять непохитно при своїм всенароднім протесті проти односторонно намаганого відокремленя Галичини, бачучи, що забезпеченє своєї будучности національної в Австрії одиноко можливе поділом територій галицьких на два краї: східно-галицький (український) і західно-галицький (польський). Історична подія революції в Росії, упадок царського правлїня та домаганє національної свободи із сторони російської України мабуть вплинуть на становище Австрії до української справи взагалї, а до сего питаня з'окрема.

З другої сторони австрійська соціяльна демократія, хоч теоретично виступає проти всїх партійних затїй супроти скликаня парляменту, але зі свого боку не піднимає нїяких рішучих заходів, аби довести до чим скоршого скликаня парляменту та в його руки передати справу державно-правного перестрою Австрії.

У всякім разї, скликанє австрійського парляменту є для нас незвичайно важною справою. Піднесенє поваги Австрії супроти заграниць, виказанє рівновартности супроти Угорщини та допущенє народних представників до свобідного слова в такій важкій порі, що рішає про судьбу народів і держав — отсе велика справа, яку годї легковажити!

Річ ясна і самозрозуміла, що за все те, що протягом минулих трьох років зробила державна адміністрація цивільна і військова — посли та парлямент не можуть приймати на себе одвічальности, але парламентови народів Австрії припадає належне слово критики сего що сталось, висказ суспільних почувань і волї мас народних та вказанє нових доріг на будуче. А вже сам факт вкликаня парляменту не лишить ся без наслїдків, бо стане осторогою для всїх чинників в державі.

Тому українські представники політичні домагали ся і домагають ся скликаня парляменту без нїяких вступних застережень або укорочуваня його прав конституційних, висказуючи з своєї сторони переконанє, що народні представники стануть на висотї свого завданя під теперішну хвилю.

Тодї, за парляментарною трибуною скорше і успішнїйше здійснить ся бажанє української суспільности, аби посли ставали в своїх округах і з долини підмагали роботу організаційну в інтересї народної оборони, щоби перебути довготривале лихолїтє та по тяжких терпінях добути красшу будучність українському народови. **Д-р Кость Левицький.**

МИКОЛА ГОГОЛЬ.

Крівавий бандурист.

Розділ із нововідкритого роману.

В 1834 р. редактор „Бібліотеки для чтенія“ О. І. Сенковський подав до петроградського цензурного комітету в коректурній відбитці твір п. з. „Крівавий бандурист. Розділ із роману“. Цензор Никитенко, який дістав сей твір на розгляд, представив цензурному комітетови 27. лютого 1834 р. таку опінію:

„Прочитавши статю, призначену для друку у „Бібліотеці для чтенія“ п. з. „Крівавий бандурист. Розділ із роману“, я найшов у нїй богато виразів і сам предмет у моральнім змислї неприличними. Се образок терпінь людського упокоренія, написаний зовсім у дусї новійшої французської школи, відразливий, який викликує не співтерпінеї навіть не естетичний жах, а просто омерзїнє. Тому, маючи не увазї розпорядок висшого начальства про заборону новійших французьких романів і повістий, я тим менш можу згодити ся на пропуск російського твору, написаного в їх тонї“.

І в архиві петроградського цензурного комітету (який нинї находить ся в архиві міністерства нар. пр.) сей розділ із роману, зарізаний цензурою, пролежав більше нїж 80 лїт. Тільки в кінцї мин. року д. Юлїян Оксман, який займав ся розглядом архивних актів, натрафив на акт, в якім містила ся коректура „Крівавого бандуриста“, й відкрив, що сей відривок належить перу самого Гоголя. Перша половина сього розділу нам відома: вона надрукована у збірнім виданю творів М. Гоголя п. з. „Бранець“ Відривок із Історичного роману; друга половина перший раз появила ся в друку що йно тепер, у ч-рі 1-ім петроградської „Ниви“ за 1917 р., звідки передрукували її зараз же инші російські часописи.

Відкритє Ю. Оксмана особливо цїнне й інтересне тому, що воно не тільки робить з відомого нам „Бранця“ закінчений епізод, але й дає змогу звязати „Крівавого бандуриста“ з иншим відривком, відомим під назвою „Декілька розділів із незакінченої повісти“, а який так як і „Крівавий бандурист“, є нарисом для задуманого Гоголем роману „Гетьман“.

Про самого „Крівавого бандуриста“ скажемо тільки отсе: і своїм змістом і своєю внїшною формою, мовою, він належить вповнї до української групи писань М. Гоголя. Зміст його — сторінка з крівавої козацько-польської історії (пол. XVI. ст.), мова — се характеристична мова Гоголя з її численними українізмами, з українськими словами й цїлими українськими реченями навіть, з українським складом взагалї. Се все й промовляє за тим, щоби з новорідкритим уривком повнайомили ся також й українські читачі по сім боцї боєвої лїнії.

В „Декілька розділів із незакінченої повісти“ мова йде про се, як усїми забутий уже гетьман Остряниця появляєть ся в селї Комішни, вступає до церкви на великодну утреню, а відтак йде побачити ся з любою йому дївчиною Галею. Остряниця взиває Галю втїкати разом з ним до короля у Польщу, або до Галичини, „або хоч до султана“, одначе Галя не рішаєть ся лишити стару матїр й Остряниця їде сам один до свойого хутора.

Відривок відомий під припадковою назвою „Бранець“ і, який становить першу частину „Крівавого бандуриста“, містить у собі оповіданє про в'їзд у місточко Лукома відділу коронних військ, який провадив бранця, котрого лице було заковане у зелїзну решітку“. Сей відділ з'упиняєть ся на нічлїг у „самітнім монастири“. Начальник відділу жадає „ключів від монастирських пивниць“ і туди, в страшну земельну печеру, повну жаб і ящірок, кидає бранця.

Сей відривок кінчить ся такою фазою: „Між тим відділ коронних військ розмістив ся в монастирських келїях, як дома, посилав монахів чистити стайнї й пирував, радїючи, що вкінцї зловив того, хто був їм потрібний“.

Безпосередно за сими стрічками йде відкритий Ю. Оксманом кінець сього відривка. Подаємо його низше. **Ф. Н.**

— Попав ся, псяюха! — говорив вусатий провідник. — Хотїв би я знати, чого вони такі бистроногі, собачі дїти? Ходїм, хлопцї, довідаємо ся, хто з ним був, лихий біс начхай йому в кашу!

Жовнїри спустили ся у низ і найшли бранця, як лежав без чутя.

— Дай йому понюхати чого-небудь!

Один із нас зараз насипав йому на руку, на якій оперла ся його голова, пороху, і запалив його. Бранець пчихнув і підняв голову, наче-б після неспокійного сну.

— Потягнїть його дубиною! Оповідай, терем-те-те, бабій сину! Але хто з тобою розбійничав? Дванайцять дяблїв твоїй матцї! Де твої дїти?

Бранець мовчав.

— А то-ж я тебе питаю, псяюхо! Скиньте з нього наличник! Зірвіть з нього опанчу! А то лайдак! Але то я знаю добре твою морду: чого її ховаєш?

Жовнїри кинулись, розірвали верхню опанчу з тонкого чорного сукна, якою вкривав ся бранець, зірвали наличник... і перед їх очами мигнули дві чорні коси, які впали з голови на

Звишка російських цінних паперів.

ВІДЕНЬ (Прив. тел.). В фінансових кругах обговорюють звишку російських цінних паперів, яка проявила ся 12. с. м. на біржі в Берліні. Російський банк підскочив о 12%. інтернаціональний петроградський Банк о 8%. Сю звишку вважають симптоматичною для політичного положеня.

Мілюков за конституційною монархією.

СТОКГОЛЬМ (Прив. тел.) „Новое Время" подає одну промову Мілюкова, в якій він сказав: Ми думаємо про нову Росію як про парляментарну конституційну монархію. Се мабуть не відповідає бажаням усіх, але коли-б попасти у спір з приводу сього, то Росія попала би в горожанську війну, яка в кінци могла би помогти старому режімови стати знов на ноги.

Оба цісарі про війну і мир.

З приводу подій у Росії.

КЕЛЬН (Ткб). „Kölnische Zeitung" в статі, надісланій з Берліна, обговорює ріжні російські маніфестації з минулого тижня, котрі містять деякі неясні точки, яких виясненя треба ждати, заки буде можлива кінцева оцінка їх. Німеччина може спокійно ждати дальшого розвитку подій, чого доказом є корисний хід війни підводними човнами й апровізаційні трудности Англії. Сі факти позволяють ся спокійно приглядати ся укладаню відносин в таборі неприятелів і сміло держати ся далі основ, установлених кілька разів союзними правительствами що-до справи заключеня мира.

В такім дусі вели ся також наради між цісарем Карлом і німецьким цісарем в дни 3. с. м. в великій головній кватирі. Сим нарадам присвічувала провідна думка, що треба вести далі війну всіми силами й рішуче, коли не буде осягнений почесний мир, який політично відповідальні місця обох осередних держав означили як ціль війни.

Битва під Арра.

Воздушні бої в марті.

БЕРЛІН (Ткб.). Бюро Вольфа оголошує: Битва під Арра ведеть ся завзято далі. Особливо нагальні були англійські наступи між Angres і Givenchy. В деяких місцях удало ся Англійцям усадовити ся в німецьких становищах, одначе енергічними протинаступами в завзятім бою з близька переважно виперто їх звідти. Дальше на південь під Fampoux відперто наступи неприятеля, при чім поніс він великі втрати. Між гостинцем з Bapaume до Cambrai і Соммою неприятель, при першій пробі кріваво відпертий мимо переважаючих сил, заняв опісля Gouzeancourt.

В марті втратили неприятелї 161 самолетів і 19 привязаних бальонів, Німеччина втратила 45 самолетів.

Австро-Угорщина супроти відозви російського правительства.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Ц. к. кореспонденційне бюро є уповажнене до слідуючої заяви:

Правительство австро-угорської монархії одержало відомість про заяву російського провізоричного правительства, оголошену д. 11. цвітня с. р., з якої довідало ся, що Росія не задумує заволодіти иншими народами, позбавляти їх їхньої народної спадщини і силою забрати їх области, але противно бажає спричинити тривалий мир на основі права народів до рішеня про свою судьбу. З сього довідало ся австро-угорське правительство, що російське провізоричне правительство бажає осягнути ціль, що покриваєть ся з цілю, яку в розмові д. 31. марта с. р. піднїс як военну ціль монархії ц. і к. міністер заграничних справ. Можна отже сказати, що австро-угорське і російське провізоричне правительство в рівний спосіб стремлять до чесного для обох сторін мира, який після слів мирової пропозиції Австро-Угорщини і її союзників з д. 12. грудня 1916 р. запевнить істноване, честь і можність розвою держав, які ведуть війну. Висказане тодї пересвідченє союзників, що їх права і оправдані жаданя дадуть ся без сумніву погодити з правами і жаданями инших народів, нині після заяви російського провізоричного правительства істнує в висшім ступні. Тому, що тим самим цілому світови, а передовсім народам Росії ясно представлено, що Росія не є вже приневолена бороти ся в своїй оборонї і за свободу своїх народів, супроти тотожности цілий союзних правительств і російського провізоричного правительства не буде тяжко найти дорогу до порозуміня, тим більше, що Й. Ц. В. Цісар Австрії і Апост. король Угорщини бажає згідно з союзними монархами жити в будуччині в порозумію і приязни з російським народом, який має забезпечені внутрішні і зовнішні умовини житя і є з них вдоволений.

Обмежене в справі уживаня яєць.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Завтрішний дневник державних законів оголосить розпорядок Уряду для вижившленя населеня, котрим заборонюєть ся уживаня яєць до виробів напоїв і обмежуєть ся подаваня в реставраціях яєць сирих і в простий спосіб приладжених до години 12—2 в полудни і 7—9 вечером.

Французька преса і відозва провізоричного російського правительства.

БЕРН (Ткб). Більша часть французької преси не згадує ні словом про останню відозву російського провізоричного правительства, натомість деякі партійні дневники, як Radical, Rappel і Victoire згадують про побоюваня, які проявляють ся в політичних кругах Франції.

Мілюков не звертав ся з ніякими пропозиціями до Туреччини.

ЦАРГОРОД. (Ткб.) Агенція Мілї є уповажнена до зложеня заяви, що відомість, немовби російський міністер заграничних справ Мілюков звернув ся в короткій дорозі до турецького правительства з явними пропозиціями що до свободи проливів і будуччини Вірменії, є порожною видумкою і позбавленою всякої основи.

Провідник шведських соціяльних демократів в Петрограді.

БЕРЛІН. (Ткб.) Про подорож до Росії Branting-a, провідника шведської соціяльної партії більшости, пише в однім з дневників соціяльно-демократичний посол до німецького парляменту Зідекам: Можна би повитати сю подорож як пробу приложеня рук до мирових замірів, одначе кілька обставин спротивляєть ся сьому і викликує підозрінє, що Branting, подібно як Van der Velde бажає поборювати нахил російських робітників до мира і підбурювати в Петрограді до боротьби з Німеччиною.

Англія проти політичної амнестії в Росії.

СТОКГОЛЬМ (Ткб). Російські революціонери, які прибули сюди з Швайцарії, оголошують в дневнику „Politiken", що Англія робила все можливе, щоби не допустити до переведеня політичної амнестії в Росії. Англійське правительство придержує всїх мешкаючих за границею російських революціонерів, які є противні війні. Російські соціялісти оголошуть небавом відповідний матеріял.

Майно царя Миколи.

ПЕТРОГРАД (Пет. аг.). В конфіскаті майна царя ходить не о приватну власність Миколи Романова, але о маєток, який мав він як цісар, і який з причини його абдикації мусить стати власністю держави.

груди, чарующе, біле, бліде як мармор лице, оксаміт брів, завмерлі губи й дівочі обнажені груди, які задріжали стидливо, лишені прикритя.

Начальник відділу коронних військ скаменів з дива, так само його люди.

— Але то баба! — вкінци звернув ся він до них з таким питанєм.

— Баба! — відповідали деякі.

— А то яким чином баба! Ми козака ловили.

Присутні здвигнули плечами.

— На цугундру бабу! Як ти — дурна бабо, чорт би тебе!... — Але як ти сміла?... Оповідай, де той псяюха, де Острижаниця?

Півжива не відповідала ні слова.

— То тебе примусять говорити, лисий біс начхай тобі в кашу! — кричав у люти воєвода. — Ломіть їй руки!

І два жовніри вхопили її за голі руки, білі наче піна хвиль. Роздираючий душу крик роздав ся з її уст, коли вони стиснули їх своїми жилястими руками.

— Що? Скажеш тепер, бісова бабо?

— Скажу! — простогнала жертва.

— Лиши її! Оповідай, де той бабій син, сто дяблів його матці!

— Боже! промовила вона тихо, зложивши свої руки. — як мало сил у жінки! Чому я не можу стерпіти болю!

— Та менї сього не треба! Менї треба знати, де він.

Губи нещасливої ворохнулись і, здавало ся, готові були щось вимовити, як нечайно се їх напруженє перервав чудно дивний факт: із глубини печери дали ся чути досить виразно благаючі слова: „Не говори, Ганулечко! Не говори, Галюночко!" Голос, який вимовив сї слова, не зважаючи на тихість був немимовно проникливий і дикий. Він видавав ся чимсь середним між голосом старця і дитини. В нім був якийсь, можна сказати, нелюдський вираз; ті, що почули його, чули, як волосє ворушилось на головах і холод дріжливо перебігав по жилах; як будьто-би був се той страшний *чорний голос*, який чоловік чує перед смертю.

Допитувач здрігнув ся і мимо волї перехрестив ся, тому, що він все вважав себе католиком. Хвильку пізнійше він мав вже вражінє, що се тільки йому так здавало ся.

Жовніри обшукали кути, але не найши нїчого, крім жаб і ящірок.

— Говори! — промовив знов неумолимий допитувач, не додавши одначе тим разом нїякої лайки.

Вона мовчала.

— Ану, беріть ся! — При тім густі брови воєводи моргнули на присутних жовнірів.

Виконавці вхопили її за руки.

І її снїжні руки, за які сотні лицарів поломали би списи, ті прегарні руки, поцілуй яких дає вже стільки щастя людині, сї білі руки мусїли витерпіти пекольні муки! Не богато очий видержало би се страшне видовище, коли один із них з варварським звірством зломив їй два пальці, наче рукавичку. Звук хрусту костий був тихий, але його, здавалось, чули самі стїни темниці! Серцю, в якім не зовсім заглухло чутє, не стало би сил вислухати сього звуку. Страшно слухати хропіня чоловіка, якого вбивають; але коли в нім повалена сила, воно може знести і не зворушити ся його муками. Коли-ж врізуєть ся в слух стогін єства слабого, котре не є нїчим перед нашою силою, тодї нема серця, якого би навіть серед найбільш лютої пімсти не ужалила їдовита гадюка співчутя.

Бранка не видала нї звука. Її лише прошиб тільки на миг судоріг муки — і губи задріжали.

— Говори, я тебе!... погана лайдачко!... — сказав воєвода, якому муки слабого давали якусь солодко-пристрастну насолоду, яку він міг тільки порівнати з дорого придбаною чаркою горівки.

Але тільки що він вимовив сї слова, як знов роздав ся так само виразно той самий осоружний голос і так само невимовно жадібно закликав: „Не говори, Ганулечко!"

Сим разом страх запав глибше у душу начальника.

Всї повернули ся у сю сторону, відки почув ся сей дивний голос — і що-ж?... Страх скував їх. Нїколи не міг показати ся людині страшнїйший фантом!... Се був... нїщо не могло бути страшнїйше й відразливійше від сього видовища! Се був... у кого не потряслись би всї фібри, весь склад людини! Се був... страшно! — се був чоловік... але без шкіри. Шкіра була з нього зібрана. Цілий він накипів кровю. Тільки жили синїли й простирали ся по нім, мов галузє!... Кров капала з нього!... На його плечах на шкірянім рудім ремені висїла бандура. На крівавім лиці страшно мигтїли очи...

Неможе описати перестраху присутних.

Все перемінило ся, здавалось, у нерухомий мармор зі всїми признаками перестраху на лицях. Але, на диво, ся поява, віднявши силу в сильних, вернула її слабому. Зібравши усю себе, всю душевну силу, молода бранка молодиця тихо поповзла до дверий і увійшла в земельний коритар, якого гниле повітрє видало ся їй райським в порівнаню з її темницею...

Переклав з російської мови **Ф. К.**

Проблєми російської революції.

Революцію, яка перед місяцем доконала ся в російській імперії, принято в політичнім світі як велику несподіванку. Всі малиж у тямці, що Росія вступала в сю нещасну війну під знаком обопільної толєранції між царським правительством і опозицією, і хоч відносини між ними згодом погіршували ся, думано загально, що до розрахунку прийде аж по війні. Та нас дивує часто те, що дивувати не повинно, що має за собою ряд анальогій, узятих із історичного досвіду (nota bene: коли в загалї історія має яку експериментальну вартість для політичного життя). Візьмім саму Росію в останніх сто літах. З великих війн, які вела царська імперія, дві (кримська 1853—6 і японська 1904—6) скінчили ся невдатно для Росії й обі довели до внутрішних перемін (реформа Олександра II., жовтневий маніфест); дві инші великі війни відбули ся корисно (наполєонська і турецька 1875—7) і скріпили лише реакцію в державі (режім Николая I. й Олександра III. з указом 1876 р.) Значить — теперішний переворот—то т. ск. історичний доказ, що Росія теперішню війну програла, здобуваючи за се можність внутрішнього поступу.

Та в сім факті є одна новість, без анальогій у безпосередній минувшині: революція доконує ся в часі війни і ставить собі як одну з цілий направити ще воєнну невдачу. Під сим оглядом деяка і то може зверхна анальогія булаб у військових та адміністраційних реформах Петра В. в часі північної війни (1701—25). Більше подібности має теперішня революція з подіями у Франції в меншій мірі в рр. 1792—3 та в більшій 1870—1. В першім разї революція підняла воєнний стяг, принесла Франції дни слави, доки не попала в неволю наполєонського цезаризму; у другім разї жадні зусиля французького громадянства не були в силї змінити бігу воєнно-політичних подій, тільки що Франція вспіла раз на все укріпити республиканьско-демократичний лад у внутрі. З огляду на сі прояви історичного досвіду годі висловлювати здогади, чи революційній Росії вдасть ся розвязати свою воєнну проблєму. Що правда, Росія є в сім кориснім становищи, що не стоїть одинцем у війні, лиш має мало не весь світ своїм союзником (велика французька революція борола ся як раз противно—сама проти всіх сусідів!), одначе не треба забувати, що російська армія се не продукт революції, як було колись у Франції або Англії в часах Кромвеля, лиш витвір царського ладу, а ся обставина — не вважаючи на частинне захопленє революцією війска — не підносить боєвої вартости армії.

Друга проблєма — політична. Вона й найважнїйша в цілім сім російськім перевороті, що в першій мірі змагає до поваленя старого правлїня новим політичним устроєм — як виходить із пануючого тепер напряму — республиканьско-демократичним. Чи ся ціль достижима в теперішних обставинах чи ні? Історія дає цілий ряд таких переворотів від монархії (навіть конституційної) до республики (Франція, Португалія, американські республики, Китай), одначе при сім треба мати на увазї два моменти: один, що рідко коли такий переворот відбув ся до разу і без глубших потрясень; що вдатність такого основного перестрою вязала ся з національно-культурною одноцільністю краю. Тому не можна бути великим оптимістом, коли розважить ся, що автократична споконвічна і цезаро-папїтична Росія, при своїй національно-племінній і культурній мозаічности і розбіжности, малаб так легко перемінити ся в демократичну републику, все одно централїстичну чи федеративну. Тому то ся одна—політична—проблєма гідна того, щоб задля успішної розвязки її змагати до скорого мира.

З сим питанєм вяжеть ся тїсно третє—національне. Революція зробила національну справу пекучою. Поодинокі недержавні народности гуртують ся під стягом революції лиш тому, що сподіють ся власної волї після століть неволї за царського режїму (м. ин. Українці). Чи надії їх оправдані? Питанє дуже цїкаве, одначе історія не має на нього відповіди. З усіх знаних революцій жадна не мала на цїли поладнаня відносин між народностями в дусї їх рівноправности. Національне питанє в Австро-Угорщинї 1848 не було продуктом революції, хоч було важним чинником її, а розвязка його ішла не по лінії революції, а лиш реакції. Так само не можна сказати, щоб молодотурецька революція принесла яку небудь розвязку національного питання в османській імперії. Богато революцій — то просто заперечене ідеї рівноправности народностий і мов та вели ся вони під кличем політичної і національної єдности і виключности (вел. революція у Франції задавила рух бретонський, фламандський, німецький, навіть провансальський; англійська революція знищила Ірляндію, анектувала Шотляндію і обі винародовила). Тому то дуже не легко прийдеть ся панам російської революції виконати велику політичну реформу й одночасно з сим розвязати національне питанє. Правда, політична доктрина має готову формулу: федерація народів; біда лиш в сім, що Росія малаб тепер п е р ш а спробувати такого ладу, подиктованого не досвідом, а самою тільки теорією. Чи не защемить серце кождому Росіянинови, який дорожить своєю державною ідеєю, її історією, цїлістю і будуччиною, коли уявить собі російську федерацію на практиці, за десять, за сто літ? Страшно твердий горіх отсе національне питанє *)

З низки с о ц і я л ь н и х проблєм, які мусить розвязати російська революція, на перше місце висуваєть ся справа жидівська: право жидам жити як у містї так і на селї, як у західних губерніях так у середних і східних, володіти землею, доступати державних урядів тощо. В теорії все те розвязуєть ся гарно і легко, одначе в дійсности? Можна з гори вгадати, що російська реакція покладає великі надії на сю саме підводну скалу, щоб довести корабель революції до розбитя. Історія анальогічних прикладів не має (рівноправність жидів в Англії за першої революції не вистає тут задля малочисельности і односторонного соціяльного характеру англійських жидів в тім часї).

Вкінци проблєма а г р а р н а. Перша російська революція, зглядно перша Дума поставила так сю справу на порядок політичного життя Росії, що вона стала просто пробним каменем не то нового устрою, а кождої системи правлїня. Зрозумів се Столипін і старав ся підтяти політичні революційні змаганя добре обдуманою аграрною реформою. По його смерти акція спинила ся, а тепер перед новим правительством лежить в цілій наготї сфінкс аграрної реформи. І в сім напрямі Росія не має жадного зразка в історії. Ся земельна реформа, яка доконала ся за великої французької революції, не вчить нїчого: там забрано лиш церковні маєтности і розпродано їх селянам і міщанам (очевидно маючійшим); тут безземельний селянин хоче за дармо мати самостійне господарство, достаточне для себе й для рідні. Загальнеж вивласненє—страшно складна, трудна, в деяких разах навіть небезпечна проблєма. Маємо правда проби земельних реформ у старині — в Римі, Спартї, Атенах — одначе вони не підходять нїчим під нинїшну російську потребу; до того були вони в цілости й поодиноко невдатні, а принаймні не осягли того, що просвічувало було реформаторам. Тодї бажано з одного боку здержати упадок земельної селянської власности (наслїдком обезвартненя хлїборобства через залив краю дешевим закраєвим хлїбом), з другого—спинити творенє великої власности непродуктивного, нехлїборобського характеру (лїсів, пасовиск, парків), які розширювали ся на місци самостійних селянських господарств. Тепер у Росії (і не лиш у Росії) аграрна реформа має на цїли процес відворотний: приспішити резбитє лятифундій, яке є явищем тепер природним і загальним у краях в означенім культурнім станї. Такої доцільної і загальної реформи не перевела доси жадна европейська держава (анї Англія, де ся справа здавна пекуча, анї Франція, Еспанія, Італія — яка терпить ще на староримські лятифундії — не кажучи про Нїмеччину, Угорщину, Румунію, давні польські краї). Значить — Росії прийдеть ся і тут зробити перший скік у темну челюсть історичного експерименту. Для нас Українців, важне се питанє з двох боків: один той, що велика земельна реформа може змести неукраїнську могутну і велику власність; другий знов — що аграрна реформа в руках московського правительства може виродити ся в історичну зброю переведеня систематичної кольонїзації України великоруським живлом.

С. Томашівський

*) Як судитиб із найновійших звісток про Фінляндію, то русифікація сього краю пошеть ся аж тепер на добре.

МИХАЙЛО ДРАГОМАНІВ.

Спомин.

Коли політичний, лїберальний рух, який обхопив тепер Росію, піде тією дорогою, яку йому зачеркнули тамошні полї останніх днів — буде нам імя Драгоманова популярним, а значна частина його політичних і горожанських гадок стане особливо серед української суспільности актуальною. Лишаю сей, в данім разї можливий процес, про котрого характер, судячи по теперішности, лише здогадувати ся можна, на боці, бо не він побудив мене пригадати несподівано, досить призабуту, знамениту постать Драгоманова. Кажу: несподівано, бо не обходимо під сю пору нїякого ювилею сего вельми заслуженого чоловіка; анї не маємо перед собою нововиданого твору, який містив би перегляд його дїяльности і сим заставив би публіциста про него заговорити; анї не переживаємо в Галичинї хвилї, де ся постать демонстраційно вирвнула б із филь забутя в сферу нашої сучасної актуальности, — скажу ще більше: наше горожанське житє останнїх дв х десятиліть ви вляє, і то в досить значній мірі навіть, упадок тих змагань і гадок, які репрезентує імя Драгоманова. Власне сею дорогою приходжу до його імени, гадок і зусиль, згадуючи період його дїяльности з тугою — як тужно пригадуємо собі в часї голоду колись, за лїпших часів, богато їдою заставлений стіл, як бануємо серед вохкої, вонючої кітлини за хвилями, прожитими на сонцем огрітім гірськім версї, або за хвилями молодечого, смілого розгону — в часї занепаду жовтевих сил.

Згадую Драгоманова в хвили, коли його серед нашого житя майже не слїдно...

Записавши ся в р. 1891 в Кракові в члени студентського товариства „Академічна Громада", побачив там я, провінціял із нїмецької брідської гімназії, який нїякого українського дїяча ні з виду ні з фотографії не бачив, а поза двацятий рік житя окрім імен Шевченка та Франка нїякого більше vom Hörensagen навіть не знав, — портрет, повішений на чільнім місци, котрий мене дуже заінтересував. На запит, кого зображає рисунок, дістав я від старших товаришів відповідь, що се портрет Михайла Драгоманова, нашого велико о учителя, знаменитого ученого і політичного дїяча, чільного репрезентанта українського народа перед Европою. Зараз постановив я познайомити ся з духовою фізіогномією сего надзвичайного чоловіка, —що не було тяжко, бо слїди його дїяльности і моральної сили бу и усюди в товаристві видні як в розмовах та вічитах, так і в бібліотеці та в політичній лектурі товаришів.

Із цілої, досить значної політичної літератури, котра там стояла до розпорядимости, будив в Товаристві найбільше зацїкавленє науково-політичний журнал „Народ", очікуваний тут періодично із тим більшою нетерпячкою, що дуже неточно виходив; кожде нове виданє було все дуже бажаною несподіванкою. Коли — бувало — наспів із почти пакет із кількома нововиданими примірниками сего журнала — счинялось на його вид серед присутних товаришів заворушенє: всякий спішив, щоб як найскорше дістати примірник та як найскорше переглянути заголовки статий. Магічну силу притяганя мали все статї Франка, а вже самі підписи Драгоманова під статями ставили нас зацїкавлених у дивний, сегодня менї мало зрозумілий стан чару. Із найбільшою радістю зустрічались примірника журнала, де під статями виднїли два або три підписи Драгоманова. Прочитуванє того, що Драгоманів писав, попереджувала вже не цїкавість, а жадоба змісту. Як ми тодї тїшили ся та гордили ся тим, що й серед наших письменників знайшов ся автор, котрий оперує широким науковим матеріялом, видним знанєм історії, світової цивілїзації, а українські питаня розбирає не зі становища добре знаної нам, доси практикованої парафіянщини, а зі становища загально европейської культури, — і котрий при тім усім пише ясно, щиро, просто із переконаня і чутя, а передовсім відважно, як нїхто перед ним! Відвага, критицизм і глузованє над усім, що перестаріле й тупе, помітанє гумористичними рутенськими авторитетами, а передовсім переконанє, що Драгоманів прилучив ся до українського руху не для користий або для дешевих почестий серед товпи, а покинув богацтво для своєї будучої горожанської праці для нас, і то на чужині родила у нас подив та симпатію та перетворювала нас навіть на сторонників політичної партії, на котрої чолї стояв власне він. В особі Драгоманова та в будучности української радикальної партії бачили ми будуче визволенє України а морального і матеріяльного занепаду і ярма. Майже усї ми були тодї в Кракові ентузіястами на точцї Драгоманова і радїли, довідуючи ся, що такі уже існують або вироблюють ся у Львові, у Київі, в Одесї та подекуди по провінціяльних місточках; усї ми відчували, що переживаємо, хоч пасивно, великі хвилї перелому, де з галицького „рутенця" або з київського „мєстного патріота" перетворює Драгоманів на поступового Українця, випроваджуючи його рівночасно певним шляхом із провінціяльного закутка на широкий, европейський простір.

Прийшов 1894 рік, памятний, історичний сказати би в розвою української суспільности, рік святкованя тридятпятилїтнього ювилею літературної та громадянської працї Драгоманова. Минуло трийцять три лїт по днях похорону Тараса Шевченка, заворушили ся почуваня української суспільности, уже численнїйшої й інтелїгентнїйшої, знов у один такт і сконцентрували ся знов на гідній постати тут ще живого Михайла Драгоманова. Тут прилучила ся і Галичина навіть як першовартна частина України. Драгоманів був-же перший, котрий обняв цїлу етнографічну територію України!

Нїякі похвальні вислови, які появили ся в

літературі або передавали ся з уст до уст, не видавали ся нам достаточними, щоби схарактеризувати як слід сю світлу постать. Драгоманів підніс ся в нашім почуваню високо понад всяке слово, а побіда поступового українства над темрявою і рабством видала ся нам вже близькою.

Пройшло чимало літ від того дня.

Далеко, над сподіване дітий тяжкою і довгою випала дорога до сонішних палат...

В рік по святкованю ювилею помер Драгоманів. Правда, промінь його сили блестів ще на постаті Івана Франка, але погас незадовго. По Драгоманові не стало аж доси ні одного чоловіка, котрий міг-би взяти випробовану керму в свої руки та гідно вести бодай сю чи тину українського житя, над якою уміло міг панувати Драгоманів. І прихильники гадок Драгоманова не зуміли вести його лінії дальше. В боротьбі з поважним житем показали ся за слабими: пішли непевними манівцями, падали по дорозі — деякі впали просто в грязь. Із руху, який сотворив Драгоманів, зістали ледво сліди.

Із школи Драгоманова перейшли ми з роками в школу жигя, де учителів богато, а тим самим і богато напрямів і метод. Тільки в сій школі дозріває ум та витворюєть ся повний тип чоловіка з виробленим чутем та інтелектом і висталеною волею. Житє виробило в нас і критицизм, який ми перед роками бачили тільки у свого учителя. Змінив ся наш погляд в лечім, між иншим і погляд на нашого давного керманича. З критицизмом дивимо ся і на постать Драгоманова, котр го моральну фізіогномію ми складали перезажно із дешевих слів та фраз. Нині ми відчуваємо знаменито, що „батько народу" — се банальна фраза; що „апостол правди і науки" — се цілком звичайна нісенітниця, яка зродила ся сер д російської примітивности; що „велетень", „великий, европейський ученый" — се понятя, що примінені навіть до особи Драгоманова, разять пересадою. Драгоманів був — що правда — европейцем, але тільки по части, бо полови́ною свого єства належав аж до смерти до російської провінції, яка так сильно тяжила на його вихованю, що ніколи не був в силї отрясти ся з неї. Звідти виніс він фалшиве поняте про наш національний рух, а свою похибку перемінив з часом на принцип, уважаючи через ціле своє житє, що український національний рух, се рух виключно радикально-демократичний із одинокою своєю підвалиною — на селї. Що підставу всякого національного істнованя творить культурно вироблена буржуазія з осередними міськими центрами, чи одним міським центром — про се не хотів знати Драгоманів, як і всї його попер дники, почавши від козацьких гетьманів.

Завдатків на керманича нашого національного руху мав Драгоманів куди більше, як всї йому і нам сучасні — бракувало йому одначе богато всесторонности, якої вимагало наше в кождім напрямі невироблене житє з разячим браком фахових людий. Він привязував за велику вагу до літератури, плекаючи сам понад міру найпустїйшу її парину — етнографію. Се невироблєність, яка так живо характеризує всїх закордонних Українців, не виймаючи і проф. М. Грушевського, котрий навіть в Галичині, аж до літ виданя своєї „Ілюстрованої історії України" не перестав вірити, що рух нашого відродженя від півсотні літ до нині — се рух літературних видавництв.

Дивлячись на постать Драгоманова як доспілі люди, а не молодечі романтики-ентузіясти, із досить значної історичної перспективи, бачимо на ній так богато тїней, як і світлих боків — вона нам видаєть ся величною тільки тому, що його цїлий ріст так значно перевисщає нас всїх і всїх йому сучасних. Може бути, що вина того лежить і в виїмково тяжких обставинах, які нас викривлюють — все-таки не дасть ся заперечити, що по Шевченкови постать Драгоманівська — одинока, яка так виразно видніє і блестить своєю одноцїльністю, від якої промінює така сильна експанзія волї, що часом мимоволї зачинаємо на него дивити ся як на тип не український.

Ще одна риса, яка творить із постати Драгоманова тип серед українського житя такий виїмковий, динамічно одинокий: хоч у суспільність, де панували вартости низші, прийшов із вартостями значно висшими, то Драгоманів нїколи не понижав ся до пануючого рівня, а навпаки — так довго оперував своїми вартостями, аж бодай частину нашої суспільности, не підлещуючи їй в нїчім, в імя поступу та взагалї в імя висшого житевого розвитку перетворив в силу, котра бодай на якийсь час стала ся житедайною силою.

Не було у нього ні крихти тої демагогії, яку наша суспільність занозичує від народів низшого морального і суспільного типу.

Від смерти Драгоманова розвинуло ся наше житє в областях, оброблених ним, і областях, яких він не доторкав, подекуди навіть значно. Не всюди видна його заслуга, як не можна уважати за хибу в його духовій організації, в його індивідуальних недостачах, що в останніх роках рух поступовий занидів, а в области літератури запанувала давна рутенщина майже в своїй історичній силї. І не його вина, що молоді покольня перестали дивити ся через вікно, котре він вибив на Европу. Для так слабо підготованого грунту і такого несильного матеріялу, як ми, треба було народити ся по його смерти другому Драгоманову — не сильнїйшому, тільки ще всестороннїйшому, ніж він.

Іван Труш

Завдання нашої історичної науки по війні.

Можемо сміло сказати, що переживаємо велику, історичну хвилю. Перед нашим народом стелить ся широкий шлях буйного національного розвитку, розкривають ся величезні, золотосяйні виднокруги. Страшенна війна, що охопила цїлий світ і нас вкупі з ним, не самі лиш терпіня, не саму руїну, смерть і каліцтва принесла нам. Приносить вона нам і визволенє — наперекір усїм тим малодухим песимістам, що поза минущим лихом, не могли добачити ясної будучини. Страшні жертви не впали даремно — в огнї й січи куєть ся красша доля мілїонів. Всесвітна завірюха вже кінчить ся і крізь її кривавий туман ясніють зариси прийдешнього дня — того правдивого Великодня любови, братерства й мирної плідної праці, за яким так тужить тепер цїле людство.

Упадок кривавого царизму, що зморою тяжив над цїлою Европою, над цїлим культурним світом, ось найкрасший вислїд того страшенного змаганя народів, учасниками й свідками якого судило ся нам бути. Але не лиш одно се. Не лише імперія царів будить ся до нового житя. Ластівки його витають повсюди. Всюди за цїну пережитого і витерпленого широкими, сірими масами трудящого люду в полї і в дома дожидає їх добре зароблена нагорода — вільнїйший полїличний, суспільний і національний розвиток.

Се стає ясним, як день божий. З поворотом мілїонів з окопів не може устояти ся старий лад. І мудрі полїтики се відчувають і готують ся до сього. Слова нїмецького канцлєра Бетмана Гольвега і недавний манїфест цїсаря Вільгельма можуть бути вимовними доказами сього для Нїмеччини. А що заповіджена ними перебудова Прусії і цїлої держави нїмецької не може лишити ся відокремленим явищем, особливо з огляду на вплив вільного вітру зі Сходу, й для иншых членів центрального союза держав — про се не може й бути двох думок. Що-до Австрії — розумієть ся також само собою, навіть коли-б гр. Чернін не скавав того, що він сказав у своїм відомім „інтервю". І наддунайська монархія мусить зробити дальші кроки з того місця, на котрім зупинила ся в 1907 р. Се для неї історична конечність, котру кождий зайвий день війни робить і робити-ме неминучою, невідкличною і невідкладною. І супроти сього всякі пляни й експерименти, що йдуть в супереч сеї конечности, не можуть лякати нас, бо вони не витримають твердого іспиту дійсности. Отже — mutatis mut ndis — оптимізм наш цїлком оправданий: як би не скінчила ся війна, на всїм просторі величезної української території жде нас красше житє. До нього мусимо завчасу готувати ся, бо перед нами праця велика й тяжка — хоч і люба, а в інтересї успіху нашого національного розвитку мусимо її подолати, щоб і на далї не пасти заднї. Що чекають нас великі завданя на полї полїтичнім, економічнім і культурнім — се знає кождий і знає приблизно, що маємо тут учинити, щоби справу нашого воскресеня національного утревалити й справити на широкі шляхи дальшого органїчного розвитку. Але не лише полїтиків, економістів і просвітників чекають богаті жнива, й наша наука не сміє й не може ухилити ся від загально-національного дїла і вона мусить стати передовою й важною учасницею його.

Тепер, коли на широких степах російської України блисла зоря свободи, перед нею особливо тяжкі й відповідальні завданя, а передовсїм яко перше завданє — прояснити й зміцнити розбуджену народню свідомість, угрунтувати її, уформувати й справити до одиноко-певної мети національної, якою повинно й може бути тільки — повне національне визволенє рідного народу, його всестороння еманципація. І в сій роботї перетвореня народу, маси на націю провідна роля належить ся саме нашій науцї, очевидно передовсїм історії. Практичний дїяч, полїтик, агітатор і партійний робітник усе шукали й шукати-муть в ній оправданя й аргументів для своєї дїяльности і наша наука, сподіємо ся, і в сей великий час не занедбає стати в пригоді, як усе ставала давнїйше. Я вмисне сказав, що має се зробити саме і передовсїм і с т о р і я. Ми вже минули ті часи, коли мусїли покликувати ся на свою племінну індивідуальність і з арсеналу нашої мови й етнографії брати збрую для відпирання ворожих замахів. Від етнографічної й язикової окремішности дійшли ми вже до свого самоозначеня полїтичного й його тепер мусимо усвідомити для себе самих і для сусідів. Се пекуча потреба моменту й вона диктує нашій науцї теми й пляни роботи, зачеркує поле для її дїяльности.

Полїтична історія — ось її поле, державно-полїтичні проблєми — ось її теми. І коли загалом історія рідного народу мала й має для нас, позбавлених власної держави, роздертих на части й виставлених на жир сусїдам, велике значінє яко жерело нашої свідомости, *) то історія рідної державности тепер, коли ми стаємо до нового полїтичного житя, має тим більшу вагу, даючи нам міцну, надійну збрую й ставляючи перед нами серед дотеперішної темряви полїтичної огненний дороговказ.

Тому видання й розвідки про сей бік нашого минулого повинні стати на першій черзї в нашій науковій роботї. Вони мусять прийти, щоб за ними могли рушити в ширшу масу легкі популярні книжки й брошури на сї теми.

Ми мусимо своїм і чужим навіч показати, що український нарід жив власним державним житем, стремів до нього й має й досї живі й непередавнені права, на які не хоче забувати. Українська держава київського періоду, Галицько-Володимирська держава, козацька республика, їх устрій, організація, й прямування, будівничі і носителї, їх полїтичне право, міждержавні зносини й звязки, військовість і фінанси, стани, суспільні сили й організації — все те мусить бути освітлене й вияснене.

Завданє певна річ — не легке, але й не таке вже неможливе, особливо коли звернеть ся увагу на що-найважнїйше й поділить ся працю. Найважнїйше все, що близше до нашого часу, тому козаччина загалом і устрій Гетьманщини на Лївобережу зокрема, а також ті суспільні сили, що по обох боках історичної прірви піддержували стару розсипану будівлю, що проводжували або переймали її організуючі звязки, всякі ремінїсценції, що навязували до державної традиції, все те передовсїм повинно звернути увагу наших дослїдників.

Поділ праці також не викликає сумнівів. Австрійські Українці з Науковим Тов. ім. Шевченка на чолї могли-б заняти ся спеціяльно західною Україною з увагою на минуле галицько-володимирської держави й на ті суспільні звязки й сили, що тримали нас у Галичині при житю як націю по упадку сеї держави (брацтва, церкви, особливо історія унії). Російські-ж з Українським Науковим Т-вом у Київі - лекше і скорше могли-б узяти ся до українського відродженя на Лївобережу. Розуміеть ся, сей поділ не може бути обовязковий, але він бажаний з уваги на обставини житя й його запити й імпульси та умови наукової праці (місцеві архиви, то що). Зрештою, можна сподівати ся, що в сій справі прийде по війні до обопільного порозуміня й згоди між дослїдниками з обох сторін нашого краю. У всякім разї виданє, на пр., козацьких трактатів (Переяславського, Гадяцького й ин.), реляцій чужосторонних послів з Польщі й Туреччини та реляцій папських нунціїв про українські полїтичні справи й загалом розслїджене дипльоматичних, міжнародних зносин і звязків козаччини річ дуже пекуча і невідкладна. Хто перший сим займеть ся, тому український нарід буде вічно вдячний. Се треба зробити насамперед і як найскорше. Далї — конче потрібна для нас історія нашої шляхти, міщанства, селянства, історія церкви, історія нашої оружної сили й війн, біографії наших визначних історичних дїячів, — словом, усе те, що може воскресити наше славне минуле, розбудити й укріпити нашу свідомість і привернути до нашої національности ті верстви, що ходом історії відірвали ся від неї.

Та підчеркуючи вагу полїтичної історії, не хочу тим змаловажити й культурної. Історія нашої культури й нашого письменства також конче потрібні й також мусять бути написані як найскорше.

Отсе, на мою думку, найпекучійші домагання, які ставляє до нашої науки теперішна великоважна хвиля. Належне сповненє їх піднесе нашу справу і нашу свідомість на небувалу високість.

Приємно сконстатувати, що наші наукові круги розуміють завданя хвилї і свою перед нею відвічальність. Підставу так думати дає менї недавне засіданє історично-фільозофічної секції Наукового Тов. ім. Шевченка, на якім обговорювано програму занять секції та по оживленій і цікавій дискусії стверджено конечну потребу

*) Ширше про вагу історії в дїлї нашої національної свідомости говорив я принагідно в статї, надрукованій у ч. 127 „Вістника Союза визволеня України" (див. ст. 781), й тому вважаю зайвим повторяти сказане в ній тут. Охочих відсилаю до „Вістника".

піти на зустріч часу й покласти натиск саме на політичну історію.

З огляду на бажане, висловлене на секції, аби учасники дискусії предложили свої уваги на письмі в цілі скоординованя думок і вироблення докладної програми, роблю се тут, сподіваючи ся, що порушені мною думки будуть цікаві й для ширшого загалу нашого освіченого громадянства. **Вол. Дорошенко.**

Література і політика.

Глава з ненаписаної книги про причини нашої політичної необізнаности.

Між конечностями, які пізнає наш нарід що-йно від часу війни, все ще дуже поволи зістрічаючи ріжні перешкоди, найважнійшою є участь в заграничній політиці. Ми були схильні і звичні по словам біблії: „Що мені до сього!" скидати з себе всяку відповідальність на правительство.

Що нас обходить та памятна революція в Сербії? — говорили ми, коли вбито останнього Обреновича, щоб на сербськім престолі зробити місце податливійшим супроти Росії Караджорджевичим. Німецькі гумористичні газети не могли наміститися веселих карикатур на те оперетково товариство, яке нас так нічого не обходило. Як не сміяли ся ми з вошавої Чорногори! Ми все ще оставали найвищими міщухами, для яких була се тільки недільна балаканина, „коли десь там далеко в Туреччині народи бють ся між собою". Тай не нині є люди, котрі тільки усміхаються: „Що нас обходить Сербія й Чорногора й Альбанія?", котрі не мають поняття, чиєю роботу треба там зробити, коли за пару років по війні не маємо дожити до нового балканського огню, який за ніч розгорить ся в новий світовий пожар.

Є англійська бібліотека à la Ullstein, малі оправлені в полотно томички, які купують ся на їзду зелізницею або на село, дешеві книжки для масової продажі, виконані так добре, що оплачують ся тільки тоді, коли розходять ся сотнями тисяч неначе теплі булки. Що-ж купують Англійці неначе теплі булки? „Движучі сили в Росії", „Про побіджених Турків", „Канал Панама", „Як живе сільський робітник", „Дослідник природи в Гуяні", „Праця Сходу", „Відкриття Лясси", „Від Капу до Каїра", „Де Негри панують над білими", „Через серце Патагонії", „В Індіях", „Мексик, як я його бачив", „На возі через Фінляндію", „Стежками пустинь до Багдаду", „З Парижа до Ню-Йорку сушею", „Життє генерала Гордона", „Славні битви нових часів", „Як повстав новочасний Єгипет", „Велика бурська війна", „Як ми утворили границю проти Кашміру", „Балканський натиск", „З Кіченером до Картуму".

А ми? Що ми читали? Ох, самі гарні річи: Романи, в яких вони (хлопець з дівчиною) зійшли ся. Новелї, в яких вони не зійшли ся. Поезьї, в яких чужі слова римували ся з несмачностями. Розумну балаканину про експрессіонізм і імпресіонізм. Слова замість річий. Літературу замість дійсности. Сон замість фактів. Жіночі історії були для нас цікавійші від німецьких колоній. Описи з життя доробкевичів приманчивійші, ніж „як живе робітник". Ми душили ся в липкій белєтристиці Нїякого подуву з далекого світа, нїякого свіжого вітру з надвору, нїкого погляду через пустині й океани, нїякого інтересу, „як робить ся границю".

Заграничка політика — хто нею займав ся, хто смів нею займати ся, щоб не скомпромітувати ся? Хто був фаховцем? Хто хоч-би тільки обізнаним? Малий гурток людий, які підносили голос оборони, які одначе не мали впливу, з яких насміхали ся. Котра з наших партій мала програму заграничної політики?

В балканиї про культуру і внутрішній полеміці марнували ми нашу цікавість і силу. А тимчасом здобували світ, ділили між себе світ вищі. Коли-ж світ був вже здобутий і поділений, напала на нас, щоби також наше роздїлити між себе як причинок. Коли ми в кінци, в одинадцятій годині, не навчимо ся, що нарід без дїяльного заінтересування заграничною політикою багнїє, рявїє, нидїє, то війну політично виграли ми ні, хоч-би її навіть мілїтарно програли...

*

Уваги, які ми в сім помістили, списані не Українцем, а Німцем, і не в українськім журналї, а в німецькім. Знайшли ми їх як вступну статю в одним з найповажнійших німецьких літературно-наукових місячників, в „Süddeutsche Monatshefte" за січень 1917 р. Коли уваги сї — як цїлий хід політичних подій на всесвітній аренї протягом сеї війни наглядно доказує — безперечно справедливі в приложеню до Німців, до німецької політичної культури (зн. недостачі політичної культури), до взаємин між німецькою літературою красною і німецьким суспільно-політичним думанєм,—то воли стократ справедливійші в приложеню до відносин українських.

Кажучи се, торкаємось одного з дуже болючих сторінок нашого національного істнованя. По перше: політичної літератури у нас страшенно мало, а з того, що маємо в сій области в книжках, брошурах і часописях, дуже велика часть стоїть низше всякої критики своїм змістом і своєю формою. По друге: наша белєтристична література цїлою своєю суспільно-політичною ідеольогією, суспільно-політичним світоглядом своїх авторів і своїми мірилами для помічуваня і оцїнюваня явищ збірного житя стремить у світогляді і потребах тої суспільно-політичної фази, котра вже перед десятками лїт минула ся і більше не верне ть ся. Без пересади можна сказати, що прим. наше оповідаюче письменство доси справді не виросло понад чутєву ідеольогію Марка Вовчка (часи кріпацтва!) — мимо Франка і Стефаника! Ріжнить ся від себе наші белєтристи мало чим більше, крім таланту і артизму авторів — сантиментальні окуляри у гляданю типів і мотивів із суспільно моральним цїнованю явищ житя остались у нас протягом 70 років майже ті самі.

Тимчасом житє не стояло, а корінно змінило ся, —а „читаючий загал", котрий переважну часть свого знаня і цїнованя світа бере з белєтристики, відстав так само від вимог сучасности, як і наші поети і оповідачі. Проявляєть ся воно в усїх областях житя —в суспільно-економічній нем ніше, нїж в тїсно-політичній.

Що наші письменники духово не виросли понад наш загал, вихований галицькою школою і австрійською поверховістю — се одно з не йсумнійших, з найбільш розпучливих явищ українського житя в Галичині. В дбиваєть ся воно тяжко на цїлій збірній психіці українського громадянства в Галичині з особна на його надзвичайно низький політичній освіті. Але відбиваєть ся воно й на літературі і літератах — у сім легковаженю нашої белєтристики і її творців, яке з кождим днем обгортає ширші круги нашої суспільности.

в. п.

НОВИНКИ.

Львів, 14 цвітня 1917.

— **Христос Воскрес!** Трете военне Воскресенє святкуємо під живоносними подихами весни, яка зароджуєть ся на увільненій від царського ярма Закордонній Україні. Підіймають ся в гору серця, віднїмають ся чола. Хоча важко на нас налягає війна, хоча оплакуємо богато дорогих нам, хоча стільки близьких і рідних нам перебуває сї святочні дні в рвах і під кулями, — то надій на свідомість, що йде до лїпшого нашому народови, держить душі наші високо понад суєти военної буденщини. На стрічу весні в природі і в людях, на стрічу визволеним народам Росії і нашому серед них народови кличемо з повних грудий: Христос Воскрес!

— **Яке буде їх святенє?** Батько в полоні, чи може й погиб, бо нема про нього нїякої вістки, а маму перед кількома днями на тиф поховали. Лишилось пятеро дрібних сиріт без нїякої опіки. Крім них зголошено з двох других місць пятеро инших, разом 10 сиріт в одним тільки тижни, щоби принять їх конче до захисту ім. митрополита А. Шептицького у Львові. Щож тут робити? Не взяти, значить лишити їх на улиці, а принять, то хиба на неминучий голод, бо чейже всї розуміємо добре, що одним фунтом муки і малим бохонцем хліба не перегодуємо дитини в шкільнім віці через цїлий тиждень. І саме тай брак середників ложиви є нашою найбільшою в захисті журбою; через те ми при найлїпшій волї і готовости до праці не в силї розвинути такої дїяльности, яку би бажали і яка є конечною, коли военна хуртовина не має по збавити нас ще й сеї решти нашого народного добра — людського матеріялу. Длятого іменем „Укр. екзарх. Комітету опіки над военними сиротами" у Львові. (Ринок 36) відкликую ся ще новно в першій мірі до Вч. Духовенства львівського повіта о ласкаву поміч. Компетентні власти позволяють нам набувати в тих двох повітах середники поживи, отже прошу горячо Вч. Отців, щоби зволили не відмовити львівському сирітському захистови свого ласкавого поперти. Сю поміч я так собі уявляю: є громади, яким забрано вправді дуже богато в їх праці, але все таки не грозить їм голод і могли би якоюсь частиною ще й з другими поділитись. Має забрати їм часть їх запасів Бог знає, хто, то лїпше преціпь добре дїло зробити. Нам треба конче до захисту муки, всїляких круп, фасолї і 100 кірців бульби; хто би був ласкав жертвувати дечого якої пів кварти, то спаси Біг йому, а хто не може, то ми заплатимо за все. Ходить також о те, щоби люди знесли все до одного місця, а ми приїдемо і собі заберемо. Тепла промова священика в церкві на сю тему і заохота до дїл миросердя для нещасливих сиріт не може преціпь остати без успіху. Не забуваймо, що рівночасно, коли ми будемо ділитись свяченим яйцем та споживати прочі дари Божі, на які кого стати, буде богато украдених сиріт, жадних вже не кажу каплї молока, чи яйця, але — пісної бульби! І саме для таких сиріт прошу о скору поміч. Відомість, де і кілько чого дістанемо, адресувати ласкаво або до мене (Львів, ул. Вроновська ч. 5), або до Комітету. — о. В. Лициняк.

— **В обороні історичних назв вулиць у Київі.** У „Кіев. Мысли" ч. 54. читаємо: З нагоди заходів мешканців Клївської вулиці (на Печерську) коло зміни назви вулиці член ради міста І. Щітковський подав виконуючому обовязки голови міста заяву, в якій говорить, що признаючи справу змін назв київських вулиць не байдужою для історичного житя міста, він уважає конечним висловити з тої причини свою думку, яку просить предложити раді міста. Збереженє в памяти народу його минулого, — говорить радний І. Щітковський,—відношене з любовю до старини своєї рідної землї й свойого міста є найвиразнійшим показчиком культурности даного народу. Історія Київа як колиски не тільки київської Руси, але й цїлої російської держави, яка розвинула ся звідси, особливо цїнна й наш святий обовязок не нищити, а дорожити всїм, що ще зберігло ся з тої старовини, не бути вандалами свойого рідного. До такої старовини між ин. належить й згадана місцевість Київа — „Клів". На плянї Київа X. столїтя вже зазначена місцевість з тою назвою. Стефан, третій печерський ігумен, став будувати тут церкву, яку непокінчену ще спалили Половці в 1096 р. По оповіданю преподобного Нестора ся церква була покінчена в 1108 р. В Іпатіївській літописи під 1142 р. сказано: „Преставился Давидъ Игоревичъ... и положено... въ церкви... на Кловѣ". Отже знищенє такої далекої старовини, яка зберігла ся у назві Клівської вулиці, радн. Щітковський вважає недопустимим, тому на його думку просьбу о переміну назви Клівської вулиці слїд відкинути. — Ф. К.

— **Концерт українських кантів у Київі.** „Кіев. Мысль" ч. 58 повідомляє: Дня 12 марта відбудеть ся у Київі в салї Купецького Зібраня концерт українських кантів (духовні пісні XVI. ст., псальми, пісні лїриків і бандуристів) у виконаню хору студентів університету св. Володимира й хору слухачок Київських Висших Жіночих Курсів під управою А. Кошиця. Вступне слово виголосить А. Кошиць. Дохід з концерту призначено на користь Економічного товариства студентів-медиків університету св. Володимира. — Ф. К.

— **В справі українських книжок шкільних.** В часї латинських свят, дня 10. і 11. с. м. відбули ся наради анкети, заініційованої Головною Управою Укр. педагог. Товариства в справі приготованя матеріялу до укладу підручників для виділових і народних шкіл. Нарадам проводив д-р О. Макарушка. В анкеті взяли участь найвизначнійші наші педагогічні сили народних і середних шкіл, в тім значне число українських учительок. Між виднійшими учасниками бачило ся радника двора Ол. Барвінського, звісного як автора українських підручників також до учительських семінарій, що весь час тревання нарад брав пильну участь і своїми цїнними замітками причинив ся немало до успіху в рішеню важних постанов. В першім дні сбговорювано основно потребу і спосіб переведеня праці коло виданя підручників до укр. виділових шкіл, які наша суспільність мусить мати вже в найближшім часї без огляду на те, чи се будуть публичні школи, чи приватні. Після заяви відпоручника Головної Управи д ра Макарушки Укр. педагогічне товариство радо поможе в сій акції, не лякаючись ні великого вкладу праці ні гроша, щоби лише справа виданя підручників була успішно полагоджена. Після принятої постанови праця в сім напрямі зачнеть ся сейчас по анкеті, щоби ще з початком нового шкільного року можна було мати готові книжки бодай до першої виділової класи. В головній мірі будуть потрібні: укр. читанка, підручник до науки історії географії і природи (зоольогії, мінер., ботаніки), рахунків і геометрії. До праці над укладом запросить Головна Управа авторів з поміж фахових сил, одначе справу улекшило ся би, колиб вони, ідучи на руку Головній Управі, заявили з власної ініціятиви нам р взяти участь в тім дїлї. Не менше пильно, лиш при трохи меншім комплєті ведено наради другого дня над укладом читанок до народних шкіл. Справа ся не менше актуальна від попередної. На неї вказувало ся в укр. фахових органах вже від давна. Та военні події спинили всякі заходи в сім напрямі, хоч читанки, так давно не зміняні, виказують дїйсно великі хиби, впрочім давнійші виданя читанок вже на вичерпаню, крім сего по-

Книгарня — Наук. Тов. ім. Шевченка — у Львові, Ринок ч. 10. має великий ВИБІР УСЯКИХ УКРАЇНСЬКИХ — КНИЖОК — в усіх галузей знання, як з красного письменства, так і народніх, популярних видань, а також шкільні підручники, словарі й ріжні наукові книжки, співаники, ноти, молитовники, — євангелія й инші релігійні виданя. — IVБ 14—1

треба відповідних читанок до укр. шкіл на Волині не дасть ся довше відволікати. Учасники анкети могли відійти по її укінченю з почуттем добре сповненого народнього обовязку в так важній справі. Головна Управа У. П. Т. буде мати немалу задачу перевести в діло постанови нарад обох днів, та можна надіяти ся, що ніхто з свідомих ваги не відмовить ся прийти їй в поміч зреалізувати се завдане в хосен двигненя народнього шкільництва в сей важкий час.

— **„В переконаню, що сповняють „narodowy obowiązek“.** Пишучи про відозву польської державної Ради, яка має бути видана до польської людности в справі рекрутації, пише „Gazeta Wieczorna“ в числі 13 с. м.: „Як зачувати, супроти сподіваної відозви державної Ради має вийти амнестія для всіх дезертирів з польського легіону під услівєм, що вони мають за собою бездоганну службу і зголосять ся до неї протягом 10 днів. Як зачувати, амнестія має бути умотивована тим, що богато жовнірів, опускаючи ряди, робило, се в переконаню, що вони сповняють національний обовязок“.

— **Хотіли би рости чужим коштем.** Варшавська Державна Рада уложила проект відповіди на заяву нового російського правительства в польській справі. Між ин. читаємо там: „Віковий спір за просторі краї, що лежать між етнографічною Польщею й Росією, які належали віки до Польщі, не є закінчений. Польська культура глибоко проникнула ті краї, а народи, що заселюють її, за спільну з нами справу неразом з Польщею йшли до бою з ворогом і спільно кров проливали. Долі сих земель не можемо оставити довільному рішеню російської конституанти. Крім того будуча доля польської держави, її розвиток і сила залежить від залевненя потрібних їй границь на сході. Такі границі мусимо узискати й забезпечити“.

— **Новий російський имн.** В „Русскім Слові“ видаваним у Москві, в числі з 20. марта, поміщена стаття про новий російський національний имн, який вже написаний і має бути небавом розповсюднений при помочи преси і окремих летучих листків. Він уложений після взору французської „Марсилези“ і не згадує ні словом про особу голови держави, тільки про нарід, свобідний люд та про демократичне правліне. День оголошеня имну буде обходжений в цілій державі як велике національне свято.

— **Польська школа дипльоматична.** Управа школи суспільних наук і державна Рада польська у Варшаві організують виділ політичних наук, яких цілю приготовити кандидатів до дипльоматичної і консулярної служби. Програма науки буде обнимати державне право, адміністраційне право порівнуюче, право міжнародне публичне і приватне, історію державного ладу в Польщі, історію дипльоматичну 18 і 19. віка, східне питанє, дипльоматичний і консулярний семинар, статистику, політику; суспільну, економічну і скарбову, географію і етнографію, кольонізацію і еміграцію. На курс будуть принимані всї мужчини, що покінчили 24 рік житя та мають свідоцтво покінченої середної школи.

НА ВОЛИНСЬКІ ШКОЛИ.

„Пяткова система“.

На необхідну потребу удержаня 25 українських шкіл на Волині, які супроти останніх подій тим поневші і важнійші для української справи, конечні як найскорші і найобильнійші жертви

Викликаний складає через тов. „Дністер“ **о. Александер Зубрицький соборн. крилошанин в Перемишли 160 (сто) корон. — Др Стефан Федак 100 (сто) кор. — — Вол. Дорошенко** (в бюрі культурної помочи) 50 К: любу Дадусю і тещу п. Іванву Барчинську у Фрайштадті, дядьків: вуйка Всеволода Козловського в Берлині і стрийка проф. д ра Вас. Сімовичи в Зальцведелї та Петра Чикаленка властителя української книгарні у Льозаннї (Швайцарія). — Хорунж. Дубин 5 К. — Збіручит української гімназії в Долині 18 К 28 с.: учительські збори укр. гімназій в Яворові, Львові, Перемишли. — Люця Тарнавська 10 К.: о. Сайкевича В. з Васючина, чет. УСС. Індишевського Яр., чет. УСС. Гнатевича, хор. УСС. Ніжанковського Мир., хор. УСС. Бородиєвича Евгена всіх етапова почта, — Іван Строчський Збоїска 5 К: Марисю Гошовську зі Збоїск, Ярославу Зельську з Милятина, директора Николу Мороза зі Львова, учителя семинарії Ілька Чижа з Рящева, Івана Казанівського, управителя школи з Волошинни. — Роман Сас Погорецький, Львів 5 К. — о. Петро Гедз, парох з Лукавиці нижної п. Стрий 10 К: о. Николая Юрика полевого курата в Кракові при Festunsp. ч. 8., о Юліяна Левицького, пароха з Лукавиці вижної коло Стрия. — Стефан Бобеляк в Перемишли 10 К: о. Айтала Ковальського в Новосілках гостинних, посла Володимира Сінгалевича у Відни, Остапа Кацана в Хишевичах і поручника Стефана Карпинця. — Гриць Кручак Горбачі 10 К.

СПОВІСТКИ.

Неділя, 15. цвітня 1917.

Имен: греко-кат.: Воскрес. Хр. — рамо-кат.: 1. Н. по В.

Завтра: греко-кат.: Понеділок світ. — римо-кат.: Лямберта.

Позавтра: греко-кат.: Вторик світ. — римокат.: Рудольфа.

Український Народний Театр Т-ва „Бесіда“ у Львові під управою К. Рубчакової Саля Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

Святочний репертуар:

В неділю дня 15 с. м. „Маруся Богуславка“, історична нар. драма в 5 діях М. Старицького.

Понеділок дня 16 с. м. дві вистави: По зниженых цінах о год. 3 пополудни „Ой не ходи Грицю та на вечерниці“, нар. драма зі співами і танцями в 5 діях М. Старицького. Вечером о год. 7½ „Наталка Полтавка“, нар. оперета в 3 діях І. Котляревського.

Вівторок дня 17 с. м. „Запорожець за Дунаєм. нар. оперета в 3 діях Артемовського.

Білєти раньше набути можна в „Народній Торговли“, в день представленя при касї від год. 5. п. п. Початок о год. 7. вечером. 2—2

Яка інтеліґентна родина на провінції згодилась би взяти на весну й літо двоє добре вихованих дітий (12 і 6 літ), равом або нарізно, на удержане і під материньску опіку, за добру заплату, зволить подати умови під адресою: проф. д р С. Томашівський, Львів, вул. Чарнецького 26. 3—3

Аргентина і американсько-німецька війна.

BUENOS AYRES (Ar. Аваса). Аргентинське правительство не оголосить урядової декларації невтральности. Думає воно, що вистане похвала поступованя Зединених Держав і вчорашня нота. (Увага: Дня 12. с. м. донесено з Берна, що аргентинське правительство похвалило поступоване Зединених Держав тільки з деякими застереженями).

Франція організує американську армію.

БЕРН (Ткб). До „Neue Zürcher Zeitung“ доносить з Парижа, що французьке правительство вислало до Америки військову місію під проводом Жефра в цїли зорганізованя полевої армії Зединених Держав.

Битва на заході.

БЕРЛІН 14 с. м. (Ткб.) Від Скарпи до Балькур кілька сильних наступів Англійців скінчило ся нїчим, причім потерпіли вони значні втрати. Битва артилерії здовж Aisne і в західній Шампанії шаліє далї з великим завзятєм. На сході нїчого нового.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 14. цвітня 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ І НА БАЛКАНІ.

Не стало ся нїчого особливого.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Вчора розвинули Італійці оживлену, але безуспішну воздушну діяльність. Неприятельські ескадри, які уносились коло Плєра і в напрямі долини Віпаель, відґонали наші летуни. Один італійський літак упав коло Дорнберґ. Летуни згинули. В области Prosecco і коло Піано наші оборонні гармати приневолили неприятельських летунів до відвороту. Бомби кинені летунами були без успіху. Наші летуни заатакували кілька військових таборів в околиці Горициї.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гефер.

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 14. цвітня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група війска баварського наступника престола Рупрехта: На північний схід від Арра і над Скарпою вчера настала перерва в боях. Далї на південь під Кроазіль і Буллєкур Англійці по нагальнім огневім підготовленю кілька разів безуспішно наступали. Наші війска, які опісля пускали ся за ними, нанесли ім значні втрати. На обох берегах Сомми значні неприятельські сили вечером знов наступили на наші становища під Ст. Кентен. Сї наступи не повели ся, при чім неприятель поніс значні втрати і оставив у наших руках полонених 3 официрів і над 200 жовнірів. Від 7. с. м. неприятельська артилєрія всяких калібрів острілює довільно зі зростаючою силою внутрішні дільниці міста Ст. Кентен. Палата справедливости, катедра і ратуш є вже тяжко ушкоджені.

Група війск нїмецького наступника престола: Від Соасон до Ренс і в західній части Шампанії артилєрії дальше поборюють себе з найбільшою нагальністю. Французи, уставляючи батерії близько історичних творів архітектури в Ренс, наражають їх на ушкодженє нашим огнем. Наступи французької піхоти кілька разів відперто.

Група війск кн. Альбрехта віртемберського: В Вогезах наші під'їзди в долинї Плен забрали з неприятельських ровів 20 полонених.

На цїлім західнім фронтї, особливо в частях, де ведуть ся бої, летнича діяльнїчть була збільшена. Неприятель наслїдком воздушних наступів 12. с. втратив 11, а 13. с. м. 24 самолетів і 4 привязані бальони. Над Дуе знищено неприятальську летничу ескадру. Віддїл для погоні, ведений рітмайстром бар. Рітгофеном, сам скинув 14 неприятельських самолетів, в того командант 3, а підпоручник Вольф 4.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

В деяких частях фронту російська артилерія піддержувала досить сильний огонь. Діяльність на терені перед становищамя остала мала.

Фронт македонський: Нїчого нового.

Перший квартирмайстер ген. Людендорф.

Революція в Росії підносить незвичайне українську справу.

Україна воскресає до нового житя.

З огляду на се кождий Українець мусить знати історію нашого відродженя в Росії. З нею знайомить саме нове виданє „Союза визволеня України“ — книжка ВОЛ. ДОРОШЕНКА

„Українство в Росії“

Новійші часи (від початку XIX в. аж до війни), ст. 116, ціна 1 кор. 20 сот.

Книжка ілюстрована 43 портретами визначнїйших українських дїячів. — Набувати можна: в „Союзї визволеня України“, Wien, VIII, Josefstädterstr. 79 і в книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, Ринок ч. 10.

- Конюшина російська -

при замовленях від 100 кг по К 680·—.

Цибуля сїянка від 1 кг по К 110·—, насїня прочих ярин, трав, пашних ростин і цвітів доставляє

КРАЄВИЙ СОЮЗ

Господарсько-торговельних Спілок

з централї у Львові, вул. Зїморовича ч. 20.

і зі складів: в Перемишли, вул. Косцюшки ч. 5. і Стрию, Ринок ч. 6. 6—6

Оголошення.

Erledigte Militärstiftungsplätze. Benennung der Stiftung? Aktiengesellschaft Mannesmann Röhrenwerke-Stiftung Gb. 169b Anzahl der erledigten Plätze und Betrag des Stiftungsgenusses? Unbestimmt. Bezugsdauer? Einmalige Unterstützung. Hierauf haben Anspruch: Bei Schuss und Sprengversuchen oder bei sonstigen Manipulationen mit Spreng- oder Zündmitteln körperlich oder im Eigentum bes hädigte Offiziere, Beamte und Soldaten des k. u. k. Heeres und der k. u k. Kriegsmarine, beziehungsweise deren Witwen und Waisen. Was den Gesuchen beizuschliessen ist? Mittellosigkeits-, eventuell ärztliches Zeugnis Im Gesuch ist der Zeitpunkt, wann sich der betreffende Unglücksfall ereignet hat, anzugeben. Wann und wohin die Gesuche einzusenden sind? Einsendungstermin unbeschränkt. An das vorgesetzte Kommando, beziehungsweise an die Evidenzbehörde, von diesem (dieser) nach vollständiger Dokumentierung. Weitere Vorlage: An das Kriegsministerium Anmerkung: Verwundungen vor dem Feinde kommen in diesen Falle nicht in Betracht. Gesuche sind stempelfrei.

Для обійме посаду найскромніше в ширшім тепері воєнніх. і може провадити філію „Сільського Господаря" і „Просвіти", крамницю торговельну, взуту худоби, часу, крамницю і писарку громадську та більшу господарку. 6 евакуований в повіту святинського Іван Фодчук в Угельні п. Соколів коло Стрия. 246 2—3

Інжинер-будівничий може дістати добре платну посаду у Львові. Зголошення з поданем короткого curriculum vitae приймає Адміністрація Діла під Б. Д. 247 2—6

БЮРО АРХІТЕКТОНІЧНЕ
ВАСИЛЯ НАГІРНОГО
у Львові, Ринок 36.

виготовляє пляни на церкви і доми мешкальні, як також оцінки воєнних шкід на будівлях.
116 9—7

ДУЖЕ ВАЖНЕ! Хто хоче без учителя научити ся по німецьки, нехай замовить собі сейчас

Українсько-німецький САМОУЧОК

укладу О. СОЛТИСА (3-е виданнє). Ціна 1 К 40 с. з почтовою оплатою 1 К 60 с. (10 штут 13 К 80 с. 25 штук 30 К 80 с. вже оплачено). Висилає ся лише за готівку. Замовленя і гроші прошу 2 прислати на адресу: 7—10

А. ОКПИШ, Львів, вул. Кадецька ч. 4.

УВАГА: Сей самоучок уложений після випробований вже способу научаня! Важне і для учителів уділяючих початків німецької мови, як також учеників приготовляючих ся до вступних іспитів.

70 6 10

ДЕ Є воєк в родині, там мусять знати про: **І. Причинок** на удержанє. Хто є родиною покликаного. II. Воєнні виселенці. III. Права інвалідів. Додатки на вранених. Родини інвалідів. Погорінє. офіцерів. IV. Права вдовиць і сиріт по жовнірах. V. Права родин про пропавших без вісти. VI. Додаткові запомоги до пенсій для інвалідів і ін. які подає **„Інформаційний календарець"**. Ціна з пересилкою 1 зіт 40 сот. 12 шт. К 3·50. **„Жовнярський календарець"** 30 сот. 12 шт. К 2·50.

Висилає ся також: Оскар Уальд **„Сфінкс без тайни"**. Книжка чудових і мистецьких оповідань з англ мови Укр. видавництва „Нова культура". Ціна в опасці К 1·70, з поруч. перес. К 2·—. Проспект на жадане.

А. БЕРЕЗОВСЬКИЙ, Львів, вул. Карпінського ч. 19 b.
209 7—10

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ
в ПЕРЕМИШЛІ
улиця Косцюшки ч. 3

Приймає і виплачує щадничі вклади згідно з уставами урядовими. Вклади оприцентовує по 4%, починаючи вже від слідуючого дня по дню вложенім аж до послідного дня перед днем відобраня.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадниці" можна складати особисто в касі товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової Щадниці, від Дирекція Щадниці на жадане безплатно достарчає, і в філіях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щадниці"

Уділяє позичок: а) гіпотечних платних по річними амортизаційними ратами на протяг від 10—45 літ по вибору позичаючого; б) на льомбард ефектів, і на ескомт векслів. Справи позичок вимагодженої можливо скоро.

Посередничить у виднуванню позичок в Галицко-Воєнним Заведенію кредитовім в Кракові.

Всякі інформація і друкі уділяє канцелярія „Руської Щадниці" ул. Косцюшки. Народня Щадниця, яка щоденно безкоштовно в годинах урядових від 8—1 год. крім неділь і українських свят.

Після § 14. устава „Руської Щадниці", затвердженого через с. к. міністерство внутрішніх справ вкладки в товаристві „Руська Щадниця" в Перемишлі вадимість ся до льокацій пупілярних, фондових і т. п. капіталів, яка отже „Руська Щадниця" пупілярну обезпеку III. 30 7

ВЕЛИКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СПІВАНИК
НАША ДУМА
зладив АНТІН ГАПЯК.
(Друге видане справлене і побільшене.)

182 пісень. 200 коломийок.

Пісні поділені на шість груп:
I. Патріотичні і політичні (21 пісень).
II. Історичні (19 пісень).
III. Станові: а) козацькі (17 пісень), б) чумацькі (7 пісень). в) бурлацькі (7 пісень), г) опришківські (3 пісні), д) побутові (18 пісень).
IV. Січові, сокільські, стрілецькі (26 пісень).
V. Любовні (64 пісень).
VI. Коломийки (200 пісень).

Окладинку Співанника прикрашує гарна вінета, виготовлена арт. малярем Буцманюком а першу сторону образець „В'їзд Б. Хмельницького до Київа" (відбитка звісного великого кольорованого образа артисти маляра М. Івасюка) та кромі сього при початку і при кінцю кождої групи, уміщена гарна відповідно дібрана ілюстрація.

Ціна співаника **„Наша дума" К 2·80** (оправлен. в полотно К 4·50).

Сей великий Співанник можна набути також окремими частями,

а іменно: часть перша п. з.:

„НАША СЛАВА"

у якій поміщені пісні патріотичні і політичні, історичні, станові, січові, сокільські і стрілецькі.

Співаник **„Наша слава"** коштує **К 1·40.**

часть друга п. ч.:

„Наша пісня"

містить пісні любові і коломийки. Співаник **„Наша пісня"** коштує **К 1·40.**

Хто не може набути великого співаника **„Наша дума"** за **К 2·80**, нехай замовить собі співаник **„Наша слава"** або співаник **„Наша пісня** за **К 1·40.**

На звичайну пересилку почтову треба додати 30 сотиків а на поручену 65 сот.

Замовленя і рівночасно гроші треба висилати під адресою:

Канцелярія тов. „Просвіта"
ЛЬВІВ, Ринок ч. 10.

Голоду і дорожні не буде, коли кождий кусник землі обсіяте яриновим насінєм. Всї свіжі

насїня поручає **І. БОРИС**
ПЕРЕМИШЛЬ. 202 8—10

ЗЕМЕЛЬНИЙ
БАНК ГІПОТЕЧНИЙ
Спілка акційна у Львові
Підвалє ч. 7.

— Конто почтової щадниці ч. 116.884. — Жирове конто в Австро-угорськім Банку.

Складайте охрадність взагалї зайві гроші на процент, щоби нежда корона могла служити народньому господарству, та вам приносити зиск, а не марнувала ся.

Акційний капітал . К 1,300.000
Резерви Банку . . К 300.000
Приймає вклади на біжучий рахунок від К 10·— на 4 проц.
Уділяє гіпотечні і векслеві позички.
Виплачує купони від заставних листів.
Вимінює по користнім курсі російські рублї і німецькі марки.
Певність льокації запоручують акційний капітал Банку і резерви.
На жадане висилає посвідки вложеня (чеки) Почтової Щадниці.
728 20—?

Цінні льоси Австр. Червоного Хреста мають дуже добрий плян гон і кождий льос мусить бути вильосований в протягу 40 літ. Головна виграна 200 тисяч корон. Найближше тягненє 1. червня. Поручуємо ті льоси за готівку по 35 кр. за штуку і приспілкою) враз на сплати місячні в групах по 5 льосів. Перша рата з стемпельми і податком 10 кор. дальші рати по 6 кор. Дім банковий **Schütz i Chajes**, Львів, пл. Марійська 7.
VIII 27—?

ЗВИЧАЙНІ
Загальні Збори
ЧЛЕНІВ
Видавничої Спілки „ДІЛО"
реєстрованого стоваришеня з обмеж. порукою
у ЛЬВОВІ

відбудуть ся дня 24. цвітня 1917 о год. 5. по полудни в редакційним льокалї „Діла" у Львові, Ринок ч. 10. II. п. з отсим порядком дневним:

1. Відчитанє протоколу з попередних Загальних Зборів.
2. Звіт Управляючої Ради з діяльности і рахунків за роки 1913, 1914, 1915 і 1916.
3. Звіт контрольної Комісії з ревізії книг і рахунків.
4. Затвердженє річного звіту, річних рахунків і білянсу за роки 1913, 1914, 1915 і 1916.
5. Вибір Голови і Заступника Голови.
6. Вибір членів і заступників членів Управляючої Ради.
7. Вибір Контрольної Комісії з трьох членів і одного заступника.
8. Внесеня і інтерпеляції.

Коли би на Загальних Зборах не явило ся приписане статутом число членів, відбудуть ся того самого дня і в тім самім льокалї в годину пізнїйше, себто о годині 6. вечером, з тим самим порядком другі Загальні Збори, котрі будуть важні без огляду на число присутних членів.

Річні звіти, рахунки і бількнси в виложені в діловім льокалї стоваришеня у Львові, Ринок ч. 10. — до перегляду Вп. Членів.

У Львові, дня 3. цвітня 1917.

Видавнича Спілка „Діло",
реєстр. стоваришеня з обмеж. порукою у Львові.

Др Волод. Бачинський заступник голови. *Дамян Лопатинський* член Управляючої Ради.
3—3

„ДНІСТЕР"
ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
Львів, ул. Руська ч. 20 (власний дім)

Телефон ч. 788. — Конто Почт. Щадниці ч. 252.61, Жирове конто в Австро-Угорськім Банку

приймає до обезпеченя від огню будинки, хатні і господарські, движимости, ребрії, одежу і білизну, збіже в снопах і в зерні, худобу і т. п.

Кождий Українець повинен асекурувати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одиниці, то добробит цілого народа.

КОЖДИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН АСЕКУРОВАТИ СЯ ТІЛЬКИ В ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
„ДНІСТЕР".

Нема жадного иншого українського Товариства асекураційного від огню, — тільки один
„ДНІСТЕР".

„Дністер" рахує найдешевші оплати за обезпеченя селянських будинків.

„Дністер" звертає кождорічний чистий зиск своїм членам.

„Дністер" оцінює та виплачує шкоди по огні скоро і совісно, а на членів оцінкової комісії запрошує все двох господарів.

„Дністер" дає підмоги українським школам і бурсам, де виховують ся селянські дїти.

Люди асекуровані в „Дністрі" можуть дістати позичку у всїх великих банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер".

Власні фонди „Дністра" виносять з кінцем 1916 року 8,613 829·— корон.

В „Дністрі" можна обезпечати від крадежи з вломом движимости всякого рода, а Товариства кредитові готівку, цінні папери і векслї за дешевою оплатою премії. I.A 8—?

Адреса „Дністра": Товариство взаїмних обезпечень **„ДНІСТЕР"** у Львові, ул. Руська ч. 20. — Адреса для телеграм: „Дністер" — Львів. — Канцелярії Товариства отворені що дня від 8—2 перед пол.

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 90. (9.342) Львів, четвер 19. цвітня (6. ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАНЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. ощад. 26.795.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 352.

Рукописів редакція не вертає.

ПЕРЕДПЛАТА в Австро-Угорщині:
місячно . . . . 3·75 К.
чвертьрічно . . . 11·— „
пів-річно . . . . 22·— „
цілорічно . . . . 44·— „
у Львові (без достави):
місячно . . . . 3·60 К.
чвертьрічно . . . 10·— „
пів-річно . . . . 20·— „
цілорічно . . . . 40·— „
За границю вислати ся 50 с.

Ціна оголошень: Стрічка петитом, дрібнішого друку 40, в надісланім (реклямовім) уступі (на 1. сторінці) 1 К. Повідомлення про рухомий і нерухомий маєток і посілість . . . . . у Львові 20 с. на провінції 25 с.

Видає: **Видавнича Спілка „Діло".** Начальний редактор: **Д-р Василь Панейко.**

Львів, 18. цвітня 1917

На Заході йде вже від кількох днів битва, одна з найбільших в людській історії. Напругою страшенних сил, механічних і людських силкують ся французько-англійські армії нетільки довести тепер до рішаючої побіди в полі, а й до побіди на боєвищи політичнім і дипльоматичнім: ходить їм о Росію — велика побіда на Заході додала би сили тим політичним кругам Росії, котрі хотять вести війну далі, до побідного кінця, і онесмілила-би ті російські круги, котрим війни вже доволї і котрі схильні до мира, хочби й окремого. Великі і важні питання, питання будучности народів і держав Европи, назрівають у сих критичних днях до вже може недалекого рішеня, а коли як коли, то якраз тепер можна говорити про „історичні дні", не надуживаючи сеї назви для першої-ліпшої нагоди. З запертим віддихом прислухуєть ся нині глухим відгомонам многоважних подій і процесів український загал у Галичині: немає в нас родини, що не журилась-би тяжко за свого батька чи сина, котрих житє і здоровле при дальшім веденю війни кождої хвилини висить у непевности, тай немає в нас ні одного українського громадянина, котрий не був би свідомий сього, що доля також українського народу важить ся нині на терезах історії.

Коли так на всесвітній сцені розвиваєть ся один з кінцевих актів кривавої драми, і коли так у журі за житє найблизших і за хліб насущний, в скупленю духа супроти невалежного від нас завтра живе з дня на день український громадянин по містах, місточках і селах Галичини, пробуючи латати завдані вже рани і бодай в части відбудовувати знищені позиції національного жита, — в той сам час і на такім історичнім тлі знайшов ся в гуртах нашої столичної інтеліґенції настрій до заваяної, аж на сторінки газети витягненої, всіми патетичними відгуками прикрашеної суперечки на тему: хто перший має право поклонити ся митрополитови гр. Шептицькому, п. Романчук чи п. Левицький? Ще не знати, коли приїде в Росії Митрополит, не знати навіть напевне, чи взагалі приїде в недалекім часі, а вже маємо дуже інтересну і будуючу перепалку за те, хто має право і хто не має права „репревентувати український нарід" перед високим церковним достойником! Справді, треба шапку скинути перед сильними нервами нашої інтеліґенції — що в таких часах серед неї знайдуть ся люди, котрі можуть до таких спорів пристращати ся, і що виводжене таких спорів перед очі загалу нашого і чужого — вона з ангельською терпеливістю зносить. Будучі історики духової культури нашого покоління будуть нам чудуватись— сьому доброму смакови і сьому розумінню поваги хвилї, що так знаменно виявились у змісті і формах тих боїв між нашою „опозицією" і нашою „правицею", котрі майже по самі береги виповняють політичну свідомість деяких наших кругів. Хто має стояти на чолї тих, котрі доступлять щастя першими поклонитись Ексц. Митрополитови? — се новий „предмет" сих гомерівських спорів. Боже кріпкий! Якби повстали з гробу Шевченко і Куліш, Драгоманів і Франко, то навіть за честь першим привитати їх, тих справдішних творців новочасної української національности, навіть за се не повинно би бути прилюдної сварки серед нашої інтеліґенції — якби була в той час у тої інтеліґенції сяка-така міра почуття достоїнства, такту, стиду або бодай — смішности. Бо є річи, за котрі не пристоїть взагалї спорити культурній людинї, і є спори, котрі рішаєть ся в чотирох стінах, а не на прилюднім видовищи.

Говорячи о е те, ні на хвилю не припускаємо, щоб у витяганю таких сварок були чимнебудь винні названі висше два наші посли. Ні, се инша рука і инша система...

Хоча серед нинїшних відносин воно нинї й важко, то все таки годі розпращатись з надїею, що здоровий політичний інстинкт усуне нарештї також у відповідних українських кругах дрібничкову сварливість; що український загал без ніяких виїмків зрозуміє, що будуча доля українства залежить тепер від зовсім инших, могутнїйших і величнїйших подій і процесів, ніж від того, чи „провідником народу" буде в нас п. Романчук або п. Левицький, або навіть, чи місце політичної сили п. Василька в дїяльности українського представництва займе прим. політична сила п. Колесси. Тоді прийде й на наших політичних представників черга призадуматись над тим, аби з упадком воєнних кордонів і з вступленем австрійської Украіни в тїсну духову звязь з Украіною російською ми австрійські Українцї принесли своїм політично відсталим землякам неоцїнений скарб політичного досвіду, виробленя дисциплїни і тактовности, а не показали ся їм на очі розсвареними в дрібничках і не деморалїзували їх своїм недобрим прикладом.

Момент сей може прийти скорше, ніж сього надіємо ся.

В. П.

Керенський проти Українців?

Львів, 18. цвітня 1917.

Краківський „Ilustrowany Kurjer Codzienny" приносить отсю, трохи неімовірну вістку: „Незвичайно сильне враженє викликала в петербурських політичних кругах остання заява всесильного доси міністра Керенського проти Українців. Провідник російських соціялїстів стоїть на тім становищи, що Українцї ніколи не повинні одержати в Росії те, що евентуально одержать Поляки. На його бо думку, Українцї — властиво тільки часть російського народу".

Вістка ся видаєть ся нам цеправдоподібною в огляду саме на цїле дотеперішне відношенє Керенського до української справи, яке видане між иншим з поданої нами вчера телеграми київських Українців до нього. В Думі Керенський не раз виступав в обороні українства, і то радикальнїйше, ніж хто инший. Домагав ся він при тім повної національної волї для рос. Українців до автономії України включно. Скорше можемо припустити, що саме панам із „Kurjer a" хотїло ся-б, аби він був цїлком иншої думки.

Урбан, Бернрайтер і Бобжинський внесли димісію.

Відень, 17. цвітня 1917.

У внутрішній політицї Австрії наступила нова орієнтація, а саме, парлямент має бути скликаний без утвореня тих „передумов", яких домагав ся в дорові октроіованя Німецький Національний Союз. З огляду на се міністер торговлї Урбан і німецький міністер без теки Бернрайтер, які вступили до кабінету як мужі довіря Німецького Національного Союза, внесли димісію. Рішенє в справі димісії обох міністрів ще не запало.

Крім того мав внести димісію також польський міністер без теки Бобжинський.

Парлямент має бути скликаний коло 20. мая.

ВІДЕНЬ (Ткб). Як доносять дневники, також міністер для Галичини Бобжинський подав ся до димісії, бо не осягнено управильненя справи відокремленя Галичини в формі, рішеній польським колом. Деякі дневники вказують на те, що польське коло ще не ухвалило рішеня, отже не є неправдоподібне, що димісія Бобжинського ще не є неминуча.

Алексеєв затверджений начальним вождом.

ПЕТРОГРАД (Пт. Аг.) Тимчасове правительство затвердило ген. Алексеєва на становищи начального вождя всіх російських військ.

Цїли і дїйсність французької офензиви.

БЕРЛЇН (Бюро Вольфа). Підчас наступів на французькі рови серед неприятельського огню над Еною і в Шампанії до рук німецьких військ дістав ся французький приказ, який як найяснійше представляє, які цїли хотїла осягнути французька управа армії наступом на північ від Ренс 16 с. м. Як виходить з того приказу, Французи мали намір виконати широкий окрилючий рух, звернений на схід проти німецьких становищ під Брімон. Зізнаня полонених, взятих далї на північ, доказують, що й там цїли наступу були подібно широко означені. Якже представляєть ся положенє в дїйсности тепер, по розпочатю наступу? Правда, наша перша лїнія наслїдком 10-дневного безперервного огню є тепер вже тільки становищем в ямах і в деяких місцях Французи вдерли ся до тої давнїйшої першої лїнії, але є се тим менше дивне, бо німецькі вожди, щоб як найбільше ощаджувати людський матеріял, тільки дуже рідко обсадили ту лїнію. Та в богатьох місцях удало ся вже 16. с. м. по пол. вибити внов неприятеля знаменитими протинаступами і з виїмком заглиблень попередної першої і другої лїнії, що одначе є без значіня для загального положеня, німецьке становище в сій околици знаходить ся непохитно в наших руках. Нїчого не усягнено з тих широко закроєних цїлий, які французька управа армії визначила своїм корпусам в першім дня наступу над Еною. Сю невдачу неприятель мусів оплатити незвичайно важкими втратами.

Конґрес делеґатів робітників і жовнірів.

ПЕТРОГРАД (П. Т. А.). Конґрес делеґатів робітників і жовнірів ухвалив резолюцію, щоби тимчасове правительство завело шляхом розпорядку 8 годинний день працї. Підприємствам, які працюють для національної оборони, мають бути дозволені надзвичайні години.

На кінцевім засіданю конґрес виставив отсі домаганя: знесенє клясових ріжниць і титулів, радикальна реорганізація місцевої самоуправи, повна конфіската всіх царських, церковних і монастирських земель і віддача їх селянам. Дефінітивне рішенє земельного питаня оставляєть ся конституанті.

При кінци засіданя виголосив Плєханов промову, в якій підніс значінє рішеня конґресу для загального веденя війни і взивав до працї і згоди.

Конґрес закінчено відспіванєм марсельви.

Воєнний етат Америки.

ВАШІНҐТОН. (Б. Райт.) Сенат ухвалив одноголосно воєнний етат в сумі 7 міліярдів.

Антинїмецькі демонстрації в Бразилії.

RIO DE JANEIRO. (Ткб.) Обуренє населеня проти Німців росте. В Porto Allegro товпа кинула ся на 270 німецьких домів, повривала шильди і повибивала шиби. Підпалено готель Шміда і склеп фірми Бромберґ і Гакер, підносячи оклики в честь Бразилії і союзників. 5.000 осіб намагало ся кинути на збори, скликані німецькими ґімнастиками. Президент республики і міністер війни думають про заряджєня в цїли привернення ладу.

BUENOS AYRES (Б. Ав.) Німецький посол вніс у міністра заграничних справ протест із-за антинїмецьких демонстрацій.

Новий перегляд ополченців.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Урядове оповіщене заряджує покликане ополченців уроджених в роках 1871—1867 до нового перегляду та до спеціяльного перегляду всіх уроджених в роках 1893—1867, які були виняті із служби ізза ствердженої перед тим нездатности до всякої служби. Покликані сим оповіщенем мають зголосити ся в часі від 23. до 30. цвітня с. р., а перегляд відбуде ся в часі від 17. мая до 14. червня.

Російські політичні еміґранти вертають через Німеччину у Росію.

ЦІРІХ. (Ткб.) Дневник „Zürichen Neueste Nachrichten" доносить, що небавом нова група вертаючих із Швайцарії російських політичних збігців удасть ся дорогою на Німеччину до Росії. Німеччина дасть їм вільний переїзд. В заміну за те має бути відповідне число цивільних Німців, інтернованих в Росії, відіслане через Голяндію до Німеччини.

Найновійші вісти з Росії.

Перед скликанем конституанти.

ПЕТРОГРАД (Пет. аг.). Конґрес представників робітників і жовнірів з цілої Росії приняв звіт про конституанту. Буде вона основувати ся на слідуючих принципах: Збори мають бути скликані до Петрограду як найскорше на підставі загального голосованя. У виборах візьмуть участь армія і ціле населене, але військо активне віддасть свої голоси окремо. Жінки мають рівне виборче право як мущини. Вік, що дає право до голосованя, буде означений на 20 літ. Ради представників робітників і жовнірів будуть наглядати вибори до конституанти. Конституанта затвердить політичну управу в Росії і основні закони та розслідить передовсім аґрарну справу, а далі виробить робітниче законодавство, евентуально переведе його ревізію. В кінці буде радити над справою національностий, над справою місцевої автономії і над усіми справами о між народнім характері.

Провізоричне правительство і робітничий виділ.

МІЛЯНО (Ткб). До „Corriere della Sera" доносять з Петрограду: На зборах робітничого виділу військовий лікар в ранзі полковника Стеклов доказував в довшій промові, що провізоричне правительство є цілковито залежне від робітничого виділу. Робітничий виділ може кождої хвилі, як тільки схоче, взяти власть у свої руки, але не хоче сього, бо волїє послугувати ся буржуазійним правительством, щоби також буржуазійні кляси приймали без опору заряджена, які стрівулиб ся з невдоволенем, колиб видало їх безпосередно соціялістичне правительство. Инші бесідники заявили, що провізоричне правительство є радше ворогом ніж приятелем, що не треба признавати иншої поваги, крім сеї, яка виходить безпосередно з революційної демотратії, що треба закінчити війну і не треба признавати договорів, заключених царським правительством з иншим правительством. Натомість провізоричне правительство поширює між населенем відозв, в яких підчеркує конечність згоди і понеханя супроти небезпек, які грозять, внутрішних непорозумінь. Військові самоходи, що переїздять вулицями Петрограду, розкидують полетні письма. В однім листку, писаним до жовнірів і робітників, сказано, що вони мають памятати про те, що з настанем відлиги німецька фльота буде намагати ся передерти у фінський провал, щоби вдаунти на Петроград, супроти сього є конечна організація праці, карність і признане властий і офіцирів. В Москві, Київі і инших містах робітники не годять ся з поведенем петроградського робітничого виділу.

БЕРН (Ткб.) До „Echo de Paris" доносять з Петрограду дорогою на Льондон: Провізоричне правительство складає на робітничий виділ відповідальність за дезорганізацію комунікаційних відносин, чого наслїдком є нелад в апровізації Петрограду. Армія на фронті має, як здаєть ся, сей самий погляд на сю справу, що й правительство.

БЕРН (Ткб.). „Petit Parisien" доносить, що в Петрограді старають ся о те, щоби намовити кількох членів робітничого комітету до виступленя в склад провізоричного правительства. Ті старання підпирають радикальні круги.

Соціялісти з Ґеоргії оголосили відозву, в якій жадають цілковитої автономії Ґеоргії з окремим правительством, урядниками і парляментом. Соціялістичні представники всіх кавказьких народів відбули в тій справі д. 10 с. м. конференцію в Тифлісі. Видко — много з тих соціялістів є невірних петроградській заяві в справі понеханя всяких анексій і твердять, що належить відріжняти війну на европейськім фронті від війни на фронті кавказькім, де треба увільнити Вірмен.

Перед конґресом соціяльно-демократичних організацій.

ПЕТРОГРАД (Пет. аг.) Провідник соціялістів Ленин, що д. 16. с. м. вернув із заслання, взяв участь в зборах представників соціялістичних організацій меншости і більшости і народних, скликаних в цїли дискусії над справою регенерації всїх соціяльно-демократичних напрямів. Ленін критикував програми всїх соціялістичних організацій і взивав їх до утворення нової соціялістично-комуністичної організації. Кількох послів з організації більшости і меншости заявило ся проти принципів, яких боронив Ленін. По довшій дискусії приняли збори більшістю голосів резолюцію, яка заявляєть ся за скликанем одностайного конґресу всїх соціяльно-демократичних організацій.

Керенський на відпустці.

ТУРИН (Ткб.) До „Stampa" доносять з Парижа: Міністер справедливости Керенський ізза перепрацьованя піде на деякий час до санаторії в Москві.

Цензура знов функціонує.

ЦІРІХ (Ткб.). Приватна телеґрама. „Züricher Neueste Nachrichten" доносить із Стокгольму, що від 4 днів не надійшли до Швеції російські часописи. Знесена недавно цензура знов функціонує. Заострено також ревізію на границї.

Один вечір у таборі виселенців в Ґмінді.

Ґмінд, 12. цвітня 1917.

Табор українських виселенців в Ґмінді в Нижшій Австрії, се велике українське місто на чужині. В ньому до 30 тисяч мешканців. Жаль тільки, що ті мешканці трохи за пізно взяли ся до організації свого громадянського житя.

Тепер має табор свою низшу ґімназію (перед тим була та ґімназія в Кірхберзі). Вона поки що в гостині в двоповерховім будинку німецької народної школи (10 мінут ходу поза табором в Unter Wieland). Там є і ґімназіяльний курс.

Ученики мешкають в таборі в двох ґімназіяльних бурсах. Директора ґімназії заступає о. д-р Н. Конрад, катихит в Тернополя, а учителюють пп. Омелян Бачинський, Міськевич, Ростислав Заклинський, Чичка і Слободяник.

При головній вулиці табору велика народна школа. Має 56 кляс і до 30 учительських сил; веде її добрий народний робітник, директор Гарматій. Там є і перший рік учительського семинара з 30 учениками, веде його учитель п. Коваль.

Під лїсом в наздоровійшій частині табору 3 бараків дівочого і хлопячого захисту (Knaben und Mädchen-Horte). З того 2 ґімназіяльні, 1 ремісничий і 5 школярів з народних шкіл. Ґімназіяльну бурсу веде п. Слободяник, инші директор Іван Бобовський.

Просвітну роботу взяла в свої руки головна читальня Просвіти" (має велику театральну салю з просценою для орхестри) зі своїми філіями, 6 ома секційними читальнями. Ось ті читальні: Читальня ім. Івана Котляревського, гр. Андрія Шептицького, Тараса Шевченка, Бориса Грінченка, Юрія Федьковича та Івана Франка.

Читальня ім. Франка має свою крамницю, маленьку книгарню та розпродажу газет, а читальні Федьковича, Шептицького та Шевченка закладають велику народну чайню. Читальня Грінченка має у себе волинську школу.

Є тут і жіноче Товариство „Самаританська Поміч"), що опікуєть ся хорими по шпиталях. Відвідують хорих, приносять газети, книжки, а дітям медівники, цукорки. Головою є студентка медицини п. Шматерівна.

Дуже рухливий є „Драматично-співацько музичний кружок". Устроює вокально орхестральні конверти, драматичні вистави, недавно тому виставив „Наталку Полтавку". Орхестра має двайцять кілька членів; дирігент інжинір Фірзін. Голова кружка студент медицини Кокодинський.

Учителї зорганізували знов відділ „Взаїмної помочи учителїв Галичини і Буковини". Мають своє видавництво, головною його цїлю дати добру дїточу літературу. Від 1. мая видавати муть свій орган „Українська Народна Школа".

За старанем о. Короля, пароха табору, рішив ся „Краєвий кредитовий Союз" отворити тут свою філію, яка на днях має почати свою

*) Друге жіноче товариство „Жіноча Громада" не дає, на жаль, від кількох місяців знаку житя.

Українське село часу війни. [2]

Наїзд чужих військ, а за ним чужої адміністрації, котра записалась кровавими буквами в історії українського села. Мов чорні круки — як виражаєсь і сама поступова російська преса, злетїлись найгірші елементи російської адміністрації на жир до Галичини і почали одні набивати свої карманн грішми, а другі почали підземну роботу і при помочи ріжних средств, намови і терору, а що більше при помочи деморалїзації ширати чорносотенні ідеї цареславя і православя. З кличем: „Ми прийшли увільнити вас від панів і жидів", обіцюючи роздачу панських посїлостий і увільнене від жидівської лихви, кинулись салдати і чиновники по українських селах приєднувати нарід. І се місцями удавалось, бо порушено дві найбільше пекучі справи селян, брак землї і лихву. Одиниці повірили. Та загал з недовірем слухав тих кличів і пасивно поводив ся, а навіть ворожо ставив ся до російських військ. Надслухував і ждав повороту своїх. Чорносотенні ідеї цареславя і православя зустріли опір так великий, якого і не надіялись. Тому ужито инших средств, средств деморалїзації одиниць при помочи пособій і обітниць, а ті одиниці мали бути помічні в ширеню цареславних і православних ідей.

Кинулись в першій мірі на се, що найдорожше нашому народови, і що держало ся найсильнійше при своїй нації, а се на українську гр. кат. церков. Настали часи правдивої мартиольоґії нашої церкви. Арештованя священиків, замиканє церков, насильне обсаджуванє парохій православними попами, провокованє почувань католицьких умисним затиранем ріжниць між церквою гр. кат. і православною, а се річи, які мусїла пережити українська гр. кат. церков.

Та підчас сего виявились і недостачі. Показалось, що церков наша не була як слїд приготована на тяжку борбу з сильним в фізичні аргумента наїздником. Показалось, що велика любов нашого народа до церкви і віри черпала свої аргументи з традиції і поверховности. Брак було за се у многих аргументів, котрих жерелом знанє. І тому то одиниці, коли побачили, очима ляіка, що російське православє не противить ся традиції і поверхности нашого обряду, коли прийшли ще аргументи фізичної натури, кидали свою церков і віру. „Знанє то сила" — і того знаня основних ріжниць між церквою нашою українською гр. кат. і церквою російською бракувало, а здаєть ся і нині ще бракує у многих серед нашого народа. З браку того знаня, з браку живої віри, в добрій вірі приймали одиниці нашого селянства православного батюшку, і не припускаючи, що тим зрадили свою церков і віру.

Позбавлене духового проводу — не хотячи приняти російського батюшки, наражалось українське село на секатури адміністраційних властий. Посилано тоді в село салдатів по реквізиції, переважно реалїзї без причин, обкладано селян нагайками, а все те під замітом мазепинства і австрофільства.

Нищено весь народний доробок, щоб і слїд не лишив ся по народній працї. Надужитя салдатів так в річах матеріяльних як моральних. Одним словом треба було великого запертя, сили духа і моральних засад, щоби оперти ся деморалїзаторським впливам російської адміністрації. І тим подіям дає вираз в части народна поезія.

Чи ти милий з полон ідеш, чи ти від землею,
Що до мене не приходиш своєю улицею?
Чом до мене не приходиш муравими лугами,
Полинувсь сиротою межи Москалями?
Скоро сонце рано зійде слезами ся лию,
Що я одна сиротонька з дїточками вдію?
Сяду в вечір з дїточками тай разом заплачу,
Коляж я ти милий мужу, ще раз побачу!
Серце моє розпукаєсь як си нагадаю,
Як ми собі разом жили — тепер не видаю.
Ніхто мене не потішить вітрець не повіє,
Так могучи, щоб я знала, що ся з тобов дїє?
Повій вітре буйнесенький в підгіря чудного,
Принеси ми любу вістку від мого милого.
Щоб я знала чи ще живе в бою з Москалями,
Чи ще коли го побачу разом з дїточками?
Красний той світ білесенький, який ти сумненький,
Засмутивсь долю і вік жемї молоденький.

Серед таких відносин пережило українеьке село майже рік. Терпіням не було границь, але був проблиск надії красших часів, повороту своїх, а в ними поліпшеня долї. Роблено собі рожеві надії на вміну поглядів і на те, що аж тепер за ті всї терпіня, жертви майна і крови поплине наше національне житє на всїх полях руслом чистим, без перешкод.

— сьний.

діяльність. Річ незвичайно важна для тутешних виселенців. Тисячі гроша виселенців пропало тільки тому, що скорше не постарали ся тутешні громадяни о свою касу.

Три поважні фонди є вже в таборі.

Перший, се фонд збігців (Flüchtlingsfond), товариство, що складаєть ся з Німців і Українців. Повстало воно ще в 1915 р., на жаль до грудня 1916 р. не давало знаку житя. Тепер відновлене, може в дечому помогти виселенцям. Має тепер до 30.000 К маєтку, який в разї розвязаня табору переходить на тутешнє тов. „Просвіта", згляднo на 5 сотиковий фонд.

Другий, се фонд „вдів та сиріт" по українських стрільцях. Зібрав його д р Маковський, начальник бюра посередництва праці в таборі, з датків людий, що ішли на роботи. Фонд виносить щось 15 тисяч кор., в заряді сего товариства є д р Кость Левицький, д р К. Трильовський і д-р В. Маковський.

Третий, се 5-сотиковий фонд „гмінський захист українських дітий", сердечний дар самих нещасних виселенців своєму зруйнованому краєви. А повстав він так: з початком 1916 р. зарядило міністерство справ внутрішних, щоби виселенцям в таборі нездібним до праці виплачувано по 5 сот. денно. Виселенці в гмінськім таборі рішили сих пять сотиків не брати, але призначили їх на виховане українських дітий, як вернуть до краю. І так повстав фонд, що має сегодня триста тисяч корон готівки.

Всіми справами орудує поки що організаційний комітет, який випрацював вже статут сего будучого товариства в Галичині п. н. „Гмінський захист українських дітий" і висилає їх тепер до затвердженя властим.

Голова організаційного комітету — провідник української громади д-р Іван Ципановський, почестні президенти — комісарі табору д-р Бухнер і д р Білинський.

Вечером приїхав я до Гмінду і пішов сейчас перейтись по таборі. В школі була власне проба селянського хору. Зорганізував його перед двома місяцями професор Омелян Бачинський. Тутешна співацька громада чомусь не вірила в можливість зорганізованя такого хору. Тепер власне приготовляєть ся селянський хор до першого виступу на великім концерті Тараса Шевченка, що відбудеть ся тут дня 29. цвітня. На ньому має говорити д-р Кость Левицький, співати п. Носалевич, тепер в театрі в Празі, і грати п. Бережницький, тепер у Відні.

По дорозі вступив я до секційної читальні ім. гр. Андрія Шептицького. Там засіданє видїлу під проводом голови читальні учителя п. Зазуляка в справі „хрестин" читальні. Всї майже секційні читальні вже малими концертами похрестили свої читальні, отже чит. Т. Шевченка концертом Шевченка, чит. Ів. Франка концертом Франка і т. д. — тепер черга на ту читальню. Порішено приготовити ті хрестини на евентуальний приїзд митрополита до Відня, а може і Гмінду.

Спішу ся, бо в великій театральній салї читальні „Просвіти" заповіджені збори в справі революції в Росії.

Саля битком набита, а громади людий ще на дворі. Референтують пп. Сандул, Шумей, о. Шуль. Нарід слухає з запертим віддихом, по промовах гучні оплески. Люди так захопленї, що забули на ту хвилину про свої щоденні болї та злидні..

Збори покінчені, а вже в малій побічній салї починаєть ся проба інтелїгентського хору, також проба до концерту Шевченка. Веде його п. Воропчак, дуже музикальна, тілька може трохa за нервова людина, але кажуть, що диригенти мусять такі бути...

Рівночасно відбуваєть ся в читальні ім. Ів. Франка нарада ремісників (столярів, кравців, шевців та ковалів) тутешних баракових верстатів. Є їх тут до пятьсот, а десь перед двома тижнями були святочні визволини щось 70 учеників. Тепер радять про свої справи. А ще в якійсь читальні проба драматичної секції селянського драматичного кружка. Недавно виставляв він і то дуже гарно „Ворожбита". Режисер проф. Міськевич. Я вже не міг там іти, та ще по дорозї вступив до серця табору „Lagerinspektion".

В одним кутї сего предового бараку, головної кватири головного інспектора п. Дмитра Луканюка розбив своє кочівниче шатро наш артист маляр п. Микола Федюк, визванець краківської та монахійської академії штук красних.

„Ателїє"—велика кімната з можливо великим вікном, тепер освітлена трохa електричними лямпами. Артист при працї. Кінчить з нервовим поспіхом баракову картинку.

Дивні се картинки. Не найдеш в них ні сонця ні радости. Сірі вони, якісь такі сумні, та болючі. Ось портрет гуцулки, молодої дівчини. Гей, якаж вона там була на тих своїх верхах, при тій своїй „маржинцї" — весела, радістна та дужа, а тепер і не пізнаєш її. А там під бараком сїв старий господар, добрий господар із тернопільської землї. Із очий його лливе до тебе такий тупий, страшний біль, така туга за тим своїм селом, що покидаєш його скоро і шукаєш иншого. Та не найдеш.. Артист не найшов иншого і малював се, що було і є... Як ми прощались, обіцяв він в коротцї щось дати своїй громадї, що буде справдїшною памяткою в Гмінду. Аж до крайности скромний артист не хотїв нїчого більше про се сказати.

З вікон поїзду, переїжджаючого біля табору, я подивив ся ще на нього. Він вже спав, а в нїм 35.000 українського народу снило про скорий поворот до дому.

Найбільшому Громадянинови Галицької України!

Складки на **портрет ІВАНА ФРАНКА** треба посилати на книжочку щадн. Краєвого Союза Кредитового у Львові ч. 4.000.

НОВИНКИ.

Львів, 18 цвітня 1917.

— **Про поворот митр. Шептицького** доносить „N. Fr. Presse", що митрополит не міг минулого тижня вибрати ся в подорож до Австрії з огляду на стан свого здоровля. Як тільки стан здоровля митрополита позволить, він виїде до Стокгольму, а звідси через Берлїн і Краків до Львова. В Петрограді тїшить ся митрополит повною свободою. Дозвіл на поворот до Австрії дістав митрополит від теперішного російського начального вождя Алексєєва.

— **На український скрітський фонд** прислав до нашої редакції квоту 1000 корон посол Микола Василько.

— **Нові російські урядники в окупованій Галичині.** Петроградське „Вечернее Время" доносить, що до окупованої части східної Галичини вже вислано нових урядників, що тїшать ся довірєм революційного уряду. Їх завданєм має бути уряджене в Галичині нових суспільних організацій, а також реорганізація тамошних відносин між населенєм і окупаційними властями.

— **З Народної Торговлї** подають до відома: Приділ цукру, який дістає місячно Народна Торговля, не вистарчає для розділеня поміж всї зголошуючі ся спілки, консуми та комітети апровізаційні. Щоби одержати більший приділ, просимо всї спілки, консуми та комітети апровізаційні, котрі мають запотрєнє в місцевім п. к. старостві, що одержать потрібну „Карту по бору на цукор" найменше на один вагон місячно, щоби безпроволочно подали до Народної Торговлї письменно, на кілько вагонів місячно таку карту дістануть. Зразом просимо о точне подане, від кого, в якій скількости і по якій цїні побирали до тепер цукор, а також, яка є і була під той час місцева тарифа максимальна на цукор.

— **Вписи у львівськім університеті** в лїтнім семестрі в нормальнім реченцї відбувають ся в часї від 12—26 цвітня 1917 р. Всїх Українців, що будуть вписувати ся на університет, просить ся в цїли евіденції зголосити ся до „Акад. Громади" вул. Панська 11 а, II. пов. в часі між год. 10—12 перед полуднем.

— **Кривавий дощ.** В 1813 р. в однім італїйськім місточку лучилось ось яке незвичайне явище. О другій годині з полудня небо нагло потемнїло, а то по сїй причині, що між небом і землею залягла у воздусї хмара червоної краски. Населене місточка в страху повибігало на вулиці. Всї вже думали, що настає конець світа. Тьма ставала щораз більшою; цїле небо здавалось так червоним, наче розжарене вугїлє. Загуркотїв грім, замерехкотїла блискавка і нагло з хмари почав падати дощ. Нарід ще більше налякав ся: дощ був червоної краски і був похожий на кров. Кривавий дощ падав протягом кількох годин. Небо випогодилось аж під вечір. Греміти перестало, хмара перейшла; нарід заспокоїв ся. І з чого ж се падав червоний дощ? Отсе понад місточком переходила хмара куряви. Курява ся була похожа на охру і була червоної краски. Її пригнав вітер з далека, їзва кількасот кільометрів. Червона курява падала на землю з дощем, тому і дощ видавав ся червоним. Коли наловили сього дощу в склянку, то курява осїла на днї, а вода дощева лишилась прозорою, як звичайно. В Італії й до нинї жиють люди, які кажуть, що за їх дїдів падав справжнїй кровавий дощ, — „його самі дїди бачили". І нїяк їх не переконаєш.

— **Чому віє вітер?** Чому теплий воздух підимаєть ся в гору, до неба? Тому, що його випирає туди холоднїйший воздух. Як олій пливає по верху води, так і теплий воздух по верху холодного. Коли налити води в ту посудину, в якій є олій, то вода опаде на дїл і випре олій на верх. Подібно маєть ся річ і з теплим воздухом Сагари; його випирає в гору холодний воздух, що приходить із сусїдних сторін. З тої причини вітер буває скрізь: коли в однім місци погода теплїйша, а рівночасно в другім місци холоднїйше, то зараз теплий воздух випираєть ся в гору. Кождому звісно, що холодним воздухом лекше віддихати, ніж горячим. Холодним віддихом тому лекше віддихати, що при кождім вдиханю входить в груди сього воздуха більше, ніж теплого. Приміром за чотирократним воздухом увійде в груди чоловіка холодного воздуха стільки, скільки за пятикратним теплого воздуха. Се значить, що холодний воздух густїйший від теплого. А чим він густїйший, тим тяжший. Тому то холодний воздух держить ся долом, коли тимчасом теплий воздух левший і держить ся поверх того. Де погода є теплїйша і де воздух нагріваєть ся сильнїйше, туди і починає вiяти вітер із сусїдних холодних сторін, а радше холодний воздух лине в сторону теплого і сей рух воздуха є вітром.

НА ВОЛИНСЬКІ ШКОЛИ.

„Пяткова система".

На необхідну потребу удержаня 25 українських шкіл на Волині, які супроти останніх подій тим дорожші і важнїйші для української справи, конечні як найскорші і найобильнїйші жертви

О. Северин Добрянський парох в Монастирци **Келяду від дівчат 100 К** (Дн.), — Придаткевич Роман хорунжий пол. поч. 403 10 К (Дн.).— Ортинський Філярет парох в Топільници 10 К. (Дн.): о. Петра Княжинського пароха в Тисовици, Теодора Соневицького лїкаря в Старім Самборі, Романа Шеховича комісаря забудованя гірських потоків в Топільници, о. Максима Хомишина пароха в Потоцї, о. Льва Шумского завідателя в Стрілках, — о. Кульчицький Евген Гочів 10 К: Осипа Кульчицького п. к. емер. офіцяла податкового в Ярославі, Станислава Кульчицького урядника при „Сїльськім Господарі" у Львові, о. Целестина Кульчицького пароха в Підгайчиках, о. Володимира Гмитрасевича в Лїску і о. Евгена Адрїановича в Устриках дол.,— о. Охримович Роман парох в Уричу 5 К (Дн.): о. Зиновія Жегаловича завід. exc. in Кустини, о. Аполїнарія Осадцу завід. в Колтові, о. Володимира Ленкавського завід. в Спасї, о. Стефана Яськевича в Гребенові, о. Ант. Рудницького завід. в Дмитрю,— Іван Никифорук п. к. офіцял подат. в Сокалї 5 К: Миколу Шквірка п. к. офіцяла почтового в Самборі, Василя Никифорука п. к. лїсничого в Танявій, Северина Саїка п. к. управителя податк. в Сокалї, Михайла Малиновського п. к. офіцяла податкового в Сокалї і Богдана Ковальського п. к. офіцяла податкового в Сокалї. — Іван Стернюк 10 К: Андрія Жука, Сидора Кузика і Гаврола Гордого всї у Відни, Е. Нагірного у Львові і М. Грушкевича в Яворові. — Юл. Гимкевичівна Зїболки 5 К. — І. Бортник Урмань 5 К. (Дн.). — Якшівна Франка учителька в Уричи 5 К (Дн.): Броню Голойдову в Самборі, Марію Іванусьов-Вацовичі, Олю Криницьку в Стрию, Лїнку Ортинську в Михалевичах, Люну Якшівну в Рожанцї. — Іван Лазор, поручник пол. почта 26-20 К.: кличу на ту саму суму новоіменованих поручників Миколу Яріша при 10 п. п. і Адама Мицака при тімже, Ярослава Дерлицю при 9 п. п. і Петра Савку при 90 п. п. — Кость Мацюк, в Унятичах і о. Павло Кикта парох в Унятичах по 10 кор. (Дн.): о. Ореста Тустановича душпастиря в Комарниках і Мирона Войтовича в Перемишли. — Чит. „Просвіти" на вечірку Шевченківським в Кракові 219 К (Дн.)— Стефанія з Вариводів Охримович 10 К (Дн.): Ірену Шухевич в Лїнцу, Іванну Барчинську з Фрайштату, Ірену Кульчицьку Теплїц, Олену Петрушевич зі Стрия, Гальку Залїзнякову в Відня. — Л. З. О. Ронан Гаванський хор. УСС. 20 К. — В. Тофан пол. почта 284, 10 К (Дн.) — Васьків Володимир, Сушиця велика 5 К. (Дн.): Михалїну Кійкову, жену священика в Сушиці великій. — Яцишин Степан, поручник пол. почта 265, 20 К.: тов. Пукіша Гриця, Будного Корнила, Федоровича Степана, Богачевського Олексу, Кобрина Евгена, всї поручники 9. пол. піхоти. — Проф. Лев Гнатишак, Відень 10 К.: Стефу Лотоцьку, учительку у Львові, Нусю Стисловську в Девятниках, Фїлю Стисловську в Дрогобичи, Тосю Гасівну в Бабинї, Стефу Кульчицьку, урядничку Краєвого Союза Кредитового у Львові. — Марійка Лагодинська, Відень 10 К. (Адм.): п. Ірину Лучечківну, Відень, д ра Ярослава Шипайла, Константинополь, д ра Николу Николайчука, п ю Камілю Яцькевичеву, Поронїн, п. Івана Пхаїка, Відень. — Василь Гринїв, поручник, поч. пол. 223. 10 К. (Дн.): надпоручника Галїбея, поручників: Козарійчука, Грицину, Лавришку і Тарновецького, всї при 36 п. краєвої оборони. — Вояки і підофіцири Українцї Div. Traio Km. 43 зложили 50 К (Дн.) А саме: Стрижак А. 3 К, Присяжний Ф. 3 К, Стахів М. 3 К, Яворський

А. 3 К Махнич М. 3 К, Новосядлий І. 2 К, Костюк С. 3 К, Облищук І. 3 К, Тимків В. 3 К, Пилипчанський Г. 2 К, Крижанівський Гілярій 1 К, Кобиляк Д. 2 К, Маришчин Ф. 2 К, Танчин І. 2 К, Шаламай М. 2 К, Вітенько В. 3 К, Пришляк В. 1 К, Розлановський І 3 К, Гетманьчук І. 2 К, Хариндзук М. 1 К, капр. Гітер А. 3 К. кличемо всіх вояків Українців армії.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 18. цвітня 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ.

Гарматна боротьба віджила місцями. Зрештою не було боєвої діяльности, яка заслугувала би на згадку.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Положенє незмінене. Один з наших тетунів вістрілив учера в воздушнім бою над Віллях неприятельський самолет типу Фармана. Залогу полонено.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ.

Ітілійці пробували збудувати понтоновий міст над Воюзою коло Скози. Ми перешкодили їм огнем.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гефер.

ПОДІЇ НА МОРІ.

На один з наших літаків маринарки підчас успішних вивідів на північній Адрії наступило кілька неприятельських самолетів. Наслідком ушкодженя, яке відніс він у воздушній боротьбі, мусів він спустити ся на море. Два італійські літаки, які хотіли заатакувати наш самолет, попали ся в руки наших торпедовців, котрі забрали наших нераненних летунів і полонили 4 нераненних італійських летунів (3 офіцирів і 1 підофіцира).

Командант фльоти.

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 18 цвітня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ кн. Рупрехта: На поли битви під Арра стала в деяких відтинках діяльність артилерії знов більш значна Перед становищами наших ліній по обох сторонах Сомми ведуть ся щоденно перепалки наших сторожий з передними сторожами неприятеля. Хвилями змагав ся огонь під Сан Кентен, де кілька стрілів поцілило катедру.

Група військ німецького наступника престола: На поли битви під Ежою вчера по полудни зменшилась боротьба. По невдачі в попереднім дни і під впливом втрат не вели Французи своїми вичерпаними дивізіями далі наступів, що мали перервати наш фронт. Що йно у вечірних годинах почали ся частинні наступи неприятеля. На пагорбі Beaulner, на узгірях під Стаоане і на північний схід від ліса коло La Ville aux Bois филї його наступу зломились в огни або відперто їх в боротьбі зблизька. Також під Legodart і Courcy над каналом Есна Марна відперто наступи неприятеля. В Шампанії по незвичайно сильнім, від ряду днів триваючім огни, почали ся вже вчасним ранком французькі наступи на фронті широкім около 20 км.

І там стремів неприятель до перерваня нашого фронту, але його наступи зломились на наших поперечних становищах а в протинаступі відобдано назад французьким бурвним дивізіям, які тим боролись, заняті вже нами части л са між Moronvillers і Auberive, піймано 500 людий та забрано цілий ряд машинових крісів.

В боротьбах д. 16. с. м. з поміж богатьох панцирних самоходів, яких уживав неприятель, знищено нашим огнем 26. У воздушних боях і стрілами оборонних гармат скинено в тім самім дни 18 літаків. В кількох міссях летуни бомбовими наступами і огнем машинових крісів брали участь в боях піхоти; число полонених збільшилось понад 3000.

Група кн. Альбрехта: На лівім березї Мозелї і на південний схід від Мільови поки що значне діяльність огню. На північ від Мінстер в Вогезах підїзди принесли 10 полонених із французьких ровів.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Положенє не змінило ся.

Македонський фронт: На захід від Монастира сильний наступ наших військ випер Французів із становищ на Червена Стена, які в боях на просторі менше більше кільометра оставали в руці неприятеля. Протинаступи відперто. Полонено понад 200 людий, забрано кілька машинових крісів і метавок мін.

Перший квартирмайстер ген. Людендорф.

ЖЕРТВИ
На У. С. С.

від 14/2 1916 в ч. 294 які зложили в коронах і сотиках:

(Далї).

О. Николай Кушнір (збірка з акафісту) Волчицовичі 130·—, о. Василь Ціховниз Бірча 20·—, Товариство „Надія" Пороховник 10·—, о. Юл Галькевич Рожанка вижна 10·—, Сидір Бобикевич, учитель гімн. (збірка) Львів 13·50 (на се зложили ученики ак. гімназії зі Львова: Сидір Бобикевич —·50, Володимир Божемський 1·—, Василь Дацишин —.50, Богдан Дрималик 1·—, Ярослав Дякон —·50, Александер Езерський 1·—, Володимир Каранович —·50, Александер Качмарський —·50 Іван Коваль —·50, Маріян Ловицький —·50, Дмитро Лазарко 1·—, Михайло Мовчук —·50, Теофіль Паньківський 1·—, Василь Смолин —·50, Михайло Стецура 1·—, Іван Тершаковець —·50, Омелян Тишовницький 1·—, Федір Федик —·50, Стефан Ющак 1·—); о. Микола Буда Дверник 40·—, о. Кароль Федорович Губичі 20·—, о. Микола Білецький Пациків 62·— (від парохіян 42·— а від себе 20·—) о. Кость Ласійчук (збірка) 32·26, „Народний Дім" Мостиска 5·—, Іван Луцейко Любичі 1·—, Казимира Моравецька Осьвенцїм 5·—, Парохіяне в Хащованю 59·—, о. Іван Бордун Берепинниця 20·—, Церков в Станьковичах 50·—, о. Іван Шевчик Лїпина мала 10·—, Якім Криницький Мисленичі 30·—, Громада в Стриганцях 64·—, Громада в Пристани 100·—, о. Василь Мигаль Поляви суровицькі 30·—, Іван Семенюк Сокаль 10·—, о. А. Мацейович Воютичі 50·—, Богдан Кузьмів Підгірці 165·—, Громада в Купновичах 50·—, Левка Кондратівна Дрогобич 60·—, Стефан Бабицький Негрибів 76·—, о. Юліян Гумецький Губиско 20·—, Уряд парохіяльний в Улючі 48·—, Громада в Звенигороді 240·50, Петро Гарух Незнанів 10·—, від Івана Гасюка 10·—.

IX 6–?

Оголошення.

Erledigte Militärstiftungsplätze. Benennung der Stiftung? Prinzessin Sophie, Fürst Max und Prinz Ernst von Hohenberg Widmung Gb. Div. Anzahl der erledigten Plätze und Betrag des Stiftungsgenusses? Unbestimmt. Bezugsdauer? Einmalige Unterstützung. Hierauf haben Anspruch: Kriegsinvalide, unterstützungsbedürftige und würdige Unteroffiziere und Mannschaften des k. u. k. Dragonerregiments Nr. 4 und Ulanenregiments Nr. 7. An beiden Augen erblindete oder zweier Gliedmassen verlustig gewordene Invaliden haben den Vorzug. Was den Gesuchen beizuschliessen ist? Nachweis der Bedürftigkeit und der Invalidität. Wann und wohin die Gesuche einzusenden sind? Einsendungstermin unbeschränkt. An die Evidenzbehörde, von dieser unter Anschluss einer Stiftungsqualifikationseingabe und nach vollständiger Dokumentierung. Weitere Vorlage: An das Kriegsministerium. Anmerkung: Gesuche sind stempelfrei.

Шукаю старшої інтелігентної жінки, що займала ся би домом і трьома дрібними дїтьми. — Услівя подати Iwan Kiweluk — Biała Landesausschus. 2–3

Інжинер-будівничий може дістати добре платну посаду у Львові. Зголошенія з поданем короткого curriculum vitae приймає Адміністрація Діла під Б. Д. 247 4–6

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Повітового
Товариства Кредитового

стоваришеня зареєстр. з обмеженою порукою

в СОКАЛИ

відбудуть ся дня 29. цвітня 1917 р. в льокали товариства вул. Шашкевича 36, о годинї 2 ій по полудни з слїдуючим порядком дневним:

1) Відчитанє протоколу з послїдних загальних зборів
2) Звіт Дирекції з дїяльности за лїта 1914, 1915 і 1916.
3) Звіт комісії контрольної і удїленє Управі абсолюторії.
4) Вибір 6 членів Надзираючої Ради.
5) Розділ чистого зиску.
6) Внесеня і запити членів.

Сокаль, дня 8. цвітня 1917.

Микола Варенича секретар. **Христоп Проць** предсїдатель.

249 2–3

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ

в ПЕРЕМИШЛІ

вулиця Косцюшки ч. 2.

Приймає і виплачує щадничі вклади жадною ягодинах урядових. Вклади опроцентовує по 4%, починаючи вже від слїдуючого дня по дни вложенії аж до послїдного дня перед днем відобранє.

ВКЛАДКИ в „Руській Щаднищ" можна вкладати особисто в касї товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової щаднищ, які Дирекція Щаднищ на жадане безкошт. достарчає, і в філіях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щаднищ"

Удїляє позичок: а) гіпотечних платних виречними амортизаційними ратами на кроти від 10—45 після вибору позичаючого; б) на льомбард ефектів, і на ескомт векслїв. Спосіб позичок погоджуєсь можливо скоро.

Посередничить у виединуваню позичок в Т-ві Воєннім Заведеню кредитовім в Кракові.

Всяких інформацій і другів удїлює жиропаш „Руської Щаднищ" ул. Косцюшки. Народний Дім ч. 2. кож. щоденно безкоштовно в годинах урядових від 9—1 год. крім неділь і українських свят.

Після § 14. устава „Руської Щаднищ" майже жевого через н. к. міністерство внутрішніх справ вклади в товаристві „Руська Щаднищ" в Перемишлі надають ся до льокації пупілярних, комунальних і т. п. капіталів, має отже „Руська Щаднищ" пупілярну обезпеку. III. 31 ?

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНОГО КРЕДИТУ „ДНІСТЕР" у ЛЬВОВІ

ул. Руська ч. 20

Телеф. 783.

засноване при Товаристві взаємних забезпечень „ДНІСТЕР" в р. 1895 на підставі закона о товариствах з р. 1873

Окрічальність членів обмежена по найвищої висоти удїлу.

Цїлю Товариства є удїлюваня кредиту своїм членам рільничим обезпеченим в „Дністрі" від більше літ.

Відсотки від вкладок 3¾ проц.

без потручена ренто вого податку.

ВКЛАДКИ

приймає і виплачує Каса Товариства в урядових годинах від 8. до 2. в полудня.

Конто в Почтовій Щадниці 25.827.

Жирове конто в Австро-угорськім Банку.

Щадничі вклади К 5,327.450
Власний маєток „ 686.383
Удїлені позички „ 4,233.603

Канцелярії Товариства отворені всякі покудчов. I. 9 ?

Одиноке українське

Тов. взаїмних обезпечень на житє і майно

II. **„КАРПАТІЯ"** 16–?

Почесний президент Його Ексциленція митрополит граф Шептицький.

Товариство оперте на взаїмности, а через то зиски припадають самим членам.

Ручить вже по трех лїтах неоспоримість і виплатність обезпеченя.

Правнає по трех лїтах право викупу, а також вже по трех лїтах удїлює позички на низші відсотки.

У всїх справах звертати ся на адресу:

ЛЬВІВ, — вулиця Руська ч. 15.

Години урядові: від 8. до 2.

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 92. (9.344) Львів, субота 21. цвітня (8. ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить щоденно крім понеділків.
РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.
Конто почт. ощад. 26.726
Адреса тел.: „Діло—Львів"
Число тел. [illegible]
Рукописи редакція не [illegible]

ПЕРЕДПЛАТА
в Австро-Угорщині:
місячно . . . 2·40 К
чвертьрічно . . 7·— „
піврічно . . . 14·— „
цілорічно . . . 28·— „
у Львові (без пересилки):
місячно . . . 2·40 К
чвертьрічно . . 7·— „
півріччо . . . 14·— „
цілорічно . . . 28·— „
За границю вартість [illegible]

Ціна оголошень: [illegible]

Видає: **Видавнича Спілка „Діло".** Начальний редактор: **Д-р Василь Панейко.**

Львів, 20. цвітня 1917.

З дуже поважних священничих кругів одержала нині редакція письмо, яке подаємо отсе на сторінках нашого дневника як з огляду на повагу жерела, з котрого воно вийшло, так з огляду на вагу питань, у письмі порушених. Читаємо там:

Ми чули про прикрий стан нашої справи в Холмщині і на Волині, а на днях читали в часописях, що наші репрезентанти робили свої представленя у шефа генерального штабу. П. Романчук підніс справу тамошнього шкільництва і адміністрації, відкликаня звідти У. С. Стрільців і їх комендантів та слиненя організованих ними українських шкіл. П. Меленевський вказав при сій нагоді на культурні потреби українських полонених в австрійських таборах, а д-р Трильовський не залишив і сюди висунути своє стереотипне домагане збільшеня українського легіону. Річи, піднесені п. Романчуком, були справді дуже важні, і дивувати ся треба, що вони не лиш в нашім, а і в державнім інтересі стоять доси неполагнані, навіть не рушені. В справі, порушеній п. Трильовським, гадки поділені, — у всякім разі не уважаємо відповідним при сущних справах підносити такі переходові річи, бо сим ослаблюєть ся вагу головних домагань. Та з болем серця запримітили ми, що наші заступники не піднесли в цілим натиском справи нашої гр. кат., уніятської, церкви в занятих областях. Здавалось-би, що ся справа зовсім усунена в акції нашого політичного представництва. Ми чули ще з початком року 1916, що наші ординаріяти мали внести представленя до міродатних кругів о висилку наших священників і привернене унії в Холмі і Волини. На жаль дехто з ініціяторів заняв ся скоро иншим ділом, підданим їм чужими чинниками якби нарочно, наші уважали ся менше компетентними в сій річи, і так залишено дальше енергічне підпиране важної справи. Розуміть ся, коли не піддержано річи належно, то й застрягла вона без успіху. За те заходили ся наші противники дуже ревно і систематично, щоби стопа уніятського священика і українська робота туди не сягнула. І вони, маючи всюди своїх впливових людий, осягнули вповні свою ціль. Припадковий побут деяких військових гр. кат. кураїв в тих сторонах не значить нічого, бо вони остають там лиш хвилево, є звязані військовим регуляміном і не можуть займатись місійною агітацією, а в кінци стрічають ся, як урядові священики другої держави, з деяким упередженем місцевої людности.

Гадаємо, що справа гр. кат. церкви має в Холмщині і на Волині нетілько природну підставу в незигаслих давних почуваних людности для неї, а що вона має також важне національне і політичне значінє. Церковна унія є з одної сторони обороним валом нашої народности проти польонізації, а з другої сторони проти московщини, котра створила собі в російській православній церкві знаряд для своїх обединительних цілий. Автономна супроти російського правительства уніятська церков була би сильною помічницею національної і політичної автономії українського народа. Се зрозуміли вже навіть многі поважні закордонні Українці і дивно, що у нас ся справа й досі не доцінюєть ся. А що говорити про значіне поширеної унії на сході для міжнародного житя народів!

Та годі спихати вину лиш на других, жалітись на самих світських репрезентантів. Ми мусимо вдарити ся в груди і признати ся, що наш клир тут в першім ряді завинив. Найперше винні наші начальства, що видвигнувши зразу многоважну справу привернення унії в занятих областях і маючи перед собою отворену велику місію розширеня її й на дальших землях, не дорости до великої хвилі, покинули скоро те діло, не підпирали його дальше, а замість того підняли иншу річ, котра була цілком не на часі, а котра нас у внутрі розстроювала і перед світом ослаблювала. Дальше маємо жаль до наших послів священиків, що вже з свого духовного званя повинні були розуміти вагу сеї справи і підпирати її всіми силами як в нашій політичній репрезентації, так і у всіх міродатних кругах. Ми ж вибирали їх в-те послами, щоби мали там речників також наших церковних справ; а тимчасом не бачили ми з їх сторони в сім ділі належної акції. Дивно нам також, що в самім Відни остає нині під боком парляментарної репрезентації значне число наших поважних священиків, котрі повинні би живо відчувати наші церковні потреби і за ними у відповідних кругах побивати ся; а тимчасом поводять ся там пасивно і допускають, що всякі противні люди інформують міродатні круги по своєму про наші діла, а наслідком того спадають на наш нарід і духовенство ріжні нагі несподіванки. Далі маємо ще наших людий в капітулах, котрі вже із свого уряду взяли обовязок вести провід в церковних справах, — і знов не можемо розуміти, що вони внесені меморіяли своїх ординаріятів лишили без дальшого підпертя і що в загалі для важних церковних справ не виявляють більшого заінтересованя і дільности, а здають ся хиба на те, що їм судьба принесе. А що говорити про решту столичного клиру? Він творить значну інтеліґентну силу і повинен би при добрій волі сторожити над справами нашої церкви і ставати в їх оборони, давати напрям в церковнім житю і нести сільському клирови многу поміч в його душпастирських працях. Однак на жаль ми мало зазнаємо звідти оборони і помочи, та лишені на наші власні сили. Навіть з консисторій не дістаємо в поважних справах належної поради і директиви. Дехто каже, що львівські священики занадто заняті у всяких світських інституціях господарських, фінансових і ин. і що тому не стає їм вже часу до праці на церковнім поли. Воно може й добре мати голос і в світських інституціях, однак думаємо, що головна праця повинна звертати ся таки на Христову ниву, бож для неї ми передовсім призначені і за неї будемо головно відповідати перед Богом.

Прикро се писати, але дарма. Занедбане справи нашої церкви в занятих областях показало ся тепер надто разячим, тай хвиля для сего пориву була така рідка в історії, щоби можна на сю рівнодушність довше мовчати. В провінціональнім клирі панує з огляду на сей стан велике невдоволене. Говорить ся вже голосно, щоби устроювати візди клиру з усіх епархій, обговорювати на них церковні справи і потреби, та домагатись радикальної віднови наших відносин і діяльности. Нехайби мужі, що заняли у нас чільні або репрезентаційні становища, посвятили ся справам з цілою ідейністю і любовю, та давали нам справді якийсь провід. Колиж ні, нехай уступлять відти і віддадуть виноград иншим дїячам. Вони ж стоять на своїх становищах, щоби послужити церкві і народови, а не на те, щоби ті становища або церков і нарід їх особам служили.

По авдієнції Німців у цісаря.

Німецькі міністри остають. Бобжинський уступає. — Непримиримість Поляків

Відень 19. цвітня 1917.

Авдієнція німецьких партій у цісаря має мати той наслідок, що німецькі міністри Урбан і Бернрайтер остають в кабінеті. Завтра прийме їх цісар на авдієнції, після чого появить ся цісарське відручне письмо з признанем для них і з заявою, що їх димісії цісар не приняв.

За те є певне, що п. Бобжинський уступить. Про становище польського кола пише „N. Fr. Presse", що серед теперішних відносин є неправдоподібне, щоби Поляки якимись новими обіцянками дали себе наклонити до податливости.

Нинішна „Gazeta Wieczorna" доносить з Відня: Дня 19. с. м. відбуло ся засіданє парляментарної комісії польського кола, на якім превес Білінський здав справу про конференцію з президентом міністрів і про положене. Настрій на засіданю панував без виїмку опозиційний. Всі бесідники заявили, що по останних подіях не можна мати дотеперішного правительства такого довіря, як до попереднього. Ухвали ніякої не принято, бо рішено ждати на дальший хід подій.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Дневники висловляють вдоволенє й радість з приводу ласкавих слів цісаря, які містять повне признанє і прихильність монарха для Німців в Австрії. Щире відношенє Німців до Габсбурської династії і довіре до неї виявили ся знов в як найяснійшім світлі на авдієнції провідників німецьких партій. Особливо витають дневники намір цісаря скликати в близькім часі Державну Раду, що усуває всякі сумніви в справі відновленя парляментарного житя. Далі дневники підносять, що народи монархії хотять спільною працею повести її до більшого добробуту і внутрішної консолідації.

Проти програми Мілюкова.

Копенгаген, 20 цвітня.

Російські дневники з 7 цвітня, котрі нині сюди наспіли, приносять урядову нотатку, що заяви Мілюкова про завданя заграничної політики в Росії в сій війні містять тілько його особисті погляди, а не віддають поглядів провізоричного правительства. Стан вище Керенського до сих питань виводить ся із становища тих кругів, до котрих належить від богатьох років. Основуть ся воно на потребі оборони ти країну від ворожих заборів і наїздів, натомість рішучо відкидає всякий забір областей чужих народів і затії на незалежність народів осередних держав.

„День" з 8. с. м. дуже остро полемізує з заграничною програмою Мілюкова, котрої за той час вже виперло ся провізоричне правительство. Сказано там: Царгород і проливи належать ся турецькому народови. Чому російські жовніри мають проливати кров за те, що Мілюков із своїми особистими поглядами хоче мати Царгород.

Представники французьких і англійських соціялістів у російського правительства.

Промова Мілюкова і Керенського.

ПЕТРОГРАД. (Пет. Аг.) Князь Львов і инші члени правительства приняли д. 18. с. м. представників соціялістичних партій Франції і Англії. Представник англійських робітників Сандере повитав провізоричне правительство іменем англійських робітників і цілого демократичного населеня Англії, яка почуває себе щасливою, що може получити ся з російською демократією. Побіда демократії і республики в Росії усуне в будуччині всяку можливість війни. Англійські робітники не працюють для добичий чи анексій, але для ідеалів свободи і демократії. Почуваємо себе щасливими, що в тій боротьбі англійська демократія іде рука в руку з демократією французькою і російською. Представник французьких соціялістів сказав, що французькі демократи знають, що французько російський союз був конечний для рівноваги в Европі, але союз сей міг бути тілько з трудом сердечний, як довго Росія стогнала від деспотизмом. Вже тоді одначе шукали ми ближшого пожитя з російським народом поневоленим царатом, який тепер повалено. В тій світовій війні не досить самого ентузіязму, треба його представити моральною солідарністю і єдністю цілий. Сильна демократія Франції получена з вільною демократією Росії буде енергічно бороти ся аж до успіху, до побіди над мілітаризмом, за свободу всіх народів, за те, щоб зробити всяку війну на землі неможливою. У імени провізоричного правительства повитав французьких і англійських гостий міністер заграничних справ Мілюков і сказав: Немного часу минуло від наших відвідин в Англії і Франції, де говорили ми з вами про війну. Тоді чули ми, що ви вірите нам, бо знаєте нас особи-

сто. Мимо того відчували ми, що ваше довіре є заворушене недовірєм до темних сил царату. Тепер усе змінилось Всі наші бажання здійснили ся. До єдиненої европейської демократії приступає нова сила: свобідна Росія. Розуміємо, що в хвилі вибуху революції і упадку попереднього правительства в Росії мусіли повстати у Вас побоювання, що ваші союзники стратять силу опору. Тому почуваю супроти вас особливо вязність, що ви сюди прибули і заявили, що період заворушень, які перейшла Росія, не викликує у вас побоювань. По поворот до вашого краю подайте до прилюдної відомости, що свобідна Росія завдяки здемократизованю всіх уряджень стала два рази сильнійша і ставить чоло всім сторонам судьби, які веде з собою війна, і що мимо революції стремимо до тої самої головної цїли, яку визначила війна. Провізоричне правительство буде з напруженєм сил стреміти до знищеня німецького мілїтаризму, бо нашим ідеалом є, щоби в будучині була усунена всяка можливість війни.

Питане, яке тепер маємо розвязати, полягає на зорганізованю оборонних сил краю потрясеного революцією. Виступаємо з подвійною силою супроти ворога в переконанню, що небавом побідимо.

Промову Мілюкова приняли члени депутації з ентузіязмом.

Потім промовляв міністер справедливости Керенський, який сказав: Витаю вас іменем демократів і соціялістів Росії. Я є сам один в кабінеті. Не вже мої переконаня є в згоді з переконанями більшости. Досі промовляли в імени російського народу представники кермуючих кляс. Не було нас серед тих, що відвідали Англію і Францію, які промовляли до вас іменем російського народа. Тоді російська демократія мусіла мовчати, але в краю ми працювали і жадали безпрозолочного повалення царату. Знайте, що тепер російська демократія є панею російської землї. Ми рішили раз на все покласти в нашім краю кінець всяким забаганкам імперіялізму і узурпації, бо не хочемо ніякого ярма і служимо ідеї свободи, рівноправности і братерства всїх народів. Ентузіязм, який захоплює російську демократію, походить із свідомости, що мрії про збратане народів цїлого світа є близькі здїйсненя. Російські демократи будуть до кінця тривати на становищи, висказаним в заяві провізоричного правительства і ради делегатів робітників і жовнірів. Не допустимо до повороту давної узурпаційної цїли війни. Просимо, щоби ви представили своїй вітчині правдиві почуваня російського народу, який надість ся, що ви виявите на инших клясах у вашім краю той самий рішаючий вплив, яким ми повалили наші буржуазійні класи, які тепер зрекли ся своїх імперіялістичних змагань. Витаю вас горячими руками і завначую, що ми навчили ся революційного запалу від вас, Французи, а сили в обороні свого становища від вас, Англійці.

Росія не заключить окремого мира.

ПЕТРОГРАД. (Пет. аг.) „Биржевыя Вѣдомости" посвячують довшу статю неприятельським публікаціям в справі можливости заключеня мира. Дневник бачить причину тих публікацій у внутрішних трудностях, в кризі в пожи вою і страйках. Німеччина і Австро Угорщина є досить наївні і засліплені і вірять в те, що щойно визволена Росія пічне від зради своїх союзників. Тих, що плянували окремий мир, відсунено і увязнено. Російський нарід буде вести війну доси, аж права всїх народів будуть забезпечені проти всїх мілїтаристичних замахів. Союзники Росії можуть бути спокійні, нема вже в Росії Протопопова і Штірмера. Нам лишаєть ся тільки в солідарности з союзниками вести далї аж до успіху війну проти німецького мілїтаризму. Після успіхів Французів і Англійців не можуть вже бути сумніви що до висліду сеї боротьби.

За і проти російського провізоричного правительства.

ЛЮГАНО (Ткб.) До „Corriere della Sera" доносять з Петрограду, що з кождим днем мішають ся там що раз більше стремлїня за війною і супроти війни, за провізоричним правительством і супроти нього. Проти Плеханова, який агітує в дусї Італії, Франції і Англії, виступає з успіхом Ленін. Правительство є неспокійне тим, що 40.000 карабінів і 40.000 револьверів, забраних з арсеналів в часі вибуху революції в Петрограді, є переважно в руках сеї групи соціялістів, яка йде за Леніном.

Ґенерал Брусілов лишаєть ся на давнім становищи.

ЖЕНЕВА (Ткб.) Агенція Радіо заявляє в справі свого вчорашнього донесеня, що ген. Брусілов лишив ся на своїм давнім становищи.

Зближене Сербії до Австро-Угорщини?

ЦІРІХ. (Ткб.) До „Neue Zürcher Zeitung" доносять з Женеви, що прибув сюди б. сербський міністер. В сербських кругах в Женеві думають, що він задумує робити кроки в справі зближеня Сербії до Австро Угорщини в разї обороту справи в Росії.

Французька преса про мир.

ПАРИЖ. (Ткб.) Дневник „Populaire du Centre" пише, що добре є, що тепер говорить ся про мир і розслїджуєть ся умови мира. Дневник звертаєть ся рішучо проти поглядів, висказаних в „Humanité", що треба хоче побідити Німеччину не тільки на військовім, але й економічнім полї.

Насильства антанту над Грецією.

БЕРЛ (Ткб.) „Berner Tagblatt" доносить. Група грецьких патріотів видала відозву до нев тральних народів, в якій представляє пресії і насильства, на які була виставлена Греція і звертаєть ся до культурного світа з просьбою о поміч для гнетеного грецького народа.

ЦІРІХ (Ткб.) „Zürcher Post" пише про грізний тон французької преси супроти Грелії і додає, що супроти неосторожних заяв кількох Венізелістів, які прибули з Парижа, та супроти заяв ріжних осіб, що в останніх днях прибули з Греції, належить сподівати ся, що під конець цвітня підійметь ся насильну пробу повалення грецького правительства і короля та установленя Венізельоса диктатором.

Центр палати панів про перебудову держави.

Застереженя в справі відокремленя Галичини.

ВІДЕНЬ (Ткб). „Reichsrats-Korrespondenz" оголошує публікацію п. н. „Палата панів і програма партії центра, з якої довідуємо ся, що 13. с. м. віцепрезиденти партії центра бар. Чедік і гр. Ляріш вручили президентови міністрів нову програму партії, ухвалену в огляду на внутрішну і заграничну політику на місце програми з 1897 р. Сю програму вручено також цїсареви.

Нова програма відкидає крайні напрями і тактику крайних способів і поручає середну лінію, примінену до відносин Австрії. Як головну провідну лінію програма подає, що повинні бути зберігані запоручені основними законами права, свободи й обовязки горожан без ріжниці віроісповідання й народности. Інтерес держави приказуючо домагаєть ся дбалого плеканя австрійської державної думки,

окріпленя центральної власти

і піднесеня її поваги. Уступки держави в користь національних аспірацій якого-небудь племени не сміють ніколи зменшити сути держави. Програма домагаєть ся установленя

державної мови,

в чім одначе не можна бачити обмеженя якої-небудь мови, тільки елемент порядку й супокою. В справі реформи адміністрації програма заявляєть ся за утвореним

представництва і правительства округів

і за перенесенєм части законодавства з соймів до Державної Ради. В справі відношеня до Угорщини партія стоїть на становищи угоди з 1867 р. І застерігаєть ся проти всяких нарушень прагматичних уряджень.

Про Галичину

в програмі говорить ся: Партія є переконана, що на випадок нового управильненя відносин в Галичині зменшене сили і значіня Австрії не дало би погодити ся з жертвами, які понесли тисячі хоробрих жовнірів з усїх частий нашої вітчини в оборонї границь держави. Ведемо важку, накинену нам війну також і длятого, бо бажаємо, щоб Австрія вийшла з неї скріплена в силї і значіню. Нове управильнене становища Галичини діткнуло би инші австрійські краї під богатьома оглядами. Тому будуче дефінітивне управильненє відносин тих країв мусить наступити

в дорозї конституційного законодавства

при співучасти обох палат Державної Ради. При тім мусить бути утворена певність, що політика галицького правительства буде годити ся в політикою цїлої держави та що законодавство й адміністрація Галичини признає й берегти буде

рівноправности племен,

живучих в Галичині, які є оселені також в инших краях Австрії. Далї треба рішити, що представники Галичини будуть співділати в Державній Радї тільки в справах, які будуть означені як спільні для Галичини й инших країв Австрії. При переведеню змін треба вповні берегти інтересів держави як у військових справах, так і в области шкільництва, зелїзниць і инших способів комунікації, як також в области положеного в Галичині державного маєтку й його адміністрації.

Нота Еспанії до Німеччини.

Нема причини до занепокоєня.

МАДРИД. (Іскрова депеша представника Бюра Вольфа). Газети оголошують півурядову ноту, в якій правительство заявляє, що публична опінія є без причини занепокоєна алярмуючими коментарями про зміст і тон ноти, висланої до Німеччини. Правительство не прийняло ніякого рішеня, яке означало би яку-небудь зміну міжнародної політики Еспанії. Нота боронить тільки права житя й маєтку еспанських горожан. Президент міністрів Романонес поінформував дневникарів, що ноту вислано до Німеччини окремим курієром, щоб запобігти помилкам при перетелєграфовуваню. Буда вона в Берлїні за які 4 дні. Нота відносить ся до справи затоплюваня кораблів і морської плавби між Еспанією й Америкою.

Вислїд шестої німецької воєнної позички.

12 мілїярдів 770 мілїонів марок.

БЕРЛЇН. (Бюро Вольфа). Вислїд шестої воєнної позички виносить на основі дотеперішних доносень — без давнійших воєнних позичок, зголошених до виміни — 12 мілїярдів 770 мілїонів марок. Про малі зголошеня нема ще відомостий. Так само зголошеня військ в поля, для яких речениць підписки минає аж в маю, тільки в части обняті поданою сумою. Вже тепер нема сумніву, що загальна сума підписок на всїх шість воєнних позичок буде висша від 60 мілїярдів марок.

Знесеня національних і віросповідних обмежень в Росії.

КОПЕНГАГЕН (Ткб). На засіданю російської ради міністрів принято предложений Керенським проект закона в справі знесеня всяких обмежень проти Жидів і народностий.

НОВИНКИ.

Львів, 20 цвітня 1917.

— **До треба вносити реклямаційні просьби.** Управа м. Львова повідомляє: На основі розпорядку міністерства з 13. цвітня с. р. всї реклямаційні просьби мають бути від тепер вношені до начальника громади, а у Львові на руки міських комісаріятів при помочи докладно виповненої карти або також і листи евіденційної; сї друки будуть знаходити ся в комісаріятах. Сторони мають дістати посвідки про внесене реклямаційної просьби. За удїленем дозволу ждати рішеня реклямаційної просьби в цивільнім стані треба звернути ся з тою посвідкою у Львові до магістрату, в повіті до ц. к. староства.

— **Звільненє рільників від військової служби до рільних і лїсних робіт.** Ц. і к. міністерство війни видало в порозумінню з иншими міністерствами рескрипт з 26. марта с. р., яким поручає удїлюване як найдальше ідучих відпусток, а також призначуване робітничих партій і жовнірів до праці на полї. Від тепер вільно творити робітничі партії і давати відпустки із всїляких груп війска, отже відпустки можуть діставати не лиш жовніри, що заняті в етапах, але й жовніри, що стоять на фронті, з виїмком хорих і виздоровців. До того не треба вносити подань: вистар-

час просьба при рапорті у команданта відповідного відділу війска. Команданти мають бути в таких случаях як найбільше оглядні супроти жовнірів рільників. Відпустки можуть дістати лиш самостійні рільники, лісники державні, зглядно їх найближні свояки (син, брат, зять), а також колодії, бондарі та сільські ковалі, о скільки виконують свій званє самостійно в інтересі рільництва і лісництва. З инших жовнірів рільників будуть зорганізовані робітничі партії. Час від устав виносить найменше 5 тижнів. З відпусток будуть користати жовнїри по черзі. Географічною границею для відпусток є Буг, дальше східна границя політичних повітів Жовква, Львів, Дрогобич і Сколе, а вкінци місто Сокаль.

— **За душу сотника д-ра Омеляна Левицького**, основателя майже всіх новосандецьких українських товариств, відбудеть ся в Новім Санчи дня 1. мая 1917 р. о год. 9 рано поминальне Богослуженє, на котре новосандецьких Українців запрошує—Василь Яворський іменем новосандецьких українських товариств.

— **Увуненє з обігу й вимінa офранкованих почтових бляшкотів.** На основі розпорядку міністерства торговлі з 27. лютого с. р. франковані почтові бляшкоти (карткові листи, переписні картки, опаски і т. п.) тратять свою обігову силу 1. с. м. і можуть бути вимінявані тільки до кінця сього місяця.

— **Замиканє публичних льокалів і брам каменниць.** Команда м. Львова зарядила, щоб шинки були замикані в 8 год. веч. (на скільки не дістануть дозволу замикати аж о 9. год. веч.), першорядні реставрації в 11. год. в ночи, в суботу в 12. год. в ночи (з вимком тих, що дістануть дозвіл замикати пізнійше), кавярні в 11. год. в ночи (з вимком тих, що дістануть дозвіл замикати пізнійше), склепи з поживою і склепи получені з робітнями в 8. год. веч., всі инші в 7. год. веч., фризієри в суботу можуть замикати аж в 9. год. веч., в кінци брами каменниць мають бути замикані в 10 год. веч.

— **Заборона подаванія цукру в кавярнях** Д. 19. с. м. появив ся в „Вістнику державних законів" розпорядок, який забороняє подавати в кавярнях і подібних підприємствах цукор, як також уживати цукру до певних виробів. Цукру, який гість принесе з собою з дому, вільно уживати. Сей розпорядок входить в житє 20. с. м.

— **Обрядова пожива для Жидів у війску.** Міністерство війни зарядило, щоб жовнірам Жидам, які зберігають свої релігійні приписи, подавати по змозі обрядову поживу. Коли б се в якімсь випадку не було можливе, повинні духовні розвяти їх релігійні скрупули, вказуючи на важкі часи.

— **Память Маївки.** Вечерок для вшанованя памяти У. С. Стрільців, що лягли голозами в боях на Маквці, заходом читальні „Просвіти" городецького передмістя вл. св. Юра ч. 5. в неділю 22 с. м. о годині 5 30 по волудни. В програму увійде: відчит, деклямації і хори.

---

† ЛЯГЛИ ГОЛОВАШІ

Роман Носковський, лікар поручник 87 п. п., приділений до служби до баталіону полевих стрільців, в передвоєнних часах студент медичного виділу львівського університету, поніс геройську смерть дня 2. цвітня 1917 р. Покійний уродив ся в Сороках, бучацького повіту, 1893 р. Ходив до гімназії в Бучачи і у Львові. В кругах молодіжи знаний був з того, що віддавав ся спортовому рухови і старав ся розбудити той рух між молодіжю. Покінчивши гімназію, вибрав медичні науки за предмет дальших студій. Рівночасно брав визначну участь в житю товариства „Медична Громада", належав до основателів академічного спортового товариства „Україна" та був членом „Сокола Батька". З вибухом війни покликали його до ц. і к. армії. В осени 1914 р. покінчив він школу резервових офіцирів в Юденбурзі і в Віндіш-Файстріц. Його покликали опісля до сповнюваня лікарської служби до Кіттельфельду до табору полонених. В маю 1916 р. пішов в поле, а в лютім 1917 р. приділили Його до служби при баталіоні полевих стрільців. Людяностю в поведеню супроти мужви зєднав собі любов мужви, якою як лікар опікував ся з повним пожертвованєм. Його бачили ми всюди, де потрібна була лікарська поміч; на себе, на грозу небезпеки не зважав. Тішив ся Покійний пошаною команданта, що бачив Його взірцеве повненє обовязків. Веселою вдачею, характерностю та товариськими приметами зєднав собі симпатію товаришів-офіцирів так Українців як і чужинців. Перед чужинцями був гідним представником свойого народу, а се нерав трудна задача, що посвідчить кождий, що жив або жиє серед вже поінформованих, або непоінформованих чужих людий. Дня 2. цвітня с. р. навістила катастрофа снігових лавин становища тої части баталіону, де Покійний пробував. Його хату засипали снігові маси. Всі, що виділи се нещасте, поспішили Покійному в поміч. Ми були свято переконані, що нам вдасть ся Його уратувати живим. З напруженєм всіх сил працювала мужва під проводом старшини. Але страшна судьба закопала собі з наших заходів; вона забрала Його нам на віки. Тяжкий смуток гнїдів з очий всіх тих, що бачили, як сей ще перед кількома годинами здоровий, веселий та жвавий молодець, лежав тепер без житя, байдужний на все. Дня 6. цвітня с. р. відбув ся похорон Покійного. В маленькім гірськім селі робили ми приготованя, щоби віддати послїдну прислугу дорогому товаришови. Зложили Його в домовину, а на домовину зложили військові відзнаки. Сотня вояків під проводом старшини, много офіцирів баталіону, много старшин штабу бригадира і дивізіонера проводили Покійного на місце вічного спочинку. Коли по скінченю церковної церемонії спустили домовину в глубоку могилу, бачив я, що по загартованих в війні лицях старих жовнірів пливе сльоза глубокого жалю за молодим житєм. Ми бачили, що програємо і тратимо Його на віки. Родичі Покійного живуть в околицях, занятих россійською армією. В. Й. п.

Господарські вісти.

„Сільський Господар" комунікує:

Ужитковане сїножатий. Після мін. розп. з 10. марта 1917 В. з. д. ч. 161 мають жнивні комісії до 1. мая предложити староствам виказ грунтів, що надають ся на пасовище, а посідачі таких грунтів, о скільки будуть їх уживати на пасовище для власної худоби, мають удостовірити се до 15. червня 1917 р. Пригадаємо в коротці, що на основі мін. розп. з 6. мая 1915 р. В. з. д. ч. 111 обовязані є горожанські жнивні комісії в кождім селі подбати, щоби всї жіножати, пасовища і полонини були у відповідний спосіб спожитковані або на продукцію паші або на підніжну пашу (пасовище) для худоби. В сій цїли обовязані є жнивні комісії списати всї сїножати, пасовища і полонини, яких ужитковача потребувало би господарської помочи (механічне плеванє, боронованє, підгноєнє, забезпеченє косарів або косарок), або які мимо їх повної пригожости до ужитковання власних ужиткує невідповідно. Ужитковане сих послїдних, о скільки власник до 15. червня 1917 р. не докаже, що буде їх відповідно ужитковати, може староство передати громаді, в якій лежать, або сусїдній. Громада може підприняти тоді всї чинности, змїряючі до раціонального зужитковання сїножати, пасовища і полонини. Може ставити огорожі, робити водопої, піддаша для звірят і т. н. Громада ужиткує тоді грунт сей даром.

Управильненє обороту рїпаком, рїпицею, їх олієм і макухами. Мін. розп. з 10. марта 1917 р. В. з. д. ч. 159 управильнює оборот краєвим рїпаком і рїпицею зі збору 1917 р. в подібний спосіб як торік. Після нього з хвилею збірки уважаєть ся рїпак і рїпиця зайнятими. Господарі можуть собі з власного збору полишати вілпо відну скількість насїня, мусять однак вказати до 31. жовтня 1917 р. перед Австрійським контрольним банком для торговлї і промислу, який є одиноко управнений до відбору занятого рїпаку і рїпиці, площу, яку призначують на управи сих ростин і скількість бажаного насїня. Ціна відбору зістала розмірно вирівнана з цїнами инших олійних насїнь і виносить при рїпаку 100 К при рїпиці 97 за 100 кг. льоко найблизша стація заладованя в мішках купця готівкою, по оказаню дуплїкату набірного листа. Контрольний банк має закуплене насїнє відступити насїнь по цїні закупна олійням, які належать до Военного Союза для олїв і товщів, 15 прц. всего запасу а найменше 8000 метр. сотн. обовязаний банк лишити на насїнє для тих господарів, які бажають у себе вести управу сих ростин. Просьби о відступлене мають такі господарі вносити до Военного Союза д. о. і т. (Kriegsverband für Oel u. Fettindustrie, Wien I. Seitzergasse 1). Макухи відступлять олійні централї наш. Цїну їх усталить уряд вижизленя населеня. Господарі, які віддали рїпак чи рїпицю а провалять молочне господарство, мають право домагати ся достави 1/4 макухів, вироблених в їх насїня.

На волинські школи.

„Пятикова система".

Члени Братва св. о. Миколая в Перемишлі 180 (сто) К. — Анна Адамська Перемишль (збірка сс. Василіян) 21 К. — Впр. о. В. Граб Спасів 30 К. — Данило Морозов Краків 5 К: почтм. Кобилянського з Мошковва. — Д-р Мих. Фільц Закопане 10 К. — Д-р Петро Зволинський лїсник 10 Кор. — Хорунж. Володимир Бабяк 5 К: о. пол. курате Івана Беднара, хорунж. Івана Ковиру, оба пол. поч. 221. — Іван Посипанко упр. шк. Берест 3 К: Володимира Вітошинського п. к. інсп. шк. в Грибові, Степана Сороку упр. шк. з Фльоряки, Онеляна Шведика упр. шк. з Брунар, Андрія Нущаку упр. шк. з Снітниці, Василя Сеницю упр. шк. з Ладянець. — Марійка Посипанкова учит. Берест 3 К: Леонарду Яворську учит. з Жукова у Відни, Леонтину Чепелівну учит. в Васючині, Казимиру Рейсову учит. з Любичі, Ізю Гайдучківну учит. з Залужа, Олю Верецову з Пукова. — Марія Стельмахова Відень 5 К: Валерію Коцовську у Відни. Дору Секелову в Яворові, Івана Молодія надпор. 24. п. п. маш. караб., Фрайденталь, Івана Лучаківського, судію в Стрию, д-ра Володимира Кучера проф. п. к. укр. гімн. Львів.—

З Яворівщини.

— *16. цвітня.*

Українська захоронка — Жіноча Громада. — Військовий концерт. — В справі вселенців. — Непорадність селян з грішми. — Збори в відпоручником У. П. Р.

Коли би остаточно приняти, що всї відновлені по інвазії українські товариства в Яворові гарно розвивають ся, то всеж таки доволї важко булоб вказати на прояви їх дїяльности, їх громадянської роботи. На ділї одна лиш „Жіноча Громада" правильно функціонує та може похвалити ся гарними успіхами праці. Се товариство поклало своїм завданєм плекати серед дїтвори народно релїгійного духа, дбати про вихованє молодіжи на чесних і трудячих громадян та в тій цїли покликало до житя „Українську Захоронку", яку ведуть від 1912 р. С. Служебниці. Захоронка містить ся у власній реальности С. Служебниць, яку удало ся заходами дир. Ю. Питлика набути для них в минулім році, щоби в той спосіб забезпечити їх істованє і удержанє та пособити їх ділї. Науку побирає около 60 дїтий тутешних міщан, по части за невеличкою оплатою, а крім того удержують С. Служебниці власним коштом кілька сиріт, що втратили родичів в часі і на війні. Видатки, получені з веденєм Захоронки, покриває Жіноча Громада, а доходять вони місячно до 80 К. На сї кошти складають ся головно скупі членські вкладки та прилюдні збірки або приватні датки, решту покриває ся з попередно перед війною призбираних фондів. Успішність праці С. Служебниць в Захоронці виявила ся наглядно на попису з нагоди гостини св. Миколая в грудни 1916. Серце раділо, крішала віра з живучість і надія на красшу долю нашого народа, коли почало ся миле щебетанє дїточок про Україну, рідний край і нарід, про українську церкву. Побажати би, щоби Жіноча Громада взяла ся знов випробуваними способами з перед війни призбирувати потрібні фонди на свої видатки і веденє Захоронки через уряджуване концертів, фестинів, товариських сходин. Наше патріотичне жіноцтво повинно дати ініціятиву до живійшого і рухливійшого народного житя, до успішної праці і в тім напрямі віти за почином Львова та инших місцевостий в краю.

Се чейже дуже невідрадний обяв, що від часу уступленя Росіян з Яворова не уладили ми ані одної поважної української народної маніфестації ані концерту. Шевченківські роковини прогомоніли тут безслідно в сім році, як торік. Не так у наших сусідів. У них з часта концерти, обходи, венти, а крім того кождий урядник будує Польщу, де тільки зможе і нагода трафить ся. Лекше нам навіть вдачний концерт устроїти, колиж істнує досить добрий мішаний хор при церкві та маємо в місци знамениту солістку п. Омелію Ціховську, що побирала науку співу в славно звісній школі Павликів-Новаковської Її виступ на концерті, уладженім військовими властями 12. цвітня на дохід вдів і сиріт по упавших вояках 2 ої армії, стрінув ся з загальною симпатією і вдоволенєм зібраної публики. З українських пісень виконала п. Ціховська Лисенкового укладу „Розжалобила ся душа моя" та „Айстри" — річи доволї трудні, а відспівала їх з повним зрозумінєм і незвичайно гарно. Чужинці офіцири, між котрими було чимало укінчених учеників консерваторій світової слави у Відни, Парижі, Празі, дуже симпатично віднесли ся до української пісні та не мали слів похвали для сильного і звучного голосу й вишколеня нашої співачки.

В найблизших днях всї виселенці, приміщені в тутешнім повіті, мають дістати вже державну підмогу, від давна вельми пожадану і очікувану. Що правда, власти позволили були минулого року на поселенє в Яворівщині лиш тих евакуованих, що мали більшу скількість худоби або запевнене на довший час удержанє, однак по кількох місяцях всякі їх заходи

так вичерпали ся, що більшість найшла ся в крайній нужді, мало чим відмінний від недолі збігців по бараках в західних краях Австрії. Видатної помочи нещасним виселенцям не щадить місцеве населене, а не відмавляє її також по змозі яворівське староство. Головно заняв ся щиро справою виселенців практикант намісництва Шміт, який докладає всяких змагань, аби облегчити їх бідї. Чи мало виселенцям належить ся причинок, але виплата сих воєнних додатків на удержане мимо численних ургенсів натрафляє на великі трудности чи байдужність з боку краєвої комісії причинкової в Бялій. Від липня 1916 р. до нинїшного дня богато ще виселенців не діждало ся полагодженя своїх причинкових справ. В Новім Яжеві, Старичах і Цитулї заможнійші виселенці приняли в аренду грунт по втїкачах до Росії, з причини однак численних реквізицій збіжа не мають тепер чим поля обсіяти. О скільки взагалї власти не прийдуть в поміч Яворівщинї з насінєм, богато грунту буде лежати облогом.

Коли по инших повітах стрічаютъ селяни чимало перепон, навіть також в причинкових справах, в Яворівщинї про того рода аномалії не може бути майже бесіди. Бувають вправдї випадки, що зголошеня о причинок остають відмовні, але вина за се спадає на війтів

які для особистих порахунків і з пімсти подають при розвідах свідомо невірні, фалшиві і сторонничі, інтересованим шкідливі інформації. Признати треба, що тутешна повітова комісія трактує всякі зголошеня о причинок людяно, а инша річ, що не засідає в нїй ні один Українець. Біда в тім, що люди не вміють щадити і фруктифікувати побраного гроша. Поза тим, що майже 3 міліони корон селяни Яворівщини підписали на 4 і 5 воєнну позичку, більшість з них тримає гроші дома по скринях, в комоді або стрісї і, забуваючи, що гріш робить гріш, не має таким робом з своїх ощадностий ніякого хісна. Що гірше: в послїдних часах повторюють ся досить часто крадіжи у селян готівки не на сотки, але на тисячі корон. Вказаним є отже, а також обовязком сїльської інтелїгенції научити недовірчивих і незрячих хліборобів, щоби кожду готівку, о скільки не потрібна на конечні видатки в дома і господарстві, складали на щадничі книжочки по наших фінансових інституціях. В Яворові істнують два такі стовариша „Народний Дім" і „Задаткова Каса", котра веде заступство Краєвого Банку.

В понеділок 8 цвітня прибув до Яворова п. Перфецький, щоби іменем У. П. Р. вложити звіт з її діяльности, представити з окрема справу відокремленя Галичини та дати почин до зависання повітового „комітету народної оборони", що мав би бути підчинений прямо У. П. Р. Про приїзд відпоручника сего У. П. Р. ніхто не знав до послїдної хвилї й ніхто його не сподївав ся, бо, сказано, „пєсли пильнують лиш народної справи у Відни", а супроти того годї було в час повідомити про збори бодай місцевих людий доброї волї, що інтересують ся громадянськими справами. Затім явило са на зборах всего кільканайцять людий, а проводив о. Сологуб з Наконечного. У своїй бесїді не мав д-р Перфецький сказати нічого замітного про діяльність У. П. Р.,— в загалї не торкав навіть сеї справи, а лиш загально змалював теперішне положене нашого народа і питаня, кажучи, що „переживаємо часи руїни", а не вказуючи, хто всю руїну робить. Поза тим завзивав головно до завязаня громадського і повітового комітету народної оборони, що мали би „вести всяку роботу" в повіті і дотичних місцевостях та стояти безпосередно в контакті з У. П. Р.

Над сим рефератом розвинула ся доволї обширна дискусія, що тривала до 3 години, а забирали в нїй голос учитель Власійчук, дир. гімн. Біленький, о. Крайчик, проф. Лаврів, дир. каси Масюк і судя Лепкий. Власійчук нарікав на зневіру, апатію і розтїч серед тутешної інтелїгенції, якій в тім напрямі служить приміром невгода між нашими провідниками. Супроти всїх тих обставин нарід сам собі лишений не знає, за ким має іти і що діяти. З бесіди Власійчука виходило, що український загал в кождю має поважні сумнїви що-до складу президії У. П. Р. Дир. Масюк вказував, що до апатії і бездїльности тутешного громадянства причинили ся також льокальні обставини з перед війни, а саме брак щирих і повних посвяти провідників, через що робота серед народу була лиш дорывочна, плитка і схиблена. Загалом всї бесїдники горячо закликали і загрівали присутних до єдности і згоди, до організації і праці, а остаточно вибрано комітет провізоричний, що має заняти ся скликачем ширших зборів при участи також позамісцевих людий та приступити до заснованя пропонованої У. П. Р. організації. Чи до повстання таких комітетів народної оборони прийде, належить сумнївати ся. Істнує предїнь в тутешнім повіті доволї ріжних організацій — з окрема істнує наша партійна організація — і вистарчило би, щоби серед них завести якийсь лад, впровадити їх в житє та підняти на ново діяльність. Се повинна тямити також У. П. Р. і дбати про відновленє давних, а не завязуванє нових, до того неназваних організацій.

И.

ОПОВІСТКИ.

Субота, 21. цвітня 1917.

Нині: греко-кат.: Іридіона — римо-кат.: Анзельма.

Завтра: греко-кат.: Тов. Евес. — римо-кат.: 2 Н. по В.

Український Народний Театр Т-ва „Бесіда" у Львові під управою К. Рубчанової. Саля Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В неділю, дня 22. цвітня „Мартин Боруля" комедія в 5 діях Карпенка Карого.

Білети раньше набути можна в „Народній Торговли", в день представленя при касї від год. 5 п. п. Початок о год. 7. вечером. 2—2

Засіданє Українського жіночого комітету помочи для раненних відбудеть ся в неділю дня 22. цвітня о годині 11 перед полуднем, вул. Руська ч. 3. — Голова: Софія Олесницька, секр.: Марія Олексин.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 20. цвітня 1917.

На жадним в теренів війни не було більшої боєвої діяльности.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гефер.

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 20. цвітня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наслїдника престола Руппрехта: На поли битви під Арра огнева діяльність що дня зростає. Під Сє Кантен її напруженє підлягає хитаням.

Група військ нїмецького наступника престола: Заниманє давно вибудованої стрефи т. зв. Зигфридових становищ, яке почало ся 16. марта, закінчило ся вчера на північний схід від Соасон уступленєм з берега Ени між Конде і Супір. Неприятель зволїкаючи поступає за нами.

Подвійна битва між Еною і в Шампанії ведеть ся далї. Здовж гірського хребта Chemin des Dames йде далї сильна гарматна боротьба. Під Вгау,е Сепу і при введенію в бій великих мас по обох сторонах Стаонпе свіжо споваджені французькі позиції даром з великими втратами старали ся здобути пояс гір.

Вчера по пол. Французи поновили наступ, якого вже 16. с. м. пробували безуспішно в цїли окриленя бльоку гір під Brimont від північного заходу й півночи.

Перед нашими становищами над каналом Ена-Марна кріваво зломано филї свіжо введених французьких дивізій, які пятикратно наступали. Також Росіян знов даром вислано в огонь. Наші дивізії, які там борють ся, є панами положеня.

В Шампанії цїлий день ішла завзята боротьба в лісній области між гостинцем Thaizy-Nauroy і Auberive; з сих місцевостий ми добровільно уступили. В знаменито веденім протинаступі ми відперли неприятеля, який оноді посунув ся наперед, як також його свіжі сили, введені до бою для визисканя користий, а також дійшли до становищ, о які нам ходило. Тим самим ударемнено другу пробу Французів перервати наш фронт в Шампанії.

Доси французька управа на обох боєвищах ввела в бій над 30 дивізій. По закінченю боїв над Соммою їх старанно вправлено до проломового наступу і до сподіваної погоні. Надії, які Французи до сього привязували, не здійснили ся.

Армія генерала-поручника кн. Альбрехта Віртемберського: Не стало ся нічого важного.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Російський гарматний огонь також учера держав ся в кількох відтинках на значній висоті. Про діяльність піхоти не донесено.

Македонський фронт: На Червена Стена нїмецькі й болгарські війска відперли наступи Французів, які мали за ціль відвискати втрачені 17. с. м. становища. На однім верху неприятель знов усадовив ся.

Перший кватирмайстер ген. Людендорф.

Жертви на приватні українські школи у Львові.

На народну школу ім. короля Данила у Львові, вул. Жовківська ч. 62 зложили в коронах і сотиках: через о. Й. Маркевича: о. Й. Демчук парох в Крехові зі збірки в церкві парох. 43·43 К, від себе 5 К, о. Йосафат Маркевич зі збірки в церкві монастирській в Крехові 121·01 К, від себе 15 К. Діти народної школи в Провалі на руки п. учит. М. Диновської 8 К, о. ігумен М. Лончина 15 К. о. ігумен Березовський 17 К, збірка д-ра В. Пежанського 113·37 К, уряд. гром. Церковна 10 К, збірка о. Менцїнського через Головну Управу У. Т. Т. 20 К, Антін Костишин комісар почт. 10. За щедрі, а так дуже для нас потрібні датки, складає ласкавим жертводавцям українське Спаси Біг.— *Управа школи.*

На школу ім. Б. Грінченка зложили в коронах: Збірка персоналу уряд. в „Дністрі" 20, Тов. „Просвіта" в Самборі 10, п. Попович з Самбора 5, п. проф. Ульванський 4, п. рад. Гр. Пежанський в Бялій 10. о. Волод. Андрухів парох Ляшок долїш. 10 К — разом 59 К.

За сї щедрі дари в так прикрих для нас часах складаю ласкавим жертводавцям в імени шкільної дїтвори і їх родичів сим прилюдно сердечну подяку. *М. Сілк.*

Адреса: Управа школи ім. Б. Грінченка, Городецька 95, або Грунвальдська 4. 254 1—1

Оголошеня.

ОСЬМА КЛЯСОВА ЛЬОТЕРІЯ.

Поручаємо льоси до сеї льотерії. Цїлі по 40 К, половинки по 20 К, вісїмки по 5 К. Тягнене 1. кляси буде 12. і 14. червня. Нові льоси Австр. Черв. Хреста продаємо за готівку і на місячні ратн. —

БАНКОВИЙ ДІМ

SCHÜTZ i CHAJES

у Львові, пл. Марійська 7. VIII 28—7

Інжинер-будівничий може дістати добре платну посаду у Львові. Зголошеня з поданєм короткого curriculum vitae приймає Адміністрація Діла під Б. Д. 247 6—6

Голоду і дорожні не буде, коли кождий кусник землї обсіяте яриновим насїнєм. Всї свіжі

насїня поручає **І. БОРИС**

ПЕРЕМИШЛЬ. 202 10—10

ЗЕМЕЛЬНИЙ

БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

Спілка акційна у Львові

Підвалє ч. 7.

— Конто почтової щадницї ч. 116.554. — Жирове конто в Австро-угорськім Банку.

Складайте ощадности взагалї вільні гроші на процент, щоби кождна корона могла служити народовому господарству, та вам приносити вигоди, а не марнувала ся.

Акційний капітал	К 1,300.000
Резерви Банку	К 200.000

Приймає вкладки на біжучий рахунок від К 10·— на 4 проц.

Удїлає гіпотечні і вексельові позички.

Виплачує купони від застави. листів.

Вимінює по користнім курсї російські рублї і нїмецькі марки.

Певність льокації запорукують акційний капітал Банку і резерви.

На жаданє висилає посвідки вложеня (чеки) Почтової Щаднинї. 728 21—9

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО. З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 93. (9.345) Львів, неділя 22. цвітня (9. ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч., ч. нов.

Конто почт. щекн. 24.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 264.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА в Австро-Угорщині: місячно . . . . 2·10 К. чвертьрічно . . . 6·— „ піврічно . . . . 12·— „ цілорічно . . . . 24·— „

у Львові (без висилки): місячно . . . . 1·80 К. чвертьрічно . . . 5·40 „ піврічно . . . . 10·80 „ цілорічно . . . . 21·60 „

За зміну адреси платить по 10 с.

Ціна числа: Одиноке число, двостороннє ч. 6, з додатком ч. 8, з додатком ч. 8 і К. Пенсійний фонд ч. 1 К. Пенсійний фонд ч. 2 К. Пенсійний фонд ч. 3 К. . . . . ухилює . . . . Одне число приватне число у Львові 10 с. на провінції 10 с.

Видає: **Видавнича Спілка „Діло".** Начальний редактор: **Д-р Василь Панейко.**

Національне і політичне відродженє України.

Відень 18. цвітня 1917.

Заклик до українського громадянства.

„К. Мисль" з 22. марта с. р. містить на видним місци в українській мові заклик, який отсе подаємо без змін:

Українці! Громадяне! Товариші!

Слушний час прийшов. Україна, віками пригнічена, заведена до етнографічної маси, окрадена й позбавлена всього — навіть національного імя свого — рушає „в семьї вольній, новій" визволених народів до нового житя. Час не стоїть і не жде на остатніх. Рушаймо вперед бадьоро й сміливо туди, де занялась вже зоря нашого національного визволеня і воскресеня.

Складене з автономних громад усієї України „Товариство Українських Поступовців", що з 1897 року аж до останніх днів вело на Україні національно-культурну й політичну роботу під прапором автономії України, федерації всіх народів Росії й парляментарного устрою держави, — горячо витає новий лад, що розчинив широко тюремні брами для народів і поклав шлях для вільного їх розвитку. Іменем рідного краю закликає „Товариство" організовані громади і все громадянство українське до праці на українській ниві. Широко розгорнула ся вона і жде працьовників, як погожого дощу спрагла земля, як женців у жнива родючі лани. Не час тепер на змагання, на суперечки. Треба всім разом рушити в тяжку, хоч радісну дорогу, щоб разом побороти „думою й волею єдиною" неминучі перешкоди. Ділом — не словом, творчою роботою треба виявити світови сили, що таїть в собі великий український нарід. Сей приспаний віками велетень закутий нині прокидаєть ся, зриває кайдани і від своїх синів свідомих сподіваєть ся праці, праці й праці. Не слів, а діла.

Українці! Громадяне!

Підпирайте новий державний лад, бо він і тільки він несе волю Україні, і що більша наша участь у йому, то ширших прав собі здобудемо.

Організуйте ся, бо тільки в поєднаню сила.

Складайте ся на національний фонд український, бо в матеріяльних засобах підпора до практичної роботи.

Закладайте українські школи, насамперед народні, українізуйте теперішні, дбайте про середну освіту, бо тільки в рідній школі наша будучність.

Відживляйте і засновуйте „Просвіти" й инші товариства, бо в них осередок культурної праці та початок організації наших сил.

Піддержуйте українську пресу, бо вільне слово рознесе по всіх світах про наші домагання, бо вільне слово наше — символ воскресеня і його поставимо ми тепер на сторожи наших прав.

Виясняйте народови вагу і значінє подій, основи вільного ладу; освідомляйте й розкривайте очи всім незрячим, бо тільки свідомий нарід не дасть вирвати здобуті вже права.

Дбайте про харчову справу справу й постачанє всього потрібного народови, бо се додасть йому матеріяльної сили на важкий подвиг боротьби.

Готуйте ся до всенародної установчої ради, де наш голос, голос великого українського народу, повинен залунати чутно, твердо й одностайно, обстоюючи автономію рідного краю й вільний федеративний лад у державі.

Українці! Товариші!

Велика історична хвиля вимагає й великого напруженя та жертв. Покажім, що ми достойно стріли сю хвилю, що ми свідомо беремо страшну відповідальність, яку на плечі наші складає історія. Відкиньмо на сей час усе, що розєднує, і памятаймо тільки те, що нас єднає. Нехай, як за батька Хмельницького, запанує у нас „воля і дума єдина".

Доля України—в руках її синів, її народу. Рідний край усіх дітий своїх скликає до роботи, її на всіх нас вистарчить. „Сміливо ж братя, до праці ставайте! Час наступив вже—ходім!" Памятаймо, що не бувають в-друге такі хвилі і що історія не прощає помилок, ваганя і недбальства.

Рада Товариства Українських Поступовців.

Українська мова в школах.

„Утро Россіи" з дня 28. марта ч. 71 подає таку замітку:

„Тимчасове правительство в принципі одобрило пропозицію міністра народної просвіти про допущенє в наукових заведеняхъ київського округа (себто в 6 українських губерніях Ф. К) подаваня науки українською мовою при умові, що будуть забезпечені інтереси меншости".

Центральний Український Кооперативний Комітет. Щоденна українська кооперативна часопись.

„Кіевская Мысль" з 22. марта доносить: В Київі утворив ся Центральний Український Кооперативний Комітет. В засіданю Ради комітета 6. (19.) марта намічений плян близшої діяльности комітету. Постановлено звернути ся до всіх кооперативних союзів та до поодиноких кооператив, а також до інструкторів та инших працьовників кооперації з запрошенєм організувати місцеві кооперативні комітети. Для обговореня загального пляну діяльности комітетів по цілій Україні, для розвязаня богатьох чергових питань з житя сіл і кооператив, Рада постановила скликати нараду представників всіх українських кооперативних союзів на 25. і 26. марта ст. ст. Признано необхідним почати видане щоденної кооперативної соціяльно-політичної часописі, яка моглаби бути органом комітету та висвітлювати завданя та потреби теперішнього села. Постановлено назвати часопись „Народна Воля". Ціна її має бути дешевою. Гроші на видане гадають дістати від кооперативних союзів та стоваришень. Признано необхідним жадати представництва комітету в Раді громадських організацій, в губернських земських зборах та губернським харчевім комітеті.

Скликане українського кооперативного з'їзду.

„Кіевская Мысль" ч. 70 з дня 24. марта подає, що в Київі завязалась комісія для скликаня кооперативного з'їзду на день 27. марта. Бажаючих взяти участь в працях по скликаню з'їзду комісія просить звертатись під адресою „Центросахар", Терещенковська вул. ч. 13 в інтендантськім відділі до п. Устименка.

Справа автономії України в Краєвім Педагогічнім Товаристві.

23. марта в театрі Соловцова відбули ся збори Київського Краєвого Педагогічного Товариства, присвячені питаням біжучої хвилі. На зборах взало участь коло 1000 осіб. Зборами провадив предсідатель товариства В. Науменко. В дискусії над ріжними справами представники українських і жидівських шкіл говорили про необхідність автономії України і самостійного розвитку шкіл.

Українські артисти.

В Кіевскій Мысли" видруковано таку оповістку:

Всіх діячів української сцени запрошуєть ся на день 24. марта о 8 ій год. вечер в Фойе Троїцького театру для обговореня справи основаня Бюра діячів українського театру".

В дальшім числі згаданої часописи читаємо: Відбуло ся перше свобідне зібранє діячів українського театру міста Київа. Обговорювано питанє про скликанє з'їзду делегатів від артистів українських труп для організації професіонального союза всіх діячів української сцени. Між иншим принято пропозицію вислати до тимчасового правительства привітну телеграму. Місце і час віздву будуть подані пізнійше в порозуміню з провінціональними трупами. Вибрано виконуюче бюро.

Головна Українська Студентська Рада.

8. марта ст. ст. відбуло ся засіданє „Головної української студентської Ради". Постановлено покликати до Київа всіх відсутніх товаришів, а також співділати повороту в рідний край українських емігрантів. Вислухано інформації представників в Коаліційній Раді та инших організаціях. Констатовано факт солідарности та співчутя Українцям. Рішено взяти живу участь в манїфестаціях, що мали відбути ся 10. марта. Навязано тісні зносини з робітниками, салдатами та учениками середніх шкіл. 8. марта відбулись загальні збори: „Громади на жіночих курсах", Громади в політехнічнім інституті", „Центральної Ради".

Український студентський з'їзд.

„Кіевская Лысль" ч. 70. з дня 24. марта доносить, що Головна Українська Студентська Рада міста Київа рішила скликати на середину цвітня в Київі з'їзд, в якім взялиб участь представники Українських Студентських Громад не тільки з цілої України, але і з инших міст за її межами. Рішено звернути ся з закликом до студентів, щоби діяльно готовились до сего з'їзду, аби на з'їзді спрезді зібрав ся увесь цвіт України, та щоби остаточно були порішені всі питаня організації і спільної діяльности. Подрібне розроблене питань, якими має займатись з'їзд, поручено осібній комісії.

Гурток „Дїточий Дім".

В „К. М." читаємо:

Основав ся у Київі гурток під назвою „Дїточий Дім", який має на цїли організувати дїточий сад (заворонку) для дітий від 4 х літ. Бажаючих записатись в члени гуртка просять звертати ся до п. Козаченка в Українськім Клюбі „Родина". Членський внесок 10 рублів на рік. Плата за дитину приміщену в „Дїточій шкілці" виносить 10 рублів на місяць.

Українські манїфестації.

„Кіевская Мысль" ч. 74. з дня 28. марта подає обширну програму манїфестації населеня міста Київа в память свободи, призначеної на день 29. марта, а ня иншім місци подає таку замітку: „Центральна Українська Рада" подає до відома всіх Українців, котрі возьмуть участь в загальній манїфестації дня 29. марта, що збірним місцем для Українців призначена площа коло Володимирського Собору о 9-ій год. рано. Одночасно Центральна Українська Рада оповіщує, що окрема українська манїфестація в Київі відбудеть ся дня 1. цвітня.

Київська Губернська Рада обєднаних громадських орґанізацій.

На київських губернських земських зборах на внесенє п. Олександра Стєпаненка, поставленє в імени групи кооператорів, постановлено утворити губернську раду обєднаних громадських організацій, яка з своєї сторони вибере виконуючий орган. Склад сеї губернскої ради уложено такий: 12 представників від губернського земського зібраня, 2 представники від губ. земської управи, 5 від губерн. кооперативної Ради, 5 від ради робітничих салдатських і офіцирських депутатів, 24 від повітових селянських організацій, 12 від повітових кооперативних з'їздів, 15 від українських національних організацій, 5 від міської ради, 2 від польських організацій, 12 від Жидів, 2 від духовенства, 3 від земських служащих, 3 від комітету південно-західного фронту, загально-російського земського союза і по одному представникови судових установ: губернського комітета земського союза жіночих громадських орґанізацій і ради присяжних адвокатів.

Українці у Київській Губернській Земській Управі.

На тім же засіданю губернського земського зібрання на предложенє представника групи обєднаних кооператив Бараковського збільшено склад земської управи новими членами від селянського населенія губернії, від робітників, від кооператив, від третього елєменту і від польських організацій. Явним голосованєм на сих нових членів вибрано отсих осіб: Г. Сидоренка, В. Прокоповича, Н. Пожарського, А. Сербиненка і И. Волошиновського. (Всі Українці). Волошиновський є українським Поляком, видав українську газету п. з. „Світова Зірниця".

Привіт київського губернського земства проф. М. Грушевському.

На засіданю київського губ. земства з дня 23. марта на внесенє гласного Стасюка рішено вислати від першого київського свобідного земського зібраня привіт проф. Михайлови Грушевському. Пропозицію сю принято і вислано до проф. Грушевського одобрену зібранєм телєграму такого змісту в українській мові: „Проф. Грушевському. Київські губернські земські збори, зібравшись вперше в обновленому складі, витають Вас, Михайло Сергієвич, як невтомного борця за волю і щасте українського народу". Телєграму підписав предсідатель зборів князь Куракін.

Віче українських соціялістів-революціонерів і народників у Київі.

Дня 24. марта в актовій салі комерційного інституту відбуло ся віче осіб, які прихиляють ся до поглядів соціялістів народників, скликаний бльоком народних соціялістів. На сім вічу взяли участь також українські соціялісти революціонерні і Українці народники.

Українські робітники.

Дня 24. марта в 7-ій год. вечер в помещканю педагогічного музею відбуло ся зібранє ініціятивної групи українських робітників.

Українські інжинїри і техніки.

„Кіевская Мысль" з дня 24. марта містить по українськи таку відозву:

„Українці, інжинїри, техніки і агрономи! Організуймо ся! Сьогодня о пів до 7. вечер в 14. авдиторії університету св. Володимира відбудуть ся установчі збори центрального українського технічного та агрономічного товариства. На сї збори тимчасова рада запрошує всіх, хто інтересує ся технічним, агрономічним та економічним розвитком цілого українського народу".

Різні українські орґанїзації.

„Кіевская Мысль" подає такі новинки про різні українські організації:

Засіданє „Товариства розповсюдненя шкільної освіти на Україні" відбуде ся сьогодня о 7. год. вечер в Українськім Науковім Товаристві, Вел. Підвальна ч. 36. Просять на засіданє всіх, хто співчуває ідеї товариства.

В понеділок 26. марта о 12. год. в пол. відбудуть ся загальні збори „Громади на вищих жіночих курсах" в 17 авдиторії.

Тамже щоденно від 5—7 год. веч. читають ся реферати по українському питаню.

Засіданя Головної Української Студентської Ради тимчасово відбувають ся в будинку Київського Комерційного Інституту. Щоденно прибувають делєгати з провінціональних міст і одержують ся привітні телєграми. Кореспонденцію просять надсилати до „Української Книгарні" на Безаківській ул. ч. 8.

Група урядників комітету південно-західнього фронту загально російського земського союза, відчуваючи потребу організації українських сил серед служащих комітету, просить всіх Українців в усіх віддїлах, підвідділах, організаціях і майстериях зібрати ся в юридичному підвідділі на Вел. Володимирській ч. 19 на день 25. марта о 7. год. веч. для вибору делєгата до Центральної української Ради.

Від Краєвого Педагогічного Товариства до ради обєднаних громадських організацій вибрано відпоручником відомого українського педагога і бувшого редактора „Кіевской Старины" В. Науменка.

Київські комісарі для шкільних справ.

„Кіевская Мысль" з дня 28. марта ч. 74. містить таку замітку: „На вчорашнім засіданю виконуючого комітету вислухано заяву комісара шкільних справ В. Науменка, що він відмовляєть ся від поручених йому обовязків. Длятого комітет постановив тимчасово поручити виконуванє обовязків комісара в.д. шкільництва проф. Чирову й Іванови Стешенкови. Наказано їм позабирати у висших наукових закладах секретну переписку і долучити її до архиву жандармської управи".

Флоринський—Нїкольський—Щоголев — видалені!

Виконавчий комітет признав необхідним видалити із складу военної цензури урядників цивільної інституції п. Флоринського, Нїкольського та Щоголева.

З Харкова.

„Кіевлянинъ" в ч. 73 з дня 27. марта в телєграмі з Харкова між иншим подає, що обори Українців висловились за скликанєм установчого зібраня для заведеня демократичної республики, за автономією України, за заведенєм в народних школах і судах української мови та за виданєм Радою робітничих депутатів часописи на українській мові.

З Полтави.

„Биржевыя Вѣдомости" з 23. марта доносять з Полтави: Сегодня стара Полтавщина урочисто приєднала ся до загального святкованя великого відродженя Росії, припинивши занятя, замкнувши крамниці, інституції, підприємства. Радісно схвильований нарід урядив грандіозний мітинг, розлив ся по вулицях безмежною рікою, наповняючи колиску України побідними піснями, трубними звуками військової орхестри. В мітингу взяв участь почесний горожанин Полтави, автор „Скіпого музики"—„нині прозрівшого" сивоголовий Короленко, який скромно слухав усіх бесідників, злившись з народом.

З Хвастова.

„Кіевская Мысль" ч. 70 з дня 24. марта доносить, що селяни дуже цікавлять ся подіями, просять книжок і газет з описом державного устрою свобідних країв і цілком виразно заявляють ся за републикою. На другім в черги вічу виголошувано бадьорні і радісні промови. Особливий успіх мав учитель місцевої висшої народної школи Іваненко, який говорив по українськи і накликував всіх до єдности і приязни.

Та-ж „Кіев. Мысль" з дня 2 марта доносить, що начальником міліції в Хвастові вибрано бувшого посла до другої Думи, члена української думської фракції Нечитайла.

Велика українська манїфестація в Петрограді.

„Утро Россіи" з 27. марта доносить:

25. марта в Петрограді відбулась величезна українська манїфестація. Рано в Казанськім Соборі була відправлена панахида за Шевченка при співучасти великих мас народу. Протоєрей Орнацький сказав слово про здійсненє ідеалів поета-мученика за народну волю. Виголошено богато промов.

Потім 20-тисятна товпа з орхестрою, з співом марсилїези та прапорами посунула ся до Таврійської палати (Дума), де манїфестантів повитав представник Виконавчого Комітету Ради робітничих депутатів Соколов і сказав, що комітет признає жадання української демократії, та що разом з нею буде бороти ся за здійсненє ідеалів федеративної республики. Вечером відбули ся великі українські збори. **Ф. к.**

Польська „широка міра національних свобід і прав" для Українців у відокремленій Галичині.

Краківський „Czas" з 19. с. м. подає „Zasady wydrębnienia Galicyi", то значить основи проєкту, виробленого польським колом. Сї основи відомі вже нашим читачам в головних рисах з ч. 91. нашого дневника (а в подробиці проєкту, який чейже остане в архіві польського кола, входити не конче треба!), тому подамо з статї „Czas'у" тільки те, що відносить ся до українського народу в відокремленій Галичині.

Отже сойм відокремленої Галичини складав ся би з двох палат: палати послів і сенату. Палата послів числила би 228 послів, з того 62 Українців. Вибори на основі 4-членного права і національного катастру. В палаті послів були би дві національні курії, з яких кожда окремо переводила би вибори з палати (крім вибору маршалка, якого вибирав би цілий сойм), а також самостійно полагоджувала би на основі національного катастру безпосередних податків видатки на економічні і культурні цїли. Сенат складав ся би з 130—140 членів і входили би до нього: члени цїсарської родини, замешкалі в Галичині, 17 вірилістів (епископи, ректори) 45 членів, вибраних в великої земельної власности (один мав би бути Українець), представників самоуправних тіл, члени з торговельних палат, члени доживотні і дїдичні.

Крім сих фактичних даних „Czas" просторо „поголоски про „зрутенїзованє" Східної Галичини", заявляючи: „Українському населенню є признана широка міра національних свобід і прав (український університет, національні курії, відповідна процентова репрезентація, рівноправність в школах і урядах), але без жадної „кривди" польського елєменту".

Варта коротко аналїзувати ту „широку міру національних свобід і прав", якою польське коло хотїло би „ущасливити" український нарід в відокремленій Галичині, щоб пізнати в цілій наготі ту... „відвагу", з якою Поляки сміють виступати з такими проєктами в українській справі.

Отже що до складу палати послів галицького сойму, признає польський проєкт українському народови як раз стільки мандатів, скільки признавала йому безпосередно перед війною переведена соймова виборча реформа в тих виборчих групах, які мали бути вибирані на основі загального виборчого права. В сенаті признає ся Українцям стільки місць, скільки признавала їм згадана реформа в групі вірилістів і в групі великої земельної власности, з тою тільки ріжницею, що в такім великім тілї як сенат Українці вже абсолютно не мали би ніякого значіня. „Національна курія" в палаті послів мала би всї ті управненя, що й на основі згаданої реформи; новим управненєм було би тільки полагоджуванє видатків на культурні й економічні цїли. Український університет вже давно українському народови приречений, отже реалїзація сього приреченя не є ніякою польською заслугою. „Рівноправність в школах і урядах" ми вже маємо—і знаємо, як вона під польським правлїнєм виглядає. Словом — те, що ми вже доси маємо, або на що згодили ся ми як на „найменше зло" при переводженю соймової виборчої реформи, те має бути тою „широкою мірою національних свобід і прав", якою мали би бути означені і замкнені границї нашого національного житя й розвитку в відобремленій Галичині.

Отже мали-б ми стати національною меншістю в польськім державнім організмі в межах Австрії—тодї, коли український нарід має в Австрії свою історично-національну територію; тодї, коли весь український нарід в Австрії як conditio sine qua non свого національного розвитку в сій державі ставить одноцушно уконституованє своєї національної території в окремий державно-правний організм; тодї — коли над 30 мілїонами наших братів по тім боцї босвої лінії вже нема царського ярма, коли в Київі лунає клич автономії України — відновленя Переяславського договору між Росією й Україною.

Український дневник у Київі „Нова Рада".

Львів, 21. цвітня 1917.

Прихильник нашої часописи прислав нам з над російського кордону число „Київської Мисли" розмірно дуже свіже, бо з 14. с. м. В числї сім знаходимо статю про віднову української щоденної преси на Україні російській. Читаємо там:

„Вийшли перші три числа української часописї „Нова Рада". Стара „Рада" — як відомо — умерла таки в перший день війни: военні власти в особі головнокомандуючого полуднево західнього фронту Н. І. Іванова, не продумавши ще ні одного путнього пляну, не ознайомивши ся навіть з будучою задачею, почали военні операції проти неприятеля розгромом культури таки в себе дома.

„Провідна ідея „Новой Ради" — боротьба за широку автономію України, за федеративну рос. республику. В статї надрукованій в першому числї, говорить М. С. Грушевський про „вільну рос. республику, де нема поневолених народів, як також поневолених особиняків". Такі перспективи, підсичувані самосвідомістю народа, приневолюють і в рішеню українського питаня відмовити ся від старих форм, старих норм і вчорашніх „мінїмумів". В другому числї празднує той же автор не оставати мрійниками-поетами, а перекласти давні мрії на тверду мову реальної політичної діяльности. С. Єфремов підчеркує, що до понятя республика і до означеня „демократична" треба ще прилучити друге — „федеративна". Бо республика, збудована не на принципі федерації, а централїстична „булаб — по думці п. Єфремова — великим лихом для держави, котре привернулоб немало сторін старої централїстичної, самодержавної монархії."

„Послїдне слово в тому незвичайної ваги питаню скаже конституанта, і Грушевський поручає слухати тільки волї народа, котрої бажаня треба виповнити.

„Поява українського органу заслугує — само собою — на горячий привіт. „Нова Рада", що поставила собі цїлю оборону української федерації, прикує до себе особлившу увагу — і не лиш українського громадянства. Проблєма

федеративної республики ще не достаточно означена в рос. громадянстві, і відповіди на те питане дають ся ріжні — ріжними партіями, а навіть фракціями тих самих партій. В тому напрямі нема одноцільности ні в партії народної свободи, ні в соц.-демокр. партії („Правда" заявилась вже проти федерації). Перед рос. громадянством стає питане, хоча й старе, та по своїй актуальности нове, й остре. Український орган, який головно займаєть ся проблемами федерації, заставить і рос. громадянство означити своє становище до сього питаня".

„Українське національне військо".

Відень, 18. цвітня.

В „К. М." читаємо:

9. марта о 6. год. вечером в льокали київського Технічного Товариства (Столипінська 55), відбудеть ся нарада в справі організації та сформованя українського легіону. На нараду запрошені офіцири, що цікавлять ся сею справою.

Тимчасовий комітет запрошує окремою відозвою, видрукованою в „Кіев. Мысли" по українськи, всіх вояків і приналежних до війска Українців прибути на велике віче, яке відбудеть ся дня 14. марта в актовій салї Київського Комерційного Інститута для обговореня справи утвореня українського національного війска в детайлях. На порядок дневний віча поставлено такі точки: 1) Утворене війска. 2) Організація на національнім грунтї всіх Українців, які вже тепер повнять службу в війску. 3) Утвореня інформаційного бюра. 4) Нові пропозиції і 5) Вибори членів постійного комітету в справах утвореня українського національного війска. Відозва кінчить ся увагою, що збори будуть відкриті для всіх заінтересованих сею справою.

Дня 22. марта відбуло ся в Київі в 3 ій авдиторії Київського Комерційного Інституту на розі Несторівської ул. та Бібіківського бульвару перше установче вібране салдатів, офіцирів, військових лїкарів і урядників української національности. Вибрано тимчасовий комітет і переведено дискусію над справою утвореня українського національного війска для боротьби з зовнїшним ворогом і підтриманя тимчасового уряду перед реакційними заходами прибічників скасованого царського уряду.

„Кіевская Мысль" з дня 28. марта подає таку замітку:

„Відбуло ся кілька зібрань Українців офіцирів, салдатів, юнкерів, військових лїкарів і урядників. На сих зібранях принято таку резолюцію: З уваги на небезпеку, яка грозить нам від зовнїшних ворогів, і йдучи на зустріч заклику тимчасового правительства з дня 22. марта 1917 р. про зєдинене всїх сил народу і армії, українське військове зібране постановило незалежно від регулярної армії сформувати з добровольців і свобідних від военної служби „охоче комонний полк"*) з усїх родів оружя. Вибрано осібний комітет для організації полку. Записуване добровольців відбуваєть ся в помешканю педагогічного музею на Вел. Володимирській і в канцелярії пресового бюра. До українського охочекомонного полку приймаєть ся особи ріжного віку". Ф. к.

*) „Охочекомонні" полки (кінота) укр. добровольців не новина. Вони організовували ся напр. підчас 1-го польського повстаня, коли Українці сподівали ся через се деяких національних полекш, передовсїм привернена ко-

Київське духовенство і Центральна Українська Рада.

Відень 18. цвітня 1917.

„Кіевская Мысль" ч. 71. з 25. марта доносить, що до Центральної Української Ради вплинуло від місцевого духовенства письмо такого змісту: „Православне духовенство міста Київа на зборах своїх дня 20. марта під проводом преосвящ. Никодима, епископа чигиринського, вибрало від себе на представників до Центральної Української Ради таких осіб: Протоєрея Н. Шараєвського, свящ. А. Ходзицького, Г. Чернявського". Заява ся була відчитана на засіданю Центральної Української Ради, яка привитала прибувших на засіданє свящ. Ходзицького і Чернявського, і запросила їх відразу взяти участь в працях Ради.

Політина польського кола.

Львів, 21. цвітня 1917.

Нинїшна „Gazeta Wieczorna" доносить: Члени парляментарної комісії польського кола стоять непохитно на становищи безпроволочного переведеня відокремленя Галичини. Самі обіцянки їх не успокоять. Зрештою обіцянки є злишні, бо найлїпшою обіцянкою є відручне цїсарське письмо. На засіданю комісії всї бесїдники — крім Абрагамовича — заявили ся за рішучою опозицією.

„Berliner Tagblatt" доносить з Відня: Польські соціяльні демократи виступають тепер з доманєм, щоб Галичину злучити з Королївством в одну цїлість при Габсьбурській монархії.

„N. Fr. Presse" доносить, що уступленє п. Бобжинського є невідкличне.

В звязку з сим „B. tl. Tgbl." подає як кандидатів на польського міністра без теки пп. Леа, Германа, Стесловича або якогось людовця.

Нова битва під Ґазою.

Львів, 21. цвітня 1917.

Турецьке звідомленє з 20. с. м. доносить, що по сильнім артилерійськім підготовленю прийшов передучера рано великий англійський наступ на турецькі становища під Ґазою (Палестина). Битва тривала цїлий день. Відперши наступи, турецька піхота і кінnота перейшла о год. 7 вечером до противнаступу і присилувала противників подати ся взад.

Друга битва під Газою була виграна.

Російські соціялісти против мира.

ПЕТРОГРАД (Пет. аг). Соціяліст Маєр, член американського конгресу вислав до члена Думи Чхеїдзе, председателя ради делегатів робітників і жовнірів слїдуючу телеграму: Як одинокий соціялістичний посол американського конгресу прошу Вас о категоричне заперечене поголосок, які нас занепокоюють, що російські соціялісти є за окремим миром з Нїмеччиною. — Виконавчий видїл ради делегатів робітників і жовнірів вислав до Маєра таку відповідь: Як вже заявлено у відозві ради делегатів робітників і жовнірів в Петрограді, висланій до народів світа та в резолюції загального конгресу рад делегатів робітників і жовнірів, ціла російська революційна демократія не стремить до ніякого окремого мира, тільки бажає міжнародного мира без анексій і без дійсних або замаскованих военних відшкодовань, на основі свобідного розвою народів. Є вона гадки, що пролетаріят усїх країв мусить старати ся спричинити як найскорше мир.

ПЕТРОГРАД (Ткб.) В таврійській палаті відбула ся конференція цїлої VI армії, частий армій IV, V, VII і XII. та першої дивізії гренадієрів при співучасти виконавчого комітету робітників і жовнірів. Делегати поставили між иншими питанє, чи рада делегатів робітників і жовнірів в Петрограді стоїть дійсно за окремим миром. Представник ради Соколов відповів, що рада відкидає всяку думку про окремий мир.

ЛЬОНДОН (Ткб) Бюро Райтера доносить з Петрограду: Комітет делегатів робітників і жовнірів подав остаточно до відомости, що відкидає думку про окремий мир.

Болгарія супроти заяви провізоричного російського правительства.

СОФІЯ (Ткб.) Болгарська тел. агенція дістала уповажненє у відповідь на заяву провізоричного російського правительства з д. 10. цвітня оголосити таке: Болгарський нарід і його правительство повитали з живою радістю уродини нової Росії, яка бажає укріпити здобуту свободу і посвятити ся праці для добра своїх визволених народів. Тим то заява з д. 10. с. м., яку провізоричне правительство веліло оголосити петроградській агенції, принято з симпатією і оцінено її як признаку нової орієнтації російської военної політики, яка тепер відкидає всякі агресивні забаганки чупрости чужих областий і гнету иншим народів. Як відповідь на сю заяву російського провізоричного правительства заявили вже Австро Угорщина і Нїмеччина, що союзники анї не бажають собі сього, анї не мають в тім інтересу, щоби російський нарід вийшов з сеї війни понижений або захитаний у своїх житевих умовинах. Держави сї не хочуть зменшити нї чести нї свободи розвою російського народу, противно — бажають зі старим бідаком сусїдом жити в згоді і приязни і не думають мішати ся в його внутрішні справи. Що відносить ся до Болгарії, то люди управляючі нинї Росією знають дуже добре, що нова Росія не потребує з тої сторони зовсїм побоюватися о свою свободу.

Болгарія не виповіла війни російському народови, а мусїла ї приняти тому, що осьмілила ся боронити против волї всемогучого бувшого російського правительства своїх політичних і національних прав, признаних свого часу найлїпшими представниками лїберальної інтелїгенції в Росії, а тепер так хоробро боронених синами Болгарії та домагати ся для себе сих прав. Для Болгарії є се честю і заслугою ї народів, що все найгостиннїйше приймала вигнаних російських піонірів свободи. Тому Болгарія є готова підперти всякі кроки, які можуть запевнити мир, але не менше є сильно рішена в порозуминю з союзниками вести далї боротьбу аж до кінця, який запевнить їй цїлковите зєдиненя з власним народом.

Намірена подорож англїйських дневникарів до Росії.

ПЕТРОГРАД (Ткб). Міністер заграничних справ повідомив провізоричне правительство про намір представників англїйської преси відвідати в маю Росію. Правительство виявило готовість улекшеня сеї подорожи англїйських дневникарів, котрі хочуть особисто пізнати духа в демократичній Росії і переконати ся про положенє в Росії.

Ґерард про Нїмеччину.

РОТТЕРДАМ. (Ткб.) Бувший американський амбасадор в Берлїні Ґерард виголосив в Ню Йорку промову, в якій сказав, що Нїмеччина не буде побіджена ні внутрішною революцією, ні недостачою поживи. Можливість революції в Нїмеччині повинні Американиї вибити собі з голови.

Америка думає про виголодженє Нїмеччини.

ВАШІНҐТОН. (Б. Райт.) Президент Вільзон обговорював з кабінетом справу управильненя довозу поживи до північної Европи в тій формі, щоби не допустити, аби ся пожива діставала ся до Нїмеччини. Американське правительство не хоче спинювати плавбу до невтральних країв але під умовою, що сї краї не будуть помагати Нїмеччинї.

Чому Англія веде війну?

БЕРЛІН (Б. Вольфа). Інтересуючі подробиці з бесїди члена англїйського парляменту Jowett-a на сьогорічній конференції независимої партії оголошує „Manchester Guardian". Jowett сказав між иншими: Америка заявляє, що не має ніякої самолюбної цїли, не бажає добичий і кольонїй, та не шукає відшкодованя за жертви, які радо поносить. Натомість антант не думає складати подібної заяви, і тому війна ведеть ся далї не за Бельгію або Францію, свобідну Польщу або розвязанє справи Ельзас Льотарингії, але виключно тому, щоби здобути нїмецькі кольонії в Африці, щоби Австро Угорщину і Туреччину розчвертувати, щоби антант мав добичї коштом сих держав.

Недостача поживи в Англії.

БЕРН (Ткб). Льондонські дневники з дня 16. і 17. с. м. посвячують довгі статї чим раз більшим трудностям з поживою. Цїкава є бесїда англїйського директора для поживи, який сказав: Заявляю отверто, що в справі збіжа на хлїб находимо ся в дуже поважнім положеню. Не зближаємо ся рішучо до голоду, але припаси є за малі. Підводні судна є чимсь більше, ніж погрозою, є вони тяжкою дійсною небезпекою Недостача кораблїв, неурожай пшениці та спустошеня спричинені відразливими підводними суднами, викликали недостачу зерна і муки. Се доведе нас над беріг пропасти, коли нарід не рішить ся на мудру ощадність.

Міжнародна конференція в Стокгольмі.

ГАҐА. (Ткб.) Делегація голяндського виконавчого видїлу міжнародного соціялїстичного бюра рішила поставити внесенє, щоби міжнародна конференція в Стокгольмі почала ся 15. мая.

Японія узброює торговельні кораблі.

БЕРН. (Ткб.) „Echo de Chine", що виходить в Марсилії, доносить з Токіо, що японські товариства плавби рішили узброїти торговельні кораблі, які курсують між Европою, південною Африкою і Японією.

Туреччина зірвала зносини з Америкою.

ЦАРГОРОД (Ткб.) Порта повідомила 20. с. м. американську амбасаду про зірване дипльоматичних зносин. Американський амбасадор буде мусїти ще якийсь час лишити ся в Царгороді, тому що є недужий на тиф. Стан його здоровля вже поправив ся.

Неурядові мирові переговори в Копенгазї.

БАЗЕЛЬ (Пр. тел.). „Basler Anzeiger" доносить з Копенгаги, що там ведуть ся неурядово мирові переговори, яких хід не є некорисний. Трудности творять тільки величезні домагання Англії.

З приводу упадну пляну переведеня відокремленя Галичини пр« помоч« § 14.

Читаємо в передовици „Now-oї Reform и" з 20. с. м.:

„Відокремлене Галичини може бути практично переведене тільки поза парляментом. Коли отже правительство відступило від намїру октройовань, то очевидно відокремлене Галичини перейшло в сферу — теорії. Елементарною засадою кождої розумної політики є не перешкаджати можливостям лїпшим, запобігати й не допускати до гірших. Коли-б отже ціла зміна мала полягати на тім, що відокремлене перестало би просто бути актуальне, то ми Поляки такої зміни ніяк не приймаємо і від домагання переведевеня відокремленя на основі проєкту кола не відступаємо. Се наше принципіяльне становище могли-б ми змінити тільки тоді, коли-б правительство нас переконало, що має реальну змогу і щиру волю зробити для нас щось инше, що на нашу думку було би для нас кориснійше ніж відокремлене. Що зробить правительство, се його діло. До того, що під час сеї війни Поляки вже сказали правительству про польську справу, вже не богато можна додати. Хиба ще те, що теперішне захитане — не хочемо казати „упадок" — справи відокремленя не може остати без безпосереднього впливу на уклад відносин в Королівстві і на вироблене там понятя про практичну вартість самого акту 5. падолиста. Те, що стало ся з відокремленем, мусить збудити в Королівстві значно ширші і глибші сумніви що до того, чи взагалї сам акт 5. падолиста є досить міцний, коли акт про відокремлене, який йому товаришив, показуєть ся неможливим до переведеня."

До сих погроз краківського дневника завважимо: По перше — Поляки забувають, що осередні держави, з окрема Австрія, мусять числити ся як у внутрішній так і в заграничній політиці нетільки з ними одними, і ставлять справу так, як коли б всї воюючі держави не мали ніякої иншої цїли, як тільки відбудувати польську державу в границях, посунених як найдалї на схід. По-друге — осередні держави аж занадто добре знають настрій польського загалу в Королівстві, отже грозити зміною того настрою — безпредметово.

НОВИНКИ.

Львів, 21 цвітня 1917.

— **Польське тимчасове правительство й польська армія в Росії.** Краківський „Ilustrowany Kurjer Codzienny" доносить з Копенгаги: На основі маніфесту нового російського правительства в польській справі утворило ся в Росії польське тимчасове правительство. Президентом кабінету є Ледніцький, міністром внутрішних справ гр. Вельопольський, міністром заграничних справ Дмовський, одну з тек мав обняти Грабський. Рівночасно з Поляків, які служать в російськім війску має бути утворена польська армія, яка була би доповнена вербунком між польськими втїкачами. Силу сеї армії обчисляють на 300.000. Вождом польської армії мав би стати дівізіонер в російській армії Поляк Мусніцький, який в першім році війни вславив ся тим, що примусив Німців до відвороту зпід Скерневіц, а тим самим зпід Варшави

— **Засїдання прибічної Ради Централї відбудови краю.** З Кракова доносять: Вчера рано почало ся 3. засїдане Ради, присвячене розглядови звіту рільничої секції Централї. Промовляв між ин. посол о. Сг. Онишкевич, якому полковник гр. Лямецан удїлив кілька пояснень. По полудни було 4. засїдане, на якім далї вела ся дискусія над звітом рільничої секції. В дискусії промовляли між ин. член Краєвого Виділу Кивелюк, адвокат д р Кормош і директор „Сїльського Господаря" Струк. Заступник краєвого маршалка запитав, чи не треба би розпочати акції відбудови також в повітах середної Галичини, які є під військовою управою і творять терен поза фронтом.

— **Причинки для евакуованих.** Галицьке намісництво предложило міністерству внутрішних справ внесене, щоби через виплачуване причинків взяти в державну опіку також евакуованих, оселених в повітах Рава Руська, Жовква, Львів (місто і повіт) і Рудки. Прихильне полагодженє сього внесеня є запевнене. Тепер є в равському повітї 150 евакуованих, в жовківському 3.800, в львівському 3.500, в рудецькім 2.130. Остає ще 15 повітів, в яких евакуовані не одержують причинків, а саме: Бібрка, Бережани, Долина, Ярослав, Калуш, Камінка, Надвірна, Перемишль, Перемишляни, Радехів, Сокаль, Турка, Жичачів і неевакуовані части повітів Рогатин і Золочів.

— **Товариство українських наукових викладів ім. П. Могили.** В неділю дня 22. с. м. відбудеть ся в малій салї Музичного Інституту ім. М. Лисенка при вул. Шашкевича виклад проф. д-ра Кирила Студинського на тему „Літературний диктатор". Початок точно о год. 4-ій після полудня.

ОПОВІСТКИ.

Неділя, 22. цвітня 1917.

Нині: греко-кат.: Том. Евес. — римо-кат.: 2 Н. по В.

Завтра: греко-кат.: Терентия — римо-кат.: Войтіха.

Позавтра: греко-кат.: Антипа свящ. — римо-кат.: Юрія мч.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

в дня 21. цвітня 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ І НА БАЛКАНІ.

Не стало ся нїчого особливого.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Боєва діяльність також вчера не вийшла поза звичайну міру, одначе неприятель змобілізував на фронті Побережа значні оружні воздушні сили в цїли розслїдженя наших становищ і положених за ними теренів. Неприятельські летуни кинули бомби на кілька місцевостий за нашим фронтом.

Коло Laghi (на північний захід від Арсіеро) по короткім гарматнім підготовленю віддїли 14. полку піхоти вдерли ся до становищ неприятеля і привели звідти 1 офіцира і 30 жовнірів як полонених.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гефер.

ПОДІЇ НА МОРИ.

В звязку з нападом неприятельских воздушних кораблів на околицю Трієсту, який не зробив шкід, що заслугували би на згадку, група наших гідроплянів 20. с. м. досвіта обкинула бомбами військові заведеня в San Canziano. Було кілька пощілень, які счинили також великий пожар. Всї самолети вернули неушкоджені.

Команда фльоти.

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

в дня 21. цвітня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наступника престола Рупрехта: Наступи наших звідунів в луку Іперн дали нам певну скількість полонених і як добичу зброю, забрану з ровів. Постепенний зріст огневої діяльности між Loos і зелїзницею Арра Камбре йде далї.

Група німецького наступника престола. Війска всїх німецьких племен що дня і що години сповняють геройські діла на величезнім боєвищи над Еною і в Шампанії в бою грудь о грудь, видержуючи вірно до смерти в найтяжшім огни. Військове звідомлене не може подавати їх подрібно. Вчера перед пол. під'їздовий відділ очистив з неприятеля давну цукроварню на південь від Cerny. Далї на схід коло хутора Hurtebise наші війска відперли частинні наступи Французів. Коло Brimont відперто французькі й російські війска, які йшли до наступу. Вони понесли значні втрати.

В пополудневих годинах на цїлім фронті над Еною і в Шампанії почала ся знов сильна гарматна боротьба. Сильні наступи були коло Braye, на височині Paissyan до заглибленя на схід від Craonne, як також між Prosnes і низиною Surppes. На Chemin des Dames неприятельський приступ зломано огнем, а в деяких місцях в боротьбі зблизька. В Шампанії зломано наступи перед нашими становищами. На північ від Ренс і в Аргоннах наші виправи вдерли ся до неприятельських лїній і вернули з полоненими.

Група кн. Альбрехта: На схід St. Mihiel повела ся виправа. Полонено кількох Французів.

Непогода останних днїв обмежила дїяльність летунів. Від 17. с. м. скинено в воздушних боях 7 неприятельських самодетів, а оборонними гарматами три.

На східнім терені війни і на фронті македонськім при переважно малій боєвій дїяльности положене не змінило ся.

Перший кватирмайстер ген. Людендорф.

Оголошення.

Експедієнтка з практикою 5 лїт. торговлї товарів колоніяльних і 2 лїт. практикою склепу галянтерійного, обзнакомлена в бухгальтерією глядить посади, може принята управительство. Зголошеня під Адмін. „Дїла". 258

Совісного урядника

шукає фабричне бюро недалеко Кракова. Вимагаємо знаня української і німецької мови в слові і письмі; та мусить бути вільний від війска. — Зголошеня просимо надсилати під „Будучність 184" до адміністрації „Дїла".

256 1—3

Дня 15. мая с. р. о год. 12.

відбудуть ся

Загальні Збори

повітового товариства кредитового

і

Спілки господарсько-торговельної

в Старім Самборі

в комнатї склепу.

257 1 1 **ДИРЕКЦІЯ.**

БУРАКИ ПАШНІ КОНЮШИНУ І ЯРИННІ НАСІННЯ

продає фірма

ЛЯМБЕРТ і КРИСЯК

подлевського 7. 255 1—4

ДУЖЕ ВАЖНЕ! Хто хоче без учителя научити ся по нїмецьки, нехай замовить собі сейчас

Українсько-нїмецький САМОУЧОК

укладу О. СОЛТИСА (3-е виданнє). Ціна 1 К 40 с. з почтовою оплатою 1 К 60 с. (10 штут 13 К 80 с. 25 штук 30 К 80 с. вже оплачено). Висилає ся лише за готівку. Замовленя і гроші прошу 2 прислати на адресу: 7—10

А. ОКПИШ, Львів, вул. Кадецька ч. 4.

УВАГА: Сей самоучок уложений після випробований вже способу научаня! Важне і для учителїв удїляючих початків нїмецької мови, як також учеників приготовляючих ся до вступних іспитів.

70 7—10

Відповідає за редакцію **Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.** З друкарні „Дїла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 94. (9.346) Львів, второк 24. цвітня (11. ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. ощад. 26.710.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 352.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . . . 2·70 К.
чвертьрічно . . . . 8— „
піврічно . . . . 16— „
цілорічно . . . . 32— „

у Львові (без доставки):

місячно . . . . . 2·40 К.
чвертьрічно . . . . 7— „
піврічно . . . . 14— „
цілорічно . . . . 28— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ:

Справа копійчана, дрібнодруком по 40, в надісланих 32 з оголошень 60, в реклямах 1 К. Повторюваним оголошенням і виручним 50% Некрологія справа 1 К. Оголошення за окремою умовою. Ціна примірника числа у Львові 25 с. на провінції 30 с.

Видає: **Видавнича Спілка „Діло".** Начальний редактор: **Д-р Василь Панейко.**

Кн. Львов про українські домагання.

Відень 22. цвітня 1917.

Заява російського президента міністрів українській репрезентації.

В газеті „День" ч. 14 з дня 21. марта (3. цвітня) знаходимо обширне справозданє з принятя депутації Українців у князя Львова. Читаємо там:

„Дня 17. (30.) марта президент міністрів князь Львов приняв українську депутацію в складі представників петроградських груп Союза українських поступовців, українського студентства в Петрограді і ворганізованих українських салдат і робітників. Делегати А. Лотоцький, М. Корчинський, М. Славінський, студ. Чечель і члени Ради салдатських і робітничих депутатів Гайдар і Лобода виложили перед президентом міністрів ті домагання, здійснене яких не потребує відкладати ся до скликаня установних зборів, а які обширно були виложені у врученім президентови міністрів пропамятнім письмі.

Сі домагання є такі:

Призначенє в українські губернії на всі адміністративні становища осіб, котрі були б знакомі з краєм і мовою місцевого населеня.

Призначенє на губернських комісарів Українців і

призначенє при тимчасовім правительстві осібного комісаря для українських справ.

По окремим відділам державної управи делегація поставила такі домагання:

По міністерству справедливости — найскорше заведенє уживаня у всіх судових інституціях української мови в усіх випадках зносин з місцевим населенєм.

По міністерству просвіти — заведенє української мови в народних школах і допущенє української мови в середні наукові заведеня, українізація учительських шкіл і заснованє нових з програмами, приладженими до місцевих потреб; аж до остаточного і всесторонного приладженя висшої школи на Україні до потреб місцевого населеня заведенє у висших наукових закладах українських курсів і катедр, а в першу чергу в київськім університеті, а також в усіх висших наукових закладах, де зажадають того ученики і де знайдуть ся відповідні професори; організація підчас літних ферій коротких курсів для підготовленя народних учителів для українських шкіл і чим скоршого призначенє необхідних кредитів до розпорядимости київського Українського Наукового Товариства, що обединує всі українські наукові організації, та до розпорядимости петроградського Добродійного Товариства для видання загально корисних і дешевих книг.

З компетенції духовної управи—провиданє поясненя, що духовенство не може бути тепер переслідуване за уживанє української мови в проповіди та про найскорше усуненє церковної православної адміністрації в Галичині, яка незаконно захватила там в свої руки власть, і про привернене прав грекоуніятської церкві.

Незалежно від сього, в ціли привернення брутально нарушеного старим режімом загально-людського і міжнародного права, депутація домагала ся, щоб негайно відновлено в окупованих російськими військами областях Галичини і Буковини цілий уклад місцевого політичного і громадського житя і привернено національні права, які мало перед війною місцеве українське населенє; повернення з заслання і увільнення з під арешту всіх галицьких і буковинських Українців, які попали під переслідуваня виключно діятого, що старе правительство з ненавистю відносилось до української культури.

Президент міністрів заявив депутації, що у правительства нема ніяких принципіяльних розходжень з тими домаганями, які Українці предложили, і що правительство потребує лише вказівок, помочи і співділаня українських громадських сил при заспокоєню і здійсненю тих домагань.

Наслідком сеї авдієнції у президента міністрів негайно сформувала ся дня 19. марта (1. цвітня) „Українська Національна Рада" у Петрограді. В склад Ради увійшли представники всіх політичних, громадських і культурно просвітних українських організацій Петрограду, а саме: від двох груп Союза українських поступовців, від укр. соц. демократичної партії, від укр. револ. комітету, від укр. фракції Ради робітників і солдатських депутатів, від укр. зорганізованого студентства, укр. робітників, Товариства „Громада", Тов. ім Шевченка, Добродійного Товариства, Укр. літературно артистичного Товариства і Укр. Пресового Бюра. В члени вибраного Радою виконуючого комітету увійшли такі особи: А. Лотоцький як предсідатель, М. Корчинський товариш предсідателя; члени: М Славінський, І. Г. Голоскевич; заступники: І. Зайцев і Ф. Слюсаренко. „Українська Національна Рада" відразу навязала зносини з центральними українськими організаціями в Київі.

Заява представникам преси.

„Русское Слово" ч. 63. з дн. 19. марта (1 цвітня) приносить велике справозданє з розмови, яку російський президент міністрів князь Т. Е. Львов мав про сучасний стан справ у Росії з представниками петроградського „Бюра печати". Говорячи про рівність усіх національностий, князь Т. Е. Львов згадав між ин. також про українську справу. Дотична часть його розмови така:

„Про громадянську рівність усіх національностий я вже сказав. Здійсненє її — справа небогатьох днів. Тимчасове правительство відносить ся з повним співчутєм до культурного й національного самоозначеня народностий Росії. В особі міністра народної просвіти воно пішло вже на зустрічу змаганям українського населеня що до викладу в народній школі в рідній мові. Сей крок не останеть ся одиничним.

„Що тикаєть ся питаня про місцеву автономію, то се, як і инші питаня будучого державного ладу — справа установчих зборів (конституанти). Тимчасове правительство не уважає себе в праві наперед переводити рішеня такого роду. Ф. к.

Нові українські орґани.

Дня 7. с. м. вийшло у Київі 1-е число українського журналу „Стерно", орґану київського українського студентства.

Як доносить „К. М." в ч. 83, розпочали ся „в богатьох містах України видавництва українських газет і журналів".

Проти москвофільства і чорносотенства.

Київські часописи доносять, що Центральний Український Комітет звернув ся до правительства з предложенєм розпочати судово карне слідство над організацією обруситель „Прикарпатською Русю", з'осібна над діяльністю владик Евлогія, Антонія і Віталія, монахів почаївського монастиря і гр. Бобрінського.

„Dziennik Petrogradzki" з 31. марта доносить, що гурт українських діячів звернув ся до президента міністрів кн. Львова з телеґрафічним предложенєм увязнити гр. Бобрінського.

Ще польська „широка міра" для Українців у відокремленій Галичині.

„Czas" з 20. с. м. подає далі „Zasady wyodrębienia Galicyi". Для характеристики польського становища в українській справі подаємо постанови проєкту про права мови в школі й уряді.

Мовою народної школи — читаємо там — є мова більшости в громаді, але і для меншости (при істнованю 40 дітий в шкільнім віці) має бути заложена коштом краю школа. Коли нема 40 дітий, то для них має бути заведена в істнуючій школі наука їх мови. Про закладанє середних шкіл рішає правительство і сойм. Українці дістануть український університет, а тоді теперішні постанови про права української мови в львівськім університеті будуть знесені і сей університет стане виключно польський.

Внутрішною урядовою мовою є мова польська. Сторонам вільно вносити подання до урядів в обох краєвих мовах. Власти мають відповідати на українські подання тоді по українськи, коли в окрузі мешкає 10% Українців. Так само в судівництві: українська мова має рівноправність, коли в окрузі є 10 проц. Українців. Експедиція до сторони в процесі відбуваєть ся в тій мові, в якій був внесений позов або просьба. Про устну розправу в карних справах рішає мова обвиненого. В округах, які мають 10 проц. Українців, повинно бути заняте відповідне число урядників, що знають українську мову.

Про сі постанови проєкту можемо тільки повторити те, що вже сказали: таку „рівноправність в школах і урядах" ми вже маємо — і знаємо, як вона під польським правлінєм виглядає.

А для характеристики сеї польської „широкої міри національних прав і свобід" для Українців взагалі — вернемо ще раз до постанови, що національна курія в соймовій палаті послів самостійно полагоджувала би на основі національного катастру безпосередних податків видатки на економічні і культурні ціли. Що се значить? Від початку краєвої автономії Галичини, отже вже більш половини століття польська соймова більшість — скільки хотїла — черпала з державних і краєвих фондів, на які складав податки також український нарід, на польські ціли в Галичині; ціла польська культура в Східній Галичині — як признав се на соц.-дем. з'їзді в Берні 1899 р. п. Дашинський — побудована грішми українського народу. А тепер, коли обертанє українських податкових грошей на будованє польської культури в Східній Галичині вже стає неможливе, Поляки хотять розвиток нашої духової й матеріяльної культури замкнути в межі національного катастру безпосередних податків. Коли се значить, що процентове відношенє національного поділу фондів, призначених на культурні і економічні ціли, має відповідати процентовому відношеню національного походженя безпосередних податків, — то по перше: основою безпосередних податків польських дідичів, фабрикантів, купців і т. п. на українській земли є праця українського робочого народу, а по друге: де податки посередні, які в основі платять усе народні маси, отже в Східній Галичині український нарід?! Коли-ж се означає, що на культурні й економічні ціли кождий нарід має себе окремо оподаткувати, то виходить таке: Доси Поляки грошем українського податника побудували собі духову й матеріяльну культуру на українській земли, а тепер ми маємо понад економічну спроможність оподаткувати себе, щоб дорівнати тій за наші гроші побудованій польській культурі, —або, коли не оподаткуємо себе, жити в культурній нужді. Таке оподаткованє понад силу тільки відстрашувало би від приналежности до української народности.

Ні! Український нарід мусить стати господарем своєї землі, щоби всі її засоби могти обертати на свої потреби. Досить уже засоби нашої зе-

млї йшли на польські потреби; тепер українська земля й її засоби повинні служити українському народови. А польським національним меншостям ми радо виміряємо справедливість — національним катастром в українськім автономічнім краю.

Се наше cetcrum censeo в сій державі.

Український національний конґрес за автономією України.

КИЇВ: (Ткб.) Петроградська телеґрафічна агенція доносить: Український національний конґрес заявив ся за російською федеративною республикою і за автономією України.

Робітниче свято в Росії.

ПЕТРОГРАД (Пет. аг.) Рада делеґатів робітників і жовнірів рішила, що день 1. мая нового стилю, отже після російського календаря день 18. цвітня має ся в цілій Росії торжественно святкувати. Сього дня відбудуть ся в цілім краю небувалі ще робітничі маніфестації. Робітники, що працюють для военних промислів, будуть — щоби не тратити часу — працювати в неділю дня 29. цвітня замість дня 1. мая.

Ґенерал Лєшицький подав ся у димісію.

БЕРН. (Ткб.) „Matin" доносить з Петрограду, що генерал Лєшицький, головний комендант российської армії на ромунськім фронті подав ся до димісії.

Американська позичка для Росії.

МАДРИД. (Ткб.) Правительство Зединених Держав ухвалило для Росії 200 міліонів долярів, з чого мають бути заплачені американські военні достави для Росії.

Американська місія, яка має радити з російським провізоричним правительством про управильнене справ, що є в звязку з війною, буде складати ся з визначних людий з бувшим державним секретарем Ротом на чолї.

Американський военний матеріял для антанту.

АМСТЕРДАМ (Ткб.) Кореспондент „Daily Mail" доносить з Ню-Йорку, що американське правительство задумує за посередництвом спеціяльного департаменту купувати для антанту від американських продуцентів военний матеріял і муніцію і, о скілько можливе, признати державам антанту ті самі користи і знижені ціни, які платить американське правительство. На разї не можна ще дати остаточних вияснень в сій справі, тому — що богато продуцентів, передовсім з мідяного промислу, застерігають ся енергічно проти признаваня знижених цін чужим краям.

Японські війска на европейськім фронті.

БЕРН (Ткб.) Паризькі дневники оголошують відомість з Льондону, що тепер відбувають ся в Японії енергічні военні приготовлюваня так, що висланє війска на один з фронтів війшло в стадію можливости.

Становище Еспанії.

БЕРЛІН (Б. Вольфа). Як показуеть ся, нова еспанська нота не містить у собі ніяких позитивних жадань, тільки виступає взагалї за тим, щоби при війні підводними човнами ощаджувано еспанські кораблї. Як зачувати буде ся нота оголошена завтра пополудни.

Не треба забувати, що сю ноту зредагував бувший президент міністрів Романонес.

ЛЮГАНО (Ткб.) Кореспондент дневника „Tribune" доносить, що президент міністрів Prieto заявив, що Еспанія буде перестерігати обовязків невтральности, одначе буде боронити своєї національної гідности проти всяких атаків і посягань. Нове правительство буде вести таку саму заграничну політику як попереднє і остане вірне міжнародним договорам.

Острілюване Кале.

ПАРИЖ (Ткб.) „Temps" приносить слідуючі подробиці про острілюване Кале в ночи з пятниці на суботу: О год. 12·30 в ночи населене Кале збудили страшні гуки від сторони моря. Викликало їх дуже сильне острілюване. На місто падали стріли неприятельських морських сил, які вдерли ся до Па де Кале і поспішно стріляли на місто. Кілька домів поважно ушкоджено. Серед цивільного населеня було кілька жертв. Острілюване тривало 10 хвиль.

Болгарський комунікат.

СОФІЯ (Ткб.) Генеральний штаб доносить: Македонський фронт: Між Вардаром і озером Дойран тривав цілий день сильний огонь неприятельської артилерії, який кілька раз переходив у неперервний огонь. Передовсім були сильно острілювані наші становища на південь від Дойран. По довшім огни без перерви рушив англійський відділ проти наших становищ. Його кривавo відперто й приневолено вернути ся до стрілецьких ровів. На решті фронті слаба діяльність артилерії. На фронті ромунськім спокій.

Турецький комунікат.

ЦАРГОРОД. (Ткб.) Комунікат турецької кватири з дня 22. с. м. Фронт в Іраму: На правім березї Тигри почали ся нові бої, які не є ще покінчені. На лївім березї взято назад відділ, висунений о кілька кільометрів.

Синайський фронт: Неприятель побитий під Газою завернув ще більше своє праве крило і є занятий будованєм оборонного становища. Для охорони свого правого крила збудував неприятель цілий ряд нових позицій. Додатково доносить, що в битві під Газою взято 100 бранців. Мале число полонених пояснюеть ся тим, що по обох сторонах бито ся незвичайно завзято. Здобуто богато крісів і автоматичних крісів. З тяжких панцирних автомобілів (танки), які неприятель вивів у бій, знищено три.

Українське національне війско в закордонній Україні.

Для оборони прав України.

Львів, 23. цвітня 1917.

Один з польських дневників, подаючи подану нами відомість про творене українського національного війска в Росії, не вдержав ся від отсеї денунціяторської уваги:

„Знаменна річ, що „Діло", подаючи ті відомости, не вважає за відповідне заосмотрити їх ані слівцем коментаря. Зазначуємо, що подібні проби з польської сторони зустріли ся серед тутешної польської суспільности з одноду шним осудом."

На се завважимо:

Поляки в Росії творили польське війско при Миколї II. для розбитя центральних держав. Натомість Українці хотять утворити українське війско тепер, коли російська держава перемінюеть ся в федеративну республику, в якій Україна має занятн місце самостійної цілости. Що Україна як самостійний член російської федеративної республики потребує свого війска, се ясне. Ясне також, що чим швидше буде утворене таке війско, тим лїпше: його треба для оборони прав, які хоче вибороти собі Україна в сю переломову хвилю, — чи перед царистичною реакцією, чи перед російськими централістичними тенденціями,

А центральні держави, які проголосили, що зовсім не мають намїру вмішувати ся у внутрішні справи спадщини царизму, тільки хотять як найшвидше осягнути мир з російським народом (треба розуміти: з народами російської держави), зовсім не можуть мати до українського народу ніяких претенсій, що він в оборонї своїх інтересів хоче творити свою армію.

Отже денунціяція польського дневника — спізнена.

Кругом міністерської кризи.

Нові пропозиції правительства що до відокремленя Галичини?

Львів, 23. цвітня 1917.

Нинїшна „Gazeta Wieczorna" доносить під нинїшною датою з Відня: Парляментарна комісія польського кола радила вчера вечером над пропозиціями правительства що до відокремленя Галичини. Найблизше засіданє має бути нині в полудне. Так само нині має превес кола конференцію з президентом міністрів. Правительство готове до далеко йдучих уступок. Одначе польські політичні круги обмірковують, чи дані запоруки вистарчають. На випадок корисного висліду переговорів не є виключене, що п. Бобжинський остане.

Недільна „N. Fr. Presse" пише, що головна основа кризи лежить не так в становищи німецьких партій, як польського кола. Коли ходить передовсім о господарські справи, в першій мірі о военні відшкодованя. В сій справі хотїло би воно мати запоруку не тільки правительства, але й німецьких партій. Коли п. Бобжинський остав би, тоді криза обмежила ся би тільки до нїмецьких міністрів, які правдоподібно також остали би. Коли б п. Бобжинський уступив, криза заострила ся би.

Конґрес делеґатів російського війска на західнім фронті.

ПЕТРОГРАД. (ПТА). В Минську вібрав ся в присутности президента Думи Родзянка і міністра війни Гучкова конґрес делеґатів війска, яке бореть ся на західнім фронті. Явило ся над 1.200 делеґатів офіцирів, жовнірів і робітників, які працюють для оборони краю. Конґрес отворив голова ради делеґатів робітників і жовнірів в Минську Позенер, якого вибрано президентом конґресу. Віцепрезидентом конґресу вибрано жовніра Сороколетова, який заняв президіяльне місце в полевім мундурі і з карабіном в руці.

МИНСК (Ткб) На першім засіданю конґресу делеґатів армії західного фронту Родзянко виголосив промову, в якій сказав, що вітчизна є в небезпеці. Тепер знаю — говорив — що західний фронт є непоборимою боєвою силою. З радістю оголошу се в краю.

Опісля промовляв пос. Родічев. Візвав усї армії, щоби зединили ся в одну силу для покоманя ворога не тільки Росії, але свободи народів. Присягнімо, що хочемо розторощити неприятеля.

Цілі збори відповіли: Присягаємо.

Тепер вийшов на трибуну французький полковник і сказав: Жовнїри! Не забувайте, що стоїте проти армій нїмецького цїсаря. Коли отже хочете укріпити свободу, будьте хоробрими, послушними войовниками. Займайте ся менше політикою, а більше сповняйте військовий обовязок. Пригадайте собі, що також підчас французької революції велика армія не вела політики.

Командант на західнім фронті ген. Гурко сказав: Треба зробити конець з нїмецьким мілїтаризмом, який є вічним загроженєм світового мира.

Цїсар Вільгельм до геройських війск на західнім фронті.

БЕРЛІН (Бюро Вольфа). Цїсар Вільгельм з приводу побідної оборони в боях над Еною і в Шампанії вислав до наступника престола телеґраму з признанєм для геройських війск, які бють ся під його проводом на тім фронті.

Перед поворотом Митрополита.

З Відня нам пишуть:

Супроти урядового потвердженя вістки, що російське провізоричне правительство дозволило Митрополитови поворот, не ставляючи зі своєї сторони застереженя, голова З. У. Р. д-р Кость Левицький скликав ширший гурт наших віденських громадян на нараду в справі принятя увільненого Митрополита. Нарада відбула ся 19. с. м., а результатом її був вибір двох комітетів. До президії першого, ширшого, увійшли: П. Президент Юліян Романчук як голова, посол Микола Василько і п. Олена Левицька як заступники голови. До комітету виконуючого ввійшли: П. президент д р Кость Левицький, як голова, о. мітрат д р Жук, посол Володимир Сінгалевич, дир. М. Сабат, надрадник В. Ясеницький, посол д р Евген Левицький, Володимир Калинович, голова віденської „Просвіти" Пасїчник, і голова віденської „Січи" Пеленський, як члени. Рішено повитати Митрополита в Берлїні і в Відни. До Берлїна порішено вислати в тій цїли делеґацію зложену з пяти осіб. До привитаня на двірци у Відни упрошено пп. Ю. Романчука, К. Левицького і Миколу Василька.

*

З буковинської сторони оголошено такий комунікат:

Особа митрополита Шептицького, який вже підчас мира здобув собі право на історичне ім'я нування, підчас війни підняла ся понад всі дрібничкові, партійно політичні й инші міри, прияті при оцінюваню осіб, і тому також православне українське населене Буковини хоче використати для принесеня йому чолобитні хвилю, коли сей мученик, визволений з власти царського деспотизму знайдеть ся між нами.

Українські парляментарні й соймові посли Буковини, як покликані заступники українського населеня Буковини, маючи на увазі таке врозуміне, — без огляду на те, що митрополит Шептицький не є їх князем церкви, тільки головою церкви їх гр.-кат. братів у Галичині, будуть в братній згоді з ними святкувати поворот того, що вже за житя став особою, записаною золотими буквами в історії українського народу.

*

До українського Громадянства.

З рамена Комітету, вибраного для приняття митрополита Андрея Шептицького, основано окрему секцію „Живого памятника", що має на цілі збирати жертви на фонд українських сиріт імени нашого Князя Церкви.

Нема сумніву, що величава ціль, яку Комітет визначив секцій, найде широкий відгомін серед нашої суспільности та що жертви повплинуть обильно і що не буде ані одної одиниці серед Українців, яка не доложила би своєї девти.

Щоби однак уможливити плянове переведене збірки в цілім краю, підписані відкликують ся до українського Громадянства з просьбою, щоби по всіх містах і місточках завязано секції „Живого памятника", яких ціллю буде подбати всякими можливими способами, щоби збірка випала як найкрасше та була достойною імени нашого Митрополита.

Рівнож відкликують ся підписані до українських фінансових інституцій в краю з просьбою о моральну і матеріяльну поміч.

Щоби й по селах можливим було перевести плянову збірку, просять підписані українське патріотичне духовенство і учительство, щоби завязувало всюди, де воно тільки можливе і вказане, секції „Живого памятника" та подбало о складки не тільки від старших селян і селянок, але й від дітий, як дар любови для українських сиріт.

Секція „Живого памятника" виготовить небавом бльочки на 10 сотиків і одну корону, які на бажане перешле провінціональним організаціям. Про пушки на грошеві збірки зволять подбати комітети самі.

Підписані відкликують ся до всего Громадянства, щоби щедрими датками і моральною підмогою довело до здійсненя великої цілі.

Нехай не марнують ся і не пропадають українські сироти нам на сором і шкоду!

Всякі жертви треба відсилати до „Дністра" (книжочка 10.300), а письма до Секції „Живого памятника" у Львові на руки о. В. Лициняка, вул. Домініканська ч. 11, І. поверх.

За Комітет: Д р Стефан Федак, голова.
За секцію „Живого памятника: Д р К. Студинський, голова, о. Вас. Лициняк, заст. голови, Антін Іванович, секретар, д-р Вол. Бачинський, Евг. Вергановська, д р Езг. Гвоздецький, Ольга Корінцева, Зенон Лукавецький, о. Ілярий Паньківський, Йосафат Пиндюк, Ем. Стерюкова, Мих. Стефанівський, члени.

Найбільшому Громадянинови Галицької України!

Складки на портрет **ІВАНА ФРАНКА** треба посилати на книжочку щадн. Краєвого Союза Кредитового у Львові ч. 4.000.

НОВИНКИ.

Львів, 23 цвітня 1917.

— **Протест полонених Холмщаків проти польських претенсій на Холмщину.** Група полонених Холмщаків надіслала нам відпис отсього письма до редакції польської газети „Głos Narodu" в Кракові: Ми низше підписані полонені Українці-Холмщаки табору Дунасердагель на Угорщині просимо редакцію газети „Głos Narodu" надрукувати на сторінках своєї газети нашу відповідь на статю: „Chełmszczyzna przeciw uroszczeniom ruskim в пр. 53 „Głosu Narodu" за 1917 р. „Випадково натрафили ми в ч. 53 „Głosu Narodu" з 3. марта на статю „Chełmszczyzna przeciw uroszczeniom ruskim", в котрім Ви, Поляки, закликаєте холмських Українців відкликнутись. Отже ми мешканці Холмщини, нині воєнно-полонені Австро-Угорщини, подаємо свій голос. Мова йде очевидно про прилученє Холмщини до Польського Королівства. Ми цілком прилучуємо ся до протесту львівського Українського Нар. Комітету і енергічно протестуємо проти такої великої несправедливости, якою є прилученє до Польського Королівства. Поляки не мають найменшого права претендувати на посіданє Холмщини, не мають також права називати й польським краєм, як Росія не може називати Польщі „русским" краєм. Ми знаємо свій край добре і через те дуже обурює нас взгляд брехня пп. Поляків, які кажуть, що Холмщина є „польський" край. Передовсім народність Холмщини є чисто українська: тільки по фільварках і містах є такі, що говорять по польськи, з них декотрі спольщені Українці, а декотрі правдиві Поляки, виходці з Польщі. Богато Українців в 1905 році перейшло на католицьку віру, через що несвідомі люди називають їх Поляками, бо Поляки є католицької віри. Та се похибка. Бо який з нього може бути Поляк, коли він балакає по українськи, коливж хто і пнеть ся балакати по польськи, то правдивому Полякови приходить ся затикати вуха і бігти від такого каліченя. У висше згаданій статі говорить ся про різні польські товариства і кружки, котрі начеб то зорганізував тамошний нарід. Та се неправда. Відомо всім, що в Холмщині дворські майна всі знаходять ся в руках польської шляхти, яка не жаліє ні коштів, ні трудів своїх для спольщеня краю; тож вона в сій ціли враз із лат. священиками й закладає ті товариства. Український нарід Холмщини не має своєї шляхти, котра могла-б боронити його від польського натиску, і ви, Поляки, використовуєте се і давите безборонний люд. Тепер відомо, що при відвороті російської армії українська людність Холмщини вкупі з інтеліґенцією по заряджению російського уряду примусово виселена до Росії і через те там нема кому стати в оборонї нещасної Холмщини. Ми тут, у далекій неволі, можемо тільки обурюватись і протестувати проти ваших утисків, які чините над Українцями. Ми й протестуємо і повторяємо ще раз: Ви Поляки не маєте права претендувати на посідане Холмщини: вона була, є і буде краєм українським! При сім долучаємо сердечну подяку львівському Українському Народному Комітетови за те, що він памятає за українську убогу Холмщину і бере її в свою оборону перед польською напастю. Полонені Українці в Холмщини: Михайло Панас з села Липин, білгорайського пов., Йосиф Томчук з села Мірче, грубешівського пов., Василь Синюк з села Модринець, грубешівського пов., Іван Жила з села Біща білгорайського пов., Онуфрій Банда з села Провалє, томашівського пов., Омелян Новосад з села Ольховець, холмського пов., Яков Балабаш і Константин Дирдовський, більського повіту.

— **Презес польського кола у цісаря.** В суботу 21. с. м. приняв цісар презеса польського кола Білінського на окремій авдієнції. Авдієнція стоїть очевидно в звязку з новою програмою кабінету гр. Клям Мартініца і теперішним опозиційним становищем польського кола.

— **Зелїзниця Львів Кракiв.** Урядово оголошують: З днем 19. цвітня с. р. буде курсувати на шляху Львів-Краків-Відень крім поспішного поїзду ч. 2, який відходить зі Львова о год. 7 м. 10 рано, тільки один пополудневий поспішний поїзд ч. 8 (відїзд зі Львова о год. 3 ій пополудни), а се для подорожуючих осіб військових і цивільних. Уживане сего поїзду пополудневого цивільними особами дозволене є тільки по набутю перекazу, уповажняючого до занятя місця (карти місця). В цілі уможливленя ужитя сего дуже часто переповненого поїзду подоружуючими до Кракова, а також до стацій, положених поза Краковом, буде продавати Каса особова на головнім двірци у Львові в годинах від 9—11 рано в дни відїзду поїзду білети їзди і видавати перекази до занятя місця тільки до Кракова, і до стації поза Краковом положених. Білети їзди до стацій, положених перед Краковом, буде каса особова продавати в міру вільних місць на дни відходу поїзду від години 12 ої в полудне до г. 2 м. 45 пополудни.

— **Цісарська пара в Тироли.** В суботу 21. с. м. пополудни цісарська пара виїхала з Відня до Тиролю. Ціла дорога по Тироли рівнала ся трїюмфальному походови. Особливо святочно зустрічали цісарську пару в неділю в Боцені, який був ціллю подорожи. В неділю вечером, вертаючи з Боцена до Відня, цісарська пара задержала ся пів години в Інсбруці.

— **Відзначеня.** Олександер Вінтоняк, судя з Заболотова, як надпоручник 80 п. п. ранений тяжко на російськім фронті, іменований авдитором при суді дивізійнім у Відни, одержав відзначене „signum laudis". — Евген Антонович, УСС., приділений до 84 п. Sturmkompanie, відзначений бронзовою медалею хоробрости і хрестом Карла І.

— **Особисті вісти** П. Данило Цурковський, ц. к. практикант концептовий дирекції поліції, перенесений зі Львова до Кракова.

Господарські вісти.

Насїнє вики. Закуплені Централею відбудови 5.000 метричних сотнарів вики розділено між Рільничий Синдикат, Рільничий Банк та п. і к. Районові Команди. Ся вика призначена в першій мірі на зелений навіз. Супроти того рільники, що письменно зобовяжуть ся приорати вику, одержать се насїнє по 32 К. 70 с. за 100 кг. без мішка на місци станції відбору. Для рільників, що ужиють сю вику на пашу, а не приорють її, буде ся ціна підвисшена о 40 К. за кождих 100 кг.

Насїнє люпину. Ті самі інституції, яким поручено посередництво в продажи вики, займуть ся також продажею насїня люпину по ціні 46 К. за 100 кг. в місци станції вибору, без мішка. Сей люпин призначений на зелений погній. Коли б рільник його не приорав, буде мусіти доплатити по 30 К. за кождий 100 кг.

Вика і люпин, що походять з австрійських країв, будуть продавати ся після максимальних цін, до яких можна дочислити що найбільше додаток за переїз, а евентуально й за мішок.

Насїнє сераделї буде продавати Рільничий Синдикат в Кракові по 120 К. за 100 кг. в магазині Синдикату, без мішка. Засїв сераделї виносить 500 метричних сотнарів.

Насїня льну і конопель можна буде купити в п. і к. Районових Командах по максимальних цінах. Подробиці продажи подасть ся пізнійше.

На волинські школи.

„Паткова система".

На необхідну потребу удержаня 25 українських шкіл на Волині, які супроти останніх подій тим дорожші і важнійші для української справи, конечні як найскорші і найобильнійші жертви

Володимир Гадзінський 10 К (Ад.): Інд. Івана Падлевського, Дмитра Катабнача і Володимира Бандрівського. — Олена Березинська Переволочно 10 К і Мануся Файгліївна Львів 4 К: Манусю Бідинську в Калуші, Галю Туринівну в Стрию, Волод. Чевіля уч. IV. реаль. у Львові. — о. Михайло Заворонюк Лішава горішна 12 К: о М. Дигдалевича Корчів, о. Гробельського Остобіж, о. Лозинського Сливниць, о. Дрималика Тростянець і пор. Гр. Лучаківського пол. поч. 408. — Володимир Ганкевич Подемщина 5 К. — Медвідь Іван поручн Н. 1/38 20 К: Зоню Горболівну учит. Східниця, Довю Дурбаківну Ясло, Семена Медведя учит. Цїсець, Івана Рудницького поручника 15 полку Н. Кульчицького при трибуналї в Люблинї. — На руки Любови Бартківної студ. філ. з Романова сїльські дівчата зложили а саме: 1) Пазя Лящ 5 К: Параню Ляш, Пазю Мисяк, Теклю Богуш, Анну Дику всїх з Романова і Василя Сенчишина при 55 п. п. 2) Юстина Качан 5 К: Мариню Стасик, Настю Горбач, Касю Зварич, Мариню Лемешівську, Теклю Довгу всїк з Романова, Андрія Гулу пол. поч. 380. 3) Мариня Орлевич 5 К: Явдоню Юфан, Ксенію Гутник. Теклю Стасик. Юстину Білоус, Касю Рожій, Олексу Гринівця всїх з Романова. 4) Ганя Берєвка 5 К: Гасю Прибила. Параню Когут. Мариню Гопка. Парашку Процик всїх з Романова і Олену Матвіїшин з Підяркова. 5) Мариня Іваніїшин 5 К: Таньку Ляш, Касю Буру, Миколу Березку, Гриня Карача всїх з Романова, Павю Прийма зі Селиск. 6) Ганя Корсак 3 К: Мариню Довгу, Юстину Підлужу, Петра Ляш, Івана Сахана всїх з Романова, Ілька Стасика полеса почта 380. — Наталія Полотнюк 15 К.: тов. Володимира Свідерського, абсольв. медицини, тов. Миколу Козіцького та Галю Полотнюківну, студ. мед., всї у Відни, тов. Дорка Гойдиша, студ. акад. лїсов. ч. п. п. 117/III. та п. Олю Яворську, учительку при українській школї вправ у Відни. — Стефанія Ясеницька, Радиничі 5 К. (Дн.). — Василь Гера, надревідент державної зелїзниці в Перемишли 5 К.: Василя Чуму, урядника Дністра, Володимира Левицького, надревід. держ. зелїзн. у Львові, Алексея Яськова, ревідента державної зелїзниці в Ряшеві, Йосифа Добоша, ц. к. комісаря стражи скарбової в Любартові і о. декана Йосифа Дуба з Лопушниці. — Нуся Левицька Блюдники 2 К: Меляську Доскоч Відень, Володимира Павлусевича, Любку Карановичівну Львів, Людка Огоновського пор., Олександра Мельниковича над. Відень. — Михайло Максим Гной 5 К.: ґім проф. Грицевича Василя, богосл. Варварка Дмитра, богосл. Білинського Олександра, заст. шефа Керницького Генрика, інспект. Винницького Романа, всї в таборі Гмінд, А. Дол. — Бабяк Василь, вістун УСС. 3 К.: Застирцївну Орисю Відень, Глібовицьку Ірину Фірлеїв, Риса Павла УСС. ет. п. 445, Дмитрова Гриця чет. 58 п. п. Bielitz, Хілїнського Івана команд. жандармерії в Янчин-

ні. — Петлюх Іван, Городок ягайл. 5 К.: Зофію Дзюбінську учит. з Кальникова, Маню Науківну з Кальникова, Мілю Осідачівну з Пакости, Івана Фаріона Lir 34 Пронднік червони і Гриця Качмара учит. в Старяві. — Стефанія Твердохліб в Вербиці, п. Угаїв 5 К.: Марію Мельник Ляховичі ad Суха, Юлія Мандзикова в Яслени, Зофію Мельничинову з Городку ягайлонським, Стефанію Гнатейкову в Вербиці, Мирона Дутку, надпоручника пол. почта 230. — Михайло Зубрей з Горожанни великої 5 К.: Луця Гарматія Гмінд Д. А. — Дениса Стельмаха Хоцен, Івана Посипанка Берест, Богдана Закликинського Вовинь, Гайнріх Коваль Гмінд Д. А. — Ірена Вінтоняк 6 К (адм.). — Катря Ванькова Гмінд. табор N. O. д-рову Стефанію Щігановську, Павлину Гарматієву, Марусю Ваниківну (учительку), Нусю Семенівну, всіх з табору Гмінд і Нусю Скобельську надрадникову з Золочева, всіх на 10 корон. — Др Остап Прийма Глиняни 10 К (Дч.): о. декана Николая Бачинського, о. катехита Е. Костршина, Вп. офіцяла Костинюка, Вп. директора Головчака всіх в Глинянах і о. Гайовського в Полюхові вел. — Марія Онишківна Нісмичі 5 К.: вуйна о. П. Шгоканна в Нісмичах, Нусю Сташківну учит. в Горбкові, Осипа Тріску у Львові, хорунж. Антона Демчука п. п. 408 Марину Демчуківну учен. III. р. сем. в Сокалі. — Стефа Гуцалюк в Івбах 5 К: Марійку Демидчук, учит. Буск, Тарас Гуцалюк, викликаний повісмом з 1913 р. Мирославом Яворським 5 К.: тетю Геню Демидчуківне, учен. VII кл. гімн. С С. Василянок у Львові. — О. Петро Підляшецький в Гладишові 10 К. — Анна Підляшецька в Гладишові 5 К. — Іван Сандурський, управитель школи в Калуши 5 К. (Дн.): Василь Вовьний, вахм. ц. к. жандармерії, Блюдники 10 К.: Івана Благітку, Куприна, Прокопа Дудака, Колодіїв, Гната Кушніра і Павла Шуту, Перевозець, всі вахмістри ц. к. жандармерії п. Войнилів. — Сидір Береза, поручник пол. поч. 212: д-ра Т. Ваня, д ра Т. Жовнірчука, д ра Івана Сохацького і д ра Теофіля Гординського. — Василь Єліта з Гмінду 4 К. — Гриць Ничка Львів 10 К.: Наталю Левицьку Львів, пор Ст. Індишевського Корнайбург, пор. Вол. Бемка Фрайденталь, хор. Василя Деркача і хор. УСС. Тадея Слободу у Львові. — о. Григорий Мартинович Залуж 5 К: Всечеснійших Отців ольховецького деканату, перемиської епархії. — Корнель Типа богослов 5 К: Йосифа Бачинського в Перемишли, Михайла Вітика в Осердові, Йосифа Лозинського в Сливниці, Юліяна Стасишина і Михайла Олійника в Перемишли —

ОПОВІСТКИ.

Второк, 24. цвітня 1917.

Нині: греко-кат.: Антипа свмч. — римо-кат. Юрія мч.

Завтра: греко-кат.: Василя преп. — римо-кат. Марка ев.

Тарасове свято в таборі українських збігців в Ґмінді. Заходом усіх укр. товариств і організацій в таборі збігців в Гмінді відбудеть ся дня 29. цвітня с. р. „Тарасове свято“ при ласкавій співучасти п. Носалевича (оперового співака), п. д-ра Костя Левицького, п. Бірецької (пяністки) та п. Бережницького (челіста). В склад свята ввійде маніфестаційний похід, народна академія та вокально музичний концерт.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

в дня 22. цвітня.

ВІЙНА НА СХОДІ.

На численних місцях фронту живий огонь артилерії й метавок мін.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

На фронті Побережа була також вчера незвичайно жива діяльність летунів. В области трьох шпилів відділи загального ополчення вдерли ся до неприятельських становищ недалеко хати трьох шпилів, полонили 1 офіцера й 75 жовнірів і здобули 2 машинові карабіни. Зрештою боєва діяльність держала ся звичайних границь.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ.

Нічого нового.

Заступ. шефа ген. штабу Ф. Гефвр.

З НІМЕЦЬКОГО ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 22. цвітня.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наступника престола Рупрехта: В богатьох місцях фронту Фляндрії і Артоа артилерійська боротьба стала сильнійша і значно розширила ся. На північ від Скарпи артилерійська боротьба доходила иноді до найбільшої сили. Рухи військ перед нашими лініями взято під нищачий огонь. Сильний англійський вивідний наступ на північний беріг потока відкинено протинаступом. На англійськім фронті, на північний захід від Ст. Кантен, прийшло перед полуднем до малих перепалок. На південь від Сомми тільки боротьба артилерії.

Група німецького наступника престола. Над Еною і в Шампанії боєва діяльність була аж до вечера майже скрізь мала. Коло Berry au Bac розсадили наші відділи французький блькгаз з залогою. Коло Brave, коло хутора Hurlebise і на дорозі Reims Neufchatel, на північ від Prosnes, і на західнім березі Suippe були бої, які скінчили ся з великими втратами для неприятеля. На південь від Ripont відперто французький наступ.

Група кн. Альбрехта: Положене незмінене.

Противник утратив учера в воздушній боротьбі шість літаків, з яких 5 зістрілив відділ рітмайстра бар. Ріхтгофена. Летуни маринарки довели неприятельський воздушний корабель на Nieuport до упадку серед поломіни в море.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Нічого нового.

Фронт македонський: Віджила боєва діяльність в луку Черни і на південний захід від озера Дойрам.

Перший ген. кватирмайстер **Людендорф.**

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

в дня 23. цвітня 1917.

На всіх боєвищах не сталось нічого важного.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гефвр.

НІМЕЦЬКОГО ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

в дня 23 цвітня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група кн. Рупрехта: Між Лен і вел'в нипею Арра Камбре вчора далі тривала артил. боротьба На півн. захід від Лен англійські підїзди вдерли ся в наш передний рів на ширині 500 м. Протинаступом їх виперто назад. Також в часі ночи огонь був сильний.

Нині рано після безуспішного огня розпочали ся на широкім фронті бої пехоти.

Група німецького наступника престола: Перед полуднем тільки на північний схід від Соасон боєва діяльність була збільшена. Від полудня артилерії вдовж Ени і в Шампанії поборювали себе із ростучою завзятістю На горбах Шмен де Дам розіграли ся бої ручними гранатами. Сильний французький наступ на північний захід від Ля Віль о Бо зломано, при чім ворог потерпів значні втрати. Між Прон і Сіп ворожі напади були безуспішні. На горі Еш на півн. захід від Моронвіль тай в нападі на французьке становище на північ від С. Марі а Пі піймали ми звиш 50 жовнірів.

Група кн. Альбрехта: Нічого нового.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

В кількох місцях російська артилерія до волі сильно острілювала наші лінї. Ми сильно відповідали. Киданє бомб російськими летунами коло Ліби відплатили ми воздушним нападом на Мододечно, на півн. захід від Минска, і на Турець, на півд. схід від сього міста.

Македонський фронт: На східнім березі Вардару і на півд. схід від Дойрану завзятий артил. огонь, по котрім коло Дойрану прийшло до англ. наступу. Відперли його додаткові війска Один наш летничий відділ брав участь у боротьбі.

Перший кватирмайстер ген. **Людендорф.**

Жертви на приватні українські школи у Львові

На школу ім. кн. Льва у Львові на Личакові вул. Клушинська ч 5 зложили в місяци марті 1917 р. датки в коронах слідуючі Добродії: Вп. Анастазія Кізликова 2, Вп. Мих. Калинович 2, Вп. Каролина Савицька 2, Вп. Назарій Тис 2, Вп. Щурова 2, Вп. Піцикова 2, Вп. Українки учениці ц. к. учит. семинарії у Львові р. III.б. 1, через Адміністрацію „Діла“: Впр. о. К. Ясеницький, Жовтанці 10, Впр. о. М. Кордуба, Витків новий 10, громадяни з Грушова 10, через Адміністрацію „Свободи“: Впр. о. Мих. Осідач, Ветлина 20. — На вкладк. книж. Кред. Тов-а „Дністер“ ч. 9980 зложили дальші жертви слідуючі Добродії: Комітет парохіяльний в Стебнику 44 08, Впр. о. Юліян Ганкевич, Рожанка 4, Вп. Михайло Керницький, Відень 10, Вп. Дмитро Стефанюк 165·65, Впр. о. Григ. Рибчак, Домажир 5, Вп. Орест Калужиняцький, Івдебки 15, Впр. о. Роман Осмак, Тудорковичі 15 64. Впр, о. Емануіл Лисинецький, Космач 10, Вп. А. Михалевич, Славсько 12, Впр. о. Гр. Калимон 3, Впр. о. С. Онишкевич 5, Вп. Никола Біленький, Пациків 50, Впр. о, В. Стернюк 3, Вп. К. Тустанович 4, Вп. В. Яремкович 2, Впр. о. Е. Радкевич, Гаї 10, Впр. о. П. Малецький, Петня 10·21, Вп. Д. Стефанюк. Тустановичі 50 60, Впр. Орест Тустанович, Комарники 10, Впр. о. І. Сидовський, Глібовичі 3, Впр. о. Пелех, Товщів 10, Вп. К. Стасівова, Корчмин 4, Впр. о. І. Михайлів, Вороців 4, Впр. о. Бордун, Викоти 5, Впр. о. Теодор Богачевський, Голинь 10. — На рахунок деклкрацій зложили слідуючі Добродії: д-р радн. Роман Ковшевич 66, Вп. Ярослав Колцуняк 4, Вп. Юр. Танчаковський 1, Вп. Ілько Лисий10, К. Кахникевич 10· — Всім П. Т. Добродіям складає управа Кружка ім. кн. Льва у Львові найсердечнійшу подяку і просить уклінно о дальші жертви.

Оголошення.

Україн Українець, знеможений хоробою від довшого часу, має вказаний лікарями виїзд до купелів не маючи засобів удасть ся тою дорогою до Вп. Родимців о поміч. Ласкаві датки прошу слати на руки Адміністрації. 1—5

ДЕ Є вояк в родині, там мусять знати про: I. Причинок на удержане. Хто в родиною покликаного. II. Воєнні виселенці. III. Права інвалідів. Додатки на вранене. Родини інвалідів. Поборіна. офіцирів. IV. Права вдовиць і сиріт по жовнірах. V. Права родин про пропавших без вісти. VI. Додаткові запомоги до пенсій для інвалідів і ін. які подав **„Інформаційний календарець“.** Ціна з пересилкою 1 шт 40 сот. 12 шт. К 3·50. **„Жовнярський календарець“** 30 сот. 12 шт. К 2·50.

Висилає ся також: Оскар Уальд **„Сфінкс без тайни“.** Книжка чудових і мистецьких оповідань з англ мови Укр. видавництва „Нова культура“. Ціна в опасці К 1·70, з поруч. перес. К 2·—. Проспект на жадане.

А. БЕРЕЗОВСЬКИЙ, Львів, вул. Карпінського ч. 19 b. 209 9—10

Бураки пашні

мамути червоні . . . . 1 кг К 5·—
екендорфери жовті . . . . 1 кг К 5·—
півцукрові білі . . . . 1 кг К 3·00

доставляє

КРАЄВИЙ СОЮЗ
Господарсько-торговельних Спілок
при вул. Зїморовича ч. 20.

При відборі 50 кг. оригінальне опакованє! VI 1—3

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ

в ПЕРЕМИШЛІ
вулиця Косцюшка ч. 2.

Приймає і виплачує щадничі вкладки належно згодних урядових. Вкладки опроцентовує за 4%, починаючи вже від слідуючого дня по дня вложення аж до послідного дня перед днем відобрання.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадниці“ можна складати особисто в касі товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової щадниці, які Дирекція Щадниці на жадане безплатно достарчає, і в філіях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щадниці“

Уділяє позичок: а) гіпотечних платних сторічними амортизаційними ратами на протяг від 10—45 після вибору позичаючого; б) на льомбард ефектів, і на ескомт векселів. Справа позичок влагоджуєсь можливо скоро.

Посередничать у виєднуванню позичок в Гал. Воєннім Заведеню кредитовім в Кракові.

Всяких інформацій і дружб уділяє канцелярія „Руської Щадниці“ ул. Косцюшка. Народний Дім, І. пов. щоденно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. крім неділь і українських свят.

Після § 14. устава „Руської Щадниці“, затвердженого через п. к. міністерство внутрішніх справ вкладки з товаристві „Руська Щадниця“ в Перемишли надають ся до льокації пупілярних, фондових і т. п. капіталів, має отже „Руська Щадниця“ пупілярну обезпеку. III. 32—5

Відповідає за редакцію д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла“ Львів, Рінок ч. 10.

Ч. 95. (9.347) Львів, середа 25. цвітня (12. ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАНЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. ощадн. 26.726

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . . 2·70 К.
квартьрічно . . . 8·— „
піврічно . . . . 16·— „
цілорічно . . . . 32·— „

у Львові (без достави):

місячно . . . . 2·40 К.
квартьрічно . . . 7·— „
півріно . . . . 14·— „
цілорічно . . . . 28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К. Сталі оголошеня за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Народний Комітет супроти подій заграничної і внутрішної політики.

Львів, 24. цвітня 1917

Народний Комітет, начальна управа української національно демократичної партії, по нарадах в днях 21. і 23. цвітня с. р., вислухавши політичного звіту свого голови п. д ра Костя Левицького, ухвалив оголосити отсю заяву:

1. Народний Комітет, приймаючи з вдоволенем до відома нові прояви принципіяльної готовости осередних держав заключити чесний для обох сторін мир з виключенем завойовницького насильства, закликає правлячі круги Монархії до дальшої енергічної акції в сім напрямі аж до привернення нормальних відносин усім в'йною навіщеним народам Европи, а з'осібна привернення найтяжше навіщеному українському народови можности загоїти одержані рани і обезпечити свій дальший національно-політичний розвиток.

2. Витаючи нову, серед воєнної руїни скристалізовану ідею мира без переможених і без насильства над народами дотичної землі, Народний Комітет висловлює переконане, що ся нова засада знайде свое здійсненє не лише на будучім мировім конгресі і в міжнароднім політиці по нім, а ще в більшій мірі стане провідною максимою у внутрішній політиці ріжноплемінних держав і країв, з окрема в Габсбурській Монархії, —і добачує у недавнім відзиві з найвисшого місця до заступників німецького народу в Австрії з підчеркненем рівноправности всіх народів і потреби перестрою Австрії в сім дусі та в рішеню теперішного правительства занехати всі ті вийкові заряджења, які булиб нарушенем прав якого-небудь народу в державі, — заповідь нової доби в розвитку Монархії, яка піде на зустріч головному завданю національної ідеї Австро-Угорщини сотворити всім народам сеї Монархії умови самостійного національного розвитку, а з'осібна також піде на зустріч програмі Українців: утворення в українських етнографічних територій Австрії і Угорщини автономних національних провінцій.

3. Згадані признаки нової орієнтації внутрішної політики в Австрії велять Народному Комітетови вірити, що мнимо заповіджена переміна державно правного відношеня Галичини, суперечна одиодушній волі українського народу в Австрії й поза нею, вже остаточно занехана та що на будуче всяке уладнане відносин українських територій до держави не буде ніколи підняте й переведене без згоди правних заступників українського народу і проти їх волі; з-окрема застерігаєть ся Народний Комітет як найрішучійше, щоби вироблений колом польським і т. зв. міністерством для Галичини проєкт відокремленя, який є наругою над ідеєю рівноправности і самоозначеня національного, був правительством браний за підставу до якої-небудь акції, та взиває українських послів, щоби кожду пробу перевести сей проєкт в житє, в парляменті чи поза ним, унеможливили всякими доступними їм способами та щоби передумовою всякої державно-правної вміни у становищи Галичини зробили попередний поділ її на національно територіяльній основі.

4. З приводу упадку царського ладу в Росії, до чого причинили ся немало й російські українці, витає Народний Комітет величаві прояви національної свідомости і змагань до політичного, культурного і господарського визволеня закордонних земляків, — прояви, які з одної сторони опрокинули твердженя супротивних Українцям кругів в центральних державах про недостачу національної свідомости серед російських Українців, а з другої дали доказ національної живучости і державної свідомости українського громадянства за кордоном, — і сердечно бажає йому дальших успіхів аж до здійсненя найвисших національних ідеалів.

Скликанє парляменту.

Заходи президента палати послів Сільвестра. — Німецька криза. — Польська криза і новий плян в справі відокремленя Галичини.

Львів, 24. цвітня 1917.

Скликанє парляменту — як доносять віденські дневники — плянує правительство на 22. мая.

Д. 22. с. м. прибув до Відня президент палати послів д-р Сільвестер. Хоч він стоїть при тім, що не прийме нового вибору на президента палати, одначе вважає за свій обовязок зробити для підготовленя нової парляментарної сесії все, що залежить від президента. Отже відбуде конференції з партіями, а опісля, коли ті конференції дадуть корисний вислід, скликав би конференцію провідників парляментарних клюбів, щоб підготовити парляментарну сесію.

Полагодженє кризи, на скільки ходить о німецьких послів, мало би наступити — як доносить „N. Fr. Presse" — в першій половині сього тижня. Чи пп. Урбан і Бернрайтер остануть далі в кабінеті як мужі довіря Німецького Національного Союза, се залежати ме від того, які пояснення дадуть вони Союзови про свою авдієнцію у монарха. Се мали вони зробити на засіданях, які відбували ся протягом вчерашного дня. Ці пояснення мають іти в двох напрямах: по-перше, які наміри має правительство в справі утворення парляментарної більшости, по-друге, який плян має правительство, щоб иншим способом перевести свою річеву програму включно з домаганями Німецького Національного Союза, коли дорога §. 14 ого показала ся неможлива.

Про польську кризу доносить нинішна „Gazeta Wieczorna": На суботнім засіданю парляментарної комісії польського кола презес Білінський здав справу з авдієнції у монарха і з конференції з гр. Чернїном і гр. Клям Мартініцом. Презес кола зазначив з натиском прихильне й льояльне становище корони супроти Поляків. Під впливом гр. Черніна виринув новий проєкт полагодженя кризи. Близші подробиці сього проєкту невідомі. Відомо тільки, що ходить тут о нову торжественну декларацію, яка заповідала би відокремленє Галичини. Кажуть, шо ся декларація має бути більш конкретна ніж дотеперішна і входити в meritum справи. Парляментарна комісія польського кола поручила окремому субкомітетови перестудіювати новий проєкт і відложила ся по неділі, 5. г. веч. В неділю перед пол. радив субкомітет над сим проєктом в присутности п. Бобжинського. Вислід нарад держать ся тайні. Чи сей проєкт усуне кризу? Ціннюю прикметою його є те, що він входить в meritum справи відокремленя Галичини, а слабою стороною те, що не подає способу, як відокремленє могло би бути переведене. Бо теперішне правительство стоїть дальше на тім, що відокремленє шляком октройованя є вже нині неможливе.

Українці в адміністрації Київщини.

Отворенє першої української гімназії в Київі.

Проф. Грушевський і полковник Чехович на українськім кооперативнім з'їзді.

Привіт від українських добровольців.

Відень 23. цвітня 1917.

Комісарем центрального революційного правительства на Київ і київську губернію установлено предсідателя київської Губернської Земської Управи Суковкина. На однім із засідань київського революційного Виконуючого Комітету помічником Суковкина вибрано відомого українського діяча Дмитра Дорошенка.

Власть комісаря рівнаєть ся власти губернатора; його помічника-віцегубернатора.

——

Виконуючий революційний Комітет у Київі, як і в инших містах, складаєть ся з відпоручників ріжних публичних і приватних громадських організацій і політичних партій. До сих комітетів належить задача організації тимчасової правительственної і громадської власти в порозуміню з військовими чинниками. Головою сього Комітету є заступник голови київської міської ради Страдомський, політично помірковаий Українець. Секретарем Комітету є бувший редактор закритої української щоденної часописи „Рада" А. Ніковський (Василько). Серед членів Комітету є ще кільканайцять політично менше значних Українців.

Звертаючись до инших урядових функцій в київській адміністрації, бачимо й тут на ріжних становищах Українців. І так комісарем для шкільних справ став з початку відомий український учений В. Науменко, а відтак відомий український письменник і діяч Ів. Стешенко. Є се ніщо инше, як куратор київського наукового округа. Обовязком комісаря для шкільних справ є, як подає „Кіев. Мысль" з дня 13. марта, стежити за тим, щоби справи шкільної просвіти (в школах народних, середних і висших) провадили ся в дусі нових подій і нового політичного устрою в Росії. Справами друкарськими і пресовими завідує тепер в Київі відомий український публіцист Сергій Єфремов.

На ріжних становищах також зустрічаєть ся імена Українців.

З тими самими задачами, що міський Виконуючий революційний Комітет, рішенем надзвичайних зборів київського губернського земства покликуєть ся до житя Губернська Рада представників губернських організацій. Принятий склад сеї Ради, про який була подана вже вістка, дає підставу припускати, що сей орган тимчасової власти на київську губернію буде складати ся в переважній части зі свідомих Українців.

Склад гласних київського губернського земства вістав також доповнений представниками громадських організацій, а в тім числі і Українців. Між иншим кооптовано на гласного губернського земства М. Стасюка, автора знаних розвідок про автономію України і економічні особливости України. Рівнож вістала доповнена кооптованими членами київська губерн-

ська земська управа, головним чином Українцями, так, що вплив на діяльність земства ві сторони Українців є запевнений.

Що тикаєть ся міської ради у Київі, то крім кооптованих тепер 4 Українців з проф. М. Грушевським на чолі, про що вже була у нашій часописи вістка, в складі гласних міської ради перед тим було кільканайцять Українців, так що тепер Українці будуть становити у київській міській раді поважну групу.

Українці в київській міській шкільній комісії.

Підкомісія для заведення у київських міських школах викладів в українській мові.

„Кіев. Мысль" з дня 16/29 марта повідомляє:

В цїли красшого поставленя шкільництва у Київі міська шкільна комісія кооптувала у свій склад як представників від Українців проф. М. Грушевського і Ів. Стешенка, а також постановила дати 2 місця в комісії представникам від робітників. Для розробленя в усій повноті питаня про заведене в міських школах української мови рішено сформувати особну підкомісію, вложену з проф. М. Грушевського, В. Ігнатовича, Т. Лубенця, Ів. Стешенка, Н. Ярошевського і пяти представників від української секції шкільної освіти, в тім числі Е. Ковалькова, С. Романюка й ин.

Комісія призначила 500 рублїв на закупно для міських шкіл українських книжок і портретів Т. Шевченка.

Отверене української ґімназії в Київі.

„День" з дня 21. марта (3. цвітня) в телеграмі П. Т. А. з Київа повідомляє:

Дня 1. цвітня відбуло ся торжественне отверене першої української ґімназії.

Український кооперативний зїзд у Київі.

„К. Мысль" з дня 29. марта подає таке справоздане з відбутого дня 14. марта з'їзду представників кооператив київської губернії.

З'їзд відбув ся в помешкеню Педагогічного Музея. Скликала з'їзд виконуюча комісія Київського Тимчасового Кооперативного Комітету. Викладова саля Музея, де відбували ся засїдання з'їзду, гарно удекорована українськими ручниками, портретами Шевченка, кооперативними прапорцями і плякатами з написами по українськи: „Підтримуйте новий уряд!"

Предсїдателем зїзду вибрано Х. Барановського, почесним предсїдателем проф. М. Грушевського, товаришем предсїдателя Д. Коліуха, секретарями Мандрику і Христюка. Х. Барановський звертаєть ся до з'їзду з короткою вступною промовою на українській мові, в котрій говорить про задачі з'їзду, і закінчує її словами, „впали пута, впали кайдани!"

Проф. Мих. Грушевський виголосив сильну промову, про Україну, яка все жила ідеалами свободи та про краще упорядковане її житя в вільній Росії.

На внесене М. Стасюка учасники з'їзду з великим піднесенем проспівали „вічну память", „Заповіт" й український національний имн „Ще не вмерла Україна!"

Від військ київського гарнізону виступили полковник Чехович і рядовий салдат Васильчук. По короткім нарисї історії громадського руху в Росії полковник Чехович відзначив визначну ролю в біжучих подіях армії і від імени військ київського гарнізону зложив торжественну обіцянку підтримувати і скріпляти новий лад. Рядовий салдат Васильчук потвердив заяву полк. Чеховича і звернув ся до кооператорів з сїл з проханем, щоби вони скрізь по нашому краю рознесли вістку про переворот і про настрій в армії та виясняли селянам про необхідність прийти вітчині на помоч продуктами поживи. Слова Васильчука викликали бурливі овації зібраних і оклики: „Не бійтесь, дамо все, що треба, привеземо!" Скінчив свою промову Васильчук словами: „За вільну Україну, за самостійність, за рідну мову, за школу — ура! Нові оплески і овації.

Воєнний комісар полковник К. Оберучев закликував до обєднаня народних мас для укріпленя добутої волї.

М. Суковкин підносив велике значінє кооператистів в справі поширеня в широких масах народних засад свободи, рівности і братерства.

Г. Алексїв звертав узагу, що тільки демократична республика є відповідною формою державного устрою.

Далї виступали з привітами і промовами Коліух від Виконуючого Комітету обєднаних організацій міста Київа, Матушевський — від Укр. Центр. Ради, Степаненко від Українського Кооперативного Союза й ин.

На другий день переведено на зїзді вибори: на члена київської губерн. земської управи І. Снїжного і до Губернської Ради громадських організацій: Барановського, Степаненка, Мельника, Стасюка і Христюка.

Гучні оплески викликала на зїзді промова прапорщика Гана, який говорив про український „охочекомонний полк" під начальством активного генерала Н. Серед учасників найшли ся зараз охочі вступити до полку.

Стотисячна українська маніфестація у Київі.

„День" з дня 3. цвітня в телеграмі з Київа повідомляє:

1. н. ст. цвітня відбула ся велична українська маніфестація, в котрій взяло участь около 100.000 народу.

Масова участь українського селянства в память свободи в Київі.

„Русское Слово" з 30. марта подає в телеграмі в Київа, що там дня 29. відбули ся величаві демонстрації в память свободи. Маніфестації в протягу цїлого дня безконечним ланцухом тягнулись головними вулицями з орхестрами під звуки марсилези і похоронного марша. Кидалась в очи велика скількість українських процесій, в яких переважали селяни. Процесії ішли під своїми національними прапорами та при звуках українського имну і маршу Запорожських козаків.

Брусілов проти Петрограду

За конституантою в Москві.

БЕРН (Ткб). „Temps" доносить з Петрограду: Розлам між армією на фронті й агітаторами в Таврійській палаті росте з кождим днем. Брусілов іменем південно-західної армії вислав до тимчасового правительства телеґраму, в якій застерігаєть ся проти можливости зібраня конституанти в Петрограді, де інтернаціональні тенденції могли би внести здичінє в уми послів. Південно західна армія домагаєть ся, щоб конституанта зібрала ся в Москві.

Гучков в Ясах.

ПЕТРОГРАД (ПТА.). Міністер війни Гучков прибув до Яс, де під його проводом відбула ся нарада вождів армії на ромунськім фронті. Опісля приняв він девутації офіцирів і жовнїрів яського відтинка, які призвали своїм обовязком побите за ясяку цїну неприятеля, який вдер ся до краю. Ромунський король приняв Гучкова на довшій авдієнції. Перед від'їздом Гучков ще раз відбув нараду з вождями армії.

З військового конґресу в Минску.

Церетелї проти окремого мира. — Чхеїдзе про контролю над правительством.

ПЕТРОГРАД. (ПТА). На конґресї делегатів усїх армій західного фронту в Минску б. соціялістичний посол до Думи Церетелї сказав, що окремий мир був би для Росії катастрофою, якої не можна би було направити. Президент Ради делегатів робітників і жовнїрів Чхеїдзе говорив про тимчасове правительство і про Раду, протестував проти поголосок про поділ власти і покликав ся на діяльність обох тих органів. Нема мови про поділ, тільки ходить о просту контролю політики правительства. Така контроля є все спасенна й конечна. Сю заяву приняли збори оплесками й відспіваном марселези.

Українська парляментарна репрезентація і відокремленє Галичини.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Нині (24.) с. м. по полудни парляментарна комісія української парляментарної репрезентації зібрала ся супроти занепокоюючих поголосок про переговори між провідниками польського кола і правительством в справі відокремленя Галичини на надзвичайне засіданє, на якім принято одноголосно таку резолюцію:

Українська парляментарна репрезентація покликуєть ся на всї дотеперішні протести цїлого українського народу проти всяких поширень автономії теперішного коронного краю Галичини як незгідних з найконечнїйшими інтересами українського народу і самої держави, тому вважає всякі кроки, які ведуть до здійсненя відокремленя, провокацією українського народу, загроженого в своїм єствованю.

Українська парляментарна репрезентація вважає зобовязуване правительства в тім напрямі поступованєм, яке не тільки противило би ся волї рішаючих кругів, щоби оминати в тій хвилї всяких поконституційних кроків, але також потягнуло би за собою загрожене спокійним нарадам парляменту при співділаню представників усїх народів Австрії. Українська репрезентація стоїть при означенім кілька разів становищи, що перебудова і розвій австрійської конституції може відбувати ся тільки в дорозї конституційній, се зн. через парлямент при свобіднім порозуменю самих народів і що також з огляду на перебудову внутрішних відносин, яке відбуваєть ся в инших европейських державах на основі демократичній і свобідного рішаня народу самим собою, належить оминати в нашій монархії всяких заряджень, які мусіли би за границею зробити вражінє, що видано нарід в руки його національних противників.

Ґенерал гр. Шептицький у цїсаря.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Цїсар слухав перед полуднем (24. с. м.) звичайних звідомлень і приняв на окремій авдієнції ген. майора Шептицького. Вернувши до Ляксенбурґа приняв цїсар гр. Тісу і краківського епископа кн. Сапіґу.

Німецький парлямент.

БЕРЛІН (Ткб). Німецький парлямент знов зійшов ся. На запитане в справі підбурювання Францією полонених відповів представник правительства, що ходить о широко начеркнений плян спричиненя великих шкід господарчі Німеччини, супроти чого заострено контролю над кореспонденцією полонених. Доси не стверджено, щоби французьке правительство мачало в тім свої пальці. — Потім полагоджено менші справи і відложено палату до 1. мая, щоби комісії мали час на свої праці.

П. Шайдеман запротестував проти сього зазначуючи, що тепер треба конче подрібних нарад над справами внутрішної і заграничної політики, щоби виявило ся, в яку сторону належить звернути курс німецької політики.

Франція грозить.

ПАРИЖ. (Ткб.) Аґ. Авасa оголошує: Проти всяких постанов міжнародного права і людяности Німеччина оголосила своє рішене затоплювати шпитальні кораблї без остереґаня. Супроти сього заявляє французьке правительство, що на сих кораблях буде умішувати німецьких полонених.

Еспанська нота до Німеччини.

БЕРЛІН. (Ткб.) Бюро Вольфа оголошує ноту вручену еспанським правительством д. 20. с. м. в уряді заграничних справ. Нота покликуєть ся на попередні кроки і стверджує, що на жаль показало ся, що німецьке правительство мимо приязним відносин, які лучать обі краї, не найшло способу полагодженя оправданих жадань Еспанії. Нота вказує далї на втрати еспанської маринарки і каже, що коли німецьке правительство запевнює, що стоїть далї при своїй постанові оборони свого житя, то не може дивувати ся сьому, що Еспанія в тої самої причини мусить підчеркувати свої права до охорони свого житя. Нота кінчить ся висказаном надії, що німецьке правительство подумає над тяжким економічним положенєм і пічне дискусію з еспанським правительством в справі заряджень, які в границях конечних військових потреб можна би видати в цїли зменшеня тяжкого положеня Еспанії.

Жидівський рух в Росії.

ГАҐА (Ткб). Жидівське кореспонденційне бюро доносить з Петрограду, що в цїлій Росії ширить ся жидівський рух. Виходять знов сіоністичні письма. Богато реакційних і протижидівських дневників перестано виходити. Правительство поборює всякі протижидівські демонстрації. Представники Жидів приучили ся до представників инших неросійських народів.

Англія жадає російських областий?

ПЕТРОГРАД (Пет. аг.). Скандинавська преса подає відомість, яка походить мабуть з нїмецького жерела, що переговори між Росією і Англією в тім напрямі, що цїлі Інфлянти

Книгарня — Наук. Тов. ім. Шевченка — у Львові, Ринок ч. 10.

має великий ВИБІР УСЯКИХ УКРАЇНСЬКИХ — КНИЖОК —

з усіх галузей знання, як з красного письменства, так і народних, популярних видань, а також шкільні підручники, словарі й різні наукові книжки, співаники, ноти, молитовники, — євангелія й инші релігійні видання. — IVБ 14—1

Естонія та острів Озель і часть островів Атлянтських мають бути забезпеченем нової позички. Міністерство заграничних справ як найрішучійше перечить сій вістці, яка є злобливою видумкою.

Велика українська маніфестація в Петрограді.

Відень, 22. цвітня 1917

Російські столичні часописи, які наспіли саме тут, приносять дуже широкі описи великої української національної маніфестації, яка мала місце дня 25. н. ст. марта у Петрограді й про яку коротку звістку подано вже в великоднім числі „Діла". Як видко з описів згаданих часописий, маніфестація ся випала величаво — не тільки що до числа учасників у ній, яке досягало 20 000, але цілим своїм перебігом, головно незвичайно піднесеним настроєм маніфестантів. Загальну увагу звертала на себе участь у маніфестації українських частий петроградського гарнізону, в першій мірі участь недавної пробічної гвардії царя („Собственный Его Величества конвой!") — українців кубанських козаків, безпосередних потомків колишніх Запорожців, з українським січовим прапором, з запорожськими бунчуками, з українськими жовтоголубими кокардами на грудях. Навіть репортери російських столичних часописий не можуть закрити вражіня, яке зробив на них отсей епізод, а що ж говорити про вражіне його на українських учасників маніфестації!

Політичні наслідки сеї грандіозної української маніфестації у столиці держави зараз же виявили ся наглядно. Найповажнійші столичні органи російської преси присвячують уже — виразно у звязку зі згаданими маніфестаціями — українському питаню замітні статі, до перед овнив включно, статі, подібних яким в російській пресі доси не читало ся І взагалі українськими справами російська преса, в першій мірі столична, в останних часах зацікавлюєть ся чим раз більше.

Подаю низше дослівно описи згаданих маніфестацій з трьох найповажнійших столичних органів: „Рѣчи", „Русскої Волі" і „Дня".

—

„Рѣчь" ч. 62. з дня 14. (27). марта: „Українці святкували 12. (25). марта проголошене нового державного ладу в Росії. Свято се злучено було з річницею смерти українського поета Тараса Шевченка. З певністю можна сказати, що на відправу явили ся всі Українці, що живуть у Петрограді. Тут були представники від петроградського гарнізону, при чім деякі резервові полки в повному складі. Бувший конвой бувшого царя (козаки кубанської области) був також в повному складі. З публики студенти, урядники, торговці. Величезна площа перед Казанським собором була переповнена народом. Над товпою розвівались величезні прапори жовто-голубої краски колишньої української Запорожської Січи і Гетьманщини. Величезний собор не міг помістити всіх, що хотіли помолитись. Панахида по українському національному поетови буда відправлена під голим небом, всенародно. На сходах собору розмістилось духовенство, на чолі з настоятелем митрофорним протоєреєм Орнацьким. Гарно співав імпровізований хор з народу. При співі „вічної памяти" богато людий впали на колїна.

По відправі панахиди відбуло ся віче. Промовці дякували російському народови і його армії за здобуту свободу національного самоозначення. Глибокий, низький поклін за се російському народови — сказав один промовець. Слова промовця покрила товпа окликами „ура!", а три військові орхестри заграли марсельєву.

Вистроєними рядами рушила відтак богатотисячна товпа через Невський проспект до Таврійської палатя. На передї їхав бувший конвой бувшого царя з українським Січовим прапором і Запорожськими бунчуками. Відтак ішли компаніями військові части на чолі з офіцирами Українцями. За військом ішли студенти висших шкіл, курсистки і богато народу. На цілій дорозї походу був взірцевий порядок. Маніфестанти співали українські пісні, сумні, тягучі. Орхестри військової музики грали попурі з українських пісень. Розносились невмовкаючі окликн „ура!". Богатотисячна товпа увійшла на подвірє Таврійської палати і тут вистроїлась рядами. Представник виконуючого комітету Ради робітничих і салдатських депутатів привитав маніфестантів іменем Ради.

Своє справозданє кінчить „Рѣчь" заміткою, що маніфестація була зіпсована виступом одного бесідника, що не захотів назвати свого імени, котрий закликував Українців салдатів зараз же спинити війну. Під адресою промовця мали посипатись оклики обуреня і протесту. Промовець мусів перестати говорити і згубив ся в товпі.

—

„Русская Воля" з 26. марта приносить статю п. н. „Українська маніфестація": Вчера 12. марта ще надовго до призначеної години на площі Казанського собору почали збирати ся Українці Петрограду на панахиду по Шевченкови та маніфестації. В першій годині по пол. многотисячна товпа зайняла всї тротуари собора, паперть і цілу площу. Було богато салдатів петроградської залоги. Деякі прийшли цілими ротами. В руках представників депутацій та окремих груп — товариств воєнних відділів, робітників, — зложені прапори. В очи впадають групи красунів Чорноморців, бувших конвойних, верхами на конях, також з прапорами. У всїх жовтоблакитні стяжки. Радісні обличя. В натовпі стриманий говір, всюди по українськи. Се перша вільна публична маніфестація в честь великого українського кобзаря. И десята частина прибувших не може вміститись в соборі. Протоєрей Орнацький рішає відправити панахиду на паперті перед народом. Вхід до церкви гарно прикрашений численними прапорцями, флягами та прапорами. Біля духовенства організатори разом з депутатами инших національностий, що забажали вшанувати память поета.

В одушевленім слові протоєрей Орнацький витає помисл помянути память сього Борця за волю в великі дні загального свята та пропонує одночасно помолити ся і за всїх упавших за добро народу та його волю Вічну память після пропозиції о Орнацького відспівала ціла величезна товпа.

Після церковної — горожанська панахида, за якою хори відспівують „Заповіт" Шевченка, проспуханий з обнаженими головами Перший промовляв п. Зайцев про національні та політичні ідеали Шевченка та звязок їх з традиціями української демократії. Схарактеризувавши його республиканські та федералістичні ідеї, промовець звязує з завданями моменту та з програмовими національними жаданями укр. демократії соціальні ідеали Шевченка і закінчує виголошенем „Слава!" за заповіджені ним Українцям заповіти невпинної боротьби за високі моральні засади. Товпа переривае промовця вигуками співчутя; там, де він цитує Шевченка, товпа виголошує гучне „Слава!" Виступають представники Фінляндців, Естонців, Литовців, польської молоді. Гарно і коротко з піднесенем виголошена промова представника Фінляндців проф. Тіандера, покрита окликами в честь Фінляндії. Представник організаційного комітету проф. Голоскевич виясняє цілі маніфестації і там, де він говорить про негайне заведенє української школи, присутні, особливо салдати, покривають слова громом одобрень.

По команді провідників вся величезна маса маніфестантів, що осягає 20 000, не змішуючись з глядачами, окружена міцним ланцухом, починає вливати ся в Невський проспект. На величезних прапорах написи — на жовто-блакитнім полї: Нехай живе вільна Україна!, на червонім: Нехай живе демократична федеративна республика Росія!, ще: Нехай живе українська культура! і т. д. Орхестра грає марш Хмельницького. По переду козаки з стягами, за ними депутації, гості і делегації громадянства, які ідуть витати революційне військо та робітників до Таврійської Палати. За одною орхестрою слїдує друга, за ними хор, далї знов хор. Прапори, фляги. Товпа порушуєть ся в небувалім для маніфестації порядку, заливши Невський від Садової до Літейного. Тріщали фотографічні апарати кінематографістів. На дахах, у вікнах фротографи. При співі „Заповіту" всї здіймають шапки. Публика також. Незвичайна струнність маніфестації та краса видовища очевидно дивують публику.

Коло Таврійської Палати прибувших витає М. Соколов, член виконуючого комітету ради салдатських та робітничих депутатів. Він заявив, що комітет признає всї домагання української демократії та виходячи з признання федеративної республики, буде разом з українською демократією бороти ся за їх здійсненє. Слідують привітні оклики в честь України. Орхестра грає марсельєву. У очевидців маніфестації всюди в поодиноких групах оживлені розмови. Падає розповсюджена старим правительством та його підголосками байка про нежитєвість українського руху та штучність і т. ин. Тисячі робітників та салдатів, які прийшли заявити свої національні жадання, є відповідю гідним пожалуваня ідеольогам зруйнованого самодержавія, що уявляли собі Росію міцною лише при умові цілковитого знищеня всїх національних ріжниць, — закінчує опис „Русская Воля".

—

В „Дні" з 14. марта п. Сурожський в статї „Відновлений Петроград" між иншим пише: „Дивні переміни на кождім кроці відбувають ся. Д. 12. марта українська організація Петрограду відправила урочисту панахиду по Тарасї Шевченкови в Казанськім соборі. Я пригадую собі сї панахиди в попередніх роках. Збиралась купка людий, тихесенько помолилась о „рабі божім Тарасї" і розходила ся тихо без промов. Які могли бути тут виступи і промови, коли сей раб божий був політичний злочинець, революціонер? І церква молилась за нього з великою нехітю. А деякі духовні отці цілком відмовляли ся відправляти панахиди по Шевченкови. А тепер ся панахида зібрала десятки тисяч і відправлено її прилюдно біля Казанського собору, „вічну память" співала ціла многотисячна товпа і віяли кольорові прапори жовто блакитні і на сих прапорах красувались неймовірні слова: „Нехай живе вільна Україна!", „Нехай живе федеративна республика!". Владика, що відправляв панахиду, виголосив одушевлену промову, славлючи волю, а на Ектенії разом з Тарасом споминали і инших „вбитих за добро і волю вітчини". Дивно було чути в устах служителя церкви такі слова. І чудно було слухати величний спів „Заповіту" Шевченка, відспіваного всїм народом біля Казанського собору. Пророчо звучали заборонені раніше слова:

„Поховайте, та вставайте,
Кайдани порвіте,
І вражою злою кровю,
Волю окропіте!"

Після панахиди промовляли Українці, а відтак з ступнів Казанського собору промовляли представники фінського, польського, естонського і лотишського народів. Різномовна, різноплемінна Росія вславила волю та ліпше житє, що загоряєть ся на звалищах старого. Поминки великого українського поета перетворили ся в урочистий виступ народів, що скинули тяжкі кайдани централізму.

Потім знов завіяли прапори і з музикою, в співах ціла многотисячна товпа посунулась до Державної Думи. Ф. К.

НОВИНКИ.

Львів, 24 цвітня 1917.

— **Ставропігійське братство** відбуло в Томину неділю свої річні загальні збори при великій участи членів. По уділеню абсолюторії дотеперішній управі вибрано управу нову, якої склад низше подаємо. Сеніорат: д-р Стефан Федак, сеніор, Олександер Барвінський, Юліян Січинський віцесеніори. Члени Управляючої Ради: д-р Сидір Голубович, Сидір Громницький, Роман Зубик, Володимир Левицький, д-р Кость Левицький, Зенон Лукавецький, Любомир Рожанський, Михайло Стефанівський, д-р Василь Щурат, д-р Стефан Баран, д-р Максим Левицький, Михайло Яценьо. Члени Контрольної Комісії: Денис Корінець, Омелян Савич, Михайло Павлишак.

— **Земельний Банк Гіпотечний** відбув нині загальний збір в салї „Української Бесїди" у Львові. Провід збору вів голова Надзірної Ради п. д-р Кость Левицький. Звіт іменем дирекції предложив п. дир. д-р Лесь Кульчицький. Одноголосно принято до відома звіт і вибрано Надзірну Раду в такім складї: На 3 роки пп. д-р Іван Кмицікевич і д-р Стефан Смаль Стоцький; на 4 роки пп. д-р Теофіль Кормош і д-р Іван Макух; на 5 літ пп. д-р Кость Левицький і надр. Юліян Січинський. З черги ухвалено зміну кількох точок статута, між ин. счеркнено постанову що до територіяльного обмеженя области дїяльности Банку і ухвалено постанову про признане Банкови права посередниченя у фінансових інтересах з приватними особами. — Обширнійший звіт з дїяльности Банку в звичкненім періоді подамо окремо.

— **Заступництво інтересів австро-угорської монархії в неприятельських краях** підлягло наслідком зірвання дипльоматичних виносин зі Злученими Державами новому управильненю. Замість Злучених Держав обнимає охорону австро-угорських інтересів у Росії Данія, в Франції Швайцарія, в Мароці, Єгипті і Греції (з виїмком Солуня) Голяндія, в Японії Еспанія. Охорону

австро угорських інтересів у Злучених Державах, Англії й її кольоніях обняла Швеція. Незмінене остало заступництво інтересів монархії в Італії й Португалії Еспанією і в Ромунії Швайцарією. Заступлені доси Злученими Державами в монархії інтереси Франції й Італії буде заступати Швайцарія, інтереси Англії, Японії і тимчасово Ромунії Еспанія, яка обняла також заступництво Злучених Держав у монархії. Незмінене остає дотеперішне заступництво інтересів Росії, Сербії й Португалії Еспанією і Чорногори Грецією.

— **Важне для подорожуючих зі Львова.** До команди зелізничого двірця у Львові зголошується часто публика з просьбою о дозвіл їхати військовими поїздами або возами, призначеними для військових, коли вози, призначені для цивільних, вже заповнені. Отже звертаєть ся увагу, що команда зелізничого двірця не є управнена давати такий дозвіл, і публика повинна старати ся о місця в поїзді відповідно оголошеним вказівкам дирекції зелізниць.

— **Під проводом комманданта польських легіонів** гр. **Шептицького** відбула ся — як доносить „Czas“ — у Варшаві нарада Поляків полковників легіону і постановила введене нового одностроїо для польського легіону.

— **Українським дітям на чужині.** При нагоді вечерниць, уладжених в честь Шевченка, молодіжю українських семинарійних курсів і української школи в Праві-Нуслях, зложили для шкільних дітий Всвтл. о. генер. вікарий І. Манастирський 20 К, Вп. краєвий інспектор Ант. Клим 10 К, радн. Евг. Стрийський (крім попередно виказаних 10 К) дальших 3 К, інсп. Юр. Якубович 8 К, проф. М. Гарас 4 К, о. дек. Паук 2 К, ук. богосл. Ю. Паук 2 К, інс. Чаховський 2 К — разом 51 К, зголошеними попередно 151 К. Знов забезпечене на якийсь час українським дітям снідане в школі. Частину гроший сих ужито на закупно українських книжок та молитвеників для тітий поза Прагою, що не мають своєї школи, ні книжки, ні опіки. Вп. Добродіям складає горячу подяку учительський Збір. — В. Витвицький.

На волинські школи.

„Пяткова система“.

На необхідну потребу удержаня 25 українських шкіл на Волині, які супроти останніх подій тим довозші і важнійші для української справи, конечні як найскорші і найобильнійші жертви

Лещук Осип богослов Львів 5 К (Діло): о. Михайла Заворотюка адмінїстр. Лішави гор., Андрія Дороша богосл., Івана Клюфаса богосл. у Львові, Ромка Волиця богосл. в Перемишлі. Михалович Іван Львів 3 К: Наталю Могильницьку уч. V кл. гімн. ССВ. Львів, Володимира Гвоздовича судов. секретаря Краковець і Зенка Кузьмовича богосл. Львів. — Не руки І. Стецкова Lir. 33 Proviantlrain зложили 24 К 32 сот. в Цвітну неділю отсї жовнїри: по 2 К: Соболь Василь. Ціцюра В., Фрай Р., Щепанський, Шворак Гарасим (волинець), по 1 К: Волосянський Григорій, Стецків Іван (уч.), Картагінер, Бойчук Василь, Ільницький, Попадин Панько, понизше корони: Кульчицький, Бойчук Мих., Дирів, Хорт, Коцорек, Вітик, Щепанїк, Третяк, Маліна, Ріска, Маєр, Паньків, Халус, Дитина і Фаврфаль. — оберляйтнант Гр. Гудим пол. поч. 517/III—3 10 К: ляйтнанта Павла Крупского пол. поч. 517/III—3 о. крил. Левицкого Сокаль, Мілю Заньківну Угринів, Марію Олексинову Девятир, оберляйтнанта авдитора Конюшевского Острава Моравска, — Льоня Герасимович Прага 5 К: Теодору Безпалкову, Ірину Ясїнчикову, Софію Спенчинатову—всї в Празї, Юрія Лисана з Вашківців н. Ч. Бук., фельдфебля k. u k L. B K, Losch'tz Моравія, Миколу Герасимовича хорунжого при Gräber Abteilung п. п. 377, — о. Іван Яворский в Стрільбичах 10 К: Северина Зарицкого проф гімн. в Тернополи, о. Юлія Присташа в Михнівци, о. Михайла Булу в Росохах, о Вас. Адріяновича в Сушици великій і Романа Шеховича в Топільници,— Лев Сенкевич (Дн.) 10 К: о Матвія Мокрівського Радимно, о. Михайла Теслю Вислок гор., о. Івана Меховича Сокаль, о. Романа Куціля Мостиска, Стефана Байдалу дир. каси Мостиска, — Гнат Ходорович учитель в Боляновичах 5 К: Дениса Кульчицкого учит. в Яворові, Василя Іваницкого асистента почтового Відень пол. поч. 1/1, Остапа Калужняцкого офіціяла почтового у Відни 1/1, Михайла Владичина управителя школи в Соколиках пов. Турка, В Білецкого управит. школи в Лобізві поч. Устрики дол., — Н. Клїш, начальник суду, Підбуж 10 К. (Дн.): о. Теофіля Кліша, Волковия, Ольгу Стефановичеву, Відень III. Kleingasse 8, Івана Василика, заступника ц. к. прок. держ., Самбір, Костя Дуба, начальн. суду, Бібрка, Костя Лозинського, судю повіт. Рожнїтів. — О. Михайло Романишин 20 К. (Дн.): о. Іван Яримович в Шоломиї, о. Іван Пелех в Підлїсках — Яричів, о. Захар Лехицький в Сокали, о. Михайло Бобовник в Суходолї, о. Іван Садовський в Глібовичах вел. —

ОПОВІСТКИ.

Середа, 25. цвітня 1917.

Нині: греко-кат.: Василя врем. — рим.-кат. Марка ев.

Завтра: греко-кат.: Артемона — рим.-кат. Клета і Мар.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 24. цвітня 1917.

Ні звідки нема до оголошеня особливих подій.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гефер.

ПОДІЇ НА МОРИ.

В ночи в 21. на 22. с. м. одна з наших фльотиль затопила в проливі Отранто італійський пароход містоти коло 1300 тон. Неприятельских оружних сил не бачено.

Команда фльоти.

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 24. цвітня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наслїдника престола Руппрехта: На поли битви під Арра англійські сили, які стоять на французькій земли, вимірили вчера другий великий удар, щоби проломити німецькі лінії. Від кількох днів тяжкі й найтяжші батерії кидали маси стрілів всякого рода на наші становища. Д. 23. с. м. раним ранком боротьба артилерії зросла до висоти найсильнїйшого безперестанного огню. Швидко опісля зза огневої стїни на фронтї широкім 30 км. рушили до наступу англійські відділи, часто при ужитю панцирних самоходів. Принято їх нашим нищачим огнем і в богатьох місцях примушено уступити серед значних втрат. В инших місцях завзята боротьба перехиляла ся то в сю то в ту сторону. Де неприятель зискував на теренї, наша піхота, що з погордою смерти рвала ся до бою, сильним противнаступом відпирала його.

Західні передмістя в Lens, Avion, Oppy Gavselle, Roeux і Guemappe були видовищами завзятих боїв. Їх назви, се назви геройських діл наших полків з усїх майже країв Німеччини між морем і Альпами.

По невдачі першого наступу, під вечір, через покриті трупами поля, розпочав ся перед нашими лїніями новий наступ новими масами військ, особливо сильний по обох берегах Скарпи. Також його сила розбила ся о геройство нашої піхоти, частю в огни, частю в боротьбі зблизька і під нищачим діланем нашої артилерії. Тільки на дорозї Арра Камбре неприятель зискав на теренї парусот метрів. Руїни місцевости Guemappe остали в його руках.

Як над Еною і в Шампанії, так і під Арра неприятельська проба перервати наш фронт скінчила ся нїчим, серед величевних втрат. Англійська сила наслідком обачности німецької управи і витревалої волї побіди наших хоробрих військ понесла важке, кривавe поражене. Наша армія з вірою жде дальших боїв.

В успіхах останних битв кождий Німець має свою участь: мущина, жінка, хлопець, робітник, який стає на услугах вітчини і свої сили віддає на заосмотрене війска. Німецький жовнїр на фронтї знає, що кождий дома сповняє свій обовязок і працює без віддиху, щоб помогти йому там далеко в важкій боротьбі на смерть і житє, за „бути чи уе бути“.

В области инших армій на західнім фронтї й на инших теренах війни не було більшої боєвої дїяльности.

Перший кватирмайстер ген. Людендорф.

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Хто знав би де перебуває Доня Кравець врав в дїтьми Оленою, Олексою та Дмитром — з села Черніїв коло Станиславова, зволить ласкаво мене повідомити. Федір Кравець Corps Train Commando Feldpost 205 або Управа школи в Чесниках п Рогатин. 264 1—1

Оголошеня.

Експедієнтка з практикою 5 лїт. торговлї товарів кольоніяльних і 2 лїт. практикою склепу галянтерійного, обзнакомлена з бухгальтерією глядить посади, може принятн управительство. Зголошеня під Адмін. „Дїла“. 258

Юрій Українець, довголїтний складач „Дїла“ (від основання) знеможений хоробою від довшого часу, має вказаний лїкарями виїзд до кунелїв не маючи засобів удасть ся тою дорогою до Вп. Родимців о поміч. Ласкаві датки прошу слати на руки Адміністрації. 261 2—5

БУРАКИ ПАШНІ
КОНЮШИНУ І
ЯРИННІ НАСІННЯ
продає фірма
ЛЯМБЕРТ і КРИСЯК
подлєвського 7. 255 2—4

ДУЖЕ ВАЖНЕ! Хто хоче без учителя научити ся по нїмецьки, нехай замовить собі сейчас
Українсько-нїмецький САМОУЧОК
укладу О. СОЛТИСА (3-е виданнє). Ціна 1 К 40 с. з почтовою оплатою 1 К 60 с. (10 штут 13 К 80 с. 25 штук 30 К 80 с. вже оплачено). Висилає ся лише за готівку. Замовленя і гроші прошу прислати на адресу: 2 7—10
А. ОКПИШ, Львів, вул. Надецька ч. 4.
УВАГА: Сей самоучок уложений після випробований вже способу научаня! Важне і для учителїв удїляючих початків нїмецької мови, як також учеників приготовляючих ся до вступних іспитів.
70 8—10

„ДНІСТЕР“
ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
Львів, ул. Руська ч. 20 (власний дім)
Телефон ч. 788. — Конто Почт. Щадниці ч. 25261. Жирове конто в Австро-Угорськім Банку
приймає до обезпеченя від огню будинки, хатні і господарські, движимости, меблї, одежу і білизну, збіже в снопах і в зернї, худобу і т. п.
Кождий Українець повинен асекурувати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одиниці, то добробит цілого народа.
КОЖДИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН АСЕКУРОВАТИ СЯ ТІЛЬКИ В ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
„ДНІСТЕР“.
Нема жадного нищого українського Товариства асекураційного від огню, — тільки один
„ДНІСТЕР“.
„Дністер“ рахує найдешевші оплати за обезпеченя селянських будинків.
„Дністер“ звертає кождорічний чистий зиск своїм членам.
„Дністер“ оцїнює та виплачує шкоди по огнї скоро і совісно, а на членів оцїнкової комісії запрошує все двох господарів.
„Дністер“ дає підмоги українським школам і бурсам, де виховують ся селянські дїти.
Люди асекуровані в „Дністрі“ можуть дістати позичку у всїх великих банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер“.
Власні фонди „Дністра“ виносять з кінцем 1916 року 8,613 829·— корон.
В „Дністрі“ можна обезпечати від крадежи з вломом движимости всякого рода, а Товариства кредитові готівку, цінні папери і векслї за дешевою оплатою премії. I.A 9—?
Адреса „Дністра“: **Товариство взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР“ у Львові, ул. Руська ч. 20.** — Адреса для телєграм: **„Дністер“ — Львів.** — Канцелярії Товариства отворені що дня від 8—2 перед пол.

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО. З друкарні „Діла“ Львів, Руська ч. 10.

Ч. 96. (9.348) Львів, четвер 26 цвітня (13. ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не вертає.

ПЕРЕДПЛАТА в Австро-Угорщині:

місячно	2·70 К.
чвертьрічно	8·— „
піврічно	16·— „
цілорічно	32·— „

у Львові (без достави):

місячно	2·40 К.
чвертьрічно	7·— „
піврічно	14·— „
цілорічно	28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень: Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оновістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомлення про вінчання і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К. Сталі оголошення за окремою умовою. Один примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видав: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Поляки, парлямент і Українці.

Львів, 25. цвітня 1917.

В півурядових коментарях до вістки про постанову скликати в маю парлямент і про заміряне наміру перевести важні правно державні зміни неконституційною дорогою — виразно сказано, що мотивом сього рішеня є свідомість, що як найскорша і найповнійша віднова парляментарного й конституційного житя в Австрії є монархії Габсбургів і цілому осередному союзови рівно неминуче потрібна, як некорисною була би дальша неконституційна господарка параграфом 14 им. Керманичі Монархії — за се їм належить ся повне признане — в пору зрозуміли, що також Австрія не може стати поперек того весняного подуву горожанської й національної свободи, який повіяв над світом від Сходу і від Заходу.

Поміж тими, котрим сей великий зворот у світі цілім і в Австрії зосібна дуже не на руку, стоять в першім ряді австрійські польські політики з польською пресою і з д-ром Бобжинським на чолі. Конституційний зворот в Австрії поставив їх перед конечністю розпращатись з пляном переведеня відокремленя Галичини на підставі § у 14. Вони вже мали готовий проєктик, тай розмірковували вже тільки про найвідповіднійший реченець оголошеня його, аж тут раптом такий несподіваний Strich durch die Rechnung! Наслідком сього — попсовані гумори в цілім польськім таборі, димісія Бобжинського, ремонстрації польських дневників і т. и. „Найсильнійшим" аргументом, який виводить польська преса проти постанови відосланя справи відокремленя Галичини на парляментарну і конституційну дорогу, є огляд на „некорисний настрій", який ся постанова викличе, мовляв, у Королівстві Польськім.

Акція Поляків у сій справі — коли вона в час не перепинить ся — найпростійшою дорогою веде до розбитя парляменту, себто до унеможливленя віднови конституційного житя в Австрії — такої потрібної з огляду на міждержавне становище Монархії в сій хвилі. Бо чей же ніхто в міродатних державних кругах не може сумніватись, — а якби ще сумнівав ся, то оголошені вчора заяви Народного Комітету і У. П. Р. повинні розвіяти останню крихітку сумніву! — що виконане польських бажань (все одно, чи § 14 им чи яким-небудь патентом) дало б українським послам моральну й політичну легітимацію не вязати ся ніякими оглядами ні скрупулами супроти парляменту як державної конечности сього часу. Що сі заяви означають, легко здогадати ся.

Поза сим представляє нам теперішна афера намаганого відокремлюваня Галичини ще деякий політично педагогічний інтерес. Пп. Бобжинський і Білінський поховзнулись на тім самім акті 4. падолиста, на якім поховзнулась була тому кілька місяців тодішня президія українського парляментарного клюбу. Воєнні і заграничні події, незалежні від волі української президії, спричинили акт 4. падолиста і—викликали відому кризу в українськім політичнім таборі. Знов же незалежні від волі пп. Бобжинського і Білінського воєнні і заграничні події стали тепер поперек дороги до здійсненя акту 4. падолиста — і відси криза в польськім таборі. Аналогія майже іронічна! Але анальогія не повна. Бо в польськім таборі зовсім не заноситься на споневірюване доброго імени польських провідників за непровинену ними річ і не заносить ся на усуненє першорядних польських політичних сил і заступленє їх силами слабшими. Не позволяє Полякам робити таке їх вироблений політичний такт і їх розуміне економії в орудуваню силами політичними.

А як воно було — в нас?

Криза наближаєть ся до покінченя.

Програма сесії парляменту.

Відень 24. цвітня 1917.

На скільки ходить о німецьких міністрів Урбана і Бернрайтера, нинішний день має полагодити кризу. На нинішних нарадах німецькі партії мають принятн і Німецький національний Союз санкціонувати ухвалу, яка уможливить обом міністрам остати в кабінеті.

Що до кризи в польськім колі, в парляментарних кругах говорять, що правительство годить ся внести в парляменті проєкт про відокремленє Галичини.

Криза має бути взагалі полагоджена нині-завтра. Патент про скликанє парляменту на 30. мая появить ся в „Wiener Zeitung" в суботу або в неділю.

Програма праць парляменту представляєть ся так: Сесія розпічнеть ся чолобитнею для монарха, для війска і фльоти і маніфестацією за миром. Потім наступить принятє обох палат цісарем і отворенє сесії престольною промовою. Опісля правительство внесе предложеня, які мають бути полагоджені на сесії. Сюди належить передовсім буджетова провізорія апробата розпорядків, виданих на основі §. 14-ого, і ухвала контингенту рекрута. Дальше внесе правительство проєкт про зміну регуляміну і про продовженє мандатів. Крім того буде внесений цілий ряд предложень в господарських справах.

Пропозиції правительства для польського кола.

„Gazeta wieczorna" з 25. с. м, подає про нові пропозиції правительства в справі відокремленя Галичини отсі відомости:

Правительство хоче перевести відокремленє Галичини й узгляднити в широких розмірах польський проєкт, який має ухвалити коло. Правительство готове зложити в сій справі заяву в формі, умовленій з колом. Відокремленє наступить не в дорозі октройованя, тільки в дорозі парляментарній. Правительство предложить парляментови свій проєкт відокремленя Галичини і зажадає відослати його до конституційної комісії для реченцевого ухваленя. Аж коли-б парлямент не ухвалив проєкту, він увійшов би в житє евентуально позапарляментарною дорогою.

Про становище кола доносить той сам дневник з Відня під датою 24 с. м.: Парляментарна комісія рішила вечером предложити внесенє на повне коло. Предкладає вона уповажнити президію кола до переговорів з правительством в справі відокремленя Галичини, відшкодовань і виплат за воєнні чинитьби. Крім того має бути предложена колом революція в польській справі. Коли коло прийме сі предложеня, кризу треба вважати хвилево усуненою.

Українізація шкільництва на закордонній Україні.

Організоване української провінції.

Відень 24. цвітня 1917.

Українські школи в Київі.

Київське Товариство українських педагогів звернуло ся до Виконуючого Комітету з заявою, що воно в найблизшій будуччині має намір відкрити у Київі наукові заведеня — висші, середні й низші з українською викладовою мовою. Товариство просить помогти йому по змозі в сій справі.

Українські шкільні справи.

„Товариство ширеня шкільної освіти на Україні" вибрало комісію, котрій доручено переміннти школу ім. С. Грушевського в Київі на українську згідно з постановою київської міської ради з дня 11. марта.

Комісії сій доручено також зібрати матеріял для реорганізації й инших низших і висших народних шкіл міста Київа на українські.

Для організації української гімназії вибрано директора і 4 членів організаційного Комітету.

Постановлено скликати на день 4. цвітня зїзд учителів і діячів народної просвіти й організувати українські курси для народних учителів київської губернії не пізнійше 1. червня.

Дня 14. марта відбули ся збори Товариства українських педагогів.

Українська орґанізаційна праця на провінції.

„Кіев. Мысль" з дня 27. марта повідомляє, що у провінціяльні міста, місточка і села виїхали українські діячі для переведеня організаційної роботи.

„Наша рідна просвіта".

„Кіев. Мысль" з дня 14/27. марта подає, що дня 14. марта відбули ся збори нового товариства п. н. „Наша рідна просвіта".

Зїзд українських поступовців у Київі.

„Кіев. Мысль" з дня 13/26. марта повідомляє: Рада „Товариства Українських Поступовців" скликає у Київ на 25. марта зїзд представників 33 обєднаних в організації громад правобережної й лівобережної України, Чорноморя й Кубанщини.

Українське пресове бюро.

При „Українській Центральній Раді" засновано пресове бюро, яке буде збирати всї відомости, що відносять ся до українського житя. Пресове бюро звернуло ся до всїх українських організацій з прошенєм повідомляти його про всї зібраня і достарчувати резолюції й инші відомости з українського житя під адресою: Педагогічний Музей, В. Володимирська, Пресове бюро при Українській Центральній Раді.

Збори робітників-Українців.

„Кіев. Мысль" з дня 14/27 марта подає, що дня 14. марта відбуло ся зібранє робітників Українців державних робітень міністерства залїзниць.

Орґанізація студентів-Українців висших шкіл.

„Кіев. Мысль" з дн. 13/26. марта повідомляє:

Відновляють свою діяльність і приймають нових членів українські „Громади" всїх висших наукових заведень. Відбули ся два загальні зібраня усїх Українців студентів і курсисток київських висших шкіл (3 го і 5 го марта). „Головна Українська Студ. Рада" скликує незабаром треті збори для обговореня ріжних пекучих справ і готовить ся до видаваня свого органу п. з. „Вістник".

Серед учеників-Українців київських середних шкіл.

„Кіев. Мысль з дн. 14/27. марта повідомляє що ученики київських середних шкіл Українці завязали свою орґанізацію, яка постановила видавати щомісячний журнал п. з. „Джерело".

Одеські Українці в „Українській Центральній Раді.

„Кіев. Мысль" з дн. 13/26 марта доносить, що до Київа прибули представники українського „Керуючого Комітету" в Одесі і на засіданю „Укр. Центр. Ради" зложили заяву, що українське громадянство міста Одеси з готовістю підтримує діяльність „Укр. Центр. Ради" в Київі.

Українські зібрання в Київі.

„Кіев. Мысль" в дн. 16/29 марта повідомляє:

Надзвичайне засіданє членів „Товариства ширени шкільної осьвіти на Україні" для вибору директора української гімназії відбудеть ся сьогодня в помешканю клюбу „Родина" в год. 7½ вечер.

Загальні збори Українців учеників середних шкіл, призначені на 16. марта в 15 ій авдиторії університету, перенесено до Педагогічного Музею на 4-у годину по пол. тогож дня.

Віче робітників і салдатів Українців у Київі.

„Кіев. Мысль" з дн. 16/29. марта повідомляє:

Віче робітників і салдатів Українців відбудеть ся сьогодня в 6 ій год. вечером у цирку Крутикова на Миколаївській улиці.

Українська депутація у Петрограді.

„Новое Время" з д. 12. (25.) марта повідомляє:

Сьогодня, 11. марта, прибула у Петроград депутація від київських і провінціяльних організацій, яка на днях відвідає міністра судівництва А. Ф. Керенського й підійме заходи коло повороту з Сібіри засланих попереднім правительством усіх Українців-Галичан.

Записки проф. М. Грушевського міністрови судівництва А. Ф. Керенському в справі засланих Українців-Галичан.

„Русское Слово" з д. 20. (23.) марта повідомляє:

Проф. М. Грушевський, який наслідком амнестії з Крівa перебуває у Москві, звернув ся до А. Ф. Керенського з записком, в якій звертає увагу міністра на необхідність як найскоршого визволеня богатьох тисяч Галичан Українців, які мучать ся на засланю і в тюрмах.

Вшанованє проф. М. Грушевського.

„Кіев. Мысль" з д. 13. (26) марта доносить, що місцеві українські організації обговорюють справу вшанованя проф. М. Грушевського, який вертає до Київа. До проф. М. Грушевського вислано з Київа богато телеграм.

Засїдання „Української Центральної Ради" й Головної Української Студентської Ради".

У „Кіев. Мысли" з д. 13. (26.) марта читаємо:

Починаючи від понеділка (13. марта), засіданє „Головної Української Студентської Ради" будуть відбувати ся в одній із кімнат Педагогічного Музея, який Городський Виконуючий Комітет передав до розпорядимости „Української Центр. Ради". Ф. н.

„Найбільше в цілій війні ураженє."

Берлін, 25. цьітня 1917.

Бюро Вольфа доносить: У розпаленій знова битві під Арра дня 23. с. м. Англійці потерпіли найбільше в цілій війні ураженє і найтяжші втрати. На цілім фронті 50 клм. між Лен і Вієкур лежать розкинені англійські лави, котрі пішли до наступу, скошені гранатами і кулями.

Агітація за миром.

На Волині і Поділю.

РОТЕРДАМ. (Ткб.) Доносять з Петрограду, що поза російським фронтом, особливо в Бесарабії, Волині і Поділю широко розповсюднюють ся агітаційна література за миром. Богато агітаторів, переважно в одностроях, ходить по селах, аби серед селян викликати настрій проти війни.

Президія української парляментарної репрезентації у президента міністрів і міністра заграничних справ.

ВІДЕНЬ (Ткб). „Slavische Korrespondenz" доносить: Президію української парляментарної репрезентації приняв перед полуднем 25. с. м. президент міністрів гр. Клям-Мартініц а вечером міністер заграничних справ гр. Черінін.

Українські політики в Росії до кн. Львова.

БЕРН (Ткб.) Українське пресове бюро подає до відомости: Група українських політиків вислала до президента міністрів кн. Львова телеграму, в якій сі заявляють, що стоять при жаданю рівноуправненя суспільного, культурного і політичного з російським народом та просять о безпроволочне увільненє галицьких Українців, яких заслано з припорученя б. генерал-губернатора Бобринського та домагають ся безпроволочного увязненя гр. Бобринського.

Перед скликанєм парляменту.

Становище правительства.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Правительство рішило вибрати для скликаня державної Ради день 30. мая і заняти її передовсім питанями поживи і господарки, що є в звязку з війною і иншими передовсім соціяльними і державно-фінансовими питанями та предложити плян праці не тілько для зближаючої сесії але також для дальшої діяльности державної Ради, а в межичасї порозуміти ся в тій мірі з партіями та рівночасно почати усувати політичну цензуру. Правительство надієть ся, що в часі найвисшого політичного напруженя та найсильнїшого напруженя сил держави і народів найде в парляменті підперте своїх стремлінь, щоби могти не тільки тепер утворити те, що є конечне, але також і в будучности привернути основи для згідного співжитя народів Австрії. Правительство стоїть непохитно при цілях, які собі поставило, передовсім при розгляданю потреб держави і її адміністрації, управильненю язикових відносин та при упорядкованю уживаня мови і заведеню відповідних адміністраційних уряджень в краях, о скільо вони є конечні. Правительство буде з цілим натиском і безпосередно займати ся сими справами.

Що відносить ся до справ, які належать до державної Ради, порозуміють ся правительство з партіями і групами державної Ради що до основ їх дальшого розгляданя і в данім випадку предложить відновідні жаданя державній Раді. Що до справ, які відносять ся до порядку в Королівстві Чехії, то Найвисше письмо з дня 26. липня 1913 р. передвиджує, що правительство в цілі запевненя основ сього порядку буде послугувати ся радою і співділанем витрібованих і обізнаних в тими справами мужів, щоби могти після сього видавати конечні заряджена. Правительство як доси так і далі уважає таке заряджене конечністю, що не дасть ся омминути, потребою нашого державного житя і буде поступати згідно з бажанем Найвисшого письма. Правительство буде стреміти при ужитю цілої своєї поваги до здійсненя змісту Найвисшого письма з 4. падолиста 1917 р., що відносить ся до королівства Галичини, а притім розуміють ся, буде старати ся осягнути вближеня обох народів, що замешкують край.

„Відповідь соціяльній демократії".

ВІДЕНЬ (Ткб.) Завтрішний „Fremdenblatt" оголосить вступну статю п. н. „Відповідь соціяльній демократії", якої основні гадки подаємо: Як відомо з дневників, австро угорські і німецькі соціяльні дрмократи ведені бажанєм причинити ся до покінченя страшної світової війни, вібрали ся, щоби обговорити питанє, чи в дорозї міжнародної соціялістичної конференції можна би підперти справу мира і приготовити дорогу до заключеня мира. В звязку з тою конференцією, що відбула ся в Берлїні, німецька соціяльна демократия звернула ся в „Internationale Korrespondenz" до правительства з запитом, чи воно було би готове заявити офіціяльно, що резигнує з анексій, а в резолюції, яку ухвалено в Берлїні за згодою представників Австрії і Угорщини, означено як найважнїйший обовязок партії спонукати правительство до явної резигнації з всякої агресивної політики. Заява в справі сеї точки, була би властиво злишна тому, що ріжні заяви австро-угорського правительства містили у собі бажану відповідь. Коли загал бажав би почути нову заяву, то можна йому сказати, що наша монархія не має рішучо ніяких агресивних плянів супроти Росії, ані не думає розширювати свої области коштом Росії.

Зі сторони соціяльно-демократичної, як також і з кождої иншої сторони з певністю признаєть ся, що австро-угорське правительство вискавало ся в тій справі в спосіб зовсім явний, свобідний і ясний. Заграница не сміє бачити в тім становищи австро-угорського правительства нїякого знаку почуття безсильности. Се треба тут виразно ствердити, тому, що ворожа праця для викривленя вражінь наших мирових маніфестацій представляє суспільности в краях антанту, що се є доказ зменшеня нашої сили відпору. Коли народи, які з нами бють ся, вірять таким представленям, находять ся у вповнішім блуді. Ми все зазначували, що ведемо війну в сборонї ії, що так довго будемо ії вести, аж осягнемо нашу ціль, яка полягає на тім, що хочемо сотворити забезпечене для нашого будучого єствованя.

В сильних переконуючих словах завершує далї дневник, що ми є рішені не тілько перетривати, але, що також під оглядом військовим і економічнім почуваємо себе сильними, щоби перевести боротьбу і перемогти ворогів, які накинули нам сю боротьбу. Коли ми були готові зробити мирові пропозиції, то се стало ся тому, що ми хотїли запобігти непотрібній різні людий і зробити все, щоби охоронити людське житє, яке дальше ведене війни мусить нищити.

Агітація серед селян в Росії.

АМСТЕРДАМ (Ткб). „Times" доносять з Петрограду: Після донесень з Саратова салдати, що перебувають на відпустці, розвивають серед селян велику агітацію і старають ся намовити їх до конфіскованя маєтків і прогнаня властителїв, що по части вже сталось. З причини недостачі зерна на засїв управа ріли є немислима.

Війна підводними суднами.

БЕРЛІН (Б. Вольфа). Від останнього оголошеня успіхів підводних суден д. 19. цьітня надійшли по день 24. с. м. донесеня про затоплене 143.000 реєстрових тон brutto неприятельських і невтральних кораблїв в Каналї, на Атлянтійськім океані і на Північнім морю.

Найбільшому Громадянинови Галицької України!

Складки на портрет ІВАНА ФРАНКА треба посилати на книжочку щади. Краєвого Союза Кредитового у Львові ч. 4.000.

Проти посягання варшавської Державної Ради на українські землї.

Львів, 25. цьітня 1917.

Народний Комітет на засїданю 23. с. м. ухвалив оголосити отсю заяву:

Народний Комітет протестує як найрішучійше проти змісту відозви польської Державної Ради в Варшаві з 16. с. м. до тимчасового російського правительства, котрою ся Рада як умову доброго сусїдського ложитя польської держави з Росією ставить своє змаганє до прилученя до польської держави етнографічних областий, що лежать між етнографічною Польщею і Росією, які давнїйше входили в склад колишної польської держави,—вважаючи таке домаганє польської Державної Ради за замах на національно політичну самостійність непольських народів бувшої польської держави, передовсім Українців.

Народний Комітет пятнує перед цілим світом сей завойовницький характер політики польської Державної Ради, яка, покликана до житя волею монархів Австро-Угорщини і Німеччини для надання правно державних форм виключно етнографічним польським областям, визволеним з під російського панованя, не перевівши ще сих форм в житє, виступає з анексійними плянами супроти инших народів, як Українці, Білорусини і Литовці, і бажає їм накинути польське панованє.

Народний Комітет, вважаючи, що тільки самі російські Українці мають право рішати про свою державно політичну будучність, заявляє, що зі свого боку доложить всіх заходів для поборюваня польських анексійних плянів, і бачучи примір безоглядного нищеня українства в теперішній Холмщинї, буде старати ся недопустити до сего, щоби яка небудь частина української землї війшла в склад будучої польської держави.

Секретаріят У. П. Р. прислав нам отсей комунікат:

Парляментарна комісія Української Парляментарної Репрезентації на засїданю 21. с. м.

в якім під проводом голови Романчука взяли участь Петрушевич, Лев Бачинський, Лагодинський, Тридьовський, Евген Левицький, Цегельський і Сінгалевич, рішила оголосити:

В заяві з 16. цвітня с. р. польська Державна Рада висловила ся також про „краї, які лежать між етнографічною Польщею й Росією", отже і про українські території, ставлячи умовою сусідських відносин Польщі до російської держави і полагодженя старого спору між Польщею й Росією рішене про будучу державну приналежність тих нібито „здавна долею звязаних з Польщею" країв в дусї державних інтересів незалежної Польщі. Сей вислів можна розуміти тільки як предложене нового поділу української землї між Польщею й Росією.

Українська Парляментарна Репрезентація застерігаєть ся як найрішучійше проти всяких анексійних плянів Польщі що до української землї, як також проти польської смілости торгувати ся з якоюсь иншою державою за державну приналежність українських земель.

Тільки український нарід, який ніколи не зрік ся права до повної державної самостійности України, є управнений рішати про будучу долю тих українських областий.

Українська Парляментарна Репрезентація мусить також висловити своє особливе здивованє, що найвисший орган що-йно проголошеної осередними державами польської держави вже вважає за відповідне простягати свою руку по чуже добро і загрожувати свободі инших народів — Українців, Білорусинів і Литовців, заки ще внутрішні відносини Польщі не є вияснені і свобода Польщі не є достаточно забезпечена.

Сей вислів польської Державної Ради треба напятнувати як крайне неполітичний вивов Українців, особливо в хвилї, коли внутрішний переворот в Росії, теперішний національно-політичний рух в російській Україні і вже зроблені російським правительством уступки (українське шкільництво і т. д.) отвирають для українського народу нові виднеди.

Польська Державна Рада повинна би тим більше вистерігати ся такого вислову не на часї, — бо-ж українське населенє Холмщини, яке тепер підлягає польській Державній Раді, видане є на необмежену польонізацію, не маючи анї одної української школи, а навіть змоги слухати української церковної проповіди і української катехизації для дітий.

Закордонні Українцї бажали доси побіди осередних держав.

Як непримиримі вороги царизму.

„Czas" в дописи з Стокгольму про „Київ підчас революції" доносить:

„Велике піднесенє духа наступило серед Українців, які приняли революцію з запалом. На засіданю губернського земства їх представник заявив, що Українцї доси бажали побіди осередних держав, але тепер цілим серцем бажають собі тріюмфу російського оружя і будуть бороти ся до останної каплї крови".

СКЛАДАЙТЕ
НА ФОНД ім. МИТР. А. ШЕПТИЦЬКОГО
ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ СИРІТ!

НОВИНКИ.

Львів, 25 цвітня 1917.

— **Видавнича Спілка „Діло"** відбула вчора загальні збори. По принятю звіту з діяльности Спілки за 1913, 1914, 1915 і 1916 рр. вибрано ось який новий виділ Спілки: Голова п. Юліян Січинський, заступник голови о. Дамян Лопатинський, члени управи пп.: Микола Заячківський, д-р Теофіль Кормош, о. Теодозій Лежогубський, д-р Володимир Охримович, д-р Василь Панейко, Любомир Рожанський; заступники членів управи пп.: Юліян Мудрак, д-р Альфред Говикович, Володимир Левицький; члени контрольної комісії пп: Спиридіон Баньківський, Омелян Саєвич, о. Кипріян Ясеницький.

— **В архикатедральній церкві св. Юра** відправить ся в пятницю дня 27. цвітня с. р., як в день імянин цісаревої Зити, о год. 9 перед пол. торжественна понтифікальна св. Літургія. Митрополичий Ординаріят оповістив в „Аепарх. Відомостях" заряджене, щоби всї оо. настоятелї парохій і всї оо. катихити що-року в днях 27. цвітня і 9. мая, як в днї імянин і уродин Її п. і к. Величности цісаревої і королевої Зити відправляли торжественну св. Літургію з долученем Служби за всяке прошенє та з відспіванем имну Амвровіянського „Тебе Бога хвалим", трикратного многоліттствія і цісарського имну.

— **Вістка про д-ра Окуневського.** В кореспонденції з Стокгольму про „Київ підчас революції" доносить „Czas", що до Комітету опіки над Галичанами вибрано також, після д-ра Теофіля Окуневського, який перебуває в Київі.

— **Чеки на фонд ім. митр. Шептицького** розсилаємо з нинїшним числом „Дїла" в числї пяти тисяч і надіємо ся, що анї один чек не буде змарнований. Комітет оголосить по часописях імена всіх, що причинать ся своїми жертвами до збільшеня фонду, призначеного для найбіднійших з поміж бідних, бо для українських сиріт. Чие серце уміє відчути нещасте сироти, нехай не жалує лепти, щоби отерти їй слезу та улекшити долю. А сиріт тих без матери і отця богато, богате! Нехай же кожда рука мущини, жінки, чи дитини у всіх верствах нашої суспільности поспішить з датком, щоби українські бездомні сироти не поневіряли ся, а виросли на свідомих горожан України, яка збираєть ся до лету на зустріч красшій долї, а в українській дитині бачить свою будуччину! Даймо докази, що особа митр. Андрея Шептицького, якого імя носить фонд, нам дорога! — Комітет (вкладкова книжочка „Дністра" ч. 10 300).

— **Панама на царськім дворі.** Звертало загальну увагу, що з вибохом революції в Росії всї великі князї царської семї віддали себе на услуги революційного правлїня, а брат царя, Михайло Александрович не згодив ся приняти регенцію. Причиною сего наглого звороту була надія, що революційне правлїне згодить ся на загальну амнестію для всіх, що завинили війну і що взяли участь в революції. Тимчасом Бурцев, який став міністром поліції, заявив, що буде розслїджувати вину тих, що викликали війну, кождого з окрема. Бурцев мав вже тоді в руках тайний архів, з якого пересвідчив ся, що мати царя, всї великі князї і ромунська королева брали великі гроші, будьто би на перекупство всяких державних достойників, щоби їх приєднати для війни. Що при тій нагоді потонуло чимало державного гроша в кишенях членів царської родини, се не підлежить сумнївови і в сім напрямі можна вичікувати сенваційних ревеляцій.

— **Як старати ся о придїл робітника і тягла до весняної управи?** Краєве товариство „Сільський Господар" комунікує: Міністерство війни зарядило рескриптом з дня 26. марта с. р. ч. 55.000 віддане робітників і коний до управ весняних. Всякі подання о придїленє тих робітників і коний мають властителї грунтів вносити телефонічно, телеграфічно, устно або письменно просто до своїх Централь районових, а не до намісництва, команд військових або инших військових властий, бо в той спосіб опізняєть ся лиш придїленє. Рівночасно звертаєть ся увагу, що міністерство війни не розпоряджує заразто великим числом робітників і коний і придїленє мати-ме наступити лише в ограниченім числї.

Нові книжки і видання.

Читанка для приготовної класи учительських семинарій уложив Олександер Барвінський. (З 50 ілюстраціями). Львів, 1916. Накладом ц. к. Видавництва шкільних книжок. Ціна оправленого примірника 3 К. 50 с. Стор. 416.

З дуже ріжнородного матеріялу зложена шкільна читанка, яка певно знайде читачів також нова шкільними мурами.

На волинські школи.

„Пятикова система".

На необхідну потребу удержання 25 українських шкіл на Волині, які супроти останніх подій тим дорожші і важнійші для української справи, конечні як найскорші і найобильнійші жертви

о. Юзич Стефан Виспа 20 20 К: Ольгу Одїжинську Підністряни, о. совіт. Теодора Сапруна пароха в Колодрубах, д-ра Івана Юзича комісаря ц. к. староства в Горлицях. — Евгенія Юзичева Виспа 10 К: Марійку Сьвітликову Добростани, Ірину Вахнянинову Перемишль, о. Юрія Боднара Монастирець, Зеню Волинцьову Загрецько, Манця Березовського, урядника ц. к. дирекції скарбу в Перемишли. — Василь Кебало упр. школи в Розворянах 30 К. (Дн.). — Петруня Голдівна 5 К. — Марія Дригинич Дашава 10 К (Дн.): Геня Дригинич, Болехів, Наталю Бачинську Поронін, Вінкентія Міклясевича суд. Лянцут, Михайлину Гринчишин учит. Демня к. Николаєва, Евстахію Кордубову Стрий. — Олена Тресньовська Щирець 29 К.: Мирославу Тресньовську Хоробрів, Олександру Погорецьку Бродки, Елеонору Малицьку Щирець. — о. Клим Грушкевич в Мокрянах 10 К.: о. Николу Ільницького в Блажові, д-ра Льва Хомінського ц. к. судію в Самборі, Марію Колянковську в Батятичах, о. Евгена Кушлика в Містковичах, о. Миколу Баранецького в Якубовій Воли. — Меланія Грушкевич Мокряни 10 К.: Марію Гринчукову, Матіева, Люсю Ломніцьку Гребенне, Вікту Рудкевичову Вікова, Салю Вислоцьку Лабова. — Богдан Загайкевич поручник п. п. 387, 10 К (Дп.): полевого курата І. Льва Сембратовича, надофіцияла Тимякова, хорунжого Йосифа Ганкевича усї п. п. 387, Богдана Бережницького (музика) Відень. — Мих. Павлик, пор. 5 К (Дн.). — Іван Герасимович, хорунжий при Експозитурі Команди 2. армії в Дунаєві 5 К.: Іполіта Омельського, поручника і батальйонового адютанта етапного бат. 212 в Томашові (Холмщина), Грица Мартинюка, хорунжого і коменданта зел. стації в Жидачеві, Дмитра Падуру, хоружого при етапнім баталіоні 503, 3. комп., Василя Продана, кадетаспіранта в Mähr. Neustadt і Луку Лапчинського, кадет аспір. при Експозитурі 2. армії в Дунаєві. — Василь Возняк, Городок ягайлон 10 К (Дн.): о. Евгена Возняка в Лабовій, о. Володимира Ясеницького з Радирич, п. Василя Білецького поруч. в Городку ягайл., п. Дмитра Пеленського і п. Гладишовську з Городка ягайлон. — Ірена Матіївна Львів 5 К (Дн.) — Лінка Грицківна Винники 10 К: Теофілю Осташевську Завидовичі, Марійку Павлівну Камінопіль, Олю Анастазієвську Відень. Юрія Левицького гімн. проф. Львів, Івана Бялтра пор. арт. пол. поч. 279. — Марія Банахівна учителька Миклашів 5 К: Анну Семинівну Гмінд, Олімпію Зелену Миклашів, о. Івана Лучинського префекта Львів, Івана Гарапу богосл. Львів, Михайла Іванчука підхор. УСС. — Маруся Околот Відень 10 К: Стефу Савицьку у Львові, Галю Захарасевич в Одреховій, поручн. Лукіянова в Енгельсберг і одн. добр. Т. Тристая пол. поч. 4. — Марія Котис 5 К: о. Я. Косоноцького і П. Косоноцьку з Подолець, п. Котисову і о. В. Яремкевича з Вовчого. — Ірена Котисівна 2 К: Неся Хаджая з Вовчого, Бобця Левицького в Айзенштайн, Зайка Савицького зі Стрия і Досю Шматерівну в Самбора. — Мих. Смулкова, Угринів 10 К.: К. Чернецьку, Хоробрів, М. Трешневську, Хоробрів. і Ковальську, Ванів, К. Занькову, Угринів, Я. Фартухову, Довжнів. — Лідія і Ірка Трешневські, Щирець, 5 К.: Маньчика і Кока Трешневських Доробрів, Іренку Баричківну, Щирець, Янку Рудавську, Заватка, Боба Сапруку, Львів. — Анна Копестинська, Львів, д-ра Льонця Рудницького, Куликів, Мирона Ніжанковського, хорунж. У. С. С., Михайла Ільницького. Підлютє. — Стефан Корнова, Борове 5 К.: Гелю Манастирську, Славцю Волошинівну в Мостах великих, о. Іляріона Гелу в Шдяхтовій, о. Івана Бучка у Львові і п. Михайла Головачука, учителя в Явірках. — Гриньо Федаш, н. к. респіцієнт сторожи скарбової в Дрогобичи 20 К: Стефана Шикулу, ц. к. комісаря сторожи скарб. в Щаковій, Дмитра Іликова, ц. к. надстражника стор. скарб. в Народи, Антона Дельвевича, ц. к. надстр. стор. скарб. в Самборі, Миколу Дорондяка, ц. к. надстр. сторожи скарбової в Дрогобичи, Михайла Доскоча, ц. к. надстражн. сторожи скарбової в Дрогобичи. — Іванна Кіршінгер Перемишль 10 К, — Анна Логінська Перемишль 5 К, — Клим Вахнянин Перемишль 5 К, — Стефанія Костківна Нове село 20 К: реєнтову Ірену Базилевичеву Цішанів, Нусю Ясеницьку учительку Радиничі, Сильвестра Крупу Любачів, Василя Грабця Шомбатгельи, Володимира Костека пор. Колошвар, — Ілія Шерстило укінчений богослов Вислобоки 5 К: о. Юрія Гошку в Корналовичах, Івана Дедика лайтнанта пол. поч. 235, Небожука Андрія укінч. богосл. в Стібні, Іванку Довбенко учительку в Ситіхові, Інку Гошовську в Збоїсках, — Настя Хоркава з Одерберґу 5 К (Дн.), — Федір Михайлів піх. полк ч. 24 5 К (Дн.): Івася Михайлів четаря 43/II пол. полевих гармат, Федіра Михайлів рядового 30 п. п., Петруся Емира десятника У. С. С. і Гриця Кручака начальника громади в Горбачах. — Ірина Шухевичева Любартів Польща 20 кор.: Ольгу Кузелеву в Черновець, Ірину Рожанковську зі Львова, Ольгу Шухевичівну з Тишковець, Богданну Бородиєвичеву з Кіцманя і о. Гната Вовчука пол. курата в Полі. — Поручник д-р Петро Зволинський 10 К: д-ра Льва Ганкевича Гмінд, Василя Струка ген. секр. „Сільского Господаря" Львів, д-ра Евгена Гайдукевича міського лікаря в Народи, Роберта Чеховича субститута в Болехові, д-ра Луку Мишугу укр. сїч. стр. Володимир волинський. — Ірина Білинська студ. філ. з Пчан 5 К (Дн.): Нюню Смулкову з Угринова, Ст. Гамівкову в Сяноцї, Галю Гаукову з Залутиня, Осипа Матковського Ряшів резервовий шпиталь, Омеляна Білинського УСС. кадетасп. — Юрась Балицький 10 К: прапорщика Андріхова, прапорщика Емеця, А Вабкова всіх в Вецлярі, художника Решетила і артиста Щербину з Зальц-

неделя. — о. Мирослав Ю. Черкавський 25 К і Ірена Черкавська Дахнів 15 К (Дн). — о. Андрій Кухта 25 К (Ад) — Вікторія Шумська 10 К: Володимира Вітошинського ц. к. інспектова шкіл в Грибов, Александру Паньківську в Устияновій, Петруню Скобельську в Горушьку, Юлію Адріяновичеву в Сушиці Великій, Юлю Паньківську у Львові. — Юрій Шумський в Павлосьові 5 К: Володимира Дуба учав. шк. в Ветлині, Антона Горошка упр. шк. в Сопиці, о. Льва Шумського в Стрілках, Матія Качуру в Ярославі, о. Володимира Дуба в Сурохові — Ольга Шумська уч. в Святім 10 К: Еміля Літинського ц. к. проф. гімн. з Золочева в Устияновій, Осипа Зятика ц. к. судію в Дрогобичи, Сильвестра Крупу укінч. бог. в Любачеві, Александра Терешкевця укінч. бог. в Ришковій Волі, Осипа Моравецького уч. в Соколівці.

Просимо всіх Бл. Жертводавців придержувати ся форми оголошуваної в Ділі, значить ся: насамперед ліпше ся ім'я назвище, місцевість Жертводавця а опісля по двох точках (:) викликаних. Як тим способом зробите нам богато роботи, бо не тогда буде кождої карточки перекусувати, а ціла лишить ся і до друку. При сій нагоді пригадуємо що жертви складають ся пятьох ою системою значить, можна не більше як пять осіб викликувати. Понад пять будемо сперкувати. Жертви просить ся посилати до кред. тов. „Дністер" (Львів, Руська 20) ч. кн. 9388, попідомляючи коротко ад міністрацію „Діла" і викликаних. х.

ОПОВІСТКИ.

Четвер, 26. цвітня 1917.

Нині: греко-кат.: Артемова — рим.-кат. Клета і Мар

Завтра: греко-кат.: Мартина папа — рим.-кат. Анастазії.

Дирекція Земельного Банку Гіпотечного, спілки акційної у Львові, подає до відома, що на загальних зборах акціонарів Банку в дни 24. с. м. ухвалено дивіденду за рр. 1914, 1915 і 1916 по 3%, то є по 12 К за кождий купон. Виплата дивіденди відбуваєть ся за предложенем дотичних купонів (то є купону ч. 4, 5 і 6).

Члени Спілки споживної торговельної, котрі потребують масла, зволять принести безпроволочно товщові карти до п. Голубцевої, Т-во „Земля", Ринок ч. 43. I. п.

Дїточе свято уладжує школа ім. кн. Льва на Личаківській дїльниці дня 27. цвітня о 3. год. пополудни в шкільній сали при вул. Клушинській ч. 5. I. поверх.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

в дня 25. цвітня 1917.

Положеніе скрізь незмінене.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гефер.

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

в дня 25. цвітня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наслїдника престола Руппрехта: На поли битви під Арра йде від вчера рано боротьба за село Gavrelle. Поза тим неприятель не поновив наступів на північ від Скарпи. На південь від устя Скарпи віджила по полудни на ново боротьба по обох сторонах дороги з Арра до Камбре. На широкім фронті наступили англійські дивізії на лінії Monchy Vaucourt, ведені в глибоких рядах. В огни й завзятій боротьбі зблизька зломив ся скрізь англійський наступ серед найтяжших втрат.

Залоги ровів і летуни піхоти доносять з 23. с. м., що число вбитих і ранених Англійців, які лежать перед фронтом, є незвичайно високе. Наша піхота підчас протинаступів узяла 600 полонених. Знищено кілька панцирних автомобілів.

Близько побережа наші атакові відділи вдерли ся 23. с. м. по огневім підготовленю до неприятельского становища і привели звідти 21 французьких полонених і 4 машинові карабіни.

Дня 23. і 24. с. м. прийшло на поли перед нашою боєвою лінією на північний захід від Ст. Кантен до кількох боїв, підчас яких неприятель крім кривавих втрат утратив також полонених.

Група військ німецького наступника престола: На кількох зїдтинках фронту Ени і в Шампанії знов зросла огнева дїяльність. Французькі наступи коло хутора Hurtebise, коло Brimont і на захід від Suippe були безуспішні. За неприятельськими лініями завважено живий рух і звернено там з успіхом огнь.

Група військ кн. Альбрехта: Положеніе незмінене.

Ц. 23. с. м. вгратили Англійці і французи від воздушного наступу 20 самолетів і один привязаний бальон. Дня 24. с. м. коштував їх 19 самолетів, з чого 16 скинено в воздушній боротьбі, а 3 огнем оборонних гармат. Поручник Бертрам застрілив свого 20., 21. і 22. противника. Підчас одного з наших протинаступів коло Gavrelle летів на переді капітан Цорер, вождь охоронного відділу атакуючої піхоти, і з висоти 150 м. остріловав зі свого самолету машиновим карабіном неприятельські лінії.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Наша артилерія відповіла сильно на огонь російських батерій, які були дїяльні головно коло Якобистату. Постав і над зелїзничою лінією з Львова до Тернополя.

Македонський фронт: По кількаденній сильній дїяльности англійської артилерії проти наших становищ між Вардаром і озером Дойран наступили вчера атаки, які болгарські війска всї відперли.

Перший кватирмайстер ген. Людендорф.

ПОДЯКА.

Неумолима смерть забрала нам Найдорожшого Мужа і Батька, о. Костя Павловського, пароха Сухої Волї і декана Олешицького. В тій тяжкій хвилї найшли ми правдиву поміч і розраду у парохіян Покійника і знакомих. Проте дякуємо щиро, в першій мірі Впр. о. Антонови Шведзїцькому зі Старого села, за провід в похоронах, Вп. о. Юрієви Черкавському з Дахнова, за трогаюче пращальне слово над могилою Покійника, а Впр. о. Антонови Макареви з Олешиць, за пращанє в церкві. Дальше дякуємо Впр. оо. Чернецькому Василеви з Дикова старого, Калимонови Григорієви з Ришкової волї, Лесакови Іванови зі Щуткова, Миколаєвичиви Костеви з Жукова, Іваницькому Григорієви з Волї олешицької, Котисови Данилови з Цівкова, Гарабачеви Стефанови з Любачева, Масляникови Іванови з Бігалів і Гаєвському лат. сотрудникови з Олешиць, — за участь в похоронах. Особливо дякуємо Вп. панству комісарям Кроковським, які щиро, словом і дїлом помогли нам в тім тяжкім горю. Дякуємо Вп. панству Михальчишинам і Назаревичам, за поміч і щире співчутє.

Особливо дякуємо старшинї церковній в Сухій Волї а то: Вп. п. Андрієви Буячкови, Андрієви Козакови, Василеви Козакови, Андрієви Завадї і Грицеви Прокопенкови, які не відмовили нїякому нашому прошеню, та з найбільшою широстю причинили ся до звеличеня сумного обряду похоронного. Дякуємо Вп. п. Дмитрови і Марії Василькевичам, місцевим учителям за участь в похоронах враз зі шкільною дїтворою. Вкінци дякуємо всїм парохіянам Покійника, знакомим за участь в похоронах, та щирі слова потїхи і співчутя.

Суха Воля, в цвітня 1917.

Бронислава Павловська, вдова.
Д-р Лаврентій Павловський, син.

263

Оголошеня.

В недїлю дня 22. с. м при виході в Українського театру (Саля Лисенка) згубила дозорцева дому при вул. 29. Листопада 40. вовняну хустку (плед). Найдивк вволить ласкаво віддати згубу за нагородою під вище подану адресу.

Юрій Українець, довголїтний складач „Діла" (від основання) знеможений хоробою від довшого часу, має вказаний лїкарями вивід до купелїв не маючи засобів удать ся тою дорогою до Вл. Родамців о поміч. Ласкаві датки прошу слати на руки Адміністрації. 261 3–5

„Совісного урядника"

шукає фабричне бюро недалеко Кракова. Вимагаємо знання української і німецької мови в слові і письмі; та мусить бути вільний від війска. — Зголошеня просимо надсилати під „Будучність 181" до адміністрації „Діла".

256 2–3

Загальні Збори

СТОВАРИШЕНЯ

УКРАЇНСЬКА РИЗНИЦЯ

в Самборі

стоваришеня зареєстр. з обмеж. порукою

відбудуть ся

в дни 17. мая (т. є. в четвер) о год. 10. на случай браку комплету о год. 11. перед пол. в комнатах товариства з порядком дневним:

1. Справозданє Управи з дїяльности і рахунків.
2. Звіт комісії ревізійної.
3. Затвержденє білянсу за р. 1915/16.
4. Зміна статута в § 1.
5. Вибір 1 заступника Управи.
6. Вибір 2 членів Ради Надзірної.
7. Вибір 3 членів Комісії ревізійної.
8. Внесеня членів.

Рада Надзірна.

Бураки пашні

мамути червоні	1 кг К 5·—
екендорфери жовті	1 кг К 5.—
півцукрові білі	1 кг К 3·60

доставляє

КРАЄВИЙ СОЮЗ

Господарсько-торговельних Спілок

при вул. Зїморовича ч. 20.

При відборі 50 кг. оригінальне опакованє VI 2–3

ДЕ Є

воєк в родині, так мусить знати про: I. Причинок на удержанє. Хто є родиною покликаного. II. Воєнні виселенці. III. Права інвалїдів. Додатки на вранених. Родини інвалїдів. Поборонів, офіцерів. IV. Права вдовиць і сиріт по жовнїрах. V. Права родин про пропавших без вісти. VI. Додаткові запомоги до пенсій для інвалїдів і ін. які подав **„Інформаційний календарець"**. Ціна з пересилкою 1 шт 40 сот. 12 шт. К 2·50. **„Жовнярський календарець"** 30 сот. 13 шт. К 2·50.

Висилає єк також: Оскар Уальд **„Сфінкс без тайни"**. Книжка чудових і мистецьких оповідань з анґл. мови Укр. видавництва **„Нова культура"**. Ціна в оправі К 1·70, в поруч. перес. К 2·—. Проспект на жаданє.

А. БЕРЕЗОВСЬКИЙ, Львів, вул. Карпінського ч. 19 b.

209 10–10

Одиноке українське

Тов. взаїмних обезпечень на житє і звіт п.

„КАРПАТІЯ"

17–4

Почесний президент Його Ексцеленція [illegible] **полит граф Шептицький.**

Товариство оперте на взаїмности, а через то дає **заски** припадають самим членам.

Ручить вже по трех лїтах неоспорність [illegible] валість обезпеченя.

Признає по трех лїтах право викупу, а [illegible] вже по трех лїтах удїлює позички на низький відсотки.

У всїх справах звертати ся на адресу:

ЛЬВІВ, — вулиця Руська ч. 18

Години урядові: від 8. до 2.

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ

в ПЕРЕМИШЛІ

вулиця Косцюшка ч. 3.

Приймає і виплачує щадничі вкладки виключно згодинах урядових. Вкладки оприцентовує по 4% починаючи вже від слїдуючого дня по дню вложеня аж до послїдного дня перед днем відправи.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадниці" можна складати особисто в касі товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової Дирекції, які Дирекція Щадниці на жаданє безплатно достарчає, і в філіях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щадниці"

Удїляє позичок: а) гіпотечних платних виключно амортизаційними ратами на протяг від 10—45 після вибору позичкового; б) на льокаційні ефекти, й на ескомт векслїв. Справи позичок полагоджує можливо скоро.

Посередничить у внесенню позичок в Гал. Воєннім Заведеню кредитовім в Кракові.

Всяких інформацій і другіх удїляє виключно „Руської Щадниці" ул. Косцюшка. Канцелярія ч. 3. пов. щоденно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. крім неділь і українських свят.

Після § 14. устави „Руської Щадниці", затвердженого через н. к. міністерство внутрішних справ вкладки в товаристві „Руська Щадниця" в Перемишлї надаєть ся до льокації пупілярних, фондаційних і т. п. капіталів, має отже „Руська Щадниця" пупілярну обезпеку.

III. 33–7

Відповідає за редакцію д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла" Львів, Раєва ч. 16.

Ч. (97. 9.349) Львів, пятниця 27. цвітня (14. ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно	2·70 К.
квартьрічно	8·— „
піврічно	16·— „
цілорічно	32·— „

у Львові (без достави):

місячно	2·40 К.
квартьрічно	7·— „
піврічно	14·— „
цілорічно	28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петитова, дюшпальтова 40, в надісланих 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомлення про вінчання і заручини 1·50.

Некрольогія стрічка 1 К.

Сталі оголошення за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, 26. цвітня 1917.

Як доносять комунікати правительства, Німецького Національного Союза й польського кола, кабінетову кризу покищо полагоджено на стільки, що правительство могло оголосити реченець скликання парляменту. Кажемо: поки що, бо ж дальше становище Німецького Національного Союза й польського кола залежати буде від того, як правительство вивяжеть ся з своїх нових зобовязань супроти тих двох груп.

Нас очевидно обходять в першій мірі те зобовязане правительства, яке воно, щоб усунути кризу, взяло на себе супроти польського кола.

В комунікаті правительства говорить ся, що воно буде старати ся здійснити зміст акту 4. падолиста 1916 р. що до Галичини. В звязку з дальшими словами комунікату, що правительство буде при тім старати ся осягнути зближене обох народів Галичини, можна би сю заяву правительства інтерпретувати двояко: або в польськім дусі, або в дусі тих політичних кругів, які акт 4. падолиста 1916 р. що до Галичини інтерпретували так, що він дає правительству змогу сповнити українське домагане поділу Галичини на два окремі коронні краї (сю інтерпретацію зреферували ми в ч. 71. з 27. марта с. р.).

Одначе сій другій інтерпретації відбирає грунт комунікат польського кола, що правительство обовязало ся здійснити акт 5. падолиста 1916 р. (тут не говорить ся про зміст акту, тільки просто про акт), беручи при сім під розвагу для можливого узгляднення проект, який в сій справі предложить польське коло. Коли правительство взяло на себе супроти кола таке зобовязане, то тут про другу, прихильну для українського домагання інтерпретацію змісту акту 4. падолиста 1916 р. не могло би бути мови, бо проект польського кола і українське домагане — се річи, які себе взаїмно виключають.

Як би там з тим новим зобовязанем правительства супроти польського кола не було, наша річ сказати правительству, що до порозуміня між обома народами Галичини може воно довести тільки тоді, коли признасть кождому з них однакове право в державі. Відокремлене Галичини в дусі польських змагань і виробленого польським колом проекту не тільки не вело би по тій лінії, але навпаки, значно погіршило би дотеперішний стан, бо означало би піддане українського народу під польське політичне панованє в ново утвореній польськім державнім організмі при Австрії. Для Поляків польський державний організм, а для Українців права національної меншости в сім організмі, — се хиба нїхто не назве однаковим правом для обох народів! Те однакове право для Поляків і Українців може бути в рамах устрою австрійської держави здійснене тільки таким способом, що кождий нарід на своїй національній території буде політично пануючим; се значить, що Галичина буде поділена на свої історично-національні складові части польську й українську, і кожда з сих частий стане окремим коронним краєм австрійської держави. Тільки на сій основі ми можемо порозуміти ся з Поляками — на нїякій иншій!

З окрема треба зазначити, що дальша часть зобовязаня правительства супроти польського кола, а саме в области господарсько-фінансовій, про що говорить комунікат кола, є в дійсности вимірена проти українського народу. Ми знаємо, як польське правительство Галичини вміє господарити грішми, призначеними для краю; знаємо, що ті гроші підуть на скріплене польського елементу в краю супроти українського.

Словом, коли комунікат польського кола брати як інтерпретацію комунікату правительства, то виходить, що правительство, щоб купити згоду Поляків на скликане парляменту, знов обіцяло Полякам заспокоїти їх коштом українського народу.

Нам готові сказати, що тепер держава переживає такий час, що треба для її добра відложити національні спори. Але що є держава, як не колектив народів, які її заселюють? І коли той колектив хоте заспокоїти один нарід коштом другого, то кривджений мусить боронити ся не тільки в своїм інтересї, але в інтересї колектива, бо інтерес колектива вимагає, щоби між усїми його членами панувала гармонія і вдоволене.

Австрійське правительство пів століття позволяло й само помагало, щоб Поляки коштом українського народу виросли в державі в силу, якою вони є нині. Може бути, що тепер правительству трудно дати собі з ними раду. Але український нарід досить уже був кривджений, досить приносив жертв для держави. Пора, щоб держава вже вимірила йому справедливість і тим задокументувала перед цїлим світом, що Австрія справдї хоче бути державою свобідних, рівноправних, вдоволених народів.

Сього ми будемо домагати ся в парлямєнтї, який має вийти ся. Від піднесеня сього домаганя нїщо нас не відведе і нашого голосу нїщо не заглушить.

За спеціяльну слїдчу комісію для розсліду злочинів російської адміністрації в Галичині й Буковині.

Відень, 24. цвітня 1917.

(Ф. К.) Під заголовком „Ще одна невідкладна ліквідація" петроградський „День" у числї з дн. 21. марта (3. цвітня) друкує на виднім місци отсї стрічки:

„В числї найтяжших злочинців опрокинутого режіму, вдаєть ся, призабуто поки що ще про одну шайку політичних мародерів, яка під проводом гр. Бобринського і еп. Евлогія хлинула у слїд за побідоносною нашою армією у Галичину і Буковину, граблячи і угнїтаючи місцеве населенє. Краска стиду заливає лице всякого чесного Росіянина при читаню навіть сеї мінімальної части подвигів сеї шайки, яка проникала у пресу крізь перепони цензури.

„Треба негайно з'організувати спеціяльну слїдчу комісію, яка на місци, у занятих нинї нашими військами частях Галичини і Буковини, а опісля і в решті їх, розслїдила би всї вироблені сею шайкою злочини, приймала би скарги від потерпівших осіб, обчислила би страти й сформулувала обвиненя. Покаране винуватців повинно бути прикладне і строге, тому, щоби різкійше відгородити російське імя від тих недостойних синів Росії, які зухвало винесли на поворище всього світа, за межі вітчини, ті методи самовоєї, насильства і несправедливости, які вони без перепон практикували внутрі краю серед вимушеної мовчанки його".

„Fremdenblatt" про „обітниці що-до Галичини".

З нагоди скликання парляменту.

Відень, 26. цвітня 1917.

(Ткб). Всї дневники витають з вдоволенєм оповіщенє правительства в справі реченця зібраня державної ради. „Fremdenblatt" заявляє між ин., що заповіджене постепенне касованє політичної цензури стрінеть ся з помічю парляменту, та що правительство хоче з великою повагою робити стараня, щоби сповнити обітниці що-до Галичини.

Зріст мирових настроїв в Анґлії.

БЕРН (Ткб) „Basler Nachrichten" доносять, що мирові настрої в Англії в останніх тижнях зросли.

Вільна дорога 1-го мая.

БЕРЛІН (Ткб.) Німецьке правительство предложило невтральним державам, щоби поручили своїм кораблям в англійських пристанях, котрі доси не могли виїхати наслїдком замкненя моря, — щоб вніхали 1 мая. Кораблям сим запоручено того дня свобідну дорогу, коли виставлять відповідні знаки і виберуть визначний шлях.

Не було гасла „геть з війною!".

МИНСК (Ткб.) Пет. Аг. доносить: При кінци нинїшних нарад зїзду делегатів усїх армій предсїдатель ствердив, що в дискусії взагалї не кинено гасла „геть з війною". Навпаки всї бесїдники заявили ся за офензивою проти зверхного ворога.

Рада міністрів.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Нинї (26. с. м.) перед пол. відбула ся під проводом гр. Клям Мартінїца кількагодинна рада міністрів, в котрій взяли участь всї члени кабінету.

Після страйків в Німеччині.

БЕРЛІН (Ткб.) Бюро Вольфа оголошує відозву, видану шефом военного уряду до робітників, що працюють у фабриках военного промислу. Сказано в ній, що непростима вина спадає на сього, що в краю святкує замість працювати, що великими ворогами є легкодушні, а ще гіршими ті, що підбурюють до страйків. Перед цїлим народом треба напятнувати тих зрадників вітчини і війска.

БЕРЛІН (Ткб.) В головній комісії німецького парляменту шеф военного уряду ген. Гренер сказав в справі страйків робітників, які працюють на поли узброєня, таке: Не тільки довші страйки є лихом, але взагалї великий страйк, хоча би й тривав тільки 3 години. Треба всякими способами збільшати продукцію. Як довго робітник має силу, є його моральним обовязком віддати її на услуги вітчині. Бесїдник розуміє пригнобленє робітників з приводу зменшеня приділу хліба, приняв би також спокійно зменшене продукції в днях 16. і 17. с. м., щоби дати робітникам спромогу отрясти ся з сього пригнобленя, але виявили ся при тім політичні справи, супроти чого відпадає всяка вирозумілість. Були докази на се, що агітаційний матеріял привезено з заграници. Бесїдник заповідає безоглядні поступованя проти тих, що викликують страйки. Цїлий тягар закона спаде на сих зрадників краю. З другої одначе сторони, — коли жадаєть ся від робітників, щоби аж до успішного кінця війни вирикли ся страйків, треба дати їм спромогу висказуваня на час своїх бажань рішаючим чинникам. Тому порадив бесїдник правительству, щоби до організації поживи приймили також представників робітників. Не значить се, що політику в справі поживи перемінюєть ся на спосіб соціяльно демократичний, — воно є тільки політичним зарядженєм, конечним в нинїшних умовах для веденя війни. Другий спосіб, в який можуть робітники зносити ся з рішаючими чинниками, подає закон про помічну службу, який признає робітникам деякі права.

Не менше суворо як з тими, що підбурюють до страйків, будеть ся поступати з тими агітаторами, що підбурюють проти закона про помічну службу. Бесїдник звернув ся з візванєм до хлїбодавців, щоби згодили ся на те, що признано робітникам. Бесїдник не сумнівает ся, що робітники як найвірнїйше будуть до кінця

війни стояти за армією і будуть достарчати їй оружє і муніцію, яких безумовно потреба. Тому мусить остати кличем праця і ще раз праця аж до щасливого покінченя війни.

Російські кадети не вірять німецьким соціялістам.

ПЕТРОГРАД (Пет. аг.) Обговорюючи резолюцію німецької соціяльної демократії, орган Мілюкова „Рѣчь" остро атакує німецьку соціяльну демохратію. Пише він, що будоби грубою помилкою, коливб хто хотів переціпювати значінє сеї резолюції. Німецька соціяльна демократія мовчанкою похвалювала насильства, довершені на Сербії, граничне подоптанє невтральности Бельгії, знищенє Літіх, затопленє „Люзитанії", примусове переселенє населенія з північної Франції та систематичне мученє російських полонених — і проти сього не протестувала.

Ціла минувшість німецької соціяльної демократії спричиняє, що теперішне її становище сильно підозріяє, становище, яке стремить до сього, щоби при виказаню тотожности мирових напрямів російської і німецької соціяльної демократії, при рівночасних півурядових запевненях Німеччини і Австо-Угорщини про ідентичність їх програми з програмою провізоричного правительства, притягнути Росію до окремого мира.

Росія боїть ся німецької офензиви на Петроград.

АМСТЕРДАМ (Ткб) „Allgemeen Handelsblad" повтаряє телеграму петроградського кореспондента „Daily Express", яка доносить, що богато осіб виїздить із столиці, тому що боїть ся німецького наступу на Петроград. Поїзди, що йдуть до Москви, є переповнені.

Конференція міністрів скандинавських держав.

ЦІРІХ (Ткб.) До „N. Zürcher Ztg" доносять із Стокгольму, що в половині мая відбудеть ся там нова конференція міністрів скандинавських держав.

Приріст підводних суден.

БЕРЛІН. (Ткб.) В буджетовій комісії парляменту державний секретар Уряду маринарки оправдував довірочно додатковий етат 1,000.000 марок і дав вияснене про підводні судна, які будуєть ся і які є вже готові до достави. Комісія з вдоволенєм приняла до відома інформації, які в порівнаню з малими втратами виявили значний приріст сього важного і успішного чинника боротьби.

Українські „оптимісти" й „песимісти".

З приводу под'ій в закордонній Україні.

Подобало ся польській пресі поділити нас з приводу подій в закордонній Україні на „оптимістів" і „песимістів". „Оптимісти — се ми з „Діла", що стараємо ся подавати нашій публиці по змозі найповнійшай образ подій в закордонній Україні. „Песимісти", які на нас за те „ллють студену воду", се „Вістник союза визволеня України", який в передовици п. М. Троцького вказує на те, що Росіяни не змінили і не змінять своїх поглядів на українську справу відповідно нашим бажаням, так, що нас жде там боротьба за наші права.

Коли польській пресі конче хочеть ся сконструувати противенство між „Ділом" і „Вістником Союза визволеня України", то ми їй такої забави зовсім не боронимо.

Коли ж пишемо отсі уваги, то ходить нам о щось зовсім инше: о зазначенє супроти уваг польської преси, що тим, що діють ся в закордонній Україні, справді є чого радіти. Ми дуже добре знаємо, що Росіяни в нині на завтра не змінять своїх поглядів на українську справу, що не прийдуть до нас таї не скажуть: „Беріть собі Вашу Україну тай уладжуйте собі її як самі знаєте!" Ми знаємо, що за українські права, з окрема за автономію України треба буде звести боротьбу. Та радіємо подіями в закордонній Україні тому, що вони власне кажуть нам, що там росте українська сила, яка зможе зорганізувати ся до тої боротьби і вести її аж до успішного кінця. Не о се ходить, чи Росіяни нас люблять чи ні, чи бажають нам добра чи ні, тільки о се, щоб ми мали змогу заставити їх признати наші права, згодити ся на сповненє наших домагань. А те, що тепер діеть ся в закордонній Україні, є власне доказом, що там ми маємо змогу організувати ту силу, яка заставить Росіян згодити ся на наші домагання, і організуємо її. Сим ми власне радіємо і в сій справі нема між нами „оптимістів" і „песимістів".

Наші справи на засіданю Централї для відбудови.

Перший день другого заседання прибічної Ради краєвої Централї для господарської відбудови Галичини.

Львів, 26. цвітня 1917.

В днях 19—21. с. м. відбуло ся в Кракові засіданє повної Ради прибічної Централї відбудови в ось яким порядком: 1) Звіти управителів секцій. 2) Дискусія над звітами. 3) Утворене прибічних рад повітових. 4) Буджет Централї до 30. червня 1918. 5) Внесеня.

Наради отворив по польськи і український намісник гр. Гуйи та віддав провід президентови Централї Гродзіцькому, остаючи одначе дальше на сали.

През. Гродзіцький, обнявши провід, подав до відома, що референти доповнять печатаний звіт до послідних днів, та вказав на вагу уложеня правильного буджету, що уможливить усталити програму відбудови, та просив о вибір комітету, якого задачею буде разом з Централею усталити устрій прибічних рад повітових відбудови, почім уділив голосу радникови двору Інгарденови для зложеня звіту з діяльности I. секції за послідний квартал. Референт подав у загальнім нарисі засади відбудови, якими кермуєть ся Централя, а далї в цифровім зіставленю представив вислід її діяльности. Ціла акція від початку обіймає відбудованих Централею 17·530 обектів, а самими селянами при помочи Централї 16.000, разом понад 33 000 обектів коштом 47,800.000 корон. Робота над відбудовою міст, фільварків і сіл іде далї, здержано лише наслідком розпорядку міністерства просвіти відбудову домів божих, парохіяльних і шкільних по причині, що перші належать до міністерства віроісповідань, другі до краю.

В дискусії над звітом перший забрав слово д-р Макух, заявляючи, що звіт секції I. не вдоволяє української людности, бо видатки не стоять в ніякій пропорції до знищеня. Не сповнено мимо ухвал секції домагань, щоби пошкодовані самі відбудовували ся, кривдить ся Українців, не даючи їм репрезентації у виконуючих органах Централї, через що вони не мають впливу на відбудову. Експозитури не признають української мови, субвенції розділяють нерівномірно і відстрашуєть ся селян від відбудови у власнім заряді. Статистика звіту невірна і неточна, на доказ чого наводить цифри. Бесідник домагаєть ся рівномірного розділу субвенцій, здайливости для найбільше знищеної східної Галичини, признаня прибічній Раді дійсного впливу на відбудову, утвореня прибічних рад повітових, відповідного заступства для Українців в Централї і експозитурах та дефінітивної відбудови. Кінчить бажанєм, щоби за нової управи краю було ліпше, щоби Українці не потребували таких жалів підносити.

Потім слідувало характеристичне для настрою Ради супроти Централї інтермецце. Коли радник Киведюк заявив, що наші бесідники будуть говорити проти і домагав ся, щоби польські говорили в ними на переміну, відізвали ся численні польські голоси: „Ми всї проти!"

Д-р Кормош вказував цифрами, що поодинокі рубрики звіту не годять ся з дійсностю в перемиськім повіті, прим. церков знищено 53, в звіті подано 3, парохіяльних домів 21, в звіті лише 7. Покривдженяй сей повіт незвичайно при розділі підмог. Експозитура не хоче дати селянам грошей на відбудову, будує сама дорого і лихо, узглядняючи передовсім тих, що вміють приєднати собі панів інжинерів. Замість стоділ побудовано селянам ославлені „парасолї": чотири патички, покриті дахом з папи, яких більшу часть буря в тих днях знищила.

Слідуючий бесідник, бувший міністер Длугош виступив також в острою критикою цілої Централї, а зокрема її I. секції. Вказуючи на примір Прусії, домагав ся він слідом своїх передбесідників дефінітивної відбудови при помочи господарських чинників, та критикував остро довершені будівлі. Жалував ся, що бар. Діялєр не хотів хлопам дати до рук грошей на відбудову, бо хлоп гроші пропє! Вкінци домагав ся основаня економічної секції, яка повинна вести закупно матеріялів для всіх секцій, що на його думку нещасливо веде III. секція.

Гофрат Кендьор домагаєть ся поданя коштів адміністрації. (Д-р Макух: „10%". Голос польський в обуренєм: „кілько? а то скандал!") Секції не діють згідно: III. секція поступає самовільно, купує будівельні матеріяли і творить централї самовільно без відома президії і других секцій. Не затверджений досибаяковий віддїл Централї роздає позички, про котрі ніхто крім протегованих не знає. В супереч звітови доказує, що не табулярна, а мала власність найбільше потерпіла.

Противно кс. Сяра домагаєть ся розширеня банку Централї, бо военний дїлає за поводи. Вкінци звертаєть ся до Українців, щоби не рушали язикових справ, бо се „політика". (Д-р Кормош протестує.)

Гр. Лясоцький і Зелїнський рівнож домагали ся будови у власнім заряді та жалували ся на визиск посередників, які захопили цілу торговлю будівельними матеріялами у свої руки.

Посол д-р Діямянд констатує, що відбудова не йде з вини бюрократії,

Суспільність не має своїх органів, всюди правлять офіцири і урядники. Міністри приходять до послів з жалями один на другого.

Звіт про відбудову міст, се акт обжалованя проти правительства. Найдорожший будівничий — се Централя відбудови. Панове з Централї жалують ся, що центральне правительство дає злі розпорядки, а не дає грошей, тимчасом Галичина має право його домагати ся, бо вона є дійною коровою держави.

Про відбудову міст говорить радник Кособуцький і през. Маріївський, домагаючи ся відбудови з узглядненєм гигієни і естетики. Протестують проти відбудови міста лише при помочи позичок, бо галицький міщанин знищений війною, не як західно-австрийський, що забогатів з військових достав, тож потребує відмоги.

Д-р Колішер бачить у відбудові брак щирости і плянности. Міністер Фінансів Евгель заявив, що позичок не треба буде звертати, та уступаючи не лишив про се сліду в актах і заміністра Лєта почеля інтабулювати ті позички. Централї не уділено відповідних фондів. Таким лукавством і півсредствами не дійдемо до нїчого.

У нас шахраї заробляють мілїони на лївернках, війна коштує два рази стільки, що є варта (*загальний сміх*, бесідник поправляєть ся). Вона коштує два рази стільки, що матеріял вартий. поділено край на minorum і majorum gentium, бо на схід від Сяну позволено тільки будувати на конечну потребу і на тимчасові роботи. Також не забезпечено насіня, тож край буде сего року богато гірше обсіяний віж минувшого. Кінчить апелем до намісника, що як не скінчить ся провізорія у відбудові, то ми згинемо, але і держава дуже потерпить.

Гофрат Інгарден у відповіди на ті заміти покликав ся на свою тривалу плідну працю для краю та оправдував ся трудностями в вибраню відповідного персоналу до відбудови і браком фондів. Заявив, що інструкція для експозитур

наказує, щоби властителї самі відбудовували ся при помочи експозитур, а будувати належить лише тим, котрі самі о се просять. Будувати ся має усім без ріжниці народности, а першенство мають мати біднійші. Усі функціонарі Централї мають в зносинах з українським населенем послугувати ся українською мовою. Після реляцій експозитур усюди є українські написи на експозитурах. (Д р Кормош: „В Перемишли нема!") В 1915 і 1916 рр. вибудовано дійсно богато провізоричних хат, та треба було ратувати 25.000 бездомних родин. Також будовано провізоричні стодоли, бо треба було дати переховок на збіже. Через брак людий поки триває війна, може бути лише провізорична відбудова. З 50 мілїонів не можна відбудувати того, на що треба 2¼ мілїярда.

Президент Гродзіцький почуває ся також до співвідвічальности за працю Централї, тому відповідає стараючи ся її боронити перед замітами сторонничости і недбальства. Жалує ся на тяжку судьбу Централї, бо коли міністерство закидує їй, що за богато видає, прибічна Рада каже, що за мало. На його думку правда є по середині. Засади відбудови не є ясно спрецизовані. Намісництво не може діждати ся від міністерства ореченя, що є субвенцією, а що підмогою.

Президентови Гродзіцькому і гофр Інгарденови відповідають д-р Макух і о. кан. Войнаровський. Вони обстоюють при замітї сторонничости з боку Централї в некористь Українців і наводять на се докази з печатаного звіту Централї, та рішучо і в натиском заявляють, що не стерплять, щоби нас без нас відбудовувано. Нарід на вічах і зборах домагаєть ся відбудови у власнім заряді. Треба потворити сільські і повітові комітети, як се вже було з початку відбудови за старости Каспарого. Українці мусять дістати своє заступство в управі Централї і мати вплив на орудоване фондами від будови.

Інж Строгаль (Німець) стверджує, що прибічна Рада не знала доси, що Централя робить. Лучність Централї з експозитурами є ва мала. До жалоб Українців на експозитури міг би долучити оповіданя про ріжні брудні справи, та честь інжинїра йому за дорога, тож скаже се президентови хиба в чотири очі. Як хто є урядником Централї, то нехай ним буде, а не підприємцем, бо сам себе не може контролювати.

На тім дискусію над звітом І. секції закінчено і ухвалено або відослано на секції цілий ряд внесень, між иншими: що до організації і побільшеня експозитур, заснованя повітових магазинів будівельних, підвисшеня запомог на чинші для бездомних, відбудови міст і місточок при помочи державних субвенцій, установленя максимальних цін на дерево в цілій державі.

Тим закінчив ся перший день нарад прибічної Ради.

Покінченє політичної кризи в Австрії.

Рішенє німецького національного союза. — Комунікат польського кола.

Німецький національний союз ухвалив на своїм засіданю дня 24. с. м. отсю резолюцію:

„Німецький національний союз і на будуче сповнить вірно свій обовязок супроти держави і народу і доложить всіх своїх зусиль задля віднови і вдержаня здібности до праці парляменту. Союз на дальше стоїть за здійсненем своїх національно політичних домагань, які в перший мірі піднесено в інтересї держави. Вважаєть ся бажаним, щоб оба міністри, д р Урбан і д р Бернрайтер, остали в правительстві. Дальше становище союза до правительства буде залежне від поведеня правительства. Парляменг треба скликати як найскорше".

Секретаріят польського кола видав отсей комунікат:

„Польське коло відбуло дня 25. с. м. засіданє, в якім взяло участь 63 послів до Державної Ради, кількананайцять членів палати панів і кількох соймових послів. На засіданю був також присутний міністер для Галичини Бобжинський. Польське коло приняло до відома звіт презеса Біліньского, який містив заяву, зложену президентом міністрів супроти презеса кола в дни 23 с. м. Ся заява звучить:

„Правительство бажає з цілою повагою приступити до здійсненя цїсарського письма з 4 падолиста 1916, наміряє в тій справі порозуміти ся безпроволочно з польським колом, а програму, яку виробить польське коло, взяти під роввагу і на скільки тільки можливе увзглянити. Очевидно правительство буде старати ся рівночасно довести до зближеня обох народів, що заселюють королївство Галичини. Змаганем правительства буде знайти при тім способи і дороги, які би запевнили краєви невідклично потрібні умови господарського розвитку і упорядкованя його скарбової господарки. При упорядкованю фінансових відносин Галичини до держави бажає правительство обминути періодичні договори.

„Правительство бажає перевести направу шкід, спричинених війною, оглядаючи ся, як велять обставини, на фінанси держави і в тій мірі має на думці загальну квоту, яка, виплачувана краєви в річних ратах, буде ужита краєвою адміністрацією в хосен пошкодованих.

„Правительство стараєть ся ужити цілого свого впливу в цїли безпроволочної виплати военних чинитьб. Коли війна спричинила богато терпінь і жертв, то є волею правительства, щоби тяжко навіщеній людности Галичини заощаджено всього, що могло би бути пояснюване як непотрібне заострене, як недостача довіря або лиха воля".

Після принятя звіту презеса польське коло ухвалило отсю резолюцію:

Польське коло витає довершене революцією в Росії знищенє царизму, найбільшого ворога польського народу, і сподієть ся, що та подія, укріплюючи справу свободи народів, буде вістуном недалекого мира.

Польське коло відтак ухвалило отсї рішеня:

1. Польське коло по вислуханю звіту презеса кола та заяви, вложеної президентом міністрів супроти презеса польського кола з дня 23. с. м., дожидає в справах, порушених в тій заяві, предложень правительства.

2. Польське коло поручає президії взяти рішенє парляментарної комісії за директиву для переговорів з правительством і застерігає собі остаточне рішенє про вислід тих переговорів.

В тій цілї має бути польське коло скликане між 10. і 15. мая 1917.

3. Польське коло домагаєть ся рішучо безпроволочної зміни неприхильного і кривдячого поведеня властий, яке примінюєть ся від початку війни супроти польської людности.

4. В звязи з висше згаданим засіданем кола має бути скликане соймове коло польське для обговореня положеня польської справи.

Не в складї російського війска.

Українські військові формації.

МІЛЯНО. (Ткб.) „Corriere della Sera" доносить: В Київі відбув ся український національний зїзд як манїфестація за українською автономією. Міністер Гучков приняв в Київі депутації Українців і Поляків, які зажадали утвореня окремих військових формацій: української і польської, котрі не входили би в склад російського війска.

Митрополит ґр. Шептицький.

Відень 25. цвітня 1917.

(Ф. К.) Останні числа російських столичних (петроградських і московських) часописий приносять отсї вістки й замітки про митрополита А. гр. Шептицького, який, як відомо, в поворотї з заслання під теперішну хвилю перебуває в Петрограді.

Увільненє митроп. А. ґр. Шептицького.

„Утро Россіи" з дня 31. н. ст. марта доносить з Ярославля під датою 30/III:

„Унїятський митрополит гр. Андрій Шептицький який находить ся тут на заспаню, виїхав сьогодня у Петроград, куди покликав його телеґрамою міністер справедливости А. Ф. Керенський для переговорів про умови його відїзду з Росії.

Гр. Шептицький дуже жалує, що не має змоги відвідати Москву."

В Петрограді

„Рѣчь" з дня 19. марта ст. ст. доносить:

18. марта у Петроград Николаївською зелїзницею прибув в поворотї з заслання згідно з розпорядженем міністра справедливости А. Керенського греко-католицький митрополит граф А. Шептицький. О 11 год. рано, коли поїзд став на перонї, зібрало ся біля 150 осіб для стрічі Шептицького. Між иншими були тут представники католицького духовенства з могилівським епископом-суфраганем Цепляком на чолї, депутації від всіх українських товариств та всіх політичних українських партій, представники польських громадських організацій, представники Білорусинів, Литовців та російських унїятів.

Митрополита графа Шептицького стрінули при виході з вагона привітними окликами „Слава!" Виголошено промови з привітами.

Перший витав митрополита гр. Шептицького епископ І. Цепляк. Від Українців виголосили промови з привітами: А. Лотоцький, М. Могилянський, М. Славінський та П. Стебницький. Виголосили промови також і представники иншых націй. Промовляли в ріжних мовах.

Митрополит граф Шептицький відповідав на кождий привіт окремо, при чім в мові, в якій витала його делеґація.

Граф Шептицький гадає пробути в Петрограді 2—3 тижні.

Монархія не має анексійних намірів супроти Росії

Відень 26. цвітня 1917.

„Fremdenblatt", говорячи про соц.-демократичні заходи в справі мира, заявляє: „Наша монархія не має абсолютно ніяких агресивних плянів супроти Росії і не має наміру розширити її коштом свої границі."

Обструкція!

Львів, 26. цвітня 1917.

В телеґрамі з Відня доносить нинїшна „Morgenzeitung", що відому ухвалу У. П. Р. супроти справи відокремленя Галичини коментує віденська преса як загрозу обструкції в парляментї.

НОВИНКИ.

Львів, 26 цвітня 1917.

— **Про українську ґімназію в Тернополи** дістали ми ще такі вісти зза кордону: З днем 15. сїчня 1917 року дозволили російські власти отворити українську ґімназію. Оплату за науку означено на шість рублїв місячно, а дирекція ужиє її на льокаль і отоплене, бо будинок ґімназії заняло військо. Ученики відчувають велику недостачу книжок. Підручники для української мови немовби вимело. Брак також льогаритмів. Учити будуть проф. Боднар, Пелех, Репнїйський, д-р Цегельський, о. Кочій, Музичка і, мабуть, інтернований фільольог Малицький, що приїхав з братом, префектом духовної семинарії на ферії до Вікна та тут заскочила їх війна. Богато молодіжи буде учити ся приватно, бо в Тернополи харч дуже дорогий... (дальше вичеркнула ворожа цензура повні два рядки). Сї вістки подаємо на основі трех карток, писаних в перших днях сїчня біжучого року до д ра Романа Слюзара. — К. С.

— **Домагають ся Шептицького!** Нинїшна „Morgenzeitung" доносить в депеші з Відня, що між иншими домаганями, які тепер ставить коло польське до правительства, одно з важних місць займає домаганє, щоби з люблинського губернаторства усунути Кука, а дати на його місце брата Ексц. Митрополита ґенерала польських легіонів гр. Шептицького.

— **В справі заголошування звільнених від війска** взиває магістрат кор. прест. міста Львова Вп. службодавців та роботодавців, щоби найпізнїйше до 1. мая с. р. предложили департаментови IV. магістрату, ратуш, III. пов., ч. дверий 103, виказ осіб занятих у їх підприємствах а звільнених від військової служби („enthoben"), котрі по думці відповідної оповістки були обовязані до заголошуваня. Сей виказ має обіймати крім означеня роботодавця (службодавця) назвища та імена і службовий характер звільнених осіб.

— **В справі уживаня нафти в літї 1917 р.** На основі розпорядку міністерства торговлї вільно буде від 13. мая до 31. серпня побирати нафту тільки військовим управам, зелїзницям і кораблям та тим особам, яким політичні власти краєві на основі окремої інструкції дадуть право побору нафти. Таке право одержать всякі підприємства промислові і ремісничі, які працюють для війска, і такі, що уживають нафти для технічних цілий, а також шпиталї.

— **Загальні збори академічного товариства „Січ"** у Відні відбулись дня 24. марта с. р в в льокали товариства XVIII. Theresiengasse, 15.

— **Грецький король перед арештованем?** Як доносять льондонські дневники, ґенерал Саррай має в руках тайний приказ арештувати короля Константина і інтернувати його у Франції, коли будуть знайдені докази його діяльности проти антанти.

— **Саксонія проти Єзуїтів.** „Neueste Münchener Nachrichten" доносять в кореспонденції з Дрездена, що саксонське правительство заявило ся проти внесеня закона про Єзуїтів. Тимсамим дотеперішні протиєзуїтські закони в Саксонії будуть дальше обовязувати. Запримітити треба, що саксонська династія є щиро католицька.

НА ВОЛИНСЬКІ ШКОЛИ.

„Пятикова система".

На необхідну потребу удержання 25 українських шкіл на Волині, які супроти останніх подій тим довозші і важнійші для української справи, конечні як найскорші і найобильнійші жертви

33. п. стрільців (кр. обор.) 1380 корон. В тім офіцирський корпус: кап. Микітка Йосиф 50, фельдк. Горинський Теофіль 53, обр. Грабовенський Іван 10, обл. Шматера 20, лят. Гардяк Евген 15 фир.: Сподар 20, Терлепький Олександер 10, Рудавський Володимир 10, Модрицький Северин 10, Швец Ф. 10, Тиндик 10·12, Стасишин Карло 20, Блюменталь 4, Вайс 4, Вайсман 6, Лев Амврозій 11·23, Левандовський Іван 5, кад. асп.: Денис Дмитро 2, Рехнер 2, Воловський Г. 10. — о. Николай Гарбовський в Свиднику 20 К. Вп. о. совітн.: Мих. Карніцького в Перемишли, Дан. Бодревича в Пороховику, Волод. Вербенця Стібно, Івана Іакницького в Головську, Ігнат. Шика в Бітли. — Казимира Куниківна Перемишль 10 К.: Стефу Радомську, вуйків: о. Анг. Радомського зав. пар. Волицинова, Едварда Вальнера ур. зелізн. у Львові і тов. канд. III. року ц. к. учит. семинарії в Перемишли. — Склярський Василь 5 К.: Головчуків Володимира Устрики, Паращука Теодора Мшанець, Пеленського Дмитра Бандрів, Федоровича Людзика Lit 18, Попеля Івана Рабе. — В адміністрації „Діла" зложили (в коронах): Тимко Перейма Роп. руська 24, Микола Райд Щавне 10, Анна Сендзікова Горуцко 5, Іван Іванець четар У. С. С. 20, Н. Г. Львів 2, Володимир Михальський Відень 20, Нуся Косевичівна Львів 2, Маріян Стахурський Грубашів 10, Ярослав Савчук Перемишль 5, Марія Банахівна Миклашів 5, Лінка Грицківна Винники 10, Маля Здерковська Львів 4, Кіцак Василь Біч 5, Панасевич Дм. Мор. Острава 20, о. Грабів В. Спасів 30, Ляш Кавя Романів 5, Кочан Романів 5, Оулєвич Романів 5, Бередка Романів 5, Іванишин Романів 5, Іванишин 5, Аарсяк Романів 5, Біляс Франц фельд. 221 10, Підсонська Анна Підлисе 5, Савицька Ольга Перемишль 10, Йосифа Ліськевич Сянік 10, Василь Приступа Краків 10, о. Петро Юрчак 5, Марія Омелянська Бутин 10, Ст. Савицька Львів 10, Волод. Гадзінський пор. Сандомир 10, Юлія Рибаківна Винники 10, Пивоварівна Марія Винники 10, Скреметівна Марія Винники 5, Лемівна Анна 5, Ключковська Катря 4, Галюся Дрогомирецька Бутин 5, Склярський Василь Львів 5, Стеців Іван Фельд. 295 (збірка) 24·52, Лещук Йосиф Львів 5, Михалович Іван 3, Гриць Нестерчук, десятник У. С. С. 5 К. Михайла Нестерчука 80 п. п. в Rimaszombat, Івана Вербового, підхорунж., Івана Сембая, дес., Юліяна Рабія, дес., Володимира Целевича, віст., всі У. С. С. — Йосифа Ліськевич, Сянік 5 К.: Михайла Головчука, начальника Нар. Торговлї в Сокали, Г. Прокопа, комісаря староства, Сокаль, Ілька Ліськевича, хорунж., Etappenpost 144, Івана Козира, хорунж., пол. поч. 221, о. Петра Штоколка, пароха в Нісмичах. — Йосифа Ліськевич, Сянік 5 К.: Марія Крокулевич, учителька, Беделів, Маня Демчуківна, семинар., Сокаль, Михася Чухреївна, начальниця Народної Торговлї, Перемишль, Зоня Коцюба, начальниця Народного Базару, Перемишль, Катю Ковальову, жену учителя, Вижлів. — Юлія Рибаківна з Винник 10 К: Пивоварівну Марію, Скреметівну Марію, Лемівну Анну, Банахівну Софію, Олексів Каролину. — Пивоварівна Марія 10 К. — Скреметівна Марія 5 К. — Лемівна Анна 5 К. — Ключковська Катерина 4 К. — о. Володимир Гамерський Годині 5 К.: Цесю Дорошеву ж. пароха в Коренці, Галю Шеховичеву ж. пароха в Цьвіржи, Мелянїю Мартиновичеву в Залужу, Зоню Павелівну в Малнові, Миколу Новака дир. 4. школи в Годинях. — Евгенія Бохенська Перегінсько 25 К.: о. В. Петрушевича в Калуши, о. кан. І. Чапельського у Львові, о. Мечиснава Скоморовського, Евдокію Кухтову в Ляховичах, П. Франка чет. УСС. — Д-р М. Музика пол поч. 424, 5 К. — Броня Мартинюківна Лівча 5 К (Дн.).— Люся Радіївна Львів 5 К (Дн.). — Галя Дрогомирецька Бутини 5 К: Тоню Яросивичівну, Михаська Джерджа, Оксану Браніївську Станиславів, Колюся Дрогомирецького Золочів, Анну Кобринську Бережани.

АДРЕСА: Hauptkasse der Zentralleitung der Ukrainischen Legion WIEN, VIII. LEDERERGASSE 20

ЧЕКОВЕ-КОНТО 12.250

ПРОСИМО НА СЮ АДРЕСУ

СЛАТИ ЛИСТИ І ДАТКИ

НА СТРІЛЕЦЬКІ ЦІЛІ.

ОПОВІСТКИ.

Пятниця, 27. цвітня 1917.

Нині: греко-кат.: Мартина папи — рим.-кат. Акаставй.

Завтра: греко-кат.: Аристарха — рим.-кат: Віталія.

Приготовляючий два зглядне тримісячний курс до I ої кляси розпічнеть ся заходом кружка У. П. Т. в Яворові дня 1. мая с. р. Зголошувати ся в дирекції української гімназії. Просить ся Вп. патріотів в повіті о поміч в сій справі. 272 1—3

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 26. цвітня 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ.

Російська артилерія викликала на кількох місцях відплатний огонь наших гармат. Не було ніяких воєнних подій.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ І НА БАЛКАНІ.

Не було зміни.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гефер.

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 26. цвітня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наслідника престола Руппрехта: Вчера під Арра неприятель зривав ся ще лише до частинних наступів. На південь від Скарпи атакові филї трикратно йшли приступом проти наших лінїй. Тричі відплили вони назад. Боротьба артилерії удержувала ся в кількох відтинках в значнім напруженю. Коло Gavrelle наші становища положені на східнім краю села.

Група військ німецького наступника престола: загальне положене не змінило ся. Огнева боротьба обмежувала ся тільки до деяких частий фронту. Коло ферми Husterbise і на схід відти наступом поправлено наші становища на трактї Chemin de Dames, підчас чого полонено трьох офіцирів і більше як 160 французьких жовнїрів. Вечером заатакував неприятель після завзятого огневого приготовленя по обох сторонах Braye на ширині трьох кільометрів. Відперто його кривавo. В Шампанії прийшло тільки до боїв на ручні гранати.

Група військ кн. Альбрехта: Не було зовсім важнійших подій.

Вчера втратив неприятель 6 літаків з чого поручник Шефер зістрілив два, себто 22. і 23. свого противника.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

На південь від Риги, коло Якобштату, Сморгоня, на захід від Луцка, на схід від Золочева, над Золотою Липою і вздовж Путни і Серета скріпила ся огнева діяльність російська і відповідно до того і наш огонь.

Македонський фронт: З боїв над озером Дойраном з дня 24. цвітня виявило ся що Англїйці виконали там атак на вузкім фронті великими силами, який мав далеко сягаючі цїли. Хоробра болгарська піхота осягнула в боротьбі гарний успіх і вдержала всї свої становища і завдала неприятелеви спільно з нїмецькими і болгарськими машиновими карабінами і батеріями важкі втрати.

Перший квартирмайстер ген. Людендорф.

Оголошення.

ОСЬМА КЛЯСОВА ЛЬОТЕРІЯ.

Поручаємо льоси до сеї льотерії. Цїлі по 40 К, половинки по 20 К, чісїмки по 5 К. Тягнене 1. кляси буде 12. і 14. червня. Нові льоси Австр. Черв. Хреста продаємо за готівку і на місячні рати. — БАНКОВИЙ ДІМ

SCHÜTZ i CHAJES

у Львові, пл. Марійська 7. VIII 29—?

Студент прав пошукує на селї занятя (секретаря громад. і т. п.) або лекцій. — Зголошеня в условинах до Адміністрації під „Студент". 268 1—5

БУРАКИ ПАШНІ КОНЮШИНУ І ЯРИННІ НАСІННЯ

продає фірма

ЛЯМБЕРТ і КРИСЯК

подлевського 7. 255 3—4

Хорий Українець, довголітний складач „Діла" (від основання) знеможений хоробою від довшого часу, має вказаний лїкарями виїзд до купелїв не маючи засобів удаеть ся тою дорогою до Вп. Родимців о поміч. Ласкаві датки прошу слати на руки Адміністрації. 261 4—5

Учительки до 2 дїтей з нормальних шкіл потребую сейчас. Зголошеня листовно під: Уряд парохіяльний в Морохові п. Мокре ad Загіре. 269 1—3

Цебуля насїне — збір 1916 — здібна до кільченя 1 кг. 80 корон

Димка дрібна около 700 шт. 1 кг. 10 кор.

поручає

І. БОРИС

ПЕРЕМИШЛЬ.

При замовленю належить переслати половину задатку. 270 1—6

21 Томів української 21

Теорія літератури

від Котлярєвського до Руданського включно, в редакції П. Юліяна Романчука, накладом „Товариства „Просвіта" у Львові, на добрім папері, гарний друк, у полотняній оправі з витиском коштує К 52·50, в оправі півполотно з витиском К 42.

Поодинокі томи коштують 1) в полотняній оправі К 2·50. 2) в півполотно К 2·—. При замовленю всіх томів виряджуємо почтою самі а при замовленю поодиноких томів належить долучити 65 сот. на рекомендоване порто (або 92 сотики на фрагт, коли замовляє ся більше ніж два томи наразі).

Твори обіймають слідуючих письменників і поетів

Книжка 1. І. Котляревського, П. Артемовського Гулака, Е. Гребінки (сторін 536; другий наклад).
" 2. і 3. Григорія Квітки-Основяненка в 2 томах (сторін: 544, 552; другий наклад).
" 4. М. Шашкевича, Ів. Головацького (сторін: 455, другий наклад).
" 5. Н. Устіяновича, А. Могильницького (сторін 513, другий наклад).
" 6. А. Метлинського, М. Костомарова (сторін 496).
" 7. і 8. Тараса Шевченка в 2 томах (сторін 552, 544; третій наклад).
" 9, 10, 11, 12, 13, 14. П. Куліша в 6 томах (сторін: 504, 560, 576, 528, 560, 700).
" 15. і 16. І. Воробкевича в 2 томах (ст.: 420, 439).
" 17. Л. Глібовича, К. Климковича, Вол. Шашкевича (сторін 540).
" 18. Ол. Стороженка (сторін 592).
" 19, 20. і 21. Ст. Рудянського в 3 томах (сторін: 456, 456, 480).

Висилаємо лише за попереднім надісланем готівки. Рекомендуємо спішити ся з замовленями, тому що деякі томи на вичерпанню а новий наклад не скоро буде можна зробити. — Замовленя і гроші слати на адресу:

Канцелярія Товариства „Просвіта", — Львів, Ринок ч. 10. V. B 13·1

Дня 17. мая 1917. відбудуть ся в льокали

„Руської Каси" в Рогатині

(гр. кат. приходство), о годині 12. в полудне

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

членів тогож товариства. — Порядок дневний:

Відчитане протоколу з послїдних загальних зборів.

Звіт і замкнене рахунків Дирекції того Товариства за роки 1914, 1915, 1916.

Розділ зиску.

Вибір членів Ради надзираючої.

Вибір і затвердженє Дирекції.

Внесеня членів.

Наколи би в означеній годині не явило ся приписане число членів, збори відбудуть ся того самого дня і з тим самим порядком дневним о годині 2. з полудня, без огляду на числo членів.

РАДА НАДЗИРАЮЧА.

271 1—3

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. (98. 9.350) Львів, субота 28 цвітня (15. ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. ощадн. 26.726

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . . 2·70 К.
чвертьрічно . . . 8·— „
піврічно . . . . 16·— „
цілорічно . . . . 32·— „

у Львові (без достави):

місячно . . . . 2·40 К.
чвертьрічно . . . 7·— „
піврічно . . . . 14·— „
цілорічно . . . . 28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К. Сталі оголошеня за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Дїло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, 27. цвітня 1917

Віденські дневники приносять автентичний текст зобовязаня правительства супроти польського кола. Та часть, яка відносить ся до відокремленя Галичини, в дословнім перекладї звучить:

„Правительство хоче з цїлою повагою постояти за здїйсненем цісарського письма з 4. падолиста 1916. В тій цїли має воно намір безпроволочно порозуміти ся з польським колом і взяти під увагу програму, яку воно має виставити, й по змозї як найбільше її узгляднити. Самозрозуміло буде правительство при тім старати ся осягнути зближенє обох заселюючих королївство Галичину народів."

У відповідь на се зобовязане правительства супроти польського кола вважаємо за обовязок означити лїнїю, якої в сій справі буде держати ся українська полїтика. Отже є виключене, щоб на основі польського розуміня акту з 4. падолиста 1916 і виробленої для здїйсненя його програми польського кола було можливе осягненє порозуміня між Поляками й нами. Се нехай собі правительство раз на все вибє з голови! І нехай прийме до відомости, що тут є тільки дві можливости: Або раз на все понехати програму відокремленя Галичини і приступити до полагодженя національного спору в Галичинї на основі подїлу краю на два національні краї, — або, коли правительство думає здїйснити цісарське письмо з 4. падолиста 7916 по думцї польської програми, вияснити собі, що таке здїйсненє зможе воно перевести над українським народом, який нїяк і нїколи на се своєї згоди не дасть.

Коли правительство думає сповнити польське домаганє в конституційній дорозї, отже внести проєкт закона в парляментї, то не лиш заздалегідь буде приготовлене на українську обструкцію, яка не зжахнеть ся нїяких способів

Чи серед таких відносин проєкт правительства мав би вигляди на успіх, — сумнїваємо ся.

А коли би правительство мало сповнити польське домаганя шляхом поза конституційним, який був також шляхом протиконституційним, — то по перше прийде пора на санкціоноване сього акту в парляментї і тодї українське представництво зуміє знайти на такий акт

А по-друге — і се нехай і правительство і Поляки візьмуть під особливу розвагу — невже ж вони думають, що сойм відокремленої Галичини міг би істнувати бодай один день, що українське заступництво позволило би на його істнованє?!

Так виглядала би „національна ідиля" в Галичинї на випадок відокремленя її проти волї цїлого українського народу.

А який був би ефект в Европі і цїлім культурнім свїтї, сього чейже не треба аж виявляти. Власне теперішна війна показала, що значить публична опінія культурного світа і як правительства найсильнїйших держав мусять старати ся бути в нїй добре записаними. І коли-б український нарід у Галичинї мав бути відданий під пановане польської державности, — ми певні сього — публична опінія цїлого культурного світа буде за нами.

Адже голосить ся цїлому світови, що Австрія власне длятого має рацію істнованя, бо вона є державою народів і хоче розвивати ся в тім напрямі, щоби бути державою свобідних, вдоволених народів. Якже з сим погодити, що цїлий український нарід держави відасть ся під пановане творено ad hoc польської державности, що цїлий український нарід на своїй історично національній території має бути як політична меншість під пановань польської меншости?!

„НОВА РАДА".

Львів, 27. цвітня 1917.

З приятельської сторони зроблено нашій редакції і нашим читачам дуже милу несподіванку: прислано нам кілька чисел київської „Нової Ради". В звичайних часах числа газети вже з перед кількох днїв не представляють особливого інтересу для нікого. Инакше нині! Сї аркуші поднятого українського дневника, які лежать в сій хвилї перед нами, вже самі собою являють ся нам живим клаптиком воскресшого українського житя, а змістом своїм є вони скарбницею відомостий про те велике, що доконуєть ся по тім боцї військового кордону — про відродженє нашого народу і нашої землї.

Сказане нехай буде оправданєм для редакції „Дїла", коли вона рішилась нині на трохи незвичний крок: заповнити значну часть нинїшного числа часописи передруками з „Нової Ради". Нехай нині австрійська Україна бодай сим посередним шляхом візьме участь у сім великім процесї відродженя України, якого свідками — після богатьох місяців пригнобленя і зневіри — позволила нам тепер бути доля.

Найсвіжійше з одержаних чисел „Нової Ради" походить з мин. суботи, з 21. н. ст. (8. ст. ст.) цвітня. Переважна часть передрукованого низше матеріялу вибрана з сього числа. Подаємо матеріял сей в язиковім і стилїстичнім вигляді оригіналу — невеличкі зміни відносять ся тільки до правописи.

ВОЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ.

Київ, 8. (21.) цвітня 1917.

В останних своїх виступах відвічальні представники українських організованих груп нераз заявляли, що український нарід зовсім виразно показав свою волю до самостійного державного житя, розуміючи, що автономія і есть певна міра державної самостійности. В самім Київі в деяких громадських групах сї заяви зробили вражінє чогось небезпечного, якоїсь примари оповіщеня автономії України, як законодатного акту, без згоди і до скликаня російських Установчих Зборів. При нарадах і бесїдах з відповідальними українськими групами виявилось, що тепер Український Конгрес не має на думцї оповіщати автономію України, як довершеного факту, або постанови, що має всю силу закона. Але Український Конгрес може звичайно постановити домагати ся на Установчих Зборах автономії України, або постановити, що, йдучи непоборно і непохитно до української автономії, Українцї мають тепер в межах можливих здїйсняти в житю елементи тої автономії. Так само український зїзд може уважати за необхідне скликати всеукраїнський територіяльний конгрес з представників всїх народностий, що живуть на просторі української етнографічної території, та вирішити для затвердженя на російських установчих зборах проєкт автономії України. Всї ті рішеня не повинні нікого лякати, бо очевидно, що ми собі мислимо автономію України, як таку форму державного житя українського народу, коли ні його, ні якого иншого народу справи без його і без них не будуть рішати ся, коли нїчиї права не будуть порушені, коли до господарюваня будуть допущені всї ті, що в українськім господарстві працюють. Ясно, що перевага буде в автономній Україні на боцї народу українського, але треба звернути увагу на те, що в наших програмових заявах зараз же за домаганєм українському народови вузенького його права на його землї йде невідмінно постулят про забезпечене, про гарантію прав національних меншостий, про волю і силу, і закон для кождого народу, що проживає разом з нами на Україні.

Але на жаль превеликий бачимо, що нас зле розуміють — скажемо просто: не розуміють зовсім. Треба забути звички старого російського ладу, треба нарештї скинути з себе те вихованє, яке накинув російській суспільности старий уряд: бо воля українського народу має будувати ся на зовсім инших основах і вести ме до иншої мети, ніж те пануване великоруського народу, котре витворив для неї — для своїх очевидно користий — російський самодержавний уряд. Тому не слїд толкувати автономії так, як підказує се старий досвід пануваня державного народу, а треба вислухати і зрозуміти, в чім наша віра, як ми маємо будувати новий державний лад для себе і спільно з иншими народами для народів всеї Росії.

Одначе нас остерігають, нас навчають, кажуть: „добре, коли тільки"..., нас допитують, чи не маємо таких і таких лихих замірів. Сю методу треба нарештї кинути, бо наша програма ясна, і ми просимо всїх до господи разом виробляти програму здїйсненя автономії України, бо українська автономія — се автономія не для самих тільки Українців.

Разом з тим вельми педантично ставить ся ще одно питанє: чи й справдї український нарід виявив свою волю до автономного ладу? Бо коли се говорить українська інтелїгенція — се ще не значить, що й справдї український нарід сього хоче... А от, мовляв, коли б всенародний плебісцит дав таку відповідь, тодї було б усе ясно. Старий і кволий аргумент! Хто ж може свідчити про волю народу, як не його красші сини, добрих прикмет, яких одначе нїхто досї не заперечував. Чи Шевченко, Костомаров, Драгоманов, Грушевський — не сини народу і не його волю вони виявляють? Чи декабристи та пізнїйші борцї і дїячі революції несправжну волю народу винесли з темних мас народних?

Але що дав би плебісцит ранїйше і пізнїйше в справах революції? Нам не трудно показати, що вся історія України під Росією йшла що до волї народної під знаком боротьби за автономію. Але не в сьому тепер річ, бо ті хто умиває руки і не хоче зайняти виразної позиції в справі російської автономії, стає осторонь і питає: хто його знає, яка ще там воля народу та не знать, хто являєть ся виразником тої волї, ті люди і групи вносять тільки баламуцтво в ту справу, яка повинна бути ясною. Треба я но казати: за чи проти? Адже не так трудно знайти ряд кардинальних питань і поважних сумнївів що до автономії України. На сї питаня й сумнїви українське громадянство дасть відповідь, але розмови на тему — „просять вони чи не просять", остороги проти шовінїзму, поради провіряти волю народу і мандати його ідейних представників — сї розмови свідчать про відсталість, про старечу безсилість рішучо стати на той чи инший бік.

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ З'ЇЗД.

Другий день українського національного з'їзду був днем незабутнього, величезного братаня представників мало не всїх народів, які населяють Росію, і словянських племен по-за її межами. В ньому відбув ся настрій всїх державних народів, які бажають здобути волю постановити так, щоб від нині всї користували б нею однаково, щоб нї одна нація не мала права і змоги неволити другу. Величезна заля купецького зібраня в сей день стала місцем єдности українського народу, але і всїх тих, хто зазнав лиха від пануючого централїзму. І здавалось, що вже здїйснилась мрія про рівність і братерство.

Почав ся другий день з'їзду промовою М. Грушевського, що до програми роботи з'їзду і далї пропозицією обрати за товаришів голови сьогодні прибувших на з'їзд представників кронщтадських матросів Чоловського і Крутського. З'їзд витає славних моряків.

Представник матросів виходить на кафедру в шапці і віддає честь українському прапорові з портретом Т. Шевченка.

Всі встають.

Заля дріжить від оплесків і вигуків „слава". Гучна овація гягнеть ся скілька хвилин.

Стихає все тільки тоді, коли на катедрі з'являєть ся Т. Ткаченко з докладом про „основні підстави організації української автономії", в якому докладно з'ясовує, які закони в майбутній федеративній демократичній республиці має видавати центральний (загальний) уряд і які окремі національно територіяльні і територіяльні країни в межах всеї Росії.

Далі читає доклад про „спосіб і порядок фактичного твореня автономії України" Д. Крижановський, який зазначує, що ні тепер, ні на будучому конгресї українському, український нарід не має мети октроїрувати автономію України, себ то об'явити самим автономію, як законодатний акт.

Автономія повинна бути затверджена тільки на установчих зборах представниками всіх народів Росії Мета теперішного з'їзду, се організація всього українського народу і всіх инших народів, що живуть на Україні, до загального українського конгресу, який мусить виробити декларацію до установчих зборів для здійснення автономії України.

Великий інтерес викликав доклад д. В. Садовського про територію України; зазначивши межі Української Землі, на якій більшість населеня Україні, докладчик додав кілька цифр про численність Українців в губерніях.

На Полтавщині 97 процентів, на Чернигівщині 95 проц., на Київщині 87, Поділі та Харківщині 85, Волині та Катеринославщині 74, Херсонщині 68 і т. и. Територія України займає 513 тис. квадратних верст, яку по статистиці 1987 року населювали всього 22 мілїони людности, з якої 16 мілїонів Українців, 3 мілїони Великоросів, 2 мілїони Жидів, ½ міл. Поляків і ½ міл. Німців.

По скінченю рефератів голова зїзду оповістив, що пічнуть ся привитаня від неукраїнських організацій.

Першим витає зїзд голова Київського городського виконавчого комітету п. П. Страдомський. Висловивши свою радість з приводу визволеня українського народу, д. Страдомський виголошує „Хай живе вільна від нині Україна", „Хай живе вільний Український Нарід".

Д. Н. Григорович Барський приніс привитаня зїздови, яко товариш голови городського виконавчого комітету і яко товариш голови областного комітету партії к. д.

Далі зїзд витає представник київського війска полк. Матушевич, представник губернського виконавчого комітету В. Корольов.

Заля дріжить від оплесків та криків „Слава", коли з привитанєм виступає представник тимчасового уряду київський губернський комісар М. А. Суковкин.

В горячій промові Суковкин зазначає, що всіми силами він провадить і буде провадити ті обовязки, які накладає на нього голос українського народу на Київщині, народу, який має повне право кермувати своїми справами в звязку зі всіми иншими народами вільної Росії. Свою промову д. Суковкин кінчив словами: „Нехай живе український нарід". „Нехай живе Вільна Україна вкупі з вільною Роєією".

Від Київського зібраня російських жінок зїзд витала д-ка Синицька, від київського губернського земства д. Пожарський, від київського комітету партії с.-р д. Прилєжаєв, від київського студентства д. Баткис, від жидівських соціялістів зїзд привитав на жидівській мові д. Каган, від польського соціялістичного гуртка д. Кулїш.

Від чеського війска на фронті привитав д. І. Франц Збори витали брата славянина гучними криками „На здар".

Від одеських робітників зїзд привитав д. Романченко, від польського виконуючого комітету д. Волошановський, від чеського союза в Київі д. Вондрак, від жидівських організацій д. Биховський, від грузинських організацій д. Коява і ще богато промов.

Привитаня від ріжних організацій були дуже щирі і приязні.

Перший день українського зїзду закінчив ся такою резолюцією:

„Згідно з історичними традиціями і сучасними реальними потребами українського народу, зїзд вважає 1) що тільки широка національно-територіяльна автономія України забезпечить потреби нашого народу і всіх инших народностий, котрі живуть на українській землї, 2) що сей автономний устрій України, а також і инших автономних країн Росії мати-ме повні гарантії в федеративнім ладї Росії;

3) тому єдиною і відповідною формою державного устрою зїзд вважає федеративну демократичну республику Російську, 4) а одним з головних принципів української автономії — повне забезпечене прав національних меншостий, що живуть на Україні.

ВОЄННИЙ МІНІСТЕР У ВИКОНАВЧОМУ КОМІТЕТІ.

Вчора на засіданє виконавчого комітету обєднаних громадських організацій м. Київа прибув воєнний міністер О. І. Гучков. Голова комітету привитав міністра, висловив радість бачити представника того уряду, котрий має зміцнити в Росії основи волї й рівности громадської.

Від імени Українців промовляв барон Ф. Р. Штейнгель:

Я тільки що прибув сюди з першого українського конґресу, де мав честь бути обраним товаришем голови. Представники українського народу зібрали ся сьогодня, щоб обміркувати питаня про українську автономію в згоді з принципом перебудови Росії на основах федералїзму. Витаючи в вашій особі, Олександре Івановичу, представника нового уряду, я дозволю собі висловити певність, що давнійше — мрія, а тепер домаганє українського народу — автономія України, — знайде своє справедливе рішенє на Установчих Зборах. Ми віримо, що нова Росія, новий її уряд підуть на зустріч тому домаганю українського народу, котре разом з тим має нести добро й для инших народів Росії".

О. І. Гучков відповідаючи Ф. Р. Штайнгелеви, сказав: „Звичайно за рішеня Установчих Зборів я тут ручити не можу, але я твердо вірю, що всї в Росії прийдуть до тої думки, що єдиний державний організм справдї найкраще буде працювати при гармонії й згоді складових частий, які мати муть певну міру самоврядованя".

На прощанє голова комітету М. Ф. Страдомський просив О. І. Гучкова переказати Урядови все те, що тут говорило ся і приняти до відома, що Київ вірний новому ладови.

У КИЇВІ.

Жертва на Український Національний фонд Салдати Українцї муз. команди 46. піхотного дніпровського полку зібрали на Український Національний фонд 45 карб. 45 коп.

Від Військового клюбу. Рада Товариства Українського Військового Клюбу імени Гетьмана Полуботка в Київі уряджує поминки по померлих українських дїячах і письменниках на гробках Байкового кладовища. Наш святий обовязок згадати і помянути тих людий, які в тяжкі часи неволї на Україні були борцями за її волю. Рада Клюбу запрошує всїх членів Клюбу прибути о 2. годині дня 9. цвітня на Байкове кладовище на цвинтар коло церкви, де відбуде ся літія, а потім віче.

Рада Українського Військового Товариства імени Полуботка в Київі на підставі § 17 свого статуту призначає збори усїх рекомендаційних комітетів на неділю 9. цвітня о 3. годині вечер в XIV авдиторії університету. Збори відложені до неділї з огляду на Український національний конґрес.

ВІСТИ З КРАЮ

Населах. У Малій-Перещепиної (на Катеринославщині) відбув ся сельський сход для обраня волосного Комітету. На сході виникли суперечки поміж старшиною і агрономом з одного боку і селянами з другого про кандидатів у комітет. Селяни не задоволені виборами хотїли покинути сход, але у сей час прибули представники полтавської ради робітничих і салдатських депутатів, які тут же улаштували віче. Після віча селяни повернули ся на сход і і зробили вибори кандидатів, яких сами хотїли. У комітет увійшли: Божинський, Лещенко, Григореико, Троян, Шморгунер, Долженко, Кущинський, Шелест, Коваленко і Значко Яворський.

В с. Мачухах (на Полтавщині) с. г. т во, розглянувши питаня, звязані з біжучими подіями, між иншим визнало необхідним скасувати усю повітову полїцію і замінити її міліцією. При сьому зроблена обовязкова умова відіслати бувшу полїцію в ряди воюючої армії.

Віче українських робітників. В Харкові в театрі „Маяк" відбуло ся віче українських робітників, селян і жовнїрів. На віче всього прибуло 500—600 чоловік. На вічу була прийнята всїма резолюція, запропонована Укр. С.-Д. така: Укр. робітники, селяни і жовнїри м. Харкова, зібравши ся на віче через Раду Робітничих і Салдатських депутатів м. Харкова вітають робітництво всієї Росії з перемогою над царським правительством і надіють ся, що робітники мати-муть силу закріпити за собою і збільшити революційні звоювання.

Робітники вимагають, щоб тепер вже всї громадські й державні установи на Україні, як по городах, так і по селах, були негайно українізовані, й щоб національний гнет на Українським народом був негайно знищений.

Т-во „Просвіта". У Переяславі на Полтавщині заклало ся т во „Просвіта". Гурток молоді середнїх шкіл улаштовує 22-го цвітня (день визволеня Т. Шевченка з кріпацтва) — Шевченківське свято.

Українська мова. В Ольгополї кооперативний відділ земської управи веде офіціяльні зносини українською мовою. Місцеві українські кооператори мають видавати популярну газету „Народні Бажання".

Українське віче. У Полтаві відбуло ся велике українське віче, скликане Спільною Радою українських поступових партій. Від Спільної Ради виступали такі промовці: Д. Своєхотсв, Г. Коваленко, К. Товкач, В. Андрієвський, М. Ковалевський і з привітанєм від Ростовських Українців Орел і від Галичини п. Прийма. Промовців дуже витали. Після промов хор співав Заповіт і „Ще не вмерла Україна".

Українські манїфестації. У м. Рохмистрівка черкавського повіту на другий день Великодня відбула ся українська манїфестація, в якій приймало участь і село Мелниківка. Після панахиди по Т. Шевченку похід з хором на чолї, з червоними і жовтоблакитними прапорами посунув на поле на зустріч Мелниківцям. По дорозї хор співав „Ще не вмерла Україна", „Заповіт", „Похоронний марш". Зустрівши Мелниківців, похід повернув до волости, де відбуло ся віче. Після проголошеного клича „Хай живе федеративна демократична республїка і вільна Україна в нїй" і гучного „Слава" хор проспівав український гимн. В манїфестації дїяльну участь приймали: гурток українських соц.-революціонерів і гурток аматорів драматичного мистецтва.

Відбулись манїфестації в м. Борзні на Чернигівщині, в с. Кладьковка борзенського повіту, підчас якої на користь посирочених родин борців за Волю зібрано 86 рублїв 70 коп.

Організація. В Кременцї сими днями відбудеть ся зібранє Українців. Намічені такі питаня: об'єднаня українського народу і повна автономія. Буде прочитаний доклад на тему: короткий історичний огляд політичного руху на Україні. Є думка ознайомити з сучасним становищем України після революції, а також заснувати в м. Кременцї читальні й бібліотеки.

У Шиндарівці канівського повіту була скликана волосна рада з представників сільських комітетів, на якій обмірковувались форми нової волосної влади. Постановлено організувати волосну управу. В сю управу входять голова і три члени, одному з яких доручено завідувати харчовими справами.

Українці з Ростова. До Катеринослава приїздив представник українських організацій з Ростова. Він на зборах Ради „Просвіти" зробив доклад про працю укр. організацій у Ростові. Члени Ради дали йому відповідні відомости про катеринославське житя. Ухвалено надалі підтримувати постійні звязки з Ростовом і дати місце у „Вістнику Просвіти" відомостям, які надсилати-муть ростовські земляки.

Т-ва „Просвіта". В м. Городні (на Чернигівщині) в помешканю Народного Дому відбуло ся Українське зібранє, на якім постановили відкрити у себе т-во „Просвіта". Відразу записало ся 87 членів. За голову Ради „Просвіти" обрано І. І. Мілоченка. На зібраню також постановлено на Всеукраїнський конґрес у Київі послати І. І. Мохнатка і О. Г. Сілера.

Т-во „Рідна Школа". Серед харківських Українців заснувало ся т во під назвою „Рідна школа", яке буде розробляти питаня, звязані з національзацією вихованя й вченя на Вкраїні.

Присяга рідною мовою. В Катеринославі у Стрітенській церкві Українці приймали присягу на українській мові.

Українське віче. В Одесї відбуло ся „Українсьсе Віче", на якім робили доклади С. Шелухін, В. Чеховський, В. Голубович та инші, освітлюючи теперішні питаня українського житя.

Віче салдатів-Українців. У Катеринославі відбуло ся віче салдатів Українців 228 піхотного полку. Промовляли головним чином саміж салдати — дд. Швець, Федорченко, Боровський з 271 — дд. Рудичев та Лисиченко. Підчас віча прибули представники Укр. Обєднаного Комітету — В. Благонадьожин, Л. Чернпця та К. Зубковський. Найбільше вони говорили про те, що треба всїм Українцям обєднатися в комітет і одностайно вимагати народоправної федеративної республики й національно-територіяльної автономії України. Потім промовці закликали салдатів дбати, щоб була дисципліна, слухняність у війску, щоб можна було швидше подолати ворогів. В кінци віча вибрано було полкову українську Раду на чолї з полковником Петровим. У полкову Раду увійшли представники ротних рад.

Представники від Українців Губернський Виконавчий Комітет у Катерино-

славі ухвалив приняти в свій склад двох представників місцевих українських організацій. Число гласних міської думи також ухвалено збільшити представниками від громадських організацій і тих груп людности, які ранійше у виборі гласних участи не брали. Українським організаціям дано право вибрати до Думи одного свого гласного.

ЛИСТИ З ГАЛИЧИНИ.

З цікавістю й тихим смутком їде кожда свідома національно людина в „окуповані" Росіянами східні краї Галичини. Кождий колись з нас мріяв побувати в гостях у земляків-Галичан. Богатьом Українцям уявляєть ся червона й зелена Галичина як старша сестра України, де житє буяє, де вигартовуєть ся наша культура і доля. І ось довело ся побувати. Цілий поїзд людей, коней та металу пересягає кордон і ми вже в країні, котру ніхто з Українців не звик звати „закордоном".

І найперше, що неприємно вражає нас — пильною рукою стирані ознаки самобутнього національного житя України, комусь то муляло очи все українське. Хтось з лихою думкою й непевними провокаційними замірами почав нищити те, що ціла нація кровю й працею виборювала стільки часу. Ви бачите на пр. написи на зелізничій стації, але українські знищено, а поруч з польськими, під стиль і розмір наведено написи російські. І так всюди... Показчики сіл і міст на шляхах, оповіщеня й оголошеня всякі — про все подбало пильне око так, щоб простодушний Москаль чи наш брат Українець не знав, яка національність переживає в галицькій Україні. Може кому здаєть ся, що тут поруч з Поляками, живуть справжні великороси, бо підставлено московське замісць українського... І тільки нова фарба з російськими написами виблискує всюди, та де-не де поостават ся українські написи і, як шило з мішка, вказують, яка злодійська думка захована в овечій шкурі наших „культуртрегерів"...

І на сім діло не стало. Завидюче око ни шпорить всюди. По тих місцях, де українське житє національне ширше розросло ся, ми на кождім ступні бачимо зневагу до культурних цінностий наших. Оттут, вказують, була „Просвіта". З читальні, з гарного будинку, остались мало не руїни. Там з товариства щадно позичкового тільки шматя паперів остали ся. Тут у школі розмістилось якесь начальство і став ся гармидер у недавнім „храмі науки". Навіть по церквах унійтських раз-у раз розбиваєть ся православний піп і численні парохіяни примушені слухати незрозумілу відправу.

Таке робить ся по всій Східній Галичині. Про людське око чимало потрудили ся, аби темний чоловік в тямки взяв, що тут у „підяремній Руси", справжний „русский" нарід був під утисками Поляків та Жидів. Але клопіт сей ледви чи тішить і самих євлогіїв з чорної зграї. Бо мало є таких жовнірів, котрі б не оставали в близших зносинах з населенем Галичини.

А стихія національна дуже тут сильна. Селянські люди, ті нечисленні сільські учителі-парохи, інтелігенти українські — все щиро переняте окремішністю своєї національної вдачі і можна раз по-раз замітити, що не та стихія змінясть ся під впливом „прийдаків", а наші жовнірі призвичаюють ся до мови й звичаїв українського селянства. Шкода, що „Просвіт" і товариств не має; жаль бере, як бачиш дітий, котрих відірвано від шкіл, і ростуть вони, як горох при дорозі. Але поговориш з одним другим більш розвиненим представником селянства і переймаєш ся певністю, що як дати тут волю й поміч — забуяє знов культурне житє і родючий ґрунт національної свідомости прислужить ся в сильній мірі нашому відродженю.

Не почесна роля в сім русифікаторськім процесі випала зайдам крамарям з російських, казанських і инших губерній. Мародери заду — вони по поганському ставлять ся до наших культурних скарбів і викликують призирство з боку культурних людий. Тож виявили себе хамелеонами місцеві жидівські й польські буржуазійні круги... Витрачено богато сил, щоб зрівнати східну Галичину з ярославською губернією. Покладено на се силу казенних і „охочекомонних" засобіз. І не вдало ся ще стерти краєвої національної індивідуальности. Ще не піддала ся стихія українська. Але прикро бачити ті нелюдські заходи коло українського маслака! Не вже й у сі часи, коли дано право вільно дихати всім покривдженим забудеть ся край сей підяремний, котрого теж годить ся позбавити опіки русифікаторів?!...

Найбільшому Громадянинови Галицької України!

Складки а **портрет ІВАНА ФРАНКА** треба посилати з книжочку щадн. Краєвого Союза Кредитового у Львові ч. 4.000.

Німці острілюють Дункерку.

ПАРИЖ (Аг. Аваса). Міністерство маринарки оголошує: Німецька ескадра острілювала в ночи на 25. с. м. між год. 2 мін. 15 і год. 2. мін. 25. Дункерку від сторони моря. Надбережні батерії відповіли огнем на огонь. Французькі і англійські кораблі, що стояли на сторожі, витягнули у боротьбу Німців, які скоро завернули в напрямі Остенди. В короткій битві затонув один з наших кораблів. Втрати неприятеля не є відомі.

Успіхи підводних суден.

БЕРЛІН. (Ткб) На Середземнім мори затоплено знов 10 пароплавів і 6 инших кораблів загальної містоти кругло 55.000 тон brutto; між ними було 5 узброених англійських пароплавів і один англійський пароплав до перевозу війска містоти яких 12.000 тон brutto.

Комунікат англійської адміралїції.

ЛЬОНДОН. (Ткб.) Адміралїція оголошує: З англійські гидропляни заатакували д. 23. с. м. попол. 5 німецьких кораблів у віддаленю 5 миль від берегів Бельгії. Один пароплав поцілено. Припускають, що затонув. Вечером бачено 4 кораблі, що вертали до Zeebrügge.

До сеї вістки англійської адміралїції завважує Бюро Вольфа: Д. 23. с. м. о год. 5. по пол. пять ворожих боєвих літаків атакувало без успіху кілька наших торпедовців, що відбували вправи коло побережа Фляндрії. Не було ніякої шкоди ні втрат у людях. Наші летуни піднесли ся в цілі оборони і відігнали неприятельські літаки.

Не буде патенту для Галичини.

Львів, 27. цвітня 1917.

„Oesterr. Morgenzg." доносить під датою 26. с. м з Відня про відоме приняте президії Української Парляментарної Репрезентації у гр. Клям-Мартініца і гр. Черніна:

Президію У. П. Р. приняв учера в полудне президент міністрів, а вечером міністер заграничних справ. Міністри заявили, що для Галичини не буде виданий патент.

Проти українства в Холмщині.

З польської преси.

„Nowa Reforma", обговорюючи статю нашого дневника про потребу приверненя унії в Холмщині пише:

„Дійсно ся справа важна не тільки для Поляків. Заходи Українців в тім напрямі вимагають як найбільшої чуйности. Їх успішність могла би для населеня Холмщини, яке стільки витерпіло саме для тої католицької віри, витворити в релігійнім житю нові трудности і до загальних відносин, які вже там після уступленя царського правительства уложили ся, внести зародок нових ворожнеч. Пробі Українців вступити на ту область з їх „великою політикою" по думці їх міжнародних меморіялів треба рішучо протиставити ся, поки ще пора".

Як доносить „Kurjer Iw.", новозаложений „Głos ziemi chełmskiej" містить в ч. 1. статю п. н. „Improwizowany ukrainizm", в якій пише:

„В деякий час по оголошеню відомої відповіди 200 горожан холмської землї на львівські ухвали Українців зложено до ц. к. окружної команди в Холмі подане, заосмотрене аж 16 підписами з домаганем отвореня української школи в Холмі".

„Głos" — як подає „Kurjer Iw." — розглядає підписи під петицією і вказує, що той холмеький українізм є імпортований і штучний і не має ніяких дійсних підстав у Холмі. Свої уваги „Głos" кінчить:

„З русїнським народом не бажаємо боротьби; навпаки, думаємо, що є великі справи, які могли би в будучности витворити спільність інтересів і взаїмне порозуміне. Але всї безправні замахи здемаскуємо й відпремо безоглядно, хоч би роблений вами галас ще стократно зріс".

Знамениті собі ті польські уваги про „спільність інтересів і взаїмне порозуміне" в будучности рівночасно з програмою „винищити" в теперішности.

Та не о се нам ходить. Хочемо в вдоволенем ствердити, що серед таких відносин, які істнують тепер для Українців в Холмщині, всетаки знайшло ся в Холмі 16 горожан, які мали відвагу упімнути ся за українську мову.

А на слова польського дневника, що є се „українізм імпортований", відповімо словами иншого польського дневника, „Głos y Narod y", який з приводу нашої культурної праці в занятих областях написав:

„Не можемо так само обнижати завязків українського руху марним викрутом, що се робота „імпортована зовні", бо така сама метода дїяльности стрічала ся з прізвищем „великопольської агітації" у нас на Шлеску або на протестантськім Мазовши, де місцева польська людність могла бути тільки впливами зовні пробуджена з національного летаргу до житя".

Ще два роки війни?

З Ротердаму пишуть: У міродатних вашінґтонських кругах числять ся ще з двома роками війни.

Перед італїйською офензивою?

Львів, 27. цвітня 1917.

З Женеви доносять, що на останній нараді міністрів коалїції постановлено, що в найблизшім часї має розпочати ся італійська офензива як доповненє теперішної французько-англійської офензиви.

Скликанє парляменту.

Відень, 27. цвітня 1917

(Ткб.) Цісарський патент, яким скличеть ся раду державну на 30. мая, буде завтра оголошений.

(Тел. прив.) Передучорашна ухвала кола польського означає на полагоду кризи, а відложенє її до половини мая. Бобжинський остаєть ся до того чаеу in statu димісіонованя. Говорять, що правительство розпочало вчора переговори з Поляками в сій справі.

„КНИГИ се ріки, що зрошують землю, — се жерело мудрости" — *(найдавнїйша літопись)*

А. ФРАНС: Боги жаждуть крови . . . 2·—
БОЛОДИМИР Б.: Латачки, опов. . . . . 1·—
В. Г. ЗЕЛЇГЕР: Синя фльота, світова повість. Часть І. і ІІ. Переклав Д-р М. Лозинський . 6·—
М. КОЦЮБИНСЬКИЙ: Листи до Володимира Гнатюка . . . . . 1·50
Д-р А. КРІСТЕНЗЕН: З фільософії політики переклав Д-р М. Лозинський . . . . . 1·80
Б. бр. НОЛЬДЕ: Автономія України з історичного погляду. В перекладї і з передм. М. Залїзняка . . . . . —·40
„RUSSICA" розвідки й статї . . . . . 1·60
М. ГІЙО: Проблеми сучасної естетики З франц. мови перекл. Д-р Щурат. . . . . 1·60
ЛЕОНІД АНДРЕЄВ: Семеро повішених, перекл. Д-р В Сїмович . . . . . 1·—
НАШІ ХРИСТІЯНСЬКІ СУСПІЛЬНИКИ . . . —·50

Прошу прислати не 17 К. 40 сот. *а тілько* 7 Корон (сїм), *а вишлемо усї вичислені книжки.*

Замовлені книжки за попередним надісланем гроший висилаємо того самого дня *так на провінцію як і на Feldpost-u.* — Порто 80 сот. — *Feld. 1·50 (само полотно коштує 1 К). — Поодинокі книжки можна замовляти з 50% опусту, тодї просимо на висилку звичайну долучити 20 с. на поручену 60 с.*

ЗАМОВЛЯТИ: „Дешеве Видавництво" Львів, ул. Бляхарська 18. II п.

НОВИНКИ.

Львів, 27 цвітня 1917.

— **З Наукового Товариства ім. Шевченка.** Засіданє історичної секції відбудеть ся в понедїлок 30. цвітня о год. 6. вечером з порядком: Програма праць секції.

— **Звістка про д ра Андрія Коса.** П. Василь Весоловський одержав від полоненого офіцира п. Д. Клосевича листок такого змісту: Семипалатинськ, дня 18/II. (5/III) 1917. Вчера дістав я відповідь від д ра Ів. Коса на мої дві картки. Подаю адресу мец. Андрія Коса: „Село Парабель, Томской губерніи, почтов. отд: городъ Нарымъ, Томской губерніи. Се околиця безлюдна, без комунікації, нездорова тайга сибірська — взагалї висилаеть ся там людий, котрих поворот не є дуже пожаданий"...

— **Усуване нашої мови і азбуки** з урядів Пишуть нам з Добромильщини: На днях розіслало ц. к. повітове староство в Добромили до гр.-кат. парохіяльних урядів в повіті обіжник про зладженє виказів річника 1894. У тім обіжнику пише ц. к. староство в Добромили по польськи дослівно отсе: „Для обминеня трудностий при

зладженю військового операту просить ся про докладне виповнене доручених друків читким письмом латинськими буквами". Адреса зладжена в українській мові латинськими буквами. До тепер писало ся такі викази по українськи і військові викази на тім нїчого не терпіли та сю мову і українські букви розуміли всї; тільки ц. к. повітовий суд якийсь час не хотїв їх розуміти, а тепер розуміє. Та добромильське ц. к. староство постійно висилає до нашого духовенства обіжники в польській мові або в українській мові латинкою. Чи наші власти бажали би усунути з урядів нашу мову і азбуку? – Священик.

— **Обмеженє консумції мяса.** Дня 27. с. м. видано міністерський розпорядок, який велить краєвим властям політичним видати заряджене, щоби запобігти надмірній консумції мяса засібними верствами суспільности. Поки-що не видаєть ся ще карт на мясо, однак не вільно буде денно на голову продати більше мяса над 15 декаграмів, в які не буде вчисляти ся костий. Краєві власти політичні означать самі спосіб контролї такої обмеженої консумції. Контролю будеть ся в першій мірі переводити у продавців.

— **Правничі виклади.** В неділю 29. цвітня починаєть ся серія викладів „Про ціль і предмет науки права" в кружку самоосвіти прив. шкіл УПТ. у Львові в науковій сали (рік III) при вул. Мохнацького ч. 12, II пов. Виклади відбувати-муть ся потім кождої неділї до кінця літнього півроку. Початок кождочасно о 10 рано. Дирекція пр. шк. УПТ, постановила дати молодїжи (а передовсїм виходячим у світ абітурієнтам) спроможність познакомити ся з основними — в практичнім житю потрібними — понятями з области наук правничих і загальним змістом законів, звернула ся до радника д-ра Романа Ковшевича, котрий підняв ся виголосити цикль викладів, що мають дати загальчий погляд на фільософію і енциклопедію права. Вступ ученикам (висших кляс) і членам товариства вільний.

— **21 міліонів позички для Львова.** Дня 26. цвітня відбуло ся засїданє прибічної Ради міста Львова, на якім обговорювано справу затягненя Львовом позички в квоті 21 міліонів корон.

— **Міліон марок для шкільчих дітий.** Німецькі дневники доносять: Магістрат м. Берліна призначив міліон марок на висилку дітий з народних шкіл на село. Те рішенє доказує, яку велику увагу присвячують Німці гигієнічній опіці над дітьми.

— **Зміна адреси Галицького воєнного кредитового заведеня.** Доносять нам урядово: Галицьке воєнне кредитове заведенє, якого бюра містять ся досї про площі Шепянській ч. 8 і до того ще 4 инших точках містах, переносить ся на днях до нового льокалю в ринку ч. 34 в так званій „Палаті Спиській", де будуть приміщені всї його відділи. Тільки віддїл селянських позичок поки-що остане дальше при вулиці Шевській ч. 12. З огляду на подібну назву фірм ново утвореного міського кредитового заведеня є вказане виразне адресованє письм до Галицького воєнного кредитового заведеня під новою адресою: Ринок ч. 34, Палата Списька.

— **В справі вивозу поживи зі Львова** оголошує команда міста: Мимо виданого оповіщеня ч. 10.375 з р. 1916. заборони вивозу поживи всякого рода і напоїв з міста Львова, все ще вивозить ся всякі споживчі артикули без дозволенія. В разї береженя істнуючих розпоряджень і приписів ніхто не може й нїкому не вільно мати більше збіжа, овочів, бараболь і т. д., ніж йому потреба, евентуально ніж йому придїлено на конечне заосмотренє. Хто може пакетами посилати поживу, той без сумнїву набув її недозволеним способом, їзза чого стає винуватий і повинен бути укараний. Звертаєть ся увагу публики, що від тепер на підставі розпорядженя міністерства торговлї і внутрішних справ з д. 25 липня 1914. Д. з. д. ч. 162 всякі посилки якогонебудь рода — також пересилки почтові — надавані без дозволу на вивіз, будуть розслїджувані в місцях наданя (почтових урядах) визначеними на се поліційними органами, а такі, що містили би у собі поживу, на вивіз котрої нема дозволу, будуть конфіскувані. Надзираючим органам поручено розслїджувати також такі пакети, які надаєть ся за дозволом на вивіз. Всякий недозволений вивіз буде як найострійше караний. — Рімль ген. м.

СКЛАДАЙТЕ НА ФОНД ім МИТР. А. ШЕПТИЦЬКОГО ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ СИРІТ!

† ПОМЕРЛИ.

Михайло Мостовий ученик V кл. станиславівської гімназії з укр. викладовим язиком помер в військовім шпитали в Кермент. Померший родом з Ракова, долинського повіту, син селянський, визначав ся лагідною вдачею, був примірним учеником, серед всїх зєднав собі любов та привязанє. Відібраний до війска, набавив ся тяжкої недуги, та зложив на чужині своє молоде житє. В. й. п.

ОПОВІСТКИ.

Субота, 28 цвітня 1917.

Нині: греко-кат.: Аристарха — римо-кат. Віталія.

Завтра: греко-кат.: 2 Н по Вел. — римо-кат. 3 Н. по В.

Український Народний Театр Т-ва „Бесіда" у Львові під управою К. Рубчакової. Саля Т-ва м. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В суботу, дня 28. цвітня „Панна Штукарка" комедія на 3 дії А. Володського.

В неділю, дня 29. цвітня „Дай серцю волю, заведе в неволю" народна драма на 5 дій М. Кропивницького.

Білєти раньше набути можна в „Народній Торговли", в день представленя при касі від год. 5. п. п. Початок о год. 7½ вечером. 1—2

На фонд інвалїдів У. С. С. Д-р Кость Воєвідка, начальний лїкар У. С. С. на фонд інвалїдів У. С. С. збірка з рїжних часів 224 К. З того дали: віст. Гринчишин Іван 100 К, д-р Кость Воєвідка, як гонорар за лїченє бл. п. о. Созанського 60 К, п-ні Марія Боднарова із Свистільник 20 К, п-ні Ковальська із Скоморох 22 К, сотник Стафіняк Володимир 22 К. Зложено на книжочку Зем. Банку Гіп. ч. 3066.

Приготовляючий два зглядно тримісячний курс до I ої кляси розпічнеть ся заходом кружка У. П. Т. в Яворові дня 1. мая с. р. Зголошувати ся в дирекції української гімназії. Просить ся Вп. патріотів в повіті о поміч в сій справі. 272 1—3

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 27. цвітня 1917.

Ні звідки нема до оголошеня особливих подій.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гефер.

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 27. цвітня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наслїдника престола Руппрехта: На боєвищи під Арра вчера вечером знова скріпила ся боротьба артилєрії на широкім фронтї. Наша артилєрія на схід від Лєн була дїяльна також проти стежних віддїлів неприятельської піхоти, які були готові до атаку. На піддень від Скарпи Англійиї по обох сторонах шляху Арра-Камбре рушили до приступу. Огнем і в боротьбі з близька відперто їх і завдано їм значні втрати.

Група німецького наступника престола: Постепенно артилєрійські бої здовж Ени і в Шампанії доходять до великої завзятости. Бої піхоти на Шмен де Дам дали нам здобутки в теренї і в полонених.

Група кн. Альбрехта: Нїчого нового.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Положенє незмінене.

МАКЕДОНСЬКИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

На півд. захід від Дойрану Англійиї вели далї свою наступну дїяльність, безуспішно напираючи на болгарські становища.

Перший кватирмайстер ген. Людендорф.

Оголошеня.

Студент прав пошукує на селї занятя (секретаря громад і т. п.) або лекції. — Зголошеня з услівями до Адміністрації під „Студент". 268 2—5

Хорий Українець, довголітний складач „Дїла" (від основаня) знеможений хоробою від довшого часу, має вказаний лїкарями виїзд до купелїв, не маючи засобів удаєть ся тою дорогою до Вп. Родимців о поміч. Ласкаві датки прошу слати на руки Адміністрації. 261 5—5

Учительки до 2 дітей з нормальних шкіл потребую сейчас. Зголошеня листовно під: Уряд парохіяльний в Морохові п. Мокре ad Загірє. 269 2—3

БЮРО АРХІТЕКТОНІЧНЕ
ВАСИЛЯ НАГІРНОГО
у Львові, Ринок 36.
виготовляє пляни на церкви і доми мешкальні, як також оцінки воєнних шкід на будівлях. 116 10—?

Дня 17. мая 1917. відбудуть ся в льокали
„Руської Каси" в Рогатині
(гр.-кат. приходство), о годині 12. в полудне
ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
членів тогож товариства. — Порядок дневний:
Відчитанє протоколу з послїдних загальних зборів.
Звіт і замкненє рахунків Дирекції того Товариства за роки 1914, 1915, 1916.
Розділ зиску.
Вибір членів Ради надзираючої.
Вибір і затвердженє Дирекції.
Внесеня членів.
Наколи би в означеній годині не явило ся приписане число членів, збори відбудуть ся того самого дня і в тим самим порядком дневним о годині 2. з полудня, без огляду на число членів.
РАДА НАДЗИРАЮЧА.
271 2—3

Бураки пашні
мамути червоні . . . . 1 кг К 5·—
екендорфери жовті . . . 1 кг К 5·—
півцукрові білі . . . . 1 кг К 3·60
доставляє
КРАЄВИЙ СОЮЗ
Господарсько-торговельних Спілок
при вул. Зїморовича ч. 20.
При відборі 50 кг. оригінальне опакованє.
VI 3—3

ЗЕМЕЛЬНИЙ
БАНК ГІПОТЕЧНИЙ
Спілка акційна у Львові
Підвалє ч. 7.
— Конто почтової щадниці ч. 116.984. — Жирове конто в Австро-угорськім Банку.

Складайте ощадности взагалї зайві грошї на процент, щоби конда корона могла служити народньому господарству, та вам приносити зиск, а не марнувала ся.

Акційний капітал . К 1,300.000
Резерви Банку . . К 200.000
Приймає вкладки на біжучий рахунок від К 10·— на 4 проц.
Удїлає гіпотечні і векслеві позички.
Виплачує купони від заставних листів.
Вимінює по користнім курсі російські рублї і німецькі марки.
Певність льокації запоручують: акційний капітал Банку і резерви.
На жаданє висилає посвідки вложеня (чеки) Почтової Щадниці. 728 22 ?

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Дїла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. (99. 9.351) Львів, неділя 29. цвітня (16 ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.
РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.
Конто почт. щадн. 26.726
Адреса тел.: „Діло—Львів".
Число телефону 261
Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА
в Австро-Угорщині:
місячно . . . . 2·70 К.
чвертьрічно . . . 8·— „
піврічно . . . . 16·— „
цілорічно . . . . 32·— „
у Львові (без достави):
місячно . . . . 2·40 К.
чвертьрічно . . . 7·— „
піврічно . . . . 14·— „
цілорічно . . . . 28·— „
За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:
Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К.
Сталіоголошеня за окремою умовою.
Один примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Т. У. П.

Львів, 28. цвітня 1917.

„Товариство Українських Поступовців", популярно називане „Туп ом", займе в історії політичного відродженя українства за кордоном дуже визначне, може найвизначнійше становище. Навіть у нас в Галичині, хто близше входив у взаємини з закордонними Українцями, той скорше чи пізнійше мусів наткнутись на сю осередну українську організацію, котра двигала на собі головний тягар української національної політики. Нині організація ся з тайної сталась явною. В днях 25. і 26 (ст. ст.) марта відбула вона в Київі з'їзд, на котрім переіменувалась на „Союз Українських Автономістів федералістів" і виставила вже знану нашим читачам програму, яку можна признати репрезентативною програмою закордонного українства під сю хвилю. На з'їзді тім виголосив секретар ради товариства п. Сергій Єфремів промову, присвячену історії сеї організації. Промову сю приносить „Нова Рада" з 10. с. м. Історія „Тупа" заслугує того, щоб австрійські Українці познайомили ся з нею близше.

Наше Товариство Українських Поступовців — говорив С. Єфремів, — що виставило на своїм прапорі кличі автономізма, федералізма й народоправства, мало своїх попередників — у тих громадах, що почали творити ся на Україні з початками національного відродженя. Першою замітною такою громадою було приснопамятне Кирило-Мефтодіївське Братство, що заснувало ся тут, у Київі, р. 1848 го, поставивши своєю метою здобути волю українському народови й федерацію вільній Славяншині. Доля сеї першої громади української добре відома. Шевченко, Куліш, Костомарів і инші роками заслання й неволї відпокутували свої благородні заміри і реакція спинила розвиток українських організацій. І тільки при кінці 50 х років знов же у Київі появляєть ся українська громада з молодих тоді студентів (Антонович, Михальчук, Познанський, Житецький і ин.), яка згодом зібрала в себе найкращих заступників українського руху (Драгоманов і ин.) і під назвою „Стара Громада" дожила аж до наших часів. Разом народились й українські громади й по инших містах на Україні, як от у Полтаві (Пільчиков, Кониський і ин.), Чернигові (Глібов), Харкові, Одесі, Єлисаветі, то що.

Хоча ті всї громади були в постійнім контакті між собою й провадили українську роботу порозуміваючись, але між ними не було трівких організаційних звязків, які витворює тільки єдина, спільна організація. Проби такої організації в зародку почали ся вже з 60-х років, але в певні організаційні форми вилились вони тільки в кінці XIX. столітя. А саме—в літі 1897 р. в Київі зібрав ся численний з'їзд заступників тодішних українських громад,—з ініціятиви небіщиків В. Антоновича й Ол. Кониського, що перед тим особисто об'їхали Україну й повсюди приєднували громадян до заснованя всеукраїнської організації. Матеріяльними коштами допоміг небіщик В. Симиренко.

Той з'їзд положив підвалину нашого Товариства Українських Поступовців, хоча воно спершу звало ся просто Всеукраїнською Організацією. Завданєм її було зібрати всї свідомі українські сили, розпорошені по місцях і приєднавши їх, спільними силами виступати в боротьбу за національні права українського народу в Росії. Були тоді темні часи політичного пригнобленя; спеціяльно що до українства ще непорушно панував режім Іозифовичевого акту 1876 року. Вважаючи на те організація повинна була стати строго конспіративною. Складала ся вона з місцевих автономних громад, звязаних в федеративну спілку. Виконуючим органом була виборна Рада, що містила ся в Київі, а законодатним — періодичні з'їзди, що відбували ся спершу тричі, потім двічі на рік. По перервах допускали ся в склад організації, крім громад, і поодинокі люде — з умовою, що вони зроблять ся організаційним зерном, з якого має вирости громада. Становище українства в Росії за тих часів надало певний характер нашому Товариству. Була то спілка людий з неоднаковою політичною ідеольогією, але всї вони приймали національні постуляти українства,—тим то і вся організація дбала головним чином про задоволеня національних потреб українського народу. Робота її найбільше виявлялась в пропаганді ідеї українського національного відродженя, в гуртованю й організації свідомих елементів, заснованю нових громад по місцях, в розповсюдненю української книжки (перша українська книгарня в Київі), видавництві („Вік"), формованю української організованої думки і т. п. То була переважно культурна робота в національних формах, яка мусїла покласти підвалини, сотворити грунт і людий для майбутніх політичних організацій, які повинні були повстати на українськім грунті, скоро зріст українства дав би до того можливість. Не маючи повної політичної програми, будучи безпартійною, та організація просто була виразно демократичною своїм напрямом і не цуралась політичних виступів. З них зазначити мушу тут найголоснійший —памятну маніфестацію 1903 р. в Полтаві під час відкритя памятника Котляревському. Та перша українсько політична маніфестація була переведена по пляну, виробленому на з'їзді нашого товариства.

Вже тоді прочувались ознаки грядущої революції, котра й загорілась 1905 р. Почалась партійна ріжниця українства, і з лона нашої організації вийшло дві партії — радикальна й демократична, які нарівно істнували недовго і р. 1905 поєднали ся під назвою демократично-радикальної партії. Партійне житє і робота відтягли були на якийсь час увагу від нашого Товариства, однак все-ж таки й тоді воно дало почин богатьом організаціям, що виявили себе на ниві української роботи (більшість української преси, „Просвіт", видавництв і т. п.) Незабаром всеросійська реакція принесла надзвичайно важкі умови для партійних організацій— і разом з тим іде на ново оживленє нашого безпартійного Товариства В р. 1908 новий з'їзд відновив давний статут Товариства, поклавши в основу його домаганя автономії України, федеративного устрою держави й парляментарного ладу. На тій основі з'єднали ся всї старі і новотворні українські громади, приняваши з тактичних мірковань скромне імя Товариства Українських Поступовців.

Десять літ тому Товариство провадило свою роботу, не виявляючись на верх, але всюди силкуючись здобути вплив і направляти українську національну роботу в один жолоб — націоналїзації всїх сторін житя на Україні. Культурна робота, політичні виступи, блокуваня з чужими політичними організаціями для здобуваня політичної волї, участь у виборах до Державної Думи, зносини з її фракціями, поновленя союза автономістів федералістів з заступниками недержавних націй та російських федеративних елементів, кристалїзуваня української громадської думки — се тільки частка сеї роботи, яка займала Товариство, що захоплює всї ширші круги українського громадянства.

Серед такої інтенсивної роботи нас захопила світова війна і розгром усїх українських здобутків попереднього часу. І тут Товариство силкувалось задержати свою організаційну, творчу ролю, надолужуючи те, що виривала з наших рук темна реакційна сила, спекулюючи на знищенє українства. І коли українські елементи вийшли чистими і незаплямленими з сього вселюдського катаклїзму, то велика частина сього належить нашому Товариству. Вже перший за часів війни з'їзд (вересень 1914 р.) проголосив ті гасла української орієнтації, що зробились потім гаслами всього, можна сказати, українського громадянства. Перша декларація, випущена сим з'їздом, справу війни ставила на єдино можливий для нас грунт — інтересів народних мас і застерегала перед шовіністичним заслїпленєм та захопленєм псевдовизвольним чадом та здирала маску з того ніби патріотичного трансу, в який впало мало не все громадянство в Росії, навіть недержавних націй. Разом з тим ми закликали до боротьби з реакцією та урядом за справжню волю, особливо використовуючи ганебні події з окупації Галичини.

Ті-ж самі думки наше Товариство висловлювало і в инших своїх виданях та деклярациях, з яких остання була випущена в січни сього року й присвячена справі війни та згоди. В період нової революції ми увійшли з так само чистими руками і не маємо каяти ся в тому, що хоч коли небудь себе сплямили спільною роботою з офіціяльною Росією.

Починаєть ся нове житє для України. Починаєть ся воно і для нашого Товариства. На нашу думку роля його ще не зіграна до краю й воно може стати ще в великій пригоді як готова організаційна сила, як осередок гуртуваня українських сил — на працю для добра нашого рідного краю і всього українського народу.

Чому вивезено митр. гр. Шептицького?

За „правдиву православну церков".

Заява Митрополита кореспондентови „Утра Россіи" перед виїздом із Ярославля.

Під заголовком „Розмова з митрополитом Шептицьким „Утро Россіи ч. 71 з дня 28. марта містить отсю допись свойого кореспондента з Ярославля:

Ваш співробітник дня 11. марта мав нагоду розмовляти зі засланим старим правительством у Ярославль унїятським митрополитом Галичини графом Андрієм Шептицьким.

Митрополит поперед усього заявив, що не знає, за що наложено на нього арешт і заслане: нїякого проступку проти російського правительства він не поповнив, та й не міг поповнити, бо будучи головою унїятської церкви в Галичині, він політикою нїколи не займав ся. Примінені до нього старою властю репресії він схильний уважати не чин иншим, як тільки одною з прояв свойого роду розуміня російською властю Галичини в особі генерал губернатора гр. Бобринського задач руссифікації завойованого краю.

Після занятя російськими військами Львова, в якім була катедра унїятської митрополії, Шептицький, відправляючи богослуженє, виголосив проповідь, в якій сказав буквально отсе:

„Братя — християни! Ми повинні горячо дякувати Богови за се, що тепер російський народ, який був віддїлений від нас пограничним кордоном і знав тільки офіціяльне православє, побачить п р а в д и в у п р а в о с л а в н у ц е р к о в в особі процвитаючої у Галичині унії".*)

На другий день після сеї проповіди явив ся до митрополита военний губернатор Шереметєв і заявив йому, що його обвиняють у виступі з церковної катедри проти російської армії.

*) Читаючи сей автентичний текст „влочинної" проповіди Митрополита, в якій нова звичайне і навіть з догматичного становища обовязкове в духовних кругах вивисшуване своєї віри над вірою чужою нема абсолютно нїяких національних і політичних моментів, — годї вийти з дива, як на т а к і й фактичній основі царське правительство зробило з Митрополита політичного „влочинця" на українській національній основі і як такого мучило його стільки часу, аж доки упадок царизму не принїс йому визволеня! Справді хиба крайна релїгійна нетерпимість і крайна самоволя, в звязку з ненавистю до всего, що мало який-небудь звязок з українською справою, могло з сеї чисто віроісповідної справи (що як така заслугувала чей-же на толєранцію!) зробити справу національно політичну, бачити „маєпинство" там, де не було нї натяку про нього!

Дня 2 вересня 1914 року я, — продовжав своє оповіданє митрополит Шептицький, — був арештований і в автомобілї доставлений у кватиру генерала Брусілова; арешт тр'вав тільки декілька годин, генерал скоро приняв мене і позволив вернутись до Львова, поклавши на мене відвічальність за спокій у місті. 5 днів пізнійше на мене знов наложили арешт, сим разом — домовий. Потім мене разом з моїм слугою, 17-літним хлопцем — Русином, вислали у Київ. За три дні із Київа під конвоєм жандармів вислали у Нижній Новгород.

На сім злі пригоди митрополита не покінчили ся: незабаром із Нижнього прийшло ся виїхати у Курск, де митрополитови прийшло ся прожити около двох літ під чуйним доглядом явної і тайної поліції, яка супроводжала його не тільки під час прогульок, але навіть і при відвідуваню костела.

Дня 9. вересня 1916 р. — продовжав своє сумне оповіданє опальний митрополит — мене вислали у Владимир в супроводї начальника курського слїдчого віддїлу і низших чинів поліції. Мого служку відібрали менї і вислали в Маріїнський посад Казанської губернії. Тільки вчора вернув ся він до мене після довгої розлуки.

По прибутю до Владимира митрополита зустрінули на зелїзничім двірци місцевий поліцмайстер і соборний протоєрей. Поліцмайстер зачав йому: „По розпорядку міністра внутрішних справ ми передаємо вас духовній власти, яка визначила вам жити в суздальськім монастирі". Приїхавши 10 вересня вечером у знаменний в історії російського релїгійного ріжнодумства суздальський Спасо-Ефимівський монастир, вявень був помішений в келії; вона находила ся в передкімнатї помешканя настоятеля і складала ся з двох маленьких кімнаток, які були перегороджені не досягаючою стелї деревляною перегородкою. При особі митрополита безперервно дижурило 5—6 осіб стражників, з якими говорити йому було заборонено; також не вільно було входити в які небудь зносини з проживаючими в монастирі монахами.

В суздальськім монастирі гр. Шептицькому прийшло ся прожити около трьох місяців, після чого його вислали в Ярославль, куди його везли під доглядом помічника пристава й агента охранного віддїлу.

По прибутю до Ярославля митрополита посадили в приватне винаняте для него наперед помешканє, де йому потім позволили устроїти каплицю для відправлюваня богослуженя по унїятському обряду. Кімната його находила ся в подвірю, у бічнім будинку; сторожа складала ся з трьох поліцаїв, при чім один постійно дежурив на дворі, а двох находило ся в самій кімнатї. Прогульки були дозволені тільки ранками і в супроводї поліцая, перебраного в цивільну одїж, зносини з зовнїшним світом також були заборонені, крім відвідуваня раз на дві недїлї костела для сповіди, при чім навіть і в костел, віддалений від кімнати кількайцять кроків, митрополита обовязково водила поліція. Тільки після появи кореспонденції в „Утрі Росії"*) митрополитови стали давати польські часописи, які читати до того часу йому було чомусь заборонено. Про революцію митрополит довідав ся з часописий. На передодні нашої розмови митрополит Шептицький був у комісаря Тимчасового Правительства, члена губернської управи Черносвитова, який повідомив його, що з нього арешт знято і він від нинїшнього дня вільний.

На закінченє розмови митрополит сказав, що той день, коли він довідав ся про велику побіду російської революції, він уважає „одним з ліпших, одним з гарнійших днів свойого житя". Він радіє за Росію, яка добула собі релїгійну свободу.

Під теперішний час — кінчить свою допись кореспондент — митрополит Шептицький очікує від центральної власти офіціяльного дозволу на виїзд за границю, по одержаню якого він негайно виїде в Петроград.

З Відня нам пишуть:

Брат митрополита о. Климент гр. Шептицький в Інсбруці одержав 23. цвітня с. р. зі Стокгольму вістку, що митрополит по увільненю провізоричним правительством прибув 1. цвітня до Петрограду. Тут мав задержати ся лиш кілька днів, а потім виїхати через Швецію й Німеччину до Австрії, та в дорозї з Ярославля до Петрограду митрополит так сильно перестудив ся, що мусів зараз положитись до ліжка. Покликані лїкарі ствердили запаленє олегочної. Через те приневолений митрополит ще кілька тижнів проживати в Петроградї, і як лиш лїкарі дозволять на дальшу подорож, вибереть ся в дорогу до Австрії.

*) Кореспонденцію сю п. н. „Митрополит Шептицький" на заславю" читачі мали нагоду прочитати в дослівнім перекладї в ч. 64. „Дїла" в дня 18. марта. — Ф. К.

„Нова Рада" про програму Мілюкова

Львів, 28. цвітня 1917.

У вступній статї „Нової Ради" ч. 4. з 13. с. м. заявляєть ся редакція проти політики Мілюкова, проти його заборчих плянів. Мілюков хоче злуки всїх українських земель в одну цїлість. Редакція завважує, що без питаня закордонних Українців не можна про них рішати.

В статї „Повороту нема" проф. Грушевський пише, що минув той час, коли ми стремїли до культурного самоозначеня, або культурної автономії. Українці тепер стратили віру в російську поступовість. Через те домагають ся лише злуки федеративної з Росією, а коли ні, то цїлковитої незалежности України. І від сих жадань не може бути повороту назад. Широка автономія України з державним правом українського народу в федеративнім звязку се програма даного моменту від котрої не може бути уступленя назад.

В иншій статї „Цар чи республока" подає Ф. Матушевський коротенько політику російських царів супроти України, кличе до народу: Невже ти український народе, знаючи отсї кривди, які ти за 250 літ витерпів, знову захочеш свою голову у московське ярмо всунути? Невже ти захочеш царя вернути. Адже сей цар не твій і ніколи твоїм не був. Народ український ніколи над собою царя не мав, бо Україна з покон віку була демократичною республикою.

Приготованя до парляментарної сесії.

Цїсарські відручні письма до президента і членів кабінету. — Програма праць парляменту

Відень, 27. цвітня 1917.

Полагодженє кризи й усуненє перешкод для скликаня парляменту ствердженo вже урядовими актами. Побіч цїсарського патенту про скликанє парляменту на 30. мая появили ся цїсарські відручні письма до президента і членів кабінету з заявою довіря монарха до теперішного правительства.

Цїсарське письмо до цїлого кабінету, адресоване до президента кабінету гр. Клям-Мартініца, звучить:

„В поважнім часї сбняли Ви, слухаючи Мого покликаия, управу Мого австрійського правительства. Від тоді все Ви вірно стояли при Моїм боці з цінною радою. Входячи з повним зрозумінєм в Мої змаганя, вміли Ви, стараючи ся невтомно за добро Моїх важко навіщених аародів, злагіднити важкі відносини, витворені війною. При необмеженім довірю, яке маю до Вас, справляє Менї живе вдоволенє, що всї члени Мого правительства є однозгідні в змаганю зібрати сили держави для добра всїх Моїх народів. Опертї на те довірє, про яке Я запевнюю Вас і всїх членів стоячого під Вашою випробованою управою правительства, може те для Ваших перенятих правдиво австрійським духом змагань для добра держави числити на Моє постійне підпертє."

Друге цїсарське письмо до гр. Клям Мартініца повідомляє, що Монарх згідно з внесенєм президента міністрів не прихиляєть ся до просьби о димісії міністрів Урбана, Бернрайтера й Бобжинського.

В кінци три цїсарські письма, адресовані до трьох названих міністрів, повідомляють кождого з них про неприняте його димісії і висловляють кождому з них довірє Монарха.

Президент палати послів д-р Сільвестер письмом до провідників клюбів повідомив, що зрікаєть ся гідности президента й не прийме нового вибору і рівночасно запросив провідників клюбів на 3. мая на нараду в цїли установленя праць парляменту. Програма, предложена д ром Сільвестром, обнимає отсї точки: 1) уконституованє палати послів, 2) участь Державної Ради в актї присяги Монарха на конституцію, 3) вибір трьох великих перманентних комісій, з яких кожда складала ся би в 50 членів, а саме комісії фінансової, воєнно-господарської і політичної; сїй останній приділено би всї справи конституційно правні, національні і язикові, 4) вибір делегацій.

За найважнійщі справи, за які візьметь ся парлямент, уважають справу вижившленя і справу мира. В справі мира плянуєть ся маніфестацію палати послів, до якої певне також прилучить ся палата панів. Думають, що Державна Рада, як також угорський парлямент стане на становищи мира без анексій супроти Росії.

Німецькі державні мужі про положенє.

БЕРЛЇН (Б Вольфа). Головна комісія німецького парляменту вислухала передовсїм довшої довірочної заяви державного секретаря Цімермана про заграничне політичне положенє. Виводи секретаря, що дають надію доброго висліду війни, принято оплесками. Вони скрі-плять погляд, що в недалекій будуччинї буде війна з успіхом скінчена, тим більше, що остання надія неприятеля зломаня внутрішної сили німецького народу розібєть ся о його сильну волю побідити.

Потім промавляв секретар внутрішних справ Гельферіх, який ще раз зазначив, що технічний вислїд дїяльности підводних суден перейшов надії маринарки вже в першім місяци о 25%, а в другім майже о 50 проц. Є ясною річю, що англійська торговельна фльота не буде могти довго зносити затоплюваня кораблїв в тих розмірах, як в обох сих місяцях. Відповідне доповнюване її при помочи будови нових кораблїв є виключене. Представивши зменшенє довозу до Англії, секретар закінчив бесіду тими словами: У нас є скупо, але те, що маємо, є певне. Голодова війна звернула ся проти їх авторів. Також американські апостоли гуманности, які старають ся батогом голоду приневолити наших невтральних сусїдів до війни з нами, не відвернуть судьби. Бачучи своє положенє, Англія шукає рішеня на суші і жене сотки тисяч своїх синів на смерть і знищенє.

Зчезає віра в те, що Англія може спокійно ждати, поки нас з'їсть голод і поки великий брат з за океану прийде з помічю. Коли останемо вірні собі самим, коли заховаємо зимну кров і спокійні нерви, коли вдержимо лад і внутрішну єдність, то ми виграли війну. Теперходить о все. Німецький нарід в сих рішаючих тижнях показав, що є вартний єствованя.

Анґлїйський премїер про положенє.

ЛЬОНДОН. (Ткб.) Премїер Льойд Джордж у виголошеній промові порівнав військове положенє в р. 1915. з теперішним. Тоді Англійщі потерпіли великі втрати в гарматах і полонених, нинї при малих втратах здобувають чим разбільше гармат і полонених. Потреба конче богатого заосмотреня в воєнні предмети, що ощадить нечувану скількість людських єств. Що до дїяльности підводних суден, сказав Льойд Джордж, що є дві дороги до зробленя їх нешкодливими, але розум наказує йому більше не говорити. Головною трудністю є справа вижившленя, однаке бесїдник може заявити, що хочби Англія не дістала ні одної тони з заграници, нїхто не буде в Англії виголоджений, коли суспільність буде держати ся признаних приділів.

Горожани Австро-Угорщини в Америцї.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Державний секретар Лянсінг заявив в імени Зединених Держав, що зірване зносин між Австро Угорщиною і Зединеними Державами, не змінить способу поведеня з горожанами нашої держави в Америцї. Будуть вони дальше користати в Америцї з усїх прав і свобід, як доси. Не будуть інтерновані, о скілько особисто не допустять ся нарушеня закона.

Америка не посилає війск до Европи.

ВАШІНҐТОН (Ткб). Палата репрезентантів відкинула 170 голосами проти 106 додаток до військового закона, яким мало ся уповажнити Рузвельта до виставленя охотничої армії для служби у Франції.

З'їзд делегатів російських армій про битву над Стоходом.

ПЕТРОГРАД (Пет. аг.) На з'їздї делегатів усїх армій західного фронту відчитано слїдуючу заяву підписану 25 офіцирами і салдатами, котрі взяли участь в останній битві над Стоходом. Преса і публична опінія складає на раду представників робітників і салдатів вину пораженя над Стоходом, яка є — як кажуть — наслїдком дїяльности сеї ради. Всї жовніри, офіцири і команданти, котрі належать до корпусу, який боронив становища над Стоходом, тепер одноголосно признаки, що удержане

Книгарня — Наук. Тов. ім. Шевченка — у Львові. Ринок ч. 10 має великий ВИБІР УСЯКИХ УКРАЇНСЬКИХ — КНИЖОК — з усіх галузей знання, як з красного письменства, так і народніх, популярних видань, а також шкільні підручники, словарі й ріжні наукові книжки, співаники, ноти, молитовники, — евангелія й инші релігійні виданя. — IVБ 15—7

сього становища до весни було немисливе і що треба було або почати офензиву, щоби розширити становище, або завернути на правий беріг і без втрат посвятити те, що й так з весною мусіло би ся посвятити з великими втратами. Тимчасом начальна команда була глуха на представленя підкомандантів. Полишено корпус на місци. Вже з весною була певна трагедія.

Всї передвиджували, що коли піднесуть ся води Стоходу, Росіяни не будуть могти користати з нечисленних місць переправи і що безперервний неприятельський огонь, замикаючий дорогу, зов їм замкне відворот оборонцям лівого берега. Те дійсно стало ся. Мимо геройського завзятого опору переважаючі сили неприятеля знищили Росіян. Кількакратні шалені російські протинаступи, які скошували ряди німецьких війск, були даремні. Страшна боротьба над Стоходом, що тривала 24 годин, доказала, що карність російської армії не змаліла, що всї вірно доховали присяги і що Німці тільки по їх трупах дістали ся до Стоходу. Відомо, що винними сеї трагедії були виключно генерали Лєш і Ванюшевич і що їх зложено вже з уряду.

Чому Ромунія виповіла Австрії війну?

ЛЬОНДОН (Ткб). До „Daily Telegraph" доносять з Петрограду: В ромунських кругах говорять богато про заяву б. ромунського міністра війни і шефа ген. штабу Ілієску, що Росія ультиматом приневолила Ромунію до участи у війні.

Росія і Україна.

Відень 23. цвітня 1917.

(Ф. К.) Як згадав я вже в останній моїй вступній замітці, з нагоди величавої української маніфестації в Петрограді столична російська преса звернула бачнійшу увагу на українське питанє взагалі, присвячуючи йому ряд статий, більших і менших, не числячи вже збільшеної скількости вісток дрібнійшого розміру про український рух по тамтім боці лінії. З статий сих замітні й важні для нас в першій мірі дві: передовиця в головнім органі нинїшних керманичів Росії — кадетів й особистім органі нинїшного російського міністра заграничних справ П. Н. Мілюкова — „Рѣчи", й більша статя проф. харківського університету і бувш. віцепрезидента Державної Думи Н. Гредескула п. з. „Україна" в „Русск-ій Вол-і". Перша статя замітна для нас передовсїм тим, що містить її саме „Рѣчь", орган серед даних обставин високо офіціозний, і що статя ся — власне редакційна статя. Статя-ж Н. Гредескула в „Русск ій Вол-і" — се сильна апольогія українства перед російським громадянством, апольогія, рівну якій ледви чи коли принесла до тепер власне російська преса. З огляду отже на все сказане, з одної й другої статї подаю довші виривки в перекладї. Вкінцї з иншого знов огляду інтересна замітка радикального петроградського „Дня".

„Рѣчь" про українське питанє.

„Рѣчь" з дня 29. н. ст. марта пише між и.: Лиш в останнім часі починає в свідомости російського громадянства виявляти ся в своїм значінню питанє українське. Блискучо переведена українська маніфестація в Петрограді 12. марта звернула на себе увагу широких верств народу і не можна не зазначити з почутєм глубокого задоволеня сего її значіня. Бо питанє українське є тепер одним з важнійших питань, що стоять перед російською демократією.

Не можна заперечити, що в останні роки і тут, як в усїх инших явищах нашого жития, почали з'являти ся грізні примари, що загрожували великою небезпекою. Під впливом пересїдувань Українців та непризнаня основних людських прав українського народу почало втискати ся поріжненє в нїдра російського народу та громадянства. Між нами самими, між окремими членами тої ж самої родини або того-ж самого села почало родити ся почутє відчуженя, відсутности спільної вітчини і в останнім роцї цїд впливом божевільної політики правительства в переживаєму нами добу грізної війни ознаки глубокої внутрішної поріжнености ставали все більш помітними і мусїли викликати неспокій у всякого, хто свідомо ставить ся до долї вітчини. Бо нема жадного національного руху в Росії, у відношеню до якого старий лад дїлав з таким цинїзмом та рівнодушністю, як до українського руху. З 1876 до 1905 року було заборонено часами без жадних виїмків друкувати щось в українській мові. Від початку сеї війни українська преса була заборонена. До неї примінена була заборона ранійше, ніж до німецької мови. Аж до революції українська школа не дозволялась, а навчане на українській мові уважалось злочином.

Перед вільною російською демократією стоїть велике завданє направити лихо, зроблене Росії сими помилками та злочинами. Вона може зробити можливим те, що було неможливим при старім режімі: Загасити полумя розбрату, яке піднесло ся з найглибших глибин нашої держави. У вільній демократичній Росії можуть бути сотворені форми жития, які дадуть можливість повного, широкого та вільного розвитку українського народа при збереженю державної єдности Росії.

Але самої дїяльности правительства за мало. Ні один з національних рухів, які розвивають ся тепер в нашій країні і дістануть тепер в вільній Росії можність розвитку без перешкод, не зачіпає так глибоко цїлу російську культуру і не проникає при своїм широкім розвитку так глибоко у зложений історією лад жития російського громадянства як рух український. Се повинно зрозуміти російське громадянство і російська громадська думка повинна звернути се ріозну увагу на зміни великого культурного значіня, які відбувають ся в його осередку, які лишали ся досї незрозумілими і неусвідомленими у вистарчаючій мірі. Воно — а не лише правительство — мусить активно згладити можливість тертя, утворити необхідні форми дружної спільної працї.

Україна.

В „Русскій Волї" з 27. марта помістив проф. Н. Гредескул велику статю п. з. „Україна". Читаємо там:

В неділю відбулась в Петроградї велика українська демонстрація.

Чого хоче Україна, про що вона маніфестує?

Вона хоче волї та простору для свого національного жития. Вона хоче її забезпеченя правними інституціями.

Вона хоче, щоб її найдоровше національне майно і скарб: мова не підлягала тим нелюдським обмеженям, яким не підлягає жадна инша мова в Росії; вона хоче цїлковитої волї для своєї української літератури, для своєї періодичної преси.

Вона хоче, щоб на її території її мова була мовою навчаня в школах низших, середних і висших; вона хоче, щоб на її мові відбувалась управа, судівництво — словом, шоб ся мова охоплювала цїле її національне житє.

Нарештї вона хоче забезпеченя всього попереднього „автономним" ладом в складї російської держави; вона хоче бути „автономним" членом в російській федеративній демократичній республицї.

Якже маємо поставити ся до сих українських жадань? Законні вони, чи незаконні? Корисні чи шкідливі для бутя і добра російської держави?

Не можна не сказати, що ми зачіпаємо тут питанє дуже болюче для Українців і дуже сумнївне для російського громадянства.

Українцї говорять, що се такеж сама окреме національне питанє в Росії, як і всї инші, — а Великороси їм на се відповідають, що такого питаня цїлком нема, що його нарочно вигадують. І коли до тепер під гнїтом недавно поваленої урядової системи на всї боки російського жития гострота сеї сутички між українськими національними стремлїнями та великоруським їх розумінєм в певній мірі затушовувалась, не виступала наовнї, то тепер з наступленєм в Росії суверенної волї народу, вона покажеть ся в цїлій своїй силї та різкости.

Російське громадянство повинно вдумати ся в се питанє, уважно його зважити з усїх боків, — я сказав би: треба зрозуміти нарештї, природу національних стремлїнь і т. д.

Треба зрозуміти, що коли ми не бачимо шкоди для російської культури від істнованя поруч з нею культури французської, англійської, німецької, польської, чеської, сербської, естонської, грузинської і т. д., то якаж шкода для неї може бути від розвитку культури найрідшої для нас з цїлої славянської родини народу українського?

Ні, кожда національна культура є скарб, є збогаченє цїлої людськости, а бажати знищеня або спиненя розвитку національних культур, се справжнїй вандалїзм, справжнє варварство.

Говорять, що національний рух на Україні, слабкий, навіть штучний, що його висуває та підтримує лише інтелїгенція, але при сім забувають, що Україна мала свою історію, свою культуру, що її національні сили лише придушені, але зовсім не знищені насильною русифікацією.

Забувають, що є 30 мілїонова народна українська маса, котра тепер цїла освітить ся світлом волї та просвіти. А при таких умовах національний рух неминучий і не до спиненя. Він буде зростати, буде захоплювати маси, буде глибити ся і ширити ся. Преціньколи окрему національну індивідуальність творять півтора мілїона Естонців чи Лотишів, то якже її можуть не утворити 30 мілїонів Українців? Преціньперетворенє під впливом просвіти, волї і культури етнографічних народних мас в справжні національности — се процес фатальний і неминучий. Дарма його спинювати, ставити йому перепони. І як його будемо спинювати в новій вільній Росії... поліційними заборонами, внутрішною цензурою?

Все питанє значить в тім, чи є у величезної української народної маси творчі сили? Чи здібна вона до оригінальної культурної працї? Та чи можна мати в сім навіть якийсь сумнїв?

Хиба тепер вже не ясно, що Україна має своє окреме духове обличе? Що її духова індивідуальність незвичайно глибока? Хиба її сміх такий самий як у Великорося? Хиба її сльови такі-ж як у Поляка?

Ні, Україна й тепер до найвисшого ступня індивідуальна. Український гумор такий тонкий, а разом з ним такий мужний. Де він є в иншім місці? Український сум, такий „жалібний" і такий ніжний, хиба він повторюєть ся у якого иншого народу?

Народнєство України в висшій мірі тонке, розвинуте і оригінальне, і коли я думаю про се, в моїй памяти так і спливають національні фарби України, ніжно-жовті та небесно-блакитні.. Як гарно вони висловлюють цїлу природу і вдачу сеї південної соняшної країни, де все веселістю дихає, де „ріки ллють ся чистійше срібла..."

„День" про дотеперішню протиукраїнську політику.

„День" з дня 17. марта подає у виїмках передовицю „Рѣчи". При тім подає декілька своїх влучних замїток про дотеперішню протиукраїнську політику не тільки всяких гр. Бобринських, Іванових і т. п., але й поступовців типу п. Струве:

Національне питанє — пише „День" — до якого рівнодушно відносила ся досї російська преса, вважаючи його справою академічною, стає тепер як питанє біжучої політики, як невідклична справа. Велична маніфестація, уряджена українськими партіями тут, у Петрограді, зробила своє.

Далї „День" цитує статю „Рѣчи" в українській справі, подану нами на иншім місци і навязуючи до її погляду на руссифікаційну політику в Галичині, пише:

Коли згадувати злим словом всїх, що зопсували відносини між Росією та закордонним українством, не можна обмежувати ся Н. Івановим та гр. Бобринським. Їх руйнуча дїяльність мала механічний характер. Ще більш небезпечною і шкідливою була та руссифікаційна націоналїстична проповідь, яку під фірмою поступовости провадив в „Біржевих Ведомостях" п. Петро Струве.

Офіціяльний комунікат про принятє УПР у гр. Клям-Мартиніца і гр. Чернїна.

Відень, 27. цвітня 1917.

Ц. к. кореспонденційне Бюро оголошує про принятє УПР. у президента міністрів і міністра заграничних справ такий комунікат:

Членам парляментарної комісії УПР., які вчера явили ся у гр. Клям-Мартініца, заявив він, що донесенє газет, нібито розширенє автономії Галичини має бути заведене перед скликанєм парляменту цїсарським патентом, не є правдиве. Президент міністрів заявив також, що правительство відносить ся до всїх народів держави, отже й до українського народу, з однаковою прихильністю.

Президія УПР. разом з представниками Союза визволеня України конферувала також

з міністром заграничних справ гр. Черніном. Міністер заявив, що розгляне предложені бажання і відвесеть ся до них прихильно, особливо-ж зарядить телеграфічно потрібні кроки що-до повороту всіх австрійських Українців, забраних до Росії в характері закладників.

Мілюков про Австро-Угорщину й Царгород.

ЛЬОНДОН (Пр. тел.). „Manchester Guardian" подає розмову свого кореспондента з Мілюковим, який сказав, що нове російське правительство не дістало ніякої офіціяльної пропозиції, яка могла би творити основу до мирових переговорів.

Про Австро Угорщину Мілюков сказав, що автономія для Славян, хоч би й далеко йдуча, не може вдоволити і тільки їх незалежність може розвязати сю проблему.

Про Царгород Мілюков сказав: Коли інтернаціоналізація означає свободу торговельної комунікації через проливи, то Росія сим вдоволить ся, але мусить обставати, щоби проливи були замкнені для чужих военних кораблів, а се є тільки тоді можливе, коли Росія володіти ме проливами й укріпить їх. На питане, чи се не перешкаджало би зелізничому рухові через Царгород на схід, Мілюков відповів: Противилоб ся би се ухвалам паризької конференції, коли б усі народи мали рівне право комунікації на сій лінії. Союзники порозуміли ся з Парижи, що по війні торговельний рух осередних держав буде підданий утрудняючим постановам. Мілюков думає, що Америка не буде противити ся тому, що Росія має володіти Царгородом, про що союзники вже порозуміли ся в Парижи.

НОВИНКИ.

Львів, 28 цвітня 1917.

— **Відзначене коменданта УСС.** Комендант УСС., п. отаман Франц Кікаль відзначений цісарем за хоробре поведене перед ворогом орденом зелізної корони III кл. з мечами. Се вже пяте відзначене п: отам. Кікаля на війні: двояке „Signum Laudis", військовий хрест за слуги III. кл. з военною декорацією, німецький зелізний хрест II. кл. і найновійше відзначене.

— **Ґенерал майор Шептицький ґен. ґубернатором в Люблині.** Урядово доносять: Генерал-губернатор окупованих Австро Угорщиною російських областий уступив. Його місце займе комендант польського легіону ґенерал майор гр. Шептицький. З нагоди уступленя генерала Кука відбув ся в Люблині пращальний бенкет, на якім між иншими промовляв уступаючий генерал губернатор, впевняючи, що Польща остане сусідом Австро-Угорщини та при її ґречливости зросте в могучість. — Ця доносить „Głos" іменовано комендантом легіонів на місце гр. Шептицького коменданта 3. бригади Жигмонта Зелінського.

— **Сустентаційні позички для дїдичів.** Комітет повітових Рад для евакуаційних справ сповіщає дїдичів, що вони одержать сустентаційну позичку хоч їх маєтки не обняті неприятельською інвазією. Позички такі дає Галицьке военне Заведене кредитове.

— **Товариство українських наукових викладів ім. П. Могили.** В неділю 29. с. м. (сегодня) відбудеть ся в малій салї Музичного Інституту ім. М. Лисенка при вул. Шашкевича відчит п. д ра Стефана Федака під заголовком: „Спомини з днів неволї". Початок точно о год 4-ій.

— **Винницькі Українці.** Як доносить „Кіевская Мысль" в дня 13. (26.) марта місцеві Українці відбули свої збори. Скрізь кипить громадська робота. Все, що лишило ся від старого порядку щезає, суспільність організуєть ся.— Ф. К.

— **На чолі відновленого тепер загально-російського селянського Союза,** який в попередній революції відограв дуже визначну ролю, стали Семен Мазуренко як голова, і Василь Мазуренко як секретар — обидва свідомі Українці. Семен Мазуренко був і раніше предсідателем Союза.

— **Епископ Никон.** Російські газети подають, що відомий з прихильности до українських визвольних змагань енісейський і красноярський епископ Никон, якого старе правительство позбавило було змоги брати участь в працях Державної Думи, буде покликаний засідати в синоді. — Ф. К.

— **Загальні збори.** Пригадуємо членам українського „Технічного Товариства, що загальні збори відбудуть ся в неділю дня 29. цвітня с. р. о год. 9 рано в комнатах Краєв. Тов. госп. „Сїльський Господар" у Львові вул. Зіморовича ч. 20 І. пов.

— **Великодня збірка при Божім Гробі,** уладжена Марійським товариством Пань у Львові в церквах св. Юра, Преображенській, Семинарицькій і Волоській, принесла 822 К 88 с. а іменно: в церкві св. Юра 323 К 8 с., в церкві Семинарицькій 200 К 18 с., в церкві Преображенській 218 К, в церкві Волоській 81 К 62 с. Крім сього зібрано в Волоській церкві в Великодний Понеділок 62 К 32 с. Гроші сї передано Комітетови для виселенців. Управа Марійського товариства складає щире Спасибіг Впр. урядам парохіяльним і Впр. ректорови духовної семинарії за ласкавий дозвіл на квесту, як рівнож всім Вп. панам, котрі трудили ся при збірці.

— **В справі звільнених від військової служби** оголошує міністерство краєвої оборони: Звільнене всіх хвилево звільнених, що підпадають під оповіщене з дня 5. цвітня 1917 р., котрих речинець звільненя кінчить ся в часї переведеня контролї, о скілько при нагоді зголошеня прошено о продовженє звільненя, продовжить ся на час, о який прошено, хиба що дотичні особи дістали би між тим повідомленє, що просьбу полагоджено відмовно, або, що знесене звільненє відносить ся як до гажистів так і до жовнірів, без огляду на те, чи ходить о обовязаних до військової служби, чи о обовязаних до загального ополченя. Виїмок становлять тільки ті хвилево звільнені, котрі мають припоручене, щоби по упливі звільненя ставили ся безпроволочно на службовім становищи в армії в поли. Збірне продовженє звільненя відносить ся також до сих осіб, яких речинець звільненя минув ще перед зголошуваném, зарядженим наведеним оповіщенем, о скілько на підставі внесеної на час просьби о продовженє звільненя одержали дозвіл ждати на рішене; уважаєть ся їх як особи далї звільнені, коли просьбу о продовженє звільненя внесено на ново при нагоді зголошеня. Звертаєть ся одначе виразно увагу, що збірне звільненє не відносить ся до осіб, що до яких внесено що йно просьбу о нове звільненє. Таким особам у випадках гідних узглядненя можна удїлити тільки індивідуального дозволу ждати на рішене по думцї обовязуючих доси приписів.

ОПОВІСТКИ.

Неділя, 2 цвітня 1917.

Нині: греко-кат.: 2 Н по Вел. — римо-кат.: 3 Н. по В.

Завтра: греко-кат.: Симеона — римо-кат. Катерини,

Позавтра: греко-кат: Івана пр. — римо-кат.: Филипа і Як.

Український Народний Театр Т-ва „Бесіда" у Львові під управою К. Рубчакової. Саля Т-ва м. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В суботу, дня 28. цвітня „Панна Штукарка" комедія на 3 дії А. Володського.

В неділю, дня 29. цвітня „Дай серцю волю, заведе в неволю" народна драма на 5 дій М. Кропивницького.

Білети раньше набути можна в „Народній Торговли", в день представленя при касі від год. 5. п. п. Початок о год. 7½ вечером. 2—2

Приготовляючий дво зглядно тримісячний курс до I ої кляси розпічнеть ся заходом кружка У П. Т. в Яворові дня 1. мая с. р. Зголошувати ся в дирекції української гімназії. Просить ся Вп. патріотів в повіті о поміч в сій справі. 272 3—3

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

в дня 28. цвітня 1917.

Не було нічого важного.

Заст. шефа ген. штабу **Ф. Гефер.**

НІМЕЦЬКОГО ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 28 цвітня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група кн. Рупрехта: На обох берегах Скарпи ворог далї сильно острілював наші становища і терен за нами. Ми поборювали англійські батерії з замітним успіхом. Коло Монші вчора перед полуднем зломано перед нашими лініями кілька ворожих наступів, причім ворог потерпів значні втрати.

Нині досвіта огнева боротьба від Льо до Кан приняла як найбільшу завзятість. По безупиннім огни коротко потім майже на цілім фронті розгоріла на ново битва піхоти.

Група військ німецького наступника престола: Положене при значнім огни остало незмінене. Коло Брей не вдав ся французький наступ. Коло хутора Іртебієр в часї успішного відбиваня ворожих віддїлів, які пішли до приступу, забрано їм ряд бранців і маш. крісів. На Брімон і на північ від Ренс ворожі звідні наступи не мали успіху.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

З приводу значної дїяльности рос. артилерії близько побережа, на захід від Луцка, над Золотою Липою, Нараївкою і Путкою був також наш огонь в сих областях сильнїйший. По воздушнім бою російський летун впав за нашими лініями.

БАЛКАНСЬКИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

В горах падав дощ і сніг. Дїяльність боєва була незначна.

Перший кватирмайстер ген. **Людендорф.**

Оголошення.

Студент прав пошукує на селї занятя (секретарія громад і т. п.) або лекції. — Зголошеня з условями до Адміністрації під „Студент". 268 2—5.

Учительки до 2 дітей з нормальних шкіл потребую сейчас. Зголошеня листовно під: Уряд парохіяльний в Морохові п. Мокре ad Загірє. 269 2—3

Дня 17. мая 1917. відбудуть ся в льокалї

„Руської Каси" в Рогатинї

(гр.-кат. приходство), о годині 12. в полудне

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

членів тогож товариства. — Порядок дневний:
Відчитане протоколу з послїдних загальних зборів.
Звіт і замкнене рахунків Дирекції того Товариства за роки 1914, 1915, 1916.
Розділ зиску.
Вибір членів Ради надзираючої.
Вибір і затвердженє Дирекції.
Внесеня членів.

Наколи би в означеній годинї не явило ся приписане число членів, збори відбудуть ся того самого дня і з тим самим порядком дневним о годині 2. з полудня, без огляду на число членів.

РАДА НАДЗИРАЮЧА.

271 2—3

ДУЖЕ ВАЖНЕ! Хто хоче без учителя научити ся по німецьки, нехай замовить собі сейчас

Українсько-німецький САМОУЧОК

укладу О. СОЛТИСА (3-е виданнє). Ціна 1 К 40 с. з почтовою оплатою 1 К 60 с. (10 штут 13 К 80 с. 25 штук 30 К 80 с. вже оплачено). Висилає ся лише за готівку. Замовленя і гроші прошу 2 прислати на адресу: 7—10

А. ОКПИШ, Львів, вул. Кадецька ч. 4.

УВАГА: Сей самоучок уложений після випробований вже способу научаня! Важне і для учителів удїляючих початків німецької мови, як також учеників приготовляючих ся до вступних іспитів.

70 8—10

Цибуля насїнє — збір 1916 — здібна до кільченя 1 кг. 80 корон

Димка дрібна около 700 шт. 1 кг. 10 кор.

поручає

І. БОРИС

ПЕРЕМИШЛЬ.

При замовленю належить переслати половину задатку. 270 1—6

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 100 (.9.352) Львів, второк 1. мая (18 цвітня. ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА в Австро-Угорщинї:

місячно	2·70 К.
чвертьрічно	8·— „
піврічно	16·— „
цїлорічно	32·— „

у Львові (без достави):

місячно	2·40 К.
чвертьрічно	7·— „
піврічно	14·— „
цїлорічно	28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К. Сталі оголошеня за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Дїло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, 30 цвітня 19.7

Зобовязане кабінету гр. Клям Мартініца супроти польського кола обнимає крім переведеня відокремленя Галичини також направу воєнних шкід і виплату за воєнні чинитьби. Сї річи, в нормальних відносинах самозрозумілі, набирають в обставинах, в яких зродило ся те зобовязане правительства супроти польського кола, особливого значіня. В нормальних відносинах правительство до направи воєнних шкід і виплати воєнних чинитьб не повинно аж окремо зобовязувати ся. Коли ж кабінет гр. Клям-Мартініца взяв супроти польського кола таке зобовязане, то воно, видно, має для Поляків особливу вартість. Яку? — се власне хочемо представити.

Економічна акція правительства, спричинена війною, розпадаєть ся на три области: виплата за воєнні чинитьби, винагорода воєнних шкід, відбудова краю.

Що до воєнних чинитьб, то в Західній Галичині вже обчислене все і жде на ліквідацію, натомість у Східній Галичині воєнні чинитьби загалу населеня ще навіть не устійнені, — хиба тільки що до деяких кругів населеня, як передовсїм велика земельна власність.

Що до винагороди воєнних шкід, то ся справа взагалї ще не управильнена. Натомість радять собі галицькі міродатні круги так, що в Західній Галичині взагалї, а в Східній для великої земельної власности підтягають всї економічні некористи і шкоди, які принесла війна, під понятє воєнних чинитьб, щоб такою дорогою до рук інтересованих як найшвидше довести як найбільше гроша.

В кінци що до відбудови краю, то вона ведеть ся не по економічному, тільки по політичному пляну, який очевидно відповідає політиці польського кола. З огляду на се просто ігнорує ть ся прибічну Раду, в якій якийсь голос мають також Українці, і заскакує ть ся її довершеними фактами. Зокрема I. секція — технічна — відбудовує знищені оселї тільки в Західній Галичині; II. секція — рільнича — опікує ть ся (особливо що до Східної Галичини) виключно великою земельною власністю; III. секція — промислова — не відбудовує, тільки за гроші, призначені на відбудову, будує новий польський промисл в Галичині.

Такий характер має в Галичині дотеперішна економічна акція з приводу війни. В якім відношеню до неї стоїть наведене на вступі зобовязане кабінету гр. Клям-Мартініца супроти польського кола, про се приносить цїнну інформацію орган людовців „Piast", який подає, що правительство — поминувши винагороду воєнних шкід, яка ще вимагає управильненя, і відбудову краю, на яку йдуть окремі фонди, — зобовязало ся на саму виплату воєнних чинитьб дати 800 мілїонів корон.

Коли зважимо, що весь маєток Нїмеччини (земля, копальні, фабрики, доми, фльота і т. д.) перед війною обчислювано на 300—360 мілїярдів, то 800 мілїонів, отже майже один мілїярд, який тепер має дістати ся в руки галицьких Поляків, має для такого бідного краю, як Галичина, не аби-яке значінє.

Не аби-яке значінє — тільки негативне — має се тим самим для Українців. Галицькі Поляки з державних фондів, на які йдуть також українські гроші, дістають отсе майже один мілїярд;

Українська Парляментарна Репрезентація мусить докласти всїх зусиль, щоб сю катастрофу відвернути. В сумах, призначених для „краю", зокрема в тих 800 мілїонах, мусить український нарід мати запевнену участь що найменше на основі ключа процентового відношеня населеня. Кажемо: що найменше, бо ж українська земля і нарід в значно більшій мірі зруйновані війною від Поляків. А участь мусить бути запевнена, значить, тими грішми мусять розпоряджати чи істнуючі чи покликані ad hoc до житя українські організації,

Справа дуже важна, тому кличемо до представників нашого народу: До оборони!

„Український воєнний округ."

Відень 27. цвітня 1917.

(Ф. К.) „Русское Слово" з дня 23. марта (5. цвітня) подає телєграму П. Т. А. з Киіва такого змісту:

Видано приказ по армїям про переміну Київського воєнного округа на „Український воєнний округ".

(До Київського, а тепер Українського воєнного округа належать отсї українські губернії: київська, волинська, подільська, харківська, чернигівська, полтавська і курська. — Ф. К.)

Українські полки.

„Русское „Слово" з дня 28 марта (10 цвітня) в телєграмі П. Т. А. з Киіва подає:

З Головної Кватири південно західного фронту прийшов дозвіл на формованє з добровольців українських полків.

Орґан „Центральної Української Ради" в Київі.

„Рѣчь" з дня 22. марта в телєграмі з Киіва подає:

Вийшли „Вісти з Центральної Української Ради в Київі". Видає редакційний Комітет Ради.

Велика українська манїфестація в Київі.

„Утро Россіи" з дня 21. марта (3. цвітня) подає телєграму П. Т. А. з Киіва під датою 19. марта такого вмісту:

Відбула ся українська манїфестація при участи коло 100.000 люда. При безперестанних звуках військових орхестр манїфестанти зі сотнями прапорів, на яких були написи „Вільна Україна" й ин., дефілювали по головних улицях. З ініціятиви команди Українського воєнного округа в Володимирськім Соборі відправлено богослуженє в память Шевченка. На площі перед собором св. Софії відслужено литію по Шевченкови, а потім відбув ся торжественний перегляд військ (парада) і загально українське віче.

Те саме число „Утра Россіи" містить ще другу телєграму про українську манїфестацію в Київі від власного кореспондента такого змісту:

Відбула ся українська манїфестація. Українці, серед яких було богато військ, а також учителїв й учеників військових шкіл, з орхестрами пройшли від Володимирського Собора через Хрещатик на площу св. Софії і тут перед памятником Богдана Хмельницького духовенство відправило литію по Шевченкови. По литії говорили ся промови.

Докладнійший опис українських манїфестацій в Київі знаходимо в „Русскім Слові" з дня 21. марта (3 цвітня) в телєграмі з Киіва:

Вчера 19. марта відбула ся українська манїфестація. Безконечні процесії салдатів, учеників, селян і робітників під звуками українських имнів, маршів і марсельєзи дефілювали з українськими прапорами перед міською радою (на Хрещастику). Богато манїфестантів було одягнених в національні костюми. На переміну з музикою розносились співи українських пісень. Визначала ся група артистів українського театру Садовського, яка імпровізувала старинне козацьке військо. На таблицях найбільше видніло написів з домаганєм автономії України, гетьмана і федеративної республики. Перед міською радою величевний тисячоголосний хор відспівав „Заповіт" Шевченка й український народний имн „Ще не вмерла Україна". Поява на балконї міської ради проф М. Грушевського, якого винесено туда на руках, викликала величезну манїфестацію. Від Думи манїфестанти пройшли на площу св. Софії і до памятника Богдана Хмельницького. В руцї Богдана Хмельницького разом з булавою розвивав ся український національний прапор з написом: „Нехай живе вільна Україна!" Коло памятника відбуло ся величезне віче. Промовцї говорили виключно українською мовою про нові перспективи, які відкривають ся для України.

Затвердженє Д. Дорошенка помічником комісаря на Київську ґубернію.

„Кіевская Мысль" з дня 25. марта подає:

Товариш міністра внутрішних справ Щепкин повідомив київського губернського комісаря про затвердженє тимчасовим правительством Дмитра Дорошенка на посадї помічника комісаря на правах віцегубернатора.

Посол Александров правительственним комісарем на Катеринославську ґубернію.

Відомий з виступів в Державній Думі в оборонї Українців й української справи катеринославський посол до Думи А. Александров іменований правительственним комісарем (революційним губернатором) на Катеринославську губернію.

Зїзд українських педаґоґів.

„Утро Россіи" з дня 23. марта подає в телєграмі з Киіва, що на 4-тий день Великодних свят скликуєть ся до Киіва загально-український зїзд педагогів.

Найбільшому Громадянинови Галицької України!

Складки на портрет **ІВАНА ФРАНКА** треба посилати на книжочку щадн. Краєвого Союза Кредитового у Львові ч. 4.000.

Чотири американські дивізії для Франції

ВАШІНГТОН (Райтер.) Проєкт закона про побір рекрута приняла Палата репрезентантів 397 голосами проти 24, сенат 81 голосами проти 8. Сенат приняв дальше 56 голосами проти 31 додаток, який дозволяє Рузвельтови виставити 4 дивізії піхоти до служби у Франції.

ВАШІНГТОН (Б. Райтера). Тому що є деякі ріжниці між основою військового закона і між ухвалою Палати репрезентантів, є потрібне спільне засіданє обох палат. Сенат установив як пописовий вік 21—27, Палата репрезентантів 21—40 літ житя.

Крім сього палата репрезентантів відкинула додаток, ухвалений сенатом в справі уповаженя Рузвельта до побору 4 дивізій піхоти до служби в Европі.

Вісти з Росії.

Звільненє від військової служби 43-літних.

ПЕТРОГРАД (Пет. аг.) Правительство зарядило звільненє з активної служби всіх жовнірів, що числять 43 літ житя.

„Аґітація Леніна стремить до дезорґанізації краю".

ПЕТРОГРАД (Пет. аг.) Хоча виконуючий видїл робітників і жовнірів сгвердив, що аґітація Леніна і його приклонників стремить до дезорґанізації краю, то одначе постановив до часу, доки ся аґітація задержить характер пропаганди, протиставити ій власну ситуацію, передовсїм в пресі і війску.

Інвалїди домагають ся дальшого веденя війни.

ПЕТРОГРАД (Пет. аг.). Ранені і інвалїди, що лїчать ся в Петрограді, урядили 29. с. м. перед пол. велику манїфестацію. Зі всїх шпиталїв столиці мимо дощу і снїгу рушили їх ряди до казанського Собора з хоругвами і написами, які домагали ся дальшого веденя війни. Інвалїди, які не могли йти пішки, їхали возами і самоходами. Манїфестація викликала велике вражінє на населенє.

Комітет депутатів робітників і салдатів не приймає у свою раду Алексинського.

ПЕТРОГРАД (Пет. аг.) Виконуючий комітет ради депутатів робітників і салдатів не приняв услуг б. посла до другої Думи Алексинського, який просив, щоби йому вільно було ввійти у раду. Візвано Плеханова, щоби брав участь в засіданях виконуючого комітету.

Війна з Америкою.

Охорона австро-угорських інтересів.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Нове управильненє охорони інтересів монархії в неприятельських краях, спричинене зірванєм зносин з Зєдиненими Державами, покінчено тим, що в Солуни в місци Зєдинених Держав обняв охорону австро угорських інтересів тамошний еспанський конзулярний уряд, а охорону ромунських інтересів в Австро-Угорщині обняла Швайцарія.

Невтральність Бразилії.

ЖЕНЕВА (Ткб.) Швайцарська аґенція доносить з Парижа, що Бразилія оголосила свою невтральність у війні Німеччини з Зєдиненими Державами.

Слїдство проти убійника гр. Штірка.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Розправу проти д-ра Фрідріха Адлєра о убійство президента міністрів гр. Штірка визначено на 18. і 19. мая. Лїкарський видїл заявив, що д р Адлєр є умово нормальний.

Авдієнції у цїсаря.

ВІДЕНЬ (Ткб) Цїсар приняв нині (29. с. м.) на окремих авдієнціях ген.-полковника Пфлянцер Бальтіна, міністра краєвої оборони Георґія, полевого маршалка пор. Гордта і міністра заграничних справ Черніна.

Цїсарський патент про скликанє парляменту.

„Wiener Zeitung" оголошує отсей цїсарський патент про скликане парляменту:

„Ми Карло перший, Божою милостю Цїсар Австрії, Король Угорщини того самого імени четвертий і т. д. оповіщаємо:

Державну Раду скликуєть ся на 30. мая 1917 до нашого головного і столичного міста Відня.

Дано в Ляксенбурзї 26. цвітня в році 1917 нашого володіня першім. КАРЛО в. р."

Слїдують підписи всїх міністрів.

Успіхи морської війни.

ВІДЕНЬ (Ткб). В місяци марті після остаточного обчисленя знищено наслїдком воєнних заряджень осередних держав загалом 450 кораблїв.

КРІСТІЯНІЯ (Ткб.) Париські кореспонденти тутешних дневників доносять, що французька преса з 18. цвітня в многих місцях стверджує, що положенє коалїції наслїдком дїяльности підводних суден є дуже поважне.

Французькі соціялісти не поїдуть до Стокгольму.

ПАРИЖ (Ткб). „Humanite" оголошує відповідь завідуючого виділу соціялїстичної партії на поклик голяндських соціялїстів, щоби відбути міжнародну конференцію в Стокгольмі дня 16. мая с. р. Відповідь звучить:

„Ніякий член партії французьких соціялістів не одержить мандату удати ся до Стокгольму, бо та конференція мала би головно на цїли довести до окремого мира. Партія французьких соціялістів не може попирати таких намірів під ту пору, коли німецьке правительство не хоче оголосити своїх воєнних цїлий, коли Росія орґанізує у себе новий лад і коли Зєдинені Держави на основі міждержавного права приступають до війни, щоби довести до тривкого мира."

Наші справи на засіданю Централї для відбудови.

Другий день другого засїданя Прибічної Ради краєвої Централї для господарської відбудови Галичини *).

Проф. Новак складає (дня 20. цвітня) звіт з дїяльности секції II. Референт констатує занепад рільничої продукції, наслїдком браку людий, тягла, погноїв і насїня, та предстаєляє заходи Централї в напрямі заступленя робучих сил машинами, через закупно і випозичуване моторових плугів та субвенціоноване рільничих знарядів до ¼ цїни закупна. Щоби заступити бодай в части штучні погної, яких продукція змаліла і дати знищеній вінною земли омасту поробле но заходи, щоби уможливити рільникам зелений погній. Трудність була в тім, що його насїнє пішло дуже в гору через закупно на цїли промислові (прим. лубіну на каву) і через Німців, котрі платили високі цїни. Остаточно закуплено 40 вагонів вики і 50 вагонів лубіну в Люблині, та розділено між рільничі орґанізації. (Поминено при тім зовсім „Сїльського Господаря". Пр. Ред.) Також закуплено там 9 вагонів конюшини, а що цїна усїх насїнь була дуже висока, признано при їх продажі опуст. Закуплено 20 моторових плугів і засновано для їх направи репераційні варстати в Кракові, Ряшеві і Ярославі, а кромі сего будуть малі варстати при районових командах. Проєктоване є також закупно бензинових молотїлень, косярок, жниварок і сушарень для сїна. З 14.000 евакуованої худоби часть продано, часть роздано в переховок з тим, що по війні має вона вернути до своїх повітів. На закінченє заявив референт, що себе і своїх товаришів не вважає за австрійських бюрократів, тільки за елемент горожанський, який мусить мати свій плян і після нього працювати.

В дискусії ексц. Длугош жалуєть ся, мовби в районових командах був брак офіцирів-Поляків горожан. (Д р Макух: Шкода, що тут нема о. Сяри, то політика!)

О. Онишкевич: Рільнича секція повинна продукувати як найбільше поживи для армії і населеня. Се тяжка справа, бо рільництво і годівля худоби стояли перед війною дуже низько, а через війну дуже підупали. Тепер Централя працює для дїдичів, а не дбає про хлопа. Людий гонять на панські поля, через що вони не можуть управити своїх ґрунтів. Кажуть, що хлоп має гроші, оповідають нїсенїтниці про його розтратність, а не хотять знати, що його коштують чоботи, опал, господарські знаряди. Така опінія шкодить нам в горі, бо причинків не хотять підвисшити. (Посол Вітос: Нам п. Чайковський шкодить!) Далі жалуєть ся бесїдник на ігнороване української мови в районових командах,

хлопа, жадає для него опіки з боку районових команд і Централї, заїльнювання рільників та сїльських майстрів, праїчених до лекшої військової служби і піднесе ня цїни за роботу, а вкінци відновленя повітових комісій рільничих та помочи для евакуов них. Промову свою ілюстрував бесїдник численними примірами селянських кривд і визиску. Перервали їй одобрюючими окликами не тільки Українці, але і Поляки, посли Стефчик, Колїшер і Кендьзор.

Д р К о р м о ш не дивуєть ся опозиційним бесїдам передбесїдників, які з виїмком послів Стефчика і Кендзьора критикували лише центральне правительство, а хвалили лише секцію II., бо вона патронує обшарникам, а про селян не дбає. Мимо зазиву посла Колїшера і д ра Новака, Українці не можуть принати співвідвічальности за Централю, бо їх нема в її управі, а при розділі всяких субвенцій і помочи з боку Централї, їх кривдить ся. На доказ сего наводить бесїдник, що синдикатови „Сїльського Господаря" признано лише дванайцяту часть штучних погноїв з галицького континґенту, що цїлий рік минув від того часу, як синдикат розпродав по зниженій цїні 2½ вагона конюшини, а доси не одержав звороту 25.000 корон, які роздав між людий титулом опустів, а се тому, що не хотїв піддати ся приватному польському товариству „Воєнній централї гандльовій". З закупленого насїня в Люблині признано синдикатови всего один вагон конюшини, а вічо з 150 вагонів насїнь зелених погноїв. Машини рільничі вартости кількадесять тисяч корон дістають обшарники в короткій дорозї, а селяни, хотячи дістати 25% опуст на плуг за 64 корон, мусить внести подане і чекати пів року на його полагодженє. Заходи синдикату, щоби він міг сам під контролею Централї розділяти господарські знаряди між членів „Сїльського Господаря", остали доси без успіху. Українці яко репрезентанти сїльского дрібного населеня, не можуть мати тому довіря до такої управи. Вони готові до спільної праці, але під услівєм рівномірного трактованя їх з Поляками.

З черги в дуже горячій, а при тім річевій промові критикує звіт Централї п. С т р у к. Звіт рільничий має богато карток, а нема в нім змісту. Як дбаєть ся про селян видко з сего, що на відбудову рільничих знарядів призначено як на глум 200.000 корон, наколи на велику посілість видано мілїони.

Промисл рільничий попираєть ся лише в области горалень,

Дуже тяжка доля евакуованих. Для них треба заснувати окрему секцію і дати їм опіку. Централя гандльова під фірмою заступства цїлого краю дістала ріжні привілеї, з яких тягне користи. Хотяй бесїдник признає богато слушности критикам I. секції, то констатує, що вона попри помилки, також богато добра зробила, особливо українські інжинєри.

В дальшій дискусії інж. Строґань жалуєть ся на поминене галицьких Німців при розділї штучних погноїв та удїлюваню помочи від Централї, прилучуєть ся до замітів д ра Кормоша що до фабрики погноїв, а на запевненє з поль-

*. Івва недостачі місця се ід навалу иншого матеріалу ми мусїли аж до нинїшнього числа відтягнути продовженє сих дуже актуальних звітів, розпочатих в „Дїлї" з пятницї 27. с. м. — Ред.

ського боку, що не робить ся національної політики, оповідає горендальні річи про поведенє супроти евакуованих Німців на самбірській стації.

Ректор Обмінський старає ся боронити заснованої Централею фабрики амонового азотану проти замірів д ра Кормоша, признає, що раціональнійше було би вжити водної сили моторичної, бо вона дешевша, та проти неї також наводить аргументи.

Радник Кивелюк, як член комісії воєнних чинитьб інформує, що вона від двох місяців не урядує,

Через се співробітництво стало немислиме і Намісництво завісило комісію. Як Українець і тут мусить пожалувати ся на адміністраційні власти, котрі в середній і східній Галичині майже нічого в справі чинитьб не зробили.

(Конець буде.)

Розширенє виборчого права на Угорщині.

Угорський урядовий дневник приносить от се відручне письмо цісаря до гр. Тіси:

„Любий графе Тіса!

Після вступленя на престол я бачив себе спонуканим в безпосередних зносинах пізнати угорське публичне житє в ріжних його напрямах і погляди провідників партій на положенє та наші завданя.

Тому я вволив вашому бажаню, щоби покликати до себе провідних членів угорських політичних партій без огляду на їх партійну приналежність та приняв у себе кілька разів провідників меншости на їх прошенє.

Після покінченя авдієнцій я не бачу нія кого приводу, щоби я мав розставати ся з правительством, яке розпоряджає тривкою більшостю та в тій тяжкій порі майже чотири роки розвиває повну пожертвованя і патріотизму, доцільну діяльність в інтересі оборони вітчини та можливого облекшеня тяжкого положеня населеня, за яку я Вам висказую моє особливе признанє і мою подяку.

Впевняючи Вас і прочих членів правительства про своє повне довіре до Вас, взиваю правительство, щоби воно дальше з випробованою вірністю вело державні справи та предложило менї відповідні внесеня, в яких висловить ся моє вдячне признанє для подиву гідних зусиль і патріотичного поведеня нації в тих важких днях світової війни широкою системою господарських заряджень та розширенєм виборчого права, яке відповідає теперішній великій порі та жертвам принесеним людністю з узглядненєм житевих інтересів угорської держави.

Хлібові карти в Англії.

БЕРН (Ткб) Льондонський кореспондент „Corriere della Sera" телєграфує, що Англія задумує завести на 6 тижнів хлібові карти.

НОВИНКИ.

Львів, 30 цвітня 1917.

— **Непровірені вісти.** В останних днях деякі віденські дневники („Reichspost", „Neues Wiener Journal") приносять про російську Україну відомости, як на стільки відбігають від фактів, відомих з петроградських, московських і київських дневників, між ними і з української „Нової Ради", що доки не будуть провірені, треба відносити ся до них зі зрозумілою резервою. А саме говорить ся там, що „Українська Центральна Рада" виступила з програмою відірваня України від Росії та що на сій основі розвиває ся конфлікт між Україною й російським тимчасовим правительством. Знаючи з „Нової Ради", що всеукраїнський національний з'їзд у Київі заявив ся за широкою національно-територіяльною автономією України в рамах російської федеративної републики, та що Петроградська Телєграфічна Агенція зовсім вірно подала сю ухвалу, мусимо—як сказано — всякі відмінні вісти приймати з резервою аж до провіреня.

— **В. Винниченко у Київі.** „Утро Россіи" з дня 25. марта в телєграмі з Київа подає, що до Київа приїхав відомий український письменник В. Винниченко, під якого редакцією на днях вийде часопись української соціяльно-демократичної партії „Робітничий Голос".

— **Українські бандуристи про нерозумного царя Миколу.** „Русское Слово" з дня 29. марта (11 цвітня) в телєграмі П. Т. А. з Харкова повідомляє: В богатьох селах Харківської губернії появились бандуристи, які оспівують революцію. Особливий успіх мають їх безконечні думи „Про того царя, про того Миколу, про того дурного, про того нерозумного".

— **Проф. барон Б. Нольде товаришем міністра загр. справ.** Автор відомої наукової праці п. з. „Очерки русскаго государственнаго права" проф. Б. Нольде іменований товаришем міністра заграничних справ. Се іменованє є для Українців тим цікаве, що Нольде у згаданій своїй праці розглядає Переяславський договір як персональну унію України в Москвою. Дотичний роздїл його праці є в перекладї на українську мову.

— **Виклад д ра Стефана Федака** про час, пережитий під царським кнутом, викликав велике зацїкавленє серед львівського українського громадянства. Свідком сего численна участь публики. Менша саля Тов-а музичного не могла помістити всїх учасників Значна часть слухачів стояла на коритари і з запертим віддихом слухала поверх півторагодинного оповіданя. Доторкнув ся д р Федак усїх проявів громадського житя на Україні на поли національнім, родиннім та економічнім. Попри се оповідав про свої власні вражіня та днї печали і радости. Двічи заломив ся голос бесідника, коли оповідав про родину адвоката Матушевського, в якого домі найшов захист після увільненя з тюрми, та коли згадував про смерть і похорони Костя Паньківського. Деякі сцени, які ілюстрував д-р Федак, як прим. „авдієнція" укр. громадян у воєнного губернатора Шереметєва у Львові, побут д ра Федака на Шевченковій могилї і т. п. викликували потрясаюче вражінє. Нераз і не двічи витали на очах слухачів слези болю або радости. Є оправдана надія, що сей виклад, в якім д-р Федак обговорив також наші галицькі відносини, явить ся вскорі в печати. На се він вповнї заслугує, бо з него можна богато научити ся. Звісна скромність д ра Федака, що ніколи не висував своєї особи, а сим разом відклонював від себе сяєво мученика, не повинна бути перепоною, щоби про його вражіня і поміченя дізнали ся найширші круги нашої суспільности. За виклад ясний, патріотичний і сердечний подякувала львівська громада д-рови Федакови грімкими оплесками. — К. С.

— **Український краєвий Комітет помочи для раненних у Львові** повідомляє, що засіданє членів покріпляючої стації відбуде ся в пятницю 4. мая с. р. о годинї 5 по пол. в сали Ставропігійського Інститута.

— **Російська адміністрація в Галичині.** Російські часописи доносять, що воєнний генерал губернатор Галичини, генерал кавалерії Трепов, з приводу недуги одержав відпустку та виїхав до Росії. Обовязки воєнного генерал губернатора обняв товариш воєнного генерал губернатора для військових справ генерал лайтнант Н. Усов.

— **Воєнні векслї Скалона.** „Gazeta Polska", видавана у Москві, пише: В Минську, в мешканю б. минського поліцмайстра, а опісля одеського, Скалона, переведено ревізію і знайдено векслї на суму над 300 тисячів рублів. Векслї були видані київськими, львівськими і одеськими купцями.

— **На „Боєвий Фонд російських Українців"** зложив п. Меленевський в адміністрації видань Союза визволеня України 50 К., при чім заклику еть ся громадянство, а в першім ряді російських Українців, що перебувають за кордоном, до дальших жертв на найважнійшу в сю хвилю національну ціль. Всї жертви на „Боєвий Фонд російських Українців" належить складати в Союзї визволеня України.

— **Полекші для цивільних бранців в Росії.** „Dziennik Petrogradski" доносить: Тимчасове правительство, розглянувши реферат міністра заграничних справ і рільництва, переконало ся, що в Росії остає у вязницях і на засланю значне число горожан неприятельських держав, т. зв. цивільних бранців, вивезених нашими військами в часї походу з 1914 і 1915 р. Основою до арештованя тих осіб була тільки їх вірність для власної держави. Виходячи з погляду, що така обставина не може вважати ся виною тих людий, та що на тій основі не годило ся їх вивозити, тимчасове правительство порішило висвободити всїх тих, кого увязнено з тої тільки причини, дати їм матеріяльну поміч і в справі можливости їх повороту утворити окрему комісію з представників міністерств: війни, справедливости, заграничних і внутрішних справ.

— **Видїл Товариства „Українська Захоронка"** складає отсим щиру подяку Впов. Панам, які ласкаві були заняти ся збіркою для бідних дїтий дня 22. цвітня с. р. коло церков.

— **Промоція.** Дня 24. цвітня с. р. промував ся в Градци п. Юлїян Шипайло з Дрогобича на доктора медицини. 273

НА ВОЛИНСЬКІ ШКОЛИ.

„Пяткова система".

Мужва IV. компанії 51. полку загального ополченя 33 К. 50 сот.: четверті компанії полків піхоти: 15, 30, 55, 80, як також 12 комп. 51 п. з. оп. — Кадет асп. Замалило Евген Lir 36, 10 К.: Марусю Ключевську, Ольдзю Левицьку, поруч. Близнюка Петра, хор. Пахольчука пол. почта 223, одн. ох. Мойсеовича Марка пол. почта 2. — Ольга Яремкевич учит. в Вовчім 10 К.: Евгенію Котисову, жену Олекси ц. к. управителя лїсів и Таняві, Елєонору Білїнську, учит. в Хащові п. Лїмуа, Марію Ружицьку, учит. в Дидьові п. Лютовиська. — Д р Михайло Фільц Закопане 10 К.: Галю Менцінську і Маню Віханську у Відни, д-ра Мирона Вітошинсакого в Кракові, хорунжого Костя Фільца в поли і інжинера Влодка Менцінського у Вінер- Найштадт. — Зофіа Тарасовичева Теглів 10 К: Волод. Тарасовича Журавиця, Евгенію Шараневичеву Мости великі, Антонію Дяків Річиця, Евгенію Гробельську Остобіж. — Ольга Кульчицька і Олена Кульчицька Перемишль по 5 К (Дн.): Елєонору Залєску в Яворові, Стефана Стебельського у Відни, Теодору Дмоховську в Перемишли і Ірену Домбчевську у Фрайштадї. — Віддїл машинових кріс УСС. в Перемишли з наддатку за зворот коштів гафтованих відзнак 32 К 56 с. — о. Вол. Граб Спасів 20 К: о. Клима Медицького Степхтка, о. Михайла Фублєвича Королик волоский, о. Івана Лесака в Шуткові. — Ромчик Граб 10 К: тїтку Зонцю з Бахіра, Ромця Давидовича з Войславич і Костя Миколайчука з Торок. — Володимир Тимцюрак поручник при штабі 119 preuss. Inf. Division 10 К: пп. Ольгу Войтовичівну в Козарі, Ольгу Роздольську в Ходорові, Меласю Гуківну в Сїхові надпоручника Андрія Клима в Калуши і поручники Данила Воднара полева почка 360. — Андрій Данилович, нотар в Борини 10 К.: о. Филипа Пелеха, пароха в Товщеві, о. Юлїяна Твардієвича, пароха в Лопянці, о. Григорія Морозa, пароха в Борини, Михайла Даниловича, нотаря в Турці, Івана Середу, інспектора шкільного в Турці. — Лесь Яценчук, поч. пол. 199. 5 К. (Дн) пну Ганну Замостовську, п. Єроніма Білїнського, п-ню Лїну Дилинську, п-ну Евг. Бираковську, п-ну Юльцю Ганчаківну, всі в Калуши. — Осип Конашевич Золочів 5 К (Дн.): Силька Залїпського і Сидора Березу поручників 80 пп., і Влодка Свидерського, санітарного хорунжого УСС. — Підхорунжий УСС. Цибульський Іван 5 К: Сан. четаря Білецького Миколу, сан. хорунжого Перфецького Олександра, підхорунжого Палащука Теодора, десятника Ворсну Василя, всїх з УСС. — Савицька Ольга Перемишль 5 К: Марійку Савицьку і Маню Борисевич з Дрогоєва, Дзюню Савицьку з Самбора, Наталочку Пацановську з Закопаного і Тецю Кишакевич з Перемишля. — Еля Либерман в Борині 5 К: Стефанію Скібінську жену канд. адвок. в Самборі, Кавалця судю в Турині, Стефана Кузьмака офіц. под. в Турині, Людвика Дмитрецького команд. жанд. в Турині, Івана Івашкевича надресп. в Турині. — Іван Ялоха офіц. суд. в Борині 5 К: Йосифу Боцюрківну учит. в Висоцку нижн., Антона Жилавого учит. в Борині, Миколу Комарницького Дружбича нач. гром. в Комарниках, Миколу Минковича секр. гр. в Либухови, Миколу Пруця в Завадці — Онуфрій Волощак ц. к. офіц. податк. Бориня 5 К (Дн.): о. Івана Господаревского пароха в Галівці, Михайла Стецкевича ц. к. адюнкта намісництва в Голоску великім, Михайла Терлецкого ц. к. офіцяла судов. в Сушици риковій, Михайла Паращака секретаря громадського в Мшанци і Дмитра Бідника начальника громади в Галівці,

ОПОВІСТКИ.

Второк, 1. мая 1917.

Нині: греко-кат.: Івана пр. — римо-кат.: Филипа і Як.

Завтра: греко-кат.: Ів. ветх. Лаври. — римо-кат: Звітмунта.

На інтенцію щасливого повороту Екєц. Митрополита зложив на мої руки інжинїр Володимир Дидинський з Сянока на „фонд ім. митр. Шептицького для українських сиріт" жертву у висотї 100 корон. Сї гроші зложив я нині на книжочку тов. „Дністер" ч. 10.300. Львів, дня 30. цвітня 1917 р. — К. Студинський.

Кружок Ім. Б. Грінченка відсвяткує силами шкільної дїтвори дня 6. мая о год. ½4 попол. в салї Висшого Музичного Інститута ім. М. Лисенка при вул. Шашкевича концерт в честь Тараса Шевченка. Програма: 1) Народний имн, Ой Днїстре мій, Чорна ріля ізорана (хор). 2) Заросли шляхи тернами (деклямація). 3) Реве та стогне (дует). 4) Ой щож бо то за ворон

(хор учеників). 5) До земляків (деклямація). 6) Наз стрілець на війноньку, Розвивай ся ой ти старий дубе (хор). 7) Дїточа шкука на 3 дії. 8) Закінчене: — упр. школи М. Сіяка. Вступ за добровільними датками. Дохід призначений на школу ім. Б. Грінченка. 278 1—2

Приготовляючий два зглядно тримісячний курс до І ої кляси розпічнеть ся заходом кружка У. П. Т. в Яворові дня 1. мая с. р. Зголошувати ся в дирекції української гімназії. Просить ся Вп. патріотів в повіті о поміч в сій справі. 272 3—3

Старшина Кружка У. П. Т. ім. Ганни Барвінок просить Вп. Пані і Панів, які інтересують ся справою виховання молодїжи, на нараду в справі отворення дівочого інституту ім. св. Ольги в шк. році 1917/18, що відбудеть ся в четвер д. 3. мая с. р. о год. 5 по полудни в школі ім. Шевченка вул. Мохнацького ч. 12 (І. пов. І. кл. вид.)

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬКОГО ШТАБУ.

з дня 29. цвітня.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

В кількох відтинках фронту значнїйший огонь артилерії і метавок мін.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Положене не змінило ся. Нинї в ранїшних годинах наші підзди заскочили неприятельську точку опертя близько провалу Тонале, вбили залогу і вернули з 22 бранцями.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ.

Нема нїчого до оголошеня.

Заступ. шефа ген. штабу Ф. Гефер.

З НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 29. цвітня.

Група військ баварського наступника престола Рупрехта: Безнастанний огонь, який з найбільшою силою був спримований на цїлий фронт від Lens до Roeux був дня 26. с. м. вступом до битви, після якої Англійці, тепер вже в тресе, сподівали ся проломаня німецьких лінїй під Арра. До полудня велика боротьба була рішена. Покінчила ся вона великою нездачею Англії.

З хвилею, коли розвиднїло ся, за стїною сталї, пилу, газу і диму, яка пересунула ся наперед, кольони англійських військ пішли до приступу на фронтї ширини 10 км. Напір неприятельського атаку на північ від Скарпи звертав ся проти наших становищ від Achev lle до Roeux. Там розгоріла ся незвичайно нагальна битва. Англійці вдерли ся до місцевости Arleux, яку обсадили як передне становище, а дальше до Орру, до становищ під Gavelle і Roeux. Тодї вдарив на них протинаступ нашої піхоти. В завзятім бою грудь о грудь відперто неприятеля місцями ще на наші давні лінії, які тепер в виимком Arl их є знова в наших руках.

На південь від низу потока Скарпи рівнож шалїла завзята боротьба На становищах понищених стрілами наші війська оперли ся кількакратним наступам. І там всї англійські наступи остали без успіху.

На крилах боєвища филї неприятельських військ, що йшли до приступу, лягли у винищуючім огни нашої артилерії.

Втрати Англійців є знова незвичайно великі. День 28. цвітня є новим днем слави нашої піхоти, яка під сильним проводом, підпомагана знаменито иншим помічним оружем сповнила свої завданя.

В области инших армій західчого фронту, також над рікою Еною і в Шампанії та на сході і на Балканї загальне положене не змінило ся.

Перший ген. кватирмайстер Людендорф.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 30. цвітня 1917.

З нїякого воєнного фронту не донесено про особливі події.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гефер.

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 30 цвітня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наслїдника престола Руппрехта: Після безуспішности великого наступу дня 26. с. м. Англїйці вчера підприняли тільки відокремлені атаки на Орру, на північ від шляху з Дуе до Арра. В чотирократнім приступі на ту місцевість вони вичерпали свої сили. Те село остало ся в наших руках. Обережне обчисленє втрат Англійців в дни 28. цвітня висловлює ся числом більше 6000 жовнїрів, що полягли на наших становищах і перед ними. Крім того наші війска забрали більше як 1000 жовнїрів в полон, добули 40 машинових карабінів і знищили 10 панцирних самоходів.

Група нїмецького наступника престола. Французькі стежі вчора рано старали ся помітити, який наслїдок оставив по собі винищуючий огонь французький на наші становища коло Barry au Bax, на Брімон і на північ від Ремс. Залоги наших ровів відперли ті наступи. Від полудня в нечисленними перервами більшала огнева боротьба від Соасон аж до ріки Сіни, а у вечірних годинах дійшла вона до найбільшої нагальности; підчас ночи тривала вона із змінною силою а досвіта досягла найбільшої сили.

Група кн. Альбрехта: Нїчого важного.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Не було зміни.

Фронт Македонський: Між озером Преспа і Черною одна з наших боєвих ескадр, вертаючи з успішної виправи проти обозів і зелїзниць в луці Черни, струтила кілька англійських літаків.

Перший кватирмайстер ген. Людендорф.

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Хто знає місце побуту Адель Саевич з Дзембронї зволить ласкаво мене повідомити — за труд в гори щиро дякую. — Микола Саевич УСС. Etappenpost 445. 275 1—1

Семко Гаврилків з Кадлубиск, повіт Броди, пошукує свою жінку Таньку Гаврилків з дїтьми і брата Дмитра в Кадлубиск пов. Броди. Хто знав би місце їх побуту прошу ласкаво повідомити. 276 1—1

Оголошеня.

Студент прав пошукує на селї занятя (секретария громад і т. п.) або лекцій. — Зголошеня з услівями до Адміністрації під „Студент". 268 3—5

Урядник державний, вдовець 42 лїт з 6 дїтьми, від 12—1 року (дївоє в школї), шукав інтелїгентної женщини, лагідної а енергічної, котраби щиро заняла ся домом і вихованєм сиріт. На дім місячно 600 корон. — Зголошеня з фотографією, котра ся зверне, під „Вихованє сиріт" до адміністрації часописи. 277 1—2

Інтелїгентна, старша особа потрібна до веденя сільського господарства. Близша відомість в Адміністрації. 279 1—3

Дня 17. мая 1917. відбудуть ся в льокали

„Руської Каси" в Рогатинї

(гр.-кат. приходство) о годинї 12. в полудне

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

членів тогож товариства. — Порядок дневний:

Відчитане протоколу з послїдних загальних зборів.

Звіт і замкнене рахунків Дирекції того Товариства за роки 1914, 1915, 1916.

Розділ зиску.

Вибір членів Ради надзираючої.

Вибір і затвердженє Дирекції.

Внесеня членів.

Наколи би в означеній годинї не явило ся приписане число членів, збори відбудуть ся того самого дня і з тим самим порядком дневним о годинї 2. з полудня, без огляду на число членів.

РАДА НАДЗИРАЮЧА.

271 3—3

БУРАКИ ПАШНІ
КОНЮШИНУ І
ЯРИННІ НАСЇНЯ
продає фірма
ЛЯМБЕРТ і КРИСЯК
подлєвського 7. 255 4—4

Бураки пашні

мамути червоні	1 кг	К 5·—
екендорфери жовті	1 кг	К 5·—
півцукрові білі	1 кг	К 3·60

доставляє
КРАЄВИЙ СОЮЗ
Господарсько-торговельних Спілок
при вул. Зїморовича ч. 20.
При відборі 50 кг. оригінальне опакованє. VI 4—3

Учительки до 2 дїтей з нормальних шкіл потребую сейчас. Зголошеня листовно під: Уряд парохіяльний в Морохові п. Мокре ad Загірє. 269 3—3

Цибуля насїнє — збір 1916 — здібна до кільченя 1 кг. 80 корон
Димка дрібна около 700 шт. 1 кг. 10 кор.
поручає
І. БОРИС
ПЕРЕМИШЛЬ.
При замовленю належить переслати половину задатку. 279 2—6

Совісного урядника

шукає фабричне бюро недалеко Кракова. Вимагаємо знання української і німецької мови в слові і письмі; та мусить бути вільний від війска. — Зголошеня просимо надсилати під „Будучність 184" до адміністрації „Дїла". 256 3—3

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ

в ПЕРЕМИШЛІ

вулиця Косцюшки ч. 3.

Приймає і виплачує щадничі вклади найвигіднійше уряджені. Вклади оприцентовує по 4½ починаючи вже від слїдуючого дня по дню вложеня аж до послїдного дня перед днем відобраня.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадницї" можна робити особисто в касї товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової Ощадности, які Дирекція Щадниці на жадане безплатно достарчає, і в филіях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щадниці".

Удїляє позичок: а) гіпотечних платних вповільними амортизаційними ратами на протяг лїт 10—45 після вибору позичкового; б) на льомбард ефектів, і на ескомт векслїв. Справи позичок вигоджуєсь можлива скоро.

Посередничить у виплаченю позичок з Галицким Воєнним Заведеню кредитовим в Кракові.

Всяких інформацій і друків удїляє канцелярія „Руської Щадниці" ул. Косцюшки Народний Дім І. пов. щоденно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. кромі неділь і українських свят.

Після § 14. устава „Руської Щадниці", затвердженого через н. к. міністерство внутрішних справ вклади в товаристві „Руська Щадниця" в Перемишлї надають ся до льокацій пупілярних, фондацийних і т. п. капіталів, має отже „Руська Щадниця" пупілярну обезпеку. III. 33 1

Одинокє українськє
Тов. взаїмних обезпечень на житє і рентове
„КАРПАТІЯ" 18 1
Почесний президент Його Ексцеленція князь митрополит граф Шептицький.
Товариство оперте на взаїмности, а через се зиски припадають самим членам.
Ручить вже по трех лїтах неоспоримість і певність обезпеченя.
Признає по трех лїтах право викупу, а також вже по трех лїтах удїляє позички на низьких відсотки.
У всїх справах звертати ся на адресу:
ЛЬВІВ, — вулиця Руська ч. 18.
Години урядові: від 8. до 2.

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Дїла" Львів, Ринок ч. 10.

ч. 101. (9.333) Львів, четвер 3 мая (20 цвітня ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАНЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел. „Діло—Львів".

Число телефону 261

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . . . 2·70 К.
чвертьрічно . . . 8·— „
піврічно . . . . 16·— „
цілорічно . . . . 32·— „

у Львові (без достави):

місячно . . . . . 2·40 К.
чвертьрічно . . . 7·— „
піврічно . . . . 14·— „
цілорічно . . . . 28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К.

Сталі оголошеня за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: **Видавнича Спілка „Дїло".** Начальний редактор: **Д-р Василь Панейко.**

Львів, 2. мая 1917.

Події в закордонній Україні розбудили в Поляків нові надії на—спольщене Східної Галичини. Так бодай виходить з уваг, які з приводу тих подій присвячує українській справі „Gazeta Wieczorna", орган, який тепер трубить у найбільше бовву трубку проти українських домагань в Австрії, а за нею й инші органи польської преси.

Хід думок, які згаданий орган висловив в двох статях з 17. і 18. м. м. і при кождій нагоді на ново повторяє, такий:

Доси український рух у Росії був такий слабий, що українського питаня в Росії зовсім не було. Ті, що пробували звязати український рух в Галичині з українським рухом у Росії в одну цілість і так зробити з нього питанє інтернаціональне тай на тій основі домагати ся в огляду на російську Україну відповідного трактованя українського народу в Австрії, основно милили ся. Війна найліпше виказала, що численє на російську Україну зі сторони осередних держав завело та що українське питанє не є ніяким інтернаціональним політичним чинником, тільки в Росії внутрішним російським питанєм, бо-ж Українці не хотять відірвати ся від Росії, тільки домагають ся автономії в російській федерації, а в Галичині внутрішним галицьким спором, який Австрія повинна оставити до полагодженя Полякам. Се замкнене українського питаня в Австрії в границі відокремленої Галичини для порішеня Поляками, се один вивід польського дневника в теперішного стану української справи по обох боках боєвої лінії. А другий вивід такий, що тепер фронт українського руху повинен звернути ся проти Росії, осередок українського житя повинен перенести ся до Києва, а Східну Галичину з Львовом повинні Українці оставити Полякам. „Мусїти-ме—кличе „G. W." —з поверхні політичного житя зникнути фраза про конечність утвореня в Галичині „українського Піємонту, який колись, в будучности, в російсько-австрійській війні мав пірвати за собою російську Україну. Практика виказала, що такі експерименти є неможливі, а Піємонту не треба, бо нині можуть Українці робити його в себе дома в Київі. Там мусять вони в добре зрозумілім власнім інтересї зосередити свій рух культурний, цивілїзаційний і політичний, там є місце на український університет, а не у Львові, який лежить, з українського становища беручи, на найдальших українських окраїнах."

Коротко кажучи, польська льогіка така: Доси Австрія не потребувала числити ся з галицькими Українцями, бо з огляду на слабість українства в Росії не могла мати з того на випадок конфлікту з Росією ніякої користи; в будучности не потребує числити ся знов тому, бо Українці в Росії будуть такі сильні, що нїчим їх до Австрії не приманиш; зрештою Українцям, які мати-муть Київ, Львова вже не треба. О тже чи Українці в Росії слабі чи сильні, Східна Галичина повинна бути віддана Полякам.

„Білі нитки" такої льогіки занадто видні,— та все таки треба присвятити їй кілька уваг.

Отже перше всего та вічна польська пісонька про те, що доси в Росії українського руху властиво не було. Отже все те, чим тепер проявляють себе наші закордонні брати, повстало нагло як „deus ex machina?!" Власне теперішні події в закордонній Україні доказують велику силу українського руху, і нехай жалують ті, що тої сили не бачили тоді, як вона, придавлена царизмом і тому невидна назверх, зростала.

Ніхто инший, тільки польський дневник „Czas" доніс недавно, що на губернських зборах в Київі речник Українців заявив, що доси Українці, з непримиримости до царизму, бажали собі побіди осередних держав.

Кождий, хто закидає Українцям, чому вони не зробили революції в користь осередних держав, або не має глуздів, а бо має злу волю. Коли ж з польської сторони говорить ся, що Україна завела, то запитаємо, як було з Польським Королівством? Чи Поляки зробили революцію в користь осередних держав? Ріжниця між Поляками й Українцями та, що пп. Дмовський і Вельопольський пертрактували в імени Поляків з царським правительством проти осередних держав (чи мали до сього легітимацію, не потребуємо доказувати), а Українці всї без виїмку держали ся супроти царського правительства з непримиримою мовчанкою, ждучи повалення царизму.

Повалене царизму прийшло з внутрі, — і зрозуміла річ, що Українці разом з усїми, що повалили царизм, старають ся устроїти ся на його руїнах. Як? — знаємо. Автономія України в федеративній російській республиці, — се теперішний клич закордонної України. Чи сей клич звернений проти осередних держав, як старають ся (прим. з приводу творення українського війска) підсунути Поляки? Очевидно, ні! Адже осередні держави виразно заявили, що не мають наміру вмішувати ся у внутрішні справи спадщини Миколи II.

Та коли-б так мало стати ся по волї польської преси, то вона веде просто до ворожнечі закордонної України супроти осередних держав. Вона каже: Закордонна Україна до осередних держав не прилучить ся, вона хоче остати членом російської республики, на неї не мають осередні держави що числити, — отже не потребують числити ся з Українцями в Австрії й повинні через відокремленє Галичини віддати їх під пановане польської державности.

Галицькі Поляки при кождій нагоді акцентують, що положенє Поляків в Австрії не сміє бути „ані на волос гірше" від положеня Поляків в самостійній польській державі. В самостійній польській державі — додамо — за утворене якої Поляки є обовязані для осередних держав! Ну, а положенє Українців в Австрії може бути гірше від положеня їх земляків в автономній Україні?! При тім Україна за свою автономію не буде для осередних держав зобовязана, отже мати-ме супроти них з огляду на положенє своїх земляків в Австрії морально вільні руки!

Се про інтернаціональне значінє української справи.

Але й незалежно від того держава істнує для добра своїх народів. Чи тільки положенє українського народу в Австрії має бути виїмком від сього правила? Чи тільки Австрія не має обовязку трактувати український нарід на рівні з иншими народами держави, тільки повинна віддати його під пановане другого народу держави? Злу прислугу роблять Австрії Поляки, стараючи ся переконати нас, що Австрія власне так з нами поступить!

Ми маємо міцну віру, що цїсар Карло I. буде для українського народу справедливим монархом, монархом вільного українського народу — повноправного господаря на своїй земли!

Нехай також не числять Поляки на нас, що ми, осягнувши в Київі те, до чого змагаємо, з легким серцем відступимо їм спадщину короля Данила з Львовом.

З загально-українського становища — чи історія знає примір, щоб якийсь нарід, розвиваючи ся й ростучи в силу, зрікав ся якоїсь своєї части?! Навпаки, чим більша сила цїлости, тим більша відпорність загрожених частий її! І ми певні, що український Київ подасть спадщині короля Данила з Львовом усяку поміч проти польських плянів.

А з нашого галицького становища — ми є тут на сій землї і наш обовязок перед цїлою Україною боронити її перед захланністю сусїдів і зберегти для України, Для нас тут, в Східній Галичині, місце на вільне житє в українськім короннім краю Австрії; тут, у Львові, місце на політичний і культурний центр українського житя в Австрії, місце на український університет, якого Поляки так боять ся! І з сього місця ми не уступимо, — нехай Поляки будуть сього певні!

Радіючи будучністю закордонної України, ми тут, в Австрії, мусимо осягнути все, що нас зробить повноправним членом австрійської держави.

Українець — товаришем міністра хлїборобства.

Відень 30. цвітня 1917.

Між новоіменованими товаришами міністра хлїборобства знаходимо імя А. Кулижного, з фаху агронома-кооператора, Українця з Полтавщини. А. Кулижний в товаристві инших кооператорів з України, відбуваючи перед війною заграничну поїздку, вступив до Львова і тут знайовив ся з українським кооперативним рухом в Краєвім Союзі Ревізійнім.

Микола Василенко — попечителем київського шкільного округа.

„Утро Россіи" з дня 29. марта (11. цвітня) в телєграмі з Київа повідомляє:

Попечителем київського шкільного округа (губернії: київська, подільська, волинська, холмська, полтавська, чернигівська) іменовано Українця Миколу Василенка, відомого в краю громадського дїяча і члена Центрального Комітету партії Народної Свободи (кадетів).

В р. 1909 Василенко став доцентом в київськім університеті по катедрі російської історії, лекцій одначе не читав через заборону попечителя округа. В р. 1908 Василенко відбував 9-тимісячну кару в „Хрестах", засуджений по 129 ст. як редактор „Кіевск-их Отклик-ів". Василенко є автором великої праці по історії України.

Василенко заявив кореспондентови „Утра Россіи", що міністер народної просвіти Мануїлов поручив йому разом з місцевими педагогами розробити програму заведеня української мови в школах.

(Слід зазначити тут, що до попечителя шкільного округа належать всї шкільні справи — з висшими школами включно — в обнятих округом губерніях. — Ф. К.).

В київськім повітовім Земстві.

„Утро Россіи" з дня 29. марта (11. цвітня) в телєграмі з Київа повідомляє:

Відкрили ся надзвичайні збори київського повітового Земства під проводом бар. Штейнгеля (бувшого члена „Української Громади" в 1-шій Думі. — Ф. К.). Зібрані окликами „Урра!" і співом „марсилєзи" витали новий державний лад. Гласний Демченко робить заяву, що всї попередні члени Земства складають свої мандати (реакціонери й обруситєлї.. — Ф. К.). Збори приняли резолюцію з висловами осуду для попередного складу Земства і його керманичів і співчутя жертвам старого режиму.

Повороту нема.

Під таким заголовком принесла „Нова Рада" в 12. н. ст. цвітня статю, котру вважаємо потрібним подати й нашим Читачам. — Ред.

Резолюції винесені на вселюдних зборах, громадських і партійних зїздах, конференціях і нарадах останніх тижнів не полишають ніякого сумніву що до тої політичної платформи, на якій обєднують ся всї активні елєменти української людности. Се старе наше домаганє широкої національно-територіяльної автономії України в російській федеративній республіці на демо-

кратичних підвалинах, з міцним забезпеченєм національних меншостий нашої землі.

Инакше і бути не могло. Домаганє народоправства і суго демократичного ладу на Україні, в відокремленій „несумісній" автономній Україні, звязаній тільки федеративним звязком чи то з иншими народами славянськими чи то з иншими народами і областями Російської держави — се старе гасло підняте ще в 1840 х роках найкрасшими синами України: Шевченком, Костомаровим, Кулішем, Гулаком, Білозерським і иншими. Від того часу воно не переставало бути провідним мотивом української політичної мисли, організаційної роботи, культурної і громадської праці. Не розгортуване тільки часами широко і прилюдно, з причини цензурних заборон і репресій, якими старий режім Росії окружав гасла автономії і федерації, — воно повторяло ся неустанно всюди і завсїди, як тільки українське громадянство діставало змогу свобідно висловити свою гадку — з трибуни першої і другої Думи, в пресі „днів свободи" і т. ин. Тепер воно могло бути проголошено не тільки друкованим словом, але і живим — на великих зборах, маніфестаціях і в усякого рода прилюдних заявах, до котрих прилучають ся українські і не українські зібраня на місцях, заявляючи солідарність з ними і потверджуючи, що се домаганє всього українського громадянства і всїх політично-свідомих верств України.

Без сумніву, воно зістанеть ся тою середною політичною платформою, на котрій буде йти обєднанє людности України без ріжниці верств і народностий. Середня між програмою простого культурно-національного самоозначеня народностий і домаганєм повної політичної незалежности. Програма культурного самоозначеня, котру недавно в одній з своїх промов необережно приняв за міру національних домагань народів Росії, і в тім і народу українського, голова нинїшнього тимчасового правительства кн. Львов, тепер вже нїкого на Україні не вдоволить. Ті часи, коли українському громадянству приходило ся рахувати ся з обставинами старого режіму, з неможливістю виявити масову волю українського народу до всеї повноти національного житя і з тим недовірєм, яке виявляло до українства, як до руху народного, громадянство російське, навіть поступове, — минули безповоротно. Українці не мають вже потреби переводити педагогічну роботу над сим громадянством, по принципу „від лекшого до трудніїшого", висуваючи на чергу найбільш елементарні, безсумнівні для всякої простої, тільки гуманно і культурно настроєної людини, як домаганє українського навчаня в школі, допущеня української мови в урядуваню, суді і церкві на лінії, де українські маси стрічають ся з культурою, громадською і державною організацією. Сї скромні домаганя, повторювані так довго і так ще недавно, коли булиб услухані в час, витворили би трівку моральну заявь між українським громадянством і російською державністю і великоруським поступовим громадянством. Але вони не були услухані. В критичний момент, коли російське правительство, користаючи з війни, заходило ся знищити і викорінити українство в Галичині і в Росії, не спиняючи ся перед найбільш вандальськими варварськими заходами, Українці не знайшли помочи і підтримки в великоруськім громадянстві нїде, — крім деяких соціялїстичних груп, і се — треба правду сказати — викликало в Українцях глибоку зневіру до російської поступовости і демократії, до можливости забевпечити повноту українського національного житя в рамах російської конституційности. З тим зростало ще більше переконанє в неминучій потребі забезпечити українському народови державне право — чи то федерацією російської держави, а як нї, то повною незалежністю України — як запоруку його вільного політичного і національного розвитку. Від сього не може бути повороту назад, в пройдені стадії чисто культурного самоозначеня або культурної автономії.

Широка автономія України з державними правами українського народу в федеративнім звязку — се та програма даного моменту, від котрої не може бути уступленя назад. Всякі перешкоди, всякі ваганя в задоволеню її з боку провідників російської держави, чи кермуючих кругів російського громадянства може мати тільки один наслїдок, — се повне пересуненє центра ваги в бік українського самостійництва. Прихильники України тепер годять ся вістати ся на спільній платформі широкої національно територіяльної автономії і федеративного забезпеченя державного права України. Але прапор самостійної України стоїть і розгорнеть ся в хвилею, коли всеросійські централісти захотїли би вирвати в наших рук стяг широкої української автономії в федеративній і демократичній російській республиці. Се ясно — і повинно бути ясно керманичам російської держави.

М. Грушевський.

Відокремленє Галичини наближаєть ся?

Сподіване цїсарське письмо

Віденський кореспондент „Głos y Narod y" доносить ось-що:

В найближших днях буде оголошене письмо цїсаря до гр Клям-Мартініца, яке містити ме важну заяву Корони не тільки в справі відокремленя Галичини, але і в справі відбудови Польського Королївства. Те письмо ще раз з натиском має вказати на щирі наміри пануючого дому супроти польського народу.

Д р Бобжинський у цїсаря.

ВІДЕНЬ (Ткб). Цїсар приняв 1. мая на спеціяльних авдієнціях між иншими д-ра Бобжинського.

Перша конференція правительства а Полянами в справі відокремленя.

Кореспондент „Gazet и Wieczorn-ої доносить з Відня під нинїшною датою:

У вівторок перед полуднем відбула ся перша конференція в справі відокремленя Галичини. Були присутні: премїр Клям Мартініц, міністри Шпіцмїллєр, Форстер, Гандель, Бобжинський, Бернрайтер, а зі сторони польського кола: Білінський, Абрагамович, Герман і Кендзьор. Переведено генеральну дискусію. Нині в середу відбудеть ся конференція у д ра Шпіцмілєра, на яку запрошені Лєо і Діяманд. Завтра, в четвер, конференція у Форстера. На загал треба відмітити, що трудности є тільки в господарських справах, однак треба сподївати ся їх усуненя.

Протиреволюційні замахи?

ПЕТРОГРАД (Пет. Аг.). Виконуючий комітет робітників і жовнїрів велїв розлїпити по містї отсю відозву:

Вчера лучило ся в столици кілька подій, над якими треба жалїти. Якийсь невідомий молодець убив генерала Кашталїнського. До одної групи політичних маніфестантів в части міста „Василївський Остров" стріляно. Також кинено там бомби. Кількох людий, які видавали себе за членів виконуючого комітету увязнило властителя грунту Лодинського, инші невідомі люди зривали офіцирам еполєти. Тільки шалені люди, або вороги народної волї могли допустити ся таких обурюючих взинків, які можуть скомпромітувати російську революцію. Виконуючий комітет різко осуджує ті вчинки і закликає всїх горожан, щоби не допустили до їх повтореня, бо се причиняє анархічні відносини і розклад революційних сил.

З нїмецького парляменту.

„Рішенє війни близьке".

БЕРЛЇН (Ткб). Німецький парлямент почав знова свої наради.

Президент Кемпф у своїй промові, навязуючи до виповідженя війни Америкою сказав: „Президент Вільзон у своїм письмі до конгресу з дня 2 цвітня впевняв, що Америка веде війну з Німеччиною в інтересї людства і справедливости. Він не має права до такого висказу, коли не кивнув пальцем навіть, щоби не дозволити Англії на веденє голодової війни проти Німеччини, війни суперечної з всякими міжнародними справами. Дальше Кемпф заявив, що, о скільки здаєть ся, зближаєть ся рішенє сеї великої війни.

Опісля Палата радила в другім читаню над дрібнїйшими предложенями.

Відложенє пруського сойму.

БЕРЛЇН. (Ткб.) Пруський сойм приняв внесенє правительства про відложенє нарад сойму від 15. мая до 9. жовтня.

Виїзд цїсаря з Відня.

Відень, 2. мая 1917.

ВІДЕНЬ (Ткб). Цїсар о 8 год. вечером виїхав з Відня. В дружині є: шеф ген. штабу Арц, ген. адютанти Льобковіц і Мартерер і прибічні адютанти Ледоховський і Шомта.

Тіса мирить ся з оповицією?

БУДАПЕШТ (Ткб). Гр. Тіса предложив двом членам конституційної партії гр. Маврикієви Естергазому і гр. Стефанови Бетленови, щоби вони обняли місце в кабінетї, а саме Естергази мав би обняти управу справ в области переходової господарки а Бетлєн управу відбудови Семигороду. Оба політики просили, щоби мериторичну відповідь могли дати по розмові з гр. Юлїєм Андрашієм, який тепер перебуває у Відни.

Новий президент Адмінїстраційного Трибуналу.

ВІДЕНЬ. (Ткб.). „Wiener Ztg." оголошує: Цїсар іменував бувшого міністра бар. Еразма Шварценав І. президентом Адмінїстраційного Трибуналу.

Відносини між Бразилїєю і Нїмеччиною,

РІО де ЖАНЕЙРО (Авас). З приводу напруженя відносин між Бразилїєю і Німеччиною небавом збере ся конгрес і видасть рішенє в тій справі. Президент поручив властям строго зберігати невтральність аж до виданя инакшого приказу.

Зірване вносин між Ґватемаля і Нїмеччиною.

БЕРЛІН (Вольф.) Посол держави Ґватемаля сповістив державного секретаря уряду заграничних справ Шіммермана з приказу свого правительства, що відносини між Нїмеччиною і Ґватемаля є зірвані, та просив про пашпорти. Заступство нїмецьких інтересів в Ґватемаля обняло еспанське правительство.

Проти примусової бранки в Америцї.

БЕРЛІН (Ткб.) До дневників доносять з Америки 1. мая: В Зединених Державах почав ся оживлений рух проти наміреної військової бранки. Передовсїм приклонники радикального напряму, соціялїсти і приклонники мира рішили не повинувати ся покликови до побору, коли такий поклик буде виданий.

Лойд Джордж у Франції

ЛЬОНДОН. (Райтер) Премєр Лойд Джордж виїзджає до Франції.

Вівіяні і Жофр в Америцї.

ВАШІНҐТОН. (Райтер) Міністер Вівіяні і маршал Жофр були приняті сенатом, який перервав наради над військовим предложенєм, щоби повитати гостий.

Дезерція в російській армії.

СТОКҐОЛЬМ. (Ткб.) „Новоє Время" жалує ся на масову дезерцію на російськім фронті і бачить в тім наслїдок нїмецьких заходів.

Інтервенція пп. д-ра Колесси і д-ра Перфецького у міністра внутр. справ.

Відень, 28. цвітня 1917

Іменем парляментарної комісії для виселенців Укр. Запомогового Комітету відбули пп. д-р Колесса і д р Перфецький дня 26. цвітня с. р. конференцію в міністерстві внутрішних справ, якої вислїдом являєть ся: 1) узискане дальшого розширеня виселенчого округа в Галичині на всї повіти належачі до ширшої воєнної области Через те побирати будуть державну запомогу також виселенці поміщені в повітах Рава руська, Сокаль, Львів, Дрогобич, Турка. Та запомога має бути виплачена на вспять від 1. лютого с. р. всїм виселенцям тих повітів. 2) Заосмотренє виселенців конечним одїнєм, обувєю і т. п. має бути доцїльнїйше зорганізоване в дорозї відповідного зарядженя та евентуального устроєня в краю відповідної складниці (Kleiderzentrale) в середній полосї краю,

З нагоди конференції обговорено дуже важну справу поміщеня наших виселенців в опущених місцевим населенєм оселях і відданя їм до управи і ужиткованя неуправлених ще досї грунтів в тих оселях; поуґговано остаточ-

не переведене зарядженої вже частинної репатріяції наших виселенців з зах.-австрійських таборів та піднесено ще раз з натиском необхідну потребу як найскорішого признання Краєвому Комітетови для виселенців і його філій значнійшої щомісячної підмоги з державних фондів як також уділеня нашим Комітетам при нерлюстраційних стаціях легітимацій до відвідуваних тих стацій.

При тій нагоді вручено міністрови відповідне пропамятне письмо.

Російська офензива в східній Галичині?

Львів, 2. мая 1917.

Воєнний кореспондент „Русского Слова" висказує сподіване, що найперше будуть введені завзяті бої у східній Галичині, на північ від Карпат, отже в напрямі Львова і на границі Буковини.

Нова начальна управа російської армії бажає добути назад східну Гачичину і се має бути першою ціллю великої весняної російської акції.

НОВИНКИ.

Львів, 2 мая 917.

— **Свято 1. мая у Львові.** Львівське робітництво згуртоване в соціяльно-демократичних партіях польській, українській і жидівській, здержало працю в дни 1. мая. З того приводу не вийшло також „Діло" з дня 2. мая. В сали „Народного Дому" відбуло ся 1. мая робітниче віче, на якім промовляв також іменем української соціяльної демократії п. Микола Ганкевич. Говорив про вільну Польщу й вільну Україну на руїнах царизму, що дало п. Діямандови привід забрати по нім голос, щоб похвалити його промову як „важне признане братерства обох народів, яким не бракне на нашій земли місця, щоби жити згідно побіч себе, не шкодячи, але помагаючи собі взаімно". Біда тільки, що, коли п. Ганкевич, говорячи про „вільну Польщу", говорить те, що думає, то п. Діяманд „братерство обох народів" уявляє собі тільки в відокремленій Галичині і в розширеній на схід польській державі. На святі 1. мая оба вони однакові соціялісти, але в політичнім житю один — український ідеаліст, а другий — польський імперіялїст. І польський імперіялїст поспішив ся зараз викувати політичний капітал з заяви українського ідеаліста... Віче ухвалило резолюцію з домаганем мира.

— **В роковини боїв на Маківці** видав комендант Збірної Станиці У. С. В. у Львові д-р Михайло Волошин приказ до підчинених собі стрільців, в якім вказуючи на значіне геройських подвигів У. С. В. в днях 29. і 30. цвітня 1915 р., установив день 1. мая святочним для Збірної Станиці У. С. В. у Львові. Відповідно до приказу зібрали ся українські стрільці, перебуваючі у Львові, в означеній порі в касарни Збірної Станиці, де хорунжий Ол. Іванчук пояснив зібраним вагу боїв на Маківці для розвитку українського стрілецтва. Окликом „слава", піднесеним тричі, вшанували зібрані стрільці героїв з Маківки.

— **Намісник гр. Гуйн в українськім захисті.** В понеділок, 30. м. м., відвідав о год. 11 перед пол. п. намісник гр. Гуйн в товаристві адютанта гр. Шафгоча і комісаря д-ра Соболєвського український сирітський захист при вулиці Зибликевича ч. 30. В заступстві недужого голови п. Нагірного привитав Гостя о. Лициняк, представив йому присутних членів Комітету і домашної управи, по чім оглянено партерові комнати, де містять ся спальні і учальні відділу хлопців; в часі того випитував ся Гість про число сиріт, рід їх сиріцтва та жерела удержаня захисту. Потім удав ся на І. поверх, де було вібраних 130 сиріт, в віці від 2—13 літ. Входячого Гостя повитали дїти співом, по якім слідувала промова секретаря Комітету, закінчена многолїтєм дїточого хору, а 4-літна Христя вручила п. намісникови китицю цвітів. У відповіди, зверненій до членів Комітету і СС. Василянок, ужив достойний Гість між иншими такого зворогу: За вашу працю, за те все, що тут бачу, я не в силї подякувати вам належно ні як намісник, ні як чоловік, — за те тільки Бог може вас винагородити! — З черги приглядав ся п. намісник всім дїтям, жартував до деяких, хвалив їх добрий вигляд і жертвував 1000 К на се, щоби управа „зробила дїтям якусь приємність". Перед відходом заявив ще п. намісник, що виносить з нашого захисту вельми корисне вражіне, є вповні вдоволений та що того рода інстнтуція може числити на його підпертє.

— **Заходом Комітету українських жінок в Жовкві** отворено в Жовкві безплатну кухню для українських дїтий. Отворене сеї кухні відбуло ся дня 29. цвітня при участи місцевої інтелїгенції, міщанства і делегатів сіл. По короткій промові голови комітету п. Пачовської доконав місцевий парох о. Мальчинський посвяченя, а відтак роздано 46 обідів для бідної дїтвори. Свято се закінчив о. Бараник подякою для жертводавців, котрі своїми обильними жертвами причинили ся до отвореня сеї кухні, і висказав надію, що і инші громади підуть за приміром Глинська, Крехова, Кунина, Мокротина, Скваряви, Батятич та не поскуплять жертв для бідних дїтий. Честь громадам, що на поклик жіноцтва щедрими жертвами в натурі і грошах прийшли з помочию нашій дїтворі!

— **Отворене вистави робіт воєнних інвалїдів.** В неділю 29. цвітня в полудне відбуло ся в салї Технольогічного Інститута торжественне отворене вистави робіт воєнних інвалїдів, приміщених в домі давної бурси „Народного Дому" при вулиці Курковій. Урядженєм тої інтересної вистави заняв ся виконуючий виділ Краєвої Комісії опіки над воєнними інвалїдами. На отворене тої вистави явили ся члени згаданої Краєвої Комісії, командант Львова, управа заведеня убезпеченя робітників від випадків, представники світа наукового, лїкарського, технічного, літературного і команд та учителї школи інвалїдів. З українських членів Краєвої Комісії взяли участь в торжестві отвореня вистави о. мітрат Білецький, радник двора Барвінський, нотар Онишкевич і радник Кокорудз. На торжество прибув також намісник гр. Гуйн, котрого привитав голова виконуючого виділу архієпископ Більчевский, зазначуючи в промові, що як обі народности в краю рамя при рамени відпирали завзято ворога, так по сповненю обовязку на полї боротьб приготовлюють ся згідно в школї інвалїдів до працї, котрої вимагає нещасливий, знищений край. На сю промову відповів намісник гр. Гуйн і отворив виставу, потім розпочало ся оглядане вистави. Вистава містить ся в гарно прибраній великій салї Технольогічного інститута на І поверсї і розпадаєть ся на отсї віддїли: столярський, колодійський, кравецький, шевський, килимарський, рільничий, поворизничий, кошикарський, щіткарський, переплетничий, віддїл робіт отемнїлих інвалїдів, анальфабетів. Цїла вистава робить дуже миле вражіне, бо виставлені предмети виглядають, неначеб вийшли з під рук добре вишколених майстрів. Коло кождого виставленого предмету лежить картка, на котрій написано імя і назвиско інвалїда, що виконав предмет, його вік, приналежність до краю, званє, рід калїцтва і вкінци час, в протягу якого даний предмет зроблено. З тих карток видно, що дуже велика часть інвалїдів-виконавців — се Українці. І з того огляду ся вистава для нашої суспільности є інтересна, бо вона дає одно свідоцтво більше здібности нашого народа.

— **Український комітет для військових захистів** відбуде засіданє в четвер дня 3. мая точно о год 5-ій пополудни в салї Інститута Ставропигійського, на котре зволять з огляду на вагу справи явити ся всї члени. — О. Барвінський.

— **Граф Шептицький** пращаєть ся з польським легіоном. З нагоди свого уступленя із становища команданта польського легіону видав генерал майор гр. Шептицький до легіонїстів отсей приказ: „Покликаний приказом Його Цїс. і Кор. Величности на становище генерал-губернатора в Люблинї, я приневолений покинути польський легіон. Відходжу від Вас на нове становище в сердечнім жалю за лицарським середовищем, яке в імя обовязку боротьби за житє і істнованє независимої Вітчини добровільно хопило за оружє і в найтяжших для народу хвилях уміло мимо малої чисельности своїх рядів з достоїнством, честю і жертвенною хоробрістю побороти числені трудности, ні на крок не сходячи з визначеного шляху до красшого завтра". Опісля впевняє генерал-майор Шептицький легіонїстів, що „певність про їх жертвенну службу Великій Справі остане найдорозшим спомином його житя", — і кінчить оттак: „Формальна розлука з Вами не ослабить звязків, навязаних в спільнім бою. Серцем і думкою остану серед Вас, продовжаючи дальше свою польську службу".

— **Засіданє фільольогічної секції** в Науковім Товаристві ім. Шевченка відбудеть ся дня 5. с. м. (в суботу) о год. 6. вечером в канцелярії Товариства з таким порядком: 1) д-р К. Студинський: „Антіграфії"; 2) д-р В. Щурат: Українці в гал. Становім Соймі (1817—1846); 3) внесеня.

— **Відзначеня.** Василь Рудий, управитель народної школи в Коршеві коло Отинії, фельдвебель 20 п. стрільців, одержав за хоробре поведенє і повну пожертвованя службу перед ворогом зелївний хрест заслуги з короною і з мечами на ленті медаль хоробрости. Іван Сохан з Новосїлок коло Журавна і Микола Вербицький з Ярчовець, оба при Gebirgs Tel. Abt. 29., одержали срібні медалї хоробрости II ої кляси.

† ПОМЕРЛИ:

о. Антін Лаврівський, совітник еп. консисторії, віцедекан, член ради повітової в Дрогобичи, парох в Болехівцях, дек. дрогобицького, помер дня 25. цвітня в 72 році житя, 48 священства. Похорон відбув ся 27. цвітня с. р. В покійнім втратила Дрогобиччина щирого робітника на народній ниві. В й. п.

НА ВОЛИНСЬКІ ШКОЛИ.

„Пяткова система".

На необхідну потребу удержаня 25 українських шкіл на Волині, які супрота останніх подій тим дорожші і важнійші для української справи, конечні як найскорші і найобильнійші жертви

На святенім в 77 полку піхоти зложили на руки поруч. Яроша 75 К. А саме: пол. курат о. Полиша 10, поруч. Васоловський 10, одн. ох. Маляркевич 4, оф. асп. Борис 5, хорун. Отовський 3, хорун. Гайсман 2, хорун. Гросман 5, поруч. Габер 4, поруч. Кліш 8, поручник Вербицький 10, поручник Ярош 14, — Елєонора Скрутівна в Мислові 3 К: Нюну і Олю Монастирску уч. в Стрию, Юлію Рубчаківну учит. в Сівці кал., Олю Посацку учит. в Кропивниках, Гриця Лотоцкого одн. охот. в Рімашомбат, — о. Іван Волошинський Липа яко складка в церквах 40 К (Дн.): від себе 10 К: В. Гаєцкого судію, о. В. Ціховляса обох з Бірчи, о. В. Марушака з Перемишля, — К. Волошинська в Липі 5 К: Мандзійову з Войнилова, Юрчакову з Ярославя, О. Гаєцку в Бірчи, — В. Волошинська в Липі 5 К: Стефию і Маню Юрчаківну з Ярославя, Любцю Твердохлібівну з Краківця, Славцю Фуглевичівну з Королика вел., — хорунжий Остап Павлів викликаний ч. п. Пласкачівку 5 К, чер. п. Лукіянова 10 К, — Ольга Дубляниця уч. сем. Яворів 5 К: Лесю Винницьку Розбір округлий, Стефу Тиховську учен. семин. Яворів. — Алексей Очабрук парох 10 К. — Маріян Меленевський 50 К (Дн.): Яцка Остапчука на Угорщині, радника двора проф. А. Горбачевського в Празї, проф. Колессу у Відни, д-ра медицини Грицька Гармитія в місці побуту і п. Андрія Жука в Відни. — Розалія Внентшакова 10 К.: Константину Кебузїнську Перемишль, Марію Кукурову, Михайла Данилка хорунжого 18 п. п. — Віст. УСС. Заячківський Мирон Січовий Кіш 5 К.: сант. хор. Слїпого Родіона. дес. Слободяна Матвія, віст. Мухнія Гриця, віст. Майковського Володимира, віст. Огоновського Володимира всїх УСС. — Анатоль Стрийський в Ярославі 5 К: Одарку Крайчиківну в Маковисках, о. Стефана Дороша пароха в Корінци, о. Івана Косоноцького пароха в Залїски воли, п. Зенона Лукавецького радника суду у Львові, п. Якова Ковальського проф. гімн. в Ярославі. — Евген Коленський укінч. богослов. в Терлї 5 К: Олану Вальохівну, абс. укр. ліц. у Ластівках, Іванну Адріяновичівну уч. VII. кл. гімназіяльної в Сушици велилій, Нусю Ясеницьку в Радиничах, Олесю Матвісївну в Хитрівках і Стефанїю Бенцінівну в Старім Самборі. — Павло Рись 5 К: Вп. др. Бачинську, др. Маковського, др. Вітошинську, Івана Ворончака теольога, всї Гмінд (Дол. Австрія) і чет. УСС. Катамая Відень. — Богдан Грабовенський батер. кидач мін 1/9В 5 К (Дн.): совіт. Теофіля Грабовенського, совіт. Івана Туркевича, Марію Грабовенську, С. Нечипорівну всїх в Самборі і одн. ох. В. Грабовенського 77 пп. в Ярославі. —

ОПОВІСТКИ.

Четвер, 3. мая 1917.

Нині: греко-кат.: Теодора — римо-кат.: Найд. св. кр.

Завтра: греко-кат.: Януарія — римо-кат.: Фльорівна

— **Український Народний Театр Т-ва „Бесіда" у Львові під управою К. Рубчакової.** Саля Т-ва м. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В суботу, дня 5. мая „Мартин Боруля" комедія на 5 дій Карпенка Карого.

В неділю. дня 6. мая „Кума Мрта" народна драма на 5 дій зі співами і танцями А. Шатковського.

В приготованю „Огні Іванової ночі" драма на 3 дії Г. Зудермана

Білети раньше набути можна в „Народній Торговли", в день представленя при касі від год. 5. п. п. Початок о год. 7½ вечером. 1—2

| **Кружок ім. Б. Грінченка** відсвяткує силами шкільної дітвори дня 6. мая о год. ½4 попол. в салї Вищого Музичного Інститута ім. М. Лисенка при вул. Шашкевича концерт в честь Тараса Шевченка. Програма: 1) Народний имн, Ой Дчістре мій, Чорна ріля ізорана (хор). 2) Заросли шляхи тернами (деклямація). 3) Реве та стогне (дует) 4) Ой щож бо то за ворон (хор учеників). 5) До земляків (деклямація). 6) Наказ стрілець на війноньку, Розвивай ся ой ти старий дубе (хор). 7) Дїточа шкука на 3 дії. 8) Закінченє: — упр. школи М. Сіяка. Вступ за добровільними датками. Дохід призначений на школу ім. Б. Грінченка. 278 2—2

| **Стрий.** Дня 7. мая с. р. відбудеть ся в Стрию Шевченківський концерт, устроєний стрийськими українськими товариствами при співучасти хору і орхестри УСС. Дохід призначений на фонд вдів і сиріт по упавших в бою і захист ім. гр. Шептицького.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ.

з дня 1. мая.

На ніякім боєвім фронті не стало ся нїчого нового.

Заступ. шефа ген. штабу Ф. Гефер.

З НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 1. мая.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група кн. Руппрехта: Під Арра дїяльність артилерії на обох берегах Скарпи тривала із змінною силою. Перед нашими лініями коло Сан Кентен що день відбувають ся малі сутички наших сторожий з передними військами неприятеля. Місто Сан Кентен само часто остає під огнем. Вчера в катедру влучило пять стрілів.

Група нїмецького наступника престола. Над рікою Еною, над каналом з Ени до Марни і в Шампанії між Sillery і низом Suippe битва артилерії з малими перервами тривала дальше. Між Соассон і Ремс особливо під вечір боротьба була дуже нагальна. Вчера відперто відділи фрэнцуських стеж, які посунули ся наперед коло Berry au Bac, Brmont і на схід Cour.y.

В Шампанії перед полуднем огонь цїлими годинами більшав до найбільшої сили. Небавом опісля по полудни між Prosnes і Auberive почав ся французький наступ. Спроваджено нові дивізії, щоби забрати нам становища на горах на південь від Nauroy Moronvillers. Сей приступ розбив ся супроти завзятого опору наших військ. Після нагального бою, який хилив ся в сей то в той бік, баденські, саксонські і бранденбурські полки, які там бють ся, удержали ся зовсім на своїх становищах. Неприятель поніс великі втрати. Другий приступ, який почав ся вечером на південь від Noroy не вспів в нїчім змінити тої невдачі.

Група кн. Альбрехта: Вчора стручено у воздушній боротьбі 22 неприятельські літаки а гарматними стрілами три., Три наші боєві літаки заатакували на північний захід від Ремс групу пяти французьких бальонів на припонї, які всї горїючи спали на землю.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

В кількох відтинках фронту огонь російської артилерії викликав дїяльність і нашої артилерії.

Македонський фронт: В луці Черни і на захід від Вардару в послїдних днях тривав дальше значний огонь.

Перший ген. кватирмайстер Людендорф.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 2. мая 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ.

В области на північ від провалу Ойтош відперто зовсїм наступ російських відділів. Впрочім місцями оживлена дїяльність артилерії.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ І НА БАЛКАНІ.

Положенє не змінило ся.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гефер

ПОДІЇ НА МОРІ.

Дня 30. цвітня вечером наші гідропляни заатакували уладженя в пристани у Вальоні з видимим добрим успіхом і мимо сильного протидїланя вернули в повнім числї.

Команда фльоти.

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 2. мая 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ кн. Рупрехта: На південь від Ґперн огнева дїяльність дуже збільшила ся.

На боєвищи під Арра перед полуднем зломано наступи Англійців на захід від Lens, Monchy і Fontaine. Від полудневої пори знова збільшила ся дїяльність артилєрії а також в ночи була вона сильна.

Група нїмецького наступника престола: Після безнастанного огня на досвітку Французи виконали форсовні стежі коло Cerny і над Еною. Відперто неприятеля. В полудне огнева боротьба знова розвинула ся з великою силою на цїлім фронтї. Нічні виправи наших підїздів на північ від Ени дали нам бранців і машинові карабіни. При очищуваню французького гнїзда на північний схід від Sillery завдано неприятелеви великі втрати і полонено більше 400 жовнірів. Новий наступ Французів на гору Шмен де Дам відперто в рукопашнім бою.

В боротьбах в Шампанії в дни 30. цвітня полонили ми більше як 400 людий. З їх зізнань виявляєть ся, що французькі дивізії, які щойно спроваджено, мали завданє видерти нам за всяку цїну становища на горах на південь від Nauroy і Moronvillers. Тої цїли, яку визначила управа французького війска не осягнено в нїякім місци

Група кн. Альбрехта: Не було зміни.

У воздушних боротьбах неприятель втратив вчера 14 літаків. Пор. Вольф струтив 28 і і 29 з черги літак, пор. Шефер 24 і 25.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Фронт князя Леопольда баварського: В кількох відтинках огнева дїяльність російська, супроти того і наша була значнїйша як в послїднім часї.

Фронт архикнязя Йосифа: В горах над границею Молдавії кілька російських баталїонів атакувало наші становища на горах на північ від долини ріки Ойтош, їх відперто і завдано їм значні втрати.

Група Макензена: Не стало ся нїчого нового.

Фронт Македонський: Значна боєва дїяльність в луцї Черни і на західнім березї Вардара тривае дальше.

Одна з наших воздушних ескадр заатакувала бомбами склад муніції коло Бац над Черною. Запримічено добрий наслїдок.

Перший кватирмайстер ген. Людендорф.

НА ШКОЛУ ім. Б. ГРІНЧЕНКА

зложили на мої руки в коронах і сотиках:

Пушками зі збірки між суспільністю отсї Вп. Панове кондуктори зелїзниці: Михайло Каньдя 24·40+6·72 = 31·12, Яків Голубяк 24·40, Теодор Карабін 13·71, Ілія Мартин 24·60, Алекс. Сас Лісковацький 10·77, Михайло Процїський 48·28, Михайло Цимбала 5·09, Володимир Дуда 22·70, Іван Трохим 10·31, Николай Кульчицький 26·09, Михайло Гавур 16·48, Яків Козак 19·60, Волод. Слободян 24·62, Николай Смижук 20·41, сума в пушок 297·58.

Вп. Калимон зі Львова 10·— і Вч. о. Володимир Федусевич зі збірки в церкві св. Юра у Львові 267·—, разом всего 574·58.

За сї щедрі дари в так тяжких часах, складає старшина Кружка У. П. Т. ім. Б. Грінченка разом з управою школи, так жертводавцям, як також і ласкавим Добродіям збирачам, за їх труди, в імени дїтвори шкільної і їх родичів, сим прилюдно сердечну подяку..

За старшину Кружка Яцкевич. За управу школи Сіяк.

Оголошення.

- ПОЧЕНЄ НІГ -

успває певно спеціяльний пудер „Csave", пакет за 1·20 К. На провінцію висилаю тільки за попереднім надісланем належитости і 40 с. на порто. — Одиноке заступство

S. FEDER, — Львів, Сикстуська ч. 7.

279 1-60

Урядник державний, вдовець 42 лїт в 6 дїтьми, від 12—1 року (двоє в школі), шукає інтелїгентної женщини, лагідної а енергічної, котраби щиро заняла ся домом і вихованем сиріт На дім місячно 200 корон. — Зголошеня в фотографією, котра ся зверне, під „Вихованє сиріт" до адміністрації часописи. 277 2-2

ОСЬМА КЛЯСОВА ЛЬОТЕРІЯ.

Поручаємо льоси до сеї льотерії. Цїлі по 40 К, половинки по 20 К, вісїмки по 5 К. Тягненє 1. кляси буде 12. і 14. червня. Нові льоси Австр. Черв. Хреста продаємо за готівку і на місячні рати. —

БАНКОВИЙ ДІМ

SCHÜTZ i CHAJES

у Львові, пл. Марійська 7. VIII 30—?

- Червону конюшину -

вільну від канянки по максимальних цінах за готівку з гори, або за задатком по 200 К від 100 кг і посліплатою решта — висилає

Краєвий Союз господ.-торговельних Спілок

у Львові, Зїморовича 20.

VI 1—?

Студент прав пошукує на селї занятя (секретария громад і т. п.) або лекцій. — Зголошеня з условіями до Адміністрації під „Студент". 268 4—5

Інтелїгентна, старша особа потрібна до веденя сільського господарства. Близша відомість в Адміністрації. 279 2—3

Цибуля насїнє — збір 1916 — здібна до кільченя 1 кг. 80 корон

Димка дрібна около 700 шт. 1 кг. 10 кор.

поручає

І. БОРИС

ПЕРЕМИШЛЬ.

При замовленю належить переслати половину задатку. 270 3—6

ДУЖЕ ВАЖНЕ! Хто хоче без учителя научити ся по нїмецьки, нехай замовить собі сейчас

Українсько-нїмецький САМОУЧОК

укладу О. СОЛТИСА (3-е виданнє). Ціна 1 К 40 с. з почтовою оплатою 1 К 60 с. (10 штут 13 К 80 с. 25 штук 30 К 80 с. вже оплачено). Висилає ся лише за готівку. Замовленя і гроші прошу 2 прислати на адресу: 7—10

А. ОКПИШ, Львів, вул. Кадецька ч. 4.

УВАГА: Сей самоучок уложений після випробований вже способу научаня! Важне і для учителїв удїляючих початків нїмецької мови, як також учеників приготовляючих ся до вступних іспитів.

70 9—10

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ

в ПЕРЕМИШЛІ

вулиця Косцюшки ч. 3.

Приймає і виплачує щадничі вкладки цїлковито вгодиних урядових. Вкладки опроцентовує по 4%, починаючи вже від слїдуючого дня по дни вложенія аж до послїдного дня перед днем відобранія.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадниці" можна вкладати особисто в касї товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової Щадниці, які Дирекція Щадниці на жадане безплатно достарчає, і в філіях банку австро-угорського з рахунок „Руської Щадниці".

Удїляє позичок: а) гіпотечних платних річними амортизаційними ратами на протяг від 10—45 після вибору позичаючого; б) на льомбард ефектів, і на ескомт векслїв. Справи позичок вигоджуєсь можливо скоро.

Посередничить у виєдинуваню позичок в Галицкім Воєннім Заведеню кредитовім в Кракові.

Всяких інформацій і дрібних удїляє канцелярія „Руської Щадниці" ул. Косцюшки. Народний дім І. пов. щодено безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. кромі неділь і українських свят.

Після § 14. устава „Руської Щадниці" затвердженого через п. к. міністерство внутрішних справ вкладки в товаристві „Руська Щадниця" в Перемишлї надають ся до льокації пупілярних, фондових і т. п. капіталів, має отже „Руська Щадниця" пупілярну обезпеку. III. 34 7

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 102. (9.354) Львів, пятниця 4 мая (21 цвітня ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно	2·70 К.
чвертьрічно	8·— „
піврічно	16·— „
цілорічно	32·— „

у Львові (без достави):

місячно	2·40 К.
чвертьрічно	7·— „
піврічно	14·— „
цілорічно	28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К. Сталі оголошеня за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, 2. мая 1917.

Що діеть ся в закордоннім Україні, знають наші читачі з вістий, які ми подаємо в кождім числі нашого дневника. Ті вісти, відповідно угруповані, дають доволі ясний образ стану української справи в теперішній, революційній Росії.

На положене українського народу в царській Росії складали ся отсі елєменти: 1) державно-правне положене України як окремої територіяльної одиниці, 2) публично-правне положене українського народу як окремої національности, 3) правне положене горожан-Українців як членів української національности.

Ad 1) Переяславський договір запоручив Україні широку автономію, яка носила на собі риси державної самостійности. Се державно-правне положене України царське правительство зараз по Переяславськім договорі почало погіршувати, аж вкінци, по цілім ряді невдачних актів оружної оборони зі сторони України, під кінець 18. століття зовсім знесло.

Ad 2) Зі знесенем автономії України знесено також права українського народу як окремої національности в публично правній области, як управленя української мови в церкві, школі, суді й адміністрації і т. п.

Ad 3) Крім сього царське правительство наложило на українське національне житє ряд особливих заборон в области горожанської самодіяльности, заборон, які з горожан-Українців, на скільки вони в тій области хотіли виступати як члени української національности, робили „горожан другої кляси", а навіть політичних проступників. Сюди належала перед революцією 1905 р. перше всего заборона українського друкованого слова; по 1905 р. обмеженя в области прав слова і друку, зборів, товариств і організацій і т. п., обмеженя, які иноді рівнали ся повній забороні.

З вістий, які приходять зза кордону, виходить, що російська революція принесла доси Україні упадок усіх тих особливих заборон, які ми схарактеризували під 3). Воля слова і друку, зборів, товариств і організацій — однакова для українського народу так само, як для всіх горожан революційної Росії. І всі вісти, які приходять зза кордону, свідчать, що в сій области йде на Україні жива робота. Віджила українська преса, українське громадянство розвиває агітаційну й організаційну діяльність, про яку свідчать українські маніфестації, українські збори, українські товариства, українські організації.

Се здобутє цілої повноти горожанських свобід для українського народу являєть ся реальним здобутком Українців у російській революції, здобутком незвичайно важним, бо він є вихідною точкою, основою й запорукою всіх инших здобутків.

Сюди належить зачислити також обнятє Українцями ріжних публичних становищ, як київського віцегубернатора (Дмитро Дорошенко), попечителя київського шкільного округа (Микола Василенко), київського комісаря для справ друку (Сергій Єфремів) і ин. як в Київі так і в инших місцевостях України. Се значить, що горожани Українці стали повноправними горожанами держави. А яке значінє для української справи має таке обниманє важних публичних становищ Українцями, не потребуємо доказувати. Вони будуть стояти на сторожи добутих уже прав, як також будуть співділати в добуваню тих прав, які Україна мусить ще здобути.

Що-до публично правного положеня українського народу як окремої національности, то тут російська революція поки-що майже нїчого не змінила. Доси маємо відомости тільки про розпорядок міністра просвіти в справі українського шкільництва. Управленя українського народу в инших сферах сеї области ждуть ще законного управильненя.

Що в сій области покищо нема основних змін, се пояснюють ся тим, що такі зміни вимагають законного управильненя, яке потребує часу.

Правда, можна їх заводити також via facti, і імовірно, що вони заводять ся: можливо, що духовенство уживає української мови в церкві, судовики, адвокати і сторони в суді, урядники і сторони в инших урядах. Одначе, заки з тих завойовань via facti повстане цілість і заки та цілість буде санкціонована властю, се вимагає часу.

В кінци що-до державно правного положеня України, то тут революція так само не принесла зміни. Коли стояти на становищи звязку України з Росією, то така зміна можлива двома дорогами: 1) або українські організації скликають українську конституанту, проголошують автономію України, вибирають правительство і пертрактують з російським правительством (такою самою дорогою треба би йти до повної *держазної самостійности України*),—2) *або* Українці домагають ся признаня автономії України від загально-російської конституанти, до якої готовлять ся агітацією, організацією, навязуваném зносин з російськими партіями і иншими народами держави, щоб могти в конституанті осягнути сповненє свого домаганя.

З вістий, які дійшли до нас, виходить, що Українці вибрали сю другу дорогу. Висловом сього був всеукраїнський національний з'їзд, який, як знаємо зі згідних донесень київської „Нової Ради" і Петроградської Телєграфічної Агенції, рішив домагати ся в російській конституантї переміни російської держави на федеративну републику, в якій державно правне положенє України було би забезпечене широкою національно-територіяльною автономією.

Се покищо остання певна енунціяція закордонних Українців, на яку можемо покликати ся.

Як доносить „Кіевская Мысль" з 19. н. ст. цвітня, перед всеукраїнським національним з'їздом була розійшла ся по Київі чутка, що „Українська Центральна Рада" збираєть ся піднести на з'їзді справу скликаня української конституанти і проголошеня автономії України, не ждучи загально російської конституанти. Щоби вияснити справу, київський виконуючий комітет скликав 17. н. ст. цвітня спільне засіданє президій „Центральної Української Ради" і ради об єднаних громадських організацій, ради робітничих депутатів, воєнної ради київського гарнізону і коаліційної ради студентства.

На сім засіданю представники „Української Центральної Ради" заявили, що програма зїзду не обнимає точки, про яку ходять згадані чутки, при чім напятнували погрози, які з приводу тих чуток вийшли з кругів зібраних на нараді організацій, як прим. погрозу про розігнанє зїзду багнетами, яку на нараді всї осудили. Заявили також українські представники, що в українськім громадянстві є напрям, який стоїть на становищи скликаня української конституанти, і проголошеня нею автономії України, одначе „Українська Центральна Рада" сего становища не поділяє. Нарада скінчила ся повним порозумінем заступлених на ній організацій.

Відгук чуток, з приводу яких відбула ся нарада, як також дебат на ній, знаходимо в нарадах зїзду, на якім зазначено, що Українці домагають ся признаня автономії України від загально-російської конституанти, а також в статях „Нової Ради", між ин. в поданій нами вчора статї проф. Грушевського, який заявляє, що програмою Українців є автономія України в російській федерації, „але прапор самостійної України стоїть і розгорнеть ся з хвилею, коли всеросійські централїсти захотїли би вирвати з наших рук стяг широкої української автономії у федеративній і демократичній російській республиці".

Можливо, що власне відгомоном всего того є також відомости віденської „Reichspost" про розлім між російським правительством і Українцями та про проголошенє самостійної української *республики*. Заки вісти з Київа через Стокгольм дійдуть до Відня, можуть підлягти в сім часі таким метаморфозам. Очевидно, не треба виключати, що може також справдї дійти до такого конфлїкту; але ті певні вісти, на яких ми опираємо ся, на се не вказують.

„Обіцянки гр. Штірка".

Львів, 3. мая 1917.

„Віденська „Arbeiter-Zeitung" доносить:

„На зборах в Лінцу сказав пос. Дінгтофер: Гр. Штірк сказав Нїмцям, що ті державні конечности (мова про нїмецькі домаганя заведеня нїмецької державної мови, поділу Чехії на округи і т. п.) будуть сповнені, одначе перед Чехами висловив ся в протилежнім напрямі."

Отже в нїмецьких політичних кругах вже публично говорить ся, що гр. Штірк обіцював Нїмцям одно, а Чехам друге, зовсім протилежне.

Так само Полякам обіцяв відокремленє Галичини, а Українцям поділ Галичини.

Тільки ані Нїмці, ані Чехи не винять за сі обіцянки гр. Штірка — своїх провідників.

Російські воєнні цїли.

Львів, 3. мая 1917.

Берлїнські часописи доносять за „Рѣч-ю", що проголошенє російських воєнних цїлий відложено з огляду на переговори, які тепер ведуть ся між державами антанту. На проголошенє се прийде пора імовірно аж по завершеню теперішної західної офензиви.

„День" думає, що прийде до деякої модифікації дотеперішних воєнних цїлий антанту. На модифікацію таку пристає навіть Англія.

Американський корпус до Европи.

ВАШІНГТОН (Райтер.) Правительство держить ся в поготівлю, щоби вислати експедиційний корпус до Европи в хвили, коли союзники будуть вважати вказаним забрати із служби перевозу поживи кораблї, потрібні до транспорту войск.

Перед скликанєм парляменту.

Відень, 3. мая 1917

В бюрі президента Палати послів відбула ся скликана президентом не обовязуюча конференція провідників великих партій. На конференції ствердженo, що не йде о ухвали, тільки о передвступне порозуминє в справі конференції провідників клюбів.

Підчас дискусії виявила ся згідність поглядів як що до вибору комісій так і що до способу полагодженя регуляміну. Порушено бажанє, щоби безпроволочно звільнено послів покликаних до войскової служби, евентуально щоби вони дістали відпустку, щоби могли взяти участь у вступних працях. На звернену до президента Сильвестра просьбу, щоби приняв новий вибір на президента, заявив п. Сильвестер, що стоїть непохитно при своїм рішеню. Вечірні дневники доносять, що вибрано комісію в 8 членів для справи реформи регуляміну. Ся комісія пічне завтра наради.

Антант старає ть ся о окремий мир з Австро-Угорщиною?

АМСТЕРДАМ. (Ткб.) „Allgemeen Handelsblad" доносить: Петроградський кореспондент „Daily Express" доносить, що справу будучности Австро Угорщини навіть найбільше неприязні групи осудять тепер із становища чисто войскового і тому антант мусить старати ся о окремий мир з Австро-Угорщиною і мусить домагати ся гарантії для прав поодиноких національностий. Кореспондент додає, що ся зміна довершила ся не з любови до Австро-Угорщини, але тому, що сподіють ся, що в той спосіб лекше побідить ся Нїмеччину.

Анґлійська робота в Росії.

СТОКГОЛЬМ. (Ткб.) „Afton Bladet" оголошує статю про англійські махінації в Росії, яка подає, що змаганя Англії, щоби не допустити до заключеня окремого мира між Росією і Німеччиною, виступають чим раз явнійше. По кишенях ріжних людий в Росії пливуть нечувані суми англійських гроший. Англія контролює телєграфічні лінії. Ся добре зорганізована система осягнула вислід. Через підозріне кинене на прихильників окремого мира осягнула Англія відкинене окремого мира; їй вдало ся також намовити раду робітників до заяви, що може приняти тільки загальний мир. Останніми часами хопила ся Англія нових способів, а саме представляє небезпеку, що грозить від Японії, хоча ся не думає мішати ся у европейські справи. До способів ужитих Англією належать також брехливі донесеня про втрати німецькой фльоти і про намірену німецьку офензиву на Петроград. Льондонська преса займаєть ся справою відступленя Англії російських областий над Балтійським морем. Є річю загально певною, що англійські агенти викуповують землю коло Ревля, подібно як коло Кале. Статя кінчить ся увагою, що Англія може небавом переконати ся про змінчивість усього, що є на сім світі.

Свято 1. мая в Петрограді.

Не виголошено ні одної промови про окремий мир

ПЕТРОГРАД. (Пет. аг.) Свято 1. мая обходжено в Петрограді до пізної ночи. В ріжних місцях столиці уставлено 300 трибун, з яких виголошували промови бесідники ріжних партій. Більшість бесідників взивала правительство, щоби до останку боронили здобутої свободи. Не виголошено ні одної промови про окремий мир. Кожде слово проти війни приймали слухачі з найбільшою байдужністю. Промови приклонників Леніна приймали слухачі майже всюда окликами „досить" і „мовчати"! В цілій Росії обходжено день 1. мая з таким самим ентузіязмом, як в Петрограді. В місцевостях положених близше фронту брали участь у манїфестаціях війска.

Воєнні видатки Англії.

ЛЬОНДОН (Ткб.) Бонар Лєв, предкладаючи буджет в палаті громад, сказав: Видатки минулого року перевисшили буджет о 372 мілїонів фунтів. Більші видатки є спричинені видатками на муніцію і позичками для союзників. Позички удїлені союзникам виносять 540 мілїонів фунтів, а від початку війни позичено союзникам 820 мілїонів фунтів. Національний довг виносить тепер 3.854 мілїонів фунтів, від чого одначе треба відчислити позички удїлені союзникам. Розвій доходів держави є — як запевняв Бонар Ляв — вдоволяючий. Нїякий з країв, що ведуть війну, не може виказати таких вдоволяючих цифр. Бонар Ляв не пропонує нових податків, тільки підвисшене податків від забав, від тютюну і від надмірних зисків. Видатки в сім році оцїнює міністер скарбу на 2.290,881.000 фунтів, доходи на 638,600.000 фунтів. В дорозї позички мусить ся покрити суму 1,651.781 фунтів штерлінгів. Приступленє Америки до війни зміняє фінансове положенє, бо американське правительство поможе Англії при покритю фінансових тягарів союзників.

Перед міжнародною конференцією в Стокгольмі.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Вечірні дневники довідують ся, що представники німецьких соціяльних демократів з Австрії відїдуть дня 12 мая на міжнародну конференцію соціяльної демократії до Стокгольму. В конференції візьмуть участь також чеські соціяльно-демократичні посли.

СОФІЯ. (Ткб.) Уміркована група болгарської соціяльно-демократичної партії вислала на конгрес в Стокгольмі 6 членів, котрі вже дня 2. мая відїхали.

Недостача поживи в Англії.

СТОКГОЛЬМ. (Ткб.) Після деяких вістий, обмежене поживи в Англії даєть ся дуже відчувати. Надходять вісти, що богато родин терпить голод. Передовсім тяжке є положенє дітий.

Анґлія розширює блєкаду

ГАГА. (Ткб.) Міністерство заграничних справ дістало від англійського правительства заяву, що Англія з днем 3. мая розширює замкнену морську область.

Універсал Вільзона про „український день" в Америці.

Львовська „L' Ukraine" приносить в ч. 8 з 22. м. м. дословний текст універсалу Вільзона про назначене дня збірки в Зединених Державах для навіщених війною Українців, — про що в свій час були донесли в телєграмі з Льозанни. Сей універсал звучить:

2-го марта 1917 року дав я свою згоду на резолюцію конґресу Зединених Держав Америки, яка звучить:

„Зважаючи на те, що в краях Східної Европи, які є видовищем спустошуючої війни, що найменше мілїон Українців (Русинів) остає без хліба, одежі й захисту; що сотки й тисячі з них приневолені покинути свої оселї й майно й терплять хороби, голод і т. д.; що горожани Зединених Держав приймали все з сумом вістку про сумне становище так великого числа їх близьких і кождого разу великодушно відкликали ся на кождий поклик до їх милосерда й людських почувань; зважаючи на все се рішили Сенат і Палата депутатів, злучені в конґресї, просити президента Зединених Держав, з огляду на бідність, терпіня й недостатки, які терплять сї нещасливі люди, призначити й установити день, в котрім населенє нашого краю могло би виявити своє співчутє, складаючи датки на фонди помочи для Українців (Русинів), зорґанізовані в краях, що провадять війну."

Я певний, що американський нарід прийде з помічю сим бідним людям, навіщеним війною, голодом і недугою.

Я, Вудров Вільзон, президент Зединених Держав, прихиляю ся до просьби конґресу й установляю день 21. цвітня як такий, в котрім американський нарід може помогти в розмірах, які вважати ме за добрі, нещасливим Українцям (Русинам) в краях, що провадять війну.

Датки треба адресувати до американського Червоного Хреста, Вашінґтон, Д. С., котрий подбає, щоби вони дійшли до тих, кому призначені.

На певність сього кладу свій власноручний підпис поруч з печатю Зединених Держав.

Дано в місті Вашінґтоні 16. марта року Божого 1917, в 141 м. році незалежности Зединених Держав.

(Печать). Вудров Вільзон. — Роберт Лянсінґ, державний секретар.

„Дністер" в 1916 р.

На відбутім під проводом президента п. Йосифа Онишкевича засіданю Надзираючої Ради Товариства взаїмн. обезп. „Дністер" зложила дирекція звіт з дїяльности за 1916 р. По перебутій неприятельській інвазії віджило наново Товариство і підняло назад в повнім обємі свою дїяльність, хоч наслїдком воєнних відносин мусїло боротись з великими технічними перешкодами. Утрудненє комунїкаційного і почтового руху, покликане майже всього мужеського населеня краю, між якими находять ся і агенти Товариства будьто під оружє, будьто до воєнних чинитьб, знищене воєнними операціями десяток тисячів будинків, а вкінци оставане ще під інвазією полєвини східної Галичини і цїлої Буковини спричинили великий убуток обезпечень, як також великі, в мілїони сягаючі залеглости премій, з яких ледви незначну часть буде можна стягнути З другого боку їзза сподїваних більших шкід на обезпеченях, які знаходять ся ще під інвазією, та дальших більших відписів премій було наказом конечности доповнити істнуючі, та утворити на ту цїль осібні резерви, щоби мати средства на виповнюване будучих зобовязань В наслїдок того адміністраційний рік закінчено недобором в квоті 822.555 К. 33 сот., та супроти сего, що фонди Товариства, які є уміщені в спосіб приписаний міністерськими розпорядками, збільшились протягом року о К. 1,723.753 22 сот. і они виносять разом К.8,613.828 57 сот., може Товариство з повною надією і спокоєм глядїти в будучність.

В тих тяжких воєнних часах оказалось найлїпше як корисною була для Товариства ощадна господарка і громаджене фондів, проти чого давались перед війною чути голоси серед суспільности, бо тепер власне завдяки тим зібраним фондам може Товарисаво — опираючись на своїх сильних підставах перетримати воєнну заверуху без яких небудь потрясень. По вислуханю звіту ревізійної комісії, яка знайшла усю готівку, цінні папери і цїле книговодство у взірцевім порядку, порішила Надзираюча Рада одноголосно приняти звіт Дирекції до відома і недобір з річного обороту покрити згідно з постансвами статута з резервового фонду, так, що члени цїлком не відчують того недобору.

Також і на Тов. взаїмн. кредиту „Дністер" відбила ся вже третий рік триваюча війна. Залеглости в сплаті рат збільшись ще більше як в попереднім році — застій всякої підприємчивости і економічного житя задля невпевних часів були причиною, що не удїлювано жадних нових позичок, а ограничено ся тільки до вкладкового руху і ло приниманя довжних рат. Товариство сплатило вже всї свої зобовязаня супроти других банків, а крім того посідає богато плинної готівки, яка буде потрібною по заключеню мира. Адміністраційний рік закінчено незначним зиском в квоті К 448·62, що до якого Рада по вислуханю звіту ревізійної комісії, порішила предложити Загальним Зборам приділенє до резервового фонду.

1917

ВІВТОРОК 8 МАЯ

ЗДЕРЖУЄМО

ВИСИЛКУ „ДІЛА"

ТИМ, ШО НЕ ЗАПЛАТИЛИ.

НОВИНКИ.

Львів, 3 мая 917.

— **Одним із центрів українського житя у Київі** є Педагогічний Музей на В-Володимирській вул. В Музею містять ся головні українські інституції, як Центральна Українська Рада обединаних громадських організацій, українська військова організація і Головна Рада українського студентства. До Центральної Української Ради з усїх кінців Росії й України приходить богато телєграм і письм з привітами Раді. Ріжні провінціональні українські організації присилають до Київа своїх представників зі звітами до Центральної Ради. Організують ся ріжнородні українські політичні і культурні товариства.

— **Українське студентство супроти подій в закордонній Україні.** Нам пишуть: „Українське студентство всїх висших шкіл Відня зібране дня 25. цвітня с. р. в товаристві акад. „Січ", витає горячо повстанє центральної організації українського студентства „Головна Українська Студентська Рада" в Київі і бажає їй найкрасших успіхів в праці над зорганізованєм усього українського студентства для повного національного визволеня українського народу".—Подібний привіт своїм закордонним товаришам ухвалили також львівські організації студентства всїх висших шкіл галицької України.

— **Національні легіони в російській армії.** „Утро Россіи" з д. 24. марта в статї, присвяченій справі національних легіонів, між ин. пише: В Петрограді в міністерстві війни думка про сформованє національних легіонів з початку зустріла опозицію на тій підставі, що тепер по внесеню національних обмежень всї сини Росії однаково славно можуть бороти ся в рядах російської армії. Але згодом справа ся взяла инший оборот і 1. цвітня в міністерстві війни відбудеть ся спеціяльна нарада з сего приводу, на яку запрошено представників українських і жидівських організацій, які дали почин в сій справі.

— **Ц. к. дирекцію почт і телєграфів у Львові** просимо отсим подати нам відомість, що стало ся з нашою жалобою, внесеною ще дня 30. сїчня с. р. в справі пізного доручуваня експресових листів нашій редакції. Нині сю жалобу мусимо знов повторити: окремими посланцями присилає нам львівська ц. к. почта експресові листи кілька або й кільканайцять годин пізнійше, ніж листи звичайні, надані до нас рівночасно з експресовими. При таких відносинах зводить ся висилане листів „express" до абсурду!

— **Засіданє бібліографічної комісії** Наукового Товариств ім. Шевченка відбудеть ся в неділю

6. мая о годині 10 ій рано з таким порядком: 1) Ів. Калинович: Українська воєнна бібліографія, 2) Біжучі справи.

— **Приготовний курс до гімназії.** Головна Управа українського педагогічного товариства подає отсим до відома, що з днем 10. мая с. р. відчиняє у Львові в школі при вул. Мохнацького ч. 12 сімтижневний приготовний пополудневний курс для тих хлопців і дівчат, що бажають приготовити ся до вступного іспиту I. гімн. класи перед вакаціями. Зголошеня на курс приймати ме д р Макарушка, директор учительської семинарії, щоденно між 8—1 год., вул. Мохнацького ч. 12, I поверх.

— **Засіданє архівальної Ради у Відни** відбуде ся в міністерстві внутрішних справ дня 15. л. мая о год. 10. рано. З Українців членом архівальної ради є д р К. Студинський.

— **Бувшому віцепрезидентови Ради шкільної краєвому, д рови Дембовському,** вручено останної неділі у Львові памяткову медаль. Звертало увагу, що на сім святі не явив ся нїкто з польського епископату. Коли раньше прошено архиєп. Бльчевського, щоби приняв почетну президію в комітеті, зложенім з членів і урядників Ради шкільної краєвої, який мав відповідно пошанувати д ра Дембовського з нагоди його уступленя, архиепископ від сеї почести відказав ся. При врученю медалї був присутний о. мітрат Білецький.

— **Амнестія для засуджених політинів.** Як доносить чеська часопись „Venkov", удержуєть ся у віденських парляментарних кругах погляд, що перед отворенєм парляменту буде видана амнестія для всїх засуджених за політичні злочини. Таким чином до парляменту вернуло би 11 послів, які инакше туди не належали би.

— **Український консум у Львові.** Дня 9. цвітня с. р. відбули ся загальні збори Споживно-господарської спілки у Львові. Ініціяторками тих зборів були наші жінки, котрі гуртують ся у відновленім тов. „Союз Українок". Дискусія була дуже оживлена. До управи увійшла більша часть з поміж присутного жіноцтва. Не легка се річ в теперішних часах вести таке підприємство, коли зважить ся, що богато артикулів держава заняла, другі тяжко випросити у фабриканта, або привезти від нашого продуцента-хлібороба через недостачу підвод. Однак все те не відстрашує ініціяторок і не обмежує їх запалу, чого доказом є, що в короткім відносно часї приєднали вже 150 нових членів, а се головно жінок з нашої інтелїгенції, тепер іде акція поміж низшими верствами. Можна сміло сказати, що небавом спілка буде числити сотки членів, головно з поміж жіноцтва, так, що се буде перша українська жіноча кооперативна спілка консумційна.

— **Як живеть ся нашим виселенцям в західній Галичині.** О. Іван Гела з Шляхтової, який відвідує виселенців з Станиславівщини, розміщених в ліманівськім повіті, одержав такий лист: „Христос воскрес! Маємо просьбу до отця духовного, щоби за нами упімнули ся, бо дуже бідуємо. Напишіть нам, чи не чути, щоби ми вернули до своєї рідної землї; тут люди веснують, а нашу землю гранати розбивають. Ми тут дуже бідуємо, тутешні люди з нас насміхають ся, навіть до косцьопа не можемо піти. Жиємо кавою; нїякої поживи не можна дістати, хоч тутешні люди все мають. Вже і кави не пємо, бо не дають нам цукру; ми ходимо до війта за картками на цукор і не дав нам їх, хоч своїм людям дав. В Лїмановій староста також карток на цукор не хоче дати. Може-би нам отець духовний як порадили, щоби нам лїпше було. Більше не маємо що писати. Христос воскрес! Маруня Дороженко".

— **Польське свято 3 мая** проходить якось у Львові сього року без звичайного польського патріотичного галасу. Та із столичних львівських мурів не дуже то „bije polskością": цїлі вулиці пройдеш і не побачиш польських налїпок у вікнах, червоно білі прапори стрічаєть ся виїмково. Взагалї Львів не виявляє сьогодня того питомого польського настрою. Невжеж би польскість Львова зменшила ся?

— **Не вільно відлїзувати карт хлїбових від мучних.** Урядово оголошено: Наслїдком рескрипту ц. к. Намісництва з д. 3. IV. 1917 повідомлено всїх власників районових склепів, управи консумів та управителїв міських склепів, що продажа муки на самі мучні відтинки є після виконуючого рескрипту до міністерства розпорядженя недопустима. Остерігаєть ся тому всїх мешканців міста, щоби коли відберуть належні їм хлїбові карти, не віддїлювали мучних карт від цїлих карт, бо в противнім случаю наразитись можуть на відказанє продажі муки, а Центральне Бюро карт спожитя не виміняє таких карт. Заразом повідомляєть ся мешканців міста, що Центральне Бюро карт спожитя не буде на дальше видавати дуплїкатів, легітимацій на побиранє муки та споживчих артикулів навіть в случаях поліційно ствердженої згуби або крадїжи без доказу, стверджуючого понад всякий сумнів, що легітимацію знищилось або згубилось не з вини або недбальства посїдача.

Свято Шевченка в Ґмінді

Нам пишуть:

Заходами Товариства „Просвіти" і читалень в Ґмінді відбуло ся в таборі збігців дня 28. і 29. цвітня величаве Тарасове свято в 103 роковини уродин Шевченка.

Богата програма свята виповнила два днї. Дня 28. цвітня відбув ся в театральній салї концерт гімназіяльної молодіжи. Переведена з Кірхбергу українська гімназія в Ґмінді має 4 кляси (85 учеників); учительський збір складаєть ся з шести сил.

В неділю 29. цвітня відправив о. парох Король на площі коло хреста архикн. Фердинанда панахиду по душі бл. п. Тараса, після чого відбув ся манїфестаційний похід. В походї взяло участь понад 10.000 виселенців.

Під вражінєм відрадних вістий з України виголосив п. В. Темницький промову, в якій завізвав присутних привитати робучий нарід, що скинув в Росії царат. Д р Кость Левицький висказав подяку виселенцям, що далеко від рідного краю зібрали ся помянути не злим тихим словом народного пророка. „Як раз тепер куєть ся красша доля українського народу і в імя волї України мусимо витерпіти злидні і кріпити ся на дусї тими гадками, які нам в заповітї оставив Тарас Шевченко. Конець війни вже наближаєть ся, а тим самим повинна рости у нас тверда віра, що коли вернемо до краю, стане нам лїпше."

Удачно випала й „Народна академія". Селянський хор, зорганізований п. Омеляном Бачинським, поборов трудности, виконавши „Заповіт" (Вербицький Шевченко) і народні пісні розмірно дуже добре. Рівнож й смичкова орхестра „Музично-співацкого кружка" вивязалась зі своєї задачі знаменито. В святочній промові звернув д р Іван Ціпановський увагу присутних на ті радісні події, які відбувають ся тепер по той бік кордону.

Реферат про житє і значінє Шевченка виголосив п. Д. Шумей.

Концерт відбув ся вечером при співучасти п. Олександра Носалевича, члена нїмецького міського театру в Празї, і пянїстки п Оксани Бірецької. Святочну промову виголосив д р Кость Левицький, який порівнав судьбу Шевченка з гіркою долею переселенців. „Перемучені довгим вижиданєм і тяжкими жертвами, не святкуємо сего празника як свято радости, але як обхід надій на лїпшу будучність. Наш народний пророк витерпів рівнож за ідею самостійности України. Замучений російським деспотизмом, Шевченко умираючи, лишив нам заповіт, який сповнити ми зобовязані. В Австрії Українці станули під стяги армій осередних держав і вже третий р к борють ся за будучність сих держав, сподіючись, що австрійська монархія випередить инші держави в розвязаню українського питаня і принесе волю українському народови. Поза нашим обовязком пішли ми дальше, поставили легіони, щоби тим зазначити, що боремо ся проти царизму і за осягненє нашої самостійности. Ми маємо право домагати ся від держави, щоби ми ту найшли здїйсненє наших національних жадань. Ми не лукавили, ми все йшли правим путем і наша сила лежить в дійсній правді наших дум. Революція, яка знесла в Росії абсолютизм, поставила рішенє українського питаня на порядок дневний. Наші закордонні брати взяли участь в тім перевороті, причинивши ся до того, що на Україні засіяло зарево сонця правди. Нині вже не стоїть московський салдат на могилї поета, нині кличе нас дух Тараса: Вставайте, кайдани порвіте!"

Селянський хор і на концертї вивязав ся зі своєї задачі добре. Дирігенти хорів пп. Ворончак і о. Бачинський, а також і дирігент орхести п. Фірнзін завдали собі чи мало працї. Фортепянове сольо п. Бірецької принесло артистцї заслужені оплески. Принятий оплесками п. Носалевич співав, як звичайно, дуже гарно Лисенка: „Минають днї", „Буває иноді" і кілька нїмецьких пісень. Особливо сильне вражінє зробило виконанє співаком пісні „Реве та стогне".

В. К.

ОПОВІСТКИ.

Пятниця, 4. мая 1917.

Нині: греко-кат.: Януарія — римо-кат.: Фльор'яна

Завтра: греко-кат.: Теодора — римо-кат.: Пія V. п.

Український Народний Театр Т-ва „Бесіда" у Львові під управою К. Рубчакової. Саля Т-ва м. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В суботу, дня 5. мая „Мартин Боруля" комедія на 5 дій Карпенка Карого.

В неділю. дня 6. мая „Кума Марта" народна драма на 5 дій зі співами і танцями А. Шатковського.

В приготованю „Огні Іванової ночі" драма на 3 дії Г Зудермана

Білети ранійше набути можна в „Народній Торговли", в день представленя при касі від год. 5. п. п. Початок о год. 7½ вечером. 2—2

Українське Товариство для попираня ремесла і промислу запрошує отсим Вп. членів своїх як і прихильників Т-ва, у важних справах, на сходини, які відбудуть ся в пятницю 4. с. м. о 6. год. веч. в сали „Міщ. Братства" вул. Руська ч. 3. I. пов. 283 1—1

Вп. Панство Михилина і Альфред Говикович зложили замість вінця на домовину бл. п. Мальвини Горбачевської 20 К. на фонд Шептицького.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 3. мая 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ.

Фронтарх. Йосифа: Наступ кількох неприятельських компаній на наші становища в долині Путни відперто, при чім неприятель поніс кріваві втрати. В инших частях фронту місцями значнїйша діяльність артилєрії.

ВІЙНА З ІТАЛЇЄЮ І НА БАЛКАНІ.

Не стало ся нїчого особливого.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гефер.

НІМЕЦЬКОГО ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 3. мая 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наслїдника престола Руппрехта: Після безнастанної артилєрійської боротьби послїдних днїв на обох берегах Скарпи нині рано наступив безперервний огонь, після чого почали ся знова англїйські наступи на широкім фронті.

Група нїмецького наступника престола: При прозорім воздусї бойова діяльність артилєрії і метавок мін вчера осягнула значну силу. Особливо на фронті в горах між Vauxaillon і Craonne, здовж каналу від Ени до Марни і на становищах на горах на північ від Просн огнева борбтьба була нагальна.

Група кн. Альбрехта: Не стало ся нїчого особливого.

Діяльність летунів над становищами і за ними днем і ночю була дуже значна Неприятель втратив у воздушних боротьбах 8 літаків, наслїдком примусового злету в низ 1, від огня гармат на земли 7 та один бальон на припоні.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Загальне положенє не змінило ся. Між долиною рік Шушіти і Путни зломано огнем російський наступ, при чім неприятель поніс значні втрати.

Македонський фронт: Значний огонь під Монастирем, на західнім березї Вардару і на південний захід від озера Дойран.

Перший кватирмайстер тен. Людендорф.

Оголошеня.

- ПОЧЕНЄ НІГ -

усуває певно спеціяльний пудер „Csave", пакет за 1·20 К. На провінцію висилаю тільки за попереднім надісланєм належитости і 40 с. на порто. — Одиноке заступство

S. FEDER, — Львів, Сикстуська ч. 7.

279 1-60

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

ТОВАРИСТВА

„УКРАЇНСЬКА БЕСЇДА"

у ЛЬВОВІ

відбудуть ся в комнатах товариства дня 16. мая о годині 6 вечером, а на случай браку статутом приписаного комплету о год. 7 вечером без огляду на число присутних членів.

Порядок дневний:

1) Відчитанє протоку з послїдних загальних зборів.
2) Звіти уступаючого виділу: а) секретаря, б) касієра, в) референта справ театру.
3) Вибір нового виділу.
4) Внесеня та інтерпеляції.

За виділ:

Илия Кокорудз, голова. *Д-р Володимир Пежанський*, секретар. 284 1—1

Оголошенє.

Після ухвали відбутих на дни нинішнім **47. Загальних Зборів Акціонерів Віденського Звязнового Банку у Відни,** почавши від дня 19 цвітня с. р. виплачують за зворотом купону за рік 1916. від кождої акції на 200 вл. або 400 корон титулом дивіденди за рік 1916.

ТРИЙЦЯТЬ ДВІ КОР.

в Відни в лїквідатурі (Schottengasse 6—8), в Aussig над Л., Бялій, Боденбах, Боцен, Бернї, Будапештї, Будвайсї, Клягенфуртї, Теплицях, Тешинї Дрогобичї, Фрідек Містек, Градцу, Інсбруку, Карльсбадї, Карлеві, Константинополи, Кракові, Львові, Марієнбадї, Меранї, Моравській Остравї, Пардубіцах, Пільзнї чеськім, Празї, Простїйові, Перемишли, Сольногородї, St. Pölten, Смирнї, Тарнові, Villach, Wiener-Neustadt, Загребі і Zwittau — в філіях Віденського Банку Звязкового,

в Трієстї в Banka Commerciala Triestina,

в Берлїнї в Deutsche Bank і Dresdner Bank,

в Дрезнї в Dresdner Bank і Deutsche Bank Filiale Dresden,

в Франкфуртї н. М. в Deutsche Vereinsbank, Deutsche Bank Filiale Frankfurt і Dresdner Bank в Франкфуртї н. М,

в Штутґартї в Württembergische Vereinbank,

в Монахії в Deutsche Bank Filiale München і Dresdner Bank Filiale München,

в Ціріху в Schweiz. Kreditanstallt і Schw. Bankverein,

в Женеві в Schweiz. Kreditanstalt і Schw. Bankverein,

в Базилеї в Schwelz. Kreditanstalt, Schweiz. Bankverein і Baseler Handelsbank.

Купони мають бути заосмотрені на оборотній сторонї підписом подаючого і списані на консиґнаціях і блянкетах, виданих в місцях виплати купонів.

Відень, 18 цвітня 1917.

Віденський Банк Звязковий.

Ц. к. АВСТРІЙСЬКИЙ ВІЙСКОВИЙ ФОНД ДЛЯ ВДІВ І СИРІТ

під Найвисшим Протекторатом Їх Цїсарських Величностий Цїсаря Карла і Цїсаревої Зити.

(Віддїл военних обезпечень): **Львів, ц. к. Намісництво.**

Жовнїр ужитий до служби на фронтї, в етапї і до служби в краю є наражений на небезпеку і тому кождого жовнїра повинна родина обезпечити на случай смерти і на случай неспосібности до працї тим більше, що премія є дуже низька.

Незаможні можуть сплачувати обезпеченє **дрібними ратами,** стягаємими з підвисшеного тепер військового причинка.

Громади охоронять фонд убогих, обезпечаючи членів громади.

Працьодавцї обезпечать бит довголїтних співпрацївників.

Спішіть ся всї, хто щедоси не обезпечив своїх найблизших і обезпечайте їх **на случай смерти і неспосібности до працї.**

Зголошувати ся можна або

в ц. к. урядї податковім при нагодї відбору причинка,

або у наших мужів довіря, або в нашім бюрі:

Львів, ц. к. Намісництво, партер, на право.

Ц. к. АВСТРІЙСЬКИЙ ВІЙСКОВИЙ ФОНД ДЛЯ ВДІВ І СИРІТ

під Найвисшим Протекторатом Їх Цїсарських Величностий Цїсаря Карла і Цїсаревої Зити

(Віддїл военних обезпечень): **Львів, ц. к. Намісництво.**

Відповідає за редакцію д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 105. (9 355) Львів, субота 5 мая (22 цвітня ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . . . 2·70 К.
квартьрічно . . . 8·— „
піврічно . . . . 16·— „
цілорічно . . . . 32·— „

у Львові (без достави):

місячно . . . . . 2·40 К.
квартьрічно . . . 7·— „
піврічно . . . . 14·— „
цілорічно . . . . 28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомлення про вінчання і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К.

Сталі оголошення за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, 4. мая 1917.

Наші читачі на иншім місци знайдуть уваги „Czasу" в українській справі, які не можна инакше назвати, як тільки польським радикалізмом. Справді, все на світі зміняєть ся, зокрема політичний і соціяльний лад підлягає постійним змінам в напрямі вирівнування політичних і соціяльних противенств, — на сій зміні опирають також Поляки свої надії, аргументуючи, що прецінь мусить вибити година справедливости також для Польщі, — тільки в українській справі стоять Поляки все на тім самім становищи: що про долю українського народу, в того титулу, що він кілька віків був у польській державі під польським пановапем, мають на віки вічні рішати Поляки!

Поляки і тільки Поляки мають рішати, які з наших бажань є управнені; всі ті наші змагання, які мають за ціль забезпечити нашому народови вільне національне житє, отже змагання з цілю par excellence позитивною, називають ся в польських устах негацією, бо вони негують право Поляків до вічного панованя над нами! Досвід війни має три найсильнійші держави середної і східної Европи переконати, що вони мусять зректи ся своїх територій в цілп відбудованя Польщі. Але той сам досвід війни має переконати — не Поляків, щоб вони зліквідували свої мрії про пановапе над українським народом, — тільки нас, щоб ми погодили ся з тим польським пановапем як неминучою долею, на яку нас на віки вічні засудило якесь ласкаве для Поляків fatum. Чи се не якась безмежна мегальоманія?! Невжеж історична конечність, історична справедливість, право народів рішати про себе і т. д. і т. д. — все те ласкаве тільки для Поляків, а невмолимо вороже для українського народу?!

Кажуть Поляки, що тільки в порозуміню з ними лежить наша національна будучність. Візьмім лекцію з історії. Як би за часів польської держави український нарід не був опирав ся польщеню, як би в Австрії він в 1848 их роках був признав польську платформу „gente Ruthenus, natione Polonus", як би в 1860 их роках був вдоволив ся угодою Лаврівського, в 1890-их роках угодою Барвінського-Романчука, як би, словом, на кождім з тих етапів уважав себе вже зовсім заспокоєним, — чи був би осягнув те, що тепер має, чи не був би вже давно потонув у польськім морі?! А хоч би з останних часів: адже ще підчас акції за соймовою виборчою реформою Поляки на наше домагане національної автономії на екстериторіяльній основі відповідали: „non possumus", а тепер самі в своїм проекті відокремленя Галичини додумали ся, що треба нам зробити деякі уступки на тій основі. Словом, дотеперішна історія вчить, що не в порозуміню з Поляками, — бо вони не хотять порозуміти ся, тільки диктувати й панувати, — а в боротьбі проти їх панованя і в унезалежнюваню нас від нього лежить наша будучність.

При тім—і се має засадниче значінє—нехай Поляки не забувають, що ми живемо не в польській, тільки в австрійській державі. Ми домагаємо ся наших прав від Австрії, а Поляки є в сім спорі тільки стороною, яка хотіла би з сторони стати сувереном.

З сього погляду треба оцінювати також польський погляд на російсько-українські відносини. Коли Поляки ставлять справу так, що тут Поляки-Українці, а там Росіяни Українці, то підставляють тільки свої бажаня замість дійсности.

Ми не бавимо ся в пророкованя, що нам принесе російська революція, але можемо також хиба з усмішкою приймати пророкованя „Czasу", як то ми, мозлив, страшно розчаруємо ся. Хто стоїть в оцінюваню російської революції на реальнім грунті, той мусить признати, що вона все таки приближить Росію до типу сучасної конституційної держави і тим самим принесе й нам те minimum, яке мусить мати в такій державі кождий з її народів. А понад те minimum ми тут не богато більше маємо, при чім Поляки ставлять те як max mum для нас в відокремленій Галичині. При тім при оцінюваню наших шанс тут і там треба мати на увазі, що польська суспільність як одноцільний національний табор ставить ся до наших змагань куди більше непримиримо ніж суспільність російська, де побіч таких непримиримих, якими є всі Поляки, маємо також елементи, які менче чи більше йдуть на зустріч нашим змаганям. Отже вихвалювати себе як єдиних спасителів наших Поляки не мають ніякої основи.

Словом, нехай Поляки понехають свій радикалізм, нехай перестануть уважати себе нашими вічними володарями, які можуть карати і милувати, нехай зрозуміють, що ми рівний їм нарід, який має такі самі права до таких самих форм вільного життя, а шанси розвитку в будучности, як нарід численнійший, заселяючий богатшу землю з доступом до моря, значно більші,—а тоді може зможемо й порозуміти ся.

Границі і правно-державне становище України.

Львів, 4. мая 1917

„Frankfurter Zeitung" доносить в депеші із Стокгольму:

„Русскія Вѣдомости" з деяким здивованем пишуть про домаганя, які підніс на українській конференції В. Садовський в справі границь будучої автономної України. Після тих домагань повинна західна границя України проходити через губернії: люблинську і гродненську, південно східна границя через Кубань, північною границею стане Припеть а південною Азовське і Чорне море, з тим, що поза українською областю остане південна частина Крима. Ся ціла область була би менше більше однакова з територією Німеччини та в р. 1897 мала вона 30 мілїонів населеня, яке до сього часу певно зросло двічі. Вісім губерній в тім було би чисто українських, до того були би прилучені части вісьмох инших губерній з переважаючою українською більшостю. На згаданій конференції виступив священик Левицький проти посягань польської державної Ради на области з мішаною людністю та проти польських легіонів, які можуть на Україні спричинити непотрібні трудности.

В иншій депеші із Стокгольму доносить „Frankfurter Zeitung", що київська конференція українських соціялістів-революціонерів поставила домагане, щоби безпроволочно заведено автономію України з приміненем установлених тим часовим правительством вольностей. Оборону

Величава українська маніфестація в Київі.

Офіціяльна участь в маніфестації військ київського гарнізону з українськими національними прапорами. — Революція монстр-віча від памятником Хмельницького. — Війска дефілюють перед українськими національними прапорами. — Командант українського военного округа генерал Ходорович салютує українські національні прапори й український національний гимн! — Овації для проф. М. Грушевського.

Львів, 1. мая 1917.

(Ф. К.) „Кіевская Мысль" з дня 21. марта приносить такий опис українських маніфестацій в Київі:

Українська маніфестація в Київі дня 19. марта (1. цвітня) відбула ся надзвичайно торжественно при незвичайно великім числі учасників — кількапайнять десятків тисяч народу і салдат Українців. Організовано маніфестацію з ініціятиви Центральної Української Ради обєднаних українських організацій. Коло 9. год. рано в місцях збору маніфестантів на Сінній площі, в Галицькім базарі коло Нікольських воріт, на Васильківській вулиці коло 4-ої гімназії, коло театру Народного Дому, коло брацького монастиря на Стефанівській вул., на Гімназійній вул. коло анатомічного театру — скрізь тут почали збирати ся маніфестанти з національними прапорами.

Коло 10 год. рано походи з прапорами ясно-голубої і жовтої краски рушили до Володимирського собору, де відправляла ся панахида по Тарасови Шевченкови. На соб9рну площу під звуки оркестри і співи хорів одні за другими сходять ся маніфестанти і військо з ріжних збірних місць. Роздаєть ся спів „Заповіту", а орхестри грають національний український гимн: „Ще не вмерла Україна". По закінченю панахиди і по промовах духовенства, звернених до маніфестантів, в пів на 11 год. починаєть ся похід від Собору. На передї їхали два козаки в старинних военних українських костюмах, по тім їхав на кони в гетьманськім костюмі артист Микола Садовський зі свитою дванайцять козаків і старинним червоним козацьким прапором, на якім був знак хреста і пів-місяця з звіздою. Дальше їхав полковник Глинський, що наглядав за порядком війск, з салдатами Українцями із всіх частин київського гарнізону під командою офіцирів Українців. Військові части ішли в супроводі своїх орхестр. У кождої військової части був свій національний прапор голубої і жовтої краски. На прапорах яскраво визначали ся такі написи: „Вільна Україна у вільній Росії", „Душу тїло ми положимо за свою свободу", „Автономна Україна", „Самостійна Україна з вільною Росією", „Федеративна Україна", „Най живе федеративна республика!" За військами йдуть ученики Українці всіх київських военних шкіл, школи прапорщиків і ученики військової медичної школи. Відтак в походї окремими групами ідуть робітники ріжних фабрик і закладів, майстерень, група почтових і телєграфних урядників, урядників південно-західних зелїзниць, полонені Українці-Галичане, робітники ріжних правительственних майстерень, урядники українських книгарень, українські артисти, служба українська зі шпиталїв, діти з приюту для Українців-Галичан, ученики висших шкіл міста Київа, ученики середних шкіл, заводових шкіл, члени Товариства техніків, члени комітету для будови памятника Шевченкови, учениці жіночих гімназій, ученики висших і низших народних шкіл, члени товариства „Громада" земських урядників, студенти духовної семинарії, кооперативні організації, члени українських організацій, українські соціялісти-революціонери й инші. Похід їшов у супроводї 14 орхестр військової музики, в тім один чеський орхестр, 7 хорів і обєднаного хору студентів університету і студенток висших жіночих курсів. На численних горожанських національних таблицях, числом до 300, ріжні постуляти і жаданя. Богато таблиць мають написи „Вільна Укряїна у вільній Росії", „Федеративна територіяльна автономія", „Слава невмирущому Кобзареви" (з портретом Шевченка), „Нехай живе самостійна Україна!", „Хехай живе соціялїзм!", „Вітай вільна Україна!", „Нехай живе федеративна республика!". Від галицьких Українців зі Старого Самбора: „Нехай живе федеративна республика і український сойм!" (На синьому прапорі з гербами Галичини — львом, і України — архангелом Михаїлом), „Вільна рідна школа", „Нехай процвитає українська техніка!", „Рідне мистецтво у вільній Україні" (від артистичної школи), „Слава борцям поляглим (на чорному прапорі), „Нехай живе рідна промисловість" (від тов. Добробут), „Українці католики" (малиновий прапор). „Висша українська школа", „Україні автономія", „Слава великій революції", „Воля, рівність і братерство" й ниші. Коло будинку міської Ради маніфестантів витали члени виконуючого комітету міста. Від міської Ради маніфестанти пройшли через Трех святельську вул. на площу св. Софії. Під ввуки дзвонів зі Софійського собору вийшло духовенство і на площі коло памятника Богдана Хмельницького відправлено панахиду по Тарасови Шевченкови, а відтак розпочало ся українське віче. Зі сходів памятника, окруженого прапорами і тися-

краю рішено вести дальше, поки осередні держави не зречуть ся своїх анексійних плянів. Конференція рішила теж домагати ся, щоби в будучій мировій конференції взяли участь всї несамостійні народи.

Українське пресове бюро в Льозаннї доносить: Наш київський кореспондент депешує нам: Український національний конгрес, який саме радив у Київі, порішив проголосити себе конституючими зборами та установити тимчасове правительство для України. Після нарад конгресу конферували відпоручники комітету жовнірів і робітників з президією конгресу і після горячих промов рішено там поки-що попирати тимчасове російське правительство.

Дневний приказ Брусілова.

ПЕТРОГРАД (Пет. Аг.). Дневний приказ Врусілова перестерігає перед зносинами з неприятельськими жовнірами, бо ворог бажав би покористувати ся тим, щоби одержати відомости про російські оборонні організації.

Новий кабінет в Греції.

АТЕНИ (Авас 3. мая). Займіс обнимає теку загранічних справ, Ральос теку скарбу. Прочі міністри будуть іменовані вечером.

Перед вибором нового президента палати послів.

ВІДЕНЬ (Ткб) Як доносить партійна кореспонденція, на нинішнім пленарнім засіданю німецького національного союза, скликаним для нарад над питанєм вибору президента палати послів, пос. Доберніг зложив заяву, що зрікаєть ся кандидатури і просить Союз о одноголосне підпертє кандидатури вибору голови Союза д-ра Густава Гроса на президента палати послів. Пос. Грос заявив, що вправдї не старав ся о гідність президента, що одначе з огляду на тяжкі задачі, які ждуть палату в найблизшім часї, віддає свої сили до розпорядимости Союза. Потім ухвалив Союз кандидатуру д-ра Гросса на президента палати. Вибрано комітет, який має порозуміти ся з иншими партіями в справі вибору президента палати.

О окремий мир з Австро-Угорщиною

БЕРН. (Ткб.) В справі льондонського донесеня „Corr ere della Sera" в справі евентуальної готовости антанту до заключеня окремого мира з Австро-Угорщиною завважує „Züricher Post": Доси найсильнїйші стремліня антанту, щоби Німеччину відокремити від її союзників, розбили ся о силу союза осередних держав. Не можна думати, щоби сї стараня нинї могли мати більший успіх.

БЕРН. (Ткб.) В справі донесень льондонських і мілянських дневників про готовість антанту до заключеня окремого мира з Австро Угорщиною пишуть „Zürcher Nachrichten": Така оферта під адресою Австро-Угорщини не найде у Відни й Будапештї більшого послуху як попередні подібні оферти. В кермуючих кругах антанту повинно уступити осуджуване кермапичів політиків в Австро Угорщинї після такої політичної моралї. Крім того Австро-Угорщину ждуть инші задачі, ніж окремий мир, — може прийти до загального мира.

БЕРЛЇН. (Ткб.) „Zürcher Post" доносить з Міляно: В політичних кругах в Італії панує невдоволенє ізза поголосок, які знов появили ся також в Росії, про можливість заключеня окремого мира з Австро-Угорщиною. Націоналісти бачуть в такім плянї політичних кругів західних держав зменшене італійських претенсій що до австрійських сбластий і побоюють ся, що їх союзники будуть шукати порозуміня з Австро-Угорщиною коштом італійських претенсій.

Російські соціялїсти проти провізоричного правительства.

„Проч з правительством, проч з Ґучковом, проч з Мілюковом!"

ПЕТРОГРАД (Пет. аг.) Нота провізоричного правительства, оголошена деякими дневниками, викликала між соціялїстами живе невдоволенє. Виконуючий видїл ради делегатів робітників і салдатів займав ся нотою на надзвичайних засіданях в ночи з д. 2. на 3. і д. 3. с. м. перед полуднем, але не приняв нїякої резолюції. Рада рішила врештї, що заки дійде до якоїсь ухвали, зажадає від правительства вияснень що до причин, які його спонукали до оголошеня своєї ноти. В тій цїли виконуючий видїл запропонував правительству відбути спільне засіданє. Правительство приняло сю пропозицію. Пополудни довідав ся виконуючий видїл, що нота правительства викликала невдоволенє також серед деяких корпусів армії. Фінляндський полк піхоти зявив ся перед палатою Марії з прапорами, на яких були уміщені написи, що домагали ся уступленя міністрів Гучкова і Мілюкова. Инші віддїли войск прилучили ся до фінляндського полку. Виконуючий видїл ради депутатів робітників і салдатів видав зарядженє, щоби жовнїри вернули до кошар. Виконуючий видїл вважає конечним супроти ноти правительства оголосити якусь заяву. Не думає він спричинити уступленя провізоричного правительства. Протягом дня відбули ся в столицї манїфестації і збори. Манїфестанти йшли улицями з прапорами, на яких були написи: „Проч з провізоричним правительством, проч з Гучковом, проч з Мілюковом!"

Керенський про відношенє Росії до Анґлії.

АМСТЕРДАМ (Ткб) „Daily Express" подає розмову свого кореспондента з російським міністром справедливости Керенським про становище російського народу супроти Анґлії. Керенський сказав, що Росіяни дуже цінили Анґлійців, одначе ті, звязавши себе з царатом, ослабили становище Анґлії в Росії. Крім сього цїлий ряд памятних нещасливих обставин спричинив, що становище Анґлійців много потерпіло.

Нїмецький міністер війни про мир.

БЕРЛЇН. (Ткб.) Міністер війни Штайн заявив в соймі підчас нарад над військовим етатом: Не маю надії, щоби по війні прийшло до мира народів. Як довго перехрещують ся інтереси держав, буде істнувати війна. Вигляди тривалого мира нинї не є великі, коли два великі народи, які доси про се не думали, щоби удержувати великі армії, нинї творять їх. Маємо обовязок забезпечити себе також на час по війні, щоби задержати для наших поколінь те, що ми вибороли собі.

Шеф военного Уряду Гренер боронив своєї відозви, виданої д. 1. мая до робітників і заявив, що між військом в краю і військом в поли не сміє ніхто ставати. Від тепер аж до кінця війни мусить панувати між робітниками безумовний супокій. Відозва була конечна, тому що німецький нарід находив ся на розпутю, а одна з доріг вела до пораженя.

Китай виповідає Нїмеччинї війну.

ПЕКІН. (Райтер.) Кабінет приняв одноголосно резолюцію, щоби зараз виповісти Нїмеччинї війну.

Цісар в Галичинї

ЛЬВІВ. (Ткб) Вечером д. 2. с. м. удав ся цісар північною зелїзницею до Галичини, щоби оглянути цїлий фронт в тім короннім краю. У Львові, де поїзд задержав ся 10 хвиль, привитав ся цісар з зібраними на двірци на його почами народу, виголошують ся промови. Першим виголошує промову від імени Центральної Укр. Ради проф. Михайло Грушевський. Промовцеви робить товпа шумну овацію, промова його переривається ся окликами: „слава!" Поручник Міхновський закликає свобідну Україну бороти ся разом зі свобідною Росією з темними силами і зовнїшним ворогом. Від кооперативів говорив Стасюк, від робітників Безеловський, від студентів Єремїв, відтак говорили Антонович і Бартошевич, останнїй від Поляків, що живуть на Україні. Промову на російській мові виголосив почтовий рядник. Говорило ще богато инших людий. Віче прийняло таку резолюцію:

„Ми, Українці, зібрані у Київі 19. березоля на першім українськім святї свободи, вітаємо відновленє народовластя, знищеного царським деспотизмом і одностайно постановляємо: піддержувати центральне правительство, помагаючи йому всїма силами забезпечити новий свобідний лад від всяких ворожих заходів в твердім переконаню, що воно далї прикладати ме всї сили для укріпленя свободи і демократизму; потвердити йому наші сподіваня негайного скликаня установчих зборів на основі загального, рівного, прямого і тайного вибору, котрі то збори мають ствердити автономний лад, який на Україні заводимо; зажадати від тимчасового правительства, щоб воно міцно звязало справу автономії України з інтересами нового ладу і заохотило людність ї до всяких жертв, для чого негайно видалоб декларацію, котрою з свого боку визнало потребу широкої автономії української землї і поробило відразу всї заходи, щоб надати український національний характер публичним установам за захованєм прав національних меншостий; в справі переведеня сих постанов доручаємо Центральній Радї України порозуміти ся з тимчасовим правительством."

Площі перед св. Софією і Михайлівським монастирем не могли змістити всього народу і части войск розміщують ся в сусїдних вулицях. По закінченю промов войска проходять церемоніяльним маршем і віддають честь прапорам. З площі несуть ся незамовкаючі звуки українських пісень і окликів „Слава вільній Україні!", „Хай живе вільна Україна у вільній Росії!", „Хай живе автономія України!" Під звуки військових орхестр кінчить ся військова парада. Манїфестація кінчить ся коло год. 4 по полудни. Богато публичних інституцій, як міська рада, земська управа, дирекція південно західних зелїзниць й инші, були прикрашені українськими національними прапорами.

Вражіня з української манїфестації у Київі.

У тім самім числї „Кіев. Мысли" автор, підписаний ініціялами А. Н., подає свої вражіня з української манїфестації п. з. „Коло Думи".

Як попередних днїв, так і тепер в день українського свята, хвилї манїфестантів вистроєними, безперервними течіями лились на Хрещатик. Військові чети з прапорами і орхестрами, робітничі групи, довгі ряди учеників всїх київських наукових закладів від висших до низших, групи домової жіночої служби, звичайні горожани Українці, що не належать до жадних організацій, поміж стїнами живих людських тїл лились в низ по Фундукліївській вулиці. Початок походу звертав уже на Хрещатик, а кінець не рушав ще з місця коло Володимирського собору. Для українського свята в природї перший правдивий весняний день, яке яскраве, ласкаве сонце! Яке захоплююче повітре. Там гремлять орхестри, тут чуеть ся стрійний мельодійний спів український. Тут піднімають ся хвилї міцних мужеських голосів, а на віддалї розливають ся срібні жіночі голоси. Чаруючі українські мельодії, то бурливі марші, або задумливі безграничні, широкі мотиви...

Хрещатик від Бесарабки до міської Думи заповнений народом. І чим близше до Думи, тим густїйша товпа, а перед самою Думою великий стиск на розі Миколаївської вул. і на рогах думської площі. Тут кінцевий пункт манїфестації, тут всї хотять бути і подивити ся. З думського балькону бачиш море людське. Всї піднімають ся, старають ся поглянути вперед. Не видно постатий, а лише одно суцїльне людське лице. Воно живе і переливаєть ся як ртуть. Хвилї людські то напирають, то відливають. Одна суцїльна нероздїльна людська маса. Вузенька свобідна доріжка лишила ся для пропуска манїфестантів, як маленький потічок серед великих берегів.

Українська трупа на чолї з Миколою Садовським відтворила старинне українське військо козацьке. З серед маючих у золотї сонця кольорових хоругов, стягів, знамен і значків проїзджають вони в червоних жупанах. Ярке, мальовниче пятно і вся багатотисячна товпа загреміла окликами і оплесками.

На думському бальконї члени виконуючого комітету, а на передї всїх, перехилившись через зелїзні перила, цвітучий здоровий молодець у чорнім з непокірним чубом на голові в святочнім одязї робітника. Се член ради робітничих депутатів Він—Українець. І се свято мимо всього иншого йому особливо близьке. Вхопивши міцними робочими руками за зелїзні перила, повний молодечої свіжости і міці, він нахиляєть ся вперед і без перестанку виголошує привіти:

— Від Ради робітничих депутатів привіт українському громадянству! Війску! ученикам!

А коли проходять робітничі групи голос представника демократії особливо кріпне:

— Українському робітництву від Ради робітничих депутатів слава!

Свої пізнають свого представника. На зустріч йому несуть ся оклики з товпи: йому махають хустинками, шапками, руками. До него звертають ся з веселою усмішкою обличя робітників.

— Нехай живе вільна Україна! — викрикує депутат.

— Слава свобідній Україні! — несеть ся з площі.

Одна за другою приходять групи манїфе-

витане військовими і зелізничими функціонарами. Коло год. 2 по полудни цісар, в якого дружині були: шеф ген. штабу ген. піхоти бар. Арц, намісник ген. кавал. гр. Гуїн, адютанти ген. майор кн. Льобковіч і полевий маршалок пор. Мартерер, прибув до малої стації у східній Галичині. По короткім побутї на двірци удав ся Монарх до малого села, де йому зложили чолобитність населенє, шкільна молодіж і депутації армії. Вернувши на станію удав ся цісар в дальшу подорож до Ходорова.

Росія до союзників.

ПЕТРОГРАД (ПТА.) Міністер заграничних справ Мілюков вислав до представників Росії в державах антанту дня 1. мая телеграму, в якій, покликуючи ся на недавний маніфест нового правительства до народу, заперечує, нібито Росія хоче заключити окремий мир, і стверджує, що цїли Росії сходять ся з цілями союзників та що воля російського народу довести віну до побідного кінця скріпляєть ся.

Привіт українському студентству в Київі,

Від галицького українського студентства.

До Головної Української Студентської Ради в Київі вислано зі Львова через невтральну державу такий привіт:

Товариші!

Із землї Романа та Данила шлемо Вам горячий привіт.

Витаємо перший з'їзд українського студентства Наддніпрянської України в золотоверхім Київі.

Прийшов ожиданий слушний час! Підняла ся велика нація полуднево східної Европи, пригадала культурному світови свої історичні права та зажадала і для себе місця в ряді народів світа.

Зломанє Переяславського трактату царями спало проклоном на їх нащадків.

Товариші!

Ви були між першими, що ломили кайдани царського насиля в імя вселюдських ідеалів волї й рівности.

Честь Вам, що в сей великий день піднесли достойно прапор вільної України та жадання всесторонного розвою рідного народу.

У Львові 30. цвітня 1917.

За організації студентства висших шкіл Галицької України:

Микола Чубатий, Андрій Короць, Софія Нагірна, Микола Пясецький, Ольга Кривокульська, Михайло Дмитрович.

Польський радикалїзм.

З приводу останних енунціяцій Народного Комітету і У. П Р. в справі польських змагань що-до українських земель, висловлених в енунціяції варшавської Державної Ради і в нових польських заходах за відокремленє Галичини, як також з приводу наших статей про ті справи „Czas“ пише:

„Русини, не навчені досвідом війни, стоять з упором, гідним ліпшої справи, на становищи чисто негативнім супроти Поляків і хотять конче диктувати нам свої умови. Сей обяв мегальоманії, й перед війною нераз завважуваний, є тим небезпечнійший — також для Русинів — у теперішних замотаних відносинах, коли вони можуть осягнути сповненє своїх управнених бажань єдино в дорозї компромісу. Події в Росії вплинули мабуть побуджуючо на настрій руських галицьких політиків і збудили в них прибільшені надії. Близька будучність покаже їм аж занадто діймаючо, що опиранє національно політичних рахуб на ефемеричних київсько петроградських „українських“ маніфестаціях не має реальних підстав. Російська революція принесе їм незабаром прикре розчарованє й переконає їх, що тільки в розумнім порозуміню з польською суспільністю лежить можливість їх дальшого національного розвитку.

1917
ВІВТОРОК 8 МАЯ
ЗДЕРЖУЄМО
ВИСИЛКУ „ДІЛА“
ТИМ, ШО НЕ ЗАПЛАТИЛИ.

НОВИНКИ.

Львів, 4 мая 917.

— **Цісар Карло в Галичині.** Кореспонденційне: Бюро доносить: Спеціяльний двірський поїзд, яким їхав цісар, переїхав 3. с. м через Краків. На запросини цісаря всїв до поїзду намісник Галичини гр. Гуйн.

— **Талєргоф розвязаний.** На основі спільного рішеня ц. і к. міністерства війни і ц. к. міністерства внутрішних справ розвязано вже табор інтернованих політично підозрілих в Талєргофі коло Грацу. Мішана військово-цивільна комісія в Грацу покінчила вже сими днями свої роботи, перейшла поіменно всїх інтернованих і рішила що до кождого, чи має бути увільнений і вернути до краю — в засади будуть могти вернути тільки до дальшої воєнної области, а лише в надзвичайних разах за дозволом військових властий і до тіснійшої — чи має бути вільний але конфінований в одній з громад західно-австрійських провінцій, чи має бути відданий під судове слїдство і уміщений в слїдчій вязници. Число інтернованих виносило ще в послїдних часах около три тисячі, з котрих значна часть верне тепер до краю, решту конфінують, а тільки кількох мають перевести до слїдчої вязниці. Перед кількома днями розпочали вже випускати інтернованих з Талєргофу, решту випустять в найблизших днях. Розвязанє табору інтернованих в Талєргофі остаточно положить конець великанському числу неповинних жертв воєнної хуртовини і людської „сусїдської“ злоби, які в Талєргофі стрінули український нарід. Розвязанє Талєргофу треба завдячити безупинним заходам президії Загальної Української Ради, яка в сій болючій справі внесла до військових й цивільних властий кілька основних пропамятних письм і робила особисті заходи у найвисших чинників держави.

— **Важні постанови для тих, що виїзджають до купелевих місць.** Ц. к. Уряд для виживленя людности видав заряджене в цїли забезпеченя предметів поживи для купелевих і лїчничих місцевостий в лїтнім сезонї. На основі тих заряджень обовязані ті мешканці міст з людностю понад 20.000 людий (себто в Галичині мешканці Дрогобича, Кракова, Львова, Нового Санча, Перемишля, Ряшева, Стрия, Тарнова і Ярославя), які бажають в сім роцї виїхати до лїчничих місцевостий в краю а саме: до Трускавця, Любіня, Івонича, Рабки, Криниці, Щавниці, Закопаного, Немирова і Риманова а також до инших лїчничих місцевостий, положених в Австрії поза Галичиною що найменше на 4 тижні, зголосити свій виїзд письменно до 1. червня с. р. в тій політичній власти повітовій, в якої окрузї положена лїчнича місцевість. В такім зголошеню треба подати: імя і назвище виїзджаючого, число осіб, які з ним виїзджають, день наміреного приїзду, час побуту в лїчничій місцевости, назву постійного місця побуту. До того виїзджаючий повинен вимельдувати ся в своїй комісії розділу карт хлібових, цукрових і т. д; він одержить легітимацію, з якою зголосить ся в тій власти лїчничої місцевости, яка приділює поживу. Перед виїздом з місця лїтного побуту треба вимельдувати ся там і по приїздї до дому замельдувати ся. В купелевих місцях приїжі з виїмком хорих осіб не одержать більше поживи, як місцева людність.

— **Відзначенє.** Семен Трусевич, студент прав, тепер хорунжий 89. п. п. одержав на днях малу срібну медаль хоробрости за хоробре поведенє перед ворогом.

— **Посол д-р Евген Левицький,** надворний і судовий адвокат у Відни, вписаний на лїсту оборонців перед судами військовими.

АДРЕСА: Hauptkasse der Zentralleitung der Ukrainischen Legion WIEN, VIII. LEDERERGASSE 20
ЧЕКОВЕ-КОНТО: 12.252
ПРОСИМО НА СЮ АДРЕСУ
СЛАТИ ЛИСТИ І ДАТКИ
НА СТРІЛЕЦЬКІ ЦІЛИ.

НА ВОЛИНСЬКІ ШКОЛИ.

„Пяткова система“.

На необхідну потребу удержаня 25 українських шкіл на Волині, які супроти останніх подій тим дорожші і важнійші для української справи, конечні як найскорші і найобильнійші жертви

І. Малецький 5 К (Дн.): Нусю Полянську, Галю Гнйдукевичівну, Стефу Шелемеївну, Мілю Кабаровську, Дмитра Малця всіх в Перемишли. — Людвіка Кульчицька учителька Канафости 5 К: Галю Захаріївну Стрий, Юрія Пі-

стантів. Кольони війск зустрічаєть ся з ентузіязмом. Проходять вони бадьорим молодечим кроком, виконуючи свій обовязок, Салютує знаменам і гимнам стоячий на бальконї командант українського воєнного округа генерал Ходорович. Витають окликами і оплесками всї инші. Гарно проізджає зі своїм віддїлом Сахно Устимович; йому довго греміли оплески у слїд.

Кілька разів виступає з привітами до війска і до горожан Іван Стешенко. Його короткі, але сильні змістом привіти викликують грімке— „Ура!“

Витає маніфестантів від імени Жидів член виконуючого комітету д-р Фрумін:

— Тяжко жилось в темні часи при старому правительстві всїм народам Росії, але засіяло сонце свободи, освітило землю своїм світлом і всї відітхнули повною грудю.

Гремлять, зміняючи один другого орхестри. Кожда нова група маніфестантів викликує новий вибух подиву щасливих горожан.

З далеку, на Хрещатику чуєть ся спів. Доносять ся мужеські і жіночі голоси. Се обєднаний в тисячу голосів хор з своїм батьком Кошицем. Гарно їх зустріли. А вони старі знакомі Киян на проторонї від дому шляхти і через цїлу думську площу аж до магазину Перлова заспівали:

— „Ще не вмерла Україна!“

Послушні веліням дириґентських жезлів мельодійні голоси були стрійні, згідні.

— Заповіт! вимагає товпа.

— Павза, а відтак тихо, тихо...

— „Як умру, то поховайте“..

— Ширшає, кріпне і з міццю розливаєть священний спів. Кого тільки не було серед співаків. Цивільні, військові, студенти, семинаристи, курсистки і духовні з гарними голосами доповняли хор і картину.

Ось воно правдиве свято, що всїх обєднало.

З далеку над головами товпи, на високому стягу заколихав ся портрет Шевченка. Все захвилювалось, загудїло, зашелестало, заплескало. І принесли батька торжественно і обережно і поставили рядом з таблицею, на якій стояло:

„Земля і воля“.

— Хай живе земля і воля! почулось з усїх сторін.

— Грушевський... Проф. Грушевський іде з маніфестацією, чують ся оклики.

Се був найвизначнїйший момент. Ледви Михайло Грушевський підійшов до Думи, як члени виконуючого комітету на чолї з Бурчаком з поспіхом сходять з балькону і через хвилю професор, переслїдуваний знищеним правительством, на руках виносить ся на думський балькон. Він перед многотисячною товпою. Старий з великою срібною бородою — український патріярх з відкритою сїдою головою. Його переслїдувало старе правительство, за ним устроювало в Київі облави, стежило за кождим його словом, гнало і слїдило за кождим його кроком. І от стало ся:

— Нема попереднього правительства. Є свобідна Україна. Є богато переживший і вистрадавший старий професор ідеольог вільної України.

Блїдий схвильований, від тільки що пережитого стояв Михайло Грушевський на бальконї, а в низу, як море кипіли і переливались людські хвилї.

— Нехай живе проф. Грушевський!, нехай живе батько Грушевський! чуєть ся з усїх сторін.

На хвильку стихає. Михайло Грушівський пробує говорити але від схвильованя не може. Дякує і кінчить:

— Нехай живе демократична, федеративна республика.

Се одна з дуже рідких моральних сатисфакцій, яка випадає на долю переслїдуваних борців за свободу своєї вітчини — кінчить свої стрічки д. А. Н.

каса Поверів, Михайла Пелипчака Вощанці. — Старший десятник Михайлишин 10 К: П. Андрусевичеву в Дроговижу, Софію Липкову Львів, о. Вол. Андухова Ляшки п. Бориничі, старшого десятника Нестора Моклович а Ецендсдорф (Дол. Австрія), Федичишина Стефана вістуна УСС — Сильвестер Михневич 10 К: о. Михайла Фацицу пароха з Баниці, А. Йосика вахм. жанд. в Снітниці. Г. Федуня вахм. жанд. в Бобовій, Н Андраша госп. з Баниці, І. Русина нач. громади в Яшковій. — Андолій Нищота Снітниця 10 К.: о. Еміліяна Венгриновича зі Ставиці, Ольгу Меренову учительку зі Ставиці, Евгенію Мандзюкову учительку в Богуші, Івана Жупника ц. к. лісничого з Фльоринки, Сильвестра Міхневича начальн. громади в Чертижім, всі а повіту грибівського. — Корнило Левицький, ученик VII. кл. гімн Станькова п. Негівці, к. Калуша 8 К.: Вл. п. Блянку Баронову Львів і п. Стельку Гаврисевичівну Львів на довільну квоту. — Іван Білоус підхор. 55 п. п. 5 (пять) К: Зоню Яворську в Лучинцях, Симівну в Добромили і Івана Сенчака учит в Лучинцях,—Амалія Дашкевичева 5 К (Дм.): Емілію Скородинську з Перемишля, Марію Мудракову (старшу) з Львова, Іванівську з Модрича, Ольгу Мацюракову зі Східниці, Ольгу Сабатову з Перемишля, — Оксана Сілецька 2 К: Олю Адріянівичівну і Богдана Баківського в Тустановичах, Бодя Сабажа в Перемишли, Надію Калиновичівну в Бориславі. — Микола Чубатий Львів 4 К: Теодозія Рівецького ц. к. судію Львів, о. Михайла Дурделлу Святе, о. Антона Сірецького Кірхберг. — Ст. Бриттан в Яворова 10 К: поручника Мирона Чуву Lir 2 Берно, поручники Мирона Марейїна УСС.

Олю Дуцьківну семинаристку в Яворові, Юльцю Зарембізну семинаристку в Яворові, поручника Романа Кізя Res. Spit. N. 1 Marmaros-Sziget Угорщина. — Олена Матвіїшин 5 К: Ачну Кулебу, Марію Навиловську, Марію Дебрин, Марію Сеньків, Павла Захарків всіх з Підяркова. — о. Павло Шткалко в Нижничих 10 К: Зофію Медицьку в Стенятині, А. Павлюкову в Бобятині, о. Кароля Давидовича в Войславичах, о. Івана Бирку в Опільську, Із. Шавелюка дир шк. в Войславичах. —

ОПОВІСТКИ.

Субота, 5. мая 1917.

Нині: греко-кат.: Теодора — рим.-кат.: Пія V. п.

Завтра: греко-кат.: З Н. по Вел. — рим.-кат.: 4 Н. по В.

Кружок У. П. Т. ім. Б. Грінченка мусить відкликати свій концерт в честь Тараса Шевченка з дня 6. мая на день 13. мая 1917 о тій самій годині і з тою самою програмою. — М. Сіяк.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 4. мая 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ.

Фронт ген. полк. архикн. Иосифа: Вчера вечером зломано російський атак перед нашими становищами на північ від долини Шушіти.

На прочім фронті не було зміни.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

На цілім фронті звичайні артилерійські і мінові бої. Під Горицією неприятель пробував газового атаку. Завдяки осторожности наших військ і успішности наших оборонних засобів не повів ся. Втрати ми не мали.

Наші хоробрі летуни вчера у воздушній боротьбі струтили 3 неприятельські літаки на височині Красу і один коло Флітш.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ.

Нічого нового.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гефер

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 4 мая 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наслідника престола Руппрехта: На фронті Арра не повела ся нова англійська проба проломаня фронту, підприняте на просторі 30 км. між Achéville і Quéant двнайцятьма до сімнайцяти англійськими дивізіями після найсильнійшого артилерійського приготовленя.

Від досвідка аж до пізної ночи повторювані англійські наступи розбили ся об наші лінії або зломано їх протинаступами. Тільки до Fresnoy вдер ся неприятель, а коло Bullecourt остали в його руках дрібні части нашого найдальше наперед висуненого рова. Нині рано боротьба ведеть ся далі. Поведенє наших військ знова було незрівнане. Крім тяжких кривавих втрат неприятель втратив ще більше як 1.000 бранців. Уставленє в поготівлю на південний схід від Арра численної англійської кінноти доказує, які надії звязували Англійці з тим атаком.

Група німецького наступника престола. На північ від лінії Соассон-Ремс розгоріла ся боротьба артилерії. Вона особливо скріпила ся між Еною і Брімон. Наша артилерія взяла під винищуючий огонь повні військ неприятельські рови. Французи знова острілювали Лясн. Коло Брей і на захід відти та на Зимовій горі огонь нашої артилерії і п хоти зломав кілька французьких наступів, завдаючи втрати.

Група кн. Альбрехта: Не було важнійших подій.

При добрій погоді була оживлена діяльність летунів на західнім фронті. Наші летуни обкинули успішно бомбами становища батерій, залізничі уладженя, табори і склади муніції коло Аоа і на південь від Ени. Неприятель втратив 10 літаків.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

В Карпатах заатакували три російські баталіони без успіху наші становища на північ від долини Шуміта.

Македонський фронт: Між озерами Преспою і Черною і по обох сторонах Вардара і над Струмою хвилями відживала діяльність артилерії.

Перший кватирмайстер ген. Людендорф.

ГЛЯДАЮТЬ СВОІХ.

Де є Кирило Шишурик з Кирлибаби (Буковина)?, був в послїдне на роботах в Arb. Abt. Trisler-Marmoros-Sziget — питав жінка Марія. Відати слати на адресу: Stefan Łuciw, k. k. Konzentrationsstation, Enzersdorf in Thale, Bezirk Oberhollabrunn. 286 1—1

Свояків і знакомих прошу о подане адреси: Einj. Freiw. Gefrt. Bojko Demetr Schützenregmt 34/5 in Witkowice bei Krakau. 287 1—1

Оголошеня.

- ПОЧЕНЄ НІГ -

усуває певно спеціяльний пудер „Csave", пакет за 1·20 К. На провінцію висилаю тільки за попереднім надісланєм належитости і 40 с. на порто. — Одиноке заступство **S. FEDER, — Львів, Сикстуська ч. 7.** 279 3—60

Заклад купелевий

в КРИНИЦИ

буде отворений як в літах попередних з днем 15. мая б. р. — Час отвореня І. сезону від 15. мая до 30. червня, ІІ. сезону від 1. липня до 25. серпня і ІІІ. сезону від 26. серпня до 10. жовтня. — Заряд закладу подбав про улекшеня побуту купелевих гостий а саме що до полученя зелїзничого до Криниці і з поворотом як і руху почтового і лїкарської опіки.

2801—3 **Ц. к. Заряд купелевий.**

Цибуля насїнє — збір 1916 — здібна до кільченя 1 кг. 80 корон

Димка дрібна около 700 шт. 1 кг. 10 кор.

поручає

І. БОРИС

ПЕРЕМИШЛЬ.

При замовленю належить переслати половину задатку. 270 4—6

УКРАЇНСЬКА КРАВЧИНЯ — Львів, вул. Ґродзьких 9. І. пов. — виконує сукні дамські по умірованих цінах. 7—7

Студент прав пошукує на селї занятя (секретаря громад. і т. п.) або лекції. — Зголошеня з услівями до Адміністрації під „Студент". 268 5—5

ЗЕМЕЛЬНИЙ

БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

Спілка акційна у Львові

Підвалє ч. 7.

— Конто почтової щадниці ч. 116.984. — Жирове конто в Австро-угорськім Банку.

Складайте ощадности взагалї зайві грошї на процент, щоби кожда корона могла служити народньому господарству, та вам приносити зиск, а не марнувала ся.

Акційний капітал . К 1,300.000
Резерви Банку . . К 200.000

Приймає вкладки на біжучий рахунок від К 10— на 4 проц.

Удїлає гіпотечні і векслеві позички.

Виплачує купони від заставних листів.

Вимінює по користнім курсї російські рублї і німецькі марки.

Певність льокації запоручують акційний капітал Банку і резерви.

На жаданє висилає посвідки вложеня (чеки) Почтової Щаднищі. 728 23—?

Практиканта

інтелїґентного, маючого укінчених кілька клясс ґімназіяльних або реальних, в дуже добрим письмом, знаючого в слов. письмі, взір польський і український прийме заразъ торговельне бюро. Платня відповідно до здібностий. — Зголошеня під „Практикант" Львів, гол. почта, p. restante. 280 1—2

„ДНІСТЕР"

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

Львів, ул. Руська ч. 20 (власний дім)

Телефон ч. 788. — Конто Почт. Щаднищі ч. 25261. Жирове конто в Австро-Угорськім Банку

приймає до обезпеченя від огню будинки, хатні і господарські, движимости, меблї, одежу і білизну, збіже в снопах і в зерні, худобу і т. п.

Кождий Українець повинен асекурувати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одиниці, то добробит цілого народа.

КОЖДИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН АСЕКУРОВАТИ СЯ ТІЛЬКИ В ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕР".

Нема жадного нищого українського Товариства асекураційного від огню, — тільки один

„ДНІСТЕР".

„Дністер" рахує найдешевші оплати за обезпеченя селянських будинків.

„Дністер" звертає кождорічний чистий зиск своїм членам.

„Дністер" оцінює та виплачує шкоди *по огні скоро і совісно*, а на членів оцінкової комісії запрошує все двох господарів.

„Дністер" дає підмогу українським школам і бурсам, де виховують ся селянські дїти.

Люди асекуровані в „Дністрі" можуть дістати позичку у всїх великих банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер".

Власні фонди „Дністра" виносять з кінцем 1916 року 8,613 829·— корон.

В „Дністрі" можна обезпечати від крадежи з вломом движимости всякого рода, а Товариства кредитові готівку, цінні папери і векслї за дешевою оплатою премії. I.A 10—?

Адреса „Дністра": Товариство взаїмних обезпечань **„ДНІСТЕР"** у Львові, ул. Руська ч. 20. — Адреса для телєграм: „Дністер" — Львів. — Канцелярії Товариства отворені що дня від 8—2 перед пол.

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла" Львів, Ґєтзе ч. 10.

Ч. 104. (9.356) Львів, неділя 6 мая (23 цвітня ст. ст) 1917. Рік XXXVIII

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . . 2·70 К.
квертьрічно . . . 8·— „
піврічно . . . . 16·— „
цілорічно . . . . 32·— „

у Львові (без достави):

місячно . . . . 2·40 К.
квертьрічно . . . 7·— „
піврічно . . . . 14·— „
цілорічно . . . . 28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К. Сталі оголошеня за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, 5. мая 1917.

Почутє національної гордости і радісна надія наповняє серце кождого Українця по сей бік кордону при читаню тих вістий, що надходять до нас з закордонної України. Се ж уже три роки, як перервали ся всякі звязки наші з нашими закордонними братами, і три роки, як царське правительство наложило заборону на ті прояви українського національного житя, які були вибороли собі право горожанства в революції 1905 р. Що діяло ся весь той час на закордонній Україні, про се можна було вносити тільки зі скупих, відірваних звісток. Що українське житє не завмерло, тільки схоронило ся в революційне підземелє, де далі йде національна робота, — сього можна було бути певним. Але які плоди й коли дасть вона, — хто се з нас міг докладно знати?

Аж тепер, як з України впало ярмо царизму, показало ся, який величезний поступ зробило українське громадянство в Росії за останні роки в напрямі визволюваня себе з тих кайдан, що їх царське панованє наложило було на національного духа на національну свідомість українського народу.

Нема сумніву, що до нас доходить тільки якась часть вістий про ту організаційну, агітаційну і маніфестаційну працю, яка тепер просто кипить по всій Україні, від української столиці Київа до найменшого села. Можна сміло сказати, що національний рух обхопив усі верстви українського народу. Се вже не гурток інтелігентів, як звичайно представляли український рух його „приятелі", се рухаєть ся справді вся маса українського народу: селянство, робітництво, міщанство, світська інтелігенція, духовенство, армія,

На український національний рух в армії, — про що читач знайде фактичні відомости на иншім місци — треба звернути особливу увагу. Армія в воєннім часі є неначе мініятурою цілого народу, бо ж вона згуртувала в собі людий всіх верств народу, отже все, що творить ся в армії, є з одного боку відблиском відносин в громадянстві, з другого капіталом для будучности. Яке ж значінє має для української справи в сій переломовій хвилі перебудови Росії освідомлюванє й організованє вояків Українців на українській національній основі, се ясне кождому. Се ж організуєть ся та реальна сила, яка самим фактом свого істнованя творити ме оборону України і її прав проти всяких замахів чи зі сторони реакції царизму чи російського централізму либеральної марки. З відомостий, які подаємо, наші читачі побачать, що українська національна свідомість обхопила жовнірів Українців від простого рядовика до генерала, — що свідчить про ту інтензивність, з якою йшло українське національне освідомлюванє в останні роки.

Політичний напрям цілому українському рухови дає „Центральна Українська Рада", в якій з'єдинені партійні напрями закордонної України. Виступає вона з програмою перебудови Росії в федеративну республику, в якій Україна займала би державно-правне становище окремої автономної цілости. Ся програма лунає у великих українських маніфестаціях в Київі й Петербурзі, сю програму проголосив всеукраїнський національний з'їзд, під кличем сеї програми йде політичне освідомлюванє українських народних мас, під сим кличем приступлять Українці до виборчої акції до загальноросійської конституанти.

Чи здійснить ся вона, — не будемо пророкувати. Але одно певне: ті горожанські свободи, які отсе здобув і щодня здобуває український нарід в резолюційній Росії, маніфестуючи ось так ділом своє право до житя, він буде обороняти до останнього віддиху і ніяка сила в світі вже не зможе їх йому видерти. Повороту до відносин передреволюційної, царської Росії, не буде, не може бути. І що не стало ся би далі, те здобуте горожанських свобід буде тою основою, на якій наші закордонні брати зможуть будувати далі. Ніяка сила не перешкодить свідомому українському народови вислати до всіх виборчих інституцій, від повітового земства до загально-російського парляменту своїх заступників, з яких голосом навіть найзавзятійші російські централісти мусіти муть числити ся, бо ж се буде голос 30 мілїонового українського народу. І в найгіршім разі український нарід, маючи горожанські свободи і тим самим змогу громадянської самодіяльности, мати ме змогу ступінь за ступнем здобувати ті публично правні управненя, які потрібні до вільного житя нації, аж до здійсненя українського державного права включно.

Чи прийде Воля України як ясна богиня, що зродила ся з хвиль революції, чи як вислід важких змагань грядущих літ, — вона певне прийде. Запорукою сього являєть ся те, що тепер довершило ся й кождого дня довершуєть ся на Україні.

Українці і відбудова краю.

Відень, 3. мая 1917.

Парляментарна комісія Української Парляментарної Репревентації відбула дня 2. с. м. під проводом п. Романчука довше засіданє, на котрім піддано суворій критиці господарку краєвої централї для відбудови краю

На основі просторого звіту господарської комісиї Української Парляментарної Репрезентації як і присутних на засіданю членів Прибічної Ради при централї відбудови краю сконстатовано, що дотеперішна акція відбудови краю ведеть ся з особливим підчиранєм польської (західної) части краю і польської великої посілости, а натомість з разячим покривдженєм українського населеня.

Рішено вислати сейчас до намісника гр. Гуйна делегацію клюбу, зложену з пп. д-ра К. Левицького, д ра Е Левицького і д ра Колесси, як також починити у центрального правительства в сій справі дальші кроки, з'окрема в справі дальших домагань польського кола що-до нових кредитів на відбудову краю.

Демонстрації за тимчасовим правительством.

ПЕТРОГРАД (Пет. Аг.). До пізного вечера відбували ся численні демонстрації за тимчасовим правительствим. Перед палатою ради міністрів виголошено до товпи численні промови: Мілюков, Шінгарьов і Родзянко. Мілюков заявив, що він, який разом з Гучковим був одним з ініціяторів революції, який усунув Штірмера, ніколи не зрадить краю, а із становища свого уступить тільки перед насильством. Родзянко візвав люд, щоби провадив війну аж до побідного кінця. Промови принято оплесками. На засіданю ради робітників і жовнірів не ухвалено ніяких рішень. Проявляєть ся стремлінє до утвореня коаліційного кабінету.

„Росія ніколи не згодить ся на окремий мир".

ПЕТРОГРАД (Пет. аг. 4. мая). Вчера вечером відбуло ея в Марійській цалаті спільне засіданє тимчасоввго правительства і виконуючого виділу робітників і жовнірів. Цілю засіданя були наради над останною нотою кабінету в справі заграничної політики. Підчас перерви в засіданю міністер заграничних справ Мілюков виголосив з балькону промозу до численно зібраних людий, в якій сказав: Коли я нині рано дізнав ся, що маніфестанти розвинули прапори з написами „проч з Мілюковим", заволоділа мною трівога не про Мілюкова, але про Росію. Думав я собі, що коли та напись є висловом поглядів більшости горожан, то що скажуть на се амбасадори наших союзників? Тимчасове правительство не може стояти на такім становищи. Впевняю, що тимчасове правительство і я як міністер заграничних справ будемо боронити такого становища так, що ніхто не відважить ся закинути Росії зради. Росія ніколи не згодить ся на окремий мир. Сподію ся, що наділите мене довірем, яке дозволить нам довести Росію до волі і гаразду. (Довготриваючі оплески).

Цісар Карло в Кракові.

КРАКІВ (Ткб). Останний день побуту Й. Цісарської Величности в Галичині був посвячений відвіданю Кракова. Також і цісарева удала ся в тій цїли до Галичини. До Кракова приїхала цісарська пара дня 5. с. м. о год. 9 перед полуднем. Після привитаня на двірци удав ся Цісар до староства, де приймав депутації місцевих і краєвих властий. На промову презеса польського кола, в якій бесїдник згадав про вірність польського народу супроти Корони і дякував за переведенє в діло акту з 4. падолиста, відповів Цісар:

З надзвичайною радістю чую про заяви випробованого відданя і посвяченя, які Ви вимагали іменем польського представництва і радо користаю з нагоди, щоби згадати про вірність, яку Вам край заховав в тяжких воєнних хвилях. Будьте панове певні мого найгорячійшого зрозуміня потреб вашої вітчини в тих великих часах. Особисті відносини, оживлені взаїмним довірем, яке витворило ся між моїм стрийним Дідом і Поляками, бажаю вдержати і для себе. Перенятий сердечною симпатією до польського народу і розуміючи його почуваня, бажаю співділати в будові свіжо утвореної польської держави і перевести в діло письмо бл. п. мого попередника з дня 4. падолиста 1917 року. Нехай край бачить у тім поважний знак мого великого довіря, котрим має бути утверджена згода обох народів, що замешкують край, а Галичина тим сильнійше злучена зі мною і з моїм домом.

ВІДЕНЬ (Ткб.) 5. мая. Цісар і Цісарева нині о 9. год. 15 мін. вечером прибули до Відня і сього самого вечера виїхали автомобілем до Ляксембурга.

Справа мира в німецькім парляментї.

БЕРЛЇН. (Ткб.) В німецькім парляментї вели ся дальші наради над військовим етатом. Член соц. дем. спільности праці Кон атакував сильно заграничну політику правительства і політику з поживою та ганив поведенє правительства супроти страйку.

Державний секретар Гельферіх запитав, чи п. Кон уважає се політичною річю, щоби в хвилї, коли війска здержують ворога, закидати таке правительству.

Поза сею Палатою бесїдник назвав би таке поступованє словом, якого не вільно йому ужити в Палатї. Актами доведемо, що канцлєр не бажав війни і до останної хвилї робив усе, щоби її оминути. Що до закидів в справі становища правительства супроти страйку, до тепер ніхто з Німців, ні робітник ні державний секретар не рішає про свою судьбу. Всі є на услугах вітчини. Що-до справи з поживою, то є деякі трудности, не більші як і у всїх народів. Англїйська голодова війна є таким нечуваним злочином, якого світ не видів. Бесїдник сподіє ся, що її автори більше від неї потерплять ніж Німеччина. Мир одначе, якого бажає п. Кон і його товариші, не дасть народови хліба, тільки голод. Мир, який має дати хліб, мусимо що йно вибороти, нині ще не можемо його мати. Заключенє мира є питанєм волї побіди, якого у ворогів ще не зломано. Мир, який можемо нині мати, — се голод для народу. Такого мира Німці не хочуть і не можуть стерпіти.

Орґанїзованє Украïнцїв жовнїрів і офіцирів.

Військовий клюб ім. гетьмана Павла Полуботка.

Львів, 5. мая 1917.

В числї „Нової Ради" з 12. цвітня читаємо:

На засїданю товариства українського військового клюбу імени гетьмана Павла Полуботка ухвалено такий статут сього клюбу:

§ 1. Товариство має назву „Український Клюб Військовий імени Гетьмана Павла Полуботка". § 2. Головним осїдком Т ва є столичне місто Київ. Філії (віддїли) Т-ва можуть бути по всій Украïнї. Товариство має свою господу, де можуть збиратись усї його члени. § 3. Т-во має на метї згуртуванє й стоваришуванє в одній сїмї усїх вояків, лїкарів і військових урядовців украïнської народности під прапором: Федеральної Росії — Автономної Украïни. § 4. З тою метою Т во улаштовує лекції й відчити, видає брошури, книги й часописи. Т во уряджує прогульки, вправи, ігранки, забавн і т. п. § 5. Кошти Т ва складають ся з обовязкових внесків, добровільних жертвувань, прибутків від виданя книг, брошур, прогулок, концертів і т. д. § 6 Обовязковий щомісячний внесок становить: від салдата 10 коп., від юнкера 25 коп., від обер офіцира 1 карб., від штабс офіцира 2 кар., від генерала 3 карб. § 7. До Т ва може вписатись кожда людина украïнської народности, що належить до в йска: салдати чи офіцири, фершали, військові лїкарі, військові урядовцї і т. д. Військові товариші неукраїнської народности можуть бути гостями на умовинах, вироблених радою Т ва. § 8. Вступ в члени Т-ва відбуває ть ся за згодою ради Т ва по рекомендації місцевих украïнських військових рекомендаційних комітетів, якими є органи Т ва. О соби, відомі раді, можуть бути приняті до клюбу й без рекомендації. § 9. Рекомендаційний комітет виби рає ть ся загальним голосуванєм в кождій військовій окремій части і складаєть ся не менше як з 3 і не більше як з 11 людий украïнської народности. Сей комітет рекомендує членів з своєї військової части. § 10. Справами Т-ва керує рада Т-ва, яка складаєть ся з 24 членів і 12 до них кандидатів. § 11. В склад ради мають обовязково увійти: 1 генерал, 1 штабовий офіцир, 3 обер оф цири, 1 лїкар військовий, 1 військовий урядовець, 2 юнкери, 7 салдатів, 2 фершали, а останні — по вибору загальних зборів. Кандидати вибирають ся в тій же пропорції, уважаючи генералів і шт. офіцирів за одну категорію. § 12 Рада обирає голову і двох заступників, писаря радного (секретаря) й двох заступників йому, скарбничого і підскарбія § 13. Засїданя ради дїйсні, коли на них прибуло не менш 12 членів ради, в тім числї голова або його заступник і секретар або його заступник. § 14. На обовязку ради полагоджувати усї справи Т ва, кермувати й направляти його житє згідно з статутом і ухвалами загальних зборів. § 15. Для улаштуваня відчитів, видаваня часописий, і т. д., як загальні збори, так і рада обирають особливі комісії спеціяльного призначеня. § 16. Загальні збори — верховна управа всїми справами Т ва. Загальні збори бувають звичайні й надзвичайні. Звичайні мають відбуватись 16. березня — що року, надзвичайні по потребі. § 17. Крім загальних зборів усїх членів Т-ва, відбувають ся в першу суботу по першій дати кождого місяця збори усїх рекомендаційних комітетів (§ 9) для виробленя спільної дїяльности в осягненю мети Т-ва. При потребі збори рекомендаційних комітетів можуть відбувати ся й частїйше. § 18. Майном Т ва заряджує особлива господарча комісія, яка обирає ть ся на загальних зборах з 5 людий на основах § 11 і 3 кандидатів. § 19. Грішми Т-ва завідує рада Т-ва. Асїгновки мусять бути підписані головою, секретарем і скарбничим або їх заступниками. § 20. Для ревізії й догляду за дїяльністю інституцій товариських вибираєть ся на загальних зборах Ревізійна Рада з 5 членів і 3 заступників. § 21. Т-во має печатку з своєю назвою.

* * *

Українське віче салдатів і офіцирів фронтовиків, зібране дня 28. березня 1917 р. у Київї, щоб запобігти дезорганїзації війска і зміцнити його воєнну силу постановило:

Найперше, треба ворганїзувати українську національну армію з усїма родами збруї.

1) В склад сеї армії повинні входити:

а) Дозволений уже охочекомонний полк, для котрого потрібно негайне видїлити кадри.

б) Зі всїх тилових частий видїлити салдатів і офіцирів Українців на формуваня українських полків по звичайному військовому статуту полків піших, кінних, гарматних бригад, інжинїрних команд, команд фльоти і авіяції з урядовою мовою українською.

2) Що-до фронтових частий: всїх Українців салдатів і офіцирів згуртувати по змозї в окремі національні групи, спровола, як то зазначено в переднім пункті.

3. Вважаючи на те, що землю українську починають захоплювати в свої руки чужинцї в справах спекуляційних, просимо УЦР. вжити заходів, щоб народні добра не продавали ся і не віддавало ся на аренду чужинцям на довгий час, до виданя нових законів і стежити за сим через спеціяльних комісарів.

4. Сї ухвали подаємо до відома УВР. і УЦР. і просимо зробити відповідні офіціяльні заходи перед тимчасовим урядом, аби переведено, як найскорше, сї ухвали у житє.

Зміна закона про військові причинки.

Цїсарським розпорядком з 30. марта 1917 р. В. д. з. ч. 139 і виконуючим розпорядком міністра краєвої оборони з того ж дня В. д. з. ч. 140 змінено і доповнено законні постанови про військові причинки для родин жовнїрів, покликаних наслїдком мобілїзації до надзвичайної військової служби.

Ті розпорядки впроваджують ось такі найважнїйші зміни:

Підвисшенє військового причинку. Згаданий цїсарський розпорядок підвисшає військовий причинок лиш жінцї покликаного, а то:

А) в Відни о 25 прц.;

Б) в инших більших місцевостях після кляси активального додатку для державних урядників, до котрої ті місцевости належать, а саме:

а) для I. кляси о 20 прц. Належать до сеї кляси місцевости, яких населенє числить вище 80 000 мешканців, отже в Галичинї Львів і Краків;

б) для II кляси о 15 прц. Належать тут місцевости, яких населенє числить від 40—80.000 мешканців, отже в Галичинї Перемишль і Коломия.

в) для III. кляси о 10 прц Належать до сеї кляси місцевости, які числять від 10—40 000 мешканців, отже в Східній Галичинї Бориславъ, Броди, Бучач, Бережани, Дрогобич, Городок Ягайлонський, Городенка, Замарстинів, Золочів, Княгинин село, Камінка, Новий Санч, Рава, Самбір, Станиславів, Стрий, Сянік, Снятин, Сокаль, Тернопіль, Турка, Ярослав і Яворів.

В місцевостях, зачислених до IV. кляси активального додатку, які мають менше, ніж 10 000 мешканців, наступить лиш тоді підвисшенє військового причинку о 10 прц., коли намісництво по вислуханю опінії торговельної і промислової палати зачислить їх до промислових місцевостий.

Бачимо з сего, що в підвисшеня військового причинку будуть користати в Галичинї лиш більші міста, бо промислових місцевостий у нас є дуже мало, а і ті лежать переважно в Західній Галичинї. Для українського селянства не признає розпорядок жадної підвижки.

Підвисшенє військового причинку і побічні доходи жінки. Жінка, яка має побічний заробіток, зглядно приходи з инших жерел, прим. з рент, може домагатись сеї підвишки лиш тоді, коли пересічна місячна висота тих побічних доходів

а) в разї бездїтности не є більша;

б) при істнованю одної або двоє дїтий не є 1½ рази більша;

в) при істнованю трех або більше дїтий не в двічи більша від непідвисшеного військового причинка, який вона на себе побирає.

Коли надвижка побічних доходів жінки понад військовий причинок є менша під підвижки, яку вводить висше наведений розпорядок, то жінцї належить ся ріжниця між надвижкою побічних доходів, а підвижкою військового причинку.

Приміром бездїтна жінка в Перемишли побирала до тепер військовий причинок в висотї 80 сот. денно. Нормально її 15 процентова підвижка виносила би 12 сот. Тимчасом її пересічний денний заробок або дохід виносить 90 сот. денно, перевисшає отже о 4 сот. непідвисшений військовий причинок. Тому ріжницю 4 сот. належить відтягнути від підвижки (12 сот.) так, що її підвижка буде виносити в дїйсности лиш 8 сот. Побирати буде 86+8=94, а не 86+12=98.

Розширенє права до побиранья чиншового додатку. Військовий причинок складаєть ся, як звісно, з додатку на удержанє і з чиншового додатку.

Право побиранья чиншового додатку признає новий розпорядок також членам родини покликаного, котрі не винаймають мешканя, не платять чиншу найму, а мешкають у власній хатї, одначе лиш тоді, коли їх власний дім зглядно дім покликаного, в якім вони мешкають, є так обтяжений гіпотечними довгами, що висота річних процентів від довгів по відчисленю евентуального чиншу найму, який вони побирають від льокаторів за винаймлені мешканя рівнає ся принайменше висотї звичайного чиншу найму за мешканє, який платить ся в даній місцевости.

Вияснимо се на примірі:

На домі Івана Короця в Новім Санчи тяжить гіпотечний довг у висотї 20.000 корон. Річні проценти від нього виносять 600 корон. За винаєм половини помешканя Грицеви Заплїтному дістає Короць 200 К. річно. Колиб помешканє, яке сам займає, хотїв у кого иншого для себе винаймити, мусїв би заплатити 300 К. річно. Йому чиншовий додаток належати ся-ме, бо пересічний чинш в Новім Санчи в сумі 300 корон враз з чиншом Івана Заплїтного в сумі 200 К., отже разом 500 корон, не дорівнують річним процентам від гіпотечного довгу, котрі виносять 600 корон.

Постанова ся відносить ся рівнож до власників обдовжених грунтів, коли грунт з домом становить одну гіпотечну цїлість, а вартість сего грунту не досягає вартости дому.

На підставі сего розпорядку будуть побирати чиншовий додаток власники малих, а обдовжених домів по містах і обтяжені гіпотечними довгами халупники і малоземельні селяни по селах.

Чи сї постанови принесуть користь широким верствам галицького населеня, покаже будучність.

Залежати буде се від сего, чи причинкові Комісії трактувати будуть сї справи по горожанськи, чи стануть на чисто формалїстичнім становищи. Належить побоювати ся, що узисканє сего додатку коштувати ме много часу і праці сторін. До прошеня о його признанє треба буде долучити гіпотечний витяг, аркуш грунтової посілости, посвідку громадської зверхности, що до вартости дому і грунту і що до звичайної висоти чиншу найму в даній місцевости. Перепроваджене сего всего в практиці може дати нагоду до подрібних розвідів, до проволїканя в безконечність справи, до шиканованя сторін, коли начальні власти не прикажуть причинковим Комісіям скоро, льояльно і прихильно полагоджувати сї справ. Пожаданим було би, щоби причинкові Комісії з уряду провірювали стан гіпотечного обтяженя дому і грунту сторони.

Висота військового причинка для дітий понизше вісїм лїт. Новий цїс. розп. зносить цїс. розп. з 11. мая 1916 р. і зміняє постанови дотеперішнього послїдного уступу §. 4. причинкового закона.

Управнені до побираня військового причинка дїти понизше 8 лїт, які належать до родин винаймаючих мешканя і оплачуючих чинш найму побирати муть на будуче військовий причинок в повнім вимірі, т. є побирати муть додадок на удержанє і чиншовий додаток в тій самій висотї, що особи дорослі.

Ся постанова відносити ся ме переважно до дїтий робітничих родин по містах, до дїтий комірників по селах і до дїтий виселенців.

Наші виселенці приміщені в Галичинї по селах не побирають по більшій части чиншового додатку мимо сего, що вони мешкають в чужій хатї. Вони повинні предложити як найскорше посвідку власника дому, що вони зобовязали ся платити чинш найму, а причинкові комісії будуть мусїли признати їм чиншовий додаток.

Дїти низше 8 лїт, які мешкають у власній хатї, побирають і на дальше лиш половину додатку на удержанє.

Дїти, що належать до родин, яким належить ся чиншовий додаток на тій основі, що мають доми і грунта гіпотечно обтяжені, побирати будуть як доси половину додатку на удержанє, а понадто половину чиншового додатку.

Ще инші дрібнїйші зміни причинкового закона. За чинш найму належний за час по 1. цвітня 1917 р. і лиш за чинш найму вільно вести на чиншовім додатку екзекуцію. Натомість додаток на удержанє не вільно і на дальше грабити.

Всї підвишки, які вводить новий закон, будуть признані сторонам не з уряду, лиш на їх жаданє. Мусять отже інтересовані вносити о се окремі прошеня до причинкових комісій. В таїм прошеню не повинна сторона забути навести число свого платного аркуша і докладно обчислувати своє домаганє, то є подати якого рода підвишки жадає для себе.

Розпорядки з 30. марта с. р. почали обовязувати від 1. цвітня 1917 р. і від сего дня належить ся жінцї покликаного і дїтям понизше 8 лїт висший військовий причинок, а власникам обдовжених домів і грунтів чиншовий додаток.

Цїсарський розпорядок становить безперечно поступ в справі військових причинків. Виходить він однак лиш на користь міському населеню.

Для селян з виїмком комірників і обтяжених гіпотечними довгами халупників не вводить він жадних змін. Ще й до того узискане чиншового додатку для халупників буде получене в практиці з великими трудностями. Сподіване врівнане Галичини і Буковини, в яких він ковий причинок з виїмком Львова і Черновець є найнизший в цілій монархії з иншими коронними краями не наступило.

Підвишене державних причинків спричинених новим розпорядком, обчислено на около 400 міліонів корон річно. З сих міліонів дістанеться українському народови лиш дуже маленька пайка.

Галичина вже й доси побирала за військові причинки значно менше, якби се на ню припадало з огляду на число населеня. Тепер та ріжниця ще збільшить ся. Є безперечним фактом, що в нас половина осіб управнених до побираня військового причинка не побирає його. Страти наші в тій мірі виносять десятки міліонів корон річно. На жаль наш загал і парляментарна репрезентація тими справами так мало інтересують ся.

Під вражінєм української маніфестації

Відень, 2 мая 1917.

10.000 рублів на будову української гімназії у Київі.

„Кіев. Мысль" з дня 21. марта (3. цвітня), після опису української маніфестації у Київі, подає ще отсей характеристичний факт:

Підчас віча на Софійській пл. Д. Куницький жертвував 10 000 рублів на будову української гімназії.

Маніфестанти урядили п. Куницькому овацію.

Новий попечитель київського шкільного округа про українізацію шкільництва

Новий попечитель київського шкільного округа М. Василенко у розмові зі співробітником „Кіев. Мысли" сказав між ин. отсе:

Коли А. Мануїлов запропонував менї посаду попечителя київського наукового округа я згодив ся, бо вважаю потрібним підтримувати правительство не лише словом, а й ділом. Вибір А. Мануїлова я поясню його бажанем мати на посаді попечителя місцеву людину, що знає край, його історію та взаємні відносини населеня. Положенє київського попечителя є тепер трудним з огляду на національні питаня. В справі українізації школи я цілком поділяю погляди В. Науменка, висловлені ним в його статї в „Кіевской Мысли". В розмові зі мною А. Мануїлов доручив зробити разом з иншими (учителями) педагогами програму введеня української мови в школи та приїхати з деякими із них після Великодня до Петрограду для обговореня справи в міністерстві. Міністер заявив, що приватні середні школи можна буде відкривати без перешкод і їм давати мусять повні права, коли їх програми будуть відповідати програмам, установленим для середніх шкіл. Що до зміни програми середніх шкіл в напрямі введеня навчаня предметів, які відносять ся до України, то се питанє не права, а факту і коли такий проєкт буде розвязаний тут на місци, то я переконаний, що в засаді він не стріне опору в міністерстві. Питанє про курси для підготованя учителів також має увійти в ту практичну програму, яку ми тут повинні намітити.

Я чув, що в звязку з українізацією школи почалась тривога між учителями. Тривога ся цілком безпідставна, бо на долю учителїв звернуть особливу увагу. Міністерство народної просвіти заявило про необхідність стримати ся до кінця року від змін в шкільнім персоналю — ся справа є чисто педагогічною. — Завданем всіх педагогів, а з окрема моїм, є улаштувати житє шкіл так, щоби можна було спокійно кінчити шкільний рік.

Торжественне відкритє першої української гімназії у Київі.

„Кіевская Мысль" з 21. марта доносить:

18 марта о 4 ій з половиною год. дня в льокалї гімназії А. Жукулїної відбулось торжественне відкритє першої в Росії української гімназії. На відкритє зійшли ся українські громадські дїячі а також до сотки дїтий будучих учеників першої національної української гімназії. З початку відправлено торжественний молебень. Священик о. Погорілко правив в українській мові. Після молебня він з великим почутем виголосив промову.

Відтак виступив цілий рад промовців. Першу урочисту промову виголосив проф. М. Грушевський. Потім промовляли І. Стешенко, директор гімназії Н. Холодний, закладник уніятський священик о. Цегельський, член виконавчого комітету С. Єфремов та українська письменниця Старицька-Черняхівська. Присутні дїти відспівали національний гимн „Ще не вмерла Україна".

Одна з чергових денунціяцій

Нинїшний „Kurjer lwowski" в статї п. н. „Aspiracye ruskie. (Wojsko ukraińskie w Rosyi. — Prof. Huszewski o autonomii Ukrainy) між вістї про творене українського війска в революційній Росії всунув в стку з передреволюційних часів про творене відділу добровольців з галицьких москвофілів, хотячи тим очевидно викликати вражіне тожсамости одної і другої формації. Думаємо, що всї, кому на сім залежить, настільки добре знають ріжницю між українським національним рухом і галицьким москвофільством, що на денунціяцію польського дневника нїхто не зловить ся. Можемо що найбільше занотувати її як нужденну роботу, за яку фахового політійного агента нагнано би зі служби. Агенти добровольцї можуть очевидно далї управляти свое дилетантське ремесло.

Зміна конституції в Німеччині.

БЕРЛЇН (Тжб). Вибраний німецьким парляментом новий конституційний видїл під проводом посла Шайдемана зібрав ся вперше. Посли з центра, національні лїберали і поступовцї поставили спільне внесенє в справі зміни державної конституції. Тим внесенєм установляєть ся відповідальність державного канцлера і його заступників перед парляментом за заряджена цїсаря. Внесенє. орікає дальше, що підчас війни німецький парлямент має бути без перерви зібраний і домагаєть ся котрасигнатури державного секретаря уряду маринарки і міністра війни на іменованях офіцирів, урядників маринарки і сухопутного війска, установленя відповідальности секретаря маринарки і міністра війни супроти парляменту і предложеня проєкту закона, який нормує відвічальність державного канцлера за нарушенє урядових обовязків та означеня тих урядових обовязків державним трибуналом.

Соціяльні демократи поставили внесеня з домаганем між иншим пропорціональних виборів, виборчого права для жінок в цілій державі, рівного виборчого права в поодиноких державах і права коалїції.

Соціяльно демократична спільнота праці домагала ся згоди парляменту при заключуваню союзів і при виповіданю війни, при мирових договорах та усуненя державного канцлера, коли собі того бажає парлямент.

Після короткої дискусії, протягом якої державний секретар Гельферіх відказав ся занятї річеве становище, заки в тій справі не висловить ся союзна Рада, видїл відкинув внесенє соціяльно демократичної спільноти праці і всї ми голосами проти голосів консерватистів приняв внесенє центра, поступовців і національних лібералів в справі установленя відвічальности державного канцлера, зглядно йо о заступників перед парляментом; приняв також видїл резолюції в справі державного трибуналу.

1917

ВІВТОРОК 8 МАЯ

ЗДЕРЖУЄМО

ВИСИЛКУ „ДІЛА"

ТИМ, ШО НЕ ЗАПЛАТИЛИ.

Другий день в таборі виселенців в Гмінді.

Нам пишуть:

Табори виселенців — се цілком нова інституція. Сотворила її війна. Нїчого дивного, що не творять вони одного типу. Тут не було ще одного готового „шімля", тому і кождий з таборів має окрему свою фізіономію. Маю тут на думцї тільки табори виселенців, де находять ся Українцї.

Инакше виглядає табор в Хоценї, инакше в Вольфсбергу, в Оберголябрум, Гредіґу та Угорськім Градищи, а инакше в Гмінді. Зависиме се від ріжних причин, від складу урядників, що є в заряді, від краю, в якім даний табор находить ся, від скількости української інтелїґенції і т. п. Готова була тільки загальна фізична форма, але вміст тій формі дати могли і самі мешканцї табору. На жаль не уміли використати сего наші люди, не були підготовані нї приготовані до сего, як не був приготований і сам уряд.

Тому і бачимо великі ріжниці в сих українських таборах. І так на пр., коли табор в Гмінді дістав дуже скоро прегарну велику народну школу, табор в Хоценї, Оберголябрун та Гредіґу мусїв довший час на неї чекати. Або просвітна справа: коли в таборі в Гмінді маємо всякі тозариства та 7 читалень „Просвіти", табор в Хоценї до нинї не здобув ся нї на одну читальню, хоча Полякн в тім самім таборі мають свою читальню, захоронку, уряджують концерти, відчити, а української інтелїґенції там досить, самих учительських сил 17 осіб. Брак організаційного змислу се справді великий недостаток нашого народу, а найкраще се показало ся власне у сих таборах виселенців. Коли би того змислу було більше у нас, можна би було уникнути богато злиднїв та терпінь, яких зазнали виселенцї у тих таборах.

Я вступив ще раз до табору в Гмінді, щоби йому ще раз придивитись.

Придивляюсь його урядженю. На чолї табору двох комісарів д р Бухнер і д р Білинський. Заряд табору поділений на три части. Перша—се політичний віддїл, його ведуть оба комісарі, другий санїтарний, начальний шеф д р Редер, його заступник д р Іван Ціпановський, третий будівельний з надінжінєром Гофером на чолї.

Вони урядують в одноповерховім будинку заряду недалеко від входової брами.

Коли я надійшов, побачив велику громаду людий перед будинком, а в серединї між ними урядники. Се урядував д-р Білинський. Кождого дня зимою чи літом там на брамі полаго джує масу жалоб та просьб своїх земляків. Не все він може зробити о що його просять, та вони ідуть до „Білинського", бо він щиро та сердечно вислухає, а як і не зробить, то хоча потїшить та розрадує.

Тут на тій брамі, коли послухаєш хвилинку, зрозумієш всю трагедію виселенців. Перед комісарем станув власне старший господар. „Пане Біличський, пустїть ради Бога до дому. Дивіть ся весна іде. А там у мене все відлогом лежить. Дорогий пане — гріх буде, коли не засїю" —старий кланяєть ся нахилюєть ся до рук комісаря.

А комісар гласкає старого по голові, потїшає та каже терпеливо почекати, бо їхати не вільно, бо замкнений перемишлянський повіт.

І так пливе просьба за просьбою, за військові причинки, за зареквіровану худобу, папері военної позички третої і четвертої, які поплатили ще в Галичині, а головно про поворот до дому. Другий комісар д-р Бухнер не стрічаєть ся з нашими людьми, бо не знає їх мови; він веде адмінїстраційну часть. За мало знаю д-ра Бухнера, маю однак вражінє, що се чоловік великої енергії, але відносив ся до Українців з певною резервою. Він мабуть не дуже вірив в їх спосібність до житя... Він не перешкаджав, не тамував їх організаційних змагань, але і не запалював ся. Він приглядав ся спокійно, зимно та уважно. У нього не було розмаху до Українців, та думаю, що може ще бути, бо се чоловік чину.

Голова будівельного віддїлу надінжинєр Гофер, залюблений в своїм званю зі своїм помічником інжинєром Вайнфуртером з найбільшою готовістю виповнюють всї просьби читальників в справі сцен, обстанови і т. д.

Начальним шефом лїкарського віддїлу д р Редер, його заступник д-р Іван Ціпановський.

Під їх управою 10 лїкарів (недавно було 17), 14 медиків та 200 сестер головно з Німеччини та 17 шпиталїв (недавно було 42). Один цілий квартал творять шпиталї.

Душею та серцем сього віддїлу д р Ціпановський. Тут поклав він всї свої сили, всю свою енергію. А праця була дуже важка. Колись історик табору Гмінду мусить присвятити йому головне місце в своїй історії.

Ідy далї в глиб табору: По лївім боці великі варштати. В'ньому чотири віддїли, ковальський, столярський, кравецький та шевський. До пятсот наших людий тут працює. В 1916 р. визволило ся щось 40, а тепер щось 70 терміноторів, се будучі ремісники в містах та місточках східної Галичини.

За варштатами церков. Великий, деревляний, не гарний будинок. Се не ті справді прегарні наші сїльські деревляні церкви. Се великий барак, неформний, непривітний.

Тут і дуже болюча картина гмїндського

житя. На чолі церкви стояли до недавна люди, що з українством не мали ніколи нічого спільного. І треба було довгих, предовгих старань аж наших парляментарних заступників та самих гміндівських громадян, нім ту аномалію хотя в части усунено. Від піз року парохом Гмінду є о. О. Король а йому помагають о. д р Конрад, о. Шуль, а о. Березюк веде парохіяльну канцелярію.

В таборі є ще о. Миронович та Романюк.

Іду до VIII кухні, „бюра посередництва праці". На переді того довгого будинку справді кухня VIII ої секції, де варять снідання, обіди та вечері, а за нею канцелярія бюра.

Входжу.

Канцелярія, се величезна саля. Битком набита. З одного боку відгороджена. Там столи, а при них урядники. В салі страшний гамір. Прим водять Чорногорці, яких не знати чому приміщено тут в таборі, щось півтора тисячі.

Тут і записують ся на роботи до Чех, Моравії, Горішної та Долішної Австрії.

Над столами працюють зігнені урядники. Признаю що в тім гаморі, крику та заду:і праця не легка.

Працюють добре, скоро, а треба знати, що се не заводові, а свіжі урядники. Гімназіяльний професор з сивою головою, а побіч нього теольог, за ними молодий правник, дві чи три панночки, ось і ті урядники.

Шеф в побічній „канцелярії". Також не фаховець д р Василь Маковський з Бучача, мабуть ніколи в житю тим не занимав ся, а тепер працює тут з такою енергією та спритом, як би ніколи в житю чим иншим не занимав ся. Се справдішна біржа праці, річ так потрібна в нашому краю, але якої ми не змогли у себе дома сотворити. Неприємно вражають тільки ті заводові посередники вислані, з ріжних бюр, що крутять ся між людьми. Мимоволі відчуваєш, що їм не іде о се, чи сим робітникам буде там десь на роботі зле чи добре, але про се, щоби їх дістав як найбільше, бо за кожду голову дістане тільки а тільки корон...

Заходжу до канцелярії. Д-р Маковський кінчить почту. Почта не мала. Він дуже уряду ваний сегодніщною почтою. Чеська централя в Празі взірцево виповнює свої обовязки. У важає, щоби нашим людям, що їдуть там на роботи не роблено кривди і всякі надужитя сейчас усуває і кривду по змозі направляє. Власне прийшло щось 200 К. Се п Комінек шеф чеської централі прислає нашим робітникам, що вже вернули з роботи. Якийсь працьодавець не виплатив їм всього, і ось за інтервенцією п. Комінка люди дістали свої гроші.

З VIII-ої іду на IX кухню. Се „Lager inspektion". Коли осьма се біржа праці, то IX біржа щоденного житя в таборі. Тут кватира головного інспектора п. Дмитра Луканюка. Під його командою 18 інспекторів, 18 секційних і 156 „цімеркомандантів". Армія карна, зорганізована.

Коли під брамою заряду бараків п. д-р Білинський розвязує більшої ваги проблеми, тут в просторій салі п. Луканюка розвязують ся ті менші, щоденні таборові справи. Се все полагоджує п. Дмитро Луканюк з вправою старого, випробованого урядника, а рівночасно щиро та сердечно. А урядником також ніколи не був, перед війною укінчив виділ права на львівському університеті та і не думав ніколи, що буде колись інспектором в таборі. Його найблизший помічник надінспектор також студ. унів. п. Дмитро Базюк. Се любимець табору, всї найбільше дразливі справи йому дістають ся в уділі і всї йому удають ся.

Побіч п. Луканюка канцеляр'я для виїзджаючих збігців. Веде її молодий студент фільозофії п. Мельник. Працює тепер зі всіх сил, бо позволено деяким людям вертати домів. Під дверми і в малій сальці маса людий. Далі військове бюро. Фактичний директор бюра п. Вольф Керміш абсольвований правник з Бучача. Тиха роботяча людина. За військовим бюром „Кореспонденційне бюро". Повстало воно доперва в листопаді 1916 р. Неоцінена інституція. Тут пишуть ся листи до родини, до своїх в війску, до полонених, до Червоного Хреста, приватні подання, одним словом полагоджує ся все, що людям потрібне. З початку вели її з доброї волі пані. Від січня перебрав її на себе „фонд збігців, приняв урядника п. Дембіцьку і та веде її незвичайно пильно та совісно. До сего часу вислано більше як 3 тисячі листів, поданъ карток.

Є ще тут дуже важна інституція а іменно евіденційне бюро. Тут записані всі, що приїхали або виїхали з табору. Веде його від недавна п. Костецький, секретар дирекції з Чернівців з 17 урядниками. На жаль се бюро так дуже занедбане, з вини попередника п Костецького.

Мушу кінчити, бо спішу до поїзду. Табор цілий під знаком свята Тараса Шевченка. Розкладають його на два дні. В суботу 28. цвітня, концерт гімназистів, в неділю панахида, величавий похід, народна академія, а вечером великий концерт.

Тепер по всіх читальнях кожного дня відчити про житє, твори, значінє Т. Шевченка.

Приїду на се свято!

Поляки під памятником Хмельницького

Відень, 2 мая 1917

У „Dziennik y Kijowsk im" з дня 21. марта (3. цвітня) відповідальний редактор згаданої часописи п. И. Волошиновський у статї п. з. „Похід Українців" описує українські маніфестації у Київі. Читаємо там між ин.:

Під памятником Хмельницького відбуло ся численне віче. Там власне витала Українців делегація польського Виконавчого Комітету. злożена з пп. Бартошевича, Єзерського і Москалевського. На промову п. Бартошевича відповів проф. Грушевський, поздоровляючи Поляків, які мешкають на Україні й які українському народови щиро зичливі.

П. Бартошевич повитав Українців в українській мові. Промову свою покінчив словами *Нехай живе вільна Україна!*

„КНИГИ — се ріки, що зрошують землю, се жерело мудрости" —
(найдавнійша літопись)

А. ФРАНС: Боги жаждуть крови . . . 2·—
БОЛОДИМИР Б.: Латачки, опов. . . . . 1·—
В. Г. ЗЕЛІЕР: Сива фльота, світова повість. Часть I. і II. Переклав Д-р М. Лозинський . 6·
М. КОЦЮБИНСЬКИЙ: Листи до Володимира Гнатюка . . . . . 1·50
Д-р А. КРІСТЕНЗЕН: З фільософії політики переклав Д-р М. Лозинський . . . . . 1·80
Б. бр. НОЛЬДЕ: Автономія України з історичного погляду. В перекладі і з передм. М. Залізняка . . . . . — 40
„RUSSICA" розвідки й статї . . . . . 1·60
М. ГІЙО: Проблеми сучасної естетики З франц. мови перекл. Д-р Щурат. . . . . 1·60
ЛЕОНІД АНДРЕЄВ: Семеро повішених, перекл. Д-р В. Сімович . . . . . 1·—
НАШІ ХРИСТІЯНСЬКІ СУСПІЛЬНИ И . . . 50

Прошу прислати не 17 К. 40 сот. *а тілько* 7 Корон (сїм), *а вишлемо усї вичислені книжки.*

Замовлені книжки за попереднім надісланєм грошей висилаємо того самого дня *так на провінцію як і на Feldpost-и.* — Порто 80 сот. — *Feld.* 1·50 *(само полотно коштує 1 К). — Поодинокі книжки можна замовляти з 50% опусту, тодї просимо на висилку звичайну долучити 20 с. на поручену 60 с.*

ЗАМОВЛЯТИ: „Дешеве Видавництво" Львів, ул. Бляхарська 18. II п.

НОВИНКИ.

Львів, 5 мая 917.

— **Цісар на фронті 3. армії.** Кореспонденційне бюро телєграфічне доносить про перегляд військ, переведений Цісарем на фронті 3. армії. Цісар приїхав в ночи з 3. на 4. мая через Стрий до Долини. Відти виїхавши самоходом обїхав цісар увесь підкарпатський фонд від Майдана по Солотвину. Вечером покінчив Цісар в Калуши перегляд фронту 3 армії і відти поїхав дальше.

— **Наш віденський кореспондент п. Ярослав Весоловський** по кількатижневім побуті в санаторії Wällischhof в місцевости Brun Maria Enzersdorf під Віднем переїхав на дальше лїчене до клїнїки радника двора проф. д ра Паля в загальнім шпитали в Відни. В санаторії стан його здоровля значно поліпшив ся, а тепер під фаховим лїкарським доглядом в клїнїці, повинен він прийти зовсім до здоровля. Сього щиро бажають свому товаришеви не тільки члени нашої редакції, але також широкий круг читачів і прихильників, який все висско цїнив публїцистичний талант і заслуги п. Весоловського.

— **Ґр. Шептицький,— перший Поляк на становищи люблинського ґенерал ґубернатора** Ц. к. кореспонденційне Бюро телєграфічне доносить: „Пйотрковський „Dziennik Narodowy" підчеркає небувале значінє номінації гр. Шептицького, який є першим Поляком на становищи генерал губернатора. В політичних кругах не підлягає найменшому сумнївови, що се дїло особистого рішеня цісаря Карла, щоби такий відповідальний уряд віддати в руки Поляка і коменданта легіонів. Як зачувати гр. Шептицький одержав далеко йдучі повновласти, які з певністю використає для польської справи". — Дотична статя „Dziennik a Narodow-ого на стільки замітна, що треба присвятити їй особливу увагу. В сій статї вказуєть ся на обставину, що новий ґенерал ґубернатор проводив мілїтарною організацією, яку польська суспільність і заграница вважають найреальнїйшим виловом польських державних аспірацій; обставина ся має безперечно високе значінє політичне. Опісля підносить ся заслуги гр. Шептицького, який як комендант польського легіону свого часу, коли ґрозило розбитє легіону, причинив ся до його вратования та дав докази ретельности своїх польських почувань і висловляєть ся сподіване, що інтервенція гр. Шептицького пособить розвязаню теперішної найтруднїйшої польської проблеми, а саме утворенню польської армії. Вкінци пише ся там: „Бажаємо підчеркнути ще одну сторону номінації ґен. гр. Шептицького. Є він нащадком історичного роду, осїлого на східних „kresach" річипосполитої, який все там відґравав визначну національну ролю. І нині ще розпоряджає ґен. Шептицький значними зносинами на східних областях, яких значінє для Польщі належно оцїнює. З того польська суспільність може справедливо сподївати ся користи для своєї справи". Тепер зрозумілий стає зміст далеко йдучих повновластий, які гр. Шептицький використає для польської справи, а про які доносить урядове кореспонденційне бюро.

— **Реформа календаря в Росії?** Видаване в Москві „Echo Polskie" доносить: Тимчасове правительство порушило справу заведеня в Росії нового календарного стилю. Заразом проектуєть ся значне обмежене числа святочних днїв. Передовсїм знесені будуть всї двірські свята, до того деякі церковні свята мають бути признані необовязуючими. За те будуть установлені три великі національні свята: 2 січня, 1 мая та ще одно для вшанованя революційних подій; дата того свята ще не означена.

— **За уживане української мови.** Пишуть нам з міста: В своїм викладі п. д р Стефан Федак натякнув про загальне уживане у нас української мови: в урядах, трамваях, кавярнях, ресторанах, склепах і т. д. Миховолі у неодного з нас викликало се болючий усміх на лиці. Бо ми з сумного досвіду знаємо, що одиниці, які все і всюди уживали би своєї мови, належать у нас майже до виїмків. Ось так зайшла я в Великодну Суботу до склепу з вудженинами на проти техніки, де купчиха дуже чемно розмавляла зі мною по українськи. Під час того надійшов лїкар д р С. Не звертаючи уваги на се, що я говорила по українськи (мабуть не дочув) зачав розмову по польськи. А коли почув, що я говорю по українськи, зробив дуже гарний відворот та втїк зі склепу. Яке се вражінє зробило на присутних, не треба, здаєть ся, розповідати. Се очевидно не одинокий примір. Між нашим жїнцтвом (особливо Днїстровичками) такі случаї вічно повтаряють ся. На мою думку се річ не така дуже маловажна, щоб над нею можна спокійно перейти до днєвного порядку. — І. Ван.

— **Що Полякам снить ся?** У звітї з загальних зборів окружного товариства рільничого в Рашеві з 13 цвітня 1917 р. читаємо отсю ухвалену зборами резолюцію, поставлену п. Ангерманом: „Загальні збори членів рільничого Товариства в Рашеві пересилають Й. Е. маршалкови Не забітовскому і д рови Ялеви сердечну подяку за переведене викупна краківського углевого району на річ краю. Ви довершили присно памятного дїла; коби-то ще мирових переговорів одержали вільний доступ до моря Днїстром, а Королївство Галичини напевно стане промисловою країною. Честь Вам і признане!"

— **Бувший намісник бр. Діпер до Полянів.** У відповіди на адресу вислану до бар. Діллєра в хвили уступленя його із становища намісника переслав він на руки архіепископа Бїльчевського отсе письмо з подякою: „Глибоко зворушений численними доказами симпатії з боку польскої суспільности в Галичині, почуваю ся до милого обовязку в тій дорові висловити свою щиру і сердечну подяку тим всїм, які в хвили мого уступленя із становища намісника не щадили мені теплих і сердечних слів пращаня а тепер в надісланій мені адресї промовили до мене іменем суспільности".

— **Загальні збори Філії Краєвого Товариства господарського „Сїльський Господар" в Сяноці** відбули ся дня 27. цвітня с. р. під проводом п. Омеляна Гермака. Присутних 54 членів, головно інтелїгентів. Про відбудову повіта референрував д-р Іван Макух, делегат Головної Ради Товариства. В дискусії над рефератом забирало голос більше число присутних, а на запити, порушені в дискусії, відповідав п. Гермак і д р Макух. До філіяльної Ради вибрано Омеляна Гермака, комісаря скарбу в Сяноці, о. Алексея Трешневського, пароха в Ялинї, Василя Малика, господаря в Ялинї, Болеслава Шулякевича, секретаря суду в Сяноці, Дмитра Гроблєвського, властителя дібр в Щазнім, Володимира Чайківського, професора гімназії в Сяноці, Івана Панталюка, директора „Бескида" в Сяноці. Заступ-

Книгарня — Наук. Тов. ім. Шевченка — **у ЛЬВОВІ. Ринок ч. 10.** має великий ВИБІР УСЯКИХ УКРАЇНСЬКИХ — КНИЖОК — з усіх галузей знання, як з красного письменства, так і народніх, популярних видань, а також шкільні підручники, словарі й ріжні наукові книжки, співаники, ноти, молитовники, — євангелія й инші релігійні виданя. — IVБ 16—?

никами виділових вибрано: о. Максима Витошинського, пароха в Сеньковій Воли, Івана Гапія, господаря в Добрівці руській, і Гриця Демчука, професора гімназії в Сяноці. До ревізійної Комісії вибрано: надінж. Володимира Дидинського, о. Омеляна Константиновича, пароха і д-ра Кароля Давидовича, адвоката, всіх в Сяноці. Вкінци обговорено програму діяльности Філії на сей рік і рішено оснувати канцелярію безплатної поради при Філії. Рада уконстнтувалася так, що вибрала одноголосно Омеляна Гермака головою, о. Алексея Трешневського заступником голови, Володимира Чайківського секретарем, а Івана Наталюка касієром. До нагляду над Канцелярією безплатної поради вибрано пп. Шулякевича, Гроблєвського і Гермака Льокаль Товариства є поміщений в „Народнім Домі" в Сяноці.

ОПОВІСТКИ.

Неділя, 6. мая 1917.

Нині: греко-кат.: 3 Н. по Вел. — римо-кат.: 4 Н. по Вел.

Завтра: греко-кат.: Сави стр. мч. — римо-кат.: Доміцелї.

Позавтра: греко-кат.: Марка ап. і ев. — римо-кат.: Станіслава еп.

Кружок УПТ. ім Б Грінченка дає свій концерт в честь Т. Шевченка таки дня 6. мая 1917 точно після попереднього оголошеня.

Товариство украінських наукових викладів ім. П. Могили. В неділю 6. с. м. відбудеть ся в малій салї Інституту ім. Миколи Лисенка виклад проф. д ра Олександра Колесси: „Епізоди з історії культурної боротьби України з Московщиною". Початок точно о год. 4. по пол.

Російські робітники проти правительства.

ПЕТРОГРАД (Ткб.) 4. мая. Виконуючий комітет ради робітників і жовнїрів зібрав ся знов, щоби заняти становище супроти ноти становища провізоричного правительства, висланої до союзників. Підчас засіданя повідомлено виконуючий комітет, що богато робітників з деяких майстерень і фабрик на передмістях здержало працю і з прапорами машерує до середмістя, щоби домагати ся уступленя провізоричного правительства. Зараз повстала прихильність до провізоричному правительству велика манїфестація, якої учасники вийшли проти демонстрантів настроених неприязно супроти правительства. Приклонники правительства серед котрих находило ся кількадесять робітників узброєних крісами, почали взивати противників до підпираня провізоричного правительства. Підчас перегозорів деякі з прихильників правительства почали нетерпеливо дерти прапори, на яких находили ся написи проти правительства. Узброєні робітники почали стріляти. Пало кілька стрілів і було кілька жертв. Виконуючий комітет вислав зараз своїх представників до міста, щоби перешкодити дальшим перепалкам і візвати обі групи, щоби терпеливо ждали на вислїд переговорів правительства з радою депутатів робітників і жовнїрів.

Чіле не зірвало дипльоматичних зносин з Німеччиною.

БЕРЛЇН. (Ткб.) Бюро Вольфа заперечує англійські донесеня, мов би посол Чіле в Берлїні зажадав пашпортів.

„Спільний парлямент" держав антанту.

ПАРИЖ. (Ткб.) 4. мая. Під проводом Клємансо відбуло ся перше засіданє спільного парляменту союзників.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 5. мая 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ.

В околиці на північ від Зборова неприятель перевів розсаджэнє мін, яке однак було безуспішне. На прочім фронті не стало ся нїчого особливого.

ВІЙНА З ІТАЛЇЄЮ І НА БАЛКАНІ.

Положенє не змінило ся.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гефер

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 5. мая 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група війск кн. Рупрехта: По кровавій невдачі англійських наступів на фронті Арра прийшло вчора тільки коло Bullecourt до більших боїв піхоти. Густі маси англійські, які наступали по обох боках сього села, відперто і завдано їм втрати. Слабші їх наступи коло Lens і Fresnoy не повели ся. Число полонених підвисшило ся на 10 офіцирів і 1225 жовнірів. Добуто що найменше 35 машинових крісів.

У відпертю четвертої англійської проби перелому припадає особливо визначна участь військам гвардії з Баварії, Віртембергії, Саксонії і Бадену та полкам із східно-пруської провінції, Познаня, Шлеска, Ганноверу і Надронії.

На північ від Сан Кентен бої на поли перед позиціями розвивають ся для нас успішно.

Група нїмецького наступника престола: На фронті над Еною тривала далї боротьба артилєрії при найбільшім зужитю мунїції. На кількох місцях відперто сильні неприятельські вивідні наступи. Вивязали ся бої о посіданє Зимового узгіря на захід від Craonne, які ще не покінчились. Між Еною і Брімон не повели ся виконані рано атаки чотирох французських дивізій, які приготовано огнем артилерії, що тривав цїлі днї. Як виходить із здобутих паперів, ціль наступу находила ся кілька кільометрів поза першими лініями. Завдяки відпорній тривалости наших військ удало ся неприятелеви заняти тільки перший рів. На схід від Лякмевіль викинули ми Французів, які хвилево вдерли ся, при тім забрано 500 полонених і кілька машинових крісів. Наступи, що їх вечером підіймали Фарцузи на південь від Ени, не могли в нїчім змінити пораженя. На північ від Prosnes не повели ся поновні змаганя Французів заволодіти при ужитю кількох дивізій нашими тамошними становищами на узгірях. Найтяжшими втратами переплатили вони хвилевий зиск на південний схід від Naurey. В протинаступі відзискала наша піхота назад свої дотеперішні лінії і взяла понад 100 бранців.

Група кн. Альбрехта: Поза вивідною діяльністю з обох сторін не було боєвої діяльности більшого значіня.

Неприятель втратив вчора 7 літаків і один бальон на припоні. Наслїдком наступу летунів на Остенду згинуло більше число Бельгійців, евентуально віднесло рани. Військової шкоди не було.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Оживлений російський огонь між Ковлем і Станиславовом спричинив відповідну до сього відплатну стрілянину.

Фронт македонський: На захід від озера Дойран і на низині Струми віджила в ріжних порах дня діяльність артилерії.

Перший кватирмайстер ген. Людендорф.

В справі „Маківки".

Від Редакції. З приводу листа п. сотника В. Дїдушка в справі товариства „Маківки" одержали ми допись п. дир. Василя Яворського, якої цїлю є пояснити становище дирекції товариства до порушеної п. Дїдушком справи. Містимо сю допись нині рівночасно з допозняючими увагами, які надіслав нам п. Дїдушок, і на сім замикаємо дискусію. Питане з обох сторін достаточно прояснене, і більше до сеї теми не будемо містити статий.

*

Новий Санч, 24. цвітня.

Констатую, що товариство „Маківка" нїколи не мало наміру надуживати анї не надуживає Укр. С. Стрілецтва анї довіря суспільности „для своїх реклям".

Товариство се є справдї стоваришенєм господарсько-торговельним, однак поставило собі за першу і найважнїйшу, а на разї одиноку цїль заложити одну вглядно більше осель захистів для інвалїдів У. С. С.

Не повстало воно без порозуміня і против волї стрілецтва, бо на згаданій в покликанім письмі нараді були голоси за і против. На зборах дня 6. серпня 1916, на котрих рішено заснувати се товариство, брали участь не лиш новосандецькі Українці, але також перебуваючі в Новім Санчи евакуовані Українці, як прим. пп. д-р Іван Макух, о. Іван Глинський, д-р Остап Макарушка, о Володислав Нанасси, д р Ярослав Гординський, о Іван Лабій, Цельвий Збудовський, пані Рошкевичева, пані Лукачева і богато инших. Тимсамим упадає закид, немов би „Маківка" була підприємством кількох приватних людий, котре хоче тільки ужити стрілецького імени для своїх особистих інтересів.

На осїдок товариства вибрано Новий Санч лиш тимчасово головно з огляду на тодїшну воєнну ситуацію, причім вискавано гадку, що осїдком товариства повинен бути Львів, або котре инше зі східно-галицьких міст, і що сейчас по настаню нормальних відносин можна буде справу осїдку відповідно порішити.

Дальше констатуємо, що тов. „Маківка" уладить оселю для УСС. сейчас по зібраню відповідної квоти майна, а не, як то підписані в покликаних письмах товариству інсинуують „доперва по переведеню ріжнородних господарсько торговельних підприємств і як ті підприємства поведуть ся і виплатять ся з чистих зисків по оплаченю всїх директорів". А розвиває ся „Маківка" дуже гарно. За нецїлих 5 місяців — бо товариство з причин від себе незалежних зачало фактично свою діяльність, аж з кінцем падолиста 1916 р. числить 1319 членів, резервовий фонд виносить 6.701 К 56 с., уділи 14.829 К. равом майно товариства виносить 21.530 К 56 с. Притім зазначуємо з натиском, що дирекція товариства працює для товариства з великим накладом праці зовсім безкорисно.

Що-до особного „фонду інвалїдів УСС.", про який згадують покликані письма, замічаємо, що про сей фонд дотепер майже не було чути і здаєть ся, аж під впливом розвою „Маківки" появило ся в пресї візване до надсиланя жертв на згаданий фонд. Натомість відомо є дирекції, що з сего фонду покривано в супереч його призначеню цїлком инші видатки. Фонд сей істнувати має вже два роки, отже цїкава річ, чому мимо такої важної цїли, для котрої сей фонд основано, не введено його дотепер в житє. Чому не заложено протесту против „Маківки" зараз в початках її істнованя? Зауважаємо при тім, що до заложеня такого протесту була би передовсім покликана Боєва Управа. Констатуємо, що Боєва Управа відносить ся прихильно до „Маківки" віддала навіть „Маківцї" свої видавництва в комісї до розпродажи і інтервенїювала в Начальній Команді армії в справі поміщеня реконвалєсцентів УСС. в Новім Санчи в реальности, котру власне „Маківка" має намір в тій цїли купити.

Сама суспільність відносить ся до „Маківки" дуже симпатично, що видно не лиш з напливаючих обильно уділів і жертв на фонд резервовий, але також із зголошуваня вільних занять для інвалїдів УСС. і з заінтересованя святом роковин битви на Маківцї.

Виходило би з того, що невдоволеним з істнованя Маківки є лиш гурт У. С. С., котрий не зрозумівши як слїд цїлий Маківки (наведені в письмах закиди являють ся тенденційним перекрученєм фактів) не зважаючи на становище, яке вже заняла супротив Маківки суспільність —хоче підкопати діяльність нашого так хосенного власне для стрільців товариства і тим власне вводить непотрібне замішанє і викликує зовсїм непотрібно зневіру до жертвенности на народні цїли. Подаючи се до публичної відомости піддаємо ся вновї під осуд суспільности з прошенєм до складаня дальших жертв на Маківку, щоб вона могла як найскорше приступити до сповненя своєї цїли, то є облекшеня долї наших інвалїдів. Тим самим сповнить наша суспільність свій оборязок і сплатить довг вдячности тим, котрі проливали свою кров і стратили здоровлє задля вибореня для неї лїпшої долї.

Василь Яворський, начальний директор товариства „Маківка".

*

Постій 27. цвітня.

Забираючи голос в справі підприємства „Маківка", не мав я нїколи на думцї захитати довіря суспільности до того підприємства й не звертав навіть уваги на непевність деклярованих уділів та депозитів в тім підприємстві. У мене

самого не було ні тіни недовіря до товариства, до дирекції.

Я забрав голос тільки тому, щоби передати суспільности погляд та думцу стрілецтва на сю справу, та відношене стрільців (У. С. С.) до підприємства „Маківка".

І мене здивувало дуже, що зараз по появі заяви У. С. С. і мойого отвертого листа почала ся дискусія на сю тему.

Порівнуючи статут підприємства „Маківка„ і з обороною тогож підприємства п. „директором" Сідельником в „Укр. Слові" з 25. цвітня 1917, мушу з жалем сконстатувати, що наше твердженє, немовби то підприємство „Маківка" було товариством чисто приватним з інвалідами стрільцями в нічім не схоже, використовуюче тільки імя стрілецьке на се, щоби більше вкладок для себе стягнути, є правдиве.

А коли се підприємство є спілкою господарсько-торговельною, так я питаю, чому підшито се своє товариство під стрілецьке імя?

Один з директорів, пишучи про Маківку сам признає, що Маківка поза своїми господарсько-торговельними інтересами „зберігати хоче на окремім рахунку принагідно зібрані жертви на інвалїд в УСС і віддали їх вповні із належними процентами зорганізованому фондови інвалїдів УСС"

Я уповажнений від товаришів Стрільців подякувати за сї стараня для побільшеня фонду УСС. з тим додатком, що воно не конечне є, щоби призбируванєм фондів займав ся п. С.

Наша суспільність знає вже давно. що фонд інвалїдів УСС. складаєть ся на щадничу книжочку в Зем. Банку Гіпотечнім ч. 3066 і туди кождий, що хоче сьому фондови помочи, посилає свої датки, до того не потреба аж посередництва п. С. Краще є передавати гроші відразу в певне місце ніж посередника, котрий „остаточно" зібрані жертви передасть фондови інвалїдів УСС.

Справа фондів УСС. є справою незвичайно пекучою. Звісно, що потворило ся у нас богато комітетів, котрі без легітимацій, без ніяких управнень висисають у суспільности лепти на всяке. Богато голосів із суспільности підносить ся, що мовляв не знати куди справдї жертви слати, котрий фонд є потрібний, котрий ні, котрий певний, котрий непевний і т. д.

Як один із членів Стрілецької організації можу в тій справі сказати одно: Одиноким фондом Інвалїдів УСС. є фонд, що його започаткувало і веде під доглядом команди легіону само Стрілецтво, складаний на ч. кн. щад. 3066 в Зем. Банку Гіп.

Він є організований на взір фонду австрійських полків для вдів і сиріт по погибших і інвалїдів. Ціле Стрілецтво що було досї і є в полї складає на сей фонд свої заслуженини (льон і полеві додатки) і то так офіцири як і мужва.

На мою думку суспільність коли хоче помогти інвалїдам УСС, повинна підпирати фонд Інвалїдів УСС. складаний на ч. кн. щад. 3066 в Зем. Банку Гіп.

Василь Дідушок.

НА ВОЛИНСЬКІ ШКОЛИ.

„Пяткова система".

На необхідну потребу удержаня 25 українських шкіл на Волині, які супроти останніх подій тим дорожші і важнійші для української справи, конечні як найскорші і найобильнійші жертви

Впр. о. Евген Гузар Вольсберґ корон 100 — 11 комп. 36 п обор. кр. висилає 83 К 40 с: Прочі компанії тогож полку. — Новицький Юлїян хорунж. 24 п. п. 10 К (Дітво): пп. Запутовича Франца надпор Лукіянова Луку поручн. Енгельсберґ Шлезак, Глібчука Тимка поручн. III. 104. Інф. Вапор-у. Людмила Савицька Стрий 5 К: Стефу Малецьку Балигород, Галю Шухевичу Львів, Ольгу Кузелю Відень, Марію Момрикову Бібрка, Д-ра Денеша Лукіяновича Львів. — Зеньчик Савицький Стрий 5 К: Ромця Сікору Добра Шептяцька, Зосю Малецьку Балигород. Бобця Левицького Самбір, Юрка Котиса Подільці. — Парохіяни Ольховки і Ришнятого 30 К Жертву відіслано разом з другими жертвами до Вс. Митр. Консисторії у Львові — Смабяк Петро 5 К: о Петра Гарасимчука пароха в Млинах д-ра Андрея Лудя, поручника 89. полку, Григорія Ковалика поручн. 89. полку, Івана Яремка пан. хорунж. К. Ретм. 1. і Василя Колясу одн. охотн 89 полку. — Утриско Клим 5 К: Пеленську Ольгу в Оттербах, Сітницького Ник., Сідельника Ярослава, Лопата Павло в Дрогобича і Якша Теодора — Товариство „Жіноча Громада" в Дрогобичи 50 К: Тов. „Жіноча Громада" в Стрию, „Український Жіночий Кружок" в Іміні, „Укр. Жіночий Комітет" у Відни. — Ізюню і Маруся Комариньскі в Раві Руській 5 К: Оля Латана зі Львова. Славка і Мірошка Бордуна з Бережниць, Володя Комариньского в Дрогобичи. — Крушельницькі Святослав відхор. УСС. 10 К: брата хорунж. д-ра Крушельницького Осипа полевий суд Львів, о. А Юркевича совітника, о. Е. Бохталовського катехета, обох у Розділі Марусю Юркевичівну в Миколаєві, Деркача П. хор. УСС. — Яків Думін управ. школи в Ластівках 10 К. — о Вол. Гмитрасевич Лїско (Дн) 18 К: о Василя Матківського Верхрата, о. Йосифа Добрянського Коросно, о. Семена Іванусяка Потилич, о. Еразма Сираса, Дашівка, о. Петра Давосира Жегестів. — Ірка Селевінківна Стрий (Дн.) 5 К: Таню Гарасимович у Львові, Николця Кузмовича в Лавочнім, Вуня Макарушку у Львові, Марка Бачинського в Пороніні, Стефця Матковського в Стрию. — Д-р Ярослав Селевінка Стрий (Дн.) 10 К: д-ра Евгена Петрушевича адвоката в Сколім, свящ. Володимира Тисовського в Сваричові, свящ. Теодора Базилевича в Бистрій, інж. Івана Брилинського у Львові, д-ра Олексу Гарасимова в Стрию — Денис Стельмах управитель школи в таборі Хоцен 10 К (Дн.): Івана Стронського упр. школи у Збойсках, Миколу Мирова, упр. школи у Львові, о. Северина Ступницького пароха, комісаря Костя Ровгуша і директора Івана Жуковського — всїх у Хоцен. — Ст. Процько Вербіж 10 К: п. М. Верхинського Пискоровичі, о. Корнеля Стрецького з Горожанки малої і Тимка Кордюка з Вербіжа. — Марія Мельник Ляховичі 5 К: Д-ра Олександра Коваксвича Люблин, Галину Витвицьку Прага, Ст. Шпайлівну учит. при школї ім Шашкевича у Львові, Ст. Кавдюка однор. д бр. Єгердорф, Костя Мельника, ц. к. акцесіста пол. поч. 369. — Однор. охотн. цугсф. Олександер Прокіп в Кракові 5 К (Дн.): Ізабелю Лещицьку в Кракова, Ірину Прокопівну в Доброї, Андоія Бачинського поручн. в Кракова, Андоія Прокопа поручн. Sch. Rgmt N-o 37 і Гринька Гоцького Einj. Fr. Kogr в Кракова. — Анна Сендзікова в Горуцка 5 К: Валерію Дуткевичеву, Одарку Давидюкову, оо. Волод Склепковичів, Волод. Бука і Семена Крупока. — Богданько Онишкевич 2 К (Дн.): Дарцю Мукнацьку з Хащова, Ромця Баранського з Куликів, Юрця Онишкевича з Угнова. — Миросьо Турянський в Купнович 4 К (Дн.): Зеня Пляцка з Довжиці, Богданця Соболя з Подлесець, цьцю Маню Онишкевичівну з Купнович. — Пор Чернецький Гриць 24 п. п. І. комп. Фрайденталь Шлеск 10 К: Поручн. Дорошюка Івана 24 п. п. у Альтштадт, поручн. Бойчука Василя 80 п. п., хорунжих: Соколюка Дмитра і Яцкова Михайла 24. п. п, і Маковського Івана 80 п. п. — Анна Цегельська Бібрка к. Львова 5 К: Олю Богачевську Львів, Анну Долинську Перемишль, поручника Дедодая Цегельського Ldst. I. Baon 167. Поручника Николку Соколовського 2/7 F. J. B. Юзьва Нестайка Львів. — Любов Кульчицька в Яворова 5 К: Мицю Федаївну Львів, Маню Онишкевич Куновичі, Ромку Стеблецьку Львів. — Анна Кульчицька в Винник 5 К: Одарку Скубиш зі Селиск, Зенку Погорецьку зі Самбора, Настуську Пилипі-ську з Горайця, Михайла Влоха кадет. асп. пол. поч. 638. Славка Цімуру зі Львова. — Марта Колтунюк Львів 4 К (Дн.) — Михайло Шило господар в Дроговеі 5 К. — Михайло Годунька начальник громади Дроговів 5 К: Анастазію Шведюк газдиню з Дроговича і Пелягію Войтович газдиню з Трійчищ. — Олена Борисевич 10 К: Іванку Сиротинську зі Львова, Ольгу Дуцько з Яворова, Маню Полянську з Серед ного великого і о. Петра Мазяра завід. в Лужку гірішнім. — Бордун Олекса 20 К; Слусаря Володимира, Поланівевича Левонїда, поручників, пол. почта 423 і д-ра Веркача Василя Відень. — Дмитро Литвин, учит. Рихвальд 5 К. — Івання Тисова з Хлівчан 20 К: Л. Соколикевичеву в Улюча, Зофію Тарасович в Тяглева, Евгенію Гробельську в Остобожа, о. М. Двигалевича з Корчева, Зофію Тисович в Угнова, М. Герчановську в Немирова, Юл. Буцманюка, хорунжого УСС., Кіндр. Тхіра з Незнайової, Йос. Яворського з Пентній, Волод. Грицая студ. фільозофії у Львові. — Денис Лада уч. Боложинів 12 К: П Тильчака з Богутина, П. Мелчка і П. Стойка уч. в Поморянщині — Елисавета Каранович 10 К. — Роман Каранович 3 К не викликують нікого,—о. Іван Тимків. Викликаний о. Ром Охримовичем на 10 К, а Стефою Коритовською 20 К, пізнав разом 30 К до „Дїстра" і на тих 30 К викликую: о. Ант. Лучаківського зі Станькової, о. Ник. Мандюка в Неговець, о. Івана Павлусевича в Підмихайля о. Семена Іванчука в Петранки і Івана Василів війта з Угринова середнього,—Валерія Тимків викликаня Тарасом Коритовським на 20 К: Марію Павлусевич в Підмихайля, Марю Іванчукову в Петранки, Мирослава Дандеровича з Угринова старого, Мальвину Грозикіну учительку і о. Василя Дуду пароха Вільхівки – Боднар Евген пол. поч. 221 5 К: Галю Шеховичеву в Цьвіржи, о. Прокурата курата в Никловичах, о. курата Коссовича пол. п. 399, поручника Біласа пол. п. 211/II, поручника Павлика пол. п. 221/II. — Бокало Володимир 10 К: Галю Сидораківну (Львів Чагнецького 12), Гандзю Куривчак (Львів ред. „Укр Слова"), Мартинця У. С. С. (Львів, із Поритка хор У. С. С (Львів), Волод. Матвіяса У. С. С (Київ У. С. С. етап. поч. 445), А. Паславський лік. вет. п. п. 287 10 К: д-р І. Паккевича, Вол. Бригідера обох з Відня, Ів. Рижого хор. сан. пол. поч. 423, Евг. Гірняка, Н. Генкезича лік. вет в Корол. Польським, Марія Березюкова 5 К: Зозю Корневичеву з Лежайська, Ірену Шепсталову з Солимова, Каролину Климкову з Бутин, И. Вавівского учит. в Боянці, Корнєву з Борового,- о. Володимир Виняв ський Гусне вижне п. Високо вижне ad Турка 25 К, — о. Стефан Оробець пол. курат 50 К (Дн.): о. Івана Стрільбицького декана в Начарії, надш. р. Остапа Луцького, пор. Корнеля Кізюка, пор. Лучаковського Гриця, пор. Івана Винниченка, Каролина Яворська 2 К: Володемиру Ковівну учительку з Ступниці, Івана Хомчинського упр. школи в Ступницях, Володимира Яворського поруч. піх. бат. 1/3 , Леонію Михайлівну учит. в Старім Самборі, Льва Гавриляка з Старого Самбора.

НАДІСЛАНЕ.

Отвертий лист до Вп. Пана М. Фрайліха, спеціяліста пропуклинових недуг, винаходця ц. к патентових бандажів, Львів, вул. Городецька ч. 35, у власнім домі.

Високоповажаний Пане!

Вдоволяючи правдї, зізнаю, що в моїй довголїтній і тяжкій недузї пропуклини, котрої терпіня не дали менї ні в день ні в ночи супокою, помимо того, що я відносив ся о пораду до фахових людий, тодї—коли то навіть стан здоровля значно погіршив ся — удав ся я до Вас, Вп. Пане, в прошенєм о пораду і поміч, а Ви мене в короткім часї зовсім з сеї слабости вилїчили. Нинї минуло вже 15 лїт від пори, як Ви мене цілковито вилїчили, зглядно від часу, як я ходжу без бандажу, та проте не вернув ні найменший біль ані слїд перебугої пропуклини, що тим більше достойне признаня, що у чоловіка так тяжкої працї як я, цілковите вилїченє було на погляд фаховців і лїкарів річю неможливою. В повнім пересвідченю і признаню того, що Ви мене вилїчили, подаю се до загальної відомости в тій цїли, щоби иншим страдаючим указати одиноку дорогу до вилїченя. Перенятий глубокою вдячністю, висловлюю Вам з глубини серця пливучу подяку враз з бажанєм, щоби Господь Бог удержав Вас Вп. Пане в здоровлю довгі лїта для страдаючого людства.

Лука Ценкнер,
Львів, вул. Ткацка 8, І. пов.

М. Фрайлїх висилає на жаданє брошури даром і офранковані. 290 1—1

Оголошення.

- ПОЧЕНЄ НІ -

усуває певно спеціяльний пудер „Csave", пакет за 1·20 К. На провінцію висилаю тільки за попереднім надісланєм належитости і 40 с. на порто — Одиноке заступство

S. FEDER, — Львів, Сикстуська ч. 7.
279 4 60

Женщина інтелїгентна, в родинї священичій, з гарними свідоцтвами, глядає місця до заряду господарства найрадше у священика. Відомість вул. Листопада ч. 7., двері ч. 6., партер у Т. Д. 280

СУПЕРФОСФАТ

Томасину, Каїніт і Сїрчан амоновий

доставляє

КРАЄВИЙ СОЮЗ
Господарсько-торговельних Спілок
при вул. Зїморовича ч. 20.

так посилками цїловагоновими впрост з фабрики як і в менших скількостях зі своїх магазинів у Львові, в Перемишли при вул. Косцюшки ч. 5. і в Стрию Ринок ч. 6.

Кожде замовленє мусить бути потверджене через ц. к. Районову Команду а в повітах, в яких нема ще уставлених Районової Команди через ц. к. Староство.

Условія продажи висилає ся на жаданє відворотно.
VI 1—6

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ

в ПЕРЕМИШЛІ

вулиця Косцюшки ч. 3.

Приймає і виплачує щадничі вклади щоденно вгодинах урядових. Вклади оироцентовує на 4% починаючи вже від слїдуючого дня по дню вложення аж до послїдного дня перед днем відобранія,

ВКЛАДКИ в „Руській Щадниці" можна складати особисто в касї товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової Щадниці, які Дирекція Щадниці на жадане безплатно достарчає, і в філіях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щадниці"

Удїляє позичок: а) гіпотечних платних щорічними амортизаційними ратами на протяг лїт 10—45 після вибору позичаючого; б) на льомбард ефектів, і на ескомт векслїв. Справа позичок полагоджуєсь можливо скоро

Посередничить у внесенню позичок в Гал. Воєннім Заведеню кредитовім в Кракові.

Всяких інформацій і друків удїляє канцелярія „Руської Щадниці" ул. Косцюшки. Народний дім, І. пов. щоденно безкоштовно в годинах урядових від 9—1 год. кромі неділь і українських свят.

Після § 14. устава „Руської Щадниці" затвердженого через ц. к. міністерство внутрішних справ вкладки в товаристві „Руська Щадниця" в Перемишли надаються до льокації пупілярних, фондових і т. п. капіталів, має отже „Руська Щадниця" пупілярну обезпеку. III. 35 ?

Вже вийшли з друку і продає за попереднім надісланєм грошей Українське педагогічне Товариство у Львові ул. Мохнацького ч. 12.

НАЙНОВІЙШІ

УКРАЇНСЬКІ МОЛИТВЕНИКИ

гарного, догідного французького формату, звиш 226 сторін друку, обширного змісту (молитви, літургія, церковні пісні, коляди, акафисти, тропарі, кондаки і т. д.).

I. молитвенник оправлений в півполотно з золоченим витиском коштує . . . . . 1 К 20 с.
II. той сам оправлений цїлий в полотно . 1 К 50 с.

Менший Молитвеник

(для молодїжи 176 стор. друку).

I. молитвенник оправлений в півполотно з золоченим витиском коштує . . . . . — К 80 с.
II. той самий оправлений цїлий в полотно 1 К 10 с.

До замовленя доплачуєть ся 1 К 20 с. на почтову пересилку до 5 кг. ваги. 1—2

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10

Ч. 105. (9.357) Львів, второк 8 мая (25 цвітня ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . . . 2·70 К.
квартьрічно . . . 8·— „
піврічно . . . . 16·— „
цілорічно . . . . 32·— „

у Львові (без достави):

місячно . . . . . 2·40 К.
квартьрічно . . . 7·— „
піврічно . . . . . 14·— „
цілорічно . . . . 28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К. Сталі оголошеня за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Дїло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Цїсар і Поляки.

Львів, 7. мая 1917.

Побут цїсарської пари в Кракові своїм розміром і своїм змістом виріс далеко понад значінє звичайної візити Монарха в однім з коронних країв. В присутности відповідальних міністрів — президента міністрів гр. Кляма-Мартінїца і польського („галицького") міністра гр. Бобжинського — Його Величність цїсар Карло зложив дуже важні заяви на річ Поляків: потвердив і приняв на своє імя зміст акту 5. падолиста 1916 р. як що-до будови польської держави з Королївства Польського, так що до Галичини, тай торжественно проголосив дальше істнованє тих особисто-політичних взаємин Пануючого Дому з польським народом, які навязали ся були і розвинули ся за володїня бл. п. цїсаря Франца Йосифа.

Політичне значінє сих заяв тим висше, що ложені вони в небувало драматичнім моментї міжнародної і воєнної політики, в моментї напруженого ожиданя грядучих подій.

Пробувати в українськім дневнику аналїзувати подію, яка висловилась у передучорашних явах в Кракові, було би серед істнуючих відносин задачею невідповідною.

В святочних промовах української справи посередно торкнулись слова Його Величности про „згоду обох народів, котрі заселюють край", яку повинно утвердити переведенє акту 4. падолиста 1916.

—

На повитанє цїсаря в Кракові „Czas" з 4. м. написав:

„Є він наступником монарха, який перший мав відвагу надати Полякам у державі рівні з іншими права, припустити їх до співправлїня щиро допомогти до розвитку нашого національного житя на всїх полях. Ту традицію свого попередника, перервану хвилево на підкоп війни, молодий монарх підняв на ново сильною рукою. Від пару місяцїв є ми свідками, як ступнево усував зажаленя нашого краю, вирівнує помилки, що відносять ся до часу, навязуючи нитку порозуміня, яку пробовано перервати зі шкодою для держави.

„На його побут у Кракові, на слова, які завтра впадуть з його й нашої сторони, має звернені очи і слух цїлий край. В столици державі ведуть ся тепер переговори над кінцевим справильненєм нашого відношеня до монархії і думцї торжественної обїтницї його попередника. Можемо з повною вірою надїяти ся, що милив монарха не позволить полякам дити сеї справи проти наших справедливих управнень...

„На завтрішнє принятє монарха має одначе звернені очи не тільки наш край, але також цїй наш нарід. Віддане легіонів Польщі й іменованя останних днїв (себто іменованє гр. Шептицького генерал-губернатором) скріпили ще одечний звязок з династією, такою популярною на цїлім просторі польських земель. Не знаємо, як повернеть ся дальша доля воскреше-ної польської держави, одначе в кождім разї буде вона потребувати сильної точки опертя і підпертя. Католицька династія, для Польщі щиро прихильна, пануюча над кількадяти народами і краями, з яких кождий має признану змогу свобідного розвитку й рівноправности з нашими, така династія і підлягаюча її скиптрови держава є природним опікуном польської держави".

—

Варшавський „Kurjer Polski" містить статю „Król albo regent", в якій читаємо:

„Газети піднесли справу великого значіня: вказали на пильну потребу доповненя акту 5. падолиста покликанєм регента, який був би символом польської державної власти і видимим представником польської незалежної держави. Можна би піти ще далї й бажати собі не регента, але вже польського короля. Можна би від князя крови, який був би готов приняти польську корону на поклик польського народу в часї, коли вже настане мир і уложать ся відносини, вимагати, щоб і він зробив деяку посвяту для добра нашої держави, приймаючи корону в часї, який ще є періодом бурі й боротьби. Але сю трудну справу відкладаємо до иншої нагоди і не ставимо питаня: король чи регент, тільки: король або регент".

Покликанє короля або регента вважає „Kurj. pol." антидотом проти „баламутства, якого зерна східний вітер так щедро тепер навіває". „Коли-б нині король або хоч регент став на фронтї польської держави, було би се і фактичне і правне рішуче відрізанє Польщі від ферментуючих в Росії концепцій втягненя також польської республики до російської федерації".

—

Нинїшна „Gazeta Wieczorna", обговорюючи значінє побуту цїсаря в Кракові для польської справи, пише про польсько українські відносини в Галичині:

„Усамостійненє нашого краю станеть ся певне тим, чого бажає собі цїсар Карло: фундаментом польсько-української згоди, бо чим більше прав мати муть Поляки в границях відокремленої Галичини, тим більше могти-муть давати їх Українцям; тим більше зменшать ся площі тертя взагалї, чим більше зникнуть можливости нашого конфлїкту на позакраєвім теренї і політичного вигравання одної національности проти другої".

Що значить ся польська торжественна мова в перекладї на політичну прозу, се записало нестертими буквами в серци кождого Українця дотеперішнє польське пановане над українським народом.

За автономію України.

Проти польських посягань на українські землї.

Львів, 7. мая 1917.

Стокгольмський кореспондент будапештського дневника „Az Est" представляє положенє в Київі надзвичайно критичним з огляду на оборот, який бере український рух. Українцї не хотять ждати аж до зібраня російської конституанти, але вже хотять взяти участь у мировій конференції й запротестувати проти змагань Поляків, щоб також не-польські землї були прилучені до польського королївства.

—

„Кіевская Мысль" з 21. марта пише про краєвий зїзд партії народної свободи (кадетів):

Другий день зїзду відбув ся в будинку міської думи. Засіданє почалось маніфестацією українських організацій. Настрій вулицї перенїс ся до салї. Голова Д. Григорович Барський повідомив про те, що місто шанує память Т. Шевченка, і запропонував ушанувати память українського поета вставанєм. Дїлова частина засїдани почалась рефератом Л. Чолганського в справі децентралїзації державної власти.

Менї — казав Чолганський — доводить ся почати свій відчит про автономію та федерацію в той момент, коли за стїнами сеї салї відбуваєть ся величава і гарна картина прояву національної свідомости. Нехай живе вільна Україна! Нехай жиють всї вільні народи, зєднавшись у великій вільній російській державі! (Оплески).

Переходячи до основних точок свого відчиту, Чолганський спинив ся детально на виясненю додатних сторін децентралїзапії державної власти, що забезпечує інтереси справжнього народоправства. Якби демократично не була уряджена центральна власть, всеж вона буде далека від населеня, його специфічних краєвих та місцевих інтерєсів. Відтак Чолгальський спинив ся на формах децентралїзації, автономії та фереративнім ладї і заявив, що він особисто стоїть за федерацією. Історія федеративних держав показує, — зазначив референт, — що при сім державнім устрою населенє дістає найбільш повне задоволенє своїх культурних потреб і тому утворюєть ся особливо міцна організація цілої держави. Федеративний устрій надаєть ся особливо для Росії з її пестрим національним складом населеня. Вкінцї референт зазначив, що особисто він уявляє собі Росію федеративною демократичною республикою з національними автономіями. — Злученими Державами великої російської республики, і від імени комітету пропонує признати необхідність широкої децентралїзації державної власти в Росії та поставленя сеї справи на рішенє конституанти.

Реферат викликав палкі дебати. Засада реферату про необхідність широкої децентралїзації державної власти, без конкретизованя сеї засади, не викликала в сути річи жадних супереч. Промовцї, що виступили як опоненти (Левицький, Жолткевич, Бутенко, Крупнов та ин.), зазначили лише, шо передчаєно розвязувати питанє про те, в якій формі має виявити ся децентралїзація. Передовсїм треба зміцнити загальні права горожанина, бо питанєм сьогоднїшного дня є скріпленє нового ладу.

В оборону засад реферату виголосив велику промову Микола Василенко, який покликуючись на історію, доказував необхідність найширшої децентралїзації державної власти на основах федеративного устрою будучої демократичної республики, при якім кождий нарід зможе вільно самоозначити ся, усвідомити свою індивідуальність. Тільки такий устрій державного житя викличе всї творчі сили народів на шлях вільного твореня культури великої держави.

Палку промову проти політики повільности виголосив бар. Ф. Штайнгель.

Після дебати збори приймають основну тезу, виставлену комітетом, про признанє необхідности широкої децентралїзації державної власти в Росії, не рішаючи наперед форм децентралїзації.

Потім переведено вибори делегатів на загально російський партійний зїзд, який мав відбути ся 25. марта в Петрограді. Вибрали Григоровича Барського, Штайнгеля, Василенка, Биковського, Косинського, Чолганського, Бутенка і Крупнова.

По Холмщинї — Волинь.

„Głos Ziemi Chełmskiej" пише:

„Волинь, яка остає під військовою австро-угорською управою, є поділена на два повіти: ковельський і володимирсько волинський. Населенє обох повітів є в значній части католицьке і польське, бо православне опустило край при російськім відворотї в 1916 р."

Далї обговорює польську й українську акцію на Волини, бючи на алярм, що „українське учительство веде живу й добре зорганїзовану національну акцію",— й кінчить:

„Сїльський нарід загалом не має ще нинї нїякої виразної національної свідомости, одначе можна завважити постійний нахил до католицизму й польськости, хоч в сім напрямі не ведеть ся акція з польської сторони. Інтелїгенція чує жаль до Польщі, що вона забуває про Волинь, хоч власне тепер була би потрібна визначна поміч передовсїм для просвітного руху і шкільництва. Проголошенє незалежности Польщі зробило тут досить сильне вражінє. В тім часї майже з кождого села записувано ся до польських легіонів. Тепер місцева інтелїгенція й нарід приготовляє висланє адреси до варшавської Державної Ради."

Зміна конституції в Німеччині.

БЕРЛІН (Ткб.) Конституційна комісія німецького парляменту вела далї наради над зміною конституції в Німеччині. Як представник правительства так і консервативні члени комісії висказали свої сумнїви що-до рішень комісії. Нині приняла комсія внесеня в тім напрямі, щоби канцлерови і його заступникови прислугувало право забираня голосу в парляменті кождого часу поза дневним порядком, підчас коли инші члени союзної ради могли би забирати голос тільки в часї дискусії і в справі предметів над якими ведуть сянаради. Крім сього приняли внесене, що парлямент має мати також спромогу відбувати довірочні засїданя, що доси було неможливе. Внесенє се звучить: Дискусія про відношенэ держави до заграничних держав може відбувати ся на довірочних засїданях. Врештї приняла дискусія внесене, після якого парлямент має право зносити ся безпосередно в властями в предмегї прав своїх членів, що доси було можливе тільки за посередництвом канцлера.

Росія боїть ся німецької офензиви на Петроград.

ПЕТРОГРАД (Пет. аг.) Начальний комендант військ петроградського округа ген. Корнїлов оголосив дневний приказ, в якім сказано: Маємо відомости, що неприятель стягає великі сили проти нашого північного фронту. Німецька торговельна маринарка в Лібаві є готова взяти військо на поклад і під охороною фльоти висадити його на сушу може навіть цїлком близько Петрограду. Генерал заряджує утворене нової сильної армії для оборони столиці і горожанської свободи через реорганізацію резерв округа.

Козаки за провізоричним правительством.

ПЕТРОГРАД (Райтер). Рада козаків ухвалила, що всяка оружна або й не оружна улична маніфестація проти правительства має бути вважана за враду російського свободолюбивого руху.

Населене Петрограду проти Англійців.

КОПЕНГАГА (Ткб) „Extrabladet" доносить з Гапаранди: Подорожні, що прибувають з Росії, оповідають, що у чужих підданих, які вертають з Росії, появляєть ся занепокоєне їзза відносин в столиці, де зчезла всяка карність. Стан, що панує в Петроградї, можна назвати майже анархією. Передовсім є велике занепокоєне в англійських кругах, тому, що широкі верстви виявляють явно неприязний настрій супроти Англійців. Англійці в Петроградї є приготовані на несподїванки.

Будинок англійської амбасади є сильно стережений. Міністер справедливости удав ся до Царського села, щоби особисто переконати ся, чи заряджена в цїли запобіженя утечі царської пари є вистарчаючі. Коли з деяких кругів поставлено жаданє інтернованя царської пари в петропавловській кріпости, провізоричне правительство хотїло приноровити ся до того жаданя, одначе сторожа в палатї признала се особистою обидою і підозрінєм, що не добре пильнує полковника Романова.

Російська мирова пожичка.

ПЕТРОГРАД. (Пет. Аг.) Пленарні збори ради робітників і жовнїрів ухвалили всїми голосами проти 123 підпирати переведене т. зв. мировой пожички.

Анґлійський король взиває до ощадности.

ЛЬОНДОН (Ткб,) Король видав торжественну відозву, в якій каже: В пересвідченю, що здержуване себе від злишного зуживаня збіжа є найуспішнїйшим способом до знївеченя замахів неприятеля, взиваю до як найбільшої ощадности і відмовлюваня собі всяких родів збіжа. Взиваєть ся голови домашних господарств, щоби зменшили нормальне зуживане хлїба бодай о одну четверту, а властителїв, щоби перестали кормити коні зерном.

Конець четвертої битви під Арра.

БЕРЛІН (Райт.) Четверта битва під Арра покінчила ся і принесла Англійцям мимо величезного масового ужитя людського матеріялу і муніції на фронті 30 км. успіх не більший, як руїну села Prosnoy на північ від Скарпи.

Революція в Росії і Союз визволеня України.

Відень 6. мая 1917.

Президія Союза визволеня України обговорила на засїданю 2. с. м. витворене російською революцією положенє і означила своє становище в отсих революціях:

I. В справі відношеня до війни Союз уважає задачею дня пропаганду необхідности загальної ліквідації війни в забезпеченєм усїм народам культурного світа, в тім числї й українському, повної, нїчим необмеженої свободи самим становити про свою долю й по власній волї упорядкувати сусїдські—політичні й господарські —відносини з иншими народами.

Сим відношенєм до війни само собою визначаєть ся становище невтральности супроти воюючих держав, а творенє українського національного війска потрібне для охорони здобутих уже й завойованя дальших національних свобід аж до здїйсненя нашого національного ідеалу.

II. До тимчасового правительства Росії. Союз висловлює надїю, що тимчасове правительство та зорганїзована в Радї робітничих і салдатських депутатів московська демократія за вихідну точку у відношеню до національних змагань України прийме основи переяславського договору з тим, що про внутрїшний лад України в її національних межах і про її відносини до сусїдних народів рішать Українські Установчі Збори в Київі.

III. До Української Центральної Ради в Київі. Президія Союза витає Центральну Українську Раду й Український Національний Конгрес яко виразників зорганїзованої свобідної волї українського народу. Стоячи далї на ґрунтї повної державної самостійности українського народу, Союз визволеня України дальшу свою дїяльність буде координувати з дїяльністю покликаних волею революційного українського народу національних репрезентацій на Україні. Зорієнтована до себе й для себе Україна буде від тепер визначати й для Союза орієнтаційну лїнію його політичного поведеня.

IV. Про практичні задачі Союза. З огляду на змінені обставини політичного житя в Росії, які дають змогу свобідної організації українських національних сил в їх змаганю до здобутя Україні самостійного житя, Союз визволеня України обмежує від тепер свою дїяльність до оборони прав українського населеня в завойованих центральними державами українських областях, до літературної популяризації серед політичного світа західної Европи визвольних змагань українського народу й до дальшого веденя національно-освідомлюючої роботи серед полонених Українців у межах держав центрального европейського союза. Що ж торкаєть ся репрезентаційної сторони цїлости української справи в її теперішній стадії за границею, то поширене сеї дїяльности й означене її форм та напряму буде старати ся переводити в порозуминю з компетентними політичними чинниками на Україні.

V. В справі українських занятих областий Союз домагаєть ся: щоб в сих областях положено край насильному накидуваню українському населеню польщини, щоб адміністраційні уряди в тих областях обсаджували ся прихильними до місцевого населеня одиницями, по можности спомиж австрійських Українців, щоб культурні й релїґійні потреби українського населеня сих країв знаходили достаточне заспокоєне, щоб пороблено заходи для усуненя матеріяльної нужди населеня українських занятих країв, щоб те населенє за свої страти в працї й майні для потреб окупаційної армії було справедливо винагороджуване та щоб евакуоване з занятих українських країв населенє дїставало необхідну опіку й охорону. Вкінцї Союз домагаєть ся, щоб заняті українські области адмінїстрували ся окремо від польських етнографічних областий і щоб за підставу уладженя місцевих національних відносин брало ся статистику населеня зперед війни, а не переведену тепер, по евакуації в обидві сторони переважної части людности.

VI. З приводу заборчих виступів польської Державної Ради Союз висловлює протест і заявляє, що український нарід нїколи не погодить ся з тим, щоб хоч маленький шмат його національної території зістававь під польським володїнєм, а всякі замахи на його національне добро відпре найрішучійшим способом.

VII. В справі роботи серед полонених президія Союза висловлює найбільшу подяку правительствам Австро-Угорщини й Німеччини за уможливленє полоненим Українцям зорганїзувати ся в таборах в ріжні товариства в цїли піднесеня свого культурного рівня і національної свідомости. Рівночасно президія Союза висловлює надію, що Тимчасове революційне Правительство Росії, скасувавши всї національні обмеженя, нетільки не ставитиметь ся ворожо до національного самоозначеня і культурного піднесеня полонених Українців, але також з своєї сторони прийде в поміч полоненим всїх національностий в їх культурних змаганях та в більшій мірі ніж дореволюційне правительство загалом подбає про облекшенє незавидної долї полонених.

VIII. Про відношенє до українських політичних репрезентацій в Австрії. При теперішнім стані річий Союз визволеня України від випадку до випадку входив і буде входити в порозуминє в справах загального значіня з окремими або зі всїма політичними чинниками австрійських Українців без ріжниці та висловлює найщирійше бажане, щоб в сю таку важну історичну хвилю всї політичні сили австрійських Українців сконсолїдували ся для успішної оборони національних прав українського народу.

Урядовий коментар до ноти Мілюкова.

ПЕТРОГРАД (Пет. Аг.). Супроти сумнївів що-до розуміня ноти міністра заграничних справ з 9. цвітня про воєнні цїли тимчасове правительство вважає вказаним зложити отсю заяву:

1) Над нотою радило довго і подрібно тимчасове правительство. Її принято одноду шно.

2) Ясно, що, говорячи про рішаючу побіду, нота має на думцї розвязку питань, на які вказано в заяві з 9. цвітня тими словами: „Правительство уважає своїм правом і обовязком заявити вже нині що цїлями свобідної Росії не є володїнє иншими народами, загарбане їх національних дібр, ні чужої области, тільки заведенє тривкого мира на основі свобідного розвитку народів. Російський нарід не змагає до побільшеня своєї зовнїшної могучости коштом инших народів і не бажає ні поневоленя, ні пониженя иншого народу. В імя найвисших кличів справедливости російський нарід здїймив кайдани з польського народу. Та не дозволить він, щоби його вітчина вийшла з великої боротьби понижена або підкопана у своїх житевих силах.

3) Під понятєм „санкції і гарантії" тривкого мира тимчасове правительство розуміє обниженє зоружуваня, міжнародні трибунали і т. д.

Те пояснене буде міністром заграничних справ подане до відома амбасадорам союзних держав.

Комітет робітників і жовнїрів про ноту Мілюкова.

ППТРОГРАД (Пет. аг.) Велика рада робітників і жовнїрів ухвалила резолюцію, в якій заявляєть ся, що новою нотою правительства до союзників покладено край всякій інтерпретації ноти з 1. мая в дусї суперечнім з інтересами і домаганями революційної демократії. В резолюції висловлено надію, що народи всїх воюючих держав приневолять свої правительства до мирових переговорів на тій основі, що вонн зречуть ся анексій і контрибуцій.

Успіхи підводних човнів.

БЕРЛІН. (Ткб. Урядово). Вісти, які доси наспіли про вислїд нашої воєнної дїяльности в замкненій области в цвітни, з днем 6. мая перевисшили суму міліона тон брутто в зктоплених кораблях.

Нарада управителїв таборних шкіл для висельнців.

Відень, 2. мая 1917.

Президія Української Культурної Ради скликала на день 12. цвітня с. р. у Відни шкільно-педагогічну нараду управителїв таборних шкіл для висельнців, щоби управильнити науку в згаданих школах.

На сю нараду явили ся управителї шкіл таборів в Гмінді, Вольфсберзї, Хоцені і Грединґу. Окрім того взяли участь в нарадах: голова І. Секції У. К. Р. пос. Л. Левицький та члени президії і канцелярії У. К. Р.

Темою нарад були питання організації шкіл, научних плянів та напрямів виховання таборного шкільництва, яке в природи річи мусить бути примінене до обставин таборного побуту і змін, які потягає за собою переміщене висе ленців. Провідною ідеєю нарад було бажане продовжати шкільно-виховуючу працю на еміграції в сей спосіб, щоби вона мимо деяких непоборимих трудностий могла гідно і користно відповісти завданю правдиво національної школи в тих вівірцях, які ставить українська нація до свого будучого народного шкільництва.

Научні пляни мають зокрема відповісти відмінним вимогам веденя науки в школах, що обнимають дітвору, яка перед війною розпочала науку в школах Галичини, Буковини і Волині.

Організацію і науку школи в таборі українських виселенців з Волині у Гредіг рішено вести відповідно до тих досвідів, які зроблено в організації нашого шкільництва на Волині, та приєднати деякі учительські сили, що були заняті в волинських школах.

Окремий предмет нарад становили основи організації шкіл для менших гуртків дітвори наших виселенців, розміщених по селах Чехії та Долішної Австрії.

Рішаючи педагогічно дидактичні основи організації тих останних шкіл, рішено зокрема для дуже дрібних гуртків дітвори утворити шкільну організацію, ведену мандрівними учительськими силами.

Окрім того обговорювано справу шкільного нагляду, організації шкіл для виселенців в Галичині та актуальні питання з обсягу внутрішної організації, основ карности та потреб усіх шкіл загалом, як також поодиноких зокрема.

Наради, які тревали в 2-годинною перервою цілий день до пізного вечера дали позитивні успіхи та причинять ся безперечно до одноцільности і систематичности в веденю так шкільної науки, як і просвітної праці над нашими виселенцями.

„КНИГИ се ріки, що зрошують землю, — се жерело мудрости“ —

(*найдавнїйша літопись*)

А. ФРАНС: Боги жаждуть крови . . . 2·—
ВОЛОДИМИР Б.: Латачки, опов. . . . . 1·—
В. Г. ЗЕЛІГЕР: Синя фльота, світова повість. Часть І. і ІІ. Переклав Д-р М. Лозинський . 6·—
М. КОЦЮБИНСЬКИЙ: Листи до Володимира Гнатюка . . . . . 1·50
Д-р А. КРІСТЕНЗЕН: З фільософії політики переклав Д-р М. Лозинський . . . . . 1·80
Б. бр. НОЛЬДЕ: Автономія України в історичного погляду. В перекладі і з передм. М. Залізняка . . . . . —·40
„RUSSICA“ розвідки й статі . . . . . 1·60
М. ГІЙО: Проблеми сучасної естетики З франц. мови перекл. Д-р Щурат. . . . 1·60
ЛЕОНІД АНДРЕЄВ: Семеро повішених, перекл. Д-р В. Сімович . . . . . 1·—
НАШІ ХРИСТІЯНСЬКІ СУСПІЛЬНИКИ . . . —·50

Прошу прислати **не 17 К. 40 сот.** *а тілько* **7 Корон (сїм),** *а вишлемо усї вичислені книжки.*

Замовлені книжки за попередним надісланєм гроший висилаємо **того самого дня** *так на провінцію як і на Feldpost-u.* — **Порто 80 сот.** — *Feld. 1·50 (само полотно коштує 1 К).* — *Поодинокі книжки можна замовляти з 50% опусту, тодї просимо на висилку звичайну долучити 20 с. на поручену 60 с.*

ЗАМОВЛЯТИ: „Дешеве Видавництво“ Львів, ул. Бляхарська 18. II п.

НОВИНКИ.

Львів, 7 мая 1917.

— **Зміни закона про військові причинки.** В суботній статі на сю тему пропущено підпис автора Володимира Целевича.

— **Генерал Шептицький до людности ц. і к. люблинського генерал-губернаторства.** З приводу обнятя свого нового уряду видав ген. Шептицький відозву до населеня „части Польщі, яка остає під ц. і к. військовим зарядом“. Новий генерал-губернатор витає людність „серцем повним радісної віри в будучність справи, для якої по думці великодушної інтенції Достойного Монарха має серед своїх земляків і з ними працювати“, та закликає її до співдіяльности в праці над культурним і господарським розвитком „части Польщі“ підчиненої його управі. Гр. Шептицький кінчить свою відозву: „Ще не пройшов час воєнної пожежі, однак вже творить ся польська держава і під знаком білого орла, якого польський легіон ніс високо через ряд повних слави боїв, займаєть ся світ нової епохи польського народу, дасть Бог, для того краю двічі щаслива. Нехай пересвідчене, що польський нарід що раз швидшим кроком йде до здійсненя своїх ідеалів, буде провідною думкою у спільній праці“.

— **Українські народні стипендії.** З Праги пишуть: Комітет помочи для укр. шкільної молодїжи в Празї признав на своїм засіданю дня 3. мая стипендії по 200 К: Стефанови Мидлякови, студентови II. року на відділі для будови машин політехніки у Відні і Станиславі Стефанії Лівацькій, ученици IV. року учительської семинаскорії також у Відні. За час не сповна трьох місяців, від коли комітет розширив свою опіку на всю українську шкільну молодіж Галичини і Буковини, признано, дякуючи жертвам добрих людий, 29 стипендій в сумі 5.300 К. Се дуже відрадний факт, а ще відраднїйший під таку хвилю, коли наш війною на нашій землї найбільше зруйнований нарід, мимо понесених великих жертв крови і майна та мимо стараня наших послів і Культурної Ради, не може дождатись хоч би малої державної помочи для молодїжи висших і середних шкіл. Та дотеперішні жертви земляків, як і значне число признаних стипендій, що доказують не малу житеву силу нашу, нехай будуть заохотою до дальшої праці на полї виховання дітий наших. Навчені досвідом, шукаймо спасеня не в чужій ласці, а в самопомочи. Тому просить комітет шановних земляків патріотів, щоби жертвували на стипендії для здібної і пильної молодїжи нашої. Вдвоє дає, хто скоро дає. Жертви просимо присилати під адресою: Hofrat dr. Iwan Puluj, Sm'chow Fibichgasse 1268 Комітет помочи для укр. шкільної молодїжи в Празї.

— **Молитва за вітчину.** Нам пишуть: Варшавський архиепископ Каковський видав до Поляків пастирський лист, в якім взиває їх до молитви за вітчину. Архиепископ Каковський належить до тих людий, що найдовше був невірним Томою і у воскресене Польщі не вірив. Нині накликає він своє духовне стадо, щоби віддало житє за польську справу і посеред численних, прегарних примірів з минувшини пригадує одну подію, що й нас живо обходить. „Після останної турецької війни, читаємо в пастирськім листї, на основі договору в Карловицах (1699 р.) заняті Турками Україна і Поділє з Каменцем вертали до Польщі. Генерал Мартин Контський мав відобрати склад збруї і амуніції та фортецу в Камінци. Віддавав їх Турок, Ага. Коли впровадив Контського між пивниці, наповнені порохом, з жалю і розпуки, що Туреччина тратить таку добичу, Ага кинув на порох тліючий огонь, щоби себе і Контського погребати в руїнах кріпости. Контський не злякав ся, вхопив розжарений огонь і дозволив, щоби він дотерів в його руці. Таким лицарським ділом спас від вибуху місто і сотки тисяч людий від смерти. Отсе взір любови і посвяти! Такими повинні бути всї супроти вітчини“. Таке пише владика до своїх вірних. А коли польський владика накликує своє стадо до самопосвяти, до любови і молитви за вітчину, то у нас дехто надумуєть ся, чи можна перекладови воскресного евангелія дати півурядову, чи урядову апробату.

— **Caveant consules.** Нам пишуть: 1. мая рано приходить до церкви в Самборі одна пані на Службу Божу. Се ж преціньо місяць, коли відправляють ся майські богослуженя! Не заставши Служби Божої, звернула ся згадана пані до одної міщанки з запитом, чи не знає, коли буде Служба Божа. „Мабуть що не буде“ відповіла, „я чекаю вже з пів години та годї діждати ся. Дома я ще навіть не палила й нїчого не їла, умисно прийшла до церкви, а тут нема нїякого богослужеия. Якось у нас в церкві годї коли застати Службу Божу, а в костелї, коли прийдеш, то все є Служба Божа. Через те ми так пропадаємо. Ну що ж робити, то я піду до костела“.

† ПОМЕРЛИ:

Дня 1. мая с. р. помер талановитий артист українського театру Володимир Садовський в 30 ім роцї житя. Покійний, син народного учителя Захара Садовського, свідомого і дїяльного патріота в Гусятинщинї, кинув свій завід і посвятив ся сценї на 2 роки перед війною. Війна взяла його здоровле, в Карпатах ранений в груди пішов інвалїдом у цивільне житє. Вступив на українську сцену за директури Коссака в 1915 р. і здобув собі симпатію публики, а признане у знавців і товаришів. В своїм репертуарі мав між т. зв. характеристичними ролями пописову ролю Возьного в „Наталці Полтавці“, дяка у „Вихованцю“ і кілька инших. Вже від грудня минулого року тяжко нездужав, мало виступав у театрі, і то кождим разом приходив на сцену в горячці. Туга за сценою томила його не менше як рана від шрапнеля і грудна недуга. Ще місяць тому казав себе привести попід руки до театру, побув там пару хвиль і пішов у шпиталь. Шкода, що смерть забрала того талановитого, незвичайно пильного і роботящого артиста, — перед ним стояла дорога до слави. Терниста, але він дійшов би був до мети. В. й. п.! Похорон відбув ся в пятницю 4. с. м. о 3. год. по пол.

ОПОВІСТКИ.

Второк, 8. мая 1917.

Нині: греко-кат.: Марка ап. і ев. — римо-кат.: Станіслава еп.

Завтра: греко-кат.: Василя всмч. — римо-кат.: Григорія Бог.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ.

з дня 6. мая.

ВІЙНА НА СХОДІ.

Зовсім не було важнїйших подій.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Нинїшної ночи повело ся одній з наших стеж вдерти ся до неприятельського рова близько Гориції і взяти до неволї його залогу, зложену з 1 офіцира і 40 жовнїрів. Поза тим не було важнїйших подій.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ.

Нїчого нового.

Заступ. шефа ген. штабу **Ф. Гефер.**

З НІМЕЦЬКОГО ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 6. мая.

Після вчорашної своєї тяжкої невдачі над Еною Французи далї не починали нових атаків. Тільки на Зимовій горі, на захід від Краонн ведуть ся нові сої.

Шевре не є добуте Французами, як донесено в попереднім звідомленю. Як передтим так і тепер та місцевість є сильно в наших руках.

Перший ген. кватирмайстер **Людендорф.**

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 7. мая 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ.

При сприяючій погоді була вчора з обох сторін дуже ожившена дїяльність летунів. В західній Галичині зістрілено два ворожі літаки.

ВІЙНА З ІТАЛЇЄЮ І НА БАЛКАНІ.

Не було значнїйших подій.

Заст. шефа ген. штабу **Ф. Гефер.**

НІМЕЦЬКОГО ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 7. мая 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наслїдника престола Руппрехта: Під Ленс і Арра гарматна боротьба дійшла вечером знов до більшої нагальности. Розтягаєть ся вона за Bullecourt далї на схід. Неприятель веде далї острілюване Ст. Кантен, що викликало в містї пожежі і знов ушкодило катедру.

Група військ нїмецького наступника престола: По тяжких втратах, які принїс Французам день 5. мая, вчера понехали вони на разї дальше ведене наступу. Аж по полудни значні сили рушили наперед між Port de Malmaison і Braye. Відперто їх зовсїм. Вечером і в ночи ровпочали ся сильні наступи на північ від Laffaux і між гостинцем Soissons Laon — Ailles. По завзятих боях, в яких ми осягнули місцеві успіхи і нанесли неприятелеви важкі втрати, наші хоробрі війска вдержали всї свої становища. Між Ailles і Craonne не вдали ся сильні частинні наступи Французів.

На Зимовій горі бій цілий день перехиляв ся то в сю то в ту сторону. Нині рано наступом відзискали ми північні стоки і вдержали їх проти кількакратних наступів неприятеля. Французи мусїли відступити на південні стоки. Височина остала необсаджена обома сторонами. Chevreaux є в наших руках.

Також сей день великих боїв битви над Еною був для нас корисний. Від 5. мая між Соасон і Ренс полонили ми 9 офіцирів і 726 жовнїрів і здобули 41 машинових і скорострільних карабінів.

Вчера скинено 14 неприятельських самолетів.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Крім відокремленого огня на фронті панує спокій.

Македонський фронт: В луку Черни гарматний огонь зростав хвилями до значної сили. Слабші відділи неприятельської піхоти, які висували ся до наших становищ, шукаючи стрічі з нами, легко відперто. На захід від Вардару наступи неприятеля на болгарські сторожі скінчили ся нїчим.

Перший кватирмайстер ген. Людендорф.

ПРОСПЕКТ.

Шеста Австрійська Воєнна Позичка.

Вільна від оподатковання 5½% амортизаційна державна позичка і вільні від оподатковання 5½% державні скарбові бони.

ОГОЛОШЕНЄ.

На основі цїсарського розпорядку з 4. серпня 1914, Вдз. ч. 202, що до переведеня кредитових операцій для покритя видатків на надзвичайні військові заряджения з приводу воєнних замотань, видаєть ся як

Шесту австрійську воєнну пожичку

I. вільну від оподатковання 5½% амортизаційну державну позичку

і II вільні від оподатковання 5½% державні скарбові бони, платні 1. мая 1927.

Загальна сума позички буде установлена на основі вислїдів публичної підписки.

I.

Вільна від оподаткованя 5½% амортизаційна державна позичка є поділена на серії по 5.000.000 К. і видаєть ся відтинках по 50, 100, 200, 1000, 2000, 10.000 і 20.000 К. Вони мають дату 1. цвітня 1917 і заосмотрені в факсімиле підписом ц. к. міністра фінансів і контрасигнатурою президента й одного члена контрольної комісії державних довгів Державної Ради Виставлені вони в німецькій мові; основний зміст тексту доданий також в краєвих мовах.

Довжні листи є виставлені на посїдача і опроцентовані по 5½% річно. Відсотки відтинків по 100, 200, 1000, 2000, 10.000 і 20.000 К. будуть виплачувані з долу в півричних ратах 1. цвітня і 1. жовтня кождого року, відсотки відтинків по 50 К. в цїлорічних ратах з долу дня 1. цвітня кождого року.

Довжні листи є заосмотрені в 27 купонів, з яких перший платний 1. жовтня 1917, згляднo відтинки по 50 К., з яких перший платний 1. цвітня 1918, і в один тальон, на ккого основі в свій час можна підняти дальш купони без всякого почисленя коштів або належитостий в касї державних довгів.

Позичка буде сплачена в номінальній вартости, а саме через льосованє в роках 1923 до 1957 при задержаню річного видатку, обнимаючого приблизно рівну сплату процентів і капіталу. Льосованє буде відбувати ся серіями (по 5.000.000 К.) в жовтни кождого року; перше льосованє буде в жовтни 1922; виплата наступати-ме 1. цвітня по кождім льосованю. Вильосовані серії будуть оголошувані що-року зараз по тягненю разом з лїстою серій, з яких ще остали рестанції.

Оироцентованє державних довжних листів, які вильосовано до сплати, погасає з днем платности капіталу.

Ц. к. міністер фінансів має право, почавши від 1. січня 1927 льосованє кождочасно скріпити або ще несплачену суму позички сплатити без льосованя по номінальній вартости при тримісячнім реченци виповідженя. Виповідженє має бути оголошене в урядовій „Wiener Zeitung".

Виплата процентів, як також сплата державних довжних листів наступає без всякого відтягненя податку, належитости чи якого иншого, за доставленєм платних процентових купонів згляднo державних довжних листів в ц. к. касї державних довгів у Відни. Процентові купони задавняють ся протягом шести лїт, вильосовані або виповіджені державні довжні листи протягом трицяти лїт від реченця платности.

Оборот вільної від оподаткованя 5½% амортизаційної державної позички не підлягає податкови від обороту цїнними паперами.

II.

Вільні від оподаткованя 5½% державні скарбові бони є виставлені на посїдача і видають ся в відтинках по 1000, 5000, 10.000 і 50.000 К; вони мають дату 1. мая 1917 і заосмотрені в факсімиле підписом ц. к. міністра фінансів і контрасигнатурою президента й одного члена контрольної комісії державних довгів Державної Ради. Виставлені вони в німецькій мові; основний зміст тексту доданий також в краєвих мовах. Державні скарбові бони опроцентовані по 5½% річно. Відсотки будуть виплачувані з долу в півричних ратах 1. мая і 1. падолиста кождого року; виплата капіталу державних скарбових бонів наступить 1. мая 1927. Ц. к. міністер фінансів має право сплатити по номінальній вартости в цїлости, або части державні довжні листи також перед 1. мая 1927 при задержаню 3 місячного реченця виповідженя. Виповіджене має бути оголошене в урядовій „Wiener Zeitung". Асигнати є заосмотрені в 20 купонів, з яких перший платний 1. падолиста 1917. Виплата процентів і сплата капіталу наступає без всякого відтягненя податку, належитости чи якого иншого, за доставленєм платних процентових купонів згл. державних скарбових бонів в ц. к. касї державних довгів у Відни.

Претенсія з державних скарбових бонів погасає наслїдком задавненя що-до процентів протягом шести лїт, що-до капіталу протягом 30 лїт від дня платности.

Оборот 5½% державних скарбовик бонів не підлягає податкови від обороту цїнними паперами.

Відень, 17 мая 1917. Ц к міністер фінансів.

ЗАПРОШЕНЄ ДО ПІДПИСКИ.

Підпоски починаєть ся 10. мая 1917 і буде замкнена в пятницю 8. червня 1917 в 12 годині в полудне.

Підписувати можна в отсих інституціях: Ц. к. Уряд почтової Щадниці і його складниці (ц. к. почтові уряди), всї державні каси й податкові уряди, Австро-угорський Банк, головне заведенє у Відни, як також його філії в Австрії і Босні й Герцеговині і його експозитура в Любляні, Білгороді, Англьо-австрійський Банк у Відни, Віденський Банковий Союз у Відни, Ц. к. уприв. загальне австрійське земельне кредитове Заведенє у Відни, Центральний Банк німецьких кас ощадности у Відни, Ц. к. уприв. австрійське кредитове Заведенє для торговлї і промис. у Відни, Загальний депозитовий Банк у Відни, Долїшно австрійська есконтова Спілка у Відни, Ц. к. уприв. австр. Банк країв у Відни, Ц. к. уприв. акційна Спілка банків і контор виміни „Меркур" у Відни, Банковий дім С. М фон Ротшільда у Відни, Банк Унії у Відни, Ц. к. уприв. Загальний Оборотовий Банк у Відни, Адрійський Банк в Трієсті, Трієстський Комерціяльний Банк в Трієсті, Банк для Горішної Австрії й Зальцбурга в Лїнцу, Банк для Тироля й Форарльберга в Інсбруку, Більсько Бяльський есконтовий і вимінний Банк в Більську, Чеський есконтовий Банк в Празї, Чеський промисловий Банк в Празї, Ц. к. уприв. чеський Банк Унії в Празї, Галицький Банк для торговлї і промислу в Кракові, Промисловий Банк для Королївства Галичини й Володимирії з вел. Князївством Краківським, Люблянський Кредитовий Банк в Любляні, Краєвий Банк Королївства Чехії в Празї, Краєвий Банк Королївства Галичини й Володимирії з вел. Князївством Краківським, Господарський Кредитовий Банк для Чехії в Празї, Ц. к. упр. Моравський ескомт. Банк в Берні, Моравсько остравський торговельний і промисловий Банк в Моравський Остраві, Австрійський промисловий і торговельний Банк у Відни, Ц. к. уприв. Стирійський есконтовий Банк в Граєу, „Ustredni banka ceskych sporitelen" в Празї, Віденський льомбардовий і есконтовий Банк у Відни, Центральний Банк німецьких щадниць в Празї, „Živnostenska Banka" в Празї,—як також в істнуючих в державі філіях тих банкових інституцій в урядових годинах кождої інституції.

Крім того може підписка наступити через посередництво наших банків, як також щадниць, товариств обезпечень і приватних банкирів, кредитових стоваришень і їх союзів.

Для підписки обовязують отсї умови:

1. Підписна ціна виносить:
для вільної від оподаткованя 5½% амортизаційної державної позички 92·50%
для вільних від оподаткованя 5½% державних скарбових бонів, платних 1. мая 1927, 94%

2 Підписка наступає на формулярі зголошеня, який дістаєть ся даром в наведених інституціях. Вона може наступити також без того формуляря листовно в отсїй формі:

„На основі оголошених умов зголошеня підписую номінально К . . . шестої австрійської воєнної позички (в 5½% амортизаційній державній позичці — (в вільних від оподаткованя 5½% державних (скарбових бонах, платних 1. мая 1927.
і обовязую ся до відбору і виплати відповідно до приділеня. Рівночасно вплачую К . . . ."

Кождій інституції, що приймає підписку, застережено за дозволом міністра фінансів означити висоту суми кождого окремого приділемя.

3. Приділенє наступить по змозі як найшвидше по замкненю підписки за повідомленєм підписчиків.

4. Ціну кулна при підписках до 200 К треба заплатити в цїлій сумі зараз при зголошеню. При підписках висше 200 К треба при зголошеню заплатити 10% номінальної вартости, 7. липня 1917 і 7. серпня 1917 до 20%, 16. вересня 1917 25% і 8. жовтня 1917 решту дійсної вартости.

Проценти від відтинків числять ся від 1. мая; підписчик має заплатити проценти 5½% від відтинків від 1. мая 1917 аж до дня платности.

5. Зголошеня на означені відтинки позички можна лише на стільки узгляднити, на скільки се інституції, яка приймає підписку, видаєть ся допустимим.

6. Відбір має наступити в тій самій інституції, в якій наступила підписка.

7. До виготовленя дефінїтивних асигнат будуть видані підписчикам на їх бажанє тимчасові квіти, яких виміна на дефінїтивні асигнати наступить без почисленя вимінної належитости в тій самій інституції, яка видала тимчасові квіти.

Для переведеня підписок в ц. к. урядї почтової Щадниці у Відни і в уповажнених ним до приниманя підписок складницях (ц. к. почтових урядах) обовязують приписи, які має окремо видати ц. к. уряд почтової Щадниці.

8. Австро угорський Банк і воєнна позичкова Каса дають за зложенєм облїгацій сеї воєнної позички згляднo тимчасових квітів у застав до 75% номінальної вартости позичку по процентовій стопі зниженій о пів прц., а саме до кождочасній есконтовій процентовій стопі. Ся удогіднена процентова стопа остає в силї на час теперішного привілею Австро угорського Банку, себто до 31. грудня 1917.

Названі два інститути дають по кождочасній офіціяльній есконтовій процентовій стопі позичку також на инші цїнні папери, які можуть для них бути підкладом кредиту, коли буде доказано, що позичувана сума служить на вплату суми, підписаної на основі сього запрошеня.

За прольонговану таку позичку признаєть ся так само удогіднене зниженої процентової стопи, а саме до 31. грудня 1917. При позичках, які затягаєть ся протягом висше поданих реченців вплати, виказуючи, що затягаєть ся їх для вплати підписаної суми, установляєть ся на бажанє замість кождочасної есконтової процентової стопи постійну процентову стопу 5% річно до 31. грудня 1917.

На сплату позичок, що-до яких викажеть ся, що їх затягнено протягом висше поданих реченців вплати в якімсь кредитовім інститутї (банк, щадниця, задаткова каса і т. д.), або в якійсь банковій фірмі в цїли підписки сеї воєнної позички, удїляє Австро-угорський Банк і воєнна позичкова Каса нові позички в висоті, до якої ті позички в хвили просьби доказано ще неплачені, по постійній процетовій стопі 5% і прольонгує їх по тій самій постійній процентовій стопі до 31. грудня 1917.

9. Правительство постараєть ся, щоб удогідненя, признані Австро-угорським Банком згідно з 8. точкою до 31. грудня 1917, по упливі того реченця були признані иншим банком або иншим заведенєм, яке означить правительство, що до вільної від оподаткованя 5½% амортизаційної державної позички до 30. червня 1922, а що до вільних від оподаткованя 5½% державних скарбових бонів до 30. червня 1920.

10. Воєнна позичкова Каса уповажнена на основі § 6 точка 3. цїсарського розпорядку з 19. вересня 1914. Вдз. ч. 248, при зберіганю приписаних в тім цїсарськім розпорядку основ поступованя, удїляти позички також під застав гіпотечних вірительностий, які мають законну забезпеку (§ 1374 з. к. ц. з.

Відень в маю 1917.

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 106. (9.358) Львів, середа 9 мая (26 цвітня ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261

Руконисів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . . . 2·70 К.
чвертьрічно . . . . 8·— „
піврічно . . . . 16·— „
цілорічно . . . . 32·— „

у Львові (без достави):

місячно . . . . . 2·40 К.
чвертьрічно . . . . 7·— „
піврічно . . . . 14·— „
цілорічно . . . . 28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомлення про вінчання і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К. Сталі оголошення за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, дня 8 мая 1917.

Справа відокремленя Галичини, хоч від часу проголошеня акту 5. падолиста 1916 р. минуло ледви пів року, переходила вже ріжні фази. Раз голошено, що вона має бути безпроволочно переведена, то знов, що її відложено, — і так все на ново. Тепер знов правительство веде з польським колом переговори, з яких виходило би, що справа вступила в стадію реалізації.

Причиною, яка викликала акт 5. падолиста 1916 р. і спричинила тепершину акцію правительства в цілі реалізації його, є бажане розвязати польську проблему, вдоволити Поляків і таким чином запевнити собі їх прихильність і поміч як у внутрішній так і в заграничній політиці. Се бажане подиктувало оба акти 5. падолиста 1916 р., як що-до утвореня польської держави, так і що-до відокремленя Галичини.

Тимчасом се даремна надія — сподівати ся тим шляхом осягнути заспокоєне польських аспірацій, вдоволене Поляків та їх прихильність і поміч. Характеристична річ, що власне з приводу акції що-до відокремленя Галичини вшехпольська група польського кола заявила, що усуває ся від сеї акції, а людовці грозять виступленем з кола.

Не могучи заспокоїти основного польського бажаня, осередні держави старають ся позискати Поляків, роблячи для них те, що лежить в границях їх, осередних держав, спроможности. Сюди належить також справа відокремленя Галичини, яку тепер, взяв ся форсувати кабінет гр. Клям-Мартініца.

Чи сим осередні держави, а окрема Австрія осягне свою ціль?

Один з австрійських президентів міністрів, бар. Гавч, подражнений польським негативним становищем в справі парляментарної виборчої реформи, яку вважав державною конечністю, сказав, що Поляки за свою льояльність до Австрії були дуже добре плачені. Тепер гр. Клям Мартініц хоче знов окупити їх льояльність — відокремленєм Галичини, а-ке означає віддане нас, Українців, під повне панованє польської державности, так, що для нас уже не було би Австрії, тільки Польща.

Ми не мали би причини вказувати на се і стягати на себе закид, що хочемо бути більшими Австрійцями від кабінету гр. Клям Мартініца, як би не те, що тут ходить також о нас. Коло 4 мілїони Українців є горожанами австрійської держави і їм не може бути байдужа політика держави, бо ж вона відбиваєть ся також на їх положеню. Особливо польська політика австрійської держави відбиваєть ся безпосередно на нас, бо ж наше положене в Галичині є тою ціною, якою австрійське правительство платило доси і отсе знов збираєть ся платити Полякам за їх льояльність до держави.

Тому підносимо сей голос остороги, звертаємо увагу на те, що відокремленє Галичини не осягне тої цілі, яку хоче осягнути австрійське правительство.

Що воно не осягне також другої цілі, якою є: позбути ся українського питаня, примусивши Українців погодити ся з Поляками, яких політичну силу скріпляєть ся в тій цілі, — сього не потребуємо аж доказувати. Коли хто думає заспокоїти Поляків ціною панованя над нами, — то є се рахунок без господаря. Наш нарід не відступить від свого домаганя, щоб його земля творила в Австрії окремий коронний край, в якім він був би господарем.

Виділ робітників і жовнірів та провізоричне правительство.

РОТЕРДАМ. (Ткб.) „Nieuve Rotterdamsche Courant" доносить: Петроградський кореспондент дневника „Daily Tetegraph" доносить д. 4. с. м.: В демонстраціях, які відбули ся в четвер перед Таврійською палатою, прилучив ся до товпи резервовий баталіон фінляндського полку. Жовнірн несли прапори і написи: „Проч з Мілюковим! Проч з анексією!" Инші війска прилучили ся так, що разом зібрало ся 15.000 жовнірів з прапорами. Почали ся протидемонстрації за правительством. Робітники були дуже неприязно настроєні для правительства. Як вже донесено, о півночи промовив до товпи Мілюков. Його бесіду принято з ентузіязмом. Протягом дальшої ночи настрій товпи ставав чим раз прихильнійший для правительства. Богато осіб хотїло в розмові з жовнірами і офіцирами довідати ся, що спонукало жовнірів до їх поступованя. На сі питаня переважно не дістали відповіди. Деякі сказали, що скликали їх старі жовнїри, инші що поступають так на приказ. Здаєть ся, що вони думали, що буде досить, щоби провізоричне правительство подало мирові умови, а Німеччина їх прийме. В многих фабриках приняли робітники резолюцію, яка ганьбить правительство і домагаєть ся відданя правительственної власти виділови робітників і жовнірів. Громади робітників удали ся до будинку Думи. Небавом прибув великий похід прихильників правительства, в тім много жовнірів волинського полку. Обі громади демонстрантів розійшли ся спокійно.

В суботу доніс сей самий кореспондент: Вчорашний день приніс у память великі днї революції. Сотки тисяч осіб зібрали ся на Невськім Проспектї і инших великих улицях. Тягарові автомобілї переповнені жовнірами переїздили без виразної мети улицями міста. Улицями перетягали тисячі маніфестантів з прапорами і написами, на яких видніли кличі всїх груп політичної опінії товпи. Рано місто — здавало ся — було поділене на два табори, на прихильників і противників правительства. Круги інтелїгенції були за правительством, робітники проти. Протягом дня число прихильників правительства збільшало ся так, що по полудни противники правительства не могли вже показувати ся на Невськім Проспектї. Кріза минула, правительство лишаєть ся. Провідники виділу робітників і жовнірів уратували положенє. Без них булоби правительство повалене, а наслїдком сього булаб домова війна і анархія. Сим разом небезпека була більша, нїж колинебудь від хвилї вибуху революції.

Пізним вечером в четвер почала ся спільна конференція провізоричного правительства, виконуючого виділу ради робітників і жовнірів та комісії Думи. Від початку було пізнати, що обі сторони хочуть дійти до порозуміня. Члени правительства здали точну справу про положенє і не укривали його грізних сторін.

Президент міністрів Львов заявив, що правительство є готове уступити иншим людям, які найшли би більше підпертє у народу. Міністер війни Гучков здав справу з відносин на фронтї і сказав, що положенє на фронтї є дуже поважне. В тій хвилї стан армії викликує велике занепокоєне. Треба зараз видати заряджења в цїли привернення карности і піднесеня духа. Вправдї положенє не є безнадійне, але коли теперішний стан потриває дальше, то можуть прийти прикрі наслїдки. Маси народу легкодушно задивляють ся на мирову балаканину, думаючи, що можна осягнути мир просто через зложенє оружя. В кінци Гучков заявив, що не стремить до анексій та що ідеї анексій не мають в тій хвилї нїде прихильників.

Невтральна преса про можливість окремого мира з Росією.

БЕРН (Ткб), Обговорюючи останній комментар російського правительства до ноти Мілюкова, пише „Berner Tagblatt": Зрікаючи ся анексій та санкцій і гарантій після думки Англії, російське правительство стає просто в розріз з воєнними цїлями коалїції, в яких є мова про знищенє Австро Угорщини і випертє Туреччини з Европи. Спірну точку між Туреччиною і Росією усунено. Теоретично властично вже нїщо не стоїть на перешкоді порозуміню Росії з осередними державами, бо також в польській справі можна осягнути порозуміне. Здавало би ся, що нїщо вже не стоїть на дорозі скорому заключеню мира, але перешкодою є льондонський договір, тим більше, що Англія поклала свою руку на російське правительство. Російське правительство мабуть буде озирати ся на тисково ради робітників і жовнірів в справі окремого мира. Умови загального мира поправлять ся з хвилею, коли Англія супроти некорисних відносин в Росії і військового положеня заверне з дороги.

Коли дїяльність підводних човнів поцїлить Англію в серце, то треба рішучо числити ся з тим, що англійське правительство без огляду на інтереси союзників виявить готовість до мирових переговорів.

З нїмецького парляменту.

БЕРЛІН (Ткб). Нїмецький парлямент приняв в другім читаню військовий етат. Конституційна комісія парляменту приняла внесенє, що дає послам право відмовити зізнань у виконуваню свого заводу, хоча державний секретар Уряду справедливости заявив ся проти сього. Потім почала комісія нарари над внесенем о

зміну виборчого права до парляменту, заведене пропорціональних виборів і виборчого права жінок та о побільшене числа посольських мандатів.

Цісар на шесту воєну позичку.

ВІДЕНЬ (Ткб). Цісар вислав до міністра скарбу Шпіцмілера слідуючу телеграму: Я прийняв до відома Ваш звіт про приготовленя до 6 военної позички Думаючи з вдячністю про надзвичайні чинитьби всіх верств в дотеперішних воєнних позичках, висказую надію, що австрійський капітал і широкі круги суспільности, яка ощаджує в тім незвичайно важнім для укінчення війни періоді, дадуть в цілій повні доказ нашої непохитної фінансової сили і нашої непохитної рішучости. Я сам субскрибую на 6 воєнну позичку 12 міліонів.

„КНИГИ се ріки, що зрошують землю, — се жерело мудрости" —

(найдавнійша літопись)

А. ФРАНС: Боги жаждуть крови . . . 2·—
ВОЛОДИМИР Б.: Латачун, опов. . . . . 1·—
В. Г. ЗЕЛІПЕР: Синя фльота, світова повість. Часть I. і II. Переклав Д-р М. Лозинський . 6·—
М. КОЦЮБИНСЬКИЙ: Листи до Володимира Гнатюка . . . . . 1·50
Д-р А. КРІСТЕНЗЕН: З фільософії політики перекдав Д-р М. Лозинський . . . . . 1·80
Б. бр. НОЛЬДЕ: Автономія України з історичного погляду. В перекладі і з передм. М. Залізняка . . . . . — 40
„RUSSICA" р. звідки й статі . . . . . 1·60
М. ГІЮ: Проблеми сучасної естетики. З франц. мови перекл. Д-р Щурат. . . . . 1·60
ЛЕОНІД АНДРЕЄВ: Семеро повішених, пер. з. Д-р В Сімович . . . . . 1·—
НАШІ ХРИСТІЯНСЬКІ СУСПІЛЬНИКИ . . . — 50

Прошу прислати не 17 К. 40 сот. *а тілько* 7 Корон (сім), *а пришлемо усї вичислені книжки.*

Замовлені книжки за попереднім надісланем грошей висилаємо того самого дня так на провінцію як і на Feldpost-и. — Порто 80 сот. — Feld. 1·50 (само полотно коштує 1 К). — Поодинокі книжки можна замовляти з 50% опусту, тоді просимо на висилку звичайну долучити 20 с. на поручену 60 с.

ЗАМОВЛЯТИ: „Дешеве Видавництво" Львів, ул. Бляхарська 18. II п.

Наші справи на засіданю Централі для відбудови.

Другий день другого засідання Прибічної Ради краєвої Централі для господарської відбудови Галичини.

(Далі.)

Полк. гр. Лямезан, командант рейонових команд, констатує, що загал запівно пізнав, що рільництво є основою суспільного житя. Його занедбувано, тепер прийшла війна, воно ще більше підупало і тепер з дня на день не дасть ся його піднести. Великою перешкодою в тім є недостача людий. Міністерство війни зарядило, що жовніри з групи „Ц", що мають свій грунт, мають бути звільнені, коли ні, має ся їх дати до робітничих партій. Відповідаючи на жалоби Українців, заявляє, що наказав районовим командам українські письма приймати і з Українцями по українськи урядувати, бо офіцир не сміє політикувати, на те присягав. Признає, що евакуовані се найбіднійші люди на світі, тому найліпше лишати населене на місци. Впевняє про заходи, щоби евакуовані по можности вернули до краю.

Проф. Новак годить ся з представленем тяжкого положеня рільництва. Признає, що бувають надужитя супроти рільника, та впевняє, що в інтересї краю треба, щоби їх як найменше було та обіцює нїкому знарядів рільничих не відмовляти. Заповідає утворене Центрального уряду господарського, котрий буде мати і на селї органи, яких задачею буде розсліджувати потреби села і представляти їх Централї. Заповідає акцію годівельну, огородничу і мелїораційну, вкінци широко відповідає на заміти Українців, а з окрема п. Струка і заявляє, що в спорі польсько українськім не брав участи, та вважає за божевілле підпирати Поляка при відбудові краю, а суєїда Україна ні, бо тоді і Поляк остане дідом. Признає, що предложений буджет був прихапцем зроблений, а в правдивім є богато сум, призначених для селян. Там стільки гроша, що клопіт буде, як його видати. Кінчить запевненем, що не буде робити нїяких рїжниць національних, а якби був який недогляд, то кожду інтерпеляцію прийме з вдячностю і зробить добре.

По фактичних спростованях п. Струка і д-ра Макуха приступлено до відчитаня і ухваленя цїлого ряду внесень. Переважну їх часть поставили Українці: о. Войнаровський, Коренець, д р Макух, Онишкевич і Струк. Відносили ся вони до рівномірного розділу штучних погноїв між рільничі організації, підвисшеня опустів і дарового розділу рільничих знарядів через господарські організації, до відновы садів (при тій нагоді повідомляє Гродзїцький про покликане до сеї праці від „Сільського Господаря" д-ра Величка), опіки над евакуованою худобою, пчільництвом, виєднаня тягла і звільненя від війска рільників, піднесеня цїни робіт і заказу реквірувати селян на обшарні роботи, поки у себе і у свояків не оброблять ся, полишеня жорен і оліярень селянам, премій на доставленє военному закладови збіжа, утвореня уряду господарської опіки для евакуованих і инші. Всї внесеня принято або відіслано до рільничої секції.

Коли по ухваленю сих внесень наради над звітами перервано і приступлено до буджету по 30. VI. 1918 р., до слова зголосив ся д р Макух і зложив слїдуючу декларацію:

1) В супереч всїляким правилам буджетової господарки управа Централї предложила буджет на понад 300 міліонів доперва нині і жадає безпроволочного рішеня.

2) Буджет сей не відповідає найпримітивнійшим вимогам найнужденнійшої громади в Галичині.

3) Щоби одначе польська сторона не скинула на нас одїюм, що відбудова краю з нашої причини під найгорячійший час припинила ся, заявляємо, що хоч не маємо довіря до досягнень теперішної управи Централї, бо не маємо у нїй заступництва ані впливу на ужите фондів, ухвали, про ужите признаних правительством фондів до 30. червня 1917 не перепиняємо, хоч на неї не годимо ся.

4) Рішучо противимо ся полагодженю буджету на рік 1917/18 і жадаємо випрацьованя буджету, який би відповідав вимогам публичного буджетованя, був доручений членам, предложений секціям під обради і з внесенями секцій повній Радї до затвердженя.

Бесїдник закінчив, висказуючи надію, що зі зміною управи краю наші домаганя будуть узгляднені. Коли поведене супроти нас не зміниться, то тоді будемо острійше поступати.

Додати треба, що заяву сю попередили довші переговори намісника з Українцями.

У відповідь на заяву промовив през. Гродзїцький. Приймаючи радо заяву до відома, впевняв він, що буде справедливо поступати. Ухвалу предложать ся міністерству, а потім предложить ся будшет.

По промові посла Кендзьора, котрий підпер д-ра Макуха з огляду на се, що перед ухваленем буджету секції повинні висказати про него свою гадку, і д-ра Баталії, котрий впевняв, що в найближших днях будуть полагоджені подання українських товариств о субвенції безсторонно, а подання українських промисловців, яких на жаль мало вплинуло, в більшости полагоджені, през. Гродзїцький піддав внесене на ухвалу буджету до 30. VI. 1917 на квоту 78½ міліона під голосованє. Буджет більшостию голосів принято.

Полонені Українці до редакції „Діла".

З табору полонених в Гарт коло Амштетен в Австрії долїшній одержуємо отсей лист:

Шановний Добродію Пане Редакторе! Дуже вдячний Вам за Вашу добрість. „Діло" одержуємо кождого дня. Коли бачать мої очі рідні слова, вони палають жаром любови до рідної справи, тим жаром, який можна почувати в грудях, коли побачиш рідну матїр після довгої розлуки. Як чуємо, вже скоро буде правда, скоро „будемо жити та брататись і ніколи не різнитись". Прийде час, коли всї наші дійдуть до почитя, і праця на рідним полї стане їх обовязком

Покладаючись на Вашу добрість, шлю на Вашу адресу 9 К, як жертву на волинські школи. Від мене 5 К, Федор Чалиш 2 К, Полїкарп Кут 2 К. Нехай і наша маленька крапля буде в користь рідній справі. З щирою вдячністю витаю Вас — Никифор Куценко.

* * *

З табору полонених в Дунасердагель на Угорщині пишуть нам полонені Українці:

Гурток полонених Українців табору Дунасердагель на Угорщині, обзднаних в товаристві „Просвіта" і в драматичнім кружку імени М. Л. Кропивницького, висилає 7 К, прохаючи висила-

Ю. СТРИЖАВСЬКИЙ. 6)

ПІД КРИЛАМИ ЦЕРКОВ.

Дубинівчанин, звичайно, мало що „понял", проте, щоб підтримати розмову, незмінно промовляв свій оклик дубиновецького дивування: Ба!

Потрохи дім і садок спустїли, — мало не всї пішли до церкви, тільки в пекарні, в льодовні та льоху не спиняла ся ні на хвилину невгаваюча діяльність. В садку верещали засуджені на смерть поросята, киркали кури, белькотїли разтрівожені гиндики, борсали ся в останнїм сконанні качки і гуси. Клуню-сїнницю тимчасово обернуто на стайню. Тут стояло зо двайцятеро коний, і старий дїдунів фурман Артем, наділений на цей раз цїлковитим довірям господарів, мовчки, але гоноровито стояв в магазині коло засїка, видаючи приїзджим фурманам вечірню порцію вівса для гнїдих, буланих, сірих, карих та инших четвероногих гостий. Фурмани стояли „взатилок", як салдати, тимчасом моргаючи та кахикаючи до наймичок та поденних дівчат, що без перестанку ганяли з льодовні до пекарні, з пекарні на пташню, з дровітні до пекарні, до льоху... В кожній такій інституції невідступно пробувала наділена довірям, досвідчена баба Явина, баба Семчиха, баба Сташиха... що, по вдачі та схильности своїй, крикливо або спокійно, всевладно або просячи — орудувала наймичками та поденними дівчатами.

А ти, сто чортів на твою голову, не шкир на фурманів зубів, біжи, коли біжиш!

Оксанко, серце, принеси, любо, менї з пекарні соли, бо щось то цяя морожана довго не збиває ся.

А коло магазина дїд Павло докоряє якомусь молодому, що через Оксанку або й Марійку прогавивши свою чергу, завів ся з другими фурманами.

Шалун, балтун, невнимательной! За девками іржеш, а про лошадьонков — наплевать? Шаміль нечувственной!...

О, іщо хтось єдіть...

І справдї, крівь сутінь глибокого смерку видко було, як в брамі забілїло дві конячих постатї, гупнули об поріг передні колеса, потім задні, і в подвіря вкотив бардичівський біржак.

А, значіть ся з поїзду, з Бардичова, — догадав ся дїд.

З пекарні до льодовні бігла Марійка, але раптом спинила ся і побігла назад в пекарню.

Київський пан... барин київський приїхали... — розбігло ся по домі.

Котрі лишили ся дома, побігли зустрічати київського пана.

Це був брат Марії Іванівни, єдиний з десяти, що жив ще, значний урядовець з Київа.

А, Митрофан Іванович, слихом слихати, видом-видати!...

Здравія желаю, ваше превосходїтельство! — скрикнула Рая й кинула ся цїлувати дядюшку.

Здраствуй, здраствуй, стрікоза... — вимовляв дядюшка в Раїних обіймах на „юго-западнім" язичії; — а тиж чому не в церкві, хтож там без тебя пойот?...

Захотєлось води, прибіжала напітца, так само відповіла Рая; пойдьом, дядюшка, в церков, всьо равно в дома нікого нету.

Сейчас, сейчас, мілая, только пиль стряхну, та стаканчик би чайку послї дорогі...

Нащвидку випивши шклянку чаю, дядюшка мусїв іти з Раєю до церкви. Дорогою Рая встигла розказати дядюшцї, хто вже приїхав, на кого чекають, та що завтра в ранцї буде церковне й стареце святкування, а в вечері буде баль; „дедушка" справляє для внуків баль, музика буде з Чуднова... Тільки дедушка, кажуть, грала в мене, кажуть, чуднівська музика на весїллї, нехай грає й на похороні. Боже, як жалко дедушку... І великі блакитні очі Раї при темній нічці сповнили ся сльозою.

Залоскотало і дядюшцї в горлянцї, та час було скидати кашкета, бо були вже перед дверима церкви.

— ... християнскія кончини живота нашого, безболїзнени, непостидни, мирни і доброго отвіта на страшнім судищі Христові, просїм... — виводив натхненим тенором отець Константин, і ніяк було згодити ся, що це той самий „непокаянний" отець Кость, який перед двома годинами сміхотворив під оріхом, не даючи спуску навіть старому благочинному.

В сільській похилій церковцї, на службі вечірній, серед убогих зрубів вогкого стіння, серед супокійної, неначе одвічної сутїні, насиченої пахощами продимленого кадилом гризету, серед темніючих попід стінами покірливих постатий, — тут Господь воцаряєть ся в серцях немудрих віку цього, облекаєть ся в лїпоту не від мира цього. Ген ген, в глибині, поміж зівялим єдвабом привівтарних корогов безшелестно блимають скромні багаттячка, кидаючи любовні проміння на фарбу й позлітку образів його, на виноград днедавнього іконостасу, на повне відваги юнацької обличча архистратига, що вогнистим мечем своїм вартує вхід недостойний до „святая святих", там бо Господь воцарися, в лїпоту облече ся.

ти часопись „Діло“ на адресу таборової Української Бібліотеки Робота в нашім українськім товаристві розпочала ся рік тому читанем російських лекцій соціял демократів, а опісля українських. Українські вистави розпочали сь в місяци вересни 1916 р. виставою драми „Батраки“. Досі були виставлені „Батраки“, „Нахмарило“, „Сто тисяч“, „Помирились“, „По ревізії“, „Сватанє на Гончарівці“, „Щира любив“, „Наталка Полтавка“, „Бурлаки“, „Панська хворість“, „До мирового“, „Підгіряни“, „Пошились в дурні“. Бували вечерниці в честь Гоїбова, Тараса Шевченка, гетьмана Богдана Хмельницького; один вечір був присвячений справі Холмщини, другий справі Волині. За весь час нашої роботи приїхав до нас тільки раз відпоручник „Союза визволеня України“ п. М. Меленевський. Пообіцяв нам, що прийде до нас на якийсь час проф. Смаль-Стоцький. Ждемо та не дождемось того весіля. Крім того, що вислали Вам 7 К — висилаємо ще через Союз визволеня України 30 К на Український фонд. Петицію до нового правительства Росії вислали ми від Українців з 336 підписами і від Москалів з 167 підписами — обидві 8. цвітня. До бібліотеки одержуємо „Вістник Союза визволеня України“ і таборові часописи. З великим поважанєм М. Панас.

Чому Італія не почала офензиви?

„Neue Zürcher Zeitung“ доносить в депеші з Міляно:

Від кількох днів в італійській пресі виринають чутки про можливість великої неприятельської офензиви. Військовий критик дневника „Giornale d' Italia“ впевняє, що боєва діяльність на західнім фронті не є ще доказом, що неприятель понехав свої пляни проти Італії. Про італійську весняну офензиву пише згаданий критик, що теперішна хвиля до того не пригожа, бо снігові ровтопи в Альпах ще не покінчили ся. Відновленє боєвої діяльности на італійськім фронті є питанєм часу і треба оставити італійському генеральному штабови ріше нє, коли вибрати найбільше відповідну пору до того. Инший військовий критик пише в „Messagero“, що теперішна бездільність Італії відповідає офензивному плянови антанту і невірний є погляд немов то нема що до того згоди генеральних штабів. Постанова одностайного пляну військового, зладженого коаліцією, є така, щоби весняну офензиву почали англійсько-французькі війска, а Італія поки-що має спокійно дожидати своєї черги.

НОВИНКИ.

Львів, 8 мая 917.

— **1,083.182 кор. 87 сот.** виплатило в січни с. р. австрійське міністерство фінансів на руки віцепрезеса „Nacz Ino-oro Komitet y Narodow ого“ проф. Владислава Леопольда Яворського. Ся цифра дає дрібне понятє, як черпають Поляки з державних фондів на цїли своєї політики.

— **В память полеглих Українських Січових Стрільців** уладжує українська громада в Долині в неділю 13. с. м. торжественний обхід зі слідуючою програмою: 1) о годині ½10 рано Поминальне Богослуженє з проповідию в парохіяльній церкві. 2) Похід на ринок. 3) На ринку Водосьвятіє і Панахиди. 4) Промова. 5) Вбиванє цвяхів в памятковий щит. Просить ся всїх свідомих Українців так місцевих як і доокольичних громад о численну участь.

— **Виміна полонених.** Президія інтернаціонального бюра Червоного Хреста в Женеві видала на днях відозву, в якій предкладаєть ся воюючим державам, щоби вони згодили ся на взаїмну виміну тих полонених, які остають в неволї довше, як один рік. Вимінені полонені не були би у своїй державі обовязані до дальшої військової служби. Відозва згаданого бюра спричинена лихими відносинами в таборах полонених та їх зростаючою смертністю.

— **Дирекція приватної української гімназії в Яворові** звертаєть ся до був. учеників сего заведеня, що служать у війску і УСС. та до їх кревних і знакомих з зазивом, щоби донесли дирекції про себе, товаришів і знакомих, що їх відзначено за хоробрість, що були ранені (де і коли) і що положили у бою своє житє, а се в тій цїли, щоби можна імена відзначених, ранених і погибших умістити в звіті дирекції гімназії. Заразом звертаєсь з покликом до сих учеників тої гімназії, що служать у війску і УСС. а є управнені до складаня іспиту зрілости і ще його не складали, а хотїлиб йому віддатись у своїй гімназії, щоби донесли про се дирекції, означуючи рівночасно час, коли бажалиб, згідно могли сему іспитови підлягнути.

— **Статистика самоубійств у Відни.** В цвітни відобрало собі житє у Відни 40 осіб, в тім 23 жінки.

— **Жертви на фонд ім. митрополита гр. Андрея Шептицького** (книжочка „Дні тра“ ч. 10.300) почали вже впливати. Перший дар зложили дїти урядників „Дністра“ в висотї 60 корон. Дар тим милїйший, що від українських дітий для бездомних українських сиріт. Посол Микола Василько прислав 1000 корон. Дуже гарну вкчію почало наше патріотичне духовенство, яке уладило збірки по парохіях. На руки о. пароха Юстина Гаврисевича зложили парохіяни Чагрова квоту 831 кор. О. Петро Смик, парох Кропивника, зібрав від селян 750 кор., о. Роман Березинський від громадян Отиздова і прилученого Монастирка 600 К., о. К. Стрийський від селян в Баличах пілгірних 216 К. 40 с., о. Антін Сірецький з Кірхбергу а. Зер Вільд прислав від бідних робітників ріжних місцевостий великодні збірки 167 К, о. Ігнатій Гавасевич з Чернеєа збірку в церкві 100 К, о. Е. Чарнецький від парохіян Керниці 100 К., о. І. Глодзінський від парохіяи Руди сільної і Ясеницї руської 103 К., уряд парохіяльний Домажира 100 К., уряд парохіяльний Наварії 114 К, селяни Воронєва (збірка в церкві) 103 К 50 с., громадяни Чашина п. Ліско 117 К 30 с., громадяни в Луковім п. Ліско 100 К, о. Евгеній Калиневич з Буска від селян 138 К, о. Теодор Цегельський з Бібрки 100 К, о. Іван Заяць в Смільнику 119 К. Було би пожаданим, щоби наші священики по всїх селах і місточках уладили такі збірки, щоби фонд став дійсно всенародним і вічним, з якого відсотки будуть іти на удержанє українських сиріт. Через те фонд мусить бути великий а обовязком нашої суспільности подбати про нього можливо скоро. З радістю підносимо, що побіч численних дрібних жертв, зложених по стрілецьких ровах, прислали Українці, які служать при кінній артилерії ч. 6 бат. І. за посередництвом С. Коци 175 К. Загальний стан жертв книжочки ч. 10.300 виносить з днем 4. мая 1917 р. 7.922 К 20 с. Подрібні викази жертв долучить Комітет до часописий, а поки що буде подавати що тижня загальну суму. Нехай не змарнуєть ся ані один чек! Часописи, що не дістали доси чеків, просить Комітет о терпеливість. — Д-р Стефан Федак, голова.

ОПОВІСТКИ.

Середа 9. мая 1917.

Нині. греко-кат.: Василя всмч. — римо-кат. Григорія Бог.

Завтра: греко-кат.: Симеона муч. — римо-кат.: Ізидора.

Філії „Сільського Господаря“ в Яворові і в Краківци устроюють дня 19. мая с. р. о годині 2 з полудня в сали „Народного Дому“ в Яворові збори із слідуючим денним порядком: 1) Отворенє зборів. 2) Реферат делегата Головної Ради „Сільського Господаря“ в справі відбудови краю. 3) Господарські справи повіту. 4) Справа евакуованих. 5) Внески учасників. Просить ся о численну участь. Ради філіяльні філій „Сільського Господгря“ в Яворові і в Краківци 294 1—1

Сходини Відділу окр. тов. Взаїм. помочи учительської в Дрогобичи відбудуть ся 17. мая с. р. (лат. Вознесенє) о год. 10. До участи в сходинах запрошуєть ся всї українські учительські сили в окрузї. На порядку дневнім дуже важні справи. За Виділ: М. Білїнський, І. Лїщинський. 297 1 1

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ
в дня 8. мая 1917.

Положенє скрізь незмінене.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гефер.

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ
в дня 8. мая 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наступника престола Рупрехта: На фронті під Арра змагала ся ще більша боротьба артилерії. Неприятельські наступи на замковий парк і на наші становища між Фонтені, Ріянкур кріваво відперто. В боях о посіданє Bullecourt остала південно-східна часть сього села в руках неприятеля. Нині рано добули наші війска приступом Fresnoy і задержали сю місцевість у своїх руках проти змагань Англійців назад її відобрати. Доси полонено понад 200 людий і здобуто 6 машинових крісів.

Група нїмецького наступника престола. На поли битви під Арра по тяжких змаганях з останних днях вчера боєва діяльність зменшила ся. Місцями вивязали ся протягом дня ще значнїйші бої на північ від Craonelle, де Француси в безуспішних наступах, в яких потерпіли значні втрати, намагали ся відобрати нам становища на узгірях між Hurtebis і Craonne. В нїяких місци не мали вони успіху. У вечірних і нічних годинах прийшли частинні наступи неприятеля на кілька місць фронту від Vauxaillon аж до Corbeny, які з виимком малого місцевого успіху, віднесеного Французами на захід від Craonne, всюди — супроти хоробрости оборонців — скінчились на нїчім. Під La Neuville сильний огонь артилерії був вступом до безуспішного неприятельського наступу на узгірє 100 і сусідній вищі рови. В Шампанії поборювали себе артилерії зі зростаючим напруженєм. Наступ, виконаний Французами проти узгіря на північ від Fresnes, міг в нашим вилиняючім огни розвинути сьмільки проти Кайль і Пельберг. Неприятель, який хвилево вдер ся у наші становища, відперто назад до становищ, з яких був вийшов.

Група кн. Альбрехта: Не було важного.

Д. 7. с. м. неприятель втратив 30 літаків. Підпор. Бернерт скинув 27. з черги літак, під поручник бар. Ріхтгофен 20.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Македонський фронт: Між озерами Охрида і Пресна Австрійці й Турки кроваво відперли неприятельські наступи. В луку Черни по дводневнім сильнім артилерійськім підготовленю прийшли сподівані неприятельські наступи на фронті широкім 8 км., які завдяки визначної постави нїмецьких і болгарських війск відперто. Нині рано нові наступи Французів, Росіян і Італійців дізнали сеї самої судьби. На захід від Вардару і над озером Дойран неприятельська артилерія розвивала діяльність, що виходить поза звичайну міру.

В цвітни втратив неприятель 362 самолетів і 29 бальонів на приполі. Зпоміж самолетів 299 скинено у воздушній боротьбі. Ми втратили 74 літаків і 10 бальонів на приполі. Минувший місяць виказав нїмецькі воздушні оружні сили на висоті їх справности. Підчас коли наші оборонні чинники з успіхом відпирали нїкчемні неприятельські наступи бомбами на наш фронт, то тяжкі бої в цвітни дістали визначну поміч від летунів, бальонів на приполі і оборонних гармат. В щоденній співпраці відповіли вони своїй задачі. Наші ескадри до кидання бомб знищили важні військові уряджена. Наші воздушні вивіди доставляли управі важні відомости. Повна пожертвованя дїяльности наших летунів на поли боротьби спомагала взірцево піхоту й артилерію.

Перший квартирмайстер ген. Людендорф.

ГИНУТЬ

Анна Ковелчук Gmünd k. k. Barackenlager N. 111 N. O. пошукує свого мужа Таваса Ковелчука з Марківки пов. Печеніжин. Хто би знав о місци його побуту прошу ласкаво подати. 299 1—3

Оголошенє

- ПОЧЕНЄ НІГ -

усуває певно спеціяльний пудер „Csave“, пакет за 1·20 К. На провінцію висилаю тільки за попереднім надісланєм належитости і 40 с. на порто. — Одиноке заступство **S. FEDER, — Львів, Сикстуська ч. 7.** 279 5—60

Торговельний помічник з чотир. практикою товарів мішаних шукає занятя. — Зголошеня в Адмін. „Дїла“. 296 1—3

Пошукуюсь здібного і енергічного інструктора для ученика VI. кл. гімн. укр. на село. Зголошуватись до Е... п. професора Яцкевича у Львові. 295 1—3

Прачку до щоденного занятя прийме зараз тов. „Народна Гостинниця“. 9—3. 303 1—3

Інтелїгентна, старша особа потрібна до ведення сільського господарства. Ближша відомість в Адміністрації. 274 3—3

Ц. к Дирекція зелїзниць державн.
у Львові.

Ч. 623/IV. *Львів, дня 5. мая 1917.*

Ц. к. Дирекція зелїзниць державних у Львові розписує доставу ріжних артикулів зелїзних, відливів з зеліза, пильників стали і пружин, лямп і ліхтарень сигналових і їх частий складових в цинкованої бляхи, матеріялів канцелярійних, приладів для будови і консервації зелїзниці.

Дотичні формулярі офертові можна одержати в годинах урядових в бюрі групи матеріялової Відділу машинового ц. к. Дирекції зелїзниць державних у Львові.

Речинець до вношеня оферт минає 31. мая о годині 12. в полудне.

Отворене оферт відбудеть ся дня 1. червня 1917 о годині 9. перед полуднем.

292 1—1

Ч. 4240/ 1917.

В Бориславі дня 30. цвітня 1917.

Конкурс

Заряд громади Борислав оголошує вслїд ухвали Ради прибічної з дня 26. цвітня 1917 конкурс на посаду секретаря громадського під слїдуючими услівями:

1. Кандидат мусить мати кваліфікації вимагані розп. Відділу краєвого з дня 20. мая 1898 ч. 25422. Дневник уст. і розп. 88.
2. Мусить виказати ся довшою практикою при урядах автономічних і знати мову польську, українську і вімецьку так в слов як і письмі.
3. Місячна платня виносить 400 К., 30% дорожнечий додаток і 100 К. додаток на мешкане.
4. Посада буде надана провізорично на 1 рік з одномісячним виповідженем, а опісля в разї вдоволяючої служби наступить стабілізація.

Поданя треба вносити в часї до кінця мая с. р. до підписаного заряду громади.

Хлаповский в. р.
комісар правительственний.

285 1 1

ОГОЛОШЕНЄ.

Дня 22. мая о год. 1. відбудуть ся

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
ТОВАРИСТВА
РУСКА КАСА В БОРИНИ

з таким порядком дневним:

1. Відчитане послїдного протоколу.
2. Звіт з дїяльности за час від 1914—1916
3. Предложене рахунків і білянсів за той час.
4. Ухвала що до зиску і дивіденди членів.
5. Внесеня членів.
6. Вибір 4 нових членів Ради Надзірної.

Если бы в тім часї не зійшов ся комплет, то повисші збори із своїм порядком дневним відбудуть ся того самого дня о год. 3. при довільнім числї членів.

Від Товариотва Руска Каса в Борини
о. Григорий Мороз,
голова.

298 1—1

„Червону конюшину"

вільну від канянки по максимальних цінах за готівку з гори, або за задатком по 200 К від 100 кг і посліплатою решта — висилає

Краєвий Союз господ.-торговельних Спілок
у Львові, Зїморовича 20.
VI 2—?

ОСЬМА КЛЯСОВА ЛЬОТЕРІЯ.

Поручаємо льоси до сеї льотерії. Цілі по 40 К, половинки по 20 К, вісїмки по 5 К. Тягнене 1. кляси буде 12. і 14. червня. Нові льоси Австр. Черв. Хреста продаємо за готівку і на місячні рати. —
БАНКОВИЙ ДІМ
SCHÜTZ i CHAJES
у Львові, пл. Марійська 7. VIII 31—?

Практиканта

інтелїгентного, маючого укінчених кільна кляс гімназіяльних або реальних, в дуже добрим письмом, знаючого в слов., письмі, язик польський і український прийме зараз торговальне бюро. Платня відповідно до здібностий. — Зголошеня під „Практинант" Львів, гол. почта, p. restante. 280 2—2

Перші Загальні Збори „Союза Українок" відбудуть ся дня 16. мая с. р. в салї „Бесїди" о год. 5. по пол. з слїдуючим дневним порядком:

1) Отворене Зборів.
2) Звіт Видїлу Жіночої Громади.
3) Вибір нового видїлу. 293
4) Установлене членської вкладки.
5) Внесеня членів.

Просимо вписуватись в члени Товариства, як також всїх Членів просимо явити ся на зборах.

Видїл „Союза Українок" у Львові
Евгенія Макарушкова. Ст. Савицька.

Заклад купелевий
В КРИНИЦИ
буде отворений як в літах попередних з днем 15. мая б. р. — Час отвореня I. сезону від 15. мая до 30. червня, II. сезону від 1. липня до 25. серпня і III. сезону від 26. серпня до 10. жовтня. — Заряд закладу подбав про улекшеня побуту купелевих гостий а саме що до полученя зелїзничого до Криниці і з поворотом як і руху почтового і лїкарської опіки.

280 2 3 **Ц. к. Заряд купелевий.**

ПЛУЖКИ
до обгортаня бараболь
по К. 57
висилає за готівку наперед
Краєвий Союз господарсько-торговельних Спілок
Львів, вул. Зїморовича ч. 20.
VI 1—?

Загальні Збори
КРАЄВОГО СОЮЗА
господ.-торговельних Спілок
стов. зареєстр. з обм. пор.
торговельного синдикату Товариства
"Сїльський Господар"
у Львові

відбудуть ся дня 28. мая 1917 о год. 3-ій по пол. в льокали Товариства у Львові, при вул. Зїморовича ч. 20. із слїдуючим дневним порядком:

1) Відчитане протоколу з попередних Загальних Зборів.
2) Справоздане Дирекції з дїяльности і рахунків за р. ад. 1915/16.
3) Звіт Контрольної Комісії.
4) Розділ чистого зиску.
5) Вибір 3 членів Надзірної Ради і 1 заступника на місце уступаючих.
6) Запити членів.

Звіт, замкнене рахунків і білянс є виложені до перегляду в льокали Товариства.

На случай, колиби в означений час не зібрав ся комплет вимаганий § 41. статута, відбудуть ся того самого дня о год. 4-ій по пол. в тім самім льокали і з тим самим дневним порядком другі Збори, котрі рішають правосильно без огляду на число присутних членів.

Львів, дня 7. мая 1917.

Роман Залозецький голова Заг. Зборів. *Ярослав Колтунюк* секретар.

СУПЕРФОСФАТ
Томасину, Каїніт і Сїрчан амоновий
доставляє
КРАЄВИЙ СОЮЗ
Господарсько-торговельних Спілок
при вул. Зїморовича ч. 20.

так посилками цїловаґоновими впрост з фабрики як і в менших скількостях зі своїх магазинів у Львові, в Перемишли при вул. Костюшки ч. 5. і в Стрию Ринок ч. 6.

Кожде замовлене мусить бути потверджене через ц. к. Райснову команду а в повітах, в яких нема ще уставлених Районової Команди через ц. к. Староство

Услівя продажи висилає ся на жадане відворотно.
VI 2—6

Вже вийшли з друку і продає за попереднім надісланєм гроший Українське педагоґічне Товари- - - ство у Львові ул. Мохнацького ч. 12. - -

НАЙНОВІЙШІ
УКРАЇНСЬКІ МОЛИТВЕНИКИ

гарного, догідного французького формату, звиш 226 сторін друку, обширного змісту (молитви, літургія, церковні пісні, коляди, акафисти, тропарі, кондаки і т. д.).

I. молитвеник оправлений в півполотно з золоченим витиском коштує . . . . . 1 К 20 с.
II. той сам оправлений цїлий в полотно . 1 К 50 с.

Менший Молитвеник
(для молодїжи 176 стор. друку).

I. молитвеник оправлений в півполотно з золоченим витиском коштує . . . . . — К 80 с.
II. той самий оправлений цїлий в полотно 1 К 10 с.

До замовленя доплачуєть ся 1 К 20 с. на почтову пересилку до 5 кг. ваги. 2—?

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Музичного Товариства ім. М. Лисенка у Львові відбудуть ся дня 26. мая 1917. о год. 6. вечер. в малій сали Тов-а (II. поверх) з слїдуючим порядком дневним:

1. Відчитане попереднього протоколу.
2. Звіт секретарський.
3. „ зі справ муз Інституту.
4. „ з будови дому.
5. „ комісії контрольної.
6. Вибір нового видїлу.
7. Внески членів.

301 1 1 Й. Дрималик, голова.

Цибуля насїне — збір 1916 — здібна до кільченя 1 кг. 80 корон
Димка дрібна около 700 шт. 1 кг. 10 кор.
поручає
І. БОРИС
ПЕРЕМИШЛЬ.

При замовленю належить переслати половину задатку. 270 5—6

Загальні Збори
„Каси Народний Дім",
стоваришеня зареєстр. з обмеж. порукою
в Самборі,

відбудуть ся дня 7. червня 1717 о годині 11. рано, евентуально о годині 11½ рано при якімнебудь числї членів, в своїх комнатах.

Порядок дневний:

1) Відчитане звіту з послїдних Загальних Зборів.
2) Звіт з дїяльности і рахунків Стоваришеня за р. 1916.
3) Звіт Комісії Ревізійної і удїленє абсолюторії Управі і Радї Надзірній за рік 1916.
4) Вибір 3 членів Ради Надзірної в місце уступивших.
5) Вибір 3 членів Комісії Ревізійної.
6) Внесеня членів.

Річні рахунки і білянси є виложені в льокали Стоваришеня до перегляду членів.

В Самборі, 4 мая 1917.

РАДА НАДЗІРНА.

302 1—1

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діло" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 107. (9.359) Львів, четвер 10 мая (27 цвітня ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . . . 2·70 К.
чвертьрічно . . . 8·— „
піврічно . . . . 16·— „
цілорічно . . . . 32·— „

у Львові (без достави):

місячно . . . . . 2·40 К.
чвертьрічно . . . 7·— „
піврічно . . . . 14·— „
цілорічно . . . . 28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомлення про вінчання і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К. Сталі оголошення за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: **Видавнича Спілка „Діло".** Начальний редактор: **Д-р Василь Панейко.**

Львів, дня 9. мая 1917.

Зрозуміла річ, що цісарські слова, звернені до представників польського народу в Кракові, ще довго будуть предметом коментарів польської преси, яка виказує, який політичний капітал творять вони для польської політики.

В звязку з сим треба перше всего установити автентичний текст цісарських слів. В тексті, який принесла львівська філія ц. к. Кореспонденційного Бюра, кінцевий уступ, який наступає по запевненю, що монарх бажає перевести в діло письмо свого попередника з 4. падолиста 1916 р. що-до Галичини, звучав: „Некай край бачить в тім поважний знак Мого великого довіря, яким має бути утверджена згода обох народів, а Галичина тим міцнійше злучена зі Мною й Моїм Домом". З сього можна було вносити, що монарх в звязку з відокремленєм Галичини думає про „тим міцнійшу" державно-правну злуку Галичини з державою. Тимчасом остання фраза в німецькім тексті звучить: „und Galizien um so inniger Mir und Meinem Hause verbunden werden soll", що значить: „а Галичина має бути тим сердечнійше обовязана Мені й Мому Домови". Отже не о державно-правний звязок ходило монархови в сих словах, тільки о моральне почутє вдячности Галичини до монарха й його дому.

Переходячи до того політичного капіталу, який з побуту цісаря в Кракові творить польська преса, занотуємо нині виводи „Now-oї Reform и", яка побіч „Czas y" є другим, демократичним, органом офіціяльних кругів польського кола. В передовиці з 8. с. м. виводить вона, що побут цісаря в Кракові й його слова, сказані як відповідь на промову презеса польського кола, „творять факти для дальшого розвитку польської справи додатні"; стверджує, що „не була се візита припадкова і принагідна, але намірена"; вкінци про зміст промови цісаря пише:

„Промова обіймає отсі тези: 1) Цісар розуміє потреби нашої вітчини і бажає їх заспокоїти. 2) Цісар хоче вдержати з Поляками ті самі відносини, які вдержував його попередник. 3) Цісар має щирі симпатії для польського народу й розуміє його почуваня. 4) Цісар бажає брати участь в будові польської держави. 5) Цісар сподіваєть ся сим ще глибше зобовязати наш край для себе і свого Дому, отже ходить тут цісареви о скріпленє чутєвого звязку зобовязаня і вдячности, а не звязку чисто адміністраційного".

„Зрозуміне наших оправданих бажань, симпатія і приязнь зі сторони такої могучої як молодий австрійський монарх, — кінчить „N. Ref." свої виводи — були би для польського народу все великою шансою. А нині, коли з инших могучих сторін

видно в польській справі тільки непокоячу резерву, а російський хаос подражнює, що правда, фантазію, але не дає ніяких реальних політичних передумов, та шанса є богато важнійша й цінніша".

Сей і инші голоси польської преси дають понятє, яким капіталом для польської політики уважають Поляки побут Цісаря в Кракові. На жаль під своїми „оправданими бажанями" розуміють Поляки, як інтегральну часть їх, розширенє границь плянованої польської держави на схід, на українські землї, й утворенє з дотеперішнього коронного краю Галичини польського організму при Австрії.

нинїшна „Gazeta Wieczorna", яка, подаючи дотеперішні голоси української преси про побут цісаря в Кракові, пише:

„Було се безперечно випливом великодушности монарха, що перебуваючи оноді в підвавельнькім городі і відновляючи пакт союза польського народу з династією, при словах про відокремленє Галичини зволив також ласкаво згадати про національну меншість, яка ввійде в склад відокремленого краю, — про Українців. Цісар Карло висловив надію, шо дійде до згоди Поляків з Українцями. На жаль з голосів української преси не видно, щоб вона ту великодушність монарха зрозуміла."

Перед промовою канцлєра про мир.

Львів, 9. мая 1917.

„N. Fr. Presse" в пополудневім виданю з 8. с. м. пише: Певної відомости про день, в якім канцлєр відповість на питаня партій про основи мира і про воєнні цїли, ще нема. Одначе загально ждуть, що Бетман Гольвег дасть завтра, а найдалї після завтра вияснення в парляментї.

Про ту саму справу пише берлїнський „Lokalanzeiger": Відповідь на питаня про воєнні цїли відложив канцлєр на так довго, як тільки позволяє регулямін. Насуваєть ся здогад, що він жде, аж наступлять події незвичайної політичної ваги, які основно облекшать його задачу. В дійсности вже довго говорять, що має наступити така подія, яка чей-же не буде схибленим плодом.

З сих голосів виходило би, що канцлєр має сказати справдї щось дуже важного. Коли вірна відомість „N. Fr. Presse", то станеть ся се ще нинї, а найдалї завтра.

„Полк Хмельницького".

СТОКГОЛЬМ (Прив. тел.). З Петрограду доносять сюди: Мимо рішеня виконуючого виділу ради робітників і жовнїрів, яке звертало ся проти твореня окремих українських полків, 3000 українських жовнїрів домагало ся перед будинком військової команди в Київі утвореня української бригади. Головнокомандуючий військового округа Ходорович і військовий комісар Оберучев старали ся відвести жовнїрів від того домаганя, та без успіху. Жовнїри відказали, що вони вже утворили український полк, який має вже й свого полковника. Полк називаєть ся полком Хмельницького. Ту справу переказано рішеню ради робітників і жовнїрів.

„Плян Гінденбурга".

„Strassburger Post" доносить з Цїріха: Маркил Утен пише в „Echo de Paris": Швайцарська границя вже від пяти днїв герметично замкнена. Се певне, що тепер відбувають ся нові німецькі пересуненя військ. Чи Гінденбург готовить свою велику контрофензиву на західнім фронтї? Думаю, що по нашій сторонї знають про наміри неприятеля.

На італїйськім фронтї що раз більше зростає дїяльність артилерії на Красї і в долинї Фріджідіо. Звертаю увагу, що австро угорський комунїкат про операції на італїйськім фронтї мовчить. Однак там мусить щось готовити ся.

З німецького парляменту.

Успіхи підводних суден перейшли всякі очікуваня. Кольонії мусять вернути до Німеччини.

БЕРЛІН (Ткб.)- Парлямент приняв буджет маринарки. Референт висказав признане і подяку для геройських дїл маринарки. Державний секретар Уряду маринарки подякував за слова признаня, які будуть заохотою до сповненя маринаркою надій цїлого німецького народу. Державний секретар заявив далї: Число підводних суден не тільки зростає, але також під оглядом якости будуєть ся чимраз лїпші типи. Рішаючим є загальний зріст успіхів підводних човнів, які переходять всякі очікуваня. Подавані неприятелем втрати підводних човнів є неправдиві. Дійсні втрати є о много менші, ніж з тим числено ся. Що до добичі, то числено пересічно на 600 000 тон місячно. В дійсности вислїд останнїх трьох місяців виносить 2,800.000 тон се є о 55% більше, ніж ми очікували і брали за основу обчислень. Загалом затоплено в тих трьох місяцях 1325 кораблїв. Є річю неприятелїв, як довго то ще буде тривати. Підводні судна гарантують, що передержимо. Відносимо вражінє, що голоси в Англії звучать инї о много скромнійше. Англія видить, що підводні судна — се удар вимірений в осередок її житя. Хочемо побідити і віримо, що відповімо метї, яку ми собі поставили.

Бесіда державного секретаря зробила знамените вражінє. В дискусії висказали ся всї бесїдники з найбільшим признанєм про дїяльність маринарки.

В дискусії над кольоніяльним буджетом заявив пос. Носке, що жаданє соціяльних демократів мира без анексій відносить ся також до кольоній. Мир без насильства розуміють ся так, що Німеччина дістане назад кольонії. Се одначе не значить, мовби ні один граничний стовп не мав бути пересунений. Пересунене границї за відповідною винагородою є можливе. В подібнім дусї заявили ся бесїдники міщанських партій. Державний секретар д р Сельф заявив, що дискусія виявила, що всї партії будуть співдїлати при відбудові кольоній.

Шведська преса про можливість мира.

СТОКГОЛЬМ. (Ткб.) Шведська преса займаєть ся справою недостаточних світових жнив і голоду, який грозить супроти того. „Afton Blatt" оголощує вступну статю, в якій застановляєть ся над тим, що припізнює мир і доходить до висліду, що розвій відносин в Росії та страх перед світовим голодом мусять приспішити конець війни. Передовсїм остання обставина спричинює положенє, супроти якого дальше веденє війни стає зовсїм бездумне.

Головний виділ шведського мирового союза вислав письмо до шведського міністра заграничних справ, в якім просить, щоби з нагоди конференції міністрів північних держав спонукав північні держави підняти ініціятиву до мирового посередництва.

Керенський про участь демократії в державній адміністрації.

ПЕТРОГРАД (Пет. аг.). Міністер справедливости Керенський вислав до виконуючого комітету Думи і до ради депутатів робітників і жовнірів та соціялістичної партії письмо, в якім на вступі згадує про те, що в провізоричнім правительстві має заступати інтереси демократії. Тепер — пише Керенський — ся задача є для одного за тяжка. Загальне положенє краю стає чимраз більше скомпліковане, підчас коли з другої сторони сили демократії організують ся і роввивають. Демократією не може отже бути виключне від відповідальної участи в державній адміністрації. Серед сих умов є міністер Керенський гадки, що представники демократії,

які вийшли в вибору і ті, що мають спеціяльне уповажненє організацій, до яких належать, можуть обняти тягар власти.

Заворушеня в Кронштадї.

СТОКГОЛЬМ. (Ткб.) Після наспівших сюди відомостий підчас останних заворушень в Кронштадї убито також цілий ряд офіцирів англійської маринарки. Доносять, що російські моряки відмовили послуху англійським офіцирам.

Новий російський командант північного фронту.

ЛЮГАНО. (Ткб.) Після петроградського донесеня агенції Стефанія командантом північного фронту іменовано на місце генерала Рузського генерала Драгомирова.

Війна підводними суднами і Анґлія.

БЕРН (Ткб.) „Daily Tel." оголощує з дводенним спізненем телеграму з Ню-Йорку про заяву члена спеціяльної англійської місії льорда Percy про війну підводними човнами. Сказав він: Питанє транспортів є незвичайно поважне. При теперішнім темпі нищеня будова англійських кораблів і передвиджена американських кораблів не можуть додержати кроку. Обі сї програми мусять бути значно приспіше ні, коли дороги плавби мають стояти отвором.

АМСТЕРДАМ (Ткб). „Daily News" з дня 27. цвітня пише: Не можна сумнівати ся, що донесеня про наглий страшний зріст числа затоплених англійських кораблів в останнім тижни подїлали сильнійше, ніж усї урядові перестороги. Представили вони народови повагу положеня. Положенє є дійсно дуже поважне. Зближаємо ся до крізи, якої не було ще в нашій історії. Коли не зайде якась зміна, то найблизша будучність принесе терпіня, який край ще не знав. Нарід має одначе право домагати ся, щоби правительство проти дїлало небезпеці. С фактом, ніким не запереченим, що адміралїція в теперішнім складї завела

Найбільшому Громадянинови Галицької України!

Складки на портрет ІВАНА ФРАНКА треба посилати на книжочку щадн. Краєвого Союза Кредитового у Львові ч. 4.000.

Наші справи на засїданю Централї для відбудови.

Другий день другого засїдання Прибічної Ради краєвої Централї для господарської відбудови Галичини.

(Конець.)

Подрібно буджети поодиноких секцій представили їх шефи:

І. Гофрат Інгарден: На відбудову сїл для евакуованих, які наслїдком цїсарської волї мають вернути домів. Пропонує квоту 7,300.000 К. На заплату дефинітивних хат, що є в будові, 8.200.000 К. На заплату вікон і дверий 2,000.000 кор. Реконструкція громадських керниць 70.000 кор. Чинші для евакуованих 100.000 К. Пляни регуляційні сїл 30.000 К. На закупно лїсів і будівельних матеріялів для відбудови 11,4000.000 К.

На відбудову міст: На будинки для бездомних 1,700 000 К, чинші для них 60.000 К, керниці 100 000 К, регуляційні проєкти 270.000 кор., грошеві підмоги 1,200.000 К.

Для середньої і більшої власности: На доми 1,000 000 К, доми громадські, товариств і т. ин. 300.000 К, купелеві місцевости 150.000 кор., На церкви і парохії 400.000 К, школи громадські 500 000 К. Дрібні знаряди рільничі і меблї в громадах 1,300.000 К. Разом з иншими меншими видатками виносить буджет І. секції 36,080 000 К.

Буджет секції рільничої обіймає квоти 5,000 000 К на годівлю евакуованої худоби, по 1,000.000 К на фабрику возів і репараційні варштати знарядів рільничих, по 500.000 К на меліорацію і моторові плуги, 100.000 К на пчільництво і инші менші позиції, разом 16,000.000 корон.

Буджет ІІІ. секції обіймає субвенції на варштати і дрібні склепи 2,200.000 К, матеріяли і знаряди ремісничі 4,600.000 К, будівельні матеріяли 11,000 000 К. Субвенції для інституцій і стоваришень співдїлаючих при відбудові 726.000 кор. Містать ся тут субвенції удїлені польським Кружкам рільничим, патронатови ремісничому при Видїлї краєвім і иншим. З українських стоваришень одержав лиш „Труд" 30.000 К, справа субвенції инших стоваришень в ході. Закупно тартакових уладжень 350.000 К, власних льокомобілів 1,048.000 К, освітленє 800.000 К. Субвенції на організацію складів будівельних матеріялів 1,000.000 К. Закупно матеріялів для господарських зелїзниць 1,366.000 К, тягарові автомобілї 1,141 000 К. Разом ІІІ. секція (промислово-торговельна) 25,393 000 К. Кромі сього на доповняючі промесси до позичок з воєнного Заведеня на промислові цїли 25,000.000 К, одначе ще не рішено, чи їх буде виплачувати Централя чи воєнне Заведенє.

На адміністрацію Централї після реферату радника Ноеля ухвалено 1,258.000 К.

В кінци бар. Баталія доповнив звіт секції ІІІ.: По повітах працює 7 комісарів Централї (між ними один Українець, п. Скрентович), котрих задачею є підмога ремісників і дрібних купців при помочи староств і ремісничих та купецьких організацій. Загально оцїнено около 50.000 К. воєнних шкід, а поміч удїлена винесить пересічно 500 К. Союз кредитових спілок ремісничих дістав значнійший кредит на алїментованє кас. Централя закупила 39 більших льокомобілїв за 872.000 К., млинарських машин за 354.000 К., дахівкарських прас за 300.000 К., ремісничих знарядів (до шитя, ковальских, боднарських, бляхарських, інтроліґаторських) за 932.000 К, вона спроваджує сирівцї: шкіру і додатки шевські, материяли кравецькі, столярські, інтроліґаторські пояси до машин, та старала ся о звільненє занятих сирівців, о робочі сили для промислу і роботи для ремісників та фабрик. При її помочи утворено при палатї торговельній у Львові бюро сирівців для їх закупна і розпродажи між ремісників без зиску. Вона заложила склад у Львові, а в найблизшім часї мають повстати такі склади на провінції. Закуплено сирівців за ½ мілїона. Бюро сирівців займаєть ся також роздїлом шкір з рамени Централї шкір у Відни. Вона удїлила підмоги ½ мілїона корон на будову дестилярні погазової мази при міській газівни у Львові. Цїлий ряд львівських підприємств промислових має одержати довготермінові і низькопроцентові позички, а ремісничa палата на закінченє будови дому ¼ мілїона корон. Центральна каса ремісничa дістала субвенцію на резервовий і оборотовий фонд.

На підмоги для львівських ремісників, роздїлювані громадою і технольоґічним інститутом, видано 150 000 К. Підмоги роздаєть ся в грошах і в натурі. Ріжні товариства і поодинокі ремісники дістали машини і підмоги на фахові курси. Громада львівська дістала 1,700.000 К. на поправу знищених війною бруків. Вкінци столярі львівські дістали роботи дверий і вікон для сїльських хат через основане Централею бюро деревного промислу.

Д р Промінський предкладає звіт банкової секції Централї, якої цїлю є вести евіденцію фінансової помочи і її потреби та уділяти сеї помочи, коли вона виходить поза круг дїланя воєнного Заведеня кредитового. Досиувійшло 3 500 подань о зачети на шкоди воєнні, субвенції і позички. Удїлено 1,571.600 К. зачетів на воєнні чинитьби, з чого значна часть припала на евакуованих. Особам вільних заводів удїлено 32.000 К. Удїлювано також зачетів на ріжні претенсії, приміром: хтось має легат заінтабульований на реальности в заліщицькім повіті або якусь иншу претенсію, котрої з причини інвазії не міг зреалїзувати, а не має з чого жити.

По сих звітах слїдувала дискусія.

Проф. Коренець сконстатував, що поміч Централї прийшла головно в напрямі піднесеня більших промислових і ремісничих підприємств. Побіч них є одначе в краю велика маса дрібних і незорганїзованих ремісників, котрі по причині своєї незасібности і браку освіти потребують спеціяльної опіки, тим більше, що лежить се в інтересї рільника, котрого вони обслуґують. Се є маломістечкові і сїльські шевці, кравці, боднарі, ковалї, до яких не дістанеть ся запомоговий комісар, тому опіку над ними треба би віддати рільничим організаціям, між ними „Сїльскому Господареви", котрий міг би з рамени Централї роздїляти між них фонди і знаряди. Треба би таком подбати, щоби вони як

Ю. СТРИЖАВСЬКИЙ. 7)

ПІД КРИЛАМИ ЦЕРКОВ.

Обличе ся Господь силою і препояса ся! Дому Твоєму подобает святиня Господи, в долготу днїй!

І тихомирно плинуть через врата слави і темнїючі з далека вратниці труждающим ся і предстоящим людям — тїнї царствія і лїпоти його, і таємничо хвилює заслона церковна...

Де далї від іконостасу, за крилосами та серединним налоєм, густїще все більше, густїще, а під третьою, під західною банею, багаття лампад і свічок, вже неначе зорі далекі, і темно лежать тут, немов прадїди в могилах своїх, кремезні ще зруби старого стїння, з не вянучим духом ладану, ялівцю і воску, — букетом пристрасти недочасної.

Денеде самотні постаті богомольців...

Ось під стїною, коло самих шостикутних з написом дверий, неначе грішниця неспокутована, старесенька, вся зморщена бабуня. Чи можна більш покірливо схилити ся перед Господом, як стулила ся бабуня ця, і чи можна щиріше звернути ся до Його, як оця преподобна Його!

Господоньку милосерний мій, Сусе Христе й Дїво Маріє, зглянїте ся, поможїть, помилуйте, не відступайте...

І сподоби мене, Господи, без гріха сохранити ся...

А в кутку, в самих обіймах старого стїння запашного, столїтнїй, аж неначе безкряжний вже дїд; він тихо вишіптує беззубими устами, більш голосно вигукнувши часами инше слово. І чуєть ся, що не за нашого часу навчав ся він бесїди з Паном Богом своїм, що стародавня вона, як церковна ця, дїдами проказана ще, від батьків перейнята:

Янгол Господень благовістив Марії Дїві і зачала від Духа Святого. Радуй ся Маріє, Господь з Тобою...

І дух фундатора похилої цеї трьохбанної церковки витає в темній глибинї західної банї, понад столїтнїм дїдом і покірливо схиленою бабунею.

А там за дверима церковці, на шляху і в подвірях, скриплять вози, гукають ночлїжане, галаґонять поштові дзвінки, бігають з льоху до пекарнї, з пекарнї на дривітню, йржуть кони, кричать кури, і дїд Павло розповідає, як він ходив у Венґрію — Трасцільванїю на „осмиренія сопостатов".

Нехай довлїє дневі злоба його; дому же Твоєму подобает святиня.

Ледви блимають під іконостасом тихомовні вогники... Слабосило лунають в ворях середньої банї журливі співи... Під західною банею безпрозора темрява, але видять Господа в нїй двоє столїтних сліпців, простягають до Його костисті напружені руки і дотикають ся ґіатів Його і пеленою їх вторають сльози свого раювання...

І міцю стуливши обважнїлі вії, жадаєш стати немудрим, як ота зморщена бабуня, прагнеш згадати молитви прадїдні, як убогий дїдок в кутку, паниваєш ся пристрасти недочасної, безтїлесної і чуєш, як важкий тягар землї поволї покидає рамена твої, натомість виростають крила, і тїнї Його царствія й Його лїпоти виразно дають ся чути в похилій сїльській церковцї, в глибокій сутінї, під третьою банею, межи шостикутними дверима з написом і стїнням запашних зрубів...

Дядюшка з Раєю спинились недалеко дверий, потім Рая пішла на крилос до своїх, а дядюшка лишив ся тут.

Він не був в церкві вже зо три чотирі роки.

Чи був дядюшка невірою, чи байдужним, чи грішником нерозкаяним, — він і сам того не знав, але одержавши раз доноса від одного повітового протоєрея (що мав зносини з Петербургом) на одного мирового посередника, який „не сповідаєть ся вже третїй великий піст і висловлював ся, що, мовляв, нема нїякого Бога, а лиш одна природа" — дядюшка не гаючись доклав про це, кому слїд, — і бідного мирового, що, замість „Общаго положенія о крестянах" начитав ся собі Гекеля, трохи не перекинули з великого південного повітового міста в нетрі волинського Полїсся. Після цеї оказії дядюшка згадав свої християнські обовязки і на службі Григорія Двоєслова — папи, щоб не довго стояти, висповідав ся і запричастив ся та з того часу й не був у церкві.

Чи то попередня розмова з Раєю, чи раптова хвиля споминів про дїдуньові, а заразом і свої молодощі, а може рідні дядюшцї поповичеві обставини сїльської церкви, — однак щось так потрясло старим урядовцем, що вільний від найменшої нежитї, він мусїв вийняти з кишенї напарфумлену хустинку й довго та ретельно нїби — сякати носа...

Але коли за дїдуньом і цїла церковка, рідня й декільки старих селян, впали навколїшки, і півча щиро набожно почала „Под твою милость", дядюшка й собі поволї схилив ся на одно колїно, і сльоза справжнього молитовного настрою нишком зросила петлицю „дєйствительнаго статскаго совєтнїка".

найскорше могли вернути в бараків і були звільнені від легкої служби військової. Для піднесеня так розвиненого у нас давнійше по місточках дрібного ремесла засновувати фахові курси і школи для обзнакомленя з поступом в ремеслі, доставляти їм модерних машин і знарядів, творити спілки для закупна сирівців і збуту виробів. Немаловажним для піднесеня значіня ремесла і його спопуляризованя було би також підпомагане акції засновуваня шкільних варстатів, які вже істнують при деяких школах середних, прим. при українській гімназії в Перемишли, або творять ся як прим. при акад. гімназії у Львові. Належить ся також поміч ремісничим бурсам, прим. українській у Львові, які мають ціллю виховати і помножити ремісничі кадри. Для піднесеня і убагородненя торговлі треба підпомагати торговельні організації, які мають за ціль доставити населенню добірних та дешевих предметів і охоронити його від визиску несовісних купців і посередників. У тих всіх напрямах повинна розвинути Централя як найживійшу діяльність.

Кс. Сяра домагав ся помочи для приватних урядників і осіб вільних заводів, знищених війною.

О. Войнаровський домагав ся прибічних рад повітових для рільництва та жнивних комісій, які знаменито діяли і перевели добровільно управу піль дідичів, навіть там, де дідичів не було дома. Нині переводять се примусово жандарми зі шкодою суспільности, бо силуваним не доробиш ся.

а коли воно противить ся примусовим роботам, бо ще у себе не обробило ся, то його клеймить

Треба покликати населенє до спів

Бар. Баталія і Новак заявили, що будуть старати ся піти за бажанями бесідників.

На тім наради покінчено, а президент Гродзіцкий замкнув засіданє дня 21. цвітня о год. 9 вечер і заповів продовженє на день 11. мая 1917 р. (к.)

Понурий образок

Один з наших прихильників пише нам про відносини серед наших виселенців в ясельськім повіті:

Вже 5 місяців, як незавидна доля кинула наших людий сюди і до нині не було случаю, щоби хто з наших патріотів навідав ся до виселенців, приглянув ся їх житю, відносинам, порадив та розрадив, а можеб і в неоднім поміг. Ніхто не рушив ся, так якби суспільність призабула про тисячі тих нещасливих. Деяких стрічаю (з повіта Ясло), випитую про їх житє, відносини — а їх відповідь гіркі сльози.

Передовсім в них туга і розпука за рідною землею, своєю працею, теперішні злидні та жаль до своїх, які їх тепер не знають. Тих людий розкинено по дворах. Вимоги панів понад сили виселенців—в неоднім случаю треба помогти й упімнути ся за ними, та помочи, ні поради ні звідки. Який жаль відчувають ті люди, що про них забуло ся. Дивна річ, що до нині ніякий посол з евакуованих повітів не почував ся до обовязку заглянути до тих людий! Правда, з бандеріями січовими чи сокільськими не виїхало ся би проти послів, та не виталиб їх хлібом і солию, але за те сльозами вдячности привиталиб їх нещасні жінки з дрібними дітьми! Тоді нарід знав би та відчув, що є народні заступники.

Нехай-би хоч Нар. Комітет, або яка инша наша організація вистарала ся о дозвіл якій людині, яка би могла обїхати наших виселенців. Потреба сього конче вимагає Скільки потребують тут наші люди помочи. В справі умови з панами, бо принимають на роботу за контрактом, в справі воєнних причинків, запомоги для евакуованих і т. п.

Вже на сторінках „Дїла" був відклик до наших церковних властий, щоби вони выслали в західні повіти, де наші люди, священиків. Чиж у нас так мало священиків, щоби бодай по одному вислати в кождий повіт? Може би виєднано дозвіл сталого осїдку священикови в однім з повітових міст для полагоджуваня релігійних потреб евакуованих; а як се неможливо, то бодай від часу до часу обїхати ті села, де наші люди. Недостача священиків не повинна бути на перешкоді, бо богато їх евакуовано, от хочби із станиславівщини (а виселенці переважно із станиславівської дієцезії). Чейже найдеть ся кілька одиниць, які схотять зробити маленьку жертву зі своїх вигод, та зробити се для свого народу, а як не для народної справи, то Христа ради. Люди без всякої релігійної помочи. Польські священики хрестять дітий в латинськім обрядї.

При кінци ще одно треба знати, а саме, що тутешне населенє дуже непривітне для наших виселенців; тут приходить ся українським селянам чути болючі насміхи і такі прізвища,

Потребу своїх часописий і книжок вілчують вони дуже. „Аж нам відраднїйше стало, як дістали ми свій календар і газету"—дякували ті, за яких свої ще не забули. — А.

НОВИНКИ.

Львів, 9 мая 917.

— **Українці про місце Установчих Зборів.** В Россії ведеть ся тепер оживлена обміна думок про те, де мають бути Установчі Збори (конституанта): в Петрограді чи Москві? „Русское Слово" урядило в сій справі анкету. У видрукованих у числі з дня 25. марта численних голосах ріжних публичних інституцій, громадських організацій і визначних дїячів знаходимо також голос проф. М. Грушевського, який заявив, що він і инші визнатні українські дїячі є за тим, щоби Установчі Збори відбували ся в Москві.

— **Росі ська адмінїстрація в Галичині.** В урядових оголошеняз з 17. с м. про звільненя й іменованя знаходить ся оголошенє про увільненє зі служби дотеперішного генерал губернатора занятих областий Австро Угорщини Трепова. „Рус. Слово" доносить, що дожидають іменованя кн. Павла Долгорукого генерал губернатором Галичини. Тимчасове правительство порішило виробити новий проєкт управи занятих областий Галичини. Після того проєкту військова власть остане дальше у військових руках, а цивільна управа перейде в руки комісаря тимчасового правительства та місцевих і повітових комітетів.

— **Керенський смертно недужий?** До „N. Fr. Presse" доносять з Берлїна на основі відомостий з Петрограду, що Керенський такий недужий, що лікарі обіцюють йому ледви ще кілька тижнів житя.

— **На службі давної російської охрани.** Київські газети оголошують лїсту агентів давної охрани, на якій між иншими поміщені назвища двох Галичан, а саме Андрія Веретельника і Осипа Сироїда. Андрій Веретельник був вже перед війною здемаскований як москвофіл; підчас війни поселив ся в Полтаві, де завідував друкарнею. Осип Сироїд прибув до Київа в 1913 р. і тут управляв українською книгарнею Літературно-Наукового Вістника. Оба агенти інформували давне правительство про український рух.

— **В справі достави вибракованих коний для рільників** одержало Краєве Товариство Господарське „Сільський Господар" ресирипт ц. к. намісництва Краєвої Централї для господарської відбудови Галичини з дня 19. цвітня с. р. ч. 4520/I, який подає до відома петентів і рільничого загалу: Рескриптом з дня 9. цвітня 1917 ч. 58617 повідомило ц. к. міністерство рільництва, що предложені ц, к, намісництвом викази компетентів о вибраковані коні зглядно о лошата і клячі розплодові зістали відступлені заведеню огерів правительственних в Судовій Вишни, тепер в Кракові. Рівночасно поручило ц. к. міністерство повідомити, що не могло доси вдоволити предложених Поважаним Товариством прошень господарів о вибраковані коні, а то з причини недостачі таких коний. Розпродажею зглядно, випожичуванєм коний занимають ся тепер команди господарських централь (Районові Команди), до них отже повинні петенти просто звернути ся.

Нові книжки і виданя.

Zur Frage der Sonderstellung Galiziens. Ein Streifzug in das galizische Problem. Von Wladimir Ritter von Schilling-Singalewytsch, Reichsrats und Landtagsabgeordneten. Wien. 1917. Стор. 51. Ціна 1 кор. Отся публїкація пос. Сінгалевича має за ціль познакомити послів, політиків, журналістів австрійського політичного світа з проблємою відокремленя Галичини з українського становища. Складаєть ся вона з отсих розділів: 1) Цісарське письмо з 5. падолиста 1916. і офіціяльний коментар. 2) Боротьба за і проти відокремленя Галичини. 3) Галицька автономія. 4) Відокремленє Галичини і австрійська державна ідея. 5) Поділ Галичини.

† ЛЯГЛИ ГОЛОВАМИ

Теодор Бакуш, хорунжий 77. п. п., поляг наслїдком ран дня 20. цвітня с. р. в 24 році житя. Покійний був сином рільника з Тростянця, повіту яворівського. Ходив до української гімназії в Яворові, там зложив іспит зрілости. О свідомлював своїх підчинених в поли, даючи їм нашу книжку і часопись. Був для них дуже ви розумілий і зєднав собі не лиш у своїх підчинених, але також старших офіцирів велику пошану і добру опінїю. В бій ішов смілo. Нераз зголошував ся сам охотно до переведеня труднійших задач. Покійний був відзначений срібною медалю 2. кляси. Похорон покійного відбув ся при жалібних звуках музики та з великими почестями релїгійними та військовими. Були присутні офіцири австрійські, німецькі, а також старші з генерального штабу. Дня 22. с. м. на зібраню всїх офіцирів сего полку згадав полковник де з слезами в очах про утрату сего товариша-героя. В. й. п. Замість вінця на гріб покійного Теодора Бакуша складають товариші з полку 76 К на укр. сиріт. фонд ім. митр. Шептицького.

ОПОВІСТКИ.

Четвер 10. мая 1917.

Нині: греко-кат.: Симеона муч. — римо-кат.: Ізидора.

Завтра: греко-кат.: Макс. і Явона. — римо-кат Адольфа.

Український Народний Театр Т-ва „Бесіда" у Львові під управою К. Рубчакової. Саля Т-ва м. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В неділю, дня 13. мая „Маруся Богуславка", істор. драма М. Старицького.

В четвер, дня 17. мая „Огні Іванової ночи", драма на 4 дії Г. Зудермана, переклад Б. Грінченка.

Білети ранійше набути можна в „Народній Торговли", в день представленя при касі від год. 5. п. п. Початок о год. 7½ вечером. 1—2

Жіночий Комітет в Гмінді бараках подає до відома, що комітет не перестав істнувати, ані не перепинив своєї діяльности як виходило би з інформації, поміщеної перед кількома днями, навпаки в останних місяцях праця комітету була може інтензивнійша ніж коли небудь. Головно наші жовнїри в поли відносять ся до комітету о всякого рода інформацію і запити що до рідні, знакомих і т. п. В таборі є люди майже з усїх громад східної Галичини, тож і відповіди бувають дуже часто вдоволяючі. Доказом сього є всякі письма з подяками а навіть нагороди грошеві на ціли комітету. Розуміеть ся, що інформації удїляєть ся безкорисно, а можливі видатки покриваєть ся з власних фондів. Кождий хто звернеть ся до комітету, може числити на те, що дістане як найточнійшу відповідь і інформацію. Комітет дає також одноразові запомоги молодіжи з Гмінду, а яка ходить до укр. шкіл у Відни. З рамени комітету істнує самаританська поміч для жителів табора. Про иншу діяльність комітету в таборі не пора і місце тут розписуватись. — За Жіночий Комітет: Ольга Бачинська.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 9. мая 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ.

В південій Буковині відперли ми російські відвідні війска. Зрештою нема нїчого оголосити.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Не стало ся нїчого особливого.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ.

Між озерами Охріда і Преспа австро угорські й турецькі віддїли ударемнили оноді наступ неприятеля.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гефер

НІМЕЦЬКОГО ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 9. мая 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наступника престола кн. Рупрехта: При несприяючій погоді був огонь артилерії тільки на немногих місцях більш оживлений. Баварські полки, які вчора взяли приступом Presnoy, вдержали сю місцевість проти нових ворожих наступів і полонили знов 100 жовнїрів. Частинні наступи Англійців коло Roeux і Bollecourt відперто.

Група військ німецького наступника престола: Між Зимовою горою і дорогою з Cerbeny до Berry an Bac рушили по безперерівнім огни до наступу свіжі французькі

ЖІВНОСТЕНСКА БАНКА ФІЛІЯ У ЛЬВОВІ

ВУЛ. ЯГАЙЛОНСЬКА 8.

ПРИЙМАЄ ЗГОЛОШЕНЯ НА

6. АВСТРІЙСЬКУ ВОЄННУ ПОЗИЧКУ

ПІД ДУЖЕ КОРИСНИМИ УСЛІВЯМИ.

ПРОСПЕКТИ ВИСИЛАЄ НА ЖАДАНЄ БЕЗПЛАТНО. 300 1—5

сили. По горячій боротьбі відкинено неприятеля частю в боротьбі зблизька, частю протинаступом. Впрочім боєва діяльність над Еною і в Шампанії була під впливом непогоди менша ніж в попередних днях.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

На північ від Кірлібаби і на південь від просмику Val Putna легко відперто наступи російських компаній.

Македонський фронт був вчора місцем завзятих боїв. По сильнім артилерійськім огни генерал Сарей повів свої війска до наступу на многих місцях між озером Пресна і озером Дойран. Особливо завзято борено ся в лузї Черни, де перед нашими становищами заломили ся зовсім численні ворожі наступи ведені днем і нічю, при чім неприятель потерпів найтяжші втрати. Подібна була судьба неприятельських наступів над Вардаром і на захід від озера Дойран. Німецькі і болгарські дивізії нанесли неприятелеви тяжке пораженє.

Перший квартирмайстер ген. **Людендорф.**

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Анна Копелчук Gmünd k. k. Barackenlager N. 111 N. O. пошукує свого мужа Танаса Копелчука з Марківки пов. Печенїжин. Хто би знав о місци його побуту прошу ласкаво подати. 299 2—3

Оголошеня.

- ПОЧЕНЄ НІГ -

усуває певно спеціяльний пудер „Csave", пакет за 1·20 К. На провінцію висилаю тільки за попереднім надісланєм належитости і 40 с. на порто. — Одиноке заступство **S. FEDER, — Львів, Синстуська ч. 7.** 279 6—60

КОСИ і СЕРПИ.

	6	6½	7	7½	8	8½
Коси	3.80	3.90	4.—	4.10	4.20	4.30

за штуку.

	Ч. 0.	1.	2.
Серпи фабричні	12.—	13.—	14.—

за тузин.

Перстені до кіс з ключем по 60 сот. за шт., **Молоток** К 2.—, **бабка** К 2.— за штуку, **Брусики** штучні по 60 сот., натуральні сиві по 80 сот. за штуку.

Висилає зі своїх складів у Львові, Перемишли і Стрию

КРАЄВИЙ СОЮЗ

Господарсько - Торговельних Спілок,

Львів, ул. Зїморовича 20.

Торговельний помічник в чотир. практикою товарів мішаних шукає занятя. — Зголошеня в Адмін. „Діла". 296 2—3

Пошукуєсь здібного і енергічного інструктора для ученика VI. кл. гімн. укр. на село. Зголошуватись до Вп. п. професора Яцкевича у Львові. 295 2—3

Прачку до щоденного занятя прийме зараз тов. „Народна Гостинниця". 9—3. 303 2—3

Розрадою у воєннім часї

Є ЧИТАНЄ ЦІКАВИХ І ГАРНИХ КНИЖОК.

Тані книжки продає

КНИГАРНЯ Наук. Товариства ім. ШЕВЧЕНКА

по незвичайно дешевих передвоєнних цінах,

а саме:

Оповіданя про Хведора Християнина і про друга його Оврама Жидовина — М. С. Ліскова	—·20
Вирід — оповіданє Осипа Шпитка . .	1·60
Зільник — поезії Волод. Шашкевича .	—·40
З півночи — твори Павла Граба . .	—·40
Задля хазяйства — оповіданє Потапенка	—·20
Не селї — повість Т. Школиченка . .	1·20
Для загального добра — оповіданє Михайла Коцюбинського	—·40
Поезії — Осипа Маковея	—·40
Не той став — Іван Левицький . .	—·60
Дві долї — повість Данила Мордовця .	2·—

АДРЕСУВАТИ: **КНИГАРНЯ НАУК. ТОВ. ШЕВЧЕНКА**

1—3 IV **Львів, Ринок 10.**

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ

в ПЕРЕМИШЛІ

вулиця Косцюшки ч. 2.

Приймає і виплачує щадничі вкладки щоденно в годинах урядових. Вкладки опроцентовує по 4½ починаючи вже від слїдуючого дня по дни вложенія аж до послїдного дня перед днем відобранія.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадниці" можна складати особисто в касї товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової Щадниці, які Дирекція Щадниці на жадане безплатно достарчає, і в філіях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щадниці"

Удїляє позичок: а) гіпотечних платних щорічними амортизаційними ратами на протяг літ 10—45 після вибору позичаючого; б) на льомбард ефектів, і на ескомт векслїв. Справи позичок полагоджуєсь можливо скоро.

Посередничить у внесенню позичок в Гал. Воєннім Заведеню кредитовім в Кракові.

Всяких інформацій і друків удїляє канцелярія „Руської Щадниці" ул. Косцюшка. Народний Дім. пов. щоденно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. кромі неділь і українських свят.

Після § 14. устава „Руської Щадниці", затвердженого через ц. к. міністерство внутрішних справ вкладки в товаристві „Руська Щадниця" в Перемишли надаютъ ся до локацій пупілярних, фондаційних і т. п. капіталів, має отже „Руська Щадниця" пупілярну обезпеку. III. 36 ?

Одиноке українське

Тов. взаїмних обезпечень на житє і ренти

II. **„КАРПАТІЯ"** 19—?

Почесний президент Його Ексцилєнція ватро полит граф Шептицькнй.

Товариство оперте на взаїмности, а через ко ви виски припадають самим членам.

Ручить вже по трех літах неоспоримість і вид палість обезпеченя.

Признає по трех літах право викупу, а також вже по трех літах удїлює позички на низьк відсотки.

У всїх справах звертати ся на адресу:

ЛЬВІВ, — вулиця Руська ч. 20.

Години урядові: від 8. до 2.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНОГО КРЕДИТУ „ДНІСТЕР" у ЛЬВОВІ

ул. Руська ч. 20

Телєф. 788.

засноване при Товаристві взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР" в р. 1895 на підставі закона о стоваришених з р. 1873.

Одвічальність членів обмежена до подвійної висоти удїлу.

Цїлю Товариства є удїлюваня кредиту своїм членам рільникам обезпеченим в „Дністрі" від більше літ.

Відсотки від вкладок 3¾ проц.,

без потрученя рентового податку.

ВКЛАДКИ

приймає і виплачує Каса Товариства в урядових годинах від 8. до 2. в полудне.

Конто в Почтовій Щадниці 25.827.

Жирове конто в Австро-угорськім Банку.

Щадничі вкладки	К 5,327.450
Власний маєток	„ 686.383
Удїлені позички	„ 4,233.603

Канцелярії Товариства отворені перед полуднем.

I. 10

Земельний Банк Гіпотечний у ЛЬВОВІ (вул. Підвалє ч. 7.)

приймає зголошеня і вплати на

- VI. АВСТРІЙСЬКУ ВОЄННУ ПОЖИЧКУ -

305 1—2

по курсї 92·50 за 40-літню ренту та по курсї 94·— за 10 літні бони. — Від тих курсів признає Банк надзвичайну бонїфікату у висотї ½% т. є. 50 сот. від кождих 100 К. При вплатах треба дочислити 5½% від 1. мая 1917.

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 108. (9.360) Львів, пятниця 11 мая (28 цвітня ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Ковто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел. „Діло—Львів".

Число телефону 261

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . . . 2·70 К.
чвертьрічно . . . 8·— „
піврічно . . . . 16·— „
цілорічно . . . . 32·— „

у Львові (без достави):

місячно . . . . . 2·40 К.
чвертьрічно . . . 7·— „
піврічно . . . . 14·— „
цілорічно . . . . 28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К. Сталі оголошеня за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Українець — ґен.-ґубернатором Галичини й Буковини.

Відень, 7. мая 1917

(Ф. К.) „Русское Слово" з дня 9. (22.) цвітня в телеґрамі з Київа доносить: Одержано тут телеґраму від міністра-президента князя Львова з повідомленем, що професор київської ґімназії, український ґромадський діяч Д. Дорошенко зістав іменований комісарем для Галичини й Буковини з правами ґенерал ґубернатора.

Як доносить „Утро Россіи" з дня 7. (20). цвітня, до комісаря тимчасового правительства будуть належати всї справи цивільної адміністрації окупованими областями; до помочи йому будуть покликані місцеві краєві й повітові комітети.

* * *

Дмитро Іванович Дорошенко є потомком того роду Дорошенків, з якого вийшов ґетьман Петро Дорошенко, має 36 літ, родом з Чернигівщини. Вчив ся в університеті в Петрограді й Київі. За університетських часів (1901—1905) належав до укр. революційної партії. Коли РУП. перемінила ся в укр. соц.-дем. партію, Дорошенко симпатизував з сим напрямом, але близшої участи в дїяльности партії не брав. Був співробітником цїлого ряду укр. видавництв, а також є автором кількох праць на ріжні теми просвітного й історичного характеру. В часи пореволюційної реакції (1908—1910) був професором комерційної школи в Катеринославі і тут належав до головних організаторів просвітної дїяльности серед укр. населеня Катеринослава і цїлого промислового Катеринославського округа в укр. товариствах „Просвіта". Тут приймав близьку участь у редагованю укр. часописи „Дніпрові Хвилї". Потім став ґімназіяльним професором у Київі. В лїтї 1914 р. підчас ферій вибрав ся за ґраницю і спинив ся був на якийсь час у Львові, щоб відвідати численних своїх знайомих і приятелїв. При поворотї його захопила мобілїзація і виповіджене війни. Хотячи конечно дістати ся домів через Ромунію, Дорошенко виїхав в напрямі Чернівців, але по дорозї був затриманий і як чужинець інтернований у тернопільській тюрмі. Визволили його з тюрми російські военні власти по окупації Тернополя. Недавно, як уже відомо читачам „Дїла", Д. Дорошенка покликано на становище київського віцеґубернатора, яке тепер, розуміють ся, займе хто инший.

Нова орґанізація адміністрації занятих частий Галичини й Буковини.

„Русское Слово" з дня 1. (14.) цвітня в телеґрамі з головної кватири повідомляє:

Галицько буковинська комісія при комітетах південно-західного фронту земського Союза і Союза міст предложила Мілюкову меморіял про орґанізацію адміністрації в Галичині й Буковині. Виложені у меморіялї головні засади знайшли у міністра одобренє. Справа ся буде розглядати ся в раді міністрів. В меморіялї остро критикуєть ся руйнуюча робота старого правительства в занятих областях та підносить ся конечність переведеня в житє таких реформ:

1) Відновленє орґанів місцевої сїльської і міської самоуправи. 2) Полишенє населеню повної свободи привернути або старі форми самоуправи або перемінити їх на нових основах. 3) Допомагати відновленю дїяльности місцевих ґромадських орґанізацій, кооперативів, кас дрібного кредиту і пр. 4) Відновити судівництво, полишивши жидівським ґромадам права автономії (? — Ред.). 5) Передати всї справи опіки над населенєм Союзам земств і міст та місцевим ґромадським орґанізаціям. 6) Перевести реформу управи дїяльністю місцевих ґромадських орґанізацій, кооперативів і кас дрібного кредиту.

Зукраїнізоване міської ради в Київі.

На 100 радних — 85 Українців, 1 Великорос, 2 Поляки і 12 Жидів.

(Ф. К.) „Новое Время" з дня 8. (21.) цвітня містить телеґраму з Київа такого змісту:

Місцеву міську самоуправу зреформовано на основі пропорціональности виборів. На 100 радних в Думі 85 місць дали Українцям, 1 місце дали Русским, 2 місця — Полякам, 12 — Жидам. Дуже широко орґанізовано пропаґанду автономії України. Головною точкою рїжниць в Великороссами є земельна справа. Ідея „чорного переділу" тут чужа й непопулярна.

Орґан київського Земства в українській мові.

„Кіевская Мысль" з дня 22. марта (4. цвітня) повідомляє:

Слїдуюче число київської земської часописи вийде в українській мові.

„Юго-росси".

(Ф. К.) „Русское Слово" з дня 1. (14.) цвітня подає в телеґрамі з Київа таке:

У противагу скрайному українському рухови, що инодї доходить до шовінїзму, орґанізуєть ся товариство „Юго-россов", яке ставить собі цїлю обединанє російських демократичних елементів на території України. „Юго россом" називаєть ся той, хто признає своєю мовою російську літературну мову, а місцем своєї дїяльности територію с в о б і д н о ї України. Товариство буде старати ся освітлювати і боронити права національної меншости і бороти ся з всякими вузько-національними течіями, звідки б вони не походили. При розвязаню всїх ґромадських питань Товариство буде й т и р у к а в р у к у з у к р а ї н с ь к о ю д е м о к р а т і є ю, вимагаючи скрізь пропорціонального представництва.

Українцї в Одесї.

„Біржевия Вєдомості" з 24. ст. ст. марта подають отсю відомість Петроґрадської Телеґрафічної Аґенції з Одеси:

Скликані виконуючим комітетом збори Українців в Одесї, вислухавши численних бесїдників, які належали до ріжних політичних партій і ріжних українських товариств, виробили програму національної роботи на користь повної автономії України і української республики, злученої з російською державою на основі федеративного принципу Крім того збори ухвалили: 1) звернути ся з покликом до населеня, закликаючи орґанізувати ся з цїлю розвитку національної свідомости; 2) скликати в Одесї місцевий український з'їзд; 3) завязати Ґенеральну Раду для скликаня Загального Українського Конґресу й для оголошеня популярної підписки на утворене военного фонду.

Російські полонені Українцї

в Австро-Угорщині і Нїмеччині про російську революцію і про українську справу в Росії.

Вістку про політичний переворот в Росії приняли російські полонені в Австро Угорщині і Нїмеччині з великим одушевленєм. Полонені Українцї, зосереджені в окремих українських таборах: Фрайштадт (в Австрії), Раштатт, Зальцведель, Вецляр (в Нїмеччині) і звязаних з ними робітничих ґрупах почали ухвалювати на своїх вічах ріжні резолюції і петиції до Тимчасового Правительства з привитанєм для Тимчасового Правительства і революційного війска та з домаганєм привернення національних прав українському народови. В деяких таборах принято крім того петиції до тимчасового правительства з жаданєм про поліпшенє долї полонених. Майже однозвучний текст політичної петиції полонених Українців містить такі домаганя до російського Тимчасового Правительства:

„Щоб в основу нових як тимчасових порядків, так і нових основних законів заложено й переведено до краю повне народоправство (повнота власти народови); щоб при перетвореню Росії на демократичну державу повно вшановано національні права окремих націй. Як Українцї, жадаємо, щоб український нарід, який поклав неменші жертви для свободи Росії, як инші народи, дістав повні національні права на своїй власній землї привернєнем назад основ Переяславського договору 1654 року, безправно нарушеного московськими царями; щоб селянству українському привернено назад відняті царями в українського народу й роздаровані царським слугам землї; щоб в інтересї розпочатого народом великого дїла був заключений правительством революції як найшвидше мир, на основах, які ґарантували би вільний розвиток всїм народам Европи".

Додатково ухвалювано подекуди про скликанє українських установчих зборів в Київі.

Свої петиції пересилають полонені до Союза визволеня України у Відни і Берлїнї, як до орґанізації, що допомагає полоненим в їх самодїяльній працї над піднесенєм свого культурного рівня і національної свідомости, з відписами для Ради робітничих і салдатських депутатів, для думських послів з України, для Центральної Української Ради у Київі і для Союза визволеня України.

Крім полонених Українців також полонені инших народностий — Великороси, Жиди і инші — надсилають до Союза свої привіти і бажаня під адресою Тимчасового Правительства, Ради робітничих і салдатських депутатів, соціялїстичних партій, окремих думських послів і ин.

Під українською петицією по день 1. мая н. ст. зібрало ся поверх 20.000 підписів. Присилка підписів не спиняєть ся далї.

Не маючи на разї змоги переслати петиції полонених по призначеню, Союз визволеня України доводить до публичного відома про фактом ухваленя тих петицій і про зміст петиції полонених Українців через оголошенє сего комунїкату в пресї.

Дня 6. мая 1917.

За Президію Союза визволеня України у Відни: М. Меленевський, А. Жук.

За централю Союза визволеня України в Берлїнї: А. Скоропис-Йолтуховський.

СКЛАДАЙТЕ НА ФОНД ім. МИТР. А. ШЕПТИЦЬКОГО ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ СИРІТ!

Недуга Ґучкова.

КОПЕНГАГА (Ткб). Петроградські дневники доносять, що недуга міністра війни Ґучкова є того рода, що він зложить в инші руки управу міністерства війни.

Недостача поживи в Італії.

БЕРЛІН (Вольф.) Італійські дневники доносять, що диктатор справ апровізації Канепа відбув нараду з властями Льомбардії в справі заосмотреня Льомбардії в збіже і риж. На вступі засіданя сказав він отсе: У своїх обчисленях правительство не взяло під увагу діяльности підводних човнів, яка спричинила втрату значних корабельних наборів; я праневолений супроти того заявити, що не можна числити на правильний привіз поживи і конечно треба обмежувати ся і ощаджувати.

Неправдива вістка про замах на німецького цісаря.

БЕРЛІН. (Ткб.) Бюро Вольфа заявляє, що донесене дневника „Corriere della Sera" з Ціріха, немов-би виконано бевуспішний замах на німецького цісаря, є в цілости видумане.

Російське правительство обіцює покликати у свій склад представників „живих творчих сил" краю.

ПЕТРОГРАД. (Пет. Аг.) Провізоричне правительство оголосило довгу проклямацію, в якій сказано: З хвилею упадку давної системи провізоричне правительство переняте свідомістю великої мети, супроти якої стануло у величевної відповідальности, яку накладає на нього тягар власти, приступило до переведеня програми суспільних свобід і до дальшого веденя війни в повім порозумінню з союзниками.

Проклямація вичисляє заряджене відповідні до зобовязань, принятих супроти краю, в тім передовсім амнестію, знесене кари смерти, правну рівність горожан, свободу стоваришель і заборів і т. д., а потім далі каже: Мимо сього правительство не може затаювати перед населенем трудностий, які стрічає його діяльність, а які в останим часі так дуже збільшили ся, що се викликує тривогу о будучність. Правительство шукає опертя в моральних силах. Ні одна крапля крови синів народу не поплила з його вини, ні одної думки воно не здусило. На жаль суспільний розвій краю наслідком трудностий спричинених упадком давної системи, дізнав провололоки. Деякі групи декотрих кляс суспільности, що мало здають собі справу зі значіня сеї хвилі, старають ся здійснити свої стремліня насильством, що грозить знищенем внутрішної карности і викликанем анархії.

Провізоричне правительство вважає своїм обовязком заявити виразно, що се положене, яке утруднює адміністрацію краю, містить в собі небезпеку викликаня трудностий внутрі краю і спричиненя в той спосіб пораженя на фронті. Страшна мара анархії і домашної війни стає перед Росією і грозить її свободі.

Щоби вдержати здобуту свободу і укріпити її, взиває проклямація всіх, щоби злучили свої стремліня в цілі укріпленя власти, яка боронить сих свобід. Правительство зі своєї сторони буде далі докладати всяких зусиль і постарає ся о розширене свого складу, покликуючи представників живих творчих сил краю, які доси не брали діяльної і безпосередної участи в адміністрації краю.

Bonar Law про положене.

ЛЬОНДОН. (Райтер). Предложивши кредит 600 мілїонів фунтів штерл. сказав в палаті громад канцлер скарбу Bonar Law: Є се найбільша сума, якої коли небудь жадано в Англії. Щоденний пересічний видаток виносив недавно 7,455 000 фуитів — кредит, якого тепер жадає ся, вистане правительству менше більше до 1. серпня. Що до приступленя до війни Америки сказав Bonar Law:

Наші неприятелї Німці вичвили енергію, організаційну силу і богато чинників, які ужиті в лїпшій справі висликали би подив світа. Зробили одначе також богато помилок. Головні полягали в тім, що не розуміли людської натури. Думаю, що поповнили помилку, рішаючи почати безоглядну кампанїю на мори, не проти своїх неприятелів, тільки проти людськости. Мусїли здавати собі справу з можности, що Америка буде приневолена до війни. Мимо сього обчисленя і мимо успіхів підводних човнів, яких з певністю не хочу зменшувати, які приневолять населене нашого краю до терпіня обмежень доси в сїй війні невіданих, мимо сього не сумніваю ся, що німецька справа стоїть не добре тому, що один з найбільших народів світа прилучив ся до неприятелів Німеччини.

Всї відомости, які ми одержали, показують, що американський нарід не зробить мабуть нїчого по половині і що правительство Зединених Держав уже виявило, що не тільки є приготоване до зорганїзованя цїлої сили народу, але й що здає собі цїлком добре справу з того, яку вартість має безпроволочна поміч. Поміч, яку воно вже дає, крім фінансової помочи, має найбільшу вартість і з кождим тижнем стає дуже важна.

Справа поживи в Німеччині.

БЕРЛЇН. (Ткб.) На засїданю парляменту д. 10. с. м. підчас нарад над справами поживи заявив президент уряду вижившленя Батоцький, що треба числити ся з причинком з Румунії. Бесїдник згадав про недобрі жнива на Угорщині і заявив, що гр. Тіса висказав йому свій жаль з причини, що сама Угорщина, яка з природи і з огляду на добрий клїмат булаби покликана заосмотрювати союзників у збіже, не могла сього зробити їзза недобрих жнив. Бесїдник заявив далї: Повне співдїланє з союзниками в взаїмною щирістю і довірєм причинить ся до сього, що в будучім році можна буде побороти всякі господарські трудности. Батоцький закінчив запевненєм, що безумовно видержимо до будучих жнив.

Англійські соціялісти не візьмуть участи в міжнародній конференції в Стокгольмі.

ЛЬОНДОН (Райтер). Національний виділ робітничої партії відбув вчора в палаті громад засїданє, на якім говорено про запрошеня голяндської секції міжнародного соціялістичного бюра на соціялістичну конференцію. Виділ рішив не взяти в нїякий спосіб участи в наміреній конференції. Скликане конференції до Стокгольму є неправильним кроком. Конференція не має в сій хвилі ясно означеної цїли і не буде мати нїяких уповажнень. Далї рішено постарати ся о відбуте в червни в Льондонї конференції робітників і соціялістичних партій усїх народів коаліції разом із Зединеними Державами.

Німецький канцлер про швидке і щасливе закінченє війни.

МІНХЕН (Ткб) „Bayrische Staatszeitung" з 9. с. м. приносить отсе урядове звідомленє про засїданє комісії Союзної Ради для заграничних справ:

Комісія Союзної Ради для заграничних справ мала вчера й нині під проводом державного міністра д ра гр. Гертлінга засїданя, які правильно відбувають ся в державного канцлера. Наради довели до виміни думок, при чім переняті певною надїєю на швидке і щасливе закінчене війни виводи канцлера про загальне положенє й політику, якої треба держати ся, знайшли однодушне признанє міністрів союзних держав.

Реформа реґуляміну.

З ініціятиви президента палати послів д ра Сільвестра відбула ся 5. с. м. необовязуюча конференція в справі реформи регуляміну. На сїй конференції уконституувала ся комісія, зложена з усїх більших партій, яка має виробити новий регулямін, беручи за основу два проєкти регуляміну, вироблені міністром внутрішних справ Ганделем і міністром без теки Бернайтером. З сих проєктів рішено усунути все, що могло би зустріти опір парляменуарних груп (були там такі річи, як грошеві й дисциплінарні кари на послів аж до утрати мандату включно, парляментарна сторожа і т. п.), а за те приняти те, що веде до упрощеня нарад. Свій еляборат має згадана комісія предложити ширшій комісії, яка має бути установлена ще перед скликанєм парляменту; ся комісія передискутувала би той еляборат і приняла в такій формі, в якій він мав би стати законом. Таким способом виготовлений проєкт регуляміну має бути предложений зараз по скликаню парляменту регуляміновій комісії, яка мала б бути безпроволочно вибрана, по змові в такім складі, як та комісія, що виготовила проєкт. Парляментарна регулямінова комісія мала би приняти предложений проєкт так швидко, щоб він в перших днях парляментарної сесії міг стати обовязуючим законом.

Тимчасове правительство відкличе ся до народу.

Родзянко про війну і мир.

„Frankfurter Ztg." доносить з Базеля:

Агенція Аваса одержує з Петрограду отсю відомість: Після заяв князя Львова у „Вечерким Времени" видасть тимчасове правительство відозву до краю, щоби зібрали ся представники поодиноких провінцій і оголосили до народу маніфест, в якім буде пояснене теперішне положенє і зображена небезпека, що грозить Росії. Правительство зажадає від краю вислову довіря.

В згаданім зневнику заявив Родзянко, що Росія не може і не сміє заключити мира; вона мусить побідити і не вільно їй покинути своїх союзників.

Рішеня воєнної ради в Парижи.

До „Frankfurter Zeitung" доносять з Женеви: Воєнна рада антанту тривала три дні. Урядова французька преса звіщає, що на тій конференції рішено безперервно продовжати офензиву на західнім фронті та що пороблено всякі заряджена, щоби небавом почала ся з всею силою проти осередних держав офензива на російськім, італійськім і македонськім фронті.

Алексеєв заповідає офензиву.

„Times" доносить з Петрограду: Генерал Алексеєв прибув після інспекції північного фронту до Петрограду і був тут свідком дуже прикрих подій. Він висловив ся дуже різко проти мира без територіяльної добичі і без відшкодованя; такий мир уважали би фронтові війска здачею. Алексеєв заповів, що в найблизшій будучности почнуть ся бої на російськім фронті. Найбільша небезпека в тім, що Петроград незабезпечений перед неприятелем.

Найбільшому Громадянинови Галицької України!

Складки на портрет **ІВАНА ФРАНКА** треба посилати на книжочку щадн. Краєвого Союза Кредитового у Львові ч. 4.000.

„Отець Дудикевич і його діти."

Під таким наголовком помістила „Рѣчь" з дня 20 VIII. (2. IX.) 1916 року допись А. Леонова з Ростова над Доном, в якій обговорено „опіку" д ра Дудикевича над нещасливими Галичанами, що по волї, або по неволї переселили ся в часї світової війни до Росії та опинили ся в Ростові під назвою „галичанъ-бѣженцевъ". Передаємо згадану допись без нїяких заміток, бо вона сама про себе найкраще говорить:

„До Ростова прибув генерал-майор Брилкін, щоби провірити діяльність „народнаго совѣта Прикарпатской Руси", який опікував ся, удержував і кормив за гроші російської казни 4000 „галичанъ бѣженцевъ". Хочемо вірити, що ся ревізія буде сценою під занавісу пєси, яку відограє голова совіта, п. Дудикевич, герой, народний трибун, отець-милостивець в супроводї плачів, жалоб, благань, слїз, спричинених голодом кількох тисячок невинних жертв. Дудикевич — се дійсний герой. Високого росту, з величезною, широкою, сивою бородою з лицем володара із неповоротними, повними достоїнства гестами, з повільною переконуючою мовою. У нього манера, говорити, по змові, як найкраще. Дудикевич — „москвофіл" і він певний, що під десницею графа Бобринського і товаришів українське питане порішить ся в найлїпший спосіб. Тому він все бесїдником (він нїколи не говорить, він все виголошує промови) виключно по „русски". Але се не легко для чоловіка, що цїле житє пережив в сепаратистично мазепинським українським язиком і тому в нього перед кождою фразою павза, і тому він для кождої фрази старанно добирає московських слів. Однак старанність не помагає і промову найгорячійшого з поміж москвофілів перебє нераз нелєгальним, „хохлацьким" словом.

Вірність Дудикевича оцїнено і визначний галицький поклонник національ ів дістав передовсім одноразово 100 тисяч р лїв, а опісля протягом року понад 60 тисяч рублїв що місяця на безконтрольне уладженє, що урядово називано оказанєм помочи для „галичанъ-бѣ-

женцевъ". Вислідам сеї помочи я приглядав ся поверх року.

Дудикевич жив зі свитою в прегарнім готелю, їздив зелізницею виключно першою клясою, його кабінета в канцелярії „совѣта Прикарпатской Руси" мігби позавидувати високий достойник. Величавий стіл, цінні прибори до писаня, доповнені артистичними прикрасами і кількох людий прислуги, що мали спеціяльне поручене, не допускати перед світлі очи Дудикевича нікого з галичан, що приходили з просьбами.

Дудикевич називав „галичанъ-бѣженцевъ" своїми дітьми; жило ся тим „дітям" в „папаші", що розкошував, як описано в казках з житя.

Велика більшість галичан, що прибули до Ростова, селяни, на яких призначено з державних грошей через „совѣтъ Прикарпатской Руси" по шість рублів місячно на душу. А сто тисяч одноразової підмоги передано Дудикевичеви на уладжене „общежитій" спільних мешкань та на закупно для галичан ліжок і прикривал. Я бачив ті спільні мешканя кілька разів у різні пори року. Всі вони подібні до себе і всі однаково страшні. Найгірші вони на кінцях. Ізвощик покинув мене в половині дороги.

— Дальше їхати годі, кінь не довезе.

„Куди не вивезе кінь, там живуть і звідси ходять у город сотні людий недужих, голодних, з нещасливими, замореними дітьми."

Я рішив поміряти ся силами з конем. Чорне, болотне озеро з величезними, отвертими діорами, слідами, куди переходили люди. Біля стіни ховзка, липка стежочка, з якої зісовгнеш ся, бо вона спадиста. Дімки всі такі, як у знаменитих „русскихъ Голодовкахъ и Недоѣдоевкахъ", низенькі, закопчені, що подали ся на боки з вибитими шибами вікон та з подірваними крівлями.

— Де тут „бѣженцы"?

— Ось тут, ось тут — кричить кілька голосів разом і махають руками, щоби я війшов на подвірє.

На сходках стрінуло мене населене дімка. Богато жінок з дітьми при грудях на руках, а довкола цілий гурток старших дітий. Входимо у хату. Довжина цілого поміщеня сім аршинів, ширина пять, а висота, не скажу точно, знаю тільки, що лячно було випростувати ся, бо здавало ся, що вдару ся головою о стелю. В тім нужденнім гнізді коротали дні свого житя чотири родини разом двайцять двоє душ. Ліжка ані одного. Для сну служило немислимо брудні лахмітя на мокрій, та ще бруднійшій долівці. В дійсности се лахмітє уживано також за стілці, бо на цілє, спільне мешкане, уладжене Дудикевичем для своїх „дітий", була всего одинока деревляна лазка. Я прийшов в саму пору, бо галичани збирали ся обідати. На долівку поставлено миску з мутно брудною, густою, але горячою юшкою.

— Що варили?

— Фунт муки, фунт капусти і воду.

— Се на всіх.

— А пайки?

— Пайки! У нас тут вже по три місяці ні один копійки не дістав. Щодня рано ходимо до контори. Туди чотири версти, а все надармо. Може ви, пане, ревізором? Ми вам жалобу напишемо.

Стало душно. Я вийшов. До воріт, згинаючись під тягаром повного ведра води, зближала ся молода дівчина, боса; в легкій, перкалевій одежі, а коли вітер піднимав спідницю, видно було, що на ній нема біля. Худа як тінь, в лици ані каплї крови, очи горячково світять.

— Що ти недужа?

— Була хора, в больницї лежала. Мала тиф. Дві неділї, як виписала ся.

— А пайки дістала?

Дівчина заперечила тільки у відповідь головою.

Місцевий комітет „земского союза" заявив Дудикевичеви, що возьме на себе журбу про галичан Москвофіл ненадійно завважав в тім желанє, лишити Українців незалежности і відказав ся. Розуміть тя, що з передачею „земскому союзови" журби про галичан, треба було також передати гроші, які на них виплачувано. А такі обставини можуть зневолити патріота, щоби кинув ся в саме пекло революції. Тоді впорядчики донсько кубанського комітету „всероссійскаго земскаго союза" отворили кілька „столових" в районах побуту галичан і почали кормити нещасливих на свій кошт. Так само треба було зробити з ученицями, дівчатами, яких Дудикевич умістив в домі, без отопленя, без ліжок і буквально без столів та крісел. Дівчата прокормлювали ся тільки хлібом і кипятком, який приносили собі з найблизшої чайні.

Не менше солено жило ся ученикам хлопцям. Їх в Ростові кілька сотк в літах від початкової школи до впозні зрілих студентів. Богато втікало на робітників до фабрик, інші збирали милостиню, а одного ученика гімназії навіть судили за те, що він хотів продати на ринку казьонне простирало.

— Коби хоч пів рубля на хліб дістати!

Обурили ся в пресі, заворушила ся суспільність, долетіла филя поголосок і обвинень „совѣта Прикарпатской Руси" в розтраті грошей до центра. Приїхав перший ревізор, дипльоматичний урядник при графі Бобринськім, Ольферев. Познайомив ся з Дудикевичем і, розуміється ся, був ним очарований. Скоро тільки дістав від Дудикевича ним самим уложений звіт про діяльність совіта, відїхав з поворотом, щоби взяти в оборону „отца" галичан перед всякими замітами. Таке заявив Ольферев відпоручникам місцевих газет. Все ж таки туча хоч трохи очистила атмосферу. Положене галичан улїпшено. Дітий придїлено до шкіл, дорослі дістали поміч, як йшли на роботи, недужих поміщено при лязаретах. Однак сей порядок не тривав довго. Небавом все пішло давним ладом і галичани приходили товпами до всіх державних і суспільних організацій, щоби пожалувати ся на свою біду і просити помочи.

Тепер приїхав другий ревізор. Можлива річ, що йому вкінци поталанить дізнати ся правду і чотири тисячі галичан відетануть остаточно свобідно. Можлива річ, що генерал Бриклін увільнить їх від „отця". Переклав *К. С.*

— —

Дудикевич перед судом.

КОПЕНГАГА. (Пр. тел.) Дудикевича обвиняють о цілий ряд проступків не тільки політичних, але також звичайних. Має він бути поставлений перед революційний суд, який має рішити, чи оставити його на волї чи зараз арештувати. Слідство проти нього викликує сенсацію в цілій російській пресі.

НОВИНКИ.

Львів, 10 мая 917.

— **Роковини уродин Цісаревої** святковано вчера в цілій монархії. Відбули ся святочні богослуженя, публичні і приватні будинки були прибрані хоругвами, уладжено обходи на добродійні цілі, особливо на цілі воєнні і опіки над дітьми.

— **З Наукового Товариства ім. Шевченка.** Засіданє комісії для історії штуки відбудеть ся в суботу 12. мая о год. 5 по пол. з програмою: 1) д р В. Щурат: Слідами незнаних малярських робіт Шевченка. 2) Комунікати.

— **Бараболь у Львові не буде.** Команда міста оголошує: При недавнім провіреню всіх припасів бараболь в области армій ствердженo таку їх скупість, що істнуючі припаси ледво вистануть на заспокоєне необхідної потреби і нїде нема надвишки. Від тепер не можна вже буде давати дозволу приватним сторонам (консумам і т. д.) на закупно, чи гривіз бараболь. Такі поданя вносені до властий, не будуть полагоджувані.

— **Число жовнірів полонених почвірним союзом.** Австро угорська воєнна кореспонденція містить дати про число бранців полонених арміями почвірного союза до дня 1. лютого 1917 р.: Німеччина має їх 1,690.731, в тім 17.474 офіцирів, Австро Угорщина 1,092.055, в тім 8.294 офіцирів, Болгарія 67.582, в тім 1 148 офіцирів, Туреччина 23 983, в тім 704 офіцирів. З поміж тих 2,874 271 бранців було після державної приналежности: Росіян 2,080.639, в тім 14 230 офіцирів; Французів 368.607, в тім 6.329 офіцирів; Англійців 45 241, в тім 1 706 офіцирів; Італійців 98.017, в тім 2.234 офіцирів; Бельгійців 42.437, в тім 658 офіцирів; Ромунів 79.033, в тім 1.536 офіцирів; Сербів 154.630, в тім 896 офіцирів; Чорногорців 5'607, в тім 31 офіцирів.

— **Цар пише історію війни.** Як доносить „Утро Россіи", цар робить щодня довгі походи, займаєть ся коло півтора години фізичною працею, а найбільшу часть дня пише. Працює він над історією війни від часу, як обняв був начальну команду, до того потребує богато актів і книжок, які дістати не є легко, бо лектура царської родини підлягає строгій контролї. Цар одержує всї газети, одначе він і цариця читають тільки заграничні, а саме нїмецькі газети, а російських газет не беруть до рук.

— **Новий розпорядок про гіпотечні довги.** „Wiener Zeitung" оголошує розпорядок цілого міністерства з дня 9. мая 1917, яким зміняєть ся в деяких точках цїс. розпорядок з 5. лютого 1916 в справі першенства гіпотечного застава для залягаючих відсотків. Між иншим розпорядок продовжає реченець сплати капіталу повсталого з відсотків з 16 на 20 літ, у воєнній области, в окрузї львівського висшого суду краєвого в місцевостях при трудних відносинах недвижимої власности на літ 25, впрочім з 10 на 15 літ.

— **Іспити зрілости в учительських семинаріях** пічнуть ся в отсих реченцях: в державних мужеських семинаріях: в Кентах 11. червня, в Кракові 8. червня, в Короснї 25. червня, у Львові 25. червня, в Руднику 18. червня, в Ряшеві 25. червня, в Самборі 8. червня, в Старім Санчи 15. червня, в Тарнові 18 червня; в державних жінночих семинаріях: в Кракові 18 червня, у Львові 11. червня, в Перемишли 18. червня.

Воєнні обезпеченя

в ц. к. австрійськім військовім фонді вдів і сиріт.

Серед рїжних інституцій, які в теперішній війні служать загальній справі, одною з найважнїйших є ц. к. австрійський військовий фонд вдів і сиріт, який зумів заєднати собі прихильність серед широких верств суспільности — між ними і українського народу. Коли инші воєнні заведеня — хоч дуже корисні — гоять завдані війною рани тільки доривочно, то ц. к. австрійський військовий фонд вдів і сиріт, що тішить ся найвисшою опікою цісаря Карла, кладе тривкі підвалини під господарську відбудову житя і на будуче, коли прийдуть звичайні відносини.

Є численні дороги котрими йде ц. к. австрійський військовий фонд вдів і сиріт до своєї цїли. Люди, що їм добре жертв війни лежить на серци, кинули і перевели в дїло клич воєнної самопомочи. Сій воєнній самопомочи служить передовсім віддїл обезпечень ц. к. австр. йського фонду вдів і сиріт, котрий досі обезпечив девять сот тисячів родин. Ми через звертали увагу нашої суспільности на вагу воєнного обезпеченя і можемо сказати, що наші заходи в значній мірі несли успіх.

Та тимчасом розширив ся значно круг дїланя віддїлу обезпечень сего фонду. Люди обезпечували своїх свояків, близьких або робітників на один рік. Бувало часто, що по році родина забувала про відновленє обезпеченя. Се могло трафляти ся особливо по наших селах, де селянки — часто неписьменні — забували про те, що полісу обезпеченя треба відновити і на другий рік. Є тому обовязком наших свідомійших людий, щоби на сю обставину звернули окрему увагу, заохочували людий до воєнного обезпеченя та пригадували їм потребу відновленя сеї поліси.

Свояки, роботодавці або громада може обезпечити кождого офіцира або жовнїра австрійської армії: 1) на случай смерти, 2) на случай нездібности до праці. Ц. к. австрійський фонд вдів і сиріт розширив обезпечене також і на случай частинної нездібности до праці, що уможливить обезпеченим, які стали нездібні до праці по поворотї домів, розпочати відновy свого господарського житя, бо одержать з сего фонду значнїйший капітал.

Щоби улекшити воєнне обезпеченє, заведено обезпеченя збірні, на котрі недавно ц. к. намісництво звернуло увагу громадських зверхностий окремим обіжником. Громада, на котрій тяжить законний обовязок несеня помочи тим членам громади, котрі попали в нужду, осягає через збірне обезпеченє значну користь і хоч в части звільняєть ся від удержуваня по війні убогих, що инакше стали би тягарем громади, запевняючи воєнним обезпеченєм своїм членам певну сиротинську або вдовичу ренту. Ся як раз обставина повинна спонукати громади і підприємства до користаня зі збірного обезпеченя на случай смерти або каліцтва, щоби, як сказано, усунути хоч в части нужду, спричинену теперішнею світовою війною. Умови збірного обезпеченя є дуже корисні, а видаток громади на сю цїль незначний.

Се зрозуміли громадяни в Чехії, Моравії і Шлеску та в инших західних австрійських краях і там богато громад перевело вже у себе збірне обезпеченє. За їх приміром повинні піти і галицькі громади, котрі нейже від війни потерпіли більше як чеські чи нїмецькі громади, на що звернено увагу у висше згаданім обіжнику ц. к. галицького намісництва. Близших відомостий про окремі і збірні воєнні обезпеченя удїлює безплатно ц. к. австрійський військовий фонд вдів і сиріт, віддїл обезпечень, у Львові, ц. к. намісництво.

ОПОВІСТКИ.

Пятниця, 11. мая 1917.

Нині: греко-кат.: Макс. і Явона — римо-кат.: Адольфа.

Завтра: греко-кат.: 9 муч. в Кав. — римо-кат.: Панкратія.

Український Народний Театр Т-ва „Бесіда" у Львові під управою К. Рубчакової. Саля Т-ва м. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В неділю, дня 13. мая „Маруся Богуславка", істор. драма М. Старицького.

В четвер, дня 17. мая „Огні Іванової ночи", драма на 4 дії Г. Зудермана, переклад Б. Грінченка.

Білєти ранійше набути можна в „Народній Торговли", в день представленя при касї від год. 5. п. п. Початок о год. 7½ вечером. 2—2

„КНИГИ серіки, що зрошують землю, — се жерело мудрости“ —

(найдавнїйша лїтопись)

А. ФРАНС: Боги жаждуть крови . . . 2·—
БОЛОДИМИР Б. Латачки, опов. . . . . 1·—
В. Г. ЗЕЛЇПЕР: Сила фльота, свїтова повість. Часть І і ІІ. Пер. клав Д-р М. Лозинський . 6·—
М. КОЦЮБИНСЬКИЙ: Листи до Володимира Гнатюка . . . . . 1·50
Д-р А. КРІСТЕНЗЕН: З фільософії політики переклав Д-р М. Лозинський . . . . . 1·80
К. бр. ПОЛЯДЕ: Автономія України в історичного погляду. В перекладі і з передм. М. Залїзняка . . . . . — 40
„RUSSICA“ розвідки й статї . . . . . 1·60
М. ГІЙО: Проблеми сучасної естетики. З франц. мови перекл. Д-р Щурат. . . . 1·60
ЛЕОНІД АНДРЕЄВ: Семеро повішених, перекл. Д-р В. Сімович . . . . . 1·—
НАШІ ХРИСТІЯНСЬКІ СУСПІЛЬНИКИ 50

Прошу прислати не 17 К. 40 сот. *а тїлько* 7 Корон (сїм), *а виплатимо усї начислені книжки.*

Замовлені книжки за попереднім надісланем грошей вирядимо того самого дня *так на провінцію як і на Feldpost-и.* — Порто 80 сот. — *Feld. 150 (само полтора лотоші 1 К). — Поодинокі книжки можна замовляти з 50% опусту, тодї просимо на висилку звичайну долучити 20 с. на поручену 60 с.*

ЗАМОВЛЯТИ: „Дешеве Видавництво“ Львів, ул. Бляхарська 18. II п.

НА ВОЛИНСЬКІ ШКОЛИ.

„Пяткова система“.

На необхідну потребу удержання 25 українських шкіл на Волині, які супроти останніх подій тим дорожші і важнїйші для української справи, конечні як найскорші і найобильнїйші жертви

Хорунжий Василь Сохацький збірку від І сотні 22. ляндштурмового полку 150 К. 45 с. Від Уб. ц. к. гімназії з українською викл. в Перемишли господар класи Стефан Бобеляк 40 К — Свистунівна Ірена Сокаль 10 К: Галю Приймову з Дулб, Ірену Колтуновську з Люблинця, Ольгу Поврозникову з Хороброва, Мирославу Трешневську з Хороброва, Ірену Ковальську з Ванева. — Михайло Смішкевич 10 К: Юліяна Пузу ц. к. стар. геометра евід. в Дрогобичи, Василя Гавриліва ц. к. управ. податк. в Дрогобичи. — Броніслава Яцьовова з Махнова 5 К: Володимира Климка управ. школи в Лаврикові, о. Антонія Яцева з Махнова і о. Юрія Черкавського з Дахнова. — Теодора Луцейкова з Футір 5 К: Людвіку Тучапську учит. з Коровиці, Івана Луцейка учит. з Любичі королївської і Адольфа Турка учит. в Люблинци Нозім — Лука Налуковий поручник пол. поч. 529. 20 К. — Поручник Франц Білас пол. поч. 221 10 К: Анну Остапчукївну у Відни, поручника Ковалика шпиталь в Закопаним, Ольгу Остапчуківну у Відни, Славцю Несторовичівну в Перемишли, поручника Любачевського п. п. 59. — Марія Демидчук 5 К: Марію Білякову в Перемишли, Катрю Зазуляк в Комарні, Мільку Шавалівну в Задвірю. — о. Петро Юрчак 5 К. Збірка з пол. почти 380 в кліті К 50·80 На ню зложили ся: вахм. Шевчук Іван 10 К, капр. Глинський Петро 10 К, капр. Яремишин Михайло 8 К, дес. У. С. С. Чикало Карло 5 К, цгсф. Процишин Теофіль 5 К, капр. Фурчук Дмитро 4 К, цгсф. Клюба Юрко 2 К, інф. Савка Михайло 5·80, цив. фрш. Тягнибіда Олекса 2 К— К. 50·80, — о. Зрада Теодор Лупків 5 К: Емілію Жукову Вербиця, Юлію Опарівську Кривча, Катерину Гільову Лази, Ілию Шерстила ук. богосл. Вислобоки, Михайла Вітика ук. богосл. Осердів, — Ярослава Мудрівна Бонарівка 3 К: Наталію Масляківну Львів, Ольгу Сольську Перемишль, о. Василя Опарівского Кривча, Льва Лїскозацкого ц. і к. піх. полк 80, пор. Василя Ярмицця полк піхоти 69 77, — Григорій Лебедович 10 К. (Дн.): д-ра Яремкевича, д-ра Чапельського, п. Йосифа Снігуру, всі з Любачева, о. А. Сабина, п-ну Броніславу Мартинюк, обоє з Лівча. — С. Савицька 10 К: Ольгу Бассараб, Відень, Виню Чайковську, Сілець, Марійку Донцову, Вечи, Дамяна Охримовича, Mügnitz, Миколу Сабарая, Trient.— Туся Колтунюк, Львів 4 К.: Тетяну Геращмович у Львові, тетю Даню Дзеревич в Миротині і бабцю А. Дзерович в Топорові. — Святослав Крушельницький, підх. У. С. С, ет. почта 445. 10 К: д-ра Осипа Крушельницького, хорунж., полевий суд. Львів, о. А. Юркевича, совітника о. Е. Бачинського, катихиту обоа в Ровдолї, Марусю Юркевичівну в Миколаєві н. Дн., Церкача Филипа, хор. У. С. С., — Юліян Стасишин, богослов з Перемишля 5 К: п. Евгенію Пушкар, Перемишль, п. Юлію Стефановичівну, Перемишль, п. Галю Несторовичівну, Самбір, С. Ол. Полеліві, Милнів, Стеф. Дубляницівну, Перемишль.— Степан Демчук пор. 1 полку гонведів 20 К (Дн.): Ник. Івана Костенького фінанс. секретара в Гмінді, Льва Лучкевича пор. 30. п. п., Михайла Лїнинського пор. 30. п. п. і всіх тов. офіцирів абсольвентів коломийської укр. гімназії, котрі до сього часу не були кликані. — Роман Грушкевич 3 К.: Оксану Сїлецьку в Тустановичах, Славцю Козбур в Царинськім, Дарцю Винницьку в Нагуєвичах, Івася Ільницького в Бложові, Вядзя Анатоля Кишакевича в Сїльци. — Іван Янович контрольор почтовий у Львові 10 К: Евгена Залуського офіцияла почт. у Львові, Юліяна Сміцка офіцияа почт. у Львові, Володимира Гнатишака офіцяла почт. у Львові, Теофіля Барана офіцияла почт. у Львові, Тарнавського офіцияла почт. в Тарнові. — Евгенія Гарматій 5 К. (Дн.): Евгенію Стернюкову з Пустомит, М. Говиковичеву з Закопаного, Луцію Устияновичеву зі Львова, Олїмпію Стрельбіцьку з Наварії і Володимиру Семкову з Миклашова. — Анна Семенівна Гмінд 5 К.: Марію Банахівну Миклашів п. Винники, Дзюбу Гарматій, Зонію Турянську, Гізарія Жолтанецького укінченого богослова і С. Рудка укінченого богослова в Гмінді. — Теца Гуменна учителька з Горожанки велик. 5 К: Погорецьку Тосю учит. Колбаєвичі почта Рудки, Винницьку Петру учит. Конюшки кор. п. Погірці, Батюка Антона УСС. в стуна етап. поч. 445, Мойсея Івана підх. УСС. етап. п. 276, Ukr. Schule in Zapole, Гука Вол. вісг. УСС. Вікторія Богачевська Голинь 10 К: Евгенію Мокрицьку Туря Велика, Олену Богачевську Львів, Зонію Наконечну Адзяне, Ірену Гладишовську Калуш, Емілію Зятик Голинь. — Клементина Богачевська Голинь 2 К: Іоганцію Твардівич Лопяна, Ромцю Мокрицьку Туря велика, Марійку Дудикевич Кропивник, Петра Богачевського Львів, Славця Зитика Голинь. — Гарматій Славко Гмінд 5 К: Славцю Ванівну Гмінд, Ясю Коженьовську Вольфсберг, Манусю Глуховецького Борщовичі коло Львова, Богданця Курилиса Германів п. Миколаїв, Зосю Гірняківну Логачовиці Моравія. —

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ
в дня 10. мая 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ.

На жаднім з трьох теренів війни не було важнїйших подій.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гефер.

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ
в дня 10. мая 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наступника престола Рупрехта: Під Арра змагала ся далї боротьба артилерії. Неприятель наступав вчора без успіху на наші становища на захід від Лен і Авіон. Fresnoy мимо нових англійських наступів остало цїле в наших руках. О посїдане Bollecourt перехиляєть ся боротьба то в сю, то в ту сторону.

Група нїмецького наступника престола. Між Coacon t Reims боєва дїяльність хвилями збільшала ся, але загально держала ся уміркованих границь. На Зимову гору і коло загороди Сан Марі, на схід від Cornicy Французи кілька разів повтаряли наступи. Їх відперто в боротьбі з близька і протинаступами. На північний захід від Prosnes частинні наступи неприятеля були без успіху.

Група кн. Альбрехта: В кількох відтинках увінчали ся успіхом виправи наших вивідних віддїлів. Скинено 9 неприятельських літаків у воздушній боротьбі і 1 оборонним огнем.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Над Нараївкою, під Бережанами і над зелїзницею Тернопіль-Золочів хвилями змагав ся артилерійський і міновий огонь.

Македонський фронт. Вчора вела ся битва далї з нечуваним завзятем і перевисшила тим всї дотеперішні бої на сім воєннім терені. На північний захід від Монастира неприятельські наступи скінчили ся нїчим. Мали вони на цїли заволодїти нашими становищами на узгірях. В луці Черни відперто рано, пополудни і вечером масові наступи Французів, Італійців і Росіян на фронтї 16 км. приготовлені як найсильнїйшим артилерійським і міновим огнем; при тім потерпів неприятель як найтяжші втрати. Сербів, які на пізнїч від Водени вдерли ся у наші становища, відперто кріваво. Союзна нїмецька й болгарська піхота в найнапраснїйшій обороні і завзятих протинаступах, спомагана артилерією, яка скоро приноровлювала ся до кождого положеня, вдержала в цїлости свої становища і била ся знаменито.

Перший кватирмайстер ген. Людендорф.

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Анна Копелчук Gmünd k. k. Barackenlager N. 111 N. O. пошукує свого мужа Танаса Копелчука з Марківки пов. Печеніжин. Хто би знав о місци його побуту прошу ласкаво подати. 299 3–3

Де є Устиянович Іван, учитель з Косова? Прошу ласкаво подати на слїдуючу адресу: Йосиф Устиянович, Львів, Красїцкіх ч. 5. III. пов. 306 1—4

Оголошення.

- ПОЧЕНЄ НІ -

усуває певно спеціяльний пудер „Csave“, пакет за 1·20 К. На провінцію висилаю тїльки за попереднім надісланем належитости і 40 с. на порто. — Одиноке заступство

S. FEDER, — Львів, Синетуська ч. 7.
279 7–60

Торговельний помічник з мішаних практикою товарів шукає заняття. — Зголошеня в Адмін. „Дїла“. 296 3–3

Пошукуєсь здібного і енергічного інструктора для ученика VI. кл. гімн. укр. на село. Зголошуватись до Вп. п. професора Яцкевича у Львові. 295 3—3

Прачку до щоденного заняття прийме зараз тов. „Народна Гостинниця“. 9–3. 303 3—3

Загальні Збори

ТОВАРИСТВА

„НАРОДНИЙ ДІМ“

в ПЕРЕМИШЛИ

відбудуть ся дня 25. мая о год. 5. а в разї браку комплету о год. 6. вечером в комнатах Тов. „Віра“ з слїдуючим порядком дневним:

1. Отворене Зборів.
2. Звіт з дїяльности Заряду за рр. 1914, 1915 і 1916.
3. Звіт Комісії ревізійної і внесене на удїлене абсолюторії Раді Надзірній і Дирекції.
4. Вибір: а) Членів Ради Надзірної, б) Дирекції в) Комісії ревізійної.

307 1—1 Рада Надзірна.

Заклад купелевий

в КРИНИЦИ

буде отворений як в літах попередних з днем 15. мая б. р. — Час отвореня І. сезону від 15. мая до 30. червня, ІІ. сезону від 1. липня до 25. серпня і ІІІ. сезону від 26. серпня до 10. жовтня. — Заряд закладу подбав про улекшеня побуту купелевих гостий а саме що до полученя зелїзничого до Криниці і з поворотом як і руху почтового і лїкарської опіки.

280 3 3 **Ц. н. Заряд купелевий.**

Вже вийшли з друку і продає за попередним надісланем грошей Українське педагогічне Товариство у Львові ул. Мохнацького ч. 12.

НАЙНОВІЙШІ

УКРАЇНСЬКІ МОЛИТВЕНИКИ

гарного, догідного французького формату, звиш 226 сторін друку, обширного змісту (**молитви, літургія, церковні пісні, коляди, акафисти, тропарі, кондаки і т. д.**).

I. молитвеник оправлений в півполотно з золоченим витиском коштує . . . . . 1 К 20 с.
II. той сам оправлений цїлий в полотно . 1 К 50 с.

Менший Молитвеник

(для молодїжи 176 стор. друку).

I. молитвеник оправлений в півполотно з золоченим витиском коштує . . . . . — К 80 с.
II. той самий оправлений цїлий в полотно 1 К 10 с.

До замовленя доплачуєть ся 1 К 20 с. на почтову пересилку до 5 кг. ваги. 2—3

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Дїла“ Львів, Руська ч. 16.

Ч. 109. (9.361) Львів, субота 12 мая (29 цвітня ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726

Адреса тел. „Діло—Львів"

Число телефону 261

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . . 2·70 К.
квартьрічно . . . 8·— „
піврічно . . . . 16·— „
цілорічно . . . . 32·— „

у Львові (без достави):

місячно . . . . 2·40 К.
квартьрічно . . . 7·— „
піврічно . . . . 14·— „
цілорічно . . . . 28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомлення про вінчання і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К. Сталі оголошення за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Загально-український з'їзд у Київі.

За автономію Украіни. — Проти декларації варшавської Державної Ради.

Відень, 9. мая 1917.

(Ф. К.) Київські часописи з описом загально українського з'їзду ще сюди не наспіли, і тому будуть цікаві вісти, які приносять про з'їзд російські часописи.

„Утро Россіи" з 20. (7.) цвітня в телеграмі з Київа з попереднього дня доносить:

В кулецькім зібраню відкрив ся український національний з'їзд. Зареєстровано над 1000 делегатів і богато гостий. Настрій дуже радісний. На місцях президії „Центральна Рада". З'їзд відкрив проф. Грушевський, що привитав зібраних, а в їх числі салдатів Українців, делегатів петроградських полків, що перші піднесли стяг революції. Предсідателем, на предложене проф. Грушевського, вибрано представника чорноморських козаків Ерастова, товаришами — делегатів петроградських полків Авдієнка і Гарбара. Президію доповнено представниками селянства, робітників, духовенства і інтеліґенції. На предложене селянина делегата ушановано память борців, що впали за волю України. Присутні відспівали „Заповіт" Шевченка.

„Руское Слово" з 20. (7.) цвітня зазначує, що загально-український національний конгрес се немов завершене ряду українських з'їздів в Київі. Подає також цікаву подробицю, що селяни, які явили ся на з'їзді побіч інтеліґенції, прибули на з'їзд пішки. Цікава також вістка, що на з'їзд вислали делегатів петроградські полки, які дали почин революції. Сих делегатів серед бурливих оплесків закликано заняти місця в президії. Вибраний в склад президії матрос чорноморської фльоти Піменeнко зложив заяву про готовість Українців матросів активно боронити волі України.

„Угро Росії" з 22 (9.) цвітня під датою попереднього дня доносить з Київа:

Небувалий зрив ентузіязму серед учасників українського конгресу викликав прапор з портретом Шевченка, урочисто внесений до мешкання, де відбуваєть ся конгрес. Один з учасників конгресу ставить предложене, приняте гучними оплесками, скасувати памятник Миколи I. перед університетом, а на тім місци, де стоїть фігура ката Шевченка, поставити памятник поетови.

В сіоністичних кругах росте переконане, що Жиди повинні піддержати національні змагання Українців.

Присутний на українськім конгресі артільний батько Микола Левитський

протестує проти жадань Поляків,

які думають, що є Польща і Московщина, а нема України. Україна не часть Польщі. Поляки організують свої полки, але не посилають їх на фронт, а держать їх тут, дожидаючи комплікацій на Україні. Бесідник пригадує ту частину останньої декларації польської Державної Ради, де говорить ся про землю з мішаним польським населенем, що тяжить до Польщі.—Ми знаємо, про які землі говорить ся — говорить Левитський — але руки геть!

З рефератів цікавий реферат Садовського про територію будучої автономної України. Західною границею України повинна бути люблинська і городненська губернія, південно східною Кубань, північною Припять, полудневою Азовське і Чорне море, але без полудневого Криму. Вся територія займає простір 513 000 квадратових верств, нині на ній 30 міліонів людий. Українці творять 75 пр. мешканців.

„Русское Слово" з 22. (9.) цвітня доносить з Київа:

Ділова частина другого дня конгресу посвячена головно рефератам про питане про автономію. Велика більшість бесідників зазначує, що теоретичні питаня автономії мало цікавлять їх. Треба конче говорити про практичне здійснене негайної автономії, щоб всеросійські установчі збори мали справу не з абстрактним питанем про автономію України, а з довершеним фактом. Деякі бесідники старають ся говорити про самостійність України, але їх голоси тонуть в загальній маї сторонників автономії в будучій федеративній російській республиці.

До змісту реферату Садовського додамо тут ось що: Деякі бесідники думали, що треба ще більше розширити границі будучої України. З окрема ті бесідники, наставали на необхідности прилучити до України полудневий берег Криму.

На вечірнім засіданю конгресу прийнято такі резолюції:

1) Український національний зїзд признаючи російським установчим зборам право санкції нового державного порядку в Росії, а також автономії України і федеративної будови російської республики, думає одначе, що до часу російських установчих зборів сторонники нового порядку на Україні не можуть лишати ся пасивними, але в згоді з меншими народностями повинні творити невідложно основи її автономного житя. Ідучи на стрічу бажаням тимчасового правительства в справі організації обединаня громадських сил, з'їзд признає невідложною потребою організацію краєвої ради з представників українських земель, міст, національностий і суспільних верств. ініціяти ву якої повинна взяти Українська Центральна Рада.

2) Український з'їзд, признаючи право всіх націй на політичне самоозначене, думає, що межі між державами треба установити згідно з волею пограничного населеня. що для забезпеченя сього конче потрітно, щоб допущено на мирову конференцію крім представників воюючих держав також представників тих народів, на території котрих ведеть ся війна, в тім числі і Українців.

Ухвали київського кооперативного зїзду.

„Кіевская Мысль" в ч. 77 з 31. (18.) марта доносить:

Київський губернський кооперативний зїзд, що закінчив ся, прийняв широку резолюцію з рядом постанов, з яких зазначимо отсї:

Піддержувати всїма силами нове правительство й закликувати всї інституції до укріпленя нового устрою і забезпеченя суспільного порядку та спокою на селі. Признаючи, що розгром нашої армії і побіда Німців приведе в першу чергу до зруйнованя та спустошеня нашого краю, як найблизшого фронту, та зничить для всеї країни осягнене народної волі, — зїзд уважає святим обовязком усіх горожан прикликувати всї інституції до забезпеченя армії хлібом і всїм необхідним.

Зїзд признає необхідним, аби власти — з гори до низу — вибирав сам нарід. Тому зїзд думає, що тільки демократично федеративна республика в Росії з національно-територіяльною автономією України, з забезпеченем прав національних меншостий забезпечить права народу.

Переходячи до питаня про організацію нової народної власти на місцях, зїзд постановив негайно скликати в кождім селі народні збори всїх мешканців даного села для вибору сїльських комітетів, у руки котрих переходить вся власть у селі. В кождій волости творить ся волосна рада з представників сїльських комітетів. На сю раду переходить вся власть у волости, причім давні галузи, котрими завідували до сього часу старости й старшини, переходять у руки волосних рад й сїльських комітетів. У кождім повіті творить ся повітова рада з представників волосних і міських комітетів, пропорціонально до числа населеня (Київ виділює ся в осібну одиницю). Повітова рада управляє цїлим повітом. Члени повітової ради входять у число гласних повітового земського вібраня, після чого мають відбути ся нові вибори членів земської управи.

Теперішню поліцію (стражників, урядників, приставів, ісправників і ин.) заступа:ть ся народною міліцією, котрою розпоряджають ся сільські, волосні й повітові комітети. Поліцийні урядники, належні до військової служби, зголошують ся до військових начальників. Негайно касуєть ся мирових посередників і земських начальників.

Українську мову треба негайно увести в школї, суді, у всїх суспільних і державних інституціях. Зїзд закликує священиків виголошувати проповіди в українській мові.

Вкінцї кооперативний зїзд постановив звернути ся до правительства з просьбою, щоб усї заслані й вивезені з Галичини люди, серед котрих є богато заслужених дїячів на полї просвіти й кооперації, дістали право й можливість негайно виїхати за границю або вибрати собі місце житя по рекомендації місцевих національних організацій.

Українські з'їзди у Київі.

„Кіевская Мысль" з 2. (15) цвітня доносить. У Київі перед скликанем українського національного конгресу, а також підчас конгресу, відбудуть ся такі з'їзди і збори: 3., 4. і 5. цвітня конференція української с.-д. робітничої партії, 4. цвітня збори тов. „Просвіта", 4 і 5. цвітня установчі збори українських соціялістів революціонерів, 5. цвітня з'їзд народніх учителів та професорів середних і вищих шкіл, 6. і 7. цвітня збори організаційного комітету Українського Селянського Союза, 6. цвітня збори укр. технічного і агрономічного тов. „Праця", 8. і 9. цвітня з'їзд делегатів кооперативних союзів на Україні, 6., 7. і 8. цвітня український національний конгрес. Головна українська студентська рада міста Київа скликує на 20. цвітня конференцію організованого укр. студентства. Кожде університетське місто висилає делегатів пропорціонально до числа організованого студентства, рахуючи одного делегата на 50.

При українській Центральній Раді у Київі основано „селянське бюро", яке скликує на 6. і 7. цвітня перший з'їзд селянських дїячів для вибору організаційного комітету. Цїлю сего комітету буде скликане загально українського з'їзду повновластників від селян, котрі належать до Укр. Селянського Союза. До участи в зборах організаційного комітету запрошуєть ся відомих дїячів селян з рїжних сторін України.

Організаційна комісія, що займаєть ся уладженем українських з'їздів, звертаєть ся до студентів, курсисток і учеників середних шкіл Українців з закликом, щоб взяли участь у працях комісії.

Декларація української народної партії.

„Русское Слово" з 13. (26.) цвітня доносить з Київа:

Місцеві часописи подають програму української народної партії, основаної 15 літ тому назад. Недавно відбула вона перший з'їзд і оголосила декларацію з такими заявами:

Український нарід повинен бути рівноуправненим серед свобідних народів світа. Се наше перше і останне слово.

Російське поступове громадянство — говорить ся далї в декларації—було все прихильне до інтересів польського народа і відносилось байдуже, деколи без співчутя, а то й ворожо до жадань українського народу. Польському народови обіцяно мову і незалежність, а що до українського не згадано навіть про автономію. В російській державі не повинно бути націй державних і недержавних. Російська держава повинна бути свобідною, дружною спілкою свібідних народів. Вона повинна бути перебудована на федеративних основах. Щоби здобути собі довіре українського народа і недержавних націй Росії, повинно тимчасове правительство безпроволочно виступити з декларацією, обіцюючою українському народови і иншим недержавним націям ті свободи, які проголошено польському народови.

Доконче треба зараз творити українські легіони на всій Україні.

В кінци предкладаєть ся бльок всіх поступових українських партій.

Краківські події і Українці.

Відень, 9. мая 1917.

Секретаріят У. П. Р. оголошує в віденських дневниках:

Оголошені 5. мая заяви викликали в усіх українських політичних кругах сильне розворушенє. Під сим вражінєм парляментарна комісія У. П. Р. відбула нараду, яка тягла ся через кілька засідань. Рішено звернути ся до президента міністрів гр. Клям-Мартініца, який більше разів заговняв президію У. П. Р., що без порозуміня з нею не зробить жадного кроку в справі відокремленя Галичини, з письменною заявою, що з приводу згаданої краківської заяви, за яку політично відповідає празительство, становище У. П. Р. супроти кабінету як також особисто в парляменті підляже основній зміні.

Дальше ухвалено скликати на 15. мая до Відня пленарне засіданє У. П. Р.

Цісар до народів Австрії.

ВІДЕНЬ (Ткб.) „Wiener Ztg." оголошує слідуюче число Монарха:

Любий гр. Клям-Мартініц! Перебули ми третю зиму з усіми її пристрастями, а хоча ще не один місяць мине, заки певно дасть нам поживу, то всеж таки можемо озивувати, що весна принесе полекшу у вижиленю. До сього часу треба передо жати і се, розуміють ся з великими недостатками, нам без сумніву вдасть ся. В тім тяжкім часі відчуваю потребу сказати Моїм дорогим народам, як дуже лежать мені на серці їх жертви та, що я є їм найбільше вдячний за жертволюбивість і терпеливість, з якою взяли на свої плечі всі тягарі війни. З вдячністю оцінюю також те, що населенє з повному гідним напруженим сил духових і матеріяльних зробило в сих поважних днях: працю рільника, працю робітника, гірника, словом працю усіх тих хоробрих і витривалих воїників цілого господарського житя, які виявили ся гідними героїв, що борять ся о єствованє і честь нашої вітчини. Також з глубокою вдячністю згадую примірну діяльність наших патріотичних жінок, як в найтяжшім часі, тривалістю, господарською працею і виявленою до лом любовю ближнього запевнили собі на все признанє вітчини.

Очікую, що всї вони перенятї великим часом, який всї руки взиває до праці, також і далї будуть робити все можливе. Дивлячи ся з повною вірою у будучність, благаю для них всіх о найобильнійше Боже благословенство. Нехай сильна надія скорих лїпших днїв товаришить їм в їх дальшій праці посвяченій добру загальному, добру вітчини.

Поручаю Вам подати се до відома населеню.

Ляксенбург, 10 мая. КАРЛО в р. Клям-Мартініц в. р.

Українці виступають в Централї для відбудови краю.

Краків 11. мая 1917.

Повна прибічна рада Централї для відбудови краю радила нині через цїлий день над буджетом від 1. липня 1917. до 30. червня 1918. Проводив віцепрезидент Гродзїцький. Через цїлий час нарад був присутний намісник гр. Гуйн. По отвореню нарад предложив шеф технічної секції радник двора Інгарден буджет сеї секції за згаданий час в загальній сумі 127,300.000 К.

По предложеню буджету вабрав голос в. Войнаровський, який зложив іменем українських членів прибічної ради заяву, що українські економічні організації взяли участь у працях Централї тільки на підставі рівноуправненя як в области внутрішної організації Централї, так і рівного розділу помочи на обі половини краю. Тому, що умови, заключені в тій справі ще з намісником бар. Діллєром не додержано, а предложений тепер прелїмінар буджету не дає певности справедливого поступованя супроти Українців, представники Українців не хочуть брати відповідальности за ужите державних гроший і заявляють, що в дальших нарадах не будуть брати участи.

По зложеню сеї заяви члени Українцї опустили салю. Дискусія над буджетом вела ся далї.

Видїл ради робітників і жовнїр'в проти твореня укр. національних полків?

БЕРН. (Ткб.) „Petit Parisien" доносить: Виконуючий видїл ради робітників і жовнїрів в Петроградї просив провізоричне правительство, щоби воно не зізволило на творене українських, естонських і фінляндських національних полків.

Перед концентраційним міністерством в Росії.

БЕРН (Ткб.) До „Petit Parisienne" доносять з Петрограду: Думка про концентраційне міністерство при участи членів Ради робітничих і жовнїрських депутатів робить великі поступи.

ПЕТРОГРАД (Ткб.) В звязку з останною заявою правительства про покликанє до кабінету представників тих політичних партій, які доси не беруть безпосередної участи в управі державою, президент міністрів кн. Львов вислав письмо до провідника ради робітників і жовнїрів Чхеїдзе і президента Думи Родзянка, щоби в цїли здїйсненя сього заміру повідомили про се раду евентуально Думу.

ЛЮҐАНО (Ткб) „Corriere della Sera" доносить з Петрограду: Як зачувати, виконуючий видїл робітників візьме участь в кабінеті, висилаючи туди трьох або чотирох членів як міністрів без теки, одначе з правом голосованя. Сей плян уложено в четвер між робітничими видїлами в Петроградї і Москві. З провізоричним правительством вели ся в сій справі переговори

Росія не заключить окремого мира.

ПЕТРОГРАД (ПА.) На надзвичайнім торжественнім засіданю Думи президент Родзянко виголосив промову, в якій між иншими сказав, що відпирає всякі вигляди окремого мира. Се запевненє як також дальша заява про льояльне становище Росії супроти союзників принято оплесками. Остання заява дала привід до ентузіястичних овацій для амбасадорів союзних держав.

Кара заслання в Росії знесена!

ПЕТРОГРАД (П. А.) Правительство знесло кару заслання і депортації і заступило її карою вязниці найменше трьохлїтної. Правительство іменувало комісію з 11 членів в цїли виробленя виборчої ординації до конституанти.

Ґучков про внутрішнє положенє в Росії.

АМСТЕРДАМ (Ткб.) Бюро Райтера доносить з Петрограду: Міністер війни Ґучков заявив в Думі, що в Росії панує анархія. Є два правительства а може є їх ще й більше. Армія терпить на ту саму недугу, тільки ще в гіршім ступні. Не є за пізно на лїченє сеї недуги, але не можна тратити ні хвилї.

Поляки по обох сторонах боєвого фронту.

Переговори про відокремленя Галичини. — Ухвали людовців. — Ревізія польських домагань. — Білїнський і Бобжинський повинні уступити. — Ухвали польської стрілецької дивізії.

Львів, 11. мая 1917.

Як доносить „N. Fr. Presse", завтра, 12. с. м. має зійти ся парляментарна комісія польського кола, щоб вислухати звідомленя президії кола про переговори з правительством в справі відокремленя Галичини. В понедїлок, 14. с. м. має бути повне засіданє кола в тій самій справі. Говорять, що в переговорах кола з правительством ходило головно о установленє економічних і фінансових основ відокремленя Галичини. Коло жде в сій справі конкретних предложень превительства, які мають бути міродатні для дальшого становища кола.

В сій справі нинїшна „Gazeta Wieczorna" нарікає, що хоч правительство означило було день 10. с. м. як останнїй реченець закінченя переговорів з колом, одначе в тім дни міністер фінансів не вручив ще презесови кола нїяких предложень що-до економічних і фінансових підстав відокремленя Галичини. Сю проволоку пояснюють конечністю глибоких статистичних студій.

Тимчасом в самім колї розвиваєть ся внутрішна кріза. Ми вже доносили, що вшехпольська група рішила усунути ся від акції в справі відокремленя Галичини. Тепер таку саму тактику абстиненції в сій справі ухвалили збори парляментарних і соймових послів людовців, які були в Кракові 6. с. м. Дальші ухвали сих зборів домагають ся ревізії теперішного становища польського кола в польській справі і виступають остро проти презеса кола Білїнського.

Неначе коментарем до сих ухвал послів людовців є статя в краківськім „Ilustrowan-im Kurjer-i Codzienn-im" п. н. „Польська політика на переломі". Закидаєть ся там Білїнському, що він, „раз ставши на становищи відокремленя Галичини, так задивив ся в ту можливість, що забув про инші можливости". Далї читаємо: „Відокремленє Галичини... чи се вже все? Чи справді раз на все маємо згубити вищу політичну думку, яка присвічувала великодушній ініціятиві помершого цїсаря, думку полученя польських земель під скиптром Габсбургів?" Навязуючи до слів цїсаря Карла І. в Кракові, газета пише: „Чи в тих словах, скромних, простих, не криєть ся глибша думка? Чи в неї не виринає глибокий здогад тих можливостий, які 16. серпня 1914 р. з'єднили Поляків з Габсбурською династією в одній великій політичній думці? І тому здаєть ся нам, що Білїнський програв справу".

Як консеквенцію сього програня справи газета заповідає уступленє Білїнського, „що без сумніву потягне за собою иншу зміну на високім відповітальнім становищи", себто на становищи польського міністра без теки.

В Київі — як доносить „Русское Слово" з 26. м. ст. цвітня — відбув ся з'їзд делегатів польської стрілецької дивізії, яка має 6 піхотних полків, а також інжинерські, кінні і инші відділи.

Принято отсю резолюцію: „1) Польська стрілецька дивізія стремить до відбудованя незалежности Польщі. 2) Признає право всіх народів на самоозначенє, яке не може бути відібране. 3) Внутрішний устрій польської держави форму правління і горожанські права населеня означить польський нарід на конститууючім зборі польської держави, вибранім на основі загального, безпосереднього, тайного і рівного голосованя.

5) Для переведена всіх тих задач і стремлінь признаємо доконечним утвореня польської армії."

Резолюція підписана 11 представниками частий і потверджена комендантом дивізії ген.-майором Билевським.

Литовський з'їзд.

„Русское Слово" з 13. (26.) цвітня доносить з Минска:

Районовий литовський з'їзд ухвалив резолюцію про необхідність для Литви демократичної самоуправи і злуки з иншими націями Росії на федератнвних основах.

Висказано довіре для литовської національної Ради і ухвалено підготовлятись до конституанти, як також уліпшити акцію помочи для збігців.

З причини проголошеня Німеччиною незалежности Литви, ствердженo, що лиш литовський нарід повинен порішити свою судьбу і форму управи.

Жіночий американський корпус.

„Frankfurter Zeitung" подає отсе донесенє агенції Аваса: До „Temps" доносять з Вашінгтону, що зголосило ся 200.000 жінок з усіх держав північної Америки, щоби під командою Рузвельта утворити корпус, який боров ся би на французькім фронті. До розпорядимости організаторів корпуса віддано кілька мілїонів долярів, які призбирано з добровільних жертв. Рузвельт заявив готовість обняти команду, коли експедиційний корпус буде зложений з 6 зоружених бригад.

Найбільшому Громадянинови Галицької України!

Складки на портрет **ІВАНА ФРАНКА** треба посилати на книжочку щадн. Краєвого Союза Кредитового у Львові ч. 4.000.

НОВИНКИ.

Львів, 11 мая 1917.

— **Повне засїдане Української Парляментарної Репрезентації** відбудеть ся в Відни в парляменті (клюбова саля) дня 15. мая с. р. о год. 10. рано. Всїх членів взиваєть ся конче прибути. — Ю. Романчук.

— **Шевченкові вечерниці у Петрограді.** „Рѣчь" з 21. марта (3. цвітня) доносить: Д. 18. марта відбули ся вкінці Шевченкові вечерниці, відложені наслїдком революційних подій. Тутешні Українці у перше поминали свойого батька Тараса свобідно. Вечерниці мали виїмково торжественний характер; і на сцені і серед публики панував великий ентузіязм. Сам вигляд естради вводив у настрій наших днїв. На місци царського портрета красувались революційні і національні знамена, зпід яких у зелені виступав бюст Кобзаря України. Вечерниці почали ся опізненєм: ждали на митрополита Шептицького, появу якого вустріли окликами: „Слава!" Вечерниці почали ся по звичаю „Заповітом", перший раз виконаним без пропусків. Як солїсти виступали артисти тутешніх театрів: Слатина, Петренко, Коваленко, Большаков, Качеповський. Жук прочитав біографію Шевченка у віршах. Уралов чдтав поезії Шевченка. — **Ф. к.**

— **Вручене памятнової медалї п. Дембовському.** Одержуємо отсе письмо: Отсим заявляю, що новинка, поміщена в „Дїлї" з дня 4. с. м. ч. 102, минаєть ся з правдою, бо в торжестві врученя медалї бувшому віцепрезидентови Дембовському не брав я жадної участи.—Львів, дня 10. мая 1917. А. Білецький.

— **З засїдань прибічної Ради Централї для відбудови.** Дня 10. с. м. радила прибічна Рада будівельної секції в Централї для відбудови. Між иншими д р Макух складав звіт про поручену йому обїздку повітів санїцького і лїського, зображуючи висліди дотеперішної дїяльности будівельних експозитур; на основі безпосередних помічень бесїдник прийшов до переконаня, що найкрасше відбати акцію відбудови поодиноким громадам, які відбудовували ся би самі при помочи Централї. Там, де селяни будували ся самі без ніякої помочи ні надзору Централї, успіхи виявили ся дуже лихі. Провізоричну відбудову треба понехати, бо вона не оплачуєть ся. Будівельним експозитурам треба відобрати полагоджуване адмінїстраційних справ, щоби вони тим більше могли присвятити ся технічній дїяльности. О. Онишкевич вказував на те, що удїлені селянам субвенції на відбудову не стоять у ніякім відношеню до дійсних видатків. Бесїдник домагав ся, щоби в кожлій громаді були місцеві комітеги, які би рішали, кому най перше треба будувати доми, а хто з будовою може підождати. — Зібрані члени прибічної Ради порішили, щоби з правила відбудова вела ся під управою і коштами Централї, а тільки виїмково приватними підприємцями.

— **Доповняючі вибори до парляменту у Львові.** Перші доповняючі вибори до парляменту відбудуть ся по донесеням краївських дневників у Львові. Тут опорожнені два мандати померших послів Гудеца і Лїсевича. Кандидувати мають презес польського кола д р Білінський і д-р Рутовський.

— **Вел. кн. Микола Миколаєвич вождом в Туркестанї.** Швайцарські дневники доносять, що вел. кн. Микола Миколаєвич сбяяв на місце Куропаткина команду над військами в Туркестанї. До президента міністрів кн. Львова вислав він отсю телеграму: Я з одушевленєм витаю російське празительство і почуваю себе щасливим, що можу після Ваших поручень служити своїй вітчині в російськім Туркестанї. Я переєвідчений, що Ваше міністерство принесе щастє Россії".

— **В ще не „wyodrębnionej Galicyi".** Ц. к. суд повітовий в Калуши відносив ся до недавна до гр.-кат. урядів парохіяльних в метрикальних справах в українській мові; доперва в біжучім році почала канцелярія тогож суду засипувати уряди парохіяльні письмами виключно в польській мові. Се ярке нарушенє прав нашої мови було предметом наради недавного деканального соборчика, якої висліром була ухвала: не відповідати на польські письма. Деякі священики, між иншими також підписаний, звернули навіть польські письма ц. к. судови з покликом на артикул 8. осн. держ. Подаємо се до відома нашим послам і загалови

о. Андрій Бандера, парох Бережниці шляхотської.

Нові книжки і виданя.

Библіотека плѣнника. Образцы украинской литературы. Серія I. Nr. 1. Иванъ Франко: **Моисей**. Переклад і виданє П. Дятлова. Відень, 1917. Ст. 88, ціна 1 К.

На днях появило ся у Відні 1. ч. сего **пожиточного видавництва.** В коротенькій передмові подає перекладчик найважнїйші події з дїяльности Франка і переводить интересну паралелю між нею і дїяльністю Шевченка „Шевченко дав у своїй творчости все, що міг дати поет великого але закріпощеного народу николаївської Россії; Франко продовжав його роботу і дав те, що міг дати письменник „вільної" части українського народу в не все радісних умовах галицької дійсности — гонений також українськими Датанами й Авіронами Дальше каже, що Мойсей написаний в 1905 р., коли так хотїло ся вірити в успіх рос. революції. Нехай же тепер сповнять ся віщі слова Франка про занятє українським народом заслуженого місця в кругї свобідних народів Европи! — За якість перекладу ручить те, що п. Дятлов уже не новик в тій области і ще перед війною друковали ся в Россії його переклади з української літератури.

Як дальші числа сего видавництва появлять ся в рос перекладї повісї О Кобилянської, Коцюбинського „Тіни забутих предків" і ин.". Видавництво се можна набути в адм. „Союза Визволеня України", Wien VIII, Josefstädterstr. 79. — О. Н.

З Товариства „Просвіта".

Розділ стипендійних підмог.

Засїдане дня 8. мая присвятив Головний Виділ Товариства „Просвіта" роздачі стипендійних підмог з фондів, що остають під зарядом Товариства „Просвіта". На оголошений конкурс з дня 10. лютого с. р. увійшло 347 подань, в тім 17 подань з висших наукових заведень, 279 з середних і 31 з народних шкіл.

Узглядняючи убожество петентів, пильність в науці, як також услівя фундаційних актів, наділив Головний Виділ 107 петентів стипендійними підмогами в загальній квоті 13.842 К

Одержали:

З фонду ім. Тараса Шевченка по 300 К. Божейківна Володимира, уч. муз. Акад. у Відни, і Віктор Левицький, абсольвент фільос. і письменник у Відни.

З фонду Стефана Сас Дубравського по 270 К: Мрицівна Ольга, ст. фільос. у Львові (постійно) і Кульчицький-Милькович Лев, ст. рільн. Акад. у Відни (одноразово).

З фонду ім. Івана Верхратського в квоті 270 К. предложено до наділеня фундаторови Полянського Стефана, ст. фільос. у Львові.

З фонду ім. Олександра Терлецького в квоті 500 К. одержала Ванівна Ізидора, ст. філ. у Львові.

З фонду ім. О. Станислава Новосада — ученики: Львів, Академічна гімназія—головне заведене по 240 К: Радзикевич Юліян, уч. VI. кл., Езерский Олександер, уч. VIII. кл; по 120 К. одержали: Бачинський Володимир, уч. VI кл., Жовнїр Василь, уч. II. кл., Корба Йосиф, уч. III. кл., Левицький Евген, уч. IV. кл., а 60 К. Тушинський Олександер Володимир, уч. V. кл. Академічна гімназія—філія: 240 К. одержав Питлик Ярослав, уч. VII. кл.; по 120 К. одержали: Божик Стефан, уч. VIII. кл., Головка Андрій, уч. VII. кл, Коцюба Роман, уч. IV. кл., Коцюба Стефан, уч. II. кл., Ластовецький Андрій Александер, уч. V. кл. і Набак Стефан, уч. V. кл. Школа реальна: Луцейко Осип, уч. IV. кл. 120 К. і Крупа Олександер, уч. V. кл. 60 К. Перемишль: гімназія, по 120 К. одержали: Білобрам Богдан, уч. VIII. кл., Гнатишак Юрій, уч. V. кл., Граб Микола, уч. IV. кл., Корчак Михайло, ученик VI. кл., Крупський Евстахий, ученик III. кл., Куропась Стефан, ученик VI. кл., Семчук Стефан, ученик VII. кл., а 60 К. одержав Олєарчик Семен Михайко, ученик VII, кляси. Яворів: гімназія, по 120 кор. одержали: Гронський Стефан, уч. II. кл., Кравець Микола, уч. III. кл, Лозовський Павло, уч. III. кл., Харамбура Данило, уч. VI. кл, а 60 К. одержав Маренїн Маріян, уч. V. кл. Самбір: Савицький Михайло, уч. I. кл. 120 К. і Єрема Іван, уч. IV. кл. 60 К. Сокаль: Свистун Петро, уч. IV. кл. 120 К. Городок: Тиравський Іван, уч. III. кл. 120 К. Дрогобич: Чировський Микола, уч IV. кл. 120 К. Ярослав: Лемеха Петро, уч. VI. кл. реальної школи 60 К. Лежайськ: Кишакевич Іван, уч. V. кл. 120 К. Відень: По 120 кор. одержали: Москалюк Роман, уч. III. року сем., Рачок Іван, уч. II. року сем, а по 60 кор. Козак Клим, уч. III. року сем., і Гвоздецький Роман., уч. II. кл. гімн.

З фонду ім. о. Станислава Новосада — учениці: Львів: гімн. СС. Василянок: 240 кор. одержала Гучковська Стефанія, уч. IV. кл., а по 120 кор. одержали: Волошин Евдокія, уч. VIII. кл., Дичковська Катерина, уч. VIII. кл., Коблянська Софія, уч. VI. кл., Летняк Ірина, уч. II. кл., Лукіянович Ольга, уч. II. кл., Оприсківна Іванна, уч. I. кл., Панькевичівна Софія, уч. V. кл., Полянська Олена, уч. IV. кл., Роговська Славомира, уч. I. кл., Стронська Ярослава, уч. II. кл., Чайківська Ольга, уч. VIII. кл., Цурковська Ірина, уч. V. кл., а 60 кор. одержала Яросевич Іванна, уч. I. кл. Семинар УПТ. по 120 К одержали: Мараківна Наталія уч. III. року, Лїщинська Марія уч. IV. року, Пеленська Ольга уч. IV. року і Сосенко Йосифа уч. I. року. а по 60 К одержали: Романко Софія уч. III. року, Рондяк Людмила уч. III. року. Сїмків Анастазія уч. IV. року, Сулицька Олена уч. IV. року. Державний учительський семинар: Шиваївна Марія уч. IV. року. Перемишль: Український дівочий Лїцей по 240 К одержали: Лазоришак Ірина уч. VI. кл. і Сапрунівна Юлія уч. VI. кл., а 120 К одержали: Гайдукевич Олена уч. VI. кл., Кишківна Вікторія уч. VI. кл., Стрільчикївна Дарія уч. V. кл. і Шатинська Ольга уч. IV. кл. Гімназія: Стахурівна Олександра уч. V. кл. 120 К. Яворів: Грабовська Юлія уч. I кл. гімн. 120 К. Відень, гімназія: Огоновська Константина уч. VIII. кл. 240 К і Мальчинська Валерія уч. VI. кл. 120 К. Учительський семинар по 120 К одержали: Гулей Олена уч. IV. року, Кіцера Стефанія уч. IV. року, Мамчак Іванна уч. I. року, Петрило Олена уч. I. року, Утриско Ольга уч. II. року, Хахула Анна уч II року.

З фонду ім. Михайла Спожарського по 160 К одержали: Ганушевський Мирон уч. I. кл. гімн. в Долинї і Чужак Тарас уч. IV. кл. гімн. в Долинї.

З фонду ім. Стефана Сас Дубравського в квоті 240 К, Матковський Теодор уч. I. кл. гімн. в Самборі.

З фонду ім. Франца Фронца в квоті 180 К одержав аж до укінченя низшої гімназії Погорецький Антін уч. I. кл. гімн. в Перемишли.

З фонду ім. Теодора Качали по 240 К одержали: Волошанський Василь уч. VI. кл. гімн. в Самборі і Скибінський Евген, ст. фільософії у Львові.

З фонду ім. Миколи Заяця в квоті 100 К предложено до наділеня фундаторови Сторонського Осипа, уч. VI. кл. гімн. в Самборі.

З фонду ім. Стефана Сас Дубравського по 120 К. одержали: Мрицівна Любомира уч. III. року школи вправ УПТ. у Львові (постійно) і Зарицький Едвард Маріян уч. VI. кл. школи вправ в Самборі (одноразово).

З фонду ім. Ольги з Гузарів Левицької в квоті 72 К одержала Ластовецька Софія ст. фільос. у Львові.

На фонд ім. о. Йосифа Шуховського в квоті 200 К не увійшло ніяке подане.

З надвишок стипендійних одержали: Чубатий Микола, канд. фільос. у Львові 160 К., Азаркевичівна Іванна, ст. фільос. у Львові 120 К., Крижановська Володимира, уч. II. кл. торг. школи Тов-а „Просвіта" у Львові 60 К., Лозинська Ольга, уч. IV. кл. народної школи СС. Василіянок 40 К., Цуркорська Оксана, уч. IV. кл. СС. Василіянок 40 К., Вигнанець Володимир, уч. II. кл. нар. школи УПТ. у Львові 40 К., Романів Лев, уч. II. кл. нар. школи УПТ. у Львові 40 К., Білик Ольга, уч IV. кл. школи вправ УПТ. у Львові 40 К., Бучовська Евгенія, уч. IV. кл. школи вправ УПТ. у Львові 40 К., Яцишин Ольга, уч. II кл. школи вправ УПТ. у Львові 40 К., Болозовська Анна, уч. IV. кл. видїлової УПТ. у Львові 40 К. і Клаківна Стефанія, уч. II. кл. школи видїлової УПТ. у Львові 40 К.

Львів, дня 9. мая 1917 р.

За Головний Виділ Товариства „Просвіта" о. Т. Лежогубський, м. голова, Антін Гапяк, заст. секретаря.

ОПОВІСТКИ.

Суботи, 12. мая 1917.

Нині: греко-кат.: 9 муч. в Кив. — римо-кат.: Панкратія.

Завтра: греко-кат.: 4 Н. по Вел. — римо-кат.: 5 Н. по В.

В кружку У. П. Т. на Городецькім (школа Грінченка, вул. Городецька ч. 95.) буде в недїлю 20. с. м. о год. 5. пополудни з рамени товариства „Союз Українок" відчит п. Новаківської про найновійші події на Україні. Просить ся о численну участь членів і гостий.

— **Концерт військової музики 44 п. п.** під батутою п. Янди дня 16. мая о годині 7 вечером в сали товариства ім. М. Лисенка вул. Шашкевича ч. 5 уладжує український жіночий комітет помочи для ранених. По концертї товариські забави, буфет у власнім зарядї. Вступ 1 К 99 с. за запрошенєм. Хто не одержить запрошеня, зволить ласкаво зголосити ся в комітеті вул. Руська ч. 3 від год. 5—6 попол. — Софія Олесницька, голова; Марія Олексинівна, секретарка. 309 1—4

† ПОМЕРЛИ.

Стефанія з Щуровських Петровська померла дня 6. мая 1917 в Стинаві нижній В. її п.

Ц. к. АВСТРІЙСЬКИЙ ВІЙСКОВИЙ ФОНД ДЛЯ ВДІВ І СИРІТ

під Найвисшим Протекторатом Їх Цїсарських Величностий Цїсаря Карла і Цїсаревої Зити.

(Віддїл военних обезпечень): **Львів, ц. к. Намісництво.**

Жовнїр ужитий до служби на фронтї, в етапї і до служби в краю є наражений на небезпеку і тому кождого жовнїра повинна родина обезпечити на случай смерти і на случай неспосібности до працї тим більше, що премія є дуже низька.

Незаможні можуть сплачувати обезпеченє **дрібними ратами,** стягаємими з підвисшеного тепер військового причинка.

Громади охоронять фонд убогих, обезпечаючи членів громади.

Працьодавцї обезпечать бит довголїтних співпрацївників.

Спішіть ся всї, хто щедоси не обезпечив своїх найблизших і обезпечайте їх **на случай смерти і неспосібкостн до працї.**

Зголошувати ся можна або

в ц. к. урядї податковім при нагодї відбору причинка,

або у наших мужів довіря, або в нашім бюрі:

Львів, ц. к. Намісництво, партер, на право.

Ц. к. АВСТРІЙСЬКИЙ ВІЙСКОВИЙ ФОНД ДЛЯ ВДІВ І СИРІТ

під Найвисшим Протекторатом Їх Цїсарських Величностий Цїсаря Карла і Цїсаревої Зити.

(Віддїл военних обезпечень): **Львів, ц. к. Намісництво.**

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬКОГО ШТАБУ

з дня 11. мая 1917

ВІЙНА НА СХОДІ.

Нїчого важного.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Над долїшною Сочею значна обопільна діяльність летунів.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ.

Нїчого важного.

Заст. шефа ген. штабу **Ф. Гефер**

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 11. мая 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наслїдника престола Руппрехта: Діяльність обох артилерій зросла вчера на цїлім боєвім фронтї під Арра до значнїйшої нагальности. Частинні наступи Англійців під Fresnoy, Roeux і між Monchy і Chericy остали без успіху. Відперто неприятеля, який старав ся окриленем опанувати Bullecourt; при сім поніс він важні втрати.

Група військ нїмецького наступника престола: По розмірно спокійнім передполудни боєва діяльність між Соасон і Реїс під вечір знов зросла.

Сильнїйша боротьба гармат всякого калїбру розвинула ся особливо на гостинци Соасон Ляон, по обох сторонах Краон, здовж каналу Ена Марна, в Шампанії і місцями в Аргонах. Сильні наступи Французів між горою Зимовою і гостинцем Corbeny Bry au Bac, як також під Prosnes скінчили ся нїчим.

Група кн. Альбрехта: Не стало ся нїчого особливого.

В воздушнім бою й оборонним огнем скинено 10 с. м. 18 неприятельських самолетів і один привязаний бальон. Поручник бар. Ріхтгофен покончав 22 ого з черги неприятеля, підпоручник Гонтерман 20-ого

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Боєва діяльність була мгла.

Македонський фронт: Нові проби наступів Французів і Сербів під Вардаром не змогли нїчого змінити в програній для військ антанту битві. Відперто їх зовсім. З донесень військ показуєть ся, що неприятель в своїх тридневих безузпішних наступах поніс дуже важкі втрати.

Перший **квартирмайстер** ген. **Людендорф.**

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Де є Устиянович Іван, учитель в Косова? Прошу ласкаво подати на слїдуючу адресу: Йосиф Устиянович, Львів, Красїцких ч. 5. III. пов. 306 2—4

Оголошення.

- ПОЧЕНЄ НІГ -

усуває певно спеціяльний пудер „Csave", пакет за 1·20 К. На провінцію висилаю тільки за попереднім надісланєм належитости і 40 с. на порто — Одиноке заступство

S. FEDER, — Львів, Сикстуська ч. 7.

279 8-60

КНИГА АДРЕСОВА

евакуованих вояків і полонених. Хто хоче подати до відома других, де тепер мешкає, або хто хоче довідати ся, де находять ся його свояки або знакомі, нехай посилає 2 корони 20 сотиків на адресу **Василь Сїдельник хутір Біжків в Лавриковій почта Добрусин.** 312 1—5

УКРАЇНСЬКА КРАВЧИНЯ — Львів, вул. Городецких ч. 1. пов. — виконує сукні панські по умірованих цінах. 8-1

Вже вийшли з друку і продає за попереднім надісланєм грошей Українське педагогічне Товариство у Львові ул. Мохнацького ч. 12.

НАЙНОВІЙШІ

УКРАЇНСЬКІ МОЛИТВЕНИКИ

гарного, догідного французького формату, звиш 226 сторін друку, обширного змісту (**момитви, лїтургія, церковні пісні, коляди, акафисти, тропарі, кондаки і т. д.**).

I. молитвеник оправлений в півполотно з золоченим витиском коштує . . . . 1 К 20 с.
II. той сам оправлений цїлий в полотно . 1 К 50 с.

Менший Молитвеник

(для молодїжи 176 стор. друку).

I. молитвеник оправлений в півполотно з золоченим витиском моштує . . . . — К 80 с.
II. той самий оправлений цїлий в полотно 1 К 10 с.

До замовленя доплачуєть ся 1 К 20 с. на почтову пересилку до 5 кг. ваги. 2—

Бандажі

на пропуклини або брух, пупця живота, пахвини і т. д. — Цїнники даром. —

М. Л. Полячек, Самбір 25. 308 1—10

КОСИ і СЕРПИ.

	6	6½	7	7½	8	8½
Коси	3·80	3.90	4.—	4.10	4.20	4.30

за штуку.

	Ч. 0.	1.	2.
Серпи фабричні	12.—	13.—	14.—

за тузин.

Перстенї до кіс з ключем по 60 сот. за шт., **Молоток** К 2.—, **бабка** К 2.— за штуку, **Брусики** штучні по 60 сот., натуральні сиві по 80 сот. за штуку.

Висилає зі своїх складів у Львові, Перемишли і Стрию

КРАЄВИЙ СОЮЗ
Господарсько - Торговельних Спілок,
Львів, ул. Зїморовича 20.

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10

Ч. 110. (9.362) Львів, неділя 13. мая (30 цвітня ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. ощадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число тел. фону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . . . 2·70 К.
квартьрічно . . . . 8·— „
піврічно . . . . . 16·— „
цілорічно . . . . . 32·— „

у Львові (без достави):

місячно . . . . . 2·40 К.
квартьрічно . . . . 7·— „
піврічно . . . . . 14·— „
цілорічно . . . . . 28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К. Сталі оголошеня за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Дїло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, 12. мая 1917.

Вістя з закордонної України, поміщені в останних числах нашого дневника, дають матеріял, на якого основі можемо доповнити той образ подій, який подали ми минулого тижня (в чч. з 4. і 6. с. м.) на основі подій, що наспіли були до того часу.

І так перше всего сі нові вісти дають нам ключ до зрозуміня вістий віденських і берлінських газет про розрив Українців в російським тимчасовим правительством і проголошеив незалежности України. Ми вже в ч. з 4. с. м. вияснили, з чого почали ся ті вісти. А саме з того, що перед загально українським національним з'їздом у Київі пішла була чутка, немовто з'їзд хоче себе проголосити українською конституантою і оголосити автономію України не ждучи російської конституанти. Щоби прояснити ті чутки, відбула ся спільна нарада делегатів київських організацій, на якій делегати Української Центральної Ради вияснили своє становище. Хід сих нарад, на яких в дискусії падали иноді різкі слова (так прим. проф. Грушевський на самім вступі наради поставив справедливо основне питанє, чи Українці мають діло з прихильниками автономії України чи її противниками; далі вияснювано справу киненя безвідповідальної погрози розігнаня української конституанти багнетами), дав перший привід до згаданих звісток німецьких дневників.

Дальшим приводом послужила очевидно одна з резолюцій загально-українського з'їзду, подана нами вчера. Говорить ся в ній, що хоч з'їзд признає право санкції нового ладу в Росії, отже також право санкції автономії України і федеративного ладу російської республики російській конституанті, — одначе сторонники нового ладу на Україні, не ждучи пасивно аж до скликаня російської конституанти, повинні безпроволочно творити основи того нового ладу; говорить ся в ній далі, що з'їзд, ідучи на зустріч бажаням російського тимчасового правительства в справі організації громадських сил, вважає невідложною потребою організацію краєвої Ради, до чого повинна дати ініціятиву Українська Центральна Рада.

З сеї резолюції виходить, що з'їзд поручив Українській Центральній Раді виступити з ініціятивою утвореня Краєвої Ради України, організації, яка обєднувала би в собі все населенє України і тим самим мала би авторитет найвисшої громадської власти на Україні. Утворенє такої організації було би збудованєм найважнійшої основи нового ладу на Україні.

Отся резолюція, про будову нового ладу на Україні перед скликанєм російської конституанти, дала очевидно дальший привід до комбінацій на тему проголошеня незалежности України проти волї російського тимчасового правительства.

Та в дійсности з вістий, які приходять з закордонної України, не можна вносити про якийсь розрив між Україною і російським тимчасовим правительством. Що Українська Центральна Рада старати-меть ся виконатн ухвалу з'їзду про безпроволочну будову основ нового ладу на Україні, се певне. Одним з проявів такого будованя є реорганізація ради м. Київа на основі признаня в ній заступництва всім народностям України, в тім Українцям, як головній народности краю, 85 місць на 100. Та що українська діяльність розвиваєть не в супереч російському тимчасовому правительству, свідчить про се звістка про назначенє дотеперішного київського віцегубернатора, українського діяча і письменника Дмитра Дорошенка, генерал губернатором занятих областий Галичини й Буковини.

Ся вістка крім загально-українського має для нас, галицьких Українців, своє особливе значінє. Адже Дорошенко має управляти землею, яка до війни творила з нами одну цілість, жила — під тим самим режімом — однаковим з нами житєм.

Словом, дальший розвиток подій на Україні показує, що вона йде наперед на шляху здійсненя того клича, який виставила як основу свого відношеня до Росії: вільна Україна в вільній спілці народів Росії.

— —

Нинїшна „Gazeta Wieczorna" присвятила українській справі за кордоном довгу передовицю і цілий ряд вістий — в тоні, який зраджує сильне зденервованє в польськім таборі з приводу подій на закордонній Україні.

Між иншим старає ся вона представити неправдивою звістку про назначенє Дмитра Дорошенка генерал губернатором Галичини і Буковини, покликуючи ся в сій цілі на давнійшу поголоску про намір покликати на се місце кн. Долгорукова. Знаємо, що Українець на становищи управителя Галичини й Буковини не є для Поляків приємною появою, — але наша звістка не схоплена з воздуха, тільки подана в покликанєм на жерело, де знаходить ся в такій категоричній формі, що подаванє її в сумнів польською газетою мусить бути для тої газети дуже малою потїхою.

Далї повторяє „Gaz. Wiecz." вже не перший раз сплетню, що десь колись міністер судівництва Керенський мав сказати, що розжене українську конституанту багнетами. Сеї фрази очевидно Керенський нїде нїколи не сказав, тільки вийшли вона як невідповідальна погроза з кругів київського гарнізону,—погроза, якої на згаданій нараді в Київі всї відпекали ся. „Gaz. Wiecz." містить про ту нараду докладне звідомленє,—але що їй шкодить далї якусь безповідальну погрозу приписувати міністрови Керенському?! Так повстають „факти", якими польська преса оперує в українській справі.

З великою приємністю розводить „Gaz. Wiecz." вже не перший раз свою денунціяцію, що Україна не хоче відривати ся від Росії, денунціюючи при тім і нас, що ми се закриваємо перед осередними державами. Як ми се „закриваємо", видно з тих вістий, які ми містимо в кождім числї. З тих вістий також видно, що ми мали рацію, говорячи з початком війни, що російська Україна з противенства до царизму бажає побіди осередним державам. Ствердженє се всї вісти з України.

Прибічна Рада Краєвої Централї
для господарської відбудови Галичини.

Заява українських членів Ради про виступленє з Ради.

В днях 9—11. мая с. р. відбували ся в Кракові секційні засїданя і пленум прибічної ради Централї.

Першого дня відбувало ся засїданє І. будівельної секції при участи членів також прочих секцій. Предметом нарад було усталенє засад і способу переведеня відбудови. По представленю дотеперішного способу поступованя при відбудові президентом Гродзїцьким, щефом секції гофрата Інгардена, зложили звіти делегати секції з обїздок екпозитур, а то д-р Макух з сяніцької, ректор Обмінський з перемиської, кс. Сяра з мелецької екпозитури. Потім слїдувала довга дискусія, якої вислїдом було сконстатованє, що на будуче відбудову належить вести 1) через уділюванє пошкодованим субвенції з готівці і матеріялах, а вони мають самі відбудовувати ся під наглядом і контролею екпозитур, 2) в случаях, коли самі пошкодовані не можуть відбудувати ся, має їх відбудувати екпозитура, 3) коли оба способи є не до переведеня, будову має ся віддати підприємцеви, але під строгою і більшою як тепер контролею.

Другого дня радили поодинокі секції окремо і перевели буджетову дискусію.

Буджет першої (будівельної) секції за час від 1. липня 1917 р. до 30. червня 1918 р. виносить після предложеня 101,050.000 К. На внесок д-ра Макуха підвисшено його на квоту 134,850.000 К з огляду на обставину, що буджет І секції в порівнаню з прочими секціями є за низький, хоч перша і головна задача Централї є відбудувати Галичину. Поодинокі позиції сього буджету виглядають ось як: 1) субвенції на відбудову сїл і зворот коштів відбудови переведених самими пошкодованими 80,000.000 К (підвисшено о 16 міл. кор.). 2) субвенції на відбудову міст і місточок 20,000 000 К (підвисшено о 5 міл. кор.). 3) субвенція на відбудову більшої посїлости 2 000 000 К (підвисшено о 300.000 К). 4) субвенція на церкви і ерекціональні будинки 5,000.000 К. 5) субвенція на громадські школи 5,000 000 К (підвисшено о 2 міл. кор.) 6) субвенція на громадські будинки і товариств 1,000.000 (підвишка 5 000 000 К). 7) субвенція на лїтниска і лїчничі місцевости 300.000 К. 8) за заплату чиншів для бездомних 1,000.000 К (нова вставлена позиція).

На другу (рільничу) секцію призначено разом 45 000 000 К (підвишка 3 міл. кор.). З огляду, що буджет був зовсїм неумотивований а лише представляв звичайну коннотатку видатків та що мимо без порівнаня висших шкід, які потерпіла східна Галичина, а з окрема українське рільниче населенє чим західна часть і дїдичі. буджет призначував висші квоти на західну часть краю і дїдичів, українські члени буджету піддали його острій критиці і жадали значного підвисшеня кредитів на відбудову дрібного рільництва та участи у відбудові українських рільничих організацій. Домаганя їх стрінули ся в більшій части з негативним становищем шефа секції і більшости членів, наслїдком сього перейшов цїлий буджет більшостю голосів.

Представляє ся він ось як: На мелїорації призначено 3 000.000 К, штучні погної 1,000 000 К, плуги моторові, парові, ріжні машини і знаряди рільничі разом 10 000.000 К, з того прийде на знаряди і машини уживані селянством 6,000.000 К. На дальше підвисшенє тої квоти і розділ машин „Сїльським Господарем" більшість не згодила ся. Квоту 2 000.000 К, яка була призначена на чищенє зрубів обнижено на 1,000 000 К і призначено на премії культивованя лїсів. На худобу, дріб і пчоли призначено в ріжних позиціях 19 000,000 К.

В дискусії шеф секції відчитав проєкти, предложені краківським і львівським Товариством господарським, не подаючи від себе нїякого пляну відновленя стану худоби. По основній дискусії, в якій брали участь всї українські члени, о. Т. Войнаровський навів детайлїчні статистичні дані, як до тепер Товариство госпо-

дарське львівське трактувало годівлю селянської худоби, подав статистичні дані убутку худоби. східної і західної Гакичини та поставив внесене щоби Централя постаралася о закупно худоби, а головно молоднику та щоби трету часть з того придїлено „Сільському Господареви" до розділу поміж українських селян. Польські члени Прибічної Ради заявились проти сего внесеня. Дальших позицій з браку часу не передискутовано і буджет принято проти українських голосів більшостю одного голосу. Є між ними квота 2,000 000 К. на рільничі спілки торговельні, 1,500 000 К. на магазини рільничі, 1,000 000 К на горальні, а на молочарні лиш 300.000 К.

Буджет третої (промислової) секції обчислено на 54 0000.000 К. Має він характер подібний, як буджет другої секції. На майже не істнуючий у нас великий промисл призначено більші квоти, чим на від давна розвинений, а війною незвичайно знищений ремісничий стан. Українські члени станули тут знов на становищи, що належить передовсім вібудувувати те, що було знищене тим більше, що великий промисл не дасть ся так легко сотворити і ледви чи удержить ся з конкуренції з висше розвиненим західним промислом, тож жадали змін в буджеті в тім напрямі. За тим заявились представники дрібного промислу Поляки і квоту сю підвисшено з 10,000.000 К. на 20,000.000 К. Так само подвоєно квоту 150.000 К., призначену на вихованє ремісничої молодіжи. Рівнож піднесено квоту на доставу матеріялів для столярського, металевого і шевського промислу з 14,000 000 К. на 22,000 000 К., а квоту 2 000.000 К. на субвенції для урегульованя довгів дрібних ремісників і купців на 6,000.000 К.

З уваги, що той буджет був не умотивований, а члени Прибічної Ради зокрема Українці, котрі в управі секції не мають ніякого заступництва, не могли бути достаточно про діяльність секції поінформовані, заявились вони проти буджету. Викликало се велике невдоволенє у деяких членів Ради, дивним дивом також і у д ра Діямanда, хоч він сам поставив внесенє, щоби в найблизшім часї управа III. секції на основі матеріялів, яких має доставити статистичне бюро, і евентуальних інформацій заводових корпорацій приступила як найскорше до ревізії цїлого буджету.

Дня 11. відбуло ся plenum Централї, на котрім по рефераті гофрата Інгардена, який предложив буджет I. (будівельної) секції,

забрав голос о. Т. Войнаровський

і іменем українських членів Прибічної Ради заявив:

Вчора при дискусії на II-ій секції старали ся ми при поодиноких позиціях забезпечити бодай мінімально інтереси українського населенія, та стрінули ся ми з рішучою і неумолимою опозицією шефа секції проф. Новака і членів другої народности, тож по дотеперішнім досвіді в переводженю відбудови краю уважаємо ся за спонуканих зложити слїдуючу заяву:

Заява українських членів прибічної Ради Краєвої Централї для господарської відбудови Галичини.

Представники українських економічних організацій приняли своє іменованє членами Прибічної Ради Краєвої Централї для господарської відбудови Галичини на підставі виразних приречень ц. к. центрального правительства, як також попереднего ц. к. галицького намісника бар. Діллєра, що при організації Централї для господарської відбудови Галичини будуть відповідно узгляднені фахові сили української народности, як також, що сама відбудова буде переведена справедливо і, рівномірно на підставі дійсного віднесшеня заподіяних шкід на східній і західній области краю, та з допущенєм до діяльної участи українських економічних організацій.

Отсї самозрозумілі і конечні условини співділаня українських чинників в акції відбудови краю не були додержані ані зі сторони ц. к. центрального правительств, ані зі сторони бувшого ц. к. галицького намісника бар. Діллєра, бо не можемо вдоволити ся покликанєм кількох осіб української народности на місця урядничі, але мусимо домагати ся рівнорядности в цїлім проводї, ані не можемо одобрити і приймати одвічальности за дотеперішну діяльність Централї для господарської відбудози краю, що була ведена без нас і майже виключно зі становища економічних інтересів більшої посїлости та розвиненя промислу в західній (польській) части краю з занедбанєм найтяжше навіщеної східної (української) части краю, що все незвичайно загрожує економічне житє і будучність українського народу в Галичині.

А коли наші представленя звернені до особи теперішного намісника ексц. гр. Гуйна в марті і цвітни сего року не принесли пожаданого успіху, ані в напрямі покликаня наших осіб до проводу в секціях господарської відбудови Галичини, ані рівномірного допущеня наших економічних організацій до дїйсної співучасти в акції відбудови краю, та коли предложений буджетовий прелїмінар без нашої співучасти в управі не дає нам запоруки справедливого ужитя державних фондів на економічне піднесенє українського народа, що найбільші понїс жертви в обороні сеї держави, тому отсим заявляємо, що доки сї несправедливі і загрожуючі економічне єствованє українського народу в Галичині відносини не будуть змінені, зглядно усунені, не можемо як члени Прибічної Ради Централї для господарської відбудови краю принимати одвічальности ані перед державою, ані перед своєю совістю за дальше орудуванє державними фондами для господарської відбудови Галичини і тому аж до того часу усуваємо ся від участи в нарадах Прибічної Ради Централї для господарської відбудови Галичини.

На доказ нашого протесту складаємо отсю заяву до протоколу нинїшних нарад.

Краків, дня 11. мая 1917.

О. Т. Войнаровський, Д. Коренець, д-р І. Макух, д-р Т. Кормош, В. Струк, М. Стефанівський, І. Кивелюк, о. С. Онишкевич, д р Л. Кульчицький.

По відчитаню заяви забрав слово през. Гродзїцкий і сказав:

Я мусїв висказати іменем правительства у усїх щирий жаль, якби Українці не хотїли брати дальшої участи в нарадах Прибічної Ради. Її організація не є скінчена, тож і для них знайдеть ся в ній місце. Серед праці дотеперішної наступало щораз більше зближенє і я надіяв ся, що робота спільна щораз краще піде, тож просив-би її не покидати.

Розуміють ся промова не могла змінити рішеня українських членів Прибічної Ради і вони покинули салю нарад.

Родзянко хоче війни до рішаючої побіди.

Кн. Львов про революцію.

ПЕТРОГРАД (Пет. Аг.) На торжественнім засіданю Думи голова Думи Родзянко заявив: Війну, яку нам накинено, а за яку ми не є відвічальні, треба вести аж до успішного покінченя так, щоби край був незменшений а честь російських горожан була вратована. Незчислимі жертви війни вимагають того, щоби мир відповідав величі наших зусиль і забезпечив тріюмф справедливости і свободи. Тим ідеалам протиставить Німеччина своє володїне над світом і поневоленє народів. Боротьба за так суперечні кличі може покінчити ся тільки рішаючою побідою одного з противників. Тільки повна невдача германського мілїтаризму запевнить світу щастє, тому російський нарід мусить понести всякі жертви, щоби в порозуміню з союзниками довести війну до повної побіди Росія не може зрадити своїх союзників і остане їм вірною. (Довготривалі оплески).

Президент міністрів Львов заявив: Розвиток великої революції ще не покінчений та кождий день скріпляє наше довірє у творчі сили нашого народу і велику його будучність.

ПЕТРОГРАД (П. А.). На надзвичайнім святочнім засіданю Думи виголосив промову п. Родічев і скажав м ин.: Союз свобідних народів звертаєть ся проти гнету імперіялїзму і мілїтаризму, тому мусимо бути вірні свому союзови. Нам кажуть: сподївайте ся мира від демократії. Ніхто більше не бажає мира від мене, але поки неприятель стоїть ногою на нашій вітчині, є обовязком демократії, є обовязком кождого, що бажає мира, бороти ся з неприятелем і вигнати його з нашої землї. Треба конче побіди, щоби привернути внутрішний, суспільний мир. Чим повнївша буде наша побіда над ворогом, тим більші і глубші будуть здобутки демократії, селянської і робітничої верстви, бо коли німецький мілїтаризм не впаде, цїла праця будучих поколінь піде на зброєня. Нехай знають наші приятелї, союзники і наші вороги, що Росія здобула свободу, щоби знищити деспотизм, вигнати ворога з наших областий і з областий наших союзників.

Комітет ради робітників і жовнірів і коалїційний кабінет.

ПЕТРОГРАД. (П. А.) Виконуючий комітет ради робітників і жовнірів заявив ся 23 голосами проти 22 проти участи в коалїційнім кабінеті. 8 членів здержало ся від голосованя. Справу піддасть ся ще ревізії загальних зборів, супроти чого є ще можлива зміна рішеня.

Російська адмінїстрація в занятих областях.

АМСТЕРДАМ. (Ткб.) До „Allgemeen Handelsblad доносять з Петрограду, що правительство рішило знести уряд військового губернатора в занятих областях Галичини і завести в Галичині і на Буковині цивільну адмінїстрацію подумцї гаської конференції.

Російська революція і Ромунія.

АМСТЕРДАМ (Ткб.) До дневника „Times" доносять з Ungheni д. 6. с, м.: Революційний рух в Росії не остав без впливу на Ромунію. Доси був там тільки слабий соціялїстичний рух. Нині зібрало ся 20 послів, щоби оснувати нову робітничу партію. Головними точками програми є розділ землї між селян і рільних робітників, виборче право жінок, горожанські права для Жидів, які взяли участь у війні 1913 р. і в теперішній війні та дальше ведене війни аж до зломаня німецького мілїтаризму. Нова партія порозуміла ся вже з представниками російських соціялїстів і задумує працювати спільно з ними.

Конференція міністрів скандинавських даржав.

СТОКГОЛЬМ (Ткб.) Шведське Телеграфічне Бюро оголошує слїдуючу урядову заяву: Підчас конференції міністрів шведських, данських і норвеських ствердженo згідну волю тих трьох держав вести далї політику безсторонної невтральности. Як передтим так і тепер правительства відкидають думку дати ініціятиву посередництва між воюючими сторонами чи в імени власнім чи також в порозуміню з иншими невтральними державами. Конференція висказала думку, що треба поважно дїлати разом з иншими невтральними державами в цїли береженя спільних інтересів в хвилї закінченя війни. Признано пожаданим, щоби відбула ся нова конференція в цїли розслїдженя, чи і які треба поробити вже тепер зарядженя в цїли приготованя боротьби з пливаючими мінами також по війні. Вкінцї всї висказали бажанє, щоби три скандинавські держави як доси так і далї вели спільну діяльність.

Франція жадає відшкодованя.

БЕРН (Ткб). У французькім парляменті заявив п. Dusmenil в своїм звіті про закон в справі податку від доходів таке: Треба перекинути на Німеччину часть тягарів, спричинених війною, яку вона викликала. Що правда, треба знати, в яких розмірах можуть осередні держави заплатити в готівці відшкодованє. Є конечною річю одержати відшкодованє в виді копалень вугля і такі запевненя, як фінансову контролю над цлами і зелїзницями, копальнями і иншими національними доменами неприятеля та мати в руці застав, який забезпечував би сплату річних рат. Крім сього треба приневолити Німеччину до зверненя всїх забраних з окупованих областий машин, знарядів і товарів та до виданя союзникам торговельних кораблїв в заміну за затоплені кораблї.

Комунїкат німецької адміралїції.

БЕРЛІН (Вольф.) Шеф штабу маринарки подає до відома: 1. Наші прибережні батерії взяли під успішний огонь російські моторові судна, які зявили ся при західнім вході до риського проливу. Завважано, що одно судно затонуло, друге тяжко ушкоджено. 2. Кілька неприятельськнх моніторів острілювало підчас мраки з великої віддалї Zeebrügge, а коли наші батерії почали стріляти, піддали ся. Матеріяльна шкода незначна, втрат у людах не було. Скинено два ворожі літаки. 3. Нові успіхи підводних суден: На Атлянтійськім Океані і в англійськім каналї затоплено 25 кораблїв загальної містоти 29.000 тон brutto.

Найбільшому Громадянинови Галицької України!

Складки на портрет **ІВАНА ФРАНКА** треба посилати на книжочку щадн. Краєвого Союза Кредитового у Львові ч. 4.000.

Земельний Банк Гіпотечний у ЛЬВОВІ (вул. Підвалє ч. 7.)

приймає зголошеня і вплати на

- VI. АВСТРІЙСЬКУ ВОЄННУ ПОЖИЧКУ -

по курсї 92·50 за 40-літню ренту та по курсї 94·— за 10 літні бони. — Від тих курсів признає Банк надзвичайну бонїфікату у висотї ½% т. є. 50 сот. від кождих 100 К. При вплатах треба дочислити 5½% від 1. мая 1917.

305 2-2

Перед революцією і тепер.

Настрій воюючих Українців супроти воюючих держав

Відень, дня 9. мая 1917.

(Ф. К.) Відомий український дїяч, письменник Сергій Єфремів, тепер комісар для справ друку в Київі, в розмові з кореспондентом московського „Утра Россіи" (ч. з 14. н. ст. цвітня) сказав:

В останні роки українське громадянсько-політичне житє зосереджувало ся в Товаристві українських поступовців (автономісти федералісти), яке складаєть ся з автономних громад, розкинених по Україні. Течія української політичної думки, яку представляє собою ся організація, видвигає три основні точки програми: автономія України, федеративний лад в Росії і парляментаризм. На тих трьох точках обєднюють ся всї активні елєменти без ріжниці партій.

Ті самі домагання вистявляємо ми і тепер і під тими кличами підемо на уставодавчі збори. Є серед Українців течія, лївійша в національнім дусї, яка домагаєть ся утвореня незалежної України; але і представники сеї течії годять ся з нами що-до того, що найблизшою задачею є автономна Україна при федеративнім ладї Росії, яка думаєть ся як федеративна демократична республика. Україна при такім ладї повинна бути автономною країною з повною внутрішною самоуправою, з повною свободою культурної роботи: національна школа, суд, національна форма міської і земської самоуправи і т. д.

Загалом переворот викликав різку переміну в наших настроях. З початку війни всї українські елєменти були в опозициї до ура-патріотизму, який панував серед української суспільности, і закликувала до активної боротьби за знутрішні переміни в Росії, думаючи, що без того ніякі визвольні кличі не мають змислу і війна буде безуспішна. Тепер, коли те, чого ми добивали ся, здїйснило ся, утворив ся повний контакт Українців з російською суспільною думкою; ми уважаємо, що невдача Росії при теперішних умовах принеслаб ненаправну шкоду справі волї народів Росії.

Становище Бразилії.

„Berliner Tageblatt" доносить з Берна:

З Ріо де Жанейро звіщають, що в палаті послів буде поставлене внесенє, щоби Бразилія заявила свою солїдарність зі Злученими Державами. Коли Німеччина таке рішенє буде уважати неприятельським кроком, то палата порішить виповідженє війни.

Важні наради міністрів скандинавських держав в Стокгольмі.

До „Berliner Tageblatt у" пишуть з Стокгольму: Дня 10 мая с. р. прибули сюди датські і норвеські міністри, а саме оба президенти міністрів і міністри заграничних справ. „Politiken" пише з приводу нарад, які мають відбути правительства скандинавських держав в Стокгольмі ось-що: „Ніяка з попередних конференцій не відбувала ся під таку грізну пору для невтральних, як отся; держави, які не заплутані ще у війну, борють ся однаково за своє істнованє. Загрожені і давлені обома групами воюючих держав, скандинавські держави остають в що-раз то прикрійшім положеню і мусять з журою дивити ся в будучність."

ПІДПИСУЙТЕ

VI ВОЄННУ ПОЗИЧКУ

через убезпеченє в ц. к. Австрійськім військовім Фонді для вдів і сирі. Друки і поученя розсилає Краєве Бюро у Львові (будинок ц. к. Намісництва.

315 1—?

НОВИНКИ.

Львів, 12 мая 917.

— **В справі безпроволочної державної помочи** магістрат м. Львова оголощує: Ц. к. правительство признало для міста Львова поважнїйший кредит, який має бути ужитий на достарчанє предметів поживи по низших цїнах тим кругам населеня, які з причини военних подій дїйсно потребують помочи. Переведенє тої акції поручила управа громади в головній части випробованому на тім полї в часї інвазії горожанському чинникови. В тій цїли принято довершенний при заведеню ельберфельдської системи добродійности поділ міста на 8 округів. В кождім з тих округів урядує окрема окружна Комісія, в котрої склад входить що найменше 20 мужів довіря для акції „безпроволочної державної помочи", які не є ідентичні з мужами довіря для розділу карт спожитя. З нинїшним днем буде поміщений на входових дверах до кождого з дільницевих Комісаріятів виказ наведених мужів довіря. Побіч назвища мужа довіря є подана його адреса і придїлені йому вулиці. Мешканці дотичної дїльниці і вулиці, що бажають користати з державної помочи, повинні зголошувати ся у мужів довіря особисто з легітимацією на побір муки в годинах, означених на брамі дому, в котрім мешкає муж довіря. Муж довіря, по ствердженю поданих обставин на місци, представляє відповідні внесеня окружній Комісії. На основі ухвал окружних Комісій будуть видані мужами довіря особам, яких зголошенє узгляднено, відповідні легітимації і припадаюча скількість грошевих бонів, за які при доплаті решти готівкою можна буде набувати предмети поживи, а саме на разї: хлїб, цукор, мясо. Хлїб і цукор можна набувати при ужитю бонів виключно в районових склепах, поданих на легітимаціях на побір муки, і то лише в скількостях, критих картами спожитя, які рівночасно мають бути віддані. Мясо можна набувати лише в ятках на ту цїль призначених, що буде пізнійше оголошене. Незабаром увійдуть в житє міські воєнні кухні кількох типів, в яких буде подавати ся обіди в цїні по 2 корони (така кухня істнує вже при пл. Домбровського ч. 3), по 1 К і по 60 с. Управа громади застерігає собі евентуальну незначну підвишку цін. Знижки на обіди (в формі бонів) будуть звучати на 50, 30 і 20 сот. Знижки по 50 с. зможуть бути зреалїзовані лише в кухнях, видаючих обіди за 2 або 1 корону. Вже тепер повинні особи, що зголошують ся у мужів довіря, подати, з яких обідів (в якій цїні) намірюють користати. Рівночасно апелює управа громади до почувань всїх мешканців міста, аби лиш ті особи, які дійсно потребують помочи, звертали ся о ту поміч, бо на случай масового зголошуваня без дійсної потреби признаний кредит вичерпаєть ся скоро зі шкодою для тих осіб, які такої помочи дійсно потребують. До зреалїзованя бонів на готівку є управнені виключно властителї районових склепів і яток до продажі мяса за бони визначених. Всякі жалоби належить вносити на руки п. голови окружної комісії згляднo до подавчого протоколу Магістрату (письменно), або безпосередно до II. Департаменту Магістрату, якому поручено введенє в житє описаної акції.

— **З Наукового Товариства ім. Шевченка** В неділю дня 6. сього місяця відбуло ся засіданє бібліографічної комісії, на котрім п. Іван Калинович з Бориславa зреферував свою працю „Українська воєнна бібліографія". Праця складаєть ся з двох частин: в одній нотуєть ся видання в українській мові з часу війни, в другій зібрані писаня про Україну й українську справу, які появили ся протягом війни в ріжних чужих мовах. Виконана незвичайно совісно й з великим накладом труду й енергії, праця п. Калиновича стрінула загальне признанє комісії, котра одноголосно ухвалила приймити працю по її остаточнім викінченю, яке можливе очевидно по війні, до друку й звернути ся до суспільности з просьбою підперти заходи п. Калиновича надсиланєм йому всяких українських друків (до найменшого листка або афіші включно) й голосів чужинців про нас (особливо витинків з газет із зазначенєм, звідки й з якого числа та дня). Усї такі матеріяли треба посилати або на адресу комісії: Львів, вул. Чарнецького ч. 26, Наукове Товариство ім. Шевченка, для бібліографічної комісії, або на адресу самого автора: Іван Калинович у Бориславі.

— **Товариство українських наукових викладів ім. П. Могили.** В неділю, 13. мая с. р. буде в малій салї Музичного Інституту ім. М. Лисенка виклад п. д-ра Володимира Кучера про „Підводні кораблї". Початок точно о год. 4. по полудни.

— **Страйк у висших наукових заведеннях Варшави.** З приводу арештованя і побитя німецькою поліцією кількох студентів варшавського університету почав ся 8. мая страйк молодїжи усїх висших шкіл у Варшаві, а саме студентів: університету, політехніки, висших курсів наукових та висших курсів для урядників. До страйку приступили всї групи молодїжи і група жидівських націоналістичних студентів. У виданій відозві страйкуючі домагають ся випущеня на волю арештованих. Дня 6. мая студенти згаданих шкіл уладили маніфестаційний похід через місто. З приводу подій перед молодїжи уступив ректор університету д-р Брудзїнський і ректор політехніки. Сенат університету ухвалив, що професори тільки тоді остануть на своїх становищах, коли університет буде независимий від окупаційних властий. Щоби полагодити спір з нїмецькими властями переговорюють з ними член державної Ради Поморський і кн. Любомірський.

— **Відзначенє Українця.** Вимінуваний інвалїд з російської неволї поручник 55. п. піх. п. Вегера Іван, відзначений срібним медалем І. кляси.

— **Звільненє від військової служби послів до парляменту.** Як довідуєть ся кореспонденційне Бюро, зарядив цїсар, щоби всї члени обох палат Державної Ради, які повнять службу в війську, дістали відпустку з днем 15. мая с. р.

„КНИГИ се ріки, що зрошують землю, се жерело мудрости" —

(найдавнїйша Літопись)

А. ФРАНС: Боги жаждуть крови	2·—
ВОЛОДИМИР Б.: Латачки, опов.	1·—
В. Г. ЗЕЛЛЇЕР: Синя фльота, світова повість. Часть І. і ІІ. Переклав Д-р М. Лозинський	6·—
М. КОЦЮБИНСЬКИЙ: Листи до Володимира Гнатюка	1·50
Д-р А. КРІСТЕНЗЕН: З фільософії політики переклав Д-р М. Лозинський	1·80
Б. бр. НОЛЬДЕ: Автономія України з історичного погляду. В перекладї і з передм. М. Залїзняка	—·40
„RUSSICA" розвідки й статї	1·60
М. ГІЙО: Проблеми сучасної естетики З франц. мови перекл. Д-р Щурат.	1·60
ЛЕОНІД АНДРЕЄВ: Семеро повішених, перекл. Д-р В. Сїмович	1·—
НАШІ ХРИСТІЯНСЬКІ СУСПІЛЬНИКИ	—·50

Прошу прислати не 17 К. 40 сот. *а тілько* 7 Корон (сїм), *а вишлемо усї вичислені книжки.*

Замовлені книжки за попереднім надісланєм грошей висилаємо того самого дня *так на провінцію як і на Feldpost-и.* — Порто 80 сот. — *Feld.* 1·50 *(само полотно коштує* 1 К). — *Поодинокі книжки можна замовляти з* 50% *опусту, тодї просимо на висилку звичайну долучити* 20 с. *на поручену* 60 с.

ЗАМОВЛЯТИ: „Дешеве Видавництво" Львів, ул. Бляхарська 18. II п.

ОПОВІСТКИ.

Неділя, 13. мая 1917.

Нині: греко-кат.: 4 Н. по Вел. — римо-кат.: 5 Н. по В.

Завтра: греко-кат.: Єремії — римо-кат.: Вонїфратра.

Позавтра: греко-кат.: Атаназія Вел. — римо-кат.: Софії.

— **Концерт військової музики 44 п. п.** під батутою п. Янди дня 16. мая о годині 7 вечером в сали товариства ім. М. Лисенка вул. Шашкевича ч. 5 уладжує український жіночий комітет помочи для ранених. По концертї товариські забави, буфет у власнім зарядї. Вступ 1 К 99 с. за запрошенєм. Хто не одержить запрошеня, зволить ласкаво зголосити ся в комітеті вул. Руська ч. 3 від год. 5—6 попол. — Софія Колесницька, голова; Марія Олексинівна, секретарка.

309 2—4

Повідомляємо, що Надзірна Рада „Товариства взаїмного кредиту Свіча" в Болехові рішила на своїм засіданю дня 2. мая 1917 р. обнизити відсотки від вкладок до обороту 4½%, почавши від 1 січня 1917 р. Болехів, дня 3. мая 1917 р. — о. Теофіль Горникевич, голова. Стефан Дригинич, секретар. 314

ЖІВНОСТЕНСКА БАНКА ФІЛІЯ У ЛЬВОВІ

ВУЛ. ЯГАЙЛОНСЬКА 8.

ПРИЙМАЄ ЗГОЛОШЕНЯ НА

6. АВСТРІЙСЬКУ ВОЄННУ ПОЗИЧКУ

ПІД ДУЖЕ КОРИСНИМИ УСЛІВЯМИ.

ПРОСПЕКТИ ВИСИЛАЄ НА ЖАДАНЄ БЕЗПЛАТНО. 300 2-5

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 12. мая 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ І НА БАЛКАНІ.

Не було зміни.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

На фронті Сочі від Гольмайн в низ Італійці нині рано через кілька годин удержували дуже сильний огонь з гармат всяких родів. Впрочім нема нічого до оголошення.

заст. шефа ген. штабу Ф. Гефер

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 12 мая 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наступника престола кн. Рупрехта: Після як найсильнійшого артилерійського приготовленя Англійці вчера вечером по обох сторонах шляхів Арра Лак, Арра Дусі і Арра-Камбре рушили до приступу місцями в густих масах. Переважно відперто їх нашим заградним огнем. Денебудь повелось їм вдерти ся до наших ліній, наш протинаступ відпер їх назад, завдаючи їм значні втрати. На двірци в Roeut боротьба ще ведеть ся. Нині рано між Acheville і Quesnt по як найбільшим огни в кількох місцях вивязали ся нові бої.

Група військ нїмецького наступника престола: Гарматна боротьба над Аною і в Шампанії ведеть ся далі зі змінною силою. П'д Cerny виперли ми Французів на горі Boveile в завзятім рукопашнім бою і уліпшену таким способом нашу лінію вдержали ми проти наступу неприятеля. При тім остали в наших руках полонені з дивізії, свіжо введеної в бій. Наступи на гори 91 і 108 на схід від Berry au Bac відперто в завзятім бою зблизька. Вчера скинено 15 неприятельських самолетів.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Мала бойова діяльність.

Македонський фронт. В луку Черни, коло Градосніци і на південь від Гума нові наступи неприятеля, які відперто, при чім неприятель не мав нїякого успіху. На горах під Доброполем (на схід від Черни) менші бої ще не вакінені.

Перший кватирмайстер ген. Людендорф.

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Де є Устиянович Іван, учитель з Косова? Прошу ласкаво подати на слідуючу адресу: Йосиф Устиянович, Львів, Красицких ч. 5. III. пов. 306 3—4

Оголошення.

- ПОЧЕНЄ НІГ -

усуває певно спеціяльний пудер „Csave", пакет за 1·20 К. На провінцію висилаю тільки за попереднім надісланем належитости і 40 с. на порто. — Одиноке заступство

S. FEDER, — Львів, Синстуська ч. 7.

279 9 60

НАЙКРАСШІ ОПОВІДАНЯ = СЬМІХОВИНКИ ТА СЬПІВОМОВКИ

Десять книжочок за К. 4·16.

1. Оповідання і сьміховинки Олекси Стороженка ціна 44 с.
2. Нові часи, оповіданє О. Маковея . . . „ 44 „
3. Кармелюк, . М. Вовчка . . . „ 44 „
4. Оповідання Федьковича: 1) Три як рідні брати, 2) Опришок . . . „ 44 „
5. Приказки і байки Ст. Руданського . . „ 44 „
6. Сьпівомовки . . . . . „ 44 „
7. Оповідання М. Вовчка: 1) Ковачка, 2) Чумак, 3) Свекруха . . „ 44 „
8. „ „ „ 1) Сестра, 2) Сон . „ 44 „
9. Перекотиполе, оповіданє Квітки Основ'яненка „ 44 „
10. П. Кулїш: Орися, Давне горе, Степова могила . . . . . „ 20 „

Замовленя і рівночасно гроші висилати до:

Канцелярії Товариства **„Просьвіта"** у Львові, Ринок ч. 10

На порто звичайне треба додати при замовленю всїх V 1—2 книжок 20 сот., а на поручене 65 сот

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ

в ПЕРЕМИШЛІ

вулиця Косцюшка ч. 3.

Приймає і виплачує щадничі вклади щодонно вигодних урядових. Вклади оприцентує по 4%, починаючи вже від слідуючого дня по дни вложенія аж до послїдного дня перед днем відобранія.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадниці" можна вкладати особисто в касї товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової щадниці, які Дирекція Щадниці на жадане безплатно достарчає, і в філіях банку австро-угорського в рахунок „Руської Щадниці".

Удїляє позичок: а) гіпотечних платних річними амортизаційними ратами на протяг літ 10—45 після вибору позичаючого; б) на льомбард ефектів, і на асекурант векслїв. Справи позичок може годжуєсь можливо скоро.

Посередничить у виєднуваню позичок в Гр. Воєннім Заведеню кредитовім в Кракові.

Всяких інформацій і друків удїляє канцелярія „Руської Щадниці" ул. Косцюшка. Народний Дім, пов. щоденно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. кромі недїль і українських свят.

Після § 14. устава „Руської Щадниці" вкладки женого через п. к. міністерство внутрішніх справ вкладки в товаристві „Руська Щадниця" в Перемишлї видають ся до льокацій пупілярних, фондових і т. п. капіталів, має отже „Руська Щадниця" пупілярну обезпеку III. 37 ?

Бандажі на пропуклини або брух пупця живота, пахвини і т. д. — Цїнники даром. — **М. Л. Полячек, Самбір 25.** 308 2—10

В понеділок, дня 28 мая 1917 р. відбудуть ся в дзвінниці коло церкви в Болехові о 11. годині перед полуднем

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Товариства Взаїмного Кредиту „СЬВІТА" в Болехові,

з слідуючим порядком дневним:

1) Отворенє зборів.
2) Відчитанє протоколу з попередних загальних зборів.
3) Білянс і звіт діловодства за рр. 1914, 1915 і 1916.
4) Вибір всїх членів Ради надзірної.
5) Затвердженє всїх членів Дирекції.
6) Вибір шконтруючої комісії.
7) Внесеня членів.

В разї неприсутности вимаганого статутом числа членів, відбудуть ся того самого дня і в тім самім льокали о 12. годині в повудне другі загальні збори без огляду на число присутних членів

Болехів, дня 10 мая 1917 р.

о. Теофиль Горникевич голова. **Стефан Дригинич** секретар.

313 II. 1—1.

ЗЕМЕЛЬНИЙ

БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

Спілка акційна у Львові

Підвалє ч. 7.

— Конто почтової щадниці ч. 116.984. — Жирове конто в Австро-угорськім Банку.

Складайте ощадности взагалї зайві грошї на процент, щоби кожда корона могла служити народньому господарству, та вам приносити зиск, а не марнувала ся.

Акційний капітал . К 1,300.000
Резерви Банку . . К 200.000

Приймає вклади на біжучий рахунок від К 10·— на 4 проц.

Удїлає гіпотечні і векслеві позички.

Виплачує купони від заставних листів.

Вимінює по користнім курсі російські рублї і нїмецькі марки.

Певність льокації запоручують: акційний капітал Банку і резерви.

На жадане висилає посвідки вложеня (чеки) Почтової Щадниці. 728 24—7

ПРАСЬКИЙ БАНК ФІЛІЯ у ЛЬВОВІ

ВУЛ. ЯГАЙЛОНСЬКА Ч. 2.

ПРИНИМАЄ ЗГОЛОШЕНЯ НА

VI. АВСТРІЙСЬКУ ВОЄННУ ПОЗИЧКУ

ПІД ДУЖЕ КОРИСНИМИ УСЛІВЯМИ — ПРОСПЕКТИ ВИСИЛАЄ НА ЖАДАНЄ СЕЙЧАС БЕЗПЛАТНО. 304 1—4

Відповідає за редакцію **Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.**

З друкарні „Діла" Львів, Рубер ч. 16

Ч. 111. (9.363) Львів, второк 15 мая (2 ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно	2·70 К.
чвертьрічно	8·— „
піврічно	16·— „
цілорічно	32·— „

у Львові (без достави):

місячно	2·40 К.
чвертьрічно	7·— „
піврічно	14·— „
цілорічно	28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомлення про вінчання і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К. Сталі оголошення за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, 14. мая 1917.

Завтра збирають ся в Відни Українська Парляментарна Репрезентація на повне засіданє, щоб нарадити ся над теперішним положенєм українського народу в австрійській державі.

Безпосередний привід до тих нарад дають — думаємо — дві подїї: краківські енунціяції і скликане парляменту.

Що до краківських енунціяцій, то вже парляментарна комісія У. П. Р. дала політичну оцінку їх з українського становища. Парляментарна комісія У. П. Р. ствердила, що президент міністрів гр. Клам-Мартініц більше разів запевнив президію У. П. Р., що без порозуміня з нею не зробить в справі акту з 5 падолиста 1916 ніякого кроку. Всупереч сьому запевненю наступили краківські події, за які з конституційно-правного становища відповідає правительство, супроти якого У. П. Р. взагалї і зокрема в парляментї займе відповідне становище.

Як бачимо, в важну хвилю буде радити У. П. Р., в хвилю, коли — здаєть ся — не тільки здїйсненє акту 5 падолиста 1916 що до Галичини згідно з польськими бажанями стало знов актуальне, але з польських кругів піднимаєть ся домаганє, щоб вийти поза межі того акту і з цїлої території бувшої польської держави, на скільки нею розпоряджають осередні держави, утворити самостійну польську державу під Габсбургами.

Під вражінєм сеї хвилї один з органів польської преси пустив у хід фразу про українську національну меншість, якій — мовляв — робить ся велику ласку, що взагалї згадуєть ся про неї тодї, коли творить ся про будованє польського державного органїзму через відокремленє Галичини.

Отже ми маємо зійти в Галичинї раз на все до положеня національної меншости. Яким способом? Таким, що споконвічну українську землю, спадщину могучої галицько волинської держави, яку й Австрія згідно з історичною традицією назвала Королївством Галичини й Володимирії, — при конституційній перебудові австрійської держави в 1860 их роках злучено в невеличкими польськими областями, які Австрія дістала при подїлах Польщі, в одну цїлість; що в тім новотворі, який не відповідав анї історії, анї тогочасним національним відносинам, анї навіть потребам державної адміністрації, захопили політичну власть у свої руки Поляки, стараючи ся через пів сторіття спиняти розвиток українського народу; що в кінци тепер маєть ся сей новотвір зорганїзувати як окремий польський державний органїзм, в якім Поляки мають далї мати — тільки ще скріплену — політичну власть.

Так через довільне злученє Королївства Галичини й Володимирії з польськими областями і завдяки піввіковому польському правлїню в сім новотворі український нарід, який на своїй земли, на території Королївства Галичини й Володимирії, творить подавляючу більшість, став у сім новотворі національною меншістю, якій говорить ся тепер, що взагалї робить ся їй велику ласку, коли згадуєть ся про її істнованє в сім новотворі.

Таким способом можна, кого тільки хочеть ся, звести до положеня національної меншости. Розділїть національний органїзм на части, прилучіть кожду з них до якогось иншого національного органїзму, запевнїть йому над нею політичну перевагу, — і зникне цїлий національний органїзм, а остануть тільки національні меншости, яким можна буде говорити, що робить ся їм велику ласку, признаючи їм марні окрушки тих управнень, які належать ся національному органїзмови на його території.

Проти такого трактованя тої части українського національного органїзму, яка остає в державних межах Габсбурської монархії, Українська Парляментарна Репрезентація, продовжаючи дотеперішні традиції української політики в Австрії, може заняти тільки одно становище: як найрішучийшого протесту. Ми все відавали й далї хочемо віддавати державі те, що їй належить ся, але домагаємо ся, щоб держава трактувала нас як самостійний національний організм, який повинен мати державним устроєм запоручену повноту національного житя на своїй землї.

Се є наше conditio sine qua non і робити з нашою національною територією і нашим національним органїзмом експерименти в користь инших, втягати нас в рами польського державного органїзму — се зустріне однодушний протест не тільки цїлого українського народу в Австрії, але цїлої України.

Ми все

— віримо в справедливість цїсаря Карла І. і розум його правительства, віримо в те, що українське Королївство Галичини й Володимирії а Австрії осягне те державно-правне становище, яке дасть українському народови Австрії повноту житя й розвитку самостійного національного органїзму.

Українцї в київськім губернськім виконуючім комітеті.

Відень, дня 11. мая 1917.

(Ф. К.) Сформований з представників рїжних громадських організацій з цїлої київської губернії губернський виконуючий комітет, який має справляти тимчасову власть в губернії, уконституував ся через вибір предсїдателя, його заступника і членів тїснїйшого комітету. Як доносить „Кіев. Мысль" з 10. н. ст. цвітня, предсїдателем вибрано М. Суковкіна, заступником предсїдателя Дмитра Дорошенка. До тїснїйшого комітету увійшли: проф. М. Грушевський, В. Корольов, ветеринарний лїкар, автор знаних розвідок з ветеринарії і співробітник українських видавництв, Микола Станюк, гірничий інжинєр, знаний український кооперативний дїяч, автор наукових розвідок з економії України, В. Сахновський, лїкар, редактор української часописи „Боротьба", яка виходила в Київі в 1906 р., М. Синицький, київський адвокат, начальний адміністратор української часописи „Рада" закритої перед війною, С. Франкфурт, І. Коган, А. Сербаненко, кооператор, Прокіп Понятенко, знаний укр. дїяч і письменник, один з основателїв видавництва „Дзвін", Христофор Барановський, начальний директор київського союза кредитових товариств, Олександер Степаненко, ветеринарний лїкар, член дирекції київського союза кооперативного і инших укр. товариств, Василь Шульгин, посол до державної Думи, власитель і начальний редактор газети „Кіевлянинъ", Дмитро Антонович, син відомого історика Антоновича, основатель і творець бувшої революційної укр. партії, А. Красовський і П. Линниченко. З сього складу тїснїйшого комітету бачимо, що тимчасова власть у київській губернії находить ся переважно в руках свідомих Українців, загально знаних на місци зі своєї громадянської дїяльности на українськім грунті.

Білїнський уступає.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Зачувати, що презес польського кола, член палати панів Білїнський має намір зректи ся презесури кола головно тому, що тепер не має посольського мандату, отже не може виконувати заступництва кола в палатї послів.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Комунікат секретаріяту польського кола. Польське коло зібрало ся д. 14. с. м. перед пол. на засіданє. На пополудневій конференції представив презес Білїнський вислід конференцій, відбутих з правительством в днях 1. і 2. с. м. в справі відокремленя Галичини і ствердив, що міністер скарбу не представив доси президії кола проєкту, який мав виготовити що до фінансової сторони. По зїзді заявив пр. Білїнський, що згідно з запевідю представленою вже перед кількома тижнями на засїданю парляментарної комісії, є приневолений зложити гідність презеса кола, бо не хотїв би, не будучи послом до Державної Ради, наражувати кола на колізії з неприсутности презеса в Палатї послів. Просячи о звільненє його від обовязків презеса кола п Білїнський подав до відома, що рівночасно складає також гідність презеса Н. К. Н.

Наради конституційної партії Палати Панів.

ВІДЕНЬ (Ткб.) „Reichsratskorrespondenz" доносить: Конституційни партія палати Панів зложила на засїданю 12. мая на вступі глубоку честь памяти помершого Цїсаря і чолобитню цїсарови Карлови. Висказано подив і признанє хоробрости і витривалости нашої армії, як також пожертвованя населеня краю. В дискусії виявили всї прави вдоволенє ізза віднови перерваної дїяльности парляменту. Основним принципом партії остає далї вдержанє і укріпленє єдности держави. Конституційна єдність держави не виключає прояв публичного житя в поодиноких краях, які основні закони з 1867 р. значно розширили. Коли з часом мають ся признати Галичинї більшу автономію, то може се стати ся тільки при вдержаню одноцїльної звязи держави і забезпеченя фінансових прав держави, та при узглядненю економічної, комунікаційної і культурної звязи сього краю з державою.

Всї бесїдники заявили, що давно відчувану потребою, яка на основі военних досвідів стала ще пильнїйша є установленє нїмецької мови державною комунікаційною і внутрішною урядовою мовою, що не є зовсїм національною уступкою, тільки великою, конечною потребою держави. Партія заявляє, що одною з головних її цїлий є бережене становища Нїмців в Австрії. Оправдане стремлїнє Нїмців в Чехії що-до признаня язикової области і управильненя питаня мови державних властий що до національного відокремленя повітів і заведеня на сїй основі округів, признано як конечний наслїдок сього. Вкінци цїла партія висказала свою вірність для союза з Нїмеччиною.

Французькі соціялїсти про міжнародну конференцію.

ПАРИЖ. (Авас.) Національну Раду соціялїстичної партії скликано на день 27. с. м. в цїли нарад над становищем в справі міжнародної конференції в Стокгольмі. Будуть радити над внесенєм, яке має затвердити рішенє виконуючої комісії, що заявляє, що партія не уділяє нї одному з французьких соціялїстів мандату до репрезентованя партії в Стокгольмі. Конференції в Стокгольмі не скликано по думці постанов регуляміну; нема докладного денного порядку. Міжнародна партія виявила себе безсильною, щоби могла покласти конець війні і уступила з поля. Соціялїстична партія годить ся на співучасть у зїздї міжнародної партії, як що скличеть ся його на основі регуляміну і подасть ся дневний порядок. Треба ствердити відповідальність Німеччини і Австро Угорщини і признати їх правительства ворогами міжнародної партії. Німецькі, австрійські і угорські соціялїсти як співвинуваті мають бути усунені. Внесенє кінчить ся візванєм, щоби міжнародна партія поставила представників нїмецького, австрійського і угорського соціялїзму в стан обжалованя.

Основи мирових переговорів.

КРИСТІЯНІЯ (Ткб.) „Tidens Tegn" містить зміст розмови з Вандервельдом, котрий в переїзді до Петрограду перебував один день в Кристіянії. Заявив він, що стокгольмська конференція не має дійсного політичного значіня, бо Бельгійці, Французи і Англійці не прибудуть на неї. Що до мирової місії Боргбірга в Петрограді, сказав, що умови німецької соціяльної демократії для Бельгії неможливі до принятя. Те, що Франція має дістати Ельзас Льотарингію, а Італія Трентіно, не є анексією, тільки усуненем анексії. Як довго противник сього не признасть, нема основи до мирових переговорів.

Максим Ґорький про лїквідацію війни.

СТОКГОЛЬМ (Ткб.) „Svenska Dagblag" довідуєть ся через Гапаранду, що Максим Горький в своїм органї рішуче відмовляєть ся від вступленя до якого небудь тимчасового правительства. Думку про коалїційне правительство, яке не переве о би основної зміни заграничної по лїтики, треба відкинути. Коли ровстане коалїційне правительство, то його задачею мусить бути лїквідація світової війни. Вплив демократичних членів такого кабінету мусить відповідати теперішньому відношеню сил в краю; він мусить і у внутрішній і в заграничній політиці сповнити задачі, до яких з агає революція.

Подібно пишуть також инші дневники лївиці, тільки орган Керенського „День" промовляє за вступленем соціялістів до кабінету.

Уступленє Корнїлова.

ПЕТРОГРАД (ПТА). Газети доносять, що військовий губернатор Петрограду ген. Корнїлов уступив. Згідно вістякови „Биржевих Вѣдомостей" сказав він, що причиною його уступленя є вимоги деяких організацій, які думають, що їм прислугує не менше як йому право приказувати війскам. Зокрема Рада робітників і жовнірів жадала, щоби його приказы були предложені їй до одобреня.

Ґучков уступив.

ПЕТРОГРАД (П. А.) На засіданю депутатів фронту заявив міністер війни Гучков, що вже свою дїсію і відчитав таке письмо, яке вислав до президента міністрів Львова: Супроти воєнних відносин, в яких опинила ся військова власть, передовсїм повага міністра війни і маринарки супроти війска і фльоти, відносин, яких я не можу змінити, а які можуть спричинити лихі наслїдки для оборони свободи, а навіть єствованя Росії, не можу далї займати місця міністра війни і маринарки і відповідати за тяжкий гріх, якого люди допускають ся супроти вітчини.

ПЕТРОГРАД (Райтер). Міністер війни Гучков уступив.

Злучені Держави мають вільну руку.

НЮ ЙОРК (Ткб.) „Associated Press" доносить з Вашінґтону: Лянсінг ваперечив поголоскам, ніби-то Злучені Держави з кимсь з союзників заключили умову, що не заключать окремого мира.

Завтрішна промова канцлєра.

Львів, 14. мая 1917.

В суботу на конвентї сенїорів німецького парляменту висловлено бажанє, щоб сесію парляменту закінчити сього тижня в середу. Се бажанє поділяють також в кругах правительства. В такім випадку державний канцлєр дав би завтра, ві второк, відповідь на інтерпеляції про цїли війни і справу мира.

Бетман-Гольвеґ у Відни.

ВІДЕНЬ (Ткб). Німецький канцлєр Бетман Гольвеґ прибув в неділю рано до Відня, щоби відбути конференцію з міністром заграничних справ гр. Черніном. В полудне був він принятий цїсарем на авдієнції в Ляксенбургу, а опісля дістав запрошенє на снїданє у цїсаря. Вечером був канцлєр разом з гр. Черніном і його жінкою на обіді в німецькій амбасаді. Канцлєр відїхав в ночи з поворотом до Берлїна. Конференції будуть в найблизшім часї ведені далї в Берлїні.

Організація українського війска.

Відень, 9. мая 1917.

(Ф. К.) „Кіевская Мысль" з дня 19. марта (1.) цвітня повідомляє:

16 марта відбуло ся засїданє установчих зборів Українців жовнірів козаків, на яких обговорювались такі справи: 1) про відкритє українського військового клюбу, 2) про організацію українського війска і 3) про українську маніфестацію, призначену на день 19. марта. Предсїдателем зборів одноголосно вибрано підполковника Павла Волошина, начальника штабу резервової дивізії, тов. предсїдателя — ад'ютанта-начальника українського військового округа капітана Сахно Устимовича, секретарями підпоручника Міховського, прапорщика Гоца і юнкера Лукянова.

Справа відкритя українського військового клюбу викликала дуже сживений обмін гадок, по чім принято одноголосно постанову відчинити клюб як самостійну, зовсім окрему українську організацію. Постанову сю принято довго невмовкаючими оплесками і окликами „Славно!" Вибрано організаційне бюро для переведеня в жите постанови про відкритє клюбу. На внесенє предсїдателя зборів вибрано почетним членом нового клюбу неприсутного на зборах коменданта війск Київського гарнізону. В справі організації українського війска постановлено, що організація сего війска має відбувати ся через комітетоване окремих полків імени гетьмана Богдана Хмельницького в всїх родів оружя. Поки будує української військової організації розробляє український військовий організаційний комітет.

В справі участи війск Київського гарнізону в українській маніфестації 19. марта ухвалено віднести ся до начальника Київського гарнізону, щоб він видав розпорядок в формі приказу війскам Київського гарнізону, щоб України всїх військових частей прибули на призначені їм місця з оркестрами музики і національними прапорами окремими частями.

Сю останню ухвалу начальник Київського гарнізону виконав, видаючи отсей приказ:

19. марта, о 9½ год. рано в Володимирськім соборі з причину Українського Военного Клюбу відправить ся богослуженє в память Шевченка. Згідно з приказом головного начальника київського военного округа на се богослуженє належить явити ся в суботи від части війск гарнізону, щоби, уряди і інституцій всїх тих військових чинів, — Українців, які бажають. Команди салдатів мають зійти ся о 9½ год. під начальством панів офіцирів Українців. Загальний нагляд над порядком поручаю командирови „*" пішої „*" дружини полковникови Глинському. Київський комендант, генерал лайтнант Цицович.

Ухвала київських юнкерів — Українців.

Як доносить „День" з 31. марта (13. цвітня), зібранє юнкерів Українців, що приняло постанови української військової ради, ухвалило таку резолюцію:

„Всї полки, що стоять на території України, повинні комплєтувати ся виключно з Українців салдатів і офіцирів, бо зовсім без цїльне розкидати їх по всій Росії. Українців, що покінчили військові школи, треба призначувати до полків, котрі стоять на Україні. Для вивченя у військових школах усїх Українців треба посилати виключно до шкіл, що находять ся на території України. Салдатів, що знаходять ся в полках не на території України, треба конче виділити в окремі чети (взводи) й баталїони й по можности переводити в полки, що находять ся на території України. Сю резолюцію ухвалено предложити українському военному комітетови, Раді салдатських депутатів київського гарнізону, Раді робітничих депутатів петроградського округа й міністрови війни.

Український військовий клюб у Москві.

„Утро Россіи" з дня 30. марта (12. цвітня) подає:

В сих днях відбули ся збори Українців військових. На зборах рішено організувати український військовий клюб. Принято тимчасовий статут клюбу, після якого в члени клюба приймаєть ся на рівних правах офіцирів, військових урядників, військових лїкарів, юнкерів й салдати. Головним завданєм клюбу є поширенє республиканських ідей і жаданє автономії України. Вибрано бюро до навязаня зносин з українськими організаціями у Петрограді, Київі й инших містах.

Донські й кубанські козаки і українська справа.

„Новое Время" з дня 8. (21.) цвітня в телеграмі з Київа подає:

В звязку з пропагандою самостійної України жваво обговорюєть ся питанє про відношенє до сеї справи козаків. Богато людий думає, що козача свободолюбність, яка веде свій початок від днів Запорожа, є рідна для Українства. Тут панує переконанє, що донські і терські козаки зілють ся з Україною. Ходять чутки, що якісь делегати їздили на Дін і дістали на се згоду донських козаків.

Українське військове вічє в Тернополи.

„Кіевская Мысль" з 10. цвітня (28. марта) доносить з фронту: Загальні збори Українців салдатів, офіцирів і працюючої для оборони служби громадянських організацій, що відбули ся 26. марта в Тернополи, ухвалили:

1) добивати ся національно територіяльної автономії України без розділеня меж правобережної лївобережної з областями донського й кубанського війска;

2) уважають необхідним виданє тимчасовим правительством юридичного акту, що признавав би автономію України;

3) боронити до останної каплї крови новий російський державний порядок, а також автономію України проти внїшних і внутрішних ворогів.

Предсїдатель зборів Володимир Бурячєнко.

Дозвіл ґен Брусілова на твореня українських полків.

Українське прасове Бюро в Льозанні подає за російськими газетами:

Ген. Брусілов в телеграмі до українських міродатних кругів уповажнив їх до твореня українських полків. Наслїдком того запанував серед населеня великий ентузіязм. В однім Житомирі більше як 25 000 дезертирів заявило бажанє вернути до служби.

Мілюков, Ґучков і Скобелєв до делегатів з фронту.

ПЕТРОГРАД (ПТА). На бажанє вибраних з Петрограді делегатів чинних армій дав міністер заграничних справ Мілюков, деякі поясненя в справі заграничної політики. Мілюков сказав м. ин.: Тайні договори істнують, але не можна їх подавати до публичної відомости, бо таке оголошенє було би відслоненєм тайн, яке привело би шкоду не лише російській демократії, але також інтересам союзників і могло би спричинити зірванє між Росією і її союзниками. Росія є згідна в тім з своїми союзниками, що цїлю війни є право народів до свобідного національного розвитку. Що до анексії і відшкодованя, треба докладнійше пояснити значінє, яке тим словам надають союзники, а саме союзники обстають при тім, що ті, що допускають ся спустошень і руйнують, мусять винагородити шкоду інтересованим краям. Союзні держави спершу з радістю повитали вибух революції в Росії, але опісля почали побоювати ся, що в Росії можуть взяти гору симпатії для Німеччини. Позатим наповнювали наших союзників журою непорядки в нашім заосмотрюваню в поживу й муніцію. Після відомостий положенє в Німеччині критичне. Японія не має намірів атакувати Росію, її наміри звернені на схід. Америка дасть Росії позичку на догідних умовах і пришле інжинїрів, які розвинуть будову сибірської зелїзниці і поспішать Росії з помічю в инших технічних областях.

ПЕТРОГРАД (ПТА). Міністер війни Гучков виголосовив промову на зібраню делегатів з фронту. Вказав він на дезорганізацію, яку оставило попередне правительство в виробі муніції. Заосмотренє в муніцію є тепер лїпше як перед двома місяцями. Коли з Америкою буде заключена дефінітивна умова в справі розвиненя транспортових уряджень, в Росії буде запевнене щасливе розвязанє справи муніції. Справа заосмотреня в поживу, а особливо в пашу, стоїть дуже некорисно. Врешті заявив Гучков, що є прихильником демократизації армії.

ПЕТРОГРАД (ПТА). Член виконуючого комітету Ради жовнірських і робітничих депутатів Скобелев заявив на питанє в справі збратаня, яке наступило на засіданю висланників з фронту, що цїлий російський пролєтаріят відкидає з обуренєм окремий мир. Кождий жовнір, який в певній мірі заключує окремий мир з Німцями, шкодить загальній справі російської демократії. Армія мусить бути сильним, готовим до боротьби організмом. Не може вона сидїти безчинно в стрілецьких ровах, але повинна виступити офензивно і виконувати ті военні рухи, яких вимагає тактика і стратегія.

Книгарня — Наук. Тов. ім. Шевченка — **у ЛЬВОВІ. Ринок ч. 10.**

має великий ВИБІР УСЯКИХ УКРАЇНСЬКИХ — КНИЖОК — з усіх галузей знання, як з красного письменства, так і народніх, популярних видань, а також шкільні підручники, словарі й ріжні наукові книжки, співаники, ноти, молитовники, — євангелія й инші релігійні видання. —

IVB 17—?

Нові міністерства в Росії.

ПЕТРОГРАД. (Райтер) Зачувати, що мають бути утворені три нові міністерства: міністерство муніції, міністерство праці і міністерство для ратункової акції.

Війна з філянтропії

ВАШІНГТОН (Райтер) На посвяченю нового дому „Червоного Хреста“ сказав президент Вільзон:

„Серце народу є за сею війною. Він переконаний, що при сій нагоді може задокументувати властивість духа Злучених Держав. Не маємо цілком власної причини до жалоби. Ми вдали ся в сю війну, бо ми є слугами людськости. Не витягнемо з сеї війни ніяких користий. Вступаємо в неї, бо віримо в засади, на яких опер те американське правительство“.

Франція жде від Росії помочи.

ПЕТРОГРАД. П. Т. А.) Французький міністер для справ узброєня Тома був принятий виконуючим комітетом ради робітників і жовнірів. По сердечним привитаню головою комітету Чхеідзе пояснив Тома в довшій промові, чого очікує публична опінія у Франції від відновленої Росії. Франція була занепокоєна в справі підпертя, яке могла би дати Росія. Французькі демократи надіють ся, що нова Росія удїлить Франції підпертя без всяких застережень. Тома признав, що треба собі бажати, щоби соціяльні демократи всїх країв яснїйше сформулювали свої засади, тільки те не повинно дати нагоди до нової німецької інтриги. Щоби здїйснити демократичні ідеї, треба побідити Німеччину співдїланєм всїх. Виводів міністра вислухано з заінтересованєм. Комітет зажадав часу до понедїлка, щоби відповісти на нові справи порушені ним. В понедїлок відбудуть ся конференції між виконуючим комітетом і міністром.

ПІДПИСУЙТЕ

VI ВОЄННУ ПОЗИЧКУ

через убезпеченє в ц. к. Австрійськім військовім Фонді для вдів і сиріт. Друки і поученя розсилає Краєве Бюро у Львові (будинок ц. к. Намісництва.

315 2—?

НОВИНКИ.

Львів, 14 мая 917.

— **З Народного Комітету.** Народний Комітет на своїм засїданю дня 12. с. м., вислухавши звіту о. Тита Войнаровського про дотеперішну дїяльність Централї для господарської відбудови краю в Кракові і про систематичне нехтованє нею всїх внесень українських членів Прибічної Ради Централї, що довело до сецесії укр. членів Ради, ухвалив одноголосно по переведеню дискусії одобрити крок укр. членів Прибічної Ради Централї для господарської відбудови краю з дня 11. с. м., котрі для протесту проти дотеперішного кривдячого понад міру українське населенє поступованя Централї для господарської відбудови краю в Кракові опустили в дни 11. с. м. засїдане Прибічної Ради при Централи для господарської відбудови краю в Кракові. Кромї сего на внесенє д-ра Стефана Барана рішено віднести ся до Укр. Парл. Репрезентації у Відни, щоби в відповідний спосіб справу господарської відбудови порушила на однім з найблизших засїдань парляменту в формі наглячого внесеня.

— **Зазив.** Просить ся всїх наших свідомих людий щоби присилали просто на руки Вп. голови Української Парляментарної Репрезентації Юлїяна Романчука, Wien I, Parlament, матеріяли про покривдженя нашого народу в теперішню пору, головно про справи, що відносять ся до справи евакуації, реквізицій, апровізації, примусових робіт на панських ланах, форшпанів, масової відмови військових причинків, непошанованя прав української мови державними урядами і т. д. Факти просимо представити коротко і ясно з поданєм імен свідків, місцевости, дати і евентуально дати урядового оповіщеня чи акту відносного уряду. Присланий матеріял використають українські посли в парляменті і в делегаціях. За Народну Канцелярію у Львові, Ринок 10. — Д р Степан Баран.

— **Відзначеня У. С. С.** За хоробре поведенє перед ворогом відзначені офіцири і стрільці другої сотнї У. С. С. (сотня Бушкованого) Військовий хрест заслуги III класи з военною декорацією і мечами: пор. Осип Бушкований. Медалї хоробрости: хор. Загульський Володимир, підхор. Дмуховський Филемон, Главач Микола, дес. Антонів Семен, Качмарчук Антін, вістун Борис Осип, Бугавць Теофиль, Воютицький Яким, Гриньовський Стефан, Кашуба Василь, Кисіль Осип, Костів Гриць, Медвідь Юрко, ст. стр. Гринків Василь, Кіт Василь, Могила Яким, Петрина Іван, стр. Владика Стефан, Голембйовський Антін, Джугай Іван, Мартин Федь, Матейко Олекса, Рижий Федь, Семчук Дмитро, Уграк Василь, Федорчук Михайло, Хомяк Остап, Чемерис Іван, Якубовський Петро, вист. Кузів Олекса.

— **До Вс. оо. катехитів львівських міських шкіл!** В школі УПТ. вул. Мохнацького ч. 12 о творено приготовний курс для хлопців і дівчат до вступного іспиту до першої класи гімназіяльної або реальної перед вакаціями. ОО. катехити зволять ласкаво звернути увагу на сей курс українським ученикам IV. класи, що мають намір ходити до середної школи. Науку удїляють два гімназійні професори щоденно при вул. Мохнацького ч. 12 від 4—6, а зголосити ся треба на курс в канцелярії директора школи, вул. Мохнацького ч. 12, I поверх, між 8—1 год.

— **Представник України** — як доносить „Утро Россіи“ з 7 н. ст. цвітня — брав участь в нараді в рос. міністерстві фінансів над „позичкою волї“. — Ф. К.

— **Євангеліє в українській мові в Москві.** „Утро Россіи“ з 18. (5.) цвітня доносить: В часї великодньої літургії в Успенськім соборі перший раз читано євангеліє в українській мові. — ф. К.

— **Місця в військових школах.** Краєвий Виділ розписав конкурс на 6 державних галицьких фондаційних місць в ц. і к. військових виховуючих і наукових заведеннях, а також на 13 місць в тих самих заведеннях з ювилейної фондації ім. цісаря Франца Йосифа I. Вносити поданя до дня 15. червня 1917 до Бюра Краєвого Виділу у Львові. Близші умови подано в урядовій „Gazet i Lwowsk-ій“.

— **В справі максимальної тарифи на мясо** оголошує управа міста Львова: Управа громади кор. прест. міста Львова взиває отсим всїх пп. різників, масарів а також особи ведучі торговлю сирим мясом, вудженинами або товщами, щоби сейчас помістили за виставовою шибою у своїх торговлях, евентуально на фронтових дверях своїх склепів, становищ в базарах і міських будках таблиці з цїнником усїх без вимку родів мяса, вудженин і товщів, подаваних щоденно до продажі. Хто не примінить ся до отсего заряджєня, підляже на основі постанов §. 14 уст. в цїс. розп. з дня 24/3 1917 В. з. д. ч. 131 гривнї до висоти 5000 К, евентуально карі арешту до 3 місяців.

НА ВОЛИНСЬКІ ШКОЛИ.

„Пяткова система“.

На необхідну потребу удержаня 25 українських шкіл на Волинї, які супроти останнїх подій тим дорожші і важнїйші для української справи, конечні як найскорші і найобильнїйші жертви

Ілик Степан хорунжий Sch. R. № 18 20 К: надінспектора табору в Гмінді Луканюка Дмитра, хорунжих: Заблоцького Славка (Marburg), Когута Николу, Хому Андрія тепер Холм і Бохонка Юрія (Kassa, Ungarn). — Ферд. Балицький ц. к. надпоручник в Бравнах в Чехах 10 К: Василя Бережанського радника суду в Самдорі, Василя Щербатюка радника суду в Самборі, Софію Гамерську учительку в Перемишли, Любку Даниловичівну учительку в Малехові, Дмитра Гідуха начальника ур. податкового в Серетї тепер в Бравнах — О. Павло Гамівка зі Сянока 10 К: о. Григорія Канду в Ярославя, о. Івана Фенича з Белза, о. Івана Полянського з Тулиголов. — Марія Марцелюх 5 К.: Олю Кузьмич Пісочна, Маню Швед Рудники, поручника В. Грицу Відень, А. Паньчака Львів, А. Лукомського Львів. — Шкрумляк Юра, Рава руська 3 К.: Лїдию Сологубову в Зубейках, Осипу Сїдельникову в Біжкові, Марійку Микитинівну і Люнцю в Бесїдах, Марійку Фолисівну в Любиши князї. — Василь Грицевич Gmund N. Oe. 5 К.: проф. гімн. Ю. Миськевича Unter-Wielands N. Oe., Тита Весоловського в Мацьковичах, Петра Трильовського акад., Олексу Гротка і Зоську Олеськів в Гмінді N. Oe. — УСС. Сьміх Степан 5 К.: хор. 19 п. стр. Юрченка Василя дес. УСС. Мекелиту Василя на квоту найменше 20 К, прилучуючись до бажаня Вп. Нусї Гоцької етап. почта 945. — УСС. Ласовський Володимир 5 К: вист. УСС.: Бабюка Андрія, Попеля Любомира, Соломку Володимира, Кириловича Луця і рах. п доф. I. кл, при УСС. Скопляка Михайла, всї етап. почта 445. — Міля Осїдачівна 5 К.: Анну Райнуківну уч. в Пакости, Марійку Чайківську Лука коло Самбора, Петра Білинського z Lit 33. Krakau 1, Івана Стаховича уч. в Довгомостиска: — Д р Іван Кунців Улицько зарубане, п. Потилич 60 К. — Софів Когутова Переворськ 6 К.: Марію Федоновичеву в Улазові, Дозю Крипсву в Літинї, Даню Дзерович в Міротинї, Дарійку Ловинську в Сливници, Нюсю Кондратівну в Дрогобичи — Д р Евг. Щуровський 20 К: совітника о Єрошика Моравського в Оровім, д-ра Осипа Гордійчука надпор. в Ярославі, о. Ю. Фацієвича полевого духовника Укр. Січ. Стрільців, Михайла Бобанича поручника 9 п. п., Карла Тарантюка урядника краєвого Виділу. — Заряд школи в Молошковичах 50 К.: з школи Дрогомишль, Тучапи, Нагачів, Стариска. — пор. Потапевич Леонід 20 К.: хорунж. Корнову, Вороновського і Стахова всї пол. почт. 423. — пор. Годованський Темістокль 20 К.: пор. Брилїнського Макса, хор. Давибіду і Душницького, всї пол. поч. 423. — Ярослав Савчак Перемишль 5 К.: Олешку Коленську у Відни, Людомира Подляшенького в Глинним п. Лїсько, М. Лїнинського у Відни і Юлїяна Шуплата богослова IV. р. в Перемишли. — Колянковський Е., А. Жуковський, Д. Красиофон, П. Белей по 1 К. і Ц. Збудовський 2 К.

ОПОВІСТКИ.

Второк, 15. мая 1917.

Имен.: греко-кат.: Атанасія Вел. — римо-кат.: Софії.

Завтра: греко-кат.: Теодозія п. — римо-кат.: Івана.

— **Концерт військової музики 44 п. п.** під батутою п. Янди дня 16. мая о годині 7 вечером в сали товариства ім. М Лисенка вул. Шашкевича ч. 5 уладжує український жіночий комітет помочи для ранених. По концерті товариські забави, буфет у власнім заряді. Вступ 1 К 99 с. за запрошенєм. Хто не одержить запрошеня, зволить ласкаво зголосити ся в комітеті вул. Руська ч. 3 від год. 5—6 попол. — Софія Олесницька, голова; Марія Олексиївна, секретарка. 309 3—4

В ц. к. учит. семинарії мужеській у Львові розпічнеть ся письменний іспит зрілости дня 11. червня с. р. о 8 годині рано. Іспит устний розпічнеть ся 25. червня с. р.

Від „Союза Українок“ повідомляєть ся, що з причин від виділу незалежних перші Загальні Збори відбудуть ся не в середу 16. мая, як було оголошене в часописях, але в суботу 19. мая о год. 5 ій попол. в салї „Бесїди“ при вул. Косцюшки ч. 1а. — Виділ. 293

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ.

з дня 13. мая.

ВІЙНА НА СХОДІ І НА БАЛКАНІ.

Нїчого нового.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

В армії над Сочею закипіли вчера завзяті гарматні бої. Між Тольмайн і морем неприятель на цїлім фронті впровадив в рух свої гармати і метавки мін. Огонь тревав цїлу нїч і треває ще дальше. Наша артилєрія з успіхом відповідає на огонь огнем. Також в Каринтії і в Тироли місцями по обох сторонах дїяльність гармат була дуже оживлена.

Заступ. шефа ген. штабу Ф. Гефер.

З НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 13. мая.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наступника престола Рупрехта: Великі наступи Англійців не повели ся. Після дуже сильного артилерійського приготовленя, яке розширило ся на цїле поле битви під Арра між Lens і Queant, Англійці ранним ранком вирушили до наступу між Gavrelle і Скарпою по обох боках гостинця Арра Комбре і під Bullecourt проти наших лїній. В Roeux удало ся їм вдерти ся до наших становищ. В усїх инших місцевостях відперто їх огнем і в боротьбі з близька, причім понесли вони як найтяжші втрати. Вечером наступило кілька нових атакіїв по обох боках Monchy, які рівнож зломано кроваво. Користи, які Англійці вспіли осягнути під Bullecourt, відобрано їм жвавим протинаступом баталіону гвардії. Нині в тім селї нові бої.

Група німецького наступника престола. Коли на північ від Еною настав хвилевий спокій, то гарматна боротьба над каналом Ена-Марна і в Шампанії зросла ще більше, сягаючи на схід аж до Tahure. Нічні наступи Французів по обох боках Corbeny Pontavert остали без наслїдку.

Д. 12. с. м. втратив неприятель у воздушних боротьбах 14 самолетів, а 3 наслїдком оборонного огня з землї. Один французький летун мусів осїсти за нашими лїніями.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Не було змін.

Фронт Македонський: На горах під Доброполем на схід від Черни і на південь від Гуми відперто кілька неприятельських наступів. Тамошні становища є сильно в наших руках.

Перший ген. кватирмайстер *Людендорф.*

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 14. мая 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ І НА БАЛКАНІ.

Не було зміни.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Бої артилерії над Сочею йдуть далї без перерви. Неприятельський огонь зріс тимчасом до найбільшої сили. Італійська піхота пробувала зробити несподіваний наступ на одну з наших точок опертя на горах коло Пляви. Відкинено її зараз протинаступом.

Заст. шефа ген. штабу **Ф. Гефер**

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 14. мая 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група кн. Руппрехта: Над побережем в луку Ґерн і Вічете хвилями зростала дїяльність артилерії. Коли огонь артилерії на поли битви під Арра ослаб, розпочав ся він вечером з новим завзятєм між Ленс і Queant. Англійські частинні наступи між Серру і Famroux не вдали ся.

Бої коло Boullecourt вели ся завзято далї. Знищене в Saint Quentin від неприятельського острілюваня зростає з кождим днем.

Група військ німецького наступника престола: На фронтї над Еною положене незмінене. В Шампанії артилерійська боротьба набирає великої сили, особливо між Pruany і Auberive.

Неприятель утратив вчера 12 самолетів і 1 привязний бальон. Поручник Вольф зістрілив свого 30-ого противника, поручник бар. Ріхтговен свого 20-ого противника.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Мала боєва дїяльність.

Фронт Македонський: Між Вардаром і озеро Преспа боєва дїяльність остала оживлена. Неприятеля, який вчера в окремих місцях посунув ся до наших лїній, відперто.

Перший кватирмайстер ген. **Людендорф**

ГЛЯДАНЬ СЕБЕ.

Де є Устиянович Іван, учитель в Косова? Прошу ласкаво подати на слїдуючу адресу: Йосиф Устиянович, Львів, Красїцких ч. 5. III. пов. 306 4—4

Де є медики Сенчина, Максимовько і инші товариші? Marinearztasp. Paraschtschuk, S.M.S. Kaiser Franz Josef I. Castelnuovo, Dalmatien. 319 1—3

Хто знає місце місце побуту Івана Федьчини в Ратища зборівського повіта, вволить ласкаво мене повідомити. Каська Федьчина Gmünd N. O. Barackenlager N-o 111. 320 1—1

Оголошеня.

- ПОЧЕНЄ НІЇ -

усуває певно спеціяльний пудер „Csave", пакет за 1·20 К. На провінцію висилаю тілько за попереднім надісланєм належитости і 40 с. на порто. — Одиноке заступство

S. FEDER, — Львів, Сикстуська ч. 7.

279 0—60

Інтелїґентна женщина глядає місця до заряду дому на селї. Е. Стефанович в Дрогобичи, Польна 22. 3 8 1—?

Товариство взаїмних обезпечень „Дністер" приймає сейфи і бюрову силу умїючу добре писати на машинї і і силу обзнану в табулярними справами. Поданя належить вносити до Дирекції Товариства у Львові, ул. Руська ч. 20. 1—3

Бандажі на пролуклини або брух пупця живота, пахвини і т. д. — Цїнники даром. —

М. Л. Полячек, Самбір 25. 308 3—10

АДРЕСА: Hauptkasse der Zentralleitung der Ukrainischen Legion WIEN, VIII. LEDERERGASSE 20

ПРОСИМО НА СЮ АДРЕСУ СЛАТИ ЛИСТИ І ДАТКИ НА СТРІЛЕЦЬКІ ЦІЛИ.

3—?

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Кружка У. Т. П. і Філії Тов-а „Просвіта" в Жовкві відбудуть ся в понеділок дня 28. мая с. р. о год. 10½. в льокалї „Української Бесіди" в Жовкві ві слідуючим дневним порядком:

1) Отворене зборів предсідателєм.
2) Відчитане протоколів з попередних загальних зборів.
3) Справоздане уступаючих виділів.
4) Вибір нових виділів.
5) Реферат. 317 1
6) Внесеня і запити.

За Кружок У. Т. П. в Жовкві:
о. Стефан Бінинський, голова.
За філію Тов-а „Просьвіта" в Жовкві:
Антін Ульванський, голова.

НАЙКРАСШІ ОПОВІДАНЯ = СЬМІХОВИНКИ ТА СЬПІВОМОВКИ

Десять книжочок за К. 4·16.

1. Оповіданя і сьміховинки Олекси Стороженка ціна 44 с.
2. Нові часи, оповіданє О. Маковея . . . „ 44 „
3. Кармелюк, „ М. Вовчка . . . „ 44 „
4. Оповіданя Федьковича: 1) Три як рідні брати 2) Опришок . . . . . „ 44 „
5. Приказки і байки Ст. Руданського . . „ 44 „
6. Сьпівомовки . . . . . „ 44 „
7. Оповіданя М. Вовчка: 1) Ковачка, 2) Чумак, 3) Свекруха . . „ 44 „
8. „ „ „ 1) Сестра, 2) Сон . „ 44 „
9. Перекотиполе, оповіданє Квітки Основяненка „ 44 „
10. П. Кулїш: Орися, Давне горе, Степова могила . . . . . „ 20 „

Замовленя і рівночасно гроші висилати до:

Канцелярії Товариства **„Просьвіта" у Львові, Ринок ч. 10.**

На порто звичайне треба додати при замовленю всїх V 2—? книжок 30 сот., а на поручене 65 сот.

Розрадою у воєннім часї

Є ЧИТАНЄ ЦІКАВИХ І ГАРНИХ КНИЖОК.

Такі книжки продає

КНИГАРНЯ Наук. Товариства ім. ШЕВЧЕНКА

по незвичайно дешевих передвоєнних цінах,

а саме:

Оповіданя про Хведора Християнина і про друга його Овсрама Жидовина — М. С. Лїскова	—·20
Вирід — оповіданє Осипа Шпитка . .	1·60
Зїльник — поезії Волод. Шашкевича .	—·40
З півночи — твори Павла Граба . .	—·40
Задля хазяйства — оповіданє Потапенка	—·20
Не селї — повість Т. Шкоминченка . .	1·20
Для загального добра — оповіданє Михайла Коцюбинського	—·40
Поезії — Осипа Маковея	—·40
Не той став — Іван Левицький . .	—·60
Дві долї — повість Данила Мордовця .	2·—

АДРЕСУВАТИ: **КНИГАРНЯ НАУК. ТОВ. ШЕВЧЕНКА**

2-3 IV **Львів, Ринок 10.**

ОСЬМА КЛЯСОВА ЛЬОТЕРІЯ.

Поручаємо льоси до сеї льотерії. Цілі по 40 К, половинки по 20 К, вісїмки по 5 К. Тягнене 1. кляси буде 12. і 14. червня. Нові льоси Австр. Черв. Хреста продаємо за готівку і на місячні ратн. —

БАНКОВИЙ ДІМ

SCHÜTZ i CHAJES

у Львові, пл. Марійська 7. VIII 32—?

Загальні Збори

спілки торг.

„НАРОДНИЙ БАЗАР" в Жовкві

відбудуть ся в пятницю дня 25 мая 1917. о год. 1. по полудни в льокалї това ва в Жовкві зі слідуючим дневним порядком:

1) Отворене зборів і відчитане протоколу з послїдних загальних зборів.
2) Звіт білянсовий за 1916 р.
3) Звіт комісії контрольної з внеском на удїлене абсолюторії.
4) Розділ зисків.
5) Внески і запити.

На случай колиб збори в часї вище наведеним не могли відбутись, відбудуть ся вони після постанов статута того самого дня, в тім самім місци і з таким порядком дневним о год. 2. по побудни, без огляду на скількість присутних членів.

За Раду надзірну Това:

В. Свїтїй секретар. *Я. Пачовський* голова. 316 1—1

КОСИ і СЕРПИ.

	6	6½	7	7½	8	8½
Коси	3·80	3.90	4.—	4.10	4.20	4.30
	за штуку.					
			Ч. 0.	1.	2.	
Серпи фабричні			12.—	13.—	14.—	
	за тузин.					

Перстенї до ніс з ключем по 60 сот. за шт., **Молоток** К 2.—, **бабка** К 2.— за штуку, **Брусини** штучні по 60 сот., натуральні сиві по 80 сот. за штуку.

Висилає зі своїх складів у Львові, Перемишли і Стрию

КРАЄВИЙ СОЮЗ Господарсько - Торговельних Спілок,

Львів, ул. Зїморовича 20.

Загальні Збори

„Товариства Задаткового"

в Глинянах,

стовариш. зареєстр. з обмеж. порукою

відбудуть ся дня 23. мая 1917 о годинї 3. пополудни в льокалї Товариства в таким порядком дневним:

I. Затвердженє звіту Дирекції з чинностий і рахунків за рік 1916.
II. Удїленє Дирекції абсолюторії з чинностий і рахунків за рік 1916.
III. Розділ чистого зиску за рік 1916.
IV. Вибір двох членів до Ради Надзірної.
V. Вибір трьох членів до Комісії ревізійної.
VI. Внесеня членів.

о. Костишин Евген, секретар. *о. Височанський Стефан*, предсїдатель.

321 1—1

Одиноке українське

Тов. взаїмних обезпечень на житє і ренту

II. **„КАРПАТІЯ"** 20—?

Почесний президент Його Ексциленція митрополит граф Шептицький.

Товариство оперте на взаїмности, а через се усї зиски припадають самим членам.

Ручить вже по трех лїтах неоспоримість і виплатність обезпеченя.

Признає по трех лїтах право викупу, а також вже по трех лїтах удїлює позички на низькі відсотки.

У всїх справах звертати ся на адресу:

Львів, — вулиця Руська ч. 18.

Години урядові: від 8. до 2.

Відповідає за редакцію **Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.**

© Друкарня „Діло" Львів, Ринок ч. 10

Ч. 112. (9.364) Львів, середа 16. мая (3 ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАНЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . . . 2·70 К.
квартьрічно . . . . 8·— „
піврічно . . . . . 16·— „
цілорічно . . . . . 32·— „

у Львові (без достави):

місячно . . . . . 2·40 К.
квартьрічно . . . . 7·— „
піврічно . . . . . 14·— „
цілорічно . . . . . 28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К. Сталі оголошеня за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Творене українського війска і Українська Центральна Рада.

Українські жовнїри творять український полк.

Львів, 15. мая 1917.

„Кіевская Мысль" з 3. і 7. н. ст. мая приносить рад інформацій про творене українського війска з жовнірів, які служать в російській армії. Читаємо там:

3000 жовнірів, що вертають на фронт, утворили

український полк ім. Б. Хмельницкого,

вибрали команданта полку і відбули похід з українськими прапорами і портретом Шевченка. Рада жовнірських депутатів і військові власти інтервеніювали в тій справі і старали ся переконати жовнірів, що творене нових формацій в хвилї, коли армію чекає тяжка боротьба, не є на часї, тим більше, що „Центральна Українська Рада" висловила ся проти безпроволочного творення полку. Голову жовнірської Ради Таска допустили жовніри до слова доперва на інтервенцію Українця Міхновського, а його промову приняли мовчанкою, хоч він закінчив її окликом „Урра" в честь вільного українського народа і вільної України. Головному командантови київського военного округа ген. Хоторовичеви зробили жовніри овацію, та всеж таки остали при рішенню творити українську армію, за якою зібрано в київськім гарнізонї кілька тисяч підписів. В справі признаня 1. українського полку ім. Б. Хмельницького виїхала до Брусїлова депутація, в склад якої війшли: Ген. Іванов, представники ради клюбу ім. гетьмана Полуботка Міхновський і В. Павленко, представник укр. фракції ради жовнірських депутатів і представник укр. полку.

Сей виступ жовнірів Українців в звязку з питанєм творення українського війска взагалї був предметом нарад

Української Центральної Ради,

яка ухвалила отсї резолюції:

„У. Ц. Р., по вислуханю звіту комітету і українських військових організацій, ухвалює: У. Ц. Р. приняла з вдоволенєм до відома заяву висшої команди в справі формованя першого українського полку, як признанє українізації армії. Стоячи при принципі українізації всего житя на Україні і признаючи українізацію війска невідлучною частю сеї програми, УЦР. піддержує далї ухвали комітету з 15. (28.) цвітня про формованє запасних команд для нових українських віддїлів і доконечність виділеня Українців в українські військові віддїли".

„Всїх товаришів Українців військових взиває УЦР., щоби в інтересї волї, демократії і української свободи сповнили військові обовязки вірно і непохитно. А товаришів-жовнірів, вибраних в Київі, взиває ся, щоби після виділеня із них кадри для формованя 1. українського охотничого полку поступили згідно з зазивом".

Про ведене справи українізації війска Рада ухвалила:

„У. Ц. Р має намір зорганізувати військову раду, в якої склад увійдуть члени вибрані українським военним з'їздом, як також члени делеговані Українського Центральною Радою".

До того часу буде військовими справами занимати ся військова комісія, доповнена военними організаціями м. Київа".

В справі фронтового українського з'їзду, який має відбути ся в Київі ухвалила Рада.

„Д. 5. (18.) мая буде в Київі з'їзд представників військових українських фронтових і етапних віддїлів. Представники повинні по змозї зібрати дані про скількости Українців в їх віддїлах".

Українське военне свято.

Д. 1. мая відбуло ся з ініціятиви українського військового клюбу ім. гетьмана Полуботка українське военне свято „перших квіток" на Сирецькім поли. Перший вмаширував полк ім. Хмельницького з командантом штаба капітаном Путником-Трибенчуком, в. так українські жовнїри ріжних родів оружя. Три військові оркестри виконали український марш. Всю площу заповнили салдати. Було богато промов. В 5 ій годинї відбув ся похід через Крещатик до двірця.

На святї 1. мая в Київі

дефілювала в походї одна гірська батерія з українськими прапорами. Командант батерії з українськими відзнаками їхав на білім кони, теж прибраним в синьо жовті ленти, в товаристві хорунжого-Українця.

З плякатами вільної України, з привітами укр. с. р. партії, укр. робітничої с. д. партії переходить величава процесія українських робітників. „Душу, тїло ми положим за нашу свободу" — несеть ся з сих рядів жвавий спів. За ними лунають упоюючі голоси Українок.

Відокремленє Галичини для Поляків „не актуальне".

Львів, 15. мая 1917.

Моравська „Oesterreichische Morgenzeitung" доносить з Відня, що клюб польських людових послів, який вже попередно заявив, що справі відокремленя Галичини не приписує особливого значіня, вспів приєднати також инші партії польського кола для того становища. Висловом тої зміни положеня в польськім колї буде внесене, яке буде предложене на повнім засіданю кола, а яким коло заявить, що справа відокремленя Галичини вже не є актуальна. „Oesterreichische Morgenzeitung" уважає ухваленє такого внесеня остаточним погребанєм тої справи.

З приводу того донесеня „Oesterreichische Morgenzeitung" пише краківський „Ilustrowany Kurjer Codzienny": „О скільки донесенє „Oesterreichische Montagszeitung" відповідає дійсному положеню, то се значило би, що польське коло стає на становищи, яке відповідає опінії в краю".

Велика битва над Сочею.

Звідомленє ц. і к. головного штабу з 15. с. м.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

По тридневнім артилерійськім підготовленю, серед котрого ворог від Тольмайну аж до моря ввів у битву всї свої маси гармат і мета вок мін, вчора розпочав ся що раз на ново вимаганий союзниками Італії наступ піхоти на нашу армію над Сочею. Ворог наступив у богатьох місцях на фронтї широкім над 40 клм. Найзавзятїйше йшла битва в области Плави, на Монте Санто, на горбах на схід від Гориції, в области Файті Гріб і під Кастанєвіцею. В богатьох точках боєвища маси ворожого війска, котрі йшли до приступу глибокими рядами, лягли вже в огни нашої артилерії і маш. крісів, так прим. на Монте Сан Габрієле, де ворожі жовнїри, кидаючи збрую, кріси і шоломи, в повнім розбитю кидали ся до відвороту.

Де-тільки Італійцї вспіли посунути ся вперед, там приняла їх наша піхота, котрої не захитав нїякий артилерійській огонь, і в рукопашнім бою їх вперто. Таким чином знищені стрілами рови на Файті Гріб пять разів зміняли властителїв, аж вкінци вдержали ся на них побідно оборонцї. В декотрих точках гонено ворога аж до його становищ.

Війска наші дня 14. с. м. в повній сили обороні осягнули новий успіх. Ворог лишив у наших руках звиш 1600 жовнірів і кілька маш. крісів.

Витва йде далї без перерви.

Летуни наші боролись над боєвищем а многими ворожими літаками. Стручено у воздушній боротьбі двох военних летунів, а двох инших артил. огнем.

В Каринтії і в Тиролі мала боєва дїяльність.

ВІЙНА НА СХОДІ І НА БАЛКАНІ.

Нема нїчого до оголошеня.

Канцлер про основи мира.

БЕРЛІН, 15. мая (Ткб). Надзвичайне заінтересованє очікуваною відповідю державного канцлера на інтерпеляцію консерватистів і соціяльних демократів про военні цїли виявило ся дуже численною участю на нинїшнім засіданю парляменту. Саля нарад, льожа Союзної Ради і трибуна на публики були переповнені. В льожі дипльоматів були присутні: австро-угорський амбасадор кн. Гогенльоге з жінкою, легаційний радник гр. Льоріш, турецький амбасадор, много членів дипльоматичного тїла. В одній з льож завважано австрійських соціяльно демократичних послів Адлера, Ренера і Еленбогена. По полагодженю цїлого ряду інтерпеляцій уділив президент Кемпф голосу консерватистови Резіке з цїли узасадненя інтерпеляції, причім посол Резіке виступив проти заключеня мира без відшкодованя і анексій. Його промову кілька разів переривали соціяльні демократи. — Другий промовляв посол Шайдеман. Його промова викликала кілька разів дуже бурливі протести зі сторони консерватистів. Потім забрав голос державний канцлер Бетман Гольвег і заявив:

Мої Панове! Обі інтерпеляції домагають ся від мене програмової заяви про наші военні цїли. Зложенє такої заяви не віддало би в теперішній хвилї прислуги інтересам краю (Оклики: Дуже слушно). Тому мушу відмовити (Оплески в середині салї). Від зими 1915/6 напирають на мене то з сеї то з тої сторони, щоби я прилюдно представив наші военні цїли, о скілько можна подрібно (Оклики на правиці: ні, ні!). Домагають ся сього від мене щоденно (Оклики на правиці: але не подробиць!). Щоби мене приневолити до говореня, трібовано пояснювати мою мовчанку як апробату програмових военних цїлий ріжних партій і напрямів. Проти сього мушу рішучо застерегти ся. Позволяючи на публичну дискусію про военні цїли, я велїв виразно заповісти, що правительство не може брати участи у взаїмнім поборюваню поглядів і я застеріг ся проти сього, щоби з мовчанки правительства витягати якінебудь річеві внесеня що до його становища. (Оклики: слухайте, слухайте!). Се застереженє повтаряю і тут (Оплески).

Те, що я коли небудь про наші военні цїли міг сказати, се сказав вже я тут в парляментї прилюдно. Були се загальні основні лінії і не може се бути нїчим більше. Одначе було се досить виразне (оклики: дуже слушно), щоби виключити ідентифікованє з иншими програмами і тому держу ся до нинїшного дня сих основних ліній. Найшли вони також дальший торжественний вислів в нашій мировій проповиції з д. 12. грудня м. р. Припускане, яке виявилось в останніх часах, мовби в мирових питаняк були які небудь ріжниці поглядів між нами і нашими союзниками, є байкою. Стверджую се тут виразно і рішучо, щоби дати також вислів переконаню кермуючих державних мужів союзних держав.

Мої Панове! Я розумію добре пристрасне заінтересованє народу цїлями війни і умовами мира. Розумію голоси звернені нинї до мене з

правиці і лівиці. Але при обговорюваню воєнних цілий одна тільки може бути для мене основна лінія: скоре, а притім щасливе закінчене війни. (Бурливі оплески) Нічого понад се не можу зробити нічого понад се не смію сказати. Коли загальне положене, як се тепер має місце, наказує мені резерву, то буду держати ся тої резерви і не дам себе звести з моєї дороги напиранем посла Шайдемана або Резіке. (Бурливі оплески в середині салі.—оклики з центра: Резіке почав). Не дам себе звести з сеї дороги словом, про яке п. Шайдеман думає, що міг його кинути народови в хвилі безперервного огня гармат над Еною і під Аррас: можливість революції. (Оживлені бурливі оплески і брава).

Німецький нарід, подібно як я, не буде мати зрозуміня для сього слова (оплески). Не дам також звести себе з моєї дороги пробою п Резіка, який представив, моя би я був під приказами соціяльних демократів. Закидувано мені, що стою під приказами одної партії. Я не стою під впливом ніякої партії, ні з лівиці, ні з правиці. (На правиці переривають: Про се знаємо!) Тішить мене, мої панове, що можу се сконстатувати.

Коли я стою під чиїми приказами то під приказами народу, якому маю виключно служити, нарід, якого всі сини бють ся о его єствованє, стоячи сильно коло свого монарха, котрому вірять і котрий їм вірить. Цісарські слова з серця жиють далі несфалшовані і не фалшиво пояснювані. Посол Резіке, який виступив як спеціяльний оборонець сих слів (оклики: Дуже добре), найшов потверджене несфалшованої дальшої сили сих цісарських слів у великодній заяві цісаря. Я вірю в те, що сю мою резерву, яку мушу заховати, — а булоби воно несовісне з моєї сторони, колиб я її не заховав, — зрозуміє більшість парляменту, а також і нарід.

Мої Панове! Від місяця шаліє нечувана битва на нашім західнім фронті. Всі думки і почуваня народу є там при його синах в поли, які з безприкладною витривалістю, погордою смерти ставляють чоло англійським і французьким наступам. І я не бачу у Англійців і Французів зовсім сліду мирової готовости, не бачу зовсім понеханя їх агресивних цілий і цли—економічного знищеня. Котрі се були правительства, що минулої зими з власної волі виступили супрати цілого світа, шоби покінчити шалену різню народів—чи засіда и вони в Льондоні або Парижи? Останній голос, який доходить до мене з Льондону, звучить прецінь в тім дусі: Воєнні цілі, які ми оголосили перед двома роками, не змінили ся. Посол Шайдеман не буде хиба думати, шоби я міг протиділати сьому настроєви гарним жестом. Чи хтонебудь думає, що при такім настрою наших західних ворогів можна наших неприятелів нахилити до мира якоюсь програмою резигнації? А чейже о се йде. Чиж сим нашим ворогам на заході маю дати запев ене, яке їм позволило би без ніякого страху про власні втрати продовжувати війну в нескінченість? Чи маю сим ворогам сказати: Нехай буде, що хоче, ми в кождім разї резигнуємо; не спаде вам волос з голови, а ви, що наступаєте на наше жите, трібуйте далі щастя без всякого ризика—? Ні, Мої Панове! таку політику відкидаю. Не буду її управляти. Була би се крайня невдячність супроти геройських дїл нашого народу, який бється в поли і який остав дома. Обнизила би вона житеві умови народу аж до найдрібнійшого робітника. Се рівнало би ся киненю на поталу будучности нашої вітчини.

Чи маю може противно представити програму наших добичий? І се відкидаю. Ми не почали війни для добичий. Не тому ведемо нині війну майже з цілим світом, але виключно тому, щоби запевнити наше єствованє і укріпити будучність нашого народу. Рівно мало як програма резигнації може помогти до осягненя побіди і покінченя війни програма добичий. Противно — се булаб вода на млин ворожих держав. Се улекшило би їм дальше туманенє їх народів, утомлених вже війною і продовженя війни в безконечність.

Що відносить ся до нашого східного неприятеля Росії, про се сказав я вже недавно:

Здаєть ся, що нова Росія відкидає намір добичий силою. Чи вона в рівнім дусі старає ть ся віддїлати на своїх союзників і чи може віддїлати, сього не можу оцінити. Без сумніву Англія при помочи инших своїх союзників стремить усїми силами до дальшого запряжуваня Росії у англійський воєнний віз і до сього, щоби відвернути російські бажаня в справі скорого мира.

Коли одначе Росія хоче остерегти своїх синів перед дальшим розливом крови, коли передовсім — о скільо се до неї відносить ся — відкидає всякий намір добичий силою і бажає утворити тривалі відносини мирового сусїдського житя з нами, то є річю самозрозумілою, що ми, які поділяємо таке бажанє, не будемо в будучности нищити тривалих відносин, не будемо унеможливляти сього розвою ставлянєм жадань, які не дадуть ся погодити зі свободою і волею самих народів, і які в російський нарід кинули би нове зерно неприязни. Не сумніваю ся, що можна найти згоду оперту виключно на на взаїмнім порозуміню, яке виключає всяку думку насильства і не лишає ніякого вістря і жовчи.

Мої Панове! Наше воєнне положенє є таке добре, яке від початку війни ще ніколи не було. На заході неприятелї мимо нечуваних втрат не зможуть передерти ся. Нині підводні судна працюють з успіхом, який чим раз збільшаєть ся. Не хочу тут цїлком уживати сильних слів. Дїла наших моряків з підводних суден говорять самі за себе.

Думаю, що й невтральні держави признають се, що о скільо се дасть ся погодити з обовязком супроти нашого власного народу, який має першенство перед всїми нашими оглядами, — інтереси невтральних держав є узгляднювані.

Обітниці, які ми дали невтральним, не є порожними обітницями. Відносить ся се як до наших сусїдів, з якими граничимо, отже Голяндії і скандинавських держав, так і до сих держав, яко ізва свого географічного положенє є виставлені на особливо сильний натиск неприятеля. Думаю тут передовсім про Еспанію, яка вірна своїм рицарським традиціям, зуміла серед великих трудностий перевести свідому цїли політику невтральности. Признаємо се становище з подякою і маємо се одно тільки бажанє, щоби еспанський нарід зібрав овочі своєї самостійної і сильної політики в розвою краю і дальшім розцвіті.

Мої панове! Так біжить час з користю для нас. Можемо з цїлою певністю вірити в те, що зближаємо ся до доброго кінця. Потім прийде час, коли буде можна вести з нашими неприятелями переговори в справі наших воєнних цїлий, що до яких я є в повній згоді з начальною управою армії. Тодї осягнемо мир, який дасть нам свободу, щоби ми в неспинюваним розвою наших сил могли знов відбудувати те, що знищила війна, щоби з тої всеї крови і з тих усїх жертв віджила нова держава і нарід в силї і незалежности, незагрожений неприятелями, при становище мира і праці.

„Сепаратистичні течії" на Україні.

Відень, 19. мая 1917.

М. Василенко про українські справи.

(Ф. К.) „Утро Россії" з 14 (1) цвітня під заг. „Серед Українців" приносить розмову свого київського кореспондента А. Л. п. з пп. Василенком і С. Єфремовим.

М. Василенко, визначний громадянський діяч, член центрального комітету партії кадетів, автор великої праці про історію України, яку недавно повитали з великими похвалами, тепер назначений попечителем київського шкільного округа, сказав:

Переворот у Росії стрінули Українці в великим одушевленєм. По Жидах певно на українську народність впало найбільше переслідувань старого ладу. Цїлю упавшої власти було зовсім знищити українську народність. Всї міри тої власти за Столипіна і після нього звертали ся в тім напрямі. Можна дійсно дивувати ся тій живучости, тій силї відпорности, яку виявила українська народність, аби не загинути. За ті тяжкі часи українська народність нагромадила богато потенціяльної енергії, яка тепер за нового ладу повинна проявити ся з особливою силою.

Політика упавшого правительства у себе і зокрема, його міри під впливом зграї пройдисвітів у Галичині довели до того, що в останні часи старого режиму на Україні стали зростати особливо серед молодїжи крайно сепаратистичні течії, висловом яких було гасло самостійної України. В більше поміркованих українських кругах так само почала брати перевагу байдужність до долї Росії як держави (невтральність), що особливо було небезпечним у годину війни.

Переворот у Росії, по моїй обсерваціі, різко змінив настрої серед українського громадянства. Я не скажу, розуміється ся, що крайні гасла відпали, але їх не ставлять так різко, як давнійше. І кооперативний з'їзд, котрий щойно відбув ся у Київі і віче, по маніфестації в неділю 19 марта ухвалили резолюцію піддержувати всяким способом тимчасове правительство. Невтральність до долї Росії счезла. Навпаки народив ся великий інтерес і змагане перемінити її на доцільнійших основах. Українці приймають дуже діяльну участь в громадянських організаціях.

Український громадянський рух все був народний. Він не міг і не може бути иншим, крім демократичного. Україна богато витерпіла від монархічного режиму. Сама вона ніколи в своїм минулім не знала монархічних змагань. Тому природна думка, що свідома українська інтелігенція і нарід повинні висловити ся тільки за републикою.

Від часу свого прилученя до Росії Україна все боронила своїх автономних прав. Коли їх знищено, ідеольогія громадянського руху на Україні мала право домагати ся полоєженя автономного ладу у відношеню до України. Починаючи від декабристів, в кирило методиївськім братстві і в дальшім часї український рух видвигав принцип державної будови Росії — федеративної республики. На сїй платформі і тільки на тій може стояти український нарід і при виборах до установчих зборів. Я сподіваю ся, що російська громадянська думка віднесеть ся з повною прихильністю до українських кличів і піддержить їх.

Найближшими задачами для Українців, на мій погляд є: приготованє до установчих зборів і всесторонне розробленє проекту української автономії, а також здійсненє ряду найближших культурних завдань (преса, школа і т. д.).

Міністерство народної просвіти пішло вже шляхом заведеня української мови в народній школї. Ясна річ, перехід — дуже делікатна справа: тут замішані і інтереси инших національностий й інтереси професорів. Я не сумнївав ся, що одно й друге візьме під увагу як міністерство народної просвіти, так і українське громадянство.

Борючи ся за волю України, Українці признавали її як волю і рівноправність усїх національностий. Виборюючи материнську мову в школї для Українців, українські дїячі такий самий принцип виставляли і для инших національностий. Я переконаний, — питанє про школу і мову на Україні порішить ся широко та справедливо на основах тої свободи, які осягнула тепер Росія. В такім змислї (збереженє прав меншости) висловлено погляд у статї „Українська шкільна Справа" в першім числї „Вістий з Української Централї Ради у Київі", що вийшли 19. марта в день величезної української демонстрації у Київі.

Величезні задачі перебудови цїлої Росії і з окрема України можна осягнути не революційним шляхом, а шляхом систематичної творчости. Тому конче потрібні умови спокійної працї. Длятого і Українці і висловлюють ся за піддержанєм тимчасового правительства всїма способами, щоб дати йому можливість здійснити волю і підготовити таку тяжку справу, як скликане установчих зборів в часі війни.

Думаю, в такім змислї висловить ся і український з'їзд, який відбудеть ся в Київі в початку цвітня. На тім з'їздї мають вибрати і загальноукраїнський виконавчий орган, котрий буде і авторитетним органом для представництва інтересів і жадань усеї України. До сього часу органи повставали в окремих місцевостях і на заяви тих органів треба глядїти, як на місцевий вислів місцевих думок, а не усеї України. Тому до часу скликаня з'їзду мені трудно, а навіть уважаю неможливим говорити про те, в якій формі і як широко будуть поставлені домаганя України. Се з мого боку було би висловом на здогад і мало умотивоване. Думаю, що на з'їздї бороти муть ся ріжні течії, і правдоподібно настане порозуміне. А порозуміна майже все — се середня.

Домаганя народів Росії.

Львів, 15. мая 1917.

З Петрограду доносить дня 7. н. ст. мая „Кіевская Мысль": На зарядженє президента міністрів Львова зладило міністерство внутрішних справ зіставленє заяв, які вплинули до правительства від представників ріжних націй рос. держави.

Українці

підносять питанє про виданє акту про допущенє української мови в урядованю всїх державних і суспільних уряджень, про виклади в українській мові на території з більшістю українського населеня, про автономію України, про організацію Української Ради і про невлученє холмської губернії в склад Польщі.

Лотиші уважають необхідним з'єдиненє лотишських частий прибалтійського краю в автономну провінцію.

Естонці заявляють ся за доконечністю утвореня автономічної Естонії.

Литовці підносять питанє про доконечність признаня правительством автономії Литви і утвореня литовського війска.

Білоруси заявляють ся за необхідністю федеративного устрою Росії; одною з частий федерації була би Білорусь.

Грузини уважають доконечним признане національно територіяльної автономії Грузії, національзації їх шкіл і автокефалії церкви.

Мозулмани заявляють ся за доконечністю утворення свобідної національної школи, удержуваної коштом держави й земства, і признанем мозулманам права пропорціональної репрезентації в установчім зборі з округів з мішаним населенем.

Жиди підносять питане про приняте на рахунок держави розходів на удержане жидівських шкіл.

„Арештоване української репрезентації у Відни".

Львів, 15 мая 1917.

Таку сензаційну відомість — як довідуємо ся з „Кіев. Мысли" з 7. н. ст. мая — приносить київська „Нова Рада". Отже в Відни мали арештувати всю українську репрезентацію.

Далі доносить газета, що Січові Стрільці зачали наслідком сього розходити ся, так що тепер добровольців затягають до правильного війска.

Ми очевидно знаємо, що вся ся відомість неправдива. Подаємо її для характеристики, які відомости ходять тепер за кордоном

Представники Української Національної Ради у президента міністрів кн Г. Львова.

Відень, 14 мая 1917

„Кіевская Мысль" з 6. цвітня (24. марта) доносить з Петрограду під датою попереднього дня:

Президент міністрів кн. Г. Львов прийняв представників Української Національної Ради Лотоцького і Степницького, що предложили спис кандидатів, рекомендованих ними на комісарів тимчасового правительства в українських губерніях. Князь Львов указав, що тимчасове правительство могло б прийняти предложених кандидатів, якби все населене губернії, а нетільки Українці, згодило ся на іменоване тих осіб У відповідь на се представники Українців указували, що при уложеню спису кандидатів Українська Національна Рада вибирала осіб, що тішать ся пошаною всіх національностий, які заселюють Україну, та що в тім змислі їх кандидати не повинні стрінути протесту. Львов обіцяв приняти до відома вказівки Української Ради. Дальше представники Українців предложили від імени Ради кандидатів на попечителя харківського і одеського наукових округів: проф Чубинського, київського громадського діяча Науменка й відомого педагога Лубенця.

ПІДПИСУЙТЕ

VI ВОЄННУ ПОЗИЧКУ

через обезпечене в ц. к. Австрійськім військовім Фонді для вдів і сиріт. Друки і поучення розсилає Краєве Бюро у Львові (будинок ц. к. Намісництва.

315 2—?

НОВИНКИ.

Львів, 15 мая 917.

— **Державна поміч для виселених.** Краєва причинкова комісія видала вже припорученя в справі нормальної виплати військових причинків воєнним виселенцям, а ц. к. міністерство внутрішних справ дозволило на обнятє державною опікою воєнних виселенців, які перебувають в повітах: Городок, Добромиль, Ліско, Мостиска, Яворів, Самбір, Старий Самбір, Цішанів. Виплату причинків для виселених в тих повітах зарядило ц. к. намісництво рескриптом з 15. марта 1917 ч. 6098/пр. Внесеня ц к. намісництва, предложені міністерству внутрішних справ, щоби обняти державною опікою виселенців, які перебувають в повітах: Львів, Жовква, Рудки і Турка, досі не полагоджені.

— **Білянс воєнних кухонь** за цвітень 1917 р. Приходи: Сальдо дня 31. марта воєнної кухні 12 556·38 К, сальдо дня 31. марта воєнної кухні для молодіжи 35 872·12 К, жертви для воєнних кухонь 3.242·68 К, з фонду кіна для воєнної кухні 12 000 К, дохід з добродійної льотерії на воєнні кухні 4 000 К, з чайного вечера в кавярні „Варшава" 1 520 К, з чайного вечера в готелі „Жоржа" 214 20 К, жертви для убогої шкільної молодіжи 2.723 43 К, жертва архиепископа Більчевського для убогої молодіжи шкільної 1000 К, жертва краєвого Виділу 1 988 К, дохід з равту 9.000 К, жертва львівського Магістрату 5 000 К, збірка майора Стирси 4.000 К, з відчиту Людвіковського 275 К, за виданих у кухни в „Народнім Домі" 9 233 обідів по 1 К 9 233 К, за чай в кухни „Народного Дому" 173 70 К, за 3 362 обідів в кухни „Академічного Дому" по 40 до 60 сот. 1.671 10 К, в кухни Академічного Дому 21 173 даром, в кухни „Метрополь" 9.164 обідів по 1 К 9.164 К, за чай в кухни „Метрополь" 274·54 К. Сума 113 908 15 кор Розходи: Кухня в „Народнім Домі" за предмети поживи через 30 днів 10 363 62 К денні видатки через 30 днів 262·48 К, кухня в „Академічнім Домі" за предмети поживи через 30 днів 11·535·96 К, денні видатки через 30 днів 402·20 К, кухня „Метрополь" за предмети поживи через 30 днів 9 074 83 К, денні видатки через 30 днів 340 60 К, за плякати „Народовій друкарни" 119 50 К, вуголь для 3 кухонь 390 К, за молоко 6 000 К, за яйці для кухні шкільної молодіжи 3.144·10 К, за предмети поживи через 30 днів 16 708 66 К. Сума 58.342·95 К. Сальдо воєнної кухні 1. мая 1917 р. 15 559 41 К, сальдо 1. мая 1917 р. для шкільної молодіжи 40 005 79 К.

— **Жертволюбиве село.** Село Задвірє в перемишлянськім повіті не числить більше, як 1 000 душ нашого обряду, а складає на народні і загальні цілі такі значні жертви, що може послужити приміром для других громад. Крім збірки на УСС, Волинські школи, У. П. Т. і Фонд народної оборони, зложило поважні суми на воєнні позички (на саму пяту позичку 40 000 К.), тепер почало складку на Фонд ім. митроп. Шептицького для українських сиріт. Не знати ще, який буде кінцевий вислід збірки на сю ціль в тій громаді, бо доси взяло в ній участь допера 21 осіб, аже висота поодиноких жертв є гарним свідоцтвом жертволюбивости дотичних осіб і приміром для других сіл, як повинна виглядати складка на таку актуальну спразу, якою саме є справа ратованя сиріт. Отже зложили: церков 100 К, Ольга Осадця, жена місцевого священика 100 К, Іван Савчин з Фещівки 50 К, Симеон Кришталь 30 К, Тимко Гнида 20 К, Евстахій Саладай 20 К. Іван Савчин і Костка 14 К, Бойковска 10 К, Ол Колтун 10 К, Кат Зелінська 10 К, Марко Іванців 10 К, Ол Гнида 10 К, Ів. Стрихар 10 К, Мик. Базиляк 10 К, Ілько Струтинський 10 К, Тома Олійник 10 К, Дан. Грушка 10 К. Марія Савчин Валерія 10 К, Ст. Колтун 5 К, Гр. Кришталь 5 К, Дм. Назарко 4 К, Гел. Січинська 3 К. Коли б то так всюди хотіли люде зрозуміти, що ратованє українських сиріт є кладенем граніткних фундаментів під народну будівлю, то фонд ім. нашого митрополита дійшов би справді скоро до намірено висоти одного міліона. Честь такій громаді! — о. В. Л.

— **Комітет для привитаня митропол. Андр Шептицького** у Львові просить отсим о ласкаве безпроволочне донесенє йому, де і під чим проводом повстали вже місцеві Комітети в цілі устроєня збірок на фонд ім. нашого Митрополита для українських сиріт. Як що така організація в деяких місцевостях дотепер не повстала, просимо наших передових Громадян, щоби зволили покликати її негайно до житя і нам про се звістити. При сій нагоді подає ся до відома, що вже є готові бльочки по 1 К. і по 10 сот. до збиранья принагідних жертв на фонд. Чия ласка занятись такою збіркою, зволить зголоситись, кілько і яких бльочків йому вислати (адресувати: о. В. Лициняк, Львів, вул. Домініканська 11, I. пов.). Розуміть ся само собою, що замовляючий бере на себе личну відповідальність за всї бльочки, вислані на його адресу. — За Комітет: д р Ст. Федак.

— **З вищого Музичного інститута ім. М. Лисенка у Львові.** Третий чвертьрічний попис елевів Інститута буде в четвер, дня 17. с. м., в год. 11 ій перед пол. в малій салї Муз. Товариства, вул. Шашкевича ч. 5. III. п. Для членів Товариства і родичів елевів вступ вільний. Добровільні датки на Рідну Школу приймаєть ся з подякою.

— **Памяти заслуженої трудовиці.** Нам пишуть: Дня 6. цвітня с. р. померла по тяжкій недузї в Закопанім Е. Горбачевська, жена соймового посла, члена державного трибуналу та звісного суспільного дїяча в Чорткові. Чортківщина освідомилась завдяки муравельній працї панства Горбачевських. Курси анальфабетів, організація українського жіноцтва, приватна українська гімназія, політична організація се праця п. Горбачевських. Ніжність покійної, жіноча витревалість додавали мужеви в тяжких хвилях житя підему. Серед воєнної хуртовини, серед натовпу найріжнороднійших подій переходить ся майже мовчки над трагізмом поодиноких родин, однак слово суспільної відради, є для полишених в тяжкім горю одинокою вітрадою. Українська суспільність надто сильно зідчуває біль мужа, та сиротки доні, тим сильнійше, чим глибше вдячна за позитивну працю.

— **Вісти з Київа.** Д 8. н ст. мая відбули ся конститууючі збори укр тов-а „Національний театр". На засіданю київського товариства природників принято проєкт проф. А. Тутковського про основане „Краєвого українського природничо історичного і сільсько господарського музея в Київі". Збори „Українського Жіночого Союза" в Київі відбули ся 9 н. ст. мая.

— **Масові зголошеня російських дезертирів.** Київські дневники доносять на основі урядових військових комунікатів, що в другій половині марта почали зголошувати ся до київської військової комісії дезертири і особи, які досї вспіли ухилити ся від військової служби. Денно зголошуєть ся по 100 до 150 таких осіб. Переважно се Жиди, з яких богато ховало ся перед військом вже від кількох літ. Мало хто з них має особисті документи, що причинює великі трудности в означеню особи. Порішено, щоби військові комісарі старали ся скоро означити особисті дати тих, які зголошують ся, щоби до армії не попадали шпіони.

— **Знесенє жандармського корпуса в Росії.** Російські дневники доносять що з приводу рішеня ради міністрів про знесенє жандармського корпуса поручено начальникам зелїзниць не дозволяти бувшим офіцирам жандармерії на уживанє окремих вагонів. Одночасно зарядженo опорожнити вагони, які до тепер були заняті жандармами і заховати всї зложені там документи.

— **Відзначенє.** Семен Трусевич, студ прав, тепер хорунжий при 89. п. п., який недавно був відзначений срібною медалю хоробрости II. кл., одержав знов на днях бронзову медаль хоробрости III. кл. за хоробре поведенє перед ворогом.

НА ВОЛИНСЬКІ ШКОЛИ.

„Пяткова система".

На необхідну потребу удержаня 25 українських шкіл на Волині, які супроти останніх подій тим дорожші і важнійші для української справи, конечні як найскорші і найобильнійші жертви

Всеволод Козловенкий Берлін 50 К. (пятьдесять корон) („Діло"). — Казимира Куликівна 10 К.: Стефу Радомську, вуйків: о. Антона Радомського, завідателя парохії Волошинова, Едварда Вальнера, професора гімназ. в Празі, Едмунда Вальнера, урядника зелїзниці у Львові, і товаришки кандидатку III. року учительської семинарії в Перемишли. — о. Ярослав Захарієсевич, Одренів 5 К.: о. Ярослава Пасічинського в Макуньова, Ярослав Шарка, богослова у Львові, п. Маню Вакович'вну з Вільховець, п. Стефанію Темницьку, учительку з Вільховець, п. Володимира Хиляка, п. к. судю в Лїську. — Іван Василяк, управ. школи з Зіболок 6 К.: Антонія Телесніцького, п. к. нотаря у Львові, Василя Павулу, священика з Смерекова, Петра Яросевича, священика з Звертова, Петра Пастернака, укївченого богослова з Зіболок, Йосифа Пеленського, учителя з Жовкви. — Олімпія Левицька з Желдця 10 К. (Дн.): Всч. о. Якова Мохнацького в Хащові п. Лімна, п. Михайла Сухого в Любели п Пристань, п. Володимира Пика, поч. пол. 295 — Мирослава Тшесньовська Хоробрів 10 К: Володимиру Федорович в Губичах, Юлю Козакевич Самбір, Олену Кормош Перемишль і Емілію Мельник Корчин — Манько і Коко Тшесньовські Хоробрів 5 К: Вуйця Тому Мельник Корчин, Галинку Бирківну Опільско, Юрусся Ковальського Ванів. — Ася Тшесньовська Хоробрів 2 К: Янцю Тршесньовську Ялин, Афрікана Хрущ однорічного добровольця і Ромця Кашубінського Угринів. — Андрій Озарків одн. добр. Ясло 5 К (Дн.): К. Райсову учит. в Любши, Івана Сенчину управ. шк. Дубринів, Івана Савчака упр шк. Лучинці, Івана Левицького одн. добр. Львів. — Марія Лихограївна Угринів 5 К: Марію Михасюківну учит. в Ульвівку п. п. Сокаль, Н. Фуртаківну учит. в Сільци белзькім Марію Олексиновy учит. в Девятирі. — Н. Павлюкову в Бобятині. — Маруся Друшляковська Рава руська 7 кор.: Анастазія Ілечко вахмайстра жандармерії Рава руська, Івана Луцейко учителя і Марійку Галовківну з Любичи камеральної, Андрія Мира надстражника скарбового в Угнові і Семена Процьова почтмайстра у Львові. — Іванна Левицька в Воли нижній 5 К: Олімпію Левицьку в Желдци, о. Пантелеймона Шпильку Даліовій, Нуну Мигадеву в Полянах суров. і Іванну Барилякову у Львові. — Дзюся Левицьку в Воли нижній 5 К: Юрця Шпильку в Даліовій, Сясю Фублевичівну в Королику волоск., Мірося Дуткевича в Чжові ловім, Ірку Мигалівну в Полянах суров.

КОЖДИЙ що дбає про себе і свою родину хто хоче сповнити горожанський обовязок супроти держави

повинен **обезпечити ся на житє**, а заразом підписати VI. воєнну позичку **тільки в**

Ц. к. австр. військовім фонді для вдів і сиріт

який получив субскрипцію на VI. воєнну позичку **враз** з обезпеченєм на житє для всіх без ріжниці пола від 18 до 55 року житя. Обезпеченє се уможливлює кождому без виїмки, а саме **офіцирови, жовнірови, священникови, урядникови, купцови, ремісникови і денному заробникови** підписанє VI. воєнної позички при рівночаснім обезпеченю ся на дожитє або на випадок смерти на користь власну, або користь своєї родини.

Без лікарських оглядин. **Сейчасова важність обезпеченя.**

Без стемпліїв і побічних додатків

Найнизша квота обезпеченя К. 500. **Найвисша квота обезпеченя К. 4000.**

Обезпеченє входить в житє в хвили зголошеня субскрипції, згляднo зголошеня першої премії, яка є дуже низька. Премія від 1000 корон виносить на час 20-літний К. 35 річно, на час 15 літний К. 49 без всїх инших коштів. Премії платить ся річно, піврічно, чвертьрічно, а навіть місячно, так що **при так малім видатку, як 3—4 кор. місячно навіть найбідніїший** може помочи державі до побідного закінченя війни, а рівночасно забезпечити родину. **Сповняючи отже патріотичний, горожанський обовязок, підписуйте VI. позичку воєнну.**

Близших інформацій уділяє радо БЕЗПЛАТНО наше

Краєве бюро — Львів, ц. к. Намісництво 322

як також наші уповажнені заступники по усіх містах і повітах краю.

ОПОВІСТКИ.

Середа, 16. мая 1917.

Нині: греко-кат.: Теодозія п. — римо-кат.: Івана.

Завтра: греко - кат.: Палагії мч. — римо-кат.: Вознес. Іс. Хр.

— **Концерт військової музики 44 п. п.** під батутою п. Янди дня 16. мая о годині 7 вечером в сали товариства ім. М Лисенка вул. Шашкевича ч. 5 уладжує український жіночий комітет помочи для ранених. По концерті товариські забави, буфет у власнім заряді. Вступ 1 К 99 с. за запрошеням. Хто не одержить запрошеня, зволить ласкаво зголосити ся в комітеті вул. Руська ч. 3 від год. 5—6 попол. — Софія Олесницька, голова; Марія Олексинівна, секретарка. 309 4—4

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 15 мая 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наступника престола кн. Рупрехта: Між Ієрн і Armentieres удержувалась більш о живлени діяльність артилерії. Приготовані коротким артилерійським огнем англійські наступи над Скарпою і коло Monchy не вспіли розвинути ся ізза нашого винищуючого огня. На південь і на схід від Bullecourt відперто кроваво неприятельські наступи.

Група німецького наступника престола. На кількох місцях фронту над Е ною і в Шампанії змагала ся знов боротьба артилерії і в части розвинулась з великою силою проти становищ на узгірях Chemin den Dames на схід від Cornicy і на північ від Prosnes. Кілька компаній взяло при наступі ферму Сан Берт на схід від фронту Malmaison і вдержало її проти ворожих змагань її відобрати. Так само вдержали надвенські війска лінію здобуту при випертю Французів д. 13. мая на горб 100 проти наступів відновлюваних чотири рази. Коло Aillen на північ від Craonelle і на захід від дороги Corbeny до Bercy au Bac остали частинні французькі наступи без успіху. На захід від Мози відперто наступи ворожих вивідних відділів на село Blausee. У воздушних боях впало за нашими лініями шість неприятельських самолетів, а один приневолено спустити ся.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Не було важнійших подій.

Фронт Македонський: На північ від Монастира і в луку Черни змагаєть ся знов боротьба артилерії.

Перший квартирмайстер ген. **Людендорф.**

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Де є Устиянович Іван, учитель в Косова? Прошу ласкаво подати на слідуючу адресу: Йосиф Устиянович, Львів, Красіцких ч. 5. III. пов. 306 5—4

Де є медики Сенчина, Максимовько і инші товариші? Ma Inearztasp. Paraschtschuk, S.M S. Kaiser Franz Josef I. 319 2—3

Оголошеня.

- ПОЧЕНЄ НІГ -

усуває певно спеціяльний пудер „Csave", пакет за 1·20 К. На провінцію висилаю тільки за попереднім надісланєм належитости і 40 с. на порто. — Одиноке заступство **S. FEDER, — Львів, Сикстуська ч. 7.** 279 1—60

Побіду в борбі з конкуренцією віднесла патентовані **ГНУЧКІ волївки деревляні Вебера „Ідеаль"** тому, що суть **ГНУЧКІ, імпрегновані, непропускають води, тревалі, дешеві, ходять на них легкий і тихий, кождий може їх собі сам легко прикріпити до черевиків, удержують гарну форму обуви, виглядають по прикріпленю елегантно, зовсім мов скіряні і не справляють ніякого стуку.** — Уживають їх відділи військові ц і к. команд у Відни та в Кракові і много инших властий, заведень та товариств — Ціна за пару разом зі сьрубками: для мужчин, жінок і хлопців 3·00 К для дівчат і дітий 2·50 К. За прикріплене 2·00 К (без евент. направок скірою). — **Просимо ВП. П. Шевців і Купців,** які хотіли би продавати наші волївки в поодиноких місцевостях Галичини, о подане нам їхньої адреси.

Генеральне Заступство для Галичини
322 **Перемишль ул. Дворського 2.**

КНИГА АДРЕСОВА

евакуованих вояків і полонених. Хто хоче подати до відома других, де тепер мешкає, або хто хоче довідати ся, де находять ся його свояки або знакомі, нехай посилає 2 корони 20 сотиків на адресу **Василь Сідельник хутір Біжкіз в Лаврикові пошта Добрусин.** 312 2—5

Бандажі на пропуклини або брух пупця живота, пахвини і т. д. — Цінники даром. — **М. Л. Полячек, Самбір 25.** 308 4—10

„ДНІСТЕР"

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

Львів, ул. Руська ч. 20 (власний дім)

Телефон ч. 788. — Конто Почт. Щадниці ч. 25261. Жирове конто в Австро-Угорськім Банку

приймає до обезпеченя від огню будинки, хатні і господарські, движимости, меблі, одежу і білизну, збіже в снопах і в зерні, худобу і т. п.

Кождий Українець повинен асекурувати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одиниці, то добробит цілого народа.

КОЖДИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН АСЕКУРОВАТИ СЯ ТІЛЬКИ В ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕР".

Нема жадного нищого українського Товариства асекураційного від огню, — тільки один

„ДНІСТЕР".

„Дністер" рахує найдешевші оплати за обезпеченя селянських будинків.

„Дністер" звертає кождорічний чистий зиск своїм членам.

„Дністер" оцінює та виплачує шкоди по огні скоро і совісно, а на членів оцінкової комісії запрошує все двох господарів.

„Дністер" дає підмоги українським школам і бурсам, де виховують ся селянські діти.

Люди асекуровані в „Дністрі" можуть дістати позичку у всіх великих банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер".

Власні фонди „Дністра" виносять з кінцем 1916 року 8,613 829·— корон.

В „Дністрі" можна обезпечати від крадежи з вломом движимости всякого рода, а Товариства кредитові готівку, цінні папери і векслї за дешевою оплатою премії. I.A 10—?

Адреса „Дністра": **Товариство взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР" у Львові, ул. Руська ч. 20.** — Адреса для телеграм: „Дністер" — Львів. — Канцелярії Товариства отворені що дня від 8—2 перед пол.

Відповідає за видавництво Др Василь Панейко. Друкарня „Діло" Львів, Руська ч. 18.

Ч. 113. (9.365) Львів, четрер 17. мая (4 ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел. „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно	2·70 К.
чвертьрічно	8·— „
піврічно	16·— „
цілорічно	32·— „

у Львові (без достави):

місячно	2·40 К.
чвертьрічно	7·— „
піврічно	14·— „
цілорічно	28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К. Сталі оголошеня за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, 16. мая 1917.

Шестий раз звертаєть ся держава до своїх горожан, закликаючи їх до підписки воєнної позички.

Наш нарід ніколи не відтягав ся від сповнюваня своїх обовязків супроти держави; що більше, він давав навіть понад те, до чого був обовязаний, чого найліпшим доказом є у-Українські Січові Стрільці.

Та даючи державі те, що їй потрібне до істнованя й розвитку, ми рівночасно домагаємо ся, щоб держава була нашою державою, щоб наш нарід, один з найбільших між народами Австрії, був повноправним співгосподарем держави. Се значить, що держава своєю державно правною будовою повинна поставити наш нарід в положене господаря на своїй землї, звязати таким способом інтерес нашого народу з інтересом держави і так зробити його народом співдержавним Конституція сеї держави має для сього вже готові форми: автономію складових частий держави. Вистане примінити сю форму до українського народу: утворити з української території Австрії окремий коронний край, — що відповідало би історичним традиціям сеї спадщини могучої української галицько волинської держави, названої також в австрійській конституції історичною назвою Королівства Галичини і Володимирії.

Держава, даючи нам змогу самостійної правно державної організації нашої землї, роблячи наш нарід господарем його землї і співгосподарем держави, може бути певна зі сторони нашого народу всякого підпертя, якого вимагає її істноване і розвиток, отже й підпертя, по яке звертаєть ся вона отсе тепер до своїх народів, закликаючи їх до підписки на шесту воєнну позичку.

Се тим більше, що підписка воєнної позички зі сповненем обовязку супроти держави лучить фінансові користи для підписчиків, являючи ся найпевнійшою, а при тім незвичайно корисною льокацією капіталу.

Ризика тут ніякого абсолютно нема, а всякі поголоски, ніби то держава може відмовити ся від обовязку сплати воєнної позички, є просто безглуздї. Адже держава, се загал горожан; сей загал горожан з одної сторони підписує позичку, з другої через парлямент править державою; отже чи можна собі подумати, щоби посли, вибрані загальним голосованем, могли ухвалити закон, який звільняв би державу від сплаченя воєнної позички?!

Що більше, втратить власне той, хто не підпише воєнної позички. Бо держава на сплати своїх зобовязань мусить наложити нові податки; отже хто воєнної позички не підпише, буде мати тільки участь в податкових тяґарах, а не буде мати участи в користях, які дає уміщене капіталу в воєнній позичці.

Не мають підстави також поголоски, що добрий успіх воєнної позички продовжить війну. Адже держава і її союзники виразно заявили, що готові кождої хвилї заключити мир. Не хоче мира противна сторона, яка сподіваєть ся Австрію зломити. Щоб осягнути мир, треба її переконати, що її ціль нездійснима, а се значить: треба як найбільшим успіхом воєнної позички заманіфестувати економічну силу держави і дати основи для її воєнної відпорности.

Хто бажає, щоб Австрія вийшла з війни ненарушена, хто бачить з Австрії свою будучність і тим самим бажає для неї як найкориснійших умов істнованя й розвитку, той підпише VI. австрійську воєнну позичку.

ІВАНОВИ ФРАНКОВИ

Складки на монумент-портрет приймає Краєвий Союз Кредитовий у Львові, — число книжочки щадничої 4.000.

Український педагогічний з'їзд у Київі.

Відень, 12. мая 1917

Про український педагогічний з'їзд у Київі „Кіевская Мысль" з 19 (6) цвітня подає такий звіт:

Вчора відкрито в Педагогічнім Музею з'їзд українських педагогів. З'їзд дуже численний. Не зважаючи на короткий реченець, в який прийшло ся організувати з'їзд, зібрало ся на перше засіданє коло 500 людий. Відкрив з'їзд предсідатель українського Товариства поширеня рідної просвіти І. Стешенко, що предложив зібраним пошанувати память покійних борців за вільну українську національну школу „не злим, тихим словом. Відспівано „Вічная память".

Предсідателем з'їзду вибрано приватного доцента Сушицького, товаришем предсідателя І. Стешенка, а секретарями: Дорошкевича, Левицького, Зерова, Іваницького.

Предсідатель з'їзду, покликуючи ся на запити провінціяльного учительства, ставить завданем з'їзду виробити основи для українізації передовсім народної школи, а потім вже по можливости середної і висшої школи.

Потім предсідатель ставить предложене привитати присутного в салї першого українського попечителя київського округа М. Василенка. З'їзд горячо витає попечителя. Оплески довго не замовкають. У своїй відповіди на привіти попечитель округа в українській мові заявляє, що такий горячий привіт кладе на нього обовязок. З свого боку попечитель витає перший свобідний з'їзд українських педагогів і закликує його до творчої праці, подиктованої революцією. „З'їзд — говорить Василенко — вийшов з народних кругів. Програму виробили українські громадянські дїячі, а не урядники. Треба на новім ґрунті, ґрунті братства і рівности народів будувати дуже відповідальну справу. Делїкатна педагогічна справа вимагає особливо обережного поступованя. На місце одної деспотії не можна поставити другої. Потрібний союз рівних. І меншість повинна бути забезпечена. Се повинно бути гаслом з'їзду. Наконець попечитель просить педагогів вказати, як підійти до великої національної справи.

На предложене предсідателя з'їзд просить М. Василенка заняти почесне місце в президії з'їзду.

Виголошують дуже численні привіти: від Центральної Української Ради, Товариства поширеня української просвіти, петроградського українського Благодійного Товариства, подільської губернської земської управи і подільської „Просвіти", київської „Просвіти", волинського учительського з'їзду, курських російських учителїв, прилуцької „Просвіти" і прилуцької філії місцевого педагогічного товариства, катеринославської „Просвіти", одеських учителїв і слухачів Миколаївського учительського інституту, українського духовенства (свящ. П. Погорилко), галицьких учителїв з міста Чорткова (які „дивним дивом" не опинили ся в царських тюрмах), томських Українців, Союза Українців автономістів федералістів (С. Русова), черкаських учителїв, камянець-подільської городської управи, учителїв уманського повіту, бердичівської „Просвіти", чигиринської земської управи, золотоношських учителїв, Т. Лубенця, харківських учителїв, переяславської „Просвіти", миколаївської „Просвіти", Товариства допомоги учителїв київської губернії, учителїв з города Зінькова, українських соціял революціонерів, української студентської Ради, юнкерів з Чугуїва, лубенського громадянського комітету, центрального українського кооперативу. Вислухано телеграми від народного учителя Максимчука з армії і від тернопільських українських учителїв.

З усіх привітів особливо вибивав ся виступ проф. М. Грушевського, що викликав бурю оплесків і привіт від Українського Воєнного Клюбу. Промова представника клюбу офіцира Міхновського про те, що український салдат вітає українського учителя і готов боронити його", викликує сильне вражінє на авдиторію. Не менше горячо відкликуєть ся з'їзд на предложенє І. Стешенка привитати представника київської губернської земської управи, відомого українського педагога В. Прокоповича, що був жертвою старого режиму в боротьбі за українську національну школу. В. Прокопович відповідаючи на привіт, заявляє, що його усунули з старої школи за виступ на всеросійськім педагогічнім з'їздї, де він говорив від імени зорганізованого українського учительства, — тому був одним з богатьох.

По привітах з'їзд приймає предложене предсідателя вислати телеграму міністрови народної просвіти А. Мануйлову. Горячу дискусію викликає питане про те, в якій мові треба вислати телеграму. Більшістю 175 проти 170 голосів ухвалено вислати телеграму в українській мові. Телеграма такого змісту:

„Перший всеукраїнський з'їзд учителїв низшої, середної і висшої школи, скликаний у Київі, посилає привіт вам і у вашій особі всьому тимчасовому правительству. З'їзд, приступаючи до розробленя питань, звязаних з українізацією всїх типів шкіл на Україні, заявляє, що в своїм свобіднім краю українське учительство, скидаючи з народів кайдани репресії старого режиму, всїма доступними засобами буде хоронити культурних прав тих народностий, які творять меншість на території України. Заразом з'їзд висловлює переконане, що тимчасове правительство забезпечить усї права українського народу на його культурнім, політичнім і економічнім розвитку. Українське учительство уважає своїм обовязком піддержувати всї розпорядки тимчасового правительства, на скільки вони торкають ся укріпленя і розвитку завойованої народом волї та задоволеня всїх потреб українського народу, можливого тільки на основах територіяльно національної автономії".

Вислухано таких рефератів спільного засіданя:

1) Про українську самоосвіту — Пугачя.

2) Метод українізації народної школи ріжних типів — Ковалькова.

3) Закон Божий у школї — о. Погорилка.

4) Про складане кадрів учителїв — Дурдуковського.

По дискусії з'їзд прийняв такі резолюції:

Всеукраїнський педагогічний з'їзд уважає необхідним:

1) Заснованє головної української шкільної ради для організації народної просвіти на Україні. Виготовити проєкт ради і здійснити її організацію поручить ся Українській Центральній Раді.

2) Поставити до повітових і губернських земств і городів України домаганє утвореня українських бібліотек для учителїв, шкіл і народу.

3) Зорганізувати педагогічні курси для підготовленя учителїв початкових шкіл і курси для підготовленя інструкторів і лекторів у повітових і губернських городах.

4) Зукраїнізувати від осени с. р. учительські семинарії і інститути України.

5) Завести при університеті і курсах при наукових округах катедри української мови і українознавства для підготовленя учителїв середних шкіл.

6) Вести виклад закону божого в українських народних школах в українській мові.

7) Духовна школа на Україні повинна бути українською.

„Кіевская Мысль" з дня 20. (7.) цвітня доносить дальше про з'їзд ось що:

Вчора скінчив ся перший свобідний український педагогічний з'їзд. По засіданях окремих секцій (середної, висшої і низшої школи), де прочитано ряд рефератів, спільне зібране прийняло отсї резолюції (крім поданих висше).

Резолюції в справі висшої школи:

1) Не ухвалюючи наперед, як зложить ся наука у висших школах на Україні, в якій мірі будуть потрібні висші школи міщаної що до

мови наукн, або окремі школи з рідною мовою науки, необхідно зараз звернути ся до українських учительських робітників у висших школах, що живуть поза територією України, предкладаючи їм негайно перенести свої виклади на Україну.

2) Звернути ся до тих професорів і учителів висших шкіл на Україні, що опановують українську мову, з закликом зараз прийти в своїх лекціях до сеї мови, або бодай відкривати паралельні курси в сій мові.

3) Просити Центральну Українську Раду звернути ся до міністра народньої просвіти і до висших шкіл на Україні з тим, щоби вони всякими способами облегчили читане викладів в українській мові.

4) Для здійсненя тих резолюцій заснувати зараз секцію висшої школи при Українськім Науковім Товаристві у Київі.

5) Просити Центральну Українську Раду прийняти під увагу бажаність основання шкільної секції, поки не основано шкільної всеукраїнської ради, і для її забезпеченя добивати ся піддержки від правительства і місцевої самоуправи для підготовленя професорських сил, приготовленя українських курсів, утвореня паралельних катедр з викладами на українській мові.

6) В інтересах розвитку українознавства конче потрібні основане або реорганізація публичних бібліотек у більших центрах України, даючи в них центральне місце українській літературі і українознавству, перенесене на Україну архівних українських матеріялів з инших архівів і концентрація їх у національнім архіві України, перенесене і упорядковане в національнім музею України предметів української старовини, які вивезено в різні державні і публичні музеї поза Україною.

7) З'їзд витає намір Українського Наукового Товариства приступити до організації Академії Наук, як необхідного органу для розвитку українознавства, загалом науки в українській мові.

8) З'їзд постановляє, що кр'м тих 4 катедр, які задумало правительство завести у висших школах на Україні, себто історії України, літератури, мови та права, зараз потрібно від 1917/18 академічного року утворити ще 3 катедри: історії української етнографії з оглядом народньої поезії, географії та штуки.

Резолюції в справі середньої школи:

1) Українські середні школи повинні бути основані в найблизшім часі;

2) удержувати їх треба засобами казни;

3) в першу чергу треба відкривати гімназії;

4) середня школа повинна бути з коедукаційною наукою;

5) основувати всї середні школи не тільки по більших містах, але й по селах, а де населене цілком українське, українізувати і старі школи;

6) професіональні школи відкриваєть ся по можливости;

7) наука української мови історії і літератури обовязкова в усіх школах на Україні;

8) в тих школах, де учеників в більшости Українці, в приготовляючій і в 1 ій клясі наука зовсім українська, в инших клясах український виклад тільки мови і предметів українознавства. але по двох роках в усіх тих школах наука зовсім українська;

9) при українських гімназіях творять ся російські паралельки там, де того вимагає значна меншість великорусів;

10) там, де покажеть ся значна меншість українських дітий, забезпечуєть ся виклад української мови;

11) укладаючи підручники, треба вийти в порозуміне що до термінольогії з Галичанами, щоб установити її єдність для всеї України;

12) всї педагогічні інститути, курси, школи і кляси треба зукраїнізувати зовсім зараз, заводячи українознавство;

13) у висших школах, що випускають учителів, невідложно засновують ся катедри українознавства;

14) з'їзд, сподіваюьи ся негайної організації центрнльної української Шкільної Ради, просить її скликати можливо скорше новий з'їзд українських учителів і громадянських діячів для обговореня основ і пляну утвореня національно-демократичної школи на Україні.

Резолюції в справі нившої школи:

1) Для розвитку української національної школи і поправи бутя учителя з'їзд уважає необхідним тепер вже організувати філії всеукраїнського шкільного товариства.

2) З'їзд уважає необхідним заснувати український педагогічний журнал.

3) Треба конче видати новими виданями в потрібній скількости ті підручники для народної школи, які є вже. Перегляд підручників і уклад нових повірити істнуючім предметним комісіям при товаристві шкільної освіти.

4) Вибір підручника, а також методу викладу лишаєть ся до волї учителя.

5) В педагогічних інтересах, а також збогаченя літературної мови треба конче перший рік науки вести на основі підручників приложених до діялектичних і инших окремішностий в даній місцевости і тільки від другого року повинен бути ступеневий перехід до підручників, написаних спільною літературною загальною мовою. Українізацію одноклясових шкіл треба здійснити від початку нового шкільного року. Російську мову як предмет науки треба викладати від третього року науки.

6) У висших початкових школах українізацію треба перевести що до мови, викладу ступнево, відповідно до педагогічного такту. Виклад української мови і літератури, історії, географії і етнографії України, повинен бути у всіх школах сього типу.

7) В дво клясових сільських школах, в першій клясї від нового року, повинна бути переведена повна українізація, в другій клясї заводять ся висше названі предмети українознавства як обовязкові.

8) При українізації початкових шкіл усіх типів треба зберігати крім того забезпечене прав меншости національних груп України

0) Для забезпеченя кращого поставленя справи народної просвіти на Україні з'їзд уважає необхідним, аби особи, що досї займали педагогічні обовязки, а не були педагогами, тільки були шкідливими дійсно для народної просвіти України карієровичами — були негайно усунені від обовязків, які сповняють, і замінені иншими особами.

10) Горячі дискусії викликало піднесене одним в учасників з'їзду питанє про відкликанє з армії популярних серед народу учителів в замін за чини поліції і жандармерії, які відсилають ся до армії, але в огляду на загально державну властивість і політичний такт більшість з'їзду висловила ся негативно до піднесеного питаня, не ухваливши ніякої резолюції.

Цікаві і найживійщі дискусії викликали питаня про усуненє ворогів шкільної української справи з їх місць, про науку російської мови і божого закона в початковій школі та про українізацію середної школи.

Що-до першого питаня, найцікавійший виступ п. Лещенка. Бесідник закликував авдиторію в питаню про усуненє небажаного елементу з педагогічного поля не йти старими шляхами. З окрема що торкаєть ся відношеня до „юго руссов" в педагогії", які організують ся в Київі, Лещенко радив: „Подождемо на діла, а тоді будемо видавати свою думку про них Не треба робити їх героями своїми необережними виступами. Не треба вносити в чисту справу нечисті засоби. Як зараз піти шляхом усуненя, ренегати потягнуть за собою помірковані елементи, які хитають ся".

В оборонї викладаня російської мови (від 3 року) в початковій школі, висловлювало ся кілька бесідників. Особливо цікаві були промови д. Левицького (директора таганроської комерційної школи) і инших. Д. Левицький настоював на необхідність волишеня російської мови у початковій школі, виходяти з практичних засад (необхідність знаня російської мови для українських робітничих мас при роботі в неукраїнських губерніях), політичних (на приклад федеративних злучених держав, де в школах усіх держав вчать і загальної державної мови) і літературних. Особливо цікаві останні погляди автора російська література, що виховала під ідейним оглядом цілі поколїня Українців, що помогла вироднленю їх громадянських ідеалів, така богата і велика, що її треба читати в оригіналї, а не в перекладї. Тим бесідник зовсім не хоче зменшити значіня української літератури. Відповідь противної сторони (Галичанин учитель Хомик) опирала ся головно на тім, що творячи права державности для української мови, не можна принципіяльно полишати російської мови в початковій школї. Резолюцію за полишенем російської мови в початковій школї прийняла величезна більшість.

Питанє про полишенє божого закона в початковій школї як обовязкового предмету по довгих дебатах вкінцї знято з деннього порядку, аж до часу порішеня питаня загалом про нову програму початкової школи, обговоренє котрої з'їзд відложив на будучий час.

Пропозицію викликало питанє про українізацію середної школи. Один з учителїв внїс програму в тім змислї, щоб з'їзд висловлюючи ся за обовязковою українізацією середної школи, мав на оцї тільки школи удержувані засобами казни, а не приватні. Такої поправки не поставлено під голосованє.

Перед замкненем з'їзду вислухано знов нових привітів, які наспіли, промови І. Огієнка, який запропонував привіт товаришам учителем, в стрілецьких ровах, і виступ представника петроградської Ради салдатських депутатів (Українця, внука Тараса Шевченка). Остання блискуча і красноречива промова про боротьбу в днї революції петроградських українських салдатів, викликала бурю оплесків.

З'їзд закрито по кінцевій промові предсідателя того дня, котрий висловив свою радість, що справу рідної української школи, яку поволї підготовляли давні поколїня, взяли тепер в руки повні сил молоді українські дїячі. Заки розійшли ся, члени з'їзду відспівали „Заповіт" Шевченка і „вічная память" товаришам, що впали в боротьбі за волю. **Ф. К.**

Рос. соціялїсти й уряд.

ПЕТЕРБУРГ (Пет. Аг.). Виконуючий видїл ради робітників і жовнірів по обговореню внутрішних взаємин в тимчасовім правительстві заявив ся 41 голосами проти 19 за участю представників соціядїстичних партій в тимчасовім правительстві. Один член видїлу здержав ся від голосованя.

ПЕТЕРБУРГ (Пет. Аг.). В ночи з 14. на 15. с. м. виконуючий видїл робітничо жовнірської ради відбув наради над вступленем представників соціялїстичних партій до тимчасового правительства. Головні засади програми є: заграничка політика, котрої явна ціль мусить бути як найскорше заключене мира загального, без анексій і відшкодовань на підставі права народів до регульованя своєї долї; рішучі заряджения в цїли демократизації армії і скріпленя на фронті військової власти в інтересї свободи Росії, вкінци ряд реформ суспільних, господарських і фінансових. Виконуючий видїл вибрав окрему комісію до переговорів з тимчасовим урядом.

Нове тимчасове правительство Росії?

ПЕТЕРБУРГ (Пет. Аг.). По обговореню умов, під якими представники робітничо жовн. ради заявили готовість вступити до кабінету прийшов тимчасовий уряд до внеску, що перше услівє що до заграничної політики уважає за річ неможливу, зрікати ся засад, висказаних в своїй ноті з 1. цвітня. Що до инших реформ, то уряд уважає своїм обовязком здійснити їх. Виконуючий видїл думи згодив ся з тими ухвалами уряду. З застереженем подаєть ся до відома, що слїдуючий склад кабінету є правдоподібний: Князь Львов президія і справи внутрішні, Мілюков просвіте, Терещенко справи заграничні, Шінгарев скарб, Коновалов торговля і промисл, Некрасов комунікація, Керенський війна, заступник голови роб. жовн. ради Скобелєв або командант чорноморської фльоти адмірал Кольчак маринарка, соц. рев. Чернов рільництво, соц. дем. робітник Зензелев публичні роботи, с. д. адвокат з Москви Нікітов або с. д. адв. з Одеси Малянтович справедливість, народний соціялїст Пешков амунїція.

Дві відозви роб.-жовнїрської ради.

ПЕТЕРБУРГ (Пет. Аг.). Роб. жовн. рада оповістила відозву до соціялістів усіх країв, звернену проти імперіялізму. В ній запрошує представників усіх груп соціялістичних на конференцію, яку постановила скликати. Рівночасно видано відозву до рос. армії з візванем, не занехувати атаків, бо мира не осягнеть ся окремими договорами ні братанем поодиноких полків і баталїонів.

Нечувані способи ворогів.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Кореспондент Вільгельм доносить: Викрито нечувану пробу шкодити осередним державам при помочи полонених, котрих взивано ворожими військовими приказами, щоб допускали ся саботажі і підпалів та нищили засїви. За виконанє тих приказів грозить немилосердна кара смерти.

Кінець інтернованьь.

ВІДЕНЬ. (Ткб) Цісар зарядив загальний перегляд стацій для інтернованих і конфінованих в найлїбералнїйшім дусї. Тільки виїмково мають бути інтернованя утримані, коли дїйсно нема иншого способу запобіженя загроженю военних інтересів. 79% інтернованих випущено, 20% їх конфіновано.

Рада міністрів.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Нині відбула ся під проводом президента міністрів гр. Клям Мартінїца перед пол. і по пол. довша міністеріяльна рада.

Важні переговори.

ВІДЕНЬ (Ткб). Міністер заграничних справ гр. Чернін в товаристві амбасадора Мерея і ле-

таційного надрадника гр. Кольоредо удав ся до німецької головної кватири, щоби з рішаючими німецькими кругами дальше провадити, як се було заповіджене, наради, розпочаті в часі останнього побуту німецького канцлера у Відні.

Іменованя в армії

ВІДЕНЬ (Ткб.) Штрефлєра Militärblatt доносить: Цісар іменував ген.-полковниками: ген. піхоти Адольфа бар. Ремен, ген. кавалєрії Карла гр. Гуйна з застереженєм ранги для ген. піхоти Германа Кусманека і ген. піхоти Карла Крітека.

Офензива Італійців.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) З воєнної пресової кватири доносять 16. с. м. вечером: Нині перед полудием Італійці знов розпочали свої атаки над Сочею в повній мірі. Нігде не осягнули сукцесу, а понесли великі втрати.

На французькім і македонськім фронтах.

БЕРЛІН. (Б. Вольфа, веч.) Серед дощу і мраки боєва діяльність на західнім фронті була мала. Під Ру і Вокссйон місцеві боротьби піхоти. — В Македонії на північ від Монастира заломано ворожі атаки.

Півурядове заперечене

МОНАХІВ (Ткб.) „Байріше Штатсцайтунг" пише в півурядовій формі: Баварський уряд, попираючи політику нім. канцлера, є в повній згоді з урядами й инших великих союзних держав. Про те, що доніс один з берлінських дневників, немовби повзято рішучі постанови в справі будучого уложеня відносин в Альзатії й Льотарингії, сутешні компетентні круги нічого не знають.

З кола польського.

Комунікат секретаріяту: Засіданє кола з дня 16. с. м. отворив предсідатель Герман звітом з нарад парл. комісії, потім коло дало вказівки своїм представникам на конференцію голов клюбів, що має відбути ся у президента Палати дня 24. с. м. — Ухвалено упросити ексц. Білінського, щоби спільно з комісією кола виробив і оповістив друком звіт з заходів кола що-до відбудови краю — В справі відокремленя Галичини представники парл. комісії ухвалили більшістю голосів внесок п. Зеленєвського, предложений колу іменем групи демократичних послів. Дискусію над справою відокремленя Галичини і справою польською закінчено і принято ряд внесків.

Нові димісії рос. ґенералів?

ПЕТЕРБУРГ. (Пет. Аг.) Перед самим поданєм до димісії Гучкова просили о димісію Брусілов і Гурко. Про їх просьби западе рішенє по взіменованю наступника Гучкова.

До Стокгольму.

СТОКГОЛЬМ (Шведське Тел. Бюро). Міжнародна соціялістична конференція отримала телєграфічне повідомленє, що українська соціялістична партія в Австрії висилає на конференцію Володимира Темницького і Миколу Ганкевича. Югословянська партія висилає д-ра Генрика Туму.

Важні рішеня варшавських політиків.

Львів, 17. мая 1917.

Польські часописі доносять про важні політичні наради, які відбули ся у Варшаві в палаті варшавського архієпископа. Се вперве зібрали ся там представники всіх польських політичних партій, щоби порішити справу державного ладу в независимій польській державі та висловити свої погляди про становище теперішної державної Ради.

Безпосередним приводом згаданих нарад були заходи крайних правих і лівих партій, щоби довести до поваленя державної Ради. Тим заходам протиставили свою політичну діяльність партії центра, які бажали вдержаня державної Ради, як інституції конечної для репрезентованя польської державности та організації нового державного ладу. До того виявила ся незгідність між поодинокими політичними групами що до устрою будучої польської держави: коли більшість їх висказувала ся за установленєм польської держави монархічного раду, инші, ліві партії заступали ся за республиканським ладом, розвиваючи живу агітаційну діяльність за своїм становищем серед широких сфер суспільности. Щоби довести до порозуміня таких протилежних напрямів та до виробленя одностайної політичної програми, відповідаючої теперішним відносинам дав варшавський архиепископ ініціятиву до зборів, в яких взяли участь провідники усіх політичних груп.

Успіхом нарад польських провідних політиків у варшавського архиепископа була консолідація всіх політичних таборів Польського Королівства на основі монархічної ідеї. Приклонники республиканського ладу рішили обмежити ся до теоретичного тільки оспорюваня монархічної форми правліня і полишити иншим політичним напрямам свободу в працях задля приготовлень польської монархії. Одним з перших завдань своїх заходів в найблизшій будучности признали учасники нарад вибір і установленє регента, який мав би спроможність і силу заступати інтереси польської держави супроти органів осередних держав. З огляду на конечну потребу такого заступництва вже під теперішну пору рішено згідно вдержати інституцію державної Ради до хвилі установленя регента і поборювати всякі змаганя, які загрожували би її істнованю. Те послідне рішенє мотивували учасники наради неможливістю сповненя осередними державами далеко йдучих польських домагань і конечністю протиділаня економічній політиці тих держав в Польщі.

Польська преса сподіється ся, що після важних рішень, до яких довели політичні наради в палаті варшавського архиепископа, буде вироблена нова програма політичної діяльности в Польськім Королівстві.

Наради українських послів з Буковини.

Відень, 15. мая 1917.

Під проводом пос. Миколи Ваецилька відбули українські соїм і парлямен. посли з Буковини нараду дня 12. с. м. Учасники нарад з вдоволенєм приняли до відома, що президентом краю іменовано радника двора графа Ецдорфа. Опісля одноголосно ухвалено отсю резолюцію: „Більше віж коли-небудь иноді являєть ся тепер конечною солідарність всіх українських партій та всіх верств українського народу в Австрії; українські провідники мають обовязок виробити собі ясний образ про надії у української нації на її будучність в Австрії. Відповідно до тої цїли мусить бути становище усіх українских послів в парляменті одностайне, рішуче і достойне поважної хвилї. Українські посли з Буковини — розуміють ся — в тій важній порі не відступлять українських послів з Галичини.

НОВИНКИ.

Львів, 16 мая 917.

— **Портрет Івана Франка.** Працю над монументальним портретом найбільшого українського письменника Галичини артист маляр п. Іван Труш уже розпочав кількома малярськими студіями. Достойне Івана Франка виконанє сього портретового памятника вимагати ме кількох місяців напруженої роботи. Складки на покритє коштів пливуть на книжочку вкладкову Краєвого Союза Кредитового у Львові ч. 4.000. Виказ складників оголосимо незабаром. До учеників і почитателїв нашого найбільшого Громадянина звертаємось з закликом: не забувати за сю справу і бодай грошевим датком сплатити частину довгу вдячности тому Покійникови, котрий за житя свого давав нам так богато духових дібр!

— **Конференція українських студентів**, третя з ряду, відбувала ся—як нам пишуть з над росийського кордону—від 2. до 5. н. ст. мая в Київі. Перший день посвячено привітам і звітам укр. студ. груп. З привітів викликали найбільше вражінє промова Жида ст. Нуса, виголошена по українськи — закінчена по староєврейськи, представителя укр. соц. дем. письменника Винниченка і проф. М. Грушевського. Зі звітів видно, що найінтензивнійше, з означеною політичною і суспільною закраскою розвивалось студ. житє в Київі і Петербурзі. З університетських міст лише з Москви і Ростова н. Д. не було представителїв укр. студ. на з'їзді. Потім приняв з'їзд резолюції в справі потреби агітаційної роботи в демократичних верствах суспільности, наслідком занедбаня її в передреволюційній епосі, в справі політичного „minimum" укр. студентства, яким являєть ся рос. федерацію свобідних демократичних републик, в якій Україна буде свобідною демократичною републикою — етапом до здійсненя сего постуляту уважає з'їзд безпроволочне здійсненє власними силами нац. територіяльної автономії України і пропаганду ідеї федералїзму між народами Росії. Юридичну санкцію сего признаєть ся всерос. конституюючому зборови. Другого і третого дня ухвалено резолюцію про відношенє до війни: „мир без анексій і контрибуцій" на основі нїчим необмеженої самоуправи народів. З черги принято резолюції в справі відношеня до других націй в обрубі України, в який між иншим запротестовано проти заборчих заяв тимчасової польської Ради.

— **Отвореніе руху особового на шляху Сапіжанка—Кристинопіль.** Урядово подають до відома: З днем 1. мая с. р. отворено рух особовий і пакунковий для цивільних подорожних на шляху Сапіжанка—Кристинопіль, а то між стаціями сього шляху як також зі стаціями ц. к. зелїзниць державних і зелїзниць льокальних. На згаданім шляху є слідуючі стації: Сапіжанка (стація зелїзниці льокальної Львів—Стоянів), Добротвір, Сілець над Ратою, Кристинопіль (стація ц. к. зелїзниці державної на шляху Ярослав Сокаль). Рух поїздів поданий в дотичнім розкладї їзди.

— **Маєві богослуженя** в Iій міській церкві Успеня Пресвятої Дїви Марії у Львові в місяци маю (після церковного календаря) щоденно: о год. 6. рано читана св. Служба Божа, акафист Благовіщеню, благословенє Найсв. Тайнами; о год. 6½ вечером Параклис Пресв. Богородиці, проповідь, суплікація; в неділї і свята: о год. 4. пополудни: вечерня проповідь і суплікація. Перше богослуженє з обходом в неділю о Самарянині. Проповіди голосити-ме о. сов. Ю. Дзерович.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ

З АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 16. мая 1917

ВІЙНА НА СХОДІ І НА БАЛКАНІ.

Не було важнїйших подій.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Пятого дня нової битви над Сочею вели ся рівно завзяті бої, як попередних днїв. Ворог з великою впертістю вів свої що раз нові маси до наступу. Посвячено тисячі Італійців. Наші війска знов вийшли з битви з новим успіхом. Між Ауццою і Канале вдало ся ворогови на вузкім відтинку стати на лівім березї Сочі. Не позволено йому розширити ся. Кілька завзятих наступів припустили Італійці знова на Пяву і Загору. Ворог вспів хвилево осісти на Кук, одначе по завзятій рукопашні знов його викинено. Рівнож без успіху минули ся Італійцям усї їх втратні проби заволодїти Монте Санто і Монте Габрєле і захитати нашими лінїями на схід і півд. схід від Горициї.

В области Файті Гріб ворог знов наступав безуспішно. До нового наступу не прийшло, бо наша артилєрія, підпомагана летунами, здержала італійські наступаючі колюмни в їх ровах. В ночи битва ослабла. Над ранком артил. огонь знов віджив. Число полонених зросло до 2000, в сім 50 офіцирів.

В Тиролї дїяльність ворожої артилєрії між долиною Адижі і Суґана зросла.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гефер

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 16. мая 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група війск баварського наступника престола кн. Рупрехта: Серед погоди боєва дїяльність була розмірно мала.

Група війск нїмецького наступника престола: По обох сторонах Краон і на північ від Трон була безуспішна значна дїяльність артилєрії. На схід від Льовін наш баталїон вдер ся у ворожий рів на просторі 500 м. і удержав ся там, взявши 150 бранців і численні кріси.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Без зміни.

Македонський фронт: Оживлений огонь між Преспою і Дойрараном розширив ся на фронт Струми.

Перший кватирмайстер ген. Людендорф

ГЛЯДАЮТЬ СВОІХ.

Де є медики Сенчина, Максимонько і инші товариші? Marinearztasp. Paraschtschuk, S.M.S. Kaiser Franz Josef I. 319 3—3

Оголошеня.

- ПОЧЕНЄ НІГ -

усуває певно спеціяльний пудер „Csave", пакет за 1·20 К. На провінцію висилаю тільки за попереднім надісланем належитости і 40 с. на порто. — Одиноке заступство **S. FEDER, — Львів, Сикстуська ч. 7.** 279 12—60

До ведення домашнього господарства у бездітного священика шукається інтелігентної старшої особи найрадше з священичої родини. — Зголошеня лично або письменно до „Діла" під ч. 326. 326 1—3

Бандажі на пропуклини або брух пупця живота, пахвини і т. д. — Цінники даром. — **М. Л. Полячек, Самбір 25.** 308 5—10

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ

в ПЕРЕМИШЛІ

вулиця Косцюшки ч. 2.

Приймає і виплачує щадничі вклади безпечно вигодних урядових. Вкладки оприцентовує на 4%, починаючи вже від слідуючого дня по дні вложення аж до послідного дня перед днем підйманя.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадниці" можна вносити особисто в касі товариства, почтовими переказами, готівкою листами, чеками почтової щадниці, які Дирекція Щадниці на жадане безплатно достарчає, і в філ. банку австро-угорського на рахунок „Руської Щадниці".

Уділяє позички: а) гіпотечних платних в річними амортизаційними ратами на протязь 10—42 після вибору позичаючого; б) на льомбарде ефектів, і на ескомт векслів. Справи позичок вирішуються можливо скоро.

Посередничить у виднуванню позичок в Цк. Воєнним Заведеню кредитовім в Кракові.

Всяких інформацій і друків уділяє канцелярія „Руської Щадниці" ул. Косцюшка. Народний дім, І. пов. щоденно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. кромі неділь і українських свят.

Після § 14. устава „Руської Щадниці" затвердженого через п. к. міністерство внутрішних справ вкладки в товаристві „Руська Щадниця" в Перемишлі належать ся до льокації пупілярних, фондових і т. п. капіталів, має отже „Руська Щадниця" пупілярну обезпеку. III. 38 1

КОМУНІКАТ.

БАНК КРАЄВИЙ Королівства Галичини і Володимирії з Великим Князівством Краківським

Центральний Заклад у Львові,
Філія в Кракові, Експозитура в Бялій,
Репрезентація в Люблині і Домброві,
як також усі заступства
приймають зголошеня на субскрипцію

Шестої Воєнної Позички

під оригінальними условіями.

Проспекти на жадане. Львів в маю 1917.

Передрук не буде плачений. 324 1—1

Торговля товарів корінних і вик ТЕОДОР ЄМКІВ в БОРИСЛАВІ

прийме сейчас панну в укінченою практикою торговельною або щ найменше початки практики, числить лиш на першорядну силу, як також лагідної вдачі і не влосливої, на само провадженє торговлї з привчанн його виїзду на кілька місяців муситъ мати певну поруку. Порука може бути не конечно грошева, а м же бути через торговлю або знаку особу запевнена. Зголошеня враз з відписами свідоцтв і фотограф. як також условіями принятя прошу слати під виміненою висше адресою. 325 1—5

КОСИ і СЕРПИ.

	6	6½	7	7½	8	8½
Коси	3·80	3.90	4.—	4.10	4.20	4.30
			за штуку			
				Ч. 0.	1.	2.
Серпи фабричні			12.—	13.—	14.—	
			за тузин.			

Перстені до міс з ключем по 60 сот. за шт., **Молотки** К 2·—, **бабка** К 2.— за штуку, **Брусики** штучні по 60 сот., натуральні сиві по 80 сот. за штуку.

Висилає зі своїх складів у Львові, Перемишлі і Стрию

КРАЄВИЙ СОЮЗ Господарсько-Торговельних Спілок

Львів, вул. Зморовича ч. 20 VI 1—5

Публіцист

з области економічної політики знайде платне побічне занятє. Зголошеня до 28. мая 1917 р. перед полуднем в

Краєвім Союзї господ.-торговельних Спілок

у Львові, Зїморовича 20.

VI 1—1

Потрібні отсї книжки д-ра Андрія Чайковського:

1) Спомини з перед десяти лїт. 2) За сестрою. 3) Олюнька. 4) В чужім гнїздї. 5) Власними силами. — Хто має би їх, просимо зложити їх в адмінїстрації за відповідною заплатою. 327 1—1

КОЖДИЙ що дбає про себе і свою родину хто хоче сповнити горожанський обовязок супроти держави

повинен **обезпечити ся на житє**, а заразом підписати VI. воєнну позичку **тільки в**

Ц. к. австр. військовім фонді для вдів і сиріт

який получив субскрипцію на VI. воєнну позичку **враз** з обезпеченєм на житє для всіх без ріжниці пола від 18 до 55 року житя. Обезпеченє се уможливлює кождому без виїмки, а саме **офіцирови, жовнїрови, священникови, урядникови, купцеви, реміникови і денному заробникови** підписане VI. воєнної позички при рівночаснім обезпеченю ся на дожитє або на випадок смерти на користь власну, або користь своєї родини.

Без лїкарських оглядин | **Сейчасова важність обезпеченя.**

Без стемплїв і побічних додатків

Найнизша квота обезпеченя К. 500. — **Найвисша квота обезпеченя К. 4000.**

Обезпеченє входить в житє в хвили зголошеня субскрипції, зглядно зголошеня першої премії, яка є дуже низька. Премія від 1000 корон виносить на час 20-лїтний К. 35 річно, на час 15 лїтний К. 49 без всїх инших коштів. Премії платить ся річно, піврічно, чвертьрічно, а навіть місячно, так що **при так малім видатку, як 3—4 кор. місячно навіть найбіднїйший** може помочи державі до побідного закінченя війни, а рівночасно забезпечити родину. **Сповняючи отже патріотичний, горожанський обовязок, підписуйте VI. позичку воєнну.**

Ближших інформацій уділяє радо БЕЗПЛАТНО наше

Краєве бюро — Львів, ц. к. Намістництво 322

як також наші уповажнені заступники по усїх містах і повітах краю.

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10

Ч. 114. (9.366) Львів, пятниця 18 мая (5 ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАНЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не вертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . . 2·70 К.
квартьрічно . . . 8·— „
піврічно . . . . 16·— „
цілорічно . . . 32·— „

у Львові (без достави):

місячно . . . . 2·40 К.
квартьрічно . . . 7·— „
піврічно . . . . 14·— „
цілорічно . . . 28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К.

Сталі оголошеня за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейно.

У. П. Р.

Відень, 16. мая 1917.

Вчора і нині відбували ся у Відни наради повної Української Парляментарної Репрезентації, на яких явились пп. Романчук, Лев. Бачинський, Загайкевич, Дністрянський, Колесса, Кость Левицький, Лев Левицький, Лагодинський, Онишкевич, Петрушевич, Сінгалевич, Цегельський, член палати панів гофрат Горбачевський, а з бувш. послів сойм. о. Мегеля і д р Перфецький.

Політичний звіт предложив голова п. Романчук. По дискусії принято до відома і одобрено всі політичні кроки У. П. Р. за час від останнього засіданя до половини мая с. р. Зокрема одобрено становище президії супроти акту з 5. мая с. р.

З черги вислухано реферату п. Цегельського і переведено дебату над відношенем до закордонної України і над привітом для визвольних змагань наших закордонних земляків.

По референті п. д ра Костя Левицького принято до відома звіт комісії господарської У. П. Р. і одобрено виступ українських членів прибічної ради Централі для господарської відбудови краю.

На основі реферату п. Петрушевича і кореферату п. Перфецького принято з признанем до відома звіт комісії для евакуованих і утікачів про її заходи в справі поліпшеня долї сих нещасних.

Справу приготовлень до парляментарної сесії і тактики в парляменті референтував д р Евген Левицький, після чого вивязала ся довша дебата.

Ухвалено отсї резолюції:

I. В заграничній політиці У. П. Р. заступає погляд, що при ліквідації теперішної світової війни будуть рішати не тільки успіхи воєнної сили, але також ідеї людськости, політичної свободи, демократії і права самоозначеня народів, і стверджує з вдоволенем, що демократичний український нарід від віків змагав до здійсненя сих ідей і до нині — мимо всіх перешкод і переслїдувань — остав вірний сим ідеалам.

II. Відповідно до сього буде У. П. Р. в надходячій сесії австрійського парляменту, якого скликанє витає вона зі щирою радістю, старати ся діяти в тім напрямі, щоби всї односторонні змаганя, які мають за ціль гегемонію деяких австрійських народів над иншими, як противні австрійській державній думці і духови часу Европи, яка відновляєть ся, були раз на все понехані, а за те щоб австрійська держава була перебудована на основах дійсної демократії і права самоозначеня і самоуправи всїх народів — як в ції забезпеченя істнованя і дальшого розвитку могучости монархії в зміненій Европі, так і для добра всїх націй, що творять державу.

III. По думці сього конституційного і свободолюбного погляду У. П. Р. з вдоволенем витає заповіджене Його Величністю цїсарем Карлом І. за часу правліня Кербера зложенє цїсарської присяги на охорону основних державних законів і конституційности і бачить в сім не тільки вдержанє рівности між обома державами, які творять монархію, але також основу сподївати ся, що всї змаганя до здійсненя ріжних односторонних домагань з виключенем конституційної парляментарної дороги будуть в кінці самими інтересованими партіями понехані як безвиглядні і власне через те буде забезпечений рішаючий вплив парляменту і втіленої в нім народної волї на внутрішну політику держави і посередно на заграничну політику монархії.

IV. Супроти теперішного правительства гр. Клям Мартініца У. П. Р. стверджує, що воно в відношеню до українського народу не додержало свого приреченя руководити ся виключно австрійською державною думкою і всї австрійські народи трактувати однаково, та що воно зокрема в справі відокремленя Галичини вело односторонні переговори з польським колом і приняло на себе зобовязаня, не вислухавши Української Парляментарної Репрезентації цїлого українського населеня Галичини і не повідомивши її про односторонно приняті зобовязаня. З сеї причини У. П. Р постановляє заняти проти сього правительства в парляменті рішуче становище.

V. В справі російської України принято отсю резолюцію:

У. П. Р., слідячи з найщирійшими братерськими почуваннями і найживійшим заінтересованем величавий національно політичний рух в російській Україні, витає його з його силою і політичною зрілістю, з якою він, числя и ся з істнуючими політичними умовами і дійсними можливостями, виставив прапор автономії України і вмів зєднати під ним як усю інтелігенцію, так і найширші народні маси.

Почуваючи свою національну єдність з Українцями Росії, УПР. переносить найвисшій національній власти російської України, Українській Центральній Раді в старинній столиці і серці України, славетнім Київі, братерський привіт українського народу Австрії і висловляє своє глибоке переконанє, що ціла українська нація, ступивши раз на певний шлях національного визволеня, спільними силами всїх своїх чаятий осягне загально український ідеал повного національного самоозначеня.

Автономія України.

Львів, 17. мая 1917.

Із Сгокгольму доносять:

Петроградські дневники оголошують урядовий комунїкат, після якого провізоричне правительство надало Україні обмежену автономію. У військових справах Україна буде підчинена спільній управі в Петрограді, а за те одержить судову і просвітну самоуправу.

Мілюков уступив.

Петербург, 17. цвітня 1917

(Пет. Аг.) На нічнім засіданю тимчасового правительства мін. загр. спр. Мілюков заявив, що подаєть ся до димісії і наконечно уступає з правительства. Приводом димісії є ріжниця поглядів в справі перетвореня кабінету між Мілюковим і рештою членів кабінету.

Коли кн. Львов не згодив ся обняти заграничне міністерство, а лишив ся при міністерстві внутр. справ, більшість членів тимч. правительства приймла до погляду, що є річю можливою віддати управу загран. справ міністрови скарбу Терещенкови. Керенський обняв міністерство війни і фльоти.

Роздати збіже!

ПЕТРОГРАД (Пет. Аг.) Розпорядок тимч. правительства наказує, щоби цїлій країні з виїмком закавказької і туркестанської области жито, пшеницю, ячмінь, пшоно, фасолю, сочевицю, горох і всяку муку роздати людности по рівних частях.

Відокремленє Галичини на разї— ad acta!

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Дальший зміст комунїкату секретаріяту кола польського з засіданя кола дня 16. с. м: Зголошені послами Кендзьором і Діямандом внески не отримали більшости. Перший звучав: Коло польське по вислуханю звіту голови узнає справу відокремленя Галичини за неактуальну й усуває її з порядку нарад кола. Другий внесок звучав: коло стверджує, що проект відокремленя Галичини, заповіджений відручним письмом цїсаря Франца Йосифа І. з 14. падолиста 1916 не зістав здійснений австрійським урядом. Становище уряду показало, що він не хоче узнати умов необхідних (!) для всесторонного розвитку краю (!), що доси був тільки ринком збуту для австрійського промислу й торговлї. Коло не має віри, аби правительство могло розвязати справу в дусї жаданъ краю.

Принятий внесок посла Зеленевського звучить: В даним положеню коло польське не має підстави до дискусії й повзятя ухвали над справою відокремленя Галичини. — Сей внесок принято 29 голосами в присутности 40 послів.

На внесок п. Леа без дискусії ухвалено: Коло з глибокою вдячністю складає голд Найяснїйшому Панови за Його великодушні слова, висказані до депутації кола дня 5. мая про найщирійшу симпатію для польського народу і зрозуміне його почувань. — Рівнож без дискусії принято внесок п. Дашинського: „Коло горячо витає скликанє державної ради на день 30. мая і бачить в тім зворот на користь прав народів."

Ухвалено: Скликати соймове коло до 10 днїв, внесок на устійненє програми діяльности в польській справі і внесок парл. комісії, в котрім стверджуєть ся, що через весь час війни вустрічало ся коло з байдужністю і бездїльністю правительства, котре завело його надії, супроти чого коло заявляє, що не попирати-ме правительства.

Події в Росії.

ЛЬОНДОН. Бюро Райтера доносить з Петрограду: По переговорах, котрі трвали через цїлий день, прийшло до згоди між виконуючим виділом ради робітників і жовнірів та тимчасовим урядом. Уряд оповістить ще про се близші подробиці. Трьох соц. демократів і трьох народних соціялістів вступає до кабінету.

ПЕТРОГРАД. (П. А, Т.) Деякі заграничні дневники оповіщують, немовби у Владивостоці панувала анархія, що загрожує безпеці торговельної пристані. Після звіту команди владивостоцької твердині вісти ті зовсім фалшиві.

ЛЮГАНО. (Ткб.) Уступленє Мілюкова викликало в Італії глибоке вражінє.

Перша позичка революційного рос. уряду.

ВАШІНГТОН. (Ткб) Злучені Держави удїлили Росії першої позички в сумі 100 мілїонів долярів.

Катастрофи.

ВІДЕНЬ (Ткб). В фабриці десинфекційних апаратів фірми Турсфельд у Вінер Найштадї наступив вибух. Трох робітників погибло, 3 тяжко ранених, 3 легко. — В фабриці пиротехнічній фірми Гамзель і Текбавер тамже наступив вибух у будинку, де пакують вироби. Цїлий будинок знищений. 9 робітників погибло, кількох ранено. Обі ті фабрики приватні.

Битва на морі.

Ескадра англїйських, французьких й італійських кораблїв понесла значні втрати. На двох неприятельських нищителях запримічено пожежу. Вмішанє в боротьбу неприятельських підводних лодок і летунів остало без успіху, коли зате наші гидропляни влучили два неприятельські кружляки, кождого одною бомбою та успішно поборювали ворожі підводні човни. Наші судна вернули всї з малими втратами в людях й ушкодженями. В визначній співучасти з нашими оружними силами нїмецька підводна лодка затопила торпедою англїйський кружляк о 4 коминах.

Команда фльоти.

Український національний з'їзд.

Відень, 14. мая 1917

В днях 19, 20. і 21. н. ст. цвітня відбув ся в Київі великий національний з'їзд. Короткі звістки про його хід і постанови на основі телеграфічних відомостий ми вже подали. Нині, маючи в руках ширші справозданя російських часописий, подаємо їх нашим читачам.

Перед з'їздом.

„Кіевская Мысль" з 20. цвітня пише:

Теперішний український національний з'їзд, або, як деякі його називають, всеукраїнський конгрес, треба конче розглядати у звязку з рядом українських з'їздів, які відбувають ся у великодну неділю в Київі. На тих приготовавчих з'їздах які трівають, ішла кипуча робота української вільної думки, на них обговорювали ся всякі можливі програми, пляни, на них ухвалювано виразні резолюції, які без сумніву коли не ляжуть в основу, то в кождім разї дуже рішучо відібють ся на працях розгляданого з'їзду. У великім ступні сі попередні з'їзди дали і означений контингент учасників теперішного з'їзду. Словом попередні з'їзди до деякого ступня можна назвати ініціятивними і преліминарними для всеукраїнського з'їзду, який сьогодня відбуваєть ся в Купецькім Зібраню. В дану хвилю ще нема можливости докладно підрахувати число делегатів, які з'їхали ся, бо се число зростає кождої хвилї тими, що прибувають зелізницею, на пароходах, на конях, а навіть per pedes apostolorum, пішки. Останнім способом послугують ся очевидно селяни, що ідуть „з цїпком і клунком за плечима" з близько положених сіл. Се вже свого роду український патріотичне паломництво. Позавчора по приватним відомостям зареєстровано в організаційнім бюрі більше ніж 400 делегатських карт, більшість з них видано членам приготовних з'їздів, про які була мова вище. Учора від раннього ранку видавано делегатські карти в будинку педагогічного музею і Купецького Зібраня ново прибувшим, що утворили такі звичайні у наш час, дуже довгі „хвости" — черги.

Треба було бачити сю загальну радість при стрічах вільних горожан свобідної країни, радість, яка можливо находить свій переважний вислів в українській природі довготерпеливій до останнього ступня, до такого самого ступня вулканічній у прояві одушевленя. Сіяючі від тремтячого весняного усміху сближ, горючі жаротою радости очі і всюди звінка, свіжа, кольоритна, чисто українська мова. Дружні обнятя, палкі поцїлунки... Словом родина, члени одної семї з'їхали ся на своє спільне свято. Так воно і є в дійсности. Треба дуже довго і сильно терпіти, треба віками зносити гнет національної і політичної неволї, щоб так бурливо приняти свято визволеня!

Відкрите з'їзду.

Саля Купецького Зібраня переповнена. Море голов і від краю до краю хлюпаючі хвилї української мельодійної мови. Партер наповняють делегати, число яких значно перейшло поза тисячу лютий. Та ще не всї, дожидають ще тих, що не вспіли прибути на сьогодняшне засїданє. На хорах публика і так само виключно українська, яка не має делегатських повновластий.

Коло 2-ої год. місця в президії займає Центральна Рада.

З'їзд відкриває проф. М. Грушевський промовою, відчутою глибоко урочистим характером,

„Не зважаючи на трудности дороги, — говорить професор —, ви люди української землї, приїхали сюди, гнані важністю місії, яку накладає на всїх нас переживана нами велика історична хвиля. Перед вами трудне і відповідальне завдане, — відзеркалити у своїй творчій праці, на скільки се можливо, дійсний голос землї, представниками якої ви є сьогодні. Нинїшний склад Центральної Ради, що містить в собі представників усїх організацій города Київа та значного числа провінції, все таки не уважає себе відповідно правосильним без Вашої санкції і може потребує нових виборів і доповненя, як на се буде ваша воля".

Дальше проф. Грушевський звертаєть ся з привітом до салдатів Українцїв, у числї яких на салї находять ся і делегати петроградських полків, що перші піднесли прапор революції у Петрограді. На його предложене з'їзд просить їх зайняти місця в президії. Поява на естраді салдата Авдієнка (українського соціяльного демократа), який підняв Волинський полк, що як відомо, перший явив ся цїлий уоружений у Таврійській палаті, викликує бурю оплесків.

Потім професор питає селян і робітників, що прийняли активну участь у революції і предкладає пошанувати память жертв, що впали за волю народу. Усї присутні в лад і з перейнятем співають вічная память.

Опісля Грушевський подає програму з'їзду і предкладає вибрати предсїдателем представника чорноморських козаків С. Ерастова і товаришами предсїдателя делегатів салдатів від петроградських полків Авдієнка та Гарбара. Збори однодушними оплесками витають се предложене. Дальше президія доповнюєть ся представниками від селянства, робітників, духовенства і інтелїгенції. З великим одушевленем, висловленим довго невмовкаючими оплесками, з'їзд привитав появу в президії популярного письменника і дїяча української соціяльно демократичної партії Володимира Винниченка.

На предложене селянина делегата окремо пошановано память борців, що впали за волю України. Всї присутні з глибоким перенятим почутем, стоячи, відспівали Шевченковий „Заповіт".

Останнїми членами, що доповнили склад президії, були: матрос чорноморської фльоти Пелишенко, котрий в короткій горячій промові подав з'їздови ухвалу його товаришів матросів „активно боронити волї України", і письменник П. Богацький, що вернув з заслання на Сибір.

Опісля з'їзд приступив до вислуханя реферату по питаням політичної перебудови Росії на основах федерації держави і автономії національних частий.

Вечірне засїданє.

У вечері саля засїданя була зовсїм переповнена. Хори також повні публики. Постороннім, що бажали дістати ся на хори без синої картки, енергічно загороджують дорогу. Настрій серед делегатів піднеслий, маса таких, що хочуть говорити про питаня, яких торкнули ся референти на дневнім засїданю. По промові зараз першого бесїдника, з огляду на величевне число записаних, ухвалено дальше записуване бесїдників перервати, а промови обмежити до 10 мінут. Виступило 23 бесїдників.

Значну сензацію викликують промови тих, що виступають за необхідністю утворити „самостійну Україну". Їх палкі промови приймають з симпатією.

В часї промови першого бесїдника вносять прапор з портретом Шевченка, що викликує на зборах ентузіязм, який виливаєть ся в урочистім відспіваню „Заповіту".

Загалом з великої більшости промов делегатів вияснюєть ся означений національно політичний настрій. На предложене проф. Грушевського матрос Пелишенко ставить під голосоване резолюції, принятї одногосно та сформуловані ось як:

1) Згідно з історичними традиціями і теперішними реальними потребами українського народу з'їзд признає, що тільки національно-територіяльна автономія України в силї забезпечити потреби нашого народу та всїх инших народностий, що живуть на українській землї.

2) Автономна будова України, а також і инших автономних областий Росії знайде свою повну гарантію у федеративній будові Росії.

3) Тому одинокою відповідною формою державної будови з'їзд признає федеративну демократичну республику Росії.

4) А одним із головних принципів української автономії, повну гарантію прав меншостий національностий, що живуть на Україні.

Заслугує на увагу позачергова заява, зроблена підпоручником Міхновським (адвокатом з Харкова). Указавши, що 4. цвітня українська депутація була в місци перебуваня верховного головного коменданта з просьбою о дозвіл на творене кадр окремого українського війска, на що і згодив ся генерал Алєксієв, що зменшив предложений стан війска з одного корпуса до двох бригад. Міхновський подав також до відома, що з такою самою просьбою українська депутація, в часї перерваня зайнять з'їзду, їздила і до міністра війни Гучкова, що знаходить ся тепер у Київі. А. Гучков заявив свою згоду поки-що на скомплетоване двох бригад. Міністер додав, що по докладнім познайомленю з питанєм, він можливо згодить ся на утворене цїлого корпуса. Свою промову, приняту бурливими оплесками, Міхновський скінчив словами: „Се військо оборонить волю України і забезпечить їй щасте на будуччину. Нехай живе вільна Україна разом з вільною Росією!"

Вечір-е засїдане вїзду скінчило ся о 12 ій год. в ночи Свій звіт з першого дня з'їзду доповнює „Кіевская Мысль" з 21 (8) цвітня:

По відкритю з'їзду вислухано чергових рефератів інформаційного характеру на теми:

1) Державне право і федеративні змаганя на Україні.

2) Федералїзм. Домагане демократично-федеративної російської республики.

3) Автономія широка і обмежена, національно територіяльна і національна. Домагане широкої національно територіяльної автономії України. Права національних меншостий і їх гарантія.

Референтами були: помічник київського губернського комісаря Д. Дорошенко, молодий український учений А. Шульгин і відомий український публіцист Ф. Матушевський.

Д. Дорошенко дав з початку реферату загальні понятя про автономію і федерацію та вказав прикладн федерації в західній Европі, подрібнїйше задержав ся на розвиткови ідеї федерації на Україні. В ретроспективнім огляді він слїдом за Костомаровим відмічує явні признаки федеративного ладу давної Руси, де разом з тим не заглушувало ся місцеве житє. Татарщина змела ті федеративні форми, але федералїстичні змаганя на Україні не щезли і виступили пізнїйше в союзї України з Польщею. Сей союз не був міцний і не міг бути таким при гнетї демократичної України аристократичною Польщею. Революція Богдана Хмельницького приводить український народ до Переяславського договору. Якби не розбирали сей договір учені, безсумнівним є факт установленя договорними пунктами автономії України (автономія церкви, війска, правительственної управи, а також право міжнароднїх зносин). Виложивши дальшу долю України і еволюцію ідеї її автономії, референт підчеркує, що в теперішню хвилю се домагане на цїлий свій зріст стає перед цїлою визволеною Україною.

Як найблизший референт виступив А. Шульгин. Поставивши питане, яка нам потрібна форма правлїня, референт заявляє: „Нам потрібна демократична республика з виборним правом, основаним на чотирочленній формулї, при федеративнім державнім ладї, який гарантує усуненє централїстичної системи та при національно культурній автономії України".

З дуже великою цїкавістю вислухано потім реферату Ф. Матушевського про права національних меншостий. З статистичними данними про населене України, референт вказує на домінуючий український елемент на його території, куди розмірно в невеликім числї вкроплені елементи инших народностий. Се дає йому право до виводу, що Україні конче потрібна національно-територіяльна автономія з повною гарантією прав національних меншостий і їх самоуправою, з широкою самоуправою у волостях і селах, з рівністю всїх горожан краю перед законом і з найбільшим приближенєм адміністративних і судових інституцій до потреб і житя народів, які творять цїлість краю. Свій реферат Матушевський кінчить словами: „Тому будемо твердо і високо держати в своїх руках наш чистий прапор вільности народів, винесений нами незамараним з грязної тюрми народів на свіже, ясне і чисте повітре свобідної України. Будем спільними силами сохороняти сей чистий прапор від проб темних і несвідомих сил заваляти його грязю шовінїзму і ненависти до національних меншостий на Україні".

Як було згадано, на вечірнім засїданю по питаням, доторкненим рефератом, виступило 23 бесїдників, з яких тільки два або три виступали за необхідністю утвореня самостійної України, всї инші висловлювали ся в дусї відомих уже революцій. Характеристично, що в дусї обмеженя, або знехтуваня прав національних меншостий не підніс ся ні один голос. Навпаки була слїдна тенденція підчеркнути зичливе і справедливе відношене до неукраїнських народів. Значну ролю у витвореню свідомого відношеня до роботи і в підтримцї настрою у дусї загально людських ідеалів відграли представники соц.-демократично і соц.-революційної партії. Що до сього треба зазначити палку промову члена петроградської Ради робітничих і салдатських депутатів і української соціяльно демократичної військової організації у Петрограді, салдата Авдієнка. Він не завагав ся вис упити з твердими словами докору, зверненими до українських патріотів, указуючи на їх недавню політичну інертність, недостачу дійсної політичної гідности і закликував стрясти з себе порох фалшиво зрозумілого націоналїзму та йти в єдности з демократами инших народів до ясних ідеалів соціялїзму. В такім самім дусї була і змістова промова українського соц.-демократа Чеховського. В палких промовах соціялісти революціонери Н. Ковалевський і В. Начаєвська закликували через здоровий демократичний націоналїзм іти до інтернаціоналїзму. Цїкава була промова прибувшого з фронту салдата Дорошенка, котра блестїла живим українським гумором і влучністю сентенції. З огляду на значну скількість прибувших на з'їзд селян всї гасла про землю і народ приймає авдиторія з незвичайним ентузіязмом.

Краєвий Союз Кредитовий у Львові, Ринок ч. 10. приймає субскрибційні зголошеня на **VI. Австрійську Воєнну Позичку** на умовах поданих в урядовім проспекті. — Дотичні друки і поученя розсилає ся і можна їх дістати також в союзних стоваришеннях. 1—5

Другий день.

Засіданє з'їзду 7. цвітня, як і першого дня дуже численне відкриває ся в 12 ій год. Настрій зовсім діловий, спокійний, до чого закликує, відкриваючи збори, проф. М. Грушевський. До президії запрошують представників одеських і харківських Українців і делегата від балтійської воєнної фльоти офіцира Крупенського. Поява останнього делегата, що віддає на естраді військову честь прапорови з портретом Т. Шевченка, викликує величезне вражінє на авдиторії, що відізвала ся бурею овацій.

Про реферати була у нас мова за „Новою Радою".

З'їзд вислухує привітів. Часть привітів від українських організацій з огляду на їх велике число тільки перераховує секретар П. Богацький, перечисленє инших відложено.

По Страдомськ м Д. Григорович Барський привитав з'їзд від краєвого комітету народної волї. „Наша партія — говорить Д. Григорович-Барський — давно стоїть на ясним розуміню того, що російська держава вимагає для себе будови, яка вдоволялаб всім політичним домаганям і бажаням окремих національностий. Але ся свідомість не загальна в партії і в масах. Особливо горячо я витаю з'їзд, бажаю йому спокійної праці на шляху утвореня умов вільного істнованя українського народу".

Член виконуючого комітету д р Г. Фрумін, як представник переслїдованої жидівської нації і член партії соц. революціонерів витає з'їзд: „Серед нас—говорить бесїдник—нема і не може бути противників української автономії. Але се питанє повинні рішити установчі збори".

Полковник Матушевич говорить по російськи від Ради київського гарнізону та по українськи від української фракції військових демократів. Полковник Матушевич нагадує необхідність боротьби з ничїшним ворогом для укріпленя внутрішної волї. З'їзд шумно витає представника армії.

Від губернського земського виконуючого комітету витав В. Корольов в украинській мові, від товариства охорони жінок п. Клячкина.

Виступ з привітом представника тимчасового правительства губернського комісаря М. Суковкина горячо приймаєть ся на з'їздї. М. Суковкин жалує, що не уміє добре говорити по українськи і мусить звернути ся до українського з'їзду в російській мові. Тимчасове правительство — заявляє М. Суковкин — рахуєть ся з голосом України. Вже тепер український нарід у Київі має своїх представників у раді громадянських організацій і губернськім виконуючім комітеті, що помагають менї в справі уладженя краю на нових основах. У нас буває горяча виміна думок, але не було ні одної незгоди. Хай буде згода м ж Українцями і центральними властями. Український нарід не тільки може, але й повинен висловити ся, як він хоче управляти ся і правительство прислухуєть ся до того голосу. Останне слово належить до установчих зборів, а перше до вас. Рішайте сю справу державною мудрістю, якою все відзначав ся український нарід. Нехай живе вільна Україна в злуцї з Росією". Бурливі оплески. М. Грушевський цїлуєть ся з М. Суковкиним, який займає місце в президії.

Ідуть привіти від київського жіночого громадянського зібраня (п. Синицька), від губернської земської управи (Пожарський), від київського комітету соц.-революціонерів (Прилежав). Своїм кличем на Україні ставлять соц. революціонери домагання: Вся земля всему працюючому народови. Представник Коалїційної Ради київського студентства Баткинський говорить, що перед тим у Шевченківі дні студенти співали в мертвих стїнах давної вищої школи „Вічну память", а тепер вічну славу свобідному автономному народови".

Горячо приймають на з'їздї привіти національних груп. Від жидівської соц.-демократії говорить у жидівській мові Каган. Від польського соціялїстичного кружка по українськи Куліш, від Чехів з армії фронту Иосиф Франц, що виголошує промову про многостраждальну Чехію в українській мові, закінчуючи її на просьбу авдиторії по чеськи. Чорноморська фльота і Рада робітничих депутатів Одеси витає з'їзд в особі Романченка: „Завданя фльоти — говорить делегат в сильній промові на українській мові — визволити Україну і установити Росії федеративну республику". Про таку саму готовість віддати житє за права українського народу говорить представник української секції київської ради салдатських депутатів Чайка.

Від польських організацій в українській мові говорить Езерський, котрий зазначує, що вільні Українці є в щасливших умовах, ніж досї гнетені Поляки. Волю там треба ще вибороти, тому треба спільними силами твердо стояти на фронтї в імя братерства народів. Предсїдатель чесько-словацьких товариств Вондрак в чеській і українській мові, висловлює бажанє, щоб здїйснив ся ідеал Шевченка про вільну федерацію всіх братів Славян. В імени обєднаних жидівських громадянських організацій виголошує привіт д-р Биковський, котрий і окремо витав „славного провідника українського руху М. Грушевського" і закінчує під бурю оплескіз: Слава українському народови, слава його провідникови Грушевському". М. Грушевський при одушевлених окликах „Слава!" підходить до Биковського. Вони розцїловали ся.

Закінчуєть ся денне засіданє привітами Кояви від Грузинів, М. Шаповала від повітової земської управи, від повітового з'їзду земських учителїв, робітничого Гутянського знарядного заряду, Ситнікова, від жидівського демократичного учительства (в жидівській мові) від Естонців з Дерпта (Швец) з заявою, що Естонці піддержать домаганє української автономії на установчих зборах і від батуринських Жидів (Ващенко). Предсїдатель з'їзду дякує всім бесїдникам і зокрема М. Суковкину та просить його передати тимчасовому правительству, що український нарід готов його піддержати.

Вечірне засіданє з'їзду відбувало ся під предсїдательством В. Винниченка. Значну часть засіданя присвячено виголошеню привітів. З виголошених привітів одушевлені окликі „Слава!" і шумні оплески викликала промова уманського епископа Дмитра, який, звернувши ся до членів з'їзду в промовою в українській мові, сказав: „Витаю вас! Менї ніхто не дав повновласти на се, але мене прислало сюди моє серце, котре дала менї мати Україна. Працюйте з Богом у користь нашої дорогої матери Україні!"

Ділову частину засіданя заняв реферат Понятенка „Про забезпеченє інтересів національної меншости". Реферат викликав довгу дискусію, в якій бесїдники, виходячи за межі реферату, безперервно вертали ся до питаня про практичні кроки у фактичним здїйсненю автономії України.

По перерві проф. Грушевський познайомив делегатів з системою виборів до Центральної Ради. По сій системі треба вибрати представників від губерній і городів в числї $^2/_3$ і від київських українських організацій в скількости одної третої загального складу Ради, причім вибори предсїдателя повинні відбути ся тайним поданєм голосів. З'їзд згодив ся з предложеною системою.

Потім принято отсї резолюції:

„1) Український національний з'їзд, признаючи російським установчим зборам право санкції нового державного порядку в Росії, а також автономії України і федеративного ладу російської республики, думає одначе, що до часу скликаня російських установчих зборів приклонники нового порядку на Україні не можуть оставати ся пасивними, але в згоді з меншими народностями творити невідложно основи її автономного житя.

Ідучи на стрічу бажаням тимчасового правительства в справі організації і обєднаня громадянських сил, признає невідложною потребою організацію Краєвої Ради з представників українських земель і городів, народностий і громадянських кругів, до чого ініціятиву повинна дати Українська Центральна Рада.

2) Український з'їзд, признаючи право всїх націй на політичне самоозначенє, думає: а) що межі між державами повинні бути установлені згідно з волею пограничного населеня; б) що для забезпеченя сього треба конче, щоб були допущені на мирову конференцію крім представників воюючих держав також представники тих народів, на території котрих відбуваєть ся війна, в тім числї і України".

Решту резолюцій наслїдком того, що прийшли різнородні поправки і доповненя, ухвалено передати редакційній комісії, в склад якої увійшли: проф. Грушевський, Винниченко і Ткаченко.

В кінцї засіданя делегати зробили кілька позачергових заяв, в тім числї заяву про тверді ціни на хліб, установлені тимчасовим правительством для київської губернії, і о можливости членам з'їзду дістати зелїзничі карти при розїздї з Київа.

Третій день.

Кінцеве засіданє українського конгресу присвячено новим виборам складу Центральної Ради і принятю резолюції. Центральну Раду, в склад якої увійшло коло 150 членів, зорганізовано таким робом, щоб вона стала повним авторитетним представництвом всего українського народу. До неї входять представники від губерній, де живуть Українці, від городів, від партій і громадянських організацій, військових і фльотних комітетів, Селянського Союза і т. д. Раді позволено кооптувати спеціялістів в розмірі не більше 15 проц. під умовою, щоб у число кооптованих війшли представники національних меншостий. Проф Грушевський предкладає конгресови тайним голосованєм вибрати предсїдателя Ради. Чують ся окліки: Грушевський наш предсїдатель! Слава Грушевському! Грушевський настоює на тайне голосованє, вислїдом якого вибрано проф. М. Грушевського 588 голосами проти кількох. Предсїдателем ради. Товаришами предсїдателя вибирають явним голосованєм драматурга В. Винниченка (с. д.) і публїциста, радик. дем. С. Єфремова.

Грушевський ставить внесенє вислати привіт всім народам Росії. Серед бурливих оплесків внесенє приймають.

Потім з'їзд приймає ряд резолюцій, з яких „Русское Слово наводить отсї:

„1) В звязку з декларацією тимчасової польської державної ради у відповідь на поклик тимчасового російського правительства до єдиненя польського народу з вільною російською державою перший всеукраїнський національний з'їзд рішучо протестує проти всяких польських претенсій на непольські землї. Український нарід не стерпить ніяких змагань до загарбаня прав на території України, злитій його потом і кровю.

2) Український національний з'їзд ухвалює: а) жадати від тимчасового правительства видання заборони продавати і заставляти землї та лїси, а також віддавати в довготермінову аренду землї, винищувати лїси, продавати і заставляти та робити умови на довготермінову аренду на природні богацтва в надрах землї, продавати, заставляти і робити умови на довготермінову аренду на фабрики і заводи, і б) домагати ся, щоб ті заборони уважали ся дійсними на всій території України від 1. марта 1917 р. до того часу, коли кожде з тих питань порішать Установчі Збори.

3) Український національний з'їзд поручає Центральній Раді можливо найскорше дати ініціятиву в справі утвореня міцного союза тих народів Росії, котрі, як і Українці, домагають ся національно територіяльної автономії на основах демократичної республики.

4) Український національний з'їзд поручає Центральній Раді зорганізувати зі своїх делегатів і представників національних меншостий комітет для виробленя проекту автономного статута України, після чого сей статут предложить ся під затверджене конгресови України, зорганізованому так, аби він висловлював волю населеня всеї території України. Санкцію автономного ладу України дають російські Установчі Збори.

5) З'їзд признає необхідним, аби на тих землях федеративної російської республики, в котрих український нарід творить меншість населеня, українському народови забезпечено права меншости на таких умовах, на яких на Україні забезпечені права меншости неукраїнцям.

Відспіваном имну „Ще не вмерла Україна" закрито з'їзд.

Як доносить та сама газета, орган української Центральної Ради „Нова рада", зводячи до купи у передовиці вислїди конгресу, вказує, що однодушно висловлена на конгресї воля всього українського народу, зводить ся до чотирьох пунктів: 1) Національно територіяльна автономія України; 2) Перебудова цїлої Росії на основах федерації; 3) Федеративна демократична республика; 4) Забезпеченє прав національних меншостий, що живуть на Україні. На думку часописи вся діяльність українського народу повинна простувати до того, щоб від деклярativних заяв, перейти до фактичного здїсненя наведених чотирьох точок.

Про нову Центральну Раду подає „Утро Россіи" ось що: Запроектував з'їзд нову постійну Центральну Раду з завданєм представляти український народ в його політичних, економічних, соціяльнпх і національних інтересів. До ради увійшло по чотирох представників від київської, подільської, волинської, херсонської, катеринославської, харківської, по трох від чернигівської, таврійськбї і кубанської губерній, по двох від бесарабської, чорноморської, воронїжської губерній, дальше і по двох з донської области. А від инших губерній, де Українці є кольонїстами, по однім представникови. Окреме представництво мають Москва, Харків, Одеса, Петроград. Катеринослав і Ростів на

Дону. По двох представників входить від українських партій, духовенства, робітників і студентів.

Всіх членів буде в Раді 150. Для постійної роботи вибираєть ся виконавчий комітет з 30 х людий. ф. к

НОВИНКИ.

Львів, 17 мая 917.

— **Загальні збори „Дністра".** Нині відбули ся у Львові загальні збори обох товариств „Дністрів". Товариство вз. обез. „Дністер" мало збори рано о ½11. Проводив президент Надз. Ради п. нот. Олишкевич. Предложений п. дир. д ром Федаком звіт з діяльности і рахунків за минулий період принято до відома і уділено дирекції й раді абсолюторію. Поручено Н. Раді, щоби товариство в міру можности взяло у часть в твореню фонду ім. Митрополита Шептицького, з тим, аби з процентів уділеної квоти мали в першім ряді користати сироти по членах товариства. З черги приступлено до виборів. Заступниками членів Надзираючої ради вибрані пп.: о. Теодозий Лежогубський, д-р Іван Мяхух, Юліян Мудрак, Григорій Пежанський, Роман Сосновський. Членами Ревізійної комісії вибрані пп.: д р Сидір Голубович, Микола Мельник, Юліян Січинський. Заступником: Микола Зайчківський. — Пополудни відбули ся збори товариства кредитового „Дністер". По принятю звіту уділено управі абсолюторію

— **В память полеглих У. С. С** уладила українська громада в Празі 2 с. м. о год. ½10 рано поминальне Богослуженє з Панахидою і проповідю в тамошнім гарнізоновім костелі. Целебрував о. Плешкевич, а співав хор тамошної учительської організації. Велике число учасників —з поміж інтелігенції і перебуваючих там українських жовнірів—вказує на те, як дорожимо памятю наших полеглих У. С. С.

— **Соціялістична преса в Данії.** На днях відбули ся в Копенгазі збори 240 представників соціяльно демократичної данської преси Соціялістична преса розпоряджає 50 дневниками і одним тижневником. Загальне число абонентів виносило в р. 1916 — 134 000 (о 3.000 більше як в в 1915) Платня 1000 людий, занятих в службі преси виносила 1½ міліона корон; приходи за рік 1916 мають вартість 2·2 міліонів, розходи 1·4 міліона корон. Добавити треба, що ціле населенє Данії виносить около 2½ міліона людий, з чого більше як ½ міліона припадає на столицю Копенгаген.

— **Масове прокормлюванє львівської людности.** На рахунок двоміліонового фонду, призначеного на добродійну акцію для населеня Львова, будуть отворені вже в будучім тижни дві кухні, які видавати муть дешеві обіди для населеня. Ті кухні будуть приміщені в двох вибудованих на ту ціль бараках на площи Стрілецькій і при вул. св. Теодора. Кожда з кухонь буде видавати денно по 4 000 обідів, себ то обі разом 8.000 порцій.

ОПОВІСТКИ.

Пятниця 18. мая 1917.

Нині: греко-кат.: Ірини мч. — римо-кат.: Фелїкся

Завтра: греко-кат.: Йова пр. — римо-кат.: Петра.

— **Український Народний Театр Т-ва „Бесіда" у Львові під управою К. Рубчакової.** Саля Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В неділю, дня 20. мая „Кума Марта" драма на 5 дій зі співами і танцями А. Ф. Шатковського.

В четвер, дня 24. мая „Любов бідного Маркіза" штука на 5 дій з відслон О. Фиет'а, в перекладі Ст. Сїлецького.

В приготованю „Двайцять днїв тюрми" комедія на 3 дії М Геннекквіна.

Білети ранійше набути можна в „Народній Горговли", в день представленя при касі від год. 5. п. п. Початок о год. 7½ вечером. 1—2

Обікраджа амбасадора Тарновського.

ВІДЕНЬ (Ткб) По приходї пакунків ц. і к. амбасадора гр. Тарновського з Софії показало ся, що 3 паки були отворені й украдено з них дорогі предмети, м. и. 16 мініатур на слоневій кости головно з кінця 18 ст., представляючих польського короля Станїслава, Робеспера і ин. Кромі того пропали инші цінні річи. Не стверджено, де доконано крадежі.

Американська фльотиля на европейських водах.

ЛЬОНДОН. Прессове бюро подає до відома: Фльотиля контрторпедовців Злучених Держав прибула недавно до Англії, щоби співдїлати в війні з нашими силами морськими. Контрадмірал Біне обняв начальну команду над усїми оружними силами Злучених Держав, висиланими на европейські води. Він щодня в контакті з штабом адміральського штабу.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 17. мая 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група війск баварського наступника престола кн. Рупрехта: Внаслїдок сильного англійського контратаку мусїли ми уступити з терену, зисканого вчасним ранком в селї Ру. В звязку з тим на північ і полудне від Скарпи сильні англійські атаки, відперті з тяжкими втратами для Англійців. Те саме на захід від Рієнкур. Група та полонила в маю 2300 Англійців.

Група війск нїмецького наступника престола: Пд Воксейон і на схід від Ляжо посунули ми нашу лїнїю о кілька сот м. наперед й утримали ся перед франц. контратаками. Неприятель поніс кровавї втрати й утратив 248 полонених та кілька машинових крісів. На захід від загороди Фроа Мон (коло Brays) удало ся нам забрати неприятелеви висунену наперед часть становищ і полонених, разом в сім місяці 2.700 на французькім фронті. Позатим бойова дїяльність при дощи мала.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Фронт Македонський: По цїлоденнім приготованю артилерійським на північ і півн. схід від монастиру наступили сильні французькі атаки, що скінчили ся повним поводженем нїмецьких і болгарських війск.

Російський фронт: не було значнїйших подій.

Перший квартирмайстер тен. **Людендорф.**

ПОДЇЇ НА МОРИ.

Наші підводні човни затопили на Середземнім морі знов 9 паровик кораблїв і 6 вітрильних о поємности 30.000 тон.

Команда фльоти.

Оголошенія.

- ПОЧЕМЄ НІ? -

усуває певно спеціяльний пудер „Csave", пакет за 1·20 К. На провінцію висилаю тільки за попереднім надісланем належитости і 40 с. на порто. — Одиноке заступство

S. FEDER, — Львів, Сикстуська ч. 7.

279 13—60

До ведення домашнього господарства у бездїтного священика шукаєть ся інтелїгентної старшої особи найрадше з священичої родини. — Зголошеня лично або письменно до „Дїла" під ч. 326. 316 2—3

Бандажі на пропуклини або брух пупця живота, пахвини і т. д. — Цїнники даром. — **М. Л. Полячек, Самбір 25.** 308 6—10

КОЖДИЙ що дбає про себе і свою родину хто хоче сповнити горожанський обовязок супроти держави

повинен **обезпечити ся на житє**, а заразом підписати VI. воєнну позичку **тільки в**

Ц. к. австр. військовім фонді для вдів і сиріт

який получив субскрипцію на VI. воєнну позичку **враз** з обезпеченєм на житє для всїх без ріжниці пола від 18 до 55 року житя. Обезпеченє се уможливлює кождому без виїмки, а саме **офіцирови, жовнїрови, священикови, урядникови, купцеви, ремісникови і денному заробникови** підписане VI. воєнної позички при рівночаснім обезпеченю ся на дожитє або на випадок смерти на користь власну, або користь своєї родини.

Без лїкарських оглядин **Сейчасова важність обезпеченя.**

Без стемплїв і побічних додатків

Найнизша квота обезпеченя К. 500. **Найвисша квота обезпеченя К. 4000.**

Обезпеченє входить в житє в хвили зголошеня субскрипції, згляднo зголошеня першої премії, яка є дуже низька. Премія від 1000 корон виносить на час 20-лїтний К. 35 річно, на час 15 лїтний К. 49 без всїх инших коштів. Премії платить ся річно, піврічно, чвертьрічно, а навіть місячно, так що **при так малім видатку, як 3—4 кор. місячно навіть найбіднїйший** може помочи державі до побідного закінченя війни, а рівночасно забезпечити родину. Сповняючи отже патріотичний, горожанський обовязок, підписуйте VI. позичку воєнну.

Близших інформацій удїляє радо БЕЗПЛАТНО наше

Краєве бюро — Львів, ц к. Намісництво 322

як також наші уповажнені заступники по усїх містах і повітах краю.

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 115. (9.367) Львів, субота 19 мая (6 ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . . . 2·70 К.
чвертьрічно . . . 8·— „
піврічно . . . . 16·— „
цілорічно . . . . 32·— „

у Львові (без достави):

місячно . . . . . 2·40 К.
чвертьрічно . . . 7·— „
піврічно . . . . . 14·— „
цілорічно . . . . 28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К. Сталі оголошеня за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, 18 мая 1917

Шість місяців після акту 4. падолиста 1916 р., який проголосив найвисше рішене передачі цілої нашої країни під відокремлену в польськім змислі Галичину, — аж шість місяців після сього акту появила ся основнійша публїкація, яка з українського становища розглядає і оцінює зміст того історичного акту. Недавно, приватними засобами автора видана брошура посла Володимира Сінгалевича „Zur Frage der Sonderstellung Galiziens" в серед відносин, пануючих в українськім таборі, першою за довгий час пів року публїцистичною появою, яка має німецький, зособна-ж віденський політичний світ познайомити з тими замітами „проти", які до справи польського відокремленя Галичини підимають господарі Східної Галичини — Українці. За шість місяців — одна брошура! Яка потрібна була (і доси є!) українська публїцистична діяльність, звернена на освідомленє політичних кругів Монархії якраз в справі відокремленя і якраз в сім періоді розвитку сеї справи, — свідчать про се хочби сї дуже численні листи, які одержує пос. Сінгалевич від богатьох осіб віденського наукового, фінансового і політичного світа, які брошуру його одержали. Для прикладу наведемо один з многих листів — лист, писаний визначним віденським банковцем.

„Сердечно Вам дякую — читаємо там — за пересланє менї Вашої книжки п. з.: „До питаня про відокремленє Галичини", яку я прочитав з великим зацікавленєм. Коли би я недавно тому в австрійськім політичнім товаристві не чув був виводів посла, якого назвища не тямлю, то з Вашої книжки я дізнав ся би зовсїм нових річий. Я певний, що богато инших так, як я, не має досї сущних відомостий про дані відносини і видаєть ся менї дуже важним ділом, щоби заступники українського народу справу широким кругам пояснювали. З того приводу Ви добули собі вдячність у Вашого народу, бо Ваша книжка надаєть ся до того, щоби поучити широкі круги. Я сподїю ся певно, що велика часть німецької інтелїгенції буде схильна заступити ся за домаганя українського народу, як що вона буде поінформована про правдиве положенє. В політиці навіть найлїпша справа може набрати значіня тоді, коли її заступаєть ся в відповідною силою та агітацією, і я маю вражінє, що українській справі не бракує нїчого иншого, як тільки того. Примір на моїй особі, якого стидаю ся, є для того характеристичний."

Чому наводимо сей лист? Тому, що він дуже влучно торкаєть ся одної в численних наших сьогоднїшних політичних хиб і недостач. В часї, коли публична думка дійшла до небувалого в історії людства значіня; в часї, коли старі володарі і монархії складають чолобитню морально політичним ссудам і домаганям, які висловлюють ся в публичній опінії широкого загалу европейського і американського людства; в часї, коли про долю народів і держав береть ся рішати не тільки меч, а й дух,— в тім самім часї українська сторона не спромогла ся на яку-небудь публїцистичну пропаганду в світї сеї монархії і світї заграничнім в користь свойого становища до питаня відокремленя Галичини, становища можливо як найсправедливійшого в світї! Ми добровільно зрекли ся могучого — може в данім разї для нас єдиного — оружя в боротьбі за волю, в оборонї своєї народности і землї.

Подібно, як справа нашої публїцистичної дїяльности супроти відокремленя Галичини, стоїть також справа публїцистичного використування того величезного національно політичного капіталу, який принесло нам світле відродженє закордонної України. Не появилась доси ні одна українсько-німецька кореспонденція, яка доставляла би сей — для нас неоцінений — матеріял бодай віденським дневникам, коли вже не дневникам невтральним, французським і англїйським. Те незначне, що дїєть ся в сій области у Швайцарії, знов в цїлости виходить з приватного почину і з нашими покликаними політичними чинниками нїчого спільного не має.

Свого часу, в першім періоді війни публїцистична пропаганда нашої віденської централї політичної була дуже жива — иноді аж, здавалось, занадто жива: появлялись також слабі, себто зайві, брошури і публїкації. За те в сім періоді війни — без порівнаня більше підхожім під публїцистичний вплив — наші покликані круги супокійно собі мовчать. Наша публїцистична енергія виладовуєть ся на наші внутрїшні „бої", а на зверх вже енергії — дасть бігме.

Хочемо, щоба ми не милиляли ся, але дуже тремтимо, щоб ті пропуски і заведбаня, які нині робимо, не пімстили ся на нашій національній справі.

Замість відокремленя Галичини — опозиція польського кола.

Львів, 18. мая 1917.

Найновійша фіза акції в справі відокремленя Галичини закінчила ся поки-що ухвалою кола, що воно „з даним положеню не має підстави до дискусії і принятя ухвали в справі відокремленя Галичини" та що воно „заявляє, що не буде підпирати правительства".

Ще перед сею ухвалою писав віденський кореспондент „Czas'у", заперечуючи поголоску, ніби-то справа відокремленя Галичини зустріла непоборимі трудности, та ніби-то переговори з правительством уже зірвані.

„Є правдою, що можна було зрештою передвидїти, що така основна переміна відносин не дасть ся перевести з місяця на місяць. Є правдою, що в колї і думка і виконанє зустрічають ся з критикою й вимагають довгої й вичерпуючої дискусії. В кінци є правдою що правительство ще не зовсїм зрозуміло й оцінило умови, який край мусить домагати ся при відокремленю, коли не хоче допустити ся господарського самовбийства... Переговори будуть вести ся без перерви далї, перебудуть літну сесію палати послів і може ще в осени не будуть покінчені. Адже нині, з огляду на занятє стільки повітів Росіянами, не можна навіть виробити всяких подробиць анї адміністраційного поділу краю анї виборчого закона".

Кореспондент „Czas'у" кінчить висловленєм надії, що в колї побідить в кінцї думка найбільш дозріла. Оцінювати з сього становища ухвал кола не беремо ся; в кождім разї думка „Czas'у", органу партії пп. Білїнського і Бобжинського вказує на те, що теперішну ухвалу кола треба зважати тільки одним з тактичних маневрів кола, уживаних в цїли осягненя як найбільших політикних користий.

Політичною консеквенцією ухвал кола повинно би бути уступленє п. Бобжинського. Чи воно наступить, чи може правительству вдасть ся знов примирити з собою невдоволених панів з кола, покаже найблизша будучність.

На початку кризи, коли коло загрозило опозицією й димісією п. Бобжинського з тої причини, що правительство відмовило ся октроювати відокремленє Галичини, правительство примирило з собою коло обіцянкою, що воно „з цїлою повагою постоїть" за відокремленєм Галичини, а також сповнить бажаня кола що до відбудови краю. Причиною теперішної кризи є те, що правительство не здало перед польським колом іспиту, як воно „з цїлою повагою постоїть" за відокремленєм Галичини. Замість того— доносить „Arbeiter Zig." — правительство предложило Полякам гроші на відбудову Галичини. І хто знає, чи Поляки не дістануть якого мілїярда, щоб дати ся відвести від опозиції проти кабінету гр. Клям Мартініца.

В кождім разї треба мати на увазї одно: що ухвали польського кола не означають анї дефінітивного погребаня справи відокремленя Галичини, анї дефінітивного поріжненя австрійського правительства з Поляками—такого, щоби правительство раз на все перестало купувати польську льояльність і старало ся знайти дорогу, щоб уладити ся так, щоб могло трактувати Поляків на рівні з иншими народами й обходити ся без їх — так дорого оплачуваного— підпертя.

Се треба мати на увазї, щоб не оцінювати положеня, витвореного ухвалою польського кола, прим. в нашу користь Повторяємо: та ухвала, се тільки тактичний маневр, щоб мивусити на правительстві якісь нові користи.

Польські апетити на Україні.

Львів, 18. мая 1917.

Краківський „Czas" містить кореспонденцію з Стокгольму п. н. „Autonomia na Rusi", в якій відкриває дещо карти політичної гри Поляків на закордонній Україні. Отже довідуємо ся, що Поляки на Україні, не сподіваючи ся ввійти в склад будучої польської держави, готовлять ся осягнути як найбільшу національну автономію на Україні.

Про міру польських апетитів свідчить факт, що польська шкільна секція в Київі, домагаючи ся для Поляків культурно просвітної автономії, між домаганями в сій области виставляє також домаганє „переміни польських висших наукових курсів (очевидно приватних) в Київі на польський університет". Отже Поляки, які творять в Київщині 2% населеня, хотять університету в Київі. Думаємо, що в сій справі наші закордонні брати пригадають Полякам справу українського університету у Львові і не будуть для них більше шедрі, ніж се по справедливости належить ся 2 процентовій національній меншости.

Та польські апетити сягають ще далї. Кореспондент „Czas'у" каже, що Росіяни невдоволені з домагань Українців в справі територіяльних границь і державно правних управнень України як самостійної части російської федерації, отже „бажали би знайти опертє в Поляків і звертають ся до них з висловами симпатії. Повстає звідси політична гра, в якій Поляки можуть відограти ролю посередника, та передовсїм треба ще пождати на управильненє правно політичного становища наддніпрянських губерній". Як бачимо, Поляки все ще надіють виграти на історичній політичній формулї: Польща й Росія проти України.

Рівночасно польський виконуючий комітет в Київі стараєть ся робити рекляму звісній ухвалї варшавської Державної Ради в справі земель які лежать „між етнографічною Польщею й етнографічною Росією". Сей комітет — як доносить з Київа „Русское Слово" з 24. н. ст. цвітня — розглянувши на своїм засіданю резолюцію польської Державної Ради в звязку зі становищем польського громадянства на Україні сконстатував, що всї коментарі до резолюції з боку російського і українського громадянства се вислїд того, що вони не звернули у відповідній мірі уваги на ті умови, серед яких принято сю резолюцію. З огляду на се, що польська державна Рада заявляє про своє непохитне бажанє піддержати добрі сусїдські відносини з Росією, що в справі східних меж вона признає право свобідного порішеня заінтересованими народностями, комітет стверджує, що резолюція польської державної Ради не протирічить тій позиції польського громадянства на Україні, котру воно займало досї як у змислї принципу самоозначеня всякої народности, так і загальної польської політики у відносинах до Росії. Разом з тим комітет висловлює думку, що до Польщі не дістали ся у повноті вістки про осягненє в Росії по перевороті завоюваня на полї рівноправности національностий.

Московське „Echo Polskie" навіть робить українському з'їздови закид, що коли варшавська Державна Рада говорить про узгляднєнє бажань населеня, то Українці з гори означують межі України, не питаючи про се населеня.

Словом, хочеть ся представити ухвалу варшавської Державної Ради як згідну з принципом самоозначеня народів, а Українців як таких, що хотять накинути свою волю і тому

населеню, що хоче бути Польшею, і тому, що хоче бути Росією.

Одначе Східна Галичина, а тепер Холмщина й часть Волині найліпше свідчить, як то Поляки розуміють те „узгляднене бажань населеня".

З окрема що до Волині „Dziennik lubelski" в 16. с. м. вказує на небезпеку, яка грозить польським інтересам на Волині від закладаня українських шкіл, протестує проти поведеня східної границі польської держави на етнографічній основі і заявляє:

„Від заходу маємо крила вже підрізані, які все калічать ся о мур чужої державрости; чи від сходу підріжемо їх добровільно? Відвороту зі східних позицій ніколи не оправдає псевдо-егоістична мрія, що самостійна Україна стане для нас такою самою буфоровою державою, якою ми маємо бути для Німеччини. Чейже ліпшою охороною для Польщі буде її внутрішна сила, як тоді, коли війска Річи по споситої ставали під мурами Пскова, а з її границь близше було до Москви ніж до власної столиці".

До польських апетитів, висуваних обережно по тім боці кордону, сі слова польського дневника по сім боці кордону є знаменитим коментарем.

Ультимат тимчасового правительства до робітницько-жовнірської ради.

ПЕТРОГРАД (Пет. Аг.). Дня 15. мая вечером відбуло ся засіданє тимчасового правительства, виконуючого комітету Думи і представників робітницько жовнірської ради. Підчас засіданя відчитав президент міністрів Львов заяву з домаганями, яких принятє уважає правительство необхідно конечним. Головним услівєм є конечність рішучої і ясної заяви про довірє до правительства, яку має зложити робітницько-жовнірська рада. Бажаючи мира без анексій і відшкодовань і признаючи право народів до рішаня про свою судьбу, правительство вказує на те, що невдача Росії і її союзників була-би жерелом найбільших національних нещасть. Наслідком того має правительство надію, що російська армія не допустить до побіди Німеччини.

Дальше заповідає правительство рішучі заряджєня в цілі управильненя продукції і консумції. Справу земельної власности порішить конституанта. Президент міністрів заявив, що заява правительства має характер ультимату і жадав, щоби її домаганя принято в цілости. Рішено поручити портфель міністерства рільництва радному соціялістови Чернову, міністерства праці соціяльному демократови Скобелеву, заграничні справи міністрови скарбу Терещенкови, міністерство маринарки Керенському. Висловлено бажанє, щоби вступив до кабінету Церетеллі і професор Кокошкин, як міністер, що має приготовити конституанту. На кінци засіданя підписано декларацію.

Процес Фридриха Адлєра.

Відень, 18. мая 1917.

(Ткб). Нині розпочав ся перед військовим трибуналом процес проти д ра Фридриха Адлєра за убийство гр. Штіркз. Акт обжалованя подає, що Адлєр уже з початком 1916 р. носив ся з думкою атентату, одначе він аж в другій половині 1916 р. упевнив ся, що гр. Штірк є найвідповіднійшим предметом злочинного пляну. Коли Адлєр 20. жовтня одержав повідомленє про заборону зборів, заповіджених на 23. т. м., він признав, що надійшов психольогічний момент для його діла. Убийство мало бути демонстрацією перед світом і осторогою для Австрії перед дальшим ходом подібних надужить.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Трибунал відкинув внесок оборонця Гартнера в справі компетенції виїмкового трибуналу.

Відчитано акт обжалованя і розпочало ся переслуханє підсудимого. Він зізнав, що почуває ся до вини в такій самій мірі, як офіцир, що на війні убиває або дає приказ, убивати. Дуже рішучо застерігаєть ся проти того, немов би чин поповнив у непочитальнім стані. Що оборонець підприняв би в тім напрямі без або проти його волі, за те не приймає найменшої одвічальности. Чину доконав по зрілій розвазі. Півтора року думав над ним і над усякими консеквенціями, які з нього слідують і сповнив чин з повною свідомістю, що тим самим житє його замкнене і що не оспорювати ме вироку. Вже те, що процес відбуваєть ся перед виїмковим трибуналом, є моральним оправданєм обжалованого. Якраз стан, у якім знайшли ся австрійські суди, діткнув його найбільше від початку війни.

Ще дня 25. липня 1914 по зірваню дипльоматичних зносин, але ще перед виповіджєнєм війни кабінет Штірка Гогенберга розпорядком про знесенє судів присяглих явно доконав замаху стану. Штірк не тільки усунув народний суд незаконним завішенєм судів присяглих, але ше до того знесеня парляменту ухилив ся зпід інтеренції своєї орікаючої власти. Ще в навечерє своєї смерти не хотів навіть вдавати ся в дискусію над справою зібраня державної ради. Длятого — каже — постановив я потягнути премієра до відвічальности на тім самім грунті, на котрім він станув.

Атакуючи сильно б. міністра справедливости Гогенбургера, обжалований обговорював події в парляменті з р. 1898 в часі нарад над розпорядком виданим на основі §. 14. і заявив, що кабінет розпорядком з 25. липня 1914 (§. 14.) потоптав конституцію. Не лишила ся инша дорога, кромі дороги насильства. Обжалований був управнений до того діла, бо коли топчуть закон, то кождий горожанин держави має не тільки право, але обовязок, вимусити право на основі виїмкового стану, витвореного урядом.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Дальше вказував обжалований на те, що соціяльна демократія покинула свої первісні прінціпи, як се показало ся в часі війни. Дійшло аж так далеко, що офіціяльні представники соц демократії в Австрії й Німеччині їдуть до Стокгольму як комівояжери урядів заграничних справ! Д р Адлєр говорить про се обурений. Той дух партії пхнув мене до діла і завів тут. Дальше сказав, що до вибуху війни був у згоді з партією. Як вибухла війна, певні люди зажадали, щоби ми покинули становище інтернаціоналки й оправдували боротьбу народів—ми, що доси провадили боротьбу клясову. І соціялістичні патріоти зрадили думку, що боротьба пролєтаріяту провадить ся для цілого людства, тай тепер нема для них повороту. Я хотів завернути моїх товаришів до моральности інтернаціоналу. Я не анархіст і ніколи не вірив в індивідуальну акцію; але коли легальні способи заведуть, остає насильство. Своїм чинєм не хотів я викликати революції, тільки сотворити передумовину для масової акції в Австрії на будуче. Я дїгав, бо був свідомий того, що в середовищу моєї партії не вільно висказувати подібних думок.

На тім засіданє перервано. Опісля обговорював д-р Адлєр подрібно відношенє до російських соц. революціонерів і свої, противні їм погляди. Дальше обговорював цензуру, кажучи, що правительство Штірка робило вимушеня і постійний натиск. Згадав процеси Маркова й Крамаржа та від'ємно висказав ся про ті суди, що предсїдатель остро зганив.

В Австрії через 1/3 року не знати було, хто править. Панував „систем компетенцій і некомпетенцій", Штірк був заєртим противником парляменту і хотів його довести до абсурду. Він переговорював з німецькими радикалами про октройованє нової конституції, а німецький нац. союз був готов, взяти участь в тім замаху стану. Штірк хотів навіть без порозуміня з иншими міністоами тільки сам з Тісою полагодити умову з Угорщиною на 20 літ §. 14. Штірк понижав ся до ролї слуги Тіси і се відношенє було в Австрії рішаючим. Штірк не допустив до авдієнції у цісаря президента Сильвестра і февдальних членів палати панів в справі скликаня парляменту. Відтяв цісаря від населеня. Про конференцію голов партій з 23. грудня сказав, що вона для него не істнує і заборонив скликані в тій справі сходини професорів правничого факультету. Ціла Австрія говорила що такий стан не до знесеня. Мусїв наступати переворот. Замах обжалованого був звернений проти Штірка і проти моральности Австрії.

Штірк хотів зробити державу абсолютною. Той чоловік станув на грунті насильства і тільки насильством можна було усунути його діла. В тім напрямі показав Штірк характер, котрому не можна відмовити поважаня, за те відмовляє його обжалований Австрійцям, котрі на се позволили.

О год. 7. скінчено переслуханє Адлєра.

Опісля переслухано платничого готелю Майсль і Шадн, ротмістра бар. Еренталя, батька обжалованого д ра Віктора Адлєра, посла Пернерсторфера, начального редактора „Arb.-Ztg." Австерліца і посла Скарета.

На тім закінчено нинішну розправу.

Новий кабінет у Росії.

ПЕТРОГРАД. (П. А. Т.) Уряд і демократичні партії згодили ся на такий розділ тек: Львов—президія і внутрішні справи, Терещенко — заграничні справи, Коновалов — торговля і промисл, Годнев—контроля держави, соц. Скобелєв—праця, адв. Переверчев—справедливість, соц. Чернов—рільництво, нац. соц. Плєханов—апровізація, Керенський — війна і маринарка, Шінгарев—скарб, Церетелї — почта і телєграф, Некрасов — комунїкація, Мануїлов — просвіта. Проф. Грім і кн. Шаховський отримають ще теки міністрів для справ конституанти і публичної помочи.

Перші збори делєґатів селян у Росії.

ПЕТРОГРАД. (П. А. Т.) В тутешнім народнім домі відбули ся перші збори представників селян цілої Росії. Взяло в них участь 2.000 осіб, в тім 561 делєгатів. Делєгат Маслов повитав з'їзд і представив його програму: устійненє поглядів селянського стану, потреба памятати не лиш о правах, але й обовязках, оборону інтересів селян і цілого свобідного краю.

Почесна предсїдателька ст. Брешко-Брешковська зазначила конечність діяльности на фронті, яка одна може принести мир.

Французький міністер муніції Тома витав з'їзд іменем французьких селян.

Міністер рільництва Шінгарев висказав надію, що нарід, що дав синів, не відмовить і хліба та амуніції.

З'їзд селян у Херсоні.

АМСТЕРДАМ. (Ткб.) „Таймс" доносить, що в Херсоні відбув ся з'їзд селян; він заявив ся за уладженєм з'їзду робітників, жовнірів і селян, за федеративною рос. республикою з автономією поодиноких частий, причім конституанта мала б рішати також про автономію України. Земля має належати до тих, що її обробляють, але на разї конфіскати належить залишити, бо право се прислугує конституантї, вибраній на основі загального і тайного голосованя.

Причина димісії ґен Корнілова.

КОПЕНГАГА. (Ткб.) Орган Леніна „Правда" доносить, що коли Корнілов пожалував ся урядови, що військо не хоче брати участи в параді, бунт розширив ся, а жовнїри заявили, що не уважають давного полкового прапора з хрестом св. Юрія за свій знак. Тоді Корнілов димісіонував.

Поляки уряджують з'їзд селян.

ЛЮБЛИН. (Ткб.) „Ziemia lubelska" доносить, що на з'їзд селян, котрий пічнеть ся позавтра в Люблині, прибуде кілька тисяч учасників. Програма: Національні справи.

Полекші Полякам в Прусії.

БЕРЛЇН. (Ткб.) Нині вплинув у пруській соймі законопроєкт про зміну закона о вивлащеню з 20. марта 1908.

Смерть Путнїка.

Nizza. (Ткб.) Помер начальний вождь, сербського війска, генерал Путнїк.

Українським родичам під розвагу.

З педагогічних кругів нам пишуть:

Наближаєть ся конець шкільного року. Неодин батько-матн бєть ся з думками, до якої то школи післати свою дитину по скінченю народної школи: чи до гімназії, чи до реальної школи, чи до реальної гімназії, чи до видїлової, чи до ліцею. І звичайно паде вибір силою інертної традиції на гімназію або ліцей.

Переживаємо дуже важний, переломовий час. Безпосередно по війні побачить себе наша суспільність перед новими конечностями, потребами і житєвими умовами, до яких саме тепер треба розсудно і пильно приготовляти ся. Найбільше потреб вирине на области промисловій, торговельній, господарській а через те і на области народної школи, яка до промислу, торговлї і т. и. має приготовляти. Урядників, професорів і лїкарів нам не забракне, але забракне нам фаховців з технічної й торговельної области. Отже куди звернути нам образованє свого молодого покоління? Розумієть ся, що не до теоретичного середного образованя, але відразу до фахового, бо фахових людий з

середним образованем нам найбільше буде треба.

Тому нехай тільки якась частина справді спосібної і маючої молодіжи йде з новим шкільним роком до гімназій і реальних шкіл, а прочі хлопці і дівчата повинні заповнити видїлові школи, учительські семинарії, школи торговельні, агрономічні і ремісничі.

Замітне, що у нашої суспільности рішають про вибір звання давні, псевдоаристократичні станові усередженя, яких успіла позбути ся вже навіть шляхотсько аристократична польська суспільність. Там богато дочок, радників двора, професорів університету, радників каміництва і висшого краєвого суду ходить до учительських семинарій, здає матури, квалїфікації, видїлові іспити, учить по школах й не вважає учительського звання нїчим понижаючим; сини і дочки навіть дуже заможних і визначних людий ходять до торговельних шкіл й приймають занятє по склепах і бюрах, а у нас, як не гімназія, то вже нїчо!

Болгари практичний нарід, по освобожденю своєї вітчини отворяли були множество практичних шкіл, а найменше гімназій, бо вони добре зрозуміли, що для відбудови народу треба передовсїм добрих народних учителїв, агрономів, промисловців, купців й техніків! А ми думаємо тільки языково історичним середним образованем відбудувати наш нарід?! Нї! Соловій баснями не ситий, як каже пословиця. Такою дорогою до цїли не дійдемо!

Тому нехай наші українські родичі в інтересї так власних дїтий, як й інтересї загальнонародним руководять ся при виборі звання своїм дїтям мотивами справді річевими, а не почуваннями анї становими упередженями.

Українське педагогічне Товариство розіслало сими днями на провінцію наукові пляни для приготовних курсів до учительських семинарій, гімназій і реальних шкіл та до шкіл торговельних і инших анальогічних научних закладів. Наша суспільність повинна скористати з сеї нагоди і на згадані приготовні курси позаписувати свої дїти. Дальшими близшими вказівками і поученями служить все дуже радо канцелярія українського педагогічного Товариства у Львові, вул. Мохнацького ч. 12.

ІВАНОВИ ФРАНКОВИ

Складки на монумент-портрет приймає Краєвий Союз Кредитовий у Львові, — число книжочки щадничої 4.000.

НОВИНКИ.

Львів, 18 мая 1917.

— **Генерал Брусілов до Українців.** „Утро Россії" з 18. (5.) цвітня доносить з Єлисаветграду під датою 1. цвітня: У відповідь на привіт місцева „Українська Громада" одержала від ген. А. Брусілова таку телєграму: „Шлю взаїмний братний привіт від імени войск південно-західного фронту і мого Українцям Єлисаветграду. Будьте певні що-до армії, яка боронить своєю кровю волї і щастя всїх горожан великої вільної вітчини".

— **Дар 100 000 К. на сирітський фонд ім. Митрополита Андрея гр. Шептицького.** Як довідуємося, Надзираюча Рада Товариства взаїмних обезпечень „Дністер" згідно з уділеним їй Загальними Зборами уповажненєм, порішила на вчерашнім засїданю признати яко дар на сирітський Фонд ім. Митрополита Андрея гр. Шептицького квоту 100.000 К. з тим, що першенство в користаню в відсотків тої квоти мають мати сироти по членах Товариства взаїмних обезпечень „Дністер".

— **В депутації видїлу краєвого** до цїсаря в Кракові 5. с. м. брали участь: маршалок Незабітовський і члени Яль, Бернадзїковський і Домбський.

— **Український жіночий Комітет** у Львові для ранених жовнїрів уладив дня 17. с. м. в салї Музичного Інституту ім. Лисенка концерт, в якім взяла участь музика 41. п. п. під управою дирігента п. Янди. На концертї явило ся значне число нашої публики, щоби пособити гарній дїяльности жіночого Комітету. Після концерту протягли ся товариські забави до 2. години в ночи. При тій нагодї годить ся вказати на незвичайно успішну дїяльність згаданого Комітету, яка стрічаєть ся з вдячністю ранених жовнїрів і признанєм військових властий. Пані в Комітету обдїляють хорих жовнїрів часописями, книжками, полагоджують їх кореспонденцію, відпроваджують темних у свята і неділї до церкви і читають їм газети та книжки, роздають святочні дарунки. Такої праці коби було у нас під теперішну пору як найбільше.

— **З Сяніччини.** Довготреваюча війна спричинила великий занепад на поли економічнім. Численні покликаня господарів до військової служби вложили тяжкий обовязок на управи рілї на рамена немічних старців та женщин. В тих якраз трудних обставинах порішила філія Краєвого товариства „Сільський Господар" в Сяноцї при помочи Головного товариства прийти рільничому населеню з всесторонною помочю. В тій цїли утворила філія повітову канцелярію в Сяноцї в Народнім Домі, котра своїм членам має удїляти безплатно правної поради і помочи в справах економічних, адміністраційних та військових устно та письменно, та посередничити в закупнї (спроваджуваню) насїнь, штучних погноїв і рільничих знарядів. Тому не повинен бути тепер в Сяніччинї нї один рільник чи то старець чи женщина, котрий не вписав ся би в члени товариства Сїльський Господар в Сяноцї, щоби користати з ради і помочи товариства. — За видїл: Ом. Гермак.

— **В справі майських** проповідий, які на запросини світлого Совіта Ставропигійського Інституту мав я виголосити в Успенській церкві у Львові, а про які було оголошенє в 113 ч. „Дїла" заявляю, що з причин від мене независимих їх голосити не можу. — о. Юліян Дзерович.

— **Під проводом першого нач. Маршала цїсарського Двора,** Конрада кн. Готценльоге відбуло ся недавно у Відни пленарне засїданє істнуючого там від 1916 р. „Комітету помочи для австрійських горожан видалених з неприятельских границь". Предметом засїданя було справоздане за перший рік дїяльности, з котрого показуєть ся, що в р. 1916/17 користало з опіки комітету 1010 австрійських родин (загалєм 2388 осіб), які були примусово видалені з неприятельської заграници, або інтерновані в неприятельських краях як т. зв. цивільні полонені наслїдком чого родини ті були полишені без засобів удержаня. Помочи уділяв комітет частю в готівці, частю в безплатнім обдїлюваню одїжи, мешкань, домових знарядів, рукодїльничих знарядів, знарядів праці, помагав у вишукуваню зарібку, при переношеню і т. д. Доходи черпав комітет з добровільних складок, які дійшли до висоти 645.648 К.; видатки по конець січня 1917 виносили 171 154 К. З огляду на свої високо гуманні цїли, відкликуєть ся отсей комітет до загальної жертволюбности і просить о надсилане жертв хоч би найменших під адресою: „Hilfskomitee für aus dem Feindeslande ausgewiesene Oesterreicher" Wien, III. am Heumarkt 10.

— **Галицькі власти і закони.** Один із священиків на провінції пише нам: Ц. к. повітове староство в Перемишлянах висилає до гр.-кат. парохіяльних урядів постійно польські письма. На домаганя наших священиків, щоби письма були писані українською мовою, ц. к. повітове староство в Перемишлянах окрекло, що уряд парохіяльний, як метрикальний, є державним урядом, а кореспонденція між державними урядами відбуваєть ся в Галичинї в урядовій мові, якою є польська мова. Теж саме ц. к. повітовий суд в Буску відносить ся до наших священиків в польській мові і то вже не тілько в метрикальних справах. Коли один з священиків звернув судови польське письмо з дописком, що українська людність має право домагати ся від суду пошанованя законів, то обжаловано його за обиду уряду. Візване на розправу, яке вислав суд в тій справі згаданому священикови, було написане теж в польській мові, а коли його обжалований не приняв, почтовий уряд зарядив сам „примусове доручене", якого довершив листонош, кинувши візване до хати адресата. Дотичні документи (польські письма) ц. к. староства в Перемишлянах і ц. к. повітового суду в Буску є в руках. Можеби остаточним поясненєм питаня про мову, в якій мають власти звертати ся до гр.-кат. парохіяльних урядів, займили ся наші посли? — М.

— **Концерт в честь Тараса Шевченка** для УСС і ранених українських жовнїрів, відбудеть ся заходом Українського жіночого комітету у Відни, дня 24. мая в салї Lehrerhaus у окр. VIII. Langegasse 26 всхід від Josefsgasse.

— **Популярні виклади** на сучасні і наукові теми для українських жовнїрів, відбувають ся заходом Українського жіночого комітету а при ласкавій помочи тов. „Січ" у Відни що середи від год. 3—5 по пол. в льокали комітету окр. VIII, Langegasse 5, двері 6. Минувшої середи зачали ся два надзвичайно цїкаві виклад: п. Пеленського „Про спілки" (вступ) і п. А. Гранківського (також з рамени тов. „Січ") „Боротьба України за самостійність" (вступ) Булоби пожадане, щоби так п. жовнїри як і УСС. як найчисленнїйше користали із сих викладів, тимбільше, що тогож дня отворена для них тамже читальня і випожичальня книжок.

— **Збори українського духовенства.** Дня 2. цвітня відбули ся в салї релїгійно просвітного товариства в Київі, як доносить „К. Мысль" з 4. цвітня (22 марта), збори духовенства міста Києва, присвячені обговореню біжучої хвилї. Між иншим ухвалено від київського духовенства звернути ся з покликами до духовенства епархії, до інтелїгенції, до робітників і селян в українській мові.

— **Київське духовенство домагаєть ся вибор ного митрополита.** „Утро Россіи" з дня 24. марта (6. цвітня) в телєграмі з Києва доносить: Місцеве духовенство підняло питанє про необхідність мати виборного митрополита.

— **Голос з полону.** Прошу оголосити в Вашій часописи, що я живу дальше в Київі, вул. Прорезна Ч. 28. кв. 4. яко заложник, — досить здоровий; тужу за рідною, до котрої пишу часто, а вісток не одержую нїяких. — о. Михайло Зїнкевич, б. завідатель Стоянова.

ОПОВІСТКИ.

Субота, 19. мая 1917.

Нині: греко-кат.: Йова пр. — римо-кат.: Петра. Завтра: греко-кат.: 5 Н. по Вел. — римо-кат.: 6 Н. по Вел.

— **Український Народний Театр Т-ва „Бесіда" у Львові під управою К. Рубчакової.** Саля Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В неділю, дня 20. мая „Кума Марта" драма на 5 дій зі співами і танцями А. Ф. Шатковського.

В четвер, дня 24. мая „Любов бідного Маркіза" штука на 5 дій в відслон О. Фиет'а, в перекладі Ст. Сїлецького.

В приготованю „Двайцять днїв тюрми" комедія на 3 дії М. Генненквіна.

Білети ранійше набути можна в „Народній Торговли", в день представленя при касї від год. 5. п. п. Початок о год. 7½ вечером. 2—2

— **На інвалїдів УСС** прислав в перших днях марта п. Тимко Барик збірку від мужви Landsturmeiappenbao-ву № 518 в Плєвліє квоту 776 К 30 с. — Адміністрація „Дїло".

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

в дня 17. мая 1917.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Битва над Сочею триває дальше. З сугорба Кук, на полудневий схід від Плява вчера рано уступили ми по дводневих боротьбах, ведених зі змінчивим висліком але найбільшою завзятістю. Наші війска усадовили ся о кількасот метрів, на схід від тої гори. В обшарі Гориції протягом дня панував дивний супокій. Як настала темрява, неприятель, вирікаючи ся всякого артилєрійського приготованя, випав зі своїх ровів нагло і в густих масах. Але всякі його з'усиля, щоб усадовити ся в наших лїніях, розбили ся о опір і зимну кров наших хоробрих війск. Нині рано ворог підприняв сильний атак на Монте Санто. В боротьбі на близьку віддаль оборонці скинули його з гори. Від початку битви піхоти привели наші війска понад 3000 полонених.

В обшарі Флїтш і Плєкен, як також в полудневім Тиролї Італійці скріпили свій артилєрійський огонь.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гефер

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

в дня 18. мая 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група війск баварського наслїдника престола Руппрехта: На фронтї Арра знов зріс огонь артилєрії по обох сторонах Скарпи. О півночі відперто англійський наступ здовж дороги з Гаврель до Френ. Руїну села Тількур опорожнено пляново.

Група війск нїмецького наступника престола: Також на фронтї Ени і в Шампанії арт. дїяльність знов зросла, особливо на горбах Шмен де Дом.

Частинні французькі наступи відперто без виїмку. На захід від Роає дві наші компанії здобули рів, котрий обсадили були Французи і піймали 150 жовнїрів.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Фронт Македонський: В лузї Черни потерпів ворог вчера нове пораженє. Ворожі наступи відперто всі без виїмку.

Перший кватирмайстер ген. Людендорф

СКЛАДАЙТЕ НА ФОНД ім. МИТР. А. ШЕПТИЦЬКОГО ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ СИРІТ!

Глядають своїх.

Володимир Захарневич, І. R. 30 IV. Baon — **пошукує** маму Марию Захаркевич в Глинян. 327 1—3

Хто знав би де пробувають Антін і Никола Миколів і Анна Турянська в Богатковець повіт Підгайці, зволить донести до уряду парохіяльного в Гійску п. п. Добромиль. 329 1—2

Павло Ґуг тепер в Камінці почта *Сколе лісничівка*, пошукує своєї жени Марії з двома дітьми з села Барниа повіту Бучач. Хто знав би місце їх побуту зволить ласкаво його повідомити. 331 1—3

Оголошення

- ПОЧЕНЄ НІГ -

усуває певно спеціяльний пудер „Csave", пакет за 1·20 К. На провінцію висилаю тільки за попереднім надісланем належитости і 40 с. на порто. — Одинокe заступство

S. FEDER, — Львів, Сикстуська ч. 7.
279 14—60

Інтеліґентна женщина глядає місця до заряду дому на селі. Е. Стефанович в Дрогобичи, Польна 22. 318 1—?

Каменица, новітно збудована, з офіцинами при Академічній улиці у Львові до продажі. Зголошення під: А-р Новотни, Закопане. 332 1—3

Українець, літ 32, слюсар, реклямований від війска, глядає товариша життя, панни або вдови, до літ 28, заґідної вдачі, блюндини, з віном, як поміч до вітворення машинової робітні. Ласкаві зголошення просить слати на адресу: Jaroslaw Grund N. N. Wr. Neustadt Burgleitnerg. 4. 330 1—3

До ведення домашнього господарства

у бездітного священика шукає ся інтеліґентної старшої особи найрадше з священичої родини. — Зголошення лично або письменно до „Діла" під ч. 326. 326 3—3

Торговля товарів корінних і вин
ТЕОДОР ЄМНІВ в БОРИСЛАВІ

приїме сейчас пайну в укінченою практикою торговельною або ще найменше початки практики, числить лиш на першорядну силу, як також заґідної вдачі і не клосливої, на само провадженє торговлї з причани його виїзду на кілька місяців муситъ мати певну поруку. Порука може бути не конечно грошева, а може бути через торговлю або знану особу запевнена. Зголошеня вразі з відписами свідоцтв і фотограф. як також услівями принятя прошу слати під вимінченою висше адресою. 325 2—5

Бандажі

на пропуклини або брух пупця живота, пахвини і т. д. — Цінники даром. —

М. Л. Полячек, Самбір 25. 308 7—10

КОСИ і СЕРПИ.

	6	6/½	7	7½	8	8½
Коси	3·80	3.90	4.—	4.10	4.20	4.30

за штуку

	Ч. 0.	1.	2.
Серпи фабричні	12.—	13.—	14.—

за тузин.

Перстені до ніс з ключем по 60 сот. за шт., **Молоток** К 2·—, **бабка** К 2.— за штуку, **Брусини** штучні по 60 сот, натуральні сиві по 80 сот. за штуку.

Висилає зі своїх складів у Львові, Перемишли і Стрию

КРАЄВИЙ СОЮЗ
Господарсько-Торговельних Спілок
Львів, вул. Зморовича ч. 20 VI 2—5

П. Т. Шевці, Кулці та сільські Крамниці

можуть заробити много гроший через розпродажу патент.

ГНУЧКИХ - золївок дерезляних - Вебера „Ідеаль".

Ціна за пару 3·00 К і 2·50 К.

Хто раз їх спробує, буде вже все уживати

Ґен. Заступство для Галичини
Перемишль, ул. Дворського 2
3236 1—3

НАЙКРАСШІ ОПОВІДАНЯ = **СЬМІХОВИНКИ ТА СЬПІВОМОВКИ**

Десять книжочок за К. 4·16.

1. Оповіданя і сьміховинки Олекси Стороженка ціна 44 с.
2. Нові часи, оповіданє О. Маковея . . . „ 44 „
3. Кармелюк, „ М. Вовчка . . . „ 44 „
4. Оповіданя Федьковича: 1) Три як рідні брати, 2) Опришок . . . . . „ 44 „
5. Приказки і байки Ст. Руданського . . „ 44 „
6. Сьпівомовки . . . . . „ 44 „
7. Оповіданя М. Вовчка: 1) Ковачка, 2) Чумак, 3) Свекруха . . . „ 44 „
8. „ „ „ 1) Сестра, 2) Сон . . „ 44 „
9. Перекотиполе, оповіданє Квітки Основяненка „ 44 „
10. П. Кулїш: Орися, Давне горе, Степова могила . . . . . „ 20 „

Замовленя і рівночасно гроші висилати до:

Канцелярії Товариства **„Просьвіта"** у Львові, Ринок ч. 10.

На порто звичайне треба подати при замовленю всїх V 2—? книжок 30 сот., а на поручене 65 сот

Розрадою у воєннім часї

є читанє цікавих і гарних книжок.

Такі книжки продає

КНИГАРНЯ Наук. Товариства ім. ШЕВЧЕНКА

по незвичайно дешевих передвоєнних цінах,

а саме:

Оповіданя про Хведора Християнина і про друга його Оврама Жидовина — М. С. Лісковa	—·20
Вирід — оповіданє Осипа Шпитка . .	1·60
Зїльник — поезії Волод. Шашкевича .	—·40
З півночи — твори Павла Граба . .	—·40
Задля хазяйства — оповіданє Потапенка	—·20
Не селї — повість Т. Школиченка . .	1·20
Для загального добра — оповіданє Михайла Коцюбинського	—·40
Поезії — Осипа Маковея	—·40
Не той став — Іван Левицький . .	—·60
Дві долї — повість Данила Мордовця .	2·—

АДРЕСУВАТИ: **КНИГАРНЯ НАУК. ТОВ. ШЕВЧЕНКА**
Львів, Ринок 10.
3—3 IV

ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

Спілка акційна у Львові

Підвале ч. 7.

— Конто почтової щадниці ч. 115.954. — Жирове конто в Австро-угорськім Банку.

Складайте ощадности взагалї зайві гроші на процент, щоби конда корона могла служити народньому господарству, та вам приносити вигоди, а не марнувала ся.

Акційний капітал	К 1,300.000
Резерви Банку	К 200.000

Приймає вкладки на біжучий рахунок від К 10·— на 4 проц.

Удїлає гіпотечні і вексельові позички.

Виплачує купони від заставних листів.

Вимінює по користнім курсі російські рублї і німецькі марки.

Певність льокацїї запоручують і акційний капітал Банку і резерви.

На жадане висилає посвідки вложеня (чеки) Почтової Щадниці. 728 25

КОЖДИЙ що дбає про себе і свою родину хто хоче сповнити горожанський обовязок супроти держави

повинен **обезпечити ся на житє**, а заразом підписати VI. воєнну позичку **тільки в**

Ц. к. австр. військовім фонді для вдів і сиріт

який получив субскрипцію на VI. воєнну позичку **вразі** з обезпеченєм на житє для всїх без ріжниці пола від 18 до 55 року житя. Обезпеченє се уможливлює кождому без виїмки, а саме **офіцирови, жовнїрови, священикови, урядникови, купцеви, ремісникови і денному заробникови** підписане VI. воєнної позички при рівночаснім обезпеченю ся на дожитє або на випадок смерти на користь власну, або користь своєї родини.

Без лїкарських оглядин. **Сейчасова важність обезпеченя.**

Без стемплїв і побічних додатків

Найнизша квота обезпеченя К. 500. **Найвисша квота обезпеченя К. 4000.**

Обезпеченє входить в житє в хвили зголошеня субскрипції, вглядно зголошеня першої премії, яка є дуже низька. Премія від 1000 корон виносить на час 20-літний К. 35 річно, на час 15 літний К. 49 без всїх инших коштів. Премії платить ся річно, піврічно, чвертьрічно, а навіть місячно, так що **при так малім видатку, як 3—4 кор. місячно навіть найбіднїйший** може помочи державі до побідного закінченя війни, а рівночасно забезпечити родину. **Сповняючи отже патріотичний, горожанський обовязок, підписуйте VI. позичку воєнну.**

Близших інформацій удїляє радо БЕЗПЛАТНО наше

Краєве бюро — Львів, ц. к. Намісництво 322

як також наші уповажнені заступники по усїх містах і повітах краю.

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла" — Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 116. (9.368) Львів, неділя 20 мая (7 ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . . . 2·70 К.
чвертьрічно . . . . 8·— „
піврічно . . . . 16·— „
цілорічно . . . . 32·— „

у Львові (без достави):

місячно . . . . . 2·40 К.
чвертьрічно . . . . 7·— „
піврічно . . . . 14·— „
цілорічно . . . . 28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К. Сталі оголошеня за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

З Народного Комітету.

Львів, 19. мая 1917.

Вчора, дня 18. с. м. відбуло ся під проводом д ра Костя Левицького засіданє Народного Комітету. Предметом нарад було теперішнє положенє українського народу в Австро-Угорщині і Росії.

Реферат про сю справу виголосив д р Кость Левицький, підчеркуючи головно всї важні моменти австрійської політики від акту цїсаря Франц-Йосифа про відокремленє Галичини аж до заяви цїсаря Карла в Кракові в сій справі. Бесїдник ствердив, що грова відокремленя Галичини зовсїм не минула та все ще висить над нами і що для її відверненя треба сполуки і одноцїльного поступованя всїх українських політичних чинників в Австрії. Додатним фактом для нас австрійських Українців є теперішні події на російській Україні, які скріплюють значно наше становище в Австрії і які не остануть без впливу на наше будуче правнополітичне положенє в Австрії.

Мимо всяких ударів, що спали на австрійських Українців в послїдних часах, не треба нам падати на дусї, але спільними силами старати ся відвернути від українського народу в Австрії можливі нові удари і здобути для него повну самоуправу на його областях.

Над рефератом була опісля ширша дискусія, в якій забирали голос: о. Александер Стефанович, д р Стефан Баран, д-р Лесь Кульчицький, д-р Василь Щурат, Вячеслав Будзиновський і д-р Стефан Федак, після чого принято слїдуючі резолюції, поставлені і мотивовані д-ром Стефаном Бараном:

1. З уваги на поведенє австрійського правительства супроти українського народу в Австрії в часї трьох лїт війни, яке нехтувало нераз найбільш житєві інтереси нашого народу, „Н. К." взиває Українську Парляментарну Репрезентацію, щоби в парляментї і делегаціях свою тактику приладила відповідно до сього поведеня ц. к. правительства.

2. „Н. К.", вважаючи за річ безумовно конечну одноцїльне співдїланє всїх українських послів в парляментї і делегаціях, висказує горяче бажанє, щоб усї українські парляментарні посли з Галичини й Буковини в огляду на теперішне грізне положенє українського народу в Австрії сотворити спільну парляментарну організацію.

3. „Н. К.", витаючи як факт вельми відрадний сполуку всїх українських політичних партій і груп Закордонної України в Українській Центральній Радї в Київі висказує горяче бажанє, щоби за приміром закордонної України з'єднали ся на ново в Загальній Українській Радї всї українські політичні партії австрійської України — згідно з рішенєм членів Ширшого Н. К. і мужів довіря української національно демократичної партії з 3. лютого с. р.

Митроп. Шептицький в Київі.

Львів, 19. мая 1917.

На підставі звісток у російській пресї пишуть нам з над кордону:

Дня 11. с. м. вечером, по засїданю виконуючого Комітету „Центральної Української Ради" відбуло ся торжественне привитанє прибувшого до Київа гр.-митрополита гр. А. Шептицького. Митрополита витали проф М. С. Грушевський, М. А. Прокопович, С. Ф. Русова и Л. М. Старицька-Черняхівська.

Після виконуючого Комітету навідав митрополит гр. Шептицький нараду селян, яка відбувалась того дня в помїщеню педагогічного музею.

За додержанє союза.

Петербург, 19. мая 1917.

(П. А.) В Таврійській палатї відбула ся нарада членів Думи, на котрій Гучков і Мілюков подавали причини, які наклонили їх до димісії. Одноголосно постановлено: Члени Думи пригадують тимчасовому правительству, що підставою його заграничної політики, особливо в питаню війни і мира, мусить бути безумовне і вірне витреванє при боцї наших союзників, бо житєві інтереси і честь Росії з сим витреванєм тїсно звязані.

„Вітчина в небезпеці!"

Петербург, 19. мая 1917.

(П. А.) Новий міністер війни Керенський видав до армій такий приказ: Вітчина в небезпеці і кождий мусить в міру сил її хоронити. Прошеня начальних командантів о звільненє з уряду, які випливають з бажаня відхилитись від відповідальности в такій поважній хвилї, не прийму. Дезертирам приказуєть ся, щоби до 28. с. м. вернулись до армій.

Поворот полонених.

КОПЕНГАГА. (Ткб.) Перший транспорт австро-угорських полонених з Росії, що мають користати з гостинности в Данії, прибув у середу до Аарґув. Складаєть ся він з 250 військових і одного священика.

Пруська ляконїчність і отвертість.

БЕРЛІН (Ткб.) Законопроєкт в справі зненя постанов о вивласненю в східних провінціях має тільки один артикул:

„Параґрафи 13—22 артикулу 1, ч. 10 закона про зарядженя в цїли скріпленя Нїмеччини в провінціях Східна Прусія й Познанщина з дня 8. марта 1908 р. — зносить ся".

В узасадненю сказано:

Признане державі в § 13 го закона право набуваня конечних ґрунтів в цїли скріпленя загроженої нїмеччини і заокругленя нїмецьких осель при помочи кольонїзації о загальнім просторі до 700.000 гектарів,—виконане було протягом девятьох лїт тільки на підставі одної децизії державного уряду в осени 1912 р. що до 4 дібр о просторі 1655 га, котрі перейшли в посїданє кольонїзаційної комісії. Поминувши ті випадки, кол. комісія змагала до здїйсненя своїх завдань без ужитя права вивласненя і скольонїзувала від 1908 р. до війни 105 671 га та утворила 8.066 осад. Супроти того державний уряд з огляду на політичне положенє, витворене війною і маніфестацією союзних цїсарів з 5. падолиста 1916 р. уважає за річ узасаднену, зречи ся ужитя вивласненя після закона з року 1908 на будуче і позбавити той закон також формально правної сили.

Людяність турецького ґенерала...

БЕРЛІН. (Ткб.) Що до вістий, розпущених заграничною пресою про мниме переслїдуванє жидів у Палестині отримало Бюро Вольфа від жидівського Тов несеня помочи такі телеґрафічні інформації: Повіт Яффа евакуований з військових зглядів з усеї людности з виїмком рільничої. З міста Яффи виемїґрували всї, між ними і 7.000 жидів.

Турецький ґенерал Джемаль-паша виасиґнував для них кілька тисяч фунтів і на просьбу, о 2 дни відложив евакуацію ізза св. Пасхи. Всякі инші вісти неправдиві. Єрусалима доси не евакуовано. За весь час 4 випадки смерти з утоми.

Полїпшенє долї зелїзничників.

ВІДЕНЬ (Ткб). Кроки підприняті в цїли поправи матеріяльного положеня зелїзничних функціонарів увінчають ся небавом пожаданим успіхом. Мінїстерство зелїзниць виготовило вже проєкт, що має на цїли підвисшенє платнї як дефінітивній службі так і робітникам; є там і постанови про спеціяльні підвишки. Всї ті постанови малиб увійти в міць від 1. липня 1917 р., бо розходить ся о акцію підняту згідно парляментарними клюбами.

Др. Адлер засуджений на смерть!

ВІДЕНЬ (Ткб) По промові прокуратора й оборонців обжалований д-р Адлєр забрав ще раз голос і виголосив кінцевий вивід. Опісля трибунал удав ся на нараду і по упливі 15 хвиль вернув на салю. Предсїдатель оголосив вирок, на основі котрого обжалований за звичайне убийство по думцї § 134. карного закона засуджений на кару смерти.

Сто тисяч штук худоби на дно моря.

РОТТЕРДАМ (Ткб). В палатї льордів заявив льорд Koadh дня 10. мая, що в каналї Ля Манш затоплено паровий корабель „Rotorna", який віз 100 000 штук забитої худоби й инші засоби поживи.

Успіх підводних лодок.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Після остаточних зіставлень в місяцї цвітнї знищили воєнні дїланя середних держав 1,091 000 реєстрових бруттотон торговельних кораблїв, в тім 822.000 тон ворожих держав, в тім 664.000 тон англїйських, а від початку необмеженої війни підводними лодками 2,772 000 тон, в тім англїйських 1,707.000 тон. Лодка ч. 35 підчас одної їзди затопила сама 80.000 тон.

Що дієть ся над Ізонцом?

ВІДЕНЬ. (Ткб.) З воєнної пресової квартири доносять під датою 19. мая вечером: Нинї аж до сеї хвилї над Ізонцом тільки сильна боротьба артилєрії. До атаків піхоти не прийшло.

Англїйська підмога Італії.

ЛЬОНДОН. (Ткб.) Райтер доносить, що в італійській офензиві бере участь тяжка англїйська артилєрія, що несе значну поміч.

Американська підмога Англії.

ЛЬОНДОН. (Ткб.) Перший контінґент американського війска, а саме санїтарний віддїл прибув до Англії.

Новий шеф інтендантури.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Дневник військових розпорядків оповіщує: Цїсар іменував шефа секції Вільгельма Ганавсека шефом військової інтендантури.

Стокгольмський зїзд.

СТОКГОЛЬМ. (Ткб.) Секретар отримав повідомленє, що також делеґати нїмецької (соц. дем.?) меншости отримали пашпорти.

СТОКГОБЬМ. (Тел. пр.) Порядок спеціяльних конференцій усталено по державній приналежности як слїдує: дня 21. і 22. мая болгарська делеґація, 23. і 24. нїмецька делеґація меншости або також і фінляндська, 25. і 26. австрійська, 29. і 30. угорська.

Процес Фридриха Адлєра.

ВІДЕНЬ (Ткб). На питанє предсїдателя відказав обжалований Фридрих Адлєр, що вперве виринула у нього думка про замах в марті 1915 р.. Плян замаху був наслїдком шикан цензури. На питанє прокуратора, чи ще які особи мали стати предметом замаху обжалованого, відповів Адлєр, що думав про атентат на угорського президента міністрів гр. Тісу і міністра Гогенбургера. Думку про атентат на гр. Тісу обжалований понехав, щоби його не зрозуміли так, немов-то він заступаєть ся за независимість Австрії від Угорщини.

Батько обжалованого д-р Віктор Адлєр зізнає, що його син в приводу перетомленя працею терпів на подражненє серця, яке треба приписати нервовим недомаганям. Від часу вибуху війни син свідка став замкнений в собі і маломовний. Положенє в державі стало лихе і всї знали, що тому винен гр. Штїрк, який записав гр. Тісї душу і тїло. Се викликало ворожий настрій обжалованого до гр. Штїрка. Безпосередно перед атентатом заборонено відбути соціялїстичні збори, що викликало у обжалованого обуренє на насильство одної невідвічальної людини (себ-то президента міністрів), якої не можна потягнути до відвічальности.

Віцепрезидент Пернерстоґфер зізнає, що Адлєр поповнив свій вчинок наслїдком психози примусу своєї уяви.

ВІДЕНЬ (Ткб). Вчера зізнавали свідки, що були присутні в часї замаху. Не подали вони нїчого нового. Заявляли переважно, що не чули, чи Адлєр кричав: „Проч з абсолютизмом! хочемо мира!" Обжалований теж перечить, немовби вчинив подібний виклик. Оруже, котрим виконав замах, купив у Цїріху, на Великодні свята 1915 р. і що знав про заборону таких бровнїнґів в Австрії. Тоді вже перший раз думав про замах. Перед виконанєм замаху довго чекав при столї, бо недалеко від гр. Штїрка сидїла якась пані, котру міг би був поцїлити. По виконаню замаху мав тільки одну думку: аби офіцири, що сидїли в сусїдній кімнатї, не рознесли його на шаблях.

Опісля відчитано опінії лїкарського віддїлу. Вони конклюдують, що обжалований психічно тяжко обтяжений дїдично, але дїла не доконав під впливом хоробливої депресії анї роздратованя, тільки що той чин дасть ся зовсїм вияснити психічною вдачею обжалованого й зовнїшними обставинами. Оречене представляє його як фанатика, духовий розвиток котрого доконав ся правдоподібно під впливом психічної дїдичности.

Після уступленя Ґучкова і Мілюкова.

Львів, 19. мая 1917.

Причини уступленя Ґучкова і Мілюкова стараєть ся пояснити в „Berl. Tageblatt" д-р Форст, постїйний стокгольмський кореспондент дневника. На його погляд між Ґучковим і робітницько-жовнїрською радою були за великі противенства, щоби Ґучков, який був найбільше правим і найменше демократично настроємим членом кабінету, міг вдержати ся. Уступленє Ґучкова довело до зближеня між правительством і робітницькою радою, яке виявило ся тим, що її представники згодили ся вступити під деякими умовами до кабінету.

Причини димісії Мілюкова досї певно не відомі. Здаєть ся, що після уступленя Ґучкова робітницько-жовнїрска рада вважаючи Мілюкова головним противником ідеї загального мира, домагала ся уступленя міністра заграничних справ. Однак не значить се, що тим самим зродили ся вигляди на окремий мир з Росією. Робітницько жовнїрська рада, яка одержала в правительстві пять портфелїв на одинайцять, заявила ся з усею рішучістю проти окремого мира. Здаєть ся, що навпаки революційна Росія готовить ся до скріпленя своєї оружної сили, чого доказом іменованє Керенського міністром війни і маринарки. Крайний напрям так званих большевиків лишив ся відокремлений і їх становище стане ще слабше після повороту до Росії соціялїстів: Аксельрада, Мартова і Мартинова, які вважають ся противниками Ленїна.

По новім правительстві сподіють ся поправи внутрішних відносин. При помочи Америки буде розвязане трудне питанє комунікації: Зєдинені Держави пообіцяли доставити Росії значну скількість зелїзничих льокомотив і ваґонів та річних пароходів. Та богато труднійша справа з заосмотренєм, а ще більше з дисциплїною армії. Щоби скріпити карність серед війска видала робітницько-жовнїрська рада відозву, в якій закликаєть ся жовнірів до сповненя патріотичного обовязку супроти революційної Росії. Від дальшої демократизації армії сподієть ся рада робінників і жовнірів зросту її воєнної сили.

Важка спадщина.

Львів, 19. мая 1917.

З упадком царизму впали з України кайдани неволї царської Росії, але та вікова неволя витворила на Україні відносини, які не зникнуть від разу, тільки ще довгі роки налягатимуть на Україну як важка спадщина важкої минувшости.

Дух сеї важкої спадщини віє з статей і вістий, які приносить „Кіевская Мысль" з 9. н. ст. мая.

Отже знаходимо там передовицю п. н. „Нѣсколько вопросовъ", в якій замітне роздражненє й невдоволенє, що український рух йде твердо й рішучо до українізації всего житя на Україні.

Газета невдоволена, що український студентский з'їзд ухвалив резолюцію про „безпроволочне здїйсненє власними силами національно-територіяльної автономії України, і питає, що на сю ухвалу „синів" скажуть „батьки" з Української Центральної Ради, які на звісній нарадї — коли то були пішли чутки, що український з'їзд хоче проголосити себе українською конституантою й оголосити автономію України — заявили, що в справі автономії України вважають єдино компетентною російську конституанту.

Очевидно, в дїйсности між „батьками" й „синами" конфлїкту нема, бо український з'їзд признав російській конституантї тільки право санкціонованя автономії України, як і цїлого ладу російської федеративної републики, заявляючи при тім виразно, що треба безпроволочно творити основи автономії України.

Невдоволена далї газета, що Українська Центральна Рада не вдоволяєть ся утворенєм одного охотничого українського полку, але змагає до українізації всего війска, яке рекрутуєть ся з України.

Невдоволена газета також, що Українцї широко зорганїзували київський губернський селянський з'їзд, закликавши на нього делегатів кождого села, а не тільки делегатів істнуючих уже організацій. Річ в тім, що істнуючі організації оставали в значній мірі під впливом російських „культуртрегерів", які тепер боять ся масової волї українського села.

Той сам дух важкої спадщини вікової царської неволї віє зі звідомленя про збори Союза родительських комітетів і педагогічних рад при київських середних школах. Хто в царській Росії вчив свої дїти в середних школах на Україні? Переважно зросійщена інтелїгенція! І ось сї зросійщені батьки і вчителї зійшли ся обмірковати справу українізації середної школи. Референтом був співробітник „К. Мысли" Всеволод Чаловець, святочний українофіл, який любить писати імпресіоністичні статї про Шевченка, український театр, українські маніфестації, але його зросійщена натура боїть ся українізації всего житя. Його становище: завести покищо в середній школї українознавство, а викладову мову оставити російську. Супроти змагань до повної українізації середної школи він кинув ефектовну фразу, що „будучність української мови буде тодї запевнена, коли появлять ся українські Метерлїнки й Вергерени, а не українські Марати й Робеспієри". Збори подїлили ся різко на дві части: більшість зборів, зросійщені батьки учеників і вчителї, яким не хочеть ся переучувати ся своїх предметів по українськи, заявили ся за вдержанєм російської викладової мови; супроти сього зросійщеного елєменту домагане повної українізації школи остало в меншости.

В дусї зросійщеної більшости збори приняли й вислали телєграфічно до міністра просвіти резолюцію, в якій висловляють думку, що „середна школа повинна під сю пору зберегти свій „общерусскій" характер з бажаним у нїй курсом українознавства".

Очевидно треба мати на увазї, що се не є воля українського народу, тільки групи зросійщеної інтелїґенції.

Тай взагалї треба тямити, що без терть і конфлїктів між тим, що насадила на Україні царська неволя, і змаганями українського народу не обійдеть ся. Але вкінци таки побідить воля визволеного з кайдан царизму українського народу.

Підєм української провінції.

Відень, 16 мая 1917.

Селянський з'їзд в Чернигові.

„Русское Слово" з 24 (11) цвітня доносить з Чернигова: Засїданя першого селянського з'їзду при участи делегатів жінок тривали два днї. Увагу всїх зосередив реферат про земельну справу губернського земського агронома Кострова, активного робітника селянського Союза в 1905 р. Одноголосно ухвалено такі резолюції: „Приватна власність на землю касуєть ся безумовно. Земля переходить в загальне користанє тих, хто її оброблює. Користанє землей безплатне. До земельного фонду входять державні, удїльні, кабінетні, монастирські церковні і приватно-поміщицькі землї. Умови і розміри вивласненя приватних земель по подрібнім обговореню на місцях порішить всеросійський з'їзд селянського Союза. В цїли забезпеченя давних розмірів виробу хлїба організують ся земельні поєднавчі комітети, волосні і губернські, з представництвом в них від власників землї, а також волосні і повітові комітети для подрібного розробленя земельної справи. З'їзд признав необхідним до часу порішеня земельної справи установчими зборами в цїли ратуваня вітчини і охорони волї від старих ворогів і Нїмців не нарушати самовільно поміщицьких господарств."

Також одноголосно принято резолюцію: „Піддержувати всїми силами тимчасове правительство в його змаганю, побідно скінчити вїйну, без анексії і контрибуції з боку воюючих народів".

В справі форми правлїня з'їзд одноголосно висловив ся за демократичною федеративною републикою.

З Житомира.

„Кіев. Мысль" з 12. цвітня (30 марта) доносить з Житомира під датою 28. марта:

Городський виконавчий комітет постановив телєграфічно просити А. Брусілова арештувати і вислати до Петрограду почаївського архімандрита Віталія, що розвивав шкідливу дїяльність серед війск.

З Черкас

„Кіев. Мысль" з 14. (1.) цвітня доносить з Черкас під датою 31. марта:

Надзвичайне черкаське, повітове земське зібранє постановило просити усунути з посади директора народних шкіл Плєского. Предсїдателем земської управи вибрано бувшого члена управи Коломийцева, повітовим комісарем секретаря черкаської Української Ради Сачевського. На зборах перший раз були присутні як представники жидівської національности гласні: Антоновський, Фельштайн і Лємберський.

З Острога.

„Кіев. Мысль" з 11. цвітня (29. марта) доносить з Острога під датою 28. марта:

Громадянський комітет випустив поклики до сїльського населеня в українській мові в цїли познайомленя з теперішною хвилею. Селяни виявляють живий інтерес до теперішних подій і жадливо читають поклики.

З Білої Церкви.

„Кіев. Мысль" з 31. (18.) марта доносить під датою 16. марта з Білої Церкви:

Свято революції відбуло ся з небувалим під'емом. В походї брало участь буквально усе населенє від малого до великого. Над товпою віяло дуже богато прапорів, між ними українські. На чолї маніфестації військові части. Дута орхестра. Свято закінчило ся вічем на центральній площі. Як бесїдники виступали члени комітету, повітовий комісар Мошков, представники робітників і салдатів ріжних національностий. Всї закликували до з'єднаня, організації, збільшеної праці для піддержаня і укріпленя нового ладу.

Ф. К

З Полтави.

„Кіев. Мысль" з 13. цвітня (31. марта) доносить з Полтави під датою 29. марта:

Відбули ся організаційні збори Українського Селянського Союза. Принято плятформу: федеративну автономію України і націоналїзацію землї. Вибрано організаційний комітет. Постановлено скликати селянський з'їзд у Полтаві 16. цвітня.

З Одеси.

„День" з 25. (12.) цвітня доносить з Одеси п[illegible] датою попереднього дня, що міністра війни А. [illegible]кова привитали представники Українців, І[illegible]яків, робітничої групи воєнно промислового [illegible]омітету та студентства. Гучков сказав, що війн[illegible] ведеть ся для оборони, але не треба розуміти [illegible]борони так вузько.

Товариства „Просвіта"

засновано в селї Селещинах і городї Кобиляках. („Кіев. Мысль", 15. цвітня (31 марта).

Ф. К.

Краєвий Союз Кредитовий у Львові, Ринок ч. 10. приймає субскрибційні зголошеня на **VI. Австрійську Воєнну Позичку** на умовах поданих в урядовім проспекті. — Дотичні друки і поученя розсилаєть ся і можна їх дістати також в союзних стоваришенях.
333 2—5

Ґубернський селянський з'їзд у Київі.

„Кіевская Мысль" з 12. н ст. мая доносить:

Вчера вечером, в поміщеню педагогічного музею, закінчив ся губернський селянський з'їзд, скликаний Українським Селянським Союзом для виборів депутатів з київської губернії в Петроград до ради селянських депутатів. З'їзд відбував ся 2 дни. На з'їзд прибуло 225 представників селян. Головою з'їзду вибрано Христюка, заступником внука Тараса Шевченка — М. І. Шевченка. З'їзд приняв текст інструкцій для депутатів і вибрав 17 депутатів.

Справа польського реґента.

ВАРШАВА (Ткб) На повнім засіданю польської державної Ради 15 с. м. бар. Конопка заявив іменем австро-угорського і німецького правительства, що в найблизшій будучности комісарі обох правительств передадуть державній Раді відповідь на резолюцію Ради в справі покликаня регента.

НОВИНКИ.

Львів, 19 мая 1917.

— **В справі воєнної позички** нам пишуть: Наша суспільність вложила у воєнні позички з повним пожертвованєм значні суми, але не вплачувала їх у своїх, тільки переважно в чужих інституціях. Через те остала наша участь у воєнних позичках майже незамітною і на зверх являєть ся як патріотична жертвенність чужих. Тому кождий член нашого громадянства, що підписує VI. воєнну позичку, повинен робити се безумовно з Земельнім Банку Ґіпотечнім у Львові (вул. Підвалє 7) або в Краєвім Союзі Кредитовім у Львові (Ринок 10). Треба сподівати ся, що сільська інтеліґенція і начальники громад подбають за те, щоби субскрипції переводили ся через народні институції, а тим чином щоби нарід не обнижував значіня власної видатности.

— **Засіданє укр. комітету тижня Червоного Хреста** буде в понеділок, 21. с. м., точно о год. 5 попол. в салї Ставроп. Інститута в невідкладній справі.—Ол. Барвінський.

— **Українська Центральна Рада** проти архиеп. Евлогія. „Кіевская Мысль" доносить: Українська Центральна Рада, розглянувши діяльність архиеп. Евлогія, ствердила, що він являєть ся ворогом українського народа, і висказала ся за безпроволочним усуненєм його з України. Та сама ґазета подає з Житомира отсей факт з діяльности архиеп. Евлогія: По достовірним вістям на жаданє архиеп. Евлогія заслано за небажанє приняти православіє в Єнисейську губ. унїятського священика Абрамовича, його сина акаделіка і 50 унїятських родин.

— **„Територія Польщі не кінчить ся на Бузї".** Часопись „Ziemia lubelska" містить адресу Поляків з Волині до польської державної Ради, в якій між иншим сказано: „Досї не відзивали ся голоси з пригадкою, що польська область не кінчить ся на Бузї, що на земли, яка видала Словацького, на якій розцвитав ліцей Кременецький, до нинїшного дня бють серця для дорогої справи і їх число зростає все серед приспаних довгою неволею".

— **Обхід 3. мая в українській Любомли.** Про свято 3. мая пише „Ziemia lubelska": „З нагоди обходу треба вказати на характеристичне поведенє українського учительства в Галичини, яке тут з частинним успіхєм будить в серцях молодїжи ненависть до польського народу. Отсе в часї походу коло „ruśińskiej szkoły" учителька Rusinka перервала лекцію, почала демонстраційно при отворених вікнах співати народну українську пісню „Ще не вмерла Україна". Сей нетакт викликав загальне згіршенє і несмак".

— **Поклик до бувших** учеників бл. п. професора української ґімназії в Перемишли Осипа Прислопського. Учительський збір і молодіж української ґімназії в Перемишли ставлять многозаслуженому професорови і щирому опікунови молодїжи Оснпови Прислопському тривалий памятник нагробний. Зі складок зібрано доси 480 К, а потребуємо ще 400 К. Апелюємо отже до старших учеників Покійника, людий на становищи, щоби помогли нам в сім гарнім ділї і прислали в маю або червни даток на сю ціль. Посвяченє памятника відбудеть ся 2. червня. За комітет: від збору А. Аліськевич, О. Мартинович, А. Сабат, Ст. Якубовський; від учеників: Мир. Колтунюк і Яросл. Яремкевич.

— **Зменшенє пайок хліба у Львові** Команда міста Львова оповіщає: Наслїдком недостачі привозу муки, означений законно тижневий приділ хліба 1260 гр. на голову, обнижуєть ся від 28. с. м. аж до дальшого зарядженя на 1000 гр. на голову тижнево. Управа міста має зарядити, що треба.

ОПОВІСТКИ.

Неділя 20. мая 1917.

Нині: греко-кат.: 5 Н. по Вел. — римо-кат.: 6 Н. по Вел.

Завтра: греко-кат.: Іван Бог. — римо-кат.: Єлени.

Позавтра: греко-кат. Ісаї П. м. с. Н. — римо-кат. Юлії діви.

Товариство українських наукових викладів ім. Могили. В неділю дня 20 мая відбудеть ся в малій салї музичного інститута ім. Лисенка виклад п. д ра Остапа Макарушки на тему „Вартість реальних предметів науки для ідеї національного образованя". Початок точно о год. 4 ій по пол.

НА ВОЛИНСЬКІ ШКОЛИ.

„Пяткова система".

На необхідну потребу удержаня 25 українських шкіл на Волині, які супроти останніх подій тим дорожші і важнїйші для української справи, конечні як найскорші і найобильнїйші жертви

о. П Шпилка в Далёвій 20 К: о. Василя Антонича в Липівци, о. Михайла Фуглевича в Корелику волоськ., о. Кирила Коциловського в в Терстані, о. Вас. Миганя в Полянах суров. — Текля Стасик Романів 4 К: Марину Ульчак, Пазю Прийму, Марину Назарко, Анну Стасик, Миколу Прийму—усїх з Романова, Василя Мізерак пол. поч. 240,—Текля Довга Романів 3 К: Юстину Кохановську, Теклю Яцишин, Марину Кохановську, Марину Леньківську—усїх з Романова, Андруха Ляш пол. поч. 408, —

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

в дня 19. мая 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ.

На поодиноких відтинках фронту діяльність російської артилєрії викликала наш огонь. Зрештою нічого до оповіщеня.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Вчерашний семий день десятої битви над Ізанцом знов був виповнений сильними боротьбами.

На полудневий захід від Ауzza Італійці усадовлені тут на лївім березї Ізонца надармо змагали ся, щоб поширити свої стеновища. Наші лінії в провалї Плява Сальнано постійно були під огнем їх артилєрії всїлякого калїбру. Італійська піхота, важкі втрати котрої безнастанно вирівнують новими війсками, звертала в сім обшарі змаганя свої головно на верх Vodize і в густих колюмнах ішла кілька разів до приступу на нього. Кождий з тих приступів розбив ся кріваво о геройську поставу оборонців, скріплюваних атрилєрією й літаками, що теж брали участь в боротьбі. Особливша похвала належить ся віддїлам полку піхоти з Кошиць ім. цїсаря Вільгельма ч. 34 і західногалицькому полкови загального ополченя ч. 32, котрим доводить полковник Пернер та баталїонови загального ополченя ч. 40.

На схід від Гориції Італійці знов хотїли передерти ся масовим атаком без артилєрійського приготованя. Вислїд був такий сам: без виїмку втримали ми становища наші. Оживлена боротьба тої ночи принесла нам на тім відтинку понад 150 полонених, в тім двох офіцирів. Наші летуни в воздушній боротьбі зістрілили два ворожі самолети, третий упав коло Вертойби під крісовим огнем.

Дотеперішний вислїд тижневої боротьби над Ізонцом представляєть ся в 2 км. вім розширеню італійського становища коло мостового причілка Плява.

В обшарі Флїтш і Плєкен та в кількох відтинках тирольського фронту скріпив ся односторонний артилєрійський огонь. В полудневім Тиролї і в провалї Барколя наші вивідуючі відділи вдерли ся до становищ ворога і взяли в полон залогу.

Полуднево-східний фронт: Нїчого нового.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гефер

НІМЕЦЬКОГО ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

в дня 19. мая 1917.

ЗАХІДНИИ ТЕРЕН ВІЙНИ.

БЕРЛІН (Ткб.) Група вийск кн. Руппрехта: Між побережем і Сан Кентен скріпила ся діяльність артилєрії та в ночи дійшла між Гаврель і Ашвій до великої заїлости. Атак Англійців під охороною того огню по обох сторонах гостинця з Арра до Дуе зломав ся в нашім обороннім огні. Те саме на схід від Монші.

Група вийск німецького наступника престола: В Шампанії та над Аїсною треває дальше оживлений огонь. Коло Braye занятєм французького рова осягнули ми дальшу поправу нашого становища. На Зимовім сугорбі відперто нічний атак французів по боротьбі ручними гранатами. Діяльність летунів в останних днях їзза негоди мала. Вчера зістрілнли ми десять ворожих самолетів.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Ми живо відповідали на огонь російської артилєрії та метачів мін між Аа й Двиною, на захід від Луцка, по обох сторонах зелїзниці з Золочева до Тернополя і над Нараївкою.

БАЛКАНСЬКИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

На македонськім фронтї ворог по неповодженях останних днів не поновив приступу. Ослаб і огонь артилєрії.

Перший кватирмайстер ген. Людендорф.

ПРАСЬКИЙ БАНК ФІЛІЯ У ЛЬВОВІ

ВУЛ. ЯҐАЙЛОНСЬКА Ч. 2.

ПРИНИМАЄ ЗГОЛОШЕНЯ НА

VI. АВСТРІЙСЬКУ ВОЄННУ ПОЗИЧКУ

ПІД ДУЖЕ КОРИСНИМИ УСЛІВЯМИ. — ПРОСПЕКТИ ВИСИЛАЄ НА ЖАДАНЄ СЕЙЧАС БЕЗПЛАТНО. 304 2—4

ЖІВНОСТЕНСКА БАНКА ФІЛІЯ У ЛЬВОВІ

ВУЛ. ЯГАЙЛОНСЬКА 8.

ПРИЙМАЄ ЗГОЛОШЕНЯ НА

6. АВСТРІЙСЬКУ ВОЄННУ ПОЗИЧКУ

ПІД ДУЖЕ КОРИСНИМИ УСЛІВЯМИ.

ПРОСПЕКТИ ВИСИЛАЄ НА ЖАДАНЄ БЕЗПЛАТНО. 300 3–5

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Володимир Захаркевич, I. R. 30 IV. Baon — **пошукує** маму Марию Захаркевич з Гливян. 327 2–3

Хто знав би де пробувають Антін і Никола Миколів і Анна Турянська з Богатковець повіт Підгайці, зволить донести до уряду парохіяльного в Гійску п. п. Добромиль. 329 2–2

Павло Ґут тепер в Камінці почта Сколе лісничізка, пошукує своєї жени Марії з дюма дітьми з села Бариша повіту Бучач. Хто знав би місце їх побуту зволить ласкаво його повідомити. 331 2–3

Оголошення.

– ПОЧЕНЄ НІГ –

усуває певно спеціяльний пудер „Csave", пакет за 1·20 К. На провінцію висилаю тільки за попереднім надісланем належитости і 40 с. на порто. — Одиноке заступство

S. FEDER, — Львів, Сикстуська ч. 7.

279 15–60

Каменица, новітно збудована, з офіцинами при Академічній улиці у Львові до продажі. Зголошення під: Д-р Новотни, Закопане. 332 2–3

Торговля товарів корінних і вин ТЕОДОР СЕМКІВ в БОРИСЛАВІ

приме сейчас панну в укінченою практикою торговельною або щонайменше початки практики, числять лиш на перворядну силу, як також лагідної вдачі і не влосливої, на само проваджене торговлї з привани його виїзду на кілька місяців мусить мати певну поруку. Порука може бути не конечно грошева, а може бути через торговлю або знану особу запевнена. Зголошення вправ з відписами свідоцтв і фотограф. як також услівями принятя прошу слати під вимінкою висше адресою. 325 3–5

ОСЬМА КЛЯСОВА ЛЬОТЕРІЯ.

Поручаємо льоси до сеї льотерії. Цілі по 40 К, половинки по 20 К, вісімки по 5 К. Тягнене 1. кляси буде 12. і 14. червня. Нові льоси Австр. Черв. Хреста продаємо за готівку і на місячні ратн. —

БАНКОВИЙ ДІМ

SCHÜTZ i CHAJES

у Львові, пл. Марійська 7. VIII 23–?

НАЙКРАСШІ ОПОВІДАНЯ = **СЬМІХОВИНКИ ТА СЬПІВОМОВКИ**

Десять книжочок за К. 4·16.

1.	Оповіданя і сьміховинки Олекси Стороженка ціна	44	с.
2	Нові часи, оповіданє О. Маковея	44	„
3.	Кармелюк, „ М. Вовчка	44	„
4.	Оповіданя Федьковича: 1) Три як рідні брати, 2) Опришок	44	„
5.	Приказки і байки Ст. Руданського	44	„
6.	Сьпівомовки	44	„
7.	Оповіданя М. Вовчка: 1) Козачка, 2) Чумак, 3) Свекруха	44	„
8.	„ „ „ 1) Сестра, 2) Сон	44	„
9.	Перекотиполе, оповіданє Квітки Основяненка	44	„
10.	П. Куліш: Орися, Даване горе, Степова могила	20	„

Замовленя і р вночасно гроші висилати до:

Канцелярії Товариства **„Просьвіта"** у Львові, Ринок ч. 10.

На порто звичайне треба додати при замовленю всїх V 3–? книжок 30 сот., а на поручене 65 сот

Бандажі на пропуклини або брух пупця живота, пахвини і т. д. — Цінники даром. —

М. Л. Полячек, Самбір 25. 308 8–10

Інтелїґентна женщина глядає місця до заряду дому на селї. Е. Стефанович в Дрогобичи, Польна 22. 318 2–?

Ч. 31 17 / Н. Р.

ОПОВІЩЕНЄ.

НАДЗИРАЮЧА РАДА

Краєвого Союза Кредитового

стоваришеня зареєстрованого з обмеж. порукою

у ЛЬВОВІ

скликує на основі §. 45 і 47 статута

XVIII.

Звичайні Загальні Збори Стоваришеня

на день 7. червня 1917 р. год. 4. пополудни в сали Стоваришеня у Львові (Ринок ч. 10. I. поверх) з отсим предмегом нарад (§ 52 стат.)

1. Відчитане протоколу з послїдних Загальних Зборів Стоваришеня.
2. Звіт Дирекції з дїяльности за вісїмнайцятий рик адміністраційний (1916) в замкненем рахунків і білянсами.
3. Звіт Контрольної Комісії з внесенем на удїленє абсолюторії
4. Ввесене Надзираючої Ради на розділ чистого зиску (§ 45a і 23. стат.)
5. Вибір 2 членів Надзираючої Ради на 6 лїт (§ 37 стат.)
6. Вибір трех членів Контрольної Комісії (§ 52б стат.)

Право участи в Загальних Зборах мають члени, котрі в цїлости уплатили принайменше один удїл (§ 50. статута). За легітимацію служить удїлова книжочка. На Загальних Зборах беруть участь члени особисто; правні особи заступають їх законні представителї (§ 51. статута), які мають д статочно виказати ся повновластю.

Маєтковий білянс за 1916 р. есть виложений в льокали Стоваришеня (Ринок ч. 10. I. поверх), де члени можуть его переглядати (§ 56 статута).

За Надзираючу Раду Краєвого Союза Кредитового, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові, 25 цвітня 1917. року.

Григорій Кузьма предсїдатель. **о Теодозій Лежогубський** секретар.

334 1–3.

КОЖДИЙ що дбає про себе і свою родину хто хоче сповнити горожанський обовязок супроти держави

повинен **обезпечити ся на житє**, а заразом підписати VI. воєнну позичку **тільки в**

Ц. к. австр. військовім фонді для вдів і сиріт

який получив субскрипцію на VI. воєнну позичку **враз** з обезпеченєм на житє для всїх без ріжниці пола від 18 до 55 року житя. Обезпеченє се уможливлює кождому без виїмки, а саме **офіцирови, жовнїрови, священникови, урядникови, купцеви, реміснинкови і денному заробникови** підписане VI. воєнної позички при рівночаснім обезпеченю ся на дожитє або на випадок смерти на користь власну, або користь своєї родини.

Без лїкарських оглядин. **Сейчасова важність обезпеченя.**

Без стемплїв і побічних додатків

Найнизша квота обезпеченя К. 500. **Найвисша квота обезпеченя К. 4000.**

Обезпеченє входить в житє в хвили зголошеня субскрипції, зглядно зголошеня першої премії, яка є дуже низька. Премія від 1000 корон виносить на час 20-лїтний К. 35 річно, на час 15 лїтний К. 49 без всїх инших коштів. Премії платить ся річно, піврічно, чвертьрічно, а навіть місячно, так що **при так малім видатку, як 3–4 кор. місячно навіть найбіднїйший** може помочи державі до побідного закінченя війни, а рівночасно забезпечити родину. **Сповняючи отже патріотичний, горожанський обовязок, підписуйте VI. позичку воєнну.**

Близших інформацій удїляє радо БЕЗПЛАТНО наше

Краєве бюро — Львів, ц. к. Намісництво 322

як також наші уповажнені заступники по усїх містах і повітах краю.

Відповідає за редакцію **д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.** Друкарня „Діла" Львів, Рынок ч. 10

Ч. 117. (9.369) Львів, второк 22 мая (9 ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно	2·70 К.
чвертьрічно	8·— „
піврічно	16·— „
цілорічно	32·— „

у Львові (без достави):

місячно	2·40 К.
чвертьрічно	7·— „
піврічно	14·— „
цілорічно	28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К. Сталі оголошеня за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, 21. мая 1917.

Минулий тиждень приніс нам ряд ухвал чинників, які покликані вести українську політику в Австрії.

Українська Парляментарна Репрезентація Галичини, оцінивши з свого принципіяльного становища положенє українського народу і його змаганя по обох боках кордону, ствердила, що під теперішну хвилю супроти теперішного правительства Австрії є наказана тільки одна тактика: заняти в парляменті проти кабінету гр. Клям Мартініца рішуче становище.

Приймаючи се рішенє, мала Укр. Парл. Репр. Галичини за собою вже ухвалу українських парляментарних і соймових послів Буковини, які заявили, що становище всіх українських послів в українськім парляменті мусить бути одностайне, рішуче і достойне теперішної поважної хвилі, та що вони, українські посли Буковини, не відступлять українських послів Галичини.

З наведених ухвал українських парляментарних заступництв Галичини й Буковини зробив практично політичний вивід Народний Комітет, начальна управа найбільшої з українських партій Галичини, творячої в У. П. Р. Галичини міродатну більшість, — ухвалюючи резолюції, в яких взиває в парляменті й делєгаціях до тактики, яка була би відповідю на поведенє австрійського правительства в часі війни супроти українського народу, вважає для успішного переведеня сеї тактики за річ безумовно конечну утворенє спільної організації всіх парляментарних послів Галичини й Буковини, і в кінци, вказуючи на світлий примір закордонної України, закликає всі українські політичні партії утворити також поза парляментом спільну організацію через відновленє Загальної Української Ради.

Думаємо, що не знайдеть ся на цілій австрійській Україні свідомий громадянин, а тим менше свідомий своєї відповідальности політичний діяч, з'окрема наділений особливим довірєм, але також особливою відповідальністю посол, який, оцінюючи теперішну хвилю і її значінє для українського народу, не притакнув би тим практично-політичним вказівкам, які містять в собі згадані резолюції Народного Комітету.

Як в парляменті, так і поза парляментом потрібне нам з'єдиненє, — сього чейже ніхто не заперечить. Так само не зможе заперечити ніхто, хто в сю важну хвилю буде здібний позбути ся всяких особистих чи групових упереджень й піднести ся на конечну для поважного політика висоту оцінюваня справи, зі становища обєктивних даних, що для такого з'єдиненя існують потрібні умови.

На скільки ходить о парлямент, проречисто говорить заява українських послів Буковини про їх готовіть іти разом з українськими посланми Галичини. Треба тільки сю волю до діла перетворити в діло, утворивши з українських послів обох країв спільну парляментарну організацію.

А поза парляментом — вистане взяти під увагу, з якого жерела пливе посольський характер, щоби признати, що з'єдиненє в парляменті не вистане, що для маніфестації одноцільної волі народу потрібна організація, яка обнимала би всі політичні групи народу, як вони проявляють ся в усіх областях політичного житя, а не тільки в одній области, в парляменті. Політичне житє витворює в народі партії; партії ведуть виборчу акцію, поручаючи виборцям своїх кандидатів; партії таким чином з одної сторони надають посольським кандидатам моральне право старати ся о гідність заступника народу, і виборці, вибираючи кандидата послом, тільки санкціонують волю партії, з другої ж сторони партії беруть на себе відповідальність за політичне поведенє посла. Через те в усіх партійних організаціях посольський клюб не є начальним органом партії, тільки одним з органів партії, якої поле діяльности обнимає всі области політичного житя і яка через своїх послів розвиває діяльність в одній з тих областий — парляментарній. Отже: з'єдиненє всіх послів нації не було би повним національним з'єдиненєм, коли б не з'єднили ся самі партії нації.

Що таке з'єдиненє є конечне, сього не стане ніхто оспорювати. А що є конечне, се мусить бути можливе. Ті особисті і групові упередженя, які від проголошеня акту 4. падолиста 1916 прийшли до міродатного значіня в нашій політиці, такі дрібні супроти ваги хвилі, яку переживаємо, що вони не сміють стати на черешкоді з'єдиненю й використаню всіх сил, якими розпоряджаємо, для добра національної справи.

Присвічувати повинен нам примір закордонної України, де між окремими партіями і групами було так само чи-мало і принципіяльних і тактичних і групових і особистих ріжниць (зі дома річ, що чим менша політична свобода і тим самим менша змога політичної діяльности, тим більше розвитають такі ріжниці!), а одначе всі вони з'єднили ся в Українській Центральній Раді. Невжеж ми, австрійські Українці, маючи за собою більше ніж пів століття практики політичного житя в конституційній державі, не здобудемо ся на центральний, всеобєднуючий орган, який міг би в імени австрійської України виступати так само, як в імени закордонної України Українська Центральна Рада?! Адже може настати хвиля, коли будуть потрібні енунція ції інтернаціональної ваги від обох частий України! Хто тоді промовить від цілої України австрійської?!

Отже — з'єдиненє в парляменті для тих справ, які полагоджує нарід через своїх послів, а поза парляментом для цілости національної політики, се конечна потреба теперішної хвилі.

Українські політики у Цісаря.

Львів, 21. мая 1917.

По виїзді п. д-ра Костя Левицького зі Львова (в суботу вечером) наспіла сюди на його адресу спізнена телєграма від п. Романчука з зазивом вертатись до Відня, щоби в понеділок, себто нині стати на авдієнції у Цісаря в Ляксенбурзі.

ВІДЕНЬ 21. мая. (Ткб.) Цісар приняв нині на окремій авдієнції в Лясенбургу м. и. віцепрезидента палати послів Романчука, д-ра Петрушевича, Бачинського, д-ра Евгена Левицького, д-ра Костя Левицького.

Митроп. Шептицький в Київі.

Привертанє унії. — Подорож до Тернополя.

Львів, 21. мая 1917.

З над кордону нам пишуть:

Прибувши 11. с. м. до Київа з Петрограду зі своєю дружиною, митр. гр. А. Шептицький в католицькім костелї має висвятити на унїятського епископа для унїятів всеї Росії бувшого православного священика Фйодорова.

З Київа поїде гр. Шептицький до Тернополя, а потім через Петроград і Швецію до Львова.

З Житомира доносять до київських газет: Наслїдком заходів митроп. гр. Шептицького о дозвіл перевести розслїди, чи не переводжено насильного з'єдиненя унїятів до православя, організуєть ся комісія, в склад якої входить між ин. акаден. Абрамов, засланий в свій час на Сибір. В першій мірі комісія займеть ся ділом в брідськім повіті, де „працював" архиеп. Евлогій; при тій нагоді будуть провірені доноси і звідомленя священиків братів Борецьких, які особливо горячо займали ся справою „з'єдиненя" унїятів.

(Увага: Братя Борецькі, з роду латинники, вихованки спершу о. Ефіновича, а потім монастиря в Почаєві і семинарії в Житомірі, завели православє в Попівцях і Паликровах, брідського повіта. В послїднім селї мали великий успіх також між Поляками і латинниками, яких часть втїкла перед приходом австрійських військ з російськими військами).

Міністер для українських справ в Росії.

ПЕТРОГРАД (Ткб.) Конгрес депутатів військ з України, що представляють понад мілїон Українців жовнірів, постановив зажадати від провізоричного правительства, щоби воно в цїли перешкодженя можливим непорозуміням на Україні і на фронті проклямувало зараз основи національної і територіяльної автономії України і як перший ступінь до здійсненя сих основ утворило в кабінеті становище міністра для українських справ.

Міністри Терещенко і Львов про основи мира.

ПЕТРОГРАД (Ткб.) Міністер заграничних справ Терещенко приняв представників російської преси і заявив їм: Питаєте ся, панове, о мою програму. Можете довідати ся про се з заяви правительства. Програма ся є коротка: Можливо скоре привернене загального мира, який не мав би на цїли заволодїти силою иншими народами ані позбавити їх національної спадщини, ані тахож відібрати силою чужі области, мира без анексій і відшкодовань, мира, який був би заключений в повній єдности з демократією союзників.

Молода Росія, як кождий край, що перебув революцію, має глибокі ідейні бажаня. Першим є бажане, щоби цїлому світу дати справедливий мир, що не обидить жадного народу, щоби по війні не було ніякої ненависти, яка лишать ся все, коли який нарід вийде з війни збогачений коштом другого, коли який край буде понижений і приневолений до принятя понижуючих мирових умов. Насильство родить ненависть. Вільна Росія не бажає сього ні для себе ні для инших. Другим моментом є свідомість вязів, що лучать Росію з демократіями в державах союзників. Армії союзників стережуть своїми геройськими ділами російську революцію перед пораженєм. Одно питанє обурює численні круги російської демократії і викликує пристрасть: Російська демократія боїть ся, що є звязана старими договорами, які служать анексійним цїлям. Се вводить заворушенє у її довірє в революцію, зменшує розмах і одушевленє. Тому домагано ся, щоби зараз оголошено заключені давним правительством договори. Одначе се рівнало ся би зірваню вязів з союзниками. Се було би початком окремого мира і тому власне російське правительство відкидає се з цїлою силою.

Світова війна може бути покінчена тільки миром цїлого світа. Треба шукати нових доріг. Нова Росія мусить дивити ся у будучність, не у минувшість. Щоби можна дійти з успіхом до цїли, вільна Росія мусить доказати, що вірно сповнює найважнїйші зобовязаня супроти союзників. Треба доказати, що Росія резигнує з анексій не тому, що не може їх осягнути, але тому, що не хоче їх осягнути.

ПЕТРОГРАД. (Ткб.) Президент міністрів гр. Львов приняв представників російської преси і зложив супроти них заяву, в якій сказав, що нове зреорганізоване і скріплене довірєм народу правительство буде послушне всім вказівкам горожан. Край знає, що спосібність до боїв у війска змаліла. Се впливає тільки з недостаточного заосмотреня в муніцію, поживу і пашу, а також і з фалшивого пояснюваня воєнних цїлий.

Правительство вважає своїм обовязком заявити ясно, що стремить отверто до скорого заключеня мира. Говорячи одначе про мир без анексій і мирових відшкодовань заявляє правительство, що не йде тут

Книгарня — Наук. Тов. ім. Шевченка — у ЛЬВОВІ. Ринок ч. 10
має великий ВИБІР УСЯКИХ УКРАЇНСЬКИХ — КНИЖОК — з усіх галузей знаня, як з красного письменства, так і народніх, популярних видань, а також шкільні підручники, словарі й ріжні наукові книжки, співаники, ноти, молитовники, — євангелія й инші релігійні видання. — ІУБ 18—9

о пасивну оборону. Вільна Росія не стерпить ніколи, щоби лишити якусь область під ярмом німецького мілітаризму. Ставлячи високо союз з демократіями заходу російське правительство не може супроти судьби Бельгії, Сербії і Румунії остати байдужним і забути про свої обовязки. Спокій, який на фронті дійсно наступив, позволив канцлерови німецької держави виголосити припущене про окремий мир, який приносить ганьбу Росії. Се завішене оружя мусить уступити. Край мусить сказати енергічно: Вишліть війска до бою. Я є пересвідчений, що вірні російські віска зуміють оборонити честь і гідність краю, Застій на фронті не дасть ся погодити з честю Росії. Мусимо привернути в краю моральне житє. Се є основні питаня, які мусить розвязати нове правительство.

Протиреволюція в Росії неможлива.

ПЕТРОГРАД (Ткб.) На великих зборах представників фльоти Чорного моря, що перебувають в Петрограді, виголосив міністер війни Керенський промову, в якій сказав, що як довго є він міністром війни, не є можлива проба протиреволюції. Цілю нового кабінету є повна єдність з союзниками.

Англійці займають російські области?

СТОКГОЛЬМ (Ткб.) „Afton Bladet" довідуєть ся від подорожних, які прибули з Петрограду, що Англійці в силі 4000 люда обсадили Архангельск і задумують обсадити також зелізничу лінію від Архангельска до Петрограду. Японці обсадили Харбин.

Нові члени Палати панів.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Як довідують ся, покликано до Палати панів як досмертних членів між иншими: Радника двору Олександра Барвінського, ґенер. полк. Бем Ермолія, гол. маршалка бар. Конрада Гецендорфа, ґен. Данкля, б. намісника і ґен.-майора бар. Діллера, б. міністра д ра Володислава Дулємбу, б. міністра д ра Гогенбургера, б міністра Кробатіна, краєвого маршалка Галичини Незабітовського, ґен. полк. Пфлянцер Бальтіна, правит. комісаря м. Львова Рутовського, ґен. інжиніра артилєрії бар. Скода, директора галицького краєвого банку д-ра Стечковського, президента міста Відня д ра Вайскірхнера і ин.

Програма російського правительства.

ПЕТРОГРАД (Пет. Аг.). Тимчасове правительство видало відозву, в якій відкидає всяку думку про окремий мир. Правительство заявляє ся за загальним миром, який не веде до володіня над нашими народами, ні до загарбаня їх дібр, або забраня насильством чужої области, тільки бажає мира без анексій і відшкодовань, на основі прав народів, які вони собі самі надали. Правительство доробить кроки, щоби приготовити згідність з союзниками на основі заяви з 9. цвітня.

В пересвідченю, що невдача Росії була би жерелом найбільшої недолі народу і знівечила би можливість мира на що-йно означених основах правительство закликає російську армію, щоби вона не допустила до розбитя союзників на заході, бо німецькі війска, побідивши на заході, звернуть ся з усею силою проти Росії. Скріпленє оружної сили задля наступу і оборони се найважнійше теперішне завдане.

Дальше тимчасове правительство заповідає: нові заряджења в цілі управильненя державної продукції, виміни дібр і консумції і в цілі охорони праці, переведенє податкових реформ, якими будуть установлені безпосередні податки для богатих кляс (податок від спадщини, внеових доходів, ґрунтів) та заходи задля збільшеня предметів поживи. Справу розділу землі між працюючих людий порішить конституанта, яка можливо найскорше буде скликана до Петрограду.

Вкінци правительство заявляє, що буде рішучо поборювати всякі протиреволюційні напрями та анархістичні і протизаконні вчинки та звертаєть ся до суспільности з закликом, щоби вона попирала державні органи у їх діяльности.

Зі занятої Галичини і Буковини.

Відень, 18. мая 1917

Новий ґенерал-ґубернатор починає свою д'яльність.

(Ф. К.) „День з дня 16. (29.) цьвітня повідомляє:

Іменований тимчасовим правительством комісарем для Галичини й Буковини з правами ґенерал-ґубернатора Дмитро Ів. Дорошенко відвідав міністра президента кн. І. Е. Львова і міністра заг. справ П. Н. Милюкова. Розмова обертала ся коло проєктованої реформи адміністрації в занятих областях та коло привернення населеню належних йому прав в органах самоуправи, в судї і церкві. Всї пляни нового ґенерал-ґубернатора не зустрінули ніяких принципіяльних замітів зі сторони міністрів.

Чорноморська Українська Громада.

Відень, 18. мая 1917.

„Утро Россіи" з дня 14. (27.) цвітня в телеґрамі зі Севастополя повідомляє:

Величезний цирк Труцці, що вміщає тисячі народу, переповнений. Естрада прикрашена портретом Шевченка і прапорами України. Се зібрала ся Чорноморська Українська Громада для обговореня свого статута. Головні вимоги її такі: демократична федеративна республика, автономія України, з українізованими церквою, школою, армією і судом. Для осягненя сеї цїли Громада змагаєть ся піднести національну свідомість народу через заклалаває шкіл, бібліотек, читалень, видаваніе ґазет й ин. Дальше йдуть точки про внутрішню орґанізацію Громади. Ваш кореспондент мав розмову з провідниками українського руху в Криму. В ріжноплеменному Криму, — кажуть вони, — одно з перших, коли не перше місце треба дати Українцям. З початку поневолї, а відтак і з доброї волї йшли Українцї дорогою чумаків на Крим. Дуже богато Українців у фльоті, богато їх і в армії, яка тут стоїть. Загальною є думка, що при виборах до Установчих Зборів наші Українцї підтримувати муть тільки тих кандидатів, які на своїм прапорі напишуть: федеративна республика. З горячою радістю зустрінули Українцї відомість про заснованє Української Громади. — (Ф. К.).

Нові російські міністерства.

ПЕТРОГРАД (Пет. Аг.). Правительство зарядило утвореніе отсих нових міністерств. праці, почти і телеґрафу і публичної опіки. Кн. Шаховський іменований міністром для помічної акції.

Нові неприятелї Німеччини.

ВАШІНҐТОН (Ткб.) Гондурас і Нікарагуа зірвали дипльоматичні зносини з Німеччиною..

ІВАНОВИ ФРАНКОВИ

Складки на монумент-портрет приймає Краєвий Союз Кредитовий у Львові, — число книжочки щадничої 4.000.

НОВИНКИ.

Львів, 21 мая 1917.

— **Справа повороту галицьких виселенців.** „День" з дня 13. (26.) цвітня в телеґрамі з Києва подає: Відбула ся нарада комісії Союза земств у справі повороту галицьких виселенців до їх попереднїх місць жобуту. В нарадї брав участь також новоіменований комісар для Галичини й Буковини Д. Дорошенко. Представник жидівського „Комітету для жертв вій ни" підніс, що для переважної більшости виселенців нема куди вертати, бо житлища зруйновані до підстав, а у збережених припадком будинках нема дахів, вікон і дверий. На нарадї виявилось, що число виселенців з Галичини, які тепер розсіяні скрізь по Росії, досягає числа 25.000 людий, в тім около 1000 Жидів. Нарада признала необхідним поставити на чергу питанє про орґанізацію помочи виселенцям при їх поворотї як у дорозї, так і на місци їх поселеня. По довгім обмінї думок поставлено сформувати спеціяльну комісію для справ повороту виселенців, а проєкт у сій справі предложити міністрови заграничних справ П. Н. Милюкову.

— **Архикнязь Вільгельм,** звісний із своєї прихильности до підчинених собі жовнірів Українців вернув після довшого свого побуту у Відни до місця постою 13 полку уланів і відбуває там дальше свою службу.

— **Український комітет тижня Червоного Хреста** просить усїх Вп. панів і панночки, котрі хочуть заняти ся збірков на Червоний Хрест по улицях і квестою в церквах, щоби явили ся точно о 4 ій год. (23. мая) в Захороронцї Ставропігії для установи годин і місця та виповненя легітимацій. — Ол. Барвінський.

— **Засіданє українського жіночого комітету** помочи для ранених відбудеть ся дня 22. мая о годинї 5 попол. вул. Руська ч. 3. Просить ся о численну участь.

— **Українські соціялїсти в Стокгольмі.** Як доносить кореспонденційне Бюро, посол Вітик прибув до Стокгольму; дожидають приїзду инших відпоручників української соціяльної демократії.

— **Відпустки для інвалідів господарів.** „Сільський Господар" комунікує: Військові команди як також команда кріпостн в Кракові можуть давати газистам і мужві інвалідам відпустки для довершеня господарських і лісних робіт. Кромі та мимо тої відпустки можуть мінвалїди користати протягом біжучого року також і з иншої відпустки (прим. для обробленя поля, для зібраня плодів в жнива), однак одни і той сам покликаний не може з 1917 р. одержати всїх відпусток разом на час довший як два місяцї. Услівя таких відпусток є: стан інвалідів мусить бути такий, що позволяє на відпустку, їх задача (лїченє, приготованє до якогось званя) через відпустку не потерпить, вони домагають ся відпустки і належать до якогось господарського стану (власники землї, наємці, урядники, робітники і т. д.) та можуть мимо своєї недуги дійсно в своїм господарстві працювати. З відпусток не можуть тому користати сї інвалїди, яких лїченє мусїлоби перервати ся через відпустку або сї, що не можуть вже віддавати ся своєму давному господарському званю та приготовляють ся ізза сего до иншого званя.

— **Просьба дворянина Палія.** „Утро Россіи" з дня 14. (27.) цвітня доносить: До комісаря по ліквідації справ міністерства двору вплинула заява від мешканця Полтавської губернії, дворянина Палія, котрий просить скасувати розпорядок Миколи II. про дозвіл морганатичній жінцї вел. князя Павла Александровича називати ся зі своїм потомством княгинею Палїй. П. Палїй підносить, що тільки він є тепер безпосереднім потомком знаменитого гетьмана Палія, борця за визволенє України з польської неволї. Тому присвоєнє славного назвища особі навіть не російського походженя є образою для його роду.

— **Великий пожар** серед великого вітру 13. с. м. знищив 88 господарств в одній годинї в Бунові повіта Яворів. В часї битви 15. червня 1915 згоріло 105 господарств ще не відбудованих, а нині знов 626 душ зістало без поживи і без даху над головою. Страшний ураган поломінь не допустив до жадного ратунку. Огневі явики змітали вулицями села вози, наладовані збіжем і посудою до утечі. Хоча пожежа лютувала серед білого дня, нарід ледви міг утечи з житєм — готових гроший не виратував — погорїли в скринях. Шкода в будинках без інвентаря обчислена в приближеню 519.550 К.; обезпечена в „Днїстрї" на 30 100 К., а в Краківскім Товаристві на 8.900 К; шкода необезпечена 480.600 К. Місцева сикавка з Порудня і з Яворова, що прибула під проводом бурмістра Ляховича, пригасила лиш тлїюче угля. Староста Міхаловський, що прибув на другий день на місце нещастя в товаристві ротмістра Гекера, здержав реквізицію бульби і запропонував, щоби уряд громадський зареквірував її поміж погорілих, що ще бульби не посадили. Староста приобіцяв вистарати ся о поміч в намісництві. Ратунковий Комітет просить милосерних людий о жертви, а громади Яворівщини повинні прийти з видатною помочю. — О. Скубиш, Купновицький, начальник

Краєвий Союз Кредитовий у Львові, Ринок ч. 10. приймає субскрибційні зголошеня на **VI. Австрійську Воєнну Позичку** на умовах поданих в урядовім проспекті. — Дотичні друки і поученя розсилаєть ся і можна їх дістати також в союзних стоваришенях.
323 3—5

Кулинич, управ. школи. Датки присилати на руки Олекси Кулинича, касіера Спілки Райфайзена. Инші часописи просить ся о ласкаве перепечатане.

— **В справі пляновaного зайнятя меду.** Уряд вижившення населення у Відни наміряє зауслoвити придїл денатурованого цукру для підкормлювання пчіл в обовязаня пасічників, що вони деяку часть зібраного меду віддадуть по установленій урядом цїні сьомуж урядови, зглядно иншій институції, яку уряд вкаже. Щоби мати змогу заявити ся перед урядом вижившення населення згідно з інтересом пасічників Краєве Т во господарське „Сільський Господар" у Львові просить вічливо українських пасічників о надісланє їх гадки, дотично висше наведеної справи, опертої як на вчаснім досвідї, так і на знаню відносин найблизшої околиці. Подрібно розходить ся тут: 1) Чи і в якій мірі вказаним і бажаним, щоби для добутя денатурованого цукру для пчіл пасічники обовязували ся до відступленя деякої скількости меду урядови по цїні ним виставленій? 2) Кілько кг. меду з одного пня? 3) По якій цїні продавано: а) добірний мід (з еспарзети, липи, акації, овочів, шведської конюшини) перед війною за 1 кг. а тепер в часї війни? (подати як цїни постепенно зростали), б) другоклясний мід (з гречки, ріпаку, вересір, медяної пади) перед війною за 1 кг., а в часї війни за 1 кг. 4) Умотивувати причини ріжниці цїн меду перед війною а тепер. 5) Инші уваги необняті тими питанями. Відповіди просить ся можливо скоро поручено надіслати на адресу Товариства — Зїморовича 20. — „Сільський Господар".

† ПОМЕРЛИ:

О Антін Андрій Мартинюк Ч. С. В. В. упокоїв ся 17. мая 1917 в Крехові в 54 р. житя. Покійний родом з Тернополя, вступив в 20 р. житя до чина св. Василія Вел. По висвяченю 1888 р. працював при парохії в Кристинополи, Жовкві і Львові. 1898 р. виїхав до Бразилії і там як місіонар трудив ся через 4 роки. Много там перeніс, з підорваним здоровлєм вернув до краю, тому не диво, що бразилійські Українці в плачем пращали о. Антонія при відїзді і довго о нім памятали. По повороті з Бразилії весь час перебував у львівськім монастирі. Як провідник церковних братів єднав собі загальну любов і привязане В. й. п. 337

НА ВОЛИНСЬКІ ШКОЛИ.

„Пяткова система".

На необхідну потребу удержаня 25 українських шкіл на Волині, які супроти останніх подій тим дорожші і важнїйші для української справи, конечні як найскорші і найобильнїйші жертви

Ольга Чарнецька, Бахір 10 К.: п ню Ірену Козальську, Ванів, п ню Мирославу Трешневську, Хоробрів, п ню Евгенію Головкову, Ванів, п ню Емілію Мельникову з Корчина і п. Петра Вітошинського, надофіціяла почтового з Нового Санча. — Проф. Іван Галущинський від кляси І. а. ц. к. к. ігмназії з українською викладовою мовою в Перемишли 12 К.— Никольшо Кувьмович 5 К. („Діло"): Тету Марійку Кузьмовичівну, учен. ІИ. кл. гімназ СС. Вас. Львів, Нілю Цегельську, Будапешт, Галюсю і Миколька Сенковських, Сернки середні, Мільцю Юхновську, Олоpець. — Марія Рубчаківна в Томашівцях 10 К: пп. Нарольських з Добрівлян, Єфросину Мацехову, учительку в Сівці войнилівській, Володимира Мацеха, управителя в Сівці войнилівській, Олексу Лабатія, нач. громади в Томашівцях, Олексу Сосновського, упр. школи в Завадці коло Калуша. — Марія Лемешівська Романів 3 К.—Кася Рожій Романів 5 К: Анну Кулеба з Підяркова, Гасю Гриновець з Романова, фельдвебля Олексу Гулу з Підгородища, Настю Цьвігун і Парашку Карпишин — обі з Селиск почта Романів, — Метельський Василь поручник 80 п. п 20 К. (Ди): Клима Шостака поручника 80 п. ., Степана Кушнїра хорунжого 80 п. п., Льва Криса хорунжого 24 п. п.,—надпоручник Ю. Курдїяк 16 п. стрільців 5 К: жовнірів Українців своєї сотні,—Гринько Дмитрів хорунжий 55 п. п. 5 К: лейгнантів Думуча Гіполіта і Совяка Василя 55 п. п., підхорунжих У. С. С. Ізаніцького Антона і Главача Миколу.

ОПОВІСТКИ.

Второк 22. мая 1917.

Нині: греко-кат.: Ісаї П. м. с. Н. — римо-кат. Юлії дїви.

Завтра: греко-кат.: Семесна Зал. — римо-кат.: Девидерія.

Шукають за отсими особами із заліщицького повіту: Анною Гнатів, Марією Гнатів, Василем Романюком, Теклею Романюк і Василем Головацьким. Хто знав би про місце побуту тих осіб нехай дасть знати про се на адресу посла д-ра Евгена Олесницького Відень VIII. Albergasse 6,9.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 20. мая.

ВІЙНА НА СХОДІ І НА БАЛКАНІ.

Без зміни.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Десята битва над Сочею ведеть ся дальше. Італійська піхота вчера до полудня поводила ся досить бездїльно. Тим сильнійша була, особливо в области між Тольмайн і Горицією, артилерійська боротьба. На північнім крилї того відтинка збірна діяльність наших гармат приневолила неприятеля під Ауццою, який ще оставав на лїрім березї ріки, відступити за Сочу. По 3 год. по полудни коло Водіче неприятельська піхота знова рушила до незвичайно сильного приступу. Вивязали ся завзяті боротьби, з яких вкінци після кількогодинних рукопашних боїв наші війска вийшли побідно. В протинаступі скинено неприятеля з гір, при чім поніс він незвичайно важкі втрати. Так само на схід від Горициї по обох сторонах долини Розенталь наступ Італійців остав ся без успіху. На височині Красу наша стежа привела з неприятельських укріплень 3 офіцирів і 30 жовнїрів.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 21. мая 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ І НА БАЛКАНІ.

Не стало ся нїчого важного.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Над Сочею неприятель вчера провадив дальше атаки. Вони були спрямовані проти наших становищ між Водіче і Сальцано. Всякі зусилля наступаючих війск остали без успіху. Не вспіли вони добути ні пяди землї. Перед полуднем неприятель попровадив свої маси двічи до приступу на Монте Санто. Перший приступ зломано нашим огнем, заки він вспів розвинути ся. В другім приступі італійські відділг промостили собі близько монастира на Монте Санто дорогу до наших ровів, знищених неприятельським огнем. Наші хоробрі війска, між ними загальне ополченє з Марбурга, відогнали неприятеля в протинаступі боротьбою на багнети. Вечером Італійцї без артилерійського приготовленя рушили до сильного приступу. Тим разом приступ звертав ся проти цїлого відтинка Водіче-Монте Санто.

Під Водіче повело ся приступаючим кольонам по тяжких втратах вдерти ся на гірський хребет. Випробований полк піхоти ч. 41 кинув ся однак опісля на переважаючого числом неприятеля і в завзятім рукопашнім бою приневолив його до утечі. Італійські дивізії, введені до бою проти Монте Санто вже наш артилерійський огонь відогнав назад до їх ровів.

Вчерашні бої дали нам більше як 200 бранців і 4 машинові карабіни.

Незвичайно велика скількість, окремих частий, які входять в склад наших війск, що бють ся на Красї, не дозволяє нам вже нинї назвати після урядового імени і місцевої приналежности кожду поодиноку формацію, яка заслужила ся коло успіху того дня.

Наші летуни у воздушній боротьбі струтили 6 італійських літаків.

З инших відтинків відденно західнього фронту нема нїчого особливого до донесеня.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гефер

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

в дня 21. мая 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група війск баварського наступника престола Рупрехта: Вчорашні наступи Англійців по обох сторонах дороги Арра-Камбра піднято на фронті широкім 12 км. Де неприятельським наступаючим військам між Скарпою і потоком Sensee вдало ся вийти із стрілецьких ровів, там вистрілено їх нашим винищуючим огнем. На схід від Croiselles відкинено сильними протинаступами неприятеля, який вдер ся до наших лінїй. Така сама була судьба наступів, які ворог повторяв кілька разів по полудни, вечером і в ночи між Fontaines і Bullecourt. Ми вдержали наше становище з виїмком одного рова цілком знищеного стрілами, який ми пляново лишили неприятелеви.

Група війск нїмецького наступника престола: Підчас коли частинні наступи Французів коло Ляфо були без успіху, вдало ся західно-пруським гренадїерам коло Braye та баварським коло Cernay і на захід від ферми Hurtebise поправити свої становища здобутем неприятельських ровів і вдержати той здобуток терену проти проб неприятеля відобрати його навад. В Шампанії вчора знов вела ся тяжка боротьба. Збільшений від кількох днїв огонь артилерії дійшов рано до найбільшої нагальности. По полудни підняли Француси сильні наступи на становища на узгірях на північ від дороги Prunay St. Hil sire le Grand.

В завзятій боротьбі, яка перетягнула ся аж до пізного вечера, вдало ся неприятелеви заняти горб Cornillet на південь від Nauroy і на горбку Кайльберг на південний захід від Marouvilliers. Наші становища находять ся у північних стоків сих горбів. В посіданє инших горбів вела ся боротьба, перехиляючи ся в сю і ту сторону. Успіхи, що їх з початку віднесли Французи, видерто їм скорим наступом. Давні становища находять ся тут в наших руках. Вечером відперто в відібраних лініях нові наступи Французів. Кровавi втрати неприятеля були також і вчора дуже значні. Неприятель втратив вчора 14 літаків.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Положенє не змінило ся.

На македоньскім фронті обмежувала ся боєва діяльність до більш сживленого огня артилерії на поодиноких місцях.

Перший квартирмайстер ген. Людендорф

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Володимир Захаркевич, I. R. 30 IV. Baon — пошукує маму Марію Захаркевич в Глинян. 327 3—3

Павло Ґут тепер в Камінцї почта Сколе лїсничівка, пошукує своєї жени Марії з двома дїтьми з села Бариша повіту Бучач. Хто знав би місце їх побуту зволить ласкаво його повідомити. 331 3—3

Оголошеня.

- ПОЧЕНЄ НІГ -

усуває певно спеціяльний пудер „Csave", пакет за 1·20 К. На провінцію висилаю тільки за попереднім надісланєм належитости і 40 с. на порто. — Одиноке заступство **S. FEDER, — Львів, Сикстуська ч. 7.** 279 16-60

Каменица, новітно збудована, з офіцинами при Академічній улиці у Львові до продажі. Зголошеня під: Д-р Новотни, Закопане. 332 3—3

Інтелїґентна женщина глядає місця до заряду дому на селї. Е. Стефанович в Дрогобичи, Пільна 22. 318 3—?

Українець, лїт 32, слюсар, реклямований від війска, глядає товаришки житя, панни або вдови, до лїт 28, лагідної вдачі, бльондини, з віном, як поміч до вітвореня машинової робітнї. Ласкаві зголошеня просить слати на адресу: Jaroslaw Grund N. N. Wr. Neustadt Burgleitnerg. 4. 330 2—3

Українська кравчиня — Львів, вул. Ґродзька ч. 9. І. пов. — виконує сукнї дамські по умірковaних цїнах. 8—?

Конкурс.

Головний Виділ Товариства „ПРОСВІТА" розписує отсим конкурс на Управителя „Торговельної Школи" Товариства з вереснем слідуючого шкільного року. Подання належить вносити до канцелярії Товариства, Ринок ч. 10, до дня 1. червня с. р. Про ближші услівя подає інформації канцелярія „Просвіти". Ремунерація Управителя після умови.

За Головний Виділ Товариства „ПРОСВІТА"

о. Т. Лежогубський заступник голови. *А. Гапяк* з. секретаря.

V 1—3

Торговля товарів корінних і вин
ТЕОДОР СЕМНІВ в БОРИСЛАВІ

приме сейчас панну з укінченою практикою торговельною або щонайменше початки практики, числить лиш на перворядну силу, як також лагідної вдачі і не злословної, на само провадженє торговлї з причини його виїзду на кілька місяців мусить мати певну поруку. Порука може бути не конечно грошева, а може бути через торговлю або знану особу запевнена. Зголошеня враз з відписами свідоцтв і фотограф. як також услівями принятя прошу слати під вищеною вище адресою. 325 4—5

Загальні Збори

Спілки господарсько-торговельної

стоваришеня зареєстр. з обмеженою порукою

в Самборі

відбудуть ся дня 7. червня 1917 р. о год. 1 ій, зглядно в разї браку комплету о год. 2½ в комнатах Каси „Народний Дім" зі слідуючим порядком дневним:

1. Відчитане протоколу послїдних заг. зборів.
2. Справоздане Дирекції в дїяльности і предложенє рахункових замкнень та білянсів за роки 1914/15, 1916/17.
3. Звіт комісії контрольної.
4. Вибір трох членів Дирекції і двох заступників.
5. Вибір Ради Надзірної (9 членів).
6. Вибір Комісії ревізійної.
7. Внесеня членів.

336 1 РАДА НАДЗІРНА.

Проч з дорогою скірою!

наколи патент. **ГНУЧКІ золївки деревлянї ВЕБЕРА „ІДЕАЛЬ"** коштують за пару разом зі сьрубками:

для мущин, жінок і хлопців 3·00 Кор.
для дівчат і дітий . . . . 2·50 Кор.

і суть ГНУЧКІ, імпрегновані, непромакальні, тревалі, дешеві, дають ся легко прикріпити до черевиків, виглядають в ужитю зовсім мов скіряні **і не справляють ніякого стукоту.**

За прикріпленя до обуви (без евентуальних направок скірою) 2·00 Кор.

Просимо Вп. П. Шевців та Кушців, які хотїли би обняти продажу наших золївок в поодиноких місцевостях Галичини, о подане нам своєї адреси.

Генеральне заступство для Галичини:
322 в I—1 **ПЕРЕМИШЛЬ, ул. Дворського ч 2.**

Ч. 3] 17 Н. Р.

ОПОВІЩЕНЄ.

НАДЗИРАЮЧА РАДА
Краєвого Союза Кредитового
стоваришеня зареєстрованого з обмеж. порукою
у ЛЬВОВІ

скликує на основі §. 45 і 47 статута

XVIII.

Звичайні Загальні Збори Стоваришеня

на день 7. червня 1917 р. год 4. пополудни

в сали Стоваришеня у Львові (Ринок ч. 10. I. поверх) з отсим предметом нарад (§ 52 стат.)

1. Відчитане протоколу з послїдних Загальних Зборів Стоваришеня.
2. Звіт Дирекції в дїяльности за вісїмнайцятий рік адміністраційний (1916) в замкненем рахунків і білянсами.
3. Звіт Контрольної Комісії в внесенем на удїленє абсолюторії
4. Внесенє Надзираючої Ради на розділ чистого зиску (§ 45а і 23. стат.)
5. Вибір 2 членів Надзираючої Ради на 6 лїт (§ 37 стат.)
6. Вибір трех членів Контрольної Комісії (§ 52б стат.)

Право участи в Загальних Зборах мають члени, котрі в цїлости уплатили принайменше один уділ (§ 50. статута). За легітимацію служить удїлова книжочка. На Загальних Зборах беруть участь члени особисто; правні особи заступають їх законні представителї (§ 51. статута), які мають достаточно виказати ся повновластю.

Маєтковий білянс за 1916 р. есть виложений в льокали Стоваришеня (Ринок ч. 10. I. поверх), де члени можуть его переглядати (§ 56 статута).

За Надзираючу Раду Краєвого Союза Кредитового, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові, 25 цвітня 1917. року.

Григорій Кузьма предсїдатель. **о Теодозій Лежогубський** секретар.

334 2—3.

Бандажі

на пропуклини або брух пупця живота, пахвини і т. д. — Цінники даром. —

М. Л. Полячек, Самбір 25. 308 9—10

КОСИ і СЕРПИ.

	6	6½	7	7½	8	8½
Коси	3·80	3.90	4.—	4.10	4.20	4.30

за штуку

	Ч. 0.	1.	2.
Серпи фабричні	12.—	13.—	14.—

за тузин.

Перстені до ніо з ключем по 60 сот. за шт., **Молоток** К 2·—, **бабка** К 2.— за штуку, **Брусники** штучні по 60 сот., натуральні сиві по 80 сот. за штуку.

Висилає зі своїх складів у Львові, Перемишли і Стрию

КРАЄВИЙ СОЮЗ
Господарсько-Торговельних Спілок
Львів, вул. Зморовича ч. 20 VI 3—5

КНИГА АДРЕСОВА

евакуованих вояків і полонених. Хто хоче подати до відома других, де тепер мешкає, або хто хоче довідати ся, де находять ся його свояки або знакомі, нехай посилає 2 корони 20 сотиків на адресу **Василь Сїдельник хутір Біжків в Лаврикові почта Добрусин.** 312 3—5

Звичайні річні збори

болехівської філії кр. товариства

СЇЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР

в Болехові,

відбудуть ся дня 28. мая о 12 год. зі звичайним порядком, в дзвінниці коло церкви.

Клїшович. *о. Конст. Целевич,*
голова.

335 1—1.

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ

в ПЕРЕМИШЛІ

вулиця Косцюшки ч. 3,

Приймає і виплачує щадничі вклади щоденно в годинах урядових. Вклади опроцентовує по 4%, починаючи вже від слідуючого дня по дню вложення аж до послідного дня перед днем відобранє.

ВКЛАДКИ в „Руській Щаднищ" можна складати особисто в касї товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової Щадниці, які Дирекція Щадниці на жадане безплатно достарчає, і в філіях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щадниці"

Удїляє позичок: а) гіпотечних платних звичайними амортизаційними ратами на протяг лїт 10—45 після вибору позичаючого; б) на ломбард ефектів, і на эсконт векслїв. Справи позичок załatwiaє możliwie скоро

Посередничить у внесенню позичок в Гал. Воєннім Заведеню кредитовім в Кракові.

Всяких інформацій і дружів удїляє канцелярія „Руської Щадниці" ул. Косцюшка. Народний Дім. I. пов. щоденно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. кромі неділь і українських свят.

Після § 14. устава „Руської Щадниці", авторизованого через п. к. міністерство внутрішних справ вклади в товаристві „Руська Щадниця" в Перемишли надають ся до льокації пупілярних, фондаційних і т. п. капіталів, має отже „Руська Щадниця" пупілярну обевпеку. III. 39 ?

КОЖДИЙ що дбає про себе і свою родину хто хоче сповнити горожанський обовязок супроти держави

повинен **обезпечити ся на житє**, а заразом підписати VI. воєнну позичку **тільки в**

Ц. к. австр. військовім фонді для вдів і сиріт

який получив субскрипцію на VI. воєнну позичку **враз** з обезпеченєм на житє для всїх без ріжниці пола від 18 до 55 року житя. Обезпеченє се уможливлює кождому без виїмки, а саме **офіцирови, жовнїрови, священикови, урядникови, купцеви, реміснникови і денному заробникови** підписане VI. воєнної позички при рівночаснім обезпеченю ся на дожитє або на випадок смерти на користь власну, або користь своєї родини.

Без лїкарських оглядин. **Сейчасова важність обезпеченя.**

Без стемплїв і побічних додатків

Найнизша квота обезпеченя К. 500. **Найвисша квота обезпеченя К. 4000.**

Обезпеченє входить в житє в хвили зголошеня субскрипції, зглядно зголошеня першої премії, яка є дуже низька. Премія від 1000 корон виносить на час 20-лїтний К. 35 річно, на час 15 лїтний К. 49 без всїх инших коштів. Премії платить ся річно, піврічно, чвертьрічно, а навіть місячно, так що **при так малім видатку, як 3—4 кор. місячно навіть найбіднїйший** може помочи державі до побідного закінченя війни, а рівночасно забезпечити родину. **Сповняючи отже патріотичний, горожанський обовязок, підписуйте VI. позичку воєнну.**

Близших інформацій удїляє радо БЕЗПЛАТНО наше

Краєве бюро — Львів, ц. к. Намісництво 322

як також наші уповажнені заступники по усїх містах і повітах краю.

Відповідає за редакцію д-р ВАСИЛЬ ПАНЕНЬКО. Друкарня „Діла" Львів, Ринок ч. 10

Ч. 118. (9.370) Львів, середа 23 мая (10 ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . . . 2·70 К.
квартьрічно . . . 8·— „
піврічно . . . . 16·— „
цілорічно . . . . 32·— „

у Львові (без достави):

місячно . . . . . 2·40 К.
квартьрічно . . . 7·— „
піврічно . . . . 14·— „
цілорічно . . . . 28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К. Сталі оголошеня за окремою - - - - умовою. - - -

Один примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, 22. мая 1917.

В ряді українських манїфестацій і з'їздів по тім боці кордону найновійшою подією є конгрес депутатів війск з України, який — як виходить з поданої нами відомости в числі з 16. с. м. — мав розпочати ся в Київі 18. с. м. Докладне звідомленє з нарад конгресу ще не могло до нас наспіти, але про його значінє для української справи по тім боці кордону говорить проречисто подана нами в останнім числі за урядовою Петроградською Телєграфічною Агенцією телєграма ц. к. Кореспонденційного Бюра.

Доносить вона, що депутати, які з'їхали ся на конгрес, представляли понад мілїон Українців жовнірів та що се представництво українських мілїонових жовнірських рядів зажадало від тимчасового правительства безпроволочного проголошеня основ національно-територіяльної автономії України і — як першого ступня в здійсненю сих основ — утвореня в кабінетї становища міністра для українських справ.

Хто здає собі справу, яку ролю в теперішній революції в Росії відграє й далї відравати буде армія, той зрозуміє також, що значить для української справи, для автономії України, отся ухвала представників мілїона жовнірів Українців. Сей мілїон — се та реальна сила, яка не тільки словом, але й дїлом рішена постояти за автономію України; ся рішучість промовляє також з тексту ухвали, в якій зазначуєть ся, що тимчасове правительство повинно зараз проголосити основи національно-територіяльної автономії України й утворити становище міністра для українських справ, щоб „запобігти можливим непорозуміням на Україні і на фронті".

Українські манїфестації, українські конгреси і зокрема отсю ухвалу представників мілїона жовнірів Українців все треба мати на увазі і нам і всім тим, що по сім боці кордону хотять мати ясне понятє про хід подій на закордонній Україні. Доля закордонної України, її державноправне становище в тій державній формації, яка повстане як плід теперішної революції в Росії, залежить в першій мірі — щоб не сказати виключно — від сили національної свідомости й рішучости українського народу.

Повинно би се бути на стільки самозрозуміле, що властиво не треба би сього аж пояснати, що навіть революція не може мати такої чудодійної сили, щоби всїх ворогів і противників України, — всїх тих, які явно голосили, що Україна, се часть „единої, неподїльної" національної цїлости російської, і всїх тих, які з огляду на свої ідеї явно того голосити не сміли, але в душі бажали собі, щоб царська власть на стільки довершила дїло зросійщеня України, щоб опісля можна було покликати ся на те дїло як на плід історичного розвитку, — щоби всїх їх в нині на завтра зробити активними прихильниками автономії України. Тому не повинно нїкого дивувати, що десь там в „Кіевлянин і", який все своє істноване опирав на боротьбі з українством, появить ся статя, яка накликає до організації боротьби противукраїнських змагань,— статя, в якої так і промовляє переляк перед українською силою, або навіть, що якийсь там поступовець, а хоч би українофіл з „Кіевск-ої Мысл-и" невдоволений, що надходять часи, коли треба або стати Українцем або зійти до рівня національної меншости, а не можна буде, як доси, бути і „поступовцем" і „українофілом" і при тім почувати свою приналежність до державної нації, почувати себе паном супроти поневоленого українського народу. І одна і друга категорія дотеперішних обрусителїв України самозрозуміло невдоволена, — а так само самозрозуміло, що значінє того невдоволеня стараєть ся роздувати польська преса, затаюючи рівночасно або обезцінюючи події, які говорять про силу української національної свідомости за кордоном, — але доля нації не будуєть ся прихильністю чи неприхильністю сусїдів, тільки передовсїм власною силою нації.

Все, що дїєть ся на закордонній Україні, тільки може скріпити нашу віру в силу наших закордонних братів. Зокрема той мілїон жовнірів, якого представники виступили отсе на київськім конгресї з домаганєм автономії України, се не тільки мілїон борців, які в теперішний час з оружєм в руці, а в мирні часи засобами політичної боротьби постоять за права України, — се також знак, що за права України постоїть уся більш ніж 30 мілїонова—маса українського народу.

А. Керенський і автономія України.

Відень, 20 мая 1917.

(Ф. К.) Як доносить „Кіевская Мысль" з 22. (9.) цвітня, на з'їздї трудовиків, який відбув ся у Петроградї, явили ся також делєгації українських демократичних партій. На сім з'їздї міністер А. Керенський у відповіди на привіт сказав: „Російська революція, довершена російським народом, зроблена російським народом в купі з демократичним населенєм инших національностий Росії: Українцями, Литовцями, Жидами й иншими. Тому не треба забувати про право тих народностий на широку самоуправу, про необхідніссь федерації всїх народностий Росії".

Виконавчий комітет при Українській Центральній Радї.

Відень, 20. мая 1917.

(Ф. К.) „Кіевская Мысль" з 24. (11.) цвітня подає:

„Вибрана на всеукраїнськім з'їздї Центральна Рада виділила з поміж себе постійний виконавчий комітет поки-що в такім складї: предсїдатель М. Грушевський, товариші предсїдателя С. Єфремів і В. Винниченко; члени комітету: Барановський, Крижановський, Стасюк, Запорожець, Коваль, Веселовський, Христюк, Бойко, Одинець, Прокопович, Нїковський, Мирна, Вілинський, Колос, Черняхівська-Старицька.

По авдієнції у цїсаря.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Дневники доносять: Парляментарні провідники зберігають мовчанку про хід авдієнції. Всї заявляють лиш, що отверто обговорювано всї актуальні справи парляментарні і політичні. Згідно висловлюють ся посли про обзнакомленє цїсаря з усякими справами внутрішної і заграничної політики. Віднесли вони враженє, що цїсар привязує велику вагу до правильної дїяльности парляменту і гладкого полагодженя парляментарної програми.

Дневники довідують ся, що президент міністрів буде конферувати з провідниками партій в справі послїдних приготовань до сесії державної Ради. В авдієнціях провідників парляментарних партій та покликаню нових членів Палати Панів добачує преса важні політичні події, які є поважним кроком вперед на шляху приверненя парляментарного житя в Австрії.

Німеччина і Швеція.

СТОКГОЛЬМ (Ткб). Три пароплави, які виплили з Англії до Швеції Westerland, Viken і Aspen пали жертвою торпед. З залоги Westerland згинуло 2 людий, з залоги Viken 8. Пароплав Aspen відставлено ушкодженим до порту Kirkswall. Ся подія викликала серед населеня і в пресї обуренє.

Бюро Вольфа додає до сього слїдуючу увагу: Коли шведські кораблї не могли скористати з даної їм нагоди повороту до краю без наражуваня себе на небезпеку, то вина сього лежить не по сторонї нїмецькій, тільки по сторонї англїйській, бо Англія не позволила сим кораблям відплисти з 1. мая. Ся подія, що відносить ся до заприязненого з нами народу в тим більше гідна жалю, що на бажанє Швеції вели ся вже переговори в справі визначеня шведським кораблям нового реченця до повороту до краю. Треба жалїти, що шведські кораблї не ждали на означене реченця, в якім могли би вертати без небезпеки.

СТОКГОЛЬМ (Шведське тел. б.). З причини сторпедованя пароплавів Westerland, Viken і Aspen та втрат в людях шведське правительство припоручило шведському послови в Берлїнї, щоби запротестував у нїмецького правительства і поробив в тій справі відповідні представленя.

СТОКГОЛЬМ (Ткб). Нїмецький посол висказав шведському міністрови заграничних справ свій особистий жаль з причини затопленя шведських кораблїв і смерти моряків.

Чим думає Англія побідити Нїмеччину?

ЛЬОНДОН. (Ткб.) На засіданю палати громад д. 14. с. м. зажадав лїберал Bryce, щоби не заключено окремого мира з Австро Угорщиною і Болгарією. Bonar Law відповів: Думаю, що се залежить від обставин. Хочу лише стільки сказати, що наші неприятелї через весь час намагають ся відлучити нас від союзників. На мою думку, — чим одначе рішучо не хочу твердити, що така можливість дійсно істнує,—не було би для Нїмеччини фатальнїйшого удару, як відтягненє від неї сеї чи тої держави.

Перед загальним з'їздом рад депутатів робітників і жовнірів усеї Росії.

ПЕТРОГРАД. (Ткб.) Виконуючий виділ ради робітників і жовнірів рішив скликати на день 14. червня загальний з'їзд представників усїх рад депутатів робітників і жовнірів з цїлої Росії та ріжних військових організацій. На дневнім порядку між иншими такі точки: війна, оборона краю і мир, аграрна і робітнича справа, установчі збори, російська скарбова політика, апровізація, військовість.

ІВАНОВИ ФРАНКОВИ

Складки на монумент-портрет приймає Краєвий Союз Кредитовий у Львові, — число книжочки щадничої 4.000.

Нове російське правительство.

МІЛЯНО. (Ткб.) „Avanti" стверджує на основі власних інформацій, що трьох із 6 соціялістичних членів російського коалїційного кабінету, який як і попередний кабінет остає під контролею робітничо жовнірської ради, було учасниками з'їзду в Цімервальді, а се: Чернов, Церетелї і Скобелев. Чернов як міністер рільництва задумує перевести усуспільнене землї, а ліквідацію війни уважає початком сього діла.

Італійська преса про міністра Терещенка.

ЛЮГАНО (Ткб). Про нового російського міністра заграничних справ Терещенка доносять італійські дневники, що він є противником анексій. Є він другорядною політичною фігурою, має тільки удержувати добрі відносини з союзниками, а властиву політику буде вести ціла рада міністрів.

Реформа угорського виборчого закона.

БУДАПЕШТ (Уг. К. Б). Зачувати, що президент міністрів гр. Тіса представив Монархови пропозиції в справі реформи виборчого закона. Монарх застеріг собі рішене, а від сього буде залежати, чи кабінет остане при кермі, чи уступить. Президент міністрів удав ся нічним поїздом до Відня і завтра буде принятий Монархом на окремій авдієнції.

Авдієнція у Цїсаря.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Цїсар приняв на авдієнції м. ин.: ген. полк. архикн. Иосифа, президента міністрів Кляма Мартініца, міністра заграничних справ Черніна і міністра справедливости бар. Шенка.

Керенський в Фінляндії.

ПЕТРОГРАД. (П. А.) Міністер війни Керенський виїхав до Фінляндії, звідки задумує удати ся на фронт і до головної квартири.

СКЛАДАЙТЕ
НА ФОНД ім. МИТР. А. ШЕПТИЦЬКОГО
ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ СИРІТ!

До українського національного з'їзду.

Армія і автономія України. — Промова посла д-ра Теофіля Окуневського.

Відень, 20. мая 1917.

(Ф. К.) „Кіевская Мысль" з 22 (9) цвітня приносить нові вістки про з'їзд, на підставі яких доповнюємо подані уже вістки:

П. Понятенко виголосив на вечірнім засіданю другого дня реферат про забезпечене інтересів національної меншости на Україні. Полемізуючи з противниками територіяльно-національної автономії, п. Понятенко поділив сих противників на 3 групи: централістів, прихильників автономії, основаної на історичних правах (Поляки в Галичині), а не на фактичнім праві національної більшости і вкінци проповідників екстериторіяльної автономії. Ігноруючи дві перші групи опозиції, як зовсім незгідні з демократичною точкою погляду, референт подрібно задержав ся на розборі і опрокиненю поглядів автономістів екстериторіялістів. П. Понятенко скритикував теорію Р. Шпрінгера, котрий, на його думку, не вдріжняє у своїй полеміці проти національно територіяльної автономії справжньої автономії від автономії, основаної на „історичних правах" якогось народу на території, і часто доводячої до панованя в краю національної меншости над більшістю (Поляки у східній Галичині). При кінци свого реферату п. Понятенко, перечисляючи права національної меншости в будучій українській територіяльній автономії, зазначує отсї: право регулярних національних з'їздів для вибору постійних рад, що були би представництвом національної меншости перед краєвою властю; розділ на адміністративно судові округи земель, заселених меншістю, в цїли забезпеченя їм прав в суді й адміністрації; основане шкіл з рідною мовою викладу, де національна меншість в краю своїм числом має на се право; шкіл з мішаною мовою викладу і паралельних відділів — в залежности від числа представників національних меншостий в данім місци. Забезпечене свободи релїгійного культу і вільного розвитку штук через асигноване засобів з краєвих фінансів.

По дискусії над рефератом п. Понятенка представник Одеси В. Череховський, доповнюючи думки референтів, говорив про необхідність виявити волю народу, творити фактичну автономію в школї, армії, організації місцевих властий. В сій справі треба конче іти шляхом єднаня з демократією всіх народів Росії. Роз'єднане народів може довести до поражки революції, як то було в 48. році в Австрії. Творячи грандіозну організаційну роботу на полудни, Українці тим самим піддержують тимчасове правительство.

З полемікою проти тих, котрі думають, що Україна не в силї жити автономно, виступив д Лаврентіїв, доказуючи економічними даними можливість Україні жити без окремої залежности від сусідів. Перечисляючи природні богацтва України, д. Лаврентіїв казав, що тільки українську пшеницю знають у Льондонї. Своєю пшеницею Україна кормить і Росію. Кормить вона її і цукром, дає камінний вуголь і зелїзо. Так званий „турецький" тютюн росте на Україні. Українцям треба тільки більше працювати і учити ся — а жити автономно вони будуть у силї.

Представник балтійської фльоти д. Круп ський говорив про переведене української автономности армії. Тому не треба розкидати Українців по полках на чужій території, а зоставляти на Україні. Той самий бесїдник заявив, що балтійська фльота вислала його заявити, щоб українське аграрне питане порішив український нарід. При розділї землї на основі законів, які будуть вироблені, треба мати конче на оцї переселенців з України, загнаних безземеллєм до чужих країв.

Один з бесїдників, д. Товкач, підніс питане про місце установчих зборів. Бесїдник висловив думку, що вони повинні відбути ся в Москві, бо з Петроградом, побудованим на українських костях, звязані в Українців тяжкі спомини. Сї спомини будуть притемнювати національну урочистість, якою будуть установчі збори.

Про фактичне переведене автономії говорили І. Шемет і Григоріїв. Один з бесїдників виступив з заявою про бажане одеський воєнний округ назвати „українським одеським воєнним округом", а деякі кораблї чорноморської воєнної фльоти, які мають назви дому Романових, назвати іменами: „Шевченко", „Вільна Україна", и ин. Той самий бесїдник запротестував проти виключеня з автономії України південного берега Криму, де нема ніякої національної більшости.

Кілька бесїдників привитало з'їзд від імени частий армії: Донець, Харченко, Дорошенко, Чолковський, що викликало горяче одушевлене з'їзду.

На предложене пані Терещенко принято текст привіту від імени з'їзду оборонцям України, що сидять в окопах.

Третого дня на предложене М. Грушевського до президії запрошено нових членів: українську письменницю М. Грінченко, д-ра Павловського з Катеринослава, і по одним представнику від селян і робітників. Председателем був В. Винниченко.

М. Грушевський від тимчасової Центральної Ради предложив з'їздови проект організації нової постійної Центральної Ради, яку повинні були вибрати того дня. Така організація має за своє завдане представляти український нарід в його політичних, економічних, соціяльних і національних інтересах. Рівночасно з вибором Центральної Ради повинна йти організація представництва на місцях по селах, волостях, повітах і губерніях. Але тепер вже, не дожидаючись сеї організації на місцях, вибирає з'їзд Центральну Раду з умовою нових виборів, коли закінчить ся організація представництва по губерніях. Далї Грушевський предложив сам порядок вибору нової Ради. Від сімох губерній з абсолютною українською більшістю вибираєть ся по 4 х представників до Ради (київська, подільська, волинська, херсонська, катеринославська, полтавська і харківська). Від губернії чернигівської, таврійської і Кубані по 3 х представників. Від решти губерній (бесарабської, чорноморської, воронїжської, донської области) по двох. Від губерній, в яких Українці є тільки кольонїстами, — по одному. Більші міста, крім Київа, що має окреме представництво, дають по двох представників: Одеса, Харків, Катеринослав, Ростов, Москва і Петроград Представників до Ради дають окремі українські партії. Автономісти федералісти, що обєднюють всї відтінки від лїберальов до соціялістів, дають 5 представників, соц.-демократи 4, радикальні демократи 3, соц.-революціонери 3, самостійники 1. Від українських кляс і груп громадянства дають представників: київський військовий комітет Українців 5, инші комітети по одному; робітники 5, Селянський Союз 5, кооператисти 5, студенти 5, київські національні українські товариства 10, члени Українського Наукового Товариства 1, духовенство 1, комітети війска та фльоти поза Київом по 1. Рада має право кооптувати як спеціялістів не більше 10 проц. осіб. Неукраїнські національности можуть з свойого боку вислати своїх представників до Ради. Таким робом Рада буде мати коло 150 членів, які будуть збирати ся тільки час від часу з огляду на велику численність складу. Для постійної праці вибираєть ся виконуючий комітет з числа членів Ради. В комітеті буде коло 30 люда. Крім того в Київ буде краєвий комітет. На кінцевім засіданю ухвалено включити до складу Ради одну представницю від Жіночого Союза, трьох від „Ради офіцирських і салдатських депутатів" і 5 осіб від учителів. Як уже ми подали, головою Ради вибрано проф. М. Грушевського, що в сердечній промові подякував за вибір, вказуючи, що запорука успіху праці Ради лежить в її солїдарности. Він обіцяв доложити до справи всї свої сили і стараня та просив піддержки і приязної помочи.

Представник Галичини, визначний парляментарний дїяч в Австрії д р Т. Окуневський привитав з'їзд теплим словом, бо неможливо поки що приняти активну участь в громадянській праці на Україні. Я тепер — говорив він — як качка в байцї Андерзена, що слїдкує за свобідним і гордим летом лебедї. Безмежно тїшить мене, що председателем Центральної Ради ви вибрали М. Грушевського, котрий богато літ присвятив плодотворній роботї в Галичині, хоч сам він родом відси. Він ваш, він і наш в однаковій мірі. Він з'уміє з'єднити наші сили і повести український нарід правильним шляхом до світлої будуччини.

На предложене Грушевського з огляду на економію часу вибір комітету для виробленя проекту статута автономії України, ухвалено поручити безпосередно Центральній Раді.

Крім поданих уже нами резолюцій ухвалено ще отсю:

„Український національний з'їзд, вислухавши заяв конкретних пропозицій українських делегатів армії і фльоти, поручає Центральній Раді ті конкретні домаганя предложити тимчасовому правительству".

Сергій Єфремів про австрійську Україну.

Львів, 22. мая 1917.

Віденський „Вістник Союза визволеня України" приносить в ч. 20. з 13. с. м. розмову, яку мав співробітник московського „Утра Россіи" з відомим українським письменником Сергієм Єфремовим, тепер київським комісарем для справ друку.

Говорячи про українське домаганє автономії України в російській федеративній республиці, Єфремів сказав: „Ми бажали б, щоб у склад автономної України увійшла також Галичина, Буковина й Угорщина. На відворот давнійше, перед переворотом, ми були проти того. Бо деспотична Росія знищила б демократичні інституції в тих землях. Загалом переворот викликав різку переміну в наших настроях".

Голос „общеросса".

Львів, 22 мая 1917.

Професор київського університету Шульгин належить до найзавзятїйших визнавців „одности" всїх „русских" племен. З сього погляду він від десятилїть поборює український „сепаратизм" у своїм дневнику „Кіевлянині". Із свойого ворожого українству становища не зійшов проф. Шульгин і тепер, коли на Україні піднесли ся так високо хвилї національної української свідомости й активности. В своїм дневнику він боронить „общерусскости" перед українським сепаратизмом тай закликає своїх однодумців до боротьби проти української небезпеки. Одначе між передреволюційними нападами Шульгина на українство і теперішними його виступами є замітна ріжниця. Щоби завважити се, вистане прочитати хочби закінчене одної з його недавних статий в „Кіевлянині". Заломивши руки над

Краєвий Союз Кредитовий у Львові, Ринок ч. 10. приймає субскрибційні зголошеня на **VI. Австрійську Воєнну Позичку** на умовах поданих в урядовім проспекті. — Дотичні друки і поученя розсилаєть ся і можна їх дістати також в союзних стовариш.ених.
333 4—5

претенсіями „сепаратистів“ до захопленя всього публичного житя „південної Росії“ і накликавши до боротьби за „один народ“, старий українофер вкінци таки трохи рефлектує ть ся супроти сили й стихійности українського підєму і пише:

„Але між вязнями старого режіму та нами буде велика ріжниця. Як не тяжко булоб нам, якби не ображали наші найбільш дорогі почуття — зрадниками „пораженцями“ ми не будемо. Є дещо, що висше всього иншого, важнійше і глибше Нам буде тяжко, коли Київ, з матери міст російських зробить ся жерелом українського „відщепенства“. Але всеж се є без порівнаня лекше, ніж навіть думка про те, що на вулицях міста будуть снувати ся пруські мундури і німецький магістрат буде рішати, в якій мові мають відбувати ся дебати в міській думі. Як та мати на суді Соломона, коли її дитину премудрий цар приказав розсікти на дві половини, так як дві жінки сперечали ся за нього, так і ми готові віддати Київ нашим братам, що помиляють ся, аби не віддати його ворогам“.

Наводимо сей голос рефлексії чільного провідника „малоруских общерос.ів“, аби показати, що трохи за швидка була радість польських газет [з учорашною „Gazet-ою Wieczorn.ою“ на чолі] ізза тої небезпеки, яка буцім то грозить украінству від прихильників ідей п. Шульгина.

Нові податкові полекші.

Львів, 22. мая 1917.

Як новелю до свого розпорядку з дня 30. падолиста 1915 р. В. д. з. ч. 358 видало Міністерство скарбу розпорядок з дня 23. цвітня 1917 р. В. з. д. ч. 178, яким установлено нові приписи про податкові полекші з приводу воєнних подій. Тою новелею продовжено перед довсім обовязуючу силу первісного розпорядку до кінця року, слідуючого по закінченю війни і уповажнено галицьку краєву Дирекцію скарбу до продовженя речинців для зголошуваня прошень про податкові відписи і до знесеня наслідків з приводу недодержаня таких речинців.

Постанови нового розпорядку відносять ся передовсім до домово-чиншового і грунтового податку. Розпорядок дозволяє на відпис домово чиншового і 5% ого податку, коли льокатор не заплатив властителеви дому чиншу з приводу свого лихого матеріяльного положеня. Згаданий податок буде відписаний також тоді, коли мешкане було безплатно занято неприятелем. Вкінци на основі нових постанов наступає тимчасовий загальний 50% відпис домово-чиншового і 5%-ого податку не пів річно тільки після місяців і то за час першого місяця після евакуації або занятя неприятелем аж до кінця того місяця, в якім вернули давні відносини.

В области приписів про грунтовий податок знесено обмежене, що шкоди, які не досягають до $^1/_{10}$ части загального приходу з цілого господарства і заразом не виносять $^1/_4$ части приходу з ушкодженої парцелї, не були титулом до відпису податку. Отже новеля постановляє, що вільно податковим властям відмовити відпису податку лиш тоді, коли згадані шкоди, які не доходять до $^1/_{10}$ части загального приходу з цілого господарства, у відношеню до того господарства являють ся незначними.

Допускає теж новий розпорядок можливість повного відпису податків, коли їх стягне не з оглядy на господарські відносини довжника, мало би для довжника особливо прикрі наслідки. Дозволені теж для цілих груп податників ратальні сплати, які не можуть переступити цілорічного періоду а також опуст відсотків проволоки під услівем додержаня дозволених рат. Також безпосередні належитости можуть бути зовсім відписані.

Навязуючи до постанов нового розпорядку, краєва Дирекція поручає податковим властям, щоби вони прихильно полагоджували оправдані домаганя населеня в справі відписів і опустів і відносили ся до таких домагань з найбільшою зичливістю, полагоджуючи їх можливо найскорше.

Підписуйте Воєнну Позичку!

НОВИНКИ.

Львів, 22 мая 917.

— **Київська „Просвіта“.** В неділю 9. цвітня відбули ся перші збори нової тимчасової управи відновленого українського товариства „Просвіта“ у Київі, закритого в днях реакції адміністрацією. Предсідателем управи товариства вибрано В. Науменка, товаришем предсідателя Л. Жебунева, а секретарем Л. Пахаревського. Намічено плян діяльности товариства в звязку з переживаним моментом. В недалекім часі будуть скликані загальні збори.

— **Збори Українців адвокатів і членів магістратури й нотаріяту у Київі.** Збори Українців адвокатів і членів магістратури і нотаріяту відбули ся дня 22. (9) цвітня в Українськім Науковім Товаристві у Київі.

— **Памятник Катерини II-ої** „Русское Слово“ з дня 12. (25) цвітня в телеграмі з Катеринослава подає: З огляду на те, що нарід робив проби знести памятник Катерини II, президія Виконуючого Комітету казала пробити на памятнику таку табличку: Памятник має археольогічну вартість як памятка штуки“.

— **Поминки по українськихдіячах у Київі.** Рада українського Воєнного клюбу імени гетьмана Полуботка у Київі уладила 9. цвітня поминки по українських діячах і письменниках на Байковім кладовищи. По Литії мало відбути ся віче.

— **Відзнаки на день повороту митр. Шептицького** є вже в руках львівської секції „Живого памятника“. Відзнаки паперові, виготовлені після рисунку, владженого проф Мироном Федусевичом. На синім поли вибитий жовтими красками герб митрополита, по якого боках находимо роки 1014 з терновою галузкою і 1917 з лавровим листем. Під гербом монограм А. Ш. Сї відзнаки призначені до розпродажи в день повороту митр. Шептицького. Надіємо ся, що вже в найблизших днях зголосить комітет під адресою „Секції живого памятника“ (Львів, вул. Домінїканська ч. 11. на руки о. В. Лициняка) замовленя, кілько тисяч відзнак буде потрібно. Можна числити на те, що в дни повороту Ексц. Митрополита не буде ані одного свідомого громадянина і громадянки та української дитини, які не пришпилили би на грудях відзнаки, а в заміну не зложили до пушки жертви, призначеної для українських сиріт. Комітети треба основувати як найскорше по містах і селах а їх обовязком буде, заняти ся замовленями відзнак і збірками грошей. Щоби можливим було на час вислати відзнаки, „Секція живого памятника“ просить о поспіх з замовленями.

— **Матеріяли до календаря „Просвіти“ на рік 918** З огляду на те, що друк календаря має розпочати ся вже не задовго, просить товариство „Просвіта“ Вп. наших письменників надсилати як найскорше. 1) Вірші, новелї і гуморески. 2) Літературно наукові розвідки, писані як найпопулярнійше. 3) Короткі статї на актуальні теми, ілюстровані по змозї фотографічними знимками або вільноручними рисунками. 4) Фотографічні знимки всього, що тепер є актуальне. 5) Самостійні, власноручні рисунки пригожі для календаря. Приняті твори будуть ремунеровані після принятої товариством норми. Звіти з наших товариств і організацій будуть поміщені, однакож не будуть ремунеровані. Матеріяли до календаря належить присилати як найскорше на адресу: Товариство „Просвіта“ у Львові, Ринок ч. 10.

— **Смерть українського** співака. Драматичний тенор О. А. Алчевський помер в Баку на менінгітіс.

— **Заходом Товариства Марійського Пань** відбудеть ся в сали муз. Інституту ім. М. Лисенка в пятницю дня 25. с. м. о год 7. вечером Святочний вечер в честь Непорочно Зачатої Пр. Дїви Марії при ласкавій участи хору муз. Тов. „Львівський Боян“ і хору укр. богословів. Дохід призначений на „Живий памятник“ ім. митрополита Андрея Шептицького.

НА ВОЛИНСЬКІ ШКОЛИ.

„Пяткова система“.

Федь Турів в Тустановичах 100 К. — Члени Читальні „Просвіти“ в Кракові при нагоді „свяченого“ в неділу Фомину 54 К. — Українці з офіцирського курсу в Роздолї 30 К 20 с. — о. Ст. Коссак в Хильчицях 5 К (Дїло): о. Т. Сомбая в Городилові, о. Й. Кравчука в Золочеві, о. В. Кука в Золочеві, о. В. Жилавого в Тарнаві, о. сов. Хирівського полевого курата 398, — Бариляк Дмитро 5 К (Дністер), — Марушка Ольхівна 5 К.: Зеновію Кузичеву з Комарна, Франку Турянську з Голодівки, Володимира Панаса поручника k. k. Lst E.s. Komp., Григорія Смошкевича з Комарна, Івася Білика ст. прав з Комарна. — Інж. Володимир Бородайкевич Відень 20 К.: Амалію Здерковську Львів, надпор. адвдітора дра Мирослава Здерковськсэо Грац. — Анна Тарновська 10 К.: Стефанію Подсонську Белзець, Ірену Тарновську Куги, Романа Купчинського УСС. Загульського Володимира УСС. Юркевича Ос. пор. 80 п. п.

ОПОВІСТКИ.

Середа, 23. мая 1917.

Нині: греко-кат.: Симесна Зил. — римо-кат.: Дезидерія.

Завтра: греко-кат.: Вознесеніе Г. — римо-кат. Йоанни вд.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 22. мая 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ І НА БАЛКАНІ.

Нїчого нового.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Неприятель був приневолений вчера над Сочею дати відпочинок своїй піхотї після семидневних боїв без успіху. Тільки на схід від Горицїї підприняли Італійцї наступ, який відперто. Наші приступові стежі привели в тій околиці з неприятельских ровів одного офіцира і 36 жовнїрів, як бранців, та один машиновий карабін. На височині Красу була від часу до часу сильнійша артилерійська діяльність.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гефер.

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 22. мая 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група війск баварського наслідника престола Руппрехта: У відтинку Іперн коло Loos, Opry і на широкім фронті на південь від Скарпи була днем діяльність артилерії оживлена. Підчас кількох сильних наступів, які Англійцям не повели ся зовсім, а які вони виконали перед полуднем коло Bullecourt а опісля коло Croiselles понесли вони кріваві втрати і втратили більше як 90 бранців.

Група війск нїмецького наступника престола: Між горами Chemin des Dames і Еною, на північ від Ремс і від горішної долини Vesle аж до долини Suippe розвивали ся хвилеві сильні артилерійські бої.

На південний захід і на південь від Nauroy атакували Французи протягом дня кількакратно наші становища на горах. Там бють ся віртемберські війска і вони відперли неприятеля протинаступом, взявши більше як 150 бранців. Вечером не повів ся французький наступ на південнім стоці гори Poeal (на південний схід від Marouvillers). На схід від Мози віджив вчера огонь артилерії. Прийшло там до малих боїв на поли перед становищами, які дали нам бранців. Один з наших віддїлів запалив стрілами пять неприятельських бальонів на припонї коло Bouvancourt на північний захід від Ремс.

Армія генерала-поручника кн. Альбрехта Віртемберського: Не сталo ся нїчого нового.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Положене незмінене.

Фронт Македонський: Між озером Преспа і Черною по обох Берегах Вардара і над Струмою неприятельська артилерія знова виявияа більшу дїяльність, як в попередних днях.

Перший квартирмайстер ген. Людендорф

ГЛЯДАЮТЬ СВОІХ.

Тацьна Гаврилків, повідомляє свого чоловіка, Семка Гаврилків, що вона замешкала з своїми дітьми в селї Звертів, почта Куликів, в повітї жовківським. 339 1—2

Оголошення.

- ПОЧЕНЄ НІГ -

усуває певно спеціяльний пудер „Csave", пакет за 1·20 К. На провінцію висилаю тільки за попереднім надісланем належитости і 40 с. на порто. — Одиноке заступство

S. FEDER, — Львів, Сикстуська ч. 7.
279 17—60

Каменица, новітно збудована, в офіцинами при Академічній улиці у Львові до продажі. Зголошеня під: Ад-р Новотни, Закопане. 332 4—3

Інтелїґентна женщина глядає місцї до заряду дому на селї. Е. Стефанович в Дрогобичи, Пільна 22. 318 4—?

Українець, літ 32, слюсар, реклямований від війска, глядає товариша життя, панни або вдови, до літ 28, лагідної вдачі, бльондини, в віном, як поміч до вітворення машинової робітнї. Ласкаві зголошеня просить слати на адресу: Jaroslaw Grund N. N. Wr. Neustadt Burgleitnerg. 4. 330 3—3

Фортепян, короткий, гарний, сильний тон — спродам, можлива замінa, Копернika ч. 25. партер, офіцина. 333 1—1

Конкурс.

Головний Виділ Товариства „ПРОСВІТА" розписує отсим конкурс на Управителя „Торговельної Школи" Товариства з вереснем слїдуючого шкільного року. Подання належить вносити до канцелярії Товариства, Ринок ч. 10, до дня 1. червня с. р. Про близші условія подає інформації канцелярія „Просвіти". Ремунерація Управителя після умови.

За Головний Виділ Товариства „ПРОСВІТА"

о. Т. Лежогубський — заступник голови. *А. Гапяк* — з. секретаря.

V 2—3

Торговля товарів корінних і вин
ТЕОДОР СЕМКІВ в БОРИСЛАВІ

прийме сейчас панну з укінченою практикою торговельною або щонайменше початки практики, числить лиш на першорядну силу, як також лагідної вдачі і не влосливої, на само провадженє торговлї з причини його виїзду на кільна місяців муснть мати певну поруку. Порука може бути не конечно грошева, а може бути через торговлю або знану особу запевнена. Зголошеня враз з відписами свідоцтв і фотограф. як також условями принятя прошу слати під вищеною вище адресою. 325 5—5

Ч. 31 17 / Н. Р.

ОПОВІЩЕНЄ.

НАДЗИРАЮЧА РАДА
Краєвого Союза Кредитового
стоваришеня зареєстрованого з обмеж. порукою
у ЛЬВОВІ
скликує на основі §. 45 і 47 статута
XVIII.
Звичайні Загальні Збори Стоваришеня
на день 7. червня 1917 р. год. 4. пополудни
в сали Стоваришеня у Львові (Ринок ч. 10. I. поверх) з отсим предметом нарад (§ 52 стат.)

1. Відчитане протоколу з послїдних Загальних Зборів Стоваришеня.
2. Звіт Дирекції в дїяльности за вісїмнайцятий рік адміністраційний (19 6) з замкненем рахунків і білянсами.
3. Звіт Контрольної Комісії з внесенем на удїлене абсолюторії
4. Ввесенє Надзираючої Ради на роздїл чистого зиску (§ 45а і 23. стат.)
5. Вибір 2 членів Надзираючої Ради на 6 літ (§ 37 стат.)
6. Вибір трех членів Контрольної Комісії (§ 52б стат.)

Право участи в Загальних Зборах мають члени, котрі в цїлости уплатили принайменше один удїл (§ 50. статута). За легітимацію служить удїлова книжочка. На Загальних Зборах беруть участь члени особисто; правні особи заступають їх законні представителї (§ 51. статута), які мають д статочно виказати ся повновластю.

Маєтковий білянс за 19.6 р. есть виложений в льокали Стоваришеня (Ринок ч. 10. I. поверх), де члени можуть его переглядати (§ 56 статута).

За Надзираючу Раду Краєвого Союза Кредитового,
стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові, 25. цвітня 19.7. року.

Григорій Кузьма — предсїдатель. **о Теодозій Лежогубський** — секретар.

334 3—3.

Бандажі на пропуклини або брух пупця живота, пахвини і т. д. — Цїнники даром. —
М. Л. Полячек, Самбір 25. 308 10-10

Одиноке українське
Тов. взаїмних обезпечень на житє і рент
II. **„КАРПАТІЯ"** 21—1

Почесний президент Його Ексциленція житт полит граф Шептицькнй.

Товариство оперте на взаїмности, а через ас ти виски припадають самим членам.

Ручить вже по трех літах неоспоримість і повн палість обезпеченя.

Признає по трех літах право викупу, а також вже по трех літах удїлює позички на низьк відсотки.

У всїх справах звертати ся на адресу:
ЛЬВІВ, — вулиця Руська ч. 18
Години урядові: від 8. до 2.

АДРЕСА: Hauptkasse der Zentralleitung der Ukrainischen Legion WIEN, VIII. LEDERERGASSE 20
ЧЕКОВЕ-КОНТО: 12.259
ПРОСИМО НА СЮ АДРЕСУ СЛАТИ ЛИСТИ І ДАТКИ НА СТРІЛЕЦЬКІ ЦІЛИ.

4—?

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНОГО КРЕДИТУ
„ДНІСТЕР"
у ЛЬВОВІ
ул. Руська ч. 20
Телєф. 788.

заснованє при Товаристві взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР" в р. 1895 на підставі закона о стоваришеньях з р. 1873.

Одвічальність членів обмежена до дєсятьдвійної висоти удїлу.

Цїлю Товариства є удїлюванє кредиту своїм членам рільничим обезпеченим в „Дністрі" від більше літ.

Відсотки від вкладок 3¾ проц.,
без потрученя рентового податку.

ВКЛАДКИ

приймає і виплачує Каса Товариства в урядових годинах від 8. до 2. в полудне.

Конто в Почтовій Щадниці 85.827.

Жирове конто в Австро-угорськім Банку.

Щадничі вкладки	К 5,327.450
Власний маєток	„ 686.383
Удїлені позички	„ 4,233.603

Канцелярії Товариства отворені перед полуднем.

I. 11—?

КОЖДИЙ що дбає про себе і свою родину хто хоче сповнити горожанський обовязок супроти держави

повинен **обезпечити ся на житє**, а заразом підписати VI. воєнну позичку **тільни в**

Ц. к. австр. військовім фонді для вдів і сиріт

який получив субскрипцію на VI. воєнну позичку **враз** з обезпеченєм на житє для всїх без ріжниці пола від 18 до 55 року житя. Обезпеченє се уможливлює кождому без виїмки, а саме **офіцирови, жовнїрови, священикови, урядникови, купцеви, ремісникови і денному заробникови** підписане VI. воєнної позички при рівночаснім обезпеченю ся на дожитє або на випадок смерти на користь власну, або користь своєї родини.

Без лїкарських оглядин. **Сейчасова важність обезпеченя.**
Без стемпляв і побічних додатків

Найнизша квота обезпеченя К. 500. **Найвисша квота обезпеченя К. 4000.**

Обезпеченє входить в житє в хвили зголошеня субскрипції, зглядно зголошеня першої премії, яка є дуже низька. Премія від 1000 корон виносить на час 20-літний К. 35 річно, на час 15 літний К. 49 без всїх инших коштів. Премії платить ся річно, піврічно, чвертьрічно, а навіть місячно, так що **при так малім видатку, як 3—4 кор. місячно навіть найбіднїйший** може помочи державі до побідного закінченя війни, а рівночасно забезпечити родину. **Сповняючи отже патріотичний, горожанський обовязок, підписуйте VI. позичку воєнну.**

Близших інформацій удїляє радо БЕЗПЛАТНО наше

Краєве бюро — Львів, ц. к. Намісництво 322

як також наші уповажнені заступники по усїх містах і повітах краю.

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10

Ч. 119. (9.371) Львів, четвер 24 мая (11 ст. ст) 1917. Рік XXXVIII

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА в Австро-Угорщині:

місячно	2·70 К.
чвертьрічно	8·— „
піврічно	16·— „
цілорічно	32·— „

у Львові (без достави):

місячно	2·40 К.
чвертьрічно	7·— „
піврічно	14·— „
цілорічно	28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень: Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К. Сталі оголошеня за окремою - - - - умовою. - - -

Один примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, 23. мая 1917.

Ми є свідками розпучливих зусиль польської преси ослабити значінє українського руху за кордоном. І яких способів вона до сього уживає! Одні відомости затаює, инші містить на невиднім місци, ще инші представляє в відповіднім освітленю, а при тім усім старає ся прибільшити значінє тих вістий, які говорять про неприхильність відомих російських політичних кругів до українства. І виходить таке розділенє світла від тіней: що цілий ряд многочисленних українських з'їздів, зокрема загальноукраїнський національний з'їзд ухвалив домагати ся автономії України в російській федеративній републиці; що за тим домаганєм став з'їзд представників більше ніж мілїона Українців жовнірів; що українізуєть ся публичне житє на Україні; що визначні українські дїячі займають важні місця в державній адміністрації, — се все дрібниця. Але коли хтось там невідповідальний кинув погрозу розігнаня російської конституанти багнетами, то сю фразу треба зараз приписати міністрови Керенському і повторяти її при кождій нагоді; коли відомий українофоб Шульгин у відомім „Кіевлянин-і" з переляком скликав однодумців до боротьби в з „українською гіпнозою", яка — як сам признає — грозить захопити все, що живе на Україні, — то се такі важні річи, що польська преса не занедбає їх помістити під як найсензаційнійшими титулами, як найбільшими буквами, тай ще додати комен тар, які вони важні.

Сю розпучливу боротьбу польської преси з українською дійсністю можна зрозуміти. Якжеж тут погодити ся з тим і давати вірний об раз того, чого так не бажаєть ся, що так ненавидить ся, чого істнованє так уперто заперечувало ся?!

Щоб не сягати далї, пригадаймо собі тільки, як ставила ся польська преса до українства в Росії за останні три роки, підчас теперішної війни. Не говоримо вже про пресу в стилю „Slow a polsk ogo", яке зараз по вступленю російських військ до Львова стало на становищи „Нового Времени" і „Кіевлянина", що україн ської нації не тільки нема, але й не сміє бути, та що тих, які свідчать про її істнованє, треба винищити. Та не инакше становище, тільки з иншим політичним виводом, заняла також та часть польської преси, яка виступала під антиросійським прапором. Вся вона в один голос весь час „доказувала", що українського руху в Росії нема й не може бути, що брати українство під увагу у воєнно інтернаціональних комбінаціях значить бути утопістом, та що одинокою політикою супроти українських земель відвойованих від Росії, є влучити їх в плянований польський державний організм в цілї спольщеня. Таке писав навіть „сам" п. Лев Васілєвський, соціялїст, автор книжки про українське національне відродженє, покликуючи ся на свою повагу знавця українських відносин і безсторонність соціяліста.

Сю „реальну політику" почато вже також під впливом польських порад приміновати: бачимо її в повнім розмаху в Холмщинї, бачимо її на Волині.

Аж тут серед того вибухає в Росії революція, яка бє по лици всї ті польські запевненя про неістнованє українського руху в Росії. Показуєть ся, що український рух в Росії не тільки істнує, і то в такій величи й силї, слїпить очи ворогам України і кидає їх в розпуку, але також, що перед революцією був він в огляду на свою непримиримість до царизму настроєний прихильно до осередних держав.

По такім ударі , яким є революційна дїйсність на закордонній Україні для Поляків, не дивниця, що польська преса проявляє такі розпучливі зусиля, щоб ту дїйсність обезцінити.

Заява „Української Громади" представників 5-ої армії.

Відень, 15. мая 1917.

(Ф. К.) „Новое Время" в дня 25. цвітня доносить:

На з'їздї делєгатів 5 ої армії зорганізувала ся „Українська Громада", яка на загальних зборах делєгатів дня 7. марта оголосила одноголосно приняту нею таку декларацію: 1) В справі війни „Українська Громада" представників 5 ої армії уважає необхідним йти разом і згідно з усім народом російської держави, причім „Громада" думає, що війну треба довести до побіди і мир треба заключити без загарбаня чужих земель з відбудовою зруйнованих малих держав. Не маючи на цілї накидати кому будь своїх ухвал, але висловлюючи сердечне бажанє мати у своїй сїмії синів єдиної України, що живуть під польським ярмом, ми настоюємо на те, щоб лишити решті населеня українських земель, як того забажають наші брати, прилучити ся до вільної сьогодня російської України. У питаних державної політики „Українська Громада" думає, що Україна повинна лишити ся у складі будучої російської республики на основах федерації. Сї основи вироблять Установчі Збори. Але організацію внутрішного ладу і управи України треба лишити місцевому українському Установчому Соймови, якому треба полишити порішенє земельної справи на Україні по правилу: „земля належить до народу і находить ся в посїданю хліборобів, які працюють на ній". Закликуючи всї народности російської держави до вільного, рівного, братерського єднаня, ми Українці з свого боку обіцяємо піддержувати всї їх культурні демократичні змаганя на добро Росії і народа. Предсїдатель: полковник Присовський, товариші предсїдателя: сапер Рибець, прапорщик Селецький; секретар: д р Голобородько.

З українського житя за границею.

Льозанна, 4. мая 1917.

Небавом вийде з друку 7 число „Revue Ukrainienne", зредаговане Евгеном Бачинським, присвячене російській революції та праці Союза визволеня України серед полонених. В тім числї буде поміщена теж статя про волинські школи.

В цвітни відновила свою дїяльність Українська Громада в Парижи, в якої хатї відбувають ся вже сходини, пробуваючих там Українців. В члени Громади вписали ся те ж 3 жовнїри з російського корпуса, який бють ся у Франції. Дня 22. цвітня відбули ся в товаристві збори, присвячені памяти помершого в Канн коло Ніцци Івана Тютюника, відомого з участи в українських революційних організаціях.

Рібо про французьку офензиву і про основи мира.

ПАРИЖ (Ткб.) Палата послів зібрали ся знова. В обрадах над інтерпеляціями в справі послїдної офензиви президент міністрів Рібо заявив, що мало ся за великі надії, поповнено блуди у виконаню, але не треба ні прибільшувати ні вменшувати подій. Правительство зарядило зміни в начальнім проводї.

Рібо просив Палату відложити обради про російську революцію і приступленє зєдинених держав до війни на необмежений час, бо російське правительство запросило французький кабінет на нараду. Російське правительство зложило заяву, яка нас зовсім вдоволяє — говорив Рібо: в першій мірі воно бажає привернути в армії найострійшу карність, бо в тім є питанє істнованя російського народу.

ПАРИЖ. (Ткб.) На засїданю французької палати послів президент міністрів Рібо відчитав телєграму, яку прислав йому російський міністер заграничних справ. Сказано в ній, що Росія не забуде Франції і її подиву гідних дїл, що стягають на себе на заході маси неприятельських військ і помагають в сей спосіб віднові російських сил. Рібо додав: Приймаю іменем краю ті слова подяки і довіря. Ідемо разом з Росією, яка остала нам вірна. У неї ніколи не прийде в рахунок окремий мир.

Російський міністер слушно схарактеризував софізмат, яким Німці надужили фрази „без анексій і без відшкодовань", а се наміром задержати для себе загарбані нам колись провінції. Німеччина бажала війни. Вина спаде не на нас, тільки на них. Будемо домагати ся привернення давного стану. Не буде ніяких анексій, а се привернене буде полягати на праві і справедливости та буде свідчити про варварство, з яким Німеччина відносила ся до окупованих наших боластий. Мир без відшкодовань — сього Росія не скаже. Одначе бути йти не о воєнне відшкодованє, яке накладаєть ся як кару; тут буде йти о покуту і дїло справедливости. Цілий світ буде трибуналом.

Слушно сказав один російський генерал, що є смішною річю робити якісь мирові пропозиції без добичий між тим, коли Німеччина має ще в руках часть Франції, Росії, Бельгії і Сербії. Будемо далї вести боротьбу не в дусї добичий і анексії, тільки тому, щоби відібрати те, що було нашою власністю. Франція не дасть поневолити ніякого народу, навіть неприятельського, бо признає свободу всіх народів. В дни побіди буде Франція кликати не о пімсту, тільки о справедливість. Ходить о те, щоби мир був тривалий. Мусимо знищити мілїтарний деспотизм. Коли німецький нарід се признасть, буде можна лекше осягнути мир. Бажаємо, щоби російські війска знов дістали ся в руки своїх провідників і зі своєї сторони почали офензиву. Нехай Росія виповнить свій обовязок, а не будемо нїчого бояти ся.

Наші вороги побачить, як їх надії обернуть ся в ніщо. Вони будуть просити може о мир не для ока як нині фалшивим і підступним способом, а отверто і під умовами гідними Франції. А коли вони не будуть просити о мир, то ми зуміємо його вимусити.

З'їзд російських офіцирів.

ПЕТРОГРАД (Пет. Аг. дня 23. мая). Сьогодня збираєть ся конґрес делєгатів офіцирів з цілої Росії.

ПЕТРОГРАД (П. А.) В головній кватирі зібрав ся перший конґрес представників офіцирів усеї оружної сили. Конґрес отворив ген. Алексєєв пригадуючи делєгатам клич „вітчина є в небезпеці", який дав ся чути перед кількома днями. Сей клич був зовсім оправданий тому, що боєва сила російського війска їзза непорозумінь і недовіря між офіцирами і жовнірами сильно зменшала ся. Російска армія, сказав генерал, ще вчора така страшна, находить ся нині в стані зловіщої немочи і то супроти страшного, завзятого і сильного неприятеля, який витягає свою захланну руку до дальших провінцій південної Росії і не вдоволяєть ся обсадженими вже областями.

Генерал візвав офіцирів, щоби зараз по поворотї до полків доложили найбільших зусиль в цілї усуненя всїх внутрішних непорозумінь в армії, привернення карности і щоби всїми способами старали ся о те, щоби офіцири і жовнїри сильно зєдинені були знов спосібні до побіди, без якої є неможливе спасенє Росії.

Предсїдатель з'їзду полковник Новосиль-

цов сказав: Будьте певні, що все, що є в нашій силї, зробимо, щоби привернути війську його боєву силу.

Швайцарські Росіяни про окремий мир.

БЕРН (Ткб). „N. Zürcher Ztg." одержала від перебуваючих в Швайцарії визначних Росіян довше письмо, в якім сказано: В новім російськім кабінеті панує одностайне і непохитне бажанє мира, яке нині відповідає бажанню всіх кругів російського народу і армії. Англійське і французьке правительства мусять тепер як найскорше подати ясну і конкретну відповідь на російську мирову формулу. Коли відмовить ся сеї відповіди, то для російського народу вирине конечність окремого мира з почвірним союзом, тому що скорий мир не тільки вможе вдержати свобідну державну форму в Росії, але також остерегти Росію перед цілковитим політичним, суспільним і економічнім пораженєм. Англійське правительство понесло би тоді відповідальність за окремий мир і за події, які в такім випадку мусїли би наступити. Після найновійших інформацій, що прийшли з Росії обуренє населеня проти Англійців, Американців, по части також проти Японців дійшло до найбільшого ступня. Треба тільки відмови, про яку згадано, а прийде до вибуху. Мордованє англійських і японських офіцирів, що мало місце на фронтї, було би тільки забавкою супроти сього, що сталоб ся тоді.

Російська заграничнa політика.

РОТЕРДАМ (Ткб.) N. R. Courant доносить: „Daily Tel." доносить з Петрограду: Всї справи заграничної політики мають бути від тепер розглядані спеціяльною комісією, до якої мають належати Терещенко, Львов, Керенський та ще один представник соціялістів, мабуть Церетелї. Номінацію Сазанова на амбасадора в Льондонї відкликано.

Добруджа і Македонія в руках Болгарії — не є анексією.

КОПЕНГАГА (Ткб). „Berlinska Tidende" доносить із Стокгольму: Постійний соціялістичний виділ відбув дня 22. с. м. першу конференцію з поміж намірених конференцій, а саме з депутатами болгарських соціялістів. Вони заявили, що принципіяльно є за миром без анексії, додали одначе, що набутє Болгарією Добруджи і Македонії не можна вважати анексією.

Новий президент Палати послів.

ВІДЕНЬ (Ткб). Як довідуємо ся, Цїсар іменував на протяг найблизшої сесії Державної Ради президентом Палати послів тайного радника Альфреда кн. Віндішгреца, а віцепрезидентами тайних радників Макса Егона кн. Фірстенберга, Альойзія кн. Шенбург Гартенштайна і Ернеста гр. Сільва Тарука.

Покликаня до палати панів.

Львів, 23 мая 1917.

При теперішних покликанях до палати панів покликано з Галичини 9 Поляків і одного Українця.

Покликаний п. Олександер Барвінський уродив ся в 1847 р. в священичій сімї, з якої вийшли також його брати пок. Володимир, перший редактор „Дїла" і пок. Осип, автор трагедії Павло Полуботок. По скінченю фільольогічно-літературних студій в університеті став п. Барвінський професором учительської семінарії і працював на сім становищи довші роки в Тернополи, звідки перенїс ся до Львова.

На літературно науковім поли розвинув широку дїяльність як автор шкільних підручників і засловжив ся як видавець історичної бібліотеки. В признаню літературно наукових заслуг Наукове Товариство ім. Шевченка іменувало його дійсним членом.

Громадянську дїяльність розпочав п. Барвінський ще як ученик висших гімназіяльних кляс. Брав дїяльну участь в перших починах народовецької громади. Містив плоди свого пера майже в усїх українських видавництвах. В Тернопільщинї організував читальні. З перенесенєм до Львова розвиває він дїяльність як політик і парляментарист, не понехуючи й инших областий дїяльности; між ин. був якийсь час головою Наукового Товариства ім. Шевченка. В політиці був разом з п. Романчуком головним автором угоди з 1890 р., при якій витревав аж до кінця своєї парляментарної карієри. Коли народовці відвернули ся від угодової політики, він заложив дневник „Руслан", намагаючи ся утворити нову політичну партію, якій в кінци надав фірму християнських суспільників.

На педагогічнім поли працює п. Барвінський доси як член Краєвої Шкільної Ради.

В 1898 дістав п. Барвінський ордер залізної корони III. кляси, а в 1910 р. титул радника двора.

Змаганя до відорваня України від Росії?

Львів, 23. мая 1917.

„Koelnische Zeitung" доносить, що в Украіни приходять до Петрограду трівожні вісти. Комісарі робітницько жовнірської Ради звіщають, що національно федераційні змаганя на Україні є добре приготовлені. Ціль тих змагань, повне відорванє України від Росії.

„Наші домаганя".

Відень, 20. мая 1917.

(Ф К.) В останнім числї „Украинск ої Жизни", що виходить в Москві, надрукована заява українських організацій п. з. „Наші домаганя". Заява підписана: Союзом українських федералістів, московським комітетом українських соц.-революціонерів, редакціями журналів „Украинская Жизнь" і „Промінь" та української секції славянської культури.

Домаганя, які представники української демократії ставлять перед новим правительством, є в головнім слідуючі:

„Питанє грунтовної перебудови Росії підіймуть Установчі Збори, які обіцяно скликати у найблизшім часї. Там будуть поставлені основні програмові питаня переміни Россії у вільний та рівноправний союз народів, які входять у її склад і наші старовинні, завіщані поколїнями борців за добро народу домаганя широкої автономії України в рамках російської федерації повинні станути на чергу. Ми сподіваємо ся, що там і між вибранцями „державного народу" знайдуть ся люди, які спроможуть ся оцінити, яким добром, якою гарантією успіхів, якою заставою внутрішної злуки та жерелом притягаючої сили буде для Росії і для самої великоруської народности перетворенє Росії у федерацію, припиненє монополю державности самого лиш великорусского народу і признанє державних прав иншим націям Росії."

Але цїлий ряд заходів — говорять автори заяви — повинен і може бути здійсненим новим правительством негайно.

„Таким є заведенє місцевих мов у зносинах населеня з урядами, організація навчаня в рідній мові в школї, відповідно до складу її учеників та складу населеня даної місцевости, негайні заходи для підготованя учителїв для навчаня в рідній мові, урядового та судового персоналу для веденя справ у місцевих мовах, негайне здійсненє засади територіяльного комплєтованя війска."

Се загальні невідкличні потреби всїх народів. Для Українців істнує — як підчеркує заява — ще цїлий ряд питань, получених з війною та окупацією Галичини.

„Досї ми нїчого не чуємо про поворот на державний кошт всїх примусово виселених т. зв. „втїкачів", про увільненє з заслання та удїленє не лиш права, а й можности повороту, або на жаданє вільного вибору місця мешканя до кінця війни всїм висланим з Галичини. Питанє про удїленє прав вільного мешканя осіб, висланих воєнними урядами їзза політичних підозрінь, поставлене о стільки непевно, що дозволяє всякі виїмки. Приходять відомости, що навіть при увільненю вязнів, не виключаючи каторжан, чужі підданці, приміром Галичане Українці, засуджені за участь в політичнім русі ранїйшого часу, лишають ся увязненими і т. д.

Супроти продовженя війни необхідно установити, що у згоді з проголошеними засадами нового ладу повинна бути усунена всяка думка про анектованє війною нових провінцій, не запитавши їх населеня, в умовах, що гарантують вільний вислів бажань його. Розуміеть ся, що нова Росія, перемінена у вільну федерацію народів і країв в послїдовно переведеним демократичним ладом не лиш перестане бути погрозою то пугалом сусїдів, а на відворот, може розвинути в собі навіть значну притягаючу силу. Але у всякому разї приєднанє до неї нових членів повинно бути результатом їх вільного бажаня. Се необхідно треба виявити цїлком яскраво і відносно окупованої Галичини.

Бразилія проти Німеччини.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО. (Авас) Президент республики підписав письмо, яким взиває конґрес, щоби він заявив ся в справі відкликаня декларації невтральности з д. 28. цвітня у війні між Зєдиненими Державами і Німеччиною. Сподіють ся, що конґрес значною більшостю голосів ухвалить відкликати декларацію.

НОВИНКИ.

Львів, 23 мая 917.

— **В справі волинських шкіл** ходять між українською суспільністю в Галичині рїжні трівожні вісти (про скиданє мап України, про переслїдуванє укр. учительок і т. д. і т. д.) Злишним є докладнїйше пояснювати, що сих вістий годї опублїкувати й зробити з них ужиток в парляментї, мінїстерствах і начальній команді армії, поки не отримаємо докладних описий надужить про те: 1) хто, 2) коли, 3) де, 4) що і 5) при кім зробив. Свідком може бути й дана учителька чи учитель, котрій приказано зняти карту України, відпровадити укр. дітий до чужої школи і т. п. Коли описи пропадають, то треба їх адресувати до Цїсарської Кабінетової Канцелярії у Відні, де йдуть без цензури. Окремо передавати послам.

— **Побір до Українських Січових Стрільців.** Ц. і к. команда рекрутуючого уряду У. С. С. установленого розпорядком ц. і к. Найвисшої Команди Армії з 8. цвітня 1917 ч. 31.869 повідомляє отсим, що до Укр. Січових Стрільців можуть вступати: а) ті, котрих при послїднім переглядї признано нездібними до військової служби, б) всї роджені 1900, 1901 і 1867, які покищо не обовязані до військової служби, в) ті висуджені стрільці, яких при новім переглядї знова признано до військової служби здібними. Зголошуватись можна писемно або устно в названім уряді в Стрию (ринок ч. 25, І. поверх). Названі під а) мають виказати ся посвідкою перегляду (Landsturmmusterungsblatt). Названі під б) мають подати свій рік уродженя і дозвіл родичів або опікунів на вступленє до У. С Зголошеві одержать лист зголошень. Коли більше число осіб з одного повіту зголосить ся, приїде на місце відпоручник уряду. Всеч. гр. кат. парохіяльні уряди просить ся о надісланє списів всїх молодців уроджених в літах 1900 і 1901. Всї письма до Рекрут. Уряду можна посилати безплатно через полеву почту ч. 333.—Ц. і к. Команда рекрут. Уряду Укр. Січових Стрільців.

— **Доріжняний додаток для урядників.** На днях відбула ся у мінїстра скарбу д ра Шпіцмілєра конференція в справі підвисшеня доріжняного додатку для державних урядників. На конференції рішено за згодою мінїстра підвисшити дотеперішний додаток о 50—100% і виплатити підвишку в двох ратах: 1 червня і 1. жовтня.

— **В громадах Мацошині і Сопошині** жовк. повіту відбуло ся народне торжество, посвячене чести упавших героїв українського стрілецтва на горі „Маківці" дня 6. і 13. мая з слїдуючою програмою: 1) в церквах по богослуженю парастас; 2) перед читальнею „Просвіти" в Мацошині серед села, в Сопошині під церквою водосвятє; 3) промова, закінчена трикратним „Вічная память" поляглим, „Слава!" живучим борцям, „Нехай жиє!" монархови і Найяснїйшому Панови Карлови І. як головному вождови; 4) при співі народного і австрійського имну та сокільського і стрілецького, січового маршу вбиванє в щит цвяхів. Зібрано на цїли стрілецтва, для убогої кухні в Жовкві і на „Сирітський Захист ім. митрополита гр. Андрія Шептицького в Жовкві суму 233 кор Сопошин — годі не піднести на тім місци — зовсім не дописав, бо Сопошинці майже всї, вислухавши гарно всего, в хвилї вбиваня цвяхів в щит — кромі деяких дівчат і жінок — завернули домів. Аж гидко було дивити ся на се, а якже, сопошинські громадяни!

— **Управа школи ім. М. Шашкевича у Львові** при вул. Скарбківській 26 подає до відома, що приватні іспити зі всїх чотирох кляс для хлопців і дівчат будуть відбувати ся через цїлий місяць червень 1917 р. До іспиту треба метрики хрещеня. Оплата 10 К.

— **Рухливий кружок Українок в Стрию** при співучасти всїх инших українських організацій в Стрию устроїв 7. і 8. мая с. р. 2 концерти в Стрию в честь Т. Шевченка. З чистого доходу 1.300 К. призначено квоту 400 К. на захист ім. митрополита А. Шептицького; 400 К. на

вдови і сироти по жовнірах ц. і к. армії до рук полковника Манека; 400 К. на інвалідів У. С. С.; 100 К. на стрілецьку музику; обі послідні квоти до рук отам. д ра Н. Гірняка. Команда Коша складає за сей щедрий дар стрийським громадянкам і громадянам щиру подяку.

— **Жиди в Польськім Королівстві.** Польські часописі нарікають на те, що в деякик містах Польського Королівства заводять ся „rządy żydowskie". І так в Бендзіні, де міська рада складаєть ся з самих жидів, управа міста рішила видавати всякі публичні оповіщеня і в жидівськім жаргоні. В Соколові рада міська складаєть ся з 4 жидів і 2 христіян а жидівську школу признано публичною, з тим, що її учителі будуть побирати свої платні з міських фондів.

— **Новий предмет поживи.** До нової максимальної тарифи на ціни предметів поживи, яка буде обовязувати від 23. с. м. вставлено як новий предмет поживи „конічину", якої ціна виносить 24 сот. за 1 кг.

— **Відзначене по смерти.** Лікар поручник Роман Носковський, що погиб геройською смертю на італійськім фронті, отримав в признаню знаменитої і повної пожертвованя служби перед ворогом золотий хрест заслуги на стяжці медалї хоробрости.

З Жовківщини.

Евакуовані. — Реквізиції. — Примусові роботи. — „Відбудови". — Наша праця.

Ідучи за покликом, поміщеним свого часу в „Ділї", щоби подавано час від часу вісти, що дієть ся у нинїшну пору на провінції, пересилаємо отсим низку відірваних, але правдивих вістий з нашої Жовківщини.

Зачинаємо від найтрагічнїйшої. Розуміємо під сим словом сю сумну подію, що у нашім повіті розміщено по селах евакуованих і полишено їх без всякої опіки. Що немислиме і неможливе ніде в світі, ні в якім закутку навіть західної Галичини, то все можливе по сім боцї Сяну, значить в східній части Галичині, Се факт! І нехай наші сусїди незнать як вихрещують ся і незнать якими епітепами обкидають наш нарід і його політичну репрезентацію за те, що вона ставить своїм кличем домагане поділу Галичини, нїщо їм не поможе, бо рідкі і сумні на жаль факти говорять переконуючо про се, що Галичина таки вже поділена на західну і східну часть ними самими, бо що можливе в східній части Галичини, те рішучо виключене в західній і навпаки. Так вертаючи до евакуованих, подаємо отсею дорогою до відома, що кількадесять родин не побирає нїякого причинку військового від коли їх виселено, тому лиш, що квіти їх, зглядно платничі аркуші стягнула повітова комісія причинкова в Жовкві шоби їх предложити Світлій ц. к. Комісії краєвій в Бялій. І вийшло таке, що люди босі, голодні, обдерті, без одного сотика при душі вже з ласки людий і Бога перезимували, тепер дихають свіжим весняним воздухом і чекають дальше на свої квіти. В тій справі Повітовий Організаційний Комітет звертав ся до ц. к. староства, поодинокі священики в імени евакуованих інтерували також зі своєї сторони в повітовій комісії причинковій в Жовкві, звідтам йшли відповідні представленя, уряди парохіяльні так само писали від себе, все на дармо. Нїякої відповіди нема І чи не трагізм се? Хати нема, хлїба нема, одежи нема, дїти босі і обдерті, державної підмоги нема, тай причинку військового нема, а чому? Хиба тому, що ті нещасливі жертви війни лишили ся між нами в своїй части Галичини, між своїми людьми. инакше годї собі се витолкувати.

Декотрі громади за зазивом місцевих душпастирів зложили для тих жертв дещо під великдень, як пр. Жовтанцї, Скварява нова, Мокротин, Глинсько, Мацошин, але і громади в тім ділї безсильні, бо тут ходить не о дорівочний, але о пляновий ратунок, а се вже належить до держави і до її чинників, не інакше. Тому просимо отсею дорогою, щоб відповідні чинники вглянули в отсю пекучу справу і займили ся красше, як до тепер, тими, які хиба много, певно найбільше від сеї війни потерпіли, бо не лиш вислали своїх мужів і батьків на війну, але розпращали ся із всім, що найдорожшого мали і все то стратили, тож заслугують хиба на се, щоб и подано ратунок і щоб ними в відповідний спосіб заопікувано ся.

Друга болюча справа, то забиране від господарів і господинь збіжа, бараболь, то що. Вже дихати годї. Народ дає, що треба признати, дуже охотно, як має лиш і розуміє се, що держава і ц. і к. армія потребує всего, але повинна прецїнь бути границя у всім.

Сї жалї підносили наші селяни на сходинах філії „Сільського Господаря" дня 1. мая с. р. в Жовкві, на яких присутний був репрезентант краєвого тов. „Сільський Господар" п. Г. зі Львова і на основі тих жалїв мала таки сего дня пійти телеграма до міністра виживленя п. Гефера, а видїл жовк. філії „Сільський Господар" мав тимчасом зібрати потрібний матеріял і вислати його нашій Парл. Репрезентації.

Гарнійше вже справа стоїть в сім роцї з примусом робіт, може не всюди, бо годї всюди бути і все бачити. Але гарнійше бодай о стільки, що в тім роцї обрабляєть ся примусово не лиш двірське поле, але так само дістає робітника, воза, плуг і кождий господар чи господиня, як лиш зголосить ся Для порядку в селї наставлені т. зв. фельджандарми тож, де трафить ся добра і виробуміла людина, так добре, але де трафить ся бевоглядна людина, там чисте пекло. Урядують в громадах т. зв. „жнивні комісії", та, що правда, вони безсильні, бо кождий признає, що більшою від неї властю орудує кождий жандарм, навіть ляндштурміст в часї війни від не знати якого гуртка цивільних горожан, а ще до того на селї.

Про якусь відбудову у нашім повітї нїчого не чувати. Може щось аж тепер пічнеть ся робити, бо в справі відбудови повіту відбула ся нарада дня 1. мая с. р., скликана головою філії „Сільського Господаря" о. Мариновичем до Жовкви. Також філія „Сільського Господаря" відкрила вже в Жовкві повітову канцелярію правної поради головно в справах відбудови, отже безперечно, що та канцелярія маючи таку гарну задачу перед собою, зможе много зробити для повіту, та годї не піднести на отсім місци одної уваги, а то, щоб устали раз тертя і непорозуміня, щоб не висувано на перед особистих цїлий, але щоб одинокою цїлю і заміром кождої правої одиниці було — служба і праця для рідного народа. Кождий нехай уважає себе ни нї за робітника і жовнїра, а не за провідника і генерала, а тоді чи той, що стоїть на чолї, чи сей, що стане на кінци, не буде уважати себе за покривдженого, не буде думати і жахати ся, щоб керма і провід не випали йому з рук, лиш скаже: ми всї рівні і добрі робітники! І тоді піде гладко хочби найтяжша праця, инакше все буде стояти, а в атмосфері будуть лиш непотрібні кваси.

Дуже гарно із своєї задачі вивязали ся наші пані. Аж любо дивити ся на ту дїтвору, котра що рана і в полудне спішить ся до спільної столової і там засїдає до спільної їди. Сімдесять дїтий одержує нині в убогій кухни два рази денно їду.

Кождий нині зрозуміє і належно оцїнить, якої відваги потреба було на се, щоб пустити ся нині на непевне і підняти ся такого труду, як отворене безплатної кухні. А прецїнь наші пані виказали стільки сприту, відваги і енергії, що нині усміхнені і ущасливлені гордо кождому розповідають: Ми маємо вже 70 дїтий! І ми тїшимо ся сим і бажаємо собі лиш, щоб так, як удало ся знайти фонди і провізнти на прокормлене такої чисельної народної, маленької армії, щоб так само удало ся нам ще знайти і добути з повіту потрібні фонди на здвигнене в Жовкві „Українського Сирітського Захисту ім. митрополита гр. Андрія Шептицького" і „Української бурси ім. Т. Шевченка". От тоді — празднували-б ми справді великий день трїюмфу у нашім повітї. Не в одного покотила ся би сльоза правдивої радости. Та, на жаль, ледви чи скоро надійде ся бажана хвиля для нас, бо до тепер якось сей клич незнайшов належного оцїненя, хоч так він гарний і переконуючий. До тепер всего на всего зібрано не цїлих 1000 К., тимчасом всї громади обовязані до зложеня своєї пайки, як се порішено на деканальнім соборчику в Жовкві дня 6. цвітня і на засїданю Українського повітового організаційного Комітету в Жовкві дня 1. мая, І так занедбало ся много в повітї в часї перед війною, а результат сего занедбаня бє нас нині по лици не аби як. Приміром, нема бурси в Жовкві, нема і української молодіжи в школах! І так воно лишить ся на будуче, як що не подбаємо заздалегідь про найпекучійші потреби нашого повіту зараз таки.

ІВАНОВИ ФРАНКОВИ

Складки на монумент-портрет приймає Краєвий Союз Кредитовий у Львові, — число книжочки щадничої 4.000.

ОПОВІСТКИ.

Четвер, 24. мая 1917.

Нині: греко-кат.: Вознесеніе Г. — римо-кат.: Йоанни вд.

Завтра: греко-кат.: Епіфанія і Гер. — римо-кат.: Урбана в.

— **Заходом Товариства Марійського Пань від** будеть ся в сали муз. Інституту ім. М. Лисенка в пятницю дня 25. с. м. о год 7. вечером Святочний вечер в честь Непорочно Зачатої Пр. Дїви Марії при ласкавій участи хору муз. Тов. „Львівський Боян" і хору укр. богословів. Дохід призначений на „Живий памятник" ім. митрополита Андрея Шептицького.

— **Позір Жовківщина!** Вже отворена канцелярія філії „Сільського Господаря" в „Народнім Домі" в Жовкві (Ринок). Години урядові від 10—2. і 4—6 кромі неділь і свят. — о. Маринович, голова. 341 1—3

Америка висилає військо до Европи.

БЕРН. (Ткб.) Тутешній американський консуль оголошує заяву, після якої за дивізією американських військ, які з припорученя правительства Зединених Держав можливо скоро має удати ся до Европи як експедиційний корпус, підуть дальші посилки військ. Покликано вже девять технічних полків призначених для Франції. Американська дивізія числить 20 до 25.000 жовнїрів.

Димісія угорського кабінету.

БУДАПЕШТ (Ткб.) Угорське Кор. Бюро доносить: Король не дав апробати правительственному проектови, що відносить ся до виборчого закона. Президент міністрів гр. Тіса вніс димісію кабінету, яку король приняв. Король припоручив президентови міністрів дальше ведене біжучих справ. Що до авдієнцій в звязку з утворенем нового кабінету, не видано ще заряджень.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 23 мая 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ І НА БАЛКАНІ.

Не стало ся нїчого, про що слїд би донести.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Вчера на фронті над Сочею протягом дня знова був спокій Що-йно пізним вечером неприятель підприняв атак, сильно приготовлений метавками мін, на наші рови перед містом Горицією. Відперто його, причім неприятель поніс тяжкі втрати. —Сьогодня рано італійські гармати і метавки мін почали острілювати наші становища на височині Красу. Битва артилерії доходить до великої сили.

В Каринтії і Тироли місцями збільшена боєва дїяльність.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гефер.

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 23. мая 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наступника престола кн. Рупрехта: Коло Houllauch і Bullecourt відперто кілька наступів Англійців, приготовлених сильним огнем.

Група військ нїмецького наступника престола: Над Єною і на фронті в Шампанії дїяльність артилерії була перед полуднем мірна. По полудни по наглім збільшеню артилерійського огню пішли сильні французькі наступи на просторі від Payssy до ліса Laville au Bois, які великим завзятем були повторювані аж до вечера.

У витривалій боротьбі з близька і сильними противаступами полки баварські, долїшношлеські і познанські вдержали свої становища проти кількох наступів і відкинули неприятеля. Завзяті бої ручними гранатами вели ся далі в ночи. Уступаючому ворогови нанесли ми нашим огнем тяжкі втрати. Французи понесли їзза невдачі наступу кровавe поражене.

Група військ кн. Альбрехта: На фронті льотаринськім і в Сундгав відперто неприятельські вивідні віддїли.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Сильним винищуючим огнем відповідали ми на огонь російської артилерії, що відзивала ся на кількох відтинках.

На фронті македонськім при бурі і дощи була невначна боєва дїяльність.

Перший квартирмайстер ген. Людендорф.

ЖЕРТВИ.

На У. С. С.

від 14/2 1916 в ч. 294 які зложили в коронах сотиках:

(Конець).

Дмитра Купинського, Незнанів 4·—, о. Антін Яців, Махнів 20·—, Іван Дичко (збірка), Чертеж 10·—, Волод. Гіпсаровський, Залуже 100·—, о. Іван Яворський, Стрільбичі 20·—, громада Ожидів 10·—, о. Семен Іванчук, Петранка 40·90, читальня „Просвіти", Самбір 50·—, Мирон Головінський (збірка) Salvon Istrien 104·40, а се: Мирон Головінський 5·—, Іван Жолківський 3·—, Роман Королюк 4·—, Михайло Хомин 2·—, Кость Воськевич 1·—, Дмитро Заячківський —·60, Василь Василюк —·30, Михайло Познанський —·40, Микола Василічка —·50, Теодор Капник —·60 Ілія Романишин 5·—, Михайло Вераиста 1·—, Гриць Петрусь 1·—, Теодор Соколик —·50, Іван Януляк —·50, Петро Татарчук —·50, Василь Олійник —·50, Йосиф Савчук —·50, Михайло Гуляк —·50, Іван Півторак 1·—, Іван Гричишин 2·—, Йосиф Руказець 2·—, Андрій Демчина —·40, Василь Чайковський —·40, Алексій Парохін —·80, Ляхів Андрій 4·—, Романюк Стефан 1·—, Герман Лядиян 1·—, Теодор Савка 1·—, Григорій Стефанишин —·50, Петро Грабовецький 1·—, Петро Ястунд —·50, Петро Дубина —·50, Іван Тебіньский —·50, Павло Черняк —·50, Данило Типощук —·50, Теодор Дзьоба —·60, Яворський Василь —·50, Грінберг Семен 2·—, Типосинків Олекса —·50, Михайло Равлюк 1·—, Мілько Гаврищук 1·—, Іван Малиновский 1·—, Семен Ковалишин 1·—, Семен Гнатів —·40, Самуель Розенгаух —·20, Павло Малиновский —·40, Михайло Домбровский 1·—, Лесь Григорій 1·—, Ельд 5·—, Дмитро Бріндзей —·50, Андрій Притосяцкий —·30, Головінський 1·—, Микола Сенюк 1·—, Василь Басьнак 1·—, Дмитро Попадюк 1·—, Андрій Проказа 1·—, Павло Горінь 1·—, Іван Колаба 1·—, Микола Шморгай 1·—, Йосиф Григорчин 1·—, Клецко Микола 1·—, Андрій Цапар 1·—, Юрко Прибишевський 1·—, Глобовський 1.—, Гриць Мороз 3·—, Семен Матичин 10·—, Гриць Король 1·—, Стоян Корбавчіч 1·—, Станислав Пліщак 1·—, Стефан Тарновецький 1·—, Федь Костик 1·—, Дідух Михайло 1·—, Яворський Ростислав 1·—, Шостак Іван 1·—, Яремко Іван Бобий Гнат 1·—, Давид Швільник 1·—, Юрко Потігайло 2·—, Стефан Кухарський 2·—, Бндловський Ілиля 1·—, Спілка Ощадности Трускавець 50·—, о. Йосиф Каранович Якснаничі збірка 50·—, Гулька Андрій Frankstadt 93·20, Громада в Новицях 121, Володимир Оляч Плавє 15·60, Ізидор Винницький (збірка) Стратин 34·—.

IX 7—?

ГЛЯДАЮТЬ СВОІХ.

Тацьна Гаврилків, повідомляє свого чоловіка, Семка Гаврилків, що вона замешкала з своїми дітьми в селі Звертів, почта Куликів, в повіті жовківськім. 339 2—2

Давид Гурин, Gmünd, Barakenlager (N. Oe.) секція XI., Барак 87., пошукує сина Дмитра, учителя. 342 1—3

Оголошеня.

- ПОЧЕНЄ НІГ -

усуває певно спеціяльний пудер „Csave", пакет за 1·20 К. На провінцію висилаю тільки за попереднім надісланем належитости і 40 с. на порто. — Одиноке заступство

S. FEDER, — Львів, Сикстуська ч. 7.

279 18—60

Конкурс.

Головний Виділ Товариства „ПРОСВІТА" розписує отсим конкурс на Управителя „Торговельної Школи" Товариства з вереснем слідуючого шкільного року. Поданя належить вносити до канцелярії Товариства, Ринок ч. 10, до дня 1. червня с. р. Про близші услівя подає інформації канцелярія „Просвіти". Ремунерація Управителя після умови.

За Головний Виділ Товариства „ПРОСВІТА"

о. Т. Лежогубський заступник голови. *А. Гапяк* з. секретаря.

V 3—3

КНИГА АДРЕСОВА

евакуованих вояків і полонених. Хто хоче подати до відома других, де тепер мешкає, або хто хоче довідати ся, де находять ся його свояки або знакомі, нехай посилає 2 корони 20 сотиків на адресу **Василь Сїдельник хутір Біжків в Лаврикові почта Добрусин.** 312 4—5

ОСЬМА КЛЯСОВА ЛЬОТЕРІЯ.

Поручаємо льоси до сеї льотерії. Цїлі по 40 К, половинки по 20 К, вісїмки по 5 К. Тягнення 1. кляси буде 12. і 14. червня. Нові льоси Австр. Черв. Хреста продаємо за готівку і на місячні рати. —

БАНКОВИЙ ДІМ

SCHÜTZ i CHAJES

у Львові, пл. Марійська 7. VIII 34—?

АДРЕСА:

Hauptkasse der Zentralleitung der ukrainischen Legion WIEN, VIII. LEDERERGASSE 20.

ЧЕКОВЕ-КОНТО 1·[illegible]

ПРОСИМО НА СЮ АДРЕСУ

СЛАТИ ЛИСТИ І ДАТКИ

НА СТРІЛЕЦЬКІ ЦІЛИ.

5—?

Українець, літ 32, слюсар, реклямований від війська, глядає товаришки життя, панни або вдови, до літ 28, лагідної вдачі, бльондинки, з віном, як поміч до вітворення машинової робітні. Ласкаві зголошеня просить слати на адресу: Jaroslaw Grund N. N. Wr. Neustadt Burgleitnerg. 4. 330 4—3

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ

в ПЕРЕМИШЛІ

вулиця Косцюшки ч. 2.

Приймає і виплачує щадничі вкладки згідно з постановами урядовими. Вкладки оприцентовує по 4%, починаючи вже від слідуючого дня по дню зложення аж до послідного дня перед днем відобрання.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадниці" можна зробити особисто в касі товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової Щадниці, які Дирекція Щадниці на жадане безплатно достарчає, і в філіях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щадниці"

Уділяє позичок: а) гіпотечних платних в річними амортизаційними ратами на протяг літ 10—45 після вибору позичаючого; б) на льомбард ефектів, і на ескомт векслів. Справи позичок załatwiaє можливо скоро.

Посередничить у виєднуванню позичок в Гал. Воєннім Заведеню кредитовім в Кракові.

Всяких інформацій і друків уділяє канцелярія „Руської Щадниці" ул. Косцюшки. Народний Дім. I. пов. щоденно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. кромі неділь і українських свят.

Після § 14. устава „Руської Щадниці" затвердженого через ц. к. міністерство внутрішних справ вкладки в товаристві „Руська Щадниця" в Перемишлі надають ся до льокації пупілярних, фондаційних і т. п. капіталів, має отже „Руська Щадниця" пупілярну обезпеку. III. 43 ?

УКРАЇНСЬКА КРАВЧИНЯ — Львів, вул. Ґродзицких 9. I. пов. — виконує сукні дамські по уміркованих цінах. 9—?

КОЖДИЙ що дбає про себе і свою родину хто хоче сповнити горожанський обовязок супроти держави

повинен **обезпечити ся на житє**, а заразом підписати VI. воєнну позичку **тільни в**

Ц. к. австр. військовім фонді для вдів і сиріт

який получив субскрипцію на VI. воєнну позичку **враз** з обезпеченєм на житє для всіх без ріжниці пола від 18 до 55 року житя. Обезпеченє се уможливлює кождому без виїмки, а саме **офіцирови, жовнїрови, священикови, урядникови, купцеви, реміонникови і денному заробникови** підписане VI. воєнної позички при рівночаснім обезпеченю ся на дожитє або на випадок смерти на користь власну, або користь своєї родини.

Без лїкарських оглядин.

Сейчасова важність обезпеченя.

Без стемплїв і побічних додатків

Найнизша квота обезпеченя К. 500. **Найвисша квота обезпеченя К. 4000.**

Обезпеченє входить в житє в хвили зголошеня субскрипції, зглядно зголошеня першої премії, яка є дуже низька. Премія від 1000 корон виносить на час 20-лїтний К. 35 річно, на час 15 лїтний К. 49 без всїх инших коштів. Премії платить ся річно, піврічно, чвертьрічно, а навіть місячно, так що **при так малім видатку, як 3—4 кор. місячно навіть найбіднїйший** може помочи державі до побідного закінченя війни, а рівночасно забезпечити родину. Сповняючи отже патріотичний, горожанський обовязок, підписуйте VI. позичку воєнну.

Близших інформацій удїляє радо БЕЗПЛАТНО наше

Краєве бюро — Львів, ц. к. Намісництво 322

як також наші уповажнені заступники по усїх містах і повітах краю.

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО. З друкарні „Діло" Львів, Ринок ч. 10

Ч. 120. (9.372) Львів, пятниця 25 мая (12 ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . . 2·70 К.
квартьрічно . . . 8·— „
піврічно . . . . 16·— „
цілорічно . . . . 32·— „

у Львові (без достави):

місячно . . . . 2·40 К.
квартьрічно . . . 7·— „
піврічно . . . . 14·— „
цілорічно . . . . 28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчання і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К.

Сталі оголошеня за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, 24. мая 1917.

Всего кілька днів ділить нас від нової — по трилітній перерві скликаної — сесії Державної Ради. За три роки війни парляментарні заступники народів Австрії — між ними й заступники українського народу — перший раз дістануть змогу свобідно з парляментарної трибуни промовити в імени народу. Три роки наш нарід сповняв понад свої сили обовязки супроти держави; аж тепер його заступники мати-муть змогу промовити також в імени прав, які має він в державі, пригадати обовязки держави супроти народу, бути речниками домагань і змагань народу.

Справ, які має наша парляментарна репрезентація обговорити в парляменті, є цілий ряд; відносять ся вони як до державно-правного положеня нашого народу в сій державі, так і до береженя його прав і заспокоюваня його потреб на основі істнуючих законів.

На першім місци поставити треба акт 5. падолиста 1916, скріплений енунціяцією 5. мая с. р. Сей акт має змінити в основі наше державно-правне положенє в державі, вилучити нас з безпосереднього австрійського державного звязку і влучити в новий звязок, який має носити характер польської державности, зробити нас з рівноправного народу Австрії національною меншістю в відокремленій Галичині. За акти монарха несе конституційно-правну відповідальність правительство і тому названі акти і наше становище супроти них належать перед парлямент.

Коли акт 5. падолиста 1916 відносить ся до нашої будучности, то трилітне правленє підчас війни зміняє щодня нашу теперішність. Перед війною наш нарід зискав цілий ряд національних управнень, які й підчас війни не втратили своєї законної сили. А одначе — зі всіх сторін нашої країни приходять вісти про нехтованє прав української мови, а в самім Львові на головнім зелізничім двірци знаходять ся навіть мадярські написи з огляду на жовнірів горожан угорської держави, але нема написів українських, написів у мові народу, якого старинною, історичною столицею є місто Львів. Про те самовільне зношенє українських національних управнень адміністраційною практикою мусить очевидно бути мова в парляменті.

Та не тільки права української мови, але й инші горожанські права в відношеню до українського народу виконують ся підчас війни так, що се мусить бути предметом дебати в парляменті.

Не тільки парляментарної трибуни був позбавлений наш нарід через цілі три роки війни, в чім його доля однакова з долею инших народів держави; він позбавлений також свободи друкованого слова, в чім його положенє є справді виїмкове — в порівнаню з другим народом Галичини. Лишаючи на боці справи військові, — політична цензура української преси і в Відни й у Львові була виконувана так, як коли-б ми жили не в Австрії, тільки в Польщі, і як коли-б цензура була покликана зберігати не інтереси австрійської держави, тільки інтереси — поки що неістнуючої — польської державности. І не можна сеї цензурної практики оправдати інтересами внутрішнього мира. Бо сей „Burgfrieden" виглядав так, що польській пресї вільно було про українську справу писати все, що їй хотїло ся; натомість наша преса мала наказане в польській справі становище, як коли-б ми були підданими польської держави. Ся цензурна практика мусить бути обговорена в парляменті.

Інтернованя, виселеня, положенє виселенців і втїкачів — говорять цілі томи про воєнне лихолїте великої части нашого народу в сій державі, лихолїте нїчим незавинене, так, що за нього повну відповідальність поносить держава і правительство.

Далї належать сюди воєнні реквізиції, примус працї при оброблюваню пільо, заосмотренє в поживу. І в сих областях воєнної господарки держави положенє нашого народу підходить аж занадто під поняте воєнного лихолїтя.

Направу воєнного лихолїтя мала принести відбудова краю. Що вона принесла нашому народови? Проречисту відповідь на се питанє дає факт, що Українці виступили з Прибічної Ради краєвої Централї для відбудови, не маючи иншого способу протесту проти веденої Централею акції, яка являть ся не відбудовою краю, тільки будовою економічної переваги польського народу над українським в краю.

В кінци не можуть парляментарні заступники українського народу не заговорити з парляментарної трибуни про управу занятих ц. і к. армією областий, які мають український національний характер. Коли українські горожани Австрії і як ц. і к. жовнїри і як Українські Січові Стрільці йшли в побіднім походї на ті области, то в тім переконаню, що несуть своїм братам національне визволенє. Та замість того Холмщину прилучено до Польського Королївства й засуджено бути частю проголошеної актом 5. падолиста 1916 польської держави, а на Волинї запанував режім, який пригадує часи найбільшої сили польського правлїня в Галичинї. За таку політику в Холмщинї й Волинї відповідає також український нарід, який входить в склад австрійської держави, і ся відповідальність накладає на українську парляментарну репрезентацію обовязок за ту політику супроти своїх закордонних братів потягнути до відповідальности.

Дебати в австрійськім парляменті знайдуть не тільки заінтересованє в австрийских політичних кругах, але також живий відгомін у цілім культурнім світї. Нема сумнїву, що наша парляментарна репрезентація доложить усїх сил, щоб ті дебати принесли українській національній справі як найбільшу користь.

Українське військове віче у Харкові.

За федеративною республикою.

Відень, 22. мая 1917.

(Ф. К.) „День" з дня 12 (25.) цвітня в телеграмі з Харкова повідомляє:

Відбуло ся віче українських офіцирів, військових урядників і жовнїрів харківського гарнізону. Принято резолюцію, що „добро і щастє Росії основуєть ся на заложеню федеративної демократичної республики, зложеної з автономних народів".

Димісія кабінету гр. Тіси принята.

БУДАПЕШТ (Ткб). Урядовий вістник оповіщає найвисшу постанову датовану з Денгеш дня 23. с. м., якою Монарх приймає димісію цілого угорського міністерства і взиває кабінет, щоби до дальшого рішеня провадив урядові дїла.

Конґрес кадетів.

Керенський на фронтї. — Робітник Гвоздав товаришем міністра працї.

ПЕТРОГРАД (П. А.) Зібрав ся конґрес партії кадетів. Головою з'їзду вибрано Мілюкова. Він зобразив політичне положенє і візвав партію, щоби попирала всякими способами нове правительство, бо добуту революцією свободу можна вдержати тільки при помочи сильного правительства.

Міністер війни Керенський виїхав на перегляд всїх фронтів.

Робітник Гвоздов приняв місце товариша міністра працї.

За боєву силу російської армії.

ПЕТРОГРАД. (ПАТ.) Загальна конференція соціяльно демократичної партії, званої меншевиками, ухвалила резолюцію, в якій сказано, що революційна демократія мусить причинити ся до скріпленя боєвої сили російської армії, щоби вона могла боронити вітчину перед зовнішною небезпекою.

Над чим радить-ме парлямент?

Наради клюбових предсїдателїв.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Про нинїшне засїданє голов клюбів доносить „Reichsratskorrespondenz":

Воно відбуло ся під проводом п. Сильвестра. Всї партії палати були заступлені послами: Бугатто, Файдутті, Фяком, Германом, Гецом, Густавом Гросом, Івцевічом, Юкелем, Корошецом, Мареком, Офнером, Пернерсторфером, Романчуком, Сімоновічем, Станским, Штайнвендером, Штелявом, Штушаром і Васильком.

Предсїдатель повитав премієра гр. Клям-Мартініца й учасників наради та подав до відома зміст переговорів між великими партіями, що відбули ся з початком мая. Радили тоді головно над зміною регуляміну, виборов предсїдателя і комісій та ин. важними справами що-до парляментарних праць. Вислїдом нарад було те, що вибрано комітет з 8 членів усїх тих партій в цїли ревізії регуляміну. Той комітет відбув кілька засїдань і згодив ся вже що до переважної скількости важних постанов, але декотрі викликують ще рїжницю думок. Крім того прийшло до згоди що до вибору 5 комісій: скарбової, воєнної господарки, політичної, посольської нетикальности і регулямінової. Три перші матимуть по 52 членів, 2 останні по 26

Премієр Клям Мартініц висказав надїю, що сесія відбудеть ся в той спосіб, що можна буде полагодити важні для держави і населеня справи, особливо щоби скріпити державу на вні. Справи регуляміну і цензури над звітами з нарад палати належать до автономії палати. Уряд не хоче мішати ся особливо в справу цензури, але висказує надїю, що президія знайде спосіб на те, аби звіти з нарад держали ся певних границь з огляду на війну і заграничну політику. Найважнїйший обовязок палати, щоби сесія перейшла гладко, достойно й успішно. Міністер підчеркнув вагу задокументованя внутрішної єдности перед заграницею. З урядових предложень заповів внесенє законопроєкта про стоваришеня в тексті ухваленім палатою панів в рр. 1913 і 1914, службову прагматику учителів, в справі ореченя смерти пропавших на війні, карне право для молодіжи, зміна і доповненє промислової ординації що до часу для женщин і молодіжи та нічної працї для женщин, працї домашної й дїточої, закон про дентистичний промисл, буджетову провізорію за час від 1. липня до 31. грудня с. р., розширенє воєнного податку від зисків (цїс. розп. з 16. цвітня 1916) на 1917 рк, в кілька змін і доповнень того розпорядку, зміна зовнїшної форми золотих і срібних монет, вкінцї всї розпорядки видані на підставі §. 14. основного закона, з-їж ними й ті, котрих важність уже минула. Що до предложень з обсягу суспільної політики, то годї їх виготовити так, аби можна їх внести в хвилї отвореня державної ради, але протягом сесії вони напевно будуть внесені, а саме предложеня що до суспільної опіки, заосмотреня на старість, нездібність до працї і т. д. та в справі воєнної й перехідної господарки.

В дискусії п. Пернерсторфер заявив що наради в справі зміни регуляміну закінчено і що комітет збереть ся ві второк. Він і п. Фінк промовляли за тим, щоби всї партії зголосили внески в справі регуляміну й відіслали їх відразу до комісії. — В дискусії над тим забирали голос представителї всїх партій, причім деякі заявили, що застерігають собі заняте становища в справі зміни регуляміну.

П. Офнер вніс, щоби вибрати правничу комісію з огляду на заповіджені прелїмінаром у-

рядові законопроєкти. За тим був і п. Сімоновічі.

Вислід нарад в справі цензури зібрав предсідатель так, що в палаті панувати ме повна свобода слова, а цензуру виконує предсідатель. Що до оповіщуваня звітів з нарад, то мусить витворити ся нова практика. — В справі вибору предсідателя коло польське лишило своїм членам свободу голосованя, нїм християнські суспільники і нім. нац. союз заняли вже означене становище, инші партії застерегли собі рішене в тій справі, але всї признали, що Німецький Національний Союз як найбільше сторонництво має перше право зголосити свого кандидата. — Вкінці п. Пернерсторфер подякував уступаючому президентови, котрий заявив, що під нїяким услівєм нового вибору не прийме. Зібрані приняли слова подяки оплесками.

Легітимоване послів.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Канцелярія палати послів отримала письмо від міністерства внутрішних справ з донесенєм, що в подорожах послів до воєнного обшару посли з обох палат можуть легітимувати ся замість пашпортами — урядовими (зелізничими) легітимаціями з фотографіями і власноручними підписами властителїв. Хто не має такої легітимації, отримає легітимацію з канцелярії своєї палати. Ц. і к. начальна команда армії видала про все те поучене всім дотичним командам військовим.

Цісарський приказ.

Урльопи на необмежений час.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Цісар видав такий найвисший приказ: Приказую, щоби покликаних до служби в загальнім ополченю, уроджених в рр. 1865 і 1866 з виїмком гажистів в стані спочинку і позаслужбовім, тих, що належать до корпорацій, обовязаних до служби в тім ополченю тай тих, що самі просити муть, аби їх лишити в чинній службі, — як найскорше відіслати на урльопи, найпізнійше до 30. червня с. р.

Се не відносить ся до осіб тих річників, що добровільно вступили до спільної армії (маринарки) й оборон краєвих на час війни, або спеціяльно на той час зобовязали ся до служби военних свідчень. (Є се урльопи на час необмежений).

Польська державна Рада перестає урядувати.

ВАРШАВА (Ткб). Секретарят польської державної Ради доносить: Відомість, подана в дневниках з 19. с. м. про засїдане департаменту Ради для політичних справ невірна. Починаючи від дня 17 с. м всяка урядова діяльність державної Ради застановлена.

За автономію Білої Руси.

Відень, 22. мая 1917.

(Ф. К.) „День" з дня 19. цвітня приносить отсю інтересну допись з Минська:

Велика російська революція, поставивши одним із своїм завдань перестрій житя народів, які заселюють Росію, не могла не торкнути ся й Білої Руси. Розуміеть ся, що й білоруському народови не можна відмовити права на самоозначене, не можна не признати йому національної независимости, не можна не забезпечити йому повного й свобідного вислову, справедливого признаня й оборони його інтересів.

Починаючи від 1902 року, білоруська національність стала виступати в оборонї своєї мови, своїх обичаїв й особливостий. Білоруська інтелїгенція пішла на село й розвивала в нім тверезі думки на своїй рідній мові. Незабаром появило ся богате письменство, звучна мелодійна поезія, стали друкувати ся в рідній мові газети і журнали. Осередком білоруського національного руху стало по чисто поліційним зглядам старого режіму, Вильно, але все ішло через Минськ. У Минську повстала найскрайнїйша білоруська партія „Білоруська соціялістична громада", яка зуміла розвести замітну політичну діяльність по містах і селах. Близкість театру війни розвязала в останнї часи „громадян", але кинені ними по всїх-усюдах зерна не пропали даром: у протязї двох тижнів усї партійні звена відродили ся, дали знати про себе й дали змогу раді „Громади" скликати у Минську перший білоруський національний з'їзд.

З'їзд сей відбув ся в останніх днях місяця марта, при чім до участи в нім були притягнені всї політичні партії, які істнували на Білій Руси, в тім числї й члени т. зв. Кола Литви і Білоруси. На з'їздї мав місце оживлений обмін думок по питаням біжучої хвилї, всї прийшли до однодушної думки про необхідність добивати ся здїйсненя автономного устрою Білої Руси у тих громадах, де тепер живе білоруський народ (минська і могилївська губернії й окремі повіти Виленської, Витебської, Смолинської, Чернигівської і Гродненської губ.).

З'їзд утворив для виконних функцій спеціяльний білоруський національний комітет у складі 53 осіб, в тім числї 18 делегатів для зносин з Тимчасовим правительством по питаню дотично автономії Білої Руси. Резолюція з'їзду по сьому питаню така:

Білоруський національний з'їзд, щиро бажаючи взяти участь у спільній справі державного устрою свобідних народів Росії, поручає своїому національному комітетови змагати до поліпшеня положеня рідного краю й опираючи ся на крайні елементи Білоруси, принести користь державному розвоєви Росії на принципах федеративного демократично-републиканського устрою".

По питаням біжучої хвилї з'їзд ухвалив резолюцію, в якій, витаючи велику російську революцію, яка принесла свободу і близьке здїйсненє автономного устрою Білої Руси, заявляє свою повну готовість піддержати Тимчасове Правительство в його боротьбі з внїшним ворогом за свободу Росії й її народів і з прислужниками старого режиму, поручаючи своїому національному комітетови в контакті з Тимчасовим Правительством організувати управу Білої Руси.

На чолї національного комітету став відомий місцевий дїяч, член першої Думи Роман Скирмунт.

З шкільних справ.

Львів, 24. мая 1917.

Міністер просвіти і віроісповідань надав I—VII. клясах української приватної гімназії в Яворові право публичности на шкільний рік 1916/17.

Дня 14., 15. і 16. мая відбули ся секційні і плєнарні засїдання краєвої Ради шкільної. На секційних засіданях обговорювано заходи Ради в цїли поліпшеня долї народного учительства, зокрема евакуованих учителїв, емеритів, вдів і сиріт Побіч більшої скількости дрібнійших справ переведено около 100 іменовань народних учителїв і учительок.

Плєнарні засїдання були присвячені головно справі методи научуваня, а особливо ревізії шкільних підручників. Для тої послїдної справи вибрано окрему комісію, яка руководячи ся принципом „non multa sed multum" має приготовити внесеня що-до нових підручників. Притім ухвалено згаданій комісії поручити, щоби зберігала отсї вказівки: підручники повинні бути основані на індукційній, геврестичній методї, о скільки вона пригожа для дотичного предмету пр. математики, природничих наук; своїм змістом не повинні підручники переступати того, чого ученики середних талантів можуть навчити ся; добір ілюстрацій в книжках повинен відповідати своїй цїли, самі-ж нові підручники мають в головній мірі опирати ся на випробуних досї взорах.

Опісля сконстатовано, що ціна польських і українських шкільних книжок буде наслїдком дорожневі підвисшена о $2^1/_2$ раза в порівнаню з передвоєнними цінами. Тому що ц. к. Видавництво українських шкільних книжок на будуче з огляду на великі кошти не буде могти видавати українські книжки для середних шкіл, краєва Рада шкільна з приводу видавничих трудностий, які повстали наслїдком розмірно малого збуту тих книжок, поробила заходи, щоби одержати з міністерства просвіти окремий фонд на видавництво українських книжок для середних шкіл.

Дальше ухвалено предложити міністерству просвіти внесенє про заміну II гімназії в Ряшеві і філії IV гімназії у Львові на реальні гімназії. Підчас дискусії над тою справою звернули ся українські члени краєвої Ради шкільної до Президії з запитом, чи не можна би теж перемінити філію академічної гімназії у Львові на реальну гімназію. Віцепрезидент пообіцяв провірити ту справу і евентуально предложити відповідне внесенє на однім з слїдуючих засїдань.

ІВАНОВИ ФРАНКОВИ

Складки на монумент портрет приймає Краєвий Союз Кредитовий у Львові. — число книжочки щадничої 4.000.

НОВИНКИ.

Львів, 24 мая 917.

— **Підписувати военну позичку** нїкого не силуєть ся і не вільно нїкого силувати. Се оповістили відповідно міністерство війни і начальна команда армії. Нехай кождий вписує, кілько позволяє йому його фінансова сила. Означе кождий повинен вписувати военну позичку. Вписувати, кілько хто може, і найменші суми! Статистика дотеперішних военних позичок показує, що число малих і найменших підписуючих все збільшуєть ся. Знак, що нарід має довіре до державних позичок, до держави і певне вижидає й побіди. В усїх кругах пробиваєть ся все сильнійше сьвідомість, що держава тільки тоді може провадити війну мішною рукою і що скорий мир можна осягнути лиш тоді, як держава часть ся до розпорядимости відповідні фонди. Цїлком невірно думають ті, котрі кажуть, що великий успіх военної позички може причинити ся до продовженя війни. Війна закінчить ся зараз коли противники згодять ся на мир, який забезпечить державі сувучність. Як довго вони не хотять згодити ся на чесний мир, як довго вони кажуть, що їх цїлю війни є нас розбити, так довго держава мусить бороти ся всїми силами, так довго не може кинути меча з рук. Треба показати противним державам, що вони не здїснять свого намиру знищити Австро Угорщину. До зміни погляду противників можемо їх наверпути між ин. світовим вислїдом VI. военної позички. Тому нехай кождий вписує в мірі своїх сил! Нехай і сим разом спосвнить кождий свій обовязок.

— **З Волині.** Цивільний краєвий комісар Крупський виїхав до „Ради Стану" в Варшаві, правдоподібно, щоб робити заходи в справі влученя укр. територій до Польщі. Різночасно отримав польський „Комітет обивательскі" у Володимирі Волинськім (в окрузі тім є 4% Поляків і в нїякім місті не мають Поляки навіть релятивної більшости) грубі запомоги від окупаційних австрійських властий, причім українські організації не одержали навіть стільки, кілько одержували від галицького сойму тут!

— **З Тернополя** насипали на картках „Червоного Хреста" такі вісти: „В будинку української гімназії мешкає п. Емілія Цеглинська, вдова бл. п. директора Романа. Отця Бріля, сотрудника з Пошови, увязнили російські власти в марті 1916 р. Тепер перебуває він знов на своїм давнім місци. Заступав о. Бріля у великопістній сповіди 1916 р. парох Сушина о. Кл. Слюзар. В Буцневі заступає виселеного пароха, о. дек. Із. Глинського, сотрудник з Мшкович. Село Настасів знищене до нащадку. В Товстолузї, філії парохії Кипячка, осїв православний священик Кость Гнатів, родом з Гайворонки в Галичинї. Згаданий батюшка скінчив чотири гімназіяльні кляси в Бучачи. Коли його прогнано з гімназії, поїхав на роботу до Пруссії та Чехії, а вкінци опинив ся в Росії, в Тулї, у фабриці самоварів. Звідти поїхав до житомирської семинарії, де перебув „на студіях" протягом півтора року, почім оженив ся. Висвятив його звісний в Галичинї еп. Евлогій (Село Товстолуг, колись зажиточне, нинї цїлком збіднїло. Каменеломи в Кипячці. Товстолужані, Дичкові давали селянам Товстолуга чималі заробітки, бо вони возили камінь до Тернополя. Але як легко припливав гріш, так ще лекше розкочував ся. Парох, пок. о. Йос. Студинський і сотрудник о. Роман Добровольський, оба взірцеві душпастирі, дізнавали від Товстолужан чимало прикростий. Прим. допис.) В старім скалатї скалатського деканату, номер парох о. Курбас. Адміністрацію обняв тамошний сотрудник, о. Плакида". Картки „Червоного Хреста" писані дня 13. лютого 1918 р. — к. с.

— **З львівських концертів.** Нам пишуть: Святонародне устроїв в 56 роковини смерти Шевченка збір учительський школи Бориса Грінченка на Городецькім передмістю дня 6. с. м. в салї товариства музичного ім. Лисенка силами шкільної дїтвори. Програма, виконана зовсім удачно, складала ся з 3 дїточих хорів, 2 деклямацій, з сольо дуету і образка сценічного в 3 дїях, котрий закінчив ся имном: „Ще не вмерла Україна". Саля, виповнена по береги переважно родичами дітий, містила також почасти інтелїгенцію. Вишколенєм хорів і виставою образка сценічного, в якім дїти певні себе сміло виступили, за що їм публика не щадила гучних оплесків, заняла ся була учителька школи пані Завадська, котрій належить ся за щиру працю признане. На закінченє свята виголосив управитель школи в кругї шкільної дїтвори коротку *бесїду до родичів*. — Дня 17. мая відбув ся в малій салї музичного товариства третий, чвертьрічний попис вихованців вищого муз. інститута ім. М. Лисенка; продукували ся учениці і ученики від I. до VI. року науки. Програма складала ся з гри фортепіянової, скрипкової, на віольончелї, з сольо співу і обнимала 26 точок. В продукції фортепіянові входили твори рїжних

Краєвий Союз Кредитовий у Львові, Ринок ч. 10. приймає субскрибційні зголошенья на **VI. Австрійську Военну Позичку** на умовах поданих в урядовім проспекті. — Дотичні друки і поученя розсилаєть ся і можна їх дістати також в союзних стоваришеннях.
333 5—5

композиторів як: Mozart-a, Чайківського, Bach a, Schumann-a, Beethoven-a і инших; в продукції на скрипці і на віольончелі твори: Mozart-a, Romeana t Schröder-a, 3 tes Konzertstück (виконав Лев Туркевич IV р.); з продукцій сольового співу Нижанковського: Ах деж той цвіт; Барвінського: Чи ти вірно мене любила? (виконала Поповичівна Марія); Лисенка: Розвійте ся з вітром і Жонюшка: Думка (виконала Дмитрашівна Олена II. р.) Всї точки програми булу випроваджені вихованцями зрозуміло і відповідно до коротшого або довшого часу науки дуже уважно. Належить зложити признане директорови музичного Інституту п. Барвінському і цїлому зборови учительському за совісну працю.

— **З музики.** В понеділок Зелених свят 4. н. ст. человня с. р. відбудеть ся у Відни (Josefssaal VIII. Josefsgasse 12) концерт учениць пані Софії Дністрянської на дохід ранених українських воякїв. Початок о годинї ½7 вечером. Виставлені будуть фортепіянові твори Гендля Штрадаля, Моцарта, Лисенка, Мендельсона, Шумана, Гріга, Сауера і Ліста. Візьмуть участь панї: Ірена Дольницька, Мелянія Доскоч, Оксана Марітчак, Галя Лагодинська, Стефанія Левицька, Олена Тимінська. Ю численну участь просить Жіночий Комітет для помочи українським воякам. 1—2

— **Справа Т. Степаненка.** Київські часописи доносять: Дня 11. мая обговорювалось на засіданю ради горожанських організацій справу Степаненка. В дискусії признано факт, що провокатор Плавюк служив за відомістю Степаненка охранї, на стільки ганебним, що рада ухвалила одноголосно вакинути Степаненка в числа своїх членів.

— **Підчас свята „Свободи"** 16. мая с. р. зібрано поміж виселенцями табору Хоцен зя національні відзнаки 234 К. у церкві 20 К, разом 254 К. Кошт закупна відзнак виніс 47 К. Решту чую квоту збірки 207 К. призначено: 107 К. на фонд дару Т-ва „Просвіти" і 100 К. на фонд сирітського захисту ім. Митрополита А. гр. Шептицького. Всїм жертводавцям і виконавцям збірки щире спасибіг! За Комітет свята: о. Микола Сеткевич, Денис Стельмах, Юліян Юхимович.

— **„Новий президент палати панів".** У складані в ночи телеграми попереднього числа „Діла" попала ся друкарська похибка: замість „палати панів" надруковано там „палати послів".

— **Загальний Банк Депозитовий, філія у Львові,** вул. Коперника ч. 21 приймає субскрипцію VI. военної позички під найкориснїйшими услівями. Через цїлий час тревання субскрипції урядує ся також по полудни і в суботу від 3—5, як також в неділї і свята від 10—12. 344 1—2

ОПОВІСТКИ.

Пятниця, 25. мая 1917.

Нині: греко-кат.: Епіфанія і Гер. — римо-кат.: Урбана п.

Бр. тва: греко-кат.: Гликерії муч. — римо-кат.: Филипа Нер.

Позір Жовківщина! Вже отворена канцелярія філії „Сільського Господаря" в „Народнім Домї" в Жовкві (Ринок). Години урядові від 10—2 і 4—6 крім неділь і свят. — о. Маринович, голова. 341 3—3

З'їзд в Стокгольмі.

Конференція потреває довше.

СТОКГОЛЬМ. (Т. представителя Б. К.) Австрійська делегація правдоподібно в суботу повернє до Відня з причини отворення державної ради й евентуально протягом червня знов верне тут. В перших днях червня почнеть ся конференція з польською делегацією.

Що може зробити з'їзд?

СТОКГОЛЬМ. (Тґб.) Д-р Реннер заявив у розмові зі співробітником „Dagens Nyheter", що з'їзд вправдї не може заступити державних дипломатів, бо справадити мир, але може приготовити опінію, бо широкі маси, що скрізь найбільше терплять їзза війни, можуть приспішити змагання урядів. З'їзд може ще вияснити непорозуміня і спростувати деякі хибні погляди. Вкінцї напятнував Реннер грубе безправство політики виголоджування, звернене проти осередних держав.

Що закінчить війну?

СТОКГОЛЬМ (Ткб.) Днезник „Sozialdemokraten" поміщує зміст розмови з американським соліялістом п. How, що приїхав до Стокгольму. Він сказав, що американські соціялісти уважають війну тільки за прояв торговельної конкуренції. Про конець війни рішить не те, що Америка взяла в ній участь, тільки зростаюча недостача засобів поживи й голод. Навіть в Сполучених Державах невдовзї проявить ся та недостача.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 24. мая 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ.

В богатьох місцях фронту неприятель розвиває збільшену боєву діяльність.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Десята битва над Сочею кипить від вчерашнього полудня з незвичайною напрасністю на 40 км. просторі від Пляви до моря. Боротьба і в ночи не перервала ся в богатьох місцях.

Коло гори Кук, під Возіце і напроти Монте Санто рушили по полудни нові ворожі колюмни до приступу, але що тільки посунуло ся вперед на схід від горм Кук, упало жертвою нашого огню. Під Возіце ворожі наступи розбили ся о хоробрість піхотних полків 24 і 41, доповнюваних у великій части з Східної Галичини і Буковини.

Коло монастиря Монте Санто ворог перейшов за наші рови, зрівнані з землею його огнем, але нові наші сили відперли його і разом з його резервою огнем зкинули в долини.

На схід від Горицї зломано два сильні наступи Італійців. Особливо завзятий бій кипів на високорівні Красу. Між Файтіграбом і морем виливає неприятель цїлі филї військ проти наших лїній. Наступ і протинаступ били на себе. І тепер змагання тревають до сеї пори з незламною силою. На терені зискав неприятель тільки у відтинку Ямяно, що вискакує широко наперед. Там уступили ми на 1 км. Угорські полки чч. 39 і 61 та випробовані гонведи долучили до своїх давних нові карти слави.

В Каринтії і Тиролї нїчого важного.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ.

Македонський фронт: Під Ферас'ом артилерія не дала Італійцям збудувати міст.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гафер

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 24. мая 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наступника престола Рупрехта: Коло Wytschaete і по обох берегах Скарпи огнева діяльність аж до ночі була оживлена. Також на південь від шляху Камбре Бопом і коло Сан Кентен збільшала ся від часу до часу огнева діяльність.

Група військ нїмецького наступника престола: На Шмен де Дам осягнула боротьба артилерії коло Braye і Craonelle по полудни велику силу. Зпки стало темно, Французи атакували на захід від фільварку Фроадман і майже одночасно біля млина Vauclere. На обох місцях їх відперто, причім понесли вони втрати. На Зимовій Горі наш винищуючий огонь здержав переведене готовлених наступів.

В Шампанії боєва діяльність між Nauroy і долиною Suippe була збільшена у вечірних годинах.

Група кн. Альбрехта: В лїсї Апремон приступаючі війска ренського полку вдерли ся до французького становища і вернули з 28. бранцями і трьома метавками мін.

Вчера стручено 10 неприятельських літаків і один бальон на припонї. У воздушних боротьбах д. 21. і 22. Англійці і Французи втратили 5 літаків у воздушній боротьбі і наслїдком оборонного огня.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

В богатьох місцях фронту віджила боєва діяльність. На схід від Тукум (близько берега Балтійського моря) розбито російську стежу.

Фронт Македонський: Не було зовсїм важнїйших подій.

Перший кватирмайстер ген. Людендорф.

МАЛИЙ ФЕЙЛЄТОН.

Взір апостольської ревности.

Казка.

Теперішна війна вложила на українське духовенство преважкі тягарі. Наш нарід зруйнований морально і матеріяльно. Прийти йому в поміч, се святий обовязок Христового священика. І треба признати, що наш клир зрозумів гаразд свої завдання під теперішну хвилю і взяв ся ревно до церковно народної праці. Опіка над сиротами, духовна і матеріяльна поміч евакуованим, розкиненим по цїлій Галичині, ба навіть Австрії, розрада і потїха удїлювана тим, що її потребують (а хто її нині не потребує!) — отсе мала частинка тої спасенної праці, від якої не сміє тепер відступити жаден правдивий слуга Христовий і від якої наше духовенство справдї не відтягаєть ся. Побажатиб тільки, щоби всї, без одного виїмку, наші священики показались гідними свойого високого уряду. Священик, який тепер, в сих страшних для народу часах, замикаєть ся між чотири стїни і остає глухим на загальну людську нужду, такий священик є хиба тільки нужденним наємником і нечесним фарисеєм, а не слугою Христа.

Під оглядом апостольської ревности повинен наш клир брати собі в теперішних часах примір від Преосвященого Григорія Хомишина. Прогнаний ворогом з своєї епархії осїв епископ у Василянськім монастири в Лаврові коло Самбора і відразу зробив затишний, пригарний, відтятий від світа і людий лаврівський монастир осередком церковно народної праці на цїлу українську Галичину. Відси виходять єпископські посланя до українського народу, які вливають бальсам в наші рани, які підносять нас на дусї і оживляють надію на кращу будучність. Тут з'їзджають ся часто наші чільнїйші народні дїячі на наради в ріжних актуальних справах. Відси виїзджає епископ часто до таборів з евакуованими, переважно з станиславівської епархії, і несе їм солодку потїху у розрасу. І так звидів Преосвяще ий вже кілька разів бараки в Вольфсбергу, Гмінді, Хоцені і ин. Звідси висилає епископ до поменших таборів своїх ревних станиславівських священиків, що виїхали в значнім числї перед ворогом, переважно целєбсів, які обїзджають правильно всї табори виселенців в західній Галичині і несуть їм так пожадану ними духовну поміч. Цїла ся місійна праця при в домій енергічности Епископа зорганізована знаменито.

Та не тільки потреби душі лежать нашому ревному Епископови на серці. Маючи до волї вільного часу, який в Станиславові забирала йому адміністрація великої епархії, заходить ся трудящий Епископ заботливо також коло дочасних справ своїх вірних. В першій мірі заопікував ся священиками, що ледви з житем втїкли перед ворожими кулями, виєднавши їм всїм у правительства запомоги і відповідне примищене по парохіях в других епархіях. Відтак виїзджає часто Епископ до Відня і тут враз з українськими послами робить заходи, де тільки може, щоби ссолодити долю своєму бідному народови. Головно лежить милосерному Епископови на серци справа наших виселенців і наших сиріт. Не занедбує також Епископ справ нашої політики і маючи у Відни великі впливи, як одиноκий тепер український епископ в Галичині, береже по силам добра свого українського народа. Тепер, як зачувати, полагодивши успішно, де треба, справу унії в Холмщині і Волини, робить Епископ заходи на ширші розміри над організацією недалекої місійної праці в закордонній Україні. Кажуть, що проект введеня в Росії григоріянського календаря, має бути дїлом нашого Епископа.

Отся всесторонна, невтомна, ревна, правдиво апостольська, хоч тиха і без розголосу праця нашого дорогого Епископа, який проголосив своєю девізою: „Все для Христа, як треба, навіть житє!" — повинна бути для цїлого українського духовенства, а дальше й світської інтелїгенції, як найкрасшим взором церковно-народної праці по дусї та інтенціям Христа.

Лаврів, 21. мая.

Оголошенья.

- ПОЧЕНЄ НІГ -

усуває певно спеціяльний пудер „Csave", пакет за 1·20 К. На провінцію висилаю тільки за попередним надісланем належитости і 40 с. на порто. — Одиноке заступство

S. FEDER, — Львів, Сикстуська ч. 7.

279 19 60

Товариство Взаїмних Обезпечень „Дністер"

Рахунок зисків і страт за 1916 р.

Видатки.	К.	с.	К.	с.	Приходи.	К.	с.	К.	с.
I. Виплата шкід	747.379	26			I. Перенос фондів з 1915 р.			6,005.342	28
від того участь реасекураційних Товариств	378.019	89	369.359	37	II. Резерва шкід в 1915 р. і попер. (в відчисленем участи реасекураційних Товариств)			367.103	64
II. Видатки на заряд:					III. Побрані премії в відчисленем сторн *)	2,231.490	62		
1. Провізія агентам	188.369	28			від того реасекураційна премія**)	964.097	37	1,267.393	25
2. Бежучі видатки на управу	411.498	86			IV. Дохід з льокації капіталів			172.417	02
3. Податки і скарбові належитости	76.300	10	676.068	24	V. Инші приходи Товариства, фонду резервового і стипендійного			107.457	27
III. Амортизації і инші видатки:					VI. Провізія від реасекураційних Товариств за 1916 р.			345.360	53
1. Закупно інвентаря	974	90			VII. Недобір в річнім оборотї			822.555	33
2. Закупно табличок	2.214	98			*) В 1916 р. видано 232.995 поліс на К. 294,678.574 обезпеченої вартости, з премією К. 2,787.806·93 сторновано 53.141 поліс на К. 64,666.451· обезпеченої вартости з премією К. 556,316·31, остає важних 179.854 поліс на К. 229,012.123.— обезпеченої вартости з премією К. 2,231.490·62.				
3. Відписано: з вартости реальностий і яко нестягаємі належитости	116.947	31			**) В реасекурацію віддано К. 97,613.798·— обезпеченої вартости з премією К. 964.097·37, остає на власне ризико К. 132,398.325·— обезпеченої вартости.				
4. Страти на курсї цінних паперів	53.915	80							
5. Страта на курсї валют	195	63							
6. Инші видатки:									
а) Законний додаток для огнев. сторож на Буковинї	970	66							
б) Оплата до емеритальн. фонду урядників, до каси заосмотр. і до Каси хорих міста Львова	39.856	57	215.075	85					
IV. Резерва на невиплачені шкоди в відчисленем участи реасекур. Товариств	241.259	10							
Резерва на незголошені шкоди	500.000	—	741.259	10					
V. Стан фондів з кінцем 1916 р.			7,085.866	76					
			9,087.629	32				9,087.629	32

Рахунок біляксу з 31. грудня 1916 р.

Актива.	К	с.	К	с.	Пасива.	К	с.	К	с.
1. Готівка в касї			155.247	90	1. Резерва зисків і капіталів:				
2. Розпорядимі вкладки в банкових інституціях і щадницях:					а) фонд резервовий[1])	2,361.058	34		
а) на біжучих рахунках в почтовій Щадниці, Краєвім Банку, Wiener Bank-Verein, в Земельнім Банку гіпотечнім, Промисловім Банку для Чех і Моравії, Галицькім промисловім Банку, Union-Банку у Львові, Niederöst. Esc. Gesell.	651.604	32			б) фонд спеціяльний на звороти	601.044	30		
б) на щадничих вкладках в Руській Щадниці в Перемишли	640.731	68			в) резерва спеціяльна	400.000	—		
в) на удїлах в товаристві взаїмного кредиту „Дністер"	2.400	—	1,294.736	—	г) воєнна резерва страт	2,375.000	—	5,737.102	64
3. Реальности власні: ч. к. 199, 200 і 201 М. у Львові			600.000	—	2. Фонд на ріжницю курсу			55.687	80
4. Льокація резервового фонду:					3. Резерва премії з відчисленем участи реасекураційних Тов.			950.545	—
а) цінні папери після курсу з дня 31/12 1916 К. 1,466.621·60					4. Резерва на невиплачені шкоди а) заголошені	241.259	10		
біжучі купони „ 4.491·20	1,471.112	80			б) незголошені	500.000	—	741.259	10
б) на щадн. вклад. в кред. Тов. „Дністер"	621.177	68			5. Пенсійні фонди:				
в) реальн. у Львові ул. Городецка ч. 95 і 97 К. 240.000—					а) фонд емеритальний урядників	615.773	12		
гіпотечний довг „ 70.827·38	169.172	62	2,261.463	10	б) каса заосмотрення	256.948	72		
5. Льокація фонду заосмотреня, ювилейного і стипендійного:					в) фонд пенсійний резервовий	155.239	97	1,027.961	81
а) цінні папери після курсу з дня 31/12 1916 К. 950·—					6. Инші фонди:				
біжучі купони „ 6·34	956	34			а) фонд заосмотреня агентів	213.529	73		
б) на удїлах в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер"	16.000	—			б) фонд ювилейний запомоговий ім. цїс. Фр. Йосифа I.	78.401	16		
в) на 3 вкл. книжках в Тов. взаїмн. кредиту „Дністер"	150.152	98	167.109	32	в) фонд стипендійний ім. д-ра Я. Кулачковського	30.600	43		
6. Льокація емеритального фонду урядників:					г) фонд на огневі сторожи	20.000	—	342.531	32
а) цінні папери після курсу в дня 31/12 1916 К. 426.247·—					7. Довжні сальда рахунків з реасекураційними Товариствами			1,086.102	48
біжучі купони „ 1.528·83	427.775	83			8. Вірителї:				
б) реальности у Львові:					а) рїжні вірителї (сальда агентів за непідняту провізію)	3.120	77		
при ул. св. Зофії ч. 25 К. 50.000·—					б) законний додаток для огневих сторожий на Буковинї	970	66	4.091	43
„ „ „ Войтїха ч. 3 „ 50.000·—					9. Кавдії агентів і инші			689.582	—
реальність в Бруховичах „ 6.000·—	106.000	—						10.634.863	58
в) вкладкові книжки Руської Щадниці в Перемишли	4.060	29							
г) вкладкова книжка кредит. Тов. „Дністер"	24.884	78	562.720	90					
7. Льокація Каси заосмотреня:									
а) цінні папери після курсу з дня 31/12 1916 К. 155.612·50									
біжучі купони „ 415·66	156.028	16							
б) реальність у Львові при ул. св. Войтїха ч. 5	35.000	—							
в) вкладкові книжки Руської Щадниці в Перемишли	33.603	04							
г) вкладкова книжка кредит. Тов. „Дністер"	14.854	92	239.486	12					
8. Льокація пенсійного резервового фонду:									
а) цінні папери після курсу з дня 31/12 1916 К. 19.190·—									
біжучі купони „ 94·16	19.284	16							
б) вкладкові книжки Руської Щадниці в Перемишли	53.670	60							
в) вкладкова книжка кредит. Тов. „Дністер"	61.739	21	134.693	97					
9. Ефекти кавцийні агентів і инші			689.582	—					
10. Залеглости в агенціях (нестягнені премії за поліси)			3,374.232	16					
11. Удїлені позички:									
а) громадам на сикавки	8.965	—							
б) з ювилейного запомогового фонду	25.460	—							
в) Видїлам повітовим на огнетривале покрите	136.745	12	171.170	12					
12. Вартість інвентаря по наступившім відписаню			—	—					
13. Задатки на платнї і позички на купно реальн. урядникам			161.866	66					
14. Непокритий недобір			822.555	33					
			10,634.863	58					

[1]) **Рахунок резервового фонду за 1915 р.**

	К	с.	К	с.
Стан з кінцем 1915			2,300.948	20
Прибуло в 1916 р.:				
50% з білянсової надвижки за 1914 р.	14.116	—		
50% з білянсової надвижки за 1915 р.	12.622	—		
Додатки від членів	16.300	98		
Звернені відшкодованя	465	50		
Незачислені звороти	16.605	66	60.110	14
Стан з днем 31. грудня 1915 р.			2,361.058	34

Львів, 31 грудня 1916

ДИРЕКЦИЯ:

Др. Евген Олесницький. Др. Филип Евин

Др. Стефан Федак.

За бухгальтера: Б. Кушнїренко.

РЕВІЗИИНА КОМІСИЯ:

Юлїян Сїчинський. Микола Мельник

Др. Ізидор Голубович.

343 1- 1

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10

Ч. 121. (9.373) Львів, субота 26 мая (13 ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . . . 2·70 К.
чвертьрічно . . . . 8·— „
піврічно . . . . . 16·— „
цілорічно . . . . . 32·— „

у Львові (без достави):

місячно . . . . . 2·40 К.
чвертьрічно . . . . 7·— „
піврічно . . . . . 14·— „
цілорічно . . . . . 28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К.

Сталі оголошеня за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Протиреволюційна проба.

Львів, 25. мая 1917.

З над кордону нам пишуть:

„Русское Слово" доносить, що 14. с. м. вибухли в Київі протиреволюційні демонстрації. Чорносотенці несли національні хоругви з написами: „Нехай живе конституційна монархія!" та в портретами Миколи Романова. На Михайлівській площи прийшло до сутолоки, в часі котрої чорносотенці змушені були поховати свої хоругви. Товпа розійшла ся аж тоді, як голова військового революційного союза візвав: „Хто за републикою, нехай розходить ся, хто за монархією, нехай лишаєть ся на площи!"

Україна і тимчасове правительство.

Львовання 5. мая 1917.

Українське кореспонденційне бюро в Швайцарії доносить:

В найновійшім числі „Украинской Жизни", яке наспіло до нас, закидаєть ся тимчасовому правительству, що воно займаєть ся виключно лиш усуненем національних обмежень. Від імени більшої скількости українських організацій поміщена в згаданім журналї статя, в якій між иншим пишеть ся: „Народам Росії, що досі були предметом постійного визиску і гнету, мусять бути вкінци дані гарантії і засоби, які пособлять широкому розвиткови політичного житя і національної культури. Дотеперішні заяви і розпорядки тимчасового правительства сего питаня зовсім не торкають. Правительство поминає питанє національностий повною мовчанкою і навіть в приближеню не дає образу будучого ладу, хоч пообіцяло прим. демократичну реформу громадської самоуправи. З огляду на те, що питанє про організацію національного житя є для більшої части населеня Росії незвичайно важне, то така мовчанка тимчасового правительства викликає мимохіть значне невдоволенє."

Покінченє нарад в польській справі.

Львів, 25. мая 1917.

Берлінська „Die Post" доносить, що урядові наради між Віднем і Берлїном, які почато у Відни і ведено дальше в нїмецькій головній кватирі, покінчили ся минулої неділї.

Предметом конференції було внутрішнє політичне положенє, витворене послїдиими подїями. Як довідуємо ся — пише згаданий днев ник — також польське питанє було предметом основної дискусії. Не буде хибним здогад, що заяви польської преси в справі короля або регента є в звязку з тими нарадами.

Димісія Бобжинського.

ВІДЕНЬ, 25. мая. (Ткб.) Дневники доносять, що міністер д р Бобжинський на вчерашній авдієнції у цісаря предложив причини своєї димісії. Цісар застеріг собі рішенє поданя про димісію.

Довволять говорити про воєнні цїли.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Дневники довідують ся, що небавом з деякими обмеженями пресї вільно буде обговорювати воєнні цїли монархії.

„Росія — піддана Англії". Окремий союз Англії з Японією.

СТОКГОЛЬМ (Ткб.) Швед, який повернув з Росії, оповіщує в „Aftonbladet" (Вечірнім Листку) важні відомости про Росію в статї п. з. „Росія як піддана Англії". Після нього всї нитки російської адміністрації зібрані в англійських руках. Англійські центральні власти пильнують не тільки видаваня пашпортів, але виконують також надзір над більшими і меншими сумами, які побирає рос. держава. Характеристична слїдуюча подія: Коли по уступленю Мілюкова взаємини між тимчасовим правительством і радою робітників та жовнїрів були дуже напружені, представителї урядів антанту з англїйським амбасадором на чолї заявили, що в разї повалення тимчасового правительства устануть всї грошеві і дмоги для Росії.

В тім випадку Англія і Японія мали приступити безпосередно до обсадженя російських земель і важних стратегічних точок. Обі ті держави заключили окремий договір для береженя своїх господарських інтересів у Росії, особливо позичок даних Росії. Добре поінформовані російські круги кажуть, що на основі того договору Японія має отримати Манджурію і цілу східну Сибір, евентуально по Байкальське Озеро, за що Японія з'обовязала ся після потреби вислати 300.000 війска для привернення порядку в Росії. Крім того обсадила Японія Владивосток, одиноку цінну російську пристань у східній Сибірі. До обсадженя його, як також Харбіна і харбінської зелїзницї ужила Японія 15 дивізій. Крім того віддїли японського війска посувають ся дальше в цїли обсадженя зелїзничої лінії, що веде на Читу, аж до Байкальського Озера. А знов Англїйці крім Архангельска мають в своїх руках Александровськ на Мурманськім Побережу. Крім того Англія не покинула ще своїх плянів що до Естонії й Інфлянт, хоч заперечено сьому. Через обсаду згаданих земель і точок мають Англія і Японія в своїх руках найважнїйші імпортові й експортові пристані і тим самим Росія знаходить ся в руках обох тих держав.

Прояви неімовірної анархії в Росії.

ПЕТЕРБУРГ (Ткб.) Бюро Райтера доносить: Палату графині Воронцов-Дашков обсадило 240 уоружених людий, котрі заявили, що вони добровольці й прихильники свобідної Росії. До жовнїрів, що хотїли удати ся до палати, почали стріляти. Тодї військо обступило палату й візвало тих „добровольців", щоби піддали ся. Про се повідомлено уряд.

О самостійне правительство для України. — О рос. конституанту.

КОПЕНГАГА (Ткб.) На з'їздї представителїв жовнїрів з України принято внесок з домаганєм самостійного правительства для України і номінації окремого українського міністра при уряді в Петербурзї.

Після донесень дневника „Berlingske Tidende" на останнім засіданю ради міністрів у Петербурзї обговорювано справу репрезентації всїх народностий на зборах конституанти. Тому що в Росії живе не менше як 250 народностий, та справа може бути тільки з трудом розвязана, правдоподібно в тім дусї, що представники деяких народностий отримають в конституантї тільки дорадчий голос

Митрополит гр. А. Шептацький вже вертає.

СТОКГОЛЬМ. (Ткб.) Митрополит гр. А. Шептицький знаходить ся тепер в Петербурзї і має недовзї виїхати. Український священик о. Юрко з Золочева і лїкар д р Ціон зі Львова вернули вже з Росії, де були вивезені як закладники.

Отвореня парляменту в цїсарськім замку.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Як доносять вечірні дневники, торжественне отвореня парляменту наступить в замку дня 31. мая, о год. 11. перед полуднем.

Архикнязь угорським премієром?

ВІДЕНЬ (Ткб.) Цісар приняв нині крім президента угорського сойму Саса, слїдуючих голов партій: гр. Андрасого і гр. Алядара Зіки. Зачувати, що поручене керми нового кабінету архикнязеви Йосифови стоїть на першім плянї як спосіб розвязаня угорської кабінетової кризи.

Ґен. Ром заступником мін. війни.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Фельдцайгмайстер Альфред Ром іменований цісаром заступником міністра війни.

Кріза в битві над Ізонцом близька.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) З воєнної пресової кватири доносять дня 25. мая вечером: Над Ізонцом відбуваєть ся дальше битва, яка тепер дійшла до найбільшого напруженя.

Інвазія Сполучених Держав до Мексика.

БЕРНО. (Ткб.) Париське виданє „Нью-Йорк Геральда" доносить з Мексика: Становище Мексиканців, що страйкують в копальнях нафти, дуже непокояче. Вислано до Тампіка дві дальші американські канонїрки й повідомлено тамошні мексиканські власти, що спокій мусить бути утриманий за всяку цїну.

Коли мексиканські власти не зарядили нїчого, командант американських канонїрок вийшов на сушу і заявив, що як американські копальнї нафти не будуть забезпечені перед страйкуючими, то моряки обіймуть сторожу. Мексиканські власти зажадали дорученя того ультіматум на письмі додаючи, що тодї привернуть спокій. Але страйк знов вибух. Карранца не має вже власти над військом. Положенє дуже поважне — додає дневник — і тільки чудо може помогти.

Куди тепер доходить воєнна фльота Японії.

ЛЬОНДОН. (Ткб.) В палатї громад відповів льорд Роберт Цеціль на інтерпеляцію, що дїяльність японської фльоти не обмежила ся до предпринять піднятих спільно з англїйською в першім періоді війни. В останнім часї з огляду на положенє на морі вислала Японія значне число легких морських сил на Середземне Море. Кромі того її кружляки мають помагати морським силам англїйським і инших союзників, а

також кілька скорих японських кружляків помагає англійській фльоті хоронити мореплавство на Океані Індийськім і в полудневій части Океану Спокійного.

Берлінська ґазета проти австрійського міністра заграничних справ.

БЕРЛІН (Ткб.) „Nordd. Allg. Zig." пише: Вчерашна „Deutsche Tageszeitung" знов виступила проти австро угорського міністра заграничних справ гр. Черніна з атаками, які мусимо рішучо відперти. Основу до своїх нападів взяла ся часопись з вістий про переговори в часі останнього побуту гр. Черніна в великій головній кватирі. Ми уповажнені ствердити, що відомости „D. Tageszeitung", котрі мають походити з визначних кругів, зовсім видумані. Такі відомости можуть заколотити наше приязне відношене до Австро Угорщини і принести шкоду супроти заграници.

О відшкодоване для „мешканців генеральної губернії варшавської".

ВАРШАВА. (Ткб.) Державна комісія для відшкодовань в Берлінї уповажнена до признання мешканцям генеральної губернії варшавської відшкодовань за занятї річи в повній висотї мирової вартости в Німеччині та звернути відсотки і кошти в тій самій висотї, що Німцям і союзникам.

НОВИНКИ.

Львів, 25 мая 917.

— **Перші загальні збори „Укр. краєвого Товариства охорони дітий і опіки над молодіжю" у Львові** відбудуть ся по думці §§. 13, 14 і 44 статута в четвер 7. червня с. р. о год. 10. перед пол. в комнатах Тов. „Українська Бесіда" (при вул. Костюшка 1 а) з отсим предметом нарад: 1) отворене зборів, 2) відчитане статута, 3) вибір президента Тов. і 12 членів Головної Ради, 4) вибір 3 членів ревізійної комісії і 2 заступників, 5) внески. Право голосованя на тих загальних зборах мають всї ті особи і Товариства, які підписали статут. Хтоби крім того хотів стати членом Товариства ще перед загальними зборами і взяти в них участь, зволить зголосити своє приступленє на адресу підписаного комітету (Львів, ринок 36) Звичайні члени платять одноразово 25 К, або річну вкладку 2 К. У Львові, дня 25. мая 1917. За основателїв: Український епархіяльний комітет опіки над воєнними сиротами у Львові. В. Нагірний голова. о. В. Лициняк секретар.

— **Як добути папері четвертої воєнної позички?** Хто минулого року на весну субскрибував четверту австр. воєнну позичку через староство, або уряд податковий, одержав посвідку — і то або величини пів аркуша паперу з друкованою фірмою: k. k. Postsparrkassenamt, або малу, білу посвідку зложеня Почтової щадниці з печаткою податкового уряду. На численні запити, як добути папері четвертої воєнної позички на підставі таких посвідок, відповідаю отсею дорогою. Посвідку належить передати найблизшому більшому банкови і заразом вручити йому уповажненє зі своїм підписом, виставлене на котрий будь банк у Відни, до піднятя паперів у Почтовій щадниці, де вони находять ся. Ось примір, як таке уповажненє пишеть ся: „An das k. k. Postsparrkassenamt in Wien. Hiemit ersuche ich an die (тут вписати фірму банку у Відни) K. 1000 5½% vierte oest. Kriegsanleihe — auf Grund der bei egerden Bestätigung über die seinerzeit von mir geleistete Einzahlung des Subskriptionswertes —ausfolgen zu wollen. Далї можна добути папері полишити в депозитї в банку, або продати таки у Відни, або казати собі видати. Також можна в кождій хвили їх заставити. За купони що пів-року виплачує готівку кождий банк, а також деякі почтові уряди, в котрих се оголошено.—Д-р О. Бариляк.

— **Конець року в середних школах.** Міністер просвіти зарядив, щоб в середних школах, жіночих лицеях, мужеських і жіночих семинаріях покінчено науку д. 28 червня, о скільки в тих заведенях через довший час наука не була застановлена. Що до заведень, в яких наука була через довший час перервана підчас року з приводу недостачі палива або з иншої причини так, що не вичерпано матеріялу, покінченє науки наступить окремо в кождім случаю на основі опінії краєвої власти шкільної.

— **Іспит зрілости в дівочій ґімназії СС. Василянок** відбув ся дня 21. і 22. мая під проводом п. радника д-ра Івана Копача. Зложили іспит отсї абітурієнтки: Ірина Білевичівна, Евдокія Волошинівна, Кикилія Дичковська, Олена Даниловичівна, Олена Залужна (з відз.), Олена Кошмошівна, Ірина Лициняківна (з відз.), Ірина Матїєвна (з відз.), Юлія Нементовська, Іванна Новицька, Дарія Михайлина Пачовська, Оксана Пачовська, Дарія Сосенківна, Наталія Сосенківна, Ірина Студинська (з відз.), Евгенія Сурмівна, Анна Тарасевичівна (з відз.), Ольга Чайковська (з відз.), Ярослава Яворська (з відз.).

— **Безплатне писанє листів.** Релїгійно гуманітарна Секція Товариства „Союз Українок" у Львові отвирає в днем 1. червня с. р. безплатне кореспонденційне бюро для тих, що мають своїх в полоні, або при війску, а не уміють самі до них написати. Бюро буде міститись в комнатах Комітету для виселенців при вул. Бляхарській ч. 9. I. пов. (будинок Ставропігії, побіч Волоської церкви), а урядувати будуть панї щоденно від год. 10—1 в полудне з виїмком неділь і свят. Просимо дуже дооколичних Всч. Отців духовних і світську інтелїґенцію, щоби зволили подати отсе до відома інтересованим та заохотили їх до користаня з наших услуг. За Секцію Товариства „Союз Українок": — С. Лициняка.

— **Признанє для курата-Українця.** Полевий душпастир о. Александер Ковальський після 29 місяців служби при одній з кавалерійських дивізій в поли одержав инше службове місце в Інсбруці. З нагоди пращаня о. Ковальського вгаданою дивізією видано окремий денний приказ, в якім між иншим сказано: „Для всїх нас незабутні заслуги о. курата Ковальського, його невтомима праця в стрілецьких ровах, в санітарних заведенях і за фронтом над релїгійним вихованєм усеї мужви. Його горячі зазиви і промови до жовнїрів богато причинили ся до піддержаня їх настрою. При тій нагоді, коли відходить від нас о. курат висказую йому щиру подяку і повне признанє. Щирі бажаня супроводжають муть нашого товариша, який по 29 місяцях працює нашу дивізію". Докональ, генераль майор в. р.

— **В дівочій ґімназії С. С. Василянок у Львові** відбудуть ся приватні іспити із всїх кляс дня 15. і 16. червня. Вступні іспити до першої кляси відбудуть ся перед феріями дня 20. червня. До сего іспиту треба зголосити ся день перед тим в канцелярії дирекції, вул. Потоцького 95 Реченець іспитів по феріях оголосить ся пізнїйше. Вступні іспити до кляс від II. до VIII. відбудуть ся між 5. а 10. вересня.—о. Т. Лежогубський директор. 1—3

— **Воздушна війна.** В неділю д. 27. мая відбудеть ся в малій салї Інституту ім. М. Лисенка виклад п. д-ра Володимира Кучера на тему: „Воздушна війна". Початок точно о год 4. по полудни.

— **З музики.** В понеділок Зелених свят 4. н. ст. червня с. р. відбудеть ся у Відни (Josefssaal VIII. Josefsgasse 12) концерт учениць панї Софії Дністрянської на дохід ранених українських вояків. Початок о годинї ½7 вечером. Виставлені будуть фортепянові твори Гендля Штрадаля, Моцарта, Лисенка, Мендельсона, Шумана, Ґріґа, Сауера і Ліста. Візьмуть участь панї: Ірина Дольницька, Мелянїя Доскоч, Оксана Марітчак, Галя Лагодинська, Стефанія Левицька, Олена Тимінська. О численну участь просить Жіночий Комітет для помочи українським воякам. 2—2

— **Загальний Банк Депозитовий, філія у Львові**, вул. Коперника ч. 21 приймає субскрипцію VI. воєнної позички під найкориснїйшими услівями. Через цїлий час тревання субскрипції уряд уєть ся також по полудни і в суботу від 3—5, як також в неділї і свята від 10—12. 344 2—2

НА ВОЛИНСЬКІ ШКОЛИ.

„Пяткова система".

На необхідну потребу удержаня 25 українських шкіл на Волині, які супроти останніх подій тим дорогші і важнїйші для української справи, конечні як найскорші і найобильнїйші жертви

— о. Володимир Ясеницький декан, Радиничі 10 К (Дн.). — Нуся Ясеницька Чижевичі 25 К (Дн.): Місю Мачугу Милятин, Маню Решетилович Жовква, Галю Маєвську Ярослав, Нельцю Кульчицьку Бережсиця, Луцю Ломінську Перемишль. — Галя Захаріясевичівна, з Одрехова 10 К: Стефанію Донарович в Борусові, Ірену Цегельську жену пол. курата о. Антона, Маню Борисевичівну з Дрогоєва, Тосю Синенко, учительку в Болестрашичах і Льовка Дороша, богослова у Львові. — о. Ом. Кормош, катихит в Перемишли 10 К.: Михайла Мартинця, надрадника лїсового, Івана Туркевича, Вол. Козакевича, радників суду, о. Михайла Ортинського, Вол. Волянського, професорів семинарії уч., всїх в Самборі. — Евген Гірняк, лїкар ветерин. Влащова 10 К. (Дн.)— Марія Зубалева, учителька в Войничи ad Бжеско 2 К.: Казимира Вонторського, п. к. контрольора в Войничи. Михайла Решетиду, учителя в Ружи пп. Засїв.—Гр. Михайлишин 10 К —

СКЛАДАЙТЕ

НА ФОНД ім. МИТР. А. ШЕПТИЦЬКОГО

ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ СИРІТ!

ОПОВІСТКИ.

Субота, 26. мая 1917.

Нині: греко-кат.: Глїкерії муч. — римо-кат.: Филипа Нер.

Завтра: греко-кат.: 6 Нед. по Велик — римо-кат.: Зел. Св.

— **Український Народний Театр Т-ва „Бесіда" у Львові під управою К. Рубчакової.** Саля Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В неділю, дня 27. мая 1917 „Паливода", комедія на 4 дії Карпенка Карого.

В четвер, дня 31. мая 1917 „Романтичні", комедія на 3 дії Ростана".

Білети ранійше набути можна в „Народній Торговли", в день представленя при касї від год. 5. п. п. Початок о год. 7½ вечером. 1—2

Горожани личаківської дїльниці! В неділю, дня 22. с. м. о год. 6 вечером відбудуть ся загальні збори читальні „Просвіта" личаківського передмістя в льокали при вул. Клушинській ч. 5. Сподіємось, що не забракне тут ні старого ні молодого, ні пролетара ні висшої нашої інтелїґенції, що так численно замешкує сю дїльницю Прибудьмо всї! В єдности сила! 1-2

Український комітет „Черв. Хреста" подає до відома, що упрошені ним Вп. Панї і Панове будуть д. 27-го мая в неділю в церквах і на улицях збирати датки на „Черв. Хрест". — По пушки і легітимації зволять Вп. Панї зголосити ся в суботу 26. мая о год 4-ій попол. в салї Ставроп. Інститута, Бляхарська вул. ч. 9. I. поверх. — Бюро збірки урядувати ме тамже в неділю (27/5) від 8—2 год. в полудни і там належить о 2-ій год. принести пушки і зібрані жертви. В неділю пополудни урядувати ме Бюро збірки від год. 6 30 в. вул. Театинській ч. 31 I. I. пов. у Вп. п. Бачинської. — Ол. Барвінський.

Позір Жовківщина! Вже отворена канцелярія філії „Сільського Господаря" в „Народнім Домі" в Жовкві (Ринок). Години урядові від 10—2 і 4—6 кромі неділь і свят. — о. Маринович, голова. 341 4—3

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 25. мая 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ.

Положенє незмінене.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Напрасний приступ Італійців на наш фронт над Ізонцом викликав також вчера найзавзятїйшу боротьбу. В побідній оборонї наші війска утримали без виїмку всї становища. Північне крило наступаючої армії попровадили Італійці знов на сугорби Водіче. Особливо скаженою була боротьба о сугорб 652, на котрий Італійці вечером вдерли ся, але в ночи по кількагодинній боротьбі втратили.

Тут і на Монте Санто лишив уступаючий неприятель сотки трупів. Високорівня Красу була знов ареною закровленої на широку міру проби переломаня нашого фронту. Безоглядно кинули Італійці маси свойого війска на наші шанці і, хоч ті шанці значно утерпіли від ворожої артилерії, оборонці приняли їх з зимною кровю. Через цїлий день і часть ночі тревала боротьба на Фаліті Гробі коло Констанєвіци і на полудни аж до моря. Всї з'усиля ворога були безуспішні. Успіхи припадають рівно нашій артилерії, як і піхоті. Дня 23. мая взяли ми в полон 130 італійських офіцирів і 4.600 жовнірів. Се число вчера значно зросло.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гефер.

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ.

з дня 25. мая 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група війск баварського наслїдника престола Рупрехта: У відтинку Вічете і на північний схід від Армантієр по сильнім огни англійські вивідні відділи рушили наперед, але їх відперто в боротьбі з близька. На фронтї в Артоа вечером зріс огонь, осо-

бливо на північний захід від Ленс і під Бількур. Під Льос англійські сили вдерли ся до нашого переднього рова, звідки їх виперто проти наступом. В одним місци, льокально обмеженім, ведеть ся ще боротьба. На північний захід від Бількур наступи кількох англійських компаній зломано перед нашими становищами.

Група військ німецького наступника престола: На північ від Craonnelle і на захід від дороги Corbeny-Pontavert вечером по значнім огни Французи виконали частинні наступи, але їх зломано, причім неприятель поніс значні втрати.

В західній Шампанії боєва діяльність артилерії була значнійша.

Група військ кн. Альбрехта: Не стало ся нічого важного.

Вчерашного дня неприятель втратив 10 самолетів, які скинено в воздушній боротьбі і оборонними гарматами.

На східнім терені війни і на македонськім фронті положенє не змінило ся.

Перший квартирмайстер тен. **Людендорф.**

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Давид Гурин, Gmünd, Barakenlager (N. Oe.) секція XI., Барак 87., пошукує сина Дмитра, учителя. 342 2—3

Микола Книш, тепер замешкалий Хлопи п. Комарно, шукає своєї жінки Василини і дітий Марії і Петра. 346 1—3

Оголошеня.

- ПОЧЕНЄ НІГ -

усуває певно спеціяльний пудер „Csave", пакет за 1·20 К. На провінцію висилаю тільки за попереднім надісланем належитости і 40 с. на порто. — Одиноке заступство

S. FEDER, — Львів, Сикстуська ч. 7.
279 20 60

Українець, літ 32, гляєар, реклямований від війска, глядає товариши життя, панни або вдови, до літ 28, лагідної вдачі, блєндинки, з віном, як поміч до вітворенія машинової робітні. Ласкаві вголошеня просить слати на адресу: Jaroslaw Grund N. N. Wr. Neustadt Burgleitnerg. 4. 330 5- 3

Конкурс.

Головний Видїл Товариства „ПРОСВІТА" розписує отсим конкурс на Управителя „Торговельної Школи" Товариства з вереснем слідуючого шкільного року. Подання належить вносити до канцелярії Товариства, Ринок ч. 10, до дня 1. червня с. р. Про близші условія подає інформації канцелярія „Просвіти". Ремунерація Управителя після умови.

За Головний Видїл Товариства „ПРОСВІТА"

о. Т. Лежогубський, заступник голови. *А. Гапяк,* заступник секретаря.

4—3

Пошукую інструктора до уч. II кл. і до 2 в III кл. народної. 347 1—3

КОСИ і СЕРПИ.

	6	6/½	7	7½	8	8½
Коси	3·80	3.90	4.—	4.10	4.20	4.30

за штуку

	Ч. 0.	1.	2.
Серпи фабричні	12.—	13.—	14.—

за тузин.

Перстені до ніс з ключем по 60 сот. за шт., **Молотон** К 2·—, **бабна** К 2.— за штуку, **Брусини** штучні по 60 сот., натуральні сиві по 80 сот. за штуку.

Висилає зі своїх складів у Львові, Перемишли і Стрию

КРАЄВИЙ СОЮЗ
Господарсько-Торговельних Спілок
Львів, вул. Зморовича ч. 20 VI 3—5

НАЙКРАСШІ ОПОВІДАНЯ = СЬМІХОВИНКИ ТА СЬПІВОМОВКИ

Десять книжочок за К. 4·16.

1. Оповіданя і сьміховинки Олекси Стороженка ціна 44 с.
2. Нові часи, оповіданє О. Маковея . . . . „ 44 „
3. Кармелюк, „ М. Вовчка . . . . „ 44 „
4. Оповіданя Федьковича: 1) Три як рідні брати, 2) Опришок . . . . „ 44 „
5. Прикавки і байки Ст. Рудавського . . „ 44 „
6. Сьпівомовки . . . . . „ 44 „
7. Оповіданя М. Вовчка: 1) Козачка, 2) Чумак, 3) Свекруха . . „ 44 „
8. „ „ „ 1) Сестра, 2) Сон . . „ 44 „
9. Перекотиполе, оповіданє Квітки Основ'яненка „ 44 „
10. П. Кулїш: Орися, Давне горе, Стевова могила . . . . . „ 20 „

Замовленя і рівночасно гроші висилати до:

Канцелярії Товариства **„Просьвіта"** у Львові, Ринок ч. 10.

На порто звичайне треба додати при замовленю всїх книжок 30 сот., а на поручене 65 сот. V 5—?

КНИГА АДРЕСОВА

евакуованих вояків і полонених. Хто хоче подати до відома других, де тепер мешкає, або хто хоче довідати ся, де находять ся його свояки або знакомі, нехай посилає 2 корони 20 сотиків на адресу **Василь Сїдельник хутір Біжнів в Лаврикові почта Добрусин.** 312 5-5

ЗЕМЕЛЬНИЙ
БАНК ГІПОТЕЧНИЙ
Спілка акційна у Львові
Підвалє ч. 7.

— Конто почтовоґ щадниці ч. 116.824. — Жирове конто в Австро-угорськім Банку.

Складайте ощадности вагалї вайві гроші на процент, щоби кожда корона могла служити народньому господарству, та вам приносити вест, а не марнувала ся.

Акційний капітал . К 1,300.000
Резерви Банку . . К 200.000

Приймає вкладки на біжучий рахунок від К 10·— на 4 проц.

Уділає гіпотечні і векслеві позички.

Виплачує купони від заставних листів.

Вимінює по користнім курсі російські рублї і німецькі марки.

Певність льокациї запоручують акційний капітал Банку і резерви.

На жаданє висилає посьідки зложеня (чеки) Почтової Щадниці. 728 26—?

АДРЕСА: Hauptkasse der Zentralleitung der Ukrainischen Legion WIEN, VIII. LEDERERGASSE 20

ЧЕКОВЕ-КОНТО 116.824

ПРОСИМО НА СЮ АДРЕСУ СЛАТИ ЛИСТИ І ДАТКИ НА СТРІЛЕЦЬКІ ЦІЛИ.

6—?

П. Т. Шевцї, Кулцї та сїльські Крамницї

можуть заробити много гроший через розпродажу патент.

ГНУЧКИХ - золївок деревляних - - Вебера „Ідеаль" -

Ціна за пару 3·00 К і 2·50 К.

Хто раз їх спробує, буде вже все уживати.

Ґен. Заступство для Галичини Перемишль, ул. Дворського 2.

3336 2—3

Хто хоче придбати собі і своїй рідні

Певний і добре обезпечений маєток

най користає з воєнно-позичкового людового обезпеченя тов. „ЯКОР".

Вже від першого дня обезпеченя переймає Товариство на себе **всю небезпеку смерти** обезпеченого і зобовязуєть ся доповнити в цілости своє зобовязанє **хочби смерть його наступила на війні, у двобою або через самовбийство.**

Товариство підіймаєть ся відповідно до умовленої премії вручити обезпеченому по 15. літах, в разі його скоршої смерти, сейчас його рідні

500 до 4000 корон = **номінальної VI. австрійської воєнної позички** (вільної від податків, 5½% амортизаційної державної позички).

Не потреба ніяких лїкарьских оглядин! = **Нема ніяких стемплевих оплат!**

Вільно обезпечити також тих, що находять ся у війску, на фронтї, в етапах, або поза фронтом в краю!

Премія виносить від кождих 1000 кор. ном

при віку обезпеченого	річно	чвертьрічно	місячно	тижнево
до 30 літ	К 45·50	К 12·—	К 4·30	
від 31—41 літ	К 50·20	К 13·10	К 4·80	К 1·20
„ 46—55 „	К 57·—	К 15·—	К 5·30	

Жовнїри на фронтї або в етапах доплачують крім того в першім роцї вже раз на все воєнний додаток, котрий виносить річно 20 кор., чвертьрічно 5 кор. 50 сот., місячно 2 кор.

Як заключаєть ся обезпеченє?

Долучений внесок належить виповнити і передати до бюра зголошень або післати впрост на адресу: **Ukrainische Abteilung der K.-A.V-. des „Anker", Wien XVIII, Höhnegasse 19/12,** а заразом післати примір.

За жовнїрів можуть заключити обезпеченє їх жінки або кревні.

Кошт обезпеченя приміром 30 літної особи виносити буде в разї плаченя премії через повних 15 літ (К 45·50×15) всего **К 682·50** і за ту в малих і так дуже догідних ратах заплачену суму одержить він **1000 корон номінальної висо-копроцентової — 5½% державної позички, — умре скорше** — прим. в першім роцї обезпеченя, то вплативши лиш 45 К 50 с., а його родина одержить за тих 45 К 50 с. **цїле те обезпеченє.**

353 1—?

КОЖДИЙ що дбає про себе і свою родину хто хоче сповнити горожанський обовязок супроти держави

повинен **обезпечити ся на житє**, а заразом підписати VI. воєнну позичку **тільки в**

Ц. к. австр. військовім фонді для вдів і сиріт

який получив субскрипцію на VI. воєнну позичку **враз** з обезпеченєм на житє для всіх без ріжниці пола від 18 до 55 року житя. Обезпеченє се уможливлює кождому без виїмки, а саме **офіцирови, жовнірови, священикови, урядникови, купцеви, ремісникови і денному заробникови** підписанє VI. воєнної позички при рівночаснім обезпеченю ся на дожитє або на випадок смерти на користь власну, або користь своєї родини.

Без лікарських оглядин. **Сейчасова важність обезпеченя.**

Без стемплїв і побічних додатків

Найнизша квота обезпеченя К. 500. **Найвисша квота обезпеченя К. 4000.**

Обезпеченє входить в житє в хвили зголошеня субскрипції, згідно зголошеня першої премії, яка є дуже низька. Премія від 1000 корон виносить на час 20-літний К. 35 річно, на час 15 літний К. 49 без всїх инших коштів. Премії платить ся річно, піврічно, чвертьрічно, а навіть місячно, так що **при так малім видатку, як 3—4 кор. місячно навіть найбідніїший** може помочи державі до побідного законченя війни, а рівночасно забезпечити родину. **Сповняючи отже патріотичний, горожанський обовязок, підписуйте VI. позичку воєнну.**

Близших інформацій удїляє радо БЕЗПЛАТНО наше

Краєве бюро — Львів, ц. к. Намісництво 322

як також наші уповажнені заступники по усїх містах і повітах краю.

Ц. к. уприв.

ВІДЕНСЬКИЙ БАНК ЗВЯЗКОВИЙ

ФІЛІЯ у ЛЬВОВІ, ПЛ. СМОЛЬКИ Ч. 5.

ПРИЙМАЄ ЗГОЛОШЕНЯ НА СУБСКРИПЦІЇ

VI. ВОЄННОЇ ПОЗИЧКИ.

УДІЛЮЄ РАДО ВСЯКИХ ІНФОРМАЦІЙ. — ПРОСПЕКТИ ДАРОМ І ОПЛАТНО. 245 1—4

Відтяти і сей внесок післати на руки Ukrainische Abteilung der K.-A.-V. des „Anker", Wien XVIII, Köhnegasse 19|12.

ВНЕСОК

Не виповнювати! Грамота ч. .....

на воєнно-позичкове обезпечене на случай смерти і на дожите

з 15-літним реченцем істнованя.

ТОВАРИСТВО ОБЕЗПЕ- **ЯКОР** ЧЕНЯ ЖИТЯ І РЕНТ

Відень I, Hoher Markt 11 (Ankerhof)

Основане 1858 р.

ВІДПОВІСТИ НА ВСЇ ПИТАНЯ ЯСНО І ЧИТКО.

1. а) Імя і назвиско обезпеченої особи? (Що до жінок також її родове назвиско). б) Її званє? занятє? в) Дата уродженя? г) Місце замешканя? (Точна адреса).	а) ..... б) ..... в) уроджений(а) дня ..... 18 ..... *) г) Місце: ..... послідна почта: ..... Улиця: ..... Число дому: ..... двері: .....
2. На яку суму має звучати обезпеченє? (Допустимі суми обезпеченя: К 500, К 1000, К 2000, К 3000 і К 4000).	К ..... Номінальної VI. австрійської воєнної позички (вільна від податків, 5½% амортизаційної позички).
3. В яких ратах має бути премія сплачувана? Чи в річних (1/1), чвертьрічних (1/4), місячних (1/12) чи тижневих (т) ратах?	В ..... ратах по К .....
4. а) Чи обезпечений може освідчити, що в хвили підписаня внеску не є свідомий, щоб терпів на якусь для житя грізну слабість або на наслідки віднесених тяжких ран ..... б) Если неможлива потверджуюча відповідь належить подати близші дані о істнуючій або перебутій в протягу послідних тьох літ слабости чи уломности	
5. Чи котре з товариств обезпечень відкинуло вже коли цілковито або в части внесеня обезпеченого на обезпеченє житя, подати коли то було і де?	
6 Кому має ся післати грамоту убезпеченя? (Точна адреса!)	
7 Хто і де має дальші премії вплачувати? ..... (Точна адреса!)	

*) Особи, котрі уродили ся перед 1. сїчня 1862, або без взгляду на час уродженя всї ті, що є поважно хорі, є без попереднього підданя ся лїкарським оглядинам виключені від обезпеченя.

Посередникови вплачено К ..... титулом зачету.

..... дня ..... 1917.

Внесене те підписане вістало в моїй присутности

Імя: Назвиско: .....

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО. З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 16

Ч. 122. (9.374) Львів, неділя 27. мая (14 ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . . . 2·70 К.
чвертьрічно . . . 8·— „
піврічно . . . . 16·— „
цілорічно . . . . 32·— „

у Львові (без достави):

місячно . . . . . 2·40 К.
чвертьрічно . . . 7·— „
піврічно . . . . . 14·— „
цілорічно . . . . 28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К. Сталі оголошеня за окремою - - - - умовою. - - - -

Один примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, 26. мая 1917.

Ухвали польського кола з 16. с. м., в яких коло ствердило, що в данім положеню не має підстави до дискусії й рішеня в справі відокремленя Галичини, і заявило, що не буде підпирати правительства гр. Клям Мартініца, — були не ствердженем однодушности кола, тільки закритем кризи, яка в колі розвиваєть ся від довшого часу і від часу тих ухвал що-раз більше заострюєть ся. Жертвою сеї кризи впав уже п. Біліньский, який зложив гідність презеса кола; другою жертвою буде п. Бобжинський, про якого димісію має в сих днях запасти цісарське рішене; що вона принесе далі, покаже найближший розвиток подій.

Як представляєть ся отся криза?

Проти дотеперішнього консервативного проводу в колі й його політики виступають три групи: вшехполяки, людовці і соціяльні демократи; по своїй стороні мають консерватисти тільки демократів.

Як відомо, до осени 1916 р. програмою кола було злученє Польського Королівства й Галичини в одну державу, яка ввійшла би в державний звязок з Габсбурською монархією як третя держава тодї вже триялїстичної монархії. В осени 1916 р. осередні держави відмовили ся від здійсненя сеї програми і предложили Полякам полагодженє польської справи через утворенє Польського Королівства і відокремленє Галичини. Польське коло сю програму приняло, при чім консерватисти приняли перед колом на себе зобовязанє перевести відокремленє Галичини як найшвидше позапарляментарною дорогою і для переведеня сеї справи вступив власне до кабінету п. Бобжинський. Тут консерватистів постигла невдача: відокремленя Галичини шляхом октройованя не переведено, а переговори з правительством в справі гарантій, які воно мало дати колу, що відокремленє Галичини таки буде переведене, розбили ся. Наслїдком сього були згадані ухвали кола з 16. с. м.

Тепер приходять до голосу партії, які з відокремленя Галичини з самого початку були невдоволені, стоячи на становищи злученя Польського Королівства й Галичини в один державний організм. Людовці й соціяльні демократи підносять знов сю програму а вшехполяки розширяють її, домагаючи ся утвореня польської держави з усїх земель Річи посполитої.

Вигляди на з'єдиненє Польського Королівства й Галичини опирають згадані партії з одної сторони на тім, що в Польськім Королівстві творенє польської держави в дусї маніфестів обох цісарів з 5. падолиста 1916 р. йде з трудом, отже Нїмеччина в кінци готова закинути сю концепцію полагодженя польської справи і згодити ся на иншу.

Щоб се осягнути, опозиція жадає радикальної зміни в проводі кола. „Представники старої збанкрутованої системи — пише „Kurjer lwowski", який є рівночасно органом людовців і вшехполяків — мусить уступити. Прийти на їх місце мусять люди инші, люди чистих і широких намірів, люди, які по думцї ухвал з 16. с. м. хотять і можуть безоглядно і широ зсолїдарим. хотять і можуть безоглядно і широ зсолїдаризувати ся з суспільністю, і навпаки, з якими ризувати ся з суспільністю, і навпаки, з якими як зі своїми дійсними мужами довіря суспільність також зможе зсолїдаривувати ся".

Події в польськім колї і взагалї цілий розвиток польської справи мусять наші відповідальні політики слїдити з особливою увагою. Полагодженє польської справи як в Австрії, так і взагалї при ліквідації теперішної війни мусить бути переведене так, щоб анї ступінь української землї не ввійшов з склад Польщі, щоб останки польського панованя на українських землях були дефінітивно і безповоротно зліквідовані. До сього мусимо змагати і ми тут в Австрії і наші закордонні брати, для сього мусимо здобути інтернаціональну опінію.

Словом — мусимо се осягнути.

Українцї і реформа регуляміну.

Відень, 25. мая 1917.

На засіданю комісії делегатів парляментарних клюбів для справи реформи регуляміну пос. д-р Евген Левицький вложив в імени У. П. Р. заяву, що У. П. Р. з огляду на заграничну і внутрішну політику вважає вдержанє вдатности до праці парляменту за народну і державну конечність, одначе з національних причин застерігає собі в справі реформи регуляміну вільну руку.

Італія не пускає своїх соціялістів до Стокгольму.

БЕРЛІН (Ткб.). „Vorwörts" доносить, що італійське правительство відмовило соціяльним демократам паспортів до Стокгольму.

Проти націоналізації армії.

РОТТЕРДАМ (Ткб.) До „Allgemeen Handelsblad" доносять з Петрограду: Збори жовнірських депутацій радили над справою творення національних вийск і приняли отсю резолюцію: В основі є правдою, що народи мають право рішати про свою долю, але в теперішній хвилї виставленє національних армій було би небезпекою для одноцїльности російської армії. Проти виставлюваня відділів добровольців збори не мають нїчого.

О поправу долї урядників.

ВІДЕНЬ. Кореспонденція Вільгельма доносить: Нині перед полуднем президент міністрів, міністер скарбу і міністер внутрішних справ приняли депутацію всїх стоваришень державних урядників Австрії. Голова депутації проф. Волькан вручив пропамятне письмо і представив положенє державних урядників, яке наслїдком війни ізза недостаточного віджившюваня і задовженя слїд назвати розпучливим

Поміч уряду, про яку донесли дневники, рішучо не вистарчає; цїлий урядничий стан сподіваєть ся 100 %-вого підвисшеня всїх поборів, дорожняного додатку та подвійного численя воєнних лїт до часового авансу і до емеритури.

Президент міністрів і міністер скарбу в дуже теплих словах узнали потреби урядників і їх посвяту в службі, одначе з жалем зазначили, що стан фінансів держави не позволяє зробити більше, як те, що вже подано до відома. Додаток до дорожняного додатку буде виплачений в цїлости в перших днях червня.

В розмові дали міністри до пізнаня, що взяте буде під увагу евентуальне погіршенє стану річий.

Що до державних урядників і учителїв в станї спочинку та вдів і сиріт по них — подібне управильненє наступить уже в сих днях.

Думку, щоб уряд узнав новоуторений постійний комітет праці урядників за їх офіціяльне представництво, всї міністри приняли прихильно.

Довги Австрії.

ВІДЕНЬ (Ткб). Стан австрійських державних довгів в днем 31. грудня 1916, то є з кінцем першого скарбового півріча: 44,226,919 544 К. Перед р. 1867 виносили державні довги 5.089,413.969, по р. 1867 — 39.137,505.575, в тім сконсолїдований довг 7.242,811.740, а висячий 318.946,93 834 К. Відсотки за цїлий рік обчислено на квоту 1.763,231.684 К.

В справі неслюбних дїтий і жінок.

ВДЕНЬ. (Ткб.) Цїсар найвисшою постановою з 18. мая припоручив міністрови справедливости, щоби поданя о узнанє за слюбні неслюбних дїтий вояків, погибших або померших наслїдком воєнних трудів, предкладав до найвисшого рішеня, коли сего вимагає інтерес дїтий і коли можна докавати, що батько хотїв оженити ся з їх матїрю, або дїтий уважати за слюбні. Заразом застеріг собі цїсар при такій нагоді позволити матері таких дїтий приняти назвище батька своїх дїтий.

З военної пресової кватири.

ВІДЕНЬ (Ткб). 15 ий день битви над Сочею дав Італїйцям лише нові втрати і невдачі та не принїс нї кусника землї як добичї. Наша піхота доказувала чудес хоробрости. Два полки мусїли дня 24. с. м. відперти 14 а дня 25. с. м. три тяжкі приступи один за другим. Инший полк мусїв три рази здобувати сугорб й утримати його проти 18 протинаступам! Рівно хороброю показала ся й артилєрія.

Також і вчера шаліла боротьба над Сочею в тих самих осередках фронту. Скрізь Італїйців відперто.

З'їзди і наради.

Відень, 16 мая 1917.

Конференція української соц.-дем партії.

Дня 4. м. м. в одній із авдиторій київського університету В. Виниченко, член бюра Центрального комітету партії, відкрив конференцію української соціяльно-демократичної робітничої партії. Цїле дневне засіданє 4. цвітня пішло на вислуханє рефератів, звітів делегатів окремих організацій партії: петроградської, московської, катеринославської, полтавської, київської, харківської, черкаської, новгород волинської, бердянської. Звіти містять цінний матеріял, який свідчить про зріст українського соц.-дем. руху, особливо в тих точках, де нагромадили ся маси української робітничої кляси (Катеринослав) і українського робітника, передягненого в салдатську шинелю (петроградський гарнїзон, особливо гвардійські полки).

Так у Петрограді згідно з рефератами делегатів звиш 60 військових частий находить ся сегодня майже під виключним впливом української соц.-демократії, в тім числі і революції, — полки ізмайлівський, волинський, преображенський, опанцировані автомобілї. Від тих частий у петроградській радї робітничих і салдатських депутатів українські соціял-демократи мають 60 своїх представників.

По рефератах з місцевостий привитали конференцію представники київського комітету російської соц.-дем. р. п., „Бунду", „Поалей-Ціону" і українських соц. революціонерів. Заява представника російської соц. демократії про те, що вона розуміє і поділяє національні зма-

ганя українського пролетаріяту, викликує довго невмовкаючі оплески.

Вечірне засіданє 4. цвітня і цілий найблизший день зійшли на вислуханє і обговоренє рефератів по найважнійшим питаням програми і тактики української соц.-демократії, причім ухвалено ряд революцій.

В справі автономії України: „Виходячи з того, що потреба можливо повного розвитку сил України вимагає найширшого економічно-політичного її самоозначеня; приймаючи під увагу, що федеративний лад російської держави як союза автономних національно територіяльних, або просто територіяльних одиниць не тільки не може шкодити розвиткови пролетаріяту всеї Росії, а тим більше українського, але і є корисний для него; приймаючи під увагу, що федерація автономних національних або краєвих одиниць, се найкраща гарантія демократичних і національно-політичних прав кождої нації або країни, — конференція української соц.-демократичної робітничої партії з цілою непохитною рішучостю видвигає давне домагання партії: автономію України як першу, невідложну, пекучу задачу сучасної хвилі українського пролетаріяту та всеї України. Рівночасно, виходячи з рамок партійної програми, виголошеної на з'їзді 1905 р., конференція, рахуючи ся з виключністю подій і домаганями житя, думає можливим взяти на себе право позволити товаришам партії піддержувати принцип федеративної будови російської демократичної республики і піддержувати автономічні змаганя демократії инших націй. Вкінци порішенє питаня про внесенє домаганя федерації в партійну програму конференція полишає партійному з'їздови."

Відношенє до центрального правительства. Конференція української соц. дем. р. партії признає необхідним піддержувати тимчасове правительство на стільки, на скільки воно признає і здійснює домаганя революційного народу цілої Росії. Разом з тим конференція уважає необхідною найуважливійшу контролю діяльности тимчасового правительства та його представників на місцях в цілі приневоленя його до послідовного здійсненя соціяльних, політичних і національних домагань української демократії.

Здійсненє автономії України. Приймаючи під увагу, що 1) в процесі революційної перебудови державного ладу Росії основною підставою є громадянська ініціятива і самодіяльність; 2) що її тимчасове правительство утворило ся по знищеню старого правительства революційними робітниками і салдатами з обеднюючих державних організацій (дума, земські і городські союзи) і має свою силу і основу в зорганізованих робітниках і салдатах, виразником волї, котрих є Рада робітничих і салдатських депутатів, і 2) що етап політичної і громадянської організованости України відповідає домаганям революційного процесу, — конференція у. с. д. партії: а) признає необхідним утвореня демотратичного ладу на Україні шляхом громадянської і народної (національної) ініціятиви та самодіяльности і б) приймає ту творчу роботу як підставу для тимчасового правительства в його змаганях до демократизації Росії на основі здійсненя національних домагань.

Обеднанє з рос. соц. дем. роб. партією: а) соц. демократичний рух серед російської робітничої кляси розпадаєть ся під сю хвилю на ряд фракцій; б) для української с. д. необхідне зеднаня з соц. дем. рухом російського пролетаріяту в цілости, а не з якоюсь його окремих фракцій; в) основою обеднаня повинно бути признанє злученою російською соц. дем. партією принципів, виставлених нашими давними зїздами: нашої національної програми і принципу національних організацій. Признаючи, що при теперішних умовах негайне обеднанє в російською соц. дем. не можливе, а рівночасно признаючи необхідність найшвидшого обеднаня всїх соц. дем. сил, конференція признає необхідним: а) входити в частинні порозуміня і обеднаня з окремими с. д. організаціями р. с. д. р. партії при умові признаня ними наших домагань; б) поручити бюрови центр. ком. у. с. д. р. п. навязати зносини з окремими фракціями р. с. д. р. п. в цілі виясненя їх відношеня до нашої національної програми і справи обеднаня, а реферат про се зробити на найблизшім партійнім з'їзді.

Бльоки в часі виборів до Установчих Зборів. Конференція признає 1) що здійсненє народоправства на Україні тісно звязане з фактичним і негайним здійсненєм національної програми у. с. д. р. п.; 2) що кожда група, котра в данім моменті віднесла-б ся відмовно або байдужно до сеї справи, тим самим: а) ослаблює розмах і число революційних сил на Україні; б) веде у табор контреволюції і сепаратизму ті елєменти буржуазного українського громадянства, які під теперішну хвилю повинна використати революція; в) звертаєть ся проти інтересів українського пролетаріяту і 3) що вибори до Установчих Зборів треба перевести при умові найбільшого використаня з боку с. д. всїх революційник сил як пролетарських так і демократично буржуазійних; 4) конференція у с. д. р. п. признає можливим у часі виборів, як нема кандидатури с. д. входити в порозуміне і піддержувати кандидатів тих соціялістичних парій, які на рівні з загально-демократичними домаганями признають національну програму і тактику у. с. д. р. п.

Всеукраїнський територіяльний з'їзд. Для найкрасшого і найповажнійшого осягненя автономії України конференція у. с. д. р. п. признає необхідним негайно розпочати найенергічнійшу всесторонню роботу в цілі скликаня всеукраїнського територіяльного зібраня, на котрім воля українських демократів і демократії инших націй, що заселюють територію України, виявить ся в цілій ширині і викінчености.

Вислів сеї волї представить ся для санкції загально державної Установчим Зборам.

Відношенє до війни. Признавши, що дальше веденє війни приведе до повної руїни як України так і цілої Росії, тому, що ведеть ся вже при помочи основних засобів продукції; що як сама війна, так і її продовженє не в інтересах пролетаріяту і широких мас, як українського народу, так і народів цілої Росії та всього світа; що навпаки продовженє війни лежить в інтересах реакції і заляканих умірковання буржуазних елєментів; що ті елєменти під гаслом війни в теперішнім часі рішуче організують ся проти революції і демократії; що дальший розвиток революції в інтересах широких мас населеня задержує все більше війна; що через війну зовсім неможливе укріпленє добутих революцією позицій, — конференція у с. д. п. рішуче висловлюєть ся проти дальшого веденя війни і домагаєть ся від правительства зараз:

1) почати мирові переговори через представників міжнароднього пролетаріяту, в тім числї і українського та з близькою їх участю в обговореню умов порозуміня;

2) домагати ся від союзних держав відмови від анексії і контрибуцій, щоб облекшити мирові переговори;

3) опублїкувати всї договори заключені царським правительством з союзними державами.

Одночасно ми кличемо пролетаріят усїх народів російської держави організувати ся, щоб усякій силї, котра грозить здобуткам російської революції, чи се будуть багнети воюючих з Росією держав, чи сили російської буржуазії — протиставити свою силу разом з армією.

Аграрна справа. Потверджуючи пункти партійної програми що до аграрної справи, приняті на другім партійнім з'їзді, конференція у с. д. р. п. поручає бюрови ц. к. поставити на найблизшім партійнім з'їздї аграрну програму в цілій її ширині.

Занятє адміністративних обовязків членами партії. Приймаючи під увагу теперішню революційну хвилю, конференція у с. д. р. п. признає можливим, щоб укр. с. д. займали всї адміністративні обовязки, діяльність яких опираєть ся на революційних масах.

Українська радикально-демократична партія.

Відновила свою дїяльність українська радикально демократична партія, що стоїть на становищи народницького соціялїзму. Одержано вістки про повстанє місцевих комітетів партії з рїжних місцевостий України (київської губ., полтавської, чернигівської, херсонської і ин.). Користаючи з того, що на всеукраїнський з'їзд прибуло богато членів партії, уладжено кілька партійних нарад у справі плянової організаційної роботи на місцях. Наради прийшли до однозгідної ухвали — тимчасово, до часу з'їзду, полишити давню програму і давню назву партії та найблизшому партійному з'їздови предложоти проект змін, викликаних обставинами хвилї. З'їзд треба скликати в найблизшім часї. Наради прийняли крім того тимчасовий організаційний устав партії, який означує відносини центрального і місцевих комітетів, а також умови організацій на місцях. Вибрано також тимчасовий, до часу з'їзду, центральний комітет (раду) партії, в склад котрого увійшли: В. Біднов, П. Грозинський, Д. Дорошенко, С. Єфремів, М. Левитський, Ф. Матушевський, А. Ніковський, В. Прокопович, П. Чижевський, К. Чикаленко, І. Шраг, А. Шульгин, С. Ерастов.— Центральне бюро партії приміщене у Київі, Володимирська 42. Клюб „Родина".

Український селянський Союз.

К. М. з д. 25. м. м. подає, що на українському селянському з'їзді між иншим ухвалено такі резолюції: В кождім селї на Україні повинен организувати ся сільський комітет Українського селянського Союза. Сільські комітети вибирають своїх представників до повітових і губернських комітетів. Перед загально українським селянським з'їздом, який скликуєть ся в маю, повинна бути скликана нарада представників повітових комітетів Селянського Союза. Представниками на всеукраїнський з'їзд можуть бути вибрані не тільки місцеві мешканці, але й особи, що знаходять ся на фронті. З'їзд постановив вистарати ся для таких осіб дозвіл прибути на з'їзд від армії.

На закінченє з'їзд ухвалив негайно предложити правительству заборонити продаж і заставу земель, а також всякі инші земельні умови. Крім того домагаєть ся заборони продажі лїсів і всїх богацтв, що находять ся в надрах землї. Рівночасно з тим з'їзд прийняв ухвалу, щоб всї умови в справі продажі землї, фабрик і заводів, заключені по 2. марта с. р. признало правительство недійсними.

НОВИНКИ.

Львів, 26 мая 917.

— **Повне засіданє Української Парляментарної Репрезентації** буде ві второк, 29. с. м. у Відни. Початок в 10. год. рано.

— **Щедра жертва.** Одержуємо до поміщеня отсе письмо: Вп. Іван Петрицький, управитель школи у Вербові пов. Бережани, жертвував на фонд імени Митроп. Шептицького належну йому від ц. к. австрійського військового фонду вдів і сиріт за воєнне обезпеченє свого бл. п. сина Евгена, Січового Стрільця, що положив молоде житє за волю народу, обезпечену суму 1.000 корон (тисяч корон). Дякуємо Достойному Жертводавцеви і Патріотови за сей справдї незвичайний в наших відносинах дар в імени сиріток, яких нині в нашім народї без числа, та ставимо його суспільности за взір і примір безграничного патріотизму, що дає народови все, навіть найдорожше. — Комітет для привитаня Митроп. гр. А. Шептицького. — Д р Ст. Федак.

— **З Союза Українок.** Дня 20. мая 1917 відбули ся в салї „Бесїди" загальні збори Товариства „Союз Українок" при численній участи членів. Збори отворила предсїдателька пані Макарушкова. На предсїдательку зборів упрошено паню Шухевичеву, на секретарку панну Шмігельську. Пані Вергановська зложила звіт з діяльности філій. Всїх філій має Товариство 14, а кружків 12, з того 6 філій і 7 кружків є під російською інвазією. Видїл вислав письма і статути в цілї заложеня нових філій і кружків, а з істнуючими порозумів ся в справі їх діяльности. Звіт з діяльности релігійно гуманітарної секції зложила пані Лицинякова. Секція виєднала в ректораті духовного семинара дозвіл збирати в церкві датки на бідних і з того удїлила 6 підмог. Секція наміряє заснувати „Братство християнської любови", „Товариство для слуг" і бюро кореспонденційне для полагоджуваня переписки з полоненими. Звіт з діяльности просвітної секції зложила пані Коренцева. Члени Секції устроюють по львівських читальнях що неділї реферати і підготовляють членів читальні до уладжуваня народних, святочних вечерів. Панна Шашкевичівна веде в читальні при площи св. Юра курс німецької мови. Заходом секції відбув ся в сали Лисенка відчит п. Труша про Івана Франка. Секція устроїла в салї „Бесїди" Вечір казок для дїтий, а 28. мая устроює в салї „Сокола" дїточу виставу з даровим підвечірком для українських дїтий з польських шкіл; упорядкувала бібліотеку і вижичає книжки, уладила мандрівну бібліотеку і запренумерувала „Шляхи", орган жіночий „Die Frau" і орган німецьких робітниць „Die Gleichheit". Секція почала підготовляючі праці в цілї заснованя фребліського огородця, помістила в „Свободї" дві популярні статї і задумує видавати власну часопись. На поклик Товариства педагогічного, яке уладило приготовляючий курс до учительської семинарії, пані Навроцька і панна Шмігельська приняли на себе обовязок ученя на тім курсї. Звіт з діяльности промислової секції зложила пані Будзиновська. Секція устроїла курс шитя і рішила утворити пантофлярську робітню. В плянї має ще устроїти курс моднярства, трикотарства, штучних цвіт'в і пер. Звіт з діяльности економічно торговельної секції зложила пані Грозикова. За почином секції повстав консум, а з днем 1. червня має бути відчинена чайня і молочарня. Організацію господарських і торговельних курсів розпочато тим, що п. Ломінська виголосила два відчити про годівлю кріликів і в Городку з рамени „Сільського Господаря" веде господарський курс для виссленців. Пані Баранова зложила звіт касовий. Прихід від 1. марта до 19. мая був 605 К. 20 с. Розхід 591 К. 95 с. В склад нового Виділу входять: предсїдателька пані Макарушкова, виділові пп.: Вергановська,

ПРАСЬКИЙ БАНК ФІЛІЯ у ЛЬВОВІ
ВУЛ. ЯГАЙЛОНСЬКА Ч. 2.
ПРИНИМАЄ ЗГОЛОШЕНЯ НА
VI. АВСТРІЙСЬКУ ВОЄННУ ПОЗИЧКУ
ПІД ДУЖЕ КОРИСНИМИ УСЛІВЯМИ. — ПРОСПЕКТИ ВИСИЛАЄ НА ЖАДАНЄ СЕЙЧАС БЕЗПЛАТНО. 304 2—4

Лициняка, Коренцева, Стернюкова, Баранова, Гвоздикова, п на Салсмончуківна. Заступниці видїлових пп.: Літинська, Трушева, Гвоздецька. Контрольна комісія пп.: Львова, Олесницька, Бандрівська. Загальні збори ухвалили вислати привіт до організації жінок в Київі через Союз визволеня України. Що місяця, кождої середи по першім, рішено відбувати сходини членів. Засїдання Головного Виділу будуть відбувати ся кождої пятниці, засїдання першої секції що четверга, другої що середи, третої що понеділка, четвертої що вівторка. Книжки випозичаєть ся що середи від год. 4—5 попол. (вул. Косцюшка ч. 1а). Збори закінчили ся покликом до українського жіноцтва, щоби як найбільше членів вписувало ся до Товариства та взяло діяльну участь в його праці.

— **В дівочій гімназії С. С. Василянок у Львові** відбудуть ся приватні іспити із всїх кляс дня 15. і 16. червня. Вступні іспити до першої кляси відбудуть ся перед феріями дня 20. червня. До сего іспиту треба зголосити ся день перед тим в канцелярії дирекції, вул. Потоцького 95. Реченець іспитів по феріях оголосить ся пізнїйше. Вступні іспити до кляс від II. до VIII. відбудуть ся між 5. а 10. вересня.—о. Т. Лежогубський директор. 2–3

— **Нова організація розділу предметів поживи.** Ц. к. галицьке намісництво видало новий розпорядок, яким управильнено консумцію найважнїйших предметів поживи. Тим розпорядком заводить ся районова продаж хліба, муки і цукру в десяти більших галицьких містах, а саме: в Дрогобичи. Кракові, Львові, Новім Санчи, Перемишли, Ряшеві, Самборі, Стрию, Тарнові і Ярославі. Для продажі другого рода артикулів, а саме: товщів (мяса, оливи), бараболь, кави, чаю, нафти і палива (дров і вугля), а також і хліба, муки, цукру заводить ц. к. намісництво легітимаційний примус для міст, місточок і сїл. Починаючи від 3. червня с. р. вільно буде набувати ті предмети тільки за предложенєм виданої з уряду „легітимації на побиранє" згаданих артикулів. Така легітимація буде виставлена на одно домашне господарство на імя його голови. Припис про легітимації не зміняє в нїчім істнуючих постанов про карти контролї для споживтя хліба, цукру, кави і товщів.

— **Загальний Банк Депозитовий, філія у Львові**, вул. Коперника ч 21 приймає субскрипцію VI. воєнної позички під найкориснїйшими услівями. Через цїлий час тревання субскрипції уряджуєть ся також по полудни і в суботу від 3—5, як також в неділї і свята від 10—12. 344 3–2

ОПОВІСТКИ.

Неділя, 27. мая 1917.

Нині: греко-кат.: 6 Нед. по Велик. — римо-кат.: Зел. Св.

Завтра: греко-кат: Пахомія В. — римо-кат.: Зел. Св..

Позавтра: греко кат.: Теодора пр. — римо-кат.: Максима.

— **Український Народний Театр Т-ва „Бесїда" у Львові під управою К. Рубчакової.** Саля Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В неділю, дня 27. мая 1917 „Паливода", комедія на 4 дії Карпенка Карого.

В четвер, дня 31. мая 1917 „Романтичні", комедія на 3 дії Ростана".

Білєти ранійше набути можна в „Народній Торговли", в день представленя при касі від год. 5. п. п. Початок о год. 7½ вечером. 2–2

Горожани личаківської дільниці! В неділю, дня 22. с. м. о год. 6 вечером відбудуть ся загальні збори читальні „Просвіта" личаківського передмістя в льокали при вул. Клушинській ч. 5. Сподіємось, що не забракне тут ні старого ні молодого, ні пролетаря ні висшої нашої інтелїгенції, що так численно замешкує сю дільницю. Прибудьмо всї! В єдности сила! 2-2

Бунт в Лісбоні.

ВІГО (Ткб). Дневники, що прийшли тут з Опорта описують лісбонський бунт. Товпа рабувала. Шкода виносить 10 мілїонів пезетів. Богато увязнених. Кількасот увязнених примїщено на кораблях. Між ними є женщини й дїти.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ
в дня 26. мая 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ І НА БАЛКАНІ.

Нїчого важного.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Велика битва на південнім заході йде далї. Коли ще було можливе збільшенє нагальности боїв з 23. і 24. с. м, то стало ся се вчера. Протягом скінчених власне двох лїт боїв геройська армія над Сочею ніколи не знайшла ся перед більшими зусилями неприятеля як власне в сих днях. Також і вчера поля боїв були ті самі добре знані: під Плявою, горби коло Водіце, Монте Санто, гористий терен коло Горицїї. Всюди неприятель наступав на наші лїнії, місцями по два і три рази, а все його наступаючі колюмни розбивали ся о наш хоробрий опір. Найсильнїйший масовий удар був звернений знов проти наших становищ на височині Красу. То, чого в сім бою довершили оборонцї в опорі і протинаступі, в завзятім видержаню в найсильнїйшім гарматнім огни і в боях грудь о грудь. належить до історії. Найбільше проречисто говорить вислїд: Хоч в части фронту, найбільше висуненій на південь, боротьба ще не є закінчена, одначе доля того дня рішуче перехилила ся на нашу користь. Натиск неприятеля на цїлім фронті розбив ся кроваво й безуспішно. Неприятель в пятнацятім дни битви ані на крок не зблизив ся більше до своєї цїли проломаня наших лїнїй, ніж був у першім дни. В Каринтії й Тироли положенє не змінило ся.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гефер

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ
в дня 26. мая 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група кн. Рупиехта: Битви під Льос скінчили ся цїлковитим прогнанєм неприятеля з наших ровів. Ми затримали полонених з машиновими крісами.

По обох берегах Скарпи артилерійський огонь був значний як і в двох попередних днях.

Група війск нїмецького наступника престола: На сугорбі Шмен де Дам перевели ми з малими втратами атак, котрий значно поправив наші становища. У величнім приступі наші війска, що складали ся з мешканців Шлеська, Шлезвіка, Гольштина, Меклємбурга і Ганзеатів побідили ворога, піймали 14 офіцирів і 530 жовнїрів, забрали 15 машинових карабінів і богато матеріялу. Французькі наступи відперто зовсім.

В західній части Шампанії по сильнім артилерійськім приготованю, що пополудни скрїпило ся до напруженя безнастанного огню, рушили проти наших становищ на сугорбах на полудне і полудневий схід від Норсі Французи на 7 км. широкім фронті.

В боротьбі в близька відперто їх і протинаступом очищено місця, на котрі вдерли ся. По першім невдачнім приступі предприняв ворог ще два, які йому також не повели ся.

Армія генерала-поручника кн. Альбрехта Віртемберського: Нїчого нового.

На успішній виправі одна з наших воздушних ескадр обкинула бомбами Довр і Фолькестон. Також над сушею лети були успішні. Неприятель втратив 20 самолетів і ще один від оборонного огню.

Альменредер струтив 19 і 20 ого противника.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Між Двиною і Березиною, як також від зелїзниці Золочів—Тернопіль аж за Підкарпатя і в граничних горах Молдавії при чистім повітрю огнева діяльність була значнїйша, чим звичайно.

Фронт Македонський: Не зайшло нїчого нового.

Перший кватирмайстер ген. Людендорф.

ЦЕНТРАЛЯ ПАШ.
Відділ для середників заступаючих поживу.
ТРОСТИНА і МУКА з ТРОСТИНИ.

Централя паш, відділ для середників заступаючих поживу, купує молоду, суху тростину по 16 К за 100 кг. у вязинах, як також готову муку з тростини по цїні 32 К за 100 кг. netto, франко ваґон австрійська зелїзнича стація.

Мішків на муку з тростини доставляємо оплатно. Машини потрібні до меленя тростини позичає до ужитку безплатно централя паш, відділ для середників заступаючих поживу.

Звертатись на нисше подану адресу, де уділюють всяких вказівок.

Futtermittel-Zentrale, Ersatzfutterabteilung Wien, I., Trattnerhof Nr. 1.

ЖІВНОСТЕНСКА БАНКА ФІЛІЯ У ЛЬВОВІ

ВУЛ. ЯГАЙЛОНСЬКА 8.

ПРИЙМАЄ ЗГОЛОШЕНЯ НА

6. АВСТРІЙСЬКУ ВОЄННУ ПОЗИЧКУ

ПІД ДУЖЕ КОРИСНИМИ УСЛІВЯМИ.

ПРОСПЕКТИ ВИСИЛАЄ НА ЖАДАНЄ БЕЗПЛАТНО. 300 4 - 5

Оголошення.

- ПОЧЕНЄ НІГ -

усуває певно спеціяльний пудер „Csave", пакет за 1·20 К. На провінцію висилаю тільки за попереднім надісланєм належитости і 40 с. на порто. — Одиноке заступство

S. FEDER, — Львів, Сикстуська ч. 7.

279 21 - 60

Дяк іспитований з добрим баритоном, уміючий вчити і провадити хор, маючий кілька літну практику касіера „Райфайзена", увільнений від війска, глядає відповідної посади. Ласкаві зголошеня під адресою: Kapr. Kott Nykolla K. u. k. Kriegsinvalieden Schule in Gross Ullersdorf Abt. III. Wil. Fr. Josef (Mähren). 349 1 2

Народні учителї і Місцеві Шкільні Ради

замовляйте сейчас на нагороду пильности для шкільної молодіжи „Воєнні Читанки" з образцями:

Ч. 1.	За Україну (вже нема) . . .	30 сот.
Ч. 2.	Червона калина	30 „
Ч. 3.	Опис рідного краю . . .	30 „
Ч. 4.	Малий Василько	20 „
Ч. 5.	Земле моя! (Ів. Франка) . .	20 „
Ч. 6	Український Співаник . . .	20 „
Ч. 7.	Житє українського народа . .	40 „

Жовнїри, селяни і Читальні — висилайте збірні замовленя!

Читанки висилаєть ся за попереднім надісланєм грошій на адресу: Verlag „Wsaimna Pomisch der ukrainischen Lehrerschaft in Gmünd N. Oe. Baraccenlager zuhanden des Lekrers H. Kowal На оплату почти долучити 60 сот. При замовленю звиж 10 К почту заплатить саме виславництво. 350 1—4

КОСИ і СЕРПИ.

	6	6½	7	7½	8	8½
Коси	3.80	3.90	4.—	4.10	4.20	4.30

за штуку

	Ч. 0.	1.	2.
Серпи фабричні	12.—	13.—	14.—

за тузин.

Перстені до ніс з ключем по 60 сот. за шт., **Молоток** К 2—, **бабка** К 2.— за штуку, **Брусики** штучні по 60 сот., натуральні сиві по 80 сот. за штуку.

Висилає зі своїх складів у Львові, Перемишли і Стрию

КРАЄВИЙ СОЮЗ

Господарсько-Торговельних Спілок

Львів, вул. З моровича ч. 20. VI 4—5

XIII ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

спілки „ЛЕМКІВСЬКИЙ СОЮЗ" в Новім Санчи відбудуть ся дня 8. червня 1917 р. о годині 2-ій по полудни в комнатах Товариства з порядком дневним:

1. Відчитаие протоколу;
2. Звіт з дїяльности заряду за рік 1916;
3. Звіт комісії ревізійної і уділене зарядови абсолюторії;
4. Признане дивіденди і розділ чистого зиску;
5. Вибір:
   а) членів Ради Надзираючої,
   б) Дирекції,
   в) Комісії ревізійної;
6. Внесеня і запити членів.

354 1—4 **РАДА НАДЗИРАЮЧА.**

ОСЬМА КНЯСОВА ЛЬОТЕРІЯ.

Поручаємо льоси до сеї льотерії. Цілі по 40 К, половинки по 20 К, вісїмки по 5 К. Тягнене 4. кляси буде 12. і 14. червня. Нові льоси Австр. Черв. Хреста продаємо за готівку і на місячні ратн. —

БАНКОВИЙ ДІМ

SCHÜTZ i CHAJES

у Львові, пл. Марійська 7. VIII 35—9

Пошукую інструктора до уч. II кл. і до 2 в III кл. народної. 347 2—3

НАЙКРАСШІ ОПОВІДАНЯ = **СЬМІХОВИНКИ ТА СЬПІВОМОВКИ**

Десять книжочок за К. 4·16.

1. Оповіданя і сьміховинки Олекси Стороженка ціна 44 с.
2. Нові часи, оповідане О. Маковея . . . „ 44 „
3. Кармелюк, „ М. Вовчка . . . . „ 44 „
4. Оповіданя Федьковича: 1) Три як рідні брати, 2) Опришок . . . . . „ 44 „
5. Приказки і байки Ст. Руданського . . „ 44 „
6. Сьпівомовки . . . . . „ 44 „
7. Оповіданя М. Вовчка: 1) Козачка, 2) Чумак, 3) Свекруха . . „ 44 „
8. „ „ „ 1) Сестра, 2) Сон . „ 44 „
9. Перекотиполе, оповідане Квітки Основьяненка „ 44 „
10. П. Кулїш: Орися, Давне горе, Степова могила . . . . . „ 20 „

Замовленя і рівночасно гроші висилати до:

Канцелярії Товариства „Просьвіта" у Львові, Ринок ч. 10.

На порто звичайне треба додати при замовленю всіх V 6—? книжок 30 сот., а на поручене 65 сот

КОЖДИЙ що дбає про себе і свою родину хто хоче сповнити горожанський обовязок супроти держави

повинен **обезпечити ся на житє**, а заразом підписати VI. воєнну позичку **тільки в**

Ц. к. австр. військовім фонді для вдів і сиріт

який получив субскрипцію на VI. воєнну позичку **враз** з обезпеченєм на житє для всїх без ріжниці пола від 18 до 55 року житя. Обезпечене се уможливлює кождому без виїмки, а саме **офіцирови, жовнїрови, священикови, урядникови, купцеви, ремісникови і денному заробникови** підписане VI. воєнної позички при рівночаснім обезпеченю ся на дожитє або на випадок смерти на користь власну, або користь своєї родини.

Без лїкарських оглядин. **Сейчасова важність обезпеченя.**

Без стемплїв і побічних додатків

Найнизша квота обезпеченя К. 500. **Найвисша квота обезпеченя К. 4000.**

Обезпечене входить в житє в хвили зголошеня субскрипції, згляднo зголошеня першої премії, яка є дуже низька. Премія від 1000 корон виносить на час 20-літний К. 35 річно, на час 15 літний К. 49 без всїх инших коштів. Премії платить ся річно, піврічно, чвертьрічно, а навіть місячно, так що **при так малім видатку, як 3—4 кор. місячно навіть найбіднїйший** може помочи державі до побідного закінченя війни, а рівночасно забезпечити родину. **Сповняючи отже патріотичний, горожанський обовязок, підписуйте VI. позичку воєнну.**

Близших інформацій удїляє радо БЕЗПЛАТНО наше

Краєве бюро — Львів, ц. к. Намісництво 322

як також наші уповажнені заступники по усїх містах і повітах краю.

Відповідає за редакцію д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО. З друкарні „Діло" Львів, Ринок ч. 10

Ч. 123. (9.375) Львів, второк 29 мая (16 ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . . 2·70 К.
чвертьрічно . . . 8·— „
піврічно . . . . 16·— „
цілорічно . . . . 32·— „

у Львові (без достави):

місячно . . . . 2·40 К.
чвертьрічно . . . 7·— „
піврічно . . . . 14·— „
цілорічно . . . . 28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомлення про вінчаня і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К. Сталі оголошеня за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, 28. мая 1917.

... І обходячи те наше велике свято суму, яке Його ангел смерти приніс українській земли, ми не будемо ридати, тільки роздумувати мемо над Його житєм і ділами, над користністю Його жития для України, над величністю і безсмертністю Його діл, які будуть невичерпаним жерелом житєвих вартостий для грядущих і грядущих поколінь українського народу, дякуючи долі, що дала Україні такого сина, повні вдячности для Нього, що талант, який Йому дала доля, вмів — хоч серед великих житєвих невзгодин — виплекати на користь і славу України...

— — — — — — — — — — —

Отсими словами, сказаними перед роком під безпосереднім враженєм смерти Івана Франка, хочемо пригадати нині, в перші роковини Його смерти, нашому громадянству сю ясну постать, сю безсмертну появу в нашім житю.

Роздумувати над Його житєм і ділами, над користністю Його жития для України, над величністю і безсмертністю Його діл — можемо нині в настрою богато яснійшім ніж перед роком. Не тільки тому, що безпосередний біль, який викликає така вічно таємнича поява, як відхід живої людини в країну небутя, злагіднів, але й тому, що ідея, якій не тільки всю працю свою житя, але саме житє своє віддав Іван Франко, на наших очах стає живою дійсністю.

Се-ж він співав, на весні своєї діяльности:

Розвивай ся ти високий дубе,
Весна красна буде!
Розпадуть ся пута вікові,
Прокинуть ся люди.
Розпадуть ся пута вікові,
Тяжкії кайдани,
Непобіджена злими ворогами
Україна встане.

Встане славна мати Україна
Щаслива і вільна,
Від Кубані аж до Сяну річки
Одна нероздільна.

Щезнуть межі, що помежували
Чужі між собою...

І він кликав тоді у боєвій пісні, яка стала боєм имном українського народу:

Не пора, не пора, не пора
Москалеви й Ляхови служить!
Довершилась України кривда стара, —
Нам пора для України жить!

Бо пора се великая есть:
У завзятій важкій боротьбі
Ми поляжем, щоб волю і щастє і честь,
Рідний краю, здобути тобі!

І він на найвисшій вершині своєї творчости, коли сонце його духа — перед наглим заходом — засьяло найсильнійшим блеском, пророчим голосом кликав:

Та прийде час, і ти огнистим вид м
Засьяєш у народів вольних колі,
Труснеш Кавказ, впережеш ся Бескидом,

Покотиш Чорним морем гомін волі,
І глянеш як хозяїн домовитий
По своїй хаті і по своїм полі.

Його віра, Його боєвий поклик, Його пророцтво — на наших очах починають сповнятя ся, починає благословити ся на волю України.

В таку хвилю день роздумуваня над житєм і ділами Івана Франка стає особливо святочним днем. Дух безсмертности, вічности витає над нами. Відчуваєть ся живий, вічний звязок минулих, сучасних і грядущих поколінь: як з їх праці, з їх змагань, з їх віри, з їх жертв куєть ся доля народу. Серце сповняєть ся радощами, що Україна мала такого сина і що український нарід могти-ме величанем Його памяти дати Йому за Його житє і Його діла безсмертність.

Бо тільки в вільній щасливій країні може засьяти в усій величи, красі і славі імя її великих синів. І імя Івана Франка стане перед грядущими поколіннями в усій своїй величи, красі і славі, в вільній, щасливій Україні.

А ми радіймо тим щастєм, що в перші роковини Його смерти бачимо, як Його пророчі слова починають ставати дійсністю, як починає благословити ся на волю України.

Новий неприятель Німеччини.

БЕРЛІН (Вольф). Німецький посол при середно американських республиках доніс урядово, що правительство Гондурас зірвало д. 17. с. м. дипльоматичні зносини з Німеччиною.

Становище кадетів.

КОПЕНГАГЕН. (Ткб.) До „Berlinske Tidende" доносять з Петрограду:

Маніфестацію партії кадетів уважають загально жаданєм анексій і пробою регабілітації Мілюкова. Дневник „Биржевыя Вѣдомости" думає, що по уступленю провідника сеї партії з правительства приготовляєть ся вона до опозиції.

Соціялістична преса остро протестує. Дневник „Новая Жизнь" бачить в тактиці кадетів фатальну схожість з тактикою царату в останніх місяцях. Орган Скобелєва „Рабочая Газета" займає супроти революційної демократії вороже становище.

Мойсееви українського народу.

Памяти Івама Франка.

Сорок літ я трудив ся, навчав,
Весь заглублений в Тобі,
Щоб в рабів тих зробити народ
По Твоїй уподобі.

(Франко: „Мойсей").

Минули перші роковини смерти великого нашого громадянина, співця боротьби й невтомного працьовника на рідному полі, Івана Франка. Коли торік, з звичайною підчас війни утайкою, дійшла до нас сумна звістка, ми не могли навіть згадати небіщика рідним словом. Колодка, почіплена самодержавним режімом, щільно замикала нам уста, і німуючи, пережили ми дні національної туги. І тим більша повинність у нас тепер, в дні волі згадати того, хто в пророчім натхненю на схилі свого віку написав отсі вічі слова про рідний нарід:

О, ні! Не самі сльози і зітхання
Тобі судились! Вірю в силу духа
І в день воскресний твойого повстаня.

Він вірив. Цілий вік свій — вік повний праці, журби і трівоги за долю рідного народу і всіх трудящих людий — він сіяв вірою жив; вона єдина додавала йому сили, коли люта дійсність виривала перо з рук, студила палке серце, розвіювала принадні мрії, гасила одну по одній горячі надії на здійснене ідеалу волі, рівности й братерства. Бували у нашого великого громадянина такі хвилини. Він, що зріс за тяжких часів, що бачив, як одна по одній зникали надії, розвіювались ілюзії й падали в безодню зневіря найзавзятійші борці — він мав право прилюдно пустити стогін скаргу на долю, на людий, на самого себе, що не знаходив иноді відповідних слів, щоб загріти маси й повести їх на боротьбу з світовим лихом.

Не нам, знесиленим журбою,
Роздертим сумнівами, битим стидом
Не нам тебе провадити до бою —

жалів ся Франко не раз, коли руки опускали ся перед камяним муром сучасного лиха, якого не пробити відразу й найдужшим каменярам волі та поступу. І треба було велику силу віри посідати, треба було загартувати ся тою вірою в нарід, щоб зараз звернути погляд в инший бік й щасливу долю народови напророкувати, змалювавши широку картину народного воскресеня:

Та прийде час — і ти огнистим видом
Засьяєш у народів вільних колі,
Труснеш Кавказ, впережеш ся Бескидом,
Покотиш Чорним морем гомін волі
І глянеш, як хазяїн домовитий
По своїй хаті і по своїм полі.

Час той прийшов — і мимоволі згадуєть ся ще пророкуваня славного поета — отой „твоїй будущині, як писав сам Франко до народу українського, завдаток слізми злитий".

Перша половина Франкового пророкуваня справдила ся. „Гомін волі" розкотив ся й лунає по всій Україні від краю до краю. „Вічний революціонер", якого виспівав Франко на світанку своєї громадської діяльности, невмирущий дух людський, отся справді таки „непропаща сила", переміг у боротьбі. Титанічне змаганє між Ормуздом і Ариманом, що не давало спокою поетови, скінчило ся; „чорний цар" упав з розхитаного трону і

Ормузд ясний, молодий
Вже виринає з хвиль рожевих.

Виринає, щоб справдити і ту другу половину Франкового пророкуваня, що нарід, скинувши неволі ярмо, гляне „як хазяїн домовитий по своїй хаті і по своїм полі". За визволенєм, за революційною боротьбою, за зруйнованєм царства Аримана повинна йти творча робота, якій теж весь вік свій невпинно служив Франко. Розхитуюзи самі основи старого, будував він вічно нове, закладав підвалини під одну людську правду і вірив твердо, що храм вселюдської згоди стане на тих підвалинах непорушно.

Ось чому серед „гомону волі" так часто лунає имн Франка й один з перших поклонів від визволеного народу належить його славній памяти. Ось чому, коли нарід, сей „хазяїн домовитий", порядкувати ме сам у своїй власній хаті — він свого співця посадовить на покуті між першими синами своїми. І в дні боротьби, і в дні творчої праці — поклін завзятому борцеви й невтомимому працьовникови. Мов Мойсей, якого оспівав Франко в своїй останній поемі, він не увійшов до землі обітованої, впавши на самому її порозі, але, як Мойсей, буде він довго духовим ватажком свого народу.

Я-ж весь вік свій, весь труд тобі дав
У незломнім завзятю:
І підеш ти в мандрівку століть
З мого духа печатю.

Франкового духа печать справді не вітреть ся з обличя українського народу.

Сергій Єфремів.

Серед угорської кризи.

БУДАПЕШТ (Ткб.). Дневники доносять, що вівторок будуть у Монарха на авдієнції: б. президент міністрів Векерле, міністри гр. Шерені і Бержевіци та президент палати послів сойму Navay.

Перед соціялістичною конференцією в Стокгольмі.

СТОКГОЛЬМ (Ткб.) 27. с. м. Голяндсько-скандинавський виділ дістав слідуючу телеграму: Організаційний виділ соц.-демократичної партії Росії поздоровляє соціялістичні партії невтральних країв, які причинили ся до скликання міжнародної соціялістичної конференції в Стокгольмі. Всі ми є готові взяти в ній участь і причинити ся до успіхів.

Виділ просить Вас зараз телеграфічно переслати всім соціялістичним партіям слідуючу відозву: Найпильнійшою задачею хвилі є безпроволочне скликане міжнародної соціялістичної конференції, на якій мусять бути заступлені всі соціялістичні фракції меншости і більшости.

Ся конференція має виробити соціялістичну мирову програму та плян міжнародної кампанії в цілі переведеня в житє сього соціялістичного мира. Щоби дійти до сеї цілі, організаційний виділ просить Вас о зарядженє, щоби Ваша партія була заступлена на сій конференції.

Голяндсько скандинавський виділ подав сю телеграму до відома всіх партій, що приступили до інтернаціоналки, а до організаційного виділу соціялістичної партії Росії вислав слідуючу телеграму:

Голяндсько-скандинавський виділ дякує Вам за відозву і за присвяту ласкаво діяльну співучасть. Він скликав уже всі партії прилучені до інтернаціоналки, яка бажає, щоби всі групи міжнародного соціялізму були заступлені в Стокгольмі та розпостер наради вже на меншости і на нові партії, утворені в краях, що беруть участь у війні.

Конференція стоїть отже отвором для всіх соціялістичних груп, які вискажуть бажанє взяти в ній участь. Наш виділ був би зрештою щасливий, коли міг би радити над усім, що відносить ся до організації конференції, з депутацією Вашої партії, якої приїзд нам заповіджено.

Рівність наших цілий дає доказ сил спільного нашого бажаня, щоби привернути історичну ролю інтернаціоналки в хвилі, в якій традиційні сили істнуючого устрою виявляють себе неспосібними дати світови загальний і тривалий мир.

Німецькі літаки над Дунаєм.

ПЕТРОГРАД (П. А.) В останніх днях підіймають німецькі летуни численні наступи на місця положені над Дунаєм. Кидають богато бомб, яких жертвою паде много осіб. Передовсім в місті Ізмаїл убито або зранено велике число жінок і дітий.

Болгарський комунікат.

СОФІЯ (Ткб). Генер. штаб. 28. с. м. Македонський фронт: На цілім фронті слаба діяльність артилерії. В луку Черни, на захід від озера Дойран і в північній части долини Серес огонь артилерії був хвилями сильнійший. Ромунський фронт: Під Ісассеа малий огонь артилерії, під Tulcea огонь крісів.

Турецький комунікат.

ЦАРГОРОД 27. мая. (Ткб.) Головна кватира. Наші війска підняли на Синайськім фронті вдатний видвиг наступ. Наша артилерія стрілювала з добрим успіхом неприятельські лінії. Один з наших летунів пор. Кронайс заатакував д. 26. неприятельського летуна, який на схід від острова Імброс впав до моря. Недовго потім сей самий летун приневолив літак, що його атакував, спустити ся 100 м. на північ від проливу Кефальо, а сам вернув без шкоди. На инших фронтах не стало ся нїчого важного.

Українська Центральна Фронтова Рада.

Відень, 26. мая 1917.

(Ф. К.) „Кіевская Мысль" з дня 15. (28.) цвітня в телеграмі з Минська повідомляє:

З'організувала ся Центральна Фронтова Рада, яка обеднює українські організації частий військ на фронті. Нова організація обстоює програму київської Центральної Ради домаганя автономії України і федеративної републики. Предсідателем комітету вибрано Семена Петлюру (відомого українського публіциста, редактора „Украинской Жизни" — Ред.)

Українська Національна Рада в Петрограді. Комітет для зносин з Тимчасовим правительством.

„Рѣчь" з 17. ст. ст. цвітня доносить:

В Петрограді утворила ся з представників українських громадських організацій та політичних партій Українська Національна Рада, що видїлила з свого осередку зглядно складу комітет в 5 осіб для зносин з Тимчасовим Правительством для заступництва українських інтересів.

Комітет звернув ся до тимчасового Правительства з представленєм про необхідність обновленя місцевих урядів на Україні та призначенє комісарами та кураторами наукових округів осіб, обзнакомлених з побутовими умовами краю, мовою населеня, з місцевими економічними, соціяльними та національними окремішностями Комітет уважає необхідним участь представників українського громадянства у всіх комісіях, які заводить Тимчасове Правительство для розробленя питань загального характеру, а також в комісіях для виробленя виборчого закону до Установчих Зборів.

Також помічник куратора київськокового наукового округа — Українець.

Як доносить „Рѣчь" з дня 15. (28.) цвітня, помічником куратора київського наукового округа іменовано відомого українського педагога б. видавця „Кіевской Старины" В. Науменка. Куратором київського наукового округа, який обіймає 6 українських губерній, іменовано недавно, як відомо вже читачам „Діла", українського громадянського діяча й ученого історика М. Василенка.

Представники українського з'їзду делеґатів 5-тої армії у кн. Львова.

„День" з 27. цвітня 4. н. ст. доносить: Представники українського з'їзду делеґатів 5. армії, хорунжий І. Добринин, М. Махлай, та М. Рибець відвідали тимчасове правительство та передали кн. Львову декларації та резолюції з'їзду.

В розмові з князем Г. Львовом делеґати з цїкавістю розпитували про відношенє Тимчасового Правительства до змаганя Українців дістати національно-територіяльну автономію. Голова міністрів відповів, що се питанє розглянуть установчі збори. На запит делеґатів про відношенє Тимчасового Правительства до українських полків кн. Львов відповів, що Тимчасове Правительство дало вже на се засадничу згоду.

Телеґрама ґен. Брусілова до виконавчого комітету у Київі.

„Русская Воля" з 4. мая (21. цвітня) подає таку телеграму П. А. Т. з Київа: Предсідатель виконуючого комітету одержав від ґен. Брусілова отсю телеграму: „Прошу приняти мій горячий привіт і найкращі бажаня усім горожанам Київа. Армія південно західного фронту, що боронить третий рік чудової України з її головним осередком Київом, в перший день спільного свята усеї Росії — свята свободи, рівности і братерства — готова положити свої голови, щоб оборонити свій дорогий рідний край і не допустити ворога в його межі".

Телеґрама міністра М. Терещенка до проф. М. Грушевського.

„Кіевская Мысль" з 12 ст. ст. цвітня доносить: Проф. М. Грушевський дістав від міністра фінансів М. Терещенка слідуючу телеграму: „Звертаю ся до Вас з щирим прошенєм співдїлати для успіху позички волї. Ваш поклик до всіх Українців, які зібрали ся на конгресї, а також шляхом друкованого слова у відозві за запрошенєм підписувати ся на позичку сильно поміг би спільній справі". Телеграма ся прийшла по закритю українського конгресу.

Митрополит А. Шептицький.

„Утро Росії" з 26. цвітня доносить з Київа: Сюди приїхав з Петрограду унїятський митрополить Андрій Шептицький, звідки разом з комісаром Галичини та Буковини Д. Дорошенком він їде в церковних справах до Тернополя, а потім через Швецію з дозволу російського правительства до Австрії.

„Утро Росії" з 23. цвітня доносить: Перебуваючи в Петрограді, унїятський митрополит Андрій Шептицький подав до надпрокурора синода В. Львова меморіял, в якім просив дозволити йому запитати дітий унїятів, переведених на православє в часї окупації Галичини, а потім вивезених до Росії, чи не захочуть вони повернути ся до унїятства. Надпрокурор синода не найшов засадничих причин відмовити сій просьбі.

Вистава у користь Галичан у Київі.

„Новое Время" з 1. мая (18. цвітня) доносить з Київа: Відкрила ся вистава „Штука Галичини й Буковини". На виставу доставлено оригінальні зравки народної творчости з завойованих українських земель Австрії й артистичні вироби фронтових майстрів Земського Союза — коври, вишивки, дорогоцінні річи й инші. Виставу з'організували городський і земський союзи в користь потерпівшого від війни населеня Галичини й Буковини.

Довіре робітницької Ради для тимчасового правительства.

ПЕТРОГРАД (Ткб) Соціялістичні міністри Чернов, Скобелєв і Церетелї явили ся перед представниками робітницько-жовнірської Ради і здали звіт про свою діяльність після вступленя до кабінету. Представники робітницько жовнірської Ради висловили майже одноголосно довіре для них та цілого тимчасового правительства.

Новий приказ російського міністра війни до армії.

ПЕТРОГРАД (П. А.). Міністер Керенський видав дневний приказ, в якім доносить, що розпорядок про права жовнірів, вироблений на основі § 2 заяви тимчасового правительства став обовязувати. Дневний приказ обіймав 18 параґрафів; найважнійші з них признають жовнірам без огляду на те, до якого звязку армії вона належать, свободу совісти і політичних поглядів. Дальше признано жовнірам право поза службою носити цивільний одяг. Приказ зносить примус здоровленя і заводить факультативне здоровленє; § 14 постановляє, що нїякий військовий не може бути покараний без вироку, однак вожди підчас воєнних операцій мають на случай не виповненя їх приказів право караня з приміненєм оружної сили.

Про Японців в Харбінї і Владивостоцї.

ФРАНКФУРТ (Ткб). До „Frankfurter Ztg." доносять із Стокгольму, що відомість, подана дневниками про обсадженє Японцями Владивостока і Харбіна, неправдива.

Новий спосіб підписуваня VI. воєнної позички.

(Комунїкат)

Ц. к. австр. військовий фонд вдів і сиріт, що стоїть під Найвисшим Протекторатом Його Цїс. і Кор. Апостольської Величности Цїсаря Карла І. і Її Цїс. і Кор. Апостольської Величности Цїсаревої Зити, ввів нову форму підписки VI. воєної позички, а именно підписку через обезпеченє. Основи сеї підписки є такі:

Обезпечити можна кожду особу в віці 18 до 55 років без лїкарських оглядин на 500 до 4000 К в паперах VI. воєнної позички на 15 або 20 лїт. Хто скінчив 50 лїт може обезпечити ся лиш на 15 лїт.

Платить ся при 15 лїтнім обезпеченю 49 К річно (25 К піврічно, К 12·75 квартально), при 20 лїтнім обезпеченю 35 К річно (К 17·85 піврічно, К 9·10 квартально). Ся премія зменшуєть ся до пятого року на К 47·25, чи К 33·96 річно і не може бути в дальших роках висша.

Підписчик одержує полїсу, на котру в разї дожитя 15 чи 20 лїт, залежно від того, як обезпечив ся, дістає обезпечений капітал в паперах воєнної позички. В разї вчаснїйшої смерти обезпеченого дістає сей капітал держитель полїси.

Коли підписчик заплатив одну або більше премійних рат, а пізнїйше з якої небудь причини перестає платити, не пропадають вплачені гроші, тільки звертаєть ся підписчикови відповідну рівновартість в воєннїй позичці або в готівці.

Ся дуже корисна форма обезпеченя надаєть ся знамено до розповсюдненя особливо серед урядників, священиків, учителїв, менших купців, ремісників, робітників і т. д., а є вона також дуже корисна для селянства.

Крім премії не платить ся нїяких додатків ані побічних належитостий.

Підписка через обезпеченє дає всї кори-

Книгарня — Наук. Тов. ім. Шевченка — **у Львові, Ринок ч. 10**

має великий ВИБІР УСЯКИХ УКРАЇНСЬКИХ — КНИЖОК — з усіх галузей знаня, як з красного письменства, так і народніх, популярних видань, а також шкільні підручники, словарі й ріжні наукові книжки, співаники, ноти, молитовники, — евангелія й инші релігійні виданя. —

IVБ 18—9

сти субскрипції военної позички, а сума вплат є низша від субскрипційної ціни, бо ся виносить за 1000 К 920 К, а премія через 20 літ по 35 К отже 700 К, через 15 літ по 49 К отже 735 К. Має підписчик ще сю користь, що не мусить платити підписаної суми на раз. Платить ся в дрібних ратах, а вразі його вчаснійшої смерти дістає його родина повну підписану позичку, не платячи дальшо премії.

Нехай отже кождий користає з сього обезпеченя.

Зголошеня приймає Краєве Бюро Фонду у Львові (будинок ц. к. Намісництва), всі ц. к. уряди податкові та мужі довіря Фонду.

Краєве Бюро дає на бажане всякі поясненя та висилає друки.

Краєве Бюро ц. к. австрійського військового фонду вдів і сиріт у Львові (будинок ц. к. намісництва).

НОВИНКИ.

Львів, 28 мая 1917.

— **„Мойсеєви українського відродженя"** — статю С. Єфремова памяти Івана Франка передруковуємо з київської „Нової Ради", ч. 32 з 6. (19.) с. м. Що в статі говорить ся: „минули перші роковини смерти", — се треба пояснити хиба тим, що по тім боці кордону за день смерти Івана Франка уважають вчаснійший день ніж се було в дійсности. При кордоні, який творить боєва лінія, така неточність дуже можлива.

— **Від Митроп. Шептицького** одержав пос. д-р Евген Олесницький 25. с. м. отсю картку: Петроград дня 10. ст. ст. цвітня 1917. Найдорожший Пане Посол! Картка Ваша з 24. грудня, яку я тут тому кілька днів дістав, зворушила цїле моє серце. Не може то бути, щоби ми не побачили ся, щоби ми ще разом не працювали. Усильно Бога прошу о Ваше здоровлє. Я освобожденний і 15. ст. ст. марта приїхав тут, та на другий день тяжко захорував — інфлюенца, плєврітіс—з дуже високою температурою. Пе рележав три тижні. Тепер встаю і поволи до сил вертаю. Маю позволенє виїхати Не думаю, щоби се було можливе скорше, як за 6 неділь. Всї наші вертають. Слава Богу за все. — Андрей.

— **Поклик.** Велика часть жіночої молодїжи, прогнана з рідної країни світовою заверухою, опинила ся в Відни і серед гірких обставин ходить тут до школи. Зближаєть ся літо і так радо не одна ученица семинарії або гімназії побувала би по рідних просторах, дихнула би свіжим воздухом, та нїкуди їй поїхати, бо її родина або під російським правлїнєм, або в бараках живе. Тому звертаєть ся комітет опіки молодїжи до милосердних сердець в Галичині з просьбою приняти до себе на час літних ферій ученицї віденських шкіл і дати їм можність скріпити здоровлє тай зажити рідною атмосферою. Зголошеня приймає голова комітету опіки молодїжи о. Мітрат д-р Й. Жук Відень I. Riemergasse 1, або голова секції для дівчат Меланія Цегельська Відень XVIII. Pienergasse 3/9.

— **Дирекція приватної української гімназії з правом прилюдности в Долині** подає до відома, що іспити приватистів і приватисток відбудуть ся дня 26. і 27. червня. Зголошувати ся до іспиту найдальше до дня 15. червня. Вступні іспити до I. кл. гімназії відбудуть ся перед феріями 28. червня, по феріях 1. вересня. Вступні іспити до висших кляс гімназії відбудуть ся по феріях 3. і 14. вересня. Підчас ферій буде уладжений двомісячний підготовний курс. О скільки реклектуючі в час зголосять ся, то зможуть на час тривання сего курсу за невеликою оплатою знайти приміщенє і харч в місцевій бурсї. О потрібні перепустки і пашпорти належить вже тепер вносити поданя до компетентних властий. Видїл Українського Педагогічного Кружка в Долині, ідучи за покликом Головної Управи У. П. Т. у Львові, рішив на засіданю дня 22. с. м. основати по шкільних феріях підготовний курс до учительської семинарії, о скільки на сей курс зголосить ся бодай 15 кандидатів чи кандидаток. Умови принятя: що найменше укінчений 13 ий рік житя, предложенє лїкарського свідоцтва фізичного уздібненя і відповідне наукове підготованє. Оплата за науку, від якої нїкого не буде звільняти ся, виносити ме місячно 20 К. Близші поясненя удїляє Дирекція гімназії.

— **Звільненє від літної науки в школї** Краєва Рада шкільна видала до дирекцій всїх гімназій, учительських семинарій, торговельних і промислових шкіл обіжник, яким поручаєть ся управам тих шкіл, щоби, починаючи від 10. червня с. р. звільнено від науки учеників і ученицї, котрих родичі або домашний надзір обявлять намір вчаснїйшого виїзду з даної місцевости на ферії. Клясифікація таких учеників відбудеть ся в нормальнім речинцї.

— **В дїзочій гімназії С. С. Василянок у Львові** відбудуть ся приватні іспити із всїх кляс дня 15. і 16. червня. Вступні іспити до першої кляси відбудуть ся перед феріями дня 20. червня. До сего іспиту треба зголосити ся день перед тим в канцелярії дирекції, вул. Потоцького 95. Реченець іспитів по феріях оголосить ся пізнїйше. Вступні іспити до кляс від II. до VIII. відбудуть ся між 5. а 10. вересня.—о. Т. Лежогубський директор. 3—3

ОПОВІСТКИ.

Второк, 29. мая 1917.

Нині: греко-кат.: Теодора пр. — римо-кат.: Максима.

Завтра: греко-кат.: Андронїка ап., — римо-кат.: Фелїкса.

Секція просвітно шкільна „Союза Українок", уладжує кождої середи о год. 3 ій по полудни для всїх членів „Союза Українок" сходини з рефератами на всякі теми. На тих сходинах будуть могти члени користати також з бібліотеки. Просить ся о численну участь. За видїл: Ольга Коренцева провідниця, Ольга Козакевич секретарка.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ.

з дня 27. мая.

ВІЙНА НА СХОДІ.

Місцями сильнїйший огонь російської артилерії, на який ми відповідали.

ВІЙНА З ІТАЛЇЄЮ.

Точка ваги вчерашної битви перенесла ся вчера зовсїм на південне крило армії над Сочею.

На північ від долини Віппах з виїмком наступів на гори під Водіче, які протинаступом скоро відперто, вивязували ся тільки артилерійські боротьби із змінною силою.

На височині Красу неприятель знов зібрав великі маси, призначені до атаку. На Файті Гріб і під Костяневіцою боротьба всюди здержала ся на місци перед першим ровом. Всї наступи там зломано.

Між Яміяно і морем боротьба виявляла більше оживленє і кілька верхів протягом дня переходило декілька разів з рук до рук, але і там фронт оборонців остав ся незломаний. Головний тягар боротьби спочиває на піхотї, яка як все є висша над всякі похвали. Полки гонведів 12 і 31 і баталїон гонведів III/20 підчас 24 годин відперли 17 неприятельських наступів, а угорський полк спільної армії ч. 37 в однім дни відпер 18 наступів, а крім того в тім самім дни тричі добув приступом один верх. Полки 11, 55, 91 і 98, в яких рядах тепер є сини всїх австріських народів, добули собі під Яміяно тривку славу.

Артилерія соперничає з піхотою в хоробрости. Підпоручник артилерії архикнязь Леопольд з громадкою канонірів придучив ся до одного полку піхоти, взяв участь в приступі в передній лінії і привів як добичу два італійські машинові карабіни. Летуни не тільки доставляють цінних відомостий про положенє неприятеля, але також у всїх фазах боротьби з посвятою помагають артилерії і піхотї. Військо на самоходах серед найсильнїйшого італійського огня днем і ночю довозить военний матерял зараз за передними лінїами.

Число бранців, полонених від 23. с. м на височині Красу, збільшило ся на 250 офіцирів і більше як 7000 жовнірів. Загалом від початку десятої битви над Сочею взято в неволю неранених Італійців більше як 13.000 Одним з найважнїйших умов побідної оборони є обиль не вивіноване оборонця гарматами, машиновими карабінами, муніцією і технічним матерялом. Коли неприятелеви протягом 16 днів не повело ся осягнути користий, котрі би в якій небудь мірі були рішуаючі, то велику заслугу в тім мають тисячі мущин і жінок, що у військових робітнях в глибині краю сповняють в патріотичнім дусї тяжку і рішаючу для армії працю. Тривка вдячність вітчини буде їм запевнена.

Заступ. шефа ген. штабу Ф. Гефвр.

З НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 27. мая.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наслїдника престола Руппрехта: В лущї Вічет і по обох берегах Скарпи огнева дїяльність знов прибрала більші розміри. Кілька разів відперто англійські стежні наступи На південний захід від Acheville і на північ від Monchy острілювано артилерією нагромаджені неприятельські війска, призначені до наступу.

Група військ німецького наступника престола: Французи вчера вечером даремно в чотирократнім наступі силували ся, щоби відобрати нам становища, добуті коло зломів каміня на південь від Pargny. Також пятий наступ, виконаний вже серед темряви, остав ся без успіху серед втрат неприятеля. В ночи коло Vauxaillon неприятель після сильного огневого атаку рушив наперед, але не осягнув найменшого успіху. В Шампанії на захід від Suipes артилерійська боротьба була значна.

Група військ кн. Альбрехта: Нїчого важного.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

На східнім боєвищи і на македонськім фронті при змінній огневій дїяльности в поодиноких відтинках не було значнїйших военних операцій.

Перший ген. кватирмайстер Людендорф.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 28. мая 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ.

Збільшена дїяльність неприятельської артилерії йде далї.

ВІЙНА З ІТАЛЇЄЮ.

Бої над Сочею вчера рано значно полекшали. На північ від долини Віппах бої обмежили ся до обопільного гарматного огню.

На височині Красу італїйський наступ по останних днях горячих боїв розділив ся на окремі наступи, місцем і часом незалежні від себе. Два такі наступи, досить значної сили, відперто вчера коло Яміяно. Нині рано неприятель в тій самій области трикратно повторив пробу поваленя наших лїній. Хоробрі стрільці добровольці з Стирії і Побережа відперли його, при чім марбурський баталїон полонив 6 офіцирів і 300 жовнірів і здобув два машинові карабіни.

Італійські колюмни, які в тім самім часї рушили до бою під Костаневіцою, зломано огнем наших батерій.

Всї звіди й відомости годять ся в тім, що кріваві втрати неприятеля сим разом богато перевисшають жертви попередних битв над Сочею. Терен перед нашими становищами встелений італійськими трупами.

На фронті в Каринтії й Тироли не стало ся нїчого важного.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ.

Без зміни.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гефвр.

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 28 мая 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група кн. Руппрехта: Між Ypern і Armentieres, коло Hulloch і по обох сторонах Скарпи при проворім воздусї счинили ся завзяті гарматні бої. В півночи відперто протинаступом кілька англійських компаній на схід від Wytschaete Між Cherlay і Bullecourt на обох берегах потока Sein вели ся аж до ночи завзяті бої. Кілька разів поновлювані наступи Англійців розбили ся кроваво о витревалість наших військ.

Група військ німецького наступника престола:

(Текст сеї части комунікату, доставлений львівською філією ц. к. Кореспонденційного Бюра, зовсїм нечиткий. — Ред.)

Група кн. Альбрехта: Нїчого нового.

Наші летуни скинули 12 неприятельських самолетів і 4 привязані бальони.

На східнім терені війни і на фронті македонськім положенє не змінило ся.

Перший кватирмайстер ген. Людендорф.

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Давид Гурик, Gmünd, Barakenlager (N. Oe.) секція XI., Барак 87., пошукує сина Дмитра, учителя. 342 2—3

Микола Книш, тепер замешкалий Хлопи п. Комарно, шукає своєї жінки Василини і дітий Марії і Петра, 346 3—3

Оголошення.

— ПОЧЕНЄ НІГ —

усуває певно спеціяльний пудер „Csave", пакет за 1·20 К. На провінцію висилаю тільки за попереднім надісланем належитости і 40 с. на порто. — Одиноке заступство

S. FEDER, — Львів, Синстусьна ч. 7.

279 22—60

Дяк іспитований з добрим баритоном, уміючий вчучити і провадати хор, маючий вільна літну практику касіра „Райфайзена", увільнений від війска, глядає відповідної посади. Ласкаві згодошення під адресою: Карг. Kott Nykolia K. u. k. Kriegsinwalieden Schule in Gross Ullersdorf Abt. III. Wil. Fr. Josef (Mähren). 349 2—2

Пошукую інструктора до уч. II кл. і до 2 в III кл. народної. 347 3—3

Мужчина, л. 29, урядник державний, навяже переписку з інтелігентною Українкою сімпатичного вигляду та ладної вдачі до літ 25 в цілі матримоніяльній. Фотографія пожадана. Дискреція запевнена. Анонїми до коша. Письма прошу слати до 10. VI. 1917. під „Доля" до Адміністрації „Діла". 356 1—3

Народні учителї і Місцеві Шкільні Ради

замовляйте сейчас на нагороду пильности для шкільної молодїжи „Воєнні Читанки" з образцями:

Ч. 1.	За Украіну (вже нема)	30 сот.
Ч. 2.	Червона калина	30 „
Ч. 3.	Опис рідного краю	30 „
Ч. 4.	Малий Василько	20 „
Ч. 5.	Земле моя! (Із. Франка)	20 „
Ч. 6.	Український Співаник	20 „
Ч. 7.	Житє українського народа	40 „

Жовнїри, селяни і Читальні — висилайте збірні замовленя!

Читанки висилаєть ся за попереднім надїсланем гроший на адресу: Verlag „Wsaimna Pomitsch der ukrainischen Lehrerschaft in Gmünd N. Oe. Barackenlager zuhanden des Lekrers H. Kowal. На оплату почти долучити 60 сот. При замовленю звиж 10 К почту заплатить саме вилавництво. 350 2—4

АДРЕСА: Hauptkasse der Zentralleitung der Ukrainischen Legion WIEN, VIII. LEDERERGASSE 20

ПРОСИМО НА СЮ АДРЕСУ СЛАТИ ЛИСТИ І ДАТКИ НА СТРІЛЕЦЬКІ ЦІЛИ.

7—?

VI. Звичайні Загальні Збори

краєвого господарського Товариства

„Сільський Господар"

Філії в Перемишли

відбудуть ся

в пятницю дня 8. червня 1917

в сали „Народного Дому" о год. 10. перед полуднем зі слїдуючим порядком дневним:

1) Відчитанє протоколу,
2) Звіт з дїяльности,
3) Вибір нового Видїлу,
4) Внесеня і інтерпеляції членів.

Окрім того обговорювані будуть найважнійші господарські справи під теперішну хвилю. Упрашаєть ся всїх членів о як найчисленнійшу участь.

Комаровський Іван секретар — *Д-р Кормош* голова.

354 1—1

Скрізь по українській вемлї і українських гуртках на чужинї наш обовязок святкувати роковини смерти великого письменника, ученого й громадянського дїяча

Івана Франка.

Опис, його житя, дїяльности й похорону, доступний для найширшого загалу у виданю

Союза визволеня України

п. з.

Памяти Івана Франка

12 ілюстрацій, 96 сторін друку 1 К.

Хто замовить книжку для масового поширеня в скільк. від 10—100 прим., дістане 25 % опусту
„ „ 101—500 „ „ 33⅓ % „
„ „ 601—1000 „ „ 40 % „

Замовляти: Bund zur Befreiung der Ukraina, Wien VIII. Josefstädterstrasse 79. T. 6. 351 1—7

XIII ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

спілки „ЛЕМКІВСЬКИЙ СОЮЗ" в Новім Санчи відбудуть ся дня 8. червня 1917 р. о годині 2-ій по полудни в комнатах Товариства з порядком дневним:

1. Відчитанє протоколу;
2. Звіт з дїяльности заряду за рік 1916;
3. Звіт комісії ревізійної і удїленє зарядови абсолюторії;
4. Признанє дивіденди і розділ чистого зиску;
5. Вибір:
   а) членів Ради Надзираючої,
   б) Дирекції,
   в) Комісії ревізійної;
6. Внесеня і запити членів.

354 2—4 **РАДА НАДЗИРАЮЧА.**

Загальні Збори

ТОВАРИСТВА ВЗАЇМНОГО КРЕДИТУ

„Добробит"

стоваришеня зареєстр. з обмеж. порукою

в Ярославі,

відбудуть ся дня 11. червня 1917. р. о год. 3. по пол. в комнатах Товариства *з слїдуючим* порядком дневним:

1. Відчитанє протоколу з послїдних Загальних Зборів
2. Звіт Управи з дїловодства за р. 1916.
3. Звіт комісії контрольної з внеском на удїленє абсолюторії управі і Радї Надзірній з дїловодства і рахунків за 1916 р.
4. Розділ чистих зисків.
5. Вибір двох членів Ради Надзірної і одного заступника.
6. Затвердженє вибору одного члена Управи і одного заступника.

Колиби на 3 годину по пол. не було вимаганого числа членів, то другі Загальні Збови відбудуть ся о год. 4. по пол того самого дня і з тим самим порядком дневним без огляду на число присутних членів.

За Раду Надзірну Тов. „Добробит"

о. Кипріян Хотинецький предсідатель. — *Яків Ковальський* секретар.

355 1

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ

в ПЕРЕМИШЛІ

вулиця Косцюшки ч. 3.

Приймає і виплачує щадничі вкладки виключно в годинах урядових. Вкладки оппроцентовує по 4% починаючи вже від слїдуючого дня по дню вложення аж до послїдного дня перед днем відобранем.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадниці" можна вносити особисто в касї товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової Щадниці, які Дирекція Щадниці за жаданє безплатно достарчає, і в філіях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щадниці".

Удїляє позичок: а) гіпотечних платних річними амортизаційними ратами на протяг літ 10—45 після вибору позичаючого; б) на льомбарда ефектів, і на ескомт векслїв. Справи позичок вигоджуєсь можливо скоро.

Посередничить у внесенню позичок в Гал. Воєннім Заведеню кредитовім в Кракові.

Всяких інформацій і друків удїляє канцелярія „Руської Щадниці" ул. Косцюшка. Народнїй Дім, І. пов. щоденно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. кромі неділь і українських свят.

Після § 14. устава „Руської Щадниці" витверженого через ц. к. міністерство внутрішних справ вкладки в товаристві „Руська Щадниця" в Перемишли надаєть ся до льокації пупілярних, фондиляних і т. п. капіталів, має отже „Руська Щадниця" пупілярну обезпеку. III. 41—?

КОЖДИЙ що дбає про себе і свою родину хто хоче сповнити горожанський обовязок супроти держави

повинен **обезпечити ся на житє**, а заразом підписати VI. воєнну позичку **тільки в**

Ц. к. австр. військовім фонді для вдів і сиріт

який получив субскрипцію на VI. воєнну позичку **вряд** з обезпеченєм на житє для всїх без ріжниці пола від 18 до 55 року житя. Обезпеченє се уможливлює кождому без виїмки, а саме **офіцирови, жовнїрови, священникови, урядникови, купцеви, реміснникови і денному заробникови** підписане VI. воєнної позички при рівночаснім обезпеченю ся на дожитє або на випадок смерти на користь власну, або користь своєї родини.

Без лїкарських оглядин. — **Сейчасова важність обезпеченя.** — **Без стемпляїв і побічних додатків**

Найнизша квота обезпеченя К. 500. — **Найвисша квота обезпеченя К. 4000.**

Обезпеченє входить в житє в хвили зголошеня субскрипції, вглядно зголошеня першої премії, яка є дуже низька. Премія від 1000 корон виносить на час 20-літний К. 35 річно, на час 15 літний К. 49 без всїх инших коштів. Премії платить ся річно, піврічно, чвертьрічно, а навіть місячно, так що **при так малім видатку, як 3—4 кор. місячно навіть найбіднїйший** може помочи державі до побідного закінченя війни, а рівночасно забезпечити родину. **Сповняючи отже патріотичний, горожанський обовязок, підписуйте VI. позичку воєнну.**

Близших інформацій удїляє радо БЕЗПЛАТНО наше

Краєве бюро — Львів, ц. к. Намісництво 322

як також наші уповажнені заступники по усїх містах і повітах краю.

Відповідає за редакцію д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО. З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10

Ч. 124. (9.376) Львів, середа 30 мая (17 ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . . . 2·70 К.
чвертьрічно . . . . 8·— „
піврічно . . . . . 16·— „
цілорічно . . . . . 32·— „

у Львові (без достави):

місячно . . . . . 2·40 К.
чвертьрічно . . . . 7·— „
піврічно . . . . . 14·— „
цілорічно . . . . . 28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К. Сталі оголошеня за окремою умовою.

Одно примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

День Національного Фонду на закордонній Україні.

Київська „Нова Рада" в ч. 32. з 6. (19.) с. м. містить на першім місци отсей поклик:

Громадяни! Слушний час настав. Відбудовуєть ся Вільна Україна. Більше, як 250 років чекав того український нарід і час настав. Творить ся нова організація Вільної України. На чолі справи стали представники всего нашого народу, але без матеріяльних засобів посунути її неможливо. Ми не маємо скарбових (казенних) коштів, ми не володіємо тими податками, що виплачуємо до казни, і через те Центральна Українська Рада призначає „День Національного фонду". Сим днем призначено Зелені свята.

Громадяни! Доля судила нам стати участниками найсвятійшої хвилини в житю України. Не залишаймо-ж ся холодними глядачами історичного моменту, але як громадяни вільної рідної землі рушаймо ся всі на допомогу їй.

Товариші наші, що стали на чолі національної справи, віддають їй всю силу свого духа, все своє житє, — віддаймо-ж і ми на неї свій одноденний заробіток, або прибуток, і тим зміцнимо дорогу всім справу.

Україна — край демократичний, вона не має магнатів, що підперли-б сотнями тисяч наш національний фонд, але одноденний заробіток народу переважить жертву богатирів.

Народе український, звертаємось до тебе.

Звертаємось до всіх, що сприяють волі і добробуту народу: Вільна Україна забезпечить всім людям, що живуть на її території, волю, братерство і хліб.

Гроші просимо надсилати на адресу скарбника Національного Фонду, Київ, Педагогічний Музей В. Володимирська 57. Зинаїді Васильовні Мірній.

Комітет Національного Фонду.

Польська кріза.

Бобжинський не уступить. — Блюк людовців і вшехполяків.

Львів, 29. мая 1917.

Нинішна „Gazeta Poranna" доносить з Кракова, що димісія Бобжинського не буде принята, бо в найвисших політичних кругах мали заявити, що є він потрібний в складі кабінету не тільки з огляду на справи галицькі, але також загально державні.

В Кракові відбувають ся від 27. с. м, наради польського соймового кола, себто послів парляментарних і (сим разом бувших) соймових. Відбувають наради також окремі партійні групи.

Як доносить нинішна „Gaz. Por.", ведуть ся переговори між людовцями і вшехполяками в цілі блюку обох груп і осягненя таким чином більшости в колі.

Українці у президента міністрів.

Австрія не думає зректи ся східної Галичини й Буковини — „Правительство є сильно рішене узглядніти потреби розвою українського народу".

ВІДЕНЬ 29. мая. (Ткб.) „Slavische Korrespondenz" доносить: На вчорашній конференції президента міністрів з представниками українського народу згадав президент міністрів про відомі йому заяви, що дають висказ заворушеням ізза деяких поголосок про евентуальність пересуненя границі на сході. Президент міністрів пригадав про відому маніфестацію міністра заграничних справ, що монархія триває на становищи почесного мира без відступленя области. Є отже річю зрозумілою самою через себе, що міродатні круги не думають про ніяке подібне відступленє також що до східної Галичини або Буковини. Тенденційні поголоски, що звучать відмінно, є виссані з пальця. Президент міністрів начеркнув випробоване патріотичне становище українського населеня в Галичині і на Буковині, яке не уступає становищу инших народів в Австрії. Правительство є сильно рішене узглядніти потреби розвою українського народу. Український нарід не має мати ніякої причини до жалів що до несповнюваня його бажань в справі рівного трактованя на всіх областях публичного житя. Президент міністрів пригадав потім слова монарха з нагоди останного побуту в Кракові, що відносять ся до порозуміня обох народів і апелював до присутних, щоби ділали по думці великої цілі сього порозуміня.

Перед скликанем парляменту.

Вибір д-ра Ґросса президентом Палати можна вважати певним. — Чехи і президент Палати.

ВІДЕНЬ 29. мая. (Ткб). Клюби Палати послів та групи Палати панів відбули нині майже всі засіданя в цілі приготовленя до завтрішнього засіданя. Вибір кандидата німецького національного Союза д ра Ґросса на президента Палати можна вважати певним. Президентом із старшенства буде на завтрішнім засіданю посол із християнсько-суспільної партії бар. Фухс. На початку завтрішного засіданя відбуде Палата послів жалібну маніфестацію за бл. п. Цісаря Франца Йосифа і маніфестацію з чолобитнею для Цісаря Карла.

ВІДЕНЬ 29. мая. (Ткб). Майже всі партії і групи Державної Ради відбули нині короткі засіданя. Президія чеського Союза рішила припоручити Союзови віддати при голосованю на президента порожні картки. Члени Палати панів Beaufort, гр. Карло Шенборн і гр. К. Buquoy зголосили приступленє до конституційної Палати панів. Чеська національно-соціялістична партія вибрала президентом посла Кльофача.

Рада міністрів.

ВІДЕНЬ (Ткб). Під проводом президента міністрів гр. Клям Мартініца відбула ся кількогодинна рада міністрів, в якій взяли участь усі члени кабінету.

Німецькі соціяльно-демократичні посли до російської ради робітників і жовнірів.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Соціяльно демократична кореспонденція доносить: Клюб соціяльно-демократичних послів ухвалив слідуючу маніфестацію: Клюб німецьких соціяльно-демократичних послів пересилає поздоровленя петроградській раді робітників і жовнірів, піонірови світового мира і европейської демократії і висказує свою повну згоду в нею в сих двох її цілях. Клюб є рішений ділати рішучо на ґрунті парляментарнім в користь скорого заключеня мира без анексій і без відшкодовань.

Що зробила Америка від хвилі вступленя у війну?

ВАШІНҐТОН (Ткб). Урядовий комунікат пресового бюра доносить: Коротке зіставленє сього, що зробили Зєдинені Держави підчас 7 тижнів, які минули від часу вступленя у війну, викликує викликує велике заінтересованє тому, що Америка виявила повну участь у війні і свою спосібність несеня успішної помочи. Конґрес приняв закон про побір рекрута, який остаточно дасть 2 міліони рекрутів. Так само приняв конґрес закон про позичку. Союзникам дано вже зачети в сумі 750 міліонів долярів. Фльотилю американських контрторпедовців вислано у область, в якій є діяльні підводні судна, і співділає тепер з успіхом з фльотами союзників. Американська дивізія, зложена з моряків і 9 полків піонірів, дістала приказ відійти до Франції. 10 000 лікарів є призначених до Англії і Франції. Кількасот вже відійшло. При вчисленю американських добровольців, які вже бють ся в англійській і французській армії, буде вкоротці в Европі бити ся 200.000 Американців, що відповідає 5 німецьким дивізіям. В серпни охотнича поліція Зєдинених Держав осягне повну силу 400.000 людий, значить ся, буде побільшена о ¼ міліона.

Правильну американську армію збільшено рекрутацією о 180.000 жовнірів, а число моряків зросло подвійно. 40.000 молодих Американців зібрано тепер в 16 великих таборах, де образують ся на офіцирів нової армії. Конференції з англійською і французькою комісіями в цілі управильненя найважнійших питань є покінчені.

Видано заряджена для промислової мобілізації, яка обійме також 262.000 миль зелізничої лінії. В межичасі заряджено спис всіх помічничих чинників, які Зєдинені Держави можуть дати до розпорядимости союзникам.

Бажане мира в Росії.

БЕРН. (Ткб.) Петроградський кореспондент дневника „Manchester Guardian" доносить під датою 19. с. м.: Уємні уваги льорда Сесіла про мирову конференцію ради робітників і жовнірів, яка в межичасі стала програмою нового російського провізоричного правительства, зробили в Петрограді дуже лихе вражінє. Дальший напір Англії проти сеї програми мігби мати дуже трагічні наслідки. Бесіда Сесіла і коментарі з якими російська преса віднесла ся до неї, показали російській демократії, що Англія пізнає зовсім її цілі і заміри. Російська мирова програма була викликана фактичними відносинами в Росії і в російській армії. Чим довше війна перетягнеть ся, тим критичнійшим стає положенє в Росії. Російська демократія бачить, що дальше ведене імперіялістичної війни переходить її сили і може виставити на небезпеку єствованє російської держави. Припусканє, що російська мирова програма є зрадою супроти її претенсії до Ельзас-Льотарингії викликує здивованє, тому що в Росії є переконанє, що се питанє дасть ся розвязати на основі свобідного рішаня народів про свою судьбу, так як всі територіяльні питаня, які виступили протягом війни.

Будучність союзників і вплив нового провізоричного правительства є залежні від сього, в якій мірі союзники узглядняють російську програму. Ніхто в Росії не думає про окремий мир, але коли військо має далі бороти ся, то потребує нових ідеалів і заохоти, передовсім надії, що почесний демократичний мир є близький.

Рішене російських жовнірів.

ПЕТРОҐРАД. (Ткб.) Міністер скарбу Шингарев виголосив відчит про фінансове положенє краю. По відчиті заявили жовніри, що зрікають ся підвисшеня платні і є готові йти зараз до стрілецьких ровів. Присутні приняли резолюцію, в якій признають конечність оподаткованя маючих кляс, плаченє податків і оплат та найсильнійшого підпертя воєнної позички.

ІВАНОВИ ФРАНКОВИ

Складки на монумент-портрет приймає Краєвий Союз Кредитовий у Львові. — число книжочки щадничої 4.000.

Бабка російської революції.

ПЕРОГРАД. (П. А. Т.) Пані Бревковська названа бабкою російської революції прибула до Симферополя. В промові до жовнірів, які явили ся на її повитане, сказала вона: В порозумінню з союзниками мусимо підняти наступ на війска цісаря Вільгельма. Мусимо показяти, що російська революція була конечна і успіє побідити та викликати для себе поважанє і підперти стремліня народів до свободи. Промова зробила на жовнірах дуже глибоке вражінє.

Новий угорський премєр.

БУДАПЕШТ (Прив. тел.) Як доносить „Budapester Fremdenblatt" з найкрасше поінформованої сторони, гр. Олїеви Андрашієви поручено утворити кабінет. Утворенє кабінету має наступити вже 29. с. м. Справа виборчої реформи стає по ля розвязки крізи актуальною.

Бразилія готовить ся до війни.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО. (Авас) По принятю дипльоматичною комісією конґреса закона, який вносить невтральність у американсько-німецькій війні, уповажнено президента до приготовленя всяких дїлань, які слїдують із знесеня невтральности.

Український губернський з'їзд у Харкові.

Відень, 27. мая 1917.

(Ф. К.) „Рѣчь" з 3. мая (20.) цвітня доносить:

16. цвітня відкрив ся у Харкові губернський український з'їзд. Предсідателем вибрано проф. Зайкевича, товаришами Тимошенка і Ничипоренка. По рефератї про київський з'їзд ухвалено вислати київській Українській Центральній Радї привітну телєграму з признанєм її законним представником українського народу. Принято предложенє замінити царські портрети в публичних місцях портретами Шевченка. В рефератї Сеньовського завдана українського народу означені так: федеративна демократична република і автономія України. Тільки република забезпечить права народу і народоправство, тільки автономія забезпечить волю України. Автономія — по типі фінляндської. В практичній роботї необхідно приготовити автономію, показати, що вона в дійсности вже є, її треба тільки санкціонувати. Центральну Раду у Київі Українці повинні уважати немов би своїм тимчасовим правительством. Анальоґічні інституції треба організувати на місцях, бо потрібне ще і місцеве правительство. Дальше бесїдник намітив схему організації Губернської Ради і місцевих.

Инші бесїдники намітили дещо инший плян організації українського народу. Пропоновано організувати українські волостні комітети і утворити дальше повітові і губернську організації. Пропоновано також з'організувати місцеві і громадянські ради робітничих, салдатських і селянських депутатів. Виступ Петренка (с. д.) з різкими випадами проти буржуазії, тимчасового правительства і т. ин. викликували — як доносить „Южний Край" — різкі протести зібраних і потім наради відбували ся при підвисшенім настрою. Крайні лїві бесїдники, що різко говорили про клясову ріжницю, про буржуазію і т. ин., стрічали неменше різкі полєміки з боку бесїдників, що стояли на загально-національнім ґрунтї і закликували до єднаня. Сей настрій був очевидно пануючим.

П. Базькевич виступив з дїловою промовою про богатство України та про необхідність єдности; виступали також Михайличенко (с. р.) і Довбишенко (с.-д.).

Треба зазначити виступ Прийменка з протестом проти прилученя харківської і курської губернії до московського воєнного округа. „Як що се потрібне для воєнних цїлий, тоді инша справа" — сказав він. — Постановлено запитати через своє правительство: київську Національну Раду.

Прочитано заяву Лободовського про нїмецьку власність на Україні. Заяву також передано Національній Радї.

Бурливими оплесками принято виступ салдата Головирка і його кінцеві слова: „Зробіть тут все добре, а я піду на фронт боронити України!"

Проф. М. Соболїв в позачерговій заяві закликував підписувати ся на позичку волї.

З вістки у „Русскім Слові" з 1. мая (18. цвітня) довідуємо ся, що з'їзд вислав привітну телєграму київській Центральній Українській Радї, признаючи її законним представником українського народу, і потвердив більшість резолюцій, принятих у Київі.

На з'їздї піднесено також

справу харківського архіеп. Антонія.

Як доносить „Р. Слово" з дня 4. мая (21. цвітня), з'їзд, розглянувши дїяльність архіепископа Антонія, признав, що він по характері своєї дїяльности є ворогом українського народу й не може бути головою церкви в границях України.

Про справу архиеп. Антонія „Новое Время" з 2. мая (21. цвітня) пише: Харківський український організаційний комітет звернув ся до архиепископа Антонія з просьбою дати дозвіл на уживанє української мови в церквах підчинених архиеп. Антонієви. Як доносить „Южний Край" архиеп. Антоній звернув Українцям просьбу з такою резолюцією: „Все дозволяю я і дозволяю всїм священикам, хто забажає читати по українськи евангелїє на Великдень, але служенє Служби Божої нї по великоруськи, нї по українськи нїколи не дозволяю: всї великі нації молять ся не в тій мові, котрою говорять на ринку. І У країнї не можуть знести українського евангелія і не беруть його, як їм дарують".

У відповідь на те харківський комітет як доносить „Утро Россіи" з 28. (15. цвітня) вислав 14. цвітня телєграму до Петрограду, про необхідність негайного усуненя з Харкова архіеп. Антонія з огляду на шкідливий напрямок його дїяльности.

Як доносить „Русское Слово" з дня 21. цвітня (4. мая) в телєграмі з Харкова, архиепископ Антоній виїхав вже з Харкова у Святогірський монастир. В сім монастирі архиеп. Антоній буде ожидати відповіди від св. Синоду на свою просьбу звільненя його в стан спочинку.

Письмом до редакцій ґазет архиепископ просить вірних дати йому можливість піти на спокій і поселити ся до смерти в Святогірськім монастирі. Разом з тим він заявляє, що було би йому дуже прикро, якби останнї днї його пробуваня на архиепископській катедрі охмарили ся проливом крови.

З'їзд українських педаґоґів у Харкові.

„Рѣчь" з 1. мая (15. цвітня) подає таку телєграму П. Т. А. з Харкова:

Відкрив ся з'їзд українських педагоґів губернії. Зазначено сумну картину відносин між учителями і учениками народних шкіл, де замість виховуваня справжнїх горожан калїчили душу, примушували забувати рідну мову. Двоязичність на Україні має часто у своїм наслїдку руїну семії. Підчеркувано щире бажанє учителїв працювати для добра українського народу.

Український Краєвий Народний Банк.

„Новое Время" з 30 (17.) цвітня доносить: Харківська конференція дрібного кредиту ухвалила зорганізувати у Харкові акційний краєвий банк товариство взаїмного кредиту з основним оборотовим капіталом 3 мілїони рублїв. Область дїяльности банку обіймає, як доносить „Южний Край" губернії: харківську, полтавську, катеринославську, воронїжську, таврійську, херсонську, курську.

НОВИНКИ.

Львів, 29 мая 1917.

— **Перші роковини похоронів Івана Франка** припадають в четвер, 31. с. м. Думаємо, що висловимо думку всего нашого громадянства, коли предложимо вшанувати в сей день память великого українського Письменника і Громадянина святочною манїфестацією над Його могилою. В тій цїли просимо Українців м. Львова зійти ся на Личаківськім кладовищи в 5. год. по пол.

— **Митрополит Шептицький** править панахиду по **Івановi Франкови**. Київська „Нова Рада" в ч. 32 з 6. (19.) мая доносить: У вівторок, 9. травня (22. н. ст. мая) в старому костелї о 4. годинї дня відбудеть ся панахида по І. Франкови, яку правити ме митрополит гр. Шептицький вкупі з уніятським духовенством.

Ю. СТРИЖАВСЬКИЙ. 8)

ПІД КРИЛАМИ ЦЕРКОВ.

По вечірнї — вечеря, звичайно, під орїхом, весела, людна, гуртом в двадцять пять або й більше чоловіка, а потім традиційний дубиновецький чай, що нї в свята нї в будні не вгавав тут від світання до півночи.

Повечерявши незмінним своїм дієтичним кулешиком, дїдунь пішов на спочинок, до „катраги" — затишної хатинки в пасїці, що була збудована на місці старої катраги й досї затримала своє старе назвиско; подав ся й благочинний, мовляв отець Кость, в „місто своєго упокоєня" а решта отців, жартуючи й регочучи без кінця — краю, на превелику силу аж коло півночи вибрали ся таки до школи, де, в класнім покої на підлозї, з цїлої півкопиці сїна, з бараниць та обвитих простиралами перин — було споружено роскішне, широке, як степ, ложе для необмеженого числа персон. Полягавши покотом, отці ще довго гомонїли, згадували колишнє, отець Кость прочитав на память уривок з „старосвїцьких батюшок", а Миколай Павлович з Авратима, що також митець був на смішне, майстерно проказував квітчин „Мертвецький Великдень", як враз з кутка, де вибрав собі постїль київський дядюшка, розляг ся раптовний, гучний хропіт.

Увва! — спинив ся Миколай Павлович — біда нам буде цеї ночі, — дядюшка з Маркевичів, а з цею фамілїею в одній хатї хиба конята засне.

Адже дїдунь втїкли від бабуні аж у катрагу: дайте менї, кажуть, серце, спокій хоч на старість, — додав отець Кость; — уявляю собі картину: бабуня: „хррр"! дїдунь „серце" не хропіть бо так дуже. — „Хрраа"! „Серденько, та не хропіть бо так занадто, їй Бо"! — „Хрроо"! „Алеж бо майге Бога в серцї!" „Хррриуу!" „Хай вам сто чортів, серденько"!

І в останнє отець Кость так удав Маркевичів, що аж київський дядюшка прокинув ся:

Хто ето так хропіт мм... там у вас?

Еге, там у вас! Ви краще, дядюшка, самі ляжте на правий бік, а то ми вже всї спали, а ви нас побудили своїм хропотом.

Та ну? От прескверная привичка!

І дядюшка повернув ся на правий бік.

Згодом все стихло, лиш отець Кость та Миколай Павлович ще жебунїли, засипляючи...

Автанас на дзвінициї вибив першу після півночі.

Не вважаючи на пізнїй час, в блакитї місяшної ночі, а надто коло ставка, лунали співи, сміх, гомін...

Рая, Галя, Вольо, Евген Маркович, Ладик, з Авритим, Шура й Соня з Вчорашного, Глїб і Олег Олександровичі Черненькі, перший академиста з Київа, а другий офіцир, що урвав ся в лїтнього лягера з Шубкова, на три днї, та паничі і панни Фіялковські з тутешнього таки, дубиновецького фільварку, — по вечері відпросили ся трохи на прохід, на ставок, і сївши в фільваркові рибацькі човни, поїхали вздовж водною блакиттю.

Пливе човен
Води повен
Та все все хлюп, хлюп, хлюп, хлюп!...

Почала Рая, решта підхопили, і тишу тріумфальної петрівчаної ночі зтурбував хор молодих безпечних голосів.

В очереті стрівожила ся дика качка — матка і, витягнувши шию, однобоким зором своїм вдивляла ся в водяну просторінь...

Ка! Ка! Ка! відізвалась на другім острові бїльш нервова...

Ффрр... пролетїв якийсь дикий птах, а під веслами нїжно хлопотїла тепла, лїтньої ночі, водичка; фль, фль, фль, фля—я... Далеко на березї сонно манячіли бїлі аж немов посинені від блакитї місяця хати, так само сонно, лїниво шелестїла вода під лотоками, а навколо ставу, низько, до самої води, схилило ся вїття верболозу, інколи срібнїючи від блиску місяця сподами продовгастих листочків.

Вогда й волузї
Вогда й при березї

Завели й собі хлоцї ночлїжани на сїножатї, за ставом, але хутко спинили ся, прислуховуючись до панських пісень. По двох, трьох хорових, Рая й Олег почали дует „Чорна хмара у діброві".

О мій друже,
Мій прекрасний,
Серцю радісний сей час!...

І чуло ся, що Рая й Олег, вимовляючи — ридаючи словами цими, співали не для своїх слухачів, не для звичайного веселого випадку, не для цеї навіть тріюмфальної ночі, що їй не співають гимнів лиш мертві духом та старі, а... для самих себе.

Смерть одна розлучить нас!
Смерть одна розлучить нас!

— **Гості зза кордону.** Прихильна рука передала нам вчера три числа київської „Нової Ради", а саме ч. 28. з 2 (15) мая, ч. 29. з 3. (16) мая і ч. 32 з 6 (19.) мая, а також „Кіевск-у Мысль", ч. 114 з 5. (18.) мая Як на теперішні відносини, містять вони найновійші вісти, бо всего з перед 10 днів. Що важнійше використаємо в нашім дневнику; так уже вчера помістили статю *С. Ефремова памяти І. Франка*, а нині містимо поклик в справі Українського Національного Фонду. В ч. 29. „Нової Ради" знаходимо також відомости з сього боку кордону, а саме про „українські часописи в Австрії" (Діло", „Українське Слово" і „Свобода" і поданем імени начальних редакторів і адрес редакції, з чого виходить, що ті часописи бачили в Київі), і про „книжки, що вийшли за кордоном" (подана бібліографічна згадка про „Над Золотою Липою" д ра О. Назарука і „Підручник до науки німецької мови" Ю. Рудницького).

— **Хто подає „неправдоподобне вядомості"?** Як тільки ми подали вістку про іменованє Д. Дорошенка генерал губернатором занятої части Галичини й Буковини, „Gazeta wieczorna" зараз поспішила ся потїшити своїх читачів тим, що та вістка, мовляв, „неправдоподобна". Минув якийсь час, і та сама „Gazeta wieczorna" подаючи за польським „Dziennik om kijowsk им" вісти про заняту Галичину й Буковину, вже кілька разів мусїла згадати про діяльність нового генерал губернатора Д. Дорошенка. Питаємо тепер, що було „неправдоподобне": наша вістка чи заперечене її в польській газеті. Згадуємо про сю справу, бо вона характеристична для тактики польської преси, яка старає ся заперечити, подати в сумнів, обезцінити кожду вістку, яка говорить про силу і значінє закордонної України.

— **З житя академічної молодїжи.** В середу, 30. с. м. точно о год. 6. по полудни буде в „Академічній Громаді" відчит тов. А. Княжинського п. н. „В чім лежить переконуюча сила Ренана?" Просить ся всїх Товаришів(ок) прибути. Гостям радї—Видїл.

— **З львівського „Бояна".** Найблизша проба мішаного хору буде в середу, 30. с. м., о год вечером в малій салї Музичного Товариства ім. Лисенка. Просить ся о численну участь.

— **Музичний попис** учениць і учеників школи фортепяну п. Лопатинської-Россовської, що від лїт тїшить ся добрим успіхом, відбув ся 27. с. м. в присутности родичів і запрошених гостий. На програму складало ся 15 точок ріжних композиторів, як: Burgmüllera, Wagnera, Sartoria, Chopena, Schumana, Brahmsa, Beethovena, Schuberta і ин. Всї точки були виконані зовсїм удачно і обнимали науку від 4 місяців до 5 лїт. Добірною грою відзначили ся: Я. Куницька, ученица 3. року і Е. Лициняк, ученик 5. року науки. По іспитї складали родичі дітий учительці подяку за совісну працю.—І. Б.

— **Тростина як паша.** Уряд для вижившленя людности подає нам отсей комунікат: Дуже доброю пашою для кормленя безрог є мука з молодої тростини. Найвідповіднїйшою порою до зжинаня тростини се час перед її розцвітом, себ-то по сїнокосах а перед жнивами. Тростину треба стинати близько коло коріня а опісля сушити її на воздусї і сонци і перекладати її від часу до часу, щоб уся добре висушила ся. Коли би впав дощ, то сушене треба почати на ново. Листків не відрівувати, а сушити їх разом. Зовсїм суху тростину треба відтак повязати в околоти грубости чоловіка і поскладати їх в стирти так, щоби дощ стїкав вздовж стирти і вода не заходила до околотів. Стирти прикрити менше вартним матеріялом. Віддїл для пашних сурогатів при Уряді для вижившленя (Ersatzfutterabteilung, Wien, I Trattnerhof 1) купує по користних цїнах молоду, засушену тростину і муку з неї.

— **Технольогічний інститут торговельної і промислової Палати у Львові** оголошує лише в польських часописях, що в першій половинї червня розпічнеть ся курс шитя заступчої воєнної обуви з деревляними підошвами, що згинають ся і не згинають ся, зі скіряним бранзлем або без бранзля, як також з підошвами з клеєної (шпальтової) шкіри. Курс буде тревати 2 недїлї, скількість учасників курсу обмежено до 30. О близші інформації треба звертати ся просто до Технольогічного інституту (вул. Булярда ч 5) між 11—12 в полудне, там можна посилати зголошеня на курс. — „Українське Товариство для підпираня ремесла і промислу". Львів вул. Зіморовича ч. 20.

— **Жіноча реальна гімназія в Перемишли.** Вступні іспити на курс І. кляси реальної гімназії українського Інститута для дівчат в Перемишли відбудуть ся дня 15. червня о 3. год. попо-лудни. Ученица має предложити метрику, свідоцтво щіпленя віспи і свідоцтво шкільне. По-чавши від І. кляси заводить ся програма науки реальної гімназії. Дирекція отворить також курси II. і III. кл. реальної гімназії, коли ученицї теперішної І. і II. кл. лїцея викажуть ся знанєм латини І. зглядно І. і II. кляси гімназіяльної. Впрочім лишають ся ще кляси лїцеальні.

— **Пригода в костелї.** Пишуть нам: В римо кат. Зелені Свята в Вовков, львівського повіту, в костелї при першім причастію неофітки, що перейшла з греко кат. на римо-кат., обряд, займив ся вельон на голові неофітки. В парохії зробило се глибоке вражінє: вважають се за допуст Божий на знак, що Господь Бог прогнївав ся на діткнену за відступленє від свого обряду. Ціла пригода скінчила ся без жертв в людях і тільки на каліцтві свідків сеї церемонії.

— **Відзначенія.** Санітарний *поручник п. Володимир Сенчина, бувший містоголова віденської „Січи", ранений на полудневім фронті, одержав в признаню знаменитої і повної пожертвованя служби перед ворогом, золотий хрест заслуги стяжці на медалї хоробрости.* — Вахмайстер рахунковий п. Йосиф Баньковський, 14 п. угорських гузарів відзначений з нагоди особливо вірної служби перед неприятелем срібним хрестом з короною на ленті медалї хоробрости.

НА ВОЛИНСЬКІ ШКОЛИ.

„Пяткова система".

На необхідну потребу удержаня 25 українських шкіл на Волині, які супроти останніх подій тим дорогші і важнїйші для української справи, конечні як найскорші і найобильнїйші жертви

Мірослава Домбчевська 3 К, Казим. Келбінська 5 К, Оля Насальська 5 К—уряднички почтові у Львові 1, — Леонард Будзиновський урядник почтовий у Львові 1 2 К: Жигмонта Білинського, Григорія Гілїчинського, Айталя Колянковського, Йосифа Маціїлінського і Стефана Ортинського—всї урядники почтові у Львові 1, — Антін Сало урядник почтовий у Львові 5,—Микола Войцеховський Відень 5 К (Дн.): Стефана Галїбея, надпоручника в М. Вайскірхен, Стефана Дригинича проф. в Болехові, о. д ра Миколу Конрада упр. гімн. в Гмінді, Костя Пачовського проф. в Яворові, Клима Шанковського фенріха 212, — Володимира Козіївна учителька в Ступници 2 К (Дн.): Марію Стрецку учит. з Велички, Олесю Жарску учит. з Чорного Дунайця, Михайла Гавриляка з Кракова, Иосифа Гординського упр. школи з Татар, Михайла Мандзія ц. к. комісаря староства в Новім Санчи, — Іван Хомчинський зі Ступниці 2 К (Дн.): Стефанію Скалкову учительку в Котовани, Теклю Лїсовску учительку з Крецова, Марію Дориківну учительку з Мокрян, Василя Жигу управителя школи з Баранчич, Івана Децика учителя з Берегів, — о. Лев Пясецкий з Реклинця 30 К (Дн.), — Олекса Крук поручник 47 п. п. 10 К (Діло): Соболеву Подільці, Галю Борисевич Дрогоїв, Нельцю Гинилевич Тисова, Олю Вненчаківну учит. Борислав, Славка Гинилевича поручника 41 п. п. Львів, — Грабовенська Марія в Самборі 3 К: радника Теофіля Ясеницького, радника Філярета Грабовенського, Галю Рабіївну і Стефана Сілецького стар. мед. усїх в Самборі. — Делькевич Антін в Самборі 5 К. — Микітка Антін 1 К. — Юркевич Станислав в Самборі 1 К. — о. Микола Левицький Оборошин 10 К. — Льоня Левицька Оборошин 5 К: Анну Тимкевичеву Володимирці, Ірену Вахнянин студентку філ. Відень, Ромка Гузара судію з Делятина тепер у Відни, Дзюню Божейківну Відень, інжиніра Глинянського Львів. — Тоньо Левицький Обертин 3 К: Олька Левицького Львів, Волод. Стернюка Пустомити, Ромка Божейко Ставчани, Тиця Микетея Відень, Наталку Кульчицьку Львів. — Морозівна учит. з Потелича 10 К.: Ірену Матюківну і Олену Матюківну з Гути зеленої коло Рави руської, Місю Лїсецьку з Белза, Марійку Головківну з Любичи корол. — о. Данїл Михайлів парох в Вапівцях 20 К (Дн.): о. Максима Зятика парох. в Міротині о. Льва Федоновича пароха в Улазові. — о. Іван Бучко Львів 10 К.: о. сов. Николая Білецького Пациків, о. Василя Кулика, Мізунь старий, о. Михайла Заворотюка Ліщава, о. Григорія Канду Ярослав, о. д ра Колтуна пол почта 521. — Стета Нечипорівна в Самборі 5 К.: о. декана Івана Грабовенського в Добрівлянах, о. Миколу Іжака курата УСС., о. каноніка Івана Уруського в Кракові, інжинєра Ярослова Стефановича в Пйотркові і Марію Кузикляу в Перемишлі, Ростислава Миколаєвич 5 К. — Адам Миколаєвич Rastatt і В. Німеччина 10 К: о. сов. С. Зельського Милятин старий, Фірака директора школи Ріпнів, Л. Вертипорохову управительку школи Сілець беньк., Степана Шведа учителя Нагірці малі, „Касу задаткову" Камінка струмилова. — Стефанія і Антін Радомські Волошинова 10 К: Корнила Куницького радника дирекції скарбу в Перемишли, Василя Радомського офіц. ц. к. Староства в Золочеві, Зоню Матвійціївну учительку в Волошиновій, о. Володимира Мармаша в Козлинці, о. Онуфрія Семчука в Лозині. — Софія Трешневська Бахір 10 К: Єлену Винницьку з Боганця, Наталію Шкачукову з Ольшаниці, Івана Малка однорічного охотника з Відня, д-ра Володимира Бирчака з Дрогобича, Василя Пачовського проф. гімн.

ОПОВІСТКИ.

Середа 30. мая 1917.

Нині: греко-кат.: Андроніка ап., — римо-кат.: Фелікса.

Завтра: греко-кат: Теодора — римо-кат.: Петронелї.

| **Надзвичайні загальні збори** товариства „Кружок правників у Львові" відбудуть ся дня 7. червня о год. 3 по пол. в льокали товариства „Академічна Громада" вул. Панська ч. 11а, з таким порядком дневним: 1) Звіт з діяльности. 2) Вибір нового виділу. 3) Внесеня і запити. — Ів. Попель, Ев. Гавришо.

| **Марійське товариство** в Стрию складає подяку Вп. Грицеви Трушови за дар на евакуовані дїти в квоті 100 К. 357 1—1

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 29. мая 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ.

Неприятельська артилерійська дїяльність в богатьох місцях збільшила ся. В деяких відтинках відперто російські стежні відділи.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Після спокійнїйшої неділї Зелених Свят битва над Сочею вчера розгоріла ся на ново. Нова велика филя неприятельського війска була передовсїм спрямована проти верхів коло Водіче і Монте Санто. Італійський приступ в полудне почав ся проти північного крила а по полудни після вступного артилерійського огня поширив ся на цілий згаданий відтинок. Багато разів вивязували ся завзяті бої з близька, які шалїли також протягом ночі. Особливо завзято бито ся в области верха 652. Наш фронт на цілім просторі ставляв зелїзний опір всяким зусилям неприятеля. Полки піхоти ч. 9, 2+, 77 особливо визначили ся. На північний схід від Гориції забрали ми підчас відпертої проби ненадійного італійського приступу 200 Італійців в полон.

На південь від Яміяно вчера перед полуднем знова чотири рази наступав проти наших становищ, причім крім великих кривавих втрат втратив 15 офіцирів і 800 жовнірів як бранців.

Загальне число бранців, полонених від початку десятої битви над Сочею виносить 14.500.

З Каринтії і Тироля нема нїчого до оголошеня.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ.

Не було зміни.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гефер.

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 29. мая 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група війск баварського наслїдника престола Руппрехта: В лузї Wytchaete вчера огнева боротьба скріпила ся. Також над каналом Labassee і в деяких відтинках по обох сторонах Скарпи артилерії себе завзято поборювали. Стежні наступи Англійців в кількох місцях остали без успіху.

Група війск німецького наступника престола: Протягом дня всюди була тільки мала боєва дїяльність. В ночи Французи пробували коло лїска Hurtebise біля млина Vauetere виконати несподівані наступи, які однак не повели ся завдяки чуйности залоги наших ровів.

Наступ Французів на нові наші рови на стоках гори Poehl в Шампанії відперто.

Армія генерала-поручника кн. Альбрехта Віртемберського: Нїчого нового.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

В кількох відтинках в послїдних днях збільшила ся боєва дїяльність. Числять ся там з румунсько-російськими атаками.

Фронт Македонський: В лузї Черни поновила ся огнева дїяльність; на західнім березї Вардара передні сторожі болгарські відперли кілька англійських компаній.

Перший квартирмайстер ген. Людендорф.

Ц. к. уприв.

ВІДЕНСЬКИЙ БАНК ЗВЯЗКОВИЙ

ФІЛІЯ у ЛЬВОВІ, ПЛ. СМОЛЬКИ Ч. 5.

ПРИЙМАЄ ЗГОЛОШЕННЯ НА СУБСКРИПЦІЇ

VI. ВОЄННОЇ ПОЗИЧКИ.

УДІЛЮЄ РАДО ВСЯКИХ ІНФОРМАЦІЙ. — ПРОСПЕКТИ ДАРОМ І ОПЛАТНО. 345 2—4

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Микола Книш, тепер вамешкалий Хлопи п. Комарно, шукає своєї жінки Василини і дітий Марії і Петра. 346 4—3

Пошукує ся батька Семена Гаврилюка з Зарваниці. Хтоби зная прошу подати на слідуючу адресу: Hawryluk Mikołaj, k. u. k. Reser. Spit. B. 19. Mähr. Weisskirchen. 359 1

Оголошення.

- ПОЧЕНЄ НІГ -

усуває певно спеціяльний пудер „Csave", пакет за 1·20 К. На провінцію висилаю тільки за попереднім надісланем належитости і 40 с. на порто. — Одиноке заступство

S. FEDER, — Львів, Сикстуська ч. 7.

279 23—60

КОСИ і СЕРПИ.

	6	6½	7	7½	8	8½
Коси	3·80	3.90	4.—	4.10	4.20	4.30

за штуку

	Ч. 0.	1.	2.
Серпи фабричні	12.—	13.—	14.—

за тузин.

Перстені до ніс з ключем по 60 сот. за шт., **Молотки** К 2.—, **бабка** К 2.— за штуку, **Бруски** штучні по 60 сот., натуральні сиві по 80 сот. за штуку.

Висилає зі своїх складів у Львові, Перемишлі і Стрию

КРАЄВИЙ СОЮЗ

Господарсько-Торговельних Спілок

Львів, вул. Зморовича ч. 20 VI 5—5

Мужчина, літ 29, урядник державний, навяже переписку з інтелігентною Українкою сімпатичного виглядy та лагідної вдачі до літ 25 в цілі матримоніяльній. Фотографія пожадана. Дискреція запевнена. Анонїми до коша. Письма прошу слати до 10. VI. 1917. під „Доля" до Адміністрації „Діла". 356 2—3

IX Звичайні Загальні Збори

Повітового Товариства господарсько кредитового

„ВІРА"

стоваришеня зареєстр. з обмеж. порукою

в Жовкві

відбудуть ся дня 3. липня 1917. р. о год. 11. рано в комнатах соваришеня з слідуючим порядком нарад:

1. Відчитанє протоколу з послїдних Загальних Зборів
2. Справоздане Дирекції з діяльности товариства за рік адміністраційний 1916.
3. Справоздане комісії контрольної і уділенє абсолюторії.
4. Розділ чистого зиску за рр. 1914, 1915 і 1916.
5. Внесеня і запити.

Коли о год. 11. перед полуднем не збере ся статутом вимаганий комплет членів, відбудуть ся другі Загальні Збори того самого дня о год. 12. в пол. в льокали стоваришеня з тим самим порядком нарад, котрі будуть рішати без огляду на скількість присутних членів (§ 33 ст.)

Маєтковий білянс за р. 1916 є виложений в льокали товариства в годинах урядових де члени можуть його переглянути (§ 44 — 49 ст.)

За Раду Надзираючу:

о. Вол. Утриско предсідатель. *о. Й. Маринович* секретар.

358 1—3

Народні учителї і Місцеві Шкільні Ради

замовляйте сейчас на нагороду пильности для шкільної молодіжи „Воєнні Читанки" в образцями:

Ч. 1.	За Україну (вже нема)	30 сот.
Ч. 2.	Червона калина	30 „
Ч. 3.	Опис рідного краю	30 „
Ч. 4.	Малий Василько	20 „
Ч. 5.	Земле моя! (Ів. Франка)	20 „
Ч. 6.	Український Співаник	20 „
Ч. 7.	Житє українського народа	40 „

Жовнірм, селяни і Читальні — висилайте збірні замовленя!

Читанки висилаєть ся за попередним надісланєм грошей на адресу: Verlag „Wsaimna Pomisch der ukrainischen Lehrerschaft in Gmünd N. Oe. Barackenlager zuhanden des Lekrers H. Kowal. На оплату почти долучити 60 сот. При замовленю звиж 10 К почту заплатить саме вилавництво. 350 3—4

П. Т. Шевцї, Купцї та сїльські Крамницї

можуть заробити много грошей через розпродажу патент.

ГНУЧКИХ - золївок деревляних - - Вебера „Ідеаль" .

Ціна за пару 3·00 К і 2·50 К.

Хто раз їх спробує, буде вже все уживати.

Ґен. Заступство для Галичини Перемишль, ул. Дворського 2.

3236 3—3

КОЖДИЙ що дбає про себе і свою родину хто хоче сповнити горожанський обовязок супроти держави

повинен **обезпечити ся на житє**, а заразом підписати VI. воєнну позичку **тільки в**

Ц. к. австр. військовім фонді для вдів і сиріт

який получив субскрипцію на VI. воєнну позичку **враз** з обезпеченєм на житє для всіх без ріжниці пола від 18 до 55 року житя. Обезпеченє се уможливлює кождому без виїмки, а саме **офіцирови, жовнірови, священникови, урядникови, купцеви, реміонникови і денному заробникови** підписане VI. воєнної позички при рівночаснім обезпеченю ся на дожитє або на випадок смерти на користь власну, або користь своєї родини.

Без лїкарських оглядин. **Сейчасова важність обезпеченя.**

Без стемплїв і побічних додатків

Найнизша квота обезпеченя К. 500. **Найвисша квота обезпеченя К. 4000.**

Обезпеченє входить в житє в хвили зголошеня субскрипції, зглядно зголошеня першої премії, яка є дуже низька. Премія від 1000 корон виносить на час 20-лїтний К. 35 річно, на час 15 лїтний К. 49 без всїх инших коштів. Премії платить ся річно, піврічно, чвертьрічно, а навіть місячно, так що **при так малім видатку, як 3—4 кор. місячно навіть найбіднїйший** може помочи державі до побідного закінченя війни, а рівночасно забезпечити родину. **Сповняючи отже патріотичний, горожанський обовязок, підписуйте VI. позичку воєнну.**

Близших інформацій удїляє радо БЕЗПЛАТНО наше

Краєве бюро — Львів, ц. к. Намісництво 322

як також наші уповажнені заступники по усїх містах і повітах краю.

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10

Ч. 125. (9.377) Львів, четвер 31. мая (18 ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . . . 2·70 К.
чвертьрічно . . . 8·— „
піврічно . . . . 16·— „
цілорічно . . . . 32·— „

у Львові (без достави):

місячно . . . . . 2·40 К.
чвертьрічно . . . 7·— „
піврічно . . . . 14·— „
цілорічно . . . . 28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оловістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомлення про вінчання і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К. Сталі оголошення за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, 30. мая 1917.

Заява президента міністрів на конференції з представниками українського народу що-до будучности Галичини й Буковини і державно-правного положеня українського населеня сих країв є на стільки важним політичним фактом, що заслугує на відповідь з української сторони.

З сеї заяви видно, що Австрія, маючи тверде рішене не відступати своїх дотеперішних українських областий, є рівночасно свідома свого обовязку супроти тої части українського народу, яка сі области заселює.

Свідомість сього обовязку у керманичів держави повинна бути тим більша, що український нарід—як се підніс президент міністрів—вповні сповнив свій патріотичний обовязок супроти держави в часі війни.

Свідомий сього обовязку, шеф правительства заявив, що правительство є сильно рішене узгляднити потреби розвитку українського народу, так, що український нарід на будуче не повинен мати ніякої причини до жалів на нерівне трактоване його в державі.

Як думає правительство сповнити сей свій обовязок супроти українського народу, сього президент міністрів не сказав. Та не може бути сумніву, що в часі, коли в цілім культурнім світі—навіть в Росії!—тріюмфує ідея демократизму, волї народу, сповнити свій обовязок супроти українського народу можна тільки сповненем його волї, його домагань.

Воля українського народу в Австрії відома: він домагаєть ся, щоби через уконституоване українських областий Австрії в окремий коронний край він одержав державно-правне положене господаря своєї землї. Тільки утворене українського коронного краю в Австрії буде відповідати потребам розвитку сеї части українського народу, тільки тоді український нарід стане справді рівноправним членом Австрії — держави народів.

І тільки тоді можуть здійснити ся слова монарха про потребу згоди Поляків і Українців, на які покликав ся президент міністрів. Бо тільки тоді, коли український нарід в Австрії буде призваний господарем на своїй споконвічній землї, він зможе погодити ся з польськими мешканцями своєї землї. Доки-ж Поляки стоять на тім, що українська Галичина має бути частю польського державного організму, з яким український нарід має бути зведений на ступінь національної меншости, доти український нарід не може простягнути Полякам руки до згоди — на своє поневолене.

Таке становище українського народу в Австрії—і се повинно бути ясне австрійському правительству.

Українець товаришем міністра війни в Росії.

Львів, 30. мая 1917.

„Кіевская Мысль" з 23. н. ст. мая доносить: Підчас українського військового з'їзду в Київі наспіла відомість про іменоване голови Українського Військового Клюбу, полковника генерального штабу Якубовича, товаришем міністра війни З'їзд приняв сю відомість грімкими окликами „Слава!" і вислав телеграфічно привіти полковникови Якубовичеви і міністрови війни Керенському.

Перше засіданє палати послів.

ВІДЕНЬ (Ткб). Палата послів відбула нині перше засіданє. Саля й галерії переповнені. Богато послів у мундурах. Місця, які займали посли, що полягли на війні, а саме Франц Фукс, д-р Поллявф, Зайдль і д-р Лефль, пристроєні вінцями. На місци польського соц дем. посла Гудеца соціялісти зложили цвіти.

В год 11 м'н. 20 прибув на салю президент міністрів з членами кабінету з виїмком міністра Бобжинського. Представивши палаті кабінет, президент міністрів запросив

бар. Фукса, щоби з титулу віку заняв місце президента.

Бар. Фукс посвятив передовсім горячі слова згадки пок. Цісареви Франціови Йосифови І.

Потім зложив в імени народів Австрії чолобитню Цісареви і Цісаревій і підніс оклик на честь Цісарської Пари, який члени палати поставши з місць, повторили трикратно.

Потім говорив бар. Фукс про геройських жовнірів, що борють ся в оборонї вітчини. Палата є обовязана до найглибшої вдячности для них, як також для союзних військ.

Тепер бар. Фукс заявив, що отвирає засіданє і ствердив комплет. Потім покликав до урядованя тимчасових секретарів, між ними Українця Антона Лукашевича.

З черги подав до відома палати назвища послів померших і убитих на боєвищи. Дальше подав до відома, що на основі правосильного вироку

втратили мандат:

Графенауер. д-р Баттісті, Бурзіваль, Хоц, Нетоліцкі, Война, д-р Крамарж, д-р Рашін, Володимир Курилович і д-р Дмитро Марк в.

Пос. Кльофач остає в слідчій вязници обжалований о державну зраду. Посол Володимир Козловський наслідком умової недуги втратив власновільність.

В справі доповняючих виборів, зглядно покликаня заступників, будуть пороблені відповідні кроки.

Опісля посли, які вперве прибули до Палати, зложили посольське приреченє.

Вибір президії.

Палата приступила до вибору президента; 115 голосів віддано на д-ра Гросса, 195 карток було пустих, 2 картки були неважні. Пос. Гросс заявляє, що приймає вибір.

Опісля вибрано віцепрезидентами: Романчука, Пернерстофера, Погачніка, Сіміоновічі, Уджаля, Германа, Юкля

Переведено вибір секретарів, після чого президент велів відчитати надіслані правительственні письма і внесеня та просив про уповажненє до висилки привітних телеграм до армії і до парляментів союзних держав. По ухваленю того уповажненя президент подав до відома вголошені внесеня в справі зміни регуляміну і в справі посла Кльофача, які по виборі відповідних комісій будуть туди відослані.

Президент уділяє голосу пос. Станекови до зложеня заяви. Крім того посла записали ся до голосу в цілі зложеня заяв: Корошец, Калїна, Романчук і Пахер.

Промова президента.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Президент Гросс, обнявши провід, подякував за найвисшу парляментарну почесть, якою його наділено і прирік, що після найлїпших сил буде працювати над привернен'ем Палатї її прав. В сих обставинах є передовсім обовязком Палати старати ся о сповненє конституційних задач, щоби не вернули подібні відносини, бо тільки тому можна було позбавити Палату її прав, що ми не виповнювали наших обовязків. Президент згадав про те, які великі надії привязує населенє ло Палати і підчеркнув обовязок стараня о те, щоби не сповнили ся надії неприятелїв. Нападаючи на осередні держави, неприятелї перечислили ся що-до старої монархії Габсбургів. Виявило ся, що вона має стільки живої сили й сили відпору, як сього не припускано. Удари неприятеля її ще більше укріпили і сильнійше зєдинили.

Ціла монархія є перенята безоглядним подивом і вдячністю для геройського війска. Всі солїдаризують ся в непохитній волї витривати в накиненій нам боротьбі аж до осягненя бажаного почесного мира, який має забезпечити нашу независимість і наше єствованє, причім від нїчого не є ми так далекі як від думки гнетеня инших народів. Передовсїм є ми злучені в безумовнім відданю себе пануючому Домови, в любови і подиві для нашого молодого Цісаря. Вашим обовязком буде давати ясний примір, дбати о те, щоби богаті сили вітчини збудити до нового житя. Президент закінчив трикратним окликом в честь вітчини і Цісаря Кароля.

Потім вибрано віцепрезидентів. Далї вибрано секретарів.

Президент заявив далї, що внесено цїлий ряд внесень і інтерпеляцій, тому одначе, що їх ще не переглянено, не може нині казати їх відчитати. Серед внесень є внесенє пп. Германа, Густава Гросса, Гавзера, Корошеца, Станека і Тушара, яке містить закон в справі регуляміну Державної Ради і внесенє сих послів в справі регуляміну Палати послів, а далї внесенє п. Странського о увільненє з вязниці посла Кльофача. З огляду на важність сих справ пропонує президент виїмкове трактованє сих внесень і вносить, щоби вже нині вибрано регулямінову комісію і комісію нетикальности послів, кожду по 26 членів і щоби їм передано повисші внесеня. Сю пропозицію принято.

Потім заявив президент, що цїлий ряд послів записав ся до голосу в цїли зложеня заяв політичної натури.

Заява представника Чехів.

П. Станек почав говорити по чеськи, потім заявив по нїмецьки таке: Делегація чеського народу є глубоко перенята переконанєм, що теперішна дуалїстична форма зі шкодою для загальних інтересів витворила народи пануючі і народи гнетені і що в цїли усуненя лиха є конечне перетворенє монархії Габсбурсько Льотаринської в союзну державу, що обіймала би вільні рівноуправнені національні держави. Покликуючи ся в тій історичній хвилї на природне право народів рішаня про свою судьбу, будемо на чолї нашого народу стреміти до зєдиненя всїх племен чесько-словацького народу у демократичну державу.

Заява представника південних Словян.

П. Корошец почав говорити по хорватськи, потім говорив по словінськи а вкінцї в нїмецькій мові відчитав заяву: Посли вібрані в клюбі південно словянськім заявляють, що на основі національного принципу і хорватського державного права домагають ся зєдиненя всїх областий монархії замешкалих Словінцями, Хорватами і Сербами в одно самостійне, визволене із всякого панованя иншого народу, оперте на демократичній основі державне тїло під скиптром Габсбурсько-Льотаринської Держави і що всякими силами будуть стреміти до здійсненя сеї мети.

П. Калїна висказав симпатію для російської революції і проголошеного нею принципу свободи, рівности і братерства всїх народів.

Становище Українців.

П. Петрошевич почав говорити по українськи, а потім в нїмецькій мові зложив таке правнодержавне застереженє:

1) Нинїшний коронний край Галичина є штучно утвореною адміністраційною одиницею, що остає в суперечности з історичним і національним законом. Жовтневий дипльом з р. 1860. і патент з лютого 1861. прилучили історичне українське королївство Галичини і Володимирії до краківського, освенцімського й заторського князівств, творячи з них правнодержавну одиницю як коронний край Галичину, що український нарід уважав все зломанєм права і відчував як національне насильство.

Супроти великих історичних подій представники українського народу з особливим натиском підчеркують непередавнене державне право українського королівства Галичини й Володимирії, домагають ся, щоби українські области творили знов правнодержавну одиницю в рамах загально-державної організації і торжественно протестують проти заміру дальшого полишеня українських областий в одній правнодержавній одиниці з польськими областями і наданя тим польським областям особливої автономії.

2) Представники українського народу застерігають ся проти сього, щоби хочби найменша часть українських областий Холмщини, Полїся і Волині коли небудь була прилучена до Польського Королівства, яке має бути утворене, і вважають всяку пробу в сім напрямі ділом насильства на живім тілї українського народу, нарушеним його історичного права і наругою над принципом права рішаня народів сам х про себе.

3) Представники Українців Австрії витають як найсердечнійше стремлїня Українців Росії до осягненя правнодержавного права рішаня про свою судьбу і заявляють, що й в Австрії не понехають боротьби, щоби великий український нарід на своїй цілій національній території дістав свої повні права.

Австрийські Німці проти домагань Чехів і південних Словян.

П. Пахер заявив в імени нац. нїм. Союза і христ. суспільної партії, що всякі проби воскресеня чеського державного права, як також правно державні стремліня послів південно словянських стрінуть ся з рішучим опором австрійських Німців.

Заява Полянів.

П. Лазарський заявив, що Коло Польське займе супроти зложених тут заяв становище у відповіднім часі.

П. Стапінський заявляє, що всї области замешкані Поляками мусять бути получені.

Становище правительства.

Президент мінїстрів гр. Клям Мартінїц сказав: Позваляю собі подати до відома Палати, що правительство що-до змісту зложених тут заяв займе становище на однім з засїдань по престольній промові.

Склад комісій.

Президент подав висліл виборів до комісій регулямінової і нетикальности. До першої вибрано м. ин. пп. Германа, Діяманда, Яблонського, Рібенбавера, Евг. Левицького, Лагодинського; до другої Адольфа Гросса, Матакевича, Банася, Лібермана, Сінгалевича.

На тім перервано наради. Дальше засіданє вівторок 5. червня в 11. год. перед полуднем.

Палата Панів.

ВІДЕНЬ (Ткб). По представленю нового кабінету подав президент мінїстрів до відома іменованє президії. Провід обняв кн. Фірстенберг. В своїй промові дав короткий погляд на історичні події від часу останної сесії. Говорячи про війну вказав на братерство оружя з союзниками, зазначив, що замір ворогів побідити і виголодити нас не вдав ся. — По виборі верифікаторів і членів комісії замкнено засіданє. Речинець слїдуючого засїданя подасть ся письменно.

Лазарський презесом польського кола.

ВІДЕНЬ (Ткб) Польське коло на нинїшнім передполудневім засіданю вибрало презесом п. Лазарського, який одержав 60 голосів на 67 голосуючих.

Голова нїмецького національного Союза.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Нїм. національний Союз вибрав головою п. Доберніга.

Українське військове свято в Київі.

Відень, 28 мая 1917.

„Перші квітки".

(Ф. К.) „Кіевская Мысль" з дня 20. цвітня (3. мая) доносить:

З постанови українського товариства ім. гетьмана Полуботка 18. цвітня (1. мая) у Київі відбуло ся українське військове свято „Перших квіток". Около 1 години по пол. на Сирецькім полї почали збирати ся Українцї з рїжних частий військ київського гарнізону і жовнїри й офіциры, що прибули з фронту. Перед початком свята на Сирець прибули Українцї жовнїри, які проголосили себе українським полком ім. гетьмана Богдана Хмельницького. Полк сей прибув зі своїм вибраним полковником штабскапітаном Путником-Гребенчуком. Ціла площа, де зібрали ся Українцї жовнїри, була прибрана національними прапорами, портретами Шевченка, гетьмана Павла Полуботка На прапорах були написи: „Нехай живе славне українське військо!", „Зійшло сонце України", „Нехай живе автономія України!" й ин.

Три орхестри військової музики виконали український марш. На святі виголошено ряд промов про сучасні події й організацію українського полку.

Около 5 години по полудни зі Сирецького поля почав ся похід учасників свята. Військові українські манїфестанти пройшли по Бібіковському Бульвару, В. Володимирській вул., по Хрещатику і попрямували до двірця.

За український полк.

Як відомо уже нашим читачам, 3 000 жовнїрів Українців у Київі, які мали вертати на фронт, зажадали утвореня з них окремого українського полку. Незважаючи на постанову Виконавчого комітету громадянських організацій не починати нових формовань, тому що являєть ся поважною небезпекою для фронту, жовнїри, як се читаємо дальше у „Кіев. Мысли", 18. цвітня (1. мая) около 7 год. веч. явили ся у комітеті військових депутатів (який примістив ся в б царським двірци) і заявили, що вони уже явним способом утворили полк ім. Богдана Хмельницького й вибрали собі команданта полку. Жовнїри явили ся в походнім порядку, з жовто голубими прапорами й портретами Шевченка. До жовнїрів вийшли члени Виконавчого комітету Ради військових депутатів. Підполковник Оголький і військовий урядник Скловський виступили з промовами, в яких заявили, що вони співчують ідеї утвореня українського війска, одначе вважають, що під теперішний час, супроти очікуваних з хвилї-на хвилю боїв, комплєтувати нові окремі части у найвисшій степенї небезпечно. Після того мав намір виступити з промовою предсїдатель Ради жовнїрських депутатів жовнїр Таск. Ледви він почав говорити, як зі сторони жовнїрів роздались оклики: „Геть його, він буде говорити проти полку, арештувати його!..." Проби примусити слухати себе не довели ні до чого і Таска група жовнїрів і офіцирів відвела на бік. Присутна при сім решта депутатів, схвильовали тим, що стало ся, звернула ся до жовнїрів з горячим покликом не робити насильства над товаришом, який бажає висказати свою думку, й дати йому слово, тим більше, що він — предсїдатель Ради жовнїрських депутатів, найбільш популярна й поважана всїми жовнірами особа і як соціяліст і демократ сторонник ідей свободи, рівности і братерства. Слова переконаня на жовнїрів не мали впливу і в оборону Таска виступив Українець Міхновський. Після його промови жовнїри згодили ся вислухати предсїдателя Ради. Таск у горячій мові накликував жовнїрів не нарушувати дисциплїни, не зраджувати справи революції, не виступати проти зорганізованої української громадської думки в особі „Центральної Української Ради", яка висловила ся проти негайного організованя полку і відїхати на фронт до своїх віддїлів. Бесідник заявив, що він прилучив ся би до жаданя організованя окремого полку, коли би жаданє се було переведене через які небудь організасії, яким довіряє цілий нарід, а не захватним способом, анархічно, як се зробили жовнїри. Вважаючи взагалї теперішний виступ контрреволюційним і погубним для російської свободи і, бути може, навіть для Росії, бесідних закінчив покликом в імя свобідної України і республики відказати ся від безумної затії і проголосив „ура!" на честь вільного українського народу і вільної України...

Промову Таска зустрінули мовчанкою.

В сю хвилю прибув головний начальник українського воєнного округа ген. Н. А. Ходорович, який также звернув ся до жовнїрів з просьбою розійти ся й обіцяв скликати нараду, на яку будуть покликані і делєгати від сих жовнїрів. Генералови Ходоровичеви зробили овацію.

Вкінці жовнїри стали розходити ся. Виборні від жовнїрів і Українцї офіциры разом з прибувшими командантом Цицовичем, комісаром К. М. Оберучевим, генералом Н. А. Ходоровичем й иншими пішли у головну салю двірся на нараду.

Окремо від них зібрали ся на нараду члени комітету військових депутатів. Після двогодинних горячих нарад комітет ухвалив полишити ся при попередній точці погляду. Сю ухвалу подано до відома української делєгації, яка відбувала нараду, при чім члени комітету полищили ся на сій нараді не беручи участи в дискусії.

Нарада тягнула ся до 2 ої год. в ночи. Наклики К. М. Оберучева, ген. Цицовича й инших відказати ся від своєї ідеї показали ся даремними. Делєгати заявили, що в київськім гарнізоні зібрано ще декілька тисяч підписів жовнїрів під жаданєм твореня окремих полків і що необхідно числити ся з фактом початого руху.

Супроти всього того, що стало ся, комітет депутатів війск з Радою робітничих депутатів скликує нині о 1 ій год. по пол. в другім городськім театрі надзвичайне обєднане зібранє військових і робітничих депутатів.

Депутація до ґенерала А. А. Брусілова.

„Кіев. Мысль" з дня 20. цвітня (3. мая) повідомляє:

Вчора із Київа виїхала до головно-командуючого арміями південно західного фронту генерала А. А. Брусілова українська депутація з домаганєм признати „1-ий український полк ім. Гетьмана Богдана Хмельницького". У склад депутації увійшли: ген. Іванов, представники ради клюбу гетьмана Полуботка Міхновський і В. Павелко, представник української фракції жовнїрських депутатів і три представники українського полку.

Дозвіл.

„День" з 23. цвітня (6. мая) доносить з Київа:

Головний командант армії південно західного фронту дозволив головному командантови київського воєнного округа сформувати український полк з 3-х баталїонів. Кадру сього полку дозволено скласти з українських салдатів та офіцирів, що знаходять ся на роздїльних пунктах.

Польські наради в Кракові.

Уся польська преса настроєна на високий патріотичний тон по приводу нарад польських політиків, які відбували ся в Кракові в часі Зелених Свят лат. обряду. „Не приспали нашої душі обманчиві примани, ні золоті обіцянки, але відозвала ся могутна воля народу, що він хоче сам про себе рішати", — пише „Kurjer Lwowski" у статї присвяченій згаданим нарадам. Вони на стільки важні, що про їх хід і зміст вважаємо потрібним познакомити наш загал.

Обради почали ся дня 27. с. м. засіданєм польського кола парляментарного, на якім явило ся 60 парляментарних послів, 10 членів палати панів і 20 соймових послів. Нарадам проводив віцепрезес кола Герман. В полагодженю справ звязаних з сесією парляменту рішено прилучити ся до спільного внесеня всїх партій в справі зміни регуляміну, вибрано членів регулямінової комісії та зголошено внесенє парляментарної комісії кола, щоби з правительством і поодинокими клюбами переговорювала тільки ціла президія; те внесенє буде на основі статута порішене після 8 днїв. Дальші наради присвячені були воєнній господарці в Галичині, справі польського легіону та справі мирової манїфестації австрійського парляменту. З огляду на лихе господарське положенє краю ухвалено візвати правительство, щоби воно велїло понехати всякі реквізиції, які переводить ся в краю та подбало про безпроволочне заосмотренє людности, яка стоїть перед катастрофою голодової смерти, засобами поживи. В справі польського легіону ухвалено отсе внесенє пос. Морачевського: „Польське коло, констатуючи, що легіон був в цілости відданий польській державі, як кадри польської армії, протестує проти поділу легіону на галицький легіон і військо Польського Королівства, який тепер переводить ся. Коло домагаєть ся від управи заграничної політики Австро Угорщини, щоби вона спричинила знесенє всїх заряджень, суперечних з принципом неподільности легіону". Опісля на внесенє п. Дашинського ухвалено, щоби польське коло дало ініціятизу до мирової манїфестації австрійського парламенту і вкінци рішено предложити соймовому колови до принятя революцію пос. Тетмаєра з 16. мая с. р., ухвалену парляментарним колом.

З огляду на політичне значінє ухвалених рішень являєть ся ще замітнійшим засіданє сой-

мового кола з 28. с. м. Того дня перед політичними нарадами відбували ся скрізь по місті маніфестації, в яких брали участь тисячі маніфестантів. Були вони під університетом, редакцією „Piasta", в якої льокалю промовляли до товпи посли Вітос, Бойко, Гломбінський а вкінци перед палатою Вельопольських, де мали зібрати ся посли. Тут спершу здержував учасників маніфестації поліційний кордон, який на інтервенцію послів усунено, після чого промовили до зібраних посли Гломбінський, Тетмаєр і Марек. По тих промовах товпа розійшла ся а соймове коло приступило до нарад при співучасти послів соймових, парляментарних і членів палати панів, в присутности гостий з Польського Королівства, які репрезентували Державну Раду і тамошні польські організації політичні. Засідане було коротке. Пос. Тетмаєр предложив послам до ухваленя отсю резолюцію: „Польське коло соймове ствердже, що одиноким змаганєм польського народу є відзискане независимої Польщі з доступом до моря і признає свою солідарність з тим змаганєм. Соймове коло ствердже дальше міжнародний характер тої справи і признає її здійсненє запорукою тривкого мира. Польське коло соймове висказує надію, що зичливий Полякам цїсар Австрії справу ту возьме у свої руки Відбудова польської держави при помочи Австрії запевнить Австрії природного і тривкого союзника". До двох послідних уступів хотів поставити гр. Здзіслав Тарновський іменем консерватистів поправку, але опісля він своє внесенє взяв назад.

Серед короткої дискусії над предложеною резолюцією незвичайно цїкава своїм змістом була промова пос. Дашинського, який мотивував внесенє п. Тетмаєра: воно приложене до нових політичних обставин — говорив пос. Дашинський; польське представництво згодило ся на відокремленє Галичини, щоби воно стало помостом до злуки з прочими польськими землями. Та в марті стали ся дві події: війна із Зединеними Державами, які пропагують независиму, зєдинену Польщу, і російська революція; ті дві події надали инший характер польській справі. Обговорюючи польські симпатії, бесідник заявляє, що в Польщі нема нїмецької партії, інтересам Нїмеччини можуть служити тільки шаленії і запроданцї (довготривалі оплески). З Австрією лучить Польщу те, що оба краї є католицькі, оба є континентальними державами і оба ведуть експанзію на схід. Польща буде підпорою австрійського престола, однак бесїдник перестерігає перед візантійським кадилом і приниженєм, яке не личить народови. Се можуть робити ті, в яких болять дірки від гузиків, але нарід того не зробить і не хоче.

Резолюцію пос. Тетмаєра приняло соймове коло одноголосно повстанєм з місць. Зібрану численно під палатою публику звістив про те пос. Дашинський, кінчаючи свою промову словами: „Народе, ти побідив!"

Українські часописи на закордонній Україні.

З київської „Нової Ради" (чч. 28, 29. і 32.) довідуємо ся, що на закордонній Україні виходять отсї українські часописи:

„Нова Рада" виходить з 25 марта що дня. Редактор А. Нїковський. Видавець: „Товариство для підмоги літературні, науці, і штуці". Київ.

„Робітнича Газета", центральний орган У. С.-Д. Р П. Редактор В. Винниченко. Виходить з 30. марта що-дня. Київ.

„Народна Воля", виходить що дня з 30. цвітня. Редактор М. Ковалевський, Київ.

„Літературно Науковий Вістник", місячник літератури, науки і громадського житя. Київ.

„Жіночий Вістник". Редакційна комісія „Українського Жіночого Союза" приступає до видавання щотижневого органу „Союза" під назвою „Жіночий Вістник". Перше число „Жіночого Вістника" вийде в половині червня. Метою „Жіночого Вістника" буде координація жіночої громадянської праці для добра України; хто надіється ся в сім журналї найти які небудь чисто фемінїстичні, суфражетські тенденції, нехай не передплачує „Жіночий Вістник", бо в нім сеї поживи не знайде. Київ.

„Шлях". Вістник літератури, мистецтва та громадського житя. Редактор видавець: Хв. Коломийченко. Місячник. Москва.

„Київська Земська Газета". Видане київського губернського Земства. Редакція: Член управи В. Прокопович та зав. ред. Б. Дорошкевич.

„Вісти київського губерніяльного Виконавчого Комітету". При губерніяльнім комісарі Тимчасового Уряду.

„Комашня", видане київського Союза установ дрібного кредиту. Редактор Ф. Матушевський. Київ.

„Театральні Вісти", орган українського театрального організаційного комітету. Виходить що-тижня. Київ.

„Стерно", вістник київського українського студентства. Київ.

„Боротьба", орган центрального Комітету української П. С. Р. Виходить раз на тиждень. Київ.

„Рідне Слово". Видає харківський організаційний Комітет. Виходить що-тижня. Харків.

„Каменяр", орган учеників середних шкіл м. Київа.

„Вістник Товариства „Просвіта" у Катеринославі.

„Українське Слово". Видане Одеського українського керовничого Комітету. Редактор В. Чеховський. Одеса.

„Народні Бажаня". Видане ольгопільського відділу Союза подільських Українців. Ольгополь, Под. губ.

„Звенигородська Зоря". Виходить що дня з 1. мая. Редактор І. Пищаленко. Видає Звенигородська земська Управа. Звенигородка, Київська губ.

„Вільна Україна". Виходить що-тижня. Редактор В. Камінський. Видає Союз українських автономістів-федералістів в Умані.

„Чорноморська Рада". Виходить що тижня. За редакцію відповідає Пр. Воронін. Видає Чорноморська Рада". Новоросійск.

„Степ". Періодичне видане українського тозариства „Просвіта" у Павлограді.

НОВИНКИ.

Львів, 30 мая 917.

— **Святочна маніфестація в перші роковини похоронів Івана Франка** розпічнеть ся завтра, в четвер, 31. с. м., промовою д ра М. Лозинського. Члени львівських українських хорів повинні зорганізувати ся для відспіваня національних і жалібних пісень. Гробницю, де зложено тимчасово тїло Івана Франка, українське громадянство прикрасить цвітами.

— **Усуване памятників Катерини II. на Україні.** „Рѣчь" з дня 16. (29.) цвітня в телеграмі П. Т. А. з Катеринослава повідомляє: На заряджене Виконуючого Комітету усунено памятник Катерини II. Фігуру з памятника був намір помістити в Краєвім Музею, одначе населенє і жовнїри супротивили ся тому й зажадали відісланя її в Брянський завод для перетопленя на муніцію. Жаданє се виконано. До справи сеї „День" з д. 21. цвітня (1. мая) в телеграмі з Катеринослава доносить дальше: Усунений на заряджене Виконуючого Комітету памятник Катерини II. і призначений на домаганє жовнїрів і населеня на перетопленє на амуніцію, нині наслїдком одержаня телеграми предсїдателя комісії для охорони памятників М. Горкого постановлено зберігти й перевезти у Потемкинський дворець. „Русское Слово" з д. 15. (28.) цвітня в телеграмі з Одесси доносить: Виконуючий Комітет Ради робітничих і жовнїрських депутатів, заявившись за усуненєм памятника Катерини II. з площі звернув ся до городської управи з предложенєм виясннти технїчну сторону питаня. Справа передаєть ся у Петроград на розгляд комісії Горкого. — Ф. К.

— **Про побут митр. Шептицького в Київі** доносить „Кіевская Мысль" з 15. н. ст. мая: Побут митр. Шептицького в Київі був замітний привітами зі сторони українських організацій. Укр. Центральна Рада витала митрополита на окремім засіданю, де були і представники инших українських політичних і культурних організацій. Д. 13. мая рано витала митрополита делегація Українців римо-католиків в особах пп. Журбицького і Федорченка. Д 14. мая витала митрополита українська молодіж середних шкіл; на памятку побуту митрополита в Київі молодіж подала митрополитови адресу, оправлену в прегарну теку зі срібною таблицею з вигравірованим написом: „Вірному синови Неньки України від організації Українців середнешкільників". Витав також митрополита настоятель катедрального собора св. Миколи 13. мая перед богослуженєм, в часї котрого митрополит виголосив по українськи проповідь до місцевих Українців римо католиків, до унїятів збігців і до Поляків. Ще перед приїздом митрополита місцеві римо католики шукали способу з'єднити ся в одно стадо і в тій цїли оснували тимчасову каплицю. Під сю пору явилось можливим поставити деревляну церков і в тій цїли пороблено вступні приготованя. Митр. Шептицький підняв ся поробити заходи для узаконненя сеї акції в департаменті чужих вітоісповідань. Зачувати, що в Київі зачне небавом виходити в польській мові орган для Українців римо-католиків, вихованих в польській культурі. Де сего органу відносить ся митр. Шептицький з симпатією і заявив готовість підпирати його. З Київа виїхав митроп. Шептицький в добра свого брата в місточку Берщадь, ольгопільського повіту, звідки відїздить до Житомира, а опісля до Петрограду.

— **Як добути папери четвертої военної позички?** В доповненю моєї нотатки з 26 с. м. подаю до відома інтересованих, що на підставі посвідки з підписом і печаткою староства знов инакше належить поступати. Пишеть ся кореспонденцйну карту до староства, в котрім зложено гроші, і просить ся, щоби воно переслало папери четвертої позички враз з готівкою за запавші купони до староства, в котрого повіті власник посвідки мешкає, та треба заявити, що підіймаеть ся ті папери за предложенєм потвердженого через староство квіту та за зворотом первісної посвідки. Первісної посвідки не раджу посилати, аби не згубила ся, тим більше, що до деяких староств писати треба на полеву почту, прим. до зборівського, пол. почта ч. 418, а звісно, що на полеву почту рекомендувати не можна. — Д р О. Бариляк.

ОПОВІСТКИ.

Четвер, 31. мая 1917.

Нині: греко-кат.: Теодора мч. — римо-кат.: Петронелї.

Завтра: греко-кат: Парикія. — римо-кат.: Граціяна.

— **Український Народний Театр Т-ва „Бесіда" у Львові під управою К. Рубчакової.** Саля Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

Заповіджені на четвер „Романтичні" ком. на 3 дії Ростанда з причин від дирекції незалежних не відбудуть ся. Слїдуюче представленє буде аж в неділю дня 3. червня 1917 р. — Дирекція. 1—1

| **П. Евген Бородиєвич**, хорунжий У. С. В. з нагоди зложеня державного іспиту на львівській політехніці складає 20 корон (двайцять) на захист сиріт ім. митр. Шептицького і 20 корон (двайцять) на школу ім. Грінченка у Львові 361 1—1

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 30. мая 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ.

Більше ожившена боєва дїяльність, особливо в Східній Галичині триває дальше.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Над Сочею пройшов вчорашний день розмірно спокійнїйше. Вечером пробували Італійці на ново продерти ся великими силами коло Водіче. Наш огонь зломив той наступ. Подібна судьба стрінула також італійські наступи підприняті нині рано коло Ямініно. В Каринтії і на тирольськім фронті не приключило ся нїчого важного.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ.

На південний схід від Барат ударемнено італійські протинаступи.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гавер.

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 30. мая 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Протягом дня була тільки у відтинку Wytschaete оживлена дїяльність артилерії. Вечером скрілив ся огонь також на кількох инших місцях. Стежні наступи Англійців на фронті Артоа і Французів на Шмен де Дам відперто.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

На східнім фронті положенє незмінене.

Македонський фронт: Не було важнїйших подій.

Перший кватирмайстер ген. Людендорф.

НА ШКОЛУ ім. Б. ГРІНЧЕНКА

зложили на мої руки в коронах і сотиках:

Вп. Дмитро Мединський 4, Яків Голубчак 4, Мих. Гарупяк 2, Дмитро Заремба 2, Пав. Цимбалїстий 13, Іван Скрегота 7, Николай Кобзар 10. Мих. Гавур 6 і Вп. Кабаровський уряд. зел. 30, разом 74 К.

За сї щедрі дари в так прикрих для нас часах складаю ласкавим жертводавцям в імени шкільної дїтвори і їх родичів сим прилюдно сердечну подяку. *М. Сіяк.*

Адреса: Управа школи ім. Б. Грінченка, Городецька 95, або Грунвальдська 4. 254 1—1

Комунікат.

БАНК КРАЄВИЙ Королівства Галичини і Володимирії з Великим Князівством Краківським

Центральний Заклад у Львові,
Філія в Кракові, Експозитура в Бялій,
Репрезентація в Люблині і Домброві,
як також усі заступства
приймають зголошеня на субскрипцію

Шестої Воєнної Позички

під оригінальними услівями.

Проспекти на жаданє. Львів в маю 1917.

Передрук не буде плачений. 324 1—1

Оголошеня.

- ПОЧЕНЄ НІГ -

усуває певно спеціяльний пудер „Csave", пакет за 1·20 К. На провінцію висилаю тільки за попереднім надісланем належитости 1·40 с. на порто. — Одиноке заступство

S. FEDER, — Львів, Сикстуська ч. 7.
279 24 60

ОСЬМА КЛЯСОВА ЛЬОТЕРІЯ.

Поручаємо льоси до сеї льотерії. Цілі по 40 К, половинки по 20 К, вісімки по 5 К. Тягнене 1. кляси буде 12. і 14 червня. Нові льоси Австр. Черв. Хреста продаємо за готівку і на місячні рати. —

БАНКОВИЙ ДІМ
SCHÜTZ i CHAJES
у Львові, пл. Марійська 7. VIII 36—7

Мужчина, літ 29, урядник державний, навяже переписку з інтеліґентною Українкою сімпатичного виґляду та ласкавої вдачі до літ 25 в цілі матримоніяльній. Фотографія пожадана. Дискреція запевнена. Анонімів до коша. Письма прошу слати до 10. VI. 1917. під „Доля" до Адміністрації „Діла". 356 3—3

АДРЕСА: Hauptkasse der Zentralleitung der Ukrainischen Legion WIEN, VIII. LEDERERGASSE 20
ЧЕКОВЕ-КОНТО 12.250
ПРОСИМО НА СЮ АДРЕСУ
СЛАТИ ЛИСТИ І ДАТКИ
НА СТРІЛЕЦЬКІ ЦІЛИ.

Народні учителї і Місцеві Шкільні Ради

заамовляйте сейчас на нагороду пильности для шкільної молодіжи „Воєнні Читанки" з образцями:

Ч. 1.	За Україну (вже нема)	30 сот.
Ч. 2.	Червона калина	30 „
Ч. 3.	Опис рідного краю	30 „
Ч. 4.	Малий Василько	20 „
Ч. 5.	Земле моя! (Ів. Франка)	20 „
Ч. 6.	Український Співаник	20 „
Ч. 7.	Житє українського народа	40 „

Жовнїри, селяни і Читальні — висилайте збірні замовленя!

Читанки висилаєть ся за попереднім надісланєм грошей на адресу: Verlag „Wsaimna Pomitsch der ukrainischen Lehrerschaft in Gmünd N. Oe. Barackenlager zuhanden des Lekrers H. Kowal. На оплату почти долучити 60 сот. При замовленю звиж 10 К почту заплатить саме вилавництво. 350 4—4

XIV-ті Звичайні Загальні Збори

КРАЄВОГО ТОВАРИСТВА КРЕДИТОВОГО
стов. зареєстр. з обмеж. порукою
у Львові
(Передше Краєве Т во кред. урядників і священиків)

відбудуть ся дня 7. червня 1917 р. о 10. год. дополудня у власнім домі при ул. Домінїканській ч. 11. зі слідуючим порядком дневним:

1. Відчитанє протоколу з попередних Загальних Зборів.
2. Звіт Управи з діяльности та замкненя рахункові і білянси за XIV, XV і XVI адміністраційний рік 1914, 1915 і 1916.
3. Звіт Ревізійної Комісії з внесенєм на уділенє абсолюторії.
4. Внесенє Надзірної Ради що до розділу чистого зиску.
5. Вибір вісьмох членів Надзірної Ради і чотирох заступників.
6. Вибір трох членів Ревізійної Комісії і одного заступника.
7. Затвердженє вибору трох членів Управи і трох заступників.

Колиби в означенім годині не явило ся приписане число членів (§ 47 статута), тоді відбудуть ся того самого дня о 11. год. допол. в тім самім льокалю другі Загальні Збори з тим самим порядком дневним, котрі будуть важні без огляду на число присутних членів.

Звіт, рахунки і білянси виложені в льокалю Товариства до перегляду членами в годинах урядових від 8—2 в пол. 360 1—1

Львів, дня 29. мая 1917.

КРАЄВЕ ТОВАРИСТВО КРЕДИТОВЕ
стовариш. зар. з обмеж. порукою у Львові:
Ярослав Ільницький в. р. президент Ради. **Александер Пісецький** в. р. секретар Рад.

IX Звичайні Загальні Збори

Повітового Товариства господарсько кредитового
„ВІРА"
стовариш. зареєстр. з обмеж. порукою
в Жовкві

відбудуть ся дня 3. липня 1917. р. о год. 11. рано в комнатах совариш. з слідуючим порядком нарад:

1. Відчитанє протоколу з послідних Загальних Зборів
2. Справозданє Дирекції з діяльности товариства за рік адміністраційний 1916.
3. Справозданє комісії контрольної і уділенє абсолюторії.
4. Розділ чистого зиску за рр. 1914, 1915 і 1916.
5. Внесеня і запити.

Коли о год. 11. перед полуднем не збереться статутом вимаганий комплет членів, відбудуть ся другі Загальні Збори того самого дня о год. 12. в пол. в льокали стовариш. з тим самим порядком нарад, котрі будуть рішати без огляду на скількість присутних членів (§ 33 ст.)

Маєтковий білянс за р. 1916 є виложений в льокали товариства в годинах урядових де члени можуть його переглянути (§ 44 — 49 ст.)

За Раду Надзираючу:
о. Вол. Утриско предсідатель. *о. Й. Маринович* секретар.
358 2—3

КОЖДИЙ що дбає про себе і свою родину хто хоче сповнити горожанський обовязок супроти держави

повинен **обезпечити ся на житє**, а заразом підписати VI. воєнну позичку **тільки в**

Ц. к. австр. військовім фонді для вдів і сиріт

який получив субскрипцію на VI. воєнну позичку **враз** з обезпеченєм на житє для всіх без ріжниці пола від 18 до 55 року житя. Обезпеченє се уможливлює кождому без виїмки, а саме **офіцирови, жовнїрови, священикови, урядникови, купцеви, реміонникови і денному заробникови** підписанє VI. воєнної позички при рівночаснім обезпеченю ся на дожитє або на випадок смерти на користь власну, або користь своєї родини.

Без лїкарських оглядин. **Сейчасова важність обезпеченя.**

Без стемплїв і побічних додатків

Найнизша квота обезпеченя К. 500. **Найвисша квота обезпеченя К. 4000.**

Обезпеченє входить в житє в хвили зголошеня субскрипції, вглядно зголошеня першої премії, яка є дуже низька. Премія від 1000 корон виносить на час 20-літний К. 35 річно, на час 15 літний К. 49 без всїх инших коштів. Премії платить ся річно, піврічно, чвертьрічно, а навіть місячно, так що **при так малім видатку, як 3—4 кор. місячно навіть найбіднїйший** може помочи державі до побідного закінченя війни, а рівночасно забезпечити родину. **Сповняючи отже патріотичний, горожанський обовязок, підписуйте VI. позичку воєнну.**

Близших інформацій уділяє радо БЕЗПЛАТНО наше

Краєве бюро — Львів, ц. к. Намісництво 322

як також наші уповажнені заступники по усїх містах і повітах краю.

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10

Ч. 126. (9.378) Львів, пятниця 1 червня (19 мая ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . . 2·70 К.
чвертьрічно . . . 8·— „
піврічно . . . . 16·— „
цілорічно . . . . 32·— „

у Львові (без достави):

місячно . . . . 2·40 К.
чвертьрічно . . . 7·— „
піврічно . . . . 14·— „
цілорічно . . . . 28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня і заручини 1·20. Некрольогія стрічка 1 К. Сталі оголошеня за окремою умовою.

Одно примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, 31. мая 1917.

На вчерашнім отвореню сесії Державної Ради репрезентація українського клюбу Австрії вложила в палаті послів устами заступника голови У. П. Р. д ра Евгена Петрушевича державно правне застереженє про право українського народу бути господарем на своїй землі.

Відносини, в яких живе український нарід в Австрії, як також інтернаціональна політика австро угорської монархії в сій війні спричинили, що українське державно правне застереженє звертаєть ся передовсім проти польських претенсій до українських земель, як також проти того політичного курсу Австрії в польській справі, який дає тим польським претенсіям реальну підставу.

Чи Поляки підносили б телер свої претенсії до Східної Галичини, коли б Австрія ті українські области, які одержала при поділах польської держави, була згідно з історично національним принципом зорганізувала як українське королівство Галичини й Володимирії?

І чи підносили б вони свої претенсії до розширеня границь Польського Королівства на схід, коли б знали, що Австро-Угорщина і Німеччина стоять рішучо на тім, що Польша зачинаєть ся й кінчить ся там, де зачинаєть ся й кінчить ся польська етнографічна територія?

Склало ся так, що українське державно правне застереженє стало безпосередною відповідю на польську ухвалу в Кракові, в якій парляментарні представники австрійських Поляків в присутности представників Польського Королівства піднесли домаганя відбудованя незалежної Польщі з доступом до моря.

Один з лїдерів того нового курсу польської політики в Австрії, якого висловом є згадана ухвала, п. Дашинський, пояснив, як її розуміти. Заявляючи, що в Польщі нема нїмецької партії крім запроданців, п. Дашинський дав пізнати, що новий польський політичний курс ставить себе у рішуче противенство до Нїмеччини як до держави, яка, бажаючи зберегти своє дотеперішне володінє над тою частю Польщі, яку дістала при поділах польської держави, тим самим стоїть перешкодою на шляху до тої цїли, яку проголошено в Кракові. Що-до двох других держав, які взяли участь в поділах польської держави, п. Дашинський вказав на те, що Росія признала в принципі невалежність Польщі, а становище Австрії в польській справі кваліфікує її дати ініціятиву в справі відбудованя польської держави. З Австрією лучить Польщу те, —говорив п. Дашинський—що обі є католицькі, обі є континентальними державами і обі ведуть експанзію на схід. Словами про експанзію на схід п. Дашинський знов пояснив краківську ухвалу: що відбудована польська держава має обнимати також ті українські землї, які колись належали до неї.

Коли ходить о особу п. Дашинського, то він свою теперішну політику експанзії на схід сам політично схарактеризував, заявляючи перед 18 роками на з'їзді австрійської соціяльної демократії в Бернї (1899), що „через утворене провінції Галичини 3½ Українців зіпхнено на ступінь безнадійної меншости", та що „3½ мілїонів Українців оплачують цілу польську культуру Східної Галичини". Тепер п. Дашинський хотів би, щоби через відбудованє історичної Польщі бодай десять мілїонів українського народу зробити безнадійною меншістю і казати їм оплачувати польську культуру на своїй землї!

Як се собі уладять Австро-Угорщина й Нїмеччина, що Поляки хотять оперти справу відбудованя Польщі о Австро Угорщину, зазначуючи рівночасно непримиримість сього свого змаганя з Нїмеччиною, — се річ обох осередних держав.

Нас обходить в сій справі те, що в Кракові проголошено польську експанзію на схід, на українські землї під протекторатом Австрії. Відповідь на сю польську енунціяцію дало українське державно правне застереженє, зложене на вчерашнім засіданю палати послів. Говорить воно кождому, кого се обходить, що український нарід рішений всїми силами боронити кождий ступінь української землї перед польською експанзією — і перед кождим, хто тій експанзії як небудь сприяє.

А що се є становище не тільки австрійських Українців, але цїлої України, про се говорить ухвала Українського Національного З'їзду в Київі у відповідь на піднесені варшавською Державною Радою претенсії до українських земель, як також такі самі ухвали инших українських організацій по тім боцї кордону, між ин. організацій військових, які говорять про потребу визволеня українських земель з під польського панованя.

Нехай же і Поляки і всі ті, хто їм давати-ме своє підпертє, знають, що на сторожі своєї західної границї стане весь український нарід, вважаючи своїм ворогом кождого, хто хоче переступити сю границю для своїх завойовницьких цїлий.

ПРЕСТОЛЬНА ПРОМОВА.

Телеграма ц. к. Кореспондеційного Бюра.

Відень, 31. мая 1917.

Підчас нинїшного торжественного отвореня Державної Ради Цїсар відчитав отсю престольну промову:

Поважані Панове з обох Палат Державної Ради!

Після монаршого житя, присвяченого від вчасних лїт молодости до пізної старости невтомній журбі за добро своїх народів, ссяяного блеском найблагороднїйших чеснот володаря,

великий мій попередник Цїсар Франц Йосиф

в 68 році свого правлїня зїйшов з сього світа. З Божої ласки до останка подарований незменшеною повнотою умової сили, благословенний в дїлах свого високого уряду погас, а в серцях його народів і в тривких його дїлах буде жити дальше память помершого, який державі вказав з тїсних відносин минувшости шлях конституційного розвитку, цвитучого культурного і господарського поступу. Зворушений до живого, думаю про зворушуючі обяви дїточої любови для бл. п. Цїсаря та вірного, спочуваючого настрою для мене й мого дому, в чім мої любі народи суперничали і що було для мене правдивою потїхою в тих днях допусту. І вас, поважані панове, не бракувало там, а скільки вас поспішило, щоби при домовинї любого володаря ше раз зложити йому данину пошани.

Воля Всемогучого

покликала мене кермувати кораблем держави

в часї повнім призначень. Від початку був я свідомий великої поваги задачі, яку Провидінє поклало на мої плечі, але чую в собі волю й силу відповісти мому високому урядови в вірнім сповнюваню моїх монарших обовязків за приміром мого достойного попередника.

Інтерес держави не повинен бути довше позбавлений того успішного підпертя, яке може йому дати ревне співдїланє розумного і совісного

народного заступництва,

що належно розуміє область своїх управнень. Покликав я вас, шановні панове, до виконаня вашої конституційної дїяльности і нинї на порозї вашої дїяльности витаю вас сердечно.

В повнім почутю моїх конституційних обовязків, перенятих від мого достойного попередника, як також з власного найглибшого переконаня бажаю вам заявити і торжественно запевнити, що є моєю незмінною волею

виконувати мої монарші права в дусї правдиво конституційнім,

волї, яку передвиджує обовязуюча конституція. В вірнім співдїланю населеня і його представників бачу певну підпору для успіху моєї дїяльности і думаю, що добро держави, якої повне слави істноване серед бур світової війни зберегла сильна єдність горожан, також в часах мира не може бути сильнїйше укріплене, як невловимим привілеєм зрілого, люблячого вітчину, вільного народу.

Вірний мому обовязкови зложеня присяги на конституцію, обстаючи при намірі, обявленім зараз по моїм вступленю на престол, щоб вірно додержати сього обовязку, мушу рівночасно мати перед очима постанову основного закона, яка в великій хвилї заключеня мира кладе рішенє єдино в мої руки.

Маю одначе переконанє, що благословений розцвіт конституційного житя по яловости попередних лїт і по виїмкових відносинах підчас війни

поза полагодженєм галицької справи, до якої вже мій великий попередник вказав дорогу,

не є можливий без розширеня основ конституційного й адміністраційного права для цїлого публичного житя як в державі, так і в окремих краях, особливо в Чехії, і сподіваю ся, що зрозуміне вашої поважної відповідальности за уклад політичних відносин, віра в щасливу будучність держави, яка в сій страшній війні так знаменито скріпила ся, додасть вам, поважані панове, сил, щоб разом зі мною утворити незабаром умови, щоби в рамах одноцільности держави і з певним забезпеченєм її функцій дати також місце для свобідного національного і культурного розвитку рівноправних народів.

З тих причин рішив я

пождати зі зложенєм конституційної присяги

до хвилї — маю надію — недалекої, в якій основи нової, сильної, щасливої Австрії на цїлі покоління знов будуть сильно побудовані на внї і внутрі, але вже нинї заявляю, що хочу бути для моїх вірних народів все володарем справедливим, люблячим і совісним, в дусї конституційної ідеї, яку одержали ми в спадщині по батьках, і в дусї тої правдивої демократії, яка власне серед бур світової війни в дїлах цїлого населеня на фронті і в краю чудово перейшла огневу пробу.

Ще знаходимо ся в найбільшій війні, яка була коли небудь. Нехай з вашого гурту всїм героям, які майже від трьох лїт на широко розтягнених наших фронтах сповняють свій важкий обовязок, о яких зелїзну незломність власне тепер між Альпами й Адрією розбиваєть ся новий завзятий напір неприятеля, з глибини вдячного серця перешлю мій цїсарський привіт.

Наша група держав не змагала до кривавої проби сил,

якою є ся світова війна. Що більше, від хвилї, в якій завдяки незабутним дїлам союзних військ і фронт і честь і істноване наших держав не були вже поважно загрожені, отверто і недвозначно обявила свою готовість до мира, руководячи ся сильним переконанєм, що влучну мирову формулу можна знайти тільки у взаїмнім признаню славно обороненої державної могучости. Дальше житє народів на нашу думку повинно було остати вільне від огірченя й бажаня пімсти і на цїлі покоління не повинно бути треба того, що називають останним способом держав. Одначе до сеї високої цїли людскости може довести тільки таке закінченє світової війни, яке відповідає тій мировій формулї.

Великий суоїдний нарід на оході,

з яким колись лучила нас давна приязнь, поволи пригадуючи собі свої властиві цїли й задачі, здаєть ся, тепер зближаєть ся до сього погляду і з неясних змагань шукає орієнтації, яка врятує добро будучности, заки поглотить його нерозумна воєнна політика. В інтересї людскости маємо надію, що той процес внутрішної переміни вийде на верх аж до утвореня сильної во-

лї, та що таке розяснене публичного духа обгорне також инші неприятельські краї. Як наша група держав з непереможною силою бореть ся за честь і істнозане, так супроти кождого, який чесно виречеть ся наміру загрожувати їм, є й буде радо готова понехати спір, а хто крім того бажає знов навязати лїпші, більше людські відносини, той по сїй сторонї певне зустріне раду взаїмність, оживлену духом примиримости.

Та поки що наша охота до боротьби не ослабне, нам меч не притупить ся.

В вірній спільности з Нїмеччиною,

з якою від давна остаємо в союзї, і з союзниками, яких приєднала нам в часї війни наша справедлива справа, останемо готові в разї потреби вымусити з оружєм в руцї добрий конець війни, який радо бажали би ми завдячувати побідї розуму.

Бслять мене зростаючі жертви,

які довге ведене війни накладає на населенє, болить мене кров моїх хоробрих жовнірів, обмеженя, яким підлягають хоробрі горожани, цїлий той труд і мука, зношені з таким геройством для любої вітчини. Моє правительство, підпомагане в цїлій повнотї випробованим урядничим станом, безперервно змагає до неценя пільги спосооби житя населеня, якого вірність державі, горожанський дух і хоробрість зустрічають ся з моїм вдячним признанем, як також до того, щоб доцільною організацією забезпечити те, щоб запаси вистали. Тепер власне, заки вірна земля дасть нам як подяку за пильну працю тих, що остали дома, плід сього року, є найтяжший час. Нехай по вашій сторонї, поважані панове, не бракне оживленого розвагою й досвідом спїділаня, щоб ми успїшно перемогли трудности, які нас ще ждуть до тої хвилї.

Наказ хвилї вимагає повного напруженя всїх сил в державі, одначе при сім не вільно нам занедбувати приготовань на великі задачі, які крис в собі будучність і від яких щасливого розвязаня залежить дальший успїшний розвиток державного организму.

Австрія зуміла з власних засоб'в сповнити величезні фінансові вимоги сеї війни, а успіх шестої военної позички найлїпше доказує, що численє наших неприятелїв, які хотїли би від упадку наших внутрішних засобів сподївати ся зміни военного положеня, є засуджені на невдачу. Одначе мусїли ми глибоко сягнути до ощадностий суспільного господарства й обтяжити будучність важкими зобовязанями.

Спосіб господарки держави має бути знов опертий на нормальних законних підставах. Та в першім ряді стає наказ, щоб господарку держави, яку насїдком военних тягарів поважно ушкоджено, ввести знов на властиву дорогу. В тій цїли треба

отворити для держави достаточні доходи,

при чім буде неминуче вступити в фінансовій полїтиці на нові шляхи, які відбігати мусть від того, що було доси. Розумна економія в господарцї держави, особливо вистеріганє всяких адміністраційних видатків, не вимаганих конче з річевих причин, повинна улекшити приверненє фінансової рівноваги.

В рамах того, що фінансово допустиме, моє правительство при вашій співучасти буде дбати

про направу военних шкід.

Розпочато вже відбудову того, що знищено, а ваша опіка мусїти ме звернути ся голсвно до областий, які найбільше потерпіли наслїдком війни.

Одним з найпильнїйших завдань є журба про особи, які остали ся по убитих на війнї і про тих, які на війнї втратили здібність до працї. Позатим треба розвинути інтензивну политику публичного добра в подвійнім напрямі: скріпленя продукції та суспільної опіки.

Досвіди війни виявили

гнучкість продукції.

Треба буде, щоби вона знова виявила ся, коли треба буде перейти до мирової господарки. На широкій основі господарської угоди з краями Моєї святої угорської корони, яка після переговорів обох Моїх правительств буде предметом нарад Панів та опираючи ся на пляново розвиненій торговельній політиці монархії, мусимо зібрати всї сили а особливо збільшити продукцію в промисловій, ремісничій і рільничій области та зробити її дешевшою. Ще не вихіснувані богацтва скарбів природи, можність збільшеня вартости людської працї при помочи технічних засобів і відповідних метод повинні стати певним жерелом відродженя добробуту одиниць і загалу.

Не менше дбано про

суспільну опіну.

Війна нанесла важкі шкоди силї населеня а їх вирівнаня можна сподївати ся тільки від доцільної політики популяційної. Треба енергічних заряджень в широкій области гигієни людности, боротьби з пошесними недугами. Старанє про зменшенє смертельности дїтий, широка опіка над молодїжю, боротьба з занедбанем молодїжи і реформа перестарілого карного права для молодїжи буде предметом дбайливости Панів. До того треба буле постарати ся про управильненє справи мешкань для широких мас, особливо для родин з більшою скількістю дїтий. Не менше домагають ся полагодженя знані Панам від давна справи суспільного обезпеченя. Моє правительство буде уважати своїм обовязком розвинути законодавство в справі охорони робітників, а особливо зверне свою увагу на ту часть наших робітників, від яких фізичної і умової здібности залежить передовсїм будуча сила нашої людности і нашого господарського житя, себ-то на жінки і робітників в молодім віцї. Пансве одержите правительственне предложене в справі управильненя часу працї жінок і молодїжи та нічної працї молодїжи. Також середний стан, особливо тяжко діткнений господарськими наслїдками війни не може бути лишений державної опіки.

Цїла людність в тяжких часах не тільки здїйснила надії, які покладала в нїй держава, але їх перевисшила. Не повинна вона завести ся на державі. Певно здїйснене такої системи опіки буде відбувати ся тільки постепенно, щоби евентуально за велика скорість не знївечила економічних основ, на яких має стояти цїла будова добробуту суспільности Тільки плянова співдїяльність держави і суспільности може добути ті сили, духові і матеріяльні, яких вимагає переведенє того великого завданя.

Серед найближших завдань знайдете Панове

заряджепя тимчасового законодавства,

які заведено під відвічальністю правительства Не одно з того утворено тільки з потреби хвилї і значінє того заникає та инших річий ми нинї не можемо позбувати ся і не одно повинно перейти до тривких уладжень держави.

Шановні Панове обох Палат Державної Ради. Знаю і шаную те, що вільно Панам

відбирати прикази тільки від своєї совісти

але голос совісти тільки тоді влучно почуєте, коли свій вір поза те, що в змінчивих подробицях людий розділяє, а спрямуєте його на тривкі цїли загалу. Не вільно совісного сповнювання обовязку супроти держави робити залежним від умов. В нім є найкрасша запорука добра держави а заразом найпевнїйше забезпеченє прав народів.

Сей великий час, в якім живмо отворив нові виднокруги для державного почутя і заострив зір на правдиве відношене сил в політичних справах. Я довго був в поли і бачив при працї героїв, які боронять наших границь. Знаю духа, який їх оживляє, з радістю і подивом підняв я зединюючу силу того духа. І саме тому не сумнїваю ся, що моральне відродженє, якого зазнала наша вітчина у війнї, пройде цїле наше житє державне і відібе ся також в працях народного представництва,

Однак прошу памятати, що

сила монархії лежить в її особливих уладженях витворених історією

і що тільки зичливе відношене до них може удержати і розвинути дальше ту житєву силу. Тому прошу дбати про удержуване вірної злуки з краями Моєї святої угорської корони, яка виявила ся підвалиною могучости монархії. Пособляйте Панове згідній співдїяльности рїжних народів в державі, які всї без виїмку мають участь в славі тої війни.

Шановні Панове обох Палат Державної Ради! Ще раз сердечно витаю Вас. Се велика хвиля, в якій новий володар вперве стрічаєть ся з представниками народу. Спільна горяча любов вітчини, спільна, сильна воля служити їй аж до послїдного, нехай освятить сю хвилю. Щоби вона була вступом до ери буйного розцвіту, до ери могучости і поважаня стародавної Австрії, а щастя і благословенства для Моїх любих народів! Що дай Боже!

Свято відкритя Державної Ради.

ВІДЕНЬ (Ткб) Цїсар Карло покликав нинї перший раз на Замок обі Палати Державної Ради, щоби їм виявити в престольній промові свою волю і свої бажаня, щоби розвинути програму, при здійсненю якої є покликана співдїлати Державна Рада. У переважаючої части послів і членів Державної Ради можна бачити, що є свідомі значіня важної хвилї, яка полягає саме на співдїланю над розвитком держави в тих часах війни.

У великій церемоніяльній салї, в якій находить ся золотий престол під червоно золотистим бальдахимом, зібрали ся парляментаристи. Більшість прибула в лискучих золотом урядничих одностроях або барвних офіцирських мундурах, много в чорних фраках, а богато було також в національних строях; серед сього можбуло *бачити фіолєти епископів* і сірі полеві однострої.

В 11. год. перед полуднем старший майстер церемоиії заявив трикратним ударом лїски, що прибуває Двір. Серед великої тиши входить на салю Цїсарева з Архикн. Марією Йосифою, а за ними наші архикняжні. Присутні повитали Цїсареву і архикняжні з найбільшою честю. Цїсарева і архикняжні заняли місце на першій естрадї по празій стороні престола.

Старший майстер церемонії новим трикратним ударом лїски заявив, що прибуває Цїсар. Випереджений міністрами, за котрими йшли архикнязї, вийшов Цїсар на салю в одностроюгенерала, витаний радісними окликами і переходячи між членами обох палат зближив ся до престола. Радісні оклики змінили ся в бурю, коли заступник президента палати панів кн. Фірстенберг вніс трикратний оклик у честь Цїсаря. Дякуючи ввічливо в сю і ту сторону, перейшов Цїсар до престола і накривши голову заняв місце на престолї та почав відчитувати престольну промову серед глибокої тиші ясним голосом, що розлягаєть ся далеко, який в деяких особливо важних місцях підносив. Глибоку тишину переривали одначе оживлені оплески, а саме, коли Цїсар говорив про свою непохитну волю виповнюваня своїх прав як цїсаря кождого часу в спосіб дійсно конституційний, коли говорив про солідарність горожан держави в часї бурі світової війни, про свобідні під оглядом національним і культурним рівноуправнені народи, про союзну нїмецьку державу, про вірність для держави, про дух солідарности і хоробрости, що оживляє населенє, про суспільні та культурні заряджепя та про се, що совісне сповнюване обовязків супроти держави не може бути звязане з умовами. Особливо сильним голосом говорив Цїсар про те, що здїлав цїлий нарід на фронтї і в краю, про героїв, які майже від трьох лїт на наших далеких фронтах з радістю сповняють свій тяжкий обовязок, о яких зелїзну витривалість власне тепер між Альпами і Адрією розбиває ся відновлений завзятий наступ неприятеля. По сих словах Цїсаря понесли ся надзвичайно оживлені довготриваючі оплески.

Коли Цїсар скінчив читати престольну промову, роздали ся нові оплески і оклики, яким не було кінця. Цїсар дякував кілька разів за овації. Коли Цїсар повстав, президент Палати послів Грос вніс у честь Цїсаря трикратний оклик, який присутні повторили з бурливою радістю так, що приглушили звуки народного имну, який почала грати капеля. Сї овації, в яких взяли участь запрошені гості, зробили на Цїсарю глибоке, радісне вражінє. В хвилї, коли Цїсар опустив салю, зійшла з естради Цїсарева з архикняжними. В тій хвилї рознесли ся грімливі радісні оклики, які мов буря понеслись по салї. Подібно, як підчас овації у честь Цїсаря, також і тепер рознесли ся оклики „многих лїт" у всїх мовах австрійської родини народів. Зворушена Цїсарева дякувала за овацію.

Свято відкритя Державної Ради оставило у всїх учасників сеї історичної події незатерте вражінє, яке знов дає свідоцтво сього, якою глибокою і щирою є любов усїх народів і їх заступників для Цїсаря і Цїсаревої.

Відозва депутатів російської армії.

ПЕТРОГРАД (Ткб.) Конгрес депутатів з фронту приняв одноголосно слїдуючу ухвалу; Армія в стрілецьких ровах заявляє, що є конечною річю хопити ся всяких заряджень, щоби так скоро, як се тільки є можливе покласти конець світовому проливови крови і заключити мир без анексій і відшкодовань на основі права всїх народів рішане про себе, при чім рівночасно висказує принцип, що хто хоче мира, сей мусить зброїти ся до війни. Російська армія борола ся доси серед умов, які є рішучо гірші нїм умови союзників. Треба її заосмотрювати в більші припасн муніції і у все потрібне, передовсїм у білошу скількість сталевих гармат, а в меншу скількість жиру для гармат. Длятого звертаєть ся армія до кождого з візванєм, щоби станув по сторонї ради робітників та жовнірів і провізоричного правительства, до яких армія має довірє, які не пустять ся на авантурничі річи, ані не допустять до сього, щоби армія не стала навозом на чужі поля.

Після краківських нарад.

Всі польські дневники присвячують польським нарадам в Кракові особливу увагу і уважають рішеня, які там ухвалено, новим сформуловачем польських воєнних цілий. Якими обставинами спричинені ті рішеня, на якій основі зроджені? Повну відповідь на ті питаня нині дати трудно; богато з того, що дало привід до краківських рішень, сьогодня сповите тайною, та про деякі мотиви польських резолюцій дізнаємо ся вже тепер з польської преси.

Три польські політики дали почин новому польському політичному напрямови, а саме: Дашинський, Длугош і Гломбінський. Ті політичні групи, яких вони є провідниками, обіймали польську справу як цілість та були противні всякому приміновану польської політики до чужих інтересів. і не виступали проти тактики N. K. N., як довго вірили в здійснене своєї програми, себто в злуку Польщі з Галичиною, як незалежної держави в звязку з австро угорською монархією. Та в падолисті та програма впала, а відокремлене Галичини вважалось тільки компромісом, відшкодованем, а не розвязкою польської справи. Тоді вже зродила ся опозиція проти тодішної управи польської політики, яка видвигнула первісну політичну програму і дня 28. мая довела до відомих рішень.

Як політичні моменти, які нові події і нові силі пособили такій еволюції польської політичної думки? „Дня 16. серпня 1914 р. — пише краківський „Illustrowany Kurjer Codzienny"— важкі хмари нависли над долею не тільки Польщі але й Поляків. Вел. князь Микола видав відозву, якої ні одна буква не мала бути сповнена. Від осередних держав не мали ми ніяких обітниць. Противенства до них були великі. В Німеччині пакатизм був на найвисшій филї своїх успіхів а в побідних походах на Францію бачив він свою побіду. На Угорщині мали ми причаєного ворога гр. Тісу, який шукав попертя в Прусії,де панувала подібна політична система що й на Угорщині. І тому деклярація, ухвалена польською репрезентацією 16 серпня 1914 р. була тільки висловом ентузіязму і глубокої туги, та реальних основ вона не мала ніяких. Була поезією і мрією. Перед двома роками відносини так укладали ся, що побідні сторони були-би не оглядали ся на нас. Хід воєнних подій не перетворив ще внутрішної будови воюючих держав на стільки, щоб незалежність польської держави була признана політичною конечністю Европи. Та нині трилітний процес війни довів до того, що з його жарі стопили ся абсолютистичні змагання і стоплюють ся крайні воюючі націоналізми. Впав російський царат, тимчасове російське правительство супроти акту з 5. падолиста проголосило вільну Польщу. Затим пішли инші держави коалїції. Пруське правительство зносить закон про збори і примусове вивласнене. Впав Тіса. Фізіономія політична держав перемінила ся основно".

В оцінюваню політичної ваги краківських резолюцій і пояснюваню їх причин згідні із згаданою краківською часописю: „Głos Narodu", „Naprzód" і „Kurjer Lwowski". Ухвалу соймового кола з 28. с. м. вважають ті польські пресові органи історичною подією, яка важна тим, що „нарід почув ся собою, Поляки почули ся тільки Поляками, нїчим иншим"; „Naprzód" називає її вже „proklamowaniem niepodległości Polski".

Не те „Czas" і „Nowa Reforma". „Czas", хоч старає ся достроїтись до високого тону більшої части польської преси, то пояснює краківські події „теперішною ідеольогією народу, який прибитий страшною неволею не міг оперти ся блескови надії на волю і независимість. Сповнено приказ національного почуваня". В польських почуваних шукає „Czas" причин краківських резолюцій не в політичній рації, хоч того виразно не каже, і добачує тільки відрадну появу у національній однодушности і солїдарности, яку виявили посольські наради та в якою принято резолюцію Тетмаєра.

Знехтованем дійсного політичного положеня і перевагою почувань у польських політиків над холодною розвагою затрівожена „Nowa Reforma" — теперішний орган д ра Леа —. „Се повалив ся здоровий політичний реалїзм — кличе Його місце заняв максималїзм, який ніколи і нігде не приніс ще реальної користи. Польське коло увійшло на нові тактичні підстави у своїй політиці. Представники тих переконань, які ми визнаємо мусять уступити місця представникам тих поглядів, що висловили ся в онодішній резолюції", себто п. Гломбінському, Дашинському і Длугошови, яким прирікає орган д-ра Леа солїдарну співпрацю всіх инакше думаючих політичних кругів.

Стільки польська преса про краківські резолюції, в яких треба підчеркнути ще одно: їх тенденцію і їх слова про злуку інтересів польських в австрійськими.

Мирові наміри цісаря Карла І. в російськім освітленю.

Львів, 31. мая 1917.

„Кіевская Мысль" доносить з Москви під датою 15. н. ст. мая:

Зі Стокгольму телєграфують: Поважний невтральний діяч заявив, що Віктор Адлер, принятий цісарем Карлом перед їздою до Берліна, дістав від цісаря слідуючу директиву: „Скажіть німецьким соціялістам, а так само стокгольмській конференції, що в Австрії всї, від цісаря до мужика, висказують ся як найбільше рішучо проти анексій і контрибуцій.

ІВАНОВИ ФРАНКОВИ

Складки на монумент-портрет приймає Краєвий Союз Кредитовий у Львові, — число книжочки щадничої 4.000.

НОВИНКИ.

Львів, 31 мая 917.

— **Заява в справі фонду ім. Митр. А. гр. Шептицького для українських сиріт.** Важка недоля воєнних сиріт і журба про будучність нашого молодого покоління спонукала була невеликий гурток людий у Львові до заснованя в грудни 1915 р. українського сирітського захисту ім. Митрополита Андрея гр. Шептицького, В кілька місяців опісля зачало також правительство запомогову акцію для ратованя сиріт, а найшовши у Львові готову вже українську організацію і отворений заклад для сиріт, рішило його субвенціонувати Однак ся державна поміч буде тревати тільки до кінця війни, а відтак перейде тягар удержуваня сиріт на край, зглядно на поодинокі громади; наша суспільність, як учить дотеперішний досвід, буде очевидно приневолена сама журитись своїми сиротами, як що скоче для себе їх виховувати. Отся саме обставина була причиною, що комітет наш відкликав ся був в цвітни 1916 р. до українського загалу з зазивом до складаня жертв на того рода фонд, щоби з його відсотків можна було і по війні удержати сирітський захист. Жертви зачали впливати, та на жаль воєнні події, які наступили, особливо положене в червни 1916 р., припинили зачате діло; всеж таки зібрали ми на сей фонд квоту К. 20.601·17. Та з весною с. р. зайшли нові події. Радісна вістка про висвобожденє нашого Митрополита і про близький його поворот до свого престольного города покликала до житя окрему у Львові організацію під назвою: „Комітет для привитаня Митрополита Андрея гр. Шептицького", на якого чолї станув п. д р Стефан Федак. Сей комітет рішив однодушно, що найкрасшою пошаною повертаючого дорогого Вязня буде здвигненє Йому живого памятника у формі фонду Його іменя для українських сиріт. Тому отже, що акція сего комітету стремить до тої самої цїли, яку ми назначили собі були в цвітни м. р., а склад сеї організації під проводом п. д-ра Стефана Федака дає повну запоруку, що вона поведе діло енергічно і уміло аж до повного здійсненя, для того заокруглюючи зібрану нами суму до квоти 25.000 Корон — передаємо її з нинїщним днем на руки п. д-ра Стефана Федака з щирим бажанєм скорого і як найгарнїйшого успіху! З огляду на се просимо суспільність нашу приняти до ласкавого відома, що від тепер належить посилати жертви на фонд ім. Митрополита Андрея гр. Шептицького для українських сиріт виключно на вкл. кн. Тов. зв. кред. „Дністер" ч. 10.300, а наш комітет приймати буде тільки жертви на біжуче удержанє сиріт, які вже тепер поміщені в львівськім захисті. У Львові, дня 31. мая 1917. — Український епархіяльний комітет опіки над воєнними сиротами у Львові. В. Нагірний голова. о. В. Лициняк секретар.

— **З музичного інститута ім. Лисенка.** Дня 26. мая відбули ся у Львові звичайні загальні збори музичного товариства ім. Миколи Лисенка. Товариство се може виказати ся в послїднім адміністраційнім році значними успіхами: сего року укінчено будову величавого будинку товариства, а висший музичний Інститут осягнув мимо воєнних відносин найвисший степень свого дотеперішного розвитку. На основі звітів уступаючого виділу, з яких один, а іменно звіт з будови дому був предложений членам в дружку, удїлено уступаючому виділови абсолюторію, а з окрема ухвалили збори признанє і подяку для голови п. радн. Дрималика, якого невсипущим заходам треба завдячувати довершенє будови власної хати товариства, та який на спілку з п. Василем Барвінським, директором Висшого Музичного Інститута довів до сього, що Інститут сей числить найбільше від початку свого істнованя число елєвів (звиш 120). На слїдуючий адміністраційний рік вибрано головою товариства п. радн Дрималика, заступником голови п. радн. д-ра Копача, членами виділу пп. д ра М. Волошина, Йосифа Домаяика, Ф. Колессу, д-ра В. Пежанського, М. Рибачка, а заступниками членів дир. І. Біликовського, д ра Т. Воєвідку і проф. М. Федусевича.

†

ПОМЕРЛИ:

Леся, найдорожа донечка М Зубреїв з Горожанки великої, померла в другій весні житя, дня 24. мая. В її п. 364 1

ОПОВІСТКИ.

Пятниця, 1. червня 1917.

Нині: греко-кат.: Парикія. — римо-кат.: Граціяна.

Завтра: греко-кат.: Талалея — римо-кат.: Евгенія.

Родичі, що хотять записати своїх синів до І. кляси філії академічної гімназії у Львові з тим, щоби учили ся по плянови науки в реальних гімназіях, зволять найпізнійше до 8. червня с. р. зголосити се кореспонденткою в дирекції згаданої гімназії. — Кокорудз, директор гімназії. 363 1

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 31. мая 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ І НА БАЛКАНІ.

Не було зміни.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Над Сочею вчера протягом дня були тільки артилєрійські бої. В ночи під San Giovani на південний схід від Монфальконе відперто два наступи Італійців.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гьоаз.

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 31. мая 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група кн. Руппрехта: Значна артилєрійська діяльність під Іперн і в луці Wytschaete триває дальше На південь від Скарпи відперто кілька англійських кампаній, які вечером ненадійно напали на наші рови. Вони понесли значні втрати. По скріпленім артилєрійським огни в ночи також між Monchy і Guemappe наступили атаки Англійців. В завзятій боротьбі з близька західно-пруські полки відперли неприятеля, який кількакратно напирав.

Група військ німецького наступника престола: Здовж гірського хребта Шмен де Дам і в західній Шампанії артилєрійська боротьба досягла значнїйшої сили. На південнім березї Ени після великих розсаджень терену війска з західних надренських країв добули приступом кілька французьких ровів і привели, вертаючи 40 бранців і кілька машинових крісів.

На схід від Auberive части полку з надренських країв виконали стежну виправу, в якій 50 бранців попало ся в наші руки.

Протягом ночи також на західнім березї Мози вивязала ся значна огнева діяльність.

Група кн. Альбрехта: Нїчого нового.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

На східнім фронті загальне положенє не змінило ся.

БАЛКАНСЬКИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Фронт Македонський: Успішні бої в области перед становищами, в яких стежні болгарські і німецькі відділи в луці Черни і на західнім березї Вардара привели ряд бранців.

Перший кватирмайстер ген. Людендорф.

Оголошення.

- ПОЧЕНЄ НІГ -

усуває певно спеціяльний пудер „Csave", пакет за 1·20 К. На провінцію висилаю тільки за попереднім надісланем належитости і 40 с. на порто. — Одиноке заступство

S. FEDER, — Львів, Сикстуська ч. 7.
279 25-60

Старший, вільний від війська, кандидат нотаріяльний шукує посади — Стефан Кульчинський, канд. нот. Вольфсберг Каринтія. (Wolfsberg Stadt-Kärnten . 352 1—7

Скрізь по українській землі і українських гуртках на чужині наш обовязок святкувати роковини смерти великого письменника, ученого й громадянського діяча

Івана Франка.

Опис його житя, діяльности й похорону, доступний для найширшого загалу у виданю

Союза визволеня України

п. з.

Памяти Івана Франка

12 ілюстрацій, 96 сторін друку 1 К.

Хто замовить книжку для масового поширеня

в скільк. від 10— 100 прим., дістане 25 % опусту
„ „ 101— 500 „ „ 33⅓ % „
„ „ 601—1000 „ „ 40 % „

Замовляти: Bund zur Befreiung der Ukraina, Wien VIII. Josefstädterstrasse 79. T. 6. 351 2—7

Одиноке українське

Тов. взаїмних обезпечень на житє і рен

„КАРПАТІЯ“ 22—1

Почесний президент Його Ексцилєнція [illegible] полит граф Шептицький.

Товариство оперте на взаїмности, а через [illegible] зиски припадають самим членам

Ручить вже по трех літах неоспоримість [illegible] палість обезпечена.

Правнає по трех літах право викупу, а [illegible] вже по трех літах удїлює позички на [illegible] відсотки.

У всїх справах звертати се на адресу:

ЛЬВІВ, — вулиця Руська ч. 15

Години урядові: від 8 до 2.

IX. Звичайні Загальні Збори

Повітового Товариства господарсько кредитового

„ВІРА“

стоваришеня зареєстр. в обмеж. порукою

в Жовкві

відбудуть ся дня 3. липня 1917. р. о год. 11. рано в комнатах соваришеня з слідуючим порядком нарад:

1. Відчитане протоколу з послїдних Загальних Зборів
2. Справоздане Дирекції з діяльности товариства за рік адмін. страційний 1916.
3. Справоздане комісії контрольної і удїлене абсолюторії.
4. Розділ чистого зиску за рр. 1914, 1915 і 1916.
5. Внесеня і запити.

Коли о год. 11. перед полуднем не збере ся статутом вимаганий комплєт членів, відбудуть ся другі Загальні Збори того самого дня о год. 12. в пол. в льокали стоваришеня з тим самим порядком нарад, котрі будуть рішати без огляду на скількість присутних членів (§ 33 ст.)

Маєтковий білянс за р. 1916 є виложений в льокали товариства в годинах урядових де члени можуть його переглянути (§ 44 — 49 ст.)

За Раду Надзираючу: 358 3—3

о. Вол. Утриско предсїдатель. *о. Й. Маринович* секретар.

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ

в ПЕРЕМИШЛІ

вулиця Косцюшка ч. 3.

Приймає і виплачує щадничі вкладки [illegible] по вгодинах урядових. Вкладки оупроцентовує по 4% починаючи вже від слїдуючого дня по дню вложеня аж до послїдного дня перед днем відїзду.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадниці“ можна вкладати особисто в касї товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової щадниці, які Дирекція Щадниці на жадане безплатно достарчає, і в філіях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щадниці“

Удїляє позичок: а) гіпотечних платних [illegible] річними амортизаційними ратами на протяг [illegible] 10—45 після вибору позичкуючого; б) на льокаторії ефектів, і на ескомт векслїв. Справи позичок [illegible] годжуєсь можливо скоро

Посередничить у внесенню позичок в Гал. Воєннім Заведеню кредитовім в Кракові.

Всяких інформацій і друків удїляє каждого „Руської Щадниці“ ул. Косцюшка. Народова Ч. 1. пов. щоденно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. крім неділь і українських свят.

Після § 14. устава „Руської Щадниці“ затвердженого через п. к. міністерство внутрішних справ вкладки в товаристві „Руська Щадниця“ в Перемишли надають ся до льокації пупілярних, фондових і т. п. капіталів, має отже „Руська Щадниця“ пупілярну обезпеку. III. 42 ?

До купна **Бібліотечна** переважно (українські книжки) в цїні 1000 К у З. Сушка, Львів, Кінцева 14. II. пов. — До перегляду між 5 6 год. по пол. від 5—8 червня с. р. включно. 365 1—1

„ДНІСТЕР“

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

Львів, ул. Руська ч. 20 (власний дім)

Телефон ч. 788. — Конто Почт. Щадниці ч. 25261. Жирове конто в Австро-Угорськім Банку

приймає до обезпеченя від огню будинки, хатні і господарські, движимости, меблї, одежу і білизну, збіже в снопах і в зерні, худобу і т. п.

Кождий Українець повинен асекурувати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одиниці, то добробит цїлого народа.

КОЖДИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН АСЕКУРОВАТИ СЯ ТІЛЬКИ В ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕР“.

Нема жадного нищого українського Товариства асекураційного від огню, — тільки один

„ДНІСТЕР“.

„Дністер“ рахує найдешевші оплати за обезпеченя селянських будинків.

„Дністер“ звертає кождорічний чистий зиск своїм членам.

„Дністер“ оцїнює та виплачує шкоди по огнї скоро і совісно, а на членів оцїнкової комісії запрошує все двох господарів.

„Дністер“ дає підмоги українським школам і бурсам, де виховують ся селянські дїти.

Люди асекуровані в „Дністрі“ можуть дістати позичку у всїх великих банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер“.

Власні фонди „Дністра“ виносять з кінцем 1916 року 8,613 829·— корон.

В „Дністрі“ можна обезпечати від крадежи з вломом движимости всякого рода, а Товариства кредитові готівку, цїнні папери і векслї за дешевою оплатою премії. I.A 11—?

Адреса „Дністра“: **Товариство взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР“ у Львові, ул. Руська ч. 20.** — Адреса для телєграм: „Дністер“ — Львів. — Канцелярії Товариства отворені що дня від 8—2 перед пол.

КОЖДИЙ що дбає про себе і свою родину
хто хоче сповнити горожанський обовязок супроти держави

повинен **обезпечити ся на житє**, а заразом підписати VI. воєнну позичку **тільки в**

Ц. к. австр. військовім фонді для вдів і сиріт

який получив субскрипцію на VI. воєнну позичку **враз** з обезпеченєм на житє для всїх без ріжниці пола від 18 до 55 року житя. Обезпеченє се уможливлює кождому без виїмки, а саме **сфіцирови, жовнїрови, священикови, урядникови, купцеви, реміонникови і денному заробникови** підписане VI. воєнної позички при рівночаснім обезпеченю ся на дожитє або на випадок смерти на користь власну, або користь своєї родини.

Без лікарських оглядин. **Сейчасова важність обезпеченя.**

Без стемплїв і побічних додатків

Найнизша квота обезпеченя К. 500. **Найвисша квота обезпеченя К. 4000.**

Обезпеченє входить в житє в хвили зголошеня субскрипції, зглядно зголошеня першої премії, яка є дуже низька. Премія від 1000 корон виносить на час 20-літний К. 35 річно, на час 15 літний К. 49 без всїх инших коштів. Премії платить ся річно, піврічно, чвертьрічно, а навіть місячно, так що **при так малім видатку, як 3—4 кор. місячно навіть найбіднїйший** може помочи державі до побідного закінченя війни, а рівночасно забезпечити родину. **Сповняючи отже патріотичний, горожанський обовязок, підписуйте VI. позичку воєнну.**

Близших інформацій уділяє радо БЕЗПЛАТНО наше

Краєве бюро — Львів, ц. к. Намісництво 322

як також наші уповажнені заступники по усїх містах і повітах краю.

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла“ Львів, Ринок ч. 10

Ч. 127. (9.379) Львів, субота 2. червня (20 мая ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . . . 2·70 К.
чвертьрічно . . . . 8·— „
піврічно . . . . . 16·— „
цілорічно . . . . . 32·— „

у Львові (без достави):

місячно . . . . . 2·40 К.
чвертьрічно . . . . 7·— „
піврічно . . . . . 14·— „
цілорічно . . . . . 28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня і заручини 1·00. Некрольогія стрічка 1 К. Сталі оголошеня за окремою умовою.

Один примірник контрольний у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „ДІло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

ДЕРЖАВНО-ПРАВНЕ ЗАСТЕРЕЖЕНЄ

українських послів що-до державно-правного становища Галицько-Володимирського Королівства,

зложене пос. д-ром Е. Петрушевичем в палаті Державної Ради 30. червня 1917.

(Автентичний текст.)

Зваживши обставини, сотворені воєнними подіями, як також з огляду на цісарське відручне письмо з 4. падолиста 1916, котрим заповіджено нове уладженє теперішнього коронного краю Галичини, вважають українські посли як заступники українського народу Австрії конечним в навязаню до вложених уже дня 20. червня 1907 на другім засіданю XVIII ої сесії Палати послів, як також дня 19. липня 1911 на другім засіданю XXI-ої сесії Палати панів заяв — внести слідуюче

державно-правне застереженє.

I. Теперішний коронний край Галичина, офіціяльно названий Королівством Галичини і Володимирії з Великим Князівством Краківським і Князівствами Освенцімом і Затором, є штучно сотвореною одиницею, що стоїть в суперечности до історичного і національного права.

Українські части сего коронного краю прилучено до Австрії на основі трактату з 5. мая 1772 як одідичене Габсбурською династією Королівство Галичини і Володимирії, почім 1775 року також Буковина, що колись належала рівнож до сего Королівства, була з ним назад получена. Що йно 1860 р., а саме жовтневим дипльомом, опісля ж лютовим патентом з 1861 року стоплено отсе історичне Українське Королівство Галичини і Володимирії з иншими територіями, котрі прилучено до Австрії на основі цілком инших правних титулів і в ріжних часах, — а саме з Великим Князівством Краківським і Князівствами Освенцімом і Затором в одну політично правну цілість як „коронний край Галичину", що український нарід постійно вважав зломанем права та все відчував як національне насильство.

Супроти великих подій світового та історичного значіня зазначують заступники українського народу з особливим натиском непередавненедержавне право Українського Королівства Галичини і Володимирії, жадають, щоби воно для українських земель колишньої корони короля Данила Галицького, як окремої державно-правної одиниці в рамах загально-державної організації, назад було привернене, а проти всякого наміру влучити сі українські землї також і на будуче разом з польськими в одну державно правну цілість та вивінувати її особливою автономією підносять торжественний спротив.

II На основі того самого непередавненого історичного права також і Холмщина, Підляше та Волинь, як історично з Українським Королівством Галичини і Володимирії злучені, є українськими землями і не повинні в будуччині ніколи бути злучені з польськими землями. Тому заступники українського народу підносять своє застереженє проти того, щоби навіть найменша частина сих українських земель коли небудь була прилучена до маючого повстати Королівства Польщі, а кожду спробу в тім напрямі вважають перед усім культурним світом та перед історією за акт насильства на живім тілї українського народу, як нарушенє його історичних прав і як наругу над принципом замоозначеня народів.

III. Заступники австрійських Українців витають змаганя Українців у Росії до осягненя державно правного самоозначеня як найсердечнійше і заявляють, що вони також в Австрії не залишать боротьби, доки велика українська нація на всїй своїй національній території не осягне найповнійших своїх прав.

Відень 30 мая 1917.

Ю. Романчук, д р Евген Петрушевич, д р Лев Бачинський,

Д р Микола Лагодинський, д р Володимир Загайкевич, Володимир Сінгалевич, д-р Стефан Смаль-Стоцький, Василь Стефаник, Фолис, д р К. Трильовський, Онишкевич, П. Лаврук, д-р Олесницький, д р Евген Левицький, д-р Кость Левицький, Лев Левицький, д р Цегельський, д р Голубович, д р Дністрянський.

ВІДЕНЬ (Вл. тел.). При складаню українського державно-правного застереженя прислухувала ся йому дуже численна аздиторія з усїх партій.

Увязнене великого князя Миколи Миколаевича.

БЕРЛІН (Ткб). Біжні дневники доносять згідно, що на приказ тимчасового правительства увязнено вел. кн. Миколу Миколаєвича. Подію ту лучать з розрухами в Тифлісї, викликаними монархістичною пропагандою.

Австро-угорське правительство і конференція в Стокгольмі.

ВІДЕНЬ (Ткб.) З приводу подорожи до Стокгольму австрійських і угорських соціяльних демократів зродив ся в деяких кругах неправдивий погляд, мов би вони удали ся до Швеції з припорученя ц. і к. правительства. Посунено ся навіть до здогаду, що ц. і к. нравительство заключило свого рода договір з соціяльними демократами і поробило їм якісь обітницї за їх мирові стремлїня. Очевидно — сї поголоски є вовсім безосновні. Австрійські і угорські соціяльні демократи по подорожи нїмецьких соціялістів до Швеції висказали бажанє підперти своїх нїмецьких товаришів у сих стремлїнях і звернули ся до мінїстерства заграничних справ, щоби одержати потрібні пашпортові віза. Мінїстерство заграничних справ уможливило їм переїзд через границю і виключно до сього обмежила ся інгеренція мінїстерства заграничнах справ. Австрійські і угорські соціяльні демократи в Стокгольмі ведуть переговори анї в імени, анї з припорученя, анї на бажанє ц. і к. правительства, тільки з власної ініціятиви і на власну відвічальність.

Цїсар Вільгельм до цїсаря Карла.

БЕРЛІН (Вольф). Нїмецький цїсар вислав таку телєграму: До Його Цїс. і Кор. Величности Цїсаря Австрії і Апост. Короля Угорщини! У завзятім дужаню, готова до нових боїв, Твоя армія над Сочею оперла ся могучому напорови італїйського оружя і зломила його. Тобі і вояком Твоїх країв бажаю великого успіху. Бог буде далї з нами.

Далї вислав цїсар Вільгельм телєграму до нїмецької цїсаревої, в якій доносить їй, що після донесеня маршалка Гінденбурґа велика англїйсько французька офензива дійшла до деякого кінця, славить дїла нїмецьких вояк і дякує Богу за такий чудовий „узброєний нарід".

З'їзд депутатів російських офіцирів.

ПЕТРОГРАД. П. А. Т. Загальний з'їзд депутатів офіцирів з фронту приняв слїдуючу резолюцію: Витаючи змаганє провізоричного правительства до тривалого мира і братерства народів, з'їзд заявляє:

1) Всяке припізненє привернення спосібности до бою армії і фльоти веде нинї до руїни вільної Росії, бо уможливляє Нїмеччинї побіду над нашими вірними союзниками, після чого нам Россіянам був би безумовно накинений понижаючий мир, який знищив би здобуту свободу і вкинув свобідних російських горожан у давну неволю.

2) Минув час балаканя, тепер ходить о дїло, щоби нїмецьке правительство, яке все гнобило народи, приневолити до принятя волї свобідного російського народу, який не стремить до анексій ні до відшкодовань, але признає право кождого народу до рішаня про свою судьбу, а відшкодованє за знищенє краю вважає слушною річю.

3) Тепер на фронтї є конечна безпроволочна рішуча офензива, яка дасть певність побіди. Братанє і дефензива без офензиви доведе до окремого мира, якого наслїдком була би руїна вільної Росії.

4) Цїлий російський нарід мусить зединити ся в тім, щоби приневолити осередні держави до принятя волї Росії і її союзників. Відкликуємо ся до гордости вільного народу.

Голяндський дневник про австрійську Державну Раду.

ГАГА. (Ткб.) В справі заяв Чехів, Українців і Нїмців при відкритю Державної Ради пише „Vaterland", що є се недобрий початок парляментарного періоду, який має привернути єдність Австрії. Не можна було також сподївати ся, що ріжні нації, яких інтереси є такі противні, тепер усунуть на бік береженє своїх інтересів.

Що-до престольної промови пише сей дневник, що поважне стремлїнє молодого монарха, щоби покласти конець зловіщим національним суперечкам, отвирає перед монархією нову будучність і її треба вважати відповідю даною ворогам Австрії, які бажають розбору наддунайської монархії.

Обжалованє Сухомлїнова.

ПЕТРОГРАД (П. А.) Міністер справедливости Переверцев предложив провізоричному правительству свій звіт в справі б. міністра війни Сухомлїнова Акт обжалованя закидає Сухомлїновови, що по виповідженю війни не поробив відповідних заряджень, щоби збільшити дуже малу справність державних муніційних фабрик і що через те спонукав недостачу муніції у російській армії, чим поміг неприятелеви в його офензиві проти Росії. Далї закидує ся йому, що зраджував важні тайни ріжним особам, про які знав, що є шпіонами. Жінка Сухомлїнова є обжалована о співвину.

Бобжинський у Цїсаря.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Цїсар приняв нинї в Ляксенбургу і Баденї на окремих авдієнціях м. ин. спільного мінїстра скарбу Буряна, мінїстрів скарбу Шпіцмілєра, Бобжинського, уг. мінїстра кр. оборони Сурмая, ген. полк Пфлянцер-Бальтіна, мінїстрів: Гефера, публ. робіт Трнку, внутр. справ Гандля і торговлї Урбана.

Саксонський мінїстер у Відни.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Саксонський державний мінїстер і мінїстер заграничних справ гр. Віцтум прибув до Відня.

Угорська делєґація в Стокгольмі.

СТОКГОЛЬМ. (Шведське Т. Б.) Голяндсько-скандинавський комітет відбув в днях 29. і 30. мая конференцію з делєгатами угорських соц.-демократів. Угорські соц. демократи є за безпроволочним заключенєм мира на загальній основі: без анексій і без відшкодовань, та домагають ся цїлковитого політичного привернення всїх окупованих держав. Господарська відбудова всїх знищених областий є задачею сеї держави, в якої межах находить ся знищена область, але з двома виїмками: 1) з виїмком Бельгії, якій цїлковиту відбудову приобіцяло в заяві з 4. серпня 1914 нїмецьке правительство, 2) з

виїмком Сербії, яка є ва слаба, щоби могла власними силами перевести відбудову і має одержати збірну поміч всіх держав, що ведуть війну. Делегація домагаєть ся дальше для Сербії забезпеченя вільного доступу до моря і торговельної політики Австро Угорщини, яка уможливила би добрі відносини між обома краями. Що до Ельзас—Льотарингії бажає делегація згоди між нїмецькими і французькими соціялістами. Сею самою дорогою повинна піти соціяльна демократія Сербії і Болгарії в справі Македонії. Що-до Польщі є делегація за зединенем усїх польських областий в независиму Польщу, що найменше домагаєть ся независимої Конгресівки, коли се відповідає волї її населеня та національної свободи і забезпеченя розвитку польських областий, що остають в складі инших держав. Національні справи Австро Угорщини мають бути розвязані широкою демократичною реформою і нціональною автономією. Принцип „без анексій" означує також зворот занятих кольоній.

Угорські соціялїсти бажають, щоби при мировых конференціях занято ся також справою охорони робітників і суспільною політикою. Мир має бути опертий на основі міжнародного правного устрою, примусового розємного поступованя і розброєня на мори і на суші.

Український епархіяльний з'їзд у Київі.

Відень, 28. мая 1917.

(Ф. К.) „Русское Слово" з 30. цвітня і 1. мая доносить з Київа: Відкрив ся при участи і світських людий український епархіяльний з'їзд. Прибуло коло 800 делегатів.

На з'їзді обговорювано відношене до українського питаня. Бесїдники заявили, що відношене з'їзду уже виявило ся в тім, що з'їзд назвав себе українським. Згідно з тим, всї промови бесїдників, що говорили про необхідність розвитку української народности, витав з'їзд з одушевленем.

При обговореню питань з церковного житя з'їзд розбив ся на дві части; меншу — консервативну і більшу — церковно-революційну. Ступнево шляхом взаїмних уступок прийшло до порозуміня. Ухвалено, що приходську раду вибираєть ся на основі загального, безпосереднього, рівного і тайного голосованя. Священиків, а також виборних вибирають на таких самих основах до повітових і окружних рад Замість консисторії вибираєть ся епархіяльну раду при епископі з духовенства і світських.

Для учасників епархіяльного з'їзду виголошено перший раз по українськи проповідь у Софійськім соборі.

На українськім епархіяльнім з'їзді обговорювано також справу харківського архиепископа Антонія, що заборонив у грубій формі читане евангелія в українській мові. З'їзд вислав з сього приводу дві телеграми. В першій телеграмі в українській мові, адресованій до Харкова до українського комітету висловлюєть ся спочутє з приводу образи, нанесеної комітетови і цілій Україні архиепископом Антонієм. У другій телеграмі, також в українській мові, адресованій до архиепископа Антонія у Харкові, говорить ся: „Ви своєю резолюцією на просьбу харківського комітету безприкладно уразили всю Україну. Тому з'їзд пересилає вам свій жаль".

Херсонський епархіяльний з'їзд.

З Одеси „Русское Слово" з 1. мая (18. цвітня) доносить: В ювра в епархіяльнім домі відбули ся дуже численні збори духовенства і світських херсонської епархії. Збори з виключною однодушністю висловили ся за принципами виборного ладу в церкві. Виборний лад треба примінити при заповненю всіх місць у клері і в церній управі від дяка до членів Синоду. Сільські батюшки закликували добивати ся реформи церкви, щоби приневолити послїдовників Распутіна усунути ся і дати місце справжнїм пастирям народу.

Засіданє „Центральної Комісії для означеня цін".

Українське домаганє покликаня до комісії відповідного числа Українців

Відень, 29 мая 1917.

До салї засїдань долїшно австрійського Сойму в Відни скликав на день 29. мая с. р. перед полуднем міністер Уряду вижившеня Гефер „Центральну Комісію для означеня цін" в цїли її уконституованя та розділеня праці.

Засіданє Комісії отворив ексц. Матая по здоровленем членів та поясненем цїли і задач згаданої комісії.

Відтак забрав слово міністер Гефер та в довшій промові вказав, що дотеперішні законні постанови, які мали на цїли запобігти надмірному визискови і неоправданій підвижці цін, показались недостаточними і длятого є річю комісії, зложеної з представників продуцентів та консументів, обдумати способи, щоби того внутрішного ворога — надмірну дорожнечу — побідити та принести через те полекшу широким верствам населеня в добутю средств поживи. Комісія повинна поступати супроти несовісних змагань визиску, однак з другої сторони підпирати реальну торговлю тому, що державі певно дуже много залежить на тім, щоб оборот средств поживи був як найживійший.

Відтак приступлено до заприсяженя членів, які зобовязали ся додержати тайни нарад і совісности та безсторонности в своїй праці. По залагодженю тої формальности приступив предсїдатель ексц. Матая до поясненя статута комісії і подїлу праці поміж поодинокі видїли.

По тій промові зголосив ся до слова пос. В. Сїнгалевич і по відповіднім вступі заявив:

„Я не сумніваю ся, що „Центральна Комісія для означеня цін" при сповненю своїх задач буде мати на увазї добро населеня цїлої держави і в рівній мірі буде старати ся прийти в поміч всім горожанам, однак гадаю, що зовсім оправданим є жаданє, щоби лихе положене і незвичайні обставини житеві того населеня узглянити, яке живе в полосах безпосередно війною навіщених, а зокрема українського населеня східної Галичини. Для короткої ілюстрації визиску, під яким терпіло бідне населене східної Галичини, а який в тій мірі в жадній другій части монархії не проявив ся, наведу прим факт, що в моїм окрузі виборчім населене було змушене в осени мин. року платити за літру нафти до 5 К., за топку соли 2 К., за сотнар грису 60—80 К. (Голоси: Слухайте! слухайте!).

В узглядненю подібних виїмкових обставин належало сподївати ся, що при заложеню нашої Центральної Комісії буде узгляднена східна Галичина і українське населенє в той спосіб, що буде покликане відповідне число заступників нашої народности до тої комісії, які могли би успішно боронити інтересів того під тягаром невгодин воєнних упадаючого населеня. Ніхто не схоче мені заперечити, що се річ справедлива, щоби наші заступники могли тут в Централї представити ті незвичайні тяжкі відносини і своєю радою та досвідом, зібраним на місци, причинити ся до успішної праці Комісії.

Тимчасом, на жаль, на основі урядового виказу членів нашої комісії мушу ствердити, що на 205 членів покликано до неї лише 2-ох українських заступників, що далеко не відповідає анї чисельности нашої нації, анї виїмковим відносинам, серед яких наш нарід у східній Галичині находить ся (прим. Ред: до комісії покликано лиш посла Сїнгалевича та п. Евстахія Нагірного зі Львова).

Хочу приймити, що се стало ся лиш через ошибку і сподіваю ся, що в тій справі не буде жадних трудностий, щоби узгляднити наше справедливе домаганє. Длятого з поручення наших українських господарських організацій маю честь поставити внесенє на додаткове покликанє до Центральної Комісії у Відни відповідного числа заступників інтересів українського населеня і прошу ексц. пана предсїдателя, щоби моє внесенє предложив до корисного полагодженя з тим, щоб лїста кваліфікованих кандидатів-Українців була в своїм часї Високому Урядови для вижившеня предложена. Числю на се, що наше оправдане внесенє знайде попертє у загалу членів комісії, бо зміряє она лиш до збереженя інтересів нашої визискуваної людности і прав нашої української нації."

Се внесенє знайшло серед учасників дуже прихильний відгомін, а ексц. Матая заявив, що безпроволочно передасть його правительству до узглядненя.

На засіданю порушено також дуже важну справу обдуманя способів, щоби бідне населене по селах та пролетаріят в містї заосмотрити на зиму в одіж та обув, яку тепер навіть за високу ціну не легко набути.

Засіданє закінчило ся роздїленем праці поміж 12 видїлів для ріжних областий продуктів і справ вижившеня.

ІВАНОВИ ФРАНКОВИ

Складки на монумент-портрет приймає Краєвий Союз Кредитовий у Львові, — число книжочки щадничої 4.000.

Ю. СТРИЖАВСЬКИЙ. 9

ПІД КРИЛАМИ ЦЕРКОВ.

А Ладик, молитовно стежучи за палаючою постатю Раї, думав — гадав про те, що й для його „смерть одна" буде кінцем таємного убожествіня її, Раї, цеї самої Раї, сестри у перших, що ось перед ним, так близько, близько... що ось в нестямі любовного співу до иншого схопила й стисла його холодіючу руку! О, яке раювання! Яке щастє надлюдське! Яке чуття рабської вдячности опанувало ним від того випадкового, не до його надежного пориву його богині! Кохаю, — молячись до тебе, кохаю тебе, Раю, моя королївно недосяжна, схиляю ся перед тобою, обливаю слїзми слїди стіп твоїх, обертаю ся в порох нїкчемний, знищую ся перед тобою; моя єдина перша й остання! Як солодко бути на свїтї, коли ти є; думати про тебе, дивитись у просторінь, що ти заповняла її собою; пригортати до очей листочок, що нехотячи зірвали недотиканні руки твої. О, руки тії! Кивнїть єдиним пальцем своїм, і я паду ниць на лице моє; зведіть єдиним рухом своїм, і я побіжу на край свїта без шапки, в безодню, в пекло, на смерть, а умираючи з побожністю памятати му, що так звеліла рука тая!

Так, не голосом, а цілою істотою своєю, своєю, потаємно співав Ладик гимн богині своїй, пятнадцятилїтнїй Ладик, — серед ставу, при блакітній нічці... в день, в снї, за їжою, за книжкою, в церкві, на вечерницях, в дорозї, в радости і смутку, — скрізь, завсїгди, від пізнього дитинства свого життя. Нїхто того не відав. Кучерявая Рая не мала про те найменшого поняття. Иншим коханням, коханням палкої достиглої дівчини вона кохала струнного „могутнього" Олега, а той так само її, і вони співали, в Дубинівцях, на ставу, при млостній петрівчаній нічці:

Отворіте мнє темнїцу,
Дайте мнє сіяне дня,
Черноглазую дєвїцу,
Черногріваго коня!...

Міцним, а нїжним, пестливим тенором виводив Олег, впявшись гарячими очима в Раю...

Дайте мнє челнок дощатий,
С полусгнївшею доской,
Парус серий і косматий,
Ознакомлений с волной...

Милуючись і сміливістю і міццю серед диких вередів безодні, але заразом вже й ревнуючи його до безтурботности і єдности його, Рая кличе — привертає його до себе жалібною, без недавньої пристрасти, пуританичною мельодією —

На городї, коло броду
Барвінок не сходить,
Чогось дівчина до броду
По воду не ходить...

Човни пристали до цілого лїсу очерету, втяли ся в гущину його, і товариство спинило ся, неначе дикі серед водоросли Конго. Всї умовкли, аж чути було дихання, лиш зрідка тремтячи, шелестїв очерет та здалека шуміли лотоки. Місяць стояв, немов вічний, — там само, серед неба, — миготїли бліді зорі, пахощі літа й води забивали дух, і молодь несамохіть ближче присувала ся одно до другого. Евген Маркович не зражував Галї, Гліб Чернецький зазирав у вічі Соні з Вчорайшого, Шура й Вальо спинили свою увагу на меншій і середушній панночках Фіялковських, тільки брати їх, два кремезні черноземні юнаки, що, здавало ся, більше розуміли ся на фільварковому господарстві, ніж на поезії петрівчаної ночі, корґтали час самотою, пильно виконуючи свої веслярські обовязки. Не сидїла одинокою і старша панна Фіялковська, не молода й не красива дівчина, що відповідала кожному, бодай плохенькому, аби кавалєрові; її, неначе з найщирійшим зацїкавленням, розважав Ладик, збадьорена панна досить неплатонічно бавила ся з „млодзюткім Ладзюсьом".

Але збитошна Рая й тут не давала супокою бідному Ладикові:

Панно Маргосю, — порушила вона тишу: проше заспєваць цо, пані так слїчне спєва, проше!

Просимо, просимо! — загомоніло товариство.

Панна Маргарета відмовляла ся, вона давно вже не співала, забула все, але, коли один з братів трохи не вперше за всю гулянку подав глас „чегож там запомняла? Ну, то спєвай — „О Неаполю!" — вона відкашлялась, трохи помовчали і міцним, трохи різким сопрано почала —

О Неаполю, о пєнкни краю,
Кто цєбє нє знал, тен нє знал раю,
Спєш, барко моя, погода спшия,
Нех цє провадзї санта Лючія!...

Збори галицьких ренегатів у Ростові н. Д.

Відень, 28. мая 1917.

(Ф. К.) В „Новім Времени" з дня 22. цвітня (5. мая) в дописи з Ростова на Дону читаємо:

На зборах Галичан, скликаних для обговорення діяльности „Народнаго Совѣта Прикарпатскои Руси", явило ся до 3.000 русских Галичан. Збори після дискусії ухвалили:

1) Радо привитати заведене в Росії народовластя і свободу національного самоозначеня, прилучити ся до змагань російської демократії і, ісповідуючи національну і культурну єдність русского народу, просити Тимчасове Правительство, Раду робітничих і жовнірських депутатів визволити Прикарпатську Русь (Галичину, Буковину й Угорську Русь) від австрійського абсолютичного гнету і прилучити до великої російської демократичної республики.

2) Звернути ся до Тимчасового Правительства і всіх громадянських організацій з просьбою допустити уроженців Прикарпатської Руси до всенародного будованя й дати їм змогу вжити свойого знаня і праці на користь оборони і свободи Росії, побіднего закінченя війни й обѣднаня Русскої землі.

3) Найбільш рішучим способом запротестувати проти захватних змагань і діланя Українців взагалі і спеціяльно проти виявлених уже ними надужить і насили у відношеню до инакше думаючих русских Галичан, Буковинців і Угроросів, до їх національних і культурних інституцій і проти їх проби перемінити русску гімназію для уроженців Прикарпатської Руси на українську.

4) Признаючи „Русскій Народный Совѣтъ Прикарпатской Руси" своєю найвисшою народною институцією, просити Тимчачове Правительство і всї громадянські організації помагати „Русскому Народному Совѣту Прикарпатской Руси" організувати і устроїти карпато-руських утїкачів і полонених в Росії.

Предсїдатель зборів: Степан Носевич; секретар: Шемердяк.

Усуненє орґанїзації Дудикевича.

„День" в дня 25. цвітия (8. мая) повідомляє з Ростова н. Д.:

Комісар Тимчасового Правительства Зеелєр усунув від завідуваня справою помочи „Галичанам утїкачам цїлий склад „Совѣта Прикарпатской Руси" на чолї з Дудикевичом, передавши його права й обовязки донсько-кубанському комітетови Земського Союза.

Про се доносить також „Новое Время" з дня 23. цвітня (6. мая).

Австрійські соціялїсти про мирові умови.

СТОКГОЛЬМ (Ткб.) „Svenska Telegram Byrau" доносить: Голяндсько-скандинавський виділ відбув конференцію з представниками німецьких соціяльних демократів з Австрії: Адлєром, Гартманом, Елєнбогеном, Реннером, Зайцом і Гібером. На конференцію ту покликано з польської соціяльної демократії Галичини Діямanда і представників соціяльної демократії чеської і з Босни.

Конференція рішила: домагати ся мира без анексій, самостійности Бельгії, Сербії, яка через получене з Чорногорою має одержати доступ до моря; південно-славянські народи Австро Угорщини з Босною мають остати в дотеперішнім державнім звязку; має бути забезпечена самостійність Фінляндії і Польського Королївства а Поляки в Прусії і Галичині мають одержати повну автономію, як домагаєть ся повної національної автономії для Українців. Вкінци заявляєть ся конференція за скликанєм соціялїстичного конгресу.

Збільшене власти польської державної Ради.

БЕРЛЇН (Ткб). „Localanzeiger" доносить, що після переговорів між австро-угорським і німецьким правительством рішено дати польській державній Радї ще більшу власть в правно державній области. Небавом має бути скликане засїданє Ради, на якім правительственні комісарі дадуть відповідь на рішенє Ради з 1. мая с. р.

Автономія Фінляндії.

ПЕТРОГРАД (Райтер). Правительство радить над домаганями, зголошеними Фінляндією. Найважнїйшим з тих домагань є, щоби автономія Фінляндії була запоручена міжнародним договором.

ПЕТРОГРАД. (П. А.) Провізоричне правительство затвердило цїлий ряд постанов фінляндського сойму, м. ин. постанову в справі права фінляндського сойму видавати орѣченя про правосильність заряджень виданих членами правительства.

Сила російської армії.

БЕРН (Ткф). „Petit Parisien" містить заяву соціялїстичного посла Кашена, який вернув з Росії, що російська армія має ще 10 мілїонів жовнїрів і 100.000 офіцирів. Переведено реорганізацію армії, якої домагали ся жовнїри. Представники жовнїрів заявили Кашенови кілька разів, що будуть боронити ся проти всякого атаку зовні.

НОВИНКИ.

Львів, 1 червня 1917.

— **В перші роковини** похоронів Івана Франка зібрало ся коло гробниці, де тимчасово зложений саркофаг з Його тїлом, поважне число тих, що прийшли віддати честь Його памяти: старшої інтелїгенциї, жіноцтва і шкільної молодіжи. Промову про тернистий шлях житя Івана Франка і його значінє для українського народу виголосив д р М. Лозинський. Потім відспівано: „Вічная память", „Не пора" і „Ще не вмерла" Україна".

— Звичайні загальні збори „Української Бесіди" у Львові відбули ся дня 16. мая під проводом п. дир. Ілії Кокорудза. По принятю до відома звітів уступаючого виділу та уділеню йому абсолюторії вибрано новий виділ, в склад якого увійшли пп.: комісар Гірняк, радн. Дрималик, радн Кокорудз, проф Масляк, проф. Рибачек, о. радн. Туркевич і радн. д р Чайківський як члени, а д-р Воєвідка, комісар Перфецький і д р Пежанський як заступники членів. До контрольної комісії вибрано пп.: радн. Глібовицького, д ра Гвоздецького і Ласовського. Новий виділ уконституував ся, вибираючи головою п. Кокорудза, заступником голови п. Масляка, секретарем д-ра Пежанського, референтом справ театру о. Туркевича, касієром п. Рибачка, а господарем п. Гірняка. На загальних зборах рішено м. ин. звернути ся з зазивом до членів львівської громади, щоби вони численно вступали в члени „Української Бесіди". Зазив сей оправданий, коли зважить ся, що хоч „Українська Бесіда" не може з огляду на воєнні анормальні часи розвинути своєї звичайної діяльности, то все таки сповняє вона дві важні задачі: удержує український театр, який відновлено по інвазії з великим вкладом гроший і труду, та удержує льокаль, який не лиш призначений є на товариські сходини членів Товариства, але також служить репрезентаційним цїлям як рівнож є осередком організаційної діяльности всеї нашої інтелїгентної громади у Львові; з сих отже зглядів заслугує Бесіда на сильнійше як дотепер поперте зі сторони нашої львівської громади.

— **Дорожняний додаток для урядників.** Урядово доносять: Розпорядком цїлого кабінету признано державним урядникам і службі за час від 1. червня по конець 1917 р. дорожняний додаток до додатку, признаного за рік 1917. Одержать його урядники, які побирають найвисше 4800 К річної плайні. Додаток вимірено в той спосіб, що поділено урядників на чотири кляси після числа їх родини і він виносить для першої кляси 120 К, для другої кляси 180 К для третої кляси 240 К, для четвертої 300 К. Квоти ті будуть виплачені одноразово протягом місяця червня. Також емеритам, вдовам та сиротам буде признаний надзвичайний додаток.

— **За леґіон гроші.** Австро угорське правительство виплатило проф. Лє польдови Яворському мілїон корон в признаню жертвенности польської суспільности при твореню леґіону. Ті гроші передав проФ. Яворський польській державній Радї, яка має рішити про їх призначенє.

— **Речинець зголошеня до військової служби** Признані при переглядах звatними до служби в загальнім ополченю з оружєм в руцї австрійські і угорські ополченцї, уроджені в 1893 до включно 1867. мають ставити ся до служби, а саме ті, що ставали до перегляду до дня 31. мая включно, мають зголосити ся д. 14. червня 1917, а ті, що стануть до перегляду по дни 31. мая, дня 28. червня.

— **Зменшенє пайки хлїба.** Управа міста Львова оголошує: Від 3. червня с. р. зменшенє пайки хлїба виносить двіста грамів тижнево на особу. Від того дня будуть районові склепи продавати бохонець хлїба ваги 800 грамів по 48 сот. Як довго буде зменшена пайка хлїба, будуть продавати міські склепи на легітимації для побираня бараболь замість, як досї півтора кг., наразі 2 кг. бараболь на родину.

— **Рух приватних пакетів** допущено з нинїшним днем під установленими умовами до полевих почт ч. 340 і 438, натомість здержано до полевих почт ч. 175, 183, 184, 270, 271 і 371.

— **Вселенцї поміщені в Чехії і Моравії**, які бажають вернути до краю, мають внести прошенє про те до міністерства внутрішних справ, VII. департамент через міністерство для Галичини.

— **Вісти від галицьких Українців зза кордону.** П-ні О. Кисїлевська одержала від д ра Ілярія Свєнїцького письмо з кінця сїчня, де він пише, що заробляє на житє лекціями латини і математики. В музею і в бібліотеці працює для себе. Готовить більшу історію староруського письменства XII—XVIII. в. Булиб — кличе — й инші теми, та на жаль всї матеріяли остали у Львові. — Від проф А Гарасевича дістала п ні О. К. в сих днях отсю картку: Горячий Ключ 12. (25) марта 1917 р. За картку з 15. II. дуже а дуже дякую. Я почуваю себе від 2. (15. III.) зовсім добре і всї ми, що тут живемо. Бажаю щоб так і Вам. До Балицького я писав, та не маю ніякої відповіди; сподіюсь, що він тепер буде могти приїхати близше, маючи свободу. Тут все одушевлене таким несподіваним переворотом! Прошу довідатись про моїх родичів і мого брата Михайла, бо вже давно від них не маю відомости. Адресувати до мене: Екатеринодар, Кубанській Центральный Союзъ мелкаго кредита.

СКЛАДАЙТЕ
НА ФОНД ім. МИТР. А. ШЕПТИЦЬКОГО
ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ СИРІТ!

ОПОВІСТКИ.

Субота, 2. червня 1917.

Нині: греко-кат.: Талалея — римо-кат.: Евґенія.

Завтра: греко-кат.: Сош. Св. Духа. — римо-кат.: 1. Н. по З.

— **Український Народний Театр Т-ва „Бесіда" у Львові під управою К. Рубчакової.** Саля Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В неділю, дня 3. червня „Запорожець за Дунаєм", народна опера на 3 дії Аркаса.

В понеділок, дня 4 червня „Огні Іванової ночи" драма на 4 дії Г. Зудермана.

Білєти ранійше набути можна в „Народній Торговли", в день представленя при касї від год. 5. п. п. Початок о год. 7½ вечером. 1—2

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 1. червня 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ І НА БАЛКАНІ.

Положенє незмінене.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Коло Водіче відперто вчера знова завзяті італійські наступи; впрочім над Сочею тільки артилерійська боротьба, яка місцями відбувала ся теж на каринтійськім і тирольськім фронті.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гоєр.

НІМЕЦЬКОГО ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 1. червня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наслїдника престола Руппрехта: Над побережем, в луку Іперн, а передовсім у відтинку Wytchaete боротьба артилерії шалїла вчора з великою нагальністю. Після зосередниченого огневого приготовленя підняв неприятель в кількох місцях сильні вивідні наступи, які одначе всюди відперто в боротьбі з близька. Також від каналу Ля Басе аж до південного берега Скарпи огнева діяльність знов досягла великої сили. Там рушили Англійці в цїли вивідів під Ілїч, Chevisy і Фонтен, одначе їх відперто.

Група військ нїмецького наступника престола: На фронті над Еною і в Шампанії боєве положенє не змінило ся. Вчора рано підчас випрази на Високій горі коло Nauroy дістало ся в наші руки 60 Французів.

Армія генерала-поручника кн. Альбрехта Віртемберського: Нічого нового.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Під Сморгонем, Барановичами, Бродами і над залізницею Золочів—Тернопіль огнева діяльність перейшла звичайну до недавна міру.

БАЛКАНСЬКИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Фронт Македонський: Передні болгарські стежі удажемнили неприятельські наступи на правім березі Вардару і на південний захід від Дойран.

Вчора втратили неприятелі наслідком воздушних наступів наших летунів 4 самолети і 3 бальони на припоні.

Перший квартирмайстер ген. Людендорф.

Оголошення.

- ПОЧЕНЄ НІГ -

усуває певно спеціяльний пудер „Csave“, пакет за 1·20 К. На провінцію висилаю тільки за попереднім надісланем належитости і 40 с. на порто. — Одиноке заступство

S. FEDER, — Львів, Сикстуська ч. 7.
279 26 - 60

Старший, вільний від війска, кандидат нотаріяльний пошукує посади — Стефан Кучинський, канд. нот. Вольфсберг-Кернтія. (Wolfsberg Stadt-Kärnten). 352 2—7

КОНКУРС.

Головний Виділ Товариства „ПРОСВІТА“ розписує конкурс на дві учительські посади до науки фахових предметів в Торговельній Школі у Львові. Подання заосмотрені у відписи свідоцтв належить вносити до Канцелярії Товариства у Львові, Ринок ч. 10, до дня 25. червня. Близші інформації можна одержати в канцелярії Товариства в урядових годинах.

За Головний Виділ Товариства „ПРОСВІТА“

о. Т. Лежогубський — м. голова.
А. Гапяк — з. секретаря.
V 1—3

АДРЕСА: Hauptkasse der Zentralleitung der Ukrainischen Legion WIEN, VIII. LEDERERGASSE 20
ЧЕКОВЕ-КОНТО 103.350
ПРОСИМО НА СЮ АДРЕСУ
СЛАТИ ЛИСТИ І ДАТКИ
НА СТРІЛЕЦЬКІ ЦІЛИ.
9—?

Скрізь по українській землі і українських гуртках на чужині наш обовязок святкувати роковини смерти великого письменника, ученого й громадянського діяча

Івана Франка.

Опис його життя, діяльности й похорону, доступний для найширшого загалу у виданю

Союза визволеня України

п. з.

Памяти Івана Франка

12 ілюстрацій, 96 сторін друку 1 К.

Хто замовить книжку для масового поширеня в скільк. від 10—100 прим., дістане 25 % опусту
„ „ 101—500 „ „ 33⅓ % „
„ „ 601—1000 „ „ 40 % „

Замовляти: Bund zur Befreiung der Ukraina, Wien VIII. Josefstädterstrasse 79. T. 6.
351 3—7

ЗЕМЕЛЬНИЙ
БАНК ГІПОТЕЧНИЙ
Спілка акційна у Львові
Підвалє ч. 7.

— Конто почтової щадниці ч. 116.384. — Жирове конто в Австро-угорськім Банку.

Складайте ощадности взагалі вайві гроші на процент, щоби кожда корона могла служити народньому господарству, та вам приносити виск, а не марнувала ся.

Акційний капітал . К 1,300.000
Резерви Банку . . К 200.000

Приймає вкладки на біжучий рахунок від К 10·— на 4 проц.

Уділає гіпотечні і векслеві позички.

Виплачує купони від заставних листів.

Вимінює по користнім курсі російські рублі і німецькі марки.

Певність льокації запоручують акційний капітал Банку і резерви.

На жадане висилає посвідка зложеня (чеки) Почтової Щадниці.
728 27—?

Рух поїздів у Львові

важний від 1. червня 1917. аж до відкликаня.
(Час середньо европейський; від 1. червня до 1. вересня 1917. час літний).

Відходять зі Львова до	Приходять до Львова з
Кракова: [7·30], † 8·40, 8·55, [3·10], 6·05, 6·20, †9·55, 10·10.	Кракова: 10·05, [1·45], 6·45, †9·00, 9·15, 9·50, †5·05, 5·20.
Золочева: 8·20, 10·53, [2·30], †7·13, 11·13.	Золочева: 5·52, 12·12, [2·20], 5·15, 8·52.
Стрия: 8·25, 4·55, 10·46	Стрия: 5·54, 9·35, 9·05.
Лавочного: 7·20.	Лавочного: 7·10.
Самбора: 9·05.	Самбора: 8·30.
Сянок: 8·45	Сянок: 10·15.
Рави руської: 2·20*, 9·30, 4·44.	Рави руської: 6·42, 4·35, 8·18*
Сокаля: [8·55]-, [8·10]:	Сокаля: [9·45]:, [9·45]-.
Яворова: 9·10**, 4·20.	Яворова: 8·45, 3·48**
Підгаєць: 8·33, 3·00, 1·33.	Підгаєць: 5·32, 1·40, 7·32.
Стоянова: 12·13, 7·53, 3·15.	Стоянова: 6·12, 1·00, 7·52
Ходорова: 8·30, [2·30] 11·10	Ходорова: 6·45, 1·10, 8·10

† означає поїзди виключно для військових.
* до Брюхович, вглядно з Брюхович.
** Янова в Клепарова, вглядно з Янова до Клепарова.
- через Раву руську.
: через Сапіжанку.

Увага: Нічна пора від 6·00 вечером до 5·59 рано означена підчеркненем мінут. Поспішні поїзди означені [ ].

Подані поїзди ходять тільки умовно, на скільки рух з огляду на занятє залізничних шляхів військом буде можливий. На випадок спиненя поїзду як також при опізненю полученя не прислугує подорожним право жадати відшкодованя.

НАЙКРАСШІ ОПОВІДАНЯ = СЬМІХОВИНКИ ТА СЬПІВОМОВКИ

Десять книжочок за К. 4·16.

1. Оповіданя і сьміховинки Олекси Стороженка ціна 44 с.
2. Нові часи, оповіданє О. Маковея . . . „ 44 „
3. Кармелюк, „ М. Вовчка . . . „ 44 „
4. Оповіданя Федьковича: 1) Три як рідні брати, 2) Опришок . . . . . „ 44 „
5. Приказки і байки Ст. Руданського . . „ 44 „
6. Сьпівомовки . . . . . „ 44 „
7. Оповіданя М. Вовчка: 1) Ковачка, 2) Чумак, 3) Свекруха . . . „ 44 „
8. „ „ „ 1) Сестра, 2) Сон . . „ 44 „
9. Перекотиполе, оповіданє Квітки Основяненка „ 44 „
10. П. Кулїш: Орися, Давне горе, Степова могила . . . . . „ 20 „

Замовленя і рівночасно гроші висилати до:

Канцелярії Товариства „Просьвіта“ у Львові, Ринок ч. 10.

На порто звичайне треба додати при замовленю всіх V 7—? книжок 30 сот., а на поручене 65 сот.

КОЖДИЙ що дбає про себе і свою родину хто хоче сповнити горожанський обовязок супроти держави

повинен **обезпечити ся на житє**, а заразом підписати VI. воєнну позичку **тільни в**

Ц. к. австр. військовім фонді для вдів і сиріт

який получив субскрипцію на VI. воєнну позичку **враз** з обезпеченєм на житє для всіх без ріжниці пола від 18 до 55 року **житя**. Обезпеченє се уможливлює кождому без виїмки, а саме **офіцирови, жовнірови, священикови, урядникови, купцеви, ремісникови і денному заробникови** підписанє VI. воєнної позички при рівночаснім обезпеченю ся на дожитє або на випадок смерти на користь власну, або користь своєї родини.

Без лїкарських оглядин. — **Сейчасова важність обезпеченя.** — **Без стемплїв і побічних додатків**

Найнизша квота обезпеченя К. 500. — Найвисша квота обезпеченя К. 4000.

Обезпеченє входить в житє в хвили зголошеня субскрипції, вглядно зголошеня першої премії, яка є дуже низька. Премія від 1000 корон виносить на час 20-лїтний К. 35 річно, на час 15 лїтний К. 49 без всїх инших коштів. Премії платить ся річно, піврічно, чвертьрічно, а навіть місячно, так що **при так малім видатку, як 3—4 кор. місячно навіть найбіднїйший** може помочи державі до побідного закінченя війни, а рівночасно забезпечити родину. **Сповняючи отже патріотичний, горожанський обовязок, підписуйте VI. позичку воєнну.**

Близших інформацій удїляє радо БЕЗПЛАТНО наше

Краєве бюро — Львів, ц. к. Намісництво 322

як також наші уповажнені заступники по усїх містах і повітах краю.

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла“ Львів, Ринок ч. 10

Ч. 128. (9.380) Львів, неділя 3. червня (21 мая ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . . 2·70 К.
чвертьрічно . . . 8·— „
піврічно . . . . 16·— „
цілорічно . . . . 32·— „

у Львові (без достави):

місячно . . . . 2·40 К.
чвертьрічно . . . 7·— „
піврічно . . . . 14·— „
цілорічно . . . . 28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомлення про вінчаня і заручини 1·20. Некрольогія стрічка 1 К. Сталі оголошеня за окремою умовою.

Один примірник контуру у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, 2. червня 1917.

Престольна промова всесторонним і ясним обнятєм проблєм державного житя, які насуває теперішність і безпосередно звязана в нею будучність, так проречисто говорить сама за себе, що вистане підчеркнути тільки найважнїйші її провідні мотиви.

Сї мотиви дадуть ся подїлити на три групи: внутрішний устрій держави в звязку з вступленєм монарха на престол, — війна і мир, — господарська відбудова і перебудова підчас війни і по війні.

В Англії, в колисці конституціоналїзму, витворив ся термін: „опозиція Його Величности". Означає се, що опозиція виступає не проти держави і її найвисшого представника, Його Величности, тільки проти правительства, яке на думку опозиції не править так, як сього вимагають інтереси держави і Його Величности. І навіть тоді, коли опозиція критикує політичні акти Його Величности, виступає вона тільки проти правительства, яке несе за ті акти конституційно правну відповідальність. Словом, є вона не „опозицією проти Його Величности", тільки „опозицією Його Величности".

Се основне понятє становища опозиції супроти держави і монарха з одного і супроти правительства з другого боку треба пригадати, приступаючи до обговореня престольної промови. Треба пригадати, що престольна промова є політичним актом, за який відповідає правительство і тільки правительство, і тому займати становище супроти неї не суперечить льояльности супроти держави і монарха.

Йдучи за ходом думок престольної промови, треба найперше спинити ся на її мотиві про внутрішний устрій держави в звязку з вступленєм монарха на престол.

Тут знаходимо незвичайно важну заповідь: що мають бути побудовані „основи нової, сильної, щасливої Австрії", та що аж тоді, як ті основи будуть побудовані, монарх зложить присягу на конституцію. Означає се, що в будованю тих нових основ монарх не хоче бути звязаний присягою на істнуючу конституцію, тільки хоче мати свобідну руку і совість.

Які мають бути ті основи нової, сильної, щасливої Австрії? Престольна промова дає нам у сій справі дві вказівки: загальну—що до цїлої держави, і спеціяльну—що до Галичини.

Загальна вказівка говорить про „розширенє основ конституційного й адміністраційного права для цїлого публичного житя як в державі, так і в окремих краях, особливо в Чехії", так, щоби „в рамах одноцїльности держави і з повним забезпеченєм її функцій дати також місце для свобідного національного і культурного розвитку народів".

Окремо від загально-державної перебудови ставить престольна промова „полагодженє галицької справи, до якої вже — говорить ся там—мій великий попередник вказав дорогу".

Що се значить? Розширенє автономії Галичини в дусї польської інтерпретації акту 5. падолиста 1916? А в такім разї де „місце для свобідного національного і культурного розвитку рівноправного українського народу"?

Про рівне трактованє українського народу, таке, щоб він не мав нїякої причини до жалїв на своє положенє в державі, говорив два дні перед престольною промовою представникам українського народу шеф правительства гр. Клям Мартініц. Та при тім пригадав він слова монарха, сказані в Кракові про сповненє акту 5. падолиста 1916.

Таким чином і в заяві гр. Клям Мартініца і в престольній промові знаходить ся один і той сам провідний мотив: рівноправність українського народу і відокремленє Галичини. Та відокремленє Галичини означає утворенє польського державного організму, в якім український нарід на своїй споконвічній земли був би зведений до положеня національної меншости. Отже де тут рівноправність українського народу?

Словом, рівноправність українського народу і відокремленє Галичини — се два понятя, які себе взаїмно виключають. І коли ми в таких важних енунціяціях, як заява шефа правительства до представників українського народу, або в такій особливо важній, як перша престольна промова нового монарха, вустрічаємо ті два понятя побіч себе, то стаємо перед сим як перед таємною заслоною, за якою не знаємо що криєть ся,

Супроти тої заслони можемо тільки сказати, що відокремленє Галичини український нарід по сїм і по тім боцї кордону буде вважати потоптанєм його рівноправности, відданєм його під пановане польського народу.

В тій части престольної промови, де говорить ся про війну і мир, звенить нота найвисшого признаня як для геройських війск, так і для цивільного населеня, як також нота миролюбивости, зокрема супроти нової Росії.

Що до господарської відбудови й перебудови, престольна промова розвиває широку програму соціяльних реформ в дусї новочасної демократії, якої здійсненє можна тільки горячо привитати.

Як цїлість престольна промова свідчить, що наша держава збираєть ся ступити на новий шлях розвитку. Щоб на сім шляху стала вона державою свобідних, вдоволених, щасливих народів, а новий монарх знайшов на нім славу відновителя!

Ц. і к. правительство і митрополит гр. Шептицький.

ВІДЕНЬ 2. червня. (Ткб.) „Wiener Zeitung" оголошує таке письмо Цїсаря:

Любий гр. Клям Мартініц! Затверджуючи Ваші внесеня, увільняю Вас в ласцї з управи Мого міністерства рільництва і поручаю шефови секції др. Ернестови Зайдлерови управу сього міністерства. — Ляксембург, д. 1. червня 1917. Карло в. р., Клям Мартініц в. р.

Любий гр. Клям-Мартініц! Удїляю в ласцї Мому міністрови д-рови Бобжинському прошеного звільненя з уряду. — Ляксембург, д. 1. червня 1917. Карло в. р., Клям Мартініц в. р.

Міністерство здоровля і суспільної опіки.

ВІДЕНЬ (Ткб) 2. червня. „Wiener Zeitung" оголошує таке письмо Цїсаря:

Любий гр. Клям Мартініц! Ведений бажанєм запобіженя після можности зменшуваню народної сили, спричиненому довготриваючою війною та запевненя єдности діяльности, яке розвинули в тім напрямі держава і суспільність, рішив я утворити міністерство здоровля населеня і суспільної опіки.

Круг дїланя сього міністерства буде обіймати крім задач, спричинених безпосередно війною, поборюване воєних пошестий і суспільну опіку вад сими, що потерпіли шкоди наслїдком війни і над родинами, що остали по поляглих, далї справи, що відносять ся до здоровля населеня, справи опіки над молодїжю, що виходять поза круг обовязків опікуна, питаня мешкань і суспільного забезпеченя. — Поручаю Вам поробити відповідні приготованя і виготовити потрібні проекти законів і жду на представлене Вами внесень. — Ляксенбург дня 1. червня 1917 р. Карло вр., Клям-Мартініц в. р.

Рібо про стокгольмську конференцію.

ПАРИЖ (Авас). В промові висказаній в Палаті дискусії над інтерпеляцією про паспорти до подорожи до Стокгольму сказав Рібо: Плян міждержавних зборів соціялїстів усїх країв не повстав у Франції, але вже збаламутив публичну опінію і роздвоїв саму соціялїстичну партію. Мир одначе не може бути дїлом одної партії, може бути тільки французьким миром. Тільки правительство може репрезентувити край. Чиж тепер, коли часть краю є ще занята неприятелем, можна з ним вести переговори не мали слова на напятноване злочину? Мир не може вийти з сього рода з'їздів, тільки в побіди. Не можна правительству приймати відвічальности згоди на подорож до Стокгольму, або її улекшеня. Росія з певністю зрозуміє причини, які тепер не позваляють на деякі розмови.

Премієр заявив, що правительство буде й далї удержувати як найтіснїйші зносини з російським правительством. Крім висланих вже членів правительство вишле до Петрограду ще инших, як тільки минеть ся з'їзд в Стокгольмі, бо инакше грозить Французам, що проти своєї волї зійдуть ся з агентами неприятеля. Вкінци заповів Рібо, що всї без виїмку документи, які відносять ся до війни, будуть оголошені в порозуміню з російським правительством, вказав на огидне змаганє неприятеля використати страйки у Франції, які повстали тільки наслїдком трудностий в житєвих відносинах. Закінчив заявою, що правительство є пересвідчене, що публична опінія не дасть ся заворушити.

Відповідь союзників на російську ноту.

ЛЮГАНО (Ткб.). До „Corriere della Sera" доносять з Риму, що більшість союзників уже відповіла на ноту російського правительства в справі мира. Наспіла вже також відповідь Америки. Зміст відповідий можна льогічно вивести з промов Рібо і льорда Сесіля в парляментах, а також з виводів італійського короля до Вільзона і Сонніна до Терещенка. Зрештою становище наслїдком помилки в перекладї дістало ся в непрявдивій формі до прилюдної відомости. Російський текст подає мирову формулу „без анексій і без контрибуцій, а не „без анексій і без винагородженя шкід", що є великою ріжницею і на що союзники Росії годять ся.

„Все готове до офензиви".

КРІСТІЯНІЯ. (Ткб.) Після льондонської телєграми Afton Posten російський полковник Якубович з російського уряду заосмотрювання армії заявив, що все є готове до офензиви, тільки нема конечного почутя обовязку у жовнірів, які опустили фронт і не допустили до конечного заосмотреня армії в припаси поживи і муніції.

Димісія Бобжинського.

Д-р Зайдлер управителем міністерства рільництва

Заворушеня в Росії.

КОПЕНГАГА (Ткб). „Berlinske Tidende" доносить з Петрограду: Після інформацій „Биржев их Вѣдомостий" зайшли знов в останнім часі в петроградській губернії селянські заворушеня.

По Волині Литва.

Признавши право до самостійного національного житя Польщі та проголосивши акт 5. падолиста, німецьке правительство примінило подібну міру до литовських домагань про національну автономію. Державний секретар в німецькім уряді заграничних справ, Ціммерман, приймаючи литовську депутацію, пообіцяв їй автономію Литви. Обітницю ту німецьке правительство виконало в той спосіб, що вже тепер в губерніях: виленській гродненській і сувальській, утворено спільну, окрему управу. Се дало привід до польської трівоги, яка поки-що виявила ся тільки в заявах.

Дві з них, видані польськими політичними організаціями Польського Королівства, майже ідентичні. В них заявляють згадані організації, що „Польща незломно буде стреміти до відновленя звязку з незалежною Литвою в сильнім пересвідченю, що народи, які замешкують Литву: Литовці, Поляки і Білорусини, в добровільній і згідній злуці обох держав знайдуть забезпечене національного, культурного і економічного розвитку всіх суспільних верств".

Виразнійше і щирійше виявлені польські бажаня того всесторонного розвитку для народів Литви і польські цїли в заяві польської державної Ради. Навязуючи до проголошеня автономії Литви і її переведеня в їло, інтерпелює польська держава Рада Німеччину: „В яких то границях і якої держави має Литва стати автономічною провінцією. Адже за „wschodnie kresy", яких короною є Вильно, вів ся непокінчений досі історичний спір між Польщею і Росією. В часі неволі спір за „wschodnie kresy Rzeczypospolitej", запліднені нашою культурою, виключав можливість польсько росийського компромісу. О скільки наші пограничні провінції перейшли би до Німеччини, антагонізм польсько-російський за ті провінції перемінив ся би ших „wschodnich kresów" надасть Польщі постійну протиросійську лінію в зовнішній політиці, дасть природні границї польській державі, що є важне для середних держав, бо се буде їх оборонна лінія. Під господарським оглядом мають ті провінції першорядне значінє для Польщі, як кольонїзаційні терени і ринок збуту на промислові вироби".

Німецьке правительство досі на отсю інтерпеляцію не відповіло. Та вже польщить ся Холмщину, обсотують польські сїти волинську землю і в тій експанзії на схід добачують Поляки спільність інтересів польських з австрійськими, як се недавно було зазначено на краківських нарадах. Жадаючи від Німеччини для себе Литви, вказують Поляки знов на однаковість німецько польських ілтересів і грозять антагонізмом.

Польська армія у Франції.

Frankfurter Zeitung" доносить з Швайцарії:

„Temps" пише: Тепер розглядаєть ся плян утвореня польської армії у Франції. До тої армії вступили би Поляки, що живуть у всіх державах коаліції. Польські війска мають бороти ся на французькім фронті під власними прапорами в цїли повної відбудови Польського Королівства.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

в дня 2. червня 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ І НА БАЛКАНІ.

Нїчого нового.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Нині рано під Горицією несподіваний неприятельський наступ скінчив ся нічим. Пова тим над Сочею тільки гарматна боротьба і дуже значна діяльність летунів. Наші боєві летуни в воздушній боротьбі скинули два неприятельські самолети.

На фронті в Тиролі наші війска в маю привели в неприятельских становищ 8 офіцирів, 728 жовнїрів, 10 машинових карабінів і 3 метавки гранатів.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гефер

Події на мори.

В ночи з 31. мая на 1. червня в триестськім заливі і в сумежній побережній области, панувала оживлена летнича діяльність, при чім наші гідропляни обкинули бомбами зелїзничі урядженя й инші військові предмети в Cervignano і S. Giorgio di Nogaro. Завважено добрий успіх. Неприятельскі летничі наступи на Трієст і околицю вбили одного хлопця. Матеріяльної шкоди не було. В нічній погони вдало ся нашому справному летунови, поручникови лїнійного корабля Банфільдови скинути неприятельський самолет в неприятельскій области. Ми не втратили жадного самолету.

Команда фльоти.

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

в дня 2. червня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група війск баварського наступника престола кн. Рупрехта: Як попередних днів, так і вчера боєва діяльність артилєрі в луку Вічете була скріплена. На фронті під Арра був особливо сильний огонь під Ленс і на північнім березі Скарпи. В виводних боях наші під'їзди взяли полонених, між ними також Португальців.

Група війск німецького наступника престола: Коло Альман на північний схід від Соассон полки гановерський і вестфальський, успішно підпомагані частями випробованого під'їзду, артилєрією, метавками мін і летунами, виконали наступ з повним успіхом. Несподіваним наступом здобуто французькі становища на просторі коло 1000 м. і вдержало їх проти кількакратних протинаступів. Полонено 3 офіцирів 178 жовнірів і здобуто богато машинових карабінів та метавок мін.

Здовж Ени, в Шампанії, на обох берегах [illegible] хвилями значна.

Група кн. Альбрехта: Нїчого нового.

В маю на заході полонено 237 офіцирів, між ними одного генерала, і 12.500 жовнїрів, а також здобуто 3 гармати, 211 машинових карабінів, 434 скорострільних карабінів, 18 метавок мін.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Македонський фронт: На західнім березі Вардару болгарські батальони виперли неприятеля зі становища передних сторожий під Алеак і відперли кілька протинаступів.

Перший квартирмайстер ген. Людендорф.

МАКІВКА.

Долина. Роковини великих боїв о гору Маківку святкувала долинська українська громада дня 13. мая. Торжество почало ся богослуженєм в місцевій парохіяльній церкві. Підчас Служби Божої співав хор гімназіяльний. Прегарну, проповідь виголосив курат УСС. о. Іжак, підносячи заслуги українського стрілецтва взагалї і вагу боїв в Карпатах. По богослуженю удав ся многотисячний похід на місцеве військове кладбище, де спочиває також кількох українських Січових Стрільців. На чолї походу йшла церковна процесія, за нею ряди вихованків місцевої української гімназії і инша шкільна дїтвора. Опісля хор, місцеве українське духовенство, делєгація УСС., в якої склад входили: о. курат Іжак, сотник Вітовський і хорунжий Шухевич. Ц. к. староство виделєговало комісаря д-ра Жимірського. Бачили ми рівнож делєгацію місцевої етацної команди, бурмістра п. Косакевича. Раду повітову заступав п. Мавуркевич. Опісля слїдував учительський збір місцевої української гімназії зі своїм директором і многі делєгації місцевих українських товариств. За тим ішла многотисячна товпа народу. Похід робив імпонуюче і величаве вражінє. На кладовищи, де відправлено панахиду за упокій полеглих на Маківці героїв, серед гробової тишини численної публики, залягаючої цвинтар, виголосив надлїсничий п. Марцінків довшу промову про кровавї бої на снїжних верхах Карпат, в яких безсмертною славою вкрили ся наші Січові Стрільці, а зосібна віддав належну пошану памяти тих героїв, що в обороні вітчини лягли буйними головами. По відспіваню національного і австрійського имну наступило вбиваніе цвяхів в оборонний щит стрілецький, на якім видніла кождому з них свята девіза: „За волю народу". Місцеві українські пані не пожалували свого труду і продаючи цвяхи відзнаки і картки в часі торжества прибирали квоту майже 1000 кор. Паням помагали ревно учениці української гімназії, які, прибрані в національні строї, продавали пільні цвіти на річ фонду інвалїдів УСС. Зі збірки переслано 500 кор. до „Дністра" на річ осель для інвалїдів, решту призначено на місцевий захист воєнних сиріт, який саме основано в Долині.

Новий Санч. Роковини битви на Маківці святкували новосандецькі Українці дня 29. цвітня і 20 мая с. р. Дня 29. цвітня відбуло ся торжественне богослуженє з панахидою за полеглих стрільців. По богослуженю удали ся всї присутні в церкві — були між ними і переселені недавно в околицю Нового Санча селяни із східної Галичини — на церковний майдан, де був виставлений стрілецький щит і були приготовлені до розпродажи видавництва і відзнаки Боєвої Управи. П. радник В. Яворський пояснив зібраним значінє торжества, підніс заслуги Українських Січовик Стрільців, а осібна представив бої на Маківці і візвав зібраних до закупна видавництв і відзнак Боєвої Управи. З розпродажи зібрано квоту 115 К 90 с. Дня 20. мая по службі Божій відбуло ся на майдані коло церкви вбиваніе цвяхів з стрілецький щит. При тій нагоді зібрано за цвяхи 224 К 80 с. а з розпродажи відзнак і видавництв Боєвої Управи 34 К 59 с. Разом отже зібрано поважну, як на невеликий гурт новосандецьких Українців, квоту 375 К 29 с. Належить піднести, що новосандецька українська громада, хоч дуже нечисленна, вміла як слїд оцінити значінє товариства „Маківка" і численною участю і своєю жертволюбивостю при тій нагоді дала найкрасший доказ, як дорога нашій суспільности, — як впрочім свідчать о тім оголошені вже дописи з инших міст — память про наших стрільців взагалї, а з окрема доля стрільців інвалїдів.

По селах. Щоби звеличати память українських Стрільців-героїв, учасників кривавої боротьби на горі Маківці, а також призбирати якусь лепту на укр. інвалїдів, уладжено в трьох підкарпатських селах торжественний обхід в честь „Маківки". Сї три села належать до одної парохії, тож розложено сей обхід так, що найскорше, 6. мая відбув ся він в Камянці коло Сколього, пізнійше в тиждень в Сукіли, а в кінци в Брязї. В Камянці і в Сукіли був представником Укр. Стрільців п. підхорунжий з гуцульської сотні Волод. Бокало.

В Камянці, в як найбільше віддаленім закутку, відбулось се свято в той спосіб, що перед Службою Божою розпродано на площи церковній укр. картки, книжочки, відзнаки і цвячки. По Службі Божій виголосив тамошний парох о. Кипріян Домбчевський проповідь, в котрій вияснив ціль кривавих змагань нашого стрілецтва, потім відбула ся панахида за упокій полеглих У. С. С. на Маківці, а в кінци відслоненє щита стрілецького та вбиваніе цвяхів, при чім відспівано український имн.

Подібний порядок обходу був в Сукіли, де Службу Божу відспівано при участи тамошного хору шкільних дїтий, під управою тамошної учительки п. Тереси Захарій. По Службі Божій відбув ся процесійний похід до замаєної вінцями могили, де відспівано хором панахиду і відслонено стрілецький щит. Тут виголосив промову, окрім тамошного пароха, також п. підх. Волод. Бокало, представляючи короткий перебіг страшних боїв на Маківці і геройські подвиги наших неустрашимих борців за волю. По тім відбуло ся вбиваніе цвяхів в стрілецький щит, при чім хор відспівав український і австрійський имн і кілька стрілецьких пісень, котрі своїм змістом і мельодією до сліз зворушили присутних.

В тиждень пізнійше, 20. мая, відбуло ся те свято цїлковито в тім самім порядку і з тим самим хором в Брязї. Тут були присутні також два австрійські офіцири, перебуваючі в тих околицях при Arbeitabteilung, тамошна жандармерія і много полонених Росіян і російських Українців, котрі прибули зі своєю властю, щоби взяти участь в сім торжестві. При тій нагоді зібрано 409 К. З чистого доходу післано 272 К на укр. інвалїдів до тов. „Маківка", а 100 К на фонд сиріт ім. Митроп. Андрея гр. Шептицького.

ІВАНОВИ ФРАНКОВИ

Складки на монумент-портрет приймає Краєвий Союз Кредитовий у Львові, — число книжочки шадничої 4.000.

ЗА УКРАЇНСЬКЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ВІЙСКО.

І ий український полк ім гетьмана Б Хмельницького.
Справа комплєтованя полку.
Конфлікт між Українцями і військовими властями.
Компромісове рішенє ґен. А. Брусілова.

Відень, 30. мая 1917:

(Ф К.) У Київі т. зв. явочним порядком, себ-то не питаючи у нїкого дозволу, сформував ся уже „І ий український полк ім. гетьмана Б Хмельницького" з окремими віддїлами машинових карабінів, кавалєрії, артилєрії, технїчним віддїлом панцирних автомобілїв та аероплянів. Сформував ся з 3 000 жовнїрів Українців, які одержали були приказ відїйти негайно на фронт, а які одначе виконати сей приказ згодили ся не инакше, як під українським національним прапором. А у сих 3.000 ще „богато однодумців по ріжних городах і на фронтї, які тільки ждуть вістки про утворенє українського полку, щоби рушити у Київ..."

Зі „Кіев. Мыслю" (чч. 99—103 з дня 1—6. н. ст. мая) подаємо докладнїйші вістки як про сам новосформований полк, так і про конфлїкт, який виринув уже в звязку з сею справою між Українцями, в перш'й мірі згаданим полком, і російськими військовими властями з київською Радою жовнїрських Депутатів на чолї. Конфлїкт не за право України на своє національне військо, — сього права нїхто й не квестіонував навіть, а виключно за спосіб комплєтованя сього війска: чи жовнїрами з фронту чи резервами, згляднo добровольцями взпоза фронту? Компромісовий вихід із сього „конфлїкту" попробував знайти командант південного західного фронту ґен. А. Брусїлов. Та чи рішенє Брусїлова вдоволило Українців — в першій мірі інтересованих, — про се поки-що не маємо нїяких певних вісток.

Та як не розвязано би сей конфлїкт, для нас важне одно: народженє на Українї свідомости потреби своєї національної оружної сили, своєї армії, й елєментарний, стихійний розмах, з яким вона йде до її реалїзованя

„І-ий український полк ім. гетьмана Б. Хмельницького."

1. мая в казармах на Великій Васильківській вулиці відбуло ся формованє „І-го українського полку гетьмана Богдана Хмельницького". Назви військових ранг ухвалено приняти по взразку козацьких військ. Вибрано Раду козацьких депутатів у числї 12 людий. Полк подїлений на сотнї по повітам. Ранжованє скасовано, постановлено ґрупуватп ся в рядах по земляцтвам, спорідненю, організац'ям і ин. Закінчено формованє кадр пїхотних, машинових карабінів, артилєрійних, кавалєрійних і інжинїрних, числом 3574 люда. Постановлено сформувати віддїли панцирних автомобілїв і аероплянів. Організацію обозів і лазаретів відложено, доки полк не одержить приписаного державного вивінуваня. В основу формованя покладено штати, приняті в російськім армії й полїпшені відповідно до воєнного досвіду теперішної всесвітної війни. Зорганїзовано вибори комендантів сотень, батальонів і батерій. Командантом першого українського полку вибрано Д. Путника Гребенюка. Полкова рада приняла всї демократичні гасла революційної Росії. Що тикаєть ся війни, рада приняла гасло „війна до побідного кінця під прапорами України". Для передачі привіту Тимчасовому Правительству, Раді салдатських і робітницьких депутатів рішено вислати в Петроград депутацію в складї одного генерала, одного штабсофіцира, двох оберофіцирів і трьох козаків.

Справа комплєтованя полку.

Дня 29. цвітня н ст. відбуло ся обєднане засїданє виконавчих комітетів Ради обєднаних громадянських организацій, Ради робітничих депутатів, комітету депутатів військ Українського воєнного округа, Ради коаліційного київського студентства в участю головного начальника Українського воєнного округа ген.лєйт. Н. Ходоровича, начальника шкабу ґен Бродова, представників ради товариства українського воєнного клюбу імени гетьмана Полуботка, представників організаційної комісії українських добровольців і ин. Привід до засїданя дало жаданє зібраних в етапнім пунктї 3000 салдатів-Українців утворити з них український полк і вислати їх на фронт під українським прапором Попереду розглянув окремо питанє військовий комітет депутатів військ Українського воєнного округа, Ради робітничих депутатів, а також Центральної Української Ради, виконавчий комітет котрої покликано на обєднане засїданє для остаточного рішеня сеї справи. Центр. Укр. Рада не явила ся на засїданє для порішеня справи, а прислала тільки через членів виконавчого комітету А. Ніковського свою резолюцію що до сеї справи.

По відкритю засїданя ґен. Ходорович і Бредов повідомили, що під теперішню хвилю з технїчних причин неможливо сформувати у український полк. Потім предложено приняті в сій справі резолюції.

Резолюція комітету військ Українського воєнного округа така:

„Комітет депутатів військ Українського воєнного округа, розглянувши на засіданю 28—29 цвітня жаданя Українців жовнірів сформувати з них самостійний український полк, відносячи ся в принципі з повним спочутем до піднесеного товаришами жовнірами питаня про організацію українських віддїлів, ухвалив:

1) Признати, що з огляду на те, що у найблизших днях прийде до рішучих боїв, від яких залежать цїлість і воля цїлої Росії, всякі переформовуваня частий військ не можуть не відбити ся на боєвій силї цїлої армії. 2) Признати, що формованє окремого українського полку вимагає з технїчних причин великого упливу часу, тодї, коли в теперішний час треба негайно доповнювати страти в полках. 3) Признати, що формованє українських частий може дати поноу до домагань видїлити всї українські елєменти з спільної російської армії, що може здезорганїзувати і знищити боєву здатність зєдиненої армії перед рішаючим боєм. 4) Признати, що питанє про формованє українських частий, яке вимагає порішеня складних технїчних питань, повинно бути поставлене в цїлій ширині для обговореня на фронтовім з'їздї, який має відбути ся. 5) З огляду на те, що доповненє армії не може терпіти найменшого задержаня, признати, що зібрані у Київі жовнїри Українцї коло 5.000 людий, як і всї ґрупи жовнірів Українців, які могліб дальше утворити ся, треба відіслати у загальнім порядку для скомплєтованя військових частий. 6) Звернути ся до київської військової української Ради з просьбою доложити всїх заходів склонити 3.000 Українців негайно відправити ся до армії в згаданім порядку.

Опісля оголошено революцію комітету Центральної Української Ради:

1) Домаганя реорганїзації армії і комплєтованя українського війска з фронтових частий комітет Центральної Української Ради не подїляє. 2) Порішенє питаня про національно територіяльний принцип при комплєтованю військових частий предложити під ухвалу воєнного міністра і верховного головного коменданта. 3) Формованє зовсїм нових частий може вже тепер відбувати ся на основі національно територіяльного принципу. 4) Що до 3.000 жовнірів, котрі заявили своє рішуче домаганє утворити український полк, комітет Центр. Укр. Ради думає, що сьому бажаню можна вдоволити, причім доповнюване полку повинно відбувати ся тільки з запасних частий, а не по заявам окремих жовнірів.

Потім оголошено отсю резолюцію ради товариства українського військового клюбу ім. гетьмана Полуботка, а також організаційної комісії українських добровольців:

1) З сих 3.000 утворити полк; 2) означити спеціяльно українську дивізію, куди вислати згаданий полк; 3) утворити для доповнюваня сеї дивізії запасну часть; 4) звернути ся до висшої команди, щоб без болю, пляново й постепенно перевела однопленінність бойових одиниць.

По оголошеню резолюцій представники Ради робітничих депутатів, а також Коаліційної Ради київського студентства заявили в імени своїх організацій, що прилучають ся до резолюції комітету депутатів військ Українського воєнного округа. Член комітету депутатів військ київського ґарнізону унт. офіц. Васильчук висловив свою окрему думку, що він уважає конче потрібним для збереженя підему й боєвої здатности армії йти шляхом одноплемінности й запропонував утворити з 3.000 Українців український полк і негайно вислати сей полк на фронт.

На засіданю між иншими були присутні делєгати 3000 Українців-салдатів. По заявах почала ся довга дискусія, яка приняла дуже оживлений характер.

Представник організаційної комісії українських дружин прапорщик Ган, указуючи на необхідність утвореня з 3000 салдатів українського полку, заявив рівночасно, що комісія не бере на себе нїякої відповідальности.

Один за другим виступали представники Ради робітничих депутатів, комітету депутатів військ українського воєнного округа й Коаліційної Ради студентства й закликували салдатів-Українців відмовити ся від свого домаганя, бо його нетільки не можна здїйснити під технїчним оглядом але воно представляє велику небезпеку для фронту, може внести дезорганїзацію до армії і тим ослабити її в боротьбі з ворогом. Майже всї бесїдники заявили, що вони нетільки признають право Українців на самоозначенє, але й ужиють усїх способів, аби дати Українцям змогу самоозначити ся. І коли вони під теперішню хвилю виступають проти утвореня з 3000 салдатів Українців, що нарушили дисциплїну, спеціяльно українського полку, то тільки з тої причини, що уважають хвилю невідповідною і небезпечною.

В кінци виконавчий комітет одноголосно прилучив ся до резолюції комітету депутатів військ київського ґарнізону.

Для остаточного рішеня питаня про 3000 салдатів Українців на дн. 3. мая скликано обєднане засїданє Ради жовнїрських і Ради робітничих депутатів.

Конфлікт між Українцями і військовими властями.

Дня 3. мая в другім городськім театрі відбули ся дуже численні обєднані збори Ради депутатів військ українського воєнного округа й Ради робітничих депутатів. Збори тривали повних 14 годин (від 1 ої по пол. до 3 ої по півн.) і в цїлости були присвячені актуальному питаню про утворенє явочним порядком українського полку ім. Богдана Хмельницького. Предсїдатель зборів начальник мілїції А. Лепарський раз-у-раз завзивав військових і робітничих депутатів до спокою, одначе збори відбували ся дуже пристрастно й бурливо.

При вході до залї засїданя була гостра контроля і без депутатських карт нїкого не впускали. Не зважаючи на се все, на залї знайшло ся немало постороннїх, котрі оплесками й окликами з місць брали живу участь у ході засіданя. Сю постороннюю частину слухачів треба було кілька разів усувати.

Реферат Рябцова.

Засїданє зачало ся докладним рефератом члена комітету військових депутатів Рябцова, що подрібно виложив історію справи. Зібрані у Київі салдати Українцї твердили, що їх нетільки 3000, але в них богато однодумців по ріжних городах і на фронтї, які тільки ждуть вістки про утворенє українського полку, щоби рушити у Київ.

В сій справі ґен Ходорович вислав ґен. Брусілову таку телєграму: „На київськім роздїльнім пунктї зібрало ся коло 3000 салдатів-Українців, переважно дезертирів. Не вважаючи на всї заходи відіслати їх до їх віддїлів, вони противлять ся сьому, жадаючи утвореня їх у Київі українського полку та включеня їх у сей полк Вони згоджують ся відїйти на фронт лише як окремий український віддїл, до спеціяльно призначеної на фронтї української частини. Всї старанія вплинути на них вичерпані. Доведеть ся або ужити сили, або, коли покажеть ся можливим, укажіть частину фронту як українську, куди можна булоби послати сих 3000. Будьте ласкаві негайно відповісти".

У відповідь на се ґен. А. Брусілов прислав на імя комісара К. Оберучева, комітету військових депутатів і ґен. Ходоровича отсю телєграму: „Звольте зробити заходи, щоби вияснити тим салдатам, що я не маю анї права анї можности творити нашвидко нові полки. Мене дивує, що виконавчий комітет українського воєнного округа нїчого не робить в тій справі. Очевидно тут має місце якась провокація, яку треба усунути. У київській залозї є досить військової сили, щоби головний командант округа разом з Вами дав лад сьому непорядкови. Україну однаково оборонять всї війска фронту".

Сьогоднїшні збори — говорив референт — мають рішити два питаня. Перше питанє: як поставити ся до того, що Київі наперекір постанові громадянських організацій утворив ся явочним порядком І ий український полк? Говорять, що се — стихійна проява. Але яка се стихія — руйнуюча, чи будуюча? Друге питанє — се відношенє обєднаного засїданя до резолюції військових депутатів. Чи можна полишити салдатів Українців у Київі на 3, а навіть, як кажуть спеціялїсти, й на 4 місяці, поки вони не сформують ся остаточно? Комітет військових депутатів не доторкав зовсім національного питаня, а ставить питанє тільки в тїсно, чисто військового становища. Ми думаємо, що в імя свободи Росії не вільно нарушувати цїлости армії. Ворог один, армія повинна бути одна. А що коли крім Українців зачнуть підіймати свої

прапори та стяги й инші численні народности Росії — і Татари, і Грузини й инші? Чи ви не відчуваєте, що в тім початок загибелі нашої свободи? Я відчуваю се. (Шумні, довготривалі оплески).

Опісля прийшли до слова прикликані на засіданє представники українських партій і організацій.

Промова В. Винниченка.

Представник Української Центральної Ради В. Винниченко (соц. дем.) заявив, що витворене положенє дуже непокоїть також і Українців, котрі також шукають виходу. Утворенє українського полку — се стихійна проява, викликана царизмом і віковим гнетом українського народу. Українці не довіряють навіть російській демократії, бо за увесь час гнету Українців російська демократія ставала ся часто негативно до сього. (Оплески в одних, крики в других: неправда, правда!!) Кілька разів у Державній Думі піднімало ся невинне питанє про українську мову в народній школі, але Державна Дума відповідала відмовно. (Голоси: При чім тут демократія?) А Родічев навіть заявив: Треба дати їм українську школу, нехай самі себе здискредитують. (Крики: При чім тут Родічев? Який демократ Родічев?) У відповіди Родічева — відповідь цілої російської демократії. (Крики: „Неправда!" „Правда!" Шум.) Я з вдоволенєм чую крики обуреня. В тім я бачу основу, на якій ми можемо зійти ся... Український полк—се стихія. Одинокий вихід — се висланє Українців як окремої військової части на фронт. В тім проявить ся признанє національної ідеї, признанє ідеї українського війска. Коли ви се зробите, всї українські організації беруть на себе обовязок добити ся того, щоб з фронту не убув ні один Українець, аби комплєтованє дальших українських полків відбувало ся тільки на рахунок частий за фронтом. Коли ви не зробите того, ви пішлете на фронт 3.000 агітаторів—не, вдоволених, бо може вражених у своїм національнім почуваню. І за наслїдки сього ми не ручимо.

На закінченє В. Виниченко оголосив отсю

заяву від імени Української Центральної Ради:

З огляду на чутки, які вперто кружать по городї, що Українська Центральна Рада, а також українські організації брали активну участь в агітації за утворенєм українського полку з 3000 салдатів, які припадково зібрали ся у Київі, комітет Української Центральної Ради рішучо спростовує сї чутки і з свого боку заявляє: 1) Рух виник цїлком стихійно без ніякої участи ворганізованої частини українського громадянства. Комітет Укр. Центр. Ради перевів дуже докладні розслїди і може з певністю сказати, що ніодна з київських або провінціяльних організацій не вела ніякої агітації ані між сими трьома тисячами, ані взагалї у війску. 2) О скільки вдало ся вияснити, до витворенї течії серед салдатів Українців причинив ся головно всїм відомий факт утворенї на Україні та в Росії національних польських віддїлів салдатів Поляків. Сей факт дав очевидно принуку розбудженій революцією до активности національній свідомости демократичних мас і подав гасло аналогічного до польських формованя національних віддїлів війска. До сього причинила ся, як кажуть делєгати від сих 3000 салдатів, непоінформованість місцевих військових команд, котрі відсилали з провінції до Київа салдатів, які висловлювали бажанє прилучити ся до українських віддїлів. Очевидно місцеві команданти приймали чутки про майбутне утворенє українських легіонів з добровольців за вже доконаний факт формованя українських віддїлів з покликаних вже до війска салдатів.

Числячи ся з доконаним без його відома, участи й волї фактом, комітет Української Центральної Ради в інтересах заспокоєня краю, в інтересах оборони на фронті та скріпленя здобутків революції вважає потрібним оголосити в автентичнім тексті резолюцію комітету Центральної Ради, приняту на засіданю 28. цвітня.

Резолюція Української Центральної Ради:

„Що торкаєть ся 3000 салдатів, котрі припадково, без усякої агітації з боку українських організацій, без відомости військових властий, зібрали ся у Київі і за прикладом польських легіонів добивають ся сформованя з них українського полку, Укр. Центр. Рада не бачить иншого виходу, як сформувати з них український полк і задоволити їх бажанє вислати їх негайно на фронт як українську військову одиницю. Инакше сей стихійний рух, не звернений у відповідне русло, може викликати непорядки по заду і на фронті і сим пошкодити справі оборони укріпленя нового ладу. Формованє дальших українських частий може відбувати ся тільки з запасних частий поза фронтом, а не фронтових. Ті салдати, які належать до фронтових частий, а припадково опинили ся б на будуче у Київі, не можуть претендувати на сформованє з них окремих українських частий. Твореннє окремих українських частий на фронті бажане, але в теперішну хвилю се можуть порішити висші військові власти".

Найблизший бесїдник представник військової ради ім. гетьмана Полуботка поручних Міхновський говорив: Ви Росіяне нас не знали! До вас доходили наші стогони, ляменти, глухі голоси з підземеля. Тепер ми стоїмо перед фактом утвореня полку. Се загадка і для вас і для нас. Будьмо розважні. Як два братні народи признаймо всї права за обома народами. Ми думаємо, що ні одна людина не повинна відійти з фронту. Ми самі зробимо свій народний суд над дезертирами (оплески). Предложимо порішенє питаня висшій команді. Але остання повинна знати, що в нас нема спору, що всї ми погодили ся, що українському народови належить право на організацію у всїх напрямах.

Представник українських с. р. Ігнатович гововив, що утворенє полку — се проба, якої нема чого бояти ся. Як російська демократія не затвердить утвореня полку, з того повстане перша цегла тої стіни, яка виросте між Росією і Україною. Коли в 3000 салдатів Українців убити патріотизм, то тим самим убєть ся в них бажанє бороти ся за Росію. За наслїдки того Українці не ручать.

Представник українських с. д. Палїмарчук думає, що з витвореного положеня можливий тільки один вихід: Треба негайно конче розпустити і польські і лотиські і чеські легіони. Як се зроблять, Українці заспокоять ся.

Дальші представники груп заявили, що салдати організували ся без їх участи, і що ні одна з українських громадянських груп не помагала тим салдатам. Богато українських дїячів висловлювали свій жаль з причини виступу 3000, поручали зборам найти якийсь компромісовий вихід з витвореного положеня. Представник української фракції комітету військових депутатів салдатів Буєсало закликував збори признати факт національного пориву 3000 салдатів, що бажають вмерти під українськими прапорами. „Ми всї, соціялїсти, — заявив Буєсало — але передовсїм ми націоналїсти, бо родити ся Українцями. Німцями, Росіянами і т. д. Як ви боїте ся прориву нашого фронту і заливу германської лявіни, подумайте і про національну лявіну, яка також можлива..."

Слово одержав представник 3.000 жовнїрів, вибраний командант полку штабс-капітан Путник Гребенюк. У своїй промові заявив д. Гребенюк, що він і його однодумці виточують політичний процес Миколї II., старому режимови, що 250 лїт угнїтав нарід — бидло. На знак задоволеня вони домагають ся, щоб український прапор розвивав ся хоч над одним полком — в противнім разї — заявив д. Путник Гребенюк,—на позиції підуть не 3.000 дисциплїнованих жовнїрів, а 3 000 ворожих агітаторів. На особисте запитанє д. Путник-Гребенюк заявив, що він був ранений і висланий на Кавказ. Не покінчивши курсу лїченя гострої неврастенії, він самовільно відійшов зі шпиталю і прибув до Київа, де й довідав ся про полк, який сформував ся.

Предсїдатель зборів хотїв дати слово проф. М. Грушевському, але останнього не було на салї.

На естраду вийшов представник петроградської Ради робітничих і жовнїрських депутатів Неронович. Його поява викликала загальні грімкі бурливі оплески. Неронович заявив, що він є в Раді як представник української соц. дем. робітничої партії і говорив до зборів про відношенє петроградської Ради робітничих і жовнїрів депутатів до розбираного питаня. Бесїдник закликував збори уважнїйше віднести ся до національних питань, висловлюючи обаву, що коли демократія не піде на зустріч тим національним проявам, національну справу підхоплять українські зубри і використають її для своїх шовїністичних і реакційних цїлий. Д. Неронович запропонував в цїли признаня права на своє військо принципіяльно допустити один полк, а потім здержувати дальше змаганє до відокремленя.

Представник Ради офіцирських депутатів І. Скловський, збиваючи заяву д. Винниченка про становище російської демократії в українській справі, сказав, що нова Росія, демократична, простягнула руку українській демократії. Ви говорите, що рух дальше не розростеть ся. Ні! Українці зачнуть збігати ся в усїх кінців і „стихія" відслонить наші фронти. Стихію треба схопити в зелїзні руки зорганізованости.

З горячою промовою звернув ся до зібраних предсїдатель салдатських депутатів Таск. Порівнюючи теперішне положенє з газовим ударом, він говорив: Деякі з вас знають, що стаєть ся з людиною, в часї одушеня газом; пропадає голос, лящаєть ся одно ревінє, легкі розривають ся на части, груди здавлені, немов зелїзними кліщами, ні дихнути, ні крикнути, ні порушити ся. На фронті ждуть нещастя і кричать: „Дайте поміч!" а тут тисячі здорових салдатів хочуть лишити ся на 3—4 місяці для формованя в нові полки. За одними потягнуть другі, треті, сотки тисяч. Се — не національний рух, се газовий удар на російську революцію, на російську свободу і російську незалежність!.. Ви хочете забезпечити собі свободу? Перед ким, перед нами? Перед демократією? Ні! Ви підтасовуєте карти, ви зручно граєте термінами. Се не „національне визволенє" а національна загибіль, бо з загибілю Росії щезне і Україна. Ми закликуємо вас шукати національного визволеня не в полку, а в сильній організації всього українського народу, усїєї української демократії... Бесїдник перестерігав Українців перед їх шовїністами, котрі захоплять товпу і поведуть її на погане дїло. „Ратунок України не в чубах і кривих шаблях, а в організації народніх мас". Закінчив свою промову Таск домаганєм занехати повстанє 3000 людий проти зорганізованого демократичного громадянства і відіслати їх на фронт.

Предсїдатель Ради робітничих депутатів П. Незлобін і товариш предсїдателя Доротов дорікали д. Винниченкови за недовірє до російської демократії.

Представник Ради робітничих депутатів Левін сказав, що коли Українці захоплюють уоруженою силою власть у деспотичного правительства, се — додатна стихія, а коли у зорганізованої демократії, се — ганьба і ганьба.

Останній говорив начальник міліції пор. А. Лепарський. Я не розумію — говорив він — як люди, що називають себе соціялїстами, що витерпіли за те право, можуть говорити про бажанє своєї армії з такою піною в роті... Вони разом з иншими соц'ялїстами повинні крикнути: „Геть з мілітаризмом!".. вони повинні розуміти, що національні питаня кінець кінців повинні упасти, як витворені для утилїтарних цїлий... Бесїдник задав питанє, хто візьме на себе відповідальність, як відслонять ся всї фронти. Українці, як чули збори, скинули з себе відвічальність за будучу акцію 3000 салдатів. На когож переложити сю відвічальність? Бесїдник вказував, що відвічальні політичні дїячі повинні бути тверді як скеля, а не повинні стирати ся перед сею „стихією"...

З окремою заявою виступив Поляк салдат. Як він сказав, управа союза всїх польських організацій у Петрограді заявила, що тепер не час творити свої окремі військові части, що тепер всї нації повинні бороти ся разом за одну ідею свободи народів. Одначе Українці не повинні вийти в сей салї скірчені на дупі, збори повинні винайти золоту середину і ухвалити компромісову постанову.

Предсїдатель попросив дозволу поставити під голосованє предложену обєднаними виконавчими комітетами робітничих, військових і студентських представників резолюцію. В явнім голосованю більшістю 264 проти 4, при чім 38 здержалесь від голосованя, прийнято резолюцію, яку ми подали висше. Вислїд голосованя викликав бурливі, довготревалі оплески. Перед голосованєм Українці депутати заявили, що вони наслїдком того, що значна частина їх фракції розїхала ся, здержують ся від голосованя.

Поправку пор Романенка в тім напрямі, щоб вислати 3000 Українців до якоїсь дивізії на фронті з українською більшістю, відкинули всї проти 13-ох.

Компромісове рішенє ґенерала А. Брусїлова.

4. мая голоний начальник українського военного округа одержав від ґенерала А. Брусїлова телєграму з повідомленєм про те, що з боку головного коменданта нема перешкод до формованя охочекомонного українського полку, комплєтованє котрого повинно відбувати ся виключно з добровольців. Для вивченя полку і його організації можна лишити у Київі не більше як 500 Українців, що знаходять ся на роздїльнім пункті. Всїх инших Українців салдатів треба негайно вислати до їх частий на фронт. Полк має перебувати в однім із пунктів українського военного округа (поза Київом). Начальник округа повідомив про сю телєграму представників 3000 салдатів-Українців.

Київський военний комісар Оберучев, що знаходить ся в головній кватирі ґен. Брусїлова, звернув ся до київських робітничих та жовнїрських депутатів з слїдуючою телєграмою:

„Ужийте цїлого морального впливу, щоби салдати Українці, які не увійшли в кадри, не порушували порядку, та відійшли боронити державу і волю".

Військовий український комітет оголосив такий поклик: „Хто записав ся до українського охочекомонного полку, повинен явити ся 7. мая о 10 год. в Педагогічнім Музею для відсилки до бендерських казарм".

ПРАСЬКИЙ БАНК ФІЛІЯ у ЛЬВОВІ
ВУЛ. ЯГАЙЛОНСЬКА Ч. 2.
ПРИНИМАЄ ЗГОЛОШЕНЯ НА
VI. АВСТРІЙСЬКУ ВОЄННУ ПОЗИЧКУ
ПІД ДУЖЕ КОРИСНИМИ УСЛІВЯМИ. — ПРОСПЕКТИ ВИСИЛАЄ НА ЖАДАНЄ СЕЙЧАС БЕЗПЛАТНО. 304 2—4

НОВИНКИ.

Львів, 2 червня 917.

— **В справі наукового пляну у філії ц. к. академічної гімназії у Львові.** У звязи з вчерашним зазивом дирекції академічної гімназії до батьків тих учеників, які вступлять в році шкільнім 1917/18 до I-ої кляси, щоби заявили ся що-до постепенного заведеня пляну реальної гімназії— дістаємо з кругів українських автономічних членів краєвої Ради шкільної отсе пояснене: Від кількох літ ведеть ся в Австрії жива (в часі війни очевидно ослаблена) акція в напрямі реформи середного шкільництва головно в сім напрямі, щоб обмеженем напливу менше здібних учеників до клясичної гімназії піднести її науковий і виховуючий рівень, натомість спрямувати значнійшу частину молодіжи до реальних і фахових середних шкіл. Одним із способів такої переміни являєть ся переміна клясичних гімназій на реальні гімнавії — тип посередний між клясичною і реальною школою, який дозволяє батькам і ученикам ще й продовж шкільної науки свобідно рішати ся на дальші студії в напрямі гуманістичнім (університет), чи реалістичнім (політехніка і т. п.) Краєва Рада шкільна, ідучи на зустріч згаданому реформаторському змаганю і в уваги на популярність у широких кругах суспільности типу реальної реальної гімназії, почала в останних часах переміняти цілий ряд польських гімназій клясичних (з грекою) на реальні (без греки, натомість з французською або англійською обовязковою мовою). На останнім засіданю Ради підняли українські члени питане, чи такої переміни не можна б доконати у філії академічної гімназії і тим способом дати Українцям сурогат реальної школи, якої доси з огляду на соймовий закон 1867 р. не могли дочекати ся. З огляду, що такій переміні не противлять ся жадні формально правні перепони, п. віцепрезидент Ради зарядив запитане управи академічної гімназії, яка її думка про постепенне введене нового пляну научаня у згаданій філії. Управа гімназії й учительський збір повитали сю думку прихильно, одначе добре було б, щоб і батьки заявили ся в сій справі, тому дирекція візвала родичів тих дітий, що мають вступити до I-ої кляси і бажають собі научаня по пляну реальної гімназії, щоби повідомили про се карткою дирекцію до 8. червня. Правда, воно булоб практичнійше, щоб такі заяви зібрано при вписах і вступних іспитах, одначе треба сподівати ся, що батьки (зокрема інтеліґенція) покористують ся й тепер нагодою, щоби висказати своє бажане й улегчити управі школи і членам краєвої Ради шкільної рішене, чи мають стояти за отворенем першої української реальної гімназії, чи й на дальше сбалювівські заведеня полишити клясичними. Товариство „Учительська Громада" певно забере також голос у сій справі. — С. Т.

— **Стрілецький дарунок.** Пишуть нам з команди легіону: Укр. Січ. Стрільці зложили 1.500 К як великодний дар на фонд вдів і сиріт ім. Митр. Шептицького.

— **За єдність української репрезентації в парляменті.** Пишуть нам: Політична організація Ходорівщини вислала на руки п. президента Романчука письмо з зазивом до сполуки всіх українських парляментарних організацій в цілі успішної оборони прав народа.

— **Просвітна праця в Долинщині.** В марті с. р. відбули ся зачальні збори філії тов. „Просвіта" в Долинщині. Учасників було незвичайно богато. На тих зборах вибрано виділ, який приступив до праці над відновленем читалень по селах, в тім переконаню, що читальня „Просвіти" є першою основою всякої праці на селі. В цілі переведеня своїх намірів просить виділ всіх свідомих Українців Долинщини, котрим добро українського селянства лежить на серци, безпроволочно подати виділови слідуючі дати: 1) чи в тамошній громаді була читальня і яка (Просвіти чи Качковського)? 2) який їх стан тепер? 3) хто схоче піднятись відновленя, евентуально заложеня читальні „Просвіти", в своїй громаді? Незабуваймо, що і найлучші наміри виділу остануть лише „намірами", коли український загал свідомий ваги діла не відізветь ся і то безпроволочно! Не відкладаймо на завтра, без чого нині годі обійти ся! Без „Просвіти" нема народного житя! — За виділ філії о. В. Кулик.

— **Державний іспит з музики** зложила в маєвім реченци ученица проф. В. Курца п на Стефанія Надрага.

— **Загальний Банк Депозитовий, філія у Львові,** вул. Коперника ч. 21 приймає субскрипцію VI. воєнної позички під найкориснійшими урядами. Через цілий час тревання субскрипції умодуєть ся також по полудни і в суботу від 3—5, як також в неділі і свята від 10—12. 344 3—?

ОПОВІСТКИ.

Неділя, 3. червня 1917.

Нині: греко-кат.: Сош. Св. Духа. — римо-кат: І. Н. по З.

Завтра: греко-кат.: Понед. Пр. Т. — римо-кат.: Квіринна.

Позавтра: греко-кат. Михайла еп. — римо-кат.: Боніфатія.

— **Український Народний Театр Т-ва „Бесіда" у Львові під управою К. Рубчакової.** Саля Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В неділю, дня 3. червня „Запорожець за Дунаєм", народна опера на 3 дії Аркаса.

В понеділок, дня 4. червня „Огні Іванової ночи" драма на 4 дії Г. Зудермана.

Білєти ранійше набути можна в „Народній Торговли", в день представленя при касі від год. 5. п. п. Початок о год. 7½ вечером. 2—2

— **З львівського „Бояна".** Найблизша проба мішаного хору відбудеть ся ві второк 5. червня о год. 7 ій вечером Просить ся о як найчисленнійшу участь, а се з огляду на можливо близький поворот митрополита Шептицького, якого український нарід повинен і піснею гідно привитати.

— **Загальні збори тов. „Взаїмна поміч учительська" в Дрогобичи** відбудуть ся в неділю 10. червня о год. 2 з полудня в комнатах „Народного Дому". На дневнім порядку богато дуже важнах справ. Всї українські учительські сили в повіті просить ся взяти участь в зборах. За провізоричну управу тов-а М. Білінський, І. Лїщинський.

Оголошеня.

- ПОЧЕНЄ НІГ -

усуває певно спеціяльний пудер „Csave", пакет за 1·20 К. На провінцію висилаю тільки за попереднім надісланем належитости і 40 с. на порто. — Одиноке заступство

S. FEDER, — Львів, Сикстуська ч. 7.
279 27—60

Старший, вільний від війська, кандидат нотаріяльний шукує посади — Стефан Кучинський, канд. нот. Вольфсберг-Кернтія. (Wolfsberg Stadt-Kärnten). 352 3—7

Глядаю лекції з клас: гімназ., сем., виділ. або народних. Зголошена до Адміністрації „Діла" під „Інструктор". 368 1—3

Обіжму лекцію з кляс виділ., народних або семинаря. М. Грабар, Підмихайлівці п. п. Журів ad Ходорів.

Янко Мартинів з Бовшеза, тепер в Пісках п. Щирець, шукає батька Івана евакованого в Бовшова. Хто знавби адресу прошу о подане тоїж. 367 1—2

Скрізь по українській землї і українських гуртках на чужині наш обовязок святкувати роковини смерти великого письменника, ученого й громадянського дїяча

Івана Франка.

Опис його житя, дїяльности й похорону, доступний для найширшого загалу у виданю

Союза визволеня України

п. з.

Памяти Івана Франка

12 ілюстрацій, 96 сторін друку 1 К.

Хто замовить книжку для масового поширеня

вскільк. від 10— 100 прим., дістане 25 % опусту
„ „ 101— 500 „ „ 33⅓ % „
„ „ 601—1000 „ „ 40 % „

Замовляти: Bund zur Befreiung der Ukraina, Wien VIII. Josefstädterstrasse 79. T. 6. 351 4—7

ЗОВСІМ ДАРОМ! висилаю ранненим до шпиталїв інвалідам інформаційні (вакл. Права родин покликаних до війска і ін.) і жовнярські Календарці. Для цивих коштують вони по 30 і 20 сот. Поручаю також 1-шу книжку видавництва „Нова Культура" Оскарда Уальда „Сфінкс без тайни", збірка оповідань з англійської мови. Ціна К 1·60, з поруч. пересилкою К 2·— Чудовий зміст. Веліновий папір.

А. Березовський
373 1—10 **Львів, вул. Карпінського ч. 19.**

25 аркушів листового паперу
25 коверт — — — — — —
50 штук карт полевої почти
висилає всюди оплачено за попереднім надісланем 2 корон перекавом під адресою:
ЯКІВ ГАСС, емерит. почтовий урядник
Львів, дворець. 373 1—10

Ц. к. уприв.

ВІДЕНСЬКИЙ БАНК ЗВЯЗКОВИЙ

ФІЛІЯ у ЛЬВОВІ, ПЛ. СМОЛЬКИ Ч. 5.

ПРИЙМАЄ ЗГОЛОШЕНЯ НА СУБСКРИПЦІЇ

VI. ВОЄННОЇ ПОЗИЧКИ.

УДІЛЮЄ РАДО ВСЯКИХ ІНФОРМАЦІЙ. — ПРОСПЕКТИ ДАРОМ І ОПЛАТНО. 345 3—4

ЖІВНОСТЕНСКА БАНКА ФІЛІЯ У ЛЬВОВІ

ВУЛ. ЯГАЙЛОНСЬКА 8.

ПРИЙМАЄ ЗГОЛОШЕНЯ НА

Шесту Австрійську воєнну позичку

ПІД ДУЖЕ КОРИСНИМИ УСЛІВЯМИ.

ПРОСПЕКТИ ВИСИЛАЄ НА ЖАДАНЄ БЕЗПЛАТНО. 300 5-5

ОСЬМА КЛЯСОВА ЛЬОТЕРІЯ.

Поручаємо льоси до сеї льотерії. Цілі по 40 К, половинки по 20 К, ківїмки по 5 К. Тягнене 1. кляси буде 12. і 14. червня. Нові льоси Австр. Черв. Хреста продаємо за готівку і на місячні рати. —

БАНКОВИЙ ДІМ

SCHÜTZ i CHAJES

у Львові, пл. Марійська 7. VIII 37—?

НАЙКРАСШІ ОПОВІДАНЯ = **СЬМІХОВИНКИ ТА СЬПІВОМОВКИ**

Десять книжочок за К. 4·16.

1. Оповіданя і сьміховинки Олекси Стороженка ціна 44 с
2. Нові часи, оповіданє О. Маковея . . . „ 44 „
3. Кармелюк, „ М. Вовчка . . . „ 44 „
4. Оповіданя Федьковича: 1) Три як рідні брати, 2) Опришок . . . . . „ 44 „
5. Прикавки і байки Ст. Руданського . . „ 44 „
6. Сьпівомовки . . . . . „ 44 „
7. Оповіданя М. Вовчка: 1) Ковачка, 2) Чумак, 3) Свекруха . . „ 44 „
8. „ „ „ 1) Сестра, 2) Сон . „ 44 „
9. Перекотиполе, оповіданє Квітки Основяненка . 44 „
10. П. Кулїш: Орися, Давне горе, Степова мовила . . . . . „ 20 „

Замовленя і рівночасно гроші висилати до:

Канцелярії Товариства **„Просьвіта“** у Львові, Ринок ч. 10

На порто звичайне треба додати при замовленю всїх книжок 30 сот., а на поручене 65 сот V 8—?

КОНКУРС.

Головний Виділ Товариства „ПРОСВІТА“ розписує конкурс на дві учительські посади до науки фахових предметів в Торговельній Школі у Львові. Поданя заосмотрені у відписи свідоцтв належить вносити до Канцелярії Товариства у Львові, Ринок ч. 10, до дня 25. червня. Близші інформації можна одержати в канцелярії Товариства в урядових годинах.

За Головний Виділ Товариства „ПРОСВІТА“

о. Т. Лежогубський м. голова. *А. Гапяк* з. секретаря.

V 2—3

Без операції радикальна поміч для найбільше застарілих і найнебезпечнїйших терпінь пропуклини прошу жадати нововидану брошуру gratis і franko від спеціялісти ц. к. патент бандажей на пропуклину

М. ФРАЙЛЇХА

Львів Городецька 35.

в власнім домі.

Високоповажаний Пане Фрайлїх!

Признаю в імя правди, що в хоробі моїй на пропуклину, на котру 30 лїт терпів я, помимо удавання ся о поміч до фахових людий доперва тоді найшов я пільгу, коли удав ся я до Вас. По заложеню Вашого бандажа будучи в віці вжиж 75 лїт я цїлком вилїчений, ва що най Бог надгородить, бо люди не є в стані. Прийміть то совістне увяжне як доказ моєї вдячности і остаю на все в високім поважанем

вдячний приятель

Дзвінячко. *о. Грибович.*

366 1—1

Філія Віденського Тов. обезпечень Авїянц

у Львові вул Зїморовича 5

просить всїх своїх П. Т. членів, які з приводу воєнних перешкод своїх премій досї не платили, щоби як найскорше у власнім інтересї зголосили ся устно або письменно до нашої філії з поданем числа своєї поліци, пів ся чого ми дамо їм близші пояснення. 371

1—1

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ

в ПЕРЕМИШЛІ

вулиця Носцюшки ч. 5.

Приймає і виплачує щадничі вклади готівкою згодинах урядових. Вклади оприцентовує по 4½ починаючи вже від слїдуючого дня по дню вложенія аж до послїдного дня перед днем відобранія.

ВКЛАДКИ в „Руській Щаднищ“ можна вкладати особисто в касї товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової Ощадниці, які Дирекція Щадниці на жадане безплатно достарчає, і в філіях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щаднищ“

Уділяє позичок: а) гіпотечних цїнних паперівним амортизаційним ратам на протяг лїт 10—45 після вибору позичаючого; б) на льомбарди ефектів, а на секонт векслїв. Справи позичок полагоджуєсь можливо скоро.

Посередничить у вкладнованю позичок в Гал. Воєннім Заведеню кредитовім в Кракові.

Всяких інформацій і друків уділяє канцелярія „Руської Щадниці“ ул. Косцюшка. Народна Дом, І. пов. щоденно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. крім неділь і українських свят.

Після § 14. устава „Руської Щадниці“, затвердженого через ц. к. міністерство внутрішних справ вклади в товаристві „Руська Щаднищ“ в Перемишлї надають ся до льокації пупілярних, фондиційних і т. п. капіталів, має отже „Руська Щаднищ“ пупілярну обезпеку. III. 43—?

КОЖДИЙ що дбає про себе і свою родину хто хоче сповнити горожанський обовязок супроти держави

повинен **обезпечити ся на житє**, а заразом підписати VI. воєнну позичку **тільки в**

Ц. к. австр. військовім фонді для вдів і сиріт

який получив субскрипцію на VI. воєнну позичку **вряд** з обезпеченєм на житє для всїх без ріжниці пола від 18 до 55 року житя. Обезпеченє се уможливлює кождому без виїмки, а саме **офіцирови, жовнїрови, священникови, урядникови, купцеви, реміонникови і денному заробникови** підписане VI. воєнної позички при рівночаснім обезпеченю ся на дожитє або на випадок смерти на користь власну, або користь своєї родини.

Без лїкарських оглядин. **Сейчасова важність обезпеченя.**

Без стемплїв і побічних додатків

Найнизша квота обезпеченя К. 500. **Найвисша квота обезпеченя К. 4000.**

Обезпеченє входить в житє в хвили зголошеня субскрипції, зглядно зголошеня першої премії, яка є дуже низька. Премія від 1000 корон виносить на час 20-лїтний К. 35 річно, на час 15 лїтний К. 49 без всїх инших коштів. Премії платить ся річно, піврічно, чвертьрічно, а навіть місячно, так що **при так малім видатку, як 3—4 кор. місячно навіть найбіднїйший** може помочи державі до побідного закінченя війни, а рівночасно забезпечити родину. **Сповняючи отже патріотичний, горожанський обовязок, підписуйте VI. позичку воєнну.**

Близших інформацій удїляє радо БЕЗПЛАТНО наше

Краєве бюро — Львів, ц. к. Намісництво 322

як також наші уповажнені заступники по усїх містах і повітах краю.

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла“ Львів, Ринок ч. 10

Ч. 129. (9.381) Львів, второк 5 червня (23 мая ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.
РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.
Конто почт. щадн. 26.726.
Адреса тел.: „Діло—Львів".
Число телефону 261.
Рукописів редакція не вертає.

ПЕРЕДПЛАТА
в Австро-Угорщині:
місячно . . . . . 2·70 К.
чвертьрічно . . . . 8·— „
піврічно . . . . . 16·— „
цілорічно . . . . . 32·— „
у Львові (без достави):
місячно . . . . . 2·40 К.
чвертьрічно . . . . 7·— „
піврічно . . . . . 14·— „
цілорічно . . . . . 28·— „
За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:
Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомлення про вінчання і заручини 1·20. Некрольогія стрічка 1 К.
Сталі оголошення за окремою умовою.
Один примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Що думають про акти 5. падолиста 1916 р. закордонні Українці.

Відень, 2. червня 1917.

(Ф. К.) Петроградська „Рѣчь" принесла в числах з 5. і 6. н. ст. мая отсю статю визначного українського дїяча в Петрограді, Олександра Лотоцького, п. н. „Український момент в польській державній будові":

В російській пресі майже не помічено того боку питаня про польську державу, який зачіпає інтереси українського населеня, поставленого в близьке співжите з польською етнографічною масою. Інтереси сї вже основно зачіплено недавними австро угорськими актами в справі Польщі та Галичини, а тепер се питане знов стрічаєть ся в резолюції польської Державної Ради у відповідь на поклик нашого Тимчасового Правительства до польського народу.

В склад оголошеної Німцями польської держави включені области етнографічно чужі Польщі, — частина Підляся, кольнїзованого мазурською шляхтою, яке у своїй народній масї є українське, та населена українським племенем Холмська Русь, одна з пяти земель, з яких складалось руське воєводство. Ще недавно нещаслива Холмщина притягнула до себе увагу російського громадянства з нагоди відділеня її зі складу царства польського в окрему адміністраційну одиницю, при чім обидві поборюючі себе взаїмно сторони — істинно-російські та істинно-польські націоналїсти — стояли на цїлком тім самім грунтї заборчого націоналїзму, і замість справедливого задоволеня національних потреб населеня, виданого їм під опіку, однаково змагали до його національного загмільованя.

Галицька автономія навіть у тім обмеженім вигляді, в якім вона істнувала досї, завсїди була погрозою для українського населеня краю. Ся автономія є яскраво висловленою перевагою одної кляси — шляхотської, поміщицької, з її клерикально консервативною ідеольогією, та одної національности — польської, від чого, розумієть ся, мусять терпіти інтереси другої нації краю, демократичної в своїм подавляючім складї, української національности.

Звідси зрозумілі симпатії закордонних польських політиків до австрійсько нїмецьких актів, які ідуть на зустріч їх заборчим стремлїням. А сї стремлїня великі і ростуть незвичайно скоро. В резолюції польської Державної Ради, виданої з нагоди поклику російського Тимчасового Правительства до польського народу, підчеркнено, „що віковий польсько російський спір про широку етнографічну територію, яка знаходить ся між Польщею та Росією, але від дазна історичною долею сполучена з Польщею, покликом російського Тимчасового Правительства не розвязаний". По переконаню польської Державної Ради „питане про долю сих областий повинно бути розвязане у згоді з державними інтересами незалежної Польші". Коли вазначене великого обсягу областий, призначених до захопленя, говорить лише про великий територіяльний апетит теперішнього польського правительства, то назване сих областий у національнім відношеню неясним, а навіть цїлком безмістовим терміном: „етнографічні области", — вже свідчить про певні асиміляторсько націоналїзаторські тенденції теперішних вождів польської політики. Разом з тим кваліфіковане даних областий просто як таких, „що знаходять ся між Польщею та Росією", дає безмежний простір для проекту про означене будучої польської держави. Як далеко сягаючими можуть бути сї проекти, показує хочби недавно видана у Минську, очевидно для потреб хвилї, якимсь Володимиром Дворжацьким карта земель старої Польщі в межах 1815 р. Межі сї заховлюють не лише бувшу російську етнографічну Польщу, Познанщину, всю Галичину, але і Україну на південь до Херсонської губернії, на схід по Днїпро, Білорусь та Литву, на схід майже до Смоленськ, на північ по лїнії озера Лубан (вище Режиці) Балтійське море проти Митави. Коли межі сї відповідають плянам польської Державної Ряди, то цїлком зрозуміла скромна соромливість її резолюції, яка означує територію намічених для будучої Польщі анексії областями „між Польшею та Росією". Більше конкретизоване плянів в сім випадку могло би викликати принайменш усьмішку.

Заборчі тенденції, виявлені польськими націоналїстами та сильно підтримані Нїмеччиною і Австрією, природно, викликають до себе негативне відношене з боку народів, оселених „між Польщою та Росією". Таке відношене датуєть ся не з нинїшнього дня, а є традицією цїлої минувшини не лише історичної, але й близької до нас, бо безпосередно полученої з теперішністю. Вражіня хочби галицької дїйсности цїлком відживлюють перед нами спомини далекої минувшини, виключаючи всякі бажаня продовжити їх у будуччинї. Але як видно в попереднього, сї стремлїня не чужі націоналїстичним кругам польського громадянства. Про силу сих стремлїнь можна судити хочби по тому, що по останнїм відомостям з Австрії, міністер для справ Галичини Бобжинський подав ся до димісії і лишаєть ся твердо в сім своїм намірі з огляду на відволїкане, допущене австрійським центральним правительством у переведеню обіцяної галицької автономії. Нетерплячка галицьлицьких польських націоналїстів в сім випадку зрозуміла.

Друга заінтересована сторона відносить ся до польських анексійних плянів з почутєм глибокого обуреня. Ще в червни минулого року з причини чуток про утворене польської держави головна Національна Рада австрійських Українців, яка з трівогою слїдила за долею Холмщини, запротестувала проти включеня Холмщини у склад проектованої держави. Оголошене актів що-до Польщі та Галичини викликало бурю протестів з українського боку. „Оголошена в рескриптї зміна правового та адміністраційного устрою Галичини, — говорить ся у резолюції Українського парляментарного клюбу — глибоко нарушує історичні та набуті права українського народу та ставить четвертий по чисельности нарід монархії в залежність від другого народа. Нарід український ніколи не признає автономії Галичини під польським панованєм і ніколи не відмовить ся від прав на істнованє в межах національної території та від утвореня окремої української провінції". В поклику, виданім тимже самим клюбом до виборців також говорить ся, що „відокремлене становище Галичини утворює залежність від польської політичної більшости... Нехай правительство знає, що Українці вважають таке поширене автономії Галичини ворожим у відношеню до них актом та бачать прихильне розвязане справи лише у поділї краю"...

Такий вибух протесту з боку одної частини населеня проектованої Польщі та Галичини, яким опікують ся Австрійці та Нїмці, вистарчаюче характеризує відношене закордонних Українців до австрійсько-нїмецьких анексійних плянів. Так само думають про се і російські Українці. В справах національно територіяльного поділу Галичини і Холмщини українська точка погляду викристалїзувала ся цїлком певно — у цїлковитім противенстві з тенденціями польських націоналїстичних кругів.

На стільки певно означеним було завсїди відношене Українців до польських претенсій на землї „між Польщею і Росією".

Відношене се сими днями (21 цвітня) стверджує така революція київського українського з'їзду: „В звязку з деклярацією тимчасової польської Державної Ради, у відповідь на поклик Тимчасового російського Правительства до єднаня польського народу з вільною російською державою, — з'їзд рішучо протестує проти всяких претенсій на непольські землї. Нарід український не стерпить жадних стремлїнь до захопленя прав на територію України, политої його потом і кровю".

Відповідь ясна і не полишає місця для компромісів. Вона подиктована не лише яко результат усталених відносин польсько українського співжитя. Основи української точки погляду в данім випадку значно глибші. Коли старий режім сковував розвиток української народности і міг родити в деяких — і тоді обмежених кругах психольогію розпуки, в якій дозрівали центробіжні стремлїня, то при теперішніх умовах такі настрої виключають самі факти нового житя.

Ол. Лотоцький.

За єдність української репрезентації в парлямент.

Організації *Золочівщини, Самбірщини,* Скільщини, Сокальщини і Стрийщини вислали до президента У. П. Р. п. Юлїяна Романчука мотивовані ухвали, в яких домагають ся злуки всїх українських послів Галичини й Буковини в одноцїльну парляментарну організацію і взивають п. президента Романчука, щоби дав почин до такої злуки.

В попереднім числї помістили ми відомість про таку саму ухвалу організації Ходорівщини.

Виборче право до конституанти.

ПЕТРОГРАД (П. Т. А.) Правнича комісія при тимчасовім превительстві виробила проєкт закона про вибори до конституанти. Проєкт заводить загальне, рівне, безпосередне і тайне виборче право без ріжниці пола і пропорціональні вибори. Всі горожани, які скінчили 20-ий рік житя, одержать виборче право.

Звіт регулямінової комісії Державної Ради.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Звіт регулямінової комісії про зміну регуляміну вказує, що члени палати послів самі постарали ся о утворене відносин, які уможливляють виконуване права співучасти народу в законодавстві. Головні точки звіту є слідуючі: Жадане відбутя тайного засіданя мусить бути зголошене 50 послами. Інтерпеляція до міністра може бути поставлена, коли її підписало 10 послів Відшкодоване для кождого члена палати послів обчислено на 1000 корон місячно і є виплачуване підчас цілого виборчого періоду. Президент палати послів побирає крім сього 1000 корон місячно, а віцепрезиденти по 500 корон. Перше читане правительственного предложеня або ухвали палати панів відбуваєть ся тільки на підставі ухвали палати. Правительственні предложеня, які відносять ся до торговельних договорів з державами, спільних справ, буджету і рекрута мають бути як обмежені реченцем спеціяльно трактовані.

Правительственне предложене про буджетову провізорю.

ВІДЕНЬ (Ткб). Оголошене нині правительственне предложене про буджетову провізорію за другий піврік 1917 р. дає правительству право до побиранья податків, оплат і належитостий від дня 1. липня до 1. вересня 1917 р. після істнуючих норм. Крім сього предложене уповажнює правительство постарати ся в кредитовій дорозі о середники, потрібні на покрите надзвичайних видатків, спричинених війною в часі від 1. липня до 31. грудня 1917 р. та державних видатків з адміністраційного року 1916—1917 не покритих з державних доходів. Врешті продовжує предложене реченець ужитя кількох давних кредитів на зелізничі будівлї.

Мирові маніфестації в Зєдинених Державах.

БЕРН (Ткб). Тутешні дневники подають з Льондону, що в Зєдинених Державах, передовсім в Ню Йорку прийшло до маніфестацій в користь стокгольмської конференції, а також проти побору рекрута в Зєдинених Державах. Учасники сих маніфестацій, що дійшли до великих розмірів, домагали ся від правительства, щоб воно подало воєнні цїли.

Відозва видїлу ради робітників і жовнірів до соціялїстичних організацій світа.

ПЕТРОГРАД (П. А.) Рада робітників і жовнірів подає до відома. Виконуючий видїл ради робітників і жовнірів оголошує відозву до соціялїстичних партій і до центральних робітничих організацій світа. Відозва звучить:

Дня 28. мая рада робітників і жовнірів вислала до народів світа відозву, в якій візвала народи Европи до рішаючої спільної акції в користь мира. Рада робітників і жовнірів, а з нею ціла демократія виписала на своїм прапорі „мир без анексій і без контрибуції", опертий на праві народів рішаня про свою судьбу. Російська демократія приневолила перше провізоричне правительство до признаня сеї програми, чого доказом події з дня 3. і 4. мая. Не позволила вона першому провізоричному правительству відступити від сього, а друге провізоричне правительство на жадане ради робітників і жовнірів висунуло сю програму на чоло своєї заяви. Д 9. мая виконуючий видїл ради робітників і жовнірів рішив виступити з ініціятивою скликаня міжнародної соціялїстичної конференції, а дня 15. мая рада робітників і жовнірів вислала до соціялістів усіх країв відозву взиваючу до спільної боротьби о мир. Рада міністрів і жовнірів думає, що закінченє війни і спричиненє світового мира може бути осягнене соціяльною демократією тільки в дорозї зєдиненя змагань міжнародних робітничих партій в краях, що ведуть війну і в невтральних краях для енергічної і постійної боротьби з загальною різнею.

Першим конечним і рішаючим кроком для зорганїзованя такого міжнародного руху є скликане міжнародної конференції, якої приципіяльною задачею мусить бути порозуминє представників соціялїстичного пролєтаряту що до політичного порахунку на точці усвячених відносин до правительства і імперіялїстичних кляс, який виключає всяку боротьбу за миром і способи сеї боротьби. Міжнародне порозуминє що до лїквідації сеї політики є загальним конечним заложенєм, щоби боротьба була зорганїзована на широкій міжнародній основі. Скликане конференції є рішучо конечне також в огляду на спільні інтереси пролєтаріяту і всїх народів. Партії і організації робітничої кляси, що поділяють сї погляди і є готові зєднити свої змаганя в цїли здїйсненя сього візваня, взиває рада робітників і жовнірів взяти участь в конференції, яка має бути скликана радою робітників і жовнірів. Як місце конференції вибирає рада Стокгольм і визначує реченець її на час м'ж 28. червня і 8. липня.

Аґрарне питанє в Росії.

ПЕТРОГРАД. (Ткб.) На засїданю центральної аґрарної комісії уложено текст заяви в аґрарній справі. Звучить вона, що всї грунти, які надають ся до управи, мають бути віддані рільникам до зужиткованя. Перед конституантою не сміє ніхто розвязувати аґрарного питаня. Справедливе розвязанє аґрарного питаня є можливе тільки на основі загального державного аґрарного пляну. Самовільні проби розвязаня аґрарного питаня населенєм були би поважною небезпекою для держави.

Російський міністер торговлї подав ся у димісію.

ПЕТРОГРАД (П. А.). Міністер торговлї Коновалов подав ся у димісію. Що до особи наступника не запало рішенє.

Протиреволюційний заговір в Росії?

КОПЕНГАҐЕН. (Ткб.) Після донесеня „Politiken" відкрито в Петрограді заговір, що стремів до викликаня протиреволюції. Мало бути замордованих кількох членів теперішнього правительства, між ними Керенський. Заряджено цїлий ряд увязнень.

Перед загальною офензивою.

Львів, 4. червня 1917.

Як доносять нїмецькі дневники, „Nieuwe Rotterdamsche Courant" містить від свого берлїнського кореспондента отсей образ воєнного положеня:

З добре поінформованої нїмецької сторони дістаю отсї відомости: В антанті побідило бажанє продовжати війну, доки тільки ще є якийсь вигляд на успіх. Приготовляєть ся велика загальна офензива, яка не буде продовжанєм весняної офензиви, тільки новою акцією. Сподївають ся, що ся офензива розпічнеть ся в найблизших тижнях на всїх фронтах. Англії вдало ся не тільки позискати для свого пляну Францію, але також Росія вважить ся виставити на пробу дисципліну свого війска й візьме участь в загальнім наступі. Ся офензива наступить не тільки на західнім і східнім терені війни, в Македонії й Палестині, але в Берлїні є певні, що до неї прилучать ся також великі операції на мори. Здогадують ся ріжних причин, чому офензива приготовляєть ся з таким поспіхом, хоч при нормальних відносинах лежало би з інтересї антанту відсунути приготованя аж на осінь. В Берлїні думають про се ось що: По перше при зростї втрат тоннажі Англія не довго зможе розпоряджати відповідно великим числом кораблїв; по друге хоче вона пробувати осягнути швидке рішенє, щоб запобігти загально гровячій недостачі поживи; по третє мабуть має в Англії вплив думка, що буде щораз тяжше вдержати воєнний настрій як у себе такі в союзників; в кінци поспіх спричинений тим, щоб використати теперішний настрій в Петрограді. Тому в Берлїні думають, що проба загальної офензиви наступить власне тепер.

Цїсарська пара над Сочею.

ТРИЄСТ. (Ткб.) Цїсар і цїсарева в товаристві мініства заграничних справ Чернїна, шефа ген. штабу Арца і двірської дами Калляй удали ся дня 1. с. м. на фронт над Сочею і прибули д. 2. с. м. до Любляни. Звідти в товаристві військових удали ся передовсім до Опчини під Трієством. На вступі до подорожи зголосив ся до цїсаря комендант армії над Сочею ген. полковник Бороєвич. Цїсар вручив побідному вождови, що проводив в десяти битвах над Сочею, командорський хрест військового ордеру Марії Терези і вручив йому крім того ось такий письменний приказ:

„До моєї армії над Сочею! В надзвичайно тяжкім кількаденнім змаганю відперли ви здавна приготовані і особливо могучими силами виконані неприятельські приступи та показали йому ще раз, яке геройство живе у ваших грудях. Рвав ся я до вас, аби в вашім гуртї з глибини серця подякувати вам за вашу хоробрість, витревалість і посвяту. Походячи зі всїх частий улюбленої вітчини, зєднані незломною вірністю, доказали ви річий гідних подиву і заслужили на горячу подяку рідного краю. Не можу кождому з окрема висказати своєї подяки. Командорський хрест військового ордеру Марії Терези, який нині припинаю на груди вашого високо випробованого вождя ген.-полковника Бороєвича, нехай буде для коменданта армії знаком мойого найвисшого признаня, але нехай також покаже вам всім вождам і войовникам, мою глибоко відчуту подяку, моє вдоволене серце. Благословенство Боже було з нами. Молїм ся Всемогучому, щоби й на дальше узнав нас гідними своєї ласкавої опіки і охорони, щоби дав нам кінцевий повний успіх".

Цїсар висказав також шефови ген. штабу коменданта армії своє похвальне признанє.

З Опчини поїхав цїсар до Трієсту, де зроблено монархови над звичайні овації. Цїсар висказав намісникови Трієсту найгорячійше признанє для патріотичного поведеня населеня в тяжких часах і за теперішні обяви вірного привязаня.

З Трієсту цїсар через Комен Гайденшафт і Постойну вернув до Любляни, вручаючи в дорозї вождам і командантам відзначеня.

Підчас сеї їзди цїсарева в Любляні відвідувала шпиталї, викликаючи обяви радости. З Любляни вислала цїсарева до коменданта армії ген. Бороєвича телєґраму з признанєм за опіку над раненими.

ПОЛЯ, 3. червня. (Ткб.) Нині рано цїсарська пара вибрала ся з Любляни до Постойни. З Постойни цїсарева удала ся до шпиталїв за фронтом над Сочею, а цїсар поїхав до Полї. Їзда цїсаря була просто тріумфальним походом. В Полї по привитаню цїсар поплив моторовим човном на кружкяк „Навара", якого дрібні ушкодженя, віднесені в славній боротьбі в проливі Отранто, вже направлені. На помостї „Новари" цїсар удекорував майже всїх офіцирів і надав 5 золотих медалїв хоробрости. Опісля цїсар відплив на поміст великого боєвого корабля „Viribus Unitis", де в товаристві своїх офіцирів з'їв снїданє. В 4. год. по полудни цїсар від'їхав. В Постойні ждала на нього цїсарева. Цїсарська пара поїхала разом до Любляни.

ЛЮБЛЯНА, 4. червня (Ткб). Нині рано цїсарська пара від'їхала з Любляни.

По принятю димісії Бобжинського.

Львів, 4. червня 1917.

З цїсарського письма в справі димісії п. Бобжинського виходить, що його місце остане на разї необсаджене.

Як доносить нинїшня „Gazeta Wieczorna", в польських політичних кругах кажуть, що буде іменований тільки тимчасовий управитель польського міністерства без теки.

За ким стоять селяни в Росії.

ПЕТРОГРАД (Ткб). З'їзд селянських делєґатів вибрав виконуючий видїл, в якого склад увійшли виключно соціялїсти-революціонери, трудовики і народні соціялїсти. Міністер рільництва Чернов, Брешко Брешковська, міністер війни Керенський і Аксентієв дістали найбільше

Книгарня — Наук. Тов. ім. Шевченка — у ЛЬВОВІ, Ринок ч. 10

має великий ВИБІР УСЯКИХ УКРАЇНСЬКИХ — КНИЖОК — з усіх галузей знання, як з красного письменства, так і народніх, популярних видань, а також шкільні підручники, словарі й ріжні наукові книжки, співаники, ноти, молитовники, — євангелія й инші релігійні виданя. —

IVБ 19—9

голосів. Між кандидатами, які перепали, найбільше число голосів впало на Крапоткіна. Соціяльні демократи понесли страшне, поражене, бо міністер праці Скобелев дістав тільки 15 голосів, Горкий 8, а міністер почти і телеграфу Церетелї 6 голосів.

Деверції в російській армії.

СТОКГОЛЬМ (Ткб.) На петроградськім зїздї делегатів з фронту — як доносять з Гапаранди — говорив дорадник міністра заграничних справ полк. Якубович про деверції з фронту. Він сказав, що число тих жовнірів, що втїкли з під прапорів, сягає тепер мілїонів. Тому жовнїри самі і селяни в краю мусять підперти правительство в боротьбі з тою небезпечною появою. Також пянство у війску прибирає щораз більші розміри.

Керенський в Київі.

Конституанта аж в падолистї.

ПЕТРОГРАД (Ткб.) Міністер війни Керенський прибув до Київа, де принято його дуже торжественно. Говорив він про ріжні справи, якими інтересуєть ся опінія. М. и. заявив, що в своєї подорожи на фронт переконав ся, що братанє російських жовнірів з неприятельськими не є таке загальне, як думали.

Що-до установчих зборів, то не буде можна скликати їх перед падолистом, бо годї задля виборів відтягати населенє від пільних робіт.

Німецькі лїтаки над Росією.

ПЕТРОГРАД (П. Т. А.) 4 німецькі лїтаки пробували наблизити ся до Одесси, але наші летуни зігнали їх. Два неприятельські лїтаки перелетїли над Минськом, але зараз завернули в наслїдок нагального огня наших оборонних батерій. Німецька ескадра летунів кинула богато бомб на Тирасполь і околицю.

Обжалованє Сухомлїнова.

ПЕТРОГРАД (Ткб). Дневники оголошують акт обжалованя в процесї проти б. міністра війни Сухомлїнова. Акт сей стверджує, що російській армії від самого початку давала ся відчувати недостача муніції, а Сухомлїнов мимо кількакратних візвань комендантів і їх представлень, що недостача муніції може мати небезпечні наслїдки, не зробив нїчого. Генерал Янушкевич і инші коменданти потвердили сї наведені в актї обжалованя факти і те, що всї невдачі російської армії від падолиста 1914 р. аж до серпня 1915 р. були спричинені недостачею муніції. Акт обжалованя наводить також листи, писані Сухомлїновим до французького амбасадора, з яких виходить, що Сухомлїнов старав ся розвіяти сумнїви Франції і запевнював, що союзники не повинні мати нїяких побоювань що-до заосмотреня російської армії в муніцію.

1917

ПЯТНИЦЯ 8 ЧЕРВНЯ

ЗДЕРЖУЄМО

ВИСИЛКУ, ДІЛА

ТИМ, ЩО НЕ ЗАПЛАТИЛИ.

НОВИНКИ.

Львів, 4 червня 917.

— **Краєвий Видїл** перенїс ся з Бялої до Кракова, де містить ся при вул. Смоленський. Туди треба звертати ся тепер до українського члена Краєвого Видїлу, п. радн. Івана Кивелюка. При сім звертаємо увагу, що п. Кивелюк не буде могти тепер інтервенїювати в справах, які вимагають інтервенції в Бялій.

— **Пос Яворський — тайним радником.** Провідник краківської консервативної партії посол Володислав Леополд Яворський, професор краківського університету, одержав гідність тайного радника.

— **Мука для Львова.** Управа громади міста Львова дістала вістку, що на міністеріяльній конференції в Відни корисно полагоджено справу заосмотреня краю, а тим самим столиці в муку. Правительство принципіяльно признало для краю певний контингент ромунської муки. Намісництво займеть ся подїлом контингенту на поодинокі міста. Є надія, що Львів буде узгляднений відповідно до числа мешканців.

— **Український Епархіяльний Комітет опіки над воєнними сиротами у Львові** пригадує отсим, що в четвер, 7. с. м. відбудуть ся о год. 10 тій рано в комнатах „Української Бесїди“ перші загальні збори „Українського краєвого Товариства охорони дітий і опіки над молодїжею“, в яких зволять взяти участь члени основателї і всї, що інтересують ся справою ратованя дїтий та хотять стати членами сего Товариства. Того самого дня і в тім самім льокали відбудуть ся о год. 5 ій пополудни сходини членів сирітського захисту ім. митр. А. гр. Шептицького у Львові, на яких Управа здасть звіт зі своєї півторарічної дїяльности. Просимо отсею дорогою всїх членів Комітету праці о ласкаву присутність, бо окремих запрошень не розсилаємо. Гостям будело дуже раді. — За Управу: В. Нагірний, голова, о. В. Лициняк, секретар.

— **Народна школа ім. Б. Грінченка у Львові** вул. Городецька ч. 95, яка згуртувала у своїх стїнах майже найвисшу фреквенсію зі всїх наших шкіл у Львові, бо 326 учеників, лишила ся на жаль в сих часах без найменшого удержаня. Ся наша школа, яка задумує свою численну фреквенцію на будучий шкільний рік розділити на школу мужеську і жіночу, та завести вже з початком слїдуючого шкільного року 1 шу клясу видїлову, не має на се нїякого иншого фонду, окрім ласкавих жертв нашої суспільности, завдяки яким доси істнувала. Тепер ми знов відкликаємо ся до нашої патріотичної суспільности і вірimo сильно, що її жертволюбиві серця не опустять бідної дїтвори, яка має в будучности утворити ряди нашої інтелїгенції. Ласкаві датки просимо слати на знану адресу управи школи, вул. Городецька ч. 95, або Грунвальдська 4. — М. Сїяк.

— **Обмеженя при ужитю поспішних поїздів цивільними особами.** З нагоди входячого в житє з днем 1 червня с. р. нового розкладу їзди, повідомляє ц. к. дирекція державних зелїзниць у Львові, що ужитє всїх поспішних поїздів буде дозволене цивільним особам — в міру вільних місць — тільки до стацій задержаня тих поїздів, віддалених від стації, в якій подорожний до поспішного поїзду всідає, найменше о 101 кільометрів. До близшої стації не буде видавати ся білетів їзди і подорож з Городка до Львова буде дозволена лише поспішним поїздом ч. 1. Крім того мають цивільні подорожні, які їдуть зі Львова, набути так як доси осібний переказ до занятя місця в дотичнім поспішнім поїзді. Такі перекази можна буде набути на головнім двірци у Львові в часї видачі білетів їзди до поспішних поїздів, а також в часї від 9—12 години перед полуднем до поїзду ч. 6 (відїзд 3·10 мінут пополудни) і від 4—6 пополудни до поспішного поїзду ч. 2 (відїзд слїдуючого дня рано 7·30 мінут). В цїли уможливленя подорожним, що їдуть до Кракова, а також до стацій поза Краковом, ужитя поспішних поїздів, переповнених часто подорожними до близших стацій, будуть видавати особові каси в поданих годинах перекази на занятє місця тільки подорожним до Кракова і до стацій поза Краковом. Білети їзди до стацій, положених перед Краковом, будуть особові каси в міру вільних місць продавати на годину перед відїздом поїзду.

— **Читальня „Просьвіти“ в Клепарові** відбула дня 20. мая свої загальні збори, на яких вибрано новий видїл. Читальня ся розвивала ся перед війною дуже гарно, а її великий поверховий дім був осередком нашого народного житя в Клепарові. Тепер читальня клепарівська перша з поміж підмиських в часї війни відновила свою дїяльність. На загальні збори вислали своїх відпоручників Союз Українок і орґанізаційно відчитова комісія, яка угворила ся недавно при головнім виділї „Просвіти“, кладучи собі за ціль оживленє читалень у Львові і в околиці. Належить сподївати ся, що незабаром вступлять в слїди Клепарова також инші підльвівські громади, як Замарстинів, Сигнівка, Знесінє, Левандівка і инші, та постарають ся о віднову свого народного житя.

†

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕНЄ

за упокій душі бл. п.

ВОЛОДИМИРА ГРЕБЕНЯКА

студента IV р. філ., котрий поляг яко кадет-асп. в бою за вітчину дня 7. червня 1915 р. в Слобідці, відбудеть ся в другу річницю смерти в четвер дня 7. червня 1917 р., о 9. годині рано в церкві Успенія Пресвятої Богородиці при бул. Руській. На се Богослужене просить всїх Приятелїв і Знакомих

Родина

Василь Гребеняк

Шептицьких 21.

374 1

ОПОВІСТКИ.

Второк, 5. червня 1917.

Нині: греко-кат.: Михайла еп. — римо-кат.: Бонїфатія.

Завтра: греко-кат.: Симеона — римо-кат.: Норберта.

Управа Марійського това Пань почуваєть ся до милого обовязку зложити прилюдну подяку тов у „Львівський Боян“ і хорови укр. богословів за ласкаву участь в Святочнім Вечері в честь Непорочно Зачатої Пресв. Дїви Марії. При тім уважаєть ся особливо зобовязаним для Вп. п. Вас. Барвінського, під котрого умілою управою хор „Львівського Бояна“ виконав свою програму з повним артистичним вдоволенєм.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ.

з дня 3. червня

ВІЙНА НА СХОДІ.

В долинї Путни кроваво відперто наступи ромунських військ.

ВІЙНА З ІТАЛЇЄЮ.

В теренї Сан Марко під Горицією віддїли капітана Зонневенде жвавим приступом виперли неприятеля з його попередних ровів. 10 неприятельських офіцирів і 500 жовнірів та 4 машинові кріси дістали ся в наші руки.

Італійські летуни обкинули бомбами Трієст і инші місцевости в Істрії. В Трієстї забито одну жінку і дитину.

На фронтї в південнім Тироли богато воздушних боїв.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ.

Не було зміни.

Заступ. шефа ген. штабу Ф. Гефер.

З НІМЕЦЬКОГО ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 3. червпя.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наслїдника престола Руппрехта: В відтинку Wytschaete вела ся також вчера сильна боротьба артилєрії. Між Lens і Queant була рівнож оживлена огнева дїяльність. В ночи атакували Англїйці коло Loos, над потоком Souchez і на північний схід від Monchy відперто їх. На поодиноких частях ровів на південний захід від Lens боротьба ще ведеть ся.

Група військ німецького наступника престола: Здовж Ени і в Шампанії була на загал мала боєва дїяльність. Вивідні наступи наших підїздів на Chemin des Dames, на південний схід від Filain, принесли добичу з кількох метавок мін, а над Еною 15 полонених.

Група військ князя Альбрехта: На правім березї Мози коло Haudimont, Combres і Saint Mihiel відперто кілька французьких вивідних віддїлів.

В ночи на 1. червня англійські летуни обкинули бомбами табор, положений в етапнім окрузї. Бомби забили одного з французьких полонених, а 91 поранили. Наші ескадри кинули поза фронтом Арра Ена бомби на зелїзничі урядженя і на табори війска і муніції, при чім розпізнано дїланє. В воздушних боях і наслїдком зістріленя охоронними гарматами втратили вчера неприятелї 10 лїтаків.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Загальне положене незмінене. В Молдавії відперто в часі останних ночий ромунські наступи між долинами Сушіта і Путна.

Македонський фронт: На захід від Вардару зломили ся перед болгарськими становищами наступи кількох неприятельських сотень на південь від Гума і коло Айчакмале.

Перший ген. кватирмайстер **Людендорфф.**

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 4. червня 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ.

В Карпатах відперто неприятельські вивідні відділи.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

На схід від Гориції неприятель знов старав ся відискати рови, які втратив оноді. Всі його наступи були даремні. Наша добича збільшила ся на 11 офіцирів, 600 жовнірів і 9 машинових карабінів. На Файті-Гріб взяли ми з неприятельських становищ 350 Італійців. В області Ямяно боєва діяльність стала значно сильнійша. Коло Арко в південнім Тиролі скинено італійський гідроплян.

Як показуеть ся з обережних обчислень, втрати Італійців у 10-ій битві над Сочею перевисшають усе, що неприятель посвятив з людського житя й сили свого народу в давнійших битвах для своєї завойовницької політики. Протягом 19-дневних боїв ставдили ми найменше 35 дивізій в першій лінії, отже проти відтинка фронту шириии 40 км. ішла до наступу найменше половина цілого італійського війска. Втрати, які підчас сих массових жертв мав неприятель у вбитих і ранених, виносять певне понад 160.000 людий, а крім того полонили ми 16 000, так, що числячи корисно для неприятеля, втратив він 180.000 людий. Супроти сеї втрати обсаджене гори Кук і села Ямяно, яке нині є купою румовища, є справді не богато як на побідний запал, який в другі роковини вибуху війни наповняв Італію. Успіх безперечно остав по нашій стороні.

Його Цісарська Величність Цісар і Король в гурті своїх хоробрих побідних войовників видав отсей приказ: (текст приказу подали ми вже в статї: „Цісарська пара над Сочею" — Ред.).

ВІЙНА НА БАЛКАНІ.

Не було змїни.

Заст. шефа ген. штабу **Ф. Гевза**

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 4. червня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група кн. Рупрехта: В луку Wytschaete гарматна боротьба дійшла вчера до найбільшої сили. Близько побережа, над каналом Лябассе і по обох сторонах Скарпи по полудни зросла боєва діяльність. В ночи по сильних огневих хвилях наступили атаки Англійців коло Hulluch, Lens, Monchy і Cherisy. Всюди їх відперто. Над потоком Souchy по більшій части очищено англійські гнізда, осталі з попереднього дня.

Група військ нїмецького наступника престола: Західно пруські і надренські полки виконали на горі Зимовій коло Craonne форсовні звіди, при чім по завзятих боях з близька остало в наших руках над 150 Французів і 15 машинових карабінів. На західних стоках сеї гори французькі рови, які ми влучили до наших становищ, вдержано проти сильних наступів. Нинїшної ночи компанії долїшно шлеських полків вдерли ся до французьких становищ на північний захід від Braye і полонили понад 100 людий, а також взяли 15 машинових карабінів. Оба сї вивідні наступи дали нам цінні відомости про сили неприятеля. В Шампанії на схід від гори Пель наступ кількох неприятельських компаній зломано противнаступом.

Група кн. Альбрехта: Нїчого особливого.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Значнїшої боєвої діяльности не було.

Фронт Македонський: Перепалки передних сторожий на захід від Вардару й від озера Дойран і в долині Струми були успішні для болгарських війск.

Перший кватирмайстер ген. **Людендорф.**

ПОДЯКА.

Невмолима смерть забрала мені, невіджалованої памяти жену Неонїлю, а дітям найдорожшу маму. Дня 31. мая віднесли ми Покійну на місце вічного спочинку.

Отсим складаю найсердечнїйшу подяку Всч. о. проф. Лучинському, котрий своєю ласкавою співучастю—а питомці: Теодор Була і Іван Підфарко асистою, причинили ся до звеличеня сумного обряду. Хорови питомців за ласкаву участь сердечне Спасибіг!

Рівночасно складаю квоту 50 К на фонд Митрополита гр. Андрея Шептицького.

370 1—1 *Никола Петрів з дїтьми.*

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Янис Мартинів з Бовшева, тепер в Пісках п. Щирець, шукає батька Івана евакованого в Боршова. Хто знавби адресу прошу о подане тоїж. 367 2—2

Оголошення.

- ПОЧЕНЄ НІГ -

усуває певно спеціяльний пудер „Csave", пакет за 1·20 К. На провінцію висилаю тїлька за попереднім надісланем належитости 1·40 с. на порто. — Одиноке заступство

S. FEDER, — Львів, Сикстуська ч. 7.

279 28—60

Старший, вільний від війска, кандидат нотарїяльний по шукує посади — Стефан Кучинський, канд. нот. Вольфсберг-Каринтія. (Wolfsberg Stadt-Kärnten. 372 4—7

Глядаю лекцій в клясі гімназ., сем., видїл. або народних. Зголошена до Адміністрації „Дїла" під „Інструктор". 368 2—3

Обіму лекцію з кляс видїл., народних або семинаря. М. Грабар, Підмихайлівці п. п. Журів ad Ходорів.

ЗОВСЇМ ДАРОМ! висилаю раненим до шпиталїв інвалідам інформаційні (вакл. Права родин покликаних до війска і ин.) і жовнярські Календарцї. Для инших коштують вони по 30 і 20 сот. Поручаю також 1-шу книжку видавництва „Нова Культура" Оскарда Уальда „Сфінкс без тайни", збірка оповідань в англійської мови. Ціна К 1·60, з поруч. пересилкою К 2·— Чудовий зміст. Великий папір.

А. Березовський

373 2—10 Львів, вул. Карпінського ч. 19.

25 аркушів листового паперу
25 коверт — — — — — —
50 штук карт полевої почти

висилає всюди оплачено за попереднім надісланем 2 корон переказом під адресою:

ЯКІЗ ГАСС, емерит. почтовий урядник
Львів дворець. 373 2—10

Одиноке українське

Тов. взаїмних обезпечень на житє і рентє

II. **„КАРПАТІЯ"** 23—1

Почесний президент Його Ексциленція митрополит граф Шептицький.

Товариство оперте на взаїмности, а через то ре зиски припадають самим членам.

Ручить вже по трех лїтах неоспоримість і вип палість обезпеченя.

Признає по трех лїтах право викупу, а також вже по трех лїтах удїлює позички на низьк відсотки.

У всїх справах звертати ся на адресу:

ЛЬВІВ, — вулиця Руська ч. 18.

Години урядові: від 8. до 2.

Поручаємо землякам наш нїмецький орган

„Ukrainische Korrespondenz"

Видавець:
Президент З. У. Ради Д-р Кость Левицький.
Відвічальний редактор: 2—?
Посол Володимир Сінґалевич.

Виходить чотири рази на місяць. Рік видання 4. Річна передплата виносить 12 К, піврічна 6 К, ціна поодинокого числа 30 сот. Адреса редакції і адміністрації: Wien, VIII. Josefstädterstrasse 43/8.

КОНКУРС.

Головний Виділ Товариства „ПРОСВІТА" розписує конкурс на дві учительські посади до науки фахових предметів в Торговельній Школї у Львові. Поданя заосмотрені у відписи свідоцтв належить вносити до Канцелярії Товариства у Львові, Ринок ч. 10, до дня 25. червня. Близші інформації можна одержати в канцелярії Товариства в урядових годинах.

За Головний Виділ Товариства „ПРОСВІТА"

о. Т. Лежогубський — *А. Гапяк*
м. голова. — *з. секретаря.*

V 3—3

Скрізь по українській землї і українських гуртках на чужинї наш обовязок святкувати роковини смерти великого письменника, ученого й громадянського дїяча

Івана Франка.

Опис його житя, дїяльности й похорону, доступний для найширшого загалу у виданю

Союза визволення України

п. з.

Памяти Івана Франка

12 ілюстрацій, 96 сторін друку 1 К.

Хто замовить книжку для масового поширеня

в скільк. від 10— 100 прим., дістане 25 % опусту
„ „ 101— 500 „ „ 33⅓ % „
„ „ 601—1000 „ „ 40 % „

Замовляти: Bund zur Befreiung der Ukraina, Wien VIII. Josefstädterstrasse 79, T. 6. 351 5—7

АДРЕСА: Hauptkasse der Zentralleitung der Ukrainischen Legion WIEN, VIII. LEDERERGASSE 20

ЧЕКОВЕ-КОНТО 52.280

ПРОСИМО НА СЮ АДРЕСУ СЛАТИ ЛИСТИ З ДАТКИ НА СТРІЛЕЦЬКІ ЦІЛІ.

10—?

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНОГО КРЕДИТУ „ДНІСТЕР" у ЛЬВОВІ

ул. Руська ч. 20

Телеф. 788.

засноване при Товаристві взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР" в р. 1895 на підставі закона о стоварищеннях з р. 1873.

Одвічальність членів обмежена до певної висоти удїлу.

Цілю Товариства є удїлюваня предмету своїм членам рїжними обезпеченнями в „Дністрі" від більше лїт.

Відсотки від вкладок 3¾ прем.,

без потрученя рентового податку.

ВКЛАДКИ

приймає і виплачує Каса Товариства в урядових годинах від 8. до 2. в полудне.

Конто в Почтовій Щадниці 35.837.

Жирове конто в Австро-угорськім Банку.

Щадничі вкладки	К 5,327.450
Власний маєток	„ 686.383
Удїлені позички	„ 4,233.603

Канцелярії Товариства отворені перед полудньом.

I. 12

Відповідальна за редакцію д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

Друкарня „ДІЛА" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 130. (9.382) Львів, середа 6 червня (24 мая ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . . . 2·70 К.
чвертьрічно . . . 8·— „
піврічно . . . . 16·— „
цілорічно . . . . 32·— „

у Львові (без достави):

місячно . . . . . 2·40 К.
чвертьрічно . . . 7·— „
піврічно . . . . 14·— „
цілорічно . . . . 28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомлення про вінчання і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К.

Сталі оголошення за окремою умовою.

Одно примірник контрольний у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Українізація народнього шкільництва на закордонній Україні.

Відень, 3 червня 1917.

(Ф. К.) В Київі — як доносить „Кіевская Мысль" з 11. н. ст. мая — на дводневній нараді, в якій взяли участь урядники шкільного округа, місцеві громадянські діячі, директори народних шкіл, і кілька народних учителів, обговорювано питанє заведеня науки в українській мові в низших народних школах. Справи середних наукових заведень не обговорювано. Нараду відкрив вступною промовою куратор шкільного округа М. Василенко, котрий познайомив зібраних з ухвалами українських педагогічних з'їздів: київського і волинського.

Виміна думок у справі заведеня викладів на українській мові в народній школі тягнула ся протягом двох днів. Найвиразнійші думки висловили отсі особи:

Помічник куратора шкільного округа В. Науменко висловив ся в тім дусі, що негайне заведенє викладів на українській мові в низших сільських школах можливе. А що торкаєть ся городських шкіл, тут уже повстають сумніви. Треба ступнево приготовити населенє до українізації, так, аби українізація йшла не зовні, а в середині. В принципі українізація безумовно необхідна, але в практичній роботі її треба переводити в міру потреби, заховуючи мудру обережність. Що торкаєть ся літературної української мови, виробленої в Галичині, то в народній школі можна обійти ся і без неї, — для ужитку сільської школи вистарчать зовсім ті 1500 слів, які має народна мова. Українську мову виробить з ходом часу само житє. При заведеню викладів на українській мові треба конче рахувати ся з думкою батьків.

І. Стешенко говорив від імени українського громадянства. На думку Стешенка не може бути питаня про негайну українізацію всіх шкіл. І треба переводити ступнево. Та її не треба відкладати на будуче, а необхідно зараз таки заняти ся питанєм практичного переведеня її в житє. Український педагогічний з'їзд, ухвалюючи свою резолюцію, стояв на педагогічних основах і безумовно буде і на далі руководити ся сею основою. Питанє про мову поставлено тут як питанє про якусь галицьку мову страхопуд. Але не треба забувати, що є українська літературна мова, яка не є страхопудом. Коли загалом говорити про страхопуд, треба пригадати, що і російська мова як мова викладу може бути страхопудом. У будуччині українська мова розвинеть ся. Несправедливо підсувають нам і иншим, що ми хочемо роз'єднаня. Сього не було і не буде. Ми Українці, хотілиб, аби завтра все розцвило ся на українськім грунті. Важна річ довідати ся, на скільки учительський елемент почуває себе в силах помогти нам у справі українізації. Тому треба конче звернути ся до учительських товариств з тим питанєм.

Ф. Николайчик вказував, що при переведеню українізації в школах необхідно рахувати ся з думкою батьків. Николайчик полемізував з висловленою на зборах думкою, що при порішеню питаня про мову викладу по селах можна опирати ся на народних учителях. Треба також рахувати ся з етнографічним складом населеня.

А. Фещенко зазначив, що в голосах народних учителів і громадянських діячів, які домагають ся українізації, є богато поспіху, одушевленя і недостач. Резолюції українських учительських з'їздів зовсім промовчують те, чи будуть особи й інституції рахувати ся з думкою народу. А між тим від того треба почати. Галицька мова для нашого краю не надаєть ся зовсім. Селяни не розуміють сеї мови. Поспіхом і введенєм галицької мови можна здискредувати українізацію, бо виклад на сій мові може викликати наріканя населеня і відтрутити його від школи. Треба конче не спішити ся, а попрацювати над розробленєм сього питаня і приготовуванєм педагогічногоперзоналу.

Окружний інспектор М. Литеровський при обговореню питаня про організацію курсів для приготовленя учительського перзоналу заявив, що як тільки стало відомим, що школу на Україні задумують зробити національною, зі всіх сторін стали приходити просьби, в яких особи з висшою освітою предкладали свій труд для України. Липеровський запропонував перевести учителів Великоросів на Московщину, а Українців на Україну.

Куратор округа М. Василенко у своїй кінцевій промові вказав на те, що сила практичного переведеня виклад в на українській мові містить ся в місцевих організаціях. Необхідно увійти в контакт з ними, познайомити їх з нашими поглядами на сю справу. Тільки спільними силами можна перевести сю справу з педагогічним успіхом. Дальше куратор запропонував утворити комісії для порішеня питаня про заведенє викладів на українській мові.

Результат наради можна звести до сього:

Ухвалено завести виклад у матірній мові в сільських початкових школах від початку будучого шкільного року від першої групи і за згодою місцевого населеня. В першу чергу українська мова буде заведена там, де населенє чисто українське. Для приготованя учительського перзоналу поробить ся такі заходи: Не пізнійше як 28. н. ст. мая відкриють ся у Київі інструкторські курси з числом слухачів 70 люда. Курси будуть комплетувати ся особами, котрі з одного боку добре знають українську мову і літературу, а з другого мають достаточний педагогічний досвід і користують ся авторитетом у педагогічнім світі. Приготовані таким робом інструктори стануть керманичами повітових курсів для народних учителів. Таким робом з початком шкільного року перші групи початкових шкіл будуть забезпечені учительським перзоналом, вповні приготованим для викладу в українськім мові. Задумано також з учительських інститутах і семинаріях утворити катедри українознавства і тепер вже підібрати кадру необхідних учителів, які моглиб узяти участь як керманичі інструкторських курсів.

Що торкаєть ся заведеня викладу в українській мові в городських школах, ухвалено подрібно розглянути се питанє на найблизшій нараді.

Куратор київського шкільного округа розіслав предсідателям земських і городських управ заклик, в котрім, подаючи до відома, що почавши від будучого шкільного року задумуєть ся приступити до викладів в школах на українській мові, запитує, чи уважають вони необхідним: 1) в низших початкових школах, починаючи від осени 1917 р. уводити ступнево в міру потреби виклад в українській мові, розумієть ся в місцевостях з перевагою українського населеня; 2) в двоклясових і висших початкових школах також в міру потреби приложити систему викладу в українській мові і 3) у висших початкових школах завести в круг предметів виклад української мови, історії і географії. В разі порішеня сих питань в позитивнім дусі куратор запропував уладити в кождім повіті протягом найблизших ферій учительські курси для приготовленя учителів Українців.

Справа українізації школи в харківськім повітовім земстві.

„Рѣчь" з 28. н. ст. цвітня повідомляє за „Южним Краем", що на зборах відновленого харківського повітового земства обговорювало ся також питанє про українізацію школи. Боротьба думок виникла тільки ізза часу, коли сю реформу маєть ся завести; принципіяльно ніхто не виступав проти. Підносили ся голоси, що заведенє української мови треба почати в усіх школах, з виїмком шкіл у місцевостях з великоруським населенєм, уже з початком слідуючого шкільного року. У відповідь на заміти, що на 300 учителів українську мову знає тільки 10, прихильники українізації школи казали: Запросіть учителів з инших губерній, організуйте курси, і т. д. При голосованю над сею справою за негайною українізацією школи висловило ся 47, а проти 43 голосів. Відтак принято таку резолюцію: „Від осени будучого року в перших клясах шкіл почати науку в українській мові; визначити необхідні засоби на придбанє підручників в українськім мові; просити Земску Управу покликати учителів, які знають українську мову; заснувати в літі курси для підготовленя учителів до науки в українській мові; виасигнувати на се 7250 рублів та просити міністерство просьвіти, щоби воно зі своєї сторони виасигнувало необхідні на сю ціль суми.

Проскурівські земські збори за національзацію народньої освіти.

„Кіев. Мысль" з 9. н. ст. мая доносить з Проскурова: Земські збори приняли широкий плян національзації народньої освіти—заведеня у всіх школах викладу в матірній мові на основі самоозначеня. Асигновано 20.000 рублів на курси для приготовленя учителів в українських й ин. предметах, мові, історії, літературі.

Страх перед „галицизмом".

З приводу наради членів київського шкільного округа, про яку звідомленє подано висше, містить київська „Нова Рада" (ч. 28. з 15. н. ст. мая) отсю статю:

На нараді членів Київського шкільного округа виринула справа, якої в нинїшню хвилю ніяк не можна полишити без відповіди. Правда, не дуже радо приходить ся мені забирати слово в сій справі. Вона ж на мою думку, — особливо тепер не повинна бути активною на дебатах в гуртку шкільників, а вже не має мови, на шпальтах газети. Маю на думці страх перед „галицизмом", який непокоїть декого з учасників згаданої наради. Дозволю собі запитати тих добродіїв: Заглядали ви коли до підручників галицьких українських гімназій? Як що заглядали, то яку в них мову можна назвати „галицизмом", і то таким „галицизмом", якого ви не розумієте, а не тільки тутешня українська гімназіяльна молодіж?

Того слова „галицизм" я зовсім не розумію і певний, що у вашім розуміню він не існує. Як колишній гімназист української гімназії у Львові від І. до VIII кляси—з практики знаю, що матеріялом до підручників для науки укр. словесности послужили твори таких українських літературних світил, як Шевчено, Марко Вовчок, Куліш, Франко, Квітка, Шашкевич, Котляревський, Костомаров, Федькович, Грінченко, Нечуй і т. д. і т. д., —і я, галицька дитина, зовсім без всяких коментарів розумів мову всіх отсих авторів. А визнаю, що у всіх підручниках від І. до VIII. кляси переважають автори закордонні себто тутешні. Знов же як мужицька дитина настільки знаю галицьку українську мову, що розмовляючи тут з тутешними мужиками, зовсім їх розумів і вони мене і скріпив своє переконанє, що нас ділить від вас тільки кордон, а більше нічого. Ваші і наші мужики дуже гарно розуміють один другого. Спитайте — будь ласка — тих мужиків-салдатів, що були в Галичині. А иншої мови як у нас, так у вас не має, як тільки та, що нею мужик говорить.

Отже мій висновок з того такий, що Ви, Шан. Добродії, або взагалі не бажаєте собі — з браку своїх підручників—негайної українізації школи, а висуваєте як перешкоду якийсь „галицизм", або бажаєте собі того, але аж після 2—3 літ—як каже п. Фещенко,—доки змилуєть ся хтось уложити підручники на такій українській мові, яка ріжнила б ся від „галицизму". Та такого плоду — як що по щирости працювати — се не видасть.

Дарувйте Вп. Добродії, що може за щиро сказав слово правди.

Заложник С. Галай.

Державна Рада.

(Телеграма ц. к. Кореспонденційного Бюра).

Відень, 5. червня 1917.

Засїданє палати послів

почало ся в год. 11. м. 10.

Президент міністрів надіслав письма з повідомленєм про димісію міністра Бобжинського, про звільненє президента міністрів з управи міністерства рільництва і про поручене управи сього міністерства шефови секції Зайдлєрови.

Президент міністрів представив палаті нового управителя міністерства рільництва.

Міністер внутрішних справ предложив

закон про продовженє виборчого періоду членів палати послів.

На основі сього предложеня виборчий період продовжаєть ся до 17 липня 1918.

Пос. Станек ставить внесене

о допущенє на засїдання палати засуджених послів

Крамаржа, Рашіна, Хоца, Войни, Буржіяля і Нетолїцкого; далї внесене о розслїд господарки ріжних военних господарських інституцій і централь; пос. Крек внесене о предложенє проекту закона суспільного обезпеченя.

Пос. д-р Кость Левицький

вносить інтерпеляції: в справі відновленя „Народної Часописи", додатку до урядової „Gazety Lwowskiej"; в справі приверненя українського тексту на зелїзничих білетах в области станиславівської і львівської зелїзничої дирекції; в справі уміщеня написів і орієнтаційних таблиць на двірцях в Східній Галичині українською мовою.

Зміна реґуляміну.

Приступлено до 2. точки денного порядку: звідомленє регуляміновоі комісії про внесеня в справі зміни регуляміну.

Вибори до ріжних комісій, які були першою точкою денного порядку, відложено на конець засїданя.

Справоздавець Гуммер представив найважнійші постанови реформи регуляміну і просив о їх принятє.

По нім промовляли Крек, Станек, Калїна, Воллек.

Засїданє ведеть ся далї.

ВІДЕНЬ (Ткб.)

Південні Славяни за реґуляміном.

П. Крек заявив, що південно словянський клюб не тільки не буде робити трудностий, але навіть з переконаня буде голосувати за внесенем. Найліпшою відповідю на престольну бесїду буде принятє сього регуляміну. Правительство гр. Клям Мартініца в престольній бесїдї, за яку поносить відповідальність, сказало, що бажає лишити собі отверту дорогу до зломаня конституції, коли партії, від яких побирає щоденний хліб на свої карти признають хвилю на октройованє відповідною. Тому правительство не хоче, щоби Монарх зложив передвиджену в основнім законї присягу. На се відповість партія бесїдника бажанем парляменту. В усїх справах, також в справі нїмецькоі державної мови, в справі відокремленя Галичини, поділу Чехії на округи, взагалї в усїм, що належить до дальшого розвитку політичного житя Австрії, парлямент мусить забирати голос.

Становище Чехів.

П. Станек: Чехи старали ся в комісії викликати у товаришів Нїмців почутє справедливости для жаданя, що кождий вибраний посол повинен мати можність промовляти в палаті в рідній мові і щоби те, що він скаже, було в цїли ненарушимости втягнене у протокол, як се досї дієть ся тільки з нїмецькими промовами. Одначе нїмецькі посли остали сторонничі, як перед війною. Бесїдник в останній хвилї апелює до цїлої палати і до всїх партій, щоб дивились на справедливість. Нїмці мусять погодити ся з тим, що не самі, тільки з иншими вдоволеними народами будуть спільно правити в Австрії, инакше не буде ладу в сій державі. Партія бесїдника жалїє над сим, що президент міністрів в престольній бесїдї лишив собі фортку, щоби евентуально ще раз зломити конституцію в інтересї Нїмців, проти ненїмецького населеня.

П. Калїна: Не можна дурити себе, щоби регулямін причинив ся до поправи конституційних і парляментарних відносин. Бесїдник звертаєть ся проти абсолютизму, що панує в Чехії. Ся сама партія, яка була патроном нового регуляміну, заявила по престольній промові устами п. Вольфа, що дорога до октройована є тепер свобіднійша, ніж перше. Принятє сего регуляміну було би ділом самовідреченя. Посли не можуть говорити свобідно, бо не один дістав тільки відпустку з війска, а по сесії буде знов підлягати військовій дисциплінї. Бесїдник остерігає перед психольогією народу, який скаже, що в найтяжших часах посли признають собі великі платнї. В кінцї застерігаєть ся проти всякого натиску, що походить від цензури.

Христіянсько-суспільна партія.

П. Воллєк: Христ. суспільна партія буде голосувати за регуляміном. Бесїдник полемізував з виводами п. Калїна, котрий домагаєть ся для послів військового привілея, що на народ зробило би як найгірше вражінє. Нема військової власти, яка осмілила би ся робити послови неприємности за його парляментарну дїяльність, а колиб те стало ся, то цїлий парлямент станув би в обороні товариша.

Українці проти реформи реґуляміну.

П. Романчук: Українці мимо свого становища за палатою не можуть бути за реформою регуляміну. Ся цїла реформа стремить до сього, щоби зробити неможливою обструкцію, але треба відріжнити обструкцію ужити як спосіб натиску від такої, що є обороною проти насильств над народом. Українці бажають зміни регуляміну, не думають робити перепон і трудностий, але вважають сю реформу за пробу і є пересвідчені, що після сеї проби мусять наступити нові більші грунтовні реформи. Нинїшна реформа є односторонна, не є конечна, а з другої сторони не вистарчає, тому й Українці не можуть бути за нею.

На тім замкнено дискусію. Палата рішила перейти до подрібної дискусії, яка ведеть ся в поділом матеріялу на 5 груп

Справоздавець Гуммер почав дискусію над першою групою і радив вчеркнути з закона § 7., який звучить, що підчас сесії Державної Ради члени Палати послів є звільнені від всякої військової служби і особистої чинитьби, о скілько на їх просьбу Палата не дасть їм відпустку. Сей параграф містить в собі зміну військового закона, закона про загальне ополченє, значить ся законів умовлених з Угорщиною. Треба отже в тій справі порозуміти ся з Угорщиною.

П. Рибарж уважає пожаданим, щоби посол, який так само дїлає в публичнім інтересі як державний урядник був звільнений від військової служби. Поки се не станеть ся, не можна говорити про ненарушимість.

Соціяльні демократи.

П. Зайц: Соц. демократи будуть голосувати за зміною регуляміну, який має бути охоронним валом проти правительств, які не хотїли би допустити виявленя голосу народу. Що до внесень пп. Седляка і Франта в справі

вписуваня до стенографічного протоколу неміецьких промов

бесїдник заявляє, що нині є се фактично неможливе. Треба сподївати ся, що в часом в дорозї компромісу найдеть ся на те спосіб.

В голосованю принято першу групу. Групу 2. принято без дискусії. Приступлено до дискусії над групою 3.

Справоздавець меншости д р Евг. Левицький: Ми є за утвореném можности парляментарної праці в палаті, ми є за палатою, особливо в нинїшній хвилї, коли ходить о усуненє абсолютизму, одначе

Українці мусять виступити проти такого реґуляміну,

яким є нинїшний проект. Вправдї в сій хвилї рішаючі чинники проголосили програму демократії і самоозначеня народів, одначе се є тільки відгук великого перевороту на сходї Европи. Треба одначе побоювати ся зміни декорації. Говорить ся, що парлямент є нині конституційним чинником, має забирати голос в усїх справах так, як в инших конституційних краях, одначе факт, що Монарх не зложив присяги на конституцію, доказує, що сї запевненя і сї прихильні для парляменту настрої треба приймати cum grano salis. Ми признаємо безумовно конечність вдержаня сього парляменту, відчуваємо її може й глибше ніж инші, одначе з огляду, що все ще грозить нам відокремленє Галичини, що грозить нам октройованє, яке може вкинути нас у ще більшу зависимість від наших національних неприятелїв, не вільно нам годити ся на такі зміни регуляміну, які позбавили би нас всякої свободи руху в хвилї, коли знаємо, що все ще висить над нами меч Дамокля.

Українці не можуть позбавляти себе права публичної дискусії в палаті з важними вне-

---

10)

Ю. СТРИЖАВСЬКИЙ.

ПІД КРИЛАМИ ЦЕРКОВ.

Товариство, що чомусь не сподівало ся від панни Маргарети такого майстерного співу, одностайно залящало в долонї, нещиро плескала лиш Рая; з посміху люди вийшли. Панна Маргарета проспівала ще дві, три речі, а врешті з великим захопленням і справдї гарно „Ave, Марія":

Ora pro nobis
Nobis peccatoribus...

розлягало ся в блакитї небесної бані, і молодь, покинувши залицяння, обернула ся до гарної панни Маргарети, що цїлою велетенською по статтю своєю білїла на переду човна, побожно здійнявши до неба руки, Ладик дивив ся на Раю..

Amen!...

Автанас на дзвінницї вибив два.

Нїхто не плескав.

Але панна Маргарета й так розуміла свою перевагу і, менш постоявши, важко сїла, нїби втомила ся.

Спасибі, — тихо сказав Ладик, але хто відає, за що він дякував тої ночі не молоду, не красиву панну Маргарету...

Дїдунь, як завсїгди старі люди, прокидав ся з світовою зірницею. Цей раз, з вечера перед так незвичайним для його днем, він довго не міг заспокоїти ся, все охав та позїхав, неначе засипав вже та й знов прокидав ся, раз-у-раз простягав руку до табакерки.

Нарештї заснув... І ось ввижаєть ся йому, що він, малий хлопчина, учень інфими, лїтньою порою, в Карпівцях таки разом з татуньом співають в костелї на хорах Службу Божу, а дїдич, пан Стецький, приграває на органах. Ось і братїк Юзьо, і Стась, і Петрик... і дяків Луць і його сестричка Марися, з великими чорними очима, заплетена в дві білявих кіски, співачка на цїлі Карпівцї, аж сам пан дїдич все голубить її та дарує цукерка, бинду, три гроші. В церкві Служба Божа вже одійшла, як звичайно в церкві, — завчасу, татуньо вже поснїдали і ось разом з ними, зі всїма дїтьми, та дяковими Луцьом й Марисьою співають в костелї Службу Божу, а пан дїдич, сердитий, вельможний пан Стецький, приграває.

І ледви-ледви неначе звідкись іздалека, здалека, чує дїдунь, малий хлопчик, учень дерманських шкіл, спів незабутньої Марисї, з великими чорними очима, з двома білявими блискучимч кісками... Ora pro nobis... nobis peccatoribus... і дїдунь прокинув ся.

Ох, ох, ох... Боже наш, Боже наш...

Автанас на дзвінницї вибив два.

Саме коли молодь, прийшовши з гулянки та полягавши на своїх місцях, паничі в клунї, а панни в покоях, заснула першим міцним молодим сном, — дїдунь підвів ся з свого ложа, глянувши в світаюче віконце, перехрестив ся, проказав „Слава Тебі, показавшему нам свїт" і вийшов у пасїку. Бджоли вже стали до праці. Веселим гудїнням витали вони свого господаря і приятеля. Котрась різва, мабуть молоденька, прожогом шпурнувши до дїдуня, заплутала ся в його бороді.

Ач, дурненька, — спокійно зауважив дїдунь і бережнесенько визволив бджілку. Вмившись коло бджоляного жолобка, дїдунь зачесав великим попівським гребінцем свою сиру бороду, шматочки волося на потилицї, сам собі почистив нового підрясника, сам виваксував чоботи, пильно витер окуляри, ще раз пополоскав у жолобку руки і пішов до катраги. Незабаром знов вийшовши звідти, але вже в епитрахилї, дїдунь подав ся до вулика-капличики, з хрестиком на дашку і образом покровителя бджіл — Зосима й Саватія — в серединї, та ставши перед тою бжоляною церковкою, посеред пасїки, під запашною черемхою, почав свою ранїшну молитву:

Слава Тебі, Отче, Слава Тебі, Сине, Слава Тебі Душе Святий, всегда, нині і присно і во віки вікoв!...

Навколо нерухомо білїв лїтнїй росний запашний ранок. Засвистїла очеретянка, скваннійше заметушили ся — забренїли бджоли, дужче запахла черемха. З над близького ставу полинуло в гору клоча сивого пару; зашумів крилами старий чорногуз з дїдуньової клунї; десь далеко заторохтів віз... Враз заяснїли вершочки високих осокорів, далї черемх й орішини, а ось загорів ся, заблискотїв і златомальований мережаний хрест на сергдній церковній бані, з „алектором" на вершку.

Сонце зійшло.

Радуй ся, благодатная, Господь з Тобою... молив ся дїдунь.

Та міцно, ранїшним сном, спали ще в дома, школї, в клунї, навіть фурмани ще спали, і тільки авративівський дїд Павло, в кожусї на опашки, стояв серед подвіря та смачно пакував свою першу сьогодня люлечку, а вся його постать так і промовляла:

Нїчаво ий падєлаїш: любілей!

сенями, передовсім тоді, коли ходить о справи насильств над народом Бесідник зголошує кілька разів уже ставлене внесенє, щоби правительству визначити точно визначений реченець до відповіди на інтерпеляції.

Принято ґрулу 3 4 і 6.

Далї забирали голос инші бесідники, між ними п. Станек в справі цензурованя цїсарських промов і п. Сінгалевич, який запитав президента, чи поробить відповідні кроки в дипльоматичній дорозї в справі повороту вивезених послів Окуневського і Старуха.

Президент обіцяв порозуміти ся в тій справі з правительством.

Зголосили внесеня, зглядно внесли інтерпеляції м и. пп. Василько і Лукашевич в справі зміни кількох постанов закона про воєнні чинитьби, пп Романчук, К. Левицький, Сінгалевич, Лев Левицький в справі вироків смерти і інтернованнь у східній Галичинї, п. К. Левицький в справі безправного судового стеженя п. Короля, пп. Олесницький, К. Левицький і Онишкевич в справі поступованя староств, рейонових команд і т. д. у східній Галичинї при рільних роботах.

Слїдуюче засїданє завтра. На дневнім порядку: 1) третє читанє регуляміну, 2) вибір комісій, 3) перше читанє буджетової провізорії.

Брусілов начальним вождом.

ПЕТРОГРАД. (П. А. Т.) Начального вождa Алексєєва поставлено до розпорядимости провізоричного правительства. Начальним вождом іменовано ґен. Брусілова, а на його місце комендантом південно західного фронту ґен. Гутова.

Гр.-кат. церков під російською окупацією.

Заряджена митр. Шептицького.

Львів, 5. червня 1917.

З добре поінформованого жерела довідуємо ся:

Митрополит Шептицький, вийшовши на волю, поробив заходи у тимчасового російського правительства, щоб вірні гр.-кат. церкви в занятих областях Галичини й Буковини мали повну свободу свого віроісповіданя, а ті, що під натиском давної російської власти перейшли на православіє, могли повернути до давної віри.

Про сї свої заходи повідомив митр. Шептицький своїх вірних в посланію, виданім за відомістю тимчасового російського правительства. В сім посланію митрополит взиває вірних до вірности своїй церкві, а тих, що відпали, взиває до повороту до своєї церкви.

В сім посланію порішив митрополит силою своєї власти також справу календаря в Станиславівській дієцезії. З приходом російських вийск заряджене еп. Хомишина, який був завів григоріянський календар, само собою впало і населенє вернуло до юліянського календаря. Та мимо того агітатори православія послугували ся справою календаря як агітаційним способом проти гр.-кат. церкви Щоб відобрати їм се оруже, митрополит в своїм посланію виразно зарядив уживанє юліянського календаря.

Рішаюча офензива антанту.

Львів, 5. червня 1917.

„Berl. Tagbl." доносить з Ціріха під датою 2. с. м.:

Швайцарські газети потверджують інформацію, яка прийшла з Голяндії, що Англія позискала всїх своїх союзників для нової генеральної офензиви на всїх фронтах. Ген. По, який тепер відвідує французьких інтернованих в Швайцарії, мав сказати, що нова генеральна офензива наступить ще сього літа. Керенський мав зовсім привернути настрій російських жовнірів за дальшим веденєм війни. Тому й Росія може без страху взяти участь в рішаючім під принятю світової війни.

Угорський оповиційний бльок.

З приводу угорської кризи.

Львів, 5. червня 1917.

Найважнїйші партії нинїшного оповиційного бльоку на Угорщинї, числячи з права на лїво, є отсї: Конституційна партія, яка стоїть на ґрунтї австро угорської угоди з 1867 р. Її провідником є ґр. Юлій Андраші. Ся партія, як найбільш умірковане ґрупа опозиції, найбільше надаєть ся до правлїня. Далї йде клєрикально-народна партія, якої провідником є гр. Алядар Зіхі, а найлїпшим бесїдником Стефан Ракозскі. Потім партія незалежности 1848 року (за границею називають її сепаратистами), традиційні націоналісти під проводом ґр. Альбрехта Апонїя. Далї під проводом д-ра Васонїя ґрупують ся міщанські демократи, всї посли столицї, серед яких заслужене признанє має радикальний бесїдник д-р Ернст Броді. Вкінци на крайній лївиці стоїть партія гр. Михайла Каролія, яка відділила ся від націоналістів.

Коли до сього додамо дотеперішну правительственну партію працї під проводом ґр. Тіси, то угорський парлямент слушно називають парляментом пяти ґрафів (Тіса, Андраші Зіхі, Аппоні, Каролї).

Зачети на воєнні чинитьби.

Мнсгі властителї посїлостий є в прикрім матеріяльнім положеню, особливо виселенцї. Все, що мали, стратили; богато з їх добра зареквіровали війска, як худобу, збіже, пашу і ин. На зареквіроване добро не одержали приписаних посвідок від реквіруючих війск. Староства і повітові комісії для воєнних чинитьб виевакуовані і тому тяжко, а часто й неможливо перевести, приписане поступованє для усталеня належитости і висоти воєнної чинитьби. Часто трапляєть ся, що евакуованому належить ся значна претенсія до військового скарбу, а тимчасом він не має з чого жити і в що вбрати ся. А й неевакуовані головно зі східної і середної Галичини чекають вже третий рік на виплату винагорода за зареквіроване добро і не можуть дочекати ся заплати.

Пошкодовані дїдичі зі східної Галичини постарали ся о се, що правительство виплачує зачет на злошошену і провірену повітовою комісією для воєнної чинитьби претенсію за зареквіроване добро.

Щоби одержати зачет на воєнну чинитьбу, треба: 1) зголосити воєнну чинитьбу на приписаних формулярах в своїй громадській зверхности. Вона переведе потрібні доходженя і переслухає свідків на обставину, котре військо забрало добро і яка є вартість зареквірованих річий, та предложить зголошенє з протоколом свому староству до дальшого урядованя. Староство скличе комісію для воєнних чинитьб, яка усталить висоту винагороди за зареквіровані річи і предложить акти намісництву. 2) На основі сего усталеня висоти винагороди за зареквіровані і для ужитку війска забрані річи треба виповнити окремий друк о зачет на воєнну чинитьбу. Друк замовити в Краєвій Централи для госп. відбудови Галичини, в секції банковій; в Кракові, вул. Міхаловського ч. 1. До зголошеня о зачет треба долучити посвідку ц. к. староства, що петент зголосив в повітовій комісії для воєнної чинитьби претенсію за зареквіровані предмети в означеній висоті, а повітова комісія для воєнної чинитьби усталила висоту винагороди за чинитьбу на означену квоту. Коли староство не дасть такої посвідки, треба долучити до зголошеня о зачет відписи актів повітової комісії для воєнної чинитьби що до усталеня зголошеної чинитьби.

Правительство дало Краєвій Централї для відбудови краю, банковій секції, певну суму на виплату зачетів на зголошені воєнні чинитьби. Доси виплачено зачетів в сумі кількох мілїонів. До буджету на рік 1917/18 вставила Централя на сю ціль 50 мілїонів К.

Намісництво, департамент XX. (тепер в Кракові), дає опінію, як високий зачет треба дати, а банкова секція Краєвої Централї виплачує зачет в готівці. Можна дати зачет до 66 проц. усталеного повітовою комісією для воєнних чинитьб винагородженя за чинитьбу.

Банкова секція жадає зізнаня довжного скрипту на зачет і забезпеки виплаченого зачету, бо виходить з заложеня, що в многих випадках, особливо, коли о зачет старає ся евакуований, висота винагороди за воєнну чинитьбу є властиво лиш управдоподібнена, а не доказана, бо комісія не могла перевести дохождженя на місци. Також жадає доказу, що петент є властителем поданої посїлости, на доказ сего жадає предложеня табулярного витягу, або табулярної посвідки що-до права власности поданої посїлости. Звичайно ані витягу, ані посвідки не може евакуований предложити, бо не має їх при собі, а табуля лишила ся на місци, що є під окупацією. Сї грамоти може заступити посвідка староства дотично права власности посїлости, з котрої забрано для війска річи.

Всї наші господарі, особливо евакуовані, посесори, пароси і инші мають можність користати з фондів, призначених на виплату зачетів на воєнну чинитьбу (Kriegsleistung).

Д-р Іван Манух.

НОВИНКИ.

Львів, 5 червня 1917.

— **Як платять селянам на двірських ланах,** свідчить обіжник ц. к. староства в Золочеві, який подаємо в дословнім перекладі: Ц. к. староство в Золочеві ч. 6532/917. Обіжник. Золочів 12. марта 1917. Обіжних до всїх громадських зверхностий в повіті. І денна платня пішої роботи: 1. дїти до 12 літ 60 сотиків, 2. робітники від 12—16 літ 80 сотиків, 3. робітниці (жінки й дівчата) 1·20 К, 4. мущини в силї віку до звичайної працї 1·40 К, 5. ручне молоченє від 1 копи жита (солома на околоти) 1·40 К. II. денна платня тягла: 1. двокінка з возом і візником 7 К, 2. мілка оранина на 3 цалї (підкладанє) від 1 морга 8 К, 3. глибша оранина до 6 цалів від 1 мога 10 К, 4. одноразове боронованє від 1 морга 1·20 К, 5. одноразове вальцованє 1·20 К, 6. вивезенє повної фіри обірника до 1 кільометра з обори 0·50 К, 7. вивезенє повної фіри обірника до 2 кільометрів з обори 0·70 К, 8. вивезенє повної фіри обірника до 3 кільометрів з обори 0·90 К, 9. розкиненє обірника від одного морга 3 К. Вкінци зазначую, що колиб хто з начальників громад не виконав точно отсего припорученя, буду немило приневолений зложити його зараз з уряду начальника громади. Ц. к. староста Пшибиславскі. вр. Ц. к. староство в Золочеві ч. 6532/917, Золочів 17. марта 1917. Начальникам двірського обшару всїм в повітї подаю до відома. В разї якби начальник громади не доставив на жаданє двірського обшару потрібних робітників, коний з запрягом або плугами або боронами і т. п., належить письменно через окремого післанця звернути ся до компетентної ц. к. команди постеруику жандармерії, яка рівночасно дістає припорученє, щоби зараз по одержаню донесеня делєґувала до громади ц. к. жандарма або більше ц. к. жандармів, в цїли удїленя начальникови громади потрібної асистенції. Заразом дуже прошу панів начальників двірських обшарів, щоби особисто або через повновласників брали участь в нарадах комісії для засївів, наглили начальника громади, щоби до приготованої дїяльности зараз її скликав, а в будучности, скільки разів зайде потреба, щоби впливали своєю радою на ухвали тої комісії, бо в противнім разї кождий з панів буде сам собі винен, як обсїяне двірського обшару буде невідповідне і не буде в час виконане. Ц. к. староста Пшибиславські в. р. — До сього обіжника додамо, що староство означило час працї від 7 год. рано до заходу сонця, в неділї від 1. год. пополудни, а як спосіб примусу 3—8 днїв арешту. Сей обіжник проречисто говорить сам за себе. Поручаємо його увазї наших послів.

— **Засїданє повного комітету для привитаня митроп. Шептицького** буде в пятницю 8. с. м. в год. 6 вечером в сали засїдань Ставропігійського Інститута. Прошу всїх Вп. членів (обох секцій) явити ся в комплєті. Окремі повідомленя не вишлю. Д р С. Федак.

— **Смерть віденського ученого.** Дня 4. с. м. рано помер у Відни професор політичної економії в віденськім університеті, радник двора др Евген Філіппович Філіппсберг. Філіппович зродив ся в Відни 15. марта 1858 як син полевого маршалка поручника Миколи Філіпповича. В 1884 р. став він доцентом політичної економії в віденськім університеті; від 1893 р. був тут професором сього предмету. В науці не витворив самостійного напряму, але здобув собі славу поважного вченого. В 1912 р. відбув Філіппович подорож до Америки; в описї сеї подорожи висловив ся з великим признанєм про українських емігрантів у Канадї. Підчас війни дав вступ до інформаційної статї про українських нарід в „Oesterreichische Rundschau"; в тім вступі поручав увазї німецької публики наші змаганя.

— **Повне помилуванє д-ра Крамаржа.** „Münchner Neueste Nachrichten" доносять з Праги: Ходять тут вісти, що наслїдком інтервенцї чеських послів треба в короткім часї очікувати повного помилуваня д-ра Крамаржа Ціла справа буде вичерпуючо обговорена в парляментї.

— **Відзначенє.** Санїтарний поручник Михайло Щипко одержав в признаню знаменитої і повної пожертвованя єлужби перед ворогом (на південнім фронтї) золотий хрест заслуги на стяжцї медалї хоробрости.

НА ВОЛИНСЬКІ ШКОЛИ.

„Пяткова система".

На необхідну потребу удержаня 25 українських шкіл на Волинї, які супроти останнїх подій тим дорожші і важнїйші для української справи, конечні як найскорші і найобильнїйші жертви

У. С. С. Микола Саєвич складає викликану квоту 5 К і кличе перших організаторів українських волинських шкіл: Вп. д-ра О. Сипа Пеленського, надпоручника Гната Мартиниця, Евена Чирановського, Антона Кузьмича, Івана Романкова і Савину Сидорович. — Іванна Сиротинська Львів 5 К: Геню Сиротинську Мости великі, Галю Дмитрашівну Львів, Юліяна Микитку одн. доб. Тропава, Дениса Гриневецького Смолин, Вас. Вірчала богосл. Львів. — Маріян Залеський Сихів 10 К.: о. Дутчака катихита в Сколім, п. Мих. Павлика суд. аскультанта Золочів, Антона Шуля асистента держ. зел. Бібрка, Франца Запутовича надпор. пол. почта 528. — Петро Курманович 5 К.: о. Іван Косоноцький Заліська Воля 5 К.: оо.: Гоцького з Острова, В. Загаєвича з Волчуг, Д. Лаха з Висіцка, Ом. Крайчика з мал. передмістя яворівського і М Пирожок з Ульвівка. Надпоручник Запутович Франц 10 К: пп. поручника Юрківа Михася і Бемка Волод., о. курата Колтуна пол. поч. 528, надпоручника Моляця і Залеского Март. зі Сіхова. — Стефанія Дубляниця 5 К: Стефанію Данисів Посада Риботицка, Кміцикевич Стубенець, Марійку Трешневську Перемишль. — Іван Кульчицький учитель в Бітли 5 К: Івана Козловського учителя в Бітли, о. Сірецького Маркилія парося в Бітли, Симеона Тисовського учителя в Сянках, Василя Гонуляка учителя в Краснім, Григорія Веронка в Буковцях. — Марія Круківна 5 К.: Стефанію Круківну учительку Макова рустікальна, Зюнку Копківну учит. Лодинка долішна, Михайла Ковальчука богослова IV. р. Перемишль, Михайла Хроновята поруч. 10 п. п., Осипа Демчука дес. УСС.— Осип Демчук дес. УСС. 5 К.: Кобляньского Кубу дес. УСС, Тиктора Івана підх. УСС. —

ОПОВІСТКИ.

Середа, 6. червня 1917.

Нині: греко-кат.: Симеона — римо-кат.: Норберта.

Завтра: греко-кат.: 3-е Об. гол. Ів. — римо-кат.: Боже Тіло.

Загальні збори Краєвого Тов а кредитового (давнійше Т во урядників і священиків) відбудуть ся в четвер 7. червня с. р. о год. 10 перед пол. в власнім домі, вул. Домініканська ч. 11.

— **Український Епархіяльний Комітет опіки над воєнними сиротами у Львові** пригадує отсим, що в четвер, 7. с. м відбудуть ся о год. 10 тій рано в комнатах „Української Бесіди“ перші загальні збори „Українського краєвого Товариства охорони дітий і опіки над молодіжею“, в яких зволять взяти участь члени основателі і всі, що інтересують ся справою ратованя дітий та хотять стати членами сего Товариства. Того самого дня і в тім самім льокали відбудуть ся о год. 5 ій пополудни сходини членів сирітського захисту ім. митр. А. гр. Шептицького у Львові, на яких Управа здасть звіт зі своєї півторарічної діяльности. Просимо отсею дорогою всіх членів Комітету праці о ласкаву присутність, бо окремих запрошень не розсилаємо. Гостям буде дуже раді. — За Управу: В. Нагірний, голова, о. В. Лициняк, секретар.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ

АВСТРО УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 5 червня 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ І НА БАЛКАНІ.

Не було зміни.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

На південь від Яміяно, в половині дороги між Монфальконе і Гермадою наші війска пляново підготовленим і виконаним протинаступом відзискали значні части ровів, здобутих перед двома тижнями в сім відтинку Італійцями. Даром неприятель кинув у бій свої резерви, спроваджені пішо й самоходами, щоб відібр ти нам здобутий терен. В боях, які вели ся день і ніч і нині рано, наслідком спровадженя нових італійських підмог дійшли до найбільшого завзятя. Наша геройська піхота на цілій лінії остала побідною. Неприятеля всюди відперто. Також змаганя Італійців, щоб наступами під Костанєвіцою, на Файти Гріб і на схід від Гориції принести пільгу свому південному крилу, розбили ся о опір наших війск. Число полонених вчера під Яміяно виносить: 171 офіцирів і 6 500 жовнірів. Отже загальна сума, подана в останнім звідомленю, збільшила ся до зовсім незвичайного— як на оборонну битву—числа 22.000.

Над Коріна д'Ампеццо в воздушнім бою скинено неприятельський самолет.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гоєр.

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 5. червня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група кн. Рупрехта: Положенє на фляндрійськім фронті незмінене. В луку Wytschaete і в сусідних відтинках від кількох днів бої артилерії зростають по полудни до найвисшого напруженя й ведуть ся щодня до пізного вечера. Відділи, що посувають ся наперед для стверджена діланя неприятельського огня відперто за кождим разом.

Близько побережа і між каналом Labassee і гостинцем BoraumeCambray була також вчера на кількох місцях боєва діяльність оживлена. Тут були також безуспішні наступи Англійців.

Група військ німецького наступника престола: Здовж Ени і в західній Шампанії зросла знов місцями огнева боротьба. Коло Braye, два нічні наступи, повелені по дуже сильнім підготовленю відперто з великими втратами для французів. На схід від місця наступу наші підїзди привели полонених з неприятельських становищ.

Група військ князя Альбрехта: Нїчого особливого.

При сприяючій погоді летнича діяльність на цілім фронті в день і в ночи була оживлена. В воздушних боях і оборонним огнем зістрілено вчера 12 неприятельських самолетів, огнем далеко несучих гармат і один привязаний бальон. Підпоручник Фосс воздушним наступом скинув 32 ого, підпоручник Шефер 30 ого, підпоручник Альменредер 24 ого свого противника.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

При відживаню боєвої діяльности на богатьох місцях не прийшло до більших боєвих акцій.

Македонський фронт: Крім перепалок воєнних сторожий не було ніяких важних подій.

Перший квартирмайстер ген. **Людендорф.**

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Янко Мартинів з Бовшева, тепер в Пісках п. Щирець, шукає батька Івана евакуованого з Бовшова. Хто знавби адресу прошу о подане тоїж. 367 3—2

Оголошеня.

- ПОЧЕНЄ НІГ -

усуває певно спеціяльний пудер „Csave“, пакет за 1·20 К. На провінцію висилаю тільки за попереднім надісланем належитости і 40 с. на порто. — Одиноке заступство

S. FEDER, — Львів, Сикстуська ч. 7.

279 29—60

Загальні Збори

Каси міщанської

стоваришеня зареєстр. з обмеж. порукою

в ПЕРЕМИШЛИ

відбудуть ся дня 27. червня 1917 р. о годині 6 вечером в комнатах товариства з слідуючим порядком дневним:

1. Відчитане протоколу з послідних Загальних Зборів;
2. Звіт Управи з діловодства за літа 1914, 1915 і 1916;
3. Звіт Комісії ревізійної з внеском на уділене абсолюторії Управі і Раді Надзираючій;
4. Розділ чистого виску;
5. Вибір 6 членів Ради Надзираючої і 3 заступників;
6. Затвердженє вибору 3 членів Управи і 3 заступників;
7. Вибір 3 членів Комісії ревізійної;
8. Внесеня і запити.

Коли би на 6 годину вечер не було вимаганого статутом числа членів, то другі Загальні Збори відбудуть ся о годині 7 вечер того самого дня і з тим самим порядком дневним без огляду на число присутних членів.

РАДА НАДЗИРАЮЧА

О. Ярема, предсідатель. *О П Комарницький*, секретар. 377 1—3

УКРАЇНСЬКА КРАВЧИНЯ — Львів, вул. Городоцких 9. I. пов. — виконує сукні дамські по умірковаиих цінах. 10—1

Старший, вільний від війска, кандидат нотаріяльний пошукує посади — Стефан Купчинський, канд. нот. Вольфсберг Каринтія. (Wolfsberg Stadt-Kärnten). 362 5—7

Глядаю лекції в кляс: гімназ., сем., виділ. або народних. Зголошеня до Адміністрації „Діла“ під „Інструктор“. 368 3—3

Обіймy лекцію в кляс виділ., народних або семинаря. М. Грабар, Підмихайлівці п. п. Журів ad Ходорів.

25 аркушів листового паперу
25 коверт — — — — — —
50 штук карт полевої почти

висилає всюди оплачено за попереднім надісланем 2 корон перекавом під адресою:

ЯКІВ ГАСС, емерит. почтовий урядник
Львів дворець. 372 3—10

НАЙКРАСШІ ОПОВІДАНЯ = **СЬМІХОВИНКИ ТА СЬПІВОМОВКИ**

Десять книжочок за К. 4·16.

1. Оповіданя і сьміховинки Олекси Стороженка ціна 44 с.
2. Нові часи, оповіданє О. Маковея . . . „ 44 „
3. Кармелюк, „ М. Вовчка . . . „ 44 „
4. Оповіданя Федьковича: 1) Три як рідні брати, 2) Опришок . . . . . „ 44 „
5. Приказки і байки Ст. Рудавського . . „ 44 „
6. Сьпівомовки . . . . . „ 44 „
7. Оповіданя М. Вовчка: 1) Ковачка, 2) Чумак, 3) Свекруха . . „ 44 „
8. „ „ „ 1) Сестра, 2) Сон . „ 44 „
9. Перекотиполе, оповіданє Квітки Основяненка „ 44 „
10. П. Куліш: Орися, Давне горе, Степова могила . . . . . „ 20 „

Замовленя і рівночасно гроші висилати до:

Канцелярії Товариства **„Просьвіта“** у Львові, Ринок ч. 10.

На порто звичайне треба додати при замовленю всіх V 9—? книжок 30 сот., а на поручене 65 сот

Приймаєть ся передплата на

„Вістник Союза Визволеня України“.

Виходить що тижня в неділю, в розмірі 16 сторін великого формату, в ілюстраціями рік видання IV.

Річна передплата виносить 15 кор. (15 марок, 6 рублїв, 3 доляри), піврічна 8 кор (8 марок, 3 рублї), квартальна 4 кор 50 сот. (4 мар 50 фен., 1 руб. 75 коп.).

Ціна поєдиноких чисел 40 сот (40 фен., 15 коп.).

Вістник Союза Визволеня України є часописєюбезпартійною і стоїть на становищи самостійницькім, всеукраїнськім.

Крім статей на теми біжучого політичного житя і богатої хроніки з житя Росії, російської України і займатих областий російської України, Вістник богато місця удїляє творам красного письменства, справам Українських Січових Стрільців і проч.

В Вістнику містять ся правильно огляди голосів чужої преси та реферуть ся книжкові видання про українську справу а також постійні огляди воєнних і політичних подій.

Адреса редакції і адміністрації часописи: **Wien VIII. Josefstädterstr. 79. Tür 6.**

Конто почтової щадниці 107090. 7—4

Рух поїздів у Львові

важний від 1. червня 1917. аж до відкликаня.

(Час середно европейський; від 1. червня до 1. вересня 1917. час літний).

Відходять зі Львова до	Приходять до Львова з
Кракова: [7·30], † 8·40, 8·55, [3 10], 6 05 6·20, †9·55, 10 10.	Кракова: 10·05, [1·45], 6.45, †9 00, 9 15. 9 50, †5 05, 5 20.
Золочева: 8·20, 10 53, [2 30], †7 13, 11 13.	Золочева: 5·52, 12·12, [2·20], 5·15, 8 52.
Стрия: 8·25, 4·55, 10·46.	Стрия: 5·54, 9 35, 9 05.
Лавочного: 7 20.	Лавочного: 7·10.
Самбора: 9 05.	Самбора: 8 30.
Сянок: 8·45	Сянок: 10 15.
Рави руської: 2 20*, 9 30, 4 44.	Рави руської: 6 42, 4 35, 8 18*
Сокаля: [8 55]=, [8 10]:	Сокаля: [9 45]:, [9.45]=,
Яворова: 9 10**, 4 20.	Яворова: 8 45, 3 48**.
Підгаєць: 8 33 3 00, 1 33.	Підгаєць: 5 32, 1·40, 7 32.
Стоянова: 12 13. 7 53, 3·15.	Стоянова: 612, 1 00, 7 52
Ходорова: 8 30, [2·30]. 11·10	Ходорова: 6·45, 1·10, 8 10.

† означає поїзди виключно для військових.
* до Брюхович, вгл дно з Брюхович.
** Янова в Клепарова, вгляднo з Янова до Клепарова.
- через Раву руську.
: через Сапіжанку.
Увага: Нічна пора від 6 00 вечером до 5·59 рано означена підчеркненем мінут. Поспішні поїзди означені [ ].

Подані поїзди ходять тільки умовно, на скільки рух в огляду на занятє залїзничих шляхів військом буде можливий. На випадок спізненя поїзду як також при опізненю полученя не прислугує подорожним право жадати відшкодованя.

Відповідає за редакцію д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла“ Львів, Ринок ч. 10

Ч. 131. (9.383) Львів, четвер 7. червня (25 мая ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . . . 2·70 К.
квертьрічно . . . 8·— „
піврічно . . . . 16·— „
цілорічно . . . . 32·— „

у Львові (без достави):

місячно . . . . . 2·40 К.
квертьрічно . . . 7·— „
піврічно . . . . 14·— „
цілорічно . . . . 28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчання і заручини 1·00. Некрольогія стрічка 1 К.

Сталі оголошеня за окремою умовою.

Одно примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, 29. мая 1917

Воєнне лихоліте мало для населеня Східної Галичини один дуже важкий наслідок, якого не знають ті части держави, що не були тереном воєнних операцій. Маємо на думці кари смерти, видавані в дорозі наглого поступованя й виконувані на місци на особах, обвинених о вчинки проти оружної сили держави.

Знаємо, що переживала наша країна в початках війни. Зараз в перших днях кинено на наш нарід донос клевету, що все українське населене — зрадники в користь російської держави. Сей донос-клевета впала на пригожу почву, витворену першими воєнними невдачами, і легенда про зраду заступила всякі фактичні докази, яку свідчили би про зраду. Так було в політиці, так було в щоденній практиці воєнного жита на операційнім терені. Тільки в політиці з доносом-клеветою можлива була боротьба, коли на операційнім терені горожани, які впали жертвою сеї легенди, були безборонні.

Скільки було тих жертв — хто се нині може счислити?! Та вони були — і то не як окремі випадки, а як масове явище, яке впало найважчим горем на українське населене Східної Галичини.

На політичний порахунок з тими, що як автори доносу-клевети поносять за ті жертви моральну вину, прийде час і тоді їх затії будуть представлені цілому культурному світови в усій огидній наготі.

Та тепер, коли парламент по трилітній перерві вступає в свої права, ті жертви своєю невинною кровю і незавиненою нуждою своїх рідних, своїх жінок і дітий, яких оставили на ласку долі — жорстоку ласку жорстокої долі серед воєнної пожежі—кличуть до своїх заступників, домагаючи ся з могили справедливости.

Душевних мук, в яких бились їх серця в хвилинах дожиданя страшної, незавиненої смерти, відібраного жита, а також болю рідних — не верне вже ніяка людська справедливість. Але людська справедливість може вернути невинним жертвам горожанську честь, а їх рідним те матеріяльне забезпечене, яке вони втратили наслідком тої страшної помилки людської справедливости воєнного часу.

І тому одним з перших домагань, з яким повинні виступити заступники нашого народу перед парляментом, повинно бути: щоб держава дала моральне задоситьучинене і матеріяльне відшкодоване родинам усіх тих, які понесли смерть як невинні жертви воєнного лихоліта.

Се пригадуємо нашим послам і цілому парляментови на передодні сесії Державної Ради.

Львів, 6. червня 1917.

Я відомо, на вчерашнім засіданю палати послів пп. Романчук, д р Кость Левицький, Сінгалевич, Лев Левицький і тов. вже внесли інтерпеляцію в справі присудів смерти й інтернувань в Східній Галичині.

За зворот зрабованих історичних памяток.

Відень, 3. червня 1917.

Польські часописи принесли недавно вість ку, що у Петрограді і у Варшаві утворили ся спеціяльні комісії, ціль яких — справа звороту усіх памяток польської культури, зрабованих у Польщі і вивезених до Росії у протязі 18 і 19 вв. Головно ходить о зрабовані і вивезені на північ польскі бібліотечні скарби — бібліотеки: Залуських, варшавські — Товариства прихильників наук й університетську, виленські — Університету й Медичної Академії, кременецького Ліцея, несвіжську Радивиллів, пулавську Чарторийських, порицьку Чацьких, а дальше бібліотеки соток знесених монастирів і т. д. Крім бібліотек Поляки реклямують ще инші памятки: штуки (образи, медалі, монети), історичні (нпр. хоругви давного польського війска) й ин. Словом — домагають ся звороту всього того, що по упадку Польщі Росія правом пястука забрала і вивезла з Польщі до своїх бібліотек, архівів, музеїв, галерій і т. п. І нема сумніву, що втрачені свої скарби Поляки вкінці відзискають таки назад, збогачуючи таким чином дуже значно храми своєї національної культури.

Подаючи українському громадянству вістку про згадані що йно похвальні заходи Поляків коло відзисканя своїх зрабованих памяток, не можна не звернути ся одночасно з отсими запитанями:

1) Як стоїть справа в відзисканем памяток, зрабованих в українській Галичині і вивезених поза її межі за цілий час нашого історичного лихоліта — від розграбленя Казимиром В. української королівської скарбниці у Львові — у 1340 р. (що на вічну памятку записав Длугош у своїй літописи), аж по обрабоване української Галичини в її історичних і культурних памяток делегатом петроградської Академії Наук підчас російської окупації 1914—15 рр?

2) І чи не пора саме тепер піднести і нам рішучий голос і поробити заходи у справі звороту також українських зрабованих памяток — однаково, чи находять ся вони нині у Кракові, в катедральній скарбниці на Вавелі (нпр. щиро золоті висаджувані дорогоцінними камінями українські королівські інсигнії, які Казимир В. зрабував 1340 р у Львові), чи у Петрограді (нпр. свіжо зрабована у 1914 р. перемиська епископська мітра, перероблена, як каже традиція, з королівської корони Данила Галицького). чи де инде (нпр. вивезені у 1915 р. Дудикевичом у Ростів н. Д. рукописи бібліотеки львівського „Народного Дому", Ставропигійський архів і Музей і ин.)?

Та першим кроком у заходах коло відзисканя зрабованих памяток мусить бути усталене, що саме нам зрабовано і звороту чого нам домагати ся.

Відповіди на сі питаня і взагалі заходів у сій важній справі українське громадянство очікує від своїх компетентних інституцій і осіб: Наукового Товариства ім. Шевченка, згл. його Комісії для історії штуки, Товариства охорони української старовини й українських державних і краєвих консерваторів. І. К.

Державна Рада.

(Телеграма ц. к. Кореспонденційного Бюра).

Відень, 6 червня 1917.

Засіданє Палати послів отворено в 11 год. 10 мінут.

Пп. Габерменні і тов. внесли інтерпеляцію в справі вибуху у фабриці муніції в Болєвиц, пп. Пік і тов. в справі увільненя зі служби всіх ополченців висше 50 літ.

Президент Палати перервав засіданє до 4 год. по полудни.

Приняте вчера Палатою внесене п. Франти в справі протоколованя неніменких промов спричинило конечність переговорів між партіями в цілі доведеня до компромісу в тій справі і тому наради відложено на пополудне.

Засіданє палати послів почало ся в 5½ годині Президент повідомив, що переговорів між партіями в справі третього читаня предложеня, яке є предметом нарад, ще не покінчено і перервав засіданє до год. 7.

Засіданє отворено знов в 7 годині мінут 20. На дневнім порядку находило ся знов трете читанє регуляміну. Справоздавець д р Гумер заявив, що тому, що наслідком принятя внесеня меншости посла Франти змінила ся ціла підстава предложеня, тому що він сам не може солідаризувати ся з тим внесенем, бачить себе приневоленим зложити референт.

Референт обняв д р Герман. після чого принято закон про регулямін.

Президент подає до відома, що посол Лєо предложив внесене, що відносить ся до регуляміну, тому одначе, що при третім читаню ставлене внесень є недопустиме, мусить трактувати його як внесенє самостійне. Внесенє се звучить: Є обовязком президента, щоби стенографічні звідомлювня з промов виголошених в неніменкій мові по думці §. 51. регуляміну урядово переведено і сей перевід втягнено у протокол після порядку промов, а язиковий текст оголошено в другій части протоколу так, що сей текст уходить за вірне звідомленє нарад палати по думці §. 38. пресового закона.

Внесенє п. Лєа передано регуляміновій комісії. П. Лєо поставив потім внесенє о вибір конституційної комісії з 52 членів. Внесенє принято і вибір комісії поставлено на дневнім порядку слідуючого засіданя. Наступили інтерпеляції до президента.

Пос. Райцес представляє положенє виселенців і питає президента, чи є готов на однім із слідуючих засідань зарядити вибір спеціяльної комісії для справ збігців. Сю справу порушив також посол Бугатто.

Серед поставлених внесень находять ся внесеня пп. Лясоцького, Дембіцького, Галера і Стесловича в справі підвишки причинків для родин осіб покликаних до війска, д ра Лязарського в справі здержаня реквізиції збіжа, бараболь, муки і т. д. з Галичини, в справі запевненя Галичині конечної скількости вугля, в справі участи инших коронних країв, які є в лїпшім положеню, в заосмотрюваню населеня Галичини, що найбільше відчуло війну, в справі участи Галичини в ромунськім збіжу та в справі установленя постійної контролї галицьких граничних стацій в цілі перешкодженя неправному вивозови поживи.

При доповняючім виборі до регуляміновоі комісії вибрано в місце п. Діямента п. Лібермана.

Слідуюче засіданє відбудеть ся ві второк 12. с. м. На дневнім порядку находить ся звідомленє регуляміновоі комісії про внесенє посла Лєя, вибори до комісій і перше читанє будженової провізорії.

Палата панів.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Президент палати панів отвираючи нинїшне засіданє, висказав передовсім радість ізза побіди над Сочею, а потім згадав про помершого члена Бергера. Д-р Бобжинський зложив приреченє. Президент міністрів повідомив про уступленє міністра Бобжинського і про іменованє Зайдлєра шефом міністерства рільництва. Члени палати Екснер і Грабмаєр поставили нагле внесенє в справі закона з зарядженями проти надужить значіня товарів. Внесенє передано господарській комісії. Реченець слідуючого засіданя подасть ся письмом до відома.

Причини й наслідки російської революції.

Панславізм. — Орієнтальна політика царату. — Свобода дїляня для Австро-Угорщини.

БЕРН (Ткб.) „Action Française“ пише: Треба отверто сказати, що цар Микола II. не був би упав, колиб був побідив панславізм. Подібно як усї події так і російська революція має кілька причин. Цар упав тому, що його орієнтальна політика збанкрутувала й позбавила його части його поваги. Вже на рік перед революцією завважено у Росіян отверезіне і байдужність для всїх східних питань. Революція, яка заявила, що найважнїйшою точкою програми є внутрішні справи, завдала панславізмови остаточний удар. Панславізм може віджити, на разї одначе уступив на довший час з Европи як моторична сила.

Австро-Угорщина давно пізнала положенє. Конкуренція обох держав на сходї уступила, від коли нова Росія не інтересуєть ся Балканом. Все змінило ся. Коли в місце могучої російської держави повстане союзна держава, коли з царату перейде вона до республики або кількох республик, то в такім разї Австро-Угорщина має свободу дїляня. Її словянські народи не будуть уже відчувати притяганя Росією і тим самим не будуть небезпекою для Австро Угорщини. Резигнація Росії з експанзії робить подїл Австро Угорщини гроженем без змісту, а Австро Угорщина без страху перед відосередними змаганями можуть приступити до нового упорядкованя справ. Західні держави не мають уже способів, щоби не допустити до сього, від коли Росія зрезигнувала з розчвертованя Австро-Угорщини.

Керенський і російська армія.

ПЕТРОГРАД (Ткб). Міністер війни Керенський заявив на засїданю ради робітників і жовнїрів, що заява про привілеї, які признають російським жовнїрам свободу, яка не істнує в нїякій армії на світї, була зладжена не ним, тільки радою робітників і жовнїрів. Б. міністер війни Гучков не хотїв підписати сеї заяви тому, що много комендантів загрозило, що уступить. Тому Керенський перед оголошенєм заяви видав передовсїм приказ, що заборонює командам вносити поданя о димісію. Керенський представив потім програму, яку задумує перевести в дїло і сказав, що російська демократія, якої він є вірним слугою, стремить до зорганїзованої сили, яка могла би підпирати бажаня і заяви Росії, тому що значінє дипльоматії зависить від сили і єдности армії. Не говорю вам, сказав Керенський, що офензива нині або завтра мусить почати ся, бо се є питанєм стратегії, але є конечною річю, щоби наша армія кождої хвилї була готова до боротьби, не тільки до дефензиви але й до офензиви. На тім самім засїданю запевнили Керенського депутати рїжних корпусів, що є готові рушити туди, куди їм прикаже.

Поворот цїсарської пари до Відня.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Цїсарська пара нині в 7. год. 30 м. рано вернула з кількаденної подорожи над Сочу, до Істрії, на фронт в Каринтії, і до Форарльберґу.

Державно-правна заява Поляків

Львів, 6. червня 1917.

Як довідуєть ся з поінформованого жерела краківський „Il. Kurj. Codz.“, вложенє польської державно правної заяви по думцї узвал з 16., 27. і 28. мая не наступило в дни отверення парляменту з принципіяльних причин, бо та заява що-до своєї сути є зовсїм відмінна від заяв чеської, пївденно славянської й особливо української. Не було наміром Поляків, щоби зовсїм рїжні справи лучити посередно з собою на тім самім засїданю. По установленю тексту полської заяви й мотивованя польська сторона виступить підчас читаня буджету і зложить відповідну заяву. Наступить се особливо торжественно, устами кількох бесїдників.

Проти цензурованя посольських промов.

ВІДЕНЬ (Ткб). На засїданю Палати послів 5. с. м. в запитї до президента п. Станек звернув ся проти того, щоби офіцир з воєнного уряду нагляду і урядник міністерства заграничних справ цензурували посольські промови.

Президент відповів, що є того самого погляду, що п. Станек, а саме, що нїкому з-поза тої Палати не прислугує право нагляду і цензури промов, виголошених в Палатї, та з огляду на воєнні події і відносини заграничної політики здаєть ся конечним, щоби президия подбала, аби до преси не діставали ся відомости, які могли би нам шкодити. Оба панове, про яких говорив попередний бесїдник, не мають видавати рішеня, тільки на запити мають висловити свою думку. Вони мають займати дорадне становище. Рішенє про те, що буде оголошене в „Reichskorrespondenz“, прислугує тільки президії. Президент буде безумовно боронити прав Палати перед всякими замахами.

Франція домагаєть ся звороту Ельзаса і Льотарингії.

ПАРИЖ, (Ткб.) Палата послів приняла резолюцію п. Кльоца з висловом довіря для правительства 454 голосами проти 55.

Заявляючи ся за внесенєм п. Кльоца президент міністрів Рібо сказав: Не даймо себе заманювати формулами, яких цїлю є ввести в блуд демократів. Ми змагаємо до того, щоби привернути наше посїданє, одержати назад провінції, які нїколи не перестали бути французькими, а які нам забрано насильством. Совість цїлого світа признасть Франції слушність. Якжеж вона могла би нам відказати сатисфакції за жорстокість безприкладну в історії.

Білоруська делегація у Петрограді.

Відень, 3. червня 1917.

(Ф. К) „Утро Россіи“ з дня 10. мая в телеграмі з Минська доносить:

Вернула із Петрограду делегація з'їзду білоруських громадських дїячів, яка предложила предсїдателеви ради міністрів кн. Львову пропамятну записку по питаням організації Білої Руси і заведеня невідкладних реформ. Кн. Львов заявив згоду увійти в контакт з білоруським національним комітетом. У міністра народної просвіти Мануїлова порушено шкільні питаня — заложеня білоруського університету у Минську і спеціального висшого наукового закладу, до яких міністер відніс ся доброзичливо. Делегація відвідала також обер прокуратора Синоду Львова і католицького архієпископа Цепляка. На просьби іменувати на висші церковні посади місцевих людий оба відповіли згодою.

Справа Степаненка.

В нас уже згадувало ся про справу українського дїяча в Київі О. Степаненка, якого за зносини з агентом охрани Плавюком (родом з Галичини) виключають з громадянських організацій. В сій справі Степаненко містить в „Кіев. Мысли“ з 11. н. ст. мая заяву, в якій протестує проти такого поступованя і домагаєть ся, щоб його справу розглянув громадянський суд. Між ин. пише він:

„В імя прав людини і громадянина я протестую проти того і домагаю ся явного суду в цїли виясненя і розгляненя тяжкого, але зовсїм несправедливого обвинуваченя видвигненого проти мене. Судови предложу я свої виясненя і докази, з котрих кождому стане ясно, що коли Плавюк був дійсно не тільки фальшивим, але і справжним провокатором, в такім разї саме я став першою жертвою дуже умілої провокації, що має вигляд щирости. Коли Плавюк, досї мені зовсїм не відомий, але рекомендований чесними людьми, просив мене дати йому як утїкачеви можливість жити у Київі і зароблювати на щоденний хліб, я, знаючи нужденне положенє Галичан Українців, переслїдуваних давним правительством, вважав своїм обовязком помогти Плавюкови як і богатьом иншим. Опісля в кілька місяців по першій стрічі Плавюк заявив, що йому охрана зробила проповицію, грозячи або смертю, або вічною тюрмою, або Сибіром і що під впливом тих погроз, не бачучи виходу і не находячи нїде оборони, він мусїв фальшиво приняти сю пропозицію, але заявляє, що він не буде працювати і навіть на відворот, буде упереджати громадянські організації про не-

---

Ю. СТРИЖАВСЬКИЙ. 11)

ПІД КРИЛАМИ ЦЕРКОВ.

Незабаром на подвіря прийшов Автанас, не прочуманий ще гаразд, з залежаним лївим лицем і приплющеним до сну оком. Він як вдарив ото два та як захропів, трохи дзвініця не завалила ся, та й оце лиш прокинув ся і прийшов за ключами.

Слава Богу! — привитав дїда.

Дїд вийняв з рота цибух, сплюнув, відказав Автанасові „Слава на віки“ й зараз таки почав свою першу сьогодня нотацію:

Заспал голубок? А ішо й панамар називаїш ся. Нєту в вас тутка в Дубіновкє найстоящої дісципліни, брат; атец вон у пасїкє аткаг да вже на караулї перед Господом Богом, а ти тово... невнимательной!

Автанас дивив ся в бік, нїби й не до його мова:

Не знаю, чи то йти до хати за ключами, чи ще, мо'е сплять...

Еге, то-то, сплять. А ми з атец-батюшкою вєк прожілї, а сонечка в койкє нє відїлї. Сонний ноніча народ пайшол; нїма на вас покойного государа Нїкокая Павловича, ууу!...

Був і я той... у турецькій кампанії, виправдував ся Автанас.

І лиш в девятій годинї вдарив у великий дзвін, на Службу Божу, бож утреню відправили вчора з вечера.

Службу Божу, як заказав благочинний, правили всї три зятї. Отець Миколай з Авратима, яко найстарший, стояв першим, за ним заполоцький отець Володимир, а третїм отець Хоритін з Вчорайшого. Всї троє в святочних, білих з оксамитовими везерунками, ризах, в фіялкових камилявках, старий — златомальованих наперсних хрестах.

Півча під орудою Олега, свіжого блиску чого офіцира, як найретельнїйше виконувала нечувані в Дубинівцях пєси Веделя, Турчанинова, Бортнянського.

Перед амбоном стояв невиданий в Дубинівцях гурт панства й попівства, всї в святочних убранях, білих сукнях, школярських і студентських сурдутах, колїрових кереях... Біля крилоса, попереду братчиків з високими свічками в руках, стояв київський пан, в білому китлї, з червоною стрічкою через плече, з цїлим іконостасом хрестів та медалїв на грудях. З другого боку попереду лївого крилоса, де стояг дїдунів сотрудник, ветхий деньми дубиновецький дяк, пан Карповський, або, як звали його селяни, „дядьо“, — стояв сам дїдучь, в широкій чорній старечій кереї, без жадних нагрудних оєнак, з непокритою головою, випростаний, як лиш може випростати ся стара, похила людиина, поруч з низенькою, в чорній оксамитовій сукнї, бабуньою, а коло них, яко привідця свята, благочинний. За братиками, тїсно виголеними дїдами й дядьками, що не зважаючи на лїтну спек', всї як один були в мережаних червоною заполоччю свитах і підперезані зеленими й синїми поясами, — тиск людий, бабів, молодиць, дїтий, хоч день був будній, а далї, в бабинцї й на ганку, — калїки, сліпі та инші зі всеї ближньої околицї.

Двоє хлопчиків-школярів, в стихорах, і з урядовим видом, — вівтарні прислужники, раз у раз бігали то за водою, то за вугіллям до кадила, розпихаючи натовп.

От пхаєть ся, неначе на діякона вже висвятив ся, — думав старий Тодь про свого мизинка, що поспішаючи за проскурками, таки добре штовхнув батька під груди та наступив на чобіт дядькові Оверкові, сільському старості:

Ой, щоб ти не в цьому підризникові, показав би я тобі порядок, пошепки обурював Оверко; та ба, чи на його поклали. Який!...

. . . . . .

Підступило до великого входу. Отцї зятї — нїчого, навіть не глянули один на другого, але в кождого промайнуло в голові вчорашнє, під оріхом; колиб справдї не збити ся, поминаючи чужеепархіяльних владик. Подільський зять, яко первостоятель, мав поминати митрополита київського, яко найстаршого в краю; волинський зять — подільського архієрея, а київський отець Харитін, — волинського владику — викарія, тимчасового заступника помершого архиепископа. Почало ся...

По Службі Божій і гарну проповіди, що дуже вміло виголосив той самий отець Кость, почав ся урочистий молебень, з благочинним на чолї, в сослуженії восьмох священиків, — шістьох приїзжих свояків та двох чужих, сусїда з Чепелїв і єромонаха з близького волинського монастирка.

безпеки, які грозити муть. Тільки перший раз зі статі, поміщеної в ч. 106 „Киевск. Мысли", я довідав ся, що виконуючий комітет одержав відомости з Петрограду про виразну діяльність Плавюка. Як що сі вістки правдиві, то послідовно Плавюк двічі обдурив моє довіре і я став жертвою подвійної вмілої провокації. Я хочу і маю право переконати ся що до того, бо я довіряв Плавюкови. Я хочу також знати, чи працював Плавюк, провокуючи мене за згодою і на поручене охрани, або він „працював" на свій страх і ризико. Між паперами охрани повинні бути сліди з. сього приводу.

Не може бути більшої і страшнійшої помилки, як під впливом роздражнення і пристрасти змішати провокатора з його жертвою і справедливий гнів проти провокатора направити на жертву провокації.

Я уважаю також конче потрібним, щоб опубліковано моє curriculum vitae на основі вісток охрани, а тоді громадянство довідаєть ся хто я, а також переконаєть ся, що вороги громадянськости в часі панованя деспотизму уважали мене не без основи своїм ворогом і що шести- або семикратний мій побут в політичних тюрмах був нагородою за мою ненависть до гнобителів.

Чи се не буде страшне, коли в відношеню до мене саме громадянство стане жертвою вмілої системи провокації, яка все мала на ціли замішати карти, щоб „свої своїх не познаша?"

Отже нехай спокійний безпристрастний суд, що стояти ме вище партійних пристрастий і особистих подражнень і мати ме можність установити факти і освітлити їх всесторонно, нехай сей суд скаже своє рішаюче слово. Тоді після порішеня суду мають право ті, або инші партії так або инакше реагувати на присуд згідно з його змістом і остаточно означити своє відношене до мене".

З сеї заяви виходить, що Степаненкови можна що-найбільше закинути хибну тактику: послугувати ся фалшивим шпіоном для громадянських цілий (таку тактику російські революціонери все відкидали), але ніяк не можна обвиняти ся його в політичній нечесности і змішувати з слугами охрани.

Яка ж причина, що на Степаненка так остро напали? Сю причину розкривають самі „судії" Степаненка. Так „Кіевск. Мысль" з 9 н. ст. мая доносить, що на нараді в справі Степаненка представник ради робітничих депутатів сказав: Ми бажаємо звернути увагу громадянства на те, хто стояв на чолі дезорганізуючої шовіністичної української течії. Степаненко, нікого не повідомляючи, телеграфічно скликав у великім числі виразно настроєних селян на зїзд робітничих, салдатських і селянських депутатів, бажаючи викликати поріжнене між робітниками і селянами. Фізіономію сього пана треба розкрити перед всіми тими, котрі піддають ся вузько шовіністичним покликам і демагогічним випадам.

З сього ясно, о що ходить ріжним „судіям" Степаненка. Він є одним з представників самостійницького напряму на закордонній Україні, отже ріжні поступові обрусителї хотять за всяку ціну скомпромітувати його, щоб таким чином скомпромітувати цілий напрям.

Для напятнованя такої тактики вистане пригадати, що російські соціялісти революціонери мали своїм провідником провокатора Азева, а одначе чи хто на тій основі нападав на цілу партію?! Тільки обрусителї шукають ріжних „плям" на українстві, щоб тим успішнійше поборювати само українство.

1917
ПЯТНИЦЯ 8 ЧЕРВНЯ

ЗДЕРЖУЄМО

ВИСИЛКУ „ДІЛА"

ТИМ, ЩО НЕ ЗАПЛАТИЛИ.

НОВИНКИ.

Львів, 6 червня 1917.

— **Чим вони потішають ся?** Нинішна „Gazeta Wiecz." успокоює своїх читачів, що цілю тепе рішної російської офензиви не може бути Львів, а се ось чому: „Нинішна Росія не спішить ся вдобути Східну Галичину, бо має аж занадто клопоту й заходу з своїми власними Українцями Отже бороти ся за здобуте нових трьох міліонів Українців? Отже добровільно збільшувати українську етнографічну територію о ту скількість українського елементу, яка містить ся в Східній Галичині? Занадто досить непокоячих досвідів зроблено в останних місяцях з претенсіями київських українських провідників, щоб нині стояти далї при кличи ревіндикації Львова і плекати розсаду невідомого роду. Між рядками статей російської преси можна в сій справі читати „pium desiderium": Нехай австрійськими Українцями журять ся далї Поляки, як доси. Львів і Східна Галичина були би для втомленої і тонучої в хаосї Росії даром Данайців".

— **Важне для виселенців.** Наслідком заходів У. П. Р. і її евакуаційної комісії та запомогового комітету видало міністерство внутрішних справ розпорядок з 15. мая с. р. ч. 16 668, яким зарядило, що також в повітах Рава руська, Жовква, Львів, Львів місто, Рудки і Турка мають втїкачі і виселенці бути приняті до державної опіки над виселенцями, та що державні підмоги мають бути їм виплачувані від 16. мая с. р. Подаючи сей розпорядок до прилюдної відомости, просимо інтересованих повідомити нас, чи сей розпорядок введено в житє і чи староства приступили вже до виплати державних підмог.— З канцелярії запомогового комітету для українських втїкачів з Галичини і Буковини.

— **Нова організація Київщини.** На з'їзді повітових комісарів київської губернії заявлено, що цілу київську губернію зорганізовано на нових основах, а громадянським інституціям дано новий напрям. З'їзд приняв таку термінольогію: „Сільська Рада", „Містечкова Рада" і „Повітова Громадська Рада". Повітовим комісарем київського повіту вибрано українського письменника М. Шаповала (Срїблянського). Командантом міліції київського повіту вибрано українського письменника П. Богацького. — Ф. К.

— **Державно-правне застереженє українських послів** — як нас додатково інформують з президії У. П. Р. — підписав також пос. д-р проф. Ол. Колесса.

— **Спілка для збуту овочів і ярин, зареєстроване стоваришенє з обмеженою порукою увійшла в житє.** За старанєм фахових людий, а головно властителїв садів, яринних огородів і пасїк. Цїль сеї спілки є згуртувати садівників, пасїчників і продуцентів ярин для корисшійшого згрошевлюваня їх продуктів, а тим самим для піднесеня сеї галузи нашого сїльського господарства. Для осягненя сеї цїли має стоваришене вести торговлю продуктами своїх членів, а також посередничити при продажі їх продуктів. Щоби члени мали змогу збувати свої продукти як найкорисшійше, має стоваришене в міру розвою заводити підприємства для перерібки овочів, ярин, меду і т. п., а для поширеня сеї галузи господарства має заводити взірцеві сади, яринні огороди, пасїки та преміювати гарнїйші продукти. Членський удїл виносить 30 К, а порука є трикратна, значить до кождого удїлу член відповідає найвисше до квоти 90 К. Вписове 3 К. Надзираюча Рада, якої предсїдателем є о. посол —. Фолис, має між своїми членами фахових людий, як п. С. Кузик інспектор господарства, п. М. Творидло, аграрний комісар, а в склад управи входить фаховий садівник п. В. Кучера, інспектор садівництва Товариства „Сільський Господар". Се дає повну запоруку гарного розвою стоваришеня. Ідучи до своєї цїли отворило стоваришене свій склеп у Львові при вул. Трибунальській ч. 1, а кромі того зачало вже построювати овочеву сушарню на боснійський лад та мале на разї підприємство для перерібки овочів на мармоляду, сливок на повила та для виробу овочевих вин. В інтересї всїх, що займають ся продукцією осочів, ярин, меду, воску і т. п. є приступити в члени сього стоваришеня і що найважнїйше збувати свої продукти через своє стоваришене. Річ ясна, що така організація, стоячи в торговельних зносинах з більшими купцями і більшими консумційнини організаціями, має змогу, усуваючи посередників, осягнути за товар як найлїпші цїни, що як раз виходить на користь членів продуцентів тимбільше, що стоваришене платить членам продуцентам та товар торгові цїни, а лиш незначний процент бере на покрите адміністрації.

— **Читальня „Просвіти" городецько передмістя** зложила через Земельний Банк гіпотечний на фонд інвалідів УСС. 28·16 К з вечера, який відбув ся 22. цвітня с. р. в память поляглих УСС. на Маківці.

— **Відзначеня.** Німецький цїсар надав директорови поліції у Львові радникови двора д рови Райнлєндерови, радникови намісництва д рови Цоллеви і бувшому правительственному комісареви м. Львова, радникови намісництва Грабовському, німецьку медалю Червоного Хреста.

ІВАНОВИ ФРАНКОВИ

Складки на монумент-портрет приймає Краєвий Союз Кредитовий у Львові, — число книжочки щадничої 4.000.

НА ВОЛИНСЬКІ ШКОЛИ.

„Пяткова система".

На необхідну потребу удержаня 25 українських шкіл на Волині, які супроти останніх подій тим дорожші і важнїйші для української справи, конечні як найскорші і найобильнїйші жертви

О. Іван Кашубинський в Угринові збірка в церкві 100 К, — Олеся Грошко Гмінд Н. А. 5 К: Миколу, Емілію і Ольгу Новицьких в Стрию, Йосифа Копертинського і Веронїку Ляшевич в Гмінд Н. А.— Софія Трешневска 10 К: Олену Винницьку з Боянця, Наталію Ткачукову з Ольшаниці, Івана Малка однорічного охотника з Відня, Василя Пачовського професора і д ра Володимира Бирчака з Дрогобича, — д р Осип Гордійчук в Ярославі 20 К: о. Абрисовського інспектора окружного в Надвірній, тепер в Самборі, надпор. Котовича в Ярославі, Огоновського судію в Комарні, Лехіцького надпор. в Ярославі, о. Тустановського курата полевого в Ярославі— Іванна Твардієвичівна 5 К: Олену Стеблецьку Львів, Олександру Пелехівну Товщів, Тадея Ковалика поручника У. С. С., — Василя Антоневича кадета аспіранта — Карло Тарантюк Львів 20 К: Григорія Ілюка, емеритованого директора шкіл народних в Синевідську вижнім, Ізидора Пйотровського старшого люстратора Виділу краєвого у Львові, д ра Миколу Срібного ц. к. судію в Дрогобичи, д ра Миколи Миколайчука ц. к. поручника німецька полева почта 57. — Ольга Войтович Козари 5 К: судію Миколу Панаса Львів, поручника Стефана Яців Etp. Post 142, Володимира Тимцюрака 119 Int Tr. Dion., хорунжого УСС. Семка Короля, ст. прав. Вінтона Гурникевича з Чернева. — Ольга Богачевська Львів 5 К: Олександра Пісецького, Юліяна Нестайка бувшого сотника УСС, Прибильського підхорунжого УСС., Олю Мотюківну всїх зі Львова і Івана Підойму УСС. пол. поч 445. — Петронеля Фридлєвичівна Старий Самбір 2 К: Олю Вовчик, Рузю Добрянську, Льольцю і Мелясю Тучинську всїх з Старого Самбора. — Богдан Шехович Ланцут 10 К. — Йосифа Боцюркїв учителька в Висоцку нижнім 10 К. — о. Евген Возняк в Лабовій 10 К: о. Петра Жолевича пароха в Курниках, о. Модеста Горнїцького пароха в Шклї, о. Андрея Бандеру пароха в Бережници шлях., Н. Гривну урядника Банку Лемківського в Н. Санчи, — Ольга Возникова Лабова 10 К: Софію Лукачеву в Новім Санчи, Теофію Дмитерко в Відни, Василя Весоловського у Львові, Олену Яцишин Шварцвассер коло Бельська. — Українці пятої кляси гімназії в Самборі 10 К: клясу VI. і IV. — Евгенія Дригиничева з Болехова 10 К: Евгенію Маслякову з Болехова, Стефанію Лівчаківну з Перекопаного коло Перемишля, Володимиру Сушкову з Відня і Марію Білїнську з Перемишля, — Одарка Кмітівна в Чайковичах 10 К. (Днїстер), — Анатолія Дякїв 10 К.: Доміцелю Матвієвову учительку в Піддубцях, Анну Іванцеву в Губині, Миколу Мороза стр. ком. стр. в Жидачові, Андрея Рачинського добр. ох. при 55 п. п. в Бельську, Василя Шмату добр. ох. в of. asp. Schule Jägendorf — Зоська Олеськів 5 К: Славку Шута, Ольгу Лапчинську і Генрику Керницьку в Гмінді N. Oe., Юрка Будзиновського в Балигородї і Калину Танчаківську в Дубравцї. — о. Михайло Фуглевич в Королику волоським 20 К. — Іван Благітка вахмайстер ц. к. жанд. Курипів 10 К.: п. Якова Трача Субатів, п. Олену Гречанникову упр. шк. Колодіїв, Василя Кульматицького упр. школи Дорогів, Івана Кікту вахм. ц. к. жанд. Блюдники і Стефана Білинського вахм. ц. к. жанд. Колодіїв. — Ірена Дрогомирецька Бутини 20 К.: о. каноніка Тита Войнаровського зі Львова, о. каноніка Редкевича зі Станиславова, о. катехита Софрона Глібовицького з Бродів, о. Решитиловича в Кут, о. Николая Дрогомирецького з Нижнева. — Теодора Дмоховська Перемишль Колїєва 1. К. — Олійник Михайло, богослов Перемишль Чацького б. 4 К. — Роман Сікора К.: Манюсю Заблоцьку в Пискоровичах, Ірку Плешкевич в Камінобродї, Ромка Солтикевича в Любчи. — Василь Кіс хорунжий 9 п. п. Журавиця 10 К.: Корнила Будного поруч. 9 п. п. Ers. Baon., Олексу Кухту поруч. 9 п. п, Олекси Богачевського поруч. 9 п. п., Аббе Корхбл. поруч. 9 п. п., д ра Теофіля Крижановського надпор. 9. пол. п. — о. Іван Іваньо 20 К.: пп.: Евгенію Очабрукову з Глумчі, Антоніну

Тимчукову з Войткової, Антоніну Вітошинську з Сенькової Волі, Марію Тимкевичеву з Юровець, Олену Захаріясевичеву з Одрехової. — Михайло Влох, кадет асп., пол. поч. 638 10 К.: Умю Лициняківну Львів, Стасю Вовківну і Ганю Кульчицьку з Винник, Осипа Яримовича надпор. УСС. Костя Паньківського Е. Р. IR. 15

Просимо всіх Вп Жертводавців підержувати ся форми, оголошуваної в Ділі, значить ся: насамперед пише ся імя, назвище, місцевість жертводавця а опісля по двох точках (:) викликаних. В той спосіб заощадите нам богато роботи, бо не треба буде кождої картки переписувати, а просто дасть ся її до друку. При сій нагоді пригадуємо, що жертви складаєть ся пдтковою системою, значить, можна не більше як пять осіб викликувати. Понад пять будемо счеркувати. Жертви просить ся посилати до кред. тов „Дністер" (Львів, Руська 20) ч. кн. 9888, повідомляючи карткою адміністрацію „Діла" і викликаних Х.

СКЛАДАЙТЕ НА ФОНД ім. МИТР. А. ШЕПТИЦЬКОГО ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ СИРІТ!

ОПОВІСТКИ.

Четвер, 7. червня 1917.

Нині: греко-кат.: 3-е Об. гол Із. — римо-кат.: Боже Тіло.

Завтра: греко-кат.: Карпа ап. — римо-кат.: Медарда.

В четвер 7. червня 1917 р о год. 6·30 відбудеть ся в Академічній Громаді відтит тов. І. Білинської п. з. „Жінка в творах Франка". По відчиті дискусія. Просить ся всіх товаришів(ок) прибути. Гостям раді. — Виділ.

Членам організаційно відчитової комісії Головного Виділу товариства „Просвіта" пригадуєть ся отсим, що засіданє сеї комісії відбудеть ся в четвер дня 7. червня о год 7 ій вечечером. Рівночасно запрошуєєть ся на се засіданє усіх, у кого є охота до праці в львівських і підльвівських читальнях. — Президія комісії.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 6. червня 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ.

Коло просмику Ойтоз здушено замикаючим огнем слабші наступи неприятеля. Поза тим в кількох місцях відживає діяльність піхоти.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Неприятель вичерпував себе вчера даремними наступами між долиною Wipp:ch і морем, хотячи відбити собі поражене, яке потерпів в попередних днях на Красі. Його наступи не повели ся. Наші війска розширили свій успіх здобутєм приступом одного узгіря коло Яміяно і вдержали цілу здобуту область проти завзятих протинаступів. Число полонених в битві останніх днів підвисшило ся ца 250 офіцирів, серед них 4 штабових та 10.000 жовнірів. Кілька італійських полків дістало ся в повній силі своєї нераненої залоги в наші руки, пр. полк піхоти ч 69 в силі 1932 жовнірів. полк піхоти ч. 71 в силі 1831 жовнірів. Є знищені бригади Верона, Сиракуза, Пуліє і Анкона, в яких складі боролися сі полки.

В тунели Сан Джованні здобули ми великий полевий шпиталь. Поле битви є покрите трупами Італійців. Вчорашної місячної ночи напали італійські летуни на міста і місцевости далеко поза нашим фронтом. Долетіли вони аж до Любляни, а в Тироли в околиці Боцен. В Побережу і в Країні згинуло від бомб кілька мешканців. Матеріяльної шкоди не було.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ.

Не було зміни.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гевер

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 6. червня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наступника престола кн. Рупрехта: Битва артилерії у відтинку Wytschaete вела ся далі з малою тільки перервою. Відперто сильні вивідні наступи неприятеля. Вечером збільшила ся боєва діяльність також в поближу побережа і здовж фронту Артоа. В ночи наступили Англійці численними широко уставленими силами на північнім березі Скарпи. Між Гаврель і Фампу баварські полки відкинули неприятеля і завдали йому тяжкі втрати. Далі на південь вдерлися наступаючі війска тільки коло двірця Roeux до нашого становища. Там іде ще боротьба о малі части ровів.

Група військ німецького наступника престола: На Chemin des Dames і в Шампанії вела ся боротьба артилерії з незмінною силою. Вчорашної ночи трібували Французи ще третього наступу на півн. захід від Braye. Також і сей наступ не вдав ся і не приніс їм ніякої користи, а спричинив їм тяжкі жертви. Подібно надармо і наражаючи себе на втрати атакували вчора французькі сили наші рови на Зимовій горі.

Група кн. Альбрехта: Нічого важного.

Одна з наших воздушних ескадр кинула на Shernes понад 5000 кг. бомб. В численних воздушних боях здовж фронту втратили неприятелі 11 літаків. Поручник Альменредер побідив 25 і 26 раз, а поручник Фос 33 раз.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

На східнім терені війни і на фронті македонськім при огни, що місцями відзивав ся і при боях на полях перед позиціями положене не змінило ся. На східнім березі Струми англійські летуни кинули бомби на лани дозріваючого збіжа.

Перший квартирмайстер ґен. Людендорф.

ГЛЯДАЮТЬ СЮДИ.

Йосиф Лавро Граб п. Кремпна пошукує сина Василя в Яргорова. 381 1—3

Оголошеня.

- ПОЧЕНЄ НІГ -

усуває певно спеціяльний пудер „Csave", пакет за 1·20 К. На провінцію висилаю тільки за попереднім надісланем належитости і 40 с. на порто. — Одиноке заступство

S. FEDER, — Львів, Сикстуська ч. 7.

279 30—60

Старший, вільний від війска, кандидат нотар'яльний пошукує посади — Стефан Купчинський, канд. нот. Вольфсберг Кернтія. (Wolfsberg Stadt-Kärnten . 312 6—7

Евакуований студ. теол. пошукує лекції на селі на час вакацій і найрадше в гірській околиці. А. Хлистун, Львів, ул. Хшановської ч. 9. 380 1—3

Товариство взаїмних обезпечень „Дністер" приймє сейчас кілька бюрових сил і 1 хловця до послуги. Подавя з залучниками належить вносити до Товариства, Львів, ул. Руська ч. 20. 1—3

Хто бажавби одержати під дуже корисними условіями бюро зголошень (агенцію) на воєнно-позичкове обезпечене, най подасть нашому Українському Відділови (Ukrainische Abteilung der K. A. V. des „Anker") Wien XVIII Höhnegasse 19/12 свою точну адресу.

382 1—3

АДРЕСА: Hauptkasse der Zentralleitung der Ukrainischen Legion WIEN, VIII. LEDERERGASSE 20

ЧЕКОВЕ-КОНТО: 12.250

ПРОСИМО НА СЮ АДРЕСУ СЛАТИ ЛИСТИ І ДАТКИ НА СТРІЛЕЦЬКІ ЦІЛИ.

11—?

50 аркушів листового паперу
50 коверт — — — — — —
50 штук карт полевої почти

висилає всюди оплачено за попереднім надісланем 2 корон переказом під адресою:

ЯКІЗ ГАСС, емерит. почтовий урядник
Львів дворець. 372 4—10

ЗОВСІМ ДАРОМ! висилаю раненим до шпиталів інвалідам інформаційні (вакл. Права родин покликаних до війска і ин.) і жовнярські Календарці. Для инших коштують вони по 30 і 20 сот. Поручаю також 1-шу книжку видавництва „Нова Культура" Оскарда Уальда „Сфінкс без тайни", збірка оповідань в англійської мови. Ціна К 1·60, з поруч. пересилкою К 2·— Чудовий зміст. Велїновий папір.

А. Березовський
Львів, вул. Карпінського ч. 19.

373 3—10

ОСЬМА КЛЯСОВА ЛЬОТЕРІЯ.

Поручаємо льоси до сеї льотерії. Цілі по 40 К, половинки по 20 К, вісімки по 5 К. Тягнена 1. кляси буде 12. і 14. червня. Нові льоси Австр. Черв. Хреста продаємо за готівку і на місячні рати. — БАНКОВИЙ ДІМ

SCHÜTZ i CHAJES

у Львові, пл. Марійська 7. VIII 38—?

IX Звичайні Загальні Збори

Повітового Товариства господарсько кредитового

„ВІРА"

стоваришеня зареєстр. з обмеж. порукою

в Жовкві

відбудуть ся дня 2. липня 1917 р. о год. 11. рано в комнатах стоваришеня з слідуючим порядком нарад:

1. Відчитане протоколу з послідних Загальних Зборів.
2. Справозданє Дирекції з діяльности Товариства за рік адміністраційний 1916.
3. Справозданє комісії контрольної і удїленє абсолюторії.
4. Розділ чистого зиску за рр. 1914, 1915 і 1916.
5. Внесеня і запити.

Коли о год. 11. перед полуднем не збереть ся статутом вимаганий комплет членів, відбудуть ся другі Загальні Збори того самого дня о год. 12. в пол. в льокали стоваришеня з тим самим порядком нарад, котрі будуть рішати без огляду на скількість присутних членів (§. 33 ст.).

Маєтковий білянс за р. 1916 є виложений в льокали товариства в годинах урядових, де члени можуть його переглянути (§. 44—49 ст.).

За Раду Надзираючу:

о. Вол. Утриско предсїдатель. *о. Й. Маринович* секретар.

358 1—3

Скрізь по українській землї і українських гуртках на чужині наш обовязок святкувати роковини смерти великого письменника, ученого й громадянського дїяча

Івана Франка.

Опис його житя, дїяльности й похорону, доступний для найширшого загалу у виданю

Союза визволеня України

п. з.

Памяти Івана Франка

12 ілюстрацій, 96 сторін друку 1 К.

Хто замовить книжку для масового поширеня

вскільк. від 10—100 прим, дістане 25 % опусту
„ „ 101—500 „ „ 33⅓ % „
„ „ 601—1000 „ „ 40 % „

Замовляти: Bund zur Befreiung der Ukraina, Wien VIII. Josefstädterstrasse 79. T. 6.

351 6—7

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ

в ПЕРЕМИШЛІ

вулиця Косцюшки ч. 3.

Приймає і виплачує щадничі вкладки щодочно вгодинах урядових. Вкладки опроцентовує на 4%, починаючи вже від слідуючого дня по дни вложення аж до послїдного дня перед днем відобрання.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадниці" можна вкладати особисто в касі товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової Щадниці, які Дирекція Щадниці на жадане безплатно достарчає, і в філіях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щадниці".

Уділяє позичок: а) гіпотечних платних в річними амортизаційними ратами на протяг літ 10—45 після вибору позичаючого; б) на льомбард ефектів, й на ескомт векслїв. Справи позичок полагоджуєсь можливо скоро.

Посередничить у виєднуваню позичок в Гал. Воєннім Заведеню кредитовім в Кракові.

Всяких інформацій і друків уділяє канцелярія „Руської Щадниці" ул. Косцюшки, Народний Дім, І. пов., щоденно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. кромі неділь і українських свят.

Після § 14. устава „Руської Щадниці" затвердженого через ц. к. міністерство внутрішних справ вкладки в товаристві „Руська Щадниця" в Перемишлї надають ся до льокації пупілярних, фондацийних і т. п. капіталів, має отже „Руська Щадниця" пупілярну обезпеку.

III. 44 7

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10

Ч. 132. (9.384) Львів, пятниця 8. червня (26 мая ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно	2·70 К.
квартьрічно	8·— „
піврічно	16·— „
цілорічно	32·— „

у Львові (без достави):

місячно	2·40 К.
квартьрічно	7·— „
піврічно	14·— „
цілорічно	28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомлення про вінчання і заручини 1·20. Некрольогія стрічка 1 К.

Сталі оголошення за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів 7. червня 1917.

Коли українські жовнїри своїми грудьми здержують італійську офензиву, — див. хоч би комунікат з 24. мая з признанєм для хоробрости піхотних полків 24 і 41, доповнюваних у великій части з Східної Галичини й Буковини, — на Волині, занятій ц. і к. військами, діють ся річи, які не можна назвати инакше, як польською офензивою на українську землю й український нарід.

Не можна сказати, щоб від самого початку занятя Волині було там усе так, як повинно бути. Адже Волинь, се споконвічна українська земля, на якій польське населенє по статистиці з перед війни виносило всего 6%. Отже можна було сподівати ся, що Австрія, вступивши на українську землю, страждущу перед тим в царській неволи буде нею управляти так, щоб український нарід відчув ту управу, як національне визволенє. Так не стало ся! З самого початку управа занятої Волини нагадувала галицькі відносини, які в українськім громадянстві по обох боках кордону нїколи не викликали одушевленя. Одначе якийсь час та управа бодай толєрувала працю для українського народу, ведену повними посвяченя одиницями з ц. і к. армії, Українських Січових Стрільців, і українськими учительками. Деякі місця в управі обсаджено Українцями (прим посадник Володимира Волинського), заложено пару Комісаріятів УСС., дано дозвіл на організацію українських шкіл, на які наше громадянство так радо поспішило з датками, а наші учительки до праці в тих школах, — словом, була бодай змога праці з громадянської ініціятиви.

Та перед пару місяцями настала в сих відносинах різка зміна. Українців з управи усунено і всї етапні й цивільні уряди обсаджено або Поляками або Нїмцями й Мадярами. Комісаріяти УСС. звинено. Школи піддано під власть польських інспекторів, які їх за що будь замикають (хоч би за те, що в школї був якийсь ученик рим кат. або мойсеєвого віроісповіданя), а з учительками так обходять ся, що одна з них наслїдком того кинула ся під колеса поїзду. Населенє, яке мало від наших людий хоч яку таку пораду й опіку, тепер живе стероризоване Поляками й настроєними на польський лад иншими елєментами.

Так і видно, що Поляки, дїставши в свої руки Холмщину й уладивши ся в нїй так, що в Холмі небезпечно говорити на вулици по українськи (так характеризують положенє тамошні Українці!), тепер приступили до такого самого завойованя Волині. До варшавської Державної Ради йдуть меморіяли від волинських Поляків, що Волинь — се Польща, а в краю дїють ся висше представлені річи.

Що більше, хоч Волинь не належить до Люблинського генерал губернаторства, — від коли гр. Станислав Шепиицький став генерал губернатором, його розпорядки, видавані для спольщеня підчинених йому українських областий, заводять via facti Поляки в військовій і цивільній управі Волині також на сїй українській земли.

Що Польща має інтерес в польщеню української землї, се розуміємо, — і коли б тут ходило о Польщу, то ми апелювали б тільки до нашої сили. Але Волинь є занята не Польщею, тільки австро угорською монархією. І тому ми питаємо: Який інтерес має ся монархія піднимати проти себе не тільки українське населенє Волині, не тільки австрійських Українців, які як горожани держави мусять потягнути державу до відповідальности за її політику супроти їх братів, не тільки цїлу закордонну Україну, але також цїлий культурний світ?! Заявляло ся торжественно від початку війни, що осередні держави несуть поневоленим народам Росії національне визволенє. Чи так має виглядати національне визволенє волинських Українців?!

При тім треба тямити ще одно: Поки Росія була царською імперією — тюрмою народів, доти в тїни сеї тюрми можна було собі в Австрії неодно позволити супроти деяких народів, в тій певности, що при порівнаню з російськими відносинами Австрія все таки виграє. З окрема так було з українським народом, якому все всї кололи в очи, що якби йому тут не було, він все повинен бути вдоволений, бо все таки Австрія — єдине місце, де можна розвивати українську національність.

Тепер — се основно змінило ся. Росія вже перестала бути тюрмою народів, народи Росії збирають ся організувати вільну спілку - федеративну републику. Питаємо: Як в світлї сього буде виглядати наша держава, як її політика супроти українського народу взагалї і зокрема на Волині? Там — автономія України; тут — відокремленє Галичини. Там - генерал губернатором занятих українських областий Галичини й Буковини Українець; тут — в цїлім розгонї польська офензива на українську Волинь.

Є ми горожанами сеї держави, складаємо на жертвеннику її інтересів кров і майно, в сїй війнї заявили ми торжественно і рішучо, що хочемо в нїй осягнути умови вільного національного житя. Вважаємо її нашою державою і хочемо, щоб такою вона стала в дійсности. Але як горожани держави відповідаємо за її політику і тому не можемо, не смїємо мовчати, коли та політика приносить ганьбу державі перед цїлим культурним світом. Не можемо і не смїємо мовчати тим більше, що та політика звернена власне на загладу наших братів, тих, яким жертвою нашої крови під прапорами осередних держав принести визволенє було нашим найгорячійшим бажанєм на початку теперішної війни.

Перед російською офензивою.

ПЕТРОГРАД (П. А.) Рада депутатів робітників і жовнїрів оголошує: На засіданю ради робітників і жовнїрів д. 4. с. м. міністер війни Керенський відповів на цїлий ряд питань в справі промов виголошених ним і ген. Алексєєвом що-до приготованя офензиви. Керенський сказав передовсїм, що інтерпеляція в справі Алексєєва, який явно звернув ся проти принципів заграничної політики тимчасового правительства є безпредметова тому, що місце Алексєєва заняв Брусілов. Промови Керенського не можна вважати висловом агресивних замірів. Не Росія заняла нїмецькі области, тільки Нїмці заняли російські території.

Маємо причину до припусканя, що нїмецькі імперіялїсти числять на дезорганізацію нашої армії, щоби побільшити свої жаданя, а здаєть ся, що нїмецьке правительство йде за імперіялїстами. Цїлковита спосібність армії до бою є конечна для запевненя мира без анексій і відшкодовань. Ми булиби лихими демократами, закінчив Керенський, колиб ми на кінци дискусії не закликали: Нехай жиє міжнародна єдність демократії.

Збори урядили Керенському велику овацію.

Рібо про основи мира.

ПАРИЖ. (Авас.) У відповідь на інтерпеляції в справі становища правительства супроти стокгольмської конференції заявив в сенаті президент міністрів Рібо, що приймаючи на себе повну відповідальність, правительство бажає співдїланя і довіря обох палат. Сенат як і цїлий край є занепокоєний фактом, що одна французька партія роздумувала над можливістю навязанє міжнародних зносин. Деякі особи віддавали ся мрії, що міжнародне порозуминє може усунути війну. Нїмецькі соціялїсти з малими виїмками були свідомими співвинуватими злочину. Тепер що найменше своєю каригідною мовчанкою похваляють нарушенє всяких прав людськости і культури.

У стокгольмській конференції бачить правительство небезпеку. Не може з неї прийти мир. Мир може вийти тільки з побіди. Такі зїзди в чужих містах можуть викликати тільки хибний обрав положеня. Нїколи, а передовсїм в хвилї, коли боротьба є найзавзятїйша, ба еближаєть ся до кінця, не можемо зізволити не се, щоби в публичній опінії витворило ся так хибне поняте. Крім сього не можна допустити, щоби виринула думка, що правительство, яке є представником народу, випускає з рук керму держави. Резолюція принята палатою мусіла ясно сказати те, що є гідне Французів. Ми відкинули зрадливу фразу, яка не зродила ся в Петроградї, яку привезено звідки инде, яка отже вже з рації свого походженя була лапкою. Клич „без анексій" не значить для нас, що не маємо права жадати сього, що наше, се є Ельзаса й Льотарингії.

На питанє, що значить „без відшкодовань" відповів Рібо, що Франція не задумує понижувати побитих, але істнує направа шкід і жорстокостий, якої нїяке французьке правительство не могло би зректи ся. Резолюція палати додає, що є потрібні запевненя, щоби дїтий Франції устерегти перед повторенєм подібних жорстокостий. В даній хвилї розслідить ся, чи се осягнеть ся занятєм областий, або хвилевим їх обсадженєм, чи їх невтралїзацією. Лїпшим запевненєм буде утворенє такої Европи, в якій всї народи будуть належати до себе самих. Мусить повстати мировий союз в демократичнім дусї, введенім Францією. Народи, що находять ся нині під оружєм, завтра утворять суспільність народів. В тім лежить будучність людськости.

Проти допущеня нїмецьких соціялістів на міжнародну конференцію

ПЕТРОГРАД (Райт.) Henderson, Thomas і Vandervelde вислали до робітничо жовнїрської ради лист, в якім висказують велике здивованє ізза скликаня міжнародної конференції. Вказують, що конференції з англійськими, французькими і бельгійськими депутаціями в тій справі ще не є покінчені. Автори листу більше ніж колинебудь є пересвідчені, що булоби шкідливе і небезпечне допустити нїмецьких соціялістів на конгрес, поки не буде усунений агресивний імперіялїзм. В кінци просять автори листу о сходини, на яких могли би в спосіб як найбільше приязний умотивувати свов становище.

Виміна нїмецьких і російських інтернованих.

ПЕТРОГРАД (Ткб.) Виконуючуй виділ ради робітників і жовнїрів оголосив, що комісія для заграничних справ петроградської робітничо-жовнїрської ради рішила поробити кроки в цїли виміни інтернованих в Нїмеччинї російських політичних еміґрантів за нїмецьких цивільних полонених, що перебувають в Росії.

Проти аґентів давного правительства.

ПЕТРОГРАД (Райт.) Соціялїстичний міністер війни запропонував утворенє в цїлій Росії окружних і провінціональних трибуналів, в яких склад має вийти по трьох членів місцевого виділу робітників і жовнїрів і по трьох членів вибраних иншими корпораціями. Сї трибунали мають вести процеси проти аґентів давного правительства. Кабінет ще не рішив ся що-до сеї пропозиції.

Авдієнції у Цїсаря.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Цїсар вислухав нині звичайних звідомлень і приняв на окремих авдієнціях амбасадора кн. Шенбурга, шефа міністерства рільництва Зайдлера і амбасадора кн. Гогенльоге.

Відкликане Сазонова з Льондону?

ПЕТРОГРАД (П. А.) Російський амбасадор в Льондоні Сазонов одержав дозвіл на уступленє з уряду.

Американські воєнні кораблї у побережа Франції.

ПАРИЖ. (Ткб.) Агенція Аваса доносить, що два американські воєнні кораблї стоять у побережа Франції.

Німецькі літаки над Могилевом.

ПЕТРОГРАД. (ПА.) Німецькі самолети кинули 3 бомби на Могилів. Згинули 4 мешканцї міста.

Битва на заході.

БЕРЛІН (Вольф). 7. с. м. вечером. В луку Wytschaete неприятель вдер ся в область наших передних становищ. Боротьба, що перехиляєть ся то в сю то в ту сторону, ведеть ся далї.

Дорожнеча в Норвегії.

КРІСТІЯНІЯ. (Норв. Т. Б.) В цїлій Норвегії відбули ся демонстрації проти дорожнечі. Відбули ся в порядку. В столици демонструвало 40.000 осіб.

Українські парляментаристи у президента міністрів

Про останну конференцію президента міністрів з Українцями приносить „Буковина" з 1. с. м. отсї подробиці:

На 28. мая запросив президент міністрів до себе пп. Романчука, д ра Костя Левицького, д-ра Льва Бачинського, д-ра Евг. Левицького і д ра Петрушевича від У. П. Р. з Галичини, пп. Василька і Лукашевича від буковинського українського клюбу і членів Палати панів, радників двора пп. Горбачевського і Барвінського (який одначе не поспів до Відня і в конференції не брав участи. — Ред.). В часї конференції, котра вела ся від 11. год. передпол. до 2½ попол., заявив президент міністрів, що слїдує:

Як се вже виразно заявив міністер заграничних справ в своїй друкованій енунціації, стоїть Австрія на становищи заключеня мира з честю, без територіяльних відступок. Через те річ самозрозуміла, що на жаднім міродатнім місци в Австрії нема наміру відступати східну Галичину і Буковину. Се нехай послужить до успокоєня населеня тих державних областий, занепокоєного очевидно такими тенденційними вістками. Правительство вповнї свідоме того, що українське населенє східної Галичини і Буковини не оставало що-до патріотизму позаду прочого населеня тих країв і що під зглядом патріотичного пожертвованя не в однім напрямі його поведенє було взірцеве. Передовсїм в вдоволенем вдає собі правительство справу з передвоєнної освідомляючої праці всїх українських національних організацій в Галичинї та на Буковинї серед населеня, яка підчас війни принесла такі богаті овочі. Маючи те на увазї правительство подбає про те: аби українська нація в Австрії в будучности не мала ніяких причин нарікати на упосліджене в її змаганю до рівного трактованя всїх народів на всїх царинах публичного житя. Правительство є сильно рішене, вповнї увзглянити потреби української нації і мати ме їх перед очима при перестрою правно-державних відносин монархії. Що тикаєть ся того перестрою, то правительство ще раз заявляє з натиском, що буде з всею серіозністю стреміти до того, щоби сей перестрій випав вповнї вдоволяючий для української нації.

В дискусії, в якій взяли участь головно пп. Романчук, К. Левицький, Василько і Горбачевський, запевнив ще президент міністрів, що деякі, відомі йому, оправдані домагання Українців будуть сповнені ще перед війною, а то: 1) дотично Централь і філій для господарської відбудови Галичини: щоби у всїх секциях Українцї були заступлені відповідно (як заступники начальників) і щоби були покликані до участи у відбудові їх господарські організації, які мають одержати на те відповідні грошеві засоби; 2) переселенє адміністраційних урядників української народности з Галичини західної до східної переводить ся вже; 3) всїм галицьким властям взертаєть ся увагу в окремій пригадцї, що мусять берегти всїх істнуючих приписів що до української мови; 4) основанє українського університету з українською викладною мовою у Львові є оправданим бажанєм української нації, яке правительство рішене сповнити; 5) в хвилї, коли Буковина буде освободжена від неприятеля, правительство візьметь ся енергічно до господарської відбудови краю. Також готове правительство через відповідні зарядженя принести Українцям поміч дотично поладнаня відносин на церковнім поли.

Охоронний вал чи поміст?

„Nowa Reforma" містить виводи про будучу ролю независимої польської держави, подиктовану положенєм Польщі між осередними державами і Росією. Між иншим читаємо там:

„В політичній публіцистиці постаряв ся аргумент, що відбудована польська держава стане для осередних держав зокрема, а для середної Европи взагалї, охоронним валом перед експан російського народу.

„Доки істнував царат і доки наслїдком того треба було числити ся із змаганєм його до нових добичий територіяльних, той аргумент без сумнїву мав свою основу. Однак нинї царат упав а історія Росії, які небудь вона прибрала би форми, увійшла в період внутрішної будови, яка дотеперішну її імперіялістичну експанзію виключає на час дуже довгий. Війни за експанзію зі сторони якої небудь Росії, яка вийде з теперішної революції, не можна сподївати ся. Та Росія буде мала доволї праці в дома, щоби могла думати про поширюванє своїх границь

„З тим російським переворотом йде також в парі зміна в розуминю тої ролї, яку має відограти відбудована польська держава положена між Росією і середною Европою. Значінє тої держави, як охоронного валу, зменшуєть ся в дповідно в хосен иншого, без порівнаня більшого, культурно і географічно увасадненого значіня — помосту між Росією і Европою. Бо коли Росія втратила свій експанзивний характер, коли все промовляє за тим, що на довгі часи, може цїлї століття його не відзискає, що найменше в західнім напрямі, то значінє Польщі, як охоронного валу перед тою саме Росією меншає. О стільки за те більшає значінє Польщі як помосту, як звена, що лучить в житевий звязок два світи: російський із західно-европейським, як посередничка між тими двома світами. Така роля відповідає богато більше нашій національній психіцї і нашим реальним інтересам.

„Історія, географія і державна рація нової Польщі накидає їй таку ролю посередничку, від якої оба сумежні світи не тільки не потребують нїчого бояти ся, але противно мусять забігати про її поміч, як природного помосту, через який одиноко вони можуть зі собою мирно зносити ся для обосторонного пожитку.

„Тому відбудованє польської держави, здібної направду до житя і розвитку, передовсїм дійсно независимої, себто необтяженої вже з самого початку обовязком приналежности до тої чи иншої системи державно-цивілізаційного житя є дійсно перворядним чинником тривкої пацифікації Европи, є умовою тривкої згоди середної Европи із сходом і отвореня зовсїм нових розвоєвих перспектив."

Обруситель боять ся й організують ся.

Відень, 4 червня 1917.

З'їзд педагогів Великоросів Київського наукового округа.

(Ф. К.) „Новое Время" доносить: З огляду на очікувані переміни в школї на Україні, в теперішний час конче потрібне скликанє в городї Київі між 5. і 10. мая з'їзду Великоросів педагогів наукового округа. Цїль з'їзду — утворенє союза для взаїмної товариської підтримки і виясненє вигляду на будуче.

„Протест проти примусової українізації школи".

Під таким написом доносить „Новое Время" з 13. н. ст. мая з Київа: Група корінних Малоросів інтелїгентів післала до представників Тимчаеового Правительства протест проти проєкту примусової українізації школи в Малоресії: „У вільній Російській державі — говорить ся в протестї, — збудованій на точно додержаних правних основах, всїм горожанам повинна належати воля культурно національного самоозначеня, і тому тим з малоросів, які вважають себе Українцями, себто представниками цїлком окремого народу, повинна належати широка воля культурно-національного самоозначеня, але лише при умові недопущеня жадних проявів примусової українізації тих Малоросів, які вважають себе Росіянами, та при умові непорушного збереженя за російською мовою значіня мови державної. В імя інтересів права і справеддивости і добра нашої вітчими, ми рішучо стоїмо за необхідністю установити такий лад, щоби при заведеню в школї в Малоросії паралєльного навчаня в двох мовах, та при роздїлї шкіл на українські і російські віддане дітий в ті чи инші школи було полишено вільному вибору батьків та учеників, та щоби навчанє в українській мові дозволялось лише зя згодою батьків та школярів". Під тим протестом більш сотки підписів; число яких швидко зростає. Підписувати ся дозволено лише корінним Малоросам.

Вчім ся і вступаймо в слїди!

В справі підвисшеня акційного капіталу Земельного Гіпотечного Банку.

Пишуть нам:

„Nowa Reforma" з 23 мая с. р. подає до відома своїх читачів, що на загальних зборах Банку союза заробкових спілок в Познанщинї порішено піднести акційний капітал з 15 на 24 мілїони марок.

На послїдних загальних зборах перед 6 місяцями порішено підвисшити акційний капітал о 9 мілїонів марок і визначено субскрипцію по конець 1918 р. До двох місяців одначе зібрано замість 9 аж 10½ мілїона, і се дало привід до підвишки о дальших 9 мілїонів. В однім роцї підвишка з 6 на 24 мілїони! А Познанщина не була тереном війни і її банк не буде мати так великої задачі до сповненя, як наш по війні.

Наш Земельний Гіпотечний Банк оголосив також субскрипцію на підвишку акційного капіталу. Берім собі примір, вступаймо в слїди. Треба субскрибувати не 24 мілїони, а тільки 1½ мілїона! Даймо доказ животности і зрозуминя власного інтересу! Приготовляймо ся до відбудови господарського житя по війні. Передвоєнними сумами не відбудуємо нїчого, до здобутя потрібних на сї часи фондів треба инших сил, тому зачнїм від скріпленя до відповідної міри сих інституцій, яких найбільша задача чекає.

За місяць повинні бути скликані надзвичайні загальні збори Земельного Банку для дальшої підвишки акційного капіталу.

Драгич.

За єдність української репрезентації в парляментї.

Калуш 30. мая 1917.

Організація національно-демократичної партії Калущини вислала до голови У. П. Р. п. Юліяна Романчука ухвалу з домаганєм виборців калуського парляментарного округа, щоб ужив усего свого впливу для привернення єдности українських послів у парляментї.

Д-р Іван Куровець.

ІВАНОВИ ФРАНКОВИ

Складки на монумент-портрет приймає Краєвий Союз Кредитовий у Львові, — число книжочки щадничої 4.000.

НОВИНКИ.

Львів, 7 червня 1917.

— **Українцї в Холмщинї.** Під таким написом нинїшна „Gaz. Por." алярмує польську суспільність отсею вісткою: „З богатьох сторін Холмщини надходять відомости про скріпленє української агітації. Се агітація ведеть ся на велику скалю і має за цїль виказати, що українські претенсії до сього польського краю мають основу в місцевім населеню. В агітації беруть живу участь елєменти замісцеві й напливові" Сей алярм є очевидно заповідю скріпленя тої польської офензиви на заняті українські области, про яку пишемо в нинїшній передовици.

— **Польська організація на Україні.** Польський виконуючий комітет в Київі наслїдком численних запитів осолосив, що остаточна форма представництва польського населеня на Україні буде утворена на основі загального голосованя всїх Поляків, замешкалих в українських губерніях. Репрезентація, скликана на основі загального голосованя, установить виконуючі органи, які будуть вести управу польських справ. Виконуючий комітет вже поробив вступні пригото-

ваня, які мають на цілі остаточне зорганізоване польської суспільности на згаданій основі.

— **З діяльности Українського Педагогічного Товариства.** На останнім засіданю Головної Управи обговорювано справи розвитку шкіл Товариства взагалі, з окрема акцію що до права прилюдности для жіночої семінарії й основаня видїлової школи. В обох сих справах була вже депутація у віцепрезидента кр шк. Ради Цолля, про що була вже згадка в нашій пресі. Щоби приспішити злюстроване семинарії і в злуці з сим одержати рішене що до матури кандидаток, віднеслась Головна Управа телєграфічно до кр. шк. Ради. Який успіх осягнуть старання в справі основаня видїлової школи у Львові, годі покищо сказати, в кождім разі Головна Управа не спускає сеї справи з уваги. Колиб тепер не було надії на основане в початком нового шкільного року бодай першої кляси при публичній українській школі, то повстане така кляса приватно при школі ім. Грінченка, яка отсе одержала право прилюдности. Також справа основаня приготовних курсів у Львові і на провінції займає пильну увагу Головної Управи. В сій цїли розіслано кружкам потрібні інструкції до веденя курсів. На подане оголошене про основане гімназійного курсу перед вакаціями зголосилось 42 учеників (иць). Наука відбуваєть ся від 10. м. м. в семинарії при вул. Мохнацького ч. 12. Заходом Головної Управи уладжено курс для приготованя учениць до семинарії. З причини вичерпаного курсу деяких підручників до гімназії порішено заняти ся виданєм найпотрібнїйших читанок. Взагалї видавничу діяльність треба поширити з огляду на пекучі потреби підручників також для шкіл народних і видїлових. Велику прислугу в змаганях Головної Управи далиб заяви сих наших письменників, що бажалиби пособити в переведеню рішень шкільної анкети в тій справі.

— **Рада при київськім шкільнім окрузі.** Як подає „Кіевская Мысль“ з 11. н. ст. мая, у звязку з відчуваною під теперішню хвилю потребою контакту в справах науково-виховавчого характеру з педагогічним персоналом, батьками, національними і громадянськими організаціями, що стоять більше або менше близько до науково-виховавчої справи, куратор шкільного округа М. Василенко постановив утворити при окрузі під своїм проводом Тимчасову Раду і звернув ся з просьбою вибрати представників від Університету і Висших Жіночих Курсів по два, від Медичного Інституту і Висших жіночих курсів Жекулїної по одному, від делегації комісії учителїв середних і нисших наукових заведень 9, від батьківських комітетів 5, від города і земства по 2, від Педагогічного Окружного Товариства 2, і по 2 представників від національних педагогічних організацій — української (1 від „Просвіти“ і 1 від Шкільної Ради), жидівської і польської; крім того до Ради увійдуть поміч ник куратора (В. Науменко), окружні інспектори і директор народніх шкіл київської губернії (Ів. Стешенко). — Ф. К.

— **В Полтаві** при кінци цвітня с. р відбув ся губернський селянський з'їзд Українського Селянського Союза. З'їхало ся більше ніж 1000 делегатів. Вислухано рефератів про революцію, автономію України і федерацію. Д. 30. цвітня було Шевченкове свято, на якім з'їзд брав участь у повнім складі. Петроградська Телєграфічна Агенція подала такий опис свята: На соборній площі розложили ся кінні і піші війска гарнізону, юнкери виленської воєнної школи, кадети полтавського кадетського корпуса, учні середніх наукових заведень, народніх шкіл, представники земств, города, громадянських організацій, 2000 виборних від селян губерній і величезні товпи народу. Серед товпи гарно вибивали ся портрети письменника, прикрашені цвітами і національними прапорами та групи учасників в національних костюмах. Тут відправлено панахиду, по скінченю котрої розпочав ся грандіозний похід з музикою і співом до памятника иншого письменника Івана Котляревського, де виголошувано промови і співано українсько-запорожські пісні.

— **Українські семинарійні курси у Відни,** що згуртували в сім шкільнім році поверх 200 учениць і учеників, подають їм не лиш науку під проводом фахових учительок і учителїв, але також виховують їх у патріотичнім дусї, вчать їх любити свою мову, свою пісню і свої звичаї, а попри те дають молодїжи, томленій гіркими обставинами, нагоду до розривки. Директор школи, о. д р Застирець, докладає всїх старань, щоби ся школа як найкрасше сповнила своє завданє. З останніх прояв житя молодїжи, відданої під його управу, заслугує на увагу шкільна прогулька до старинної римської оселї Carnuntum (Deutsch Altenburg) в околиці Відня. В суботу дня 26. мая о 7. год. рано пустила ся молодїж під проводом членів учительського збору пароходом в дорогу по синім Думаю. Серед гарної погоди і веселого настрою причалили учасники до верега в Carnuntum і оглянули музей римських викопалищ і римський амфітеатр з перед 1700 літ. На площі амфітеатру, зрошеній кровю римських глядіяторів, відбув ся концерт в честь М. Шашкевича з нагоди 80 літя „Русалки Дністрової“. Хор учениць відспівав удачно кілька пісень під проводом проф. І. Левицького, п на С. Музиківна з II. р. збирала як талановита солістка оплески присутних, п-на Е. Бучко з IV. р. виявила свій декляматорський талант, а ученик IV. р У. С. С. А. Бабюк виголосив старанно оброблений реферат про Шашкевича. Свято закінчив о. д р Застирець промовою, в якій загрів молодїж до плеканя свого в дусї ідей Шашкевича. Вечером вернула вдоволена і відсвіжена молодїж трамваєм до Відня. При сій нагоді не від річи буде згадати про велику журбу молодїжи о закінчене своїх студій. Ходить о те, що в падолистї 1916 р. вийшов розпорядок міністерства просвіти, яким заказано екстернїстам здавати іспити і матури перед галицькою і буковинською іспитовими комісіями у Відни. Тому, що віденські семинарійні курси не мають права прилюдности, власти вважають учениць і учеників їх екстернїстами і вказують їм на те, що лиш у державних семинаріях можуть вони здавати сї іспити (отже Галичани в галицьких, а Буковинцї незнати де? одинока в Австрії українська учит. семинарія в Чернівцях є тепер поза боєвою лінією). Вся молодїж мусїла би їхати з кінцем року до Галичини робити сї іспити, а се є просто неможливе. Тому наші політичні чинники повинні би справу взяти в свої руки і усунути сю аномалію, тим більше, що в минулих літах такі іспити відбували ся все у Відни.

— **Курси для торговлї яйцями.** Краєвий господарський уряд ц. к. намістництва уладить в місяцях липни і серпни с. р. 8 курсів пересвітленя, сортованя і паковання яєць для функціонарів склепів і складниць рільничих кружків, як також рільничо торговельних організацій, бажаючих заняти ся торговлею яйцями. Коли будуть вільні місця, можуть бути приняті і инші кандидати, що мають охоту посвятити ся тій торговли. Курси будуть відбувати ся в секції для збуту яєць при рільничім кружку в Рабі вижній (пов. Мислиничі, стація зелїзниці і почта в місци) в слїдуючих пятидневних реченцях: I курс від 2—6. липня, II курс від 9—13. липня. III курс від 16—20. липня, IV курс від 23—27. липня, V курс від 30 липня до 3. серпня, VI курс від 6—10 серпня, VII курс від 13—18 серпня, VIII курс від 20—25. серпня. На кождий з тих курсів буде принятих 10 учасників(чок). Наука пересвітлювань і паковання яєць буде удїлювана теоретично і практично, а крім тої науки подасть ся учасникам елементарні відомости про торговлю яйцями, як також запізнасть ся їх з поодинокою рахунковостию і веденєм книжок потрібних при торговли яйцями. Наука на курсах є безплатна. Кошти подорожи з місця побуту кандидатів і з поворотом покриють кандидати, як також поне уть кошти удержаня. Одначе кандидати незаможні можуть рівночасно зі зголошенєм внести тут прошене о цїлковите або частинне покрите коштів їх удержаня на краєвих курсах господарським урядом З огляду одначе на апровізаційні перепони вказаним є, аби учасники заосмотрили ся в певні средства до житя а для вигіднїйшого приміщеня бодай в коцик. Зголошеня кандидатів, підперті повітовими рільничими організаціями, приймає краєвий господарський уряд до 15. червня. В зголошеню треба подати, котрий, з висше наведених реченців, кандидатови найлїпше відповідає.

— **Відзначеня.** Пп. д р Стефан Шухевич і Сильвестер Пеллех Личковський, оба надпоручники при 51. полку заг. ополченя, наділені нїмецьким Зелїзним хрестом II. кляси.

Нові книжки і виданя.

Д р Михайло Лозинський, **Михайло Павлик** Відень 1917. Видане Союза визволеня України. Ст. 23, ціна 40 сот. Є се перша й одинока доси біографія покійного дїяча, в котрій коротко й приступно розповіджено про його житє йдіяльність. До брошури доданий портрет Павлика з часу його побуту в Швайцарії.

Викликане на „Фонд Національної Оборони“.

Володимир Кабаровський, управ. школи в Вольфсбергу прислав зібраних 206 К., на котру зложили, викликучи: Волод. Кабаровський 7 К: о. Шуля. о. Романюка, п. Бобовського, бараки Гмінд, о. Федевича, Малїша, Турка над Стрипою. Володимио Федевич 5 К: Луку Гарматія, бараки Гмінд, о. Йосифа Іванця, Львів, Тимофія Федевича, Антонія Хотинецького, Черново ad Старява, Гринька Качмара Мостиска. Марія Федевич 5 К: Гурка Кош, Турка над Стр., Михайла Пащака, Мелец, Онуфрія Пащака, Львів, Марію Тарновську, Чернево ad Старява Федевича, Турка над Стр. Володимир Фалендиш 5 К.: Мик. Фалендиша, хорунж., Sternberg, Івана Завадовича, Гредіг, Елисавету і Марію Проць. Йосифу Лончинську, Гмінд. Наталїя Вацківна 5 К.: Марію Вацик, Кар. Навроцьку. Кат. Ваньову, Гмінд. Волод. Безпалка, Софію Юзичинську, Відень. Олена Фалендиш 7 К.: Анну Гарматій, Розалїю Фасовску, Івана Геника—Гмінд, Стефанїю Шведзицку Відень, Мак. Дубовця учит. Стрий. Петро Хома 5 К.: Дениса Стельмаха, Марію Стельмах Хоцен, Евгена Чумака проф. Відень, Йосифа Держка учит. Новий Санч. Люба Гузарівна 5 К.: Нусю Левицку Вольфсберг, Нусю і Стефу Кмицикевич, Марію Брилинську, Марусю Заячківську Львів. Марія Скибінська 2 К.: Стефанїю Богуславську. Ірену Балтарович, Кат. Михайлишин, Софію Будну, Василя Цволя Глиняни. Юлія Босяківна 5 К.: д ра Маковського, д-ра Ілярія Бачинського, Ол. Бачинську, Ген. Коваля Залїщука — бараки Гмінд, Василь Посушик 4 К: Стефу Кигорську Львів, Михайла Білика Ярослав, д ра Олексу Гарасимова, Якова Нагляка, Юліяна Мінка. Володимир Климишин 5 К: о. д-ра Степана Юрика Золочів, Івана Слезика надпоруч., д-ра Леська Барвінського Львів, Емілїяна Бурду Львів, Костя Мельника Станиславів. Василь Грицишин 5 К: о. Біляка Формівка Красне, Дениса Ладу Гумниска Красне, о. Івана Кекиша Стійка Гологори, Андзю Коваль, Вознякевича Гмінд. Роман Жуковський 5 К: Олексу Жуковського Опава, Емануїла Павлюка Стрий, д ра Гриня Кузьова Дрогобич, Самбір, Коссара Львів. Юрко Жуковський 2 К: Петра Жуковського Опава, Антона Прокопа Сокаль, І ата Шияна Стрий, Олю Іванець Львів, Ізидора Бехметюка Львів, Осип Соколовський 5 К.: Володимира Снилика, Филиповича, Михайла Міратинського, Федора Зарудзкого, Осипа Іванця. Іван Скибінський 5 К.: Корнила Вацика підхоруню. УСС., Андрія Бабюка УСС, Ярослава Рудницького, Зеня Юрчинського Fähnrich Rg. 30, Сидора Тимняка Глиняни. Тадей Косоновський 5 К.: Стеткевича Бжеско, Андрія Батюка Оглядів, о. Дудика Сасів, Ярусю Микецей Голчани Болехів, о. Бабяка Дїдушиці Болехів. Ілїя Марковецький 20 К.: хорунж. Блавацького Петрова, Мартійчука, поруч. Алексевича, Евстафієвича всї 36 п. п. стріл.

А. Перчинська 3 К: Глодович А. Цеглинську Емілю і Геню, Михайлину Пеланський всї з Перемишля, Константина Гриняка Ст. Андрс. Каринтія. Ольга Лукашевич 5 К: Мирослава Хиляка, Стефанію Босск, Ст. Мельника Перемишль, Ольгу і Діонізія Корінців Львів. Олія Кирилівна 2 К: Тоську Шнутівну, Йосифа Пілоша, Стефанію Серкізовську, Марію Босаківну Перемишль. Стефан Корженьовський 3 К: о Колодія, Челіковецького Воля Міхова, Рудка Гмінд, Василя Сїдельника, Романа Ольшанського Тісна. Катерина Гонька 2 К: Гонька Вольфсберг, Василя Побідоноса, Руского, Персешина Кост. і Павла Перемишль. Пантелеймон Процик 2 корон: Григорія Щимка, Северина Вошука, Мар. Буцика, Федечка Турка над Стр.,

НА ВОЛИНСЬКІ ШКОЛИ.

„Ляткова система“.

На необхідну потребу удержаня 25 українських шкіл на Волині, які супроти останніх подій тим дорожші і важнїйші для української справи, конечні як найскорші і найобильнїйші жертви

о. Антін Флюнт збірка в громаді Братківці 101 К. — Петро Гайовик учитель в Угорцях 20 К. — Осип Матковський Відень 3 К: Матея Дмитрака, О. Белянську і Станислава Микитина в Ряшеві. — 32 сотня Укр. Січ. Стрільців четара М. Саєвича складає 33 корон в додатку хлібового і кличе 33 сотню Укр. Січових Стрільців і сотню булавну. — Іван Савчак учитель в Лучинцях 10 К (Дн.): Івана Сенчину управ. школи в Путятинцях, Прокопа Трача упр. шк. в Конюшках, Николая Ромаха упр. шк. в Чесниках, Настю Потилицку уч. з Кунашева, — надпор. Володимир Гамаль 18 п. стрільців в поли 20 К: надпор. Вол. Ковалика 10 п. п., вет. лїкаря Михайла Ловчого пол. поч. 627, пор. Гандяка 22 п. стрільців і пор. Андрія Укарму 34 п. стрільців, — Оля Повроз ник 10 К: Люньцю Студинську і Зосю Туркевичеву обі зі Львова, Натальцю Данилович з Ряшева, Стефцю Комаринську з Рави руской і Леньцю Пачовску з Жовкви, — Марійка Дорожинська 5 К: Наталку Воробцівну в Лисятичах, о. курата Теофіля Чайковського пол. поч. 296, Тадая Шведзіцкого в Гірнім, Михайла Девосира хор. У. С С. і Т. Залуцкого У. С. С — Ольга Манастирска з Гановець 3 К: А. Синеньку учит. в Болестрашицах, Л. Янеллівну учит. Старий Санч, Стефана Воробця ук. богосл. з Гановець і Алекс. Петрика однор. в Стрию, —

ОПОВІСТКИ.

Пятниця, 8. червня 1917.

Нині: греко-кат.: Карпа ап. — римо-кат.: Медарда.

Завтра: греко-кат.: Терапонта — римо-кат.: Фехвціяна.

— **Український Народний Театр Т-ва „Бесіда" у Львові під управою К. Рубчакової.** Саля Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В суботу, дня 9 червня „20 днів тюрми" фарса на 3 дії Геннекена.

В неділю, дня 10. червня „Циганка Аза" народна драма на 5 дій зі співами і танцями К. Галясевича.

Білети раніше набути можна в „Народній Торговлі", в день представленя при касі від год. 5. п. п. Початок о год. 7½ вечером. 1—2

Конкурс. Ц. к. Намісництво уряджує в місяцях липни і серпни с. р. курси 5 дневні пересьвіглюсня, сортованя і пакованя яець. Курса будуть відбуватись в Рабі вижній повіт Мисленищі західна Галичина. Курсів буде вісім, з котрих один для 10 кандидатів взглядно кандидаток української народности призначило ц. к. Намісництво за посередництвом Союза молочарського в Стрию, якому повірили організації українські торговлю яйцями. На курсах тих буде також подана по відома учасників рахунковість і проваджене книжок потрібних при торговли яйцяма. Наука є безплатна. Убогі кандидати взглядно кандидатки могуть просити ори зголошеню о цілкозите або тілько частинне покрите коштів удержана і помешканя на курсах. Подання о приняте на курс належить вносити до Союза молочарського в Стрию до 12. червня с. р. Хтобі просив рівночасно о безплатне удержанє, зволить постаратись о потвержденє свого уб. жества через уряд громадський взглядно парохіяльчий. Кошти подорожи поносять кандидати самі. Однак Союз молочарський є готов убогим через удїленє запомоги і в тім взгляді притти з помочю. Кандидати взглядно кандидатки мусять уміти читати і писати і посїдати що найменше школу народну, щоби могли відтак бути нашими інструкторами. 385 1—3

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 7. червня 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ.

Нїчого нового.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Над Сочею неприятель вчера з найбільшим завзятєм провадив дальше свої зусилля, щоби добути за всяку ціну становища, забрані йому д. 4. с. м. Поле битви під Ямяно знова було місцем нечувано завзятого бою. Італійці улягли. Їх масові наступи всюди зломано, причім понесли вони тяжкі втрати. Знова 30 офіцирів і 500 жовнїрів ми полонили так, що загальне число бранців від 12 мая виносить більше як 27 000.

В долинї Гаїль дня 5. с. м. стручено італійський літак. Оба летуни неранені попали ся в неволю.

Тогож самого дня наші стежі в области гори Три Верхи вдерли ся з успіхом до неприятельских становищ

Вчера був значнїйший огонь італїйської артилерії в долинї Сутана і на височинї семи громад.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ.

В области на південний схід від Берат наші сторожі відперли неприятельські відділи в долину Осун.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гефер

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 7. червня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наступника престола кн. Рупрехта: Між Ієпри і Armentieres кипить від вчора боротьба артилерії з незменшеною силою. Нині рано по розсадженю терену на значній области і по незвичайно сильнім безперервнім огни розгоріла битва у Фляндрії. Також від каналу La Bassee аж до південного берега Скарпи огнева діяльність тривала дальше з незвичайною нагальністю. Під Ліч, Loos, Lievin і Roeux нині досвіта сильні англійські наступи скінчили ся нїчим.

Гр. нїм. наст. прест.: В коротцї після піймання фізилїєрами з долїшної Надренії на дорозї Binon Iouy в завзятій боротьбі зблизька цїлого ряду полонених у французьких рова і зверненя уваги неприятеля в тамту сторону вчасним ранком на південь від Perguy Flain часть майнїнгельських полків опанувала неприятельські становища на Chemin des Dames на просторі майже двох кільометрів. Спомагані з успіхом артилєрією, метавками мін і летунами, в товаристві піонїрів і відділів 7 підїздового баталїону особливого витрібованого в боях останнїх тижнїв, компанії сі мимо завзятого опору неприятеля здобули приступом вказану ціль наступу. Проти сих здобутих лінїй пішли по филях завзятого огню завзяті противступи неприятеля до пізної ночи. Всї відперто. 14 офіцирів і 543 жовнїрів піймано і здобуто одну револьверову гармату і 15 машинових крісів.

Група кн. Альбрехта: Нїчого важного.

Вчора скинено у воздушній боротьбі 8 англійських самолетів, в тім один зістрілив п'д пор. Фос, який тим самим віднїс 34 воздушну побїду.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

На східнім і македонськім фронті не було значнїйших бо вих дїлань.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Перший квартирмайстер ген. Людендорф.

ГЛЯДАЮТЬ ЗА ЛЮДЬМИ.

Йосиф Лавро Граб п. Кремпна пошукує сина Василя в Яргорова. 381 2—3

Кирило Стахів, штабсвахмайстер 13 полку уланів ві Зброса, пошукує своєї жени Варвари Стахів в Метенева пов. Збориів, К. Стахів, штабсвахмайстер 1 полку ул. Лягер полонених в Ардатові, губернія Симбірск, Росія. 383 1—2

Хто знав би про місце побуту моєї матери Анни Литвинець, ж. Василя, евакуованої в Тязова пов. Станиславів, в серпни 1916 р. в чотарма дїтьми і стареньким дїдусем Іваном Литвинець, вовить ласкаво подати на адресу: Iwan Łytwynec, Arb. Abt. des K. u. k. Etp. Bez. Kommandos Stanislau Etappenpost 260. 384 1—2

Оголошеня.

- ПОЧЕНЄ НІГ -

усуває певно спеціяльний пудер „Csave", пакет за 1·20 К. На провінцію висилаю тільки за попереднім надісланєм належитости і 40 с. на порто. — Одиноке заступство

S. FEDER, — Львів, Сикстуська ч. 7.

279 31—60

Учителька прийме лекцію на селї на час вакацій в народної або видїлової школи. Зголошеня на адресу: М. Демчукївна в Пчанах п. Жидачів. 385 1—1

Старший, вільний від війска, кандидат нотар'яльний пошукує посади — Стефан Кульчинський, канд. нот. Вольфсберг Корнтія. (Wolfsberg Stadt-Kärnten). 382 7—7

Евакуований студ. теол. пошукує лекцій на селї на час вакацій і найрадше в гірській околиці. А. Хлистун, Львів, ул. Хшановської ч. 9. 330 2—3

Товариство взаїмних обезпечень „Дністер" прийме сейчас кілька бюрових сил і 1 хлопця до послуги. Подання в залучниками належить вносити до Товариства, Львів, ул. Руська ч. 20. 2—3

Хто бажавби одержати під дуже корисними услівями бюро зголошень (агенцію) на воєнно-позичкове обезпечене, най подасть нашому Українському Відділови (Ukrainische Abteilung der K. A. V. des „Anker") Wien XVIII Höhnegasse 19/12 свою точну адресу.

382 2—3

Скрізь по українській землї і українських гуртках на чужині наш обовязок святкувати роковини смерти великого письменника, ученого й громадянського дїяча

Івана Франка.

Опис його житя, дїяльности й похорону, доступний для найширшого загалу у виданю

Союза визволеня України

п. з.

Памяти Івана Франка

12 ілюстрацій, 96 сторін друку 1 К.

Хто замовить книжку для масового поширеня

вскільк. від 10— 100 прим., дістане 25 % опусту
„ „ 101— 500 „ „ 33⅓ % „
„ „ 601—1000 „ „ 40 % „

Замовляти: Bund zur Befreiung der Ukraina, Wien VIII. Josefstädterstrasse 79. T. 6. 351 7—7

IX. Звичайні Загальні Збори

Пов'тового Товариства господарсько-кредитового

„ВІРА"

стоваришеня зареєстр. з обмеж. порукою

в Жовиві

відбудуть ся дня 2. липня 1917 р. о год. 11. рано в комнатах стоваришеня з слїдуючим порядком нарад:

1. Відчитане протоколу з послїднїх Загальних Зборів.
2. Справозданє Дирекції з дїяльности Товариства за рік адмінїстраційний 1916.
3. Справозданє комісії контрольної і удїленє абсолюторії.
4. Розділ чистого зиску за рр. 1914, 1915 і 1916.
5. Внесеня і запити.

Коли о год. 11. перед полуднем не збереть ся статутом вимаганий комплет членів, відбудуть ся другі Загальні Збори того самого дня о год. 12. в пол. в льокали стоваришеня з тим самим порядком нарад, котрі будуть рішати без огляду на скількість присутних членів (§. 33 ст.).

Маєтковий білянс за р. 1916 з виложений в льокали товариства в годинах урядових, де члени можуть його переглянути (§. 44—49 ст.).

За Раду Надзираючу:

о. Вол. Утриско предсїдатель. *о. Й. Маринович* секретар.

358 2—3

Загальні Збори

Каси міщанської

стоваришеня зареєстр. з обмеж. порукою

в ПЕРЕМИШЛИ

відбудуть ся дня 27. червня 1917 р. о годинї 6 вечером в комнатах товариства з слїдуючим порядком дневним:

1. Відчитане протоколу з послїдних Загальних Зборів;
2. Звіт Управи з дїловодства за лїта 1914, 1915 і 1916;
3. Звіт Комісії ревізійної з вневском на удїленє абсолюторії Управі і Раді Надзираючій;
4. Розділ чистого виску;
5. Вибір 6 членів Ради Надзираючої і 3 заступників;
6. Затвержденє вибору 3 членів Управи і 3 заступників;
7. Вибір 3 членів Комісії ревізійної;
8. Внесеня і запити.

Коли би на 6 годичу вечер не було вимаганого статутом числа членів, то другі Загальні Збори відбудуть ся о годинї 7 вечер того самого дня і з тим самим порядком дневним без огляду на число присутних членів.

РАДА НАДЗИРАЮЧА

О. Ярема, предсїдатель. *О. П. Комарницький*, секретар. 377 2—3

Рух поїздів у Львові

важний від 1. червня 1917. аж до відкликаня.

(Час середньо европейський; від 1. червня до 1. вересня 1917. час лїтний).

Відходять зі Львова до	Приходять до Львова з
Кракова: [7·30], † 8·40, 8·55, [3 10], 6 05 6·20, †9·55, 10 10.	Кракова: 10·05, [1·45], 6·45 †9 00, 9 15, 9 50, †5 05, 5 20.
Золочева: 8·20, 10 53, [2 30], †7 13, 11 13.	Золочева: 5·52, 12·12, [2·20], 5·15, 8 52.
Стрия: 8·25, 4 55, 10·46.	Стрия: 5·54, 9 35, 9 05.
Лавочного: 7 20.	Лавочного: 7·10.
Самбора: 9 05.	Самбора: 8 30.
Сянок: 8 45	Сянок: 10 15.
Рави руської: 2 20*, 9 30, 4 44.	Рави руської: 6·42, 4·35, 8 18*
Сокаля: [8 55]=, [8 10]:	Сокаля: [9 45]:, [9 45]=.
Яворова: 9 10**, 4 20.	Яворова: 8 45, 3 48**.
Підгаєць: 8 33 3 00, 1133.	Підгаєць: 532, 1·40, 7 32.
Стоянова: 12 13, 7·53, 3·15.	Стоянова: 612, 1 00, 7 52
Ходорова: 8 30, [2·30], 11·10	Ходорова: 6·45, 1·10, 8 10.

† означає поїзди виключно для військових.
* до Брюхович, вглядно з Брюхович.
** Янова з Клепарова, вглядно з Янова до Клепарова.
- через Раву руську.
: через Сапїжанку.

Увага: Нічна пора від 6 00 вечером до 5·59 рано означена підчеркненем мінут. Поспішні поїзди означені [ ].

Подані поїзди ходять тільки умовно, на скільки рух з огляду на зачатє зелїзничих шляхів військом буде можливий. На випадок спиненя поїзду як також при опізненю полученя не прислугує подорожним право жадати відшкодованя.

Відповідає за уложеню Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла" Львів, ул. [illegible] ч. 10.

Ч. 133. (9.385) Львів, субота 9. червня (27 мая ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ і АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телфону 261

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . . 2·70 К.
чвертьрічно . . . 8·— „
піврічно . . . . 16·— „
цілорічно . . . . 32·— „

у Львові (без достави):

місячно . . . . 2·40 К.
чвертьрічно . . . 7·— „
піврічно . . . . 14·— „
цілорічно . . . . 28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петитова, двошпальтова 46. в надісланих 48, в оповістках 50 с, в редакційній части 1 К. Повідомлення про вінчання і заручини 1·60. Некрольогія стрічка 1 К. Сталоголошення за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 18 с. на провінції 15 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, 8 червня 1917

Петроградська соціяльно-демократична „Рабочая Газета", орган фракції меншевиків, принесла в числі з 17. н. ст. мая під написом „Нова небезпека" отсю статю про положенє на Україні:

Трівожні вісти приходять з України. Виносячи зі звідомлень комісарів виконуючого комітету Ради робітницьких і жовнірських депутатів, там дуже сильні національно-федералістичні змагання — майже зовсім відділити ся від Росії, скликати самостійну конституанту України і Новоросії.

Ми самі підносимо принцип самоозначеня народів, які заселяють Росію, й домагаємо ся як найширшого самоозначеня навіть в краєвій автономії, але федералістичний рух на Україні носить очевидно характер національної виключности, характер дрібно-буржуазно реакційний. Кругом клича відділеня України групують ся як радикальне крило українських націоналістів так і богато бувших столипинців, які надіють ся знайти в нім олору для контр-революційної кампанії. Рівночасно сей український сепаратизм дає поживу і контр-революціонерам російського націоналізму.

Серед таких обставин, при близькости фронту, особливо відповідальними є задачі соціяльної демократії на Україні. Борючи ся за єдність революційного руху, за єдність революційної демократії в Росії, заступаючи інтереси малочисленного місцевого пролетаріяту, який потребує помочи загально російського робітницького руху, — соціяльна демократія на Україні повинна рівночасно вести непримиримо боротьбу з націоналістами обрусителями в „Кіевлянина". Рівночасно соціяльна демократія повинна творити народні школи й літературу на українській мові, повинна добивати ся широкого краєвого самоозначеня, очевидно, при конечній умові рівноправної участи в нім усіх народностий, які живуть на Україні. Тільки така тактика зможе забезпечити українському пролетаріятови і соціяльній демократії почесне місце в тім вузлі національної боротьби, який завязуєть ся на Україні. Тільки вона зможе протиділати тому розладови революційного руху в Росії, яким грозить вузко український націоналізм.

Містимо сю статю російського соціяльно-демократичного орґану не для полеміки з його хибними тезами про шкідливість національно-федералістичних змагань для робітницького руху. Російська соціяльна демократія все стояла на централістичнім становищи і від сього вилічить її тільки само житє.

Для нас важний поданий соціяльно-демократичний голос своєю позитивною стороною.

А саме знаходимо в нім ствердженє факту, що на Україні національно-федералістичні змагання є дуже сильні. Ствердженє сього факту стороною, для якої він є дуже небажаний, говорить дуже проречисто про силу українського руху за кордоном, про його змагання й цїли.

А далї бачимо, як під впливом сили українського руху формуєть ся відношенє російських політичних кругів до нього, в сім випадку російської соціяльної демократії. Що радить соц дем. орґан, щоби протидїлати національно федералістичним змаганям на Україні? Поборювати обрусительні змагання групи „Кіевлянина", творити українську літературу і взагалї культуру, українізувати школу, добивати ся краєвої автономії, словом, іти на стрічу українським потребам і змаганям. Є се слова зовсім нові, яких доси не чула Україна від російської соціяльної демократії.

Йдучи по тій дорозї далї, українське робітництво, яке стоїть під соц.-дем. впливом, дійде до зрозуміня, що власне національно-федералістичні змагання найліпше забезпечать інтереси України, — в тім і інтереси робітництва — від всяких обрусителїв, не тільки тих, що не признають окремої української національности, але й тих, що в інтересах російського державного централїзму хотїли би держати Україну під своєю опікою.

З регулямінової комісії.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Скликане на нині засіданє регулямінової комісії палати послів по короткій формальній дискусії відложено.

Конференція президента міністрів з польським колом.

ВІДЕНЬ (Ткб). Вчера по полудни була конференція президента міністрів гр. Клям Мартінїца з президією польського кола, яку заступали: презес Лазарський і віцепрезес Діямандт (в заступстві Дашинського), Гломбінський, бар. Гец, Кендзьор і Лео. В польських кругах говорять, що на нараді, яка вела ся 2½ години. обговорено ухвали польського кола з 16. і 28. мая. Конференція буде мабуть незабаром ведена далї.

Болгарія й осередні держави.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Вчера вечером був у цїсарської пари в Ляксенбурзї родинний обід, на який були прошені болгарський цар, наступник престола Борис і кн. Кирило.

БЕРЛІН (Ткб.) Прибув сюди болгарський президент міністрів Радославов.

БЕРЛ Н (Ткб). Довідують ся, що болгарський президент міністрів Радославов, який вчора вечером прибув до Берлїна, скористає з нагоди й обговорить з німецькими державними мужами подрібно питаня, важні для обох країв.

Представник ц. к. кореспонд. Бюра довідуєть ся, що президент міністрів Радославов в поворотї з Берлїна задержить ся у Відни і буде конферувати з міністром заграничних справ Черніном.

Між союзниками.

БЕРН (Ткб.) „Journal de Peuple" доносить, що в Франції заборонено кілька російських соціялїстичних газет, між ними „Ізвєстія" і „Правда".

Кронштад признає нове правительство.

ПЕТРОГРАД. (Тєб.) На вчерашнім засіданю тимчасового правительства стверджено, що кронштадські події є полагоджені. Міністри Церетелї і Скобелєв повідомили, що в Кронштадї принято їх мирно. Прибувши там, вони розпочали переговори з місцевим виконуючим видїлом і зажадали докладної рішучої заяви, чи Кронштад хоче підчинити ся тимчасовому правительству. Вислїдом переговорів є принятє революції, в якій признано, що теперішне тимчасове правительство має повну державну власть, яка розтягаєть ся на цїлу революційну Росію. Се признанє не виключало бажанє, щоб революційна демократія утворила нову організацію центральної власти, яка має бути поручена робітничо-жовнїрській радї. До того часу зарядженя й закони, видавані правительством мають відносити ся як до цїлої Росії, так і до Кронштаду.

Керенський на північним фронті.

ПЕТРОГРАД (П. А.). Міністер Керенський відбув перегляд північного фронту. Він відвідав цїлу лїнію передних ровів стрілецьких, віддаленних о 200 кроків від неприятеля, удав ся також на обсерваційне становище, не оглядаючи ся на небезпеку, що неприятельські кулї можуть його досягнути. Війска з захватом витали його. Того дня міністер відбув перегляд війск фльоти Балтійської, які владили йому великі овації.

Цїсар Вільгельм до армії.

БЕРЛЇН (Ткб). Бюро Вольфа доносить: Цїсар Вільгельм виголосив з нагоди представленя нової оборонної методи на заході промову до бранденбурського полку піхоти в якій сказав:

Неприятель шукає рішеня. Ждемо на се рішенє. При помочи Бога, яка доси так ласкаво нас ослонювала, нехай прийде се рішенє. Неприятель так довго буде мусіти кидати людий на шанцї, аж їх більше не буде мати, але вичерпаний покине оруже. О се маєте постарати ся. Коли надійде ся хвиля, коли надійде осягненє для німецького народу становища, яке йому належить ся, тоді подиктуєте мир.

Оголошенє Італією независимости Альбанії і Франція.

БЕРЛЇН (Ткб). Оголошенє Італією независимости Альбанії є повною несподіванкою для Франції. Здаєть ся, що французька цензура не зізволила через якийсь час на оголошенє сеї відомости. Тепер появили ся у французькій пресї старші відомости про те, які звучать, що оголошенє независимости Альбанії має тільки провізоричне значінє тому, що остаточне управильненє сеї справи наступить підчас мирових переговорів.

Росія й Ромунія.

БЕРН. (Ткб.) „Neue Zürcher Zeitung" довідуєть ся з Ясс, що з причини невиясненого положеня в Росії також і в Ромунії даєть ся в останнім часї відчувати якесь пригноблене. Відчувають тут, що російське правительство не робить ніякої тайни з того, що інтересами Ромунії буде журити ся тільки в міру, як позволить на се власне військове й політичне положенє Росії.

Угорська кріза.

Опозиція утворить набінет.

Будапештенський кореспондет „Neue Freie Presse" пише про теперішний стан угорської кризи:

Весь угорський політичний світ чекає з напруженєм на розвязку кризи. Конференції з бар. Буріяном причинили ся у великій мірі до виясненя богатьох питань, передовсім провідники опозиції на основі нарад з бар. Буріяном випрацювали одностайну правительственну програму, яка має стати платформою для кабінету меншости. Ту програму предложить бар. Буріян монархови. Усуненє противенств, які розділяли поодинокі партії опозиції, промостило дорогу до утвореня кабінету меншости.

Партія праці все ще обстає при своїм становищи, що при розвязці кризи в першій мірі треба числити ся з біаьшостю, бо се відповідає конституційному звичаєви. Партія праці не не була би противна деяким уступкам в справі виборчої реформи. Найперше вона бажала би відложити ту справу до часу після війни, а коли би се не було можливе, то вона готова

виступити з предложенем, яке в деяких точках, а саме в питаню про виборче право промислових робітників, наближаєть ся до становища опозиції. Розуміють ся ті уступки дуже дрібні. Як виявило рішене партії праці, вона не згодить ся з виборчою програмою опозиції. Та не треба промовчувати, що численні члени партії праці в питаню про виборчу реформу стоять ближше до опозиції, ніж до гр. Тіси. В комбінаціях, які предвиджують розвязку крізи без більшости, числять на поперте тих членів.

Числять ся з кабінетом Векерля, який як знавець міждержавних торговельних відносин був би найвідповіднійший до того, щоби вести торговельно-політичні переговори з Німеччиною. Першим завданем нового кабінету буде переведене виборчої реформи а опісля на чергу прийдуть: аграрна реформа, нова промислова політика, суспільні реформи. Кабінет не буде переходовим, тільки дефінітивним правительством.

Авдієнція бар. Буріяна у цісаря.

„Ungarische Post" доносить: Спільний міністер фінансів бар. Бурія явив ся д. 7. с. м. на авдієнції, на якій зложив звіт із своїх політичних переговорів в Будапешті. Авдієнція тривала довший час. Сподіють ся покликаня до монарха угорських політиків.

Цісар в Будапешті.

БУДАПЕШТ 8. червня. (Ткб.) Цісар прибув тут нині рано. Людність повитала монарха овацийно. Перед полуднем цісар приняв Маврикія гр. Естергази, Теодора Батіяня, Стефана Бетлена, бар. Людвика Лянга і гр. Белю Шеренія на окремих авдієнціях.

Зачувати, що формальне уступлене президента Палати послів Беетія, який захорував, є порішене.

Перед утвореном нового кабінету.

БУДАПЕШТ. (Уг. К. Б.) Як довідуємо ся, поручив цісар гр. Маврикієви Естергази місію утвореня кабінету.

Угорські політики у цісаря.

БУДАПЕШТ. (Ткб.) Цісар приняв нині перед полуднем гр. Андрасія і Апонія, а пополудни б. президента міністрів Векерле, президента міністрів гр. Тісу, б. президента міністрів Люкача та будапештенського бурмістра Барчія і посла Берчевічія.

БУДАПЕШТ. (Ткб.) Цісар приняв пополудни вдруге на особливій авдієнції гр. Маврикія Естергази.

Димісія бана гр. Шкерлеча.

БУДАПЕШТ. (Ткб.) Бан гр. Шкерлече вручив нині пополудни цісареви просьбу о димісію. Цісар приняв димісію.

Конференції у гр. Естергази.

БУДАПЕШТ. (Ткб.) Десигнований президент міністрів гр. Маврикій Естергази відбув вечером кілька конференцій з політичними особами, м. ин. з гр. Войтіхом Апоні. Конференції сі відносили ся до утвореня кабінету.

Бурмістр Будапешту у Цісаря.

БУДАПЕШТ. (Уг. Т. Б.) Цісар приняв нині в 5. год. попол. бурмістра д-ра Барчі, який вручив адресу з чолобитнею столиці. В сій адресі висказує представництво міста на основі одноголосного рішеня чолобитню Цісареви за становище, яке він заняв в користь розширеня прав народу. Потім вложив бурмістр звіт про нинішний похід будапештенських горожан і робітників і вручив ухвалу рішену горожанами і робітниками для справи виборчого права. Цісар приняв ласкаво звіт монарха і висказав радість, що маніфестація будапештенських горожан і робітників відбула ся так величаво. Цісар зачвив, що непохитно стоїть на становищи, яке в справі виборчого права заняв у своїм письмі. Далі порушено справу мира, при чім Цісар заявив, що буде вважати своїм обовязком скористати з першої нагоди, яка надійде, щоб заключити почесний мир.

Ухвали українського епархіяльного з'їзду в Київі.

Відень, 6 червня 1917.

(Ф. К.) „Кіевская Мысль" з 1. н ст. мая доносить про український епархіяльний з'їзд в Київі ще отсе:

На засіданях в 27. та 28. цвітня переведено такі ухвали: 1. В і члени парохії, які осягнули законний церковний вік від 20го року і вище, мущини та женщини, зі свого епархіяльним урядом складають парохіяльні збори. 2. Парохіяльні збори вибирають зі свого складу на 3 роки парохіяльну раду, число членів якої стверджуєть ся на місцях. У склад ради з правами членів входить і цілий парохіяльний уряд Рада вибирає з поміж своїх членів голову, секретаря та скарбничого. 3. Парохіяльна рада завідує разом з парохіяльним урядом та титарем всіми парохіяльними інституціями: церквою, школою церковною, брацтвами, захоронками для старих і т. п. доходами та видатками сих інституцій. 4. Засоби удержаня духовенства: земля, удержане, добровільні датки за виконане пастирських обовязків лишають ся незміненими до Установчих Зборів т. зв. Російського Собору. Непорозуміня між членами парохіяльного уряду з нагоди їх забезпеченя розвязують парохіяльні ради. 5. Відчисленя від церков на духовні наукові та церковні інституції відбувають ся аж до Установчих Зборів на старих засадах. В справах організації окружних рад з'їзд приняв таку революцію: 1) округ єднає в собі не однакове число сіл від 3 х до 7, в залежности від скількости парохій в них; 2) окружна рада складаєть ся з осіб, вибраних парохіяльними радами духовних та світських осіб, в загальнім числі від 10 до 12 осіб; 3) завдане окружної ради: єднати діяльність парохіяльних рад.

На засіданю 29. цвітня принято слідуючі постанови: що року в жовтни в епархії має відбувати ся черговий епархіяльний з'їзд, делєгати якого, духовні та світські вибирають окружні ради та духовні наукові заклади. Обговореню сього з'їзду підлягають всі справи, якими завідував епархіяльний з'їзд і раніше: церковне господарство, школи, справи фабрик свічок і т. и. Справи до з'їзду готує постійна рада при епископі та рада, які працюють безперервно. Всякого рода заяви та реферати з місць повинні іти до сеї ради. Крім чергового з'їзду повинен істнувати ще надзвичайний епархіяльний з'їзд, на який вибирають делегатів так само, як на черговий. Справами надзвичайного з'їзду є: вибори епископа і т. ин. Збираєть ся він по ініціативі чергового з'їзду та рад. Потрібні грошеві засоби для чергового та надзвичайних з'їздів видаєть ся з епархіяльних грошей. Членів постійної ради при епископі вибирає черговий з'їзд із складу членів з'їзду та сторонних духовних і світських осіб. Число членів ради: 42. Поділять ся таким способом: світських 21, священників 9, діяконів та паламарів 9, катихитів 1, ченців 1, та представників від духовних наукових заведень 1. Права членів ради тривають 3 роки, відновлене ради відбуваєть ся не відразу, а частями — що року змінюють третину складу. Рада виділяє з себе виконавчий комітет з 9 осіб, а всі инші члени ради лишають ся дорадчими при ній. Право контролї над діяльністю ради належить черговому епархіяльному з'їздови. В раді веде провід предсідатель епископ, а предсідателя виконавчого комітету вибирає рада. Коли між виконавчим комітетом та епископом повстане незгода, то її розвязує вища інстанція, синод. Справою ради є рукоположене священників, консисторські справи і т. ин. Детальні наради над засобами, на які має одержати рада, постановлено передати на розгляд чергового з'їзду в жовтни. Ревізійна комісія при раді повинна вибирати ся на з'їзді на один рік з 7 х осіб. Здійсненє всіх постанов ради з'їзд має переводити після їх затвердженя синодом.

При виборі священика парохіяльна рада призначує кандидата, пропонує його парохіяльним зборам і коли вони приймають його, то відсилає для затвердженя епархіяльної епископської ради, коли кандидат вже висвячений і на висвяченє, як він ще не висвячений. Непорозуміня між священиками та парохіяльними зборами передаєть ся на рішенє епархіяльної ради; епархіяльна рада розглядає та передає на суд рішенє епархіяльного виконавчого комітету та епископської ради.

Засіданє з дня 30. цвітня почало ся обговореням українського питаня. В грунті річи відносини з'їзду до української справи зазначило ся вже від самого початку тим, що з'їзд назвав себе „українським епархіяльним з'їздом" і тому промовці, які говорили про необхідність розвитку українського народа — о. П. Погорилко, о. я. Ботвиновський і проф. Зіньківський — лише ствердили загальний погляд з'їзду. Оклик проф. Зіньківського „нехай живе вільна українська церква та вільна Україна" підхоплено всіма участниками з'їзду.

З'їзд духовенства Волині.

Як доносить „К. Мисль" з 6. н. ст. мая з Житоміра, з'їзд духовенства волинської губернії одноголосно осудив чорносотенну політику і висловив ся за демократицією життя у всіх його проявах, автономії України, відокремленє церкви від держави, виборну основу в житю духовенства, реформою духовних наукових заведень і за негайним скликанєм церковного собору на основі демократичних принципів. Що до церковних земель, ухвалено передати їх селянам. З'їзд ухвалив також звернути ся до оберпрокуратора Святійшого Синоду з просьбою позволити духовенству зревідувати консисторію і діяльність її членів, думаючи, що вони займають ся політиканством.

Польське правительство.

До польських дневників доносять з Варшави:

Правительства осередних держав вже дали відповідь на резолюцію державної Ради, яка домагала ся покликаня регента і дальшої реалізації акту з 5. падолиста.

Відповідь окупаційних властий переказує виконуючу власть в польські руки, однак відмовляє домаганю про покликанє регента.

Державна Рада має проголосити себе сенатом, а правліне має обняти кабінет, зложений з пяти міністерств. Шефом кабінету стане після вдогадів кн. Здзіслав Любомірський.

Подробиці будуть оголошені комісарями окупаційних властий на повнім засіданю державної Ради.

Проголошене Литви великим князівством.

Бюро Вольфа доносить: Начальний вождь сходу дозволив на утворенє литовської Ради довіря, яка має складати ся з найвизначнійших діячів Литви.

В звязку в тим доносить „Naprzód", що утворенє литовської Ради є вступом до проголошеня Литви великим князівством.

НОВИНКИ.

Львів, 8 червня 1917.

— **В справі єдиненя української парляментарної репрезентації** вислала організація Дрогобичини дня 31. мая с. р. до президента У. П. Р. п. Юліяна Романчука умотивоване письмо.

— **В справі наміреної переміни філії акад. гімназії на реальну гімназію** відбули ся 7. с. м. сходини виділу „Учительської Громади" під проводом проф. Студинського і окремі сходини учительського збору акад. гімназії під проводом радника Кокорудза. На останні сходини запрошено проф. Студинського, радника Громницького, дир. Макарушку, дир. Лежогубського і д-ра Томашівського. Участники сходин виділу „Учительської Громади" рішили одноголосно домагати ся утвореня у Львові чистого типу реальної школи. Такий внесок поставив був в 1913 р в шкільній краєвій Раді професор Студинський і він перейшов одноголосно на секції середних шкіл і на повній Раді. Натомість застерегли ся члени обох сходин на перших одноголосно, а на других майже одноголосно проти переміни філії акад. гімназії на реальну гімназію. На таке рішенє зложили ся часто річеві мотиви. Замість придбати реальну школу, мали би ми стратити другу, конче у Львові потрібну гімназію. В додатку реальна гімназія не дає фахового підготовленя до технічних наук, а крім того спиняє молодіж від цілого ряду наук на університеті (богословських, численних фільозофічних предметів) і т. п., для яких треба доповняти іспит з греки. Рішено також звернути ся до краєвої шкільної Ради з просьбою, щоби вона завела по гімназіях для учеників двох найвисших кляс, які готовлять ся на техніку, науку начеркової геометрії, як се діють ся у Відни, так щоби ухінчений гімназист міг без трудности перейти на техніку. — К. С.

— **Загальні збори Краєвого Союза Кредитового** у Львові відбули ся 7. с. м. під проводом д-ра Стефана Федака. Збори затвердили білянс і рахунок страт і вискіз за рік 1916, при чім порішено надвишку білянсову приділити до резерви страт і наново вибрано до Надзірної Ради на час 6 літ д-ра Теофіля Кормоша і о. Йосифа Іванця з Ременова.

— **Вписи на перший курс ц. к. учит. муж. семинарії у Львові** відбудуть ся дня 28. червня с. р. в годинах від 4. до 6. пополудни. Вступні іспити відбувати-муть ся дня 30. червня 1917 р. о 8. годині рано. Ученики, котрі зголосять ся на I. курс мають предложити: 1) метрику хрещеня на доказ, що скінчили 15 літ віку, 2) свідоцтво скінченої IV. кляси середної школи або III. кляси виділової школи, 3) свідоцтво фізичного уздібненя виставлене ц. к. повітовим лікарем, 4) два примірники виповненої карти вписової, 5) свідоцтво моральности, коди в біжучім шкільнім році не ходили до школи. Вписи до приготовної кляси відбудуть ся по головних феріях.

— **На загальних зборах Краєвого Товариства Кредитового** (передтим Краєвого Т ва урядників і священиків) у Львові 7. с. м. принято до відома предложені рахунки і білянси і переведено вибір всіх членів Надзираючої Ради і Дирекції.

— **З Буковини** доносить „Кіевская Мысль" з дня 7. н. ст. мая: З огляду на повне знищенє горожанської управи і на безвластє у Чернівцях

і Буковині утворив ся 18. цвітня виконуючий комітет гор. Чернівців і Буковини з представників гарнізонової Ради, військових депутатів, Земського Союза, Союза городів, Української Громади, зелізничих організацій і місцевого громадянського комітету. Комітет заступив незначених членів черновецького магістрату, які не мали довіря громадянства, тимчасовими виборними представниками населеня, вибравши комісаря при поліцмайстрі для організації городської міліції, занявся організацією тимчасової управи повітами, виділив комісії: юридичну, адміністраційну, народної просвіти і санітарну. Тимчасове приміщене комітету черновецький магістрат ч. 29. Президія комітету: Олександер Багрій, Іван Герман, Петро Дрожжинь, Степан Гавеський.—Ф. К.

— **Розвязане польських рекрутаційних урядів.** До польських дневників доносять з Варшави: Генерал губернатор Безелєр зарядив, що повітові рекрутаційні уряди і бюра зголошень мають бути небавом зовсім розвязані, а головні рекрутаційні уряди розміщені в 17 більших містах Королівства і краєвий інспекторат вербунку з осідком у Варшаві мають значно зменшити число своїх офіцирів, підофіцирів і жовнірів. Добровольці, що бажають вступити до польського війска, мають на будуче зголошувати ся через війтів у німецьких окружних комендантів. Наслідком того зарядженя більше як 2000 підофіцирів і жовнірів та около 180 офіцирів, що були занятi при рекрутаційних урядах, відійде до полків.

— **В справі портрету Леся Мартовича.** Укр Видавнича Спілка у Львові (вул. Чарнецкого ч. 24) друкує тепер посмертну повість пок. Леся Мартовича п. н. „Забобон". Редакція бажала би помістити в книжці портрет покійного письменника, тому просить тих його знайомих, котрі мають його фотографію, прислати її для зроблення кліша. В 1897 р. намалював був портрет покійного артист Іван Труш. Добре було би, якби теперішний властитель того портрета вложив його в музею Наук. Тов. ім. Шевченка, де переховують ся також портрети цілого ряду инших наших письменників.

— **Лягли головами.** Пишуть нам: Передплатник „Діла" кад. всп. Кипранишин. поцілений 12. мая с. р. на італійськім фронті гранатом, погиб на місци враз з однор. капр. Корчинським.

— **Відзначене.** Надпоручник д-р Матвій Яворський одержав „signum laudis" і приділений до A. O. K. Linsingen.

— **Галицьке Воєнне Кредитове Заведене в Кракові** перенесло свої бюра з площі Шевенської ч. 8 до Ринку ч. 34 (палата Спіска).

В справі субвенційної помочі для промислу, ремесла і дрібної торговлі зі сторони ц. к. намісництва, Краєвої Централі для господарської відбудови Галичини.

В цілім ряді комунікатів, як і в звітах з засідань Краєвої Централі д. г. в. Г., поданих в цвітни і маю с. р., накликали ми наші інтересовані круги промисловців, ремісників, дрібних купців, як і селян до подаваня ся до Централі в Кракові о субвенції на відновлу, розширене і закладане нових підприємств. На жаль однак поклики наші і поміщені там вказівки, як ті поданя мають ся стилізувати, не увінчали ся відповідним успіхом, бо на однім з засідань Централі пр. висказав ся шеф III. Секції, бар. Баталія, що „Podania Rusinów traktuje się przychylnie, jednak tych podań bardzo mało wpłynęło".

А прецінь є в нас тисячі людий безпосередно і посередно пошкодованих війною, яким належить ся поміч від держави, і які її певно одержать, коли лише о те упімнуть ся. Огже в сім обіжнику збираємо і доповнюємо ще раз коротко всі вказівки, які відносять ся до Краєвої Централі д. г. в. Г. в Кракові і звертаємо ся з горячим апелем до нашої інтеліґенції і до всіх тих, які сей обіжник прочитають, щоби були ласкаві звернути на него, в своїм кругі, увагу інтересованих, та в случаях потреби не відмовити ім своєї помочі, або, що найменше, звертати їх по пораду до нашого Товариства.

Ремісники, промисловці, дрібні купці, читальняні і громадські крамниці, торговельні і промислові стоваришеня (молочарні, дахівкарні і ин.), які потерпіли від війни безпосередно або посередно (утрата роботи, торгу, занепад в наслідок покликаня до війска і ин.), можуть одержати підмогу від Краєвої централі для господарської відбудови Галичини, секція III, Кравів, Ринок 30, на обнову, урухомлене і дальше ведене а навіть розширене свого підприємства. І так: кравці, шевці, кравчині, швачки і т. п. можуть одержати даром до шитя ріжних системів машани, копита, потрібні в їх ремеслі ріжні дрібні знаряди, сировець, як шкіру, шевські і кравецькі додатки, а навіть і готівку у висоті 100 до 300 К на евентуальне закупно дрібних знарядів і додатків, коли Централя не може їх післати в натурі.

Ковалі, шлюсарі, бляхарі, столярі, стельмахи, боднарі і т. п. можуть одержати цілі (комплетні) уряджения робітень або поодинокі і бракуючі ім машини і знаряди. Столяр повинен подати, на кілько робітників потребує урядженя, коваль, чи потребує кузні з одним, чи в двома огнисками (ченша або більша).

Шкіру, шевські і кравецькі додатки можуть набувати майстри через свої корпорації в бюрі сирівців при торговельній палаті у Львові по дуже дешевих цінах (пр. 1 кг. доброї шкіри на верхи або підошви коштує около 10 К).

Столярі можуть одержувати матеріял (лише вагонами) з Центрального Бюра деревного промислу в Кракові. На один ваґон може зложити ся кількох майстрів і вислати збірне замовлене.

Стельмахи і боднарі можуть одержати матеріял просто з камеральних лісів за посередництвом Краєвої Централі для господарської відбудови Галичини.

Купці, громадські і читальняні крамниці, торговельні стоваришеня можуть одержати на покрите воєнних шкід субвенцію у формі склепового урядженя (шафки, фахи, ляди, ваги і инше) в натурі або в готівці на справлене такого урядженя і якусь готівку на закупно перших товарів.

В поданю треба подати кошторис урядженя, а то на підставі оферти якоїсь фірми або підприємця і вказати якийсь уряд (громадський, парохіяльний), або інституцію (касу, філію С. Г., Просвіти, Спілку і ин.), або поважну особу, яка би приняла на себе обовязок нагляду над використанем підмоги відповідно до її призначеня.

Промислові спілки і стоваришеня (дахівкарні, тоґфярки і ин.) можуть рівнож одержати субвенцію у формі машин до виробу цементових дахівок, рур і ин. цементових виробів Вони можуть також набувати за посередництвом Централі цемент, оливи і ин.

Молочарські спілки, спілки для хову дробу, спілників і ин. можуть рівнож одержати субвенцію з ц. к. Намісництва, Краєвої Централі д. г. в. Г. Секція II.

Краєва Централя д. г. в. Г. Секція III поручує будівельним Експозитурам ц. к. Намісництва відбудовувати зруйновані робітні, а також доми купців, ремісників, промисловців і ин.

В кінці запримічуємо, що наш обіжник дає тільки найважнійші случаї помочі від Централі. Помочі та може однак обнимати також тут не обговорені случаї, яких годі всіх вичислити. Централя має задачу відбудувати і піднести край. Населенє отже може домагати ся від неї помочи, якої потребує, а кождий найліпше знає сам, що йому до відбудови, обнови, розширеня чи заложеня зовсім нового підприємства треба, і того нехай від Централі жадає.

У всіх сих справах інтервенїює і видає вказівки і поученя підписане Товариство, до якого належить звертати ся пересилаючи виготовлені поданя і формулярі. Товариство наше виготовляє також поданя і уділяє вказівок при стараню ся о позички в „Галицькім воєннім кредитовім Заведеню" до висоти безпосередних воєнних шкід, в „Галицькім міськім воєннім кредитовім Заведеню" о позички на підставі посередних воєнних шкід. Треба отже у всіх наведених в сім обіжнику случаях звертати ся по інформації, поради і інтервенції до підписаного Товариства, яке і в справах не наведених в сім обіжнику буде старати ся дати все і в найкоротшім часі достаточну відповідь.

„Українське Товариство для попиранія ремесла і промислу". Львів, вул. Зіморовича ч. 20. II. пов.

На фонд „Народної Оборони"

зложили дальше від дня 20. цвітня с. р. в коронах і сотиках:

Олена Кульчицька, Перемишль 7·50, Ольга Кульчицька, Перемишль 2·10, о. Михайло Волинець в Загіречку ad Ходорів 15·—, о. Ярослав Пасічинський, Коблянська Воля ad Стар. Самбір 10·—, Пелимак, Береш к. Самбора 35·50, Микола Костюк (пол. поч. 364) 1·—, Казимир Лаврентович (пол. поч. 364) 2·—, д р Осип. Гордійчук, суд. пов., Ярослав 15·—, Ілько Влащук, Лютча о. Стрижів, збірка 24·—, на котру вложили: І Вл., Павліна Вл., Текля Вагнер і Анна Малецька, о. Теофіль Бобикевич, Львів 8·—, Ева Козак, Анна Челяда, Мих. і Луція Влащук Жизнів пов. Лютча (евак. з Дубна) зложили 16·—, Антон Костишин Львів 20·—, Гр. кат. уряд парохіяльний Дальова п. Яслиска 20·—, Роман Жуковський im Auftrag der uk. Lesehalle in Wolfsberg Barakenlager 39·61 до збірки кличе Лука нюка і Фединського у Гмінді, Стельмаха в Хоцені, Купчанка в Гредіг, о. Федевича в Турці. Ольга і Олена Кульчицькі Перемишль (3 проц. від пл.) 9·80. Д р Йосиф Петрицький офіцир (полева почта 282) 20·—. Володимир Кабаровський дир. школи Вольфсберг від п. Н. Н. (за призначене її перших робітників, з котрих була дуже вдоволена 100·—. Уряд громадський Корчмин почта Корчів 100·—. Данило Боднар (пол. почт. 360) 20·—, Олекса Вітовський (пол. почт. 364) 2·—, Андрій Фецик (пол. почт. 364) 2·—, Михайло Найдон хорунж. (пол. почт. 95) на руки Залеського з Самбора 34·—, Володимир Хріновський зел. майстер стол. (пол. поч. 117) збірка 106·—, на котру зложили: Вол. Хріновський 10·—, Василь Прокопів 4·—, Ник. Іванків 4·—, Петро Максимчук 4·—, Петро Наливайко 4·—, Роман Лукавецький 4·—, Іван Турецький 4·—, по 2 К. зложили: Василь Стецько, Іван Небенюк, Михайло Мочерняк Іван Коропецький, Юра Тимчук, Андрій Короньовський, Ник. Костинюк, Федор Григорчук, Ф. Бурштинський, Ф. Мочерняк, Данило Булик, Василь Спасюк, Кость Бойко, Лесь Колцун, Йосиф Бурштинський, Ник. Мамалига, Михайло Мандзюк. Яків Російський, Іван Балей, Василь Годованець, Михайло Гринак, Федор Сенюк, Петро Матейчук, Михайло Гасюк, Йосиф Флис, Михайло Романюк, Едвард Пецельд, Стефан і Олекса Небелюки, Михайло Біланюк, по 1·— зложили: Н. Терлецький, Дмитро Гандяк, Юстина Бурштинська, Василь Сенюк, Юра Пахчів, Василь Остапюк, Антін Підгурський, Йосафат Івоняк, Павло Кіта, Михайло Ясюк, Василь Касянчук і Николя Остапюк. о. прелат Гузар 5·—, д-р З. Левицький 10·—, д р Андерман 10·—, д-р Беркгоф 10·—, Ярослав Чимчар 5·—, Роман Морозевич 2·—, Антін Суляшицький 5·—, Михайлина Паньчишин 5·—, Юлія Юрковська 2·—, Юлія Королівна 2·—, Іванна Гвоздь 5·—, Карло Гроновський 2·—, Григорій Бурдин 2·—, Райнер 5·—, Крейцкоблер 5·—, Стефанія Штелібова Ряшів 10·—, Петро Песцьоровський інж. почт. Львів 10·—, о. М. Коровець ССВВ. Кристинопіль 50·—, о. Василь Грицей Болехів 200·—, Іван Рибчук учит. Гредіґ збірка 79·— на котру вложили Іваницький Еміль 10·—, Ілюк Параска 2·—, Горвацький 5·—, Гелка Николай 4·—, Іванович Василь 5·—, Подар Петро 3·—, Рибчук Іван 10·—, Федорозич В. 10·—, Купчанко 10·—, Н. Н. 10·—, Федорович А. 10·—.

ОПОВІСТКИ.

Субота, 9. червня 1917.

Имен: грекo-кат.: Тераванта — римo-кат.: Фелицияна.

Завтра: грекo-кат.: 1. Н по Сош. — римo-кат.: 2. Н. по З.

— **Український Народний Театр Т-ва „Бесіда" у Львові під управою К. Рубчакової.** Саля Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В суботу, дня 9. червня „20 днів тюрми" фарса на 3 дії Геннекена.

В неділю, дня 10. червня „Циганка Аза" народна драма на 5 дій зі співами і танцями К. Галясевича.

Білети раніше набути можна в „Народній Торговли", в день представленя при касі від год. 5. п. п. Початок о год. 7½ вечером. 3—2

Український жіночий комітет для раненых складає щиру подяку Вп. д-р Н. Н. за дар 100 К. — Комітет.

Жертви на школу ім. кор. Данила зложили: о. д р Єрмій від богослов'в і брацтва церковного 20 К, церкви семинарицької 10 К, о. Іван Королюк з Чемеринець 10 К. При тій нагоді Кружок школи ім. кор. Данила повідомляє, що в неділю 10 червня відбудеть ся збірка під всіми церквами на потреби нашої школи. Просимо нашу патріотичну суспільність поспішити з щедрими датками. 387

Читальня „Просвіти" Город. передмістя площа св. Юра ч. 5, уладжує в неділю 10. с. м. власними силами при співучасти дітий зі школи ім. Грінченка святочний вечер в честь 56. роковин смерти Тараса Шевченка з слідуючою програмою: 1) Вступне слово (член читальні). 2) Розвивай ся ой ти старий дубе (хор діточий). 3) Чорна ріля ізорана (хор читальні). 4) Три шляхи—деклямація (член читальні). 5) Реве та стогне Дніпро широкий (дует дітий зі школи Грінченка). 6) Мені однаково — деклямація (член читальні). 7) Ой Січ іде (хор читальні). 8) Образок сценічний в 3 діях (відограють діти зі школи ім. Грінченка). Початок точно о год. пів до 6. вечером. Добровільні датки на школу ім. Грінченка приймають ся.

Конкурс. Ц. к. Намісництво уряджує в місяцях липни і серпни с. р. курси 5 дневні пересьвітлювсня, сортованя і пакованя яець. Курса будуть відбуватись в Рабі вижній повіт Мисленицї західна Галичина. Курсів буде вісім, з котрих один для 10 кандидатів взглядно кандидаток української народности призначило ц. к. Намісництво за посередництвом Союза молочарського в Сгрию, якому повіряли організації українські торговлю яйцями. На курсах тих буде також подана по відома учасників рахунковість і провадженє книжок потрібних при торговли яйцяма. Наука є безплатна. Убогі кан-

видати взглядно кандидатки могуть просити ори зголошеню о цілковите або тілько частин не покрите коштів удержаня і помешканя на курсах. Подання о принятє на курс належить вносити до Союза молочарського в Стрию до 12. червня с. р. Хтоби просив рівночасно о безплатне удержане, зволить постаратись о потвердженє свого убожества через уряд громадський взглядно парохіяльний. Кошти подорожи поносять кандидати самі. Однак Союз молочарський є готов убогим через удїленє запомоги і в тім взгляді прийти з помочю. Кандидати взглядно кандидатки мусять уміти читати і писати і посідати що найменше школу народну, щоби могли відтак бути нашими інструкторами. 385 2—3

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 8 червня 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ.

У відтинку Мештіканешті хвилями значна артилерійська боротьба. Впрочім нічого нового.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Над Сочею вчера не було значнійшої боєвої діяльности.

Неприятельський летун, якого літак мав наші відзнаки, кинув за нашим фронтом бомби.

На височині семи громад діяльність неприятельських батерій триває дальше, також діяльність неприятельських летунів стає дуже ожилена.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ.

Без зміни

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гевер

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ.

з дня 8. червня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група кн. Рупрехта: На фронті над берегом моря і над Ізерою боєва діяльність оставала дальше малою

Атаки Англійців, які після цілодневного сильного огня вищуючого розпочали ся між Іперн і лїсом Ploeg, на північ від Арментєр, на південний схід від Іперн відперли долїшношлеські і віртемберські полки. Також на південнім крилї поля битви бороли ся ми з успіхом, за те повело ся неприятелеви коло St. Eloi Wytchaete і Messines при помочи розгадженя терену в богатьох місцях вдерти ся до наших становищ і по завзятих боях із значним успіхом піти поза Wytchaete і Messines.

Блискучий приступ військ гарди і баварських військ відпер однак неприятеля на Messines. Дальше на північ наші резерви задержали його. Пізнійше наші полки серед хороброго бою уступили з лука, що виставав на захід, на приготовані становища на тятиву лука між колїном, зачерненим каналом на північ від Hollebeke і Dauvegrund, 2 км. на захід від Warnston.

На фронті під Арра в кількох відтинках огнева боротьба збільшила ся.

Гр. нім. наст. прест.: В західній части гори Chemin de Dames від кількох днїв діяльність артилерії була сильнійша. Також над каналом Ена—Марна знова вона почала ся.

Група кн. Альбрехта: У Вогезах і в Сунгав відперто кількакратні наступи стежних віддїлів, виконані по нагальнім огни.

В богатьох воздушних боротьбах, головно на фронті у Фляндрії стручено 12 літаків, а оборонним огнем 3 неприятельські літаки.

На східнім і македонськім фронті загальне положенє в области наших і союзних військ не змінило ся.

Перший квартирмайстер ген. Людендорф.

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ

Корнило Стахів, штабсвахмайстер 13 полку уланів зі Зборова, пошукує своєї жени Варвари Стахів з Метенева повіт Зборів. К. Стахів, штабсвахмайстер 13 полку ул. Лягер полонених в Ардатові губернія Симбірск, Росія. 383 2—2

Йосиф Лавро Граб п. Кремпна пошукує сина Василя в Яргорова. 381 3—3

Хто знав би про місце побуту моєї матери Анни Литвинець, ж. Василя, евакуованої в Тязова пов. Станиславів, в серпни 1916 р. в чотирма дїтьми і стареньким дїдусем Іваном Литвинець, зволить ласкаво подати на адресу: Iwan Łytwynec, Arb. Abt. des K. u. k. Etp. Bez. Kommandos Stanislau Etappenpost 260. 384 2—2

Оголошення.

- ПОЧЕНЄ НІГ -

усуває певно спеціяльний пудер „Csave", пакет за 1·20 К. На прозьбу висилаю тілько за попереднім надісланєм належитости і 40 с. на порто. — Одинокє заступство

S. FEDER, — Львів, Сикстуська ч. 7.

279 32—60

Евакуований студ. теол. пошукує лекції на селї на час вакацій і найрадше в гірській околиці. А. Хлястун, Львів, ул. Хшановської ч. 9. 380 3—3

Хто бажавби одержати під дуже корисними условіями бюро оголошень (агенцію) на воєнно-позичкове обезпечене, най подасть нашому Українському Відділови (Ukrainische Abteilung der K. A. V. des „Anker") Wien XVIII Hohnegasse 19/12 свою точну адресу. 382 3—3

ЗОВСІМ ДАРОМ!

висилаю - раненим - до шпиталїв інвалідам інформаційні (вказ. Права родин покликаних до війска і ин.) і жовнярські Календарці. Для иших коштують вони по 30 і 20 сот. Поручаю також 1-шу книжку видавництва „Нова Культура" Оскарда Уальда „Сфінкс без тайни", збірка оповідань в англійської мови. Ціна К 1·61, в поруч. пересилкою К 2·— Чудовий зміст. Великий папір.

А. Березовський

373 4—10 **Львів, вул. Карпінського ч. 19.**

НАЙКРАСШІ ОПОВІДАНЯ = СЬМІХОВИНКИ ТА СЬПІВОМОВКИ

Десять книжочок за К. 4·16.

1. Оповідання і сьміховинки Олекси Стороженка ціна 44 с
2. Нові часи, оповідане О. Мяковея . . . . „ 44 „
3. Карабелюк, „ М. Вовчка . . . . „ 44 „
4. Оповідання Федьковича: 1) Три як рідні брати, 2) Опришок . . . . . „ 44 „
5. Приказки і байки Ст. Рудавського . . „ 44 „
6. Сьпівомовки . . . . . „ 44 „
7. Оповідання М. Вовчка: 1) Ковачка, 2) Чумак, 3) Свекруха . . „ 44 „
8. „ „ „ 1) Сестра, 2) Сон . „ 44 „
9. Перекотиполе, оповідане Квітки Основяненка „ 44 „
10. П. Куліш: Орися, Давне горе, Степова могила . . . . . „ 20 „

Замовлення і рівночасно гроші висилати до:

Канцелярії Товариства „Просьвіта" у Львові, Ринок ч. 10.

На порто звичайне треба додати при замовленю всїх 10—? книжок 30 сот., а на поручене 65 сот

ШТУЧНІ НАВОЗИ

як томасину, суперфосфат, каїніт, сіль потасову і сірчан амоновий доставляє під осінні засіви

КРАЄВИЙ СОЮЗ

Господарсько-торговельних Спілок у Львові, Зїморовича 20.

так посилками цїловагоновими просто з фабрик як і в менших скількостях зі своїх складів у Львові, вул. Зїморовича ч. 20., в Перемишли вул. Костюшка ч. 5 і в Стрию Ринок ч. 6.

Цїнник і услівя продажи висилаємо на жадане відворотно.

З огляду на транспортові трудности замовленя на осінь належить надсилати вже тепер.

VI 1—?

АДРЕСА: Hauptkasse der Zentralleitung der Ukrainischen Legion WIEN, VIII. LEDERERGASSE 20

▷▷▷ ЧЕКОВЕ-КОНТО: 12.259 ◁◁◁

▷▷▷ ПРОСИМО НА СЮ АДРЕСУ ◁◁◁

▷▷▷ СЛАТИ ЛИСТИ І ДАТКИ ◁◁◁

▷▷▷ НА СТРІЛЕЦЬКІ ЦІЛИ. ◁◁◁

12—?

50 аркушів листового паперу
50 коверт — — — — — —
50 штук карт полевої почти

висилає всюди оплачено за попереднім надісланем 2 корон переказом під адресою:

ЯКІВ ГАСС, вмовит. почтовий урядник
Львів дворець. 372 5—10

Товариство взаїмних обезпечень „Дністер" приймає сейчас кілька бюрових сил і 1 хлопця до послуг. Подання з załучниками належить вносити до Товариства, Львів, ул. Руська ч. 20. 3—3

IX. Звичайні Загальні Збори

Пов'тового Товариства господарсько кредитового

„ВІРА"

стоваришеня зареєстр. з обмеж. порукою

в Жовкві

відбудуть ся дня 2. липня 1917 р. о год. 11. рано в комнатах стоваришеня з слїдуючим порядком нарад:

1. Відчитане протоколу з послїдних Загальних Зборів.
2. Справозданє Дирекції з дїяльности Товариства за рік адмінїстраційний 1916.
3. Справозданє комісії контрольної і удїленє абсолюторії.
4. Розділ чистого зиску за рр. 1914, 1915 і 1916.
5. Внесеня і запити.

Коли о год. 11. перед полуднем не збереть ся статутом вимаганий комплет членів, відбудуть ся другі Загальні Збори того самого дня о год. 12. в пол. в льокали стоваришеня в тим самим порядком нарад, котрі будуть рішати без огляду на скількість присутних членів (§. 33 ст.).

Маєтковий біланс за р. 1916 є виложений в льокали товариства в годинах урядових, де члени можуть його переглянути (§. 44—49 ст.).

За Раду Надзираючу:

о. Вол. Утриско председатель. *о. Й. Маринович* секретар.

358 3—3

Загальні Збори

Каси міщанської

стоваришеня зареєстр. з обмеж. порукою

в ПЕРЕМИШЛИ

відбудуть ся дня 27. червня 1917 р. о годині 6 вечером в комнатах товариства з слїдуючим порядком дневним:

1. Відчитане протоколу з послїдних Загальних Зборів;
2. Звіт Управи з дїловодства за лїта 1914, 1915 і 1916;
3. Звіт Комісії ревізійної з внеском на удїленє абсолюторії Управі і Раді Надзираючій;
4. Розділ чистого виску;
5. Вибір 6 членів Ради Надзираючої і 3 заступників;
6. Затвердженє вибору 3 членів Управи і 3 заступників;
7. Вибір 3 членів Комісії ревізійної;
8. Внесеня і запити.

Коли би на 6 годину вечер не було вимаганого статутом числа членів, то другі Загальні Збори відбудуть ся о годині 7 вечер того самого дня і в тим самим порядком дневним без огляду на число присутних членів.

РАДА НАДЗИРАЮЧА

О. Ярема, председатель. *О. П. Комаркицький*, секретар. 377 3—3

ЗЕМЕЛЬНИЙ

БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

Спілка акційна у Львові

Підвалє ч. 7.

— Конто почтової щадниці ч. 116.954. Жирове конто в Австро-угорськім Банку.

Складайте ощадности взагалї вайві гроші на процент, щоби конда корона могла служити народньому господарству, та вам приносити зиск, а не марнувала ся.

Акційний капітал	К 1,300.000
Резерви Банку	К 200.000

Приймає вкладки на біжучий рахунок від К 10·— на 4 проц.

Удїлає гіпотечні і вексельві позички.

Виплачує купони від заставних листів.

Вимінює по користнім курсі російські рублї і німецькі марки.

Певність льокації запоручують акційний капітал Банку і резерва.

На жадане висилає посвідки зложеня (чеки) Почтової Щадниці. 728 28

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З. Бурдзяк, друк. Львів, Ринок

Ч. 134. (9.386) Львів, неділя 10. червня (28 мая ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . . . 2·70 К.
чвертьрічно . . . . 8·— „
піврічно . . . . 16·— „
цілорічно . . . . 32·— „

у Львові (без достави):

місячно . . . . . 2·40 К.
чвертьрічно . . . . 7·— „
піврічно . . . . 14·— „
цілорічно . . . . 28·— „

За зміну адреса платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомлення про вінчання і заручини 1·20. Некрольогія стрічка 1 К.

Сталі оголошення за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Війна цивільних і військових властий проти невинного, безборонного українського народу Галичини.

Інтерпеляція послів д-ра Костя Левицького, Володимира Сінгалевича і тов. до Його Ексцеленції президента міністрів в справі численних смертних кар і інтернувань в Східній Галичині.

(Внесена на засіданю палати послів 5. червня 1917 р.)

В перших двох тижнях серпня 1914 р., коли почали ся воєнні операції проти Росії, галицькі адміністраційні власти не зробили нічого, щоб населене властивим способом поучити, як має поводити ся в війні, а непевні елементи позбавити змоги шкодити оружній силі держави. Наслідком сього невровумілого занедбаня трапило ся особливо в сумежних з Росією повітах Галичини кілька випадків, що окремі особи чи незручним поведенєм, чи з несвідомости, а вже в найрідших випадках зрадою пошкодили воєнним операціям армії.

Галицьким адміністраційним властям не повинен був бути невідомий сьом і значіне руссофільської агітації в Галичині. Її ведено від років між обома народами Галичини. Між українським населенєм Галичини число руссофілів було мале й вони були загально відомі.

Коли військові власти ввернули увагу галицької адміністрації на руссофільські затії, почала вона розвивати горячкову діяльність. Одначе та діяльність приняла зов ім нежданий напрям. Галицькі адміністраційні власти зарядили найстрогійші міри не проти малого числа руссофілів, тільки

проти цілого українського населеня Галичини.

Військові власти, команди й окремі відділи армії, поінформовані односторонно й фалшиво адміністраційними властями, прийшли до злові щого хибного погляду, що всі „Русини" є зрадники, і тих кавкових поголосок про загальну зраду надужито також для оправданя всіх невдач на східнім фронті.

Тепер почала ся формальна

війна цивільних і військових властий проти невинного, безборонного українського народу Галичини.

Тисячі мущин, жінок, дітий на основі наглого суду або таки так повішено, розстрілено, а в найщасливійших випадках арештовано й відставлено. Не тільки селян і міщан, але також інтелігенцію — коли тільки хто з них був українського роду — без ніякої підстави, часто тільки на основі самовільного рішеня даного органу власти, арештовано і серед страшних знущань зі сторони вуличної товпи й ескорти відставлювано до численних цивільних і військових вязниць.

На центральний табор для таких „інтернованих" вибрано

Талєргоф коло Ґрацу.

й уряджено його для кількох тисяч осіб. Тамошні урядженя власне в перших місяцях війни, коли Талєргоф був переповнений, були під гігієнічним і всякими иншими оглядами просто наругою. Від епідемій, які швидко вибухли, згинуло більш тисячі зовсім невинних Українців. Поведенє органів нагляду було над всяку міру строге і безоглядне. А до того придумували ся для Українців ще гіркі насмішки замкнених разом з ними руссофілів.

Поступоване проти інтернованих вела окремо для сього утворена ц. к. слїдча комісія в Талєргофі. Урядоване сеї комісії, яке вело ся понад два роки, виказало, що

з інтернованих Українців ані один не провинив ся непатріотичним поведенєм.

Ані один Українець не був поставлений перед суд, а тим менше засуджений. З сього виходить понад всякий сумнів, що всі інтерновані Українці через самоволю властий зовсім невинно були виставлені цілі місяці і навіть роки на найбільші фізичні й душевні муки, а більш ніж тисяча їх заплатила за свій австрійський патріотизм смертю. Також з иншіх інтернованих, не Українців, ледви пару тузинів поставлено перед суд.

Ті надужитя, що кличуть до неба о пімсту, приписувано часто в правительственних кругах воєнній психозі галицьких властий і викликаним нею пожалуваня гідним надужитям армії. Але сї оправдуваня зовсім не заслугують на віру. Деякі надужитя й помилки можна допустити, але не тисячі й десятки тисяч!

Се не була помилка, се була нелюдська система!

Галицькі адміністраційні власти безпосередно арештованями, а посередно брехливим інформованєм армії мали за ціль ціле українське населене оклеветати як зрадників і політично знищити, щоби з сього зробити політичний капітал для польського панованя в Галичині. Найяркійшим доказом сього служить факт, що

галицька адміністрація старала ся в тім напрямі впливати на ц. к. слїдчу комісію в Талєргофі

та що богато з Українців, увільнених сею комісією, по повороті до Галичини вона знов арештувала й інтернувала.

Загальна Українська Рада й Українська Парляментарна Репрезентація робили все можливе, щоб облекшити долю інтернованих в Талєргофі, щоб осягнути увільненє невинних і розвязанє табору. Вношені меморіяли й численні інтервенції (від жовтня 1914 р.) не осягнули виднійших успіхів.

Талєргоф істнував далї як пятно ганьби для правової держави,

аж великодушне рішене Його Величности Цісаря поклало кінець цілій системі інтернованя.

На основі сього підписані ставлять до Його Ексцеленції президента міністрів отсї питаня:

1) чи наведені факти Його Ексцеленції як шефови ц. к. правительства є відомі?

2) які заряджена поробило правительство, щоб винні органи потягнути до відповідальности.?

3) які заряджена думає поробити правительство, щоб невинно замкнені дістали змогу вернути без перешкоди до вітчини?

4) як думає правительство оправдати ті важкі надужитя?

5) які заряджена думає поробити правительство, щоб горожанам держави, які невинно натерпіли ся знущань і були позбавлені свободи й чести, як також родинам тих, що невинно понесли кару смерти, дати відповідне задоситьучиненє?

б) які заряджена думає поробити правительство, щоб запобігти повторенню таких до неба о пімсту взиваючих надужить зі сторони галицьких адміністраційних властий і вимогти на них, щоби в Галичині панувала австрійська державна ідея й австрійська державня рація?

Новий реґулямін Палати послів.

Львів, 9. червня 1917.

Справа нового регуляміну заняла Палату послів значно довше, ніж спершу пляновано. А саме мав він бути ще на засіданю 5. с. м. ухвалений в третім читаню. Тимчасом стала ся несподіванка, яка мало не викликала кріви в палаті послів.

При другім читаню 5. с. м. 203 голосами всїх не-німецьких послів проти 153 голосів всїх німецьких послів принято додаток до § 51, поставлений чеським послом д ром Франтою, що „всї промови дослівно, як їх виголошено, мають бути записані в стенографічнім протоколї". Означає се дослівне протоколованє промов, виголошуваних не по німецьки.

Се голосованє, яке розділило Палату послів на два противні табори: Німців і не Німців, викликало в німецькім таборі велике огірченє. Третє читанє регуляміну відложено на слїдуюче засіданє, а тимчасом розпочали ся переговори, які вели ся цілий день 6. с. м. аж до вечера.

Правосильне ухваленє регуляміну вимагає більшости двох третин, отже спершу виринула в німецькім таборі думка, щоб цілу реформу регуляміну завалити. Одначе в кінци вдало ся заключити компроміс на тій основі, що пос. Лєо поставив додаткове внесенє про виконанє внесеня д ра Франти. На внесенє д ра Лєа згодили ся всї Німці крім Німецького Національного Союза, який таки рішив демонстраційно голосувати проти регуляміновго предложеня в третім читаню, як також проти внесеня пос. Лєа.

Внесенє пос. Лєа звучить: „Президент має постарати ся, щоби стенографічний протокол промов у не німецьких мовах був по думцї §. 51 регуляміну урядово перекладений і переклад уміщений в протоколї згідно з чергою промов, а не-німецький текст оголошений в другій части протоколу. Також сей текст уважаєть ся дословним протоколом нарад Палати по думцї постанов § 28 пресового закона".

Значінє внесеня д ра Лєа полягає ось в чім: На основі ухваленого внесеня д-ра Франти стенографічний протокол мусїв би містити кожду промову в тій мові, в якій вона була виголошена, отже представляв ся би що до мови так, як Австрія що-до національного складу. За те на основі внесеня пос. Лєа сам протокол буде одноцїльний, німецький, бо не німецькі промови будуть у нім поміщені в німецькім перекладї, а не німецький оригінал тих промов буде поміщений в додатку до протоколу.

Наслїдком згаданого компромісу на вечірнім засіданю 6. с. м. принято регулямін в третім читаню, а внесенє пос. Лєа принято в першім читаню і відіслано до регулямінової комісії. Як сказано, Німецький Національний Союз в обох випадках голосував проти.

Регулямінова комісія мала полагодити внесенє д-ра Лєа до вівторка, щоб воно на вторковім засіданю могло бути полагоджене в другім і третім читаню. Аж тоді регулямін був би в палаті послів дефінітивно полагоджений.

Щоб регулямінове предложенє стало законом, мусить воно бути приняте також Палатою панів, де воно знаходить ся на деннім порядку нинїшного засіданя.

Одначе з найновійших вістий виходить, що в регуляміновій комісії Палати послів виринули нові трудности. На вчерашнім засіданю комісія над внесенєм д-ра Лєа зовсім не радила, тільки ухвалила відложити засіданє. Кажуть, що німецькі парляментарні круги хотять виждати, як поставить ся до регулямінового предложеня Палата панів.

В кождім разї справа ві второк ледви чи буде дефінітивно полагоджена.

ВІДЕНЬ. (Ткб) Окрема комісія Палати панів радила по полудни над ухвалою Палати послів в справі зміни регуляміну. Зачувати, що принято без зміни ухвалу Палати послів, а заразом ухвалено резолюцію з візванєм правительства, щоби в дорозї закону управильнили справу мови нарад парляменту.

Перед скликанєм російської конституанти.

ПЕТРОГРАД (П. А.) 9. червня. Нині відбуло ся перше засіданє окремої комісії вибраної в цїли виробленя закону в справі скликаня

установчих зборів. По вступній промові президента міністрів Львова повірено провід в комісії Кокошкинови.

Ельзас і Льотарингія мають самі рішити про свою приналежність.

КРІСТІЯНІЯ (Ткб). Російський революціоніст князь Крапоткин, який прибув сюди в дорозї до Петрограду, вислав до французького дневника „Bataille“ письмо, в якім каже, що треба приневолити Німеччину до звернення здобутих областей і признання Ельзас Льотарингії права вибору, чи хочуть належати до Німеччини, чи до Франції.

Англійський соціяліст про мир без анексій.

БЕРН (Ткб). На з'їзді соціялістів в Leeds пояснював Филип Snouden резолюцію, що взиває англійське правительство, щоби прилюдно заявило ся за російською мировою формулою „без анексій і без відшкодовань“. Сю формулу, говорив Snouden, приняли вже Сесіль і Аскіт, одначе пояснює ся її самовільно. Справа Ельзаса й Льотарингії, справи: польська, австрійська й балканська, подібно як і ірляндська, египська й індійська дали би ся розвязати в сей спосіб, що кождий нарід дістав би право рішання про свою судьбу. Тільки мир народів може бути тривальним миром.

Депутація австро-угорської армії в Петрограді?

АМСТЕРДАМ (Тел. представника ц. к. Кор. Бюра). Б. Райтера доносить, що дневник „Times“ дістав з Петрограду відомість, що депутація австро угорської армії, зложена з 2 генералів, 2 полковників, 20 инших офіцирів і 15 жовнірів прибула до Петрограду. Одержала вона від російських військ на фронті пашпорти, щоби могла російському правительству або раді делегатів представити мирові умови. Петроградські дневники доносять, що коли військова депутація прибула до Кишинева, увязнено її і видано приказ відставленя її до Петрограду.

Увага ц. к. Кор. Бюра: Ми є в міродатного жерела уповноважнені заявити, що повисше донесене не є згідне з правдою. Твердженє англійського дневника, мовби депутація австро угорської армії перейшла через російський фронт, є видумане.

Болгарія не віддасть Македонії і Добруджі.

СОФІЯ (Ткб). Тутешні дневники, між ними півурядове „Echo de Bulgarie“ і дневник „Народ“ підчеркують невиразні заяви соціялістичних делегатів з Австрії і Угорщини в Стокгольмі що до формули „без анексій і без відшкодовань“. Ся формула переведена в цілости означувалаб полишенє тліючого огня під попелом, з якого потім вибухлаб нова пожежа. Македонія й Добруджа, котрі були кістю незгоди між Болгарією, Сербією й Ромунію повинні після національного принципу належати до Болгарії.

Як живе Микола II.?

ЛЬОНДОН (Ткб). До „Times“ доносять з Петрограду: Тому що много людий звиджує Царське село, видано острійші приписи до стереженя Миколи II. Вільно йому проходжувати ся тільки дві години рано й вечером. Військова сторожа йде все за ним найдалї у віддалї 25 кроків. Дїти б. царя можуть перебувати на свіжім воздусї тільки окремо. Бувша царська пара мусить щоденно два рази показувати ся у вікні, щоби офіцир, який повнить службу, міг її бачити. Потрійний військовий кордон окружає палату.

Б. міністри є вязнені в Петроградській кріпости. Мають на собі приписаний вязничний одяг. Вільно їм раз на тиждень через 10 мінут розмовляти зі свояками і писати та одержувати один лист тижнево. Міністри є вязнені кождий окремо.

СКЛАДАЙТЕ НА ФОНД ім. МИТР. А. ШЕПТИЦЬКОГО ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ СИРІТ!

Ґен Гурко уступив.

ПЕТРОГРАД. (П. А.) Генерал Гурко, начальний вождь на західнім фронті, уступив із свого становища.

Цїсар Карло у болгарського короля.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Цїсар удав ся по полудни окремим двірським поїздом до Штільфрід, а відтам до Ебенталь, де тепер перебуває болгарський король з синами. По близько двогоднинім побутї у болгарського короля вернув цїсар до Ляксембурґа.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) „Korr. Wilhelm“ доносить, що болгарський король надав і вручив цїсареви Карлови підчас його побуту в Ебенталь найвисше болгарське відзначенє, а саме болгарський хрест хоробрости І. кляси.

Авдієнції у Цїсаря.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Цїсар приняв на окремих авдієнціях президента міністрів гр. Клям Мартініца, міністра війни Штегер-Штайнера і міністра краєвої оборони Георгія.

В справі польського легіону.

ВІДЕНЬ (Ткб) „Neue Freie Presse“ доносить, що превес польського кола Лазарський і посли Морачевський, Тетмаєр і Висоцький були дня 8. с. м. у міністра заграничних справ Черніна, щоби розмовити ся з ним в справі польського легіону. Президія польського кола в понеділок відбуде дальшу нараду з президентом міністрів.

Російсько-французькі анексійні пляни.

„Az Est“ доносить в Женеви: Президент міністрів Рібо був приневолений на послїднім тайнім засіданю палати послів дозволити на відчитанє тайних актів французько-російського союза. В тих актах сказано, що союз заключаєть ся в тій цїли, щоби Росія одержала Царгород, а Франція лївий беріг Рена. Рібо мусїв заявити, що правительство не вважає конечною запорукою мира розбору Німеччини, або обкроєня її границь та що на будуче не буде заключати ніяких міжнародних договорів без відома народу.

Після промови президента міністрів поставив пос. Брізон резолюцію, якою висловлюєть ся зречене анексійних плянів, видвигнених тайною дипльоматією. Предложеною резолюцією мала би теж Палата заявити, що вона не бажає дальшої війни а домагаєть ся порішеня справи Ельзаса і Льотарингії на мировім конгресї, а се з огляду на те, що після битви над Марною у вересни 1914 р. територіяльна цїлість Франції вже не є загрожена. Резолуція заступає погляд, що свобода народів не може опирати ся на оружне рішенє, тільки на демократію і соціялізм.

Війна і чеська політика.

Відозва чеських письменників до чеських послів в приводу скликання Державної Ради.

З приводу скликаня Державної Ради 150 чеських письменників звернуло ся до чеських послів у Державній Радї в отсею відозвою:

Звертаємо ся до вас, панове, у великій хвилї нашого народнього житя, у часї, за котрий всї ми нестимемо відповідальність протягом цїлих століть Звертаємо ся до вас, до послів чеського народу, добре знаючи, що ми, чеські писньменники, працьовники й дїячі в нашім громадянськім житю, маємо не лише право, але й обовязок говорити від імени рішучої більшости чеського культурного й інтелїгентного світа, а навіть і за весь народ, котрий сам не може говорити.

Незабаром зійдеть ся Державна Рада, а політичним заступникам чеського народу доведеть ся у перше за час війни заявити з її трибуни все, чого досї не можна було висловити ані в пресї ані якимсь иншим прилюдним способом. Жалїємо, розумієть ся, що сею трибуною не буде здавна славний сойм чеського королївства й виразно заявляємо, що лише сойм сього королївства уважаємо за покликані збори, на яких треба було б говорити про бажаня і потреби нашого народу. Одначе на жаль під сей час нема чеського сойму загалом, а поки-що єдиною вільною ареною чеських послів може бути віденська Державна Рада. Отже, панове, принаймні там будьте справжніми речниками свого народу, принаймні там скажіть державі й світови про те, чого ваш народ хоче та за чим стоїть! Принаймні там виповните свій святий обовязок і як найрішучійше та з самопожертвованем боронитимете чеських прав і чеських домагань у теперішнім найважнійшім часї всесвітної історії, бо тепер рішатиметь ся доля чеського народу на цілі століття! Свої обовязки вповні можете виповнити лише в тім разї, як що наперед виповните всї конституційні умови, продиктовані парляментарним житем. А се означає не лише справжню свободу зборів перед парляментарною сесією, щоб народні заступники могли вислухати бажань і скарг своїх виборців, не лише скасоване цензури що до воєнних справ але й абсолютну свободу й незаймавість парляментарних промов у Державній Раді та в пресї, а насамперед, розумієть ся, особисту свободу й незайманість усїх вибраних народних представників. Рад чеських та инших славянських послів позбавлено сеї свободи й незаймаености, богатьох засуджено до вязниці, навіть на смерть. Инших інтерновано, кажа й досї невідомо, в чім вони провинили ся. Політичні переслїдуваня в часї війни зросли в досї ніколи не передбачуваній мірі; коли отже має настати нове громадянське житє, що є неминучою передумовою кождої парляментарної праці й діяльности, — безперечно потребе, щоб ви наперед вимогли загальну амнестію для всїх засуджених воєнними судами не задля воєнних, а лише політичних причин.

Чеський народ не може привнати теперішній делегації права говорити й дїлати від його імени в Державній Раді, заки наперед не буде запевнена повна горожанська свобода нашого горожанського житя. А поруч з тим однаково протестуємо проти думки, щоб австрійський парлямент, позбавлений тепер більше ніж сорок послів, в яких половина живе й має право на свій мандат, — щоб сей куций, обрізаний парлямент продовжив свої мандати: тільки народ може мандати давати й відновлювати та лише з рук народу може чеська людина приймати політичне заступництво його прав і бажань!

Сї бажаня та права чеського народу набирають нової сили та значіня у звязку з дотеперішним перебігом всесвітної війни, підчас якої майбутня Европа виринає у новім, демократичнім вигляді; також і вся наша політика мусить мати однаково великі, визвольні директиви, які вимагають з минулого старочеської чесноти, старого самопожертвованя і відданости, старого славного огляду на честь народу та на суд будуччини.

Отсї гарні прикмети знявив чеський нарід у своїм певнім себе спокою, котрий заховав у часї війни, не зважаючи на всї спокуси та не потребуючи посольських приказів чи політичних порад. Сей певний себе спокій, сей самозаховавчий інстинкт був найздоровійшим висловом нашого національного чутя, а се вимовне мовчанє, невипровоковане й найбільшим утиском, не мало бути зрушене аж до закінченя світової боротьби.

Одначе тепер відчиняють ся брами австрійського парляменту й політичні представники можуть, коли схочуть, уперше вільно говорити й дїлати. Чогоб вони не сказали чи не полагодили, сього слухати муть нелише вдома, але й у всій Европі. Отже на вас, панове, яко на речників, чесько-славянського народу дивитиметь ся не лише теперішність, але й будуччина й не може бути спору про те, чого вони від вас хочуть.

Програма нашого народу вибудувана його історією та його племінною суцільністю, його новочасним політичним житем, його правами та всїм тим, з чого сї права повстали та чим звязано їх запоручено. Сучасна доба підчеркує сю програму до останніх висновків: як що колись здавало ся, що можна її відкладати або обмежувати, теперішна доба примушує вас розвинути її перед форум усеї Европи й потім боронити до крайности, домагати ся виповненя її без застереженя, бо чеський нарід ніколи її не зрік ся і в чесько славянського серця ніколи не щезла віра у її славне здійсненє!

Ся хвилина настала під час всесвітної війни наслїдком її перебігу й дотеперішних результатів. Демократична Европа, Европа самоуправних і вільних народів, є завтрішною Европою й Европою будуччини. Нарід вимагає від вас панове, щоб ви були при сій великій хвилині, щоб ви їй дали всї свої здібности, щоб

Книгарня — Наук. Тов. ім. Шевченка — **у ЛЬВОВІ, Ринок ч. 10.**

має великий ВИБІР УСЯКИХ УКРАЇНСЬКИХ — КНИЖОК — з усіх галузий знання, як з красного письменства, так і народніх, популярних видань, а також шкільні підручники, словарі й ріжні наукові книжки, співаники, ноти, молитовники, — евангелія й инші релігійні видання. — IVв 20—7

ви ділали як незалежні люди, люди без жадних зобовязань та особистих вигід, люди найвисшого морального й національного сумління! Як що не зможете виповнити всього того, чого від вас вимагає то, що вам наказує нарід, краще відкажіть ся від своїх мандатів раніше, ніж вступите до Державної Ради, й відкличте ся до своєї найвисшої інстанції: до свого народу!

Правительство і чеський нарід.

Чеські парляментарні посли на засіданю 5. с. м. ухвалили в останній редакції текст обширної інтерпеляції про відношенє правительства до чеського народу під час війни.

Крамарж і Кльофач.

Чеський парляментарний ссюз вислав привітне письмо до д ра Крамаржа і одержав від него відповідь, яку відчитано на засіданю союза.

Референти комісії для посольської незайманости д-ра Бакса і п. Матая одержали дозвіл на переглянене карних актів військового суду в справі посла Кльофача.

Українське краєве Товариство для опіки над сиротами.

Дня 7. с. м. відбули ся перші конститууючі збори „Українського краєвого Товариства для охорони дітий і опіки над молодіжю", яке й почало вже свою діяльність. Зродила ся нова українська організація в почуваню необхідної потреби національного виховання і всенародної опіки над українською дитиною. Для її заснованя була се крайна пора.

До певної міри організовану опіку над українськими дітьми, що потребують опіки, вели і ведуть досі епархіяльні комітети: львівський і перемиський, які можуть виказати ся вже тепер деякими успіхами праці. Вони позасновували епархіяльні сирітські захисти та дали почин до заснованя таких захистів в декількох провінціональних містах і таким чином вратували для суспільности по більших містах хоч те, що вратувати ще дало ся. Та самі-ж основателі тих комітетів здавали собі справу з того, що для тої роботи, яку вони почали, треба загально-національної організації, яка би згуртувала усю суспільність, обняла своєю опікою кожду українську дитину в краю, та була в силї добути за для того відповідні засоби. На таку потребу вказували ми теж в нашій часописи в кількох статях, присвячених тій справі. І отсе в лютім с. р. з ініціятиви львівського епархіяльного комітету для опіки над сиротами відбули ся у Львові громадянські сходини, на яких на основі реферату о. Лициняка рішено приступити до утвореня української краєвої організації, що перебрала би на себе охорону української дитини та заступала інтереси українських сиріт перед властями. На сходинах вибрано статутарну комісію для зладженя статутів нового товариства; ся комісія установила референтом для виробленя статута п. надрадн. Мечислава Дністрянського, референтами пп. радн. Зенона Лукавецького і д-ра Стефана Витвицького, який перевів послідну редакцію статутарного проєкту.

Статут основуєть ся на схемі, на якій побудовані инші українські краєві організації. Центральним органом товариства являєть ся Головна Рада, яка для веденя біжучих справ вибирає з поміж себе екзекутиву: Головний Виділ. Централї підчинені філії з філіяльними виділами, а тим місцеві кружки. Організувати одностайну охорону дітий і молодіжи в краю, вести нагляд над нею і творити великі інституції для виховання безпомічних дітий, репрезентувати інтереси українських сиріт на вовні, се головні завданя централї. Тому вивіновано центральну управу відповідними правами. Творити виховуючі сирітські заведеня для повітів будуть повітові філії, а до того прийдеть ся їм виконувати чи не важнійше ще завданє: вести генеральну опіку над сиротами дотичного повіта. Батька матір для сільських сиріт заступати мають місцеві кружки, які повинні стояти працею місцевої сільської інтелігенції.

Перші загальні збори „Українського краєвого товариства охорони і опіки над молодіжю у Львові", — як згадано — відбули ся 7. с. м. при численній участи громадянства, свідомого незвичайної ваги справи. Як делєгати Перемищини явили ся: о. мітрат В. Левицький, д р Кормош і о. Комарницький. Збори відкрив п. В. Нагірний. Проводив п. надрадник Дністрянський. Статут референ о. Лициняк. До Головної Ради вибрано: президентом п. д ра С. Федака, членами: Ол. Барвінського, д-ра С. Витвицького, М. Дністрянського, Евгенію Вергановську, о. д-ра Василя Левицького, о. Т. Лежогубського, о. В. Лициняка, д-ра Ев. Макарушку, д ра І. Макуха, д-ра К. Студинського і Ольгу Ціпановську. Членами ревізійної комісії стали: пп. Ом. Саєвич, д-р В. Мацькевич, Ев. Нагірний, заступниками: д-р Г. Саїк і д-р Стасюк.

Початок діла зроблено. За тим повинна піти гуртова праця української суспільности під кличем: „Ратуйте для народу українських дітий". Побажати би новому товариству, щоби воно згуртувало в тій народній службі всіх тимучих Українців та пособило силї і розцвітови молодого українського покоління.

НОВИНКИ.

Львів, 9 червня 917.

— **В школах У. П. Т.** Приватні іспити в четироклясовій жіночій школі вправ, в школі виділовій і учительській жіночій семинарії УПТ. у Львові (вул. Мохнацького ч. 12) відбудуть ся в пятницю 22. червня, а вступні іспити в тих 3 школах по вакаціях в четвер дня 6. вересня. До іспиту треба принести метрику уродженя, заглядно й послідне шкільне свідоцтво. Вступні іспити на перший рік учит. семинарії відбудуть ся дня 28. червня, а по вакаціях 4. вересня. До сего іспиту можуть зголосити ся ученици, що мають найменше 15 літ жита і відомости яких є обняті науковим пляном триклясової виділової школи. До іспиту треба принести метрику уродженя, послідне шкільне свідоцтво, свідоцтво фізичного уздібненя, виставлене на блякеті державним лікарем (фізикум). О таке свідоцтво можна постарати ся аж у Львові, бо звичайно на провінції не мають лікарі дотичних блякетів. Мимо дорожнечі Товариство не підносить оплати за науку як се вчинили всї инші приватні школи, щоби дати можність навіть менше заможним ученицям, користати з науки в рідній школі, якій наша жертвольобна суспільність не дасть упасти.

— **Українська ремісничa і промислова бурса у Львові.** Отсим подаємо до відома інтересованим, що постановили ми повновно відкрити ремісничу і промислову бурсу у Львові. Бажаючі умістити своїх синів в нашій бурсі, мають зголосити ся письменно на руки відписаного голови товариства з долученєм метрики і шкільного свідоцтва з послідного школьного півроку, як також по дати, якого ремесла хоче зголошений вчити ся і скільки будуть платити за удержанє в бурсі. Добавимо, що при принятю на науку ремесла жадаєть ся що найменше укінчених 14 років жита. — За раду товариства „Українська ремісничa і промислова бурса": Голова: Василь Нагірний. Член ради: о. Василь Лиско.

— **Товариство українських наукових викладів ім. П. Могили.** В неділю 10. с. м. буде в малій салї Музичного Інститута ім. М. Лисенка виклад п. д-ра Дениса Лукіяновича про „Жовнярські думи Федьковича", а п. Ельський виголотить кілька дум буковинського кобзаря. Початок точно в год. пів до 4 по пол.

— **Рекрутація до українського війска.** „Утро Россії" з 13. н. ст. мая доносить з Київа: В губерніях чернигівській, харківській і полтавській оголошено рекрутацію до українського полку вільних від військового обовязку. Тих, що служать у війску не принимають до полку, бо се вносить дезорганізацію в армії в окрема на фронті. — Ф. К.

— **Краєвий Український Природничо історичний і Сільсько господарський Музей у Київі.** „Кіевская Мысль" з 7. мая доносить: На засіданю Київського Товариства Природознавців 22. цвітня проф. П. Тутковський предложив проєкт основаня у Київі Краєвого Українського Природничо історичного і Сільсько-господарського Музею. Найголовнійші завданя музею: дати можливо повну картину цілої природи краю, доступну для всіх інтересованих (вступ до музею буде безплатний); збирати і ратувати від загибелї заслугуючі на дослід предмети нашої природи, познайомлювати широкі круги населеня з природою і сільсько-господарським житем краю; бути розсадником провінціяльних музеїв (в повітових городах, по селах і місточках) і шкільних (при народних школах); притягнути широкі демократичні круги населеня до досліду природи краю і його богацтв і ин. Товариство приняло проєкт і передало до комісії, в яку увійшли професори і молодші учителї Університету та Висших Жіночих Курсів і представники від студентського гуртка дослідників природи. Комісія повинна притягнути до свого складу представників від місцевих громадянських організацій і наукових товариств для розгляду предложеного проф. Тутковським проєкту, для виробленя уставу музею і для поробленя енергічних заходів в цїли найшвидшого здійсненя сеї загально-корисної інституції. Значні жертви для будучого музею (цінні колекції) вже приобіцяно.

— **Українські селяни і російське духовенство на Україні.** „Русское Слово" з 3. н. ст. мая доносить з Київа, що на Україні зростає нагінка селян на священиків. Селяни домагають ся усуваня священиків. В одній київській губернії усунено вже більше ніж 60 священиків. — Ф. К.

— **Німецькі кольоністи на Україні.** „Русское Слово" з 13. с. м. доносить, що в останнім часї виселені Німці-кольоністи стали повертати на Україну і домагають ся від теперішних арендаторів відданя їх давних земель. Губернський виконавчий комітет ухвалив відмовляти тим домаганям кольоністів. — Ф. К.

— **Шевченкове свято в Ременові.** Щоби чужинців познакомити з нашим житем і просвітним рухом по селах, устроїла дня 20. мая с. р. читальня „Просвіти" в Ременові в своїй просторій салї вечер в честь Т. Шевченка. Виголошено дві промови в українській і німецькій мові про значінє Шевченка для України (П. Шерстило і о. Іванець мол.). Дівчата під умілою управою пп. Козаківних, місцевих учительок, відспівали богато народних пісень а вивязали ся з сего знаменито. З трьох деклямацій виголосила одну по німецьки дуже удачно сільська дівчина Мелянія Сушко, а другу малий хлопчина Ковалишин по українськи: „Мені тринайцятий минає." Прочі точки а то 2 хори і 2 соля виконали Італійці, яких незвичайно старанно викінчені продукції дуже припали до вподоби і нашим людям. Солістам акомпанієвали теж Італійці мандоліністи, які до того продукціями прегарних народних італійських пісень виповнили антракти. Уладженєм і прикрасою салї зеленю, вінцями, фестонами і лямпіонами занявся місцевий військовий комендант. Крім місцевої і замісцевої інтелігенції, явили ся на салї всї місцеві офіцири. Про незвичайний успіх святочного вечера свідчить се, що на загальне жадане повторено його дня 24. мая, а чистого доходу на ранених і хорих стрільців в Захисті УСС. у Львові було 290 К.

— **Гр. Скарбек вернув.** Доносять урядово, що посол гр. Скарбек, один з провідників вшехпольської партії, який від двох і пів років проживав в Швайцарії, прибув до Відня.

Палата панів.

ВІДЕНЬ 9. червня. (Ткб.) На нинішнім засіданю Палати панів поставив д р Грабмаєр внесенє щ до переданя постанови Палати послів в справі закона про регуляміи окремій комісії з 9 членів, яку нині треба вибрати. Ся комісія має до понеділка 3. год. по пол. се є до часу, на котрий буде скликане засіданє Палати панів, здати устно справу. Внесенє принято.

На пропозицію віцепрезидента кн. Фірстенберга вибрано постійну буджетову комісію з 21 членів. Д-р Грабмаєр вніс, щоби вибрати комісію з 25 членів в цїли поставленя внесеня що до маніфестації у відповідь на престольну промову. І се внесенє принято.

Д-р Грабмаєр як предсідатель правничої комісії здав устно справу терна що до обсадженя місць 3 членів і одного заступника державного Трибуналу.

До буджетової комісії ввійшли м. ін.: Коритовський і Водзіцький; до окремої комісії для виробленя внесеня в справі занятя становища Палатою панів супроти престольної промови: Бобжинський, гр. Лянцкороиський, гр. Тарновський; до окремої комісії в справі регуляміну Державної ради Голуховський.

Слідуюче засіданє Палати панів в понеділок в 3 год. по пол.

ІВАНОВИ ФРАНКОВИ

Складки на монумент-портрет приймає Краєвий Союз Кредитовий у Львові, — число книжочки щадничої 4.000.

ОПОВІСТКИ.

Неділя, 10. червня 1917.

Нині: греко-кат.: І. Н ко Сон. — рим.-кат.: 2. Н. по Т.

Завтра: греко-кат.: Теодозії прмч. — рим.-кат.: Варвари.

Позавтрі: греко-кат.: Іванна. — рим.-кат.: Іванна фак.

Український Народний Театр Т-ва „Бесіда" у Львові під управою К. Рубчакової. Саля Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В неділю, дня 10 червня 1917 замість заповідженої драми на 5 дій Галясевича п. з. „Циганка Аза" відбудеть ся задля непредвиджених перешкод „Безталанна" драма на 5 дій Карпенка Карого. — Дирекція. 1—1

Конкурс. Ц. к. Намісництво уряджує в місяцях липни і серпни с. р. курси 5 дневні пересьвітлювсня, сортования і пакования яєць. Курса будуть відбуватись в Рабі вижній повіт Мисленицї західна Галичина. Курсів буде вісім, з котрих один для 10 кандидатів взглядно кандидаток української народности призначило ц. к. Намісництво за посередництвом Союза молочарського в Стрию, якому повірили організації українські торговлю яйцями. На курсах тих буде також подана по відома учасників рахунковість і проваджене книжок потрібних при торговли яйцями. Наука є безплатна. Убогі кандидати взглядно кандидатки могуть просити ори зголошеню о цїлковите або тілько частинне покритє коштів удержана і помешканя на курсах. Подання о принятє на курс належить вносити до Союза молочарського в Стрию до 12. червня с. р. Хтобн просив рівночасно о безплатне удержане, зволить постаратись о потвержденє свого убожества через уряд громадський взглядно парохіяльний. Кошти подорожи поносять кандидати самі. Однак Союз молочарський є готов убогим через удїленє запомоги і в тім взгляді прийти з помочю. Кандидати взглядно кандидатки мусять уміти читати і писати і посїдати що найменше школу народну, щоби могли відтак бути нашими інструкторами. 385 3—3

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 9. червня 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ.

В лїсних Карпатах і в східній Галичині місцями значнійші сутички, позатим артилєрійський огонь.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Над Сочею не стало ся нїчого особливого. На височинї семи громад дальше артилєрійська боротьба із змінчивою силою. Вирву, яка повстала в области Цебіо наслїдком неприятельської міни, наші війська в боротьбі на ручні гранати оборонили проти італійських атаків.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ.

Не було зміни.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гаффе.

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 9. червня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наступника престола кн. Рупрехта: Здовж Ізери тільки місцями значна артилєрійська діяльність. На наші становища на схід від Wytchaete і Messines від південної сторони знова був спрямований сильний винищуючий огонь. Протягом дня неприятель під вражінєм тяжких втрат, які понесло десять наступаючих дивізій після зізнань полонених, не поновив великих атаків. Вислано тільки австралійські війска в огонь до безуспішного наступу на схід від Messines. У вечірній порі на обох берегах каналу Ізера Комін і в низи Lovet вивязали ся нові бої, в яких неприятель не вспів віднести користи. Від каналу Ля Бассе аж до потока (назва в комунікатї ц. к. Кореспонденчитка — прим. Ред.) боєва діяльність вечером була також сильнійша Нічний наступ на північний схід від Вермель, на південь від Льос і на схід від Кроазіль відперто. Значні сили вяровадив неприятель до бою в кількакратних наступах на південний захід і на південь від Лен. В завзятих нічних боротьбах на обох берегах потока Суше та між шляхами, ведучими з Givenchy до Qviens і з Vimy до Meticourt чеські і шлеські полки сильними протинаступами відперли там неприятеля, який в кількох місцях вдер ся був до наших ровів. Наші становища є в цїлости в наших руках.

Група військ нїмецького наступника престола: По сильнім огнивім приготовленю французькі атакуючі війска в ночи рушили наперед на Chemin des Dames, коло Брая і Серні. Відперто їх. Огонь, який був сильний вечером також на инших відтинках фронту над Еною і в Шампанії зменшав о півночи.

Група військ кн. Альбрехта: Положенє не змінило ся.

Із східного і македонського фронту, не донесено про нїякі особливі події, тільки про малі сутички.

Перший квартирмайстер ген. Людендорф.

Оголошення.

ПОЧЕНЄ НІ

усуває певно спеціяльний пудер „Csave", пакет за 1·20 К. На провінцію висилаю тільки за попереднім надісланєм належитости і 40 с. на порто. — Одиноке заступство

S. FEDER, — Львів, Сикстуська ч. 7.
279 33—60

ЗОВСЇМ ДАРОМ! висилаю раненим до шпиталїв інвалїдам інформаційні (вакл. Права родин покликаних до війска і ин.) і жовнярські Календарці. Для инших коштують вони по 30 і 20 сот. Поручаю також 1-шу книжку видавництва „Нова Культура" Оскарда Уальда „Сфінкс без тайни", збірка оповідань в англійської мови. Ціна К 1·60, з поруч. пересилкою К 2·— Чудовий вміст. Великовий папір.

А. Березовський
373 5—10 Львів, вул. Карпінського ч. 19.

НАЙКРАСШІ ОПОВІДАНЯ = СЬМІХОВИНКИ ТА СЬПІВОМОВКИ

Десять книжочок за К. 4·16.

1.	Оповіданя і сьміховинки Олекси Стороженка ціна	44 с
2.	Нові часи, оповіданє О. Маковея	44 „
3.	Карнелюк, „ М. Вовчка	44 „
4.	Оповіданя Федьковича: 1) Три як рідні брати, 2) Опришок	44 „
5.	Приказки і байки Ст. Руданського	44 „
6.	Сьпівомовки	44 „
7.	Оповіданя М. Вовчка: 1) Ковачка, 2) Чумак, 3) Свекруха	44 „
8.	„ „ „ 1) Сестра, 2) Сон	44 „
9.	Перекотиполе, оповіданє Квітки Основяненка	44 „
10.	П. Куліша: Орися, Давне горе, Степова могила	20 „

Замовленя і рівночасно гроші висилати до:

Канцелярії Товариства **„Просьвіта"** у Львові, Ринок ч. 10.

На порто звичайне треба додати при замовленю всїх V 11—? книжок 30 сот., а на поручене 65 сот.

50 аркушів листового паперу
50 коверт — — — — — —
50 штук карт полево. почти

висилає всюди оплачено за попереднім надісланєм 2 корон переказом під адресою:

ЯКІВ ГАСС, вимезит. почтовий урядник
Львів дворець. 372 6—10

Приймаєть ся передплата на

„Вістник Союза Визволеня України".

Виходить що тижня в неділю, в розмірі 16 сторін великого формату, з ілюстраціями рік видання IV.

Річна передплата виносить 15 кор. (15 марок, 6 рублїв, 3 доляра), піврічна 8 кор. (8 марок, 3 рублї), квартальна 4 кор 50 сот. (4 мар 50 фен., 1 руб. 75 коп.)

Ціна поєдиноких чисел 40 сот (40 фен., 15 коп.)

Вістник Союза Визволеня України є часописєюбезпартійною і стоїть на становищи самостійницькім, всеукраїнськім.

Крім статей на теми бїжучого політичного житя і богатої хроніки в житя Росії, російської України і вайнятих областий російської України, Вістник богато місця удїляє творам красного письменства, справам Українських Січових Стрільців і проч.

В Вістнику містять ся правильно огляди голосів чужої преси та реферують ся книжкові видання про українську справу а також постійні огляди воєнних і політичних подій.

Адреса редакції і адміністрації часописи: **Wien VIII. Josefstädterstr. 79. Tür 6.**

Конто почтової щадниці 107090. 7—4

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ

в ПЕРЕМИШЛІ

вулиця Косцюшка ч. 2.

Приймає і виплачує щадничі вклади згідно з умовами урядовими. Вклади оприцентовує по 4½ починаючи вже від слїдуючого дня по дня вложеня аж до послїдного дня перед днем відобраня.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадниці" можна вкладати особисто в касї товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової Щадниці, які Дирекція Щадниці на жадане безплатно достарчає, і в філіях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щадниці".

Удїляє позичок: а) гіпотечних платних пересічними амортизаційними ратами на проміжок літ 10—45 після вибору позичаючого; б) на льомбард ефектів, й на ескомт векслїв. Скорша позичок погодуєсь можливо скоро.

Посередничить у внесенню вкладок в Гал. Воєннім Заведеню кредитовім в Кракові.

Всяких інформацій і другїв удїляє канцелярія „Руської Щадниці" ул. Косцюшки Народний Дім, І. пов. щоденно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. крім недїль і українських свят.

Після § 14. устави „Руської Щадниці", затвердженого через ц. к. міністерство внутрішних справ вкладки в товаристві „Руська Щадниця" в Перемишлї виданість ся до льомбарду державних, фондиційних і т. п. папірів, яко отже „Руська Щадниця" пупілярну обезпеку. III. 45—?

„ДНІСТЕР"

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

Львів, ул. Руська ч. 20 (власний дім)

Телефон ч. 788. — Конто Почт. Щадниці ч. 25261. Жиросе конто в Австро-Угорськім Банку

приймає до обезпеченя від огню будинки, житні і господарські, движимости, меблї, одежу і білизну, збіже в снопах і в зерні, худобу і т. п.

Кождий Українець повинен асекурувати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одиниці, то добробит цїлого народа.

КОЖДИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН АСЕКУРОВАТИ СЯ ТІЛЬКИ В ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕР"

Нема жадного иншого українського Товариства асекураційного від огню, — тільки один

„ДНІСТЕР".

„Дністер" рахує найдешевші оплати за обезпеченя селянських будинків.

„Дністер" звертає кождорічний чистий зиск своїм членам.

„Дністер" оцїнює та виплачує шкоди по огнї скоро і совісно, а на членів оцїнкової комісії запрошує все двох господарів.

„Дністер" дає підмоги українським школам і бурсам, де виховують ся селянські дїти.

Люди асекуровані в „Дністрі" можуть дістати позичку у всїх великих банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер".

Власні фонди „Дністра" виносять з кінцем 1916 року 8,613 829·— корон.

В „Дністрі" можна обезпечати від крадежи з вломом движимости всякого рода, а Товариства кредитові готівку, цінні папери і векслї за дешевою оплатою премії. I.A 12—?

Адреса „Дністра": **Товариство взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР" у Львові, ул. Руська ч. 20.** — Адреса для телєграм: „Дністер" — Львів. — Канцелярії Товариства отворені що дня від 8—2 перед пол.

УКРАЇНСЬКА КРАВЧИНЯ — Львів, вул. Городецких 9. I. пов. — виконує сукні дамські по умірковання цінах. 11—?

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10

Ч. 135. (9.387) Львів, второк 12 червня (30 мая ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА в Австро-Угорщині:

місячно . . . . . 2·70 К.
чвертьрічно . . . 8·— „
піврічно . . . . 16·— „
цілорічно . . . . 32·— „

у Львові (без достави):

місячно . . . . . 2·40 К.
чвертьрічно . . . 7·— „
піврічно . . . . 14·— „
цілорічно . . . . 28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень: Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомлення про вінчання і заручини 1·60. Некрольогія стрічка 1 К. Сталі оголошення за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Українська армія.

Поки-що три корпуси.

Відень, 9 червня 1917.

(Ф. К.) „Frankfurter Zeitung" з 4. с. м. (вечірне видане) в телеграмі зі Стокгольму доносить:

„На нараді у головній кватирі Брусілова справу твореня українських полків порішено поки-що таким способом, що три корпуси на південно-західнім фронті мають на будуче виповняти ся виключно Українцями. Заступлені на фронтовім з'їзді в дуже великім числі українські жовніри домагали ся повного перестрою російської армії на основі національного принципу.

Читачі „Діла" пригадують собі з нашої дописи про українське військо в ч. 128 з 3. с. м., на чім стала була справа твореня українського національного війска. Рада депутатів військ Українського военного округа, відносячи ся у принципі з повним спочутем до справи організації українських віддїлів, всеж таки з огляду на безпеченство фронту не вважала можливим згодити ся на формованє таких віддїлів із жовнірів з фронту й зажадала негайного повороту фронтовиків до своїх частий на фронт. Та рівночасно згадана Рада як 4 ту точку своєї резолюції ухвалила; „Признати, що справа формованя українських віддїлів, яка вимагає порішеня складних технічних питань, повинна бути поставлена у цілій широкій для обговореня на фронтовім з'їзді, який має небавом відбути ся".

Відоме також компромісове рішенє, яке у справі сій видав тодішний командант південно-західного фронту (нині generalissimus цілої російської армії) ген. А. Брусілов. Зі зібраних у Київі 3.000 Українців фронтовиків він 500 позволив лишити ся як організаторам й інструкторам українського полку добровольців, наказуючи решту негайно вислати до їх частий на фронт.

Та як поставили ся до такого компромісового рішеня ген. Брусілова отсї 2.500 українських жовнірів невписані у реєстр українського полку? Чи зрезигнували зі свого домаганя піти на фронт тільки під українськими національними прапорами, чи остали й дальше при своїм домаганю? Російські часописи з певною відповідю на отсї питаня до нині тут ще не наспіли. Та ледви чи помилимо ся, коли останні великі заворушеня дезертирів у Київі (про се доносять саме німецькі часописи), для яких день 28. н. ст. мая був останнім визначеним днем повороту на фронт, а які одначе не захотіли таки вертати туди і, розброївши міліцію, при помочи машинових карабінів ставили навіть чинний опір висилці їх на фронт,—коли сі заворушеня будемо вважати власне відповідю отсих 2.500 невписаних у реєстр Українців на рішенє ген. Брусілова.„

І дуже правдоподібне, що у значній мірі під вражінєм і натиском власне отсих подій у Київі й запала наведена висше незвичайно важна й далекосягла у своїх наслідках ухвала у головній кватирі ген. Брусілова.

Перед політичною дебатою в палаті послів.

Львів, 11. червня 1917.

На деннім порядку завтрішнього засїданя палати послів знаходить ся як перша точка звідомленє регулямінової комісії про відоме внесенє пос. Леа в справі не німецьких промов у стенографічнім протоколї, — „на скільки се звідомленє буде в час роздане". Та з дотепершних вістий виходить, що се звідомленє не буде на завтра готове, так, що ся точка відпаде з денного порядку.

Таким чином палата послів приступила би завтра від разу до першого читаня буджетової провізорії. Буджетова дебата має розпочати ся програмовою заявою правительства, яку зложить президент міністрів гр. Клям-Мартініц. В сій заяві обговорить він також державно-правні заяви, зложені окремими національними групами і означить становище правительства. По заяві правительства наступить кількаденна політична дебата, в якій партії зазначать своє становище до всіх питань внутрішної політики. Так прояснить ся становище партій до правительства.

В дебаті будуть обговорювані також справи заграничної політики.

Також економічні й фінансові справи будуть без сумніву порушені в сій дебаті.

Політична кріза в Еспанії.

Військовий комітет і його домаганя. — Димісія кабінету.

МАДРИД (Ткб.) Увязнено членів центрального комітету військового, який поставив собі за ціль переведенє нової, лїпшої організації армії. Комітет оборони піхоти вручив комендантови корпусу в Барцельоні пропамятне письмо з домаганєм випущеня на волю увязнених членів комітету і урядового признаня комітету і його виділу.

МАДРИД (Ткб). Гарція Прієто вручив димісію цілого кабінету, якої причиною має бути домаганє комітету оборони піхоти, щоби його ухвали були без зміни приняті правительством. Правительство вважає се примусом, якому не може ся підчинити.

МАДРИД (Ткб.): Король висловив своє довірє Гартії Прієто, який просив о час до намислу.

МАДРИД (Райт.) Дато обняв місію утвореня нового кабінету.

Авдієнції у цїсаря.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Цїсар вислухав нині звичайних звідомлень і приняв на окремих авдієнціях між иншими предсїдателя спільного Уряду для вижившенв ген. майора Ляндвера Праґенав, радника двора Олександра Барвінського, публїциста Станислава Козмяна і б. намісника ген. майора Ерика Дїлєра.

Палата панів.

Наради над змівою регуляміну.

ВІДЕНЬ (Ткб.) 11. червня. На нинїшнім засїданю Палати панів справоздавець кн. Льобковіц представив устно звіт комісії, вибраної для справи зміни закона про регулямін Державної Ради. Заявив, що більшість комісії висказала думку, що навіть найлїпший регулямін не здасть ся ні на що, коли нема охоти до праці, а найгірший регулямін є добрий, коли є ся охота. Часть комісії задумувала зробити поправки автономічного регуляміну. По принятю закона приняла комісія на внесенє д-ра Кляйна таку резолюцію: „Хоча палата панів не має безпосереднього впливу на автономічне управильненє регуляміну Палати послів і бажає оминути думки вмішуваня до справ другої палати, то одначе не може не висказати поважних сумнївів супроти довершеної в регуляміні Палати послів зміни поступованя під язиковим оглядом, тому що се управильненє представляєть ся не тільки як внутрішна справа Палати послів, але в своїх наслїдках може поза областю парляментарних уряджень вплинути некорисно на публичне житє в Австрії. Палата панів висказує тому переконанє, що в остаточнім полагодженю язикових відносин мусить ся полагодити також справу мови при нарадах Державної Ради, а се обох її палат, з задержанєм німецької мови, та взиває правительство, щоби як найскорше розвязало сю справу в порозуминю з обома палатами Державної Ради".

Справоздавець перестерігає Палату перед відкиненєм закона, бо через те діяльність Палати послів могла би бути відсунена ad calendas graecas і просить о принятє закона.

Д р Ґрабмаєр зазначив, що парлямент в тяжких часах, замість заняти ся великими справами, які мають причинити ся до відбудови вітчини, займаєть ся нещасною національною і язиковою справою, які не дають бідній державі зазнати спокою. Є се прямо кпини, але Палата послів приняла ухвалу, яка повалює 56 лїтнє постійне поступованє і вводить у наради парляменту дійсну вавилонську вежу. Бесїдник закидував Чехам, що вони зірвали сей домашний мир, без якого тепер є неможлива успішна дїяльність парляменту. Внесенє Франти є певною руїною парляменту. Був се перший крок, що веде до парляментарної пропасти. З сього виходить компетенція, а навіть обовязок Палати панів заняти в тій справі становище. Тому бесїдник поставив в подрібній дискусії таке внесенє: „В § 9. закона про регулямін Державної Ради має бути додане: Аж до настаня иншого законного управильненя язикової справи має в нарадах Державної Ради остати далї дотеперішний звичай під сим оглядом. Партія бесїдника не думає нїкого дразнити, але бажає для добра парляменту вдержати в силї звичай, якого держали ся 56 лїт. Вістрє сеї акції не звертаєть ся ні проти правительства ні проти Палати послів.

Д р Білїнський, що виступив в обороні внесеня п. Транти поставив таку резолюцію: Висока Палата схоче ухвалити: Взиваєть ся ц. к. правительство, щоби заініціювало практичне розвязанє язикової справи нарад парляменту через навязанє переговорів між національними партіями і на основі сподіваного добровільного укладу предложило обом палатам відповідні внесеня.

Внесенє д ра Ґрабмаєра відкинено 70 голосами проти 61.

Слїдуюче засїданє в середу 13. с. м. в 3. год. по пол.

Закон про регулямін Державної Ради — санкціонований.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) „Wiener Ztg." оголошує санкціонований закон про регулямін Державної Ради.

Вільзон про основи мира.

ВАШІНҐТОН (Райт.) В ноті президента Вільзона до російського правительства, дорученій американським амбасадором в Петрограді, сказано м. ин.: Супроти близьких відвідин американської депутації в Росії в ціли обговореня найвідповіднїйших способів співдїланя обох народів, щоби нинїшну боротьбу о свободу народів довести до успішного кінця, президент бажає ще раз ствердити, які ціли присвічували Зєдиненим Державам при виданю війни. Америка не шукає матеріяльних користий або побільшеня своїх областий, не бореть ся о самолюбні ціли, тільки о увільненє народів від напастий автократичної власти. Кермуючі круги в Німеччинї почали недавно також голосити такі свободолюбиві принципи, але роблять се тільки для себе, для власних замірів, що відносять ся до їх могучости. Сї заміри сягають від Берлїна до Багдаду і ще далї. Одно правительство за другим своїм впливом намотало нитки в сїть інтриг, звернених проти мира і свободи свїта. Сю сїть треба зірвати, треба поробити заряджєня, щоби вже нїколи її не намотано на ново.

Проста річ, що правительство старає ся о запевненє, що війна скінчить ся приверненєм status quo ante. Одначе сей стан треба змінити так, щоби запобігти тому, щоби коли небудь знов могло прийти щось такого страшного. Треба перевести всякі конечні направи, але після принципу, що не вільно приневолювати нїякого народу під пановане, під яким він не хоче жити, а нїяка область не повинна змінити

властителя, хиба в цїли запевненя його мешканцям доброї можливости свободи.

Можна жадати відшкодованя шкід тільки о стільки, о скілько є заплатою за явне безправство. Можна привернути тільки таку силу, якої метою є запевнене світового мира і будучого щастя народів. А далї вільні народи світа повинні дійти до умови, яка запевнила би мир і справедливість в переговорах народів між собою. Братерство народів не повинно остати далї фразою, народи мусять утворити дїяльну суспільність, щоби забезпечити своє житє проти напастий автократичної сили. Для сеї цїли можемо посвятити кров і майно.

Настав день побіди або здачі. Коли сили автократії зуміють нас розділити, то нас побідять, коли будемо зєдинені, до певна є побіда, певна свобода, яку забезпечить побіда. Тоді можемо виявити себе великодушними, але ні тоді, ні тепер не вільно нам показати ся слабими і випустити з руки хочби одного запевненя справедливости і безпеки.

Угорська кріза.

БУДАПЕШТ (Ткб.) Гр. Естергази вчора й нинї конферував з цїлим рядом політиків. В розмові з співробітником дневника Az Est сказав, що дотеперішні висліди вдоволяють його. Удаєть ся до Відня, щоби здати Монархови справу, верне в середу або в четвер, аби вести далї конференції в справі утвореня кабінету, а сподієть ся покінчити їх так, що ще в тім тижни буде могти преставити Монархови листу нового кабінету.

БУДАПЕШТ (Ткб) Десигнований президент міністрів гр. Маврикій Естергази виїхав в 11 год. в ночи до Відня.

Представники закордонної української соціяльної демократії в Стокгольмі.

БЕРЛІН (Ткб.) „Vorwärts“ доносить, що представники української соціяльно демократичної партії прибули до Стокгольма.

Відповідь осередних держав польській державній Раді.

ВАРШАВА. (Ткб.) На засіданю польської державної Ради дня 8. с. м. комісарі осередних держав зложили отсю заяву:

1) Бажане, щоби установлено регенства для польської держави, висловлене в ухвалї державної Ради з 1. мая 1917 р. відповідає вовсім намірам осередних держав і має бути здійснене, як тільки будуть витворені умови успішної дїяльности регента.

2) Осередні держави признають вже тепер тимчасову державну Раду представником польської держави, яка творить ся, і ожидають, що державна Рада в можливо найкоротшім часї покінчить свої приготовні праці для конституційної і адміністраційної організації Польського Королівства.

3) Осередні держави звертають ся до державної Ради з вазивом, щоби вона виробила і предложила їм подрібні внесеня що до питаня, в який спосіб без нарушеня становища, прислугуючого окупаційним державам по думцї міжнародного права має наступити відданє поодиноких областий адміністрації польським центральним властям (міністерствам), та в який спосіб мають бути покриті кошти тої адміністрації.

Тими областями адміністрації є крім судівництва і шкільництва справа віроісповидань, опіка над наукою і штукою, дальше в области суспільного господарства: торговля і рільництво, з обмеженями, які із воєнно господарського огляду означить ся ще близше, організація ремесла, усуненє воєнних шкід і відбудова враю, вкінци публична добродійність і суспільна опіка.

Дальше дожидають осередні держави представленя державною Радою особи, якій аж до хвилї установленя регента має бути поручена начальна управа відданих польській державі областий адміністрації; правительства сподіють ся, що передовсім буде взяте під розвагу визначенє на те становище председателя тимчасової державної Ради, коронного маршалка.

ІВАНОВИ ФРАНКОВИ

Складки на монумент-портрет приймає Краєвий Союз Кредитовий у Львові, — число книжочки щадничої 4.000.

Грівні відносини в Росії.

Державна каса пуста. — Можливість нового перевороту.

СТОКГОЛЬМ (Ткб). „Sdenska Dagbladet“ доносить, що на московськім з'їздї в справі а провізації міністер скарбу Шінгярьов заявив, що цїле державне житє є в грізнім стані. Край є в стадії розкладу, державна каса пуста, населенє не хоче платити податків. Тому думаєть ся про хвилеве застановленє виплат. Недостає не тільки поживи але і сирівців.

ЛЬОНДОН (Ткб). До „Morning Post“ доносять з Петрограду: Власть представників виділу робітників і жовнірів постійно меншає, селяни не хотять брати участи у скликанім всеросійськім конгресі. Члени робітницько-жовнірської Ради, приняті до тимчасового правительства не сповнили надій, які на них покладано. Заворушеня по селах зростають. Людий захопив хоробливий шал нищеня. Прийшла пора на новий переворот. Правительство імовірно змінить ся ще в тім тижни.

Домагане рекомпензати для України за дотеперішний її вклад у могучість Росії.

ВІДЕНЬ. (Ф. К.) „Новое Время“ з 9. мая доносить: На харківськім українськім губернськім з'їздї знайшлись бесідники, які, як доносить „Р. Жизнь“, заявили, що Україна не лиш повинна дістати автономію, а і якусь винагороду за відмову користати з Сибіри та инших країн Росії.

Російська могучість, говорив один з них, сотворена завдяки українським козакам, і нащадки сих козаків повинні одержати принайменш щось із здобутого ними для Росії.

Події на закордонній Україні з німецькім освітленю.

Німеччина повинна обстоювати самостійність України. — Щоб Українці не тільки в Росії, але і в Австрії прийшли до свого права.

Відомий знавець Росії д-р Павло Рорбах в статї про Росію, яка обійшла значну часть німецької преси, звертає увагу на значінє Українців у Росії, без яких Великороси творять меншість у державі. Зазначивши, що доси за мало поважно брали українську справу, Українців уважано Росіянами, хоч вони нетільки є окремим народом, але й мали колись власну державу, — він пише:

„Україна се властива стара Русь, богато давнійша ніж Москва“ Визначний учитель російського державного права, петроградський професор Нольде, пише в своїм творі про державне право Росії: В переяславськім договорі (1654) признано Україну самостійною державою в унії з Москвою і в головній основі має ще сьогодні правну силу сей договір, що забезпечував Українцям їх власного начальника — гетьмана, право власних заграничних послів і т. д. Несвідомим моглоб се видати ся бевцїльною державно-правною дрібницею, але Українці самі заступають сьогодні се становище“.

Оповівши, як київський всеукраїнський зїзд постановив довершити ділo автономії України до часу скликаня російських Установчих Зборів і задержавши ся дещо довше над українською маніфестацією у Київі, пише автор: „Отже мир з Росією, так! Але мир дійсно з цїлістю народів, що творили дотеперішню російську державу. Жадної видачі Українців, Фінів, російських мусульманів, Грузинів, Естів, Лотишів, Литовців, надбалтійських Німців їх дотеперішнім великоруським гнобителям! Великоруська республика, скоро тільки вона змінить, не буде незабаром зовсім ріжнити ся що до трактованя так званих інородців від великоруського царизму. Не маємо найменшої запоруки, що вона не спробує, як тільки зможе, разом зібрати всіх тих сил проти Німеччини й против осередньої Европи. Щойно коли неросійські народи матимуть своє повне право самоозначеня, будемо перед тим забезпечені. Українці й Фінн се в першій мірі найважнійші національности, волю яких ми признаємо, заступництва котрих при мирі мусимо жадати, коли маємо вдавати ся в переговори“.

Сконстатувавши загальний розклад у Росії, пише автор: „Щораз виразнійшим стає, що вибила година Росії. Але й вибила — не для упадку, а для визволеня — година поневолених народів. У них можемо призбирати величезний капітал моральних завойовань, завойовань, що не стоятимуть нас нїякої крови й жадних гроший, противно защадять нам на тепер і на будуче безмежні жертви в майні та крови. Не найменшим капіталом при сім буде се, коли в сей досї поневолений світ прийде Німеччина яко та ка, що принесе волю! Не Росія є ворогом, ще менше народи Росії, тільки насильство й примусове збиранєвсїх, навіть немосковських народів з боку Великоросів проти Німеччини. Кінець сеї епохи в Росії означати ме заразом найбільший тріюмф німецького оружя в службі волї й культури!“

Характеристичну передовицю про українську справу по обох боках кордону принесла „Kölnische Volkszeitung“ з 26. мая. Автор, Вільгельм Кіски з Брукселї, представивши теперішний український рух в Росії, переходить до положеня українського народу в Австрії, зазначуючи, що цїсарське письмо з 5. падолиста навіть не згадує про Українців, не то не говорить про поділ сього краю на українську й польську частину. „Тому приобіцяне відокремленє Галичини — каже він — означалоб тільки урядове признанє та скріпленє польського верховодства“. Автор кінчить статю бажанєм, „щоби вдало ся так розвязати галицьку справу, щоб збережено, як інтереси Поляків, так і Українців, і щоб Українці нетільки в Росії, але також і в Австрії прийшли до свого права!“

НОВИНКИ.

Львів, 11 червня 917.

— **Памятник-адреса для митрополита А. гр. Шептицького.** Комітет для повитаня нашого Архипастиря бажає вручити йому від Українців адресу-памятник в виді збірника фотографій з житя українського народу як в краю, так і на переселеню в часї війни. Тому просить ся сею дорогою всїх прихильників сеї справи надсилати на адресу комітету всякі фотографії, що стоять в звязи з війною, а тикають ся Українців і то по змозї: а) не накрепні, б) в двох примірниках (з яких один перейде на власність збірки Українського воєнного музея), в) з поясненями на оборотній сторонї про значінє, час і місцевість знимки, г) посилки слати поручені і охоронені тектурою. Передовсім бажані такі знимки: 1) З добродійних воєнних товариств і комітетів, українських захистів, лїчниць, шкіл, воєнних вистав і т. п. 2) Обходів з нагоди воєнних подій, які уладили Українці, як Богослуженя, концерти, обходи в честь У. С. С. 3) Знимки зруйнованих, чи ушкоджених стрільнами наших церков, народних домів, читалень і т. п., та замітні картини воєнні з наших сїл і міст. 4) Всї фотографії з житя переселенців Українців поза краєм, як у Відни, Празї і инших містах, та в бараках, як в Гмінді, Вольфсберзї, Хоцені і т. д. узглядняючи всї области як домашного, так і прилюдного житя. 5) Знимки з пробудженого українського житя в занятих землях Холмщини і Волині, та в кінци 6) Фотографії з житя та подвигів у сій війні Українських Січових Стрільців за весь час їх єствованя, а то з побуту у кошах, стрілецьких ровах, в лїчницях, та станицях. Знимки, відповідно до свого змісту, поділить ся у памятнику на віддїли, заопатрить ся поясненями, та розмальованими заголовними листами. Фотографії просимо слати негайно, найдальше до 24. червня с. с. на адресу комітету на руки п. Мирона Федусевича у Львові вул. Листопада ч. 20, І. пов. Нехай шлють комітети, фотографи аматори, та поодинокі власники знимок. За комітет для повитаня Митр. А. гр. Шептицького у Львові: Голова комітету д-р С. Федак. Голова орг. секції И Дрималик. Голова секції жив. пам. д-р К. Студинський.

— **Нарада в цїли висилки біднійшої шкільної дїтвори на вакації** буде ві второк 12. с. м. в 5. год. попол. в салї засїдань Ставропигійського Інституту (вул. Бляхарська ч. 11. І. поверх). На сю нараду просить Головна Управа Українського Педагогічного Товариства всїх членів учительських зборів українських шкіл у Львові.

— **Відпустка ґен. Рімля.** Команда міста оголошує: Комендант міста генерал майор Франц Рімль фон Альтрозенбург розпочав 4 тижневу відпустку і поручив команду міста своєму заступникови полковникови Теодорови бар. Маєр-Малї.

— **В справі побору муки** оголошує управа міста Львова: В першім тижни теперішнього періоду хлїбових карт, який починаєть ся 10. червня, будуть районові склепи реалізувати тільки мучні карти за перший тиждень в скількости 1/4 кг.; біла пшеничнамука кухонна буде продавана по 66 с. за 1 кг. без коштів опакованя. О скільки в районовім склепі є ще непродана решта муки хлїбової пшеничної або житної з минулого тижня, то її ціна виносити має не 56 с., тільки 50 сот. за 1 кг.

— **День збірки на „Живий Памятник“ ім. митр. Шептицького в Городку** назначений на 3. і 4. червня (Зелені Свята) приніс 1000 кор. (На се зложили ся: збірка в церквах 320 К., збірка на улицях міста 291·89 К., збірка на передмістях 188·11 К., каса „Поміч“ в Городку 200 кор.). — За комітет о. Володимир Ляско.

Перший великий український фестин

Виділові української Захоронки удало ся виєднати у ц. к. властий дозвіл на уладженє **фестину** на повстаповій площи. Точна програма, в яку увійдуть ріжні несподіванки при звуках музики УСС. буде оголошена пізнійше. Виділ докладає всіх старань, щоби фестин випав як найгарнійше.

Неділя 24 червня.

— **Смерть брата ірляндського провідника.** З Лондону доносять урядово, що командант Віліям Редмонд, брат провідника Ірляндців, поляг в битві під Мессін.

— **В справі священників для виселенців в західній Галичині** появила ся була в наших часописях вістка, будьто би Всв. Еп. Консисторія за мало дбала про заспокоєне їх духових потреб. Між тим правдою є, що Всв. Еп. Консисторія перемиська кромі о. М Голейка визначила ще й инших священиків до несеня духовної потіхи виселенцям. І так: в повіті новоторськім душпастирює між виселенцями Всч. о. Іляріон Гела з Шляхтової; в повіт ліманівський заїзджав о. Михайло Дороцький зі Зл цького, котрого заходом девять сиріт принято до перемиського епархіяльного захисту сиротського, а тепер до їздже там з Нового Санча Всч. с. Порфірій Ступницький, парох і декан товмацький, та в Камінці малій постійно сидить Всч. о. Микола Голейко, який с в-ластиво призначений на повіт тарнівський; в новосанецькім повіті обслугують виселенців в духовних справах дотичні наші священики з деканату мшинського; в грибівськім повіті душпастирює між виселенцями Всч. о Петро Лучечко, тимч. завідатель Б'лцаревої. По лемківських селах чують ся виселенці ще як-так вдоволеними, бож все то між своїми людьми; скорше порозуміють ся, скорше собі зароблять, скорше дещо між людьми дістануть. За те прим. в ліманівськім повіті дуже нарікають на місцеві відносини, а вже найгірше їм з товариною, якої ні чим в стайни кормити, ні де пасти, тай продати тепер годі, бо замізерованої худоби ніхто не хоче купити, тому роблять старанє дістатись конечно між своїх людий. Для несеня всякої поради і помочи виселенцям завязуєть ся тепер в Новім Санчи окремий комітет. — о. М. Д.

— **Українська маніфестація у Пятигорську.** „Утро Россіі" з дня 12. мая доносить з Пятигорська: Відбулась грандіозна маніфестація пятигорських Українців. Віяли прапори з написами: „Хай живе вільна Україна". Українську Раду витали всі місцеві національні організації та політичні партії. З станиць приходять просьби о відкритє українських шкіл. — Ф. К

— **Катеринославська „Губернська Українська Рада" за формованєм українського національного війска.** „К. Мысль" в 9. н. ст. мая доносить з Катеринослава: „Губернська Українська Рада" постановила енергічно піддержати домаганє формованя українських військових частий.

— **З табору веселих а нешкідливих приятелів.** Вішена злоба наших найлїпших приятелів, виведених з умової рівноваги подіями на російській Україні, проявляєть ся деколи в розвеселяючий спосіб. Ось ще один зразок тої гумористики: п. к. кореспонденційне бюро з Берна доносить: „Дневник „Tribune de Lausanne" займаєть ся австрійсько-німецькою пропагандою в справі визволеня України і висказує погляд, що український нарід і українська мова се видумка Австрії. Автономічний рух Українців в Росії се ви слід махінацій добре платних віденських і берлінських агентів."

— **Орґанізац'я урядників Українців київської міської самоуправи.** Як доносить „Кіевская Мисль": 29. цвітня відбули ся загальні збори урядників київської міської симоуправи Українців. На сих зборах вироблено та затверджено „Статут української Громади урядників міської самоуправи". — (Ф. К.).

† ПОМЕРЛИ:

Гаврило Гордий, директор „Руської Каси", член „Народного Дому", „Української Бесіди" і виділовий „Союза Січий" в Чернівцях та член управи „Запомогового комітету для буковинських збігців" у Відни, по довгій та тяжкій недузї упокоїв ся в Відни дня 6. червня с. р. в 36 році житя, віддавши свої найкрасші сили службі для народної справи.

Похорон відбув ся в пятницю, для 8. червня о пів до 5 пополудни в каплиці на Центральнім кладовищи у Відни.

В. Й. П.

СКЛАДАЙТЕ НА ФОНД ім. МИТР. А. ШЕПТИЦЬКОГО ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ СИРІТ!

НА ВОЛИНСЬКІ ШКОЛИ.

„Пятикова вистава".

На необхідну потребу удержаня 25 українських шкіл на Волині, які супроти останніх подій тим дорожші і важнійші для української справи, конечні як найскорші і найобильнійші жертви

Андрій Яворський управ. школи, тепер Grödig bei Salzburg 5 К.: укінчених гімназистів ві Старих Кут. — Леокадія Яворська, учителька, тепер Grödig bei Salzburg 5 К.: всіх Українців, занятих в тутешнім таборі. — Іренка Баричківна Львів 5 К.: Дарцю Утрисківну, Марійку Лисківну, Галю Полянську, Маню і Дзюня Козаків всіх зі Львова. — Марія Михайлівна, Ванівці 3 К.: Нусю Добрянську в Старім Самборі, Мільцю Щульгинівну і Ізю Домбровецьку уч. IV. кл. вид. в Перемишли, Івірну Федоновичівну з Уланова тепер в Дрогобичи, Юлю Романовську Оберголябрунн (Oberholiabrum) коло Відня. — Петрів М. стрілець 36 п. 10 К.: поручника Яцевича Е. 58 п. піх.. хоруж. Кутинського І. 58 п. піх., хор. Палія А. 24 п. піх, хор. Дрогомирецького М. 58 п. п., хор. Лучку А 20 п. стріл. і Марковецького І. 36 стріл. п. — Хорунжий 89 п. п. п. 408 Костеський Гриць 12: пор. Лещишин Гриць, хорунж Галій Никола оба 89 п., Яремлевич Ярослав уч. VIII. кл. Перемишль. Савицький Михайло Підліски, Вознак Василь Городок. — Хор. О. Сидяча п. поч. 240, 5 К.— Николай Білецький, Павлів Вигода 50 К.: Впр. о. Йосифа Охримовича, дскана в Велаїжи, Впов. Івана Марціїкова, п. к. надлїсничого в Мізуни новім, Всеч. о. Андрія Бандеру, пароха в Угринові старім, Впов. Василя Білецького, учителя.— о. Петро Войтович, Грушів, 20 К.: Вп. о. Іван Яворського, пароха в Стрільбичах, Всч. о. Андрія Бенціна, пароха в Старім Самборі, Вп. д-ра Т. Соневицького, старшого лїкаря в Стар. Самборі, Вп. Северина Левицького, судію в Ст. Самборі. Вп. Мих Мацевка, директора школи в Ст. Самборі. — о. Єронім Моравський, Орове 20 К: о. Зенона Флюнта в Грабі, о. Михайла Жука в Волівци, о. Омеляна Менцїнського в Маластові, о. Анастазія Котиса в Телешници сяннй і о. Йосифа Саевича в Пяновичах. — Громадяни Грушова 20 К.— Душинський 20 К.: пор. Староселця Kaiserschürzen I. Wels, пор. Пуру Hohenstadt, хор. Дідича ет. п. 445, хор. Кантора Sternberg, хор. Шаха пол. п. 423. — Петро Вітошинський надофіц. почтовий Новий Санч 10 К. — Іван Василишин 10 К.: І. Слезюка Feldgeudabikdo Radom, вахмайст. В. Вінярського Gendslabsabtg, віст, M. G. G. Lublin і вахм. Ф. Найгебавер Замость, — Анна Раїник учит. Пакость, п. Мостиська 10 К. — Ірина Прокопівна з До Доброї 5 К.: Вікторію Галаневу з Доброї. Олену Чайковську з Перемишля, Марусю Фуртаківну з Тростянця, о. Теодора Ярку з Боратина і Антона Прокопа зі Сокаля. — Марія Мельниківна з Нанови 10 К.: Зоню Жилаву з Тарнави, о. Йосифа Добрянського з Коростенца, Славу Хомишинівну з Нанчілки і Димитрія Пеленського з Бадрова. — Мольник Осип 10 К.: п-во Шмігельські, Короля Івана, Дембіцьку Зоню, Чичку Теодозія, Магаса Осипа всї в Гм'нді. — Ев. Колянковський 7 К, Ол. Жуковський 2 К, Дм. Красножин 2 К, Ц. Здудовський 2 К і П. Белей 1 К. — о. Корнило Строцький з Горожанної 5 К.: п. Стефанію Погорецьку Стрий, о. Петра Курчабу Острів к. Ходорова, о. Івана Крука з Щирця о. Василя Дуду з Вільхівки, п. Михайлину Гаранову з Хоросного. — П. Наталія Строцька з Горожанної 5 К.: п. Емілію Горникевич Львів, п. Юлію Лужницьку Львів. п. В. Танчина богослова зі Львова, Ів. Яроша богосл. з Перемишля і о. П. Олійника з Розвадова н. Дністром. — О. Лисківна Львів 10 К.— Мих. Геник, Jägerndorf 5 К.: надпоручника Михайла Геника, поручника Івана Будоровича, фенріха Омеляна Корибутяка, кадетаспірантів: Івана Родакевича, (Луку Якубовського) і Пантелеймона Олїника. — Наталка Березовськв 5 К.: Марійку Даниловичівну, Дарцю Чорнягову, Оленьцю Винницьку, Іванку Дуркотівну і Марусю Михайловичівну. — Ольга Богачевська Львів 5 К.: Олександра Пісецького, Олю Мотюківну, П. Прибильського підхорунж. УСС., Юліяна Нестайка бувшого сотника УСС., всї у Львові, п. Івана Підойму УСС.

— Зеновія Комарницька з Суходолу 4 К. — Стефанія Ск-лкова учителька в Котовани 2 К.: оо.: Зенона Пясецького пароха в Беньовій, Івана Качмара пароха в Милику, Костя Козія завідателя в Равї руській, Сенечка парохя в Татарах, п. Гринько Козій урядник зелїзниць в Олешичах.

- - СКЛАДАЙТЕ ГРОШІ - -

- НА ФОНД НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ! -

- (Адреса: J. Romanczuk, Wien, Parlament.) -

ОПОВІСТКИ.

Второк, 12. червня 1917.

Імєнї: греко-кат.: Івана. — рим.-кат.: Івана фак.

Завтра: греко-кат.: Єрмія ап. Єр. м. — римокат.: Антонія в П.

В середу, дня 13. с. м. о 5 ій год. пополудни відбудеть ся в тій цїли в салї тов. „Бесїда" при вул. Костюшка нарада ширшого забавсвого комітету. Просить ся, щоби всї запрошені панї і панове були ласкаві тодї як найчисленнійше явити ся. — Виділ української Захоронки. 404

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ.

з дня 10. червня.

ВІЙНА НА СХОДІ.

У східній Галичині в богатьох місцях збільшена боєва діяльність.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

В армії над Сочею нїчого нового.

В долинї Сугана і на височині семи громад розвинула ся вчера пополудни сильна артилерійська боротьба, яка від рана продовжаєть ся із збільшеною силою. У неприятеля оживлений рух.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ.

Без зміни.

Заступ. шефа ґен. штабу **Ф. Гефер.**

З НІМЕЦЬКОГО ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 10. червня.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наступника престола кн. Рупрехта: У вівторок між Іперн і Ploegsteertwald після спокійного пополудня скріпила ся артилерійська боротьба що йно під вечір, особливо на крилах. Ночию наступали кілька рявів англійські компанії проти наших лїній, та їх всюди відперто. На прочім фронтї їзза непрозорого воздуху боєва діяльність була майже всюди мала.

Біля Аленкур над Оас, на південь від Бейн в західній Шампанії, на північносхідним фронті Вердена і в лїсї Апремои вдерли ся наші війска до неприятельських ровів і повернули із значним числом бранців. Підчас відпертя стежного наступу неприятельского біля Флїрей полонили ми більше число Французів. У Фляндрії втратили противники передвчера 10, вчера 6 літаків у воздушних боротьбах і від оборонного огня.

На східнім і македонськім фронтї нїчого важного.

Перший ген. кватирмайстер **Людендорф.**

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 11. червня 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ І НА БАЛКАНІ.

Не було зміни.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Сподіваний атак VI. італійської армії на височині Семи Громад і в долинї Сугана почав ся Після кількадневного старанного приготовленя артилерійського кинув вчера неприятель свою піхоту до боротьби на фронтї між Асіаго і долиною Бренти. На північний захід від Асіаго повело ся Італійцям серед великих втрат

вдерти ся до наших ровів. Вечером неприятеля знова зовсім викинено. Особливо завзято било ся коло Cesara Zebio і в области Monte Forno, де італійський приступ розбив ся об хоробрість стирійських військ. Також в долині Сугана розбили ся всі атаки неприятеля в нашім артилерійськім огни, або в боротьбі з близька.

Наші летуни зістрілили 2 італійські літаки.

Над Сочею не було важнійших подій.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гефер

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 10 червня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група кн. Рупрехта: У відтинку піскових насипів, коло Nieuport і на схід від Іперн більша вчера хвилями огнева діяльність до значного напруженя і сили Також в области боїв на схід від Wytschaete і Messines збільшив ся огонь коло вечера.

В ночи після огневого атаку рушили англійські компанії проти наших лінії на захід від Hollebecke і Warbeke. Іх відперто. На південь від Douve не повели ся вечером атаки Англійців на фабрику на захід від Warneton. По обох сторонах каналу La Bassee і на південнім березі Скарпи наш винищуючий огонь не допустив до переведеня англійських атаків, які приготовляли ся коло Festubert, Loos і Monchy. Над дорогою з Labassee до Bethune, на північний схід від Varmelles і коло Hulluch відперто неприятельські стежні наступи.

Група військ німецького наступника престола: На Chemin des Dames, на захід від Cerny стежі пруських полків вдерли ся до французських ровів, вбили залогу, о скільки вона не втекла, і вернули з бранцями. Ожившений огонь, який тут розпочав ся, поширив ся також на сусідні відтинки, позатим був незначний.

Група кн. Альбрехта: Не лучило ся нічого нового.

На східнім фронті положене незмінене.

Фронт Македонський: На фронті по обох берегах Вардара і над озером Дойран успішні для Болгарів сутички стеж.

Перший квартирмайстер ген. Людендорф.

ПОДЯКА.

Серед страшних тяжких хвиль сподобалось Всевишньому покликати перед свій Престіл дня 22 мая б. р. нашого найдорозшого Вітця і діда Тадея Кончевича, пароха Мільна, евакуованого до Плетенич. В тих прикрих хвилях помогла нам двигати тяжкий, гористий хрест Високоповажані Добродії, котрим хочемо бодай в той спосіб окавати свою вдячність. Передовсім складаємо подяку Вп. п. Од. Гасюківній, що поділяла біль в тяжкім терпіню а рівнож складаємо подяку Вп. п. Сил. Пешкови, учит. Попохова мал., за добрі діла учинені в часі слабости Отця, і за труд коло уладженя гробівця. До неменшої вдячности почуваємо ся зложити подяку Впр. оо., що взяли участь у відданю послідної прислуги покійному нашому Отцю. Передовсім Впр. о. деканови Миколаю Кравцевому з Волкова за провід в похороні і за пращальну проповідь при винесеню тіла, Вп. о. Миколаю Цегельському, парохови в Подусові, що мимо старших літ був ласкав два рази потрудитись взяти участь в сумнім обряді. Із глубини серця дякуємо Впр. о. деканови Із. Королюкови з Чемеринець за повні потіхи і чувственні слова в надробній проповіди. Всч. Петру Процикови з Ушкович, о Волод. Сухому з Ладанець і о. Йосифови Яримовичеви з Білого. Тепер дякуємо Вп. панам урядникам зелізниці з Волкова. Вп. пану Гладільови, Вп. п. Брояковському, Вп. п. Джулинському. Не меншу вдячність і подяку складаємо Високоповажаним паням Г. Кравцевій, П. Коропоковій, П. Бучковій, П. Процикові, що взяли участь в похороні. Рівнож складаємо подяку Вп. паньству Махнерам і Вп. п. Кушнирівні. А ще раз сердечно дякуємо Вп. п. Пешкови і Вп. Володимиру Махнерови, що віддали послідну прислугу, несучи домовину аж до церкви. Дякуємо і братству церковному і парохіянам, що в тих прикрих хвилях причинились чим небудь до звеличеня сумного обряду.

Плетеничі, 6. червня 1917.

Евгеня Мандзик донька; *о. Василь Мандзик*, зять; *Марія Мандзик*, внука. 396

НА ШКОЛУ ім. Б. ГРІНЧЕНКА

зложили на мої руки в коронах і сотиках:

Всч. о. Николай Білецький пар. Пацикова 50 К, Вп. Павло Цимбалістий, ц. к. поруч. пол. поч. 308 10 К, Вп. д-р Вербенець штаб. лікар в Сербії 40 К, Хв. Збір проф. Акад. гімназ. у Львові 31 К. 70 сот., разом 131 К 70 с. 400 1—3

За сі щедрі дари в так прикрих для нас часах складаю ласкавим жертводавцям в імени шкільної дітвори і їх родичів сим прилюдно сердечну подяку. *М. Сінк.*

Адреса: Управа школи ім. Б. Грінченка, Городецька 95, або Грунвальдська 4. 400 1—1

Оголошення.

- ПОЧЕНЄ НІГ -

усуває певно спеціяльний пудер „Csave", пакет за 1·20 К. На провінцію висилаю тільки за попереднім надісланем належитости і 40 с. на порто. — Одиноке заступство

S. FEDER, — Львів, Сикстуська ч. 7.

279 34—60

Учителька з довшою практикою пошукує лекції на час вакацій, найрадше в місцевости кліматичній. Ближші вголошеня Пйотровська, Львів, Гофмана 14. 394 1—2

Перше львівське заведене набиваня скірочок на обувє. Львів, Ягайлонська 16. 401 1—3

Шукаю служби в українській родині. О. К. Львів Куркова 5. I. поверх. 402

На літо

глядають уміщеня 3 особи в підгірській околиці, найрадше межи Хировом і Сяноком, у священика або на лісничівці. Услівя листовно. О. Кульчицька, Перемишль, Ринок 28. 398 1—3

НАЙКРАСШІ ОПОВІДАНЯ = **СЬМІХОВИНКИ ТА СЬПІВОМОВКИ**

Десять книжочок за К. 4·16.

1. Оповіданя і сьміховинки Олекси Стороженка ціна 44 с.
2. Нові часи, оповіданє О. Маковея . . . „ 44 „
3. Кармелюк, „ М. Вовчка . . . „ 44 „
4. Оповіданя Федьковича: 1) Три як рідні брати, 2) Опришок . . . . . „ 44 „
5. Прикавки і байки Ст. Руданського . . „ 44 „
6. Сьпівомовки . . . . . „ 44 „
7. Оповіданя М. Вовчка: 1) Козачка, 2) Чумак, 3) Свекруха . . „ 44 „
8. „ „ „ 1) Сестра, 2) Сон . „ 44 „
9. Перекотиполе, оповіданє Квітки Основяненка „ 44 „
10. П. Кулїш: Орися, Давне горе, Степова могила . . . . . „ 20 „

Замовленя і рівночасно гроші висилати до:

Канцелярії Товариства **„Просьвіта"** у Львові, Ринок ч. 10.

На порто звичайне треба додати при замовленю всїх V 12—? книжок 30 сот., а на поручене 65 сот.

50 аркушів листового паперу
50 коверт — — — — — —
50 штук карт полевої почти

висилає всюди оплачено за попереднім надісланем 2 корон перекавом під адресою:

Яків ГАСС, емерит. почтовий урядник
Львів, дворець. 372 7—10

Одиноке українське

Тов. взаїмних обезпечень на житє і рентп.

„КАРПАТІЯ" 24—?

Почесний президент Його Ексцилєнція митроп. полит граф Шептицький.

Товариство оперте на взаїмности, а через се тс. виски припадають самим членам.

Ручить вже по трех літах неоспоримість і виплаліть обезпеченя.

Признає по трех літах право викупу, а також вже по трех літах удїлює повички на низькі відсотки.

У всїх справах звертати ся на адресу:

ЛЬВІВ, — вулиця Руська ч. 18,

Години урядові: від 8. до 2.

ШТУЧНІ НАВОЗИ

як томасину, суперфосфат, каїніт, сіль потасову і сірчан амоновий доставляє під осінні засіви

НРАСВИЙ СОЮЗ

Господарсько-торговельних Спілок у Львові, Зїморовича 20.

так посилками цїловагоновими просто з фабрик як і в меньших скількостях зі своїх складів у Львові, вул. Зїморовича ч. 20., в Перемишли вул. Костюшка ч. 5 і в Стрию Ринок ч. 6.

Цїнник і услівя продажи висилаємо на жадане відворотно.

З огляду на транспортові трудности замовленя на осінь належить надсилати вже тепер.

VI 2—?

„Союз Українок" подає до відома інтересованим, що отвирає Бюро посередництва праці для українських жінок і дівчат, які шукають за занятєм в бюрах, склепах, магазинах і т. п, і просить звертати ся з подаєм кваліфікаций і вимог письменно на адресу Вп. П. Марії Федакової Львів, Сикстуська ч. 48 або особисто в перші 4 днї кождого тижня в льокали Товариства при вул. Косцюшка ч. 1а від год. 6 7 пополудни. Рівночасно звертаєть ся з прошенєм до всїх наших приватних фінансових інституцій, товариств, кас, спілок, канцелярій, склепів і т. д у Львові і на провінції, подавати запотребованє сил до праці.

397 1—3 За Виділ:

Евгенія Макарушкова, Марія Саламанчукївна

VI Звичайні Загальні Збори

Спілки господарсько кредитової

„ЙОРДАН",

стоваришеня зареєстр. з необмеженою порукою

в Клепарові

відбудуть в неділю дня 24. червня 1917 о годині 4. пополудни в Читальни „Просвіта" в Клепарові з отсим порядком нарад:

1. Відчитанє протоколу з послїдних Загальних Зборів.
2. Звіт Дирекції за р. 1916 з замкненєм рахунків за р. 1916 з замкненєм рахунків і білянсом.
3. Звіт резізійної комісії з внесенєм на удїленє абсолюторії.
4. Вибір 7 членів Ради Надзираючої.
5. Затвердженє вибору 3 членів Дирекції.
6. Внески і запити.

Іван Романюк голова. *Микола Ломита* заст. гол.

399 1—?

АДРЕСА: Hauptkasse der Zentralleitung der Ukrainischen Legion WIEN, VIII. LEDERERGASSE 20

ЧЕКОВЕ-КОНТО: 12.250

ПРОСИМО НА СЮ АДРЕСУ СЛАТИ ЛИСТИ І ДАТКИ НА СТРІЛЕЦЬКІ ЦІЛИ.

13—?

VIII. Загальні Збори

Товариства кредитово-господарського

„Народний Дім",

стоваришеня зареєстр. з обмеженою порукою

в Любачові

відбудуть ся дня 2. липня 1917 р. о год. 11. перед пол. в льокали Стоваришеня зі слїдуючим порядком нарад:

1. Відчитанє протоколу з послїдних Загальних Зборів.
2. Справозданє Дирекції з дїяльности Стоваришеня за рік 1916.
3. Справозданє комісії контрольної і удїленє абсолюторії.
4. Внесеня і запити.

Коли о год. 11. перед пол. не збереть ся статутом вимаганий комплет членів, відбудуть ся Загальні Збори о год. 12. в полудне з тим самим порядком нарад, котрі будуть рішати без огляду на скількість присутних членів (§. 47 ст.).

Білянс за р. 1916 є виложений в льокали Стоваришеня в годинах урядових, де члени можуть його переглядати.

За Раду Надзираючу:

М. Назаревич голова. *о. М. Ю. Черкавський* секретар.

1—1

Відповідає за редакцію д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10

Ч. 136. (9.388) Львів, середа 13 червня (31 мая ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . . . 2·70 К.
квартьрічно . . . 8·— „
півроічно . . . . 16·— „
цілорічно . . . . 32·— „

у Львові (без достави):

місячно . . . . . 2·40 К.
квартьрічно . . . 7·— „
півроічно . . . . 14·— „
цілорічно . . . . 28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчання і заручини 1·60. Некрольогія стрічка 1 К. Сталі оголошеня за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, 12. червня 1917.

З бурі теперішної світової війни що-раз виразнійше виринає один ідейний клич: свобода народів. Лунає він по обох боках боєвого фронту, в таборах обох неприятельських груп воюючих держав; кожда з них запевняє, що не егоїстичні цілі заставили її вступити в сю війну і вести її при що-раз більших жертвах, тільки присвічує їй ціль: запевнити в відношеню між народами тріюмф ідеї справедливости, ідеї свободи, ідеї самоозначеня всіх народів.

Щиро чи нещиро голосять сей клич міродатні круги груп воюючих держав, — се инша річ. Біблійна притча про те, що бачить ся стебло в очі сусіда, а не бачить ся полїна в своїм власнім оці, справджуєть ся тут тим більше, що кожда з інтересованих сторін має в своїм оці— полїно. Та клич сей — незалежно від волї тих, що хотїлиби поцїлити ним тільки своїх неприятелів, — протягом трьох лїт війни справді ріс, міцнів, ставав реальною силою.

Скільки часу і які події дїлять нас від закінченя сеї страшної війни, не знаємо Але є се в цїлім культурнім світї глибоко відчута opinio communis, що ся війна закінчить ся основною перебудовою довоєнного ладу в напрямі побіди волї народів як що-до їх державно-правного положеня як окремих організмів, так і що до внутрішнього житя тих організмів.

Ся перебудова рішить також про дальшу долю українського народу. Як — се залежатиме головно від нас, від сили проявленої нами волї до самостійного національного житя, від того, чи ми виступимо як співдїячі тої перебудови, чи позволимо, щоб нас трактували як „стан посїданя" инших.

Від першого світаня історії й до нинїшного дня український нарід зазначив ся як окрема індивідуальність, яка все проявляла волю до самостійного житя. Втративши в половині 14. століття державну самостійність, він довгі століття боров ся за відискане її і справдї відновив її за Хмельницького; коли ж республика Хмельницького впала в нерівній боротьбі з віроломним російським царизмом, український нарід, роздертий між дві окремі держави, в націнальнім відродженю проявляє нову волю й силу до власного національного житя, якому як ідеал присвічує: Вільна Україна.

Всї політичні програми, які виставляв український нарід по обох боках кордону протягом 19. століття, були тільки змаганєм наблизити ся до сього ідеалу.

В сей ідеал мали вдивлені очи Кирило-Методиївські братчики, мріючи про федерацію вільних славянських народів.

Коли ми в Австрії домагали ся утвореня зі спадщини короля Данила окремого коронного краю, то означало се, щоб ся часть української землї була Вільною Україною в такій мірі, в якій се було можливе в межах австрійської державности.

Ідеал вільної України, виставлений Драгомановим і тов. в соціялістичній „Громадї", присвічував йому, коли він в своїй „Вільній Спілцї" творив—реальну на його думку—програму перебудови російської держави.

Той сам ідеал мали перед очима українські партії підчас російської революції 1905 р., домагаючи ся автономії України.

Здїсненє сього ідеалу присвічувало нам тут, по сім боцї боєвої лїнії, коли ми з вибухом війни—як ті, що були горожанами Австрії, так і ті, що як піддані царя мусїли шукати в нас пристановища перед переслїдуваннями його власти—сподївали ся волї України від розбитя царської Росії військами осередних держав і заявляли нашу волю стати в війні по стороні неприятелїв царської Росії, як визволителїв України.

„Вільна Україна" ясніє на прапорах наших закордонних братів, які на руїнах царської Росії збирають ся будувати вільну спілку вільних народів, федерацію національних республик.

Чи на сім має спинити ся змаганє українського народу?

Тепер, коли передвоєнний політичний лад захитаний в самих основах, коли перебудова його на основі волї народів стає що раз нагляднійше конечним наслїдком теперішної кризи, падають і в нїщо обертають ся всї „історичні права", на яких опираєть ся дотеперішна політична система особливо на Сході Европи. Воля народів, їх право на вільне житє — стає найвисшим, единим правом.

Вільна Україна—се тепер не далекий ідеал, тільки надходяча дійсність. Зробити прихід її реальним фактом — се ціль усїх наших змагань.

Для осягненя сеї цїли мусимо напружити всї свої сили, щоб наша воля до вільного житя була така сильна, щоб нїхто не смів стати їй на перешкодї.

Як синтеза всїх инших дотеперішних змагань, являєть ся для всїх нас,

найвисшим наказом сеї історичної хвилї змаганє до повного вдїсненя ідеалу Вільної України.

Новий регулямін палати послів.

Львів, 12. червня 1917.

На нинїшнім засіданю палати послів входить в житє новий регулямін, принятий вчера палатою панів без змін в такій формі, в якій його ухвалила палата послів, і таки зараз санкціонований монархом.

З технічних причин мабуть не всї постанови нового регуляміну будуть від разу виконувані, тільки палата уложить якийсь переходовий стан. Так прим. регулямін постановляє, що посли мають промовляти з трибуни. Та трибуни в палатї послів нема, бо доси посли промовляли з своїх місць, і доки не буде пореведене нове технїчне уладженє, буде заведений якийсь тимчасовий стан.

Найважнїйшою постановою регуляміну, яка найбільше розворушила всї політичні групи, є постанова про однакове стенографічне протоколованє промов без огляду на те, в якій мові посол її виголошує. Доси, як відомо, промова, виголошувана не по нїмецьки, була тільки зазначувана в протоколї двома словами: „spricht (прим.) ruthenisch". Тепер на основі §. 51, ухваленого в стилізації чеського посла Франти, кожда промова мусить бути стенографічно записана і поміщена в протоколї в такій мові, в якій її виголошено. З хвилею санкції регуляміну ся постанова стала обовязуючим законом, і від нинїшного дня повинна бути виконувана. Чи й тут палата не постановить якогось переходового стану, побачимо.

Як відомо, сю постанову мало змінити в користь одноцїльного нїмецького стенографічного протоколу внесенє пос. Леа. Одначе показуєть ся, що в сім внесеню нїяка група не є заінтересована, і його мабуть треба вже вважати похороненим.

Одначе язикової справи в палатї послів не можна вважати дефінїтивно полагодженою. Палата панів ухвалила внесенє Білїнського, щоби правительство заініціювало практичне розвязанє язикової справи в нарадах парляменту через навязанє переговорів між національними групами і на основі сподїваного добровільного укладу предложило обом палатам Державної Ради відповідні внесеня. Нема сумнїву, що правительство розпічне акцію в дусї сього внесеня. Які вона видасть результати, побачимо.

Та поки що обовязує новий регулямін, який заводить рівне трактованє мов усїх народів держави в стенографічнім протоколї нарад палати послів.

Державна Рада.

(Телеґрама ц. к. Кореспондеційного Бюра).

Відень, 6. червня 1917.

На початку нинїшного засїданя Палати послів звістив президент мінїстрів про санкціоноване закона в справі зміни регуляміну і висловив бажанє, щоби Палата при помочи того нового регуляміну могла успішно працювати.

Перша точка дневного порядку: звіт про внесенє п. Леа відпав, бо його не зложено. По переведеню виборів до комісій Палата приступила до першого читаня буджетової провізорії.

Заява президента мінїстрів.

Перший забрав голос президент мінїстрів гр. Клям Мартініц і зложив правительственну заяву.

Бесїдник впевняє, що правительство зробить все, щоби причинити ся до того, аби парлямент став помічю і розрадою для населеня. Згадує про нечувані жертви війни. Всї сльози, які ще пливуть, не будуть даремні. Наша кохана монархія, нині по 34 місяцях війни, станула сильнїйше, ніж колинебудь, дожила пробудженя з летаргу і внутрішних межиусобиць. Те удержанє монархії, її пробудженє, завдячуємо нашій славній армії. (Оплески).

Атаки неприятелїв розбили ся о хоробрість і любов до вітчини у жовнїрів, яким також нині правительство засилає привіт і слова вдячности. З такою самою вдячностю треба згадати і тих, які терпеливо зносять всї болючі тягарі воєнні і тих, що своєю працею в краю уможливили армії доставу того, чого їй треба. З незахитною вірою в незломимий мур наших оборонців, з гордо піднесеною головою глядимо в будучність.

Що-до заграничного положеня і видів на почесний мир президент Палати відсилає Палату до престольної промови.

Опісля переходить

до внутрішної політики

і займаєть ся заявами, зложеними на першім засіданю Палати, в яких представлено окремі національні і автономічні домаганя з більшим завзятєм і односторонністю, ніж колинебудь. Се поясняєть ся національною пристрастю, пробудженою світовою війною, та наука, яка пливе з тої війни є зовсїм инакша. Не було ще історичної хвилї, в якій народи Австрії виявили би свою нерозривну злуку, як в теперішній війнї. Сильні підвалини держави, які вийшли з політичного заколоту послїдних років не нарушені, виявили ся основою могучости, яку подивляють приятелї і неприятелї. Такою сильною, якою виявила себе Австрія і якою є тепер, мусить вона остати і в часї мира. Тому не вільно в нїчім нарушувати тих випробованих основ. Передовсїм правительство мусить застерегти ся рішучо проти всякої дискусії над політичними справами, які остають в звязи з суверенністю союзних держав, або відносять ся до другої держави монархії. Коли в рядї заяв, зложених на першім засіданю не зазначило ся признаванє себе народів до держави в спосіб такий ясний, як того бесїдник бесїдник сподївав ся майже по трьох роках війни, то причини того треба шукати в національнім подразненю. Коли-би мало бути инакше, то не зрозуміли би того народи Австрії, передо всїм ті, що без рїжниці народности присвячують свою кров. (Оплески).

Програми, які не дадуть ся здїйснити.

Програми, які ми тут чули, вже тому не дадуть ся побіч себе здїйснити, бо вони посполу перехрещують ся. Коли народи Австрії хотїли пробувати в тій формі здїйснити свої бажаня, то були би засуджені на марноване своїх сил в боротьбах без кінця і без виглядів.

Особливі відносини населеня, в яких племена і їх части мешкають в тій середині Европи, витворили потребу тої держави а історія тої війни доказала, що влучний є той державний твір. Того факту в реальних міркованях про можність розвитку не вільно спускати з ока, а на народи, які в области тої держави мають забезпечене і охорону свого національного істнованя, той факт накладає обовязок виректи ся summum своїх національних домагань. Замість тих програм, неможливих до зреалізованя, правительство представить програму, яка лучить в собі всї заключені в тих предло-

женях національні потреби і реальні, можливі до сповненя домаганя.

Ся програма містить у собі одну спільну річ, яку всі люблять не мріючою любовю ані національною егзальтацією, але любовю синів привязаних, вдячних, довіряючих (оплески, довготриваючі перериваня Чехів). Сею програмою є Австрія, ся Австрія, яка з повним почутєм енергії готуєть ся стати могучим чинником в господарськім і суспільнім розвитку будучого світа, як стародавня, горда кріпость своїх народів.

Правительство не замикає очий на потребу відповідної органічної перебудови сього, що є, і застерігає собі виступленє у відповідній хвилі з далеко йдучими пропозиціями, які на його думку можуть принести успішне вирівнанє конечних державних потреб з управненими бажаннями народів. Правительство радо прийме також ініціятиву в тій мірі, яка вийде з Державної Ради. Мимо всякої трудности се не дало би ся погодити з історичною льогікою, колиб та Австрія, яка супроти цілого світа неприятелів так гарно доказала свого житя, тепер не зуміла свого старого дому уладити вигідно для своїх мешканців. Розвязанє сих справ внутрішної політики вважає правительство одною з наших потреб будучности, очевидно не одинокою.

Війна витворила великі задачі. Побіч усеї нашої думки про потреби внутрішні і потреби національні не можемо одначе зізволити на те, щоби вони стали питанями, які не позволили би нам додержати кроку иншим. Великі питаня будучиости найліпше розвяжуть ті, що зуміють найліпше ужити своїх сил. Тому не належить сил розділювати, тільки збирати. Не менше важною є

перебудова наших господарських уряджень.

Бесідник обговорював докладно справи аєенної господарки і видані на сім поли заряджєня в цїли поборюваня визиску.

Далї згадав міністер про акцію в користь убогих. Не оглядаючи ся на видатки, рішило правительство поспішити з помічю найбільше діткненим кругам населеня дорогою громадженя припасів, не говорячи вже про безпосередні додатки для державних функціонарів. При сім не вільно забувати про величезні річеві трудности, які спричинила довготриваюча війна. Передовсім не повинна палата забувати про се, що ніхто на цїлім світї не уважав сього можливим, щоб ми обмежені на власні сили, могли через кілька лїт видержати таку війну.

Говорячи про господарські справи і консолїдації по війні заявив бесідник, що держава може в цїлости відповісти фінансовим потребам, які накладає війна і відзискати рівновагу в будженї, але тільки на підставі зміцненої, незабаламученої і розвиваючої господарки.

Бесідник говорить про господарську угоду з Угорщиною, зазначуючи, що супроти недавного угорського правительства запевнило правительство тривалі відносини на довший час, старанно роздумані і узглядняючі інтереси обох частий монархії. Законним угрунтованєм сих відносин палата буде мусїти в своїм часї заняти ся.

Таке усталенє господарських відносин служить думцї признаній спільною конечністю спільности обох держав монархії і поможе з певністю до взаїмного зрозуміня і до гармонії, та дає обом державам сю неоцінену користь, що монархія виступить як могучий чинник в будучих політично торговельних переговорах, передовсім в управильненю відносин з державами, в якими лучать державу випробовані союзи, а головно з німецькою державою, яка вже перед війною через десятки лїт була нашим могучим вірним союзником, а далї з Туреччиною і Болгарією.

Господарська консолїдація є конечною умовою розвязаня инших наших задач будучности. Не можемо бути довжниками, що відтягають ся з заплатою супроти тих всїх, яких незрівнаній дїяльности на фронті і в хаті завдячуємо своє спасенє. Сей довг, затягненый супроти цїлого населеня, признала престольна промова, заповідаючи передовсім опіку над кругами середного стану та широку дїяльність на поли суспільної опіки. Бесідник пригадує утвореня міністерства здоровля і суспільної опіки.—Розвязанє всїх великих задач буде вимагати співділаня парляменту з правительством.

Треба, щоби ми приступили до сеї праці з енергією і охотою. Все те творить разом

австрійське питанє,

сю велику святу справу, від якої щасливого розвязаня залежить єствованє, щастє і сила нашої вітчини. Мусимо вишукати формулу її розвязаня, яка лежить в тім простім слові: Будьмо передовсім Австрійцями.

Много з нас лежало в стрілецьких ровах. Німці, Чехи, Поляки, Українці, Словінсї, Румуни. Сербохорвати, Італійці, а карабіни стріляли рівно добре і багнети були рівно острі.

Нас всїх оживлювала одна думка про Австрію. Не можна собі просто представити, щоби сї самі люди, які до останного віддиху боронили границь Австрії перед цїлим світом неприятелїв, не мали подужати внутрішні спори і вивести нашу вітчину в щоденних національних і партійних сварок до щасливої будучности.

Постараймо ся спільно о те, щоби наші войовники, коли вернуть домів, застали вже угольний камінь, положеиий під сю Австрію, про яку там в поли вірно памятаючи, про вітчину мріяли, якої образ піддержував їх не в одній страшній і поважній хвилї (Гучні довготривалі оплески).

Приступлено до нарад над буджетовою провізорією.

Становище Українців.

П. Романчук повитав з радістю ідеї, висказані в престольній промові, хоча мусить жалїти, що коли на Угорщині присяга на конституцію була зложена вже в грудни 1916 р., то в Австрії відложено її на час пізнійший.

Новою щасливою Австрією може бути тільки Австрія побудована на основі

національної і територіальної автономії

при повнім береженю прав меншости. Може се бути тільки Австрія, з якої усунеть ся всяку національну гегемонію, а в якій кождий нарід буде могти розвивати ся свобідно і самостійно.

Бесідник жалїє, що розширенє краєвої автономії в Галичинї має видати Українців ще більше, ніж досї, в руки їх національних противників. Українські посли мусять тепер супроти цїлого світа заявити, що Українцї в Австрії творять з Українцями на Угорщинї, в Росії і в Америці національну єдність, а кожда часть мусить у своїй области без шкоди для сповнюваня обовязків супроти своєї держави, стреміти до спільного національного розвитку.

Українцї в Галичинї домагають ся зединеня східної Галичини з північно східною частю Буковини в окрему провінцію з власною автономією, а вразї якої небудь переміни цїлої монархії прилученя української північно східної части Угорщини до провінції. Галицькі Українцї від давна, передовсім у сій війні, понесли як найбільші жертви в користь держави, їх полки на найнебезпечнїйших полях боїв втратили цвіт молодїжи, охотничі стрілецькі баталїони станули до боротьби з царатом.

Ніякий инший народ монархії навіть в приближеню не витерпів і не терпить тільки, що Українцї. За те заповідають ся їм скріпленє панованя Поляків над Українцями в Галичинї через розширенє галицької краєвої автономії. Проти такого трактованя і проти таких замахів український нарід буде бороти ся. (Оплески на українських лавах).

Гр. Естергазі у цїсаря.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Цїсар приняв вчера перед полуднем в Бадені гр. Естергазія, призначеного на угорського президента міністрів. Авдієнція тягла ся годину.

Селянство цїлої Росії за федеративною републикою.

ПЕТРОГРАД. (ПТА.) Конгрес селянських делегатів з цїлої Росії приняв резолюцію з домаганєм, що будучий політичний лад Росії має зробити її републиканською федеративною державою на демократичній основі.

Земельна справа на Україні.

Відень, 10. червня 1917.

Український селянський з'їзд у Київі.

(Ф. К.) „Утро Росії" з дня 16. н. ст. мая у телєграмі з Київа помідомляє:

Губернський селянський з'їзд, який закінчив ся саме, приняв наказ, зложений з 15 точок, між ними: 1) не виконувати самоуправних захватів земли, чекаючи порішеня аграрного питаня українським Соймом. 2) Право приватної власности на землю на Україні зносить ся. Земля без викупу переходить в український земельний фонд, яким має завідувати Сойм. Із сього фонду земля дасть ся всїм тим, що о-

---

Ю. СТРИЖАВСЬКИЙ. 12)

ПІД КРИЛАМИ ЦЕРКОВ.

Святителю Христов, отче Павле, моли Бога о нас! — кожен по своєму, не влад, гримїло свещенство...

Святителю Христов, отче Павле, моли Бога о нас! — тихо — звучною луною відповідала Олегова півча.

— Слава Отцу і Сину і Святому Духу! — забирало як найвисше, різним мінором, свящєнство...

— І нині і присно і во віков, амінь, — художно відповідав Олег, і дїдунь з бабуньою творили глибокий поклін перед образом св. Павла епископа і ісповідника.

— Господи Сусе Христе й Пречиста Дїва Маріе! — умиляли ся дубинівчани.

В кінци молебня Автанас протиснув ся до титара Сергія й пошепки сказав йому щось на вухо. Вмент старий титар покинув воскову крамницю й шарпнув ся по церкві:

— Процесію, забирай процесію! А ви, панове, брацтво, свічки.

— А ну, хутчій, серденята, а ну скорійше. Та ставайте від дзвініцї вздовж по вулиці. Ліхтарі... Куме Сидоре, кажіть забирати ліхтарі. Геть, де що є по церкві!

Незабаром довжезна процесія хрестів, хоругов, братчиків з високими свічками, підлїтків з ліхтарями та дітий-школярів, з повними кошиками польових квіток, — розтягла ся від цвинтаря трохи не до самової дїдуньової брами. На вулицї, стовповім шляху, загальмував ся рух подорожних. Якийсь пан, чвіркою цугом, минав процесію боком, трохи не ровом, та злегка піднявши зеленого, з павиним пером капелюха, дивував ся, „цо то єст"? Напроти його бардичівська балагула, повна купців: один кінь злякав ся, другий зкоровив ся, а бичавий, все охочий був трохи постояти, не вважаючи ані трохи на незвичайні окільні обставини, спокійно скубав бурян при рові. Нї тпру, нї ну!

— А ну, но там, жидзе! Рушай! — розгнівав ся пан і врешті не витримав таки:

— А що то в вас ниньки, люди?

Заким люди зміркували, як би то його найліпше панові відказати, Автанас вдарив у всї дзвони:

— Баси! в ночі, в ночі, в ночі, в ночі, баси! В ночі, в ночі, в ночі, в ночі, баси! В ночі...

І силкуючись перемогти шум дзвонів, дїд Павло крикнув:

— В нас ночіча любидей!

Тимчасом з цвинтарної брами, в супроводї свящєнства й півчої, стежкою з накиданих дїтьми квіток, вийшов дїдунь, скромний, похилий, збентежений і заразом зворушений, зі спущеними долї очима.

— Правило вери і образ кро-то о-сти!...— пояснив панові Олег — і урочистий похід повільною ходою рушив до плєбанії.

Тут, перед ганком, вже стояли зяті, що поспішили сюди з церкви навпражки, через садок, з образами в руках й готовими, заївчасу обдуманими промовами. Бабуня також була вже тут:

— Не личить менї, грішній жінцї, йти з процесією; йди серце, а я—сама собі, садочком...

Підійшовши до ганку, похід став, півча вмовкла, і натовп з кількасот чоловіка стих, немов під чиїм загадом. Була обідня пора, високо серед безхмарного неба стояло липневе сонце, але з заходу, з ставу, подихав вітрець, охолоджуючи зіпрілі чуби й обличя дубівничан. В браму тихо вкотив ся фаетон безпешнянського отця Гриця, і молодий Гайкевич, Тольо, укінчений семинарист, скочив з підніжки, далеко не доїжаючи до ганку, а за ним і отець Гриць з Графирою Павлівною. Коли вони, ледви протискаючись крізь натовп, наблизили ся до ганку, середущий зять, отець Володимир, гучно на цїле подвірє проголосив епіграф до своєї вишувальної промови:

— Се аз і дєті, яже дал мі єсть Бог!

Де далї текла промова, як тут і там заблискотїли жіночі сльози, почули ся здушені зітханя, симптоматичні пошморгуваня носами мущин, тихі відкашлюваня... Але коли промовець ніби запнув ся, голос його затремтів, і цїлим дощем слїз зросила ся його сива борода,— натовп захилитав ся, і ближні братчики, перекливши свої свічки в лївї руки, правими манетами шорстких свит й собі потягнули ся до очий та довгого, звислого вуса.

Перший великий український фестин

Виділові української Захоронки удало ся виєднати у ц. к. властий дозвіл на уладженє **фестину** на повистявовій площи. Точна програма, в яку у війдуть ріжні несподіванки при звуках музики УСС. буде оголошена пізнійше. Виділ докладає всіх старань, щоби фестин випав як найгарнійше

Неділя 24 червня.

бробляють її власними руками. 3) Домагати ся від правительства закона про заборону продажі, заставу і довготермінової аренди земель. 4) Тимчасового установити справедливі ціни на опал, випас і за працю.

З'їзд домагаєть ся від правительства признання автономії України і сформованя українських військових частий, які мають стояти на Україні.

Про инші ухвали з'їзду доносить „Русск. Слово" з 13. н. ст мая:

Що до форми правління в Росії з'їзд признав найліпшою формою правління демократично федеративну республику з автономією народів.

Що до війни, селяни Українці висловили ся, що треба конче негайно заключити мир, коли стане ясно, що вороги згодять ся відмовити ся від анексії і контрибуції.

Далї селяни-Українці ухвалили, що представники українського народу повинні взяти участь в мировім міжнароднім конгресї.

Український селянський з'їзд в Одесї.

(Ф. К) „К. Мысль" в 24. н. ст. цвітня доносить з Одеси, що селянський з'їзд в Одесї крім загальної і аграрної резолюції ухвалив таку резолюцію в українській справі: „Ми домагаємо ся, щоби Установчі Збори потвердили тільки автономію і територію України, а землю ми самі розділимо на українськім Соймі, бо красше від инших знаємо наші потреби. Правильне порішенє земельної справи на Україні можливе тільки при повній автономії і забезпеченю прав инших національностий."

Українська радикально-демократична партія і земельна справа на Україні.

(Ф. К.) Українська радикально-демократична партія, як доносить „Русское Слово" з 30. н. ст. цвітня з Київа, обговорючи земельне питанє, признала, що землї приватних власників повинні перейти в національний земельний фонд за платню, бо примусове вивласненє земель від власників без платнї передовсїм загрожує країнї великими комплїкаціями під економічним і фінансовим оглядом. Крім того воно може викликати великі непорядки, які без сумнїву постарають ся використати на свою користь вороги української автономії і федеративного ладу в Росії. До відомости партії дійшло, що деякі селяни висловлюють ся за таким порядком викупу землї: в кого більше землї, для того менша викупна платня, — в кого менше землї, для того більша платня. Партія признала таку ідею правильною і принципіяльно одобрила такий порядок переходу землї до працюючого народу.

Український селянський з'їзд в Василькові.

(Ф. К.) „Кіевская Мысль" з дня 8. н. ст. мая доносить з Василькова:

Вчора у Василькові відбув ся з'їзд селян васильківського повіту. Прибуло коло 500 делегатів. Педсїдатем з'їзду вибрано члена II ої державної Думи Г. Зубченка. На з'їздї говорили головно про земельну справу. По земельному питаню з'їзд приняв отсї резолюції: 1) Всї удїльні, державні, монастирські, церковні і приватні землї переходять до народу без викупна, 2) Земля і лїси, вигони, озера і води уважають ся власністю цїлого народу. Купно, продажа і застав мають бути заборонені законом. 3) Користати з землї може той, хто обробляє її сам без наємної працї на основі трудової норми. Користуванє землею безплатне. Інваліди і їх родини також дістають землю, а надто інваліди дістають підмогу від держави. Оконечне рішенє земельної справи належить до Установчих Зборів. Урегульованєм земельних відносин під теперішню хвилю і підготовленєм земельної реформи повинні занятн ся Ради селянських депутатів. Умови на землю після 1. марта признають ся неважними.

Що до форми правління, з'їзд постановив домагати ся для Росії федеративно демократичної республики і територіяльно національної автономії України.

В справі школи признано, що кожда нація має право на свою національну автономну школу. Наука для всїх обовязкова і безплатна. Поробити заходи в цїли заведеня від осени 1917 р. у всїх школах України викладів української мови, а в школах удержуваних засобами Українців, виклади мають бути тільки в українській мові. Церковно приходські школи переходять під заряд мінїстерства народньої просвіти. Висловлено бажанє, щоби богослуженя і проповіди на Україні відбували ся в українській мові.

Постановлено зорганізувати Раду селянських депутатів і придучити ся до загальноросійського Селянського Союза.

Українські селяни і земля.

(Ф. К.) „Русское Слово" з 28. н. ст. цвітня доносить з Київа: До Ради робітничих депутатів вплинув ряд скарг місцевих поміщиків на самоуправну акцію селян. Поміщики скаржуть ся, що селяни самовільно рубають поміщицькі лїси, забирають землї і т. д. З приводу тих скарг Рада приняла таку принціпіяльну ухвалу: „Київська Рада робітничих депутатів заявляє, що земельну справу порішать Установчі Збори. До часу скликаня Установчих Зборів право власности ненарушиме. Рубанє чужих лїсів, нищенє або забиранє інвентаря і оранє землї і т. ин. Рада робітничих депутатів осуджує.

Заборона спекуляції землею.

Майже всї українські з'їзди, які відбули ся у Київі, прийняли ухвали про заборону спекуляції землею і иншими добрами на Україні. Се домаганє, подиктоване інтересами українського народу й краю, викликує невдоволенє напевно у Поляків і Жидів, бо їм подекуди невільно було скуповувати земель. Дивно тільки, що се невдоволенє дістало ся на сторінки „Кіевской Мысли", яка містить таку замітку з сього приводу: „Український національний з'їзд з 8. цвітня прийняв між иншим таку резолюцію: „Український національний з'їзд постановляє жадати від тимчасового правительства: а) видати заборону продавати та застaвляти грунти й лїси, а також заборону довготермінової аренди грунту і заборони нищеня лїсів; б) заборону продажі, заставу та довготермінової аренди природних богацтв у надрах землї (вугля, руди і т. ин.); в) продажі й заставу та довго термінової аренди фабрик. Жадати, щоб сї заборони уважали ся дійсними на цїлій території України від 1. марта 1917 р. до того часу, коли кожде з сих питань розвяжуть Установчі Збори". Редакція дістає листи авторів, які „відмовляють ся вірити тому, щоб резолюцію такого роду міг прийняти серіозний з'їзд". Деякі навіть висловлюють переконанє, що ся резолюція апокрифічна та складена кимсь, щоб „скомпромітувати" українську справу."

Сензації про мир.

Ініц'ятива армій осередних держав

Львів, 12. червня 1917.

В неділю подали ми донесенє льондонського дневника „Times" про депутацію австро-угорської армії, яка вибрала ся до Петрограду переговорювати в справі мира. Се донесенє ц. к. Кореспонденційне Бюро урядово заперечило.

Другу таку сензаційну відомість приносить льондонський „Daily Express" про німецьку армію. А саме Гінденбург мав радіотелеграмою повідомити робітницько жовнїрську Раду в Петрограді, що годить ся на її формулу мира без анексій і відшкодовань та що Німеччина є готова заключити такий мир.

Очевидно, такі вістки треба трактувати тільки як сензаційні однодневки. Та свідчать вони про одно: про що-раз сильнійше загальне бажанє мира.

ІВАНОВИ ФРАНКОВИ

Складки на монумент-портрет приймає Краєвий Союз Кредитовий у Львові, — число книжочки щадничої 4.000.

НОВИНКИ.

Львів, 12 червня 1917.

— **Митрополит Шептицький будує українську державу.** Польська преса в дописах з Варшави доносить про відчит, який мав про російські відносини п. Куновський, що як делегат варшавської Державної Ради вернув з Стокгольму. Характеризуючи змаганя народів російської держави до незалежности, п. Куновський мав сказути: „Та передовсїм грозить Україна, якої незалежність цїлить просто в великодержавне становище Росії. І тому Росія, яка годить ся на незалежну Фінляндію, Естонію і т. д., до України говорить: „Підемо на вас з вилами!" Тимчасом митрополит Шептицький, який мав уже вертати до Галичини, остав ся в Київі і розпочав на величезну скалю унїятську пропаганду, яка має кольосальний успіх. Митрополит не хоче виїздити з Росії, тільки носить ся з наміром заложити велику 40 мілїонову державу, яка мусить стати сильнійша навіть від корінної Росії." — Стільки варшавська відомість польських газет. Від себе додамо, що є се тактика польської преси приписувати весь український рух якійсь одній особі, щоб його дискредитувати як рух, за яким стоїть не весь нарід, тільки одиниці.

— **З дирекції ц. к. української гімназії в Перемишли.** 1) Вступний іспит до I. приготовної кляси відбудеть ся 21. червня. 2) Приватні іспити будуть відбувати ся в днях 19., 22. і 23. червня. В часі літних ферій буде відбувати ся другий підготовний курс до іспиту до I. і приготовної кляси. Замісцеві найдуть уміщенє в бурсі Дешевої Кухні (за 45 К. місячно). 4) На памятник пок. проф. Прислопського зібрали Учительський Збір, молодїж і бувші ученики Покійного, вкінци Родина квоту 1126 К. 60 сот., яка вистане на сю ціль, випаде хиба ще дещо мати на консервацію могили. Посвяченє памятника відбудеть ся 19. червня о год. 10.

— **Вписи і вступний іспит** на перший рік державної учительської жіночої семинарії у Львові відбудуть ся 26, 27. і 28. червня с. р. Безумовно треба зголоситись до вписи 26. червня (второк) о год 8. рано і принести метрику хрещеня, послїдне свідоцтво шкільне і свідоцтво здоровля від лїкаря заведеня. Приватисти, та ученицї, що не ходили до школи послїдного півроку, мають принести ще й свідоцтво моральности. Зазвалегідь треба приготовити і принести зі собою до школи: кілька рисунків, ручні роботи і кілька взірців письма кандидатки. Писемний іспит буде 26. червня пополудни.

— **Усуненє харківського архієпископа Антонія.** „Рѣчь" з 15 н ст. мая доносить: Синод вислухав просьби архіеп. Антонія і ухвалив згодити ся на те, щоби він перенїс ся жити до Валаамського монастиря над Ладожським озером, який входить в склад фінляндської епархії. Харківській епархії дано право самій вибрати наслїдника архієпископа Антонія. — Ф. К.

— **Побіда Українців на повітових земських зборах у Проскурові.** „Кіевская Мысль" з 10. н. ст. мая повідомляє з Проскурова: Відкрили ся перші повітові земські збори, доповнені численними демократичними елементами. Переважають селяни. На виборах управи пройшов вповні український список. Предсїдателем вибрано д-ра Стаховського, членами двох інтелїгентів, пятьох селян і одного робітника. — Ф. К.

— **Товариство „Жіноча Громада" в Дрогобичи** зложило 100 К на портрет Івана Франка з відчиту, який мав в день роковин Иого смерти п. Калинович.

— **Польська армія по сторонї антанту.** Агенція Аваса доносить, що декрет президента французької республики зарадив утвореню польської армії під начальної французькою командою. У звітї, долученім до декрету сказано між иншим: „Правительства коаліційних держав не можуть красше обявити своєї волї відновити Польщу, як даючи нагоду Полякам бороти ся під власними прапорами". Одночасно з Америки приходять вісти, що там творять ся дві польські армії. Одна має бути утворена з ініціятиви Падеревського, на основі рішеня зїзду польських Соколів в Піттсбургу, в силї 100.000 людий, має називати ся армією Костюшка і бити ся на французькім фронтї. Крім того управа війск польських виступила з відозвою, жертвуючи Америцї 100.000 жовнїрів.

— **Пожежа в Берлїнї.** Трамваєвий дворець (Lehrterbahnhof) в Берлїнї разом зі складами і 9 вагонами, повними поживи, згорів тими днями до останка.

— **В справі виїзду на лїто.** Управа міста Львова оголошує: В цїли улекшеня публикації виїзду до кліматичних місцевостий дозволено особам, виїзджаючим на лїтний побут до лїчничих місцевостий, щоби не вимельдовували своїх карт для контролї споживу, тільки на ринку купували в місци свого постійного побуту предмети поживи і висилали їх періодично до місця свого лїтного побуту. Для таких посилок заведено окремі збірні цертифікати транспортові синої краски, які іменем львівського магістрату буде видавати Центральне бюро карт споживу при вул. Карла Людвика ч. 3 II. п. починаючи від 11. червня 1917 р. в урядових годинах. Крім того вільно буде виїзджаючим на лїто забирати з собою евентуально заощаджені припаси.

† ЛЯГЛИ ГОЛОВАШИ

Хорунжий У. С. В. **Володимир Загульський** згинув на поли слави дня 6. червня 1917 р. В. И. П.!

З ВІЙСКОВОЇ ЛЇЧНИЦІ.

З темного, понурого коридора касарняної каменицї при вул. Замарстинівській входите до сонїшних, просторих комнат. Комнати заставлені цїлі деревляними і зелїзними приладами, коли яких жваво заходять ся жовнїри. У кождого инша робота, якої змислу на перший погляд не розумївши. Скрізь по салях метушня і пильна праця. Серед жовнїрів замітна стать лїкаря, що ходить від одного до другого, розпитує, сам на приладах щось демонструє, немов навчає.

„Ви у військовім ортопедичнім заведеню віддїлу реконвалесцентів ч. 41, яким управляє Українець лїкар д р Кость Танячкевич. Воно построєне в цвітни минулого року і від того часу пройшло через заведенє до 1000 хорих жовнїрів. З того 42% стало зовсім дужими, а здібними до своєї працї взагалї стало 98% ранених. Лїчене основуєть ся на системі Цандера. На основі военних досвідів систему тут уліпшено. Всї деревляні прилади, з яких деякі вражають своєю гарною формою, вироблені в самім заведеню жовнїрами по вказівках управляючого лїкаря.

Лїчене починаєть ся купелями в горячім воздусї і у світлї, щоби близни після ран помякли і могло почати ся ортопедичне лїчене, яке подїлене на два ступнї: активних і пасивних заходів. В салї для активних заходів хорий немов сам собі лїкар. Тут він по своїй волї лїчить сам себе, а до того має для своєї розпорядимости безлїч найріжнороднїйших приладів. Отже бачите, як один хорий вкладає пальцї у велику шкіряну рукавицю і стягає її так, щоби долоня замикала ся і пальцї ставали гнучкими; инший блоком підносить здоровою рукою в гору хоре рамя, вложене у велїзний перстень. Далї стоїть стіл з тягарками, які висять на нитках, що пересилені крізь отвори в столї. Тут починає хорий від найменшої ваги, яку хорою рукою за нитку підносить в гору; спершу важко йому приходить ся піднести тягар, який не був би за важкий для найменшої дитини, опісля він береть ся за важші, аж здоровим рамєнем стане підносити великої велїзної форми. Побіч того стола другий з тонкими паличками тесаними, немов заострені стїжки. Найтонша з них має 2 сантиметри проміру, найгрубша 10 сантиметрів. Їх обняти долонею, починаючи із заостреного кінця старає ся хорий з раненою долонею. Здаєть ся легке завданє, та кождому з хорих приходить ся спершу з трудом взяти в руку і найменшу паличку. На маленьких драбинках, приміщених на сусїднім столї пробують инші пацієнти ступати пальцями із ступіня на ступінь.

В сумежній салї примінюєть ся методу пасивних заходів. Тут приміщені апарати, в які примусово вкладаєть хору руку чи ногу; прилад пускаєть ся в рух і разом з ним виконув відповідні рухи вложена рука чи нога. Спершу рухи приладу короткі, опісля в міру поступу в лїченю що раз більші.

Трета саля призначена для гімнастики в головному вилїчених вже жовнїрів. Тут виконують вони вільні вправи, вчать ся нормального ходу на приладах з перешкодами, випружують руки.

Лїченє трирає пересїчно три місяцї. а двічи так довго, коли у хорого спараліжовані нерви, які треба лїчити електичною струєю. Після вилїченя оглядає кождого ще раз лїкар-спеціяліст. Майже кождому вертаєть ся сила для щоденної працї. — М. М.

ОПОВІСТКИ.

Середа, 13. червня 1917.

Нині: греко-кат.: Ермія ап. Бр. м. — рим.-кат.: Антонія в П.

Завтра: греко-кат.: Юстина — рим.-кат.: Василія.

Перший великий український фестин. Видїлови української Захоронки удало ся виєднати у ц. к. властий дозвіл на уладженє фестину на повиставовій площи в неділю дня 24. червня с. р. Точна програма, в яку увійдуть ріжні несподївани при звуках музики У. С. С., буде оголошена пізнїйше. Видїл докладає всїх старань, щоби фестин випав як найгарнїйше. — В середу, дня 13. с. м. о 5 ій годинї пополудни відбудеть ся в тій цїли в салї тов. „Бесїда" при вул. Костюшка нарада ширшого забавового комітету. Просить ся, щоби всї запрошені пані і панове були ласкаві тоді як найчисленнїйше явити ся. — Видїл української Захоронки. 404

Товариство взаїмного кредиту з обмеженою порукою „Лемківський Союз" в Новім Санчи знижує від 1 липня 1917. почавши на основі ухвали Ради Надзираючої з дня 22. мая 1917. стопу процентову від всїх вкладок щадничих з 5½% вглядно з 5% на 4%. — Дирекція. 388 1

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 12. червня 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ.

В Східній Галичині зросла дїяльність неприятельської артилєрії й летунів.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Бої на височині Семи Громад ведуть ся далї. Наступи Італійців були звернені головно проти Монте Формо, Монте Кієза і проти граничних гір на північ звідси. В південній части сеї области ті наступи зломано вже в перед полудневих годинах гарматним огнем.

На надграничнім гірськім хребтї наші війска відперли сильні наступи неприятеля боєм на багнети й ручні гранати. Коло півночи неприятель між Монте Формо і граничною полосою знов значними силами рушив до наступу. Його зусиля знов остали без успіху.

Зрештою на італійськім фронтї нїчого нового.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ.

Італійська летнича ескадра обкинула бомбами Дураццо. Вбито кількох Альбанців.

Заступ. шефа ген. штабу **Ф. Гефер.**

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 12 червня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наступника престола кн. Рупрехта: На фландрійськім побережу було вечером збільшена дїяльність артилєрії коло Іперн і на південь від Bouves. Вечером наступила англійська кавалєрія на наші лїнії на схід від Messnes. Повернули з неї тільки розбитки.

На південь відтам коло посїлости Kruis відперто протинаступом атаки піхоти. В Артоа передовсїм в луку Lens і на південь від долини Скарпи була оживлена огнева дїяльність. Коло Fromelbes і Newo-hapelle та коло Arleux відперто поступаючі наперед англійські вивідні відділи.

Група військ нїмецького наступника престола: Французи виконали пять протинаступів на рови, які ми здобули дня 10. червня на захід від Сени. Всї ті наступи Французів серед великих втрат не повели ся завдяки нашому огневи і по боротьбі в близька. Боротьба артилєрії дійшла до великого напруженя тільки хвилево на північ від Velly і на Зимовій горі. У східній Шампанії не повели ся французькі вивідні наступи коло Tahure і Vauquois.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група кн. Альбрехта: Не було важнїйших подій.

Над Двиною, коло Сморгоня, Барановичів, а передовсїм коло Бережан і над Нараївкою боєва дїяльність стала знов оживлена.

Македонський фронт: Між озером Пресба і східною Черною, як також від правого берега Вардару аж до взера Дойран була боєва дїяльність живійша, ніж в попередних днях.

В місяци маю богатім у збільшену боєву дїяльність також воздушні сили осягнули більші успіхи при сповнюваню своїх всесторонних задач.

Побіч боєвих летунів і летунів піхоти особливо гарно спи.али ся також летуни артилєрії конечні при кермованю огнем і обсервації, яких дїяльність доповнювала з успіхом обсервація при помочи бальонів на припонї. Ми втратили на заході, на сході і на Балканах 70 літаків і 9 бальонів на припонї. З поміж скинених неприятельських самолетів впало 4 за нашими лїніями, а 149 за становищами неприятеля, що виразно завважено. Крім сього втратили неприятелї 26 бальонів на припонї і 23 літаків, які в боротьбі приневолено спустити ся.

Перший квартирмайстер ген. **Людендорф.**

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Катарина Бобецька, Піски п. Щерець, шукає свого сина Семка, котрий має перебувати в шпиталю на Моравії. 394 1—3

Мар и Бат в Неґлевицях (Niegłowice) почта Ясло двір глядає Комментини Бат, евакуованої в Галичи. 389 1—2

Василь Ганущак в Коренча — тепер при Div. Tr. Kdo 9 — пошукує о. Константина Ганущака. 390 1—2

Оголошенє.

- ПОЧЕНЄ НІГ -

усуває певно спеціяльний пудер „Csave", пакет за 1·20 К. На провінцію висилаю тільки за попереднім надісланєм належитости 1·40 с. на порто. — Одиноке заступство

S. FEDER, — Львів, Сикстуська ч. 7.
279 35 - 60

Учителька з довшою практикою пошукує лекцій на час вакацій, найрадше в місцевости клїматичній. Ближші вголошеня Пйотровська, Львів, Гофмана 14. 403 2 2

Перше львівське заведенє набиваня скірочок на обувє. Львів, Ягайлонська 16. 401 2—3

Шукаю служби в українській родинї. О. К. Львів Куркова 5. I. поверх. 402

Українець, лїт 23, пристійнай, інтелїґентний першорадний кравець віденський — хотїв би створити більший верстат. З браку однак готівки бажав би оженитись з панною Українкою, інтелїґентною, з посагом. Пожадана фотографія — на бажанє може прислати свою. Листи слати на адресу „Poste restante Б. I." Долина. — Анонїми до коша. 391 1—2

Загальні Збори

Торгової Спілки у Винниках,

стоваришеня зареєстров. з обмеженого порукою, відбудуть ся дня 24. червня 1917. о год. 4. по полудни, в льокали читальні „Просвіти" з отсим порядком дневним:

1. Відчитанє протоколу з попер. Загальн. Зборів.
2. Справоздане з дїяльности стоваришеня.
3. Предложенє білянсу за р. 1916. до принятя.
4. Справоздане Комісії Контрольної і уділенє абсолюторії.
5. Доповняючий вибір 2-ох членів Ради Надзірної.
6. Предложенє Управи до затвердженя.
7. Внесеня і інтерпеляції.

Замкненя рахунків і білянс виложені в стоваришеню до перегляду членів. В разї коли би о год. 4. не зібрало ся достаточне число членів, ті самі збори з тим самим порядком дневним відбудуть ся о 5. год. в тім самім льокали.

395 1 РАДА НАДЗІРНА.

„Союз Українок" подає до відома інтересованим, що отвирає Бюро посередництва працї для українських жінок і дівчат, які шукають за занятєм в бюрах, склепах, магазинах і т. п, і просить звертати ся з подаєм кваліфікацій і вимог письменно на адресу Вп. П Марії Федакової Львів, Сикстуська ч. 48 або особисто в перші 4 днї кождого тижня в льокали Товариства при вул. Косцюшка ч. 1а від год. 6 7 пополудни. Рівночасно звертаєть ся з прошенєм до всїх наших приватних фінансових інституцій, товариств, кас, спілок, канцелярій, склепів і т. д. у Львові і на провінції, подавати запотребованє сил до працї.

397 2—3 За Видїл:

Евгенія Макарушкова, Марія Саламанчукївна

На лїто

глядають уміщеня 3 особи в підгірській околиці, найрадше межи Хировом і Сяноком, у священика або на лїсничівці. Услівя листовно. О. Кульчицька, Перемишль, Ринок 28. 398 2—3

ЗОВСЇМ ДАРОМ! висилаю раненим до шпиталїв інвалїдам інформаційні (вакл. Права родин покликаних до війска і ин.) і жовнярські Календарці. Для инших коштують вони по 30 і 20 сот. Поручаю також 1-шу книжку видавництва „Нова Культура" Оскарда Уальда „Сфінкс без тайни", збірка оповідань з англійської мови. Ціна К 1·60, а поруч. пересилкою К 2·— Чудовий вміст. Белїтовий папір.

А. Березовський

373 6—10 Львів, вул. Карпінського ч. 19.

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10

Ч. 137. (9.389) Львів, четвер 14 червня (1 ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . . . 2·70 К.
чвертьрічно . . . 8·— „
піврічно . . . . 16·— „
цілорічно . . . . 32·— „

у Львові (без достави):

місячно . . . . . 2·40 К.
чвертьрічно . . . 7·— „
піврічно . . . . 14·— „
цілорічно . . . . 28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчання і заручини 1·60. Некрольогія стрічка 1 К.

Сталі оголошення за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, 13. червня 1917.

З вчерашної буджетової дебати важні для нас особливо дві промови: шефа правительства і голови Української Парляментарної Репрезентації Галичини.

Коли хто ждав від гр. Клям Мартініца нового слова, того слова, яке мало би бути заповідю нового житя в новій, перебудованій Австрії, то рішучо завів ся. Промова президента міністрів, особливо політична часть її, се самі фрази, які можна поділити на дві ґрупи: фраз самозровумілих, отже вайвих, і фраз, до яких

ніхто не привязує поважного значіня.

Зокрема гр. Клям Мартініц подає в сумнів, чи ті програми, які знайшли вислів в заявах представників народів Австрії, є висловом волї народів, і протиставить їм програму правительства, з якою одначе правительство виступить аж пізнійше. На тепер замість програми чули ми фрази про могучу, всіми народами люблену Австрію. Чи шеф правительства не відчував, що про любов народів до Австрії повинні би властиво говорити представники народів, а речник правительства повинен говорити про ті реальні умови вільного національного житя, якими Австрія забезпечить собі любов народів і тим самім могучість?

Словом, промова гр. Клям-Мартініца нічим не ріжнила ся від промов, які вже від десяти літ проголошує кождий речник правительства в австрійськім парляменті, — і се власне є її сущна хиба.

Переходячи до промови п. Романчука, мусимо перше всего зазначити, що не знаємо її автентичного тексту й мусимо оцінювати її на основі того скупого її змісту, який подало урядове звідомленє, отже дуже можливо, що наші уваги викликані тільки тим, що той зміст не дає повного образу тої промови.

Так, як її знаємо, — мусимо висловити здивованє, що п. Романчук так без застережень „повитав з радістю ідеї, висловлені в престольній промові". Ми вже в свій час звернули увагу, що престольна промова, ставлячи побіч себе програму „свобідного національного і культурного розвитку рівноправних народів", отже й народу українського, і програму здійсненя акту 5. падолиста 1916 що до Галичини, отже програми, які себе взаїмно виключають, ставить нас перед таємною заслоною, за якою, не знаємо, що криєть ся для нас. Є се обставина, яка не позволяє нам висловляти престольній промові признанє без застережень, і на сю обставину повинен був вказати український речник

Не бачимо в промові п. Романчука також достроєня нашого становища до великої хвилї, яку переживає весь культурний світ і особливо український нарід. Як-раз вчера старали ся ми вказати на ту велику хвилю й на потребу достроїти до неї наші змаганя. Нині наші загальні уваги доповнимо увагами про нашу політику в Австрії.

Від 1848 р. і аж до нинїшного дня домагали ся ми утвореня з спадщини короля Данила українського коронного краю в Австрії. Се домаганє було подиктоване реальними умовами внутрішної і загранічної політики: на перебудову політичної карти Европи не заносило ся, на основну переміну внутрішнього ладу в Австрії також ні, а до того всего в Росії наше положенє було таке, що тут в Австрії, нам могли кождої хвилї говорити й дійсно говорили: „Як би вам тут не було, все-таки тільки тут ви маєте змогу національного істнованя!" В таких обставинах домаганє утвореня коронного краю Австрії було „summum" національної свободи, яке могло бути зреалізоване.

З вибухом війни нашою програмою стало розбитє царської Росії і визволенє України, утвореня самостійної української держави в союзї з центральними державами. Та замість здійсненя сеї програми російська армія заняла всю австрійську Україну, якої часть ще й доси держить. Рівночасно гнет царизму ще важче напяг на український нарід. В таких відносинах увільненє австрійської України від російського панятя й утвореня в ній українського коронного краю Австрії знов представляло ся як summum того, що можна було осягнути.

Та ті відносини належать до безповоротної минувшини.

Над російською Україною нема вже царського ярма і вона має змогу, — хоч не без боротьби з російською державністю — здійснювати свою власну державність. В занятих Росією частях австрійської України править український генерал-губернатор. Тепер уже ніхто нам не може сказати: „Як би вам тут не було, все таки тільки тут ви маєте змогу національного істнованя!"

Далї в цілім культурнім світї лунає клич свободи народів, які не повинні оставати під накиненою їм властю. Що сей клич буде грати важну ролю при ліквідації війни, се ясне.

В кінцї в Австрії заносить ся на зміни, яких далекосяглости не можна навіть ще тепер обняти в цілій повноті. Вистане взяти під увагу змаганя Німців, Чехів, Поляків, південних Славян, а до того додати справу занятих областий, щоби зрозуміти, що повоєнна Австрія не буде Австрією з перед війни.

Сї всї відносини — інтернаціональні, на руїнах царизму і австрійські — не можуть остати без впливу на наше становище. Домагаємо ся утвореня українського коронного краю в Австрії, — так, — але в Австрії передвоєнній, себбо, коли-би при ліквідації війни привернено status quo ante. Коли ж цїла Европа стоїть перед основними змінами, то чи тільки ми одні маємо бути на стільки скромні, щоб не бажати нічого більше, як наші діди й батьки з 1848 р.?!

Ми домагаємо ся рівного права з усїми народами культурного світа, — се в основі, — а в яких формах се право буде здійснене, се залежить від кождочасних відносин. Те, що вчера було в нашій програмі maximum, нині може зійти на minimum, а завтра може стати таким невистарчаючим, що і вдавати ся в дискусію на такій платформі про відники національної політики не повинні.

Чи сей момент був зазначений в промові п. Романчука? Чи було в ній зазначено, що утвореня українського коронного краю в Австрії не є нашим домаганєм на віки, без огляду на всї зміни, перед якими тепер стоїть цїла Европа і світ цїлий, тільки домаганєм умовним, яке кождої хвилї може стати минениим стовпом на шляху наших національних змагань?!

Маємо вражінє, що всего того в промові п. Романчука не будо, що вона до ваги і повази хвилї, витвореної сею фазою війни і переміпами, які зайшли в положеню девяти десятих частий українського народу, не була достроєна.

Державна Рада.

(Телеґрама ц. к. Кореспонденційного Бюра).

Відень, 13. червня 1917.

Приступлено до дальшої дискусії над першим читанєм буджетової провізорії.

Пос. Зайц (соц. дем.): Перші слова, вискавані тут в Палаті соціяльною демократією, є присвячені справі мира. Від початку війни соціяльні демократи заступали погляд, що предметовою причиною війни є імперіялїзм, але се не зносить особистої відвічальности кермуючих політиків 1914 р. Після війни буде першим нашим завданєм знайти відвічальних винувавців в сій державі.

Опісля бесїдник займав ся справою міжнародної конференції в Стокгольмі, на якій представники пролетаріяту можуть промостити шлях до мира. Як-що їм поталанить, то стокгольмська конференція доведе до одностайного порозуміня і тоді у всїх краях пічнеть ся велика мирова пропаганда. Бесїдник сподїєть ся, що французькі і англійські соціялїсти теж піднімуть боротьбу з тими, які підбурюють до війни.

Бесїдник різко критикує правлїнє гр. Штірка та апровізаційну політику його кабінету. Господарська політика гр. Штірка завдала державі богато глибші рани ніж яканебудь програна битва.

Становище Поляків.

П. Лазарський вказав, що Польща ладить ся до обходу торжества свого воскресеня. Перед півтора віку пала Польща в нерівній боротьбі з неприятелем. Була побіджена, але не зломана. Польщу зчеркнено з мапи Европи, але польський нарід не міг бути знищений. Полький нарід ніколи не признав насильства довершеного на собі. Бесїдник пригадує усї змаганя Поляків до осягненя свободи аж до утвореня легіонів, що при боцї Австрії бють ся, щоб зломити російську тиранїю. Бесїдник пригадує відому краківську резолюцію соймових і парляментарних послів з 28. мая 1917, яка домагаєть ся самостійної Польщі і є основною лінією польської політики.

Бесїдник дивуєть ся, що деякі круги добачують в сій резолюції поступованє, яке звертаєть ся проти династії і австрійської держави. Проти такого пояснюваня справи бесїдник рішучо протестує. Польські інтереси не є в суперечности з австрійською державною думкою і не стають поперек інтересам монархії.

Далї обговорював бесїдник політику правительства. Виступає проти знесеня цивільної адміністрації в Галичині. Місце цивільного намісника заняв військовий, який, хочаб був найлїпшим генералом вождом, не може бути добрим намісником в цивільній адміністрації. В Кракові усунено лєгальну адміністрацію, а установлено комісара кріпости.

Бесїдник обговорює справу заведеня в Галичині воєнних і полевих судів також для цивільних людий. В таких судах засїдають люди, що не знають краєвої мови, хоча була відповідна скількість авдиторів і офіцирів, що говорили по польськи і по українськи. Будучність що йно покаже, скільки лиха вийшло з того передовсім для сїльського населеня.

В імени польського кола взиває бесїдник правительство, щоби перевело цїлковиту зміну системи в Галичині на всїх полях публичного і господарського житя, щоби спричинило поворот до лїпших відносин що до конституції, адміністрації, судівництва і т. д., щоби врешті запанували в Галичині нормальні відносини. Бесїдник заявляє, що доки сї жаданя, відомі правительству в численних скарг, не будуть сповнені, Поляки не будуть підпирати сього правительства.

Палата панів.

Заява президента міністрів.

ВІДЕНЬ (Ткб.) 13. червня. На нинїшнім засїданю Палати панів зложив президент міністрів гр. Клям Мартініц заяву. Зазначив, що цїла його політична карієра є тїсно злучена з Палатою панів, а його погляди вийшли з традиції, яка була все представлювана в сій Палатї. В імя сих найвисших інтересів держави, для яких Палата панів виявляла все найглибше зрозуміне і які все як найсильнїйше підпирала, просить о підпертє правительства в його змаганях. Народи Австрії в часї тяжких боїв виявили свою єдність і привязанє до держави, а в суперечности з тим стояв факт, що досї не дійшли до голосу на терені парляментарного представництва. В тім мусїло правительство бачити деяку суперечність між гігантичним виявленєм державної сили і зменшенєм поваги держави на поли внутрішної політики. Правительство не могло зізволити на те, щоби серед усїх держав, що ведуть віну, одинока Австрія була позбавлена парляментарного апарату. В чим-раз голоснїйшім кликаню о Державну Раду давало ся чути не тільки бажанє здобутя форум до свобідного висказуваня думок, але також відгомін солїдарної і зєдиненої

волї народів Австрії зробити з парляменту знаряд дїланя.

Бесїдник перейшов до обговорюваня великих задач, яких жде парлямент. Висказав думку, що воля Австрії, яка віднесла тріюмфи на полях найбільших битв, не заведе в законодатних тїлах. Представив основні лїнії в справі відповідного полагодженя австрійського питаня. Наперед пригадав заяву, яку свого часу зложив в Палаті панів, що ані одностороннїй централїзм, ані односторонна автономія, тільки автономічний централїзм може довести до цїли. В переведеню нашої державної думки не вільно забувати ні про внутрішну суть національної держави, ні про історичний розвиток країв і держави, передовсїм не вільно забувати про конечність єствованя цїлого державного організму. Австрія втратила би з певністю звязок з своєю історичною підставою, колиб перейшла до дневного порядку над правами країв і не відповіла би своєму европейському післанництву, колиб тотїла народи, в ній злучені, синюватти в національнім і культурнім розвитку. Правительство є за задержанєм випробованих підстав нашої конституції, але признає потребу органїчної дальшої їй будови. У відповіднїй хвилї виступить з пропозиціями в тій мірі.

Далї обговорював президент справи, що є в звязку з военною господаркою. Говорив про угоду з Угорщиною, про програму суспільної опіки, яке містить ся в престольній промові, і про письмо в справі утвореня міністерства здоровля.

Бесїдник кінчить словами: Нехай божа благодать зїзволить, щоби сей великий час, який Австрія переживає в боротьбі о своє становище в Европі, став також великим часом для її внутрішного розвитку.

Цивільна управа Галичини.

Львів, 13. червня 1917.

„Neue Freie Presse" доносить, що 11. с. м. вели ся довші наради польських політиків з президентом міністрів, які є вступом до довших конференцій про всї галицькі краєві справи та про польське питанє. На сих нарадах виявив президент міністрів про свою прихильність для польського домаганя, щоби в Галичинї заведено повну цивільну управу.

Національні заяви в першім дни буджетової дебати.

На вчерашнім засїданю Палати послів після промови президента міністрів забрав голос

пос. Странскы,

який передовсїм дав вислїв своєму жалеви, що нема в Палатї д-ра Крамаржа та що й инші його товариші перебувають в карних заведенях замість прийти до парляменту. Бесїдник називає сей парлямент парлямєнтом без віг і голови, бо конституційні відносини тільки тимчасові. Небавом однак прийде день, коли нїхто не буде могти станути між чеським народом і королем. Бесїдник має надію, що новий монарх не буде ставити ніякої перешкоди волї чеського народу і свободї народів, противно із посвятою стане служити тій волї і свободї. Бесїдник жалує ся опісля, що давна ненависть австрійського правительства до чеського народу істнує дальше і у нового кабінету, чого численні приміри наводить.

Про відокремленє Галичини сказав п. Странскы: Не бажаю розбирати питаня, як далеко в добі політичного ренесансу Польщі ідея відокремленя Галичини відповідає принципови самоозначеня народів. Розширенє автономії Галичини з певністю не є виключеною річю. Коли однак гр. Клям думав, що ми увійдемо до державної Ради, до якої не увійшли би польські посли в їх дотеперішнім числї, то грубо помиляєть ся. Ми не дамо тут довершити насильства над собою. Коли би Поляки мали стати самостійними, чого їм бажаємо і чого хочемо, а ми тут мали би бути віддані насильству, то се означало би розвязанє сеї державної Ради. Чеський нарід змагає до перетвореня монархії на основі спільности незалежних, рівноправних держав, яка мала би притягаючу силу для балканських Славян і для великої польської держави, якої відродженє небавом довершить ся і що ми повитаємо радісно без зависти (оплески на чеських місцях). Коли се поведеть ся, то всї, володарі і народи увійдуть в таку гарну будучність, що її не зуміє зобразити ніяка уява.

Іменем нїмецького національного союза

заявляє пос. Доберіґ, що є обовязком чести Палати послів відповісти адресою на престольну промову, повну великодушних думок. Шлях, яким бажає піти цїсар Карло, є також шляхом однодумців посла. У неприятелїв мусить щезнути зовсїм надія, немовби австро-угорська монархія могла бути приневолена до заключеня мира за всяку цїну. Жорстока війна мусить дати державі запевненє границь, удержанє, а що найменше запоруку тривкого впливу на области добуті в крівавім дужаню, мусить їй дати запоруку економічного розвитку на суші і на мори та основи до далеко йдучого упорядкованя в нутрі держави. Те упорядкованє не означає вменшеня прав нєнїмецьких народів. Невідкличною умовою будучого уложеня карти Европи мусить бути удержуванє спільности інтересів між союзними осередними державами, передовсїм між Австро Угорщиною і Нїмеччиною.

Заява Словінців.

Пос. Корошец почав промову в словінській мові, а опісля по нїмецьки сказав: На чолї своїх домагань мусимо поставити домаганє скорого мира. Своїм державно правним застереженєм бажали південні Славяни сказати, що живучі в монархії Словінці, Хорзати і Серби мусять бути зєдинені під скиптром габсбурської династії.

Християньско-суспільний посол

Гавзер витає нові збори парляменту. Вказує на пожежу, яка шалїє довкруги і питає, чи її можна погасити, коли ще підпадить ся і сю палату, в якій партії будуть себе поборювати. Спільна праця є обовязком палати. Християньско-суспільна партія готова відложити на другий пляц свої домаганя. Виявить ся, чи і друга сторона зробить те саме. До тепер того не видко.

П. Гавзер іменем християньско суспільної партії з огляду на незвичайні відносини заявляє ся за буджетовою провізорією. Бесїдник домагаєть ся поправи просто скандальних пенсій духовенства, доцільної політики супроти середнього стану, та звернув ся проти централь, в яких дїєть ся богато невластивих річий. Закінчив заявою, що цїсар є дїйсно мировим цїсарем, а в дорові до мира підуть за ним християньско суспільні з одушевленєм.

Опісля промовляв іменем Українців посол Романчук, якого промова поміщена в попереднім числї нашого дневника.

Ромунський посол

Ончул заявляє як Ромун, що в Австро Угорщинї дані в всякі умови до зєдиненя цїлого ромунського народу.

За правс самоозначеня.

Пос. Тоболька заявляє, що монархія мусить понехати дуалїзм і централїзм та зорганїзувати ся на ново на основі прав всїх своїх народів до рїшаня про себе. Тому, що президент міністрів нї не мав довіря у партії бесїдника, ні не добув його собі нинїшною заявою, партія бесїдника буде голосувати проти провізорії.

Пос. Редліх вискавує погляд, що

Австрія потребує дальшої будови

на істнуючих вже основах. В тій цїли треба вдержати державну одностайність, а внутрішні відносини треба уложити в той спосіб, щоби кожн, хоч не даючи всїм народам всього, були корисийші, як досї. Бесїдник поборює погляд, що остгої є конечне.

На письмо пос. Дністрянського, що він домагаєть ся, щоби також розпорядки, видані на основі § 14. були в палатї піддані дискусії, відповів президент, що досї не було можности приділеня тих предложень дотичним комісіям, бо таких комісій ще не вибрано.

На внесенє пос. д ра Тобіша ухвалено вибрати комісію з 52 членів для передискутованя справ, які остають в звязку із справою причинків.

Внесеня.

Між иншими поставлено отсї внесеня:

Пп. Романчука, Костя Левицького, Дністрянського і Сінгалевича в справі привернєня завішених в часї війни конституційних прав.

Пп. д ра Евгена Левицького в справі зміни закона про причинки і про поступованє адміністраційного трибуналу в тих справах.

Пп. Льва Левицького, Колесси, Петрушевича і Стефаника в справі положеня українських виселенців в Галичини і Буковини.

Ю. СТРИЖАВСЬКИЙ. 13

ПІД КРИЛАМИ ЦЕРКОВ.

... благослови ж, старче праведний, нас, убілених сїдиною чад твоїх і научи нас путям хожденія твоєго во всяком благочестії і чистоті, — скінчив отець Володимир і вчинив низький поклін дїдуньови. Ате ще низше, до самісінької землї, уклонив ся йому дїдунь, приявши від нього образ св. Павла ісповідника, свого небесного патрона. За отцем Володимиром, коротше й не так чуло, промовляли Миколай і Харитін, потім молодий отець Лев, від внуків, а нарештї отець Кость, що, почавши своє слово, як і попередні бесїдники, по церковно-славянському, мішане з російським, кінчив його мовою... дїдуньових парафіян:

.... ще не загинула слава Божа серед людий, коли перед престолом Всевишнього стоїть такий заступник наш, як старенький, шановний дубиновецький отець; не погиб ще й рідний край наш, коли за нього, за його люд, горить до Господа отсе просте, та чисте серце, коли молять ся за той люд отсї боголюбиві уста. Парафіяни! Панове брацтво і всї ви, люде добрі! Шануйте свого старенького, поважайте, годіть йому, не відворкуйте; памятайте добре вік вашого отця рідного і прощайте його немочі, а часами, може, й гостре, старече слово. Знайте, що після старенькых прийдуть новітні, може бути, що й лїпші, та не такі самі. Хай-же вам Бог помагає синувати, а їм батькувати у вас ще та й ще, а виньки віншую вас, дїдуню отче, й вас, дїтоньки духовні, з парафіяльним сватом, і вас, бабуню, й вас, отцї й тебе, найстарший в-між всїх нас.

Кажучи останнє, отець Кость взяв на руки першого дїдуньового правнука, маленького Левчука, Харитоненка, підняв його в гору й смачно поцїлував в лобасту голївку.

Промови скінчили ся.

Дїдусь низенько вклонив ся благочинному, яко заступникови владики, так само священикам, иншим гостям, братчикам і всїм парафіянам.

Спасибі! Благодареніе, люди добрі, за честь і труди. Господь да благословить вас од нинї і до віка і воздасть вам сторицею. Спасибі, дїточки!...

Півчі заспівала многодїтє, а до дїдуня й бабунї почали приступати по одиниці — рідня, гості, чоловіки, дїти, баби, знов пани, знов селяни, Артем, дїд Павло, баба Сташиха, Рая, Галя, Евген Маркович, другі півчі, що вже скінчили спізати і змішали ся з звичайними присутними. Хоругви, свічки й лїхтарі приватним способом, через садок, понесли до церкви, натовп меншав, почали ся приватні розмови.

Церковне святкованє скінчило ся.

Вздовж по подвірі протягли ся полотна — скатерти, заставлені стравами для братчиків, церковників та поважних парафіян, гості сїли обідати під оріхом, діждало ся свого й жебрацтво: котрась з мамушок роздавала їм коло пекарнї по пів книша та шматку сала або ковбаси. Заким сісти до обіду, дїдусь вийшов до громади на подвірі; ще раз подякував людям за честь і „труда", припрошував їсти та більш поважних частував чаркою з власної руки. Потім передав здорову зелену пляшку й чарку „дядьови", старому дякови, доручив йому частувати далї, а сам, побесїдувавши ще трохи з братчиками, подав ся під оріх, де на нього чекало вже все товариство дїтий, внуків, правнуків, родичів і знайомих.

По „Отченаші" сїв поруч з бабунею, та з'ївши свій звичайний старечий кулешик, скромно, мовчки сидїв у протязї всього обіду, з безкраїм числом страв та цїлою рікою трунків. Лишколи благочинний, підвівшись, з чаркою в руці, проголосив слово — два на честь ювилята, дїдунь і собі встав і з наперсточком свого „підкріпляючого" вермуту привитав благочинного, а в його „лици і преосвященнїйшого нашого владику", Олег моргнув до своєї півчої, і несподіване „εἰς πολλα ἐτη δεσποτα" розлягло ся по саду. Благочинний аж зачервонів ся від задоволеня, припала та вигадка до вподоби й дїдуньови. Невабаром знов пішли промови, чулї і так собі, блискучі й не вельми, славянські й російські, а нарештї — знов на „мові парафіян", виголошена, звичайно, отцем Костем. Про нього була чутка, що він „хохломан", а серед рідні, навіть відомо було, що він ніби то пише в галїцийських газетах, так само, як і Братковський з Мізякова; там у них „Літературно-Науковий Вістник", „Житє і Слово", „Галичанин"... і все так, по мужицьки, ну — да... по малоруськи. От розпитайте Ладика, то він все розскаже: і за Богдана Хмельницького, за Україну, за Шевченка, — все чи то розкаже; а почне з Костьом говорити, то Бог їх святий знає, де вони того понаучувались „освітлення", „досягнення", „природописний" „метафоричний"... От сказати, в Шевченка або в Квітки, але в них того не має: „узгляднення", — чиста комедія!

Але якаж „комедія" — з запалом протестує Ладик; — от ми всї, скільки нас тут є, балакаєм о цею мовою!

Інтерпеляції

внесли між иншими:

П. Дністрянський в справі охорони прав української мови у повітових властях в Городку.

П. Кость Левицький в справі поведеня супроти Українців при даваню відпусток на жнива.

П. Загайкевич в справі господарської відбудови ряду громад в перемиськім і мостиськім повіті.

П. Загайкевич в справі поведеня правительственного комісаря в Стрию.

П. Дністрянський в справі удержавнення приватної гімназії в Яворові.

НОВИНКИ.

Львів, 13 червня 917.

— **Відзначене.** Підполковник Казимир Павло лицар Любич Гужковський, управитель староства в Сокали, відзначений лицарським хрестом ордена Франц Йосифа з военною декорацією.

— **З Наукового Товариства ім. Шевченка.** Засіданє історично фільософічної секції відбудеть ся в четвер 14. мая о год. 5 попол. з порядком: 1. Д р Ст. Балей: Осудні почуванє. 2. Д-р Т. Вінковський: Предтеча університету ім. Франца І. у Львові.

— **Важне для тих, що мають місячну платню.** З нагоди засіданя повного Комітету для привитаня митр. Шептицького в дни 8. с. м. зложили на фонд для українських сиріт: д-р Лесь Кульчицький 500 К., д р К. Студинський 50 К. (на рахунок здеклярованих 500 К.), о. Теод. Лежогубський 100 К., д р А. Говикович 100 К., проф. В. Масляк 20 К. Деякі з присутних піднесли слушно, що раді би дуже причинитись також відповідним датком до сего фонду, однак не стати їх на одноразовий значнійший видаток, а знов не випадає преціньзбувати такої цїли кількома коронами. З огляду на се порішив Комітет просити всіх, що мають місячні сталі платнї, щоби зволили деклярувати відповідні квоти, а опісля складати їх довільними місячними ратами. Подаючи отсе до ласкавого відома, замічаємо, що дотичні заяви і гроші належить посилати до Товариства „Дністер" на вкладкову книжку ч. 10.300. — За Комітет: д р Ст. Федак.

— **Важне для евакуованих, які мають худобу.** Краєве Товариство господарське „Сільський Господар" у Львові пригадує виселенцям, які мають худобу, що Централя відбудови Секція II. в Кракові вул. Чиста 16. має до розпорядимости фонди на удержане худоби евакуованих. Фонди сї на акцію закупна, перевозу і удержаня худоби виносили в 1916/17 році кругло 11,850.000 К., а на рік 1917/18 на само удержане ухвалено квоту 1,000 000 К. Грішми сими орудує рільнича Секція Централї відбудови в Кракові при помочи староств, в округах яких розміщена є худоба евакуованих. Гроші сї призначені на закупно паші і на наєм пасовиск для худоби евакуованих. Евакуовані, які удержують худобу власним коштом, мають право жадати звороту коштів, виложених на удержане. Домагати ся звороту коштів удержаня худоби, закупна паші, найму пасовиск належить в дотичнім старостві, а на случай відмови в Централї відбудови Секції II. за посередництвом Краєвого Товариства господарського „Сільський Господар" у Львові вул. Зіморовича 20.

— **В'льні посади.** В галицькім Заведеню для темних у Львові будуть з новим шкільним роком до обсадженя посади кваліфікованого управителя і кількох учительських сил. Оферти на письмі можна вже тепер складати в дирекції Заведеня у Львові, вул. Софії ч. 31.

— **Вписи** на однорічний жіночий торговельний курс Мечислава Квістофа, проф. ц. к. торговельної академії у Львові, розвічнуть ся дня 23. червня і будуть відбувати ся до дня 4. липня щоденно з виїмком неділи і свят в шкільнім льокали при вул. Коперника 21. II п. від год. 10—12 передполуднем і від 4—6 пополудни. Оплата 10 К. Проспект і IX шкільне звідомлене безплатно. 411 1—4

†

Ольга Зарицька, вдова по гр. кат. пароху, померла у Львові 12. червня с. р. Похорони відбудуть ся в четвер дня 14. червня с. р. о год. 3. попол. в будинку Анатомії. В. І П.

ОПОВІСТКИ.

Четвер, 14. червня 1917.

Імен: греко-кат.: Юстина — римо-кат.: Василія.

Завтра: греко-кат.: Никиф патр. — римо-кат.: Віта і Мод.

З львівського „Бояна". Проба мішаного хору буде в пятницю 15. с. м. точно в год. 7. вечером. З огляду на важні справи просить ся всіх співаків, також тих, що не є членами „Бояна", о численну участь в пробах.

Управа Марійського Тов а запрошує на похорони члена Тов а бл. п. Ольги Зарицької, які відбудуть ся в четвер 14. с. м. о год. 3 тій з будинку Анатомії при вул. Пекарській.

Абдикація грецького короля

АТЕНИ, 12. червня (Авас) Король Константин абдикував у користь свого сина Олександра.

АТЕНИ (Авас). В понеділок перед полуднем начальний комісар союзників Jonnard відбув нараду з президентом міністрів Заїмісом і зажадав від нього в імени охоронних держав абдикації короля й визначене наступника з виключенєм наступника престола.

Заїміс признав безкорисність держав, яких одинокою цїлю э привернене єдности Греції на основі конституції. але відповідь, що король може рішити ся аж вечером по зборах коронної ради, зложеної з бувших міністрів. По врученю Заїмісом комісареви листу з приняттєм абдикації бувший король висловив бажанє поїхати англійським кораблем до Італії, а звідси до Швайцарії.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 13. червня 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ І НА БАЛКАНІ.

Не було зміни.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

З послїдних неприятельських звідомлень виявляєть ся, що знов непогода, на яку Італійцї дуже стільки разів жадували ся, не дозволила в послїдних днях силї італійського наступу розвинути ся сильнїйше. Так отже на височинї Семи громад вчера неприятель що-йно, коли настала пітьма, міг поновити свої наступи, які спрямовані були на область Цебіо а що-йно після півночи також проти Монте Горно і граничних верхів. Наші війска з альпейських країв відперли неприятеля, який особливо на північнім крилї своєї атакової групи поніс дуже кріваві втрати. В области над Сочею місцями значнійша боротьба артилерійська.

Заступ. шефа ген. штабу Ф. Гефер.

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 13 червня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наступника престола кн. Рупрехта: Сильними филями огня артилерії поборювали себе в луцї Іперн і на піадень від Довер. На захід від Варнетон в полудне атак Англійців в нашім винищуючім огни тільки в кількох місцях вспів вийти з ровів. Йдучі вперед филї військ завернули ся серед втрат супроти опору, злученої нашої піхоти і артилерії. Вечером зломано там в подібний спосіб новий англійський атак. На захід від шляху Аррален був спрямований рано сильний артилерійський огонь на наші становища. Значні англійські сили, які на північнім березї потока Суше заатакували нас і вдерли ся до наших ровів, відперто в сильнім протинаступі. Наступили завзяті бої на ручні гранати, в яких наші відділи стіснили місце, в якім вдер ся неприятель а яке ще остало в його руках.

Група військ німецького наступника престола: В деяких відтинках фронт одинокою цїлю э привернене єдности Греції на основі конституції. але відповідь, що король може рішити ся аж вечером по зборах коронної ради, зложеної з бувших міністрів. По врученю Заїмісом комісареви листу з приняттєм абдикації бувший король висловив бажанє поїхати англійським кораблем до Італії, а звідси до Швайцарії.

Хто хоче придбати собі і своїй рідні

Певний і добре обезпечений маєток

най користає з военно-позичкового людового обезпеченя тов. „ЯКОР".

Вже від першого дня обезпеченя переймає Товариство на себе **всю небезпеку смерти** обезпеченого і зобовязуєть ся доповнити в цілости своє зобовязане **хочби смерть його наступила на війні, у двобою або через самовбийство.**

Товариство підіймаєть ся відповідно до умовленої премії вручити обезпеченому по 15. літах, в разі його скоршої смерти, сейчас його рідні

500 до 4000 корон номінальної VI. австрійської военної позички (вільної від податків, 5½% амортизаційної державної позички).

Ке потреба ніяких лїкарських оглядин! **Нема ніяких стемплевих оплат!**

Вільно обезпечити також тих, що находять ся у війску, на фронті, в етапах, або поза фронтом в краю!

Премія виносить від кождих 1000 кор. ном

при віку обезпеченого	річно	квартьрічно	місячно	тижнево
до 30 літ	К 45·50	К 12·—	К 4·30	
від 31—41 літ	К 50·20	К 13·10	К 4·80	К 1·20
„ 46—55 „	К 57·—	К 15·—	К 5·30	

Жовнїри на фронті або в етапах доплачують крім того в першім році вже раз на все военний додаток, котрий виносить річно 20 кор., квартьрічно 5 кор. 50 сот., місячно 2 кор.

Як заключаєть ся обезпечене?

Долучений внесок належить виповнити і передати до бюра зголошень або післати впрост на адресу: **Ukrainische Abteilung der K.-A.V-. des „Anker", Wien XVIII, Höhnegasse 19/12,** а заразом післати премію.

За жовнїрів можуть заключити обезпечене їх жінки або кревні.

Кошт обезпеченя приміром 30 літної особи виносити буде в разі плаченя премії через повних 15 літ (К 45 50×15) всього **К 682·50** і за ту в малих і так дуже догідних ратах заплачену суму одержить він **1000 корон номінальної високопроцентової — 5½% державної позички, — умре скорше** — прим. в першім році обезпеченя, то вплативши лиш 45 К 50 с., а його родина одержить за тих 45 К 50 с. **цїле то обезпечене.**

353 1—7

ту над Ейсю, в Шампанії і над Мозою хвилями сильна огнева діяльність.

Група військ князя Альбрехта: Нічого нового.

На східнім і македонськім фронті не було більших боєвих діяльність.

Перший квартирмайстер ген. **Людендорф.**

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Може хто знає, де находить ся жена Йосифа Ганчарика зі села Берлин к. Бродів, Катерина з дітьми: Михасьом, Марисю і Ганею, зволить донести о тім о. Мих. Яцкевичови парохови в Красові п. Бродки коло Миколаєва над Дн. 392 1—3

Оголошення.

— ПОЧЕНЄ НІГ —

усуває певно спеціяльний пудер „Csave", пакет за 1·20 К. На провінцію висилаю тільки за попереднім надісланем належитости 1·40 с. на порто. — Одиноке заступство

S. FEDER, — Львів, Сикстуська ч. 7.

279 36—60

Надзвичайні Загальні Збори

ТОВАРИСТВА

„СИРІТСЬКИЙ ЗАХИСТ"

в Перемишли

відбудуть ся дня 22. червня 1917 р. о годині 5 вечером в комнатах товариства „Віра" в Перемишли з слідуючим порядком дневним:

1. Купно реальности дня Сирітського Захисту.
2. Внесеня і запити.

Коли о год. 5 вечером не збере ся статутом вимагаючий комплет членів, то другі Загальні Збори відбудуть ся о годині 6 вечером того самого дня, в тим самим льокалю і в тим самим порядком дневним без огляду на число присутних членів.

За Виділ

Проф. Сабат секретар. *о. В. Левицький,* голова. 406

АДВОКАТ

Д-р Франціщок Філіпек

отворив канцелярію

в Турці. 408 1—3

II. Загальні Збори

Товариства

„ЖІНОЧА ГРОМАДА"

в Дрогобичи

відбудуть ся 29. червня 1917 (в пятницю) в сали „Народного Дому" о год. 5. вечером зі слідуючим порядком дневним:

1. Відчитане протоколу.
2. Звіт з діяльности.
3. Вибір нового Виділу.
4. Внесеня членів.

Марія Дроздовська голова. *І. Войтовичівна* секретарка.

412

Саме вийшли з друку переписні картки

портрети українських письменників: Володимира Винниченка, Бориса Грінченка, Михайла Грушевського. Михайла Драгоманова, О. Кобця, Ольги Кобилянської, Михайла Коцюбинського, Івана Нечуя-Левицького, Василя Стефаника, Лесі Українки, Івана Франка і Тараса Шевченка: **12 карток-портретів на добрім крейдованім папері висилають ся за К 1·20.**

Гроші треба одночасно з замовленем висилати чеком почтової щадниці ч. 158.396 або звичайним перекавом (можна й почтовими марками) на адресу: Peter Djatlow, Josefstädterstrasse 79, *14*; Wien VIII. 407 1—?

XII. Звичайні Загальні Збори

„НАРОДНОГО ДОМУ",

руського Товариства кредитового

в Яворові

відбудуть ся дня 23. червня о 8 ій годині рано, а наколи би не вібралось відповідне число членів, то відбудуть ся о 9 ій годині, того-ж самого дня при такій скількости членів, яка збереть ся, з слідуючим порядком денним:

1. Відчитане протоколу з попередних загальних зборів.
2. Звіт Дирекції з діяльности і рахунків за рік 1914, 1915 і 1916.
3. Відчитане звіту ревіденда Краєвого Союза ревізійного.
4. Уділене Дирекції і Раді Надзираючій абсолюторії.
5. Розділ чистого зиску і ухвалене дивіденди.
6. Вибір 3 членів Дирекції і 2 заступників.
7. Вибір 6 членів Ради Надзірної і 3 заступників.
8. Внесеня і інтерпеляції членів.

Перед загальними зборами о 7 ій год. рано відбудеть ся поминальне богослуженє за померших членів Товариства.

Загаевич. *Барик.*

410

Пяночна-Українка, з чистим письмом, що вміє писати на машині, знайде зараз місце в канцелярії адвоката д-ра Андрія Чайковського в Самборі. 408 1—2

ДАХІВКАРНІ,

з „Краєвої Централі для господарської відбудови Галичини", на сплату ратами доставляє

Краєвий Союз господ.-торговельних Спілок

у Львові, Зіморовича 20.

Услівя на жаданє. З замовленями належить спішити ся, бо запас невеликий.

VI 1—1

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Товариства Українських приватних урядників відбудуть ся в суботу дня 7 липня 1917 о год. 12 в полудне в салї Сокола Львів вул. Руська ч. 20.

Порядок Зборів:

1. Відчитане протоколу з послідних Зборів.
2. Звіт з діяльности Товариства.
3. Вибір членів Виділу і їх заступників і контр. комісії.
4. Внески та запити.

Львів дня 11. червня 1917.

Денис Кучика заст. голови. *Михайло Лазорко* член Виділу.

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ

в ПЕРЕМИШЛІ

вулиця Косцюшка ч. 2.

Приймає і виплачує щадничі вклади краєвою вготівкою урядовою. Вкладки опроцентовує по 4½ починаючи вже від слідуючого дня по дни заложенє аж до послідного дня перед днем відобраня.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадниці" можна складати особисто в касї товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової щадниці, які Дирекція Щадниці на жадане безплатно достарчає, і в філіях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щадниці".

Уділяє позичок: а) гіпотечних платних кварічними амортизаційними ратами на протяг від 10—45 після вибору позичаючого; б) на льокбарґ ефектів, і на ескомт векслїв. Справа позичок załatwiaє ся можливо скоро.

Посередничить у виплачуваню позичок в Гал. Воєнним Заведеню кредитовім в Кракові.

Всяких інформацій і друків уділяє щиросердно „Руської Щадниці" ул. Косцюшка Народний Дім, І. пов. щоденно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. кроме неділь і українських свят.

Після § 14. устава „Руської Щадниці", затвердженого через ц. к. міністерство внутрішних справ складки в товаристві „Руська Щадниця" в Перемишли надають ся до льокації пупілярних, фондаційних і т. п. капіталів, вже отже „Руська Щадниця" пупілярну обезпеку. III. 46 ?

Відтяти і сей внесок післати на руки Ukrainische Abteilung der K.-A.-V. des „Anker", Wien XVIII, Köhnegasse 19|12.

ВНЕСОК

Не виновнювати! Грамота ч.

на воєнно-позичкове обезпечене на случай смерти і на дожите

з 15-літним реченцем істкованя.

ТОВАРИСТВО ОБЕЗПЕЧЕНЯ ЖИТЯ І РЕНТ ЯКОР

Відень I, Hoher Markt 11 (Ankerhof)

Основане 1858 р.

ВІДПОВІСТИ НА ВСЇ ПИТАНЯ ЯСНО І ЧИТКО.

1. а) Імя і назвиско обезпеченої особи? (Що до жінок також її родове назвиско). б) Її зване? занятє? в) Дата уродженя? г) Місце замешканя? (Точна адреса).	а) ..... б) ..... в) уродженний(а) дня ..... 18 ..... *) г) Місце: ..... послідна почта: ..... Улиця: ..... Число дому: ..... двері: .....
2. На яку суму має звучати обезпеченє? (Допустимі суми обезпеченя: К 500, К 1000, К 2000, К 3000 і К 4000).	К ..... Номінальної VI. австрійської воєнної позички (вільна від податків, 5½% амортизаційної позички).
3. В яких ратах має бути премія сплачувана? Чи в річних (1/1), квартьрічних (1/4), місячних (1/12) чи тижневих (г) ратах?	В ..... ратах по К .....
4. а) Чи обезпечений може освідчити, що в хвилі підписаня внеску не є свідомий, щоб терпів на якусь для житя грізну слабість або на наслідки віднесених тяжких ран ..... б) Єсли неможлива потверджуюча відповідь належить подати близші дані о істнуючій або перебутій в протягу послідних трьох літ слабости чи уломности	
5. Чи котре з товаристів обезпечень відкинуло вже коли цілковито або в части внесеня обезпеченого на обезпеченє житя, подати коли то було і де?	
6. Кому маєсь післати грамоту убезпеченя? (Точна адреса!)	
7 Хто і де має дальші премії вплачувати? ..... (Точна адреса!)	

*) Особи, котрі уродили ся перед 1. січня 1862, або без взгляду на час уродженя всї ті, що є поважно хорі, є без попереднього підданя ся лікарським оглядинам виключені від обезпеченя.

Посередникови вплачено К ..... титулом задатку.

..... дня ..... 1917.

Внесене те підписане вістало в моїй присутности

Імя: Назвиско:

Відповідає за редакцію д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО. Друкарня „Діло" Львів, Рейтан ч. 16

Ч. 138. (9.390) Львів, пятниця 15 червня (2 ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня раненько крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . . . 2·70 К.
чвертьрічно . . . . 8·— „
піврічно . . . . . 16·— „
цілорічно . . . . . 32·— „

у Львові (без доставки):

місячно . . . . . 2·40 К.
чвертьрічно . . . . 7·— „
піврічно . . . . . 14·— „
цілорічно . . . . . 28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оновістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомлення про вінчання і заручини 1 К. Некрольогія стрічка 1 К. Ставі оголошення за окремою умовою. Один примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Український Військовий З'їзд у Київі.

Відень, 11. червня 1917.

Відкритє з'їзду.

(Ф. К.). У „Кіевскій Мысли" з 19. мая н. ст. читаємо:

Вчора у будинку Педагогічного Музею відкрито український військовий з'їзд, скликаний з ініціятиви Української Центральної Ради і Комітету по організації українського війска з представників українських груп і організацій фронтових і заднїх, військових частий балтійської і чорноморської фльоти, окремих гарнізонів і инших військових організацій.

Скликуючи сей з'їзд, Центральна Українська Рада звернула ся до української фракції петроградської Ради робітничих і салдатських депутатів з прошенєм допомогти тому, щоб всї делєгати могли прибути на з'їзд. Рада депутатів підтримала прошенє Ради перед окремими військовими частями.

Загалом на відкритє з'їзду прибуло зверх 400 делєгатів — як салдатів так і офіцирів, — що разом з місцевими військовими делєгаціями і делєгаціями від найблизших до Київа заднїх частий дало приближно до 700 люда представників.

З'їзд відкриз предсїдатель Центральної Української Ради проф. Грушевський, повитаний бурливою овацією і окликами: „Слава!"

На черзї вибори президії, з приводу яких розгоряєть ся пристрастна дискусія. Більшість приняла ухвалу вибрати до президії представників від фронту, з задів, фльоти і Центральної Ради. У склад президії вибрано: С. Петлюру (від фронту), поручника Міяновського (від задів), матроса балтійської фльоти Письменного (від фльоти) і В. Винниченка (від Центральної Української Ради). Почесним предсїдателем з'їзду вибрано М. Грушевського, а в склад президії запрошено комманданта 1-шого українського полку ім. Богдана Хмельницького, полковника Калкана.

Військовий комісар К. Оберучев, складаючи привіт з'їздови, вказав, що з'їзд має порішити питаня не тільки військові, але і національно політичні. Важні питаня порішають ся тепер не тільки в середині краю, але і на фронті. І тому члени з'їзду, котрі стоять на межі краю, хоронячи його перед ворогом, повинні показати велику повагу при порішуваню питань, не забуваючи на те, що вся і осія находить ся під грозою німецької воєнної сили, за котрою скриваєть ся страшна реакція. Свою промову закінчив К. Оберучев окликом: „Хай живе вільна Росія!", „Хай живе вільна Україна!" (Окрики „Урра!").

Потім почала ся ділова частина з'їзду. По виборі президії предсїдатель з'їзду С. Петлюра предложив всїм неделєгатам опустити салю засїдань, а особам, які не вспіли отримати на місцях делєгатських повновластий, звернути ся до комісії за провіренєм мандатів в цїли допущеня їх до тимчасової участи в з'їздї до того часу, поки не викажуть свого представництва необхідними документами. В звязку з висловленою пропозицією повстало питанє, чи уважати теперішний в'їзд відкритим для посторонної публики, чи зовсїм тайним, виключно делєгатським. Більшість голосів приняла посередні ухвали, що частина з'їзду, присвячена обговореню чисто воєнних справ, буде тайною, а у всїх инших справах будуть вести ся засїданя явно. Для зложеня привітів від рїжних політичних і громадянських організацій ухвалено присвятити окреме засіданє.

Промова С. Петлюри.

Потім з гарною привітною промовою звернув ся до з'їзду предсїдатель. Чолом — говорив він — представникам української армії, що в тяжку, критичну хвилю з'явили ся на з'їздї, щоб виявити волю тих організацій, котрі їх вибрали. Нинї перед українською нацією відкривають ся перспективи широкого національного житя. Свідомість того наповняє серця Українців великою радістю, але ся радість сплітаєть ся заразом з сумом і трівогою поневолї, викликаними політичними подіями останнїх днїв. Бесїдник закликував з'їзд до обективної, спокійної працї, з підчиненєм поривів серця приказам холодного розуму. Не треба, думав бесїдник, в дану політичну хвилю відокремлятн долї Росії від долї України. Як що Росія, переживаючи тяжку історичну хвилю, потерпить катастрофу, наслїдки сеї катастрофи неминучо відібють ся і на політичній її частинї — на Україні. „Будьмо ж — говорив на закінченє бесїдник — на висотї нашої національної гідности, щоб в сю політичну хвилю нїхто не поважив ся кинути нам докору пристрасти, національної виключности. Відкиньмо небезпечні пристрасти для тверезої, поважної справи, не забуваючи, що вірвавши ся від боєвого житя окопів і відповідальних обовязків заднього служби, ми повинні національно використати дорогий час для творчої національно політичної працї."

Програма з'їзду.

Дальше оголошено програму з'їзду: 1) Боротьба з деверцією; 2) утриманє дисципліни; 3) заклик до українського селянства в справі помочи прокормленю армії; 4) пляновість переведеня одноплеминности полків і військових частий на південнім і південно-західнім фронтах без найменшої шкоди для воєнної організації, яку саме переводить ся; 5) справа офіцирів, командного складу полків, що організують ся на основі § 4; 6) справа доповнюваня полків і військових частий, що організують ся на основі § 4, виключно Українцями.

Отсю програму вироблено півтора місяця тому на зборах делєгатів окремих військових частий і її санкціонувала Українська Центральна Рада. В такій формі приняв програму і з'їзд. Треба замітити, що перед теперішним з'їздом часть делєгатів, яка прибула завчасу, утворила при товаристві ім. гетьмана Полуботка організаційну комісію для приготованя з'їзду і під предсїдательством представника 5-ої армії Селецького виробила окрему самостійну програму з'їзду. Сю програму разом з иншими доповненями, які предложили окремі делєгати також подано до відома з'їзду. З'їзд ухвалив передати сю програму, а також окремі письменні пропозиції членів з'їзду, як матеріял у секретаріят для розгляду і доповненя уже принятої програми сими точками, яких нема в нїй.

Резолюції з'їзду.

Як доносить „Русское Слово", дня 22. н. ст. мая з'їзд ухвалив ряд резолюцій в справі устрою України. З'їзд постановив жадати, щоби всю адміністрацію на Україні негайно перебрали всї нації, які заселяють Україну, по принципу пропорціональности і щоби зі скарбу виасигновано засоби у розпорядимість Української Центральної Ради на українські національні потреби.

Дальше з'їзд ухвалив: від осени 1917 року Тимчасове Правительство повинно завести науку в школах України на українській мові з забезпеченєм прав меншости. З'їзд уважає обовязковою українську середню і висшу освіту. Здїйсненє сього поручаєть ся Центральній Українській Раді.

Військову освіту аж до відкритя української Академії генерального штабу треба переводити в житє в українськім дусї. В наукових військових командах армії і фльоти наука Українців повинна по можности відбувати ся в українській мові.

У земельній справі відбуло ся спільне засіданє членів з'їзду з членами кооперативного з'їзду, в результаті котрого принято таку резолюцію: „Право власности на землю автономної України повинно належати виключно до народу. Умови розділу землї установить український Сойм на основі справедливости і рівности всїх тих, що живуть на Україні. Користуванє лїсами, водними і мінеральними богацтвами, повинно бути уладжене на принципі загальности."

У харчовій справі принято резолюцію, в котрій говорить ся про необхідність передати всю харчову справу в руки зорганізованого селянства.

З'їзд звернув ся до салдатів Українців в таким покликом:

„Товариші салдати! Український військовий з'їзд просить вас для ратунку України і Росії стримати ся від самовільних покидувань частий. Такою дезерцією можна стратити завойовану волю. Обединанє українських частий переведеть пляновим способом."

Як доносить „Утро Россіи" з 23. н. ст. мая з Київа, український військовий з'їзд з огляду на те, що у військ утомлених за 3 роки війни зменшила ся боєва енергія і дисципліна, а справі оборони грозить небезпека,—признав необхідним як найшвидше розпочати боротьбу з таким упадком духової і реальної сили. Для зміцненя військових частий в одну цїлість потрібна негайна націоналїзація української армії; всї офіцири і салдати повинні виділити ся в окремі части. На фронті виділенє відбуваєть ся ступенево; що торкаєть ся фльоти на Балтійськім мори, треба комплєтувати деякі кораблї з українських команд. В Чорноморській фльоті, яка складаєть ся переважно з Українців, дальше доповнюванє переводить ся виключно з Українців. Для практичного здїйсненя треба утворити український генеральний комітет, що працював би в контакті з російським генеральним штабом. Старовинні українські прапори, котрі зберігають ся в державних музеях Петрограду, Москви і инших городів, треба негайно передати до київського українського національного музею. Розпорядки про український віддїл передано верховному комманданту та міністрови війни і вони повинні бути негайно затверджені.

Перший український полк, що формуєть ся у Київі, одержав назву „1 ий український полк ім. Богдана Хмельницького". Зважившн, що всяка війна є справою не народів, а імперіялїстичної політики пануючих кляс, постійне військо, як орудє панованя буржуазійних кляс, не відповідає змаганям народу, тому український з'їзд, закладаючи перший фундамент, ставить своїм завданєм, щоби українська армія по війні зробила ся армією народу.

Телєґрама петроград. Ради робітничих і салдатських депутатів. — Делєґація для перегеворів у Петроград.

П. Т. А. у телєґрамі з Київа доносить:

Петроградська Рада робітничих і салдатських депутатів звернула ся до Українського Військового З'їзду з телєґрамою, в котрій доносить, що справа твореня окремих національних військ буде представлена на порішенє всеросійського з'їзду, який відбудеть ся 14. н. ст. червня. Окрема комісія при участи представників національних організацій і генерального штабу обговорює питанє переформованя запасних частий і утвореня національного війска. Виконуючий комітет Ради робітничих і салдатських депутатів просить український військовий з'їзд звернути ся до всїх Українців салдатів з закликом стримати ся від самовільних явочних починів в сій справі аж до скликаня всеросійського з'їзду. Український з'їзд відповів, що Українська Центральна Рада і військовий з'їзд висилають на днях делєгатів до правительства і Ради робітничих і салдатських депутатів з їх ухвалами у сій справі. Від результатів переговорів залежати ме спосіб і порядок формованя українських частий.

Як повідомляє „Русское Слово" з 24. н. ст. мая телєґрама виконуючого комітету петроградської Ради робітничих і салдатських депутатів в справі національних військ викликала на українськім військовім з'їздї велике заворушенє. Бога-

то членів з'їзду запропонувало вислати виконуючому комітетови дуже рівку відповідь. Винниченко і Петлюра взивали з'їзд до спокою і вказували на необхідність піддержувати контакт як з Тимчасовим Правительством, так і з Радою робітничих і салдатських депутатів. По бурливій дискусії з'їзд ухвалив вислати у Петроград окрему делегацію для переговорів з виконуючим комітетом.

Українська Військова Ґенеральна Рада.

На з'їзді вибрано Українську Військову Ґенеральну Раду. У склад Ради увійшли: ґенерал Іванов, полковник Павленко, полковник Пилькевич, полковник Капкан, підполковник Поплавко, поручник Чернявський, підпоручник Міхновський, прапорщик Певний, прапорщик Потишко, прапорщик Селецький, рядовий Граждан, рядовий Ровинський, матрос Письменний, авіятор Полозів, лікар Луценко, військовий урядник Горемика, письменник Петлюра і письменник Винниченко.

Виборча ординація до російської конституанти.

ПЕТРОГРАД (П. А.). Комісія, якій поручено вироблене закона про вибори до конституанти, ухвалила 34 голосами проти 12 означити границю віку для виборців на 20 літ.

Ліста нового угорського кабінету.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Призначений на угорського президента міністрів гр. Естергазі прибув нині рано до Відня і зложив візиту австрійському президентови міністрів гр. Клям Мартініцови, а опісля відбув конференцію з міністром заграничних справ гр. Черніном. По полудни буде гр. Естергазі принятий у цісаря на приватнім послуханю. Гр. Естергазі буде в можности предложити цісареву готову ліста міністрів.

Українська державно-правна заява й буковинські Українці.

Заява голови Клюбу українських парляментарних і соймових послів Буковини.

Від пос. М. Василька одержуємо отсе письмо:

В українськім громадянстві розширюють тенденційну вістку, нібито Клюб українських парляментарних послів Буковини відмовив ся підписати державно правну заяву, зложену на засіданю палати послів 30. мая с. р. в імени галицької Української Парляментарної Репрезентації пос. д ром Петрушевичем.

З огляду на се стверджую, що не тільки зі сторони У. П. Р. анї до мене анї до нікого з членів нашого клюбу не поставлено жадання підписати ту заяву, але що більше, як голова У. П. Р. так і пос. д р Евген Левицький на моє питанє, звернене до них, чи українські посли Буковини мають підписати ту заяву, дали менї відповідь, що заява буде тільки тоді підписана, коли б зложенє її наступило не через відчитанє, тільки в письмі до президії палати.

В дійсности пос. д р Петрушевич заяву відчитав, я і всї мої клюбові товариші Буковинцї були при відчитуваню присутні в палатї, проводили відчитуванє оплесками і таким способом публично перед цїлою палатою висловили нашу згоду з нею. Також члени У. П. Р. Ґаличини зазначили свою солїдарність з заявою тільки таким самим способом, як і ми, себто оплесками в палатї, бо в стенографічнім протоколї засїданя 30. мая заява поміщена без ніяких підписів, отже й без підписів панів товаришів з Галичини.

До сього згідного з правдою представленя дійсного стану маю що тільки додати, що державно правна заява, яку відчитав пан товариш Петрушевич на засіданю 30. мая, має такі недостачі що-до свідомости сили й цїли, що ми тільки тому, щоб не ломити солїдарности з галицькими товаришами, яку рішив клюб українських парляментарних послів Буковини саме перед скликанєм парляменту, і щоби не викликати вражіня демагогічної конкуренції з галицькою У. П. Р., відступили від наміру зложити на тім засіданю більше відповідаючу по вазї хвилї, гіднїйшу й рішучійшу заяву.

Відень, 11. мая 1917. **М. Василько.**

За українську армію.

Український ультимат до російського правительства. — Український ґенеральний штаб.

Стокгольм 12. червня 1917.

Після донесеня тутешного дневкика „Svenska Dagblad" Українцї вручили російському міністрови війни ультимат, в якім жадають муніції і оружя для української армії.

Ґенеральний штаб української армії, який зорганізовано у Київі, заступає ті домаганя. До того він жадає іменем Українців, щоби негайно утворено українську армію, віддано під її управу чорноморську фльоту та проголошено автономію України.

Про будучність Австро-Угорщини.

БЕРН (Ткб) В Палатї ґромад на запит, чи у відповіди союзників на мирову ноту Вільзона реченє, яке відносить ся до Австро Угорщини, треба розуміти в тім дусї, що Австро Угорщина має бути поділена на кілька незалежних держав а Чехам, Словакам і иншим народам буде признана відповідна форма самоуправи, — льорд Robert Cecil відповів, що союзники наміряли помогти тим народам до осягненя свободи, але не постановили ще нїчого що до подробиць.

Після абдикації грецького короля

АТЕНИ (Авас). Мимо зусиль групи резервістів, щоби викликати заворушеня, здаєть ся, що відомість про абдикацію короля не викликала дійсного руху. В понедїлок вечером зібрало ся около 2000 резервістів біля палати, щоби берегти короля. Депутація під проводом капітана фрегати Мавроміхаліса удала ся до замку і впевнила короля про привязанє війска і народу до його особи. Замість всякої відповіди король упоминав до спокійного поведеня. Небавом після того остала біля палати тільки група осіб, цїкавих на дальший хід подій. Офіцири заявили, що військо готове до послуху. Поки-що не грозять нїякі поважні події.

З Палати послів.

На вчерашнім засіданю після промови пос. Зайца промовляв пос. Штеклер (христ.-сусп.): Супроти успіхів, які осягнула демократія у Франції і південній Америці з певністю буде красше оставити монархам право рішати про війну і мир.

Пос. Ценкер звертав ся проти цензури і завішеня судів присяжних та різко критикував господарське законодавство. В інтересї будучих відносин до Німеччини застеріг ся бесїдник проти того, що палату вже на початку сесії ставляєть ся супроти довершеного факту в справі угоди з Угорщиною.

Пос. Маркль: Висуненєм на перший плян державно-правних застережень віддано лиху прислугу державі і людности. Дальше таке поведенє грозить розбитєм парляменту і конституціоналізму

Після пос. Лазарського, якого промову подали ми вчера, говорив пос. Смераль, який іменем чеських соціяльних демократів заявив, що вони зроблять все, щоби як найскорше прийшов справедливий мир без кривди для нїкого.

Пос. Гегер (христ.-сусп.) Представив бажаня і жалї сільської людности і застеріг ся проти висказу, немов то аграрії повносять вину вибуху війни.

Внесеня і інтерпеляції.

Станек, Романчук, Бугато, Корошец: Уступки сеї половини монархії для Угорщини при угоді. — Др К. Левицький: Утворенє фахової комісії в міністерстві публичних робіт для відбудови околиць знищених війною. — Др В. Загайкевич: Покараннє смертю 46 Українців в Перемишли у вересни 1914 р. Поступованє публичних органів супроти населеня в калуськім і стрийськім повіті в справі підписки военної позички Недостача соли й нафти в Перемишли. Нарушенє язикової рівноправности Українців на галицьких желїзницях і староством в Добромили. Арештованє одного гр. кат. священика. — В. Сінгалевич: Улекшеня при увільненях і відпустках на жнива для жовнірів хліборобів.

Віденські Українці про нашу теперішну політику.

Відень, 10 червня 1917.

На день 7. с. м. тутешна українська молодіж скликала збори всіх віденських Українців з програмою: „Українці і парлямент". На збори

Ю. СТРИЖАВСЬКИЙ. 14

ПІД КРИЛАМИ ЦЕРКОВ.

І де воно отакого понаучуєть ся: хе-хе! „балакаєм цею мовою!" Хе-хе-хе!

Сором вам, дядюшка, сміяти ся над рідною українською мовою, — палає Ладик, а отець Кость лиш мовчки поглядає зза листя оріха, мовляв, ану, ану, юначе, як то ти справляєш ся з своїми обовязками свідомого горожанина рідної землї!

О, бачте; „українська мова"! Чогож вона українська? Ти кажеш — українська, а я кажу — волинська, а ось Анатолій Григоріевич скаже подольська, ну, та й щож це за лад такий?

Лебедь, щука й рак!

Ні, дядюшка, вибачайте, лад буде, тільки треба знати, що і Волинь, і Поділлє...

Що, що таке? Як ти сказав? Поділє? Що то за Поділє?

Ну, нехай Подолія.

О! Так і кажи. А то Поділїе, Поділіє — Абсурд!

Добре, с тем, что для вас. То кажу, що кажу, буде, тільки треба знати, що Волинь і Подолія — все то одна Україна, одна земля від Карпатів аж до Дону-..

Ніколи в світї? Нігди в світї! Кепськож ти, небоже, учив історію. Чи, може, й не вчив ще її? Авжеж не вчив. Ти в якому класї, в другому? Ну, то от бач: адже в семинарії про Алексея Михайловича вчать, здаєть ся, в третьому класї.. так, в третьому класї...

А хиба ви, Володимире Сергієвичу, знаєте лише те, що в семинарії вчили йсте? допоміг Ладикові отець Кость,

Ммм.. може й ще дещо знаю; знаю например, що Шевченко пише... мм..

Розбрились конфедерати
По Польщі, Волині,
По Литві, по Молдованах
І по У-кра ї-ні...

Ну? Чуєте? Во первих, по Польщі, во вторих, по Волині, далї по Литві, далї по Молдаванах, по Бессарабії, значить ся, і аж допіро по Україні. А він, менї старому, бреше просто в вічи, що Волинь а Подолія, а Україна — то все їдно. Як же так? Абсурд!

Ладик збив ся, хотїв був щось перечити, але дядько перебив йому:

Ото біда, як яйце курку вчить. Слухай Ладю: я волинянин, ти — подолянин, а от дядя Тоня, цьоця Таня, Льова, Шура, Соня — дійствительно, що Українцї, бо вони живуть в київській губернії, на території історическої України, о!

А він мене убіждає, що я Українець.

А хтож, а хтож ви такий, дядюшка?

Волинянин.

Ну, а по національности?

Русский.

Той самий русский, що й в Новгороді і в Архангельську?

Ні, не той самий; то кацап, великорос, а я малорос, так — чи ні?

Ну, авжеж так, — знов вмішав ся отець Кость, бо инакше будуть йсте не „Павич" а „Павлінич".

Сидячі поблизу, як звичайно по репликах отця Костя, зареготїли, хтось щось додав й суперечка спинила ся.

Спрадї, яка невдала метонїмія, з Київщини на цїлий край — жалїв ся Костеві затурбований Ладик.

Угум, — ковтаючи щось, кивнув головою отець Кость: — в нас, що не вчинить ся, то півтора люцького; ялста „комедія", як каже дядько.

Який, справдї, популярний, загально уживаний вираз, навіть історичний вираз — Мала Русь, Малорус; адже галицькі королї підписували ся — „rex omnia Parvae Russiae", — тихо доводив Костеві Ладик, але Володимир Сергійович не минув підслухати.

О, вже почали балакати „українською мовою": загально уживаний, історичний, природописний, зденаціоналізований... хто його знає!

А чого, може з того й вийде що, — зауважав молодий отець Лев.

Вийде: тинди-ринди, гарно грає, хэ-хе-хе! сміяв ся дядько.

„Над кем смеетесь? Над собой смеетесь!" і Ладик ще тихіще почав доводити щось отцеві Костеві.

На другім кутку бесїдували й сперечали ся про рїжні епархіяльні справи. Хтось обурював ся на одного камянецького протоєрея, що не догодив духовенству в справі епархіяльного свічного заводу.

явила ся тутешна українська публика всіх верств від гофратів і генералів до робітників. Головою зборів вибрано п. Михайла Пасічника, голову тутешної „Просвіти", секретарями акад. Козіцького і Сендецького.

Перед головним рефератом важадав голосу пос. д р Е. Левицький і заявив іменем Української Парляментарної Репрезентації, що посли не можуть дати зборам докладних інформацій про політичні справи, ані не вважають за відповідне запускати ся в дискусії в глибину політики, бо се для клюбу небажане і шкідливе. Клюб готов порозумівати ся з громадянством, але тільки такою дорогою, щоби збори вибрали двох або трьох відпоручників, яким клюб уділяв би інформацій і які були-би посередниками між клюбом і загалом.

Після сього п. Пеленський, голова тов а „Січ", виголосив реферат на тему: „Українці і парлямент". Референт в острих словах зазначив, що посли завели надії народу, бо їх державноправна заява не є висловом змагань українського народу до повної самостійности на всій етнографічній території. Инші славянські посли виразно зазначили, що домагають ся з'єдиненя й самостійности всіх своїх національних територій, тільки наші посли сього не зробили. Зокрема референт вказує на те, що буковинські посли взагалі не зложили ніякої заяви. Поза тим наші посли не виступили в обороні нашого народу, не представили всіх тих кривд, яких він натерпів ся підчас війни. Ми домагаємо ся з'єдиненя всіх українських послів для веденя політики згідної з інтересами народу. В обороні народу посол повинен зробити все й нічого не бояти ся, а хто до того не доріс, нехай зложить мандат.

В дусі своїх виводів ставить референт отсі резолюції:

I. Збори Українців у Відні з дня 7. червня 1917. висказують своє негодоване українській парляментарній Репрезентації за її правно-державну заяву, зложену на першім засіданю парляменту дня 30. мая с. р., яка йде в розріз з інтересами і бажанями українського народа Австро-Угорщини, котрий все стремів і стремить до повної незалежности і самостійности на цілій своїй етнографічній території, а Союзови буковинських послів за те, що не зложив в сій історичній хвилі взагалі ніякої заяви.

II. Збори Українців у Відни взивають усіх укр. парл. послів, щоби вони з уваги на становище правительства супроти українського народа, а зокрема з уваги на найновійші державні акти, дотикаючі першорядних інтересів нашого народу в Австро-Угорщині, як акт 4. падолиста 1916 р., 5. і 31. мая с. р., за які воно одиноке є відвічальне, — заняли супроти правительства строго опозиційне становище, використовуючи для сеї цілі всякі можливі способи.

III Збори Українців у Відни рішучо взивають укр. парл. послів, щоби вони утворили одноцільну, карну, солідарну і здисципліновану парляментарну Репрезентацію, яка би в повній відвічальности перед народом відповідно до великої хвилі і згідно з жаданями цілого українського загалу вела сильну і непохитну боротьбу за наше повне національне визволене; тих укр. послів, які з ріжних причин відхиляли ся би від єдино можливої тепер, згідної з інтересами народу, опозиційної політики, збори взивають, щоби вони зложили свої мандати.

Проти виводів референта виступили посли д-р Загайкевич, д-р Евген Левицький і д р Цегельський, виказуючи, що зложена пос. д ром Петрушевичем державно правна заява містить усе те, чого хоче референт, тільки в формі, продиктованій політичними мотивами.

П. надрад. Ясеницький і пос. Семака боронили Буковинців, яких до участи в зложеню заяви не запрошено (пос. Цегельський сьому перечить), а окремої заяви не могли вони складати, бо се був би партикуляризм.

Промовляв ще цілий ряд бесідників, як о. Патрило, студ. Сандул, проф. Калинович, проф. д-р Ст. Рудницький, п. Безпалко й ин. Всі вони в острійшій чи лагіднійшій формі поділяли думки референта.

Настрій зборів, загалом беручи, був неприхильний для політики У. П. Р. Промови послів в обороні сеї політики переривано окликами. Свою згідність з виводами референта ствердили збори ухваленєм поставлених ним резолюцій. Першу резолюцію ухвалено абсолютною більшістю голосів (часть була проти осуджування Буковинців по думці виводів пос. Семаки), другу і третю одноголосно.

Далі ухвалено резолюцію п. Безпалка, в якій взиває ся українських послів, щоби постарали ся о урядове вирснене і стверджене визначної участи українських жовнірів у боях, ведених на в.їх фронтах.

В кінці ухвалено ще отсі резолюції:

1) Збори заявляють ся за заложенєм українського бюра на невтральнім грунті для інформованя всіх народів про наші справи і стремліня.

2) Збори заявляють ся, щоби українські посли з Галичини і Буковини заявили ся в парляменті за федерацією самостійних національних держав Австрії і щоби в сій справі порозуміли ся з иншими славянськими народами, крім Поляків, котрі вже заявили ся за цілком самостійною Польщею.

3) Збори постанавляють вислати від себе до Центральної Ради в Київі привітну телєграму з бажанями, щоби праця закордонних Українців над сотворенєм самостійної України увінчала ся успіхами.

НОВИНКИ.

Львів, 14 червня 1917.

— **Нові українські середні школи.** Як повідомляє „Кіевская Мысль" з 12. н. ст. мая, відкривають ся дві нові українські середні школи в Київі і одна в Лубнях. — Ф. К.

— **Архіеп. Евлогій.** „Рѣчь" з 17 мая н. ст. подає телєграму ПТА. з Житоміра: В звязи з дозволом уніятському митриполитови графу Шептицькому уладити плебісцит уніятів в цілі виясненя випадків насильного прилученя уніятів до православія, в місцевих часописях надруковано ряд вісток про насильну діяльність архіеп. Евлогія в сім напрямі. Оди з очевидців сих насильних поступків, уніатський священик між иншим пише: „Плакали десятки уніятських священиків, киненик заходами архіеп. Евлогія по ріжних місцевостях Росії в тюрми тільки за сей „один великий злочин", що не бажали перейти на православє. Плакали сотки уніятських дітий, вивезених майже масово у Петрограді, де в Ісааківськім соборі довершено над ними чину прилученя до православя, а також в Бердянську, куди архіеи. Евлогій їздив особисто потішати „відірваних від батьківської опіки дітий і заявити їм, що вони від сьогодня вже не єретики", плакала також більша частина галицького народу, бачучи глум над християнською любовю, допусканий людиною, котра називала себе представником Христа, сілю землї. — „Новое Время" з дня 18 н. ст. мяа у телєграмі з Житоміра доносить: Бувші урядники брідської повітової управи оповідають, що в актах брідського повітового земства є донесенє Абрамовича, який обвинувачує архіеп. Евлогія і братів Борецьких в тім, що начеб то за їх дідомом істнувала організація викраданя уніятських антимінсів. Організацією по словам Абрамовича кермував воєнно полонений Німець Дубас, якого опісля заслано на Сибір. Коли уніятське населенє в наслідок викраданя антимінса лишало ся без задоволеня своїх релігійних потреб і без богослуженя, архієпископ Евлогій посилав у село православний антимінс і православного священика. Таким способом ішло приєднуване цілих сіл до православя. — „Русское Слово" з 17. н. ст. мая доносить з Київа: Як уже відомо, житомірська Українська Рада постановила усунути архиеп. Евлогія з Волині за те, що на його домаганє уніятського священика Абрамовича, його сина і 50 родин уніятів за те, що не хотіли прилучити ся до православя, заслано в енісейську губернію. У письмі до „Кіевской Мысли" Евльогій заявляє: „Мені зовсім невідомий ні Абрамович, ні заслане його сина і 50 родин. Не внаю, на що і кому треба було зробити сю нову видумку на мене". „Русское Слово" з дня 7. н. ст. мая повідомляє з Житоміра: Окончене порішенє справи Евлогія передаєть ся знов у Раду обєднаних громадських організацій. — Ф. К.

— **Панахида і посвяченє памятника на могилі проф. О. Русова** відбуло ся 17. н. ст. мая о 2 ій год. на старім Байковім кладовищи („К. Мысль" з 16. н. ст. мая). — Ф. К.

— **На літературний конкурс Товариства „Просвіта"** наспіло 22 твори. Видавнича комісія на засіданю 8. с. м. ухвалила одноголосно наділити першою премією оповіданє з сучасного побуту під заг. „Петро Щур", а другою премією історичне оповіданє під заг. „Ой Морозе, Морозенку".

Хто хоче придбати собі і своїй рідні

Певний і добре обезпечений маєток

най користає з воєнно-позичкового людового обезпеченя тов. „ЯКОР".

Вже від першого дня обезпеченя переймає Товариство на себе **всю небезпеку смерти** обезпеченого і зобовязуєть ся доповнити в цілости своє зобовязанє **хочби смерть його наступила на війні, у двобою або через самовбийство.**

Товариство підіймаєть ся відповідно до умовленої премії вручити обезпеченому по 15. літах, в разі його скоршої смерти, сейчас його рідні

500 до 4000 корон номінальної VI. австрійської воєнної позички (вільної від податків, 5½% амортизаційної державної позички).

Не потреба ніяких лїкарських оглядин! **Нема ніяких отемплевих оплат!**

Вільно обезпечити також тих, що находять ся у війску, на фронті, в етапах, або поза фронтом в краю!

Премія виносить від кождих 1000 кор. ном

при віку обезпеченого	річно	чвертьрічно	місячно	тижнево
до 30 літ	К 45·50	К 12·—	К 4·30	
від 31—41 літ	К 50·20	К 13·10	К 4·80	К 1·20
„ 46—55 „	К 57·—	К 15·—	К 5·30	

Жовнїри на фронті або в етапах доплачують крім того в першім році вже раз на все воєнний додаток, котрий виносить річно **20 кор.,** чвертьрічно 5 кор. 50 сот., місячно 2 кор.

Як заключаєть ся обезпеченє?

Долучений внесок належить виповнити і передати до бюра зголошень або післати впрост на адресу: **Ukrainische Abteilung der K.-A.V-. des „Anker", Wien XVIII, Höhnegasse 19/12,** а заразом післати премію.

За жовнїрів можуть заключити обезпеченє їх жінки або рідні.

Кошт обезпеченя приміром 30 літної особи виносити буде в разї плаченя премії через повних 15 літ (К 45 50×15) всего **К 682·50** і за ту в малих і так дуже догідних ратах заплачену суму одержить він **1000 корон номінальної висококонцентової — 5½% державної позички, — умре скорше** — прим. в першім році обезпеченя, то вплативши лиш 45 К 50 с., а його родина одержить за тих 45 К 50 с. **цїле то обезпеченє.**

353 1—?

По отвореню коверт показало ся, що автором першого оповіданя є о. дир. Теодозій Лежогубський, а другого п. Андрій Чекановський. Третої премії не призвано нікому. Крім сего рішила видавнича комісія закупити історичне оповіданє д ра Володимира Бирчака під заг. „Ростислав Берладничич". Сі твори будуть помі щені в календарі „Просвіти" на 1918 рік. Пп. автори ненагороджених творів зволять відібрати їх собі в канцелярії Товариства „Просвіта" в звичайних урядових годинах.

— **Підмоги для виселенців, перебуваючих у львівськім поліційнім окрузі.** Президія ц. к. Дирекції поліції оголошує: З днем 16. червня 1917 р. ц. к. Дирекція поліції зачне полагоджувати справи підмог для виселенців в окремім бюрі при вул. Подлєвського ч. 9. партер. Право старати ся про підмогу мають на основі рескрипту міністерства внутрішних справ добровільні або примусово евакуовані виселенці, які походять з повітів, занятих неприятельською інвазією або із тіснійшої военної области а перебувають у Львові або у львівськім поліційнім окрузі від довшого часу. Управнені мають зголошувати ся особисто з виїмком дітий нижше 14 літ і мають принести з собою всі особисті документи та посвідку про замельдованє, виставлену мельдунковим бюром ц. к. Дирекції поліції. Управнені мають зголошувати ся в отсім азбучнім порядку: дня 16 червня 1917 р. букви А, Б, Ц, 18. червня Д, Е, Ф, Г, 19 червня Г, І, Й, К, 20. червня Л, М, Н, 21. червня О, П, Р, 22. червня С, Т, 23. червня И, В, З.

— **Оборот вчасними бараболями із збору 1917 р.** З огляду на потребу як найскоршого введеня в консум вчасних бараболь, що походять із збору 1917 р., зарядив ц. к. Уряд для вижившеня людности, що оборот тими бараболями є вільний. Вчасними признаєть ся ті бараболі, які будуть введені до консумції до дня 10. серпня 1917 р.

— **Вписи** на однорічний жіночий торговельний курс Мечислава Квістофа, проф. ц. к. торговельної академії у Львові, розпічнуть ся дня 23. червня і будуть відбувати ся до дня 4. липня щоденно з виїмком неділи і свят в шкільнім льокали при вул. Коперника 21. II п. від год. 10—12 передполуднем і від 4—6 пополудни. Оплата 10 К. Проспект і IX шкільне звідомленє безплатно. 411 2-4

— **Генрик Неннель**, управитель і редактор краківської філії ц. к. кореспонденційного бюра, помер в Кракові 12. червня с. р.

ОПОВІСТКИ.

Пятниця, 15. червня 1917.

Нині: греко-кат.: **Никиф** патр. — римо-кат.: Віта і Мод.

Завтра: греко-кат.: Луканіна — римо-кат.: Францішка.

— **„Діточий концерт".** В неділю 17. с. р. відбудеть ся о год. 4. по полудни в сали Лисенка „Діточий концерт" зі співами і деклямаціями. Возьмуть в нім участь діти чотирох львівських українських захоронок. На закінченє відограють діти захоронки на жовківськім передмістю представленє: „Серед звіздок", до якого відомий нам композитор уложив музику. В концерті і в представленю беруть участь діти в віці від 4—6 літ. Молоденький музик зволив обняти акомпаніямент. Добровільні датки на ціль української захоронки, якій приходить ся тепер з надзвичайними зусилями удержати півтора сотки дітий в чотирох українських захоронках, приймаєть ся з подякою.—Виділ української захоронки.

— **З бібліотеки Товариства „Просвіта" у Львові.** Ученики і ученицї середних шкіл, які в сім або попереднім шкільнім роцї визичили книжки з бібліотеки Товариства „Просвіта", а їх досі не звернули, зволять се зробити безпроволочно, а найдальше до дня 18 с. м., бо в противнім разї Заряд згаданої бібліотеки приневолений буде вистаратись о здержанє видачі шкільних свідоцтв.

„Без анексій".

БЕРЛІН (Ткб.) В дневнику петроградської ради робітників і жовнірів „Извѣстія" в статї п. з. „Без анексій" сказано, що понятє анексій толкуєть ся невідповідно. Явні і скриті імперялісти говорять про поправу границї, визволенє країв та злуку відорваних оноді країв з давною вітчиною. Коли би принято таке поясненє, то треба би бороти ся, поки Німеччина не вернеть ся до Бранденбургії, Франція до Isle de France, а Росія до великого московського князівства Була би се війнс без кінця. Коли Росія бажає мира без анексій, то через анексії розуміє присвоєне собі части країв, які в хвилї виповідженя війни належали до иншої держави.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 14. червня 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ І НА БАЛКАНІ.

Не було зміни.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

На височині Сечи Громад була вчера тільки гарматна боротьба.

Заступ. шефа ген. штабу **Ф. Гефер.**

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 14. червня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наслідника престола Руппрехта: І в Фландрії і в Артоа тільки в деяких відтинках була сильна гарматна боротьба На схід від Іпери ми висадили міни, які зробили спустошеня в англійських становищах. Малі бої в теренї перед становищами счинили ся на південь від Boute. Положенє не змінило ся.

Група військ німецького наступника престола: Під Vauxaillon на північний схід від Soissons Французи після кількагодинного огня виконали атак, але їх відперто. Позатим діяльність артилєрії переважно була мала.

Група кн. Альбрехта: Нічого особливого.

Ескадра наших великих літаків в полудне кинула бомби на кріпость Льондона. При прозорім воздусї запримічено добрі наслідки. Мимо сильного оборонного огня і воздушних боїв, підчас яких англійський літак впад над Тамізою, всї наші літаки вернули неушкоджені.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Боєва діяльність вдержувала ся в звичайних границях. Російські летуни в послїднім часї знова почали велику діяльність. Висунули ся вони кількакратно поза наші лінії. Від початку червня стручено пять літаків.

Фронт Македонський: Нічого важного.

Перший квартирмайстер ген. **Людендорф.**

Оголошеня.

- ПОЧЕНЄ НІГ -

усуває певно спеціяльний пудер „Csave", пакет за 1·20 К. На провінцію висилаю тільки за попереднім надісланем належитости і 40 с. на порто. — Одиноке заступство

S. FEDER, — Львів, Сикстуська ч. 7.

279 37-60

Важне для гімназистів. Я набув 10.000 переводів латинських і грецьких клясиків т. зв. браків, як також инші шкільні книжки і продаю по приступних цінах. — Як-в Гельцль, Львів, Пасаж Андріолього. Вхід в вул. Театральної 12 і Ринок 29. 1—3

Закупно шкільних книжок В короткім часї жушу доставити більшу скількість шкільних книжок, які вже купую і плачу найвисші ціни (навіть переплачую). Яків Гельцль, Львів, пасаж Андріолього. Вхід в вул. Театральної 12. і Ринок 29. 1—3

Відтяти і сей внесок післати на руки Ukrainische Abteilung der K.-A.-V. des „Anker", Wien XVIII, Köhnegasse 19|12.

ВНЕСОК Не виповнювати! Грамота ч.

на военно-позичкове обезпечене на случай смерти і на дожите

в 15-літним реченцем істнованя.

ТОВАРИСТВО ОБЕЗПЕЧЕНЯ ЖИТЯ І РЕНТ **ЯКОР**

Відень I, Hoher Markt 11 (Ankerhof)

Основане 1858 р.

ВІДПОВІСТИ НА ВСЇ ПИТАНЯ ЯСНО І ЧИТКО.

1. а) Імя і назвиско обезпеченої особи? (Що до жінок також її родове назвиско). б) Її звание? заняте? в) Дата уродженя? г) Місце замешканя? (Точна адреса).	а) ..... б) ..... в) уроджений(а) дня ..... 18....*) г) Місце: ..... послідна почта: ..... Улиця: ..... Число дому: ..... двері: .....
2. На яку суму має звучати обезпеченє? (Допустимі суми обезпеченя: К 500, К 1000, К 2000, К 3000 і К 4000).	К ..... Номінальної VI. австрійської военної позички (вільна від податків, 5½% амортизаційної позички).
3. В яких ратах має бути премія сплачувана? Чи в річних (1/1), квертьрічних (1/4), місячних (1/12) чи тижневих (т) ратах?	В ..... ратах по К .....
4. а) Чи обезпечений може освідчити, що в хвилї підписаня внеску не є свідомий, щоб терпів на якусь для житя грізну слабість або на наслідки віднесених тяжких ран	
б) Єсли неможлива потверджуюча відповідь належить подати близші дані о істнуючій або перебутій в протягу послідних трьох літ слабости чи уломности	
5. Чи котре з товариств обезпечень відкинуло вже коли цілковито або в части внесеня обезпеченого на обезпеченє житя, подати коли то було і де?	
6. Кому маєсь післати грамоту убезпеченя? (Точна адреса!)	
7. Хто і де має дальші премії вплачувати? ..... (Точна адреса!)	

*) Особи, котрі уродили ся перед 1. січня 1862, або без взгляду на час уродженя всї ті, що є поважно хорі, є без попереднього піддання ся лікарським оглядинам виключені від обезпеченя.

Посередникови вплачено К ..... титулом зачету.

..... дня ..... 1917.

Внесене те підписане зістало в моїй присутности

Імя: Назвиско:

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10

Ч. 139. (9.391) Львів, субота 16 червня (3 ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.725.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не вертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . . 2·70 К.
квартально . . . 8·— „
піврічно . . . . 16·— „
цілорічно . . . . 32·— „

у Львові (без достави):

місячно . . . . 2·40 К.
квартально . . . 7·— „
піврічно . . . . 14·— „
цілорічно . . . . 28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланих 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомлення про вінчання і заручини 1·20. Некрольоґія стрічка 1 К. Сталі оголошення за окремою умовою.

Одно примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Від видавництва.

Що-раз важчі часи переживає преса. Зростаюча дорожнеча вимагає від видавництва узгляднення потреб персоналу. Папір і инші предмети друкарської техніки стають що-раз дорожші, а при тім недостача їх не дасть ся поконати й найбільшими коштами. Почтову тарифу також підвищено. Все те разом спричиняє, що кошти продукції ростуть у безконечність.

Не вважаючи на се, стараємо ся ми постійно наш дневник що-до змісту уліпшувати, так, шоб він і при малім обсязі, вимушенім технічними трудностями, по змозі найповнійше заспокоював духові потреби читачів.

Для ілюстрації наших змагань до уліпшування змісту дневника наведемо хоч-би те, що й самим читачам мусіло кинути ся в очи, а саме:

З вибухом революції постарали ся ми о як найдокладнійші вісти з закордонної України. З порівнання нашого дневника з иншими дневниками — не тільки львівськими або краківськими, але й віденськими — ясно виходить, що ні один з них не має з тої области, яка інтересує круг його читачів, таких докладних інформацій з того боку кордону, як власне наш дневник з життя закордонної України, яке — думаємо — під сю пору є найважнійшою справою українського національного життя, і тим самим над усе инше інтересує наших читачів.

Щоб інформацийну сторону в нашім дневнику поставити на можливо найліпшій висоті, завели ми нічне редаґованє, так, що телеґрафічні вісти, які приходять протягом ночи, має читач уже в числі, яке виходить рано.

Чи потребуємо додавати, що одно і друге — і подаванє вістий з закордонної України і нічне редаґованє — вимагає особливих, а при тім значних видатків?!

Щоби всї ті видатки покрити, — як ті, які спричинює зростаюча дорожнеча коштів продукції, так і ті, яких вимагають наведені уліпшеня змісту дневника, — видавництво не має иншої дороги, як тільки підвисшенє передплати. І на сю дорогу мусить піти наше видавництво, сподіваючи ся, що круг наших передплатників і читачів не тільки зрозумів положенє й потреби видавництва й віднесеть ся до підвисшеня передплати як до природної появи серед теперішних господарських відносин, але, признаючи наші змаганя до уліпшеня дневника, радо поспішить з передплатою і старати-меть ся розширюванєм круга передплатників скріпляти ту матеріяльну основу, на якій опираєть ся видавництво.

В тій думці, примушені обставинами, підвисшаємо з днем 1 липня с. р. передплату, яка буде виносити з почтовою пересилкою:

на рік	40 К.
на пів року	20 К.
на чверть року	10 К.
на місяць	3 К. 60 с.

Окреме число у Львові 12 сот., на провінції 14 сот.

Державна Рада.

(Телеґрама ц. к. Кореспонденційного Бюра).

Відень, 14. червня 1917.

На нинїшнім засіданю Палати послів

міністер скарбу Шпіцмиллер,

забравши голос в дискусії над буджетовою провізорією, сказав:

Наші неприятелї приготовили потрійний атак на монархію. Вони хотїли побороти монархію фінансово, фізично її виголодити і вичерпати зовсім фінансово і економічно. Міністер стверджує, що той атак не повів ся. Є певно, під господарським оглядом ми передержали красше, ніж се передбачували надії найлїпших патріотів.

Мимо анормальних відносин в нашім господарстві вислїди податків є вдоволяючі, по части навіть незвичайно корисні. Наша фінансова видержливість виявила ся так великою, що кошти війни ми покрили в переважній части воєнними позичками в нутрі краю. В набутю заграничних грошевих засобів, особливо марок, помогла союзна нїмецька держава.

Міністер бажає той стан видержливости удержати і на будуче усунути тяжкі забуреня в державній господарці, буджеті і валюті. В области приходів і видатків треба шукати нових метод. Є конечною велика ощадність. Та проте міністер дасть грошї на продуктивні видатки і на відродженє господарської сили.

Суми, роздані на причинки, дійшли по конець цвітня с. р. до висоти трох і пів мілїярдів, а з приводу підвисшеня причинків в р. 1917 буде вимагана квота 2·10 мілїярдів. Опіка над виселенцями вимагала по конець цвітня видатку 600 мілїонів. На улекшенє набуваня предметів поживи призначено для незасібного населеня 300 мілїонів. До того добавити треба велику квоту на відбудову в Галичині, на Буковині і в південних краях. Видатки, спричинені додатками для урядників, служби, для військових осіб і їх родин та пенсіоністів, виносять в р. 1917 більше як 400 мілїонів. Міністер є на се приготований, що більша часть тих надзвичайних додатків для урядників, служби і т. д. буде влучена в нову схему платень.

Опісля міністер обговорював справу реформи адміністрації, вказав на потребу реформи валюти і обговорював питанє податку від маєтку, якого ще правительство не рішило. Міністер не думає виступати в інтересї посідаючих кляс, однак він мусить остерегти передтим, щоби клич одноразового, радикального, постепенного податку маєткового уважано одиноким спасенним способом, який може вивести державу з усїх клопотів. Тим самим міністер не відкидає того податку, противно є переконаний, що потребуємо незвичайних жерел приходу. Подробиць фінансового пляну міністер представить в осени.

На покритє видатків тої війни міністер сподїєть ся знайти засоби. Міністер стверджує незвичайно корисний вислїд шестої воєнної позички. Шість воєнних позичок дало більше 20 мілїярдів. Наслїдком корисного вислїду воєнних позичок буде можна відступити від нових домаганъ під адресою білєтового банку. Після війни мусять бути за всяку цїну виключені позички в білєтовім банку в цїли веденя буджету. Міністер виступив проти надужить з приводу спекуляції вартісними паперами, проти чого управа скарбу не має відповідних способів.

Міністер просить о прискоренє полагодженя податку про воєнні зиски, щоби проєкт був полагоджений ще протягом теперішної сесії та о співпрацю Палати задля привернення рівноваги в державнім буджетї.

Чому Чехи дбають про Австрію?

Пос. Стрбрни почав промовляти в чеській мові, опісля промовляючи по нїмецьки, заявив, що чесько-національна партія, яка зносила в тій війнї постійні переслїдуваня, має право піднести оклик за покінченєм сеї страшної війни. Бесїдник протестує проти нарушеня посольської незайманости, яке виявило ся найрізкійше в случаю з пос. Кльофачем. Подрібно займав ся бесїдник лихим поведенєм з інтернованими. З радістю витає нові події, що приносять свободу і братерство. Тільки на основі самоозначеня народів буде можна заключити світовий мир. Бесїдник вовсїм отверто заявляє, що його нарід дбає про удержанє Австрії не з любови до неї, але радше з огляду на власну будучність і будучність инших австрійських Славян, які в сусїдстві держав, зоружених від ніг до голови, почувають себе давленими.

Проч з короною Вячеслава.

Пос. Пахер жалїє, що чеського питаня давно не розвязано. В Чехії треба перевести національне розмежованє утворенєм окружних репрезентацій, а навіть самоуправою для Нїмців в Чехії. До давного чеського сойму, в якім панують Чехи, Нїмці з Чехії вже не увійдуть. Отже проч з чеською гегемонією і короною Вячеслава. Прямуймо до Австрії!

Чому війна продовжила ся?

Після послів Данка, Вісковського, Гартля, Равнічара забрав голос пос. Найнтайфель, який обговорював відносини в Галичині на основі воєнних досвідів. Він сказав: Панове з Галичини не мають чого дивувати ся, що заведено чужинецький перзонал в Галичині. Ті заряджена були конечні для вдержаня руху. Скільки ж то витерпіла армія наслїдком тих відносин? Може тому війна тоді продовжила ся і треба було понести жертви, які впрочім могли бути ваощаджені. Ніхто н. пр. з зелїзничої служби галицької не розумів по нїмецьки. Тепер, коли по трьох роках війни пережили ми галицькі події, знаємо, що се було конечне. Скільки-ж то людність витерпіла з приводу недостаточности місцевих властий в Галичині і наслїдком її пасивного опору. (Перерваня). Не можна вдавати ся в переговори з місцевими властями, коли неприятель стоїть перед брамою. (Нерерваня з правиці: За те вішаєть ся людий). Пос. Гайне кличе:

„Ще занадто мало вивішано!"

Бурливі, довготриваючі оклики обуреня і перерваня в правиці. Великий галас довший час, який президент без успіху старає ся втишити. Бурливі оклики: „Прикликати його до порядку!" Президент: „Доносять менї, що пос. Гайне в оклику заявив, що ще за мало вивішано. За се мушу призвати пос. Гайне до порядку". Серед галасу промовляє пос. Найнтайфель дальше. заявляючи, що армія не тільки примінювала силу в Галичині, але також богато зробила в інтересї населеня.

На тим обради перервано і приступлено до

фактичних опростовань.

Пос. Штельцель заявив: Оклик посла Гайне вразив панів товаришів. Не дискутуючи тепер про те, що сказав пос. Гайне, бажаю іменем нїмецько-національного союза заявити, що союз жалїє з приводу висказу тих слів. Впрочім я уповажнений послом Гайне заявити, що тими словами він не бажав вразити нїкого з членів сеї палати, ні нїякого народу, говорив тільки про державних зрадників. Після тої заяви нїмецько-національного союза прошу, щоби ту справу вважати полагодженою.

Іменем української репрезентації

пос. Сїнґалевич констатує супроти промови д-ра Лазарського, що галицька адміністрація також перед війною не доросла до свого завданя, особливо супроти української людности виявила вона недостачу обєктивности. Польські адміністраційні орґани від початку війни поводили ся пасивно а інформації, які вони давали військовим властям, спричинили переслїдуванє Українців. Особливо намісник без милосердя глядів на поведенє політичних орґанів і не зробив нїчого, щоби тим неправильностям покласти край. Усуненє намісника і кіль-

кох політичних урядників було на місци, бо вони обезславлювали австрійське правительство і польський нарід. Українці мусять застерегти ся проти повороту тої давної невинесимої системи в Галичині з польським цивільним намісником на чолі.

Міністер торговлі вніс предложенє в справі кількох постанов промислової ординації про працю жінок, молодих робітників та про нічну працю молодих робітників.

Інтерпеляції

між иншими вніс пос. Загайкевич в справі відмови причинка і в справі відшкодованя рільників за удержанє військових коний.

З парляментарних комісій.

ВІДЕНЬ (Ткб). На засіданю Палати послів відбули ся засідання поодиноких комісій, на яких комісії уконституували ся. Головою конституційної комісії вибрано пос. Сильвестра, одним з секретарів пос. Евгена Левицького.

Новий угорський кабінет.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) „Ungarische Post" доносить про склад нового угорського кабінету, в якім будуть заступлені всі партії з виїмком народної партії праці. Президію міністрів і міністерство внутрішних справ обійме гр. Естергазі, міністерство просвіти і віроісповідань гр. Альберт Аппоні, міністерство торговлі гр. Беля Шерені, міністерство справедливости провізорично Вільгельм Васові, міністерство скарбу Густав Гец, міністерство краєвої оборони Александер Сурмей, міністерство Хорватії провізорично гр. Алядар Зічі, міністерство а latere Батіяні.

Ще три роки війни

Шведський міністер про виглядн стокгольмської конференції.

БЕРЛІН (Ткб.) „Vorwärts" доносить: Міністер Stauning, який вернув з Стокгольму до Копенгагени, заявив між иншим: Знова шовіністичні струї перешкодили мировим заходам. Коли Франція і Англія не возьме участи в мировій конференції, то треба розважити, чи конференцію вести дальше, чи її покінчити.

Зовсім поважно тепер говорить ся про нову зимову кампанію, а навіть про дво чи трилітну війну.

Заява шведського міністра заграничних справ в парляментї.

СТОКГОЛЬМ (Ткб.) „Svenska Telegram Byran" доносить: Міністер заграничних справ Lindmann зложив в обох палатах в присутности всіх членів правительства незвичайно важну заяву про заграничну політику правительства. Між иншим він сказав: Війна не скінчить ся скоро. Треба отже приготовити ся на ще більші терпіня ніж досі, бо жнива в Швеції не допишуть. Ми рішені понести всякі жертви, щоби тільки недопустити до участи нашого народу війні. Нашим завданєм зберігати на будуче, як досі, недвозначну, льояльну невтральність.

З українських з'їздів.

Відень, 11 червня 1917.

Ухвали Українського губернського селянського З'їзду в Київі.

(Ф. К.) „Кіевская Мысль" з 12. н. ст. мая повідомляє:

На київськім губернськім селянськім з'їзді для виборів делегатів до Петрограду до Ради селянських депутатів, який відбув ся 9. і 10. мая, принято такі накази:

1) Не робити самоправних захватів землі і дожидати порішеня аграрної справи українським народним соймом; 2) право приватної власности на землю на Україні треба скасувати і земля повинна дістати ся без викупу в український земельний фонд, яким завідувати ме український народний Сойм. З того фонду треба давати землі для користуваня тільки тому, хто буде обробляти її власними руками; 3) жадати від правительства виданя закону заборони продажи довготермінової аренди і застави земель, а також масового рубаня лісів; 4) до часу виданя закона про землю для забезпеченя селян будівельним матеріялом, паливом, місцями для випасу худоби, риболовлею, установити справедливі арендні ціни, а також ціни за робочі руки; 5) з'їзд признав, що найкращою формою управи в Росії є демократична федеративна республика з автономіями народів, які заселюють Росію; 6) для повного роввитку сил українського народу треба необхідно увести в житє національно територіяльну автономію України, забезпеченє прав національної меншости; 7) з'їзд домагаєть ся, щоб тимчасове правительство негайно всенародно признало право українського народу на національно територіяльну автономію; 8) з'їзд признає конче потрібним переведенє в житє негайної демократизації земства на підставах безпосереднього рівного і всенародного виборчого права; з'їзд уважає необхідним негайне уформованє зі складу запасних задних частий окремих українських військових частий з тою увагою, щоби сї части стояли на Україні; 10) виділенє Українців, що служать у війску на фронті, в українські військові части бажане, на скільки се не буде шкодити боєвій здатности і залежати від ухвали властий; 11) з'їзд признав конче потрібною організацію у Київі української окружної Ради селянських депутатів для спільної праці з Радами робітничих і салдатських депутатів; 12) з'їзд признав конче потрібним а) щоб наука і просвіта для українського народу, починаючи від низших і до висших наукових заведень, вела ся на Україні в українській мові, б) щоб освіта була безплатна загалом і обовязкова для дітий обох полів, в) шкільні програми повинні бути так уложені, щоб дітн могли переходити з низшого в середне, а потім у висше наукове заведенє і г) щоб школа не була церковною, земською, а щоб істнувала одинока свобідна народна школа; 13) з'їзд висловив бажанє, щоби Боже слово у храмах на Україні гомоніло в українській мові; 14) з'їзд висловив ся за тим, щоб селяни негайно зорганізували відбір хліба на місцях, догляд за його відсилкою на час на зелізниці, а також постановив добивати ся від губернських харчових комітетів права організувати негайну і акуратну відсилку хліба до армії; 15) з'їзд, уважаючи війну найбільшим нещастєм людства, признав, що тепер демократія Росії тільки боронить ся, боронячи своєї волі, а тому правительство повинно заключити загальний мир зараз, як тільки вияснить ся, що правительства ворожих держав відмовлять ся від анексії і контрибуції і згодять ся на самоозначенє народу. Щоби познакомити ся з поглядами наших союзників, наше правительство повинно звернути ся до них з запитанєм, на яких умовах годять ся вони заключити мир.

На кінці з'їзд приняв таку резолюцію: „Ми звертаємо ся до всього працюючого селянства всіх воюючих держав, щоб воно наперло на свої правительства, щоб останні відмовили ся від анексії і контрибуції, а поки що ми селяни, заявляємо: що вести-мемо війну, поки наші вороги не згодять ся на висше подані умови мира, щоб український народ міг по заключеню мира жити повним національним житєм у цілости нерозкиданий між ріжними народами. Тимчасове правительство повинно зробити и заходи, щоби представники українського народу взяли участь у мировім міжнароднім конгресі".

Конференція українського студентства у Київі.

(Ф. К.) „Кіевская Мысль" з 17. н. ст. мая повідомляє:

Від 20.—23. н. ст. цвітня відбувала ся у Київі конференція представників усіх українських студентських організацій. В житю з'організованого українського студентства се вже третя конференція. Сьогоднішня конференція, що відбувала ся у виключно сприяючих обставинах, мала можність з достаточною повнотою висловити настрої теперішного українського студентства, означити його відносини в даній хвили, намітити завдання і спрецизувати свої позиції в ряді принятих конференцією резолюцій. Перші два засіданя присвячено виключно привітам і інформаціям делегатів городів і представників політичних організацій інородців і Українців. Серед останніх треба завначити цікаві виступи представників жидівської сіонїстичної студентської організації Гехсфер студента Нуса і представника української соц демократії відомого письменника В. Винниченка. Свій привіт ст. Нус почав по українськи, та скінчив в старожидівській мові. „Хто як не ми, діти поневоленого народу, можемо зрозуміти почуваня і переживаня сусіда, котрий разом з нами зносив знущаня і наруги старого режиму! Нас обєднювали спільні мрії і спільні цїли. Прийшла хвиля, коли ваші мрії близькі здійсненя. Наш спільний шлях ще довгий. Але ми віримо, що свобідний український народ піддержить нас в сім шляху".

Винниченко закликував молоде поколінє до дружної праці, висловлюючи тверде перекo-

---

Ю. СТРИЖАВСЬКИЙ. 15

ПІД КРИЛАМИ ЦЕРКОВ.

Приїде собі, панідзею, з Вятки чи Калуги, обість ся тут, обіпеть ся та й вердує: а дай йому того, а дай йому цьоло, а кислих „щей"— не ласка? А „хлебушка папалам з мекінкаю" не до сподоби? Забув ся?...

Ну, спробувалиб ви так в иншій епархії, ого! Який там епархіяльний зезд: владика зволіли, концисторія ісполніла, а попи— платіть і пари з уст не пускайте.

Нио! За теж митрополитанство! Третя епархія в царстві!

А наш старенький, поки жив, добро було, — пристав і до цеї бесіди Володимир Сергійович: — жили собі за ним, як у Бога за дверима; тихий, ввічливий, не то слова, — дум ви гнівної в голові не має...

А „волиняниь" чи „подолянин"? — вмішав ся й отець Кость.

Хиба не зиаєте: ваш, подоляський, з Зіновинець

Е, тям бо й ба, — пояснив отець Кость:— от як би з Калуги!... Ти, отець ректор, і ти подлий дячище. Несть на лиця зренія. Ти, і край!

Далі — матушки, бесідуючи, як звичайно матушки — „аристократки", на юго-западнім" язичії.

Полю, серце. што ви сібе думаіті з тем Ладиком? Якіісь такії ідеї проповедует, шо я даже ні слишала нікогда. Говоріт што, мужицкій язик — самий настоящій русскій язик, а русскій язик, говоріть, ето і есть мужіцкій язик.

Е, Танічко, не обращай вниманія: млоде піво гра.

Деж такі. подумайті сібе; тут работаіш, трудіся, ні доїдаеш — ні досипаіш, шоб дать їм образованіе, вівести в люді, как говорітца, а оні виучатца та й назад в мужікі: обіднож, право.

Демо... как ето? демократізм, — пояснила Віра Павлівна, найменьша дідуньова дочка, „київська баришня", як звали її в Дубинівцях — тепер ето в бальшой моде. Вон у нас в Кієві, ідьоть іной раз по Крещатіку, відіш — шествует важно какой нібудь: в сеиві шапиці, в чумаррці, шаравари у сине морре, да і разговарівает уш не іначе, толька по півтавськоиу: а дайте — но мені десятеро цигаррок.

Сміх.

Да, да: я сама віділа, — ствердила тітка Таня, — та сама, що ночий не досипає, щоб дати дітям „образованіе"; — алї зачем вам ляліко ходить: наш Шура.

Тоже?

А как же. Пока не повхал ото на рождіство, — ніщастя! „Навіщо" „не треба", „в вічи", „далеби", — ні с мужікамі нет: с нами, в комнатах! Мало етого! одел ся, знаіті, в Гордієву світу, подпоясал ся по їхньому, шапку на голову — і пошол с колядніками по селу колядовать!

Ну, і щож. Я говору Тоні: скажі єму што ілї как; де там! разві у Тоні добійош ся чего? Лемішка извесная. Пускай, говоріт: нічего тут нет плохого. Ну, когдаж сам іщо. кажетца, за всю жізнь слова по русскі не сказал.

Да, ето верно, — зауважала тітка Віра, вихатітє, щоб дєлі правільно гаварілі! да ви послушайтє, хоть сейчас, кат атци розмовляют. Вот, слишітє?

Тітка Іра з Заполочі, тітка Поля з Авратина, Глафіра Павлівна з Бешпешної та ще дві три особи лиш слухали ту розмову, не гудили й не хвалили її і до питання того були, здавало ся, байдужі. Правда, Глафіра Павлівна, або тітка Глася, сестра отця Миколая з Авратина, мала таки на думці сказати, що, мовляв чи то не все одно, як там говорити, аби говорити. От, на приклад, вона зовсім не вміла „по московському" ані слова; ще замолоду, як вчила ся по церковному, то читала, бувало й московського букваря, „Греча" звав ся. Було, панінька проказують. Та з того часу, крім церковного, нічого й не читала. А що говорити, — з ким? Грицьом? Ото допіру! А оце якось Толю привіз з Камяниця книжку, „Зоря" зветь ся, з малюнками, та все чисто по простому. О — цю то читала, їй-Бо читала. Так славно було читати. І тітка Глася хотіла була сказати, та... обійдеть ся. Щож до тітки Тані з Вчорайшого і київської тітки Віри, то вони чомусь то анї як не могли „переварїть, еслї в комнатах говорілї по мужипькі", особливо дїти. З старшими, з мужами, Бог там з ними, але дїти! А дїти, приїхавши з семинарії чи університету, негайно, — назад ь мужики. Тільки й спасенія було, що гімназія: звідти не виходило жадного мужицтва.

нане, що українське студентство гідно виповнить свої місію представництва справді демократичних змагань на Україні. З великим ентузіязмом вустріли також зібрані привітну мову проф. Грушевського. З привітами і інформаціями виступали представники студентських організацій від Київа, Одеси, Катеринослава, Харкова, Петрограду, Томска, Нижного Новгороду, Дорпата. Як видко з інформацій, з найбільшою інтензивністю з виразною політичною і громадянською закраскою проявлялося студентське житє у Київі і Петрограді.

По вислуханю привітів і інформацій, конференція приняла таку резолюцію: „Вислухавши інформацій з міст, третя конференція українського студентства бачить в його ідейній роботі передреволюційного часу: А) 1) Наслідком умов того часу безмірну перевагу агітаційної роботи в напрямі інтелігентних сфер української суспільности, а в звязку з тим значну відірваність від українських демократичних кругів, 2) майже повну недостачу поза Київом соціяльно-політичної діференціяції, 3) наслідком всіх причин, невідповідальність вислідів роботи відносно затраченої енергії. Б) В роботі з початку революції конференція бачить зовсім здорові зародки масової роботи серед українських народних мас і думає, що дальша робота українського студентства повинна бути звязана найсильнійшими нитками з тими масами як селянськими, так і робітничими, з уділенєм роботі серед інтелігентних сфер тільки посередного значіня".

По вислуханю реферату представника київської студентської організації ст. Любинського на тему: „Політичне мінімум українського студентства", відбула ся жива виміна думок, наслідком чого ухвалено резолюцію: „1) Третя українська студентська конференція у Київі думає, що при всій ріжнородности соціяльно політичних поглядів українського студентства у сфері національної політики, кождий свідомий український студент повинен признавати виразне мінімум, 2) сим мінімум конференція уважає такий державно-правний лад, який забезпечить Україні її виразну рівноправність серед инших народів і принесе її повну культурну і економічну незалежність; 3) таким державно-правним ладом конференція признає російську федерацію свобідних демократичних республик, в якій свобідною демократичною республикою буде й Україна; 4) шляхом до згаданого ладу, конференція уважає негайне здійсненє власними силами національно-територіяльної автономії України і пропаганду ідей федералізму серед народів Росії. Юридична санкція сього належить до всеросійських Установчих Зборів.

Найблизший реферат київського делегата Ігнатенка на тему „Відношенє до війни" побудований на загально демократичних позиціях, стрінув горячого опонента в особі петроградського делегата с. д. Нероновича, що мав під сим оглядом ленінську орієнтацію. Дискусії на сю тему затягнули ся від вечірного засіданя 21. цвітня до обідової пори слідуючого дня. Ухвалено резолюцію: „1) Признаючи теперішну війну викличаною протирічними інтересами буржуазійно капіталістичних сфер як Росії, так і инших воюючих держав і той факт, що вона роздроблює сили народів, ми бажаємо можливо найскоршого закінченя війни, піддержуючи демократичний клич: „Мир без анексій і контрибуцій", на підставі нічим не обмеженої самоуправи нації. 2) Способом до найскоршого закінченя війни признаємо: а) порозуміне демократій усіх воюючих держав, б) з'організовану боротьбу демократії воюючих народів з буржуазійними клясами за покінченєм війни, в) з'організовану агітацію демократій усіх воюючих держав за негайним перерванєм военних акцій",

Потім вислухано реферату Бойка (з Київа) на тему: „Відношенє до инших націй у межах України", після чого принято отсю резолюцію: „Стоячи на грунті повного політичного і національного самоозначеня народів, добиваючи ся національно територіяльної автономії України, головною признакою котрої повинно бути найповнійше забезпеченє прав національних меншостий на Україні, українське студентство 1) витає всі инші народи Росії, що, як Українці, домагають ся перебудови Росії на основі федевалізму. 2) Взиває їх до спільної праці для осягненя спільної цілі—федеративного ладу демократичної російської републики. 3) Прилучаєть ся до резолюції з протестом Українського Національного З'їзду проти заявлених тимчасовою польською державною радою претенсій на неполські землі, 5) Висловлює глибоке переконанє, що ся заява не відповідає настроям польської демократії".

Наслїдник генерала Гурка.

ПЕТРОГРАД (П. А.). Комендантом західного фронту іменований ген. Доменітін, бувший шеф генерального штабу начального вождя.

Кріза в польськім колї.

Львів. 15. червня 1917.

„Polnische Nachrichten" доносять, що в польськім колї прийшло до спору між людовцями, вшехполяками і прочими групами кола. Здаєть ся, Лазарський уступить із становища презеса кола, а презесом стане Гломбінський.

Перед уступленєм італїйського кабінету?

ВІДЕНЬ (Прив. тел.). До тутешних дневників доносять через Швайцарію, що в Римі вдержуєть ся чутка про димісію кабінету Боселія.

НОВИНКИ.

Львів, 15 червня 1917.

— **В неділю 17. с. м. як в день праздника Найсвятійшої Тайни Евхаристії** відправить ся в церкві Преображенській у Львові о год 6·30 торжественна понтифікальна Служба Божа, по котрій слідує процесіональний похід до ринку.

— **Для рільників жовнірів.** В інтерпеляції, внесеній до міністра краєвої оборони пос. В. Сінгалевичем поставлено домаганя: 1) щоби у всіх випадках, в яких внесено поданя о звільненє від військової служби рільників не вижидати дефінітивного полагодженя подань,— але щоби вже на основі посвідок політичної власти І. інстанції, ствердзуючих обставину, що жадане звільненє прихильно заспіновано, уділовано безпроволочно тим рільникам відпусток аж до часу дефінітивного полагодженя тих подань; 2) Щоби тим рільникам, властителям реальностий і робітникам господарським, які викажуть ся перед своєю військовою властю посвідкою громади, що їх присутність є конче потрібна дома в цілі допильнованя господарства, або відбудови чи то направи знищеного через війну обійстя, безпроволочно давати довші відпустки.

— **Жертва з фронту.** На фонд ім. Митрополита А. гр. Шептицького для українських сиріт прислав між иншими о. Микола Гентіш, полевий курат 15. п. п. 1500 К як жертву, зібрану між своїми жовнірами. Дякуючи Всч. о. курату за ласкавий труд, висловлюємо надію, що не тільки всї прочі наші оо. курати, але й Українці офіцири та підофіцири займуть ся щиро збірками в своїм окруженю та поможуть значнійшими датками до скорого здійсненя сеї важної цілі. За комітет д р Ст. Федак.

— **Навчанє служби української мови.** Шкільна комісія при Українській Громаді Вистих Жіночих Курсів звернула ся з покликом до Українок і Українців, які мають дві три вільні години на день, щоби через який день взяли участь у навчаню служби української мови. (К. Мысль" з 16. н. ст. мая). — Ф. К.

— **Жертви молодїжи.** Вісьмох матуристів головної академічної гімназії у Львові зложило з нагоди іспиту зрілости 60 К. на фонд ім. митрополита А. гр. Шептицького для українських сиріт, а українські богослови у Львові з приводу відчиту д ра Ст. Федака в духовній семинарії зібрали між собою на ту саму ціль 100 К. Одна і друга жертва є тим ціннійшою, що походить від тих, які самі дуже мало мають, а все-таки готові хоч би послідним сотиком прийти в поміч народній справі.

— **Промоція.** Дня 12. с. м. промувала ся на доктора всіх лїкарських наук у Відни п. Теодозія Тунівна, член укр. студентських товариств, б. член виділу „Академічної Громади" і Головної Ради УСС. у Львові.

— **Відзначенє по смерти.** Погибший на італійськім фронті хорунжий 24. п. п. Сильвестер Диско дістав по смерти золоту медалю хоробрости.

— **Застановленє вербунку в Польщі.** З Варшави доносять до польських дневників, що рекрутація до польської армії в Польськім Королівстві застановлена.

— **Вписи** на однорічний жіночий торговельний курс Мечислава Крістофа, проф. п. к. торговельної академії у Львові, розпічнуть ся дня 23. червня і будуть відбувати ся до дня 4. липня щоденно з виїмком неділи і свят в шкільнім льокали при вул. Коперника 21. II п. від год. 10—12 передполудньом і від 4—6 пополудни. Оплата 10 К. Проспект і IX шкільне звідомленє безплатно. 411 2—4

ІВАНОВИ ФРАНКОВИ

Складки на монумент-портрет приймає Краєвий Союз Кредитовий у Львові, — число книжочки щадничої 4.000.

† ЛЯГЛИ ГОЛОВАМИ

Іван Вашко, рез. поручник 9. п. п., поляг геройською смертю на італійськім фронті 23. мая с. р. в 28 році житя. У війні перебув офензиву в 1915 р., де за хоробре поведенє в боях під Рівном був відзначений срібною медалю хоробрости І. кл. Покійний родом з Сокаля перед війною як учитель працював на ниві народної просвіти, та належав до одних з найкращих ідейних одиниць. Своїм щирим і тактовним поведенєм вдобув Він собі загальну симпатію. З окрема офіцири Україні 9. п. п. втратили в Нім щирого та вірного друга. — В. й. п.

ОПОВІСТКИ.

Субота 16. червня 1917.

Опера: греко-кат.: Лукліївна — рим.-кат.: Францішка.

Завтра: греко-кат.: Н. Б. Тіло. — рим.-кат.: З Н. по З.

| **Український Народний Театр Т-ва „Бесіда" у Львові під управою К. Рубчакової.** Саля Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В неділю дня 17. с. м. Саля Тов. Лисенка вул. Шашкевича ч. 5. „Циганка Аза", народня драма зі співами і танцями в 5 діях І. Крашевського.

Новість! В четвер дня 21. с. м. Премєра. „Нова дорога", комедія в 3 діях В. Овченикова.

Приготовляєть ся премєру „Партачі", штука в 4 діях і „Запорожський Клад", народня оперета в 3 діях Ванченка.

Білєти ранійше набути можна в „Народній Торговли", в день представленя при касі від год. 5. п. п. Початок о год. 7½ вечером. 1—2

| **Українцям городецького передмістя пригадуємо,** що в школі ім. Бориса Грінченка вул. Городецька ч. 95 відбувають ся кождої неділі і свята о 5. год. по полуд. виклади. Просить ся о як найчисленнійшу участь.

| **З Союза Українок.** Заходом просвітньої комісії Секції Союза Українок будуть 16. с. м. о год. 6. вечером в сали Тов-а „Укр. Бесіда" товариські сходини з рефератом. Опісля дискусія при знаменитім мороженім та инших ласощах. Просить ся о як найчисленнійшу участь всіх членів Союза Українок і гостий. Вступ даром.

| **Старшина Ставропигійського Інститута** у Львові просить отсим Вп. Членів Інститута до участи в обході Світлого Торжества Найсвятійшої Евхаристії, який довершить ся в Преображенській церкві в неділю дня 17. червня 1917 о годині 7·30 рано.

| **Зголошеня до Укр. Січ. Стрільців** належить слати до на адресу: Ц. і к. Рекрутуючий Уряд УСС. Стрий, Ринок ч. 25/I. пов.

„Побідити або здати ся".

ПАРИЖ (Ткб.) На засіданю Палати послів Рібо повитав американського генерала Pershinga, який прибув до льожі дипльоматів. Рібо згадав про письмо Вільзона до російського правительства а опісля говорив: Ми всї згідні що-до відповіди Вільзонови. Не уступимо і побідимо. (Оживлені оплески).

Міністер Вівіяні складав опісля звіт з своєї місії в Америці і висловив ся: Зєдинені Держави вдали ся у війну в тім переконаню, що не має мира без побіди. Ми також мусимо так думати. Мусимо побідити, або здати ся. Треба бороти ся до останка. Армія американська приносить нам постійну поміч.

Палата ухвалила оголосити плякатами промови Рібо і Вівіянія.

Проти дезерції.

ПЕТРОГРАД (Ткб.) Конгрес хлопських делегатів рішив візвати всіх горожан до безпощадної боротьби проти дезертирів.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 15. червня 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ.

В східній Галичині і на Волині в кількох місцях збільшена боєва дїяльність Росіян.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

В обсягу армії над Сочею не було нічого важного. В Каринтії неприятельський гарматний огонь в відтинках Plöcken і Flitsch збільшив ся до найбільшої сили. Наступ спрямований проти нашим становищам на Rombon відперто. На узгірю Семи Громад гарматна діяльність збільшила ся.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ.

Нічого нового.

Заступ. шефа ген. штабу **Ф. Гефер.**

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

в дня 15. червня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наступника престола кн. Рупрехта: У Фляндрії по майже супокійнім дни між Ypern і Armentheres вчера о год. 8·30 вечером розточали Англійці сильний і неустаючий огонь, по котрім на цілім фронті наступили їх атаки. По боях, які вели ся в декотрих місцях до рана, виперли Англійці наші охоронні відділи, які від 10 мая успішно хороняли боєву лінію, положену дальше на схід між Hollebeke і низиною Douve і на південний захід від Warneton проти всяким видбним атакам Англійців. На північ від боєвої лінії аж до побережа була лиш мала діяльність артилерії. Підїзди долішно ренського полку ненадійним наступом знесли над каналом Ізери бельгійську патрулю, числячу 25 людий. На фронті в Артезії рано Англійці по нагальнім огни наступили на наші рови на схід від Monchy. В кількох точках вдерли ся Англійці до нашої боєвої лінії, однак протинаступом наші війска їх виперли. Часть рова на захід від Bois du Sart ще в руках ворога Вечером кілька англійських баталіонів наступило на схід від Loes, однак сильним протинаступом удержали ми наші становища.

Група військ німецького наступника престола: На Chemin des Dames вечером боєва діяльність зновила ся по обох сторонах дороги Laon Soissons і на Зимній Горі. Наші підїздні відділи проти французьких ровів на північний схід від Braye, на захід від низини Suippes і на східнім березі Мози дали нам бранців і воєнний матеріял.

Армія генерала-поручника кн. Альбрехта Віртемберського: Не було значнійшої боєвої діяльности.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Значна огнева діяльність під Сморгонем, на захід від Луцка і біля зелізниць, ведучих до Золочева, Галича і Тернополя.

Фронт Македонський: Положенє не змінене.

Перший квартирмайстер ген. Людендорф.

НА ШКОЛУ ім. Б. ГРІНЧЕНКА

вложили на мої руки в коронах і сотиках:

Вп. Добродій Йосиф Копитко ревідент ц. к. зелізниць в Ходорові 162 К Вп. о. Ів. Кипріян парох Немирова 20 К 6 сот. Вч. о. Ів Тарасович парох Гійча 10 В. Вп. д-р Йосиф Застирець з Відня 7 К. і Вп. Зиновій Матковський з Лінцу 4 К. 8 сот. — разом 203 К.

За сі щедрі дари в так прикрих для нас часах складаю ласкавим жертводавцям в імени шкільної дітвори і їх родичів сим прилюдно сердечну подяку. *М. Сінк.*

Адреса: Управа школи ім. Б. Грінченка, Городецька 95, або Грунвальдська 4. 278 1—1

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Може хто знає, де находить ся жена Йосифа Ганчарика зі села Берлин к. Бродів, Катерина з дітьми: Михасьом, Мариною і Ганею, зволить донести о тім о. Мих. Яцкевичови парохови в Красові п. Бродки коло Миколаєва над Дн. 392 2—3

Катарина Бобецька, Піски п. Щирець, шукає свого сина Семка, котрий має перебувати в шпитали на Моравії. 394 2—3

Василь Ганущак з Корнича — тепер при Div. Tr. Kdo 9 — пошукує о. Константина Ганущака. 390 2—2

Михайло Януш з Скоморох Старих повіт Рогатин пошукує жінки Анни з 6 малими дітьми, хтоби знав щось про єго жену просить дати знати.
Divisionsbäckerei N o 54. Michael Janusz.

Оголошеня.

- ПОЧЕНЄ НІГ -

усуває певно спеціяльний пудер „Csave", пакет за 1·20 К. На провінцію висилаю тільки за попереднім надісланем належитости і 40 с. на порто. — Одиноке заступство

S. FEDER, — Львів, Синстуська ч. 7.

279 38—60

Льоси на рати продаємо в правом грі по вложеню першої рати На льоси удїлюємо пожичок платних в місячних ратах. Поручаємо нашу фірму до всїх трансакцій в справах банчових. Нові льоси Австр. Черв. Хреста продаємо на рати по 8 кор. за 5 льосів разом.

БАНКОВИЙ ДІМ

ШІЦ і ХАЄС

у Львові, пл. Марійська 7. VIII 40—?

Панночка-Українка, з чітким письмом, що вміє писати на машині, знайде зараз місце в канцелярії адвоката д-ра Андрія Чайковського в Самборі. 409 2—2

Перше львівське заведеня набиваня скірочок на обуве. Львів, Ягайлонська 16. 401 3—3

Шукаю служби в українській родині. О. К. Львів Куркова 5. I. поверх. 402

Закупно шкільних книжок. На ново отворена, знана антиквариня, закуповує всякі шкільні книжки по найвисших цінах (платіть переплачую) Яків Гельціль, Львів (пасаж Андіолього). Вхід з вулиці Театральної ч. 12 і Ринок ч. 29. 414 1—2

Студент IV р. фільософії прийме на літні ферії лекцію на селї, найрадше у горах. Зголошеня з овент. поданем условій під „Фільософ" до Адм. „Діла". 415 1—3

АДВОКАТ

Д-р Францішок Філіпек

отворив канцелярію

в Турці. 408 2—3

Саме вийшли в друку переписні картки

портрети українських письменників: Володимира Винниченка, Бориса Грінченка, Михайла Грушевського. Михайла Драгоманова, О. Кобця, Ольги Кобилянської, Михайла Коцюбинського, Івана Нечуя-Левицького, Василя Стефаника, Лесї Українки, Івана Франка і Тараса Шевченка: **12 карток-портретів на добрім крейдованім папері висилають ся за К 1·20.**

Гроші треба одночасно з замовленем висилати чеком почтової щадниці ч. 158 396 або звичайним перекавом (можна й почтовими марками) на адресу: Peter Djatlow, Josefstädterstrasse 79, 74; Wien VIII. 407 2—?

На літо

глядають умішеня 3 особи в підгірській околиці, найрадше межи Хировом і Сяноком, у священика або на лїсничівці. Условія листовно. О. Кульчицька, Перемишль, Ринок 28. 398 3—3

„Союз Українок" подає до відома інтересованим, що отвирає Бюро посередництва праці для українських жінок і дівчат, які шукають за занятєм в бюрах, склепах, магазинах і т. п, і просить звертати ся з подаєм кваліфікацій і вимог письменно на адресу Вп. П. Марії Федакової Львів, Сикстуська ч. 48 або особисто в перші 4 дні кождого тижня в льокали Товариства при вул. Косцюшка ч. 1а від год. 6 7 пополудни. Рівночасно звертаєть ся з прошенєм до всїх наших приватних фінансових інституцій, товариств, кас, спілок, канцелярій, склепів і т. д у Львові і на провінції, подавати запотребоване сил до праці.

397 3—3 За Виділ:

Евгенія Макарушкова, Марія Саламанчуківна.

ДЛЯ-ДІТИЙ

Як нагорода пильности

- 25 книжок ріжного змісту -

(видавництва Товариства „ПРОСВІТА")

за К 15·20 з портом **К 16·20.**

Всї книжочки гарно оправлені у півполотно з золоченим витиском:

„НАГОРОДА ПИЛЬНОСТИ".

Висилає за попереднім надісланєм готівки: **Канцелярія Товариства „Просвіта" у Львові, — Ринок ч 10.** V. 1—?

КОМІСІОНЕРІВ

до закупна сїна, соломи, збіжа і бараболь прийме

КРАЄВИЙ СОЮЗ

Господарсько-Торговельних Спілок

у Львові, вул. Зїморовича ч. 20.

Услівя приняття: вмілість оцїнки, відбору і орудованя названими товарами, знана нїмецького язика, необовязаність до військової служби і поруки за совісне орудованє грішми.

Привяті особи мусять замешкати в призначенім повітовім місті і викупити за провізією приписані правительством запаси продуктів. Лише письменні заголошеня в рекомендаціями надсилати на адресу Союза до 30. червня 1917. VI 1—3.

З ц. к. Намісництва.

Ч. 102 277/17a.
5934

Бяла, 9. червня 1917.

ВІЗВАНЄ.

Хотячи дати нагоду державним функціонарам, що є в станї супочинку і необовязаним до нїякої військової служби, до чинного оказаня любови вітчини, наміряв ц. к. Правительство приймати сего рода функціонарів в міру потреби до часового повненя цивільної служби державної.

Ц. к. Намісництво звертаєть ся тому до тих всїх непенсіонованих урядників, особливо чотирох найнявших кляс ранґи, відтак слуг, зелїзничих, декретових і контрактових функіонарів, котрі чують ся ще спосібними до повненя помічної служби, аби безпроволочно заголосили ся до тої Власти, яка їм асиґнувала послїдні чинні побори.

Вказівки що до способу заголошеня і що до условій помічної служби поміщені є в дотичнім візваню, оголошенім рівночасно в „Ґазетї Львівській".

Близших пояснень удїляють інтересованим всї власти і уряди, до яких о те можна уявати ся.

За ц. к. Намісника

416 *Децикевич* в. р.

ЗОВСЇМ ДАРОМ! висилаю ранєним до шпиталїв інвалїдам інформаційні (завід. Права родин покликаних до війска і ин.) і жовнярські Календарцї. Для инших коштують вони по 30 і 20 сот. Поручаю також 1-шу книжку видавництва „Нова Культура" Оскарда Уальда „Сфінкс без тайни", вибірка оповідань в англїйської мови. Ціна К 1·60, в поруч. пересилкою К 2·— Чудовий вміст. Велїновий папір.

А. Березовський

373 7—10 **Львів, вул. Карпінського ч. 19.**

ЗЕМЕЛЬНИЙ

БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

Спілка акційна у Львові

Підвалє ч. 7.

— Конто почтової щадниці ч. 116.984. — Жирове конто в Австро-угорськім Банку.

Складайте ощадности взагалї вайві гроші на процент, щоби кождо корона могла служити народньому господарству, та вам приносити вижк, а не марнувала ся.

Акційний капітал . К 1,300.000
Резерви Банку . . К 200.000

Приймає вкладки на біжучий рахунок від К 10·— на 4 проц.

Удїлає гіпотечні і векслеві позички.

Виплачує купони від заставних листів.

Вимінює по користнім курсї російські рублї і нїмецькі марки.

Певність льокації запоручують акційний капітал Банку і резерви.

На жаданє висилає посвідки вложеня (чеки) Почтової Щадниці. 728 29 ?

Відповідаєть за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч 140. (9 392) Львів, неділя 17. червня (4 ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА в Австро-Угорщині:
місячно . . . . . 2·70 К.
квартьрічно . . . . 8·— „
піврічно . . . . 16·— „
цілорічно . . . . 32·— „
у Львові (без достави):
місячно . . . . . 2·40 К.
квартьрічно . . . . 7·— „
піврічно . . . . 14·— „
цілорічно . . . . 28·— „
За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень: Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня і заручини 1·68. Некрольогія стрічка 1 К. Сталі оголошеня за окремою умовою. Один примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, 16. червня 1917.

Дотеперішний хід подій на закордонній Україні дав запоруку, що з розбитем кайдан царизму для українського народу по той бік кордону настало нове житє. Се нове житє будують тепер наші закордонні брати. В сій будові бере участь весь нарід, всі верстви його, дійсно вся Україна. Інтеліґенція, міщанство, селянство, робітники, армія — всіх єднає одна ідея: щоби український нарід став господарем на своїй землі. Під впливом загального піднесеня українського національного духа вертають до української національности ті, яких вікове ярмо було відчужало від рідного краю, полонило для російської національности. Тепер вони зі слезами навернених вертають до рідної національности, збільшуючи ряди борців за українську справу.

З вістий, які подав наш дневник, наші читачі знають фактичні дані про теперішний стан закордонної України. Можна його схарактеризувати як процес перебудови всего житя на національних основах. На сей процес складаєть ся: освідомлюваня, орґанізованє, маніфестованє свідомости й сили, націоналізація публичного житя, захоплюваня політичної власти. В кождій з сих складових частий процесу перебудови житя закордонної України наші брати можуть виказати ся поважними успіхами, які з кождим днем зростають.

Очевидно, що сей процес не йде без тертя. Вікове царське ярмо занадто глибоко врізало ся в український національний орґанізм; Росіяни занадто привикли вважати Україну частю „единої, неподільної Росії" не тільки в державнім, але і в національнім розумінню; елєменти, які на Україні були носителями російщини, занадто привикли до своєї ролї господарів краю, — щоб усе те з днини на завтра зникло безслідне. Воскресенє України осліпило своєю ясністю всіх Росіян без огляду на їх становище в українській справі, — і вони тепер ще не здають собі ясно справи з нового положеня. Обрусительні елєменти старають ся ще далї обороняти свою позицію, хоч уже зійшли з того нападаючого становища, що України „не було, нема й не може бути", на становище оборонне, що мовляв право національного самоозначеня противить ся примусовій українізації тих, що вважають себе приналежними до російської культури. Елєменти, які принципіяльно признають Україну окремою національно-територіяльною індивідуальністю, вказують на спільність інтересів цілої спадщини Миколи II., остерігають перед „вузким націоналізмом", заявляють, що тільки загально-російська конституанта мав право означити положенє України в російській державі.

На сі тертя з великою радістю вказує польська преса, нотуючи кождий російський голос, який так чи инакше виступає проти українських домагань, і — стараючи ся задати кождому з тих голосів як найбільше значінє — силкуєть виказувати, що положенє української справи за кордоном безвиглядне. Так, як би доля України не залежала від тих 30 міліонів українського народу, який з щорав більшою ясністю й рішучістю проявляє свою волю стати господарем на своїй землі, тільки від того, що напише відомий з свого україножерства „Кіевлянинъ" чи який инший — хоч-би маскуючий обрусительні тенденції лібералізмом — дневник.

Що Поляки бажали би здавленя українського руху за кордоном, се зовсім зрогуміле. Адже чим гірше там, тим міцнійші основи мав польська експанзія на схід тут. І тому для Поляків такий цінний кождий російський голос, який звертаєть ся проти українства.

Та наше громадянство повинно відносити ся до тої тактики польської преси з належним критицизмом, опертим о міцну основу фактів, які говорять про перебудову житя закордонної України на національних основах. Ті факти дають нам запоруку, що російське ярмо над Україною належить уже до безповоротної минувшости, що Україна розпочала вже нове житє.

Державна Рада.

(Телеграма ц. к. Кореспонденційного Бюра).

Відень, 15. червня 1917.

На початку нинішного засіданя Палати послів вибрано 8 віцепрезидентом п. Тушара.

Пос. Трєсіч Павічіч заявив, що зрікаєть ся голосу на знак протесту, що його промови, виголошені в парляменті, були відчитані на розправі в процесі, який ведено проти него за державну зраду.

Пос. Вольф домагаєть ся упорядкованя відносин в Чехії і Австрії.

Промова пос. Дашиньского.

Пос. Дашиньский говорить: Коли я мав би разом з президентом міністрів поздоровити синів народів Австрії на фронті, то не можу внайти инакшого привіту, як: „Проч з війною! Проч з мілітаризмом! Нехай живе мир!" Не можу теж прилучити ся до весняної моди здіймати капелюх перед тихими героями в краю, радше треба їм дати бараболь, муки і масла.

Переходячи до обговореня галицькмх відносин, заявляє бесідник, що Галичина досі під господарським оглядом була тільки ринком збуту для Австрії. Проте Поляки були найвірнійшими підданими, бо їм потрібна була

злука з Австрією проти російського царату.

З оповіданя політичного полоненого.

В переїзді в Росії до Золочева задержав ся на два дни у Львові о. шамбедян д-р Стефан Юрик, парох Золочева і один з найвидніших наших громадянських діячів на провінції, котрого російські власти в грудни 1914 р. як небезпечного „мазепінца" вивезли до Росії і котрий недавно в дорозі заміни вернув через Швецію до краю.

Про свій побут в Росії і про теперішні історичні події в Росії розказав о. д-р Юрик ось-що:

В часі відвороту австрійських вийск в серпни 1914 остав я на місци в Золочеві. Російські військові і адміністраційні власти звернули на мене сейчас увагу і дня 16. грудня 1914 мене арештували як небезпечного „мазепінца". Під ескортою вивезли мене до Київа, де примістили мене в звісній тюрмі для політичних на Лукіянівці. Маючи до волї знакомих Українців в Київі ще з давнійших часів, скористав я з сього і війшов з ними в зносини. Завдяки сій знакомости, як неменше особистій до мене прихильности декого з тюремного начальства одержав я небавом дозвіл виходити на кілька годин з тюрми, з чого очевидно я вповні користав. Відновив давні знакомства з українськими інтеліґентами, поробив нові і бував госгем в многих українських домах у Київі, особливо в незвичайно любім домі теперішного ґенерал губернатора Галичини і Буковини п. Дмитра Дорошенка. Очевидно бував я і в одиноким тоді українськім товаристві „Родина", котре в тім часі офіціяльно занимало ся веденєм воєнного шпиталя для українських жовнірів (пізнійше на приказ властий і для жовнірів инших націй) і фактично вечерами гуртувало в своїм клюбовім льокали широку київську українську громаду. До нас Галичан, політичних вязнів царського правліня, відносили ся з незвичайною прихильностю, вишукували нас—особливо пані і панни—по тюрмах, помагали, чим могли, виєднували самі або через других для українських політичних вязнів і заложників в Галичини і Буковини ріжні полекші, а неодного вирвали з тюрми на свободу.

Так провів я в Київі час до половини лютого 1915 р. Тоді прийшов приказ вивезти мене в Сибір, але я завдяки знакомствам виєднав собі дозвіл виїхати до Вологди, губерніяльного 40-тисячного міста.

Через якийсь час прийшов наказ, щоби я виїхав до якогось провінціонального місточка —було се в червни 1915 р.—і я боячи ся, щоби врешті не попасти в єнісейську губернію, за порадою латинського пароха в Рибінську (місточко повітове в ярославській губернії), з котрим познакомив ся в Вологді, рішив ся виїхати до Рибінська. Тут проживав я в домі лат. пароха, незвичайно добродушного і учинного старика —нині вже покійного, заживаючи подібно як в Вологді повної особистої свободи. В сім місци мушу зазначити, що католицке духовенство в центральних російських губерніях — по нації Білороси, Литовці, Поляки, Німці—відносило ся до нас греко-католицких священиків з глубоким поважанєм, виєднувало нам всякі полекші і неодному з нас стало в дійсній пригоді. Тут по раз перший став я правити богослуженє в каплици. Про події в Росії знав я з рос. і польських часописий. Українські видавництва, які вийшли в дореволюційнім воєннім часі в Росії — одержав я всі. З митроп. Шептицьким я переписував ся і одержував від него кореспонденцію.

З початком лютого 1917 одержав я приємну вістку, що в обміні можу виїхати до Австрії. По полагодї формальностий виїхав я в половині лютого с. р. в товаристві поліційного офіцира до Петрограду, де по переслуханю відвели мене в тюрму „Крести" і велїли ждати до дальшого заряджена. Ту застали мене події з 12. н. ст марта с. р.

Визволила мене зревольтована товпа, що вдерла ся до вязниці, обезоружила сторожу і випустила на волю всіх вязнів. В вязничні мури долїтали відгуки стрілів з вулиці. Вязнична сторожа зникла, але я разом з львівським лїкарем д-ром Ціоном, котрий разом зі мною їхав в обміні до Австрії, переночував ще в шпитальнім вязничнім павільоні і другого для під проводом політичного вязня — від 10 літ — колишнього студента медицини Ерастова, удав ся до американського посольства, де пробував я через два тижні, коли перепровадив ся я до палати епископа Цепляка. Тут стрінув ся я з митроп. Шептицьким, котрий з кінцем н. ст. марта приїхав в Петроград і замешкав рівнож в палаті епископа Цепляка.

Пробуваючи ще в американськім посольстві, відніс ся я листовно до одного з видніших петроградських Українців, п. Могилянського, щоби мене відвідав. Сей справдї се зробив і через него запізнав ся я з всіми видніїшими петроградськими Українцями, з окрема з головою петроградської української громади п. Лотоцьким, в котрого домі був я кілька разів сам, а раз з митр. Шептицьким.

Бачучи на власні очи петроградську сегорічну революцію і чуючи оповіданя очевидців

В парляменті Поляки не були ні приятелями Славян, ні Німців. Було се тяжко не могти провадити постійної політики, жити з дня на день, та дозволяти на закид проти себе, що у Відни працюєть ся за заплату. Від часу заведення 5. курії і загального права голосованя почало польське коло вести принципіяльну політику. Підчас війни Поляки станули до боротьби з царатом і покликали до житя польський легіон. Австро угорське правительство і начальна команда армії заявили свою згоду на далеко йдучі рішеня Начального Народового Комітету.

Австро-Угорщина мала зреалізувати ідею польської держави.

Від 1. мая 1915, дня битви під Горлицями почало ся висвободжуване Польського Королівства. Та коли в той час бар. Буріян і гр. Штірк впевняли про намір здійснити польську програму, роблено все, щоби Поляків шиканувати в небувалий спосіб. Легіон віддано під команду вивідного уряду, в Польськім Королівстві поводжено ся як в неприятельськім краю.

Похід до Галичини се був

похід шибениці і морду.

Одні говорять про 30.000 повішених, инші говорять, що було їх далеко більше. Вішано без свідомости, що робить ся. Один придурковатий чоловік, якого громада хотіла позбути ся, був висланий з підводою до польського Королівства. Вернув з трьома рублями в кишені. Його придержала німецька армія, а коли знайдено в него три рублі, сейчас його повішено.

Що ж на те

пан старший радник будови шибениць

Гайне? Що-ж думає про те він, особистий приятель і протекційна дитина міністра зелізниць? Коли він говорить, що ще за мало вішано, то глядимо на него в холодною погордою, яку можна мати тільки для людий того рода. Не беремо надто поважно тих здичілих німецько буржуазійних ідеалістів, здегенерованих з приводу недостачі пива.

Бесідник пятнує таке поведене, коли сам звук чужої мови уважаєть ся неприятельським голосом. Обкидуване лайкою пос. Крамаржа вважає нетовариським поступком. Не можна обкидувати клеветами цілі верстви і народи. Чи думаєте панове, що війна зробила нас невільниками і що ми на те позволимо — говорить бесідник.

Надії Поляків на

акт 5. падолиста 1916 р.

розвіяли ся. Заява міністра фінансів про уладженє фінансових відносин в краю була того рода, що Поляки втратили всяку надію, щоби можна перевести відокремленє Галичини. Для польської справи нема иншої розвязки, як польська держава, або перехід до польської держави.

Бесідник обговорював опісля краківську резолюцію.

Доступ до моря,

се значить, доступ через кусень сканалізованої Висли до Гданьска. Поляки не тратять надії, що слова, сказані цісарем, щось значать. Не з вдячности, а признаючи спільні інтереси, Поляки бажають йти з Австрією. Резолюція краківська містить реальну програму

для екпанаї Австрії.

Поляки бажають не тільки независимої, але і в е д и н е н о і П о л ь щ і.

Російська революція спричинила, що світ став республиканським. Виповіджене війни Америкою причинить ся до продовженя війни. Бесідник кінчить словами:

Не бажаємо нічиєї кривди, домагаємо ся тільки свого права. Хто бажає мира, той мусить оперти його на вдоволених народах. Упосліджені народи не є запорукою мира. Сему дали ми вислів в Кракові і прошу се, а нічого иншого, приймити до відома.

Жидівський посол

Райцес обговорює відношенє держави до жидівської справи та заявляє, що в політиці супроти Жидів п е р е в а ж а є н а п р я м, який у бесідника як Жида, представника Жидів із сходу держави і виборчого округа, положеного зараз біля фронту, викликає як найбільші побоюваня. Бесідник вказує на великий процент резервових офіцирів Жидів та на геройське поведене жовнірів Жидів, особливо над Сочею. В Галичині підчас інвазії Жиди найбільше потерпіли. Успіх пяти военних позичок у великій части треба завдячити Жидам. Проте Жиди з виїмком слів признаня не зазнали подяки. Поведеня адміністрації з жидівською людністю в Галичині не відповідає патріотизмови Жидів. В справі відокремленя Галичини хотіло ся над Жидами перейти до дневного порядку. Вкінци бесідник жалуєть ся, що в Австрії від цвітня 1914 переводить ся спис жовнірів після релігії.

Пос. Ґломбінський

говорить про правліне в Галичині в часі війни, яке мало рішаючий вплив на становище польського кола. Винних треба покарати. Се легко підносити закиди державної зради.

Найбільші і найнебезпечнійші зрадники

держави се ті, які, нарушуючи конституцію і закони, які корупцією, деморалізацією адміністрації, нехтованєм і обидою найсвятійших почувань народу викликують огірченє люду проти держави і династії. Пятно державних зрадників кинено також на у р я д н и к і в П о л я к і в і У к р а ї н ц і в. Всіх зеліарничих функціонерів увільнено. В часі війни вислано до Галичини військових зелізничих функціонерів, які не знають ні польської ні української мови, з чого повстає велика небезпека для руху і людського житя.

Коли слова президента міністрів про національні мрії і екзальтацію мали би відносити ся до Поляків, то бесідник приняв би їх з веселим здивованєм, а Поляки мусіли би відкликати ся до Монарха. Поляки ніколи не дали приводу до переконани, що вони вирекли ся свого політичного credo.

Признане могучої польської держави

конечністю проложує собі всюди дорогу. Якже се було би можливе, щоби в случаю нової війни Поляки знов мали бути поділені на ріжні неприятельські табори. Поляки добачують велику кривду в тім, що досі істнує розмежоване польського королівства на німецьку і австро-угорську адміністраційну область. Хто бажає тривкого мира, той мусить заявити ся за незавнсимою з в е д и н е н о ю Польщею.

Пос. Геннер

домагав ся загальнего і рівного права виборчого до соймів і громад.

Інтерполяції

між иншими внесли:

Пп. Колесса, Дністрянський і Смаль Стоцький в справі самостійного українського університету у Львові.

П. Кость Левицький в справі реквізицій в рогатинськім повіті.

В справі допущеня пп. Кусиловича і Маркова на засіданя парляменту поставив внесенє п. Чайковський.

Відень, 16. червня 1917.

На нинішнім засіданю палати послів в дальшій дебаті над буджетовою провізорією по промовах Гербабека і Бянкіні прийшов до голосу

д-р Евген Петрушевич

і обговорював спершу російську революцію, а опісля зазначив, що з початку війни український нарід з великим запалом горнув ся під прапори. 12.000 українських добровольців зголосило ся до бою з царизмом. Українські легіони дали докази геройства і посвяти, але на жаль не зазнали того підпертя, що инші ле-

---

і її активних учасників, можу ствердити, що царизм повалили українські салдати, бо гвардійські полки в Петрограді, що дали почин революції і новому ладови в Росії, складають ся в величезній більшости з Українців. Сего історичного факту не оспорюють навіть російські часописи.

Революція змінила вигляд Петрограду. Зникли давні поліцейські, котрих значну частину перебито, Петроградом правлять салдати і робітники.

Замітний зрив українського житя в Петрограді. Уряджено величаву українську маніфестацію, в якій взяло участь понад 20.000 людий, в тім більша половина українських салдатів-гвардійців з українськими синьо жовтими відзнаками і українськими прапорами. Основано цілий ряд українських організацій — став виходити укр. соц. дем. тижневник „Нове житє". Був я разом з митр. Шептицьким на Шевченківськім концерті і на укр. соц. дем. вічу. Митрополита витали всюди з незвичайними почестями.

Невдовзі по своїм приїзді до Петрограду митр. Шептицький тяжко занедужав на перестуду і тяжко недужий перележав около три тижні. В часі недуги навідували ся до него щоденно українські депутації, а студенти і курсистки приносили йому китиці живих цвітів. Приїзд митрополита був наче триумфальним віздом: особливо велику і горячу овацію зробили йому Українці салдати при приїзді на двірці і на улицях міста. Митр. Шептицький, що ходить тепер в студитській рясі, підпережений звичайним ременем, схуд значно, посивів і похилив ся. Послідні події в Росії і величезне відродженє України зробили на него велике вражінє. До свого окруженя і в листі до петроградської української громади, висланім на адресу п. Лотоцького, висказав, що він, син великого доси поневоленого українського народу, радби терпіти в вязниці до кінця житя, щоби тільки оглядати воскресенє українського народу, що отсе тепер наспіло.

Самозрозуміло, що митр. Шептицький, з котрим я разом мешкав до 13. н. ст. мая с. р. (секретарем митрополита є о. Володимир Гоцький, парох з Колоденця пов. Жовква), по своїм видужаню навязав зносини з урядовими кругами. Був у міністра Керенського, президента міністрів кн. Львова, тодішнього міністра заграничних справ Мілюкова, оберпрокурора Святійшого Синоду кн. Львова і ин.

Предметом нарад була справа признаня греко-кат. церкви в Росії і повної для неї свободи. Теперішне правительство узнало греко-кат. церкву, прирекло усунути православну агітацію в Галичині, позволити на поворот до занятої части Галичини і Буковини греко кат. українських священиків, вивезених в Росію, і на творенє греко-кат. парохій в самій Росії. Митрополит зорганізував вже церковну тимчасову управу, іменуючи для занятої части львівської архієпархії генеральним вікарем о. Бонна, зукраїнщеного Бельгійця, що від ряду літ осів в Галичині; з митрополитом відбув він за мого побуту в Петрограді нараду, подаючи йому дані про теперішний стан греко-кат. церкви в Галичині. Для станиславівської епархії іменував митр. Шептицький генеральним вікарієм о. Миколу Теодоровича, пароха з Пробіжної коло Гусятина. Рівночасно зніс митрополит, григоріянський календар, заведений мин. року єпископом Хомишином.

В часі мого побуту приїхав до Петрограду по інструкції новоіменований генерал губернатор окупованої Галичини і Буковини Дмитро Дорошенко. З ним відбув митр. Шептицький кілька довших нарад. — Власть Дорошенка є ширшою як власть кол. генерал губернатора Бобринського. Урядовий осідок його є на разї Чернівці. Власти його підлягають губернатори в Чернівцях і Тернополи. Ген. губ. Дорошенко, перший укр. політичний адміністратор, має зукраїнізувати публичне житє на своїй области. Губернаторами начальниками повітів і їх помічниками мають бути тільки Українці. Урядова мова українська.

Шкільництво має одержати український характер. Місцева самоуправа має бути в руках Українців Галичан. Знаю, що за мого побуту в Петрограді були слідуючі Українці бурмістрами: Іван Боднар, проф. учит. семинаря в Тернополи, Леонтій Кузьма, проф. укр. гімн. в Коломиї і Антін Крушельницький, директор укр. прив. гім. в Городенці. Без сумніву, що і в инших містах бурмістрами стали тепер Українці.

Українізоване адміністрації переводить ся тепер у всіх українських губерніях. Губернатором Волині іменований адвокат з Київа Вязлов, Поділя професор з Одеси Маркевич, Чернигівщини адвокат Шраг а Чернигова і т. д., всі заслужені українські дїячі. Національна організація на Україні іде нечувано скоро і обхопила цілу українську полосу від Припети по Дон і Чорне море. Навіть на Сибірі переводять українську організацію і здобувають громадські управи. Українці в армії сильно зорганізовані і українська організація обіймає доси около міліон салдатів. Політична автономія України запевнена.

Відізвали ся також і галицькі москвофіли. До Петрограду прибула депутація галицьких москвофілів з Ростова над Доном (о. крил. Пакиж зі Львова, о. Давидович зі Львова і о. Ольшанський з Честинь пов. Жовква). Робили заходи, щоби митрополит іменував о. Пакіжа ген. вікарієм, в чого очевидно не вийшло нічого. Нарід не хоче повороту москвофілів священників, а православних батюшків усуває силою. Ген. губернатор Дорошенко є рівнож противний поворотови москвофілів-священників.

Про окремий мир з Німеччиною ніхто в Росії не хоче чути. Є сильна струя за миром, але загальним.

Міністер війни Керенський докладає заходів перевести організацію армії. О скільки се йому хоч в части вдасть ся, треба числити ся з російською офензивою.

Дня 13. мая с. р. виїхав я з Петрограду і по одиотижневім побуті за граници, де нас здержали, через Швецію і Німеччину приїхав я до Відня, а звідси до Львова.

Є се коротенький начерк сповіданя о. д-ра Юрика. Засадничий його погляд на теперішні події на Україні є той, що в Росії Українці так скрізили ся, свідомість і організація так поширила ся і поглубила ся, що ніяка реакція нашого житя вже не придавить.

С. Б.

ГАРНІ КНИЖКИ НА ШКІЛЬНІ ПРЕМІЇ
продає Книгарня — Наук. Тов. ім. Шевченка — у Львові, Ринок ч. 10.
IVB 1-2

гіони. Ставлено трудности зростови українського духа в Галичині. Закиду москвофільства ощаджено дійсним москвофілам, а за те йшли безчисленні доноси на найлїпших австрійських і українських патріотів. Не ощаджено сього закиду навіть митрополитови Шептицькому. Москвофільство ідентифікує ся з українським народом і закидає ся Українцям зраду. Сим пояснюють ся численні вішаня без присудів.

Ролю катів обияли Німці, Мадяри й Поляки,

ті три народи, які все були в державі упривілейовані коштом инших народів. Вина поведеня в українським населенем, особливо на початку війни, паде не тільки на військові власти, але також на галицьку адміністрацію, на якої чолї стояв Поляк. (Переривання). Далї обговорював бесідник справу інтернованьі відносини в таборі інтернованих в Талергофі.

Бесідник обговорює безпідставність інтернованьв більшій части випадків. Виходить воно з того, що по трьох роках інтернованя осіб української национальности в Талергофі тільки дві особи були засуджені, проти 200 ведеть ся судове слідство, а прочі в числї 20 000 показали ся невинними і їх увільнено, даючи їм найлїпше свідоцтво.

Бесідник критикує методи відношеня супроти евакованих. Польська адміністрація використала загальну депресію й апатію українського народу, щоби в короткім часї зовсім знищити національні здобутки Українців в краю. Згадує, що не найшли ся слова похвали для українських полків.

Супроти виводів п. Дашинського констатує бесідник

в справі відокремленя Галичини,

що Галичину не як часть Польщі, тільки як складову часть українського королївства Галичини й Володимирії, злучено з монархією. Здавало ся, що небезпека відокремленя Галичини минула разом з гр. Штірком і ерою абсолютизму гр. Штірка. Показуєть ся одначе, що дух гр. Штірка жиє далї в теперішнім кабінеті. Зближаєть ся мир, прийде також час до розвязаня галицького питаня. Українці, як все були противниками зединеня в царською Росією, так само ніколи не згодять ся на відокремленє Галичини. Відокремленє не було би нічим иншим, як тільки відірванем великої провінції від австрійської держави. Українці бажають остати в Австрії як рівноуправне з иншими народами, як вільні горожани держави. Домагають си вони права, щоби були панами на власній землї.

Коли Австрія не хоче їх задержати, то нехай віддасть їх новій, з царських пут висвободженій Україні.

Врешті заявляє бесідник, що Українці не мають довіря до теперішного правительства і будуть голосувати проти буджету.

Причини Поляків.

Пос. Вітос промовляв по польськи. Представив сумне положенє виселенців і жалував ся на безоглядну реквізицію, критикуючи методи при виплачуваню причинків. Виступив проти численних невинних процесів в Галичині о державну раду та домагав ся господарської відбудови Галичини.

П. Ангерман заявляє, що теперішний страшний розлив крови не є нічим иншим від сього, що в минувшині названо східною небезпекою. Є помилкою думати, що азійська небезпека буде в будуччині менше загрожувати Европі. Держава, що числить 100 міліонів мешканців без огляду на свою будучу державну форму буде мати знов агресивні тенденції і горе Европі, коли не буде могти протиставити небезпеці сильних, спосібних до розвитку народів. Представники польського народу від початку війни домагали ся зединеня королївства й Галичини як свобідну державу з Австрією. Гр. Тіса знищив легкодушно сей плян, співвинним є австрійське правительство. Правительство поносить вину, що не побудовано зелїзниць Риманів-Перемишль і Ряшів-Ніско, чого домагало ся польське коло. Коли се було би стало ся, був би не впав Перемишль.

П. Стапінський говорив спершу по польськи, потім заявив по німецьки, що всяке численє на недостачу єдности між Поляками розбило ся о солїдарність всіх польських партій і ідею самостійности Польщі. Польський нарід ніколи не находив ся в боротьбі з українським народом, а се, що українські представники хочуть закинути галицькій адміністрації, відносить ся до сеї адміністрації, а не до польського народу, який не поносить в тій мірі відповідальности. Також в сій війні били ся оба народи рамя об рамя о свою свободу проти царату.

Почуваня Поляків супроти Австрії змінили ся

Поляки були цїлим серцем привязані до Династії, але австрійське правительство зробило все можливе, щоби сї почуваня Поляків остудити.

Старало ся воно понижити значінє польських легіонів, а Пілсудського позбавити команди. Тому австрійське правительство мусить собі приписати вину сього, що почуваня Поляків змінили ся.

О рівноуправність Жидів,

Пос. Штравхер вказує, що неприязний напрям супроти Жидів виявляєть ся чим раз сильнійше. Всюди займають ся розвязанем жидівського питаня, тільки у нас ні. Бесідник домагаєть ся рівноуправненя Жидів з иншими горожанами держави.

В імени буковинських Українців

заявляє п. Василько, що вони є солїдарні з українським населенем Галичини і без обмежень прилучають ся до його застережень. Українці на Буковині відкидають всяку думку зміни границь Австрії через відлученє їх вітчини. Австрійські Українці домагають ся, щоби із всіх українських областий монархії утворено нову українську провінцію з повною національною автономією, яка одначе бажає остати в Австрії під пановањем австрійського цїсаря.

По короткім фактичнім спростованю посла Калїни президент відіслав предложенє про буджетову провізорію до буджетової комісії. Комісії припоручено, щоби зладила звідомленє до 21. червня.

Слідуюче засіданє відбудеть ся в пятницю 22. с. м. в 11. год. перед пол. На дневнім порядку: вибори до комісій і звідомленє буджетової комісії про буджетову провізорію.

Між внесеними, поставленими на нинїшнім засіданю находить ся між ін. внесенє д-ра Олесницького, д-ра К. Левицького і п. Загайкевича в справі утвореня спеціяльної централї для відбудови східної Галичини.

Вільсон проти Німеччини.

ВАШІНГТОН (Ткб,) На великих народних зборах Вільсон виголосив промову, в якій сказав, що Німеччина, здїйснивши більшу часть свого завойовницького пляну, хоче перевести свій другий плян, а саме мирову інтригу. Сю інтригу ведуть так само в Злучених Державах, як в Росії й у всіх краях Европи німецькі агенти й люди, обаламучені німецьким правительством. В сій цїли Німеччина підшиваєть ся під свободолюбні кличі. Перед нами є вибір: або зломити ту облуду й допомогти до увільненя світа, або позволити, щоби світом правило оруже. Для нас був тільки один вибір. Горе тому, хто нам заступить дорогу.

Митрополит Шептицький в дорозї до Стокгольму.

(Власна телеграма).

Відень, 15. червня 1917.

Як раз наспіла сюди вістка, що митрополит Шептицький переїхав російську границю, їдучи до Стокгольму.

Кріза в польськім колї полагоджена.

Правительство робить Полякам нові уступки.

Львів, 16. червня 1917.

Як доносить секретаріят польського кола, на вчерашнім засіданю кола презес Лазарський, покликуючи ся на поголоски про крізу в колї, заявив готовість кождої хвилї уступити. Ся заява викликала дискусію, в якій всї групи кола висловили презесови своє довіре. Сим уважають крізу в колї полагодженою.

Нинїшна „Gaz. Wiecz." доносить з Відня:

На конференції президії кола з гр. Черніном ствердженo, що між цїлями польської репрезентації і становищем монархії в польській справі нема принціпіяльної незгідности.

Труднїйше буде відновити добрі відносини між колом і правительством у внутрішній політиці. Коло не вдоволить ся обітницями і жадає дїл. Польські посли жадали політичної відбудови становища Поляків в державі, отже привернення передвоєнного стану: цивільної адміністрації Галичини, міністеріяльних тек, які мали Поляки перед війною, доповненя стану польських урядників у міністерствах і т. д. В усіх справах мають відбувати ся між колом і правительством конференції, в яких буде брати участь також намісник Гуйн. Зачувати, що в найближшім часї заносить ся на зміну в управі адміністрації Галичини, а також на реконструкцію кабінету.

Польське коло проти правительства.

Відень, 16. червня 1917.

В президії ради міністрів відбула ся нині конференція президента міністрів Клям-Марті. ніца з президентом польського кола.

Як зачувати по довшій дискусії ухвалено поставити 4 групами спільне внесенє, яке заявляє: Польське коло поручає президії заявити президентови кабінету, що не буде підпирати його правительства і витягає з його становища відповідні консеквенції, натомість є готове вести переговори з новим правительством. Далї: Польське коло поручає членам буджетової комісії, щоби голосували проти буджету. Можуть вони одначе заявитя в комісії, що коло буде голосувати за державними конечностями, о скільки нове правительство здобуде довіре кола. Внесенє консервативної групи, що заявляєть ся за дальшими переговорами, відкинено.

НОВИНКИ.

Львів, 16 червня 917.

— **Відозва до населеня краю.** Величаву побіду віднесли наші війска над Сочею, та непорушимі стоять наші ряди на східнім фронті. Новий се доказ незломимої сили нашої хороброї армії і непоборимої відпорної сили монархії. На границях складають наші жовніри в жертві кров і житє. Ми в краю вести мусимо рівнож тяжку боротьбу. Всего потрібного для удержаня армії повинні ми доставити. Власне покінчили ми в тяжкім труді весняний за їв, а ось чекає нас новий обовязок, підписка VI. позички воєнної Спричинену чисто техничними трудностями проволоку в зладженю і виданю субскрибентам записів V. воєнної позички, зужиткували деякі ворожі Монархії елементи до агітації проти VI. воєнної позички. Кождому знане є корисне загальне положенє Монархії. Маю тому довіре до розваги та зрілости загалу і не привязую до таких закидів ніякого значіня. Субскрипція воєнної позички не є жертвою, противно дає нагоду до корисної льокації ощадностий. Нехай кождий підписує в міру своїх засобів. Убогий малу квоту — з численних малих квот повстане велика сума— богатий велику квоту. Особливо ті верстви населеня, котрі осягнули великі зиски воєнні, повинні віддати державі з поворотом те, що їм так численно припало в участи. Королївство Галичини і Володимирії, яке може найлїпше осудити страшні наслїдки інвазії, повинно вже з самої вдячности для армії, котра освободила його з ворожого ярма, доложити всяких старань, щоб піддержати її снлу. Та хоч наша участь в субскрипції буде менша у відношеню до инших коронних країв, менше подіями воєнними діткнених, то однак, числячи на знану мені добре вірність населеня краю для Династії та його випробований патріотизм дожидаю з спокоєм результату субскрипції. Нехай отже кождий скористає з продовженого власне по день 22. червня субскрипційного речинця і з патріотичною готовітю візьме участь в VI. позичці воєнній. Сим причинить ся кождий до скорщого повороту наших синів та батьків до домашного огнища. Чим світлїйший буде успіх субскрипції, тим численнїйші будуть засоби, котрих Державі доставимо, тим сильнїйше виявить ся наша воля передержаня, тим скорше спостережуть ся наші ворога, що нїщо нас побідити не може і тим борше зближимо ся до бажаної цїли і до мира. — Краків, дня 8. червня 1917. Ц. к. намісник: Hiyn G. O. m. p.

— **Новий комендант м. Львова.** Дотеперішний комендант м. Львова ген. Рімль, який недавно виїхав на відпустку, уступив з свого становища. На його місце іменований генерал майор Новотні.

— **За українізацію середної школи.** „Кіевская Мысль" з 17. н. ст. мая доносить: Канівська земська управа на спільнім засіданю з канівською городською управою, обговоривши ухвалу київських батьківських комітетів що до мови викладу в школах на Україні, післала А. Мануїлову телеграму, в котрій в імени народу, який їх вибрав, категорично протестує проти ухвали, що-

би середня школа на Україні була „общерусскою". При старім режімі дійсно думали, що право на середню освіту мають тільки мешканці міст. Тепер народ вірить, що освіта на всіх ступнях буде доступна для широких мас. Перехід від одної мови до другої, при переході з низшої школи до середної в корінї підриває народні сподівання. Виклад від низшої до вищої школи повинен відбувати ся в одній мові, в даним разї в українській. — (Ф. К.)

— **Іспит зрілости в ліцею українського Інституту для дівчат в Перемишли**, який відбув ся в днях 5—7. с. м. під проводом делеґата п. к. краєвої Шкільної Ради директора Андрія Аліськевича, зложили: Внентшак Олена, Воль Кекилія, Гайдукевич Олена, Гринишин Ангела Стефанія, Грицеляк Параскевія з відзначенем, Ільницька Олена з відзначенем, Кабаровська Володимира, Качковська Софія з відзначенем, Кішко Вікторія з відзначенем, Козій Марія, Колтунюк Ольга, Косоноцька Зиновія, Косоноцька Ольга, Кохалик Катерина з відзначенем, Лазоришак Ірина, Назаревич Стефанія, Негребецька Ярослава, Полянська Анна, Полянська Марія, Савойка Ірина з відзначенем, Сапрун Юлія з відзначень, Старух Іванна Ізидора з відзначенем, Шарковська Ольга, Шевченко Людмила, Шеремей Стефанія.

— **Нагороди пильности.** Головна Управа Українського Педаґоґічного Товариства звертаєть ся отсим до всіх управ шкіл, рад шкільних місцевих та до всего українського духовенства і учительства з горячим зазивом, щоби при надходячім закінченю шкільного року масово закуповували на нагороду пильности для шкільної молодіжи книжочки і молитвенники, видані Українським Педаґоґічним Товариством. Товариство має на складі понад сто ріжних дешевих видавництв: книжочки образкові, історичні, байки і инші оповіданя дуже цїхавого змісту, в гарній оправі з золоченими витисками, в цїні почавши від 60 сот. до 4 кор. Чотири роди празничних молитвенників по 90 сот., 1 кор. 20 сот., 1 кор. 30 сот. і 1 к. 60 сот. Ілюстрований цїнник видавництв на жаданє висилаєть ся відворотно і оплатно. Книжки висилає канцелярія Українського Педаґоґічного Товариства у Львові вул. Мохнацького ч. 12 лиш за попереднім надісланем ґрошей на книжочки і на оплату почти 1 к. 20 сот. до 5 кг. ваги книжок. Просить ся о численні замовленя.

По день 9. червня б. р. зложено в Банку краєвім слїдуючі субскрипції на VI. военну позичку:

Субскрипція власна Банку краєв. .	1,000 000 К
Фонд емеритальний урядників Банку краєв.	100.000 „
Заклад обезпеченя робітників від випадків	900.000 „
(в Банку промисловім надто 300.000 К)	
Краєва Центральна каса для Спілок рільничих	500.000 „
Тов. взаїмних обезпечень урядників приватних	300.000 „
976 субскрибентів через касу ощадности м. Самбора . . .	300.000 „
Тов. каса ощад. в Рівчицях . .	200.000 „
12 ріжних через тов. касу ощадн. в Рівчицях	221.800 „
Барух Шмітлінґ через касу ощадн. в Рівчицях	28.000 „
Каса ощадн. міста Ряшева . .	150 000 „
44 спілок ощ. і поз. через Краєву Центр. Касу	118 000 „
Тов. каса ощ. в Тарнобжегу, субскр. власна	61.000 „
17 ріжних через тов. касу ощадн. в Тарнобжегу	16.000 „
Гр. Щепан Тарновський через тов. касу ощ. в Тарнобжегу . .	10.000 „
Тов. каса ощадн. в Городку Ягайлонським	30.000 „
Каса ощадн. м. Коросна . . .	30.000 „
Каса ощадн. м. Сокаля . . .	25.000 „
Через Касу ощ. м. Сокаля 52 субскрибентів	87.000 „
Тов. залічкове в Радехові . .	10.000 „
Тов. залічкове в Ярославі . .	5.000 „
Тов. залічкове в Кроснї . . .	5.000 „

405

ОПОВІСТКИ.

Неділя, 17. червня 1917.

Нині: греко-кат.: Н. Б. Тілз. — римо-кат: З Н. по Б.

Завтра: греко-кат.: Доротея — римо-кат.: Марка і М.

Позавтра: греко-кат.: Василіона пр. — римо-кат.: Герв. і Пр.

Український Народний Театр Т-ва „Бесіда" у Львові під управою К. Рубчакової Саля Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В неділю дня 17. с. м. Саля Тов. Лисенка вул. Шашкевича ч. 5. „Циганка Аза", народня драма зі співами і танцями в 5 діях І. Крашевського.

Новість! В четвер дня 21. с. м. Премєра. „Нова дорога", комедія в 3 діях В. Овченнікова.

Приготовляєть ся премєру „Партачі", штука в 4 діях і „Запорожський Клад", народня оперета в 3 діях Ванченка.

Білети ранійше набути можна в „Народній Торговли", в день представленя при касї від год. 5. п. п. Початок о год. $7^1/_2$ вечером. 2—2

„Дїточий концерт". В неділю 17. с. р відбудеть ся о год. 4. по полудни в сали Лисенка „Дїточий концерт" зі співами і деклямаціями. Возьмуть в нім участь дїти чотирох львівських українських захоронок. На закінченє відограють дїти захоронки на жовківськім передмістю представленє: „Серед звіздок", до якого відомий нам композитор уложив музику. В концертї і в представленю беруть участь дїти в вїцї від 4—6 лїт. Молоденький музик зволив обняти акомпаніямент. Добровільні датки на цїль української захоронки, якій приходить ся тепер з надзвичайними зусилями удержати півтора сотки дїтий в чотирох українських захоронках, приймаєть ся з подякою. — Видїл української захоронки.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 16. червня 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ.

Російський ґарматний огонь в Східній Галичині місцями був сильнійший.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Перерва в боях над Сочею тягнеть ся далї. В провалї Плєкен дїяльність неприятеля дуже оживлена. На граничнім хребтї на південь від долини Сугана вчера знов счинили ся завзяті бої. Неприятеля відперто. В области Зебіо наступ неприятеля скінчив ся на нїчим. В відтинку Адамельо непристель опанував позицію, висунену наперед до ледників.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ.

Положенє не змінило ся.

Заступ. шефа ґен. штабу **Ф. Ґефер.**

НІМЕЦЬКОГО ҐЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 16. червня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Ґрупа кн. Рупрехта: Боєва дїяльність на фронтї в Фляндрії зросла знов аж в пополудневих годинах. Сильний огонь був звернений на наші становища в околици Hallebaka і на захід від Warneton, де зосереджена дїяльність наших батерій спинила англїйський наступ. В кількох місцях фронту в Артезії счинили ся завзяті бої. По зломаню наступів 14. с. м. вечером Англїйці вчера рано знов рушили до наступу на схід від Locs. Ангальтські і меклєнбурські баталїони відперли неприятеля, а де він вдер ся, відкинули його знов у бою зблизька. Також на північний захід від Boullecourt Англїйців, які ранним ранком дійшли аж дв нашого другого аова, сильним протинаступом знов виперто звідси. Нинї рано там і на схід від Monchy счинили ся нові бої.

Ґрупа військ нїмецького наступника престола: Здовж Ени і в західній части Шампанії дїяльність артилерії під вечір значно зросла, а в богатьох місцях також в ночи була значна.

Ґрупа військ князя Альбрехта: Видїні наступи в Льотаринській долинї дали нам трохи полонених.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Положенє не змінило ся.

Ґрупа македонський: Боєва дїяльність держала ся умірковано границь.

Помощний квартирмайстер ґен. Людендорф.

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Катарина Бобецька, Піски п. Щерець, шукає свого сина Семка, котрий має перебувати в шпитали на Моравії. 394 3—3

Микола Белей з Пітрич коло Галича, шукає жінки з дїтьми; вістку просить переслати під адресою: Stafel N-o 1275, Feldpost 644; або до Вільшанвцї малої п. Красне.

Параньна Богановичь, евакуована в Глубиці повіт Броди, пошукує свого чоловіка Мартина Богановича, служивш при уланах в Жовкві. Адрес: село Трудовач, почта Гологори. 421 1—5

Анна Хижа, евакуована в Голубиці повіт Броди, перебуваючи в Трудовачи почта Гологори, пошукує свого чоловіка Луця Хижого 35 п. краєвих стрільців. 421 1—5

О. М. Стрецький у Гнилій п. Борщів к. Турки, просить о. Ст. Антимовича о подане його адреси. 420 1—1

Оголошеня.

- ПОЧЕНЄ НІГ -

усуває певно спеціяльний пудер „Csave", пакет за 1·20 К. На провінцію висилаю тільки за попереднім надісланем належитости і 40 с. на порто. — Одиноке заступство

S. FEDER, — Львів, Сикстуська ч. 7.

279 39—60

Закупно шкільних книжок На ново отворена, знана антикварня, закуповує всякі шкільні книжки по найвищих цїнах (навіть переплачую) Яків Гельцль, Львів (пасаж Андіолього). Вхід з вулиці Театральної ч. 12 і Ринок ч. 29. 414 2—2

Студент IV р. фільософії прийме на літні ферії лекцію на селї, найрадше у горах. Зголошеня з евент. поданем условій під „Фільософ" до Адм. „Дїла". 415 2—3

Важне для гімназистів. Я набув 10.000 переводів латинських і грецьких клясиків т. зв. браків, як також инші шкільні книжки і продаю по приступних цїнах. — Яків Гельцль, Львів, Пасаж Андріолього. Вхід в вул. Театральної 12 і Ринок 29. 2—3

Закупно шкільних книжок В короткім часї мушу доставити більшу скількість шкільних книжок, які вже купую і плачу найвисші цїни (навіть переплачую). Яків Гельцль. Львів, пасаж Андріолього. Вхід в вул. Театральної 12. і Ринок 29. 2—3

АДВОКАТ

Д-р Францішок Філіпек

отворив канцелярію

в Турцї. 408 3—3

Подорожуючого урядника

за місячною платнею, провізією і зворотом коштів подорожи з дієтами пошукує

„Карпатія" Товариство взаїмних обезпечень на житє і ренти у Львові

Зголошеня письменні або устні з поданем перебігу житя, приймає Дирекція „Карпатії" ул. Руська ч. 18. II п. 418 1—3

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

всякого рода, продає, купує, міняє на добрих условях

КНИГАРНЯ і АНТИКВАРНЯ

А. Бардаха 419 1—2

Львів, вул. Краківська 1. (біг Трибунальської).

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ

в ПЕРЕМИШЛІ

вулиця Носцюшка ч. 2.

Приймає і виплачує щадничі вкладки краєвих та инших урядових. Вкладки опроцентовує по 4%, починаючи вже від слїдуючого дня по дни вложенія аж до послїдного дня перед даним відбором.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадниці" можна класти особисто в касї товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової щадниці, які Дирекція Щадниці на жадане безплатно достарчає, і в філіях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щадниці".

Удїляє позичок: а) гіпотечних платних щорічними амортизаційними ратами на протязь лїт 10—45 після вибору позичаючого; б) на льомбард ефектів, і на ескомт векселїв. Справи позичок полагоджуєть можливо скоро.

Посередничать у виєднуванню позичок в Гал. Воєннім Заведенію кредитовім в Кракові.

Всяких інформацій і друків удїляє даремно „Руської Щадниці" ул. Коснюшка. Народний Дім, нов. щоденно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. кромі неділь і українських свят.

Після § 14. устава „Руської Щадниці" затвердженого через н. к. міністерство внутрішніх справ вкладки в товаристві „Руська Щадниця" в Перемишлї надають ся до льокації пупілярних, фондових і т. п. капіталів, має отже „Руська Щадниця" пупілярну обевпеку. III, 47—?

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10

Додаток до „ДТла“ до ч. 140. з дня 17. червня 1917 р.

І-ший ЛИСТОК

„ЗОЛОТОЇ КНИГИ“

ЖЕРТВ НА ФОНД

ІМ. МИТРОПОЛИТА ГР. АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО

— ДЛЯ —

УКРАЇНСЬКИХ СИРІТ.

Дарж від дня 10. цвітня по день 21. мая (вкладкова книжочка „Дністра“ ч. 10.300).

Зложили в коронах і сотиках:

Абація, А. Музика 46·80. Adelsberg, І. Салагуб 30·—. Almissa, Ал. Рижнів і С. Билем по 2·—. Alexandrovac, др В. Вербенець 50·—. Altschallersdorf, Кс. Кілидович 5·—. — Бабин, о. В. Петрик (збірка) 676·50. Бабина, А. Надоліщна 20·—. Балигород, о. О. Малецький (збірка в церкві) 60·—. Баличі підг. о. К. Стрийський і збірка в селі 216·40. Барані перетоки, П. Когут 5·—. Баранів, Ст. Качалуба 4·80. Бартків, гр.-кат. Уряд парох. 41·64. Башня, о. В. Гучко від парохіян 300·—. Б. гор., Гр. Лебедович 5·—. Б. дол., Н. Шопівна 10·—. Бела, о. Л. Салук і І Кузьма по 5·—, З. Бульчак 2·70. Белзець, І. Підсонський 1·—. Белко, І. Кузьма 5·—. Бібрка, о. Т. Цегельський (збірка) 100·—. Бінчарів, І. Затеївна 5·—, Бісковичі, М Лукашевич 2·—. Блюдники, о. В. Левицький 20·—, Ю. Павліковська 10·—. Боложинів, Д. Лада 3·—. Болехів, В. Снішків і Як. Назарович по 20·—. Болановичі, о. В. Хомяк (збірка) 100·—. Боринничі, о. Ст. Донарович декан (на руки о. сов. Лициняка 100·—. Борове, П. Корнова 5·—. Бобуша, Евг. Мандзюкова 5·—. Бортники, М. Левицька 2·70. Боцен, П. Насада 2·—. Бравнав, Ф. Балицький 10·—. Браташі, і. Савчук 4·—. Буй, І. Шморгун 10·—. Буск, гр.-кат. Уряд парох. через о. С. Калиневича 138·—, М. Демедчук 3·—. Бусовиско, М. Овчарчин 3·—. Бушковички, шкільна молодіж 15·—. Буховичі, о. І. Яремко від себе 10·—, з акафисту і збірки 72·74. Бяла, д-р І. Копач 100·—, М. Слободян 10·06, Гр. Пежанський 10·—, П. Давидовський 5·20 і 2·50. Буців, о. П. Кузик 56·—. Буцнів, І. Глинський 20·—. — Вадовиці, М. Близняк 8·—. Ваневичі, А. Борковський 30·—. Ванівка, Уряд парох. 50·—. Ваньовичі, Громада 100·—. о. Н. Боберський 100·—. Weyerburg, В. Лобор 2·70. Weissbriach, В. Косар 5·—. Вербів, о. В. Кушнір (збірка в парохії) 419·80. Верин, о. А. Гарасевич від парохіян 70·20. Верхрата, О. Типа 5·—. Ветлин, гр. кат. Уряд парох. 50·—. Відень, пос. Мик. Василько 1000·—, А. і Ольга Дольницькі 20·—, М. Фединський і о. С. Глібовицький по 10·—, О. Дудрович, В. Симко, о. Л. Вань і Ю. Бурчинський по 2·—. Windischgarsten, В. Виноградів 5·20. Вісніч, Н. Гаванський 5·—, І. Голова 1·—. Вибранівка, М. Мітренга 4·—. Витковиці, М. Мигаль 2·70. Вирів, Е. Хрущевський 5·—. Вислобоки, парохія 214·—. Вислочок, Явні 5·—. Влощова, Е. Гірнак 10·—, Ст. Кушнір 20·—. Voitsberg, П. Кернякевич за діти Нест. і Мирослава 4·—. Войнилів, А. Самотовка 6·—, П. Кусень 5·—. Войничі, І. Зубаль 2·—. Wolfsberg, Пр. Козакевич 5·—. Волиця комар., о. І. Калинський 102·—. Волошинова, о. А. Радамський 12·—. Волче, о. В. Яремкевич 25·—. Воля голог., гр.-кат. Уряд парох. 357·—. В. валіска, о. І. Косоноцький 20·—. В. мигови, Парохіяни 50·—. В. ришкова, о. Гр. Кадимон 20·—. В. сеньк., гр. кат. Уряд парох. 100·—. В. цекл., о. О. Котис від себе 4·—, з акаф. 11·—, від церкви 5·—. Вороців, збірка в церкві 103·30. Галівка, о. І. Господаревський 94·—. Ганчова, гр. кат. Уряд парох. (збірка в парохії) 100·—. Германовичі, М. Цап 10·—. Гвоздець, о. В. Клюка 10·—. Гільче, о. В. Кречковський від парохіян 150·—. Глібовичі, гр.-кат. Церков 20·—. Глиняни, Ю. Чемчинський 12·81. Глудно, Громада 11·—. Городилів, о. Т. Сембай (збірка) 267·—. Городиславичі, М. Чернявський 2·—, Городок ягай., о. О. Мартинків 5·—, В. Фостяк 4·—. Горянка, о. І. Гамерський 37·30. Гочів, о. Е. Кульчицький 16·46 і 12·—. Граб, о. З. Флюнт (збірка) 18·—. Грибів, В. Вітошинський 10·— і 10·—. Границя, Т. Гірний і О. Шустакевич по 10·—, С. Серединський 5·—, Черняк 3·—, А. Баран, І. Бухель, О. Алексевик, І. Катраль і Т. Слеби по 2·—. Грозьова, о. В. Мотюк (збірка в церкві) 100·—. Грушів, о. П. Андрейчик 10·—. Губанок, Д. Іванціївна 5·—. Гуменець, о. К. Білинський (збірка в церкві) 130·—. Гусаків, з нагоди свята Маківки вложено на руки Ом. Федінського Укр. Січ. Стрільців 100·—. — Gerasdorf, І. Карманський 1·—. Гловачів, М. Мисяк і В. Заячківський по 10·—. Гмінд, В. Грицевич 5·—, Т. Коморовський 2·60. Gross-Gerungs, Михайло Бартків (збірка) 4·10. — Даліова: Гр.-кат. уряд парох. 50·—. Двірції: М. Гоцька 4·—. Дзялошин: Н. Легедза 2·—. Дмитрів: о. І. Боднар і парохіяни 300·—. Дністрик дуб.: Гр. кат. уряд парох. 50·—. Добрівляни: Е. Нарольський 10·—. Доброгостів: І. Зінко і Н. Клепач 2·—. Добромиль: М. Менцінський 10·—. Довголука: Г. Тишовницька 50·—. Долина: Ст. Мазуркевич 1·—. Домажир: Уряд пар. 100·—. Домброва (ad Тарнів), Е. Гнатик 2·—. Дорошів, Уряд парох. 131·50. Дрогобич, Др Мих. і Неон. Терлецькі 100·—. Дрогомишль, Уряд. парох. 30·—. Дубецко, М. Карманський 5·—. Дубровиця, о. А. Онуферко 10·—. Дунаїв, о. Й. Калуський 1·—. Еннс: Г. Тарату ля 5·—. Желдець, о. Левицька 10·—. Живець, М. Гнатишин 20·—, І. Кутковський 2·—, Т. Бідзюк 1·—. Жовтанці, о. К. Ясеницький 50·—. Журавно, М. Чапранський 2·—. Жухів, Постерунок жандармерії 20·—. Жуків, А. Сухинська 10·—. Завадка, о. Й. Бадан 2·70. Загіре, о. Н. Макар (з акафисту) 23·—. Задвіре, о. М. Осадца (збірка) 460·—, О. Савчин 5·—. Задушники, Відділ сторожи скарб. 6·—. Закомаре, А. Хвалибога 4·60. Запитів, А. Сениця 2·—. Зашків, о. Б. Еліяшевський 100·—. Звіринець, Д. Сена 25·—. Зіболки, о. І. Пастернак 10·—. Знаїм, Т. Пилипівський 10·—. Золочів, о. Н. Хмільовський кат. від дівчат нар. шкіл 26·—, о. Конашевич 10·—, Л. Рожанковський 2·—. Зубків, Е. Павлюк 10·—. Ілів Я. Олексюк 1·—. Інсбрук, Л. Кушкевич 10·—. Кавчий кут, громада 50·—. Калинів, о. В. Петрик (збірка) 21·—. Калинівка, громада через о. Й. Олійника 4·30, о. Й. Олійник в Ліщина (збірка в Калинівці) 65·60. Калуш, Др І. Куровець 200·—. З нагоди перенесеня ц. к. ст. комісаря салін П. Мар. Козаневича з Калуша до Ляцка замість пращального вечера вложили на фонд ім. Митрополита: о. В. Петрушевич, Ю. Білинський судя і Всев. Левицький ц. к. управ. лісів по 40·—, о. В. Попель з Олеши, др І. Куровець, І. Петрушевич ем. судя, Ал. Глодзінський дир. по 20·—, з соборн. акафисту 130·—, разом 330·—, Ст. Коритовська 5·—, М. Чорпіта 5·—. Кальників С. Паук 10·—. Камінь, И. Фільварків 2·—. Камінка лісна, Н. Кулинич 2·—. Камінка струм., Оль. Яців 10·—. Камянка, Яр. Герасимович 10·—. Капфенберг, Янович і Левицький 2·—, С. Фірманюк 1·—. Керниця, о. В. Чернецький (збірка) 100·—. Кірхберг, о. А. Сірецький від укр. збігців в Кірхберг, Шенфельд, Вайнерн і Франден 167·—. Клех, Як. Григорчук 10·—. Коблост., о. П. Кмить 20·—. Комарно, уряд. парох. 38·—. Конюшки, о. Е. Рудницький 20·—, П. Трач 5·—. Кореница, о. Ст. Дорош від себе 30·—, збірка в церкві 22·55. Коритники, о. Й. Рейнарович 75·—. Коросно, Гр.-кат. уряд пар. (збірка в церкві) 102·—. Корчин, о. Б Охримович 40·—. Корчів, о. М. Дигдалевич від себе 20·—, збірка 60·—. Краків, Вол. Федорович 50·—, О. Лукашевський 10·—, І. Поплавський 4·—, І. Тапич 2·—. Краковець, о. А. Твердохліб 10·—. Красна, Т. Ревакович 50·—. Крехів, Монастир оо. Василян 20·—, Й. Федевич 5·—. Криниця, Тво кред. „Надежда“ 50·—. Кристинопіль, о. М. Каровець Ч. с. В. В. 150·—. Кропивник, уряд парох. 750·—, Кл. Целевич 2·—. Кросценко, о. І. Сорокевич 12·—. Крукеничі, о. І. Колтунюк (збірка в церкві) 20·—. Куликів, М. Коновалик 5·—, П Крук 2·70. Кульпарків, І. Голда 2·—. Крушевач, П. Хомін 2·—. Курники, Йос. Кирчова 5·—. Куткір, Л. Коронович 5·—. Куряни, П. Рібий 10·—. Кшешовіце, А. Бриньовський 1·—. Лабова, уряд парох. 90·—. Лази, уряд. пар. 50·—. Ланьцут, Т. Чубатий 5·—. Ластівки, о. І. Валюх 30·—, Я. Думін 10·—. Лежахів, о. І. Клюфас 20·—. Лелюхів, о. Ю. Душько (збірка) 34·—. Лисятичі, Громада 600·—, А. Воробцева 10·—, Над. Воробціївна від III кл. учен. 5·—. Лїманова, М. Туркевич 20·—. Лїнина вел., о. Т. Мазяр (збірка в громаді) 116·—. Лїнц, Зен. Матковський 3·20. Ліско, о. В. Гмитрасевич 50·—, І. Барна 10·—, Ст. Савула 4·—. Лісковате, о. Й. Сорокевич 36·— і 12·—. Літава, І. Фащевський 2·—. Ліщин, Громада через о. Й. Олійника 227·70. Ліщоватe, М. Дворжак від громади 60·—. Лозина, о. А. Целевич 11·—. Лопатин, о. З. Жегалович (збірка) 21·—. Лубна, парохія 34·60. Лукове, громада 100·—. Луцків, о. Т. Зрада 178·—. Любартів, І. Дячок Lin. 20·—, П. Шухевич 10·—. Любеля, о. И. Маринович 23·—. Любині, І. Дочило 5·—. Любича кор., І. Луцейко 4·—. Люблин, І. Лень 2·—. Люблинець, о. С. Метелля 100·—. Лютча, М. Мартинович 2·—. Лящки, о. І.

Петик 100·—. Ляшки дол., о. В. Андрухів 40·—. Л. муров. Уряд парох. 77·—. Львів, Читальня укр. богословів ім. Шашкевича 500.—, Марійська конгрегація дівчат при церкві оо. Василіян 120·—, д р Ст. Федак 100·—, С. Громницький 100·—, Діти урядн. Т-ва Дністер 65·—, д р С. Шевчук, д р А. і Мих. Говиковичі і д р Вол. і Ванда Бачинські по 50.—, о. К. Куницький 30·—, д р К. Студинський, А. Лукашевич і о. І. Бучко по 20·—, А. Костишин і М. Чубатий (від акад. члені покріпл. стації) по 10·—, М. Левицький 6·—, Б. Ковальський, М. Марків і А. Іванович по 50·—. — Mährisch Neustadt, М. Череба 10·—, Б. Літинський і М. Терлецький по 5·—, В. Чапля, П. Печеський і Ст. Хоміцький по 2·—, І. Хлібовицький і Н. Білінський по 1·—. Майданський., о. Т. Ярка (збірка) 165·—. Маковиско, Н. Крайчик 10·—. Маковичі, о. М. Цар (збірка) 45·—. Мацьковичі, Уряд парох. 13 26. Мацин, Пароxіяне 50 90. Махнів, о. А. Яців 6·—. Мединичі, І. Саєвич 10·—. Мишлятин, Уряд парох. 52·—. Мокротин, П. Ольшанська 10·—, Т. Садовська 10·—. Мокряни, М. Дорик 4·—. Монастирець, о. Ю. Боднар від парохіяи 250·—. M. Ostrau, о. Дм. Панасевич 20·—, Д. Кондрацький 2·—. Мистивел, В. Миськевич 10·—. Мостиська, Й. Крижановський 4·—. Муканє, о. М. Паук від громадян 200·—. Мшана, о. Л. Січинський 25·—. — Наварія, Уряд парох. 114·—. Надіїв, Ю. Гецїва 2·—. Nagyszollos, Струтинські 8 40. Наконечне, Мих. Гординська 120·—. Нараїв, о. І. Дидик (від себе і парохіян) 70·—. Небилів, Е. Левицька 20·—. Немирів, о. І. Кипріян 10·—, Уряд почтовий 1·80. — Николаїв н. Дн, о. А. Стадник 150·—. Нисмичі, о. П. Шгокалко 5·—. Нове село, о. Кл. Базилевич від селян з Нов. села і з Кошелева 186·22. Новиця ad Калуш, о. Р. Кунцевич від себе 50·—, збірка в церкві 75 15. Новосілка, Яр. Сниликівна 3·—, Новосілки ліски, Громада 15·—. Несуловичі, Т. Сагайпак 2·—. — Оберголябрунн, О. Филипович 10·—. Обергермсдорф, О. Мельник 1·— Оброшин, Уряд парох (збірка в церкві) 27 04. Оглядів, о. Р. Березінський від гром. Огладів з Монастирком 600·—. Одерберг, К. Хоркивий 1·—. Олешичі ст. Кат. Коханківна 5·—. Olmütz, Т. Марків 10.— Ольхова, Ю. Цюропайлович 3·— Ольховець, о. М. Романишин 100·—. Ольшаниця, о. В. Чорний 5·—. Ольштин, Д Щербіцький 30·—. Опака, о. Ст. Кишик (збірка в церкві) 100·—, Громада 87 40, Орнишківці, громада через о. И. Олійника 41·—. Орове, о. Ер. Моравський від себе 31·—, збірка в церкві 169·—, церк. скарбона 50·—, разом 250.— Орховичі, Л Федевич 5·—. — Пакість, А, Раїник 3·—. Панасіка, евакуовані з Панасівки перебуваючі тепер в місцевостях Niederhollabrunn, Streudorf. Tellabrunn, Hasilbach і Wolfendorf зложили 35 88. Пархач, С. Войтюк 10·—, Р. Боярська замість вінця на могилу бп. О. О. 10·—. Пациків, о. Н. Білецький від себе 270·—, від парохіян 230·—, разом 500·—, Перевовець, о. І. Паліїв 10·—. Переводів, А. Лозач 4·—. Перемишль. Брацтво св. о. Николая 300·—, школа нар. ім. Шашкевича 60 68, Дирекція укр. гімназії 52·26., о. д р Гр. Лакота (збірка в церкві в Германовичах) 36·—, д-р Ст. Дмоховський 25·—, А. Логінська і Дм. Зиблікевич по 5·—. Pernitz, О. Шлековський 2·—. Петава, А. Луків 2·—. Пиняни, о. В. Петрик від себе 10·—, збірка 292·50, разом 302 50. Підбуж, М. Горницька 1·50. Підгайчики, о. Я. Красноперa 36·—. Підмихайле, Мих. Павлусевичева 10·—. Підяркіе, Г. Гамаль 2·—. Пістінг, Т. Романчук 3·—, Пільзно, І. Онишко 2·—. Плазів, Г. Ковальчук 8·—. Побужани, о. Т. Доманик від себе 10·—, збірка 70·—, Юл. Доманик 20·— Поздяч. А. Менцинська 2·—. Подемщина, Уряд парох. 100·—. Полевою почтою (Feldpost) прислали: Українці при кінній артилерії ч. 6 бат. І. —175·—, о. Т. Чайковський від укр. мужви Lir. 25 — 140·—, Українці 57 п. 4 бат. 16 комп. зложили: Ю. Василишин 21·—, Н. Чернига і М. Мигаль по 20·—, В. Бузович, О. Шкавчитко, М. Назарук, Дм. Стефінин, Ф. Купчак, І. Вівчаренко і У. Легань по 10·—, В. Слодкі 4·— разом 135·—, д р О Ковшевич 100·—, на руки Ltn. П. Яроша Lir. 77 зложили товариші бл. п. Теод. Бакуша замість вінця на його могилу 76·—, о. М. Паславський 70·—, Ltn. С. Дичок 80·—, Т. Шурак від себе 10·—, збірка 59 28, разом 69 28, Гр. Олесницький Oblm., Ом. Січинський, А. Гладишовський і М. Найдан Lir. 36 (збірка 4. комп.) по 50·—, Мат. Дудик 47·20, В. Блавацкий і Гр. Мадея по 40.—, А. Гумен 33·—, Ltn. М. Павлик від себе 12·—, збірка 18·—, разом 30·—, Мих. Гуцуляк (збірка між жовнірами Українцями п. п. 613) 26·—, Ю. Курдак 25·06, И. Іванціа від товаришів 25·—, Т. Бабій, М. Щипко, д р О. Партицький, В. Керназ, А Копровський, Ltn. А. Прокоп, С. Стецира, о. А Гавришак і Д. Корнага (збірка) по 20·—, М. Яцків, К. Данилюк, В. Олексин, В. Малиневич, П. Медвідь, Н. Полек, В. Бачинський, М. Юрків Ltn., В Бабік, Т. Грабович, Дм. Бойчук, д р І. Стефанович, В. Яшан, Г. Ільків, Ст. Ковак, В Кабин, о. Гр. Менцінський, П. Арсенич, Гр. Семчишин, А. Міхур, Т. Гоза, о. І. Горнякевич, М. Ловчий, о. Е, Гнатковський, Г. Навроцький, О. Заюшак і Гануляк (Dolmetsch) по 10·—, Р. Мельник (збірка) 9 20, К. Смульський і П. Коненко по 7·—, Д Юркевич і Д Кипранишин по 6·—, О. Іванців і о. М. Юзьвяк по 5·—, Л. Іванович, М. Садницький і В. Турко по 4·—, А Яцків 3 30, М. Бриняк, П. Веприк, М. Моравський і К. Смоляк по 3·—, І. Побережник, Н. Павлюк, Дм. Василишин, І. Окрепкий, А. Штравс, К. Пйотровський, М. Дудас, Гр. Регей і К Залїщук (збірка) по 2·—, В. Лучишин, І. Оринчук, Ltn Ст. Яців, П. Орищак, Дм. Федорів, Парашук S. M. S., Ем Гординський, В. Дума, М. Салек і М. Ференц по 5·—, В. Дережницький, А. Маик, І. Шоробура і Ст. Гуменюк по 2 70, Е. Продан 2 50, Т. Нестайко 2 35·—. Полнятичі: о. А. Рибак зі Соснова від парохян в Полнятичах 160·—. Поля: д-р М. Романковський 20·—. Попеляни: Громада на руки М. Михайлова 91·—. Прага: д р І Горбачевський 100·—, Гал. взвн. сторожа (збірка) 10·60, М Підгірний 3·—. Путятинці: о. М. Клодзінський 10·—. Пятничани: Громада 208·—. Рава руска: Іван Комаринський 10·—. Радванищі: о. М. Демшо і Вал. Стафіняк по 10·—. Радруж: о. В. Добрянський від комітету 405·—. Раків: Гр. Куриляк 50·—. Ремізівці і Шишколоси: через о. Л. Нестора 480·—. Ременів: о. И. Іванець 100·—, парохіяни 510 80. Рихвальд: Дм. Литвин 10·—. Ричичани: о. Т. Петрицький від громади 100·—. Ріпнів: о. С. Гаврилюк 50·—, М Сеньковова 4·—. Річиця дов.: Г. Коцій 1·—. Розвадів: И Пацкань (збірка) 10·—. Розджалів: А. Великопольський 3·—. Розсохи: о. М. Буда 5·—. Родатичі: А. Кульчицький 6·—. Рожанка: Б. Якш 2·—. Рорбах: Ер. Язорський 1·—. Руда сіл.: На руки о. І. Глодзінського зложили парохіяни в Руді сіл. і Яжениці р. 103·—. Руда ман: Уряд парох. 40·—. Рудник: П. Банах 5·—. Ряшів: І. Чиж 5·—. — Самбір: Ів. Казимирчук полонений в Росії через Т. Залеского 82·—, М. Стажинська 20·—, Ів. і Зоф. Логинські 10·—, Т. Залеский 5·—, Авг. Мусаковський 3·—, М. Павлівна і М. Шквірко по 2 70, Д Хай 2·—, В. Бережанський 1·—. Самбір ст.: Т. Карачеський 10·—, М. Ковальчук 2·—. Сандомир: П. Покотило 20·—, д-р Г. Гарматій 10·—, Н Балицка і М. Заяць по 2·—. Санчнов.; І Завідовський 6·—, Ст. Шмігельська 2·70·—, П. Вітошинський 2·—. Себечів: о. В. Ковальський від парохіян 550·—. Селиска: о. Т. Савойка 10·—. Середопільці: о. М. Паук від громади 414·—. Серники середні: Уряд парохіяльний 34·—. Сине відзко вижне: Г. Ілюк 10·—. Сихів: М. Залеский 2·—. Сільц: В. Гладкий 2·—. Сінява: о. В. Кліш (збірка) 100·—, Аль. Сохацький 2 70. Сливки: Уряд парохіяльний 40·—, Смільник: о. І. Заяць 100·—, І Генсіор 19·—. Соваль, М. Головчук 20·—. Соколівка, о. П. Тимчак від парохіян 100·—. Солотвина, В. Попадюк 10·—. Сороки щир., М. Бобиляк 5·10. Сосниця, о. В. Склепкович 20·—. Спас, Ст. Михайлів 5·—. Спасів, о. В. Граб 360·— Станимир, В. Герчановський 5·—. Станиславчик, о. Фенчинський 20·—. Станиславчики, М. Береза 3·—. Стариска, Станьківці, М. Береза 3·—, збірка 11·—. Старо-Ол. Турко від себе 3·—, збірка 11·—. Старогород, Мартинюк 20·—. Страде, Ор. Коновалець 100·—. Стрептів, Д. Снилик 20·— Стрий, А. Микитяк 10·—. Стрілки, Ю. Тхорик 5·—. Сулимів, Уряд парох. (збірка в церкві) 24·—. Сулківці, І Смеречинський 5·—. Сульмежице, А. Мартинець 10·—. Сухо-Сульмежице, Дм. Василькевич 1·—. Сянік, Сев. Леволя, Дм. Василькевич 1·—. Сянік, Вол. Дзединський 100·—. Седлец, К. Веретка 2·70 — Танява, о. Котис 5·— Тарнавка, о. І. Рейнарович (збірка) в парохії 70·—. Тарнобжег, Н. Кжиж 4·—. Тартаків, д-р Ст. Мацейович 5·—, П. Покотило 2·—. Теглів, Уряд парох. 55·—. Тейсарів, о. І. Головкевич 100·—. Тенетиска, І. Левицький 2·— Теплиці, Уряд парох. 65·—. Тисова, Уряд парох. 50·—. Токарня, Т. Гаранджа 16·—. Томашівці, І. Самотулка 2·—. Топільниця, о. Філ. Ортинський 71·— і 15·—. Топорів, о. М. Дзерович (збірка) 116 50, М Ковальчук 20·—. Торгановичі, о. Ст. Вітик 133·—. Тромбкі, Е. Гарасамчикова 2·70. Троппав, Ц Збудовський 14·—. Турка, о. І. Федевич 10·—. Тухля, І. Шевченко 3·—. Р. Матвіїшин 2·—. — Угерці незаб., о. О. Ліщинський 10·—. Угнів, Т. Яскуляк 2 70. Угринів сер., о. І. Тимків від себе і парохіян 300·—. Уднів, Церков 12·90. Улюч, Уряд парох. від парохіян 101·—. Уляні в, Улицький і Козак 10·—. U. Retzbach, д-р В. Миколаєвич 20·—. Урич, о. Р. Охримович (дар церкви) 50·—. Устиянова, о. М. Паньківський 10·—. Устрики дол., о. Ю. Гранківський 8·50 і збірка між парохіянами 126·—. Ю. Літинська 10·—, В. Головчук 2·—. Уханє, В. Шикула 10·—. — Хащованє, Громада 31·—. Хлиплі, Уряд парох. 1 1 06. В. Салінський 2·70. Хлівчани, о. Пр. Тис 20·— Ходовичі, о. В. Медвіський 50·—. Холм, о. В. Олексин 45·—, В. Дощиковський 2·—. Хотінь, о. Н. Яцович (збірка в церкві) 40·—. Хохлів, о. В. Кречковський (збірка в громаді) 80.—. Хоцен, Д. Стельмах 10·—. Хрест, о. Фр: Згорнякевич 100·—. — Цінева, о. І. Чикета 50·—. Цвірж, Уряд парох. 22·40. — Чагрів, село, Н. Н. 200·—, о. Ю. Гаврисевич 100·—, Братство церковне 100·—, Ф. Цюга 32·—, Е Нога 31·—, В. Гнида 20·—, Ст. Бурдон, Ф. Николин, Шм Нагельберг, Н. Любинець, Г. Чорнописка і А Любинець ж. Стеф. по 10·—, збірка в селі і церкві і дрібні датки 280·— — разом 831·—. Чашин, Громада 117·30·—. Червів, о. Й. Гарасевич (збірка в церкві) 100·—. Чертеж, І Болеховський 5·—. Черхава, І. Татомир 30·—. Чирна, Уряд парох. 40·—. Чорна, о. І. Туна (збірка в церкві) 70·—, від себе 25·—, Іванна Туна 25·—, Е. Чавс 20·—, Д. Копичик 2·—, Е. Сулима, К Данилюк і А Витязь по 1·— — разом 145·—. Чорноріки, о. Я. Війтович 20·—. Шляхтова, Уряд парох. 58 73. Шоломиничі, о. Г. Царевич 5·—. — Щавниця, Л. Малїшевський 25·—. Щирець, К. Малицький 10·—. — Юрівка, Уряд парох. (збірка на відпусті) 300·—. — Явір, о. Гр. Газдуник від парохіян 230·60. Явірки, о. Ап. Дуркот 25·—, Мих. Головачук 3·—. Яблінка ниж., А. Лісецький 5·—. Яворів, М. Олїдач 10·—, Ст. Британ 5·20, Ол. Безушківна 2·—. Яжівнов., о. Ю. Дуткевич 100·—. Яжів ст., М. Лисиєва і М. Водяна 4·—. Яксманичі, о. И. Каранович 100·—. Ямельниця, о. Р. Охримович від громади (збірка з акафисту) 50·—. Янівка, Уряд парох. 50·—. Янчин, Уряд парох. (збірка) 150·—. Ярослав, І. Максимович 30·—, о. Ем. Погорецький 10·—, М Кимакович 2·—. Ясениця замк, о. І. Одинрог від себе 11·—, збірка 59·—, разом 70·—. Ясенівка, о. О. Боднар від Уряду парох. 165·—. Яструбків, Л. Пилипець 2·—.

(Далї буде.)

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла", Львів, Ринок ч. 10.

№ 141. (9.393) Львів, второк 19. червня (6 ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 36.725.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . . . 2·70 К.
квартально . . . . 8·— „
піврічно . . . . . 16·— „
цілорічно . . . . . 32·— „

у Львові (без достави):

місячно . . . . . 2·40 К.
квартально . . . . 7·— „
піврічно . . . . . 14·— „
цілорічно . . . . . 28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланих 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомлення про вінчання і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К. Сталі оголошення за окремою умовою.

Одно примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Російська Дума домагаєть ся офензиви.

ЛЬОНДОН (Ткб.) Бюро Райтера доносить з Петрограду: Дума приняла на тайнім засіданю резолюцію, в якій називає окремий мир зглядно дальше перетяганє бездільности зрадою супроти союзників та домагаєть ся беспосередної офензиви, як конечної для безпеки і вдержаня добутої свободи.

Шведська преса про положенє в Росії.

СТОКГОЛЬМ (Ткб.) Після донесеня „Afton Bladet" в останніх днях дуже богато англійських дам опустило разом з дітьми Петроград, удаючи ся за границю: відносять се до близьких поважних подій в Росії.

СТОКГОЛЬМ (Ткб.) „Dagbladet" подає оповіданє одного Шведа, що повернув з Петрограду. Після нього приготовуєть ся в Росії друга більша і ще страшнійша революція, яка покінчить ся упадком Росії. Положенє є безнадійне. Правительство є безрадне. Надужитя жовнірів є дійсним нещастєм краю. Дорожнеча поживи є величезна. Літр молока, якого тільки з трудом можна в містах дістати, коштує ру-

бля до двох рублів. Число безробітних в Петрограді виносить 40.000 і заєдно побільшується. Мимо змагань воєнної партії і ради робітників і жовнірів всі відкидають думку офензиви і ніхто в цілій Росії не вірить, щоби можна було в сій війні побідити.

Настрій проти Англії є чим раз більший. Згаданий Швед сам видів демонстрації, в часі котрих ненено прапори з написами „Проч з Англією!"

Керенський є чоловіком дуже популярним, але нині є зломаним і перепрацюваним. Недавно зімлів на зборах підчас промови до народу. Нарід домагаєть ся хліба й мира.

Терещенко про становище Росії.

ПЕТРОГРАД (Ткб.) Міністер заграничних справ Терещенко приймаючи спеціяльну американську делегацію з сенатором Ротом на чолі, виголосив до неї промову, в якій між иншим сказав:

Революція поставила російський нарід перед двома незвичайно важними питанями: супроти конечности зорганізованя сильної демократії в краю і супроти справи війни з неприятелем, який є останною підпорою автократії. Революція є не тільки зміною внутрішнього положеня в Росії і зміною правительства, є вона також чинником моральним, є висловом волі російського народу запевненя собі свободи. Російський нарід задокументував се своє бажане не тільки в своїх внутрішних справах, але також і в міжнародній політиці.

Бажає він повалити мілітаризм, стремить до тривалого мира, без панованя сили і без імперіялістичних тенденцій. Російський нарід не думає про гегемонію і буде поборювати подібні заміри инших країв і передовсім не допустить, щоби імперіялістичні змаганя неприятелів на поли політичнім, фінансовім і господарськім могли здійснити ся. До сих великих питань прилучаєть ся ще велика думка, висказана в памятнім документі, яким американський нарід висказав бажане і змагане до сього, щоби народи рішали про свою будучність. Російський нарід присвоїв собі ті принципи і вони після його думки мають надавати напрям політиці народу.

Франція і Еспанія.

ЖЕНЕВА (Ткб) Французька преса, слухаючи припоручень з Quai d' Orsay, заховує в останнім часі вдаряючо осторожний тон у відношеню до Еспанії.

Одноразовий додаток для державних емеритів і вдів.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Дневник державних законів і „Wiener Zeitung" оголошують розпорядженє про виплату емеритам одноразового додатку, а саме побираючим платні цивільним державним функціонарам. вдовам і сиротам по них та особам, що побирають державні побори з ласки. Сей додаток буде виплачений за час від 1. червня до кінця року 1917. Сей незвичайний додаток виносить для емеритованих державних урядників, яких пенсія не переходить 4000 корон, та для емеритованої служби 100 корон; для вдів і сиріт по них, яких пенсія не переходить 3000 корон — 80 корон: для робітників в стані супочинку 80 корон, для вдів по робітниках 60 корон; для сиріт, що не мають взагалі родичів 60 корон, для сиріт що не мають батька 40 корон; для сиріт по слугах і робітників 30 корон; для осіб, що побирають побори в ласки до 1200 корон виносить додаток 30 корон.

В розпорядженю є застережене спеціяльне управильнене надзвичайного доцатку для инших категорій державних емеритів пр. для почтових і телеграфічних емеритів.

Відозва нового грецького короля.

БЕРН (Ткб.) Король Олександер видав відозву до грецького народу, в якій заявляє, що бажає сили і єдности Греції та що буде старати ся поступати шляхом, який вказав йому батько, в переконаню, що виведе Грецію з її теперішного положеня.

Французька преса неприхильно витає відозву, добачуючи в ній доказ, що коколь вступає в слїди батька.

Справа автономії України.

СТОКГОЛЬМ. (Ткб.) Дневники доносять з Петрограду, що російське правительство на окремих нарадах займаєть ся справою автономії України та постановило предложене про автономію відкинути, і переказати рішене про него будучій конституанті.

Президия У. П. Р. у президента міністрів.

Львів, 18. червня 1917.

„Neue Freie Fresse" доносить:

З огляду на розровсюднені в парляменті чутки про реконструкцію кабінету явили ся іменем Українців пп. Романчук, д-р Петрушевич, д р Бачинський і д-р Евген Левицький у президента міністрів гр. Клям Мартініца та домагали ся пояснень в справі евентуально намірених змін в обсаді кабінету. Президент міністрів заявив, що ведуть ся переговори в справі іменованя цивільного намісника для Галичини. Про речинець тої зміни та про особу нового намісникн не порішено ще нічого. Що до змін в кабінеті, то можливо, що деякі партії хотїли би їх перевести та правительство не мало нїякого приводу, щоби заняти становище супроти того і нема бесіди про які небудь договори, про які впрочім Українці будуть в час повідомлені. Правительство буде старати ся берегти інтересів Українців і спов. нити їх бажаня так, як инших народів.

Іменем Українців з Буковини відбув конференцію з президентом міністрів пос. Василько.

Бобжинський намісником.

(Власна телеграма).

Відень, 16. червня 1917.

В ряді уступок, які має зробити правительство для приєднаня польського кола, вважаєть ся іменованє Бобжинського намісником Галичини певною річю.

Кабінетова кріза їзза становища польського кола.

Львів, 18. червня 1917.

„Neue Freie Presse" доносить, що польське коло робить зависимим голованє за буджетовою провізорією від сповненя правительством польських домагань, вихісновуючи обставину, що правительство в буджетовій комісії розпоряджає тільки 19 голосами на 52 членів. Деякі дневники числять ся з можливістю парляментарної кризи, инші вискавують переконанє, що кабінет гр. Кляма уступить або буде зреконструований.

„Польська кривда".

Львів 18. червня 1917.

Дневник „Polski Demokrata", видаваний у Варшаві доносить, що німецька начальна команда скоду згодила ся на те, щоби в 9 повітах польського Королівства, які не належать до варшавського генерал губернаторства, ведено рекрутацію до українського легіону. Українські рекрутаційні уряди діяльні там від довшого часу.

При сій нагоді пише „Polski Demokrata": „Німецькі етапні команди пособлюють рекрутаційній акції українських легіонів, веденій на польській земли і переважно серед польської людности. Польських хлопів приневолюєть ся, щоби вступали до українського війска тим, що даєть ся їм до вибору службу під „українським прапором", або примусові роботи.

Нота Росії до союзних держав.

ПЕТРОГРАД (П. А.). З нагоди відвідин французького міністра Тома у членів тимчасового правительства передав йому міністер заграничних справ Терещенко отсю ноту:

Російська революція є не лиш перетворенем внутрішної організації, вона є також моральною подією, яка висловляє волю росій-

---

16

Ю. СТРИЖАВСЬКИЙ.

ПІД КРИЛАМИ ЦЕРКОВ.

— Чом це так, Константине Михайловичу — допитував ся в отця Костя Ладик про київських тїток.

— Бо то з України, — жартував отець Кость.

— Ні, справді?

— Гм... справді, то от, на мою думку, черев що: тїтка Віра й тїтка Таня це найінтелїгентнїйші зі всїх инших тїток натури. Вони не задовольняють ся даним, як кажуть, окільною сїрою буденщиною, вони бажають чогось иншого, лїпшого, про щось мріють, кудись поривають ся, але зпантеличені, скалїчені непевним вихованям, спершу мужицьким, потім польсько панським, потім російсько міщанським, вони тепер засліплені хибним ідеалом. Їх рай це великопанські затишні, художні обставини, з музикою, з гарними малюнками, з омеблюваними зі смаком покоями, з приємними взаємно відносинами, серед котрих панує добра російська мова. Я, принаймні, так розумію. Але розплющ їм очі, переконай їх, доведи їм, а з ними це легче зробити, ніж з тїткою Гласьою, і вони лїпше сперечати муть ся з дядьом Вололимиром, як ти оце лиш.

А київський дядюшка, щось любить собі, нївроку, потягнути добру чарку, вже так уконтентував ся, що закинув язичіє геть, та, забувши свою високу гідність, слїдом за отцем Костем, говорив на честь дїдуня тоаст, та не „мовою парафіян", а просто... як його... укра... українським наречієм, дака... Оце ми зібрали ся... позвольте... тож, кажу, оце зібрали ся ми, да. Любий і шановний наш отець Павел Висаріоновичу! Ми внуки..., позвольте, господи, ей Богу, ну!... Ну, коли так, то... Мати, сестра моя дорогая! Памятаєм, серденько моє...

Тїтки Віра й Таня не могли собі ради дати:

О, дядюшка вже тоже начінает: о, о... Нїчего сібє дїйствітельний стацкий совєтнїк!

Да, советнїк, казав далї дядюшка. А памятаєм, Машуню, як давно, ще в милих незабвенних Чубинцях... кругом степ, та небо та могили, а ми собі у двох, такі маленькі, і овечки наші під могилою, а здалека — курява: то татуньо їдуть на бідці від косарів і везуть нам полудень...

Чом не памятаю... неначе вчора дїяло ся. А ти памятаєш, як тебе завезли до Київа, до шкіл, та заким татуньо приїхали, а ти вже в дома, та встав рано, у досвіти, та за батіг, пігнав овець до могили!

Так, так, сеструню... Пасу я свою черідку, радий, що знов серед степу, аж бачу курява коло журавля, знаєш, сеструню, коко журавля?

Та чом не знаю! Степ був рівний, як стіл, видко було далеко, а як хто їде, то від журавля лиш видко, бо там далї ярок...

Ага, ага, Острянин яр... Так ото сиджу я на могилї, кругом мене овечки, аж бачу, їде хтось, коли придивляю ся — татуньо з Київа їдуть!

Ой, били! Били, як знали, та тогож таки дня, на всю ніч, знов до Київа завезли.

Більш не втїкали вже, дядюшка?— зацїкавив ся отець Кость. Нї не втїкав. Та так аж до цього часу.

Слава Богу, добре тобі повело ся у Київі, шкода лиш, що не оженив ся, — жалкувала ся бабуня.

Нї, нема дурних,—жартував дядюшка.

Ще не зняти, чи нема чи є: от помреш десь там у канцелярії, нїхто й не скривить ся... Ох, Боже наш, Боже!...

Што ето з дядушкою сегодня, — дивувала ся тїтка Таня.

А ето всегда как випєт, — пояснила тїтка Віра; сейчас на сцену Чубінци і пойот—„Ой, не шуми, луже".

Дїдунь встав, щоби піти попращати ся з людьми, встала й молодь та подякувавши, подала ся в глибину саду, а решта ще довго сидїла під оріхом і згадувала давно минуле. Отець Миколай з Авратина, котрого батько, дїд та прадїд, один і другий, ще уніяти, нарохували в Дубинівцях та в сусїдній Безпешній, як пишеть ся в безпешнянській церковній візитї, з 1760 років—розповідав, де стояли—старий дім. будинки, садок; як покійні дїдуньо посадили цього оріха, що отсе під ним всї сидять; коли і хто прибудував дзвінницю до церкви та чом в Дубинівцях так незвичайно дзвонять: бам! в ночі, в ночі, в ночі, бам! Це так з польська, по уніятському; покійний дїдунь, завзятий уніят, та звелїли, та так воно й остало ся...

Незабаром в ворота плєбанії вкотив ся довгий віз драбин як, вимощений доверху сїном, а на возї восьмеро Жидів, і коло кождого скринька або парусинова торбинка з чимось.

— Музики! Музики приїхали! — рознеслося під оріхом та в саду.

— Це звідки?

— З Чуднова, Чуднівський Алтер.

ського народу, його ідеал рівности, свободи і справедливости не тільки у внутрішній політиці краю, але також у міжнародних відносинах.

Ся воля є *жерелом, з якого російське революційне правительство* черпає свою енергію. Їй служити є першим завданєм правительства і його покликанєм. Обороняючи в боротьбі з неприятелем велику ідею свободи, Росія ставить собі за ціль привернєнє загального мира на такій основі, яка би виключала всяке насильство з якої небудь сторони так само, як всякі імперіялістичні затії, в якій-небудь формі вони не виявились-би. Росія не має ніяких анексійних намірів та противить ся всякому напрямови того рода.

Вірна тим принципам російська нація є рішена поборювати явні або тайні імперіялістичні наміри неприятелів в области політичних, фінансових і господарських інтересів. Коли би проте все-таки виявили ся деякі ріжниці між нашим правительствами союзників в поглядах на воєнні цїли, то ми не сумніваємо ся, що тїсна злука між *Росією і союзниками* запевнить повне порозуминє про всї питаня на основі принципів, які присвічують російській революції.

Віддана незрушимо спільній справі своїх союзників, російська демократія витає радісно рішенє тих союзних держав, які заявили свою готовість взволити бажанє тимчасового правительства, щоби піддати ревізії дефінітивні воєнні цїли.

В тій цїли ми даємо ініціятиву до конференції заступників союзних держав, яка малаби зійти ся, коли до того лучилась-би пригожа нагода.

Та один з договорів, який підписано 5. серпня 1914 і оповіщено і який виключає можливість заключеня окремого мира одною в союзних держав, не має бути предметом нарад тої конференції.

Німеччина готова мирити ся з Росією.

БЕРЛІН (Ткб.) Орган німецького канцлера „Norddeutsche Allgemeine Zeitung" містить на начальнім місци заяву, що Німеччина готова заключити з Росією мир без анексій і контрибуцій та що осередні держави бажають з Росією мирного, сусїдського житя.

Зміни в російськім штабі.

ПЕТРОГРАД. (ПАТ.) Дневники доносятт, що генерал Волконський, командант корпуса, іменований шефом генерального штабу начального вождя. Адмірал Максимов, командант балтійської фльоти, іменований шефом адміральського штабу при начальнім вождї.

З добродійної діяльности Українців в Швайцарії в 1915-1916 р.

Льозанна, в маю 1917.

З приводу призначеного по просьбі гр. Михайла Тишкезича папою Венедиктом XV. збору по всїх католицьких церквах світа на українські жертви війни подаємо до публичної відомости ще ось-що: Протягом 1915—1916 р. гр. Михайло Тишкевич зібрав в Швайцарії для Українців (втїкачів, ранених) і в загалї на українську справу:

1) Для галицьких втїкачів: від княгинї Зайн-Вітгенштайн 500 фр., зібрані кн. Христиною фр. Сальм 680 фр., від одного Українця для Івана Франка 100 фр., від тогож 20 фр., через посередництво газети „La Liberte" у Фрибургу 350 фр. 75 ст. Суми сї переслані президентови Ю. Романчукови, окрім 20 фр., які вислано проф. К. Студинському. Разом 1657 фр. 75 ст.

2) Для втїкачів з Російської України: через посередництво „Gazette de Lausanne" 2896 фр. 92 ст., вислані голові комітету в Київі В. Ігнатовичеви 4. марта 1816 р. через „Banque Fédérale". Від одного Українця для Українця Б в Holzminden 60 фр., для Українця в Італії 200 фр. Разом 3.156 фр. 93 ст.

3) Для ранених, за якими глядїв гр. Тишкевич в Інсбруцї: від одного Українця 2.000 К, від гр. Лярошфуко-Кергорлє з Парижа 60 К., пані Н. 11 К. Разом 2.071 К.

Біля, тютюну, лїкарства, чаю і т. п. від ріжних осіб на 3.000 фр.

4) Від одного Українця на українське видавництво, а також пропаганду, телєграми, відчит, подарунки і т .п: 2.857 фр. 550 К.

Таким чином зібрано разом **10 664** фр. 68 ст. і **2 621 К**, що вийде по курсї з коронах більше менше **22.743 К**. Сума ся була би більша, якби не бойкот російський і польський. Гр. М. Тишкевич помістив відовву в важнїйших газетах Швайцарії і Франції і звертав ся до деяких представників держав і многих приватних осіб, які обіцювали засновувати комітети помочи в Англії чи Франції, та сему ставав на перешкоді *бойкот.*

Одначе св. Отець відізвав ся на потреби нещасних втїкачів з Галичини, про які був поінформований певне із инших жерел, а гр. Тишкевич подав в сїй справі меморіял на руки державного секретаря М ра Пачеллі. Папа прислав Галичанам 20 000 К.

Крім Українців гр. Тишкевич опікував ся Білорусинами і Литовцями, на яких зібрав 2 850 фр. і 5.000 марок (в коронах 13.114).

На жертви війни инших національностий: Поляків, Росіян, Австро Угрів, Сербів, Жидів зібрав гр. М. Тишкевич 1.335 фр, 1.000 К і 800 рублів (в коронах: 3.971).

Всї сї суми виносять більше-менше разом в коронах: 59.700, з чого для Українців 42 743.

Чеки

висилаємо з отсим числом

В цїли відновленя передплати

яка від 1. липня виносить:

на рік	40 К.
на пів року	20 К.
на чверть року	10 К.
на місяць	3 К. 60 с.

Окреме число у Львові 12 сот., на провінції 14 сот.

Звертаємо увагу, що передплата піврічна або чвертьрічна богато корисшійша від місячної, бо виносить дешевше, а адміністрації заощаджує ся що місячну маніпуляцію, яка власне спричиняє, що місячна передплата є висша від чверть річної, піврічної і цїлорічної.

Наших передплатників просимо взяти під увагу, що підвисшенє передплати наступило виключно з причини безнастанного зросту коштів продукції, особливо паперу, який не тільки подорожів уже в семеро, але також дістати його незвичайно трудно, так, що в сій цїли за кождим разом потрібна інтервенція у центральних властий. Маючи се на увазї, наші передплатники повинні вчасним відновленєм передплати і приєднуваним нових передплатників підперти наші зусиля в цїли вдержаня дневника на висоті задачі в сих сяжких часах.

Видавництво.

НОВИНКИ.

Львів, 18 червня 1917.

— **Митрополит Шептицький їде до Риму.** Нинїшна „Gaz. Wiecz." містить відомість московської „Gezet-и polsk-oї" про побут митр. Шептицького в Москві. Митрополит правив у неділю Службу Божу в костелї на Грузинах, а в понедїлок в костелї св. Петра й Павла при переулку Мімотинським. Підчас Служби Божої богато Росіян гр.-кат. приступало до причастія. До Служби Божої асистували Митр-ви гр.-кат. священики Росіяни Евстахій Сузалев і Микола Толстой. В неділю по пол. відвідала Митрополита численна депутація Українців. Між ними було богато в національних строях, а також офіциры ріжних ранг. В понедїлок, 28. мая, Митрополит виїхав до Петрограду, звідки поїде через Стокгольм до Риму, де має бути іменований кардиналом, а опісля верне до Львова.

— **В оборонї Степаненка.** „Кіевская Мысль" з 15. мая н. ст. доносить з приводу виключеня Степаненка зі складу Ради обєднаних громадянських організацій засїданє комітету „Українського військового клюбу ім. Павла Полуботка ухвалило: „Розглянувши 12. мая н. ст. 1817 р. справу між Степаненком і київським виконавчим комітетом в справі Плавюка і приймаючи під увагу, що київський виконавчий комітет і Рада обєднаних громадянських організацій не дали Степаненкови як людинї і горожанинови суду, але самовільно приняли на себе ролю судових інстанцій, знов увели в житє знаменитий третій пункт і позбавили Степаненка горожанських прав без суду в супереч принципам справжньої демократії, збори комітету „Українського військового клюбу ім. Полуботка" ухвалили: 1) призвати ухвалу київського виконавчого комітету і Ради обєднаних громадянських організацій незаконним, самоправним потоптанєм прав людини і горожанина, а саму постанову призвати недійсною і не обовязуючою; 2) признати, шо Степаненко має право потягнути київський виконавчий комітет і Раду обєднаних громадянських організацій до судової відповідальности за публичну обиду; 3) признати, що українські організації з Центральною Радою на чолї повинні задоволити домаганя Степаненка що до громадянського суду над ним; 4) предложити громадянським організаціям запитати своїх представників у київськім виконавчім комітеті і Раді обєднаних громадянських організацій, на якій основі признали вони можливим принятя на себе ролю судиїв у справі Степаненки всупереч принципам демократії." (Ф К.).

— **Дирекція прив. укр. гімназії з правом прилюдности в Долинї** взиває всїх бувших учеників гімназії, котрі в біжучім шкільнім році вступили до військової служби, щоби, о скільки сього до тепер не учинили, внесли поданя, потверджені військовими властями, о видачу їм річних свідоцтв. Поданя, військовими властями не потверджені, остануть неузгляднені. Рівночасно пригадуєть ся, що вступні іспити до I кл. гімн. відбудуть ся перед феріями дня 28. червня, по феріях дня 1. вересня с. р. Підчас ферій буде уладжений двомісячний підготовний курс до гімназії. Скоро кандидати в час зголосять ся, то зможуть на час сего курсу за невекикою оплатою знайти примішеце і харч в місцевій бурсї. Курс починаєть ся дня 1. липня. Зголошень на курс по 30. червня не буде узгляднювати ся.

— **В приватній українській гімназії в Яворові** відбудуть ся іспити приватистів в днях 19. до 22. червня. Вступний іспит до I ої кл. гімназії відбудеть ся 28. червня в 9 год. перед полуднем. Зголосити ся належить попереднього дня, предкладаючи 1) метрику, 2) свідоцтво защіпленя віспи. 3) евентуально свідоцтво з народної школи. По феріях: вступний іспит до I ої кл. відбудеть ся 1. вересня, вступні іспити до кляс II—VIII-ої від 5. до 10 вересня. Зголошеня о приниманє до бурси належить вносити до дирекції української гімназії в Яворові до 10. липня с. р. Умови принятя оголосить ся пізнїйше (в серпни, по жнивах).

— **Приватна українська гімназія в Долинї** наділена правом прилюдности на біжучий шкільний рік рескриптом міністерства віроісповідань і просвіти з д. 21. мая ч. 14.520.

— **З львівського „Бояна".** Проба мішаного хору в цїли привитаня Митрополита Шептицького буде ві второк 19. с. м. в год. 7. вечером в малій салї Муз. Тов а ім. Лисенка, Шашкевича 5. Просить ся всїх членів і инших співаків о як найчисленнїйшу участь в пробах.

— **Вибух складу муніції в Штайнфельд.** З Відня доносять урядово: В ночи з 16. на 17. червня була експльозія в магазинах муніції в Штайнфельд, яка знищила три магазини. По дотеперішним донесеням число ранених виносить коло триста кількадесять людий. Шестеро людий згинуло. Пожар погасила віденська огнева сторожа. На місце катастрофи виїхав міністер війни. Ведеть ся енергічні досліди в тій справі.

— **Вписи** на однорічний жіночий торговельний курс Мечислава Крістофа, проф. п. к. торговельної академії у Львові, розпічнуть ся дня 23. червня і будуть відбувати ся до дня 4. липня щоденно з виїмком неділи і свят в шкільнім льокали при вул. Коперника 21. II п. від год. 10—12 передполуднем і від 4—6 пополудни. Оплата 10 К. Проспект і IX шкільне звідомленє безплатно. 411 3-4

† ПОМЕРЛИ:

Ольга з Турковичів Яримовичева, жена завідателя парохії св. Петра і Павла у Львові, померла 17. с. м. в 32. році житя. Похорони 19. с. м. в 9. год. рано.

Антоніна Городиська, вдова по бл. п. о. Івані, пароху в Білих Ославах, померла 1. с. м. в домі о. Івана Щуровського в Стинавій коло Стрия, в 76. році житя. — В. і. п.

ОПОВІСТКИ.

Второк, 19. червня 1917.

Нині: греко-кат.: Висаріона пр. — римо-кат.: Герв. і Пр.

Завтра: греко-кат.: Теодота свщ. — римо-кат.: Сильвія.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ.

з дня 17. червня.

ВІЙНА НА СХОДІ.

На угорській східній граници місцямисутички стеж.

Коло Бережан відперто російські стежні відділи.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Австро-угорська ескадра літала над кинула в области Гориції з успіхом бомби на італійський магазин.

Позатим нїчого важного.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ.

Без змін.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гефер.

З НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 17. червня.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наступника престола кн. Рупрехта: У Фляндрії була боротьба артилерії вечером на південний схід від Іпери і на північ від Арментієр сильна. На південний захід від Варнетон наступали двічи англійські відділи. Їх відперто. Від канала Ля Бассе по велівницю Монші Кроасель Англійці рано і вечером продовжали свої наступи. Коли на схід від Монші неприятеля зовсім відперто, то на північний захід від Білєкур він хвилево вдерся до наших розів. Протинаступами, серед яких ми взяли до 70 полонених, становище те відбито назад. Також на південний захід від Камбре, між Соммою і Оас неприятель виявив більшу діяльність, як в послідним часі.

Група військ німецького наступника престола: На фронті Ени огонь хвилями доходив до великої сили. Біля Шменде Дам приступові війска одного з баварських полків вдерли ся вечером до французького становища на південний захід від фільварку в Hurtebise, добули положене з краю місце гори і вдержали його проти трьох сильних протинаступів. Полонено 25 французких жовнірів з 4 машиновими карабінами. В Шампанії була огнева діяльність оживлена.

Група військ князя Альбрехта: Ніяких сущих подій.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Боєва діяльність стала більша на захід від Луцька, на південний схід від Золочева і на підгірю Карпат. Коло Бережан відперто російський стежний наступ.

Фронт македонський: В низу Струми Англійці опорожнили більше число місцевостий, які передтим запалили.

Перший ген. кватирмайстер **Людендорф**.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 18. червня 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ І НА БАЛКАНІ.

Нїчого нового.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

У відтинку Ромбон відділи боснійсько-герцеговинського полку піхоти виперли неприятеля з одної точки опертя і забрали 1 офіцира і 28 жовнірів до неволї та вдержали ся на тім добутім становищи проти кількох наступів.

Впрочім нїчого нового.

Заступ. шефа ген. штабу **Ф. Гефер**.

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 18 червня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група кн. Рупрехта: Над каналом Ізери, по обох сторонах Іперн, від Лябассе аж до потоку Bansee була в передполудневих годинах оживлена гарматня діяльність. На південний захід від Varmeton, на захід від Vermelles і коло Loos не повели ся англійські вивідні наступи. На схід від Croisilles не повели ся три проби Англійців добути терен.

Група військ німецького наступника престола: В звязку з успішним наступом нашого відділу на французькі рови, виконаним рано поло Черни, збільшила ся діяльність артилерії в тім місци і пізнійше на широких відтинках фронту над Еною і в західній Шампанії.

Група кн. Альбрехта: Крім кількох корисних для нас боїв на полях перед позиціями не було важнійших подій.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Положене незмінене.

Македонський фронт: На південний захід від озера Дойран відперли передні болгарські відділи кілька англійських наступів.

Перший квартирмайстер ген. **Людендорф**.

НА ШКОЛУ ім. Б. ГРІНЧЕНКА

вложили за старанєм і добрим приміром Вп. Пана Леонтина Ріттер фон Добрянського Надрєвідента і Начальника Кондукторів, при співучасти Вп. Мих. Ткачика (в коронах): Сам Вп. Леонт. Добрянський від себе 9, дальше із збірки отсї Вп. пп.: Мих. Ткачик 4, Ів. Геців 20·20, Ник. Кульчицький 64·60, Волод. Слободян 17·37, Ів. Лазуркевич 12·94, Мих. Процінський 11·88, Ілія Сопрун 13·90, Мих. Максимович 1·65, Григ. Корейба 6·51, Яків Козак 15·45, Дмитро Долган 17·25, Дмитро Колїсник 11·46, Андрей Лабка 11·67, Микита Хемин 10·92, Ігнатій Годик 13·31, Ник. Смижук 18·48, Мих. Весоловський 2, Волод. Процінський гімназіяст 21·58, Волод. Грозик пис. громадський з Крехова 3·06, разом 369 К 23.

За сї щедрі дари, ласкавим жертводавцям, а за труди і добру волю пп. збирачам, складає управа шк. разом зі старшиною Кружка УПТ. в імени шкільної дїтвори і їх родичів сим прилюдно сердечну подяку. *Мих Сіяк*, і *Я. Яцкевич*.

Адреса: Управа школи ім. Б. Грінченка, Городецька 95, або Грунвальдська 4. 278 1—1

ПОДЯКА.

Неумолима смерть забрала 9. с. м. в 18. весні жита одиноку найдорожшу доньку пароха Жежави коло Залїщик, Софію Руденську, відтяту від родичей боєвою лїнією. Тому іменем яко найближша родина складаємо отсим сердечну подяку всїм, котрі заявили нам своє співчуте і взяли численно участь в похоронах покійної, з осібна Впр. оо. Іванцям спар. і мол., Володимирови і Василеви Гургулам, Вп. П. Офіцирам УСС., П. Т. Персоналови „Дністра" під проводом Вп. П. Рутковського і всїм громадно зібраним а глубоко співчуваючим Товаришкам шкільним і знакомим покійної, для всїх кохана Зосї щире Спасибіг.

М. П. РУДЕНСЬКІ
Стрийовство
з дїтьми Володимиром і Льонею.

Львів, дня 14. червня 1917. 417

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Паранька Богановичъ, евакуована в Глубиці повіт Броди, пошукує свого чоловіка Мартина Богановича, служив при уланах в Жовкві. Адрес: село Трудовач, почта Гологори. 421 2—5

Анна Хижа, евакуована в Голубиці повіт Броди, перебуваючи в Трудовачи почта Гологори, пошукує свого чоловіка Луця Хижого 35 п. краєвих стрільців. 421 2—5

Василь Ганущак Tr. Ers. Kol. 97 p. 409. пошукує о. Константина Ганущака з Корвича. 423 1—4

Оголошення.

- ПОЧЕНЄ НІГ -

усуває певно спеціяльний пудер „Csave", пакет за 1·20 К. На провінцію висилаю тільки за попереднім надісланєм належитости і 40 с. на порто. — Одиноке заступство

S. FEDER, — Львів, Сикстуська ч. 7.

279 40—60

Закупно шкільних книжок. На ново отворена, знана антикварня, закуповує всякі шкільні книжки по найвисших цінах (навіть переплачую) Яків Гельцль, Львів (пасаж Андіолього). Вхід з вулиці Театральної ч. 12 і Ринок ч. 29. 414 3—2

МЕЛЬНИК 424 1—1

пошукує млин до винаймлєня на господарське мливо. Займеть ся також відреставрованєм млина. Зголошеня слати до Адміністрації „Дїла" для М. М.

Бібліотека Полоненого.

Серія перша:

Взірці української літератури в російськім перекладї.

Иванъ Франко. Моисей. З передм. й портр. автора. Ціна 1 К. — **О. Кобецъ** Пѣсни плѣнника. Ціна 20 сот. з пересилкою 25 с.

Тимже накладом вийшли **портрети** В. Винниченка, Б. Грінченка, М. Грушевського, М. Драгоманова, О. Кобилянської, М. Коцюбинського, Ів. Нечуя-Левицького, В. Стефаника, Лесї Українки, Ів. Франка і Т. Шевченка. **12 картон портретів 1 кор. 20 сот.**

Замовляти на адресу: 407 1—?

P. Djatlow, Josefstädterstr. 79, I4, Wien VIII.

АДРЕСА: Hauptkasse der Zentralleitung der Ukrainischen Legion WIEN, VIII. LEDERERGASSE 20

ЧЕКОВЕ-КОНТО: 12.259

ПРОСИМО НА СЮ АДРЕСУ СЛАТИ ЛИСТИ І ДАТКИ НА СТРІЛЕЦЬКІ ЦІЛИ.

14—?

УКРАЇНСЬКА КРАВЧИНЯ — Львів, вул. Гродтцких 9, І. пов. — виконує сукні дамські по умірковних цінах. 12—і

СОНЇЧНИЙ ПОКІЙ найрадше до городу — умеблюваний, з електричним освітленєм і лазенкою **винаймлу від 15. липня.** — Зголошеня письменні під „сталий льокатор" прошу слати до адм. „Дїла" Ринок 10. 1—?

Евакуована учительна пошукує лекції на час вакацій. Кокошківна Елєонора, Висова пов. Горлиці. 475 1—3

Студент IV р. фільософії приймє на літні ферії лекцію на селї, найрадше у горах. Зголошеня з **евент. подан**нем условій під „Фільософ" до Адм. „Дїла". 415 3—3

Важне для гімназистів. Я набув 10.000 перевозів латинських і грецьких клясиків т. зв. бриків, як також инші шкільні книжки і продаю по приступних цінах. — Яків Гельцль, Львів, Пасаж Андріолього. Вхід в вул. Театральної 12 і Ринок 29. 3—3

Закупно шкільних книжок. В короткім часі мушу доставити більшу скількість шкільних книжок, які вже купую і плачу найвисші цїни (навіть переплачую). Яків Гельцль, Львів, пасаж Андріолього. Вхід з вул. Театральної 12. і Ринок 29. 3—3

ЗОВСІМ ДАРОМ! висилаю - раненим - до шпиталїв інвалїдам інформаційні (закл. Права родин покликаних до війска і ин.) і жовнярські Календарці. Для инших коштують вони по 30 і 20 сот. Поручаю також 1-шу книжку видавництва „Нова Культура" Оскарда Уальда „Сфінкс без тайни", збірка оповідань в англійської мови. Ціна К 1·60, з поруч. пересилкою К 2·— Чудовий зміст. Велїновий папір.

А. Березовський

373 8—10 **Львів, вул. Карпінського ч. 19.**

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

всякого рода, продає, купує, міняє на добрих условях

КНИГАРНЯ і АНТИКВАРНЯ

А. Бардаха 419 2—2

Львів, вул. Краківська 1. (ріг Трибунальської).

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНОГО КРЕДИТУ

„ДНІСТЕР"

у ЛЬВОВІ

ул. Руська ч. 20

Телеф. 788.

засноване при Товаристві взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР" в р. 1895 на підставі закона о стоваришеннях з р. 1873.

Одвічальність членів обмежена до подвійної висоти уділу.

Ціль Товариства є удільнити кредиту своїм членам рільникам обезпеченє в „Дністрі" від більше літ.

Відсотки від вкладок 3¾ проц.,

без потручена рентового податку.

ВКЛАДКИ

приймає і виплачує Каса Товариства в урядових годинах від 8. до 2. в полудне.

Конто в Почтовій Щадниці 25.817.

Жирове конто в Австро-угорськім Банку.

Щадничі вкладки	К 5,327.450
Власний маєток	„ 686.383
Уділені позички	„ 4,233.603

Канцелярії Товариства отвирані щодня полудне.

I. 13 —?

Відповідає за редакцію д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Дїла" Львів, Ринок ч. 10

Ч. 142. (9.394) Львів, середа 20 червня (7 ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.
РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.
Конто почт. щадн. 26.726.
Адреса тел.: „Діло—Львів".
Число телефону 261.
Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА
в Австро-Угорщині:
місячно . . . . . 2·70 К.
квартально . . . . 8·— „
піврічно . . . . . 16·— „
цілорічно . . . . . 32·— „
у Львові (без достави):
місячно . . . . . 2·40 К.
квартально . . . . 7·— „
піврічно . . . . . 14·— „
цілорічно . . . . . 28·— „
За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:
Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланих 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомлення про вінчання і заручини 1·20. Некрольотія стрічка 1 К. Сталі оголошення за окремою умовою.
Одно примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Становище Українців Австро-Угорщини.

Промова голови Клюбу українських послів Буковини Миколи Василька.

Виголошена в палаті послів в буджетовій дебаті 16. червня 1917.

Маю честь в імени клюбу українських парляментарних послів з Буковини зложити отсю заяву:

Українці Буковини в сій для українського народу в границях Австрії і поза її границями однаково важній історичній хвилі є в своїх почуваннях і в своїх цілях солідарні з українським населенєм Галичини, отже також годять ся вповні з застереженєм, зложеним Українською Парляментарною Репрезентацією Галичини на засіданю 30. мая.

Та крім того наш клюб просить високу палату приняти до відомости ще ось що:

Впорядкована австрійська адміністрація застала населенє Буковини з вибухом війни в повнім моральнім узброєню проти неприятеля, особливо нас Українців проти нашого історичного неприятеля Росії. (Тут бесідник наводить ряд фактів про патріотизм бук. Українців і говорить:) Все те є доказом, що там, де австрійське правительство не ставило перешкод розвиткови українського народу, де він зазнавав благодати впорядкованої державности, де через демократизацію краєвої управи наступило знесенє кастових привілеїв, там були тільки Українці, які радо давали державі все, чого вони були в праві ждати від їх патріотизму.

Австрійський патріотизм буковинського населеня взагалі і—можу се зазначити на визначнім місци — патріотизм буковинських Українців не був і не є ніякою штучною ростиною, тільки випливом щирого переконаня населеня, вдоволеного своїм розвитком в монархії.

Для Буковини й її народів Австрія не є чужим панованєм, бо між нас і австрійську управу не всунуло ся ніяке національно чуже пановане. Очевидно й ми буковинські Українці, не можемо відректи ся мрії української ідеальної програми державного з'єдиненя всеї української землі, але ся мрія може стати для нас тільки тоді програмою, колиб нам грозила доля наших галицьких братів, себто, коли б між нас і Австрію мало бути всунене національно чуже пановане.

Ми Українці Буковини, які є в 40 міліонами російських Українців і навіть з російським народом звязані спільною православною церквою, в найвдячнійшій вірности до династії й монархії відкидаємо всяку думку про зміну границь Австрії через виключенє нашого краю з Австрії — доти, доки Австрія, як доси, не накине нам чужого пановавя.

Тому з найповнійшим зрозумінєм стоїмо ми по сторонї наших галицьких братів в їх боротьбі проти здійсненя наміру відокремленя Галичини. Адже польське коло — в повнім противенстві до державно правних заяв південно славянських послів і навіть Чехів, які домагають ся тільки розвитку своєї національної програми в границях монархії і під скиптром нашої династії,—представило тут ясно і виразно свою програму в тім напрямі, що для неї в міродатна ухвалена 28. мая с. р. в Кракові революція, яка домагаєть ся з'єдиненої і незалежної Польщі включно з Галичиною. Отже з польського становища відокремленє Галичини є тільки переходовою сходінею до з'єдиненої й самостійної Польщі.

Є се зрозуміле, що в добре зрозумілім інтересі власної нації, але також в інтересі Австрії й її династії Українці мусять відокревленє Галичини відкинути, що український нарід і його заступники мусять старати ся всіми способами, які мають до розпорядимости, до нього не допустити.

Перед заступниками австрійських народів у сій палаті і перед правительством стоїть отся програма австрійських Українців:

Утворена з усіх українських областий монархії окрема провінція, яка має дістати повну національну автономію, одначе хоче оставати в Австрії і під правлінєм цісаря Австрії.

Ми, австрійські Українці, є свідомі того, яку опору свобідне, в своїм розвитку необмежуване українство може дати державним визвольним змаганям міліонів наших братів у Росії на їх певне ще тернистім шляху аж до повного здійсненя самостійної української держави, —змаганям, за якими ми слідимо з найгорячійшими почуваннями, — але ми знаємо також, що провідники українського руху в Росії тільки тоді вилучать австрійських Українців з своїх плянів будучности, коли будуть певні, що вони є свобідні від польського гнету і забезпечені як справді рівноправні горожани сеї держави.

Тому на нашу думку сповнюємо ми патріотичний обовязок, коли остерігаємо правительство і всї ті партії палати, які разом з нами бажають вдержаня і навіть скріпленя монархії, щоб вони нашим коштом не робили уступок постулятовій політиці.

Наші Січові Стрільці, яким ми ось тут перед заступниками всіх народів Австрії складаємо нестерту подяку за те, що вони за свої геройські подвиги зискали признанє найкомпетентнійшого чинника, найвисшого вожда, нашого славного цісаря Карла I., і велике число українських полків усіх родів оружя з Галичини й Буковини, які проти Росіян і Ромунів з безприкладною хоробрістю радо жертвували житє і здоровлє на вівтарі австрійської вітчини і які власне тепер творять ядро оборони в страшних боях над Сочею, — всі вони черпали відвагу з надії, що своїм братам принесуть визволенє в російського царизму, а самим собі в польського ярма.

Хвилевий успіх осягненя парляментарної більшости при помочи голосів польського кола не повинен би совісного правительства і свідомих своїх патріотичних обовязків австрійських партій заставити перемінити ту надію в настрій розпуки.

Димісія кабінету гр. Кляма-Мартініца.

Львів, 19. червня 1917.

Як доносять віденські дневники, кабінет гр. Кляма-Мартініца 18. с. м. подав ся до димісії наслідком становища польського кола. Президент міністрів зобразив монархови політичне положенє, спричинене ухвалою польського кола, і поставив від себе предложеня в цілі розвязки кризи. Цісар не видав ще ніяких рішень. Того самого дня відбувала ся до пізного вечера рада міністрів, на якій гр. Кляма-Мартініц звіщав про вислід своєї авдієнції у цісаря.

Як на наслідників гр. Кляма вказують на намісника Чехії графа Куденгове, намісника Долїшної Австрії бар. Бляйлебена, бувшого президента міністрів гр. Бека і Білїнського, бувшого презеса кола. Не є виключене, що гр. Клям-Мартініц утворить другий кабінет. В новім кабінеті мали би остати міністри: Георгі, д-р Урбан, Гуссарек, Ценкер, Шпіцмїллер і Гефер.

Сензаційні вісти про мирові заходи.

БЕРНО. (Ткб.) І Бюро Райтера і Петроградська Агенція розширили вісти про пересланє до Петрограду німецького мирового предложеня через союзного радника Гофмана, шефа політичного департаменту за посередництвом швайцарського соціяліста народного радника Роберта Гріма з Берна. В тій справі Швайцарська Агенція довідуєть ся з компетентної сторони що слїдує:

Дня 27. мая 1917 радник Грім просив швайцарське посольство в Петрограді, де перебував, аби вислано до союзного радника Гофмана депешу, в якій він заявляє, що всї відчувають потребу мира і що заключенє мира конечне з оглядів політичних, господарських і військових, що признають і рішаючі круги.

Одинока можлива і найгрізнійша перешкода в усяких переговорах булаб тільки німецька офензива на сході. Як її не буде, то ліквідація війни можлива в розмірно короткім часі. — До того долучена була просьба, щоби Гофман подав нар. радникови Грімови до відома знані йому воєнні цїли урядів, бо се влекшить переговори.

На те дня 3. червня 1917 відійшла така шифрована телеграфічна відповідь до швайцарського посольства в Петрограді:

Союзний радник уповажняє Вас (Гріма) до зложеня слїдуючої заяви: Німеччина не зробить офензиви, поки видавати-меть ся можливим угодове порозуменє з Росією. На основі кількакратних розмов з визначними людьми, набрав я переконаня, що Німеччина змагає до почесного для обох сторін мира з Росією та до навязаня на будуче тїсних торговельних і господарських взаємин з фінансовим попертєм Росії в цілях відбудови, з невтручованєм до її внутрішних справ, з порозумінєм щодо Польщі, Литви й Курляндії та з відданєм Росії обсаджених земель в заміну за зворот Австро Угорщині тих земель, що їх заняла Росія. — Я переконаний, що Німеччина і її союзники зараз розпочалиб мирові переговори, як би того бажалиб собі союзники Росії. Що до воєнних цїлий, то вказує на заяву в „Nord. Allgem. Ztg.", яка в засаді годить ся з Аскітом що-до справи анексії. Німеччина не хоче розширеня території в цїли свого побільшеня або політичного чи господарського скріпленя.

Сю депешу хтось непокликаний до того відцифрував і оповістив у стокгольмськім дневнику „Sozialdemokraten", органї посла Брантінга.

Той крок зробив радник Гофман без ніяких впливів з наміром поперти справу скорого мара, отже в інтересї рідного краю.

БЕРНО. (Ткб.) В народній радї відчитав президент письмо Гофмана, що подав ся до димісії. Союзний президент Шультес висказав жаль, що мусить попращати радника Гофмана, чиловіка для краю заслуженого; мотиви його кроку понад усякий сумнїв висші. Союзна рада не знала про той його крок, іна кше бубаб його просила о понеханє того кроку.

Палата приняла до відома димісію Гофмана і ухвалила великою більшістю, не радити над тою справою. Коли нар. радник Вільдемін крикнув: „Зрада!", президент серед оплесків палати осудив той оклик.

БЕРНО. (Ткб.) „Berner Tagwacht", орган соціялістів, зближений до цімервальдського напряму, пише, що твердженє російського уряду, немовби Грім був німецьким агентом, є безсоромним фалшом. Подібно висказуєть ся „Berner Tagblait".

Чи буде російська офензива?

СТОКГОЛЬМ (Ткб). Французький міністер Тома сказав у розмові зі співробітником дневника „Дагенс Нігетер" (стокгольмський дневник прихильний почвірному порозумінню. — Ред): В часі мого двомісячного побуту в Росії положенє значно поправило ся, Зменшив ся дуалізм у начальнім проводі. В деяких напрямах положенє дуже прикре, але не розпучливе. На питанє що до можливости російської офензиви, відповів Тома: Несподівано можуть наступити наглі випадки, що можуть змінити стан річи.

Бажаю тільки сказати, що вірю в можливість російської офензиви. — Треба звертати дуже пильну увагу на німецьку пропаганду в Росії.

Анархія в Росії.

ПЕТРОГРАД. (Ткб.) Анархісти опанували льокаль і друкарню республиканського дневника „Русская Воля".

Куропаткін під военним судом.

СТОКГОЛЬМ. (Ткб.) З Петрограду доносять, що Куропаткіна поставлено в стан обжалования за роздаване оружа населенню Туркестану.

Праця підводних лодок.

БЕРЛІН (Б. В.). В маю затоплено 869.000 тон брутто торговельних кораблів, а від початку необмеженої діяльности підводних лодок лодок 3,665.000 тон неприятельських торговельних кораблів.

О польську армію.

Подібно як у Королівстві.

ЦІРІХ. (Ткб.) До „Neue Zürcher Zig." доносять зі Стокгольму: За утворенем польського війска, над чим радять у Петрограді збори польських жовнірів, виступають деякі польські емігранти з правиці, а по стороні російській народні демократи і кромі них Гучков і Брусілов; противниками творення польського війска є рада робітників і жовнірів та міністер війни Керенський.

Кабінетова кріза.

Поляки при роботі.

ВІДЕНЬ (Ткб). Цісар приняв нині на послуханях м. и. президента міністрів Клям Мартініца, б. міністра Дулємбу і членів палати панів Мойсу, маршалка Незабитовського, Старжинського і Яворського.

Таки не поїдуть на з'їзд у Стокгольмі.

ЛЮГАНО. (Ткб.) „Corriere della Sera" доносить, що італійський уряд не видав соціялістам паспортів на подорож до Стокгольму і постановив нікому їх не видавати.

Нові міністерства на Угорщині.

БУДАПЕШТ. (Ткб.) Дневники пишуть, що в четвер на засіданю палати послів угорського сойму предложить президент міністрів Естергази програму нового уряду й справу утворення нових міністерств.

Новий польський професор університету.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Цісар іменував прив. доцента д ра Романа Рибарського надзвичайним професором скарбовости й австрійського скарбового права в ягайлонськім університеті в Кракові.

З західнього фронту.

БЕРЛЇН. (В. Вольфа). У Фляндрії та в західній Шампанії в богатьох місцевостях віджила боєва діяльність. Впрочім нїчого нового.

Поляки, Українці й галицька адміністрація.

Українська інтервенція в приводу онлину пос. Гайного.

Відень, 16. червня 1917.

На засіданю палати послів 13. с. м. презес польського кола п. Лазарський взяв ся в своїй промові хитрим способом вибілювати галицьку цивільну адміністрацію та зажадав усуненя військових органів з адміністрації Галичини і приверненя старого ладу. На жаль новий регулямін не дає можности зглядно вистарчаючої можности реагувати на такі річи з місця. Щоби все таки зараз зареагувати, записав ся пос. Сінгалевич бодай до фактичного спростованя, бо пос. Петрушевич мав прийти до слова аж 16. с. м., а на виводи презеса кола треба було зараз зареагувати, — тим більше, бо наслідком варварського оклику пос. Гайного, що „в Галичині за мало людий повісили", настав в палаті настрій звернений проти Німців і військових органів, а Поляки всю свою вину за наші переслїдуваня пришпилили військовости, вибілюючи себе і галицьку адміністрацію.

Пос. Сінгалевич, прийшовши до слова 14. с. м., заявив:

Як стверджує стенографічний протокол, сказав речник польського кола у своїй вчерашній промові ось-що:

„В тім часі, коли ми мали Росіян в Галичині майже вже під Краковом, так, що лиш пять найдальше висунених західних повітів було вільних від інвазії, тоді наша цивільна управа як в краю, так і по містах і повітах була зовсім добра. Гармати гремїли недалеко від Кракова, але цивільний намісник правив у нас в Кракові цїлком розумно, справедливо та енергічно. Посадники всїх міст, які мали власть заступати політичну адмінїстрацію, сповнили зовсім знаменито свої обовязки. Доперва по побіді під Горлицями, коли прогнано ворога, усунено з незвісних причин цивільного намісника"

Супроти сказаного мушу піднести слїдуюче фактичне спростоване:

Вже перед війною не мала галицька адмінїстрація доброї слави та в многих напрямах не доросла до сповненя своєї задачі. Брак обективности у многих функціонарів тої адміністрації, особливо супроти українського населеня, давав дуже часто причину до правдивих жалоб також в тій Високій Палаті. Вороже поведене тих органів в полагоджуваню потреб українського народа було таке загальне, що до найбільших рідкостий належало справедливе і обективне поступоване.

Та вже діяльність і поведене тих органів підчас мобілізації і в перших місяцях війни достарчили стілько доказів, що вона нездарна і не можна на неї спустити ся, що та діяльність просто мусить бути напятнована як злочинне збоченє у виконуваню урядової власти, в якім далеко перестулено і найгірші ожиданя.

Виповіджене війни проти Росії принято українське населенє з найбільшим одушевленем та ожидало в найбільшою готовістю відповідних поучень зі сторони властий і проводу, приміненого до того великого часу. Однак серед вольських властий адміністраційних запанувала якась дивна пасивність, яка передовсїм проявила ся в браку найпримітивнїйших розпорядків, потрібних вказівок і поучень на случай ворожої інвазії, за чим пішла великанська утрата людського майна, як також утеча на безголове населеня, вискоченого наглою інвазією.

Галицька адмінїстрація, в якій переважно розсїли ся вшехполяки, занедбала в часі мобілізації зробити нешкідливими непевні елементи і замість цїлою душею віддати ся в тім великім часі сповненю своїх обовязків, розвинула як найживїйшу агітацію проти українського, для держави вірного населеня. Вона інформувала фалшиво і тенденційно військові власти, вона заінсценувала страшну нагінку на українське населенє, зміряючи до його винищеня. Тисячі і тисячі невинних Українців в наслідок того нечувано-ворожого поведеня повішено, розстрілено, арештовано і приміщено в таборах для інтернованих. Тисячі егзистенцій знищено. А на чолї тої злочинної банди стояв шеф галицької адмінїстрації та приглядав ся холоднокровно і без серця тій страшній роботі своїх підчинених органів. Про ті огидні діла поговоримо ми ще тут основно в найблизшій будучности.

Президент: Звертаю увагу, що вже минуло 5 хвиль.

Пос. Сінгалевич: Перед очима намісника, старостів та инших функціонарів політичної власти, серед наруги товпи, серед жорстоких, крівавих побоїв, гонено невинно арештованих без ріжниці віку, стану і пола. Галицький цивільний намісник однак нїчого не зарядив, щоб протидїлати тій злочинній нагінці.

Усуненє того намісника з його уряду та усуненє деяких політичних урядників без сумніву було на місци, хоч ті панове властиво повинні бути поставлені перед карний суд. Адже се вони на вічні часи скомпромітували австрій-

---

Ю. СТРИЖАВСЬКИЙ. 17

ПІД КРИЛАМИ ЦЕРКОВ.

Ааа! А чи живий ще старий Фроїм?

І деякі отці, що паничами ще танцювали на балях подільско-волинсько київського пограничя під музику старого Фроїма, сквапно подали ся до фіртки.

Але виявило ся, що старий Фроїм давно вже помер, а тепер музикою орудує його зять, Шимшон Бліндерман, що по старій памяти все одно зветь ся „Алтер з Чуднова".

Шимшон Бліндерман вже не в довгополому капоті, як, бувало Фроїм; в чорному сурдуті, виголений, аж синій, в манжетах і ковнірцях. Він служив у війску і був старшим музикою, помішником капельмайстра. Злїзши з драбиняка та обтрусившись від пороху, музики сіли обідати, в „флейті", припекарянім покоїку, а прислугувала їм та готувала — Срулиха, прибічна жидівка з села.

Почувши, що музики приїхали, молодь походила ся з саду, перше панни, а потім паничі, передягати ся, чепурити ся, наднувати ся до балю. Тітка Віра, ставши на горові зали, низької але просторої кімнати, нікого туди не пускала, а наймички під її управою на чисто, останній раз, споряжали залю для балю: зачепивши босими ногами за прибиті до щіток ремінці, грасували та ховзали ся по слизькій блискучій підлозі, раз у раз балянсуючи руками та регочучи, аж луна йшла по спорожненій для танців кімнаті.

Заким пани танцювати муть, то ми таки добре наховзаємо ся, ха, ха! Ха, ха, ха!

А таки наховзаєтесь, — лагідно відповідала київська баришня: — походзай ся но, Оленько, ще о там, в кутку; так — так, там...

Сонце поволї схиляло ся до вечірнього обрію, коли Шимшон Бліндерман з товариством, вийнявши з скриньок і торбинок скрипки, флейту, клярнет, фагот, бас і, звичайно, барабан та розсівшись в передпокою, сумежно з залою, несподівано для цілих Дубиновець, вдарив полонез Огінського:

Трам, тра ра ра-рам, трам, та-ра р-, тра, ра, раaa... Той самий полонез Огінського, що його грав старий Фроїм Алтер з Чуднова отцю Миколаю й Аполінарії Павлівні, отцю Володимирові й Іраїдї Павлівні, отцю Харитонові й Тетянї Павлівні, як вони, давно тее дїяло ся, вертали ся з церкви, після шлюбу, в Мочках ще...

Бо як брали ся дїдунь з бабуньою, то ще не було того: тоді ще панувало старосвіцьке:

Благослови, Боже,
Благослови, Боже,
І отець і мати
Своєму дитяти
Низенько вклонятись.

Тільки що Шимшон Бліндерман скінчив польонеса та віддаючи данину сучасности, вдарив „Персидський марш", — як не знати звідки, неначе після мкху чарівної руки, в браму плебанії почали візджати раз-по раз гупаючи об поріг, — фаетон за фаетоном, бричка за бричкою, нетичанка за нетичанкою... Сусіди, близькі й далекі, знаємі, часами такі, що вже не знати, коли й бачили ся. Ось Бутовичі з Хрестівки, ось — Древінські, що то були перше в Матрунках, а тепер в Молочках, коло Любара... Ось Шишацькі в Неймовірівки, ось Канцевичі, Літошинські, Сендерки, Нелюбовичі з Бичової... А що тої молоді, — „окончивших", студентів, семинаристів, — та самої, без батьків, хто їх знає, чиї й звідки.

Ось йдуть двоє: студенти, висший університетчик, а низчий, видко політехник, бо в наплечниках; ніяково ступають до ґанку, запевне, а нїкогісенько не мають тут знаємого. Та ба! Ладик Чернецький!

Ладик! Паладий Миколаєвич!

Ой, Яцімірський! І Карп з ним! Яким вітром?!

„Південним, теплим"... А ви тут чого, Ладику?

Як то чого? Цеж той... це мого дїдуня юбилей...

— Браво! — зраділи студенти. — Так і кажіть, а то ми...

Так, значить ся, „мой любімий старий дєд прожіл семдесять пять лєт?" Чудово. Ну, ведіть до діда, Ладику, будемо витати.

Ось зараз, тільки побіжу на хвильку...

Е, ні, ні, голубе; нема нїякого „зараз". Досить ми вже виснажили ся тут, коло ґанку. Хочби тобі хто знайомий! Просто скандал...

Ну, добре, ходім. От здорово втнули, що приїхали!

І Ладик повів знайомих волинян-поповичів до дїдуня.

Дїдунь витав ся з матушкою Літошинською, за якою стояв цїлий гурт привезеної молодїжи: панни, підліток, двоє паничів.

—Чом-же отець Спиридон не пожалував— допитував ся дїдунь; — недобрий, недобрий... забув старого сусіда...

ське правительство та обезчестили свою власну націю.

Президент: Пане после, я звертаю вашу увагу, що регулямін передвиджує для фактичного спростованя не більше як 5 хвиль часу.

Пос. Сінгалевич: Я кінчу вже, Пане президенте! Коли іменованє ц. к. генералів галицькими намісниками має означати зміну системи в дотеперішній адміністрації Галичини, то се можна би лиш повитати як довго ожиданє пробудженє австрійської держави до сповненя її обовязку супроти українського народа. Для Українців був би поворот старої, нестерпної системи в Галичині з польським намісником на чолі невиносимим і в сій справі не тільки не можуть вони признавати виявлених тут поглядів п. Лазарського, але навпаки вони проти сего як найрішучійше застерігають ся.

Ті до неба о пімсту взиваючі надужитя органів галицької адміністрації є кровавою картиною в історії нелюдського знущаня над нашим народом, є вони також незмитим пятном ганьби для Австрії, як правової держави.

Президент: Я прошу пана бесїдника кінчити, бо в противнім разї буду мусїти відобрати голос!

Пос. Сінгалевич: Оборона галицької адміністрації речником Поляків була отже з тих причин неоправданою дійсним станом річи, тому я вважав моїм обовязком ті його виводи тут фактично спростувати.

Про аферу пос. Гайного додамо отсї подробиці:

Коли впав його варварський оклик, в рядах усіх славянських послів вибухнув елєментарний зрив протесту. Всї кинули ся в сторону негідника. Пос. Штайнгавс, галицький Жид, заатакував його чинно і в тій хвилї з подражнена сам зімлїв, так що мусїли його вивести з салї.

Д р Кость Левицький удав ся в сій хвилї до президента палати Гросса і зажадав замкненя засїданя. Коли Грос заявив, що удїлить пос. Гайному нагани, заявив д р Кость Левицький, що се не вистарчав. Тодї ураджено, що промовить представник Німецького Національного Союза, пос. Штельцель, щоби перепросити палату за поступок пос. Гайного.

ЧЕКАЙТЕ

розіслали ми з вчерашним числом

В цїли відновленя передплати

яка від 1. липня виносить:

на рік	40 К.
на пів року	20 К.
на чверть року	10 К.
на місяць	3 К. 60 с.

Окреме число у Львові 12 сот., на провінції 14 сот.

Звертаємо увагу, що передплата піврічна або чвертьрічна богато корисніїша від місячної, бо виносить дешевше, а адміністрації заощаджує ся що місячну маніпуляцію, яка власне спричиняє, що місячна передплата є висша від чвертьрічної, піврічної і цїлорічної.

Наших передплатників просимо взяти під увагу, що підвисшенє передплати наступило виключно з причини безнастанного зросту коштів продукції, особливо паперу, який не тільки подорожів уже в семеро, але також дістати його незвичайно трудно, так, що в сій цїли за кождим разом потрібна інтервенція у центральних властий. Маючи се на увазї, нащі передплатники повинні вчасним відновленєм передплати і приєднуванєм нових передплатників підперти нашї зусиля в цїли вдержаня дневника на висотї задачі в сих сяжких часах.

Видавництво.

НОВИНКИ.

Львів, 19 червня 1917.

— **Промови голови У. П. Р. Юліяна Романчука,** виголошеної в палаті послів в буджетовій дебаті 12. с. м., не можемо подати в повнім тексті з незалежних від нас причин.

— **Нарада** відпоручників „Просвіти", Наукового Товариства ім. Шевченка, Українського Педагогічного Товариства і Учительської Громади в справі переміни філії академічної гімназії у Львові на реальну гімназію, яка не могла відбутись в суботу 16. с. м. відбудеть ся в четвер 21. с. м. в 6. год. попол. в салї засїдань „Просвіти".

— **Від о. шамбеляна д ра Стефана Юрика** дістаємо отсе письмо: З приводу деяких неточностий, які вкрали ся в мою розмову, поміщену в фейлєтонї „Дїла" ч. 140 з 17. с. м, прошу помістити отсї уваги: 1) З Ексц Митрополитом були ми в Петроградї на концертї в честь Тараса Шевченка і на аграрних зборах Українців. Прелєгент підніс дуже цїкаву справу що до области донських козаків, яку уважаєть ся загально провінцією майже чисто російською. Після прелєгента, який є родом з Донщини і працював там в українських кооперативах протягом 20 лїт, в области донських козаків живе 55% Українців компактною масою. — 2) О. В. Гоцький не є секретарем Ексц. Митрополита, тільки був упрошений мною переписати кілька урядових справ. — 3) Конференції Ексц. Митрополита з тимчасовим правительством і п. Дорошенком мали між иншим і той наслїдок, що правительство поручило п. Дорошенкови відкликати всїх православних священиків місіонарів з окупованої території враз з протоєреєм Титовим, який замість Евлогія мав власть над православєм. — О. Д р Ст. Юрик.

— **Помилуванє д-ра Адлєра.** „Vossische Zeitung" доносить із Стокгольма, що там сподіють ся помилуваня д ра Адлєра. Ті сподіваня основані на тім, що суд після правосильности вироку вніс до касаційного трибуналу поданє о заміну кари смерти на вязницю. Такі внесеня все бувають прихильно полагоджені.

— **Переданє василянської церкви у Варшаві гр.-католикам** „Deutsche Warschauer Zeitung" доносить: Дня 12. червня відбуло ся у Варшаві переданє президентом поліції василянської церкви греко католицькій віроісповідній громаді. Греко-католицьку громаду заступав парох Фурман, кромі того явили ся: пралат Качинський, субдіякон Рудюк, член управи згаданої громади Прушак та представники православної церкви. На промову президента поліції Глязенаппа, в якій вказано було на значінє акту передачі, відповідали пп. Качинський і Прушак, після чого управі греко-католицької віроісповідної громади передано ключі василянської церкви.

— **Засїданє фільольоґічної секції** Наукового Товариства ім. Шевченка відбудеть ся 20. с. м., в середу о год. 6. вечером в сали Музея з таким порядком: 1) іменованя дійсних членів; 2) участь у видавництві „Oesterreichische Bibliographie"; 3) найблизші праці секції. — Заряд секції.

— **З перед трьох лїт.** Краківський „Il. Kuryer codzienny" в ч. 218 з 19. вересня 1914 писав: „Зрадлива акція moskalofilów i ukraińców на східнім терені не остає без впливу на їх земляків, розкинених в західній Галичині. Краківські Русини, звані бойками, які продають овочі в Кракові, пустили ся на каламутні філї і немов то в дискретний спосіб поширювали тривожні вісти з боєвого фронту. Тутешні органи безпеченства з зрозуміню їх горячих а скритих бажань інтернували бойків в бюрах „під Телєграфом". Зовсім слушно. Треба було вже раз покласти край облудній роботї симпатиків царського кнута".

— **Польська російська армія.** З Швайцарії доносять до німецьких дневників, що минулої суботи почав свої наради конгрес делєгатів Поляків, що служать в російській армії. В нарадах бере участь 1400 жовнїрів а предметом нарад є справа утвореня національної армії, яка би на російськім фронті била ся проти Німців.

— **В справі сліпових цїн.** Наслїдком рескрипту ц. к. намісництва з дня 25. мая 1917 р. ч. 6772 Ад, на основі § 14 уст. 2 цїсарського розпорядка з 24. марта 1917, управа міста заряджує, що купці є обовязані сейчас означити цїнами всї предмети запотребованя не лиш на виставі, але також в сліпових льокалях в той спосіб, що на кождім предметї запотребованя, має бути поміщена цїна, а то під загрозами карних наслїдків. — Заступник правит. комісаря корол. прест. міста Львова д р Шляйхер в. р.

— **Промоція** п. Ізидора Сїрка на доктора прав відбула ся 15 с. м. на університетї Карла Франца в Градцу.

— **Відзначеня.** За хоробре поведенє перед ворогом одержали поручник 9. п. п. Кирило Будний військовий хрест заслуги III кл., а поручних 15. п. п., приділений до 9. п. п. Маріян Явецький Signum laudis з мечами. У обох є се вже третє відзначенє.

— **Вписи до І. кляси ц. к. академічної гімназії і її філії у Львові будуть** відбувати ся 26. і 27. червня перед полуднем і в год. 4—6 по полудни, а вступні іспити до І. кляси відбудуть ся 28. червня о год. 8·30 рано. До вписів конче принести метрику, посвідку щепленя віспи і евентуально шкільне свідоцтво. Наука рисунків є в головнім заведеню обовязкова. Ц. к. правит. радник і директор І. Кокорудз.

— **Неприятелї Німеччини.** Досї зірвали дипльоматичні зносини з Німеччиною отсї держави: Росія, Франція, Бельгія, Англія, Сербія, Чорногора, Японія, Португалія, Італія, Румунія, Зединені Держави, Куба, Панама, Китай, Бразилія, Болівія, Ґватемаля, Гондурас, Нікарагуа, Ліберія, Гаїті і Сан Домінго — разом 23 держави. З того перших 13 держав остає у воєннім станї з Німеччиною.

ІВАНОВИ ФРАНКОВИ

Складки на монумент-портрет приймає Краєвий Союз Кредитовий у Львові, — число книжочки щадничої 4.000.

НА ВОЛИНСЬКІ ШКОЛИ.

„Пятикова система".

На необхідну потребу удержаня 25 українських шкіл на Волинї, які супроти останнїх подій тим дорожші і важнїйші для української справи, конечні як найскорші і найобильнїйші жертви

Елєонора Михайлівна учителька в Старім Самборі 5 К: Миколу Ковальчука шкільного інспектора в Ст. Самборі, Ольгу Котелкову і Ольгу Микитову учит. зі Ст. Самбора, Гриця Пукиша і Василя Миндюка поручників 9 п. п.— А. Кардаш підх. УСС. 5 К. — Клим Шанковський хорунжий 30 п. п Відень, Резерв. шпиталь 1, 5 К (Дн.): о. Івана Купчинського Перотин, о. Василя Сайкевича Васючин, о. Евг. Шанковського Заболотівці, д ра Володимира

Бажаю тільки сказати, що вірю в можливість російської офензиви. — Треба звертати дуже пильну увагу на німецьку пропаганду в Росії.

Анархія в Росії.

ПЕТРОГРАД. (Ткб.) Анархісти опанували льокаль і друкарню республиканського дневника „Русская Воля".

Куропаткін під воєнним судом.

СТОКГОЛЬМ. (Ткб.) З Петрограду доносять, що Куропаткіна поставлено в стан обжалования за роздаване оружа населеню Туркестану.

Праця підводних лодок.

БЕРЛІН (Б. В.). В маю затоплено 869.000 тон брутто торговельних кораблів, а від початку необмеженої діяльности підводних лодок лодок 3,665.000 тон неприятельських торговельних кораблів.

О польську армію.

Подібно як у Королівстві.

ЦІРІХ. (Ткб.) До „Neue Zürcher Zig." доносять зі Стокгольму: За утворенєм польського війска, над чим радять у Петрограді збори польських жовнірів, виступають деякі польські емігранти з правиці, а по стороні російській народні демократи і кромі них Гучков і Брусілов; противниками твореня польського війска є рада робітників і жовнірів та міністер війни Керенський.

Кабінетова кріва.

Поляки при роботі.

ВІДЕНЬ (Ткб). Цісар приняв нині на послуханях м. и. президента міністрів Клям Мартініца, б. міністра Дулємбу і членів палати панів Мойсу, маршалка Незабитовського, Старжинського і Яворського.

Таки не поїдуть на з'їзд у Стокгольмі.

ЛЮГАНО. (Ткб.) „Corriere della Sera" доносить, що італійський уряд не видав соціялістам паспортів на подорож до Стокгольму і постановив нікому їх не видавати.

Нові міністерства на Угорщині.

БУДАПЕШТ. (Ткб.) Дневники пишуть, що в четвер на засіданю палати послів угорського сойму предложить президент міністрів Естергази програму нового уряду й справу утвореня нових міністерств.

Новий польський професор університету.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Цісар іменував прив. доцента д-ра Романа Рибарського надзвичайним професором скарбовости й австрійського скарбового права в ягайлонськім університеті в Кракові.

З західнього фронту.

БЕРЛІН. (В. Вольфа). У Фляндрії та в західній Шампанії в богатьох місцевостях віджила боєва діяльність. Впрочім нічого нового.

Поляки, Українці й галицька адміністрація.

Українська інтервенція з приводу оклику пос. Гайного.

Відень, 16. червня 1917.

На засіданю палати послів 13. с. м. презес польського кола п. Лазарський взяв ся в своїй промові хитрим способом вибілювати галицьку цивільну адміністрацію та зажадав усуненя військових органів з адміністрації Галичини і приверненя старого ладу. На жаль новий регулямін не дає можности зглядно вистарчаючої можности реагувати на такі річи з місця. Щоби все таки зараз зареагувати, записав ся пос. Сінгалевич бодай до фактичного спростованя, бо пос. Петрушевич мав прийти до слова аж 16. с. м., а на виводи презеса кола треба було зараз зареагувати, — тим більше, бо наслідком варварського оклику пос. Гайного, що „в Галичині за мало людий повісили", настав в палаті настрій звернений проти Німців і військових органів, а Поляки всю свою вину за наші переслідуваня пришпилили військовости, вибілюючи себе і галицьку адміністрацію.

Пос. Сінгалевич, прийшовши до слова 14. с. м., заявив:

Як стверджує стенографічний протокол, сказав речник польського кола у своїй вчерашній промові ось-що:

„В тім часі, коли ми мали Росіян в Галичині майже вже під Краковом, так, що лиш пять найдальше висунених західних повітів було вільних від інвазії, тоді наша цивільна управа як в краю, так і по містах і повітах була зовсім добра. Гармати гриміли недалеко від Кракова, але цивільний намісник правив у нас в Кракові цілком розумно, справедливо та енергічно. Посадники всіх міст, які мали власть заступати політичну адміністрацію, сповнили зовсім знаменито свої обовязки. Доперва по побіді під Горлицями, коли прогнано ворога, усунено з неввісних причин цивільного намісника"

Супроти сказаного мушу піднести слідуюче фактичне спростоване:

Вже перед війною не мала галицька адміністрація доброї слави та в многих напрямах не доросла до сповненя своєї задачі. Брак обективности у многих функціонарів тої адміністрації, особливо супроти українського населеня, давав дуже часто причину до правдивих жалоб також в тій Високій Палаті. Вороже наведене тих органів в полагоджуваню потреб українського народа було таке загальне, що до найбільших рідкостий належало справедливе і обективне поступоване.

Та вже діяльність і поведене тих органів підчас мобілізації і в перших місяцях війни достарчили стілько доказів, що вона невдарна і не можна на неї спустити ся, що та діяльність просто мусить бути напятнована як злочинне вбоченє у виконуваню урядової власти, в якім далеко переступлено і найгірші ожидання.

Виповіджене війни проти Росії приняло українське населенє з найбільшим одушевленєм та ожидало з найбільшою готовістю відповідних поучень зі стороны властий і проводу, приміненого до того великого часу. Однак серед польських властий адміністраційних запанувала якась дивна пасивність, яка передовсім проявила ся в браку найпримітивнійших розпорядків, потрібних вказівок і поучень на случай ворожої інвазії, за чим пішла великанська утрата людського майна, як також утеча на безголове населеня, вскоченого наглою інвазією.

Галицька адміністрація, в якій переважно розсіли ся вшехполяки, занедбала в часі мобілізації вробити нешкідливими непевні елементи і замість цілою душею віддати ся в тім великім часі сповненю своїх обовязків, розвинула як найживійшу агітацію проти українського, для держави вірного населеня. Вона інформувала фалшиво і тенденційно військові власти, вона заінсценувала страшну нагінку на українське населенє, зміряючи до його винищеня. Тисячі і тисячі невинних Українців в наслідок того нечувано-ворожого поведеня повішено, розстрілено, арештовано і приміщено в таборах для інтернованих. Тисячі егзистенцій знищено. А на чолі тої злочинної банди стояв шеф галицької адміністрації та приглядав ся холоднокровно і без серця тій страшній роботі своїх підчинених органів. Про ті огидні діла поговоримо ми ще тут основно в найблизшій будучности.

Президент: Звертаю увагу, що вже минуло 5 хвиль.

Пос. Сінгалевич: Перед очима намісника, старостів та иншых функціонарів політичної власти, серед наруги товпи, серед жорстоких, кривавих побоїв, гонено невинно арештованих без ріжниці віку, стану і пола. Галицький цивільний намісник однак нічого не зарядив, щоб протидіяти тій злочинній нагінці.

Усуненє того намісника з його уряду та усуненє деяких політичних урядників без сумніву було на місци, хоч ті панове властиво повинні бути поставлені перед карний суд. Адже се вони на вічні часи скомпромітували австрій-

---

Ю. СТРИЖАВСЬКИЙ. 17

ПІД КРИЛАМИ ЦЕРКОВ.

Ааа! А чи живий ще старий Фроїм?

І деякі отці, що паничами ще танцювали на балях подільско-волинсько київського пограничя під музику старого Фроїма, сквапно подали ся до фіртки.

Але виявило ся, що старий Фроїм давно вже помер, а тепер музикою орудує його зять, Шимшон Бліндерман, що по старій памяти все одно зветь ся „Алтер з Чуднова".

Шимшон Бліндерман вже не в довгополому капоті, як, бувало Фроїм; в чорному сурдуті, виголений, аж синій, в маншетах і ковнірцях. Він служив у війску і був старшим музикою, помішником капельмайстра. Злізши з драбиняка та обтрусившись від пороху, музики сіли обідати, в „флейті", припекарнянім покоїку, а прислугувала їм та готувала — Срулиха, прибічна жидівка з села.

Почувши, що музики приїхали, молодь посходила ся з саду, перше панни, а потім паничі, передягати ся, чепурити ся, наднувати ся до балю. Тітка Віра, ставши на горові зали, низької але просторої кімнати, нікого туди не пускала, а наймички під її управою на чисто, останній раз, споряжали залю для балю: зачепивши босими ногами за прибиті до щіток ремінці, грасували та ховзали ся по слизькій блискучій підлозі, раз-у-раз балянсуючи руками та регочучи, аж луна йшла по спорожненій для танців кімнаті.

Заким пани танцювати муть, то ми таки добре наховзаємо ся, ха, ха! Ха, ха, ха!

А таки наховзаєтесь, — лагідно відповідала київська баришня: — поховзай ся но, Оленько, ще о там, в кутку; так — так, там...

Сонце поволі схилядо ся до вечірнього обрію, коли Шимшон Бліндерман з товариством, вийнявши з скриньок і торбинок скрипки, флейту, клярнет, фагот, бас і, звичайно, барабан та розсівшись в передпокою, сумежно з залою, несподівано для цілих Дубиновець, вдарив полонез Огінського:

Трам, тра ра ра-рам, трам, та-ра р-, тра, ра, раа... Той самий полонез Огінського, що його грав старий Фроїм Алтер з Чуднова отцю Миколаю й Апелінарії Павлівні, отцю Володимирові й Іраїді Павлівні, отцю Харитонові й Тетяні Павлівні, як вони, давно тее діядо ся, вертали ся з церкви, після шлюбу, в Мочках ще...

Бо як брали ся дідунь з бабуньою, то ще не було того: тоді ще панувало старосвіцьке:

Благослови, Боже,
Благослови, Боже,
І отець і мати
Своєму дитяти
Низенько вклонятись.

Тільки що Шимшон Бліндерман скінчив польонеса та віддаючи данину сучасности, вдарив „Персидський марш", — як не знати звідки, неначе після мкху чарівної руки, в браму плебанії почали візджати раз-по раз гупаючи об поріг, — фаетон за фаетоном, бричка за бричкою, нетичанка за нетичанкою... Сусіди, близькі й далекі, знаємі, часами такі, що вже не знати, коли й бачили ся. Ось Бутовичі з Хрестівки, ось — Древінські, що то були перше в Матрунках, а тепер в Молочках, коло Любара... Ось Шишанькі з Неймовіровки, ось Канцевичі, Літошинські, Сендерки, Нелюбовичі з Бичової... А що тої молоді, — „окончивших", студентів, семинаристів, — та самої, без батьків, хто їх знає, чиї й звідки.

Ось йдуть двоє: студенти, висший університетчик, а низчий, видко політехник, бо в наплечниках; ніяково ступають до ґанку, запевне, а нікогісенько не мають тут знаємого. Та ба! Ладик Чернецький!

Ладик! Паладий Миколаєвич!

О, Яцімірський! І Карп з ним! Яким вітром?!

„Південним, теплим"... А ви тут чого, Ладику?

Як то чого? Цеж той... це мого дідуня юбилей...

— Браво! — зраділи студенти. — Так і кажіть, а то ми...

Так, значить ся, „мой любімий старий дєд прожіл сємдесять пять лет?" Чудово. Ну, ведіть до діда, Ладику, будемо витати.

Ось зараз, тільки побіжу на хвильку...

Е, ні, ні, голубе; нема ніякого „зараз". Досить ми вже виснажили ся тут, коло ганку. Хочби тобі хто знайомий! Просто скандал...

Ну, добре, ходім. От здорово втнули, що приїхали!

І Ладик повів знайомих волинян-поповичів до дідуня.

Дідунь витав ся з матушкою Літошинською, за якою стояв цілий гурт привезеної молодіжи: панни, підліток, двоє паничів.

— Чом-же отець Спиридон не пожадував — допитував ся дідунь; — недобрий, недобрий... забув старого сусіда...

ське правительство та обезчестили свою власну націю.

Президент: Пане после, я звертаю вашу увагу, що регулямін передвиджує для фактичного спростованя не більше як 5 хвиль часу.

Пос. Сінгалевич: Я кінчу вже, Пане президенте! Коли іменованє ц. к. генералів галицькими намісниками має означати зміну системи в дотеперішній адміністрації Галичини, то се можна би лиш повитати як довго ожиданє пробудженє австрійської держави до сповненя її обовязку супроти українського народа. Для Українців був би поворот старої, нестерпної системи в Галичині з польським намісником на чолї невиносимим і в сій справі не тільки не можуть вони признавати виявлених тут поглядів п. Лазарського, але навпаки вони проти сего як найрішучійше застерігають ся.

Ті до неба о пімсту взиваючі надужитя органів галицької адміністрації є кровавою картиною в історії нелюдського знущаня над нашим народом, є вони також незмитим пятном ганьби для Австрії, як правової держави.

Президент: Я прошу пана бесїдника кінчити, бо в противнім разї буду мусїти відобрати голос!

Пос. Сінгалевич: Оборона галицької адміністрації речником Поляків була отже з тих причин неоправданою дійсним станом річи, тому я вважав моїм обовязком ті його виводи тут фактично спростувати.

——

Про аферу пос. Гайного додамо отсї подробиці:

Коли впав його варварський оклик, в рядах усіх славянських послів вибухнув елементарний зрив протесту. Всї кинули ся в сторону негідника. Пос. Штайнгавс, галицький Жид, заатакував його чинно і в тій хвилї з подражненя сам зімлів, так що мусїли його вивести з салї.

Д р Кость Левицький удав ся в сій хвилї до президента палати Гросса і жажадав замкненя засїдання. Коли Грос заявив, що удїлить пос. Гайному нагани, заявив д р Кость Левицький, що се не вистарчає. Тоді ураджено, що промовить представник Німецького Національного Сова, пос. Штельцель, щоби перепросити палату за поступок пос. Гайного.

ЧЕКАЙТЕ

розіслали ми з вчерашним числом

в ціли відновленя передплати

яка від 1. липня виносить:

на рік	**40 К.**
на пів року	**20 К.**
на чверть року	**10 К.**
на місяць	**3 К. 60 с.**

Окреме число у Львові 12 сот., на провінції 14 сот.

Звертаємо увагу, що передплата піврічна або чвертьрічна богато кориснійша від місячної, бо виносить дешевше, а адміністрації заощаджує ся що місячну манїпуляцію, яка власне спричиняє, що місячна передплата є висша від чверть річної, піврічної і цїлорічної.

Наших передплатників просимо взяти під увагу, що підвисшенє передплати наступило виключно з причини безнастанного зросту коштів продукції, особливо паперу, який не тільки подорожів уже в семеро, але також дістати його незвичайно трудно, так, що в сій цїли за кождим разом потрібна інтервенція у центральних властий. Маючи се на увазї, наші передплатники повинні вчасним відновленєм передплати і приднуваєм нових передплатників підперти наші зусиля в цїли вдержаня дневника на висоті задачі в сих сяжких часах.

Видавництво.

НОВИНКИ.

Львів, 19 червня 1917.

— **Промови голови У. П. Р. Юліяна Романчука,** виголошеної в палаті послів в буджетовій дебаті 12. с. м., не можемо подати в повнім тексті з незалежних від нас причин.

— **Нарада** відпоручників „Просвіти", Наукового Товариства ім. Шевченка, Українського Педагогічного Товариства і Учительської Громади в справі переміни філії академічної гімназії у Львові на реальну гімназію, яка не могла відбутись в суботу 16. с. м. відбудеть ся в четвер 21. с. м. в 6. год. попол. в салї засїдань „Просвіти".

— **Від о. шамбеляна д-ра Стефана Юрика** дістаємо отсе письмо: З приводу деяких неточностий, які вкрали ся в мою розмову, поміщену в фейлєтонї „Дїла" ч. 140 з 17. с. м, прошу помістити отсї уваги: 1) З Ексц Митрополитом були ми в Петроградї на концертї в честь Тараса Шевченка і на аграрних зборах Українців. Прелєгент підніс дуже цїкаву справу що до области донських козаків, яку уважаєть ся загально провінцією майже чисто російською. Після прелєгента, який є родом з Донщини і працював там в українських кооперативах протягом 20 лїт, в области донських козаків живе 55% Українців компактною масою. — 2) О. В. Гоцький не є секретарем Ексц. Митрополита, тільки був упрошений мною переписати кілька урядових справ. — 3) Конференції Ексц. Митрополита з тимчасовим правительством і п. Дорошенком мали між иншим і той наслїдок, що правительство поручило п. Дорошенкови відкликати всїх православних священиків місіонарів з окупованої території врав з протоєреєм Титовим, який замість Евлогія мав власть над православєм. — О. Д р Ст. Юрик.

— **Помилуванє д-ра Адлєра.** „Vossische Zeitung" доносить із Стокгольма, що там сподіють ся помилуваня д ра Адлєра. Ті сподіваня основані на тім, що суд після правосильности вироку вніс до касаційного трибуналу поданє о заміну кари смерти на вязницю. Такі внесеня все бувають прихильно полагоджені.

— **Переданє василянської церкви у Варшаві гр.-католикам** „Deutsche Warschauer Zeitung" доносить: Дня 12. червня відбуло ся у Варшаві переданє президентом поліції василянської церкви греко католицькій віроісповідній громаді. Греко-католицьку громаду заступав парох Фурман, крім того явили ся: пралат Качинський, субдіякон Рудюк, член управи згаданої громади Прушак та представники православної церкви. На промову президента поліції Глязенаппа, в якій вказано було на значінє акту передачі, відповідали пп. Качинський і Прушак, після чого управі греко-католицької віроісповідної громади передано ключі василянської церкви.

— **Засіданє фільольогічної секції** Наукового Товариства ім. Шевченка відбудеть ся 20. с. м., в середу о год. 6. вечером в сали Музея з таким порядком: 1) іменованя дійсних членів; 2) участь у видавництві „Oesterreichische Bibliographie"; 3) найблизші праці секції. — Заряд секції.

— **З перед трьох лїт.** Краківський „Il. Kuryer codzienny" в ч. 218 з 19. вересня 1914 писав: „Зрадлива акція moskalofilów i ukraińców на східнім терені не остає без впливу на їх земляків, розкинених в західній Галичині. Краківські Русини, звані бойками, які продають овочі в Кракові, пустили ся на каламутні філї і немов то в дискретний спосїб поширювали тривожні вісти з бойового фронту. Тутешні органи безпеченства в зрозумінню їх горячих а скритих бажань інтервювали бойків в бюрах „під Телеграфом". Зовсім слушно. Треба було вже раз покласти край облудній роботї симпатиків царського кнута".

— **Польсько російська армія.** З Швайцарії доносять до німецьких дневників, що минулої суботи почав свої наради конгрес делегатів Поляків, що служать в російській армії. В нарадах бере участь 1400 жовнірів а предметом нарад є справа утвореня національної армії, яка би на російськім фронті била ся проти Німців.

— **В справі силєнових цін.** Наслїдком рескрипту ц. к. намістництва з дня 25. мая 1917 р. ч. 6772 Ад, на основі § 14 уст. 2 цїсарського розпорядка з 24. марта 1917, управа міста заряджує, що купці є обовязані сейчас означати цінами всї предмети запотребованя не лиш на виставі, але також в силєнових льохах в той спосіб, що на кождім предметї запотребованя, має бути поміщена ціна, а то під загрозами карних наслїдків. — Заступник правит. комісаря корол. прест. міста Львова д р Шляйхер в. р.

— **Промоція** п. Ізидора Сірка на доктора прав відбула ся 15 с. м. на університетї Карла Франца в Граду.

— **Відзначеня.** За хоробре поведенє перед ворогом одержали поручник 9. п. п. Кирило Будний військовий хрест заслуги III кл., а поручник 15. п. п., приділений до 9. п. п. Маріян Явецький Signum laudis з мечами. У обох є се вже трете відзначенє.

— **Вписи до І. кляси ц. к. академічної гімназії і її філії у Львові** будуть відбувати ся 26. і 27. червня перед полуднем і в год. 4—6 по полудни, а вступні іспити до І. кляси відбудуть ся 28. червня о год. 8·30 рано. До вписів конче принести метрику, посвідку щепленя віспи і евентуально шкільне свідоцтво. Наука рисунків є в головнім заведеню обовязкова. Ц. к. правит. радник і директор І. Кокорудз.

— **Неприятелї Німеччини.** Досї зірвали дипльоматичні зносини з Німеччиною отсї держави: Росія, Франція, Бельгія, Англія, Сербія, Чорногора, Японія, Португалія, Італія, Румунія, Зєднені Держави, Куба, Панама, Китай, Бразилія, Болівія, Гватемаля, Гондурас, Нікарагуа, Ліберія, Гаїті і Сан Домінго — разом 23 держави. З того перших 13 держав остає у воєннім станї з Німеччиною.

ІВАНОВИ ФРАНКОВИ

Складки на монумент-портрет приймає Краєвий Союз Кредитовий у Львові, — число книжочки щадничої 4.000.

НА ВОЛИНСЬКІ ШКОЛИ.

„Пятикова система".

На необхідну потребу удержаня 25 українських шкіл на Волинї, які супроти останніх подій тим дорожші і важнїйші для української справи, конечні як найскорші і найобильнїйші жертви

Елєонора Михайлівна учителька в Старім Самборі 5 К: Миколу Ковальчука шкільного інспектора в Ст. Самборі, Ольгу Котелкову і Ольгу Микитову учит. зі Ст. Самбора, Гриця Пукиша і Василя Миндюка поручників 9 п. п.— А. Кардаш підх. УСС. 5 К. — Клим Шанковський хорунжий 30 п. п Відень, Резерв. шпиталь 1, 5 К (Дн.): о. Івана Купчинського Перотин, о. Василя Сайкевича Васючин, о. Евг. Шанковського Заболотівці, д ра Володимира

Кучера проф. Львів, Льокгина Пижа учителя Буск. — Богданко Галайчук Угерско 5 К: Галю Захарясевичівну з Рахині, Зеню Яновичівну з Хатиня, Іренку Мартиківну з Городка Ягайлонського, Стефанка Матковського зі Стрия, Юлюся Гошовського з Фалиша. — о. Йосиф Кравчук Золочів 5 К: о. Ярослава Кекіша Стінка, о. Варлаама Білика Золочів, о. Івана Скрипчука Підярків, Тимотея Шурака надпоручника пол. поч. 421, надпоручника Петра Сушка, — Стефанія Дмитрасевичівна Перемишль вул. Гродзка 15 4 К., — Теодор Безпалко Прага 5 К: Сидонію Гнідий з Фрайштату, Дору Сімовичеву, о. Петра Катеринюка, Михайла Іваніцкого — всі з Раштату у Німеччині, Юрія Гливку з Єгерндорфу,—о. Т. Цегельський 20 К,—о. Яків Дутчак катихит в Сколім 10 К,— Тома Мельник Корчин 5 К: Марію Трешневську Ялин, Зофію Трешневську Бахір, о. Мих. Демця Радванці, Василя Веца Замлець, Йосифа Кошалковського Конотопи. — Емілія Мельник Корчин 10 К: п. Антоніну Радець ку Бахір, Стефу Карпякову Перемишль, Стефу Чайківську Яворів, Петра Стадницького пол. почта 283, поручника Василя Пуру. — Хорунжий Літькевич Юліян 10 К: о. Степана Гаука Загутинь п. Сянік, Олену зі Салуків Небожук і Андрія Небожука в Стібні б. Перемишля, Семчишина Ів. Львів Нар. Торговля. — Катря Зазуляківна 5 К: Олевинську Купновичі, Галю Гнатишаківну Гуссаків, поручника д ра А. Гарасимова пол. поч. 362, Миколу Панаса судію Львів, Партена Гарасимова Егерндорф. —

Просимо всіх Вп. Жертводавців придержувати ся форми, оголошуваної в Ділі, значить ся: насамперед пише ся імя, назвище, місцевість жертводавця а опісля по двох точках (:) викликаних, В той спосіб заощадите нам богато роботи. бо не треба буде кождої картки переписувати, а просто дасть ся її до друку. При сій нагоді пригадуємо, що жертви складає ть ся пятковою системою, значить, можна не більше як пять осіб викликувати. Понад пять будемо счеркувати. Жертви просить сд посилати до кред. тов „Дністер“ (Львів, Руська 20) ч. кн. 9888, повідомляючи карткою адміністрацію „Діла“ і викликаних X.

СКЛАДАЙТЕ
НА ФОНД ім. МИТР. А. ШЕПТИЦЬКОГО
ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ СИРІТ!

ОПОВІСТКИ.

Середа, 20. червня 1917.

Нині: греко-кат.: Теодота свщ. — римо-кат.: Сильвія.

Завтра: греко-кат.: Теодора муч. — римо-кат.: Якова ст.

Подяка. Виділ Товариства українських наукових викладів ім. П. Могили складає отсим п. Єльському подяку за ласкаве виголошене кількох дум Федьковича в часі відчиту п. д ра Лукіяновича про жовнярські думи Федьковича в дни 10. с. м.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 19. червня 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ.

В відтинку Валєпутни відперли ми російський наступ. Зрештою не стало ся нічого важного.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

На височині Семи Громад і в долині Сугани між Асіаго і Брентою ведеть ся від вчера рано нова завзята боротьба артилерії. З над Сочі нема оголосити нічого особливого.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ.

Нічого нового.

Заступ. шефа ген. штабу **Ф. Гефер.**

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 19. червня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наслідника престола Руппрехта: На фронті фляндрійськім і Арра положене незмінене. Боротьба артилерії ведеть ся далі зі змінною силою. Вчера була вона особливо оживлена між Bossinghe і Frelinghien.

На схід від Mouchy наші під'їзди викинули Англійців з кількох ровів, які остали ще в руках неприятеля по боях 14. с. м.

Група військ німецького наступника престола: Французи силкували ся знов здобути рови, забрані їм на північний захід від хутора Hurtebise. Їх дворазовий приступ відперто. В Шампанії неприятель вчера рано по сильнім огни вдер ся до висуненої наперед части нашого становища на південний захід від Гохберг. Зроблений ним вечірний наступ для розширеня свого стану посіданя не вдав ся.

Армія генерала-поручника кн. Альбрехта Віртемберського: Нічого нового.

З східного терену війни і з Македонського не донесено про більшу боєву діяльність.

Перший квартирмайстер ген. Людендорф.

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Параньна Богданович, евакуована з Глубиці повіт Броди, пошукує свого чоловіка Мартина Богдановича, служив при уланах в Жовкві. Адрес: село Трудовач, почта Гологори. 421 3–5

Анна Хижа, евакуована в Голубиці повіт Броди, перебуваючи в Трудовачи почта Гологори, пошукує свого чоловіка Луця Хижого 35 п. краєвих стрільців. 421 3–5

Василь Ганущак Tr. Ers. Kol. 97 пошукує о. Константина Ганущака в Корнича. 423 2–4

Марта Костюн, евакуована з села Ярославичі пов. Зборів, тепер Мальчиці п. Мшана к. Львова, шукає свого сина Михайла Бодиара, котрий був при війску. Ldw. Inf. R. 35. 1 Baon 3 Komp. 2 Zug 427 1–3

Оголошення.

ПОЧЕНЕ НІГ

усуває певно спеціяльний пудер „Csave“, пакет за 1·20 К. На провінцію висилаю тільки за попереднім надісланем належитости і 40 с. на порто. — Одиноке заступство **S. FEDER, — Львів, Синотуська ч. 7.** 279 4·–60

Евакуована учительна пошукує лекції на час вакацій. Кокошківна Елєонора, Висова пов. Горлиці. 425 2–3

В середмістю 2 покої кавалєрські – сонячні не — умебльовані з електричним освітленем і лавенкою **винаймимо від 15. липня 1917.** Зголошеня письменні під „банковець“ впрост до адміністрації „Діла“ — Ринок 10. 1–5

Саме вийшли в друку переписні картки

портрета українських письменників: Володимира Винниченка, Бориса Грінченка, Михайла Грушевського. Михайла Драгоманова, О. Кобця, Ольги Кобилянської, Михайла Коцюбинського, Івана Нечуя-Левицького, Василя Стефаника, Лесі Українки, Івана Франка і Тараса Шевченка: **12 картон-портретів на добрім крейдованім папері висилаєть ся за К 1·20.**

Гроші треба одночасно з замовленем висилати чеком почтової щадниці ч. 138.396 exo вайлайним перекасом (можна й почтовими марками) на адресу: Peter Djatlow, joseistädterstrasse 79, 74; Wien VIII. 407 A 3—?

Звичайні Загальні Збори

КРАЄВОГО СОЮЗА ГОСПОДАРСЬКО-МОЛОЧАРСЬКОГО

в Стрию,

стоваришеня з обмеженою порукою,

відбудуть ся дня 30. червня 1917. о год. 10-ій перед полуднем, а в разі браку комплету о год. 11-ій перед полуднем того самого дня в льокалю каси задаткової в Стрию, вул. Трибунальська ч. 13.

Порядок дневний:

1. Відчитане протоколу з послідних загальних зборів.
2. Звіт дирекції з діяльности за рік 1916.
3. „ комісії контрольної.
4. Внесене на розділ чистих зисків евентуально страт.
5. Затвердженє вибору одного директора на 3. роки.
6. Вибір трох членів Надзірної Ради.
7. Вільні внесеня і інтерпеляції. 428 1—1

УКРАЇНСЬКА КРАВЧИНЯ — Львів, вул. Гончарська ч. 6. I. пов. — вакенуя суми дамської по ручної цінах. 13 —?

Льоси на рати продаємо з правом гри по зложеню першої рати. На льоси уділюємо пожичок платних в місячних ратах. Поручаємо нашу фірму до всіх трансакцій в справах банкових. Нові льоси Австр. Черв. Хреста продаємо на рати по 8 кор. за 5 льосів разом.

БАНКОВИЙ ДІМ
ШІЦ і ХАЄС
у Львові, пл. Марійська 7. VIII 41—?

КОМІСІОНЕРІВ

до закупна сіна, соломи, збіжа і бараболь прийме

КРАЄВИЙ СОЮЗ
Господарсько-Торговельних Спілок
у Львові, вул. Зіморовича ч. 20.

Услівя приняти: вмілість оцінки, відбору і орудованя названими товарами, знане німецького язика, необовязаність до військової служби і поруки за совісне орудованє грішми.

Приняті особи мусять замешкати в призначенім повітовім місті і викупити за провізією приписані правительством запаси продуктів. Лише письменні зголошеня з рекомендаціями надсилати на адресу Союза до 30. червня 1917. VI 2–3.

ШКІЛЬНІ як також инші **КНИЖКИ**
купую і плачу
найвисшу ціну.
АНТИКВАРНЯ **СЕМЕНА БОГЕНА** — ЛЬВІВ — Синотуська ч. 2.
Від 1-го липня б. р. Ринок 24. — коло Головної трафіки. 426 A 1—5

Одиноке українське
Тов. взаїмних обезпечень на житє і рентове
„КАРПАТІЯ“ 25 –7
Почесний президент Його Ексцеленція митрополит граф Шептицький.

Товариство оперте на взаїмности, а через те виски припадають самим членам.

Ручить вже по трех літах неспорність і вже по пяти обезпеченя.

Признає по трех літах право викупу, а також вже по трех літах удїлює повички на низькі відсотки.

У всіх справах звертати ся на адрес:
ЛЬВІВ, — вулиця Руська ч. 18
Години урядові: від 8 до 2.

Рух поїздів у Львові

важний від 1. червня 1917. аж до відкликаня.

(Час середньо европейський; від 1. червня до 1. вересня 1917. час літний).

Відходять зі Львова до	Приходять до Львова з
Кракова: [7·30], † 8·40, 8·55, [3·10], 6·05 6·20, †9·55, 10·10.	Кракова: 10·05, [1·45], 6.45, †9·00, 9·15, 9·50, †5·05, 5·20.
Золочева: 8·20, 10·53, [2·30], †7·13 11·13.	Золочева: 5·52, 12·12, [2·20], 5·15, 8·52.
Стрия: 8·25, 4·55, 10·46.	Стрия: 5·54, 9·35, 9·05.
Лавочного: 7·20.	Лавочного: 7·10.
Самбора: 9·05.	Самбора: 8·30.
Сянок: 8·45.	Сянок: 10·15.
Рави руської: 2·20*, 9·30, 4·44.	Рави руської: 6·42, 4·35, 8·18*
Сокаля: [8·55]=, [8·10]=.	Сокаля: [9·45]=, [9·45]=.
Яворова: 9·10**, 4·20.	Яворова: 6·45, 3·48**.
Підгаєць: 3·23, 3·00, 11·33	Підгаєць: 5·32, 1·40, 7·23.
Стоянова: 12·13, 7·53, 3·15	Стоянова: 6·12, 1·00, 7·52
Ходорова: 8·30, [2·30] 11·10.	Ходорова: 6·45, 1·10, 8·10.

† означає поїзди виключно для військових.
* до Брюхович, вгляднo з Брюхович.
** Янова в Клепарова, вгляднo з Янова до Клепарова через Рву руську.
= через Сапіжанку.
Увага: Нічна пора від 6·00 вечером до 5·59 рано означена відчеркненем мінут. Поспішні поїзди означені [ ].

Подані поїзди ходять тільки умовно, на случаї рух в огляду на заняте воєнних шляхів військом буде можливий. На випадок спиненя поїзду як також при спізненю потягу не прислугує подорожним право жадати відшкодованя.

Відповідає за редакцію д-р Василь Панейко.

Друкарня „Діла“ Львів, Ринок ч. 10

Ч. 143. (9 395) Львів, четвер 21. червня (8 ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 281.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА.

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . . 2·70 К.
чвертьрічно . . . . 8·— „
піврічно . . . . 16·— „
цілорічно . . . . 32·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . . 2·40 К.
чвертьрічно . . . . 7·— „
піврічно . . . . 14·— „
цілорічно . . . . 28·— „

За зміну адреси платять ся 50 с.

Ціна оголошень:
Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня і заручини 1·20. Некрольогія стрічка 1 К. Сталі оголошення за окремою умовою.
Один примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, 20. червня 1917.

У внутрішній політиці Австрії відбуваються тепер незвичайно важні події. Кабінет гр. Клям-Мартініца подав ся до димісії, примушений до сього фактом, що репрезентації всіх народів Австрії з виїмком Німців є проти нього. Тепер йде процес твореня нового кабінету, який мав би за собою більшість в парляменті. Нормально беручи, сей процес завершить ся тим, що якась часть парляментарних груп, які стоять в опозиції проти теперішного кабінету, дасть ся позискати для правительства й парляментарної більшости.

Тут як найблизші кандидати стоять Поляки, які готові за відповідну ціну свою хвилеву опозицію перемінити на підпиране кабінету. Яка се ціна, знаємо: привернене польського стану посідання з перед війни як в управі Галичини так і в управі держави й монархії.

Знаємо також, що се значить для українського народу: скільки разів правительство потребувало Поляків, стільки разів ціною позисканя їх було вдержане, скріплене, розширене їх політичного панованя над українським народом.

Такий сам політичний торг буде відбувати ся тепер. Якже супроти сього виглядає наша парляментарна репрезентація, чи розпоряджає вона можливо найбільшою скількістю сили й позати, щоб супроти того торгу заступати інтереси українського народу?

На се питане все наше громадянство, яке слїдить за політикою, мусить на жаль дати собі негативну відповідь.

Теперішна преважна хвиля застає парляментарну репрезентацію українського народу в Австрії на жаль роз'єдиненою. Роз'єдинені Галичани й Буковинці, роз'єдинена в своїм нутрі також Українська Парляментарна Репрезентація Галичини.

При тім, хто брав би в основу свого розгляду принципіяльні лінії української політики в Австрії, даром глядів би причин того роз'єдиненя. Візьміть програмові заяви, які містять ся в державно правній заяві, зложеній пос. д-ром Петрушевичем, в промові голови галицької У. П. Р. Романчука і в промові провідника Буковинців Василька, — і не знайдете ніяких ріжниць, ніякої основи до роз'єдиненя. Прислухайте ся голосам громадянства — і побачите, що Народний Комітет, найвисша управа найбільшої з українських партій Галичини, а саме національно-демократичної партії, яка має в УПР. рішаючу більшість, що з'їзд мужів довіря, скликаний Народним Комітетом, що цїлий ряд повітових організацій Галичини, що українське громадянство і з окрема українська академічна молодіж у Відни, — що всї вони домагають ся злуки всїх українських послів в Австрії. Запитайте українських послів з Буковини і почуєте однодушну відповідь, що вони в сій важній для українського народу хвили вповнї солїдаризують ся з українськими послами Галичини й готові кождої хвилї до організаційної злуки.

Що ж стоїть на перешкоді з'єдиненю? Нїчого, тільки воля більшости У. П. Р., яка волить роз'єднене жіж Галичанами й Буковинцями, а також роз'єдиненє у власнім нутрі У. П. Р., між оборонцями роз'єдиненя і прихильниками з'єдиненя, ніж з'єдиненє.

Чому? Одиноким аргументом, який виставляють оборонці роз'єдиненя, є, що вони хотять вести „виключно українську політику", що при з'єдиненю було би неможливе. Є слова, які надають ся до того, щоб ними гіпнотизувати. І таким гіпнотизуючим словом уважають — здаєть ся — оборонцї роз'єдиненя фразу про „виключно українську політику". Що за сим словом криють ся особисті і групові амбіції й більш нїчого, — се дуже добре зрозумів і оцінив наш загал, підносячи голос в оборонї з'єдиненя.

Ми вже зазначили на основі програмових заяв у парляментї, що програмових ріжниць між окремими групами представників українського народу в австрійськім парляментї нема. Тим самим нема основи відмовляти котрійсь з тих груп здатности до веденя виключно української політики. Так, наша політика повинна бути виключно українська, але не є нею політика, яка нас роз'єднює, яка ослабляє нашу дійсну силу і нашу моральну повагу. На роз'єдиняване не треба особливої політичної вмілости. Політичну вмілість вказують автори фрази про „виключно українську політику" тоді, коли для загальної справи посвятять особисті і групові амбіції і з'єднять всї наші сили для оборони нашої національної справи в сій державі. Се і тільки се буде справжня українська політика!

Перед розвязкою кабінетової кріза.

Львів 20 червня 1917.

Доси — по донесеням віденської преси — кабінетова кріза триває дальше. Серед парляментарних кругів вдержують ся чутки про концентраційний кабінет, зложений на основі національного ключа, примінюваного в парляменті при виборі президії; в кабінеті отже мало-би бути 6 портфелів в руках Славян, а 3 в руках Німців. Такий проєкт мав вийти від чеських і південно-славянських послів. Одначе зреалїзоване його видаєть ся мало імовірним з огляду на те, що між поодинокими парляментарними партіями, головно між Німцями і Чехами, не прийшло доси до порозуміня. Концентраційному кабінетови противлять ся також Поляки.

Деякі політичні круги вважають Шпіцміллера наслїдником гр. Кляма. Шпіцміллер мав би бути тільки управителем кабінету, а з дотеперішних міністрів війшли би в склад його кабінету: Гефер, Урбан, Георгі і Трнка. Не виключена також можливість зложеня кабінету під проводом д ра Кербера або бар. Бека. Найновійші донесеня вказували би знов на те, що таки гр. Клям утворить новий кабінет, а головне дїло в тім, щоб в новім кабінетї не остали ся міністри з кабінету гр. Штірка, проти яких звертають ся парляментарні партії.

Польське коло вже сформулувало свої домаганя до нового правительства. Після віденських звісток, поміщених в польських дневниках, „на загал вдержуєть ся переконане, що польське коло буде голосувати за буджетом нового правительства, о скільки воно сповнить домаганя краю". Які се домаганя, нам в части відомо, в дечім про них не важко догадати ся. Ціна, за яку польське коло дасть державі її конечности, і сим разом не буде инша, як бувала доси.

Кабінетова кріза.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Президент міністрів Клям-Мартініц конферував вчера по полудни з представниками полудневих Словян, Українців, „Unio latina", Чехів і Кола польського.

З буджетової комісії.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Вуджетова комісія радила нині дальше над буджетовою провізорією. Б. справоздавець Штайнвендер предложив внесеня в справі уповажненя уряду до кредитової операції до висоти 6 міліярдів, одначе з вилученем неамортизаційної ренти.

П. Ончул заявив ся за парляментаризованем уряду, п. бр. Д. Ельверт проти.

П. Тусар заявив, що теперішня хвиля незідповідна до твореня концентраційного кабінету, бо нема в тім напрямі психольогічних умов, головно по сторонї німецькій. Чеський Союз голосувати-ме проти буджету.

Міністер скарбу Шпіцміллер обговорював подрібно предложеня внескодавця й те, на як довго висталоб 6 міліярдів. Дальше говорив про поділ видатків на воєнні, запомогові й и.

Посол Еленбоген заявив іменем своєї партії, що голосувати-ме проти буджетової провізорії.

П. Вечуне ставить ряд внесень, м. и. в справі поборюваня сухіт, в справі знесеня офіцирських менаж та вибору комісії з 53 членів, котра мала-б право через делегатів слїдити живленє жовнїрів в етапах і на фронтї, вкінцї внесенє в справі дорожняного додатку державним функціонарям.

П. Кадльцак дав вислів мировим бажаням населеня.

П. Юлїян Романчук обговорював конечність змін й поправи адміністрації; при обсаджуваню міністеріяльних тек повинні в першім ряді входити в рахубу річеві спосібности а для представництва потреб народу належалоб утворити в радї міністрів державних секретарів, покликаних зпоміж поодиноких народностий.

П. Пігоні домагав ся, щоб зараз здержати всякі інтернованя й конфінованя непідозрілих людий. — Відповів на те міністер внутрішних справ бар. Гандель.

П. Колїшер говорив про справи вижившленя населеня й відбудови господарства.

На тім засіданє перервано. Слїдуюче засіданє нині о год. 10 перед пол.

Українські соц. дем на стокгольмськім з'їзді.

СТОКГОЛЬМ (Ткб). Голяндсько-сканднавський комітет приняв дня 19. с. м. делегацію української соц. дем. партії з Австрії під проводом В. Темницького. Делегація уважає „розвязане" справи національної як вимогу справедливости й основи тревалого мира та розвитку соціялїстичної ідеї і домагаєть ся, щоб Австро Угорщина й Росія та держави балканські перемінені були в федерації рівноуправнених автономічних народів. Цїль української політики: злука всїх українських земель в одностайний політично автономічний твір державний; коли се не дасть ся осягнути, — то забезпечене політично територіяльної національної автономії в федеративній звязї з Австро-Угорщиною й Росією.

Делегація заявляєть ся за новим переведенем розмежованя обшарів Австро-Угорщини й Росії на основі етнічного оселеня. Делегати заявляють ся за привернением Польщі не тільки (?!) в етнографічних межах, за найскоршим миром без анексій і котрибуцій, за відшкодованем народів, на яких території провадила ся війна, оскільки вона не провадила ся в їх інтересї, за привернением самостійної Бельгії, Румунії й Сербії з рівночасним зединенем Сербії з Чорногорою. Розвязане справи Альзації й Льотарингії та Фінляндії належить полишити снільному порозуміню інтересованих з узглядненем волї населеня. Що до міжнародних і господарських справ то делегати прилучають ся до визодів австрійсько німецької делегації й домагають ся, щоб українські соц. дем. з Австрії й Росії отримали всї права окремої секції.

Делегати сподівають ся знесеня сталих військ, організації військ народних для оборони країв, загального розоруженя і знесеня тайної дипльоматії.

Заборона ексгумації.

ВІДЕНЬ (Ткб). З оглядів санітарних заборонено ексгумацію трупів погибших на полї битв і перевоженя їх у глибину краю та до окупованих й етапних теренів. Заборона ся тревае до 1. жовтня 1917.

Суфражистки виграли війну.

ЛЬОНДОН. (Ткб.) Палата громад по дебаті над виборчою реформою 385 голосами проти 66 приняла в засаді право голосовання для женщин.

Нова соціялїстична конференція?

БУДАПЕШТ (Ткб). Соц. орган „Nepszawa" одержав з Петрограду через Стокгольм таку денешу:

З припорученя петроградської Ради робітників і жовнірів подаеть ся до відома, що Рада на засїданю в дня 2. червня ухвалила скликати на час від 28. червня до 8. липня загальну міжнародну соціялістичну конференцію. Підписаний предсідатель Чхеідзе.

Проти окремого мира Ленін-Керенський.

ПЕТРОГРАД (ПТА). На конгресї робітничо-жовнірських рад міністер Церетелї, представляючи політику правительства, сказав: В области заграничних відносин стараємо ся прискорити заключене нового договору, в якім принципи, голошені російською демократією, мають бути признані основою міжнародної політики союзників. Уживаємо всяких способів, щоб нашу програму зробити доступною всїм правительствам антанту й уникнути зірваня з союзниками. На нашу думку найгіршим виспідом наших змагань до загального мира був би окремий мир з Німеччиною, бо він втягнув би Росію до нової війни по сторонї германської коалїції.

Потім Ленін виголосив довшу промову, обвиняючи теперішний російський кабінет і відозву Керенського з зазивом до офензиви. Сю відозву назвав він зрадою інтересів інтернаціонального соціялїзму. Ленін промовляв за найострішими зарядженями для поправи положеня і заявив, що його партія готова обняти власть, коли їй її предложать.

Міністер війни Керенський сказав, що братанє на фронтї, яке ставить Ленін, є ліком, який зовсім покриваеть ся з бажанями німецького генерального штабу. Мусимо — говорив він — дати міжнародний доказ, що не є ми величиною, яку можна поминати в рахунку. Опісля Керенський здавав справу з своїх останних вражінь на фронтї і боронив енергічно своєї діяльности на становищи міністра.

Як в Німеччинї думають „довести до спасенного мира з Росією"?

Німецький журнал „Der Türmer" в числї за червень приносить статю бар. Гротгуса п. з. „Як доведемо до спасенного мира з Росією?" Бар. Гротгус є противником Росії і уважае безглуздим погляд, що тимчасове правительство та Рада робітників і жовнірів були би готові до заключеня мира, корисного для Німеччини. Він вказуе на те, що обовязком Німеччини крім визволеня Польщі є виступити в першій мірі в оборонї повної независимости Фінляндії і независимости Украіни; того не робить ся, бо „воєнна адмінїстрація союзної Австро Угорщини веде під впливом Поляків просто відворотну політику в занятих областях Украіни, а саме на Волині".

Український 9. полк піхоти над Сочею.

Пишуть нам:

В найгрівнійшім в трилїтній світовій війні й найбільше крівавім змаганю над Сочею записались імена наших українських полків незатертими буквами в історії, як се свідчать численні похвали нашого найвисшого Вождя. Коли Італійці в половині мая намагались всїми силами, без огляду на величезні жертви в людях, при нагромадженю найбільшого розміру артилерії, пробитись через скалисту височину Красу,

Загартовані нерви,
самопосвята, погорди смерти, се видимі приямети сих полків.

На 26. рано дістали 2 баталіони приказ скріпити 24. полк піхоти, який стояв на полудневім стоцї часто згадуваної гори 652. Ворожа артилерія відтяла нам дорогу. Але приказ мусів бути виповнений. Перед нами й за нами підносились тільки клуби диму і кождий, перебігаючи з одної ями, виритої гранатом, до другої, старав ся дістатись на перед. Коло 6. год. вечером вібрались під скалистим стоком згаданої гори. Гармати заграли ще більше, аж скали стогнали. Ворог приготовляв наступ. Притулившись під камінем до землї-матери, котра кождої хвилї могла принятї його в свої обнятя, чекав кождий приказу „на перед!" Бо лїпша певна смерть, як мука нервів в непевнім ожиданю. Обвішані ручними гранатами, кинулись хлопцї на приказ свого куріннного атамана на наступаючі ряди неприятеля, який в кількох хвилях, оставляючи поле, засіяне густо трупами, подав ся до своїх викутих в скалах криївок. „Ворог відбитий!" — рознеслось блискавкою. Такі наступи повторились ще кілька разів і на другий день.

Прийшов день 28. мая, записаний золотими буквами в історії полку. Від рана огонь артилерії змагав ся. Гармати ревіли, аж тверді скали отвирались. Після висказів полонених богато ворожих гармат потріскало з надмірного огню. Скали розскакувались, а їх відломки сипались густим градом. По такім пекольнім приготованю перейшов неприятель до наступу. Одна лава виходила за другою, а віддалене наших становищ від неприятельських виносило в деяких місцях не більше, як сорок кроків. На даний знак наша артилерія сперла неприятельські резерви. Хлопцї кинулись на ворога. Заклекотали машинові карабіни, а ручні гранати посипались градом. Рев гармат, зойки ранених, переравливий клекіт машинових карабінів, тріскане скал, грімке „гура", стогін землї, свист куль — се все зливалось в одну мельодію пекла. Скали забарвлені теплою кровю, обприскані мозком, вкриті трупами. Неприятель не уступав. Свіжі лави наступали одна по другій й хилились як трава під косою в огню наших ручних гранатів і машинових крісів. А гармати з одної й другої сторони лютували. Хлопцї держались як прикуті до тих скал. Їх завзяте росло — кров погибших товаришів взивала о пімсту. Неодин, легко раненний, стоячи при трупі свого улюбленого товариша, не уступав, хоч власна кров багрила землю коло него, аж ворог, оставляючи сотки трупів, подав ся назад до своїх становищ. З полудня ворог кількома випадами пробуав ще свого щастя, але даремно. Трердий мур оборонців остав непохитно в своїх становищах. Під вечер почалось зношуване тяжко раненних на місце першої лїкарської помочи і хоронене погибших товаришів. В ямах, вибитих гранатами, присипані перемішаною з камінем землею, уснули вони вічним сном. Не вкриває їх зелена мурава, ані скромна тінь дерев, тільки пороздирані і пошарпані пні тупо диялять ся на білі хрестики.

Подавайте стару адресу!

Майже щоденно містимо отсю просьбу у „Дїлї", а поте коли хто з Ви Передплатників зміняє місце побуту, то звичайно не подае попередної адреси. Передовсїм Передплатники з полевих почт (Фельдпост-ів) майже ніколи не дають при змінї адреси послїднього фельдпосту. А ми при найліпшій волї не можемо дати перевести зміни, доки не маємо докладної попередної адреси. У нас „картотека" є уложена після почт, а не назвищ передплатників. Щоб уникнути нарікань просимо при змінї на НОВУ, подавати і попе — — — редну (стару адресу), — — — або залучити опасну і написати рівночасно нову — — — — — — адресу. — — — — — —

В переписцї з нами все прошу подавати число, яке є видруковане на опасцї.

Адміністрація „ДІЛА".

НОВИНКИ.

Львів, 20 червня 917.

— **За єдність украінської репрезентації в парляментї.** Пишуть нам: Д. 16. с. м. вислали мидо У. П. Р. на руки голови Ю. Романчука письмо

Ю. СТРИЖАВСЬКИЙ. 18

ПІД КРИЛАМИ ЦЕРКОВ.

— Ой, татуню любо, вибачайте мому старому — цокотїла Літошинська: Як приїхав, ото вчора з Хмільника, то так стомив ся, крижі й й крижі, не поїду, не поїду, каже, я до Дубиновець; їдьте та гарненько витайте від мене татуня...

— То це ми до вас з молодіжию: це моя найстарша, це племінниця, це мизинчка, а це (показуючи на паничів), мої фурмани. А — їй-Бо: гаряча пора, жнива, наймити в роботї. А це племінниця теж, геть аж з Балтського уєзду, в гостях у нас. А це моя сеструня, учителька з Холма...

Доньки, племінниці й „Фурмани" підходили по черзї до дїдуня й бабуні, витали ся, цїлуючи обох в руку, а старі їх в голову й відходили далї, витати ся та рекомендувати ся иншим тутешнім. Брати Яцїмірські стояли поза Літошинськими, проклинаючи матушку, племінниць та „фурманів": ну, й довгож вони як...

Нарештї Ладик взяв їх попід руки й підвівши до дїдуня й бабуні, відрекомендував:

Дедушка й бабушка, честь імею представіть: братя Яцїмірські, з Полонного.

Очень принято. А чи не отця Назарія, з Пречистенської церкви.

Ні дедушка, — відказав полїтехинк: отця Наркися, а отець Назарий то — наш дїдунь.

Дїдунь ваш... от воно як! Памятаєш, серце, — ввернув ся до бабуні. — Назарія Яцїмірського, що то в Коровницях, на Юлїнім весіллї, на скрипку грав: то це його внуки. Ах, славно, грав!

Чи ти бачиш! дизувалась бабуня; — гарні хлопцї! Як же там ваш дїдуньо маеть ся? Такий молодий, а вже внуків яких має. Живий — здоровий ще?

Наш дїдунь померли вже, бабушко...

Ххііі, ото доїпро! — аж вдарила ся в полї бабуня: давно?

А вже років пять, як упокоїли ся.

З чогож то? То щеж молодий був: куди до нас!

На Йорданї простудили ся.

Ай, яй, яй! Царство небесне й вічний покій! Ах, грав же, от грав! Бувало, як возьме в Алтера скрипку, куди: все на бік, — й танцї, й пшепюрдчка. А співав як! Ангельський, ангельський тенор мав. Артист був...

І ті, що стояли в черзі, поза братями Яцїмірськими, дивували ся, чого це паничі так довго витають ся: але самі витали ся ще довше за Літошинську й Яцїмірських разом.

А Шимшон Блїндерман, граючи вже четвертий під—ряд марш та між иншим, розмовляючи з отсем Костьом, дивував ся, що такого богато гостий: ну-ну!

Аби мед, Шимшоне, а мухи будуть.

Ой-ой!

Гості, — инші сидїли та прохожали ся в залї таки, инші в їдальні пили чай, инші під оріхом, а скрізь, в покоях, в ганку, в огрудку,— було повно й гудїло, як улику. Під вікнами вже стояло чимало селянської молоді, парубків, хлопців, дівчат та підлїтків, що прийшли подивити ся, як батюшкові гості гуляти муть. Не обходило ся й без гострих слів та стусанів:

Кудиж ти лїзиш, як оса, скиз на твою ма!...

А ди, який! Не до сподоби тобі, що тїсно, то йди к бісовій матері!

Абож- розпяв ся на вікні, лиш йому, бач одному цїкаво.

Горпино! Горпино, дурна, ходи сюди: ось тут хороше видко ся.

А диви, диви, яка голорука! — дивувала ся з котроїсь декольтованої паночки.

Км... чи то їй не стало на рукави чи що?

А ця — як спустила спідницю, волочить ся з заду...

От би взяла, ота голорука, та в цеї з заду втяла та собі рукави наточила, хи-хи-хи! Ха-ха-ха!

Но, цїша, цїша там, — уревонював якийсь поважний парубок: стій, коли стоїш, не конозь ся...

Тим часом до залї увійшов Олег, в снїжно — білому китлї, в круглих парадних спалетах, в білих рукавичках та червонім з биндою банті на грудях: Рая, як найстарша внучка — панна, а тим то й королева балю, призначила його за диражора.

Побачивши його Шимшон Блїндерман стукнув смичком по скрипцї, й марш спинив ся.

Пройшовшись скілька разів з старшою панною Фіялковською по залї та раз у раз вклоняючись або всміхаючись в той чи другий бік, Олег врешті віддалив ся від панни, з кимсь привитав ся, з котроюсь побесїдував, знов привитав ся з якоюсь цїлою родиною, потім пошептав ся об чімсь в Гальою і врав голосно, на цїлу залю, крикнув:

Вальс! Месс ангаже медам!

з зазивом до злуки всіх українських парляментарних послів. — Український повітовий органі заційний комітет в Жовкві.

— **З діяльности Українського Педаґоґічного Товариства.** На засіданю Головної Управи обговорювано напрям дальшої праці У. П. Т. над розвитком рідного шкільництва. В першій мірі обговорювано справу права прилюдности для жіночої семинарії. О признане сего права робить ся старання від десяти літ, одначе безуспішно. Передовсім вильні заходи роблено в сім році, коли здавало ся, що при зміні керманича Краєвої Шкільної Ради чейже дасть ся осягнути так оправдану народню потребу. По внесеню поданя поновила в цвітни просьбу депутація, вислана до віцепрезидента Цоля з нагоди його побуту у Львові. Депутація пробила о право прилюдности ще в сім році, а як ні, то бодай о визначене в нашім заведеню іспитової комісії для переведеня матури в рідній мові кандидаток. У відповідь на се повідомлено Управу, що небавом прибуде краєвий інспектор до переведеня люстрації семинарії. Люстрація дійсно зачала ся, але що йно з початком сего місяця, коли вже кандидатки, не хотячи тратити року, зголосили ся до письменного іспиту в державній семинарії, а не маючи надії здавати іспит у своїй школі, стали приготовляти ся у польській мові. Помимо так спізненого часу рішено інтерпелювати інспектова в справі іспитової комісії, а що-до надання права прилюдности, то поновлять ся заходи, щоби ся справа була порішена на найблизшім засіданю Кр. Шкільної Ради. Жіноча семинарія стоїть що до вивінування в наукові середники і добору учительських сил на рівні з такими державними інстатуціями, а на поступ учениць в науках вказує хочби факт, що на 83 кандидаток, які в послідних трьох роках приступали до іспиту зрілости в державних семинаріях, були лиш 3 репробовані. Тож приватні народні школи під опікою педаг. кружків розвивають ся гарно. З них найбільшу фреквенцію має мішана школа ім. Грінченка, яка отсе одержала право прилюдности, а яку в слідуючім році розділить ся на дві особні школи: мужеську і жіночу. На отсім засіданю порішено признати 3 стипендії з фонду ім. Романа Алексевича до покінченя студій: Миколі Залеському уч. VII. кл. української гімназії у Львові, Олексі Михайловичеви, уч. II. кл укр. гімназії в Долині і одній ученици жіночої семинарії У. П. Т. у Львові.

— **Приготовленя української віденської громади до повитаня митр. Шептицького.** Дістаємо отсей комунікат: Комітет повитаня митр. Шептицького, одержавши з міністерства заґр. справ вістку, що митрополит переступив границі нейтрального краю, виготовив остаточну програму повитаня, яку отсим подаємо нашій публиці до відома. Ціла програма складаєть ся з 4 частий. Найперше повитане відбудеть ся в Берліні, куди виїде з рамени Комітету вибрана делеґація. Опісля властиве повитане віденської української громади наступить на північно-західнім двірци в 8 годині рано. До приходу поїзду на дворець публика буде уставлена перед двірцем, а в сальоні будуть ожидати відпоручники, представники духовенства, двірських кругів і властий. Що-йно пів години опісля, коли всі подорожні опустять дворець, допустить ся публику на перон і до сумежних саль. По виголошеню трьох промов, відспіваєм двох точок мужеського хору закінчить ся повитане на двірци. З двірця удасть ся публика до церкви св. Варварари, де митрополита привитає о. мітрат д-р Жук, а по відправленю молебна повитане того дня закінчить ся. З поклоном являть ся всі організації, посольські, просвітні, громадянські, шкільна молодіж і т. д. аж другого дня на урочистій академії в честь митрополита. Академія пічнеть ся в год. 11-ій перед полуднем в середній салї „Концертгавз у“ при Льотрінгерштрассе. Попри промови і привіти входять в програму також продукції трьох хорів, а то жіночого укр. учит. семинара, академічного мужеського і мішаного. Про день приїзду, як також коли би зайшла зміна що-до пори приїзду, що до зміни зелїзничого двірця, на який мав би митрополит заїхати, повідомить Комітет завчасу у віденських дневниках. — Комітет для привитаня митрополита графа Шептицького у Відни.

— **Українська видїлова школа у Львові.** Управа школи ім. М. Шашкевича у Львові при вул. Скарбівській ч. 26. подає до відома, що справа основаня з новим шкільним роком першої кляси видїлової, окремої для хлопців і окремі для дівчат, поступає наперед. Заки потрібні формальности будуть полагоджені, управа школи буде принимати вже тепер зголошеня устні або письменні до тих кляс, бо шкільний закон вимагає бодай трийцять зголошень, щоб таку клясу можна отворити. Основане отже тих кляс залежати буде від числа зголошень. При тім управа школи заявляє, що з новим шкільним роком всї кляси дівчат будуть побирати науку рано в окремім будинку при вул. Вірменській ч. 24, а всї кляси хлопців будуть учити ся також рано в окремім будинку при вул. Скарбківській ч. 28. — Ганчаковський.

— **В справі датків на волинські школи** тов о „Дністер“ оголошує: Товариство вз. кредиту „Дністер“ подає до відома інтересованих, що приймає гроші на волинські школи і льокує їх на вкладці ч 9888, одних пока тим не займаєть ся дальшою манипуляцією і тому всякі запити в справі оголошеня жертв в часописях, звернені до „Дністра“, остануть без відповіди. В таких справах належить звертати ся безпосередно до Бюра культурної помочи, Львів, вул. Чарнецького ч 24.

— **Заручини на дворі.** За дозволом цісаря архикнязь Максиміліян заручив ся з княгинею Францеской, другою дочкою недавного гофмайстра двора кн. Конрада Гогенльоге-Шіллінгсфірст, який на основі року прислугують права членів домів, які колись належали до станів Німецького Цісарства.

— **Торжественне отворене українського захисту для военних сиріт в Кам'янці Стр.** буде 1. липня с. р. в год. 3½ по пол. Відтак в салї „Народного Дому“ відбудуть ся загальні збори „Українського повітового Комітету опіки над военними сиротами“, а вечером в год. 8. концерт в честь Тараса Шевченка, з якого дохід призначений на український захист. На сі торжества запрошуємо отсею дорогою усе патріотичне населене повіту і околиці, якому добро военних сиріт лежить на серци.

— **Дирекція учительської семинарії в Самборі** повідомляє, що вступні іспити до приготовляючої класи і до 1 в їх курсів учительської мужеської семинарії в Самборі відбудуть ся дня 30. червня 1917.

— **Консумам до відома.** На основі автентичних інформацій повідомляємо наші консуми і всякі споживчі організації, що як хотять мати бульбу на осінь для своїх членів, то мусять сейчас зробити контракт на її достави і його найдальше до дня 25. червня 1917 предложити до затвердженя ц. к. Уряду для виживленя у Відни. Нашими заступниками в тім уряді є пп. В. Нагірьий і В. Струк.

Неприятельська відозва до полонених в справі підпалів і нищення.

Одержуємо до поміщення з урядової сторони отсе письмо:

Перед кількома днями відкрито майже неімовірну пробу, щоби военних бранців уживати до завдання осередним державам втрат: военні бранці одержують у формі приказу вазив, щоби при помочи перепачкованих средств і на основі інструкції вели саботаж, нищили земні плоди, допускали ся підпалів і в той спосіб робили шкоди осередним державам.

Неприятелї послугують ся в тій цілї шифрованим письмом на картках, пересиланих крадьком в предметах поживи до таборів полонених. В пакеті, заадресованім до одного з бранців, знайдено колач. в якім було 5 таких карточок. Карточки ті записані машиновим письмом в спосіб, який вказує на те, що їх поширюють ся в значній скількости, імовірно у всіх таборах полонених, що отже антант бажає утворити серед полонених цілу організацію для цілий саботажу.

Рівночасно в тим відкритєм надходять донесеня з краю і заграници, що вже підчас минулих жнив полонені нищили збіже на засів, або молоді ростини.

Зміст згаданих перепачкованих карточок такий:

Вказівки про ушкоджуване і нищене.

Ширіть пропаганду серед робітників на фільварках і учіть, як витинати ножем або тріскою очка і молоді пороści бараболь на засів. Дістанете впрочім для тої цілї дрібні прилади в рульонах шоколяди, тістах або бішкоптах.

У варстатах смаруйте машини долуженою пастою до зубів.

Відповідайте зараз, як що вам треба средств до підпалів або до зачумленя худоби. Тоді найблизші посилки будуть містити між иншим пакети з пастильками або иншими средствами.

Можете також одержати апарати до підпалу, який що йно після або пяти годин спричинює пожар. Підкладайте їх у велаких обійстях, у зелїзничих вагонах, в поїздах готових до відїзду. В сільських господарствах давайте наперед худобі пастильки, а опісля підкладайте огонь. Звірята будуть з конечности переведені в инше місце і внесуть з собою заразу до иншої обори.

Вибирайте, що вам треба і роздумуйте. Ваші дїла будуть нагороджені в міру наслїдку. Подайте як найскорше видуману адресу, на яку треба би вам висилати шораз нові пакети в спосіб безпечний від контролї. По кождім знищеню донесіть мені про него листом або карткою. Напишіть чого вам треба, а я вишлю значні припаси матеріялу. Мусите довести до того, щоби у всіх командах господарські обійстя станули в огні, та щоби спалила ся також худоба. Не занедбуйте ніякої роботи. Се спаде як бич на карки німецького народу. Як се можливе, спровадьте також вірних приятелїв. В той спосіб працювати мете для побіди і вітчини.

Донесіть мені, як побудували ви вашу організацію, матеріял одержите в найблизшім пакеті. Відповідь як найскорше...

Робітники в поли мусять, як сказано, виконати всякі вказівки що до засівів і жнив. Заохочуйте їх до ушкоджень і знищень всякого рода. Інструкції маєть ся вважати військовими приказами. Всї приятелї будуть нагороджені.

Вказівки що-до нищеня бараболь.

Бараболї на засів. Треба вишукати кілька зіпсованих бараболь з темними плямами. Коли будуть зладжені бараболї до садженя, треба легко скалічити лупину здорової бараболї і натерти в тім місци частю зіпсованої штуки.

Де се можливе, треба вибрати очка ножем або тріскою, або апаратом, який знайдете в пересланих тістах, шоколядї і т. д.

Викопуване бараболь. Вже при викопуваню мішайте зіпсовані бараболї зі здоровими. Де се можливе, постарайте ся о сірчаний квас, бо полите ним не допускає до кільченя бараболї.

Всякі ті дїла переводьте так, щоби Німці їх не запримітили. Злі жнива се так як програна битва. Ви працюєте для вітчини!

Старайте ся приєднати собі певних, осторожних приятелїв, які подадуть нам свої назвища, нехай вони пишуть і дїлають. Працюйте тихо, керкуйте роботою. Табор полонених треба цїпко держати в руці. Може треба буде вас всїх, щоби приликати на Німеччину катастрофу.

Тому ся організація повинна вважати ся службою, яку вам особисто поручено. Вашим дїлом випирати ся всякого порозуміня з нами.

Ушкодженя і знищеня

Визначуйте людий, поучайте їх, як мають по господарствах винищувати худобу, як мають у фабриках робити шкоди н. пр. насипати піску до моторів, на зелїзничих двірцях, у військових обозах, державних будівлях, военних фабриках.

Вкажіть мені тих, які забувають про свої обовязки: вони будуть покарані, а заслужених стріне нагорода.

Ціль тих проб, щоби викликати широко розгалужений саботаж в области осередних держав, не виключає можливости, що організаційні змаганя серед полонених тривають дальше. З огляду на інструкції, видані у виді приказів, полонених ставить ся в примусовім положеню. Супроти розмірів, в яких працюють полонені в наших промислових заведеннях і рільництві, є велика небезпека, що сповнене тих приказів може спричинити неоцїнимі шкоди. Є несовістю заохочувати братів до дїл, яких виконане грозило би їм карою смерти. Для осередних держав є житевою конечністю здавити такий рух і підприняти конечні міри з огляду на власне безпеченство. В Німеччині здержано пересилки пакетів для французьких бранців. Подібні заряджена будуть видані в австро-угорських таборах полонених і місцях праці.

---

† ПОМЕРЛИ †

Анна Шевчук, жінка Василя Шевчука, складача „Дїла“, померла дня 20. червня с. р. в 39 р. житя. Похорон відбудеть ся 22 с. м. з дому жалоби при вул. Домса 2. на Янівське кладовище. В. їй п.!

НА ВОЛИНСЬКІ ШКОЛИ.

„П'яткова система“.

На необхідну потребу удержаня 25 українських шкіл на Волини, які супроти останних подій тим довкруги і важнїйші для української справи, конечні як найскорші і найобильнїйші жертви

Танька Ляш Романів 3 К. — Техля Богуш Романів 3 К.: Каську Цап в Підгородища, Стефана Андрушків, Олексу Бурого, Анну Стасик і Сенька Моха усїх з Риманова. — Ксеня Гутник Романів 3 К.: Олексу Сподарик, Федька Мільгу і Каську Цап усїх з Підгородища н. Романів, Федька Темного і Стефана Бурого обох Романова. — Юстина Підлужна Романів 4 К.: Теклю Сурму, Марину Довгу і Ксеню Онищук, усїх з Романова, Марину Війтович і Марину Бодиар, обі з Підгородища н. Романів. — Пазька Мисяк Романів 3 К.: Пазьку Прийму з Романова, Парашку Зварич, Анну Копій, Анну Бу[illegible] і Пазьку Мисяк (Атана-

са) усіх з Романова. — Настя Горбач Романів 4 К.: Юстину Кохановеьку, Миколу Назарка, Анну Стасик, усіх Романова, Оришку Дранаку з Підгородища п. Романів, Миколу Половка пол. почта 423. — Гаська Прибила Романів К 4.: Федька Когут цугсфірера тепер з Романова, Марину Захара і Юстину Андрушко обі з Романова, Ілька Стасик пол. почта 423.— Д-р Олекса Гарасимів фельдпост 4, 10 К.— М. Федак надпор. 89 п. п. 20. К: пор. Хромяка 9. п. п. — Юлія Німентовська, Львів 5 К.: пп. Кольовхона, Карпінського, Диркача і Бордуна. — Петро Німчук, Андрій Ліськевич, Кароль Городинський, ц. к. скарбові стражники в Щуїні (складка) 10 К. — Оленка Валюхівна, Ластівки 5 К.: Галю Коленську, уч. VIII. кл., Перемишль, Дзюню Фіраківну, Ріпнів. Місю Козаневичівну, Бистриця, Миколу Шипайла, підхор. У С. В., Василя Чаплю, надпор., поч. пол. 385. — Іван Романків, У. С. С., Львів 5 К. (Дн): д-ра Мишуґу Луку, У. С. С., п-а Березовську Любу, п-а Савичівну Тоню всї у Володимирі, п-у Гаврисевичівну Стелю у Львові, п-у Гутковську Зоню в Стрию. — Михайло Юрків, поручник 24 п. п. 10 К.: поручник 24 п. п. Зенона Винницького, Омеляна Гординського, Теодора Мельника, прапорчика при У. С. С. — Стефа Круківна 5 К (Дн): М. Заворотюкову з Ліщави, Павла Яремy судію в Угнова, П. Турка учит. з Арламова.

ОПОВІСТКИ.

Четвер, 21. червня 1917.

Нанб: греко-кат.: Теодора муч. — римо-кат.: Якова ст.

Завтра: греко-кат.: Кирила арх. — римо-кат.: Павлїна еп.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 20. червня 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ І НА БАЛКАНІ.

Без зміни.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

По двогодиннім гарматнім підготовленю вчера рано почав ся на височинї Семи Громад наступ італійської піхоти, ведений з великим накладом сил, особливо на північнім крилї в области Монте Фурно і граничного пояса. Наші війска в побідній оборонї зломили всї наступи неприятеля. Місцевий успіх Італійців в области Cima Dic, який був принїс їм кількасот кроків терену, відбито переважно протинаступом. Над Сочею нїчого важного.

Заступ. шефа ген. штабу Ф. Гефер.

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 20. червня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група війск баварського наступника престола кн. Рупрехта: Між Ізерою і Lys гарматня боротьба особливо вечером стала дуже завзята. Також від каналу La Basse аж до Скарти огнева діяльність була хвилями значна. На південний захід від Lens Англійці рушили до наступу на північнім березї потока Souchez. На крилах відперто їх, в серединї вспіли вдерти ся до наших передних ровів. Сильним протинаступом перешкоджено розширенню сього успіху, що мали за ціль швидко стягнені нові англійські сили. В терені перед нашими становищами на північ від St. Quentin були перепалки наших позицій з англійськими стежами, які мусїли уступити перед нашим огнем.

Група війск нїмецького наступника престола: Здовж Ени тільки місцями вновляла ся гарматна боротьба. В західній Шампанії сильним протинаступом полку з Марксії відзискали ми більшу часть терену, який 18. с. м. вгрaчено в користь Французів на південний захід від Високої Гори.

На инших фронтах при звичайній боєвій діяльности не стало ся нїчого важного.

Перший квартирмайстер ген. Людендорф.

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Василь Ганущак Tr. Ers. Kol. 97 пошукує о. Константина Ганущака з Корявча. 423 3-4

АДРЕСА: Hauptkasse der Zentralleitung der Ukrainischen Legion WIEN, VIII. LEDERERGASSE 20

▷▷▷ ЧЕКОВЕ-КОНТО: 12.259 ◁◁◁

▷▷▷ ПРОСИМО НА СЮ АДРЕСУ ◁◁◁

▷▷▷ СЛАТИ ЛИСТИ І ДАТКИ ◁◁◁

▷▷▷ НА СТРІЛЕЦЬКІ ЦІЛИ. ◁◁◁

15—?

Паранька Богданович, евакуована в Глубиці повіт Броди, пошукує свого чоловіка Мартина Богановича, служив при уланах в Жовкві. Адрес: село Трудовач, почта Гологори. 421 4—5

Анна Хижа, евакуована в Голубиці повіт Броди, перебуваючи в Трудовачи почта Гологори, пошукує свого чоловіка Луця Хижого 35 п. краєвих стрільців. 421 4—5

Марта Нестюк, евакуована в села Ярославичі пов. Зборів, тепер Мальчиці п. Мшана к. Львова, шукає свого сина Михайла Боднара, котрий був при війску. Ldw. Inf R. 35. 1 Baon 3 Komp. 2 Zug 427 2—3

Оголошення.

На селї, в здоровій околици, на час вакацій, обіймy лекцію, в нашої гімназії, або нормальних кляс; за малою винагородою. — Зголошення в чемности приймає: **Книгарня „Наук. Т-ва ім. Шевченка" у Львові, Ринок 10.** 1—3

- ПОЧЕНЄ НІС -

усуває певно спеціяльний пудер „Csave", пакет за 1·20 К. На провінцію висилаю тільки за попереднім надісланем належитости і 40 с. на порто. — Одиноке заступство **S. FEDER, — Львів, Сикстуська ч. 7.** 279 42—60

Евакуована учительна пошукує лекції на час вакацій. Кокошківна Елеонора, Винсова пов. Горлиці. 425 3—3

Загальні Збори

Філії Краєвого Товариства Господарського „Сільський Господар"

в Яворові,

відбудуть ся в неділю дня 1. липня с. р. в сали „Народного Дому" о годині 2-ій по полудни з отсим порядком дневним:

1. Отворене зборів.
2. Звіт дїяльности уступаючої Філіяльної Ради і відчитане протоколу послїдних Загальних Зборів.
3. Реферат делегата Головної Ради Товариства про відбудову знищених війною людських осель, про відновy рільництва, промислу і торговлї, про справи виселенців і їх худобу.
4. Дискусія над виголошеним рефератом, запити і пояснення.
5. Вибір нової Філіяльної Ради і
6. Внески членів.

Подаючи про се до відома загалу членів Яворівщини, взиває Краєве Товариство господарське „Сільський Господар" у Львові до як найчисленнїйшої участи в сих зборах.

З окрема звертаєть ся Товариство з усильною просьбою до всїх свідомійших селян повіта, до Вч. Духовенства, Вп. Учителїв і Учителюк і всїх тих, які охочі є заняти ся справами відбудови повіта, щоб зволили численно на збори прибути і спільно уложили програму відновы дїяльности яворівської Філії та її співучасти в в дбудові повіта. 430 1—1

ДЛЯ-ДІТИЙ

Як нагорода пильности

- 25 книжок рїжного змісту -

(видавництва Товариства „ПРОСВІТА")

за К 15·20 з портом **К 16·20.**

Всї книжочки гарно оправлені у півполотно з золоченим витиском:

„НАГОРОДА ПИЛЬНОСТИ".

Висилає за попереднім надісланєм готівки: **Канцелярія Товариства „Просвіта" у Львові, — Ринок ч 10.** V. 2—?

В середмістю 2 покої кавалєрські - сонячні не — умебльовані з електричним освітленєм і лазенкою **винаймимо від 15. липня 1917.**

Зголошеня письменні під „банковець" вирост до адміністрації „Дїла" — Ринок 10. 2—5

Бібліотека Коломенного.

Серія перша:

Взірцї української літератури в російськім перекладї.

Иванъ Франко. Моисей. З передм. й портр. автора. Цїна 1 К. — **О. Кобецъ** Пѣсни пѣвника. Цїна 20 сот. а пересилкою 25 с.

Тимже накладом вийшли **портрети** В. Винниченка, Б. Грінченка, М. Грушевського, М. Драгоманова, О. Кобця, Ольги Кобилянської, М. Коцюбинського, Ів. Нечуя-Левицького, В. Стефаника, Лесї Українки, Ів Франка і Т. Шевченка. **12 карток портретів 1 кор. 20 сот.**

Замовляти на адресу: 407 Б 2—?

P. Djatlow, Josefstädterstr. 79, I4, Wien VIII.

Подорожуючого урядника

за місячною платнею, провізією і зворотом коштів подорожи з дїетами пошукує

„Карпатія" Товариство взаїмних обезпечень на житє і ренти у Львові

Зголошеня письменні або устні з поданєм перебігу житя, приймає Дирекція „Карпатії" ул. Руська ч. 18. II п. 418 2—3

ЗОВСІМ ДАРОМ! висилаю ранїшим до шпиталїв інвалідам інформаційні (заал. Призва родин покликаних до війска і ін.) і жовнирські Календарцї. Для инших коштують вони по 30 і 20 сот. Поручаю також 1-шу книжку видавництва „Нова Культура" Оскарда Уальда „Сфінкс без таємниці", збірка оповідань з англїйської мови. Цїна К 1·60, в поруч. пересилкою К 2·— Чудовий вміст. Белїтровий папір.

А. Березовський

373 9—10 **Львів, вул. Карпінського ч. 19.**

IX. Звичайні Загальні Збори

кредитово-господарського тов.

„Руський Народний Дім"

стоваришеня зареєстр. з обмеж. порукою

в Цїшанові,

відбудуть ся дня 10 липня 1917 р. о 11 ій годині перед полуднем а вразї браку комплету о 3 ій годині пополудни того самого дня при такій скількости членів, яка збереть ся, в домі п. Пашка з слїдуючим порядком дневним:

1. Відчитане протоколу з попередних загальних зборів;
2. Звіт Дирекції з дїяльности і рахунків за 1916 рік;
3. Удїленє Дирекції і Ради Надзираючій абсолюторії;
4. Розділ зиску;
5. Внесеня і інтерпеляції членів.

Цїшанів, дня 17. червня 1917.

ДИРЕКЦІЯ: 429 1—2

о. С. Метелля. Іван Пашко.

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ

в ПЕРЕМИШЛІ

вулиця Касарнянська ч. 3.

Приймає і виплачує щадничі вклади щорічно вгодинах урядових. Вклади опроцентовує по 4%, починаючи вже від слїдуючого дня по дню вложеня аж до послїдного дня перед днем підйманя.

ВКЛАДКИ в „Руській Щаднищ" можна складати особисто в касї товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками, почтовими щаднищі, які Дирекція Щаднищі на жадане безплатно достарчає, і в фільях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щаднищі".

Удїляє позичок: а) гіпотечних листів заставних річними амортизаційними ратами на протяг лїт 10—45 після вибору позичаючого; б) на векслї ефектів, в на секонт векслїв. Справи позичок załatwiaє кожного дня.

Посередничать у вкладанню позичок в Гал. Воєннім Заведеню кредитовім в Кракові.

Всяких інформацій і друків удїляє канцелярія „Руської Щаднищі" ул. Коперника, Народний Дім, і. пов. щоденно безкоштовно в годинах урядових від 9—1 год. крокі неділь і українських свят.

Після § 14. устава „Руської Щаднищі", затвердженого через п. к. міністерство внутрішніх справ вкладни в товаристві „Руська Щадниця" в Перемишлї надають ся до льокацій пупілярних, фундаційних і т. п. капіталів, яке отже „Руська Щаднищ" пупілярну обезпеку. III. 48—?

Відповідальний за редакцію д-р Василь Ганкевич.

Друкарня „Діла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 144. (9 396) Львів, пятниця 22 червня (9 ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.725.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . . . 2·70 К.
чвертьрічно . . . . 8·— „
піврічно . . . . 16·— „
цілорічно . . . . 32·— „

у Львові (без доставки):

місячно . . . . . 2·40 К.
чвертьрічно . . . . 7·— „
піврічно . . . . 14·— „
цілорічно . . . . 28·— „

За зміну адреси платить сп 60 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомлення про вінчання і заручини 1·20. Некрольогія стрічка 1 К.

Сталі оголошення за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Ярослав Веселовський

віденський кореспондент і б. начальний редактор „Діла",

пресовий референт в ц. і к. міністерстві заграничних справ у Відни,

помер нині, в четвер, 21. червня 1917, в 6½ год. рано в Відни, в 37. році життя.

Похорон буде в суботу, 23. червня 1917.

В. Й. П.

Львів, 21. червня 1917.

З польської преси лунають зрозумілі оклики тріюмфу: Опозиція польського кола повалила кабінет гр. Клям Мартініца! Польське коло показало, що в Австрії не то проти Поляків, але й без Поляків правити не можна!

Заналізуймо основи сього тріюмфу:

Підчас створеня теперішної австрійської конституції, в 1860 их роках, Поляки з Чехами заступали проти Німців програму федерації „історичних країв", яка була лягла в основу жовтневого дипльому. Становище Чехів загрожувало Німцям, становище Поляків — Українцям. Тодї корона і правительство помирили ся з Поляками коштом українського народу, Поляки зрадили Чехів і разом з Німцями утворили більшість, стали складовим чинником правліня в Австрії.

Комбінація: Поляки й Чехи проти Німців виринала ще нераз, — що згадаємо хоч би еру гр. К. Баденія. І все кінчила ся тим, що Поляки діставали заспокоєне коштом українського народу і разом з Німцями творили правительственну більшість, а Чехи, помігши своїм хвилевим союзникам до осягненя їх цїли, оставали далї на гіркім хлїбі опозиції.

Ділячи з Німцями власть у державі, Поляки вміли використати кожду нагоду, щоби скріпити й розширити свій „стан посіданя" державної власти. Опанували Галичину, забезпечили собі свою парляментарну силу, обсадили центральні уряди, — словом, все і всюди старали ся зробити ся чинником у виконуваню державної власти необхідним, а при тім таким сильним, щоб висадити його в сїдла не було легкою справою.

А Німцї, за цїну можности несповнюваня чеських домагань, позволяли Полякам робити все, що їм тільки забагло ся.

Коли ж польські домаганя видавали ся навіть Німцям неможливими, — як прим. тепер польський спосіб відокремленя Галичини,—тодї Поляки переходили до опозиції, вдаряли в тон славянської солїдарности проти гегемонії німецького централїзму, — доти, доки Німцї, які супроти солїдарної опозиції Славян є в меншости, примушені когось зі Славян для себе приєднати, уступали перед Поляками. Тодї знов Поляки ділили з Німцями власть, не журячи ся про Чехів та инших Славян, які своєю опозицією помогли їм, Полякам, доконати нового вимушеня на Німцях.

І знов лунали оклики тріюмфу, що в Австрії ніяке правительство не сміє не числити ся з Поляками, що навіть без Поляків, а тим більше проти Поляків в Австрії правити не можна.

Чому? Бо з усіх славянських народів, яких в таких випадках мають Німцї проти себе, Поляків найлекше заспокоїти. Коли Чехам і південним Славянам Німцї мусїли би робити уступки коштом своїх власних (оправданих, чи ні, — в се не входимо) інтересів, — то Полякам роблять вони уступки коштом інтересів українського народу. А се значно лекше.

Таким чином Поляки тріюмфують тому, що основою теперішної австрійської конституції є поділ панованя в державі між Німців і Поляків коштом упослїдженя всїх инших народів; тому, що Німцї не можуть погодити ся з Чехами й південними Славянами і в боротьбі з ними потребують помочи Поляків, яку купують коштом інтересів українського народу; тому — загально кажучи — що в Австрії не побідила ідея рівноправности всїх народів держави. З хвилею побіди сеї ідеї польське значінє в державі само собою було би зредуковане до границь, які відповідали би етнографічній силї польського елементу. Бо т. зв. політична, економічна й культурна сила Поляків, на скільки є висшою від сили етнографічної, завдячує ту висшість панованю над українським народом і посередно, через виконуване державної власти, над иншими народами держави.

А польський тріюмф, що без Поляків, а тим більше проти Поляків не можна в Австрії правити, має дуже непочесну моральну підставу: бо зі всїх народів держави, які стоять проти Німців, Поляків найлекше купити.

Як би австрійські Німцї мали на стільки моральної сили і політичної врілости, щоби помирити ся з Чехами і південними Славянами, словом, як би змогли стати елементом справдї будуючим, творчим, а не тільки пануючим, — будуючим і творчим на основі ідеї рівноправности народів, ідеї Австрії як держави народів, — тодї основи тріюмфу Поляків зникли би.

Концентраційний кабінет 18 міністрів?

Львів 21 червня 1917.

Вісти, які приносила віденська преса до нинїшного дня, вказували на те, що гр. Клям-Мартініц переведе реконструкцію свого кабінету, сповнивши вперед домаганя Поляків. Поляки домагали ся і домагають ся в першій мірі передачі галицької управи в руки цивільного намісника-Поляка, покликаня до кабінету польського міністра „для Галичини" і одного ресортового міністра, який мав би одержати ресорт зелїзниць. Конференція, ку відбув гр. Клям вчера з представниками Поляків, довела до порозуміня в справі двох перших із згаданих домагань; сповненю третого домаганя стояти мають трудности річевого характеру і замість теки міністра зелїзниць предложив гр. Клям Полякам до розпорядомости теку міністра справедливости або рільництва. Говорено навіть про д ра Бобжинського як кандидата до портфелю справедливости.

Вчера провадив гр. Клям-Мартініц дальші переговори з представниками Поляків, т. зв. латинської унії, Чехів, Українців і південних Славян. Саме ті переговори мали довести до зміни первісного проєкту про реконструкцію кабінету гр. Клям Мартініца, а серед них згоджено ся на зложеве концентраційного кабінету. Так принайменше доносять віденські дневники, які отсе наспіли до нас. Вже завтра мав би бути іменований кабінет, зложений з 18 міністрів; ресортові міністерства остали би в руках дотеперішних міністрів, а чеські Німцї, альпейські Німцї, Чехи, Поляки, Українцї і південні Славяни мали би держати по одному міністрови-земляковi.

Про особи будучих міністрів-земляків не рішено ще досї. Новий кабінет став би дефінітивним правительством, якого завданєм була би перебудова Австрії на основі нової конституції.

Нова парляментарна більшість буде зложена з німецького національного союза, християнсько суспільних, Поляків, південних Славян і латинської унії.

Димісія цілого кабінету?

Відень, 21. червня 1917.

В вечірних годинах розійшла ся в парламенті відомість, що президент міністрів Кляй-Мартініц супротив сього, що виявила ся неможливість утворення кабінету скріпленого покликанем міністрів земляків, предложив цісареви просьбу о приняте димісії цілого кабінету і повіреня кому иншому місії утворення кабінету.

Німецькі соціяльні демократи й кабінет.

ВІДЕНЬ (Ткб.) „Sozialdemokratisches Korrespondenz" доносить: Президент міністрів запросив нині президію клюбу німецької соціяльної демократії, представив їй програму правительства і віззвав клюб, щоби вислав свого представника до кабінету. Пп. Пернерсторфер і Зайц заявили, що президія клюбу з принципіяльних причин відмавляють ся в імени партії від участи в кабінеті. Партія бажає як передше так і далі працювати над відбудовою тривалого парляментарного устрою, приверненем мира між народами Австрії і конституції. Президент міністрів приняв з жалем сю відповідь до відома.

З буджетової комісії.

ВІДЕНЬ (Ткб.) В буджетовій комісії в продовженю нарад над буджетовою провізорією п. Ангерман застеріг ся проти закиду, мовби Поляки, які понесли найбільші воєнні жертви, відмавляли сього, що є конечне для війни. Радо хотять поносити всякі дальші жертви і не відмавляють державі сього, чого вона конче потребує. Є конечне утворене сильного правительства, яке відповідало би відносинам народів і яке мавоб у собі найліпших людий з кождої національности. Сильне правительство, бодай в части парляментарне, було би приготовленем до цілковитого парляментаризованя кабінету, а сей далі полагодив би справу внутрішної політики, перевів би віднову Австрії в дусі свободи всіх народів, а під оглядом заграничної політики придбав би Австрії силу притаганя так, щоби й наші народи шукали свого щастя в прилученю до Австрії. Поляки працюють для добра Австрії та для власної будучини, а прийде час, в якім народи будуть вдячні польському колу за скріпленє австрійського правительства.

П. де Гаспарі вніс резолюцію в справі загальної ревізії дисциплінарних поступовань проти державних конфінованих і інтернованих урядників.

П. Шрайнер звернув ся проти резолюції Кадльчака в справі внесеня розпорядку міністерства зелізниць з 5. липня 1915. Розпорядок мав на цілі тільки привернене істнуючих уже приписів про німецьку службову мову.

П. Седляк заявив, що чеський союз буде голосувати проти правительства, а не проти потреб держави, коли сі потреби представить инше правительство.

П. Петрушевич обговорював положенє Українців в Галичині і жалів ся на гірше поведенє з ними на національнім поли. Жадав переміни правительства в дусі народного парляментарного представництва. Се правительство разом з парляментом повинно перевести віднову Австрії в дусі автономічнім. До нинішного правительства Українці не мають довіря і будуть голосувати проти буджетової провізорії.

Предсідатель Сильвестер пригадав, що палата визначила буджетовій комісії на полагодженє провізорії реченець 3 днів, який нині минає.

По думці заповіди, вискаданій на початку засіданя, що воно буде тривати до 4 г. по пол., а коли до сього часу не буде голосованя, то засіданє буде перерване а предложенє відіслане на пленум, заявив предсідатель, що тому-що доси не полагоджено предложеня, замикає нинішне засіданє.

Нарада клюбових голов.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Нині відбула ся під проводом президента палати Гросса в присутности президента міністрів гр. Кляя Мартініца нарада клюбових голов. Президент заявив, що буджетова комісія не ухвалила нічого в справі буджетового предложеня в реченци визначенім палатою, тим-то по думці § 40 регуляміну друге читанє буджетової провізорії розпічнеть ся завтра і президент визначить справозданця. На се друге читанє запропоновано 3 засіданя: в пятницю, суботу і понеділок. Заразом в справі усталеня ліста бесідників уложено по думці § 52 регуляміну, що бесідники мають зголошувати ся в дирекції канцелярії до години 10·50 перед пол. Далі заявив предсідатель, що президент міністрів повідомив його, що сими днями візветь ся палату до переведеня виборів до делегації. Рішено, щоби сі вибори відбули ся на засіданю д. 3. липня.

Програма угорського правительства.

БУДАПЕШТ. (Ткб.) В соймі по полагодженю формальностий заявив президент міністрів Естергазі, що підставою й рацією істнованя нового правительства є виборча реформа. Потім розвинув бесідник подрібно програму праці.

В справі угоди з Австрією заявив, що правительство приймає договір, заключений попереднім правительством з австрійським і на сій основі буде вести далі переговори. Правительство задумує полагодженє угоди віддати мовому соймови. Від сього відступило би правительство тільки тоді, колиб приневолили його до сього обставини. Що до Хорватії сказав президент, що по укінченю переговорів з хорватськими партіями запропонує монархови именованє хорватського міністра.

Про заграничну політику сказав, що на основі подрібної конференції з міністром заграничних справ заявляє, що є в повній ягоді з ним що до напряму заграничної політики. Також нове правительство тривае при союзі з Німеччиною та про союз з Туреччиною й Болгарією, які кабуть будуть тривати довго.

В кінци обговорював міністер виборчу реформу. Виборче право має починати ся в 24. роком житя, а сі, що мають військовий хрест Карла, дістануть виборче право без огляду на вік. Виборче право має бути загальне й рівне. Має бути забезпечена чистота виборів. Президент має надію, що більшість не буде робити трудностий переведеню реформи. Колиб одначе таке було, то буде приневолений перевести нові вибори.

Швайцарія і осередні держави.

ЖЕНЕВА. (Шв. Аг.) Консулятн: німецький, австро угорський і турецький були через цілий день і ніч стережені поліцією. В середу не було демонстрацій.

Українці проти Керенського

СТОКГОЛЬМ (Ткб) Газети доносять з Гапранди, що вибухнув конфлікт між Керенським і соц'ялістами-революціонерами, які домагаються усуненя його з кабінету.

Керенський порівнив ся також з Українцями з приводу заборони конгресу жовнірів України.

Український військовий з'їзд на північнім фронті.

П. Т. А повідомляє з Риги:

Закінчив ся перший з'їзд Українців армій північного фронту, на котрий прибуло більше ніж 500 делегатів. З'їзд відвідали головно командуючий арміями північного фронту генерал Драгомірів, командант армії генерал Радко Дмитрієв, представник Франції і всім уладжено овацію. Головно-командуючий арміями північного фронту генерал Драгомірів в теплих словах привитав з'їзд і побажав організації плодотворної праці на славу рідній Україні. Головно командуючий, як уроженець України, знаючи Українців, висловив надію, що Українці разом з усіми націями Росії та її союзниками оборонять волю народів. Предсідатель з'їзду і делегати дякували гостям за привіт і вказали на те, що Українці нераз проливали кров за волю народу та його справедливу справу. Французький генерал у коротких словах просив не забувати вірної союзниці Франції.

Ю. СТРИЖАВСЬКИЙ. 19

ПІД КРИЛАМИ ЦЕРКОВ.

І Шимшон Бліндерман, добре знаючи свою ролю враз вдарив вальс „Кліко".

Зала закрутилась, завертілась білими, рожевими, зеленими сукнями, цивільними, студентськими та школярськими сурдутами, але Только з Бевпашної та Горпьо Хмельницький спиняли на собі увагу фраками, а брат Братковського — ясно синею чумаркою з широко вишиваною пазухою та червоними стрічками.

Шось то такоє напялїл на сїбя, — обурювала ся тїтка Тоня: — кучер — нї кучер, лакей — нї лакей, нї знать, што такое; а іщо — інженер, благородний чоловєк!

Ого такоє, как відїтє, скаржила ся стара Нелюбовичка, тїтка „кучера", що привезла його до Дубиновець на баль; ото всьо о — такоє мужицькоє, малоросийськоє, то, знаїті, — оссбоє для нїго удовольствїє, особоє удовольствїє!

І как ето он нє постїснял ся пріехать на бал в таком уборє?

Та, Боже мой: говорила! Шо ти, Поль, говору, делаїш: тож люді будуть сміятца. Е, тьотьо, говоріт, як в нас в Петербурзї не сміють ся, то тут і байдуже.

Сьсьсь... — дивувала ся тїтка Таня: — то неужелї в Пітербурґє тоже с ума посходілї; а я думала только в нас, в Кіївє...

А Шимшон Бліндерман знає своє:

„Пою с восторгом
І льотко
Весьолий вальс,
Кліко, Кліко"...

І пара — з Раї і інженера — кружить, аж нїчого, здаєть ся не бачить і не чує, а поли чумарки так і роззівають ся... Між вальсуючими йде уривково запихана розмова:

Ви любите вальс? — питає інжінер.

Очень... — відповідає Рая.

А не дуже?

Што ви говорите?

Питаю ся „дуже" любите чи „оченґ".

Ха ха! Не всьо лї равно... ну, дуже...

Братковський подякував Раї більш інтенсивним туром, а Рая — Братковського, з свого боку питанням:

А ви... дуже любите... все малоруське?

О, дуже! І колиб ви полюбили його, то... чи не загинув би я коло вас раз на завше...

Я не по... я не розумію, що ви кажете.

О, порозуміємо сьо: я вірю в свою зорю. Але панна вже стомили ся: дуже дякую!

Вмить до Раї прискочив Олег і, запросивши її, серед танцю почав випитувати, про що вона так завзято розмовляла з Братківським. Рая спершу, як звичайно, заінтригувала свого коханого, але скоро заспокоюючим тоном сказала:

То ми з ним про Малоросію...

„Кохайте ся, чорнобриві, та не з Москалями", поруч танцюючи, деклямував ніби своїй новій дамі Братковський, скоса глянувши на Раю, а ця, піймавши його зір, зрозуміла, до кого та деклямація.

Гран рон! — скрикнув Олег, — агош!

Шимшон Бліндерман переміняв „Кліко" на „Ожиданіє", і довго ще фагот потрясав шибками дубиновецької залї та шалїв перший завзятий вальс.

По короткім спочинку — Па-де катр, Мілйон, потім — Аркаден, Па-де-патінер, нарешті — мазур.

При всїй своїй досвідчености в танцях, Олег на цей раз перервав свої функції пристаркуватому вже панові Бржезїнському, сусїдньому орендатарові — полякові, що досї бесїдував в кабинетї з батюшками та заглядав до преферансу, який йшов вже повною ходою, аж за двома столиками.

Вже естем старий: забувєм ся, — відмовляв ся пан, але врештї здав ся на просьби й запросив Раю.

І от тепер дубиновецька зала зазнала справжнього лиха! Дрожила підлога, зачиняли ся від вітру двері, бряжчали вікна й пригасали вогнї в лямпах... Недурно на другий день, аналїзуючи враженія балю, панна Фіялковська висловила ся, що „пан Бржезїнський так слічне дериґовал, же аж лямпи згасїл". Шимшон Бліндерман, й сам танцюючи всєю своєю істотою, показував дива в гуків і такту. Особливо моцював ся фагот; здавало ся, от-от, й очі маестро вискочать в своїх орбіт за паном Бржезїнським; а рип його розлягав ся аж понад ставом.

Вельке коло — керував пан Бржезїнський: — кошичек! кшиж, проше!

За порогами залї стояв натовп „запорожців" — нетанцюючих паничів, церковних учителїв, двох молодих Фіялковських та батюшок, що, покинувши на час преферанса, й собі прийшли глянути, „що то там той пан вичворяє", а отець Кость, користуючись з відсутности гостий поляків, що всї — або пішли до зура або хоч дивили ся на його „запорожцями", розповідав батюшкам приказку про те, як, мовляв, одного разу, за польського повстаня, в палацу одного магната зібрало ся польське товариство, а між ним і один однїсеньский російський офіцир.

З'їзд приняв такі ухвали: 1) обезпечення всіх Українців без ріжниці політичних партій; 2) добивати ся національно територіяльної автономії України у федеративній демократичній російській республиці; 3) виявнити загальне число Українців в армії і 4) приготовити населене до виборів до Установчих Зборів.

Українські корпуси.

Відень, 18. червня 1917.

(Ф. К.) Вістка, подана „Frankfurter Zeitung", потверджуєть ся. „Биржевыя Вѣдомости" з 29. н. ст. мая у телеграмі П. Т. А. з 27. н. ст. мая доносять:

На нараді в місці перебування головнокомандуючого фронтом Брусілова при участи міністра війни Керенського обговорювано питане творення українських військових частий. Нарада признала можливим утворити три корпуси з тих, які стоять на нинішнім західнім фронті, котрі будуть комплектувати ся виключно салдатами і офіцирами Українцями. По скінченю комплетованя вони будуть перформовані і названі українськими. Загальне перефірмованне армії по національному принципови признано в теперішню пору небезпечним і нездійсненим.

Заява Литовської Національної Ради.

Відень, 18. червня 1917.

(Ф. К.). „Биржевыя Вѣдомости" з 1. червня н. ст. доносять:

Представники Литовської Національної Ради у складі предсідателя бар. С. Шілінга і членів депутатів М. Ічаса, Ф. Кемпіса, о. І. Лапкайтіса і Н. Янушкевича просять нас сповістити таку їх заяву: „З огляду на те, що розійшли ся вістки, немов би в конференції у Стокгольмі, котра відбула ся в місяці цвітні с. р., брали участь представники Литви, Литовська Національна Рада разом з членами Державної Думи, представниками литовського народу, уважає потрібним познайомити громадянську думку Росії, Европи й Америки, що ніхто з представників литовського народу не брав участи у згаданій конференції. Разом з тим, щоби заперечити вістки про се, буцім то на тій самій конференції Поляків у Стокгольмі обговорено питане будучого спільного політичного ладу Польщі і Литви, Литовська Національна Рада в порозумінню з членами Державної Думи, представниками литовського народу заявляє, що литовський нарід признає одиноко справедливим, аби Литві оставлено шляхом міжнародного признання можливість самій вибрати як форму свого устрою, так відношене до сусідних народів і держав і що на такім порішенню питання будуччини Литви буде настоювати литовський нарід непохитно перед лицем всего світа.

Подавайте стару адресу!

Майже щоденно містимо отою просьбу у „Ділі", а проте коли хто з Вп. Передплатників зміняє місце побуту, то звичайно не подає попередної адреси. Передовсім Передплатники з полевих почт (Фельдпост-ів) майже ніколи не дають при зміні адреси послідного фельдпосту. А ми при найліпшій волі не можемо дати перевести зміни, доки не маємо докладної попередної адреси. У нас „картотека" є уложена після почт, а не назвищ передплатників. Щоб уминути нарікань просимо при зміні на НОВУ, подавати і попе — — — редну (стару адресу), — — — або залучити опаску і написати рівночасно нову — — — — — — адресу. — — — — — —

В переписці з нами все прошу подавати число, яке є видруковане на опасці.

Адміністрація „ДІЛА".

НОВИНКИ.

Львів, 21 червня 1917.

Ярослав Весоловський. В останній хвилі одержали ми з віденської клініки телеграму про смерть Ярослава Весоловського, яка наступила нині в 6·30 год. рано. Поки що ділимо ся з нашими читачами й цілим українським громадянством сею сумною вісткою, а завтра дамо огляд життя і діяльности Покійного. На знак жалоби з льокалю нашої редакції повіває чорна хоругов. Львівське громадянство повідомляє наше видавництво про жалібну втрату окремими плякатами.

— **Панахида по Іванови Франкови у Київі.** „Кіевская Мысль" з 23. мая н. ст. доносить, що попереднього дня о 3 ій год. по полудни в костелі св. Олександра гр. кат. митрополит граф А. Шептицький відправив панахиду по українськім поеті і громадянськім діячі Іванови Франкови. На панахиді були присутні українські громадянські діячі, представники ріжних українських організацій, збігші Галичини гр. католики, а також приятелі і почитателі Покійного. Пошанувати память поета зібрало ся богато публики і цілий костел був переповнений тими, що прийшли помолити ся. — Ф. К.

— **Тільки в етнографічних межах.** У вчерашнім числі в статі „Українські соціяльні демократи на стокгольмськім зїзді" вкрала ся помилка, а таке має бути: Делегати заявляють ся за приверненем Польщі тільки в етнографічних межах.

— **Українець президентом черниговського краєвого суду.** Як подає „Рѣчь" з 31. н. ст. мая, президентом черниговського краєвого суду став І. Шрег. — Ф. К.

— **Союз діячів російської культури на Україні.** „Русское Слово" з 18 мая н. ст. доносить з Київа, що при дуже живій участи проф. Яснопольського й инших громадянських поступових діячів, утворив ся демократичний союз діячів російської культури на Україні. Сей союз спочуває зростови української культури, але уважає, що російська культура в огляду на богатство нагромадженних нею у краю цінностий, безумовно є однією з важнійших краєвих культур. Союз стоїть на точці рівноправности російської і української мови, як місцевих краєвих мов України, однаково необхідних для її культурного розвитку.

— **Молочарня і кайня „Союза Українок".** Щоби притти в поміч біднійшій українській інтелігенції, а в першій мірі молодіжи середних і висших шкіл, які, не маючи змоги виїхати на ферії, є змушені серед теперішної дорожні остати у Львові, засновує Товариство українську молочарню при вул. Бляхарській ч. 12. Молочарня та не обчислена на зиски, противно, заряд робить старання о підмоги зі сторони властий, щоби в сей спосіб мати змогу подати своїм гостям в як найдешевших цінах, а в деяких случаях навіть даром здоровий і чистий харч. Пані самі поділили між себе працю, щоби не видавати богато на прислугу. Молочарня поки що буде отворена в часі снідань і підвечірків зглядно вчасних вечер, себто рано від год. 7—10, пополудни від 4—7. Рівночасно управа молочарні звертаєть ся до нашого підльвівського громадянства з прошенем доставчувати набілу та инших споживних артикулів, не даром, — наша суспільність й без того обтяжена всякими жертвами, — а по звичайних цінах торгових, щоби лиш дати спромогу заосмотрити молочарню потрібними артикулами, яких набуте тепер так утруднене. Молочарня буде отворена в найближших днях.

— **Для наших учительок.** Довідуємо ся, що в дівочій школі С. С. Василянок в Яворові, в котрій містить ся українська виділова школа і учительська семинарія, будуть потрібні з новим шкільним роком українські учительки з виділовою кваліфікяцією із 1. і 2. грудня. Не треба казати, як важна для нас ся інституція і як було бу воно для загальної справи пожадане, щоби в ній трудились спосібнійші і ідейні учительки. Звертаємо отже увагу наших учительок на посади в сій школі. Як чуємо, приняті там учительки дістануть в монастири ціле удержане і місячну додаткову платню. По короткій практиці міг би бути заключений сталий контракт, котрий запевняв би квінквенії і право до пенсіонованя. Так отже по при загальну справу було би і матеріяльне удержане забезпечене. З огляду, що богато наших учительок є тепер евакуованих або не можуть в публичних школах добитись відповідних страновищ, вказуємо на яворівські посади. Відповідні кандидатки можуть зголошувати ся особисто або письменно до д-ра о. Галущинського в львівськім монастири (вул. Жовківська), або до дирекції школи С. С. Василіянок в Яворові. Певно, що убогі учительки мали би там поле до праці.

— **З засідань львівського магістрату.** Дня 20. с. м. відбула ся тижнева сесія львівського магістрату під проводом правительственного комісаря д-ра Рутовського. Між иншим ухвалено дати товариству „Gwiazda" субвенцію 400 К, для „Коła matek" 600 К і на докінчене костела на городецькім передмістю 20.000 К.

— **Царська палата в Київі.** Дневник „Daily Telegraph" доносить з Петрограду: Царську палату в Київі замінено на бюра революцийних властий. Дорогі меблі оставлено на місци, тільки предмети цінної вартости перенесено до музеїв. Робітню царя, прикрашену около 200 образами майже виключно жіночих актів, заміненно тепер на бюро Ради робітників і жовнірів.

— **За українізацію церковної школи на Україні** „Рѣчь" в 29. н. ст. мая приносить грубим письмом вістку, що в Синоді прийшли просьби українських епархій знаціоналізувати церковну низшу і середню школу. — Ф. К.

— **Вписи** на однорічний жіночий торговельний курс Мечислава Кристофа, проф. ц. к. торговельної академії у Львові, розпічнуть ся дня 23. червня і будуть відбувати ся до дня 4. липня щоденно з виїмком неділі і свят в шкільнім льокалі нові вул. Конопниці 21. II п. від год. 10—12 передполудньом і від 4—6 пополудни. Оплата 10 К. Проспект і IX шкільне заіздомленне безплатно. 41; 3-4

Краєве товариство кредитове,

стов. зар. з обм. поруков у Львові (давнійше Краєве т-во кред. урядників і священників) відбуло 7. с. м. загальні збори під проводом президента Надвірної Ради п. нацсовітника Я. Ільницького.

Предсідатель отбираючи збори, повитав зібраних а відтак згадав померших членів, яких память вчанували збори повставанем з місця.

По відчитаню протоколу з попередних загальних зборів, члени управи повіщили розданий друкований звіт та заміненні рахунків за XIV, XV і XVI адміністраційні роки, себто за час від 1914 до 1916 і по зложенню звіту ревізійною комісією на її внески збори приняли звіт управи, затвердили замінення рахунків і білянси та одноголосно удїлили управі і надзірній раді абсолюторію.

До надзірної ради вибрано одноголосно як членів: пп. д ра Стефана Барана, о. Тита Войнаровського, Йосифа Дельвевича, Ярослава Ільницького, д ра Костя Левицького, д ра Володимира Охримовича, д ра Михайла Почловського і Юліяна Січинського, а на їх заступників: пп. Сасу Загородного, Антона Костишина, Юліяна Мудрика і о. Івана Туркевича.

До ревізійної комісії вибрано як членів: пп. о. Теодозія Лежогубського, Йосифа Мойсовича і Александра Пісецького, а заступником Миколу Левицького.

Опісля затвердили збори вибрану надзірною радою управу, а саме як членів: пп. Григорія Гровика, д ра Володимира Мацкевича і о. Івана Рудовича, а як заступників: пп. Івана Бачинського, о. Василя Лиска і д ра Юліяна Савчака.

З сими заг. зборами товариство діятиме на основі нового статута і під новою фірмою.

Потребу зміни статута і фірми спричинив зріст товариства та обставини, витворені часом, при яких дальший розвиток інституції в тісних рамах первісного статута став неможливий і тому товариство мусіло поширити круг своєї діяльности на всі суспільні верстви без застережень тим більше, що в нашій кредитотій організації недоставало саме загально краєвого кредитового стоваришеня. Перетворення товариства довершено саме в пору, бо недалека будучність принесе з собою і більші як доси вимоги до кредитових інституцій.

Відповідно до нового характеру Товариства стало необхідним змінити і його фірму, бо давний текст її зазначував становість стоваришеня і містив з собі девіз кредиту консумційного. Така фірма була перешкодою в розвитку товариства та і дальше стояла би на перешкоді в узисканю ріжних користий, як відповідного і дешевшого кредиту в великих банкових інституціях, низько процентових зачетів з державних фондів і ин.; не була вона влучною і тому, що переважаюча більшість удїленого кредиту, бо около 75 прц, була продукційного характеру. Так н. пр. в першій половині 1914 р. — до вибуху війни — самі селяни побрали 60 прц. удїлених позичок.

Поширене діяльности Товариства є хосенне і з національного огляду.

Вже небавом по своїм заснованю звернуло Товариство свою кредитову діяльність на зазустілі окраїни Львова — на передмістя і підміські оселі — та допомагало нашим людям кредитом на купно грунтів і будову власних домів. Мало або зовсім національно неосвідомлені передмістяни, входячи в ближші зносини зі своєю інституцією скоро освідомлялись та ставши економічно независими від чужих, витворили почву пригожу до народної роботи. І коли з 1916 р. може було зачати на окраїнах Львова організаційну, церковну, просвітну і економічну роботу, то основу до сього поклала з знач-

ній мірі діяльність товариства, а перед в сій роботі вели якраз члени товариства. На народні цілі складало товариство рік річно в міру спромоги значнійші жертви і постійні субвенції.

Наш загал оцінить гідно діяльність товариства і буде дальше причиняти ся до його розвитку льокованєм зайвого гроша в своїй інституції, яка своїми засобами і фінансовою силою дає повну запоруку.

На волинські школи.

„Пяткова система".

На необхідну потребу удержання 25 українських шкіл на Волині, які супроти останніх подій тим досвіш і важнійші для української справи, конечні як найскорші і найобильнійші жертви

Ірина Глібовицька з Фирлїїва 8 К: пп. Галю Ковальську з Фраги, Марусю Глібовицьку з Відня, Зосю Кекишівну з Дусанова, Тадея Яримовича з Коржелич, Богдана Чехута з Сенечола. — М. Козакова в Блажова ад Ряшів 10 К: п. Сінкевичеву жену радника суду з Яблонова тепер в Перемишли. — о. Василь Кулик 10 К (Дл): о. Миколу Дідушка полевого курата, о. Дмитра Колтуна полевого курата, о. Миколу Притуляка полевого курата і о. Андрія Іщака полевого курата. —

Сповістим.

Пятниця, 22. червня 1917.

Нині: греко-кат.: Кирила арх. — рімо-кат.: Павліна еп.

Завтра: греко-кат.: Тамотея муч. — рімо-кат.: Зевона.

На сходинах „Союза Українок" в суботу, дня 23. с. м. о год. 6 ій попол. в льокали „Бесіди", Костюшка ч. 1. відбудеть ся заходом IV. секції при смачнім, господарськім підвечірку, цікавий виклад на тему домашного господарства у военних часах. Просить ся всіх членів і гостий о численну участь.

Віденський комітет для привитання Митрополита просить зголошувати ся по білети на привітну академію, яка відбудеть ся у віденськім „Konzerthaus". Ціни місць: 3 К., 2 К. і 1 К. Гроші слати на адресу: Ukrainische National Kanzlei, Wien VIII, Josefstädterstrasse 43. 1—4

Воєнні комунікати.

Австро-угорського генерального штабу

з дня 21. червня 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ.

На окремих відтинках галицько-волинського фронту збільшила ся замітно діяльність російської артилерії при участи важких калібрів. Також діяльність летунів була тут більше оживлена.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

На височині Семи Громад вчерашний день минув спокійнійше. Бої в сій области дали нам від 10. с. м. полонених 6 офіцирів і 650 жовнірів і 7 машинових карабінів. В области Colbricon успішні бої ручними гранатами. На поли перед становищем в Lagzuci наступаючі відділи перешкодили неприятелеви обсадити спричинену розладженєм вирву. На височині Красу відперто дрібнійші підприняті неприятеля.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ.

Місцями бої з бандами.

Заступ. шефа ген. штабу **Ф. Гефер.**

німецького генерального штабу

з дня 21. червня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наслідника престола Руппрехта: У Фляндрії й Арбезії аж вечером, при лїпших обсерваційних умовах, була діяльність артилерії більше оживлена. Місцями вдержувала ся вона також дальше після того, як стемніло. Близько побережа під час несподіваного наступу полонено певне число Англійців. Коло Нооде на схід від Іпери відперто вчера й нині рано сильні англійські вивідні наступи. Так само коло Vermelles і Loos не вдали ся підприняті неприятеля.

Група військ німецького наступника престола: Коло Vauxaillon компанії кількох полків, зложених з мешканців в над Рену, Ганноверу і Бравншвайгу, здобули приступом, по короткім міновім підготовленю, французькі становища ширини 500 м. Виконане випробованими атаковими військами і добре підперте артилерією й летунами вдерте до неприятельської лїнії наступило зовсім несподівано для неприятеля.

Окремі атакові групи вдерли ся через злучуючі рови аж до резерв неприятеля і також там взяли полонених. Кровавї втрати неприятеля є важкі. Приведено над 116 полонених і 16 машинових карабінів, а також розсаджено кілька метавок мін. Протягом дня відперто в здобутих ровах завзяті французькі протинаступи. На північний захід від хутора Hurtebise неприятель сильним огнем приготовив акцію, якої переведенє ми ударемнили огнем нашої артилерії. На східнім березі Suippe огнева діяльність була вечером оживлена. В східній Шампанії і на заднім краю Аргонів наші атакові війска привели кільканатьох полонених з французьких лїній.

Група кн. Альбрехта: Не було важнійших подій.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Під Луцком, над Золотою Липою, над Нараївкою, на південь від Дністра була рос. артилерія — а відповідно до того також і наша — більше діяльна ніж в останнім часі. На кількох місцях прогнано російські підїзди.

Фронт Македонський: В низині Струми перепалки болгарських позицій з Англійцями закінчили ся відступленєм неприятеля.

Перший квартирмайстер ген. Андрієвич.

Глядають своїх.

Стефан Пилипчук, родом з Оріховець пов. Гусятин, подаю знакомим свою адресу і прошу о переписну. St. Pylypczuk, K. u. k. Fest. Art: Rgm. 4. Scheinwerfer Abt. I. in Pola Marinefeldpost. 431 1—1

Василь Ганущак Tr. Ers. Kol. 97 пошукує о. Константина Ганущака з Коршва. 423 4—4

Параньна Богановичъ, евакуована з Глубиці повіт Броди, пошукує свого чоловіка Мартина Богановича, служив при уланах в Жовкві. Адрес: село Трудовач, почта Гологори. 421 5—5

Анна Хижа, евакуована з Голубиці повіт Броди, перебуваючи в Трудовачи почта Гологори, пошукує свого чоловіка Луця Хижого 35 п. краєвих стрільців. 421 5—5

Марта Костюк, евакуована з села Ярославичі пов. Зборів, тепер Мальчиці п. Мшана к. Львова, шукає свого сина Михайла Бодиара, котрий був при війску. Ldw. Inf. R. 35. 1 Baon 3 Komp. 2 Zug 427 3—3

Оголошення.

— ПОЧЕНЄ НІГ —

усуває певно спеціяльний пудер „Csave", пакет за 1·20 К. На провінцію висилає тільки за попереднім надісланєм належитости 1·40 с. на порто. — Одиноке заступство S. FEDER, — Львів, Сикстуська ч. 7. 279 43—60

Шукаю місця господині, розумію ся добре на кухні і господарстві сільським і домовім. — Я самітна, поважна і сумлінна. Зголошеня прошу слати: Львів, вул. Бема ч. 16 у п. Біркмана І. пов. 432 1—2

IX. Звичайні Загальні Збори

кредитово-господарського тов.

„Руський Народній Дім"

стоваришеня зареєстр. з обмеж. порукою

в Цішанові,

відбудуть ся дня 10 липня 1917 р. о 11 ій годині перед полуднем а вразї браку комплету о 3 ій годині пополудни того самого дня при такій скількости членів, яка зберетъ ся, в домі п. Пашка з слїдуючим порядком дневним:

1. Відчитанє протоколу з попередних загальних зборів;
2. Звіт Дирекції з діяльности і рахунків за 1916 рік;
3. Уділенє Дирекції і Раді Надзираючій абсолюторії;
4. Розділ зиску;
5. Внесеня і інтерпеляції членів.

Цішанів, дня 17. червня 1917.

ДИРЕКЦІЯ: 429 2—2

о. С. Метелля. Іван Пашко.

КОМІСІОНЕРІВ

до закупна сіна, соломи, збіжа і бараболь приймє

КРАЄВИЙ СОЮЗ

Господарсько-Торговельних Спілок

у Львові, вул. Зіморовича ч. 20.

Услівя приняття: вмілість оцінки, відбору і сортованя названими товарами, знанє німецького язика, необовязаність до військової служби і порука за совісне сортованє грішми.

Приняті особи мусять замешкати в призначенім повітовім місті і викупити за проізією приписані правительством запаси продуктів. Лише письменні зголошеня з рекомендаціями надсилати на адресу Союза до 30. червня 1917. VI 3—3.

На дохід Української Захоронки

відбудеть ся в неділю 24. червня, о год. 3. попол. одиноковий в тім році

ВЕЛИКИЙ ФЕСТИН

на площі повстанковій

при участи музики Січових Стрільців

Буфет у власнім заряді (без хліба).

Численні несподіванки.

Різнородні товариські забави.

ФАНТОВА ЛЬОТЕРІЯ,

КОЛЕСО КІШ **ЩАСТЯ.** 440 1—1

ПРОДУКЦІЇ ХОРУ. ПОЧТА.

КОНКУРС КРАСИ І Т. Д.

Вступ на фестин 30 сот.

На случай непогоди відбуде ся місто фестину ВЕНТА в салї музичн. тов-а ім. Лисенка (вул. Шашкевича). **Початок о год. 3.**

ШКЛЯНЕ як також инші **ВИНИКИ**

купую і плачу

найвисшу ціну.

АНТИКВАРНЯ **ВЕЛИКА БОЇЧНА** — **ЛЬВІВ** — Сикстуська ч. 2.

Від 1-го липня б. р. Ринок 24. — коло Головної трафіки. 426 A 2—5

Рух поїздів у Львові

важний від 1. червня 1917. аж до відкликаня.

(Час середно европейський; від 1. червня до 1. вересня 1917. час літний).

Відходять зі Львова до	Приходять до Львова з
Кракова: [7·30], † 8·40, 8·55, [3·0], 6·05 6·20, †9·55, 10·10.	Кракова: 10·05, [1·45], 6·45, †9·00, 9·15 9·50, †5·05, 5·20.
Золочева: 8·20, 10·53, [2·30], †7·13, 11·13.	Золочева: 5·52, 12·12, [2·20], 5·15, 8·52.
Стрия: 8·25, 4·55, 10·46.	Стрия: 5·54, 9·35, 9·05.
Лавочного: 7·20.	Лавочного: 7·10.
Самбора: 9·05.	Самбора: 8·30.
Сянок: 8·45	Сянок: 10·15.
Рави руської: 2·20*, 9·30, 4·44.	Рави руської: 6·42, 4·35, 8·18*
Сокаля: [8·55]=, [8·10]=.	Сокаля: [9·45]=, [9·45]=.
Яворова: 9·10**, 4·20.	Яворова: 8·45, 3·48**.
Підгаєць: 8·33, 3·00, 1·33.	Підгаєць: 5·32, 1·40, 7·32.
Стоянова: 12·13, 7·53, 3·15	Стоянова: 6·12, 1·00, 7·52
Ходорова: 8·30, [2·30], 11·10.	Ходорова: 6·45, 1·10, 8·10.

† означає поїзди виключно для військових.
* до Брюхович, вглядно з Брюхович.
** Янова з Клепарова, вглядно з Янова до Клепарова.
- через Раву руську.
: через Сапіжанку.

У вага: Нічна пора від 6·00 вечером до 5·59 рано означена підчеркненєм мінут. Поспішні поїзди означені [ ].

Подані поїзди ходять тільки умовно, на скільки рух в огляду на заняте зелїзничих шляхів військом буде можливий. На випадок спиненя поїзду як також при опізненю полученя не прислугує подорожним право жадати відшкодованя.

Відповідає за ріжничку дра ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

Ч. 145. (9 397) Львів, субота 23 червня (10 ст. ст.) 1917. Рік XXXVII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. ощадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно	2·70 К.
чвертьрічно	8·— „
піврічно	16·— „
цілорічно	32·— „

у Львові (без достави):

місячно	2·40 К.
чвертьрічно	7·— „
піврічно	14·— „
цілорічно	28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчання і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К. Сталі оголошення за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

✝ Ярослав Весоловський

Львів, 22. червня 1917.

Уродив ся в січни 1881 р. в Молодятині Печеніжинського повіту, де його батько, о. Іван, був священиком. Батько вмер, як йому було 9 років. Тягар удержаня й виховання дрібних дітий упав на матір, яка в сій цілі перенесла ся до поблизької Коломиї. Тут проживала, помагаючи собі важким вдовиним заробітком, держанем учеників на станції, доки наймолодший син Василь, тепер адміністратор „Діла", не здав матури. Аж тоді перенесла ся до рідної реальности в Вістовій коло Калуша, де прожила аж до війни. На час війни перенесла ся до родини до Бережниці шляхотської в Калущині, де в грудни 1915 р. померла.

В Коломиї, в 1891 р., рік перед заложенем української гімназії, вступив Ярослав до польської гімназії, в якій здав матуру в 1899 р. В висших клясах належав до провідників молодіжи: супроти Поляків і москвофілів як Українець, супроти „противної сторони" взагалі як поступовець (тоді були ще часи, коли в польських гімназіях були „поступовці" без ріжниці національности). Тоді ж почав пробувати пера — як звичайно: віршами, оповіданями, гаметнимо статями й дописями. Вірші й оповіданя зберігали ся в зшитках, дещо в дівочих альбомах, дістаючи ся лиш в незначній части до друку; статї й дописи містило „Діло", „Буковина", польський орган поступової молодіжи Promień", промощуючи гімназистови VII—VIII класи шлях до „публіцистичної карієри".

В тім часї, підчас лат. великодних свят — він був в VIII кл., я в VII кл. — пізнали ся ми в Станиславові, куди він приїхав з одним товаришем на святочні ферії. Наша перша стріча була стрічею людий, які про себе вже знають: „Діло", „Буковина", „Громадський Голос", „Promień", „Monitor" — були органами, в яких — під ріжними псевдонімами і криптонімами — оба „провідники молодіжи" і „початкуючі письменники" пробували пера. Наше знакомство швидко перемінило ся в приязнь; потім, пізнійше, прийшла спільність праці, яку отсе перервала аж його смерть.

В Коломиї, під впливом українських радикальних і польських соціялістичних видань, як також під особистим впливом д ра К. Трильовського, складав ся політично-партійний світогляд Ярослава Весоловського. По матурі почав він виступати як член радикальної партії, як організатор „Січий", — і в сій партії остав до смерти.

По матурі записав ся в львівськім університеті на правничий виділ, скінчив його, одначе публіцистика захопила його так, що думку завершити університетську науку докторським степенем і оперти на сім свою житєву карієру приходило ся все відкладати до „спокійнійшого" часу.

Як студент університету остав у Коломиї, кинувши ся весь у вир громадянської діяльности. Брав участь в праці радикальної партії, організував „Січи", писав в коломийських радикальних виданях („Зоря" й ин.), був одним з організаторів і дїячів популярних викладів для міщанства (було се щось в роді народного університету), а від половини 1902 р. став редактором просвітного тижневника „Поступ". При тім задля своєї вдачі був душею товариського житя, вечерниць, балів. Поза тим ішли вірші й оповіданя, з яких дещо також друкувало ся (між ин., в „Літ.-Наук. Вістнику"). дотепи й жарти для „Комаря", дописи до „Діла", „Громадського Голосу" й „Буковини". В тих часах повстав також його псевдонім Олег Сатир, якого опісля уживав також в скороченю (ос).

В 1904 р. переніс ся до Чернівців на редактора „Буковини", яку вів до кінця 1906 р. Попри се брав участь в політичнім житю буковинської столиці, в житю академічної молодіжи, в товариськім житю, — люблений задля своєї товариської, ніжної й веселої вдачі всіми, без ріжниці партій. Тут познакомив ся також з російськими й українськими революціонерами, яким віддавав ріжні услуги.

З початком 1907 р. приїхав до Львова на редактора „Письма з Просвіти" й инших видань „Просвіти".

Тут зараз в січни за участь в університетській демонстрації дістав ся до слїдчого арешту й перебув відому голодівку. З сього приводу виступав опісля як один з приватних обвинителїв Генрика Сенкевича перед віденським судом за його статю в „Die Zeit", де великий польський письменник не посоромив ся кинути на молодих ентузіястів клевети, що вони тільки удавали голодівку — при мясивах і винах. Віденський суд дав їм задосить учинене, признаючи Сенкевича винним.

В лїтї 1907 р. вступив Ярослав Весоловський до редакції „Діла". Якийсь час редагував ще також „Письмо з Просвіти", а коли занятя в „Дїлї" заставили його відмовити ся від сього, працював далї дуже дїяльно в видавничій комісії „Просвіти".

В „Дїлї" працював спершу як один з ресортових редакторів, опісля в р. 1910—11 як начальний редактор, опісля знов вернув на своє попереднє становище, аж доки в червни 1914 р. не виїхав до Відня, щоб обняти місце референта української преси в міністерстві заграничних справ, а рівночасно бути віденським кореспондентом „Діла". Працюючи в „Дїлї", редагував також додаток до „Діла", „Неділю".

Львівський період був найдїяльнїйшим — і мабуть найщасливійшим — періодом його житя.

Ярослав Весоловський був неначе сотворений до праці в щоденній газеті. В нім був визначний талант на організатора великого дневника, на справоздавця, на кореспондента в великім стилю, — талант, який серед наших відносин не міг, на жаль, як слїд розвинути ся і проявити ся. Мав він особливий змисл для нового, актуального, — „щоби в газеті було щось нове, свіже", — і був невтомний при тій роботї. В редакції готов був пересварити ся, щоб викинути вложений уже матеріял і на те місце дати те „нове, свіже", що він чи виловив у що-йно наспівших газетах або телеграмах, чи приніс з якихсь зборів, з судової салї, з сойму; як начальний редактор готов був „перевернути" цїле число і працювати пізно по полудни без обіду, щоб тільки в газеті було щось „нове, свіже". Для політичних з'їздів, для судової салї, для сойму — був він єдиним справоздавцем. Наші соймові посли, які бачили його працю в соймі, а потім читали готове в „Дїлї", знають, як він цїлий посвячував ся їй, не вважаючи на слабе здоровле, на спізнені обіди і вечері, на перевтому. Підчас другого (3-дневого) процесу Січинського ми оба цїлий день чергували ся в судовій салї, а опісля цїлу ніч сиділи в редакції. Вже свитало, як ми, лишаючи матеріял на цїле число, виходили, щоб рано знов засісти в суді. Останним його дїлом в сій области були звідомленя з процесу Бендасюка і тов. Була се не-аби-яка праця — звідомленя з сього кількамісячного процесу. А при тім видержати в тій атмосфері, серед бутного поведеня москвофільських обвинених, адвокатів і авдиторії, серед напастий, які сипали ся на справоздавця „Діла" в москвофільськім органї.

Попри дневникарську працю працював у львівських товариствах: в „Просвіті", в центральній організації „Січий", був заступником голови „Товариства ім. Котляревського" і т. д.

При тім — була се молодість—повна весна й ранне лїто—його житя. Ніжний, веселий, дотепний, з широким житєвим розмахом—був він радо витаний, де появив ся. Приходив він — і товариство оживало, веселило ся, сміяло ся, жартувало. Відходив, розвередував ся чогось,— і компанія розбивала ся. Скільки разів знакоме жіноче товариство приставало до когось зі знакомих: „Конче пошукайте Славка!" Бо без Славка (так його загально називали в кругї знакомих) не було забави, веселости. Що року виїздив у лїтї кудись за границю, і хто з ним їхав, мав знаменитого товариша в дорозї. Так, була се повна весна й ранне лїто його житя, і вони світили йому ясним сонцем, гріли його, неначе доля, призначивши йому коротке житє, хотїла його винагородити за се красою, радощами житя.

Переїхавши до Відня, швидко вмів знайти ся як слїд в новій сфері дїяльности. Найлїпший доказ—напади віденського кореспондента „Słowa polskiego" на нього — за „тенденційне інформованє" міністерства в користь української справи.

З вибухом війни українська преса була зредукована якийсь час до видаваного раз на тиждень „Дїла". Тоді в міністерстві поручено йому референтувати російську пресу, особливо українські справи. Як цінили його працю, видно з того, що згодом стабілізували його як референта російської преси. Які він на сім місци відавав услуги українській справі — чи треба аж виясняти?

Попри працю прасового референта в міністерстві працював в „Дїлї", в „Вістнику Союза визволеня України", в „Ukrainisches Korrespondenzblatt", давав інформації і статї до „Neue Freie Presse" й инших віденських дневників, редагував віденський календар „Просвіти" на 1915 рік, редагував деякі видання Загально української Культурної Ради, приготовив календар альманах на сей рік п. н. „Кривавого року", який мав вийти як видане Загальної Української Ради та через його недугу вийде аж по його смерти.

Брав участь в працях наших організацій у Відни: як відпоручник радикальної партії засідав у президії Загальної Української Ради, належав до Загально української культурної Ради і брав участь в організованю нею популярних викладів.

Хоч мав забезпечене, а при тім для української справи корисне становище, все таки думав про те, щоби по війні вернути до Галичини і працювати між своїми народом.

Сильним здоровлєм ніколи не відзначав ся, але його весела вдача закривала се і нїхто не сподївав ся, що він носить у собі зарід такої швидкої смерти. А тимчасом потайно розвивала ся ниркова недуга, яка з початком сього року таки вже добре звалила його з ніг. Але він ще не піддавав ся. Хоч мав признану відпустку, з почутя обовязку вів далї свій референт, трохи вставав, трохи лежав, не кажучи нїкому нїчого. Аж при кінци марта так його змогло, що приїхав брат і перевіз його до санаторії Wöllisch hof в місцевости Maria-Enzensdorf під Віднем. Ладячи його до виїзду до санаторії, познаходив брат в шуфлядах бюрка в окремих конвертах ріжні грошеві суми. Се я складав з ріжних праць — пояснив він — щоб чужі не потребували мене лїчити й хоронити...

В санаторії, в неділю, 7. цвітня, бачили ся ми — останнїй раз. Написав при мені кілька жартовливих карток до спільних знакомих. Як раз випав гарний, ясний день ранньої весни. Він почував ся на стільки добре, що міг піти до парку. Ми ходили серед соснини і він говорив про те, що таку саму красу можна би насадити — у себе, в Вістовій. Думав, що в санаторії поставлять його на ноги, і тоді зможе поїхати до Галичини далї поправляти здоровлє.

Тимчасом воно так погіршило ся, що треба було його перевести до клїнїки — майже на певну смерть. Тут, у віденськім загальнім шпиталї, в клїнїці проф. Паля, перебув він довгі дни і ночи важких передсмертних мук, які зносив з надією, що все таки поборе недугу. Коли в один ясний день російські полонені знесли його на ношах до городу, відїхнув глибоко і сказав: „Як гарно на світї, я так хочу жити!"

Про одного з героїв своєї „Підземної Росії" писав Степняк: „Він любив жінок і жінки його любили". Сї слова не сходять менї з дум-

ки, коли думаю про погасле вчера рано житє Ярослава Весоловського. Тільки їх треба би сказати загальнійше: Він любив людий, любив житє, любив світ, — і люди, житє, світ його любили.

Скільки цвітів було би на Твоїй домовині, Славку, як би Ти був помер в нормальних відносинах, тут, у Львові, де Тобі сонце Твоєї молодости світило?! І скільки очий — хоч не оставив ти вдови й сиріт — розпливаєть ся в сльозах на вість про смерть Твою, Славку?!

І коли б не ті довгі й важкі передсмертні муки, коли б так якась одна хвиля несподівано перервала його житє, — чи не належав би він до людий, яких можна назвати щасливими?!

Ясне, гарне було його коротке житє, а при тім виповнене корисною працею для народу, яка, хоч се праця публіциста, що гине разом з днями, в яких зроблена, одначе сповняє свою велику задачу.

В історії української публіцистики свого часу займе Ярослав Весоловський визначне, почесне місце.

М. Лозинський.

Гр. Клям-Мартініц уступає.

Львів, 22. червня 1917.

Ідея концентраційного кабінету, в якім засідали би представники поодиноких народів, була тільки однозначкою. Переговори ведені в цїли її зреалїзованя остаточно розбили ся.

Вчера рано був гр. Клям на авдієнції у цїсаря, опісля провадив дальші переговори з парляментарними партіями. Плятформа переговорів відома читачам:

В склад кабінету мали увійти: 3 позапарляментарні міністри: краєвої оборони, внутрішних справ і міністер для справ апровізації, 6 міністрів з поміж парляментарних партій для инших ресортів і 6 міністрів земляків. Проти кабінету гр. Клям Мартініца заявили ся рішучо Чехи, які відкинули від разу його предложенє; з південними Славянами, латинською унією, Українцями і Поляками вели ся саме вчерашні переговори, щоби ті партії приєднати для нового проєкту. Соціяльні демократи, яким предкладано одно місце в кабінеті, відказали ся від участи в правительстві.

З представниками Українців пп. Романчуком, Петрушевичем, Евгеном Левицьким конферував гр. Клям-Мартініц вчера о год. 3 по полудни. Президент міністрів вказав українським політикам на причини, які спонукали його до димісії. Українцям будуть — мовляв — поставлені відповідні предложенія, щоби і їх приєднати для парляментарної більшости,—але що йно після переговорів з Поляками. Президент міністрів виясняв за весь час конференції, що він бажає здійснити політичну програму, начеркнену престольною промовою. Як поставила себе У. П. Р. до предложень гр. Клям Мартініца, — про те автентичних вісток не маємо. Дневникарські вісти суперечні. І так „Reichspost" називає вже кандидатів на становище українського міністра земляка: пп. Костя Левицького і Петрушевича, найновійші знов донесеня звіщають про відмовну відповідь, яку дала У. П. Р. гр. Клям Мартініцови, рішаючи на дальше остати в опозиції до правительства.

Проти так званої „великої програми" (про перебудову Австрії) заявили ся Поляки. Вони заявили гр. Клямови, що вони бажали би, щоби справа концентраційного кабінету дозріла. Бажане правительства: дати Українцям місце в кабінеті вони витають як не можна щирійше, але... Але дотеперішний міністер для „Галичини" не є тільки польським міністром земляком, він заступає інтереси обох народів краю, себто польського і українського — говорили Поляки. Треба би означити перше компетенцію міністерства для Галичини, заки Українці мали би одержати свого міністра-земляка. Остаточну відповідь пообіцяли представники Поляків дати гр. Клямови після засіданя своєї парляментарної комісії.

Вчера у вечір польські провідники звістили гр. Клям-Мартініца про рішеня парляментарної комісії польського кола, а вислід тої заяви був такий, що президент міністрів вважав вказаним подати ся до димісії, тим більше, що проти него заявили ся і південні Славяни. Хто обійме місію утвореня нового кабінету, доси невідомо.

Цїсар приняв димісію цїлого кабінету.

ВІДЕНЬ (Ткб.) „Wiener Ztg." оголошує таке письмо:

Любий гр. Клям Мартініц! Прихиляючи ся до Вашої просьби удїляю в ласці димісії цїлому мому австрійському кабінетови і поручаю Вам і членам дотеперішного кабінету, щоби далї вели урядові справи аж до утвореня нового кабінету.

Кербер не був у цїсаря.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) „Korrespondenz Wilhelm" довідуєть ся, що неправдива є вістка, мовби д-р Кербер був принятий у цїсаря на авдієнції.

Авдієнції у цїсаря.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Цїсар приняв нині на окремих авдієнціях першого президента адміністраційного трибуналу бар. Шварценава, другого віцепрезидента адміністраційного трибуналу бар Гердтля, міністра публичних робіт Трнку і члена палати панів Лямоша.

Державна Рада.

Відень, 22. червня 1917.

На нинїшнім засіданю палати послів відчитав президент міністрів письмо про димісію кабінету, потім заявив, що згідно з парляментарними звичаями пропонує відложенє нарад і відбутє слїдуючого засіданя у второк в 11. год. перед полуднем.

На нинїшнім засіданю палати роздано письменну відповідь міністра війни на інтерпеляцію п. Габермана в справі вибуху в фабриці муніції Скоди коло Пільзна в д. 25. мая.

Комісія посольської ненаруши-мости

ВІДЕНЬ. Комісія посольської ненарушимости приняла внесенє посла Вальднера, щоби наради над справою посла Кльофача відложено аж до полагодженя придїлених комісії розпоряджень з д. 25. липня 1914 і приняла додаткове внесенє посла Льодграма, що просить правничу комісію, щоби питанє важности розпоряджень виданих на підставі § 14. з 25. липня 1914 піддала як найскорше дискусії й зажадала рішеня палати. Принято ще внесенє посла Рігера, який заявляє, щи комісія для посольської ненарушимости застерігає собі, що колиб в справі Кльофача до 10. липня не наступило рішенє, буде далї вести над сею справою дискусію.

З'їзд українських офіцирів і жовнірів.

СТОКГОЛЬМ. (Тел. представника К. Б.) Після донесеня з Гапаранди українські офіцири й жовнїри мимо заказу міністра Керенського рішили відбути конгрес.

З'їзд козацьких військ.

ПЕТРОГРАД (ПТА). Загальний з'їзд делєгатів козацьких військ европейської і азійської Росії відкрито нині при участи над 400 делєгатів. Перший промовляв б. міністер Гучков.

Депутація з Волині у польського кола.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) „Polnische Nachrichten" доносять: На нинїшнім засіданю польського кола, на якім презес д р Лазарський зложив звіт про переговори з президентом міністрів гр. Клям

Ю. СТРИЖАВСЬКИЙ. 20

ПІД КРИЛАМИ ЦЕРКОВ.

Вечеряючи, поляки пили за Сангушка, й за Потоцького й за Сапігу, пив і офіцир, але врешті, встав і проголосив тост за царя Миколая першого, ура! Поляки — неначе мерці, ані руху, ані гуку. Тодї офіцир почав... виганяти з себе попередні тоасти:

Сангушко, пошол вон!
Потоцький, пошол вон!
Сапега, пошол вон!

І отець Кость всїми можливими засобами своєї богатої мімікн показував отцям той ісход з пяного офіцирського нутра тостів за Сангушка! за Потоцького! за Сапігу!...

Грім реготу засперечав ся з Шимшоном Бліндерманом. До кабинету вбігли цїкаві:

Що, що тут у вас такее?!

Е ба! Щось е, та не для матушок.

Вечерні анекдоти.

Сан... Сангушко, пошол вон, хо-х о хо... ха-ха ха... ох, хо-хо!

Отець Кость оком не моргнув; стояв без невинний, неначе нїчого не стало ся. А мазур все йшов та йшов, Ковнірцї й манїшки ставали мов виправні лиш рушники; сурдути — неначе доперва з під дощу; колись білі, напарфумлені хусточки — хоч викрути,

Напшуд, проше! Авансе! — аж хрипів вже старий Бржезінський.

А в Шимшона Бліндермана з товариством позаклякали руки й пересохли в горлянцї.

Рая стала на стільцї серед залї й держала зисоко підявши, засвічену свічку. Кругом неї, взявшись за руки, ходило велике коло кавалєрів, кожен стрибаючи, щоб загасити свічку: хто загасить, той має танцювати з нею сольо. Найбільш змагали ся Олег, Братковський і пан дирижор.

А ну, хто: Москва, Польща чи Україна?— жартували батюшки.

Як у мазурі, то Польща, — стояв на свому отець Кость, завзятий польонофоб; і справді старий Бржезінський, що ходив декілька часу неначе спокійно, ніби здавшись вже, враз, несподівано для всїх, зробив такий скок, що присутні танцюючі „запорожцї", матушки, що сидїли на стільцях попід стінами, батюшки, навіть дїдунь, що, своїм звичаєм збираючись вже до катраги, прийшов глянути на мазура,—одностайно залящали в долоні, і хоч свічки Бржезінський таки не загасив, Рая, легко стрибнувши з стільця, подала йому руку, вибираючи його своєю владою, мимо законів танця, до виконаня заповідного сольо. Вчинок той саля зустріла новим громом оплесків; не плескав лиш отець Кость:

А що? Я казав, що як у мазурі, то Польща. Але й тут не дїлом, а лиш гарною міною.

А „міна" справді була гарна; огрядний старий, з орлиним носом, з довгими сивими вусами, з пронизуючим, неначе розлютованим поглядом, над котрим взисла цїла стріха непосивілих ще бровів, круто вперщись лївою рукою в бік, правою так водив Раю в танцї, — то тріюмфально —поважно, то вюном, лицарем юнаком, то на пів-диким мазовшанином допястських часів, то знов повільно-легко, ніби в польонезї, що аж отець Кость задивив ся, забувши свого улюбленця, російського офіцира в палатї магнатів.

А Москва з Україною лиш облизують ся —жартували отцї. Куди!... Комаринської або Журавля, то ще, щоже, так-як... Мазур ту лємон! —кричав серед гучних оплесків пан Бржезінський, але Шимшон Бліндерман, зробивши смичком по струнах два закінчуючих потяги, випяв наперед лице і розвів руками, бийте, мовляв, ріжте, а більше не можу! Музика стала.

— Ну, а то що такего? — крикнув пан Бржезінський.

— Ой, муй пане ласкави, то нїц юж; вєнце не можеми граць.

— Але, що то „не можеми"! Я того не позвалям!... — обурив ся пан Бржезінський й очі в його заблискотїли. Та старого заспокоїла Рая, а отець Кость був радий нагодї в тиха покепкувати над славно звісним „не позвалям".

Справді й музики й молодь потомили ся, і танцї на деякий час стали. Розділившись гуртками або й попарно, молодь, важко відсапуючи та обмахуючись віярами, бесїдувала, жартувала, лицяла ся... Деякі подали ся в садок, а за ними — мами, закликаючи назад до хати, щоб ніби не попростуджували ся після танців, але справді, щоб донечки не лишали ся на самоті з паничами: „нїприлічно", як каже тітка Таня. Тимчасом почала ся музично вокальна частина вечера. Спершу тітка Віра й тітка Таня заграли на фортепянї в чотири руки, потім грала тітка Віра, київська учителька музики, досить гарно й серіозні річи. Далї співала сольо Рая, панна Фіялковська, Олег і Рая — два, три дуети, а нарештї—до фортепяна сїла матушка Нелюбовичка, а коло неї, відкашлюючись після танців, став небіж в чумарцї, Павелко Братковський. Акорд, другий...

Гетьмани, гетьмани,
Як би то ви встали,
Встали, подивились
На той Чигирин!

Мартініцом, представила ся ведена кн. Любомірським депутація з Волині, вложена з пп. Осуховського, Крижановського, Мацейовського й Залеского, та просила о піддержане ратункової акції на Волині.

Провідник депутації представив в коротких словах діяльність головно на поли шкільництва. Від часу занятя краю союзними військами уряджено 25 польських шкіл, в яких побирає науку 2.700 дітий і 27 українських шкіл з 2.200 дітий.

Крім сього не ходить до школи 1730 польських і 2200 українських дітий. Згадані школи отворено з приватних польських зглядно українських гроший. Заініційована кн. Любомірським збірка в польській колї, в якій взяли участь також польські члени палати панів дала на полисшу ціль 25.000 корон.

„Осередок".

Орґанїзація української молодїжи 33 середних шкіл Киіва.

Відень, 19. червня 1917.

(Ф. К) Про організацію української молодіжи середних шкіл Київа „Кіевская Мысль" з 19. н. ст. мая доносить ось що:

Від хвилї революції відновила свою діяльність у Київі під назвою „Осередок" Рада представників обединених українських організацій середних наукових заведень. Властиво повстане осередка відносить ся ще до 1907 року, але досї його діяльність, яка відбувала ся в політичнім підземелю, проявляла ся в скромних розмірах і тому була мало відома. Відновлений „Осередок" у своїм теперішнім складї, складаєть ся з представників отсих наукових заведень Київа: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 і 8 київських мужеських гімназій, а також гімназії Науменка, Жука і колегії Павла Галагана, 1 і 2 реальної школи першої і другої комерційної школи, комерційного шкільного товариства, учителїв духовної семинарії, фельчерської земської школи, гидротехнічної школи, жіночої учительської семинарії ім. Ушинського, жіночих гімназій Олыгинської, Фундуклеєвської, Подільської, Жеребцової, Жекулінової, Клусинш, Байкової, Браткової, Титаренкової і „групи батьків". Вся організація обединює у 33 середно наукових заведенях до 2.000 свідомих Українців і Українок. „Осередок" зібрав ся 21. н. ст. марта і незабаром скликав віче, на котрім піднесено питанє обєднаня всїх Українців, що учать ся у середних і спеціяльних наукових заведенях в одну спільну організацію під назвою „Юнацька спілка".

Досї уладжено 6 віч, на яких обговорювано питаня задуманої організації, видаваня спеціяльного органу, платформи діяльности і ин. Результатом праці „Осередка" було видане ним поклику „До середнешкільників Українців", ширене у великім числї примірників як у Київі, так і на провінції. Крім того „Осередкови" прийшло ся зорганізувати цілу серію комісій, (організаційну, фінансову, редакційну, поширеня літератури, лекційну, експедиційну, сїчову і ин.), які і тепер заняті працею кожда у своїй сферї. У Педагогічнім Музею засновано „Інформаційне бюро середнешкільників" з постійними дижурствами членів „Осередка" і вище згаданих комісій. Крім того середношкільники беруть участь і помагають по силї в ріжній національно політичній роботї на з'їздах, зборах в культурно-просвітних організаціях. Тепер „Осередок" видав уже перше число тижневого органу учеників з середно наукових заведень Київа під назвою „Каменяр".

Подавайте стару адресу!

Майже щоденно містимо отсю просьбу у „Ділї", а проте коли хто з Вп. Передплатників зміняє місце побуту, то звичайно не подає попередної адреси. Передовсїм Передплатники з полевих почт (Фельдпост-ів) майже ніколи не дають при зміні адреси послїдного фельдпосту. А ми при найліпшій волї не можемо дати перевести зміни, доки не маємо докладної попередної адреси. У нас „картотека" є уложена після почт, а не назвищ передплатників. Щоб уминути нарікань просимо при зміні на НОВУ, подавати і попе — — — редну (стару адресу), — — — або залучити опаску і написати рівночасно нову — — — — — — — адресу. — — — — — —

В переписцї з нами все прошу подавати число, яке є видруковане на опасцї.

Адміністрація „ДІЛА".

НОВИНКИ.

Львів, 22 червня 917.

— **В другі роковини дня 22. червня 1915 р.**, в якім австро-угорські війска увійшли до Львова, відправлено у львівських архикатедральних храмах всїх трьох обрядів і в жидівській святини святочні богослуженя при участи представників військовости і шкільних властий. Публичні будинки прибрані хоругвами. З ратущевої вежі повівають: австрійський і польські прапори.

— **„Визволене Львова".** З нагоди львівського обходу дня 22. червня „Neue Lemberger Zeitung" в окремім святочнім числї містить передову статю п. з. „Визволене Львова", в якій вказано на військове і політичне значінє добутя Львова австро-угорськими військами. Там пише ся між иншим: „Здавало ся, що судьба міста запечатана. Здавало ся, що польський характер міста пропав на все. Царська Росія не була би ніколи віддала Львова Польщі. Город польської культури, місце осїдку польського університету, польських бібліотек, музеїв, сойму, який називано одиноким польським соймом — пропав би був для Поляків. Не инакшою була би судьба Львова що до його польського характеру, коли би він діждав ся російської революції під російською адміністрацією. Для польськости був би Львів втрачений в кождім случаю. Після революції Українці були би видвигнули свої права до українського Львова, виводячи їх від основателїв міста князїв Данила і Льва. Імовірно не з меншим успіхом, як в занятій ще досї области Галичини, де установлено українського генерал губернатора Дорошенка, і певно з такими виглядами на здійсненє своєї цїли, як се стало ся в Тернополи, де урядує українська міська управа з українським бурмистром на чолї. День 22. червня визволив не тільки столичне місто австрійської провінції, але і вратував дороге Полякам місто для польських аспірацій. Той дарунок принесли Полякам всї народи Австрії своєю хоробрістю в червни 1915 р. Львів, що остане польським, сповнить свої обовязки". Отже про дарунок давної столиці галицько-волинської держави, принесений за цїну крови австро угорських (і українських) жовнірів Полякам, пише німецький дневник, видаваний на українській земли. Український читач не потребує в своїй газеті знаходити аж відповіди на таку писанину: він її носить в своїм серци. Питаємо тільки: чи лежить се в австрійськім державнім інтересї (який чей же повинна заступати N. L. Ztg.) у українському населеню Львова говорити,

— **Засіданє історично фільософічної секції Наукового Товариства ім. Шевченка буде в суботу 23. червня о год. 5. пополудни в музею Товариства. На порядку: Нові матеріяли до української етнольогії, референт В. Гнатюк.**

— **Українець — шефом відділу торговлї у міністерстві торговлї і промислу.** „Рѣчь" доносить, що помічник управителя відділу торговлї міністерства торговлї і промислу С. Бородаєвський, іменований управителем відділу торговлї. Бородаєвський походить з Харківщини. Свого часу співробітничав на сторінках „Украинского Вѣстника", який виходив 1906 р. у Петроградї, є спеліялістом від кооперативного руху; в 1909 р. студіював кооперативну справу в Галичині і написав про се цілу працю. Кілька його праць про кооперацію є в українськім перекладі.

— **Роковини Маківки в Труханові.** Дня 10. червня с. р. відбув ся обхід свята „Маківки" в Труханові. О год. 3. по пол. зібрав ся нарід з процесією на горі „Ключ" коло могили У. С. С., де місцевий парох о. Гр. Редчук відслужив панахиду за погибших У. С. С. Опісля о. Редчук в коротких словах згадав про геройські діла У. С. С. Відтак відбулись деклямації і співи шкільних дітий під управою учительки п. Боднарової. Кінцеву промову виголосив пробуваючий на відпустї капрал 9. п. п. Теодор Сметанка та заохотив присутних до складаня жертв на фонд інвалідів У. С. С. і при тій нагоді зібрано 80 К 68 сот. При кінци о. Редчук подякував присутним за участь, а нарід у святочнім настрою розійшов ся домів.

— **Не буде кавових карт.** Одержуємо до поміщеня отсей комунікат: „Наслідком телеграфічного заряджена ц. к. намісництва з дня 14. червня с. р. подаю до прилюдної відомости, що аж до дальшого заряджена не будуть видавані нові кавові карти. Важність теперішних кавових карт, доси незреалізованих, продовжуєть ся до 18. серпня 1917". — Заступник правит. комісаря кор. прест. м. Львова д р Шляйхер.

— **Пілсудський в Петрограді.** Польські дневники доносять, що організатор польського легіону Пілсудський перебуває тепер в Петрограді.

— **Розділ старої упряжи ц і к Районовими Командами.** Краєва Централя для господарської відбудови Галичини розіслала на днях до Районових Команд певну скількість старої упряжи і її частий, головно хомутів до розділу їх між рільників по низьких цінах, які мають покрити лише кошти набутя і перевозу упряжи. Інтересованим звертаєть ся увагу на се заряджене з тим, що пошкодовані війною селяни, які потребують упряжі, нехай зголошують ся по неї в ц. і к. Районових Командах.

Нові розпорядки для рільників.

Управильнене обороту збіжам, мукою і стручковими плодами.

Розпорядком цілого міністерства з дня 26. мая б. р. В. з. д. ч. 235 продовжено аж до відклику занятє в хосен держави збіжа, муки і стручкових плодів, заряджене останно цїсарським розп. з дня 11. червня 1916 р. В. з. д. ч. 176.

Змінн, введені новим розпорядком, такі:

1) Заняті є крім збіжа і стручкових плодів, про які говорить висше згаданий цїс. розп., також „пелюшка" (відміна гороху, яка удаєть ся на пісках, Peluschke, Sanderbse) і люпин (вовкиня).

2) В справі молотьби постановляє теперішний мін. розпорядок, що компетентна власть може зарядити примусову молотьбу без попереднього означеня реченця властителеви збіжа і сю молотьбу перенести при помочи власних органів за винагородою, яка відповідати-ме місцевим відносинам.

3) Рільні господарі обовязані є від тепер подібно як властителї млинів, збіжевих складів і сушарень, органам власти і ревізійним органам Воєнного Заведеня для обороту збіжем кождочасно дозволити вступ до господарських будинків в цїли переведеня ревізії що-до припасів збіжа а при ревізіях сих обовязані є рільні господарі давати висше названим органам потрібні виясненя.

4) На случай примусового відбору припасів, недоставлених на означений час, мають комісіонери право потручувати за кару 20 процент цїни відбору (до тепер могли потручувати 10 процент), при тім кошти примусового відбору можуть бути наложені на властителя збіжа.

Подробиці занятя землеплодів, оголошені в Господарській Часописи, видаваній „Сїльським Господарем".

Цїнник на заняті плоди не буде небавом оголошений Урядом проживленя населеня в порозуминю з міністерствами рільництва і скарбу.

Заняте сїна і соломи.

На основі розпорядку Уряду вживленя населеня з дня 29. мая б. р. В. з. д. ч. 243 занято в хосен держави збіж, сїна і соломи в р. 1917. Під сїном розуміть са не лишень лугове сїно, але і сїно з конюшини, еспарзети, сераделї і т. д.

Відбором, викупном і змагазинованєм занятого сїна і соломи, займеть ся Краєва Централя паш, при якій утворений буде осібний відділ для обороту сїном і соломою.

Запотребованє сїна і соломи для потреби власного господарства, мають господарі найдальше до 1. серпня 1917 р. зголосити в своїм Уряді громадськім.

Подробиці розпорядку про займане сїна і соломи оголошені будуть в „Господарській Часописї".

НА ВОЛИНСЬКІ ШКОЛИ.

„Пяткова система".

На необхідну потребу удержаня 25 українських шкіл на Волинї, які супротв останніх подій тим дорожші і важнїйші для української справи, конечні як найскорші і найобильнїйші жертви

Амалія Здерковська Львів 20 К. — Юлїян Нестайко окінч. богослов Львів 5 К: Івана Ковалишина студента теольогії у Львові, п. полковника Г. Коссака і сотника Г. Труха етапова почта 445 і Бавя Весодовського. — Анна, Самок і Антін Лукашевич Львів по 10 корон. — Евгенія Стернюкова 5 К., о. Володимир Стернюк 3 К, — Влодко Стернюк 3 К, — Оксана Стернюківна ст. мед. Львів 3 К: Іренку Вахнянинівну Відень, Іренку Лагодинську Відень, Стефцю Прихитківну Верениця, Стефия Коновальця, Миронка Коновальця,—Василь Грицай хорунжий 24. п. п. Фрайденталь (Шлеск) 10 К: Яцкова Михайла хорунж. 24 п. п. пол. Литвина Михайла хор. 24 п. п. пол. Гуменюка Михайла хорунжого 24. п. п. Енгельберг (Шлеск), Палїя

Андрія хорунжого 24. п. п. Енгельберг (Шлеск) і Сенюту Івана хорунжого 19 стр. Гогенштадт,— Тесфіль Головацький властитель реальности в Перемишлян 20 К. — Іван Доскоч ц. к. надстражних сторожі скарбової в Дрогобичи 20 К: Вп. Федиківну управительку школи в Дережинцях, Кіцилову з Дрогобича, Івана Коцка з Дрогобича, Якова Возьного ц. к. надстражника скарбу при апровізації вісковій в Стрию, Івана Яремчука ц. к. надстражника скарбу при Дирекції поліції у Львові. —

Просимо всіх Вп. Жертводавців придержувати ся форми, оголошуваної в Ділі, значить ся: насамперед пише ся імя, назвище, місцевість Жертводавця а опісля по двох точках (:) викликаних. В той спосіб звошадите нам богато роботи, бо не треба буде кождої картки переписувати, а просто дасть ся її до друку. При сій нагоді пригадуємо, що жертви складають ся пятковою системою, значить, можна не більше як пять осіб викликувати. Понад пять будемо сверкувати. Жертви просить ся посилати до кред. тов „Дністер“ (Львів, Руська 20) ч. кн 9888, повідомляючи карткою адміністрацію „Діла“ і викликаних. X.

ОПОВІСТКИ.

Субота, 23. червня 1917.

Нині: греко-кат.: Тимотея муч. — римо-кат.: Зевона.

Завтра: греко-кат.: 3 Н. по Сош. — римо-кат.: 4 Н. по З.

Позавтра: греко-кат.: Онуфрия. — римо-кат.: Проспера.

Віденський комітет для привитаня Митрополита просить заголошувати ся по білєти на привітну академію, яка відбудеть ся у віденськім „Konzerthaus“. Ціни місць: 3 К., 2 К. і 1 К. Гроші слати на адресу: Ukrainische Nailonal-Kanzlei, Wien VIII, Josefstädterstrasse 43. 2—4

Управа інтернату СС. Василянок в Перемишли прийме на рік шк. 1917—18 більше число учениць семинарії учительської, шкіл виділових, народних і приватисток за оплатою по 100 К. місячно. Оплату можна складати і в натуралїях. 1—3

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 22. червня 1917

В Галичині збільшена огнева діяльність. Поза тим положенє незмінене.

Заступ. шефа ген. штабу Ф. Гефер.

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 22. червня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наступника престола кн. Руперхта: Від Іперн аж до Armentieres була вечером і в ночи на кількох відтинках збільшена огнева діяльність. Відперто англійські наступи на північний захід від Warneton і на схід від Houplines. Між каналом Labessee і потоком Sensee був хвилями оживлений огонь. Наступ Англійців, який почав ся вчора рано на південний захід від Lens, не вдав ся, при чім потерпіли Англійці втрати.

Група військ німецького наступника престола: Французи намагали ся з великою нагальністю відібрати становище, що його втратили Vauxaillon. Вчора перед пол. виконали вони по сильнім підготовленю чотири рази наступ. Ввівши у бій нові сили, виперли вони наше військо з части ровів на північний схід від Vauxaillon. Наступи виконані далі на південь не мали успіху. Неприятель потерпів тут значні втрати, завдані йому нашою обороною. В західній Шампанії панувала оживлена боєва діяльність. Рано наступили Французи в просмику на схід від Cornileu і вдерли ся до наших ліній. Протинаступом перешкоджено їм в розширеню добутої користи. Вечером вдерли ся наші наступаючі війска на північний схід від Prunay і на південний захід від Nauroy до французьких ровів і привели відтам 30 полонених і добичу. На Пельберг на півд. захід від Maronvi Illers вдав ся старанно приготовлений наступ. Части полків турських і летенбурських здобули по короткім огневім наступі неприятельське становище широке на 400 м. і взяли яких 100 полонених. Протягом ночи виконав неприятель сім завзятих протинаступів, які принесли йому тільки незначну користь.

Група військ князя Альбрехта: Не було важнійших подій.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Знов була оживлена боєва діяльність коло Сморгоня, на захід від Луцька, над зелізничою лінією з Золочева до Тернополя і над Нараївкою.

Фронт македонський: На рівнині над Стрипою перепалки стежий.

Перший квартирмайстер ген. Людендорф.

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Може хто знає де находить ся Василь Турко, урядник сільної банї, покликаний до війска в 1914 р., а Косова коло Коломиї, зволить донести о тім Зофії Фрішман, Кліщівна, п. Фірлїя. 435

Оголошеня.

- ПОЧЕНЄ НІГ -

усуває певно спеціяльний пудер „Csave“, пакет за 1·20 К. На провінцію висилаю тільки за попереднім надісланем належитости і 40 с. на порто. — Одиноке заступство **S. FEDER, — Львів, Сикстуська ч. 7.** 279 44—60

Шукаю місця господині, розумію ся добре на кухни і господарстві сільськім і домовім. — Я самітна, поважна і сумлінна Зголошеня прошу слати: Львів, вул. Бема ч. 16 у п. Біркмана І. пов. 432 2—2

Студент університ. пошукує лекції або відповідного заняття на час ферій. — М. Коланський, Львів, вул. Хшановської ч. 9. 436 1—5

Закупно шкільних книжок На ново отворена, знана антикварня, закуповує всякі шкільні книжки по найвищих цінах (навіть переплачую) Яків Гельпль, Львів (пасаж Анджолього). Вхід з вулиці Театральної ч. 12 і Ринок ч. 29. 414 A 1—3

З семинаріяльною матурою обіймy відповідну лекцію. Марія Грабар, Підмихайлівці, п. Журів ад Ходорів. 437 1—3

УКРАЇНСЬКА КРАВЧИНЯ — Львів, вул. Городиських 9. І. пов. — виконує сукні дамські по умірованих цінах. 14—?

Загальні Збори

„Народного Дому“

товариства кредитового з обмеж. порукою

в Балигородї,

відбудуть ся дня 2. липня с. р. о год. 11 рано. Наколиб не вібрало ся відповідне число членів то відбудуть ся о 12 годині тогож дня при такій скількости членів, яка збереть ся, в слідуючим порядком:

1. Звіт Дирекції в діяльности і рахунків за роки 1914, 1915 і 1916;
2. Уділенє абсолюторії Дирекції і Раді Надзираючій;
3. Вибір 3 членів Дирекції;
4. Вибір 7 членів Ради Надзираючої;
5. Внесеня і інтерпеляції.

Звіт і замкненє рахунків за рр. 1914—1916 виложені в льокалю товариства до перегляду. 434

І. Шарам. *о. О. Малецький.*

ДЛЯ-ДІТИЙ

Як нагорода пильности

- 25 книжок ріжного змісту -

(видавництва Товариства „ПРОСВІТА“)

за К 15·20 з портом **К 16·20.**

Всї книжочки гарно оправлені у півполотно з золоченим витиском:

„НАГОРОДА ПИЛЬНОСТИ“.

Висилає за попереднім надісланєм готівки: **Канцелярія Товариства „Просвіта“ у Львові, — Ринок ч 10.** V. 3—?

АДРЕСА: Hauptkasse der Zentralleitung der Ukrainischen Legion WIEN, VIII. LEDERERGASSE 26

ЧЕКОВЕ-КОНТО: 12.259

ПРОСИМО НА СЮ АДРЕСУ

СЛАТИ ЛИСТИ І ДАТКИ НА СТРІЛЕЦЬКІ ЦІЛИ.

16—?

Саме вийшли з друку переписні картки

портрети українських письменників: Володимира Винниченка, Бориса Грінченка, Михайла Грушевського, Михайла Драгоманова, О. Кобця, Ольги Кобилянської, Михайла Коцюбинського, Івана Нечуя-Левицького, Василя Стефаника, Лесї Українки, Івана Франка і Тараса Шевченка: **12 картон-портретів на добрім крейдованім папері висилають ся за К 1·20.**

Гроші треба одночасно з замовленем висилати чеком почтової щадниці ч. 158.396 або звичайним переказом (можна й почтовими марками) на адресу: Peter Djatlow, Josefstädterstrasse 79, *14*; Wien VIII. 407 A 4—?

ЗОВСІМ ДАРОМ! висилаю раненим до шпиталїв інвалїдам інформаційні (вакл. Права родин покликаних до війска і ін.) і жовнярські Календарці. Для инших коштують вони по 30 і 20 сот. Поручаю також 1-шу книжку видавництва „Нова Культура“ Оскарда Уальда „Сфінкс без тайни“, збірка оповідань з англійської мови. Ціна К 1·60, з поруч. пересилкою К 2·— Чудовий зміст. Великий папір.

А. Березовський

373 10—10 **Львів, вул. Карпінського ч. 19.**

ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

Спілка акційна у Львові

(ул. Підвале 7.)

Акційний капітал	К 1,364.000
Реверви	К 336 000
Власний маєток К	1,700.000

На основі Найвисшого уповажненя — міністерство внутрішних справ в порозумінню з міністерствами скарбу і справедливости затвердило рескриптом з 25. мая 1917. поширене дїяльности Банку.

На тій основі Земельний Банк Гіпотечний

Уділює гіпотечні позички до сплати в дрібних ратах;
векслеві позички (ескомт векслїв) та позички на підклад цінних паперів;

Купує і продає всякі вартні папери, дає на них зачета і сталі кредити;

Приймає вкладки і опроцентовує їх від слідуючого будного дня по вложеню до дня виплати; вплат можна довершувати без коштів чеками, які Банк розсилає на бажанє;

Міняє заграничні гроші, банкноти і виплачує всякі купони;

Посередничить в купні і продажі, т. є. на замовленє купує і на приручене продає громісово всякі ефекти, знаряди, машини, товари та земельні посілости;

Основує і заводить хліборобські, промислові і инші підприємства (також спілкові);

Приймає в переховок вартні папери і дорогоцінности та завідує ними.

Всякі банкові приручення переводить під найкористнійшими умовами. 728 30—?

Рух поїздів у Львові

важний від 1. червня 1917. аж до відкликаня.

(Час середньо европейський; від 1. червня до 1. вересня 1917. час літний).

Відходять зі Львова до	Приходять до Львова з
Кракова: [7·30], † 8·40, 8·55, [3·10], 6·05 6·20, †9·55, 10·10.	Кракова: 10·05, [1·45], 6·45, †9·00, 9·15, 9·50, †5·05, 5·20.
Золочева: 8·20, 10·53, [2·30], †7·13, 11·13.	Золочева: 5·52, 12·12, [2·20], 5·15, 8·52.
Стрия: 8·25, 4·55, 10·46.	Стрия: 5·54, 9·35, 9·05.
Лавочного: 7·20.	Лавочного: 7·10.
Самбора: 9·05.	Самбора: 8·30.
Сянок: 8·45	Сянок: 10·15.
Рави руської: 2·20*, 9·30, 4·44.	Рави руської: 6·42, 4·35, 8·18*
Сокаля: [8·55]=, [8·10]:	Сокаля: [9·45]:, [9·45]=.
Яворова: 9·10**, 4·20.	Яворова: 8·45, 3·48**.
Підгаєць: 8·33, 3·00, 11·33.	Підгаєць: 5·32, 1·40, 7·32.
Стоянова: 12·13, 7·53, 3·15.	Стоянова: 6·12, 1·00, 7·52.
Ходорова: 8·30, [2·30] 11·10.	Ходорова: 6·45, 1·10, 8·10.

† означає поїзди виключно для військових.
* до Брюхович, вглядно з Брюхович.
** Янова в Клепарова, вглядно з Янова до Клепарова.
= через Раву руську.
: через Санїжанку.

Увага: Нічна пора від 6·00 вечером до 5·59 рано означена підчеркненєм минут. Поспішні поїзди означені [ ].

Подані поїзди ходять тільки умовно, на скільки рух з огляду на занятє великих шляхів військом буде можливий. На випадок спиненя поїзду як також при опізненю полученя не прислугує подорожним право жадати відшкодованя.

Відповідає за редакцію д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

Ч. 146. (9 398) Львів, неділя 24. червня (11 ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . . . 2·70 К.
квартьрічно . . . 8·— „
піврічно . . . . 16·— „
цілорічно . . . . 32·— „

у Львові (без достави):

місячно . . . . . 2·40 К.
квартьрічно . . . 7·— „
піврічно . . . . 14·— „
цілорічно . . . . 28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчання і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К. Сталі оголошеня за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Український Військовий З'їзд у Київі.

Відень, 18. червня 1917.

Війна.

(Ф. К.) „Кіевская Мысль" з 25. мая н. ст. приносить дальше отсе справоздане зі зїзду:

Бесідники Шаповал, Білоконь, Масюк і Луценко у своїх промовах віддавали загальний настрій З'їзду в справі відношеня до війни. Їх думки можна коротко зібрати так: Українці і за старого режіму, який ненавиділи вони до глубини душі, все таки ішли боронити Росію від посягань внїшного ворога, в надії на красшу будуччину для рідного краю; а тепер, одушевлені впливом свободи, вони вроблять се ще красше і охотнїйше, коли обєднають ся з братами по духу і крови у дружній українській армії, і коли нове правительство окремим актом проголосить принцип національно територіяльної автономії України при федеративнім ладі російської демократичної республики. Розпочата в інтересах капіталістичної буржуазії війна для справжньої демократії не тільки не потрібна, а навпаки шкідлива і її треба скінчити при першій можливости, але під невідмінною умовою, щоб, ідучи за прикладом російського Тимчасового Правительства і Ради робітничих і салдатських депутатів, російські союзники годили ся на скінченє війни без анексій і контрибуцій, і щоб у міжнародній конференції взяли участь і представники українського народу в цілях по прави границ на основі добровільного самоозначеня націй.

Делегат 5-ої армії Селецький згадав про даний йому наказ, що влука всїх українських земель, се невідмінна умова його повновластий на з'їзді і за попередними бесїдниками пояснює, що добровільне злученє роєднаних частий народу шляхом порозуміня їх представників на конгресї не можна в нїякім раві уважати анексією.

В дусї попередних бесїдників висловив ся також Глученко, який додав, що „українська демократія повинна обєднити ся з демократіями инших народів і вести війну до побідного кінця для спокою усього світа".

Поручник Міхновський заявив, що основою війни є біольогічний закон боротьби за істованє, але сей закон в його поясненю знаходить свій вислів виключно у національних конфліктах. Є нації пани і нації раби. І теперішну війну викликали нації пани ізза сварки, що повстала між ними на грунті національного змаганя. Менші нації, нації раби, тягнені суверенними націями у боротьбу силою їх національного панованя проти бажаня перших і властиво на шкоду їх істнованя. Соціяльні проблєми можна розвязати тільки по розвязаню національних проблєм. Одначе, коли воювати, то треба знати, за що ми воюємо Сьогодня перед нами у всій великости заграв ідеал волї рідного народу, ідеал воскресеня

Серед бурливих оплесків бесїдник передав президії свою резолюцію з мотивами, витягненими з проєкту Вільзона.

Привитаний оплесками, почав свою промову В. Винниченко категоричною заявою, що в поглядах на війну він стоїть на діяметрально протилежнім становищи, занятім попереднім бесїдником. Не нації пани — говорив він — почали війну, а просто пани. І передовсїм панікапіталісти, що оперли ся на царсько бюрократичній системі, на скільки вона йшла в контакті з ними, і помагала інтересам їх кляси. Але ось вибила година і раб, що був спрагнений волї, стає свобідним горожанином, він сам хоче уладити свою долю, він хоче у вільній державі витворити умови, які ведуть у нормальне річище і улекшить його боротьбу з капіталом. Скинувши політичний гнет, він скине з себе і національний гнет. Війну треба скінчити і мир заключити без анексій і контрибуцій, на основі самоозначеня народів. В розгарі війни шовіністичні пересуди, ся заразлива поява імперіялістичних і мілітористичних змагань поміщицьких і буржуазійних сфер, не минули ся, вони замітні і у деяких груп французських і німецьких соціялістів, що виступають в ролї адептів своїх правительств пом переговорах у справі мира. Необхідно добивати ся, щоб представники соціяльної демократії, як російських союзників, так і воюючих з Росією народів, виразно заявили, що вони відмовляють ся від усяких явних і скритих анексій у формі винагороди і т. ин., необхідно домагати ся, щоби на міжнародній мировій конференції сказали своє важне слово і представники українського народу. (Бурливі оплески).

Потім у формі позачергової заяви, проф. М. Грушевський вложив від імени Української Центральної Ради подяку за довірє Раді, висказане у принятій З'їздом резолюції. Серед авдиторії бурливі оплески і окліки: Центральній Українській Раді слава!

Забирали ще голос: Петлюра, Бондаренко, Довгалевський і Письменний.

Після того з'їзд приняв резолюцію у справі війни.

Справа просвіти.

Головним референтом просвітної справи був С. Петлюра. Бесїдник підчеркнув, що для Українців справа просвіти має величезне значінє. Переходячи до минулого, він сконстатував, що в історичній Україні просвіта народу стояла так високо, що се викликало подив у чужих подорожників, про що свідчать документальні дані. До сього часу загоном у Росії просвіта творила школу рабства і гашеня духа, а на Україні вона була засобом систематично переводжуваної денаціоналізації мас, позбавленя національного обличя українського народу. Тепер перед Україною розкривають ся широкі шляхи до справжньої національної просвіти. Педагогічний з'їзд у своїх авторитетних ухвалах наметив сї шляхи у сфері загально горожанської освіти. Ідучи за принципом, наміченим сим з'їздом, військовий з'їзд повинен добивати ся, щоб як касарняне вивченє, так і наука у військових, середньо-наукових заведенях, а далї і у висших як по. Академія генерального штабу, вели ся для Українців в їх рідній мові. Рахуючи ся з обставинами, здійсненє сеї програми можливе, розуміть ся не відразу, а при деякій послїдовности.

По виминї думок делегатів, з'їзд приняв отсї дві вироблені президією резолюції:

I. Беручи під увагу, що денаціоналїзація народних мас ставить перешкоди всякому прогресивному рухови, отроює і деморалїзує душу українського народу і затримує роввиток, як духових, так і матеріяльно продуктивних сил на Україні, перший український з'їзд постановляє: 1) від осени сього (1917) року Тимчасове правительство повинно ввести науку в школах на Україні в українській мові, з забезпеченєм прав меншости инших народів; 2) українська народня школа повинна бути обовязковою і загальною, удержуваною засобами держави; 3) ті українські гімназії й инші середно наукові заведеня, які відкриють ся від осени с. р., має удержувати держава на державний рахунок; 4) справу практичного переведеня в житє української середньої і висшої освіти (гімназії, університети, спеціяльні інститути), котрі з'їзд уважає обовязковими (також з гарантією прав меншости инших народностий), з'їзд полишає компетенції Української Центральної Ради; 5) що торкаєть ся просвіти війска, то згідно з ухвалою з'їзду про українізацію армії і військову просвіту, її треба переводити в житє з українським напрямі: а) в українській мові і б) шляхом відкритя військових шкіл від низших до висших, як нпр. Академія генерального штабу.

II. При сучасних умовах як в армії так і у фльоті, з'їзд уважає необхідним: 1) щоби в наукових командах, де є до того можливість, вивченє Українців вело ся в їх мові; щоби військові устави і ріжні підручники переведено на українську мову з їх відповідним приспособленем; 3) щоби для українських військових товариств і гуртків виписувано літературу (газети, журнали, книжки і агітаційні брошури) на засоби держави на таких самих основах, на яких передплачуєть ся літературу на російській мові і щоби при військах відкрито просвітні курси; 4) що торкаєть ся перетвореня істнуючих уже на Україні військових шкіл (як юнкерські, прапорщицькі, морські, авіяційні і инші школи), практичне здійсненє того всього з'їзд поручає Українській Центральній Раді вкупі з вибраним з'їздом Українським Військовим Генеральним Комітетом.

Земельна справа.

Нарада над земельною справою відбувала ся вкупі з закликаними на з'їзд членами кооперативного з'їзду. Тодіж і в доповненю внесено до програми також і харчову справу. В земельній справі виступали О. Степаненко, Вовченко, Курявий, Гончаренко і ин. Висліздом виминї думок була отся резолюція:

„Право власности на землю і богацтво в надрах землї на автономні й Україні повинно належати виключно до народу, а умови розділу землї між працюючим на нїй людом, виробить і установить український Сойм на основах справедливости і рівности всїх людий, що живуть на Україні. Разом з тим повинні бути вироблені закони володіня і користуваня лїсами, експльоатації водних і мінеральних богатств на принципах загальности. До часу остаточної розвязки сеї справи тимчасове правительттво повинно негайно застановити всякі акти купна продажі і загалом переданя землї і лїса з рук у руки і в першу чергу заграничним компаніям і окремим особам, а також управильнити орендні відносини.

Харчева справа.

З докладним рефератом про харчеву справу виступив член управи „Союзбанку" Мельників. Він подрібно говорив про організацію харчової справи, подав до відома, що за минулий місяць переладовано вже 10 прц. хлїба, доставленого для армії та зазначив, що до 500 000 пудів хлїба лежить на стаціях без руху, в чім не можна винувати ні губернського комітету, ні селян. Загалом він і дальші бесїдники сконстатували, що селяни радо дають хлїб для армії, дуже часто навіть без матеріяльної винагороди. На думку бесїдника, монополь на хлїб треба привитати. Але в імя справедливости необхідно домагати ся введеня монополю і на инші продукти. Дальше виступили Вовченко, Граждан, Окуневич, Крук і Баранов. Всї вони констатували, що хлїбних засобів на провінції ще дуже богато, але поміщики (нпр. гр. Браницький) і спекулянти скривають сї засоби; з другого боку, вони вказували на незорганїзованість відбору хлїба на стаціях. В сій справі з'їзд ухвалив резолюцію: „З огляду на те, що справу прохарчованя на Україні найкраще, вичерпуючо і систематично може поставити саме зорганїзоване в селянські союзи українське селянство, військовий і кооперативний з'їзди на обєднанім засіданю постановляють передати харчову справу в руки зорганїзованого селянства і його органу Центрального Кооперативного Комітету.

В часі з'їзду одержано телєграфічно дві вістки, на які він чутливо відгукнув ся. Перша вістка говорила про смерть предсідателя української соц. демократичної фракції у петроградській Раді робітничих депутатів, адвоката Лаврентієва. Память покійного пошановано повстанем з місць, а його родині вислано телєграму зі спочутем. Друга вістка — іменованє голови українського військового клюбу полковника Якубовича товаришем міністра війни. З приводу сего іменованя ухвалено вислати привітні телєграми полковникови Якубовичеви і міністрови війни Керенському.

ІВАНОВИ ФРАНКОВИ

Складки на монумент-портрет приймає Краєвий Союз Кредитовий у Львові, — число книжочки щадничої 4.000.

Невдача гр. Кляма.

Львів, 23. червня 1917.

„Wiener Zeitung" з 22. с. м. приносить цісарське письмо, яким Цісар приняв димісію кабінету гр. Кляма-Мартініця. Довгі переговори правительства з представниками політичних партій розбили ся головно ізза опору Поляків. Поляки немов-то згоджували ся на зложене концентраційного кабінету, та їх оферта була офертою під неможливим до сповненя услівєм: коли до концентраційного кабінету вишлють свого відпоручника Чехи. Очевидно Чехи відразу виявили свое непримиримо становище проти особи гр. Кляма і складаючи таку заяву Поляки знали, що Чехи певно відкажуть ся від того, щоби взяти участь у новім правительстві гр. Кляма.

Критичним моментом в розвитку передвчерашних політичних подій була авдієнція представника південних Славян д ра Корошеца у цісаря. „Neue Freie Presse" доносить, що перед авдієнцією д ра Корошеца відбуло ся спільне засіданє Чехів, південних Славян і Українців та що д р Корошец одержав мандат заступати всі ті три парляментарні групи на авдієнції у цісаря. Про українські домагання дізнаємо ся з краківських часописий лише тільки, що наші представники мали жадати для українського міністра-земляка тих самих прав, що їх має міністер для Галичини, себ то того, щоби всі акти, доторкаючі Галичини, були затверджені теж українським міністром земляком.

Заки вернув д р Корошец з авдієнції у цісаря Поляки зложили гр. Клям Мартінінови заяву: що вони готові вотувати буджет та не правительству гр. Кляма-Мартініца, а новому кабінетови. Тоді вже судьба кабінету гр. Кляма-Мартініца, якого небудь: т. зв. малого, чи концентраційного була рішена. Пізним вечером явив ся в парляменті д р Корошец, який зложив звіт з авдієнції у цісаря на засіданю свого клюбу, а опісля на спільнім засіданю південних Славян, Чехів і Українців. Того самого вечера приняв цісар димісію кабінету гр. Кляма-Мартініца.

Розвязка кризи можлива двояким способом: або буде утворений переходовий кабінет, який переведе найблизші чергові парляментарні справи: буджет, вибори до делегацій, продовженє посольських мандатів, або буде покликане дефінітивне правительство парляментарне, зложене з представників поодиноких національностий, як того бажав при кінци свого правління гр. Клям. Правдоподібнійшою здаєть ся перша можливість. За тою можливістю промовляла би вістка про авдієнцію д ра Кербера у Цісаря, хоч урядові чинники перечать тій відомости.

Деякі віденські дневники вказують на влуку славянських партій, а саме Чехів, південних Славян і Українців, яка виявила ся серед теперішної кріви. Здаєть ся, що в деякім звязку з політичними подіями послідних днів є ухвала німецького національного Союза, про яку звіщає телєграфічне кореспонденційне Бюро, а якою поручено одноголосно превидії Союза поробити заходи задля злуки всіх німецьких партій в цілі одностайного їх виступу. Ухвала домагаєть ся проясненя відносин народів до держави і запевненя німецькому народови такого становища, якого вимагає інтерес держави. Як до тих домагань поставить ся нове правительство, про те рішать події найблизших днів.

Д-р Зайдлер президентом міністрів.

Тимчасовий характер нового правительства.

ВІДЕНЬ (Ткб.) 23. червня. Нині в 5 год. по пол. в присутности нового президента міністрів д ра Зайдлера відбула ся конференція клюбових голов. Про перебіг її доносять: Президент палати Грос представив новому президентови міністрів провідників партій, по чім президент міністрів виголосив коротку промову. Зазначив, що нове правительство має характер тільки тимчасовий, а пізнійше уступить місце дефінітивному правительству. Його метою є полагодженє буджетової провізорії та переведенє продовженя мандатів і виборів до делегації. Міністер просить о підпертє партій в своїм тяжкім положеню.

Провідники партій приняли прихильно до відомости заяву президента міністрів. Рішено, щоби у второк переведено 2 і 3 читанє буджетової провізорії. Голосованє в другім читаню відбудеть ся в 5 год. по пол. Вправді запасаних до голосу є ще 13 бесідників pro і 21 contra, але партії обмежаєть ся до коротких заяв. Палата не має бути відложена через літо, а підчас перерви в нарадах мають працювати комісії.

Склад нового кабінету.

ВІДЕНЬ (Ткб). В парляментарних кругах говорять, що новий кабінет буде мати слідуючий склад: дотеперішний управитель міністерства рільництва д р Ернест Зайдлер обійме президію і міністерство рільництва; намісник Тиролю гр. Тогенбург буде міністром внутрішних справ; управителями міністерств будуть іменовані: міністерство просвіти шеф секції Цьвіклінський, справедливости шеф секції Шавер, скарбу шеф секції Віммер, торговлі шеф секції Матая, публичних робіт шеф секції Гоман, залізниці шеф секції Банганс; міністерство краєвої оборони обійме маршалок. поручник Чап; міністерство виживленя: ген. майор Гефер задержить своє становище.

Український військовий конґрес проти довволу.

СТОКГОЛЬМ (Ткб.) Dagblad доносить, що недозволений російським правительством український військовий конґрес отворено в присутности 2000 учасників. Конґрес радив в присутности українського полку. Начальний вождь військ південно західного фронту приказав українському полкови відійти сейчас на фронт.

Ревізія договорів, заключених між державами антанту.

БЕРН. (Ткб.) „Action Française" пише: Ревізію договорів, про яку згадано у відповіди Англії, переданій Росії, треба розумити так, що будуть піддані дискусії уступки, признані давному російському правительству, коли ходило о дальше ведене війни. Знесенє тих договорів не є некорисне, о скільки Росія витривае в дальшій боротьбі.

Російська офензива від 21. червня.

АМСТЕРДАМ (Ткб.) Стокгольмський кореспондент „Allgemeen Handelsblad" довідуеть з добре поінформованого російського жерела, що тимчасове правительство і виділ робітницько жовнірської ради порішили в дни 21. червня с. р. почати на цілім російськім фронті офензиву.

Судова розправа проти бувшого царя.

АМСТЕРДАМ (Ткб). „Allgemeen Handelsblad" доносить: Відпоручник англійських робітників Ogray, вернувши з Петрограду, доніс, що в справі обжалованя проти б. царя і увязнених високих урядників відбудеть ся публична судова розправа. Керенський заявив, що на розправі буде предложений документ, з якого виявляєть ся, що мав бути заключений окремий мир.

Росія проти детронізації грецького короля

СТОКГОЛЬМ (Ткб.) До Tidningen доносять з Гапаранди: Міністер Церетелі заявив на запит робітницько жовнірської ради, що Росія

21

Ю. СТРИЖАВСЬКИЙ.

ПІД КРИЛАМИ ЦЕРКОВ.

Братковський почав громовим, сміливим баритоном, і отець Кость, Ладик, студенти Яцімірські та якийсь похмурий київський семинарист, ніби після гасла, зійшовшись в гурток, не зводили очий з співця. Видко було, що пісня та особливо обходила їх.

Заплакали б тяжко
Бо, ви б не пізнали
Козацької слави
Убогих руїн...

Похмурий семинарист ще нижче спустив голову і чутно сопів. Отець Кость зморщив брови, ніби сердив ся, й приплющив очі, неначе йому заважав, різав в очі світ лямпи. Таким його ніхто не бачив ні вчора ні нинъки. Обличчя в братів Яцімірських витягли ся, не мов на парастасі. А Ладик дивив ся на Раю...

Решта гостий слухала, як і попередні речі, і тільки заполоцький дядько Володимир, волинянин, як він себе навивав, заклавши позад спину руки й наставивши до співця вухо, пильно дивив ся далі.

Минуло ся. А те, що минуло,
Не згадуйте, панибрати...

Прекрасная вещ...! — всів лиш вимовити дядько Володимир, як грім оплесків, під приводом гуртка отця Костя, густо валящав в цілім домі. Не вгавав і пан Бржезінський:

Біс! біс! біс! Проше єще! Єще раз!...

І Братковський почав вдруге те саме.

А, шкода, що дідунь не чують; вже пішли спати, — жалкував Ладик.

По „Гетьманах" Братковський виконав ще дві-три лисенківських речі, потім романс — мазурку „Моя милованка", нарешті, ще раз „Гетьмани" і, здобувши таким способом непохитні симпатії цілого товариства, став осередком загальної уваги, та не тільки вже за своє незвичайне вбранія, але й за гарний, умілий та чулий спів. Звідусіль на адресу його сипали ся компліменти й похвали, і тільки й чути було— „Павел Львович", „Павелко з Мізякова" „інженер"... Перепадало з того й тітці — акомпаніяторші, матушці Нелюбивичці, навіть дядькові, отцю Модестові з Бичевої.

Да, преотменно співає, — нашвидку згоджував ся Нелюбович і провадив своє: ви три сказали? мої три.

Штирі!

І ці мої.

Сім пік!

Це діло ваше; пас.

Рая весь час замовляла з Братковським, і Олег ухвалив собі пустити в хід свій кардинальний нумер, мелодеклямацію „Ябяунька". Тітка Віра заміиила Нелюбовичку коло фортепяна, і Олег почав. Скінчивши, й він одержав рясні оплески, але Братковський і тут не дав ся та почавши з нового ще тоді „Саккія Муні", скінчив Шевченковим „Посланием до мертвих і живих".

Навіть тітка Таня почала потурати „кавалєрові в шароварах" й так-сяк, ніби випадково завела з ним бесіду:

Ви очень талантливий, молодой человєк, і доставілі нашім гостям большое удовольствіе.

Трохи зворушений своїм успіхом і тим змаганням з офіциром, Братковський, несамохіть закинувши всякі „пристосовуванія до місцевої мови", почав говорити мовою петербурських гуртків, себ то, як кажуть малороси, по галицийському:

О, прошу дуже, відповідав тітці Тані, — але запевняю, що пані добродійка помиляють ся що до моєї талановитости: звичайна людина.

Тітка Таня ледви стримувала сміх.

А... ізвініте меня, молодой человєк: позвольте вас спросіть, на каком его язикє ви ізясняєтєсь?

Ласкаві пані добродійка самі добре знають, на каком язикє я ізясняюсь і, сподіваю ся, дозволять мені не встрявати з ними в фільольогічні суперечки...

Шимшон Бліндерман вдарив ритурнель до котільону...

По танцях — гра в цензури, потім знов музика, — тріо з фортепяна, скрипки й флейти, — гучні оплески виконавцям, тітці Вірі, Олегові й Глібові, і нарешті вечеря.

Прошу покорно, господа; Серафіма Петровна, Ольга Кириловна, пане Бржезінський, проше...

Прошу получать, господа... Кажетца немного тесно...

Ізвініте, Григорій Стіпановіч... Прошу, господа, получайте, пожалуста...

Старі — в їдальні, вздовж від стіни, а молодь в залі, за довгим серед хати столом.

через свого міністра заграничних справ заложила протест проти насильства, яким нарушено конституцію Греції і її право рішати про себе. Той протест буде небавом оголошений.

Авдієнції у цїсаря.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Цїсар приняв нині на окремих авдієнціях між ин.: міністра заграничних справ Черніна, управителя міністерства рільництва шефа секції д ра Зайдлєра і перемиського епископа о. Пельчара.

Становище польського кола.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Супроти поширеної в публичній опінії неправдивої поголоски, мов би польське коло співділало в утвореню словянського парляментарного блоку, президія польського кола констатує, що коло триває далї при своїм принципіяльнім рішеню, щоби удержувати зносини з усїми партіями Палати послів і як доси так і далї заховзти для себе під кождим оглядом свободу дїланя.

З'їзд ковацьких військ проти окремого мира.

ПЕТРОГРАД (П. А.) На загальнім з'їздї депутатів козацьких військ сибірські і донські делегати виголосили горячі промови проти окремого мира і заявились за конечною потребою офензиви в повній згодї з союзниками.

Англія не пускає італійського соціяліста до Стокгольму.

МІЛЯНО. (Ткб.) Соціялістичний посол Мертарі, котрий хотїв через Англію удати ся до Стокгольму, не дістав від англійського правительства дозволу на переїзд і вертає до Італії. Доносить про се дневник „Avanti".

Італійська палата послів

ЦРІХ. (Ткб.) Італійська палата послів відбула вчора перше тайне засїданє. Цензура не візволила на поміщенє відомостий про перебіг дискусії.

Втрати норвежської фльоти.

КОПЕНГАГЕН (Ткб.) До „Nazional Tidende" доносять з Крістіянії: Предсїдатель Союза норвежських властителїв кораблїв сказав на загальних зборах сього союза, що норвежська торговельна фльота втратила підчас війни 585 кораблїв, се є менше більше 1/3 загального понажу.

Шеста воєнна пожичка.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Субскрипція на 6. воєнну пожичку дійшла до номінальної суми 4.908.892.000 К, з чого половина припадає на амортизаційну державну пожичку. Остаточна цифра буде що-йно пізнїйше усталена, бо субскрипції з останніх днїв ще не надійшли в цїлости. Крім сього почтовий Уряд каси ощадности є уповновласнений приймити ще додатково субскрипції від корпорацій, фондацій і т. д.

Український захист для сиріт в Журавні.

Нам пишуть з Журавенщини:

Дня 14. с. м. відбуло ся в Журавні посвячене „Захисту воєнних сиріт". Був се справдї великий день, кінець трудів і зусиль доколичної інтелїгенції, овоч жертвенности нашого селянства. Ще на зборах філії „Просвіти" в Журавні, які відбули ся 1. падолиста 1916 р. були порушені 3 важні справи а саме: справа опіки над воєнними сиротами, справа помочи для виселенців і справа правної поради. Але близькість фронту і гук гармат здержував трохи переведене думки в дїло. Доперва з початком 1917 р. рішено заняти ся найважнїйшою справою основання „Захисту". Про великі початкові трудности і не згадувати. Передовсїм треба було призбирати відповідні фонди. Горячі слова обіжника, що його розіслав декан о. Йосиф Логинський з Володимирець, зробили початок: зібрано 1218 К і вложено на щадницю. Фонди росли що раз більше. Селяни складали не лиш гроші, але полотно, одіж, постіль і пр. Рівночасно в весною почато будову дому на „Захист". Робота йшла горячково. Від її п інжинір Стефан Заячківський і він серцем і душею віддав ся благородному дїлу. Біля дому в городі журавенські і побережські дівчата безкорисно справили і засадили сиріткий город. І ось завдяки стараням священиків журавенського деканату та безустанним трудам інж. Заячківського „Захист" готовий. Дня 5. с. м. отворено його і помішено в ньому 16 сиріт, а дня 14. с. м. відбуло ся його посвячене. Службу божу відслужив о. декан Логинський; співав хор дівчат під управою вахмайстра жандармерії Гриня Мисака. Церков битком наповнена. По Службі Божій виголосив в церкві проповідь о. Ярослав Росоцький з Мельвича, відтак відбув ся похід до „Захисту". В нім взяли участь всї окличні священики і світська інтелїгенція, а крім сього відпоручники властий: від ц. к. суду в Журавні опікунний судія секр. Чапранський, командат ц. к. стаційної команди старшина Бартель, бурмістр Курирок і около 2000 селян. На подвірю перед домом відбуло ся посвячене, відтак нанакрда по полеглих бойках сиріт, проповідь о. Логинського і сам чин посвячення. Збірка в часі обходу сего свята принесла 46238 К. Доси взагалї зібрано около 4000 К. Доповнити годить ся, що Журавно положене недалеко боєвого фронту, та проте почуте національного обовязку у кількох одиницчь було сильнїйше від усяких трудностий і перешкод, коли виявило ся в такім гарнім і тривкім дїлї.

ПРОСИМО

при зміні адреси **конечно**

1) надіслати 50 с. за переведене зміни — —
2) подати побіч нової і стару адресу. — —

Адміністрація „ДІЛА".

НОВИНКИ.

Львів, 23 червня 1917.

— **На домовину Ярослава Весоловського** наше видавництво вислало вінець з написом: „Довголітному Співробітникови і Начальному Редакторови — Видавництво „Діла". Тов. „Просвіта" вислало вінець з написом: „Членови Головного Виділу — Тов. „Просвіта" у Львові". На похорон виїхав зі Львова до Відня брат Покійного, п. Василь Весоловський, адміністратор „Діла"

— **Аванс... Волині.** „Głos ziemi chełmskiej" доносить: У володимирськім повіті на зборах „ziemian" ухвалено вислати лист до проф. Е. Ромера, відомого географа, автора статистики і атласа Польщі, з прошенєм о поправку у „воєнно політичній мапі Польщі", а саме щоби проф. Ромер зазначив пересуненє Волині з другої сфери польських інтересів до першої та узглядив се в нових заповіджених працях.

— **За помочю для дальшого польщеня української землї.** Вчерашні депещі принесли вістку про приїзд до Відня польської делегації з Волині, яка зложила звіт із діяльности на Волині в области шкільництва. Той звіт був би неточний, як би його не доповнити ще кількома датами, поміщеними в краківській пресї. А саме на свою польонізаційну діяльність одержали польські комітети на Волині 120.000 кор. в ріжних польських фондів. Кілько гроший одержали вони з австрійських фондів, про те в звіті з діяльности тих організацій не сказано, пригадати би тільки, що недавно відти пібрав кількатисячну „субвенцію" волинський Komitet obywatelski. Польським шкільництвом на Волині опікують ся T. S. L. Для збільшеня числа польських дїячів на Волині спроваджено за дозволом австро угорських властий до краю з бараків в Зальцбургу около 800 виселених Поляків. По „ratunek dla Wołynia" приїхала на днях до Відня згадана делегація; поки що польські посли зібрали на ту ціль за два дни 25 000 корон. Дальшого ратунку дожидають Поляки від австрійських центральних властий. Так довершує ся пересуване Волині до „першої сфери польських інтересів".

— **Українець — в міністерстві маринарки.** „Dziennik Piotrogradzki" доносить, що Онипко, бувший посол до І. Думи, має обняти відповідальне стаиовище в міністерстві маринарки. — Ф. К.

— **Відхід Українців з Київа на фронт.** „Утро Россії" з 30. мая н. ст. доносить з Київа: „По вічу коло памятника Хмельницького в Софійської площі відійшло на фронт 1500 Українців салдатів зі своїми прапорами. Настрій Українців боєвий". — Ф. К.

— **В справі київського Троїцького „Народного Дому".** „Утро Россії" з 30. н. ст. мая доносить з Київа, що збори зелїзничників стації Київ II. одноголосно ухвалили резолюшю, що город обовязаний відобрати Троїцький „Народний Дім" від нинїшних контрагентів Синельникова і Барського та передати Українській Радї для трупи Садовського, завначуючи в гори, що в разї найгайного невиповненя сего домагання Українці будуть бороти ся і не допустять ні до одної російської вистави. — Ф. К.

— **З'їзд духовенства і світських у Полтаві.** „День" з 22. н. ст. мая доносить з Полтави: З'їзд духовенства і світських з епархії висловив ся за повним довірєм для Тимчасового Правительства, за повороченєм рішучих заходів в цїли приборкання Леніна і його однодумців аж до їх арешту включно, за установленєм в Росії федеративної республики, за доведенєм війни до побідного кінця в єдности і повній згоді з союзниками, за упрощенєм богослуженя та за українізацією церкви на Україні з установою виборної основи в справі епархій і парохій.—Ф. К.

— **Українські педагогічно політичні курси у Київі.** „Кіевская Мысль" з 23. мая н. ст. доносить: Київська повітова земська управа від 25 мая до 17. червня н. ст. уладжує педагогічно-політичні курси для учителїв і учительок початкових земських, монастирських і церковно-парохіяльних шкіл київського повіту. Програму курсів уложила лекційна комісія ось як: Наука на курсах дїлить ся на дві части: лекційні і практичні. Число годин установляється на день 8 годин лекційних і 2 години (у вечері від 6—8) практичних. Наука обійме не вних 20 днів, або 100 годин лекційних і 40 годин практичних. На курсах будуть викладати ся отсї предмети: 1) українознавство — а) українська мова (20 год.), українська література (18 год.) і штука (3 год.) — б) історія, географія, економія і статистика України (30 год.); 2) соціяльно політичні науки — а) історично політичні і державно юридичні теми (15 год.), б) соціяльно-політичні теми (10 год.); 3) педагогічний відділ: педагогіка, методика і гігієна (19 год.); 4) питаня дня. — Усього 120 годин. В неділї і свята для слухачів будуть уладжувати ся екскурсії до музеїв, старинних церков і в околиці Київа. Курси закінчать ся спільною прогулькою курсистів і учителїв на могилу Шевченка до Канева.

— **Український комітет тижня Червоного Хреста** відбуде дня 26. червня вівторок точно о год. 4½ засіданє для провіреня і замкненя рахунків з останньої збірки, на котре запрашає членів— *Ол. Барвінський.*

— **День цвітин.** Сегодня коло львівських церков, наші трудолюбиві панночки, приймати будуть до пушок ласкаві жертви нашої суспільности на удержане хлопячої школи ім. Тараса Шевченка в стрийській дільниці. Сподіємо ся, що кождий обдарить пушку і в дарі за се прийме цвітку. — Старшина Кружка УПТ. ім. Т. Шевченка.

† ПОМЕРЛИ.

Роман Кормош, одинокий син о. Омеляна, катехита сем. в Перемишли і Олени з Туркевичів помер 21 с. м. в 16. весні житя.

о. Корнило Дудикевич совітник консист. і парох в Кропивнику повіта калуського помер 26. мая по тяжкій серцевій недузї в 57 році житя. Покійний взірцевий священик, правдивий батько і опікун своїх парохіян, був взірцевим і карним громадянином нашого українського народу. Судьба судила йому бути священиком в москвофільській громадї, та він умів своїм тактом, людяностю сам один без помочи в громадї утримати лад, і хоч мав з завзятими ворогами нашого народа до дїла, то вкінци здобув собі пошану і вплив у найбільших противників української ідеї. Покійний був членом організації української народно-демократичної партії, членом всїх українських товариств в Калуши, членом ради повітової. Хоч від кількох літ тяжко хорий, приїздив на всї засїданя Ради повітової, і витримував хоч хорий 10—15 годинні засїданя серед лихої погоди в зимовій порі. Покійний се був чистий ідейний характер без всякої злоби в душі. Честь памяти праведного чоловіка, народного дїяча і священика. — Народна організація.

ОПОВІСТКИ.

Неділя, 24. червня 1917.

Нині: греко-кат.: 3 Н. по Сош. — рим.-кат.: 4 Н. по З.

Завтра: греко-кат.: Онуфрія. — рим.-кат.: Проспера.

Позавтра: греко кат.: Акиліни мч. рим.-кат.: Івана і Пав.

Друга нарада в справі висилки дітий на вакації відбудеться в понеділок 25 червня о год. 5-тій попол. в сали засідань Ставропигійського інституту вул. Бляхарська ч. 9. І. п. Дятого, що на тій нараді має запасти остаточне рішення в згаданій справі, просимо дуже всіх, кому та справа лежить на серці, явитись.

Віденський комітет для привитання Митрополита просить заголошувати ся по білети на привітну академію, яка відбудеться у віденськім „Konzerthaus". Ціни місць: 3 К., 2 К. і 1 К. Гроші слати на адресу: Ukrainische National Kanzlei, Wien VIII. Josefstädterstrasse 43. 3—4

Управа Інтернату СС. Василянок в Перемишлі прийме на р'к шк. 1917—18 більше число учениць семінарії учительської, шкіл виділових, народних і приватисток за оплатою по 100 К. місячно. Оплату можна складати і в натуралїях. 2-3

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 23. червня 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ.

На фронті, в горах і на Волині відживав по части огонь неприятельської артилерії. Наші батерії відповідали сильно на острілюване о бласти на лівдень від Бережан, яке довго тривало.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ І НА БАЛКАНІ.

Мала боєва діяльність.

Заступ. шефа ген. штабу Ф. Гефер.

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 23. червня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наступника престола Рупрехта: На фляндрійськім фронті і в Артоїї дощі перешкаджали до полудня діяльности артилерії, яка опісля була оживлена близько берега від Віксшоте аж до Армантіер. Так як вчорашної ночи між Льос і Блекур так і нині перед досвітком відперто англійські стежні відділи в кількох місцях.

Група військ німецького наступника престола: Вчера рано після короткого сильного огня нашої артилерії і метавок мін відділи дошіно саксонських полків добули приступом часть французького становища на Швенде Дом на південь від Фільсен і вдержали против трьох завзятих протинаступів рови, добуті на ширині півтора кільометра а глибині 500 м. Неприятель понїс важкі втрати, взято 300 бранців. Французи зааатакували вечером на захід від Cornillet і Vauxaillon, однак не мали ніякої користи. На схід від Возон і по обох берегах Мози в стежних наступах взяли ми бранців.

Група кн. Альбрехта: Вздовж фронту тільки звичайна боєва діяльність. Відперто французькі стежні відділи на північ від H. Mihiel і на схід від Мозелї. Від дня 15 червня зістрілено у воздушній боротьбі 25 неприятельських літаків, а оборонним огнем 5, крім того чотири бальони на припоні.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Скріплена огнева діяльність була вчера особливо між зелїзницею зі Львова до Тернополя і Дністром.

Фронт македонський: Положеже незмінене.

Перший квартирмайстер ген. Людендорф.

АДРЕСА: Hauptkasse der Zentralleitung der Ukrainischen Legion WIEN, VIII. LEDERERGASSE 20

ЧЕКОВЕ-КОНТО: 12250

ПРОСИМО НА СЬОГО АДРЕСУ СЛАТИ ЛИСТИ З ДАТКАМИ НА СТРІЛЕЦЬКІ ЦІЛІ.

16—?

Оголошення.

ПОЧЕНЕ НІГ

усуває певно спеціяльний пудер „Csave", пакет за 1·20 К. На провінцію висилаю тільки за попереднім надісланєм належитости і 40 с. на порто. — Одиноке заступство

S. FEDER, — Львів, Синотуська ч. 7.

279 45—60

Студент університ. пошукує лекцій або відповідного заняття на час ферій. — М. Коленський, Львів, вул. Хшановської ч. 9. 436 2—5

З семінаріяльною матурою обіймуся відповідну лекцію. Марія Грабар, Підмихайлівці, п. Журів зд Ходорів. 437 2—3

Закупно шкільних книжок В короткім часі мушу доставити більшу скількість шкільних книжок, які вже купую і плачу найвисші ціни (навіть переплачую). Яків Гельцль, Львів, пасаж Андріолього. Вхід в вул. Театральної 12. і Ринок 29. 414 Б 1—2

Подорожуючого урядника

за місячною платнею, провізією і зворотом коштів подорожи з дітьми пошукує

„Карпатія" Товариство взаїмних обезпечень на житє і ренти у Львові

Зголошення письменні або устні з подачєм перебігу житя, приймає Дирекція „Карпатії" ул. Руська ч. 18. II п. 418 3—3

ШКІЛЬНІ як також инші **КНИЖКИ**

купую і плачу

найвисшу ціну.

АНТИКВАРНЯ **СЕМЕНА ВОҐЕНА** — ЛЬВІВ — Синстуска ч. 2.

Від 1-го липня б. р. Ринок 24. — коло Головної трафіки. 426А 3—5

Бібліотека Полоненого.

Серія перша:

Взірці української літератури

в російськім перекладї.

Иванъ Франко. Моисей. З передм. й портр. автора. Ціна 1 К. — **О. Кобецъ** Пѣсни плѣнника. Ціна 20 сот. в пересилкою 25 с.

Тимже накладом вийшли **портрети** В. Винниченка, Б. Грінченка, М. Грушевського, М. Драгоманова, О. Кобця, Ольги Кобилянської. М. Коцюбинського, Із. Нечуя-Левицького, В. Стефаника, Лесі Українки, Із. Франка і Т. Шевченка. **12 карток портретів 1 кор. 20 сот.**

Замовлять на адресу: 407 Б 3—?

P. Djatlow, Josefstädterstr. 79, I4, Wien VIII.

Рух поїздів у Львові

важний від 1. червня 1917. аж до відкликання.

(Час середньо европейський; від 1. червня до 1. вересня 1917. час літний).

Відходять зі Львова до	Приходять до Львова з
Кракова: [7·30], † 8·40, 8·55, [3·10], 6·05 6·20, †9·55, 10·10.	Кракова: 10·05, [1·45], 6·45, †9·00, 9·15, 9·50, †5·05, 5·20.
Золочева: 8·20, 10·53, [2·30], †7·13, 11·13.	Золочева: 5·52, 12·12, [2·20], 5·15, 8·52.
Стрия: 8·25, 4·55, 10·46.	Стрия: 5·54, 9·35, 9·05.
Лавочного: 7·20.	Лавочного: 7·10.
Самбора: 9·05.	Самбора: 8·30.
Сянок: 8·45.	Сянок: 10·15.
Рави руської: 2·20*, 9·30, 4·44.	Рави руської: 6·42, 4·35, 8·18*
Сокаля: [8·55]=, [8·10]:	Сокаля: [9·45]:, [9·45]=
Яворова: 9·10**, 4·20.	Яворова: 8·45, 3·48**.
Підгаєць: 8·33, 3·00, 1·33.	Підгаєць: 5·32, 1·40, 7·32.
Стоянова: 12·13, 7·53, 3·15	Стоянова: 6·12, 1·00, 7·52.
Ходорова: 8·30, [2·30], 11·10.	Ходорова: 6·45, 1·10, 8·10.

† означає поїзди виключно для військових.
* до Брюхович, вглядно з Брюхович.
** Янова в Клепарова, вглядно з Янова до Клепарова.
= через Раву руську.
: через Сапіжанку.

У в а г а: Нічна пора від 6·00 вечером до 5·59 рано означена підчеркненем мінут. Поспішні поїзди означені [ ].

Подані поїзди ходять тільки умовно, на скільки рух в огляду на заняте зелїзничих шляхів військом буде можливий. На випадок спізнення поїзду як також при опізненю полученя не прислугує подорожним право жадати відшкодовання.

Льоси на рати продаємо в правом гри по вложеню першої рати. На льоси удїляємо пожичок платних в місячних ратах. Поручаємо нашу фірму до всїх трансакцій в справах банкових. Нові льоси Австр. Черв. Хреста продаємо на рати по 8 кор. за 5 льосів разом.

БАНКОВИЙ ДІМ

ШІЦ і ХАЄС

у Львові, пл. Марійська 7. VIII 42—?

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ

в перемишлї

вулиця Костюшка ч. 3.

Приймає і виплачує щадничі вклади як-то: по виднім уряднім. Вклади оприцентовує по 4½ починаючи вже від слідуючого дня по дню вложеня аж до послїдного дня перед днем виплати.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадниці" можна вносити особисто в нас товаристві, почтовими переказами, грошевими листами, почтовими карточками, або Дирекція „Щадниці" на письмо висилає достарчає, і в філіях банку австр.-угорського на рахунок „Руської Щадниці".

Удїляє позички зі застереженєм виплати за рахунок амортизаційного уступа на проти до 10-ьох літ вибору позичкобирцї а) на льокальні ефекти, і на склепи земельні (бодинки) на довші часи, коли уступ амортизаційний вистарчає.

Посередничить у емісиї льосів і акцій. Веде Вояним Заведенє кредитовє в Копиові.

Бажаючі вступити в члени „Руської Щадниці" уд. Коспюшка ч. 3. можуть подавати деклярації в годинах урядових. Уступне і уділи можна і письменно слати.

Цїна 1 уділу „Руської Щадниці" вступного черга ч. 5 кор. Уділи вступні можна вносити виключно в готівці. Уділи „Руської Щадниці" в Перемишлї можуть бути власністю лише членів „Руської Щадниці" в Перемишлї. Ш. 49 ?

„ДНІСТЕР"

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

Львів, ул. Руська ч. 30 (власний дім)

Телефон ч. 788. — Конто Почт. Щадниці ч. 25261. Жирове конто в Австро-Угорськім Банку

приймає до обезпеченя від огню будинки, хатні і господарські, движимости, меблї, одежу і бїлизну, збіже в снопах і в зерні, худобу і т. п.

Кождий Українець повинен асекурувати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одиниці, то добробит цїлого народа.

КОЖДИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН АСЕКУРОВАТИ СЯ ТІЛЬКИ В ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕР".

Нема жадного иншого українського Товариства асекураційного від огню, — тільки один

„ДНІСТЕР".

„Дністер" рахує найдешевші оплати за обезпеченя селянських будинків.

„Дністер" звертає кождорічний чистий зиск своїм членам.

„Дністер" оцїнює та виплачує шкоди по огнї скоро і совісно, а на членів оцїнкової комісії запрошує все двох господарів.

„Дністер" дає підмоги українським школам і бурсам, де виховують ся селянські дїти.

Люди асекуровані в „Дністрі" можуть дістати позичку у всїх великих банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер".

Власні фонди „Дністра" виносять з кінцем 1916 року 8,613 829·— корон.

В „Дністрі" можна обезпечати від крадежи з взломом движимости всякого рода, а Товариства кредитові готівку, цїнні папери і векслї за дешевою оплатою премії. I.A 12—?

Адреса „Дністра": **Товариство взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР" у Львові, ул. Руська ч. 20.** — Адреса для телеграм: **„Дністер" — Львів.** — Канцелярії Товариства отворені що дня від 8—2 перед пол.

УКРАЇНСЬКА КРАВЧИНЯ — Львів, вул. Гродецких 2, І. пов. — виконує сукні панські по умірковаших цїнах. 15—?

Ч. 147. (9 399) Львів, второк 26. червня (13 ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . . . 2·70 К.
чвертьрічно . . . . 8·— „
піврічно . . . . . 16·— „
цілорічно . . . . . 32·— „

у Львові (без достави):

місячно . . . . . 2·40 К.
чвертьрічно . . . . 7·— „
піврічно . . . . . 14·— „
цілорічно . . . . . 28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в повістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К. Сталі оголошеня за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Керенський у Київі.

Завдане Тимчасового Правительства. — „Установчі Збори заявлять ся за федерацією!" — Російська офензива? — Коли зберуть ся Установч. Збори? — Справа національних війск. — В Українській Центральній Раді: „Всі домагання українського народу будуть без сумніву розвязані Установчими Зборами в позитивнім змислі!"

Відень, 22. червня 1917.

(Ф. К.) В переїзді на південно-західний фронт російський міністер війни А. Керенський з'упинив ся між ин. у столиці України — Київі. Про побут Керенського у Київі „Русское Слово" і „Кіевская Мисль" доносять таке:

Зі штабу округа А. Керенський поїхав на закрите засіданє комітету військових депутатів. Опісля відвідав засіданє обєднаних громадянських організацій.

На засіданю обєднаних громадянських організацій.

Вислухавши ряд привітів ріжних громадянських організацій, А. Керенський виголосив таку промову:

„Київська земля — сказав міністер — се місце постійної борні ріжних національностий. Те спільне єднанє, котре ми бачимо тут, тепер показує велику побіду тих ідей, які стара власть уважала протидержавними. Новий лад признає повну краєву самоуправу та право на широку автономію. Але ми відкрито говоримо, що Тимчасове Правительство се оборонці, опікуни волі російського народу. До часу скликаня Установчих Зборів ми не можемо нічого остаточно порішити. Наше завданє — зберігти цілість держави, приготовляючи скликанє Установчих Зборів, які розвяжуть корінні гострі питаня.

До представників окремих національностий — моя окрема просьба від імени російського народу. Ми — нарід, що не любить завойовань. Ми по упадку власти царизму остали ся одним одні на очах усього світа. Покажіть усім, що Ви нам довіряєте, покажіть, шо Ви не хочете урвати більше, ніж кождому з нас належить ся. Пійдіть усі на Установчі Збори, а я переконаний, що вони висловлять ся за федерацією. Але тепер, коли ми проливаємо кров, не дайте нікому сказати, що тільки царська власть зберігла імперію, а без неї вона розпала ся." (Бурливі оплески).

Дальше А. Керенський заявив, що він радо відповість на ті питаня, з якими хотіли б звернути ся до нього присутні. З сеї заяви міністра скористало богато присутних, котрі звернули ся до міністра з рядом питань.

На питанє, коли зачнеть ся офензива, Керенський відповів: Сього не можу сказати, але можу сказати одно: В кождім раві раньше, ніж Ви думаєте.

На питанє про скликанє Установчих Зборів А. Керенський відповів, що скликаня Установчих Зборів ждуть на жовтень—падолист.

Цілий ряд осіб питав у справі організації національних війск. А. Керенський з сього приводу дав докладну відповідь: Ми уважаємо в теперішну хвилю неможливим перегрупованє війск по національному принципу. По війні можна заняти ся питанєм зміни форми комплетовання війск. Поки-що се не можливе. В сій справі думка демократії досить однодушна. На слідком того ми постановили припинити організацію естонських, лотиських і инших національних віддїлів. Що торкаєть ся польських війск, польське громадянство з невеличкими виїмками уважає за невідповідне в дану хвилю комплетованє польських частий. Сьогодня з Київа вказано менї на необхідність припиненя організації чесько словацьких віддїлів, у склад яких включувано навіть полонених. Загалом я мушу сказати, що тепер є хвиля невдорового одушевленя національними питанями, а се деколи межує з шовінізмом. Ось напр. у Фінляндії. Там хочуть явочним порядком здійснити незалежність. Деякі народи на Кавказі також заявляють, що їх звязав особистий договір з царем; вони не признають Тимчасового Правительства і зачинають різати сусідів. Ми домагаємо ся відложити всі такі справи до Установчих Зборів, на котрих сам нарід їх розвяже.

Засіданє скінчило ся великою овацією для А. Керенського.

На засіданю Української Центральної Ради.

Перед від'їздом з Київа А. Керенський відвідав засіданє Української Центральної Ради. Міністра привитав предсідатель Ради проф. Грушевський. Потім відбула ся довірочна розмова з членами Ради. По розмові А. Керенський вийшов на салю, де вібрали ся представники українських громадянських і політичних організацій, які стрінули міністра овоціями і окликами „Слава!"

А. Керенський звернув ся до них з такою промовою:

„Дякую вам, горожани, за сї привіти. Вони говорять менї, що почуваня українського народу однакові з почуваннями російського народу. Позвольте-ж менї вірити, що український нарід буде равом з всїми народами Росії бороти ся за укріпленє свободи та всїх завойовань революції. Всї домаганя українського народу будуть без сумніву розвязані Установчими Зборами в позитивнім змислї і я вірю, що український нарід буде мудро вести свою творчу роботу та в дружбі і єднаню з всїм російським народом здійснить свої ідеали, одержить свої права."

Промову міністра принято грімкими окликами „Слава!" і бурею оплесків.

По смерти Ярослава Весоловського.

Похорон.

Відень, 25. червня 1917.

(Власна телеграма).

Похорон бл. п. Ярослава Весоловського відбув ся вчора о 5. год. по пол. з каплиці на Центральнім кладовищи дуже поважно і святочно.

Відправили молебні і вели похорон оо. митр. Жук, Дорожинський, Патрило і Коренець. Сумні пісні відспівав хор академічного товариства „Сїч". Присутні були відпоручники всїх віденських українських організацій. Серед численної публики бачили ми між ин. д ра Костя Левицького, радника двору Візнера, правит. радника в пресовім бюрі міністерстра заграничних справ Шандеру.

Вкрашало домовину десять вінців—між ин. від видавництва „Діла".

Першу жалібну промову виголосив пос. д-р Лагодинський, висловлюючи іменем радикальної партії тяжкий жаль ізза втрати заслуженого члена партії — втрати тим більшої, що впала вона в саму хвилю перед досвітом свободи України.

Пос. д-р Загайкевич іменем Української Парляментарної Репрезентації звеличував память Покійного як діяльного громадянина, визначного журналіста і певного інформатора, співробітника „Діла", видань „Просвіти" і „Буковини".

Іменем буковинських послів говорив пос. Семака, оцінюючи заслуги Покійного для української преси на Буковині.

Як довголітнього чільного провідника української молоді і учасника боротьби за український університет славив память бл. п. Ярослава Весоловського п. Пеленський, згадуючи між ин. твердість і характерність Покійного в часї голодівки українських студентів у львівській вязниці.

Останню промову виголосив о. митрат Жук, зображаючи характерність Покійного і скромність Його.

Серед глубокого зворушеня всїх присутних, серед ридань жіноцтва — над домовиною незабутного Покійника розпочала виростати могила.

Заяви співчутя.

Родина бл. п. Ярослава Весоловського і інституції, в котрих Покійний працював, одержують з ріжних сторін слово і письма заяви співчутя ізва болючої втрати. Між ин. одержує заяви такі також наша редакція.

*

Глибоко діткнений сумною вісткою про смерть незабутної памяти Ярослава Весоловського, талановитого і високозаслуженого журналіста, незвичайно горячого і некористолюбного громадянина — прошу приймити моє сердечне спочуванє. — Львів, 22. VI. 1917. — С. Томашівський.

Прошу приняти від мене і від яворівської повітової організації заяву глибокого співчутя і жалю ізза смерти вашого редактора і співробітника, одного з найкрасших громадян, мойого дорогого приятеля Ярослава Весоловського. — Яворів 23. червня 1917. — Др Роман Секела.

Дефінітивний склад нового кабінету.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Остаточно утворено кабінет. Президентом міністрів іменований Зайдлер. Міністром для вижившеня населеня остає дальше генерал-майор Гефер, міністром внутрішних справ іменований гр. Тоггенбург. Управителями міністерств стали: міністерства краєвої оборони маршал-поручник Чапп, торговлї секційний шеф Матая, міністерства просвіти і віроісповідань секційний шеф Шауер, міністерства скарбу секційний шеф д-р Віммер, міністерства публичних робіт секційний шеф Гоман, міністерства желїзниць бар. Банганс, секційний шеф Ертль міністерства рільництва. Радник двора Твардовський іменований секційним шефом, поручено агенди, які вів передтим д р Бобжинський.

Комісія Палати послів для справ воєнної господарки

ВІДЕНЬ (Ткб.). Комісія Палати послів для справ воєнної господарки роздала нині по думці пропозиції предсідателя матеріял. В нарадах над сим забирали голос пп. Колїшер, Лясоцький і К. Левицький На внесенє гр. Лясоцького рішено влучити також справу опіки над виселенцями, передовсім що-до повороту сезонових робітників з чужих держав. Рішено припоручити окремому комітетови представити до середи відповідні пропозиції що-до розданя рефератів. До сього комітету вийшов також п. Стеслович. Слїдуюче засіданє комісії в середу по засіданю Палати.

Правнича комісія Палати послів.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Правнича комісія Палати послів відбула нині засіданє під проводом п. Вальднера. Роздано реферати в справах, які вийшли до комісії. Справоздавцем для справ військового судівництва вибрано п. Офнера. Він зложить звіт на слідуючім засіданю, визначенім на четвер. Висказано бажанє, щоби Палата як найскорше полагодила сю справу. Установлено підкомісію з 5 членів до нарад над новелями до книги цивільних законів.

Промова Керенського.

Проти насильств над Грецією. — Відозва до Фінляндії й України.

ПЕТРОГРАД (П. А.) На зборах рад робітників і жовнірів в цілої Росії виголосив промову міністер війни Керенський, який між ин. сказав: Росія веде самостійну міждержавну політику. Правительство заборонило рішучо російському війску висїсти на сушу в Атенах, щоби взяти участь в нарушеню грецької конституції. Про армію сказав Керенський: Мої прикази є

висловом більшости російської демократії. Поки я є при кермі, не допущу до розкладу армії. Вона мусить бути сильна. Не можу візволити на те, щоби кн. Леопольд Баварський загрожував нам своїми дивізіями і тяжкими гарматами.

В справі Фінляндії й України вислав Керенський горяче візване до обох сих країв, щоби не ломили єдности в боротьбі о спільні цілі, спільну свободу і спільний мир. Що до Вірменії, то неможливо в неї уступити, бо край став би добичею Курдів і Турків.

„Sinnfein" при роботі.

CORK (Райтер). Вчора підчас демонстрацій заатакували прихильники руху Sinnfein бюро рекрутації. Вивязали ся поважні заворушеня. Кілька разів виступала поліція. Візвано також військо в машиновими крісами. Поліцію обкинено градом каміня, що приневолило її до драстичних заряджень. Одного чоловіка убито, а яких 12 зранено багнетами. О півночи були заворушеня вдушені.

О польську мову в школах Познанщини.

БЕРЛІН. (Ткб.) „Nordd. Allg. Ztg." доносить: Міністер просвіти видав до адміністрації просвіти розпорядженє, щоби привернено науку релігії в польській мові в школах Познанщини там, де для недостачі учителів, що умілиб по польськи, її понехано і заступлено наукою релігії в німецькій мові.

Тепер також всюди там, де часть дітий, що ходить до школи, не говорить добре німецькою мовою, має ся уділяти сим дітям в найнижшій класі науки релігії в польській мові. Колиб не було учителів, що знають по польськи, повірить ся науку релігії учителям з сусідної школи або священикам.

Успіхи підводної війни.

БЕРЛІН (Вольф). По донесенях про маєві добичі наших підводних суден загальна сума затоплених від початку війни наслідком воєнних заряджень осередних держав неприятельських і невтральних торговельних кораблів виносить 8.638,500 тон брутто, се є майже 60% більше, ніж німецька торговельна фльота числила на початку війни. В тім самім часі затоплено 157 англійських воєнних кораблів, а взагалі неприятельських 255. Ся втрата рівнає ся цілости воєнної фльоти Зєдинених Держав на початку війни.

Загальне виборче право в Хорватії.

БУДАПЕШТ (Ткб.) „Pesier Lloyd" доносить, що баном Хорватії має стати Антін Мігальовіч, а хорватським міністром д-р Карло Укельгайсер. Зачувати, що небавом буде внесене в хорватськім соймі предложене в справі загального виборчого права.

Продовженє мораторії.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Оголошено розпорядженє цілого кабінету з 19. червня с. р. продовжує мораторію до 31. грудня 1917. включно, впрочім лишає дотеперішні приписи майже невміненими.

Авдієнції у цїсаря.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Цїсар приняв нині на окремих авдієнціях між ин. прибічного адютанта німецького цїсаря гр. Мольтке, б. президента міністрів Клям Мартініца, міністра заграничних справ Черніна і ген. майора Гофера.

За самостійність України

СТОКГОЛЬМ. (Ткб.) Afton Bladet доносить з Гапаранди: Положенє на Україні щораз більше заострюєть ся і є поважне. Після „Русской Волі" день перед отворенєм недозволеного українського конгресу військового в Київі відбули ся численні збори і маніфестації, в яких брали участь українські полки. В промовах, виголошених домагано ся самостійности і боротьби з Росіянами. Закликувано українські війска до зложеня присяги, що не відійдуть на фронт, заки справа автономії не буде полагоджена. В Умані, де утворив ся український полк козацький, уладжено з того приводу святочне богослуженє.

Конгрес робітницько-жовнірських Рад.

Керенський про автономію України. — Можливість німецької офензиви. — Справа мира. — Воєнна рада. — Рішеня конгресу. — Розвязаня Думи і державної Ради

СТОКГОЛЬМ (Ткб.) „Afton Bladet" доносить про бурливу дискусію на засіданю конгресу робітницько-жовнірських рад. На початку засіданя прийшло до спору між міністром Керенським і большевиками. Ленін закинув Керенському його становище супроти фінляндії і України. Керенський відказав, що він не змінив свого становища і воно таке, як було перед трьома роками себто за автономією України і Фінляндії. Тимчасове правительство не може Росії розділити на поодинокі части. Керенський закликав до боротьби проти того рода змагань, бо се довело би до хаосу і до диктатури, а диктатором не був би тоді Керенський тільки хто инший. Дальше звертав ся Керенський проти братаня жовнірів, яке пропагують большевики. Робітники говорять, що привернене боєвої діяльности армії, було би в інтересї міжнародного капіталу. Се не правда. Погляд бесідника поділяє ціла армія.

Опісля говорив Чернов про конечність скріпленя армії, при чім згадав також про аферу Гріма і Гофмана. Німці — говорив — лише так довго не починають офензиви, як довго сподівають ся окремого мира.

Відповідаючи Мартову говорив Церетелї: Мартов бажає собі, щоби сейчас візвати наших союзників, щоби вони на певно взяли участь в скликаню міжнародної конференції. А що отаке ся, коли ми одержимо відмовну відповідь? Чи маємо в ними зірвати? Сего мусимо бояти ся?

Після різкого спору між Троцьким і Міюковим заявив міністер Керенський, що він зарядив реформу воєнної ради, яка має складати ся з 40 членів, а вибраним можна бути до неї тільки тоді, коли мають ся за собою 10 літ військової служби.

Конгрес ухвалив 543 голосами проти 126 отсї рішеня:

1) Збори заявляють ся за тимчасовим правительством, з огляду на те, що передача власти у виключні руки буржуазії була би смертним ударом для революції, а виключна власть робітницько жовнірської ради ослабила би революційну силу. 2) Збори признають заяви соціялістичних міністрів про політику правительства вдоволяючими і взивають тимчасове правительство, щоби воно енергічно реалізувало свою політичну програму в цїли заключеня загального мира без анексій і відшкодовань. 3) як найшвидше виробив аграрні і робітницькі закони, поборювало фінансові і господарські трудности, завело самоуправу в містах і громадах, де її ще нема, 4) конгрес домагаєть ся можливо скорого скликаня установчих зборів, 5) взиває правительство, щоби по здійсненю тої програми утворило одинокий орган, який був би представником цїлої російської демократії.

Вкінци конгрес рішив на внесенє „меншевиків", щоби Дума і державна Рада були розвязані, посольські мандати анульовані, а кредити, видавані на удержанє тих інституцій скреслені.

СКЛАДАЙТЕ НА ФОНД ім. МИТР. А. ШЕПТИЦЬКОГО ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ СИРІТ!

Ю. СТРИЖАВСЬКИЙ. 22

ПІД КРИЛАМИ ЦЕРКОВ.

Трапляєть ся, що ще далеко не всї сїли, і тоді в заліж таки, або й в кабінеті доставляєть ся ще один стіл, так званий „музикантський", до котрого звичайно поривають ся найбільш завзяті чарколюбці, без ріжниці віку і становища: тут і київський дядюшка, і похмурий семинарист, і отець Спиридон Концевич, і обидва паничі Фіялковські. „Всї уніженні і оскорбленні, труждающії ся і обременованні, алкущні і жаждущні правди раді" як каже ведетень, отець Спиридон, грузно сідаючи за музикантський стіл. Ніввідки, бо з цього стола, хоч він в другій кімнаті, пічнуть ся тости, спичі, бажаня, співи многолїтя. „Чарочки", „Ой хто не, тому налитайте", „Кто ні пйот і ні пірует, вечно смотріт сівтябром", а похмурий київський семинарист,—годї сумнївати ся,—схилять врешті, голову як найнижче й на цїлий дім заведе „Зібрали ся всї бурлаки до одної хати". Тут отець Спиридон так заверне „до одної", що аж стеля затремтить, акцизник з Левополя й собі, дядюшка—теж... молодь з салї підходить, приставуть декотрі й з їдальні, і піде грім луною по цїлій плебанії

Що ти наробила
Край веселий,
Степ широкий,
Тай занапастила.

Тож прошу покорно! Получайтеж, пожалуста! Серафіма Петровна! Отець Юрий! Елїконїда Фаустовна! Прошу покорно господа!

Шімшон Блїндерман кінчав грати „попурі з малоросійських пісень, для слуха", коли дїдунь підвів ся з свого ложа, глянувши в свїтаюче вкінці катраги, перехрестив ся, проказав „Слава Тебї, показавшему нам свїт" і вийшов у пасїку,

На беріжку у ставка,
На камінї, у млинка...

вигравав вимовляв Шимшон Блїндерман, і згуки ті в подробицях долїтали до свїжо раніньої пасїки. Дїдунь, як звичайно, вмив ся коло бджоляного жолобка, зачесав ся, почистив ся і ставши перед образами бджоляної церковки, проголосив своє щоденне „всегда, нині і присно і во віки віков"! Вичитавши всї до одисенької свої раніньої молитви, дїдунь подав ся до хати і застав тут саме на кінець вечері. Бабуня теж вспіла вже трохи заснути, і старі, неначе молодята, виспані, свїжі, рожеві, — сіли поруч до столу, в їдальні на почеснім місці, звідки уступили ся благочинний та протоєрей Шишанький.

От тепер починаймо з початку, — запропонував отець Спиридон: — наші золоті молодята в нами. Нехай же живуть ще на многая і многая лїта! Щобисьмо дочекали бриллятового весїля. Многая лїта!

Всї, як один встали, і розлягли ся згуки одностайного громового „Многая лїта".

І дітям наших золотих молодят — многая лїта! — не вгавав отець Спиридон.

Многая лїта, многая лїта, мно-о о огая лїта!... відгукнуло ся товариство.

І внукам наших золотих молодят — многая лїта!...

І правнукам наших золотих молодят — многая лїта!...

Амінь! завершив отець Спиридон і приступив до дїдуня й бабуні, дякуючи їх в руку за вечерю. За отцем Спиридоном двигнуло все товариство, цїлуючи бабуню й дїдуня в руку, а ні їх в уста або в чоло.

Вечеря скінчила ся. Почав ся останній, свїтанковий, „білий" мазур.

Отець Спиридон не довго думав; схопив за руку свою таки Елїконїду Фаустівну та пройшовшись з нею раз, другий по залї, нацокав такого „голубця", що й Бржезїнський ледви чи потрафив би.

Е, що то за мазур тепер пішов: скользять мовляв той Пушкин, по лаковим доскам; шурногою, шур; то туди плюне, то сюди плюне,— чорт батька знає що. От за нас було! От Спиридон зараз покаже, де раки зимують. О! о!

І справді отець Спиридон, не зважаючи на довгий вишневий підрясний, що заважав йому, високо держав пранор давнійших часів і старого мазура. Не витримав і отець Лев Харитоненко, а з ним і ще один молодий отець, хоч раз у раз кидав зір до їдальні, як ся має там благочинний, бо був подільський, з тутешньої таки округи. Але отець благочинний, уконтентований вечерею, як не може бути ліпше, лиш важко зітхав та пив шклянку за шклянкою чай з цитриною: ффу! ох-хо-хо... В салї був вже день білий. Блїдо блимали догораючи лямпи на стінах, блїдо лиснїли й зморені безсонною нічю обличчя гостий. В старого пана Бржезїнського аж очі позападали: видко стомив ся; що ледви лиш дихав, проте не давав ся міцному Спиридонові, і честь короля мазура нинїшнього баню лишала ся таки за ним.

ГАРНІ КНИЖКИ НА ШКІЛЬНІ ПРЕМІЇ продає Книгарня — Наук. Тов. ім. Шевченка — у Львові, Ринок ч. 10.

IVв 2—2

Українська Центральна Рада і російська преса.

СТОКГОЛЬМ (Ткб). „Новое Время" доносить з Київа, що Українська Центральна Рада висловила невдоволене з приводу поведеня російської преси супроти українських домагань. Візвано селян, щоб не передплачували „Киевлянина".

Воєнний стан в Петрограді.

БАЗЕЛЬ. Аг. Аваса доносить з Петрограду з 22. с. м., що там проголошено воєнне право.

Американські соціялісти про мирові умови.

СТОКГОЛЬМ. (Ткб.) „Svenska Tel. Buren" доносить: Американські делегати на міжнародну мирову конференцію поставили отсі предложеня що-до покінченя війни: Виключене відшкодовань і анексій, повернене добутих областий і кольоній з виїмком Польщі, яка має стати независимою і зединеною відповідно до referendum всіх трьох частий, примінене referendum що до кождої спірної области, отже що до Ельзаса і Льотарингії, признане для кождого народу рішати про себе. Делегація заявляєть ся дальше за відбудованем Бельгії, Сербії, Галичини, за розоруженем всіх країв, свободою моря і усуненем тайної дипльоматії.

Адмірал чорноморської фльоти просить димісії.

ПЕТРОГРАД (П. А.) Начальний вождь фльоти Чорного моря адмірал Колчак зажадав телєграфічно в рішучім тоні, щоби його увільнено з уряду.

Склад установчих зборів.

ПЕТРОГРАД. (П. А. Т.) Окрема комісія, якій поручено виробленє закона про вибори до установчих зборів, означила число послів на ті збори на 800. Один посол має припадати на 200.000 мешканців.

Подавайте стару адресу!

Майже щоденно містимо отсю просьбу у „Ділі", а проте коли хто з Вп. Передплатників зміняє місце побуту, то звичайно не подає попередної адреси. Передовсім Передплатники з полевих почт (Фельдпост-ів) майже ніколи не дають при зміні адреси попереднього фельдпосту. А ми при найліпшій волі не можемо дати перевести зміни, доки не маємо докладної попередної адреси. У нас „картотека" є уложена після почт, а не назвищ передплатників. Щоб уминути нарікань просимо при зміні на НОВУ, подавати і попе — — — редну (стару адресу), — — — або залучити опаску і написати рівночасно нову — — — — — — адресу. — — — — — —

В переписці з нами все прошу подавати число, яке є видруковане на опасці.

Адміністрація „ДІЛА".

НОВИНКИ.

Львів, 25 червня 1917.

— **Роковини Кирило-Методіївського Братства у Виннищі** „Кіевская Мысль" з 26. н. ст. мая доносить з Виннищі, що 24. н. ст. мая відбула ся там у память Кирило-Методіївського Братства величезна манїфестація українського фонду. Брало участь кількадесять тисяч людий до окружних сіл: Луки, Цкуринець, Хуторів і ин. Похід розпочав ся по богослуженю в церкві при зелізничім двірци і тривав 4 години. Море людське складало ся з військових частий гарнізону, з орхестрами авіяційного віддїлу, з моделем аеропляну, міщан і селян з національними піснями. Віяли десятки прапорів з відповідними написами. Несли портрети Шевченка. При деяких групах селян ішли священики. Манїфестація перейшла у взірцевім порядку і була далеко величнїйша від тої, що відбула ся в перших днях революції. (Ф. К.)

— **Засїданє фільольогічної секції** в Наук. Тов. ім. Шевченка відбудеть ся дня 26. с. м., второк, о год. 6 вечером в канцелярії товариства з таким порядком: 1) д-р К. Студинський: Антіграфе; 2) радн. Двору А. Барвінський: З переписки Костомарова з Кулішем; 3) д-р В. Щурат: „Шевченкове: „У Бога за дверми лежала сокира". — Заряд секції.

— **Повітовий український Комітет опіки над воєнними сиротами в Долині** повідомляє отсим, що в днем 10. червня с. р. отворено в Долині захист для воєнних сиріт. Опікуни, котрі схочуть діти тамже умістити, коли привезуть діти, подадуть метрику хрещеня дитини, місце перебуваня, стан, зглядно дату і причину смерти родичів дитини (дати ті мають бути потверджені урядом громадським і парохіяльним), по можности просить ся також о заосмотрене сироти в найконечнїйшу одежину, білє і постіль. Рівночасно пригадуєть ся, що під „воєнними сиротами" правительство розуміє: А) Дітий до 14. року включно, котрих родичі (зглядно отець, що був кормителем дитини), померли в часі війни безпосередно в наслїдок воєнних дїлань або в наслїдок остаючих в звязи з війною недуг (епідемічні недуги, холєра, тиф, віспа). В) Дітий, котрих батька вивезено як закладника, або насильно забрано через неприятеля. В) Дітий, котрих родичі в наслїдок подій воєнних загинули без вісти, а діти попали через те в нужду і не мають ніякого удержаня. До захисту принимаєть ся також і ті сироти, котрі вправдї ще не є здані на ласку публичної добродійности. Кому лежить виховане сиріт на серци, сей не відкажеть ся помочи тим біднятам дістатись зі свого села до захисту в Долині. Управу захисту віддано в опіку С. Сестрам св. Йосифа. Жертви в грошах і натуралїях просить ся слати на адреку Вп. Добродійки С. Коропецької, касієрки Комітету.—Л. О. Редкевич, голова, о. М. Лада, секретар.

— **Реформа російської правописи.** „Русское Слово з 1. червня н. ст. доносить, що міністер народної просвіти А. Мануїлов звернув ся до попечителїв наукових округів з предложеном повідомити підчинених їм начальників середних, мужеських і жіночих наукових заведень, а також директорів і інспекторів народних шкіл про необхідність невідложно приступити до реформи російської правописи зараз з початком будучого шкільного року. Треба поробити отсї вміни в правописи: викинути букву *ѣ* і замінити її буквою *е*; викинути букву *ѳ* і замінити її буквою *ф*; викинути букву *ъ* при кінци слів і в частині вложених слів (контръ адмирал), а полишити її в середині слів зі значінем відокремлюючого знаку; викинути букву *і* і замінити її буквою *и*; писати приставки: *из, съ, низ, раз, въз, без, чрез* перед глухими співзвуками, а також перед *с* через *с* (расстояніе, бесполезно); писати в другім відмінку прикметників, дієприкметників і заїменників *ого* і *его* замість *аго* і *яго* (доброго, синего); писати в першім і четвертім відмінку множини жіночого і середнього роду прикметників і заїменників *ые, ие* замість *ыя, ія*, (добрые, какие); писати *они* замість *онѣ* в першім відмінку жіночого рода; писати в жіночім роді *одних* замість *однѣхъ*; писати *ее* замість *ея*; упрощують ся також правила про перенесене слів.

— **Українське шкільництво в Відни.** У Відни відбувають ся від шк. року 1916/17 4 тижневі курси абітурієнтів з укр. викладовою мовою під управою директора д-ра Миколи Сабата. Наша суспільність ледво чи здаєть собі справу в того, яку культурну місію сповняють ті матуральні курси, а розуміють ся й даний Учительський Збір, що живо інтересуєть ся нашими гімназіяльними жовнірами та стараєть ся щирим серцем доповнити і заокруглити їх наконечне образованє. Та 4 тижнева наука дїлає наче цїлюща вода на уми молодіжи по 3 літній перерві і, думаю, сповнює своє завдане. Як ученик одного з тих курсів складаю цїлому Учительському Зборови приємну подяку за його труд і невдячну працю на культурній ниві нашого народу. — І. Слезюк.

— **„Український епархіяльний Комітет опіки над воєнними сиротами"** у Львові подає отсе до відома своїх членів: Виконуючи ухвалу Комітету праці з дня 7 червня с. р., маємо честь запросити отсим всіх наших П. Т. членів на повне засіданє, яке відбудеть ся 29 с. м. о год. 6 вечером в комнатах „Української Бесіди" з таким порядком нарад: 1) відчитанє протоколу, 2) касовий звіт, 3) звіт комісії контрольної, 4) доповняючий вибір управи, 5) внески. Дуже просимо всіх П. Т. членів, щоби зволили взяти участь в тім засіданю, при чім заявляємо, що евентуальну неоправдану неприсутність будемо уважати за добровільне виступленє з Комітету. За Управу: В. Нагірний, голова, о. В. Лициняк, секретар.

— **З вищого музичного інституту ім. М. Лисенка у Львові.** Закінченє шкільного року відбудеть ся в пятницю дня 29. с. м. Того дня відбудеть ся попис елєвів низших років (I—IV) о год. 11. перед полуднем в малій салї Муз. тов. ім. Лисенка. По пописї наступить роздача свідоцтв. Слїдуючого дня с. є в суботу дня 30. с. м. відбудеть ся в великій салї концерт елєвів висших років о год. 6ій вечером точно. Програмки в ціні 1 К служать яко карти вступу на всї місця без різниці. Сама програма концерту, яка обіймає точки фортепянові, скрипкові і сольо-співу повинна стягнути широкі круги нашої суспільности на сей концерт, який дає отсим кождому спроможність приглянути ся праці і її вислїдам так збору учительського як і праці самих елєвів. Програма концерту буде оголошена осібними наліпками і в часописях.

— **Замкненє університету і політехніки у Варшаві** Бюро Больфа доносить: Зауважено від кількох тижнїв, що молодіж варшавського університету і політехніки опираєть ся розпорядкам своїх управ, а зокрема, що не платить часного, яке залягає від початку семестра. Генерал-губернатор супроти того зарядив замкненє обох висших шкіл.

— **Іменованє.** П. Зиновій Решетилович, Fassungsstelle Etp. P. 220, іменований Vgs Akzessist ом з 1. мая с. р.

— **Володимир Колодницький,** студ. фільов., тепер поручник при F. k. R. № 2, відзначений німецьким цїсарем Вільгельмом зелїзним хрестом II кл. 443

НА ВОЛИНСЬКІ ШКОЛИ.

„Пяткова система".

На необхідну потребу удержаня 25 українських шкіл на Волині, які супроти останніх подій тим дорожші і важнїйші для української справи, конечні як найскорші і найобильнїйші жертви

Підх УСС. Вербовий Іван 10 К: Евст. Леля оф. під. в Пільвні, Волод. Шавала судю при пол. суді пол. почта 333. — Осип Кекиш Моравська Острава 10 К: Д-ра Романа Секелу Яворів, Романа Кізя Ltn. Biesiertenwagenstaf. i Mar. Sigel, Зенона Кінасевича підпор., о. Михайла Шавалу капеляна Вадовиці, о. Омеляна Крававича пароха Годів. — Юрій Курдіяк надпор. 16 п. п. 50 К. — о. Іван Федевич Турка н. Стр. 10 К: пп. Евгена Середу, Тита Кавалеця, М. Маліша, А. Шпура, Т. Лодинського. Ст. Сорока Фльоринка 3 К (Дн.): Марію Ницатову учит. в Снітниці поч. в місця, Іванну Затхеївну учит. Бінчарова поч. Фльоринка, Ольгу Меренову учит. Ставища, Омеляна Шведика учит. Брунари поч. Снітниця, о. Петра Мучечку Фльоринка,—д-р Роман Слюсар у Львові 10 К (Дн.). Цецилію Дорошеву в Кореници над Прутом, надпор. д-ра Григорія Ракочого, надпор. Григорія Курїпу в Абациї, поруч. Григорія Славуту пол. поч. 312 і д-ра Михайла Ільницького у Львові, — Іван Мартюк пол. поч. 638 5 К: БогуАилу Манжень Прага' Семка Цаца хорунж. пол. поч. 638, Осипа Яворського F. K. R. 30, Івана Копиківського 15 полку піх. і бувших товаришів 2. батерії 30. полку полевої артилєрії, — Ліда Сологубова, Зубейки 3 К.: О. Олексу Боднара і Катрусю Боднарову, Ясенівка, п. Золочів, Лідку Білінську, Рава руська, Володимира Климка, Лавриків, Пазла Мудрика, Добротвір. — Маріян Дрогомирецький 10 К.: о. Евгена Омелянського, декана в Бутинах, п ню Олену Хрущову в Турийці, п ку Лідю Тустановську в Вільках мазовецьких, п ну Олю Зеліе в Бялій, однор. охотн. Володимира Турянського при У. С. С.

ІВАНОВИ ФРАНКОВИ

Складки на монумент-портрет приймає Краєвий Союз Кредитовий у Львові, — число книжочки щадничої 4.000.

ОПОВІСТКИ.

Второк, 26. червня 1917.

Нині: греко-кат.: Акиндина мч. — рим.-кат.: Івана і Пав.

Завтра: греко-кат.: Елисея і Мед. — рим.-кат.: Владислава.

Дирекція торговельної школи товариства „Просвіта" у Львові, оголошує вписи учеників і учениць на шкільний рік 1917/18: І) до підготовної кляси торговельної школи. Услівя приняття: укінчений 13 рік житя і відповідне шкільне підготоване як укінчене І кл. середної або виділової школи згляднo 5 кл. народної школи. Також можуть бути приняті дуже спосібні діти, які укінчили лише 4 кл. народної школи, і віддадуть ся іспитові рахунків, української та німецької мови. ІІ) до двоклясової торговельної школи. Укінчене ІІІ кл. середної або виділової школи або вступний іспит по укінченю ІІ кл. середної згляднo 6 кл. народної школи. Укінченний 14 рік житя. Вписи сі принимають ся до 4. липня с. р. що дня між 10—12 передполуднем в канцелярії школи при вул. Міцкевича ч. 11 (ріг площі св. Юра). Вступний іспит відбудеть ся 4. липня с. р. о год. 9 рано. До впису треба принести метрику, шкільне свідоцтво, а коли була перерва в науці також свідоцтво моральности за той час (без стемпля). Вписове 7 К, шкільна оплата 100 К, яку можна складати по 10 К місячно. Від шкільної оплати можна бути на случай узляднення гідних обставин, в половині а виїмково в цілости увільненим. Наука в сій школі подаєть ся після нормального пляну для торговельних шкіл на підставі розпорядку ц. к. міністерства просвіти і віроісповідань з дня 17. мая 1910 ч. 17.255 Торговельні школи мають на цілі дати своїм ученикам і ученицям теоретичне образованє, потрібне до обнятя посад урядників та функціонарів фінансових, економічних і господарських інституцій та торговельних помічників в торговельно-промислових підприємствах або самостійного торговельно-промислового інтересу. — Управа школи 442

Віденський комітет для привитаня Митрополита просить зголошувати ся по білети на привітну академію, яка відбудеть ся у віденськім „Konzerthaus". Ціни місць: 3 К., 2 К. і 1 К. Гроші слати на адресу: Ukrainische Nationl Kanzlei, Wien VIII, Josefstädterstrasse 43. 4—4

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ.

з дня 24. червня.

ВІЙНА НА СХОДІ.

В Галичині артилерійський огонь дещо зменшив ся. Дня 22 с. м. на схід від Бережан і Зборова летуни струтили 6 неприятельських літаків.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

У відтинку Плєкен неприятельський огонь міновий, що довше тривав. Наші підїздові стежі на Монте Сільф знесли полеву сторожу.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ.

Сутички стеж.

Заст. шефа ген. штабу Ф. Гефер.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 25. червня 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ.

На кількох місцях оживлена діяльність артилерії. В области від Нараївки до Зборова діяльність ворожої артилерії знов значно зросла і місцями була пляново удержувана. На півн. схід від Бережан запалено стрілами ворожий бальон.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ І НА БАЛКАНІ.

Не було зміни.

Заступ. шефа ген. штабу Ф. Гефер.

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 25 червня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група кн. Рупрехта: У відтинку між Ізерою і Діксмінден вчора попол. огнева боротьба зросла і тривала аж до ночи. Від каналу Лябасс аж до південного берегу Скарпи боєва діяльність рівнож була значнійша ніж попередних днів. Перед полуднем напади Англійців на північ від потоку Суше і на схід від шляху до Лан не вдали ся. Вечером вороги поновили свої напади по обох сторонах Суше і їх віднерто. Більш менш у тім самім часі значні англійські сили коло Галіє наступили на даремно на наші становища.

На кількох місцях між морем і Соммою ворожі відділи безуспішно силкувались вдерти ся в наші рови.

Група військ німецького наступника престола: Французи двічи наступали на лінії, які ми недавно здобули. Хвилі війска, яке йшло до наступу чистими полями, потерпіли в огни нашім великі втрати. Діяльність артилерії на схід від Краон, на захід від Свіп, коло Ріпон і на лівім березі Мози.

Група військ кн. Альбрехта: Не було значнійших діяльностий боєвих.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Сильний огонь над горішною Стрипою і між Золотою Липою і Нараївкою. Там привели наші підїзди з російських ровів бранців. В Карпатах боєва діяльність на північ від Кірлібаби була значнійша ніж звичайно.

Македонський фронт: Над Дойраном і в долині Струми вивязали ся кількакратно сутички підїздів англійських з болгарськими постами.

Перший квартирмайстер ген. Людендорф.

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Марія Андрушків, з Мешенева пов. Зборів, евакуована в Городку ягайлонеським село Дроздовичі, шукає мужа Ілька Андрушкова (в Росії). Хтоби знав що о нім, зволять ласкаво донести. 439 1—2

Оголошення.

— ПОЧЕНЄ НІГ —

усуває певно спеціяльний пудер „Csave", пакет за 1·20 К. На провінцію висилаю тільки за попереднім надісланєм належитости і 40 с. на порто. — Одиноке заступство **S. FEDER, — Львів, Сикстуська ч. 7.** 279 46—60

Саме вийшли в друку перепискі картки

портрети українських письменників: Володимира Винниченка, Бориса Грінченка, Михайла Грушевського, Михайла Драгоманова, О. Кобця, Ольги Кобилянської, Михайла Коцюбинського, Івана Нечуя-Левицького, Василя Стефаника, Лесі Українки, Івана Франка і Тараса Шевченка: **12 карток-портретів на добрім крейдованім папері висилаєть ся за К 1·20.**

Гроші треба одночасно з замовленєм висилати чеком почтової щадниці ч. 158.396 або звичайним перекавом (можна й почтовими марками) на адресу: Peter Djatlow, Josefstädterstrasse 79, 14; Wien VIII. 407 A 5—?

Кредитово-звязковий
передтим
„БАНК ЗВЯЗКОВИЙ"
зі Станиславова дотепер в Бялій,

з причини наглого покликаня до війска одинокого урядника директора з днем 22. червня с. р. здержує всяку свою урядову діяльність.

441 1—3 **ДИРЕКЦІЯ.**

АДРЕСА: Hauptkasse der Zentralleitung der Ukrainischen Legion WIEN, VIII. LEDERERGASSE 20
ЧЕКОВЕ-КОНТО: 12.259
ПРОСИМО НА СЮ АДРЕСУ
СЛАТИ ЛИСТИ І ДАТКИ
НА СТРІЛЕЦЬКІ ЦІЛИ.

17—?

Одиноке українське
Тов. взаїмних обезпечень на житє і ренти
II. **„КАРПАТІЯ"** 26—?

Почесний президент Його Ексцеленція митрополит граф Шептицький.

Товариство оперте на взаїмности, а через се уси виски припадають самим членам.

Ручить вже по трех літах неоспоримість і невипалість обезпеченя.

Признає по трех літах право викупу, а також вже по трех літах удїлює позички на низькі відсотки.

У всіх справах звертати ся на адресу:
ЛЬВІВ, — вулиця Руська ч. 18.
Години урядові: від 8. до 2.

Студент університ. пошукує лекцій або відповідного заняття на час ферій. — М. Коленський, Львів, вул. Хшановської ч. 9. 436 3—5

З семинаріяльною матурою обійму відповідну лекцію. Марія Грабар, Підмихайлівці, п. Журів зд. Ходорів. 437 3—3

Краєвий Союз господ.-торговельних Спілок
у Львові, Зіморовича 20.
прийме зараз
ВОЗЬНОГО.

Письменні зголошеня належить слати до Дирекції Товариства. Лично зголошувати ся можна в годинах урядових від год. 9. рано до 1 в полудни. VI. 1—3

БАЙЦУ ДІПІЯ ПРОТИ СНІТИ

висилає „Краєвий Союз госп.-торговельних Спілок" у Львові, вул. Зіморовича ч. 20. — в пачках на заправу 200 кг. збіжа, пачка К 160, а на заправу 100 кг. по 83 сотики. — Спосіб ужитя сеї заправи висилає ся на жадане відворотно.

Краєвий Союз господ.-торговельних Спілок
Львів, вул. Зіморовича ч. 20. VI 1-3

Загальні Збори

ТОВ. КРЕДИТОВОГО
„НАРОДНИЙ ДІМ"
в Жовкві,

відбудуть ся в льокали товариства у вівторок дня 17. липня 1917 р. о год. 2, а на случай браку потрібного числа присучних членів — о год. 3 по полуд. без огляду на скількість присутних членів, зі слідуючим дневним порядком:

1. Відчитанє протоколу з послідних Загальних Зборів;
2. Звіт білянсової Управи з діловодства за 1916 р.;
3. Звіт Комісії контрольної з внеском на удїленє абсолюторії;
4. Розділ зисків за 1916 р.;
5. Вибір 2 членів Ради надзірної на місце вилосованих;
6. Внесеня і запити.

440 1—3 **Рада надзірна.**

Рух поїздів у Львові

важний від 1. червня 1917. аж до відкликаня.

(Час середно европейський; від 1. червня до 1. вересня 1917. час літний).

Відходять зі Львова до	Приходять до Львова з
Кракова: [7·30], † 8·40, 8·55, [3·10], 6·05 6·20, †9·55, 10·10.	Кракова: 10·05, [1·45], 6.45, †9·00, 9·15 9·50, †5·05, 5·20.
Золочева: 8·20, 10·53, [2·30], †7·13, 11·13.	Золочева: 5·52, 12·12, [2·20], 5·15, 8·52.
Стрия: 8·25, 4·55, 10·46.	Стрия: 5·54, 9·35, 9·05.
Лавочного: 7·20.	Лавочного: 7·10.
Самбора: 9·05.	Самбора: 8·30.
Сянок: 8·45.	Сянок: 10·15.
Рави руської: 2·20*, 9·30, 4·44.	Рави руської: 6·42, 4·35, 8·18*
Сокаля: [8·55]=, [8·10]=.	Сокаля: [9·45]=, [9·45]=.
Яворова: 9·10**, 4·20.	Яворова: 8·45, 3·48**.
Підгаєць: 8·33, 3·00, 1·33.	Підгаєць: 5·32, 1·40, 7·32.
Стоянова: 12·13, 7·53, 3·15	Стоянова: 6·12, 1·00, 7·52.
Ходорова: 8·30, [2·30], 11·10.	Ходорова: 6·45, 1·10, 8·10.

† означає поїзди виключно для військових.
* до Брюхович, згл-дно з Брюхович.
** Янова в Клепарова, згляднo з Янова до Клепарова.
- через Рави руську.
: через Сапіжанку.

Увага: Нічна пора від 6·00 вечером до 5·59 рано означена підчеркненем минут. Поспішні поїзди означені [ ].

Подані поїзди ходять тільки умовно, на скільки рух в огляду на занятє залїзничих шляхів військом буде можливий. На випадок спиненя поїзду як також при понесеню полученя не прислугує подорожним право жадати відшкодованя.

Відповідає за редакцію д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла" Львів, Рінок ч. 10

Ч. 148. (9 400) Львів, середа 27. червня (14 ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телєфону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . . . 2·70 К.
чвертьрічно . . . . 8·— „
піврічно . . . . 16·— „
цілорічно . . . . 32·— „

у Львові (без достави):

місячно . . . . . 2·40 К.
чвертьрічно . . . . 7·— „
піврічно . . . . 14·— „
цілорічно . . . . 28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К. Сталі оголошеня за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Українська часопись на занятій Волині.

Львів 26. червня 1917

Наспіло до нас перше число „Рідного Слова", української „народної часописі" видаваної в Білій на Волині, занятій німецькими військами. „Рідне Слово" ставить головним своїм завданєм: працювати над освідомленєм української людности на Волині, інформувати її про події на російській Україні, звіщати про сучасний стан Підляся і Холмщини; не меншу вагу бажає вона звертати на житє українського села на Волині і його потреби.

Шмат волинської землї, занятий тепер німецькими військами, себто Підлісє і часть Холмщини, заселений головно українською людністю; число жидівського і польського населеня тут дуже мале. Як пограничня область, до якої підносила своє право Польща і Москва, була ся часть Волині тереном політичної і конфесійної боротьби за послідні десятки літ. Українських унїятів старало ся навернути на православну віру давне царське правительство, а перед такою можливістю ратували унїятів польські священики, навертаючи їх на латинство, а за тим—до Польщі. Католицизм зідентифікувало і тут польське духовенство з польскістю, а сфера польських впливів почала поширяти ся і на сю землю.

Такі відносини в дечім змінили ся з приходом німецьких військ. Німецька управа занятого Підлїся і Холмщини мало пособляла зростови польських впливів, за те стала насаджувати скрізь по країні російське шкільництво. Число російських шкіл згодом зростало щораз більше — так, що нині воно стало — як на воєнні відносини у виселеній области — доволї високе, доходячи до сорока! Науку в школах, розумієть ся, ведену виключно у російській мові, подавали учителї жидівської народности, що вчера ще присвячували ся иншому званю. Таким робом українська людність під німецьким володінєм дістала для своїх дїтий обовязкову російську школу. Мотивів для такої дїяльности німецьких окупаційних властий шукати треба в бажаню Німеччини, довести до добрих сусїдських вносин з давною Росією.

Прийшла російська революція, а в нею національне визволенє України, якого одним з наслїдків є розвиток українського шкільництва на українських землях по тім боцї боєвого фронту. В областях, заселених Українцями, сумежних з фронтовою лінією, положених по сїм і тім боцї її українська школа добула собі право горожанства: адже і в Ковельщині та Володимирщині за почином і завдяки працї українського стрілецтва до недавна виростали українські школи одна по другій, поки після усуненя відти стрілецьких комісаріятів не перейшли вони під управу польських інспекторів. Тільки в частях Підлїся і Холмщини, що оставали під німецькою окупацією, ще недавно тому розцвитала російська школа. Що йно послідні тижнї принесли тут деяку зміну у відношеню німецької військової управи до українства. А саме німецькі власти воєнні дозволили невеличкому гуртови Українських Стрільців, зорганізованому у себе, на просвітно добродійну дїяльність серед українського населеня тої части Волині, що занята Німеччиною. Та дїяльність вже може виказати ся гарними успіхами: населенє найшло у Стрільцях своїх заступників перед воєнними властями, кілька давних російських шкіл заміненo на українські, українська національна свідомість зростає, чого висловом хоч би потреба васнованої отсе часописї: „Рідного Слова". Доброму дїлу побажати би, щоби стало обновою волинського українства.

По смерти Ярослава Весоловського.

Краків, 23. червня 1917.

Високоповажані Панове Редактори! Не можу, прочитавши про смерть Весоловського, не дати волї мойому душевному настроєви, та бодай перед Вами висказати мій жаль і смуток за-для сеї втрати.

Відійшов від нас робітник з талантом на ниві, що небогато має орачів.

Я особисто стратив товариша щирого, що нерав в ріжних моментах житя порадив, розважив та додав надії. Незабутою до смерти остане менї моя з ним і двома панами подорож на Україну 1910 р. В його товаристві, при його знаню і вдачі, все гарне ставало ще гарнїйшим, а піднеслий настрій, в який він умів усе товариство впровадити, цїлий час не опускав нас.

Не дивуйтесь отже, Панове Редактори, що я — не маючи перед ким — перед Вами, про котрих знаю, що були йому найближшими — мою скорб висказую.

З високим поважанєм *Кивелюк.*

Більшість для буджету запевнена

„Oesterreichische Morgenzeitung" доносить під датою 26. с. м.:

Південнославянський клюб ухвалив вчера голосувати за буджетовою провізорією. Крім того будуть голосувати за буджетом німецький союз, христіянсько-суспільні, Поляки, Ромуни і часть Італійців. Українці ще не рішили ся, але імовірно вони пристануть до більшости. В опозиції остануть тільки Чехи, тирольські Італійці і соціяльні демократи.

Кабінет Венізельоса.

ПАРИЖ. Аг. Аваса доносить з Атен: Президент міністрів Заіміс заявив королеви бажанє вручити йому димісію кабінету. По нарадї в Joonari-ом король згодив ся на те, щоби поручити Венізельосови утворенє нового кабінету.

Державна Рада.

(Телєграма ц. к. Кореспонденційного Бюра).

Відень, 26. червня 1917.

На нинїшнім засіданю Палати послів президент міністрів Зайдлєр представив Палатї новий кабінет, після чого заявив, що продовженє посольських мандатів, вибір делєгацій і полагодженє предложеня про податок від воєнних зисків. Адміністраційні справи буде правительство вести в дусї найбільшої безсторонности. Буде воно дбати про те, щоби довести опіку над людністю; особливу увагу присвятить правительство справі вживленя людности. Коли кабінет утворить політичні передумови для пізнїйшої ширшої дїяльности парляменту, тодї уступить дефінітивному правительству. Вкінци президент міністрів просив Палату послів, щоби попирала його дїяльність.

Управитель міністерства скарбу предложив проєкт закона про податок від воєнних приходів.

Палата приступила до другого читаня буджетової провізорії, президент установив референтом п. Штайнвендера та вніс, щоби відбула ся тільки одна дебата загальна і спеціяльна та, щоби час промов обмежити на пів години. Внесенє се принято.

Референт п. Штайнвендер забирає голос.

По п. Штайнвендері промовляв в дискусії над буджетовою провізорією управитель міністерства скарбу шеф секції Віммер. Годить ся на обмеженє буджетової провізорії до чотирох місяців і обмеженє кредитового уповновласненя до шістьох мілїярдів, тому що треба приняти, що ся сума вистане підчас чотирох слїдуючих місяців. Що-до заініціованя більшої акції в користь державних функціонарів заявляє міністер, що правительство є свідоме, в якім тяжкім положеню находить ся більша часть державних функціонарів. Питанє помочи для них мусить бути подрібно розслїджене. Правительство мусить ощаджувати, мимо сього одначе на підпертє і розвій нашої продукції мусить ся найти гроші за всяку цїну. В осени буде можливе предложенє буджету. Міністер стверджує дуже добрий вислїд шестої воєнної позички, яка доходить до суми 5 мілїярдів.

П. Кость Левицький домагаєть ся, щоби також представника українського народу покликано до Коронної ради, щоби для східної Галичини іменовано намісника української народности, а урядників польських заступлено українськими. Врештї домагаєть ся бесїдник утвореня окремої централї для господарської відбудови східної Галичини.

Здїйсненє вшехпольських анексійних плянів було би можливе тільки по трупах Українців (оплески на укр. лавах). Український нарід, якого національну територію поділено між три адміністраційні одиниці, домагаєть ся зєдиненя всїх українських областий в рамах австрійського державного союза і признаня національної територіяльної автономії, опертої на демократичній основі. Українці все стояли сильно при Австрії.

Пос. Станек заявляє, що тому що системи кабінету Кляма, полягаючи на гегемонії меншости, новий урядничий кабінет не усунув, чеський союз не може ухваленєм буджетової провізорії підпирати теперішного правительства.

Пос. Галєр заявляє, що в останнїм часї поширювано поголоски звернені проти Поляків і піднесено закиди, які вимагають рішучого відпертя. Бесїдник мусить повести слухачів у глубину нужди краю, спричиненої правительством, яке почувало себе досить сильним до правленя без конституції, яке одначе було за слабе й не мало відваги охоронити населенє.

Коли Галичину визволено від неприятеля, край рівнав ся купі згарищ. Заінтересовань правительства гр. Штірка для Галичини, яка полесла тільки жертв для держави, полягали на тім, що два міністри відбули автомобілями 24 годинну подорож, щоби оглянути поля боїв. Відповідні до сього були варядженя правительства. Край піддано військовій управі.

Дух Метерніха — здаєть ся — знов обудив ся. Замість відбудувати, далї нищено, нарід далї матеріяльно і морально гнетено. Правительство не здобуло ся навіть на енергічне противділанє пошесним недугам.

Поляки не прийшли до палати як жебраки, вони не потребують ні милосердя ні співчутя, яке місто Відень виявило супроти знищеної Східної Прусії й Семигороду — Поляки домагають ся сповненя належних їм прав.

Більша часть дотеперішних видатків на Галичину не була ужита на усуненє господарських шкід, ходило тільки о зачети й гарантії відшкодованя за воєнні чинитьби. Бесїдник вказує на нерівність чинитьб в порівнаню з иншими краями і на реквізиції в Галичині, закидаючи австрійському правительству нездарність, що не могло оперти ся становищу Угорщини, після якого кожда держава має за себе платити воєнні шкоди.

Вкінци заявив бесїдник: через десятки літ було польське коло підпорою держави й правительства. Коли коло змінило в останнїм часї становище, то опозиція не відносить ся до держави, тільки була вона природним протестом

проти, системи правленя, яка була небезпечна для самої Австрії.

Може зміна становища кола причинить ся до очищеня політичної атмосфери в Австрії, а тим самим віддасть Австрії дорогоцінну при слугу. Нехай ці виводи будуть відповідю на різні поголоски і закиди. Переходячи бажав би бесідник підчеркнути, що польське коло не потребує шукати у инших, хочби не знати як поважних партій, помочи супроти корони.

П. Прашек заявляє, що процес проти Крамаржа уважають Чехи процесом проти чеського народу. Було обовязком правительства поставити внесене о амнестію.

П. Корошец заявляє, що південні Словяни почувають себе приневоленими голосувати за буджетовою провізорією, одначе мусять додати торжественну заяву, що остають непохитно в боротьбі о свободу й право рішаня про свою південно-словянську вітчину.

Коло год. 8. вечером замкнено дискусію.

По промовах генеральних бесідників прийнято буджетову провізорію в другім читаню 292 голосами проти 150.

Далі переведено вибори до ріжних комісій.

У відповіди на запитане послів Тертіля і тов. в справі повороту з Росії галицьких заложників і цивільних полонених, відповів президент, що зробить усе, щоби спричинити у правительства відповідні кроки. Остаточний вислід сеї справи залежить одначе від російського правительства.

Слідуюче засіданє в середу в 11. год. перед полуднем.

Серед внесених інтерпеляцій і внесень находять ся між иншими: п. п. Лукашевича в справі відбудови Галичини, Загайкевича в справі дозволу на письменне порозуміне з родинами евакуованих, Л. Левицького й Олесницького в справі піднятя судового поступованя в цілі зрегабілітованя кількох осіб засуджених на смерть і ин.

В справі української торговельної школи.

Львів, 25. червня 1917.

Кураторія торговельної школи тов. „Просвіта" у Львові, рішила на своїм засіданю дня 18. мая 1917 на внесенє Краєвого тов. господарського „Сільський Господар" у Львові ось що:

„Відпоручники товариства і члени кураторії „Торговельної Школи" товариства „Просвіта", оцінюючи вповні значінє фахової торговельної школи для економічного розвою українського народу, заявляють готовість і на дальше підпомагати морально і матеріяльно Торговельну школу товариства „Просвіта", як що се товариство подбає, щоби як провід сеї школи так і обсада учительськими силами давали запоруку, що школа буде могти сповнити своє завданє супроти української суспільности і її організації та одержати право прилюдности."

У виконаню тої ухвали порішено для придбаня відповідних учительських сил, розписати конкурс на управителя і учителів тої школи, бо ц. к. міністер, як услівя прилюдности, вимагає постійних сил учительських, та щоби придбати для неї відповідних учеників і учениць, порішено з початком шкільного року 1917/18 завести приготовляючу клясу, а вкінци винайти наручнійше положену хату для школи.

Переведенє тих ухвал вимагає значнійших грошевих засобів. Доси на утриманє школи складали ся головні українські товариства краєві у Львові та державна підмога. З огляду на велику вагу тої школи для виховання урядничого нарибку в наших фінансових і торговельних підприємствах, рішено звернути ся також до наших провінціональних інституцій і запросити їх до участи в веденю торговельної школи.

Після дотеперішних постанов заступство в кураторії школи має інституція, що причиняєть до її удержаня квотою бодай 500 К річно.

Надіємо ся, що усі більші наші провінціональні інституції приступлять в тім характері до кураторії, а менші відповідно до своїх сил і спроможности підіпруть її своїми датками.

В кінци звертаємо ся з горячим зазивом, щоби наші інституції підмогали убогу, а охочу до економічної праці молодіж і давали їй також через наділенє стипендіями і відпустками нагоду до набутя фахового образованя.

Школа зі своєї сторони постарає ся познайомити повірену їй молодіж з найновійшими добутками теорії і практики та підготовити її як найкраще до праці на економічній ниві нашого житя, праці так потрібної для відбудови знищеної війною нашої части України. — За Кураторію: о. Т. Лежогубський, Д. Коревець.

ПРОСИМО

при зміні адреси **конечно**

1) надіслати 50 с. за переведенє зміни — —
2) подати побіч нової і стару адресу. — —

Адміністрація „ДІЛА".

НОВИНКИ.

Львів, 26 червня 1917.

— **Воєнна позичка і фонд для сиріт.** П. Марія Баках, учит. в Миклашові і родина о. Вол. Ганицького з Рудна жертвували на фонд ім. митрополита А. Шептицького для українських сиріт облігації воєнної позички по 100 К. Отсей новий спосіб збільшуваня сирітського фонду подаємо до відома українського загалу в тій надії, що многі будуть охотно наслідувати вище згаданих ласкавих жертводавців. Нарід наш віддав державі при всіх шести позичках дуже значні гроші і одержав за се облігації; дивного, хтоби не розпоряджав відповідною готівкою, зволить жертвувати на фонд для сиріт дотичну облігацію державної позички, а сим способом причинить ся також в значній мірі до скорішого здійсненя сеї важної гуманітарної і суспільної акції. Загальний стан фонду виносить з нинішним днем 207.365·99 К. — За комітет: в заст. о. В. Лишняк.

— **Святочне отворене українського захисту в Камінці стр.**, загальні збори Комітету і концерт в честь Тараса Шевченка відбуде ся не дня 1. липня с. р., а 8. липня с. р. в такім же порядку і часі.

— **Громади ходорівського судового округа** вже від кількох тижнів не дістають муки, а сам Ходорів не має хліба, хоч повітовий магазин збіжа в Ходорові повний. При реквізиції збіжа, надвишки із зменшеня денної рації з 300 гр. на 250 гр. на голову, назбиралось в тім магазині аж 6 вагонів збіжа. Та комісіонер дістав закаж меленя сего збіжа для повіту, а натомість прикав відставленя кудись 4 вагонів. Але і останні 2 вагони довго в Ходорові місця не загріли. Бо 20. с. м. дістав комісіонер в Ходорові телеграму, в котрій галицька філія В. з. о. з. приказує йому відставити дальших 2 вагони млинови „х", а 4½ млинови „у" і то „wskutek zgody c. k. starostwa w Bóbrce". Муки із сего збіжа мешканці ходорівщини — як до тепер — не побачуть і вдоволяти муть ся 20 процентами усего запотребованя в формі кукурудзяної муки, пшона і пашної фасолі, бо стільки такої поживи дістають від 15. с. м. громади Ходорівщини по ціломісячній перерві.

пан управитель ц. к. староства в Бібрці не відчуває, бо хоча не оре і не сіє, муки не купує, а все пшеничного хліба і булки має доволі...

— **Українське кореспонденційне бюро Червоного Хреста** у Львові, Бляхарська ч. 9. просить отсим Вс. оо. духовних, ласкаво повідомити інтересованих, що: ново заснованє українське бюро, полагоджує дуже радо кореспонденцію з жовнірами в полоні і з жовнірами в поли. На покритє видатків адміністраційних просить ся конче посилати якийсь грошевий даток.

— **Курс науки української мови** буде відбуватися безплатно для тих учениць народних шкіл, що в них не учать української мови, а котрі то ученици бажали би перейти по вакаціях до кляси II, III. або IV. народної школи, або до I. кляси виділової школи з українським викладовим язиком. Зголошувати ся ярі вул. Скарбківській ч. 26. I. поверх. 1—3

— **Музичні записи.** Попис концесіонованої школи музичної гри на фортепяні і цитрі И. Павла Вигнанського відбудеть ся в пятницю дня 29. червня 1917 о год. пів до 5 ої пополудни у власнім мешканю Ринок ч. 34. II. поверх. Програма служить за карту вступу. Ціна програми 1 К. Дохід з попису призначений для бідних студентів. — Вписи на рік 1917/18 розпічнуть ся 27. серпня 1917. — Попис учениць і учеників конпес. школи гри на фортепяні і цитрі Іди Гонї Данек відбудеть ся в пятницю дня 29. с. м.

Ю. СТРИЖАВСЬКИЙ.

ПІД КРИЛАМИ ЦЕРКОВ.

Вєнце жиця, пановє! — кричав понад силу і водив свою панну швидкою ласкою, то диким мазовшанином, то ніжно — улестливим полонезом.

Дехто почав прощати ся. За ним другі, трет...

Шимшон Бліндерман не знав, що почати; вдарити марша, то накликати собі біду від пана Бржезінського, — адже він тепер, по вечері, не спустить; грати далі мазура — то загубити певний зарібок від одїжджаючих. Становище!...

А мазур йде, аж горить, ніхто нічого не тямить, а, знай, справляє своє найважливійше на світі діло.

Тим часом почав прощати ся й сам отець благочинний.

О! — сказав собі Шимшон Бліндерман, і в мазуровій голові його заманячили згуки маршу. Тепер йому нічого не вдіє й запеклий пан Бржезінський, що? Не заграти марша на відїзд панові благочинному? І як тільки благочинний, обережно минаючи танцюючі пари, наблизив ся до передпокою, Шимшон Бліндерман моргнув своїй оркестрі, і мазур змінив ся маршем, що деякі, найбільш танцюристи, й не стямили ся.

А, сто дзяблуф! — поставив ся пан Бржезінський, але оркестра під такт маршу заспівала відїздні витальні приспіви, так зване „на дзїндобрий"

Пан скаржинецький*) добрий пан!
Пан скаржинський щедрий пан!
А хто того не знає? А хто те не відає?
У них збіжа графський лан,
В них червонців повний дзбан, —
І Шимшон їх витає і марша цього грає!

А, сто дзяблуф, юж зачелї своє фіглє, — гнівав ся пан Бржезінський, та нїчого йому не помогло: за „скаржинецьким" пішов „неймовірівський", за ним „подорожанський", за подорожанським „молочківський" і Шимшон Бліндерман, відбираючи карбованці, мріяв про те, як він з оркестрою хутко хутко вже розляжеть ся в садку, в траві, і захроне аж до обіду.

Але ще одна праця; по відїзді далеких гостий, в шестій чи семій годині ранку, коли остали ся вже „самі свої", старі батюшки й матушки прохожають ся кадриля, а то й старовинне ляпсіє піде в хід.

— А диви, Ладику, як татуньо вихиляють реверанса перед тіткою Ірою — жартує отець Кость; — не втнеш так, а йбо не втнеш! Або дядько Володимир, хе-хе! Нівроку, нівроку, дядюшка! Браво, вояниянин! А тітка Таня: ойой! Га? Чим не пристократка? Хоч зараз „на баль до Ларіних"...

Нарешті, відїзд бливьких сусідів з випиванем „дишльового" і — традиційний дубиновецький родинний чай; вражіня, розмови про те, хто в дам був вбраний до лиця, а хто ні, хто до кого лицяв сь, хто як танцює, спритне чи ні, хто як співає, хто що цікавого сказав, хто дуже милий, а хто дивить ся „букою" і, на прикінці, безапеляційна постанова тітки Тані, що з панночок найінтересійшою була лево пільська Ваня, а з паничів „етот вот... малорос етот".

Лиш в девять годин ранку дім, шкільний клас та клуня засипають мертвим, солодким після весолощів сном.

Але в класі — ваким то отець Кость дав спокій, київський дядюшка аж почав сварити ся:

— Що вам, попам, тринь — трава всьо! А в мене служба, в вечері треба на вогзал, цілу ніч в поїзді, а завтра — в присутствіє. Е, що ви, попи, знаєте!

— Ну, та йдіть в попи, дядюшка; ви ж скінчили семинарію, маєте повне право.

— Нет призвания.

— Еге, призвання — не втявав отець Кость — а Купецький, а Семадені, а Шато тоді, як без дядюшки? Тож верблюдови лекше сквозь игольнее ухо, ніж дядюшкі три дні не бачити шансонеток.

— От, человек! — сміяв ся вже й дядушка; — і то видумает же Бог знаїт што!...

— А, йбо, правда — доводив отець Кость; — ось вже не можуть витримати, в вечері збираються до Київа. Кажуть, „в присутствіє, знаєте лї, на службу".

А Раї вже сила ся синя чумарка, повний русявий вус, а душа співала сміхом за Павелком:

Моя миленанка,
Часом як жартлива,
Почне щебетати, щебетати,
Співати..

Аж на третий день на дідушковім святі, після пізнього обіду, заворушили ся коло дубиновецької сїайні фурмани Поділя, Волині й Київщини.

*) „Скаржинецький" священик з села Скаржинець

о годині 10. рано в сали Товариства Музичного, вул. Хорущина.

— **Промоція.** Гриць Степюк, дес. У.СС. одержав д. 20. червня с. р. у львівськім університеті степень доктора прав.

З Самбірщини.

Нам пишуть:

Житє економічне в самбірськім повіті завмерло лишень на час інвазії російської. Повітові Товариства кредитові, торговельно промислові, як „Народний Дім", „Добробут", Українська Ривниця, Спілка господарсько торговельна та філія Сільського Господаря" з приходом наших вийск віджили на ново. Правда, що кредитові Товариства ограничили свою діяльність на принимане вкладок щадничих та сплату кредитів — як воно впрочім і всюди тепер водить ся — але не можна при тім не згадати про се, що „Народний Дім" посередничив при IV. і V. воєнній позичці, та що з тої нагоди інкасовано більше, як міліон корон, які відтак передано до Земельного Банку у Львові. Люди мали сю вигоду, що кождий вкладчик йшов до своїх, які його розуміли, та радо виплачували відсотки від запавших купонів, коли навпаки, хто складав воєнну позичку в польській міській касі, мусів ходити за відсотками від міської каси до почтової, від почтової до уряду податкового та з жалем і наріканєм висказував ся відтак, що гроші уміли брати усі, а відсотків не хоче ніхто платити. За се Товариства торговельно промислові відповідають вповні задачі, яку на них війна накладає. Недавно 17. мая 1917 відбули ся загальні збори Української Ризниці, де затверджено білянси за р. 1914/15 і 1915/15, з яких видко, що „Ризниця" зовсім нормально розвиваєть ся, що не грозить їй ніяке фінансове лихо, хоча по інвазії знайдено „Ризницю" в справді лихім стані.

Совістна однак і енергічна дирекція, в склад якої входять: оо. Юліян Татомир, Іван Савицький, катехит гімн. з Самбора та о. Володимир Петрик, парох з Бабини, упорядкували товариство так, що воно нині фінансово не представляє ніякої грози, а навпаки при нових агендах, які заведено, має перед собою гарну будучність. Загальні Збори рішили отворити при українській Ризниці відділ блаватний, галянтерійний, паперовий та книгарський, якого брак давав ся діймаючо відчувати Саборови і околиці.

Коли додамо до сего в будуччині певного рода емуляцію згаданого товариства з товариством „Достава", та зва жимо, що на чолі української Ризниці в Раді надзірній станули люди праці, як Впр. о. пралат Мрик, оо. Еміль Кормощ, Петро Погорецький, Іван Татомир, Дмитро Гординський та п. радник суду Вас. Щербатюк і канд. адв. Олекса Ріпецький, то маємо тим самим і певну запоруку гарного розвою української Ризниці в Самборі.

Спілка господарсько-торговельна, яка свій гарний розвиток завдячує майже виключно п. О лексі Ріпецькому, провадила кілька агенд. Найбільшою агендою було закупно збіжа з половини громад повіта Самбірського для военного заведеня збіжевого. 1½ міліоновий оборот грошевий свідчить найліпше о великім вкладі праці в згадану галузь торговельну. Тимчасове закупно збіжа визволить колись наше українське населене від жидівських визисків, бо сею галузею торговлї занимали ся досі виключно Жиди.

Кромі сего спроваджувала спілка і розпродувала поміж своїх членів штучні навози, конюшину, вуголь, та инші артикули яринні і збіжеві під засів.

Філія Сільського Господаря в Самборі, яка числить 27 кружків, та 1335 членів під проводом голови о. Володимира Петрика, пароха в Бабині, занимала ся усіми справами, які під важку воєнну хуртовину живо дотикають нашого хлібороба. Загальні збори філії відбули ся дня 28. мая с. р. при участи звиш 100 членів відпоручників повіта луцького: о. Погорецького і п. Луцького та відпоручника головного виділу п. д-ра Макуха. Зі звіту товариства, виголошеного на зборах секретарем тов.-а п. Тадеєм Залеським, довідуємо ся, що виділ робив усі можливі заходи у властий політичних та військових через своїх відпоручників, щоби в міру потреби прийти населеню в поміч. В справі відбудови знищених сіл ц. к. староство спільно з відпоручником виділу о. Петриком ровдавало підмоги селянам на відбудову. Селяни діставали пересічно матеріялу деревляного на 450 К Фонд на се призначений 125.000 К. вичерпано уже зовсім. Від коли аген ди перейшли в руки Централї для відбудови Галичини і її експозитур — не виплачено людям ні жадних субвенцій, ні навіть чиншу за комірне. Люди в части вже відбудували ся і прочі відбудовувалиб ся, колиб мали запоруку звороту бодай дійсно виданих коштів.

Відпоручники товариства урядили кільканайцять зборів для кружків, щоб обновити їх житє. Заходи товариства в справі причинків военних увінчали ся добрим успіхом. Населенє самбірського повіта не може жалїти ся як инші повіти на часте безпідставне відкидуване їх вголошень повітовою комісією причанковою. Завдяки заходам виділу дало ся осягнути спроваджене через ц. к. староство 3 пари волів та 10 ялівок з Буковини, які роздано між членів.

В справі евакуованих, яких є в повіті 2470, роблено заходи, де слід—і вкінци повіт самбірський признано повітом евакуаційним.

3 метри ринву, та стару упряж, яку дістало товариство, розділено рівнож між членів.

На зборах виголосив п. д р Макух двогодинний реферат „про завданє Централї" для відбудови Галичини, її буджет та поучив людий, як мають з всякого рода підмог користати. По рефератї д ра Макуха вивязала ся дискусія в якій забирали голос радник Бережанський, оо. Погорецький, Гординський Татомир Петрик, селяни: Іван Шумила, та Антін Тоганчин. Між внесеними замітні були д ра Чайковського в справі заснованя Спілки для вятворюваня цегли пареної та цегли і дахівки цементової і п. Пласкача з Бережниці в справі засновуваня Спілок по селах для набуваня машин рільничих.

До Виділу на рік біжучий вийшли: о. Вол. Петрик яко голова, а оо. Дм. Гординський, Дм. Бордун, Юл. Татомир, селяни: Антін Тоганчин, Вол. Пласкач і Михайло Волошин яко члени.

Зборн, що тривали від год. 10 рано до 6 вечером, рішили оснувати Канцелярію правної і господарської поради в Самборі, поустановляти в кождім селї мужів довіря та відновити треба усї спілки та крамниці в повіті. Сподіватись, що Самбірщина — яка ніколи не оставала по заду — і на дальше не дасть занидіти житю економічному, а при працї усеї інтелїгенції так світської як духовної понесе високо прапор висвободженя нашого народа з руїни економічної.

ОПОВІСТКИ.

Середа, 27. червня 1917.

Нині: греко-кат.: Елисея і Мед. — римо-кат.: Владислава.

Завтра: греко-кат.: Амоса пр. — римо-кат.: Льва папи.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 26. червня 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ І НА БАЛКАНІ.

Не було зміни.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Дня 25. с. м. цісарські стрільці і части західно галицького полку піх. ч. 57 по основнім підготовленю і з вельми успішною помічю артилерії в завзятій боротьбі відбили части становищ, які на пограничних горах на північ від долини Сугана оставались ще в руках ворога.

Всї протинаступи ворога розбили ся на хоробрости наших вийск. Доси піймано там коло 1.800 бранців, серед них 44 офіцирів.

Заступ. шефа ген. штабу Ф. Гефер.

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 26. червня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група вийск баварського наступника престола кн. Рупрехта: Здовж фронту поборюють себе артилерії, зуживаючи місцями богато муніції. Перед стано-

Реченець до 31. липня 1917. **Реченець до 31. липня 1917.**

КОЖДИЙ що дбає про себе і свою родину
хто хоче сповнити горожанський обовязок супроти держави

повинен **обезпечити он на житє**, а заразом підписати VI. воєнну позичку **тільки в**

Ц. к. австр. військовім фонді для вдів і сиріт

який получив субскрипцію на VI. воєнну позичку **вряд** з обезпеченєм на житє для всіх без ріжниці пола від 18 до 55 року житя. Обезпеченє се уможливлює кождому без виїмки, а саме **офіцирови, новиїрови, священникови, урядникови, купцови, ремісникови і денному заробникови** підписане VI. воєнної позички при рівночаснім обезпеченю ся на дожитє або на випадок смерти на користь власну, або користь своєї родини.

Без лїкарських оглядин. **Сейчасова важність обезпеченя.**

Без стемпляїв і побічних додатків

Найнизша квота обезпеченя К. 500. **Найвисша квота обезпеченя К. 4000.**

Обезпеченє входить в житє в хвили зголошеня субскрипції, згляднo згодошеня першої премії, яка є дуже низька. Премія від 1000 корон виносить на час 20-лїтний К. 35 річно, на час 15-лїтний К. 49 без всіх инших коштів. Премії платить ся річно, піврічно, чвертьрічно, а навіть місячно, так що **при так малім видатку, як 3—4 кор. місячно навіть найбіднїйший** може помочи державі до побідного закінчини війни, а рівночасно забезпечити родину. **Сповняючи отже патріотичний, горожанський обовязок, підписуйте VI. позичку воєнну.**

Ближших інформацій удїляє радо БЕЗПЛАТНО наше

Краєве бюро — Львів, ц. к. Намісництво 322

як також наші уповажнені застуяники по усіх містах і повітах краю.

вищами піхоти звертав ся огонь тільки на поодиноких відтинках, головно для приготовання виїдних наступів, які в головних випадках довели до боїв в ровах.

Група військ німецького наступника престола: Коло Vauxaillon стрілювали Французи сильно рови. які від дня 21. і 22. червня находять ся в наших ровах. По оживленій огневій боротьбі наступили Французи на північний захід від хутора Hurtebise на позиції, які ми недавно вдобули на горбах. Мимо сильних втрат, нанесених нами неприятелеви, вдер ся він на кількох місцях до наших ліній. Протинаступ, який зараз піднято, викинув його по найбільшій части назад. При добрих обсерваційних умовах також на инших місцях фронту над Еною і в Шампанії була діяльність артилерії досить оживлена. Наступ нашого підїзду на південний схід від Tahure дало намірений вислід.

Група кн. Альбрехта: Не було нічого важнійшого.

Ротмістр бар. Рихтгофен побідив в останніх двох днях у воздушній боротьбі свого 54, 56 і 56 ого, а поручник Альмероде свого 30-ого противника.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

На південний захід від Луцка, між Стрипою і Дністром триває далі оживлена боєва діяльність.

Кілька разів відперто російські підїзди.

Македонський фронт: Положене незмінене. В боях на поли перед позиціями були побідниками Болгари.

Перший квартирмайстер ген. Людендорф.

НА ШКОЛУ ім. Б. ГРІНЧЕНКА

зложили: Всч. о. Павло Стукач пар. Смільника 40 К., сей Добродій дуже часто майже що місяця спомагає нас своїми щедрими жертвами, Вп. Волод. Гофрик 20 К., Вп. Дмитро Мединський 2 К. і Вп. Теодор Платко 2 К, разом 64 К.

За сї щедрі дари, ласкавим жертводавцям, а за труди і добру волю пп. збирачам, складає управа шк. разом зі старшиною Кружка УПТ. в імени шкільної дїтвори і їх родичів сим прилюдно сердечну подяку. *Мих Сїяк*, і *Я. Яцкевич.*

Адреса: Управа школи ім. Б. Грінченка Городецька 95, або Грунвальдська 4. 278 1—1

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Марія Андрушків, з Мешенеза пов. Зборів, евакуована в Городку ягайлонеькім село Дроздовичі, шукає мужа Ілька Андрушкова (в Росії). Хтоби знав що о нім, вволять ласкаво донести. 439 2—2

Оголошення.

- ПОЧЕНЄ НІГ -

усуває певно спеціяльний пудер „Csave", пакет за 1·20 К. На провінцію висилаю тілька за попереднім надісланем належитости і 40 с. на порто. — Одиноке заступство

S. FEDER, — Львів, Сикстуська ч. 7.

279 47—60

Студент універс. пошукує лекцій або відповідного заняття на час ферій. — М. Коленський, Львів, вул. Хшановської ч. 9. 436 4—5

Закупно шкільних книжок. На ново отворена, знана антикварня, закуповує всякі шкільні книжки по найвищих цінах (навіть переплачую) Яків Гельпль, Львів (пасаж Андіолього). Вхід в вулиці Театральної ч. 12 і Ринок ч. 29. 414 А 2—3

Бібліотека Полоненого.

Серія перша:

Взірці української літератури в російськім перекладї.

Иванъ Франко. Моисей. З передм. й портр. автора. Ціна 1 К. — **О. Кобецъ** Пѣсни плѣнника. Ціна 20 сот. з пересилкою 25 с.

Тимже накладом вийшли **портрети** В. Винниченка, Б. Грінченка, М. Грушевського, М. Драгоманова, О. Кобця, Ольги Кобилянської, М. Коцюбинського, Ів. Нечуя-Левицького, В. Стефаника, Лесї Українки, Ів. Франка і Т. Шевченка. **12 карток портретів 1 кор. 20 сот.**

Замовляти на адресу: 407 Б 4—?

P. Djatlow, Josefstädterstr. 79, I4, Wien VIII.

Кредит звязковий

передтим

„БАНК ЗВЯЗКОВИЙ"

зі Станїславова дотепер в Бялій,

з причини наглого покликаня до війска одинокого урядника директора в днем 22. червня с. р. здержує всяку свою урядову дїяльність.

441 2—3 **ДИРЕКЦІЯ.**

ШКІЛЬНІ як також инші **КНИЖКИ**

купую і плачу

найвисшу ціну.

АНТИКВАРНЯ **СЕМЕНА ВОҐЕНА** — ЛЬВІВ — Сикстуска ч. 7.

Від 1-го липня б. р. Ринок 24. — коло Головної трафіки. 426 А 4—5

Краєвий Союз господ.-торговельних Спілок

у Львові, Зіморовича 20.

прийме зараз

ВОЗЬНОГО.

Письменні зголошеня належить слати до Дирекції Товариства. Лично зголошувати ся можна в годинах урядових від год. 9. рано до 1 в полудни. VI. 2—3

БАЙЦУ ДІПІЯ ПРОТИ СНЇТИ

висилає „Краєвий Союз госп.-торговельних Спілок" у Львові, вул. Зіморовича ч. 20. — в пачках на заправу 200 кг. збіжа, пачка К 160, а на заправу 100 кг. по 83 сотики. —

Спосіб ужитя сеї заправи висилає ся на жадане відворотно.

Краєвий Союз господ.-торговельних Спілок

Львів, вул. Зіморовича ч. 20. VI 2—3

Загальні Збори

ТОВ. КРЕДИТОВОГО

„НАРОДНИЙ ДІМ"

в Жовкві,

відбудуть ся в льокали товариства у вівторок дня 17. липня 1917 р. о год. 2, а на случай браку потрібного числа присучних членів — о год. 3 по полуд. без огляду на скількість присутних членів, зі слідуючим денним порядком:

1. Відчитане протоколу з послїдних Загальних Зборів;
2. Звіт білянсової Управи з діловодства за 1916 р.;
3. Звіт Комісії контрольної з внеском на уділене абсолюторії;
4. Розділ зисків за 1916 р.;
5. Вибір 2 членів Ради надзірної на місце вильосованих;
6. Внесеня і запити.

440 2—3 **Рада надзірна.**

УКРАЇНСЬКА КРАВЧИНЯ — Львів, вул. Городївських 6. І. пов. — виконує сукні дамські по умірковання цінах. 16—?

ВНЕСЕНЄ

на обезпеченє при воєнній позичцї (обезпеченє на случай смерти і ДОЖИТЯ з 15 або 20-літним часом тревання без лїкарських оглядин).

На кожде питанє треба ясно і основно відповісти. Лінії або инші знаки місто відповіди є недопустимі.

ПИТАНЯ:	ВІДПОВІДИ:
1. а) Імя і назвиско обезпеченого?	1. а)
б) місце замешканя?	б)
в) покликанє або заняте?	в)
г) місце і рік уродженя?	г)
2. а) чи обезпечений служить у війску?	2. а)
б) коли є увільненей або суперарбітрований — з якого приводу?	б)
3. а) чи обезпечений є здоров?	3. а)
б) чи перейшов яку поважнїйшу хоробу?	б)
в) чи терпить на яку хоробу?	в)
г) чи лїчить ся у лїкаря або в шпитали?	г)
4. а) на яку номінальну квоту VI воєнної позички має звучати обезпеченє?	4. а)
б) на який час (15 чи 20 лїт)?	б)
5. чи премія буде сплачувана річно, піврічно, квартально чи місячно?	5.

Стверджую моїм підписом, що я відповів (ла) на ті питаня основно і правдиво.

Відомо менї, що обезпеченє в воєннїй позичцї є неважне в случаю свідомого поданя неправдивих даних про здоровлє обезпеченого.

Услювя обезпеченя я приняв (ла) до відома. Виплата обезпеченої воєнної позички, яку Товариство за мене в повнї підпише, має наступити в случаю дожитя до моїх рук, а в случаю смерти до рук держителя поліси.

....., дня ..... 191....

.....

Підпис обезпечуючого (ої)

Стверджую, що знаний (а) менї особисто ..... той підпис власноручно помістив.

.....

Підпис списуючого внесенє.

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10

Ч. 149. (9401) Львів, четвер 28. червня (15 ст. ст.) 1917. Рік XXXVII.

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАНЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щади. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . . . 2·70 К.
чвертьрічно . . . 8·— „
піврічно . . . . 16·— „
цілорічно . . . . 32·— „

у Львові (без достави):

місячно . . . . . 2·40 К.
чвертьрічно . . . 7·— „
піврічно . . . . . 14·— „
цілорічно . . . . 28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К.

Сталі оголошеня за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Чи рішено розважно?

До питання про українську реальну гімназію у Львові.

І. В українських шкільних кругах скоїла ся недавно мала буря. Генеза справи така: З нагоди перетворюваня краєвою Радою шкільною ряду польських заведень чисто клясичних на реальні гімназії українські члени сеї Ради порушили думку, чи такої переміни не можна б зробити в філії академічної гімназії. Вони просили п. віцепрезидента Ради запитати урядово управу сеї філії, яка в сій справі думка її, учительства і громадянства. Тим способом здобулось би підставу до позитивного внесеня й евентуальної ухвали Ради та до остаточного рішеня міністерства, щоб згадану філію від вересня 1917 р. перетворено постепенно в реальну гімназію. Пан віцепрезидент сповнив се бажане. У Львові ідея української реальної гімназії знайшла зразу загальне признане; на прилюдний запит дирекції академічної гімназії батьки почали заголошувати синів до І. кляси реальної гімназії; наші культурні товариства приготовляли наради й анкету в сій справі; високо заслужені педагоги відкрили поважну дискусію в часописях. Несподівано одначе виступила „Учительська Громада" з рішучим протестом, не даючи навіть розвинути ся спокійній дискусії, не вислухавши мотивів, які промовляли б за переміною. На основі рішучої ухвали „Учительської Громади" вислала дирекція академічної гімназії негативну відповідь краєвій Раді шкільній. Сьогодня справа вже так як би пересуджена; завдяки „Учительській Громаді" тепер не будемо мати реальної гімназії у Львові. Одначе сі люди, які дещо довше надумують ся і радять, заки скажуть: „ось тут благодать, а тут нещасте народній справі", мусять взяти участь хоч би в теоретичній дискусії на сю тему; може на будуче вийде з неї користь.

Найважнійші аргументи, які веліли „Учительській Громаді" заявити ся против переміни філії академічної гімназії на реальну гімназію, містять ся у присвяченій сьому питаню статі голови сього товариства в 126 і 127 чч. „Українського Слова". З поміж аргументів прихильників такої переміни (о. Стефановича) знає автор лиш один (себ то бажане повернути часть молодіжи з університету на технічні студії за для відбудови краю по війні), огляд, який на думку голови „Учительської Громади" ані на волос не захитує численних аргументів проти евентуальної реальної гімназії. Дійсно погано було б із справою технічного образованя нашої молодіжи, як би його рація зводила ся тільки до майбутної карієри при відбудові краю по війні, та про се опісля; натомість пригляньмо ся тим аргументам, які мали повести до рішучої ухвали: „застерегти ся против переміни філії академічної гімназії на гімназію реальну, як небезпечну для нашого стану посіданя і як невказану з річевих спонук".

Попереду мале „застереженє" на застереженє. Філії академічної гімназії ще ніхто не переміняв на реальну гімназію; навіть ще не було відповідного внесеня в краєвій Раді шкільній; була лиш ідея, проблема під розвагу українському громадянству, чи не вказано-би було і т. ин.; отже застереженє „Учительської Громади" вдаряє поза ціль...

Як виходить з наведеної резолюції, евентуальна переміна наукового пляну у філії академічної гімназії була б лихом з оглядів річевих і національних. Поминаючи се, що національні мотиви можуть бути також річеві, з першої категорії закидів наводить стаття ось які:

1) З порівнаня плянів научаня в чисто клясичних і реальних гімназіях виходить: що девять предметів обов. учать тут і там в однаковій скількости; що одного клясичного предмету (греки) нема в гімназії, натомість є три такі, яких нема в нормальнім пляні кл. гімназії: що трьох инших предметів учать у р. гімназії дещо більше ніж у клясичній. На підставі сього порівнаня і факту, що абсольвент р. гімназії має вільний вступ на політехніку — рішає „У. Г.": „р. гімназія не дає фахового (?) підготованя до технічних наук". Поминаючи дивне домаганє „фахових" студій у сер. школі, на такій самій основі можна впевняти, що і реальна школа не дає „фахового" підготованя до технічних наук (чого учать у р. школі, а не вчать у р. гімназії?), або що й гімназія взагалі не дає „фахового" підготованя до універ. студій. Очевидно тут рішають тільки приписи, а не погляди.

2) Усунене греки з поміж обовязкових предметів р. гімназії (необовязкового можна очевидно вчити ся) замикає абітурієнтам сих шкіл вільний вступ на теольогію (практично й на ті групи фільос. виділу, де вимагане знане греки; одначе стаття милить ся, зачисляючи сюди безумовно й пропедевтику фільософії, живі мови й історію — бо се залежне від добору групи); так само буїм то необхідна грека для наукової термінольогії взагалі. На се відповідь: утруднений вступ на теольогію і деякі предмети фільософії зрівноважений достаточно улекшеним вступом на пять виділів політехніки, на лісову академію і т. д.; що до наукової термінольогії (метр, літр, грам, флегма, телефон, ідея, аероплян) — невже треба учити ся греки, щоби сі терміни розуміти і як слід уживати? Хиба що прим. більшість техніків — то неуки...

3) Автор статі „не бачив ані одного реаліст, який по скінченю школи володів би навіть лихо французькою мовою". При сім не добачив він: 1) що тут мова не про реальну школу а реальну гімназію, де латина творить знамениту підставу під науку французької мови і всіх инших романських; 2) що тим аргументом підриває власний погляд, що краще реальна школа ніж р. гімназія; 3) що обезцінюючи французьку мову в користь греки, стає в суперечности з досвідом наукового і практичного жита (це лише технік, математик, хемик, природник, а й історик, фільософ і взагалі кождий інтелектуально творчий чоловік почуває необхідність знаня французької мови).

4) Найліпші студенти політехніки рекрутують ся будім то з гімназії (очевидно клясичних). Зваживши, що на думку „У. Г." р. гімназія не дає „фахового" підготованя до технічних студій, дістаємо відкрите, що саме наука горістів і читане Гомера найбільше уздібнюють молодих людий прм. будувати підводні судна..

5) Наведений у статі голос липських професорів против зрівнаня в правах абсольвентів гімназій і реальних шкіл тут ніпричім, бо в Австрії такого зрівнаня нема і воно не пропонуєть ся.

Останний аргумент і ряд инших висказів у статі вводять дискусію про те, чи гуманістична освіта ціннійша, чи реалістична — дискусії може інтересної, одначе страшенно безплідної. Поминаючи се, що р. гімназія в основі своїй таки гуманістична і що у світлі тих аргументів дивно виглядає вивисшуване чисто реальної школи над реальною гімназією,— при твореню поодиноких типів сер. школи рішають не теоретичні резони, а вимоги практичного жита. Воно ж учить, що в клясичних гімназіях найнизший уровень науки саме у латині, греці і що яких три четверті учеників має в сих предметів пересічну ноту „достаточну", що дійсну користь із наук клясичних мов у гімназії має лиш зникаюча меншість молодіжи. Анальогічну появу бачимо з другого боку у реальних гімназіях, до яких надаєть ся знов лиш меншість молодіжи иншого умового напряму. Чи супротив сих очевидних правд може хто говорити, що посередний тип школи (в сім випадку р. гімназія) не відповідає потребам і здібностям великої частини не-фільольогів і не-математиків серед молодіжи?

І дискусія про теоретичну вартість усіх трьох плянів научаня (кл. гімназії, р. гімназії, реальної школи) зайва, бо тепер мова не про реформу середного шкільництва взагалі, лиш про практичне користане з істнуючих типів школи. Звісно, що кождий із трьох плянів має свої добрі і лихі прикмети; з окрема р. гімназія, як тип посередний не задоволяє богато доктринерів, одначе кождий із них признав, що потреби практичного жита оправдують сей тип середної школи, що в найгіршім разі се malum necessarium. Тому то він широко розповсюднений у цілім культурнім свіхї.

В чім лежать добрі прикмети р. гімназії? 1) В тім, що вона відповідає численному типови ученика не-спеціяліста. 2) Що зменшає фатальне перетяженє середно здібних учеників тим, що дає їм в межах обовязкових предметів богато того, чого в гімназії можна научити ся лиш в годинах надобовязкових. 3) Що замінює науку одної мертвої і дуже трудної мови наукою одної живої світової і легкої. 4) Що увільнює батьків 10-літної дитини рішати з гори, чи їх дитина має бути техніком чи прим. адвокатом, заки ще дитина виявила свої вроджені здібности; по двох перших роках науки ученик реальної гімназії може без перепони перейти до кл. гімназії і вчити ся греки, від третього року має повну волю і можність стати інжинером, юристом, лікарем, професором, а з деякою перепоною і священиком, підчас коли ученик реальної школи з гори змушений на один шлях—технічний (очевидна річ не рішають тут виїмково здібні ученики, яким легко здавати всякі додаткові іспити). І досвід учить, що з заведенем пляну р. гімназії фреквенція збільшаєть ся.

Всі ті мотиви педагогічного характеру в користь реальної гімназії поминає „Учит. Громада" мовчки, так само й мотиви соціяльного характеру, які велять, щоб наша інтеліґенція була на всіх становищах і не полишала найінтратнійших чужинцям, та щоб школа улегчувала нашій молодіжи вибір ріжнородного поля праці. Щож до витягнених „річевих" аргументів проти р. гімназії, то за близшим діткненем, як бачили ми, вони розпадають ся.

С. Томашівський.

Державна Рада.

(Телеґрама ц. к. Кореспонденційного Бюра).

Відень, 27 червня 1917.

Перед приходом до дневного порядку п. Сінґалевич вніс на отворенє розправи над письменною відповідю б. міністра краєвої оборони Георґія на інтерпеляцію п. Лянґенганса.

П. Станек зажадав, щоби ствердженo відношенє голосів.

Внесенє 189 голосами проти 135 відкинено.

Президент сповіщає, що йому поручено три запити: послів Дашинського, Стояна і Грубана до правительства в справі приготовлень до евинтуальних мировых перегозорів і предкладає, щоби ті три посли після полагодженя дневного порядку одержали на нинїшнім засіданю голос до умотивованя своїх запитів.

Палата перейшла до дневного порядку.

Правительственне предложенє про будже-тову провізорю ухвалено в третім читаню.

Приступлено до другого читаня правительственного предложеня в справі продовженя виборчого періоду для членів Палати послів.

Наради почав референт пос. Редліх, який говорив: З огляду на теперішне положенє Палата послів за приміром Німеччини, Анґлії і Франції постановить продовженє виборчого періоду. Хоч би і настав мир в найблизшім часі, то однак супроти дуже широких демобілізаційних заряджень, скликане ново вибраної Палати послів могло би наступити що йно в липни слідуючого року. Комісія постановила продовжити реченець, установлений в правительственнім предложеню, до кінця року.

Промовляли пп. Василько, Гайлінґер, опісля вибрано генеральними бесідниками пп. Смаль-Стоцького і Мільверта.

Забрав голос п. Смаль-Стоцький.

По промовах генеральних бесідників Смаль Стоцького й Мільверта простували факта пп. Каліна й Странски. Сього останнього за остру критику б. міністра краєвої оборони Георґія приказикав президент до порядку.

Приступлено до голосованя над законом про продовженє виборчого періоду членів палоти послів. Закон принято в другім і третім читаню.

Далі приступлено до нарад над наглими запитами пп. Дашинського, Стояна і Грубана в

справі приготовань до евентуальних мирових переговорів. Забрав голос

п. Дашиньский

і заявив таке: Найвисше напружене капіталістичних противенств, коротко назване політикою держав, викликало світову війну. Ні королі, ні народи, ні князі, ні політики, ні високі генерали, які перед війною оповідали по парляментах несотворені речі, не здавали собі справи з сього, чим є новітня війна, кільконоть мілїонів людий на цілій землї вона дотикає. Не припускано, щоби ся нещасна війна мала тривати три роки. Воєнне й державне господарство не було на се приготовне. Тепер станули ми на краю сил европейської людськости. До всїх звертаєть ся оклик: коли не маємо згинути, мусимо остаточно забрати ся до мира, щоби довготриваюча війна не знищила всїх здобутків культури, не вичерпала до краю всїх народів.

Те, що дїєть ся на фронтї, видаєть ся з певністю страшним, але не є воно нїчим в порівнюю з мукою в самім краю, бо в краю перед нашими очима вимирає цїле поколїнє. Смертельність дїтий дійшла до найвисшого ступня. В Варшавї пр. стверджено, що на тиждень родять ся 200 дїтий, а вмирає 600. Але всюди є горою лихоїа, воєнні гієни не тільки на полях боїв чим раз більше підносять голови, чим раз безогляднійше збогачують ся при помочи державних органів, які є залежні від їх гроший при субскрипціях воєнних позичок. Здаємо собі з сього справу, а одначе разом з найвисшою державною властю є ми безсильні.

По страшній зимі і спізненій весні стає перед нами мара найбільшого господарського пораженя. Ідемо в будучність з завязаними очима, з завязаними руками. Чиж маємо мовчати та не пригадати обовязків тим, що перли до війни й мусять за неї відповідати? Чиж не є найстрашнійше пораженє людськости, коли бачить ся розцвіт найгірших чинників, коли між тим найхоробрійші, наймужнїйші й найбільше обовязкові гинуть або стають калїками? Чи може користю є се, що державна власть без нїякої контролї й критики зросла в безмежність?

Вже в часї мира можна було завважати, що ся держава не є спосібна розвязати справи парляменту, зложеного з 8 національностий, що як пяне хитало ся між обструкцією і розпорядженями на підставі § 14. Як що йно виглядала ся держава на війнї! Військові невдачі вписувано у вину населеня. Поляків і Українців вішано масами, поживу в занятих військом областях нищено на слїпо.

Коли на фронтї панували такі відносини, в краю запанувала система гр. Штірка, деспотизм у шляфроку, деспотизм в шляфмїци, що не знає трудностий житя. Цензура нїде не позваляла на свобідне слово, перекупна преса проклямувала як програму 8 народів Австрії супроти цїлого світа клич „видержати". Але, що значить се „видержати"? Ми були готові в боротьбі о свободу витривати до кінця.

Одначе ми не чули нї одного офіціяльного слова про воєнні цїли Австрії і про мирові жаданя. Тому крайна пора, щоби австрійське правительство в порозумінню з управою уряду заграничних справ сказано нам, які є властиво воєнні цїли і мирові умови сеї держави. Міністер заграничних справ заявив ся за миром без анексій і без відшкодовань. Як же на сій основі буде розвязана польська справа? Чи спустошені области мають остати без відшкодованя? Хто має звернути шкоди невинних жертв війни? На се відповідаєть ся, що се буде залежне від порозуменя народів. Хочемо щось про се почути.

Тайну дипльоматію Австрії треба приневолити до сього, щоби прилюдно подала до відомости воєнні цїли й мирові умови, хочби й устами австрійського президента міністрів.

Палата приготовлюєть ся до сього, щоби з рук народів зняти кайдани, в які закув їх мілїтаризм. Одним розділом сеї боротьби з абсолютизмом і мілїтаризмом є: виборотн мирову справу — коли займемо в сій справі поважне становище, коли станемо сильні, то проклямуємо право кождого народу до свободи, то зближаємо ся найбільше до австрійської ідеї. Бо коли істнує ідея народів в Австрії, то є вона тільки одна: свобода кождого народу.

Після промов пп. Стояна й Грубана забрав голос

президент міністрів Зайдлер

та відпер передовсїм слова, що обиджують вірний союз з нїмецькою державою, які пали на вчорашнім засіданю. Переходячи до мирової справи, сказав: По порозуменю з міністром заграничних справ маю честь заявити, що слїдує:

Перше питанє виходить з заложеня, що ц. і к. правительство признало право народів до рішаня про себе за основу тривалого мира. Є се хибне. Ц. і к. правительство стоїть на становищи артикулу V. основного закона з 21. грудня 1867, який постановляє, що заключуване мира є застережене цїсарем. По сім виразнім застереженю суверенних прав Корони ц. і к. правительствн є все готове в поровумінню з союзниками почати мирові переговори з неприятелями на основі почесного мира, але відкидає всяку иншу підставу мирових переговорів. П. міністер заграничних справ заявив виразно нашу готовість до заключеня почесного мира з запевненем свобідного розвитку монархії.

Як довго неприятелї не приймуть сього становища ц. і к. правительства й наших союзників, будемо далї бороти ся в сильнім пересвідченю, що прийде день, в якім народам Австо Угорщини буде запевнена нагорода.

По 5 мінутовій перерві забрав голос п. Зайдлер і заявив: Те, що сказав міністер заграничних справ через уста президента міністрів, є великим розчарованєм для всїх народів. Через три роки населенє складає жертву з житя й здоровля, а тепер гр. Чернін говорить, що народи не мають забирати голосу, коли нарештї маєть ся заключити мир. Є обовязком правительства докладно означити воєнні цїли й мирові умови.

ПРОСИМО

при змінї адреси **конечно**

1) надіслати 50 с. за переведенє зміни
2) подати побіч нової і стару адресу.

Адміністрація „ДІЛА".

НОВИНКИ.

Львів, 27 червня 917.

— **До приятелїв і добродіїв молодїжи.** Велике світове нещастє нищить передовсїм наше молоде поколїнє: одні гинуть від куль, другі від голоду. У Львові є сотки нашої шкільної дїтвори, зголодженої, анемічної, що від часу вибуху війни дихає весь час воздухом сутерен, не знає купелїв в ріці ані не бачила лїсної зелени. А є між ними дїти дуже добрі і дуже здібні, що можуть стати окрасою українського народу, тільки треба їм дати моральну і матеріяльну поміч, іменно тепер, коли вони такої помочи найбільше потребують. Вишлїм дїти бодай на яких 5–6 тижнів на село на свіжий воздух, на сонце, на зелень, у лїс, на ріку, огорнїм їх теплом нїжного благородного виховання, даймо їм пізнати світ красший і висший від брудного житя великого міста. Ми переконали ся, що спомини з тих любих хвиль, які перебуде наша дитина на вакаційнім селї, остають в дїточій памяти на цїле житє, а добрий вплив педагогічний і патріотичний надає напрям їх національному світоглядови. Спільна молитва дїтий і богослуженє, рідна мова і пісня, забави і аматорські вистави, лектура і сповіданя — то та духова пожива, яку подаєть ся дїтям в часї вакацій на селї серед рідного окруженя, на своїй землї. Бувало перед війною, висилало що року наше многодіяльне і таке симпатичне товариство „Вакаційних осель" около сотки нашої молодїжи на село, та російська інвазія знищила тому товариству весь його інвентар, вартости около 20.000 корон. Ся обставина, як рівнож і аправізаційні трудности спричинили завязанє окремого комітету для висилки дїтий на вакації, який може справдї числити на деяку матеріяльну підмогу „Вакаційних осель", але та підмога при нинїшній страшній дорожнечі покриє тільки одну частину видатків, о проче відзиваємо ся до милосерних сердець наших земляків-добродіїв, які на кождий поклик спішать зі щедрими жертвами на добродійні цїли. Скарбником комітету є п. Онуфрій Солтис, учитель школи ім. М. Шашкевича, у Львові, вул. 29. Падолиста ч. 7. Тільки на його імя просимо посилати гроші, зглядно на адресу наших економічних інституцій з виразним завваженєм призначеня посилки. За ширший комітет висилки шкільних дїтий на вакаційну оселю: о. д р Т. Талущинський, Ч. св. В. В. голова комітету, Ольга Ковакевич, секретарка, Онуфрій Солтис, касїр, Ольга Бачинська, предсїдателька тов. „Вакаційних осель", Сидір Громницький, член

24

Ю. СТРИЖАВСЬКИЙ.

ПІД КРИЛАМИ ЦЕРКОВ.

Заполоцький Грицько чухав ся, мняв ся, подивляв ся раз-у раз на небо й запевняв усїх що єй Бо буде дощ. Авратинівський дїд Павло, одержавши від „отец-батюшки" два злотих за привитаня „з чіном преосвященного", ще вчора, як подав ся до корчми, то й досї немає.

Купив комусь чарку, той йому — назад; хтось пристав до компанії й також купив чарку, компанія відкупила — та так і пішло... Лиш дубиновецький Артем не міг собі ради дати:

Коли-б вже їхали чи що; геть чисто з'їли, на завтра не буде чого своїм коням закласти. Наказанє Господнє!

Єдиною втїхою для його було те, що він має везти київського пана до Бардичева на вагзал; о, ці дають добре, мабуть з карбованець перепаде.

Заполоцькі, і вчорайшанські! запрягайте!

Ну, а авратинівські? — довідуєть ся Артем.

Авратинівські завтра; сьогодня поїдуть до Безпешньої, мають там парастас справляти по батьках.

А хтож повезе, що дїд пяний, у корчмі?

А виж, Артеме...

Не повезу я, стосот... Я маю везти київського пана до Бардичева.

Еге, злїзьте з даху, дядьку Артеме і київський пан поїдуть до Бардичева з вчорайшанськими.

Із обличчя Артема видко було, як всі його ідеали перевертали ся шкереберть.

А в хатї тим часом, цїла драма: київський дядюшка мав на думцї взяти з собою до Києва Ладика; жвавий хлопець, добре вчить ся, розумний такий, проворний, а не бачив ще Києва. Тільки й знає, що свій Камянець. І дядюшка з щирим серцем малював Ладикові блискучі перспективи лїтуваня в Київі:

Будем Ладя, в театр ходїть, на гулянія, слушать чудную музику, катать ся по Днепру, на Труханов, в Межигорє... Тиж нїчого і що порядошного нї відел в своєй жізні. А какія в нас, в Кієвє, уліци, какіе дома, какіе собори! Владимірскій, Софієвскій, Міхайловскій, Лавра... Какіе хори там поют! А музеї, а памятнїки... А как'е віди природи! Развє ти можеш сібє что небудь подобное представіть? Відь ето... ето красота нїописуємая!

І старий завзятий киянин аж задихав ся.

Але Ладик тільки дякував, дякував дядюшці без краю та мріяв по таху, серед сосновихлїсів, Заполоч, заполоцьку плебанію, квітник, садок, цвинтар, а серед них — вона.

Дядюшка, що зе звик, щоб не приймали його щедрих подаруників, аж турбував ся, аж починав з другого, незвичайного для його кінця:

Слушай, Ладя, тиж малорос? Говори мінї: малорус ти чи нї? — Ну, то щож то за малорус, що в Київі не бував?

У Київі, на Подолї
Було колись і ніколи
Не вернеть ся, що дїялось.
Не вернеть ся сподіване...
Не вернеть ся... А я брате,
Таки буду сподіватись...

Слишал ти когдз нїбудь, как єго произносіт Кропівніцкій?

Та... та, Боже мой! Та ти голову потіряєш, когда увідіш на сценє малоросов. А пєніе їх, а танци! Што ваш Бржевїнський понімаєт: рухлядь...

Отець Миколай, Аполінарія Павлівна, бабуня — вмовляли Ладика не робити дядюшцї „афронта" і їхати до Києва.

До Заполочі! була відповідь.

І дядюшка розгнівав ся:

Странний ти, Ладик, как я віжу. Нїкультурний человєк. Не малорос, а настоящій хохол. Ну, штож, Бог с тобою...

Ладик просив вибачення, дядюшка не давав ся, батько мати, бабуня, навіть отець Кость гудили хлопця, лиш заполоцькі й дивували ся й улещали ся: адже добре в нас, в Заполочі, коли малий міняє Київ на неї.

Поєдїм с нами, Ладя? — питала ся Рая.

Ладик аж затрусив ся.

В хатї йшла цїла драма: дядюшка лишив ся, щоб взяти з собою Ладика, а той, дурень, не хоче.

Ну, з того всього будьмо здорові, — почали заполоцькі, а за ними й другі.

Грицько каже, що дощ буде, — доложив Вольо.

Е, ледащо погане... Ну, дай же Боже побачити ся в добрім здоровї; Господь да підержить вас на многая лїта... Спасибі за хлїб, за сіль, за гостину... Вибачайте, коли що не так. Шануйте ся, татуню, годі вам сноли на віз викидати, не ті лїта.

Спасибі й вам, отци і братіє, — дякував дїдунь, — вибачайте... жийте щасливо, любіте друуг друга.

Ради шкільної краєвої, д р Остап Макарушка, директор учит. семинарії, школи вправ і виділової У. П. Т. у Львові, Осип Танчаковський, управитель школи ім. М. Шашкевича, Микола Мороз, проф. учит. семинарії, М. Сяк, директор школи ім. Бориса Грінченка, М. Лиса, учителька школи ім. кн. Льва, Е. Гриньовська, предсідателька тов. „Українська Захоронка", Е. Макарушкова, предсідателька товариства „Союз Українок".

— **Педагогічна нарада** В пятницю 29. червня о год. 11 рано відбудеть ся в школі У. П. Т. вул. Мохнацького т. 12 на I. поверсі велика нарада наших учительських і педагогічних клугів в справі збільшеня, унормованя і зрейонованя фреквенції нашої шкільної молодіжи для українських львівських шкіл, особливож в справі запевненя достаточної фреквенції для проектованої першої кляси виділової, окремої хлопячої, а окремої дівочої при школі ім. Маркіяна Шашкевича. На сю нараду просить Головна Управа Українського педагогічного Товариства в імя народної карности точно явити ся всіх наших педагогів, учителів, катехитів, усіх приятелів і добродіїв нашої молодіжи, родичів дітий і жіночі товариства „Союз Українок", „Українську Захоронку" і „Вакаційні Оселі".

— **Краєвий Союз господ.-торг. Спілок у Львові, торговельний синдикат тов. „Сільський Господар"** подає до відома, що „Спілка для збуту овочів і ярин, зареєстроване стоваришене з обмеженою порукою у Львові" є його віддїлом для обороту садівничими, пасічничими і яринними продуктами. На будуче просимо отже у всіх справах, які відносять ся до торговлї сими продуктами, звертати ся прямо до сеї Спілки. При сій нагоді просимо також наші провінціональні Спілки, дальше наших священиків, управителїв шкіл і господарів вписувати ся в члени Спілки і заняти ся організацією збуту овочів, ярин, малин, афин, драпаків, волоських і лїскових оріхів, сушених грибів і т. п. Спілка буде платити за сї артикули денні торгові цїни, відтягаючи собі лиш незначний процент на адмінїстрацію. Подбаймо, щоби кождий продукт сїльського господарства був як найкориснїйше згрошевлений, а тимсамим піднесемо наш добробут. Адрес Спілки, Львів, вул. Зїморовича ч. 20. II. п.

— **Курс науки української мови** буде відбувати ся безплатно для тих учениць народних шкіл, що в них не учать української мови, а котрі то ученицї бажали би перейти по вакаціях до кляси II, III. або IV. народної школи, або до I. кляси виділової школи з українським викладовим язиком. Зголошувати ся при вул. Скарбківській ч. 26. I. поверх. 2-3

— **З вищого музичного інституту ім. М. Лисенка у Львові** Пригадуєть ся, що річний попис елєвів I.—IV. року відбудеть ся в пятницю дня 29. с. м. о год. 11. перед полуднем в малій салї Муз. Товариства вул. Шашкевича 5, III. пов.

— **З дирекції ц. к. української гімназії в Перемишли**. 1) Підготовні курси до I. кл. і до приготовляючої кляси вачнуть ся 2. липня і тривати будуть через два місяцї (липень і серпень). Спосібні ученики будуть могли уратувати один рік. Замісцеві найдуть уміщене в бурсі Дешевої Кухнї за місячною оплатою 45 К. 2) О принятє до Інститута або до одної з бурс (св. Миколая чи Дешевої Кухнї) на шк. рік 1917—18 належить вносити поданя на руки Дирекції до 15. серпня.

— **Завідательства парохій** в львівській архиепархії одержали оо.: Иссиф Волинець в Боложинові дек. буского, Володимир Скоробогатий в Голоску вел. дек. львівського, Емануїл Підлісецький в Сихові дек. львівського, Евстахій Скоморовський в Воли великій дек. Николаївського. — Сотрудництва одержали оо.: Симеон Білецький прив. сотруд. при церкві св. Параскевії, Юлїян Барановський експ. сотруд. в Каменоброді дек. городецького.

— **Уживане поспішних поїздів цивільною публикою**. Урядово подають до відома: З нагоди введеня в рух предвиджених в розкладі їзди двох поспішних поїздів між Львовом і Віднем, а именно поїзду ч. 9 (приїзд до Львова о годинї 7·05 рано) і поїзду ч. 10 (відїзд зі Львова о годинї 11·30 вечером) повідомляє ц. к. Дирекція державних зелїзниць у Львові, що ужите сих поспішних поїздів цивільною публикою є обмежене, так само як всїх инших на сім шляху курсуючих поспішних поїздів — до їзди на відданелє понад 100 км. Подорож з Городка ягайлонського до Львова поїздом поспішним ч. 9 не є дозволена. Подорожним, їдучим зі Львова поспішним поїздом ч. 10, будуть видавати особові каси на головнім двірци у Львові крім білетів їзди осібні перекази до занятя місця в сім поїзді також в часі від 4. до 6. години по полудни, однак тільки подорожним до Кракова і до стацій положених поза Краковом. Білети їзди до стацій положених перед Краковом, а також дотичні осібні перекази будуть спродавати каси особові в міру вільних місць на годину перед відїздом поїзду поспішного ч. 10.

— **Нові почтові значки**. Небавом видасть ся нові значки листові (по 15, 20, 25 і 30 сот.), дальше почтові картки по 8, подвійні по 8+8 сот., листи карткові по 15 с. з портретом цїсара Карла I і значки посилкові по 2 і 5 с. в змінений формі. Дотеперішні значки 15, 20, 25 і 30 сотикові, посилкові значки, поодинокі картки по 8 сот., подвійні по 8+8 сот. і листові картки по 15 с., є важні в обігу тільки до 31. жовтня 1917 р., а безплатна заміна на инші значки може наступити в протягу місяця падолиста 1917 року. Уряди почтові мають передовсім виродукувати значки теперішного видання, а перед вичерпанем їх запасу видавати нові значки тільки на виразне жадане сторони.

По смерти Ярослава Весоловського.

Відень, 25. червня 1917.

Фонд українських журналістів ім. Ярослава Весоловського.

(—) Українські організації табору збігців в Гмінді складаючи на руки д-ра Костя Левицького телеграфічно вираз глубокого співчутя по приводу великої утрати, спричиненої смертю Ярослава Весоловського, дали почин до заложеня фонду українських журналістів ім. покійного Ярослава Весоловського, жертвуючи місто вінця впачну квоту на сю ціль. Президія Загальної Української Ради причинить ся також й від себе, надіючись, що всі приклонники і приятелї Покійного щедрими жертвами дадуть найкрасший вираз своїм почуваням. Нехай почин, який дали збігці в Гмінді, буде заохотою для тих немногих українських публіцистів на їх тернистім шляху, що з пожертвованем, гідним признаня, посвятили себе громадській службі, не зважаючи на усї трудности, з якими бороти ся доводить ся кождому українському журналістови.

Вінці на могилї бл. п. Весоловського.

Довголітному співробітникови і б. начальному редакторови „Діла" — Видавнича Спілка „Діло".

Коханому братови — Василь.

Das Pressdepartement des k. k. Ministerium des Aussern.

Члени головного виділу товариства „Просвіта" у Львові.

Прихильникови і співробітникови видавництв — „Союз Визволеня України".

Від С. О.

Дорогому Товаришеви — управа української радикальної партії.

Від редакції „Буковина" послїдний привіт!

Від союза українських послів з Буковини.

Дорогому Товаришеви і Громадянинови — Українцї з над Днїпра.

Жалібна промова посла д-ра Володимира Загайкевича над могилою бл. п. Весоловського дня 23. 4. 1911.

Тлїнним останкам Ярослава Весоловського Парляментарна Репрезентація українського народа в Галичинї довемний складає поклін! Над отсею розкритою могилою, що осьось за хвилину так передчасно скощений на вікы цвіт присипле, над отсею домовиною, що знеможене тяжкою слабостю крие тїло — стають провідники політичної праці галицьких Українців з жалем у серци, з сльозою в очах, бо знають і розуміють кого вони втратили, бо відчувають велич тої утрати.

У повному розцвіті найкрасших лїт ізнеміг ся Товариш, ляг спочити, лишаючи за собою дорогу не довгу, а повну труду і праці, повну самопожертвованя і заслуг для народної справи.

Бо шлях, який Ярослав Весоловський для мандрівки житя свого вибрав, се не та рівна, супокійна дорога, що веде до особистого добробуту і забезпеченя, веде до карієри, яка для спосібности, працьовитости і характеру Його безперечно була вітвореною. Він вибрав собі тернистий шлях, на якому власне „я", лична судьба, власна доля чи недоля шевають з овиду, а справа народна і праця для народу стають провідною зорею, метою і змістом житя.

Вона то гнала Його, молодого студента на села, між люд з горячим словом обнови, з кличами, що будили широкі маси люду і давали їм свідомість їх людського та горожанського достоїнства, зрозуміне прав національних.

Вона то, провідна зоря, кинула Його у вир завзятої боротьби за український університет у Львові, під знаком якої жила в 1904 их роках ціла наша суспільність, а передовсім українська молодїж. А в боротьбі тій був Ярослав не пасивним обєктом, що струя несе його з собою; він був активним провідником, якого думки поширювались між українським студентством. Вона то, та провідна зоря звергла Його в зимні мури львівської вязниці на страждання і мученичу голодівку, на терпіня задля побіди слушної справи. І над ним також написала тоді невидима рука історії: „Ви жертвою впали в борбі роковій — за нарід терпіли в любові!"

Вона то, та провідна зоря служби народній справі не дала Йому замкнутись в межах дотеперішної діяльности і втиснула Йому в руку перо українського журналіста. Як редактор чернівецької „Буковини", як видавець видавництв „Просвіти", які вмілим вибором і знанем потреб люду підніс на високий уровень, відтак як редактор „Діла" і в многих инших працях журналістичних дає нашій суспільности зерна думок своїх.

Він зрозумів вагу соборности українського питаня і віддав ся дослїдам подій і всїх проявів національного житя на законній Україні, яку знав і розумів мало хто.

Тож коли заходами тїл політичних вдало ся виєднати в міністерстві справ внутрішних місце для українського пресового референта, Ярослав Весоловський являєть ся найвідповіднїйшим на се нове, трудне становище, якому Він дає лїнію, зміст і виробляє чималий вплив. На становищи тім, на якім Він добиваєть ся слушного узнаня від своїх властий, стає інформатором державних чинників політичних про наше національне питане, стає інформатором Галицької України про всї прояви житя братів за кордоном.

І дав Він нам хрустально чистий, ясний образ українського журналіста.

Ту прямолїнійність думаня і правість характеру і ту скромність, що ними визначав ся покійний як чоловік, вніс Він на поле журналістики і озарив тими прикметами своє журналістичне посланництво.

Він не перемінював великих вартостий етичних і громадянських на дрібну монету буденної злоби; в справах власної, личної гідности не знав компромісів; від першої хвилї, коли зміг зрозуміти проблєми економічні, з'ясувати явища суспільні, став він під прапором радикальної партії та під ним остав аж до скону і хоч у ріжних часописях та політичних дневниках для инших працював партій, Він переконаням своїм ніколи не спроневірив ся. Праведний і чесний як чоловік був таким і як журналіст, остав все собою і не затратив непорочности душі своєї.

Не стало Його між живими як раз в часї, коли Він дуже потрібний, в часї, коли так варто жити.

Від сходу йде гряхіт революції. Україна зривається, воскресає! Українське військо давних часів.. Чудотворна свідомість мілїонових мас всїх верств українських... Занавіса історії підносить ся, ясніє сонце вольности і свободи..

І Його у той час не стало...

...Ось зайшло сонце у вечірному склонї, якась тишина і спокій несуть ся над сей світ могил і вічного супочинку.

За хвильку Славку і Твою домовину спустять в низ і присиплять до вічного, тихого сну. Та не супокою, не тихого сну ми Тобі бажаємо!

Нехай буря, що здіймаєть ся на Україні понесе ся хуртовиною і над Твоїм гробом, хоч у чорній судилось Тобі спочити землї, і нехай крізь віко домовини скаже Тобі, що Україна у визвольнім бою за здійсненє наших мрій і подій!

Нехай судорож, що потрясе українським велитом, який скине з себе останки кайданів і простягне руки до волї — здрігне і Твоїм гробом; нехай лискавки громів, що валять по Україні, прояснять могильну темряву гробу Твого! А прийде час, ми віримо в се, небавом прийде час, що побідні сурми полків Хмельницького, Виговського і всїх борців за волю України возвістять, що встала Україна вольна, независима — тоді Славку ми на Твоїй могилї зложимо вінок барвінку з воскресших українських піль.

—вич.

ОПОВІСТКИ.

Четвер, 28. червня 1917.

Нині: греко-кат.: Амоса пр. — римо-кат.: Льва папи.

Завтра: греко-кат.: Тихона еп. — римо-кат.: Петра і Павла.

Засіданє українського жіночого комітету для ранених відбудеть ся в пятницю дня 29. с. м. о годинї 5 вечаром. Головa Софія Олесницька, секр. Марія Олекашівна.

Дирекція торговельної школи товариства „Просвіта" у Львові оголошує вписи учеників і учениць на шкільний рік 1917/18: I. До підготовної кляси торговельної школи. Услівя принятя: укінчений 13-ий рік житя і відповідне шкільне підготовленє, як укінченє I. кляси середної школи, або виділової школи, зглядно 5 кляси народної школи. Також можуть бути приняті дуже здібні дїти, які укінчили лиш 4. клясу народної школи і піддадуть ся іспитови з рахунків, української та нїмецької мови. II. До двоклясової торговельної школи: укінченє III. кляси середної або виділової школи, або вступний іспит по укінченю II. кляси середної школи

згляднo 6. кляси народної. Укінчений 14 ий рік життя на перший рік, а 15 ий рік життя і переробленє матеріялу першого року Торговельної Школи на другий рік. Вписи сї принимаєть ся до 4. липня між 10—12 год. перед полуднем в канцелярії школи при вул. Міцькевича ч. 11 (ріг площі св. Юра). Вступний іспит відбудеть ся 4. липня с. р. о год. 9 рано. До впису треба принести метрику, шкільне свідоцтво, а коли була перерва в науї, також свідоцтво моральности за той час (без стемпля). Вписове 7 К.; шкільна оплата 100 К., яку можна складати по 10 К. місячно. Від шкільної оплати можна буги на случай узгляднення гідних обставин в половині, а виїмково в цїлости увільненим. Пильні ученики і ученицї можуть дістати стипендії. Наука в сій школї подаєть ся після нормального пляну для торговельних шкіл на підставі розпорядку ц. к. міністерства просвіти і віроісповідань з дня 17. мая 1910 ч. 17255. Торговельні школи мають на цїли дати своїм ученикам і ученицям теоретичне образованє, потрібне до обняття посад урядників та функціонарів фінансових, економічних і господарських інституцій та торговельних помічників в торговельно промислових підприємствах або самостійного торговельно промислового інтересу. — Управа школи.

442 1—?

З парляментарних комісій

Конституційна комісія приняла внесенє п. Зайца, щоби установити референта, який провірить, чи всї предложенї Палаті розпорядки, видані на основі § 14. є згідні з конституцією і поставить внесенє: которим відмовити треба затвердженя а котрі мають стати законами.

На полудневім засіданю приступила конституційна комісія до нарад над внесенєм п. Пернерсторфера, щоби відмовити затвердженя цїс. розпорядком з 7. липня 1915, 2. сїчня 1916 і 27. грудня 1916 в справі тимчасового завішеня судів присяглих.

П. Гуммер внїс: 1) Взиваєть ся правительство, щоби ще протягом завтрішнього дня внесло предложенє в справі покликуваня ширших кругів до уряду присяглих судів та, щоби постаралo ся о гонорар для присяглих; 2) взиваєть ся правительство, щоби додало до предложеня постанову, що запевнити привернене судів присяглих від 1. сїчня 1918 до хвилї переведеня закону, який має бути ухвалений.

Внесенє п Пернерсторфера принято. З внесеня п. Гуммерз ухвалено першу часть, другу відкинено.

Комісія суспільного обезпеченя ухвалила визначити референта для справи перменениї тої комісії. Опісля розпочали ся наради над правительственним предложенєм про обезпечене робітників на случай хороби і від випадків.

В комісії военного господарства роздано реферати.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 27. червня 1917.

На нїмкім фронтї не стало ся нїчого нового.

Заступ. шефа ген. штабу Ф. Гефер.

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 27. червня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наступника престола кн. Рупрехта: Серед некорисних обсерваційних відносин була діяльність обох артилерій слабша ніж попередних днів. Тільки в поодиноких відтинках огонь хвилево зростав. У ранїшних годинах відперто ьисленні англійські сили, котрі наступали на висунений вперед лук коло Лян, причім завдано їм важкі втрати. В ровах на полї перед становищами по обох сторонах шляху з Арра до Лян ворог осїв. Коло Фонсїн були безуспішні напады ворожих відділів. Так само не вдали ся звідні напади ворога, виконані на кількох місцях заросту коло Арра.

Група військ нїмецького наступника престола: Бойова діяльність пова стежним огнем коло Кропель — була поміркована.

Група військ князя Альбрехта: Нїчого нового.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

На південь від зелїзниці Львів—Тернопіль над Нараївкою був живий оголь артилерії і метавок мін. Над Золотою Липою привели ми з удачного ввісного нападу де-що російських бранців.

Фронт македонський: В луції Черни і на схід відти хвилами живий огонь артилерії.

Перший кватирмайстер ген. **Людендорф.**

Концерт елєвів

Висшого музичн. Інституту ім. М. Лисенка

у Львові,

відбудеть ся дня 30. червня 1917 р. (субота), о год. 6. вечером, у великій сали муз. Тов-а ім М. Лисенка (ул. Шашкевича), з такою

програмою:

1. Schumann: a) Novelette h moll) форт.
   b) Aufschwung) Макухівна
   c) Warum?) Ірина
   d) Grillen) V p.
2. Нижанковський: „Минули літа молодії", сольо спів в супроводї форт. і чела Туркевичівна Ірина I. p.
3. Mozart: Концерт a moll — Allegro — Romanze форт. Бандрівська Дарія V. p.
4. Donizetti: Duettino — спів Поповичівна Марія (надзв.) і Семань Степан I. p.
5. Mozart: Концерт a dur) скрипка
   a) Allegro aperto) Гладиловичівна Катрія
   b) Tempo di Menuetto)
   c) Allegro) V. p.
6. Mozart: Арія з оп. „Весїле Фїгара) сольо
   Барвінський „Косарі") спів
   Дмитрашівна Олена II. p.
7. Mendelsohn: Фантазія fis moll — форт. Негребецька Ірина VI. p.
8. Монюшко: Арія з опери „Галька" — сольо спів — Поповичівна Марія (надзв)
9. Moszkowski: Caprice espagnole — форт. Туркевич Лев VI. p.
10. L. Spohr: Концерт d moll Allegro moderato alla Polacca, скрипка — Криштальський Роман VI. p.
11. Аркас: Арія в оп. „Катерина") сольо спів
    Людкевич: „Піду від вас")
    Завадська Ольга III. p.
12. Чайковський: Варіяції — форт. Дрималик Богдан VI. p.

Програми, які служать за нумеровані карти вступу, продають ся по 1 К в канцелярії Тов-а від год. 3—6. щоденно, а в день концерту при касї. 447 1—2

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Гілько Кренцїглова шукає своєї жени Марії і дітий Парані, Емїля, Марії і Дмитра, евакуованих в Пеняк повіт Бродн. Адреса: Почапи, почта Білий Камінь. 449 1—3

Теодор Меленевич, парох Коляндян, у важній справі зволить подати свою адресу до греко-катол. уряду парох. Підгородцї к. Східниці. 446 1—5

Марія Пронишин з Богатковець пов. Підгайці, тепер на роботах на фільварку „Johannishof" Lundenburg на Моравї, пошукує свого мужа Андрея і сина Демка, що наробував при першій мобілізації до 55 реїменту до Львова. 445 1—3

Оголошенє.

- ПОЧЕНЕ НІГ -

усуває певно спеціяльний пудер „Csave", пакет за 1·20 К. На провінцію висилаю тільки за попереднім надісланєм належитости 1·40 с. на порто. — Одиноке заступство

S. FEDER, — Львів, Сикстуська ч. 7.

279 48—60

Студент університ. пошукує лекцій або відповідного заняття на час ферій. — М. Коланський, Львів, вул. Хшановської ч. 9. 435 5—5

Інструктора здібного, студ. унів, для приготовленя протягом року ученика з матеріялу наук. 3 і 4 гімн. кляси, пошук в сейчас Михайло Коцюмбас, міщанин в Бібрцї. Услівя після умови. 448 1—1

Кредит звязковий

передтим

„БАНК ЗВЯЗКОВИЙ"

зі Станїславова дотепер в Билій,

з причини наглого покликаня до війська одинокого урядника директора з днем 22. червня с. р. здержує всяку свою урядову діяльність.

441 3—3 **ДИРЕКЦІЯ.**

Льоси на рати продаємо в правом гри по вложеню першої рати. На льоси удїлюємо пожичок платних в місячних ратах. Поручаємо нашу фірму до всїх трансакцій в справах банкових. Нові льоси Австр. Черв. Хреста продаємо на рати по 8 кор. за 5 льосів разом.

БАНКОВИЙ ДІМ

ШІЦ і ХАЄС

у Львові, пл. Марїйська 7. VIII 43—?

Краєвий Союз господ.-торговельних Спілок

у Львові, Зїморовича 20.

прийме зараз

ВОЗЬНОГО.

Письменні зголошеня належить слати до Дирекції Товариства. Лично зголошувати ся можна в годинах урядових від год. 9. рано до 1 в полудни. VI. 3—3

БАЙЦУ ДІЛЯ ПРОТИ СНІТИ

висилає „Краєвий Союз госп.-торговельних Спілок" у Львові, вул. Зїморовича ч. 20. — в пачках на заправу 200 кг. збіжа, пачка К 160, а на заправу 100 кг. по 83 сотики. — Спосіб ужитя сеї заправи висилає ся на жадане відворотно.

Краєвий Союз господ.-торговельних Спілок

Львів, вул. Зїморовича ч. 20. VI 3—3

Загальні Збори

ТОВ. КРЕДИТОВОГО

„НАРОДНИЙ ДІМ"

в Жовкві,

відбудуть ся в льокали товариства у вівторок дня 17. липня 1917 р. о год. 2, а на случай браку потрібного числа присучних членів — о год. 3 по полуд. без огляду на скількість присутних членів, зі слїдуючим дневним порядком:

1. Відчитанє протоколу з послїдних Загальних Зборів;
2. Звіт білянсової Управи з діловодства за 1916 р.;
3. Звіт Комісії контрольної з внеском на удїленє абсолюторії;
4. Розділ зисків за 1916 р.;
5. Вибір 2 членів Рада надзірної на місце вилосованих;
6. Внесеня і запити.

440 3—3 **Рада надзірна.**

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ

в ПЕРЕМИШЛІ

вулиця Косцюшка ч. 8.

Приймає і виплачує щадничі вклади щоденно в годинах урядових. Вкладки оприцентовує по 4½% почавшучи вже від слїдуючого дня по дню вложеня аж до послїдного дня перед днем відобранє.

ВКЛАДКИ в „Руській Щаднищ" можна складати особисто в касї товариства, почтовими переказами, грошевими листами, чеками почтової щаднищ, які Дирекція Щаднищ на жадане безплатно достарчає, і в філіях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щаднищ".

Удїлює позичок: а) під пристойних платних річними амортизаційними ратами на проти від 10—45 після вибору позичаючого; б) на заставні ефектів, й на есконт векслїв. Справи позичок залагоджуєсь можливо скоро.

Посередничить у внесенню позичок в Гал. Воєннім Заведеню кредитовім в Кракові.

Всяких інформацій і проспекти удїлює канцелярія „Руської Щаднищ" ул. Косцюшка. Народний Дім, І. пов. щоденно безкоштовно в годинах урядових від 9—1 год. крім неділь і українських свят.

Після § 14. устави „Руської Щаднищ", вклади женского через п. к. міністерство внутрішних справ вкладки в товаристві „Руська Щаднища" в Перемишлї надають ся до льокації публічних, фондових і т. д. капіталів, має отже „Руська Щаднища" публічну обезпеку. III. 50 ?

УКРАЇНСЬКА КРАВЧИНЯ — Львів, вул. Гродецьких 8, I. пов. — виконує сукні дамські по умірованих цїнах. 1—7

Відповідає за редакцію Др ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

З друкарні „Дїла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч. 150. (9.402) Львів, пятниця 29. червня (16 ст. ст.) 1917. Рік XXXVIII

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . . 2·70 К.
чвертьрічно . . . 8·— „
піврічно . . . . 16·— „
цілорічно . . . . 32·— „

у Львові (без достави):

місячно . . . . 2·40 К.
чвертьрічно . . . 7·— „
піврічно . . . . 14·— „
цілорічно . . . . 28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчання і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К.

Сталі оголошеня за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Промова посла д-ра Костя Левицького.

З нагоди другого читаня буджетової провізорії виголосив в палаті послів в імени Парляментарної Репрезентації д р Кость Левицький дня 26 червня отсю промову:

Підчас дебати при першім читаню буджетовової провізорії впали від представництва майже всіх народів отсеї держави важкі слова проти системи правительства. Кріза правительственна спричинена оповиційним становищем більшости, але жертвою тої кризи упав не парлямент, а правительство. Парлямент, як законне народне заступництво, готовий в інтересі народів в Австрії сповнити свої обовязки, але дотеперішне правительство не було в силі додержати кроку. Хоч ми заняті тепер фінансовими і господарськими справами, все ж таки основний тон дебати сконцентрував ся довкола одної точки: правно-державне переустроєне Австрії — се справа конечна і потрібна. Се загальна думка Палати. Полагодженє отсего головного питаня творить передумови не тільки упорядкованя внутрішних відносин держави, але також і будучности Австрії. Австрійська проблєма мусить бути вже раз як слід розвязана.

Народне представництво підчас першої дебати висказалось за парляментарним правительством, парляментарним правлінєм і проти державної управи при помочи розпорядків 14. § у. Правительство графа Клям Мартініца виступило перед палатою з неясною політичною програмою і отся недостача привела правительство до упадку. Ми не хочемо заперечити доброї волі уступившого президента міністрів графа Клям Мартініца, котрий в послідній хвили заступав гадку, щоби всі народи Австрії були заступлені в кабінеті. Ми мусимо одначе ствердити, що він не міг свого пляну сповнити, бо весь його кабінет в цілім своїм складі був обтяжений первородними гріхами давнійшого правительства, що нарушило основи конституції.

Упадок кабінету графа Клям Мартініца означає для нас неодобрене дотеперішної правительственної системи, яка була звернена проти конституції без парляменту.

Політика, яка не основуєть ся на признаню національних прав, а також культурних і господарських потреб всіх народів держави, і яка адміністративними репресаліями затроює відносини населеня до австрійської держави, не може довше удержати ся. Теперішне політичне положенє, яке виявило ся конфліктом між народним заступництвом і правительством, є для всіх державних мужів в Австрії пересторогою на часі. Горе тому австрійському державному мужови, котрий думає, що після сеї страшної світової війни ми знов можемо назвязати до шкідливої системи т. зв. „Durchfreiten". Ні! Народи Австрії, які з новим пожертвованєм боролись в однім ряді, жадають нового житя і лучшої будучности в Австрії. Австрійське правительство повинно чей-же здобути ся на сильну волю і на відвагу, щоби признати ся до праздивої австрійської програми: рівноправности для всіх народів держави, і сю програму дійсно перевести в житє.

Головне наше домаганє — се парляментарна система правліня, се значить: система і склад правительства мають відповідати характерови Австрії, як держави народів. З тої причини бажаємо, щоби ідея заступництва австрійських народів в міністерстві була переведена, бо сповненє сего жадання мало би далекосягле значінє з огляду на внутрішне і зовнішне положенє держави.

Передовсім надієть ся український нарід в Австрії, що його заступник, як речник четвертої з ряду нації, буде покликаний до ради Корони. Ми жадаємо, щоби новий устрій конституції був переведений на основі рівноправности австрійських народностий в усіх областях державної управи. Ми мусимо висказати свій жаль, що до сеї пори не найшов ся ніодин державний муж, який сповнив би те до маганє, і що ми нині маємо тільки провізоричне правительство, яке має бути замінене пізнійше дефінітивним. Числячи ся з отсею обставиною, уважаємо ми своїм обовязком предложити провізоричному правительству наші невідкличні жаданя. Зі всею рішучостю мусимо передовсім запротестувати проти того, щоби в справах, які відносять ся до коронного краю Галичини, правительство виключно вело переговори з представителями польського населеня, так, що рішаєть ся і про наші справи без нас. Правительство мусить вже раз признати засаду рівноправного трактованя обох народів.

Коли польська сторона заступає погляд в палаті, що Галичина се чуже тіло („Fremdkörper"), заключаючи відтак з того, що отсей коронний край, отже і східну Галичину, слідувалоби придучити до Польщі, то ми заявляємо, що Поляки не мають права в нашім імени жадати вилученя українських областий і що здійсненє отсих вщех польських анексійних плянів можливе тільки по наших трупах. Ми бажаємо Полякам найкрасшого успіху у вивольній боротьбі о відбудову Польщі, але тільки в її етнографічних границях.

В переходовій стадії жадають Поляки повного заведеня польської адміністрації в Галичині з польським намісником на чолі і се має називати ся поновним введенєм „цивільної" адміністрації в короннім краю Галичини. Правда, що військова управа в Галичині завела, але головна причина не там, де її хотять найти Поляки. В дійсности була ся адміністрація лише тінию військової адміністрації, коли тимчасом оставалась стара польська цивільна адміністрація зі всіма її недостачами і безправствами. Польські старости по свойому господарили зі своїм давним урядничим первоналом, усе українське населенє віддане на поталу польським урядникам, так що український нарід не зазнав ніколи стільки знущань, скільки їх зазнав за часів режіму, коли усунено майже усі українські громадські ради і замінено їх польськими комісарями і коли знехтовано права української мови в урядах. Правда, часть агенд застережено для військової управи, але правда також, що в тій области було богато безправства і прояв самоволі, від чого терпіло без порівнаня більше у країнське населенє чим Поляки, бо українські области лежали близше боєвої лінії і тим самим були більше навіщені грозою війни, чим польські. Коли ми отже виступаємо проти такої військової управи, яка нашим милим старостам помогла до закріпощеня, то ми і не можем терпіти, щоби дотеперішна цивільна адміністрація дальше оставалась і переслідувала у країнське населенє.

Дотеперішний режім мусить перестати і для того жадаємо для східної Галичини намісника української народности а також заміни дотеперішних польських урядників українськими. Передовсім домагаєм ся повороту наших урядників з західної Галичини, щоби у нас вели адміністрацію наші урядники. Коли однак австрійські державні мужі є тої думки, що отсе жаданє годі сповнити в переходовій стадії — підчас війни — то ми все таки застерігаємо ся рішучо проти того, щоби назначенє галицького намісника було виключною доменою польського клюбу і жадаєм, щоби отсе іменованє в переходовій стадії послідувало в порозумінню з нами і щоби рівночасно ми дістали віцегубернатора української народности з самостійним кругом діланя. Ми мусимо жадати, щоби усі краєві урядники все мали перед очима, що вони є для населеня і що вони обовязані придержувати ся істнуючих законів без ріжниці стану і народности.

Ми уважаєм самозрозумілим актом вдячности Австрії зглядом українського народу, який в отсій війні найбільше потерпів, щоби нанесена йому шкода була в повнім обемі вернена і щоби потерпівші части краю були доведені до давнійшого розвою і добробуту.

Заселена українським народом східна Галичина наслідком війни найбільше опустошена. Український нарід приневолений в усіх господарських областях зазнавати найбільше шкід і приносити найтяжші жертви. Покликана для відбудови Галичини краєва централя мала би тому задачу, свої средства і сили уживати для східної Галичини і українського населеня в такім відношеню, в якім стоять спустошеня, шкоди і жертви сеї части до жертв цілого краю, значить заопікувати ся передовсім українським народом.

Дотеперішна діяльність краєвої централі для господарської відбудови Галичини виказуе якраз противний напрям. Средства централі уживаютъ ся в першій мірі для західної Галичини і для польських поміщиків (властителів більшої власности), не зважаючи на найконечнійші потреби українського народу. Управа централі лежить виключно в польських руках, так що українські члени прибічної ради переконали ся о безцільности своїх мандатів.

Зміна отсеї діяльности краєвої централі, що кривдить український нарід, вимагав: заснованя окремої централі для господарської відбудови східної Галичини, покликаня українських фахових сил для управи усіх секцій і установленя ключа що до уживаня державних грошей для східно- і західно галицьких повітів.

Коли польський посол з західної Галичини заявив: „Ходіть зі мною в край нужди і слїз!", то ми можем дотично східної Галичини слушно сказати: Гляньте на край нужди, де вже не текуть сльози... Як раз на українській національній области відбули ся найбільші битви отсеї війни і ми гірку чашу военного лихолїтя випили до дна! Після жорстоких інтернованъ і вішань невинних людий, після політичних переслідувань і економічних спустошень наших територій маємо ми без сумніву кровю добуте право від держави, якій ми все вірно служили, жадати сатисфакції.

Найважнійше культурне домаганє австрійських Українців: заложенє українського університету у Львові на жаль ще доси не сповнено зі сторони австрійського правительства мимо цісарського приобіцяня з р. 1912. Рівноправність українського народу в школі, уряді і прилюдним житю останеть ся пустим словом, коли українська нація не дістане культурного огнища для розвитку української науки, літератури і штуки а також для вибразованя українських фахових сил. І коли нам заявили перед війною, що заложенє українського університету в Австрії могло би заострити дипльоматичні відносини з Росією, то тепер чейже о тім й бесіди не може бути, коли наші закордонні брати користають з благ українського університету в Київі.

Народи монархії найдуть тут тільки правдивий захист, коли вони в справдішнім союзі австрійських націй забезпечуть собі сповненє своїх житевих інтересів. Отсю високу ціль можна лиш тоді осягнути, коли усі народи держави дістануть можність самоуправи на своїй земли. Не можуть бути більше пануючі і поневолені народи! Усі доси поневолені народи мусять дістати національно територіяльну автономію! І те, що Українці ожидають від правно-державного перетвореня в Австрії, се повна національно-територіяльна автономія в з'єднених національних областях австрійсько-угорської державної сполуки.

Буджетова провізорія ухвалена.

Львів 27. червня 1917

Послідну буджетову провізорію ухвалив парлямент перед чотирма роками. Від дня 16. марта 1914 парляменту не скликувано і від тоді почало ся правліне на основі § 14. Після довгого безпарляментарного періоду що йно вчера одержала австрійська держава чотиро місячну буджетову провізорію згідно з конституцією. За правительственним предложенем буджетовим заявила ся більшість 292 голосів, проти голосувало 150 послів. В більшости були: німецький національний союз, християнсько-суспільні, Поляки, південні Славяни, Ромуни і двох Італійців

з Істрії; опозиція складала ся з Чехів, соціяльних демократів, Українців і групи Стапінського з 4 послами. Польські соціялісти перед голосованем вийшли з салі і в нім участи не брали.

Причини, які спонукали українських послів голосувати проти буджетової провізорії, зобразив в буджетовій дебаті пос. д-р Кость Левицький Речник Українців заявив, що правительству, яке вдержує давну систему правління, заспокоюючи бажаня Поляків коштом українських національних інтересів, наша посольська репрезентація не може ухвалити буджету. Національні домагання, які поставив д-р Кость Левицький іменем У. П. Р. відомі читачам з оригінального тексту промови, яку приносить наш дневник на вступі. Промови українського бесідника слухала з увагою Палата і присутні всі нові міністри, зглядно управителі міністерств, та зробила вона велике вражінє

Становище польського кола викликало в палаті немале счудованє. Адже ще недавно польські посли відгрожували ся, що без сповненя їх кільканайцяти домагань вони не дадуть правительству буджету. Ні одного з тих домагань досі не сповнено, а польське коло змінило своє становище основно, повертаючи ся з вчерашного ворожого становища правительства на добре випробувану службу серед парляментарної більшости. Причини тої наглої зміни досі нікому невідомі, а віденська „Arbeiterzeitung" добачує в цілій тактиці Поляків тільки комедію. Чи се справді тільки комедія, — вияснить недалека будучність.

Кабінет Венізельоса.

Склад нового кабінету. — Греція імовірно пристане до антанту.

АТЕНИ (Ткб.) Венізельос утворив кабінет, в якім обняв сам провід і теку війни. Внутрішні справи обіймає Репуліс, заграничні Політіс, маринарку Кондуріотіс. Кабінет зложив вже присягу.

ЛЮГАНО (Ткб.) До італійських дневників доносять з Парижа і Льондона, що Венізельос імовірно буде старати ся спонукати грецький нарід до того, щоби станув без застережень по сторонї коалїції.

Giornale d'Italia пише, що війска союзників мають тепер забезпечені задн і буде їм вільно сподівати ся скорого очищеня Греції з Німців і спочуваючих ім чинників.

Американська армія

ЛЬОНДОН (Райтер). До „Morning Post" доносять з Вашінґтону: Правильна американська армія має тепер 250.000 людий, міліція 260.000, корпус маринарки 300 000, маринарка 120.000. Крім того 40.000 жовнірів образує ся на офіцирів. Виставлено 11 зелїзничих полків. Все разом виносить 712.000 людий, коли 8. лютого було йно 327.000.

Державна Рада.

(Телеграма ц. к. Кореспонденційного Бюра).

Відень, 28 червня 1917.

На нинішнім засіданю палати послів правительство внесло предложенє, силого якою цивільні особи при завішеню діяльности звичайних трибуналів мають бути хвилево піддані військовому судівництву. Правительство пропонує, щоби розпорядженє з 25. липня знести й обмежити військове судівництво до наведених в предложеню злочинів до сбластий, в яких військові суди не можуть бути заступлені цивільними судами та в судових округах, що є тереном военних ділань.

Крім сього предложено палаті кілька поправок закона в справі укладаня ліст присяглих. Проект зносить податковий цензус що до допущеня й виконуваня уряду присяглого суді та признає присяглим дієти, о скілько сї жиють з зарібку денного евентуально тижневого.

Потім приступила палата до дискусії над питанями

в оправі мира.

Пос. Вітик критикує вчорашню промову президента міністрів, який — здаєть ся є думний, що ніхто в Австрії не має права говорити про мир, тільки правительство. Тому що правительство не доросло до свого завданя навязаня мира, народи Европи беруть справу в свої руки. Будучий мировий конгрес перший раз побачить при конференційнім столї представників робітників. Бесідник с за вільною Україною. Прилучаєть ся до заяви українських представників в Палаті.

Пос. Гавзер заявляє: Ми всї бажаємо мира, який запевнив би єствованє Монархії. — Знаємо всї любов нашого Цїсаря до мира. Бесідник перед кількома хвилями на авдієнції у Монарха мав нагоду пізнати любов Монарха до мира і з уст Монарха почути, що Він стремить до почесного й як найскоршого мира.

Пос Рибарж заявляє, що вчорашня заява правительства була великим розчарованєм для палати. Бесідник переконаний, що Монарх, який так скоро добув собі симпатії всїх народів, бажає бути цїсарем народів. Південні Словяни не дадуть собі відобрати права самоозначеня. Треба стреміти до мира опертого на порозуміню.

Пос. Льондзїн обговорював тяжке положенє Поляків на Шлеску. Правительство мусить зробити, що до нього належить і заключити почесний мир.

Пос. Зоммер: Ми є за миром не тільки зовнішним але й внутрішним. Одначе криком й крикливою політикою не осягнеть ся сеї цїли.

Пос. Трильовський сподіеть ся, що ще перед кінцем буде розвязане питанє самостійности України, принайменше що відносить ся до російської України. Українцї протестують проти всякої думки відокремленя Галичини. Бесідник представляє польонїзаційні змаганя супроти Українців в занятих областях. Українцї домагають ся зединеня українських областий в Росії в самостійну державу і злученя всїх українських провінцій в Австрії в одну провінцію, піддану безпосередно державі.

Пос. Роман Чайківський жалував ся на відносини в таборі інтернованих в Талєргофі і на переслїдуванє українського народу.

По промові п. Дембінського дискусію замкнено. Генеральний бесідник Гайне зрік ся голосу.

По фактичних спростованях заявляє президент, що предмет нарад вичерпано,

Інтерпеляції вніс між ин. пос. Цегельський в справі інтернованя соймового посла Метелїї.

Слїдуюче засіданє д. 3. липня в 11. год. перед полуднем.

Палата панів.

ВІДЕНЬ (Ткб.) 28. червня. На нинішнім засіданю Палати панів представив ся новий кабінет. Президент міністрів зложив заяву, яка ствердже, що склад кабінету представляє тимчасовий його характер. Обсяг його ділання є тїсно обмежений. Його діяльність на парляментарнім терені є залежна від парляментарного calendarium і відносить ся до парляментарного полагодженя кількох справ, яких не можна відложити. Президент міністрів просить о підперте правительства.

Після звіту адресової комісії приступлено до нарад над буджетовою провізорією.

Представники парляментарних партій у Цїсаря

ВІДЕНЬ. (Ткб.) 28. червня. Дневники доносять, що цїсар приняв нині перед полуднем на окремих авдієнціях представників парляментарних партій: Доберніга, Гавзера, кн. Любомірського, Станека, Романчука і Погачніка. Як зачувати, завтра прийме цїсар представників латинської унії, а потім президію палати послів.

З парляментарних комісій.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Правнича комісія радила нині над двома предложеннями в справі піддання цивільних осіб військовому судівництву. Управитель міністерства справедливости шеф секції Шавер заявив, що правительство не має нічого проти знесеня военних судів в глубині краю, вважає одначе річю конечною вдержати в силї військове судівництво в областях, в яких їзза военних подій трибунали перестали істнувати.

Комісія приняла внесенє Офнера, щоби обом предложеням відмовити парляментарного полагодженя.

П. Адольф Грос вніс проект закона в справі уможливленя піднятя судового поступованя

25

Ю. СТРИЖАВСЬКИЙ.

ПІД КРИЛАМИ ЦЕРКОВ.

Будьте здорові та Богові милі, — прощалась бабуня, — ось наче, внученята... на горіхи... та нас, старих, не забувайте...

І кажуче це, бабуня всунула в руку кожному внукови і внуї по папірцеві.

Мамуню, серце, що ви робите?! схвилював ся авратинівський зять: — такому блазньові таких гроший!

Запротестували й заполочане, й вчорай шане:

Мамуню, голубко, навіщо? Бог з вами, серденько!...

Вибачайте, мої дорогії, більше немає; оце, що з дїдом напрацювали за свій вік, то й даруємо. Нехай внуки памятають...

Але бійте ся Бога, мамуню, навіщо? І що воно з тими грішми робити-ме.

Навчіть, серденько, що робити; ви ж батько.

А подивіть ся но, цьоцю, — звернув ся до бабуні отець Кость, — може там і для мене в панчосї на самім днї, лишило ся що?

Еге, не вам кажучи, — засміялась бабуня; — спізнили ся, голубе, немає вже нїчого.

Тобі, Костю, хиба киї доброго, — засміяв ся дїдунь, — за те, що дражнив мінї благочинного.

А щож, дядичку, тільки й мого, що чужого благочинного подражниш; свій не спустить.

Прошу отця батюшки, може той... бо дощ буде, — подав з ковлїв голос запоцоцький Гриць.

Ну, який ти чудний, їй Богу, Грицьку! — не витримав отець Володимир; — ну, скажи менї доки б ти тут сидїв?

Ги ги-ги-ги! Або я знаю, батюшко...

Попрощали ся ще раз, подякували за щедрий подарунок і почали сїдати.

О, а це що? И авратинівські конї готові! І дїд Павло...

Тошно так. Дед Павло своє дело знаїть. Дружба дружбой, а служба службой. Стой, буланой!

А чарку, чарку б треба до дишля, — нагадала бабуня. — Вмить тїтка Віра винесла пляшку сливянки й чарки.

Ну, дай же, Боже, щоб було все гоже.

Щасливої дороги!

Бам, бам, бам! — засївав отець Кость; — третїй дзвінок на Прірву.

Слїдом за отцем Костем рушили вчорайшане, а за ними заполочане, гукаючи останнє „прощайте" та махаючи шапками. В заполоцькій бричцї сидїв новий подорожній, що проміняв Київ на Заполоч. Напротив сидїв Вальо.

Тобі скільки дали бабуня?

А тобі?

Менї — сто.

І менї сто, — сказала Рая.

І менї сто, — сказала Галя.

Всїм по сто, вісїмсот карбованців, — зарахував Евген Маркевич, — добру бабуню маєте.

А що ти купиш, Волику? — спитала Рая.

Велосипед.

А ти, Ладику?

Не... не знаю...

Подаруй менї...

На!

І Ладик поліз до кишенї.

Ну, ну, Ладя; я пожартувала. Глупий!...

Мету хату, мету сїни
Та й задумала ся;
Вийшла мати воду брати
Та й догадала ся..

заспівала Галя. Так собі. Прийшло чогось на думку.

Село вже з заду. Дренчить на рїжні тони бокаста бричка; весело прихають молоді коньта, і Грицько, оговтавшись вже на ковлах по кількаденнім абсолютнім сиднчинку, любовно аганяв з широких спин мух та гедзів.

— Здоров, бра', здоров!...

Ліс буйно зелених лапів та сочистих сїножатий, переполовинений сїрою биндою шляху, а в горі — глибока баня блакиті з сліпучо-яскравою плямою по середині. Так само, як і їдучи до Дубиновець. Але молодь принишкла. Чогось було жаль... Чого?... Кого?... Дубиновецьких весолощів? Товариства? Може Олега — москалика, що поїхав на другий день після балю... Може того Павелка Братковського... А може — самих Дубиновецьких, — дїдуня й бабуню?

Чи збереть ся наша рідня ще коли отак, — задумано сказала Галя.

Чи ма ще зійдемо ся знову,
Чи вже ма віки розійшлись...

проказав Ладик.

Да, справді, сказав Евген Маркевич.

Знов стало тихо.

Здоров, бра, здоров!

І знов тихо!

перед цивільними судами в справі осіб, які були засуджені військовими судами.

ВІДЕНЬ (Ткб.) Комісія для справ державних функціонарів вибрала підкомітет, якому приділено всї внесеня, що відносять ся до поправи долї державних функціонарів. В дискусії піднесено незвичайно тяжке положене державних функціонарів. Іменем правительства заявив шеф секції Галеський, що в найблизшім часї представить заміри правительства що до сих внесень.

Проект адреси Палати панів у відповідь на престольну промову.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) У виробленім адресовою комісією палати панів проекті адреси у відповідь на престольну промову, сказано між ин.: Запевненем успішного розвитку Австрії може бути тільки запевнене держазі сього, що належить ся, щоби потім всї народи в границях поодиноких коронних країв найшли умовини, щоби могли на історичній підставі розвивати ся в національній і культурній автономії.

Що-до Галичини очікує проект адреси, що Галичина по думцї Найвисшої проклямації з дня 5. падолиста і цїсарського письма з 4. падолиста 1916 одержить уряджения, які є спосібні запевнити підстави успішного розвитку, що вдоволить і сам край і ціле його населене та, що одночасно, які небудь будуть сї зарядженя, узгляднить ся інтереси монархії, передовсїм Австрії, які лучать її з сим краєм і випливають з внутрішної лучности Галичини з иншими краями Монархії.

ПРОСИМО

при змінї адреси **конечно**

1) надіслати 50 с. за переведене зміни — —
2) подати побіч нової і стару адресу. — —

Адміністрація „ДІЛА".

НОВИНКИ.

Львів, 28 червня 1917.

— **Видїл краєвий і стипенді.** З Бялої нам пишуть: Дня 22. с. м. була сесія стипендійна Видїлу краєвого. Після тепер обовязуючих розпорядків міністеріяльних, стипендії, де акт фондаційний виразно не застерігає, що наділений затримує стипендію до кінця студій, надаєть ся лише на рік, почім наділені знова можуть убігати ся. Таких минувшого року на рік наданих було 60, нових 144, разом надано 204. Переважна часть, бо понад 100, фондації Головінського, всїм доступної. Що нам по ріжних зусилях капнуло видко з пониже наведених подробиць. І. Утримано в ужиткованю стипендій: Коблянського Івана, абсольвента гімназії у Львові, Головінського 315 К., Білика Теодота, уч. IV. кл. ак. гімн. у Львові, Головінського 315 К., Цурковську Олену, ученицю V. кл. гімназії СС. Василянок у Львові, закордонова 315 К., Харак Гілярій, вравник у Відни, Головінського 315 К., Сандецький Микола, фільозоф у Відни, Головінського 315 К. Ново наділені: II. Гнатюківна Ірена, медицина, Львів, Должанського 500 К. (застережена для Українців). Моренін Маріян, V. кл. Яворів, Головінського 315 К., Громяк Евстахій. III кл. ак гімн. Львів, Головінського 315 К., Головка Андрій, ак. гімн. Львів, Артимовича 90 К. (застережена для Українців), Панькевич Іван 5 кл. філії ак. гімн. Львів, Головінського 315 К., Семчуга Стефан VII кл. ук. гімн. в Перемишли 315 К., Ілевич Мирон I кл. гімн. в Стрию Броневської 100 К. (спеціяльні услівя), Чайківна Ольга і Тарасевичівна Анна VIII кл. гімназії СС. Василянок у Лявові, закордонові по 315 К., Утриско Володимир медик у Відни V рік, Головінського 315 К., Ліпецький Стефан Богуслав IV кл. гімн. на Моравах, Головінського 315 К. З фондів диспозиційних дано підмогу Евдокії Волошинівні VIII кляса гімн. СС. Василянок у Львові 100 К., Ользї Утриско II. р. сем. у Відни 50 К. З гімназії в Долинї цїлком не було пропозицій.

— **Курс науки української мови буде відбувати ся** безплатно для тих учениць народних шкіл, що в них не учать української мови, а котрі то ученицї бажали би перейти по вакаціях до кляси II, III. або IV. народної школи, або до І. кляси виділової школи з українським викладовим язиком. Зголошувати ся при вул. Скарбківській ч. 26. І. поверх.

— **Признане пропавших без вістя—померщими.** Цивільний закон постановляє, що учасника війни, про якого нема вісти через три роки після 31. грудня того року, в котрім покінчено війну, може суд признати померщим. Таку постанову заведено цїсарським розпорядком, виданим на основі § 14. З огляду на те, що війна триває вже три роки, правительство бажає скоротити згаданий реченець і в тій цїли внесло в парляментї предложене закона, яке містить отсї нові постанови: Здогад про смерть пропавшого без вісти можна приняти тодї, коли протягом двох років не прийшла ніяка вістка про житє пропавшого; але один з тих двох років мусить припадати на час після застановленя неприятельських дїлань. День застановленя неприятельських кроків буде означений розпорядком. Отже судове признане померщим може найскорше наступити в рік після повінченя війни. З учасниками війни на рівні остають також ті цивільні особи, що пробували в области военних дїлань. Установленє куратора для пропавшого без вісти буде зайшне. Коли виявить ся, що признаний за померщого є при житю, то дотична судова ухвала буде внесена.

— **Управа української школи** в таборі Хоцен надіслала під управу Головного Виділу Товариства „Просвіта" у Львові два вальори 51/2% амортизаційної V. австрійської державної позички враз з купонами номінальної вартости по 200 корон, які мають бути ужиті на цїль: 1) преміованє нового твору з области історії українського шкільництва, 2) або з области історичної повісти для дїтий, 3) або з области педагогії, 4) або (на четвертім місци) до вільної диспозиції „Просвіти". Відбір сих вальорів стверджує Головний Видїл Товариства „Просвіта".

— **В школї народній ім. Б. Грінченка** у Львові на передмістю Городецькім ч. 95 закінчить ся шкільний рік 1917—18 3. липня 1917 перед полуднем. О год. 8. рано буде богослуженє для всїх дїтий в церкві св. Юра. Відти вернуть ся дїти зі своїми учительками до шкільного будинку, де роздасть ся їм кінцеві свідоцтва, а найпильнїйшим нагороду пильности в книжочках. Опісля уставлять ся всї дїти в порядку клясами зі своїми пп. учительками на подвірю, де будуть разом зі своїм управителем школи відфотографовані. Закінчить се шкільне свято управитель школи пращальним словом. Задля піднесеня ваги сего свята, просить ся П. Т. Родичів і инших Добродіїв нашої школи, о численну присутність. —М. Сіяк.

— **В справі обороту овочами і яринами.** З днем 1. липня с. р. входить в житє розпорядок ц. к. уряду для вижившеня про унормованє торговлї свіжими овочами. На основі сего розпорядку може занимати ся закупном і торговлею свіжих овочів лиш той, хто має на се осібне позволенє. Таке позволенє видає краєвий уряд для обороту яринами і овочами. Торговець свіжими овочами мусить також повідомляти сей краєвий уряд про кожде закупно, коли воно сягає нейменше 1000 кг. Повідомленє має слїдувати до 24 годин від хвилї закупна. Кромі того вводить сей розпорядок нові постанови, що до пересилки, яка має 500 або й більше кільограмів треба т. зв. „Transportbescheinigung", котре видає також краєвий уряд для обороту овочами і яринами. Коли хто висилає овочі до якого підприємства для перерібки овочів, тодї сей „Transportschein" мусить бути виставлений товариством для заосмотреня в ярину і овочі. Се товариство є у Відни і називаєть ся в скороченю „Геос". На вивіз овочів поза межі краю треба осібного дозволу. Сей розпорядок має на цїли усунути шкідливе посередництво і неприродне підбиване цін овочів Щоби однак задля трудностий, які з него виходять при продажі, закупні та трансюрті, не пропадала та велика скількість продукованих нашим народом овочів а також збираних ними суниць, афин, синіх ягід, малин, тогодзів, сушених грибів і т. п., поручив Кр. Союз госп. торг. Спілок у Львові своєму овочевому віддїлови Спілці для збуту овочів і ярин зар.[illegible] стов. з обм. пор. у Львові, вул. Зіморовича ч. 20, щоби вона перебирала в продаж від наших властителїв садів овочі та організувала збиране і збут малин, тогодзів, ожин, порічок і т. п., які Спілка буде закуповувати по найкорисвїйших цінах. Супроти того, що ся галузь господарська може принести нашим хлїборобам значний дохід, повинні ми подбати, щоби не пропадав марно ні один випродукований у нас овоч, а сільська дітвора знова — збираючи всякі ягоди — заробила собі бодай на таке дороге під сю пору одїне і обув. Хто отже має на продаж такі продукти, нехай донесе Спілкї а Спілка вистарає ся о потрібні до сего Transportbewilligung" і згрошевить його продукти по корисних цінах.

— **На основі розпорядку уряду вижившеня** з д. 21. червня 1917 В. з. д. ч. 266 обовязані є особи, які посідають, переховують, продукують або торгують молотільнями і машинами (ручні молотільні, кератові або моторові), приладами до чищеня і сортованя збіжа (млинки, віялки, тріяри, кукільниці, сортівниці, кружлівки Кайзера), льокомобілями паровими, бензиновими або бензольовими, висше згадані машини припровадити до доброго стану, який уможливляє господарський їх ужиток, щоби бути готовими на взив краєвої політичної власти віддати їх часово або на цїлу кампанію молотьби в дорозї продажи або випозиченя сій власти або інституції нею вказаній. Якщо особи висше названі не перепровадять посіданих ними машин добровільно до порядку, може повітова власть політична запорядити направу сих машин на кошт посідача. Господарі, які тих машин потребують до молотьби і чищеня землеплодів у власнім господарстві не можуть бути через весь час запотребованя у власнім господарстві примушені до віддачі сих машин краєвій політичній власти. Купецько-технічні агенди получені з відбором сих машин переведе Военне Заведене для обороту збіжем.

— **Особисті вісти.** Франц Джегнюк одержав 27. с м. в лїкарськім виділі тут. університету степень магістра фармації.

— **Український Комітет „Червоного Хреста"** складає отсим щиру подяку Всечеснїйшим Отцям Парохам і ОО. Василянам за ласкаве удїленє дозволу на збірку в церквах і коло церков, Високоповажаним Панам, що заняли ся збіркою по церквах, як рівнож всїм нашим Панночкам з „Дністра" і ученицям шкіл У. П. Т. державної семинарії і гімназії СС. Василянок за збиранє жертв коло церков і по улицях і „Секції живого памятника для Його Ексц. митрополита гр. Шептицького" за позичене пушок. — Олександер Барвінський, д-р Остап Макарушка.

— **Зворот коштів живленя худоби евакуованих.** Многі виселенці звертають ся до Краєвого Товариства господарського „Сільський Господар" з домаганем виєднати для них в рільничій Секції Краєвої Централї для відбудови Галичини зворот коштів живленя евакуованої худоби за минувше і заплату пасовиска для худоби в сїм році. Се не властива дорога. Після оголошених у всїх часописях комунікатів наших в сій справі з сими домаганями треба звертати ся до місцевого староства, а лиш в тих случаях, коли староство не полагодить сего домаганя, або полагодить неприхильно, треба звертати ся з жалобою до рільничої Секції Краєвої Централї в Кракові, вул. Чиста ч. 16, а Товариство „Сільський Господар" повідомити карткою про жалобу. В інтересї скорого полагодженя справи треба придержувати ся поданої нами в своїм часї дороги. — „Сільський Господар".

— **Начальний редактор „Діла"** д-р Василь Панейко, вернувши після 3 тижневої неприсутности до Львова, обняв від початку сього тижня знов провід у редакції нашого дневника.

НА ВОЛИНСЬКІ ШКОЛИ.

„Пяткова система".

На необхідну потребу удержаня 25 українських шкіл на Волині, які супроти останніх подій тим довозші і важнїйші для української справи, конечні як найскорші і найобильнїйші жертви

— І. Копяківський 24 п. п. 5 К.: Петра Бойчука, учителя виділової школи у Львові, Петра Ванджуру, урядника почти в Раві руській, Івана Вовчука, п дофіцира 95 полку піхоти в полї, Володимира Михаия, укінч. гімназиста у Львові, Володимира Свилика У. С. С., етапна почта. — Ing. Ltn. Miloslav Pazoul (Чех), Feldpost 203 20 К.: о. Романа Березинського з Оглядова, о. Івана Ковальського з Ваньова, о. Івана Чубатого з Оплїська, о. Стефана Петрушевича з Холоєва, о. Крайчика з Будинїна. — Гр. Федак, Деменка лїсна 30 К. — Рузя Цап 5 К. — Іван Тиктор, підхорунжий У. С. В. 5 К.: о. І. Андрушишина Гофрика дир. шк. в Фирлевшї, Мілю Грубську абс. учит. сем. в Стрию, Антона Баландюка Поперечного підхор. У. С. В і Андрія Букиду підхор. У. С. В. Роман Солтикевич з Унюча 5 К. — Володимир Струсевич Судова Вишня 5 К. — Зимовий Решетилович Vgs. Akz. Fassungsstelle Etp. P. 120, 10 К: д-ра Івана Полехайло Rak. Heim Etp. P. 120, Мелю Соневицьку Перемишль, Ірину і Стихю Мосорівні Сколе, о. Дубицького пароха в Побуку — Мелянія Сороківна в Фльорищі 2 К: Славцю Борисівну з Борщева, Надзю Куриліву з Фльоринки, Нарця Дубицького в Побука, Тосю Стринцівну з Угольни, В. Мерену при район. ком. в Грибові. —

ОПОВІСТКИ.

П'ятниця, 29 червня 1917.

Нині: греко-кат.: Тихона єп. — римо-кат.: Петра і Павла.

Завтра: греко-кат.: Мануїла мч. — римо-кат.: Серця Іс.

Вписи і вступний іспит до приготовляючої кляси і на І та ІІ рік торговельної школи відбувають ся що день до 4. липня в помешканю школи при вул. Міцкевича ч. 11 від 10—12 рано. До приготівки приймає ся учеників і учениць з укінченою народною школою і 13 років житя, по зложеню вступного іспиту. До школи торговельної вимагаєть ся укінченого 14 року житя і III кляси середної або виділової школи. Пильні і способні ученики та ученицї можуть отримати звільненє від оплати і стипендію. Від 15. липня 1917 р. школа буде містити ся в середині міста при вулиці Домбровського (Хорущина). 442 1—?

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 28 червня 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ.

В Галичині у части фронту на північ Дністра ворожа артилерія постійно була вельми дїяльна. Звідні відділи ворога в кількох місцях безуспішно силкувались посунути ся вперед. Ми звели кілька успішних воздушних боїв.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Крім бранців, про котрих донесено, добича при відбитю гори Ґрґіґора виносить 52 маш. крісів, дві метавки мін, 7 гармат і 2000 крісів.

Заступ. шефа ген. штабу Ф. Гефер.

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 28. червня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група кн. Рупрехта: Тяжкі далеконесучі батерії острілювали вчора англійсько-французьку портову кріпость Дункерку, при чім завважено добрий виспід. Кілька кораблїв вийхало поспішно з порту. У відповідь острілював неприятель Остенду. Військової шкоди не було.

Огонь нашої артилерії і метавок мін спричинив великі спустошеня в англійських ровах на побережу. Коли перед полуднем панував спокій над вечером дійшла боєва дїяльність на кількох відтинках фронту фляндрійського і в Артезії до значної сили. На південний схід від Nieport наш підїзд розбив бельгійські пости. Коло Hooge не повів ся ворожий звідний наступ. На південь від дороги з Камбре до Арра потерпіли Англійці значні втрати в убитих і ранених підчас очищуваня ровів вестфальськими й бадренськими підїздами. На поли перед позиціями на північ від Сан Кен прийшло кілька разів до дрібних сутичок наших постів з англійськими віддїлами.

Група військ німецького наступника престола: На кількох місцях на північ від Ени, на північ від Реме і в західній Шампанії прийшло до оживлених боїв артилерії.

Група кн. Альбрехта: На Гартмансвайлеркопф звідуни віртемберського полку вдерши ся до французьких ровів, привели полоненних.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

На фронті східногалицькім тривае далї оживлена огнева дїяльність.

Фронт Македонський: Не було важнїйших подій.

Перший кватирмайстер ген. Людендорф.

Поручаємо землякам наш нїмецький орган

„Ukrainische Korrespondenz"

Видавець:
Президент З. У. Ради Д-р Ность Левицький.
Відвічаль. ред.: 3—?
Посол Володимир Сінґалевич.
Виходить чотири рази на місяць. Рік видання 4. Річна передплата виносить 12 К, піврічна 6 К, ціна поодинокого числа 30 сот. Адреса редакції і адміністрації: Wien, VIII. Josefstädterstrasse 43 8.

Концерт елєвів

Вищого музичн. Інституту ім. М. Лисенка

у Львові,

відбудеть ся дня 30. червня 1917 р. (субота), о год. 6. вечером, у великій сали муз. Тов-а ім. М. Лисенка (ул. Шашкевича), з такою програмою:

1. Schumann: a) Novelette h moll) форт.
   b) Aufschwung) Макухівна
   c) Warum?) Ірина
   d) Grillen) V р.
2. Нижанковський: „Минули лїта молодії", сольо спів в супроводі форт. і чела Туркевичівна Ірина I. р.
3. Mozart: Концерт a moll — Allegro — Romanze форт Бандрівська Дарія V. р.
4. Donizetti: Duettino — спів Поповичівна Марія (надзв.) і Сємань Степан I. р.
5. Mozart: Концерт a dur) скрипка
   a) Allegro aperto) Гладилович-
   b) Tempo di Menuetto) івна Катрія
   c) Allegro) V. р.
6. Mozart: Арія з оп. „Весїле Фіґара) сольо
   Барвінський „Косарі") спів
   Дмитрашівна Олена II. р.
7. Mendelsohn: Фантазія fis moll — форт. Негребецька Ірина VI. р.
8. Монюшко: Арія з опери „Галька" сольо спів — Поповичівна Марія (надзв)
9. Moszkowski: Caprice espagnole — форт. Туркевич Лев VI. р.
10. L. Spohr: Концерт d-moll Allegro moderato alla Polacca, скрипка — Криштальський Ромен VI р.
11. Аркас: Арія з оп. „Катерина") сольо спів
    Людкевич: „Піду від вас")
    Завадська Ольга III. р.
12. Чайковський: Варіяції — форт. Дрималик Богдан VI. р.

Програми, які служать за нумеровані карти вступу, продають ся по 1 К в канцелярії Тов-а від год. 3—6. щоденно, а в день концерту при касі. 447 2—2

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Гілько Кранцґілова шукає своєї жени Марії і дїтий Парані, Емілія, Марія і Дмитра, евакуованих в Пеняк повіт Броди. Адреса: Почапи, почта Білий Камінь. 449 2—3

О. Теодор Малиневич, парох Колиндян, у важній справі зволить подати свою адресу до греко-катол. уряду парох. Підгородцї к. Східниці. 445 2—5

Марія Пронишин в Богатковець пов. Підгайці, тепер на роботах на фільварку „Johannishof" Lundenburg на Моравї, пошукує свого мужа Андрея і сина Дениа, що наркував при першій мобілізації до 55 регименту до Львова. 445 2—3

Оголошення.

„ПОЧЕЄНЄ НІҐ"

усуває певно спеціяльний пудер „Save", пакет за 1·20 К. На провінцію висилає тільки за попереднім надісланем належитости і 40 с. на порто. — Одиноке заступство **S. FEDER, — Львів, Сикстуська ч. 7.** 279 49—60

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ купує і **платить найбільше** найстарша в краю
КНИГАРНЯ і АНТИКВАРНЯ
ЛЬВА БОДЕКА — Львів
вул. Вірменська (Народний Дім). 450

Sprodam молотїльню з кератом і млинок в ціні 1600 К, М. Касюракова, вдова по ек. щ. в Шумячи, п. Турка над Стрыем. 451 1—5

Бібліотека полоненого.

Серія перша:
Взірцї української літератури в російськім перекладї.

Иванъ Франко. Моисей. 3 передм. й портр. автора. Ціна 1 К. — **О. Кобецъ** Пѣсни плѣнника. Ціна 20 сот. з пересилкою 25 с.

Також накладом вийшли **портрети** В. Винниченка, Б. Грінченка, М. Грушевського, М. Драгоманова, О. Кобця, Ольги Кобилянської. М. Коцюбинського, Ів. Нечуя-Левицького, В. Стефаника, Лесї Українки, Ів. Франка і Т. Шевченка. **12 картон портретів 1 кор. 20 сот.**

Замовляти на адресу: 407 Б 5—?
P. Djatlow, Josefstädterstr. 79, 14, Wien VIII.

Закупно шкільних книжок. В короткім часї мушу доставити більшу скількість шкільних книжок, які вже купую і плачу найвисші ціни (навіть переплачую). Яків Гельдль, Львів, пасаж Андріолього. Вхід з вул. Театральної 12. і Ринок 29. 414Б 2—2.

АДРЕСА: Hauptkasse der Zentralleitung der Ukrainischen Legion WIEN, VIII. LEDERERGASSE 20
ЧЕКОВЕ-КОНТО: 12.252
ПРОСИМО НА ЦЮ АДРЕСУ
СЛАТИ ЛИСТИ І ДАТКИ
НА СТРІЛЕЦЬКІ ЦІЛИ. 18—?

Конкурс.

Старшина Кружка У. П. Т. ім. Ганни Барвінок прийме учениць до інституту ім. св. Ольги на шк. р. 1917/18. Місячна оплата виносить 80 кор. Кожда інститутка має мати:

6 сорочок 6 пар пеформ, 4 станички, 3 простирала на ліжко, 3 простирала на ковдру, 3 пошевки, 4 пари панчіх, 4 ручники, 4 білі кафтаники, 2 фартушки, 6 серветок.

Інститут буде містити ся в відновленій і в електричне освітлене звосмотреній хаті при вул. св. Софії ч. 25.

Поданя о принятє належить вносити на руки п. О. Навроцької, вул. св. Марка ч. 20 до дня 15. липня с. р. До поданя належить долучити марку за 15 сот. на відповідь.

У Львові, дня 20. червня 1917.

За Старшину Кружка: 453 1—3
Е. Макорушкова, голова. *М. Лїщинська*, секретарка.

ШКІЛЬНІ як також инші **КНИЖКИ**
купую і плачу
найвисшу ціну.
АНТИКВАРНЯ **СЕМЕНА БОҐДАНА — ЛЬВІВ — Сикстуська ч. 2.**
Від 1-го липня б. р. Ринок 24. — коло Головної трафіки. 426А 5—5

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНОГО КРЕДИТУ
„ДНІСТЕР"
у ЛЬВОВІ
ул. Руська ч. 20
Телеф. 783.

засноване при Товаристві взаїмних забезпечень „ДНІСТЕР" в р. 1895 на підставі закона о стоваришеннях з р. 1873

Одвічальність членів обмежена до подвійної висоти уділу.

Ціль Товариства є увільнити членів, ту своїм членам рільничим обезпеченє в „Дністрі" від більше літ.

Відсотки від вкладок 3¾ проц.,

без потручаня рентового податку.

ВКЛАДКИ

приймає і виплачує Каса Товариства в урядових годинах від 8. до 2. в полудне.

Конто в Почтовій Щадниці ББ.827,

Жирове конто з Австро-угорського Банку.

Щадничі вкладки	**К 5,327.450**
Власний маєток	**„ 686.383**
Уділені позички	**„ 4,233.603**

Канцелярії Товариства отворені кожда полудня.

I. 13—?

Відповідає за редакцію Др ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО

З друкарні „Дїла" Львів, Ринок ч. 10.

Ч 151. (9403) Львів, субота 30. червня (17 ст. ст.) 1917. Рік XXXVII

ДІЛО

Виходить що-дня рано крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.

Конто почт. щадн. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 261.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . . . 2·70 К.
чвертьрічно . . . . 8·— „
піврічно . . . . . 16·— „
цілорічно . . . . . 32·— „

у Львові (без достави):

місячно . . . . . 2·40 К.
чвертьрічно . . . . 7·— „
піврічно . . . . . 14·— „
цілорічно . . . . . 28·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в надісланім 60, в оповістках 80 с, в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня і заручини 1·50. Некрольогія стрічка 1 К. Сталі оголошеня за окремою умовою.

Один примірник коштує у Львові 10 с. на провінції 12 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло". Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Небажаний набуток.

З наших фінансових кругів нам пишуть:

Від коли наш національний рух показує більшу силу, в якою починають ся вже і непокликані господарі нашого краю числити ся, роблячи йому ту і там деякі уступки, від тоді зачинають признавати ся до нас що раз численнійше одиниці, котрі стояли з далека від нашого народного житя і праці, а навіть і такі, що відносили ся до нас ворожо, стоячи на протинародним грунті.

Відносить ся се передовсім до одиниць в урядничих кругів. Наш зріст викликав як конечність, хоч як немилу для міродатних кругів, обсадити деякі визначнійші урядничі місця людьми української національности.

Сподівати ся і бажати би треба, щоби їх обняли свідомі сини народу, бо такі найкраще в'уміють йому послужити. Вимагає того також справедливість, щоби ті, котрі уміли потерпіти за свій нарід, як того було треба, мали також за се якусь, хоч часто дуже спізнену нагороду.

Тимчасом часто тоді являють ся як з під землі зовсім незвісні нашому загалови одиниці, знаходять вони, розуміть ся, поперте в міродатних кругах, як „przyzwoici Rusini", бо свою народну приналежність дали вони часто що йно пізнати, стараючись з того титулу о посунене на гієрархічній драбині. Та дивним дивом їх підпирають нераз і наші міродатні круги, бо то або свояк і товариш, або таки чужий, але „наш чоловік", бо на Великдень хтось там бачив його в церкві, або колись там комусь на ухо шепнув, що він „також Русин" і що нам від Поляків діють ся кривда, а може і коли на яку бурсу, де мав брата, заніс в даруку яку шістку, а по правді тому, що, стоячи осторонь від всякого народного житя, не мав нагоди нікому наразити ся, бо у нас часто той, що бере участь в народнім житю, як має свою гадку, стрічає неохочих до себе, а також у нас ще сидить кусень хлопа, котрому пан імпонує, а паном той, хто на него з гори глядить, або осторонь від него держить ся.

Тепер, коли наша справа піде в гору, а віримо в се кріпко, що так буде, чим раз більше таких панів буде до нас признавати ся. І так несподівано теплійші місця засідають всякі амфібії, з котрих нікому хісна нема, а виборений тяжкими з'усиллями добуток народний не дає народови ніякого хісна, бо повицію засів труп, не живий чоловік. Та часто на тім і не конець.

Такий недавно впечений „Українець", а бувший визованок москвофільських бурс, таких адвокатських канцелярій, товариш і приятель ріжних „маститих" як пчілка збирає новини нашого житя, наші наміри і пляни та несе їх до своїх другів і ми потому дивуємо ся, відки в якійсь нам ворожій часописи являють ся такі звістки з нашого житя, яких ми не хотіли пускати в ширший світ.

Ми сушимо собі голову, хто се подав, підозріваємо часто невинних людий, а не прийде нам навіть на думку, чому наша невинна пчілка так від столика до столика літала, розпитувала та на все наставляла уха. Не догадуємо ся, що вона одно понесла туди, де не треба, з симпатії до своїх давних другів, щоби їм окупити ся за своє позірне українство, або щоби перед своїми достоятелями показати своє поінформоване та вплив в українських кругах, а при тім прислужити ся їм потрібними інформаціями.

А нехай такій пчілці коли щось не повелить ся, нехай не вироблять їй авансу або перенесеня на ліпшу посаду, вона світ цілий заповнить своїми жалями. Чужим пожалуєть ся, що терпить від „гайдамаків" за свою помірковань ість та приязнь до другої народности, своїх затроїть зневірою до своїх провідників, приписуючи їм нездарність, брак всякої відваги і рішучости уймнути ся за своїми, нещирість, неучинність, непотизм і все, що хочете. Найкращих наших передових людий зробить вона народними шкідниками, бо вони не з'уміли, або не схотіли такій креатурі допомочи в її самолюбних намірах.

Також тепер, коли тяжкі часи прийшли на народних відступників, не один з них поневолі буде старав ся пристати до нашого гуртка, як то вже і в часі еміграції наші запомогові комітеті бачили, та ми не тішмо ся заблудшими синами, а добре розбираймо, кого до себе приняти маємо.

Такі набутки часто не приносять чести та дають нагоду нашим національним противникам доказувати, що лиш „паперова стіна" ділить нас від тамтих.

Прозрів хто щиро, вилічили його „освободителі"—Бог з ним, простім й ми йому та даймо нагоду народною працею відробити те, що проти народу нагрішив, та не даваймо захисту і пристановища кар'єристам, котрим не народна служба, а нажива метою.

Ізза практик в Талєргофі.

Відень 27. червня 1917.

Відповідь міністра краєвої оборони Георгі на інтерпеляцію пос. Лангенгана бере в обону загал армії, а в дальших виводах згадує міністер про піднесені жалі на доконувані звірства і переслідуваня в Талєргофі.

В тім уступі відповіди покликуєть ся генерал Георгі на пос. Штерна як свідка, який певно заперечить цитовані послом Stribnym жорстокости. Вкінци згадує бувший м'ністер краєвої оборони і про заміти, які піднесено в палаті в справі реквізицій.

Після нового регуляміну може посол жадати отвореня дебати над такою відповідю найпізнійше в хвилею отвореня слідуючого засіданя. Посол Сінгалевич поставив для того нині таке внесенє, бажаючи осягнути через се викликати дебату в справі табору інтернованих в Талєргофі і реквізицій; прочих виводів міністра краєвої оборони Сінгалевич не оспорював. Числив на се, що внесене перейде, бо крім Чехів, Словінців, Українців і соціялістів і Поляки повинні би голосувати, бо — як стало відомим — делегували від себе посла Штерна, щоби він спростував дотичний уступ відповіди. Тимчасом Поляки довідали ся, що з українського боку буде скорше таке внесенє поставленє, покинули салю засідань, так що остало ся ледви кілька людовців. Полякам слід тому завдячувати, що згадане внесенє перепало.

*

Нині з нагоди справи продовженя мандатів виступили в палаті послів посли Васильк о (в ім. союза буковинських укр. послів) і др Смаль-Стоцький. Оба говорили перед доволі численною публикою. П. Смаль Стоцький виголосив дуже річеву промову, в котрій з обуренем протестував проти підозріня укр. народу в зраді. Українські жовніри дуже добрий матеріял,

Бесідник виступив проти заскорузлости і неуцтва австр. дипльоматів. В хвили, коли Україна воскресла до нового житя, Українці жадають, щоби їх уважати за рівноправну націю.

Українці в російськім війску.

Львів, 29. червня 1917.

З над кордону нам пишуть:

Полки російської дивізії на брідськім фронті зажадали (15. с. м.) між иншими постулятами, щоби передовсім: начальний командант був Українець і щоби була заведена українська команда. Се жаданє ставлять всі, підофіцири і салдати, „вони хотять, щоби все було українське, і мають (видають?) українську газету".

По всім фронті відбувають ся українські збори.

*

Декотрі віденські часописи принесли на днях дописи із Стокгольму про заострене спору між Центральною Українською Радою в Київі і тимчасовим російським правительством. Між ин. говорить ся там вже й про український „ультимат" до російського правительства і про недалеке проголошенє самостійної української держави. Знаючи „способи", як такі „відомости" в Стокгольмі фабрикують ся кореспондентами декотрих газет, редакція „Діла" вважає відповідною річю зберігати резерву супроти них і — аж до потвердженя з певних жерел — не класти на вагу золота сих стокгольмських фабрикатів.

Поляки і державна самостійність України.

Львів, 29. червня 1917.

Вісти, які приходять з російської України, починають переконувати одну частину польської преси про силу і вагу українського руху. Маємо на думці краківські дневники, які з польського національного становища стараються освітлити політичні явища на Україні. Львівські дневники переважно присвячують свою увагу виловленим з повени найріжноріднійших сплетень заявам старенького Шульгина або иншим Савенків і дуже раді, що можуть зложити на переді своїх видань товстими черенками напись про „atuty, których niema"; такі написи до того так любить польська публика, ласа на всякі „klęski Ukraińców". Щоби не відбирати тій польській пресі її дешевої і вправім заслуженої радости, ми на її грубі написи і поміщені під ними міркованя Шульгина з правила не відповідаємо. Нехай живуть собі в безжурній веселости деякі польські редактори і переважаюча часть польської суспільности. Vulgus vult decipi... А нам ся розбавлена ігноранція певно не пошкодить.

З голосів краківської преси про українську справу замітна особливо статя „Nowej Reformy", поміщена в числі того дневника з 29. червня. Признаючи живлову і стихійну силу українства, пробудженого після російської революції, автор статі стверджує, що се поява найменше сподівана серед сучасної світової війни. Причин теперішного політичного руху на Україні, який виставив своїм кличем вже не автономію а державну незалежність, шукає „Nowa Reforma" не тільки в суспільних і економічних противенствах між Росією і Україною, але й в чинниках безсумнівно психічного і культурного характеру. Після зазначеня, що розділ України від Росії і державна самостійність України се були би події такого світово історичного значіня, що для него не має міри — там пишеть ся вкінци:

„Для нас Поляків в теперішнім укладі відносин такий український рух представляє плюси і мінуси. Перші полягають на тім, що спричинене українським сепаретизмом розбите Росії забезпечило би нас раз на все перед небезпеками, які грозили би нам від царської, чи республиканської імперії. А мінуси — і то дуже значні — полягали би в тім, що наш спір з Україною мусів би заострити ся і поширити ся на цілу довжину нашої етнічної з нею сумежности. Росія, як наша суперниця на сході, усунулась би на дальший плян. На перший виступила би Україна. Осередок, що по тім боці керує тим спором, переніс ся би з Петрограду, чи Москви до Київа, а тут був би він з цілого ряду причин психольогічних і традиційних значно сильнійший, як чисто бюрократичний чи московський. Вкінци для наших національних меншостий, що опирають ся на Україну, головно на велику польську власність, українська республика була би багато більше небезпечна, ніж яке небудь російське правительсво. Бо тут знов поруч всіх моментів чисто суспільної і економічної натури ділали би з особливою силою психольогічні моменти, які слідують з оживленої на ново традиції боротьби і ненависти проти — польських панів."

Авдієнції у цїсаря.

ВІДЕНЬ. (Ткб.) Цїсар приняв нині на окремих авдієнціях президію палати панів, зложену з кн. Фірстенберга і гр. Сільватарука та президію палати послів, а саме і президента Гроса і віцепрезидентів Германа, Юхля, Погачніка, Романчука, Сімїоновича і Тушара.

Палата панів.

Відень, 29. червня 1917.

В продовженю нарад над буджетовою провізорією зазначив кн. Фердинанд Лъобковіч, що в нашій армії зайшли на жаль ріжні сумні події. В деяких корпусах, саме в доповняючих формаціях мали місце події, які мусять викликати відразу і напятноване кождого доброго патріота. Довершували їх нетільки необразовані чинники, введені в блуд несовісними агітаторами, але навіть офіцири так сильно забували ся, що подоптали найосновнїйші військові обовязки.

Кождий патріот мусить глубоко жаліти над сим, бо сї люди зашкодили не тільки хвилево положеню на фронті, але ще більшу шкоду вдїяли добрему імени своїх полків, які перед тим і потім нераз визначали ся хоробрістю. Пошкодили також своїм землякам. Колиб одначе з огляду на сї події старано ся кинути підозріне на цілі народи, то було би се непатріотичне поступоване. Не дасть ся заперечити, що в деяких дневниках працюють люди, яким може не є цїлком неприємно, що саме люди даної народности збдудили. Бесїдник вказує на розвязане 28. полку піхоти і пригадує сфалшоване найвисше письмо з приказом, до якого були вставлені слова, яких в приказі зовсїм не було.

Потім обговорював бесїдник політичні справи і сказав, що його партія, се є автономісти, далї стоять на становищи автономії королївства і країв, очевидно з урядженем сильної центральної оргавїзації до спільних справ.

Далї забрав голос архиепископ Тедорович. Бесїдник хоче з національного обовязку відповісти на вчорашні виводи кн. Аверсберга. Передовсїм може покликати ся на свідоцтво ген. Діллера, що не можна говорити про державну зраду в відношеню до польського народу. Є відоме, що сей закид звертаєть ся проти українського народу. Бесїдник не хоче виступати ні в ролї прокуратора, ні в ролї судії, стверджує сей факт і лишає послам українського народу, щоби заняли становище що до сього закиду. Бесїдник підчас цїлої російської інвазії був присутний у Львові і з рукою на серці може супроти цілого світа заявити, що польська суспільність (української бесїдник не виключає) поводила ся льояльно. Були виїмки, які одначе рекрутували ся з чинників, що стояли зовні. Про становище епископів бесїдник сам не може говорити, пригадує тільки великі сходини у през. Руговського, на яких один з бесїдників старав ся переконати Поляків, що було би нерозумною річю не числити ся з фактом в хвилї, коли Австрія є така слаба, а Росія така сильна і не подумати про будучність Тодї сам бесїдник сказав, що саме тому, що Австрія є така слаба, маємо тим більший моральний обовязок держати ся Австрії.

Що до адміністрації в Галичині, то як виїмок треба згадати про намісника Діллера, який володів польською мовою, а намісник, що не говорив по польськи, мусїв себе й инших зле інформувати. Коли кн. Аверсберг сказав, що ще не має ясного погляду на становище Поляків в парляментї, то бесїдник вказує на се, що причиною сього є настрій, який від місяців запанував між Поляками. Настрій Поляків був все прихильний Австрії, але тому, що не відчуто тону людської душі і заведено нові методи, наступив переворот настрою, одначе не проти монархії, тільки проти правительства.

Коли кн. Аверсберг дивуєть ся, що Поляки вже тепер, коли війна ще не рішена, домагають ся від монархії заяви що до польського Королївства, то не можна з сього робити Полякам закиду. Поляки витягнули тільки консеквенції з деклярації з 5. падолиста. Всї надії що до злученя Королївства з Галичиною скінчили ся нїчим; між Королївством і Галичиною утворено військову границю. Не можна закидати Полякам державну зраду, що бажають для Польщі єдиненя, тим більше, що монархія взяла ініціятиву в сій справі у свої руки. Монархія перша утворила легіони. Для Австрії не може бути байдужим, як уложить ся будуче відношене до польського Королївства.

Коли кн. Аверсберг сказав, що Поляки мусять раз рішити ся за Сходом або Заходом, то відповідю на се є минувшість Польщі: цїлою душею належать Поляки до культури західної а несли сю культуру на схід.

Бесїдник мусить ствердити, що коли в Польськім Королївстві справа піде далї сею дорогою, то не буде можна винувати національних чинників, коли супроти деяких напрямів, які тепер дістають ся з Росії, стають безсильні. Тому треба вже тепер звернути ся до осередних держав з memento, щоби заставили себе подумати, що треба зробити.

Перед російською конституантою.

ПЕТРОГРАД. (П. А.) Тимчасове правительство оголосило розпорядженє, яким визначаєть ся вибори до конституанти на 30. вересня с. р., а скликане її на 13. жовтня с. р.

Російська преса про мирову пропозицію Австро-Угорщини.

СТОКГОЛЬМ (Тел. представника К. Бюра). Тутешні дневники подають зміст голосів російської преси в справі останної мирової пропозиції Австро Угорщини. „Биржевыя Вѣдомости" закидають їй недостачу щирости. „Рабочая Газета" називає її двозначною, одначе думає, що Росія й союзники не повинні перейти над нею до порядку. Такий погляд висказує також „Новая Жизнь".

Перські парляментаристи в Стокгольмі.

СТОКГОЛЬМ (Тел. представника К. Бюра). Прибули сюди два члени перського парляменту, щоби домагати ся інтервенції в справі одіки Англії і Росії над Персією. Їх думкою одиноким вдоволяючим способом розвязаня справи було би признане Персії такого становища в Азії, яке має Швайцарія в Европі.

Подавайте стару адресу!

Майже щоденно містимо отсю просьбу у „Ділі", а проте коли хто з Вп. Передплатників змінює місце побуту, то звичайно не подає попередної адреси. Передовсїм Передплатники з полевих почт (Фельдпост-ів) майже нїколи не дають при змінї адреси послїдного фельдпосту. А ми при найліпшій волї не можемо дати перевести зміни, доки не маємо докладної попередної адреси. У нас „картотека" є уложена після почт, а не назвищ передплатників. Щоб уминути нарікань просимо при змінї на НОВУ, подавати і попередну (стару адресу),

або

залучити опаску і написати рівночасно нову адресу.

В переписцї з нами все прошу подавати число, яке є видруковане на опасцї.

Адміністрація „ДІЛА".

НОВИНКИ.

Львів, 29 червня 1917.

— **За духову поміч для висїленців.** Нам пишуть: Читав я в „Ділі", що в ріжних повітах західної Галичини були наші священики і відвідували евакуованих. В нашім повітї (Dąmbrowa ad Tarnów) не було доси жадного, а живе тут коло 300 переселенців. Чи не можнаб й для них вистарати ся о священика? Люди забувають свою мову, вміють вже досить добре говорити по польськи — а про дїти — то й жаль згадувати. Чи не далобись може урядити для них якого вакацийного курсу? О скільки знаю, занималась сею справою пані Олена Кульчицька з Перемишля, належалоб може порозумітись з нею, щоби не було двох акцій в тій самій справі.

— **В справі винагород за воєнні чинитьби.** Нам пишуть: До одержаня зачету на рахунок винагороджена за воєнні чинитьби не є конечним вимогом перепроваджене в тій справі комісійного доходженя повітової комісії для чинитьб военних і її ухвала. Для повітів евакуованих вистарчить зголошене своєї претенсії з титулу винагородженя за чинитьби воєнні на приписанім формулярі, котрий можна набути в кождім старостві і подане свідків, котрі були присутні при реквіруваню, а котрі не мешкають в землях окупованих військом неприятельським. Зголошене то пересилаєть ся властивому староству, в котрого окрузї предмет чинитьб находив ся в часї реквізиції, або просто до намісництва департамент XVIII. в Кракові, вул. Посольська ч. 17. Окрім зголошеня належить також до тої самої власти внести подане о удїлене зачету на рахунок зголошених чинитьб. Ще лїпше є внести зголошеня до властивого староства чи то намісництва враз з просьбою о удїлене зачету а рівночасно звернути ся до Централї для господарської відбудови Галичини, секція V. в Кракові з просьбою о виплачене зачету, котра в порозумінню з намісництвом ті зачети виплачує. Вкінци виповняючи зголошенє належить подати докладне місце побуту свідків, котрі були присутні якийсь. Знать, не працювали коло його пестливі кохаючі руки, не мережали його мережкою веселою, не згадували „алєктора", що привів первоверховного Петра, каміня церкви, до ридання гіркого за непевність до Учителя найсолодшого... Виконано його, того новітнього дубиновецького хреста, як і цїлу церкву збудовано — „по смєтє, разрешенной і утвержденной", і холодно й суворо біліє вона серед зрубаних лїсів, спущених ставів, знищених садочків та тїсних подвірячок дубиновецьких. А в середині, — нема вже тої сутїні побожно — замисленої, ні винограду — іконостасу, ані старих темних образів; долїшні вікна низько, головою дістати, одже повно світу днєвного, а серед його — все ясно, все видко, все певно, і немає нїчого недомовленого. Титар вже не титар, а староста, — то сельський староста, а то церковний, — в жильотці і піньжаку, молодий, стрижений під — польку, досї служив „во хлотї"; свічки він продає вже не на лївому криласї, а коло порога, і не має вже куточка, деб притулитя ся до вогкого стїняя, підчас вечірньої служби Божої..

Ю. СТРИЖАВСЬКИЙ. 26

ПІД КРИЛАМИ ЦЕРКОВ.

Наступило нове столїття. В Дубиновцях богато дечого переінакшило ся. Нема вже того ставу широкого, з очеретами та кушнірами, з лотоками та стареньким похилим млином, привязаними коло лотоків човнами, на котрих справляли свою гулянку, при місяшній нїчці, дїдуньові гості.." Люди вийшли на отруба і став поділили на городи. Там де Олег і Рая співали гимни петрівчаній ночі, тепер росте буйна та добірна капуста. Не знати де дїв ся і тїнистий дубовий гай край села, де колись жили пани Фіялковські. В гаю тім, в „дубині", був двірок, сад, квітники; то там, то ось — плекали ся грядки молодого чатиння, — ялинок, сосни, туї, а недалечко підростав вже цїлий молодий бір, і жвава комашня працьовито збирала мягкі ще голочки, будуючи свої купи. Тепер там — ані деревинки; замість того, людські буряки, — плянтація левопільського сахарного заводу, по тридцять, сорок карбованців за морг ареиди. Близько Дубиновець верещить та пчихає „матусянка", вузькоколїйна залїзна дорога „Ю. П. П." і вже не треба їхати до Бардичева на вагзал; що ночі, о четвертій годинї, а ще як вітер зі сходу, до плебанії чути вагзальні дзвінки, і вереск та пчихання маленьких паровиків — цяцьок.

Ю-ююю! Ю ююю!

Пчих ха! Пчих ха! Пчих ха! Пчих-пчих! Пчих-пчих!... А саму плебанію — і не пізнати. Трудно повірити, що це дубиновецька, а не бичівська чи там скаржинецька плебанія. Де було широке, вкрите зеленою моравою подвіря, там тепер город; на колишнїм городї — тепер тїсненьке скупе подвірячко, і замість старого великого низького дому, чотирокутнїй високий двірок з угятим з боків зеленим дахом, і на старий прадїдівський город виходять тепер бідненькі, нашвидку збиті пекарняні двері. Перед парадним ґанком, замість ріжнобарвної мальви, тепер буяє бараболя; ні від пасїки, ні від бджоляної церковцї з образом Зосима й Саватія не лишило й званія... Де дїла ся й старенька дубиновецька церковця, з трьома мудрогнутими банями, що вінчали ся густоме режаними овальними хрестиками з „алєктором" на середньому хрестоовалї; тепер серед цвинтарю широко розсїв ся незграбний широкий будинок з двома шпилями на рівнім немудрім даху. Вищий шпиль — баня. Над банею злагомальований „восьмиконечний" хрест, і вид його з далека — строгий, неначе офіціяльний якийсь. Знать, не працювали коло його пестливі кохаючі руки, не мережали його мережкою веселою, не згадували „алєктора", що привів первоверховного Петра, каміня церкви, до ридання гіркого за непевність до Учителя найсолодшого... Виконано його, того новітнього дубиновецького хреста, як і цїлу церкву збудовано — „по смєтє, разрешенной і утвержденной", і холодно й суворо біліє вона серед зрубаних лїсів, спущених ставів, знищених садочків та тїсних подвірячок дубиновецьких. А в середині, — нема вже тої сутїні побожно — замисленої, ні винограду — іконостасу, ані старих темних образів; долїшні вікна низько, головою дістати, одже повно світу днєвного, а серед його — все ясно, все видко, все певно, і немає нїчого недомовленого. Титар вже не титар, а староста, — то сельський староста, а то церковний, — в жильотці і піньжаку, молодий, стрижений під — польку, досї служив „во хлотї"; свічки він продає вже не на лївому криласї, а коло порога, і не має вже куточка, деб притулитя ся до вогкого стїняя, підчас вечірньої служби Божої..

дуть переслухані в справі чинитьб воєнних через власть політичну І. інстанції.

— **На „Оселю Вакаційну".** В неділю дня 1. липня відбудеть ся збірка на „Оселю Вакаційну" при церквах і українських інституціях. Отсим звертаємо ся до нашої жертволюбивої публики, щоби хоч найдрібнійшим датком причинило ся до здійсненя такої гарної ідеї. Пані і панночки зволять зголосити ся по пушки і відзнаки в суботу о 3 ій год. по пол. в Ставропигії, вул. Бляхарська ч. 9, I п. Бюро віддаваня пушок до полудня в Ставропигії пополудне, вул. Чарнецького ч. 26, у пані Паньківської. — За комітет: о. д-р Т. Галушинський ч. СВВ, голова; Ольга Козакевич, секретар.

— **В школі народній ім. Б. Грінченка** у Львові на передмістю Городецькім ч. 95 закінчить ся шкільний рік 1917—18 3. липня 1917 перед полуднем. О год. 8. рано буде богослуженє для всіх дітий в церкві св. Юра. Відти вернуть ся дїти зі своїми учительками до шкільного будинку, де роздасть ся їм кінцеві свідоцтва, а найпильнійшим нагороду пильности в книжочках. Опісля уставлять ся всї дїти в порядку клясами зі своїми пп. учительками на подвірю, де будуть разом зі своїм управителем школи відфотографовані. Закінчить се шкільне свято управитель школи працальним словом. Задля піднесеня ваги сего свята, просить ся П. Т. Родичів і инших Добродіїв нашої школи, о численну присутність. —М. Сіяк.

— **З Кружка правників, Львів, вул. Панська, 11а.** Звертаєть ся увагу студентів прав львівського університету, щоби вони самі або їх рідня зголошували по відбір індексів, яких число доходить до 4 соток Рівночасно просить ся всїх Товаришів, які визичили в Кружку скрипти чи підручники, або залягають з довгами, щоби старались все в найкоротшім часї позвертати.

— **З Намісництва.** П. Лев Левинський інжинїр архитект, зложив іспит державний на будівничого. 457

— **Пос. д р Евген Олесницький** виїхав з Відня на літний відпочинок і просить до свого повороту не звертати ся до нього в ніяких справах.

ПОМЕРЛИ.

Катерина Круцько, селянка з Нового села, женщина високих чеснот, незабутна мати і взірцева вихователька дітий, між ними учителя Івана і богослова Андрія, померла по тяжкій недузї 27 с. м. 1917. В. їй п.!

Чи рішено розважно?

До питаня про українську реальну гімназію у Львові.

II. Тепер перейдім до аргументів національного характеру, які промовляють проти реальної гімназії. П. голова „У. Г." говорить про „небезпеку для нашого стану посіданя". Дуже сильне слово, на жаль одначе не можна дочитати ся ближшого умотивованя сеї небезпеки, як хиба про те, що філії акад. гімназії діяла ся доси кривда, що через переміну „стратили би ми другу клясичну гімназію у Львові" і згодом треба би нову творити, що „утворено би нову провізорію, та що по простру наша суспільність не зналаб нїчого", а вкінци через се „замкнено би дорогу до утвореня реальної школи".

Отсї непідперті ніякими доказами загальні твердженя—то найбільше непорозуменє і несподіванка в цїлій справі. Почнім з останнього. Чому укр. р. гімназія у Львові замкнулаб дорогу до утвореня укр. р. школи ніяк не розумію: як довго закон 1867 р. важний, здобуток такий залежний виключно від політичної сили укр. соймової репрезентації, а не від факту істнованя обох типів гімназії; в разї упадку згаданого закону відкритє укр. р. школи буде зависне від волї укр. громадянства й укр. шкільної ради. Инші твердженя „У. Г." мають таку саму стійність.

Що львівська філія доси не стала самостійною гімназією, се болюча річ, та сьому винні політичні обставини і війна. Політичні обставини спричинили, що соймова ухвала, яка взивала правительство до усамостійненя львівської філії й удержавленя трьох українських приватних гімназій містить застереженє, що правительство обовязане одночасно усамостійнити згл. удержавнити „відповідну" скількість польських шкіл. А що „відповідне" число то 10 разів стілько (автентичне!), то правительство не було в силї виконати обітниці перед війною, а в часї війни відкидає воно рішучо творенє нових шкіл і посад—з мотивів фінансових. А що від трьох літ не повстала й жадна нова польська державна школа, а упадок фреквенції в заведеннях із філіями робив можливим редукцію сих останнїх і зілляне їх із головними заведеннями, починили Поляки заходи, щоби переміною ряду філій на реальні гімназії: а) збільшити польський стан посіданя у середнім шкільництві; б) збільшити число шкіл третього типу, популярного серед громадянства; в) обезпечити гімназійні філії від звиненя згл. зілляня з матїрними заведеннями. Отже чи можна говорити, що евентуальна переміна філії академічної гімназії на реальну гімназію зменшилаб наш стан посіданя? Чейже ясно, що колиб удала ся була переміна, то наше середнє шкільництво збогатилось би було і квантитативно і квалітативно; ми малиб фактично не одну гімназію а дві. Чому їх істнованє малоб замкнути дорогу окремій українській реальній школі—святий знає..." Замість стреміти до переміни готової школи на инший тип, ми повинні ужити всїх засобів, щоби придбати нові типи шкіл, яких ми не маємо" Отсей мало зрозумілий вислів треба мабуть так розуміти, що замість переміни пляну научаня в філії акад. гімназії українські члени Кр. Шк. Ради нехай дають окрему реальну школу (і тут пригадує статя ухвалу Ради з 1913 р., якої одначе галицький сойм не узгляднив). Мені здаєть ся, що се трохи за велика претенсія до українських членів Кр. Шк. Ради, щоб вони склоняли галицький сойм і перевели в нїм ухвалу про українську реальну школу від 1. вересня 1917 р.; що більше, якби навіть така соймова ухвала була, то в огляду на війну і рішучу відмову міністерства творити нові школи булиб безсильні, не лиш укр. члени, але й цїла Кр. Шк. Рада. Натомість певна річ, що на разї одинока дорога до збогаченя нашого середнього шкільництва новим типом, дорога без сойму і без конфлїкту з державними фінансами — вела через утворенє р. гімназії з теперішної філії, очевидно як що більшість Кр. Шк. Ради згодилаб ся на се...

Всї инші способи, поручувані „Учительською Громадою", не мають сьогодня жадної практичної вартости, навіть той, щоб батьки 25 українських дітий в польській реальній школі у Львові жадали утраквістичних паралельок; наперед тому, що Українцї ледви схотять поновити експеримент з бережанської і стрийської гімназії, а дальше, що — поминаючи всякі инші сподівані перепони — се тепер виключене з фінансових оглядів.

Для оцїнки, чи се нормальна проява, коли Українцї не мають ані одної р. гімназії (яка по думцї „Учительської Громади" не представляє жадної вартости, наведу кілька дат:

Всїх середних шкіл з правом прилюдности є в Австрії 523, з сього 377 гімназій (72 прц.) і 146 реальних шкіл (28 прц.); між 377 гімназіями знов є лиш 250 чисто клясичних (66 прц), а 127 реальних (34 прц.); значить, реальних гімназій є серед всїх гімназій більше, ніж реальних шкіл серед всїх середних шкіл. Та сама проява виступає в поодиноких краях й у поодиноких народів; ось так: у Відни на 28 гімназій маємо 11 реальних гімназій (40 прц.); у решті Долїшної Австрії на 14 гімназій аж 8 реальних гімназій (57 прц.); в Зальцбурзї і Каринтії 33 прц; в Чехії німецьких 33 прц., чеських 51 прц.; у Моравії німецьких 21 прц., чеських 37 прц. і т. д. В Галичинї на 123 гімназій є 88 клясичних, а 35 реальних гімназій (28 прц.), одначе в сім краю панує ся аномалія, що половина реальних гімназій (16) то дівочі, що в західних краях є проявою виїмковою, все ж таки є 19 мужеських реальних гімназій на 123 всїх. гімназій (15 прц.), а від вересня с. р. має прибути ще 4 нові державні до істнуючих досї 3 державних, 5 міських, 10 приватних мужеських. Все те заведеня польські; перед війною була тільки одинока українська, дівоча реальна гімназія СС. Василянок в Станиславові (українська мужеська гімназія в Буську мала плян реальної гімназії, та не мала права прилюдности і тепер вона упала зовсім; взагалї сей тип повинен бути лиш в містах, де є инша чисто-клясична гімназія).

З всїх тих дат виходить безсумнівний факт, що тип реальних гімназій у всїх краях й у всїх народів Австрії є популярний, бо обіймає переciчно 1/3 всїх гімназій, подекуди вїлу половину. Таке саме відношенє бачимо і в Німеччинї. Значить, як би українська середня школа в Галичинї, при всїй своїй скромности, була зорганїзована по нормальному австрійському образу, то ми на 6 державних середних шкіл повинні б мати: 3 клясичні гімназії, 2 реальні гімназії, 1 реальну школу; а з 14 українських середних шкіл з правом прилюдности (без дівочого лїцея) повинно би бути 10 гімназій (7 клясичних, 3 реальних) і 5 реальних шкіл.

Так би було, як би ми дбали про нормальність суспільного і культурного виховання нашої молодїжи і нашого громадянства. На жаль, ми боронимо ся від того і кажемо, що доки з ласки соймової більшости не дістанемо української реальної школи, доти односторонний характер наших гімназій не сміє бути нарушений! Виступаючи проти типу р. гімназії покликуємо ся з одного боку на вищість гуманістичного виховання над реалістичним, а з другого волимо чисту р. школу без крихти гуманізму ніж р. гімназію з 2/3 гуманістичного елементу! Нашим „гуманістам", які мають слова толеранції хиба для чистої р. школи, пригадую факт, що р. гімназії повстають не тільки з нового кореня, або через постепенну переміну чисто-клясичних, але й через постепенну переміну реальних шкіл у р. гімназію. В Чехії прим. є тепер аж 5 р. шкіл державних (2 німецькі і 3 чеські) у трактї такої метаморфози. Сеж чистий злочин, на думку „Учит. Громади"! В сих пяти школах буїмто мали ученики „фахове підготовленє" до технічних студій, а тепер буїмто не будуть уже мати і трудніїше буде їм стати теольогами або учителями греки... Коли Чехи і Німцї роблять одно божевіле, Поляки допускають ся другого: творять нові середні школи дорогою переміни ряду філій своїх чисто-клясичних гімназій на самостійні реальні гімназії, лише Українцї бережуть завзято непорочного духа клясичної Геляди! Задля нього ми волимо мати на папері філію кл. гімназії, ніж дійсно самостійну р. гімназію.

Коли я недавно розмовляв з деякими Поляками про справу укр. реальної гімназії, старали ся вони дуже згідно й енергічно переконувати мене, що така школа булаб принята українською суспільностю неприхильно, бо... вона утруднює дещо вступ на теольогію... Realne gimnazyum tylko dla takiego zróżniczkowanego społeczeństwa jak polskie, niemieckie, czeskie a nie dla was — казали вони. Я був обурений, що нас мають усе ще за нарід, де крім попа і хлопа нема нїкого, і вневняв, що вони дуже помиляють ся. Тепер бю ся в груди і признаю ся, що я помилив ся...

Кінчу. Читачі мають змогу оцїнити „річеві ангументи", які вели „Уч. Громади" відкити a limine без дискусії думку перетвореня філії академічної гімназії у реальну гімназію і тим поспішним рішенем унеможливити в найблизшій будуччині: а) збогаченє української середної школи новим типом; б) сотворенє сурогату реальної школи; в) улегченє науки нашій молодїжи взагалї; г) повернене її в більшій мірі ніж доси на технічні студії; ґ) усамостійненє другої львівської гімназії через обезпеченє від можливого звиненя; д) поминене шкільного закону з 1867 р. Вотум „Уч. Громади" пішло дуже сильно на руку тим чинникам, яким все те противне.

Шкоду, яка наслїдком сього повстала для української справи, годі нині — серед війни — означити близше; може вона буде лиш малозначним епізодом, а може відчуємо її доскульнійше. Як симптом нашого національно культурного житя — випадок сей одначе дуже вимовний.

С. Томашівський.

ОПОВІСТКИ.

Субота, 30 червня 1917.

Нині: греко-кат.: Мануїла мч. — римо-кат.: Серця Ic.

Завтра: греко-кат.: 4. Н. п. С. — римо-кат.: 5 Н по З

| **Вписи і вступний іспит до приготовляючої кляси і на і та II рік торговельної школи** відбувають ся що день до 4. липня в помешканю школи при вул. Міцкевича ч. 11 від 10—12 рано. До приготівки приймає ся учеників і учениць з укінченою народною школою і 13 роком житя, по зложеню вступного іспиту. До школи торговельної вимагаєть ся укінченого 14 року житя і III кляси середної або виділової школи. Пильні і спосібні ученики та ученицї можуть отримати звільненє від оплати і стипендію. Від 15. липня 1917 р. школа буде містити ся в середині міста при вулиці Домбровського (Хорущина). 442 1—?

| **Управа школи ім. М. Шашкевичи у Львові** взиває тих учеників і ті ученицї, що хотять в часї ферій користати з безплатних обідів і в безплатних купелїв у Львові, — а також ті дїти, що хотять виїхати на кольонії (оселї) вакаційні, щоби зголосили ся в шкільнім будинку в понеділок дня 2. липня 1917 о год. 11 рано. — Танчаковський.

| **Вінчанє** п. Олени Комендацкої з п. Гавриїлом Михайлишином, ц. к. асистентом податковим, відбуло ся дня 14. червня с. р. о год. 9. вечером в церкві парохіяльній в Судовій Вишнї. 459

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ

АВСТРО-УГОРСЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з дня 29 червня 1917.

ВІЙНА НА СХОДІ.

Крім збільшеної боєвої діяльности в Галичинї нема нїчого до оголошеня.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

На вівденний схід від Гориції і в области Плєкен був огонь ворожої артилерії діяльнійший.

Заступ. шефа ген. штабу **Ф. Гефер.**

німецького генерального штабу
з дня 29. червня 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наступника престола кн. Рупрехта: У Фляндрії тільки в неминогих місцях була значна огнева діяльність. Завзяті бої вели ся вчора між каналом La Bassee і Скарпою. В области, яку ми досить давно опустили як воєнний терен що виходить у ворожі лінії, на захід і на південний від Lens наступ англійських сил, що перли вперед здовж дороги до Арра, перемінив ся вчасним ранком в удар справлений в безодню. Вечером по безперервнім огни рушило кілька дивізій між Іліч і Мерікур і від Fresnoy до Gavrelle до наступу. Під Іліч та між Loos і дорогою Lens-Lievin відперто огнем і протинаступом неприятеля. На захід від Lens по завзятих боях з нашими військами в области перед становищами новий наступ не міг вже розвинути ся.

Під Avion перший наступ неприятеля, ведений з особливим завзятем, покінчив ся нічим. Стягнувши поміч, неприятель відновив там наступ, але й сей зломано огнем протинаступу. Між Fresnoy і Gavrelle неприятель постійно скріплював новими силами филї свого війска йдучого до наступу, які з початку ляглн, потерпівши великі втрати в нашім артилерійськім огни. По завзятих боях близька Англійці заняли між Орру і вітраком в Gavrelle нашу передню лінію. Наші війска били ся знаменито. Неприятель в обороні і в бою грудь об грудь потерпів кроваві втрати.

Група військ німецького наступника престола: На Chemin des Dames від Fort de Malmaison, на південь від Courtecon і на південний схід від Ailles наші місцеві наступи, а на схід від Cerny значнійші руки вестфальських полків мали пільковитий успіх. Там добуто приступом французькі становища на ширині понад 1000 м. і завзято боронений тунель та оборонено їх перед завзятим протинаступом. Загалом піймано в сих боях понад 150 людий і здобуто кілька машинових крісів. На західнім березі Мози перевели ми старанно підготовлений наступ на західнім стоці узгіря 304. По коротким огневім підготовленю здобули познанські полки сильним наступом французькі становища по обох сторонах дороги Malancourt-Aisnes шир. 2000 миль на 500 м. в глубину. Небавом наступили неприятельські наступи перед ново-збудованими становищами, але їх відперто. Нині рано в лісі Avibourt здобув віртемберський полк приступом часть становищ шир. 300 м. і французькі укріплення. Добичі ще не обчислено.

Армія генерала-поручника кн Альбрехта Віртемберського: Нічого особливого.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

На східнім терені і на фронті македонськім положене не змінило ся.

Перший кватирмайстер ген. **Людендорф.**

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Гільно Кренцґлова шукає своєї жени Марії і дітий Перані, Еміля, Марії і Дмитра, евакуованих з Пеняк повіт Броди. Адреса: Почапи, почта Білий Камінь. 449 3—3

О Теодор Меленевич, парох Колиндян, у важній справі зволить подати свою адресу до греко-катол. уряду парох. Підгородці к. Східниці. 446 3—5

Марія Пронишин в Богатковець пов. Підгайці, тепер на роботах на фільварку „Johannishof" Lundenburg на Моравії, пошукує свого мужа Андрея і сина Демка, що нарокував при першій мобілізації до 55 регименту до Львова. 445 3—3

Хто знаабн яку вістку про мого брата Евгена Савинча, поручника 24 полку в полудневого фронту, зволить мене ласкаво повідомити. УСС. Мпк. Савич, Offiziersschule Deutsche Feldpost 134. 454 1—3

Оголошення.

ПОЧЕНЕ НІГ

уживає певно спеціяльний пудер „Csave", пакет за 1·20 К. На провінцію висилаю тільки за попереднім надісланєм належитости і 40 с. на корто — Одиноке заступство

S. FEDER, — Львів, Сикстуська ч. 7.

279 50—60

Продам молотільню з кератом і млинок в ціні 1600 К, М. Касюракова, вдова по сьящ. в Шумячи, п. Турка над Стрвем. 451 2—5

Дяка потребує вараз парохія Глудно. Зголошеня до уряду парохіяльного в Глудні почта Дрнів. 458 1—3

Всесвітня Бібліотека

яка виходить неперіодично, поодинокими випусками від редакцією Івана Калиновича, видала досі такі книжочки:

N-о 1. Фрідріха Шіллера: Поезії, випуск І. (Дрібні поезії, зі вступом др ф Остапа Грицая). Львів, 19 4. Ціна 60 сот.

N о 2/3. Фрідріха Шіллера: Поезії, випуск ІІ. (Балляди. Поеми. Примітки). Львів, 19 4. Ціна 1 К.

N-о 4/6 Александра С. Пушкіна: Драматичні твори, в перекладі, з передмовою та поясненями д-ра Івана Франка — Львів, 1917. (Се останний твір-переклад пера пок. великого письменника). Ціна 3 К.

N-о 7/8. Й. В. Ґетого: Герман і Доротея, поема в перекладі і з передмовою д-ра Івана Франка. (Друкуеть ся).

Названі випуски можна дістати в **Книгарні Наукового Тов ва ім Шевченка у Львові,** Ринок ч. 10, або у **Івана Калиновичи в Борислав.** Хто бажає набути видання „Всесвітньої Бібліотеки" — хай пришле свою адресу видавництву, а одержить оплатно ждані випуски і чек на висилку грошій. 414 1—5

Інтелігентна Українка, розуміюсь на всіх галузях господарства, глядає самостійного заряду. Адрес: Каса Добробит в Ярославі. 460 1—4

На ванаціі шукаю приміщеня для молодої учительки, в горах або підгірю; конечний здоровий клімат і ліс. Зголошеня до адміністрациї „Діла" для Д-ра І. К. 456 1—3

Конкурс.

Старшина Кружка У. П. Т. ім. Ганни Барвінок приймe учениці до інституту ім. св. Ольги на шк. р. 1917/18. Місячна оплата виносить 80 кор. Кожда інститутка має мати:

6 сорочок, 6 пар реформ, 4 станички, 3 простирала на ліжко, 3 простирала на коздру, 3 пошевки, 4 пари панчіх, 4 ручники, 4 білі кафтаники, 2 фартушки, 6 серветок.

Інститут буде містити ся в відновленій і в електричне освітлена двосмотреній хаті при вул. св. Софії ч. 25.

Поданя о приняте належить вносити на руки п. О. Навроцької, вул. св. Марка ч. 20 до дня 15. липня с. р. До поданя належить долучити марку за 15 сот. на відповідь.

У Львові, дня 20. червня 1917.

За Старшину Кружка: 453 2—3

Е. Макарушкова, голова. *М. Лящинська,* секретарка.

Спілка акційна у Львові

(ул. Підвале 7)

Акційний капітал	К 1,364.000
Резерви	К 336.000
Власний маєток	К 1,700.000

На основі Найвисшого уповаженя — міністерство внутрішних справ в порозумінню з міністерствами скарбу і справедливости затвердило рескриптом в 25. мая 19 7. поширене діяльности Банку.

На тій основі Земельний Банк Гіпотечний

Уділяє гіпотечні позички до сплати в дрібних ратах;
" вексельні позички (эскомт векслів) та позички на підклад цінних папєрів;
Купує і продає всякі вартні папери, дає на них зачети і сталі кредити;
Приймає вклади і опроцентовує їх від слідуючого будного дня по вложеню до дня виплати; вклат можна довершувати без коштів чеками, які Банк розсилає на бажаня;
Міняє заграничні гроші, банкноти і виплачує всякі купони;
Посередничить в купні і продажі, т. є. на замовлене купує і на поручене продає комісово всякі ефекти, вкаряди, машини, товари та земельні посілости;
Основує і заводить хліборобські, промислові і инші підприємства (також спілкові);
Приймає в переховок вартні папери і дорогоцінности та завідує ними.

Всякі банкові приказу ня переводить під найкорисийшими умовами. 728 31—?

Речинець до 31. липня 1917. **Речинець до 31. липня 1917.**

КОЖДИЙ

повинен **обезпечити ся на житє,** а заразом підписати VI. воєнну позичку **тільки в**

Ц. к. австр. військовім фонді для вдів і сиріт

який получив субскрипцію на VI. воєнну позичку **вряд** з обезпеченєм на житє для всіх без ріжниці пола від 18 до 55 року житя. Обезпечене се уможливлює кождому без виїмки, а саме **офіцирови, жовнірови, священикови, урядникови, купцеви, ремісникови і денному робітникови** підписане VI. воєнної позички при рівночаснім обезпеченю ся на дожитє або на випадок смерти на користь власну, або користь своєї родини.

Без лікарських оглядин. **Сейчасова важність обезпечення.**

Без стемпліїв і побічних додатків

Найнижша квота обезпечення К. 500. **Найвисша квота обезпечення К. 4000.**

Обезпечене входить в житє в хвили зголошеня субскрипції, зглядно зголошеня першої премії, яка є дуже низька. Премія від 1000 корон вчносить на час 20-літний К. 35 річно, на час 15 літний К. 49 без всіх инших коштів. Премії платить ся річно, піврічно, чвертьрічно, а навіть місячно, так що **при так малім видатку, як 3—4 кор. місячно навіть найбідніїший** може помочи держави до побідного закінчення війни, а рівночасно забезпечити родину. **Сповняючи отже патріотичний, горожанський обовязок, підписуйте VI. позичку военну.**

Близших інформацій уділяє радо БЕЗПЛАТНО наше

Краєве Бюро — Львів, ц. к. Намісництво 322

як також наші уповажнені заступники по усіх містах і повітах краю.

Відповідає за редакцію **Др ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.** З друкарні „Діла" Львів, Ринок ч. 10.